14-5-21.

Lib. 5 cap. 53 del Rovio del Pavaio = Lib. 6 n. 54 del Inventario de detto cavo = Lib. 9 n. 23 in fine

54-158

13_5_24

della libreria de' S.ri P.ri Teatini

OMNIPOTENTI DEO: IMMACVLATAE SEMPER VIRGINI MARIAE: VNIVERSAEQVE CAELESTI CVRIAE SPLENDORI: ET ANIMABVS NOSTRIS VTILITATI.

CATALOGVS SANCTORVM ET GESTORVM EORVM EX DIVERSIS VOLVMINIBVS COLLECTVS EDITVS A REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRE DOMINO PETRO DE NATALIBVS DE VENETIIS DEI GRATIA EPISCOPO EQ. VILINO.

Antonii Verli Vicentini ad lectorem endecasyllabon.

Quam tot hæroum legeres olympi
Gesta: millenis referata chartis:
Qui prius longi spacium terrebas
Temporis: reddens uacuam crumenam:
Parcere ambobus poteris: tibi dum
Vendices istud modicum uolumen.
Siquis est: qui se putet ociosum
His parum gaudens breuibus libellis:
Nescit an plures alii supersint.
Clanii ripas: aracynthi obibit:
Mænali: nemo iuga dindymorum:
Dante pæstano ulolas agello.
Labitur nunq̃ rediturus annus.
Cedit in lucrum breuibus uacanti
Tempus: haud ulla stipe comparandum.
Hic beatorum memorantur acta:
Solis ad motum sita circularem:
Vtili nullo mutilata membro:
Rustico uitis uelut amputatur.
Sic refarcita premitur corolla:
Quod prius latis redolebat aruis.
Este sed dentes procul inuidorum:
Posterum forsan magis obstupescent.
Sat dei longe iaculatur ira.
Nam liber dignus uenerationē:
Quippe qui cunctos deceat patronos.
Hunc emat: qui se negat infidelem:
Gratias limæ referens secundæ:
Et boni quisquis fuit auctor huius:
Hoc opus terro reuocans ab orco.
Pro quibus uirgo: chorus angelorum:
Ista diuorum renitens caterua
Semper assistant solio tonantis:
Quumq; det signum tubicen: solutis
Carcerum uinclis animas abire:
Regis in regum comitentur aulam. .V.

ANTONIVS Verlus Vicẽtin⁹ christianis salutẽ. Possem⁹:& merito q̃dẽ ingratitudinis ac inuidiæ nota suggillari:quũ omniũ pene auctor⁹uoluminа i mediũ,pdierint:si catalogũ scõr tã ꝓcinũ:elegas:luculentũ:& rag:ut fere unicũ op⁹,oibus cõem cũ auctore factura:in lucẽ piter nõ ederem⁹:& eo ampli⁹:q̃ ex ipsiusmet artificis manu fidelẽ hẽm⁹ archetypũ. Iccir co:cũ ut fidei nr̃æ ꝑducibile qcq̃ agerem⁹ itũ & apptime: ut torqueda i nos tãq̃ laudis aliænæ interc⁹ptores:iacula declinarem⁹:Hãc quoq; nobis mõ accuratissime recognitũ plurib⁹ exẽplaribꝫ effigiãdũ curauim⁹:tot labores & exactas lucubratiões:quæ ut extincta hacten⁹ delituerãt:ab inceritu uẽdicaturi. Quod oĩb⁹ futuris:& multis fore nõ inũcũdũ arbitrarum: nec pigere eos:q supno calẽt igne:huic mystico dinoq; codici bõi aliqd ocii tritũ ire: ut hic discere ualeant ethice religioseq; uiuere:quũ nulla aut rara fit tã remota:tã abstrusa barbaries:cui naturæ uel dei nutu aliq̃:quis erronea:religio nõ colaf. Quã:ut omittam⁹ assyrios: ægyptios:hebræos:quibus semper curæ fuit:ut pontifices imparent:quanti fecerint romani patres:quo cultu:qua reuerẽtia excoluerint:ex decem principũ filiis senatusconsulto ethruriæ:ut ita dicã: uicatim destinatis:sacroq; disciplina imbuẽdis: ex priuatis etiã duob⁹ lucilis petilio & aluanio:caio fabio sacris onusto:satis luculẽter habemus. Et ut extera nõ obticeamus:nõ ne ex umbilico barbariæ ſublatũ ebur melitã remisit masanissa:Quor sum hec? pro fecto ut intelligam⁹:quod nos deceat:qb⁹:bone de⁹: indubitabilis ac uera religio est,ppala ta. Constãter indicpendũ est. sedulo riteq; deo famulandũ. Hinc eni luxuriãt uectigalia: floreñt urbes:pcera pullulat soboles: oia ad uota succedũt. & hoc ipsos non latuit quirites: q semp oia post religionẽ duxerunt:diis curioſe libãdo:ſe orbi posſe impare nõ dubitãtes. qd nisi fecerimus: eã aspnantes:ecce sirio torreẽ hum⁹.degenerat pgenies.irrepũt pestes.diruta iacent mœnia.cuncta ruunt in præceps. & quod miſabili⁹ est: illibata nusq; seruaẽ pudicitia. Hãc ob cãm potitioq; puberes piisse:brenũ in semet manũ uertisse:& uarrone ꝑiule ad cãnas iniseliciter dimicatũ: senatorii pres uere:& optime iudicarũt. diuitia differẽ ira.nõ irritat. Eia agite nobis nosmet ipsi ꝑsulamus.perim⁹.ꝑsecto in dies perim⁹.nec ultæ certa habem⁹ horã. diuitiis tgit lris nacãdũ ẽ:qb⁹ cælũ expugnare instruamur: ubi æternũ fœliciẽq; uitam degam⁹. Nõ desunt quidẽ libri: q hac de re nos affatim instituant. sed q lenius excitẽt: ardenti⁹ exhortenẽ:& exẽpla:quæ æmulari debeam⁹ magis idonea subiiciãt oculis:aliunde magis:q̃ ex his uoluminib⁹ decerpere nõ possum⁹:quæ cõcinna historia; annexi õe uitas sãctoq; omniũ:sic inuẽtu facillimas:ut in ꝑfatione duodecimi hui⁹ innotescit:ta facunde tã ꝑfecte ꝑ ãni curricula ꝑplectunẽ:ubi nihil nõ excultum:nihil ꝑbatissimoq; uiroq; auctoritatib⁹ nõ fulcitũ enarrat:ut ne doctissimi qdẽ debeãt respuere: q tametsi ferulis subtraxerint man⁹:& aliũde didicerint:discẽt tñ hinc bene uiuere.nã bonitate nõ doctrina tãtũ uendicat cælũ:ut illud. Indocti rapiũt cælũ:cũ sciẽtiis mergimur ipſũdũ. Dicẽt præterea & fidelib⁹ inesse nim animi nõ exiguã:ut nõ ulteri⁹ tãrope penelopes:aut lucretiæ pudicitiã prædicẽt: scæuolæ ꝑtãtiã mirent:& attilii fidẽ sup astra tollãt. Intelligẽt christicolas occidi posse:nõ supari. cælæq; immanitates pas⁹ ualere:inter miranda obstupefcere:& ꝑteri:se orbe⁹ posse uincere: nõ animos. Ecquid sunt hæc egregia facinora:turres & fidei nostræ molimina:non inſpiciendа? minime quidẽ:quũ ꝑcipue sint nullæ domus:nullæ urbes:nullæ nationes nisi christo rebelles: quæ hinc aliqd emolumẽti sibi adipisci nõ ualeãt. Quã facile:qui p tẽpla declamationib⁹ insudant:his auctoritatibus & exẽplis regiã auditoribus uiam ꝑsuadebũt. hinc docemur:uirtutes sequi:uitia debellare.& nos: quod nequiuit orbis domitor alexander:nosmet rõi pẽdo subiugare:cælũ ꝑ stipẽdio ꝑsecuturi:& famã i terris haud obscurior em:q̃ q terrarũ mõstra deuicere. Exinde naq; famã tantũ & qdẽ breuẽ traxerũt:tot ærumnis uix partã. Hinc merces. Hinc indelebile nomen:& quod hæroum nulli cõtigit:diem insuper sibi ꝑpetuo colendũ:syncæra ui animi ꝑpiandũ. utcius ꝑfecto q̃ credere nos pelago tu midis fluctibus circũquaq; uallantibus:semp in labiis:ut audeã ꝑferre:animas gerentes: ut fœcundi opibus ſardonicati & cõchyliati ad infructuosam huius terreni sæculi gloriã inter urbiũ⁹ primates incedere ualeamus. Heu homo inſeliꝛ:& uanũ animal. longæ nimis prosecto longæ sunt ærumnæ pro tam momẽtaneis uoluptatib⁹? quib⁹ æuo tam diuturno acquisitis:tam breui simus carituri. hinc æterna manat gloria & uerus delitiarum thesaurus: multis incognitus:non qualẽ tagus lusitanis:aut lydius uehit hermus;ꝑarenis. sed quali fruitur ipſa cæli curia. hoc est ditendũ. hoc sunt implendæ crumenæ:nequum illuc applicue rimus:pecuniis holpitaturi:dicaf nobis. sũt hæc cæsaris nomiſmata. hic non admittuntur. alio diuertite. His itaq; diuitiis insudemus: ciuili rabie:tyrannica cupiditate:& hostilibus rapinis non surripiẽdis:quib⁹ locupletati decoratiq; cælestem hierusalẽ ingredientes nobis inter summi regis paranymphos locum nancisca mur: perpetua in terris gloria: æternis in cælo delitiis in æternum fruituri. Valete.

IN CHRISTI NOMINE AMEN.

Incipit Prologus totius operis Catalogi sanctoꝝ & gestoꝝ eorum ex diuersis & multis uoluminibus collecti editi a reue rendissimo in christo patre domino petro de natalibus de uenetiis dei gratia episco po equilino.

INCREATA SAPIENTIA SVMMI uerbi ex substantia patris ante secula eternaliter generata ꝑm ordinatissimam sui dispositionē: ex substātia matris in seculo tēporaliter humanata: uolens omnes homines saluos fieri: ut electas sanctorum animas uocaret ad arcem: & ad superne mensa ciuitatis: edificauit sibi domum ecclesie sacrosanctę septem excisis colūnis fundatam septem plici fundamento: uidelicet septiformis gratie stabilitam: muris munitissimis: & turribus altissimis circunseptā: non quidem sculptis lapidibus: aut manufactis laterib⁹ erectis: sed sanctorum meritis inuisibiliter fabrefactis: incohatam equidem uite presentis decursu: in qua ipsam peregrinari uolunt & cum martha solicite ministrare: perficiendam uero predestinatorum numero future uite successu: in qua in electis dei singulis iam stolis amictis: rursumq; resumptis corporibus duplicibus uestiēdis triumphatura sperat: & cum maria sedule contemplationi uacare. In cui⁹ nempe celestis structura palatii quasi tot inseruntur lapides: quot beatorum merita cumulantur: cuius ecclesie caput christus describitur: ipsiusq; corpus unum efficiunt instar membrorum compagis diuersa officia ministrantium fideles cuncti in unitate fidei omniq; diuersis ex nationibus congregati. Ita quidem ut ipso capite per membra singula uitalem spiritum influente sic inuicem cōnectantur: ut alterum alterius officio egeat: dum christi legem adimplent: alter alterius onera supportando. Et sicuti uiatorum cura solicita currēs in stadio: quatenus brauium apprehendat: comprehensorū precibus iuuari desiderat: sic & triumphantium gloriosa subimitas dum dei uisione beatur in celis militantium celebritate deuota uenerari letatur in terris. Ac per hoc quod utriq; amant: illi iam adepti per hos optant obtineri: hi uero obtinendum per illos sperāt adipisci.

Conuenit itaq; deuotioni fidelium sanctorū certamina diligenter recolere: quatenus eorum exemplis atq; suffragiis sic dirigamur in uia: ut eorum consortio sociemur in patria. Quis autem mortalium intellectus finiti sanctorum numerum infinitum deprehendere ualeat? Quis enim stellas dinumerare queat: nisi solus ille qui stellas claudit sub signaculo: qui & numerat multitudines stellarum: & omnibus eis nomina uocat. Si enim abrahe a deo pro impossibili suadet: inspice celum: & numera stellas: si potes: & additur: sic erit & semen tuum: quod certe non de filiis abrahe ex uoluptate carnis & hominis femine propagādis: sed de filiis ecclesie ex dei bonitate & spiritus adoptione generandis: dabatur intelligi. dum soli eterne sapientie stellarum numerositas nominā da seruatur: humane cognitioni sanctorum infinitas cognoscenda precluditur. Quomodo enī uel facile curiosius quisq; cunctator etiam omniu⁹ si facultas adsit: que a mūdi exordio conscripta sunt: rimator uolumi num: sanctorum gesta: uitas: passiones: & nomina colligere audeat: cum ex martyrologio beati hieronymi chronographorum cunctoru⁹ scrutatoris solicitiscerto & unico die anti decimo scilicet calendas martii apud tyros ciuitatem beatorum martyrum quorum numerum solius dei scientia colligit pro christo passorum: festum contingere legatur. Et in eiusdem prefatione libelli quem chromatio & heliodoro episcopis dirigit: eundem doctorem astruentem audiat: nullum dierū per totum anni circulu⁹ pertransire: in quo plusq; octingentoꝝ uel nongentorum milia martyrum in diuersis mundi partibus occisorum anniuersarium non occurrat. Vltra quos etiam sanctorum ueteris testamenti patrum & prophetaru⁹: nouiq; pariter apostolorum discipulorum doctorum confessoru⁹ anachoritarum & sanctarum uirginum ordines superadditi: qui plures martyribus ex titisse creduntur: infinito martyrum infinitatem excellunt. Porro & ubi sanctorum omnium gesta a maioribus descripta fuissent: quod nec asserere quis presumit: ea tamē uidere nec tempus ad legendum sufficeret: nec studium prenaleret. Cum igitur sanctorum infinitatem numerare uel nominare non liceat: de multis uel paucissima breuius exarare sufficiat: ceterorum ignotorum numero diuine notioni relicto: exemplo peritoru⁹ qui de astrorum scientia philosophati sunt: potissime autem famosissimi illius astrologi ptolemei: qui ex omni celorū ambitu preter septem planetas centum & quinquaginta septem astra tantummodo sibi nota: eorumq;

proprietates & motus descripta dimisit. Ad quorum instar doctores eximii & sacrorum uoluminū historiographi ex infinito sanctorum numero summam exiguam militanti ecclesie notam decerptamq; colligerunt & uenerandam in eorum opusculis posteris reliquerunt: per hoc arbitrātes (ut pie credit) sic in paucorum notorum modicitate cetera rum ignotorum infinitatem a fidelibus colisi sicuti eterna sunt in patria charitate coniunctibi gloria singulorum est gloria cūctorum: & gloria cunctorum est gloria singulorum. Ex quibus post diuine pagine veteris & noui testamenti elogium a sanctis patribus diuino flante spiritu diuersis uoluminibus compilate: in qua non nulla sanctorū christum humanitate precedentiū & primitiue ecclesie fundatorū acta conscripta sūt. Que pertus comestor historie scholastice opere elegantius declarauit. Prior & potior ille eusebius cesariēsis ecclesiastice historie uolumie: a capite ecclesie christo initians & usque ad sua tempora chronicam protendēs omnium pene martyrum cunctarū prouinciarum historias texuit & passiones & certamina luculenti stilo digessit. Cuius opus rufinus aquileiensis presbyter de greco transferens in latinum: & non nulla sanctorū acta intermiscens ac subsequentis aditiens temporis continuādo protraxit. Inde quoq; hieronymus prenominatis episcopis martyrologium omnium quos ut cunq; inuenire potuit: pro christo passorum usq; ad sua tempora copiose dictauit. Eundem quoq; libellum usuardus & ado chronographi insignes: confessorum festiuitates: que i primitiua ecclesia minime colebantur: addentes celebritatibus martyrum ampliarunt. Ceterum & his exceptis alii plurimiq; fuerunt legendarum sanctorum scriptores illustres: ut pote ambrosius & augustinus doctores egregii i pluribus eorum uoluminibus & libellis. Gregorius in libro dialogorū. Hieronym⁹ in uitis patrū: & i libro de uiris illustrib⁹. Gennadius in eiusdem nominis intitulato libello. Beda presbyter in gestis anglorum. Gregorius turonensis in gestis francorum. Heraclides in libro de paradiso. Odo vienensis archiepiscop⁹. Hugo de sancto victore. Hellinād⁹ & sigibertus ac guilelmus antisiodorensis? Nec non frater bartholomeus in chronicis suis. Cassiodorus insuper in historia tripartita quam de greco transtulit in latinum. Frater uincentius in speculo historiali. Et frater martinus in sua chronica martiniana: aliiq; multi quorum & si opuscula leguntur: nomina subticentur. Demum frater iacobus de uitragine ordinis predicatoꝝ uenerabilis archiepiscopus ianuensis sancto rum gesta quorum solennia ab ecclesia precipue recoluntur: & in calendariis ascribuntur: generaliter collegit: & compendio breuiauit. Nouissimus omnium frater petrus calo uenetus ejusdem ordinis: sanctorum multorum quorū uitas passiones & nomina undecunq; sumere ualuit grandi uolumine & diffuso opere dilatauit: quod eius prolixitate nedum cōmendare memorie: sed nec intente quis legere poterit: nisi longeuitate temporis & assiduitate lectionis. ¶ Hec igitur attendens ego petrus de uenetiis equilinus episcopus inter sacerdotes minimus & ecclesie prelatos indignus sanctorū exiguitatē ecclesie notam ex prenominatis omnibus cōdicibus & uoluminibus: nec nō ex aliis pluribus diuersarum ecclesiarum antiquis libris & passionariis: quoscūq; inuenire potui non sine multis laboribus crebrisq; uigiliis studiosius recollectam: & per cōsequens ceterorum beatorum nobis ignotorum infinitam multitudinem breui opusculo: cupiens ut deus annuerit honorare: quatenus eorū meritis post agonem coronam excipiam: & ne talentum mihi qualiscunq; gratie creditū terre fussodiaꝫ: quinimmo domino & si non quincuplatum: uel saltem restituam duplicatum: ad utilitatem filiorum militantis ecclesie: sanctorum omnium noui ac ueteris testamenti nomina: gesta: uitas: passiones & triumphos compendioso stilo substantialiter recollecta illustrium uirorum fretus auctoritate sanctorumq; omnium capitis iesu christi & beate ipsius genitricis Marie duodecim apostolorum atq; cunctorum superiorum ciuium confisus patrocinio: presenti catalogo curaui retexere & breuissima oratione narrare. Studiosum lectoreꝫ obsecrās ut si in opusculo nouo grata reppererit: gratias agens deo totum attribuat. Si uero incōposita aspexerit humane fragilitati ascribat: qā si dubia aut forte minus credibilia lectauerit: auctoritati eorum a quibus sumpta sunt fidem adhibeat. Cum libellus nr̄ nulla referat nouo edita: nisi q̄ sola nouit magnis ab auctoribus compilata.

¶ Explicit prologus totius operis.

¶ Diuisio totius operis: per tempora reuolutionis anni.

Veniam autem tam sacre pagine q̄ sanctorum testimonio christi domini & sanctorum ecclesie unio humano matrimonio comparatur: ipsa ueritate in parabolis attestante: Quod simile factum est regnū celorum homini regi: qui fecit nuptias filio suo: quod de uerbi dei & nostre humanitatis cōmercio doctores exponunt merito ad instar temporalium nuptiarum in agni nuptiis quinq; concurrere manifestum est: uidelicet ipsius matrimonii pertractatio: consensus mutui pollicitatio: sponse p anulū subaratio: eiusdē q̄ a sponso solēnis trāsductio: & per carnalem copulam matrimonii consumatio: ex qua sequitur & sextū: quod est liberorum propagatio. Hec enim omia in uiri & mulieris connubio conuenire nul li ambiguum esse potest. Totius igitur uite humane decursus a mundi exordio usq; ad finem in quinq; partes diuiditur: in quibus premissa quinq; in diuino coniugio concurrentia liquido colligere possumus: que oia sancta mater ecclesia per anni circulum in quinq; eius diuisiouib⁹ representat. ¶ Primum ergo tempus in quo facta fuit agni nuptiarum pertractatio: fuit ab adam usq; ad aduentum christi: in quo more humani connubernii tractat⁹ plurimiq; matrimoniales precesserūt: ipsius scilicet uerbi & ecclesie unionis: quorum tractauum & colloquiorum hinc inde habitorum mediatores fuerunt patres & prophete ueteris testamenti: incarnationem christi nedum fiendam summis affectibus poptātes: sed etiam affuturā assiduis oraculis prophetantes. Hoc autem tempus representat ecclesia ab aduētus principio usq; ad natiuitatem domini: in persona patrum & prophetarum ipsis diebus christum uenturum flagitans: & quodammodo natiūcians. Et quia tractatus iidem connubiales quadriformiter precesserunt: scilicet per legis naturalis ispirationem ab adam usq; ad abraham. Per indictam patribus circucisionē: ab abraham usq; ad moysen. Per collatam legis scripte impositionē a moyse usq; ad dauid. Et inspiratam pphetie contestationē a dauid usq; ad ipsum christum. Que quidem quattuor fuerunt quasi mutui per mediatores sponsi & sponse tractatus & collocutiones diuinum coniugiū precedentes: non ab re tempus dñici aduentus in quattuor diuiditur septimanas. Quarum prima denotat legis naturalis aspirationem: unde in dominicali epistola mandata naturalis legis continentur: que sunt honeste uiuere & proximum non ledere: dicitur enim ibi induamur arma lucis: sic ut in die honeste ambulemus: non in cōmessationib⁹ & ebrietatibus non in cubilibus & impudiciis: quod est honeste uiuere: non in contentione & emulatione: quod est proximum nō offendere. ¶ Secunda designat indictam patribus circucisionem: unde & in epistola paulus exclamat dicens: dico enim christū iesum ministrum fuisse circucisionis ad euacuandas promissiones patrum. ¶ Tertia figurat legis scripte collationem: unde & in epistola paulus in personam moysi legislatoris & ministri dicit: sic uos extimet homo ut ministros christi & dispensatores ministrorum dei. ¶ Quarta representat prophetie attestationem: unde & apostolus in epistola: personam induens prophetarum christum uenturum & propinquum asseuerat dicens: gaudete in domino semper: iterū dico gaudete: domin⁹ enim prope est. ¶ Secundum tempus: i quo facta est uerbi & hominis mutui consensus obligatio & stipulatio: fuit a christi incarnatione usq; ad eius baptismum: in quo tempore uerbum caro factum est: & habitauit i nobis: & per incrementa puerilia educatus apparuit quasi unus ex nobis. Hoc uero tempus representat ecclesia a christi natiuitate usq; ad septuagesimam quando uidelicet incarnati uerbi ortus & actus infantie recolumtur: quod etiā tempus in tres subdiuisum est decisiones. ¶ Nam quia filius dei descendit ad homines principaliter pro salute peculiaris populi iudeorum. Primo agitur de matrimonio inter dei uerbum & hebreorum populum cōtractato: a festo uidelicet natiuitatis in qua ipse mūdo editus cōfestim & primotenus pastoribus iudeis per angeles reuelatur: & ab eis uti notissimis uisitatur: usq; ad epiphaniam. ¶ Secundo agitur de eodem commercio inter idem uerbum & gentiliū populum approbato: a festo scilicet epiphanie: in qua magis primitie gentium filius dei natus stella apparente nunciatur: & ab eisdem oblatis muneribus adoratur: usq; ad ipsius octauam epiphanie. ¶ Tertio agitur de utroq; populo in unum ouile per idem cōiugium copulato ab octaua epiphanie usq; ad septuagesimam: Tunc enim pauli leguntur epistole: in quibus & potissime in epistola ad romanos: Christum deum ne dum iudeorum imo & gentium apostolus affirmat: & pro utriusq; plebis salute adue-

nisse euidentius probat. ¶ Tertiū uero tempus: in quo facta est dei sponse ecclesie per anulum subaratio fuit a christi baptismate usq; ad resurrectionem: in quo christus eā uti reginam & sponsam illustrissimam triplici aureo anulo trium gemmarum incomparabilium desponsauit: scilicet anulo sapphiri coloris celestis fidei: uidelicet superne eidem ecclesie per triennium predicādo. Anulo smaragdi hoc est uirētis spei pro ea dem se quadragena penitentia affligendo. Et anulo carbunculi: ignite uidelicet charitatis pro eadem mortem acerrimam patiendo: eamq; suo precioso sanguine redimēdo: hoc autem tempus ecclesia representat a septuagesima usq; ad pascha: in quo nempe tempore primis tribus dominicis humanitas nostra anulo fidei despōsatur per christi predicationem: de qua tunc in officiis agitur. ¶ Quam predicationē in ipsa septuagesima christus primo per discipulos adimpleuit quando septuaginta duos predicatores ante faciem suam misit: quod in euangelio mystice denotatur in patresamilias: qui exiit conducere operarios in uineam suam christo domino: scilicet qui predicatores in ecclesiam intromisit. ¶ In sexagesima uero christus eiusdem predicationis officium per seipsum perfecit: quod utiq; euangelio figuratur in seminatore christo: qui semen diuini uerbi exiit seminare: quod ipsa ueritas de semine predicationis exponit. ¶ In quinquagesima autem eandem predicationem dei filius miraculis confirmauit: quod etiam in euangelio per illuminatum cecum exprimitur: genus humanum significans a cecitate culpe per uerbi dei predicationem illustratum. ¶ Sequētibus autem quatuor dominicis: hoc est ab initio quadragesime usq; ad dominicam passionis: dei sponsa anulo spei subaratur. per christi penitētiam: de qua tunc insignius memoria celebratur: cuius opera in quattuor principaliter cōsistūt scilicet in ieiunio: oratione: elemosyna: & peginatione: que christus tunc cepit facere et docere. ¶ Iccirco in prima dominica quadragesime agitur de christi ieiunio: de quo in euangelio specialiter cōmemoratur. Nā cum ieiunasset quadraginta diebus & quadraginta noctibus: postea esuriit. ¶ In secūda agitur de oratione: de qua in euangelio mentio fit. Nam ideo christus montem thabor excelsum subiit: ut oraret: soluscq; orās tranfiguratus est: quod licet mattheus tacet: marcus & lucas testantur. ¶ In tertia agitur de elemosyna non quidem materialis pecunie: quam christus pauper unde daret: nō habuit: sed spiritualis gratie: quā egros sanando concessit: ideo in euangelio cecus sur dus mutus & demoniacus ab omnibus ipsis passionibus liberatus introducitur. ¶ In quarta agitur de peregrinatione: ideo in euangelio christi itineratio recolitur: Abiit enim iesus trans mare galilee ꝛc. ¶ Vltimis uero duabus dominicis passionis: uidelicet & palmarum ecclesia sancta anulo charitatis decoratur per christi passionem: que tūc deuotius excolitur. Et quia duo sunt precepta charitatis dei: uidelicet amor dei & proximi: ideo talis anul⁹ duabus hebdomadis consertur. ¶ In quarū prima agitur de christi passione mentali: quam pertulit a iudeis expulsus & effugatus: quod ad litteram in dominicali euangelio & per totam septimanam ostenditur. ¶ In secūda agitur de christi passione corporali: quam sustinuit in carne passus & crucifixus: quod ad litteram in quattuor passionibus quattuor euangelistarum exhibetur. ¶ Quartum quoq; tempus in quo facta fuit sponse per sponsum solennis transductio: fuit a resurrectione domini usq; ad pentecosten: quo tempore dominus sponsam suam ecclesiam eius precioso sanguine desponsatam in personam sanctorum patrum de manu inferi eruit: & quodammodo de domo paterna: hoc est de presenti seculo nequam eduxit: in animabus & corporibus mirifice dotauit: & secum ascendēte ad celestem & propriam patriam feliciter introduxit: quod tempus ad litteram representat ecclesia a resurrectione domini usq; ad penthecosten. ¶ In quo quidem tempore pronuba christi figuratiue in festo resurrectionis & per octauam de domo patris imo uictrici tyrāni scilicet diaboli: qui pater ei⁹ factus fuerat decipiendo educitur: cui & dicitur per psalmistā. Obliuiscere populum tuum & domum patris tui. quod ambrosi⁹ exponit: ut dictum est: ideoq; tale festū pascha: id est transit⁹ dicitur: quia scilicet humana natura de tartaro erepta ad celos ascēsura transiuit. ¶ Secundo ipsa eadem nupta ab octaua pasche usq; ad ascensionem mysterice induit: colitur: & dotatur. ¶ Nam in prima dominica post pascha glorificatur i corpore: & dotatur immortalitate. In cuius figura dominica ipsa uocatur i albis: stolisq; candidis neophyti uestiuntur: quod denotat dotes corporis immortalis: & in euangelio de gloria corporis christi ad discipulos ianuis clausis intrantis agitur: quod est figura future corporalis glorificationis. ¶ In reliquis quattuor dominicis subsequētib⁹ glorificatur in anima: cui⁹ dotes sunt fm augu-

stinum uisio & dilectio. ¶ Ideo in secuda & tertia dominica representatur uisio beata i libro apocalypsis: qui tunc legitur: ubi fit mentio de uiginti quattuor senioribus & de angelis acturba magna sanctorum stantib⁹ ante thronum diuina fruentibus uisione. ¶ In quarta & quinta dominica representatur dilectio in epistolis canonicis: que tunc leguntur: in quibus de dilectione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipsa eadem sponsa a die ascensionis usq; ad pentecosten: ut dictū est: subarata & feliciter dotata in domū spōsi solenniter introducitur: & hoc in persona christi & patrum glorificatorum. Ideoque tunc cantatur: Ascendit deus in iubilatione & ascendit deus in altum captiuam duxit captiuitatem. ¶ Quintum deniq; & ultimum tempus in quo facta est diuini matrimonii consumatio: ex qua sequitur iugis liberorū procreatio: fuit a die pentecostes: & durabit usq; ad secundum christi aduētum: quo quidem tempore christus dominus coniugi sue ecclesie per spiritus insusionem spiritualiter unitus: imo & per sacre eucharistie sumptionem corporaliter quodāmodo copulatus filios adoptionis: neq; ex uoluptate carnis: neq; ex uoluntate uiri: sed ex deo & spiritu ppagare non desistit. Et ipsū tempus ecclesia representat a die pentecostes usq; ad aduentum: quod etiam tempus in duas subdiuisum est partes. In prima quarum agitur de matrimonii cōsumatione. In secunda de filiorum propagatione. Ideoq; coniugium christi & ecclesie in principio huius temporis consumatur. Primo per spirituum unionem: que principalis esse debet. Hoc autem ecclesia representat in festo pentecostes & per octauā: in quo promisso spiritusancto in filios adoptionis effuso: membra capiti speciali compage connectuntur. Secundo etiam per corporum copulationē quod ecclesia representat in subsequente festo corporis christi usq; ad eius octauam: in quo agitur memoria illius uenerabilis sacramenti: per cuius sumptionē fideles christo etiam corporaliter coniunguntur. ¶ In secundo autem tempore: uidelicet ab octaua corporis christi usq; ad aduentum filiorum ecclesie generatio propagatur: quorū quidam fuerūt fundatores: ut apostoli: qdā edificatores: ut doctores: qdā cōseruatores ut pfessores: qdam defensores: ut martyres: qdā augmētatores: ut uirgines. ¶ Reliquū itaq; temp⁹ quod restat in quinq; partes sub diuisum est. Nam primo mystice figurantur filii ecclesie fundatores: scilicet apostoli a festo corporis christi usq; ad calēdas augusti. Et hoc sub typo regū israel & iuda: quorum tunc libri ponuntur: per quos apostoli designantur: qui certe principes populorū sancti: & a deo super omnem terram principes constituti cum christo in duodecim sedibus in die iudicii consessuri eidem regi regum conregnare credunt. Nam & matthe⁹ euāgelista in generatiōe christi sexdecim reges a dauid usq; ieconiā ponit: a qbus christus est per carnem editus significātes utiq; duodecim apostolos: quorum duo euangeliste fuerunt: & alios duos euangelistas: nec non paulum & barnabam doctores gentiū: a quib⁹ dei filius per euangeliū quoad mundi notitiam quodāmō est regeneratus. ¶ Secundo figurantur ecclesie pstructores. s. doctores a calendis augusti usq; ad calendas septēbris sub figura iapientissimi salomonis cuius tūc libri leguntur: cuiusq; uices gerūt in ecclesia sancti doctores diuina sapiētia imbuti: ex qbus tam in grecorū q̄ latinorū ecclesia quattuor principaliores existunt⁹ per quattuor libros sapientie designati. ¶ Tertio figurantur ecclesie conseruatores: uidelicet sancti confessores per totum mensem septembris. Et hoc sub figura sanctorū iob tobie: esdre: iudith: & hester: quorū tunc gesta recolunt: confessionē & patientia pfessorum notantia: qui i tribulatione positi mundū carnē & diabolū triumpharūt. ¶ Quarto figurant ecclesie defensores: hoc ē sancti martyres per totū mensem octobris: sub typo sanctorū machabeorū: quorum tunc libri leguntur: qui uti sancti martyres pro fide: sic & illi pro dei lege usq; ad effusionem sanguinis uiriliter decertauerunt. ¶ Quinto figurantur ecclesie augmentatores: scilicet uirgines per totum mensem nouembris usq; ad aduentum: & hoc sub figura prophetarum: quorum tūc uaticinia recoluntur: q ut plurimum spreto carnali coniugio: i corporis & mentis integritate domino seruientes: aduentum christi & futura tempora per spiritum predixerunt. ¶ Nec est mirandum quare doctorū & cōfessorū tēpus ante martyres ponat: quāuis enim martyres merito & honore utrosq; precedant: & ideo in ordinibus sanctorū immediate post apostolos locantur: doctores tamen quia ecclesie magis utilitati profuerunt: in tempore precedunt: nam ut dictum est: doctores fuerunt ecclesie constructores: martyres uero defensores. Confessores autem ideo premittuntur: quia nemo martyr exstitit: qui prius confessor non fuerit: quod similiter & de doctoribus dici potest: ideo enim martyres passi sunt: quia christum docebāt & confitebant.

¶ Opus ergo presens in duedecim partes siue libellos ad instar duodecim apostolorum: quorū prefectus ecclesie librum presentem incohauit: diuidendum fore disposuit ¶ In primo libro agetur de festiuitatibus sanctorum occurrentibus infra tempus in quo ecclesia representat nuptiarum christi per tractationem & collocutionem: quod est ab aduentu domini usq; ad natiuitatem. ¶ In secundo agetur de festis que occurrūt infra temp' in quo ecclesia representat mutui consensus obligationem & contractationem: quod est a natiuitate usq; ad septuagesimam. ¶ In tertio de illis que occurrunt infra tempus representans sponse subaratiōnem & despōsationem: quod est a septuagesima usq; ad pascha. ¶ In quarto de his que occurrunt infra tempus representās solennem sponse trāductionem & dotationē: quod est a pascha usq; ad pentecosten. ¶ In quinto de his que occurrunt infra tempus representans matrimonii consummationem & confirmationem: a pētecoste usq; ad octauam corporis christi. ¶ In aliis quinq; libris agetur de festis occurrentibus infra tē pus representans liberorum generationem & propagationem. ¶ Ita q; in sexto libro agetur de festis occurrentibus infra temp' representans filios ecclesie fundatores scilicet apostolos ab octaua scilicet corporis christi usq; ad calendas augusti. ¶ In septimo agetur de festis que ueniunt infra tempus representans filios ecclesie constructores scilicet doctores per totum uidelicet mensem augusti. ¶ In octauo de festis que ueniunt infra tempus representans filios ecclesie conseruatores scilicet confessores per totum scilicet mensem septembr. ¶ In nono de his que ueniunt infra tempus representās ecclesie defensores scilicet martyres per totum uidelicet mēsem octobris. ¶ In decimo de his que ueniunt infra tempus representans ecclesie augmentatores hoc est uirgines scilicet per totum mensem nouembris usq; ad aduentum. ¶ Hoc addito: q; quia multorum sanctorum festa: quibus diebus per annum occurrant inuenire non ualui: quorundam ex eis gesta aliquorum sanctorum festiuitatibus subiecit: prout mihi congruentius usum suit ex aliqua similitudine uel attinentia precedentis aut ex nominis equiuocatione: utpote sancti iuliani cenomanensis festo: cui subiiciuntur acta plurium eiusdem nominis sanctorum: quorum festiuitates nesciūtur: aut ex aliqua temporis congruitate: utpote ge sta patrum omnium prime etatis: quorum dies ignoti sunt: que septuagesime applicātur: quia tūc eorum tempora ab ecclesia leguntur: & sanctorum secunde etatis que sexagesime subiiciuntur: quorum etiam acta tunc ab ecclesia recoluntur. ¶ Et notandū q; aduentum domini & cetera festa mobilia ut est pascha cum precedentibus & subsequentibus dependētibus ab eadem: qualia sunt septuagesima & sexagesima quadragesima quadragesima passio domini ascesio &c. quia in calendariis sedem certam non habent: sed diuersimode cōtingūt: iuxta quod mihi melius uisum fuit: certis diebus apposui. Nam ut festum sancti andree: quod est primum in officiis: aduentui continetur. Iccirco aduentum domini tertio calendas decembris: hoc est in uigilia sancti andree locaui. Resurrectiōis uero dominice diem sexto calendas aprilis posui: eo q; ad litteram tali die dominus resurrexit: & p consequēs omnia festa a die pasche dependentia tā precedentia q̄ subsequentia illis diebus locanda decreui: quibus eo ano contigissent: quo dominus ad litteram passus est: ut tunc temporis celebrata fuissent. ¶ In undecime uero huius uoluminis libro illorum sanctorū gesta describentur: quorum dies festiui penitus sunt ignoti: & quorum legende in aliqua ceterorum librorum parte nequiuerūt cōmode collocari: aut illorum qui forte p obliuionē quā humana fragilitas euadere plerumq; non ualet: suis locis ponendi forent omissi: uel eorum etiam quorum legende post ceptum opus de nouo apparere cōtingeret: quod propter numerositatem sanctorum facile satis esset. ¶ In duodecimo uero & ultimo libro tabula totius uoluminis supponetur: in qua sanctorum omnium per alphabetum nomina conscribentur: & ubi reperiri debeant: quo scilicet libro uel capitulo designata: ut facilius: quod quisq; optauerit eidem occurrat: sicq; totius presentis catalogi materia concludetur.

¶ Explicit diuisio totius uoluminis.

¶ Incipiunt capitula libri primi.

De aduentu domini in carnem i
De aduentu domini ad iudicium ii
De aduentu domini speciali iii
De sanctis saturnino & sisinnio martyribus iiii
De sancto saturnino episcopo & martyre v
De sancto amos egyptio abbate vi
De sancto paphutio abbate vii
De sancto andrea apostolo viii
De sancto nathanahele discipulo ix
De sancto nathanahele anachorita x
De sancto trophimo episcopo xi
De sanctis diodoro & mariano & eorum sociis martyribus xii
De sancto diodoro episcopo xiii
De sanctis anfano & maxima virginibus & martyribus xiiii
De sancto proculo episcopo & martyre xv
De sancto albano martyre xvi
De sancto eligio episcopo xvii
De sancta natalia martyre xviii
De sancta bibiana virgine & martyre xix
De sancto petro chrysologo episcopo xx
De sanctis uero & securo martyribus xxi
De sancto cassiano martyre xxii
De sanctis claudio hilaria & sociis martyribus xxiii
De sancto lucio rege & confessore xxiiii
De sancta barbara virgine & martyre xxv
De sancto meletio episcopo ponti xxvi
De sancto meletio episcopo antiocheni xxvii
De sancto clemente presbytero xxviii
De sancto sabba abbate xxix
De sancto basso episcopo & martyre xxx
De sancta crispina virgine & martyre xxxi
De sancto dalmatio episcopo & martyre xxxii
De sancto nicolao episcopo & confessore xxxiii
De sancto nicolao papa primo xxxiiii
De sanctis dionysia datiua & sociis martyribus xxv
De sancto ambrosio episcopo & doctore xxxvi
De sancto agathone martyre xxxvii
De sancto agathone abbate xxxviii
De sancta phara virgine xxxix
De sancto martino abbate xl
De sancto genebaudo episcopo xli
De conceptione beate marie virginis xlii
De sancto zenone episcopo xliii
De sancto romarico abbate xliiii
De sancto eutychiano papa & martyre xlv
De sancto eutychiano confessore xlvi
De sancto macario martyre xlvii
De sancta leocadia virgine & martyre xlviii
De sancto proculo episcopo xlix
De sancto syro episcopo l
De sancto cypriano abbate li
De sancto melchiade papa & martyre lii
De sanctis carpophoro & abundio martyribus liii
De sancta eulalia virgine & martyre liiii
De sancta iulia virgine lv
De sancto damaso papa lvi
De sanctis fusciano & victorico martyribus lvii
De sanctis pontiano pretexato & tharsone martyribus lviii
De sancto saturo episcopo lix
De sancto paulo sergio episcopo lx
De sanctis eustratio & sociis martyribus lxi
De sanctis epimacho & alexandro martyribus lxii
De sanctis amonaria & mercuria martyribus lxiii
De sancta lucia virgine & martyre lxiiii
De sancto iudoco confessore lxv
De sancto spindione episcopo & martyre lxvi
De sancto agnello abbate lxvii
De sanctis herone arsenio isidoro & dioscoro martyribus lxviii
De sanctis nicasio & eutropia martyribus lxix
De sancto ualeriano episcopo & martyre lxx
De sanctis pueris anania azaria & misaele lxxi
De sancto lazaro episcopo lxxii
De sanctis floriano & calanico & sociis martyribus lxxiii

De translatione sancti ignatii lxxiiii
De sanctis rufo cosmo martyribus lxxv
De sancto hildefonso episcopo lxxvi
De sancto nemesio martyre lxxvii
De sancto amone & zenone & sociis martyribus lxxviii
De sancto thoma apostolo lxxix
De sanctis dionysio & pelagia martyribus lxxx
De sanctis triginta martyribus lxxxi
De sancto chiridonio martyre lxxxii
De sancta victoria uirgine & martyre lxxxiii
De sanctis uiginti martyribus lxxxiiii
De sancto seruulo confessore lxxxv
De sancto abdia propheta lxxxvi
De sancto naum propheta lxxxvii
De sancto gregorio presbytero & martyre lxxxviii
De sanctis quadraginta uirginibus & martyribus lxxxix

¶Expliciunt capitula primi libri.

¶ Prologus libri primi.

PRimus ergo liber huius catalogi cõtinet sanctorũ gesta: quorũ festiuitates occurrunt infra tempus: in quo ecclesia representat christi sponsalitij collationem & tractationẽ: quod fuit ab adã usq; ad filii dei natiuitatem. Et hoc tẽpus ecclesia pretẽdit ab aduẽtus initio usq; ad diem natalis domini cum in personam patrum & prophetarum christum uenturum prenuncians: & assiduis clamoribus deposcens. Quattuor uero dominicis ipse aduentus celebratur: eo ꝙ tractatus ipsarum nuptiarum quattuor modis precesserunt. s. per legis naturalis inspirationem: per indictam patribus circũcisionẽ: per impositę legis scripte collationem: & per assumptam prophetię testificationem. ¶ Primũ temp⁹ fuit ab adam usq; ad abraham decursu duarum etatum: in quo tempore lex naturalis homines docebat de duobus. s. ꝙ honeste uiuerent: & proximum non lederent. Hoc autem in prima hebdomada figuratur eo ꝙ in dominicali epistola mandata legis naturalis continentur. Dicẽdo enim apostolus: In die honeste ambulemus: nõ in cõmessationibus & ebrietatibus: nõ in cubilib⁹ & impudiciis: docet honeste uiuere. Et subdẽdo: non in cõtentione & emulatione: admonet proximum non offendere. ¶ Secundum fuit ab abrahã usq; ad moysen decursu tertie etatis: i quo tẽpore circũcisio patrib⁹ indicta dei populũ a gentilibus sepauit. Hoc uero in secũda hebdomada pretendit: ubi paul⁹ in epistola dñica dicit: christũ iesum ministrum fuisse circũcisionis ad euacuandas promissiones patrum. ¶ Tertium fuit a moyse usq; ad dauid decursu quarte etatis: in quo tempore lex scripta ad bene uiuendum hominibus collata fuit: cuius lator & minister extitit moyses. Hoc autem etiam in tertia hebdomada ostenditur in qua paulus in epistola dominicali in personã moysi dicit. Sic uos existimet homo ut ministros christi & dispensatores ministeriorum dei: uidelicet legis scripte. ¶ Quartũ fuit a dauid usq; ad christum decursu quinte etatis: in quo tempore prophetia sanctis uatibus inspirata christũ affuturum & propinquũ personabat: & futura tempora predicebat. Hoc etiam declaratur in quarta hebdomada: in qua in epistola dominice apostolus in personam prophetarum dominum esse pe cum gaudio quodammodo prophetizat. Ad huius ergo temporis festa describenda procedamus.

Finis prologi.

¶ Incipit liber primus ab aduentu domini usq; ad eius natiuitatem.

¶ De aduentu dñi in carnem Capi. I.

AUctus domini generalis duplex ab ecclesia colit. Primus ad saluandum Secũdus ad iudicãdum. Prim⁹ de preterito celebrat. Secund⁹ de futuro formidatur. De primo luc. 19. Venit filius hominis querere & saluũ facere: quod perierat. De secũdo isa. 2. Dñs ad iudicium ueniet cũ senatoribus populi. ¶ Aduentus ergo i carnẽ: qui fuit ad saluandũ quattuor agitur septimanis: ꝓpter causam supius assignatam: quia. s. ipm aduentum christi preceserũt legis naturalis inspiratio: circũcisionis indictio: legis scripte impositio: & prophetie attestatio: que omia in qttuor dñicis ut supius ponit figurat. ¶ Circa aduẽtum aũt ad saluandũ duo uidenda sunt. s. adueniendi opportunitas: & aduentus utilitas. Opportunitas ostẽdit: Primo ex parte hominis: qui conuictus fuit: primo de malitia tempore legis naturalis: quia cũ ipsa lex iuberet proximum non ledere: primogenitus ade caim abel fratrẽ innocentẽ occidit. Secundo de ignorãtia tẽpore circũcisionis: qñ uidelicet homo idolatrans i pessimos errores decidit: nam & tunc tẽporis idolatria incepit. Tertio de impotẽtia tẽpore legis scripte: que quidẽ lex iugũ importabile & mãdatum homini fragili ipossibile imposuit. Opportune ergo filius dei uenit: qñ homo de malitia: ignorantia: & ipotẽtia conuictus fuit: ne si ante uenisset: homo medicine gratus non sniisset. Ipse etiã ueniens sua potẽtia hominis ipotentiã subleuauit: sua sapientia ignorantiã illustrauit: suaq; gra malitiã expugnauit. ¶ Secũdo ex pte tẽporis: qa ubi uenit plenitudo temporis misit deus filium suũ ꝛc. ,gal. 7. quod quidem tẽpus adipleti fuit per qttuor ꝓmissa: que aduẽtũ dñicum ꝓcesserunt. Cum eni uidit dei filius hominẽ nec lege nature: nec circũcisionis signaculo nec lege scripta: nec ꝓphetarum oraculis a peccato liberari posse: descẽdit cõferre gratiam: si qua nos deo gratificans a peccato redemit. Tertio ex parte uulneris & morbi uniuersalis. Nam cũ morbus erat uniuersalis opportunũ fuit uniuersalẽ adhibere medelam. Etenĩ ante aduentus christi eram⁹ ignorantes siue ceci: penis eternis obligati: serui

diaboli: mala' peccati consuetudine uincti: in tenebris obuoluti: exules a patria expulsi. Ideo egebam⁹ doctore: redemptore: liberatore: eductore: illuminatore: & saluatore Hec autē omnia in. 7. antiphonis maiorib⁹ home. que cantant ante xpi natiuitatē ostendunt. In prima dicit: ueni ad docendū nos uiam prudentie. In secūda ueni ad redimendū nos in brachio extento. In tertia: ueni ad liberandū nos iam noli tardare. In q̄rta: ueni & educ uinctum de domo carceris ꝛc. In q̄nta: ueni & illumina sedētes i tenebris ꝛc. In sexta: ueni salua hominē: & hoc in persona gentiū: qa illa antiphona icipit O rex gentiū. In septima uero clamat ꝑ salute iudeorum: qbus deus dederat legē: iō incipit O emanuel rex & legifer noster. & infra: ueni ad saluandū nos ꝛc. ¶ Vtilitas aūt ipsius aduētus pater luc. 7. ubi se missum testatur dicēs spūs domini sup me ꝛc. Ad pauperum consolationē. Ad cōtritorum sanationē. Ad captiuorum liberationē. Ad idoctorū ifructionem. Ad peccatorū remissionem. Ad humani generis redemptionē. Et ad meritorū retributionem. Hec oia originaliter ꝓphetantur de xp̄o isa. 61. ¶ Augustinus aūt ponit alias utilitates dicēs: q̄ christ⁹ more mercatoris uenies dedit & accepit. Accepit: qd hic abūdat. s. nasci: mori: & laborare: dedit renasci: resurgere & ieternū regnare. ¶ Bernardus insup ponit tres utilitates supra tactas dicens: q̄ necessarius fuit nobis saluatoris aduentus: ut in nobis per fidem habitās illuminet cecitatē nostram: & nobiscum manens adiuuet infirmitatē nostrā: & ꝑ nobis stans propugnet: & purget iniquitatem nostram.

¶ De aduentu domini ad iudicium. II

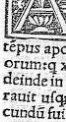

Duentus dñi ad iudicium: sicut & aduētus in carnē q̄tuor agit septimanis: eo q̄ & ipsum aduentum sicut & primū q̄tuor tēpora p̄cedere debent. ¶ Primū fuit tēpus apostolorū: in quo fuit p̄secutio iudeorum: q̄ xp̄m ecclesie caput primo in seipso deinde in suis apostolis p̄secuti sunt: & diurauit usq; ad tpa neronis impatoris. ¶ Secundū fuit tēpus martyrū: in quo fuit p̄secutio paganorū a nerone primo xp̄ianorū persecutore usq; ad cōstantinū augustū. ¶ Tertiū fuit tēp⁹ doctorū: in quo fuit p̄secutio hereticorū a p̄stantino impatore usq; ad carolum magnū. ¶ Quartū est tēpus confessoꝝ: in quo ad p̄sens sumus a carolo magno usq; ad antichristū. Et notandū: q̄ ecclesia in ad uentu dñi quedā cantica letitie canit: ut alleluia: & hoc ꝓpter primi aduentus cōsolatione: quedā uero deponit: ut te deū laudamus & gloria in excelsis ꝓpter secūdi aduentus trepidationē. ¶ Circa secundū aduentū duo uidenda sunt. s. antecedentia iudiciū & comitantia. Antecedētia sunt tria. s. signa terribilia: ātixp̄i fallacia: & ignis uehemēcia. Signa terribilia ponunt luc. 21. Erunt signa in sole ꝛc. quod apoca. 6. declaratur. Sol factus est niger tanq̄ saccus cilicin⁹: & luna facta ē sicut sanguis: & stelle celi ceciderunt super terrā: qđ ad ifam de eclipsi solis & lune: & de assub abūdātia stelligi pōt: uel metaphorice de impio romano eclipsato: & ecclesia sanguine innocentiū maculata: & de ꝑdicatoribus de celo ecclesie cadendib⁹ ꝓpter errores pōt exponi. ¶ Hieronym⁹ aūt in ānalib⁹ hebreorū inuenit q̄ndeci signa iudiciū p̄cedentia: sed utrū cōtinua an interpolata non exp̄ssit. Prima die mare se eriget. xl. cubitis sup montes stans in loco suo q̄si murus. Secunda die tantū descendet: q̄ uix possit uideri. Tertia marine belue apparētes sup mare dabūt mugit⁹ usq; ad celū. Quarta ardebit mare & aqua. Quinta arbores & herbe dabunt rore sanguinis uolatilib⁹ cōgregatis i cāpis. Sexta ruent edificia: & flumē ignis ab occasu usq; ad oriens ꝓtra celū exurget. Septima pene ad inuicē collident & scindent. Octaua erit generalis terremot⁹: ita ut nullum animal stare possit. Nona montes solo equabūt. Decima exibūt hoies de cauernis & uelut amētes ululātes ibunt: nec log⁹ poterunt. Vndecima ossa mortuorū sup sepulchra colligent. Duodecja stelle ex se igneas comas emittēt: aliib⁹ cunctis in cāpis spētenus ꝓgregatis. Decimatertia morient uiuentes: ut cū mortuis resurgant. Decimaq̄rta ardebit celū & terra. Decimaquinta fiet celum nouū & terra noua: & resurgent omēs. ¶ Antichristi aūt fallacia fiet q̄tuor modis Primo ꝑ callidā suasionē & falsā scripturarū opinionē. Nitet enī ex scriptura ostēdere se messiā in lege ꝓmissum: & legē xp̄i destruere. ps. Cōstitue dñe legislatorē sup̄ eos. Glosa. i. antixp̄m legis praue latorē. Secundo ꝑ miraculorū opationē. ſcda the. ii. Cuius aduētus s̄m opationē sathane i oīmbus uirtutib⁹ & signis & ꝓdigiis mēdacib⁹. Tertio per donorū largitionē. dañ. 11. Dabit eis potestatē in multis: & terrā diuidet gratuito: quod glosa de antixp̄o exponit. Quarto ꝑ tormentorū illationē. dañ. 8. supra quam credi pōt: uniuersa uastabit. ¶ Ignis aūt ue hementiā dñs ꝓmittet. Primo ꝓpter mūdi innouationē: qa purgabit & renouabit elemēta. Secūdo ꝓpter hominū purgationē: ut sit tunc bonis uiuētib⁹ in locū purgatorii. Tertio ꝓp maiorē malorū damnationē & sācto rum illuminationē: quia s̄m basil. De⁹ facta mūdi purgatiōe i igne illo diuidet calorē, a splendore: & totū calorē mittet ad regionē

dam natoꝝ:ut ampliꝰ crucienť: & totū ſplē dorem ad regionē bonoꝝ:ut ampliꝰ iocundenť. ¶ Cōcomitantia aūt iudiciū erunt o/cto. Primum eſt diſceptatio iudicis. ioel. 3. Cōgregabo oēs gentes in uallē ioſaphat:& diſceptabo cū eis:ſtatuet enī oues a dextris hedos aūt a ſiniſtris:& cum eis diſceptabit: ut dicit matth. 25. ¶ Secundū ē dria ordinis nā in iudicio illo. Quidā iudicanť & peunt: ſicut mali xp̄iani qb̄ dicet. Eſuriui:&nō de diſtis mihi manducare ꝛc. Quidā nō iudicā tur:& pereunt:ſicut infideles:de qbus dr̄:q nō credit:iā iudicat̄ eſt. Quidā iudicanť & regnant:ſicut iuſti qb̄ dicet. Eſuriui:& de diſtis mihi māducare. Quidā nō iudicāt:& regnant:ſicut apoſtoli qbus pmittit̄ : ſedebitis ſup ſedes iudicantes duodecim tribus iſrael.i. iudicanti aſſiſtentes & ſententiā approbantes:& hoc fiet eis: ꝑpter ipſoꝝ honorem: ꝑpter ſententie ꝑfirmationē: & malorū reprobationē. ¶ Tertiū erit inſignia paſſionis.ſ.crux:claui: & cicatrices in corpe : uñ cantat eccleſia:hoc ſignū crucis erit in celo cum dñs ad iudicandū uenerit:& hoc faciet chriſt⁹ ad oſtenſionē ſue uictorie: ut oſtendat ſigna:in qbus triūphauit. Ad declarationem ſue miſericordie:ut oſtendat qualiter boni miſericorditer ſaluanť. Et ſue iuſtitie ut oñdat ꝙliter prauī iuſte dānāť. ¶ Quartum erit ſeueritas iudicantis : nō enī flectet timore:cū ſit oīpotens:nec odio uel amore cum ſit iuſtus:nec errore cū ſit ſapientiſſimus.ps. De⁹ iudex iuſtus fortis & patiēs.i. ſapiens:qa qui patiens eſt:multa gubernaſ ſapientia. ¶ Quintum erit accuſatio horribilis:habebit enī homo accuſatores:primo diabolū.apoca.12. Proiectus eſt accuſator fratrū noſtroꝝ ꝛc. Secundo ꝑprium uitium ſapi.4. Venient in cognitionē peccatorum ſuoꝝ:& traducent illos ex aduerſo iniquitates eoꝝ. Tertio totū mūdū. Greg⁹ Si queris quis te accuſet:dico totus mund⁹ : qui offendit̄ creatore offenſo. ¶ Sextum erit teſtis infallibilis:habebit enī peccator tres teſtes unum ſupra ſe.ſ.deū qui eſt iudex & teſtis. hierony.29. Aliū intra ſe.ſ.ꝑpriam cōſcientiam. Tertium iuxta ſe.ſ.ꝑprium angelum Septimū erit artatio peccatoris:de quo gregori⁹ Latere inquit erit impoſſibile : apparere intolerabile. ¶ Octauum erit ſententia irreuocabilis. Nam tribus ex cauſis appellatio nō recipiť. Primo ꝑpter iudicis excellentiam : unde nō appellatur a ſententia pape uel impatoris:quia non habet ſuperiorē Secundo ꝑpter criminis euidentiā. Nam in crimine notorio nō poteſt appellari. Tertio ꝑpter rem non differendā: ut eſt in ſententia capitali:que nō exigit dilationem: ſed ſtatī exequiť. Propter hec tria chriſti ſententia irreuocabilis erit: quia nec ſupiorem habet: & omnia ibi notoria erūt : & nihil quod ibi ageť : dilationē patiet. Omnia enim fient in momento:in ictu oculi ꝛc.

¶ De aduentu domini in ſpeciali III

Duētus domini ſpecialis duplex eſt. Primus in mente ad ſanctificādum:de quo ioan.14. Ad eum ueniemus : & manſionē apud eū faciemus. Secundus in morte ad ꝓmiandū: de quo luc.12. Et uos eſtote parati:quia qua hora non putatis filius homis ueniet. Horum duoꝝ aduentuū feſta quāuis ab eccleſia nunq̄ cōmemorent a pluribus⁹ tamen deuotius frequentiſſime recolūtur.

¶ De ſanctis ſaturnino & ſiſinno martyribus. IIII

Aturninus & ſiſinnius martyres rome paſſi ſunt ſub maximiano impatore : qui rediēs de partib⁹ aphrice dum oēs chriſtianos ad afflictionē laboris cōpelleret ad thermas edificandas ad fodiendā harenam. Et ſaturnin⁹ iam ſenex ſarcinā ferre non poſſet:ſiſinnius & cyriacus diacones marcelli pape eum iuuabant:ut dicet infra in paſſione marcelli. 17. calēd. febr. Quod dum maximiano nunciatū fuiſſet : iuſſit eos teneri i carcerem a lauditio ꝑfecto: qui eos 17. diebus carceri mancipauit. A qbus multi paganoꝝ conuerſi ſunt. Deinde ꝑfecto ꝓſentati ſaturninus ſenex & ſiſinnius diacon⁹ dum idola ſibi oblata cōminuiſſent: cōuerſi ſunt duo milites papias & maurus : tunc lauditi⁹ iuſſit ſaturninum & ſiſinniū in eculeo leuatos attrahi:neruis & ſuſtib⁹ & ſcorpionib⁹ cedi. Papiā uero & maurum ſe chriſtianos ꝓfitentes ora lapidib⁹ cęſos carceri trudi fecit. Saturninum uero & ſiſinniū oculeo depoſitos decollari mādauit:qui dū cti uia numentana miliario ſecundo ab urbe capite ceſi ſunt : quorū corpora tarſon cum ioanne ꝓſbytero ſepelierunt in predio ſuo uia ſalaria uetere.5.calen.decembr.

¶ De ſcō ſaturnino eṕo & martyre: V

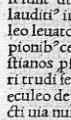

Aturninus eṕs & martyr ab apoſtolorum diſcipulis ordinat⁹ eſt qui prim⁹ & ſumm⁹ toloſane urbi direct⁹ xp̄m ꝓdicauit: & dū ſepi⁹ iuxta capitolium quod inter domū ſuā & eccleſiā ſitum erat:iter ageret:demones a reſpōſis ceſſabant. Quod dū gentiles uirtute ſci fieri cognouiſſent:ſaturninum comprehenſum in arce capitolii ſtatuunt cōpellentes ad ſmolandum: qui dum niſi uni deo ſe immolatur⁹ aſſereret : funebo uno capite tauri latera alligātes: qui ad ſmolandum duct⁹ fuerat:ab alio uere pedes

ci uincientes stimulatum taurum p scalas precipitant. Qui sanctū sibi alligatum post se trahés per capitolii gradꝰ elisō capite ce rebroq; excussō christi martyrē fecit. Cuius corpꝰ occulte pp metū gētiliū due xpane semine sepelierunt: qđ postmodū a successori bus sancti martyris honorifice tumulatū ē: passus est aūt tpe decii. iii. cal. decēbr.

¶ De sancto amos egyptio abbate. VI.

AMos egyptius floruit tpe cōstantini magni: de quo frēt Sozomenus prio historie triptite: q; iuxta ipe pentibꝰ cogentibꝰ duxit uxorem: nec tñ eā expt' fuit. Nā primo die nuptiaꝝ solus cū sola i thalamo: dū sibi uirginitatē laudaret eā ad uirginitatem fuandā induxit: unde & ābo uirginitatē uouentes in singulis cubilibꝰ sepati dormierunt annis. 18. demū cōi uoto abinuicē diuisi sunt: ipeq; mulieri domū ppriā pcessit & ad eremū ppauit. Atq; in monte nitrie. 22. annis pmansit eremitica uitā ducēs: de quo refert Hieronymꝰ i uitis patrū: q; apud thebaidē fuerit pater. iii. monachoꝝ. Dum aūt amos cum discipulo suo theodoro iter agēs ad flumē deuenissent: dū alter alteri nollet nudum uidere mandauit discipulo ad horam secedere. Et dū seipm etiā nudū uidere pateret: diuina uirtute ad aliā ptem fluminis trāslatꝰ est. De quo discipulꝰ transiens mirat⁹: qa nec uestē nec pedes ipsius habeāt aut diuit miraculū: adiuratꝰ a magro: ut illd' q; diu uiueret nemi reuelaret. Hic filium hois qui boue rapuerat: qđ canis rabid' momorderat: postq; pater boue restituit a morsu canis rabidi liberauit. ¶ Dum aūt latrones pane3 quo uescebat eidē auferrēt: duos dracones eductos ex antro ad custodiā celle misit Sed uenientes fures & dracones uidentes pre timore quasi mortui ceciderūt: quos supra exiens cōfortans erexit & ad penitentiam p uocauit: optimoq; cūctorum monachos effecit. ¶ Eodem etiā tpe dū draco alius imanis regionē uastaret: & multos perimeret: oblatum sibi puer ex solo uisu bestie extinctum suscitauit: & draconē orōe de antro eductū in duas ptes disceptū occidit. Cui' animā cum gloria ad celum tendentē antoni us abbas longe posit' uidit & discipulis nūciauit: notatoq; die & hora reptum est amonem eodē tpe a corpe migrauisse: quieuit in christo die. iii. cal. decembris.

¶ De sancto pafnutio abbate. VII.

PAfnutius abbas eremi cultor ultimiq; deserti in regione heraclee: cum esset angelice uite oratuit deum ut sibi reuelaret cui sanctorum bene uiuentium similis haberet. Cui angel' reuelauit: q; similis ipe esset symphoiaco cuidam in ciuitate cantando uictum querenti. Ad quē sanct' admiras accessit: & eū reptū secreto de sua uita questuit. Qui rndit se fuisse predonem: & ex illo statu ad officiū ioculatoris uenisse. Nihilq; sibi boni consciū: nisi q; aliqn uirginem confecratā a se & collegis raptam: dū ceteri deflorare uellēt ab eis eripuit: & noctu eā domum intactā reduxit. Et alia uice mulierem profugam in eremo reptam: dum quo tenderet questiuisset: & illa uirum cum filiis pro fiscali debito carceratos & flagellis afflictos respondisset se etiam eadem cā perquiri ob id q; fugerē triduo: sine cibo: pacto assereret ipse illam ad antrū suum duces refecerat: & trecentos solidos pro uiri & filioꝝ redēptione sibi dederat. Que illo precio dato uirum & filios de carcere eduxerat: qđ audiēs pafnutius & nihil se tale feciſſe pfeſtans dum sibi a deo reuelata: hōi retulit: ille abbatem ad eremū secutus in melius uitam mutauit. Cuius animā ab angelis in celū deferri post modicū tempus sanctus cōspexit pafnuti'. ¶ Iterum idem qđ prius querens a deo sibi reuelari per angelum edocet se fore simile tali primario ciuitatis. Ad quē sanctus uenies eūq; de ipsi' sanctitate secrete requirēs dixit ille se habere uxorem cum qua annis triginta continuerat eāq; nunq; nisi affectione sobolis primis temporibus cognouisse: ex qua tribus susceptis filiis abinde in castitate permanserāt: hospite nunq; dimiserat nec pauperē sine cibo uel alia stipe licentiauerat contra iustitiā nunq; iudicauerat: & discordes pro uiribus ad concordiam reduxerat: que audiens pafnuti' reuelata sibi a deo narrat. Illeq; relicto seculo abbatem ad eremum secutus est: uenientesq; ad fluuium p sundū transierunt ita ut nuda uix genua pertingeret. Cui dū sanctus cellam in eremo designasset: illeq; ad uite perfectionis apicem ascendisset postmodū anima illius ad celos deferri ab angelis eidem patri reuelatur.

¶ Pafnutius uero bis a deo petita: tertio quesiuit. Cui reuelatur ipsum esse similem mercatori ad se uenieti. Cui supra occurrēs nullo ab eo amplius quesito uisa & audita narrauit. Isq; statim per famulos mandatis ut merces ad urbē delatas & cetera sua bona pauperibus errogarēt: cum abbate mansit in eremo: qui etiam breui tpe ad celestia migrauit. Pafnuti' uero i extremis pstitut': admonuit fres: neminē ēt peccatorē uel cuiꝰ uis status contēnēdum premissas, tres referēs uisiones: qui etiam in pace quieuit. iii. calendas decēbris uidētibus presbyteris & fratribus animam eius in celum ab angelis subleuari.

¶ De sancto Andrea apostolo. VIII.

ANdreas apostolus filius ioannis & frater simonis petri de ciuitate bethsaida galilee: qui primo fuit discipul⁹ ioānis baptiste tribus uicibus a domino uocat⁹ est Primo ad sui notitiā: quādo uidelicet audiuit a ioanne de xpo. Ecce agnus dei: & cum alio discipulo secutus iesum: uidit ubi manebat: & mansit apud eū die illo: inueniēsq; fratrem suum simonē adduxit ad iesum. Secundo ad sui familiaritatē: qñ. s. iuxta mare genesareth turbis ꝓcurrentibus: christ⁹ intrauit nauem simonis: & capta multitudine pisciū: uocatisq; iacobo & ioāne secuti sunt iesum. Tertio ad sui discipulatū: qñ ambulans iesus iuxta mare galilee petrum & andream de piscatione uocauit: ꝓmisso sibi q̄ fierent hominū piscatores: qui relictis retibus secuti sunt eū: eiq; de cetero adheserūt ¶ Post ascensionē domini diuisis discipulis andreas apud achaiā ꝑdicans multos ad fidem christi quertit: & ecclesiis prouinciam repleuit. Et dū quidam nobilis iuuenis iniuitis parentibus apostolo adhesisset: parentes domū in qua morabatur cum apostolo succenderunt: sed puer iussu apostoli tectū ascendens: & aquā ampulle sup ignes spargens flāmas extinxit: & dum illi per scalas ad eum uellēt ascendere: subito excecantur multisq; puersis: parentes iuuenis post dies qnquaginta defuncti sunt. ¶ Vxor cuiusdā homicide parere nō ualens: sed in partu pereclitans: sororem ad deam suā dianam placandam misit. Idolum uero sorori respōdit q̄ eam iuuare nō poterat: monuitq; : ut andreā apostolum ꝑ auxilio adiret. Ad quam uocatus apostolus eam primo de idolatria redarguit: deinde ꝓ ea orauit: illaq; mox fetum mortuū emittens liberat: & baptizatur. ¶ Senex quidam nicolaus uenit ad apostolum: dicēs septuaginta annis quibus uixerat cōtineri nō potuisse: sed semper luxurie deseruisse. Et q̄ aliquando ad carnis concupiscentiam refrenandā euangelium super se ferebat: & dum lupanar intrasset oblit⁹ euāgelium deponere: audiuit a meretrice: q̄ uidebat super eum mirabilia: que etiā se ab illo tangi non permisit. Pro quo dū apostol⁹ a tertia usq; ad nonam ieiunus oraret: & se non comedere uouisset: nisi deus peccatori subueniret: post quinq; dies abstinentiā audiuit se obtinuisse pro sene. Sicq; apostolus nicolao penitentiā sex mēses in pane & aqua imposuit: qua pacta senex in domino felicīter expirauit. ¶ Dum iuuenis christianus & pulcherrim⁹ a matre lasciua de crimine nephando attemptatus fuisset: illeq; flagitium execrare: mater i iuuenē crimē retorxit: & eum iudici accusauit: qui dum apostolum in suum patrociniū aduocassēt. Iudex irat⁹ puerum in saccum pice limitum iussit mitti: & in flumine iactari. Andreā uero qui ꝑ eo intercesserat in carcerem mitti: sed orante apostolo tonitruo terribili & terremotu facto: omnibus exterritis mulier a fulmine ꝑcussa interiit: iuuenisq; mortem euasit: & iudex cum multis fide christi suscepit. ¶ Cū apud niceam ciuitatē septem demones multos infestarent: & plures transeuntes occiderent: apostolus uocatus illuc accessit: demones in ꝑticipe canum aduenire iussit: eisq; in christi nomine ut inde discederent mādauit quo miraculo multi puersi sunt. ¶ Post modicum apostolo nunciatur: q̄ iuuenis qdam iuxta portam alterius urbis a septē canibus fuerat prefocatus. Intellexit igitur illos fuisse demones: quos ab oppido nicee expulerat: & compatiēs patri defuncti: illuc accessit: mortuum excitauit: & discipulū christi fecit. ¶ Quadraginta uiri ad apostolum uenientes: ut ab eo fidei doctrinam perciperēt excitata tēpestate a diabolo: nauisq; submersa in mare necantur. Quorum corpora ut apostolus uidit ad littus deiecta: & que facta fuerant per spiritum cognoscens: oratione sua uiros iuscitauit: & baptizauit. ¶ Vxorem etiam egee ꝓconsulis & maximilam senatricem & multos d̄ populo ad christum conuertit: plurisq; discipulos acquisiuit. ¶ Cum ergo egeas proconsul patras ciuitatem ingressus christianos ad sacrificia idolorum compelleret: eidē andreas occurrens ipsum de ꝑietate redarguit: eo q̄ ipse iudex hominum constitutus iudicem suum celestem agnoscere debuit. Quem dum ꝓconsul uanum & superstitiosum diceret: eo q̄ christum a iudeis crucifixū coleret: apostolus christum sponte crucem subiisse respondit: ex eo q̄ mortem suam discipulis ꝑdixit: & proditorem cognouit: addens mysterium crucis magnum esse. Cui procōsul respondit: q̄ mysteriū dici non poterat sed supplicium cōminans apostolo: ut nisi sibi obtemperaret: ipsum mysterium in se experiri faceret. Tunc apostolus mysterium crucis cepit exponere: & q̄ fuerat necessarium saluti hominum multis rationibus suadere Et dum in confessione crucis persisteret immobilis: iubente procōsule i carcerem reciduntur: sed a populo uisitatur: uolentibus procōsulem occidere: & apostolum fractis ianuis liberare: quos apostolus sua predicatione ad patientiam inuitauit. Mane autem facto andreas de carcere educitur: & dum christum crucifixum constantissime confiteretur: iussu egee a triginta hominibus sustigatur: deinde in cruce suspendi iubetur: nō quidem clauis confixus sed quasi i equuleo

extensus sunibus alligatus: populi multitudine insequente & ipsum innocēter mori clamante. Qui dum crucem a longe salutans adorasset: uestibus suis exut⁹ in cruce suspensus est. In qua biduo uiuens uiginti milib⁹ astantium hominum predicauit. Sed dū tuba egee mortem minaretur: territus procōsul uenit ut eum deponeret: quem dum ministri uellent soluere brachiis in aerem stupidis effectis nullo modo ad eum potuerūt pertingere. Et dum fideles eū deponere uellent: apostolus orauit ad dominum: ut i pace suum susciperet spiritum. Statiq; splendor nimius instar fulguris per horam dimidiaz ipsum obtexit: cum quo lumine abscedente apostolus deo spiritū emisit. Cuius corpus maximilla senatrix cum aromatibus sepeliuit. ii. cal. debembris. Iuxta ciuitatē papatraceñ. Indeq; processu temporis corpus eius constantinopolim trāslatū est: ut habetur. 8. idus maii. Egeas uero anteq̄ domum rediret arreptus a diabolo expirauit. Cuius frater nomine Stratocles cum omni eius familia ad christum conuersus est.

¶ De sancto nathanaele discipulo. VIIII.

Nathanael discipulus de oppido chana galilee: unꝰ fuit ex septuagita duobus xpi discipulis: quē christus ꝑmendat Ioānis primo: dicens ipsum esse israelitā i quo dolus non est. Hic etiam post resurrectionē christi unus fuit ex numero illog. vii. discipulorum: quibus christus apparuit iuxta mare galilee quando petrus piscando traxit rete in terram plenum magnis piscib⁹. cliii. ut habetur Ioannis ultimo: qui etiam a plerisq; scribitur fuisse alio nomine uocat⁹ ursinus: qui & ab apostolis epūs bituricēñ constitutus post completū predicationis officium in deo feliciter requieuit. ii. cal. decembris: qđ tñ falsum esse reputatur. Nam corpus hui⁹ nathanaelis apd treugreñ. ciuitatē qescit. Corpꝰ ursini bituricēñ. urbi sepultū ueneratur. hec frater uincentius.

¶ De sco nathanaele anachorita. X.

Nathanael anachorita ut dicit heraclides: fraude demonis accidiā passus ex priore cella recessit: & aliam cuidaz uico uicinā sibi collocauit. Vbi dum habitare cepisset: dēmon ad eū noctu uenīens in specie carnificis pannis sordidis indutus: flagris strepitum facere cepit: dicens se fore demonē: q eum de priori cella eiecerat: qui & dum de ista fugare cupiebat. Mox sanctus compunctus ad priorem locum rediit: & adeo se inclusit: ut. xxxvii. annis nunq̄ limē excederet. Mnltaſq; diaboli insidias ptulit: ut proposi tum frangeret: quaſ tñ omnes deuicit. Septē

episcopos ad se uenientes gratāter suscepit & abeūtes usq; ad limē associauit. Quē dū diaconi eo⁹ non ergederetur redarguerent se oio seculo mortuum esse respondit. ¶ Nocte quadam demon in specie pueri sibi apparuit asinū panib⁹ oneratū deferētis. Et dū asellum in terram corruisse fingeret & abbatis auxilium peteret. Ille pplexitate circumclusus: ne aut misericordie opus negligeret aut propositum frangeret: oratiōe sua puero suasit: ut si uera esset uisio deum inuocaret: sibi subuenire patum. Si autē temptatio esset euanesceret. Moxq; puer cum asino euanuerunt cum turbine maximo strepitantes: hec omnia heraclides in libro qui dicit paradisus.

¶ De sancto Trophiano epo. XI.

Trophian⁹ episcopus magne sanctitatis uir: & miraculoꝝ gloria preclar⁹. ii. cal. decembris apud antonas in domino feliciter requiit. Cuius corpus tolose translatum: ibiq; terris sepultum: spiritum in celis uiuere multis miraculis manifestat: ut dicit Ado.

¶ De sanctis diodoro & Mariano & eorum sociis martyribus. XII.

Diodor⁹ presbyter & marian⁹ diaconus cum multitudine innumerabilium hominum utriusq; sexus & diuersarum etatum: quoꝝ numerum & nomia solius dei sciencia nouit: passi sunt rome sub numeriāo imperatore tēpore Stephani pape primi. Qui die, anniuersaria dedicationis sanctoꝝ martyrum chrysanti & darie i loco crypte: ubi eorum corpora sepulta erant diuia celebrā tes uia salaria uidelicet extra portam urbis i harenario ubi prefati martyres terra & lapidibus obruti fuerunt: accusati sunt ꝑatori. Tunc ꝑator iussit in introitu crypte parietem leuari: & montem qui crypte imminebat ad sublonem sup eos deiici: & sic omnes prefocati sunt. Quorum corpora ibidē iacuerunt usq; ad tēpora Stephani pape. vi. anno domini. 886. ¶ Qui uenerabilis pater effossa crypta reliquias sanctorum innumerabiles inde collegit: ex quibus quasdā latebrani: aliquas apud sanctū petrū: aliquas ad basilicā. xii. apostolorum quā a fundamentis renouauerat: aliquas uero p alias ecclesias & monasteria sepelienda diuisit: in quorum ossium collectione odor mirabilis qua si florum & rosaꝝ respsus est: & lampas in crypta accēsa. vi. diebus continuis arsit: in qua nec quicq̄ de oleo consumptum est nec flāma extincta: donec oia sanctorū ossa a cōgerie lapidū sunt collecta. ¶ Quidā autem cū de reliquiis aliquas questus gra subtra-

xisset: continuo in lectum decidit graui langore detentus: & cõmissum furtum cõfessus reliquias restituit: & sic sanitatem recepit. Horũ omniũ martyꝝ passio die calẽdarum decembriũ celebrat.

¶ De sancto diodoro epo & pfessore. XIII

Diodorus alexandrinus cesariẽ: episcopus: dum antiochen' esset presbyter: clarus sapientia habebatur. Qui electus antistes multa opuscula compilauit. In apostolum cõmentarios edidit: aliaq; multa eu sebii cesarienſis secutus characterem. Cuius licet sensum imitatus fuerit: eius tamen attingere non potuit eloquentiam: ignarus secularium litterarum. Floruit tempore imperatoris ualentis: ut dicit hieronym' libro de illustribus.

¶ De sancto anſano martyre: ꝙ maxima uirgine & martyre. XIIII

ANianus martyr ciuis romanus filꝰ nobilis tráquillini duodecim annorum occulte inicio patre a protasio presbytero in christi fide doctus & baptizat' est: atq; a Maxima uirgine de territorio tonagritano de sacro fonte leuatus: qui a patre imperatoribus diocletiano & maximiano delat' decimotertio anno imperii eorum cum ipsa maxima uirgine ab eisdem tentus & carceri traditus est diebus multis. Quam quidem sacram uirginem prefati imperatores tádiu fustibus cedi fecerunt: donec ſpiritum exhalaret. Anſanus uero de carcere fugiens uenit balneoregium: ubi uisione angelica confortatus est. Deinde ueniens ad ciuitatem senarum: dum christum dominum predicaret a proconſule lysia tentus in ignem missus ẽ quo diuina uirtute extinctꝰ: dum permansiſſet illesius iuxta fluuium arbiam eductus: ibiq; iuſſu preſidis decollat' est: ibiq; sepultus calẽdis decembris.

¶ De sancto proculo epiſcopo & martyre. XV

PRoculus episcop' & martyr de syria ueniens romam tempore iustini imperatoris: totamq; romam prouinciam discurrens christum pdicabat: miraculis & uita refulgens. Quem sanctus ualentinus episcopus ichthyranen. constituit sacerdotem. Et dum die quadam celebraret presente predicto episcopo: angelus domini acceptum de altari calicem in aera uidentibus omnibus subleuauit: & deinde in altari reposuit sanguine consecrato. Sanctus autem presbyter de mandato angeli sanguinem consecratum libauit. Deinde propter persecutionem paganorum fugit de tyro siue ichthyrañ. cum episcopo ualentino. & ueniens ad ciuitatem nequinam a gentilibus gothis tentus & uerberibus afflictus atq; in carcere missus est: sed per angelum eductus uenit lazanũ: ubi sancto ualentino per martyrium assumpto: constitutus episcopus totam ciuitatem per multa miracula conuertit ad christum. Deinde ueniens ſpoletũ christũ predicauit: ide a deo monit' pſecutionẽ fugiẽs uenit bononiam: ubi theodori filiã: que manũ habebat aridam sanauit: & patrem cũ filia conuertit ad fidem: & filiũ heronianũ a demonio liberauit. Et post multorũ conuersionẽ a totilla rege gothoꝝ captus ablatis sibi binis loris a tergo decollatus est: & iuxta ciuitatem humatus: ubi pcessu tẽporis puer mortuus iuxta ipſũ ſepultus reuixit. Tuncq; corpus ipſius integrum repertum honorifice leuatum est: huius passio agit die calẽ. decẽbris

¶ De sancto albano martyre. XVI

ALbanus martyr i ciuitate magũtia passus est: & ibi sepultus. Hic habuit patrem christianum imperatorem de partibus aquilonis: qui mortua coniuge filiam decoram ex ea habens: ineptęq; diligens: eã nuptui multis principib' petentibus tradere recusabat. Quam tandẽ flagitioso amore carnaliter cognouit: & ex illa albanũ filiũ suscepit. Mater igitur de consensu imperatoris ad tegendam infamiam filium i capsella pallio inuolutum in partibus ungarie expo nendũ mandauit: qui repertus iuxta nemus a rege ungarie carente liberis suscipitur: & ob eius elegantiam occulte in rure nutrit: simulataq; regina pregnante: tempore partus puer natus fingit: & a rege adoptat' ut naturalis tractat: ab omnibusq; baronibus & ciuibus filius regis uere putatur: tá ipſis q̃ iuuene predictorũ ignaris. Factus ergo iuuenis gratus & strenu': filia imperatoris aquilonis: que est pꝛopria mater: eidẽ a patre putatiuo in cõiugium queritur: & ab imperatore traditur: uere putante filiam trade re filio uero regis. Post tẽpus modicũ rex ungarie infirmatur: & ad extrema uenientes filio adoptiuo regnum cõmittens: eo ꝙ aliũ non haberet: eidem seriem facti reuelat: & qualiter ab eo repertus non est eius filꝰ naturalis. In cuius euidentiam pallium i quo ipſum inuolutũ ex nemore susceperat usq; tunc reseruatum albano tradidit. Quod iuuenis audiens: consternatus ad uxorẽ ingreditur. Et dum sibi causam tristitie querenti factum pandere nollet: eo ꝙ se ex hoc contẽnendum ab uxore putaret: pallium quo sit ue expositus inuolutus fuerat: quod tunc ei dem a rege traditum erat: de sinu iuuenis cecidit: quod dum mater uidit agnouit: & mu

tua collocutione habita: repertum est albanum incestu genitum: matre incestuoso cō nubio cognouisse. Consilio inter eos habito tristitiā ex morte regis simulant: mortuūq; regem ungarie iuxta condecentiā regiam tumulant. Deinde ad utriusq; patrem imperatorem pperant: ut eidem serie facti pandāt Quos ille ut filiā & genꝰ cū magna letitia & solenitate suscepit. Sed die sequenti pacta letitia mutue uisionis: imparatorem solum albanus & mater in cameram uocant: eidemq; cum lachrymis factum seriosius explicant: & ad diuinam misericordiā iplorādam per penitentiam regem confortant. Qui omnes sancto cuidam episcopo reatum confessi: de ipsius consilio eremitam sanctissimū adeunt pro penitentia assumenda. Qui eis septennē pegrinandi penitentiam iponit. Sicq; utroq; regno episcopo regendo cōmisso. vii. annis pegrinantur: continue annis singulis eremitam reuisentes. Peracta igit penitentia dum eremum sancti uiri petunt in silua depeunt & superueniente nocte iuuenis pentes in lecto eisdē de foliis arborum strato collocat: ipse uero in arborem excubat. Ac instigante diabolo pentes uigilantes ad uomitum rede unt: & in abominandū antiquum scelus inui cem coeuntes recidunt. Quod albanus sentiens turbat ex arbore preceps irruit & parentes baculo ipatiens peremit. Facto mane ad eremitam redūt: qui iam omnia per spiritum precognita que contingerant reuelauit. Iussu ergo ipsius albanus iterato septēnem pegrinatiōem assumit: qua perfecta ad eremitam rediit. Et dum semper pegrinari decreuisset: uitam suam per eremitam pcri bere fecit. Quam in pyxide locatam ad collum suum alligauit & abiit. Sicq; relicto regno factus anachorita & pegrinus apud ciuitatem maguntiam in nemore a latronibus paganis inuentus: dum se christianū diceret iugulatus est: corpꝰ quoq; in flumine iacta tum est. Quo cursu fluminis ad molendinū delato: dum filia militis cuiusdam leprosa se in flumine balnearet repente a lepra mundatur. Quod dum admirans deferret in urbe multi leprosi uenientes & se in amnē tingentes mundabantur. Et mirantibus cūctis unde talem aqua uirtutem haberet pquiren tes corpus martyris inuenerunt: & reperta pyxide uitaq; ipsius plecta deo gras agētes corpus cum honore ad ciuitatem portantes uenerabiliter condiderunt cal. decēbris ubi & quieſcit miraculis clarens.

¶ De sancto eligio epō. XVII.

Eligius nouionensis episcopus ut ait Sigibertus claruit anno sexto constantis: qui & constantinus. -lic de ciuitate lemouicen oriundus patre eutherio matre terrigia: dum ab annis puerilibus artem aurificum didiciſ set: omniaq; que lucrabatur: paupibus erogabat: & multa miracula operabatur. Inter que contracto cuidam elemosynam prebēs dum ille manum porrigeret sanus efficitur. Et dum iam optimus magister in arte sua factus esset: & aurum certo sub pondere sibi a rege traditum fuisset: ut inde sibi sellam fabricaret: ipe sibi binas sellas fabricatas ope curioso regi tradidit: quibus ponderatis in utraq; auri pond? qđ sibi dederat repperit sicq; miraculose aurum duplicatum iuenit.

¶ Deinde factus est episcopus nouionen. Et dum die quadam homiem ex iustitia damnatum patibulo: pietate motus depositum seliberet: eum manibus contractando suscitauit. ¶ Multa corpora sctorum reppit deo sibi reuelante in ciuitate nouionen. corpus sancti qntini martyris: & in fuesonen corpora martyrum Crispini & crispiniani: & i beuacen corpus scī martyris luciani. Defunctus est autem anno uite sue. lxxx. miraculis clarus. Sed dū ano reuoluto corpus ei? trāsferri deberet incorruptum inuentum ē: & barba sibi renata que die sepulture sue si bi fuerat abrasa. Quieuit autem in domino die cal. decembris.

¶ De scā natalia uxore hadriani mr. XVIII

Natalia uxor olim sancti hadriani martyris corpoꝝ uiri & aliorum martyrum cum eo passorum cōstantinopolim trāslatis ut in eoꝝ legetur passione. vi. idus septembris manum uiri sibi in solatium retinuit: & nicomedie ubi uir passus fuerat remansit. Quam dum tribunus de uolūtate maximiani imperatoris propter ei? decorem & diuitias in coniugium peteret: assentire simulauit triduana inducia postulata. Et dum deū pro sui corpis castitate orarer: admoneturi somnis ab uno ex martyribus uiri cōsociis ut constārinopoli fugiar. Que manu hadriani sumpta nauem cum pluribus christianis ascendit: quam tribunus dum insequitur: uēto insurgente contrario: & plurib? submersis redire compellitur. ¶ Media uero nocte diabol? in specie naute cum naui fantastica fugientibus christianis apparuit: & q; uiam errarent asseruit atq; ad sinistram pergere docuit. Hoc autem faciebat ut eos perderet Mox dum uela uerterēt: hadrianus cum naucula natalie apparuit: & demonem illum fuisse reuelauit: eosq; precedens cōstantinopolim saluos mane perduxit. Quo dum introisset: Natalia domum ubi martyrū corpora seruabātur intrauit: manum uiri iuxta corpus posuit: & post orationem dormitans a sancto martyre suitata ad celestia p uisus

euigilans reuelata narrauit : & uale faciens omnibus spiritum emisit calen. decembris. Cuius corpus a comitibus iuxta aliorū cor pora sepultum est.

¶ De sancta bibiana uirgine & marty. XIX

BIbiana uirgo sub iuliano apostata passa est rome. ✠ Cuius pater laulanus christianus fuit habés coniugem & filias christianas : Qui accusatus apud iulianum imperatorem : q martyres plurimos sepiliſſet : ab eodem in exilio damnatus in pace quiit. Post cuius obitum iulianus matrem bibiane & filias comprehensas tradidit ✠ fausto presidi : ut eas ad sacrificandum compelleret : a quibus ille conuersus & ab imperatore martyrizatus atq; ab eisdem sanctis sepultus est. Quod iulianus comperiens matrem & filias perquirebat. Sed post dies mo dicos bibiane mater ✠ darsosa & germana latentes in christo quieuerunt. Bibiana uero a iuliano reperta & tenta : dum idolis sacrificare nollet plumbatis diutissime uerberatur : & superuiuens triduo propter nimiā cedem emisso per os sanguinis profluuio ad dominum per martyrium perrexit ḡrto noñ. decembris. Cuius corpus a ioanne presbytero positum est apud palatium lucinia num iuxta corpora genitricis & sororis.

¶ De sancto petro chrysologo epo. XX

PEtrus chrysologus archiepiscopus rauennas de ciuitate imolé si oriundus a sancto cornelio imolensi nutritus & doctus atq; in diaconum consecratus est : ui te sanctitate & sapientia insigniter pollens. Igitur episcopatu rauenne uacante : dū quidam ciuitatis rauennatis ciuis a clero & populo electus esset : & pro confirmatione habenda multi nobiles romam ad sixtum papam tertium accessissent : anteq̄ illi ad urbē peruenirent : sixtus papa a beato petro apostolo & sancto apollinare sibi apparentib⁹ per uisum admonetur : ut nullum alium in rauenne archiepiscopum consecraret : nisi illum quem ipsi in eorum medio eidem ostendebant. Venientibus ergo ciuibus ad urbē ab eisdem papa per triduum requisitus : ut electum suum consecraret : omnino renuit : iussa sibi a sanctis referens & ostensum reprehendens. Cuius dum nomen ignoraret : sed eundem ex uultu cognoscendum diceret : p tres dies inter omnes sibi assistentes ostensum uidere nequiuit. Post triduum autem imolensis episcopus cum petro eius diacono corā papa comparuit : qui eidem pro electi confirmatione instanter supplicauit. Sed dum pontifex petrum in medio multorum aspexit : etiam a longe eundem mox recognouit & q̄ ille esset : qui sibi ostensus fuerat asseruit : atq; ipsum cunctis approbantibus in episcopum consecrauit. Qui sanctus lauda biliter uiuens : doctrina : uita : & miraculis floruit. Tandem obitu suo sibi diuina monitione reuelato imolā perrexit : & iuxta corpus sancti cassiani martyris : ubi & nutritus fuerat : orans ad christum migrauit : & iuxta eundem martyrem sepultus est quarto noñ decembris. Cuius calix & patena eorum cō tactu sanant a morsu rabidi canis. Hic multas homelias super euangeliis : & sermones elegantes composuit : & propter sermonis sui uenustatē petrus chrysologus : quod est sermo aureus cognomen accepit. ¶ Extat & eius epistola cōtra eutycetem tempore leonis primi imperatoris conscripta : cuius sententie auctoritate postq̄ in concilio calcedonensi lecta est : eutyces heretic⁹ damnatus est

¶ De sanctis uero & securo martyrib⁹. XXI

VErus & securus germani apud aphricā sub psecutione uandalica passi : glorioso martyrio coronati sunt quarto noñ decembris ut in martyrologio adonis legit.

¶ De ancto cassiano martyre. XXII

ASsianus martyr in ciuitate tingitana que est metropolis mauritanie passus est : qui exceptoris diu gerens officium : tandem celitus inspiratus execrabile duxit christianorum neci deseruire : unde renuncians eidem officio sub christiana confessione triumphum meruit obtinere martyrii die tertio noñ. decēbris : ut dicit in martyrologio adonis : cuius corpus i prefata ciuitate tumulatum : inde processu temporis ad ciuitatem imolensem translatum est : ubi & quiescit miraculis clarens.

¶ De sanctis claudio hilaria & sociis martyribus. XXIII

CLaudius tribun⁹ & hilaria uxor eius & filii eius iason & maurus cum militibus septuaginta sub numeriano imperatore passi sūt Nam ut in passione chrysanti & darie dicetur : dū sanctus chrysantus ab imperatore traditus esset tribuno claudio ad torquendum. Videns claudi⁹ qualiter omia tormenta superaret : & qualiter deos gentium apertis rationibus confutaret : & quia sustes quibus cedebatur molles redebantur : conuersus est ad dominū cū uxore & filiis & septuaginta suis militibus sibi comunissis Quod imperator audiens iussit claudium ligato ad collum eius saxo in mari precipitē dari. Milites quoq; singillatim audiri : ita ut qui se christianum confiteretur capite cederetur : qui uero se christicolam negaret :

dimitteretur. Prius ergo iason & maurus fi-
lii claudii non interrogati se christianos cõ-
tentes decollat sunt. Quos omnes ceteri i
mitantes infra horam eodem martyrio coro
nati sunt. Quorum corpora a christianis in
cuniculo ubi decollati fuerant condita sunt
noctu non longe ab urbe uia salaria. Filios
uero corpora hilaria mater in suo pdio se-
peliuit. Et dum ad tumulũ oraret: & paga-
ni superuenientes eam occidere uellent: orã
di spatio accepto in confessione spiritũ emi-
sit. Cuius corpus iuxta filiorum cadauera
due eius ancille clandestine sepelierunt. Ho
rum omnium martyrum passio recolitur
die. iii. noñ decembris. De quibus infra in
passione chrysanti & darie. 8. caſ. nouembr.

¶ De sancto lucio rege & pfessore. XXIIII

LVcius beatus confessor fuit rex
britãnie baptizatus a thimotheo
discipulo sãcti pauli. Qui regno
composito & bene ordinato reli-
ctis omnibus secularibus põpis
multisq; ad deum conuersis: ueniens per au
gustam in ciuitatem curie multis ad uite p
fectionem exẽplo & doctrinis iductis die. 5
decẽbr i pace quiit. ut dicit fr bartholome⁹

¶ De scã Barbara uirgine & martyre. XXV

BArbara uirgo passa est in ciuita-
te nicomedie tempore maximia
ni imperatoris sub presidẽ mar-
iano. Cuius pater dioscorus no-
mine. eiusde ciuitatis nobilis & pa-
ganus: turri excelsa fabricata filiam pul-
cherrimam barbaram intromisit: ne ab ho-
minibus uideretur. Cũq; plurimi eam in cõ
iugium peterent: illa iam animo christiana
diuinitus inspirata: consensum denegabat.
Et dum pater in balneo qñ edificabat i tur-
ri iussisset artificibus duas fieri fenestras: eo
discedente barbara tertiam erigi fecit. Et
descendens in balneum depingensq; digito i
marmore crucis signum: mox i petra signũ
crucis apparuit acti ferro sculptum esset.
Similiter in & silicie uestigia pedum illius i
pressa sunt. Et descendens puella in concam
inundantibus aquis: orauit ut sanctificaret.
aqua & submergens corpus se ipsam bapti-
zauit in nomine patris & filii & spiritus san-
cti. Egressa igitur de aqua turrem conscen-
dens in idolorum facies conspuit: & respici-
ens in celum deum uerum adorauit. ¶ Re-
diens ergo pater & eam interrogans cur tres
fenestras in balneo fieri iussérat. audiuit ab
ea quia tres sunt qui mundum illuminãt: pa
ter & filius & spiritus sanctus. Quod audi
ens pater arrepto gladio eam insequitur ut
occideret illam: que dum fugeret & a mõtis
crepidine precluta aratertur orauit ad do-
minum: & scisso lapide mons per medium
diuisus uirginem suscepit: & ad aliam partẽ
eiecit. Quo dũ pater ascẽdẽs duos pastores
greges pascẽtes interrogasset an puellã fugie
tẽ uidissent: un⁹ eoꝝ cũ iuramẽto negauit eã
saluare cupiẽs: alter uero ipsã digito ondit
eã occidi uolẽs. Moxq; ipse cũ pecorib⁹ su
is i lapides uersi sũt usq; i pñs ibi manẽtes
Quã pater apphensã & p capillos tractã: &
durissime cesam: martiano pfidi die sequẽti
tradidit puniẽdã. Et dũ xpm pfiteret & ido
la gẽtiũ demonia eẽ ptestaret: iussit eã pẽs
spoliatã suspẽdi & crudis neruis cedi ac ci-
licinis saccis plagas ei⁹ extergi: deide carce
ri immissam pedib⁹ in ligno constringi: ubi
domino sibi noctu apparente confortatur:
ipsiusq; uulnera consolidantur. Quod dum
die sequenti preses deorum pietati ascribe-
ret: & uirgo eius insaniam derideret iussit e
am uersis pedibus suspendi: & latera ei⁹ un-
guib⁹ radi atq; ardentes lampades applica-
ri. Insuper & caput maleis contundi do-
nec de naribus ipsius sanguis abunde stil-
laret in terram. Deinde mamillas eius preci
di ipsamq; nudam per ciuitatem circunduc
ci. Dum autem sic ducta oraſet ad dominũ
angelus sibi apparens, denudatum corpus
eius candida stola contexit & mãnillis resti
tutis plagas omnes sanauit: qđ dum preses
cerneret furore nimio repletus eam decolla
ri mandauit. Quam pater ad montem ubi
eam comprehenderat adducens: caput eius
de manibus propriis amputauit. Moxq; ab
igne celesti consumptus est. Corpus autem
uirginis a ualentiano quodam christiano ni
comedie sepultum est die secundo noñ de-
cembris. Indeq; temporis processu constan
tinopolim translatũ postmodum a ueneris
quibusdã nobilib⁹ uenetias delatus: requie
scere dicitur i ecclesia scẽ marie crucifere.

¶ De sancto meletio epõ ponti. XXVI.

MEleti⁹ epus & pfessor apud pontũ
floruit. Qui cũ eẽt eruditõnũ cu
ra magnific⁹ uirt⁹tũ animi & uir
te syncera tũs lõge i eo magnificẽ
tior extitit: ut dicit i martyrologio
uetardi: q etiã post laudabilẽ uitã ibidẽ in
pace quieuit. ii. noñ decembris.

¶ De scõ meletio epõ antiochen. XXVII.

MEleti⁹ epus antiochen⁹: ut scribit
theodoric⁹ i historia triptita tpe
pstantii ipatoris arriani claruit.
Hic dũ citatẽ quãdã armenie re-
geret & barbaros doceret pp sui
eloqu uenustatẽ ab arriãis & catholicis pa-
riter antiochie epus postulat⁹. Qđ ipator cõ
stãti⁹ uidere nolẽs & ꝓbare utr⁹ eẽt arria-
n⁹ an catholic⁹ iussit ut expẽeret. Dñs posse
dit me ẽ. qđ ille exponens trinitatẽ publice
docuit & aptissimis rõib⁹ ꝓbauit: pp qđ

ab arrianis reuocat' & a pstantio reprobat': & ab ecclesia sua expulsus reuersus armenia eusebio epo adhesit: & clar' miraclis uita & scientia ipace qeuit.

¶ De sco clemete pbro & confes. XXVIII

Clemens preibyter alexandrin' qui ut dicit ado in diuinarū eruditionum scholis qmaxime floruit: panthei auditor: origenis uero preceptor fuit. Hic libros octo condidit stromatum: quod sonat opus uarie contextū. Compositi & libros octo quos informationum uel dispositionum nominare possumus. Item librum ad gentiles exhortationum. Item librum qui dicit pedagogus libris tribus distinctum. Item librum qui scribitur: quis est qui saluus fieri possit diues. Item librū alium de pascha & de disputatione & de ieiunio & obtrectatione. Item alium exhortatorium ad patientiam. Item ad neophytos. Item alium qui in scribitur canon ecclesiasticus. Item de his q iudaicum sensum requirunt: quem ad alexandrum hierosolymorum episcopum scripsit Item librum contra hereses. Extat & eius tā diuinarum scripturarum q̄ litterature secularis uolumina eruditionis & eloquētie reserta: in genesim etiam cōmentarios scribere pollicitus est. Hec hieronymus de uiris illustribus. Quieuit in pace die secūdo nōn decembris. Seueri impatoris tēpore florēs.

¶ De sancto sabba abbate. XXIX

Sabbas abbas ex prouincia cappadocie ciuitate mutalapsis patre ioanne matre sophia: claris & xpianis originē traxit. xvii. theodosii ipatoris āno. Dū aūt pater ei' militaret' cū uxore alexandria pgeret: filiū puulum hieremie fratri cōmendauit. Quem dum uxor illius inuite conspiceret: puer relicto seculo occulte patruum deserens: & ad monasterium quod dicitur scando fugiēs: ab abbate gregorio suscept' ē & monachus effectus: qui i omni sanctitate uiuens: etatis processu summa preditus abstinentia cepit etiam clarere miraculis. Interque dum tempore hyemali pistor uestes lotas siccandas in furno adhuc calido posuisset: & oblitus ipsarum clibanum pro pane coquendo ex incuria accendisset: deinde recordatus uestium damnum suum deflebat. Sabbas compassione motus furnum ingressus accensum illesas uestes illesus eduxit.

¶ Post hec perrexit ad eremū ad gerasimū abbatem: ubi multa diaboli figmenta & certamina superans dudum mansit. Deinde ueniens hierosolymam sibi locellū edificauit: & sacra loca quotidie perlustrans ad locellum redibat contemplationi uacans. ¶ Die quadam apud ecclesiam sancti ioannis baptiste mulierem dudum fluxum sanguinis passam sanam effecit. ¶ Quendam etiam a demone obsessum liberauit. ¶ Et cum siccitas nimia populum urgeret: adeo ut neq; in puteis neq; in soueis aqua reperiri posset: & ex hoc ciuitas periclitaretur: fodientibus ciuibus in locis plurimis si forte aqua aliunde prorumperet: oratione sancti pluuia largissima noctu descendit: que soueas & cisternas repleuit: omnemq; populum satiauit. Sicq; multorum signorum gloria clar' uirtutibus pollens: sub ioanne archiepisco po quieuit in pace die sabbati nōn decembris anno domini. 524. sepultus hierosolymis inter duas ecclesias: cuius corpus inde processu temporis uenetias delatum: quiescit in ecclia sci antonini martyris.

¶ De scō basso epo & martyre. XXX

Bassus episcopus ex nicea prouincia dum christum predicaret a perennio preside detentus & ad deorum sacrificia inuitatus: cū dolis imolare contemneret: primo in equuleo suspēsus ac diuti' tortus est: deinde laminis ardētibus circa latera appositis excruciatus. iesum christum dominum maiori constantia profitebatur. Qua ꝑpter in equuleo leuat' sustinb' & scorpionib' pdis iussu diut' ssime cesus ē. Post hoc depositus ad statuas deoꝝ ligna pro sacrificio portare compellitur: data sententia: ut si non sacrificaret: eodem igne cōsumeretur: qui dū sacrificare cōtemneret: in ignem missus ded in eo dudum manens illesus educitur. Sicq; a preside ad iudicē nicee prouincie destinat' cum litteris sibi mandantibus ut bassus: aut sacrificare compelleret: aut excogitatis supplicijs perimeret. Sed dū a iudice suasus sacrificare nollet: fabricatis duob' clauis ad mensuram longitudinis corporis eius eisq; a plātis pedū per medium corporis usq; ad uerticē confix' in christi pfessione emisit spiritū nōn decēbr. tpe decii & ualeriani. Cui' corp' a xpianis i nicea ciuitate sepultū est.

¶ De scā crispina uirgine & martyre. XXXI

Crispia uirgo i aphrica ap. colonia thebestina tpe diocletiani & maxiani impatoꝝ cū sacrificare nollet iussu anolini pcōsul' dcollata ē: ibiq; sepulta nōn. decēbr.

¶ De scō dalmatio epo & martyre. XXXII

Almati' martyr & eps de italia oriūd' pfe senatore dū xpian' esset occult' oia deserens ad alba ciuitate deuenit: ibiq; xpm pdicare epit & miracul' clarere. ad quem quidam ualentin' magister militū de rauenna ueniens eius audita fama pro filio

ſuo grauí infirmitate detento ſu pplicare
epit: orationeq; fuſa ſanctus filium libera
tum eidem nunciat: qđ ille repatrians dum
uerum eſſe cognouit ad dalmatium rediit &
conuerſus ad chriſtum ab eodem cum filio
baptiſmum ſuſcepit. Iterumq; ad propria
remeans & chriſtum annuncians miraculi
teſtimonio multos ad fidem conuertit: dein
de dalmatius angelo duce ticenum ueniens
dum flumen ſine pōte uel naui ab angelo in
momento tranſuectus multis coram poſitis
tranſiuiſſet: populum multum conuertit ad
chriſtum. Ibiq; conſtitutus epiſcopus pre
dicationis officium fideliter perficiebat: dei
de ad gallias tranſiens: plurimos infideliu⁹
chriſtianos effecit. Et poſt hec reuelatione
diuina: dum ad ſuam rediret eccleſiam iux
ta flumē ticeni ab infidelibus captus & i ce
rebro gladiis percuſſus per martyrium mi
grauit ad chriſtum. Sed dum corpus eius
examine ſtaret nec dudū cecidiſſet uiſo mi
raculo multi ex infidelibus conuerſi ſunt.
Sepultuſq; eſt ibidem miraculis clar⁹. Paſ
ſus eſt autem die noñ decembris.

¶ De ſcō Nicolao epō & confeſ. .XXXIII.

NIcolaus epiſcop⁹ ciuis patere ur
bis patre epiphanio matre Ioan
na: diuitibus claris & ſanctis ex
ort⁹ prima die ſue natiuitatis dū
balnearetur erect⁹ ſtetit in pel
uī tere dimidia hora. Ad ubera matris po
ſitus. iiii. &. vi. feria ſemel i die mámas ſug
gebat: qui ex nomīe auūculi ſui nicolai my
reorum antiſtitis uocatus eſt nicolaus. Dū
adhuc puer imbuendus litteris a ſcholis re
diret: claude femine eidem obuie greſſū re
ctum tribuit. ¶ Cuidam ſeruo dei nomine
ſabbatio in ex taſi poſito palatium mirificū
auro & gemmis fabricatum cum ſede mira
bilis claritatis intro poſita oſtenditur: que
omnia nicolao adhuc puero in celeſtibus p̄
parata reuelantur. Factus autem iuuenis
coetaneorum conſortia & mores deuitans
eccleſiam frequentabat: & que de ſcripturis
audiebat memoriter retinebat. ¶ Parenti
bus defunctis quid de diuitiis ſibi dimiſſis
domino gratum ageret cogitabat. Hinc aua
ritiam ſi non daret. Hinc inanem gloriam ſi
preberet ſcurreſ formidabat. Sed poſt dies
medicos dum quidam conciuis nobilis ad
extremam deductus inopiam: tres filias ſu
as uirgines fornicari diſponeret: ut inde mi
ſerrimus quicquam p uictu acquireret. Ni
colaus hoc audiens noctu domum uiri la
tenter adiens per feneſtram auri pondus in
tro clam proiecit clamq; diſceſſit. Quod ho
mo ille reperiens ex eo primogenitam mari
tauit. Et dum idem ſecundo ſanctus confeſ
ſor peregiſſet: ſecundam filiam ſimiliter pa
ter nuptui tradidit. Dum autem tertio dei fa
mulus idem opus perfeciſſet homo ille qui
uigilans benefactorem ſuum ſtudio obſer
uabat: ſanctū fugientem cepit: eūq; cogno
uit & ad pedes eius ſe proſtrauit. Quem il
le erigens eidem ſuperinde ſilentiū quoad
uiueret impauit: illeque tertiam filiam con
iugio dedit. ¶ Poſt hoc defuncto archiepi
ſcopo myreorum dum epiſcopi ſuffraga
nei pro eligendo preſule orantes conue
niſſent: reuelatur cuidam epiſcopo magne
auctoritatis: in quē uota omnium dependē
bant: q; illum elligere deberent: quem hora
maturinali primum ad ianuam eccleſie nico
laum nomine repperirent. Cum autem nico
laum mā expectantem epiſcopus repperiſ
ſet & nomē ipſius didiciſſet: eundem licet ſa
tis renitentem in cathedra collocarunt. Qui
gregi dominico prefectus ad amplioris per
fectionis apicem: omni decoratus uirtute at
tingere ſatagebat multiſq; miraculis coru ſ
cabat. ¶ Quadam die cum ſuis clericis ad
refectionem diſcumbēs deficiente ſibi uino
modicum uini in uaſculo allatum quod uix
tribus in menſa ſufficeret cunctis in fundi p̄
cepit: & ad ſufficientiā omnibus fuit ſatis.
¶ Alio quoq; tempore dum unicus ſolūmo
do panis in cellario repert⁹ eſſet: operariis
in eccleſia ſua laborantib⁹ apposuit. Indeq;
plene omnes refecit. ¶ Virum & uxorem q
xxx. fere annis ſine prole fuerant: ad ſe uen
entes: & p filio ſupplicantes oleo lampadis
eccleſie inunxit & orationem premiſit. Eo
demq; anno mulier filium en ixa: eundem in
miniſtrum uiro dñi obtulit: quem ille bap
tizauit: & ſacris litteris eruditit. ¶ Obſeſ
ſum a demonio de regione andronica libe
rauit: puellam manib⁹ aridis de caſtello e
uādis ſanauit: & alios multos a diuerſis paſ
ſionibus dei uirtute curauit. ¶ Dum eccle
ſiam conſtrui faceret & lapis magnus in edi
ficium opus eſſet: qui a .lxx. hominibus nul
latenus moueri poterat: ſanctus dei ſuper
ueniens ſigno crucis premiſſo cum duobus
clericis ipſum amouit: & ad locum detulit
ordinatum. ¶ Quadam die tēpeſtate ſeuiſ
ſima quaſſati quidam naute nicolaū aduo
cant: & continuo uir quidā eis apparuit di
cens ſe eſſe nicolaum ab eis aduocatum: qui
eos in antēnis & rudentibus iuuare cepit ſta
timq; tempeſtas ceſſauit. Et dum ad eius ue
niſſent eccleſiam: quem nunq; uiderant ſine
indice cognouerunt. Quod ille non ſuis me
ritis ſed eorū fidei attribuere docuit. ¶ Dū
quodā tempore fame ualida regio eſſet op
preſſa & naues onerate tritico ad portū my
ree deueniſſent rogauit ſanctus nautas ut
ſaltem proquaq; naue in centū modiis eo
inopie ſubueniret. Cumq; illi rñderent

non audere hoc facere: eo q̄ mensuratū alexandrie granum eadem mensura constanti nopoli in horrea imperatoris eos reddere oportebat: instat sibi: ut petita adimpleant: confisus in christi gratia: q̄ nihil diminutionis in eorum mensura recipient: quod cum fecissent: mensuram quam receperat integre ministris regiis reddiderunt: & miraculum narrauerūt. Granum autem illud quod sanctus acceperat miraculose per biennium ad uictum & usum seminis abundauit. ¶ Sed cum adhuc in regione illa aliqualis cultus idolorum supereſſet: arborem quandam diane consecratam quam quidam colebant rustici: sanctus precidit: diabolo in aera ululāte se de sua sede per nicolaum iectum. Et dum quidam uiri ad sanctum uisitandū nauigio pergerēt: demon in specie deuote mulieris eisdem in sagenula apparuit: oleum i uase tribuit: rogans ut ex eo parietes ecclesie sancti nicolai perungerent: eo q̄ ipsa tūc ad ipsum locum accedere non posset. Qua discedente in alia nauicula eisdem cum pluribus uir apparuit nicolao simillimꝰ: muli erem illam dianam fuisse docuit: & ut oleū sibi datū in mari iactarent admonuit. Quod proiectum in mare contra naturam aquam inflāmauit: qui dum myream uenirent: nicolaum conspiciunt: ipsumq; esse qui sibi apparuerat recognoscunt. ¶ Eodem tempore dum imperator constantinus tres principes nepotianum: ursum: & neapoleonem contra hostes imperii misisset: & illos ad portum myree applicantes: uir sanctus ad prādium inuitasset: cum essent in mensa nunciatur uiro dei: cōsulem pecunia corruptum tres iuuenes milites innocentes decollari mandasse. Illico sanctus tribus illis principibus sibi associatis ad locum properauit: & iuuenes iam genu flexo gladium uibrantis expectantes repperit. Audacter igitur sc̄z spiculatorem ingerens gladium sibi extorsit: innocentes exoluit: quos secutu adducens consulem adiit: eumq; durius obiurgans: tandē penitentem suscepit. ¶ Dum autem principes imperiales cum uictoria redeuntes: ab imperatore magnis honoribus sublimati fuissent: ex inuidia apud eum de proditione delati sunt: quos ille carceri traditos precepit mane sine audientia decollari. Qui liberationem trium iuuenum factam a uiro dei recolentes eiusdem se meritis cōmendarūt. Eadem nocte uir dei imperatori per uisionem apparuit: ipsum de impietate redarguit: & nisi innocentes dimittat exitiale bellum eidem cōminatur ad mortem. Interrogatus quis esset: dixit se esse nicolaum epm myreorum: similiq; uisione prefectum exterruit: Euigilans princeps uiros aduocat: & si cui sancto se cōmendassent interrogat. Qui dum se sancto nicolao cōmendasse dicerent. Miratus imperator ueniam petit: innocentes absoluit: & eosdem ad uirum dei cum muneribus destinauit. ¶ Fertur beatum nicolaum adhuc senem niceneo concilio interfuisse: & quendam arrianum zelo fidei in maxillam percussisse: ob id q̄ a concilio mitra & pallio priuatum extitisse: propter quod ut plurimum sine mitra depingitur. Sed dum aliquando missam beate uirginis: cuius erat deuotus: in pontificalibus celebraret: & priuationem mitre & pallii deflēret: quasi zelo nimio fidei sibi ablata: ecce cunctis uidentibus duo angeli eidem astiterunt: quorum unus mitram: alius pallium sibi diuinitus restituerunt. Et extunc insignia reassumpsit sibi celitus restituta. Qui ad ultimam horam deueniēs: angelos sibi occurrentes conspexit: & suum cōmendans spiritum domino in pace quieuit die octauo iduum decembris āno domini. 343. Ex cuius ossib⁹ oleum iugiter emanare cōsueuit: quo liniti languidi a cunctis infirmitatibus sanabantur. ¶ In multis chronicis inuenitur: q̄ post multum temporis destructa a turchis myrea ciuitate a mercatorib⁹ barrēsibus corp⁹ sci nicolai barrū trāslatū ē: ibiq; iacere usq; i p̄s⁹: ut plurimū credit & a multis peregrinantibus uisitatur. Venti autem idem corpus asserunt uenetiis delatum. Cuius historia translationis debito loco uidelicet tertio calendas iunii ponetur. ¶ Miracula autem sancti: tum quia infinita esse dicuntur & inumera: prout collecta ecclesia asserit: tum etiam quia ea sola de sanctis ponere curauimus: que uel in uita eius uel circa mortem: aut erga eorum corpora contigerunt: ex aliis uoluminibus lectori legenda dimittimus. ¶ Hoc solo ad eius uenerationem exarato: q̄ dum beati nicolai historia de nouo edita esset que notata cum suo cantu ad manus quorundam fratrū monasteriū sancte crucis de cesena deuenisset: & fratres eam in eius festo canere ad officiū uellent: eorum prior omnino recusauit: & fratres redarguit: dicens ioculatoria i ecclesia non esse licitum decantare. Nocte superueniente sanctus nicolaus priori apparuit: eumq; uultu terribili lecto abstraxit: pauimento collisit: & incipiens antiphonam. O pastor eterne ℣. per singulas differētias uoce cum fuste quem tenebat: ictus supra dorsū patientis ingeminans: per ordinem ad finem usq; decantauit. Qui semiuiuus dimissus clamoribus fratres excitans uisa & gesta narrauit antiphonam quam nunq̄ audierat retulit: & centum notas in ipsa consistere didicisse ex centum p̄cussionib⁹ quas susceperat

adiecit :& prout dixerat sic esse compertū fuit. Data licentia fratres nouā historiam eo die & deinceps tā ipsi q̄ alii in multis ecclesiis celebrarunt.

¶ De scō Nicolao papa prio. XXXIIII.

NIcolaus papa huius nominis primus natione romanus ex patre theodoro successit benedicto .5. & sedit annos .ix. menses .ii. dies xx. Et ut in chronica martiniana habetur post magnum gregoriu5 papā nullus usq; ad cum apparuit i sede romana eidem sanctitate ꝑparandus. Floruit autem tēpore Ludouici secundi ꝑatoris. Hic michaelem constantinopolitanum imperatorem excōmunicauit propter ignatii patriarche iniustam depositionē. Excōmunicauit etia5 lotharium regem gallie ꝓpter gualderade pelicis sue societatem. Qui rex tpe hadriani successoris nicolai pape romā ueniens concubina dimissa: absolutionem ab eo recepit & non multo post uita decessit. ¶ Huius tēpore sanctus cyrillus pene omnium sclauorum apostolus corpus sancti clemētis pape a cersona ubi in mare ponticum proiectum fuerat: ex mari exiccato auferens romā detulit. Quod per nicolaum papā in ecclesia sancti clementis reconditum fuit: ubi & ipse cyrillus paucis expletis diebus sepelitur miraculis corruscando. Nicolaus uero papa post multas & uberes collatas elemosynas & alia multa bona que fecerat in christo qeuit: & in ecclesia sancti petri apostoli sepultus est.

¶ De sanctis dionysia datiua & sociis martyribus. XXXV.

DIonysia: datiua: leontia & Emilianus medicus & religiosus uir nomine terrius: nec non bonifacius & seruus & uictricus atq; maiori cus adolescens : apud aphricam martyrio coronati sunt. Qui omēs persecutione uandalica sub Hunerico rege arriano pro confessiōe fidei catholice: & ne ab arrianis rebaptizarentur decertātes: grauissimis & innumeris suppliciis excruciati: confessorum christi numero sociatisūt. viii. idus decembris. Ex quibus maiorcus adolescens: dionysie matris sue eidem in tormentis assistentis ex hortationibus roboratus in certamine confessionis spiritum reddidit. hec ado

¶ De scō abrosio epō & doctore. XXXVI

AMbrosius episcopus & doctor: cuius festum obitus occurit .ii. nonas aprilis. Hoc uero die quo episcopus est ordinatus ab ecclesia romana celebratur filius ambrosii romani tūc ꝑfecti galliaꝝ i galliis natus & i cunabulis i ptorio posit⁹: dū dormiret apto ore: examē apū facie ei⁹ & os ipleuit: ut q̄si i alueolū suū itrarēt & exirēt: que postea euolantes in tantam altitudinē aeris eleuate sunt: ut humanis oculis mīme uiderentur. Quod pater cernēs & territ⁹ infantulum predixit aliquid magni futurum. Et cum puer esset matri & sorori maiali oscula dam porrigebat: ut sacerdotibus fieri consꝑexerat: q̄d soror tum deridebat. ¶ Cū ergo rome factus iuuenis & litteris eruditus causas poraret: a probo prefecte pretorii mittitur ad liguriam emiliā; regendam ꝓuinciam: ueniēq; mediolanum. Mortuo uero auxentio episcopo arriano: cum populꝰ propter presulis electionē i seditionem positus esset: & ipse pro seditione sedāda ad ecclesiam perrexisset: uoce ſantis subito ambrosium episcopum clamante: ab omnibus tam arrianis q̄ catholicis pontifex eligitur. Quod ille audiēs contra morem suū hominesꝝ torqueri fecit: ut sic ab ei⁹ electione cessarent. Deinde profiteri philosophiā uolens quasi rem christianis suspectam: dum non permissus esset publicas meretrices ad se igredi fecit: populoq; magis acclamāte: peccatum tuū super nos: noctu ausugit. Et dū se ticenum ire putaret: manē ad portam romanam ciuitatis se repperit. Interim missa electione ad ualentinianum imperatorem eam approbauit: gaudens q̄ iudices a se directi ad sacerdotium peterentur. Ambrosius uero in possessione leōti latuit. Sed relatione imperatoris ueniente producitur Et q̄uis multeꝝ renitens: tandē electiōi cōsentire cōpellitur. Et cū adhuc esset cathecuminus baptizatur: &. viii. die in episcopū consecratur. Qui cum post annos quattuor romam uenisset matre defuncta: & germana manum eius oscularetur subridens dixit in se iam impletum: q̄d puer uaticinat⁹ fuerat. Vbi etiam paralyticam in lecto cubantem: solo uestimenti eius contactu: sanā effecit.

¶ Sed & cum contra uoluntarem iustine ipe ratricis arriane: catholicū in episcopum ꝓmouisset multas ab ea insidias & persecutiones passus est: adeo ut etiam una ex uirginibus arrianorum ut eum ad reliquas cedendum traheret: ipsum per pallium cepisset: quā die sequenti Ambrosius morte defuncta subita honorifice sepeliuit gratia pro contumelia rependens. Redienicq; mediolan ad suggestionē auguste multi sibi calūniantur: & multas iniurias patitur. ¶ Et dū in exilium mittendus putaretur: & quidam uicin⁹ quadrigam ad eum exportandū passet iusto dei iudicio anno uertente ipse in ea dē carruca i exiliū missus é. ¶ Cū ār plures obsessi a demonib⁹ ab Ambrosio torqueri diceret & iustina cū arrianis ābrosio impo-

nerent: quod pecunia cõparet qui se ab immũdis spiritibus torqueri assererẽt: subito unus ex illis demone oppressus clamabat q̃ utinam qui nõ credunt ambrosio: ut ipse torqueretur: quem ceteri arriani in piscinã necauerunt. ¶ Hereticus quidam inconuertibilis: dum predicãte episcopo: uidit angelum ad aures eius loquẽtem: conuersus est: & fidem quam persequebatur: defendebat. ¶ Quidam magus: qui demones ad eum ce dendum inuocabat: audiuit ab eis: q̃ nec ad fores eius appropinquare presumerẽt: quoniam ignis de domo ei⁹ exibat: q etiam eos longe positos cruciabat. ¶ Quodam demoniato mediolanum intrante: demon ex illo exiens alium ex urbe egredientem iuasit: dicens q̃ ambrosium timebat: & ob id urbẽ ingredi formidabat. ¶ Dum quidam ad preces auguste eum noctu uolens gladio percutere: brachium eleuasset: subito man⁹ ei⁹ exaruit. ¶ Cum apud thessalonicam ex seditione populus iudices lapidasset: iratus theodosius imperator omnes thessalonicenses perimi iussit: nocentes ab innocentibus non secernens. Et cum mediolanum uenisset uolens intrare ecclesiam ab ambrosio prohibetur: & de tanto scelere audacius increpat. Qui cum dauid homicidam & adulterũ allegasset: audiuit ab eo: q̃ quem allegauerat delinquentem imitaretur & penitentem. Et a doctore sancto suasius publicam agere penitentiam non est dedignatus. Cũq; penitentia peracta die pasche pro cõmunione sumẽda cancellos ecclesie intrasset: ambrosi⁹ eũ extra chorum repulit: dicens locum illum clericis assignatum: & q̃ purpura facit imperatores non sacerdotes: cui imperator humiliter obediuit: & reuersus cõstantinopolim: dum in ecclesia extra cãcellos maneret inuitatus a patriarcha ut intraret: miratus ait: se unum uidisse ambrosium sacerdotem ¶ Dum ad palatium macedonii magistri officiorum pro cuiusdam intercessione accessisset: & fores clausas repperisset: ꝓminat⁹ est illi: q̃ cito ad ecclesiam ueniens apertis ianuis intrare non posset. ¶ Post modicum tempus macedonius ad ecclesiam fugiens timore inimicorum patentibus ianuis aditũ reperire non ualuit. ¶ In ciuitate florentie filium cuiusdam nobilis nomine pansonem puerum obsessum a demonio liberauit. Et dum post dies modicos puer subito expirasset mater ipsum i lecto sci defuncti locauit: quem ille supueniẽs oratione & lachrymis iuscitauit. ¶ Nicetius quidam notarius dolore pedum uexatus: dum ad episcopum celebrantem pro cõmunione accessisset: & ille pedes ipsius casu calcasset: extinde a dolore ereptus est. ¶ Hospitatus in quadam uilla ruscie apud quendam diuitem filiis & familia abundantem: dum uir se de cunctis sibi ad uotum succedentibus iactasset: & q̃ nihil sibi aduersi in uita sua aliquando contigisset: ambrosius territus inde cum sociis se stinus discessit: dicens ibi tutum non esse ꝓmanere: ubi dominus non erat. Quo abeunte & aliquantulum procedente uir ille cum domo & omni familia terre hiatu absortus est: usq; in presens quadam foua ibidem in testimonium permanente. ¶ Ipse suum obitum prescuit & reueleuauit: q̃ usq; pascha cum fratribus esset. Et dum die quodã psalmum. xliii. cum notario dictaret: uidit notarius ignem caput eius in modum scuti oprientem & per os eius intrantem: faciesq; ei⁹ ut nix effecta post modicũ ad colorem pristinum redüt: quo die dictandi & scribendi sine fecit. Post dies modicos grauiter egrotare cepit. Et dum ad extrema ꝓinquaret & quattuor eius diaconi de eligendo episcopo inter se tractantes: simplicianum nominassent ita silenter: ut uix mutuo se audirẽt: ipse longe posit⁹ tertio clamauit: senex: sed bonus. Quod audientes illi mirati sunt: & non nisi illum post eius obitum elegerunt. Honoratus quoq; presbyter ecclesie uercellẽ. expectans eius obitum: cum se sopori dedisset: audiuit se tertio uocari: ut surgeret festinanter: quia statim erat recessurus: qui surgens ei corpus domini obtulit: quo sumpto uir domini manus i modum crucis expandit: & orans sub silentio expirauit die .2. nonas aprilis anno domini. 380. tempore theodosii senioris: celebratur autem eius festum ab ecclesia die quo episcopus est ordinatus ut dictum est: scilicet die septio idus decembris. ¶ Eadem hora uisus est in quodam monasterio in partibus orientis inter monaches psallentes orans: & notato tempore repertum est beatum uirum tũc a corpore migrauisse. Et cum i nocte pasche corpus eius ad ecclesiam delatum fuisset: pluri mi infantes baptizati eum uiderunt sedentẽ quasi in cathedra tribunali ut dicebãt. Alii eum ascendentem digito parentibus ostendebant: plurimi quoq; stellam supra corp⁹ eius uidisse testati sunt. Sepulsus est die pasche apud basilicam ambrosianam: ubi demonum turba se ab illo torqueri clamabat ubi & infirmitates curantur: & demones usq; in presens effugantur. ¶ Hic doctor sanctissim⁹ multa utilia opuscula i ecclesia dei cõposuit: uidelicet librũ exameron. Item lib[…] brum de officiis. Itẽ de conflictu uitiorũ & uirtutum. Itẽ librum de uirginibus. Itẽ uitam beate agnetis. Item librũ de paradiso & eiectione primi hominis. Item de oblatione caim & abel: & quid ipsa oblatio significet.

Item de receſſu abrahę de meſopotamia. Item ad flacellā reginam de ſpiritu ſancto. Item cōtra arrianos libros plures. Item cō tra apollinarem librum. i. Item ad Sauinu5 eſm de trinitate librū. i. Itē pmētariog; i lu cam libros plures. Item librum xpianog;. Item ad diuerſos libros. lxxv. Itē tractatus xiii. Epiſtolas breues. lxxvii. Sermones de clamatorios. lxxv. Scripſit & libros de ſpū ſancto quos gratiano principi direxit. Item librum de exceſſu ſatyri. Itē rhythmos ſup deprecatōe pluuie & ſerenitatis: & alia mul ta que enumerare longum eſſet. Compoſuit & officium & hymnos ac ordiné miſſe: qui i eius eccleſia obſeruantur.

¶ De ſcō Agathone martyre. XXXVII.

Ggathō martyr apud alexādria ſub decio impatore paſſus eſt. Qui cum eſſet miles & prohibe ret quoſdā gentiles uolētes illu dere cadauenerib⁹ martyrum: cl amor repente totius uulgi aduerſus eum extollitur. Oblatuſq; iudici cū in pfeſſione chriſti perſiſteret: capite pro pietate dam natus ē. vii. idus decembris. hec ado.

¶ De ſancto Agathōe abbate. XXXVIII.

Gathon abbas per triēnium lapi dem in os tenuit donec tacituri tatem diſceret. Interrogat⁹ que uirtus plus haberet laboris. Re ſpondit oraſ deū: eo q; demones crantē ſemper ſpugnant ut orationē iterrū pant. Interrogatus a quodā quomodo cū fratribus habitare deberet. Rndit ſicut in prima die nunq; fiduciam aſſumēdo: eo q; fi ducia ſit genitrix paſſionū. ¶ Dixit quoq; q; ſi iracundus etiā mortuos ſuſcitaret non placeret alicui: nec ipſi deo propter iracun diam ſuam. ¶ Fuit autē agathon ſapiēs ad i telligendū: ſpiger ad laborandum: parcus i cibo & ueſtimento: qui dicebat ſe nunquam dormiuiſſe hīs aliquid aduerſus quēquam nec dormire pmiſiſſe hūtem aliquid aduer ſum ſe. Moriturus triduo aptis oculis i ex taſi manſit: & pulſatus a fratribus dixit ſe diuino iudicio aſſiſtere & anxie timere: eo q; quis in mandatis dei laboraſſet pro uiri bus: neſciebat adhuc utrum deo placerent opera ſua: quia aliter ſunt iudicia dei: aliter hominum. Quo dicto ſpm cum gaudio emi ſit: uidebant enim eum colligentē ſpiritum queadmodum ſiquis ſalutat amicos ſuos di lecto s. hec in uitis patrum.

¶ De ſancta Fara uirgine. XXXIX.

Ara uirgo de frācia tpe heraclii imperatoris claruit. Cui⁹ pater hagerricus de burgūdia duxit o riginem. Hic claris natalibus or tus: in aula theodeberti regis frā corum inclytus ex uxore ſua Ieodegunda: tres filios procreauit omnes ſanctos. ſ. faro nem ualpertū & canoaldum: filiam quoq; uirginem faram. Que dū iuuenilibus annis uirginitatem ſuam deo uouere cupet: ſed a patre prohiberetur qui filiam nobilem no bili ſponſo tradere diſponebat: tāta lachry marum inundantia fleuit: q; uiſum amiſit quem tum dominus ei per beatum euſtaſiū epiſcopum reſtituit. Adhuc quoq; patre ad eius nuptias intendente: fara ad eccleſiam a poſtolorum principis cōfugit: quam pater cum miniſtris ut eam pimeret inſecutus: tē tam tandem carceri mācipauit. Interea bea to euſtaſio de legatione regis lotharii rede unte: multa precum inſtantia patre eius pla cato, pcurauit: ut uirgo dei de carcere edu ceretur & ſanctimonialis conſecraretur: qđ uix patre annuente factum eſt. Et a ſancto gundoaldo meldēſ. epiſcopo habitu uirgi nitatis aſſumpto cenobio quoq; eidem uirgi ni in ſolo paterno edificato: ipſa i pudicitia & ſanctimonia perſeuerans plena uirtutibus quieuit in pace. vii. idus decembris: ut ſcri bit Sigibertus.

¶ De ſancto Martino abbate. XL.

Artinus abbas apud ciuitatē ſan tonas uite ſanctitate & mirabili bus ſignis prepollēs die. vii. idu um decembris i chriſto feliciter obdormiuit: ad cuius tumulum crebrerrime diuinitus miracula multa fiūt ut dicitur in martyrologio adonis.

¶ De ſancto Genebaudo epō. XLI.

✝ Latro epſ.

Enebaudus epiſcop⁹ laudunēſ. a ſancto fmigio epiſcopo remēſ ſub clodoneo rege, cōſtitutus ē. Qui uxorem habebat nepte ſan cti remigii quam quide5 relique rat: tamē ſecu5 cohabitabat: unde ex frequē ti conuerſatione cum ea peccauit: que filiū concepit & peperit: quem epiſcopus latro nem nominandum mandauit: eo q; in latro cinio genit⁹ eſſet. ¶ Verum ne ſuipitio ori retur adhuc coniugem ad ſe uenire permit tebat. Penitētiaq; de peccato pacta: iterum eam cognouit: & filiam genuit quam uul peculam nominauit. In ſe tandem reuerſus pro remigio miſit: qui lauduñ uenit. Et dū ſibi epiſcopus pōnificatum cum lachrymis reſignaret: ille q; cauſam quereret: eidem ipſe peccatum ſuum pfeſſus eſt. Remigius autem eum in eccleſia. vii. annis incluſit. In terim q; pro eo epiſcopatum gubernauit.

¶ Poſt ſeptēnium nocte dominice cene ge nebaudo ſtenti: & quia ipſe qui penitētes re conciliare conſueuerat: nec locum inter pe nitētes haberet conquerenti angelus aſtitit.

peccata sibi dimissa nunciauit: & ut exiens in crastinum penitentes reconciliaret admonuit. Cuq; ille se exire non posse diceret: eo q; hostium clausum & signatum esset: remigiusq; claues haberet: angelus saluo sigillo hostium reseruit. Iterumq; illo respondente: etiam si ipse christus sibi mandaret: tamen egredi nollet: nisi qui eum inclauserat adesset: angelus eadem hora remigio pene uigilanti & oranti i crypta beate uirginis remissus appuit: rei seriem pandit: & ad genebaudum educendū: ut ueniret dei parte mandauit: qui etiā i momento se iuxta cellam genebaudi trāslatum reppit: & iussa cōplens ad locum suum eode ilātī se reductū inuenit. Sanctꝰ quoq; genebaudꝰ i scitate uite pseuerans in pace quiuit. 7. idus decembr. Cui & filiꝰ eiꝰ latro i epatu successit: q etiā sanctus fuit.

¶ De ꝯceptione beate marie uirginis. XLII

Conceptio scē dei genitricis marie: non qdem ex generali ecclesie ilstitutiōe: sed ex speciali quorundam deuotione in pluris ecclesiis celebrat: quāuis eni beata uirgo fuerit in utero matris etiam ab ipsa aie infusionis die scificata: fuit tn in peccato originali ꝯcepta: quod trib' rationib' ꝓbatur. Primo quia si fuisset sine peccato originali ꝯcepta: sequeret. q; non fuisset filia ioachim sed solum anne: & sic quodāmodo ētum ad humanitatem esset equalis christo quod est absurdum & erroneum. Consequentia pbat: quia non potest esse pmixtio seminum uiri & mulieris sine pruritu libidinis & delectationis. Constat autem: q; talis pruritus & delectatio habet annexum peccatū originale: ut pbat augustinꝰ in libro de peccato originali. Et ideo cōceptio christi fuit absq; tali peccato: quia ibi non fuit pmixtio alicuius seminis uirilis: & per ꝯsequens nec pruritus libidinis. ¶ Secūdo quia si fuisset sine tali peccato ꝯcepta: sequeret: q; non fuisset christi sanguine per eius passionem redempta: quod est falsum & pessime dictum Et probatur ꝯsequentia: quia christi passio fuit ordinata ad peccatum omne delendum siue originale per baptismum: siue actuale per penitentiam: sed cum in beata uirgine nullum fuisset peccatum actuale abolendū si sine peccato originali concepta fuisset xpi passio nihil delendum i ea repperisset: & sic per christi passionem non fuisset redempta. ¶ Tertio quia ex hoc sequeretur: q; si beata uirgo ante christū decessisset: quod fuit possibile: ipsa ꝛmediate paradisum ingressa eet: sed hoc est falsum: ut patet ioānis. 3. Nemo ascendit in celum scilicet ante christum: nisi qui descendit de celo ꝛc. Consequentia ꝓbatur: quia sola originali culpa adit' regni celorum precludebatur decedentibus sine peccato actuali. ¶ Verum ad rationes que in contrarium a pluribus hereſim sapientibus allegantur: sic respondetur. Et primo ubi dicitur: q; christus non uenit soluere legem sed adimplere. Cum igitur ipse in lege mandauerit honora patrem tuum & matrē tuam ꝛc. credendum est ipsum etiam matrē suam in hoc pfectissime honorasse: respondet q; honorauit eam inquantum fuit conueniens: non tamen tantum: q; ipse ex hoc exhonoraret seipsum. Nam dicere: q; uirgo maria esset equalis in gratia humanitati christi: esset ignominia ipsi christo. ¶ Secundo cum dicitur a talibus: q; augustinus dicit: Cum de peccatis agitur mentio: nolo de beata uirgine fieri mentionem: intelligendum est de peccato actuali etiam ueniali: a quo omnino immunis fuit. ¶ Tertio cum opponitur: q; ecclesia dei permittit fieri solennitatem de eiꝰ conceptione: quod idem est ac si iuberet: & etiam in curia romana fit tale festum per papam & cardinales. Respondetur: q; licet istud festum sortiatur nomen cōceptionis: est potius festum de eius in utero sanctificatione. Sed quia tempus sanctificationis est ignotum sub nomine & uocabulo conceptionis agitur festum de tali sanctificatione. ¶ Huius autem celebrationis festi principium fuit beatus anselmus prior monasterii becensis postmodum cantuariensis archiepiscopus: propter miraculum quod eidem apparuit: quod tale fuit. Dum enim ipse tunc dicti monasterii prior: pro quibusdam urgentibus ad partes britānie nauigasset: dispositisq; agendis' repatriaret: cōtigit tempestate nimia exorta: & intumescente procella nauem periclitari. Et dum cuncti i discrimine nimio positi: omniq; spe humana deserti diuinum adiutorium & beate uirginis flagitarent: potissime autem prior anselmꝰ: qui beate dei genitricis fuerat singularis deuotus: subito conspiciunt quendam mirabili claritate fulgentem: pontificali habitu decoratum super undas maris uersus nauem ambulando uenire. Qui proximus naui anselmum uocat: eumq; alloquitur: ut si periculum maris euadere cupit: & in patriā saluus redire: eidem promittat coram deo: q; festum conceptionis matris christi: anis singulis solenniter celebraret: & celebrādum quibuscūq; poterit suaderet. Et cum ille de die festi & officio siendo interrogasset: respōdit: q. 6. idꝰ decēbris festū illud celebrandū erat: quo die beata uirgo ꝯcepta fuerat: & q. idem officiū quo ecclesia utit in eiꝰ natiuitate: in hoc festo dicēdum erat mutato solum nomine natiuitatis in nomen conceptionis.

Et cum prior de nomie nũcii iterrogasset: re
spõdit se eẽ Nicolaũ epm a beata dei genitri
ce pro tali reuelatiõe & eog liberatiõe trãs
missum: mox anselmus iussa pmisit: & uoto
iterposito confirmauit: statiq; sedata tẽpestate
& flãte uento pspero ad ppria redierũt. Et
sic ab eodẽ anselmo priꝰ monasterio suo: &
deinde ecclesia cãtuariẽsi: cui pfuit dictũ
festũ celebrari cepit. Deide in plurib⁹ eccle
siis huiusmodi pluetudo soleuit. Vt festum
ꝯceptiõis beate uirgis. vi. idus decẽbr. & in
calendariis ascribat & solẽni officio recola
tur. ¶ Historia uero cõceptionis beate Ma
rie i festo eiusdẽ natiuitatis scribetur.

¶ De sancto Zenone epõ. XLIII.

ZEno ueroneñ. epꝰ & doctor cla
ruit tpe Galieni ipatoris. Qui a
cunabulis sanctus ex eadẽ ciuita
te oriũdus i iuuenili etate mona
chus factus: deo sanctis operib⁹
seruiebat: orans ad dominum: ut sibi aditũ
predicationis in populis aperiret. Egressus
aliqñ d' mõasterio ad piscãdũ uidit hoiem i
plaustro bub⁹ a demõe arreptis pcipitãt p
abarupta ad athesim fluuiũ uelocissime fe
stinare: quos ille nullaten⁹ poterat retinere
Sãctus aũt signo crucis edito diabolũ a bu
bus effugauit: & boues retinuit: ululãte de
mone & pminãte ꝙ ad iiuriã sancti uiri de
bub⁹ eiect⁹: ad hoies uexãdos trãsiret. Post
modicũ tps in epm ueroneñ. electꝰ gregem
dñi uerbo & exemplo pascebat. ¶ Post hec
dũ filia Galiẽi ipatoris ab eodẽ demoio eẽt
oppssa: & demõ per os eiꝰ clamaret: inde nõ
egressuꝝ nisi Zeno epꝰ adueniret: misit ipa
tor nuncios ad ipm reqrendũ. Quẽ missi ue
ronã uenientes piscãtem i flumine athesi repi
unt: eũq; ad impatorẽ iuitãt negociũ expo
nentes. Quos ille se pcedere iussit: & ex eiꝰ
piscatiõe tres pisces de dolio sumere pcessit
Illi uero ꝙtuor abstulerũt. Et dũ eos ad co
quendum i cacabo seruẽtis aque posuissent
trib⁹ piscib⁹ decoctis: ꝙrtꝰ subreptꝰ uiuus
in uase: ac si i flumie natabat: donec ipsi re
deũtes sancto piscatori ueniã petũt & furtũ
restituũt: quib⁹ ille & pisce pcessit & culpã
idulsit. Dũ ergo romã ad palatiũ impatoris
aduenisset: & demon p os puelle clamaret:
se ibidẽ amplꝰ manere nõ posse: Zeno a uir
gine imũdũ spiritũ eiecit & coronã imparo
ris ab eodẽ sibi pro mercede traditã i cõpa
rabilis pcii paupib⁹ errogauit: atque ab eo
dem gũis chriſtianoꝝ pſecutore: licentiam
edificande eccleſie in eiꝰ dioceſi ipetrauit.
¶ Rediẽs igit Zeno uerbũ dñi ſtanter pre
dicabat libros & uoluia compilabat: idola
ubiq; deſtruebat: & eccleſias fũdabat: mul
titudiñẽ quoq; populi ad chriſtũ ꝙertebat
Quẽ & ciues nimia dilectõe reuerebãt. Sic
q; ſignis & uirtutib⁹ clarus: eccleſia ſua fe
liciter gubernata: i pace migrauit ad domi
num. 6. idus decẽbr. ſepultꝰ in monaſterio
ſuo: ubi & multiplicib⁹ ſignoꝝ uirtutib⁹ cla
ret. ¶ Refert. greg⁹. i. iii. dial. capi. 19. q dũ
fluuius atheſis maxia inundatione adeo cre
uiſſet: q ciuitatẽ ueroneñ. ufq; ad ſeneſtras
magnoꝝ palatioꝝ occupaſſet: excreſcẽs aq
ad eccleſiam beati Zenonis deuenit & aptis
ianuis minime ſtroiuit: & pauliſp uſq; ad fe
neſtras eccleſie tecto pximãs puenit: ſicq;
ſtans aq eccleſie ianuas & ſeneſtras clauſit:
ac ſi elementũ liq̃dũ in parietẽ fuiſſet muta
tum. Et cũ multitudo populi utriuſq; ſexus
intra eccleſiã repta fuiſſet: & fame ac ſiti de
ficere formidarent: nec inde egredi poſſent
ad ianuã eccleſie uenientes aquã ad bibendũ
hauriebãt: que ut aq hauriri poterat: ſed de
fluere ut aqua: nõ ualebat. Oratiõ⁹ aũt po
pulis aqua ad alueũ ſuũ decreſcens reuerſa
eſt: aliqua muri ciuitatis pte ex impetu ma
gno dirupta: & que p aptam eccleſie ianua
intrare nõ ualuit: firmiſſima urbis munime
ta diminuit. hec gregorius. ¶ Scriplit aũt
hic uenerãdus antiſtes libros: de patientia:
pudicitia: fide: ſpe: & charitate. iii. De iuſti
tia tractatũ. i. De tiore dñi. i. De ipũ & cor
pore. i. De eo ꝙ ſcriptũ eſt. Cum tradideric
regnũ deo & patri tractatũ. i. De edificatiõe
dom⁹ dei a ſalomõe expoſitione pulcherri
ma. De ẽtinẽtia tractatũ. i. De baptiſmo tra
ctat⁹. iii. De natiuitate dñi & maieſtate tra
ctatũ. i. De hoc uerbo attẽde tibi ne forte ſi
at ẽ. tractatũ. i. De circũciſiõe tractatum. i.
De ieiunio. iiii. tprm. i. Super ps. lxxx. tra
ctatũ. i. De auaritia. iii. Sup geneſi. 8. Super
exodo. 9. Super iſaia. 7. Sup daniele. 5. Sup
ioh. i. De feſto paſche. 8. De iuitatiõe ad fon
tes. 5. De ſomnio Iacob ſermonẽ. i. de. 12. ſi
gnis celi ad neophytos tractatum. i. De fide
ii. Sup Iona. i. Sup hiſtoria ſuſane. i. De die
dominico tractat⁹. ii. De abrahã. ii. De nati
uitate dñi. iii. Epiſtolã arcadii martyris ſtre
ſuo apud mauritaniam paſſi.

¶ De ſancto Romarico abbate. XLIIII

ROmaricus abbas ut ait ſigiber
tus: floruit tpre heraclii impato
ris: & tẽporib⁹ ſigiberti regis au
ſtraſioꝝ: & cloderici regis fracoꝝ
rum. Hic magnus in palatio re
gis theodeberti renũcians ſeculo factus eſt
monachus in monaſterio luxouienſi. ſub ama
to abbate. Quo hũanis exẽpto eidẽ in abba
tie regimine ſucceſſit uita & miraculis cla
rus. Exiſtẽs aliquando i oppido uoſagi: uas
quoddã ſicere qd pridie fuerat multis ex eo
potantib⁹ uacuatũ: dum ſtritẽtibus fratrib⁹
uinũ defuiſſet: & unde apponeret nõ adeẽt
oratione facta diuinit⁹ repletum apportari

iussit:& oibus eadem sicera satiatis:de reliquo egri qcunq; bibentes sanabant. ¶ Dū aliqdo se balneasset: eo de balneo egresso puella leprosa ipsius balnei aqua respersa pfestim a lepra mundat. Quieuit i domino plen⁹ sanctitate sexto id⁹ decēbris.

¶ De scō eutychiāo pape & martyre. XLV

EVtychian⁹ papa & martyr natiōe tuscus de ciuitate luna ex patre marino:marco pape primo i epi scopatu successit:sedit⁹ annis.8 mensib⁹.io.dieb⁹.4. Hic pstituit:ut fruges noue sup altare benedicant fabe & uue solūmodo.Hic sanctissim⁹ papa p diuersa loca.542.martyres manu sua sepeliuit.Et hoc pstituit:ut null⁹ fideliū martyrē sine colobio aut dalmatica sepeliret:q sub psecutiōe aureliani impatoris martyrio coronatur:& sepultus est uia apia i cemiterio calixti.6.id⁹ decembr.& cessauit episcopatus diebus uiginti.

¶ De scō eutyciano confessore. XLVI

EVtyciāus pfessor floruit tpe cōstātini magni impatoris: de quo in prio libro historie triptite dicitur:q in bithynia circa montē olympum morabatur:diuina repletus gratia i miraculis oīndendis:cui⁹ tpe qdam spatari⁹ impatoris ex suspitione tyrānidis habita contra eum requisitus dum fugeret circa montem olympum reptus grauib⁹ uinculis astrict⁹ est.Quem ad preces parentum sanct⁹ pfessor oratione premissa: primo quidem ianuis carcer⁹ sponte diuinitus aptis a uinculis absoluit: deinde ad imperatorem accedens:ei⁹ innocentiā allegans & pprobans eundē pleni⁹ liberauit:eo q; imperator sanctū i maxia reuerentia haberet.

¶ De sancto macario martyre. XLVII

MAcari⁹ martyr gente libyc⁹ apd alexandriam tpe decii martyriū passus est: q cum a iudice multis uerbis ad negandū fidē suade ret:& eo maiori pstācia xp̄m pfiteretur:uiuus ad ultimū iubef exuri: sicq; martyr efficit.6.id⁹ decembris.hec ado.

¶ De scā leocadia uirgine & maf. XLVIII

LEocadia uirgo genere hispana & nobilis sub daciano pside i ciuitate toletana passa est tempori bus diocletiani & maximiani imperator⁹:que dū sacrificare idolis pcēpisset:a iudice dira carceris custodia macerat:donec cogitaret q̄liter eam grauioribꝰ afficeret penis.Qui cū i emeritana urbe beatā eulaliā uirginē & multos alios seruos xp̄i diuersis & excogitatis suppliciis interemisset. Et hec oja leocadia i carcere posita audiuisset:genib⁹ in terra positis orans in pfessione dñi ipollutū xp̄o spiritū reddidit.5.id⁹ decēbr.sepulta in eadem ciuitate.

¶ De scō pculo epo & pfessore. XLIX

PRoculus quart⁹ eps ueron. claruit tpe maximini impatoris: q dū apud mediolanū degens xp̄i anos psequeret:pcul⁹ psecutionem declinās extra menia urbis ueron in qua cellula latitabat:gregē dñi sibi cōmissum sermone ut poterat reficiens & exemplo.Dum aūt martyres xp̄i firm⁹& rustic⁹ ab anolino pcōsule ueron i carcere tē ti essent:pculus amodo senex desiderio mat tyrii flagrans se ipsum gentilib⁹ obtulit:ac xp̄m pfessus ab eisdē uinctus pcōsuli pñtat Quem ille delirū putans & pnimia ia senectute amentia ductū solutum abire pmisit: q a ministris colaphis & sustib⁹ cesus extra urbis menia pulsus ad suos redūt: dolēs q; eum deus indignum martyrio iudicasset.Illi uero eum uti patrē gratissime receperunt Deinde psecutione sedata:loca terre scē uisitauit cura ecclesie sibi cōmissa:re uersus aūt dum uenisset ungaria:barbam & comā plixā minuere decreuit iuxta sacroq; canonū instituta.Et dū esset i uia fonte orando de terra pduxit:quo i loco plures uiatores uiso miraculo pueri⁹ sunt & i ipso fonte baptizati.Ipse aūt ibidē aqua eiusdē fontis psus barbā totōdit & comam quoda⁹ habeti ferro & rubiginoso sic leniter acū nouacula fuisset acuta.Indeq; ueronā rediens signis & uirtutib⁹ clar⁹ qeuit i pace.5.idus decembr.sepultus in ecclesia sua.

¶ De scō syro epo & pfes. L.

SYr⁹ eps discipul⁹ bti hermacore aqleien epi ab eodē ordinat⁹ atistes papia ciuitate missus ē ad pdicandū iuentio discipulo eidē associato. Qui uenientes ad ciuitatē ueron.dū syr⁹ filium cuiusdam nobilissime uidue defunctum sua ofone a mortuis excitasset:eandē dñam cū filio & familia & magna populi multitudine ad xp̄m puertit & baptizauit.Ingredienti uero papia multi tudo populi audita signoq; illi⁹ fama eidem occurrit:& ut eos errātes istitutis salutaribus iformaret:unanimes acclamabant.Ipse uero eisdē uerbū dñi pdicare cepit:& qcunq; eum tangebāt egroti:saluti sunt restituti:Sicq; cunctum populū ad fidē xp̄i puertit & baptizauit. ¶ Sed post⁹ q̄ sācti martyres gerualsi⁹& prasius i ciuitate mediolanen⁹ p xp̄o passi sunt:qdam liber⁹ xp̄ianus de reliq̄is eorūdē martyr⁹ btō syro amicabiliter detulit: q̄s ille deuote suscipiens multis i eis uirtutib⁹ usus ē:deinde extra urbis menia ecclesiā i honore eorūdē martyr⁹ fabricauit:In q̄ dū sepi⁹ celebraret:die q̄dā

iudeus inter xp̃ianos ad cōsonem accessit ut sacrā sumēs eucharistiā luto deiiceret. Sed mox ut eam ore suscepit clamorib⁹ diris se igne ore accepisse dicebat: cruciatusq; ardētissimos pati. Corpe aūt dñi a beato uiro ex ore pphano resumpto: qđ miraculose fauces nulla pte tāgebat: sed quasi in aere pendebat. Iudeus a cruciatu eripit & peccatus ꝑdītēs baptizat. ¶ In ipsa etiā ecclesia beat⁹ syrus discipulos suos iuuentiū & pōpeiū diacones: chrysantū & fortunatū p̄sbyteros or dinauit. Qui uicos & uillas predicādo circuiens uiri cuiusdā natum surdum & mutū ab utraq; passione curauit. ¶ Et ueniens ad ciuitatē brixienā puerulū obsessum a diabolo liberauit: & apud laudenā ciuitatē cecum quēdā a natiuitate illuminauit. Sicq; in ipsa urbe multos ad fidē ꝑuertit. Deinde repatrians ꝑsecutiōe xp̃ianoꝝ exorta: dum pagani circūquaq; missi fideles opprimerēt: uenientes ad urbē papiā xp̃ianos appetēt minime ausi sūt eo q; multitudiem timuerūt. Sed dū blandis ꝶmonib⁹ syꝝ ad sacrificia deoꝝ mollire nituntꝫ: eiusdē predicatiōe uersa uice ad dñm ꝑuertunt. Sicq; multoꝝ signoꝝ gloria coruscās. lviii. ānis episcopatū tenuit: & plenus sanctis opib⁹ annoꝝ. iii. ad xp̃m migrauit. v. id⁹ decēbris. Sepultusq; e in ecclesia sanctoꝝ geruasii & protasii quā ipse cōstruxerat & dedicauerat.

¶ De sancto Cypriano abbate. LI.

CYprianus abbas peragoricen⁹ a pud eādē peragoricē citatē uir magnifice sanctitatis & clarissim⁹ in miraculis. v. idus decēbr. in dño feliciter requeuit: ibidēq; sepult⁹ est: ut dicit in martyrologio adonis.

¶ De scō melchiade papa & martyre. LII

MElchiades papa natiōe apher eusebio in episcopatu successit: & sedit ānis. iii. mēsib⁹. vi. dieb⁹. is hic cōstituit nulla ratiōe die dñi ca aut quta feria ieiuniū celebrādum: qa eos dies pagani quasi sacrū ieiuniū celebrabāt. Et manichei ab eodē in urbe in uēti sunt. Fecit quoq; ordinatiōē unā mēse decēbris p̄sbyteros. vii. diacones. x. epos p diuersa loca numero. vii. Qui ꝑsecutione ꝓstantini impatoris anteq̄ fieret xp̃an⁹ martyrio coronat⁹: sepult⁹ ē i cemiterio calixti uia apia. iiii. idus decēbris: & cessauit epatus dies. xvi. ¶ Hic ad utilitatem fidei plures edidit libros aduersus gētiles. Item contra iudeos. Itē ptra hereticos cathaphrigas uolumē precipuū: Ad principes etiā romanos marcū antoniū & luciū uerū librū apologeticum pro xp̃i religione conscripsit.

¶ De sanctis carpophoro & abundio martyribus. LIII.

ARpophorus presbyter & abundius diaconus apud hispalim ciuitatē hispanie passi sunt sub diocletiani & maximiani ꝑsecutione agente preside martiano. Qui ab eo ꝓpreheñ: primo fustibus cesi sunt: deide in carcerē plurib⁹ dieb⁹ negato omni cibo & potu recluſi. Inde miraculose ꝑ angelum educti sunt. Et dum xp̃m populis ānunciarent: iteꝝ tenti: ora eoꝝ lapidib⁹ contusa sūt post hec in equuleo leuati ac diutius torti: rursumq; diu in carcere macerati. Nouissime in ꝑssione fidei gladio pcussi sunt. iiii. idus decembris.

¶ De scā eulalia uirgine & martyre. LIIII.

VIalia uirgo in ciuitate barcinona puincie hispanie martyriū passa est sub ꝑside daciano. Que a sancto donato p̄sbytero docta: & ad martyriū ajata cū esset ānoꝝ. xiii a ꝑside deteta ad sacrificia deoꝝ ꝓellit. Et cū se soli deo celi sacrificare diceret: & xp̃m ꝑsonā sibi eē assereret: primo nodosis fustib⁹ ex arbore cū stirpibus raptis expolia tа cedit. Dehinc māmillis oleo candēti ꝑfudit. Inde in massam calcis uiue demergitur. Et cū hec oia ꝑstantius supasset: iussu daciani olla plūbo liquefacto repleꝫ: ipsaq; nuda sup lectū ferreū extēdit: ut si diis imolaꝫ renueret plūbo ꝑfunderet. Que dū passionem thyrsi martyris ꝑmoraret: & ad xp̃s orationē fudisset: plūbum manus iiudentiū exurebat: uirgini aute tepidū erat. Quā dacianus rursum uirgis duriſſime cedit: & fragmētis minutis testulaꝝ plagas eius cōfricari iussit. Et cū ad hec oia supplicia redderet̄ imobilis: & xp̃m pro salute hois passum aptis rationib⁹ cōproberet: deoſq; gētiū cōsutaret: fecit eā pies cādelis accēsis i genis exui. Deide sinapi aceto liquefactū narib⁹ eiꝰ infundi: nec non calcē oleo pmixtā sup uulnera ipsiꝰ aspergi: & sic in caminum succēsum imitti. Vbi dū psallēdo i medio flāmarū maneret illesa. Iussit eam dacianꝰ inde eductam ad ꝑsusionē eiꝰ nudatā & decaluatā p totā ciuitatē circūduci. Deide extra urbis muros decollari. Cuiꝰ ꝓstita multi ad martyriū ajati sunt. Et dū eēt decollata exiit de corpore eius quasi spes columbe: que ad celos euolauit. Cuius corpꝰ donatus presbyter sepeliuit. iiii. idus decēbris i eadē citate.

¶ De scā Iulia uirgine & martyre. LV.

VIlia uirgo apud ciuitatem eandem barcinone martyriū sub eodem ꝑside passa ē. iiii. idus decēbris. Que fuit puirginalis beate eulalie & comes idiuidua: eidē ad passionem ꝓpanti: propter qđ ab eodē daciāo in ipo loco sine audiētia decollata ē.

& a ꝓsbytero donato sepulta: ut dicit ado.

¶ De scō damaſo papa & ꝓfeſ. LVI

Damasus papa hui⁹ nois prim⁹ na
cione hiſpan⁹ ex ꝑe antonio felici
pape scdo i epatu succeſſit: & fe-
dit annis. 18. mens⁹. 2. dieb⁹. 10. Et
cū eodē ordinat sub ptētione ur
sin⁹: & scō ꝓcilio facerdotū ꝓstituerūt dama
sum: qa fortior & pluria populi multitudo
cū eo erat: ur sinū uero eiecerūt ab urbe: &
ꝓstituerunt ep̄m neapoli. Damasus i synoda
li iudicio damnauit liberiū papā ei⁹ ꝓdeceſſo
rē hereticū: & oia facta ei⁹ caſſauit. Huic ſciſ
simo uiro beat⁹ hiero⁹ multa eccleſie religi
onis ſcripta miſit: & ad ei⁹ iſtantia ipſe hie-
ronym⁹ officiū i ecclesia romana celebrādū
excepto cātu ꝓposuit: ꝓsalterium ꝑ noctur
nos diuiſit: & uerſiculū Gloria ꝑri. poſt ꝑs
cātari iſtituit: que oia papa damasus appro
bauit: & ꝑ eccleſias cātari ꝓstituit: & ut cho
ri i duas ptes diuiſi ꝓsalmos alternati cane-
rent mādauit. Precepit etiā: ut ꝓbr̄ celebra
tur⁹ ꝓfeſſionē faciat: priuſq; ad altare ace-
dat. ¶ Hic iuidioſe accuſat⁹ de adulterio: &
facta ſynodo coram. 44. epis ſe purgauit: &
dānauerunt diacones ꝑcordiū & calixtū ei⁹
accuſatores. ¶ Hic elegās i metro ꝓponēdo
igeniū habuit. Fecit q; baſilicas duas: unam
iuxta theatq; ſcī laurētii: & alterā i catacum
ba ubi iacuerunt corꝑa apoſtolor⁹ petri &
pauli: i quo loco platoniā ipſa uerſib⁹ ador
nauit. Multaq; corꝑa ſcōr⁹ reqrens iuenit
quoq; etiā tūbas uerſib⁹ adornauit. ¶ Hui⁹
teporib⁹ ſcda ſynod⁹. cl. parg⁹ apud ꝓstanti
nopoli celebrat: i q̄ macedoni⁹ dānat: q ſpi
ritūſanctū deū eſſe negabat: & aſſertū ē ſpi-
ritūſanctū eſſe ꝓsubſtantialē ꝑri & filio: da-
taq; eſt forma ſymbolo quā latina ꝓfeſſio fi
dicat i eccleſiis. ¶ Hic fecit ordinatōes qnq;
ꝑ menſem decēbriū ꝓsbr̄os. 32. diaconos. ii.
epos ꝑ diuerſa loca mūero. 62. Octogenari
us morif. 5. id⁹ decēbr. & ſepult⁹ ē i baſili-
ca ſua uia ardeatina iuxta matrē ſuā & ger
manā: & ceſſauit ep̄at⁹ dies. 31. ¶ Multa opu
ſcula breuia heroico carmie ꝓpoſuiſſe ferē
Scripſit ad beatum hieronymum libellum
de geſtis pontificum & epiſtolas plures: flo
ruit tempore theodoſii ſenioris.

¶ De ſcis fuſciano & uictorico mar. LVII

Victianus & uictoric⁹ martyres
urbis romane ciues oriundi: idē
egreſſi i ſtrācia ad ſanctū qntinū
eoꝝ ſociū q illuc acceſſerat re-
grendū adierunt. uenienteſq; ad
ciuitatem arbianis: & ip̄m inde abiiſſe audi-
entes: inde recedētes ut pariſi⁹ tenderent ob
uiant cuidā xp̄iano neie gentiano: q eis qn-
tinū ꝑ xp̄o paſſum nunciauit: & ad domum
ſuā adduxit: & dū eſſent i mēſa nuncii rictio
nari ꝓſidis ſupuenientes hoſpites cū gentia-
no capiunt: & ad ꝓſidē adducunt: qbus ille:
dū i xp̄i ꝓfeſſione ꝑſiſterent: iuſſit ſudes fer-
reas i nares & aures eoꝝ imitti: & clauis cā-
dentib⁹ eoꝝ tēpora tranſligi: oculos quoq;
erui mādauit: deide ſcōꝝ corꝑa lanceis traſ
forari: & dū adhuc palpitarent capita eorū
ꝑcidi fecit. Sup quoꝝ corꝑa luce igēti de ce
lo ꝓfusa: erecta buſta capita ꝑcisa i manib⁹
ſumpſerūt: & uſq; ad hoſpitium ſci gentiani
eoꝝ hoſpitis deuenerunt: ubi & ſepulta ſūt
tertio idus decembris.

¶ De ſanctis tarſone pontiano & pretexta-
to martyribus. LVIII

Tarſon martyr & pōtian⁹ ac ꝓte
xtatus ei⁹ ſocii ſub maximiano i
peratore martyriū paſſi ſunt: hic
tarſon i urbe roma loculplex uir
& facultatib⁹ plen⁹ xp̄ianis dāna
tis ad fodiēdā harenā dū therme edificabā
multa neceſſaria miſtrabat: que eiſdē ꝓ ſiſti
nium & cyriacū eccleſie romane diacones
tranſmittebat: ut i paſſiōe marcelli pape le
get. 17. cal⁹. februarii. Qui poſt obitū mar-
celli pape ꝓfati tent⁹ a maximiano cū pōtia
no & ꝓtextato eo q̄ xp̄iani eſſent capitalem
iuſſi ſunt ſubire ſententiam. Sicq; coronam
martyrii perceperunt tertio idus decembr.

¶ De ſancto ſatuino epiſcopo. LIX

Satinus eps placentin⁹ ut ſcribit
greg⁹. iii. dial⁹. cap. x. uir magne
ſcitatis & uirtutis fuit: cui dum
die q̄da ei⁹ diacon⁹ nunciaſſet: q
padus fluuit⁹ alueū ſuū egreſſus
agros eccleſie occupaſſet: mandauit ſatuin⁹
diacono: ut ex pte ſua pado mandaret: q̄te
n⁹ ſe ꝓeſſeret: & ad alueū ſuū rediret: quod
diacon⁹ audiēs & deſpexit & irriſit. Eps aūt
aduocato notario eidē dictauit epſam dicēs
Satuin⁹ ieſu xp̄i ſeru⁹ ꝓmonitorii pado: ꝓci
pio tibi i noie dn̄i ieſu xp̄i: ut de alueo tuo i
ꝑcis iſtis ulteri⁹ nō exeas: nec terras eccle
ſie ledere ꝓſumas. Quod ſcriptū ꝓ notariū
in aquā flumis ꝓici iuſſit. Mox ſe a terris ec
cleſie flumis aq̄ ꝓeſcuit: ad alueū ꝓpriū re
diit: & exire ulteri⁹ i loca eadē nō ꝓſumpſit

¶ Huic ſcō uiro diuina reuelatione oñm
eſt corpus ſci martyris antonini: quod diu i
ipſa ciuitate latuerat. Ipſeq; iuxta ſibi datā
reuelationem corꝑus inuenit: & honorabi
liter tumulauit: ut habebiſ debito loco. ii.
cal⁹. octobr⁹. Qui etiam poſt multa laudabi
lia opera quieuit i pace. iii. id⁹ decembr⁹.

¶ De ſcō paulo ſergio epō. LX

Paulus ſergi⁹ eps diſcipulus ſci
pauli de ciuitate papho inſule cy
pri: ut habet⁹ actuū. xiii. Dū pau
lus apoſtol⁹ pueniſſet paphū cū
coapoſtolo ei⁹ barnaba ꝑdicātes

& ipse existens proconsul desideraret audire verbū dei: apostolos gratanter suscepit: ubi dum ellimas iudeus magus apostolo resiste ret querēs auertere pconsulē a fide: & paul⁹ ipm ad tēpus lumine oculoꝝ priuasset credidit pconsul admirās sup doctrina domini Qui ab apostolo baptizat⁹ post aliqđ tēpus relicto sco discipul⁹ pauli effect⁹ ipm usq; ad passionē secutus ē. Quē & idē apostolus ante ei⁹ obitū i ep̄m ꝓsecrauit. ¶Post passionem ergo suā beatus paulus apud paphū ei dem per uisionē mandauit: ut ad ptes hispanie & gallie pgeret predicādas. Quod & ipse fideliter adimplere curauit. Et post aliquot dies ueniēs romā cum rufo & stephano diaconibus suis: ecclesiam beati pauli apostoli ꝓsecrauit. Deinde pgens ad ciuitatē lune filium cecū mulieris iudeue: que ipsuꝫ hospitio susceperat illuminauit: eāq; cū filio & multis ad xp̄m conuertit. Qui a sapritio pconsule captus: dū ille subito moriť: paul⁹ a populo liberat: Deinde uejens galliā ebredimēn & aurisiēn urbib⁹ xp̄m euāgelizauit. Et a beato apostolo paulo monit⁹ ueniēs narbonam duarelateñ urbi appropiquaret: & rodani flumē trāsiret: nauta ī flumē cecidit: & absorto corpore necatus est. Sed orante scō corpus de pfundo enatauit: & ipsum paul⁹ ꝯgius suscitauit. Quo uiso miraculo multi ad fidē conuersi sunt: ueniēsq; narbonā filiū oli principis ciuitatis nup defuncti a demonio obsessum: pcibus matris uidue ab īmundo spū liberauit: eūdēq; cū matre & populi multitudine baptizauit. Indeq; hispaniā circuiēs predicauit. Et rediēs narbonā: postq̄ totam ciuitatē & regionē ad xp̄m puerterat trina uisione beati pauli apostoli monit⁹: obitū suum appropinquare cognoscēs eccle siam narboneñ stephano diacono suo ī ep̄m ꝓsecrato ꝓmisit regēdā. Rufumq; presbyterum in auitioñ ep̄m ordinauit. Et oīb⁹ fideliter dispositis: oās in ecclesia sua ī pace qeuit. ii. id⁹ decēbris: ubi & sepultus iacet miraculis clarus.

¶De scis eustratio & sociis martyrib⁹. LXII

Vstratius strinari⁹ ordinis ducalis & primari⁹ ciuitatis aurarice nog; tēporib⁹ diocletiani & maximiani ipatorū cū sociis suis martyriū passus ē. Qui primo i ciuitate satalia a lysia pside tēt⁹ eo ꝙ eēt xp̄ian⁹ & cingulo militari exutus: dū xp̄m cōfitere tur a terra leuat⁹ igne subterposito: semiustus deposit⁹ grauiter cesus ē. Deide sale & aceto mixtis uulneribus ꝑfusus. Dū hec oia patientissime toleraſſet: oia ei⁹ uulnera tāq̄ squāme ab ei⁹ corpe diuit⁹ exciderūt. Quo uiso miraculo ✝ Eugeni⁹ sciuis & officialis quersus ē. Tūc ābos ferro uinctos lysias carcer auit: deide ī pedib⁹ ambog; ꝓsita crepidine cū clauis: & pedib⁹ eoꝝ trāssossis de duxit eos secū ad ciuitatē auraris: quorum exēplo ✝ Auxētius ✝ & mardarius q uxorem & liberos dimiſat ad iudicē accedētes xp̄m publice nūciabāt: lysias igit ambobus ipsis ꝓphēsis: primo quidē auxētiū decollauit: deinde mardariū imissis funibus p pedes ipsius trāsforatos: a terra suspensum: & baculis ferreis ignitis cesum iteremit. Interea dū ✝ oresťes qđā xp̄ian⁹ occultē & miles cū ceteris militib⁹ iaculareť: & crux quā ad collū appēsam gestabat ī publicū ꝓsilisset: & hoc ꝑsidi nūciarū eēt: eū cū multis aliis xp̄ianis: quos ī eadē reppit ciuitate teneri fecit. Et dū seditionē populi formidaret: ipsos oēs cum eustratio ad agricolaū ꝑsidē ciuitatis sebasten puniēdos transmisit. Qui primo qdem oresťē sup lectū ferreū ignitū & flāmis suppositis extendi fecit. Quo post longos cruciat⁹ migrāte ad dn̄m: eustratiū carceri mancipauit. Ad quē eps ciuitatis occulte noctu ueniēs ipm cōicauit: ubi & post modū uoce celica ꝓfortat⁹. Quē mane preses eductū igne consumi fecit: reliquos xp̄ianos decollauit. Quoꝝ oium corpora ī ciuitate auraricenoꝝ a xp̄ianis sepulta sunt. Horum oium passio recolit⁹. ii. idus decēbris.

¶De sanctis Epimacho & Alexandro martyribus. LXII.

Pimach⁹ & alexander martyres apud alexandriā passi sunt. Qui cū multo rpe in uinculis extitissent: & diuersis ꝓfecti suppliciis pduraſſent ī fide: ignib⁹ tandem cōsumi iubent⁹. ii. idus decēbris: hec ado in sanctoꝝ martylogio.

¶De sanctis Amonaria & Mercuria & sociabus martyribus LXIII.

Vatuor sancte mulieres. ſ. amonaria: mercuria: dionysia & alia amonaria apud alexandriā passe iunt ut scribit dionysi⁹ libro de martyribus. Quaꝝ primā iudex imenius cruciatib⁹ afflictā capite puniri fecit Secundā uero uenerabilē anū & facundissimā uirginē. ſ. mercuriam ꝑfatus iudex: necnon reliquas duas uidelicet dionysiam & amonariā diuersis similiter pēis cruciatas tādē ferro pemit. Haꝝ passio. ii. id⁹ decēbris.

¶De scā lucia uirgine & martyre .LXIIII.

Vcia uirgo nobilissima syracusanoꝝ: cū fama miraculoꝝ beate Agathe p totam siciliā diuulgaretur: & syracusan⁹ populus ad ciuitatē carthaneñ per. 45. miliaria ad sepulchrū ipsius uirginis pgeret uisitādū: prexit & ipsa cū matre eutitya que fuerat p quattuor ānos icurabili fluxu sanguis

fatigata: ubi iter ipsa missaꝝ solennia ꝓtigit euangeliū legi: quo narrat dñm mulierem a fluxu sanguinis liberasse. Tunc lucia matrem admonuit credere his que legebant: & sepulchꝝ uirginis agathe deuote ꝓtingere: quod si faceret: pleni⁹ sanaret. Igit recedētib⁹ cunctis & matre ac filia ad sepulchrum orantib⁹: lucia somn⁹ arripuit: cui bta agatha gemis ornata stans i medio angelo⁹ apparuit: & ꝓpter ipsi⁹ fidem matrē sanatā eadem hora nunciauit. Euigilans ergo & matrem sanā aspiciēs: amore beate agathe que ipsam saluā fecerat adiurauit: ut oſa que sibi datura erat i dotē cuncti ad itegritatis sue corruptorē: mortalē uidelicet hoſem: cui fuerat deſponsata: eidem daret ad itegritatis sue factorem christum: cui erat ſpiritualiter in ꝑpetuo copulata: & ne sibi de cetero ſpōsum temporalē noīaret: & cū eutitya eidem repōdiſſet: ut poſt ei⁹ mortem de facultatib⁹ suis faceret qcqd uellet: ꝓbauit eidē lucia non esse deo gratū qcqd poſt mortem ipendit: eo q; ideo qs dat: quod tūc secum ferre nō pōt. Redeuntes igit syracusas poſſeſſiones & ꝑdia distrahebant: & ꝑcia pauperib⁹ errogabant: quod ubi lucie ſponſus ꝑperuit: nutricem puelle cur hec fierent ſterrogauit. Illa aūt ſponſam eius aſſeruit inuenisse poſſeſſionē magnī ꝑcii utilē & uenalē: quā ut nomie ſponſi emeret aliqua diſtrahere. Credidit ſtulꝰ carnale ꝑmerciū & cepit etiā ipse auctor esse uendentiū. Poſtq aūt omnia distracta sunt: ſponſus lucia accusat paſcha ſio ꝓſulari: dicens ipſam esse christianam & ꝓtra leges uiuere augusto⁹. Quā paſchaſi⁹ ꝓprehensam cepit ad ſacrificia deoꝝ inuitare. Illa uero rndebat ſacrificiū uerū & imaculatum esse pauperib⁹ i eoꝝ iopia ſubuenire: obiecitq; ſibi paſchaſi⁹ q; ꝓmoniū ſuū cū eius corruptoribꝰ ꝑenderat: & io ut me retrix loquebatur. Cui illa ſe corruptores corꝑis nec mētis aliqñ cognouiſſe rndit. Et cū paſchaſi⁹ eidē ꝑminaret: q; uerba ceſſarent: cum ad uerbera puentum eſſet. Rndit dei uerba ceſſare non poſſe: adiiciens i ſe loqui ſpiritū ſanctū: eo q; pudice uiuentes ꝑm apoſtolū templū sunt ſpūſancti. Paſchaſi⁹ uero eidem ꝑminat: q; ipſam faciet trahi ad lupanar: ut ſic uirginitate amiſſa ſpiritum ſanctū ꝑdat. Illa aūt ecōtra aſſerebat: q; nūq; inqnaſ corꝑ⁹ niſi de ꝑſenſu mentis: & q; ſi inuitā eā faceret uiolari: caſtitas ſibi duplicabiſ ad coronā. Tunc paſchaſi⁹ uocatis leno nib⁹ iuſſit eā ad lupanar duci: ut oī populo ad eā inuitato tādiu illuderet: donec deſiceret. Volentes aūt ipſam trahere tāto pōdere eā ſixit ſpūſcūs: ut penit⁹ moueri non poſſet: ligatiſq; manib⁹ ei⁹ & pedib⁹ a mille uiris inſup & a plurib⁹ paribꝰ bonum trahi nullaten⁹ poterat. Et ꝓuocatis magis nullis etiā incantationibus potuit amoueri. Et dū quidā dicerent q; lotio perſusa maleficia ſoluerenſ: lotio ꝑſundit: ſed imobiliter redditur. Iratus ꝑſularis circa eam adhibitis lignis oleo & pice & reſina copioſū fecit ignē accendi: in quo ipſa incolumis ꝑmanebat: dicens a dño inducias martyrii impetraſſe: ut credentibus timorem tolleret paſſionis. Videntes aūt amici paſchaſii ipm anguſtiari: in ei⁹ gutture gladium imerſerunt. Que nequaq; loquelā amittēs pacem eccleſie dei redditam nunciauit maximiano imperatore defuncto & diocletiano de regno electo: ad diditq; ſe a domino ſyracuſane ciuitati interuentricem conceſſam. Eadem hora miniſtri romanorum ueniunt: & paſchaſiū cōprehenſum romam adducunt: ubi a ſenatu romano depredatione bonorum fiſcaliū cō uictus capitalem ſententiam accepit. Virgo autem domini de loco in quo erat non ē mota nec mortua: quouiſq; uenētibus ſacerdotibus ſacram cōmunionem accepit: & ſic in confeſſione chriſti ſpiritum emiſit idus decembris circa annum domini. 510. Sepulta q; eſt ſyracuſis: inde proceſſu temporis corpus eius conſtantinopolim: & inde uenetias tranſlatum creditur: ut ponetur i feſto eiuſdem tranſlationis. 15. kal. februarii.

¶ De ſancto iudoco confeſſore. LXV

IVdocus regis britonū filius anno decimo conſtantini qui & conſtantius relicto regno uiliq; ſum pto habitu per orbem dudū peregrinatus eſt. Poſt hec cū undeci peregrinis in clericali habitu romam ueniens uiſitatis apoſtolorū liminib⁹: inde diſcedens uenit ad pagum pontinum: ubi a duce aymone ſuſceptus & eius inſtantia preſbyter ordinatus: filium eius urſinum de ſacro fonte leuauit: inde uenit ad locum qui dicit baraic: & eremiticam uitam duxit miraculis clarus. Adeo enim mirabilis ſanctitatis fuit: ut columbe ſiluеſtres & piſces de manibus eius paſcendi ad eum cōuenirent. ¶ Et cum habitaret in cellula cum quodam diſcipulo eidem miniſtrante unicum ſoliſmodo habens panem quattuor pauperibus ꝑ elemoſyna ſucceſſiue uenientibus diuidi fecit. Et cum diſcipulus heſitans murmuraret ea dem hora quattuor nauicule panibus onuſte ſine duce uel remige ad eum per fluuiū aduenerunt: dituinitus ut creditur ꝓcurate. Deinde dum duen aymonem i nemore reperiſſet: qui aprum ceperat & cū ſuis anxiabatur ſiti: baculo terrā ꝓcutiens aquam produxit ad eorum ſatietatem. Et cū iterū romam uiſitaſſet puellam a natiuitate cecā ibidem illuminauit. Et ad cellā ſuā rediens

post modicū in pace quieuit: idib⁹ decēbris Sepultus ē in pago pōtino signis coruscās.

¶ De sancto spiridione epo. LXVI.

SPiridion epūs i cypro fuit: de quo cassidorus in historia triptita refert q̄ fuit de numero illoꝝ confessoꝝ quos maximian⁹ impator dextris oculis effossis & sinistro pollice precisō ad metalla damnauerat. Hic cum pphetica duceret uitā: etiā signorū gloria inclytus fuit. Inter que dū latrones ad furandū sibi nocte uenissent: eos diuinit⁹ alligatos mane repit: eosq; dissoluit: de scelere eos corripuit: eisq; pie arietem concessit.

¶ Apud filiā eius hyrenem quidā pecuniā depositā fuerat: qua subito decedēte: nec inuēto deposito. Sanct⁹ eā in xp̄i nomine de tumulo uocauit: & ab ea ubi depositū erat: interroga ta sibi respondēte didicit: & hōi rpertum restituit. Mos erat sibi cuicūq; petēti ex fructibus collectis mutuare. Dū ergo cuidā granum mutuasset: & ille ad arcam restituendū detulisset manu appositā nihil restituit: qđ sanctus per spiritū cognoscēs tacuit. Sed dū ille alias ad arcā pro alio mutuo sumendo uenisset: nihil in ea reppit: que tñ frugib⁹ plena erat: & sic peccatū suum confessus est. Quiescit in pace. xix. cal. ianuarii.

¶ De sancto agnello abbate. LXVII.

AGnellus abbas a pueritia innocēter uiuens: pfectus est in abbatē monasterii qđ beatus gaudiosus cognomēto septim⁹ celi⁹ hitaneñ & aphricane ecclesie pōtifex consecrauit. Ibiq; dudū i sanctitate uite pmansit: subditū sibi dñi gregem uerbo & exemplo reficiēs: qui etiā. xix. cal. ianuarii gentē in pace. Cuius corpus neapoli delatū sepultum ē: iuxta ecclesiam scē dei genitricis marie ubi & multorum deuotiōe uenerabiliter colitur.

¶ De sanctis herone arsenio isidoro & dioscoro. martyribus. LXVIII.

HEro arsenius isidorus & dioscorus alexandrie passi sunt sub persecutiōe decii. Ex quibus dioscorus eo q̄ iunior: uidelicet annoꝝ xv. primo a iudice audit⁹: dudū uerberatus est. Ceteros uero cū uideret iudex pari pstātia fidei armatos: uariis tormētis dilaniās: tandē ignib⁹ consumi iubet. Dioscorus uero ob ei⁹ nimiā iuuentutē: diuino nutu ad consolatiōnē fideliū dimissus ē. Horum martyriū celebratur. ix. cal. ianuarii. Hec ado in martyrologio suo.

¶ De sanctis nicasio episcopo & eutropia martyre. LXIX.

NIcasius remeñ epūs passus est tempore uandalice psecutiōis cū sorore: eutropia: beato auiano tūc apud aurelian epante. Nam dum uandali ciuitatē remeñ diu obsedissent: ultimo subuersionis eiusdem urbis die: expugnantib⁹ hostib⁹ ciuitatē. Nicasiū ciues consulūt: qd utili? fiēdū aut hostibus se tradere aut patriā defendere. Qui diuina reuelatione urbē prescīēs subuertendā constāter ait mortis eē piculū subeundū: quod multis dudū iminere didicerat pp peccata sua offerens se morti patū. Apertisq; ianuis cum sancta eutropia sorore sua suribundis occurit aduersariis in hostio basilice beate marie ab eodē cōstructe. Et dū uix facto silentio inimicos ab ouiū suaꝝ lesiōe monuisset: ab eisdē decollat⁹ est. Germanā uero ei⁹ pp pulchritudinē ipsi⁹: sibideles ad illudēdū seruauerūt. Quod dū ipsa cerneret martyrium poti⁹ q̄ violationē eligēs occasionē captauit: ut hostes de ipietate i sanctū eṗm exhibita redargueret: uni ex carnificib⁹ oculos digitis quasi i ultionē euellēs. Et sic i eā ceteri ifurgentes trucidarūt cū aliis ciuib⁹ multis. Ceterisq; fugatis citas depopluat⁹ plurimis captiuatis. Scōg; autē occisoꝝ corpora relicta sunt i expugnata ciuitate. Supra que noctib⁹ celestia luminaria refulgebāt & angelica cantica resonabāt: donec reuelatione diuina post uandaloꝝ abscessum: a ciuib⁹ q̄ remānerāt corpora scōꝝ fragrātia: digno honore locis cōgruētib⁹ tumulata sunt. Passio horum martyrū. xix. cal. ianuarii.

¶ De sancto ualeriano epiſcopo. LXX.

MAlerianus epūs apud aphricā passus est tpe pſecutionis uandalice Nam cum ex pcepto gerſerici regis: ad tradendū fidelib⁹ diuina mysteria cūcti sacerdotes artarē tur: ita ut arriani de palliis altaris sibi camisias & femoralia facerēt. Sanct⁹ epūs ad hec ꝑpulsus uiriliter ꝓtradixit: pp quod ānos plus. 80. extra ciuitatē expelli singulariter iussus est. Et ita preceptū: ut nullus eū i domo neq; i agro dimitteret habitare. Sicq; in strata publica multo tpe nudus sub aere ia cens i pfessiōe & defessiōe catholice ueritatis cursum beate uite ꝑpleuit. 18. cal. ianuarii.

¶ De sanctis anania: azaria & misaele pueris. LXXI.

ANanias azarias & misael pueri nobiles de populo iudeoꝝ: cum daniele ꝓpheta & aliis multis iudeis & cū ioachi rege iuda a nabuchodonosor rege chaldeorū captī: de hierl'em i babyloñ adducti sunt ut scribīī dañ. prīo. Quos uti pulchriores & doctiores. rex castrauit ut ait ioseph⁹: & tra

didit eos ꝓpositō eunuchoꝝ aphanaz: & fecit eos erudiri ꝓuincialibus litteris pariter & chaldeoꝝ lingua: & mutauit eis rex noia danieli balthasar: ananie sydrac: azarie misach: & misaeli abdenago. His q̄ttuor ꝓpositus eunuchoꝝ speciale posuit ꝓcuratorem malasar. Hi ꝓpositum non cōtaminari cibis gentilium: & a ꝓpositō eoꝝ obtinuerūt diebus. x. leguminibus & aqua temptari. Et cū probasset: & eos ex hoc in nullo ceteris macilentiores uidisset: accipiebat cibaria regia & uinū potus eoꝝ: & dabit eis legumina & aquam. Et transactis tribus ānis cōparuerunt coram rege ꝓ ille statuerat: nec sūt inuenti eis similes in regno in omni sapiētia & disciplina. ¶ Postq̄ aūt daniel uisionem statue & eius expositionem deo sibi reuelāte reseruit: ut dicit dañ. 2. Et nabuchodonosor rex danielem plurimū honorauit: ad petitionē ei⁹ ananias azarias & misael cōstituti sunt a rege sup opera ꝓuinciaꝝ babylonis. ¶ Post hoc nabuchodonosor rex fecit statuam auream: & statuit eam in campo duram flumis iuxta quem gigantes edificauerant turrem babel: & conuocatis omnibus principibus & populis ad dedicationem & adorationē statue: ut habet dañ. 3. & omnes iussu regis statuā adorassent: tres pueri statuam adorare nolentes iussu regis uincti cū uestib⁹ in fornacem ignis ſeptuplo accensā missi sunt. Cum q̄bus angel⁹ dñi descendit & eos uinctos exoluit: flammā ignis excussit: & q̄si uentum roris flantem fornacis medium redegit. Flāma autem se cubitis. 49. diffundens ministros regis eam incendentes incendit. Tres autem pueri i medio flamme ambulantes q̄si ex uno ore bñdicebāt dñm & hymnū Benedicite cōponentes: omnē creaturam ad dei benedictionē inuitabant. Cū aūt rex tres uiros in fornacē missos diceret: & quartum similem filio dei se uidere stupere: quod de angelo ſtelligendum est: eos de fornace uocauit. Qui egressi corporib⁹ & capillis & uestibus oino inusti apparuerunt: Quo miraculo stupefact⁹ rex posuit edictū ꝙ pena capitis & dom⁹ diruende nemo blasphemare ꝓsumeret deum sidrac misac & abdenago: eisdemq; ampliorem cōtulit dignitatem. Qui post multum tempus in babylonem quieuerunt in pace. Qui & inter sactos ueteris testamenti cōmmerati sunt a matha tia primo math. secūdo capitulo. Quorum corpora sub quodam specu posita sunt: i sepulchro quod daniel sibi & sociis preparauit: ubi & ipse postmodum tumulatus est. Horum dies dormitionis apud hebreos agitur. 17. calen. ianuarii: ut i eius martyrologio hieronymus ſcriptum ostendit.

¶ De sancto lazaro episcopo. LXXII

LAzarus epūs frater marthe & marie magdalene xpi discipul⁹ nobilis de genere iudeoꝝ: diues ac prepotens patre syro matre eucharia exort⁹: quatriduanus de functus a dño ex mortuis suscitat⁹: discipulus xpi & apostoloꝝ ꝓsoci⁹ fuit: & i die pentechostes un⁹ ex numero. 120. discipulorū extitit: in quos ſpūsctūs corpaliter eſſusus é Et deinde una cum ceteris ꝓdicationi uerbi dñi instabat: distractisq; oibus sicut & ceteri ꝓcium apostoloꝝ pedib⁹ ꝓtauit: & apostolicā uitam & formam assumpsit. ¶ Verū ꝑsecutione iudeoꝝ que facta est post stephani lapidationem: ita ut cuncti discipuli dispergerent ꝑ ciuitates ꝑter apostolos: ut dicit actuū. 8. Ipse una cum sororibus suis & cō maximino & scō cedonio: q fuerat cec⁹ a nativitate: & cum marcilla pedisequa marthe nauicule sine remo uel duce impositi sūt & mari expositi a iudeoꝝ finib⁹ expulsi. Qui deo duce massiliam puenerunt: ubi ꝓdicante magdalena & omni ꝓuincia ad deum conuersa: ut in eius legenda debito loco dicet: ipse ano. 14. a clero & populo epūs massilien ꝓstitut⁹ é. Et postq̄ magdalena deserta mōtium petiit: ipse massilie degens dei populū feliciter gubernauit: ubi & in dño requeuit 16. calen. ianuarii. Cuius ibidem in matrice ecclesia caput ostendit. Dicit q̄ lazar⁹ a domino suscitatus: cōfestim xpm interrogauit an eum iteꝝ mori oporteret: & ꝙ de cetero nunq̄ risit.

¶ De sanctis floriano calanico & sociis martyribus. LXXIII

FLorianus & calanicus & alii. xl. martyres passi sunt ab atheis sarracenis apud ciuitatē gazam anno. 27. heraclii impatoris: q dū eādem urbem dudū impugnatā cepissent: iussit aberi⁹ eoꝝ princeps omnes ꝓtos xpianos ibidē reptos captos ſuiculis ferreis i carcerē mitti: & post dies. 50. ad ciuitatē cletheoropoli adductos iteꝝ uiculari: deinde calanicū cū aliis. 15. ad terroré aliorū decollauit: quoꝝ noia hec sunt: ſildeuadus: citon: calani⁹: himeri⁹: pluſci⁹: theodorus: ſtephan⁹: deuand⁹: rol⁹: tariſi⁹: petrus. paul⁹: ali⁹ theodor⁹: & duo ioānes: q passi sūt die. ii. nouēbr: quos florian⁹ ſepeliuit: & post alios dies. 30. iussu pricipis florian⁹ cū ceteris a saracenis ceſi sunt: quoꝝ omnium passio recolit. 16. calen. ianuarii.

¶ De translatione sancti ignatii. LXXIIII

RAnslatio corporis ſācti ignatii epi & martyris die. 16. cal. ianu arii celebrat: qui terti⁹ post petrum apostolū antiochenā rexit eccleſiam. Hic rome dentib⁹ be-

ſtiarum paſſus. calē. februarii: inde delatus
iacet antiochie: ut dicit ado.

¶ De ſcis rufo & coſmo martyrib⁹. LXXV

RVfus & coſm⁹ apud macedoniā
ciuitatem philippis paſſi ſunt: i
pſ⁹ tumulati requieſcūt. Hi ex
numero diſcipulorum fuerūt
per quos primitiua eccleſia i iu
deis & grecis fundata eſt. De quorum etiam
felici agone ſanctus polycarpus ſcribit in e
piſtola ad philippenſes hortans fratres i do
minoꝛ: ut ſequantur ueſtigia martyrum pre
dictorum in conſtantia martyrii tolerandi
Qui paſſi ſunt die. ij. calen. ianuarii.

¶ De ſancto hildefonſo epiſcopo. LXXVI

HIldefonſus epiſcopus toletanus
adhuc puer dei amore relictis
parentibus ſpretoq; ſeculo agal
enſis monaſterii monachus fa
ctus annis multis in ſanctitate ui
te permanuit. Tandem in toletanum epiſco
pum promouetur. Inter alia ſanctitatis me
rita beatam uirginem in ſumma deuotione
habuit: & in ipſa eccleſia conſtituit: ut feſtū
eius octaua die ante natale domini celebra
retur: quod uſq; hodie ibi ſeruatur. Que ei
dem per uiſionem apparens ſtolam candi
dam & cathedram ſibi aſſignauit: dicens q
ipſe ſolus eiſdem xeniis potiretur: ſucceſſo
ribus cunctis eiſdem ſede ac ueſte reputa
tis idignis. Sed poſt eius obitum dum ſia
grius eius ſucceſſor eadem indutus ſtola in
ipſa ſe ſede poſuiſſet: totus contractus in ter
ram decidit: artus ſuſtinere non ualens: qui
poſt multos dies ad penitentiam rediens ſa
natus eſt. Et ueſtis ac ſedes in ipſa eccleſia
pro reliquiis conſeruantur. Hec in mariali.
Multa alia uirtutum opera per ſancti meri
ta ibidem oſtenſa ſunt. Qui eodem die quo
feſtum uirginis in eccleſia ſua conſtituit ce
lebrari: uidelicet octaua die natiuitatem do
mini precedente feliciter i pace quieuit: que
dies eſt. ij. calen. ianuarii. Nam eo die quo
matrem domini uenerabatur in terris: eodē
eum illa uoluit honorare in celis.

¶ De ſancto nemeſio martyre. LXXVII

NEmeſius martyr paſſus eſt apud
egyptum. Qui primo emiliano
iudici per caluniam quaſi latro
delatus: ſed ab eodē crimie pur
gatus & abſolutus eſt. deinde ab
ipſo iudice tanq̄ chriſtianus deprehenſus ge
minatis ſuppliciis excruciat⁹: ab eodem ma
giſtratu cum latronibus incendi iuſſus eſt:
ſaluatoris perferens ſimilitudinē: qui cum
latronibus pertulit crucem: qui paſſus eſt
i. calen. ianuarii. Hec ado.

¶ De ſanctis amone zenone & ſociis marty
ribus. LXXVIII

AMon: zeno: ptolemeus: ingenius
& theophilus apud alexandriam
martyrium paſſi ſunt. Qui tri
bunal. b⁹ aſtantes: cum quidam
chriſtianus a iudice tortus i ſup
pliciis trepidaret: & iā pene ad negandum
declinaret: uultu oculis ac nutibus conabā
tur illum erigere. Cumq; hac de cauſa cla
mor totius uulgi in eos proſiliret prorum
pentes in medium chriſtianos ſe eſſe teſtan
tur: pro quorum uictoria chriſt⁹ illico glo
rioſiſſime triumphauit: ſuiſq; aſtantiam ani
mi dedit. Qui paſſi ſunt die. ij. calen. ianua
rii: ut ait ado in martyrologio.

¶ De ſancto thoma apoſtolo. LXXIX.

THomas apoſtolus qui dicitur di
dymus quaſi i fide dubius poſt
reſurrectionē chriſti corp⁹ dñi
cum & membra palpauit: dum i
chriſto uulnera tetigit carnis: in
nobis uulnera ſanauit infidelitatis: ut dicit
gregorius. Poſt aſcenſionē domini dū apud
ceſaream predicaret: chriſtus ſibi apparens
dixit regem indorum gundaphorum prepo
ſitum ſuum abanē ad ſyriā deſtinaſſe quere
re hominem architectonico opere eruditū
pro palatio ſibi conſtruendo: quem una ſe
cum uolebat ad indiam mittere. Vt cū ido
chriſto acquiſiſſet: ad ſe cum palma marty
rii peruenire. Dominus ergo propoſito tho
mam tradidit aſſerens eum ſuum ſeruum in
tali arte pitum. Nauigantes autē ſimul: dū
abanes eum iterrogaſſet: an ille dominus ſu
us rex eſſet: dixit eum thomas eſſe filiū ma
gni regis qui tenet regnum in ſupernis mon
tibus quo hoſtis proximare nō ualet: ipmq;
multos ſeruos diuerſarum pitos artium ha
bere: quos ad multa deſtinat opera & quic
quid lucri acquirunt: ſuo regi redeuntes at
tribuūt. Et cum multa de celeſti palatio me
taphorice loqueref: ille de terreno edificio
intelligebat. ¶ Cūq; die. vii. andronopolim
peruēiſſent: ubi rex filie ſue nuptias celebra
bat & omnes tam ciues q̄ aduene uocati a
rege nuptiis intereſſent: abanes & apoſtolus
ſimiliter cum ceteris diſcubuerunt. Puella
autem hebrea dum curiam cum ſiſtula leti
ficaret: & thomam apoſtolum non mandu
cātem: ſed celo intentum uidiſſet. Intelligēs
ipſum hebreum cepit iudaice canere dicens
unus eſt de⁹ hebreorum qui creauit omnia.
& cetera. Que dum crebro ad pplacendum
apoſtolo repeteret: pincerna thomam a lapa
percuſſit: eo q̄ quaſi dedignans fercula ap
poſita non comederet. Apoſtolus autem nō
optando ſed pronoſticando predixit: ſe inde
nō ſurrecturum niſi man⁹ que eum pcuſſe
rat a canibus in medio conuiuio portaretur

Quod qa hebraice dixit: sola puella intellext. Dum ergo pincerna ad fontem pro aqua hauriendа iuisset: ipsum leo inuadens occidit: sanguinem bibit manúq; eius canis niger in conuiuio detulit. Quod puella uidés factum ceteris narrauit: fistulam proiecit & apostolum adorauit. Et stupentib⁹ cunctis apostolus ad regis instantiá sponsum & spõsam benedixit. Quo abeunte dũ illi sero tha lamum introisset: in manu sponsi ram⁹ palme dactylis plen⁹ apparuit. De quo ambo gustantes obdormierunt: & gẽmatum regẽ per somnum uiderunt: qui eos ut consilio a postoli crederent admonuit eisq; benedixit. Quibus euigilantibus & mutuo somnium idem referentibus apostolus ad eos ianuis clausis ingreditur: eisq; christum ãnuncians ad seruandam uirginitatem hortatur. Tunc eisdem duo angeli splendidi astiterunt dicẽtes se sore angelos a deo ad eorum custodiá delegatos: ut si apostoli monitis obedirent omnia que poscerent a domino impetrarent Quos apostolus baptizauit: & de fide diligenter instruxit. ¶ Cum autem thomas cũ abane iam propter miracula uisa conuerso indiam introisset: & eum prepositus regi p̃ferasset: ac apostolus sibi mirũ palatium fabricandum promisisset: & modum edificationis ope romano designasset: placuit regi: eidemq; copiosum thesaurum assignauit: & in aliam puincia abiit. Per totũ autem biennium quo rex abfuit: apostolus predicationi christi institit: & innumerabilem populum acquisiuit: thesaurum pauperibus erogauit: & multas ecclesias fabricauit. ¶ Rex autem rediens & que thomas fecerat discés: apostolum cum abane in imo reclusit: cogitans eos uiuos excoriatos scendere. Interea gad frater regis moritur: & dũ ei sepulchrũ preciosum paratur: quarto die gad mortu⁹ resurrexit: & fugientibus cunctis ac stupentibus regi dixit: q̃ homo ille quem rex perdere querebat: amic⁹ omnipotentis dei erat cui & ipsi angeli seruiebant: qui etiam eum defunctũ in paradisum adduxerant: & ei palatium quod sibi thomas fabr cauit ostenderat. Et quia rex se eodem palatio indignum fecerat: ipse illud: reddens sibi pecunia emere poterat: quam rex amissam existimabat. Quo audito territ⁹ rex cũ fratre thomá absoluunt: ad pedes ei⁹ pcidunt: & ueniam petunt. Et cum de palatio fabricato in celis cõtenderent: quod gad oĩo cupiebat redimere: & gundaphor⁹ p se retinere: uel salte cũ fratre cõmuniter habere: docuit eos apostolus inumerabilia palatia a mundi principio i celis pparata: que fidei pcio & elemosynis cõpant. Sicq; regẽ & fratrẽ ad fidẽ cõuertit & baptizauit. Et dũ p unum mensem omnes egrotos regionis ogregari fecisset: oratione pro salute illorum fudit: & statim splendor sicut fulgur de celo ueniens omnes territos prostrauit. Et post hore spatium confortati ab apostolo omnes incolumes surrexerunt. Tunc apostolus tam eisdem q̃ omni populo predicauit: & nouem milium hominum exceptis mulieribus & paruulis ad christũ conuertit. ¶ Post hec profectus est ad superiorem indiam per reuelationem insignib⁹ miraculis coruscando: inter que scinticem cecam amicam migdonie sororis regine illuminauit. Et dum migdonia regis cognata & uxor carissi apostolum uidere quereret: depositio cultu & ornamentis & induta habitu humili inter alios pauperes ad eum intrauit: ut ei scintices suaserat. Videns ergo migdonia apostolum miracula sacientem & eum audiens predicantem credidit: factaq; eius discipula uiro adhereret nolebat. Tunc carissus regem rogauit: ut reginam ad sororem mitteret: quatenus ei suaderet ut ad se uirum more solito igredi permitteret. Quod dum regina nomine treptia faceret: sed soror ipsi econtra miracula que ostendebat apostolus enarrasset: regina thomam uidere cupiens ad domum symphonii ubi ipse predicabat cum sorore accessit: & multitudinem infirmorum ante ianuam reperit: quos omnes apostol⁹ manu eis impositа sanauit inter quos dum elephãtiosus rotulceratus corpore introisset predicante apostolo: apparuit puer splendidus: qui leprosum ad ptem traxit: & eum uti excoriasset uitulum: pelle nudauit & omni lepra mũdatum emisit. Quod uidens treptia regina & ipsa conuersa est. Et dum reuersa hec regi asmodeo retulisset: & exinde eius torum exemplo sororis abhorerer rex uocans carissium conqueritur: quia dum uxorem ei⁹ sibi acquirere uoluerat suam amiserat. ¶ Igitur de consilio carissi rex apostolum carcerari durissimo tradidit. Ad quem ueniens migdonia ueniam petiit: eo q̃ ipsius causa i carcerem missus esset. Quam ille consolat⁹ hec p̃ christo libenter pati asserebat. Post hec de mandato regis apostolus educitur: & super laminas ferri candentes nudis pedibus sistitur. Statimq; fons erupit & laminas extixit. Quem de cognati consilio rex in fornacem ardentem emisit: que tamen adeo refrigauit q̃ die sequenti thomas inde illesus exiuit. Demum carissus regi suadet ut apostolum deos ipsorum adorare compellat: ut uel sic dei sui iram incurrat. Cunq; ad hoc compelleretur ueniens thomas ad templũ solis: hebraice demoni precepit ut quam

cito ipse genua flecteret: demon idolū ꝑmi-
nueret. Demū autē apostolum rogabat: ut
sibi templū diruere ꝓmitteret: quatenꝰ oēs
eius aduersarii iteriret. Quod thomas eidē
minime ꝓcessit: quin potiꝰ: ut neminē lede-
ret eidē ꝑpauit. Apostolus ergo gēibꝰ poītis
hebraice xp̄m adorauit: mādans demoni ut
simulacrū euerteret & in abyssum iret. Sta-
timq; idolū solis: sicut cera liquefactum ē.
Tunc mugietibꝰ sacerdotibꝰ pōtifex templi
gladiū substulit: & in ultionē dei sui apostō
lum transuerberauit. Rex autē & carissius ui
dentes populū uelle necē apostoli uindica-
re aufugerūt: xp̄ani autē corpꝰ eiꝰ tulerunt &
honorifice sepelierunt. Quod tñ ꝓcessu tē-
poris inde trāslatū est ad ciuitatē edessā ut
habebit̄ in festo eiusdē trāslatiōis uidelicet
quinto nonꝭ iulii: passus est autē beatus apo-
stolus. xii. cal. ianuarii.

De sanctis dionysio episcopo & pelagia uir
gine & martyre. LXXX.

Dionysius epꝰ discipulus sci tho-
me apostoli fuit ille sp̄ōsus filie
regis: quē apostolus una cū spō
sa eiꝰ regis filia nomine pelagia
cōuertit ad xp̄m in andronopoli
ciuitate: ut ꝑ ſuperiꝰ habet. Qui ab apostolo
baptizatus dionysius: sponsaq; eiꝰ pelagia
nominata est. A quibus thomas abiēs post
aliquot ānos misit ad eos quēdam discipulū
suum ꝑbyterū: qui eos in fide ꝑfirmauit &
ecclesiā edificauit. In qua relicto seculo dio
nysius epꝰ sactus est: totūq; populum ciuita
tis ꝓuertit ad xp̄m: pelagiā quoq; sponsam
suam matrem uirginū cōsecrauit. Et est ibi
sedes sancti thome apostoli usq; i hodiernū
diem. Quā sedē beatus episcopus dionysiꝰ
strenue gubernauit: & post hec ad dñm ple-
nus sanctitate prexit. Pelagia uero uxor eiꝰ
post ipsius obitū: cū nollet nubere nec ido-
lis imolare sniam decollatiōis accepit. Et se
pulta est in ipsa ciuitate in eodē tumulo cū
dionysio uiro suo.

De sanctis triginta martyribꝰ. LXXXI

Triginta sci mares rome uia lau
cana inter duas lauros sub ꝑse-
cutione diocletiani & maximiani
imperatoꝝ: oēs una die uidelicet. ii.
cal. ianuarii passi sunt & glorio-
so martyrio coronati: ut dicit ado i suo mar
tyrologio.

De sancto chiridonio martyre LXXXII

Hiridonius mr̄ apud alexandriā
passus ē. Qui cū ad sacrificia deo
rum prio blāditiis suaderet: de
iturijs & ꝓmationibꝰ atq; sup
plicijs cogeret: & sacrificare cō
temneret: gladio per uiscera trāsuerberatꝰ
neci tradit: & martyrio coronat̄. ii. cal. ianꝭ.

De scā uictoria uirgie & mr̄e. LXXXIII.

Victoria uirgo nobilissima ciuis
romana tpe decii apud ciuitatem
tribulanā martyriū passa ē. Que
illustrissimo cuidā eugenio sue-
rat dispōsata tñ a cunabulis xp̄ia
na. Dū autē qdam tirus aureliꝰ uirginē ana-
tholiā siue calistenē xp̄ianā ꝑ matronas uxo
rem peteret: & illa multis postulatis iducīs
interi omne patrimoniū suū pauperibꝰ erro
gasset: deinde se ifirmā fingeret: ut sic i uirgi
nitate ꝓseueraret: eāq; titꝰ aurelius xp̄ianā
didicisset: rogauit eugeniū ut uictoriā ſponſ
sam suā ad anatholiā mitteret: ut eidē xp̄ia
na xp̄ane ꝓiugiū suaderet. Quod dū eugeni
us fecisset: & uictoria anatholiam ad matri-
monū hortaret: dicēs & se xp̄ianā ſponſum
habere mox uiꝝ futuꝝ: qa xp̄s nuptias non
contēnat: eo ꝙ & patriarche & ꝓphete ꝓiu-
ges hūerunt & posteritas eoꝝ a deo benedi
cta ē. Eptra anatholia uirginitatē matrimo-
nio ꝓferebat: & ꝓiugia primis tēporibꝰ fuisse necessaria ꝑ terre repletionē astruebat
Sed heliam ꝙ celū lingua clauserat uirginē
allegabat. Dixitq; ꝓterea se ab angelo qui
sibi apparuerat fuisse i obſuande uirginita-
tis ꝓpōsito ꝓfirmatā. Cūq; & uictoria eūdē
angelū uidet flagitaret ut sic & ipsam ad pu
dicitiā ꝓuocaret angelus dñi splēdidus ue-
ste nīuea eisdē appuit: q uictoriā de uirgini
tate admonuit: assimilās uirginitatem auro:
castitatē argento: & iugalitatē metallo. Qui
bus confortatis post multa uerba angelus
disparuit: & uictoria uotum uirginitatis
emisit: & facultates suas pauꝑibꝰ largiri ce
pit. Quod ubi ſponſus eiꝰ cognouit: tito cō
questꝰ est ꝙ ꝓpter ꝓiugē sibi acquirendam
ipse amiserat propriam. Et dum eā uti xp̄ia
nam eugenius accusare uellet: titꝰ eidē hoc
dissuasit: eo ꝙ ſponſa occideretur: & bona
sua fisco applicarentur. Sed consuluit ut a
decio imperaret quatenus ſponſam suam
extra urbē ad predium duceret: ubi ipsam
penis afflictam ad uotum suum facilius in
clinaret. Quod & ille fecit: & ſponſam eius
uictoriam in suburbio tribulani territo-
rii adduxit. Quam fame diebus plurib⁹ affli
xit. Post dies aliquot uenit ad eam domi-
tianus patronus tribulane ciuitatis: qui uir
gini panes detulit: & se ab urbe sua fugisse
nunciauit eo ꝙ draco pessimus iuxta ciuita-
tem erat: qui plurimos perimebat: & flatu
aerem inficiebat. Cui uirgo si populus uel-
let in christum credere: promisit se draconē
ab oppido effugare qđ & ille populum fa-
cturum ſpopondit. Igitur post biduanum
ieiunium uictoria die dominico ut promi-
serat ad tribulanam ciuitatem angelo duce
deuenit: & assumpto populo ad ſpecus

draconis acceſſit eiꝰ; in xpi noie ꝓfectim abire ꝓcepit:& ſic draco curſu rapidiſſimo exiliens nuſq; ꝓparuit. Tunc populꝰ ad fidē cōuertitur:& uictoria in ipſo draconis ſpeleo includit:eidēq; mox nouē uirgines a parentibus oblate aſſociant. Et poſt modicū temporis monaſterio ꝓſtructo mater.65. uirginum facta eſt:quas diligenter inſtruxit:& in dei laudes & uite ſcitate ꝓfeuerauit. ¶ Poſt trienniū aūt eugeniꝰ rogauit iouianū pōtificem capitolii : q miſit ad eam temploꝝ comitē taliarchū:ut uictoriā ſacrificare ꝓelleret:aut gladio necaret. Qui ueniens ad eā dum dee ueſte imolare renueret:ipſam gladio in corde ꝓcuſſit: & timens populū ſtati auſugit. Quam ſacedotes cū populo ciuitatis ieodē loco ſepelierunt. io. caſ. ianuarii.

¶ De ſcis uiginti martyribus. LXXXIIII

Viginti martyres apud nicomediā paſſi ſunt : quos oēs diocletiana ꝓſecutio grauiſſimis cruciatos tormentis uno & eodē die martyres xpi fecit: & ſanctoꝝ numero in celis collocauit. io. calen. ianuarii:ut dicit ado.

¶ De ſancto ſeruulo confeſſore. LXXXV

Seruuliꝰ ꝓſeſſor xpi uir ſūme patientie & ſcitatis fuit:de quo gregoriꝰ. 4. dial. cap. 15. ſcribit q a primeua etate uſq; ad uite ſue ſinem paralyticꝰ iacebat in porticu ſancti clementis rome:nec tñ aliqñ uiſus eſt ulla triſtitia aut perturbatione moueri. Hic ꝙqd ex elemoſyna ꝓcipiebat pauperibꝰ erogabat . Et cū litteras ignoraret:libros diuine ſcripture emerat:& religioſos hoſpitalitate recipiens eos ſibi legi faciebat:q ad extremā horā ueniens uoces in celo pſallentium ſe audire dixit:& inter eoꝝ cantus ſpitum emiſit:corpore magno odore fragrāte Ad cuiꝰ tumbā rome apud ſanctū petrū ſepulti miracula diuiniꝰ crebrerrime fiunt. Quieuit aūt in xpo. io. caſ. ianuarii.

¶ De ſcō abdia propheta. LXXXVI

Abdias ꝓpheta: ut hebrei tradūt: tempore achab regis iſrael & iosaphath regis iuda ꝓphetauit in ſamaria. Hic ꝑm hebreos fuiſſe dicit ille uir:cuius uxor relicta conſilio heliſei liberata eſt a creditoribus oleo ſupabundante. Et fuit abdias de terra ſichem de agro bethamar: quiquagenarius ille tertius cui pepercit helyas duobus primis cum ſuis quinquagenis igne celeſti conſumptis : qui relicto obſequio regis helye diſcipulus factus eſt. Hic dū impiiſſima iezabel uxor achab ꝓphetas dñi occideret:& centum ꝓphete in ſpelunca laterent:eos abdias pauit:panem & aquā ſibi quotidie deferens uſq; ad mortē achabꝰ. ꝓpter quod acce pit gratiā prophetandi: cuiꝰ ꝓphetia dirigitur ꝓtra filios edom:qui deſcederūt ab eſau & filiis iſrael ſiue iacob ſemp infeſti fuerūt: eo ꝙ ipſi eſau filii ſiue idumei gloriabantur de pluribus ꝑliis:in quibus filii iacob pugnantes cū gentibus ſuccubuerant:unde & propheta nō gentiū uirtute ſed dei indigna tione ꝓpter peccata populi factū aſſeuerat: promittens filiis iuda regnum eorū ꝓpetuo duraturū. Qui etiā ꝓpheta tēpore ioꝝ regis iſrael quieuit in ſamaria : que poſtmodū ſabaſten dicta eſt:ubi & ſepultus eſt helyſeus ꝓpheta & ioannes baptiſta. Dies autem depoſitionis abdie a iudeis agitur. 9. calen. ianuarii. Hec hieronymus & ioſephus ex uoluminibus hebreorum.

¶ De ſancto naum ꝓpheta. LXXXVII

Naum ꝓpheta hebreorum traditione de elcheſi que eſt in tribu ſymeon ante aduentū regis aſſyriorum:q. x. tribꝰ iſrael captiuauit fuiſſe dicit. Nam & circa finē ꝓphetie ſue predicti regis aduentū idem propheta nūciare uidet : q etiā ꝑdictis. x. tribuꝫ captiuatis tempore ezechie regis iuda ꝓphetauit:cuius uaticiniū ꝓtra niniuitas iuehit. Nam cū ionas ꝓpheta ipſius urbis ſubuerſionem ꝑdixiſſet:& populo ad penitētiā uerſo:deꝰ placatꝰ ſententiā reuocaſſet. Videntes niniuite ionā fuiſſe mētitū diuina ingrati miſericordia grauiorib⁹ ſe criminib⁹ implicarūt: ꝓpter ꝙd dictꝰ ꝓpheta iudicū dei ꝓtra ipſam ciuitatē ad futuꝝ ꝓnunciat in eiꝰ ꝓphetia. Quod qdem nedū trāſmigratis x. tribuꝫ extitit ꝓſolatio ſed etiā reliquiis iuda:q ſub ezechia rege ab eiſdē aſſyriis im pugnabanſ. Dū ex ꝓphete naum ꝓnunciationē didicerunt eoſdē a chaldeis fore capiendos:ſicut in ipſius libro legentib⁹ apparet Quī etiā ꝓpheta i dieb⁹ ꝑſati regis iuda die 9. caſ. ianuarii:quieuit in ꝓce i terra ſua in qua & ſepultꝰ ē. Hec hieronym⁹ & ioſeph⁹ Predicti duo ꝓphete ex numero. 12. ꝓpheta rum ſunt:q minores uocant:q i catalogo ſcō ueteris teſtameti nūerāt ecclīaſtici. 49

¶ De ſcō gregorio ꝑbro&mar. LXXXVIII

Gregoriꝰ martyr i ciuitate ſpoletana paſſus eſt tēporib⁹ diocletiani & maximiani impatoꝝ ſub iacco ꝑſide & tyrcano . Qui cū de mādato ꝑatoꝝ ipſā ciuitatē i greciꝰ oēs ad ſacrificia deoꝝ ꝓpelleret:nūciat ei eidē gregoriū ꝑbrm i eadē urbe xpm colere:& aliis crucifixū ꝑdicare:nec nō pluriꝫ ſimulacra deoꝝ deſtruxiſſe. Qui miſſis xxx. militib⁹ ipm ꝓhenſū ſibi ꝓtari fecit: & cepit agere ut diis thura incenderet:q dū eo uſtanti animo ꝑſidis minas ut blanditias

derideret:iussit eū colaphis cedi:deinde ip̄s nodosis fustib⁹ i dorso flagellari:& post hec eundē uolutatum supra uentrem similiter acrius uerberibus affligi. Et dū hec omnia supasset fecit eum preses in craticula alliga ri:& ignē subterponi. Sed dū sanctus grego rius oraret:terremot⁹ magn⁹ factus ē: qui totam concussit ciuitatē:& cecidit ps urbis que submerita dicit:& oppressit .350. paga norum:ignis quoq; extinctus est:& sanctus illesus pmansit. Flaccus uero & tyrcan⁹ ter riti fugerunt. Sedato uero terremotu fecit eum flaccus ferro uinctum i carcere trudi: ubi angelo sibi apparēte cōfortat⁹ ē. Sequē ti die eductus de carcere iussu presidis imo lare cōtemnens cardis ferreis in genib⁹ cedi tur:deinde lampadib⁹ circa latera ifiāmat. Et cum ad oīa imobilis redderetur:manda uit flaccus tyrcano ut eū duceret ad decollā dum ad aphitheatrum. Qué tyrcanus i me dium aphitheatri duxit:ubi sancto orāte an gelus domini eidem appuit: & ipsum ad ce lestia inuitauit: quē aquilinus spatarius de collauit. Et de mandato tyrcani dimisse sūt fere plurime:ut corpus deuorarēt:que cor pus itactū custodientes adorabāt. Flaccus uero eadem hora uomēs iteriora expirauit Sed quedā matrona xpiana nomine abundā tia. 35. aureis corpus martyris a tyrcano re demit qđ aromatibus pditum iuxta muros ciuitatis ad pontē lapideū & riuū q sanguī narius dicitur sepeliuit. Passus est autē die nono cal. ianuarii.

¶ De sanctis quadraginta uirginib⁹ & mar tyribus. LXXXIX.

Vadragita scē uirgines apud an tiochiam syrie martyrium passe sunt. Que sub persecutione decia na p diuersa torméta & supplicia laniate: passionis coronam a do mino pcipere meruerunt nono cal. ianuarii hec in martylogio adonis.

¶ Explicit liber primus.

¶ Incipiunt capitula libri secundi.

De natiuitate dñi nr̄i iesu christi i
De sancta anastasia mr̄e & sociis ii
De scā eugenia uirgine & mr̄e iii
De sancto stephano ꝓtomartyre iiii
De sancto dionysio papa & mr̄e v
De sancto marino martyre vi
De scō ioāne ap̄lo & euāgelista vii
De scō maxio epō alexādrino viii
De scō maximo epō taurinen viiii
De scis innocentibus martyrib⁹ x
De scis eutityo & florētio pfessor. xi
De scō elphego epō & martyre xii
De scō thoma epō & martyre xiii
De scō iesse patre dauid xiiii
De sancto nathan ꝓpheta xv
De scō dauid rege & ꝓpheta xvi
De sancto dauid monacho xvii
De sancto trophonio epo xviii
De scō sabino epō & sociis mr̄ib⁹ xviiii
De scō liberale epō & martyre xx
De scō felice papa & pfessore xxi
De scō siluestro papa & pfessore xxii
De scō barbatiano pfessore xxiii
De scā colūba uirgie & mr̄e xxiiii
De scis sabiāo & sociis epis & mar. xxv
De scō odilone abbate xxvi
De circuncisione domini xxvii
De sancto basilio episcopo xxviii
De scā martina uirgine & mr̄e xxviiii
De scō cōcordio ꝓbytero & mr̄e xxx
De sancto almachio martyre xxxi
De scō fulgentio epo ruspēn xxxii
De scō fulgentio epō utruculan xxxiii
De scis triginta martyribus xxxiiii
De scō macario abbate xxxv
De scis argeo & marcellino mar. xxxvi
De scō antherio papa & mr̄e xxxvii
De scā genouefa uirgine xxxviii
De scō petro aulano martyre xxxix
De sancto daniele martyre xl
De sancto theogene martyre xli
De sanctis prisco priscilliano & benedicta martyribus xlii
De sancta darsoa martyre xliii
De scis aglino & sociis martyrib⁹ xliiii
De scō symeone mōacho & pfessor xlv
De scō theleſporo papa & mr̄e. xlvi
De epiphania domini xlvii
De sanctis gaspar balthasar & melchior magis xlviii
De sancto melanio episcopo xlviiii
De scā macra uirginis & martyre l
De relatione pueri ex egypto li
De sanctis iuliano & basilissa & sociis martyribus lii
De scō luciano ꝓesbytero & mr̄e liii
De sancto clero martyre liiii
De sanctis luciano:maximiano & iuliano martyribus lv
De sancto seuerino abbate lvi
De sancto seuerino episcopo lvii
De scā martiana uirgine & mr̄e lviii
De scō marcellino episcopo lviiii
De scō paulo primo eremita lx
De scō paulo simplice pfessore lxi
De scō nicanore diacono lxii
De scō guilelmo archiepiscopo. lxiii
De scō igino papa & martyre lxiiii
De scō saluio epō & martyre lxv
De scō satyro martyre lxvi
De scō achadio martyre lxvii

De scō hilario episcopo lxviii
De scō gregorio nazāzeno episcopo lxix
De scō firmio martyre lxx
De scō uiuentio confessore lxxi
De scis. xl. militibus martyribus lxxii
De scō felice ꝑincis ꝓsbīo & mar. lxxiii
De scō felice ꝓsbytero & martyre lxxiiii
De scō felice preſbytero & ꝓſſore lxxv
De scō michea propheta primo lxxvi
De scō michea propheta ſecundo lxxvii
De scō abbacuch propheta lxxviii
De scō mauro abbate lxxix
De scō iſidoro abbate lxxx
De scō macario egyptio abbate lxxxi
De scō bonitio epiſcopo lxxxii
De scō marcello papa & martyre lxxxiii
De scō marcello epiſcopo lxxxiiii
De scō felice epiſcopo & martyre lxxxv
De scō honorato epiſcopo arelatēn lxxxvi
De scō honorato epiſcopo ꝑbianēn lxxxvii
De scō honorato confeſſore lxxxviii
De scō tityano epiſcopo lxxxix
De scō melanthio epiſcopo xc
De scō fauſto epiſcopo xci
De scō antonio abbate xcii
De scis ſpeuſippo leuſippo & meleu-
ſippo martyribus xciii
De scō ſulpitio abbate xciiii
De cathedra ſancti petri rome xcv
De ſcā priſca uirgine & martyre xcvi
De scis moſeo & amonio martyrib⁹ xcvii
De scō deicolo abbate xcviii
De tranſlatione ſancte lucie xcix
De scis mario martha audifax & abba-
cuch martyribus. c
De scō baſſiano epiſcopo ci
De ſancto pontiano martyre cii
De scō germanico martyre ciii
De scō launouiarico abbate ciiii
De scō fabiano papa & martyre cv
De scō ſebaſtiano martyre cvi
De ſcā agnete uirgine & martyre cvii
De scō patroclo martyre cviii
De scō publio epiſcopo & martyre cix
De scis fructuoſo eꝑo & ſociis mar. cx
De scō uincentio martyre cxi
De scis uincētio & orontio martyri. cxii
De scō anaſtaſio martyre cxiii
De scō anaſtaſio monacho & ꝓſſo. cxiiii

¶ Expliciunt capitula libri ſecūdi.

¶ Incipit prologus libri ſecundi.

SEcund⁹ liber pūtis catalogi ꝓti-
net ſcōꝝ feſta: quoꝝ feſtiuitates
occurrunt iſtra tēpus i quo eccle
ſia repīt at ipſius xp̄i & eccleſie
mutui cōcenſus obligatione & mrimonialē ꝓtractionē: qđ fuit ab icarna-
tione uerbi uſq; ad baptiſmū dñi. Et hoc tē-
pus eccleſia deſignat a natiuitate ſaluator⁹
uſq; ad ſeptuageſimā: qñ uidelicet icarnati-
onis & natiuitatis dnice feſtū: necnō act⁹ in-
fantie: ut ē circūciſio: magoꝝ adoratio: puri
ficatio: & i egyptū fugatio recoluntur. ¶ Hoc
aūt tps i tres ptes ſubdiuiſū eſt. Primo eni
agit de ꝓuigio inter deū & populū iudeoꝝ
ꝓtracto: p quoꝝ ſalute pricipaliter fili⁹ dei
uenit i mundū. dicēs matthei. 15. Nō ſū miſ-
ſus niſi ad oues que pierūt domus iſrael. Et
hoc tps eccleſia repīt at a natiuitate dñi uſq;
ad epiphaniā. In quo tpe ipſe p humani-
tatē mūdo edit⁹ mox paſtoribꝫ iudeoꝝ per
angelos nūciat: & ab eis ſibi notiſſimis not⁹
in iudea de⁹ uiſitat. ¶ Scdo agit de eodē cō
mercio iter ipm uerbū & gētiū populū cō
firmato: a feſto epiphanie uſq; ad ei⁹ octauā
incluſiue. In quo tpe dei fili⁹ magis q erant
primitie gētiū ſtella appente reuelat: & ab
eiſdē uti uer⁹ de⁹ cū oblatione munerꝫ ado-
rat. ¶ Tertio agit de utroq; grege i unū o-
ūile p ipm mrimoniū copulato: ab octaua
epiphanie uſq; ad ſeptuageſimā: in quo tpe
eꝑle pauli legunt: in qb⁹ apoſtol⁹ xp̄m p ſa
lute iudeoꝝ & gētiū aduenīſſe ꝓbat: & utrū
q; populū ſaluaſſe cōmemorat: & potiſſime
in eꝑla ad romanos. Ad huiꝰ igit⁹ tpis feſta
ptractāda ꝓcedendū eſt.

¶ Finis prologi.

¶ Incipit liber ſecūdus a natiuitate domini
uſq; ſeptuageſimā.

¶ De natiuitate dñi noſtri ieſu xp̄i. Cap. I.

Atiuitas dñi nr̄i ie-
ſu xp̄i ſm carnē cō-
pletis ab adā annis
v. mil⁹. c. lxxxxix.
ut euſebius in chro
nicis ſuis ponit ſcā
eſt tpe octauiani au
guſti primi. Venien
te aūt filio dei i car-
nē tanta pace totus
mūd⁹ gaudebat: ut
uniuerſo orbi unic⁹
rōanoꝝ ipator pacifice ꝓſideret: qa ei naſce-
bat q pacē pectoris & eternitatis tribueret.
Voluit etiā ut ortū ſuū pax tpis illuſtraret
¶ Ceſar igit⁹ auguſt⁹ uniuerſo orbi ꝓſidens
ſcire uoluit quot puincie: quot ciuates: quot
caſtra: quot uille: quot hoies i toto orbe ſo
rēt: &. 42. anno impii ſui iuſſit orbē uniuer-
ſum deſcribi. Nam ut i hiſtoria ſcholaſtica
dicit: oēs hoies ad urbē unde trahebant ori

ginem pgebat: & quilibet dominiū offerens se romano subditum imperio profitebatur. Et dicebatur professio: quia ore pprio fatebantur: & descriptio: quia eoꝝ nomina scribebant. Hec descriptio prima facta ē a pre side syrie cyrino: quia enim iudea in medio terre habitabilis esse dicitur prouisum est: ut in ea incoharetur: & deinde per circunstantes regiones prosequeretur. Ioseph autem de genere dauid a nazareth i bethleem profectus est cum maria desponsata sibi uxore pregnante: potissime quia instante eius tempore pariendi: thesaurū sibi a deo ꝓmissum nouerit alicui cōmendare. ¶ Cū ergo bethleem appropinquasset ut legitur in libro de infantia saluatoris: uidit uirgo ꝓtem populi gaudentem & partem gemētem. Quod sibi angelus exponens ait partem gaudentem ee gentilem populum: q in semine abrahe eternam benedictionem erat accepturus: gemētem uero esse plebem iudaicam: a deo suis demeritis reprobatam. Et dū ambo bethleē aduenissent propter uiatorum multitudine hospitiis occupatis ſtetrerunt eadem nocte i diuersorio qđ erat in cōmuni transitu inter duas domos habens oipmentum: ubi ciues in diebus ocii conueniebāt: ubi & presepiū cum feno erat: ad qđ animalia in diebus fori alligabant. In ipsa media nocte beata uirgo filium suum. viii. cal. ianuarii peperit: & eum pānliculis inuolutū super fenum in presepio collocauit. Quod fenum beata helena postmodum rome trāstulit. ¶ Circa christi natiuitatē tria sunt cōsideranda: scilicet nouitas admirabilis: ueritas infallibilis: & utilitas ſextimabilis. ¶ Nouitas admirabilis attendit ex parte facti: quia deus homo factꝰ est. Nam ut dicit Bernardus i eadem ꝓsona: eternum: antiquū & nouum mirabiliter cōuenerunt: eternum scilicet diuinitas: antiquū. ſ. caro ab adam trāsducta: nouum. ſ. a nima de nouo creata. Quod autem dei uerbum idem permanēs incarnatum fuerit: & si humanam rationem trancendat: tn aliqli exēplo poterit ostendi. Constat enim uerbū qđ est i mente hominis adeo occultū: quod neq; uideri neq; audiri: neq; tangi uel cōtrectari potest. Si tn litteris scribatur nullatenus in sui substantia ꝓmutatum: sit legibile & per consequens uisibile & audibile. In su per est manibus contrectabile imo & quantum ad litteram: formā destructibile redditꝰ Similiter uerbum dei qđ in mente diuina eternaliter genitum est: icōmutabile permanens: qđ erat ſpūale & inuisibile per carnez assumptam uisibile & contrectabile: imo & quantum ad humanitatem passibile factum est. ¶ Secundo attenditur ex parte modi: qa natus est de uirgine & sine dolore atq; polutione matris & salua eius semper integritate. ¶ Hoc autem fuisse quinq; rationibus ꝓbatur. Primo per prophetiam ysaie. vii. Ecce uirgo concipiet & pariet filium. ¶ Secundo per figuram: hoc enim figuratum est per uirgam aaron: que floruit: & per portā ezechielis que clausa pmansit. ¶ Tertio p custodiam. Ioseph eni eo q eam custodiuit testis fue uirginitatis fuit: ut dicit augustinꝰ ¶ Quarto per experientiam. Nam ut habet in libro de infantia. Ioseph ad uirginis puer perium ut morem seruaret patrium: duas obstetrices aduocauit. ſzebel & salome. Zebel igit pietem considerans exclamauit uirginem pepisse: eo q nulla signa corruptiōis uidisset. Salome aute dum incredula probare uellet: cum manū apposuit: cōfestim manus eius aruit. Iussu tn angeli sibi apparenti puerum penitens tetigit: & continuo sanitatem recepit. ¶ Quinto per rationis euidentiam. Nam ut dicit anselmꝰ quattuor modis potest deus producere hominem. ſ. sine homine: & sine femina: sicut fecit adam. De homine sine femina: sicut fecit euam. De homine & semina: sicut cōmunis probat usus. Restabat igitur quartꝰ modus de semina uidelicet sine homine: sicut in christo mirabiliter factum est. Alioquin diuisio modi pducendi in deo apparuisset iperfecta. ¶ Tertio attenditur talis nouitas ex parte temporis. Nam in temporis nouitate filius dei natꝰ ē. Et quantū ad annū quia i anno pacis unieur salis in toto mundo uigentis: ut dictū est: & in anno descriptionis orbis: ut per hoc dare tur intelligi q ille ueniebat in carne: qui electos suos ascriberet in eternitate: ut dicit gregorius. Et quantū ad mensem quia in mēse imo in signo quo dies pūctaliter incipiūt crescere: ut ex hoc prefiguraretur qđ icanes baptista dixit. Illū oporter crescere: me autem minui. Debet enim humana uita in se deficere: in christo proficere. Et quantū ad diem: quia in die dominica: que fuit prima dies scti: in qua lux corporalis a deo principium creaturarum producta est. Sic & dieisto: qui est post seculi renouati: ille qui est lux mundi uera: & ꝓiogenitꝰ ac principiū creature dei: corporaliter natus est. Et quātum ad horam quia in media nocte: ut scilicet medio tenebrarum tpe lux noua adueniens mundi tenebras illuminaret. ¶ Quarto attenditur ex parte loci: quia natus est in bethleem qđ interpretaī domus panis. Ipse nāq; est: qui de ipso dicit Ioannis. vi. ego sū panis uiuus qui de celo descendi ℞. ¶ Veritas autem ſsallibilis natiuitatis dominice: ꝑ quā ipsa natiuitas cōprobatur: ostendit per omnes creaturas. ¶ Et primo per creaturā que hēt purū eē que sūt elemēta & lapides

Primo eni declarata est. Per celum i pte ori entali: nam i ipsa die natiuitatis: ut habet in chronicis: Tres soles i oriente in celo appue runt: q paulatim in unū corpus solare reda cti sunt. Per qđ intuit ꝙ uni⁹ & trini dei no titia mundo oriebat. Item i pte occidentali Nam ut ponit oros⁹. Cū romani octauianū ꝓ deo adorare uellēt: eo ꝙ oia sibi ad uotū succedere ꝓspicerent: ille triduanam ꝺuciā petiit: sibyllā pphetissā aduocauit: eāq; sup inde ꝓsuluit. Cui die natalis dñi i camera ce saris oranti: media die circul⁹ aure⁹ apparu it circa solē: & i medio uirgo pue⁹ baiulās & litteris aureis iscriptum. Hec est ara filii dei uiuentis. Tūc sibylla octauianū aduoca uit: tuisionē ei ostēdit: & pue⁹ illum ipsa die natum dixit: quē augusto maiorem esse assē ruit: quem ꝑator adorans eidē sacrificauit: I quo loco nunc edificata est ecclesia que dr sca maria ara celi. ¶ Secundo oñsa est per elementū ignis: q ea nocte ꝑ totum orbem cūctos sodomitico uitio laborantes extixit ut dicit hiero⁹ i gloſa supra illo uerbo isaie 9. Lux orta ē eis. ¶ Tertio ꝑ elementū aeris Nā ut dicit chrysosto⁹: Ea nocte magis sup uictoriales monte orantib⁹ stella i aere de nouo ꝓducta & coruscans appuit: que eis natum dñm nunciauit: ut tractabit in festo epiphanie. ¶ Quarto ꝑ elemētum aque: ut eni testat inocenti⁹ terti⁹. Fōs aque: q ꝺ ta berna emeritoria: ubi nūc est ecclesia sācte marie trans tyberim rome ꝓsurgebat in li quorem olei uersus: tota die natiuitatis usq; i tyberim ꝓfluxit. ¶ Quito ꝑ elemētū terre Scribit nā⁹ damascenus sup illo uerbo ps. Nox sicut dies illūinabit: ꝙ istud nocte na tiuitatis dñice adimpletū fuit: que nox i ho ra natiuitatis eiusdē: uidelicet nocte media in claritatē diei ꝓuersa est: & qa ipsa lux ad patres: q erant in limbo descendere non po terat: terra se in pluribus locis aperuit: & per eius rimas lux ad pres usq; descēdit: & tunc adimpleta est pphetia isa. 9. Popul⁹ q ābulabat in tenebris uidit lucē magnā: que in missa noctis ipsius legit prout ad litterā ꝓtigisse dicitur. ¶ Sexto per creaturam cō positam: que habet purum esse: ut sunt lapi des & metalla. Nam ut dicit innocentius: ro mani templū pacis tempore romuli cōstru xerunt & statuam posuerunt: & petentes a diis ꝙ tum durare debeat: audierūt: donec uirgo pariat: quod impossibile arbitrantes: templum eternum putauerunt: ideo & in so ribus scripserunt: Templum pacis eternum Hoc autem i nocte dñice natiuitatis cum i dolis corruit. Legit etiam ꝙ hieremia ꝑphe ta in egyptum descendens post mortem go dolie: signum regibus egypti dedit: ꝙ eorū idola corruerent cum uirgo filium pareret

Vnde sacerdotes idolorum imaginem uirgi nis filium baiulātis in sacro loco templi sta tuerunt: que ꝓphetia in nocte natiuitatis do minice adimpleta est. ¶ Septimo ostensa est per creaturam: que habet esse & uiuere: ut sunt plante. In hac enim nocte: ut scribit frater bartholomeus. Vinee engaddi preter ꝓsuetum tēpus que. s. ꝓferunt balsamū frō des flores & fructū ꝓtulerūt. ¶ Experimēto ꝑbaui: ꝙ si pulegiū collectū sit in festo nati uitatis bti ioānis baptiste i aurora dici: & ex eo fact⁹ man⁹ pul⁹ fuet usq; ad dié dñice nati uitatis exsiccabit sicut natura deposcit: ꝙ si manipulus ⁊in nocte natiuitatis ponat in al tare: i quo prima missa est decantāda: missa que media nocte cātet⁹ hora natiuitatis dñi ce pulegiū aridū fuirescit. ¶ Octauo ꝑ cre aturā que habet esse & uiuere & sentire: ut sūt aialia: ut eni scribit in libro ysantie. Ioseph cū maria ꝓficiscens bethleē dixit boue: de cui⁹ ꝓcii uenditi uiueret: & asinum ut ꝑgnā tem cōmodius portaret: Natum uero xp̄m ipsa duo aialia cognoscentes eundem flexis genib⁹ adorauerunt: ut impleret illud isaie prio: Cognouit bos possessorē suū: & asinus ꝓsepe dñi sui. Modico etiam tpe ante, natiui tatem xp̄i: ut ponit eusebius: boues arantes bubulco dixerunt: hoies deficient & segetes ꝓficient. ¶ Nono ostensa est ꝑ creaturā: que habet esse uiuere sentire & intelligere: ut sunt angeli hoies & demones. Nā ut dr luc. 2. Dum pastores circa turrem gregis hora natiuitatis dñice sup gregem suū uigilarēt: ut de more antiquo⁹ pastor⁹ fuit: in utroq; solstitio estiuali. s. & hyemali facere: angel⁹ dñi ill' cū nimia claritate appuit: eisdē natū saluatorē nūciauit: & ut ad eū uisitādū pge rēt admouit: & subito scā est cū āgelo mul titudo militie celestis laudātiū & dicentiū: Glia i altissimis ꝺo ☧. ¶ Item oñsa est ꝑ ho mines fideles & ifideles: nā fideles pastores sūmo diluculo ad uerbum natū uidendū se stinarūt: & que dcā erāt illis: uera cognoue runt: & mirati redeūtes eiusdem natiuitatis testes fuerunt. Item & ꝑphete oēs ueteris te stamenti: q huius natiuitatis nunciī & ꝓco nes extiterunt: ipsamq; futurā infallibiliter ueriſſimis oraculis ꝓdixerunt: que ꝑ singu la narrare nō est op⁹. ¶ Ité cognita & mani festata fuit etiā ꝑ ifideles. De hac natiuitate balaā ariol⁹ ꝑphetauit nūeri. 24. Orietstel la ex iacob ☧. Item uirgili⁹ i bucolicis. Ma gnus ab itegro seclo⁹ nascit ordo. Iā redit & uirgo: redeunt saturnia regna. Et noua ꝓ genies celo demittit alto ☧. Ité sibylla ery threa que fuit tempore troianoꝝ iter cetera ait. In nouissimis ât tpibus hūiliabit de⁹ & hūanbit ꝑles uerbum natū: iacebit i seno agn⁹: & officio puellari educabit⁹ deus & homo ☧.

Item scribitur in ꝓmento boetii de disciplina scholastica sup illo uerbo: platonis probata diuinitas: q̄ in tuba platonis repta est lamina aurea: in qua scriptū erat. Credo filiū dei nasciturū de uirgine passuꝝ pro hūano genere: & die tertia surrecturū. ¶ Ité manifestata est ꝑ demones: Refert thimotheus historiographus: se ī antiqs romanoꝝ chronicis inuenisse q̄ octauian⁹. xxxv. anno imperii sui capitoliū ascendit: & qs post se rē publicā gubernaret a diis quesiuit. Et respondū est sibi: q̄ puer hebreus ex deo uiuēte ante scl'a genitus: non multū post ex intacta uirgine nasciturus. ¶ Vtilitas aūt in extimabilis ē nobis collata p̄ christi natiuitatem. Prio q̄tum ad demonis ꝓfusionē. Ná antiquus hostis nobis: ut ante: preualere non pōt: unde legif q̄ hugo cluniacēn in uigilia natiuitatis dñi uidit beatā uirginem filium in ulnis gestantē: & de festo natiuitatis filii ꝓgaudentē: atq; inimico nr̄o: qui āte hūc dieꝫ hoībus ꝓualebat: insultantē. Ad quā uocem diabolus de humo erupit & uerba dñe exprobrare cepit. Sed mērita ē iniq̄tas sibi qa ab oratorio fratꝝ deuotio: a refectorio lectio: a dormitorio stramteū uile: a capꝰpatia ꝑsī eiecit. ¶ Secūdo ad uenie ꝑtransitionē unde cū meretrix lasciua de ueia deꝑeraret: que ad penitētiā redire uolebat: cogitans de iudicio reputabat se ream de iſernoſe dignam: de padiſo se imundā: de passione ingratam. Cogitās aūt q̄ pueri de facili placanf: puerum iesum p̄ ei⁹ infantiā adiuuarit: & ante xp̄m deflēs uocem de sua ueia audire meruit. ¶ Tertio ad morbi curationem. Ná ut dicit Bernard⁹ triplici morbo laborabat gen⁹ humanū. Natiuitas erat imunda: uita puerſa: mors picꝛosa: uēit xp̄s: cui⁹ natiuitas nr̄am purgauit: cui⁹ uita nr̄am instruxit: cui⁹ mors nr̄am destruxit. ¶ Quarto ad ſupbie hūiliationē. Nam ſupbia primi hoīs fuit contra deū: q̄ ei⁹ preceptū ꝓtēpſit usq; ad deū: q̄ usq; ad appetitū diuinitatis se erexit: supra deū uolēdo: qđ deus noluit. At filī⁹ dei: ut dicit dama⁹: hūiliauit se propter hoīes: quia uenit pp eoꝝ saluē: usq; ad homines ꝓpter nascendi modū ꝓſtem: & supra homines ꝓpter natiuitatis modum ſingularem. Hec damascenus.

¶ De ſancta anaſtaſia martyre & ſociis. II.

ANaſtaſia nobiliſſima romanoꝝ filia pretexati illuſtris & gētilis a matre ſua fauſta xp̄iana & a ſācto chryſogono in ſide xp̄i erudita eſt: que tpe diocletiani martyrium paſſa ē. Nam tradita publio pagano in ꝓiuē: langoꝛē ſimulās ſe ſemper ab eius cōſortio abſtinebat. Sed uir audiēs eam cū una ancilla xp̄ianis carceratis neceſſaria miniſtrare: eā in artiſſima cuſtodia recluſit: ita ut etiā alimoniā denegaret. Que uincta ſcō chryſogono amariſſimas epiſtolas deſtinabat: ille uero ꝓſolatorias remittebat. Inter hec uir ei⁹ moritur & ſancta a carcerib⁹ liberat. Hec habebat. iiii: ancillas & ſorores uirgines. ſ. agapen: thioniā & hyrenē: Quas urbis prefcūs dulcius uti chriſtianas tenuit & eas nolētes ꝓſentire ſibi nec diis ſacrificare martyriū pati fecit: ut habebat. iii. non⁹ aprilis. Poſt quaꝝ paſſionē anaſtaſiā de ꝓſen ſu diocletiani ꝓrehēdit: ut ſi eam ſacrificare faceret in ꝓiugiū haberet. Quā cū ducta in cubiculū āplexaref ſubito cecus efficitur & ad deos accedēs ſi a cecitate liberari poſſit ſcīſcitat. Qui eos contra ſe idignatos audiuit: eo q̄ anaſtaſiā ꝓtriſtauit. Et redīes do mū inter manus ducentiū expiranit. ¶ Poſt hec anaſtaſia ab eius ſucceſſore detēta eſt. Qui audito q̄ multas paſſiōes haberet: eidē ſuadere cepit: ut ſi uellet libere xp̄ianitate ꝓfrui poſſeſſiones ſuas ſibi daret: & tunc ure xp̄iana eēt: eo q̄ xp̄s omia erroganda iuſſiſſet. Que cū eidem reſpōderet: facultates pauꝑibus: nō aūt diuitibus errogādas: diro carceri fame crucianda tradit: ſed a ſancta Theodora: que iā p̄ martyriu⁹ paſſa fuerat: duob⁹ mēſibus celeſti pane reficit. Tandem cū ducētis uirginib⁹ ad ſiſulas palmarias ducta ē: ubi multi xp̄iani ſuerāt relegati. Inde poſt aliquot dies a ꝓfecto reuocata & ad palos ligata ignib⁹ ꝓcremat: ceteri ue ro diuerſis ſuppliciis ꝓimūt. Inter quos unus erat q̄ pluries diuitiis ſpoliat⁹ dicebat: ſalte xp̄m ſibi auferri nō poſſe. Corp⁹ aūt ſancte anaſtaſie in ei⁹ uiridario queda apolonia ſepeliuit: ubi poſtmodū in ei⁹ honore eccleſia fabricata ē. Paſſa eſt aūt. viii. calen. ianuarii circa annū dñi. 280.

¶ De ſcā eugenia uirgine & martyre. III.

VGenia filia philippi nobiliſſimi romanoꝝ fuit tpe ualeriani & galieni ſpatoꝝ: q̄ quidē philippus a ſenatu prefectus alexādrie ꝓſtitut⁹ claudiam uxorē ſuam: & filios adiutū & ſgium ac filiā eugeniā ſecū duxit. Que eugenia una cum ꝓto & hiacynto eunuchis & ſuis ſuis ſtudēs: omnib⁹ liberalib⁹ artib⁹ erudita: anno. xv. etatis ſue ab aglino aglini ꝓſulis filio ī ꝓiugiū peti ē ſed ipſe ab eadē in uirginē cōtemnit. Et dū in libris apoſtoli ſtuduiſſet animo iā xp̄iana ꝓtum & hiacynthū ꝑuertit. Et aſſumpto hitu uiri ad monaſteriū monachoꝝ: q̄ erat extra ciuitatē alexādrie: quib⁹ ꝑmittebaf a paganis ibidem habitare: ipſa acceſſit: & ſe uirum ſimulās cum proto & hiacyntho fieri monachus poſtulauit. Quā abbas helenus per ſpiritū feminā cognoſcēs eā nihilomin⁹

de uiri li animo cõmẽdauit: & ipsam una cũ
sociis monachos fecit: que i dei timore pmã
sit: & eugenius uocat⁹ in scitate uite pleue
rans: post abbatis obitũ in regimine succes
sit. Parentes igit eam dudũ reqrentes & nõ
inuenientes lugebãt: sed uates gentiliũ patri
uaticinant filiam & socios inter deos trãsla
tos. Qua de re pater filie imaginem fecit: &
eam ut dea adorari mandauit. ¶ Temporis
pcessu dũ matrona melãthiam noie eugenia
oleo pungens a q̃rtana liberasset. Illa fratẽ
eugeniũ uirg eẽ arbitrans: eũq; sepi⁹ uisitãs
in ei⁹ amorem exarsit: & cogitans qualiter
secũ cõmisceri posset: langorem simulans p
eo misit. Qui tãq uirũ dũ illa osculis & am
plexib⁹ ad q̃piscentiã puocaret: eiq; amo
rem suum panderet: & ille sermonib⁹ & acti
bus facinus oĩmode recusaret: pfusa mulier
& dubitans ne eugeni⁹ factũ pderet & sic ue
recundiã ipsa incurreret: clamare cepit: q se
eugeni⁹ uoluerit uiolare: prefectũq; philip
pum adiit: & de crimine eugenium accusa
uit. Tunc pfect⁹ ira accensus tam ipsã q̃ cũ
ctos xpianos reptos pphendi iussit: diemq;
statuit: quo oẽs interirent moriẽdi bestiag.
Eugeniũq; sibi astantẽ iterrogat: an christ⁹
adulteria doceat. Cũq; hoc uirgo cõmisisse
negasset: & melãthia seruos & ancillas put
ab ea docti fuerant: testes adhibuisset. Enge
nia p defensione ueritatis: & ne christianum
nomen falsitate pfunderet: a fumo usq; deor
sum coram pfecto uestem scidit: & se femina
esse ostendit: eugeniam uidelicet philippi fi
liam & socios ptum & hiacynthũ omnibus
declarauit. Moxq; pater filiam cognoscens
cũ matre & fratrib⁹ j ei⁹ amplex⁹ irruit: &
pgaudio lachrymas fudit. Melãthia autem
cum omibus suis a fulmine interempta est.
Sicq; eugenia parentes & fratres ad fidẽ cõ
uertit: unde & philipp⁹ pfecturã deserens a
xpianis eps ordinat: quo p martyriũ assum
pto + claudia cũ filiis & eugenia romam re
diit: ubi & uirgo multos ad xpm conuertit
Quã pfect⁹ niceaus tentã fecit adduci ad tẽ
plum diane: ut sacrificaret. Sed dũ eugenia
orationẽ fudit: templũ cũ idolo subuersum
est multis paganoꝝ eam clama ntib⁹ innocẽ
tem: Iussu igit plidis ligaro saxo a d collum
eius i tyberim iactat: sed sup aquas manens
minime mergit: inde i fornaces thermarum
mittit: sed igne extincto illesa educit. Post
hec p dies. 20. sine lumie & cibo carceri mã
cipata: sed a xpo eam celesti pane reficiente
portata ẽ: q die quo ad terras descẽderat: p
misit eam ad celestia subleuare. Die igit na
talis dñi misso spiculatore a pfecto i carcere
decollat: uidelicet. 8: cal. ianuarii. Cui⁹ cor
pus a xpianis iuxta urbẽ i ꝓprio pdio sepul
tum est. Ad cuius tumulũ dũ mater oraret:
eidem appparuit: eamq; ꝓfortans die dñico
matrem a xpo paulatura nunciauit. Que die
sibi pdicto ad xpm migrauit: & a filiis + ad
iuto + & sergio iuxta eugeniã sepulta est: q
& post tẽpus multis paganoꝝ puersis quie
uerunt in dño: sepulti & ipsi a fidelib⁹ iuxta
matrem & germanam.

¶ De sancto stephano ptomartyre. IIII

Stephanus ptomartyr unus de
septem diaconibus ab apostolis
ordinat⁹ est in misteriũ uiduarũ
ut habet actuũ. 6. Crescente eni
numero discipulorũ puersi ex gẽ
tibus aduersus puersos ex iudeis murmura
re ceperunt: eo q; despicerent in ministerio
quotidiano uidue eoꝝ. Cõuocata ergo mul
titudine p apostolos decreuerunt eligere se
ptem uiros boni testimonii sup tali ope ꝓsti
tuendos: ad hoc ut ipsi ocibus curis tempo
ralibus depositis pdicationi intenti⁹ uacare
possent. Sicq; elegerunt septẽ diacones pri
mos: quorum prior & primicere⁹ extitit ste
phanus ptomartyr: philippus q eunuchũ
baptizauit: & fuit epus in thratia usq; & p
corus qui fuit epus niconedie bithynie: &
nicanor: & parmenas: & timon: & nicolaus:
q postea apostatans heretic⁹ fuit: a quo & ni
colaite dicunt: & orantes eis manꝰ impolite
runt: & diacones ordinauerunt. ¶ Stephan⁹
autem plenus gratia & fortitudine: faciebat
signa magna in populo: inuidentes igit sibi
iudei: triplici modo eum supare studuerunt
scilicet disputatiõe: testiũ pductione: & tor
mentorum illatione. Et in q̃libet pugna ad
iutoriũ de celo sibi datum est. In prima da
tus est ei spũscũs: q facundiam ministrauit.
In secũda uultus angelic⁹: q falsos testes cõ
futauit. In tertia xps uisus est adiuuare pa
ratus: q martyrem ꝓfortauit. ¶ Ponit ergo
prima pugna. Surrexerunt aũt qdam de sy
nagoga libertinoꝝ. i. de seruitute manumis
sorum & cyrenensium & alexandrinoꝝ ẽ.
disputãtes cũ stephano. Ecce primũ plium
Et nõ poterant resistere sapientie & spiritui
q loquebat. Ecce adiutoriũ. ¶ Ponit post
hoc secũda pugna. Quia submiserũt falsos
testes: q eum accusabant de blasphemia in
deum: i moysen: in legem: & i templũ. Ecce
secundũ plium. Et intuentes in eũ oẽs q se
debant in ꝓcilio uidebant faciem ei⁹ tanq̃ fa
ciem angeli. Ecce auxilium. ¶ Deinde poni
tur secũde pugne uictoria. Nam pricipe sa
cerdotum eũ interrogante: si hec ita se habe
rent de q̃ttuor blasphemiis sibi impositis se
excusat. ¶ Primo de blasphemia in deũ: di
cens deum qui locutus est patrib⁹ deũ glo
rie fuisse. ¶ Secundo de blasphemia in moy
sen cõmendans moysen: a seruore zeli: quia
percutientem iudeum egyptium interfecit.

ab operatione miraculorum: que in egypto & deserto ostēdit: & a familiaritate dei: quia cū deo locut⁹ fuit. ¶ Tertio de blasphemia in legem. Nā pmendat legē: ex parte dantis: qui fuit de⁹: ex pte ministrātis qui fuit moyses: & ex pte finis qui dat gram. ¶ Quarto de blasphemia i tabernaculū & templū: cōmendās tabernaculū qđ fuit: a deo fieri preceptum: in visione ostensum: a moyse perfectum: & arce testimonii ꝓtestium: templum autem dixit tabernaculo successisse. Hec oia legentibus textū act. vii. satis patere possūt ¶ Vltimo ponit tertia pugna. Nam audientes hec dissecabant cordibus suis: & stridebant dentibus i eum: quasi iam illū animis lapidantes. Quos beat⁹ stephanus trib⁹ modis conat⁹ ē corrigere. s. ¶ Primo pudore eis duritiā cordis & necis sanctoꝝ seuitiam i propans. Dura inquit ceruice & incircūcisis cordib⁹ ⁊c. Et increpabat eos ꝙ spiritui sancto restiterunt ꝙ prophetas pſecuti sunt & ꝙ crescente malitia eos occiderunt. Secūdo correxit eos timore: per hoc ꝙ iesum stātem a dexteris dei perhibuit: quasi ad suum adiutorium preparatū. Ecce inqt video celos apertos ⁊c. qđ audiētes iudei clamantes uoce magna continuerūt aures suas: quasi blasphemiam abhorrētes: & ꝑcutientes in eum: & eiicientes eum extra ciuitatē lapidabant: quoꝝ priores testes lapidare incipientes ꝑm legem: ut expeditiores essent depositurum uestimenta sua secus pedes Sauli adolescentis: qui manibus oium lapidabat.

¶ Tertio correxit eos amore: dū pro se & ꝓ ipsis orauit: ꝓ se ne passio sua plongaretur. dicens: dñe accipe spiritū meū: pro ipsis: ne sibi peccatum ꝑputaret. Nam positis genib⁹ clamauit uoce magna dicens. Dñe ne statuas illis hoc peccatū. Et uide amorem mirabilem: qa pro se orādo stetit: pro lapidantibus genua flexit: pro se silenter orauit: ꝓ illis uoce magna clamauit. In hoc etiam xp̄m imitat⁹ in passione: q pro se orauit dicens. Pater in manus tuas ꝑmendo spiritū meum & pro inimicis dicēs. Pater ignosce illis: nō enim sciūt: quid faciunt. Et cū hoc stephan⁹ dixisset, obdormiuit i domino. Cui⁹ corpus gamaliel & nicodem⁹ occulti xp̄i discipuli in agro ipsius gamalielis sepelierūt: & fecerunt planctū magnum sup eum. ¶ Et celebratur hoc festum ab ecclesia sequenti die post natiuitatē domini, s. vii. calen. ianuarii. Reuera: tamē lapidatio sci stephāi facta fuit eodē ascēsiōis āno. iii. uidelicē nōn augusti quo die festū inuentionis ei⁹ celebratur. Inuentio aūt ad hām ꝓtigit. vii. cal. ianuarii. Ecclesia tamē hec festa ꝑmutauit duplici de causa. ¶ Primo ga ut dicit i sermone augustini: hesterna die dominus natus est i terris ut stephanus hodie nasceret in celis. ¶ Secundo quoniā ꝑpter festum natiuitatis dñi precedēs festum inuentionis solenni⁹ celebratur q̄ festum passionis: qđ inconueniens erat: & ob hoc festa mutata sunt: ut dies passionis eius solēnius celebretur.

V.

¶ De sancto dionysio papa & mr̄e.

Dionysius papa & martyr: cuius genus nō inuenit. Sixto secundo in episcopatu succesſit: & sedit annis. 2. & mēsib⁹. iii. q ut dicit ado fidei documētis sub claudio secūdo imperatore clarus effulsit. Hic i urbe diuisit pecias: singulis singulos dans presbyteros ꝑpter penitentes suscipiendos & propter baptisma. Hic etiā pecias & cemiteria per regiones diuisit: & unicuiq; iuſ propriū statuit: mandans ut singuli terminis suis cōtenti essent: & alienos non usurparent. Qui & martyrio coronatus sepultus est cū fratribus suis. vii. cal. ianuarii: & cessauit episcopatus dies. viii.

VI.

¶ De sancto marino martyre.

Marinus puer & martyr passus est in urbe sub ꝓfecto martiano: qui fuit filius senatoris & primarii ciuitatis. Hic a ꝓfecto rent⁹ dum se christianū ꝓfiteret. Primo quidē extensus & loris duriſſimis dorso & uentre flagellatus: deinde uinct⁹ in custodia missus est: die uero sequenti educt⁹ equuleo suspēditur: & ungulis laniat⁹: postmodum sera lignea & machina lapidea alligat⁹: ut inebria eius diuiderent. Sed dū tracta machina puer illesus ꝑmaneret: in arborem scissam immittit⁹: ut ꝑfrictus spiritū exhaleret. Dei tñ uirtute arbore in duas pres diuisa: craticule accense superponit plumboq; perfunditur liquefacto: moxq; nutu dei fluuius aque inū dās ignis calorem extinxit. Post hec supplicio ꝑmentarienti traditus est: a quo in frixorio accenso mittit⁹: sed rore celesti refrigerat. Deinde a prefecto martiāo in caldariā plenā pice liquefacta iactatur: que hinc inde ebuliens sanctū dimisit tractum. Preter hoc in harenario bestiis subiectus est: & leone qdem collū eius leniter aplexāte: leopardo pedes lingēte parda cum tigride man⁹ ipsi⁹ osculabant. Leena uero & ursus que uestes sci dilaniare ceperunt: ꝑsestim extincte sunt. Postmodū iſlāmas iniect⁹ dū illesus exisset in caminū ignis missus est: cum quo duo angeli descendentes eū iustum: die sequēti eduxerunt. Nouissime autem dū a prefecto suasus se deos adorare uelle simularet oi popu sus se deos adorare uelle simularet oi popusus le romano uocato statuam serapis orans in puluerem redegit. Qđ ꝑfect⁹ decollari precepit. Corpusq; eius in precipitium mitti: ubi & latronū corpa iactabant: ut sepul-

tura careret. Orta aũt tempestate cũ coruscationibus nimiis fugientibusq; ministris a scõ theophilo epõ corpus raptum digna ueneratiõe sepultum est. .q. kal. ianuarii. Martianus autem pro hoc scelere & aliis a deo percussus uermibus ex ipsius ebulientibus ore infelicem animam exhalauit.

¶ De scõ ioanne apõlo & euãgelista. VII

IOannes apostolus & euãgelista quẽ iesus amauit plurimũ: filius zebedei fuit & frater iacobi maioris: quem xpus uocauit de nupciis: q̃ supra pect⁹ domini in cena recumbens fluenta euangelii de ipso sacro dñici pectoris fonte potauit: & ceteris apostolis fugientibus magistrũ nunq̃ in passione deseruit: cui & iesus in cruce moriens matrem uirginẽ virgini cõmẽdauit: & post eius ascẽsionem usq; ad obitum uirginis ad eius semp custodiam pmansit: ut dicit hieronymus. Huius uitam inclytus eps discipulus eius scripsit. Hic apostolis ad p̃dicandũ diuisis apud asiam p̃dicauit: ubi & multas fundauit ecclesias. Qui sub secũda post neronem psecutione christianos quam domitianus exercuit: apud ephesum a pside comprehensus & romam duct⁹: dum apud portam latinã in dolio seruẽtis olei missus illesus exisset: ut in alio eius festo. 2. noñ maii dicef: ab eodem pconsule in pathmos insulã relegatus apocalypsim pscripsit. Eodem aũt anno domitianus a senatu romano interfectus est: oiaq; eius acta & p ipsum & eius officiales iudicata cassata fuerũt. Sicq; factũ est: ut sanct⁹ ioannes qui cum iniuria ad exiliũ fuerat deportatus: cũ honore ad ephesũ reduct⁹ esset: omni populo sibi occurrente & clamante: benedict⁹ qui uenit in noie dñi. Cum aũt ingrederet ciuitatem druſiana ei⁹ discipula: que aduentus ipsius desiderio fuerat fatigata: efferebat mortua flentibus & lamentantib⁹ grauiter tam parentib⁹ q̃ parentibus orphanis & uiduis: q̃bus indigentibus ministrabat. Apostolus ergo feretrum iussit deponi: & corp⁹ resolui: eamq; pprio noie uocans: mandauit ut surgeret: & domũ rediens refectionẽ sibi ꝑpararet. Que statim quasi nõ de morte sed de somno uocata surrexit: & iussa pfecit. Ad quod miraculũ multi pueri sũt. ¶ Altera die crato philosoph⁹ ut ostenderet qualiter mundus esset contẽnend⁹ duos fratres iuuenes ditissimos omnibus uenditis duas gẽmas emere fecerat eaq; in pspectu populi frangi iusserat. Quod uidens apostolus philosophũ aduocauit: & talem mũdi p̃emptũ dãnauit: tum quia ore hominũ laudabat: & a deo reprobabat: tũ quia sine ullo merito fiebat: eo q̃ sua pauperibus non largirent: oñdens mundum esse cõtemnendũ facultates hois pauperib⁹ erogando. Sed dum philosophus post disputationem ad hoc deuenisset: ut si ioannes gemmas confractas reintegraret: crato eius dictis fidem adhiberet. Apostol⁹ orationem fusa fragmenta gẽmarum colligens ipsas conſolidauit. statimq; crato cum duobus iuuenibus xpo credidit. Illi uero iuuenes gẽmis distractis precium pauperibus erogarunt. ¶ Horum exemplo duo alii iuuenes cũctis pro christo datis discipuli ioãnis effecti sũt. Sed die quadam uidentes seruos olim suos uestibus fulgentes: & se uili pallio cõtectos contristari ceperunt: quod ioannes per spiritum cognoscens precepit: ut ad nemus & littus accederent: sibiq; lignorum fasces & lapillos apportarent. Et facta oratione uirgas in aurum & lapillos i gemmas conuertit: quas eisdem apostolus tradidit dicẽs: ut per dies septem aurifices omnes & gẽmarios circuirent: & aurum ac gemmas probari facerent. Qui post dies septem reuersi dixerunt: omnes illos operarios concordari se nũq̃ tam purum aurum & tam preciosas gẽmas conspexisse. Tunc apostolus predicta omnia sibi tradens dixit: ut irent & possessiones distractas redimerent: & absque diuites essent: ut in perpetuum mendicarent. Et quia non uult deus coacta seruitia: pro libito gauderent libertate sua. Et introducta xpi parabola de diuite epulone & lazaro ulceroso: cepit apostolus contra diuitias multa predicare. ¶ Contigit autem stacteum quẽdam iuuenem qui triginta diebus ante uxorem duxerat deferri mortuum tumulandũ: quem apostolus matris uidue & parentum precibus & lachrymis compassione motus: erans a mortuis suscitauit: & suscitato mandauit: ut que in alio seculo de duobus illis iuuenibus uiderat enarraret. Qui multa de paradisi gloria quam ipsi amiserant: & de penis inferni quas acq̃sierant: prout sibi ostensum fuerat coram omnibus patefecit. Propter quod iuuenes compuncti una cum stacteo resuscitato: pedibus apostoli prouoluti diuinam misericordiam implorabant. Apostolus ergo iuuenibus triginta dierum penitentiam imposuit: qua peracta gemme & aurum in priorem materiam uirgarum & lapillorum redierunt: quas iuuenes ad sua loca pristina reportantes: in dei seruitio per seuerarunt: & ceperunt cum apostolo miraculis coruscare. ¶ Et dum tota ciuitas ephesiorum ioannem extolleret: pontifices idolorum seditionem in populo excitarunt: ita ut a multis de plebe ioannes traheret ad tẽplum diane: ut sacrificaret. Quib⁹ ille hãc conditionem proposuit: ut aut ad inuocationem diane ipsi ecclesiam christi dirueret

& ipse idolis sacrificaret: aut ipse ad inuocationem xpi templū diane subuerteret: & ipsi in christum crederent. Et cum huic sue maior pars populi consensisset ad preces ioannis: omnes templum exeuntes a longe stetterunt: & orante apostolo: templum sunditus corruit: & imago diane penitus p̄minuta ē. Aristodemus aut̄ pontifex idolorum seditionem in populo concitauit. Quem dum ioannes iterrogaret quomodo ipsum placare posset: respondit ei: si uenenum bibens: qđ ille sibi porrigeret: illesus permaneret. Et cum apostolus acquiesceret aristodemus ut eum a populo subtraheret uel saltem deterreret: duos uiros impetrauit a proconsule qui fuerant decollandi: quibus uenenum potandum coram omnibus tribuit. Quod ut illi biberunt: consestim spiritū emiserunt apostolus autem calicem accipiens & signo crucis se muniēs uenenum bibit: & per tres horas obseruatus nullam lesionem incurrit. Et dum populus christum uerum deus clamaret. Aristodem⁹ adhuc obstinat⁹ apostolo istabat: ut si ueneno defūctos excitare posset ipse prouculdubio christo crederet Cui ioannes pallium suum dedit & ipse i tunica mansit: eidemq; iussit: ut inuocato christi nomine pallium super corpora defuncto rum poneret: eisdēq; ut resurgerēt mādaret Quod dum ille fecisset illico surrexerunt. Sicq; pontifex cum omni familia & parentela & multitudine maxima p̄uertuntur: & .xii militū uiroꝝ exceptis puulis & mulieribꝫ a beato apostolo baptizant. ¶ Repitur in .x. libro historie ecclesiastice: q̄ apostol⁹ quēdam iuuenem ferocem conuersum: cuidam episcopo depositi nomine p̄mendauit: & ad partes alias accessit: post aliqđ tempus iuuenis relicto episcopo: factus est princeps latronum. Rediens apostolus depositum repetit: & episcopus de pecunia intelligens q̄ si ignarus obstupuit. Cui apostolus de iuuene sibi cōmēdato se querere declarauit. Et dum episcopus ioāni cū rubore factum narrasset: apostolus eum increpat eo q̄ malum suo deposito custodem dimisit. Equum sibi parī iussit: & ad montem: ubi iuuenis erat: festin⁹ properauit. Quem iuuenis statim re cognoscens pre uerecūdia equum ascendēs fugiebat. Apostolus senectutis oblitus equū calcarib⁹ urget: & fugientem uocat: & ne patrem suum fugiat uel expaueſcat: post ipsum clamabat. Et ut ad penitentiam rediret dulciter admonebat offerens se pro eo christo respōsurum: p̄punctus iuuenis reuertitur: & cum lachrymis cōuertitur: & ab apostolo benigne suscipitur: & in uirtutib⁹ perseuerans tandem a magistro episcopus ordinatur. ¶ Legitur etiam ubi supra: q̄ cū ioannes ephesi balneū lauandi gratia itroisset. & ibidem cerinthum hereticū iuenisset inde protinus exiuit: quo egresso balneum cecidit & hereticū cū suis oppressit. ¶ Predicationem autem suam miraculis cōfirmabat: ita ut tactu uestimentorum eius egri curarentur: & demones fugarentur. Et ut dicit hieronym⁹ i sua decrepita senectute: uix ad ecclesiam discipulorum manib⁹ ferebatur nec cum plura uerba dicere posset: ad quā libet pausam hoc solū dicebat: filioli diligite alterutrum. Ibiq; usq; ad traiani tpa perseuerans totius asie fundauit & rexit ecclesias. ¶ Et cum esset annorum .99. secundū isidorum .68. a passione domini āno apparuit ei christus cum discipulis aliis; qui iam omnes ad celestia migrauerant; eumq; ad eternas epulas inuitauit: & dominica futura die ad se illum uenturum esse predixit. Igitur i subsequenti dominica omni populo ad ecclesiam conueniente: que in eius adhuc i carne agentis nomine fuerat fabricata a primo pullorum cantu usq; ad sextam predicauit eisdē: hortans illos: ut in fide essent stabiles & in mandatis seruentes: Post hec iuxta altare soueam quadratam fieri iussit & terram extra ecclesiam iactari. In quam beatus euāgelista descendens expāsis manibus gratias deo egit: & orationem deuotissimam fudit. Qua finita tanta super eum lux emicuit: q̄ a nemine uideri potuit. Recedenteq; lumine fouea reperta est māna repleta: qđ ibidem usq; hodie generatur. Ita ut in fundo foueę i star minute harene scaturire uideaf: sicut i fontibus fieri consueuit: propter qđ ipsum in corpore & anima celo assumptum pluriꝫ mi asseuerant. Cuius depositionis dies ab ecclesia celebratur .vi. cal. ianuarii.

¶ De scō maximo epō alexādrino. VIII.

MAximus episcopus alexandrinus fuit. Qui satis clarus & insignis de titulo confessionis factus est. Qui & in pace quieuit .vi. cal. ianuarii: apud eandem urbem cōdigne cumulatus: hec ufuardus.

¶ De scō maximo epō taurinen. VIII.

MAximus episcopus taurinen̄ claruit tempore honorii imperatoris: qui in homeliis & sermonib⁹ componendis: & i ecclesia declamandis studuit eleganter: uir in diuinis scripturis intentus: & ad plebem instruendā sufficiens. In apostolorum laudes & ioānis baptiste & generales omnium martyrum homelias & tractatus edidit. De scō eusebio uercellen̄ duos tractat⁹ composuit Et sancti cypriani spālem de baptismi grā Librū de auaritia & hospitalitate. De desse ctu lune. De elemosynis. De ieiunio fuorū

dei generali. De ieiunio speciali quadragesime. De eo quod in ysaia scribitur Caupones tui miscent uino aquam. De passione domini. De iuda proditore. De cruce domini. De sepulchro eius. De resurrectione ipsi⁹. De accusato & iudicato domino apud pilatum De calendis ianuarii. Composuit etiam homelias plurimas: uidelicet De natiuitate dñi De epiphania. De penthecoste. De hostibus carnalibus non timendis. De gratia post cibum deo agenda. De penitentia niniuitarū: & alias multas. Quieuit aut honorio & theodosio iuniore imperantib⁹. Hec génadius de illustribus uiris.

¶ De sanctis innocentib⁹ martyrib⁹. X

INnocentes martyres ab herode ascalonita interfecti sūt. Tres eni fuerunt herodes ꝓpter eorum infamem crudelitatem famosi. Primus fuit herodes dictus ascalonita: sub quo natus est domin⁹: & pueri occisi sunt. Secundus fuit herodes antipas: q̄ ioannem decollauit. Tertius agrippa qui iacobum occidit: & petrū incarcerauit. ¶ Herodes ergo ascalonita fuit filius antipatris idumei: qui nepte regis arabum duxit uxorem: ex qua hūc filium habuit herodem: ut dicitur in historia scholastica: qui postmodum ascalonita dictus a cesare augusto primus ex gentibus iudee regnum accepit: & tunc ablatum est sceptrum de iuda iuxta ꝓphetiam iacob. Huic sex filii nati sunt. s. antiparter: alexander: aristobolus: archelaus: herodes antipas: & philippus: Alexandrum autem & aristobolū ex eadem matre iudea genitos romam misit liberalibus artib⁹ imbuendos: qui facti acerrimi oratores de suo sceptione regni cum patre contēdebant. Pater uero antipatrem illis preponere satagebat. Cūq; illi de patris morte tractassent ab eodem reiecti: cesarem adeunt de patris iniuria conquesturi. ¶ Interea magi hierusalem ueniunt: & de ortu regis iudeorum que runt. Herodes hec audiens turbatur: timēs ne de iudeorum semine natus esset: qui ipm alienigenam expelleret. Rogatq; magos: ut inuentum regem sibi renuncient: simulans se adorare uelle: quem perdere iam cogitabat. Verū tamē magi per aliam uiam reuersi sunt in regionē suam. Videns herodes eos nequaq̄ ad se reuersos: stelle uisione deceptos ad se redire erubuisse putauit: & ideo ab inquisitione pueri animū reuocauit. Sed audito que pastores dixerant: & que symeon & anna prophetauerāt: uehemēter timuit: & se a magis illusum cognouit. Et ex tūc de nece puerorum: qui erant in bethleē: tractare cepit: ut cū eis illū quem ignorabat: occideret. Et ad monitionem angeli ioseph cum puero & matre in egyptum in ciuitatē hermopolim fugit: ibiq; septē annis usq; ad obitum herodis permānit. Ingresso igit dño in egypto ſm ysaie ꝓphetiam: Vniuersa ydola corruerunt. ¶ Refert cassiodorus in tripartita q̄ in hermopoli thebaide dicitur eē arbor que uocatur persidis ualens in salutem egrorum: si fructū uel soliū uel cortex collo languentis alligetur. Hec arbor usq; ad terram inclinata uirginem cum filio fugientem adorauit. ¶ Dum igitur herodes de nece puerorum disponeret: ea cesare citatus est filiorum accusationibus responsurus: q̄ cum per tarsum iter faceret. Intellexit: q̄ magos naues tarsensium trāsiuisse: quas oēs in spiritu uehementi combussit: ut fuerat ꝓdictum. Et dum ipse corā imperatore disputans contra filios obtinuisset: & in regnū cōfirmatus audacior factus esset: reuertius hierusalem occidit omnes pueros: qui erant in bethleem a bimatu & infra: ſm tempꝰ quod exquisierat a magis. i. infantibus duorū annorum usq; ad pueros unius noctis. Didicerat enim a magis ea die: qua eis stella apparuit dominum natum esse: & quia annus fluxerat ex quo romam ierat christum annicu lum & aliquorum dierum supra esse credebat. Ideoq; supra etatem eius usq; ad bimos deseuit in pueros. In qua ꝓsecutione cētū & quadraginta quattuormilia infantes interfecti esse creduntur: qui & in apocalypsi capxiiii. describunt. Inter quos dei iudicio unꝰ paruulus filius herodis ad nutriendum tradit⁹ ignoranter a carnificibus est occisus: ut dicit macrobi⁹. ¶ Herodes autem de tanto scelere a deo acriter punitus est: ut i scholastica dicitur. Vt qui multos orbauerat filiis: ipse suis miserabiliter orbaretur. Nam alexander & aristobolus iterum patri suspecti confessi sunt ab eo cōtorti: q̄ tonsori pecuniam promiserant: si eum iugularet. Ob hoc pater iratus eos occidi fecit: Antipatre autem futurum regem constituit: & eidē herodem antipam substituit. Et cum herodem agrippā & herodiadē uxorē philippi: quos ex aristobolo susceperat: paterna dilectiōe foueret. His duabus de causis antipater contra eum odium concepit in tantum: q̄ eum ueneno perimere attentauit. Quod sentiens herodes eum in carcerem posuit. Ipse autē annorum. 70. grauissimam infirmitatem incurrit. Nam febre ualida: prurigine corpis colli continuis tormentis: pedum inflatione uermescentibus testiculis: intolerabili fetore & crebro anhelitu torquebatur. Audiensq; iudeos mortem suam cum gaudio expectare nobiles multos iudeorum carcerauit mandans salome eius sorori: ut cum spiritū emitteret oēs detētos occideret: ut sic omis

iudea ipsum deferet uel inuita. Et cum sum pto cibo iuxta morem suum pomū purgare uellet: quem comederet: tenens manu gladium tussi uiolenta fatigat⁹ seipsum percussit: nō tamen totaliter se occidit eo q̄ a consobrino aliqualiter detentus fuit. Et cū sonit⁹ in aula de morte regis percurreret: & antipater se relaxandū exultaret. Herodes hoc audiens eum occidi fecit: & archelaum post se regnaturū instituit. Sicq; post dies .v. infelicissimus uitam finiuit. Salome autē soror eius omnes quos rex occidi mandauerat relaxauit. Innocentes autem martyres sub die uno passi ab ecclesia recoluntur uidelicet .5. calendas ianuarii.

¶ De scis eutityo & florētio ꝓfessorib⁹. XI.

EVtityus & florenti⁹ serui dei circa tpa gothorum in nursie partibus floruerunt: quoq; primus actiue uite & predicationi: secūd⁹ uero contemplatiue & orationi uacabat. Eutityus uero in abbatē cuiusdam monasterii in partibus illis positi electus: licet dudū renueret tamen p salute proximi animatus consensit: & solum sociū derelict. Florentius ergo solus existens orauit ad dominū ut sibi cōsortium aliq̄ largiret. Mox q; ante fores cellule: ursum reppit: demisso capite nihil feritatis ostendente: quasi ad uiri dei obsequium preparatū. Cui uir imposuit ut quattuor uel qnq; oues quas habebat ad pastū duceret & custodiret: & ad sextam uel nonam hore rediret. Qui iussa complens pastoris curam gerebat: & hora sibi tēp assignata cum ouibus redibat: & quas manducare consueuerat: pascebat oues bestia ieiuna: atq; in omibus mandato uiri dei obtēpabat: ut neq; ad sextā iussus rediret ad nonam neq; ad nonā iussus rediret ad sextā. Sed dum tanti miraculi fama crebresceret quattuor ex discipulis eutityi quasi iuidentes: q; eorum magister miracula non faceret sicut florentius faciebat: ursum latēter occiderunt. Quem die altero percussum scūs inueniens & dolēs admodum ingrens diligenter: qui fuerant occisores cognouit: fratrūq; malitiam & ursi consocii mortem deplorās Qué eutityus ad se deductū consolari cepit Florentius uero ꝑ precans se habere spē i deum aiebat: q; in hac uita uindictam manifestam reciperēt: qui nil se ledentē ursum eius occiderant. Et post dies modicos quattuor monachi qui ursum occiderant: elephantie morbo percussi mēbris putrescentibus interierunt. Quod factum florentius omni uite sue tpe flebat: quia exaudit⁹ fuerat: & se quo dāmodo in eorum morte homicidā reputabat. ¶ Diaconus q̄dam ad eū ueniens ut se eius orationib⁹ ꝓmendaret: cellulam ei⁹ serpentibus reperit in circuitū plenā: & timēs sanctum inuocauit. Qui egressus orauit: & cūm nimia serenitas esset: subito tonitruum factū est: qđ serpentes omnes iteremit. Mox q; tot aues uenerunt quot serpentes occisi fuerant: & singule singulos rapientes aspor tarunt. ¶ Eutityus uero magis post mortē miraculis claruit. Inter que illud precipuū fertur qđ usq; ad lōgobardoꝝ tpa perdurauit. Nam quoties pluuia deficiente estu nimio terra exureret ciues urbis tunicam illi us leuatam circūferebant: cum qua dum p agros orantes pergerent repente pluuia tuebat: que plene terram satiare potuisset. Quieuit autē in christo sanctus eutityus. v. cal. ianuarii: quo etiam die festum cōsocii florentii i illis partibus colebatur. Hec gregorius. 5. dial. capitulo. xv.

¶ De scō elphego epō & martyre. XII.

ELpheg⁹ cantuarien archiepiscopus & martyr floruit tpe henrici secundi impatoris. Qui nobili genere: litterarq; sciētia imbutus in loco qui dicit balneum adhuc iuuenis se inclusit: & eremiticā uitam ducēs postq̄ plures discipulos egregauit: mōasterium construxit: fratribusq; prepositū delegauit: se quoq; sepati in arta cellula posuit. maiora tamē quedā sibi delata corrigebat. Dū autem quidam effrenes monachi mediis noctibus in certo loco ieiunia comedentes frangerent: uno ipsorum repente defuncto strepitus maximi per cenobium soneruntq; uoceq; percutientiū & percussi lamēta audita sunt. Quod scūs audiens mōasteriū intrans corpus defuncti in terra pstratū reperit ictibus contusum. Quod dū socii ceteri mane uidissent cōpuncti ad penitentia redierunt: & locū ubi corpus defuncti inuentum est: illum esse in quo deliquerant confessi sunt. ¶ Interea defuncto uentono episcop⁹ dum pro electione multi desiderent: sancto dūstano archiepiscopo appuit sanct⁹ andreas apostolus qui ei elphegū eligēdū ꝓauit. Et dū ille uisa narrasset uota oium in elphegum concurrerunt. Qui factus episcop⁹ mira se pnia affligebat: & pauperibus liberaliter errogabat: reuelatur quoq; scō dūstano elphegum sibi successorem futurum: qđ anno domini .1006. impletum est elphego de uentona cātuariā trāllato. Hic post dies pauc eos romam pegrinus adiens: dum ausoie hospitatus esset a quibusdam ex ciuibus noctu eum inuadentibus omnibus suis spoliat⁹ & ex urbe eiectus est. Necdum longe discesserat: & ecce subito tota ciuitas autonie inflāmatur. Quod illi cēs picientes & sanctum insequentes ablata sibi restituere se ofterūt: eiusq; misericordiam petunt: eo q̄ diuinam

ex hoc ultionem in se recognoscunt. Sanctꝰ igiſ ad urbem rediēs ofone breui: quod dictu miꝝ eſt: ſtāma priꝰ in aere ſuſpendit: & poſt hec ab urbe totaliter icendiū excuſſit: multiſq; oblatis ſola ſua recepit: eoſq; de ſi bi illata iniuria corripuit. ¶ Dum igiſ dani cū duce ſuo thurolo pirate peſſimi tā mare britannicum q̄ terras ꝓdarent: a rege elthe redo: q oino ibellis & puſilanimis erat eiici nō ualebant. Sanctꝰ aūt archiepꝰ hoſtes adibat: captiuos redimebat: & multos ſua doctrina ꝑuertebat: ceteri uero i eum inſanientes ipm occidere ſatagebant. Cūq; hedricus ꝓpoſitꝰ regni i quoſdam oli fratris ſui iterſectores uidiſſet expeteret: & rex illos utpote nobiles & q illum uti ꝓdonem iuſte ſe defendētes occiderant iure pimere denegaret: indignatꝰ hedricꝰ & dáis ꝑfederatꝰ cū multis de regno ciuitatē aggreſſus obſedit: eāq; plurimis bellis crudelibꝰ agitauit. Sanctus uero elpheg' populū hortabaſ: ſed peccatis exigentibꝰ dum ciuitas ab hoſtibus ipugnaſ: aduerſarii p muꝝ diruptum itroeunt innocentes pimunt: domos ſpoliant: & icendunt. Quos ſanctus archiepꝰ de ꝑietate redarguens ab eiſdem multis uerberibꝰ ceſus humero pene eciſo: manibꝰ uictis ad eccleſiam ſuam ducit: & i ꝓſpectu ipſiꝰ templum inflāmat: monachi occidūt: & q̄ttuor ſolū modo capti uiui dimittunt. Inde ſanctū ad portam ſeptentrionis i carcerem aſperrimū uinculatus includit: ibiq; ſeptem menſibus cuſtodit. ¶ Verū ira dei in hoſtes ſeuiente duomilia ex ipſis peſtilentia extincti ſunt. ceteris graui infirmitate pcuſſis: quod illi cernentes ad uiā dei accedunt: & de carcere educunt: eiuſq; ſuffragia petunt. Pro quibꝰ dum oraſſet: & pané benedictū eiſdē tribuiſſet: omnes ex eo guſtātes ſanati ſunt. ¶ Poſt hec autem dum ab archiepo theſauros multos peterent: ut ſic abeuntes eccleſiam ſuaꝫ in pace dimitterent: & ille oino denegaret: dicens que chriſti ſunt minime xpi aduerſariis ꝓcedenda: rurſum i carcere claudit: cui diabolus i ſpecie ágeli apparēs eum de carcere eduxit: & abire ſuadens: plures aquaꝫ abluuiones tranſire fecit. Heſitante autē ſcō an a bono angelo a martyrio ꝓhiberet: oratione ſua diabolus euanuit: angelus ſanctꝰ aſtitit: & eum ad locum certaminis reduxit. Qui iuxta carcerem exiſtens: ab hoſtibꝰ tentus pluribus plagis conſoſſus: tandem cerebro percuſſus ſeniuiuus in carcere reponitur: ubi nocte a ſcō duaſtano & aa gelis ſibi apparentibus cum luce nimia confortatur: & ad eternam gloriam inuitaſ. Sicq; omnibus eius ſanatis uulneribꝰ uiculiſq; ſolutis cuſtodes hec uidētes territi fugerūt. Nouiſſime autem martyr xpi iumento impoſitus ab infidelibus ſecundo miliario a cantuaria ductus & lapidatus eſt. Cuius ſanguine lignum aridum conſperſum reuixit: propter quod miraculum dani corpus eius londoñ deportari permiſerunt: ubi & ſepultum eſt: & poſt annos decē incorruptum inuentum uſq; a in preſens durat: & ſanguis recēs ac ſi hodie eſſet effuſus. Qui paſſus eſt. v. kalē. ianuarii die uidelicet precedente feſtum thome martyris: eius i pontificatu eodē & martyrio ſucceſſoris.

¶ De ſancto thoma epo & martyre. XIII.

THomas cātuarieñ archiepiſcopꝰ & martyr tempore federici impatoris primi pro libertate eccleie martyrium paſſus eſt. Hic ciui tatis londoñ parentibus ortus nobilibus in adoleſcentie annis litterarum ſtudio & honeſtati morum operam dabat: quē mater eius orbata uiro in uirtutum ſanctaꝫ exercitatione & beate uirginis deuotiōe ſpecialiter ſformabat. Qui adhuc iuuenis liberalibus ſtructus: ſecularibꝰ curis ſplicatus cum plurima contra cleri honeſtatem geri conſpiceret: relicta ſeculare uita a ſcō theobaldo cantuarieñ archiepo clericus effect: in eadem eccleſia modico poſt tempore archidiaconus eſt inſtitutus. Et deinde ad ei' inſtantiam henricus rex anglorum eundem cancellarium ſuum fecit: in quo officio ſtrenue ſe gerens: omnibus amabilem ſe prebebat: eiuſq; ope & conſilio multa contra eccleſie libertatem procurata fieri compeſcebat: ex qua ſola cauſa dictum officiū de ſui archiepi mandato quāuis inuitus aſſumpſerat. Que3 adeo rex dilexit: ut poſt archiepi theobaldi deceſſum: thomam i archiepiſcopalem cathedram ꝓcurauerit ſublimari: q̄ conſecratus ſubito in uirum alium mutatꝰ eſt: carnem cilicio & ieiuniis macerans: non ſolum camiſiam ſed etiā femoralia cilicina uſq; ad poplites deferebat. Sanctitatem aūt ſuam inbtiliter occultabat: ut ſaluo honeſtatis rigore ſub decentia ueſtium & apparatu utenſilium conformaret ſe moriḃ ſingulorum. Paupibus munificus elemoſynas conſuetas quas eius predeceſſor duplicauerat: ipſe etiā duplices duplicauit: & ad hoc oēs ſibi prouenientes decimas deputauit. Quotidie. xiii. pauperū pedes abluebat: & refectos datis cuilibet quattuor argēteis remittebat. ¶ Sacerdos quidam quotidie miſſam de beata uirgine celebrabat: eo q̄ aliam dicere neſciebat: qui accuſat' ab archiepo tā q̄ idiota ab officio ſuſpenſus eſt. Cū ergo thomas cilicium ſuum aſſuendum ſub lecto abſcōdiſſet: ut hora captata ipſum latenter cōſueret. Beata uirgo ſacerdoti apparuit: eiq; mandauit: ut ad archiepiſcopum pergeret:

ei⁹ diceret: ꝙ illa ob cuius amorem missa⁹ dicebat: ciliciu⁹ eius qđ est in tali loco con
fuerat: & setam rubeam de qua illud cõsuit
pro signo dimiserat. Illa ergo dña sibi dicẽ
do mittebat: ꝙ presbytero suo officiũ abla
tum restituere debeat. Quod ille audiẽs ob
stupuit: & ita esse ut sacerdos retulerat inue
nit: ac eidem celebrandum potestatem con
cessit. ¶ Dum ergo rex henric⁹ archiepisco
pum ad uoluntatẽ suam inflectere uellet: ut
scilicet consuetudines quasdam: quas regis
predecessores contra ecclesie libertatem ha
buerant: tam archiepiscopi q̃ episcoporum
suffraganeorum omnium scriptura & consẽ
su expresso firmarent. Negans hoc fieri bea
tus thomas constantissime: manifestam i eis
asserens libertatis ecclesiasticæ subuersionẽ
contra se iram regis & principum nõ medio
criter incitauit. Quadam aũt uice sic ipse cũ
suis suffraganeis episcopis est arctatus: ut si
bi mortis sniam rex minaretur. Qui magno
rum uirorum deceptus consiliis consensum
uerbotenus prebuit: uerum ex hoc cernens
animarum periculũ seipsum mira penitẽtia
afflixit: & ab altaris officio se suspendit: do
nec a sũmo pontifice absolutus fuit. Requi
siuit deniq; rex: ut qđ uerbo dixerat scripto
firmaret. Et dum contradiceret affectus est i
uriis & conuitiis ac dãnis multimodis laces
situs. Deinde occasiõe contra eum captata p
administratione officii cãcellarie corã secu
lari iudicio euocat. Et dum nullo fori pri
uilegio nulla exceptione uel appellatiõe ad
missa contra ipsum seculares iudices ad re
gis instantiam sententiã proferre uellent. Sã
ctus dei crucem q̃ corde gestabat manu p⁹
tulit: & crucifixum interpellans discessit cla
mantibus cunctis contra ipsum furem & p⁹
ditorem suspendio & incendio dignum. Cui
nocte duo magnates secreto intimarũt: ꝙ i
eius mortem multi proceres coniurassent:
uir ergo sãct⁹ magis ecclesie q̃ sibi metuẽs:
eo ꝙ causa nondũ pene enotuerat: & psonã
lis psecutio uidebat: fugam cepit: & pua na
uicula cum doubus clericis mare transiens
& senonas ueniens a papa alexandro. iii. ibi
dem reperto honorifice suscipitur: & in mo
nasterio pontiniacẽ ꝑmendatur. Rex uero
dum ad curiam romanam mississet: ut legati
aliqui mitterentur: qui cãm huiusmodi ter
minaret: a papa repulsam patitur: & ob hoc
magis contra archiepiscopum concitatur.
Vnde omnia que erat sancti martyris & suo
rum diripuit: & totam eius progeniẽ & ami
cos exilio dãnauit: nequaq̃ deferens condi
tioni uel sexui ordini uel etati. Nã & mulie
res i puerpio: & infantes in cunis: clerici &
laici iuuenes & decrepiti in exilium acti sũt
Omnes qui poterant iuramẽto astricti: ut se
cantuariensi episcopo presentarẽt: ut passio
nis gladio perfossus animum ad regis uotũ
inflecteret: prohibitum quoq; est clericis in
toto regno: ne quis p ipso orationem i pu
blico proferret. Que omnia christi martyr
contemnens in constantia ueritatis perman
sit immobilis: ieiuniis quoq; & orationibus
intentus pro ecclesia & regno continuo exo
rabat. ¶ Posthoc misit rex cõmissoria que
dam monachis pontiniacẽ mõasterii p quo
dam abbates ordinis cistertien: que dum
sanctus cognouit: nolẽs religiosis uiris sui
occasione dispendium iminere: inde: sponte
recessit: & ad ludouicum regem francorum
se contulit: qui eum humanissime tractauit.
Deide misso guilelmo senoñ episcopo ad se
dem apostolicam procurauit: ut papa regẽ
anglorum compelleret: quatenus archiepis
copum ad ecclesiam suam redire permitte
ret. Interim rex in despectum archiepiscopi
procurauit: ut rogeri⁹ archiepiscopus ebo
racen in ecclesia cantuarien henricum eius
filium coronaret. Dum ergo summus pontifex regi mandasset sub excommunicationis & interdicti pena canonica quatenus archiepiscopum redire permitteret: coactus rex assẽsũ prebuit & simulatam pacem cum archiepiscopo tractauit. Sed antequam rediret sibi a domino reuelatur: ꝙ ad ecclesiã suam cum gloria reductus: post modicum p martyrii palmam ad dominu⁹ esset migraturus Et sic post. vi. annos exilii sui completos redire conceditur: & a cunctis cum honore susc̃ipitur⁴. Per aliquot dies ante ipsius martyrium iuuenis quidam defunct⁹: & postea miraculose suscitatus dixit: ꝙ usq; ad suppũm sanctoꝝ ordinem deduct⁹ sedẽ uacuã inter apostolos uidit: quam cuidam sacerdoti anglorum audiuit a domino reseruatam.
¶ Rediẽs igitur pastor nobilis dum adhuc
iura ecclesie ut prius defenderet: & nec ui
nec precibus flecti posset: maiorem regis in
dignationem incurrit: & magnatum animos
adhuc fortius contra se accendit. Et dum ex
querela beati thome summus põtifex archi
episcopum eboracẽ excõmunicasset: eo ꝙ
in ecclesia sua auctoritate ppria imo temeri
tate nepharia regis coronasset filiũ: adeo cũ
ctorũ pceps animi ptra sanctũ archiepm accẽ
si sũt ꝙ eius morte quotidie ꝓcurabãt. Et p
cedente furore ecclesie sue inepta edicto pu
blico exire prohibitus est. Die igitur festus
innocentum subsequente quattuor barones
cum militib⁹ armati ad ecclesiam suam ue
niunt: & archiepiscopum requirunt. Et du⁹
monachi ecclesie fores clauderent: iussit eas
reserari: & hostibus futurus christi hostia
mox occurrit: se pro deo mori paratum os-

ferēs & eccleſie libertate. Eiſq; ex parte dei omnipotentis & ſub anathemate madans: ne ſuorum cuiq; leſionem inferrent. Deo & beate marie & ſancto dionyſio & eccleſie ſue ſanctis patronis ſeipſum cōmendās & eccleſie cauſam. His dictis gladiis impiorum impetitur: ſacra capitis corona ꝓciditur: cerebrū cum ſanguine per pauimētum eccleſie ſpargitur: & ſic martyr domini conſacratur ānodñi. ii°74. ¶ Dum ergo clerici corpus i phe retro poſuiſſent: & pro eo miſſam defuncto rum inciperent. Angelorū chori aſtantes uoces cantantium interrumpūt: & officiū martyris inceperunt: Letabitur iuſtus incohant & ceteri proſequūtur. Et ſic martyrū honore uenerandus: martyris reuerentia honorifice tumulatur. Sepultusq; eſt i preciofo tumulo auro & gēmis decorato i eccleſia ſua ſignis & miraculis clarens īnumeris. Paſſus eſt autem quarto kal'. ianuarii.

¶ De ſcō ieſſe patre dauid. XIIII

Eſſe ſiue iſai pater dauid ꝓphete & regis & filius obeth filii booz & ſancte ruth moabitis: i catalogo ſcōꝝ patrū ueteris teſtāmēti iccirco ab hebreis ponit: ut ioſephus ſcribit: eo ꝙ talib⁹ & tam ſanctis parentibus genitus & tanti prophete pater fuiſſet ſanctiſſimus arbitratur. Hic de tribu iuda ciuitatis bethleem indegena fuit: qui genuit ſepté filios. (. heliab: aminadab: ſyma ha: nathanael: naddai: & aſon: minoré quoq; genuit dauid: qui erat rufus & pulcher aſpectu & decora facie: q ſolus ex omnibus fratribus ſuis a ſpiritu ſancto electus eſt: & a ſamuele ꝓpheta diuino iuſſu preuent⁹: atq; ex paſtorali officio ad regni gubernacula miraculoſe promotus: ut habetur primo regū cap'. i6. Ieſſe aūt patris dauid ſepulchrū apud bethleem monſtrari ioſephus q ſupra cōmemorat.

¶ De ſancto nathan propheta. XV

Nathan propheta in diebus dauid ſpiritu ꝓphetico claruit: & i diebus ſalomonis uita exceſſit: qui multa preſatis regibus diuinitus reuelauit. Dauid enim a domino miſſus de adulterio in ber ſabee cōmiſſo redarguit: eiq; proditionē & homicidiū quod de uria fecerat patefecit. Et cum dauid compunctus ſe peccaſſe confeſſus eſt: dominum quoq; peccatum ſuum remiſiſſe miſericordi ter nūciauit: eiq; penitendum indixit: & filiū ex adulterio conceptum propter peccatum ſuum moriturum eſſe predixit: ut habeſ libro regum. 2. cap'. i2. Salomoni quoq; eo q deos adoraſſet alienos uaticinatus eſt: ut hiſtoria ſcholaſtica tradit: q dominus aduerſario ſuo & ſeruo decem trib⁹ ex regno traderet: eo q a domino receſſiſſet. Et ſi ꝓphetia expreſſa nathan prophete conſcripta nō reperitur: q; tamen in quoq; uoluimine geſta regis dauid ſcripſerit ultimo capitulo primi libri paralipomenon commemorat. Hic ꝓpheta i catalogo ſcōꝝ eccliaſtici. 47. cap'. expreſſe ponitur inter alios patres ueteris teſtamenti: quos ſapiens laudare diſponit. Hunc ſanctum & precedentem regi dauid ꝓphete premiſi: quorum depoſitiōis dies reperire nequiui.

¶ De ſancto dauid rege & propheta. XVI

Dauid rex iſrael & propheta nō ſolum ab eccleſiaſtico capitulo 47. & a ſancto mathathia primo machabeorum. 2. capitulo in catalogo ſanctorum connumeratur: ſed etiam ab apoſtolis & euangeliſtis & aliis doctoribus & diuinorum uoluminum ſcriptoribus multis ſanctificatus reputatur qui de numero illorum patrum creditur extitiſſe: qui cum domino reſurgentes beata etiam corporaliter immortalitate in celeſti bus ueſtiri creduntur. Hic de tribu iuda ieſſe uel iſai filius ciuitate bethleem oriundus ex omnib⁹ fratribus ſuis minimus a deo electus eſt: ut de paſtore gregis dux & princeps fieret plebis: & repulſo ſaul a domino diuina iuſſione a ſamuele propheta in rege inunctus eſt. Et exinde ſpirit⁹ domini a ſaul diſcedens in dauid directus eſt. Adeo ut q̄ncunq; ſaul a maligno ſpiritu agitabatur: da uid in cithara pſallente mitius ferebatur.

¶ Poſt hec dum philiſtei iſrael impugnarent: & habentes ſecum gigantem goliad populum dei ad ſingulare certamen prouocarent: cunctiq; gigantem impetere formidarent: ſolus dauid diuino agente preſidio in funda & lapide percuſſit eum: & proſtratum proprio gladio interemit: propter quod ſaul inuidie liuore audiens qualiter cum victoria glorioſe ciuitatem eēt ingreſſus: emulus eius factus: eum omnibus diebus uite ſue perſecutus eſt: ita ut dauid hinc ide fugiente pluries uix euaſerit manꝰ eius: que omnia diffuſe traduntur in primo libro regum a capitulo. i6. uſq; prope finē.

¶ Deinde ſaul in monte gelboe i pugna phi liſtinorum cum ionatha eius filio interfcis: dauid cōſulto domino cū achinaam iezrahelite & abigail olim uxore nabal carmelli cō iugibus ſuis aſcendit in hebron: ubi a ſola tribu iuda inunctus in regem ab eadem in regno conſtituitur eſt: iſboſeth ſaul filio ſuper. x. tribus biennio regnante. Regnauit autem dauid in hebron ſeptem annis & ſex menſibus. Interfecto autē iſboſeth filio ſaul

proditorie in domo sua : & omni parentela saul exterminata uniuersę trib⁹ israel uenięntes ad dauid in hebron unxerūt eum tertio i regē super israel uniuersum: & extūc regnare pacifice cepit sup omnē populū hebreoꝝ. Eratq; ānoꝝ. xo. quādo regnare cepit &. xl. annis regnauit. In hebron. vii. ānts: & in hierusalē. xxxiii. habuitq; dauid filios qui nati sunt ei in hebron uidelicet amō de achinaa5 iezrahelite chilaab de abigail uxore nabal: absalon filius maacha filię ptolemai regis gessur: adonias filius agith: saphtia fili⁹ abithal: iezra fili⁹ aegla. Hos quoq; habuit qui nati sunt ei in hierusalem: samua : & sobab: & nathā: & salomon: & hisbaal: & elisua : & nephec: & saphia: & eliāma: & elida: & heliphelech: habuit quoq; ioab principem militię strenuū & uictoriosum: & sadoch sūmū constituit sacerdotem hierusalē quoq; munuit arce: que postmodū dicta ē munitio dauid: que uocabatur mello. ¶ Habuit quoq; dauid bellū cum philisteis oībus diebus: & percussit eos & humiliauit pluribus uictoriis obtētis. Fecit que cūctas in circuitu nationes tributarias. Ita ut in oībus ad que ingrediebat ꝓsperrime ei succederet: qa dominus erat cū eo: qui & regnū suum in sempiternū firmauit. Arcam etiā dñi que pluri⁹ b⁹ annis fuerat in gabaa. i. i colle cariathiarim in domo aminadab cū multitudine populoꝝ & sacerdotū & magna psallētium letitia trāstulit in hierusalē: eāq; in tabernaculo dñi collocauit. ¶ Sed dū inimicos suos i circuitu per oīa atriuisset: & populū i pace posuisset: uoluit edificare tēplū dñi: lignaq; sibi missa per hiram regē tyri: & alia plurima ꝑ edificiū preparauit: ueruꝝ diuino rnīo ad se facto q; non ipse sed fili⁹ eius nasciturꝰ a dño preelectus uidelicet salomon tēplum esset edificaturꝰ ab ope destitit: tamen uasa aurea & argentea & erea non modica fabricata in ministeriū domus & altaris fiendoꝝ dimisit. ¶ Posthoc dū dauid per manū ioab principis militie hēret bellum contra filios amon inimicos dauid: & rex post meridiem deambulans in solario uidisset in domo sua bersabee uxorem urie cethei se lauantē que erat pulchritudinis elegantis: & ea3 adamasset uocatā ad se cognouit illam : que statim concepit. Quod sentiens dauid uirum eiꝰ ab exercitu reuocauit: ut ptus sibi ascriberetꝰ : & ex hoc mulier infamiā euitaret. Qđ post dies aliquot ad exercitū misit scribens ioab litteras proditionis de morte urie ut uxorē eius pacifice possideret: uria quoq; in bello defuncto: dauid uxorem eius in domum suam introduxit: & facta est ei coniūx. Ad qđ de tanto scelere redarguendum missus est a domino nathan prophetā: uerumtamen ea dauid peccatum recognouit & penitentiam agere proposuit: dominus sibi quantum ad ipsius intermitionem peccatum remisit : ultionem tamen in mortem filii iam nati & in alias regis persecutiones commutauit. Rex autem postmodum de bersabee genuit salomonem: eumq; sibi successurum i regno cū iuramento matri promisit. ¶ Prima autem ꝑsecutio quā dñs in domo dauid excitauit propter peccatum urie fuit mutua interfectio filiorum. Nam cum amon primogenit⁹ eius thamar uterinam sororem absalonis i pto amore diligeret: simulataq; infirmitate thamar ad fratrem fouendū accessisset: ea oppressit: moxq; sibi exosam abiecit. Quapter absalon fratrem odiens : post biennium ipsum ad cōuiuium suitans doloſe occidit: & ad anum eius materñū regnū gessur ausugit: cū quo per triennū stetit. Deide cōsilio & tractatu ioab diligētis absalone ex ip5 hierusalem reduxit ubi & biēnio mansit: q; regis faciem non uidit. Tandem ioab interuentu eidem reconciliatus filium ad gratiā reuocauit. ¶ Secunda dīna ultio facta in dauid fuit conspiratio filii contra eum. Nam cum absalon filius eius ex pulchritudine & facūdia populo dilectus aſpararet ad regnū mira sagacitate solicitare cepit corda uiroꝝ & populum sibi attrahere : intantū ut post annos quattuor reuertionis sue recedens de hierusalem cum licentia patris pretextu uouendi quedam uota domio in hebron: uius cōsilio achitofelis oli cōsiliarii regis: multis de populo secum assumptis conspiauerunt contra regem : & congregata multitudine manu ualida uenit hierusalem: que dauid timens cum paucis fugam petiit. Et dū absalon eum persequi decreuisset consilio achitofelis: tandem ipsum distulit inuadendū suasus acchuſi archita absalonem decipere cupiente. Inter que dauid fidelibus suis euocatis missō ioab contra absalonem ceſa multitudine expeditoribus: absalō fugiens suspensus est capillis quercui iherentib⁹: quē superueniens ioab tribus lanceis interfecit & uictoriam reportauit . Dauid quoq; hierusalem post menses. vi. triumphator rediuit. Et deinde multis habitis uictoriis cōtra philistheos populum feliciter gubernauit. Et dum quasi de regno gloriatus: & de populi numerositate superbiens populum ōnem israel dinumerari iussisset: indignat⁹ dominus populum epidemia magna percussit Ita q; secūdum iosephū de mane usq; ad horā nonā repētina morte. lxx. milia uiroꝝ de nobilib⁹ &. ccc. milia de plebeis & rusticis i populo israel extīcti sūt. Et cū uidisset dauid angelū ꝑcussorem uenientē hierusalem & dominū pro populo exorasset oblato sa-

crificio: quieuit idignatio dei: angelusq; manum cõtra hierusalẽ cõtinuit. Et deinde usq; ad uite sue finẽ dauid i pace regnauit. ¶ Dũ senectute nimia frigidatus calefieri non posset: & abitag; sunamitis puella: ut ipsum calefaceret cum rege iaceret. Adonias filius aggith qui maior inter regis filios remanserat regnũ ambiens nobiliores quosq; ad conuiuiũ inuitauit. Verũ psilio nathan pphete: bersabee una secum ad regem ingressa: pmissionem de regno sibi factam p salomone eidẽ cõmemorauit. Propter qđ dauid salomonẽ p manũ sadoch sacerdotis assistentibus sibi banaia principe militie & nathan prophete & militibus dauid in regem inungi mandauit. Quod adonias audiens & timẽs fugit in tabernaculũ: donec sibi salomon fidem prestitit. Dauid autem rex salomonem aduocans regnum sibi gubernandum cõmisit: & de parendo mandatis domini plenius informauit: omnibusq; dispositis cum quadragita annis regnasset: dormiuit cũ patrib' suis die. 4. cal'. ianuarii: ut beatus ponit hieronymus: put & ipse reperit in archiuis iudeorum. Sepultusq; est i ciuitate dauid: hoc est bethelem: licet quidam asserant eum i horto in quo dominus crucifixus & sepultus extitit: fuisse postmodum tumulatum. Hec ojatam in sacrũ libro regũ per totum q̃ in tertio usq; ad cap. 2. & in prio paralipomenon atq; in historia scholastica distincte traduntur ubi & latiori narratiõe dauid gesta particularius legenti patebũt. his modicis de multis substantialiter & compendiose collectis ¶ Hic gloriosus ppheta domini diuino afflatus spiritu centũ & quinquaginta psalmos psalterii uolumẽ ppilauit. In qb' sub diuinis laudibus & orationibus sacris incarnationis & passionis ac resurrectionis ceterorũq; beneficiorum christi mysteria non tam prophetie oraculo futura predixit: q̃ euãgelico stilo quasi iam gesta contexuit. Qui liber itercuncta diuine scripture uolumina: uti sacramentorum noui testamenti secundus & laudum diuinarum hymnidicus: i officiis ab ecclesia frequẽtatur. Nam & eosdem psalmos diuersis temporib' & modis: ipse dauid cõditor nedum coram arca domini sepissime eecinit: uerum etiam per cantores quos in domo dei ad celebrãdum posuit: deputatis diebus cantari constituit. Quem quidem librum deuotissimum heroico carmine in hebrea lingua ut tradit hieronymus compilatum: primo a septuaginta interpretibus de hebraico in grecum translatũ. Ides hieronymus de greco interpretatus est in latinũ: qđ hodie dicitur psalterium romanum: eo q̃ i romana urbe ecclesia eo utif'. Quod postea prefatus doctor in aliquibus emendauit: & illud emendatũ cantari cepit in ecclesia gallicana: dum tamen postea in utroq; comperisset defectus notabiles hebraicum psalterium de hebreo uerbotenus & imediate trãstulit in latinũ: quo licet alicubi clerici non utantur: ab eis tamen qui linguam nouerũt hebraicã uti uerior pre ceteris approbat.

¶ De scõ dauid monacho & pfes. XVII

David monachus fuit: primo magnus latro in partibus hermopolis: qui omnes transeuntes predabatur habens secum triginta cõsocios. Tandem cõpunct' ad monasteriũ accessit: & se monachũ fieri postulauit. Quem dũ abbas & fratres recularent eũ iam senẽ uidentes: & qualis fuerat agnoscentes: cõminatus est illis: q̃ nisi eũ susciperent monachũ: eum exciperent pdatorem & inimicum: ita ut cũ sociis suis illuc rediens oẽs iugularet: & monasteriũ euerteret. Sicq; receptus & monach' fact' in suma abstinẽtia & humilitate uiuebat: oẽsq; fratres numero. 70. opantes iuuabat. Cui die quoda i cella sedenti angelus apparens nunciauit ei omnia peccata sua dimissa. Quod dum ille se credere nolle respõdisset: q̃ tam inania & tot scelera deus sibi tã cito dimisisset: angelus eidem subiunxit: q̃ eodẽ signo de' ipsũ ꝑpter incredulitatẽ peuteret quo percussus fuerat zacharias: ut .i. ex illo die semp mutꝰ existeret: quo signo disceret omia possibilia apd deũ. Cũq; de hoc ille poeniteret: maxie quia mutus existens psallere uel orare non posset: angelus ei dixit: q̃ extunc extra psalmos & dei laudes oino lingua ei' liganda foret. Ex quo die officiũ qđe dicebat: & orãdi potestatẽ hẽbat: aliud uero uerbũ oino proferre nõ poterat: q̃ in ei' scitat. s testimonio plurib' claruit signis, hec in uitis patrum.

¶ De scõ trophimo epõ. XVIII

Trophim' epus & pfessor' discipul' apostolorũ petri & pauli: cuius meminit paul' apostol' scribens ad timotheũ: ab eodem apostolo ps ordinat' ciuitati arelatẽ ad predicandũ xpi euãgeliũ prim' direct' é. Ex cui' fonte ut papa zozim' scribit: tota gallia fidei riuulos accepit. Qui doctrina & miraculis clar' genuit i pace. 4. cal'. ianuar'. Quo etiã tpe scũs cresceñ' ei' pauli discipul' ut ennã pcenit: ibiq; miraculis effulsit.

¶ De scis sabino & sociis martyrib'. XIX

Sabinus episcopus cum exuperario & marcello diaconibus & uenustiano cum uxore & filiis passi sunt. apud assisium ciuitatem tẽpore maximiani iperatoris. Qui beatus episcopus cum duobus diaconibus suis exupantio & marcello a uenustiano au

gustali tuscie in ciuitate assisina tentus: duꝫ ad sacrificia suaderetur. petiit sibi deos pre sidis; presentari ut eis immolaret. Ille uero statuam iouis ex precioso corallio sibi adduci fecit. Quam sanct⁹ in terram eliciens confregit. Propter qđ iussu uenustiani manus eius precise sunt. Deinde duos diacones fecit i equuleo leuari diuꝫ: fustibus cedi: & latera eorū unguibus radi: & ignem subter poni. Tunc ambo spiritū emiserunt. Quoꝝ corpora in fluiuum iactata a piscatoribus preſbyteris collecta iuxta uiam sepulta iuꝫ Sabinus uero in carcere clausus: nocte a serena matrona fouebatur: que man⁹ eius trucas pro reliquiis reseruabat. Cuius & nepotem secum illuminauit: quo miraculo quin genti gentilium ad christum conuersi sunt. Post hoc dum uenustian⁹ preses oculis grauiter langueret. Sabinum ad se adductum cum honore rogabat: ut sicut nepotē serene illumiauerat: sic & se ab oculorū passiōe sanaret. Quem sanctus sabinus penitētia eidē imposita cum uxore & duobus filiis conuertit & baptizauit: eūq; ab infirmitate liberauit. Hoc audiēs maximianus imperator misit illuc lucium tribunum. Qui uenustianū cum uxore & duobus filiis christum confitētes decollauit. Sabinum uero ad ciuitatem spoletanam adductum tā diu plumbatis cē di fecit: donec spiritum exhalaret. Cui⁹ corpus una cum manibus serena sepeliuit. Horum hominum passio colit .5. cal. ianuarii.

¶ De sco liberale epo & martyre. XX.

Liberalis episcopus cāneñ que ciuitas est apulie: passus ē sub hadriano imperatore. Quem pater ciuis roman⁹ nobilis senator eleutherius nomine decedens ꝓmendauit euanthie uxori sue. Illa uero christiana puerum cuidaꝫ sancto episcopo tradidit sacris litteris ibuendum. Episcopus uero liberalem eruditum: cum esset annorum .16. ad diaconatum: deide annorum .18. ad sacerdotium promouit. Et cū multis iam signis clareret eundem annorū .20. ciuitatis cāneñ episcopum ordinauit ad populi preces. Imperator uero ueniens romam: audita liberalis fama: misso felice comite ad cāneñ ciuitatem iussit eum sibi romam adduci. Sanctus uero felicem ad deum conuertit: & ueniens secum romam in uia baptizauit. Presentat⁹ igit hadriano: dum christum libere confiteturſuper lectum eum extensus igne supposito. cum sic per horam mansisset: imperator eum solui precepit. Et uidens ipsuꝫ immobilē in craticula oleo perunctā: prunisq; subterstratis eum poni fecit: statimq; ignis diuinitus extinct⁹ est: & craticula repefacta. Deinde missus in sartaginem oleo plenam & adipe liquefactis: quasi in roꝛe permansit. Tunc de consilio cerberi prefecti imperator ipsum in furnum accensum misit sudib⁹ ferreis circūpositis & oleo super infuso. Et cū permansisset illesus ✠ cerberus conuersus est ad christum: quem imperator in eodem clibano mitti fecit: qui & ipse permansit in ustus. Imperator uero cerberum decollari mandauit: cui unda sanguinis pro baptisma te fuit: liberalis uero diebus pluribus in custodia detentus inde eductus mittitur i amphitheatrum laxata sibi leena: que sancti pedibus prouoluta: eum omnino non tetigit. Inde dimissus est sibi leo ferocissimus: qui & ipse eum non tangens circumplexus est sanctum: propter qđ multi paganorum in domino crediderunt. Et aliis quidem hec magicis artibus a scribentibus aliis christi uirtuti: orta seditione pluſquam quingenti gentilium interfecti sunt. Quod audiens imperator eum gladio animadverti iussit. Mater uero ✠ euāthia que ipsum rome secuta fuerat dum super corpus filii ruerer deprehensa ab imperatore ꝙ esset christiana: ab eodem i cōfessiōe fidei & ipsa pariter decollatur. Quorum corpora ciues caneñ ad suā ciuitatem transtulerunt: & ibidem honorifice condiderunt: passi sunt autem .iii. caleñ. ianuarii.

¶ De sco felice papa tertio & pfessore. XXI

Felix papa & confessor huius nominis .iii⁹. in episcopatu successit Simplicio pape qui felix fuit natione roman⁹ ex patre felice presbytero de regione salciole: & sedit annis. viii. mēsib⁹. xi. diebus. xvii. Hic fecit basilicam sancti agapiti iuxta basilicam sancti laurentii. Hic constituit ecclesias ab episcopo consecrandas: & ꝙ accusato dāde sunt inducie: ut ad respondendum preparare se possit. Et ꝙ accusatores & iudices tales esse debeant ꝙ omni careāt suspitione. Sub hui⁹ episcopatu uenit relatio de grecia. Petrum alexandrinū pbyterū ꝓpter heresim dānatū ab achacio pstātinopolitano episcopo fuocati. Qui papa facto pcilio dānauit achaciū cum petro. Post annos itez tres uenit relatio ab imperatore zenone: ut penitens rediret achacius. Papa uero misit messenum & uitalē epos: ut si iuēirēt pplicē petri achacium itez dānarēt eos: si nō offerret libellū pnie. Corrupti sunt aūt pecunia supradicti epi: & nō fecerūt sm preceptū sedis apostolice. Tūc felix fecit discussiōes & iuenit ambos epos pecunia corruptos & eiecit eos acō munione una cū achacio & petro: Hoc factū ē tpe oldouacri regis. Hic fecit ordiationes duas p mēsē decēbr pbros. 28. diacōes 5. epos p diuersa loca nūero. 31. q sepult⁹ ē i

basilica beati pauli apostoli. 5. cal'. ianuarii tempore zenonis impatoris. Et cessauit episcopatus dies quinq;

¶ De sancto siluestro papa & confessore.

XXII

Siluester papa huius nominis primus natione roman' ex patre rufino: melchiadis pape successor sedit annis uiginti tribus mēsib' undeci3. Hic a matre sustina christiana post patris obitum traditus est cyrino presbytero: a quo sacris litteris eruditus & ipse presbyter ordinat' : hospitalitatem summopere exercebat: unde & thimotheum christianum ab antiochia uenientem hospitio suscepit. Qui post annū predicans christum martyrium passus est: ut dicetur in eius passiōe ii. cal'. septembris. Sed dum tarquinius prefectus qui thimotheum occiderat: eius diuitias a siluestro ipsi' hospite requireret: post q̄ siluestrum huius facti nescium comperit: eum sacrificare precepit: & imolare renuentem cedi fecit: & in carcerem trudi: cōminás eidem omnia genera tormentorum. Quem siluester in ipsa nocte moriturum predixit: quod & factum est. Nam dum tarquinius cernaret: os piscis in ei' gutture uersatum ipsū nocte media suffocauit: & siluester mane a populo de carcere liberatur. ¶ Verum dus persecutione constantini imperatoris adhuc gētilis melchiades papa per martyrium ad christum migrasset, Siluester prebyter q̄ uis diu renitens ab omni clero & populo in summum pontificem electus est: qui fide fer uentissim' & sapientia ac cōsilio clarus: charitate diffusus etiam a gentilibus amabatur Hic omnium orphanorū uiduarum & pauperū nomina in matricula habebat: & omnibus necessaria prouidebat. Constituit quartam sextam ferias & sabbatū ieiuniis obseruandas: quintam uero feriam quasi dominicum celebrandam. Grecisq; dicentib' christianis sabbatum potius q̄ quintam feriam celebrandam. Respondit siluester hoc fieri non debere: & quia est tradictionis apostolice: & quia dominice debetur compassio se pultureː quinte uero ferie dignitatem ostendit: quia eo die dñs celos ascendit: & sacramentū eucharistie istituit: & ecclesia crisma conficit. ¶ Dum autem constantinus imperator christianos persequeretur: in incurabilem cecidit plagam lepre. Cui pontifices idolorum deorum responso consulerunt: ut tribus milibus infantibus adductis romam eorum sanguine piscina repleatur: in quem calidum imperator balneandus descendens a lepra protinus mundaretur: quod & decretum est. Egrediente autem constantino ad locum ubi balneum parari debebat infantium occidendorum: matres puerorum ei obuiant: que resolutis crinibus miserabiliter ululabant. Quod uidens imperator ab horruit facinus: & iussit stare carrucam: & erigens se facundissima oratione populum allocutus est. Ostendens qualiter dignitas imperii romani de fonte nascitur pietatis: que hanc etiam legem dedit: ut capitali sententie subderetur quicunq; in bello aliquez occidisset infantem: quod amplius augustū adimplere decebat: multisq; rationibus persuasit a tanto oīmode facinore desistendum Et dum in eius laudem populus dictū principis approbans acclamasset: matribus pueros cum multis donis restituit: ipse uero ad palatium rediit. Nocte igitur insequente eidem beati petrus & paulus apostoli in somnis astiterunt: & quia innocentis sanguinis effusionem exhorruerat: se sibi missos a dño dicunt: dare imperatori recuperande consilium sanitatis: admonentes ut siluestrum urbis reme episcopum: qui persecutiōes suas fugiens in montem soractem cum suis clericis latitat: ad se introducat: qui sibi piscinam pietatis ostendet: ex qua lot' & mundus a lepra pariter ascēdet. In cui' bñficii uicissitudiné: christo credés idolor; tēpla destruat: & ecclesias erigens. deinde uere fidei cultor existat. Euigilans constantin' pro siluestro ad montem soractem misit. Qui uidens milites credidit se ad martyrium euocari: & socios hortās cum suis presbyteris & clericis ad imperatorem accessit: cui assurgens eum gratāter recepit: a siluestroq; resalutat' narrauit ei sui somnii uisionem: percunctati uero qui essent illi dii qui sibi apparuerant: q uocantur petr' & paulus. Siluester respondit illos esse christi apostolos & non deos: & ad preces imperatoris misso diacone apostolorum imagines presentari fecit. Quas ut imperator aspexit: illos esse qui sibi apparuerant exclamauit: nec iam differendam pietatis piscinam in qua lot' posset a lepra mūdari: cū sanctus siluester piscinā hāc baptisma sacrum exposuit: & imparorem de christi fide diligenter instruxit: cathecum num fecit: & biduanum sexte ferie & sabbati ieiunium ei indixit: & ut carceres aperiret commouit. Vespere ergo sabbati in palatio laterañ intra thermas imperatoris balneū iussit preparari: & fontem benedixit: constanti numq; uestibus exutum firmiter credentem in aquam demersit & baptizauit: ubi & mirabilis emicuit splendor lucis: sicq; pfanti nus a lepra mentis & corpis de fonte mūd' ascendés: xp̄m se uidisse testat' é: qui prima sui baptismi die hanc legem dedit: ut xp̄us tanq̄ uerus de' ab oī urbe romana coleret. Deinde p duodeci dies subsequētes singulis

diebus singulas protulit leges' in fauorem christiane fidei& ecclesiastice libertatis:de qbus i eius historia tractabit .i2.cal'.iunii. ¶ Post hoc edificatis basilicis saluatoris iuxta suum lateranen palatiū & apostolog pe tri & pauli lateranen palatiū pape pcessit: romanā ecclesiā cūctarum ecclesiarum ma tre ecclesie pstituit:& sedē apostolicā multis insignibus priuilegiis decorauit. Multasq; i urbe ecclesias fabricauit. ¶ Hec post q̄ helena pstantini mater bithynie consistēs audiuit:p litteras laudat filiū de relicta cultura idolog:sed ipsū icrepat:q; relicto deo iudeog i crucifixum hominē credat. Rescribit augustus ut ad se uenies iudeorum magistros adducat: ut ex disputatione mutua appareat fides uera duxit igit helena .i40. doctissimos iudeog:inter quos erāt.i2.,sapientia pceteris rutilantes. Qui ad disputādū coram imparore cū siluestro puenerunt:statutis duobus philosophis gentilib' sapientissimis & iustissimis cratone & zenophilo ad quos tāquā iudices ptium pertineret sententia dicēdorum. Nomina aute sapientum iudeog sunt hec abiathar:ionathas:godolias:anna: doeth: chusi:bēiami: aroel:Iubal arhan:sileon:zambri. Cum quib' siluester solus disputans fidē christi euidētissimis rationib' comprobauit:& ex sentētia iudicum iudeos mirabiliter pstutauit. Et dum de mutuo pfessu ptium ad miraculog expientiam uentum esset:ultim' ex iudeog sapientibus zambri q erat magus. Iactauit se nomē ieffabile dei scire:cuius uirtute audire nō ualet aliqđ animal:qn continuo moriaf. Et cum adductus fuisset taurus ferocissimus uix a C. hominibus tract':stati ut zambri in aure tauri uerbū ptulit: taurus mugies eiectis oculis expirauit. Iudeis ergo siluestro insultātib'. Sanctus hoc nomē non dei sed demonis esse ostendit: cuius prolatione uiuentes mortificanf: ex eo q; nomē ueri dei uirtute habet etiam mortuos suscitandos. Cumq; zambri ad taurum suscitandum a iudeis urgeretur:& ille ecōtra tauri suscitatiōnē uirtuti iesu christi si posset:ferret: seq; cum suis crediturum exinde promitteret: siluester oratione premissa christi nomine inuocato: non solum taug mortuum excitauit: quin etiam de ferocissimo mansuetissimū remisit. Sicq; reginam & iudeos ac iudices & multos de populo ad fidem christi conuertit. ¶ Post hoc dum ad imperatoris aures uenisset draconem in fouea quadam latere qui ex quo ipse fidem christi receperat:operante diabolo plurq̄. 500. solo flatu peremerat:& imperator hoc scō pōtifici retulisset. Ille ad dominum orauit & se draconem alligaturum obtulit. Cui beatus petrus apparuit:& ut securus ad draconem descenderet impauit: ac ut ipsius os filo ligaret in christi nomie monuit. Descendēs ergo siluester in soueam duobus solum presbyteris assumptis p.150. gradus duas secūm ferens lanternas. Ibi dracōis sibilātis os ut ei iussum fuerat alligauit:& usq; ad diē iudicii ibidem inclusit. Et ascēdens duos magos repperit qui eum secuti fuerāt ut uideret quid ageret ne populum decipe posset:quos draconis flatu ferido pene mortuos secum eduxit icolumes atq; sanos. ¶ Deinde constantin' imperator romanam prouinciam cū tota urbe dei ecclesie donauit: & byzātium mutato nomine constātinopolis reedificauit istucq; imperium transtulit. Et beatus siluester in urbe remansit. ¶ Huius precepto assentiēte imperatore pstantino & presidente concilio i nicea bithynie ciuitate celebrata est prima synodus .318. patrū qui fidem catholicā exposuerunt:& multa decreta constituerunt. In quo concilio siluester episcopus osio epō cordubeñ & uictori abitalen uices apticas omisit ubi & dānati sūt arrius & photinus & sabelius heretici & eog sequaces. In urbe uero roma cum auxilio augusti celebrauit ipse concilium .200. episcoporum ubi eosdē hereticos dānauit. ¶ Hic constituit crisma ab episcopo confici:& ut episcopus baptizatū consignet propter hēticam suasionem: & ut baptizatum statim & a fonte leuatum liniat crismate presbyter in uertice pp mortis periculum. Constituit etiam ut nullus laicus clerico crimē audeat inferre:& ut romanus presul a nullo iudicetur: & ut presbyter nō condēnetur nisi sub.40. testium certa comprobatione. Et ut minoris ordinis maiorem nullus possit accusare:& ut clerici' ante laicos non iudicetur:& ut nullus clericus propter causam qualibet in curiā introiret nisi in ecclesia tantum. ¶ Hic constituit ut diaconi dalmaticis uterentur: & ut sacrificium altaris non in syrico neq; in panno tincto nisi tantum in lineo terreno procreato & mūdo celebretur: sicut & corp' domini nostri in sindone munda sepultum est. Constituit etiam ut siquis desideraslet in ecclesia militare uel,pficere:ut esset lector dies.30.exorcista.40.acolythus annos.iii. Subdiaconus annos.v.diaconus.vii. presbyter annos.iii. probatus: & sic in episcopum consecraref. Constituit insuper ut siquis mortis reus ad ecclesiam confugeret iudicium mortis euadat:& alias multas constitutiones decreuit. Qui post opera multa laudibilia quieuit in pace.ii.cal.ianuarii.impante constātino circa annum domini .590. sepultusq; est rome iuxta palatium octauiani in loco qui dicif ad caput:& cessauit episcopatus dies.xv.

¶De sancto barbatiano presbytero & confessore. XXIII

Barbatianus presbyter cū timotheo pbytero de antiochia uenit romam:q sanantes egrotos multa miracula opabant. Quorū fama audiés galla placidia augusta: que tunc cū filio suo ualentiniano imperatore rauēne residebat: cuius eodem principe uenit romā ad predictos dei famulos usitandos. Honorio altero imperatore eiusdem filio tunc mediolani degente. Dū ergo regina romam puenisset: inuenit thimotheū pbyterū ad xpm migrasse. Barbatian⁹ uero in cemiterio sci calixti morabat occulte ieiuniis & orationib⁹ intentus. Qui ab augusta requisit⁹ & cognit⁹ rogatus est ab ea ut quandam eius ancillam oculog⁹ graue languorem patiēte sanaret. Cui ille sudariū suū misit: eiusq; tactu oculi ancille sanati sūt. Deinde gallogenem quēdā imptoris famulum: qui de scala cadens pedem ptriuerat libenter. Theodos⁹ quendam cecum illuminauit: & alia plura miracula fecit. Quē multis precibus augusta galla & filius ei⁹ ualētinian⁹ imperator secū rauennā duxerunt: ubi iuxta palatiū edificauit ecclesiā sci ioannis baptiste: & cenobiū monachoꝝ ꝑstruxit. Sed dum regina ecclesiā sci ioannis euange liste a fundamentis erexisset: quam in ei⁹ nomine ꝓsecrari uolebat: & affligeret multum eo q; nullas reliquias beati apostoli ibi ponendas habere posset: orantibus nocte barbatiano & regina: apparuit scō dei beatus euangelista altare thurificās: scūsq; pbyter regina que aliquātulū dormitauerat excitauit: que etiā euangelistā ꝓspiciens dū ꝑpius festinasset: ut pedes ei⁹ teneret: ipse diſparuit unū tn ex sandalibus i manib⁹ auguste reliq; t: quod ibidē repositū ꝓ magna reliqa cō seruat. Post hec dū theodorā quandā nobilem a fluxu sanguinis liberasset: & ob hoc il la uirg dei frequēter aret: ursiti⁹ uir ei⁹ zelotypie ipū duct⁹ barbatianū sūmo mane ad ecclesiam tendentē occidere uoluit: q educto gladio & erecto brachio ita detēt⁹ ē & fact⁹ imobilis: ꝙ nec loq potuit nec brachiū deponere: nec ide se mouere donec clara die in uēt⁹ peccatū suū cūctis ꝓfessus est. Quieuit aūt scūs i pace. 2. cal. ianuar. sepult⁹ i monasterio suo ab augusta galla & a scō petro archiepo: ubi & qescit miraculis coruscās.

¶De scā colūba uirgine & marty. XXIIII

Colūba uirgo passa ē in ciuitate senonen. sub aureliano ipatore: qui apud ipsam urbem residens uirginem ibi delatam ut christi anam teneri fecit: que dū sacrificare nollet: nec nubere: iussu impatoris adducta est ad locū publicum meretricum: ut omnib⁹ sibi illudere uolentib⁹ exponeretur. Ad quā dum iuuenis quidam lasciuus noie baruchan esset ingressus: ursa ferocissima de cauea fugiens illuc accessit: & ipm apphensum ad terram strauit: intendens in columbam: nutibus quodāmodo interrogans qd iuberet: sed ea mandante iuuenis sine lesione dimissus conuersus est. Vrsa uero ante ianuam se ponens: neminem ingredi permittebat quod audiens imperator ignem circa cellā accendi fecit. Vrsa autem iubente uirgine p tectum ascendens ausugit. Moxq; imber ab aphrico ueniens ignem extinxit. Quam aurelianus extra ciuitatem adductam decollari mandauit. Sepultaq; est apud senon. 2. cal. ianuarii.

¶De sanctis sauiniano & sociis episcopis & martyribus. XXV

Sauinianus: potentianus: & altin⁹ episcopi fuerunt ex septuaginta duobus discipulis christi missis a bto petro apostolo ad gallias predicandas. Vbi sauinianus primas totius galliarum prouincie constitutus uerbo & exemplo una cum sibi adiunctis sociis populum instanter docebat: & multa miracula faciebat. Sed dum apud senon. predicaret: rētus ab infidelibus pro christi nomine decollatus est: ibiq; tumulatus: cui succesit i epīcopatu potentian⁹: qui & ipse uerbo predicationis insistens: post modicū tempus martyrium passus est. Corpusq; ei⁹ auibus & feris expositum diuina gratia intactum permanens: a fidelibus recollectum una cū sauiniani corpore sepultum est. 2. calendas ianuarii: ubi multa miracula in egro tantium membris & obsessis a demonibus deus operabatur. Post quos passi sunt etiā sancti altinus serotinus & eodardus: sepulti apud martyres prefatos. Quorum omniū corpora postmodum a ceuilone eiusdē urbis antistite translata sunt in beati petri basilicam contiguam anno domini. 847. 7. cal. septembris tempor lotharii & ludouici & caroli imperatorum. Vbi audite sunt uoces angelice deo gratias agentes.

¶De sancto odilone abbate. XXVI

Odilo abbas cluniacēsis floruit tēpore othonis. iii. cui⁹ uitam scripsit ugo cluniacēn. qui aluernia natus militis filius: adhuc infans ioium mēbrorū impos ex egritudine factus incedere nequibat. Dum autem die quadam nutrix aliis intenta: eum iuxta ianuā ecclesie beate uirginis reliqsset: puer quasi diuio istinctu manib⁹ & pedib⁹ reptās ecclesiam intrauit altare petiit & se studens erigere ara; cōtigens sanitatē mox recepit.

Igitur in adoleſcentia ſua primo ſactus eſt clericus eccleſie ſancti iuliani miſs i aluernia: de hinc ſub ſacto maiolo abbate cluniacenſi monachus effect⁹ i ſancta conuerſatione quadrienio uiues: defuncto maiolo abbas a monachis electꝰ ē. Qui inter cetera ei⁹ ſanctitatis ſignia: nulla cura uel ſolicitudie potuit phiberi: qn quotidie celebraret: unde i extremis poitus adraldū monachū fecit calculare quot miſſas celebraſſet. lvi. anis qb⁹ mōaſteriū rexerat: quaſi de his a dño iuxta numeꝝ preciū recepturus. Pauperibus cōpatiens manu largiſſima tribuebat: ut etiam ſacris tpe ſacra uaſa: & coronas ab impatore oblatas eccleſie diſtraheret: & pecuniam ſuſceptā errogaret. Beatā quoq; dei genitricē in ſuma deuotiōe habebat: & uitā artiſſimā obſeruabat. Hic puerꝝ cecum a natiuitate illuminauit. ¶ Dum i. xl. ad mēſam ederet panem cinerib⁹ inuolutū: aquā a miniſtro i potum petiit: illeq; obtulit. Et dū ſanctus uini ſaporē guſtaſſet: miniſtrū q; ſibi uinum porexiſſet redarguit. Iterūq; aquam ſibi de ſōte allatam in uinū puerſam guſtādo cognouit. ¶ Apud ticenū latro uelamē altaris ei⁹ furatus uēdere ipſum nullatenus in foro potuit: & rediēs manū aridā repēte ſenſit: furtumq; reportās & uenia petēs oratione ſancti ſanitatē meruit. ¶ Dū odiolo ticenū ſeſtinaret: ſtumē itumeſcēs: quod cūcti uadare timebant ſine leſione cū ſuis trāſiuit: qđ dum quidā alii attentarēt uix euaſerunt. Se quenti nocte apud qđa hoſpitat⁹ eſt: ubi lucerna accenſa uento extinguitur: & dum uir ille odilonem ſuocaſſet celeſti luce tota nocte domus illuſtrat. ¶ Veniēs autem ad mōaſteriū ſci marcelli miſs fluuiū iundantē mirabiliter ſpetuoſuq; cū ojbus trāſuadauit & ceteris uſq; ad ſemora madeſcis: qđ etiam preter naturam fuit: aqua ſibi adhuc maiori miraculo uix uſq; ad talos attinxit. ¶ In mōaſterio ſancti martini apud ſtratā publicam recept⁹ cū omniū copiā ad ueſcendum exceptis piſcibus héret: piſces modicos alla tos benedixit & iuſſit apponi. Et cum eſſent multi diſcūbentes omnes inde abundāter refecti ſūt: & adhuc plurima ſupſuerūt. ¶ Rome etiā degēs apud mōaſteriū dei genitricis qđ ē in mōte aduentino dum uinū ſibi & ſociis habile deſuiſſet: uaſculū melioris uini ſibi oblatū eſt: de quo omnib⁹ abundanter i ſuſo cūctis ad ſufficiētiam fuit adeo ut nihil alicui defuerit neq; ſupererit. ¶ Apud tauriniū qdam febricitās dum aquam lotionis manuū odilonis collectā guſtaſſet pinuo a febre liberatus eſt. In monte iouiani pauperibus pegrinis ſitiētib⁹ obuiās uinum modicū qđ in flaſcone hēbat ꝓpinari iuſſit: & omnibus poru ſatiatis: uas poſtmodū plenū repertū ſuit. ¶ Imperator hēricus cuppā uitream damaſceo ope pulcherrime depictā ſibi preſentandā miſit: quā dum fratres mirarent nuncio adhuc pnte de manu uni⁹ caſu cecidit & ꝓfracta ē. Odilo igit timēs ne ex hoc impator ꝑa fratrē indignaret: fragmēta collegit & coſone ſuſa cuppā reitegra uit. ¶ Hic primus diuina reuelatiōe feſtum ꝑmemoratiōis defunctoꝝ poſt feſtiuitatem omnium ſanctoꝝ celebrauit: & toti ſuo ordini celebrandū idixit. Benedict⁹ papa decimus q eum multo honore rome ſuſceperat defunctus apparuit ioāni epo portuenſi dicens q; eterne pene dānatus eſſet: niſi odilo nis merita & oratiões obſtitiſſent. Sed tamē dudū in purgatorio cruciatus: ſpabat eius precib⁹ ad padiſum tranſire. Que dū ioannes eps abbati itimaſſet: odilo pro etiā pape per ſe ipſum orauit: & cūctis fratrib⁹ ordinis idem ipoſuit. Et poſt dies modicos elderberto monacho papa benedict⁹ appuit timiū fulgens: & maximo cetu mirabiliter eſplendēte aſſociat⁹. Qui odiolonis monaſterium ingreſſus eidē gras egit: aſſerēs ſe ipſi⁹ & eius ordis ſuffragiis a pēis purgatoriis liber tū. ¶ Ante fere qnquēniū finis uite ſue grauī morbo cruciatus eſt. Mortiq; ꝓxim⁹ diabolū ſibi aſſiſtēte terribiliter increpauit cur ante ſe uenire ꝑſumpſerat: moxq; malign⁹ diſceſſit. Sicq; ſacra ſumpta cōione ano dñi. 1048. etatis aūt ſue. 77. ordinationis uero ſue. 56. quieuit in pace. 2. cal. ianuarii.

¶ Eadē hora fratri gregorio monacho uelut ſtella ſplēdens apparuit: ſeq; ante cōſpectum dñi beata uita gaudere nūciauit. Cui⁹ corpus in ipſa eccleſia ſepultū eſt miraculis clarens: ¶ Hic plures elegātes ſmones cōpoſuit: qui a fratrib⁹ eius ordinis ſepius per annum leguntur.

¶ De circūciſione dñi noſtri. XXVII.

Circūciſio dñi nri caleñ. ianuarii. quattuor ex cauſis ab eccleſia inſtituta uidet uidelicet pp feſti na tiuitatis repetitionē: pp xpi aſſūptam circūciſionem: ꝓpter eius ſanguinis primā effuſionē: & ꝓpter nouī nominis poſitionē. ¶ Primo ergo celebratur propter natiuitatis dñi repetitionem. Nam iſtud feſtum ſproprie uocat octaua natiuitatis. Ná quia xpi natiuitas tendebat ad mortem. Ideo ſproprie octaua hēc dicit. Obſt⁹ enim ſcōꝝ ideo octaua hñt: qa ipſi tunc naſcuntur ea natiuitate que eſt ad uitam eternā quam octaua reſurrecti ōis ſignificat. Eadē ratione uidet q; natiuitas uirginis & ioānis baptiſte ſproprie octaua hñt. Similiter nec reſurrectio dñi: qa iam facta erat ipſa reſurrectio in re. Sed nota: qđ eſt octaua: ſupple ctiōis: ueneratiōis: deuotiōis: & figuratiōis

¶Octaua suppletionis siue repetitiõis est octaua natiuitatis:in q̃ supplem°:qđ min° i festo factũ fuerat.s.officiũ de pturiẽte:unde & oro & rnsoria diei ptinent ad puerperam uirginem:& officium misse in qua i qbusdã ecclesiis canat Vultum tuum ẽ. ¶Octaua ueneratiõis est octaua pasche: pentecostes: natiuitas dñe nre & ioannis baptiste. ¶Deuotionis ut cuiuslibet sci possunt fieri octaue. ¶Figurationis sunt octaue instituteꝫ de scis:que significant octauam future i eis resurrectionis:ut est octaua sci stephani:ioannis euangeliste: laurentii: & apostolorũ ẽ. Est ergo istud festũ nõ octaua natiuitatis prie:sed repetitio siue suppletio illius festi. ¶Secũdo pter a xpo assũptã circũcisionẽ: quã xps pter sex causas assũmere uoluit. Primo rone sui.s.ut ueram carnem assumpsisse ostenderet:ut ex hoc ꝓfunderet errorem manicheoꝝ dicentium: xpm corp° fantasticũ habuisse. Corpus eni fantasticũ nec mutilaꝫ:nec ex eo sanguis effunditur. ¶Secundo rone nri. Nam quia ſm augustinum Ois xpi actio nostra est instructio: ideo circũcisus est in carne:ut nos circũcidi debere mõstraret in mente:& etiã exterius in opere & ſmone. Circũcisio aũt nra exterior debet esse i habitu:ne sit notabilis. In ſmone ne sit reprehensibilis. Et in actione ne sit ꝓmptibilis:ut.s.circũcidat uisus a supflua uisione: auditus a supflua auditiõe ẽ. Interior autẽ similiter debet esse. In cogitatione ut sit scã. In affectiõe ut sit pura. Et i intentione ut sit recta:col°.2. Circũcisi estis circumcisiõe nõ manufacta in expoliationẽ carnis:sed circũcisione xpi. ¶Tertio rõne iudeoꝝ: ut ſexcusabiles essent. Si eni circũcisus nõ fuisset:iudei se excusare potuissent dicentes: dissimilis es patrib°:iõ nõ recipimus te. ¶Quarto rõne demonũ:ne mysterium icarnationis cognoscerent. Cum eni circũcisio sit contra peccatũ originale:crediđit diabolus & hũc similiter peccatorem esse. Eadem rõne uoluit marrem despõsatam habere:ut crederet diabolus ieſum a ioseph genitũ esse. ¶Quinto rõne pfecte iustitie adimpleđe. Sicut eni baptizari uoluit:ut oẽm iustitiam adimpleret:sic etiã circũcidi:ut eandẽ nobis humilitatem onderet. ¶Sexto rõne legis adipleđe siue approbande:quõ enim diceret:nõ ueni soluere legem:sed adimplere:si circumcisionem respuens ſtati a mandati solutiõe cepisset:ut dicit ambrosius. ¶Põt addi & septimo.s.octaua die circũcisus est:ut ſpiritu aliter innuat:qꝫ in octaua resurrectionis ab oi pena & miseria circũcidemur. Et hoc habet denotare circumcisio: que fiebat octaua die :ut quia mundi decursus ſex etatib° deuoluitur:septima etas morientium: octaua resurgentium:in qua pfecta erit circumcisio facta in carne nra: in qua omnes defectus & miserie precidentur. ¶Causa autem quare circũcisio data fuit:sunt ſex:que his uersib° continentur. Cauterium:ſignum:meritum: medicina:figura: Exemplum fuit olim circumcisio dura. ¶Tertio ꝓpter ſanguinis xpi primam effusionem. Hodie eni christus ſanguinem ſuum pro nobis fundere cepit: qui ipſum pluries uidelicet quinq; uicibus pro nobis effundere uoluit. Primo in circumcisione:quod fuit nostre redemptionis initium. Secundo in oratione:quod fuit nostre redẽptionis desiderium. Tertio in flagellatione: quod fuit nostre redemptionis meritum:qa liuore eius ſanati ſumus. Quarto in crucifixione:quod fuit nostre redemptionis ꝑfectũ: tunc enim que non rapuit exoluit. Quinto i lateris apertione:quod fuit nostre redẽptionis ſacramentum. Inde enim exiuit ſanguis & aqua:quod figurauit nos per aquã baptiſmi mundari debere:quod habet efficaciam a ſanguine xpi. ¶Quarto celebratur ꝓpter nouĩ nomis ipositionẽ: qa uocatũ est nomẽ eius ieſus. ¶Hoc autẽ nomen apparet mirabile in figura:i ſcriptura:& operatura. Primo in figura: figuratum eni fuit hoc nomen in ioſeph filio iacob:de quo dicit gen.41.ꝯ pharao appellauit nomẽ ei° ligua egyptia: ſaluatorẽ mundi:qꝫ aũt ieſus ſaluator interꝑetet :ondit matthei.i. Vocabis nomen ei° ieſum:Ipſe eni ſaluum faciet populum ſuũ a peccatis eoꝝ. Ioſeph igitur qui ſaluator a pharaone fuit appellatus:figurabat xpm:qa deo patre ieſus.i.ſaluator est nominatus: ut ſicut ioſeph a fratribus uenditus triginta argẽteis: egyptum.i.tenebras a temporalis famis oppreſſione liberauit:& populũ collecto frumento refecit. Sic ieſus ſaluator a iudeis emptus totidem nũmis:ſeculum iſtũ tenebroſum a ſpiritualis inedie tabeſactiõe redemit:& populũ celeſti pane hoc eſt ſuo ſacratiſſimo corꝑe ſatiauit. Et ſicut ille factus est dominꝰ egypti: & ieſus factus est iudex totius ſeculi. ¶Item figuratum est hoc nomen in ieſu filio num:qui alio nomine dicitur ioſue:qui fuit ſucceſſor moyſi i populi hebreorum ducatu: ut ſicut ille populuꝫ dei ꝑ deſertum educens: eundem ad terram ꝓmiſſam introducere nequit:qued ſucceſſor ei°ieſus adimpleuit. Sic ꝑ allegoriã moyſes quidem populo dei legem dedit:ipm autẽ ſaluare nõ potuit:nec ad ꝓmiſſam terram ui uentiũ introduxit:quod ieſus ſaluator moyſi ſucceſſor legis gre lator effuſo ſanguine ſuo ꝑfecit. Et ſicut ille aperto iordanis flumine populum ad terram ꝓmiſſam induxit: ſic & ieſus iſte patefacto baptiſmate : quod ad litterã in eodẽ fluuio habuit exordium i

xpo populū suum ad eternā gloriam imisit.
¶ Ite figuratum é i iesu sacerdote magno: q̄ post captiuitatē babylonicā populū in hierusalē reducens: templū reedificauit primo exdre. ¶ Figurabat eni iesum: q̄ est sacerdos ineternū secūdum ordinē melchisedech: qui post diaboli captiuitatē populū redimēs ad hierusalē celestē: que est mater nr̄a p̄ suum sanguinē reportauit: & r̄eplū militātis ecclesie ppter peccatū hoīs dirupte refecit. ¶ Secundo in scriptura: hoc est ineffabile nomē domini: q̄d grece dicit tetragrámato: a tetra q̄ est. iiii. & gráma littera &. on. deus: quasi deus. iiii. litterarū: q̄d in lamina aurea dei precepto sculptū: in fronte sūmi sacerdotis pendebat. Et cū inter. x. nomina hebraica: quibus deus nominat̄ est: nullum repiatur. iiii. litterarū: q̄d non sit plurimū uel pauciorū: solum hoc nomen iesus: in hebreo. iiii. litteris inscribitur. Ioth: he uau he. His enī litteris nomen dei ineffabile tetragrámatō scriptum fuit: que. iiii. littere ī lingua nr̄a sonāt principium uite: passionis iste: quasi dicat: q̄. iste iesus est pricipiū uite: passionis. i. p passioné. Cum enim hebreoꝝ grámatica prepositionib⁹ careat: loco prepositionū: que feruiunt actō casui: ponūt genitiuū. ¶ Tertio in opatura: unde dicit petrus rauēnas. Hoc est nomē: q̄d dedit cecis uisum: surdis auditum: claudis cursum: ꝑmonem mutis: uitam mortuis: totā q̄ diaboli potestatē uirtus hui⁹ nis nomis de obsessis corpibus efugauit ꝛc.
¶ De carne aurē circūcisiōis domini dicit: q̄ angelus eam carolo magno detulit: & ipe eam aquisgrani in ecclesia beate uirgis collocauit: quam postea fertur trāstuliste carosium. Nunc aūt dicit esse rome: i capella laterañ: que dicitur scālcōg: unde ibide scr̄iptum legit. Circūcisa caro xpi: sandalia clara. Ac umbilici uiget hic precisio cara.

¶ De scō basilio epo & pfessore. XXVIII.

Asilius epūs & doctor grecoꝝ: cuius uita amphilochius iconi epūs cripsit: de cesarea capadocie oriundus: septēnis a parentibus studiis philosophie tradit⁹: studuit apud athenas: cum gregorio nazanzeno: & iuliano & libanio in doctrinis grecis. Cūq; in scripturis illis ad sensum suum creatores inuenire non posset: eidem nocte oranti quidam splendor illuxit: & induxit eum ad plustrandum totius religionis scripturam. Profectusq; in egyptum: sacraq; litteraꝝ studio se exercitās: tā mente christianus: reuersus i greciam: multis philosophis uiam salutis ostendit. Inter quos eubolū preceptorē suū disputantem redarguit. Cum quo triduo sine cibo cōtinue pmanens: secūq; de diuinis cōferens: eum conuertit. Qui omnibus suis pro xpo errogatis uenerunt antiochiā: ubi & libanio sophiste & discipulis ei⁹ xpm predicauerunt. Inde uenientes hierusalē episcopo maximino baptismū petierūt: qui eos se cum duxit ad iordanē. Dūq; basilius signuꝝ fidei a deo peteret: uenit super eos lux imēsa sicut fulgur & colūba ex fulgure descendens turbauit aquā & auolauit. Ibiq; baptizati antiochiam reuersi sunt: ubi sub meletio episcopo basilius diacon⁹ ordinat̄. Deide uenerūt cesaream: ubi eusebio episcopo diuinit̄ reuelatur: basilii sibi i episcopatu succedūq; nō multo post eo decedēte factum est. ¶ Quāte sanctitatis extiterit iste sanctus effrem eremite in uisu mōstratū est: uidit eni in extasi positus colūnam ignis: caput cuius ad celum ptingebat: & uocem desuper audiuit: q̄ talis esset magnus basili⁹: ueniens ergo ad ciuitatē die epiphanie: ut tātum uirū uideret: cum ipm pspexisset in pontificali apparatu: & cōitiua clericoꝝ uerabiliter procedētem: despexit eū admirans hominem tanto honore & constipatiōe positū ee colūnam ignis. Quod basilius per ipiritum cognoscēs eum ad se accersīt: de cogitatiōe redarguit: uiditq; effrem lingua ignea loquentem p os eius: & cōpunctus ueniam petiit. Cūq; ab eo petiuisset: quateus ut grece loqueret: quā linguā penit⁹ ignorabat: sibi a deo impetraret: quis difficile uideret: basilius pro eo orauit: & consesti grece loq cepit. ¶ Eremita quidā alius pontificaliter p cedentem basilii cōrēpsit: arbitrans q̄ in tali pōpa plurimum delectaret. Cui de celo uox facta est: q̄ ipse magis peccabat ex delectatione quā habebat in palpando caudam catte sue: q̄ basilius in omni apparatu suo.
¶ Valens impator fautor arrianoꝝ ecclesiā quandā catholicis ablatā ꝓtulerat arrianis: ad quem uir sanctus accessit: & ipsum de einiquitate magnanimiter redarguere cepit. Cuius post multa uerba impator pcessit: ut amore catholicoꝝ remoto: ipse ſp̄ in iustitia inter ptes iniam terret. Episcopus uero conuocatis ptibus iussit: ut tores ecclesie claderentur: & utriusq; ptis sigillo muniretur: & ad quoꝝ orationes aperent sua eet. Quod cum omnib⁹ placuisset: orantibus arrianis per triduum ianue sēp eisdem clause manserunt. Tunc basilius pcessione ordiata uenit ad ecclesiam: & facta oratione leui ictu baculo suo fores tetigit dicens. Tollite portas principes uras ꝛc. Et continuo aptis ianuis: reddita est ecclesia catholicis. Cuꝫ impator basilium: nec munerib⁹: nec precib⁹: nec cōminationib⁹ corrumpe posset: ut dicitur in tripita: dum iniam de ipsi⁹ exilio scribere uellet fractis trib⁹ calamis succesiue: ipse tremorē magnū icurrit: & sic chartā fregit:

& a scribenda sententia destitit. ¶ Nobilis quidam noie heraclius filiā ei⁹ unicā deo uouerat: in cuius amorem instigante diabolo unus ex seruis exarsit: & ipossibile uideas: ut ad amplex⁹ filie dñi sui posset accedere: cuidam mago pecuniam magnā promisit: si taliter ageret: ꝙ puella sibi cōsensum pberet. Qui scriptam epistolā ad diabolum iuueni tradidit: & ut nocte inter sepulchra gētiliū accederet monuit: & demones uocaret: atq; chartam in aere exaltaret: & sic demonibus sibi apparentib⁹ obediret. Que dū iuuenis pfecisset: adest princeps tenebraꝝ cū multitudine demoniorū: & lecta epistola iuuenem iterrogat: si xpm negare patus erat: Qui dū xpo & xpiane fidei abrenunciasset: & abnegationis sue chirographū diabolo tradidisset: princeps demoniorū spūs fornicatiōis ad puellā misit i amorem iuuenis inflāmandā. Que dudū uexata miserabiliter clamare cepit: & patri dicere: ꝙ aut ipsam suo i ptugē traderet: aut seipsam occideret. Pater igitur anxius & filiam pdere dubitans: de filio amicoꝝ ipsam suo suo manumisso in uxorē dedit: & maximā dotem pcessit. Et dū dudū ssimul pmanerent: aduertit uxor: ꝙ uir su⁹ nec se signabat: nec ecclesiā introibat. Et dū huius cām sollicite p dies plurimos requisset: quis dudū sibi ueritate negasset: eidem tādem cuncta que sibi ptigerant enarrauit: & puella supinde basilium pstendū adiit. Qui puerū uocans: & oia ab eo audiens: iterrogauit: si ad xpm redire uellet. Cui ille respondit: ꝙ uellet libenter: sed non poterat: qa abnegationis sue chirographū diabolo fecerat. At scūs eum in dño pfortauit: & cruce signatum p triduū inclusit: postea eū uisitauit: q magnas demonum infestatiões se pati dicebat: eo ꝙ ipm lapidātes chirographū sibi ostēdebāt. Cui ille dans escam modicā: iterū eum signauit: & inclusit: ac p ipso iugiter deum orauit. Et post aliquot dies iterū ad eum ueniēs: ab eo pcepit: ꝙ clamores eorum a longe audiebat: eos tñ nō uidebat: ite rūq; ipsum reficiens abiit: & p eo orauit: & die qdragesimo rediens audiuit: ꝙ uiderat sanctū p se pugnantē: & diabolum uincentē. Quem basilius educens: uocato clero & populo. & factis letaniis: puerū i ecclesia ducebat: qué demones ab alia pte trahebāt. Tūc clamante puero: basilius demones increpauit: eosq; dudū ꝙuerentes effugauit. Et dū ipse cū oi populo in oone pseuerassent: ecce scriptum iuuenis p aera in manib⁹ basilii sōuolauit: quem ille iuuenī ostensum lacerauit: & absolutum ac cōicatum & bene instructum uxori restituit. ¶ Mulier quedaꝫ oia peccata sua in scedula scripserat: & eam basilio dederat: supplicās ut pro se oraret: ut deus sibi peccata dimitteret: qui dum p ea orasset: oia peccata preter unum grauiꝫ de charta deleta sunt. Quā basilius ad effrē eremitam misit: ut eius oratione & peccatū illud deleri posset. Tunc effrem eam ad basilium tāq; sanctiorem remisit: & ut ueniēs sestinaret admonuit: eo ꝙ dubitabat: an ipsū uiuum inuenire posset. Rediens ergo mulier uirum dei defunctū repperit: qui iam ad tumulum portabatur. Et dū lamentabiliter fleret: & scedulam supra corp⁹ defuncti posuisset: iteꝝ eam aperuit: & peccatum deletum aspexit. ¶ Dum aūt scūs dei egrotaret infirmitate: qua & decessit: quidam probus medicus iudeus ioseph noie eum uisitabat: quem sanctus se conuersuꝝ preuiderat. Sed dum in extremis positus esset: Ioseph ex motu pulsus & aliis indiciis: quem eo die moriturum nouerat: famulis secreto nunciauit: & ut necessaria sepulture pararent pfuluit. Quod sanctus p spiritum audiens: hoc esse futurum eo die oino denegauit: & ioseph alter esse ipossibile pstāter affirmauit: asserēs se uelle mori: nisi basili⁹ eo die sole occidēte occūberet. Tunc sanctus eum iterrogat: si uult mori peccato & uiuere christo: si die sequenti usq; ad sextam horam superuiuere: quod & ioseph se factuꝝ spondet. Beat⁹ aūt basilius quis naturaliter illico moriturus: oratione non tantum mortis inducias q̄ conualescentiam a xpo impetrauit: & usq; i crastinum ad horam nonā superuixit: manēq; hora tertia de lecto surrexit: ad ecclesiam p priis pedibus accessit: & ioseph conuersum baptizauit: & rediens ad lectum hora nona spiritum feliciter emisit cal. ianuarii tēpore impatoris gratiani: sepultusq; est i ecclesia sua. ¶ Hic contra eunomium ſligines elaborauit libros. De spiritusancto uoluīe egregium. In exameron homelias nouem. Epistolas breues: uariosque tractatus. Ad eucritas epistolam unam. Ad nicopolitanos epistolam unam contra hereticos. De incarnatione domini librum unum. Vitam balaā & ioſaphath. Contra iulianum apostatam libros fortissimos. De generibus peccatorū inquisitionum librum unum. De fide catholica ad amphilochum iconii epm libꝝ unū. Scripsit etiam regulam monachorum: quā uenit armeni: & alia multa opuscula fecit.

¶ De scā martina uirgine & martyre. XXIX

MArtina uirgo & martyr rome ex patre cōsule nata: ibidemq; sub alexandro imperatore passa est. Que ab eo ut christiana ꝓhēsa: ad apollinis sacrificium inuitat: Et dum orasset: pars templi cum idolo cecidit: & demon per aera sicut fumus clamans euanuit. Quam alexander alapis cesam ab

octo uiris binatim sibi succedentib⁹ uncinis ferreis attrahi fecit. Qui uidentes quattuor angelos uirgine cõfortantes conuersi sunt: ꝑpter qđ & ipsi suspẽsi:& unguibus lacerati:demũ decollati martyriũ consumauerũt. Deinde uirgo xpi suspẽsa:& post hoc in quattuor palis extẽsa gladiis concidit:sed celoribus subito decedẽtib⁹ carceri tradit⁹: ubi ab angelis uisitata confortat:& celesti cibo reficit. Indeq; educta in tẽplo artemidis statuitur:& immolare ꝑpellit. Sed corruẽte idolo & fugato demone iteꝝ circa mãmillas un guibus laniat. Iterũq; carceratur. Deinde i amphitheatrũ ducta bestiis subiicit. Cuius pedibus leo ꝑcidit mãsuete. Et dũ ide leo ecta fuisset: ide leo mox eumeniũ alexandri cognatũ interfecit. Iteꝝ p⁹ duos dies suspẽsa: & ungulis rasa:at⁹ decaluata est:eo q̃ uirtutem maleficioꝝ capillis esse putabat. Et dum in tẽplo cei recluſa fuisset sola:idolo corruente:audite sunt uoces angelo⁹ ꝓcinentium a paganis. Quod impator ꝓpiens:ipaꝫ extra urbẽ ductam iussit decollari. Et facto maximo terremotu .xxx. gentiles conuersi sunt. Cuius corpus calixt⁹ papa cũ suis clericis sepeliuit cal. ianuarii.

¶ De scõ cõcordio presbytero & mrẽ. XXX

COncordius presbyter & martyr passus ẽ spoleti tpe antonini ipatoris. Hic ex pre gordiano xpiano rome ort⁹:a sancto pio urbis epo presbyter ordinat⁹ & doctus ẽ. Qui cũ uia salaria habitaret apud sanctũ eutycẽte:tentus a torquato cõsule:qui uexabat spoleti:cũ xpm cõfiteretur:& sacrificare nolle:carceri tradit⁹ est:ubi a sanctis eutycete & antimo epo amicis torquati de ei⁹ cõsensu uisitatus & cõfortatus fuit. Inde eductꝰ equuleo suspẽditur & torqueꝫ. Et dum constanter in fide pꝛsisteret:iteꝝ carceri mancipat:& fame triduo macerat. Nouissime cũ statue iouis eidẽ i ergastulo pientate thurificare renueret:a duob⁹ satellitib⁹ ibidẽ decollat cal. ianua. Sepult⁹ i loco ubi aque plures emanãt:iuxta citatẽ spoletanã.

¶ De scõ alinachio martyre. XXXI.

ALmachius martyr rome martyrium passus est. Qui cũ sacrificã ib⁹ gẽtilib⁹ diceret:hodie octaue dnici diei sunt: cessate a superstitiõib⁹ idoloꝝ:iubente urbis ꝓfecto captus:& a gladiatoribus occisus est. cal. ianuarii:ut dicit in martyrologio adonis.

¶ De scõ fulgẽtio epo ruspẽsi. XXXII.

VIgentius epꝰ ruspẽsi: ex patre fulgentio & matre marchiana nobilibus i ciuitate toleto hispanie natus ẽ. Qui grecis & latinis litteris non ꝓdiocriter erudit⁹ in annis iuuenilibus a fausto epo in exiliũ relegato monachalẽ habitũ suscepit. Hic primo ab arrianis multas insidias & pꝛsecutiones ꝓssus & aliquãdo duriſſime cesus ẽ. Deinde effect⁹ abbas mõasterii sui: eadẽ arriana peste creſcẽte ab eodẽ cenobio effugat⁹:sed auxiliante xpo post tẽpus aliqđ reductus in ẽpm ruspẽ electus fuit. Qui uerbo & exẽplo populũ suũ docẽs:ad desensionẽ catholice ueritatis:multa opuscula cõtra arrianã heresim ꝓpiauit. Propter qđ ab arrianis in insula sardinie cum .60. catholicis epis relegatus:demũ ad ecclesiã suam reuocat⁹:qua si per annũ ante obitũ suum epatui cessit:& ad monasteriũ suum rediẽs:ibidẽ nõ ut abbas:sed ut simplex monachus annũ ultimũ uite sue exegit. Ibiq; plen⁹ sanctitate humanitatis debitũ soluit cal. ianuarii:epatus sui anno⁹. xxv. uite uero sue anno .63. Hic iter cetera uite sue artiſſime recoleda carnes aut uinũ:nulla unq necessitate uel infirmitate gustauit. Floruit aute tpe gelasii pape: & anastasii primi impatoris. ¶ Hic dina & humana litteratura pꝛstantiſſim⁹:aduersus fastum elegans scripsit uolumẽ. Cõposuit tractat⁹ & homelias multas plurimosq; smões. Scripsit & fabulas allegorica:libro qđ mythologiaꝫ uocabula intitulauit. Hec sigibert⁹.

¶ De scõ fulgẽtio epo utruculan. XXXIII.

VIgentiꝰ epus utruculan uir timie scitatis fuit. Qui dũ rex goto rum totilas ad ptes suas accederet:eidẽ per clericos suos exenia mittit:ut eius insania mitigaret. Que rex ut uidit:spreuit: suisq; hominibus iussit:ut epiſcopũ sub omni feritate pstringerent:eiusq; examini reseruaret. Quẽ feroces gothi detentũ circũdantes:eũ i uno loco stare preceperũt:sibiq; i terra circulũ designauerũt:extra quẽ pedes tendere nullo modo auderet. Cũq; in sole nimio estuaret:nec circulum exire presumeret:repẽte tonitrua & corruscatiões:ac pluuia nimia erupũt:adeo ut custodientes eum imẽsitatem imbris ferre non possent. Et cũ fundatio nimia ubiq; fieret:intra designationẽ circuli ꝓtra quã uis dei stetit:ne una quidem aque gutta descendit. Quod duꝫ regi nunciatũ fuisset: quẽ primitus insatiabili furore sitiebat: postmodũ reuerendiſſime pꝛtractauit: & cũ honore ad ꝓpria remisit. Hec gregor⁹ .3. dial. ca. 12.

¶ De scis triginta martyribus. XXXIIII.

TRiginta milites xpiani rome uia apia martyrio cor9ati sũt. Quos diocletianus imperator simul detentos:capitali sententia condemnatos:decollari fecit. Sicq; coronam martyrii percepunt cal. ianuarii.

¶ De scõ macario abbate alexãdrio. XXXV.

MAcarius alexandrin⁹ abbas: ut habet i historia tripartita: fuit i deserto de scythi: ad differentiā alteri⁹ macarii egyptii: antonii discipuli: q fuit i thebaide: de quo dicef .18. cal. februar. Hic descēdens de scythi: intrauit dormire in monumēto: ubi sepulta erant corpora paganoꝝ. De quorum uno sibi puluinar sub capite strauit. Demones aūt ut ipm terrerent: uocabant q̄si muli erem ad balneū inuitantes: & alter demon sub ipso: tanq̄ ex mortuo illo rndebat: se uenire nō posse: quia peregrinū super se habebat. Macarius aūt in nullo territus corpus tundebat dicens: q̄ iret: si posset. ¶ Appuit sibi diabol⁹ aliqn cū falce messoris: uolens q̄ eū ferir nō potuit. Dixit q̄: ab eo multā ui olentiam patere: quia sibi ꝑualere nō poterat. Nam quicquid macarius faciebat: & demon: si uigilabat: ipse nunq̄ dormitabat: si ieiunabat: ipse penitus non comedebat: ueꝝ in sola humilitate ipm excellebat. ¶ Vexatus a tētationibus carnis: faccū magnum habrene deferebat: & interrogatus a theosebio quid faceret: rndit: q̄ se uexantem uexabat. ¶ Vidit alia uice diabolū habentē in uestē perforata ampullas multas: quas dixit esse tētationum ꝑcies: & q̄ ibat potioare frēs: Ita ut si uni aliqua eaꝝ nō placeret: aliā porrigeret. Et cū rediret: macario interroganti quō fecerat: rndit: q̄ omnes ſcificati erant: ꝑ ter quēdam theotiscū: qui sibi ꝑseuerat. Surgens: q̄ macarius illuc iuit: illumq; fratres tētatum inuenientes cōuertit. Et post hoc iterum demonē eundem repertum interrogat: quō se frēs habebant: qui rndit: q̄ male: & quod plus erat: unū acq̄stum amiserat: qui sanctior aliis fact⁹ erat. ¶ Dū caput defuncti reppisset: & orasset: interrogauit q̄s esset: q̄ rndit: se fuisse paganū. Interrogat⁹ ubi erat aīa sua: rndit: q̄ in inferno in tanto ꝓfundo: quantū distat celū a terra. Additq̄: q̄ adhuc ꝓfundiores sunt iudei. Et ultra hos profundiſſ mi sunt falsi xp̄iani: qui sanguinē cognitum puipendunt. ¶ Ambulans aūt ꝑ ꝓfundam solitudinē: ad quodlibet miliare arūdinē figebat: ut postmodū redire sciret. Et cū iam nouem dietas feciſſet: eas oēs diabolus collegit: & ad caput eius dormientis posuit: unde ad redeundū plurimū laborauit. ¶ Fratri cuidā longe tentato: q̄ in cella sua inutiliter permaneret ꝓsuluit: ut cogitationibus illis sic responderet: q̄ saltem pro xp̄i amore celle parietes custodiret. ¶ Duꝝ cuilicem se pungentem occidiſſet: & ex eo sāguis exiſſet: redarguens se q̄ ꝓpriam iniuriam uindicasset: nudus sex menses i deserto mansit: & inde a scabionibus laceratus exiuit. Post hec clarus uirtutibus in pace quieuit quarto nō ianuarii. Hec in uitis patrū.

¶ De scis argeo marcesso & marcellino martyribus. XXXVI.

ARgeus marcesſus: atq; marcellinus puer fratres: passi sūt i ponto ciuitate tomis. Qui marcellinus sub licinio principe: inter tyrones ꝓhesus: cū nollet militare: dicens se xp̄ianum nulla ratiōe debere terreni principis ascribi militie cesus ad mortē: & diu in carcere macerat⁹ ē. Et dū sic detinetur in uinculis: & argeus ac marcesſus fres eius ipm uisitasſent: & ipi deprehēsi: q̄ xp̄ani essent: coguntꝫ idolis imolare: cum essent inter milites ascripti. Sed nō cōsentientes a tribuno suo decollati sūt. Marcellin⁹ uero in mari mersus martyriū cōsumauit: q̄ passi sunt. 4. nō ianuarii. hec ado.

¶ De scō antherio papa & mr̄e. XXXVII.

ANtherius papa & martyr: natiōe grecus: ex patre romulo: pōtiāo pape i epōpatu succesſit: & sedit annos. 5. mensem. i. dies. 21. Hic ꝓstituit: ut epi maxime utilitatis uel necesſitatis cā possint träsferri de sede i sedem. Hic q̄ gesta martyꝝ a notariis diligenter exq̄sit: & i ecclesiis recōdidit legēdas. Et hic sub maximino augusto martyrio coronat⁹. Sepult⁹ q̄ ē cū collegis suis i cemiterio calixti: uia apia. iii. nō ianuarii. Et cesſauit episcopatus dies. viii.

¶ De scā genouefa uirgine. XXXVIII.

GEnouefa uirgo pisien anno. vi. martiani ipatoris claruit: ut ait sigibert⁹. Hāc puellulā dū in domo paterna sanctus german⁹ parisien epūs: uadēs ad synodum cō ſpexit: ꝑphetico ſpiritu ꝓnūciauit: eā maximā in scitate futurā: eāq; tūc de pudicitia docēs ad ꝓpositū uirginitatis scitauit. ¶ Dū aūt die quadā ꝓhibente matre oīno ad ecclesias ire uellet: & mater ipas alapa pcuſſisset: subito lumē oculoꝝ amisit. Quod puella uidēs: & matri condolēs: ac reā se crimis te mordens: aquā de puteo hausſtam inuocato xp̄i nomine oculis genitricis ſfudit: & mater ꝑfectim recupauit usum. Dū aūt in xp̄i uirginem dedicata fuisset: & ieiuniis ac oratiōibus uacaret: ex longa carnis tabefactōe lepra incurrit: quā pluribus annis patiēter ꝓtulit: sed demū a xp̄o mundata est. Et dum sci dionysii basilica fabricaret: & calce desicciente oparii laborare nō possent: & ex hoc dieb⁹ multis uacare ab ope necesſe esset: ora tiōes uirginis effusa: camera quam existimabant uacuā adierunt: & eā calce miraculose plenam inuenerunt: & sic in edificio ꝓcesſerūt. ¶ Sed & sitiētibus operariis uirgo cuppam uini porrexit: de quo refectis omnib⁹:

usq; ad ꝓpletam eccleſiam nō defecit. Multos ab imūdorum ſpūum oppreſſione liberauit: & aliis inſignib⁹ miraculis renitēs: in pace quiit. 3. non ianuarii apud ſanctū dionyſium ſepulta.

¶ De ſcō petro aulano martyre. XXXIX.

PEtrus martyr paſſus eſt in citate aulana tpe diocletiani & maximi impatoꝝ alio nomine balſam⁹ uocat⁹ eſt. Hic a preſide ſeuero tētus: dum ſe xp̄icolā confeſſus eſſet crucis ſupplicio affixus: interēptus eſt: uere petri apoſtoli effectus heres nomīis ac imitator paſſionis. Cui⁹ paſſioné tranſtulit anaſtaſius apoſtolice ſedis bibliothecarius: ut ſcribit frater uicentius: qui paſſus eſt. 3. non ianuarii.

¶ De ſancto daniele martyre. XL.

DAniel leuita & martyr padue qeſcit corpe in eccleſia cathedrali. Quod qdē hoc modo reptum ē.

¶ Anno enī dñi. 767. hic ſanctus appuit cuidā ceco i tuſcia exiſtēti mones: ut ſi illumiari uellet ad corp⁹ ſuū uiſitandū paduā accederet: eq; danielē martyrē nominauit. Qui paduā ueniēs & nihil de ſcō inuenire ualēs: eo q; ciuitas a longobardis nuper dieb⁹ illis euerſa fuerat: & diruptis eccleſiis legende ſcōrū diſpiciē: ſe de lusum putauit. Et dum i eccleſia ſcē iuſtine oraret: eidē ceco ſanct⁹ daniel denuo appuit & ipſum illumiauit: ac locum ſepulture demōſtrauit. Illeq; cōtinuo epō ioanni & abbati ſcē iuſtine: tam miraculum q̄ uiſa nunciauit. Qui congregato clero & populo: locum effodiētes: corpus martyris ſueneruṫ: iacens ſup ligneā tabulam ad inſtar ſue longitudinis ſupinū & extenſum: hñs ſup ſe aliam marmoreā tabulā eiuſdē longitudis cū inferiori cōfixam clauis: uidelicet ferreis enormib⁹: capur martyris: pedū & uentrem: ac oſa tranſſodientib⁹ mēbra: & binas tabulas colligētibus: que oſa qualiter a gētilib⁹ paſſus fuerat: ꝛeuidētī oſtenderunt. Sanguis uero a corpe diffuſus ita recens i tabulis apparebat: acſi tūc ex uulneribus ſtillaret. Et ex parte exteriori ſculpt⁹ titulus legebatur. Hic requeſcit corp⁹ ſci danielis martyris & leuite. Quo autē tpe uel qua die ſeu ſub quo paſſus fuerit iudice aliter ignorat. ¶ Leuates igit inde corp⁹ ad eccleſiam maioré dei genitricis tranſtulerunt: & ibidē honorifice condiderūt: ubi & qeſcit miraculis fulgens. Et quia paſſionis eius feſtum ignotum eſt: feſtum ipſius martyris agit padue die: qua corpus eius inuentum eſt: uidelicet tertio noñ ianuarii.

¶ De ſancto theogene martyre. XLI

THeogenes martyr filius epi xp̄iani: paſſus ē ſub licinio imperatore in cyzico: que erat prima ciuitas helleſpōti. Qui ꝓprehēſus & perductus ad legionē: que dicebaṫ ꝑa traiana: dum ſe xp̄ianū pfeſſus eſſet: in qr tuor palis extēſus: & fuſtib⁹ ceſus ē diuti⁹: donec. 18. centuriones ſup eum mutarent. Deinde in carcerem miſſus & in neruo extēſus: quattuor q; clauis p̄fixus ē: ubi ab ipſo xp̄o cū ſanctoꝝ multitudine ſibi appentib⁹ confortaṫ: quos & ipſi cuſtodes audierunt p̄ſallentes. Inde educt⁹ & tribuno ſuo preſentatus: iuſſus eſt ab eo in mare mergi. Sed dū mergeret: lux maxima ſuper eum refulſit: que oculos mergentiū excecauit. Poſtq̄ aūt ipi ad chriſti fidē conuerſi fuerūt: & baptiſmū ſuſcepunt: poſt dies. 9. lumē eis reſtitutum eſt. Corpus autē martyris a fiuctibus ad littus iactatū: & a xp̄ianis reptum: ſepultum ē iuxta muros ciuitatis in ulla: que dicitur adamāti. Qui paſſus ē. 2. noñ ianuarii.

¶ De ſanctis priſco priſciliáo & benedicta martyribus. XLII.

PRiſcus preſbyter: & priſcilian⁹ clericus: atq; benedicta religioſa rome martyriū paſſi ſūt. Qui ſub impatore iuliano apoſtata: xp̄ianoꝝ imaniſſimo p̄ecutore ꝓprehenſi: & i confeſſione noīs xp̄i: gladio triūphū ipleuerūt. 2. noñ ianuari. hec ado.

¶ De ſancta darſoſa martyre. XLIII.

DArſoſa martyr rome paſſa ē tēpoꝛ decii ceſaris. Que fuit uxor ſancti fabiani pape & martyris. Qui diuinit⁹ p colūbam electꝰ: ut in ei⁹ paſſione dicet. xiii. cal. februarii: uxorem dimiſit. Et poſt eius martyrium darſoſa ſanctiſſima in caſtitate pmanens: primū exilio relegaṫ. Deide a prefato principe capite iuſſa ē puniri. 2. noñ ianuarii. ut dicit in martyrologio adonis.

¶ De ſcis aq̄lino & ſocijs martyri. XLIIII

AQuilinus: geminus: eugentius: martianus: quint⁹: theodorus: & triphoni⁹ martyres: apud aphri cam ſub p̄ſecutione uandalica p̄ clariſſimo martyrio coꝛōati ſūt 2. noñ ianuarii: ut dicit ado.

¶ De ſcō ſymeōe mōacho & ꝓſſore. LXV

SYmeon monach⁹. 40. ānis apud antiochiā in colūna quadā concaua ſtetit icluſus: mira uite ſcitate & penitētia clarēs. Hic a ſcō timoteho abbate: primū monachus factus ē. Semel i hebdomada cibū ſūmens: paūe uidelicet ſolum aut herbaꝝ radices cum aqua tantū. Funeq; colligaṫ adeo corp⁹ artauit: ut carnes ei⁹ circa ligaturas

putrefierent:uixq; iussu abbatis hoc sentiẽtis se solui pmisit.Deide relicto monasterio ad desertum accedens:i puteo sicco plurib⁹ annis mirã penitentiã egit.Postea in colũna .xx.cubitoꝝ sibi a populo ꝑpe ciuitatẽ edificata:reliquo uite sue tpe uidelicet annis.40 pmansit:& adeo artissimã pniam egit:ꝙ femur ipsi⁹ putrefactũ ẽ ex nimia tabefactõe. Anno integro sup pedẽ unũ imobilis stetit. Multa quoq; miracula de⁹ p ipm ostendit.

¶Nã cũ popul⁹a dracone igentissimo uexaret:ofone scã:dũ draco ipetu nimio uersus ciuitatẽ mouereť:grossissimo ligno oculos ei⁹ itrante:& oculo draconis erupto: draco uelocissime rediens:desta petiit:sicq; populũ ab ei⁹ isestatõe liberauit.¶Mulierẽ que i potu ꝓpentẽ trãsglutierat:ꝓpentẽ euomere fecit.Et piclitanti populo nimia siccitate:aquã abũdãter ꝺ terra pduxit.Sicq; i colũna manẽs post uitã mirabilẽ stãdo spiritũ emisit.Quẽ abbas antoni⁹ ueniẽs uisitatũ:duinẽ prio stantẽ reppit:orare putauit:sed accedens ppi⁹:illũ migrasse cognouit: & sepe liuit.In cui⁹ exeqis aues circa corpus uolitantes:qsi uocib⁹ eum deflebãt. Sepultusq; est apud antiochiam miraculis clarens:quieuit autem in .x. die nõ ianuarii.

¶De scõ heleſporo papa & martyr.XLVI

Heleſpor⁹ papa & martyr natiõe grec⁹ ex anachorita:sixto primo pape i ẽpatu romano successit:& edit ános.ii.mẽses.5.dies 2.Hic ꝓstituit:ut missam ante tertiã nullus ꝓsumeret canere:q̃ hora dñs nr ꝓm eũ geliũ marci ascẽdit i crucẽ.Et in missaꝝ solẽniis dieb⁹ celeberrimis hymnũ angelicu;5 decãtari ꝓcepit.Et i natale dñi tres missas istituit celebrãdas.Primã i galli cãtu iã nocte media ꝓmãte:qñ xps i bethleẽ nasci diguatus est.Secundã illucescẽte aurora:qñ i cunabulis adorat⁹ ẽ a pastorib⁹.Tertiã i hora diei tertia:qñ illuxit nobis dies redẽptionis nre.Hic etiam ꝓstituit.7. hebdomadis añ pascha potissime oẽm clerũ ab esu carniũ & i ieiuniis abstinere:ut sicut discreta debet eẽ uita clericoꝝ a laicoꝝ ꝙuersatione:sic & ieiuniũ.Has aũt.7.hebdomadas oẽs clerici nõ i delitiis ieiunẽt.Et hic sub antonino ipatore martyrio coronat⁹.Sepult⁹ est cũ frib⁹ suis in uaticãno iuxta corp⁹ bꝛi petri nõ ianuarii.Et cessauit ẽpatus dies septem.

¶De epiphania dñi nostri. XLVII

Epiphania dñi triplici miraculo decorat⁹.Hodie enĩ magi xꝑm adorant.Ioánes saluatorẽ baptizat:& aquã in uinũ dñs i nuptiis mutat.Pro quoꝝ utro meruit ẽpiphania nomiari:ab epi quod est supra: & phanes apparitio:qsi supna apparitio. Stella enĩ desup apparente xps magis demõstratur.Et colũba ꝑspsancti desup descendẽte iesus baptizatus dei filius patris uoce inclamatur:& aqua in uinũ miraculose tranimutata:xꝑi iesu gloria manifestat.Hoc autem annoꝝ reuolutione factũ est.Nam xps diem .13.a magis est adoratus.Deinde annoꝝ.30. & totidem diebꝰ est in iordane baptizat⁹.Et post hec anno reuoluto eodẽ die fuit ad nuptias ioánis euangeliste inuitatus:ubi aquã diuina potentia cõuertit in uinũ. Sed quia i hoc festo ecclesia principaliter insistat circa magoꝝ adorationẽ:iõ & huiusmõi materia ꝓsequẽda est.¶Et nota:ꝙ quia xps rex pacificus uenit in mundũ:ut pacem faceret: & pacem adduceret:ipse est enĩ pax nr̃a ꝓm apostolũ:ideo triplicem pacẽ homini adduxit.s.pacem tẽporis:pectoris:& eternitatis. Propter hec tria necesse fuit:ut eẽt rex:de⁹: & homo.Nam fuit necesse:ut esset pro pace tpis rex uniuersalis. Pro pace eternitatis de us imortalis.Et pro pace pectoris homo tẽporalis.Iccirco in historia hui⁹ festiuitatis ꝓbatur:ꝙ xps fuit rex uniuersalis:& de⁹ immortalis:& homo tẽporalis . Et hec tria ut dicẽt.figurata fuerunt in tripliciunnere si bi a magis oblato. Nam aurũ decet regiam dignitatem:thus diuinã maiestatem.& myrrha humanã mortalitatem.¶Nato ergo domino:tribus magis in oriente positis iuper mõtem uictorialem orantibus: & aduẽtum stelle a balaã chaldeo in ortu xꝑi manifestã de expectantibus: noua stella apparuit: ut dicit chrysostomus:habens in medio formã pulcherrimi pueri:in cui⁹ capite crux ꝓlẽ debat: & audita est uox magos alloquens: ut in iudeã pergerent:& ibi natum pueꝝ inuenirent.Qui susceptis munerib⁹ stella eadem ductrice:iudeã uenerunt:hierosolymã intrantes:stelle uisionem amiserunt: regem iudeoꝝ natum quẽrerunt:eũdem nasciturũ in bethleem ꝓphetico testimonio didicerũt: quo ꝑgentes stelle ducatum recupauerunt: eadem stella duce ad pueꝝ natũ deuenerũt: ipm adorauerũt.tria munera obtulerũt: admoniti in sõnis ꝑ uiã aliã i patriã redierũt.

¶Ostẽdit ergo ex his primo:ꝙ xps est rex uniuersalis.Et hoc patet. Primo qa ex regibus generat⁹:& i regia ciuitate natus:ꝙ enĩ ex regibus israel sit ꝙ carnem genit⁹:ondit matthẽus euangelista i pricipio sui euangelii:ateꝝ deueniat ad historiã magoꝝ dicens Liber generatõis iesu xꝑi filii dauid ẽ.Iõq; uoluit xps i bethleem nasci:que est in tribu iuda:& appellat ciuitas dauid:eo ꝙ ipse uti uer⁹ rex iudeoꝝ eẽt de domo & familia dauid:ꝑ carnis generationem ꝓpagat⁹.Ideoq; additur ꝓphetia michee.Et tu bethleem terra iuda ẽ.In qua ad litterã ostendit:ꝙ xps

uerus rex iudeoꝝ: qui populū israel ī uirga uirtutis erat recturus: in ipsa ciuitate fuerat nascitur⁹. ¶ Secūdo quia ab amicis pricipibus uisitatus. De more enim principū seculi est: ꝙ rex de nouo regnum acquirēs: ab amicis regibus uel personaliter uisitatur: sed etiam muneribus honorat. Qui licet appellentur magi fuisse: tñ reges a doctoribus asseruntur: & dicuntur ſm quosdam ꝙ fuerunt primo magi idest malefici: sed postea conuersi sunt. Re uera aūt magi idest sapientes. Naꝫ magus pſice hebraice ſcriba dicit: grece philosophus: latine sapiens: uenerunt autem ab oriente hierosolymā in. xiii. dieb⁹ ſm remigium miraculose & preter naturaꝫ: quoniā puer ad quem ꝓperabant: eos in tā breui ſpatio ducere poterat: uel dic ſm hieronymū: ꝙ super dromedarios uenerūt: qđ est animal uelocissimū: qđ tantū currit uno die: qtū equus ī tribus: & dicitur a dromos qđ est cursus & areti uirtus: quaſi uirtuosus in cursu: uenerunt autē hierosolymā ꝓpter tres ratiões. ¶ Prima fuit quia magi temp⁹ natiuitatis christi agnouerūt: sed locū ignorantes exiſtimauerunt nouū regem natū ī ciuitate regia repertuꝝ: que erat hierusalē. ¶ Secūda ut citi⁹ natiuitatis locum discere possent: cum ibi ſapientes iudeoꝝ reſiderēt. ¶ Tertio ut iudei inexcuſabiles eſſent: qui locum quidem naſcentis agnouerant: ſed de tpe ſe neſcios pretendere potuiſſēt: unde magi iudeis oſtenderūt tps: & iudei magis locum. Ex quo redarguit iudeoꝝ negligētia: dū illi uni prophete credunt: iſti pluriб⁹ nō acquiſcunt. Illi ingrunt regem alienū: iſti ꝓtennūt ꝓprium. Illi uenerūt elonginquo: iſti manſerunt e uicino. Venerunt autem & queſierunt illum dicentes. Vbi eſt qui natus eſt x̄c. His uerbis ut dicit remigi⁹ in origina li. Verum regem: uerū hominem: & uerum deum confeſſi ſunt. Verum hominem: cū dixerunt: ubi eſt: q natus eſt. Verum regē: cū addunt: rex iudeorum. Verum deum: cū cō cludunt: & uenimus adorare eum: cum ſol⁹ deus debeat adorari. Tertio quia ab emulis formidatus. Timuit enī eū rex herodes eius inimicus eiſdem magis nunciantib⁹ christū: quare audiens herodes rex: turbatus eſt. Et hoc triplici de cauſa. Prio ne iudei ſuū regē natum reciperent: & ſe alienigenā expelleret. Fuit enī primus alienigena: qui iudeis dominatus eſt. Secūdo ne a romanis culpari poſſet: ſi aliquis ibi rex uocaretur: quem auguſtus nō ꝓſtituiſſet. Tertio: ut dicit gregorius: quia nimia terrena altitudo ꝓfunditur: cum celſitudō celeſtis aperit. ¶ Turbata eſt & omnis hieroſolyma cuꝫ illo triplici de cauſa. Primo: quia impii nequeūt gaudere de aduentu iuſti. Secūdo: ut regi turbato adulerentur ſe turbatos oſtēdentes. Tertio: quia timuerunt: ne preſente & uēturo rege ad inuicem certantibus: ipſi in ꝑturbationib⁹ inuoluerent. Tunc herodes principibus cōuocatis: ſciſcitabat ab eis: ubi xp̄s naſceret. Et ꝓphetia michee in mediū ꝓfertur: ꝙ xp̄s in bethleem ſit naſciturus. Quod cū audiſſet: conuocatis magis didicit ab eis tempus ſtelle: que apparuit eis: eoſq; ī bethleē ad requirendū puerum deſtinauit: & ut eū repertum ſibi nunciarent rogauit: ſimulās ſe adorare uelle: quem ꝑdere cupiebat. ¶ Secūdo oſtendit: ꝙ eſt deus immortalis. Primo in noue creature productione: quod ſoli deo ꝑtinet. Stella enim illa: que magis apparuit: fuit de nouo creata: que peracto ſuo officio in preiacētem materiam eſt reuerſa. Et hoc ut plurimum doctores tenent. Hec autē ſtella ab aliis differebat ī ſex: quaꝫ tres differētias primas aſſignat ſulgentius: & alie tres tanguntur in gloſa. Primo enim differebat in ſitu: quia non erat localiter in firmamento celi: ſed pendebat in aere proxima terre. Secundo in ſulgore: quia ceteris erat ſplendidior. Nam ſole meridie ſulgente luciditima apparebat. Tertio in motu: nō enim mouebatur motu circulari: ſed precedebat magos motu progreſſiuo more uiatoris: & cū ſtantibus quieſcebat. Quarto in origine: qa alie facte ſunt in mundi principio: hec autē modo. Quinto in officio: quia alie facte ſūt: ut ſint in ſignia & tēpora: hec autem ut prebeat magis uiam. Sexto indurationeꝫ quia a lie facte ſūt ꝑpetue: hec aūt rediit ī materiā ꝓiacentem officio ſuo cōpleto. ¶ Secundo oſtendit de⁹ in ſecretoꝝ & futuroꝝ cogniti one: cognouit enī xp̄s: qđ herodes ſacturus erat: iō & magos ad eum mittere uoluit. Cognouit etiā: ꝙ ſe non adoratuꝝ: ſed occiſuꝝ cogitabat: iō ꝑ aliā uiā redire ꝓcepit. ¶ Et nota: ꝙ cum magi hieroſolymā ingreſſi ſūt: ſtelle ducatum amiſerunt ꝓpter tres rōnes: ut dicit gloſa. Primo: ut de loco natiuitatis xp̄i querere cogerent: ut ſic de ei⁹ ortu certiores redderēt: tam ꝑ ſtelle apparitionē q̄ ꝑ ꝓphetie reuelationē. Secūdo quoniā iuſte querentes humanū auxiliū: amiſerunt diuinum. Tertio: qa ſicut dicit apoſtolus: prophetia fidelibus: ſigna ī̄fidelib⁹ data ſunt: iō ſignū iſtis gentilib⁹ datū: iſter iudeos fideles eis apparere nō debuit. Cum aūt de hierusalē ꝓgreſſi fuiſſēt: ſtella aſcedebat eos: uſq; dū ueniens ſtaret ſupra: ubi erat puer. Quā uidentes illi gauiſi ſūt gaudio magno ualde ¶ Tertio in magoꝝ adoratione. Nā ītrantes

domū sueuerunt pueg cū maria matre eiꝰ: & pcidentes adorauerunt eū. In quo oñdit uerus deꝰ:qa ꝓceptū erat:ut nullus adoraret nisi solus deꝰ:ut dictū est. Eidē quoq; mūera obtulerūt:uidelicet aug:thꝰ:& myrrham:obseruantes i hoc antiquū legis ꝓceptum. Nō appebis in ꝓspectu meo uacuus. Hec aūt munera i ꝓspē obtulerunt ꝓpter ꝗtuor rōnes. Primo:qa ut dicit bernardꝰ bte virgini aug obtulerunt. ꝓpter iopie subleuationē:thꝰ ꝓtra stabuli fetorem:myrrham ꝓp membrog pueri ꝓsolidationē &uermiū expulsionē. Scdo:ut dicit augꝰ:quoniā aug ad tributum:thus ad sacrificiū: myrrha ad sepultura ptinet. Per hec itimantes:ꝙ ixpo ꝓfessi sunt regiā potestatē:dinā maiestatē:& humanā mortalitē. Et hec ē cōis rō doctog. Tertio ut dicit maxius:quoniā i auro oñdit captiuitatis nre redēptio ꝓciosa:in thure deuotū supstitio cessatura:& futurꝰ uere religiōis cultꝰ apif:i myrrha uero:ꝙ exanima ta solent corpa ꝑseuari: ꝓfigurat carnis nre repatio & resurrectio mortuog. Et hec oia p xpm futura erāt. Quarto:ut dicit gregꝰ: & ē rō moralis:ut ex hoc significet ꝙd xpo ꝓferre dēam. Auro nāq; sapia designat: ialomōe attestāte:ꝙ ait:Thesaur deliderabil requiscit i ore sapientis. Thure aūt:qd deo im pdit:uirtꝰ oronis exprimit:psalmista atte stante:ꝙ ait:Dirigat oro mea sicut icensū in ꝓspcū tuo. Per myrrhā uero carnis mortificatio figurat. uñ & scā ecclesia de suis opariis usq; ad mortē p deo certātib dicit. Manus mee destillauerunt myrrhā. Nato ergo regi aug offerimus:si in ꝓspectu illius claritate supne sapientie resplendemus. Thus offerimus:si cogitationes carnis per sancta orationum studia in ara cordis incendimus: myrrhā offerimus: si carnis uitia per abstinentiā mortificamus:hec gregorius. ¶ Tertio ostenditur:ꝙ est homo rēporalis. ¶ Primo quia ut homo uoluit nasci & educari:iō inuenerunt puerum cum maria matre eius. ¶ Secundo quia ut timens mortem uoluit occultari: quā naturaliter homies fugiunt. Ideo cum sicut deus prescisset:ꝙ herodes eum querebat occidere:ut homo uerus uoluit in egyptum aufugere. ¶ Tertio quia amans societatem uoluit a coetaneis sociari: homo enim naturaliter diligit societatē:cuꝰ sit aīal sociale: ut dicit philosophus:& maxime appetit consortium coetaneog. Ideo christus uoluit a pueris innocentibus & coetaneis associari:cuius fidei preconium nō loquendo:sed moriendo confessi sunt:& flores martyrium extiterunt:ut dicit augustinus. & celebratur dies epiphanie ab ecclesia. 8. idus ianuarii:quo die iidem magi christum adorasse creduntur.

¶ De sanctis gaspar balthasar & melchior magis. XLVIII

Caspar:balthasar & melchior fuerunt illi tres magi:& reges scissimi: qui ad christum adorandum stella duce ab oriente uenerunt. Hi de regione persidis oriētalis: que est inda superior prouincia sabā dicūtur extitisse. Hog nomina hebraice dicunt. Apellius. Amerius. Damaicus. Grece aute Galgalath. Malgalath. Sarachin. Latine autem nominātur ut dictum est. Fertur quoq; cum ad christum uenerunt. Gaspar fuisse annorum sexaginta: Balthasar quadraginta: & melchior uiginti:& ita cōmuniter pinguntur. Hi sapientissimi philosophi & astrorus icie periti: successores balaam arioli fuerunt: & ad uisionem stelle uenerunt ex illa prophetia. Orietur stella ex iacob ꝛc. Na5 ut ponit chrysostomꝰ: quidam secretog inspectores elegerunt de ipsis. 12. & siquis moriebat: filius eius substituebatur. Hi per singulos annos post menses ascendebant super montem excelsu5: qui dicitur uictorialis:& tribus diebus ibi morantes se lauabant:deum orātes ut stellā a balaā eog patre pdictam eis oñderet. Et sic successiue: terni & terni: oēs. 12. faciebāt. Dū aūt isti tres reges i nocte natiuitatis dñi ibidē repti eēnt:stella de nouo creata eis appuit:& ut dictū ē:illis natū regē iudeog ꝑdicauit: eosq; ad eū adorandū iuitauit. Qui iussa fideliter pagētes:p aliam uiā admoniti i sōnis ab angelo:reuersi sunt i regionē suam. Nā uenientes tarsum cū nautibus tarsensiū trāsfretarūt. Et ꝗus omni relicta gētilitate:exide fideles existisset:tū baptismū nō suscepūt:donec disps apostolis ad pdicādū a scō thoma apostolo: q apud indiā pdicauit. baptizati sūt:& i fide xpi ꝑfirmati:eiusdē i pdicatiōe coadiutores fuerūt. Qui & i eadē regiōe i pace quieuerūt. Quoq; corpa ide trāslata:pstātin magnꝰ ipator cō stātinopoli deportari fecit. Et deide pcessu tpis a scō eustorgio epo mediolanū trāslata sūt:ut i eiꝰ uita dicet. 5. idꝰ aprilis. Nūc aūt reqescūt apud coloniā istuc de mediolano delata.

¶ De scō melanio epo. XLIX

Melaniꝰ epꝰ rodonen uenetēsi pecia uilla:q dicit plautio oriūdꝰ: claruit tpe clodouei regis & anastasii ipatoꝝ. Qui iter cetera uirtutū eiꝰ insignia maxia uiguit potētia aduersus demones de obsessis homibꝰ expellendos. Hic cuidam fratri:quem malignus inuaserat spiritus: dum iret ad aquaꝫ hauriendam: alapam in maxilla prebens: demoné ab eo excussit. Oratoriū aute suū: qd dicē plautium propriis manibꝰ fabricauit. In uenetēsi pago:diabolꝰ quēdā uirum

uadens:ad hoc eum induxit: ut seipsum suspendens laqueo strangularet. Quem sanctus superueniens & factum abhorrens: oratione facta:nedum hominem suscitauit: sed etiam ab immŭdo spiritu totaliter liberauit. Tantem post multa signa uirtutũ iugiter in tentᵒ i celũ migrauit a sectᵒ.8.idᵇ ianuarii. Et cũ sancti albinᵒ:uictor:lautorius& maurus:corpus eius deferrẽt ꝑ uicenaꝫ rodoñ sepeliendũ.12.uiculati i turri detẽti:scissa turre per mediũ soluti & incolumes exierunt. Sanctum corpus ad tumulũ comitantes.

¶ De scã macra uirgine & mrẽ. L.

MAcra uirgo i ciuitate augustana rictiouaro ꝓside martyriũ passa est. Que dũ sacrificare nollet:iubente preside:primũ in equuleo suspẽsa & diuti torta: deinde ignẽ precipitata ẽ. Que cũ ibidẽ diu pmansisset illesa:mamillis eius absciss̃is:squallore carceris afflicta ẽ: omi luce ac cibo negatis: ueꝝ circa noctis mediũ lumine imẽso circũfusa: uiroq; uenerando canicie aspso sibi apparẽte ꝓfortata ẽ:& cũctis plagis sanata: uberibᵒ restitutis. Nouissime iubente preside sup testas acutissimas & prũas extẽsa:& diuulsa oras migrauit ad christũ. Selpultaq; ẽ in territorio remenẽ. viii. idᵇ ianuarii. Cuius corpᵒ post multos ãnos cuidã leu dulso bubulco ꝺiuitus reuelat: ostensoq; sibi loco per uisiõẽ:ibidẽ a fidelibus suenit̃ scilicet iuxta ecclesiã sci martini: & inde leuatũ honore ꝺigno reconditum est.

¶ De reuelatiõe pueri iesu ex egypto. LI.

RElatio pueri iesu ex egypto: scã est regnãte in iudea archelao ꝑ herode pr̃e suo: ut dicit̃ matthei 2.ca.circa ãnos. 50. ipii octauiani augusti:dũ videlꝫ puer iesus septimũ etatis sp leuisset:ut historia scholastica tradit. Qualiter aũt xp̃s i egypto trãsitus fuerit:in auctẽtico nõ habẽt: nisi q̃ dicitur matth. eodẽ cap. q̃ angelus dñi appuit i somnis ioseph:admonẽs ut tolleret puerũ:& matrẽ eiᵒ:& fugeret in egyptum:& esset ibi usq; ad obitũ herodis. Eo q̃ herodes querebat puerũ ꝺpendũ eũ. Qui ꝑsurgens accepit puerũ & matrẽ eiᵒ nocte:& recessit i egyptũ:& erat ibi usq; ad obitũ hrodis x̃. Et̃ in libro tñ de ĩstantia xp̃i: que hieronymᵒ chromatio & heliodoro epis transtulit ex hebrai co in latinũ:scribit q̃ ioseph uirgine cum filio iumento ꝑ sotit:& ipse in alio ascẽdit:& arripuerũt iter per mõtana & per desertum: nolentes ire ꝑ maritimã tiore herodis. Erãt q; cum eis. 5. pueri & una puella in obsequium xp̃i. Et exeuntes dracones de quadã spelunca:cũ ceteri timentes fugierent:ꝑ pentes pueꝝ adorauerunt. Similr leones & leopardi & alia genera ferarũ adorantes iesum p desertum antecedẽtes:uiam eis ostendebant.

¶ Et post dies tres dũ aqua in utrib̃ defecisset: & omnes sesti sub palme arbore qescerent:uirgo maria respiciẽs ad comam arboris de fructibus eius concupiuit. Et cõsesti palma cacumẽ suũ ante pedes uirginis iclinauit:& collectis ex ea fructibus ad satietatem omniũ:arbor se itez erigens ad statum pristinũ rediit. Tũc q; angelus appuit:& ramum ex palma euellens & asportans:ad celestia euolauit. Deinde ad radices palme fõs aque limpidissime erupit:ex quo omnes refecti sunt. Et dũ iter agentes maximo calore cõprimerent:& adhuc .xxvii. diebus itinerari opporteret:anteq̃ ad egyptũ pueniret: miro modo post tres dies in egyptũ deuenerunt:& in ciuitate hermopoli se receperũt. Ibiq; mansertũ peregrini usq; ad obitũ herodis. ¶ Multa quoq; miracula de xp̃o puero ab eodem ostensa:in prefato libello reperiũtur:que tam breuitatis causa q̃ ex eo q̃ iterapocripha connumerat omittuntur. Illud tamen memorabile pro constantia doctoribus habetur:q̃ ingrediente puero iesu in templum idoloꝝ cuꝫ maria matre sua:ioja phanici idola corruerunt:iuxta prophetiam ysaie propter q̃d mirabilium multi egyptiorum conuersi sunt ad eum:& uirginem matrem benigne tractates:puerum iesum pulcherrimum plurimũ reueriti sũt:& ipsum aliquẽ magnorum deorum existimabant. ¶ Extat ibidem fons modicus:in quo fertur uirginẽ matrem puerum sepius balneasse:& panos eius propriis lauasse manibus. In quo fonte omnes pueri etiam saracenoꝝ quacunq; ualitudine detenti:descendentes:consestim sanantur. Est & ibi lapis:ubi uirgo panniculos christi lotos ad siccandum extendebat. Ibi est uinea engaddi:que ꝑsert balsamum: que dicto fonte irrigatur:& si aqua alia irrigaretur:eo anno nullum fructum produceret. Et hoc notorium est in omni terra egypti ẽ. Et ibi ꝑpe arbor que persidis dicitur: ut ponit cassiodorus in tripartita. Que ferũ usq; ad terram inclinata: christum humiliter adorasse:que ualet in salutem membrorum:si fructus:folium: uel cortex patientis collo alligentur. Igitur postq̃ septem annis christus fuerat in egypto: defuncto herode:ut scribitur matthei secũdo:ioseph in sõnis monetur ab angelo:ut christum in terrã iuda reducat:qđ & fecit. Sed audiens q̃ archelaus regnaret in iudea pro herode patre suo:qui adhuc erat patre crudelior: timuit illo ire. Et admonitus in somnis ab angelo secessit in partes galilee:habitauitq; in ciuitatem nazareth. Herode antipa herodis ascalonite minore filio: & fratre archelai:

iam tetrachiam galilee tenente. Dies autem huius relationis pueri iesu ex egypto facta scribitur a hieronymo in eius martyrologio fuisse die sequenti post epiphaniā: videlicet septimo idus ianuarii.

¶ De sanctis iuliano basilissa & sociis martyribus. LII

IVlianus martyr cū sociis: & basilissa virgo cum sociab⁹ tēporib⁹ diocletiani & maximiani i ciuitate antiochia claruerunt. Qui nobilibus & xpianis parentib⁹ ꝓgenitus: liberaliū scientiis ibutus: dū annorum 18. a pentibus ad ꝑiugium cogeret: & ipse i uirginitate deo seruire diſpoſuiſſet: diuina monitus uiſione pentibus ꝓsensit: & puellā nobilē & xpianam noīe basilissam in ꝑiuge accepit. Die igit statuta nuptiis cum gloria celebratis: intrat cubiculum cū uirgine iulianus: tanq̄ iura matrimonii ſoluturus: ubi dum uirgo miraret: q̄ odorem rosar⁹ & lilior⁹ hyemali tpe sentiret. Exponit sibi iulianus hunc esse odorem pudicitie uirginalis: & post scās admonitiones uirginē ad uotū ꝓtinentie incitauit. Tunc apparentes sibi ex una pte xps cum comitiua sanctor⁹: ex alia dei genitrix cum societate uirginum: nimia luce circūfusa: sanctos dei ꝑiuges de uirginali ꝓposito ꝓmendarunt: & eis coronas aureas impoſuerūt: ac librum uite aureis scriptum litteris oſtenderunt: in quo nomia sua ꝓscripta iulianus & basilissa legerunt. Sicq; uiſione ab eor⁹ oculis ablata: ambo sancti i ſcō ꝓposito permanſerunt. Adeo ut parenti⁹ iuliani de medio morte ſublatis: ſua oia pauperibus errogarent: & duo monaſteria cōſtruerent: in quorum uno iulianus extitit pater & admiſtrator fere mille monachorū: in altero basilissa cū cetu ſacratiſſimo multarum uirginum domino ſeruiebant. ¶ Dū autem perſecutio xpianor⁹ i ſyria & egypto maxime uigeret: orauit basilissa: ut uirgines quas ꝓgregauerat: dominus periclitari nō permitteret. Et per uiſionē a christo conſortatur: q̄ omnes filias ſuas: quas deo acquiſierat: ad celos premittens: ipſa easdem post modū ſequeret. Quod dū ſcā ſuis referret uirginibus: ſubito cōmotus eſt locus: & apparuit colūna lucis inter eas: in qua lr̄is aureis ſcriptum erat: q̄liter oē illud ſacr⁹ collegium xps infra certum tpis ſpatiū ad celeſtia inuitabat: quod & factum eſt. Nam itra ꝓſtitutum tēpus: oēs ille ſacre uirgines ad celos in ſancta confeſſione migrauerunt. ✝ Que poſtmodū cuncte auro & gēmis indute: basilisſe apparuerūt oranti: & q̄ eā expectabant dicentes: & ad celeſtia inuitantes. Hec dū basilissa iuliano gaudēs retuliſſet: orans iuxta eum emiſit ſpiritum: quam illi condigne tradidit ſepulture. ¶ Poſt hec dū martianus ꝑses antiochiam ab imperatoribus miſſus eſſet: & chriſtianos omēs diis i molare compelleret: & eps ciuitatis cū multitudine cleri & populi ad ſanctum cōfugiſſent: miſit martianus aſſeſſorem ſuum cū ꝓcellitum multitudine: ut de predictis: an ita eſſet inquireret. Qui ueniens ad ſanctum iulianum: & ipm cum oībus: qui cū eo erat: in fide xpi feruētes inueniens: eadem ꝑsidi nunciauit. Tunc preſes iulianum ſolum: uti auctorem omniū iuſſit teneri. ✝ Reliquos uero omnes in quo erant loco incluſos incenſo cenobio igne cremari: ubi martyrum occiſorum audiebant ſingulis horis canonicis uoces ꝑsallentiū. ¶ Poſt hec martianus inlianum in cuſtodia detentum ante ſe in ſoro deductum: cepit cōpellere ad ſacrificia deorum. Quem ſacrificare nolentem: iuſſit primo nodoſis fuſtibus cedi. Et dū cederetur: casu unus cedentium eruit alterius oculum: qui erat notiſſimus imperatorⁱ. Qui dum iuſſu ꝑsidis ad templa deorum ductus eſſet: ut eis inuocatis oculum recuperaret: de mones hoc ſacerdotibus ſe non poſſe facere clamabant: q̄n poti⁹ eterno igni una cū ſuis cultor⁹ reſeruatos affirmabāt. Et dū illuc ꝑses ingreſſus eſſet: plus q̄ quinq̄ginta idola de auro: argento: cryſtallo & ebore i puluerem redacta ſunt. Quod dum preſes magice arti iuliani aſcriberet: lotio ipm perfudi iubet: ut ſic maleficia ſolueret: quod tñ i balſami odorem uer ſum eſt. Sanct⁹ autem martyr uiro illi excecato facto ſigno crucis oculum reſtituit: q̄ mox ad xpm cōuerſus: mandato preſidis gladio interemptus eſt. ¶ Deinde ꝑses iuſſit ſanctū ferro uinctum per totam ciuitatē circūduci. Et dum ante ſcholas: i q̄b⁹ celſius puer filⁱ martiani ſtudebat trāſiret: uidit celſius circa ſanctū multitudiné angelor⁹ coronā ꝓcioſā ſibi ꝓponentes. Moxq; flictis ſcholis puer tus: ad pedes ſci iuliani cucurrit: & xpm ꝓfiteri uoce clariſſima cepit. Et dū pater ꝑses una cū matre & aliis magnatibus eum uellent retrahere: cepit puer eos duriⁿ increpare. Quos ꝑses in dignat⁹ i artum: obſcuḡ: & fetidum carcere iuſſit recludi: ſed chriſti uirtute lux de celo ſuper eos ingens infunditur: fetor in odorem conuertitur: ſed & uincula q̄bus fuerāt alligati ſoluuntur: atq; uiginti milites: qui eos cuſtodiebant: ad dominum conuertuntur: q̄d audiēs preſes eos una cū iuliano & celſo eius filio fecit in eadem cuſtodia detineri. ¶ Cōtigit autem: ut eo tempore ſeptē fratres filii q̄dam nobilis chriſtiani: qui fuerat de genere carini ꝑsarum: & ipſi fideles impatoribus adeo grati forent: ut ipſos ſine ulla perſecutiōe cū quodā antonio preſby-

tero:religione fidei uti pmitteret. Qui p ui sionem a xpo moniti ad sanctū iulianū i cancerē una cū prefato presbytero accesserūt. & ipsum ac socios hortari cepunt. Et ab antonio presbytero celsus puer:una cū uiginti militib⁹ conuersis baptismi gram perceperunt. Quos martianus i eadē custodia detineri precepit:& oia que gesta fuerāt principibus p litteras intimauit. Cui ipatores re miserunt: q si sacrificare nollēt:singulos in cuppis pice:sulphure:& bitumine repletis cōcremaret. Et dum eos oēs eductos de custodia preses ante se statuisset: ut eos iuxta ꝓceratorū decreta mori faceret:Sāctus iulianus iuuenem quēdam defunctum:qui portabatur ad tumulū suscitaui qui & mirabilia que in alio seculo uiderat:corā omnib⁹ enarrauit:& ipse fidē xpi recepit:Et cū uxor presidis plorans filio suaderet: ut tam acerba morte interfici nollet: promittit eidē celsus: q in cuppa ignea pmaneret iust⁹. At preses filii iteritum horrens uicariū dereliquit:& inde cū lachrymis abscessit. Igit oēs illi sci i cuppis missi:& igne succēso pmānerāt illesi Quod preses audiēs admirat⁹ illuc accessit: & magie iuliani hec omnia deputās: matri celsum per triduū concessit: ut ab ea ei⁹ animus mutaret. Que una cū omnibus illis:in honesta custodia detenta:a filio celso cōuersa est: & ab antonio presbytero baptizata. Quod audiens martianus ✝ uiginti milites extra urbē eductos tradidit decollādos ✝ Septē uero fratres igne ꝑsumi fecit. Iulian⁹ autem cū celso filio & matre ei⁹ coniuge:& cū antonio presbytero ac iuuene a mortuis suscitato:suo iudicio reseruauit. Quos oēs diutius examinatos:& in xpi cōfessione immobiles repertos: iterum carceri tradidit cruciandos. Sequēti die ingressus i templū iouis eos omēs illuc adductos: cepit ad sacrificia suadere. Orante aūt iuliano templū cum oibus idolis submersum est:& mille de sacerdotibus & multitudie gentiliū pierunt: ubi ad miraculi attestatione ignis usq; in pfes eructat. Tūc martian⁹ territus eos itegre carnifex mancipauit:ubi media nocte ad eos uenientes basilissa cum oibus sanctis:quos iulian⁹ xpo acquisiuerat:eos hortantes ad supera dulcius inuitabant. Die aute sequenti iussit preses digitos manuum & pedū sanctorum licinio oleo infuso ligari:& igni superponi. Dehinc ✝ celso filio suo cute capitis auferri: ✝ antonio uero presbytero & ✝ anastasio iuueni suscitato oculos effodi. Sācta aūt matre celsi cum aliquis tāgere uellet: excecabatur. Sācti uero exoculati diuinitus illuminantur:& alii ab omnibus tormentis libe rantur. Cumq; martianus eos oēs in amphitheatro bestiis exposuisset: & fere oēs secōg pedibus procidissent:iussu presidis:oēs rei mortis ibidem deducūtur:cu⁹ quibus iulianus & ceteri capitali sniā feriuntur:utsic scōrum corpora a reog caduceribus : xpianis essent incognita. Statiq; facto terremotu cū corusca tionibus & grandine: tertia ps ciuitatis cū omnibus templis fūdit⁹ corruerūt: preses autem inde uix euadens eadē nocte i teriit uermibus ebuliens. Sed dū xpiani corpora sanctoꝝ discernere non possent:anime singulorū in specie uirginum super singulorum corpora uise sunt. & sic corpa sunt collecta & in ecclesia sub altari tumulata. Passio autem horū omnium sanctorum agitur septimo idus ianuarii.

¶ De scō lutiano presbytero & mre. LIII.

Lutian⁹ antiochene ecclesie p̄sbyter & martyr uir doctissim⁹ atq; eloquētissimus fuit. De quo hieronym⁹ libro de uiris illustrib⁹ scribit: q tantū in scripturaꝝ studio elaborauit:ut usq; tunc:quedā exemplaria quorūdam opusculoꝝ luciani nūcupare tur. Ferunt & de eius fide libelli: & breues ad non nullos epistole. Passus ē nicomedie ob christi confessionē sub persecutione maximiani tpe antherii pape:& sepultus helenopoli bithynie. Quā urbem cū prius drepana uocaret:cōstantinus imperator istaurans: in honore matris ex nomie ipsius helenopoli uocauit. Beda lucianū hunc sub alio maximo impatore:qui una cum pstantio impauit:passum fuisse scribit:qui passus est vii. id⁹ ianuarii.

¶ De scō clero diacono & martyre. LIIII.

Clerus diaconus apud antiochia⁹ pro cōfessiōis gloria: septies tortus:& diu in carcere⁹ maceratus ad ultimum decollatus martyrium consumauit. vii. id⁹ ianuarii. hec ado in martyrlegio suo.

¶ De sanctis luciano maximiano & iuliano martyribus. LV

Vcian⁹ p̄sbyter:maximian⁹ & iulian⁹ pueri:apud beluacū citatē p xpi nomie passi sūt. Qui lucianus bri petri discipulus fuit. Et a scō clemēte papa cum beato dionysio epo ad gallias pdicādas directus: eidēq; comes & coadiutor datus extitit. Post hec idē pbr̄ a scō dionysio beluacen urbi ꝺ stitut⁹ xp̄o euāgelizās:plusq; .30. miliū gētiliū ad christum cōuertit. Inter quos maximianū: & iulianum pueros baptizauit. Ad hunc ꝓhendendum ubicūq; foret inuentus: Iulianus prefectus tres pueros destinauit:latrinū:lariū:& antrū. Qui ipꝰ i beluaco predicantē repertū eū duob⁹ pueris iā dictis tenuerūt:& ad prefectum adduxerunt.

Qui primo maximianū & iulianum pueros capite cedi fecit. Deinde luciana pſbyterum ſuſtibus ceſum: xpm pfitentem ſimiliter decollari mandauit. Cui⁹ corp⁹ truncatum & exanime caput ppriis manib⁹ ſumptum q̄ſi tribus miliarib⁹ deportauit: & tranſuadato tare fluuio uſq; ad locū: in quo ſepeliri elegerat deuenit: ibiq; glorioſe occubuit: ubi & tumulatus quieſcit. Viſoq; tanto miraculo quinq; gentiles ad xpm q̄uerſi ſūt. Paſſi ſunt aūt ſci martyres .6. idus ianuarii.

¶ De ſcō ſeuerino abbate. LVI

SEuerinus abbas tēpore: quo attila rex hunoꝝ defunct⁹ eſt: i utraq; pānonia & ſin⁹ danubii rebus turbatis: ac iter filios eius p regno obtinendo inito certamie de partibus orientis aduenies i uicinia norici ripenſis & pannonioꝝ puo oppido: qđ aſtaris dicitur: morabat: agens angelicā uitam: & tradens apoſtolicā doctrina. Hic ſpiritum pphetie mirabilē noſcit habuiſſe. Nā ſubuerſionē dicti oppidi ꝑpter ciuiū pecca ta dudū ante pdixit: & ciuibus eidē illudentibus inde diſceſſit. Quo abeunte die & hora: qb⁹ pdixerat: oppidū a barbaris ſubuerſum eſt. Inde ad aliud caſtꝝ: quod dicit cūmagonis declinauit: quod a barbaris intus exiſtētib⁹: xpianiſq; domiantib⁹: arctiſſima cuſtodia ſuabat: nullo igredi uel egredi pmiſſo. Iſte aūt nemine iterrogante oppidu⁹ intrauit: & xpianis ſtus exiſtentibus ſalutem pmiſit: eiſq; triduaną penitētia indixit. Die uero tertio facto maximo terremotu barbari deterrent de oppido fugiētes: & ſubſidiū ciuibus intrinſecus aduenire putātes: nocte ſupueniente ſe alteruꝝ⁹ hoſtes exiſtimantes mutuo ſe ipſos cedebant. ¶ Ciuitatē famianis: quam fames oppſſerat: eo q⁹ hyemis tpe danubio congelato uictualia nauibus iuxta morem eodem deferri nō ualebant: oratiōe facta & glacie intempeſtiue reſoluta nauib⁹ uictualibus onuſtis aduenientib⁹ ab inopia liberauit. Cūq; barbaroꝝ rabies omia loca occuparet: quocūq; ſcūs itroibat oppidum: illud ab incurſu hoſtiū deus eruebat. ¶ In caſtello cucullo locuſtas a cunctis: quos repleuerāt agris excuſſit: ſolo agro uni⁹ ciuis excepto: eo q⁹ ab eo monit⁹ ad eccleſiā una ſecum: ceteris cunctis ciuibus ad orationē pgētibus: uenire ptempſit. ¶ In iouiaco oppido mulierem ſeminecem incolumem tradidit. ¶ Leproſum de mediolano ſibi addūctum a lepra mūdauit. ¶ Bonum monachū barbarum natione ab oculorum infirmitate curauit: & alia inſignia miracula fecit. Diem ſui obitus trienio ante predixit: & ſe de ſunctum inde tranſferri mandauit: eo q⁹ ciuitas infeſtatione barbarica fuerat ſubuertenda: quod ut predixerat ꝑ omnia euenit. Sicq; in monaſterio: quod ipſe conſtruxerat apud oppidum noricum ſub rege rugorum feuba in pace quieuit .6. idus ianuarii. Corpuſq; eius: ut mandauerat: trāllatū eſt multis miraculis clarens. Et in caſtello lucullano: quod eſt in italia apud ciuitatem neapolim per manum ſancti uictoris epiſcopi iuſſu gelaſii pape locatum eſt: ubi in eius noīe monaſterium eſt conſtructum.

¶ De ſcō ſeuerino epo. LVII

SEuerinus epiſcopus neapolitanus fuit: & frater beati martyris uictorini epiſcopi picta uionē. de quo dicetur in eius feſto q̄rto non nouembris. Qui ſeuerinus poſt multarum uirtutum perpetrationē: & ſanctitatum inſignia quieuit in pace ſanctitate plenus .6. idus ianuarii. Hec ado.

¶ De ſancta martiana uirgine & martyre LVIII

MArtiana uirgo & martyr ciuis in uegritana fuit: que ueniens ceſa ream: & uidens in platea ſimulachrum diane confregit. Propter quod a miniſtris iudicis detenta: ceſa: & ad ipſum deducta eſt. Quam iudex in loco publico expoſitam gladiatori cuidam illudendam tradidit. Qui dum nocte ad ipſam ingredi uellet: paries diuinitus ſe interpoſuit: & ne ad eam accedere poſſet prohibuit. Traditur ſecūdo & tertio uiris: & eis ſicut & primo ſimiliter contigit. Deinde in harena beſtiis ſubiicit: quāprimū leo manſuetus effectus lingere cepit. Sed de ꝑſilio bindarii archiſynagogi iudeoꝝ laxat ſibi taur⁹ indomitus: q̄ oculum q̄dem uirginis eruit: quaꝝ poſtmodū leopard⁹ diſcerptam lacerauit. Sicq; imaculatū xpo ſpiritū reddidit. Cuius corp⁹ a fidelib⁹ in ipſa ciuitate ſepultum ē. Dū aūt archiſynagog⁹ domū rediſſet: igne celeſti cū oi familia & domo ꝑſūptus ē: quē dom⁹ nunq̄ deſceps ꝑmanere potuit: ſed in miraculi teſtimoniū pluries repata ſemper corruit. Paſſa eſt aūt uirgo xpi .5. id⁹ ianua.

¶ De ſcō marcellino epo. LIX

MArcellin⁹ eps anconitanus uenerabilis uite fuit: cuius greſſū dolore nimio podagra cōtraxerat: eūq; familiares ſuiſ⁹ ubi neceſſe eſſet: ī manib⁹ ferebāt. Quadā uero die per culpam incurie ciuitas anconitana ſuccenſa eſt. Cūq; uehementer arderet: cucurrerunt omnes: ut ignem extinguerēt: certatimq; proficientibus aquam: ſic flamma excreuerat: ut totius urbis incendiū minari uideret. Cūq; ignis iam partem urbis non modicam cōſumpſiſſet: & obſiſtere nul⁹ ualeret: deduct⁹ ī manib⁹ eps familiarib⁹

se portantibus: precepit ut contra ignē illū ponerent: qd & factum est: & ibidē posit⁹ ē: ubi flāma ardenti⁹ incūbebat. Cepit autem miro modo in se incendium retorqueri: ac si sui impetus reflexione clamaret: se eē trā sire non posse. Sicq; flāma illo termio refre nata in semetipa refriguit: & ultra contingere qcquā edificii non psumpsit. Quieuit aūt in pace sanctus eps. v. idus ianuarii. hēc gre gorius primo dialogo capitulo. vi.

¶ De sancto paulo primo eremita. LX.

Paulus primus eremita cuius uitam scribit hieronym⁹ feruente decii psecutione eremum uastissimam adiit: ubi. 93. annis: homini bus icognit⁹ mansit. Cui⁹ psecutionis imanitas: duobus recitaē exemplis. Duo enī xpiani iuuenes ꝓhēdūt: quorū alter nudus melle punctus: & ligat⁹ sub ardore solis: muscas & uespas aculeis lacerā dus exponit: ut scabronū pūcturis cederet: q ignitas sartagies supasset. Alter uero amenissimo uiridario: uinctis manibus ac pedibus lecto sternitur: sibiq; puella speciosissima & ipudica sociat⁹ que amplexibus & cōtagiis iuuenē ad luxuriam prouocabat. Cū ergo ille mot⁹ contrarios sensisset in carne: nec aliter se posset defendere: lingua dētib⁹ precisam in faciem ipudice expuit: & sic dolore tentationem fugauit: eamq; confudit. ¶ Eodem tempore dum paulus iferiori thebaide oriundus annoꝝ. xvi. parentibus orbatus cum sorore coniugata remansisset: & tantas martyꝝ strages audisset: territ⁹ sci'm deseruit: & ad montiū deserta confugit. Et i spelunca maxima: iuxta quam arbor palme uetustissime germinabat: & fons lucidissim⁹ exurgebat: usq; ad uite sue terminū icognitus mansit. Quomodo autem hoc tempore medio uixerit incognitum ē. ¶ Cum autem paulus annoꝝ. iij. esset in eremo uitā angelicam ducens: & antonius annoꝝ. 90. in alia solitudie moraret: & cogitaret i animo suo: nullum ultra se monachoꝝ in eremo consedisse: noctu sibi a dño reuelatur: alium in profundiori eremo se meliorē cōsistere: ad quē uisendum deberet accedere. Qui senectutis sue oblitus & baculo subtentat⁹: cepit per siluam pagrare. Et primo quidem obuium habuit hippocētauꝝ hominem. i. equo mixtum: qui sibi uiam dextera demōstrauit. Dei de obuiauit animali fructus palmaꝝ ferenti supra imaginem hominis: deorsum habens formam caprinā: qué antonius intellexit eē demonē in tali forma gentiles rusticos decipientē. Et dum diem quasi uagando per eremuꝫ exegisset: noctem in oratione deduxit. Sūmoq; diluculo eidē lupa ad radices montis aquam lambens apparuit: que ipsum ad cellulam pauli perduxit. Sed dum intrans speleum: & aure diligenter ad audiret auscultans pedē. s. lapide offendisset: Paulus antoniū sentiens hostium firmauit. Antoni⁹ uero rogat: ut sibi aperiat: qui aimalia recipiebat: asserens se nunq; recessuꝝ: sed ibi potius moriturum: uictus ergo paulus sibi aperuit: & alter alterum ex nomie salutauit: in mutuos amplexus ruunt: iuxta sontem cō sedentes quieścunt: & de multis colloquentes ad inuicē sermoné protendunt. Hora aūt nona coruus ad eos aduolauit: & panē integrum eisdem apposuit. Tūc paulus deo gratias agens dixit: uolatile illud quotidie per annos. 60. panem dimidium apportasse: sed tunc propter hospitis aduentū ānoā dupli casse. Inter eos pia lis orīē: quis dignior panem diuidere debeat: defert paulus hospiti & antonius seniori. Tandē ad uesperas i hoc conueniunt: ut uterq; manum apponat: & e regione quisq; panem diuidat. Deinde paulum ex aqua fontis gustantes: noctem i diuinis colloquiis transegerunt insomnem.

¶ Cūq; mane paulus antonio suum obitum in proximo nunciasset: & ex hoc antoni⁹ ultra modum defleret. Paulus ne ex suo obitu mens utriusq; tristaretur: cogitauit illum remittere: ut sic expeditius posset ad deum migrare. Rogauitq; antonium: ut ad cellam suam rediens: palliū qd sibi athanasius epūs dederat: apporteret; quo corp⁹ suum mortuum inuoluere posset. Miratur antoni⁹: q tale sibi secretum aputi: ad cellam festinantius rediit: & pallio accepto uelociter ad paulum repedare cepit: dubitās de eo: q sibi accidit. Et cum iā die illo & sequēti pressisset: & iam trium horarum iter eidem restaret: uidit pauli animaꝫ niueam inter prophetarum angelorum & apostolorum choros ad celestia cum splendore cōuolantem. Et procedens uelocius ad spelunam uenit: & corpus genibus flexis uti orantem conspiciens: se deceptum putauit: paulumq; uiuentem & orantem credidit. Et cum dudum obseruans motum aliquem nō uidisset: & mortuum cognouisset: post multas lachrymas corpus inuoluit: & exequias celebrauit.

¶ Cum autem sarculū non haberet: ex quo terram foderet: ecce duo leones aduenerunt: & ad mensuram humani corporis foueam faciunt: & inclinato capite abierunt. Sicq; antonius corpus terre condidit: & uestimentū de palmarum foliis contextuꝫ: quo paulus induebatur: assumpsit: & ad cellam suam rediens fratribus uisa narrauit. Eaq; uēste ex deuotione in solennitatib⁹ utebatur. Quieuit autem paulus in domino .4. id⁹ ianuarii circa annum domini. 287.

¶ De sancto paulo sinplice ꝓfessore. LXI.

PAulus monach⁹ simplex cognomine discipul⁹ antonii fuit: q dū rustican⁹ esset: inuentā uxorem i crimine adultero dimisit: & eremum petēs antonio adhesit. Qui prima nocte sue puerilioris: ut ꝓbaret illum: iussit antoni⁹: ut se expectaret: q trib⁹ dieb⁹ ante celle hostiū orans pmansit: magistrum expectans: nec diei estu: nec rore noctis motus est. Dum aūt i quentu fratꝝ ex simplicitate iterrogasset: an xps prior esset ꝓphetis: mandauit ei antoni⁹: ut taceret: & obstinatissime triennio silentiū seruauit: nemini loquēs. Cui etiā dum antoni⁹ plurima ꝑtra rōne iuberet: uidelicet ut aquā hausta⁹ effunderet: & uestes dissueret: & resueret: oia patienter implebat: & egros quos sanare neqbat antonius: iste sanabat. Dum ꝓ salute uiri furentis instanter oraret: illeq; salutem ꝓseq non potuisset: q̄si idignat⁹ paul⁹ ꝑtra dñm iurauit: se nisi ille sanatus fuerit minime comestug: mox q; ille fugata rabie ꝓpos mentis effect⁹ est. Serpentes etiā & scorpiones scindebat: & cordium secreta cognoscebat. ¶ Vidit aliqñ iter frēs splendidos uirū obscurū & nigrū ecclesiā itrantē: & demones illū retrahentes. Pro quo dū oraret: uidit illū claro ultu exeuntē: & demones ab ipso elongatos. Interrogansq; dicit illū fuisse peccatorē longa fornicatiōe detentū: nupq; ad deū maxia ꝓpunctiōe uersum: & abrenunciās seculo: pauli discipul⁹ effect⁹ est. hec in uitis patꝝ.

¶ De scō nicanore diacono. LXII.

NIcanor diacon⁹ un⁹ de .7. primis: q ab apostolis electi fuerunt: ut habet actu .6. Gra dei & fide admirand⁹ fuit: q pdicationis offi cium diligenter exercens: apud cyprum gloriosissime coronat⁹: ibiq; sepultus est .4. idus ianuarii: ut dicit hieronym⁹.

¶ De scō guilelmo archiepo. LXIII

GVilelm⁹ eps bituricen⁹ floruit tpe philippi ipatoris: q āno dñi. 1199 in epatū ꝓmot⁹ est. Hic genere nobilis a puericia i pisien & suesionen eccl̄esiis canonicatū obtinēs seculo derelicto ad grādimotēsē monasteriū se ꝓtulit: ibiq; fact⁹ monach⁹ aliq̄to tpe fuit: deide ad maiora pcedens ad ordinem cistercien i pōtiniacen monasterio ꝓuolauit: ubi ꝓficiens i uirtutib⁹: prioratum suscepit. ¶ Postmodū abbas fontis sci ioānis factus: successiue ad abbatiā carolacen cenobii assumpt⁹ est. Et ubiq; subditos i multa māsuetudine ptractauit: & uirtutū exēpla ꝓpagauit. Tandē licet fuit⁹ i ecclesia bituricen pōtificali sublimat⁹ honore: henrico archiepo successit: ubi oneri succubuit: nō honore ꝓfuit: & humilitatē pristinā obꝯuauit. De aia rum uero cura sollicitus uerbo & exemplo gregē dñi pascere curauit: & uirtutū miraculis claruit. Nā pbyter⁹ gerardum noie: q usum sinistre man⁹ amiserat: ita ut celebrare nō posset: audita pri⁹ei ꝓfessiōe infra tertiū die adeo sanauit: q pbyter post triduū celebrauit. ¶ Puerꝝ etiam cerebro & oculis turbatum: tremore capitis patientē: ꝓposita sibi manu pfecte sanū effecit. Sep eode ultu & ajo pstuerās: quoscūq; ad se uenientes ꝓsalabat. Tādem assūpta cruce ꝑtra hereticos abigenses pficisci uolens: cū itineris necessaria pparet: infirmitate corrept⁹: q̄uit in pace .4. id⁹ ianuarii: & sepultus i bituricen ecclesia: pestim miraculis coruscare cepit: quem honorius papa tertius canonizauit.

De scō igino papa & martyre. LXIIII

IGin⁹ papa & martyr natiōe grecus ex philosopho de athenis: cuius genealogia nō inuenitur: thelesporo papē i pontificatu romano successit: & iedit annos q̄tuor menses tres: dies sex. Hic ꝓposuit cleꝝ & distribuit gradꝝ. Hic etiam cōstituit: ut unus parrin⁹ uel una patrina suscipiat leuatum a fonte baptismi. Similiter & in cōfirmatione & in cathezizatione. Insuper statuit: q̄ excepto romano pontifice: nullus metropolitanus audiat causam sui epi: nec condēnet eum: nisi in ꝓspectu episcoporū ꝓuincialiū uēturetur. Hic etiam scripsit omnibus fidelibus generalem epistolam de deo trino & uno: & de incarnatione filii dei: plena catholicam fidem continentē. Hic fecit ordinationes tres per mēsem decembr̄. pbyteros .15. diacones qnq; epos p diuersa loca sex. Qui sub persecutione seueri imptoris martyrio coronatus: sepultus q; est iuxta corpus beati petri in uaticano .3. idus ianuarii: & cessauit episcopatus dies tres.

¶ De scō saluio epo & martyre. LXV

SAluius eps amianen. de territorio auernensi tēpore hilperti regis claruit: qui ꝓdicto regi arriano resistebat. Tēpore aūt regis caroli ueniēs ualentianas & pdicans: inuitatus ad prandiū a quodam genardo nobili: dum in mensa quedam uasa argētea ptulisset: uinegandus filius dicti genardi auaritia ductus: predicta omnia sibi auferri fecit: deindeq; ipsum in carcere detineri: ac nocte super uenientē eundem in carcere cum uno ei⁹ discipulo iugulari: + & corpa eorum latenter absconditi in stabulo armentorum. Verum dū locum ipm taurus igens semp custodiret: ne ab aliis a ialib⁹ polluꝛetur: & pollutum aliqñ purgaret: & omni nocte lumen quasi in modū duaꝝ lāpadarū super humata corpora uideretur: reuelāte

angelo rex carolus misit ualentianas: & corpora defossa currui iposita ad sanctū uedastum deportari mandauit: que multi boues currui iūcti trahere nō poterāt. Demū duobus bobus solūmodo appositis: & quo abire uellēt dimissis: sanctoꝝ pignora ad ecclesiam sancti martini apud ualētianas deduxerunt: & ibidē substituerūt: ubi & condita sūt. Intersectoribus martyꝝ a carolo inquisitis: exoculatis & decollatis. Qui passi sunt tertio idus ianuarii.

¶ De sancto satyro martyre. LXVI.

Atyrus martyr apud achaiā passus ē. Qui transiens ante qddam idolū cū exuisiasset illud signás sibi fronte sacratissime crucis signaculo frēdactū ē. Ob quā cām martyr xpi ab infidelib⁹ tētus in xpi pfessione decollatus est secūdo id⁹ ianuarii.

¶ De sancto arcadio martyre. LXVII.

Rcadius martyr: ut scribit zenoēps ueronēn: gloriosa passione coronatus ē. Cuius tā illustre martyriū fuit: ut in uno corpe tot fuerint supplicia: quot uidēt & membra. Nā cū ppter persecutiōis rabiē ex urbe ausugiés latitaret. Cōprehēsus a pagāis adducitur ad iudicē: & dū xpm cōfiteť excogitato nono supplicii genere ab articulis manibus: & a cruribꝰ pedibꝰ abscisis uiuus dimittitur: sicq; in suo sanguine uolutatus dudum cruciatꝰ emisit spiritū. 2. id⁹ ianuarii.

¶ De sancto hilario epo. LXVIII.

Illarius eps pictauiēn aquitanie oriundus: nobilibꝰ pētibus genitus ab annis iuuenilibꝰ moribus & sapia insignis fuit. Qui piugē hās & filiam in laicali habitu monasticā uitam ducebat. Tandē relicto seculo clericali mācipar militie: & pcedente etate ac sapiētia prevalente a clero & populo pctauiog eps electus ē. Et cū non solū ecclesiam suā: sed & totam galliā ab hereticis defensaret: ad suggestionē duoꝝ epoꝝ arriano rum ab imperatore cōstantio arriano: cū dionysio mediolanēn & eusebio uercellēn epis i phrygiam relegať: ubi dū existeret: cognouit per spiritū: aprā filiam suā pictauis cuꝫ matre relictam nubere uelle. Quā per epistolā gratissimā sibi missam: studuit ad uirginitatis propositū inuitare. ¶ Sed cū ubiq; arrianoꝝ heresis pullularet: & ab impatore oibus epis ueniēdi ad synodū cōcessum eēt. ut de ueritate fidei disputarēt: ueniens hilarius ad conciliū apud seleutiā isaurie oppidū celebrandū: ad petitionē arrianoꝝ pictauiam redire ppellit: eo q; ab hereticis nimium eiꝰ sacūda sapia timebatur. Et dum per insulam gallinariā spentibꝰ plenā transitū haberet: & reptilia eius pūtiam sugerent, palum p termino: fixit ultra quem nūq; ser pens accessit. Et cū esset pictauis ifante sine baptismo defunctū audiēs pro ipso orauit: & tā diu in oratione perseuerauit: donec pariter surgerēt senes de oratione: & infans de morte. ¶ Filiā quoq; suā aprā ex epistola sibi missa in uirginitatis ppositu firmissimam cernēs: & ne alqñ flecterent timēs: orationē sua a dño impetrauit: ut eam ad se recipere dignaret. Sicq; puella defuncta ē post dies modicos: quā hilari⁹ sepeliuit. Quod mater puelle psiderans epm rogauit: ut sibi etiam transitū obtineret. Qui pro pinge similiter intercessit reamq; ad celi regna premisit. Denicq; multis miraculis ppetratis: dum imminet matus morti propiquaret: obitū quoq; suū iminere cognosceret: lenociū presbyterū sibi dilectū: nocte ut foras exiret admouit: & siqd audiret sibi renunciari precepit. Ille iussa pplens: uoces tumultuāris ciuitatis audire se rettulit. Et cū circa ipsum uigilaret finē expectās: media nocte itez iussus exiit: & nihil se audire nūciauit. Moxq; immenso circūfultus lumine sanctꝰ dei ad xpm migrauit. Et sepultꝰ ē pictauis iduū ianuarii. circa annos dñi. 240. ꝛc̄poribus ualentiniani & ualētis ipatoꝝ. ¶ Hic sanctꝰ doctor multa librog volumina ppilauit. Nā contra arrianos. xii. scripsit libros. Ité ad galliaꝝ epos librū de synodis. In ps ediditꝰ pmētarios: origenē imitatꝰ: & ex suo aliq adiciēs. Scripsit libellum: qué uiuenti ipstantio misit constantinopoli. Item in ipstantiū quem eo iam mortuo pdidit. Item ptra ualentē & ursatiū Librum historiā arrimineñ & seretrecen sy nodi ptinente. Ad prefectū saluſtiū contra diosco eg aliū. Himnoꝝ & minister iog aliū. Item pmentarios in mattheum. Ité tractatꝰ in iob: quos de greco origeñ ad sensum transtulit. Ité ptra auxetium libellum elegantē. Item non nullas ad diuersos epistolas. Traduntq; aliq eum scripsisse in canticis canticorum: qd tñ incertum est. Hec hieronymꝰ de uiris illustribus.

¶ De scō gregorio nazanzeno epo. LXIX.

Regorius nazanzenus eps & doctor grecoꝝ: qui ut scribit rufinus presbyter uerbo & opibus clarus: lumē ecclesie incōpabile prebuit: de capadocia ortꝰ: filiꝰ epi copi nazanzii & matris nomine religiose: athenis eruditus fuit. Qui dum iuuenis philosophie studeret: eidem die quadā due preciose femine appuerunt. Quas cū ille uti castitatis amator cū idignatione repelleret: dixerunt se sibi amicas fore: quag una se sapientiam altera castitatē nominans: dulces

iuueni ꝓbentes amplex' extunc ſanctū eius
propoſitum uirtutis utriuſq; firmauerunt.
Poſt hec ab athenis diſcedens maris tempe-
ſtate patiſ: ſecq; deiceps deo ſeruituq; uoues
Iris diuinis imbuiſ: & defuncto patre eidē i
nazanzi pontificium ſubrogat. ¶Mortuo
aūt imꝑatore ualente arriano: cui' ſecte gre
gori' gladio fidei uiriliter reſiſtebat: ad con
ſtantinopolitanā eccleſiā gubernandā aſſu-
miſ: ubi ꝓclara doctrina floruit & exēplo.
Inter ceteros aūt fidei pugiles: quos ſapien
tie uberibus enutriuit: hieronymū ſciētiſſi-
mum almū eccleſie doctorem i diuinis ſtu-
diis habuit auditorem. Veꝝ dum ꝑſidorū
emulationes ſenſiſſet inuidie ꝑta ſe liuore
ſubortas: relicta regia ciuitate ab eccleſiā ſuā
primam nazanzium rediit: ibiq; doctrine &
oꝛoni intentus uite reſiduū exegit: ibidēq;
ſepultus. Inde corp' ei' ꝑſtantinopoli ꝓceſ
ſu tꝑis trāſlatū eſt. Quieuit in pace idib' ia
nuarii tempore theodoſii ſenioris. ¶Hic e-
loquentiſſim' doctor plures ꝓpoſuit tracta
tus: de gbus ruſinus aqleien ꝑſbyter decem
ex greco i latinum uertiſſe eloqum aſſerit.
Hunc quoq; xxx. miliū uerſuū oīa opa ſua
ꝓpoſuiſſe hieronym' tradit. Ex qb' hec ſūt.
De morte ſris ceſarii. Machabeorū laudes.
Athanaſii laudes. Laudes maximi philoſo-
phi: quē libꝝ qdam falſo ironiā uocant: qa
extat alius uituꝑationem eiuſdē maximi cō
tinens: nam licuit eundē laudari & uituꝑari
ꝑ tpe. Edidit & libꝝ heroico carmine uirgi
nitatis & nuptiaꝝ ꝑta ſe diſceptātiū. Aduer
ſus eunoriū duos libros. De ſpūſco unū. Cō
tra iulianū imꝑatorem unos: & aliū plures.
Hec hieronymus de illuſtribus.

¶De ſancto firmo martyre. LXX

Irmus martyr paſſus fuit tpe pa-
ganoꝝ: ſub q̄ tñ ꝑſecutiōe uel iu
dice: aut gbus ſuppliciis iterem
ptus ignotum eſt. Et ſepult' fuit
in ambitanenſiū ciuitate: locus tñ
ubi reqeſceret ignorabat. Tpe aūt ſācti ſal
uii epi corp' eiuſdem martyris reptum eſt.
Nam cū idem epūs una cum clero & populo
triduo ad dñm exoraſſet: ut ei corpus ſci
martyris firmi reuelaret: nimio odore fra-
gráte & lumie imenſo celitus ſup locū effu-
ſo: deſoſſa ibidem humo corp' ſacꝝ inuentū
eſt. Ad quē locum ciuitates charoanſ: ceno-
manſ: nouioñ: & bobacum eodē odore ꝑpe
ſe ad uiſendū corpus martyris ꝓcurrerunt:
quod ab epo leuatum ad eccleſiam ꝓdigno
honore trāſlatum eſt. In cui' tranſlatione gla
ciale frig' uidelicet menſe ianuario i eſtum
maximū ꝓuerſum eſt. Arbores nudate ſubi
to frondes ꝓtulerunt & flores: de gbus egri
ſumentes ſanabant. Factū eſt aūt hoc idib'
ianuarii: nam dies paſſiōis martyris: ſicut &
cetera incognitus eſt uſq; in preſens.

¶De ſco uincentio ꝑſſore. LXXI

Iuentius ꝑſſor ſamaritanis pa-
rentibus & paganis ortus eſt: q
ad ꝑdicationē ſci georgii apud
antiochiam xꝑm anuncianti cō
uerſus eſt tempore conſtantini
imꝑatoris. Deinde ſacerdos fact': monit' ab
angelo theſſalonicā uenit: ubi idola datiani
ꝑſidis ſigno crucis edito cōtriuit. Filiamq;
eiuſdem eupatroná noie a demonio libera-
uit: & cū ducentis baptizauit. Poſt hoc cuꝫ
ſco benedicto epo romā ꝑrexit: qbus dum i
uia cibaria deficiſſent: piſces eis de mari in
littus ꝑſiliuit: q ꝑ hebdomadā illis ſuffecit.
Quos etiā beatus hilari' ꝑctauen epūs redi-
ens ab exilio: obuios habuit: & ſecū ducuꝫ
uiuentiū retinuit. ¶Hic aliqñ i ſex latrones
incidit eum ꝑmere uolentes: quoꝝ unus ſe
gladio trāſuerberauit: ſecund' ad quercum
ſe ſuſpendit: terti' arreptus a diabolo expi-
rauit: qrtus oculos amiſit: quꝰ rabie ma-
nus & brachia dentib' lacerauit: ſextus ſe i
mare ꝓcipitauit. Et cū eſſet beatus uiuenti'
annoꝝ. 120. in pace occubuit apud caſtrum
grauionē idib' ianuarii. Cui' corp' ſcūs ma
xenti' abbas ibidem tumulauit: inde poſtea
trāſlatū i mōte uertiacū: ut dicit ſī uicenti'.

¶De ſcis. xl. militib' martyrib'. LXXII

Vadraginta milites ex tꝑorali
tyrocinio ad xꝑi militiam trāſie-
runt. Qui oēs rome uia lauicana
ſub imꝑatore galieno ꝑ ꝓſſione
fidei decollati: coronas martyrii
a dño ꝓcipere meruerunt idib' ianuarii: ut
dicit ado.

¶De ſancto felice preſbytero & martyre in
pincis. LXXIII

Elix ꝑſbr & martyr ꝓnoie dicit
in pincis: a ſubulis quib' paſſus
ꝑhibef: nā pinca dicit ſubula: nā
cū magiſter puerog; exiterit: &
eis nimiū rigid' fuerit: tent' a pa
ganis: cum xꝑm libere ꝓiteref: tradit' eſt i
manus pueroruꝫ: quos ipſe docuerat in ec-
cleſia: quē ipſi cū ſtilis & ſubulis occiderūt
Qui paſſus eſt rome. 19. cal'. februarii.

¶De ſcō felice ꝑbro & martyre. LXXIIII

Elix ꝑbr & martyr germanꝰ im-
mediate infrapoſiti felicis ꝑbyte
ri & ꝓfeſſoris tēporibus diocleti
ani & maximiani martyrium paſ
ſus ē rome iuxta portā pincinā:
ubi & reqeſcit in loco q dicit ſi pincis: & ex
hoc ꝓnoie in pincis dicit. Hic ſenior altero
fratre a ꝓfecto urbis draco detent' ductus
eſt ad templū ſerapis: ut ſacrificaret. Et cuꝫ
inſiſtaret in ſimulacrum: ſtatī i puluerem
redactū eſt. Alia die ducꝰ eſt ad templum

mercurii & de hoc fecit similiter. Iterūq; ductus ad tẽplum diane pari modo idolum destruxit. Tūc una cum fratre carceri mācipatur: deinde in equuleo leuat: & quibus hoc fecissẽ maleficiis iterrogat: q cū diceret hec nō didaboli maleficiis sed xpi beneficiis facta fuisse: ductus ē ad dictū locum ꝛo miliario ab urbe ad phanū qđ ibidem erat: q facta oratione exustlauit i arborem igētissimā: que statim radicitus euulsa: & templum cui erat ꝓiuncta euersum est: atq; simulacrū ꝓminutum. Quod prefect⁹ audiēs iussit eum ibidē decollari: & corpus ei⁹ ihumatū lupis & canibus dereliq. Quod tamē xpiani nocte ꝛo ueā quā arbor euulsa dimiserat sepelierunt. 19. cal. februarii. Et cū gentiles die sequenti corpus effodere uellent: qcunq; manum ad hoc mittebat a diabolo obsidebat: ubi processu tpis ecclesia ei⁹ nomini dedicata ē.

¶ De sancto felice presbytero. LXXV.

FElix presbyter & ꝓfessor imediate supra positi felicis ꝓsbyteri & martyris frater fuit. Qui cū a ꝓfecto draco ꝓdicto tēt⁹ eēt: eūq; ad tẽpla deoꝝ sacrificatuꝝ ducere uellent: ꝓminat⁹ est eis: q si eum ad idola sua ducerēt: hoc illis eueniret qđ & aliis: ad que frez suū duxerāt que oia dest ructa erāt. Quē prefectus iustibus cesum: iussit exilium deportari ꝛ mōtem carceiū: ut ibides lapides excideret: ubi filiam ꝓbi cuiusdā tribuni a demonio obsessam liberauit. Et cum eidem tribuno nūciatū esset: q uxor eius in urbe nolana cui⁹ ipse ciuis erat hydropisim icurrisset: felix eidem misit oleum bñdictū: quo puncta sanata est: sicq; tribunū cōuertit ad dñm. Sed dū ꝓsularis audisset probū xpianum effectū: misit q eum capēt: qui omnes manus dolere cepunt. At dū suasu sci felicis xpm ꝓfitentur a dolore ꝓtinuo liberantur. Et sic oēs baptizati sunt. Expleto uero tribunatus tẽpore: felix cū tribuno uenit no lam ad quē pōtifex idoloꝝ accedēs: dixit ei q deus suus fugerat: asserens q felicē ueniēte timebat. Quē scūs ꝙuertit & baptizauit. Quidā ex ei⁹ horto olera nocte rapere cupiētes: dum uangas ibidem repperissent: tota nocte i horto luna lucente laborabāt: & sesurtum facere putabāt. Mane autē a scō iueti & salutati peccatū suum ꝓfitentes ad propria redierūt. Et cū quidam apollinē adorarent: eo ꝙ illū diuinū asserēt: & felix dñicam orationē pugno clausaꝝ teneret: dicebat eis: q si apollo qđ in manu haberet sciret edicere: patus erat & ipse eū adorare. Quo nihil rñdente imo nec respondere ualente: gētiles ꝙersi sunt. Tandē post ānos. xii. dominico die missa celebrata & populo data pace i pacuimento se in orationē ꝓiciens migrauit ad dominū. Et in eadē ciuitate tumulat⁹ gescit.

¶ De scō michea ꝓpheta ꝓmo. LXXVI

MIcheas ꝓpheta filius hiemla. Inter scōs testamēti ueteris merito cōputat: eo ꝙ achab regi israel & iosaphath regi iude: uolētibus ire i ramoth galaad ad eā obtinēdam. Inter fere quadrigētos falsos ꝓphetas solus ueritatē predicere presūpsit: ut scribitur. 3. regū ultimo &. 2. ꝓ. 18. Nam cūctis ꝓphetis uno ore regi achab predicētib⁹: q ramoth obtineret: micheas sol⁹ uaticinat⁹ ē israel dispergendū & achab i prelio occidendum. Et subiūgens uisionē & causam quare omnes alii ꝓphete bona ꝓdicebant: dixit q hoc dns deus falso ꝓmiserat spū suggerente se mendacem futuꝝ i ore ojum ꝓphetaꝝ: ut sic achab decipet & uadens ad preliū occideret. Propter qđ a sedechia uno ex falsis ꝓphetis micheas i maxilla pcussus est. Quem rex achab carceri mādauit ꝛuandū uiq; ad reditum suū. Qui a ioram filio achab & regni successore mortuo patre: eo ꝙ mala parenti ꝓut sibi euenerant ꝓnunciasset: precipitio ualde porrecto iactat⁹ occubuit. Huius michee & si dies martyrii sit ignota: hoc tamē loco ponit ꝓpter altum micheā sequētem: quem eundē cum isto plurimi putant Quod tamē stare nō potest. Nam hic samarites ille morasites fuit: hic tpe iosaphath regis iude ꝓphetauit & sub ioā filio achab ut dictū est: interfectus fuit: ille tpe ioathaz regis iude uaticinari cepit annis pluſq. 100. ab obitu ioathan euolutis. Huiꝰ nulla ꝓphetia scripta legit: illiꝰ liber uaticinii reꝓitur.

¶ De scō michea ꝓpheta secūdo. LXXVII

MIcheas ꝓpheta secūdus de ciuitate morasthe que ē i tribu ephraim ꝓpheta iuda ꝓphetauit: ut ipse eiusdem textus idicat. Cui⁹ ꝓphetia iuchitur ꝓra samariā que reges israel & iuda simulacroꝝ superstitiōe fefellerat: ꝛcrepās dominus indignationem suā in eā processuram: ꝓminat etiam populo israel ꝙaricato ri & principib⁹ eius: qui eūdem populū falsa suasione ad idola colenda ꝓpulerāt & uerbis insequentib⁹ captiuitatem & interitum assutuꝝ nunciauit. Hic. x. tribub⁹ israel captiuatis: & ipse in captiuitatem duct⁹ apud assyrios. Quieuit i pace. xviii. cal. februarii Corpusq; ei⁹ i iudeā delatum est & sepultū Hec hierony mus & iosephus tradunt.

¶ De scō abbacuch ꝓpheta. LXXVIII.

ABbacuch ꝓpheta fuit de tribu symeon ut in scholastica legit. Hic preuidit captiuitatem hierusalē uenturaꝝ: & a chaldeis uenientib⁹ fugit i sostheracenā: & erat icola

terre isr'. Descendentib' uero reliq̄is iude i egyptum: q̄si pegrinabatur i terrā suā. Eodem q̄ tpe pphetiā pscripsit. Et i principio causatur aduersum deū: cur impi' uastasset populū dei. Sed in p̄solatione apparuit sibi de': calamitates circūstantiū nationum futuras p̄ nabuchodonosor lōge maiores: & tandem ipm̄ nabuchodonosor piturus: ut sicut naum ppheta i p̄solationem .x. tribuū captiuaq̄ pdixit ninive subuersionē: sic & iste in exhortatione duaq̄ ia in babyloné ductarū babylonie destructione pnunciauit. Hic dū pulmentum ferret messorib' ispū dīno pnoscens se i babylonē ducendū: domesticis dixit: ut si nimis tardaret: pulmētū messorib' ferrent. Et dū iret i cāpum: ut habeē daniel' ultrō: angelus dñi eidē appuit: & ei ut prandium danieli: q̄ erat i babylone in lacu leonum portaret: mādauit: q̄ cum babylonem aut lacū nescire diceret. Apphendit eū angelus i uertice capitis sui: & portauit eum i babyloné sup lacū leonum in ipetu spūs sui. Sicq̄ abbacuch prādium danieli p̄sentauit: & cum comedisset: angel' eum in momento ad priorem locū reportauit: unde patet lōge post liberatā susannā hoc factum fuisse. ¶ Dedit aūt abbacuch signū redit' populi: his q̄ erant i iudea: q̄ uisuri essent lumen in ruinis tēpli: ultimāq̄ domus dñi desolationem pdixit: q̄ gens occidētalis hāc esset actura. Et dormiuit abbacuch i pace. i8. cal'. febru. & sepultus est i agro ꝓprio. Hic ꝓpheta cū alio p̄cedēte ex numero sunt. i. ꝓphetaꝝ: q̄ ecclesiastici. 49. in scō ueteris testamenti catalogo describunt'. Hoꝝ ppheta rū duoꝝ uidelicet michee & abbacuch corpora sub archadio impatore i iudea dīna revelatiōe repta sunt. Hec hiero' & ioseph'.

¶ De scō mauro abbate. LXXIX

MAurus abbas senatoꝝ genere ortus patre eutityo matre iulia: du odenis a pentib' scō bñdicto i di scipulum tradit': & ab eodē monachus fact': in oi uite scitate psiciens: magistri uestigia imitabat: & sup oēs monachos ab ipso amabat: & ꝑmendabat: & ex hoc magis humiliabat: ita ut ieiuniis & oronib' intent' cunctos scitate p̄celleret: & miraculoꝝ gloria coruscaret. Quadā die hora sexta a colligendis fructib' cum q̄busdam ex fribus rediēs: claudū quendā & mutum puerꝝ ante monasterii fores reptum: ad parentū p̄ces erexit: eiq̄ loquendi facultatē p̄cessit. Q̄uod bñdict' abbas ꝑperiens: magis eum adhuc reuereri cepit. ¶ Cūq̄ bertisrānius cenomanēn epūs monachoꝝ cenobium edificare disponeret: audita sci bñdicti fama: misit ad eū flodegariū archidiaconū & arderadū uicedñm suū: q̄ten' eidē aliquem ex suis fribus i abbatem mitteret: qui monachos cenobii p̄struendi disciplinis regularibus iformaret. Qui eidem misit maurum ei' discipulum cum q̄ttuor monachis: uidelicet fausto: simplicium: antoniō: & constantinianum: eisdeq̄ bñdictione data predixit obitum suum de pximo futuꝝ: tradiditq̄ eis regulam ab ipso institutam: manibusq̄ mauri pscriptam. Et cum apud ueliam hospitati fuissent: misit post eos benedict' nuncium: q̄ multas sc̄oꝝ reliquias mauro quas sibi mittebat traderet: & epistolā abbatis ex parte p̄tāret: in q̄ mauꝝ ꝓtinus significabat sibi a dño revelatum: q̄ multa foret aduersa passur': ipse q̄ benedictus erat de pximo migraturꝝ. Cum aūt post dies q̄nq̄ginta q̄nq̄ deuēissent uercellas: ibiq̄ biduo pmā fissent. Arderadus de scala turris altissime corruit: & scapulas cum manu & brachio adeo cōquassauit: q̄ intumescentibus ptib' illis post dies q̄draginta nullo remedio medicorum sibi subuenire posset: nisi ad tumorem sanguinis putridi tollendū secatio fieret. Tunc maur' oronē facta reliquiis scōꝝ a patre missis mēbra languentis signauit: & cōtinuo arderadus sanꝰ surrexit. Quod dū audientes mirarent: ille nō suis meritis sed reliquiaꝝ uirtuti miraculum ascribebat. In de transeuntes post dies .xv. sergius famul' eoꝝ de equo corruens pedem saxo collisum extorsit: quem maur' signo crucis edito ab oi lesione illico liberauit. ¶ Et cum apud ecclesiam sancti q̄ mauritii & sociorum deuenissent: cecum quendā a natiuitate q̄ānis xi. ibidem ad elemosynam sedebat illuminatum: ipmq̄ ꝑsecuta gratia ecclesie martyrum per petuo seruitio mancipauit. ¶ Hoc pitar' apud ecclesiam sancte marie que est i locis uirentibus: mulier quedā nomine remetia filium adolescentem noie elegium defunctū irremediabiliter defletbat. Cui' dolori maurus cōpatiens cum simplicio solo monacho illuc accessit: & oratione facta mortuum sucitauit. Qui statim cum sancto ad matutiū pcessit: & in lycio monasterio deo fuiuit. ¶ Inde uenerunt antisiodoꝝ: ubi a romano abbate susceptī sunt: & cum eo pascha celebrarūt. Vbi die & hora qua scūs benedict' de seculo isto transiuit: eius aiam ad celos ascendentem maur' ꝑspexit p uiā uidelicet orientis tramite ab eius cella usq; ad celos erectam. Que dum ille cōsocius reuelasset: duo ex eis idem se uidisse testati sunt. Venēte aūt aurelianū audierūt bertorch ramnum epm̄ esse defunctū. Vnde quodāmodo frustratus intentiōe sua: suadente arderado andegauen urbē deuenerūt: ibiq̄ fiorū nobilē uirū q̄ amissa cōiuge unicū habebat filium arderadi consanguineum inuenerunt.

Qui audita cā p qua uenerant assentiente sibi theodeberto rege francoꝝ: cui florus plurimū dilectus erat: in ppria possessione loco monasterii pstruēdi mauro cōcessit: ipsū q; prediis & honorib⁹ largissime dotauit: ubi uir dei pstructa ecclesia i honore beati martini: cenobiū edificare cepit. ¶ Die quadam cleric⁹ cemētari⁹ dū circa op⁹ monasterii oc cuparet de altissimis gradib⁹ super saxum corruit: & collisis mēbris ꝯtinuo mortu⁹ iacuit. Quē sanct⁹ uir ante fores ecclesie deportari fecit: & oratione facta ipsum i momento ab omni lesiōe sanauit. Quo miraculo uiso: florus q aderat magꝝ cepit sūma deuotiōe reuereri: proponens relicto seculo ei⁹ monachus fieri. ¶ Quidā ex oparijs scō uiro detrahebāt: q; zelo hypocrisis monasteriū construebat. Statiq; tres ex illis spirit⁹ malign⁹ inuasit: ex quibus unus protinus expiravit. Sanctus uero duos obsessos qui uiui remanserant in ecclesia delatos ab infestatiōe demonum mox exoluit: mortui uero cadauer in porticū ecclesie deduci fecit. & facta oratione cum lachrymis defunctū a mortuis suscitauit. Octauo igit̄ anno monasterium per oia pfectum ē. In quo quattuor ecclesie edificate fuerūt. Quaꝝ maior cōsecrata est ab epo ciuitatis in honore bti petri apli: Scda i honore sci martini. Tertia i honore sci seueri. Quarta in ueneratiōe sci michaelis archāgeli. In quo qdem cenobio flor⁹ loci patron⁹ primo qdem anno obtulit unicū filium suū nomine bertulfum: pfecto uero ope licentiā a theodeberto rege petiit offerēdi seipsum. Quā rex deuotissimus gratāter pcessit: isup & oblationi flori die qua habitū induit monachalē ꝑtestate uoluit: ubi & ab abbate honorifice susceptus ē: & cū eodē charitate discubuit & locū suum additis redditib⁹ ampliauit. Post cuius excessum theobaldus filius suus & successor in regno patris exēplo eidē monasterio duas uillas adiūxit. ¶ Qui aūt sanct⁹ maurus in uilla gaudiaco cū duobus monachis resideret: archidiacon⁹ andegauen cū pluribus ad eū uisendum uenit. Cūq; uasculū modicus uini supesset: qd uix ipsis tribus in una refectione sufficeret: & ꝑactus archidiacon⁹ honorare uellet: uinum benedixit & omnib⁹ ifundi iussit: & cū eēnt ultra. lx. q; liber etiā tribus uicib⁹ de uasculo sumpsit potū: & semper reptum ē plenū. ¶ Posthec appropinquare cognosces obitū suū: cellā i secretiori pte sibi edificauit: ubi cōtemplationi uacās bertulfum sibi abbatē substituit. Et post duos annos & dimidium: angelica reuelatiōe didicit per maximā partem monachoꝝ suoꝝ qui erant numero. liō. ad dñm transiturā: ipse uero illis premissis erat eos secuturus. Quod ut sibi ꝓdictū fuerat euenit. Ipse autem uisionē angelicam fratribus referauit: & ut quilibet coꝝ se ꝑparet admonuit. Et infra menses. v. oēs monachi sui: exceptis solūmodo. xxiiii. ad deum euocati sunt. Inter quos antonius & ꝑstantinianus trāsierūt. Postq; scūs dei dolore latens grauissimo egrotare cepit: & ad ultima deueniēs cū esset annoꝝ. 92. in pace migrauit. xviii. cal. februarii. Sepultus est in ipso monasterio in ecclesia sci martini: ubi & miraculis splendet.

¶ De sancto isidoro abbate. LXXX.

Isidor⁹ abbas: ut hieronym⁹ scribit: in uitis patꝝ: apud thebaidem claruit. Cuius monasteriuꝫ latis ꝑatis circūseptū altissimo muro: ultra mille monachos detinebat ciuitos. ¶ Quod ꝯdem adeo oīb⁹ que ad uictum fratꝝ ꝑtinent erat reseruū: ut nulli eoꝝ intrandi uel exeūdi necessitate haberet Soliq; duo ex mōachis per ꝑra ad egrediēdum deputabant. Eoq; pacto monachus q; q; admittebat ut nūq; se egressuꝫ omnino ꝑponeret. Erat eni intus quasi padisus⁹ dei angelicoꝝ more ꝑsallētium chori in ecclesia die noctuq; sibi inuicem succedebāt. In quo quidē loco abbas isidorus mirabili uita sul gens abbatē moysen ad se uenientē suis monitionib⁹ a supma carnis ꝑpugnatione exhortando fecit imunē. De hoc etiā cassiodoꝝ, octauo libro historie triptite dicit: q; isidorus p annos. 40. nunquā peccato ꝑsensit: q omni sanctitate ꝑspicuus ibidem in pace quieuit. xviii. cal. februarii: ubi & sepultus est.

¶ De scō macario egiptio abbate. LXXXI

Macarius abbas egyptius antonii discipulus: i eremo thebaidis claruit: qui multoꝝ signoꝝ gloria insignis fuit. Ad hūc mater fili um iuuenē adduxit: q a legione demonū: que flāmea dicit: terribiliter uexabatur. Tres eni modios panum i cibum & la genam uini quotidie sumēs i potum: uix poterat satiari. Deide oia sumpta in aerē quasi fumū ructando uomebat ac si igne ꝑsumpta fuissent. Dieq; sequēti edacior reddebatur. Qui sanctus pietate ꝑmotus: orans adeo li berauit: ut trib⁹ libris panis quotidie ꝑēt & aqua modica: etiā propriis manib⁹ ultra alios laboraret. ¶ Quidam culpatus de homicidio: ad eum ꝑfugit se innocentē re uera asserendo. Et ꝑsuenientib⁹ ministris iudicis q ut eum capent fuerant ꝑsecuti: eisq; ꝑsentibus: scūs abbas ad sepulchruꝫ accessit hominis interfecti: quē in xpi nomine adiurauit: ut sibi diceret: an ille eū occidisset: q respondit q; non. Et instantibus illis ut qs eum occideret iterrogaret ꝛespondit suum eē innocētes absoluere: nō aūt nocētes cō-

dénare. Sicq; iuuenis absolut⁹ é. Idé etiã cuꝫ heretico disputás: eiq; qd ñderet nõ habés orans mortuũ: q portabaꝫ ad tumulũ: susci tauit: q suscitat⁹ hñticũ ꝓdit. Puellá etiaꝫ quãdã que magicis artib⁹ illusa sibi soli ap parebat i equũ puerſiã ab illusione fantastica liberauit. Pluribusq; aliis uirtutũ signis & uite meritis effulgés: i pace quiit. 18. calẽ. febru. Hic ad iuniores pfessionis sue unã scripsit epistolã: i q̃ utilia multa & mõastice regligiõi necessaria docet: claruit sub ualétis imperio. ¶ De scõ bonitio epõ. LXXXII

BOniti⁹ eps aruerñ que dẽ mons clar⁹: iter alia ei⁹ uirtutũ insignia beatã dei genitricẽ i summa deuotiõe hñit: ut ff uiscenti⁹ ponit: cui dum nocte q̃dã sol⁹ i ecclesia sci michaelis oraret: in extasi posito btã uirgo cũ multitudine curie celestis splẽdidior apparuit: & qs eẽt apt⁹ ad dña mysteria celebrãda a circũstãtib⁹ iterrogauit. Qui bonitiũ orãtẽ dignissimũ acclamarũt. Et q̃is se reputaret idignum: a celesti choro assumit⁹: uestib⁹ sacris iduit: & missã celebrare iubetur. Qui missã p uisionẽ suo ordine celebrauit: & dũ cõionẽ sũpsisset: btã uirgo sibi uestẽ p magno munere dimisit: & uisiõe subla ta ipse ad se rediit: uestẽq; reptã iuxta se cũ summa deuotiõe custodiuit: & uisa populo cũcto narrauit. Que uestis usq; hodie ibi ſ uaſ: & p religis sacris ondit: cui⁹ materia & mod⁹ ꝓtexture a nemie cognoscit. Est aute3 eximii candoris: lenitatis: & leuitatis. Quiescuit autem in pace sanctus bonitius. 18. calẽ. februarii: sepultus in ecclesia sua.

¶ De scõ marcello papa & maꝛ. LXXXIII

MArcellus papa & martyr nati õe roman⁹ de regiõe uialata ex pbrẽdicto: marcellino pape i epatu succesſit: & sedit ãnos. 5. dies 22. q tpe maximiani filii diocletiani ipatoris martyrio coronaꝫ. Ná cũ maximian⁹ auguſt⁹ prim⁹ rediẽs ex aphrica: ut diocletiano placeret i noie ei⁹ thermas a ſolo edificaret i urbe: cepit oẽs xpianos ad afflictionem laboris ꝑpellere: & p uaria loca quosdã ad lapides: quosdã ad harenã dãnauit. Quib⁹ tarſon xpian⁹ occult⁹ & diues ac nobilis de suis facultatib⁹ necessaria mistra bat p manus ſiſinnii: cyriaci: largi & smaragdi. Propter qd marcell⁹ eps celebrato pcilio ſiſinniũ & cyriacũ diacões romane ecclesie ꝓsecrauit. Multos quoq; martyꝛ⁹ puerſo tũ ipse põtifex baptizauit: & multoꝝ scõrũ corpa colligens una cũ ioanne pbro sepeliuit. Cũ aũt scũs cyriac⁹ a maxiano filio diocletiani ipatoris detẽt⁹: catenis obligat⁹ añ redã ei⁹ trahereť die ꝓcessiõis: & ex hoc martell⁹ papa illũ redargueret: ab eodẽ fustigatus & eiect⁹ é. Postq̃ aũt bti cyriac⁹: largꝰ: & smaragd⁹ martyriũ passi ſũt: marcell⁹ papa eos ſũr tumulauit. ¶ P⁹que lucina xpiana matrona ditissima ecclesie dei oẽs suas facultates ꝓcessit: pp qđ a maxiano pscriptõe dánata eſt. Dũ aũt i exiliũ duceret: rogauit marcellũ: ut domũ suã i ecclesiã ꝓcrareť: qđ & ille adiplere curauit. Et dũ ibi frequẽti⁹ celebraret: maximus hoc audiẽs: domũ illã siue ecclesiã fecit stabulũ publicum iumẽtoꝝ: & eũdẽ epm cũ custodia ad ſuitium ajaliũ deputauit: ubi post multos ãnos emi ſit ſpiritũ. 17. calẽ. febr. ¶ Hic fecit cemiteriũ i uia ſalaria: & .28. titulos cardinalat⁹ in urbe romana pp baptiſmũ: sepulturas: & penitentiã multoꝝ: ex gẽtilib⁹ puerſoꝝ: ac pp martyꝝ reliqas tumuladas: q etiã sepult⁹ é a ioãne ꝓbro i eodẽ cemiterio priscille uia ſalaria: & ceſſauit epatus dies. 25 Postea uero religiõe xpiana creſcẽte dom⁹ catabuli i ecclesiam trãllata eſt: que hodie ſancti marcelli nomine intitulatur.

¶ De ſancto marcello epiſcopo. LXXXIIII

MArcellus anticyran⁹ eps insignis ſcitatis & doctrine fuit. Qui multa aduerſus eutyceté grecũ ſcripſit uoluia: & maxie aduerſus arrianos. Extãt & aduerſus eũ non leuiũ auctoꝝ libri ſabelliane ipm hereſeos ipetẽtes. Negat ille dogmatis ei⁹ eé: & cõione iulii & athanaſii rõane & alexãdrine urbiũ pontificũ defendit ſe. Claruit scitate insignis tempore ꝓſtantii imperatoris. Hec hieronymus libro de uiris illuſtribus.

¶ De scõ felice epiſcopo & marty. LXXXV

FElix eps tubaboceñ ꝓe diocletiani & maxiani ipatoꝝ martyriũ paſſus é. Qui anolino ꝓſidi pñta tus cum nomen ſuũ nollet exprimere dicens ſolũmõ xpianũ: miſſus eſt ad uinctus ad ꝓfectũ ꝓtorii: q illũ uiculis mãcipauit: & post dies. 12. de carcere edũ ctũ: fecit eũ catenis alligatũ post impatores nauigare. Positusq; é i nauicula: in q̃ diebꝰ q̃ttuor ſub equoꝝ ungulis ſedia maceratus iacuit. Veniensq; ieiunus nolam campanie a cognitore ciuitatis capiteplexus eſt. 17. calen. februarii: ibidem ſepultus.

¶ De scõ honorato epõ arelateñ. LXXXVI

HOnorat⁹ eps arelateñ nobili ꝓſapia eiuſdẽ urbis oriũdus fuit: ut ſcribit hilari⁹: q ei in põtificatu ſucceſſit: q gentilib⁹ pentib⁹ ꝓgenitus: in adoleſcẽtia ſua motu ꝓprio baptiſmũ petiit: & licet pre reluctãte paterna domũ deſerẽs: uenãtiũ ei⁹ frẽm ſeniorẽ ad xpm ꝙrtit: q ábo ad capraſiũ eremitã accedẽtes: ab eo de rligiõe uite edocti ſunt. Defuncto aũt germano ſuo uenantio: honorat⁹ eremũ urbi arelateñ ꝓximũ petiit

ibiq; dudū in oī uite scitate pmāsit. Exēplo quoq; puer satiōis sue gēnadiū quēdā uirū ef frenē & idomitū ad pniaʒ puocauit. Demū urbis arelatēn epʒ scūs i scā religiōe deo ser uiēs: & salutifera predicatiōe dñicū gregem pascēs: quie uit in pace. xvii. cal. februarii.

¶ De scō honorato epō abiañ. LXXXVII.

Onorat⁹ epʒ ambiañ tpe alcidē berti regis frācoꝝ uir clar⁹ scita te & miraculis floruit. Qui dū mis saʒ aliquādo celebraret: & corp⁹ xpi sup altare uirgis ꝓlecrasset: uidit manū siue palmā xpi sacrā hostiā tenē tē: & epō cōcaturo quodāmō porrigētem. Quā scūs de ipa mau deuotissime sumēs: ab oī desceps inqnamēto carnis illesus pmāsit. Hic angelo sibi reuelāte corpa scōꝝ fusciani & uictorici atq; gētiani reppit: & ea ꝓdecēti mausoleo collocauit. Qui & post uitam lau dabilē ad xpm migrauit.

¶ De scō hōrato abbate & ꝓfess. LXXXVIII

Onorat⁹ abbas & ꝓfessor i famuli ptib⁹ claruit: q coloni cuiusdā i uilla uenātii patritii filī⁹ fuit: Hic ab ānis pueriliti⁹ deo dedit⁹: etiā ab ocioso ſmōe abstinebat carnē q; ieiuniis macerabat. Sed cū die q̄dā paren tes eī⁹ puiuiū feciſſent: & carnes ad prandiū parasſent iuuēīsq; ieiunās a carnib⁹ abſtinēt uellet: irrīſ⁹ ē a pētib⁹ & diſcūbētib⁹ cūctis iterrogātib⁹ an uellet ſibi de mōtib⁹ piſces afferri: q i loco ipſo audiri poterāt ſi uideri. Poſt modicū aq̄ in puiuio deficiēte acceſſit miniſter ad fontē ut hauriret. Et dū aq̄ de ſi tula lignea: corā diſcūbētib⁹ effunderet: pi ſcē q dīnit⁹ aquam itrauerat ſimul effudit: q uictu uni⁹ diei honorato ſufficere potuit. Propter q̄ i uenerationē haberi cepit. Pro cedēſq; i uirtutib⁹ a dño ſuo libertati dedi tus i eo loco q̄ fūdis dī mōaſteriū ꝓſtruxit: i quo pater fere ducēt⁹ extitit monachoꝝ.

¶ Dū aliq̄n ex mōte q mōaſterio ꝑmiet mo les igētis ſaxi erupta ꝑ deuexa mōtis ueniēs toti⁹ ruinā cenobiī minaret. Hoc uir dñi cer nēs: iuocato xpi noīe ſignō crucis feſtin⁹ op poſuit: eāq; in deuexi mōtis latere fixit: ubi uſq; i ꝑs locū cernētib⁹ aſpicit: ut caſura de ſup pendere uideat. Hec greg⁹. i. dial. c. 2.

¶ De scō tityano epō. LXXXIX

Ityan⁹ epʒ ortus heraclea citate nobili genere: a floriano opiter gien epo erudit⁹ ē & i pbēm or dinat⁹. Quo qdē ꝑp amoꝛē mēii epatus cedete: tityan⁹ a populo electꝰ ē i epi ſcopū: q gregē dñi optime pauit ſmōib⁹ & ex plis & ſcitate polles i pace q̄uit. 17. cal. februarii. Sepultusq; ē prio in citate opiter gien. Cui⁹ pētes ad eū uenientes & iā mortuū repietes: corp⁹ noctu furatiſūt: ut in patriā deferrēt. Quos māe popul⁹ armat⁹ ſecut⁹ ē

ꝑ corpe redimendo. Et dū ꝑp hoc adiuuicē bellum uellēt aſſumere: appuit ſenior: q eis ꝑcordiā ſuadēs ꝓſuluit: ut corp⁹ ſolū i naui cula dimitterēt: & dīne uoluntati exponerēt quo de⁹ uellet deferēdū. Quod cū ſeciſſent: diſputt ſenior: & nauicula ꝑ flumē liuentie iter ſurſuʒ ꝓtrariis undis tenēs: deuēit ad lo cū q dicit ſeptim⁹: & ibi q̄uit. Corp⁹ autē terre ꝓpoſitū dū itegꝝ de ipo hēndo multoꝝ locoꝝ icole ꝑtēderēt: ꝓſilio ſenioris prefati itegꝝ apparētis: dinuʒ oraculū ſplorabāt. Et p⁹ ieiuniū triduanū dīna reuelatiōe uitulus cū matre uehiculo iūgīt: & corp⁹ ſuppōīt: & quo uellēt abire dimittūt. Qui iſm ad ci uitatē ceteſēn deduxerūt: ibiq; ſubſtiterūt: ubi & mulier a demōio obſeſſa meritis ſācti corporis liberat. Ibiq; digno honore tumu lat: quo & epiſcopat⁹ opitergien trāſlat⁹ ē.

¶ De scō melātio epo. LXXXX

Elātius epʒ ut dicit ſocrates i hi ſtoria triptita diſcipul⁹ euagrii fuit. Cui⁹ eccleſiā cū adiſſet hi q iuſſu regis hunerici epos arriāis reſiſtētes exilio deportabāt uidērūt eū ut ul timū eccleſie miſtrū cādelaʒ preparāte & lā pades refouētes. Qué cū interrogaſſent ubi eēt epʒ: ille, ſe oñiuq; illis rñdit: & fatigatos ex itinere ad hoſpitū ſuū duxit & fecit. Et poſt prādium ſe eē epm eis patefecit. Qui ꝑ pter ei⁹ hūilitatē & reuerētiā admirati dede rūt ſibi fugā. At ille noluit declinare dicens q; libēter pati uolebat qđ ſui ſimiles patie bant. Sicq; una cū ceteris uolūtariū ꝑ xpo ſubiit exiliū: ubi & poſt multos agōes i xpo dormiuit. 17. cal. februarii. huius frater fuit ſalomon ex negociatore mōachus effectus.

¶ De scō fausto epo. LXXXXI

Auſtus epʒ apud regiū gallie ex lerineñ abbate electꝰ ē: uir ſcita te plen⁹ & dīnis iugīt ſcripturis itēt⁹. Libꝝ edidit de ſpūſcō. Ité opꝰ egregiū đ gra dei q̄ ſaluāur. libellū ad uerſus arriāos & macedōianos ſpicuū. Ité & aliū aduerſus eos q dicūt eē i creaturis ali qđ icorporeū. Epiſtolā etiā ad diaconū qué dā noſe grecū: q a catholica fide diſcedēs ad neſtorii ſpietatem abierat. Scripſit etiā epi ſtolā alia ad felicez ſpectum ptorii ad dei ti morez exhortatoria. Et alia plura q̄ nundū ſe uidiſſe gennadius hec ſcribens dicit. Iōq; noiare nō auder. Anaſtaſii primi tēporibus claruit. xvii. cal. februarii in pace pauſauit.

¶ De sancto antonio abbate. LXXXXII.

Ntonius abbas cui⁹ uitā athana ſiꝰ ſcripſit nobilib⁹ & religioſis parentib⁹ egypto ortus: & deli cate nutritus ab ānis puerilibus eccleſiā ſrequentabat. Et cū eſſʒ anoꝝ. 18. parētib⁹ dſūctis audiēs i euāgelio Si uis ꝑfect⁹ eē ℞. oib⁹ diſtractis facultates

ſuas paupes uiſcerib⁹ icluſit. Sororē ā ſcis uirgib⁹ in mōaſterio ꝑmēdās: ipſe mōaſtico hitu aſſūpto extra citatē pgreſſus cuidā ſeni ori ſolitario adhelit: cui doctrina & exēplo ſformat⁹ ætiā ꝑ alios cellulas diſcurrebat: & a ſingulis mōachis exēpla ſalutaria colli gebat. ꝑ hec ſolitari⁹ manere cepit: & multas diaboli ꝓſecutiōes ſuſtinuit: q̄s ieiuniis & oꝝonib⁹ ac uigiliis ſupauit. Et dū ſpiritū fornicatōis uicilset diabol⁹ i ſpē pueri teter rimi ate eū ꝓſtrat⁹ appuit: ſeq; ſpiritū forni catiōis ab eo uictū aſſuit: qui ātoni⁹ ſigno crucis effugauit: dicēs q; adeo turpiſſim⁹ eēt q; ipm abiū āpli⁹ nō tieret: & deinde aſpiori pnia ſe aſſtixit: i oꝝib⁹ ſepi⁹ pnoctās: ſemel in die p⁹ uefpas panē ſolū cū ſale & modicū aque deguſtās: nō nunq̄ duob⁹ uel trib⁹ die b⁹ ſine cibo pdurās: ſup nudā humū cubās carnē unico cilicio domās. deiñ lōge a uilla iter ſepulchra ſe poſuit: uni ſoli notiori uici no mādās: ut ſtatutis dieb⁹ ſibi aliméta dſer ret: ubi multitudo demonū ipm uerberib⁹ adeo laceraut: q; miſter ei⁹ eū q̄ſi mortuum ad uilla humeris aſportauit. Et cū a cūctis ut mortu⁹ plāgeret: dormitātib⁹ illis ātoni⁹ fuixit: & a miſtro ad pdictū locū ſe iteꝝ por tari fecit. Et cū ex dolore uulnerꝝ pſtrat⁹ ia ceret: ai oſus ad bellū dem ōes iuitabat: qb⁹ illi i diuerſas gr̄es formis appuerūt: & ugui b⁹ ac cornib⁹ crudeliter lacerarūt. & dū xp̄s iuocaret: ſubito mirabilis ſplēdor illuxit: & demōes effugauit. cui uox de celo ſonuit: q; qa uiri⁹ dimicauerat: faceret eū de in tot⁹ orbe noiari. Et cū xp̄iani ex mrio necabant ipſe mres ſequebat: dolēs q; ſibi martyriu⁹ nō dabat. ꝑ hec ānog. 35. ad eremū ſecretio rē acceſſit: & ibi artiore adhuc uitā ducer ce pit: ubi argēteū diſcū repies admirās: unde ibi diſc⁹ argēte? hēret: ubi ueſtigia hoium nulla eēnt: intellexit diaboli ſtigmatū: & ſcō crucis ſigno diſc⁹ euanuit. Poſtmodū igentē maſſā auri reppit: quā ut ignē effugit: & ad mōte aſcēdēs. 20. ānis icognit⁹ mānit: Deiñ a multis frequentari cepit: & ꝓcipue a mona chis q̄ eremū ꝑ diuerſa loca colebāt: q̄b⁹ & mōita ſalutis dabat. Et dū ad uiſitādos frēs pgeret: riuulū nili crocodilis & ſpētib⁹ ple nū cū comitib⁹ trāſiuit illeſus: & rediuit ſco lumis. Quadā uice i ſpū rapt⁹ uidit mundū laqueis plenū: & audiuit: q; ſola humilitas ipſos euaderet. Vidit aliq̄n demoné celſum corpe: q; ſe dei uirtutē & puidētiā dicebat: petēs a uiro ſcō q̄d ſibi dōari uolebat: i q̄ ille ſputa ꝓgeminās: ut fumū effugauit. Alſ etiā diabol⁹ ſibi ieiunāti i figura mōachi pa nes obtulit: ſuadēs ut ederet: ne corpe nimia abſtinētia tabeſcō deſiceret: q̄ uir dei dia bolū ſtelligēs: xp̄i noie iuocato: mox effuga uit. Multis quoq; miraculoꝝ ſignis effulſit. Nā pluriīos ab īmūdis ſpiritib⁹ uexatos & uariis detētos lāgorib⁹ liberauit. Dū inclu ſus mōaſterio nullū ſuſcipet: martinian⁹ q̄ dā militū ꝓpoſit⁹: iſtāter pullas ad hoſtium obſecrabat: ut filiā ei⁹ obſeſſā libera ret: qui noluit ei apire: ſed de feneſtra eide loquens filie ſaluté pmiſit. Ille uero credēs & abiens filiā ſaluā factā iuenit. Multi etiā uexati ate fores cenobii clauſis foris⁹ dormiētes pur gabāt. Et dū ex frequētia populoꝝ nō hret q̄te: dinit⁹ admōit⁹ cū ſaracenis ad ꝓfundio rē deſtū acceſſit itinere dieꝝ trīū: & hitare cepit in cāpo modico ſibi a deo demōſtrato paucis palmaꝝ arboribꝰ ꝓuto: ubi ad radi ces mōtis fōs lipiſſimus labebat: ubi de pal maꝝ fructib⁹ & panib⁹ ſibi aliq̄n a ſaracenis delatis ueſcebat. Volēs aute3 labori deſerē ti pcere ſarculo ſibi apportato terrā colu it: & triticū ſemiauit: ſicq; de labore manuū uictū ducebat. Ibi etia3 plantauit olera pp aduētātiū recreatiōne. Preterea etiā de pal maꝝ foliis manib⁹ opabat. Elapſis ānis plu rib⁹ uict⁹ a frib⁹ uenit monachos uiſitare: q; b⁹ dū aq̄ in uia defeciſſet: & rā ipſi q̄ eoꝝ ca mel⁹ qui ſarcinas baiulabat ſiti ꝑiclitaret: oꝝ one fudit: & ſos i deſto erupit: cūctoſq; re fecit: ueniēl⁹q; ad mōachos: ut ꝑ cūctoꝝ ſu ſcipit: & uides ſororē ſiā uetulā aliaꝝ magi ſtrā letaſ. Iteꝝ q̄ ad mōte rediit: ubi ſolitam uitā ducebat: & frēs ad ſe uenientes ꝑmōih⁹ edificabat: & langueſtes ſanabat. Frōto pala rin⁹ a demōio obſeſſus. ad ipm ꝑ liberatiōe acceſſit: q̄e remiſit dicens: q; ubi terrā egy pti calcaret ſalu⁹ eēt: q̄d & factū ē. Virgine tripolitanā plurib⁹ grauib⁹ morbis detetaꝫ ad mōachoꝝ iſtātia etiā abīte oꝝ ſanauit. Pri⁹ oēs ei⁹ infirmitates ſibi a dño reuela tas frib⁹ declarauit. Aliā quoq; uirgine lao dicie reſidēte: doloꝝ ſtomachi ualidū pati entem ad ꝑces archelai comitis lōge poſit⁹ oꝝ one curauit: comes quoq; teuerius uirgi nem ſanatā iuenit. Nauigās cū q̄buſdā frib⁹ dixit ſe fetoꝝ peſſimū ſenſiſſe: & nūciauit de mone nauē igreſſū ee. Et ſubito q̄dā ex nau tis uexat⁹ a demōio pſiliit: q̄e mox antoni⁹ liberauit. Aliū inſup nobile demoniacū ſibi adduct⁹: q; ſures uix poterat ꝓhiberi: dū ſco abbati maxillā pcuſſiſſet: ſigno crucis ediro ab īmundo ſpū eripuit: & demonem i deſto alligauit. Dū aliq̄n ab āgelis i aere leuaret: adſunt demōes ei⁹ tranſitū ꝓhibētes & pecca ta ei⁹ ab exordio obiicētes: quos āgeli rdar guunt: & peccata oia illa dimiſſa excipiunt: ſed ſiqd ꝓra eū hñt: poſtq̄ mōach⁹ fact⁹ eſt ut ea edicāt ꝓnūt: & cū i hoc deteciſſent: li ber antoni⁹ i ethera tollit: & liber deponit. Huic etiā aliq̄n diabol⁹ i tanta ꝓceritate ap paruit: q; celū capite ꝓtingebat: & iterꝝoga tus qs eēt: dixit ſe eſſe iathan: q; multū a mo nachis ipugnabat: & a xp̄ianis maledicebat addens q; iam ad nihilū eēt redact⁹: poſtq̄ i

cunctis ptib⁹ regnabat xpus. ¶ Alias etiam uocat⁹ ut exiret & uideret:uidit demoné lo-
gũ usq; ad nubes attingẽté: q quoſdã pẽna-
tos ad celũ uolare cupientes extẽſis maibus
phibebat:quoſdã uero retinere neqbat. Et
itellexit illũ fore ajaꝝ aſcenſũ & demõis phi
bitionẽ:aliqb⁹ reſiſtenté:qbuſdam aũt obſi
ſtere nõ ualeré. ¶ Sacerdotes & clericos ue-
nerabiliter tractabat:& ab eis bñdici huili-
ter ſplorabat. Et cũ litteras ignoraret:etiaꝫ
philoſophos & hereticos ſcripturaꝝ allega
tiõe & rõnib⁹ puicebat:unde aliqñ alexãri
am ueniẽs ꝓmonẽq; publice faciẽs arrianos
ibi aſtãtes mirabiliter ꝓfutauit:& multa mi
racula fecit. Rediẽſq; i porta citatis puellã
ab imũdo ſpũ exoluit. ¶ Quãdã gẽtiles phi
loſophi eũ adcũtes ut ſibi illuderẽt: auditis
eĩ⁹ ꝓmonib⁹ edificati ſũt & ad xpm puerſi.
Ab ſpatore ꝓſtãtino ſepi⁹ p lras uiſitat⁹:ei⁹
dẽ epiam exhortatoria remiſit:ꝓfortãs eum
i xpiana religiõe:& monẽs ne i terrena ꝓſide
ret poteſtate. Eccleſiẽ quoq; ꝓſecutionẽ fu-
turã arrianoꝝ iſeſtatiõe ꝓcognouit:& ſbĩb⁹
lachrymãdo ꝑdixit. ¶ Duci cuidã noſe bala
chio arriano eccleſiã iſeſtati:adeo ut mona-
chos & uirgines publice nudatos uirgis ce-
deret:epiſtolã miſit: eum de ipietate redar-
gues:& irã dei ſupuenturã ꝓminãs. Qui epi
ſtolã legẽs irriſit & nũcios uerberauit. Sed
poſt dies .v. equo ſiſidẽs ad terram deiicit:&
morſib⁹ ac ungulis ꝑſſus: poſt triduũ defi
ciens ſepelit. ¶ Tandem iuxta morẽ ſuũ ad
uiſitandos fres:q; i interitori mõte latebant
adiit:eiſq; obitũ ſuũ longe ante ꝑdixit:ac in
dño ꝓfortauit. Et ad cellã regreſſus p⁹ dies
modicos egrotare cepit:duoiq; mõachos:q;
ſibi annis .xv. fuerant: accerſuit mõitiſq; ſa
lutarib⁹ eis traditis iter eoꝝ man⁹ cum eſſet
anoꝝ.105.i deo feliciter obdormiuit.16.cal.
februarii. Cui⁹ corp⁹i eodẽ eremo ꝓfati duo
diſcipuli ſepelierũt:& nemini locũ ſepultu-
re unq; reuelare uoluerunt:eo q; ſicipe illoſ
moriẽs aditurã:qa etiã decedẽs miraculo
rũ famã reculauit. ¶ Hic ad diuerſa egypti
mõaſteria .7. ſcripſit epiſtolas apoſtolici ſe
ſus ꝓmõiſq; refertas q; i liguã grecã poſtmo
dũ trãſlate ſũt:ut dicit hieronym⁹ de uiris il
luſtrib⁹.

¶ De ſanctis ſpeuſippo heleu
ſippo & meleuſippo martyrib⁹. LXXXXIII

SPeuſipp⁹ heleuſipp⁹ & meleuſip
p⁹ exiſtẽtes anoꝝ.25.cũ auia ſua
leonilla & ſorore illi⁹ ionilla i ci
uitate lingoniẽ ſub aureliano i
patore martyriũ paſſi ſũt. Nam
cũ ꝑdicti fres cum iam dicta eoꝝ auia:a ſcõ
benigno preſbytero uerbũ dñi ꝓcepiſſet &
baptizati eẽnt in lingoniẽ citate a quadra-
to ꝑside tanq; xpiani deterẽti ſũt. Et ad primã
qdem ſacre fidei ꝓfeſſionẽ pugnis i facie ce-
ſi ſunt. Deĩde lrgaris pedib⁹ & manibus ver-
ſo capite i arborẽ ſuſpẽſi ab auia leõilla cõ-
fortabãt. Poſthec i ignẽ miſſi illeſi pmaneu
tes:orãtes ad dñm ut ajas eoꝝ i pace ſuſcipe
ret:expiraſt: uiſiq; ſũt ãgeli cũ luce multa
eoꝝ ajas colligẽtes :corpaq; eoꝝ intacta ab
igne repta ſũt. Quo uiſo miraculo ✠ ionil
la matrõa ſoror leonille ad xp̃s ꝑuerſa eſt.
Et cũ relicto uiro & duob⁹ puulis xp̃s ꝓſire
ret:a paganis tẽta & capillis ſuſpẽſa ẽ. Dei
de p⁹ pluria ſibi illata ſupplicia cũ✠leoni
la ſorore ſcõꝝ auia piter decollant.16.cal.
februarii. Quoꝝ oĩum corpa diu latẽtia ꝓ
ceſſu tpris iuẽta ſũt:& digno honore tumu
lata.

¶ De ſcõ ſulpicio epõ. LXXXXIIII.

SUlpicius epũs de citate bituricẽ
claris pentib⁹ ort⁹:puerilib⁹ an
nis miſericordie opibus ſtentus
erat. Quãdã nocte cũ duob⁹ pue
ris uigilãs:uidit eos a duob⁹ ſpi
ritib⁹ teterrimis de eccleſia eiici:ſigno q; cru
cis demões effugauit. iñ multas ãtiq hoſtis i
ſidãs ppeſſus xpi gra ſupauit. Sed dũ fama
ei⁹ crebreſceret:ad iſtantiã lotharii francoꝝ
regis ab auſtregifillo bituricẽ epõ i diaco
num ordinat:deiñ i abbatẽ eligit: ac demũ
defuncto auſtregifillo i epm ſublimat:q; &
meruit primã agtanie ſedẽ. Hic multis reni
tens ſignis egros ſanabat:& demões effuga
bat. Die q̃dã dũ ignis tectũ dom⁹ ei⁹ inuaſiſ
ſet:ſigno crucis oppoſito tãdiu ꝓtra ĩcẽdiũ
ſtetit:donec flãmas extixit. Alias et cũ ignis
domũ alĩa ĩcẽderet: & mulier q̃dã p̃ regete
quã ibi iuxta repoſuerat ſolicita eẽt:ſignuꝫ
crucis edidit ꝓtra flãmas: mãdãs ne illã tra
ſire ꝑſumeret:& extũc ignis acſi mõs iterie
ct⁹ fuiſſet:ſeipm ꝑelcuit. Cũ quedã arbor
exciſa ſup puẽg aliis itentũ caderet: ſcũs ac
currit:& ſigno dñico arboré erectã i ptẽ op
poſitã ꝓcidere ꝓhibit:ſicq; puẽg liberauit.
Latro q̃dã ut furaret eĩ? ꝓptuariũ itrauit
& nocte tota circuíes exitũ mime repire ua
luit. Ad quẽ dũ ſcũs mane miſiſſet familiaꝫ:
latro ſuſpẽdiũ metuẽs in puteũ.80. paſſuũ
ſe ꝓcipitauit:auxiliũ ſulpicii nihilomin⁹ uo
cãdo:quẽ uir dñi de puteo extractũ illeſum
reppit:ꝓtinus ꝓfectũ ad pniam recepit:ſibiq; ñ ne
ceſſariis puidit. Leuita q̃dã ꝓtra ei⁹ mãdatũ
ad domũ ſuã ꝓgere uolẽs cecitate pcuſſ⁹ un
erat tota nocte ire mouere nequit:&rediẽs ñ
iobediẽtia pnias egit. Quadã uice i eccleſia
cũ clericis ſuis pnoctãs:orõi pcũbẽs ſtrepi
t⁹ demonũ & iſeſtatiões tumultũ plures ſen
ſit:adeo ut putaret eccleſia euerti:nec ab o
ratiõe ceſſauit:dõec ois tãtaſtica illuſio eua
nuit. Quẽdaꝫ hoiẽ ſui die ſcõ paſche liguã
ꝑcidenti man⁹ ſecuri adherens aruit:lachry
mis & ſuffragiis tota nocte icũbẽs mane ſa
natũ remiſit. Qui plen⁹ diẽꝫ i pace quieuit
16.calen.febr. Sepult⁹ in bituꝛica ciuitate.

¶ De cathedra ſci petri rome. LXXXXV

Cathedra sci petri apostoli: qua in urbe roma primū ut ſumus pōti fex ſedit: ſcā ē āno q̄to claudii i/peratoris: que iō cōiter ab eccle/ſia mime celebrat: qa huius me/moria ſub feſto alteri⁹ cathedre: q̄ petr⁹ pri/mū antiochie ſedit recolit: ut dicet. 8. cale. martii. Nam q̄uis bti petri in urbe roma fue rit ſedes principalior: illa tñ celebri⁹ agit: qa ſuit tpe prior: & honoriſicētia potior. Be at⁹ ergo apoſtol⁹ poſtq̄ āthiochie. 7. annis ſedit: hieruſalē uēit: & cū ſimōe mago diſce ptatione hñs: eū in fugauit: & cū ipm roma uenīſſe ꝓuit: eū ſiecut⁹ ē: & q̄rto āno clau dii roma uenīēs a fidelib⁹ reuereāter ſuſcipi tur: & i cathedrali ſede ſublimat: in q̄ ſedit ānis. 25. & ſic uicariatū xpi i terris. 32. ānis tenuit: ad qđ tps null⁹ rōanoꝝ pōtifcū exīn deuenit: ſicut & ei⁹ noīe nemo ſe uocari pſū pſit. Duos aūt pōtifices petr⁹ ſibi coadiuto/res ordinauit: unū itra urbē. ſ. linū: aliū ex tra urbē. ſ. cletū: ut dicit ioānes beleth: ipſe uero pōtificīi iſtituebat. Moſtrat aūt uſq; ad pñs ei⁹ cathedra: i q̄ rome ſuit primū⁹ exal tat⁹ i eccleſia uidelicet ſci petri: ubi & p ati q̄s & uenerabilib⁹ reliqis ꝓſuat: & dicitur q̄ null⁹ papa in ipſa ſede aliqñ ſedere pſum pſit. Celebrat aūt feſtū hui⁹ cathedre uide licet rōane ſedis. xi. cal. febr. ut in martyro gio hieronymi reperit. ¶ De ſcā

Priſca uirgi. & marty. XCVI

Riſca uirgo & mr paſſa ē i urbe roma ſub claudio ceſare āno. iii impii ſui: que filia ſuit nobilis ci uis: q̄ ter ꝓſulatū i urbe hūerat: quā i eccleſia reptā orāte miſtri ipatoris ce perūt & duxerunt ad claudiū: iuſtuq; ei⁹ ad tēplū apollinis ducīt ut ibi ſacrificaret: ſed dum oroñ fudiſſet ad dñm: ſcō terremotu corruit idolum & q̄rta ps tēpli diruta eſt: & oppſſit multitudine paganoꝝ cum ſacer dotib⁹ idoloꝝ. Impator uero territ⁹ fugit. Demō autem p aera clamabat: ſe expulſum de habitatiōe ſua: i q̄ p annos. 65. manſat: q̄ ex eo die de urbe eiectus fuerat cum ſpiriti bus. 93. ſibi ſubiectis. Tunc imperator iuſ ſit uirginé alapis cēdi: que lumine de celo ſuſpſuſo: & uoce dominica ꝓfortata eſt. Die ſequenti iuſſit eam claudi⁹ expoliatam fla gellis uerberari: & poſt hoc ſuſtib⁹ mactā ri: que a xpo conſolata: facie ut ſtella ſplen dens apparuit. Miſſa eſt igīt in carcerem: & piguedine adipū diſſoluta: toto corpe iuſſu ceiaris perungīt ut ſic malefīcia ſoluerēt. que nocte tota cū multitudine ſcoꝝ pſallēs audiebat: ſed dū mane eā limēius impato ris ꝓſanguineus educere uellet: odore perſu ſus ingreſſus carcerem repperit illam i thro no ſedentē & āgeloꝝ multitudinē circuñſtā tem: & dū ſedē euertere uellet: circūſtantes āgeli diſpuerūt. Cū igit añ ceſarē ſtetiſſet & ipaz ad tēplū ſacrificaturā duci feciſſet: cla mabat demō: dicēs q̄ ignis a. 4. āgelis tēpli pcedēs ipz icēdebat. Moxq; ignis de celo ce cidit: & ſacerdotes cū pte gentiliū ꝑbuſſit: & idolū i fauillā redegit. Quod uidens ipator priſcā ꝑfecto tradidit puniendā. Que ducta ad ꝓtoriū ꝑfecti ūcinis ferreis attrahit & gla diis toto corpe diſcipat: deide carceri mādat. Sed dū ꝑfectus iuxta carceré eqtaret & lumē aſpexiſſet: aſpiciēs p feneſtram uidit uirginē i throno ſedētē: & facié ei⁹ claritate nimia refulgētē. Qui carcerem anulo ſuo ſi gnās. 50. milites ad cuſtodiā dimiſit. Illi ue ro noctu ea cū angelis pſallēte audiebant. ¶ Māe āt ſcō iuſſit eā impator pñe ꝑfecto in āphitheatꝝ duci & beſtiis expōi. Et dū ſi bi leo imaniſſim⁹: q; oué quotidie comede debat: &. 4. dieb⁹ fuerat ſiñ cibo detent⁹ di miſſus eſſet: leo curſū arripiēs ad pedes uir ginis pcidit & plantas lingeſ cepit. Qué dū ceſar ad locū ſuū reduci faceret: in ꝓſangui neū ei⁹ irruit & eū ptin⁹ interfecit. Tūc impa tor iuſſit eā in ergaſtulū rcludi: & triduo in edia macerari. Deide ipam eductam faciēq; ſplēdēte in equuleo ſuſpēdi & unguliſ late ra ei⁹ radi. Statimq; brachia cum manibus carniſicum dolore nimio torquebātur. Poſt hec in ignē copioſum mittit: ſed pluuia ma xima cum uēto ſubito erumpēte: flāma dip gif: & ignis extinguit: uirgoq; omnino ille ſa ꝓpicit. Quod dum claudi⁹ magie depu taret: fecit capillos ipſius radi: ut ſic ei⁹ ma leficia tolleretur. Poſthec in templum ido loꝝ eam incluſit & hoſtium anulo ꝓſigna uit: ubi audire ſunt uoces angelice una ſe cum deū laudantes. ¶ Poſt diem tertium ingreſſus impator in templū reppit priſcā i throno ſedentē uallatā agmib⁹ angeloꝝ: & iuxta baſē colūne idolū ꝓminutū: pp qđ ira t⁹ ceſar ea ſoras urbē educt⁹ ꝓcepit gladio necari: que pri⁹ oroñe ſcā ad dñm ut ſuſcipe ret ſpiritū ei⁹: uoce celica ad gloriā ſuitat: ſicq; decollata ē: & ꝓtinuo carniſices mortui ceciderūt. Quod dū ſcō urbis rome epo nū ciatum eſſet: acceſſit cū clericis: ut colligē ret corp⁹ martyris: reppitq; duas aqlas cor pori iſidētes: & ipm ne a feris tāgeret cuſto diētes: qđ ab epo collectū miliario. x. ab ur be uia oſtiēſ ſepultū eſt: ubi & ſuerat decol lata. Impator uero grauī langore pcuſſus dētib⁹ ꝑriis carnes ſuas mordēs: poſt dies paucos miſerabiliter expirauit. Tēpore aūt eutyciani pape corpus beate priſce eidē di uinitus reuelat: & loc⁹ p uiſionē oſtendit: ubi ipſe cū clero & populo effodīēs & cor⁹ iueniēs: ipm ide leuauit: & ad urbē dedu cēs i eccleſia ſcoꝝ mr⁹ aqle & priſcille ue nerabiliter tumulauit: i loco uero ubi fuerat ꝺ collata eccleſia a fidelib⁹ ſcā ē: ei⁹ memorie

dedicata. Que passa est. xv. cal. februarii.

¶ De scis moseo & amoio mry. LXXXVII

MOseus & amoi⁹ apud potū insulā passi sūt: q cū eēnt milites et xp̄s pstāter ꝓiteret: prio militarib⁹ cingulis exuti: deinde ad metalla dānati sūt: post aliqd uero tps in abstractū: diuersisq; supplicijs affecti. Nouissime igni traditi sūt. Sicq; mrium suum pfecerunt. ix. cal. februarii: ut ait ado.

¶ De scō deicolo abbate. LXXXVIII.

DEicol⁹ abbas discipul⁹ fuit colūbani abbatis. Quo qdē scō cū discipl⁹ a britānijs abscedēte: ipe de licētia pris eo q debilis eēt pedib⁹ ibidē remānsit: mādato sibi p obediam ne ad mōasteriū luxouiēn unde di scessāt aliqn rdieret. Recedēte ergo magro dū discipl⁹ p certa loca uagaret: & sitis eū arida ꝓrimeret: baculo terrā pcussit fonsq; ibi stati erupit: q scūs reficies usq; hodie ibi manet. Cū at bubulcū oues pascēte de loco quereret: illeq; sibi ꝓmasset rogauit eū ut il lucusq; secū pagraret. Dūq; pastor ꝓ pecorib⁹ dubitaret nec hēret cui custodiedas dimitteret: scūs baculū ꝓ custode i terrā fixit eāsq; baculo i sua side ꝓmdauit. Quem bubulc⁹ usq; ad locum associauit: & reuersus oues circa baculū acū circa pastorē illesas & accubātes iuenit. Veniēs ergo deicol⁹ ad locū oñm ecclesiā sci martini ibi posta clausas ꝓspexit: ꝙs ianue ꝓpiq⁹: ꝓ eāde ꝙte sibi dinit⁹ reāta itrauit: & oēm fecit. Et dū hec crebro fieret: ꝑsbyter ecclesie illi⁹ iuidia mot⁹ hec patrono noie uersario nūciauit: de cui⁹ licētia cū suis ordiauit: ut dū monach⁹ ille p nocte ecclesiā itroisset: ipe eū ꝑsecutus cū illis occideret. Dū igit hora obs̄uasset: & ad sci iteritū sestiaret ueies ad ecclesiā ianuas & senestras spinis & rubis obstructas iuenit & sic itrare nō ualens uig; dei dimisit. Quod audies uersari⁹: & hoc magicis artib⁹ attribuēs: mādauit suis ut ubicūq; mōach⁹ reperet sibi gētalia ꝓcideret. Statiq; ipa hora uersari⁹ i eisde mēbris sibi mirabl⁹ tumefactis dolere admodū cepit. Quod uxor ei⁹ ex iuria scō illata ꝓgisse recognoscēs uig; dei ad se hūiliter accersiri fecit: ut ad maritū liberādū festinaret. Ss anteq deicol⁹ illuc peueniss̄et uersari⁹ expirauit: ueniēs ergo scūs itinere fessus: capā exuit eāq; radio solis ꝓ se nestrā itrātis supiecit: ubi acsi ꝓtica mālit. Deide orōe sua uersariū suscitauit: q oēs sua as possessiões & capellā sibi ꝓcessit: ubi dei col⁹ ꝓgregatis frib⁹ mōasteriū ꝑstruxit. Cūque qdā clotari⁹ rex circa locū uenādo cum suis aprū isequeret: ap fugies ecclesiā itroiit: & añ altare ꝑstrat⁹ mānet⁹ ꝓmālit: dei colū aspiciēs & q̄ ei⁹ auxiliū petēs: qd dum uenatores cū⁹ rege aprū isequētes uidissent admirati sūt: & scūm reuerētes aprū dimiserūt. Cui etiā rex multa priuilegia ꝓcessit: & locū ꝑdis dotauit. Post hec deicol⁹ apposto log⁹ limia uisitauit: & repatriās ac obitū suū ꝓcognoscēs: colūbanum sibi successore monasterio dlegauit. Ipe at secretiore petēs ere mus ꝓ plures anos i pace quiit. xv. cal. feb.

¶ De trāslatiōe scē lucie. XCIX.

TRāslatio corpis scē lucie ad citarē uenetiaꝫ circa ānū dñi. 1040. scā é. Nā dū rogeri⁹ pstātinopolitan⁹ ipator circa ānū dñi. 1060. i romaia & sicilia dānaret: maneiacē pricipē sibi dilectū & prudēte uicariū ad sicilia mist. Qui sagaciter ipatori rebellās sicilia tyrānide occupauit: qd ipator audies doluit: & de ꝓsilio regie se egrotante & deide mortuū simulauit. Paupe quoq; defunctū capsa iclusi sui loco regaliter tumulari fecit. Ipe uero biēnio latuit: ita ꝙ uere mortu⁹ ab oib⁹ credebat. ¶ Post duos annos regina pessolēnes nūcios maneiacē de suo ꝓiugio requisiuit: q assensu⁹ ꝑbēs ordiatis nuptiis solēniter pstātinopoli cū munerib⁹ aduēit: & corpora scāꝫ agathe & lucie secum de sicilia asportauit. Qui dū pstantinopoli uenisset ab ꝓpatore de latibulis ꝓdeunte itersicit: & regnū sicilie recupat: & corpa uirginū pstātinopoli honorifice recōdunt. Post hec anno dñi. 1040. dū ueneti cū siculis pstantinopoli cepissent: corpa duaꝫ uirginū auferētes cōdixerunt adiuicē ut corp⁹ scē agathe siculi rehērent: & corp⁹ scē lucie ueneti ferēt secū qd & factū é. Sicq; corp⁹ scē uirgis delatum uenetias: prio qdem i monasterio sci gregorii maioris plurib⁹ annis stetit: deide a duce & populo ad ecclesiā suo noi edificata trāslatum fuit: ubi usq; i ps iacet miraculis coruscans. Factaq; est huiusmodi translatio uidelicet de pstantinopoli uenetias. xv. cal. feb.

¶ De sanctis mario martha audisax & abbacuch martyrib⁹. C.

MArius & martha uxor ei⁹ & filii sui audisax & abbacuch rōe sub claudio ipatore mrium passi sūt. Hi nobilissimi & diuites de ꝓsapia oriūdi uenerūt romā cū orōis: cum eēnt xp̄iani. Et cepūt corpora scōꝝ pergrere: & xp̄ianos i earcerib⁹ uisitare minis̄trantes eis d facultatib⁹ suis: corpora quoq; martyꝝ pxp̄o ꝑ ter sectoꝝ regrentes sepeliebant. Et dū i castro transtyberim beatum grinum i carcere uisitassent: & multoꝝ martyꝝ corpora tumulassent: uisitauerunt beatum calixtum papam cū xp̄ianoꝝ multitudine latitantem. Cū qb⁹ duob⁹ mensib⁹ ꝑmanſunt: multaq; sibi & ceteris xp̄ianis necessaria ꝓuiderunt: ipsiusq; bndictiōe ꝓcepta abierūt scōꝝ mrꝝ corpa regrētes & honorifice tumulates: inter que ꝑtā beatū grinū ityberi necatū &

ecl xii. xp̃ianos iubẽte claudio sagittis ferue
ctos ꝑdigna reuerẽtia sepeliẽrunt. Hec clau
dius audiẽs ſcos dei detineri fecit: quos ſibi
p̃ntaros diuti⁹ exaiauit: & deiñ muſciano ui
cario p̃fectꝰ tradidit: q dũ coram ipſo i tel
luſ ꝓſtrẽtes xp̃m ꝓſtãti aio ꝓiterẽt: oiaq; i
dola ut demõia execrarẽt: iuſſu muſciaſi ma
riꝰ cũ filiis fuſtibꝰ ceſſi ſũt: martha aſſiſtẽte &
uiginũ natos uiriliter exhortãte: deiñ i equu
leo leuati canabinis tunib⁹ crudeliter flagel
lãt: facule quoq; ignee laterib⁹ apponũt: &
unguibus ferreis laniãt. Et cũ hec oia patiẽ
tiſſime toleraſſent: iuſſit eos uicari⁹ d' equu
leo deponi: & man⁹ eoꝝ ꝑcidi: q⁹ ad col
la ligatis p ciuitatẽ circũduci ſub uoce ꝑco
nia: ne deos blaſphemare ꝓſumerẽt. Martha
uero oĩb⁹ iſtis aſtãs: & ſcis fmõibus eos cor
roborãs: de ſãguie illoꝝ caput & facie linie
bat. Nouiſſime ãt iubẽte muſciano extra ur
bẽ nĩa cornelia miliario. 15. ad nymphas ca
tabaſis deducti ſunt: ibiq; pariter ſub hare
nario decollati. Martha uero in nympha ne
cata eſt. Quoꝝ corpora itez iuſſit incẽdi: ut
ſepultura carerent: ſed quedã matrona noie
felicitas ea ſemiuſta ex igne latenter rapuit:
corp⁹ aut̃ marthe de puteo leuauit: & ipſa
omnia in ſuo predio ſepeliuit. 14. cal. febr.

¶ De ſco baſſiano epo. CI

Baſſian⁹ epꝰ natiõe ſyracuſan⁹ pa
tre ꝓgio nat⁹ anoꝝ. 12. ab eodem
roma⁹ miſſus é gra ſtudioꝝ: ubi
a ſco gordiano pbro doct⁹ ſacꝝ
baptiſmũ ſuſcepit: qđ dũ pr ipſi⁹ gẽtilis au
diſſet: & eũ fuocare diſponeret: iuuenis baſ
ſian⁹ i eccleſia ſci ioãnis euãgeliſte rome p
uiſionẽ monitus rauẽa fugit: ut p tps aliqđ
latitaret: & dũ i uia poſit⁹ eẽt: cerua cũ duo
bus hinnulis a uenatorib⁹ iaculata ad eũ ꝑcu
ga uenit: & pedes ligere cepit: illoq; mirãte
uenatores ſupueniũt: & factũ uidẽtes ſubſi
ſtũt: quoꝝ unus ceruã de manib⁹ ſci rapere
tit: ſed mox a diabolo uexat⁹: qđ ſcũs cũ li
beraſſet: ceruã dimiſerũt. Veniẽs aũt rauen
nã apud eccleſiã ſci apollinaris extra citatẽ
manẽs oſoni uacabat: fama ſcitatis ꝓclarus

¶ Bithyni⁹ iudex ut re⁹ maieſtatis iuſſu ꝑ
dis rauẽnatis ad decollãdũ ductus eſt: q dũ
baſſiani nomẽ iuocaſſet: bipẽnis tertio d ma
nu ſpiculatoris ꝓſiliit: & ſic innocẽs appuit
& abſolut⁹ fuit. Poſt hec fact⁹ ꝑſbr i eccleſia
laudeñ eꝑs eligit & ab oĩb⁹ approbat: & dũ
ad epãtũ ueniret intrãs ciuitatis laudeñ ſub
urbia: palyticum & mutũ ab utroq; morbo
curauit: & multos leproſos mũdauit. Alias
etiã puer⁹ a ꝑnte occiſũ ſuſcitauit: & puel
lã obſeſſã a demõio liberauit. Vocat⁹ medi
olanũ ad beatũ ãbroſiũ egrotãte: obitũ ſuũ
clericis eĩ ꝑdixit: & ipm defunctũ uenerabi
li obſequio tumulauit. Poſt hec reuerſus ad
eccleſiã ſuã miraculis & ſcitate ꝓſpicu⁹ mul
to tpe ſupuixit: & obitũ ſuũ ãnis plurib⁹ p̃
nũciauit. &. 90. etatis ſue ãno ꝓſumat⁹ ſcita
te in pace qeuit. 14. cal. febr. tpe honorii &
theodoſii auguſtoꝝ: ſepult⁹ é i baſilica apo
ſtoloꝝ: quã ipſe a fundamẽtis erexerat. T pis
pceſſu deſolata ciuitate laudeñ p ciues me
diolañ & totaꝫ igne ꝓſupta: corp⁹ ſci nunq
iñ potuit amoueri: q̃mo oĩs accedẽtes ad
locũ: ut mortui ſternebãt: ſicq; ibidẽ dimiſ
ſũ é: q̃ citate poſtmodũ in loco ubi nũc é re
cõſtructa p ſpatorẽ federicũ: corp⁹ ſci ꝓſꝰ
eodẽ delatũ é: ubi & qeſcit miraculis ſplen
dens.

¶ De ſco põtiano martyre. CII

Pontian⁹ mr tpe ãtonini ſpatoris
i citate ſpoleti paſſus é: q tent⁹ a
iudice ſabiano cũ ſacrificare nol
let: primo uirgis grauiter ceſus
donec ſãguis i terrã q̃ſi de fõte p
fluꝛet: deiñ ſup carbones accenſos ãbulãt
ꝓpoſitus illeſius pmãſit. Poſt hoc in equuleo
appẽſus ũcinis ferreis uſq; ad oſſiũ nudatio
nẽ laniat⁹ in carcere miſſus é. Sequẽti uero
die ſ. aphi theatro poſit⁹ laxatis ſibi duobus
leonib⁹ eiſdẽq; mãſuefactis pmãſit intactus
Itez i cuſtodia artiſſima diebus. 12. ſine ullo
cibo detẽt⁹: ãgelo uero ſibi de celo miſtrãte
refect⁹: iñ i nullo macerat⁹ educit: & plũbo
liquefcõ pfudit. Cũq; hec omnia tã mẽtis q̃
corpis pſtãtia toleraſſet. Nouiſſime iuſſu p
fidis extra ciuitatẽ duct⁹ gladio ajaduerſus
martyrium ꝓſumauit. Sepultus a fidelibus
non longe a muro urbis ſpoletane in loco q̃
dicitur lucianus. 14. calen. februarii.

¶ De ſco germanico mr̃e. CIII

Ermanic⁹ mr ſub marcoantonio
& lucioaurelio i ſmyrna ciuitate
paſſus é. 14. cal. febr. q pluribus
iupatis ſuppliciis p gratiã uirtu
tis dei merũ corporee fragilitatis excludens
ſponte preparatã ſibi beſtiam prouocauit:
cuius dentibus ꝓminutus uero pani. 1. dño
ieſu chriſto pro ipſo moriens meruit incor
porari: ut dicitur in martyrologio hieronymi.

¶ De ſco launomariaco ab. CIIII

Aunomariac⁹ abbas carnoteñ ci
uitis pẽtib⁹ xp̃ianis pgenit⁹ eſt: hic
cũ adhuc eẽt puer: & oues patris
paſceret: que ibi uictui ſuperãt:
pauꝑib⁹ errogabat: q tradit⁹ a pẽtib⁹ cuida
ſacerdoti ſacras l̃as didicit: & ad ſacerdotii
ordiñ ꝑuẽit: deiñ adhuc iuuenis media no
ẽte de domo p̃na fugiẽs eremũ petiit: cũ ãt
ad ipſũ occidẽdũ latrões tota nocte laboraſ
ſent: putãtes eũ pecũtas hr̃e: mane dño mi
raculo uiſtõe eĩ territi & ipſi⁹ pedib⁹ puolu
ti ueniã poſtularũt. Cuiuidã uiri filiũ clau
dũ dũ pro eo miſſam celebraſſet erexit: &
dum claues eccleſie piſſent ante fores humi
proſtratus oratione facta ianuas reſeruit.

¶ Poſt que dũ mãipulus meſſiũ⁹ ſub tecto

de uimib⁹ ſcō repoſuiſſet:& ignis ſegetes in
uaſiſſet ſigno crucis mox ſcēdiū ſedauit .Se
quēti nocte dū orādo pnoctaret:diabol⁹ ſi
bi ter lumē extīxit terq; dinit⁹ accēſum ſuit.
¶Et cū diſcip̄los ꝓgregaſſet:& querc⁹ ma
xia ad oratoriū ꝓſtruēdū excīſa ſuiſſet: que
ñ apto loco ad doladū ceciderat:nec a frib⁹
adhuc paucis alio deferri poterat: oratione
ſua loco ꝑguo eā tranſportauit. ¶Quida5
hermoald⁹ nobilis egrotās.40. ſolidos ſibi
miſit ut ꝑ ſe oraret.Quos ille altari ſuppo
ſitos:dū ꝑ ſpiritū oēs uno excepto de male
acq̄ſito cognouiſſet:illū ſolum retinuit cete
roſq; remiſit:& q; ex hoc de⁹ placari nō poſ
ſet eidē ꝑdixit.Atq; ille mortu⁹ ē. ¶ Inuita
tus tandē a malardo epō carnoteñ eū uiſita
uit:& ſecū aliquo tpe ꝑmorat⁹ miſta ſibi futu
ra ꝑdixit,ſicq; ſenex i pace q̄uit.i4.ca.feb.
¶ De ſcō fabiano papa & martyre. CV.

Abian⁹ papa martyr natione ro
manus ex pre ſabio de regiōe ce
lii mōtis:anthero pape in ꝑatu
ſucceſſit:ſeditq; ānis.xiii.meſib⁹
xi.Hic papa romāo defuncto:cū
clerus & popul⁹ ꝑ alio eligēdo q̄uenirent:
& ipe de quodā loco cū amicis rediret: uēit
iter eos rei exitū ſcire uolēs.Et ecce colūba
cādida ſup caput ei⁹ de celo deſcēdit dicēs
Rome epūs coronaberis.Quod oēs mirantes
eū i papā elegerūt.Hic ꝑſtituit ut omni āno
i cena dñi chriſma ab epo ꝑſecraret : & uet
ꝑbureret . Hic regiōes diuiſit.vii.diacōib⁹
& eis.vii.ſubdiacones ſubſtituit:q.vii.nota
riis ſiminerēt: & geſta martyrū in integro re
colligerēt . Iſte philippo ip⁹atori neophyto
uolēti itereē uigiliis paſche:& myſteriis cōi
care reſtitit:nec quouiſq; ꝑſitereť & iter pēi
tentes ſtaret itereſſe pmiſit:qd & deuot⁹ ipa
tor fideliter adipleuit.Hic fecit ordiationes
v.p meſes ſ decēbris ꝑſbyteros.22. diacones
7.epōs p diuerſa loca mūero.xi. Cui⁹ tpe no
uatian⁹ qdā ꝑſbyter eccleſie rōane ambiens
epatū:& uidens fabianū electū heretic⁹ fcūs
eſt:ꝑtra quē celebratū ē pciliū in urbe rōa
40.epoꝝ. Hic eni heretic⁹ lapſis ſpē uēie de
negabat:unī i pcilio hoc reprobato ſtatuerť
ut lapſis uēia miſericorditer ꝑmitteret:dum
mō p pnias reuerrant. Hic ſub pſecutiōe de
cii capitis obtrūcatiōe martyrio coronat⁹ ē.
Et ſepl⁹ ī cemiterio calixti uia apia.i5.cal.
februarii.Et ceſſauit epatus dies.vii.
¶ De ſcō ſebaſtiano martyre. CVI.

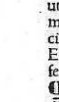

Ebaſtianus martyr narbonēſi ge
nere nobilis ciuis mediolanēſis
diocletiāo & maxiano ip⁹atorib⁹
ualde dilect⁹: pricipatū prie co
hortis ab eis obtinuit:eoꝝ ꝑſpe
ctui ſemp aſſiſtēs.Hic ſapia & uirtutib⁹ ꝑdi
tus ab oīb⁹ militibus ut pater amabat .Qui
& militarē hītū ad hec tātū ferebat:ut xpia
niſſim⁹ ipe xp̄ianos aias q̄s in tormētis uide
bat deficere ꝓfortaret. ¶ Cū aūt ꝑclariſſimi
uiri marc⁹& marcellian⁹ fres gemini filii trā
q̄llini nobilis:a btō ſebaſtiano i fide eruditi
p⁹ multa ſupplicia ex ſnia chromatii urbis
ꝑfecti decollari deberēt:ſi ifra dies.xxx. nō
reſipiſcerēt.Ad eos pētes aduenit⁹ ut ipos
aios a ſuo ꝓpoſito reuocarēt.Aduenit & ma
ter martia ſoluto capite reſolutis crinib⁹ oñ
ſiſq; uberib⁹ lachrymis genas ip̄ſolabiliter
rigabat.Adducīſ & pater ſenior māib⁹ ſuu
los:& capite aſp̄o puluere: detectaq; cani
cie lamētabiles uoces emittebat.Aduenīunt
& pīuges ꝓprios paruulos offerētes:& icō
pabilib⁹ gemitibus & ſuſpiriis eiulantes.In
ter hec cepunt uirorum corda molleſcere.
Tūc ſebaſtian⁹ ibi aſſiſtēs:erūpens i medio:
dino repletus flamie:de ꝑceptu uite ꝑnis &
de gloria futuri regni: ſmonē aſſumens ꝑli
xam orationē ꝓtexit:& elegāti eloqo ſcōs
aios ad amoē martyrii ꝑceptis oīb⁹ ꝑcitauit
hec aūt agebāť i domo nicoſtrati primiſcri
nii:ubi marc⁹ & marcellian⁹ cuſtodiebanť .
Cui⁹ uxor zoe noīe:graui infirmitate loque
lā.vi.ānis amiſſat:uſum tū audiendi aut ſen
ſum aī minie ꝑdiderat.Que cū oīa uerba ſe
baſtiāi audiſſet:pēdib⁹ ei⁹ ꝑuoluta: nutib⁹
ueniā poſtulabat.Igit martyr xp̄i orauit:ut
q os zacharie ꝑphete reſuaret liguā quo
q; ei⁹ apire dignareť.Statiq; mulier loquen
di facultate recepta ſmōes ītī ſebaſtiani be
nedicere cepit:ſeq; angelū dñi iuxta eum ui
diſſe affirmāt:q ime ſo luie circūdat⁹ libꝫ ap
tū tenebat : ubi oīa que ſcūs dixerat ſcripta
erāt.Iuxta quē etiā alii.7. ageli cādidiſſimi
circūſtabāt.Quo uiſo miraculo: nicoſtrať
uir cū uxore ꝑuerſus ē una cū trāqllino &
martia ꝑtib⁹ marci & marcellianī: & a ſcō
policarpo ꝑſbytero baptizati ſūt.Marc⁹ ue
ro & marcellianus in dño ꝓfortati martyrii
gloriā ꝓptabāt.Quos dū nicoſtrať uellet
ſolutos dimittere: oīo abire noluerūt.aſſen
tes ſe paſſionis calicē nullaten⁹ dimiſſuros.
Trāqllin⁹ aūt grauī morbo laborās ſtatī⁹ ut
baptizať ē:ſanitaté ſuſcepit.Poſtq; aūt mar
cus & marcellian⁹ martyriū paſſi ſūt:& ma
ter eoꝝ ✝ martia p⁹ dies modicos i pace mi
grauit ad xp̄m.Chromatic⁹ ꝑfcūs grauī mor
bo laborās a ſcō ſebaſtiāo ſanat⁹ ē:& ab eo
dē atq; a trāqllino i fide doct⁹ una cū tybur
tio filio ſuo:ꝑ man⁹ policarpi ꝑſbyteri ſacḡ
baptiſmū ſuſcepit:ut i paſſiōe tyburtii dice
tur.iii.id⁹ auguſti.Quib⁹ oīb⁹ ꝑ martyriū
ꝑſumatis btūs ſebaſtian⁹ latere nō potuit.
Nā cū ip̄ator diocletian⁹ cognouiſſet ꝙliter
dudū i xp̄ianitate latuiſſet:& multos tali oc
caſiōe ad martyriū ꝓuocaſſet:eū ad ſe ꝓuo
cauit : & de ingratitudine quam erga deos
& imperatores habuerat dure redarguit.
Qui cum ſe chriſtianum pro ſalute impe

rii semper orare dixisset: iussit eum impera
tor in medio campi ligari: & q̄si in signum
a militibus sagittari: qui ita eum sagittis
impleuerunt: ut quasi erinacius uideretur:
& existimantes illum mortuū abierunt. Ve
rum hyrene relicta castuli mater abiit no
ctu: ut corpus tolleret: & inueniens ipsum
adhuc uiuum ad domum suam adduxit:
& curam eius egit. Qui intra paucos dies
qualuit: & stans sup gradus heliogabali ue
nientibus impatoribus se exhibuit: eosq; de
p̄secutione quā in xpianos iiusste agebant: in
crepare cepit. Quod cū diocletian⁹ mirare
tur: dixit se ad hoc a xp̄o dño suscitatum: ut
eisdem ueritatē fidei ꝓtestaret. Tunc impa
tor iussit eum i hippodromū palatii duci: &
tādiu fustib⁹ cedi: donec spiritū exhalaret.
Corpusq; ipsius in cloacā pīci: ne a xpianis
nosse martyris coleret. Sāctus uero martyr
apparuit lucine matrone religiose: eiq; cor
pus suum reuelauit: & ut iuxta apostolorū
uestigia sepeliret admōuit. Quod & illa cū
seruis nocte sequēti adiplere curauit: ipmq;
in catacumbis iuxta corpora apostolorum
ut iusserat collocauit. Passus est autem circa
ānos dñi. 287. i3. calen. februarii. ¶ Post
ēporis decursū āno. ii. ludouici imperato
ris: hilduinus abbas sancti dionysii sacriq;
palatii archicapellanus romā misit: & a pa
pa eugenio corpus sancti sebastiani obtinu
it. Indeq; translatum apud urbem suessiōn in
basilica sancti medardi collocauit: ut dicit
sigibertus.

¶ De sancta agnete uirgine & mre. CVII

AGnes uirgo & martyr sacratissi
ma: cuius passionem scribit am
brosius: nobilissima romanoru5
xiiii. etatis sue āno morte perdi
dit: & uitā iuenit: corpe iuuēcu
la sed animo cana: pulchra facie i5 pulchri
or fide. Hec dum a scholis reuertitur: a pre
fecti urbis nomine simphronii filio iuuene
adamatur: cuius parentes requisiuit: & mul
tis promissionibus eius coniugium postula
uit. Deinde diuitias & gemmas & thesauros
obtulit infinitos: que omia a uirgine ut ster
cora reputata sunt. Iuuenemq; curiosa orati
one licentiauit. eo q; ab alio amatore preue
ta esset: quem de qnq; excellentiis cōmenda
uit: que a mulieribus in sponsis plurimū re
quiruntur. s. de nobilitate generis: quia lon
ge illo nobilior genere & dignitate: cui⁹ ma
ter uirgo est: cui⁹ pater feminam nescit. De
decore pulchritudinis: qa ei⁹ pulchritudiné
sol & luna mirantur. De diuitiarum abūdā
tia: quia eius opes nunq̄ deficiunt: & diuitie
nunq̄ decrescunt. De potentie efficacia: quia
eius odore reuiuiscunt mortui: eiusq; tactu
confortantur infirmi. Et de amoris excellen
tia: quia eius amor est suauior & gratia ele
gantior. Deinde subiecit quinq; beneficia si
bi ab ipso sponso collata: Quia anulo fi
dei sue eam subarauit. Multiplici uirtutum
uarietate uestiuit. Passionis sue sanguine ti
gnauit. Vinculo amoris copulauit. Et cele
stis thesauri gloria ditauit. Audiens hec in
sanus iuuenis: lecto prosternitur: & q; amo
re egrotaret: a medicis aperitur. Cūq; pater
iuuenis eadem uirgini replicaret: & illa pri
oris sponsi federa uiolare nō posse diceret:
cepit prefectus inquirere: quis esset ꝑsonus
ille nobilis: de cui⁹ se agnes potestate iacta
ret. Cūq; didicisset: q; uirgo xp̄m deum suū
sponsum assereret: prefectus eam sibi prese
tari fecit: & primo blandis sermonibus: de
hinc terroribus pulsare cepit. Que illū blā
dientem sicut & terrētem animo deridebat.
Et quia nobilis erat: & uim ei prefectus in
ferre non poterat: titulo sibi christianitatis
obiecto: sequenti die eam sibi assisti fecit: &
iterato de amore iuuenis appellauit. Et cū
in sermone casso labore deficeret: alterū de
duob⁹ sibi proposuit eligendum: aut si uir
ginitatem elegerat: dee ueste cum uirginib⁹
immolare: aut cum meretricib⁹ publice scor
tari. Que cum neutrum elegisset: dicens se
cum habere angelum domini: qui eam sem
per impolluram custodieret. Iussu simphro
nii spoliata ad lupanar ducitur uoce preco
nia: agneté sacrilegam proclamante. Tātam
autem densitatem dominus capillis ei⁹ mox
crescentibus contulit: ut melius q̄ suis uesti
bus uideretur induta. ¶ Ingressa autem tur
pitudinis locum: angelum domini prepara
tum inuenit: qui eam immenso lumine circū
dedit: & stola candidissima ad mensurā eius
corporis diuinitus contexta uestiuit. Tunc
prefecti filius cum sodalibus ad lupanar ue
nit: & uolens sibi illudere: illos prius ad eā
inuitauit. Qui ingressi & immenso lumine
territi: compuncti redierunt. Sicq; lupanar
locus orationis efficitur: adeo ut quisq; mū
dior exiret: q̄ ingrederetur. Iuuenis ergo ia
sciuus socios ut pusillanimes irridens: in
trans in lumen irruit: moxq; ut eam contin
gere uoluit: p̄focatus a diabolo expira
uit. Quem socii uidentes diutius immora
ri: putabant illum obscenis operibus occu
pari. Tandem ad locum accesserunt. & eum
mortuum inuenientes: preforibus clamaue
runt. Concurrit populus: concurrit & de
flens prefectus: & quidam eam maleficam:
quidam innocentem exclamabant. Prefe
ctus uero causam necis filii sterrogat. Cui
uirgo respondit: q; ille cuius uoluntatem p
ficere noluit: in eum potestatem accepit:
Nam & alii qui honorem deo intrantes de
derant: illesi exiuerant. Cui cum prefectus

se eidem creditur; diceret: si iuuenē suscitaret: orauit agnes cum lachrymis et p̄festi ab angelo suscitatur iuuenis: q egressus cepit xp̄m publice p̄dicare: & oia idola p̄futare. Tunc seditione in populo excitata p̄ pontifices idoloꝝ: p̄fectus hec uidēs obstupuit eāq; dimittere uoluit: sed proscriptionem timens; uirginem aspasio uicario dereliquit: & dolens abiitq; ipsam liberare nō potuit. Quā uicarius i ignem copiosum iactari fecit: sed in duas partes flāma diuisa seditiosū populū p̄burebat: & eam minime p̄tigebat: uirgo autē xp̄i ad dñm orauit: moxq; ignis ita extinctus fuit: ut nec quidē tepor incēdii remaneret. Aspasius aūt seditione populi timens in gutture ei⁹ gladium mergi fecit: & sic xp̄s sibi sponsam & martyrē consecrauit. Cuius corpus xp̄iani cum pētibus nullam tristitiā habentib⁹ tulerunt: illiq; in predio suo uia numētana sepelierunt; uixq; a paganis in eos mittentib⁹ lapides euaserunt. Passa est autem. xii. cal. februarii.

¶ De sancto patroclo martyre. CVIII

Patrocl⁹ martyr passus est apud senonas gallie sub ualeriano imperatore. Qui cū de partib⁹ illis egrederet: audita fama patrocli q̄ uir nobilis affiduis orationib⁹ uacans: hora. xii. uix cibū capiebat: & quia xp̄m publice predicabat: fecit eum teneri & duci ad sacrificandū. Qui cū sacrificare cōtēneret iussu: imperatoris fustib⁹ cedit: dein de missis p̄dibus i cruribus ipsius & catenis in manib⁹ uinctus triduo carceri patroclus mancipat. Sed cū in christi cōfessione p̄stanter p̄seueraret: iussit eū aurelianus iuxta flumē sequana duci: ibiq; gladio cap̄ eius abscidi. Ductū ergo ad locum: oratiōe premissa: lumia eum tenentium obscurata sunt: ipse uero flumē trāsiuit: aqua uix ad genua pringente. Quod dum qdā illoꝝ diuse uiruti: quidā magice arti ascriberent: flumē & ipsi transierunt: & dū scīm requirerēt a muliere gentile eiſdem oras ostendit. Sicq; caput ipsius amputat. xii. cal. februarii. Cui⁹ corpus a uiris fidelibus p̄secutiōe sedata in ciuitate senoñ sepultum iacet.

¶ De scō publio epō & martyre. CIX.

Publius epūs athenien⁹ & martyr glorioſus fuit. Hic humana & diuina sapientia clarus: secundus post dionysium areopagitam ad modum effulsit. Ecclesiaq; athenien̄sium nobiliter rexit: & preclarus uirtutibus ac doctrina p̄fulgens ob christi fidē martyrio coronatur. xii. calend. februarii. hec ado.

¶ De sanctis fructuoso episcopo & sociis martyribus. CX.

Fructuosus epūs augusti⁹ & eulogius diaconi & martyres: tempore galieni impatoris martyrium passi sunt apud tarragonā hispanie ciuitatē. Qui primo in carcerem truſi: dieb⁹ plurib⁹ afflicti sunt. Deide educti: pro xp̄i p̄fessione flāmis iecti: uinculis quibus alligati fuerant exuſtis manibus in modū crucis expansis: orantes ut ureretur: obtinuerūt. Et mox qdā ex fratrib⁹: & filia p̄sidis que astabat: uiderunt scōs aias celum p̄scendere coronatas. Qui passi sunt. xii cal. ianuarii: ut dicit ado i martyrologio suo.

¶ De scō uincētio leuita & martyre. CXI.

Vincentius leuita & martyr genere hispanus de ciuitate cesaraugustana: patre eutityo: agrestis olim nobilissimi: & consulis filio matre enola. pgenitus est. Qui a puericia sacris litteris eruditus erat: & sub ualerio cesarauguſtan̄ epo moribus & scīa clarebat. A quo & adhuc iuuenis archidiaconus ei⁹ ordinatur. Cui eps qa impeditoris lingue fuerat: predicandū uices suas cōmiserat: ipse uero orationi uacabat. Tepore igit̄ diocletiani & maximiani ipatoꝝ: cū dacianus hispaniaꝝ p̄ses neq̄ssimus ciuitatē cesaraugustanā ēset ingressus: ut xp̄ianos ad sacrificia tormentis ꝑpelleret: & uincētii laudabilē famam audiret: fecit eū una cum epo ualerio in carcere detineri. Deinde pergens ualentia catenis uinctos in collo & manibus post se trahi: ipsosq; ibidem custodie durissime mancipari & fame ac sopia diebꝰ plurimis macerari. Quos postmodū sibi p̄sentatos cū in nullo ꝑspexisset afflictos: custodes redarguebat: putans q̄ ipsos in ergastulo refouissent. Et iratus ualerius interrogauit: cur ꝓtra precepta principum agere p̄sumpſissēt. Qui cū lingue rudis & iperitus quasi sub murmure respondet: uincentius ab epo licētiā petiit respōdēdi. Qua obtēta libera & pstantissima uoce deos gētiū demonia esse asseruit: & xp̄m dñm se nunq̄ abnegaturos expressit. Tūc preses irat⁹ epm i exilium misit: ubi & post ips i pace quieuit: uincentiū uero uti rebellem & iuuenē temerarium grauissimis tormentis cruciari mādauit Et prio qdem illū fecit i equuleo leuari: & mēbris distēdi totoq; corpe dissipari. Interrogās eū ubi nā corp⁹ suū misabile cerneret. Qui cū subridēdo diceret: hoc semp optasse: & p̄sidē suis uotis optie ꝑcordare. Irat⁹ dacian⁹ tortores flagellabat: eo q ipm in torquēdo deficiebat: stridore dentiū fremēs: ac q̄si se magis q̄ dei mīes torqueri nutib⁹ oñdēs. Carnifices uero pectines & ungulas ferreas usq; ad itima costaꝝ fixerūt. Ita ut ꝺ toto corpe sāguis effluer et: & solutis ꝑagib⁹

uiscera interna paterent: & cū ministri lassi
deficerēt: ipse iā inuict⁹ in oībus appebat.
¶Post hec iubente pside equuleo deponit:
& ad ignis patibulū ducit: q moras carnifi
cum arguebat: & ad penā alacriter ppabat.
Craticulā igit candentem ultro ascendēs:
ibidem assat: exurit: & cremat: membrisq; oi
bus uncinis ferreis infigitur: flamma sanguine
aspgitur: uulnera uulneribus instaurantur:
sal insup in ignē mittit: ut i corp⁹ uulnerati
insiliens: stridentib⁹ flamis crudelius cōbu
rat. Iāq; nō ad artus sed ad nudata uiscera
tela iaciunt: ipseq; fibre de eius corpe extra
labunt. Inter hec manet imotus: & erectis i
celum oculis dñm pcabat. Cūq; hec dacia
no nunciata fuissent: iussit eū in carcere teter
rimo recludi: & ibi testas acutissimas ggeri:
pedesq; eius i ligno pigi: & extensum iuper
testas relinq. Que cū adimpleta fuissent: pe
na mutat i gloriā: nam tenebre carceris di
uina supstia luce fugant: testag; asperitas in
flog; suauitatem mutatur: pedes soluunt: &
martyr dñi angelog; dulci modulatione cō
solatur. Que custodes p rimas a spicietes cō
uersi sunt. Quidā uero hec pside nunciarūt:
at ille se uictū reputans: iussit martyrem ad
lectū transferri: & mollib⁹ stramentis foue
ri: reputās eū magis gloriosum facere: si de
ficeret in tormentis. Cū ergo i lectulo pau
lulum requisset: oras emisit spiritum. Quod
audiens dacianus doluit: & quem nō ualuit
uincere uiuū: putauit uicere uel defunctū.
Iussit igit corp⁹ in cāpum deduci: & auibus
ac feris deuorandū exponi. Statimq; coru⁹
ingluuie dedit⁹ corp⁹ custodiens: alias aues
se maiores ipetu alag; abegit: & lupū mor
sibus & clamorib⁹ effugauit. Et i specta
cri corpis fixus cernit: utpote q ibi angelo
rum custodiā mirabat. Tunc iussu presidis
hoc audientis: igens mola corpi alligatur:
& i pelag⁹ pricit: ut salte piscibus in pastu
daret. Sed anteq̄ naute qui corp⁹ i mare de
merserant ad litt⁹ peuinrent: cadauer solu
tum i littus a fluctib⁹ deductū est. Quod a
quadā matrona uidua ipso reuelante reptū
est: & ab ipsa una cū q̄busdam fidelibus in
modica basilica sepultū. Cessante uero pse
cutione corp⁹ ad ciuitatem ualentiam dedu
cit: & iuxta muros honorificenti⁹ tumulat:
Passus est aūt xpi martyr. xi. kal. februarii.

¶De sanctis uincentio & orontio martyri
bus. CXII

Vincenti⁹ & orōtius martyres pas
i sunt apud hispaniam tempore
diocletiani & maximiani impato
rum sub rufino pside hispaniag.
Qui feruore fidei accensi se ipōre iudici ostu
rentes: & a pm magnanimiter ꝓtentes iussu
presidis capitali sentētia puniunt: quorum
corpa uictor qdam leuita: qui eos hospitio
suscepat sepeliuit: ꝓpter qd & ipse a iudice
tentus brachiis sibi a cubitis pciis in eode5
loco ubi & illi passi fuerāt decollari iubet.
Quod uidens pater uictoris: qa ipse xpian⁹
erat: fugā arripuit: sed a cōiuge aqlina noie
hortatus rediens una cū filio capite ceius e.
Hoc omniū corpa pōtius epi dina reuelati
one cōmonitus: plaustro ipolita ad loca pri
stina italie deferebat: donec iuxta ciuitatem
hebreduneñ puenerunt: ubi bub⁹ se figenti
bus: nulloq; mō inde ultra abire ualentibus
corpa martyꝝ sepulta sunt: diuina cognita
uoluntate. Hoc natale recolitur. ii. calen. fe
bruarii: ut dicit ado.

¶De scō anastasio mse & sociis. CXIII

Anastasius monach⁹ & martyr o
ctauo heraclii ꝑatoris anno sub
ꝑsecutiōe cosroe regis iniq per
sag; martyriū passus est. Hic na
tione psa de regiōe razeth sundo
rasus: uccabat magundath filius bau maxi
mi magi: & ipse magicis ab annis iuuenilib⁹
eruditꝰ milesq; strenuus fuit i regia ciuitate
persag. Postq̄ uero terra scā a cosroe rege
occupata est: & crux dñica capta: ipse cum
xpianis captiuis ductis i pside puersatus: &
ab eisdē in fide xpi doctus est: moxq; amore
baptismatis ifiāmatus relicta militia & ma
gicaq; artium libris exustis: uenit in ptes o
rientis. Et apud malleatorē quendam chri
stianum ano integro mālit: & arte suā optie
didicit. A quo de mysteriis fidei plenius isor
matus hierosolymam uenit: & a quodā mo
desto presbytero baptisma suscepit. Et post
hoc apud heliam ꝑbytē octo diebus de
guit: a quo etiam in amore xpi ꝑsortatus ex
it: it. Deinde in monasterio quod q̄ttuor mi
libus a hierosolyma distat: sub abbate iusti
no monasticū habitum sumpsit: in quo du
dum laudabiliter uixit. Post que martyrii
desiderio fragrans: diuina uisiōe cōmonet:
ut loca sacra uisitet: & sic ad passionē opta
tam ueniet. De licentia igitur sui abbatis
abiit diospolim: deinde ceseream palestine:
deinde sacris locis lustratis calcedoniā ue
nit: ubi dum quosdam magos repertos ar
gueret: & interrogatus cuius esset secte: se
christicolam respondisset: tentus est a bar
bazana iudice imperatoris cosroe: & uincu
lis ferreis astrictus per dies plurimes: dein
de grauissime cesus: in castello quodam ar
tissime custodie mancipatur: ubi angelica
uisitatione cum splendore nimio consorta
tur. Que cum imperatori relata fuissent:
ipsumq; olim suum militem resoluisset:
mandauit illum sibi in persidam usculis ser
reis constrictum destinari. Quem cum sibi
ꝓsentatū & interrogatū xpianissimū reppisset

in predio bethsalces ipsum magno catenaꝝ pondere preſſum duriſſimo carceri mãcipa ri iuſſit: & inedia diebus quindeci macerari. Poſthec eductuꝫ itemq; interrogatũ & i xpi fide ꝓſtantiſſime pſiſtẽtem: ab uno brachio p duas horas ſuſpendi fecit: & poſthec iterũ flagellari. Nouiſſime cũ ſexaginta xpianis q cum eo de ceſarea uenerant & ab eodẽ rege detenti fuerant: extra uillam bethſalces fecit educi: ipſoſq; omnes ut ex hoc terrereꝫ ſpectãte xpi martyre reſtibꝰ preſocari. Qui dũ oium nece cõſpecta cõſtantior uideret: om nium ultimꝰ & ipſe iuſſu ĩpatoris preſoca tus: & deinde decollatꝰ eſt. Cuius corpus a quodã xpiano tribuno magno precio redẽptum a pſis ab alioꝝ martyꝝ corpibꝰ ſegregatur: & ab eodẽ noctu arreptũ ad monaſterĩ ſci ſergii martyris: qđ uno miliario a caſtello diſtat: ĩclande ſtine ducit: & ibidẽ honorifice tumulat. Nũc autẽ dicitur eſſe i eccleſia ſcẽ trinitatis de uenetiis: quod ab incolis ipſius urbis de ꝓſtantinopoli illuc aſſerĩ tur fuiſſe tranſlatũ. Qui paſſus eſt. xi. calen. februarii.

¶ De ſancto anaſtaſio monacho & confeſſore. CXIIII.

Naſtaſius cõfeſſor & monachus: romane eccleſie notarĩꝰ fuit. Qui ſoli deo ſeruire deſiderans: offi cium reliqt: & in monaſterio qđ dicit ſuppentona iuxta nepetſinã urbem p oſitũ monachus factꝰ: i ſcis actibꝰ uitam duxit: eiqꝫ poſt tẽpꝰ monaſterio ſoleti cuſtodia preſuit. Quadã uero nocte de rupe que cenobio i mõte preemĩet ſacta uox i ſonuit: que anaſtaſium primo inde. vii. fres a lios nominatim ut uenirẽt uocauit. Paruo deinde momento uox ſiluit: & poſthec octauũ ffem iterum euocauit: que quidẽ uoces ab omnibꝰ fratribus audite ſunt. Intra pauꝯ igiſ dies prius anaſtaſius abbas deinde ceteri eo ordine ex carne eductĩ ſũt: quo de rupis uertice uocati fuerunt: frater uero ille ad quem uocandũ uox aliquantuluꝫ ſiluit: morientibus aliis paucis diebus ſupuixit: & tunc ipſe etiam uitam finiuit. Sed mira res contigit: quia duꝫ anaſtaſius migraret a corpore: erat quidam frater qui ſup eum uiuere nolens: prouolutus eius pedibus cum lachrymis illum adiurauit: ut p eum ad qđ ibat taliter ageret ne. vii. dies in mundo eidem ſuperuiuereret. Ante uero ſeptimum diẽ etiam ipſe defunctꝰ eſt: qui tamẽ illa nocte inter ceteros uocatus nõ fuerat: ut ex hoc apparet clareſceret: quia eius obitum: ſola ſci anaſtaſii interceſſio obtinere potuiſſet. Hec gregorius primo dialogo cap. viii.

¶ Explicit liber ſecundus.

¶ Incipiunt capitula Libri tertii.

De ſeptuageſima i.
De ſancto adã hũani generis patre ii.
De ſancta eua matre iii.
De ſancto abel iiii.
De ſancto ſeth v.
De ſancto enos vi.
De ſancto cainan vii.
De ſancto malalehel viii.
De ſancto iared viiii.
De ſancto enoch x.
De ſancto mathuſalem xi.
De ſancto lamech xii.
De ſcã emerẽtiana uirgine & mre xiii.
De cõ parmenia diacono & mre xiiii.
De ſancto aſcla martyre xv
De ſcis ſeueriano & agla martyr. xvi.
De ſcõ timotheo diſcipulo xvii.
De ſcis babila & ſociis martyribꝰ xviii.
De ſanctis mardonio & muſone & ſociis martyribus xviiii.
De cõuerſione ſci pauli apoſtoli xx.
De ſcõ anania diſcipulo xxi.
De ſcõ piecto epõ & martyre xxii.
De ſcõ ſeueriano epiſcopo xxiii.
De ſcõ policarpo epõ & martyre xxiiii
De ſcis theogene & ſociis mribus xxv.
De ſcõ iona propheta xxvi.
De ſcõ ioãne chryſoſtomo epõ xxvii.
De ſcõ ioanne preſbytero xxviii.
De ſcã paula uidua xxviiii.
De ſcõ paulo papa & cõfeſſore xxx.
De ſcõ aduito abbate xxxi.
De ſcõ mauro abbate xxxii.
De ſcã agnete ſecunda xxxiii.
De ſcã conſtantia uirgine xxxiiii.
De ſcõ iuliano epiſcopo xxxv.
De ſcõ iuliano ꝓſſore fratre iulii xxxvi.
De ſcõ iuliano ſabba confeſſore xxxvii.
De ſcõ iuliano confeſſore xxxviii.
De ſcis leoncio & ſociis martyribꝰ xxxix.
De ſcis papia & mauro martyribꝰ xl.
De ſcis flauiano & ſociis mribus xli.
De ſcõ fabiano martyre xlii.
De ſcõ cyrillo epõ alexandrino xliii.
De ſcõ cyrillo epõ hieroſolymitão xliiii.
De ſexageſima xlv.
De ſancto noe patre xlvi.
De ſancto ſem xlvii.
De ſancto arphaſath xlviii.
De ſancto ſale xlviiii.
De ſancto heber l.
De ſancto faleth li.
De ſancto reu lii.
De ſancto ſaruch liii.
De ſancto nachor liiii.
De ſancto thare lv.
De ſancto aram lvi.

De scō geminiano epō lvii
De scō mattheo epō lviii
De scā bathylde regina lix
De scō hippolyto martyre lx
De translatiōe copis sci marci lxi
De scō metrano martyre lxii
De scis cyro & ioāne martyribus lxiii
De scō ignatio epō & martyre lxiiii
De scō seuero episcopo lxv
De scō seuero presbytero & marty. lxvi
De scō seuero pbrō & pfessore lxvii
De scō pionio martyre lxviii
De scā brigida uirgine lxix
De scō effron diacono lxx
De scō paulo epō lxxi
De purificatiōe scē marie uirginis lxxii
De scō cornelio centurione epō lxxiii
De scō aproniano martrye lxxiiii
De scis septē mulierib⁹ martyrib⁹ lxxv
De scō blasio epō & martyre lxxvi
De sc ō ioāne elemosynario epō lxxvii
De scō gaudentio epō lxxviii
De scis celerino & sociis martyrib⁹ lxxix
De scō sene symeone propheta lxxx
De scis phyllea & phylloronto & sociis martyribus lxxxi
De scis aquilino & sociis marty. lxxxii
De scō giliberto confessore lxxxiii
De scā agatha uirgine & martyre lxxxiiii
De scō ingenuino epō lxxxv
De scō aduito episcopo lxxxvi
De quinquagesima lxxxvii
De scō abraham patriarcha lxxxviii
De scā sara lxxxix
De scō melchisedech rege xc
De scō loth xci
De scō isaac pīarcha xcii
De scā rebeccha xciii
De scō iacob siue israel pīarcha xciiii
De scā rachel xcv
De scis .xii. pīarchis filiis iacob xcvi
De scō ioseph patriarcha xcvii
De scis effraim & manasse xcviii
De scō uedasto epō xcix
De scō amando epō c
De scā dorothea uirgine & martyre ci
De scā dorothea uirgine cii
De sancto moyse abbate ciii
De scō moyse abbate epō saracenor⁹ ciiii
De scō augulio epō & martyre cv
De scā coiuta uirgine & martyre cvi
De scā apollonia uirgine & marty. cvii
De sancto ausberto epō cviii
De sancto amonio abbate cix
De sancta scholastica uirgine cx
De scā iothera uirgine & martyre cxi
De sancta austreberta uirgine cxii
De sancta euphrosyna uirgine cxiii
De scis saturnino & sociis mīribus cxiiii
De sancto seuerino pfessore cxv
De scō iuliano hospitatore pfessor cxvi
De quadragesima cxvii
De sancto agabo propheta cxviii
De scis susca uirgi. & maura mart. cxix
De sancto stephano abbate cxx
De sancto stephano alio abbate cxxi
De sancto ualētino epō & martyre cxxxii
De sācto ualētino pbrō & mīe cxxiii
De sanctis basso & antonino & sociis martyribus cxxiiii
De sancto silinnio epō cxxv
De sancto cratone martyre cxxvi
De scis faustino & iouita mīribus cxxvii
De sancto fausto monacho & pfesso. cxxviii
De ieiuniis qttuor temporum cxxix
De sancto onesimo discipulo cxxxx
De sancta iuliana uirgine & mar. cxxxi
De scō polocronio epō & martyre cxxxii
De sancto sauino epō cxxxii
De sanctis maxio & claudio & sociis martyribus cxxxiiii
De sācto symeone epō & martyre cxxxv
De sācto gabino pbrō & mīe cxxxvi
De scis innumerab⁹ martyribus cxxxvii
De scis septuaginta nouē mīb⁹ cxxxviii
De sancto symmacho papa cxxxix
De cathedra sancti petri apostoli cxl
De sancto papia epō cxli
De sancto aristione discipulo cxlii
De sancto abilio epō cxliii
De sancto policarpo pbytero cxliii
De scō gerardo epō & martyre cxlv
De sancto gerardo epō & pfessore cxlvi
De sancto sereno martyre cxlvii
De sancto sereno abbate cxlviii
De sancto matthia apostolo cxlix
De scis septuagintaduob⁹ mīribus cl
De sanctis uictorino & uictore & sociis martyribus cli
De sancto nestore epō & martyre cli
De sancto alexandro epō cliii
De sanctis iuliano & eius ministro martyribus cliiii
De sancto leandro epō clv
De sancto ioanne monacho & pfess. clvi
De sancto ioanne abbate clvii
De sancto ioanne alio abbate clviii
De scō ioanne uiro dei pfessore clix
De sancto romano abbate clx
De trāslatiōe sancti augustini clxi
De sanctis. cclxii. martyribus clxii
De sancto herculano epō & mīe clxiii
De sancto albino epō clxiiii
De sancto donato martyre clxv
De sāctis pluribus martyribus clxvi
De sanctis. cccc. martyribus clxvii
De scis pluribus epis martyribus clxvii
De scis iouino & basileo mīribus clxix

De sancto guilermo pbytero clxx
De scis marino & asterio mrib⁹ clxxi
De scis emitterio & chelidonio mr. clxxii
De scō lucio papa & martyre clxxiii
De scis caio & socijs martyrib⁹ clxxiiii
De scis nōgentis martyribus clxxv
De scō phoca martyre clxxvi
De scō theophilo turris strato-
nen episcopo clxxvii
De sancto theophilo alexandrino
episcopo clxxviii
De scō martiano mr & epo clxxix
De scis victore & victorio mrib⁹ clxxx
De scō thoma de aquo pbytero clxxxi
De sanctis ppetua & felicitate &
sociis martyribus clxxxii
De scis philemone & apollonio &
sociis martyribus clxxxiii
De scō pontio diacono & mr. clxxxiiii
De scis .q. draginta martyribus clxxxv
De scō gregorio emeleno epo clxxxvi
De sancto paciano episcopo clxxxvii
De scis alexandro & caio mrib⁹ clxxxviii
De scō anatholio epo clxxxix
De sancto attalo abbate clxxxx
De scis hirado & sociis mrib⁹ cxxxxi
De scō gregorio papa & doctore clxxxxii
De scō petro diacono & pbytero clxxxxiii
De sancto petro martyre clxxxxiiii
De sancto paulo episcopo clxxxxv
De scis egduno pbytero & sociis
martyribus clxxxxvi
De scā euphrasia uirgine cxcvii
De sanctis macedonio presbytero
& sociis martyribus cxcviii
De scis .q. draginta nouē mribus clxxxxix
De scō petro abbate clareualle se cc
De sancto longino martyre cci
De sancta matrona martyre ccii
De scis hilaro epo & tacio mr. cciii
De sancto patricio epo cciiii
De scā gertrude uirgine ccv
De scō alexādro episcopo & mr̄e ccvi
De sancto ioāne abbate ccvii
De sancto calocero martyre ccviii
De sancto ioseph sponso domine
nostre ccviiii
De scō theodoro heracleen epo ccx
De scō archypo discipulo ccxi
De scō cudberto episcopo ccxii
De scō uulphranio episcopo ccxiii
De scō benedicto abbate ccxiiii
De sancto būdicto papa primo ccxv
De scō benedicto monacho ccxvi
De sancto serapione abbate ccxvii
De sancto aphrodisio epo ccxviii
De sancto victoriano martyre ccxviiii
De sanctis frumētio & alio frumē
tio martyribus ccxx
De scis. xii. israntulis martyrib⁹ ccxxi
De scis liberato & sociis mrib⁹ ccxxii
De scō pygmēio pbytero & mr ccxxiii
De sancto murita martyre ccxxiiii
De anūciatōe btē marie uirginis ccxxv
De sancto gabriele archangelo ccxxvi
De passiōe domini nostri ieiu chri
sti ccxxvii
De sancto disma cōfessore ccxxviii
De sancto hyreneo epo & mr̄e ccxxix
De sancta dula uirgine & mr̄e ccxxx
De sancto castulo martyre ccxxxi
De sancto quirino martyre ccxxxii
De sanctis mōtano presbytero &
maxima martyribus ccxxxiii

¶ Expliciunt capitula libri tertii.

¶ Incipit prologus tertii libri.

TErtius liber huius catalogi con-
tinet scōr⁹ passiones & gesta: quo
rum festiuitates eueniunt intra il
lud tempus in quo repetat eccle
ia ipā⁹ dei sponse per anulū iu
baratione atq; desponsatione: qđ fuit a chri
sti baptismo usq; ad ei⁹ resurrectionem. Et
istud tēpus ecclesia representat a septuage
sima usq; ad pascha, in quo re uera tepore
sancta ecclesia primis trib⁹ dnicis iubarat
anulo fidei p christi doctrina & pdicatiōes:
hoc est i dnica septuagesime, sexagesime &
quinquagesime. ¶ Qua predicatiōe⁹ christ⁹
Primo ip discipulos adimpleuit: cū. 72. di
scipulos ate facie suam misit i omne citatem
& locū quo erat ipe uenturus. Et hoc i eua
gelio ipsius dnice septuagesime mystice de
notat in patrefamilias q ē ipe christus: q
exiit primo mane oducere operarios. i. pdica
tores i uineā suā i sca⁹. i. ecclesia i qua ipos
it romisit. ¶ Secūdo ipse predicatiōis oficiū
um etiā per seipsum exercuit. Et hoc in eua
gelio dominice sexagesime figurat in semi
natore christo: q semē uerbi dei exiit semina
re: qđ ipa ueritas de semine predicatiōis ex
ponit. ¶ Tertio eandē predicationē etiā mi
raculis cōfirmauit. Et hoc in euāgelio dnice
quinquagesime exprimit p cecū illuminatū
a christo: humanū genus significante a ceci
tate culpe p uerbi dei predicationē illustra
tum. ¶ Sequētibus uero quattuor dnicis. s.
a prima dominica quadragesime usq; ad do
minicā passionis: dei sponsa anulo spei suba
ratur p christi penitētiam & afflictionē. De
qua tūc iugiter memoria colit. Et quia pe
nitētie opa in quattuor cōsistunt. s. in ieiunio
oratione & elemosyna peregrinatione: que
xps cepit facere & docere. ¶ Ideo in prima
dominica agit de xpi ieiunio: qđ spālius in

euāgelio ꝓmemoratur. Cuꝫ enim ieiunasset xl. diebus &. xl. noctibus ꝛc. ¶ In secūda agit de ofone: de qua i euāgelio mētio habetur. Ná iō montē thabor excelſū ascendit: ut oraret ꝛc. quod ꝙis matthe⁹ ſileat: marcus & lucas expoſius ſonāt. ¶ In tertia agitur de xpi elemoſyna: nō qdem materialis pecunie quā xps paup unde daret nō habuit: ſed ſpiritualis gr̄e quā egros ſanando ꝓeſſit: iō in euāgelio cecus: ſurd⁹: mutus: & demoniac⁹ ab oibus ipſis paſſionib⁹ liberat⁹ introducit. ¶ In q̄rta agit de pgrinatione: que in euāgelio ſpealiter recolit. Iō ibi abiit ieſus trans mare galilee ꝛc. ¶ Vltimis uero duabus dn̄icis eccleſia anulo charitatis decoratur: dn̄ica paſſiōis uidelicet & palmaꝝ p xpi morte & paſſionē: que tunc deuotiſſime celebratur. Et merito duab⁹ dn̄icis talis memoria recolit: quia duo ſunt p̄cepta charitatis dei. ſ. amor & ꝓximi: quā xps ꝓ nobis patie do ſignanter exhibuit infinitā. ¶ Et iō i prima dn̄ica agit de paſſione mētali quā ꝓtulit a iudeis eiect⁹ & expulſus: quod ad lr̄am in dn̄icali euāgelio & p totā legit̄ ſeptimanam ¶ In ſecūda agit de paſſione corpali: quam ſuſtinuit in carne paſſus & crucifix⁹: quod i quattuor paſſionib⁹ in ipſa hebdomada ad lr̄am demonſtrat. Ad huius igit̄ ꝛporis feſta perquirenda ueniendū eſt.

¶ Incipit liber tertius a ſeptuageſima uſq; ad paſcha dominice reſurrectionis.

¶ De ſeptuageſima. Cap̄. I.

Eptuageſima ſignificat tēpus deuiationis: & incohatur a dn̄ica: in q̄ cantat officiū Circūdederunt me: & termina tur in ſabbato poſt paſcha. Eſt aūt iſtituta ꝓpter tres rōes ut dicit ꝺānes beleth in ſūma uidel⁊ ¶ Primo ꝓpter redemptionē. Nam qa ſanct̄i patres ſtatuerāt ut ꝓpter uenerationē dn̄ice aſcenſiōis qnta feria ſicut & dies dn̄ica ſolēnis eſſet: & i ipſa nullus penit⁹ ieiunaret: & ſic de die⁹ q̄drageſime ſepte dies diminuebāt. ſ. oēs qnte ſerie. Iō in redēptione illoꝝ ſci pres una ſepti manā q̄drageſime in ieiunio ꝓmiſerunt: quā & ſeptuageſimā uocauerūt. ¶ Secūdo ꝓpter ſignificationē. Ná hoc tēpus ſignificat deuiatio exilii: & tribulatio generis humani ab adam uſq; ad finē mūdi. Quod q̄dē exilium ſub reuolutiōe ſepte dieꝝ agit & ſub ſepte miliū annoꝝ tpe includit. Ab initio aūt mūdi uſq; ad aſcenſionē dn̄i quoſdā ſex milium annoꝝ ꝓputant. Extūc uero qcq; tpis ſeq; ſub ſeptimo millenario ꝓprehendit: cui⁹ ter minū ſolus de⁹ nouit. Nos igit̄ xps in ſexta mūdi etate ab hoc exilio in ſpe eterne retributionis inocētie ſtola reddita: p baptiſmū eri puit: ſed ꝑfumato exilii tēpore nos utraq; ſtola decorabit. Hinc eſt: q; in hoc exilii tpe cantica letitie deponimus. Sed i ſabbato paſche unum alleluia decantamus: tanq̄ in ſpe patrie gratulantes & ſtolam innocentie ſexta etate per chriſtum recuperantes. Cui etiā tractus ſubiicit: quo ſignat labor: qué adhuc in mandatoꝝ adipletione retinemus In ſabbato uero poſt paſcha ubi ſeptuageſima terminat: duo alleluia cantamus: qa cō pleto exilii terminio duplicé ſtolam glorie ꝓſequemur. ¶ Tertio ꝓpter repſentatiōem: quoniā hoc tēpus. 70. dieꝝ repītat. 70. annos quibus filii iſrael ſub captiuitate babylonica fuierunt. Et deponimus cātica letitie quēadmodum & illi deposuerunt dicentes: Quō cantabimus canticū dn̄i in terra aliena In ſabbato uero paſche alleluia cātam⁹: qa & illi anno ſexageſimo data ſibi redeundi licentia letari ceperūt. Sed ſtatim tractū ſubiungim⁹: qa & illi ab edificatiōe tēpli uſq; ad anos. 70. ꝓpletos ꝓhibiti fuerūt. Iōq; ſabbato quo ſeptuageſima terminat: duplex canim⁹ alleluia: ecq; plena letitia⁊ poſtq; uenerūt i patriā figurantes. Hoc etiā tēpus exilii & captiuitatis iudeoꝝ repſentat tēpus nr̄e deuiationis: in q̄ ſtetit humanū genus a prio paréte uſq; ad xpi aduentū ꝑ decurſū quoꝝ etatum. Et ſicut illi ſexageſimo anno ſunt liberati: ſic & nos in ſexta mundi etate. Et ſicut adhuc in colligendo ſarculas laborauerunt: ſic & nos etiā liberati in mandatoꝝ adimpletiōe laboramus. Sed cū ad patriam peruenū fuerit: oīs labor ceſſabit: & gloria ꝓfecta erit: & duplex alleluia cantabimus: qa aīa & corpe duplici gloria ueſtiemur. ¶ In hoc ergo exilii tpe eccleſia multis tribulationibus ꝑſſa & fere in barathro deſperationis poſita ab alto trahens ſuſpiria: clamat in officio Circūdederūt me gemit⁹ mortis ꝛc. oſtendés ſui tribulationē: & ꝓ miſeria cōtracta: & ꝓ duplici pena inflicta: & ꝓ culpa cōmiſſa. Cui tñ in epiſtola & euangelio te deſperet ꝓpoſit triplex remedium & triplex ꝓmium. Remedia ſunt: ut in uinea aſue laboret abſcindendo peccata. In ſtadio uite currat ꝓ pnīe opera. Et uiriliter in agone pugnet cōtra diaboli tētamina: qa laboranti dabit denarius: curreti brauiū: & pugnanti corona. ¶ Et quia tēpus iſtud deuiationē noſtrā ſignificat: que incipit a ꝓtoplaſto: merito hoc tēpore liber geneſeos legit̄: in quo deuiatio priorū pr entum facta per

peccatum recolit. Et quia in hebdomada se ptuagesime prime etatis tpra recolunt: me rito scōz patrū prime etatis gesta immedia te subiiciunt: eo ꝙ eoꝝ obitus dies penitus scripti non reperiunt. Quāuis de primo ho minū adam qdam codices uideant exprime re:ꝙ eodē in anni circulo die: quo secūdus adam fuit de femina uirgine incarnat⁹:& pri mus adam fuerit de terra uirgine formatus scilicet .8. calē. aprilis. Quo etiā die sicut & secūdus ada⁹:post. 33. etatis sue āos fuit in carne passus:sic & eodē die prim⁹ adam post. 950. āos sue creationis fuisset p morte corpaliter resolut⁹. Quo etiā die uolunt ad litterā:abel iustū a caim fratre p inuidiam i terfectus. Sed quia hec ex autētico quoquā uolumine nullam obtinēt auctoritatē. Me rito gesta patrū hui⁹ prime etatis eo tpe po nimus:quo eoꝝ uite decursus ad litterā & acta ꝓmemoram⁹. ¶ Et notandū ꝙ licet nō oēs sci prime & secūde etatis i libro geneſis specialiter noiati in scōz patrū catalogo ex textu sacre pagine repiant ascripti:utpote cum de prima etate solus abel in euāgelio: & de eadē solus enoch & de secūda sol⁹ noe in ecclesiastico noientur ut iusti. Ceteri tñ i eisdē etatib⁹ speciali⁹ expōsiti:ut dicit ioseph⁹ triplici ratione in scōz numero sunt ꝓtexti. ¶ Primo qa ꝓ eoꝝ generatione deuenit ad abraham:qui ex oīb⁹ gentib⁹ solus electus in tantū deo placuit:ꝙ inter oēs hoies signū circūcisionis accepit:unde nec credendū di cit:deū pmisisse tantū patrem ex alicuius re probati hominis semie ꝓpagari. ¶ Secūdo qa usq; ad tertiā etatē:nulla precesserat ido latria ꝓpter quā patres illi a ueri dei cultu potuissent diuelli. Et si i aliis aliquādo uel leuiter deliquissent:eoꝝ omissa facili⁹ p pe nitētiā laxabantur. Nō enim nisi ad soli⁹ na turalis legis obseruantiā erant obligati nul la lege scripta adhuc hoi ipōsita. ¶ Tertio quia longissimas etates trāsigentes abnepo tes & trinepotes etiā cum abauis & triauis in euo cōcurrebāt: qđ quia eoꝝ ꝓgenitores erant scissimi:hoꝝ exemplis & doctrina for mabāt:unde nec putandū est illos a lege na ture declinare:quā atauos & deiceps omnes succedētes ad unguē cernebant obseruare. Hanc igit opinionē assecutus: duarū prima rum etatū patres in geneſi noiatos:per quos ad habrahe ꝓgenie deuenit scōz catalogo i serendos non immerito fore decreui.

¶ De scō adam humani generis patre. II.

ADam totius humani generis pa ter sicut suit primus hominū sic & primus credit esse scōz. Nam licet iobediētie peccato diuini mandati trāsgressor grauissime deliquerit. Peccatū suum tñ deflens adeo p

pniam deleuit: ꝙ uenia in xp̄i morte futura & predestinata a seculis meruit:& moriens nulla purgatiōis pena dignus fuit. Nō enim minus & petrus xp̄m negādo peccauit: qui tamē culpā & lachrymis ꝓtriuit:& remissio ne ꝓsecuta nec scitatē amisit. Quod autē adā scūs fuerit ex eo maxīe credit:ꝙ i horto se pulture dñice tumulat⁹:cū xp̄o resurrexisse phibetur:& una cum ceteris ipsius resurre ctionis testib⁹:beata in eternis sedib⁹ imortalitate uestiri:ut dicit hieronym⁹. ¶ Adam ergo in principio mundi i ꝓsumatione oiuꝫ creaturaꝝ ab opifice summo de limo terre corpeis mēbris in agro damasceno format⁹ & aia rationali ad dei imaginē & similitudi nē producta spūaliter ispirat⁹:oibus aiantī bus aeris aque & terre dominator ꝓpositus est. Quibus etiā omnibus iubente deo noia ipōsuit & ex illis nullum sibi simile fore co gnouit. Deinde trāstulit eum deus i padisū uoluptatis quē plātauerat ab initio:ut opa retur & custodiret illum. Et ne minor eēt felicitas si consorte careret: quia sine socio nulla est iocunda possessio:fecit dñs euā de costa ade dormiētis in padiso:ut esset homi ni in adiutorium:nedū ad societatis solatiū: sed etiā ad ꝓpagāde prolis obsequium. Tunc adam prophetico spū & iura matrimōii sta tuit:& multa de xp̄o & ecclesia ꝓiuge ꝓphe tauit. Quibus deus legē ipōsuit: ne comede rent de ligno scientie boni & mali: q tamen p diabolū fuerunt in forma ꝓpentis seducti comedētes de pomo ligni phibiti. Pro quo statim se nudos uiderunt & pro discōuenī entia nuditatis:ficus folia ꝓsutes pizomata si bi fecerunt. Prima siqdem die qua creati fue rant:precepto dei ꝓtempto: post increpatio nem a dño sibi facta a padisi delitiis sunt ex clusi. Posuit⁹ dñs ante padisum murū igne um & iugem custodiam angeloꝝ. Eiectusq; adam cum uxore sua habitauit in hebrō qđ est iuxta agrum damascenū:unde fuerat p creatus: in sudore uultus sui terram opans & exinde comedēs panem. ¶ Adam ergo & eua de padiso uirgines egressi.is. etatis sue anno genuerunt caim & uxorem eius calma nam. Anno uero. xxx. etatis sue natus ē abel & uxor eius delbora. Quo a caim per inui diam occiso ipsum. 100. ānis adam & eua in ualle lachrymaꝝ defleuerūt: uouitq; adam se ultra uxorē non cognituꝝ. Sed deo uolē te angelo ꝓmoitus uotū fregit:annoq;. 100. post mortē abel amore prolis uehementer exestuans euā cognouit:ex eaq; genuit filiū nomine seth cum esset annoꝝ. 230. Et ultra prenominatos. xxx. filios & totidē filias sēp gemellos utroq; sexu ꝓgēitos legit habuit se:uiditq; filios & filias & filioꝝ filios & ne potū suoꝝ usq; ad octuā generatiōē. Vixit

quoq; adam. 930. annis. i. usq; ad. 56. anum natiuitatis lamech ſm hebreos: iuxta interpretes uero usq; ad. 44. annum natiuitatis mathuſalé: & mortu⁹ é. ¶ Legiſ quoq; i euangelio nicodemi: q; dū adam egrotaret: filiꝰ eius ſeth acc eſſit ad ianuam paradiſi: & petiit ab angelo de oleo miſericordie: quo patrē inūgeret: ut ſic ad ſanitatem rediret. Cui angelus plantam de ligno in quo adam peccauerat tradidit: & ut eam planteret admouit: dicens q; quādo fructū faceret: pater eius cō ualeſceret. Qui rediens patrem mortuū reperit: & eū i hebron: ut q̄dā aſſerunt: ſepeliuit. Quidā dicūt in eodē horto: ubi & dñs crucifixꝰ eſt & ſepultus: unde poſtmodum & cū eo reſurgente adam extitit ſuſcitatus. Plantā uero ſeth ꝓreuit ſuper tumulum patris: que in arborem creſcens: durauit uſq; tēpora ſalomonis: quam ille poſtmodū excidit: & in domo ſaltus in⁹ edificio poſuit: q̄d lignum regina ſabba uidit: cum ſalomone⁹ uiſitauit: eiq; per ſpiritū predixit: q; i ligno illo quidā fuerat ſuſpēdendus: per cuiꝰ mortem regnum iudeoꝝ fuerat deſtruendū. Salomon ergo lignū amouit: & in uiſceribus terre ꝓfundius incluſit. Quod tamen paſſionis xpi tēpore ſupenatauit: & lignum principi palius fuit: in quo xps ꝓfixus extitit. Hec de libro gen. cap. 2. & .3. & d libris hieronymi & ioſephi & ex chronicis guilelmi.

¶ De ſancta eua matre. III

EVa mater omniū uiuentiū in paradiſo delitiaꝝ de coſta uiri dormientis a deo pducta: & eidē matrimonio copulata: ſignificauit eccleſiā de latere xpi patientis p aquā & ſanguinē ꝑcreatā: & ſibi in ꝓnſam unitā: matrēq; fideliū appellatā. Hanc ut ſexu molliorē diabol⁹ tētatur⁹ hominē pri⁹ i petiit: adeo q; mulier decepta ſpenti aſſēſit: & de pomo ligni uetiti prior comedit: deiñ uiro ad ueſcendum porrexit. Cui adam ad ꝓlacentiā uxoris maxime ſibi ꝓſenſit. O b hoc mulier a deo duplicē maledictionē accepit: ut in dolore filios pareret: & uiro ſub iecta ſemp exiſteret. Eua igit poſt tranſgreſſionē una cū uiro peccatū deſleuit: & ueniā ꝑmerēs: & ipſa a deo ſcificationem ꝑcipit. Quot aūt ānis uixerit: uel utꝝ añ uiꝝ deceſſerit: nulla ſcriptura cauet: niſi q; i eodē ſepulchro cū adā depoſita fuiſſe perhibet.

¶ De ſancto abel. IIII

ABel ſecūdo genitus adā primus martyr & uirgo: iuſtus & ſanctꝰ nō ſolū ex dñi ſententia matthei 23. ſed etiam ex geneſis teſtimonio cōprobat: quia accepta eius a deo narrant munera. gen. 4. Cuius frater maior natu caim doloſus: maliuolꝰ: inuidꝰ & auarꝰ fuit agricola. Nam ut auaritie ſue ꝓſuleret: prius coluit terram. Abel aūt ſim pliciſſimus & innocens in paſcendis ouibus occupabatur. Credit adam in ſpiritu filios docuiſſe: ut deo offerrēt decimas & primitias. Igit anno. 130. uite adam cū caim de primitiis frugū deo tantūmodo paleas ſegetes corroſas: aut ſecus uiam ꝓculcatas in ſacrificium obtuliſſet: & abel de primitiis omniū piguiora dño imolaſſet: dominus eoꝝ cogitationes noſcens: ad abel munera reſpiciens caim munera nō reſpexit. Ignis enī de celo ueniens abel munera accendit & cōſumpſit. Iratuſq; caim: & inuidia ductus: erubeſcens minorem ſibi germanū ꝓferri: abel fratrē ſuum in agro demaſceno interfecit. Sed icre patus a domino de fratricidio: & de uenia deſperans uagus & inſtabilis poſitus ē ſup terram. Et poſuit in eū dñs tremorem capitis: ut ſic ex ſigno ſciret punitus a deo: & in dignus miſericordia ne interficeret. Qui tamen inter fructeta latitans: dum lamech ab eo ſeptimꝰ uenaret: putatus ut beſtia: quia piloſus & hiſpidus ſagitta directa in eū ab eodem eſt interfectus. Oiſq; ipſius ꝓgenies uniuerſali eſt deleta diluuio. Sicq; languis abel ſancti in perſonam caim & eius ſuit ꝓle uindicatus.

¶ De ſancto ſeth. V

SEth filius adam ex quo oē genꝰ humanū in preſenti ꝓſiſtens ꝓpagatum eſt: natꝰ eſt anno cēteſimo poſt mortē abel cū eſſet adā annorum. 230. In hoc eni magis cōuenit imitari interꝑtes q̄ hebreos: interpretes eni ponunt adam annoꝝ. 230. ut dictū ē: quando genuit ſeth: hoc nō cōputātes uidelicet: q̄a adam annoꝝ. xxx. genuit abel: q cū eſſet. c. annoꝝ: & adā. 130. occiſus eſt a caim qué adam. 100. annis deſleuit: anteq̄ euā deuo cognouiſſet: & ſic adā. ccxxx. annoꝝ genuit ſeth: & nō. cxxx. ut hebrei tradūt. Sup uixit aūt adā nato ſeth annis. 700. & ſic ānorum. 930. mortuus eſt. Seth aūt iuſſu patris ſepauit plem ſuā: q dicebanꝫ filii dei a ſtirpe caim: q filii hominū uocabanꝫ. Sed proceſſu tpis ꝓiuncti ſunt: & inde gigantes exorti. Ipſe aūt ſeth cū eſſet uir egregius: imitatores ſui filios dereliquit. Qui ſcientes eē predictū ab adam duo diluuia mundo uēturā: unū per aquam: aliud per ignē: ea in duabus colūnis ꝓſcripſerunt: altera lapidea cōtra aquam: altera lateritia ꝓtra ignē: ne per hoc delerenꝫ. Ipſi etiā diſciplinam regē celeſtium & eaꝝ ornatus primitus inuenerunt. Vixit aūt ſeth annis. 105. & genuit enos: cui ſupuixit ānis. 807. uſq; ad ānos. 167. natiui tatis lamech: & ſic annoꝝ. 912. mortuus eſt: Hic ex eo etiam inter ſanctos ꝑes cōputari

debet: qa ei⁹ progēies filii dei appellati fūt.

¶ De sancto enos. VI.

Nos filius fuit seth q ab eodē p genit⁹ est: cū esset annoꝝ .105. ut dictū est annis ab adā creatione de curſis .335. Iste prius icepit in uocare nomen dñi: forte inuenit ubera deprecatoria ad inuocandū deū: uel forte ad excitandū pigritiā memorie dei: de um effigiauit ut mō sit. Et ex hoc etiā inter ſcōs patres: ſcūs & ipſe ꝑputari meruit. Qui annoꝝ .90. genuit cainā. Poſt cui⁹ ortū uixit annis .815. uidelicet uſq; ad .84. ānum natiui tatis noe. Et cū esset annoꝝ .905. mortuus ē.

¶ De sancto cainam. VII.

Cainam filius enos ab eodē perea tus ē: cū esset annoꝝ .905. ut ſupi us dicit annis uite ade decurſis. 425. Qui cum esset annoꝝ .70. ge nuit malalehel. Quo nato uixit annis .840. uidelicet uſq; ad annos .1177. nati uitatis noe. Et ſic cainā ānoꝝ .910. mortu⁹ ē.

¶ De sancto malalehel. VIII.

Malalehel filius cainam ānō .70. etatis parentis edit⁹ ut ꝑmiſſum est: poſtq; uidelicet adā annos ui te ſue 495. trāſegerat. Qui ānoꝝ 65. genuit iared. Cui progenito ſuperuixit annis .830. uſq; ad ānos natiuita tis noe .1254. Et ſic malalehel annoru⁹ .795. mortu⁹ ē.

¶ De scō iared. IX.

Ared filius malalehel ex eo geni tus cū esset ānoꝝ .lxv. ut iam ta ctū est. Reuolutis ānis ade .960. Hic cū esset ānoꝝ .162. genuit e noch. Cui nato ſuperuixit annis 800. uſq; ad annos .3366. natiuitatis noe. Et ſic iared annoꝝ .962. mortuus est.

¶ De sancto enoch. X.

Enoch filius iared primus omni um patrū teſtāmēti ueteris & ſo lus prime etatis i catalogo ſcōꝝ ponit ecclesiaſtici .44. Qui ānō etatis patris .162. nat⁹ est: ut i ſu perioribus tangit: annis ade uite tranſactis 722. Qui etiā annoꝝ .lxv. genuit mathuſalē Cui annis .300. ſuperuixit i orbe. Hic enoch deo placuiſſe ſcribit: eo q; cū deo ābulauit: ſubaudi pre ceteris uiā mādatoꝝ dñi cuſto diuit. Et nō ultra ꝑparuit: quia tulit eū de⁹. Poſtq; enī mūdo uixerat ut dictū est: tranſla tus ē in paradiſū uoluptatis ad tēpus: ut in fīn tpus cum helia ueniat: & corda filioꝝ ad pa tres ꝑuertat. Fuit etiā ſeptim⁹ in generatiōe pioꝝ: ſicut & lamech ſeptimus in generatio ne reproboꝝ: q primus bigamiā introduxit & parricidiū i caim ꝑmiſit: unde forte etiam ut qđā dicunt: ꝑp ſeptenariū numerū diuio numini cōſecratū: enoch acceptior deo fuit: quē ſeptia editū generatiōe ſuſcepit. Hunc enoch ñ nulla diua ſcripturā & aliqua ꝓphe taſſe Iuda apoſtolo teſtante cognouim⁹: un de & filii ei⁹ & nepotes i ſtudio ſapientie fer uentes fuerunt.

¶ De sancto mathuſalem. XI.

Mathuſalē filī⁹ enoch ānō uite parentis .lxv. nat⁹: ut dictū ē annis ad uite trāſactis .787. Hic ānoꝝ 187. genuit lamech. Ꝑ⁹ cui⁹ nati uitatē ipleuit ānos .782. ideſt uſq; ad diluuiū. Et ſic mathuſalē annoꝝ .969. mortuus ē. Quidā autē hēnt mathuſalē annī 985. uixiſſe: & ſic ānos .xiiii. p⁹ diluuiū tran ſegiſſe: quo tpe uidelicet ānō illo quo diluuiū factū ē: dicūt eū i paradiſū apud patrē trā ſlatū & ibidē ſecū māſiſſe: donec diluuiū fi nitū fuit. Et poſt hec aſſerūt eū ad terras in ter hoes euectū esse & ānis .xiii. ſupuixiſſe. Eo q; i arca nō legit fuiſſe. Hieronymus tn aſſit q; mortuus ē ānō eodē quo & diluuiū factū est. Quod etiā diligēs ꝑputatio ānoꝝ ei⁹ ſm geneſim māifeſtat. Hui⁹ mathuſalem anno etatis .xliiii. adam dié clauſit extremū ſm iterpretes: ſm hebreos aūt anno .lvi. eta tis lamech. Eo q; ut dictū est hebrei annoꝝ cxxx. adam genuiſſe ſeth dicūt. Interpretes uero annoꝝ .ccxxx.

¶ De sancto lamech. XII.

Lamech filī⁹ mathuſalē anno uite ipi⁹ .187. mūdo edit⁹ ē: decurſis ſm iterpretes ab obitu adā ānis 143. ſm hebreos uero etatis ade adhuc uiuētis ano. 874. Cauſa di ſcrepationis ſupius aſſignat. In hoc aūt iter pretū opinio approbabilior esse uidet. Igi tur lamech cum esset ānoꝝ .182. genuit noe. De quo & ſpū ꝓphetico uaticinat⁹ est: q; ge nus hūanū ꝑolari debebat ab opib⁹ & labo ribus manuū ſuaꝝ i terra cui dñs maledixit quaſi futuꝝ aliqd magni noe & famoſiſſimū in orbe terraꝝ: his uerbis ſſinuās. Poſt cui⁹ obitū ſupuixit lamech annis .595. Sicq; anno rū .777. mortu⁹ ē uidelicet .vi. ano ante dilu uium. Hec ex libro geneſis .c.v. & ex chro nicis hieronymi ioſephi & methodii nec nō ex hiſtoria ſcholaſtica diſpſim collecta de ſcribuntur.

¶ De ſca emerētiana uirgine & mr̄e. XIII

Merentiana uirgo, & mr̄ colla ctāea fuit beate agnetis uirginis: & ipſa ciuis rōana. Que licet ēet adhuc catecumina fidē xpia niſſima: ad ſepulchrū uirgis ſta bat: & gētiles de eoꝝ ꝑietate redarguebat. Et dū ꝓtra furētes turbas ſtaret ītrepida: la pidata ē ab eis orāſq; iuxta ſepulchꝝ uirgi nis emiſit ſpiritū. Quā ambroſi⁹ dicit fuiſſe in ſuo ſanguine baptizatā. Statiq; terremot⁹

cum coruscationibus & tonitruis eruperūt: adeo ꝙ plerig ex inſano populo perierūt. Corpus aūt emerentiane iuxta corpus bre agneris ab eī petīb sepultū eſt. x. cal. febr. Pagani aūt exterriti nullū exīn uenietiū ad memoriā uirgis ī aliquo ledere pſūpſerūt.

¶ De ſancto parmenia diacono. XIIII

Armenas fuit unus de. 7. diaconibus ab apoſtolis electꝰ: ut hēt actū. 6. Hic traditus gre de a fribus iniunctū ſibi pdicationis officiū fideliſſime pplens: plena fide pſumatus martyrii gloriā adeptus eſt. qui & philippis ſepultus quieuit. x. calen. febru. ut dicit hieronym ī martyrologio ſuo.

¶ De ſco aſcla martyre. XV

Scla martyr paſſus eſt apud egyptum ciuitatē antinoū tēpoꝛ diocletiani ipatoris ſub ꝓſide ariano: q prīo atrociſſime ſuſpendio tort. deide laterib flāmis admotis exuſtus: ad ultimū in flumine ꝓcipitatus precio ſam xpo animā reddidit: x. cal. februarii. Sepultusq eſt ī ipſa ciuitate a xpianis miniſterio philemonis & appollinii diaconorum.

¶ De ſcis ſeuerian & aquila mribus. XVI

Euerian & aqla uxor eī ī puicia mauritanie citate zeoceſarea paſſi ſūt. Qui ꝓ noīs xpi inuicta ꝓfeſſiōe flāmis iniecti igniū pfagratiōe ꝑbuſti: coronā martyrii a dño ꝓceperūt. x. calē. febr. ut dicit ado.

¶ De ſancto timotheo diſcipulo. XVII

Imothe diſcipulus bti pauli apoſtoli fuit: ut polycrates epūs ephī ſcribit. Qui liſtris exort. lycaonie citate ili mulieris uidue: ut in actib aplor hēt cap. xvi. ab eodē paulo ī fide doct & baptizat. eidē cō pegrin fact. ē. Cū quo deueniēs ad epheſiū ciuitatē aſie metropoli: ibidē ab aplo epūs ē ordiat. ſpāte nerone: ubi doctris & miraculis coruſcauit: & glioſi euāgeliſte ioānis auditor fuit: quo ī pathmos inſula ſub domitiano relegato: locū ei tenuit. Sed dū gētiles ī feſto diane ad tēplū eī accedētes a ſacrificiis pbere niteret: furēte populo i eū: palis & lapidib mactat: & ſemiuiu relict. a xpiānis ī mōte adiacēti ciuitati reducit: ubi. 9. calen. febr. quieuit in pace impante neroē. Sepultusq eſt in epheſo ciuitate.

¶ De ſcis babila epo & ſociis mrib. XVIII

Abilas epūs antiochen & martyr cū tribus puulis urbano: plidano & epollono ſub numeriāo ipatore paſſus eſt. Qui dū eſſet antiochie & xpianoꝝ eccleſiā ingredi uellet: babilas ingreſſum phibuit: man pectori ipatoris apponēs. Propter qd tēt ab ipatore: & ī carcere affligt. eſt ipoſitis torqueferreis in collo eī: & cōpedib in pedib eī. Deinde numeriano exhibit cū de aliis xpiānis ſterrogaret: reuelauit tres hēre ſpuales filios a ſe in fide doctos. ſ. urbanū: plidanū: & epollonū: quoꝝ prim erat annoꝝ. 12. ſe eundus. 9. tertī. 7. Quos oēs mox impator cū matre theodola ꝑhendi iuſſit. Qui duos oēs xpm ꝓfiterent. ✝ Primo quidē theodolam alapis ceſam: tormētis filioꝝ adhibēdis aſſiſtere fecit: ut grauī ipſa mēte q̄ illi corpore torquereſ: & pueros in cathomo leuari mādauit: ac priori plagas. 12. inferri: ſcdo 9. tertio aūt. 7. iuxta numeꝝ annoꝝ ſuorum quos mater cum eō uiriliter conſortabant. Deinde babilā una cū infantib ſuſpenſos & grauiter tortos. Dū oia ꝑſtantiſſime toleraſſent: & xpm unanimiter ꝓfiterent: gladio animaduerti ꝓcepit: quoꝝ corpora icā theodola ſepeliuit. 9. calen. februarii.

¶ De ſcis mardonio & muſone & ſociis martyribus. XIX

Ardonius: muſon: geni: & marcellus martyres apud zeneocesa reā ciuitatē mauritanie puincie paſſi ſunt. Quos oēs detētos & ī xpi ꝓfeſſione ꝓſtentes iuſſit iudex ignibus tradi: & eoꝝ reliquias in auſum fluuiū diſpergi: ut xpiana ſepultura carentes: a fidelibus minime nominib martyꝝ colerent: qui paſſi ſunt. 9. calen. ianuarii: ut dicit ado.

¶ De cōuerſione ſci pauli apoſtoli. XX

Conuerſio ſci pauli apoſtoli icā eſt eodē anno: quo xps paſſus ē & ſtephan lapidat: anno. ſ. non naturali ſed emergēti. Nam xps paſſus eſt octauo calen. aprilis. Stephanus eodē anno. 3. noñ. auguſti lapidatus eſt. Paulus uero meſe ianuario ſubſequēte cōuerſus eſt: ¶ Celebrat aūt eī ꝓuerſio potius q̄ multoꝝ ſanctoꝝ triplici rōne. Primo ꝓpter exemplū: ut nulli quantūcunq; peccator deſperet de uenia q̄ſi tantū in culpa talē ꝓſpicit: poſtmodū fuiſſe in gra. ¶ Secūdo ꝓpter gaudiū: ut ſicut eccleſia magnā triſtitiā habuit in eī ꝓſecutione: ita maximā letitiā habuit in eius ꝓuerſiōe. ¶ Tertio ꝓpter miraculū quod dñs in eo oñdit. Dum de ſeuiſſimo ꝓſecutore fecit fideliſſimū ꝑdicatorē. Eī aūt ꝓuerſio fuit mirabuloſa rōne xpi efficiētis: mōi diſponētis: & pauli patiētis. Rōe xpi efficiētis: qa ibi oñdit ſuā mirabilē potētiā: ſapiaꝝ & clemētiā. Hīs enī tribꝰ argumētis ajalia ꝓhoies capiūt. Cōſueuerūt enī hoies ajalia cape. Per potentiā cū eis pugnando: ſicut in uenationib capiunt leones & urſi. Per ſapiam illaqueando: ſicut laqueis & decipulis capiunt aues. Et ꝑ clementiā nutriendo & ꝓfouendo: ſicut ajalia que par-

ua recipiunt de nido: & p homines enutrita domestica fiunt: & cū eis habitant. ¶ Cepit ergo xps paulū per poētiam ipsum ipugnā do & ad terram prostrando. Nam ut dicitur act. 9. luce diuina pcussus: cadens in terram audiuit uocē de celo: quia durū sibi esset cō tra stimulū calcitrare. Et ptinuo imutatus respondit. Dñe quid me uis facere: unde cantatur de illo. Prostratus est seuissim' persecutor: & erectus ē fidelissimus predicator. ¶ Ité cepit eum per sapiētiam: eidē decipulam infirmitatis humane ostendēdo. Nō enim deū uel dei filiū se dixit: sed hominē apellauit dicēs. Ego sum iesus nazarenus quē tu persequeris: ut infirma humilitatis aspiciēs & superbie squāmas deponēs diuinitatis laqueo caperetur. Sicut & alias sed ad aliū finem diabolū ceperat ostendēs humanā infirmitatē & absondēs diuinā maiestatē. ¶ Ité cepit eum per clemētiam eundem de nido legis iudaice in qua natus fuerat accipiēdo: & sua per maxima gratia pfouendo. Quod notatur ex hoc q̄ ipsum existentē in actu & uolumtate peccandi puertit. Habebat enim diformē affectum: quia spirans minaꝫ & cedis in discipulos. Pertersum conatū: quia accessit ad principē sacerdotū ꝛc. quasi se igerēs. Et pernciosum actum: quia ibat ut uinctos perduceret in hierusalē. Et ideo ei' iter pessimū erat: ipsū tñ dina misericordia puertit. ¶ Fuit etiam miraculosa ratione modi disponentis ideā lucis: que ipsū tripliciter ad conuersionē disposuit: fuit enim ipsa lux subita: imensa: & celica. Propter primū dicit et subito. Propter secūm circūfulsit ideā cir cūquaq; refulsit. Propter tertiū lux de celo Nam paulus tria uitia in se habebat. Primo erat audacia: quia accessit ad principē sacerdotum. Glo. non uocatus sed ſpōte zelo cō citante. Secūdum erat ſuperbia: quia ſpirans minaꝫ. Tertiū carnalis intelligētia: quam in lege habebat: unde glo. ſuper illud. Ego ſū ieſus ꝛc. Ego deus de celeſtibus loquor quē mortuum putas ſenſu iudaico. Ipſa igitur lux diuina fuit. Subita ut audacem terreret. Immenſa ut ſuperbū proſterneret. Celica ut carnalē intelligentiam in celeſtem mutaret: uel fuit diſpoſitio hec: in uoce acclamante: ieſuce refulgēte: & i uirtute diſponēte. ¶ Fuit inſuper miraculoſa ratione pauli patientis. In quo tā miraculoſe concurrerunt ſcilicet proſtratio: obcecatio: & triduana ieiunatio. ¶ Eſt enī proſtratus: ut erigatur: quantum ad depreſſu affectum: auguſtinus. Eliſus ē emens & factus eſt credens: eliſus eſt lupus & factus eſt agnus: eliſus eſt ſaulus & factꝰ eſt paulus: eliſus eſt perſecutor & factus eſt predicator: eliſus eſt filius perditiōis & erectus eſt uas electionis. ¶ Et obcecatus ut illuſtretur quantū ad tenebroſum intellectū: unde & in illo triduo quo manſit cecus: doctus fuit euangelium. Auguſtinus paulum dico uerum athletam chriſti: doctum ab illo: unctum de illo: crucifixum cum illo: & glorioſum in illo. ¶ Eſt in carne macerat': ut ipſa caro diſponatur ad bone operatiōis affectum. Optime enim deiceps corpus eī' ad omnia diſpoſitum erat. Nam eſurire & abundare ſciebat: & ubiq; & in ominbus iſti tutus erat oja oibus factꝰ: ut omnes chriſto lucrifaceret. ¶ Vel dicatur q̄ in ipſo fuerūt iſta tria primo parenti contraria. In adam enim fuit contra deum erectio: oculorum a pertio: & cibi uetiti degustatio. Econtra in paulo fuerunt. Ad terram proſtratio. Oculorum obcecatio. Et ciborum ſubtractio. Fuit autem de tribu beniamin ipſe paulus oppido giſcolis ut ait hieronymus: libro de uiris illuſtribus: qui ad ſeptem eccleſias nouem ſcripſit epiſtolas. Ad romanos unam. Ad corinthios duas. Ad galatas unam. Ad epheſios unam. Ad philippēſes unam. Ad coloſcēſes unā. Ad theſſalonicēſes duas. Scripſit & diſcipulis ſuis. Timotheo duas. Tito unam. Philemoni unam. Epiſtola que legit ad hebreos an ſua fuerit: propter ſtili cultioris elegantiam a non nullis dubitatum eſt. Aſcribunt enim eam: alii barnabe: alii luce: plerq; clementi qui poſtea pontificalem in urbe tenuit ſedem. Clemens tamen alexandrinus & origenes eius diſcipulus: euſebiꝰ ceſarienſis atq; hieronymꝰ: pauli fuiſſe manifeſte confirmant: quia hebreus & hebreis in proprio ſcripſit eloquio'. Ideo ornatius & cultius ſcribere potuit quam in extero. Et ſic in grecum ſonantius tranſferri potuit ex hebreo. Legūt quidam & alia eius epiſtolam ad laodicēſes: ſed a noſtris exploditur. Fuit autem ſeſtum conuerſionis pauli die q̄ ad litteram ab eccleſia celebratur: uidelicet octauo calendas februarii. ¶ Fertur q̄ in muro ciuitatis damaſci adhuc extat feneſtra: per quam paulus tunc nuper conuerſus a fratribus dimiſſus fuit cuꝫ quereretur a prepoſito regis arache tenēdus: ut habet act. 9. & 2. corint. 11. quam feneſtram ſepi' ſaraceni obturarūt ad cuſtodiam ciuitatis: que tamē facto mane ſemp diuinitus apta inuēta eſt. Cuius miraculi teſtes ipſi ſunt ſaraceni qui hoc noſtratibus rettulerūt.

¶ De ſancto anania diſcipulo. XXI.

Nanias diſcipul' apoſtolo' fuit Cui dominus apud damaſcum per uiſum apparuit: & eidē mandauit ut i uicum qui uocatur rectus accederet: & in domum iude ſaulum tarſen quereret: eiq; manum imponeret: ut uiſum reciperet; ac baptizaret:

prenuncians ipsum uas electionis futurum: & nomen christi coram gentibus & regibus & filiis israel portaturum. Qui iussu domini ad saulum accessit: manusq; imponens oculos eius aperuit: baptizauit: & cibo refecit. Qui etiam deinde exemplo pauli ad offi cium predicationis seruentior effectus est. Ipsoq; fideliter peracto apud damascū quie uit i pace: eodem die quo & paulum baptismo genuerat filium uidelicet .8. calen. febr. Hunc ananiam dorotheus abbas scribit unum ex septuaginta duobus discipulis christi fuisse: & ab apostolis post pauli conuersionem: damasci episcopum ordinatum exitisse.

¶ De sancto proiecto epo & martyre. XXII

PRoiectus episcopus auernēn & martyr: ut ait sigibertus tempore constantini iunioris martyriū passus est. Quem duꝫ adhuc mater in utero gestaret: uidit in somnis: q; per latus eius egrediebatur filius sanguine rubricat'. Quod sibi quidam dei seruus exponens: predixit ex ea filium nascitu rum: ipsumq; martyrio coronandum. Natus ergo puer & moribus ac uita insignis effectus: sacris iuuenis archidiaconus auerueñ ecclesie factus: omnia sua pauperibus erogabat. ¶ Dum autem quadam uice ad illuꝫ multi pauperes pro elemosyna conuenissent & famulus duos solos numos in sacculo suo perfuisse nunciasset: ceteris omnibus distributis: effuso sacculo tot nummi reperti sūt: quot pauperes affuerunt: singuliq; singulos acceperunt. Mortuo uero episcopo felice eidem proiectus in episcopatu successit omni sanctitate & gratia pollens. Dumq; ad regem francorū uocatus esset: ad sanctū martinum abbatem egrotantem diuertit: eumq; ab infirmitate sanauit: qui eum secutus una secum martyrii gloriā percepit. Nam cū illi uiatico rege reuerterentur: & quidā emuli uiri sci eos insequerent: marinū quidē abatem decollauerunt: & putantes se similiter proiectū occidisse redibant. A quo reuocati: postq; illum uiuentem eos euasisse manus cognouerunt: ipsum excerebrātes & iugulantes dimiserunt. Cuius corpus auernis sepultum est. Radebertus autem qui ipsum occiderat non multo post cōsumptus a uermibus expirauit. Alius uero de interfectoribus: dum uenaret ex equo decidens fracto dextro brachio oīb; mēbris debilitat. Qui ad penitentia reuersus orās ad sci martyris sepulchꝝ: salutem obtinuit. & uas argenteū decē marchaꝝ p fue liberatiōis beneficio i munus obtulit. Passus est aūt martyr christi una cū scō marino abbate. 8. calē. febr.

¶ De sancto seuerino epo. XXIII

SEuerianus eps gabalitane ciuitatis admirande scitatis & doctrine uir extitit: qui post laudabilē cōuersationis uitam: & salutifere ędificationis doctrinam apud eandem urbem in pace quieuit. 8. cal'. febr. Hic eni ut gēnadi' scribit i scripturis diuinis eruditus: & in homeliis declamator exim': exposuit epistolam pauli ad galatas. Et de baptismo & epiphanie solēnitate libellū insignem composuit. Hunc ioannes pstantinopolitan' eps & archadius imperator frequēter pstantinopolim euocabāt: ut eius sermones audirent: quorum temporibus ipse claruit: hec gēnadius de uiris illustribus.

¶ De scō policarpo epo & martyre. XXIIII

POlicarpus eps & martyr discipulus ioānis euangeliste fuit: & ipsius auditor. Hic ut habet. 4. libro historie ecclesiastice: fuit e pīscopus smyrneñ sanctitate & gratia atq; doctrina catholice fidei admodū insignis. Qui cum iam esset etate maturus: uidit quadam nocte per somnium cervical suum flāmis esse consumptū: & predixit fratribus se per ignem martyrem futurum. Regnantibus uero marcoantonio & lucio aurelio cōmodo imperatoribus: xpianoꝝ persecutione feruēte: missi sunt ad eum apparitores proconsulis asie: ut eum tenerent. Quos ille gratanter suscepit: & in mensa refecit: & postea secū duit. Et dū corā pcōsulis tribunali xp̄m uiua uoce cōfiteretur: excitato clamore gētilium & iudeorum contra eum iussu proconsulis traditur ignibus concremandus. In quo dū esset immissus flāmarum globis undiq; uallabat: ita ut ipse in medio incendii sibi cedentis i modum camere staret & deū glorificās ꝑburi nō posset. Tūcq; spiculator accedens lancea ipm transfodit: & ita quinis profluuio ignis extinctus fuit. Cui' religas xpiani sepelierūt in ciuitate smyrne. ✠ Post cui' transitū. 12. alii discipuli q eum a laodicia uenientes secuti fuerāt: martyriū passi sunt in eadē ciuitate. Hic beat' eps obquasdā pascheꝝ cōnes romā ueniens antonio pio impium gubernante: anacleto uero papa romane tūc ecclesie pfidēte: plures xpianos martiōis & ualētini hereticoꝝ irretitos laqueis: ad fidē catholicā puertit. Scripsit āt ad philippēñ epistolā utilē ualde. Passusq; est martyriū annū agēs eratis. 86. die. 7. cal' febr. hec hieronymus de illustribus uiris.

¶ De scis theogene & sociis mīribus. XXV.

THeogenes martyr cum aliis. 36. xpianis martyriū passi sunt in eadem ciuitate laodicie: premissa p secutiōe urgente: qui contemnentes temporalem mortem coronā

uite eterne adepti sunt. 7. calē. februarii: ut dicit hier onymus.

¶ De sancto iona propheta. XXVI.

IOnas propheta fuit de oppido geth que est in ophir ad differē tiam geth que est in palestina et est nomē regiōis. Ophet eni no mē est turris nebulose: que non longe erat a tēplo. Hūc hebrei affirmant fi lium fuisse mulieris uidue sareptane sidoni orū: ad quā helias famis tpe declinauit: ipm q mortuū suscitauit. Quē tpibus hieroboā filii ioas regis israel claruisse: pphetiā quoq exorsum fuisse quart⁹ liber regū memo rat. In condēnatiōe aūt israel ionas ad gētes mittit q ninive agēte pnia⁹ illi i malicia p seuerabant. Qui iccirco ad niniuitas pdican dos ire recusabat: qa cū pphia illuminate: peccatores cīuitās ninive misericordiam dei p̄secuturos spare ne falsa uideret pdicare se tētia ptra eos plata reuocari nolebat dine dispēsatiōis ignar⁹ que salutē hominū ad se reuertētiū magis uult q̄ iteritū. Ideoq; se a facie dei fugere putās: descēdit ioppē: ascen dit naue eūtē i tarsum: deditq; naulū nautis. Sed de⁹ cui⁹ uolūtati nemo pōt resistere: q & ēntialiter ē ubiq; missō uēto ualidissimo tempestate turbauit mare: piclitat nauis ti mēt naute: & inuocato dño de salute desp an tes more antiquoꝝ peccato alicui eoꝝ picu lū cūctoꝝ ascribūt: hoiem illū sorte iqrēdū decernūt. Ionas sorte deprehendit: spōte i ma re mittit: & tēpestas sedat. Ionā deo dispēsā te cete deglutit: & p⁹ triduū eūdē in aridam illesum euomit. Ionas flagello dei corrept⁹ niniuē itrat: iudiciū subuersionis p̄dies. xl. futurę pnūciat. Rex & popul⁹ ad dñm uertunt: iacciis iduuntur nineuitis affligunt. Mīi cors deus peccatoꝝ pniam respexit: citatiq; pcēs iniam reuocauit: uidēs se mēdacē extu tisse ionas turbat: urbēq; egressus ptra deū querit. Quē de⁹ ut pfunderet & se digna di spositiōe mīi cordē onderet afflictū seruoꝝ solis hedera subito nascēte & caput pphete obūbrāte ab estu refrigerauit: & sequēti no cte itez repēte aresacta ptristauit. Et cū he derā exiccatā defferet: audiuit a deo q̄ ira sci non deberet: eo q̄ tante ciuitatis excidio pepcissē. Si eni molestē ferebat hederā aresa ctā: & de⁹ molestius tulisset tantā urbē sub uertam. Sicq; ionas pacat⁹ redit ir a niniue. Processū tamē ipis niniuite ad peiora pecca ta puersi: pphetia nauꝝ pphete admōtī fūt. Qui nō curātes querti: eo q̄ aliās ioā falso subuersionē citatis pmisisse cognouerūt: ira dei tandē nō euasūnt. Nā fluuius pol⁹ q̄ eā circūdabat urbē: inundauit: factoq; piter ter remotu: ignis de celo emissus eā īcendit. Sic q; utroq; diluuio aque & ignis piter deleta est. Reuersus ergo ionas a citate niniue ad terram suā ire erubuit: eo q̄ in uaticinio ni niuitaꝝ mendax appuit. Sed tpe famis assū pta matre: incola gentiū factus est. Fame ue ro trāsacta: reuersus est ad terram iuda: & mortua matre sepeliuit eā iuxta balanū del bore. Hic predixit signū euersionis hierusa lem: q̄ cū uideret lapidem luctuose claman tem: prope sit finis. Et cū uiderint i hierusa lem gentes uniuersas: tunc tota illa ciuitas irrecupabiliter euertet. Quieuit i pace tpe ozie regis iuda. vi. cal. ianuarii: & sepultus est in spelunca uni⁹ iudicis israel. Cuius se pulchrū monstratur in una urbiū geth: i ui culo iuxta sephoꝝ. Hic unus est ex numero xii. pphetarum qui ecclesiastici. 49. in san ctorum patrum catalogo memoratur. Hec hieronymus & ioseph⁹ & in historia schola stica.

¶ De scō ioanne chrysostomo epo. XXVII

IOānes chrysostom⁹ qd latine os auireum interpretat eps constan tinopolitanus & doctor grecoꝝ tempore archadii impatoris flo ruit. Hic natione antiochen⁹ filii⁹ secundi & anthure nobiliū p̄arum: discipu lus sophiste libanii: & auditor andragatii philosophi liberalibus artibus annis puer libus antiochie studuit. Dehinc defūcto pa tre romā ueniens causarum orator extitit: pauperibusq; gratis patrocinia exhibebat. Post hec relictis studiis secularibus: diuine scripture uacās anoꝝ. xviii. omnes sacre pa gine libros memoriter didicit: & scis itentus operibus seculo abrenunciauit: & ueersus q; ad patriam eū sancto basilio in quodam mō te antiochie pximo: solitariam uitam duxit. Basilio uero cesaream eunte: Ioannem scūs meletius antiochenus episcopus i lectorem & postea in diaconū ordinauit. Qué euagri⁹ eius successor processū teporis ad sacerdo tium pmouit. Qui sactitate uite & claritate doctrine proficiens diuinis studiis intentus predicationi insistebat: & mira opuscula cō tinue exarabat: famaq; eius sapientie undiq; personabat. Qui etiam propter castitatis ze lum seuerior habebatur: & seruori magis q̄ mansuetudini seruiens: arrogans a nescienti bus putabatur. Defuncto igitur nectario cō stantinopolitane urbis episcopo: cum de or dinando presule questio oriretur. Nouissi me fama eius comperta imperatoris archa dii iussu: ioannes presbyter ab antiochia uo catus episcopus ordinatus est. Qui nox in sui pontificatus initio cum uitam clericoꝝ corrigere uoluit: omnes in sui odium conci tauit. Cūctiq; eum uelut furiosum & super bū declinabāt: & apud oēs ei detrahebāt: & qa nūq; cū aliis i mēsa pmunicare uolebat.

¶ Re uera aũt ille hoc iõ faciebat: qa ꝑpter nimiam abstinentiã caput & stomachũ sepe dolebat: popul⁹ uero ꝑpter sermones quos in ecclesia faciebat: eum plurimũ diligebat: paruipendẽs quicquid ꝑtra eũ emuli loquerentur. Necessitatibus uero egenoꝝ liberali ter puidebat: & plurib⁹ ad suscipiendos pauperes hospitalib⁹ erectis: de redditib⁹ epal⁹ eisdem mistrabat. ¶ Quadã die dũ epistolã rum pauli expositioni intenderet: orauit ad dñm: ut sibi in ipsis plenũ intellectũ daret. Cui uisibiliter appuit btũs apostolus: dicẽs sẽ nõ aliter i suis epistolis itellexisse: q̃ ioannes intelligebat: reũq; deoscultatus dissparuit quẽ etiã notari⁹ eius ꝓbus: qui tunc actu uerba eius scribebat aspexit: & ex ptia apostolica totus cõtremuit. Cui ioannes eũ post se futuꝝ epm ꝑstantinopolitanũ ꝓdixit: sicut & rei euẽtus ꝓbauit. ¶ Eutropi⁹ impatoris ꝓpositus & ꝑsul uolens se in qbusdã ad eccles ias ꝑsecutionibus ostendicare: studuit: ut lex ab impatore de imunitate ad ecclesiã ꝑsecutiõi reuocaret. Quod ioannes molestẽ ferens: eũ audacius increpauit. Et post paucos dies eutropi⁹ impatorem offendit: & ad ecclesiã fugit: quẽ eps latitantẽ ꝓpalauit: & durissime increpauit: & eũ impator eductũ de ecclesia decollauit: unde & ex hoc eps multoꝝ odiũ scurrit. Insup etiã qa plures clericoꝝ ꝑpter eoꝝ dissolutam uitã plurib⁹ causis deposuit. ¶ Quidã ganias genere celtic⁹: ꝑsilio barbarus: secta arrianus magister militũ fact⁹ est. Hic impatorem rogauit: ut sibi ciuitatẽ unicam tantũ suis ecclesiã ꝓcederet. Quod cũ impator de hoc epm rogasset: ut sic illius tyrãnidẽ refrenaret: & eps hoc modis oib⁹ ꝓhiberet. Ganias noctu barbaros misit: ut palatium ꝓcremarent. Quib⁹ uenientib⁹ angelorum armatoꝝ ingens corp⁹ habentiũ copiosa turba apparuit: que illos ptin⁹ effugauit. Quod dũ sequenti nocte iteratũ eẽt. Ille cũ suis tertio egressus miraculũ uidit: & fugit: existimãs milites i die latere: & i nocte urbẽ custodire: q egressus ad thraciã exercitu cõgregato cũcta i suburbanis uastabat. Impator ergo ioãni on⁹ legatiõis ꝓposuit: q egressus adeo suis monitis & cõminatiõib⁹ ganiã exterruit: ut ei⁹ puolut⁹ genib⁹ uenia peteret: & ꝑsẽti cũ suis abiret. ¶ Post hec cũ eu doxia augusta hortũ cuiusdã uidue ꝓciosis & uberib⁹ arborib⁹ ꝑstitu ipali uiridario ꝓti guũ occupasset: illaq; epo ꝓquesta fuisset: io annes apud ipatorẽ tantũ istitit: q reginam hortum uidue reddere ꝓpulit: pp qd & ipsa ꝓtra ioãnẽ idignationẽ ꝓcepit. Preterea seuerian⁹ gabalien⁹ eps regine dilect⁹: quẽ ioannes suspicat⁹ est i heresim plapsum fuisse ex qbusdã scripturis suspectis: que heresim sapere uidebant: a ioãne epo uti hereticus & blasphem⁹ de citate expulsus ẽ. Quod augusta ꝓpiens: nacta occasiõe ꝓtra epm: qũ i ei⁹ despectũ p familiares seueriani: mox illuz a chalcedonia fecit euocari. Hinc ioãnes accẽsus ligue ubertate: fecit ſmonẽ i pplo cũcta rũ mulieꝝ uitupatiõe plenũ: qđ augusta uelut iniuria sua ipatori narrauit: dicẽs ipsi⁹ magis eẽ ptumelia q̃ sua. Qua de re gestũ ẽ: ut theophil⁹ alexãdrin⁹ epus: multos simul epoꝝ mouẽs: suasu ipatoris ꝑstantinopolitanã synodũ celebrauerit: qui origenis libros dãnatur. Cuꝝ; ioãnes bis citat⁹: & timẽs ajoꝝ i petuositatẽ: epos illos uelut apostos inimicos recusasset: & generalẽ synodũ fieri petẽs: cõparere noluisset: dãnauerũt eum nullo alio culpãtes: nisi qa uocat⁹ noluit obedire. Sicq; iussu ipatoris oportuit eũ dãnatũ i exiliũ deportari. Sed cũ ioãnes nimiũ a populo amaref: orta seditiõe i populo pp ipm: timẽs augusta ipatori suasit: ut ioãnẽ ab exilio reuocaret: q dudũ renuens: redire ꝑpulsus est populo sibi cũ cereis & lãpadib⁹ occurrẽte Reuertẽsq; ioãnes cũ i cathedra sua residere nollet: sed solũ simplicẽ ducere uitã: coactꝰ multa populoꝝ istãtia sedẽ resumpsit: & uti primũ ꝓdicere cepit. ¶ Eodẽ uero tpe statua argentea ad honorẽ eudoxie augustẽ iuxta ecclesiam scẽ sophie ꝓstituta erat: ubi milites & ꝓceres ludos publicos exercebãt. Quod cũ ioannes fieri ꝓhiberet: augusta ad sui iniuriã reputabat: & ꝓtra ipm ut iteꝝ celebraret synod⁹ ꝓcurabat. Hoc sentiens ioãnes illã famolissimã in ecclesia ꝓtulit homiliã: cui⁹ initium est. Rursus herodias uexatur ẽ. Quod factũ ad iracũdiã pl⁹ ꝓcitauit eudoxiã. Et dũ qdã ioannẽ uellet occidere ut cõplaceret auguste: a populo ẽ captus & iudicat⁹: sed a ꝑfecto ne occideret: erept⁹ ẽ Ex illo die popul⁹ ioannẽ uicissim custodiebat: & nocte domũ ei⁹ armatis muniebat. Suadẽte igit augusta: epi ꝑstantinopoli ꝓnerũt: & eũ in cõcilio dãnauerũt: nihil ꝓtra ipm iuenientes: nisi ex eo solo: q̃ post priorẽ depositionẽ sine decreto cõcilii i epali sede residere ꝑsumpsisset. Propter qđ impator ioannẽ i exiliũ iteꝝ duci fecit: tq̃dã citatẽ par uã barbaris uicinã: ubi fines sũt impii romanoꝝ. Hoc aũt innocenti⁹ papa audiẽs & molestẽ ferẽs: cõciliũ i sede apostolica celebrauit: & ioannẽ innocentẽ ab exilio reuocauit. Qui reuocatus diem sui obitus ꝑdixit: & ex labore itineris fatigat⁹: ãteq̃ puenireꝰ ad ciuitatẽ lãgorẽ incurrit: & sic post dies modicos i pace uitã finiuit. xviii. cal. octob. quo defuncto grãdo uehemẽs i ꝑstantinopolim & circa suburbana descendit: dicentib⁹ cunctis hoc dei iudicio gestum eẽ: eo q̃ ioãnes iniuste fuerat condemnatus: quibus fidẽ dedit mors auguste die decianona subsecuta.

Theodosi⁹ aũt iunior archadii filius: corp⁹ doctoris in regiá ciuitatẽ trãstulit:& digno honore tumulauit.vi.cal. februarii:quo die festũ eius ỹ grecos ecclesia celebraſ. Obiit circa annos dñi. 380. ¶ Scripsit autẽ hic uenerandus antistes ſuper toto nouo & ueteri testamẽto expositionũ libros. 90. Cõmentarios ỹ mattheũ distinctos p homelias. 90. Super ioanne homelias. 88. Sup epistolis pauli libros ſingulos p ſermones distinctos. In epistola ad hebreos homeł. 34. Sup geneſi libros queſtionũ. De laudib⁹ pauli apostoli homeł. 7. Cõtra arrianos: hereſim fortiſſimos libros. Contra ſimoniacos. Cõtra martionẽ: cerinthũ: ebionẽ: aremonẽ atq; photinum: q eos ſuſcitauit hereſim. Contra apollinare librũ. i. Cõtra manicheos ſiſigne uolumẽ. Cõtra oẽs hereticos ſup pabola ſeminis longũ op⁹ & elegãs. Tractatũ unũ ỹ thomá apoſtolũ ỹ quo aduerſus arrianos fortiſſime diſputat. Sup canticis cãticoꝝ. ł. ii. Item uitã ſci meletii epi antiocheni. De ueſtib⁹ legalibus ſacerdotum & leuitaꝝ: & de ornatu ſũmi pontificis: ueteris teſtamẽti uolumẽ egregiũ. De humilitate ỹ lotione pedũ tractatum. i. Contra eos q ad miſſas nõ occurrũt tractatũ. i. De uirginitate. De patiẽtia. De fide. De penitẽtia. De cõfeſſione. De elemoſyna tractat⁹ plures. Homelias & ỹmones per totá quadrageſimá. Sermonẽ declamat oriũ in decollatione ioãnis baptiſte. Itẽ in laudẽ beate uirginis ỹmões mira ſuauitate fragrãtes. Aduerſus arabes de reſurrectione mortuoꝝ q dicũt aias mori cũ corpe. lib. ii. Itez ỹtra iudeos lib. i. Aduerſus gẽtes in modu⁹ dialogi grande & inſigne uolumẽ. De ordine & officio ſacerdotis librum. i. Hymnos & ỹmones & alia plura metro edidit apud greꝯ cos. Et q̃q latino ſulſerit eloqꝯ: plurimũ tñ ſcripſit in greco. Hec ex hieronymo de illuſtribus &ex hiſtoria triptita.

¶ De ſcõ ioanne preſbytero. XXVIII.

IOannes preſbyter antiochenus ſcitate & ſapientia inſigniter fulſit. Qui ex grammatico & declamatore preſbyter facꝰ, poſuit librũ aduerſus eos q dicũt xpm in unã tantũ ſubſtantiá adorãdum: nec acqeſcunt duas in xpo ỹſitendas eſſe naturas. Impugnauit etiã non nullas cyrilli alexandrini epi ỹnias ſcaute aduerſus neſtoriũ prolatas: que thunotianis uidẽt pſtare robur & adhibere ſomẽta. Claruit ſub theodoſii ſenioris tpe. Hec hierõym⁹ de illuſtrib⁹ uiris.

¶ De ſcá paula uidua. XXIX.

PAula uidua nobiliſſima romano rum matrona fuit: cui⁹ uitá hieronym⁹ ſcripſit. Que nobili genere: ſed nobilior ſcitate. Potẽs quõdã diuitiis ſ; xpi ſcitate iſignior: oẽs ſuos paupes paupior ipa dimiſit: &hũiles hũilitate ſupauit. Hec. vi. edidit liberos. ſ. bleſillam ſup cui⁹ morte eã hieronym⁹ ꝓlat⁹ eſt. Paulinã ſcãm: & admirabilẽ uir, & poſitũ regi ſuag; pãmachiũ ad que ſup eius obitu idem doctor puũ libellum edidit. Eu ſtochiũ que i ſcis locis uirginitatis & eccleſie mõile pcioſiſſimũ fuit. K uſinãq; matris funere piu⁹ matris ajum ſternauit: & theochium pueꝝ: poſt que parere deſiit. Hec p⁹ uiri obitũ in ſcá uiduitate pmanſit & ad dei ſeruitiũ ſe cõuertit: oẽſq; ſui diuitias in pauperes errogauit. Deide paulini epi antiocheni & epiphanii epi ſalamine q romã uenerat accenſa uirtutib⁹: patriá deſerere cogitabat. Deſcẽdeſq; ad portũ: fratre: cognatis aſſinibus: &qd maius ẽ theochio puero ac rufina iá nubile: ꝓſequentib⁹ & receſſum paule deploratib⁹. Hec contra iura nature nõ patiebatur plena fide & amorem filioꝝ maiore in deo amore ỹtẽnes: in ſola euſtochio que ꝓpoſiti & nauigatiõis comes erat acqeuerat. Sicq; relicto ſeculo ad ſyriá nauigauit. Cũq; ad loca ſcá uenißet: & ꝑconſul paleſtine: q ei⁹ familiá optime nouerat: ei pretoriũ ꝓpaſſet: humilẽ cellá elegit: cũctaq; loca ſcá deuote luſtrauit. Proſtrata ãte crucem qua ſi pendẽtem dominũ adorabat: igreſſa reſurrectionis ſepulchrũ oſculabatur lapidẽ & corpis locũ: lachrymis & ſuſpiriis aquas ſi dei ore lãbebat. ¶ Deinde prexit bethleẽ & ſpecum ſaluatoris ingreſſa etiá xpm natũ ex uirgie & cetera iſtantie rudimenta oculis corporeis ſe uidiſſe teſtata ẽ: ubi & reqẽ habitatiõis ſibi elegit: &cũ filia euſtochio ꝓtrudo locello ſub beati hieronymi diſciplina: & ꝓgregatis uirginib⁹ deo ſuire cepit. Tantaq; ſe hũilitate deiecit ut iã non matronarũ pria ſed ãcillaꝝ ultia uideret. P⁹ uiri mortẽ uſq; ad ei⁹ obitũ nunq̃ cũ uiro cõedit: balnea nunq̃ adiit: mollia lectuli ſtrata etiam ỹ grauiſſima febre nõ hũit: ſed ſup humũ ſtratis ciliciis iacebat. Panẽ ſolũ & aquá p⁹ ues ſperas deguſtabat: prare leguia cõedebat ỹ qbus dieb⁹ feſtiuis exceptis: aix oleũ apponebat. Caſtitatẽ aũt ỹ oib⁹ pudiciſſimá ꝓtendebat. In largiẽdo ꝓfuſior hoc hſe uoti habebat: ut unicũ nũmum ſilie moriẽs nõ dimitteret: & in funere ſuo aliena ſindone tegeretur: uirgines quas ex diuerſis puinciis ꝓgregauerat in tres turmas & mõaſteria diuiſit. Ita dũtaxat ut in ope & cibis ſepate: ꝓſalmis & orationib⁹ iũgerent. Cũq; aliis languentib⁹ large preberet: ſi quãdo ipa egrotaſſet ſibi nõ idulgebat. Cum autem ſenel menſe iulio grauius egrotaret: & medici ꝓſulerẽt uino tenui ſibi op⁹ eſſe: ne aquã bibens ỹ hyropiſim uerteretur, Sãctuſq; epiphanius epſ

haustū uini ridē suaderet:nō solū acqescere noluit:sed pene hominē senē: ut nunq̄ uinū degustaret:induxit. Scripturas autē sacras memoriter retinebat: & earū studio assidue uacabat:ita etiam ut hebraicā linguā perfecte disceret:& psalmos hebraice decantaret Sicq; post longi laboris cursum oībus referta uirtutibus grauissimo depssa languore ad extrema uite deueniens:inter psalmodie recitationē ultimū spiritū dño cōmendauit. Cuius obitu cōpto monachi oēs & uirgines de eoq; cellulis ad ipsius funera pcurrentes cum lachrymaq; effusiōe piarum & hymnorum sacrorum modulatione sanctas ei⁹ exequias celebrarunt:corpusq; apud bethleē ꝑdigna uenerationē tumularunt. Cuius congregationem scā ei⁹ filia & uirgo eustochiū post matris obitum laudabiliter gubernauit. Quieuit autem sancta paula in domino .6. calen. februarii.

¶ De scō paulo papa & confessore. XXX

PAulus papa & cōfessor stephano pape scdo i pōtificatu rōano successit:qui natione roman⁹ fuit ex patre ꝓstantino de regione uiala ra:sedit.q; ānos.10.& mēsem unū

Hic minor germanus stephani pōtificis ꝑde cessoris sui ab ineūte etate in lateranēn palatio ꝑ eruditione ecclesiastice discipline ab eodem fratre suo traditus est tēpore gregorii secūdi pape. Et postmodū a zacharia papa in diaconat⁹ ordinē piter cum germano suo ꝓmotus est. Sed dū idem frater & antecessor pōtifex ad uite extremū ptingeret:populus roman⁹ diuisus est:& alii cū theophilato archidiacono tenebant: alii uero eidem paulo diacono adherebant. Dū uero de hac luce pōtifex idem migraret:ptinuo ꝓgregatio populi que cū eodem paulo ualidior erat:eū in pontificem elegerūt: & ita in apostolicam sedem ordinatus est tēporibus cōstātini & leonis imperatorum. Hic ꝓstituit diuina officia celebrari in q̄dragesima ante sextam. Hic ꝓgregatis sacerdotib⁹ & clero ac populo romane urbis corp⁹ bt̄e petronille de loco ubi quiescebat extra portā uia apia abstulit una cum sarcophago marmoreo in quo legebat titul⁹ manu ꝓpria bt̄i petri apostoli sculpt⁹. Auree petronille dulcissime filie: quod plaustro ipositū intra urbē in bt̄i petri ecclesia collocauit. Hic fuit fortissim⁹ fidei defensor:unde sepi⁹nūcios cū ltis āmonitoriis ꝑatis augustis direxit: ꝓ restituendis & in prio statu ꝑfirmandis sacratis imaginib⁹ xpi & dei genitricis atq; scōꝝ omniū quas illi ꝑburere faciebāt. Hic multas ecclesias restauravit:q̄plures etiā nouiter edificauit:& nō nullas mirifice decorauit. Fuit enī mitissimus & misericors:nulli malū ꝓ malo reddens:sed oībus eū offendentib⁹ nimis ꝓcor diter indulgens. Hic cū paucis familiaribus suis nocturno silētio ꝓ cellas paupeꝝ & infir moꝝ in lectis decūbentiū circuibat: eis necessaria mīstrando:sed & carceres uisitans ꝓ eadem noctis secreta retrusos a mortis pcu lis eruebat:& obligatos pro debitis redimebat. Viduis & pupillis oībusq; indigentib⁹ opem ferens:sicq; scis pollens uirtutibus apud sanctū paulū q̄uit:ubi etiā sepult⁹ est 6. calen. februar. Sed post dies modicos corpus ei⁹ a romanis cum honore ad sanctum petꝝ delatum est:ubi & miraculis claret:& cessauit ep̄atus annū unū & mēsem unū.

¶ De scō aduito abbate. XXXI

ADiutus abbas primo monachus mimatenſ:postea abbas carnoten pagi q̄ porteſum uocāt deo ꝓuidente fact⁹ est:qui laudabilib⁹ opibus uitā ducens:dissolutione corpis sui predixit:& decedēs aurelianis humatus est:supra cui⁹ corpus fideles ciues ecclesiā ꝓstruxerūt:quā cū die aniuersarii sui festi uniuersi⁹ ppls celeberrie uisitasset:un⁹ ex ciuib⁹ ꝓcepta missa accepto rastro uineā pastinabat:increpatusq; a q̄busdā cur ad ecclesiā sci nō accederet. Rndit q; etiā aditus cultor uinee fuerat. Moxq; sibi man⁹ retorta & facies ad tergū uersa ē i admiratiū stupore:q; ad ecclesiā sci ꝓgit:& i testimoniū sā ctitatis bt̄i corpis dieb⁹ aliq̄b⁹ sic manēs:ut a cūctis uideri posset:tādē peccatū ꝓfitēs:& uenia petēs:oransq; ad sci tumulū post dies modicos liberat⁹ ē. hui⁹ sci festū agit .6. calēb̄r.

¶ De scō mauro abbate. XXXII

MAur⁹ abbas monasterii bobacen uir fuit mira fcitate ꝓspicu⁹:cui⁹ uitā uir tutib⁹ plenā:uir illustris ac patriesius diuanus scribit: quā tñ hactenus nusq̄ ualui reperire: qui & in xpo pausauit .6. calen. februarii:ut ado testatur.

¶ De scā agnete secundo. XXXIII

AGnes secundo die octaua ab eius passione ab ecclesia celebrat:nō quidē per modū octaue: sed q̄si ꝓsesti repetitione: & hoc ꝓpter quoddā uisiōis miraculū: quod apparuit pentib⁹ agnetis uirginis ipsa die: ut ambrosius scribit. Nā cū dieb⁹ pluribus parentes beate agnetis ad eius tumulum cū orationibus uigilarēt:die octauo medie nocte silētio:uiderunt chorum uirginū uestibus aureis ꝺdutū:cū ꝺmenso lumie trāseūte Inter q̄s uident beatā agnetē simili ueste sul gentē:& a dextris ei⁹ agnū niue candidiorē. Et dum hec uidentes obstupescerent:rogat agnes ceteras uirgines gradum figere. Ipsa q; stans parentes cepit admonere: ne illam

quasi mortuā deflerēt: sed ei⁹ potius gl'e cō gauderēt: eo q; cū scis uirginib⁹ lucidas ſedes accepat. Illiq; i celeſtib⁹ iūcta erat quē in terris poſita tota intentiōe dilexerat. His dictis uiſio euanuit & ſocietas pētū ꝓſolati one⁹ ſcepit: uiſionēq; publice enarrauit. Et iccirco feſtum agetis ſecūde ab eccleſia inſtitutum eſt. v. cal. februarii.

¶ De ſancta conſtantia uirgine. XXXIIII.

Conſtantia uirgo filia cōſtantini i peratoris fuit. Que lepra grauiſſima laborās: tantis erat obſeſſa uulneribꝰ ut a capite uſq; ad pedes nulla mēbroꝝ ps libera permaneret. Que cū audiſſet q̄liter beata agnes pentib⁹ appuerat: ut ſupi⁹ dictū eſt: & qualiter infinitis miraculis coruſcabat: accepto cōſilio: & ſpe recupande ſanitatis: uenit ad tumulū uirginis nocte: & licet pagana: mens tē credula: pces ad dñm fideliter effunderat: ubi dū i oratione pſiſteret obdormiuit: uiditq; i ſōnis beatā agnetem: eā ut conſtanter ageret & in xp̄m crederet exhortantē: atq; ipiam ſanā effectā ab ei⁹ egritudine nūciā tem: Ad hanc uocē uigilās ꝓſtantia ſe perfecte ſanatā inuenit: adeo ut nec in mēbris ei⁹ ſignū alicui⁹ uulneris remaneret. Quod pater cernens & fres maxia letitia repleti ſunt. Quoq; licentia obtēta: ꝓſtantia baptiſmū ſuſcepit: & uotū uirginitatis emiſit. Et ſupra tumulū beate agnetis mōaſteriū fabricauit: & ibidē dño ſeruiens cum multis uirginib⁹ ſe incluſit. Que poſt uitā laudabilē ad dominum migrauit: & iuxta corpus beate uirginis ſepulta fuit.

¶ De ſancto iuliano epiſcopo. XXXV.

Julian⁹ cenomanēſ eps fuit. Hic ſimon ille leproſus fuiſſe dicit: quem dominus a lepra ſanauit. & qui eum ad conuiuandum iūtauit. Qui poſt aſcenſionem dñi ab apoſtolis cenomanēſ eps ordīat⁹ ē. Qui etiam multis clarus uirtutib⁹ extitit. Nā cuſpide baculi ſui terrā pcutiēs ſūtēti populo fonte produxit. Cecū quoq; illuminauit: & carceratos ſe iuocantes: ſpōte apertis ianuis liberauit. Tres etiā mortuos ut dicit ſuſcitauit. Et poſtmodū i pace q̄uit. v. cal. februarii. Hic ſertur ab aliqbus fuiſſe de. 72. chriſti diſcipulis unus. Dicitur q; eſſe ille iulianus: qui ab itinerantibus p̄ inueniēdo bono hoſpitio iuocaſ: eo q; in domo ei⁹ xp̄s fuerit hoſpitat⁹. S. ueri⁹ uidet ali⁹ iulian⁹: q; utrū q; pēte ignoráter occidit: de quo dicet .2.

id⁹ febru. ¶ De ſcō iuliano cō feſſore fre iulii. XXXVI.

Julianus alius frater beati iulii fuit. Hi duo ffres a theodoſio ipatore xp̄ianiſſimo obtinuerūt tē pla deoꝝ ubiq; repta deſtruere: & eccleſias editicare: mādauitq; iperator oībus p̄dictos fratres adiuuare: & eis in oībus pena capitis obedire. Cū ergo ſci iulianus & iulius ꝺicto gaudianū eccleſie ꝓſtruerēt: & eos mandato ipatoris oēs tranſeuntes iuuarent: quidam cū curru euntes adīuuicē ꝺixerūt: aliquā excuſatiōē pretendere: ut ſic liberi poſſent pertrāſire: unū igitur ex ſuis in plaſtrum ſupinu⁹ poſuerunt: & eum pannis ut mortuum coopuerunt: qui ſe mortuū fingebat & oculis clauſis ſupinus iacebat. Cum ergo ad iulianū & iuliū pueniſſent rogauerunt eos ut pau⁹ perſiſterēt & eos i opere iuuarēt. Qui ſe ibi ſtare nō poſſe dicebāt: quoniā hominē mortuū deferebant. Et dū ſcūs iulianus eos mētiri diceret illi ſe uer⁹ dicere affirmabant. Qui deū ſpecatus ē: ut ſecūdū ueritatē dicti ſui ſibi ꝓtingeret. Cūq; procul receſſerūt collegam ex noie uocare cepunt. Qui cū nullatenus mouereť pulſari ab eis cepit: & ſinaliter mortuus appuit. Quod ceteri uidentes timuerūt: nulliq; deinde chriſti ſamulos decipere preſumpſerūt.

¶ De ſcō iuliano ſabba pfeſſore. XXXVII

Julian⁹ eremita cognomēto ſabba fuit. De quo dicit theodor⁹ i hiſtoria triptita: q; angelicā uitā in terris deducebat: & in eremo pſiſtens ꝓplatiōi & oratiōi uacabat. Hic p̄ ſpiritū cognouit & ꝺixit obitū iuliani apoſtate ipatoris: longe. 20. dietis poſit⁹ ab eo loco ubi ſtabat⁹ fuit. Quod ut prenūciauerat ſic ꝓtigiſſe repertum eſt.

¶ De ſancto iuliano pfeſſore. XXXVIII.

Julianus alius confeſſor fuit: de quo ait gēnadius libro de uiris illuſtribus: q; acer ingenio & facundia extitit: diuinis ſcripturis doct⁹: greca & latia lingua ſcholaſticus & inter doctores eccleſie clar⁹. Hic ſcripſit aduerſus auguſtinum eius impugnatorem libros quattuor & iterū aduerſus alios hereſiarchas libros. viii. Extat & liber altercationis ambo⁹ partes ſuas defendentium ſatis cōſpicuus. Hic fuit in elemoſynis liberaliſſimus. Moritur autem ualentiniani impatoris ꝓſtantii filii tpe.

¶ De ſcis leōcio & ſociis marīb⁹. XXXIX.

Leoncius thyrſus & calonic⁹ martyres in citate apollōia paſſi ſūt tpe decii ſub preſidibus cubericio ſiluano & bando. Qui diuerſis tormēto⁹ generib⁹ excruciati. Demū prim⁹ & ultim⁹ capitis abſciſiōe: medius celeſti uoce uocatus ſpiritū reddiderūt. Sicq; marīū ꝓſumauerūt. v. cal. feb. i pti bus grecie tumulati ut dicit ado.

¶ De ſcis papia & mauro martyrib⁹. XL.

PApias & maurus martyres passi sunt rome tpe diocletiani & maximiani impatoꝝ sub laodicio urbis pfecto. Qui cū essent milites uidentes gliter saturnū & sisinnium martyres statuā iouis ream eiusdē a pfecto pcentarā: sicut plumbū liquefactū ptri uisserunt. quersi sunt ad dñm: & impietatē laodicii redarguere ceperunt: qua in xpi martyres seuiebat. Tunc iratus laodicius: iussit ora eoꝝ lapidib⁹ ptundi: & postmodū illos i carcerem recipi: ubi a sacto marcello papa baptizati sūt: post dies .12. educti de ergastulo iubente pfecto fustibus ceduntur: deinde i equuleo leuati: tādiu plumbatis ptusi sunt: donec spiritū emiserūt. Quoꝝ corpa ioānes & byter sepeliuit uia numentana ad nymphas beati petri. 4. calen. februarii.

¶ De scis flauiano & sociis martyrib⁹. XLI

FLauianus: maximus: secūda: calēdinus: marcus & seuera cum aliis multis martyribus passi sūt sub maximiano & claudio impatoribus: pstantino impatore magno iā a militibus apud galliā in impiū sub limato. Quorum primo maximus qui comes millenarius erat ab infantia sua christiāus: ex pētib⁹ christiāis exort⁹ cētū & uigiti ex suis militib⁹ puersos a scō marcello papa baptizari fecit. Quod audiens maxianus eunde maximū pfectum una cū dictis cētū & uigigiti militib⁹ dānauit ad harenā fodiēdam. Et post mēses. 9. dū marc⁹ tribun⁹ ppter eq maximus comes ceteros suos milites q ex millenario residui fuerant: q ad eū uisitandū accesserāt puersisset: fecit maximū in carcerē mitti: deinde eductū fustib⁹ cedi iussit: & dū cederet tribunus excecatus est. Quod maximian⁹ impator audiēs & molestē ferens: maximū comite cū cētū & uigiti militibus ad harenā dānatis fecit decollari. Reliquos uero ex mille militib⁹ puersos i harenario missos: iāmis iussit incēdi. Quoꝝ corpa scūs marcell⁹ papa cū ioāne pbro sepeliuit in loco cucumeris scdo miliario ab urbe. Post duos mēses maximianus moritur: & claudi⁹ rome in impiū exaltat: q audiens secundā uxorē pdā maximi comitis cū filiis esse christianā: fecit eā teneri: & filios ei⁹ calēdinū & marcū ac filiā ei⁹ seuerā. Qui dus sibi pītati cēnt: secūda iter man⁹ eā tenētiū emisit spiritū. Flauian⁹ aūt uicari⁹ ipatoris q ei assistebat: cū uidisset angelos q iup capita filioꝝ secūde orantiū man⁹ tenebant. & ipse puersus ē: & a theodoro pbro baptizatus cū oi familia sua. Quod audiēs impator claudi⁹ flauianū cū oi domo sua detentū: cē tūcellis adduci mandauit: & ibidē oēs piter capite cedi. Beatos uero calendinū & marcū atq seuerā olim maximi filios miliario. 35. ab urbe iuxta mare deferri ibiq; tādiu plūbatis cedi donec spiritū exhalarunt. Quorū omniū corpa in loco q dicit pign⁹ sepulta sunt a christianis. Hoc omniū martyrū passio colitur .4. calen. februarii.

De scō sabiano martyre. XLII

SAbianus mr passus ē i territorio trecassino sub aureliano ipatore q dū i pri⁹ h. spanie & gallie fūderet: & ad trecas ciuitatē deuenisset: sabianū detentū & christū pdicātē decollari fecit. Ibiq; sepultus est .4. calē. febr.

¶ De scō cyrillo epo alexandrino. XLIII

CYrillus epūs alexandrin⁹ p catholica fide pclarissim⁹ extitit. ppugnator uariaq; regtr actat⁹ edidit dīna & humana scia pollens Homelias multas cōposuit: que ad declamandū a grecis epīs pmendant. Extare dicunt & libri ei⁹ de iynagoge detectu: Et aduersū hereticos pcipue arra nestorii liber q elegeos titulat: in quo nestorii occulta pdūt: & pdita pfutat. Ite ad nestorii epistolas duas misit: i qb⁹ illi⁹ dānauit errores. Ite ad ioānē epm antiochenū epistolas scripsit plures. Ite thesaurog. libros .24. Cōtra iulianū ipatorē libros .8. Sup marcus libros .12. Sup ioānē libros .9. Ite libros ppo sneticon ad theodosiū ipatorē. Scripsitq & alia credit: que adhuc ignorāt a nris. Quie uit i pace sub theodosio iuniore .4. cal. febr. Hec genadius de uiris illustribus.

¶ De scō cyrillo epo hierosolymi. XLIIII

CYrill⁹ epūs hierosolymoꝝ sub theodosio prio ipatore epatū tenuit i cōcussū: cū pri⁹ iepe pulsus & recptus fuit. Huius tpe būs hiero⁹ ab urbe roma digressus uenit ad syriā: & a cyrillo epo locum obtinuit iuxta bethleē oppidū moasterii pstrutedi: ubi & lacre scripture libros trāstulit de hebreo in grecā linguā piter & latinā. Cui⁹ & ipse epūs amicissim⁹ extitit: & pfecti epalis regiminis ab eo regulā supīt. Pluribusq; illu gratis uisitauit epistolis: cui & hieronymus nulla remisit. Hic quoq; corp⁹ bti hieronymi sepeliuit: & i ei⁹ trāsitu feliciter mirabilē de illo uisionē pspexit: ut dicet in ei⁹ legēda. 2. cf. octobr. Augustī quoq; hipponen epūs cyrillo epistolā misit: i q ab eo istātes expetit: ut miracula que apud bethleē p beatū mōstrabāt hieronymū sibi trāscriberet. Cui cyrill⁹ epistolā plixā & facūdo digestā stilo remisit: in q sibi stupēda pdigia meritis almi doctoris oīa narrauit. Fluria quoq; hui⁹ cyrilli extāt opuscula fidei nre mysteria redolentia grato lepore luculēta. Claruit autem sub honorio & theodosio iuniore:

¶ De sexagesima. xlv.

Sexagesima significat tempus uiduationis. Et incohat dominica in qua cantatur. Exurge dñe: & terminat in quarta feria post pascha. Instituta é autē ꝑpter redemptionē:& ꝑpter significationē3:& ꝑpter representationē. ¶ Primo ꝑpter redēptionē3 Quia enim melchiades papa & siluester statuerūt ut bis in omni tēpore sabbato comederet ne ꝑpter abstinētiam quam homines substinuerāt in. vi. feria in qua omni tēpore ieiunandū est:natura debilitaret. In redemptionē ergo sabbatoꝝ tēpis q̄dragesime unā septimanā addiderūt:& sexagesimā uocauerūt. ¶ Secūdo ꝑp significationē:qa sexagesima designat tps tiduitatis ecclesie:quia fructus sexagesimꝰ uiduis debeť sicut & centesimus uirginibꝰ:& trigesimꝰ cōiugatis. Ió & merorem illū assumit ꝑ absētia spōsi qui ad celū raptus est. In consolatione autē illiꝰ pro absentia spōsi:danť ecclesie ale due.s. misericordie opum exercitatio: & decalogi adipletio:que inuicē multiplicata ꝓstituūt. 60.unde sexagesima sonat sexies decē: ut ꝑ 6.intelligas opa misericordie:& per.10.decalogū. Tertio ꝑpter representationē. Nam sexagesima nō solum tps uiduitatis significat:sed etiā nře redēptionis repētat. Nam ꝑ io.intelligiť homo qui é decia drachma: eo q̄ factus é ut ruinā.9.ordinū reparet: ut sit quasi decimus ordo. ¶ Vel homo q̄tum ad creationē suā ꝓsideratā habet uniuersaliter x. potētias. Quia enim hō hēt aiaꝫ uegetatiuā sensitiuā & itellectiuā:uegetatiua hēt potēt̄ nutriendi & generādi. Et sensitiua habet potētias.v. sensuū corpis.s. uisus: auditus:gustus:odorať & tactus. Et itellectiua hēt potētiā rōnalē ꝑcipisibilē & irascibilē que oēs sunt. x. potentie:merito creatio hominis numero denarioꝝ figurať. Insup q̄tum ad redēptionē suam homo.6. beneficiis redēptus é:que sunt icarnatio uerbi: peregrinatio:passio:resurrectio:ascēsio:& spūsci missio. Et sic sexagesima representat tps nostre redēptionis. ¶ Protendiť aūt sexagesima usq; ad feriam quartā:post pascha in qua cantatur:uenite bñdicti ℟: qa illi qui in operibus misericordie se exercent audient illud:uenite benedicti ℟:ut ipse xps testať:ubi tunc ianue spōse apiēť & i amplexu spōsi fruetur. In epistola autē admoneť adinstar pauli ut tribulationē de absentia spōsi patienter toleret. In euāgelio ut seminationi bonorum opum semper iisistat. Et qa quasi desperans clamauerat. Circūdederunt me ℟. Nūc quoq; rediēs ad se petit in officio in tribulatiōibꝰ adiuuari:& ab ipsis eripi dicēs. Exurge dñe ℟. Et ponit ibi triplex exurge. Quidam enim sūt in ecclesia q aduersis ꝓmunt: & non deiiciunť :quidā prenunt & deiiciūtur:quidā nec premunť nec deiiciunť :tñ qa aduersa non tolerant: periculū é ne ꝑspera ipsos frangant. Clamat ergo ecclesia ut exurgat q̄tum ad primos ipsos eripiendo:q̄tū ad secūdos ut exurgat ipsos ꝑuertendo:a q bus uidetur facié auertisse ipsos quodāmodo repellēdo:q̄tū ad tertios ut exurgat ipsos in ꝑspis adiuuādo & liberādo. ¶ Et quia in hebdomada sexagesime secūde etatis tēpora recolunť: merito scōꝝ patrū secūde etatis: imediate gesta subponunť :eo q̄ illoꝝ obiť dies certi penitus sunt ignoti.

¶ De sancto noe patre. XLVI.

Noe pater uir iustꝰ atq; perfectꝰ ut ex diuine scripturē textu colligitur:& ecclesiastici. xx. in catalogo scōꝝ insitur: filius lamech anno.182.etatis patris ꝑgenitus: & secūde etatis pater primus annoꝝ quingentoꝝ genuit tres filios:sem: cham & iapheť. Multiplicatis ergo hominibꝰ ꝑ sup terrā.vii. generatiōe trāsiacta:ꝑ filii dei.i. filii seth cepe runt legis naturalis & patrum mandata prē terire:malicia hominū excrescente. Nam filii seth filiabꝰ caim ꝑtra mandatū ade cepe runt ꝓmiscri:& eaꝝ fornicationibus abuti: ex quibus gigātes procreati sunt:Mulieres etiam i uesania uerse supgresse uiris turpeꝫ luxuriā exercebant. Masculi isuper i alteru trū coeūtes nephandū scelus perpetrabant. His criminibꝰ deus prouocatus decreuit diluuiū mittere sup terram:omneq; carnē delere:solo noe cū eiꝰ familia reseruato: q ex oibus hominibus solus iustus repertus est. Deditq; hominibꝰ ꝑ spatiū penitēdi.120. annorum. Nā annis.20. priusq; arcam inciperet: mandauit ei:ut faceret arcam de lignis leuigatis i qua posset saluari semē uniuerse carnis super terrā ab aquis diluuii:qđ sibi tūc deus factuꝝ se esse predixit. Cuiꝰ arce structura:forma:atque mēsura i historia scholastica expōsius ponitur. Igitur annꝰ.20. post preceptū dei cepit noe arcam fabricare:quā in annis.100. ꝑecit cū filiis suis:in quo tpe filiis hominū ꝓniam predicabat & futuꝝ diluuiū ꝑdicebat. Cuius ꝓmones homines irridentes ad peiora se facinora conuertebant. ¶ Ergo cum noe eēt sexagentoꝝ annoꝝ cuꝫ tribus filiis suis & uxore sua ac tribꝰ uxoribus filioꝝ suorum: de mandato dei arcā ingressus est:& ex cūctis aiantibus mūdis septena:de aiantibus uero imundis bina ad semē ꝓpagandum super terram: dei uoluntate ad noe sponte uenientia in arcam intromissa sunt. Factaq; est pluuia super terrā.40. diebus & noctibus continue:& aque maris ad naturalē situm excrescentes:omnem terram

ocepauerũt. Ita q̃ etiã sup altissimos montes .xv. cubitis aq̃ sublimior fuit: & sic oẽs hoies & ajalia necauit: sordesq; aeris quousq; ascenderant opa hominũ expurgauit. Et usq; ad eundẽ locũ ignis iudicii dicit̃ ascensur⁹. Aque uero sic exaltate obtinuerũt terram. cxv. diebus ab ingressu noe. Et tũc paulatim ceperunt minui usq; ad mensem septimũ: quo requieuit arca sup mõtes armenie At uero noe ad explorandũ: an adhuc terra appareret: emisit corui ex arca: q occupat⁹ ingluuie cadaueꝝ repertoꝝ nõ est reuersus ad eũ. Emisit quoq; columbã post ipm: que prima quidẽ uice nõ inueniẽs ubi requiesceret pes eius: reuersa est ad eũ in arcam. Sed itez post dies septẽ emissa ad uesperẽ reuertitur: portãs ramũ oliue uirentibus foliis i ore suo. Quo signo noe intellexit aquas sup terrã cessasse: & iam arbores apparere. Ad cautelã tñ post. 7. dies alios emisit tertio columbã: que ultra nõ est reuersa ad eum. Et tunc noe cũ eius familia & oibus aiantib⁹ de arca egressus est: eodẽ die quo fuerat ingressus anno uidelicet reuoluto. Tũc quoq; eta te pria terminata secũda icepta est. ¶ Egressus ergo noe de arca & altari edificato: qui pace & gratiaꝝ actione obtulit sacrificium dño de cũctis aiantib⁹ mundis offerens septimum: ut sic de. 7. in arcam itromissis septẽ remanẽtia tria uidelicet utriusq; sex⁹ ad spẽciẽ multiplicationẽ sufficerent: ppter quas cãm idispari numero. 7. aiantia de qualiber mundoꝝ spẽ in arcã immissa fuerunt. Et tũc dñs in noe & eius filios benedictionẽ quam prius ade dederat repetiuit: que assistit in tribus. s. in filioꝝ multiplicatiõe: in ceteroꝝ aiantium subiectiõe: & in ciboꝝ cõcessione. Nam cũ prima etate solis terre fructib⁹ uescerent: carniũ esus secũde etatis hoibus cõcessus est. Et quia diluuiũ adhuc timebatur & p hoc noe instãter dñm pcabatur: pepigit de⁹ cũ eo securitatis fed⁹: in cui⁹ signũ posuit arcũ pluuialẽ in nubib⁹: duos habentem colores principales in signũ duoꝝ iudiciorum: ceruleũ. s. exterius: q̃ aquosus est signum iudicii p aquam pteriti ne ampli⁹ timeat: & rubẽ interi⁹ qui & igne⁹ est i signũ iudicii per ignẽ futuri: ut expectet. Post duos aũt annos noe plantauit uineã labruscas uidelicet naturales p cultum ad usum uinee trahens. Bibensq; uinũ: sed usm ei⁹ ignorans inebriatus est: & nudat⁹ in tabernaculo dormiuit. Quẽ uidens cham ei⁹ filius medi⁹ irrisit. Sem uero & iapheth impositio humeris pallio: auersis uultib⁹ icedẽtes pfis uitilia operuerunt: ppter quod noe ex uino euigilans cham & filio ei⁹ p ipudenti irrisiõe maledixit. Sem uero & iapheth p honesta uerecũdia quã de eo habuerant bñdixit. Ab his trib⁹ filiis noe dissemĩatũ est oẽ genus hominũ: ex quib⁹ texunt. 72. generatiões: que postmodũ dicũtur. 72. linguas diuisse sunt: uidelicet de sem. 27. de cham. 30. de iaphet. 15. uñ & xps dñs sicut pri⁹. 12. apostolos. 12. tribubus israel miserat: sic postmodũ. 72. discipulos misit: qui totidẽ linguaꝝ gentib⁹ euãgelium pdicarent. Ex his etiam noe filiis ad huc ipso uiuẽte iuxta philonẽ nati sunt qtuor milia &. c. uiroꝝ exceptis puulis & mulieribus: uixitq; noe post diluuiũ ãnos. 350. uidelicet usq; ad. 58. annũ natiuitatis abrahe & mortuus annoꝝ. 95.

XLVII

¶ De sancto sem patre.

SEm filius noe primogenit⁹ ãno 500. patris natus: ut dictũ est: in cuius semie uni⁹ ueri dei cultus pmansit: cũ esset annoꝝ. 102. genuit arphasath uidelicet biennio post diluuiũ. Cui etiã nato ãnis. 500. super uixit: uidelicet usq; ad ãnos. 50. natiuitatis iacob: & sic annis. 602. ipletis mortuus est. Hũc hebrei autumãt fuisse melchisedech rege salẽ: de quo dicet infra post qnquagesimã & oẽs pgenitos a noe usq; ad aaron sacerdotes fuisse: q in cõuiuiis & oblationib⁹ pp̃o bñdicebãt: & primogenita recipiebãt.

XLVIII

¶ De sancto arphasath.

ARphasath sili⁹ sem ãno etatis patrentis. 102. genit⁹ est uidelicet anno etatis noe. 702. Qui cu⁹ esset annoꝝ. 35. genuit sale: quo nato supuixit ãnis. 303. uidelicet usq; ad annos. 438. natiuitatis abrahe. Et sic arphasath annoꝝ. cccxxxviii. mortuus est.

XLIX

¶ De sancto sale.

SAle sili⁹ arphasath ãno etatis patris. xxxv. pcreatus est: ut supi⁹ cõtinetur: anno etatis noe. 737. Hic enĩ cũ esset annoꝝ. xxx. genuit heber: quo nato supuixit annis. 403. uidelicet usq; ad annos. 16. natiuitatis iacob. Et sic sale anoꝝ. 433. mortu⁹ est.

L

¶ De sancto heber.

HEber sili⁹ sale etatis parentis ãno xxx. natus est: ut dictũ est ãno. s. etatis noe. 767. qui cũ eet annoꝝ xxxiiii. genuit saleth: quo nato supuixit ãnis. ccccxxx. scilicet usq; ad annũ lxxix. natiuitatis iacob. Et sic impletis ãnis 464. mortu⁹ est. Ab hoc heber hebreoꝝ genus nomẽ accepit⁹. Quidã uero dicũt ab abrahã: unde hebrei quasi abraei dicti sunt.

LI

¶ De sancto saleth.

ALeth sili⁹ heber etatis parentis anno. xxxiiii. pgenitus est: ut superius est pmissum: anno. s. etatis noe. 801. qui cũ esset ãnorum xxx. genuit reu: cui nato supuixit ãnis. 209.

usq; ad ānū. xlviii. natiuitatis abrahe. Et sic ipletis ānis. 259. mortuus ē. Cuius tpe edificata ē turris babel a nemroth principe filio rum cham: & aliis ex filiis sem & iaphet cōplicibus ei⁹. Ita q; in ipo edificio de una q; generatione oium triū filio⁹ noe aliqui cōuenerunt. Et sic cū esset sola una lingua hebrea in. 72. linguas humanus ſmo diuisus ē hebrea lingua i sola familia heber remanente: que in tali ꝑpiratioe nō fuit. Diuiseq; sūt familie noe in tribus partib⁹ mundi: filii sē asiam: filii chā aphricā: filii uero iaphet europam regionē tenuerunt.

¶ De sancto reu. LII.

Eu q & ragau filius saleth etatis patris āno. xxx. genit⁹ ut dictū ē anno uidelicet noe. 851. Cuⁱ⁹ esset ānoꝝ. 32. genuit saruch. Quo ꝓgenito supuixit ānis. 207. uidelicet uiq; ad annum. 78. nati abrahe. Sicq; reu decurſis ānis. 239. mortuus ē.

¶ De sancto saruch. LIII.

Saruch filius reu natus ē āno etatis patris. 32. ut dictū ē. uidelicꝫ āno etatis noe. 862. Qui cū esset ānoꝝ. xxx. genuit nachor. Quo nato supuixit annis. 200. uidelicet usq; ad ānum unū post natū isaac. Et sic saruch ānoꝝ. 230. mortuus est.

¶ De sancto nachor. LIIII.

Nachor filius saruch natus ē āno etatis patris. xxx. ut dictū ē: uidelicet anno etatis noe. 862. Qui cū esset annoꝝ. xxix. genuit thare. Cuiⁱ⁹ nato superuixit annis. 119. uidelicet usq; ad ānos. xlix. natiuitatis abrahe. Et sic nachor annoꝝ. 148. mortuus est.

¶ De sancto thare. LV.

Thare filiⁱ⁹ nachor āno etatis ꝑris xxix. natus ē ut superiⁱ⁹ dictū est anno uidelicet noe. 921. Qui āno rum. 70. genuit tres filios: uidelicet abrā q & abrahā de quo suo loco dicet: & nachor atq; aram. Post quoꝝ natiuitatē superuixit ānis. 135. uidelicet usq; ad annos. xxxv. natiuitatis isaac. Et sic thare annoꝝ. 205. mortuus ē. Habituit aūt thare in ciuitate chaldee: que uocat⁹ ur: ubi interfecto filio eius aram a chaldeis ut ſtatim dicet: Thare molestē ferens nec ualēs ſubſtinere iniurias que ibi ſiebāt: eo q; ignē nollet colere que chaldei colebāt: tulit oēm ſuā familiā filios v⁹ & nepotes: & egreſſ⁹ in d̄ terra natitatis ſue hitauit pegrin⁹ i meſopotāia i ciſtate q̄ dr̄ arā ſiue charrā: ubi & mortu⁹ ē

¶ De scō aram. LVI.

Aram filiⁱ⁹ thare & frater abre in terra chaldeoꝝ genuit filiū noie loth & duas filias: quarū una uocata eſt melcha & alia ſarai. Cū aūt chaldei ignē adoraret: & abram atq; arā filios thare ad colēdū ignē ꝓpellerēt: illiq; utpote ueri dei cultores recuſarent: proiecerūt eos chaldei i ignē. Et aram ibi expirante. Abram dei auxilio de flāma liberat⁹ ē: ut tradūt hebrei unde dicit. Ego sū q te eduxi de ur chalde orum: quia chaldei ur ignē appellabāt: unde & aram iter ueteris teſtameti mſes aſcribit: quia pro ueri dei cultus religiōe occiſ⁹ eſt. Tūc thare pater ei⁹ dedit melcha filiam aram i uxorem nachor filio ſuo & ſarai alte ram eiuſdē filiam dedit in ꝓugē abre alteri filio ſuo. Et qa ſarai ſterilis erat abram adoptauit loth filiū aram ſr̄is ſui & fratrē ſarai in filiū. Cum quib⁹ oibus thare egreſſus de terra chaldeoꝝ habitauit i arā ut ſupius di ctum ē. Hec omnia de libro gen. a. c. 6. usq; ad. 12. & ex chronicis ioſephi hieronymi & methodii atq; ex hiſtoria ſcholaſtica colligunt.

¶ De scō geminiano epō. LVII.

Geminianus epūs nobilib⁹ ꝑtibus murine oriund⁹ tpe iouiani imperatoris claruit. Qui ab annis ꝑueribus litteraꝝ ſcia eruditus ſciſq; uirtutibus inūgnit⁹: tēplum corporis ſui xpō deo dedicauit. clericaleq; de ptus officiu: ſe totum dei fuitio ſubegit: donec gradati ab epō mutineñ antonio diacōatus ordiné promeruit. Poſt cui⁹ tranſitum a populo in epm eligit: & ex humilitate refugiēs & latitans: tandē repert⁹ producit: & iſtāte patricio ac populo mutineñ ab archiepiſcopo rauēnate in epm conſecratur. Reuerſus ergo geminianus ad urbē propriā i ſancta religione dño ſeruiebat: & ꝑmiſſum ſibi gregē uerbo & ope refouebat multiſq; miraculis coruſcabat. Dū aūt quadam nocte i eccleſia ſancti petri oraret: & neceſſitate naturali ꝑpulſus exiret: diabol⁹ eū terrere uolens ſibi appuit: qué ſanct⁹ edito ſigno crucis effugauit. Cui demō i aere ꝑminat⁹ eſt: q̄ modū ueniret unde ſibi moleſtiā ingereret.

¶ Poſt modicū tēporis filia ipatoris iouiani apud ſtantinopoli a demonio uexabat: clamante imūdo ſpiritu per os puelle: nunq; ſe egreſſurum de corpe illo: niſi pñte epo geminiano. Qué impator hec audiēs per nuncios ubiq; requiri fecit: eūq; tandē citra mare adriaticū habitare ꝑuit. Ad qué imperatoris nuncii ueniētes: itineris cām exponunt: & ut ad filiā principis liberandam ueniret dignetur iſtāter deposcunt. Quos ſcūs ſe usq; ad littus maris ꝑeire mandauit: & ad urbē ueniens ciues ſuos in dño confortauit: eiſq; benedicēs abiit: & ueniens ad littus maris iperatoris nuncios ſe ꝑſtolantes ſuenit. Aſcēdentes ergo nauim: & cōſtantinopoli nauigantes: exorta ſubito tēpeſtate ualida: nauis

cõquassat: mareq; pcellosũ cunctis interitũ cõminatur. Geminianus uero dormitans: a nautis excitat. Qui surgens oratione ad do minum fudit: moxq; tempestate sedauit: uen toq; flante, pspero pstantinopolim usq; deue nit: ubi ab impatore honorifice susceptus fi liam eius pfestim a demonio liberauit: mul tosq; languẽtes ab infirmitatib⁹ diuersis cu rauit. Cui impator textũ euangeliorũ auro ornatum: & calicem gẽmatum ac pallium p ciosum obtulit: & ipsius benedictioe percepta magno illum cũ honore ad ppria remi sit. ¶ Postq; aũt ad ecclesiam suam reuersus esset: & ab attila hunoꝝ rege italia uastaret: dum ad ciuitatẽ mutine attila deuenisset: oc currit sibi eps: & ab eo quis esset interroga tus: se seruum dei fore pfessus est. Cui cũ at tila rndisset: se esse flagellum dei: qui seruos dei merito flagellaret: eps in xpo pfatus: ia nuas ciuitatis hunis aperi iussit: offerẽs se cũ eius populo paratũ recipere: quicqd illi do minus facere permisisset. Qui ab una porta usq; ad aliam per mediã ciuitatẽ transeũtes uti p campestria discurrerunt: tali adeo ceci tate percussi: ut sine alicui⁹ lesione egrederẽ tur uacui & pfusi: urbis quidẽ plateas & ui cos pcurrentes: domos uero uel menia mini me pspicientes. His & aliis clarus miraculis uir scũs ad dñm celesti uoce uocatus infir mitate p dies plures corripit: & ad extrema ueniens spũs ei⁹ ab angelis in pace suscipit. ¶ Dũ igit ei⁹ exequie celebrarent: beat⁹ se uer⁹ archiepscs ranẽnas eadem hora missã ce lebrans: legente subdiacono epistolã in spũ rapit: & ꝑleta lectione post morã aliquaꝫ a mistris excitat. Qui erect⁹ ministros q te excitauerant redarguit: dicens se exeqis fris eius geminiani epi nup defuncti interfuisse: & ei⁹ aiam dño cõmendasse: ac corp⁹ in tu mulo collocasse: & cum benedictioe uellet dare populo excitatum fuisse. Qui diem no tantes & horã mutinã miserunt: & oia ut se uer⁹ dixerat: ibidem re uera ptigisse inuene runt. ¶ Ad cui⁹ tumultum multa miracula de⁹ ondere dignatus est. Cui succesit theo dolus qđ ambrosii discipul⁹: qui supra sci tumulũ ecclesiã edificauit. Ad quam dũ die ei⁹ aniuersarii festi mutineñ popul⁹ ꝓuenis set: subito fluuio inundãte adeo aqua excre uit: ut ciuitatẽ totã & domos occuparet: & usq; ad ecclesie fupiores fenestras excresce ret. Que tñ diuino miraculo p ianuas uel fe nestras ecclesie minime itroibat: sed q̃si mu rus solidus in seipsam pstitebat. Et cum po pulus siti affligeretur incluſus ad ianuas ue nientes aquã hauriebant: & ex ea potum su mebant. Que hauriri quidem ut aqua pote rat: sed detiuere ut aqua nequibat. Quieuit autem sanct⁹ in xpo. 5. calẽ. febr.

¶ De scõ mattheo epo. LVIII

Mattheus eps hierosolymoꝝ scissi mus fuit: de quo mira & plena fi de gesta narrant: qui multa pro xpo ppessus omniꝝ uite scitate preclarus: ultimo in pace uitam finiuit. 3. calẽ. febr. ut dicit ado.

¶ De sancta bathylde regina. LIX

Bathyldis regina mater lotharii impatoris: corbeie & calã mo nasteria pstruxit. Fuit aũt de cla ra pgenia saxonũ: uita & sanctita te pspicua. Hec die quada de ci uitate egressa: dum iuxta littus maris spati aret: a transmarinis saracenis rapta & ad sy rie ptes delata est. Et post aliquod tẽp⁹ ab hercanoaldo gubernatore palatii impialis pcio redempta: ab eodẽ in francia reducta ẽ. Cũ aũt uxor hercanoaldi defuncta esset: & il le bathyldẽ in ꝑiugem assumere uellet: illa q; nubere recusaret: in despecto hitu occul te fugã arripuit: & aliquib⁹ ãnis in eremo la titauit: pcessu uero tẽporis repta & que eẽt agnita: a rege francoꝝ dagoberto uxore ca rente ob elegantẽ ei⁹ pulchritudinẽ i sponsã deducta est. Que temp⁹ opportunũ cogno scens p man⁹ genesii abbatis multas elemo synas latẽter fecit: & pestẽ simoniacam rege ad ei⁹ instantiã id agẽte de gallia extirpauit. Orta aũt seditione inter francoꝝ reges & re gẽ clodoueo ꝑpter seditionẽ interfectos: ipsa in monasterio calã religiõis habitũ suꝑsit: & multa humilitate deo seruire cepit. Nam sicut una ex minimis semis ipsi⁹ cenobii ob lita generositatis hebdomadã suã in mẽse & cogne & ceteroꝝ uiliorib⁹ officiis adimple bat. Vbi post laudabilia scitatis opa i pace quieuit. 3. calen. februarii.

¶ De scõ hipoplito martyre. LX

Ippolit⁹ martyr apud antiochiã passus est. Qui primo quidẽ noꝫ uati schismate erroneo aliquãtu lum deceptus extitit. Deinde xpi gẽa opante ad charitatẽ ecclesie rediit. Pro qua & in q̃ tandẽ illustre marty rium ꝓsumauit. 5. calẽ. febru. Hec hieronymus in martyrologio suo.

¶ De trãslatione sci marci euãgeliste. LXI

Translatio corpis sci marci de ur be alexãdria ad ciuitatẽ uenetiaꝝ scã est tẽpore leonis impatoris & iustiniani uenetoꝝ ducis anno do mini. 465. Nam post q̃ saraceni u niuersam egyptum & alexandria inuasissent leo impator omibus impii fidelib⁹ iussit: ut nullus negocii causa ad terrã egypti ptinge ret. Quod iustinian⁹ dux pena uite & ꝓscri tiõe bonoꝝ a suis obseruari mãdauit. Eodem tempore naues decem uenetoꝝ ad ptes alias

nauigantes flante ꝓtrario uento inuitis oīb⁹ alexādrīa ducte fūt. In quibus erant plures uenetoꝝ nobiles. Inter quos erāt duo clarissimi. Bonus tribun⁹ methemāchen & rusticus torcellensis. Hi duo deuotionis cā ecclesiā beati marci in littore positā: ubi & ipi us corpus iacebat uisitare cepunt: & iam de eo qđ postmodū cōtigit: diuinit⁹ inspirati: cum stauratio monacho & theodoro presbytero ipsius ecclesie custodib⁹: speciales ami citias ꝓtraxerūt. & cū ambo ex grecoꝝ eēnt genere: theodoꝝ presbyteꝝ uxorem habētē ac filios. bonus tribunus sibi ꝑparē fecerat In illis dieb⁹ regulus quidam saracenoꝝ babylonie palatiū ꝑstruens: tabulas marmoreas etiā de ecclesiis subreptas in suo edificio ꝓponebat: propter qđ multū xpiani i ꝓtib⁹ illis erāt afflicti. Poriſſime aut̄ custodes ecclesie sci marci dubitantes ne ecclesie sue fieret: qđ aliis plurib⁹ iā fiebat: unde occasiōe accepta nobiles uenetiꝰ custodes illos iā sibi amicissimos secreti⁹ alloquunt: perſecutiones paganoꝝ declinare suadent: & ut corp⁹ sancti marci accipiāt: secūq; pgētes uenetias muneribus & honorib⁹ ditādi: istantius exhortātur. Quod illi quidē primotenus egre ferentes omnino facere denegarunt. Deinde uero ſuper huiusmodi tractantes adiuicem paulatim ad cōsensuꝫ inclinari ceperūt. ¶ In terea contingit: q̄ custos cuiusdā ecclesie alexandrine: tabulā marmoreā elegantem cō fregerat: ne a ministris illius reguli tolleret ꝓpter qđ ab eis usq; ad mortē fuerat flagellatus. Timentes ergo stauratī⁹ & theodorus pati similia: uenetis assensū secreto colloqo ꝓbuerūt: & die in q̄ corp⁹ subripi debeat ſta tuerūt. Quo adueniēte ecclesiā ſtrogressi: sepultura latenter apiunt que erat marmorea habēs iclaustraturas ꝑ latera ꝑ quas tabula desuper erat inducta. Corpus aut̄ iacebat supinum chlamyde syrica circundatū: hēns a capite usq; ad pedes sigilla ꝓsita ꝑ loca quibus ora chlamydis desup iūgebant: uertentes igit̄ corpus a dorso: sciderūt chlamydem ut salua signacula remanerēt: & corp⁹ sancte claudie qđ erat i proximo tumulatū: in loco beati marci reposuerūt simili modo supinū & chlamyde circūdatū: ut si forte qs corpus sci marci sublatum diceret: chlamydis signa integra falsū esse ostenderent. Tota autem ciuitate nimia fragrātia odoris respersa: dubitantes aliqui ne corp⁹ sancti marci ablatum eēt ad ecclesiam ꝓuenerūt: & apto tumulo corpus inuolutū chlamyde sigillis saluis uiderūt: & corp⁹ sancti marci putantes ad ꝓpria redierūt. Tollentes ergo corpus uenetī in sportā misſunt: & ex foliis oleę opuerunt: ac desuper carnes porcinas posuerūt. Quod dū saraceni discutientes uidissent: porcinas carnes quas abominantur existimantes cancir. i. porcus exclamabant: & expuētes elongabantur: uenētes ergo uenetī ad nauē absconderunt corpus in pannis uelogine si nauim scutarentur ab alexandrinis inueniret. ¶ Die ergo statuta recesserūt Et stauratius qdem monachus occulte cum illis abscessit. Theodorus uero presbyter timens plebē in littore stantē remansit: habēs iā omnia sua naui ꝓsita: cū quibus etiā uenit quidā dominicus monachus comacleñ: qui terrā sanctā lustratus repatriabat. Recedētes aut̄ ab alexādria: corpus de uelis ablatum i nauis solario accensis luminarib⁹ honorifice collocarunt. ¶ Cuꝫ die quadam naues omnes uento prosꝑo ducerentur: naute nauis in qua corpus iacebat: cetereisq; facta fuerant aliaꝫ nauiū enarrarēt: quida5 ex alterā naui irridēs dicebat q̄ forte alicui⁹ egy ptii 'corp⁹' eis traditum fuerat: qđ illi sancti marci assebant: ꝑsestimq; nauis ubi erat corpus euangeliste tāta celeritate se uertit: q̄a nullus hominū eā uertere potuisset: risurgēsq; aduersus nauē in qua uir ille erat ꝑtem lateris eius fregit: nec inde discessit donec omnes confiterētur beatū marcū ibidem iacē. Et dū quidā ex nautis nauis beati marci obstinatus corpus ibidē sacrū iacere negaret a diabolo obsessus: tādiu uexatur: q̄diu beati euangeliste corp⁹ ꝑistēs: & penitēs eius meritis liberat. Deinde cū nocte quadā tempestas adesset nauesq; uelificantes uelocissime ducerētur: nautes; nescirēt quo pgerēt: beatus marcus dominico monacho in somnis apparuit eiq; iussit ut diceret nautis quatenus uelociter uela deponerent: quoniā terra nō longe eēt. Qui cū iussa narrasset: uelis depositis: facta aurora appuit ꝑsula scroalis: cunctiq; beato euangeliste gras agunt. Et cum illi factū pro uirib⁹ occultarent: quocūq; ꝓueniebant ciuitatū & locoꝝ populi eisdem occurrebant dicente sibi reuelatū a domino q̄ corp⁹ sancti marci deferrent: & adorato corpore munera offerebant. Venētes itaq; ad humachu5 ciuitatē histrie: iustiniano duci oīa gesta ꝑimarunt: offerētes sibi corpus sanctissimū si eis indulgere uellet: eo q̄ iuiti transgressi fuerāt eius mandatū. Quibus dux clementer remisit: & ut filios cū honore suscepit. Et cū urso epo & populo ad portum nauibus occurrit: corpusq; sanctum digna uenerationē suscepit: & donec ecclesia fabricaret ipm i ꝓprio palatio collocauit. Dū aut̄ corp⁹ ꝓ scalas portaret palatii: aliqn a gestantib⁹ ientiebat ut onus grauissimuꝫ & iportabile: aliqn uero agillimū atq; leue. Ordinauit aut̄ dux clericos & cātatores q̄ corp⁹ sanctū ꝓtinue custodirēt & diuis laudib⁹ honorarēt. Inter quos stauratī⁹ mona-

chus primus erat. Sequēti uero āno theodorus ꝓsbr uenetias uenit: & digne honoratus fuit. Cum autē iustinianus dux ecclesiā brō euāgeliste fabricare disponeret: morte puentus est. Quod germanus eius ioānes ductum suscipiēs deuote adimplere curauit: cō structaq; solēni ecclesia corpus sacr; ibidē digna ueneratiōe recōdidit. Cui? trāslatio celebrat .2. calē. febr. quo die corpus sanctus uenetias delatum peruenit.

¶ De sancto metrano martyre. LXII

METranus martyr apud alexādriā passus ē. Quo nolente impia uerba pferre ad iussionē paganorū oē corp' eius fustibus collisērut uultuq; ipsi? & oculos acutis calamis terebrantes extra urbē cū cruciatib' expulerūt. Ibiq; spiritum qui in eo superat lapidib' eiecerunt .2. calen. febr. hec hieronymus in martylogio suo.

¶ De scis cyro & ioāne martyrib'. LXIII

CYrus & ioannes martyres rome martyriū passi sunt. Quo tēpe aut sub quo iudice: seu quibus tormentis afflicti fuerint: aut exaiati in martylogio nō exprimitur: nec alicubi scriptū inueni: nisi q; ecclesia romana eorum festum .2. calen. febr. recolit: & in calendariis alcribit.

¶ De scō ignatio epo & martyre. LXIIII

MIgnatius epS atiochen? & martyr discipul? ioānis euāgeliste fuit: qui tertius post beatū petr; apostolum antiochie pontificatū tenuit. Hic brē uirgini ualde dilectus: eidē adhuc in carne existēti deuotā epistolā scripsit: & ab ea responsionē ei? scis manibus scriptā obtinuit. Hic ut i tripartita legit: audiuit angelos cātantes antiphonas super montē quendā. Et extūc istituit antiphonas in ecclesia decātari: & psalmos ī? antiphonas intonari. Cū aūt ꝑ pace ecclesie exoraret: nō suum sed infirmoꝝ piculū metuēs traiano impatori de uictoria redeūti & xpianis morte cōminanti occurrit: & libere se xpianū esse dixit. Quē traianus ferro uinctū decē militib' tradidit: & romā adduci precepit: cōminatus eidem q; traderet bestiis deuorand'. Qui ad oēs ecclesias epistolas destinabat: & eos in fide xpi cōfortabat. Cū aūt romā adduct' fuisset: & dudū a traiano suasus diis sacrificare renuisset: plūbatis prius scapulis durissime cedit: deinde ungulis laceribus laniat: & duris lapidib' ei? uulnera ifricant. Et cū in his oibus ītobilis ꝑmansisset: fecit eū impator nudis pedib' sup accensos carbones ambulare. Et cū illesus extitisset: & hec traian' arti magice deputaret: dorsum ei? iussit uncinis ferreis lacerari usq; ad ossium denudationē: deinde plagas ei? sale pfundi. Sicq; dudū cruciatū & patientissime supplicia toleranté uinculis ferreis i cipo fecit alligari: & in imo carceris tenebroso fame & siti p triduum cruciari: & post triduū decreuit deuorandū bestiis subici. Tertio igit die impator & senatus oīs; populus q uenerūt uidere eꝑm antiochenū cū bestiis pugnatuꝝ: Cui impator expositos duos leones ferocissimos laxari ꝑcepit. Quos ille ꝑuocabat: ut ad se deuorandū accederēt: minantibus cūctis & ipso iptoare ꝑstantiā uiri. Accurrentes ergo duo seui leones ipm tūc mō ꝑocauerunt: carnes aūt ei? quāuis fame lici nullaten? tetigerūt. Traianus aūt hoc uidens admiratus discessit: ꝑcipiens ut nō ꝑhiberet: si quis uellet tollere corp' ei?. Quod xpiani auferentes honorifice ꝑdiderūt. Cum aūt traianus quasdā īras a ꝑfecto oriētis recepisset: in quib' xpianos quos impator occidi iusserat plurimū ꝑmendabat: doluit de his que ignatio intulerat: & ꝑcepit: ut null' xpianus de cetero inquireret: siqs tñ occurreret: puniret. Legit quoq; cū btūs ignatius inter tot tormēta nunq; ab inuocatione nois iesu xpi cessaret: & tortores requirēret: cur hoc nomen toties replicaret. R̄ndit ipm nomen se cordi inscriptum habere: & iō ab ei? inuocatione cessare nō posse. Post cui? mortem quidā q hoc audierant curiosius expirī uolentes: cor eius a corpe euellunt: & illud scindentes ꝑ mediū: īfis aureis scriptū inuenerunt: iesus xps. quo uiso miraculo pluri mi crediderunt. Passus est aūt calen. febr. xi. traiani āno. Hic q̄tuor scripsit epistolas in fide exhortatorias. Ad ephesios primam. Ad magnesianos secundā. Ad tralēn tertiā. Ad romanos quartam. Quas scripsit apud smyrnā dū romā uinct? duceret. Inde discedens scripsit ad philadelphenos aliā: & ultimam ad smyrneos: & ꝑcipue ad policarpū smyrne epm: ubi de resurrectiōe dñi elegas phibet testimoniū. hec hieronymus de uiris illustribus.

¶ De sancto seuero epo. LXV

SEuer? epS rauēne ciuitatis. xiii? a sancto apollinare claruit: qui ex eadem ciuitate obscure natus pauperē uitā labore manuū deducens cū uxore uicentia & filia innocentia lanificii ope sumpt' quotidianos carpebat. Cum aūt ex ꝑuetudine oēs epi rauēnates p columbā celestē ad sacerdotiū eligerent: & iam .12. post sanctū apollinarē eo mō electi fuissent: & ad tantū miraculū multi ꝑfluerent: ꝓtigit rauennatē ecclesiā pastore ꝓprio uiduari. Et cū multi epoꝝ sinitimi q uenirent ad orationē nō ad electionē faciēdā: multitudoq; populi: ut dictū est: ad hoc

concurrisset: seuerus uxori licentiã petiit ad ecclesiam eundi: & colũbe miraculũ spectãdi: uxor uero ipm redarguens: respondebat q talis uisio ad eũ non pertinebat: sed potiꝰ ad laboré sederet & ocio non uacaret. Siue enĩ iret siue non iret: ipsiꝰ epm nõ eligeret. Cum autẽ seuerus iportune istaret: uincẽtia quasi ironice eidem ut iret pphetauit: quia qua hora illuc peruenire eps fieret. Veniẽs ergo seuerus ad ecclesiam & sordidis indutus: inter ceteros apparere nõ audens: post ualuas ecclesie latitabat: & colũbe auentũ cum ceteris expectabat. Que oratiõe epoꝝ cõpleta per feneſtrã solitã ingrediens: & ecclesiam circũuolãs super caput seueri latantis resedit. Qui dum territ⁹ eam a se repelleret: illa iteꝝ dudũ per aera uolitasset iteꝝ ad seueꝝ rediit & in eiꝰ uertice residit ac requieuit. Qui statim ab epis & populo electus q̃is renitẽs in cathedra collocatur & eps consecratur. Et cum esset idiota & literaꝝ ignarus: diuina inspiratione exemplo apostolo⁹ sacris litteris repente ibutus non solũ diuina mysteria & põtificis officia exercebat: sed etiam predicator factus: populuꝫ suum salutifero ꝓmone docebat. Adeo ut cũctis in miraculũ ꝓderet q̃ lanifex & idiotã subita mutatione doctor eximius factus esset. Qui uite sue scitate multis exẽplo proficiebat: & plurimis miraculis coruscabat. ¶ Hic per ſpiritũ raptus dum missam celebraret: exeqis sci geminiani epi mutinẽ interfuit: eiusq; corpus more põtificũ tumulauit: & rediẽs ad corpus missaꝫ ꝓleuit: utq; dictũ est plenius supius in legẽda sci geminiani. 3. cal. februarii. ¶ Hic etiã sactũ hera cleanũ pisaurien epm enutriuit: & ad pontificatũ ipsius urbis ꝓmouit: uxoré quoq; eiꝰ uincentiam defũctam in proprio tumulo sepeliuit. Post aliqd tempus dũ filia eius innocentia uirgo die ꝓfesset extremũ: & eiusdẽ⁹ seuerus exequias celebrasset: corpusq; filie iuxta matrẽ ponere decreuisset: apto sepulchro appuit locus in tantum exiguus q̃ corpus filie ibidem nullatenus poterat collocari. Tunc eps ad locum accessit & uxori ut locum daret filie mandauit. Et cõtinuo corpꝰ uincentie qđ erat supinũ in latus secessit & innocentie filie locum dimisit. Que ibidẽ cunctis stupentibus iuxta matrem deposita est. ¶ Cum autẽ seuerus iam senio ꝓfectus obiit suum suum sibi a dño reuelatum presciuisset populũ ad ecclesiam ꝓocauit: & diuis mysteriis celebratis gloriosõ sermone plebem suã in dño confortauit. Et deinde sibi sepulchrum ꝓuidis & filie apiri fecit. Ac inter ipa duo corpora se mediũ ponens cũctisq; ualefaciens inter uerba orationis in xpo feliciter obdormiuit cal. februarii: ubi clauso mausoleo sepultus facet: miraculis & uirtutibus pollens: ecclesia procesu temporis eius nomini dedicata.

¶ De sancto seuero pbytero & mre. LXVI.

Seuerus presbyter & mar rauẽne ortus & nutritus ab infantia deũ timens miraculis clarere cepit. Inter q̃ cuiusdam .io4. ãnoꝝ decrepitũ senio uisu priuatum illuminauit: ueniens autẽ ad urbẽ romã adhuc iuuenis in ualle ſterocrina ecclesiã in honore dei genitricis edificauit. In qua & presbyter ordinat⁹ deo multis annis deuote seruiuit & pauperibus sedule ministrauit. ¶ Cũ autẽ quidam paterfamilias in extremis laborans eum ad se uocari feciſſet: ut sibi confiteretur: & ille in putanda uinea laboraret: nũ ciiſq; ut se antecederent respondisset: & post hec aliquantulũ uenire distulisset: ueniẽs ad egrotum repperit iã eum eẽ defũctũ. Quod ille cernens ꝓtremuit magnisq; uocibus se iterfectorẽ illius clamare cepit. Cũq; uehementissime iuxta corpus deflereꝫ: & in terrã caput ꝓunderet: repente q defunctus fuerat animã recepit. Et admirantib⁹ cunctis ubi fuerit uel quomodo reuixerit interrogatur. Qui respondit: ꝙ a tetris hominib⁹ tiamas naribus & ore uomentibus per loca obscura ducebatur: sed a pulcherrimis iuuenib⁹ eiſdẽ tetris occurrentib⁹ ereptus ẽ: qui dixerunt ꝙ oportebat eum ad corpꝰ reduci: qa eum dñs seueri lachrymis condonasset. Cui scũs presbyter pniam salutarẽ imposuit: & ipsa pacta uir ille post dies. vii. iteꝝ obdormiuit. Hec gregoriꝰ prio dial. c. ultio. Post hec maximianꝰ impator audita fama seueri eum cõprehendi fecit: & sacrificare nolentẽ in predicta ualle decollari mandauit. Cuiꝰ animã duo angeli in specie colũbaꝝ uisi sũt ad celum deferre. Corpus autem eius apud urbem ueterẽ conditum est. Passus est autẽ cal. februarii.

¶ De scõ seuero pbytero & pfessor. LXVII.

Seuerus presbyter & pfessor cognomẽto sulpitius puincie aquitanie uir genere & litteratura nobilis epistolas ad dei amorem & mundi ꝓemptum exhortatorias scripsit sororĩ sue multas: que note sibi esse dicuntur. Ad paulinum uolanũ epm scripsit duas: sed ad alios plurimos que nõ uulgantur: quia familiaris necessitatis rẽ continẽt. Chronicam etiã ꝓfessus dicit: Beati martini uitam signis & miraculis illustrem exarauit. Posthumiani & galli collationem ãte sehitam: & dialogoꝝ libros. iii. Fuit autem di scipulus bti martini eiusq; scãꝫ opum imitator sub maiore theodosio. Queuit cũ pace i dño. Hec gẽnadius de uiris illustribus.

¶ De sancto pionio martyre. LXVIII

Pionius martyr: ut habet quarto libro ecclesiastice historie tempore antonini imperatoris: inter ceteros q ueri martyres extiterunt famosissimus fert: qui docens & exhortans populum: & in ipsis tribunalib? disputans: eos qui in persecutione titubabat uiriliter hortans: post squalorem carceris ubi etiam multos fratrum ad tolerantiā martyrii suis exhortationibus roborauit: cruciatibus multis uexatus est: deinde clauis confixus & candenti rogo superpositus beatum finem uite fortitus est. ✣ Cum quo & alii. xv. simili pena passi sunt calē. febr.

¶ De scā brigida uirgine. LXIX

Brigida uirgo claruit apud scotiam tempore primi iustini imperatoris. Que xpianis & claris parentibus orta: a pueritia sanctitatis operibus dedita: etiā miraculoꝝ gloria coruscauit. Hec dum a matre mitteret ad butyrꝝ ex lacte uaccarum cōgregandum: prout & alie puelle a parentibus mittebantur: & illa totum quod collegerat: pauperibus errogasset: tempore exquisito super omnes alias iuuenculas cooperarias suas butyrum apportauit. ¶ Dum aūt eam parentes nuptui tradere uellent: & ipsa pudicitiam elegisset: postꝝ in manibus episcopi coram deo uirginitatē professa est: ignum altaris tetigit: quod in testimonium eius sanctitatis stetim uiride factum est: sic manens usq; in presens. Quo uiso miraculo stupefacti parentes eam domino cōmendarunt. ¶ Cum aūt die quadam messores ei? segetes in agro colligerent: & pluuia maxia erumperet: a messoribus suis imbrem sedauit: circūstātibusq; agris pluuia madefactis sola huius area sicca permansit. ¶ Die quadam cum oues pasceret imbre cadente pannis persusa domum rediit. Et uestes madefactas super solis radium qui per rimas intrabat siccandas extendit: que quasi insolida ptica diuinitus permanserūt. ¶ Aquam i cer uisiam & lapidem in salem conuertit: & a natiuitate cecum illuminauit. ¶ Aprum inueniens q ad oues comedendas uenerat: i xpi nomine adeo mansuefecit: ut cum ouibus pretuo quasi aries moraretur: cum eis deinceps ad pastum egrediens: domūq; ipsas ut custos reducens. ¶ Dum nouem uiri in mortem unius conspirassent: & eos uirgo christi ab intēto pessimo reuocare nō posset: orauit ad dominum: ut nequam illorum uoto resisteret. Egressis autem illis apparuit imago quedam quasi illius hominis occidendi: quā illi gladiis percutientes: hominēq; pemisse putantes leti reuersi sunt. Sed dum qđ illis contigerat cognouerunt: compuncti ad pedes uirginis prociderunt: & penitētiam egerunt. Sicq; sancta uirgo multis clarens uirtutibus quieuit in pace calē. febr.

¶ De sancto effron diacono. LXX

Effron edessene ecclesie diaconus doctor eximius eremiticam uitā ducens: nulla necessitate de cella discessit lectioni & scripture atq; orationi semper intentus: qui ad se uenientes salutari doctrina reficiebat: & libros & opuscula syro sermone conscribebat. Hic est qui basilium cesariensem episcopum in figura columne ignis conspexit: & ab eodem ut grece loqueretur: sibi a domino ut impetraret obtinuit: ut habetur supra in uita sancti basilii calē. ianuarii. ¶ Tēpore quodam dum fames grauissima i oēm terram seuiret: ipse pauperum misertus alias nunquam egressus de cella exiit. & ad ciuitatem uenit: diuitibus predicans ut indigentibus subuenirent: multasq; pecunias a diuitibus suscepit inter inopes dispergendas. Quos in porticibus congregauit: & pecunias eisdem fideliter errogauit. Factaq; ubertate ad cellam rediit: in qua post mēsem in domino requieuit calendis februarii tempore ualentis imperatoris. Sepultusq; iacet in ecclesia edessena. Hic multa syro sermone conscripsit: que publice i quibusdam ecclesiis scripta leguntur. Extat liber de spiritu sancto: quem de syra lingua uertit in grecā. Hunc beatus hieronymus legisse se dicit: & acumen ingenii illius etiam in translatione notasse. Hec ille in libro de uiris illustrib?.

¶ De scō paulo epō. LXXI

Paulus episcopus trecassinus fuit. Cuius uita uirtutibus claruit & mors preciosa miraculis cele berrimis commendatur. Qui & in christo domino diem clausit extremum calen. februarii: ut dicit ado.

¶ De purificatiōe beate marie uirginis. LXXII

Purificatio beate marie semper uirginis quadragesimo die a natiuitate domini facta est uidelicꝫ quarto nōn. februarii. Precepe rat enim lex leu. xii. Vt mulier que suscepto semine filium peperisset: immunda esset septē diebus. .i. a consortio hominum: quib? completis munda quidem efficiebatur quo ad consortium hominum: sed adhuc trigita tribus diebus immunda erat quoad templi ingressum. Tandem quadragesimo die templum intrabat: & puerum cum muneribus offerebat. Si uero femina peperisset: duplicabantur dies: & quoad hominum consortium & quoad templi ingressum. Hec aute

iccirco dē precepit: ut sicut quadragesimo die a conceptione anima in suo templo corpori maris infunditur: & carnis admixtione maculatur: sic puer quadragesimo die in tēplum materiale inducatur: templumq; ingrediens per hostias ab ipsa carnis macula expietur. ¶ Vel moraliter loquendo: ut p hoc detur intelligi: q; illi templum celeste intrare merentur: qui precepta decalogi cū fide quattuor euangeliorum obseruare nituntur. ¶ In pariēte uero femineā dies duplicāt quo ad templi ingressum: sicut duplicantur quo ad corporis formationē. Nam sicut quadragīta diebus corpus masculi organizatur: & perficitur: & in quadragesimo anima infunditur: sic corpus femine in octuagesimo. ¶ Appellatur autem hoc festum triplici nomine: scilicet purificatio: hypopanti: & candelaria. Primo enim purificatio dicitur: ex eo q; quadragesimo die natiuitatis domini beata uirgo ad templum uenit: ut secundū legis cōsuetudinem mundaretur: cum tamē sub illa lege non teneretur: quia non peperit suscepto semine sed mystico spiramine. Vnde moyses addit suscepto semine: cum tamen non esset necesse quātum ad omnes mulieres: que susceptō semine pariunt: sed ideo addidit: ut dicit bernardus: quia timuit ī matrem domini blasphemiam irrogare. ¶ Voluit tamen in hoc se legi subdere propter quattuor rationes. Prima ratio est: ut daret humilitatis exemplum. Nam talis humilitas non solum fuit ex parte matris sed etiam ex parte filii: qui in natiuitate habuit se ut pauper homo: in circūcisione ut pauper & peccator homo: sed in purificatione ut pauper & peccator & seruus homo: ut pauper i eo q; pauperum oblationem elegit: ut peccator i eo q; ipse cum matre purgari uoluit: ut seruus i eo q; redimi decreuit. Sicut etiam prius uoluerat circuncidi: & postmodum uoluit baptizari: non propter culpam purgandā: sed pp eius humilitatem maxiā ostendē dam: unde bernardus Vere beata uirgo nō est tibi opus purificatione: sed nunquid filio tuo opus erat circuncisione. Esto inter mulieres tanquam una illarum: sicut & filius tu' in medio puerorum sicut unus illorum. ¶ Secunda ratio est ut legem impleret. Nō enim uenerat dominus legē soluere sed adimplere. Quam si soluisset iudei ipsum merito reppulissent: tanq; dissimilem patribus & legis tradictiones minime obseruantem. Triplici autem legi sc̄ christus & matre3 hodie subiecit. ¶ Primo legi purificationis i significationem uirtutis: ut postq; omnia bene fecerimus: dicamus serui inutiles sumus. ¶ Secundo legi redemptionis ad exemplum humilitatis. ¶ Tertio legi oblationis ad exemplum paupertatis. ¶ Tertia ratio est ut legē purificationis terminaret. Sicut enim aduēniente luce cessat tenebra: & aduēniente sole recedit umbra: sic aduenīente purificatione uera: termiata est purificatio typica: que purificatio uera christus est. ¶ Quarta ratio est ut nos spiritualiter purificados ī struxeret. Debemus enim purificari domini templum ingredientes: peccata nostra oblationibus & elemosynis redimentes gemitus columbarum pro peccatis emittentes: & turturum pudicitiam habentes. ¶ Veniens autē beata maria ad templum: filium suum obtulit & eum. v. siclis redemit. Nam quedā primogenita redimebantur sicut primogenita. xi. tribuum que redimebantur: sed adulti in templo domino seruiebant: & sicut primogenita mundorum animalium: que i sacrificio offerebantur. Quedam commutabantur ut primogenita asini que cōmutabantur oue. Quedā occidebantur ut primogenita canis. Cum ergo christus fuerit de tribu iuda patet q; debuit redimi. Obtulerunt etiam pro eo domino par turturū aut duos pullos columbarum. Hec enim erat oblatio pauperis: sed agnus oblatio diuitū. Et nota tres oblationes de domino factas. Prima est de ipso a parentibus. Secunda de ipso & de auibus. Tertia fecit ipse in cruce pro omnibus. Prima ostendit eius humilitatem: quia domin' legis se legi subiecit. Secunda eius pauperatem: quia paupem oblationem elegit. Tertia ei' charitatem: quia se pro peccatoribus tradidit. In turture aūt significatur pulchritudo castimonie. In columba amaritudo penitentie. ¶ Secundo hoc festum dicitur hypopanti: quod idem quod obuiatio: quia symeon & anna obuiauerunt domino: cum ad templum deferretur: & dicitur ab hypo: qđ est ire: & anti quod est contra. Tunc autē accepit eum symeon in ulnas suas. Et attende de christo mirabilem exinanitionē factam: ut ille qui est splendor glorie & figura substātie dei: duxq; cecorum ac uia se ab hominibus duci sinat: ut scilicet ille qui est portans omnia uerbo uirtutis sue: in ulnis senis se recepi & portari permittat: qui tamen se portātem baiulabat: iuxta illud: Senex puerum portabat: puer autem senem regebat. Vt etiā ille qui est purgationem peccatorū faciēs: hodie se ut peccatorem purificari nō recusat. ¶ Tunc autem symeon benedixit ei dicens: Nunc dimittis seruum tuum domine ℘m x̄. Et appellat eum tribus nomibus. s. salutare: lumen: & gloriam plebis israel. Et hoc triplici ratione. ¶ Primo propter nostram iustificationem: ut dicatur salutare remittendo culpam: lumen dando gratiam gloria plebis sue dando gloriam. Est enim

salus: quia redemptor: lux quia doctor: gloria quia premiator. ¶ Secundo propter huius festi triplicem denominationem: nam dicitur purificatio quoad purgationem culpe: propter quod dicitur salutare. Dicitur candelaria quoad illuminationem gratie: propter quod dicitur lumen. Dicitur hypopanti quoad collationem glorie: propter quod dicitur gloria plebis sue. In collatione enim glorie occurremus obuiam christo in aera & sic semper cum domino erimus. ¶ Tertio propter triplicis diuini aduentus operationem: uenit enim primo dei filius i carne ad homines saluandos: & ideo dicitur salutare Venit secundo spiritussanctus in igne ad apostolos illuminandos: & ideo dicitur lumen. Veniet tertio christus in maiestatis sede ad electos glorificandos: & ideo dicitur gloria plebis sue. ¶ Tertio hoc festum dicitur candelaria: ex eo q candele accense i manibus portantur: quod ecclesia ordinauit fieri triplici ratione. ¶ Primo enim propter remouendaz erroneam superstitionem. Romani enim olim in calendis februarii ad honorē februe matris martis urbem de quarto in quintum annum cum cereis & facibus tota nocte lustrabant: ut filius suus belli eis victoriam de inimicis concederet: & illud spatium dicebatur lustrum. Mense etiam februario sacrificabant februo: ideſt plutoni deo inferorum & ceteris inferis: & hoc pro animabus suorum anteceſſorum. Et ut propiciarentur eorum solennes hostias eis offerebant: & tota nocte cum cereis & facibus uigilabant. Et quia difficile est consueta dimittere: christiani de gentibus ad fidem cōuersi difficile hanc paganorum consuetudinem dimittere poterant. Ideoq; sergi⁹ papa hanc ꝓsuetudinē in melius cōmutauit: ut ſ. xpiani ad honorē matris dñi oī āno ecclesias cum cereis benedictis illustrādo circuirēt: ut solēnitate stante intentio mutaretur. ¶ Secundo propter ostendendam uirginis sanctificationem ne crederetur ipsam purificatione indiguisse: ut ergo ostendatur q tota fuit luminosa & splēdida: ideo luminosos cereos deferendos ordinauit ecclesia. Adeo q̄ sanctitate resplēduit: q non solum aliq̄d ad peccatum inclinatiuū in ea non fuit: sed etiam uirtus eius sanctitatis ad alios se extendit. Ita q etiam in aliis motus carnalis cōcupiſcētie extinxit: unde dicūt iudei q cū maria pulcherrima fuerit a nullo tamē unq̄ potuit cōcupisci. ¶ Tertio propter mystica significationem & in capite & in membris. In capite enim candela accensa christum ſignificat. ¶ In cereo náq; tria sunt que denotant tria que in christo fuerunt. Ná cera quā apes gignunt sine cōmixtione significat carnem christi natam de uirgine sine corruptione. Lychinium in cera latens significat aiam candidiſſimam in carne latentem. Ignis uero siue lumē significat diuinitatem: quia deꝰ noſter ignis consumēs est. ¶ In membris uero quia per hoc instruimur: quomodo corā deo purificari debem⁹: ut scilicet habeam⁹ fidem uerā: actionem bonam: & ſtentionem rectam. Nam candela accensa est fides integra cum operatione bona: quia sicut cera sine lumine mortua est sic & fides sine operibus mortua est: lychinium autem i cera occultatum est intentio recta in ope latens: unde gregorius: sic sit fides in publico: ut recta intētio maneat in occulto.

¶ De scō cornelio epō ceturione. LXXIII.

COrnelius centurio epūs beati petri apostoli discipulus & in baptiſmate filius fuit. Hic ut dicitur act. 10. Cum esset apud cesaream centurio prime cohortis que dicitur italica: uir religiosus & timēs deu⁹ cū omni domo sua faciens elemosynas multas: & orationi insistens: licet adhuc gentilis: media die uidit manifeste angelum dei dicentē sibi: qualiter eius elemosyne & oratiōes ad deum ascenderant: propter q̄ deus ipsum saluari decreuerat mandans ut simonem petrum ad se accerſiret: qui i ioppe apud simonem coriarium hoſpitabatur qui eum uiam ueritatis edoceret. Qui cōsestim nuncios ad petrum miſit. Eadēq; hora qua illi ad hoſpitium petri peruenerant: dum petrus in superiora domus circa horam ſextam oraret in extaſi raptus uidit linteum quatuor funib⁹ de celo miſſum cūctis animantibus plenum uoce ad eum delapſa ut ex ipis occideret & manducaret. Qui cum nullatenus se immūda poſſe comedere diceret: audiuit ſecundo que deus purificauerat mihime immunda reputanda. Cunq; descendens a nunciis causā itineris audiſſet: & uisionem intellexiſſet q etiam deus gentilitatem immundam ad fidē ſuſciperet: diuinitus admōitus cum illis accesſit: quem cornelius deuote ſuscepit: & eorum uterq; mutuo suam uisiōem expoſuit. Cum autem petrus coram centurione & eiꝰ attinentibus & amicis ibidem congregatis christū predicaret: ſpiritusſanct⁹ ſup illos nondum baptizatos deſcendit: & ceperunt loqui linguis & magnificare christū. Quos omnes beatus apoſtolus baptizauit. Deide cornelius militie abrenuncians diſcipulus apoſtolorum efficitur: & ab eiſdem epiſcopus ceſaree ordinatur. Qui apud eandem urbem officio predicationis fideliter peracto ſanctitate conſpicuus ad christum migrauit. Ibiq; ſepultus quieuit quarto noñ. februarii.

¶ De scō apronianō martyre. LXXIIII.

APronianus martyr passus est rome sub maximiano imperatore & laodicio prefecto. Cum enim laodicius sisinnium diaconem in carcere diebus .xvii. detinuisset ut dictū ē i passiōe saturnini. 3. cal. decēbr: & p' hec pfect' eū sibi pītari iussisset: dū apnianus q erat ptentarien sisinniū de carcere eduxissēt: subito lux de celo facta est: & uox de luce exiuit dices: uenite benedicti patris mei ⁊c. Quod apronianus uidens credidit: & ad pedes sisinnii pcidit baptismum petēs. Qué sisinni' mox unda sacra persudit: & ad marcellū papam deduxit: qui ipsum sacro chrismate deliniuit & cōcauit: uenitq; cum sisinnio ad pfectum: Qué cū de crudelitate qua in xpianos seuiebat argueret: & se xpianum asseret: subēte prefecto uia salaria miliario .xo ductus ibiq; capite trūcatus ē: & a ioanne presbytero in ipso loco sepultus 4. noñ. februarii.

¶ De scis. vii. mulieribꝫ martyribꝫ. LXXV

SEptē sancte mulieres martyres que in passione sci blasii leguntur apud sebastem ciuitatē passe sūt sub agricolao pside: quo ab eodem scō episcopo in fide fuerant edocte. Cum autē scis multa perpessus supplicia iussu presidis ad carcerē duceretur: sancte femine eū insequentes: guttas sanguinis eiꝰ de corpore fluentis in linteis colligebant: propter qđ ab apparitoribꝫ tente sunt & presidi presentate. Qui iussit eas ad montis superciliū lacui supeminētis adduci: data sententia ut si nō adorarēt statuam iouis illuc delatā in lacū precipitarentur. Que cum idolum in lacū proiecissent: dicētes ut si deest seipsum iuuaret: ministris ad presidem reducuntur. Qui fecit illas sup. vii. erea sub sellia igne cadentia sedere: ut in posteriorib⁹ urerentur. Quibus angelus dñi apparuit & eas intactas ab igne eripuit. Deinde in equuleo leuate: unguibꝫ & pectinibus ferreis carnes earū dirupte sunt. Tunc duo pueri filii unius ex illis ad martrem accedētes: postulabant se fieri xpianos. Quos iussit agricolaus una cum scō blasio in carcere manci pari. Scās uero mulieres die sequēti manduit in caminū ignis accēsum imtri. Que dū in medio flāmaꝝ illese psallerēt: & hec ministri presidi rettulissent: iussu eiusdē extra ciuitatem educte datoq; sibi inuicem pacis osculo decollate sunt. Quarum animas carnifices omnes uiderunt in specie septem uirginum uti de thalamo prodeuntium ad celum conscedere coronatas. Corpora uero a christianis nocte sublata i eodē loco sepulta sūt Passe sunt autem. 4. noñ februarii.

¶ De scō blasio epō & martyre. LXXVI.

BLasius epūs & martyr sub persecutione diocletiani passus ē: in ciuitate sebasten prouincie cappadocie. Qui cuꝫ omni sanctitate polleret: electꝰ ē a christianis in ipi' epm ciuitatis: urgēte uero persecutiōe xpianos: speluncam argei montis petiit: & ibi eremiticam uitam duxit. Cui aues pabulum afferebant: & fere ad eum unanimiter pstabant. Quicūq; uero ad ipsum accessissent egroti sanitatem ad libitum reportabant. ¶ Cum autem agricolaus preses christianos affligeret: & die quadam milites uenatum misisset: illiq; hincinde discurrentes inuanū tenderent ante antr' sci feraꝝ multitudinem inuenerūt: nullam tn̄ cape ualētes presidi retulerunt: & qualiter blasius xpianoꝝ epūs in specu lateret & oēs ad se feras magicis artibus ꝓgregaret. Qué iussit deprehendi sibiq; pītari. In ipa aūt nocte xps sibi ter appuit: monens ut sibi sacrificium offerret. Qui surgens intellexit se xpō per martyriū immolandū: & celebrata missa cuꝫ militib⁹ ad iudicē profectus est. Cui multi languētes occurrerunt & ab eo diuersaꝝ egritudinū saluté peceperunt. Qué milites iussu presidis usq; in crastinum in custodia recluserunt. Eodē die quedam mulier filiū suum morientē in cui' gutture os piscis transuersum erat ad pedes eius cum lachrymis obtulit: quem sanctus oratione sua mox sanauit. Orauitq; ad dñm pro cunctis se inuocantib⁹ gutturis passionem aliquā substinentibus: & audiuit uocē se fore a domino exauditū. ¶ Sequenti uero die presidi presentatus cū ioui sacrificare renuisset: dicens eum fuisse hominē sacrilegū & dānatum: fustibus grauiter cesus est. Dei de in carcerem reductus. Tunc uidua puꝫcula uenit ad eum: conquerens lupum: unicum filii porcellum rapuisse. Cui cōpatiēs sanctꝰ orauit: & lupus porcum reportauit: mox illa domum rediens & suem reperiens eum occidit: sanctoq; uiro partem coctam cum pane & candela obtulit: illeq; refectus deo gratias egit. Post aliquot uero dies iterum de carcere educitur: & sacrificare nolens in ligno suspenditur: & unguibus ac pectinibus ferreis laniatur. Iteratoq; depositus ergastulo durissimo mancipatur: quem sancte septem mulieres subsecute sunt ut supra proxime dictum est. Dum autem in custodia teneretur: duo pueri filii unius ex ꝓfatis septem feminis perentes se fieri christianos: in eodē carcere recluduntꝰ: quos blasiꝰ in fide xpi docuit: & sacri baptismatis unda persudit. Posthec autem iterum conspectui presidis presentatur. Et dū in christi ꝓfessione perseueraret iubente agricolao ligato

ad collum eius saxo in lacum precipitatur. Ipse uero aquam signauit: & mox sicut arida terra pmansit. Ad quem super aquas stãtem dum milites. 65. accedere uellent: ut eũ in pfundum demergerent: subito ut aquas i trauerunt: submersi nusq̃ cõparuerũt. Angelus aũt dñi deduxit eum ad terram. Qui a militib⁹ ante presidem adductus: iussus est ab eo cũ duobus pueris quos in carcere baptizauerat decollari. Duct⁹ ergo ad locũ passionis oratione ad dominum pro se inuocantibus fusa cum duobus pueris capite cesus est. 3. non. februarii. Quorum corpora helisea mulier sepeliuit: ubi non longo post tempore ecclesia eius nomini fabricata & dedicata consistit.

¶ De scõ ioãne elemosynario epõ. LXXVII

IOannes cognomẽto elemosynarius epõs claruit temporib⁹ foce impatoris: qui claris alexandrie natalibus ortus: sanctitate & sciẽtia preditus ad patriarchatum eiusdem urbis promotus: ex uberib⁹ elemosynis quas faciebat elemosynari⁹ dict⁹ est. Cui in oratione quadam nocte beata uirgo appa ruit coronam oliuarum in capite gestans: que se dei genitricẽ esse dixit: corona misericordie circũdata hortans sanctum ut eam in sponsam assumeret: & quicquid peteret a domino obtineret. Extunc misericordie opib⁹ intentus fuit: & pauperes suos dños appellauit: famulos: suis pcepit: ut ciuitatẽ circuirent: & omnes dños suos pscriberent. Qui cũ non intelligerent: exposuit dños suos eẽ pauperes & mendicos: qui sibi auxiliarii fiebant: & regnum celoꝝ sibi largiri poterant. Et ut cõciues suos ad elemosynas induceret: exempla plurima sanctoꝝ inducebat: q largas elemosynas tribuentes bonis spiritualibus abundabant. ¶ Monach⁹ quidam noie uitalius omnes publicas meretrices conseruari pserat: quas uicissim singulas noctibus singulis conducebat. Et ad eas intrans in oratione pernoctabat: pcipiensq; mane ne cui reuelarent exemplo sue sanctitatis multas ad penitẽtiam perducebat. Et cum ex hoc multi scandalizarent: putantes uitaliũ admodũ esse lasciuũ: & de hoc ioãni epõ querimonia delata esset: noluit eis fidem adhibere: deprecans deũ ut opus scẽ uiri alicui reuelaret taliter: q non imputaret in peccatis his qui in eum scandalizabant. Post dies paucos egre diens monach⁹ ab una illaꝝ obuiauit cuidã ad eam cognoscendã ingredienti: qui uitaliũ alapa percussit: & eum de fornicatione redarguit. Statimq; diabolus in spe mauri: uirum illum in gena repcutiens eum uexare cepit. Ita ut ex ore eius demon clamaret: & uitalii sanctitatẽ exprimeret: nec nõ castissimũ cõprobaret. Pro quo dum ille orasset a demonio liberatus est. Mulieres quoq; que sanct⁹ uir opabatur: manifestare ceperũt. Que oia beat⁹ ioãnes per spiritum cognoscebat: iõq; maledictis fidem adhibere uolebat. Sicq; orationib⁹ eius innocẽtia uiri sancti manifeste cognita fuit. ¶ Cuidam i habitu pegrini ad se uenienti & elemosynam postulanti: mãdauit ioãnes sex numismata dari. Itemq; mutato habitu reuertẽti: sex aureos sibi dari pcepit. Cui etiã tertio mutatis uestib⁹ redeunti duodeci dari iussit. Cũ aut̃ dispensator sibi inueret: qhic idẽ paup ipsa die bis elemosynam diuersis mutatis uestib⁹ sumpsisset: instituit ioãnes: ut sibi toties daret: quoties illa rediret: ne forte esset xps: qui se tentare uenieret: an posset plus accipere q̃ eps sibi dare. ¶ Quidã patricius pecuniã ecclesie in mercationibus ponere nolebat: pfiarcha uero resistebat: uolẽs ipsum paupib⁹ largiri: sicq; ptẽdentes adinuicẽ irati sunt. Adueniente ergo hora. xi. mãdauit pfiarcha patricio p ar chipsbytẽ: dicens: q̃ sol i occasũ uergebat. Quod ille itelligẽs ad eũ uenit: & cũ lachrymis uenia postulauit. ¶ Quidã ei⁹ nepos a tabernario grauia puitia audierat: & pfiarche pquest⁹ est. Cui pfiarcha rndit: se ipso die tale rem in eo factur⁹: q̃ tota alexandria miarer. Cõsolat⁹ est ergo nepos: putans q̃ eũ faceret grauiter uerberari. Qui eodẽ die p hoie illo misit: & ipm ab oi pensiõe & tributo libẽ fecit. Adoucãq; mperatoꝝ dulcissimis uerbis eũ ad patientiã & iniuriaꝝ tolerantiã ajauit. ¶ Monumẽtum sibi fabricari fecit: quod tũ quoaduixit impfectũ reliquit. Ordinauit q̃ suis clericis: ut quãdocũq; in solẽnitatibus celebrarer: sibi cõmemorarẽt monumentum suum imperfectum existere: & q̃ ipsum compleri mandaret: nescius quahora fur ueniret. Hoc autem faciebat: ut cõtinue memoriã mortis haberet. ¶ Diues q̃dam uidens sanctum uilem ftratum habere eo q̃ omnes pannos pauperibus errogasset: pretiosum coopertorium emit: & ioanni tradidit. Qui cum illud nocte super se teneret omnino dormire nõ poterat: cogitãs q̃. ccc. domini sui de tanto precio operiri possent. Facto igitur mane statim illud uendidit: & precium egenis distribuit. Quod audiẽs diues ille coopertorium redemit: & ioanni secundo tradidit: rogans ipsum ne illud amplius uenderet: sed super se teneret. Ille autem secundo uendidit: & de precio ut prius fecit. Tertio autem uir ille coopertorium redemit: & ioanni dedit dicens: q̃ oino ppositum erat uidere quis uinceret: aut ipse i redimẽdo: aut epõs i uẽdendo. Et sic suauiter quasdiuitẽ illũ uidemiabat. ¶ Cuidã elemosynã petẽti nummũ dari fecit: q indignatus eo q̃

maiorem sibi elemosynam nō dedisset: in cō tumeliam eius prupit: famulosq; uindicare uolentes eps phibuit: sacculū quoq; pecuniaq; corā illo effudit: dicēs ut ide acciperet quot uellet. ¶ Consuetudiné fecerat populus ut lecto euangelio ecclesiam exirent: & uerbis ociosis uacarent. Quadaz uice lecto euangelio cū eis eps exiit: & inter eos stare cepit: dicēs q; ubi oues ibi pastor esse debebat. Quod cū bis iteraz fecisset: populū in ecclesia stare docuit. ¶ Iuuenis quidā q̄ seimonialē rapuerat a familiaribz suis exprobrabatur: dicentibz q; erat dignus morte. Quos ille redarguit: dicēs eos magis delinquere: qui proximū iudicabāt: qui forte amplius nō peccabat. Cū autē febre corrept' uicin' eēt morti deo gratias egit: q unicum sibi solum nūmuz dimisset: quē & pauperib' dari fecit. Cū autem defunct' eēt & corpus ei' i sepulchro ubi erant duoz eporū corpa deponere uellent: corpa illa i latera secedētia mirabiliter beato ioanni cessunt: & locum sibi medīū uacuū dimiserunt. ¶ Ante dies paucos obitus sui mulier quedā sibi psella peccatuz unum enorme ex uerecūdia omisit: qd tamē i schedula scripsit: & sigillauit: & ioāni tradidit ut pro se dñm exoraret. Audiēs autem ipsum defunctū: & se confusam reputans: si forte scriptū suum ad manus cuiuspiā deuenisset ad tumulū sci ioannis durissime flere cepit. Cui ille pontificalibus indut' apparu it duobus secū qescentib' epis hinc inde ualatus: q scriptū sigillatū mulieri tradidit. Quod illa apiens peccatū suū deletū iuenit scriptū tñ ibidem reppit: propter ioānem seruum meū deletuz & peccatū tuum. Illaq; deo gratias egit. Quieuit autem scūs ioānes in xpo. 5. nōn februarii circa annū dñi. 605.

¶ De scō gaudentio epō. LXXVIII.

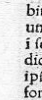

Audentī' episcop' nouariēn fuit Qui de hyporia oriundus sancti martini turoñ epi notarius & discipulus extitit. Cui multo tempore adhesit. Et postmodum me diolanū ueniens cū sancto eusebio uercellen epo exilium substinuit. Indeq; reuocatus a scō simpliciāo mediolanū archiepiscopo: primus nouariēn eps ordinat' fuit. Qui & episcopatū suum strenue gubernauit: & iter cetera ✝ corpus sci laurentii pbyteri & martyris apud nouariā cū multis quos baptizauerat passi dudū latēs inuenit: & digna uenerationē exaltauit. Dū autē mortuus esset: & sibi preciosum sepulchrū paretur: a mense februario usq; ad augustum inhumatus: & oīno in corruptus corpe permānsit: quo tpe & capilli & ungues eidem crescebant: uti eo tpe quo uiuebat. Hic etiā inter cetera miracula: mulierē uexatam a diabolo liberauit. Quieuit in pace. iii. nōn februarii.

¶ De scis celerino & sociis marīb'. LXXIX.

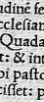

Elerinus diacon' & pfessor: & auia ei' celerina: laurentius eius patruus & ignatius ei' auunculus martyres: apud aphricā claruerunt. De quoz oium gloriosis laudibus memorat beati cypriani epistola ad mēes scripta. Nam ut ibidē dicit celerina gloriosa anus martyrio coronata ē. Patru' uero celerini laurentius & auunculus eius ignatius in castris secularib' militātes palmas dñi illustri passione meruerunt. Celerinus autē diu adherentib' penis afflictus per .xiii. dies in carceris custodia septus in neruo ac ferro fame cruciat': inde tādē eductus: & diuina prouidentia dimissus: ad diaconatus ordinē promotus scitate pollēs quieuit in pace. Hoz omniū festum recolitur. 5. nōn februarii.

¶ De scō symeōe ppheta sene. LXXX.

Ymeon senex & propheta nouī testamēti: de quo i euangelio luce. 2. multa preconia pdicantur: q̄ uidelicet fuit homo iustus & timoratus & expectans consolationē israel: & q̄ spūsanct' erat in eo. Et q̄ responsum accepat a spūsco non uisurum se mortem: nisi uideret xp̄m deum. Qui cum spiritu sibi diuino reuelate: puerū iesum natum & ad templū a parentibus deferendum didicisset: uenit in spiritu in templum die dominice purificationis. Et cum inducerent puerū iesum parentes eius: sustinauit symeō ad portā templi & adoauit iesum: & osculans plantas eius accepit eum in ulnis suis. Et benedixit deum dicens. Nunc dimittis seruum tuum domine ꝛc. Et cum esset annorum. ii2. & uix posset seipsū regere: portauit puerum usq; ad altare: iuxta illud. Senex puerum portabat puer autem senem regebat. Et tunc tradidit puerum matri domino osferendum. Et benedixit parentib' iesu: & prophetiam illaz matri ieu predixit: que scribitur: ubi supra. Et qualiter gladi' mortis filii animam genitricis per transire debebat: perfectis autem omnibus secundum legem redeuntibus parentibus iesu ad domū suam: & symeō ad propria rediuit. Et quia promissionez diuinam obtinuerat: tertio die in domino obdormiuit: & sepult' est i hieru salem. 2. nōn februarii. Hec in libro de infātia saluatoris. ¶ De scis phyllea & phylloronio & sociis martyrib'. LXXXI.

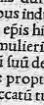

Hylleas & phylloronius in ciuitate egypti que appellatur tamnes passi sunt. Qui phylleas ut octauo ecclesiastice historie habetur: & ut dicit hieronymus de

ſtata urbe nobili proſapia ort⁹. Primo qdē honoribus in ſeculo fulgens liberalib⁹ ſcientiis eruditus fuit: deinde ad epiſcopatū ipſi⁹ urbis prouectus de martyrum laude uolumen inſigne compoſuit. Qui tempore perſecutionis cum multos de ſuo grege diuerſi ſex⁹ ordis & etatis q̄ſi innumere multitudis ad martyriū p̄miſiſſet: a preſide ciuitatis tenrus & carceri mācipatus eſt. Qui cum a propinquis & dilectis blādis & lachrymoſis ſermonibus induceret: ut xp̄m negaret: & ipſe ecōtra ꝓſtantior p̄manēret: ex ſententia preſidis cū phylloronio eius diacono decollat ſecundo noñ. februarii.

¶ De ſcis aquilino & ſociis m⁹tib⁹. LXXXII

AQuilinus: gemin⁹: galeſius: magnus: & donatus martyres rome foro ſymphronii paſſi ſūt. Quos oēs p̄ confeſſione nomis xp̄i iuſſit urbis p̄fect⁹ capitali ſētētia uitā finire. 2. noñ febr. ut dicit ado.

¶ De ſancto giliberto pfeſſore. LXXXIII

GIlibertus pfeſſor gēmalēn ceno-bii ſundator anno. xxv. othonis impatoris primi claruit: qui apd gorziam xp̄o potius q̄ ſeculo militabat: & i ipſo loco monaſteriō ab eo fabricato & copioſe dotato ꝑpter amorē ſcē religionis in pace dormiuit. 2. noñ. februarii. Cuius corpus relatum eſt ad gorziam urbem.

¶ De ſcā agatha uirgine & mar. LXXXIIII

AGatha uirgo & martyr apud ciuitatē cathanien tempore deciī paſſa eſt ſub quintiano ſicilie cōſulari. Qui cū eſſet ignobilis: libidinoſus: auar⁹: & idolis deditus beatam agathā ꝓprehendere nitebat: ut qa erat ignobilis tenēdo nobilē timeret: qa libidinoſus eius pulchritudine frueret: qa auar⁹ eius diuitias raperet: quia idolatra diis eā īmolare cōpelleret. Ipſamq; detentā tradidit cuidā meretrici noīe aphrodiſie noue filias turpiſſimas habēti: ut ꝑ dies. xxx. ſuā derēt ei: quo mō ei⁹ animū īmutareut: mō leta p̄mittēdo: mō p aſpera deterrēdo: que cū uti ſupra firmā petrā xp̄m īmobiliter fundata: oia ſibi p̄miſſa uel cōminata ꝓ nichilo p̄ſſet: & aphrodiſia hec qntiano rettuliſſet: ipſe uirginem ad ſe adductā cui⁹ eēt ꝓditionis interrogauit. Cui uirgo ſe ingenua & genere ſpectabili ꝓgenitā eſſe rñdit: addenſq; q̄ acilla xp̄i eſſet: hoc q̄ magis eā igenuā redderet. Nam ſūma ingenuitas eſt: in qua xp̄i ſeruit? cōprobatur. Cui cū qntianus optionē dediſſet: aut diis ſacrificandi: aut diuersa ſupplicia ſuſtinēdi. Virgo rñdit: q̄tinā uxor illi? eēt talis ut uen⁹? & ipſe talis qualis iuppiter deus ſuus. Tūc qntianus iuſſit eā alapis cedi. Et cū diuersa ſibi tormēta cōminaret. Et illa ecōtra feras igné & plagas & quaſcunq; penas ſe uoluntario animo paſſuram offeret: iuſſit eam in carcerem trahi: ad quem letiſſime & glorianter ibat: & quaſi ad epulas inuitata agonē ſuum dño precibus cōmēdabat. Sequenti die inde educit: & ſacrificare contēnens in equleo ſuſpenditur: & torquetur. Et cum in his penis delectari ſe diceret: iuſſit conſularis mammillā eius diutius torqueri: & tortam abſcidi. Que cum illum redargueret dicens: q̄ confundi debuerat amputare i femina: quod ipſe in matre ſuxiſſet iuſſit eam iterum ad carcerem reduci: prohibens medicum quēcunq; ad eam ingredi: & panem ſibi uel aquam ab aliquo miniſtrari. Verum circa noctis medium uenit ad eā ſenior: quem antecedebat puer luminis portitor: dixitq; uirgini: q̄ cum paſſa fuerat: ibi erat: & conſideraret māmillam eius poſſe ſalutem ſuſcipere. Illa uero omnem carnalē medicinam reſpuebat: ſed ſolum dñm ieſus habere ſē dicebat: qui uerbo curat omia: & ſolo ſermone reſtaurat uniuerſa. Tunc ſenior ſubridens dixit: ſe a chriſto dño miſſum eiuſd eſſe apoſtolum petrum. Et continuo ab oculis eius diſparuit: uirgoq; facta ſe ꝑfecte ſanatam māmillamq; ſibi reſtitutam iuenit: & deo gratias infinitas egit. Cum ergo ex immenſo lumie cuſtodes territi fugiſſent: & carcerem apertum reliquiſſent: rogauerūt eam quidam ex uinctis ut abiret: que omnino recuſauit: dicens q̄ nolebat amittere coronam ſibi a dño preparatam. ¶ Poſt quattuor dies reducta eſt ad quintianum: q̄ eam ſanatam conſpiciens: & qualiter eā chriſtus ſanaſſet audiēs: iratus teſtas acutas iuſſit ſpargi: & carbones ignitos ſubterponi: & illam nudo corpore deſuper uolutari. Statimq; facto terremotu ciuitas tota concutitur: & cadente pariete ſiluinus & ſalconius conſiliarii iudicis opprimuntur: concurrente populo aduerſus quintianus & clamante q̄ propter iniuſtum agathe cruciatum taliaꝑerentur. Tūc conſularis ex una parte terremotum metuens: & ex alia populi ſeditionem non ſerens ꝑ puſterulam auffugit: & uirginem i carcerem reponi mandauit: quo cum introiſſet: orauit ad dominum: ut ſuſciperet in pace ſpiritum eius. Finitaq; oratiōe cum ingenti uoce expirauit. ¶ Cum autem fideles corpus eius cum aromatibus condirent: & in nouo ſarcophago collocarent: apparuit iuuenis ſericis amictus cū pluſq; centum aliis albis induris alias nunq̄ uiſus: qui ad corpus ueniens tabulam marmoream ad caput eius appoſuit: & clauſo tumulo cum omnib⁹ ceteris ab omnium oculis euanuit. In tabula autē ſcriptū erat ſic. Mentē ſanctā

ſpōtaneā:honorē deo:& patrie liberationē. Quo miraculo diuulgato: nō ſolum xp̄iani ſed etiam gentiles & iudei ſepulchrū uirginis uenerari cepunt. Quintianus uero dum ad inueſtigandas eius diuitias pgeret:& flumē in naui cum equis trāſiret:duo equi tremētes:calceꝫ; iactantes:unus eū morſu appetiit alter calce percuſſum i flumine proiecit & necauit. ¶ Reuoluto anno circa diem natalis eius mons etna ciuitati proximꝰ ructauit incendiū : qui quaſi torrens de monte deſcendens & oīa p̄burēs : ad urbē cū ſpetu ueniebat. Tunc paganoꝝ multitudo:uelum quo ſepulchrū eius erat optum aripuit : & contra ignēꝫ oppoſuit. Statiqꝫ in die natalis eius ignis ceſſit & ulteriꝰ nō proceſſit: paſſa eſt autē noñ februarii circa annū dñi.253.

¶ De ſancto ingenuino eſo. LXXXV.

INgenuinus ſecūdꝰ eps ſabionen̄ fuit:ut ſcribit paulus i geſtis lō gobardoꝝ: qué preceſſerat ſcūs caſſianꝰ:q imole mol̄atꝰ martyrium ꝓſumauit. Sabiona enī fuit oli epiſcoaplis ciuitas metropolis aqleien̄: nunc uero ſedes trāſlata eſt i brixinā: & ſub eſt ſalzburgen̄. Huiꝰ tpe longobardi italiā occuparūt regnāte eoꝝ rege auſterich. Seuerus eps in patriarchatu aquileien̄ helie ſuc ceſſerat. Qué ſmaragdus patricius cōpulit cū quibuſdā aliis epiſcopis:cōicare ioāni hereticoarchiepiſcopo rauēnati:q romanā ecleſiā ꝑtenebat. Scūs uero igenuinꝰ cū ſancto agnello tridentin̄ : petro altin̄ : iunioreueroneñ:hoſentio uicetin̄. Ruſtico taruiſin̄ fonteo feltrien̄: agnello eglin̄:laurētio belūnen̄:maxētio iulien̄: & hadriāo polen̄ epiſcopis. Huic ſchiſmati non p̄ſenſerunt. Propter qđ omnes p̄nominati ſci multas iiurias ꝑpeſſi ſunt. Sanctus uero igenuinus actus i exiliū:in pace quiit noñ februarii. Cui ſcūs ꝓſtantinꝰ ſucceſſit. Corpuſq; ipſius poſt multos annos brixinā trāſlatū ē. Et ſanctꝰ albuinus eps brixinen̄ die quo migrauerat.ſ.noñ februarii miraculis clarus eidē aſſociatur. Hec frater bartholomeus.

¶ De ſancto adituto eſo: LXXXVI

ADiutus eps uienen̄ eximie ſanctitatis fuit. Cuius fide & induſtria atq; doctrina mirabili ab inſe-ſtatione arriane hereſeos gallie defenſe ſūt tpe gūdobardi regis francoꝝ. Qui & uiꝛtutib⁹ ſignis noñ februarii apd uienā in pace dormiuit:ut dicit ado

¶ De quinquageſima. LXXXVII:

VInquageſima ſignificat tēp⁹ remiſſionis. Et ſcchatur in dominica qua cantaf. Eſto mihi i deū : & terminatur in iſo die paſche. Inſtituta ē aūt ꝑpter ſupplectionem: & ꝑpter ſignificationē:& ꝑpter repreſentationē. ¶ Primo ꝑpter ſupplectionem: quoniā cum debeam⁹.40.dieb⁹ ieiunare ad ſimilitudinē xp̄i:& non ſint in.xl. niſi.xxxvi dies ieiunabiles : quia in dñicis non ieiunaf propter letitiā & reuerētiā dominice reſurrectionis.Ideo pro ſupplectione dominicarum additi ſūt quattuor dies. Iteꝫ clerici uidentes qꝫ ſicut precedunt populū ordine ſic debent precedere ſcitate per duos dies ante illos quattuor ieiunare & abſtinere cepunt. Et ſic ſeptimana una addita eſt:que & quinquageſima uocatur. ¶ Secundo propter ſignificationem : quoniam quinquageſima ſignificat tempus remiſſionis ideſt penitentie in qua omnia remittuntur. Quinquageſimꝰ enim annus erat iubileꝰ:qui erat annus remiſſionis :quia tunc debita remittebanf : ſerui liberabantur & omnes ad ſuas poſſeſſiones reuertebantur. Per quod ſignatur qꝫ per penitentiam dimittuntur debita peccatorum. liberātur omnes a ſeruitute demonum:& reuertuntur ad poſſeſſiones celeſtiū mānionū. ¶ Tertio propter repreſentationem. Nā quinquageſima non ſolum tempus remiſſionis ſignificat:ſed etiaꝫ ſtatum beatitudinis repreſentat. Nam in.50.anno ſerui efficiebantur liberi:in.50.die data eſt lex in monte ſina:& i 50.die datus eſt ſpiritusſanctus apoſtolis. Et ideo hic numerus beatitudinem repreſentat:ubi erit adeptio libertatis: qđ oſtenditur per ſeruitutis liberationem:cognitio ueritatis qđ per legis dationem:& perfectio charitatis qđ per ſpiritumſancti iuſtionem. ¶ Numerus etiam quinquagenarius eſt denarius quinquplatus. Denarius uero ſignificat beatitudinem ſanctis in fine mundi conferendā. unde & paterfamilias ſuis operariis i uinea laborantibus:ſero contulit denarios ſingulos pro mercede. Hic autem denarius ideo quinculpatur:quia.v. corporis ſenſus tunc beatificantur. Hi enim per quinq; prudētes uirgines deſignantur:que ſatuis excluſis ad nuptias cum ſponſo chriſto ingrediuntur. Ideoq; denarius retributionis in.v. ſenſibus quinquplandus ad quinquagenum iubilei multiplicatus aſcendit. ¶ Tria autem ſunt neceſſaria in epiſtola & euangelio dominica li propoſita:ad hoc ut opera penitentie ſint perfecta ſcilicet charitas que proponitur in epiſtola:memoria dominice paſſiōis:&fides que ſumiſ per illumiationem ceci:que duo ponuntur in euangelio . Nam fides ipſa opa facit acceptabilia:ſine qua impoſibile ē deo placere:memoria paſſiōis facilia gregoriꝰ. Si paſſio.chriſti in animum ducitur : nihil ē tam arduū qđ nō equo aio toleref :charitas autem facit eſſe ꝓtinua:qa ut ide dicit amor dei nūq; eſt ociоſus. Operatur enim magna

si est. Si aũt opari negligit: amor dei nõ est. ¶ Vnde sicut in principio ecclesia q̃si desperans clamauerat Circundederunt me ẽ. Et postmodũ ad se rediens adiuuari petebat dicens Exurge dñe ẽ. Ita iã hic ex ꝑse uenie si ducia ꝓcepta ꝑtet pniam orat &dicit Esto mihi in deũ ꝓtectorem : ubi q̃ttuor petit. s. ꝓtectionem: firmamentũ: refugiũ: & ducatũ Oēs eni filii sui: aut sunt i gra: aut in culpa: aut in aduersis: aut in ꝓsperis. Illis qui sunt in gra: petit firmamentũ: ut in ipsa gratia cõfirment. Illis q̃ sunt i culpa: petit refugiũ: ut cõuertantur. Illis qui sũt i aduersis: petit ꝓtectionem: ut in ipsis tribulationib' ꝓtegãtur. Illis qui sunt in ꝓsperis: petit ducatum ut in ipsis ꝓsperitatibus a deo innocẽter ducant. Terminat aũt quinq̃gesima in die pasche: quia penitẽtia ad nouitatẽ uite facit resurgere. Et qa in hebdomada qnquagesime tempora tertie etatis recolunt: merito scõs patrum tertie etatis imediate gesta subscribuntur: quoꝝ dies obitus ignorant. Quãuis eni de solo scõ abraham beatus hieronymus diẽ dormitionis in suo calendario scribat: uidelic3. 7. id' octobr': quia tamẽ de nullo alio ipsius etatis certa dies festiuitatis refert: ne ipm abrahã primũ & solum etatis tertie ab aliis sepemus: ꝑgruenti' uisum est: ut de ipso una cũ aliis acta subiiciamus.

¶ De scõ abrahã patriarcha. LXXXVIII

ABram quẽ deus ꝓpter ei' fidem addita sibi una lra quam nomini uxoris detraxerat: uocauit postmodũ abrahã patriarcha sanctissimus: nõ solum in scõꝝ catalogo ecclesiastici. 44. & primo matthei. 2. cap. specialiter nominat: sed etiã ex textu sacre scripture in locis pluribus de fide: iustitia: & obedientia cõmendatur. Hic cũ patre thare habitans in arã cum esset annoꝝ 75. ad imperiũ dñi relictis patre & fratre nachor: egressus inde cũ uxore sara sterile & loth filio fratris aram: quẽ in filium adoptauerat: & cũ omni eius familia & supellectile: uenit ad terrã chanaã habitatur' quã de' ei' semini ꝑmiserat se datur': uenienteq; ad sichem iuxta uallẽ illustrem: que pentapolis dicebatur a qnq; urbib' sodomorum: edificauit ibi altare dño. Exinde ut dicit iosephus primus ꝓiumpsit ꝓnunciare unum deum creatorem cunctoꝝ. Inde trans̃grediens inter bethel & ai aliud edificauit altare: & ultra progrediens habitauit in damasco. Annus uero subsequẽs q̃ est. lxxvi. etatis abrahã. Prim' annus ẽ repromissiõis dei facte ad eũ: a quo usq; ad egressum filioꝝ israel de egypto sup putantur anni. 430. post quos apostolus ad gala. iii. dicit factam fuisse legem. ¶ Verum ꝓpter famẽ que facta est: descendit abrahã in egyptum: timẽsq; libidinem egyptioꝝ: ne eum ꝓpter uxoris pulchritudinẽ occiderẽt: dixit eam sororem suã esse: sicut &erat re ue ra quia filia fratris. Et quia laudata est pulchritudo eius apud regem egypti: in domũ eius sublata ẽ. Sed de' regis desiderijs ipedit uit: ne tãgeret eã i ꝑgritudie & tumultu cau sa: ut dicit iosph'. Cũq; ꝑ salute regis sacrificarẽt sacerdotes: per iram dei hoc accidisse significauerũt: eo q; uxori peregrini in iuriã inferre uoluisset. Sicq; rex egypti uxorem suam intactã abrahe restituit: & de cõmisso ueniam postulauit. ¶ Sane abrahã eo tẽpore arithmeticã & astrologiam egyptiis primus tradidit: a quibus postmodũ peruenerunt ad grecos. Reuertens aũt abraham ex egypto habitauit in loco: ubi fixerat tabernaculum inter bethel & ai. Et cũ esset diues ualde in auro & argento familia & iumentis & pastores eius cũ pastoribus loth ꝑ pascua rixarent: diuisus est a loth nepote suo: & dedit ei optionẽ eundi quo uellet. Loth elegit regionẽ circa iordanẽ fertilẽ & amenam: & moratus est in oppidis sodomorũ. Abraham uero descendit ad conuallem mambre iuxta hebron: & habitans ibi iuxta quercũ uel terebinthum edificauit altare dño. Mãbre uero eschol & anel fratres erant: & federati sũt abrahe: a quorum primogenito ualis cognominabatur. Ibi ꝑmisit deus abrahe omnẽ circũstantem terram per quattuor ꝑtes dare sibi & semini eius. ¶ Post hec chodorlaomor rex helamitaꝝ cum aliis tribus regibus quinq; reges sodomorũ uicit ꝑ bello: & tulit omnem substantiam eoꝝ: cũ loth & omni substãtia eius. Quo audito abrahã cum. cccxviii. uernaculis suis & tribus predictis fratribus mambre: eschol: & anel ꝑsecutus est eos usq; ad dan: & plurimis trucidatis uictoriam obtinuit: & loth nepotẽ muliere & populũ omnẽq; substantiam reduxit. Cui melchisedech rex salem & sacerdos occurrit: & sacrificium panis & uini primus obtulit: cuiq; abraham decimas ꝑsoluit: ut infra de melchisedech dicetur. Ab hac uictoria pro remissione captiuorum dicunt q̃dam initium habuisse iubileum: quod remissio interpretatur. Et institutus est anno qnquagesimo: quia tunc erat loth quinq̃ginta annorum. ¶ Post que abraham per innãma tionem sacrificii diuinitus illapsam: accepit signum de promissione sobolis in stellarum numerum multiplicande. Quod quia uti naturaliter ipossibile deo credidit: de fide merito commendatur. Tunc; primum susceꝑit filium ex agar ancilla cui nomen ismahel: a quo ismaelitarũ gens: qui & agareni ab agar dicti sunt: qui & postmodum uti sarae filii saracenoꝝ falsum nomẽ usurpauerũt

¶ Deide abraham qui primo dicebaſ abrā a deo uocatus eſt abrahā: uxorq; ipſius que ſarai dicebaſ a deo ſara uocata fuit. Precepūq; accepit diuinitus abraham ut ſe cum ſua ſobole circūcideret: ut inter cunctas nationes tali ſignaculo corpis electoꝝ uirorū ſoboles noſcerent. Et cū eſſet annoꝝ. 99. circūcidit ſe & iſmahelē filiū ſuum annoꝝ. xiii ac omnē familiā ſuā ſexus maſculini. ¶ Iterum quoq; dñs abrahe: per ſubiectā angelicā creaturā appuit: filiūq; de ſara repromiſit: eāq; heſitantem redarguit: & abrahe ſo domoq; iteritum nunciauit. Tunc ſanctꝰ patriarcha beate trinitatis priꝰ myſterium itel lexit. Cum tres uiros uidit & unū adorauit: quos & hoſpitio ſuſceptos fertili quiuio refecit: ubi trinitatis expreſſe myſterium pōtur. Cum abrahā nunc ad unū nunc ad tres loquit. Ipſeq; deus in tribus appentibus an gelis: nunc ſingulariter nunc pluraliter uig; ſanctum aſſat. Abraham poſt hec pegrinatus in geraris ſarā uxorē ut fecerat i egypto ſororem eſſe dixit: & ſimile necis periculuꝫ ſimili modo per dei ꝓuidentiā euaſit. Cum uero eſſet annoꝝ. c. corpuſq; iaꝫ héret mortuum naturaliter ad generandum: ſara uero ſterilis & nonagēaria eēt. iuxta repromiſſio nem dei ad eos factam natus eſt iſaac: qui & octauo die iuxta diuinū mandatū circūcilus eſt: anno ab inſtitutione circūciſionis ſuoꝝ ab ortu uero iſmahelis. 14. Ablactato uero iſaac: & aliquantulum excreſcente dū cū iſmahele luderet & eum ille uti maior in ludo leſſet: cum etiam ut dicunt hebrei iſmahel a liqua idola de terra finxiſſet: & iſaac ad ea colenda inducere uellet ad inſtantiā ſare: abraham iſmahelē cū matre ſimul eiecit: ſed dñs iſmahelē cuſtodiēs. xii. duces tribuum ſuaꝝ ex eo multiplicādos procreauit. ¶ Dei de abimelech rex geraris timēs abraham di tatum & multiplicatū: cum ſichol principe exercitus ſui ad eū uenit & cum illo ad pute um fedus iniit: ubi & abrahā nemꝰ plātauit. ¶ Cū autem abrahā adhuc habitaret in berſabe & iſaac eſſet annoꝝ. xxv. uel ut quidam aſſerunt. 40. dñs fidem & obedientiā ſci patriarche tētare uolens: non quia neſciret: ſed ut nobis exemplū inotefceret: precepit eidē imolare filiū ſuum iſaac in mente moria: in quo poſtea templū dñi a ſalomōe edificatū eſt. Quod quidē ille creatori ſuo amplius q̄ ſuo arrectui cupiēs deſuire adimplere cura uit. Et dū cum aſſumptis duobꝰ pueris & filio ſine uictima pgeret: & dimiſſis famulis natus parentē ubi eſſet uictia quereret: adhuc abraham eidem diuinū mādatū noluit reuelare: dicēs q; deus ſibi de uictia puideret. Cum aūt ad montē pueniſſent: reſert ioſephꝰ uerba patris ad filiū dicentis: quia ſicut ex uoluntate dei ingreſſus fuerat mundū mirabiliter: ſic dei uoluntate neceſſe erat ei egredi inuiſitanter: qué dñs quidē iudicaſſet non egritudine non bello nō aliqua paſſione humana uitā finire: ſed cū orationibus & ſacrificiis ajam ipſius ad ſe reuocare: & q; non dubitaret quia infallibiliter deus eū ſuſcitaret: ob pmiſſiones ſplendas. Et ſic iſaac imo landus libēs acceſſit ad arā. Sed nunq̄ credēdibus dura diuinitas permālit. Nam & deus angelica uoce ſuſpēdit abrahā a filii nece o ſtendens ei qué imolaret pro filio arietē: ut abſq; pietatis diſpendio tantū ſacrificiū cōſumaretur: In hoc mortē xpi ꝓfigurans: ut ſicuti reſeruato iſaac aries imolatur: ſic diuinitate in xpo ſuata humanitas in cruce patitur. Ex hoc forte quidā codices autumant ſacrificium abrahe eodē anni die cū xpi paſſione ꝑcurriſſe ſcilicet. viii. cal. aprilis: quo etiam die tradūt melchiſedech primū ſacerdotem & regē: panis & uini deo primitꝰ myſterium obtuliſſe. ¶ Reuerſo aūt abraham ad ſuallez mābre: mortuaq; ſara eiꝰ uxore: miſit ſuū ſuū eliezer ad meſopotamiā ſyrie ad nepotē ſuum bathuelē filiū nachor: adiurans eum ut filiā nepotis ſui de cognatione ſua filio ſuo uxorem aſſumeret. Qui recto gradu pueniēs ad domū bathuelis: cū eſſet adhuc in agro & expectaret diuinitus ſpīratus uxorem iſaac predeſtinatā rebeccha bathuelis filii nachor filiā nunq̄ ſibi uiſam cognouit. Cogitans ut quecūq; puella ad hauriendam aquā pgens ſibi potum petēti quin etiam camelis aquā preberet: ipſa futura iſa ac ꝓuxor eſſet. Que oja cum in rebeccha cōtigiſſent: ſeruuſq; cūcta patri narraſſet: dedit ei pater puellā in uxorē iſaac deſponſandam. Quam ſecum adductam: iſaac deſponſauit cum eſſet annoꝝ. 40. uel ſecūdum quoſdā. 50. & in tantum eam dilexit: ut doloré qui ſibi ex matris morte acciderat temperaret. ¶ Abraham uero alia duxit uxorem nomine cethuram quam quidam dicunt agar ancillā eius fuiſſe: & ex ea plures genuit filios qaibus & munera dedit & eos ab iſaac ſepauit. Illi uerō ut heredi omnem poſſeſſionem ſuam tribuit. Et poſtq̄ genuerat iſaac ſuper uixit annis. 75. uidelicet uſq; ad. xv. annum natiuitatis iacob & eſau. Sicq; cum eſſet annorum. 175. in ſenectute bona mortuus eſt. Et ſepultus eſt in ſpelunca duplici quam emit ab effron in ſepulturam generis ſui: ubi & ſara eiꝰ uxor ab eo fuerat tumulata. Dies autem dormitionis abrahe ſecundum hieronymum fuit. vii. idus octobris: hec ex libro geneſis a. c. xii. uſq; ad. xxv. incluſiue: & ex dictis ioſephi hieronymi & hiſtorie ſcholaſtice: atq; ex chronicis guilelmi.

¶ De ſancta ſara matre. LXXXIX.

SArai quã ꝑpter eius increduli-
tatẽ detracta una lꝛa ei⁹ nomini
& addita nomini abrahe de⁹ sarã
noiauit: filia fuit aram frꝛis abra-
he: & ipsius abrahe ꝓbrina. i.
neptis ex fratre. Nam eo tpe ad augendum
& multiplicandũ gen⁹ humanũ cuiuscunq;
grad⁹ ꝑter sororem ꝓiugem accipe licebat.
Hec cũ sterelis esset: agar egyptia ancillam
suam abrahe dedit uxorem: ex q̃ suscepit fi-
liũ ismahelẽ. Deinde ꝓmissiõe sibi a deo sctã
cũ esset annoꝝ. xc. abrahã centenario fi-
lium ꝓcepit: & pepit: quẽ uocauit isaac. Et
cũ aliquantulũ creuisset puer: & cũ ismahe
le luderet: ꝓpendit sara: q̃ ismahel de luto
idola finxerat: & isaac ad ea colẽda puoca-
bat: unde & uiro instituit: ut ancillã cũ filio a se
eiiceret: ne filius innocẽs ismahelis malitia
sedaret. Supuixit autem sara nato isaac ãnis
37. Et cũ esset ãnoꝝ. i27. mortua est: & a uiro
sepulta in hebron i spelũca duplici: quã
abraham emit imperpetuam sui & suoꝝ pos
sessionem sepulchri. hec unde supra.

¶ De scõ melchisedech rege. XC

MElchisedech rex salẽ: que postea
dicta est hierusalẽ: cui apostolus
paulus ad hebreos. 7. scitatis te-
stimoniũ phibet: in plerisq; sacre
scripture locis sanctissim⁹ noiat.
Cuius tñ genealogia ꝑm apostolũ subticet
xp̃m in hoc ꝓfiguras: q̃ ꝑm humanitatẽ pe
caruit: & cui⁹ ꝑm diuinitatẽ generatio narra
ri neqt. Hunc tñ hebrei autumant sem filiũ
noe fuisse: & usq; ad isaac tẽpora uixisse: &
oẽs primogenitos a noe usq; ad aaron sacer
dotes extitisse: q̃ in cõuiuiis & oblationibus
populo benedicebant: & primogenita reci-
piebãt. Siue aũt melchisedech idem q̃ sem
fuerit: siue alter extiterit: hoc ex diuina pa-
gina exꝑssũ habemus: q̃ rex & sacerdos fuit
q̃ & primũ & aliis inusitatũ sacrificiũ deo in
pane & uino obtulit: cui etiã abrahã uti uc-
ro dei oipotẽtis sacerdoti decimas exoluit.
In q̃bus oibus xp̃m exꝑssi⁹ designauit: qui &
rex iudeoꝝ & hierusalẽ ex regis dauid car-
ne ꝓgenitus fuit: quẽ & magi ab oriente ue-
nientes: ut regem iudeoꝝ adorãt: & pilatus
impii romani uicari⁹ in titulo cruci suppo-
sito regẽ iudeoꝝ affirmat. Hic etiã sacerdos
uer⁹ extitit sacrificiũ sui corporis & sanguis
imaculatũ sub spẽbus panis & uini deo offe
rens: oblationẽq; melchisedech ꝑfiguratam
adimplẽs. De quo pater ei⁹ ꝑm carnẽ dauid
ꝓphetauerat dicens. Tu es sacerdos ꝑternũ
ꝑm ordinẽ melchisedech. Ablato enĩ sacer-
dotio aaron q̃d fuit ad tps: saccrdotiũ mel-
chisedech in xp̃o innouatũ eternaliter cõfir
matur. Cui etiã uti uero & legitimo sacerdo
ti oĩs laicoꝝ decimatio ꝓsoluenda debeꝛ: &
p ꝓsequens eius uicariis in ecclesie regimie
subtitutis: q̃ & eius idem sacrificiũ admini
strant. Quõ aũt melchisedech: aut q̃ morte:
uel ubi: seu quo tpe uita excesserit: ignorat
imo q̃ aliqñ mortuus sit oĩno silẽtio prete-
rit. In hoc etiã xp̃i sacerdotis typũ repñtãs
qui & ſ in carne aliqñ passus fuit: ſ imorta-
lis tamen ex resurrectione sact⁹ nunq̃ de ce-
tero moritur⁹ ab ecclesia predicatur.

¶ De sancto loth. XCI

LOth fili⁹ aram frꝛis abrahe natu-
ralis: abrahe uero fili⁹ adoptiu⁹
fuit: cuius sarai sororẽ idẽ abra-
ham in ꝓiugiũ accepit. Hic cũ ad
optiuo patre & naturali patruo
de aram in terrã chanaã ꝓgressus ẽ & post
modũ ab eo diuisus habitauit in oppidis so
domoꝝ: ut dictũ est supra. Hic etiã cũ ipsis
regib⁹ achodorlaomor helamitaꝝ rege ca
ptus ab abrahã redemptus est. Cũ aute dñs
ꝓpter uitiũ abominabile sodomiticũ q̃nq;
ciuitates sodomoꝝ. i. sodomã: gomorrã: a-
damã: seboim: & segor subuertere decreuis-
set: que in ꝑuinio arabie & palestine posite e-
rãt. Loth abrahe nepotẽ ꝓpter ei⁹ iustitiam
& abrahe ꝑces saluare diꝓsuit. ¶ Venien
tes q̃ duo ageli sodomã uesꝑe missi a deo ad
eius sententiã exequẽdã: apud loth hospita
ti sunt. Quos sodomite iuuenes putantes: &
eis abuti uolẽtes: ad domũ loth insultũ fece
runt: ut uiros ad se educeret. Quos ille de-
fensare studens: duas filias suas uirgines de
sponsatas qdem sed nõdũ uiris cognitas eis
illudendas tradere uoluit. Quod illi renuẽ-
tes: & ut iuuenes sibi daret instantes: ab eis-
dem angelis cecitate ꝑcussi sunt: ita ut ianu
as uidere non possent. Tunc angeli emiserũt
loth de ciuitate cũ duab⁹ filiabus & uxore:
duob⁹ generis suis exire nolẽtibus: & ꝓpter
loth pepcit dñs ciuitati segor: ne cum aliis
subuerteret: ad quã loth declinare ꝓposuit
sorte qa minor erat aliis quattuor subuerte
dis: uel minus peccauerat. Admonueruntq;
angeli loth: ne qs eoꝝ post tergũ respiceret
¶ Cũ aũt sol ortus fuisset: & loth i segor i-
troisset: subuertit de⁹ qttuor citates reliq̃s
sodomoꝝ cũ puulis & mulieribꝫ & pecudi-
bus & oĩb⁹ hoĩb⁹ existẽtib⁹ i eis: que sulphu
re & igne celico cõbuste sunt: & in fauillam
redacte. Respiciensq; uxor loth post se: uer
sa est i statuã salis. Cum aũt nec etiã i segor
loth se tutum reputaret: ascendit & habita-
uit in mõte: ubi duab⁹ noctibus a duab⁹ filia
bus succesſiue inebriatus cũ eis concubuit:
& utraq; ipsaꝝ ex eo filiũ genuit. Maior fili
um suũ uocauit moab: ipse est pater moabi
tarum: minor uero suũ natũ appellauit amon:
ipse est pater amonitarum. Nec peccauit loth
cũ filiab⁹ coẽndo: qa ipsas nõ cognoscebat:

quāuis peccasset se inebriado: uel forte nec etiam in ebrietate deliqt: quia uirtutem uini noue regiōis nō cognouit: sicut nec noe quā do inebriatus ē. Forte etiā filie minus pecca uerunt: que nō ꝓcupiscētia ducte: sed ut sal uarent semē de patre ꝑcūbendi secū modum inuenerunt: putantes oēs homines mundi fi cut & sodomitas incendio pisse & sicut alias diluuio audierant esse factum. Potissime qa ſm diluuium ignis extitisse putabant: qd fu turum intellexerāt prophetatū. Si autē loth peccauit credēdū est ipsum penitētia egisse. Alioquin in scōg collegio non poneretur. Quod autē scūs nominandus ſit: non solum ex testimonio petri apostoli in ſa epistola. c.2. ꝓbatur: sed etiā ex gen. testimōio ubi solus ipse iustus inter cūctos unius ciuitatis peccatores homines nominat. Quis autem aut qñ uite sue finis fuerit: ulterius nō legit hec unde supra.

¶ De scō isaac patriarcha. LXXXXIi.

Isaac patriarcha abrahe filiꝰ qa in scō patrū catalogo ꝓscribit ecclesiasticꝰ. xliii. p promissio nē āno. c. patris natꝰ octauo die circūcisus: a deo in tantū dilectꝰ fuit: ut tentans patrē de eodē sibi exhiberi holocaustum mandasset: & eius obedētia p palata p ipso arietē ꝓmutasset. & eū a mor te reseruasset: que oīa in abrahe legenda su perius dicta sunt. Cum ergo isaac esset anno rum. xl. & rebeccham bathuelis filiā duxiſ set uxorē ut iam pretactū est: in geraris pe regrinatus ē & ibidē in opibus multiplica tus: ubi & sedus cum abimelech iuramento firmauit: & dominū sibi pollicentem que & patri suo promiserat audiuit. ¶ Cum ergo rebeccha uxor eius. xx. fere annis sterilis ex titisset: orante pro ea uiro suo: ut impleret promissio: tandem duos geminos cōcepit. Quoꝝ mutua collisione adiuicem afflictio nem in utero subſtinuit. Consultoq; dño & accepto de duob⁹ populis ex eis nascituris diuino oraculo: geminā prolem edidit anno isaac. lx. Primo egressus rufus & hispidus dictus ē Esau: qui & edom: a quo gens idu meoꝝ. Secūdo natus dictus est Iacob: quia plantam fris manu tenebat: qui postea israel nominatus est: a quo israelite: qui nunc iu dei descenderunt. Cum ergo adoleuissent esau factus est uenator & iacob agricola & pastor in tabernaculis habitabat. Pater dili gebat esau qa primogenitus: & qa de uena tionibus eiꝰ uescebat libēter. Mater uero diligebat iacob pro eius simplicitate ac etiā diuina inspiratione. Cum aūt iacob lenticu lam coxisset: & esau lassus de agro rediret: & de pulmēto fris peteret: illeq; sibi dare re cusaret: uendidit sibi esau primogenita sua: ea paruipēdens: & se moritur⁹ putans nisi in instanti comederet: dedit q; sibi primogenita ꝑ edulio lentis: & iurauit tale uenditionem se ratū habitur⁹. Et quia lenticula sulua erat & hebraice edom sulud dicitur: extūc esau uocatus est edom. Erant autem primogēita dignitates quas habuerunt primogeniti ſcō gnatiōib⁹ suis usq; ad aarō: indelicet uestes ſpeciales quibus induebant tantū in sacrifi ciis offerendis: & receptio finalis benedictō nis a patre. Ipse uero in ſolēnitatib⁹ & con iugiis benedicebat minoribus: & in his du plam cibo⁹ benedictionē percipiebat. Simi liter & in diuisione hereditatis. Nec pecca uit iacob frēm efurientē non reficiēdo gra tis ſm gregorium: quia laborabat ille uitio gule: non nature necessitate. ¶ Cum autē se nuisset isaac & uidere non posset mandauit esau primogenito suo de uenatiōe sibi cibos pari ateq; moreretur: ut sibi benedicere pos set. Quo ad uenandū egresso iussit rebeccha iacob filio suo: ut sibi afferet dues hedos o ptimos: ex quibus escas gratas faceret patri suo: ut sibi pro esau benedictionē daret. Et cum ille ex hoc se deprehendendū dubita ret: & forasse maledictionē pro benedictio ne recepturum: protestata est mater q; talis maledictio in suum caput uerteretur: dum modo iussa per filium ꝑlerent. Quod cuꝫ iacob perficisset: patis cibis iduit iacob ue stibus esau ualde bonis: quibus ut dictū ē primogeniti utebātur. Pelliculasq; hedoꝝ manibus & collo circundedit: ut similitudi nem fris qui pilosus erat exprimerēt: iacob ergo cibis acceptis: & patri isaac allatis cū ipsuꝫ minime cognouisset de cibis comedit: & palpato illo putās esau: iacob postmodū benedixit. Egresso igitur iacob uenit esau: & cibos patri intulit ac benedictionē petiit. Quo audito expauit isaac uehemēti stupo re: & in hac extasi uidit ſ spiritu ut ait come ſtor a dño hoc factum esse: & significationē pie fraudis intellexit: & ideo non irasceꝝ qđ fecerat confirmauit. In hoc aut̄ facto ut ait gregoriꝰ: non peccauit iacob nec ꝑ fraudem benedictionē primogeniture surripuit: sed sibi debitam accepit: quam alias pro lentis edulio a fre ꝓpauit. Nec falso dixit ꝑi se eē esau: qa erat ipse non persona sed primoge niture dignitate sicut ioannes helias non na tura sed uirtute. Benedictus est aūt: non ſm intentionē patris que ad esau erat: sed secun dum uirtutē uerborū que proferebat. Sicut eps qui ordinauit clericum alienū: qđ cre didit esse suum: & tamē uere est ordinatus.

¶ Superuixit autē isaac post natos esau & ia cob annis. 120. Et sic annoꝝ. 180. senex & ple nus dieꝝ mortuus est. Et sepelierunt eū fi lii sui i sepulchro paterno: qđ est i hebron

in ſpelunca duplici: de qua dictū eſt ſupius
Hec ex libro geñ.a cap.23.uſq; ad.28. & ex
dictis hieronymi:ioſephi:&comeſtoris:atq;
ex chronicis guilelmi.

¶ De ſcā rebeccha. XCIII

Rebeccha filia bathuelis filii na-
chor fris abrahe & iſaac neptis
ex aununculo ꝓgenita:eidē iſaac
in uxorem dina diſpenſatiōe que-
ſita fuit:ut ſupius in geſtis abra
he continetur.Hec multo tpe ſterilis duos
poſtmodū geminos edidit natos: eſau uide-
licet & iacob. Et qa naturale eſt:ut mater
ſemp ꝑdiligat:quē pater min⁹ amat.Rebec
cha iacob ꝑdilexit: quē iſaac reſpectu eſau
quodāmō ꝓtēpſit.Et de matris ꝑſilio ac pui
dentia ſūma adhibita cautela minor majo-
ris benedictioné accepit:ut ſupius dictū eſt
Eadēq; circūſpectiōe iacob ab eſau ira fal-
uauit:dū ipm ad tps ad laban auūculū ſuū
& ipſius rebeccha germanū i meſopotamiā
trāſmiſit:ut morte euaderet:quā ſibi fuerat
eſau cōminat⁹. Quo apud laban cōmorāte
p ānos.20.ut dicet:anteq; inde rediret: re-
beccham deceſſiſſe credit: quo aūt tpe: uel
quō ſcripture textu ſilentio ꝓteritur.

¶ De ſcō iacob ſiue iſrael ꝓfarcha.XCIIII

Iacob qui & iſrael ꝓfiarcha iſaac
filius:& ipſe ſcōz patrz catalogo
ſcriptus eccleſiaſtici.44.āno pa-
tris.60.cū eſau ꝓgenit⁹ eſt. Hic
poſtq; fris benedictioné diuina
diſpenſatione ſurripuit:ut ſupra ꝓximo di-
ctum eſt:a fratre exoſus:de ꝑſilio matris ad
laban auunculū ſuū in meſopotamiā ꝓfugit
ubi in itinere iuxta luzā dormiens:ſcalam e
terra ad celum erectā:ꝑ quā angeli aſcende-
bant:& deſcendebant:uidit:&dñm ſūmitati
ſcale innixū ſibi terrā & benedictioné ſemt
nis ꝓmittentē audiuit. Peruenīens aūt ad la-
ban.14.eidem annis ꝓ duab⁹ filiab⁹ ſuis lia
& rachele fuiuit. Cum enim laban cū iacob
pepigiſſet:ut ſibi.7.annis ꝑ filia ſua minore
rachele:quā ipſe amabat ſeruiret. Et cōple
to ſeruitio.7.annoz: iacob uxorem ſuā ex
peteret:laban nuptiis celebratis noctu liam
filiam ſuā maiorē i thalamo collocauit:cui
ancillā zepham tradidit:cum q̄ iacob rache
lem arbitrans nocte dormiuit.Cū aūt mane
liam cognouiſſet:& de hoc ſocero ꝓqueſtus
eſſet:excuſauit ſe laban :nō eſſe de more pa-
trie:ut minores filie āte maiores nuptui tra
derent.Promiſit quoq; ſibi poſt.7.dies ra-
chelem datur⁹: & ſic iacob utrāq; ſororem
habitur⁹ ꝓ ſeruitio.7.aliozꝫ annoz futuroz⁹
quo ſibi ſeruire debuiſſet:cōpletaq; hebdo-
moda eidem rachelē tradidit: cui ancillam
balan noie dedit:iacob quoq; ſocero.7. ali-
is annis ꝓ lia iam obrēta ſeruiuit. ¶ Genuit
quoq; iacob.12.filios ex uxoribus & earum
ancillis.Ex lia habuit ruben:ſymeon: leui:
iudā:& iſachar:& zabulon:& unā filiā noie
dinam.Ex ancilla lie zepha gad:& aſer. Ex
ancilla rachelis bala dan:&neptalim.Ex ra-
chel ioſeph : & beniamin . Finitis uero. 14.
annis ſeruitii ꝓ uxoribus ſuis iacob a laban
diſcedere uoluit: ſed laban adhuc ipſo req;
rēte ꝑ alio ſeptēnii ſuitio iacob remāſit:po-
ſtulauitq; iacob pro precio quicquid naſce-
ret uarii coloris ex gregib⁹:quos paſcebat:
quod annuente laban iacob nouam nature
ſtropham cōmētatus cōtra naturā arte natu
rali pugnauit:uirgas.ſ.uarias in canalibus
ponēs.& in feruore diei dū ad potandū aut
de pecora ꝓgerent:& accēderent ad coitum
oues & capras aſcendi faciens:ut tales fetus
cōciperent:ꝗles umbras arietū &hircorum
ſupra ſe aſcendentium in aquis ꝓſpicerent.
Varius eni erat color umbrag: ſicq; multi-
tudine agnoz & hedoz uarii coloris naſcen
tium:iacob ultra modū ditat⁹ eſt . ¶ Iacob
igitur ioſeph nato ꝓpletis annis.20.apud la
ban:nec ualens uigeſimū primū ꝑficere pro
pter nequitiā laban:q mercedē eius pluries
mutauerat:cum uxorib⁹ & filiis & ſubſtātia
ſua clam diſceſſit. Quē laban iratus ꝑſecu-
tus eſt cū cognatis & amicis:ſed ipſum dño
cohibēte:ne iacob noceret:tinito ſecū ſedere
reuerſus eſt in pace filiabus & nepotib⁹ de-
oſculatis. ¶ Iacob uero ceptum iter pagēs
angelos dei ꝓfortantes ſe cōtra ſris ſui eſau
iram:quē ualde timebat:obuios habuit: &
ante aurorā cum ſibi apparēte angelo lucta
dimicauit:q & eius femoris neruū tetigit:
& ſtatim emarcuit:& nomē iſrael impoſuit:
atq; quia cōtra fratrē inuīct⁹ ſtaret:eidem ꝓ
dixit.Iacob uero ad placandū animū fratris
munera ſibi ꝓ nuncios miſit:ipſe autem ſub
ſequēs filios & uxores ac familiā & iumenta
i duas turmas diuiſit. Cui eſau cū quadrin-
gentis armatis occurrens:& munera eius re
cuſans:ipſm cū uxoribus & filiis ſuis amabi
liter cū amplexu & oſculo ac fletu ſuſcepit:
& in ſeyr reuerſus eſt. ¶ Tranſacto uero ior
dane:iacob habitauit in agro ſichem : quem
emit a rege emor. Et tunc dina filia ei⁹ egreſ
ſa:ut mulieres regionis uideret:corrupta ē
a ſichem filio emor. Quā poſtmodū in cōiu
gium petēs:ſymeon & leui doloſe egerunt:
ut filius emor cū patre & populo iuxta ipſo
rum ritum circūcideretur:aſſerentes ſe ſoro
rem ſuā circūciſo homini copulare non poſſe:
quod ſi facerent:nedū dinā filio regis ꝓmiſe
runt tradere:ſed etiā cū eoz populo connu
bia ꝓfederare. Cū aūt omnes mares circūci
ſi fuiſſent:& ꝓdolore inciſionis tertio die in
lectis iacerent.Symeon & leui arreptis gla
diis urbem aggreſſi ſunt:cunctiſq; maribus

interfectis cetera diripuerunt. Vnde territus iacob propter icolas terre: sed cõfortatus a dño receslit. Peruenienſq; bethel edificauit altare: & iuxta id qđ prius in itinere meſopotamie dño uouerat: ibidẽ obtulit holocauſtum. Egreſſus igit iacob de bethel uenit uerno tpe ad terrã que ducit effratã. i. bethleem. Ibiq; cum rachel filiũ pepiſſet: & pre dolore ptus moreret: uocauit eũ bẽnoni. i. filius doloris. Pater uero uocauit eũ beniamĩ. i. filius dextere. Ibiq; rachele ſepulta: iacob peruenit ad terrã chanaam. Et cum eẽt annog. i20. patrẽ ſuum iſaac mortuũ ſepeliuit. Erat autem iacob annog. 9i. qñ genuit ioſeph. Et cũ eẽt ioſeph annog. 59. iacob de ſcẽdit in egyptũ in animab⁹. 70. qui tũc erat i30. annog. ut in proximo dicetur. Qui poſtea uixit in egypto annis. 17. Et ſic iacob annog. 147. uidẽs appropiquare obitũ ſuũ uocauit ioſeph filium ſuum adiurans eũ ut ip̃s ſepeliret ubi abrahã ſepultus fuerat. Conuocatis autem omnibus filiis ſuis benedixit eis ac pphetice multa uẽtura predixit de diuiſione terre promiſſõis ad litterã: & de futuro ſtatu. xii. tribuũ: apti ſſime aũt de utroq; xp̃i aduẽtu. Et poſt hec i pace dormiuit. qđ filii aſſumentes portauerũt in hebron: & ibi eundem ſepelierũt: cũ patrib⁹ ſuis. Hoc ex geñ. a. c. xxviii. uſq; ad. xxxvii. & ex a aliis libris quibus ſupra.

¶ De ſancta rachel. LXXXXV.

RAchel filia laban filii bathuelis filii nachor frĩs abrahe & iacob neptis ex auũculo pcreata i uxorem iacob diuina diſpenſatiõe a patre tradita eſt. Pro qua ut ſupra proxie dictũ eſt: iacob laban ſeruerat. 7. annis. Et uidebanẽ ſibi dies pauci pre amoris magnitudine qua ipſam adamauit. Nam ſororẽ lĩa quaſi coactã accepit. Quia tñ dei iuſtitia exigit ut minus accepti i aliquo ſub leuenẽ: Vides deus q; iacob rachelẽ prediligeret eã multo tẽpore ſterilitate damnauit: liam aũt multis filiis fecundauit. Cũ aũt cõtẽplatiõe filioq; amor lie ſororis dilectiõi adequatus eẽt in iacob: tunc & rachel pariere cepit. Peperitq; primũ ioſeph iacob iã 9i. ano etatis agẽte ut. ſ. ioſeph⁹ tradit. Poſt quẽ annis. xii. genuit beniamĩ & in puerpio deceſſit: quã iacob i effrata que ẽ bethleem ubi & filiũ peperat ſepeliuit: & titulũ eius ſcriptionis deſuper appoſuit. Prefate tres ſanctiſſime matres. ſ. ſara rebeccha: & rachel i multis ſacre ſcripture locis cõmemorãtur: & eaq; celebris ſanctitas recolit̃. Specialiter aũté petrus in prima epiſtola. c. 3. de ſanctitate ſare mẽtionẽ facit: quis & ceteras cõmẽdare in genere uideaẽ: propter qđ merito in ſcã̃ mulieꝝ catalogo deſcribunt que tãtorum uiroꝝ cõiuges & factoꝝ filioꝝ meruerunt eſſe genitrices. Ioſephus etiã eas inter ſcas hebreoꝝ matres imo pre ceteris cõmorat. Hec omnia unde ſupra collecta ſũt.

¶ De ſanctis duodecim patriarchis filiis iacob. LXXXXVI.

VOdecim patriarche filii iacob a quibus .xii. tribus iſrael deſcenderunt: ab eodẽ ex duabus eius uxoribus: rachele & lia: & duabus ancillis zelpha & bala progeniti fuerũt: quoꝝ nomina hec ſũt: ruben: ſimeon: leui: iudas: iſachar: zabulon: gad: aſer: dan: neptalim: ioſeph & beniamĩ. Hos enim in ſcõ̃ numero ponendos iducunt: non ſolus paterna ſciſſima merita: quoꝝ illi imitatores fuiſſe creduntur: ſed etiã eoꝝ in multitudinẽ filioꝝ iſrael inumera generatio diffuſa. Quod ut ipſoꝝ ſcitas plenius ſnoteſcat ex omni tribu eoꝝ .xii. milia ſignatorũ in apocalypſi deſcribunt: ut ſic ex electis filiis parentes eoꝝ ſci ꝓbentur. Excepta ſola tribu dan: que ideo in nouo teſtamẽto repelitur: non ex ulla ꝑgenitoris culpa: ſed quia ex ex xp̃o cõtrarius antixp̃s naſciturus dicit̃. Verũ & ſi ex eiſdẽ patriarchis aliq peccauerunt in aliquo: utpote ruben q patris ꝓcubina abuſus eſt: uel ſorſitan oẽs: quãdo ioſeph iuſtum in egypto uendiderunt: pie creditur eoꝝ culpas ãte mortẽ ꝑ penitẽtiã fuiſſe deletas: ut patrũ ueſtigia imitãtes oẽs ex hac lucẽ ſine delicto migrarẽt. Cõfirmatur etiam hec opinio ex .xii. teſtamẽtis ipoꝝ: que in hebreoꝝ codicibus repta nup in latinũ tranſlata ſunt: que uincentius in ſpeculo ponit. In quibus de aduẽtu xp̃i & articulis humanitatis tot & tanta myſteria uaticinata ꝓtinẽtur: ut uideantur dino afflati ſpiritu non ſuturam prophetiã predixiſſe: ſed trãſactam hiſtoriã texuiſſe. Et potiſſime in hoc ꝓcordãtes: q xp̃s dñs de tribu iuda & tribu leui fuerat naſciturus: ipſas duas tribus pre ceteris extollentes: & in hoc xp̃o regnũ & ſacerdotium attribuentes. Neq; enim arbitrandũ eſt tantam diuinẽ ſpiritus aſſlationẽ i reprobatos homines eadẽ ſacra ſic unico ore ꝓphetantes: potiſſime mortis tempore ꝓcurriſſe.

¶ Omnes aũté patriarche ſicut cũ patre iacob in egypto intrauerunt: ſic ibidẽ uitam finierunt. Ex iſtis ut dictũ eſt. xii. trib⁹ filiorum iſrael dicte ſunt. Inter quas: q̃uis trib⁹ ruben ex eo q; fuerat primogenitus ceteras dignitate precellere debuiſſet: tamẽ tribus iuda eiꝰ locum obtinuit: & ideo merito regnum accepit: qa aperto rubro mare filiis iſrael tranſituris: cunctis intrare dubitantibus: prior tribus iuda mare tranſiuit: & ceteris tranſeundi audaciam ꝓbuit. Poſt hanc ſa tribus leui merito ꝓficitur: quia ipa ſola

ex omnibus diuina uocatione ad sacerdotiū sublimatur. Et quia ex oībus fratribus suis leuite seperati fuerāt: ut de sacrificiis & oblationibus ceterog uitam ducentes sortem hereditatis cum aliis nō acciperent: ita q̄ solum tribus. xi. remanebant. Iccirco trib⁹ ioseph in duas subdiuidit: que ex duob⁹ filiis effraim & manasse descenderunt: ut numer⁹ duodenarius impleret: & ut tribus ioseph cuius occasione ceteris fratrib⁹ tanta bona puenerant: duplici portione ditaretur: Iōq; tribus ioseph inter ceteras non nominatur: sed loco eius due trib⁹ uidelicet effraim & manasse surrogantur.

¶ De scō ioseph patriarcha XCVII

Ioseph patriarcha iacob filiꝰ ex rachele in sanctog patrū catalogo ecclesiastici. 44. & primo ma ch. 2. spēaliter nominat. Qui pa tri dilectissimus eo q̄ in senectu te genitus cū annog. 16. pasceret gregem: in uidiam fratrū suorū incurrit: tum ppter familiarem patris erga se dilectionē: tum propter somnioꝝ narrationem. Viderat enī somnia: q̄ fratrū manipuli suum in agro adorarent: & q̄ sol & luna & stelle. xi. ie similiter honorarent: quod pater exponens ioseph a fratrib⁹ pdixerat adorandū. ¶ Cū igit a patre in sichem: ubi fratres pascebant pecora: mitteret ipm tunica talari nudatum deposuerunt i cisternā siccam: & deinde ꝑsilio iu de extractū ismahelitis. 30. argēteis uendide runt. Tunicā aūt ipsius in sanguine hedi tin xerunt: simulantesq; illum a feris occisum eandem patri miserūt: qui ipm interfectum existimans incōsolabiliter oī tempore deflebat. Madianite uero q & ismahelite ioseph in egypto uēdierūt phuthiphari eunucho magistro militie pharaonis. Hic habuit uxorē & liberos: nondū eni eunuch' factus erat Nam & ioseph postmodū duxit uxorem eiꝰ filiam: qui eunuchus factꝰ ad sacerdotium fuit promotus. ¶ Traditq; hebrei: q̄ ipse phuthiphar uidens ioseph eleganté emit eū: ut sibi miscereť. Dīs aūt custodiens ioseph: a deo illum infrigidauit: ut deinceps tanq̄ eunuchus impoteus ad coitum fuerit: propter quod & eunuch' dicit. Videntes autem eū ierophanti arefactū de more suo ipsum pontificē heliopoleos: que postea fuit damiata creauerunt. Phuthiphar aūt q̄is cū ioseph peccare nō posset: ipm tamē diligens in tantū honorauit: q̄ oi domui sue illum ꝑfecit. Cum autē uxor eius iniecisset oculos in ioseph: quadā die dū esset in camera solus: illa ingressa apphendit palliū eius: & eū ad concubitum inuitauit. Sed ioseph iratus relicto pallio in manu eius effugit. Illa uero contēptam se uidens: in argumentū fidei retētum palliū ostēdit uiro redeunti: accusās ioseph q̄ ipsum uoluisset uiolare. Qui uerbis uxoris credulus: uinctū ioseph tradidit in carcerem regis. Vbi etiā post dies aliquot retruſi sunt a rege princeps pincernaꝝ & pistorus magister ex culpa ipsoꝝ. Qui cū ambo nocte una somnia uidissent: & ea ioseph interrogāti narrassent: principi pincernaꝝ qui dixerat se uidisse: q̄ ex uite trium ppaginū uuas exprimens in calicē pharaonis poculū regi dabat: exposuit ioseph: q̄ post dies tres suo fuerat officio reponēdꝰ. Principi uero pistorius dicēti: q̄ uiderat se tria canistra panibꝰ ferta gestare: auesq; ex eis comedere: expositum ipm post tres dies in patibulo suspendēdum: carnesq; eiꝰ ab auibus lacerandas: que omnia ut predixerat: rei probauit euentus.

¶ Post duos annos uidit pharao somnium: q̄ septē boues crasse de fluuio ascendebant: quas sequebantur septē alie macilente priorum pinguedinem deuorantes. Septē quoq; spice plene & uberes pullulabant: quas sequebant alie septē tenues & arentes priorū pulchritudinem absorbētes: Cūq; sapientes egypti somniū regi interpretari nescirēt: ad suggestionē pincerne ioseph recordati: pharao ioseph educto de carcere sōniū rettulit: quod ille sibi exposuit: Dicens septem anos fertilitatis nimie in orbe uenturos: quos sub sequēt alii septē sume sterilitatis. Cōsuluit q̄ regi: ut puideret uiꝝ: q̄ qnā parte frugū tpe fertilitatis i horreis congregaret: & tempori future postmodum famis reseruaret. Rex ergo miratus in ioseph somnii solutionem: & ꝑsilii discretionē cōmisit ei huiusmodi dispensationem: faciens eum totiꝰ egypti ducem & principem cū esset annoꝝ triginta. Primo igitur fertilitatis anno uenit ioseph: ut cōgregaret frumenta i fines heliopoleos ideſt damiate: & diuertit ad domū phuthipharis: qui ipsum emerat: & per dolum uxoris carceraueratꝰ qui princeps & sacerdos regionis heliopoleos factꝰ fuerat. Huius filia⁹ asenneth uirginem dedit pharao ioseph in uxorē: ex qua nati sunt sibi duo filii manasses & effraim priusq̄ ānī sterilitatis uenirēt.

¶ Transactis igit annis ubertatis & grano collecto: uenerūt anni inopie: & ceperūt tā egyptioꝝ q̄ aliarum ꝑuinciaꝝ populi concurrere ad ioseph ꝑ frumentis emendis: unde & exinde infinitam pecuniam cōgregauit & in arcis regis reposuit. ¶ Inter hec uenerunt in egyptum de terra chanaan. x. fratres ioseph: beniamin cum patre relicto: pro frumētis emendis: qui ad ioseph intrantes eum adorauerunt: quibus ille cognitis duri? locutus est: dicēs eos exploratores esse: eosq; diebus aliquibus in uinculis mancipauit. illi uero se excusantes omnē suam ꝓgeniem

narrauerũt: & inter alia frem aliũ beniamin domi relictum se habere dixerũt. Quod ioseph audiẽs symeonẽ detinuit: ceteros uero cum cibis dimisit: iurãs q̃ fratrẽ illorũ nunq̃ dimitteret: nisi beniamĩ sibi adduceret: ut sic illos uerũ dixisse cõprobaret. Qui redeuntes omnia patri narrauerunt: & eũ noua tristitia afflixerunt. Cõsumptis ergo tritici de mandato parentis iteq; pro aliis emendis in egyptũ descendũt: & q̃uis dudum iacob recusante beniamĩ secum adducunt: uenientesq; ad ioseph eum adorauerũt: & beniamĩ sibi presentauerũt: & munera secum delata obtulerunt. Quos ille ad cõuiuium iuitauit & symeonẽ eductum cũ fratribus discũbere fecit. Factoq; mane dispensatori suo mandauit: ut eis frumẽtum tribuat: scyphũq; suum in sacco iunioris absc̃dat. Quod cum factũ esset: & illi de ciuitate exissent: fecit eos iseq & teneri eo q̃ scyphum pricipis rapuissent. Quod dũ negarẽt: & apertis saccis omnib⁹ granum effusum esset: repertus ẽ scyphus in sacco beniamĩ: illicq; omnes uincti ad ioseph reducti sunt. Cũ autem eos ioseph de ꝓmisso furto durius increparet & soluꝫ beniamĩ uti culpabilem ceteris dimissis in seruum re tinere ueller: iudas propius accedens: eidem cum lachrymis exposuit: qualiter puerus a patre in fidem suam suscepat: & pro puero misericordiam postulabat: supplicans illũ ad patrem remittendũ: & se loco pueri i ser uitium detinendum. Ioseph ergo se amplius cohibere non ualens: alienis omnib⁹ eiectis se cum lachrymis fratribus inotuit: omnesq; sibi cũ amplexibus reconciliauit: datisq; muneribus ad patrem remisit: eũq; cum omni familia & facultatibus ad se deferendum mandauit. Qui festinanter ad patrem redierunt: & sibi per ordinẽ cuncta rettulerunt. Audiens autem iacob q̃ ioseph filius eius uiueret: & totius terre egypti dominator eẽt: quasi de graui sõno euigilans deum benedixit. Quẽ domin⁹ per uisionẽ ꝓtortauit. Qui mox surgens secundo anno famis cum uniuersa familia in egyptũ descendit. Fuerũtq; anime. 70. numero ipso & ioseph cum duobus eius filiis computatis. ¶ Pharao igitur benignissime iacob senẽ annoꝝ. 130. suscepit & ab eodem benedici uoluit: deditq; ei & filiis suis terram gessen uberrimã ad habitãdum. Sicq; occasiõe ioseph iacob & filii ei⁹ omnibus bonis egypti locupletati sunt. Sepeliuitq; ioseph patrẽ suum defunctum ut supra dictum est in sepulchro patrum suoꝝ in hebron. Erat autẽ ioseph annoꝝ. xxxix. quando iacob in egyptũ intrauit: ubi & ãnis 27. superuixit. Sicq; ioseph annos etatis sue lvi. agebat decedẽte genitore. Quo mortuo superuixit annis. ꝭꝭ. & uidit filios effraim in tertiam generatiõẽ: filii quoq; machir filii manasse nati sunt i genibus ioseph. Oblituq; omnium malorꝫ que fecerãt ei fratres sui mortuo patre eos benigne pertractauit: & prediis ac possessionib⁹ ditauit. Et ad extrema deuenies fratrib⁹ predixit: q̃ deus eos uisitaret: & ad terram pro qua patribus suis iurauit illos reduceret. Adiurãs eos: ut ossa sua tunc ex egypto trãsferrent: & in paterno tumulo sepelirent. Mortuusq; ẽ ioseph cum esset annoꝝ. iio. & conditus aromatibus reꝑuatus est in loculo in egypto. Hec de libro geñ. c. xxxvii. usq; in finẽ & ex aliis uoluminibus quibus supra.

¶ De scis effraim & manasse. LXXXXVIII.

Effraim & manasses patriarche filii ioseph fuerunt: qui tribus ei⁹ in duas subdiuiserunt. Quorum priogenit⁹ manasses anno. xxxii. etatis ioseph secũdogenitus uero effraim anno. xxxv. eiusdẽ natus ẽ. Effrai autem minor manasse maiori prelatus ẽ: qa semen eius magis excreuit: & populorum multitudine: & regni dignitate. Nam regno israel in duo diuiso: tribus effraim caput x. tribuum suit cuius regni samaria in ipsa tribu posita ciuitas regalis multo tempore claruit: unde & cum iacob morti apropinq̃ret: ioseph filius suus manasseм & effraim ad eum adduxit: ut antequã decederet filiis suis benedictionem daret. Applicansq; illos ad iacob: manasseм primogenitus posuit ad dexteram patris effraim uero minorem ad sinistram: cupiens ut pater maiori dexteram: minori uero sinistram super caput poneret. Iacob uero qui iam oculis caligauerat nec luminib⁹ corporis nepotes uidebat: spiritu tñ futura preuidens manus cãcellauit: & super caput effraim dexterã super caput uero manasse sinistram imposuit eisq; benedixit. Quod ioseph molestе ferens dexteram pris de capite effraim leuare & super caput manasse trãsferre nitebat. Cui iacob respondit se scire qd faceret: nam quãuis manasses natus futurus eẽt ipsum tñ effrai & seminis multiplicatione & honoris dignitate precelleret. Qui post aui & patris excessum in eorum semine mirabiliter excreuerũt: & cum ceteris patriarchis in egypto diẽ extremum cõcluserũt. Hec ex libro geñ. c. xlviii. & ex aliis uoluminib⁹ qbus supra dispersim collecta conscripta sunt.

¶ De sancto uedasto epo. LXXXXIX.

Edastus episcop⁹ attrebatẽn fuit. Qui a beato remigio remẽn archiepiscopo eidem urbi i episcopum ordinatus: cum uenisset ad portum ipsius ciuitatis: & duos pauperes unum cecum & alium claudũ ad

elemosynam sedentes inuenissent: facta oratione cecum illuminauit: & claudum erexit. Cum autem in quadam ecclesia derelicta uepribus operta lupus habitaret: eidem mandauit: ut inde discederet: nec illuc ulterius redire presumeret: quod & factum est. ¶ Denique cum uerbo & exemplo multos conuertisset: quadragesimo sui episcopatus ano uidit columnam igneam a celo in eius domum descendentem. Finemq; suum post modicu futurum esse cognouit. Et circa annum dni 600. in pace requieuit. 8. idus februarii. Cu autem corpus eius transferretur: audomar quidam pre senio cecus dolens: q corpus sancti uidere non poterat. Mox lumine recepto corpus aspexit: sed postmodum pesans hoc forte non esse anime sue perutile ad uotum lumen amisit.

¶ De sancto amando episcopo. C

AMandus episcopus nobilib pa rentibus ortus monasterium introiuit. Qui die quadam maximum serpentem inuenit: quem statim uirtute crucis ad foueam inde nunq exiturum ire coegit. Post hoc du romam uenisset: & in ecclesia sancti petri apostoli pernoctaret: custos ecclesie ipsum irreuerenter foras proiecit. Cui postmodu ante fores dormitanti beatus petrus apparuit: & ad gallias ipsum redire mandauit. Qui cum ibidem regem dogobertum de suis crimi bus diuinitus admonitus increparet: rex ipsum de regno suo eiecit. Cum autem rex filium non haberet: & amandus sibi oratione narum a domino impetrasset. Disposuit rex: ut eum ab amando baptizari faceret. Questo igitur sancto & ad regem adducto prostratus ad pedes eius rex uenia petiit: & ut filium suum quem precibus sancti dominum sibi concessisse nouerat baptizaret: instantius postulauit. Ille uero primam de uenia petitione exauditus: sed secularibus negociis implicari nolens secundam recusauit. Tandem uictus precibus annuit uoto regis. Et cum baptizaretur infans tacentibus cunctis respondit amen. ¶ Post hec ipsum rex in traiecten episcopum sublimari fecit. Vbi cum uerbum predicationis contemni uideret: in uasconiam iuit. Et dum ibi predicaret: & quidam ioculator ipsum irrideret: continuo a demone arripitur: & propriis dentibus se discerpens: q uiro dei iniuriam fecerit confitetur: & tandem miserabiliter moritur. Ibi etiam cecus quidam aqua lotionis manuum eius oculis persuasus illuminatur. ¶ Cum in quodam loco de uo luntate regis monasterium construere uellet: & episcopus proxime ciuitatis hoc egre ferret: misit ad eum famulos suos: ut aut sanctum inde expellerent: aut dolose occideret Qui uenientes ei in dolo suasuerunt: ut secu pergeret: & sibi locum aptum ad monasterium construendum ostenderent. Qui malitia eorum per spiritum agnita: ad cacumen montis cum eis accessit: ubi eum occidere disponebant: eo q & ipse martyrium affectaret. Subito q tanta pluuia & tempestate mos tegitur: ut se mutuo uidere no possent. Qui se mori putantes: prostrati uenia postulabant: & ut eos uiuos abire permitteret exorabant. Ipseq; orationem fudit: & mox serenitas illuxit: episcopiq; famulos amandus i pace dimisit. Post que multa alia miracula faciens i domino feliciter obdormiuit. 8. id februarii circa annum domini. 620. tempore heraclii imperatoris.

¶ De sancta dorothea uirgie & martyre. CI

DOrothea uirgo & martyr apd cesareá cappadocie passa é. Cuius cu due sorores christa & calixta que i tormetis territe fuerát apostatassent: tradita é dorothea uirgo a iudice duabus sororibus suis: ut ipsi animum ad deorum sacrificia inclinarent. Quas diuino nutu sancta uirgo uersa uice ad fidei ueritatem reuocauit: & ad martyrium animauit. ✝ Qua de re ambe ipse sancte in cuppam misse & in conspectu sororis in cense christo animas tradiderunt. ¶ Dorothea uero i catastam leuata & palmis diutissime cesa tandem data sententia ad decollandum ducta est. Que dum ad passionem tenderet: scholasticus quidam nomine theophilus uirginem irridendo rogauit: ut quia ad paradisum sponsi sui pgere se dixerat: de ipso paradiso rosas sibi aliquas destinaret. Quod & illa spopondit. Dum autem iugulo ferienda foret: astitit ei iuuenis cernentibus multis: qui eidem in sinu suo tria mala & tres rosas presentauit: quas sibi de paradiso sponsi sui attulisse asseruit. Quem sancta rogauit: ut eas theophilo deferat: quod & factum est. ✝ Propter quod cum theophilus rosas suisas tempore hyemis aspiceret: & miraculum considerasset: conuersus est: & post decollationem uirginis & ipse tent in equuleo leuatus ac diutius tortus: tandé gladio cedente martyrium consumauit. Passa est autem uirgo christi. 8. idus febr.

¶ De sca dorothea uirgine. CII

DOrothea altera uirgo apud alexandriam tempore maxentii & maximini imperatorum passa é. Que ut octauo libro ecclesiastice historie traditur: nobili progenie orta christo domino seruiebat: & uotum uirginitatis emiserat. Sed maximinus i partibus egypti existens pudicitie hostis &

fidei :christianos mares ad deorum cultu / tam:uirgines ad uoluptatem obscenam:to tis nisibus prouocabat. Dum igitur uirgo christi ab eodem pro adulterio impetitur: accepta dilatione timens q̃ uirginitate3 amit tere: nocturno silentio clam aufugit: & ere mum petens orationibus & ieiuniis multo tempore uacans in pace quieuit. Cuius ex emplum multe uirgines imitare sunt. hec ibi.

¶ De sancto moyse abbate. CIII.

MOyses abbas i deserto de scythi penitentiam egit. Qui fratri a se pereuti sermonem dixit: ut in sua cella sederet:& ipsa eum uniuer sa doceret. Cum quidam frater se nex infirmat° in egyptū uellet ire: ne fratres nimis grauaret prohibebat eum moyses ab bas ne iret:quoniam in fornicationem inci deret. Qui contristatus est nimium: tam sitit mitatem suam quam senectutem cõsideras. Et contra abbatis inhibitionẽ discessit. Cui cum uirgo quedam ex deuotione seruiret il le conualescens eam uiolauit. Que concepit & peperit. Senex q̃ infantem in ulnis suscipi ens:in die magno festiuitatis que erat in cy thi ecclesiam cum multitudine fratrum intra uit. Et puerum cum lachrymis omnibus ad sui confusionem & aliorum exemplum ostẽ debat:& ipsum filium inobedientie fore di cebat: ac ut nemo de senectute presumeret admonebat:nec non ut pro se orarent omni bus supplicabat. Cui moyses abbas pen tentiam imposuit:& ille ad cellam reuersus ad pristinũ statum rediit. ¶ Fratrem quẽdã qui peccauerat abbati moysi miserunt iudi candum. Qui accepto sacco pleno harena uenit ad eos. Et interrogatus ab eis quid hoc esset:respõdit q̃ erãt peccata sua post se cur rentia in similitudinem harene ponderosa: que ipse non poterat uidere:qui tamen uene rat aliena iudicare. Illi autem hoc audien tes fratri pepercerunt. Hec in uitis patrum. Quieuit autem abbas moyses in domino & agitur eius festum septimo idus februarii.

¶ De sancto moyse abbate alio episcopo saracenorum. CIIII

MOyses alius abbas ethiops nati one episcopus saracenorum fuit ut habetur in historia tripartita Hic postmodum ab egyptiis ca pt°:& seruus effectus,ppter mul tas culpas a domino suo expulsus:latrocini is & homicidiis deditus est. Tandem exem plo sanctorum anachoritarum ad penitẽ tiam prouocatus: & xpianus ac monachus effectus est. Fuit q̃ discipulus isidori abba tis. Cuius sanctitatis exemplo omnia diabo li figmenta deuicit:& demõ⁹ous admodu3 terribilis fuit. Deinde ad sacerdotii ordinem ascendit:& septuagintaquinq; annis i eremo deo seruire studuit. Cum autem primo cle ricus factus esset:& episcopus ei superpelli ceum imposuit:dixit ei episcopus: q̃ factus fuerat nimium candidatus. Ille uero quesi uit ab episcopo:an a foris:an ab intus: qua si diceret: q̃ dealbatio exterior sine interiori nihil prodest. Volens autem episcopus eius patientiam comprobare:dixit clericis suis: ut quando ad altare accederet: eum cum in iuria expellerent. Deinde ipsum insequentes quid loqueretur audirent. Proiiciẽtes ergo eum foras dicebant. Exi foras ethiops:nam ethiops niger erat:qui egressus inter se dice bat: q̃ illi optime fecerant ipsum expellen do:eo q̃ cum homo non esset inter homines stare presumpsisset. Hic autem sex annis in cella incluius sterit quibus nulla necessitate exiuit:panem solum comedens & aquam ad meniuram bibẽs: totaq; nocte stans apertis oculis orabat:ut tentationes quibus in somnis fatigabatur deuincerẽt. Transactis sex annis omnibusque tentationibus superatis ex charitate ductus nocturno tempore cel las monachorum circuibat: & aquam ali quando a decem aliquando a duodecim ali quando a,20. deferẽs stadiis:omniũ fratrũ la genas implebat:facto q̃ mane ne sciretur qs esset ad cellam redibat. Quem nocte quadã demon ut eum ab hoc opere euerteret:qua si ad mortem in dorso percussit:qui mane ia cens repertus: & quis esset agnitus ad eius tugurium per fratres reductus fuit. Quie uit in pace in deserto scythi septimo idus fe bruarii.80.discipulis derelictis.

¶ De sancto augulio episcopo. CV.

AVgulius episcop⁹ i britãnia mar tyrium passus est. Hic enim pon tifex auguste ciuitatis britanie etate ac uirtutibus prouectus: cursum temporis per martyrium complens eterna meruit suscipere pmia se ptimo idus februarii:ut ait ado.

¶ De sancta coiuta uirgine & martyre. CVI

COiuta uirgo & martyr apud ale xandriam sub decio cesare passa est agẽte diuino preside. Qui ut habetur sexto ecclesiaste histo rie libro: beatum metranum se nem uolentem impia uerba proferre: iussit omne corpus eius membratim fustibus col lidi:uultumq; ei° ac oculos acutis calamis terebrari. Deinde ipsum extra ciuitatem eie ctum lapidibus mactari:ut superius dictũ est secundo calen. februarii. ¶ Post hec iu bente iniquissimo preside. Coiutam uirgi

nem adorare idola recusantem: pagani pedi bus innectentes: & per plateas ciuitatis hinc inde trahentes horrendo supplicio corpore discerpserunt. Sicq; christo spiritum reddidit sexto idus februarii.

¶ De sancta apollonia uirgine & martyre. CVII

APollonia uirgo & martyr apud alexandriam sub decio cesare passa est agente diuino preside predicto. Quam pagani detentam ad idola perducentes iussu presidis adorare cogebant. Quod cum illa execraretur persecutores ipsius omnes primum dentes excusserunt. Deinde copioso igne accenso cum minarentur uiuam se eam incensuros: nisi cum eis impia uerba proferret: paululum quidem intra semetipsam deliberans: repente de manibus impiorum prorupit: & in ignem quem parauerant: prosiluit. Sicque igne combustam in odorem suauitatis suauissimum christo hostiam obtulerunt quinto idus februarii. Cuius corpus una cum reliquiis coiute uirginis & martyri martyrum a christianis alexandrie sepultum est.

¶ De sancto ausberto episcopo. CVIII.

AVsbertus episcopus filius sircani illustris cum esset iuuenis: + andragasinam uirginem filiam illustris roberti officialis lotharii regis francorum: satis renitentẽ tandem a parentibus coactam desponsauit uxorem. Nam cum ab annis puerilib⁹ deo uirginitatem uouisset: uirũ omnino accipere recusabat. Cum autem deum lachrymis propulsasset ut eius pudicitiam conseruaret antequam a uiro traducta esset: subito graui in faciem lepra percutitur: & a consortio hominum seperatur. Sicq; dispensante andoeuo episcopo a uiro repudiatur: & in cenobio uirginũ iuxta monasterium beluaci situm uirgo ipsa sacro uelamine consecratur. Sed post dies modicos a lepra mundata: priorem speciẽ reassumpsit. Que & post modum eiusdem loci abbatissa facta laudabiliter uixit. ¶ Ausbert⁹ uero uxoris exemplo relicta aula regia in qua inuite morabatur: de uoluntate lotharii regis monachus effectus est in monasterio fontanelle: sub sancto uandegisilo abbate. Deinde ab andoeuo episcopo presbyter consecratus: theodorico regi nundum regnanti: eum ad regnum ascensurum predixit. Et in huius signum in agro ipsius theodorici tempore hyemis herbam uirentem produxit: que usq; i presens ibidem perpetua uiriditate cõspicitur. Successit autem uandegisilo in regimine monasterii fontanelle. Ac deinde post beatum andoenum ad episcopatum rothomagen electus fuit. Qui uti bonus pastor commissi sibi gregis dominici mirabilem curam egit. Sed tandem regi pipino quãuis falso tamen de proditione suspectus ab eodem apud altummontem in exilium actus est. Vbi in pace uitam finiuit quinto idus februarii. Cui⁹ corpus dum inde trãsferretur: uisum est oculos tertio aperuisse. Sepultusq; est ad presens apud beluacum uirtutibus clarens.

De sancto amonio confessore & abbate. CIX

AMonius confessor uir eruditissimus origenis didymiq; discipulus fuit. Qui a iuuentute usq; ad mortem preter panem assum nihil unq̃ comedit. Nunq̃ uisus est irascens: aut iurans: aut mentiens: aut uanus uel asperum uel infirmum protulisse sermonem. Cum athanasio episcopo romã tendẽs & rediens: nullũ ciuitatis edificiũ uel opus spectabile preter apostolorum & lateranen ecclesias consp exisse narrauit. Electus aliquando in episcopum: aurem sibi precidit: ut sic uti mancus & mutilatus episcopatu iu dicaretur indignus. Et dum adhuc omnino hoc non obstante electioni insisterent: protestans q̃ sibi linguam precideret: dimissus est. Ignem de domo uicinorum assumens: nec in quo deferret paratum habens prunas inustis uestibus in sinu portauit. Quieuit in pace apud cyprum quinto idus febr. ubi & sepultus est.

¶ De sancta scholastica uirgine. CX

SCholastica uirgo beati benedicti soror ab ipso infantie tpe domino dedicata in monasterio fuit. Ad quam uir dei semel per annum uisitandam uenire consueuerat. Quadam die cum discipulis ad eam ex more descẽdit. Qui totum diem in sacris colloquiis deducentes: incumbentib⁹ iã noctis tenebris simul cibum sumpserunt. Cuꝫ ergo adhuc ad mensam sederent: & tardior se hora protraheret: sanctimonialis uirgo fratrem rogauit: ut ibi secum eadem nocte permanens diuinis eam sermonibus resoueret. Quod ille omnimode facere denegauit. Et cum tanta esset in celo serenitas: ut nec parua nubecula appareret. Scholastica insertis digitis manus super mensam posuit: & caput in manibus dominum rogatura de clinauit. Moxq; tanta coruscationis & tonitrui uirt⁹ tãtaq; inundatio pluuie erupit: ut neq; pater sãct⁹ neq; q cũ eo erãt frẽs: extra loci limẽ pedẽ mouere potuissẽt. Sicq; ipse exire extra tectũ nõ ualẽs: q remanere spõte

noluit. inuitus in loco cum sorore permãsit Totãq; noctem peruigilem deduxerunt & p sacra uite colloquia se uicaria relatione re fecerunt. Dieq; sequenti uir dei ad monasterium rediit. ¶ Post triduum uero in cella consistens eleuatis oculis: uidit sororis animam de corpore egressam i columbe specie celi secreta penetrare. Quod mox fratribus nunciauit: eosq; ut corpus ad monasterium suum deferrẽt transmisit. Quod i sepulchro qđ ipse sibi pauerat tumulauit. Sicq; ptigit: ut quorum una mens semper in deo fuerat: eorum quoq; corpora nec sepultura separa raret: Quieuit in pace uirgo domini. iiii. id⁹ februarii. Hec gregori⁹ so dial. c. xxxiiii.

¶ De scã sothera uirgine & martyre. CXI.

SOthera uirgo & martyr in orientis partibus passa est. Que grauiter & diutissime alapis cesa: cum cetera quoq; penarum genera ui cisset nouissime gladio martyriũ consumauit. quarto idus februarii. Hec ado in martylogio.

¶ De scã austreberta uirgine. CXII

AVstreberta uirgo filia sisinnii illustris: & sancti ausberti rothomagẽsis episcopi soror fuit. Que uoto uirginitatis emisso ab eodẽ fratre suo in cenobio uirginum apud ciuitatem rothomagum inclusa: post laudabilia sanctitatis & uite testimõia. 4. id⁹ februarii migrauit ad domium: ut dicit guielmus.

¶ De scã euphrosyna uirgine. CXIII.

EVphrosyna uirgo apud alexandriam claruit. Que ipsius ciuitatis nobilissimo patre pannutio p genita fuit. Hic enim dum prole careret: & monasterium quoddã monachorum ciuitati proximum frequentius uisitaret: Eiq; multas elemosynas conferret. Agabitum abbatem & monachos exora uit: ut sibi gratam sobolem a domino precibus impetrarent. Cui deus orationibus fratrum filiam euphrosynam concessit. Dus autem ad annos nubiles peruenisset: & uirgini tatem suam christo uouisset: eamq; pater licet inuitam cuidam nobili iuueni despondisset: uirgo christi uotum adimplere cupiens de paterna domo latenter abscessit: & sumpto uirili habitu seq; smaragdum nominans ad dictum monasterium sexum uirilem fingens accessit: seq; monachum fieri postulauit. Quem abbas gratanter excepit: & monasticum habitum sibi tradidit. Que in sancta religione ieiuniis & uigiliis pre omnib⁹ occupabatur: & ab omnibus masculus putabatur. Cũ autem eius eleganti decore fratres aliquãdo tẽtarentur: iussu abbatis sepe ratim cellulam petiit: & sola inclusa deo seruiens omni tempore mansit. Verum pater & sponsus euphrosynam ubiq; perquirentes: nec usquã inuenientes: nimia tristitia afflicti eam ut mortuam defebant. Pater uero occupatus tristitia: sepius ad abbatem agabitum ueniebat & se suis orationibus cõmendabat. Ille uero cum fratribus deum exorabant: ut qui pannutio concesserat filiam: eandem sibi reuelaret uel defunctam. Sed cum abbas a domino se exaudiri minime conspexisset: & pannutius nullam consolationem reci pere posset: perduxit abbas pannutium ad smaragdum inclusum: ut eius facundo colloquio consolaretur. Quem euphrosyna cognoscens: sed ab eo minime cognita: utpote habitu uirili uultu squalida & afflicta: patrem super amissione filie blandis adeo seruonibus consolatur: & sacris colloquiis ex hortatur q; quasi rediuiuus effectus ex mortuo eam frequenti⁹ uisitabat. Sicq;. xxxviii. annis inclusa oibus incognita mansit. Post hec graui ualitudine pressa mortiq; proxima: patrem secreti⁹ aduocat: eiq; omnia sua occulta referat: & q; sit euphrosyna ipsius filia ueris indiciis manifestat. Omnibusq; detectis inter eius manus spiritum exhalauit. Quam pater amarissime deflẽs: utpote sero cognitam: audita abbati & fratribus reuelauit. Dum corpus lauari deberet ueritas degitur: & uirgo domini a fratribus cum lachrymis in monasterio sepelit. In cuius exequiis monachus monoculus corpus deosculans lumẽ accepit. Pannutius uero omnib⁹ uenditis pauperibus medium precii: & aliud mediũ monasterio cessit. Vbi & ipse monachus factus in sancto proposito decennio filie superuixit. Quieuit i christo uirgo sancta tertio idus februarii.

¶ De scis saturnio & sociis marib⁹. CXIIII

SAturninus presbyter: dauid: felix: apuleus: & plures socii eorundem martyres: apud aphricam passi sunt. Qui sub anolino proconsule per diuersa tormenta gloriosissime triumpharunt tertio idus februarii. Vt scribit ado.

¶ De sancto seuerino confessore. CXV.

SEuerinus confessor claruit tempore clodouei regis francorum. Hic abbas fuit monasterii agaunensis multorumq; miraculorũ gloria celeberrimus efulsit. Nã presatum clodoueum regẽ dudum ualidissimis febribus oppressum quem nullus medicorum curare potuerat: ab eo accersitus sua confestim oratione sanauit: & in ciuitate parisiensi multos languentes a diuersis infirmitatibus liberauit. Dum autem

rex eidē ꝓ beneficii uicissitudine multas pecunias obtulisset: nihil oīno recepit: nihilq; aliud pro munere petiit: nisi ut i toto regno quicūq; in carcere qualitercunq; detenti libere laxarentur: quod & factum est. Qui diebus aliquibus pariſ⁹ residens: postquaꝫ obitum suum angelo nunciante cognouit: egressus ex urbe ad montē qui castrum nauonis dicit ꝓperauit. Ibiq; in oratorio quodā inter manus sacerdotum domino seruientiū expirauit. Admirabili luce instar stelle i ei⁹ transitu ecclesia circunfusa: ibiq; sepultus est. 2. id⁹ febr.

¶ De sancto iuliano hospitatore confessore. CXVI

IVlianus confessor qui a transeuntibus ꝓ bono hospitio inuocat: qui & hospitator bonus dicitur: utrūq; parentem ignoranter occidit. Cum enī existens iuuenis uenationi insistens ceruum insequeret: ceruus conuersus ei miraculose locutus predixit: q; patrem suum & matrem suam occidere debebat. Quod iuuenis audiens timuit: & ne sibi ꝓphetata ꝓgnerēt ad regionem longe remotam latenter abscessit: ubi cuidam principi adhesit: & tam strenue secum se habuit: q; principem militie eum fecit: & quandam castellanam uiduam in cōiugem ei tradidit: & castellum pro dote accepit. Interea parentes iuliani ꝑ amissiōe filii uagantes eū ubiq; solicite requirebāt. Tandē ad castrū cui filius preerat deuenerunt. Castq; iulian⁹ absceſſerat. Quos cū uxor iuliani uidisset: & q nam essent inquisisset: & illi cuncta que de filio contigerant enarrassent: intellexit q; uiri sui parētes erant: utpote que hec a uiro frequenter audierat. Ipsos igitur benigne insce pit: & ꝓ amore uiri sui lectum eis dimisit: & ipsa sibi alibi cubile preparauit. Factoq; mane summo diluculo castellana ad ecclesiam perrexit. Iulianus rediens thalamū suuꝫ uxorem excitaturus intrauit. Et inueniens duos pariter dormientes: uxorem cum adultero suspicatus: extracto gladio ambos pariter iugulauit. Exiens autem domū obuiauit uxori ab ecclesia redeunti: & admirans interrogauit: qui nam essent illi: qui i suo lecto dormirent: que respondit parentes suos esse: qui ipsum dudum quesierant: quos honorifice susceptos i suo thalamo collocauerat. Ille hoc audiens effectus exanimis amarissime flebat: & se miserum & parricidā exclamabat. Et dum coniugem uellet deserere pro penitentia peragenda: uxor omnino eum sequi proposuit: ut que fuerat secū participes letitie: fieret & doloris. Sicq; abeuntes iuxta fluuium ubi multi peribant: hospitale fecerunt: in quo omnes pauperes hospitio recipiebant: & penitentiam peragebant: omneſq; inde ꝓtinerantes iulianus transuadabat. Post multum temporis media nocte cum esset grauissimum gelu: audiuit iulianus uocem lugubrem: ut se traduceret suo cantem. Qui concitus surrexit: & pauperem frigore deficientem transuexit: & accensō igne in domo sua calefacere fecit. Sed cum calefieri non posset: ipsum in lectulum suuꝫ portauit: & diligenter operuit. Post modicā horam qui infirmus & quasi leprosus apparuerat: ſplendidus ad ethera conscendit: & uale faciēs hospiti suo: dixit ꝙſ̄m ad eū de⁹ miserat: & peccatū suū sibi dimissū ꝓpter hospitalitatem nunciabat. Sicq; ille disparuit. Et iulianus cum uxore post modicum plenus sanctis operibus uitam finiuit. 2. idus sebruarii. Et quia fuit pauperum peregrinoꝝ susceptor: inde a uiatoribus pro bono nuncupatus hospitio dicitur iulianus cognomine hospitator.

¶ De quadragesima. CXVII

QVadragesima incipitur a domini ca qua cantatur Inuocauit me ⁊c & significat tempus afflictionis: ubi ecclesia que tot tribulationibus clamauerat Circūdederunt me ⁊c. Et postmodum inuocandum adiutorium resparauerat dicens. Exurge domine ⁊c. Esto mihi i deum protectorem ⁊c. Nunc se exauditam ostendit dicens Inuocauit me ⁊c. ¶ Notandum autē: q; quadragesima quā doq; dicit habere quadraginta sex dies: quā doq; quadraginta duos: quandoq; quadraginta: quandoq; uero tantum triginta sex secundū diuersos respectus. ¶ Dicitur autem esse quadraginta sex dierum omnibus ipsius diebus computatis incipiēdo uidelicet a feria quarta cinerum: & procedendo usq; ad diem pasche omnibus diebus tam dominicis q̄ feriis computatis. Quāuis enim dieb⁹ dominicis non ieiunemus: tamen a carnibus abstinemus. Ratio autem huius obseruātie est: quia licet secūdū theologos corpus humanum quadragita diebus formetur: tamē ſm philosophos quod uerius reputatur: hominis corpus quadraginta quinq; diebus organizatur: & perficitur: & quadragesimo sexto die anima corpori infunditur. Ideoq; q̄dragintasex diebus abstinem⁹: ut sicut aia corpori infusa ex carnis ꝑmixtione. xlvi. die maculatur: sic in carnis afflictione. xlvi. diebus a macula expietur. ¶ Vel ut hō tot diebus deo ꝓsoluat abstinētie debitū: quot abeius clementia se nouit esse perfectū. ¶ Dicitur etiam quadragesima fore. xlii. die⁹ incipiendo a prima dominica a qua munda quadragesima incohat: & numerādo omnes dies usq; ad resurrectionē tam dominicos q̄

feriales. Cuius obseruátie ratio est. Quoniá mattheus quadraginta duas generationes ab abraham usq; ad xpm posuit: ex quibus xps secundum carnẽ descendit. Quoto ergo numero ad nos descendit per carnis generationem toto ad eum ascendere debem⁹ per carnis maceratione. Et hec est ratio ambrosii. ¶ Vel quia sicut filii israel ad terrã promissionis pgentes. xlii. mãsionibus per desertũ factis ad ipsam terram deuenerũt. Sic & nos ad patriam eterne pmissionis festinates. xlii diebus per huius mundi eremũ ieiuniis affligẽti ad eande⁹ patriam deuenire oportet: & hec ẽ ratio augustini. ¶ Dicitur insup quadragesima. xl. dierum incipiendo a die cine rum usq; ad pascha solis diebus ferialibus ꝑputatis & dominicis in quibus non ieiunamus deductis. Cuius obseruantie ratio est: quia ut dicit augustinus. Ad hoc ut hẽamus qnquagenariũ quadragẽario denarius adiicẽ dus est. Quia ad hoc ut ueniam⁹ ad eternam requiẽ⁹: oportet nos pñtis uite tempore laborare: Vnde dominus post resurrectionem. xl. diebus cum discipulis mansit & postea. x. die spiritũ eis paclitum misit. ¶ Vel ut dicit gregorius. Cur i abstinẽtia quadragenarius numerus custodit: nisi quia uirtus decalogi per libros quattuor sci euangelii ꝑpletur. In hoc etiam mortali corpe ex quattuor elemẽtis subsistimus: & p uoluptates eiusdem corporis decalogi precepti cõtramur. Quia ergo p carnis desideria decalogi mandata ptẽpsimus: dignũ est ut eandẽ carnem quater decies affligamus. ¶ Dicitur preterea quadragesima esse. xxxvi. dierum incipiẽdo a prima dominica usq; ad pascha deductis diebus dominicis & solis feriis cõputatis. Cuius ratio ẽ ut dicit gregorius quadum per. 365. dies annum ducimus. xxxvi. diebus ieiunantes quasi anni nri siue tẽporis decimas deo damus. Non solum eni deo debẽtur decime rei: sed etiã decie diei. ¶ Nota-

ndũ autem q; xps postq; baptismũ suscepit ꝓstati suum ieiuniũ incohauit. Quare aũt eo tempore nr̃m ieiuniũ non obseruam⁹ sed cũ pascha potius illud ꝓtinuam⁹: quadruplicẽ rationẽ assignat ioanes beleth in sũma de officiis. ¶ Prima ẽ ut si uolum⁹ cũ xpo resurgere quia pro nobis passus est & nos cũ eo ꝑpati debemus. ¶ Secũda cã est ut p hoc filios israel imitemur: qui eo tpe exierunt de egypto & subsequẽter eodẽ tẽpore de babylonia. Quod inde probat: quoniá tã isti q̃ il li statim egressi celebrauerũt pascha: Sic & nos imitantes illos: hoc tpe ieiunamus ut de egypto & babylonia. i. hoc mundo exeuntes in terrã hereditatis eterne ingredi mereamur. ¶ Tertia est quoniam seruor libidinis magis accẽdit tpe ueris: ut ergo refrenem⁹ corpis estũ hoc tpe maxie ieiũam⁹. ¶ Quarta ẽ qa ẽtari post ieiuniũ dbem⁹ eucharistiã sumere. Sicut igitur filii israel priusq; agnũ comederent se affligebant: edentes latucas a greſtes & amaras. Ita nos debemus p penitentiã prius affligi: ut digni ad esum agni ui te puenire ualeamus: hec ioánes beleth ubi supra.

¶ De scõ agabo propheta. CXVIII.

Gabus ꝓpheta ut abbas dorotheus scribit unus fuit ex. 72. discipulis xpi. Hic natione antiochenus ut habeẽ actuũ. xi. tpe apostolog⁹ ex hierosolymis ãtiochiã ueniens: significabat p spiritum famẽ in uniuerso orbe futurã: que facta ẽ sub claudio cesare. Cui⁹ rei gra discipuli put quisq; habebat proposuerunt in ministerium mittere habitantibus i iudea fratribus: quod & fecerunt mittẽtes & seniores p manus barnabe & pauli. ¶ Hic etiã cũ paulus esset cesaree illuc supueniens tulit zonam pauli: & alligans sibi pedes & manus dixit ꝓspiritũ sanctum: uiꝝ cui⁹ erat zona illa sic alligandũ per iudeos in hierusalẽ & tradendum in manus gentium: sicut & rei euentus probauit. Sic ergo sub noui testamenti gratia iste ꝓphetico spũ claruit. Qui & antiochie i pace qeuit idibus febr.

¶ De scis susca uirgie & maura mrĩ. CXIX

Vsca uirgo & maura nutrix eius apud rauẽnam martyrium passe sunt sub preside qntiano. Hec nobili patre eiusdem urbis nomine iyroi gentilitatis errore detẽto ꝓgenita: cum esset annoꝝ. xv. desiderabat esse xpiana. Qu od cũ maure nutrici sue secreto reuelasset: & ipsa puelle ꝓsensisset imo etiã ad xpi fidem transire disponeret: uenerunt occulte noctu ad sanctũ presbyterũ hermolaũ: q; eas baptismatis unda ꝓfudit & de fide diligenter instruxit. Que cũ syroi pater eiꝰ didicisset: & siliã ab intentione xpiana reuocare nõ posset: eam i carcere clausit: & cibũ omnẽ triduo denegauit. Quibus dieb⁹ syroi missis ad filiã matronis & coetaneis puellis ut eã ad patris uolũtatẽ flecterẽt uirginẽ p suaderi fecit: sed nihil eĩno ꝓfecit. Deide ipe idẽ in carcerẽ ꝓsonaliter accessit: & suscam blandis sermonib⁹ demulcẽs aium eiꝰ i nullo mutare ꝓualuit. Quã ide postmodũ eductam gladio pimere uoluit: sed mater eius se iterposuit ꝑerans ex dilatione temporis filiam ad patris uoluntatẽ blanditiis demulcendam. Tunc ad sacrificandum diis suis pater accessit: ut ipsi filie propositum commutarent. ¶ Post dies aliquot preses quintianus rauennam igressus hoc audiẽs mãdauit suscã & maurã cũ parẽtib⁹ suis ad se ꝓductos

adduci. Miniſtri uero uidentes eā orantē: & angelum dñi ſplendidū iuxta eā ſtantē terri ti rediерunt. Et dū hec ꝑſidi renūciarent: ſuſca & maura ſe ſpōte ſibi pūtauerunt: & xꝑi anas eſſe uiua uoce ꝓnunciarūt. Dū aūt preſes ſyroi tentū interrogaſſet: cur filiā xꝑiam fieri pmiſiſſet: illeq; e cōtra ſe excuſans oīa geſta per ordinē rettuliſſet: quintian⁹ q dem ſyroi dimiſit: ſuſcā uero xꝑm ꝑſitētē & idola ꝑſutantē flagellari mandauit. Deinde i carcerem una cū maura trudi fecit. Et dū in fide imobiliter perſeuerarent: iuſſit eas ꝑſes ex urbe educi: ibiq; illas gladio tranſuerberari. Cum autē ad locū certaminis adducte ſuiſſent: ſuſca oratione ſua ad dñm: ut ſuſciperet ajas earū in pace: uoce celica conſortatur: deſide a ſpiculatore gladio ꝑ latera trāſfixa necatur. Maura uero nutrix eius tenens corpus uirginis cū lachrymis rogauit carnifices: ut eam ſimili paſſione tranſfoderent quod & factū eſt. Quarū corpora naute qdā xꝑiani noctu rapientes ad prouinciā tripoli tanam ciuitatē ſabratā ea deduxerunt: & ibi dem honorifice cōdiderunt. ¶ Trālactis uero multis ānoꝝ curriculis ciuitate illa a paganis depopulata: uitalis quidā uenetus diuinitus ad urbē ipſam deſertam nauigauit: & corpus ſcē ſuſce inde ſublatum ad ꝓuiciā uenetie tranſtulit: & in ciuitate torcellenſi cum honore collocauit: ubi & eccleſia eius nomini fabricata eſt. Paſſa eſt aūt uirgo xꝑi cum eius nutrice idibus februarii.

¶ De ſcō ſtephano abbate. CXX

STephanus abbas ordinis grandi monteñ fundator claruit anno dñi. 1081. Hic de aluernia natus nobiliſſimi cuiuſdā ſtephani filius in annis puerilibus ab eodem beneuentum deducē⁹ ſcōq; miloni archiepō traditus ānis. 12. ſub ipſo doct⁹ & educat⁹ ē. A quo poſtmodū diſcedens uitāq; anachoriticā ducere cupiens: multis eremis pagratis ut locū getis inueniret: tandē deuenit aquitaniā ꝑpe ciuitatē lemouicenſi: montēq; nemoroſum & aſperū qui dicit muretus ꝓcēdit: quē ſibi locū aptū elegit: factoq; paruo turgurio monaſticā uitā ducere cepit: pane ſolo & aqua refect⁹: lectulo ex tabulis tantū abſq; aliquib⁹ ſtramētis decūbens: ueſtes uiles & leues induēs: q̄s nullo calore minuebat: nullo frigore paꝛgebat. Ibiq; ordinem incohauit plurib⁹ miraculis fulgens. Interque dū qdā miles peccatū aliqd ſibi ꝓfeſſus eēt: a quo nullatenus deſiſtere uolebat: imo etiā ne crimē deſereret: ſi forte ꝑ ſe ſcūs oraret ualde dubitabat: abbatē rogauit iſtāter: ne ꝑ ſe ꝑces ad deū ullas eſſunderet. Pro eo tñ ſtephan⁹ orauit: & anteq̄ inde recederet: militē a peccato uolūtarie ſubtraxit. ¶ Cū qdā diues ei uictualia ſepe deferret: quadā die cibaria portans: a ꝑdonibus in itinere capitur & ſpoliat. Quod ſcūs dei per ſpiritū intelligens: ꝑ uiro xꝑm orauit. Et eccē noāte uir ille liber dimittitur: & cū ſuribus diuinitus uinculatis mane uictualia deferens ante monaſterii ianuas reperit. Predoneſq; uiſo miraculo conuertunt: & impoſita eis ꝑ abbatē penitētia relaxant. ¶ Ipſe obitū ſuū ſibi reuelatum a deo lōge ante ꝑdixit: & anno etatis ſue. 80. ſanctitate mirificus in pace quieuit idib⁹ febr. Cum aūt fratres ei⁹ obitū occultarent: ut pacifice ſine populoꝝ cōcurſu corp⁹ ſepelire poſſent. Adeſt ſubito ꝑbē ciuitatis & populi multitudo eius obitū cognouiſſe clamātes: & ei⁹ ſepulture intereſſe ſupplicātes. Et interrogati quō ei⁹ tranſitus ꝺidiciſſent. Reſpōderunt q puer quidā nuper migrauerat: q biduo ante loquelā amiſerat ſed dū ad ultimā deueniſſet horam locutus fuerat dicens: q ſcalam lucidiſſimā uiderat cuius cacumen celum & inſtima pars monte muretū tenebat: ꝑ quā domnū ſtephanū cō ſcēdiſſe ꝑexerat: cū quo & ipm ſtatim abire oportebat. Et his dictis ꝓtinuo expiraverat. Sicq; popul⁹ eius interfuerūt exequiis. Sepultuſq; ē in monaſterio ipſo. ¶ Poſt aliquot annos ſub abbate petro ei⁹ ſucceſſore mōachi dīna reuelatiōe mōiti: cenobiū & ordinē ad grādimōtē trāſtulerūt: a quo & ordinis uocabulū aſſumpſerunt: ubi & nouū monaſterium ꝓſtruentes corp⁹ ſci ſtephani detulerunt: ubi & iacet ſignis coruſcans.

¶ De ſcō ſtephano alio abbate. CXXI

STephanus ali⁹ abbas mōaſterii iuxta reatine ciuitatis menia conſtituti pater fuit tēpore gregorii pape primi. De quo ide⁹ doctor ſcribit: q fuit uir ualde ſanct⁹ patientie ſingularis. Cui⁹ lingua licet eſſet ruſtica: docta erat eius uita. Hic pro amore celeſtis patrie cuncta deſpexerat: tumult⁹ hominum deuitabat: crebris orationibus intētus erat: in quo uirtus patientie in tantū excreuerat: ut eum ſibi amicum crederet: qui ſibi moleſtiam irrogaſſet. Reddebat in contumeliis gratias: ſiquid ſibi damni fuiſſet illatum: hoc maximū lucrum putabat. Hunc cum dies mortis egredi de corpore urgeret conuenerunt multi: ut tam ſancte anime de mundo recedenti ſuas animas cōmendarent Quorum alii circa eius lectulum conſiſtentes corporeis oculis angelos ingredientes uiderunt: ſed dicere quicquā non potuerūt: alii omnino nil uiderunt. Et hi ergo qui uiderant: & qui nil penitus conſpexerant: uno omnes timore percuſſi fugierunt: nullus q illic aſſiſtere eo moriente potuit: ut palā daretur intelligi: que illa egrediens ſcā anima

suſciperet: cuius egreſſum nemo mortaliu5 ferre potuiſſet. Hec gregorius.

¶ De ſcō ualētino epō & mar. CXXII.

Alentin⁹ epſ ichtyrañ i urbe roma martyriū paſſus eſt. Nam cū craton qdā ciuis athenien⁹ orator ꝓſpicuus grece & latine ligue peritus. Rome clar⁹ habereť: treſq; haberet diſcipulos ꝑciues nobiles athenien ſcilicet pculum phebū & apolloniū ſecū in urbe perorantes: ꝓtigit filiū ei⁹ ceremonē tā egritudine ꝑ triēnium detineri: ut incuruatus dorſo caput circa genua deflexū tenere: & niſi portaret ab aliis ſe oīno mouere non poſſet. Cum aut̄ nullus medicoꝝ eidē ſubuenire potuiſſet: extitit qdam tribunus frōtonius: q germanā ſuam aſſuit per quendā ualentiniū ichtyrañ epm a ſimili paſſione liberatā. Qué craton per quoſdā nobiles amicos ſuos a ſe romā accerſiuit: & ut filiū ſuum ſanaret ſicut & germanā tribuni ſanauerat inſtantius ſupplicauit. Promittens ei dimidiū ſuaꝝ facultatum: ſi filium ſuū redderet ſibi ſanum. Scās uero ei⁹ diuitias cōtēpſit: ſed pauperib⁹ dandas ꝓuaſit: nihilq; aliud ab eo petiť: niſi ut in xp̄m crederet: & filius eius ſaluť ꝑcipet. Qui dum ſe cū omni familia & tribus eius diſcipulis fidē xp̄i ꝑcepturos ꝓmitteret: ſi filium eius curaret ingreſſus ualentinus cum filio cratonis cubiculu5: tota nocte in oratione pſeuerauit. Et circa mediam nocte ſubito lux maxima i cubiculo effulſit: & ceremō ſanatus cum epo pſallere cepit. Et facto mane ualentinus pue rum patri erectū reſtituit atq; cratoné cum uxore & filio & omni eius familia: nec non proculum phebum & apollonium baptizauit. & in fide diligenter inſtruxit. Ceremō aūt diſcipulus eius effectus epm predicātem ſequebatur. ¶ Cum aūt prefati cratonis diſcipuli xp̄m predicando multos conuerterent: & ualentinus eps plurima miraculoꝝ ſigna faceret: ſenatores romani iuidia accēſi eo q; propter iſtos multi deoꝝ cultu5 deſerebāt: ualentinū epm detineri fecerūt: & uirgis ceſum eo q; ſacrificare nollet placido urbis p tecto tradiderunt. Qui ipſum in arta cuſtodia recluſit: & media nocte populū timens illum in ipſo carcere decollari fecit. Cuius corpus ✠ procul⁹ ✠ phebus ✠ & apollonius noctu rapuerunt: & ad ciuitatē ichtyraneñ deferentes in ſuburbaio ciuitatis honeſte ſepulture tradiderunt: ubi cū in dei laudibus iugiter perſiſterent tenti a gentilibus traditi ſunt licentio cōſulari. Qui ſciens eos a multis populoꝝ inſignibus dilectos: noctis medio iuſſit eos ſibi preſentari: & imolare diis recuſantes capitali ſnia clandeſtine puniri. Statimq; de ciuitate illa diſceſſit: & quo abiret nemini reuelauit. Quorum corpora a quodā abūdio preſbytero iuxta corpus ſancti ualentini tumulata fuerūt. Paſſio horum recolitur. xvi. cal. martii.

¶ De ſcō ualētino ꝓſbytero & mr̄e. CXXIII

Alentin⁹ ꝓſbyter & mr̄. Rōe paſſus eſt ſub claudio imperatore. Qué imperator de xp̄ianitate accuſatū teneri fecit i uinculis duobus diebus. Deinde ſibi i amphitheatro preſentatum interrogauit: cur deos non adoraret. Sanctus uero xp̄i fidem ſtan ter multis rationibus ueriſſimā cōprobauit & omnes deos gentium ꝓtauit: in tantū ut imperator ipſum de ſapiētia ꝓmendaret. Verum dum calphurnius prefectus aſſiſtens claudio diceret imperatorem ſeductum: timens imperator populi aſtantis confuſione animo imutatus ualentinum tradidit aſterio principi: ut eum in domum ſuam adductu5 patienter tractaret: & ipſum ad deoꝝ ſacrificia ſuaderet. Cum autem ſanct⁹ domū principis introiſſet: & xp̄m lumē uerum inuocaſſet: ut domū aſterii illuminaret: dixit ei aſterius: q; quia xp̄m lumē appellauerat ſi filiā eius adoptiuam cecam illuminare in chriſti eius adoptiuam cecam illuminare in chriſti nomine poſſet: ipſe cū omni ei⁹ familia xp̄o crederet. Sanctus aūt preſbyter oratiōe ſacta puellam illuminauit & aſterium cum oi domo ſua & filia conuertit & baptizauit. Que cum audiſſet claudius iuſſit ✠ aſterio & puellam atq; omnem eius familiam teneri: ipſoſq; cūctos ad ciuitatem oſtia5 miſſos per diuerſa tormenta uita preſente priuari. Sanctum uero ualentinum iuſſit ſuſtibus cedi: & confitentem chriſtū uia ſiaminia addu ctum capite truncari. Cuius corpus a quadam matrona ſauinella collectum in eode5 loco ſepultum eſt. xvi. cal. martii.

¶ De ſanctis baſſo & antonino & ſociis martyribus. CXXIIII

Aſſus: antoninus: protolicus: tyrion preſbyter: moyſes: baſſian⁹ agathon: dionyſius & amonius a pud alexandriā paſſi ſunt. Quorum baſſus: antoninus & protolicus pro chriſti nominis confeſſione in mare demerſi ſunt. Tyrion uero preſbyter: moyſes baſſianus & agathon igne combuſti fuerunt. Dionyſius autem & amoniuſ gladio cedente paſſionem conſumauerunt. xvi. calen. martii. Hec hieronymus in martyrologio.

¶ De ſancto ſiiinnio epoſcopo. CXXV.

Siinni⁹ epiſcopus thauſineñ que ciuitas eſt prope epheſum & uocatur thaus apud ipſam urbem claruit. Hic eutityo & eutitya nobilib⁹ pentibus ſmyrne ciuitatis ortus eſt. quorum precibus a deo obtentus

est: cum prius prole carerent: & gratia suscipiende sobolis ecclesiam bti ioannis euangeliste apud ephesum sepius cū oblatiōib⁹ uisitarent. Qui dum insans adhuc ubera matris lamberet: quarta sexta feria & sabbato semel tantū in die mamillas suggebat. Cuius aūt esset annoꝝ octo a patre liberalibus disciplinis imbuendus traditur: & in eis breui tempore perfect⁹ erudit. ¶ Die q̄dā missus a pre ut blada subiectis sibi gētib⁹ dispensaret: totum triticū pauperibus errogauit: qđ pater audiens moleste tulit: ad suggestionē tamen filii ad horrea q̄e prius ille uacuauerat pcessit: & ea omia decoro & nouo frumento repleta diuinitus inuenit. ¶ Mortuo uero epo tausineñ theodorus eps ephesinus metropolitanus ipsius diuina reuelatione ei dem ciuitati sisinnium licet satis recusantem cum adhuc esset annoꝝ uiginti in episcopū pfecit. Qui gregem dominicū sibi cōmissū uerbis & exemplis solicite pascere curauit. ¶ Cum quidam leontius p̄sbyter per annos octo loquelā amisisset: sisinnius ei in christi nomīe mādauit: ut die natalis dñi tunc de proximo futuro missam populo celebraret: qđ & ille adimpleuit: loquela sibi exinde plenius restituta. ¶ Pesth nec sisinnius filium mulieris uidue ab annis. xiiii. maligno uexatuꝝ spiritu: post triduanum ieiunium & orationem ac uigilias tribus diebus in ecclesia celebratas a demonio liberauit. ¶ Sed dum per annos. 34. ecclesiā suam feliciter gubernasset die quadam hora sexta eo celebrante audita est uox de celis eum ad celestia uocans Qui omni clero & populo conuocato: & in domino p̄fortato: ea die qua postmodū decessit se ad dñm migraturum predixit: & ut predixerat: sic euenit. Quieuit nāq; in pace iō. calen. martii. Cuius corpus in ecclesia sācti ioannis euāgeliste apud ephesum prout ipse iusserat delatum: ibiq; condigna uenerationē tumulatum seruatur.

De scō cratone martyre. CXXVI

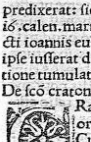

Raton martyr ciuis athenien sis orator insignis rome passus est. Cuius cum filium ceremonem contractum sanctus ualentinus episcopus sanasset: ut dictum est in eius passione. iō. calen. martii: conuersus est ad christum craton cum filio & omni familia sua: & ab eodem episcopo baptizati sunt. Postq; uero ualentinus episcopus passus est. Craton etiam a senatu romano ex inuidia detentus & eorum sententia decollat⁹ est. ✝ Cuius corpus ceremon filius sepeliuit in predio suo. 15. calen. martii. Qui post patris martyrium in sanctis operibus christo deseruiens: & ipse post tempus aliquod laudabiliter ex hac uita decessit.

¶ De scis faustino & iouita mar. CXXVII

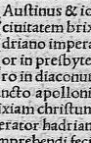

Austinus & iouita martyres apd ciuitatem brixie passi sūt sub hadriano imperatore. Quorū prior in presbyterum: secundus uero in diaconum in ciuitate mediolanēsi a sancto apollonio epiſcopo ordinati: apud brixiam christum dñm predicabāt. Quos imperator hadrianus ipsam urbem ingressus comprehendi fecit: & sacrificare uolentes in equuleo leuari & torqueri iussit. Qui cū ex equuleo soluti ante capitoliū starent illesi: unus de ministris noie calocerus conuersus est: & magnum deū christianoꝝ clamare cepit. Qué hadrianus extra capitolium eiici fecit: faustinū uero & iouitā in ergastulo cōcludi. Ad quos uisendos xp̄s noctu ueniens cū luce nimia p̄fortauit eos. Cū q; hec custodes carceris calocero nūciassent uenit ille ad hostiū carceris: & uisionem uidit: atq; a dño exhortatione accepit: ipse uero custodibus fidem xp̄i predicauit: & eos ipsa nocte conuertit. Et cū a sanctis martyribus omnes stantes ante ianuam carceris baptismum expeterēt: angelus dñi eduxit scōs ianuis clausis: q; calocer⁹ cū militibus ad sācta apollonium adduxerunt. Illeq; ipsos baptizauit hora q̄si. 12. Et cū altare nō haberent: in quo dominicū corpus p̄ficerēt: subito apparuit quasi linteamen niueū extens⁹ habēs corp⁹ dñi inuolutum cum quattuor luminaribus accensis. Sicq; omnes sacram eucharistiam sumpserunt. Deinde ab angelo cōsortati sunt. Qui & sanctos martyres in carcerē redaxit: & cum eis calocerum & eius milites clausis ianuis & signatis intromisit. Mane autem facto cum hec hadrian⁹ uidisset: & quia calocerus cum eius officio intra carceré clausis ianuis introisset. Irat⁹ omnes milites illos ante se adduci precepit: & eos omnes christum confitentes decollari mandauit. Calocerum uero faustinum & iouitam secum uinctos mediolanum adduxit. Quos sacrificare nolentes in equuleo leuatos diu mandauit torqueri: deinde lampades ardentes eorum lateribus apponi: & post hec stupa resina & oleo adhibitis ignem copiosum subter eos accendi. Orantibus autem sanctis: ignis ad statuas deorum que capiti imperatoris supereminebant: prosiliit: & eas incendit. Imperator ue eo fugiens sanctos dei pedibus ad posteriora taurorum ferocium ligari fecit: & in silua dimitti: ut tracti post eos discerperent. Tauri uero in silua uti agni ad presepe stetterunt. Angeli uero martyres exoluerunt: & eos tauris cum omni mansuetudine insequētibus ad ciuitatem reduxerunt. Venientesq; ad palatium coram imperatore steterunt

illesi: tauri uero omnes sibi obuios cornib⁹ uulnerabant: & ad scōz pedes humiliter p cubebant. Cūq; hec hadrianus arti magice deputaret uoluit eos abinuicē separe. Et calocez quidē antiocho presidi tradidit puniē dum: faustinū uero & iouitā carceratos suo iudicio reseruauit. Antiochus autē cum alpes cotias eēt transiturus calocez ante se p̄ misit custodie traditū. Custodes uero calocez ad ciuitatē asten̄ adductuz carceri tradiderunt: expectantes aduentum antiochi. Interea imperator cum sibi antiochus necessarius esset misit prefectū sapritiū ad ciuitatē asten̄: p̄mittens eidem ut calocerū diris tormentis cruciaret: antiochum uero secū detineret. Calocerus uero in ciuitate asten̄ carceri mancipatus: Sedm militē conuertit: & eū ad faustinum & iouitā baptizādū mediolan trāmisit: ut dicet in passione scdi. 3. cal. aprilis. ¶ Dū autē mediolanū uenisset angelus dñi faustinū & iouitam de carcere ad secūdū extra ciuitatem eduxit: a quib⁹ baptisma nube quadam aquam prebente suscepit. Et ecce colūba de celo uenit & sacrā hostiā deferens martyrib⁹ tribuit. Faustinus uero sedm cōicauit: & residuum eucharistie ei dedit: ut ad martianū deferret q apud tridonā uinctus detinebat: ut in eius passione dicet 2. non martii. Quo abeūte angelus dñi martyres ad carcerem reduxit. Posthec hadrianus brixiā rediit & martyres xp̄i secū reduxit: quos sacrificare nolentes capitali sentētia dānauit. Quoz corpa brixie a xp̄ianis sepulta sunt. xv. cal. martii. Calocerus uero post hec sub sapritio pro cōsule in ciuitate asten̄ martyrium p̄sumauit: ut suo loco docetur. xiiii. cal. aprilis.

justinen sis

¶ De scō fausto mōacho & p̄sbr̄. CXXVIII

Faustus monachus bti benedicti discipulus fuit. Qui eiusdē beati patris uitā p̄scripsit. Aquo cum scō mauro abbate ad gallias missus eidē mauro exide semp adhesit: & ipsius uite ac sanctitatis imitator effectus hortanti⁹ eum fratrib⁹ suis suos act⁹ & gesta memorie tradidit: & in andegauen monasterio laudabilē uitā duxit: & post mgri trāsitum ad cassinen monasteriū redit: ubi & in pace in xp̄o quiit. xv. cal. martii.

¶ De ieiuniis quattuor tēporum. CXXIX.

Ieiunia quattuor tēp̄m a calixto papa ī stituta fuit. Circa que tria uidenda occurūt. ſ. quare ieiunamus. quattuor āni temporibus: quare illis mēsibus. ſ. martio: iunio: septēbri: & decembri: & nō aliis: & quare tribus ī septimana diebus. ſ. feria. 4. 6. & sabbato. ¶ Primo igit uidēdū est quare q̄tuor anni tēporib⁹ ieiunam⁹. ſ. in uere: estate: autumno: & hyeme. Cuius q̄ttuor assignant rationes. ¶ Prima ratio sumit ex pte ipsoz q̄ttuor tēpoz āni. Quoniā uer est calidum & humidū. Estas calida & sicca. Autumnus frigidus & siccus. Hyems frigida & humida. Ieiunam⁹ igitur in uere ut noxium humorem luxurie tēpemus. In estate ut noxium caloré auaritie extinguamus. In autūno ut castigemus auariditatē supbie. In hyeme ut refrenemus frigiditatē accidie. ¶ Secunda ratio sumitur ex pte q̄ttuor cōplexionum: quoniā in uere augmētatur sanguis: i estate cholera: in autumno melācholia: & in hyeme phlegma. Ieiunam⁹ igit in uere ut in nobis debilitet sanguis ꝓcupiscētie & iepte letitie. Sanguineus enī ē libidinosus & let⁹. In estate ut debilitet cholera iracūdie & sal lacie. Cholericus enī est iracundus & uersutus. In autumno ut debilitet melācholia cupiditatis & tristitie. Melancholic⁹ enim ē naturaliter cupidus & tristis. In hyeme ut debilitet phlegma hebetudis & pigritie. Nam phlegmaticus ē hebes & piger. ¶ Tertia ratio sumit ex parte q̄ttuor elemētoz. Quoniam uer cōpatur aeri. Estas igni. Autūn⁹ terre. Hyemes aque. Ieiunamus ergo in uere ut in nobis edometur aer elationis & supbie. In estate ut edomet ignis cupiditatis & auaritie. In autumno ut edomet terra frigiditatis & ignorantie. In hyeme ut edōmetur aqua leuitatis & ꝑcōstantie. ¶ Quarta ratio sumitur ex pte q̄ttuor etatum. Quoniā uer refertur ad pueritiam. Estas ad adolescentiam. Autumnus ad etatē uirilē. Hyems ad senectutē. Igitur ieiunamus in uere ut sim⁹ pueri per inocētiam. In estate ut efficiamur iuuenes per cōstantiā. In autumno ut efficiamur maturi p̄ modestiam. In hyeme ut efficiamur senes per prudētiam & honestā uitā. ¶ Vel potius ut satisfaciam⁹ deo qcqd p illas etates aut p illas cōplexiones in q̄ttuor anni tēporibus uel ī quattuor elemētis eum offendimus. ¶ Quare autē in illis poti⁹ mēsibus q̄ in aliis ieiunamus duplex ratio assignat. ¶ Prima ratio ē ut iudeos imitemur qui quater in āno ieiunabant. ſ. ante paschā: ante pentecostē: ante scenephegiā. ī. fixionē tabernaculi ī septēbri: & ante encenia. i. dedicationē tēpli in decembri. ¶ Secunda ratio est quoniā hec ieiunia siunt: i martio ger minante terra ut in nobis uirtutū germina oriantur: in maio uel iunio qñ segetes colliguntur: ut nos māipulos bonoz opum deo nostro reddamus. In septembre qñ uue uindemiantur: ut nos dīna charitate inebriari ualeamus. In decembre qñ herbe moriunt̄: ut nos uitia carnis mortificemus. ¶ Quare autem tribus diebus in hebdomada ieiunamus duplex ſimiliter rō redditur. ¶ Primo

quia sicut homo cōstat ex q̄ttuor elementis quantū ad corpus: & trib⁹ uirtutibus quātū ad aiam uidelicet rōnali: ꝯcupiscibili: & irascibili: sic p tres dies q̄ttuor anni tēporibus ieiunamus: ut quicqd in carne uel aia delinquim⁹: deo per ieiuniū exoluamus: sicut q̄ternari⁹ ad corp⁹ ternarius uero ad anim⁹ referr. ¶ Secūdo ut per hoc satisfaciamus i die quicqd peccam⁹ in mense. Nam singulis mensib⁹ tribus dieb⁹ ieiunamus. Et sīt hec ieiunia in quarta feria: qa dns a iuda ea die uenditus fuit. In sexta qa in cruce pependit. In sabbato quia in sepulchro iacens discipulis tristitiam dereliquit. Hec ex sūma de officio ioannis beleth: & ex dictis damasceni & guilelmi.

¶ De scō onesimo discipulo. CXXX

ONesim⁹ discipul⁹ apostoli pauli seru⁹ fuit philemonis nobilis colosceñ eiusdem apostoli familiarissimi. Hic a dño suo fugiēs romā ad apostolū iam i carcere detentū uenit: eiq; sedule ministrauit. Quē paul⁹ ad xp̄m cōuertit & baptizauit. Et ad dñm cū epistola que ꝓtitulat ad philemonē xp̄ianum & correctū remisit. In qua epistola paul⁹ philemone rogat: ut onesimo delictum ignoscat: & ipm ut xp̄ianū & ꝓfratrē benigne suscipiat. Quem philemon apostoli intuitu manumisit: & ipm ad eū remisit. Apostol⁹ uero ipsum epm ephesi ordinauit. Qui pacto p̄dicatiōis officio post passionē pauli iteꝝ romā rediit: ubi & p fide xp̄i lapidat⁹ occubuit. Corpusq; ei⁹ ide ad locū ubi fuerat eps ꝓstitutus: delatū est. Qui passus é i 4. calē. martii: ut dicit ado.

¶ De scā iuliana uirgie & martyre. CXXXI

IVliana uirgo & martyr passa ē i ciuitate nicomedia tēpore maximiani impatoris. Hec aphricani nobilis & gentilis filia ex eadem urbe oriunda ab ānis ifantilibus xp̄iana: tradita est i ꝑsonsa a p̄re cuidā eleusio pfecto. Quā cū ꝑsonius traducere uellet & uirgo dñi ibi copulari nollet: nisi fieret xp̄ianus: fecit ea pater suus expoliari & grauiter cedi. Sicq; flagellata tradidit prefecto ꝑsonso eius. Ille ergo eā sibi pñtarā & dudū exaiatam: cū diceret se nullatenus sibi copulandā nisi fieret xp̄ianus: iratus iussit uirginem extēsam a q̄ttuor sibi inuicē succedentibus uirgis crudeliter cedi: deinde p sex horas capillis appendi: & post hoc plumbū liquefactū in caput ipsi⁹ persundi. Quod cū nihil sibi nocuisset: eā catenis ligauit: & i carcerem recluſit. Ad quā uenit belial demon i ꝑcie boni angeli: eiq; dixit: ꝙ xp̄s ipm ad eā miserat: ex cui⁹ sibi pte mādabat: ut diis sacrificaret: ne in tormentis male deficeret. Iuliana uero dubitans: cū lachrymis orauit ut dñs sibi reuelaret: qs eēt q talia suaderet Factaq; est uox ad eam: ut ipm apphenderet & quis esset cōfiteri cogeret. Que cū demonem tenuisset: interrogans q; qs esset: dixit ei: ꝙ belial demon erat: & ꝙ p̄ su⁹ beelzabuth ipm ad decipiendā miserat: q & demones facit grauiter flagellari quoties a xp̄ianis fuerint effugati. Dixitq; ꝙ erant innumerabiles demones: q a dicto beelzabuth ad oia mala ꝑpetranda mittebant. Ipse multa scelera cō mitti fecerat: & nunq ab aliquo xp̄iano eo modo detentus fuerat. Nam adā & euā fecerat i paradiso preuaricare: & abel a caim occidi: & populū in deserto ad uitulum adorā dum cōuerti: & tres pueros in caminū ignis immitti: & hierusalē inflāmari: & alia multa a pluris pessima opa ꝑpetrari. Tunc iuliana manibus retrorsum ipm ligauit: & cū catena qua uincta erat diutissime uerberauit. Et cū die sequenti iussu pfecti de carcere educeret: demoné post se trahebat ligatū. Qui cū misericordiā eius peteret: ne amplius de se ridiculū faceret: per totum fo̱ illum traxit: & tandē i latrinā quandā piecit. Et cū ante prefectū ꝓsistens xp̄m ꝓsiteret: i quadā rota extenditur: intantū ut oia ossa eius usq; ad extium medulla ꝓfringerent. Angelus aūt dñi rotam cōminuens uirginē in momēto sanauit. Quo miraculo uiso, 20. gentiles p̄mi cui sex⁹ ad xp̄m cōuersi sunt: & in ꝑsti one nois xp̄i decollati. Deinde in ollā plūbo liquefacto repletam iussu eleusii mittit: sed plūbo uelut suaui balneo repefacto uirgo illesa educit: qua educta plumbū ebulliens p̄siliit: &. 75. gentiles ex circūstantibus interfecit. Tūc ꝑses gladio caput ei⁹ ꝑputari ꝑcepit. Quā demon que uerberauerat in ꝑsone iuuenis insēq cepit: & gēriles exhortari: ne sibi ꝑcerent que deos uituperauerat: & le nocte ꝑcedente grauiter flagellauerat. Et cū ipsū uirgo resꝑexisset: ausugit demon: dubitans ne iteꝝ se cape uellet. Ducta est igit extra ciuitatem & ofone p̄missa decollata est. Cui⁹ corp⁹ sephonia senatrix accepit: & eū in naui detulit: ut romā ueniens ipm ibidem sepeliret. Sed orta tēpestate nauis in fines cāpanie ad portum puteolanū impellit: & ibidē uno miliario a mare corp⁹ uirginis sepelit. Eleusius uero nō post multo tempore nauigans maris tēpestate cum trigintaquattuor uiris submersus est. Passa est autem uirgo xp̄i. 14. calen. martii.

¶ De scō pollochornio epo & mar. CXXXII

POllochroni⁹ eps & martyr apud babyloniā ciuitatē passus ē sub decio cesare. Qui cum aduersus persas ꝓgressus eēt: & habita uictoria multas ciuitates obtinuit

set: ueniens ad ciuitatē babylōie. Pollochro
nium sepiscopū xpianoꝝ teneri iussit cū pre
byteris parmenio: elimate & chrysotello: &
diaconib⁹ luca & mutio: quos fecit duci ad
sacrificandum: & sacrificare nolentes ac xp̄s
pfitentes in custodia recluſit multis diebus.
Interiꝯ in ipsa urbe tēplum saturno edifica
uit. Et cū ad nouū tēplū eṗm cum eius cle
ro duci feciſſet: & ut sacrificia offerrēt inſta
ret: & pollochroni⁹ neꝯ sacrificare neꝯ uer
bum aliqđ decio reſpondere uellet: interro
gauit decius pmeniū cur eps eoꝝ mutus ef
fectus eſſet: qui reſpondit: qꝯ non obmutue
rat: sed os sanctus inter stercora coīquinare
nolebat. Propter qđ deci⁹ linguā parmenii
precidi fecit: qui tamē ut prius expedite lo
quebatur. Tunc iratus deci⁹ iussit os pollo
chronii lapidib⁹ ꝑcūdi. Et dū cederetur emi
sit spiritū. Poſt hec decius ambulās in ciui
tatē cordulam: parmeniū & socios secū ui
ctos adduxit: de quibus in eoꝝ passione age
tur. x. cal. maii. Corp⁹ uero pollochronii an
te templum dimiſit. Quod duo reguli abdō
& senen xpiani noctu colligentes ante mu
ros ostie urbis tumularunt. xiii. cal. martii.

¶ De scō sauino epō. CXXXIII.

SAuin⁹ eps ciuitatis canuſine cla
ruit tp̄e totille regis gothorum.
Qui inter cetera dona sibi a deo
concessa: ſpū ꝓphetico claruit.
Quod totilla rex gothoꝝ audieſ
minime credidit: sed probare studuit qđ au
diuit. Cū enim in eisde ꝑtibus deuenisset: &
a uiro dei inuitatus ad ei⁹ dexterā diſcubuiſ
set: cū iam eps longo senio lumē oculorum
amiſſet: puer ex more eidē patri poculum
prebuit: sed rex ſilenter manū extendēs cali
cem puero abſtulit: eumqꝫ per ſe uice pueri
epō porrexit. Tunc ille calicē accipiens: sed
tñ miniſtꝝ non uidens dixit: uiuat iſta man⁹
uiuat talis miniſter. De quo rex let⁹ erubu
it: quia quāuis dephenſus eēt: in scō qđ que
rebat inuenit. Cū aūt sauin⁹ longo senio tra
heret: archidiaconus eius ep̄atum ambiēs:
uinifusoris ei⁹ aium ꝑcio ꝑcibusqꝫ corrupit
ut mixtū uino sibi uenenum ꝓpinaret. Qui
refectiōis hora epō uenēni poculū obtulit:
sed epiſcop⁹ eidē ut illud ſtatim biberet im
pauit. Tremefact⁹ pincerna deprehēſum ſe
ſentiens maluit moriturus bibere: quā pe
nas ꝓ tanta homicidii culpa tolerare. Cūqꝫ
ad os sibi calicē poſuiſſet: eps ꝓſcuit seqꝫ
uenenum bibitur⁹ obtulit: mādās ut ad illū
q sibi dederat iret: eiqꝫ diceret qꝫ sauinus q
dem uenenū biberet: is ipse minime eps eēt.
Facto ergo signo crucis uenenū eps bibit: &
illesius pmanſit: eadēqꝫ hora archidiaconus
eius alibi exiſtēs subito defunct⁹ eſt: acſi ꝑ
os epi ad archidiaconi uiscera mortifer⁹ tra
ſiuiſſet. Quieuit i pace tūr domini. xiii. cal.
martii. Hec gregori⁹. iii. dial. c. v.

¶ De sanctis maxio & claudio & sociis mar
tyribus. CXXXIIII

MAximus & claudius ffes caſi pa
pe & gabini preſbyteri: & uxor
claudii prepedigna & filii ei⁹ ale
xander & cutia ꝓclariſſimi gene
re ex urbe: agēte ffe eoꝝ gabino
preſbytero a scō caio papa baptizati ſunt.
Ob hoc iussu diocletiani ꝑatoris tenti ſunt
a iudice iulio. Et maxim⁹ qđē capitalē ſen
tentiā accepit. Claudius uero cū ꝓiuge & fi
liis in exiliūm deꝑtati: deinde icendio cō
cremati odoriferꝫ martyrii ſacrificium dño
reddiderunt. Quoꝝ corꝑa in mare apud o
ſtiam iactata fuerūt. Sed eoꝝ reliquias xp̄ia
ni requirentes cū corꝑe maximi iuxta mu
ros oſtie urbis ſepelierunt. Qui paſſi ſunt
xii. cal. martii.

¶ De scō symeone epō & mar. CXXXV

SYmeon eps hieroſolymitanus &
mr̄: propinquus ſaluatoris em
carnem extitiſſe digno ſcitur ac fi
lius cleophe q fuit frater ioſeph
iuſti: ut dicit hieronym⁹. Hic ut
3. eccleſiaſtice hiſtorie habet poſt iacobuꝫ
frem dñi hieroſolymoꝝ pōtifex: ſub ꝑſecu
tione traiani ꝑatoris cū iam eſſet decrepi
tus accuſatus eſt attico ꝓſulari tanqđ xp̄ia
nus. Qui ab eo tentus multisqꝫ ſuppliciis
affectus tādē cruciꝫ patibulo appēſus mar
tyrio conſumatus ē oīb⁹ q aderant etiā ipo
iudice de ei⁹ patiētia admirantib⁹: & q. cxx.
annoꝝ senex crucis patibulū ꝓtuliſſet: q paſ
sus ē. i2. cal. martii.

¶ De scō gabio ꝓsbytero & mr̄e. CXXXVI.

ABin⁹ preſbyter & martyr no
bilis ciuis roman⁹ ex genē dio
cletiāi ꝑatoris & frater ſci caii
pape fuit. Hic liberalib⁹ ſtudiis
dum eſſet gētilis nō mediocri
ter eruditus: fact⁹ xp̄ian⁹ & ꝓsbyter libros
& tractatus ad fidei eruditionē plurimos cō
pilabat. Hic germanos maximū & claudiū
cum uxore claudii & filiis ad xp̄m ꝑtrit:
& per manus caii pape baptizari fecit. Eliā
quoqꝫ ſuam ſuſannā uirginē pulcherrimam
ab infantia xp̄ianam ſacris litteris erudituit.
Que cum ob eius nobilitatē & elegātiam a
maxiano diocletiani filio in ꝓiugium petere
tur: & puella ꝓsentire nollet: dicens ſe xp̄o
dño deſponſatam nō poſſe alicui uiro: & po
tiſſime idolorū cultori matrimonio copula
ri: & gabinus preſbyter ab imperatore requi
ſitus: eam ad hoc ꝓpellere nollet: in carcere
iussu auguſti mittit: ibiqꝫ fame & uinculis
maceratur. Qui eriā poſt aliqđ tempus ibi
dem expirauit. Cui⁹ corp⁹ caius papa ger

manus eius sepeliuit. xi. calen. martii.

De scis innūerabilib⁹ martyrib⁹. CXXXVII

Nnumerabiles sci martyres quo rum numer⁹ solius dei scia colli git apud tyrum ciuitatē passi sūt De qb⁹ octauo libro eccl̄iastice historie scribit: q⁹ diuersi sexus & ętatis ac ordinis ex egypto illuc aduenientes p̄secutione in xpianos iminente a paganis tenti sunt. Et p̄stites xp̄m primo ꝺe per oē corp⁹ flagris laniati: deinde i harena bestiis diuersoꝝ generū traditi sūt. Cum aūt a feris minime leſi ſuiſſent: aliiq; gētiles rei mortis bestiis subiecti subito lacerati essent Itaq; sci martyres feris exponunt: ut ex paganoꝝ morsibus incitate in scos ferociores redderent. Et cū nec sic in eos p̄ualuiſſent mutatis sup eos ferociorib⁹ ą ialibus oino i tacti permanserūt. Quod dum pagani magice ascriberent: ad alias feritates feris immaniores se cōuertunt. Et alios quidē ex sactis gladiis trucidarūt: alios flāmis incenderūt alios in mari necauerūt: alios capitib⁹ abſci derunt: nō nullos etiā inedia p̄sumauerunt: quoſdā uero rectos quoſda5 uero deorſum uerſo uertice patibulis affixerunt: qui oēs i p̄ſeſſione ueritatis coronas p̄stionis a dño p̄ceperunt. Hoꝝ gloriosam multitudinē ad victoriam incitabāt beati ✝ tyranus ✝ ſiluanus ✝ philen⁹ ✝ atq; linus epi ✝ nec nō ceno bius p̄sbyter: qui oēs una secū felici agone palmas adepti sunt. Nam tyranus & ſiluan⁹ epi bestiaꝝ morſibus interierūt: philenus & linus epi ignibus p̄sumpti: cenobius uero p̄ sbyter cū plurib⁹ aliis decollatus eſt. Horū omnium passio recolit. xo. calen. martii.

¶ De scis. lxxix. martyribus. CXXXVIII

Eptuagintanouē martyres apud ſiciliam passi sunt. Qui sub diocletiano augusto p̄ diuersa tormenta p̄ſtitis ſue corona a xpo sibi paratā percipere meruerūt 9. calen. martii. Hec hiero⁹ i martyrologio.

¶ De sancto symmacho papa & confessore. CXXXIX

Ymmachus papa natione sard⁹ ex patre fortunato anastasio ſecundo pape in p̄tificatu nomino ſucceſſit: & ſedit ānos. 15. menſes. 7. dies. 28. In cuius electiōe tanta rome diſſensio fuit: ut electo quoꝺ laurētio una cū symmacho: senatores laurentii partibus fauētes aduersus ceteros qui symmacho aderebant bellum inferrēt: multaq; cedes & homicidia facientes: pleroſq; sacerdotum & clericoꝝ ac ciuiū extinxerunt. Deniq; ambo uno die ordinati sunt. Symmach⁹ qdē in eccl̄ia cōſtantina: laurentius uero in eccl̄ia scē marie. Sed cū neutra pars alteri cederet: cōdixerunt: ut lis incepta iudicio regis theodorici finaret. Qui rauēne positus dum legatos ptium audiſſet: decreuit: ut quem maior pars cleri & populi elegiſſet: ip̄e in sede apostolica reſideret. Sicq; symmach⁹ in quē maior pars p̄uenerat pontifex fact⁹: constituit laurentium ep̄m in nicera ciuitate intui tu miſericordie. In hac diſſensione ſciſſimus paſchaſius eccl̄ie romane diaconus ptib⁹ fauebat laurentii bona fide. ¶ Hic symmachus p̄stituit: ut omni die dn̄ico & in natalitiis apostoloꝝ & scōꝝ precipuoꝝ Gloria in excelſis deo cantet. Et que ſequūt poſt uerba angeli addidit i eodem hymno. Poſt pau cos annos criminatur ſymmachus ex iuidia per falſos teſtes: & occulte laurentius reuocatur: & iterato cler⁹ diuiditur quibuſdā ad herentibus ſymmacho nō nullis aūt laurentio. Sed cōuocata synodo. 215. epoꝝ expurgatur ſymmachus de crimine falſo: & cum gloria reſtituitur. Laurenti⁹ uero depoſitus cū ſuis cōdemnat. Poſt hec symmach⁹ i pace ſedi apoſtolice p̄ſidens: ſcitate p̄ſpicuq; uit in pace. 9. calē. martii. Sepultuſq; e apud ſanctum petrum miraculis coruſcans.

¶ De cathedra ſancti petri apoſtoli antiochie facta. CXL

Athedra ſancti petri apoſtoli ab eccl̄esia feſtiue celebratur: quia tunc beat⁹ petr⁹ apud antiochiā in cathedrali honore ſublimat⁹ fuiſſe phibet. ¶ Huius aūt ſolēnitatis inſtitutio triplicē cauſam uidet habere. ſ. p̄pter hiſtoriā: p̄pter figuram: & p̄pter prauam ſuetudinē abolendam. Prima cauſa eſt p̄pter hiſtoriam. Cum eni beatus petrus ātiochie predicaret theophil⁹ princeps illi⁹ ciuitatis eo q; populum ſeduceret: apoſtolū ſecit in carcere uinculari & fame diebꝰ pluribus afflīgi. Qui iā pene deficiens xp̄m ne ſe deſerat deprecat: & ab eodē celica uoce confortat. Audiens paulus de carceratione petri: ad theophilū init: & ſe multaq; arti um ſummū opificem eſſe dixit: p̄pter quod a principe rogatus in eius curia manſit. Et poſt dies tres ad petrum in carcerem latenter intrauit: & uidens eum pene conſumptū amariſſime plorans eū uocauit: & in eī⁹ ruens amplex⁹ ip̄m cibo refocillauit: & multis cōfortatum ſermonib⁹ dimiſit. Deinde paulus caute reperto tēpore theophilo ſuggerebat: q; ei⁹ gloriā petri uiſculatione dehoneſtauerat: qui mendicus & pauper nil mali p patrauerat: ſibiq; in multis p̄deſſe poterat. Et cum theophilus paulum interrogaret: in quo ſibi petr⁹ p̄deſſe poſſet. Paulus tanq ſe alienū ſingens dixit: q; audiuerat petrū oēs egros ſanaſſe & mortuos ſuſcitaſſe. Cū hec theophilus uti deliramenta deſpiceret: ad

hoc tandē deuenit: ut si petrus filium suū. xj annos ante defunctū suscitaret: ipse eū in pace dimitteret: & fidē ei' cū omni populo suo susciperet. Ingressus ergo paulus ad petrū eidem narrauit: qualiter theophilo filiū suscitandū ꝓmisit. Educt' ergo petr' de carcere ad sepulchrū accessit: & cū oratione fudisset ꝓtinuo iuuenis resurrexit. Tūc theophil' cū uniuerso populo credidit: & gloriosā ecclesiam ad nutum apostoli fabricauit. In cuius medio populi cathedrā locauerunt: & in ipa petrū exaltauerunt. In qua sedit annis. vii. Deinde romā ueniens in cathedra romana p̄ fuit ānis. xxv. Cum aūt petrus ex antiochia ad tēp' discessisset. Simon magus illuc accessit: & predicās figmenta multa atq; signa fallacia ostendēs populū omnē a fidei ueritate puertit: & contra petrū ipm terribiliter ꝓcitauit. Petrus uero rediēs & ꝓdicta reperies: Simoniq; fallacias detegēs: uexatos ab omni langore curauit: & oppressos a demonib' liberauit. Sicq; populū ad ueritatē fidei reuocauit: & infra dies. vii. plusq̄ decē milia hominū baptizauit. Tuncq; populus nudis pedibus ad petrū accessit: agens penitētiam q̄ simoni mago ꝓsenſit: & ipm una cū principe theophilo itēq; in cathedra sublimauit. Ideo ecclesia de ipsius prima cathedratione festum agit: q̄uis ſcda qua rome sedit principaliter fuerit ut dictū est supra in alia cathedra petri. xv. cal. februarii. ¶ Secūda rō est ꝓpter figurā. Nam petrus ī triplici ecclesia exaltatus fuit. ſ. ī ecclesia militantium: malignantiū & triūphantiū: & hoc ſm triplicem festiuitatē quā de ipso ecclesia celebrat. Est enim exaltatus in ecclesia militantiū ei presidendo: & eā in fide laudabiliter regendo. Et hoc q̄tum ad pītē solēnitatem que dicitur cathedra. q̄a tunc super ecclesiā antiochenā pontificatū accepit: & eā septēnio gubernauit. ¶ Est etiā exaltatus in ecclesia malignātium ipsam dissipādo & ad dñm puertēdo. Et hoc quātū ad ſam festiuitatem que dicit̄ ad uincula: tunc enī malignātium iudeoꝝ ecclesiā dissipauit: & multos cōuertit. ¶ Extitit ītem exaltatus in ecclesia triūphantium in ipam. ſ. feliciter itroeūdo & xp̄o domino ꝓgrediendo. Et hoc quātū ad tertiā festiuitatem que ē passionis ipi': quia tūc in ecclesia triūphantiū introiuit. Celebraf autē & festū eius ter in anno: ꝓpter priuilegiū: propter officiū: & beneficiu̅s. ¶ Propter priuilegiū qđ habuit triplex. Fuit .n. ꝑ ceteris dignior auctoritate: quia claues regni celoꝝ accepit Fuit & feruentior ī amore: q̄a cū maiori fer uore xp̄m dilexit quā alii apostoli. Fuit etiā efficacior ī uirtute: q̄a ad umbrā petri sanabantur ifirmi. Ideoq; festū ei' tertio celebratur. ¶ Propter officiū: q̄a officiū platonis habuit sup uniuersam ecclesiā: que diffusa ē in asia: aphrica & europa: ideo ecclesia ter i anno celebrat festū ei'. ¶ Propter beneficiū qa absoluit nos a trib' generib' peccatorū scilicet cogitationis locutiōis & opationis: uel qđ homo facit i deū: i proximū: & in se ipm. ¶ Tertia cā hui' festi ē ꝓpter prauam ꝙsuetudinē tollendā. Cōsuetudo eim fuit gētilib' ut ait. Ioā. beleth singulis annis circa dies istos epulas offerre sup tumulos pētū suoꝝ: quas nocte demones ꝙsumebāt: Ipi āt eas ab aiab' circa sepulchra errantib' quas umbras uocabant eas putabāt absumi. Que ꝙsuetudo epulaꝝ cū a xp̄ianis extirpari non posset: statuerūt ſci patres festum cathedre ſci petri tū de illa que fuit rome: tū de illa q̄ fuit antiochie: ut eo die quo talia p̄ paganos fiebāt: in reuerētia demonū: eodē die xp̄iani charitatiue epularētur adiuicē i subsidium paupum: & honore principis apostolorum. Ideoq; tali die ī aliqb' locis celebrant̄ ꝓuisiones & uocat festum epulaꝝ ſci petri .ſ. viii. cal. martii. hec ioā. beleth. ¶ Post cathedrationē aūt suam beatus apostolus scripsit duas epistolas que canonice nominat̄: quaꝝ ſa ꝓpter ſtili dissonātia a plerisq; nō illius fuisse narrat: marci euāgelii dictatis dicit. hec hieronymus de uiris illustribus.

¶ De ſcō papia epo hierapolitano: CXLI.

PApias hieropolitan' epūs ioānis a postoli auditor policarpi quoq; ꝓdiscipulus & ꝓdalis fuit. Hic ab eodē apostolo apud hieropolim ꝓdicante: ordinatus epūs eiusdem ciuitatis: postquā gregi dñico plurib' annis laudabiliter ꝓfuit: beato fine ī xp̄o quiuit. viii. cal. martii. Hic. v. libros de uerbis dñi ꝓposuit. hec hierōym' ā illustrib' uiris.

¶ De ſcō aristione discipulo: CXLII.

ARistion discipulus unus de .72. fuit: q̄ bini ab eo missi fūt ad predicādum. De quo in passiōe barnabe apostoli mētio habef. Qui post pactū p̄dicatōis officium a pud salaminā ī cypro insula ī domino requiuit. viii. cal. martii. ut dicit ado.

¶ De sancto abilio episcopo. CXLIII.

ABilius epūs alexādrin' fuit. Qui post beatū marcū ſs pōtifex ibidē ꝓstitut': siqđ post ip̄s marcū prim' exiterat anianus: annos xiii. eidē sedi ꝓsidēs sacerdotiuꝫ uita ꝓspicu' ministrauit: & .viii. cal. martii ī xp̄o quieuit. ut dicit ado.

¶ De sancto policarpo presbytero. CXLIIII.

OLicarpus presbyter & ꝓfessor xp̄i tpe diocletiani & maximiani ꝑpatoꝝ claruit. De quo in beati

ſebaſtiani paſſione ſupra.15.calen.februarii mentio facta eſt:&dicet infra i paſſione tybur tii.3.idus auguſti.Hic una cū btō ſebaſtiāo multos ad xp̃m puertit:& plurimos baptizauit.Nā cū btūs ſebaſtian⁹ zoe uxori nico ſtrati primiſcrinii:que dudū muta extiterat loquelam reſtituiſſet : & ipſam una cum uiro ſuo & familia: nec non tranquillinum & martiam parentes marci & marcelliani cōuertiſſet:ipſos oēs policarp⁹ ſacri fontis unda p̃ſudit.Et cū nicoſtrat⁹ a fratre ſuo claudio cōmentarienſe obtinuiſſet : oēs carceratos ad domū ſuam adduci : eos oēs ad xp̃m per ſebaſtianū cōuerſos idem preſbyter baptizauit.Cūq; eidem claudio nicoſtrat⁹ retulit:qualiter uxori ſue loquelam ſebaſtianus reſtituiſſet:obtulit claudi⁹ ſebaſtiano duos filios:quoꝝ unus hydropic⁹:alter uulneribus obſeſſus erat:quos ſcūs ſebaſtianus ſi militer ſanos effecit . Claudium quoq; una cum ipſis cōuerſos:policarp⁹ predict⁹ diuino fonte regenerauit . Deinde cū chromati⁹ urbis prefect⁹ graui morbo languens decubaret:&tranquillin⁹ ad eū policarpū & ſebaſtianum adduxiſſet : illeq; ab eis conuerſus oia idola in domo ſua exiſtentia deſtrui permiſiſſet:ſanatus eſt mox chromati⁹ cum tyburtio eius filio ad fidem xp̃i reduct⁹: quos policarp⁹ p̃ſbyter cū familia ſua qui erant ultra.1400.pmiſcui ſexus ſimiliter baptizauit . Poſt hec aūt cū iuſſu diocletiani chromati⁹ p̃fect⁹ in exiliū apud cāpaniā cū multis xp̃ianis mitteret:policarp⁹ p̃ſbyter ſponte ſecū exilium ſubiit:ut xp̃ianos exiſtentes ibidem exhortaret:ubi multo tēpore fideli ter deo ſeruiens:oronib⁹ & predicationi inſiſtens:i pace uitā finiuit.7.calē.martii.

¶De ſcō gerardo epō & martyre. CXLV

Erardus ep̃s & martyr uenetiarū ciuitate oriūd⁹:a puerītia deo deuotus eccleſie ſci marci canonic⁹ fuit.Sed ad uitā artiorē anhelans religionis habitu ſuſcepto : dum ad ſepulchꝝ dn̄icum pgeret uiſitandū:pannonia deuenit:ubi a ſcō ſtephano xp̃ianiſſimo ungarie rege:qui eū ſeruum xp̃i eſſe cognouit retentus eſt: dimiſſiſq; ſociis cū quibus pergebat ibidem manſit.;Et in quodam eremo qui bel uocatur p annos ſepte ſolitariam uitam duxit.Poſt hec a rege quāuis ſatis renitens ad epiſcopatū pmotus eſt.Qui per ciuitates & caſtella pannonie circuiens uerbum domini predicabat . Sedem autem ſuam iuxta flumen moriſii fluminis ſtatuit: quam & moriſena appellauit.Vbi & eccleſiam ſancti martyris georgii p̃ſtruxit:i qua & altare dei genitricis erexit: ante quod argenteum thuribulum cum thymiamate perpetuo collocauit: & ibidem ſemper conſeruari decreuit . Beatam enim dei genitricem deuotius coluit.Vnde & ſingulis ſabbati debus officium eius cum nouem lectionibus ibidem conſtituit celebrandum:quod uſq; i preſens ſeruatur.Epiſcopatū quoq; ſtrenue gubernabat:ſepius ad eremū aliquot dieb⁹ diuertebat . Deinde ad ſedem ſuam rediens officium ſibi iniunctū adminiſtrabat : & iugiter predicationi uacabat . Defuncto ergo ſtepheno rege ſucceſſit ei rex petrus.Cuius regnū cū unus ex principibus inuaſiſſet : & plurimos nobiles occidiſſet:uenit moriſenā ut ab epiſcopo gerardo die paſche coronaretur .Cuius coronatiōe nedum ſanctus ſacere recuſauit.ſed nec ipſi intereſſe uoluit : quin potius eidem ut regni inuaſori & proditori interfectionem ipſius poſt triennium futuram predixit.Quod ut predixerat euenit.Deinde poſt annos quinq; cum ad alba3 ciuitatem pergeret:hoſpitatus apud eccleſiam ſancte ſauine:martyrium ſuum in craſtinum futurū prenunciauit.Sequenti die miſſarum ſolēniis celebratis cum eſſet iuxta flumen danubium ab infidelibus captus lapidari cepit.Dūq; lapides in ipſum iacti in aera penderent:lancea tranſuerberat⁹ cū pluribus aliis chriſtianis gladio ceſis ibidē occubuit:ubi & ſepultus ſuit.Sed pceſſu tēporis inclytus rex andreas corp⁹ martyris trāſtulit moriſenam : ubi & miraculis claret. Paſſus eſt aūt.7.calen.martii.

¶De ſcō gerardo epō & p̃ſſore. CXLVI

Erardus epṡ leucorum ſanctitate uite mirabilis extitit.Qui.15. anno henrici impatoris tertii miraculis clarēs ad xp̃m migrauit. Et a leone papa chalcidonenſi ty nodo quarta celebrata canonizatus ſuit : & intra ſanctorum confeſſorum numerum i ecclēſia honorand⁹ cenſitus eſt:ut dicit frater uincentius in ſpeculo.

¶De ſcō ſereno martyre. CXLVII

Erenus monach⁹ & martyr ſub maximiano impatore apud ſyriniū paſſus é.Nā cū ipſe ſibi hortum excoleret:& un⁹ ex domeſticis ipatoris amic⁹ intim⁹ eēt:qđā die uxorē illi⁹ i horto ſuo hora ſcōgrua de ambulāte reppit : eāq; acriter de ihoneſtate icrepauit:q; ſola hora ſepta monachi pomerīū introiſſet : eam quoq; cum indignatione eiecit.Que uiro ſuo de ſereno q̃ueri:& q̃ eā turpiter eiecerit lamentatur.Qui uehis ꝓiugis ad iracūdiam motus:quem dudū ut amicum celauerat:maximiano uti chriſtianum accuſat.Sicq; ſerenus iubente imperatore tentus & ſe chriſtianum confeſſus capite ceſus eſt.7.calen.martii.

¶De ſcō ſereno abbate. CXLVIII

SEren⁹ abbas ſúme ꝓtinẽtie fuit. Que nõ ſolũ in ei⁹ actib⁹: ſ3 etiã in aſpectu ꝓſpici poterat. Quam a deo i tantũ crebris orationib⁹ ſipetrauit: ut nec etiã ſe naturali bus ſcientiis ígetari uel in ſopore ſentiret. Quod adhuc fortioríb⁹ ieiuniis & aſſiduis orationib⁹ exeſtuãs: ad tãta métis & corporis puritatẽ deuenit: ut uix i ſe motũ naturalem ſentiret ac ſi paruul⁹ & lactẽs ſentire dignoſcit. Et dũ huiuſmodi gre perſeuerãtiã lachrymis flagitaret: angelus eidẽ in ſõniis aſtitit & eum ꝑ uentrẽ nouacula ſecuit: & ie core ac inteſtinis eductis & extricatis: omni buſq; mũdiſſime loris: cuncta interiora ſuo loco reꝓſuit: ſibiq; dixit omnia ícẽtiua carnis in eo abide fore precíſa: perpetuãq; i poſterum métis & corporis ip⁹ obtinuiſſe: uti petierat a dño: puritatẽ. Hec i uitis patrũ.

¶ De ſcõ matthia apoſtolo. CXLIX

MAthias apoſtolus i loco iude ꝓditoris ſubſtitut⁹ eſt. Cũ enim inter aſcenſionẽ & pentecoſtẽ apoſtoli in cenaculo ſimul eſſent. Videns petrus ꝙ numer⁹ apoſtolorum erat iminut⁹: quos dñs tamẽ in numero duodenario elegerat: ut fidẽ trinitatis: in q̃tuor mũdi ptib⁹ predicarẽt: cum eſſent oẽs diſcipuli i cenaculo ſyon numero. i2o. exurgens in medio eoꝝ eos allocut⁹ ẽ: oſtẽdens ex textu dine ſcripture in pſalmo ꝓphetatũ: ꝙ iudas ꝓditor ꝑturus erat: cui⁹ apoſtolatum alius accipe debebat. Exhortãs fratres ut aliquẽ ex ípſis eligerent: quẽ in locum ſui de ſurrogarent. Quod cũ oibus placuiſſet: elegerunt duos inter ceteros ſanctiores. ſ. ioſeph iuſtum: q uocabat barſabas: filiũ cleophe & fratrẽ iacobi minoris: & matthiã: & oratione ꝓmiſſa dederunt ſortes eis. Et cecidit ſors ſup matthiã: & ãnumerat⁹ ẽ cũ. xi. apoſtolis. Et nota ꝙ hoc exẽplo non eſt ſorti bus utendũ ut dicit hieronym⁹: qa priuilegia paucoꝝ nõ faciunt legem cõmunẽ. Hec que dicta ſũt habẽtur act. primo. ¶ Cum ergo apoſtoli ad predicãdũ eſſent diuiſi: matthias apoſtolus iudeã i ſortem predicatiõis accepit. Qui tñ ut alibi repit prius i macedonia predicauit. Gentiles uero ei⁹ fidem & ſanctitatẽ ꝓbare uolentes: quãdam potionẽ toſſicatã que cũctos bibẽtes uiſu priuabat: ſibi dederũt. Quã in noie xp̃i bibit: & nullã leſionẽ icurrit. Et cũ illa potio pluſq̃. 25o. excecaſſet: ille ſingulis man⁹ iponens oẽs illuminauit. Diabolus uero i ſimilitudinẽ infantis cani eis appuit: ſuadẽs ut matthias occiderent q cultũ eoꝝ euacuabat. Qué ꝑ triduum queſierunt & in eoꝝ medio ꝑiſtentẽ minime uiderũt. Tertia uero die ſe eis ſponte manifeſtatum uinctũ in carcerẽ recluſe, runt: ubi demones ſibi apparentes in eũ dentibus fremebãt: ſed appropinquare nõ pote rant. Dñs aũt cũ multo lumine ſibi aſſiſtens eũ confortauit: & hoſtio aperto libeꝝ abire permiſit. Et dũ iteꝝ predicaret: & qdam obſtinati ꝑſiſterent: mox terra ſe aperuit & cũctos illos deglutiuit. Reliqui uero ad xp̃m uerſi ſunt. ¶ Poſt hec reuerſus apoſtolus ad iudeam uerbũ dñi predicabat: multoſq; in ſignis & prodigiis ꝙertebat. Cuiinuidẽtes iudei eum i ꝑcilio ſtatuerunt: Duoſq; teſtes q illu⁹ accuſauerãt prio in ipm lapideꝝ miſerunt. Quos lapides in teſtimoniũ ſecũ petiit ſepeliri. Qui dũ lapideret: ſecuri i capite percuſſus ſpiritũ deo reddidit. Cui⁹ corpus in iudea ſepultũ: deinde romã tranſlatũ in eccleſia ſancte marie maioris eſſe dicitur & ibidem caput eius popul⁹ demonſtrat. Qui paſſus eſt. vi. cal. martii.

¶ De ſcis. lxxii. martyribus. CL.

SEptuagita duo martyres ſub maximiano ípatore apud ciuitatem ſyritium paſſi ſũt. Qui martyrii certamẽ i preſata urbe ꝙſumãtes regna mãſura ꝓcpunt. vi. calen martii: ut dicit hieronym⁹ i martyrologio ſuo

¶ De ſanctis uictorino & uictore & ſociis martyribus. CLI.

VIctorinus: uictor: nicophorus: claudian⁹: dioſcor⁹: ſerapion & papias apud egyptũ ſub numeriano ípatore martyrii paſſi ſũt agẽte iudice ſabino. Quoꝝ primus in pilam undiq; circũforatã miſſus: & ꝑ ſingula foramia diutiſſime cultris trãſpũctus eſt. Et deinde capite truncatus. Secundus amputatis manibus & pedib⁹ i eadẽ pilã miſſus: & ſicuti prior trãſpũctus & poſtmodum decollat⁹ eſt. Tertius cũ i pilã ipſã ſponte ſuiſſet igreſſus: iudex indignatus illũ inde educi: & dudũ ſuper craticulã fecit aſſari. Et cũ tali ſupplicio non moreret: ipm minutatim gladiis iuſſit ſcidi. Claudianus & dioſcorus flãmis icenſi fuerunt. Serapion & papias gladio ceſi: oẽs celebre martyriũ dedicauerunt. v. cal: martii.

¶ De ſcõ neſtore epo & martyre. CLII.

NEſtor epus & martyr in ciuitate ꝑgen pamphylie paſſus eſt ſub ꝑſecutione decii. Qui cum die noctuq; orationi inſiſteret poſtulans ut grex xp̃i cuſtodiret: comprehenſus ẽ a quodã principe curie hyrenarcho: qui eũ obtulit preſidi pollioni: quem ille nomẽ dñi mira libertate & alacritate cõfitentẽ i equuleo leuatũ: & crudeliſſime tortum: nolẽte xp̃m negare: cruci ꝓfigi mandauit. In qua dum oraſſet emiſit ſpiritũ. A fidelibuſq; ſepultus eſt. 4. cal martii.

¶ De sancto alexādro epo & pfessore. CLIII

ALexander eps alexādrinus glorioso senio venerādus extitit. Hic post beatum petrū alexādrinum epm & martyrē ad eūdem pmotus episcopatū nō imediate sed p achillā: q eidē petro imediate successerat sicut & ipse btūs petr' eisdē duob' tūc suis discipulis pdixerat sibi a dño reuelatū: arriū pbytere suum heretica prauitate corruptū & dina uerītate conuictū de ecclesia alexandrina eiecit: & postea inter .318. pfes in nicēo cōcilio dānauit. Qui i reuerēda senectute annoꝝ .98. apud eandem urbē laudabili fine quieuit. 4. calen. martii.

¶ De sanctis iuliano & eanio eius ministro martyribus. CLIIII

IVlian' & quidā ei' minister noīe eanius martyres apud alexādriā passi sunt. Cū eni xpianoꝝ pfectio deseuiret: & iulianus ita podagra pstrict' esset: ut neq; incedere: neq; stare posset cū duobus ministris xpianis eū gestantib' ? sella iudici afferē: ex quib' ministris unus timore tormētoꝝ que ui debat xpianis inferri: pfestim negauit: alter uero eanius noīe cū iuliano dño suo in pfessione pstitit. Quos iudex camelis impositos per totam iussit urbem circūduci: & flagris hincinde ispectante populo tādiu laniari usq; quo sine ipsis uerberibus sortirent. Qui passi sunt. 3. calen. martii.

¶ De scō leandro epo. CLV

LEander eps in hispaniaꝝ puincia hispaleñ ecclesiā feliciter pastorali cura gubernauit. Hic est ad quē beat' gregorius moralium libros scripsit. Cuius pdicatione & industria tota gothoꝝ gens p regem recta redū deprauata ab arriana prauitate puersa est. Qui etiā fratre eiusdē recaredi hermingildū regem uiuente adhuc pfe heretico ab eadē hereſi cōuersum ad martyrii passionē exhortando pduxit: ut ponit gregorius. 3. dial. cap. 31. & dicesē i passiōe herminigildi idib' aprilis. Qui & officio pdicationis fideliter peracto: quesit in dño. 3. calē. martii.

¶ De scō ioanne monacho. CLVI

IOannes monach' filius eutropii magistri militum urbis rome & theodore xpianoꝝ cū esset anoꝝ .12. a parēte liberalib' studiis traditus est. Cū aūt pater in domo sua abbatem monasterii acimiten hierosolymam pgenté hospitio suscepisset: iuuenis ad uitam monasticā aiatus: ab eodem regularibus disciplinis imbuit: pmissiōe sibi facta q; egrediens domū illuc diuerteret: eo q; se cum tre & monach' fieri disponeret. Interea ioānes a patre euangelium sibi scribi petit: in quo studere cupiebat: quod mater gēmis & auro ad filii allectionem ornauit. In quo quotidie ioannes legebat: & ad uite pfectioris cumulū anhelabat. Reuersus igit abbas i domo ioānis recipit: cū quo habito colloquio de fuga petēda: qa parētes timebat: na uem reperiunt iuxta lit': a quib' dū naute multū p naulo exigerēt: & pecuniā carerēt: abbas q; ad repatriandū festinaret. Iuuenis parē rogat: ut det sibi centū aureos p cōiugio consolandos celebrando. Quibus acceptis ioānes q̄s necessaria emptur' abiit: urbem exiuit: & ad abbatē sē iuxta mare pstolante concit' uenit: datoq; naulo naue secū ascendit. Qué parentes dudū pquirentes & minime inuenientes ad mortē affligebantur. Ille igit ad monasteriū pueniēs fact' ē monachus: ubi in oī uite sanctitate & sūma obedientia septennio pegit. Post hec cū de uisione parentū nimiū tentaret: obtēta abbatis & monachoꝝ licētia: relicto cenobio romā uenit: mutatoq; habitu p̄sciſſis uestib' indutus: facie p̄ ieiuniis tabefacta: in domo paré tum incognit' hospitat': minime se reuelans. Cui mane pater domū egredies: ut pauperi pegrino compatiens: tuguriū sibi iuxta domum suā pstruxit: eumq; de mēsa ppria uti pauperē aluit. Qui multis ieiuniis affectus cōtinue oīonibus insistebat. Sed tandē infirmitate corrept' : mortiq; uicin' : matrē uocauit: eiq; psalteriū gēmis & auro ornatū exhibuit. Que libro cognito uiroq; uocato ioānē interrogat: quō psalteriū illud habuisset: & si qua de eorū genito audiuisset. Qui cuncta p ordinē narrans: se ioannē eoꝝ filiū patefecit: moxq; in eoꝝ brachiis expirauit. Cuius corp' eū multaꝝ effusiōe lachrymaꝝ parentes in nouo edificato oratorio sepelierunt: & eidem p peregrinoꝝ susceptione cenobium addiderūt: ibiq; domino seruientes preter quotidianū uictū oēm substantiā suā pauperibus ministrabant. Quieuit autem i pace uir dñi. 3. calen. martii.

¶ De scō ioanne abbate. CLVII

IOannes abbas in scythi claruit. Ad quē cū quidā anachorita nomine epiſius uisitandū uenisset: q per annos. 40. in eremo habitauerat: interrogat' est a ioanne quantum exinde pfecisset: q rndit: q exquo cepat solitari' esse: nunq̄ sol eū uiderat manducantē. Cui ioānes inqt: nec me iracsetem.

¶ Dū aūt ioānes uellet ad similitudinē angeloꝝ nihil opari: sed dño sine intermissiōe uacare: seipm expoliauit: & hebdomadā i eremo perfecit. Cū aūt fame piclitaret: & aculeis muscaꝝ & uespaꝝ tot' uulneratus esset reuersus ad hospitiū frīs sui pulsauit: dicēs se

esse ioannē: q̄ respondit: q̄ hoc esse non potest: q̄ a ioannes angelus sanctus erat: & inter homines amplius nō habitabat. Sicq; dimisit eū affligi usq; mane. Postea eidē apuit & ipm de psumptiōe redarguit: dicens q̄ si hō erat iteq; eū ut paſceret: inter hoies operari oportebat. Si aūt angel' esset: intrare cellā nō quereret: ioānesq; ppūctus ueniā postulauit. Cū aūt moreret rogauerūt eū fratres ut aliq̄d uerbū salutare cōpendiosum loco hereditatis sibi relinqueret. Qui eis dixit: q̄ ex quo fuerat mōach' nūq̄ ppriā fecerat uoluntatē: nec aliq̄d docuerat q̄d n̄ pri' ipe fecisset. hec i uitis patr̄. qeuit i dño. 3. cal. mart.

¶ De sancto ioāne alio abbate. CLVIII.

IOannes abbas ali' i eremo supioris thebaidis etate pueđ' uitā moriđ' & abstinētia pcellēs claruit. Hic primū secedens ad eremum tribꝰ ānis ptinuis sub quadam rupe stādo semp orauit. Ita ut nunq̄ sederet neq; iaceret. Sōni aūt tantū ceperit: q̄ tum q̄s stans rapere poterit. Cibum uero nisi die dominico nō sūpsit. Presbyter enim tunc ad eū ueniēs p eo sacrificiū offerebat: & ipsum sacra hostia cōicabat: idq; ei erat sacramētū & uict'. Huic die quadā diabol' se i pspectu rū trāsfigurās ut ipm deciperet: horā solitā p̄uenit: simulās se sacramētoq; grā aduenisse. Quē scūs pp ītēpestiuā horā demonē suspicat' ipm redarguit: moxq; diabolus pfusus abscessit. Pedes aūt ei' ex nimia imobilitate diru pebant: adeo ut sanie effluerēt. S5 pplēs tis tribꝰ annis: angel' sibi appuit eiusq; pdū uulnera sanauit: & celesti cibo refecit: ac diuina repletū sapiētia ad alios edocendos ire mādauit. Qui iussa pplēs: dnica sēp die ad eūdē locū rdibat: & ipꝰ angel' reficiebat ceteris uero diebus ioānes ex palmaq; foliis māibꝰ opabat. Cū qdā claud' ad ipꝰ curatiōis gra ire dispōeret: asinū ascēdit: q̄ cigulo māibꝰ sci uiri opato: sella pstructus erat: moxq; ut pedes claudi cigim terigerūt: sanat' ē. Secreta ēt hoiuꝫ agnoscebat: ita ut mōachis uicinoq; locoq; eoq; pcā occulta pscriberet: & eoq; pfibꝰ ut tales uel tales ffes de tali uel tali culpa corrigerēt. Eoq; ēt merita eiđē p lras sūnuabat: admonēs ut i eis pseuerarēt. Similiter & pfibꝰ cenobioq; scribebat i qbꝰ eos p spirituꝫ deligsse cognouerat ita ut illi ꝑcie remorsu quidē negare nō posset mltis quoq; aliis uirtutibꝰ & miracꝫ admodū effulsit. hec oia apelleshiero narrauit ut idē ffert i uitis patr̄.

¶ De scō ioāne uiro dei pfessore. CLIX.

IOannes uir sanct' anachorita in deserto surrie claruit: qui totius gē homo fuit: i quo ut dicit bie conymus ubi supra tāta ꝓfulgsit, onū gra refulsit: ut q̄cūq; mestitia quocūq; tedio qs oppss' fuisset: paucis ei' ꝑmoꝫ alacritate & letitia repleret: sed & sanitatū gra pluria sibi a deo donata ē. Hec i uitis patr̄.

¶ De sancto romano abbate. CLX

ROman' abbas i territorio lugdunēn i locis uirētib' claruit. Qui primus in eodē loco uitā eremiticam duxit: & multis uirtutibꝰ & miraculis ſsigniter effulsit: ac plurimos postmodū pater extitit monachorum. Qui & in eodē loco sanctitate famosus i xp̄o quiit pridie calē. martii. hec usuard'.

¶ De translatione sci augustini epi. CLXI

RAnslatio corporis sci augustini scā est anno dñi. 718. trāslactis ab obitu sci ānis. 280. tēpore luprādi regis longobardoꝝ. Nā cū beatus doctor apud hipponēn ciuitatem aphrice cuius epūs fuit i dño quiisset ibiq; sepult' fuisset. Post aliquod tps barbari terram illā occupauerūt: & loca scā pphanauerunt: pper quod fideles corpus sci augustini ide tulerūt: & ipm i sardiniā trāstulerunt. Tempore igit ꝑmisso luprandus predict' longobardoꝝ rex audiens sardiniam a saracenis depopulatā: solēnes illuc nuncios misit: ut doctoris sancti reliquias papiā deferrent. Qui magno precio dato corp' sancti augustini tulerūt: & ipsum usq; ianuam nauigio adduxerūt. Quod deuotus rex audiēs usq; ad dictam ciuitatē eide obuiauit: & reuerenter illud excepit. Cū aūt mane corpus uellēt educere: nullo modo inde moueri potuit: donec rex uotū emisit: q̄ si se inde deduci permitteret: ibidem in noie eius ecclesiaꝫ fabricaret. Statimq; corpus sine ulla difficultate inde motū est: & rex quod uouerat adipleuit. Idem miraculū die sequenti in ipsa ꝑpatus ꝑdenēsis que dicit caſtelle ꝓtigit: & eodem mō ibidem in honore sci rex aliā ecclesiā ꝑstruxit. Et qa uideret scō cōplacere ut in suo noie eccleſie plures fierent: ubicūq; mansisset corpus nocte cū rege tīmēs ne alium locū q̄ ubi desiderabat sibi eligeret: i honore ei' eccleſiam incohabat. Sicq; cum gaudio papiā deducit: & i ecclesia sci petri q̄ dicit celū aureū honorifice collocat. ꝑdicta' martii: ubi claris uirtutū ſignis effulget

¶ De sanctis ducentis & sexaginta duobus martyribus. CLXII

DVcenti & sexagintaduo martyres rome sub claudio passi sūt: quos primo pro xp̄i noie ad harenam fodiendam damnatos iussit claudius ut foras muros porte salarie in amphitheatro mitterent: ibiq; sagittis militū interficerent. Quod audiens marius cum filiis suis audiax & abbacuch ut in eo

rum passione habetur. i4. calen. februarii. illuc accesserunt ioanne presbytero secum assumpto: ut sanctorum corpora sepelirent Et inuenerunt ipsa igni superposita. Tunc exuentes se ceperunt corpora subtrahere: & sepelire: quotquot ex ipsis potuerunt: que & ibidem sub cluuio cucumeris recondiderunt. Cetera uero igne cõsumpta sunt. Qui passi sunt calen. martii.

¶ De scõ herculano episcopo. CLXIII

Herculanus episcopus ciuitatis perusine ãno decimoseptimo iustiniani imperatoris sub rege gothorum totilla passus est: ut ait sigibertus. Hic ex conuersatione monasterii ad sacerdotalis ordinis gratiam deductus est. Totille autem regis gothorum temporibus eandem urbem annis septem continuis exercitus gothorum obsedit: ex qua multi ciuium fugerunt: qui periculum famis ferre non poterant. Anno uero septimo nec dum finito obsessam urbem exercitus gothorum intrauit. Tunc comes qui exercitui preerat ad regem nuncios misit exquirens: quid de episcopo uel populo fieri iuberet. Qui mandauit: episcopo primo a ceruice usque ad calcaneum corrigam tolli: & tũc caput eius amputari: omnem uero populum gladio extingui. Tunc idem comes crudelitatem tantam abhorrens her culanum episcopum super murum urbis capite truncauit: eiusdemq; cutem iam mortui a uertice usque ad calcaneum incidit: ut ex ei⁹ corpore corrigia subtracta uideret: moxq; corpus extra murum piecit. Quod quidam humanitate compulsi abscisum ca put ceruici apponentes cum corpore paruu li infantis illic iuxta muros reperto sepultu re tradiderunt. Cumq; post eandem cedem die quadragesimo rex totilla mississet: ut ciues ubilibet dispersi ad ipsam ciuitatem sine trepidatione remearent. hi qui prius famem fugerant: accepta uiuendi licentia reuersi sunt. Qui corpus episcopi sui perquirentes: effossa terra ubi iacebat corpus pueri pariter humati: utpote die quadragesimo corruptum & uermibus plenum: corpus uero episcopi acsi die eodem esset sepultum inuenerũt. Et quod mirabili⁹ est: ita caput eius unitum fuerat corpori: acsi nequaquam fuisset abscisum: in quo nec sectionis uestigia apparerent: & similiter tergum eius pquirẽtib⁹ ita sanum atq; intemeratum omne corpus inuentum est: acsi hoc nulla incisio ferri tetigisset. quod intra urbem adducentes honorifice sepelierunt: qui passus est calendis martii. Hec gregorius tertio dialogo capitulo. i5.

¶ De sancto albino episcopo. CLXIIII

Albinus eps tpe sci egidii abbatis floruit. Hic de regione uenetina que occeani britanici finis ẽ: nobilib⁹ pẽtib⁹ ort⁹ tinilacẽsi mõasterii prio mõach⁹ fuit. Qui cũ aliquando ad obediẽtiam abbatis perficiendam pgeret: & subito tẽpestas nimia igueret: & dom⁹ ad quã cũ aliis diuerteret ipa tẽpestas etiã tectus ptriuisset: oibus aliis q in eadem se domo reduxerant madefactis: ipse solus a pluuia imunis fuit. Deinde anno. 55 existẽs ipsius mõasterii abbas fact⁹ est. Qui ipsi regimini laudabiliter pfuit annis .xxv. Post hec anno. lx. andegauis episcopus ordinat. Cureq; pastorali uigilanter isedit annis .xx. diuinis operib⁹ uacans multisq; miraculis coruscans. Inter que duos mortues suscitauit. In asiaco monasterio cecũ illumi nauit: & mulierẽ dudum ab imundo spiritu uexatã liberauit. ¶ In andegauen ciuitate sedis sue: dũ pro carceratis in turri detẽtis ad iudicem iterueniisset: nec alicuius liberationẽ obtinere potuisset: oratione fudit. Statiq; saxum quadrũ de muro turris exiliẽs: inclusis exeundi aditũ fecit: omneq; ptinuo exierunt & deo ac scõ gras egerũt. Quieuit i pace cal. martii. Sepultus andegauis. In cuius exequiis paralytici tres sanati & duo ceci illuminati sunt.

¶ De scõ donato martyre. CLXV.

Donatus martyr apud carthaginem aphrice ciuitatẽ passus est. Qui sub iudice nisatio & marcellino tribuno: cũ esset militaris: in xpi confessione gladio cedente martyrii coronã percepit cal. martii. ut dicit ado.

¶ De scis plurib⁹ martyrib⁹. CLXVI

Martyres plurimi quoꝝ tñ certus numerus minime repitur. Rome sub alexãdro ipatore passi sũt. Quos idem augustus diu crucias tos capitali sniã in extremo damnauit. vi. non martii. Hec ado i martyrologio.

¶ De scis qdringentis martyrib⁹. CLXVII

Quadrigẽti fere mẽs a longobardis passi sũt. Quos cũ lõgobardi italiã deuastãtes cepissent: more suo immolauerũt caput capre diabolo. Hoc circũferentes p circuitũ & carmie nephãdo dedicãtes. Cuq; illud ipi pri⁹ submissis ceruicib⁹ adorarẽt: eosq; quos ceperãt hoc adorare piter ppellebãt. Sed ex eisdẽ captiuis p maxima multitudo paucis uidelicẽ exceptis obtẽperãt iussis sacrilegis noluit: & ceruices quã sẽp creatori flexerat: creature iclinare contempsit. Quapter hostes qui eos ceperant graui iracundia accensi: cunctos gladiis interfecerunt.

Quos ierrore suo participes habere neque runt. hec gregorius .iii. dial. c. xxviii. Qui passi sunt. vi. non martii:

¶ De scis plurib' epis marib'. CLXVIII.

Piscopi plures martyres: quorū etiā nec cert' numer' script' collegit: iustinianī augusti teporib' apud aphricā passi sunt. Nā cum psecutio uandalica i ptibus illis uehemēter insaniret: qdā in defensione ueritatis epi fortiter pistētes: ad mediū sunt deducti. Quos uandalor' rex uerbis ac muneribus flectere ad pfidiā nō ualēs: tormentis frangere eos posse credidit. Nā cū eis in ipsa defensione ueritatis silentiū indiceret: nec ta mē ipsi contra pfidiā tacerent: raptus in furorem eor' linguas abscidi radicitus fecit. Qui ita post pro defensione ueritatis etiā sine lingua loquebant sicut pri' loq p liguā psueuerāt. Hos oēs iussit postmodū idē rex in exiliū deportari. Qui multo post tēpore supuixerūt. Et qdā ex ipsis miraculū narrātes cōstantinopoli uenerūt: unus aūt illorū statim ut in luxuriā decidit loquendi facultatē amisit. Hec idē q & ubi supra. c. xxxii.

¶ De scis iouino & basileo mrib'. CLXIX.

Iouinus & basileus martyres rome uia latina passi sunt sub ualeriano & galieno ipatorib'. Qui per gladium palmā martyrii pcepūt. vi. non martii ut ait ado.

¶ De scō guilermo presbytero. CLXX.

Vilermus anglic' sacerdos uir charitatiu': sanctitate uite pollens ac morib': & officii sui p secutor strenuus tpe henrici. iii impatoris plen' scitate migrauit ad xpm. vi. non martii. Ad cuius sepulchrū tpe mortis ei' ceci illuminati sunt: claudi erecti: & alii. plures a diuersis infirmitatibus liberati: unde & corp' eius a multis pgrinantibus uisitat': pgentibus ad ipsum devotionis cā. Hec uincentius.

¶ De scis marino & asterio marib'. CLXXI

Arinus milies & asterius senator apud cesareā palestine sub ualeriāi ipatoris psecutiōe passi sūt. De qb' habet. vii. eccliastice historie libro. Quoruꝫ prior ciuis hierosolyme clarus a ꝓmilitonib' accusat' q esset xpiān': datoq; sibi a iudice spatio trium horar' ad deliberādum: an sacrificare an mori eligeret. Interi quoq; a scō theotēo ei' dem urbis epo ꝓfortat': dū imolare renuisset p xpo decollat' est. Cui' corp' cū asterius trūcatū subiectis humeris & expoliata ueste excepisset: & sepelisset. Honorē quem martyri detulit ptinuo martyr ipe accepit. De quo asterio scribit: ubi supra: q dū eēt apd cesareā philippi que nūc paneas dicit': & gentiles suo more idolis imolarēt: uictria arte demonis subito rapiebat: & nuīq ppēs celo delata putabat. Quod dū scūs sieri cerneret: oratione fudit ad dīm. Et ecce uictria que credebat assūpta: aquis supferri ꝓspicitur: & populus ab errore ꝓuertit. Passi sunt autem. v. non martii.

¶ De sanctis emiterio & chelidonio martyribus. CLXXII.

Mitreri' & chelidoni' martyres: ut scribit aurelius clemēs i libro coronatog: primū apud legionū gallie ciuitatē exurgente psecutionis pcella pro pfessione nominis iesu xpi plurimis tormētis afflicti: deinde calagurii usq; pducti: atq; ibi capite cesi martyrio coronati sunt. In quoꝝ decollatione anulus unius & stola alba alterius nube susceptī: & in celū euecti sūt: quousq; ab assistentib' anuli aurei fulgor & lintei candor: intentis luminibus discerni potuerunt. Passi sunt autem. v. non martii.

¶ De scō lucio papa & martyre. CLXXIII.

Vcius papa & martyr natione romanus' ex patre porphyrio cornelio pape in epatu romano succedit: & sedit annos. iii. menses. iii. dies. iii. Hic precepit ut duo pbyteri & tres diaconi in omni loco epi nō desererent: ꝓpter testimoniū ecclesiasticum & stilū erroris. Hic primū in exilium missus: demū ad ecclesiā suam reuersus a ualeriano capite trūcatus martyrio coronatur. Et sepultus ē cum collegis suis epis uia apia in cemiterio calixti. iiii. non martii. Et cessauit episcopatus dies. v.

¶ De scis caio & sociis marib'. CLXXIIII

Aius palatin' & alii. xxvii. martyres apud urbem romam passi sunt. Qui omnes maris fluctibus immersi uictorie coronas a domino percipe meruerunt. iiii non martii: ut dicit ado.

¶ De scis nongentis marib'. CLXXV.

Ongēti martyres rome uia apia passi sūt. Qui omnes una die laurea martyrii coronati: positi sūt in cemiterio ad sanctam cecilia. iiii. non martii. Ibiq; tumulati digna ueneratione devotiōe uenerantur. hec ado.

¶ De sancto phoca martyre. CLXXVI.

Hocas martyr apud antiochiam passus ē. Qui post multas quas pro christi nomine redemptoris est passus iniurias: qualiter de illo antiquo serpēte triumphauerit usq; hodie populis declaratur. Nam si in quēpiam in locis illis coluber uenena diffu-

derit: mox ut ianuam basilice martyris credés attigerit euacuata uirtute ueneni saluaf. Sed & longe satis ab ei⁹ templo ajalia queq; mortifera approximare nō audent. Passus é autem. 5. non martii. hec ado.

¶ De sancto theophilo episcopo turris stratoneñ. CLXXVII

Theophilus eps palestine ciuitatis que quondā turris stratonis siue cesarea dicebatur: nunc uero paneas dicitur: sub seuero principe insignis sapiētia & conspicuꝰ sanctitate admodum effulsit. Qui inter cetera laudabilia cum ceteris episcopis synodicam & utilez ualde aduersus eos qui cum iudeis luna decimaquarta pascha celebrabant: cōposuit epistolam. Et quieuit in dño. 5. non martii. Hec hieronym⁹ de uiris illustribus.

¶ De sancto theophilo episcopo alexandrino. CLXXVIII

Theophilus eps alius. s. alexandrinus studio & doctrina clarissim⁹ extitit. Hic aduersus origenem grande scripsit uolumen: in quo ipm & oja fere sua piter dānat: docēs illū a scis pribꝰ & maxie ab heracla fuisse a pbrio electū: eccliā pulsū: urbe fugatū Scripsit & ptra ātropomorphitas hereticos asserentes deum humana effigie & membris cōstare humanis: eos longissima disputatione confutans. Tres libros sub illius nomine inscriptos se legisse: sed eis nō multum credidisse propter stili dissonantiam tradit gennadius: qui hec de illo.

¶ De sancto martiano episcopo & martyre. CLXXIX

Martianus martyr & eps apud terdonam passus est sub hadriano imperatore agente prefecto sapritio. Qui a ciuitate mediolanensi ad partes illas ab impatore delegatus ciuitatē terdonā ingressus: martianū de christianitate suspectū in carcere reclusum fuenit. Ad quem uisitandū scūs secundus miles iam a calocero in ciuitate astēn in fide edoctus: sed occultus xpianus cū sapritio uenerat: eūq; satis uidere desiderabat. Tunc educente ipm angelo martian⁹ de carcere exiit: & secundū uisitauit: atq; in domino confortauit: ut dicetur in passione secundi. 5. calen. aprilis. Post hec secūdus mediolanum iuit: & a sanctis fausti no & iouita baptizatus fuit ut superius in eorum passione dictum est. 15 calen. martii. Corpus quoq; dominicum qđ eis columba de celo detulerat: ab eisdem suscepit: partemq; ipsi⁹ martiano detulit: quē terdone in carcere reliquit. Rediens autem secundus cum iam nox esset: & ad ripam padi uenisset: angelus domini frenum equi accipiens super padum ipsum transuexit: & usq; ad terdonam perducens ad martianum in carcerem introduxit. Cui & secundus munus eucharistie ex parte fausti⁹ presentauit quo suscepto: secundus angelico mandato ad suum hospitium rediit. Post hec martianus eductus de carcere cum laminis ferreis candentibus super uerticem eius appositis illesus permansisset: a sapritio capitalem sententiam accepit. Et secundus corpus eius rapiens sepeliuit secundo noñ martii.

¶ De sanctis victore & victorino martyribus. CLXXX

Victor & victorinus martyres apud nicomediam ciuitatem passionis gloriam perceperūt. Qui per triennium cum claudiano & bassa uxore eius tormentis multis afflicti: & retrusi in carcerem. Ibidem uite sue cursum cum palma martyrii compleuerunt. 2. noñ martii. Hec ado.

¶ De sancto thoma de aquino confessore.

Thomas pfessor ordinis pdicatoꝝ ex illustri papie comitū de aquino pre ladulfo comite matre theodora nobili de neapoli in pthinis capanie & regni sicilie extitit oriūd⁹. Cui⁹ ort⁹ & uite pgressus añq nasceret: fuit diuinit⁹ pmōstrat⁹. Nā a quodā eremita re & nōie bono in ptib⁹ illis solitariā uitā ducēte: matri ei⁹ existēti i castro suo noie rochasicca: & q eēt pgnās adhuc ignoranti fuit pphetatū: q filiū pareret thomā nominādū: ordis pdicatoꝝ hitū & regulā assūptuꝝ & pclare sapie i toto orbe futuꝝ. Que oia ut pdixerat sūt ppleta. Nat⁹ ergo puerulus thomas uocat⁹ é. Que cū die qđā nutrix balnearet strictā scedulā uidit i manu eius: quā cū de manu ipsius uix mater auelleret: reppit i ea scriptā salutationē angelicā. Sed puer fletib⁹ & signis scedulā sibi repetit: quā sibi traditā ptin⁹ i ore posita trāsgluti uit. Et extūc i pfuetudinē duxit: ut si qñ fleret: nūq desisteret: nisi aliq sibi charta uel liber pnāret. Et cū adhuc uix sciret aliqua uerba dissērere: cū libros uideret ad eos festinater curreb at: & chartas fuoluēs tali se ludo more puerorꝝ exercebat. ¶ Cū aūt eēt ānoꝝ. v. tradit⁹ é a pre abbati mōasterii casinēn: ut ibi lris eruditet. Qđ abbas uidēs eē mirabilis idolis ad patrē remisit: ut ipm ad neapolitanū studiū destinaret: plectꝰ sapiētia ibuendū. Pē ergo ipm ānoꝝ. x. neapolim destinauit: ubi in liberali⁹ scientiis modico tēpore optie pfecit. Sed cū sepi⁹ ad locū pdicatoꝝ pgeret: & fratꝝ sm̄ones audiret: delectat⁹ illoꝝ sapiētia & regulari uita relicto seculo ānoꝝ. 15. ordinē ingressus é: ubi factis opib⁹ & studio sacre sapie uacare cepit

Quod fratres ei⁹ carnales patre iam defuncto audientes molestetulerūt:& primo qui dem ad ipsum ueniētes:eū q ab ordine reuocare nitentes:nihil protinus pfecerunt. Tandem ab ipsis thomas uiolenter rapitur:& q̄ si per bienniū turris custodie mancipatur. ¶ Cūq; nec minis nec blanditiis posset a proposito reuocari:per spēm puelle ipudice ad eum introducte:subuertere querūt animum innocentis. Qui mox de igne titionē arripiens suggestionē ignite libidinis extra cameram effugauit. Factoq; signo crucis in oratione se prostrauit: petēs cū lachrymis a dño sibi dari ppetue ptinētie castitatem. Mox oranti duo angeli affuerūt dicētes ipsum a deo clementius exauditū:q etiā eum cingulo quodam circa rhenes stringētes dixerūt:qđ nullatenus dissoluet. Et extūc in uita sua nunquā sensit stimulū ueneree uoluptatis. ¶ Tādem mater ipsius dubitans diuine resistere uoluntati:& recordata eoq; que de ipso prediēta fuerāt:ipsa pmittente p fratres ordinis ad ordinē est reductus:& qa scūs dubitabat ne adhuc carnaliū srum persequeret ptinacia:procurauit de neapoli discedere: missusq; romā ad capitulū generale :inde cū magistro ioāne teutōico iuit pisius:ibidem in sacre theologie studio mancipat⁹. Deinde missus coloniam magistrū albertū uirum sapiētia mirabilē: i philosophia & theologia habuit preceptorē: ubi studio itentus ab aliis ꝺdiscipulis quodāmodo desp̄iciebat :eo q; i scholis nunq; uerbum pferret. Et qa natura li pplexione carnosus erat boué mutum eū appellabant. Dū autē quidam ex fratrib⁹ de ei⁹ idustria aliqua notabilia ppōssent:& hec magistro reuelassent:ex mādato ipsius quādam questionē diputādam assūpsit. Ad quā dum mirabilib⁹ argumētis respōdisset: magister albertus ꝑphetico spiritu ꝺdixit ipm esse futurum boué:qui talē datur⁹ esset mugitū:q totus eū mūdus audiret. ¶ Post hec missus est bacchalari⁹ ad studiū pisien: ubi post lecturā libri sentētiaꝝ:quā luculētissime trāscurrit. Dum ad magistratū peteret: ex humilitate reputās se indignū : potiūsime quia annoꝝ .30. nōdum spletoꝝ oīno recusabat. Cui apparuit scūs qdam senior : q sibi ex pte dei ut magisterium assumeret mādauit:& thema qđ in sui sermone proponeret edocuit: auctoritate⁹ uidelicet illā psalmi. Rigans montes de superioribꝰ tuis ꝛc. Sicq; thomas humiliter ad magisterium ascendit: in quo non segniter maiori adhuc studio intendebat : & uelut apis spūalia mella colligens:suo tpe mellita doctrinaꝝ eloquia iſūdebat. ¶ Tanto etiā gaudio i pteplatione replebatur : ut quāpluries dū in secreto loco oraret:uisus fuerit stare totaliter eleuatus a terra:nullo prorsus ſnixus corpis fulcimento. ¶ Quoties autē disputare:legere:uel dictare uoluit:prius ad orationis secretum accessit:& inde surgēs iueniebat qđ querebat quasi in libro aliquo ꝺdiciſſet. Nā ut socio suo fri reginaldo in ꝑfessione reuelauit:sciam suam nō tam humano ingenio uel studio q̄ orationis diuinitus impetrauit suffragio. Et qa cāe per effectus cognoscūtur : ḡtum i eo diuine sapiētie gratia abūdauerit: siquis cognoscere uelit p ipsius scripturaꝝ opa percipere pōt. ¶ Hic doctor cum quadā nocte orationi icumberet: uisi sunt apostoli scī petrus & paulus:ipsiꝰ de textu aliquo dubio scripture prophetice pleniſſime ſtruentes. Ex studii etiā ptemplatione nimia:adeo a sēsibus abstrahebatur:ut quasi in extasi rapt⁹ nullis sensibus uel motib⁹ corporeis uti uideret:& quodāmodo sepius mortuus uel i sensibilis redderet .Non solum eni inter homines stans homines nō aduertebat: sed nec uisibilia uidebat:nec ad interrogata respondebat. Aliqñ etiā tanto feruore mētis studio ptemplationis spū inherebat:ut de nocte ad librum sedens:& candelā manu tenēs:ac ipius candele ꝑsumpte cauterium nō sentiēs:digitos multa adustione ledebat:&quasi lapis esset uel ferrum nec per hoc a sui meditatione retrahebatur: plurium autem miraculorum gloria claruit. Nam & puerum cecū il luminauit:& mulierē a demonio uexatam liberauit:& matronam sibi deuotā in die pasche post predicationē a sanguinis ꝑfluuio sanam effecit:aliosq; plures a diuersis langoribus exemit. ¶ Post hec uite ipsi⁹ termino proximante : cum nocte quadam apud neapolim deuotius oraret : uisus est a quodam fratre quasi duobus cubitis in aera eleuari:& audita est uox ab imagine crucifixi : que thomā quia de christo optime scripserat cōmendabat . Et qđ exinde mercedem acceperus esset querebat . Qui respondebat q̄ nihil aliud:nisi ipsum christum recipere cupiebat. Et quia facta fuerat questio de mercede:dabat itelligi de propiquo labori suo terminū imponendum. Cum eni ex mandato gregorii pape.x. iret romā ad concilium generale transiēs per campaniam infirmitate deprimitur : & in monasterio fossenoue ordinis cistertien honeste recipitur . Vbi langore ingrauescente:nec sic a doctrina fluentis sapientie se poterat continere . Rogatus enim a monachis exposuit eis cantica cāticorum : ut sic ad cantica tenderet angelorum. Per triduum autem ante eius obitum stella cometes apparuit : que qđ ꝑsignaret doctoris obit⁹ patefecit.Nam sicō deficiente stella defecit. Sicq; ad extremam horam deueniens anno domini .1274. etatis uero

sue q̄q̄ gesimo in pace quieuit noñ. martii.
¶ In cuius obitu frater reginaldus testimonium perhibuit: q̄ ipsius sancti sepi⁹ & tunc ꝑsessionē audierat: & semp eū uti puerꝫ q̄q̄ annoꝫ inuenerat: quia nunq̄ sue carnis cōtagium sensit: nec mortalis crimis habuit i uo luntate ꝑsensum. In hora uero transitus sui quidam frater uidit eum in scholis legentē: & sanctū apostolū paulū ad eū itrāte. A quo dū thomas peteret: an in epistolis suis uerū intellectum habuisset: respondit q̄ sic: quantum quis uiuens in corpore posset habere. Sed tamē eū uolebat ducere: ubi clariorem intellectum haberet. Videbat q̄ sibi q̄ ipm per capam tractū extra scholas educeret. Tunc frater fortiter clamans fratres ad auxilium iuitabat: quia frater thomas ab eis tol lebatur. Ad cuius clamorē excitati fratres: & uisa audientes diem & horā notauerūt: & tunc sanctū a corpore migrasse cognouerūt
¶ Verum quia monachi fossenoe timuerūt ne corpus sancti p fratres sui ordinis tolleretur: ipm de nocte clādestine ad locū aliū transtulerunt. Sed beato thoma priori dicti loci apparente in somnis: & ipm de hoc durius increpante: corp⁹ ad locum pristinū reductum est totaliter integrū: & tanto odore refragrās: q̄ totum clausū: suauitate repletum est: ibiq̄ cōditum requieſcit: & miraculis gloriosis refulget. ¶ Scripsit autem hic sanct⁹ super oibus libris dialectice & pene totius philosophie naturalis & moralis scripta elegantia & utilissima in multis uolumnibus. Composuit & fallacias logicales rudibus perutiles. Scripsit & cōmentum sup quattuor libris sententiaꝝ. Summam theologie in libris quattuor distinctam. Sūmam cōtra gentiles in libris quattuor conspicuā. Composuit & scripta plurima super libris diuine scripture plurimis. Super quattuor euangeliis. Super psalterio. Super epistolis pauli. Super q̄q̄ libris moysi. Super canticis canticorum & super aliis pluribus. Scripsit & questiones de malo. De ueritate. De potentia. De spiritualibus creaturis. De anima. De uirtutibus. Et alia multa insignia & notabilia opuscula que singula scribere nō occurrunt.

¶ De sanctis perpetua & felicitate & sociis martyrib⁹. CLXXXII.

PErpetua & felicitas martyres cū saturnino: satyro: reuocato: & seḉulo in ciuitate tyburbitanorum mauritania passi sunt tēporibus ualeriani & galieni imperatorum sub pcōsule tarnutio. Fuerunt autē saturnin⁹ & satyr⁹ germāi. Reuocatus q̄ fuit frater felicitatis. Qui oēs sacrificare cōtemnentes a pdicto pconsule in carcerem missi sunt. Erāt aūt perpetua & felicitas ambe nobiles coniugate. Felicitas quidem pregnans erat: ppetua filium lactentē habebat. Pater aūt perpetue ad carcerem uenit: ut filiam a ꝓposito reuocaret: sed non ualuit. Vidit aūt perpetua per uisionē scalam aureā usq̄ ad celum erectā in dextra & leua cultris & gladiis plenam adeo angustā: ut nō nisi unus & paruus per eam inter gladios ascēdere posset. Sub ea draco teterrimus & ingens iacebat: qué cuncti ascendere uolentes formidabant. Viditq̄ satyrum per eam surſum ascendentem: & ꝓcios ut ascenderent: similiter & ne draconem timerent exhortanté. Quam uisionem cū sancta ceteris recitasset: omnes deo gratias egerunt: quia se uocatos ad martyrium cognouerūt. Presentati ergo iudici fuerūt uiri a mulieribꝰ sepati. Cum aūt felicitati suaderet: ut sui misereret: eo q̄ pgnās eēt: illaq̄ imobilis pmaneret: ppatiēs iudex sibi quodāmō qa pgnans eā ad carcerem reduci fecit. Cū aūt pentes & uir ppetue cū la chrymis eidem suaderent: ut ꝑsidi ꝑsentiret puulū quoq̄ ipsi⁹ lactentē ad collū eius iacentē: illa fortissimo aio puulū abiiciens & pentes ac uirū cōtēnens in xpi ꝑsessiōe iuit. Tunc pstitit. Qua ꝑpter iudex ipsā cū scis diutissime uerberata iteꝝ carceri mancipauit. Scis aūt ꝓ felicitate oratib⁹ qa. 8. mēsiū pgnans erat: subito in eā dolores irruerūt: pepitq̄ filium uiuū. Quod ꝑses audiēs eos oēs de carcere educi fecit: & ligatis post tergū manib⁹ nudatisq̄ natib⁹ p plateas circū duci: deinde in amphitheatro duci & bestias sibi laxari. Ex qb⁹ satyr⁹ & ppetua a leonibus deuorāt. Reuocat⁹ & felicitas a leopardis comedūt: saturninus & secūdol⁹ illesi diuina uolūtate fuanť. Vñ post hec saturnin⁹ iussu pcōsulis decollat⁹ sine accepit. secundol⁹ uero ad carcerē reduct⁹ ibidē expirauit. Quoꝝ oium corpa a fidelib⁹ i eadē sunt urbe tumulata. Qui passi sūt noñ. martii.

¶ De sanctis philemone & apollonio & sociis martyrib⁹. CLXXXIII.

PHilemon & apolloni⁹ hadrian⁹ & theoticus cū aliis tribus apud egyptum in ciuitate antinoñ tpe diocletiani augusti sub ꝑside hadriano passi sunt. Cū eni p⁹ mortē ascle martyris: de quo dictū est. 10. calē. febr. Philemon & apolloni⁹ ad ei⁹ tumulus orare repti fuissent a iudice tenti sunt. Qui philemonem fecit primo aliquis cedi: deinde ligatum ad stipitem sagittari. Et cum sagitte in aere penderent: accessit hadrianus: ut uideret: quem una ex sagittis pcutiēs oculo excecauit. sed eū philemon admonuit: ut se mortuo ac sepulto de terra illa aqua infusa oculū iungeret: sicq̄ uisū ꝓcuparet. At uero

hadrianus fecit philemoné cũ apollonio de collari . Sequẽti die dũ quasi tẽtatiue sibi a philemone ꝓsulta ꝓiceret: lumẽ percepit & confestim ꝑuersus est ad xp̃m. Quod diocletianus audiẽs: misit theoticũ cũ aliis tribus ad ipsum capiẽdum. Accedẽsq; hadrian⁹ ad sepulchrum martyrum: & eos implorãs auxilium: uoce ſcõꝝ de sepulchro lapsa: i dño ꝓfortatur. Quod quattuor illi ꝓtectores audientes stupefacti sunt. Cũ qb⁹ hadrianus ad imperatorẽ accessit. Et quia per ſpiritũ ſe i manus necandum cognouerat: precepit. viii. seruis suis: ut ipsius corpus die octauo ad mare expectarent: qđ delphinus ad terrã porta re debebat: illudq; ſepulture traderent. Cũ autẽ coram diocletiano xp̃m ꝓstanter ꝓfiteretur: iussit eum ligatum in foueã ꝓfundam deponi: terra que defossa fuerat ſuperiecta. Sed cum sero ad lectum pgeret: inuenit hadrianum i cubili suo iacentẽ icolumẽ: & catenas ipsi⁹ trabi appensas. Tũc idignatus imperator fecit eũ in sacco cum harena ligato: in mare mergi: una cum quattuor ꝓtectoribus predictis: q; ad ipsum tenẽdũ fuerãt missi: quiq; tantis uisis miraculis ad xp̃m erant ꝑuersi. Die igitur octaua serui hadriani ad littus ꝓtolabantur. Et ecce. v. ſcõꝝ corpora ſuper. v. delphines ad littus allata deducuntur. Cũ aũt serui dubitarent: ne corpus dñi sui ibi non eẽt: eo ꝙ de se solo nõ deberent aliis predixerat exportando: subito uocẽ unius ex delphinis loquentẽ hũanitus audierunt: & ꝙ dñi sui corpus ibi esset cũ aliis ꝗtuor una secũ passis intellexerũt. Sicq; oium predictoꝝ corpa iuxta corp⁹ alcle martyris ſepelierunt: ubi & philemon & apollonius tumulati qescunt. Horũ oium passio recolitur octauo idus martii.

¶ De ſcõ pótio diacono & mr̃e. CLXXXIIII

POntius diacon⁹ cypriani carthaginẽſi epi & martyris: usq; ad diẽ passionis eius cũ eo exiliũ ducẽs egregiũ uolumẽ de uita & passione eius reliquit: & in suis semper passionib⁹ xp̃m glorificãs coronã uite promeruit. Qui apud carthaginẽ sub galieno i peratore in dño feliciter quieuit. viii. idus martii ut dicit hieroým⁹ de uiris illustrib⁹.

¶ De ſcis quadragita martyrib⁹. CLXXXV

Vadraginta milites i ciuitate sabasten armenie mioris passi sunt tpe licinii ipatorii sub agricolao ꝑside & lysia duce. Quoꝝ nomina hec sunt. Eunoic⁹: ſiinni⁹: domitianus: heraclius: alexãder: ioãnes: claudi⁹: athanasius: ualẽs: helian⁹: melition: editi⁹: achat⁹: iulian⁹: heli⁹: theodol⁹: cyrill⁹: flauius: seuerian⁹: quirion: ualeri⁹: thudion: sacerdon: priſcus: euthyus: ſmaragd⁹: philoturion: sacti⁹: lysimach⁹: dõnus: theophil⁹: euſtothius: ſanctius: agius: leõtius: ilit⁹: gaius: gorgonius: candidus: michalius. Qui primo ab agricolao preſide i carcerẽ diebꝰ plurimis detenti: expectante lysie ducis aduentũ. Deinde ipo lysia ad eandẽ ciuitatem ueniente: corã utroq; ꝓstituti: dum xp̃m domin⁹ ꝓiterentur: lapidib⁹ in facies cedi iussi sunt. Sed diuino nutu miniſtri alterutrum lapidib⁹ ſe feriebãt. Dux aũt leuãs lapidem ut eoꝝ aliquẽ ꝓcuteret: lapide retorto faciẽ diuina uisitatiõe ꝓsolant. Mane uero ante ꝓſidem & ducẽ iteꝝ cõſtituti: cũ xp̃m uiua uoce ꝓiterent in ſtagnũ gelidiſſimũ missi ſũt: ut gelu ꝓstricti corpa eoꝝ nocte ſupueniente dirũpent: cuſtodib⁹ ſibi adhibitis: balneo quoq; iuxta poſito: ut ſiqs uellet trãſgredi fidẽ ſuam ad balneũ ꝓfugere poſſet: unus uero de numero. xl. effect⁹ puſillanimis: refugit ad balneum: mox q; ut attigit caloré reſolutum reddidit ſpiritũ. Ceteri uero ꝓfortati in laudes dñi erupũt. Circa hore noctis tertiã reſplenduit uelut ſol lumem ſup eos: & gracies diſſoluta ẽ. Cuſtodib⁹ quoq; cũctis dormiẽtib⁹ ſolus clauicularius uigilabat. Qui eos orantes audiẽs: & in luce curioſe conſpiciens: uidit in luce coronas. 59. deſcẽdere ſuper eos. Et cognouit ꝙ q ad balneũ cõſugerat: non erat cũ ceteris numeratus. Expgeſa ciés ergo cuſtodes ꝓecit ueſtimẽta ſua in facieſ eoꝝ & ſe xp̃ianũ ꝓfitens exiliuit ſtagnũ & cũ ceteris tota nocte ꝑsallebat. Quod dũ preſes & dux mane didiciſſent: iuſſerũt ipos oẽs ad litt⁹ trahi: & baculis crura eoꝝ ꝓfringi. Sicq; reddentes xp̃o aias tali cruciatu martyriũ conſumauerũt. Corpa uero martyrum iuſſerunt igne ꝓſumi: & reliquias i fluuium iactari: ne a xp̃ianis ſepulta martyrũ colerentur noibus. Horum unus meliton nomine cum eſſet omniũ etate iunior: & cruribus fractis adhuc ſupertiueret: mater que aſſiſtebat dubitans: ne in cruciatu deficeret: blandis & ſalutiferis ipm ſermonibus hortabatur. Cũq; ſanctoꝝ corpora plauſtris ipoſita: ad incendium a miniſtris portarẽt: mater iuuenis ipm tollens i humeris uehicula ſequebatur. Cũq; ferretur iter maternos amplex⁹ emiſit ſpiritũ. Cui⁹ corp⁹ mater i igne cum aliis proiecit: ut nec filius mortu⁹ a ſo dalibus eſſet diuiſus: cõbuſta ſunt igni ſanctoꝝ corpa & oſſa in fluuium diſperſa. Epiſcopus aũt ciuitatis per uiſum admonitus: noctu ad fluuẽ ueniens inuenit ſcõꝝ reliquias in alueo fluminis ſubtus aquas ſicut luminaria ſplẽdentes. Quas oés collegit & digna ueneratiõe reconditit. Qui paſſi ſunt. 7 idus martii.

¶ De ſcõ gregorio epo emeſeñ. CLXXXVI

Gregorius emẽsien⁹ epꝰ frater bti basilii cesarien epi fuit. Qui habuit & alteꝝ frẽ nomie petrũ: quoꝝ alter in uerbo doctrine: alter in ope basilium exequebant. Huius extat plurima opuscula luculẽta. Nã ut ait uincenti⁹ in speculo: scripsit librũ de imagine in supplementũ exameron bti basilii. Scripsit etiã libros ꝑa eunomium quos btõ gregorio nazanzeno & hieronymo legit Scripsit & ꝑra apollinarem libꝝ: i quo eui denter in xpo oñdit unã esse personã: sed du as naturas & opationes. Itẽ libꝝ de aia obscuꝝ ualde: quẽ pisanus causidic⁹ tẽpore sẽ cundi federici de greco transtulit in latinũ. Itẽ epistolã de trinitate fidem catholicã explicantẽ. Alia quoꝝ multa scripsisse dicitur De quo hieronym⁹ i libro ð uiris illustrib⁹ mentionẽ facit. Et claruit sub impatore ualente. Et quieuit in xpo die. 7. idus martii.

¶ De sancto paciano epo. CLXXXVII

Pacianus epus apud barcinonam eiusdem potifex ecclesie claruit Vir castitate insignis: uita & sermone clarus: uaria cõpilauit opuscula. E quib⁹ est certus liber contra nouatianos: tẽpore aũt theodosii primi ultima senectute sessus finẽ uite sortitus est. 7. idus martii. Hec hieronymus de uiris illustribus.

¶ De sanctis alexandro & caio martyrib⁹. CLXXXVIII

Alexãder & caius martyres apud apamiã passi sunt. Qui ut apollinaris scribit hieropolitanus epꝰ in libro aduersus cataphrigas ꝑ secutiõe antonini ueri gloriosꝰ martyrio coronati sunt. 6. idus martii. Hec hieronymus in martylogio.

¶ De scõ anatholio epo. CLXXXIX

Anatholius alexandrinus natione laodicie syrie epꝰ tẽporibus pbi & chari impatoꝝ floruit: q uir i artib⁹ liberalib⁹ & philosopho rũ disciplinis erudit⁹ plurimo sermone celebrat. Hic opuscula multa non solũ religiosis sed philosophis ipsis admirãda reliqt: que ad se puenisse testat eusebius. Cuius ingenii magnitudo de libro quẽ sup pascha ꝓposuit: & de libris decẽ arithmetice institutionis pot apti⁹sime cognosci: q etiã scitate sublimis in pace geuit. 6. id⁹ martii.

¶ De scõ attalo abbate. CXC

Attalus abbas monasterii luxuuiẽsis successor fuit sci colũbani abbatis. Qui dũ egregie monasterium regeret: qdã ex suis frib⁹ austeritatẽ uite nõ ualentes sub stinere: cõtra eiꝰ ꝓceptũ apostatarũt: quoꝝ unus subita febre corrept⁹: cũ ad sanctũ attalũ uenire se posse poptaret: post modicu5 extinct⁹ ẽ. Cui⁹ exẽplo plurimi ad monasteriũ redierũt: qdã uero obstinati i apostasi ꝑ manserũt: quoꝝ un⁹ securi ꝑcussus sterit: alter i puissimo flumie necat: terti⁹ de naui in mare cõcidẽs submergit. Cũ aũt bobi⁹ fluuius iundãs molendinũ monasterii & officinas iuaderet: mãdauit scũs p sinoaldũ diaconẽ suũ fluuio: ut se retrahere deberet. Staticꝝ fluui⁹ alueo naturali relicto p alios meat⁹ adeo a loco illo discesserit: ut etiã alue⁹ sicaret. ¶ Et cũ quidã ex mõachis laborãdo in nemore casu sibi pollicẽ pcidisset & sepelisset. Scũs digitũ defossũ manui applicans sputoꝝ liniẽs ad locũ suum sanatũ reduxit. Quieuit in dño. 5. idus martii.

¶ De scis hirado & sociis martyrib⁹. CXCI

Hiradus: zozim⁹: alexãder: cãdid⁹ piperion: & alii ecꝛ. 20. confessi martyres apud carthaginẽ ꝑ xpi nois ꝓfessione passi victorie triũphum a dño ꝓsecuti sunt quinto idus martii. hec ado.

¶ De scõ gregorio papa & doctore. CXCII

Gregorius papa primus doctor egregi⁹ ex senatoria stirpe romanoꝝ nobilissima ꝓgenitus patre gordiano matre siluia romane sedis pontificatũ tenuit annis. 13. mẽsibus. 6. dieb⁹. 10. Qui cũ sũmũ philosophie apicẽ i ãnis adolescẽtibus attigisset: ac reꝝ & diuitiarũ copia abundaret: cogitabat hec oia deserere: & ad religionẽ se trãsferre. Sed dũ ꝑoris urbani hitu mũdo defuiret: multaq; sibi ex seculi cura succrescerẽt tãdẽ orbat⁹ ꝑfe sex mõasteria i sicilia ꝑstruxit: & septimũ ẽtra urbẽ i honorẽ sci andree: q̃bus de ꝑprio large dotatis omibus ceteris pauꝑibus errogatis: in septimo se fecit mõachũ sub⁹ abbatis disciplina. Vbi ad tantã in breui ꝑfectionẽ deuenit: ut posset iã in ꝑfectoꝝ numero cõputari. Tantaq; districtione corp⁹ suũ afflixit: ut infirmato stomacho subsistere uix ualeret: & infirmitatẽ illã quã greci syncopin uocant patiens: ꝑ horaꝝ mẽta q̃si ad exitus ꝓpinq̃ret. Abbate quoq; ei⁹ defuncto succesꝛit eidẽ in regimie abbatie. ¶ Quadã die cũ i studio suo scriberet: nau frag⁹ ad eũ uenit: sibiq; miseri cũ lachrymis postulauit. Cũq; sibi sex argenteos dari iussisset & abiisset: eadẽ die iteꝝ rediit: seqꝝ multa perdidisse & pauca accepisse dixit. Qui cum ab eo totidem argenteos recepisset: tertia die iterum reuersus: misereri sibi importunis clamoribus postulabat. Sed cum sanctus gregorius a procuratore domus nihil dandum preter scutellam argẽteam didiciset: illam statim sibi dari precepit. Quam

ille accipiens let⁹ abscessit. Postq̄ autē gregorius ad papatum ꝓmotus fuit die quadā cancellario suo mandauit ut .xii. peregrinos ad ꝓiuium uocaret. Et dum omnes recumberent: intuens papa .i5. numerauit. Et cum cancellario diceret cur .xiii. ꝑa suum mandatum inuitasset: illeq; non ultra .xii. esse asseret. Animaduertit gregori⁹ unum ex illis crebro uultum mutantem: & nūc senem nunc iuuenem similantem. Finito conuiuio illum in cameꝛā secreto uocauit: & interrogans qs esset: audiuit: q̄ angelus ille erat q̄ ab eo in forma naufragi existente in mōasterio .xii. nūmos & scutellam argenteā recepe rat: ex quo die deus ipsum romane urbis pō tificem futurum destinauerat: statimq; ab eo dispuit. ¶ Cum die quadā gregorius adhuc abbas p fog⁹ trāsiret: uidit pueros pulcherrimos uultuq; iuenustos esse uenales. Et iterrogans unde essent: audiuit q̄ erant de insula anglog⁹ quos ille recte ait uocari āglos q̄si angelos: quia angelicos uultus habent. Cuꝰ autem didicisset illos esse gētiles cōpatiens genti: q̄ princeps tenebraruꝫ tā decoros homines posset videre: pelagiū romanū pontificē obnixe rogat: ut ad q̄uertendas gentes illas predicatores aliquos mittat: offerens se in tale opus esse paratū. Quē papa cū quibusdā aliis ad predicādū ad angliā destinauit. Sed postq̄ trium dieꝝ iter perfecisset ad instātia romani populi: se de ipsius absentia ꝓqueretis: gregorium per nuncios reuocauit: quē postmodū a suo mōasterio abstraxit: & ipm cardinalē diaconum ordiauit: ipsum quoq; successiue legatū ad ꝓstantinopoli ꝑ cāis ecclesie destinauit: ubi existens gregorius. Eutycetis hereſim de resurrectiōe corpum male sentētis ꝓstauit: librosq; ipsius ꝑburi fecit: & gratiam ipatoris mauritii plurimā ac qsiuit: unde & filium ei⁹ de sacro fonte leuauit: indeq; ad urbem rediit. ¶ Post aliqđ tēpus fluuius tyberis alueū suum egressus intantū excreuit: ut super muros urbis influeret & plurimas domos euerteret. Tūc etiā per tyberim ꝑpentium multitudo cum dracone ad mare descendit: sed a fluctibus prefocati ad littuſq; ꝓiecti aerē terribiliter insecerūt. Sicq; plaga pessima quā iguinariā uocant secuta est. Que primo oium pelagium papam pcussit: deinde in populū adeo desseuit ut domus plurie uacue remanerent. Tūc gregorius ab omni populo in pontificē electꝰ est. Cū ergo ꝓcerari deberet: & lues populum deuastaret: sermonē ad populū fecit & processionē cū letaniis instituit: & omnes dīnā miſicordiā iplorare monuit. In q̄ processione. 80. de populo spiritū exhalarunt. Sed nequaq̄ ab oratione cessandū admōuit: finitaq; processione habitū mutauit: & ex urbe fugiens triduo latitauit. Sed dum populus ipsum ubiq; ꝙquireret: cuidā eremite ꝓ uisum ostenditur ubi esset. Nā colūna lucis super cauernam ubi latebat ꝓspicit. Sicq; licet renitens a populo trahit: & ad sūmū pōtificium sublimatur. Et cum impatori mauritio ꝓcibus ꝑ litteras ifstitisset: ut electiōi de se facte nullatenus cōsentiret: ꝑfectus urbis litteras surripuit. Sicq; ꝑfirmatione gratanter ipator misit. Sed quia adhuc romā pestis predicta uastabat populum more solito ꝓcessione itē cum letaniis urbē circūeundo ordinauit: & iconā beate uirḡis quā lucas e tuangelista in propria forma pixisse dicitur: circūferri iussit. Cui aer ifectus miro modo cedebat: & post imaginē serenitas remeabat Tunc audite sunt uoces angelog⁹ in aere cōcinētiū ante illam. Regina celi letare ꝛc. uidtq; gregori⁹ sup castrū crescentiī angelū: qui gladiū cruentū i uagina ꝑponebat: quo signo deum placatū ꝑtellexit: & sic pestis ex urbe cessauit: unde & castrū illud deinceps sci angeli uocatū est: Tandem ut dudū optauerat: augustinū melitū & ioannē cum quibusdam aliis ad angliā misit: & populū illū suis precibus ad fidē conuertit: ꝓpter qđ ab anglog⁹ populis apostolus appellat. Tante aūt humilitatis fuit q̄ primus seruus fuog⁹ dei se nominauit & alios nominari instituit. Tante largitatis & elemosynag: ut non solū presentib⁹ sed etiā longe positis: etiā in mōte sinai monachis necessaria ministraret. Nā oium paupum nomina scripta habebat: & eis liberaliter subueniebat: monasteriū hierosolymis instituit & illic degētibus necessaria ꝓcurauit. Tribus milibus ancillis xp̄i ꝓ quotidianis stipendiis. 80. liberas auri annuas offerebat: quotidie quoq; ad mēsam suam pegrinos & pauperes inuitabat. ¶ Cum die paſche in ecclesia sancte marie maioris celebraret: & pax dn̄i sit semp uobiscū dixisset. Angelus dn̄i alta uoce respondit. Et cū spiritu tuo: ꝓpter qđ pape ipsa die ibidem celebranti: & pax dn̄i dicēti: nihil respondetur. ¶ Die quadā ꝓ fog⁹ traiani transiens: recordatus uirtutū que de traiano ipatore legerat: & qualiter iustitiā sūmope coluerat: & ex sola ignorantia: cum maxima tñ moderatione xp̄ianos persecutus fuerat: ad sci petri basilicam deuenit: & ibidem ꝓ eo amarissime fleuit. Cuius lachrymis deus placatus mirabili dispositiōe traianū reuocauit ad uitam: ubi suscepto baptismate: gratiā ꝓfectus ueniam meruit: & sic itē obdormiens gloriā obtinuit. Nec eni ei⁹ aia erat in iferno finaliter deputata sed ad tēpus non sentētia diffinitiua dānata. Huiꝰ ār rei ecclesie oriētalis & occidētalis credulitas testis est. Post hec angelus sibi appuit: & quia pro dānato

orauerat:duaꝝ sibi penaꝝ optionem dedit: aut biduo in purgatorio cruciari: aut i uita sua infirmitatibus fatigari. Qui prio spreto secundū elegit. Vnde deinceps semp: aut febribus:aut podogra:aut stomachi occupatiõe:aut uariis mẽbroꝝ doloribus pssus fuit. ¶Matrona q̃dã singulis diebꝰ dñicis btō ui ro panes offerebat. Qui cū sibi pᵒ missā corpus dñi offerret:illa subrisit:eo q̄ panē quē ꝓpriis manibus illa fecerat:gregoriꝰ corpꝰ dominicū appellabat. Qui ꝓ incredulitate mulieris se in orationē pstrauit: & parte illam dñici corpis ad instar digiti cõuersam inuenit. Et sic matronā cõuertit. Orauit iterum:& carnē in formā panis conuersam uidit:& matrone sumẽdū tradidit. ¶Cū quendam romanoꝝ principē ꝑpter culpā adulterii excõicasset:ille uindictā expetēs magorū suffragia reqsiuit. Qui demonē in equū ponticis iniserunt. Cū aūt gregoriꝰ equo insideret:illeq; uexatꝰ nequaq̃ teneri posset:gregorius ꝓ spiritū factū intelligens: signo crucis edito demonē ab equo eiecit: q egressus maleficū perpetua cecitate dānauit: quē tū sanctus ecclesie subsidio nutriri mandauit. ¶Cū apud mauritiū,impatorem de morte cuiusdā epi falsio accusaret: & mauritius ex hoc ipm & ecclesiā persequeret: quidā monastico habitu gladiū tenēs impatori astitit & gladiū uibrans:illū ꝑpter psecutionē pape gladio morituꝝ pdixit. Qui territus a psecutione destitit: & ut ꝑ se oraret pape perlras supplicauit. ¶Hic ꝓstituit ēt i singulis ecclesiis urbis rome i dieb⁹ aduētus & q̃dragesime fieri statiões deuotiõe fidelium celebrandas. Et ne erroris antiqui semē de cetero pullularet:fecit generaliter ãpurari imaginibus demonū capita: ut ꝑ hoc extirpata gentilis prauitatis facultas:ecclesiastice ueritatis palma plenius exaltaret. Addidit in canone misse. Diesq; nostros in tua pace disꝑone ẽ. Et precepit:ut sup corpora aposto log⁹ a papa siue cardinalib⁹ celebraret missa. ¶Officium misse ꝑ introitū &.9.kirieleison &alia que in antiphonario cõtinentur celebrari instituit. Letanias maiores iter pascha &pentecosten ordinauit. Anno quoq; iperatoris mauritii.14.synodū ad ecclesiā sci petri.i24.epoꝝ celebrauit. In qua plurima de necessariis ecclesie ꝓuidit. Alia quoque multa insignia & laudabilia opa tā i urbe q̃ i orbe ꝑfecit. Et plen⁹ scis uirtutib⁹ a corpe migrauit circa annū dñi.606.die.4.id⁹ martii. Et sepultus est in ecclesia sci petri iuxta secretariū. Et cessauit ꝑatus mẽses.v.&dies xvi. ¶Hic eximi⁹ doctor libꝝ cõposuit pastoralē:in quo oñdit quals esse debeat: qui ad ecclesie curā debet assumi. Libꝝ sacramẽtoꝝ ꝑ totum anni circulū. Euangeliorū homelias.40. Dialogoꝝ libros.4. Sup iob libros.35. Primā & ultimā ezechielis partem que obscuriores uidebant ꝓ homelias.22. quantū lucis habeant ostendit. Antiphonarium nocturnū & diurnū suaui modulatiõe formauit. Epistolaꝝ suaꝝ regist⁹ ad diuersos missaꝝ in.12.uoluminibus ordinate digessit. Sup canticis canticoꝝ. Et i oēs ꝓphetas. Et libros regū. Iosue. Et iudicū multa scripsisse dicit. Aliaq; plurima que ab inuidis combusta fuisse traduntᵗ.

¶De scō petro diacono & ꝓsef. CXCIII

PEtrus scē romane ecclesie diaconus & btī gregorii discipul⁹ fuit Ad cuius instantiā ipse doctor libꝝ dialogoꝝ ꝓposuit:& utriusq; mutuas collocutiones in eo inseruit. Hic sanctitate ꝓspicuus bonus magistri imitator extitit. Hic aliq̃n beato gregorio ꝓdicante uel dictante spiritūsanctum uidit in colũbe specie super caput doctoris uerba in ei⁹ aurib⁹ inserentē. Qui cū beato gregorio uisa narrasset: admonuit eum doctor:ut uisa silētio tegeret: qa quacūq; hora uisum referret:ꝓtinus spiritū exhalaret. ¶Mortuo igit gregorio cū qdā eius emuli sibi detraherent:q̄ ꝓdig⁹ thesauros eccle sie ꝓsumpsisset:& in uindictā libros eius cõburerent:oppositi se petrᵒ diaconus dicens tāti uiri opa putilia nõ sore delenda. Tandē mortē ꝑeligens q̃ sci doctoris instamiam:ad hanc eos sententiā deduxit: ut secretū quod de gregorio uiderat reuelaret:& iureiurando firmaret:quo dicto si statim ipse decederet a libroꝝ cõbustione cessarent. Sinatq; supstes existeret:ipm cū libris insimul incẽdio cõcremarent. Itaq; cū apparatu diaconi libꝝ euangeliorꝝ gestans uenerabilis petrus coram populo reuelauit:q̄ pluries sup caput gregorii spiritūsanctū in specie colũbe ꝓspexit:quod mox ut tactis euangeliis iuramento asseruit a dolore mortis extraneᵒ interuerba uere ꝓfessiõis spiritū efflauit. Statimq; inuidi a libroꝝ exustione destiterunt: & corpᵒ petri iuxta magistri tumulū sepeliẽtes:ipm uti sanctū uenerari ceperunt.

¶De scō petro martyre. CXCIIII

PEtrus martyr apud mediolanum passus est sub ꝑsecutione diocletiani. Hic cū esset cubicularius im peratoris diocletiani ꝑfati: & cū ipso in thalamo fiducia accepta ceſarem de imensis martyꝝ suppliciis liberius causaret:q̄ esset xp̃ianꝰ dephensus ẽ. Et eodē impatore iubēte i mediū ducit:ac primo suspensus diutissime flagris torquet: deinde aceto & sale uulneribꝰ ꝓfundit:ad ultimū in craticula assat. Sicq; uere ꝓstoli extitit fidei heres & nois. Passus est aūt

quarto idus martii. Hec hieronymus in martylogio.

¶ De sancto paulo epo. CLXXXXV

PAul⁹ leonen epṡ:a beato elduco a pueritia nutrit⁹ & doctus simꝫ cum beato sampsone epo & aliis plurib⁹ tpe iustini iunioris claruit in britania cismarina. Cū autem scūs elducus i planicie triticū seminaret:ne uastaret ab alitibus marinis: paulus adhuc iuuēculū custodē adhibuit. Quo nocte dormitante ager uastatur. Sed excitatus mane dānū segetis aduertit:oratione fusa agrum abiuit:auesq; se mouere non ualentes alaꝝ uirtute deposita:ut oues ad claustrū abegit. Quod cernens abbas:& qd sibi hoc uellet interrogās:rndit paulus illos esse segetis hostes: quos captos ad ipm duxerat puniendos. Quod pater uidēs & miraculū stupens aues abire precepit. ¶ Rogat⁹ a sorore ut alueus ei⁹ iuxta mare posit⁹ dilatareť: ad mare accessit: undaq; sibi cedentes usq; ad certū locum sibi uisum iseq cepit:ubi lapillis modicis iactatis:mari mandauit ne la pillos trāsire presumeret. Quod usq; hodie factū est. Ná & eo redeūte lapilli i collūnarū magnitudiné excreuerūt. ¶ Téporis processu abbas factꝰ est. Qui die quodā discipulis p̄paridas siluas uagantib⁹ & siti deficientibus:solo pcusso: humoq; i triplici loco defossa tres fontes de terra produxit: usq; in presenti tempore permanentes. Sed & draconem iseſtū q etiá armatos plurimos inuadebat:stola sacerdotali collū ei⁹ pstringēs:ſcut agnū ad mare usq; deduxit:& in profundum equoris demersit. Postmodum aūt ele ctus epṡ leonen q̄is dudum renitēs:clarus scitate i pace quieuit.iiii.idus martii.

¶ De sanctis egduno p̄sbytero & sociis martyribus. CLXXXXVI.

EGdunus p̄sbyter & alii.vii. martyres apud ciuitatem nicomedie sub diocletiani pſecutione passi sunt. Qui diebus singulis singuli eoꝝ suffocati fūt:ut ceteris metus iceret. Quoꝝ passio recolit.iiii.idus martii:ut ado i martylogio scribit.

De scā euphrasia uirgine. CLXXXXVII.

EVphrasia uirgo filia antigoni senatoris & euphrasie nobilissime de ciuitate pstantinopolitana tē pore theodosii ipatoris origine duxit. Cui⁹ pater augusto amicissim⁹ & ppinqu⁹ toti⁹ lycie negocia gubernabat. Post cui⁹ ortū pentes ei⁹ celibe uitā duxerūt. Antigon⁹ uero áno ætegro elemosynis & scis opib⁹ ītētus:post annū diem clausit extremū. Mater uero adhuc iuuenis que p triēniū cū uiro uixerat i scá uiduitate deo seruire studēs apud ipatorē cum filia degebat. Qui filiā eius euphrasiā ánoꝝ.v. cuidā magno principi despōdit:donec pfecte ætatis existēs eidem matrimonio iūgereť. Cum autē post aliqđ tps euphrasia antigoni celiba ab augusta suaderet:ut alteri eam peteret iuberet senatori: euphrasia molestē ferēs & ne ad hoc ꝑpellereť rimēs:cū filia sua euphrasia ex urbe latēter discessit:& ad possessiones suas in egyptū accessit:ubi consistens ecclesias & monasteria seruoꝝ dei sepius uisitabat &mītas elemosynas faciebat. ¶ Erat aūt in thebaide mōasteriū dñarum habens uirgines.150. i q̄ uite scitate dño ſuietes ubi cōtinue ieiunio arduo seruabāt:& una queq; manib⁹ opabat. Dū autem euphrasia cū infantula locū illū frequent⁹ uisitaret:cepit infantula in uita uirginū delectari:& audiens que ab eis de xpo dicebant ad ingressū monasterii quotidie ardent⁹ aiari. Quadam uero die cū matre ad cenobiū accedēs oīno ibidem remanere cū abbatissa uoluit: nec ullis precib⁹ aut minis:uel ipositis pauoribus inde abstrahi potuit: sed matrē ad ciuitatē uenire pmisit. Et cū diebus plurib⁹ ibidē fuisset:& in scō proposito pseueraret: dicens se xpi⁹ i ꝑsonam elegisse:ꝑsentiente matre ab abbatissa stilicino habitu monasterii induitur:& in cenobiuꝫ monialis effecta introducitur. Quā mater dño cōmendauit & filiam ánoꝝ.vii.in monasterio dimisit. Que sūma humilitate & sca puerilitate pollet cepit Dataq; sibi magistra iulia psalteriū breuiter pdidicit:& mira obedientia in cunctis ministeriis pfectis pfecit. Post modicū tēporis euphrasia mater uirginis moriť:& in monasterio sepelit. Euphrasia uero iunior dēs facultates paternas pauperib⁹ erogauit Cum aūt ad pfectā uenisset etatē spōsus su⁹ p̄lias ipatoris eā ad pugium requisiuit: sed ipsa ipatori rescribens: utpote xpo iā nupta tēporale cōnubium denegauit: uñ & in monasterio sūma abstinētia deo seruenti⁹ famulari cepit. Multaq; diaboli tētationes pertulit ꝑpter quas supandas penitētia mirabili se affligit. Nam & lapidē capiti suppositum & cinerem sup stratū cōsperſit. Aliq̄n p tres uel qttuor dies aliq̄n hebdomada integra se fedia macerauit. Cuius patientiā abbatissa tētare uolens :lapidem magnū uix a duabus femis baiulandū diebus singulis de horto ad furnū & inde ad hortū ꝑ dies.20. ipsam portare iussit:que illa cū oi humilitate detulit:nō murmurans neq; de labore importabili:neq; de scandalo pcepti. Et cū iterum diabol⁹ eā tētaret: q senatoris filia ad aliaꝝ misterium esset submissa:cepit adhuc ultioribus officiis se occupare:& i cogna ol las abluere:& imunditias exportare:nec ꝑ

pter hec ab abstinentia se solita subtrahebat nec officiū in ecclesia dimittebat. Cū autem eidem quedā germana noīe iproperaret: q talia opa ptextu hypocrisis ostēderet: & ob hoc abbatissa illā punire uellet: euphrasia nedū ad pedes sororis sibi cōuiciantis uenia petēs, pcidit etiā, p ea ab abbatissa uenia ipetrauit. ¶ Cum aūt diabol⁹ eā ajo supare nō posset: cepit ipsam psequi plio corporali Nam cū ex puteo aquā hauriret: capite deorsum deiicit: sed a sororib⁹ illesa educit. Ipsa uero ubi quotidie portabat singulas: cepit exinde deferre hydrias aque binas. Alia quoq; uice dū ligna pcideret: securi calcaneū sibi usq; ad tibiā icidit: & colligata a sororib⁹ ppter hoc nō destitit: qn ligna incisa deferre uoluerit. Sed cū scalam ascende ret: sūmitatē tunice calcans: sup ligna ceciditq; unū fere oculū eius effossum gra uiter uulnerauit. Sed dei misericordia diēb⁹ modicis ex utraq; plaga pualuit. ¶ Post hec ea⁹ diabol⁹ de tertio solario pcipitauit: que tū sine ulla lesione ad terrā descendit. Deinde ollam cū aqua feruēte portans ceciditq; aquaq; bulienti facie pīusa oīno intacta permānit. Multis aūt signoꝝ miraculis claruit. ¶ Mulier quedā insanē annoꝝ octo ex paralysi effectū surdū & mutum ad monasterium detulerat: ut ipm sororꝝ ortibus cōmēdaret. Qué mox ut scā uirgo ad abbatissam deferendū in brachiis sumpsit: puer loq & audire cepit: & ad matrem ad ianuā expectantem incolumis ppriis pedib⁹ cucurrit. ¶ Quedā ex sororib⁹ antiqs ab imundo spiritu dudū uexata fuerat: quā nulle ancillaꝝ xpi preces liberare potuerant. Que etiā catenis uincta tenebatur: cibusq; ei cū cauco liqneo porrigebat: eo q; nulla ad eam appropinquare pīumebat: quia uestes & carnes soroꝝ dentibus lacerabat. Et qa abbatissa sanctitatem euphrasie nouerat: eiusq; miraculū in puero uiderat: eidem licet ex humilitate satis recusanti: per obedientiā sororis illius liberationē imposuit. Pro qua euphrasia du se ieiuniis afflixit: & ad dñm diebus pluribus exorauit. Et tandē in xpi nomie demonem ab illa effugauit: & cū maximo strepitu in abyssum ire pcepit. Ex iſtis tñ in nullo extollebatur: sed ampliori humilitate pfice re uidebat. ¶ Post hec abbatissa p uisionē pspexit: q; duo uiri uenerabiles ad monasterium uenientes: euphrasiā rapiebant: & ipsā in aureū palatiū gēmis ornatum introducebant: que ibidē ab angelis cōcinentibus sumebatur: & ad xpi pedes pcidēs a genitrice dñi corona aurea decorabat. Intellexit ergo abbatissa uirginē q̄rocius ad celestē thalamum deducendā. Que cū sororibus intimasset: & ille obitum dilecte sororis desiderent: euphrasia subita febre corripit: & uite termino pxima in oratoriū deducit: ueq; ex profunda ei⁹ humilitate orabat ad dñm: ut eam adhuc per annū in carne dimitteret: eo q; penitentiā pdigna suo arbitrio nō pfeciſſet. Et cū abbatissa & eius magistra iulia uirginem exorarent: ut ipsam sequi sine dilatione liceret: pmiſit eis orare dñm: ut ipsarum desiderium adimpleret. Sicq; inter sororum manus migrauit ad christum. 3. idus martii

¶ Post cui⁹ obitum die tertio ✠ iulia obiit. ✠ Abbatissa uero substituta quadam eugenia in matrem filiaꝝ ipsa die. 30. ex hac uita decessit. Que ambe in eodē sepulchro cū euphrasia uirgine cōdite sunt.

¶ De sanctis macedonio presbytero & sociis martyribus. CXCVIII

Macedonius p̄sbyter: patricia: modesta: theodota: ores: theodora: impondera: martia: & trabia apd nicomediā ciuitatē martyrium passi sunt. Qui oēs p ignē consūmati acceptabile sacrificiū xpo dño reddiderunt. 3. idus martii: ut in martyrologio adonis habetur.

¶ De sanctis quadragintanouem militibus martyribus. CXCIX

Quadragintanouem milites rome sub nerone cesare passi sunt. Hos oēs una cum scis pcesso & martiniano beatus petr⁹ apostolus cōuertit ad xp̄m: cū teneret in custodia mamertina una cū eo apostolo suo paulo: ubi nouē menses detenti fuerunt. Et cū milites p̄dicatione apostoloꝝ cōuersi essent: & aquam p ipsis baptizandis nō haberent: orāte apostolo⁹ principe de silice saxei mōtis fons aque prupit: ex cuius unda ipse apostolus baptizauit: & fons ibidē in testimoniū miraculi permanet usq; in pns in loco qui dicit̄ carcer petri sub colle tarpeio. Deinde predicti gloriosi. 49. milites sub deuotissima fidei cōfessione neroniano gladio consumpti sunt pridie idus martii.

¶ De scō petro abbate clarevalleñ. CC

Petrus abbas clarevalleñ. cū eēt nobili exortus p̄sapia factus monachus igniaci monasterii nobilitatē suā summa utilitate occultabat: utilibus iudutus: utilia officia exercendo. Tamē ob uite nimiā scitatē a multis reuerentie habebaf. Adhuc nouus i ordine dū i matutinis aliqñ dormitaret: seq; pulsari sentiret: aptiq; mox oculis nullum p̄spiceret: orauit dñm: ut excitantē ipm sibi ostenderet. Et dū iteꝝ dormitasset: pulsatus citō apiens oculos: uidit iuuenē splendidus sibi assistere: indeq; moroſe p chorꝝ transire: qui demū dixit: & petr⁹ eū esse angelum

intellexit media nocte cū fratrib⁹ psallēs su
bito dolore capitis premi: & recedere de
ecclesia cogitās audiuit uocē dicentē uers. il
lum: laudās iuocabo dñm ℣: & statī dolor
cessauit. Et dū mane itet cū dolore eodē ca
pitis pseuerante: ad cōiones accessisset: uius
est sibi q̄ lapis ponderosus de capite eius e
gressus esset: & exinde a tali dolore libera
tus pfecte fuit. Post hec fact⁹ ē prior igniaci
Deinde abbas uallis regis assūptus ē. Quod
abbas eius igniacēn tali uisiōe pscīuit. Vide
bat eni sibi candelabꝝ lucēs ante altare: p
maiorē fenestrā exire: Nec multo post petr⁹
prior in abbatē electꝰ est. ¶ Cum aliquādo
abbas egrotaret: & mercenari⁹ qdā a cella
rio opis mercedē exigeret: illeq; dare recu
saret: indignat⁹ mercenari⁹ prunas ardentes
ad unam ex monasterii grangiis in cacabo
deferebat: ut eā icenderet. Tūc affuit abbas:
& eū de mala uoluntate redarguit: & ut ad
se mane & ad infirmariā ueniret mercedē su
am receptur⁹ admonuit. Quod & factū est:
mercenari⁹ quoq; est mirat⁹ eo q̄ abbatē de
infirmaria utpote languētē minime recessis
se cognouit: & penitētiā egit. ¶ Vocat⁹ ad e
lectionē abbatis igniacēn oratiōe pmissa ut
deus sibi idoneū ispiraret: audiuit uocē q̄ il
luc ueniens audiret qs idoneus esset. Cunq;
ad locū uenies pro eodē orasset: iussus ē so
cios itineris sui de hoc interrogare. A quibus
cū quereret qs utilis eligendus foret: respō
derūt q̄ ipe. Sicq; oium pſensu electus est.
¶ Cum henricus comes cāpanie ie ipsi⁹ ora
tionib⁹ cōmēdasset: & ipe p eo celebrasset:
post ultimā collectā uidit comitē tūc absce
tem signū crucis i ueste habētē. Et die ac ho
ram notās ꝓpit postmodū ipm eodē tpe cru
ce fuisse signatū. Orāti sibi aliqn appuerūt
sci bernardus abbas & malachias epūs: q eū
abbatē clarevallen futurū predixerūt. Non
multo post gerard⁹ clarevallen abbas a fre
hugone de basochiis q̄ grauiter i ordie deli
querat & abbatis punitionē timebat interie
ctus est. Cui successit henricus. Quo post
modicū i presbyterū cardinalē assūpto: pe
trus ad electionē uocatus affugit: eo q̄ eligi
formidaret: q tñ absens electꝰ est. Et cū diu
recusaret: tandem uisionis memor pſensit.
¶ Roman⁹ pontifex ei⁹ famā audiens: eū ad
se accersiuit: cui & peccata sua ex deuotiōe
pfiteri & ab eodē cōicari uoluit. Cum autē
esset in valle regis: infirmitate graui unū ex o
culis amisit: ex hoc gaudēs & deum laudās:
qa unū ex hostibus suis capitalibus sibi ab
stulerat. Et dū esset cū fratrib⁹ i messib⁹ ope
rās tres pulcherrimas mulieres i medio fra
trū uidit: quas de nimia pſūptione redargu
ens: audiuit ab illa que erat formosior: q̄ e
rat maria mater xpi: alie due maria magda
lena & maria egyptiaca: que fres i suo labo
re pſolare curabant. Quieuit aut scūs petr⁹
post pridie id⁹ martii.

¶ De sancto longino martyre. CCI.

BOnginus fuit quidā centurio de
puicia hi⁹ aurie: q cū aliis mili
tibus cruci dñi astans: latus eiꝰ
lancea pforauit. Et uidēs signa q̄
fiebant: solē. s. obscuratū: & ter
remotū i christo credidit: maxime ex eo ut
qdam dicunt: q̄ cū ex sūrmitate eiꝰ oculi ca
ligassent: de sanguine xpi p lancea decurren
te casu oculos tetigit: & protin⁹ clare uidit:
unde renūcians militie: & ab apostolis in
structus: in cesaria cappadocie. xxviii. ānis
monastica uitam duxit: & plurimos ad xpm
puertit. ¶ Cū autē ab octauiano pside tent⁹
sacrificare nollet: iussit preses oēs dentes eiꝰ
excuti & linguā abscidi. Ex hoc tamē loque
lam non amisit: sed accepta securi oia idola
pfregit. Demones autē de idolis exeūtes: & i
aerem ululantes i presidē & in eiꝰ socios in
trauerūt. Qui insanientes longini se pedibus
prostrauerūt. Quos omnes longinus in xpi
nomine ab oppressione demonū liberauit:
& demones i desertū misit. Quo miraculo q̄
dam aphrodisius pnētārien⁹ cū multis aliis
ad xpm puersus est. Post dies aliquot cū octa
uian⁹ longinū tētū ad se adduci iussisset:
ut eū penis afficeret: & ipm ex hoc aphrodi
sius reprehēderet eo q̄ de suscepto ab eo be
neficio ingratus esset: iussit pses aphrodisio
linguā pcidi. ⁊: sed ipe nihilomin⁹ loquebā
tur. Preses uero pfesti excecatus ē. Cui lon
ginus suasit: q̄ liberari nō posset: nisi ip⁹ oc
ideret. Nā martyr effectus pro presīde ora
ret & ipe lumē recuperaret. Statimq; preses
longinū decollari fecit. Post hec ad corpus
eiꝰ adit: & prostrat⁹ cū lachrymis penitētia
egit: & pūnuo uisum recepit. Corpusq; mar
tyris honorabiliter tumulauit: & in bonis o
peribꝰ pseuerauit. Passus ē aūt martyr chri
sti idibus martii.

¶ De sancta matrona martyre. CCII.

MAtrona martyr apud thessaloni
cam passa est. Hec religiōe xpia
na cū eēt ancilla plautille uidue
gētilis: xpm occulte adorabat.
Et cū a dña sua deprehēsa eēt in
ecclesia xpianoꝝ: ab eadē in scāno ligat⁹: &
crudeliter flagellat⁹: die⁹ & nocte integra
iclusa & uinct⁹ dimittit⁹. Sed dū noctu diui
nit⁹ soluta & clausis ianuis educta eēt: ad ec
clesiam rediit & deo gras egit. Quā iteꝝ ibi
dē reptam dña sua: iteꝝ ipsa i scāno uinxit:
& crudeli⁹ flagellauit: triduo quoq; sine ci
bo recluſa dimisit. Illa uero iteꝝ dimitus so
luta educit: & in ecclesia oras a dña sua ter
tio repitur. Que tertio ab eadem ligatur: &

loris duriſſimis tãdiu cedit: donec ſpiritum exhalauit. Que paſſa eſt idibus martii. Hec ado.

¶ De ſanctis ilaro epiſcopo & tatiano martyre. CCIII

ILarus epſ & tatianus diaconus apud aquileiã paſſi ſunt tẽpore numeriani impatoris. Beatus eni ilar⁹ ab infantia xpiañ⁹ ſacris literis erudit⁹ ad diaconat⁹ ordiné deiñ ad põtificatũ aqleieñ eccleſie a populo ꝓmot⁹ é. Qui eius diſcipulum noie tatianũ ſibi archidiaconem cõſtituit: cũ quo in xpi fide populum admonebat. Cũ aũt ab impatore numeriano xpianoꝝ perſecutio excitata fuiſſet: & quidã beronius pſes aquileie xpianos ad ſacrificia coartaret: ad ſuggeſtionẽ cuiuſdã ſacerdotis idoloꝝ noie monophãti fecit ilarũ epm xpianoꝝ detineri: & ad templũ idoloꝝ adduci: ut ibi diis thura ꝑponeret. Qué ſacrificare nolentem iuſſit nudatũ uirgis duriſſime cedi. Deinde in equuleo leuari & ungulis radi: adeo ut eius intranea nudarent. Deinde depoſitum ex equuleo mãdauit dorſuꝫ eius carbonib⁹ aduri: & poſt hec acetum ſale ꝑmixtum eius uulneribꝫ infundi: ipſaſque plagas ex camelog⁹ cilicio ꝑricari. Et cum hec oĩa ꝑ xpi noie patientiſſime toleraſſet: oratione premiſſa exuffl auit in ſimulacra & mox cũcta i puluerẽ redacta ſunt. Clamãte quoq; aduerſus illum oĩ populo paganorũ fecit eũ preſes in carcerem recludi. Et cũ au diſſet: q̃ haberet diaconum tatianũ: qui ſimiliter populũ a deoꝝ cultura ſubtrahebat: fecit eũ teneri: & deos gentium ꝑutantem extendi: & uirgis diuti⁹ flagellari: ceſũ quoq; una cum ilaro epo eodem carcere detineri. Orantibus aũt ſcis nocte illa factũ eſt tonitruum magnũ: ita ut fundamẽta urbis commota fuiſſent: & multi paganoꝝ interirent. Templũ etiã herculis ſunditus euerſum eſt Quod audiens beronius pſes miſſis ſpiculatoribus fecit gladios in pectora ipſorum in ipſo carcere tranſfigi. Cum quib⁹ & alii tres xpiani in eadem cuſtodia uincti ſcilicet + ſelix + largus + & dionyſius eodem martyrio necati ſunt. Quoꝝ corpora nocte a xpianis de carcere rapta iuxta muros aqleie ciuitatis ſepulta ſunt. i7. calẽ. aprilis.

¶ De ſcõ patricio epo. CCIIII

PAtricius epS apud ſcotiã primꝰ xpm predicauit. Qui cũ die qua dam ſcotoꝝ regi de paſſione dñi aliqua narraret: & ille deuote intenderet: appodiãs ſe ſup ferulã quam manu tenebat: caſu pedi regis ſuppoſuit: & cuſpide ferule ipm ꝑforauit. Rex uero credens epm hoc ex induſtria facere: & ſe aliter fidem nõ poſſe ſuſcipe: niſi talia pro chriſto pateret: patienter ꝑtulit. Scũs uero hoc intelligens obſtupuit: & regis pedem ſanauit. Hic ꝑcibus ſuis toti illi inſule obtinuit: q̃ nullum uenenoſum aĩal ibidem uiuere poſſit. Et quod plus eſt etiã ligna & coria illius regionis cõtraria ſunt ueneno. ¶ Quidam cõuicini ſui oué ſuratus fuerat: & come derat. Et cũ eps pluries furem quicunq; ille eſſet: exhortat⁹ eſſet: ut furtum redderet: & null⁹ appareret: cõueniente oĩ populo ad eccleſiã orauit dñm: ut in cui⁹ uentrem ouis in traſſet: coram omnib⁹ balatum daret: quod & factũ eſt. Et reꝰ penitentiam egit. ¶ Erat aũt eius ꝑſuetudo oés cruces quas uidebat adorare. Cum aũt quandã crucé inuiſam ꝑteriſſet: & a ſuis admonitus cur nõ uidiſſet: audiuit uocẽ de ſub terra cuiuſdã ibidem ſepulti: dicentis ſe fuiſſe paganũ: & ligno crucis idignũ: & iõ ipſam nõ uiderat: unde fecit ipſam abinde tolli. ¶ Cum aũt patrici⁹ per hibernia predicaret: & fructum ibi modicũ faceret: rogauit deũ: ut ibi aliquod ſignum oſtenderet: ꝑ quod territi peniterent. Iuſſu igitur dñi i quodam loco circulũ magnum cum baculo deſignauit: intra quod ſe terra ſtatim aperuit: & putẽ, ꝑfundiſſimus ibidẽ apparuit. Reuelatum quoq; fuit ſcõ: q̃ ibi qdã purgatorii locꝰ eſſet: i quẽ qſqs uelleꝫ deſcẽdere: alia ſibi penitẽtia nõ reſtaret: nec aliud ꝑ peccatis purgatorium ſubſtineret. Pleriq; aũt non redirent: & qui redirent die naturali integro ibidem moram facerent. Multi igit ingrediebantur: qui de cetero nõ reuertebant. ¶ Poſt longũ tempus mortuo patricio: quidam nobilis nomine nicolaus q peccata multa cõmiſer at: ad penitentiam de uenit: & locum ipm intrare uolens diebus octo ꝓcedentibus: ut omnes faciebant: ſe ieiuniis macerauit: & ſic in puteum deſcendit & hoſtium quod a latere inuenit: introiuit: ubi monaſterium inuenit: & a quibuſdam albatis in oratorium introducit⁹ officioq; per acto: ut conſtans eſſet admoneꝫ: quia multa diaboli tẽtamenta eũ percurrere oporteret. Et cum ſe penis affligi ſentiret: ꝓtin⁹ diceret Ieſu xpe fili dei uiui miſeriaris mihi peccatori. Quibus abeũtibus adſunt demones: & ut ſibi obediat: primo eum blãdis ſermonibus perſuadent: aſſerentes q̃ ipſum cuſtodient: & ad ꝑpria incolumen deducent. Et cum eis obedire nollet: diuerſarum ſerarũ terribiles audiuit uoces. Ad que pauefact⁹ uerba inuocationis ꝑtulit: & oĩs ille tumultus cõquieuit. Vlterius procedens & demonibus ꝑſentire nolens in ignem maximum proĩcitur: ſed uerbis expreſſis ignis extinguitur. Ad locum alterum ueniens uidit homines uiuos igne aſſari: & carbonibus uſq; ad effuſionem uiſcerum concremari. Et dũ

nec sic consensisset demoniis ab eisdem simi
li pena torretur: sed uerba proferens conti
nuo liberatur. ¶ Inde ꝓcedens in puteum
profundum obscurū & fetidus deiicitur: di
centibus sibi demonibus ꝙ ille erat infern⁹:
sed dum uerba repetisset inde illesus educi
tur. ¶ Post hec ad pontē arduum & lubri
cum deuenit: subter quē igneus fluuius ra
pidusq; currebat. Et dum pontē transire de
sperarent: unum pedē ponens: uerba que di
dicerat dixit: deinde alium pedem ponens
ipsa repetiuit: & ad quāliber pedis mutatio
nem eadem iterauit: & sic illesus transiuit.
Et in quēdam pratum amenis & odoriferis
floribus ꝓsertum deuenit. ¶ Vbi a duobus
speciosis iuuenibus ad quādam ciuitatē au
ro & gemmis fulgentem adducitur: & ꝙ illa
esset padisus sibi reuelatur. In qua dum se
admitti oraret: audiuit ꝙ primo ad suos re
diret & post dies. 30. in pace qesceret & sic
illuc intraret. Tunc nicolaus inde ascendens
supra puteum se restitutū altero mane rep
perit: & que uiderat enarrauit: ac post dies
xxx. in pace quieuit. Dies autē depositionis
sancti patricii. xvi. cal. aprilis celebratur.

¶ De scā gertrude uirgine. CCV

GErtrudis uirgo obiit anno ꝓstan
tis imperatoris. xxi. ut dicit sigiber
tus. Hec oriunda fuit de ciuitate
nigelensi: ubi & monasterium do
mina⁹ construxit: & ipsu⁹ sub re
gulari disciplina laudabiliter rexit maxima
sanctitate pollens. Que die obit⁹ sui appa
ruit modeste abbatisse monasterii treuerēn
sibi i amicitia cōiuncte ante altare beate uir
ginis tunc in oratione prostrate: eiq; ipsa ho
ra ad xpm migrasse: & celestem patriam in
troisse nunciauit. ¶ Post anos uero. x. ignis
exiens monasterium sancte consumere uide
batur. Sed tunc sancta supra tectum appuit
& uelum suum flamis obiicies: ignē excus
sit: starimq; extinctus focus monasterii om
nino indenem reliquit. ¶ Puer quoq; in fon
te necatus: ipsius meritis suscitatur: & alia
multa miracula ad eius tumulū demonstrā
tur: ubi in ipso mōasterio sepulta uenerat.
Quieuit autem in pace. xvi. cal. aprilis.

¶ De sancto alexādro epo & mare. CCVI.

ALexander epus & mar apud cesa
ream passus est. De quo in. vi. li
bro ecclesiastice historie scribit
ꝙ de cappadocia & propria ciui
ate scōꝝ locoꝝ uisendorum cau
sa hierosolymā uenies: diuina reuelatione e
iusdem loci gubernacula suscepit. Nam cū
narcissus hierosolymoꝝ epus esset annorum.
iiii. & propter nimiam senectutem cure pa
storali intendere non posset: uoce de celo ꝙ
lapsa: ut omnes ciues eidem hierusalē uenie
ti occurrerent: & ipm suum una cum narcis
so epm ordinarent: a populo honorifice su
sceptus: & factus est narcisso coadiutor: & e
iusdem post obitum ipsi successor. Post hec
romā uenit ad apostoloꝝ limina usitanda.
Reuersus autem hierosolymā sub persecu
tione decii ductus est cesaream. Et dum die
bus multis: multo ferri pondere uinctus: de
carcere ad tribunalia iudicis: & inde ad car
cerem duceretur: inter ipsa sibi uicissim suc
cedentia tormēta defecit: Atq; ob confessio
nem xpi martyrium compleuit. xv. cal. apri
lis. ¶ Hic ad ecclesiam antiochenā: cuius re
gimini primo prefuerat super pacē ecclesie
unam scripsit epistolā. Ad aronitas uero ali
am per clemētem presbyterū alexandrinū.
Item ad origenē & pro origene: cōtra deme
trium aliam. Sed alie eiusdem ad diuersos se
runtur epistole: ut dicit hieronym⁹ libro de
illustribus.

¶ De sancto ioanne abbate. CCVII

IOannes abbas magne sanctita
tis uir de syria oriūdus peruenit
italiam. Susceptusq; hospitio a
deuota matrona apud urbem pē
nacensem resedit. Et ab angelo
monitus: locum sue habitationis sub quadā
arbore prope eandem ciuitatem elegit. Sub
qua dum mense decembrio quiescere cepis
set: arbor repente inusitato imbris tempore
flores protulit & frondes. Quod ubi a uena
toribus illac transitantibus ꝓrtum est: ui
soq; miraculo: & cognito q̄ seruus dei esset
fama ipsius circūquaq; delata ē: unde a ioā
ne spoletano episcopo uisitatur: & ab eode
sibi iuxta dictam arborem cenobium fabri
catur: ubi per annos. xliiii. congregationi
sanctorum multorum monachorū presuit:
multisq; clarus uirtutibus post uitam lau
dabilem in pace quieuit. xiiii. caleñ. aprilis
ibiq; sepultus iacet.

¶ De scō calocero martyre. CCVIII.

CAlocerus martyr de cui⁹ triūm
pho in passione sanctini & iouite
ex parte dictum est supra. xv. ca
leñ. martii: uisis miraculorum i
signiis que deus i tormentis pre
dictorum sanctorum exhibebat: ad christū
conuersus est: & cum eisdē martyribus plu
rimis supplicijs cruciatus: tandem ab ale
xandro augusto mediolani existente: tradi
tus est sapritio prefecto puniendus: qui ad
alpes cotias ab imperatore mittebat. Quē
sapritius ante se premisit sub custodia: in ci
uitate astēn carceri mancipandum: ubi dū
sapritius cum secundo milite aduenisset: &
secundus calocerum sepius in carcere usi
tasset: ab eodem in christi fide doctus est: &
missus mediolanū a sanctis sanctino & ioui

ta baptizandus. Qui baptizatus terdonā rediit: & martianum epm in carcere uisitauit: ipmq; a spiritio martyrizatum sepeliuit: p̄pter quod plurimis afflict⁹ tormentis a spiritio in carcerē missus fuit: ut in eius passione dicet. 5. calen. aprilis. Cum aūt spiritⁿ ad carcerem mittēs secundū nō inuenisset: & ad ciuitatē aſtēn rediisset: ut uel calocerum mori faceret: repperit secundū in eodem carcere cum calocero existentē. Et secundū q̄dem in custodia reseruari iussit. Calocerum uero albiganum mitti: & ibidem capite cedi Cuius corp⁹ a fidelibus iuxta ipsam ciuitatem cum honore humatum est decimoquarto calen. aprilis.

¶ De sancto ioseph sponso domine nostre. CCIX

IOseph sanctissimus domine nostre sponsus de ciuitate bethleē oriundus: de domo scilicet & familia dauid regia stirpe progenitus: per miraculum aride uirge floremis: & spūssancti in columbe specie in eius cacumē descendentis: cuj iam senex esset: & filios ex uxore premortua haberet: inter omnes suos contribules solus deo placens ad despōlandam uirginem electⁿ est: eiusq; ad custodiā deputatus: ut in historia natiuitatis uirginis dicetur. 6. idus septembris. Hic enim uirginem desponsatam i nazareth in domo paterna dimisit: & in bethleem ad preparādas nuptias accessit: ubi dum moram traheret: angelus ad uirginem mittitur: ipsaq; operante spiritu sancto impregnatur. Cum autem ioseph post septem menses rediens pregnantē repperisset: cum iust⁹ esset: uoluit occulte dimittere eam. Sed admonitus ab angelo ut diceturmatthei primo. Eam accepit: quia ipsā de sancto spiritu concepisse cognouit. Post modū cū describeret orbis illam secū berhleem pro facienda professiōe deduxit: ubi & filium dei natum de uirgine primus in ulnis suscepit: & ipsum uti bonus nutricius sūma diligentia educauit: & omnibus uerbi dei infantie gestis interfuit. Nam & eidem circūciso astitit: & magos ad eum adorādum uenientes ꝑspexit: & ipsum una cum matre ad templum presentauit: ipsumq; metu herodis ab angelo monitus in egyptum cū matre fugauit: & per septennium ibi manēs: mortuo herode eundem & genitricem ad patriam rettulit. In medio doctorum etiam ipsum duodenem una cum maria triduo ante amissum inuenit. Ideoq; uirginitatis sponse sue & omnium infantilium christi actuum ueridicus testis fuit. ¶ Hic ioseph ut in libro de infantia christi dicitur: uxorem alteram prius habuit: ex qua plures filios procreauit: q̄ etiā ex euangelio ioannis sexto capitulo fratres iesu dicuntur: quia ex iesu patre putatiuo p̄geniti: unde & quibusdam placet: q̄ iacob⁹ minor apostolus ideo frater domini dicatur quia ioseph filius fuerit ex alia coniuge: ut hieronymus libro de illustrib⁹ ponit: quāuis ab eodem talis opinio reprobetur. Eodem etiam infantie christi libello traditur: q̄ ioseph faber lignarius fuit: unde & ibidē fertur: q̄ cum ioseph grabatum faceret: & omnes tabulas fecuisset: una ipsarum ex errore mensure minor ceteris reperta est. Et cum ioseph ex hoc tristaretur: puer iesus tabulam breuem aliis apposuit: & ipsam uti esset cera mollis protrahens ad ceterarum longitudinem diuina uirtute protendit: propter hoc in euangelio ioannis iesus a iudeis fabri filius appellatur. Hec ex textu euange liorum: & libro de infantia predicto: & ex compilatione fratris bartholomei colligun tur. ¶ Quanto uero tempore ioseph superuixerit nuel ubi: aut quo modo humanitatis debitum soluerit: expressum non habemus Tamen q̄ usq; ad duodecim annos etatis xpi superstes extiterit ex textu luce secundo capitulo didicimus. In quodam tamen antiq̄ssimo calendario in cui⁹ exordio rubrica ponebatur: q̄d ex uetustis euisedii celarien exēplaribⁿ sumptum fuerat: scriptum repperit festum ioseph sponsi domine nostre. i4. cal. aprilis. Cui ex antiquitate & exemplaris origine satis fidem adhibui.

¶ De sancto theodoro epo. CCX

THeodorus heracliensis episcop⁹ tempore constantini magni imperatoris in thracia claruit. Qui in matthēum: ioannem: paulum: & psalterium elegantis aperticq; sermonis commentarios edidit: & sermonibus atq; moribus admodum effulsit. Diem quoq; extremū. i4. calen. aprilis concluſit. Hec hieronymus de illustrib⁹.

¶ De scō archypo discipulo. CCXI

ARchypus discipul⁹ apostoli paulli fuit. Cuius commilitonis sui idem apostol⁹ meminit scribens colosscnsibus ad col. quarto. Qui ab eodem apostolo ibidem predicationis gratia dimissus: post completum eius ministerium perrexit ad dominū. i5. calen. aprilis: ut hieronymus in martyrologio testatur.

¶ De sancto cudberto epo. CCXII

CVdbertus episcopus: ut dicit beda quarto libro historie anglorum uir sanctus & uenerabilis in insula modica que appellat pharnes: & ab eccl̄esia lyndisfa-

cienſium nouem milibus paſſuum diſtat in occeano uitam ſolitariam pluribus annis duxit. Fuit autem primo monachus monaſterii melros: quod in ripa nudi fluminis poſitus eſt: ſub abbate etha: cuius & poſt mortem ſucceſſor extitit. Inde ad curam lyndiſarcienſis monaſterii uocatus ibidem diuti' manſit. Deuenit poſt hec ad inſulam phartheſem omni cultu & habitatore deſertam cupiens ſolitariam ducere uitam. A qua & plures infeſtationes demonum expulit: & ſontem uiuum fratribus ſuis de terra produxit: qui ibi uſq; in preſens ſcaturit: ibiq; edificato nouo cenobio congregationi anachoritarum pluribus annis preſuit. Deinde poſt mortem theodori lyndiſarcienſis archi epiſcopi quãuis ſatis reſtitiſſet: archiepiſcopus ordinatur. In qua ſede uerbo ſemper & exemplo populum inſtanter docuit: & miraculorum ſignis uitam inclytam duxit.

¶ Poſt hec autem quia obitum ſuum de proximo futurum diuina reuelatione prenouerat: ad monaſterium ſuum rediit: uite reſiduum ibidem conſumare deſiderans. Vbi dum quidam ſanctus preſbyter ✠ herbertus eius intimus ipſum uiſitaſſet. Cudberq; ei ſuum tranſitum predixiſſet: rogauit eum inſtantius preſbyter: ut una ſecum ſibi occumbere liceret. Qui oratione facta ſibi a domino quod poposcerat: impetratuꝫ nunciauit. Reuerſus itaq; ad eccleſiam ſuam herbertus anno integro ante obitum ſancti uiri langore detentus die & hora qua ille obiit: & hic ex hoc ſeculo tranſmigrauit: ſcilicet decimotertio calendas aprilis. Cui' corpus ad eccleſiam lyndiſarcienſem delatum: & in ſolo ſepultꝰ eſt. Cum autem poſt annos undecim leuaretur: ut ſupra pauimentum honorabilius locaretur: integrum & omnino incorruptum repertum eſt: & ueſtes quibus indutus fuerat: illibate nulla ue tuſtate conſumpte. Cui ſucceſſit ſanctus ✠ eadebertus ſanctitate clarus: qui decedens in eodem tumulo cum ſancto cudberto poſitus eſt: ubi ambo requieſcunt miraculis prepollentes.

¶ De ſcõuulphranio epiſcopo. CCXII.

VIphran' ſenonen epiſcop' ſucceſſor laberti ex territorio uaſtinen inclytus fuit i aula regis dagoberti & filii eius ludouici patre milite nolberto progenitus. Qui primus a chriſto admonitus aſſumptis ſecum a ſancto auſberto tunc rothomagen epiſcopo quibuſdam ſociis de monaſterio ſontanelle genti frixonum chriſti euangeliũ predicauit. ¶ Cum autem per mare nauigans in naui celebraret: & patenam offerre uellet: de manu diaconi caſu patena prolabitur: & in mare demergitur. Sed orante ſancto patena in manu diaconi diuinitus reponitur. ¶ Dum autem ſaxonibus predicaret: die quadam iuuenem laqueo appenſum reperit: quem illi ſorte elegerant: & more ſue gentilitatis ſuſpenſum demoniis immolare uolebant. Quem illico ſanctus ſola oratiõe diruptο laqueo: & ipſo illeſo cadente a morte eripuit: & tali miraculo multos ad fidẽ cõuertit. ¶ Cuꝫ aũt filium ducis rathboldi baptizaſſet: & albis indiuiſſet: ille ſubito expirauit: qđ epiſcopus iccirco a deo obtinuit: ne iuuenis a patre gentili ad culturam idolorum reduceret. Completa uero predicatione ſua poſt annos. v. reuerſus ad eccleſiã ſuam epiſcopatui reſignauit. Et ordinato ſibi ſucceſſore gerico: in monaſterio fontanelle monachus factus: uitam in ſanctis operibus conſumauit anno domini. 740. xiii. cal. aprilis. Sepultuſq; eſt iuxta ſanctum uandegiſilum.

¶ De ſancto benedicto abbate & confeſſore CCXIIII.

BEnedictus abbas cuius uitã gregorius .2. dialo. ſcribit ex nurſia prouincia: claris parentibus ortus. Cum rome liberalib' ſtudiis traditus eſſet: in ipſa infantia nundum deſeruit & deſertum petere decreuit. Quem nutrix eius ipſum tenere diligẽs uſq; ad locum qui effide dicitur ſecuta eſt: ubi dum ad purgandum triticum capiſteri' um mutuo accepiſſet: illudq; cadens in terram fractum ſuiſſet. Benedictus nutrici ſue compaſſus capiſterii partes accepit: & oratione ſua ipſum reintegrauit. Poſt hec nutricem fugiens in locum qui ſublacus dicitur deuenit: ubi triennio hominibus cunctis excepto romano monacho incognitus manſit: qui ei neceſſaria miniſtrabat. Et cum ad ſpecum ipſius iter non eſſet: panem in funeligatum et deponebat. In quo & tintinabulum ligauerat: ut ad eius ſonitum benedictus panem ſibi delatum audiret. Sed diabolus ex inuidia proiecto lapide tintinabulum fregit: nihilominus tamen romanus ſancto miniſtrare aliter non deſiit. ¶ Poſt hec dominus cuidam preſbytero qui die paſche ſibi refectionem parauerat: apparuit: & ut cibos uiro dei tali in loco ferre deberet: admonuit. Qui cum multo labore ad eum ueniens: inuitauit patrem: ut cibos ſumeret: quia eo die paſcha domini eſſet: qui reſpondit: q uere paſcha eſſet: ex quo illum uidere

meruisset: longe quippe ab hominibus positus: q; die eadem paschalis foret solennitas ignorabat. Sicq; benedicētes dominum ambo refecti sunt. ¶ Quadam die auicula merula circa faciem eius uolitante: signoq; crucis effugata tanta libidinis tentatione accensus est: quantam nunquam expertus fuisset. Qui in spinis & uepribus adeo se uolutauit q; exinde totus cruentus & laceratus exiuit. Et sic per cutis uulnera mentis uulnus eduxit. Ab illo ergo die talis nunquam tentatio in eius corpore pullulauit. ¶ Fama igitur eius crescente uenerunt ad eum monachi cuiusdam monasterii abbate uacantis: & ipsum in patrem elegerunt. Qui satis recusabat: eo q; se eorum moribus minime conuenire dicebat: tandem instantibus acquieuit. Cum q; ille districtius eos regulam seruare compelleret: illiq; illicita sibi non licere conspicerent: penitentes q; eum elegerant: uenenū uino miscuerunt: & ei in poculum porrexerunt: sed signo crucis edito: sic uitreum uas quod uinum tenebat: confregit: acsi prosigno lapidem dedisset. Moxq; intelligens: q; illi fecerant: ab eis discessit: & ad locum dilectae solitudinis remeauit. Vbi multis ad eum discipulis conuenientibus duodeci monasteria constituit. ¶ In uno quorum monachus erat: qui ceteris in ecclesia orantibus mox foras exibat: & aliqua temporalia peragebat. Quod dum benedictus per abbatem illius loci didicit: illuc iuit: uiditque puerum nigrum monachum illum ceteris orantibus extra ecclesiam per uestimenta trahentem: Quod etiam maurum monachū uidere oratione impetrauit. Egrediens ergo sanctus monachum uirga percussit: & tunc immobilis in oratione perseuerauit: acsi magnus spiritus eius uerbere percussus fuisset. ¶ Ex ipsis monasteriis tria in cacumine montis erāt: que deorsum aquas cum nimio labore hauriebant. Vbi sanctus pater ascendens cum puero: nocte tres lapides pro signo posuit: reuersusque domum fratribus illis mandauit: ut in locis ubi lapides erant: foderent: & aquam inuenirent: Quod & factum est: in illis locis aqua usque in presens largissime inundante. ¶ Cum quidam frater circa monasterium uepres securi abscideret: ferrum de manubrio prosiliit: & in lacum proximum se demersit: uir autem domini manubrium in aquam posuit & ferrum ad suum locum enatauit. Placidus puer & monachus cum ad aquam hauriēdam descēdisset: ipsum mox unda rapuit: & in momento introrsus a terra subtraxit. Quod dum sanctus i cella perspiritum cognouisset: maurum uocauit: & qđ accideret enarrauit: atq; ut ad eripiendū puerum pergeret impauit. Tunc ille concitus cucurrit: & per terrā se ire existimans: ad puerum super aquas uenit: eumq; ad terra⁊ per capillos adduxit: & deinde q; super undas ambulasset aduertit. Ad uirum dei ergo ueniēs qđ accideret enarrauit. qđ abbas non suis meritis sed eius obedientie deputauit. Cumq; exinde inter eos pia contentio oriretur: dum alter alterius meritis miraculum ascribebat: Placidus puer ex aqua liberatus arbiter accessit: qui dum esset in periculo melotem abbatis super se existentem: seque protegentem uidisse narrauit. ¶ Presbyter florentius sancto inuidens: panem ueneno infectum quasi pro benedictiōe misit: quem ille grauanter accepit. Coruo quoq; qui de manib⁹ eius quotidie panem accipiebat mandauit: ut panem illum in loco deferret: ubi a nullo hominu⁊ sumi ualeret. Coruus ergo patris mandatu⁊ impleuit: & post triduum reuersus solitam ab eo escam accepit. Quod presbyter sentiēs septem puellas nudas in horto monasterii ludentes & cantes immisit: ut sic uel fratres eius ad libidinem inflammaret. Quod sanctus prospiciens emulationi cessit: & quibusdam fratrib⁹ secum assumptis habitationem mutauit. Statimq; solarium domus in qua erat florenti⁹ corruit & malignantem oppressit. ¶ Benedictus autem locum non hostem mutauit. Nā ad montem cassinum ueniens: templū apollinis ibi situm in sancti ioannis baptiste ecclesiam commutauit: & circū adiacentes homines ab idolatria conuertit. Quod diabolus molestе ferens: eidem teterrimus apparebat: & in eum ignem uisibiliter emittebat multaq; eidē conuitia inferebat. ¶ Quadaⁿ die lapidem in terra iacentem multitudo fratrum in edificium leuare non poterant: donec uir sanctus aduenit: & demoiem lapidē insidentem consp̄exit: sed signo crucis edito diabolus effugatur: & lapis faciliter a paucis fratribus subleuatur. ¶ Alia etiam uice demon coquinam monasterii ut cunctis uidebatur inflammauerat: fratresq; omnes ut ignem extinguerent aquam solicite deferebant: ubi autem abbas superuenit: & signū crucis edidit: omne illud incendiū ut phātasia euanuit: & nihil cōbussisse per effectum ostendit. ¶ Alias etiam maligⁿus spiritus parietem quem fratres edificabant euertit: & puerum monachum ruina exfixit: quem uir domini mortuum & laceratū in sago ad se adduci fecit: & ipsum oratione suscitauit: & operi predicto eadē hora restituit. ¶ Laicus quidam ex deuotione semel per annum ad eum ieiunus uenire consueuerat.

Et cum semel ad eum uadens: alter iq; uiato ri se iungens ab eo tertio pulsatus in quodam prato comedit: & sic ad benedictum uenit. Cui ille q; comederat mox patefecit: & de gulositate redarguit: laicusq; penitentiam egit. ¶ Totilla rex gothorum audiens: q; spiritum propheticum haberet: ut probare uolens: quendam spatharium suis regiis uestibus induit: & cum magno comitatu: uti regem ad benedictum misit. Quem ille uenientem conspiciens mox agnouit: & ut uestes regales sibi non ptinentes deponeret mandauit: & spathari⁹ confusus erubuit ¶ Clericū quendam a maligno spiritu uexatum liberauit. ei tñ precepit ne ad sacros ordines unq; ascenderet: qđ si secus faceret eū demon iterato opprimeret. ¶ Cum autem clericus dudum mandatis paruisset: post tē pus aliqđ se consecrari fecit: ipsumq; continuo demon usq; ad spirit⁹ effusionē inuasit. ¶ Vir quidam duos flascones uini sibi miserat: quorum alterum portitor in uia abscōderat. Qui cum gratiaꝝ actione unum accepit: sed latorem ne de altero quem absconderat biberet omnino prohibuit. Qui cōfusus ab eo recessit & in flascone occultato serpētem inuenit: & de cōmisso penitentiam fecit. ¶ Filius defensoris monachus eidem cenanti candelam tenebat: & spiritu superbie i cor de suo murmurabat indignum reputans: q; filius tāti uiri illi comedēti assisteret. Quod uir dei statim p spiritum agnouit: & ut cor suum contra tentationem signaret admonuit: atq; de manu eius lumē auferri precepit. Alia quoq; multa cordiū secreta cognouit: & multa que uentura erant spiritu prophetico predixit. ¶ Cum quosdam fratres ad locum construendum misisset: certo die se ad illos uenturum dixit: & qualiter operari debeat indicabit. Nocte uero diem statutam p cedente: abbati & preposito illius loci per somnium apparuit: & qualiter locus cōstruendus esset per singula indicauit. Cum autē uisioni non crederent sed ipsum expectarēt: tandem reuersi sunt dicentes q; non uenerat diutius expectatus. Qui se uenisse ut promiserat per uisum asseruit: & q; ut i somnis moniti fuerant omnia facerent ordinauit. Quidam eius monachus tentatus de monasterio abiit: sed draconem maximū se deuorare intentem inuenit: perritusq; ad clausturum rediit & in promissione perseuerauit. ¶ Cū fames ualida regionem illam premeret: & quinq; solūmodo panes in monasterio super essent: fratribus cōquerentibus diuidi iussit: ipse uero nocte in oratione permansit. Et ecce mane ducenti farine modii ante fores monasterii inuenti sunt: sed unde uel a quo missi fuerint ignoratur. ¶ Eodem quoq; tempore cum omnia que i domo erant pauperib⁹ dispēsasset: modicum olei qđ in uitreo uase remanserat: pauperi elemosynam petenti dari iussit. Quod dispensator obedire contempsit: timens ne fratribus oleū deesset. Quod pater audiens: oleum per fenestram abiici iussit ne quid ibidem per inobedientiam remaneret. Cum autē uas super saxa deiectū nec fractum esset: nec oleuꝫ effusum: oleum cum uase petenti tribuit: & cum orasset dolium olei qđ uacuum erat usq; ad summum repletum oleum per pauimentum effudit. ¶ Rusticus quidam corpus defuncti filii in ulnis ad monasterium detulit: & ut puerum suscitaret: uirum dei cum lachrymis exorauit. Quem oratione premissa: ipse suscitatū patri restituit. Multisq; aliis signorum uirtutibus effulsit. Scripsitq; monachorum regulam sanctitate precipuam sermone lucidissimum: quia uir dei non potuit aliter docere q̄ uixit. ¶ Eodem anno quo migraturus erat obitum suum etiam absentibus fratribus nunciauit. Ante sextum uero exitus sui diem: apiri sibi sepultura iussit. Moxq; corpus febribus. vii. die in ecclesiam portari se fecit: sumpto quoq; uiatico: inter discipulorum manus: ultimum spiritū inter uerba orationis effluit. Eadem hora maurus monachus longe positus: ipsum uersus celos tendentem conspexit per uiam uidelicet orientis perlucidam ab eius cenobio usque ad celos pertingentem. Cuius corpus in casinēn monasterio sepultum est. Quieuit in christo. xii. caleñ aprilis: circa annos domini. ꝭ18. tempore iustini senioris.

¶ De scō Benedicto papa prio. CCXV.

Benedictus papa hui⁹ nominis secundus natione romanus ex patre ionāe leoni secundo in pontificatu romano successit: & sedit menses. x. dies. xii. Hic benedict⁹ ex uite sanctitate cum nomine concordauit. Et cum tam modico tempore sederit: multas tamen in urbe ecclesias reparauit. Hic ab ineunte etate ecclesie militauit. Atq; sic se diuinis scripturis & cantilene a puero: & in presbyteri dignitate nomine pariter & operibus exhibuit: ut digne ad pontificatus honorem perueniret. Paupertatis namq; fuit amator. Humilis mansuetus: & in omnib⁹ compatientiā habens: manuq; largissima. Hic constituit ut ad tumulandū romanum pontificem: omnes eiusdem ecclesie clerici conuenirent: similiter & ipse in eorum faceret obsequiis. Sepultusq; est apud sanctum petrum. Et cessauit episcopat⁹ mensibus. 2. diebus. xv.

¶De scō benedicto monacho. CCXVI

Benedictus monachus in campanie partibus. 40. ab urbe miliario in quodam monasterio fuit: etate quidem iuuenis sed morib? grandeuus & in sancte conuersationis regula se fortiter stringens. Quem cū tempore totille regis gothi repperissent: hunc incendere cum sua cellula moliti sunt Ignem nāq; supposuerunt: & in circuitu oia asserunt: cellulam uero cōburere nequiuerunt. Quod illi uidentes magisq; seuientes: ipsumq; ex suo habitacusio educentes proximum accensum clibanum p coquendis panibus inspexerunt: eumq; in illo proiecerūt clibanumq; clausserunt. Sed die altero ita ille sus inuentus est: ut nec caro eius: nec extrema uestimenta ullo modo cremarentur. hec gregori⁹. 5. dialog. cap. 18.

¶De scō serapione abbate. CCXVII

Serapion abbas ut in octauo libro historie tripartite: & in uitis patrum habetur: fuit in regione arsenoite pater decem miliū monachorum: de labore manuum uictum querentium quotidianum. Tempore autem messis omnes ad metendum precio conducebantur: & quicquid acquirere potuissent indigentibus regionis & alexandrie carceratis ac peregrinis in eorum necessitatibus expendebant. ¶ Hic tempore iuuentutis existens monachus: post mensam cōmunem panem furabatur: quem sero latenter comedebat. Tandem ad cor rediens: abbati peccatum confessus est: moxq; ex ore eius quasi flamma ignis egressa fetorem sulphureum exhalauit. Hic sola unica sindone amictus: pane tantum pro cibo & aque potu cōtentus: nihil aliud quotidie sumebat: ¶ Cuius autem semel amictum suum pauperi tribuisset: & alteri nudo obuians tunicam dedisset: euangeliumq; tenens nudus sederet. Interrogatus quis eum expoliasset: respondit: q; euangelium quod tenebat. Alias insuper pauperem tertium uidens euangelium ipsum uendidit: & pauperi precium dedit: dicens q; euangelium omnia precipit uendi: & pauperibus dari. Seipsum ergo euangelium uēdi mandat. ¶ Alio tempore existens in quodam oppido paganorum: seipsum eis uendidit: quos postq; uerbo & exemplo conuertebat: reddito precio ab eis recessit. Hoc idem fecit in lacedemonia apud athenas: seipsum uendens uni primario ciuitatis: ut ipsum cōuerteret: quod & fecit. Dormiuit; in pace duodecimo calen. aprilis alexandrie tumulatus.

¶De sancto aphrodisio episcopo & confessore. CCXVIII

Aphrodisius genere egyptius prefectus totius egypti erat tempore quo puero iesu in egyptum fugato: & in templo deorum delato idola omnia corruerunt. Quod cum aphrodisius tunc prefectus audisset: ad phanum in quo simulacra eueria fuerant accessit: & uiso puero iesu eum adorauit: ipsumq; una cum parentibus a furore pontificum idolorum eos in deorum suorū ultionem occidere uolentium uiriliter defensauit. Et extunc in christum quasi p somnium credidit. Sed post ascensionem domini cum predicatio euangelii ad egyptum peruenisset: prefecturam deserens antiochiam uenit: & ibi baptizatus atque beati petri discipulus factus est. Cum quo postmodum romam iuit. A quo & directus est ad gallias predicandas. Qui etiam ibidem sancto paulo sergio episcopo narbonensi se associauit. A quo ordinatus bituricensis episcopus ad ipsam ciuitatem deuenit: ubi multo tempore officio predicationis insistens: & miraculoꝝ gloria refulgēs: oēm populum eiusdēq; urbis christi nomini subiugauit. Et uirtutibus ac etate maturus in domino quieuit. xi. calen. aprilis. Et sepultus est in ecclesia sua signis claresc̄ens.

¶De sancto uictoriano martyre. CCXIX

Victorianus adrumentine ciuitatis nobilis: ut dicit aphricanus: a quodam proconsule carthaginis quo nullus in persecutione ecclesie durior fuit: dum idolis immolare cogeretur: & omnino renueret. primo rebus spoliatus: deinde tantis tormētorum generibus cruciatus: quantus humanus sermo nō poterit explicare: feliciter tripudians martyrium in eadem urbe cōsumauit decimo calen. aprilis. hec aphrican⁹.

¶De sanctis frumentio & alio frumentio martyrib⁹. CCXX

Germani duo quorum uterque frumentius uocabatur aquis regiēn ciuitate oriundi apud tabadēn oppidum passi sunt. Qui sibi inuicem iurauerunt tortores rogare: ut semper pari supplicio torquerentur. Tenti igitur a paganis cum die integro penderent suspensi molis in pedibus alligatis: unus eorum se deponi petiit: & inducias sibi dari. Sed ab altero confortatus: & penitens tortores rogabat: ut lapides maiores adiicerent. Deinde ambo laminis ignitis estuati: & post hec ungulis exarati: multis quoque cruciatibus uexati: ab ipsis tortoribus tedio derelicti: & a facie eorum proiecti spiritum domino reddiderūt: decimo calen. aprilis.

¶ De sanctis duodecim infantulis martyribus. CCXXI.

DUodecim infantuli apud aphricā sub persecutione uandalica passi sunt. Qui ab arrianis de numero consessoꝝ xpi segregati: nō spiritu sed corpe: suggerēte quodam teucharo heretico: qa ipsos nouerat ad cāti lenā uocales ac strenuos: carthaginē deducti fuit: ubi primo qa pueruli bladitiis fuasi: dum arriane fidei cōsentire nollent: duriſſimis uerberib⁹ tādiu cesi sunt: quousqꝫ spiritum emiserunt. Ibidēqꝫ quasi in numero apostoloꝝ sepulti. Quoꝝ exēplo duo negociatores quoꝝ uterqꝫ frumētius dictus est &. v. eiusdē monasterii fres. ſ. liberatus abbas beniſacius diacon⁹. Rusticus subdiaconus: rogatus: & maxius monachi pro fide catholica martyrium ptulerūt. Qui passi sunt x. cal. aprilis.

¶ De scis liberato & sociis marib⁹. CCxxii.

LIberatus mr cum uxore & filiis duobus & crescentius presbyter nec non puer quidam annoꝝ. vii cuius nomē non exprimit rpe persecutionis arriane i aphrica passi sunt. Nam primo ifantulus iussu Gyrille arrianoꝝ episcopi a parentibus raptus matre post raptores cōclamante: ut se quoꝝ ducerent: dum uiua uoce se catholicū profitetur in gurgitem demersus est. Quod & de duobus filiis liberati medici factū est. Post hec liberatus & uxor detenti sepatim in duob⁹ carceribus missi sunt. Cuꝝ prius liberatum eductus i loco honorabili ꝑsedere fecissent: uxorem ſimiliter eduxerunt: ſuggerentes ei qꝫ uir suus ꝑsenserat arrianis. Que ubi ipsū conſpexit in loco ſublimiori ꝑsidentem: ueꝝ existimans qđ audiuit: ipm de apoſtaſia durissime ſcrepare cepit. Ille uero ſe catholicū profitens hereticoꝝ ſallacias detexit. Quapter ambo ꝑiuges gladiis trucidantur. Crescentius aūt presbyter tarzetane ciuitatis persecutionem fugiēs i ſpeleo quintini montis i cluſus inedia defecit. Horum paſſio agitur x. cal. aprilis. Hec aphricanus.

¶ De ſancto pygmenio preſbytero & martyre. CCXXIII.

PYgmenius preſbyter & martyr rome ſub iuliāo apoſtata paſſus est. Hic iulianū eūdē una cū ſcō donato poſtmodum aretino epo & martyre a puero enutriuit: & ſacris litteris eruditit. Julian⁹ aūt poſt hec factus monachus: xpi fidem apoſtatauit: & diuina permiſſiōe procurante diabolo ad iperii apicē aſcendit: unde xpianos ultra modum ꝑsecut⁹ est. Audiēs autē qꝫ pygmen⁹ corpa martyrum ſepeliret miſit eum in exilium i ꝑsidem: ubi quadriēnio demorat⁹ ceciderat incurrit. Poſt hec in ſōnis diuinitus admonitus uenit romam. Cum autē una cū puero ipſum deducente ſtipē petens cluuiū ſacre uie conſcenderet: offendit baculo redā ceſaris tranſeuntis. Qui pygmenium uidens & eius quodāmodo cecitati cōgaudens ait. gratias diis qꝫ te uideo. At ille gratias iquit deo meo qꝫ te non uideo. Quem mox imperator per poteſtates in tyberi ſuſtari fecit. Cuius corpus a xpianis collectum i cemiterio pontiani ſepultū est: non longe a corporibus abdon & ſenē. viiii. cal. aprilis.

¶ De ſcō murita martyre. CCXXIIII

MVrita diacon⁹ & martyr cū pluribus aliis apud aphricā paſſus est. Qui cū quendā elpidephorū baptizaſſet: illeqꝫ poſtmodū apoſtataſſet: & ad ꝑſidis dignitatē peueniſſet: ab eodem tētus ſuaſus est: ut arrianoꝝ fidei ꝑsentiret. Cū aūt murita nō ſolum ei ꝑsensum ꝑbere renuereꝫ: ſed etiā ipm de apoſtaſia increparet: & uestes candidas quas ei in baptiſmate dederat: reſeruatas ad ei⁹cō fuſionē oſtenderet. Elpidephor⁹ ira accēſus muritā cū pluribus clericis ceſos & nudos in exiliū relegauit: ubi ſame & inedia ac frigore ꝑsumpti martyriū ꝑpleuerunt. 9. calē. aprilis. Hec uictor aphricanus.

¶ De annūciatione beate marie ſemper uirginis. CCXXV.

ANnūciatio dominica dicit⁹: quia tali die ab angelo aduēt⁹ filii dei in carnē uirgini marie annuncia⁹ tus fuit: uidelicet. 8. calē. aprilis. Cum enim uirgo beata a tertio etatis ſue anno uſqꝫ ad. xiiii. in templo cum aliis uirginibus extitiſſet: & uotum uirginitatis niſi deus aliter diſponeret emiſiſſet: eam ioſeph deſponſauit domino reuelante: & ioſeph uirga frondente: ſicut in hiſtoria natiuitatis eius dicetur. vi. idus ſeptembr. Et in berhleem unde erat ioſeph: neceſſaria prouiſurus iuit: ipſam quoꝫ in nazareth in domo paterna dimiſit: ubi ad eam angelus uenit & eidem uerbi dei aduentum nunciauit. ¶ Circa hanc annunciationem ſex conſideranda occurrūt uidelicet: tēporis opportūitas: miſſi nobilitas: mittentis auctoritas: loci congruitas: nuncium ſuſcipientis ſancti titas: & annunciationis nouitas. ¶ Primum ergo conſiderandum occurrit temporis opportunitas: qđ fuit in menſe. vi. a conceptione ioannis baptiſte: que facta ē octauo cal. octobris: ut per hoc detur intelligi qꝫ ioannes fuit figura ueteris teſtamenti ut dicit augusti. Cui⁹ aduētū xpi aduēt⁹ ſeqē. vi. meſes: qa ſexta mūdi etate dns ſcarnat⁹ ē: &. vi. feria: & hoc. ¶ Prio pp uēri ꝑfectionē qa nu-

mer⁹ senarius ex ipsis ptibus suis cõponit ut scilicet .3.2.&.1. nullo supante uel deficiẽte: ut p hoc pfectio ipsi⁹ incarnatiõis denotet: in qua cõcurrunt tria .f. eterna diuinitas: aia de nouo creata: & caro ab adam traducta: & due nature .f. diuinitas & humanitas: & hec pstituunt una persona xpi. ¶ Secũdo ppter homis formationẽ. Nam sicut adam primus sexta feria de terra uirgine formatus est: sic & ada secundus q est xps de femia uirgine i carnatus: & eodem die anni ad lram: ut qdã tradunt: quod est .8. calẽ. aprilis primi & se cũdi ade diuersi tẽpore: uidelicet post ãnos 5199. formatio facta est. ¶ Tertio ppter natu re renouationẽ. Nam filius dei i equinoctio uernali: quo tẽpore oia renouant incarnari uoluit: p hoc ostendens: q̃ p ipsam incarnationem oia renouabant. apocal. 21. Ecce noua facio oia. ¶ Secundũ est missi nobilitas: q̃ fuit angelus gabriel. Cõgruum enim fuit q̃ angelus ad uirginé mitteret. ¶ Primo ex pte ordinis: ut ordo reparationis rũderet ordini preuaricationis: ut sicut malus angel⁹ mulierem ad peccati lapsum inclinauerat: sic bon⁹ angelus uirginẽ ad uerbi cõceptum induceret. Secũdo rõne ipsius uirginis. Na⁵ ut dicit hieronym⁹: Recte mittitur angelus ad uirginé: qa semp est angelis cognata uirginitas. In carne pter carnẽ uiuere: nõ terrena uita est sed celestis ẽ. ¶ Tertio rõne finis subsequẽtis. Nã incarnatio xpi ordinabatur ad finẽ ruine angelice p saluãdos hoies reparande. Ió angeli nõ debuerũt excludi. ¶ De quo aũt ordine hic angelus fuerit dubitat. Gregori⁹ tenet: q fuerit de ordine supremo dicẽs summũ angelũ uenire dignũ fuit: qui summũ omniũ nunciabat. ¶ Alii tenẽt q̃ de ordine archangelo: qa ipm eccleśia archãgelum noiat: dicentes q̃ hoc magis cedit ad honorem uirginis: qa iuxta de iupiribus mitteret: ab eo illuminari poti⁹ q̃ nunciari uideret. Quid aũt gabriel interpretet: dicet i fra pxima historia gabrielis. ¶ Appuit aute sibi corporaliter: ut uisio eẽt certior: qa corporaliter uisa certiora sunt. Cognitio pleni or: qa uisa etiã p intellectũ meli⁹ cognoscũt. Et scõ similiter qa nunciabat spũale uerbu⁹ incarnãdũ: iõ fuit ꝯgruũ: ut corpaliter appareret. Et appuit corpe hũano: qa dei filium nõ quodcũq; aial sed hoiem assũptum nũciabat. ¶ In sexu masculino: tũ qa dignior: tũ qa magis illuminatiu⁹: tũ qa i ipso sexu dei fili⁹ erat hoiem assũptur⁹. ¶ In etate iuuenili: qa iuuenis dicit nouitatẽ cũ pfectiõe. Nã in puero est nouitas ipsecta. In iene pscõ ãti quata. Et qa angel⁹ nũciabat illũ: q erat nouus humanitate: & pfect⁹ diuitate: iõ appuit in iuuenili etate. ¶ In ueste alba: que denotat innocẽtiã & angeli nũciãtis & uirginis recipiẽtis: & uerbi carnẽ inocentẽ assũmẽtis. ¶ In ortu solis: quia ueri solis ortũ uenerat nũciare. ¶ Tertiũ e mittẽtis auctoritas: q̃ ipse de⁹. Missus est eni angel⁹ a deo pfe: qui ibi posuit suã ois potentiã: ut pter naturã uirgo mirabiliter pareret. A deo filio: q ibi posuit suã sapiam: ut saluo pudicitie sigillo intẽtrẽ uirgis itrare & iñ exire sapiẽter sciret. A deo spũscõ: q posuit suã gratiã: ut mulier sine peccato pcipet. ¶ Quarti ẽ loci ꝯgruitas: qa missus ẽ i ciuitatẽ galilee cui nomen nazareth: qđ interptat flos: ut sic locus tẽpori ꝯgruat: Vñ dicit bernard⁹: q flos nat⁹ est de flore i flore & floris tpe. ¶ Quintũ ẽ uirginis nunciũ recipiẽtis scitas: qa missus ẽ ad uirginẽ ẽ. Vbi tria uidẽda occurrunt. Prio q̃re xps in matrẽ elegit uirginẽ femina: hoc eni fuit pueniens. Primo ex pte mittẽtis pris Nõ eni fuit pueniens: ut xps q sm naturã diuinã naturaliter ẽ fili⁹ dei: aliũ hẽret patrem q̃ deũ. Secũdo ex pte pcipiẽtis matris: Nam xpi generatio tẽporalis: ẽ imago generationis eterne: ut sicut de uno pre. idiuisibiliter nascit generatiõe eterna: sic de uria matre in corruptibiliter nascat generatiõe tpali: ut i utraq; generatiõe de uno solo principio pcedat. Tertio ex pte icarnati germinis: ut sicut uerbũ sine corruptiõe i mẽte pcipit: sic uerbũ dei incorrupte carni uniat. Quarto ex pte subsequẽtis muneris: ut sicut fili⁹ dei naturalis fine corruptiõe nascit de uirgine femia: sic filii dei adoptiui renascãt sine corruptiõe de uirgine ecclesia. ¶ Sexto q̃re elegit uirginé desolatã. Hui⁹ aũt sex rõnes a doctorib⁹ assignant. Pria rõ ẽ: ut p hoc sacrim istud diabolo celaret: q uidet mariã pgnatẽ: & eã desolatã sciẽs: putauit eã a ioseph pcepisse: & p hoc aduẽtum xpi nõ plene cognoscere potuit: qđ sciebat de uirgie nasciturg. & hec rõ ẽ origenis. Scda ut p hoc xps legẽ iplere uideret. Quõ eni legẽ non solueret: q̃ de iuria legis cepisset: cui pt⁹ innupte lege dãet. & hec ẽ rõ hieronymi. Tertia ut p hoc ifamia uirgis tollerẽt. Maluit eni dñs aliquos de suo ortu q̃ de matris pudore dubitare. Ió port⁹ uoluit credi fili⁹ ẽ ioseph q̃ matrẽ ipudicã. & hec est ãbrosii. Quarto ut p hoc ceteris mulieribꝰ exẽplũ daret. Nã si beata uirgo ifamata fuisset: ceteẽ uirgines si nistra opione uiuẽtes uelamen excusationis haberẽt: q̃ ifamata quoq; mater dñi uideretur: Et hec etiã est ãbrosii. Quinto ut p hoc uirgini testimõiũ pberetur. Fuit eni ioseph uirgitatis dñe testis ueridic⁹: q eã & uirginem pbauit & si adulterã cognouisset accusare potuit. Et hec ẽ augustini. Sexta ut per hoc nato puero a ioseph misteriũ preberetur. Cui ioseph nutritus fuit: & omis eius iantie educator: ut dictum est supra de scõ

ioseph. xiiii. cal. aprilis: & hec hieronymi. ¶ Tertio q̄re elegit uirginē nomie mariam Hoc eni nomē interpretat̄. Illuminatrix. Illuminata. Mare amaq;. Et dña: Atq; stella maris. Fuit eni illuminata in uerbi ꝯceptione. Illuminatrix in ei⁹ ꝑtuitione. Mare amaq; i eius passione. Dña in ipsius assūptiõe. Stella maris est in peccato⁹ conuersione. ¶ Sextū est legationis nouitas: que ꝓsistit i. vi. ¶ Primo in angelica salutatione. Ingressus enim angelus ad eā in cubiculū: & orātem inueni ens cū tīmia claritate & sūma reuerentia ꝓstrat⁹ ut suus ad dñam: q ante alias uenerat eidēq; apparuerat ut socius ad amicā: uultu i terra⁹ demisso iocūda uoce iqt. Aue gratia plena dñs tecū benedicta tu in mulierib⁹ ℟. Et ostendit ipsam a seruitute liberatā. Aue ideſt sine ue. Triplici enim ue mulieres laborant: q̄d notat in triplici littera huius nominis eua. Est eni ue pudoris quoad ꝓcipientes: & hoc denotat lra. E. que est nota irrisionis. Est ue doloris quoad parturientes: & hoc denotat littera. V. que ē nota lamētationis. Est ue laboris quoad nutrientes: & hoc denotat lra. A. que ē nota fatigatiõis. S3 cõtra nomē eua uertitur & fit Aue. i. sine Ve pudoris: doloris: & laboris: qa sine pudore ꝓcipit: sine dolore peperit: & sine labore filium educauit. ¶ Dotib⁹ adornatam: gratia plena. Hieronym⁹ singulis eni gra largitur ꝑtes: marie uero simul se totam infundit gre plenitudo. ¶ Matrimonio copulatā: domus tecū: plusq; mecū dicit. Chrysostom⁹ quia mecū ꝑ gram tecū ꝑ naturā: mecū i mente: tecū in carne. mecū qa ab eo sū creat⁹: tecū qui ex te est incarnat⁹. ¶ In reginā ordinatam: benedicta tu in mulierib⁹. Augustinus maledictio eue: i bñdictionē mutat marie ℟. ¶ Secūdo notat̄ hec nouitas i uirginis cogitatiõe. Hec eni cū uirgo audisset turbata est nō perturbata: ꝙ eni turbata est fuit pudicitie uirginalis: ꝙ non ꝑturbata fortitudinis: ut dicit bernardus. Et turbata est nō i angeli uisione: quem sepe uidere ꝓueuerat sed i noua salutatiõe. Ideo turbata ē i ſmone ei⁹: & cogitabat qualis eēt ista salutatio. ¶ Tertio i facti siue legatiõis narratiõe. Angelus eni more sapientū legato⁹ post salutationē uirgini factam ex parte dei narrat ei causam sui aduēt⁹ dicēs. Ne tieas maria ℟. Annūciās ei dei filium ex ei⁹ utero icarnādū: & ipm se cūdū hoīnē sup sedē dauid patris ei⁹ ꝑpetuo regnatur⁹. ¶ Quarto i dubii cuiusdā iterrogatiõe. Nā uirgo cum credula uerbis angelicis redderet q̄d in facto: nō dubitās aliq̄liter qn hoc fieret ꝙ mater filii dei esset: dubitās de modo ut doctores dicūt: angelū su ꝙ hoc iterrogauit dicēs quo modo fiet istud ℟. Et debet scribi diuise ut sint due dictiões scilicet: quo ꝙnomē & modo nomē: & non una dicto: quomodo que ē aduerbiū iterrogandi: quasi dicat uirgo: Tantū uirginitatē ꝑdilexi: ut salua diuina dispositiõe: pot⁹ eligerē uirginē ꝑmanere: q̄ corruptam dei matrē esse. ¶ Quito i ipsi⁹ dubii solutiõe: q̄d immediate angelus soluit dicēs. Spiritus sanct⁹ supueniet in te & uirtus altissimi obūbrabit tibi. Et notanter dicit nō uenire sed ꝯsuperuenire: ut supabūdantie gr̄a ostēdat. Et uirt⁹ altissimi eidē obūbratura ꝑnūciet. Hec aūt obumbratio ipsa est diuini uerbi icarnatio. Na3 umbra a lumie & corpe obiecto formatur. Sicut eni sol quodāmodo est pater umbre: & statua siue quodlibet corp⁹ eius mater: & statua ex solis lumie ꝓcipiens lumen: umbrā formāt in terra: que umbra patrem solē habet i celis: statuā uero matrē i terris. Sic xps patrē deū habet i celis matrē uirginē i terris: que dei lumē ꝓcipiēs xpi humanitate istar umbre ex sui natura formauit in terris. ¶ Vltra hec angelus ad letitie uirginis cumulū: & ei⁹ ꝑfecte fidei firmamētū: eli sabeth ei⁹ cognatā zacharie ꝓugem: nuncia uit sterilē ꝓcepisse: & iā mēsem sextū attigisse: ut ex hoc: deo possibile q̄d uellet esse assereret. ¶ Sexto i legationis finali ꝯclusione. Nam ubi uirgo audiuit ꝙ mater filii dei est futura: nec ꝑter hoc uirginitatē quā deuouerat amissura sūma repleta letitia: genu terre posito expāsis manib⁹ oculisq; ad celū erectis cum lachrymis dixit. Ecce ancilla domini fiat mihi ſm uerbum tuum. Statim q; filius dei in utero uirginali de ipsius semine ſpūlcō opante ꝓcep⁹ est: perfect⁹ de ꝑfect⁹ homo: ex anima rationali & humana carne subsistens. Cuius corporis formatio & organizatio non. 40. seu. 45. dierum numerū expectauit: sed mox ipso instanti ut uirgo uerbum protulit: diuina opante omnipotentia perfecta & integralis facta fuit. ¶ Tunc surgens maria abiit in montana ad elisabeth ut stendam: quā ut salutaret ioannes i eius utero exultauit. Illa per ſpiritū ſanctum in exultatione filii: uirginē christum in utero concepisse cognouit: & qd nouerat ꝑphetauit. Et maria canticum: magnificat: cum exultatione decantauit. Et inde apud cognatam tribus mensib⁹ mansit: donec ioanne nato ipsa mater xpi eidē primum officium obstetricis impendit.

¶ De scō gabriele archangelo. CCXXVI.

Abriel archangelus q̄us nulla ſpeciali solēnitate aliquo anni tē pore ab ecclesia recolatur: merito tamē. 8. cal. aprilis de ipso memoria celebris habenda cēset: qa ipo die mysteriū icarnatōis pricipiū nr̄e salutis: ut dictum ē beate uirgini nūciauit:

& ad ipsam legationē deferendam nuncius idoneus pre cūctis angelis a deo electꝰ fuit. Quāuis eni alias pluries a deo magna sacra menta nūcianda pluribus ſcis fuerit deſtinatus: in nullo tñ ſicut in myſterio incarnationis fuit tāto honore ſublimatus. De ipſo eni ſcriptura ſacra expreſſum habem⁹: q̄ multa p̄dixit danieli de tēpore futuro: & ſecreta nunciauit zacharie de ioanne naſciturō. Hic etiā ſm ioannē beleth ortum bt̄ē virginis ioachim & anne eius pentib⁹ nunciauit. Et generaliter licet ex noſe gabrielis nō exprimatur: creditur a pluribus: q̄ ad quē q̄ magna dei ſacramēta prenūcianda hic angelus deſtinetur. Vnde & ex hoc quidā putant eūdē fore qui ortū ſampſonis patri manue predixit: & ioſeph ut xp̄m pueru⁹ fugaret in egyptum in ſomnis mandauit: eidēq̄ in egypto herode defuncto ut i iudeā rediret impauit. Atq̄ magos ut per aliā uiam reuerterent⁹ ad patriam: ſimiliter ſoporatos admonuit. Hic inſuper idem fuiſſe arbitratur: qui xp̄o dño paſſionem expectanti: & ſanguineū ſudorem emittenti in oꝛone apparuit: eiuſq̄ humanitatem ſm motus ſenſibiles ꝓſortauit: quāuis aliis rectius uideat⁹ q̄ ille michael poti⁹ fuerit: quia angelus qui tunc xp̄o apparuiſſe legitur: nō uenit ad aliquid nunciandum ſed exhortandū: quod potius eſt officiū michaelis q̄ gabrielis. ¶ Dicunt quidā: q̄ non fuerit ille idem angelus: qui ortum ioannis & uirginis & ortum xp̄i prenunciauit: licet eni eedem noſe appellentur: iſtud tamē nomen eſt officii non perſone. Nam iſta nomīa michael: gabriel: raphael nomia ſunt officiorū ſicut comes imperator epūs & ſacerdos. Et ideo plures angeli idem exercentes officiū: poſſunt eodem noſe nuncupari. Non eni uidet cōueniens q̄ idem angelus fuerit nunci⁹ natiuitatis ſerui & dñi: pcurſoris & regis. Cū alter de inferioribus: alter de ſupioribus ordinibus extiterit. Sed hanc opinionē leo papa reprobat in ſermone aſſerens gloriā baptiſte inter alia in hoc cōſiſtere: q̄ eius natiuitas eodem angelo quo & xp̄i incarnatio p̄nunciata fuit. ¶ Gabriel uero interpretatur fortitudo dei. Et hoc ideo: quia illum nunciare uenit: qui dñs fortis & potens in prelio ad debellandas aereas poteſtates deſcendit. ¶ Officium aūt eius eſt ſecreta myſteria diuina nunciare. Vnde & de ſancta eliſabeth de ungaria inuenitur: q̄ gabriel angel⁹ eidē pluries apparuit: & multas ei diuinas uiſiones reuelauit: qui etiam ei dixit: q̄ ipſe erat angelus: qui uerbi dei ꝓceptum bt̄ē uirgini nunciauit: qui q̄ obitum ipſius uirginis eidē p̄dixit. ¶ Eſt etiā eius officiū ajas iuſtorum cū michaele aſſumere. Vnde in uitis patrum habet: q̄ qdā frater ueniens ad ciuitatem uidit pegrinū egrētū in platea iacentē: & in extremis laborantē: cui null⁹ aſſiſtebat: uidit⁹q̄ a dextris eius & a ſiniſtris michaelē & gabrielē archangelos: qui deſcendebant ꝓper aiam eius: rogantes eā ut egrederet⁹. Sed cū ex corporis affectiōe egredi recuſaret: dixit gabriel ad michaelē: ut eā aſſumeret: & ſic abiret. Qui rñdit: q̄ nō poterat: quia impoſitū a deo ſibi fuerat: ut aiam pegrini ſine dolore educeret. Et tūc frater ille uidit dauid cū cithara & oēs ciues celeſtis hieruſalē pſallētes iuſſu dei deſcendere: ad quoꝝ cantus & ſonitus melodiam anima peregrini ſponte a corpore exiit: quam michael cū gabriele ſuſcepit. Hec i uitis patꝝ.

¶ De paſſione domini noſtri ieſu chriſti.

CCXXVII

PAſſio dñi eodem die quo & eius incarnatio ad litterā poſt annos 34. & eadem ſexta feria facta eſt ſcilicet. 8. calē. aprilis: quo etiaꝫ die auguſtin⁹. 4. de trinitate homine primū de terra formatum: & ipſo die lapſum fuiſſe teſtatur: & quidam eundem poſt annos. 950 ipſo die dicunt eſſe defunctū: ut ſic ordo redemptionis concordet creationi. ¶ Et notandum: q̄ paſſio domini eſt memoriter retinenda: eo q̄ quantum ad ꝓceſſum fuit iniuſta: q̄tum ad modū fuit ignominioſa: quātum ad ſupplicium fuit penoſa: quantū ad effectum fuit fructuoſa. ¶ Primo quantum ad proceſſum fuit iniuſta: quia peccatū non fecit: nec iuentus eſt dolus in oꝛe ei⁹. Nam que uenit indigne: pena dolenda uenit. ¶ Fuit etiā contra humanam legem: q̄ eni in hominē nō cōſeſſum nec conuictum ſententia mortis ferat eſt cōtra oēm legem. Ecce ego ait pilat⁹ coram uobis interrogans nulla cauſam inueni in homine iſto ex his in quib⁹ eū accuſatis. De tribus eni eum accuſabant: q̄ ſcilicet tributū dari ceſari phibebat: q̄ ſe regem dicebat: & q̄ filium dei ſe faciebat. De primo a pilato interrogans non fuit: quia manifeſte de cōtrario ſibi conſtabat: q̄ ſcilicet dixerat Reddite que ſunt ceſaris ceſari &c. De ſecundo interrogatus ſatiſfecit: manifeſte ſe regē probans: & q̄ regnum eius nō erat de hoc mundo. De tertio interrogatus non reſpondit. Cum eni eum preſes interrogaſſet: unde es tu⁹ reſponſum ei nō dedit: eo q̄ diuinam generationem ſiue etiam humanam mirabilem audire indignus fuit. ¶ Fuit ſecundo contra conſuetudinem. Nam temporis curſu nullam dilationem accepit. Vnde a die qua in concilio decretum fuit ipſum occidēdum nullam requiem ei dederunt. Et poſtq̄ eum ceperunt ſine ulla intermiſſione uexauerunt: hinc inde traxerunt: flagellauerunt: iudicauerunt: crucifixerunt &c.

¶ Fuit tertio ꝓtra, legē naturalem. Natura enim ipſa repugnat ꝫ corpus homis mortui plagas innouare. Xp̃s uero tā defunctus in cruce lancea tranſuerberat ꝓtra naturalem legē. ioā. 19. unus militū lācea latus eī² aperuit ꝛc. ¶ Scdo q̄tū ad modū fuit ignominioſa. Et hoc ꝑpter. vi. cās. Primo ꝑpter ignominioſum preciū: qa pro .xxx. argenteis in ꝑparabilis preci ſanguis uenalis factus eſt: ut pro tā uili precio qs nō daret aſtū: aut deforme mācipiū: zach. xxxiii. appenderunt mercedē meā. xxx. argēteis ꝛc. ¶ Scdo ꝓpter ignominioſum officiū: qa crucis ſupplicium ſuū portare ꝑpellif: qđ nuſq̄ de la trone auditū eſt: figura iſaac q ad imolandū uadēs ligna ſibi detulit geñ. xxii. ¶ Tertio propter ignominioſum locū: qa in loco cal uarie ubi maleſactores & ſcelerati extra ciuitatē puniebant. ¶ Quarto ꝑpter ignominioſum ſuppliciū: qa morte turpiſſima ꝑdēnatus ē. Crux enim ſuppliciū erat latronuꝫ uel quorūcūq; ſceleratoꝝ. Sapiē. 2. morte turpiſſima ꝑdēnem² eū. ¶ Quito pp ignominioſum ludibrium: qa corā multitudine nudus cōſtituitur in cruce ſuſpēſus. ꝑalmiſta Tota die uerecūdia mea ꝓtra me ē. Et alibi diuiſerunt ſibi ueſtimēta mea ꝛc. ¶ Sexto ꝑpter ignominioſum ꝓfortiū: qa cū ſceleratis deputatus eſt. i. cū latronib² quoꝝ unus. ſ. diſmas qui erat a dextris ut dicit in euangelio nicodemi puerſus ad penitētiā ſaluat² ē. Alius qui erat a ſiniſtris. ſ. geſtas obſtinat² manens eſt dānat²: ut dicet infra de ſcō diſma. ¶ Tertio q̄tum ad ſuppliciū fuit penoſa acerba & doloroſa. Et hoc ꝑpter. vii. rationes. ¶ Primo ꝑpter carnis xp̃i patientis uiuacitatē. Plus enim dolet caro delicata q̄ groſſa. Et qa caro xp̃i fuit uiuaciſſima & delicatiſſima: qa optime ꝑplexionata: & ſine oī deordinatione formata. Ideo magis doloꝝ ſenſit. Et ꝑpter hoc ſudoꝝ ſanguineū emiſit: qa caro optime ꝑplexionis fuit. In huius figura dicit de dauid. 2. regū. xxiii. Ipſe eſt enim quaſi tenerrim² ligni uermicul². ¶ Secundo ꝑpter occidētiū qualitatē. Tolerabilius enī qs patitur uel ab inimicis uel ab extraneis q̄ a ſuis. Xp̃s auté paſſus eſt ab amicis & a proximis. i. de quoꝝ ſtirpe nat² eſt: & ab his quibus multa bona ꝓtulerat: unde ꝙuerif dicens in officio huius diei. Popule meus qđ feci tibi ꝛc. Vbi recolit oia beneficia ſibi illata: & omnia ſupplicia ſibi retributa. ¶ Tertio ꝑpter paſſiōis acerbitatem: quia ꝓfixus eſt in locis magis ſenſibilib² & neruoſis & corpe diſtentus ſupra crucē pendens manibus & pedib² ꝓclauatus: que maximū & doloroſum ſuppliciū ſtulerūt. ꝑalmiſta. Foderūt man² meas & pedeſ meos: & dinumerauerunt oia oſſa mea. ¶ Quarto ꝑpter paſſionis diuturnitatē. Nā ab hora qua ipſum cepūt uſq; ad horā qua ſpiritū emiſit ſemp in dolore & ꝓtinuo cruciatu fuit. Paſſuſq; eſt admin². xii. horis. ſ. vi. noctis & vi. diei: ꝑalmſ. Tota die ꝓtriſtat² igrediebar: quoniā non eſt ſanitas i carne mea. ¶ Quinto propter paſſionis generalitatē. Nam generaliter paſſus eſt. In fama quia eū blaſphemabant dicentes: uah qui deſtruis ꝛc. In rebus: quia nudus expoliatus eſt ut dictū eſt. In anima: unde paſſionē preſentiēs triſtabaſ & dicebat: triſtis eſt aia mea uſq; ad mortē. In corpore: a planta eni pedis uſq; ad uertice m non fuit i eo ſanitas. iſaie primo. In amicis: quia diſcipuli ipſum captū uidentes fugerunt: iudas eū prodidit: petr² negauit ꝛc. qđ fuit cā atrocis doloris i mente xp̃i. In matre: nā dicit damaſcen² q̄ tāt² fuit dolor xp̃i ex dolore qđ ſciebat matrē ſentire q̄tus ꝓ prius: qđ corporaliter ſentiebat. In multorum ingratitudine. Dolor eni maximus fuit xp̃i quia preſciebat mortē ſuam inaniter pati pro multis dānandis. Nā intolerabilis dolor eſt hoj: cū maximū laborem portat proſiliis cum uidet ſe ex eoꝝ prauis morib² inaniter laboraſſe. ¶ Itē paſſus eſt xp̃s in ſingulis corporis ſenſibus. Nam paſſus eſt in oculis: qa uelauerunt oculos eius: & quia i cruce lachrymatus ut dicit hebre. v. In auditu cum ei. ſ. opprobria & blaſphemie irrogate ſunt. Nam qui erat ſūma poteſtas: dicitur ſe ipſum nō poſſe ſaluū facere: qui erat ſūma ueritas dicit alios ſubuertendo decipere: q erat ſūma bonitas uti maleſactor dicitur ꝑlato traditus eſſe. In olfatu: quia maximum fetorem ſentire potuit in caluaria: ubi erant fetida corpa mortuoꝝ. Itē qa ex ſputoꝝ mīſtiplicatione fetor in eī² facie augebatur. In guſtu: qa dederunt ei uinū bibere cū felle mixtum. In tactu qa in omnib² corporis mēbris Ber. Caput angelicis tremebūdum ſpiritib²: denūtate ſpinaꝝ pūgitur: facies pulchra pre filiis hominū: ſputis iudeoꝝ detur paſ: oculi lucidiores ſole caligant i morte: aures que audiunt angelicos cantus: audiūt peccatoꝝ inſultus: os qđ docet ſcōs: felle & aceto potaſ: pedes quoꝝ ſcabellū adoratur cruci clauo affigunt: man² que formauerūt celos: ſunt i cruce extēſe & clauis affixe: corpus uerberatur: latuſq; lancea ꝑforaſ: quid plura? Non remanſit in eo niſi lingua: ut pro peccatoꝝbus oraret: & matrem diſcipulo ꝑmendaret. Et hec ſuo pacto officio potatur felle & aceto. ¶ Sexto propter paſſionis cauſalitatem: que ſola iniuidia iuſt ſine ulla culpa patientis. iNam quodāmodo qs ꝑsolatur dū iuſte patitur: ſed filius dei agnus innocens pro peccato non ſuo, morif iſaie. liii. uere langores nſos ipſe tulit ꝛc. ¶ Septimo

propter cuiuscũq; remedii inopiã & egestatem. Consolaf enĩ aliqualiter qs morte patiens ex remedio alicuius ꝓsolantis. Xps autẽ nullum habuit ꝓsolatorẽ. psal. Elongasti a me amicũ & ꝓximã ꝛc. unde & ipm patrẽ cõ quesf est humanitatẽ dereliqsse. ¶ Quarto quantũ ad effectũ fuit fructuosa. Cuius utilitas est triplex. s. peccatoꝝ remissio: gratie collatio: & glorie exhibitio. Et hec tria notanf in titulo crucis. Nam iesus peccatores saluans quoad primũ: nazaren' florem gr̃e ꝓferens quoad secundũ: rex iudeoꝝ regnũ se ꝓfitentibus exhibẽs quoad tertiũ. ¶ Vel dicendũ: q fructꝰ huius passiõis ẽ ꝗdruplex Primo nã; fuit acceptissimus ad placandũ deũ. Vñ anselmus in libro cur deꝰ hõ. Nihil asperius & difficili' põt hõ pati ad honorẽ dei sponte & nõ ex debito q̃ mortẽ. Et hoc est quod dr̃ de xpo ephe. 5. Tradidit semet ipm p nobis oblationẽ & hostiã deo ꝛc. ¶ Secundo fuit ꝑgruentissimus ad curandũ morbum. Et hoc ex pte tẽporis: qa eodem mẽse die & hora qua peccauit adã: & xps eiꝰ peccatuꝫ exoluit: ut dictũ est. Et ex pte loci: qa locus passionis ꝓsideraf: siue cõis qa i terra promissionis: siue spẽalis quia i mõte calua ria: siue singularis qa in cruce. In loco autẽ cõi prim' homo formatus fuerat: qa i agro damasceno. In loco spẽali sepultꝰ: uidelicet ibidem ubi passus est xps. In loco singulari decepf qa in ligno. Et ex pte modi: q modꝰ fuit & p similia & per cõtraria. Per similia ut dicit augꝰ: quia hõ hoies mortalis morta les: in morte mortuos liberauit. Per ꝓtraria quoniã ut dicit gregꝰ: Primꝰ hõ peccauit p superbiã: qa uoluit deo similari p ꝙie sublimitatẽ: p inobedientiã: qa transgredi uoluit mandatũ p subtilitatẽ: p gulã: qa gustauit pomi suauitatẽ. Ecõtra dei filiꝰ: ut dicit ad phi. 2. humiliauit semetipm cõtra primũ factꝰ obediens cõtra secundũ: usq; ad mortẽ cõtra tertiũ. ¶ Tertio fuit efficacissimus ad attrahendũ genus humanũ. bernardꝰ. Supoia reddit te amabilẽ bone iesu calix quẽ bibisti opꝰ redẽptionis nostre. ¶ Quarto fuit prudẽtissimꝰ ad expurgandũ hũani generis inimicũ. Iob. 35. Prudẽtia eiꝰ pcussit superbũ ꝛc. Nũqd cape poteris leuiathan hamoꝫ Absc̃dit enĩ xps hamuꝫ diuinitatis in esca humanitatis. Et diabolus uolens cape escã carnis: captus est ab hamo deitatis.

¶ De scõ dĩma confessore. CCXXVIII

Dĩmas ꝓfessor fuit ille latro qui a dextris dñi crucifixꝰ est: & credens in eũ: & delictoꝝ suoꝝ penitens: nulla alia pena purgatus statim ut mortuus est euolauit. Sic enĩ; xps ei promiserat dicens. Amẽ dico tibi: hodie mecũ eris in paradiso. Vidit enĩ stãtim xpi diuinitatẽ: quã uidere padiſus est: p pter quod sanctoꝝ ꝓfessoꝝ numero sociaf. Ois enĩ qui ꝓfectim ut moriẽ euolat sanctꝰ esse censeꝫ. Nam hec est differẽtia inter scõs & beatos. Sancti nempe sunt qui nulla pena purgati spiritum emittẽtes statim euolant. Beati uero qui post aliquoꝫ purgationẽ ad celestia ascendunt. Hic aũt scũs quis sancto rum ꝓfessoꝝ numero societ: nõ tñ ut martyr reputatur: quãuis in cruce passus fuerit Nam ut dicit augꝰ: Martyrem nõ facit pena sed causa. Dĩmas ergo & si p passionem crucis obierit: nõ tñ ipsam penã p ueritate uel iustitia ptulit sed ex ꝑpria culpa. Iõq; mortem patiens & in xpm credens ac peccatoꝝ suoꝝ penitẽs: p morte quidẽ illã reatũ suũ quoad purgatorii penã diluit: martyr tñ eẽ nõ meruit. ¶ Fuit aũt latro hic egyptiꝰ natione: ut habeꝫ in ꝓpilatione damasceni. Qui tẽpore quo xps in egyptũ fugatꝰ est: predo erat: & in quoda nemore habitaculũ habẽs transeuntes cum sociis spoliabat. Cũ aũt ioseph cũ maria & puero in egyptum fugiẽtes illac transiũt facerent: occurrit eis dĩmas: ut eis subsẽtãa auferret. Visa uero uirginis mansuetudine & pueri speciositate: admiratus substitit: & q̃si diuinit' inspiratꝰ hoc uerbum ptulit: Nõ esse possibile puerꝫ ab hoc genitũ tanta pulchritudine decoratum. Et si possibile esset: ut deꝰ hẽret filiũ: elegantissimum illũ infantẽ diceret ex aliquo numine generatũ. Igiẽ & ꝑpter pueri spẽm: & matris aspectũ placabilẽ: nõ solum ab eoꝝ depdatione abstinuit: ꝛ etiã eos illa nocte i domũ ꝑriam introduxit: & necessaria ministrauit Habebat aũt uxorem & filiũ tot ulceribus plenũ ut leprosus uideretur. Cum aũt uxor dĩme puero iesu balneũ ꝑarasset: & uirgo xpm balneasset: latronis cõiunx q̃si diuino instinctu puerꝫ suũ in eadẽ aqua ꝓbalneauit: sperãs quodãmodo ex quada latẽte uirtute quã in filio uirginis esse cogitabat: filiũ suũ ulcerosum posse sanitatẽ suscipe. quod & ita ctum est. Mox enĩ ut puerꝫ ulcerosum aqua illa tetigit: sine ulla macula ꝓfectim de balneo mũdatus ascendit: quod uidens dĩmas: puerꝫ iesum cum matre ut deos adorauit: & eosdem usq; ad ciuitatẽ cũ securo comitatu associauit. Dicit quoq; q puer iesus in recessu suo latronẽ allocutus ꝑ humanitatẽ sibi impensa eidem in regno patris sui premiũ se retributuꝝ pmisit. ¶ Tempore igiẽ mortis xpi dĩmas cũ alio latrone noie gestas ꝑ facinoribꝰ suis a iudeis capti cũ xpo morti crucis adiudicanf. Et dĩmas quidẽ xpm ꝑpter hoc aliter nõ cognoscens a dextris eius gestas uero a sinistris ꝓfixꝰ est. Et cũ iesum ois populꝰ blasphemaret: ipsi quoq; ambo latrones q crucifixi erãt cũ eo ꝓperabãt

ei: ut duo euangeliste testant. Cū aūt sol ad meridiē tenderet: & lat⁹ xpi radio suo series umbrā ei⁹ uersus dextrā pte emitteret: gyrā te sole mox ut ūbra corpis xpi sup latronē a dextris existentē descēdit: uirtus diuinitatis eius in corde illius subintrauit. Videsq; qualiter xps pro inimicis patrem obsecrauerat ꝓpunctus est: & continuo in xpm credēs non solū ut dicit lucas euangelista ꝓcium de blasphemia icrepauit: sed etiam iesu misericordiā iplorauit. Cui dns misericors: q pro peccatorib⁹ pendebat ne dū peccata remisit: sed etiam ei morienti paradisum condonauit. Gestas uero qui in sua obstinatione permansit: ad infera descendit. In euāgelio nicodemi legit: ꝙ cum xps scos patres de libo extraxit eos ad terrestrē paradisum itro duxit: ut usq; ad diem ascensionis ei⁹ ibidē manerent: & tunc secū ascendēte ascenderēt. Quibus paradisum itrogressis: occurrit uir portās humeris signū crucis. Et interrogatus ab eis quis esset: respondit: ꝙ latro ille erat: qui cū xpo crucifixus fuerat: & in ipius credēs ei⁹ misericordiam postulauerat. Cui dns regnū celeste promiserat: signū quoq; crucis sibi tradiderat: mādās ut illd ad padisū portaret: & ángelo ipsi⁹ loci custodi oīde ret: ac sibi ex pte xpi crucifixi mandaret: ut ip̄s i eodē loco itromitteret. Quod postq̄ latro fecit angl's ip̄s i padisū itroduxit. Hec in euāgelio nicodemi. Festū aūt bti dīme eodē die dnice passiōis recolit. .f. viii. cal. aprīl.

¶ De scō hyreneo epo & mare. CCXXIX.

Hyreneus epūs smyrnen: passus est apud sirmiū tpe maximiani ipatoris: agente probo preside pannonie. Qui primo tormētis acerrimis uexatus: deinde dieb⁹ plu ribus in carcere cruciat⁹. Nouissime pro cōfessione nois xpi: usq; ad mortem grauissime cesus est. Corpusq; eius in flumie sani preci pitatū. Ado tn dicit ꝙ nouissime abscīso capite ꝑsumat⁹ ē. Qui passus ē. viii. cal. aprīl.

¶ De scā dula uirgine & mare. CCXXX.

Dula uirgo & martyr nicomedie citate passa. Hec fuit ancilla cuīdam militis paganoꝝ. Quā cum ille cognoscere uellet: ipsaq; omino recusaret: dicēs xpiana lege adulterium esse prohibitū cum ipsam xpianam audiuisset: ab eodē dño suo pro side & castitate occisa est. viii. cal. aprīlis. hec ado in martyrologio.

¶ De scō castulo martyre. CCXXXI

Castulus martyr zetari⁹ palatii i peratoris: sub diocletiano rome passus ē. Qui in superiori ipsius palatii & altissimo manēs: cū eēt occulte xpianus. Caīum papam: marcellianū & marcū germāos effectos discones: atq; trāquillinū eoꝝ patrē factū presbyterum refouebat: & alios xpianos qa de ipso suspitio nulla erat. Tandē deprehensus ꝙ xpianus esset: & xpianos prextu officii refoueret a psecutorib⁹ retus: tertio appensus: tertio audit⁹: in ꝑssione dñi pseuerās: missus est in soueam: & dimissa sup eū massa harenaria: cum palma martyrii migrauit ad xpm. vii. cal. aprīlis.

¶ De scō quirino martyre. CCXXXII

Virinus martyr rome passus est tpe claudii ipatoris. De quo legitur i passione scoꝝ marii & marthe audifax & abbacuch. 14. cal. februarii: ꝙ cū predicti sci uenissent roīa ad orationē: martyres detentos i carceribus uisitabāt: ueniētes aut in castꝝ transtyberim itra carcerē suenerūt hominē uenerabilē nois quirinum: q iam multa uerbera pro xpi nomine ppessus fuerat & facultate nudatus. Cū quo dieb⁹. viii. manierunt ministrantes ei de facultatibus suis & lauātes pedes eius qui in uinculis erāt cōstricti. Inde aberūt ad martyres alios requirēdos. & post dies aliquot redeuntes: beatū quirinum non inuenerunt. Sed a quoda pastore presbytero audierunt: qualiter quirin⁹ gladio i carcere iterfectus fuerat: & in tyberim iactatus. Cuius corp⁹ remanieraī i insula lycaonie. Ad qd requirendū marius cum filiis & pastore presbytero perrexit noctu: & iuētum corp⁹ sepelierunt in cemiterio pontiāi in crypta. vii. cal. aprīlis.

¶ De sanctis montano presbytero & maxia martyribus. CCXXXIII.

Montanus presbyter & maxia uir go in oppido furnio passi sunt. Qui dū xpm dñm uiua uoce ꝓfiterent ab infidelib⁹ tenti & uinculis ferreis colligati: ambo in mare mersi sunt. vii. cal. aprīlis: ut hieronymus in martyrologio testatur.

¶ Explicit Liber tertius.

¶ Incipiunt capitula libri quarti.

De resurrectiōe dñi nr̄i iesu xpi i
De scō ioseph ab arimathia discipulo ii
De scō nicodemo discipulo iii
De scā maria iacobi iiii
De scā maria salome v
De scō ioāne anachorita ꝑssiore vi
De scō ioāne obediente ꝑssiore vii
De scō gūterano rege & ꝑssiore viii
De scis prisco malco & alexādro mr̄ viiii
De scis armogaste archimino & satyro martyribus x

De ſcō euſtaſio abbate. xi
De ſcō ſecundo martyre. xii
De ſcō mamertino abbate. xiii
De ſancto quirino martyre. xiiii
De ſcō regulo epō. xv
De ſancto amos propheta. xvi
De ſancto amos abbate. xvii
De ſcō amonio abbate xviii
De ſcā balbina uirgine xix
De ſcā theodora uirgine & martyre xx
De ſcō ualerico abbate xxi
De ſcō hugone epō ordis cartuſien. xxii
De ſcō hugone abbate boneuallis xxiii
De ſancta maria egyptiaca xxiiii
De ſcā theodoſia uirgie & martyre xxv
De ſancto nicetio epō xxvi
De ſanctis agape & chionia uirginibus & martyribus xxvii
De ſcō euagrio preſbytero xxviii
De ſancto euagrio epō xxix
De ſcō iſidoro epō xxx
De ſcō ambroſio diacono & ꝓfeſſ. xxxi
De ſcā hyrene uirgine & martyre xxxii
De ſcō ſixto prio papa & martyre xxxiii
De ſcō theodoro epō ancyrano xxxiiii
De ſcō thedoro preſbytero xxxv
De ſcō egeſippo confeſſore xxxvi
De ſcō dionyſio epō corinthio xxxvii
De ſancto perpetuo epō xxxviii
De ſcō procoro diacono & mr̃e xxxix
De ſcis ſeptē uirgiñ & martyribus xl
De ſcō ezechiele propheta xli
De ſcis pluribus martyribus xlii
De ſcis apollonio & ſociis mr̃ibus xliii
De ſcō philippo epō creten. xliiii
De ſancto euſtorgio epō xlv
De ſancto iulio papa & confeſſore xlvi
De ſcō zenone abbate xlvii
De ſcō herminigildo rege & marty. xlviii
De ſcis carpo epō & ſociis mr̃ibus xlix
De ſancto iuſtino martyre l
De ſcis tyburtio & ualeriano & maximo martyribus li
De ſcō maximo epō lii
De ſcis olympiade & maxio marty. liii
De ſcis marone & ſociis martyrib⁹ liiii
De ſanctis calixto & cariſio & ſociis martyribus lv
De ſanctis. xviii. martyribus lvi
De ſcō aniceto papa & martyre lvii
De ſcis mapalico & ſociis martyri. lviii
De ſancto heleno abbate lix
De ſancto paulo abbate lx
De ſcis eleutherio epō & antia mar. lxi
De ſancto apollonio martyre lxii
De ſcō apollonio abbate lxiii
De ſcō apollonio monacho & ꝓfeſ. lxiiii
De ſcō leone papa. x. & ꝓfeſ. lxv
De ſcō timone diacono & martyre lxvi
De ſcō timone epō & martyre lxvii
De ſcis ſulpitio & ſeruiliano mart. lxviii
De ſancto marcellino epō. lxix
De ſancto uictore epō lxx
De ſcō ſymeone epō & ſociis mr̃ib⁹ lxxi
De ſcis oratore pl̃bro & ſociis mar. lxxii
De ſcō ſothero papa & martyre lxxiii
De ſcō caio papa & martyre lxxiiii
De ſcō caio ꝓfeſſore lxxv
De ſcō leone papa prio & ꝓfeſ. lxxvi
De ſcō agapito papa prio & ꝓfeſ. lxxvii
De ſcis ſedecim milib⁹ martyribus lxxviii
De ſcis parmena & ſociis mr̃ibus lxxix
De ſcō epipodio martyre lxxx
De ſcō georgio martyre lxxxi
De ſcō malachia propheta lxxxii
De ſcis felice pl̃bro & ſociis mr̃ib⁹ lxxxiii
De ſcis alexādro & ſociis mr̃ibus lxxxiiii
De ſcō melito epō lxxxv
De ſancto marco euangeliſta lxxxvi
De ſcō adelberto epō & martyre lxxxvii
De ſcō cleto papa & martyre lxxxviii
De ſcō marcellino papa & marty. lxxxix
De ſcō ricario ꝓfeſſore xc
De ſcō anaſtaſio papa prio & ꝓfeſ. xci
De ſcis antimo epō & ſociis mr̃ib⁹ xcii
De ſcō liberale ꝓfeſſore xciii
De ſcō pulione martyre xciiii
De ſcō uitale martyre xcv
De ſcā ualeria martyre xcvi
De ſcā theodora uirgine cū uno milite martyribus. xcvii
De ſcō petro mr̃e ordis ꝑdicator. xcviii
De ſcō titico diacono xcix
De ſanctis agabo & ſecundino epīs & ſociis martyribus c
De ſcō leone epō ci
De ſancto roberto abbate ordinis caldueñ. cii
De ſcō mariano monacho & ꝓfeſ. ciii
De ſcis mariano & iacobo mr̃ibus ciiii
De ſcō eutropio epō & martyre cv
De ſancto zozima abbate cvi
De ſcō philippo apoſtolo cvii
De ſcō iacobo minore apoſtolo cviii
De ſcō hieremia ꝓpheta cix
De ſcō baruch propheta cx
De ſcō andeolo martyre cxi
De ſcō ſigiſmūdo rege & martyre cxii
De ſcō amatore epō cxiii
De letaniis maioribus cxiiii
De ſcō athanaſio epō cxv
De ſcō florentio epō cxvi
De inuentione ſancte crucis cxvii
De ſanctis alexandro papa euentio & theodolo martyribus cxviii
De ſcō iuuenale epō cxix
De ſanctis quiriaco epiſcopo anna & amonio martyribus. cxx

De scō floriano martyre cxxi
De scā herina uirgie & martyre cxxii
De scā antōia uirgie & martyre cxxiii
De scis siluāo epō & sociis mar. cxxiiii
De scis.xl.martyribus cxxv
De aliis scis:xl.martyribus. cxxvi
De scis.xl.rusticis martyribus cxxvii
De ascensione dñi nostri cxxviii
De scō gotardo epō & pfessore cxxviiii
De scō andoeuo epō cxxx
De scō hilario epō arelatēn cxxxi
De scō eutimo martyre cxxxii
De scis hyreneo & sociis mar. cxxxiii
De sancto ioanne euangelista ante
portā latinam cxxxiiii
De scō ioāne damasceno pbytero cxxxv
De scō lucio epō cyreneñ cxxxvi
De scō enodio epō & martyre cxxxvii
De scā flauia domitilla uir.& mr. cxxxviii
De coniunctione corporum scōꝝ
stephani & laurētii martyꝝ cxxxix
De apparitiōe sci michaēl archā. cxl
De scō raphaele archangelo cxli
De scō uictore martyre cxlii
De scō cataldo episcopo cxliii
De trāslatione corpis sci andree cxliiii
De trāslatiōe corpis sci hierony. cxlv
De scō hermete discipulo cxlvi
De scō metrone cōfessore cxlvii
De scō iob propheta cxlvii
De scis gordiāo & epimacho mr. cxlix
De scis calepodio pr. & sociis mr. cl.
De scis primo marco iasone & ce-
liano martyribus cli
De scō mamerto episcopo clii
De scō maiolo abbate cliii
De scō antimo pbytero & mare cliiii
De scis nereo & archileo marib' clv
De scō pancratio martyre clvi
De scō epiphanio episcopo clvii
De scō dionysio cōfessore clviii
De festiuitate scē marie ad mares clviiii
De scō bonifacio papa primo clx
De scō bonifacio papa qrto clxi
De scō seruatio episcopo clxii
De scō hilaro abbate clxiii
De scō mutio martyre clxiiii
De scō bonifacio martyre clxv
De scō bonifacio episcopo clxvi
De scis felice & fortunato mar. clxvii
De scis uictore & corona marib' clxviii
De scō pontio martyre clxix
De scō barbaro martyre clxx
De scō pacomio abbate clxxi
De scō pacomio confessore clxxii
De scō theodoro abbate clxxiii
De scō orosiense abbate clxxiiii

¶ Explicīunt capitula quarti libri.

¶ Incipit prologus quarti libri.

SVartus liber presentis catalogi continet gesta & passiones illorum sanctorum quorum festiuitates occurrunt infra tempus in quo representat ecclesia solennem sponse a sponso factam traductionem. & ipsius dotationem siue adornationem: qđ tempus fuit a resurrectione domini usq; ad diem pentecostes. Et ipsum tempus ecclesia dei prout ad litteram euenit representat. ¶ In quo quidem tempore pronuba christi figuratiue : primo in die resurrectionis domini & per octauam de domo tyranni diaboli qui pater eius factus fuerat non creando sed decipiendo per christum resurgentē educitur. Cui & per psalmistā dicitur. Obli uiscere populum tuum & domū patris tui. ¶ Secundo ipsa eadem nupta ab octaua pasche usq; ad ascensionem mystice uestitur & colitur atq; dotibus adornatur. ¶ Nam in prima dominica post pascha glorificatur in corpore & uestitur immortalitate. In cuius figura ipsa dominica uocatur in albis: stolis q; candidis neophyti uestiuntur: qđ denotat dotes corporis immortalis. Et in euangelio de gloria dominici corporis ad discipulos clausis ianuis introgressi memoria fit: qđ est figura nostre future corporee glorificationis. ¶ In reliquis quattuor subsequentibus dominicis glorificatur in anima : cuius dotes secundum augustinum sunt uisio & dilectio. ¶ Ideo in secūda & tertia dominica representatur beatorum uisio in libro scilicet apocalypsis qui tunc legitur: ubi narratur de.24. senioribus & de angelis ac turba magna sanctorum stantibus ante thronum diui naq; fruentibus uisione. ¶ In quarta & quinta dominica representatur eorundem dilectio in epistolis canonicis: que tunc leguntur in quibus de dilatione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipsa eadem sponsa a die ascensionis usq; ad pentecosten subarata & ut dictum est feliciter dotata in domum sponsi christi solemniter introducitur : & hoc in personam christi carne glorioſi : & sanctorum patrum glorificatorum cum illo ascendentium: unde tunc cantatur. Ascendēs christus in altum captiuam ducit captiuitatem: & ascendit deus in iubilatione ℟. Ad huius ergo temporis festa discutienda procedendum est.

¶ Incipit liber quartus : a pascha resurrectionis domini usq; ad pentecosten.

¶ De resurrectione dñi nr̄i iesu xp̄i. Cap̄. I.

Resurrectio dñi nr̄i iesu xpi tertio die a passiõe ipsi⁹ fcā est: eo uidelicet die ad lr̄am quo hic ponit̄ s.6.cal.apri. Circa quā resurrectionē 4.p̄siderar debem⁹ s.factū miraculosū Tēp⁹ gratiosū: Modū glorioſū:& sine fructuoſo atq; pcio sum. Primo p̄siderare debem⁹ factū miracu losū: nā oēm naturalē cursū excedit: qa ēm philosophū. Quod semel corruptū ē ēm sui formā specificā: ipossibile ē idē nūero r̄pari Tñ aliqb⁹ rōnib⁹ pbabilib⁹ pōt pbari xp̄m resurrexisse: & p naturā: & p figurā: & p scripturā. Prio p naturā phenicis: nā phenix q̄ē sola in mūdo sue spēi: postq̄ p ānos. 300. uixerit: ut dicūt naturales: mōtē excelsū ascendit: & de lignis pluribus aridis nidū sibi facit In quē intrās alas apit: & uersus solē aerem pulsat: & pulsando ignē excitat: qa cū regio illa que ē ppe equinoctialem sit calidissima ex solis ifāmatiōe & aeris pcussiōe faciliter ignis accēdit: sicq; phenix i nido pburit̄: ex corp⁹ pbusto solis radi⁹ nutrit: & ex eo p di es aliquot nouā phenicē producit. sic quoām xp̄s phenix ē sol⁹ i mūdo sin̄ scie: hūano pcept⁹: q carnē antiq̄ta pp ade peccatū ad sublimia caluarie mōtis adduxit:& ibi nidū sibi crucis elegit: que de q̄ttuor lignis fuit: quaz ascēdēs alas. i. brachia extēdit: igneq; charitatis ultra modū accēsus carnē passiōe usq; ad ipsūs emissionē pbusſit: sed eterni solis dñi uinitas ipm corp⁹i sepulchro refouit: ac ex resurrectiōe glorificatū in nouū hoiem excitauit. ¶ Leo etiā dr̄ nasci mortu⁹ q ad p̄sis uocē rugiētis post triduū excitat. Sic & xp̄s q est ille leo de quo apoc.5. Ecce uicit leo de tribu iuda ꝛc. post triduū mortis sue paterna uoce ipm excitante suscitat. ¶ Scdo p figurā. Nā ut hēt .3. regū cap.17. Helias filiū sareptane uidue sup ei⁹ lectulū positū a mortuis suscitauit. Helias aūt q iterptat de⁹ me⁹ significat deū patrē: q filiū suū i cruce mortuū i sepulchri lectulo collocatū a mortuis excitauit. Hic ē filī⁹ marie ēm carnē que pp ei⁹ passionē uiduata fuit: uel filī⁹ synagoge: que ipm mortuū sēp existimās sēp i uiduata manet. ¶ Tertio p scripturā. pria cor. 15. cap. Tradidi uobis i primis: qd & accepi: q xp̄s mortu⁹ est: & qa resurrexit tertia die ēm scripturas. Et in symbolo patr̄ addit: q resurrexit tertia die ēm scripturas. Licet enim de ceteris articulis hūanitatis scripture loquant: tñ i hoc addit ēm scripturas: qa hic articul⁹ est difficilior ad pbādū & magis dubi⁹ ad credēdū: ut qa scriptur̄ credere debemus: merito resurrectionē q̄us iprobabilē credam⁹ ¶ Scdo p̄siderare debem⁹ tps grati osū. Et hic tria sūt uidēda. s. qre xp̄s die tertio & nō añ surgere uoluit: qre cū aliis i ultia surrectiōe surgere no expectauit: & q̄ hora resurrexit. Circa primū sciendū ē qnō fuit cōueniēs: ut añ diē tertiū resurgeret triplici rōe. Prio pp mortis sue pbationē: sicut enī i trib⁹ testib⁹ stat oē uerbū: ita i trib⁹ die b⁹ expif oē factū. et ut mortuū se p̄destinasse probaret usq; ad diē tertiū iacere uoluit i sepulchro. Nā si añ resurrexisset: potuisset opponi: q uere mortu⁹ nō fuisset: cū nō usq; ad .36. horas posſit ex aliq̄ angustia q̄si mortu⁹ detineri: ut phisici dicunt. Iō q. 40. horis mortu⁹ stetit. Secūdo pp sue potestatis ostensionē: qa si stati surrexisset: nō uideret hēte potestatē ponēdi aiam suā & iteꝝ sumēdi eā Tertio pp nr̄e mortis significatiōē: ut p hoc oñdat: q lux sue mortis curauit nostrā duplicē mortē: & iō una die integra & duab⁹ noctib⁹ iacuit in sepulchro. Nā una dies significat ei⁹ simplicē mortē: due noctes nostrā duplicē mortē. ¶ Circa secūdū dicendū: q triplici rōne nō expectauit cū aliis resurgere i nouissimo die. Prio pp corpis dignitatē: qa nō erat decēs: ut corp⁹ deitati unitū: cū ceteris puluereſceret. ps. Nō dabis sanctū tuū ui dere corruptionē. Scdo pp fidei firmitatē: si eni nō surrexisset: fides posſet: nec aliqs ipm ueꝝ deū credidisset: pria cor. 15. Si xp̄s nō surrexit ianis ē fides nr̄a. Tertio pp nr̄e resurrectiōis exemplaritatē. Nā si xp̄s resurrexit & nos resurgem⁹: ut dicit ap̄s: qa ei⁹ resurrectio ē cā exēplaris nr̄e: uñ greg⁹: Habemus spem resurrectiōis nr̄e p̄siderata gloria capitis nr̄i. Circa tertiū sciēdum: q de hora resurrectiōis doctores diuersa senserunt. Hiero⁹ & qdā alii tenēt: q surrexit in media nocte: adducētes illud i figura iudicū. 16. Dormiuit sa̾pson usq; ad nocte mediā. Sed si hec opio uera eēt: xp̄s solū. 24. horas mortu⁹ extitisset. Aug⁹ uero & qdā alii tenēt: q. 36. horis mortuus diluculo surrexit: ut sic. 40. horis mortuus fuerit: & adducūt p auctoritate illud ps. Exurge gloria mea exurgā diluculo. ¶ Tertio hēm⁹ p̄siderare modū glorioſū. Circa quod sciendū: q xp̄s resurrexit. Prio potēter: qa pria uirtute. ioānis. xx. Potestatē hēo ponēdi aiam meā & iteꝝ sumēdi eā. Scdo felicit̄: qa deposita oi miseria. Habuit eni dotes 4. que corpib⁹ nr̄is glorificādis i fine debēt que sūt oppolita corpi nr̄o moriturο. Corpus eni nr̄m nūc ē passibile: obscurꝝ: grossū & pōderosū. Tūt ät erit ipassibile: qa mors ultra nō erit neq; luct⁹ neq; clamor: neq; ullus dolor. Et xp̄s resurgens a mortuis iā nō moriť. Rō. 6. Itē erit lūiosū: qa fulgebūt

iusti sicut sol i regno patris eoꝝ. Et xp̃s reꝺ-
ges habuit i corpe eáꝺe claritatẽ quam hũit
trãsfiguratus in mõte qñ resplenduit facies
eiꝰ sicut sol. Itẽ erit subtilissimũ i cuiꝰ figu-
ra corpꝰ xp̃i clausis ianuis ad ꝺiscipulos in-
trauit: sicut solꝰ radiꝰ ex subtilitate penetrat
corpꝰ plucidũ. Itẽ erit agillimũ: qa assumẽt
pénas ut aqle uolabũt & nõ ꝺeficiẽt isai. 40
¶ Tertio surrexit mirabiliter: quia clauso
sepulchro exiit: sicut alias clauso utero ma
tris ꝓcessit: legit ꝙ ano ꝺñi. m. c. xi. cuiꝺaꝫ
mõacho sci laurẽtii extra muros urbis mi-
rãti de cingulo suo isoluto & ante illũ pie-
cto uox i aere facta ẽ. Sic potuit xp̃s clauso
ꝑdit sepulchro. ¶ Quarto surrexit utiliter
qa capta ꝑda hiere. 4. ascendit leo de cubili
suo &ꝑdo gẽtiũ ſe leuauit. Quito sociaꝫ qa
cũ pluribꝰ resurrexit. Ná multoꝝ corpa ſã-
ctoꝝ surrexerũt cum eo ꝛc. Héſ matth. 26.
In qb̃ ut plurimi ꝺoctores opinanꝫ ꝓfecta
resurrectio ꝓpleta ẽ. Et hoc ꝓbaꝫ. ¶ Prio
qa ad hoc cũ ꝺño surrexerũt ut ſiꝺẽ resurre
ctiõis eiꝰ ꝑ simile ꝑfirmarẽt. Et iõ appuerũt
multis. Hãc aũt ſiꝺẽ ꝑfirmare nõ ꝓsſet ſi ite
rũ mortuari fuiſſẽt: & i ipis ꝓfecta reꝛrectio
ꝓpleta nõ eẽt. Itẽ ꝓbaꝫ ꝑ auctoritate petri ꝺe
ꝺauiꝺ quẽ petrꝰ ꝺie petecoſtes i teſtẽ xp̃i al
legãꝺo ꝺꝺuxit ꝺicẽs ꝺe eo. Et ſeꝑlchrũ iqt
eius apud nos ẽ act. 2. Nõ eni petrꝰ ausus eſt
ꝺicere corpꝰ ꝺauiꝺ ibiꝺẽ eẽ: ſeꝺ ſepulchrus
eo ꝙ ꝑ ſpiritũ ſibi ꝑfuſus iã ipm noueratꝙe
ꝓfecta resurrectiõe cũ ꝺño ꝛrexiſſe. ¶ Itẽ ꝓba
tur ꝑ euiꝺẽtia. Ná iacob i egypto moriẽs ſe
aꝺ hebrõ i ſepulchro patrũ ſepeliẽꝺũ mãꝺa
uit. Ioſeph filios aꝺiurauit: ut qñ ꝺeꝰ eos ui
ſitaret & ꝺe egypto ꝺuceret oſſa eiꝰ aꝺ pa-
ternũ tumulum trãſportarent. Cura eni fuit
iſtis ſcis ut ꝺicit comeſtor ſepeliri i loco il-
lo: ubi ꝺeo reuelãte xp̃s ſepeliẽꝺũ nouerant
ut cũ eoꝺẽ reſ̃gẽte cõem resurrectiõné acce
lerarẽt quoꝺ nõ eẽt ſi uerã resurrectiõné ſe
nõ obtẽturos ꝑciuiſſẽt. ¶ Itẽ ꝓbaꝫ ꝑ textũ
euãgelicũ: qa ꝺicit ꝙ ſci q cũ ꝺño surrexe-
rũt uenerũt i ſcãꝫ ciuitatẽ: & appuerũt mul
tis. Ná hoc uerbũ apparere ñ ꝓtenit niſi cor
pori gꝛrificato: qꝺ ꝓ eiꝰ ꝺotes ꝓmiſſaꝫ i mo
mẽto uiꝺeẽ & ſubito nõ uiꝺeẽ. Nuſq̃ eni ꝺi-
cit ꝺe lazaro ꝙ appuerit qa ꝑfecta resurre
ctiõe nõ ſuerat ſuſcitatꝰ: ſeꝺ iteꝝ moritur⁹.
¶ Sexto surrexit ueraciter: tripliciter aũt ſe
uere resurrexiſſe ꝓbrauit. ¶ Prio ꝑ ange
licã attestatiõné. Angelus eni q nõ meritꝰ eiꝰ
ꝺé resurrectiõné nõciauit. Et nõ ſolũ unꝰan
gelus tribꝰ mariis ſeꝺ etiã ꝺuo angeli mag
ꝺalene ut euãgeliſte teſtanꝫ: qa i ore ꝺuoꝝ
uel triũ teſtiũ ſtat oẽ uerbũ. ¶ Scꝺo ꝑ oiuꝫ
ſenſuũ ꝓbationẽ. ¶ Probauit eni ſe uere
ſurrexiſſe ꝑ ſenſũ uiſus: qa cicatrices oñꝺit
& ꝑ hoc ſe ſurrexiſſe uere ꝺemõſtrauit i eo-

ꝺem corꝑe quo paſſus fuit. ¶ Per ſenſuꝫ au
ꝺitꝰ: qa apuit illis ſenſuꝫ ut intelligerẽt ſcri
ꝓturas. ¶ Per ſenſum olfatꝰ: qa iſuffluauit in
eos & ꝺixit. Accipite ſpm ſcũm ꝛc: ubi ꝺicit
glo. iterlinearis ꝙ xp̃s hũit anhelitum refra 10f
grãtẽ cuiꝰ oꝺoré apꝛi ſentiẽtes ipm uere ſur
rexiſſe cognouerũt. Per ſenſum guſtus: qa
cũ cõmeꝺiſſet coꝝ eis ſumẽs reliquas ꝺedit
eis. Et i ꝺie aſceſionis ꝓeſcens ꝓcepit eis a
hieroſolymis ne ꝺiſceꝺerẽt. ¶ Per ſenſuꝫ ta
ctꝰ: qa thomas cicatrices tetigit: & i fixuras
clauoꝝ ꝺigitũ & i apturã lãce manũ miſit.
¶ Tertio ꝑ frequẽtẽ appitiõẽ. Nã ꝺie ipõ re
ſurrectiõis. v. uicibꝰ appuit: & aliis ꝺiebꝰ ſe
quentibꝰ aliis. v. ¶ Prio enim appuit marie
magꝺalene. ioã. 20. & marci ulti. ¶ Scꝺo tri
bꝰ mariis a monumẽto reꝺũtibꝰ: ꝺicẽs eis.
auete matth. ultio. ¶ Tertio appuit ſimoni:
ſeꝺ ubi uel qñ neſcit. Ꝺicit tñ ꝺamaſcenꝰ ꝙ
cũ petrꝰ a monumento reꝺiſſet aꝺ ſoueã ſuã
reꝺiit ut peccatũ ſuum ꝺeſteret. Tuncꝙ ſibi
ꝺñs appuit & ſe ꝛrexiſſe ꝺeclarauit ac pec
catũ ſuuꝫ ſibi ꝺimiſſum nũciauit: luce tñ ca
pitulo. 23. héſ ꝙ surrexit ꝺñs uere & appuit
ſimõi. ¶ Quarto apparuit ꝺuobꝰ ꝺiſcipulis
euntibꝰ i emaus luc. ulti. ¶ Quinto. x. ꝺiſci
pulis i cenaculo ꝛgregatis thoma abſcente
ioãnis. 21. He. v. apparitiões ipa ꝺie resurre
ctiõis ſeꝺ iunt: & has repũtat ſacerꝺos i miſ
ſa quãquies ſe aꝺ popeluꝫ ꝓuertẽs. ¶ Sexto
apparuit. xi. ꝺiſcipulis octaua ꝺie ꝛgregatiſ
& thoma ꝑnte q tunc ipm tetigit & cicatri
ces palpauit ioã. 20. ¶ Septio apparuit ꝺi-
ſcipulis. vii. aꝺ mare galilee piſcatibꝰ ioã.
ultio. ¶ Octauo apparuit. xi. ꝺiſcipłis i tha
bor mõte galilee matth. ulti. ¶ Nono ꝺiſci
pulis recũbẽtibꝰ i cenaculo ꝺie aſcenſiõis
ubi eoꝝ icreꝺulitateꝫ exprobrauit & cuꝫ eis
comeꝺit matth. ult. & act. i. ¶ Deꝺo & ul.
apparuit eiꝺem ipa ꝺie in mõte oliueti: uñ
ab eis i celũ aſceꝺit act. pri He. x. apparitio
nes ab euãgeliſtis expſſe ponunt: ¶ Sunt &
alie tres q in ipa ꝺie ſ̃rectiõis facte ꝺicunt
¶ Pria qñ apparuit iacobo iuſto ꝺe q i eiꝰ
paſſiõe ꝺicit cal. maii. ¶ Secũꝺa qñ appuit
ioſeph ab arimathia ꝺe q infra pxia legẽda
Tertia añ oẽs iſtas & aliaſ q̃ſcũq; ipa hora q̃
reſ̃rexit uirgini gloriose apparuit: licet hoc
euãgeliſte ſubticeãt. Hoc. n. nõ ſolũ ãbroſi
us libro ꝺe uirginibꝰ teſtaꝫ ꝺicẽs: uiꝺit ma
ria mater ꝺñi reſ̃rectiõẽ eiꝰ & pria uiꝺit &
creꝺiꝺit: ſeꝺ etiã eccleſia rõana hoc appro
bare uiꝺeẽ: que ipa ꝺie apuꝺ ſcãm mariam
maiorem celebrat ſtationẽ. ¶ Quarto habe
mꝰ ꝓſiꝺerare reſ̃rectiõis effectum fructuo
ſuꝫ q re uera q̃ruplex eſt. Eſt. n. reſ̃rectio
xp̃i: operãs iuſtificatiões pcõꝝ: ꝺoceſ nouita
tẽ moꝝ: generãs ſpem ꝺe receptiõe remu
neráꝺoꝝ: & creãs reſ̃rectiõem omniũ mor-

tuo⁹. De prio rõa. 4. Tradit⁹ est pp delicta nra: & surrexit pp iustificationē nostrā. De scdo rõa. 5. Quo mõ xps surrexit a mortuis p gloriā pris: ita & nos i nouitate uite ābulem⁹. De tertio pria petri. 2. pp magnā mi/ cordiā suā regenerauit nos i spem uiuā p resurrectionē iesu xpi ex mortuis. ¶ De qrto prima cor. 15. Xps resurrexit a mortuis primitie dormientium: quoniā qdem per hominē mors & p hominē resurrectio mortuo⁹.

IOseph ab arimathia. II

¶ De scō ioseph ab arimathia. II

Oseph ab arimathia siue ramatha ciuitate iudee nobilis decurio occult⁹ xpi discipul⁹ fuit: qui corp⁹ ei⁹ defuncti a pilato petiit: & cū aromatib⁹ i sindōe mūda in suo pprio monumēto exciso de petra qd ipse sibi parauerat: sepeliuit. In quo nōdū q̄q posit⁹ fuerat: ne forte si xps surgeret alter ibidē alias tumulat⁹ crederet. Qua ppter idignati iudei ipm ceperunt: & i quoda cubiculo clauso & sigillato recluserūt: post sabbatū occidere cogitātes. Et ecce iesus i ipsa die resurrectiōis ad eū itrauit: & facie ei⁹ a lachrymis exterſit & osculū dedit: ac suspēsa domo a q̄tuor angulis i aerea: in ipm saluis sigillis eduxit: & in arimathia i domo ppria collocauit. Hec i euāgelio nicodemi. Cū at ioseph p⁹ ascensiōnē dñi a discipulis baptizat⁹ fuisset: & xpm cū eis p̄dicaret: a iudeis itegr capt⁹: & in quo dā muro iclusus ē: ut ibi in fame & tenebris interiret. Cū uero hierusalē a tito imperatore capta & destructa eēt: uidēs ipm mur⁹ uit⁹ apiri fecit: & ioseph ueneranda canicie & aspectu glorioso itroclusū inuenit: & qs esset aut cui⁹ rei cā ibi inclusus fuisset: ab eo audiuit: addiditq; p a die q̄ itromissus ibidē fuit usq; tunc celesti fuerat cibo refect⁹ & diuino lumine p̄fortatus. Qui post captā hierusalē cum discipulis omni tempore uite sue permansit: & in senectute bona in dño quieuit.

¶ De scō nicodemo discipulo. III

NIcodem⁹ ex phariseis gamalielis doctoris honorabilis iudeog; nepos & auditor fuit. Hic uidens signa que iesus i hierusalē faceret circa festū paſche prio ei⁹ p̄dicatiōis ano in eū credidit: & ad eū ui sitādū no ēt uenit: auditis q; fmōib⁹ ipsi⁹ occultus & ipse iesu discipul⁹ extitit. Qui etiā in cōsilio iudeog; d̄ morte iesu tractātiū cū pōtificib⁹ fuit: & ipm p posse defendit. Et cū de iesu oc cidēdo inter eos dissimitū fuisset: ipse amore magri cladestine spiritionem iudeog; magdalene nūciauit: qten⁹ sibi pcaueret: & secederet a finib⁹ iudeog;. Quod magdalena iesu secreto p episto la reuelauit ex noie nicodemi: cū ipse ſā ad ciuitatē essem iuxta desti pecutionē fugiēs declinasset. Hec damasce⁹ ponit. Qui ēt una cū ioseph ab arimathia sepulture xpi obsequiū pendit. Sed p⁹ ascēsiōnē xpi ab apostolis petro & ioāne baptisma susceptus: pp qd iudei cōtra ipm stomachati usq; ad morte eū cederūt: & plagis affectus semiuiuū reliquerūt ol substātia spoliantes Gamaliel uero ipm collectū i posſionē suā gaphar gamala extra ciuitatē adduxit: & ibi ipm diebus plurib⁹ refouit. Qui tādē i xpo obdormiuit: & sepultus est a scō gamaliele in ei⁹ sepulchro: ubi & corpus protmartyris stephani iampridem fuerat tumulatum.

¶ De scā maria iacobi. IIII

MAria iacobi. i. minoris mater que ab alio euāgelista dr maria cleophe: subaudi filia fuit soror beate uirginis uterina filia scē ānē & cleophe: cui ipsa nupserat mortuo ioachim prio uiro dñe nre p̄e: hec tradita est in pugē alpheo: ex quo q̄tuor filios pcreauit. i. iacobū apostolū: q dr minor ad differētiā alteri⁹ maioris: nō q̄ iste minor fuerit etate sed posterior uocatiōe. Ioseph iustum q dr barsabas q cū matthia sortitus fuit: & simonem & iudā apostolos. Hec cū maria matre iesu sorore sua ad crucē dñi stetit: & cū ea mortē iesu defleuit: atq; cū magdalena & altera maria circa corp⁹ dñicū pungendū solicita fuit Ioq; eisdē dñs apparuit: ut supra d resurrectione dictum est. Cuius corpus in puincia puincie requiescit in ciuitate.

¶ De scā maria salome. V

MAria salome subaudi fuit etiā soror dei genitricis uterina filia scē ānne & salomescui ānā p⁹ mortē duo⁹ uiro⁹. i. ioachi & cleophe fuit matrimōio copulata: Vel ut q̄dā uolūt hec maria binomia fuit. i. maria & salome. Aliis placet q; salome nomē mulieris fuerit que passiōi dñi cū maria ei⁹ matre interfuit: q̄ tñ nec maria uocata fuit: nec soror uirginis extitit. uñ & matthe⁹ euāg. duas solas mariās. i. magdalenā & alterā mariā noiauit. Doctores tn cōiter tenēt: q; fuerint tres marie. Cum quibus potuit esse & alia mulier salome de q̄ dicet in ei⁹ festo: qua & hiero⁹ i suo martyrologio pōit. Hec at maria salome uxor fuit zebedei: ex quo genuit filios iacobū maiorē ap̄m & ioāne euāgelistā. Et hec cū sororib⁹ circa passionē xpi & sepultura & corporis unctionē laborauit: xpm; sibi & duabus aliis appentē uidere meruit: ut supra dictū ē. hec filiū suū ioānē euāg. audiēs rome detentū ad ip̄m uisitādū accessit. Sꝫ cū eū i exiliū relegatū audisset: & rediret i ciuitatē cāpanie que dr uerulana defūcta ē: cui⁹ corpus i spēcu sepultū dudū latuit: sed reuelāte filio suo iacobo pcessu tpis ide leuatū est miro fragrās odore & miraculis fulgēs: atq;

in ipa ciuitate digno honore ꝑditi ē. Hoc ꝑ dictoꝝ. 4. ſcoꝝ ideo hic acta ponūt: qa dies certos nō habētes optime reſurrectionis feſto applicant: eo q̄ ſepulture & reſurrectionis dnice ꝑſortes permaxie fuerunt at q̄ participes.

¶ De ſcō ioāne anachorita ꝓfeſſore. VI.

IOānes anachorita: ut ait ſigibertus & i uitis patꝝ habet: ano primo ipatoris theodoſii ſeniores ſācitate & ſpiritu pphetie in egypto claruit: habuitq; cellā i eremo thebaidis i rupe alcēſus grauiſſimi & pene inacceſſibilis i qua ſcluſus. 70. annis per mānſit. Qui nūq̄ mulieri & uix rariſſimis uiris ſe loqui pmittebat. Nullū tn ad ſe intrare unq̄ uoluit ſed per feneſtrā ſolūmodo loquebat. Hic theodoſio ſpatori p lras de eu genio tyrāno triumphū pdixit: eideq; priſcipi ſuum obitū ſatis longe ſpu pphetico pre nunciauit. Cuidā etiaꝫ romano q̄ duci degēte ethiopū que thebaidē ciuitatem iuaſerat: certa die victoria pphetauit: & ut predixerat per oia euenit. ¶ Cū quidā tribunus euꝫ rogaret ut ꝑiuge ſuam ad ſe uidendū ex deuotiōe uenire pmitteret oīno denegauit pro miſit tn eidē q̄ ipa nocte illā uiſitaret. Dormiētibusq; ipa nocte ambob⁹ ꝑiugib⁹ per ui ſum appuit: & mulierem in dnō cōfortauit. Que euigilans: & que uiderat uiro referens nullū & geſt⁹ ac habitū uiri ſci put erāt ex poſuit aciſ ipſ corpal⁹ uidiſſ. ¶ Prepoſito et cuidā militi q̄ ad ſe ā lōge uēerat: & uxore ſpūāte fliqras: nūciauit ꝑiugē maſculū pepiſſe: & uix piclitatā in pru tādē nutu dei euaſiſſe: monēs ut domū rediret & filiū. vii. diebꝫ natum inueniret: quē & ioānem uocari mandauit. Qui regreſſus oia ut ſibi predixerat contigiſſe reppit: & ioānem puerꝫ nominauit. Sex monachos cū uno diacono ad ſe uenientes: quis eoꝝ eſſet clericꝰ interrogauit. Quibus reſpondētib⁹ neminē: diaconū aliis iunctorē per ſpiritum cognouit: & quis eſſet oſtēdit: & de mēdacio illos redargūs bene edificatos remiſit. Occulta etiā cordiū pluribus: & peccata que cōmiſerāt reuelabat. Sicq; multos ad penitentiam inducebat. Per triduum āte obitū ſuum neminē ad ſe ingredi pmiſit: ut ſic deo liberius uacare poſſet. Et poſitis genibus in oratione ſpiritū emiſit vi. cal. aprilis.

¶ De ſcō ioanne obediēte ꝓfeſſore. VII.

IOānes monachus ab adoleſcentia ſua cuidam ſeniori tāta humilitate deſeruiuit: ut ipſ quoq; ſenē ſtuporē inferret. Die quadam iuſſus ab eo ut ſaxū immane uoluere: qd turba hominum magna uix uoluere poſſet nunc applicata ceruice nunc pectore toto nixu uoluere conabat. Adeo ut ſudore mēbrorum totū ſfunderet ueſtimentum: ea uidelicet fide ac obediētia qua putabat ſenē nil poſſe ſine ratione uel incaſſum ꝑcipere: mirabilis eni humilitatis & ſolicite obediētie uir fuit. Ideoq; cognomē ex obedientia ſortitus ē. Abbas ſuus aliqñ ut eū ꝓbaret lignū aridum pro foco patum: iā prope putri dum uetuſtate defixit in terrā: iuſſitq; iuuēni aqua quotidie bis rigare donec uireſceret: qd mādatū ille utī poſſibile ſumēs aquā bis in die quaſi duobus miliaribus efferens lignum irrigabat ita ut nulla occupatione uel neceſſitate aut ſeſtuitate aut hyemis aſperitate intermitteret aut retardaret precepti. Sicq; anno integro continuauit: donec abbate iubente lignoq; ipſo ruente irrigare ceſſauit. Alias etiam ut uenientes ad ſe exēplo edificaret preſentib⁹ quibuſdā mōachis iuſſit ioāni ut lenticulā olei que ſola in eremo uel ſibi uel aduenientium uſui⁹ neceſſaria erat deorſum abiiceret p feneſtram: qd ille nil precogitās de inepto ꝓcepto uel neceſſitate aut olei penuria mox adimplere curauit. Hec caſſianus & ex uitis patrū.

¶ De ſcō gunterano rege & ꝓeſſore. VIII.

VNterano rex francoꝝ tpe mauritii impatoris miraculis & ſanctitate reſuluit. Qui ita ſe ſpiritualibus actionibus mancipauit: ut relictis ſeculi pōpis theſauros ſuos eccleſiis & pauperibus erogaret. De hoc paulus in hiſtoria lōgobardoꝝ refert: q̄ dū uenatū iuiſſet in ſiluā hac illac cūctis diſcurrētib⁹ ipe in genib⁹ fideliſſimi ſocii grauiter ſoporat⁹ obdormuit. De cui⁹ apto oſ puū ſptile egreſſū dū tenuē riuulū ibidē poſitū trāſire ſatageret: ille i cui⁹ gremio rex qeſcebat ſpathā euagiatā ſup riuulū poſuit p quā aial trāſiēs mōtis foramē itrauit. Atq; p⁹ morula egreſſus in os regis dormiētis ſocio ſtupēte rurſus itroiuit. Exgeſact⁹ rex dixit ſe uidiſſe i ſōnis q̄fluuiꝰ ꝑ pōte ferreū trāſibat & ſpelūcā mōtis igrediēs auri pōdus maximū iuenerat. Rettulit ſoci⁹ que ipo dormiēte ꝓigerant: & effoſſo loco que ſpēs itrauerat repti ſūt ſtuiti theſauri ibidē dudū⁹ abſconditi. De quo auro rex fecit ciboriū maxiuꝫ ſup ſepulchrū dñi deferēdū gēmis ornatū. Quod cū illuc dſerri nō poſſet poſitū ē ſupra corp⁹ ſci marcel li martyris i citate cabiloneñ paſſi & ſepulti: cui⁹ feſtū agit pridie noñ ſeptēbris. Quod uſq; hodie ibi manet. Reliquum uero ipius theſauri ſcūs rex pauperibus diſpēſauit: & i ciuitate cabiloñ que tunc regni ſedes erat in dño quieuit. v. cal. aprilis ubi & tumulatus miraculis claret.

¶ De ſcis priſco malco & alexādro mrī. IX

PRiscus malc⁹ & alexander mſes apud cesaream paleſtine paſſi ſunt ſub pſecutiõe ualeriani: q dño fidei calore ſucceſſi ultro iudicẽ adeuntes: cur tantũ in ſanguiné chriſtianoꝝ deſeuiret obturgant. Quos ille ꝓtinue ꝓ xpi nomine tentos beſtiis tradidit deuorandos. quinto calen. aprilis.

¶ De ſanctis armogaſte archimino & ſatyro martyribus. X

ARmogaſtes archiminus & ſatyrus martyres apud aphricã tpe uandalice pſecutionis ſub gerſerico rege arriano cũ eſſent xpianiſſimi & prauitatẽ arrianoꝝ libertate catholica frequenter arguerent martyrium paſſi ſunt. ¶ Ex quib⁹ archimin⁹ ductus ẽ ad decollandũ: mãdãte rege: ut ſi expauesceret gladiũ decollareť: ſinauté dimitereť. Sed qa ꝑſtans ſtetit: & in nullo territ⁹ fuit: dimiſſus ꝑſſor ꝓdiit ſolo aio martyriũ patiẽdo. ¶ Satyr⁹ aũt cũ eẽt ꝓcurator dom⁹ huneriei edictũ ꝓtra eum ꝓponiť: ut ſi ꝑſentire nollet: rebus oĩbus ſpoliareť: filii in ſeruituté traderenť: uxor quoq; eius in ꝓuincie camelario daret: datis inductiis uxori ad ſe ducendũ uiꝝ. Que cũ diebus plurimis ipm blanditiis & lachrymis auertere nõ ualeret que cõtra eum decreta fuerant exequuntur. ¶ Armogaſtes uero poſtq̃ diu tortus: & in equuleo uno pede ſuſpenſus dudum toleraſſet: ad pſuſionem ſuam a theoderico principe in bizagonã ꝓuincia ppe carthaginẽ relegať: ut paſtor eſſet uaccaꝝ: ubi in pſeſſioe xpi pſeuerãs migrauit ad dñ̃. Qué dũ qdã felix xpianus iuxta ilicé ſepelire uellet: put ei ſcũs ꝑ uiſionem mãdauerat: effoſſa humo ſepulchꝝ repperit pciſum: in quo ipm ſepeliuit. Hoꝝ paſſio recolit. 4. calẽ. aprilis.

¶ De ſcõ euſtaſio abbate. XI

EVſtaſius abbas monaſterii limatien diſcipulus fuit ſci colũbani abbatis. Hic ſexcentoꝝ pater ſerme extitit monachoruꝫ & uita & ſanctitate ꝑpicuus: etiã miraculis claruit: & in eodem cenobio. 4. calẽ. aprilis feliciter obdormiuit.

¶ De ſcõ ſecundo martyre. XII

SEcund⁹ miles & martyr in ciuitate aſteñ paſſus eſt tpe hadriani impatoris ſub pfecto ſapritio Qui a btõ calocero q ab eodem pfecto in ipſa urbe in carcere detinebat fidẽ xpi edoct⁹ eſt. Cũ aũt ſcũs martian⁹ in terdoneñ ciuitate teneret i cuſtodia Sapritius illuc ꝑficiſci uoluit: ut eũ faceret immolare. Cũ quo ſecund⁹ ſũ cã ſolatii profectus eſt: martianũ uidere deſiderans. Et cuꝫ extra ciuitatẽ aſteñ equitarẽt: colũba ſuper caput ſecundi aduolans inſedit: & cũ ad flumen tanag⁹ uenirent: uidit ſecũdus angelum ſup aquam ambulantẽ: & ipm in fide ꝓfortatem. Sapritius uero uoces deoꝝ cũ ſecundo loquentiũ eſſe putabat. Et cũ puenirent ad flumen burbiã: angelus ſimiliter ſibi apparuit: & ipm ut in xpm crederet ſine ulla heſitatione ꝓfortauit. Sed dum terdonã appropinquarent: martianus angelo duce de carcere exiuit: & ſcõ obuiabit: & ut ad palmã obtinendã pgeret inuitauit. Sapritius uero uocẽ audiens: & nullũ adeſſe uidens ſtupefactus ſe ſõniare putabat. ¶ Poſt hec ſecũdus mediolanũ iuit: ad quẽ angelus ſauſtinũ & iouitã de carcere eduxit: a quib⁹ nube quadam aquã ꝑbente baptiſma ſuſcepit. Et ecce colũba de celo uenit: & corpus dñi deferens fauſtino & iouite dedit: qui ſecundũ cõcauerunt: & reſiduũ euchariſte eidẽ ut martiano deferret tribuerũt. Rediens autem ſecund⁹ cum iam nox eſſet: & ad ripam padi uenirẽt angelus frenũ equi eius accipiens ſup aquã illum tranſuexit: & uſq; ad terdonam perduxit: atq; ad martianũ in carcerem itromiſit. Qui corp⁹ dñi ei obtulit: & ad domũ ſuam angelico ductu rediuit. ¶ Poſtq̃ aũt martianus a ſapritio martyrizatus eſt: & ſecundus ipm ſepeliuit: ut ſupra dictum eſt in legẽda martiani pridie noñ martii. Sapriti⁹ hoc audiẽs ſecũdũ teneri fecit: & xpm ꝓfitẽté i equuleo ſuſpenſũ tãdiu torqueri mãdauit: donec ei⁹ brachia a ſuis ꝓpagib⁹ ſoluerent. Sed cũ fuiſſet ſanitati a dño reſtitut⁹: in carcerẽ illũ recluſit: ubi dũ eẽt angelus dñi ſibi appuit: & ſecundũ clauſo carcere eduxit: & uſq; ad aſteñ ciuitatẽ deductum ad carcerẽ ubi erat calocer⁹ intromiſit: qb⁹ ſaluator appuit: & eos benedicẽs ꝓfortauit. Cũ aũt mane ſapriti⁹ ad carcerem ꝑ ſecũdo miſiſſet: & carcere clauſo & ſigñato ipm mime reppiſſet: indignat⁹ uenit ad urbẽ aſteñ: ut uel calocer⁹ puniret. Et cũ i eodẽ carcere ſecũdũ & calocer⁹ iueniſſet: calocer⁹ qdẽ albigañ⁹ miſit: & ibidẽ illũ decollari mãdauit: ut dictũ ẽ ſupra i paſſioe caloceri. 14. calẽ. apri. Secũdũ uero aliqb⁹ diebꝫ i carcere detẽtũ educi fecit: & i pſeſſioe uere fidei ipſo imobiliter ꝑſtẽte pi cẽ cũ reſina liqri mãdauit: & ſup caput eius infunditac i os ipſi⁹ iactari. Quod cũ uiriliter toleraſſet: & iubilãdo deo ꝑſalleret: ipm extra ciuitatẽ ductũ ꝺcollari mãdauit. Cui⁹ corp⁹ angeli mox tulerũt: & ipm cũ laudib⁹ ſepulture tradiderunt. 3. calẽ. aprilis.

¶ De ſcõ mamertino abbate. XIII

MAmertinus abbas pri⁹ paganus cũ idola q̃dã uice coleret: unum oculũ ꝑdidit & uni⁹ man⁹ ariditatẽ ſcurrit. Qui dũ deos ſe oñẽ diſſe putaret: & ad tẽplũ ad ido-

la colēda pgeret:obuiauit cuidā xp̄iano no
mīe ianino. Qui cū ab eo cāmsue ifirmitatis
didicisset:eidē xp̄s pdicare cepit:& ne demo
nes quos deos putabat ap̄li⁹ coleret admo
nuit:p̄sulēs ut ad scūm germanū antistodo
reū epm pgeret cui⁹ p̄silio fret⁹ sanitatē re
ciper. ¶ Mamertin⁹ ergo iter arripies uenit
ad sepulchrū sci amatoris epi & plurium sā
ctor. Et ppter pluuiā nocte sup tumbā sci
cōcordii se collocauit. Cūq; obdormisset ap
puit ei uisio mirabilis. Videbat enī3 uirg ad
cellā ei⁹ uenīētē & scūm pcordiū uocātē ut
uēiret ad festū qđ sci pegrin⁹ & amator cū a
liis epis faciebat. Cui de tumulo scūs rnde
bat:q; tūc uēire nō poterat: qa hospitē suū
custodiebat: ne a p̄petib⁹ ibidē exnītib⁹ occi
deret. Tūc ille recedēs: post iteruallū redi
bat & iterq; cordiū aduocabat: Scūs uero de
tumulo p̄ges mamertinū p manū apphēsuq;
secū ducebat. Qđ scūs amator:qs eēt iter
rogabat. Et pcordi⁹ hospitē suū eē rndebat.
Cūq; amator ipm tāq̄ pollutū expelleret:&
ille corā eo pstrat⁹ grām ipetraret:iubet ut
ad scūm germanū pgat & qcqđ ille sibi iuss
erit adipleat. Euigilās igit ad sanctū germa
nū uenit: & sibi uisa narrās uēiam cū baptil
mate postulauit: prexerūt ergo ad tumulū
sci cōcordii & remoto lapide plures inuene
rūt p̄petes q.x. pedū lōgitudiem excedebāt
Quos german⁹ ad talē locū abire iussit ubi
nemī nocere possēt. Sicq; mamertin⁹ baptiza
tus ē & p̄festi sanat⁹. Factusq; est mōach⁹ &
deide abbas mōasterii sci germani: ubi scūs
alodi⁹ abbas fuit. Quadā uice monachi ei⁹
ursē laqueū tenderūt:qa ouib⁹ ilidiabat:
qđ nocte irrues capta detinebat. Quod ab
bas p̄sciēs de lecto p̄rexit:& ursē compatiēs
ipam exolūit:& ne āpli⁹ ad oues redire p̄su
meret ipauit. Bestiaq; deide p̄is mādata ad
iplere curauit: latrones qđā cū eū expoliass
sent solū ei palliolū dimīt̄unt:q nūmū i pal
liolo ligatū iueniēs latrones reuocat:ut etiā
denariū illū sibi forte necessarium accipiāt.
Qui reuersi palliū cū dēario abstulerūt: &
nudū penit⁹ dimīt̄unt. Festināteq; ad suas
latebras fugere tota nocte uagātes mane di
uinit⁹ ad cellā ei⁹ inuēti sūt. Quos ille beni
gne suscipiēs ad pnia5 adduxit:& sibi ab eis
ablata recepit. Cū āt ad mōasteriū de fonta
neto uēisset ad ist̄ātiā frm die dñico palmar
nissa5 eis soleniter celebrauit. Et eodē sero
egrotare icipies die palceue ipm xp̄o emisit:
uidel5. iii. cal. apri. Cui⁹ corp⁹ dū āt̄istodog
sepelirēdū portaret uenientes ad qđā uillam
nullo mō illā ide mouef potuerūt donec qđā
carceratus fractis uinculis liber exilūit & ad
corpus uenīens illud cum aliis usq; ad ur
bem deportauit: ubi i ecclesia sancti germa
ni sepultus est.

¶ De scō quirino martyre. XLIII.

QVirin⁹ tribun⁹ mīt passus ē rome
p̄secutōe traiani sub aureliano
cōite utriusq; militie. Qui tribu
nus cū beatum hermetē urbis p̄
fectū i domo icustodia detineret
beatū quoq; alexādrū papā alibi i artissimo
carcere uinculis mācipatum hēret:& cū qrio
dudū de fide nr̄a colloqum hūisset: Alexan
der nocturno silētio a quodā puero q facu
lam ferebat ardētē e carcere p̄ fenestrā edu
cit:& ad domum qrini deductus i custodiā
hermetis ītromittit. Quod qrin⁹ cernēs cre
dere cepit:& alexādro p̄mīsit ut si filiā eius
balbinā habentē i collo struma liberaī pos
set:ipe una secū fidē xp̄i suscipet. Alexāder
uero filie sue sanitatē ipopōdit eq; mādauit
ut puellā ad se i carcere suum dēferret. Abeū
teq; qrino alexāder ad carceré suum a pue
ro reduct⁹ ē clausis ianuis custodie utriusq;
tam alexādri uidelicet q hermetis. Cū au
tē qrin⁹ filiā suā alexādro ad carcerē suum
adduxisset & obseratis ianuis ipm ibidē repit
set magis obstupuit. Cui⁹ boīa exoluēs filie
sue p̄soluit mox:q puella sanitatem recepit:
sicq; qrin⁹ & filia ei⁹ balbina cum oib⁹ qui
in custodia eius tenebant fidē suscepunt ab
alexādro papa baptizati ut in ei⁹ narrabit
passiōe. v. non mai. Quod audiens aurelia
n⁹ q locū ipatoris abēsēs i urbe tenebat qri
nū detineri mādauit. Cui xp̄m p̄fitēti linguā
fecit abscidi & i equuleo leuari. Qui cum ni
hil omin⁹ loquēs i iurias p̄rūpet iudicis pci
ssis sibi mālb⁹ ac pedib⁹ decollari eūdē māda
uit: & corpus canibus iactari:qđ tñ occul
te christiani rapientes uia apia sepelierē. iii.
cal. aprilis.

¶ De scō regulo episcopo. XV.

REgul⁹ epūs natiōe grec⁹ ioānis e
uāgē apd ephesū discipl⁹ fuit.
Quo i pathmos īsulā relegato a
thenas ueīnēs diōysio adhesit cū
quo roma prexit:& una secū & cū scis rusti
co & eleutherio a bt̄o papa clemēte ad galli
as p̄dicatiōis gr̄a destinat:q primū arelatum
duenit:ubi a scō dionysio xp̄i noie inuocato
idolum martis destruitur & multis conuer
sis templū illud in honorem apostoloq; pe
tri & pauli consecratur: missis ergo sociis su
is ad diuersas urbes ipe dionysius scō regu
lo arelatēn ciuitati ordinato episcopo p̄sit
accessit: ubi cum rustico & eleutherio mar
tyrii palmam suscepit. Eodem aut̄ die quo
passi sunt dum missam regulus in arelato ce
lebraret & nomina istorum martyq; iaduer
tēter i canone cū aliis sanctis recitasset mira
tus qđ dixerat uidit i altari. 3. colūbas sp̄o
martyq; nomina conscripta i rostris hentes.
Qua uisiōe cognoscens scōs p martyriū mi

graſſe cõmiſſo populo cuidã felici epo piſ⁹ acceſſit:& a xpiana matrona oli dionyſii diſcipula catulla noie hoſpitio ſuſcepꝛ⁹:mſes xpi eadẽ die q uiſionẽ uideratpaſſos fuiſſe ꝑpuit: & ſup eoꝝ corpa baſilicã edificauit. Inde ſiluanectenſẽ ciuitatẽ ire diſponẽs ꝑ uil la lauria idolũ mercurii baculo ꝓminuens: populũ ꝙertit:& baſilicã dei genitricis ibi dẽ ꝓſtruxit. ¶Poſt hec i ciuitate ſiluanectẽſiũ a filio cilicie ꝓſaguinee catulle ꝑdcẽ a demone obſeſſo ꝫmundũ ſpiritũ i ſpe ueſptilionis eiecit:q cũ aſinũ ſci intrare uellet:aſinus miraculoſe pede crucẽ i terra ſignauit:& demõ euanuit. In itroitu etiã ipſi⁹ urbis hoſtia carceris leuĩ baculi ictu feriens reſeranit:& xpianos detẽtos abſoluit. Quẽ dũ ꝑſecꝛ⁹ que reret puniẽdũ:a ſcõ dionyſio & ſociis noctu in ſõnis morte ſibi cõminata territ:& ne regulo noceat admoneꝛ. Qui cum mane ꝑ eo mitteret:ut doctrinã ſalutis ſuſcipet:audiẽs ꝙ regulo ingrediẽte tẽplũ oĩa idola corruiſſent:& ꝙ ex hoc ipm pũtiſex occidere uellet ꝑm gdẽ ab eoꝝ furore defendit:& fide pcepta tẽplũ illud in honore brẽ uirgis dedican dũ obtinuit:oẽmq; populũ baptizari fecit. ¶Poſt hec cũ die qdã fact⁹ in uilla ruliaco ꝑdicaret:multitudis ranaꝝ garulitate ꝑpedi tus:ranis illis uni excepte ꝓpetuũ ſilẽtiũ impoſuit:quod uſq; in ꝑſentẽ ipſo loco miraculoſe permãſit. Quieuit in pace ano. lx. etatiſue. ꝫ. cal. aprilis. ſepultus in urbe arelatẽſi. in eccleſia apoſtolorꝝ quã ibidem ꝓlecrauit.

¶De ſcõ amos ꝓpheta. XVI

AMos ꝓpheta non fuit ꝑ iſaie: ut plures putãt. Nã iſaias nobili gẽere nobili pente exort⁹ ẽ: hic at paſtor & ruſticꝰ fuit: aliiq; Iſis q̃ille apud hebreos ſcribit:ut hieroꝝ tradit que Iſaꝛ differẽria apud latios nõ hẽt. Fuit aũt cognatio hui⁹ ex oppido thecua: qđ ſex milib⁹a bethelee diſtat:curãq; gerẽs pecoꝝ in latitudine cãpoꝝ q̃ pximi ſũt oppido theĉue:in qbus humi arido atq; harenoſo nihil oino frugũ gignit̃:ſed uberrimis paſcuis abundãt:& ĩ cũcta ſũt paſtorib⁹ plena:& ſteriliras terre ꝓenſat̃ pecoꝝ multitudine. Ex numero iſto paſtoꝝ fuit amos ipe⁹ĩmõe ſed plen⁹ſcia. Prophetauit aũt iiſde ꝛpib⁹ qbus ioel:naũ:ionas:oſee:iſaias:ſed aliquãtulum exorſus ẽ ꝓphetare añ iſaiã:uidelicet ꝛpib⁹ hieroboã filii ioas regis iſrael & amaſie regis iuda. Miſſuſq; ẽ ut ꝛra gentes illas que ei⁹lectioe ꝓphendunt irã dei ueniturã denũciaret:& maxie ꝛra.x.trib⁹ iſrael:ut euerſiõe dom⁹hieroboã & calamitatẽ populi ꝑdiceret. Quod cum ſignificaſſet amaſias ſacerdos bethel hieroboã regi ex mãdato ipſi⁹ ꝓ hibuit amos ne ultra i ꝛgno.x.tribuũ ꝓphetaret. Cũ ãt amos ceſſare nollet:dicens ſe nõ eſſe ꝓphetã ſed paſtorẽ miſſũ a dño:frequenter illũ amaſias plagis afflixit. Tãdẽ filĩ⁹ ei⁹ ozias frequẽter eũ ĩcrepãs:uecte ꝑ tempora trãſſixit:& ſemiuiu⁹ĩ terrã ſuã deduct⁹ poſt dies aliquot dolore uulneris ꝓpterea expirauit pridie cal. aprilis. Sepulꝛ⁹ eſt cũ ꝑrib⁹ ſuis. Hec hiero⁹ & ioſeph⁹. hic ꝓpheta ex nũero. 12. ꝓphetarũ ẽ q i ſcõ ꝓpꝛ catalogo eccl. 49. c. ꝓſcribit̃.

¶De ſcõ amos abbate. XVII

AMos abbas i dẽſto ſcythi ꝑ fuit q̃ſi. 1500. mõachoꝝ ceobii qđ dicebaf tebarnẽſe:q erãt ĩgẽtis abſtinẽtie uiri hñtes uſui indui colobiis q̃ſi ſaccis lineis & pelle cõſecta a collo ꝓ tergũ & lat⁹ deſcendente ꝓtegi:cucullis etiã caput opiri maxie cũ ad ſumendũ cibũ ueniebaf:ĩſiq; faciẽs uelare:neali⁹ aliũ ꝓpt⁹ eſcã ſumente deꝑhẽderet:hñtes ſũmũ ſilentiũ:ita ut nec putaret eẽ in illo loco q̃ſq; hoium ubi ſedebaf ad mẽſas. Et ois eoꝝ ꝓgregatio ſic erat poſita in multitudine acſi eorum quiſq; fuiſſet in ſolitudine dum ita lateret uniuſcuiuſq; abſtinentia: ut ab alio cognoſci nõ poſſet. Sedẽbat ad menſas ꝓintẽtes magis q̃ cibos ſumẽtes:ut nec deſiuãſſe mẽſis nec uentri ſatiſſeciſſe uiderent: gamaior uiri⁹ ẽ his abſtinere que ĩ oculis hñt & manib⁹. ¶Poſt gubernatã uero & ꝛgulatã ꝓgregationes ad deſtũ nitrie acceſſit: ubi dũ eſſet: rogauit duos ad ſe uenientes:ut ſibi doliũ a ciuitate deſerrẽt neceſſariũ ad aquã colligendã. Illiq; ꝓmiſerũt. Recedentes ãt ad teꝝ eoꝝ penituit:& deferre recuſauit:eo ꝙ ꝓ deuexa & ꝓrupta mõtiũ nollet camelũ lõgo itinere uexare:& piculo exponere. Alter ure no nõ hñs camelũ cũ deuotiõe portauit aſino:qđ ita leuiter aſin⁹tulit:acſi nullo ꝑdẽ onerat⁹ incedens. Qui dum ad cellã deuenit amos illũ gratãter excepit:eiq; camelum cõmitis ſui mortuu⁹ eſſe nunciauit:eo ꝙ ꝓmiſſum attendere noluit. Illeq; reuerſus ita eue niſſe ꝑcuit. Quieuit in dño uir dei pridie calen. aprilis. hec in uitis patrum.

¶De ſcõ amonio abb. XVIII

AMoni⁹ abbas i dẽſto interiori nitrie plen⁹ charitate habitauit cuꝰ duob⁹:q ſibi carne & ſpũ ſres erãt. Quoꝝ alter euſebi⁹ ✝ alter eutim⁹ uocabaf: tertium quoq; germanum dioſcoꝝ noie habuit:qui eꝑs fuit. hic ãt ſres ſuos ꝑdcos & alios monachos acſi nutrix ſtlios ꝓouebat:qui & mõaſterium muro ualatum ꝓſtruxerat in quo & puteum foderat cibuſq; neceſſariis inſtruxerat. Et dũ qđã ſſaluari uolẽs ad eũ ueniſſet querens cellulã uacãtẽ i q̃ hitare poſſet: ipoſuit ei ut ſe i ſuo cenobio expectaret: donec ad regrẽdũ accederet. Abieſq; ꝓcul ab eo loco ſibi cellulã puiſſimam fecit:i qua hitare cepit:& frarrĩ q

aduenerat mõasteriũ cũ oĩb⁹ que i eo fuerãt reliqt. Sed ſi plures fuiſſent q ad eũ uẽiſſent ſaluari cupiẽtes: uir ſcũs oĩb⁹ ſtrib⁹ ꝓgrega tis & cũ alacritate eũ iuuãtibus locellũ una die ꝓſtruebat. Et dũ aduene q uenerãt ad ec cleſiã uel ad refectionẽ ſuitati eẽnt unuſq; q; de ſtrib⁹ amonii de ſuis cellulis neceſſaria ꝓ ferebãt: &nouas cellulas ꝓſtruebãt: ita ut ni hil utẽſiliũ que regrũt deeſſet: nec tñ cuiuſ quã collatio nota foret. Regreſſi ergo hi q bus cellule fuerãt ꝓparate: eas itrogreſſi oĩa iueniebãt que ad uſus⁹ neceſſaria erãt. Et hec ipa amoni⁹ ſepi⁹ ſũma charitate iteruait. hec i uitis patꝝ. ¶ De ſcã balbia uirgie. XIX.

Albina uir go fuit filia quirini tri buni mſis d quo ſupra dictũ é. 5 cal. aprilis. Que ut ibidẽ dictum hẽtur cũ eſſet ſtrumoſa a ſcõ ale xandro papa liberata é. Nã cũ pa ter ei⁹ boĩã de collo alexãdri tuliſſet & ꝓge ret ut filie collo ꝓponeret ꝓut ſibi ſcũs papa mãdauerat apparuit puer ſaculã deferẽs & puelle aſiſtẽs: q eã i amorẽ xꝑi & uirginita tis ꝓſeuerãtiã ꝑortauit eiq; ſpõſum celeſtẽ ꝓmiſit. Mox autẽ ut boĩa circa collũ uirgis cigitur: puella a ſtruma liberat̃. & ab alexã dro papa baptizat̃. Que i uirginitatis ꝓpo ſito uſq; ad uite finẽ ꝓmãſit. Et cũ ex deuo tiõe boĩa alexãdri pape oſculareť admonita ab ipõ catenã beati petri apſt reqſiuit & ob tinuit: & moriẽs ſcẽ theodore ſorori herme tis ꝓfecti & mſis ꝓmẽdauit. Sepultaq; eſt uia apia i ceiterio ꝓtextati iuxta patrẽ ſuũ ꝑdie cal. apri. ¶ De. ſ. theodora uirg. & mr. XX

Heodora uirgo & mr ſub aure liano ipatore rome paſſa eſt: hec fuit ſoror hermetis mſis & ꝓci urbis que a ſcõ alexãdro papa i fide docta & baptizata é. Cũ aũt beat⁹ hermes ab aureliano paſſus fuiſſet: & ipſum ſoror theodora ſepeliſſet ab eodẽ ipa tore & ipa dudũ i uinculis detẽta: tãdẽ capi tis obtrũcatiõe paſſa mrium ſepulta é iuxta ſtem ſuũ uia ſalaria ñ lõge ab urbe rõa cal apriꝝ. ¶ De ſcõ ualerico abbate. XXI.

Alericus abbas alaurnia nat⁹ cũ patris oues adhuc puer paſceret ſcholas puerõꝝ frequentans: oc culte litteras didicit. Deinde reli cto ſeculo ſecutus ẽ auũculũ ab bate mõasterii auturien: ubi ſatis renitente patre mõach⁹ effect⁹ é. Et ꝑ alicui⁹ tꝑis la ꝑſum artiori uite & ꝓfeſſioni ſe tradẽs a ſcõ macario abbate in monaſterio antiſiodoren citatis receꝑt é: ubi dudũ manẽs adhuc ad ꝓfectiora itẽdens quẽdã nobilẽ nomie bobi um ꝙuertit: & cũ ipõ monacho ſcõ luxouiũ iuit. Ibiq; ábo diſcipuli ſci ſũt colũbani ab batis. ¶ Poſt hec ualeric⁹ de ſui abbatis li centia cũ alio ſre ad ꝑdicãdũ gẽtib⁹ acceſſit. Et ueniens neuſtriã remotũ ſolitudis locũ a rege clotario ipetrauit: ubi cũ eodẽ ꝓlocio i uite ſcitate ꝓmãſit: & multis uirtutũ ſignis effulſit. Nã i uico ábianẽſiũ gualunago reqi quẽdã dudũ patibulo appẽſum depoſuit & ſuſcitauit. ¶ Matrona quedã ꝑ puerꝝ ſuum panes & duos uini flaſcones uiro dei miſit: ſed puer ꝑte panũ & uinũ ex flaſconib⁹ i uia abſcõdit: & reliquũ utriuſq; ad ſanctũ porta uit: quẽ ille monuit ne de uio aut pane i uia dimiſſis guſtaret: eo q; ꝑẽs eẽt in flaſcõe & uenenũ i pane. Cõfuſus puer rediit: & ꝑẽte i flaſcone uidẽs extimuit: & penitẽtia egit. ¶ Cũ ꝑe hyemis ad domũ ꝑbyteri cum ſo ciis ad ignẽ ꝓ ſe calefaciẽdo declinaſſet: & ꝑbyter cũ quoda iudice citatis ad ſocũ ſedẽ tes iania & laſciua uerba ꝓferrent: ab eo ad moniti ut ſilerẽt cũ adhuc i deteriora prũ perẽt inde diſceſſit. Et ſtatim ꝑbyter exceca tus eſt: & iudicis uirilia marcuerunt. Quie uit in xꝑo cal. aprilis. Sepultus ambianis in monaſterio leucañ.

¶ De ſcõ hugõe eꝑo ordis cartuſien. XXII

Go eꝑs gratiopolitan⁹ fundator fuit ordis cartuſiẽn. Cui⁹ mater cũ ipm geſtaret i utero uidit i ſõ nis ſe paret filiũ: q a beato petro apoſtolo & aliis mrtis ſcis i celũ ferebatur. Et ꝓgnoſcẽs eũ aligd magni fu turũ natũ puerꝝ & educatũ tradidit litteris i buẽdũ. Qui ſatis iuuenis monach⁹ effectus cartuſiẽſiũ ordinẽ ꝰcohauit. Cũ eni eẽt i ſoli tudine cartuſie uidit ꝑ ſõniũ. vii. ſtellas ſibi ducatũ ad habitaculũ uſq; ꝑſtãtes. Mane ãt ſcõ ecce. .j. uiri quoꝝ un⁹ fuit magiſter bro no. iiii. alii litterati &. ij. laici ad eũ uenerũt uitã ſolitariã exqrẽtes. Quos ſcũs. vii. ſtel las uiſas eẽ intelligẽs: eiſdẽ uiſa narrauit: & cũ eis i ipõ loco mõaſteriũ & ordinẽ ꝰcoha uit. ¶ Deide diſponẽ te deo ſcũs ẽ abbas ca leſien. Deinde eꝑs miſ⁹ en⁹ ſiue gratiopolita nus. Fcũs aũt eꝑs qteẽ mẽtis deſideràs abſo lutionẽ ab ꝑatu ꝓ nũciũ deinde ꝓ ſeipm ab honorio ꝙo & inocẽtio ꝙo romãis põtificib⁹ obtinere neqt: eo q; ipm putilẽ eccleſie co gnoſcebãt: multaſq; ꝓſecutiões a petro leo nis eccleſie dei aduerſario ꝓ libertate eccle ſie paſſus ẽ: eo q; inocentio pape cui ille ini micabat ꝓſtãter iſte faueret. Quieuit i pace anno gr̃e. ii32. etatis ſue anno. 80. in ſenectu te bona cal. aprilis.

¶ De ſcõ hugone abbate bonevallis. XXIII

Vgo abbas bonevallis ordis ci ſtertiẽſi floruit tꝑe federici primi Qui dũ iuuenis ordinẽ eẽt ingreſ ſus: & de redeũdo ad ſeculũ gra uiter tẽtaret: oꝛone i eccleſia ſcã beata uirgo ſibi ꝑ uiſũ appuit: eiq; natiuita

tē: ꝙuersationē: passionē: resurrectionem: & ascensionē xpi oñdit. Ex q uisiõe ꝑortat⁹ in nimia ſcitate ꝓueuerauit: quē ſcūs bernard⁹ abbatē bonealliſ ꝓſtituit. ¶ Sub hoc nouiti⁹ qdā i ſuo principio tēpe⁹ de redeūdo ad ſeculū ꝓſſus abbati: & ab eo ꝑortatus ꝓſtitit. Et ꝑ biennīū añ eī⁹ obitū grauē iſirmitatē icurrit: ſed a brō iob ei appente ꝑortatus die ſequēti expirauit: Ac poſtmodū abbati appuit gras ei agens: ꝙ ei⁹ hortatu i ordie ꝓmāſit: ſeq; i gloria eſſe dixit. ¶ Alii quoq; duo nouitii de receſſu tēpbant: quoꝝ un⁹ q miles ꝓuerſus fuerat: i ſõnis uidit ſe cadentē in puteū tāte ꝓfūditatis: ꝙ tres dies trāſibat donec ad ꝓfundū ꝓueniret. Quod cū abbati retuliſſet: expoſuiſſet hūc eē abyſſū puteū i quem caſur⁹ erat: ſi ab ordie diſcederet. Ille uero nihilomin⁹ abiit: & poſt triduū ab hoſtib⁹ occiſus fuit. Ali⁹ uero q cleric⁹ erat: ab eo monit⁹ ꝓmāſit: eo ꝙ ſibi abbas uitā eternā ꝓmiſit. Cui pridie q̄ morere⁹ dña nr̄a apparuit: & i craſtinū ei gloriā a ſuo abbate ꝑ miſſā obtinēdā incunctāter aſſeruit: q die ſe quēti expirauit. ¶ Cū ſepi⁹ diabolū i chero inter frēs uidiſſet: dixit aliquē ex frīb⁹ graui peccō detineri: nec talis uiſio reſtitit: donec un⁹ ex frīb⁹ peccatū qđ ꝓmiſerat ꝓfeſſus fuit. ¶ Ioānis eī⁹ miſtri & frīs uni⁹ palytici egritātiū die & hōrā trāſiit⁹ ꝓdixit: & ut ꝓdixerat ſic euenit. ¶ Famul⁹ cellarii infirmat⁹ peccatū grauē uni frat⁹ ꝓfeſſus ab eo monit⁹ ē: ut abbati illud ꝓſiteret: qđ ille ſe factur⁹ ꝓmiſit: ſi abbas tūc abñs añ̄ obiret reuerti ꝓiteret. Sed añ̄ abbas ueniſſet expirauit. Poſtea uero frater ille abbati i dormitorio apparuit: eiq; peccatū ut ꝓmiſerat ꝓfeſſus fuit addēs ex hoc magnas luere pēas: quē abbas abſoluit. Ac poſtea ꝓfeſſorē ſuū iterrogans de eodē peccato & ꝓmiſſiõe ſibi ſcā certifica tus extitit. Pro cui⁹ aia dū oraſſet: uidit eum poſtmodū cū magna luce de ſua liberatiõe ſibi gras referentē. Poſt multa uero ſcitatis ei⁹ inſignia ſcūs abbas hugo i mōaſterio bōe ualē hūanitatis debitū ſoluit: ibidē ſepult⁹

¶ De .f. maria egyptiaca. XXIIII

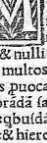

Maria egyptiaca que peccatrix appliabaſi egypto nata pētes ānō 12. deſerēs alexandriā fugit: ibiq; 17. ānis publice ſe libidini ſubiecit: & nulli hominū ſe petēti denegauit: qnimo multos ad luxuriā obſcenis actīb⁹ inſer uiēs puocauit. Cū aūt hoſpes regiōis illi⁹ ad adorādā ſanctā crucē hieroſolymā aſcende rēt: qbuſdā iuuenib⁹ ſociata cū eis nauē aſcēdit: & hieroſolymā nauigauit: & nauigando cīb⁹ indifferēter ſe expoſuit: & plurios ſecū ꝑcūbere fecit. Cū uero naute ab ea naulū re qrerent: corp⁹ ſuū eis ꝑ naulo ꝓſtituit. ¶ Et cū hieruſalē aduenīſſet: & ꝑ adorāda cruce uſq; ad fores eccleſie cū aliis acceſſiſſet: ſubito & inuiſibiliter repulſā patiebat: & itrare nullatēn⁹ ꝓmittebat. Ceteris quoq; cūctis itrantib⁹ ipſa tertio ad limē pueniēs repulſa eſt. Ad ſe igit̄ reuerſa & hoc ꝑ ei⁹ enormia flagitia euenire cognoſcēs: pect⁹ tundere cepit: & lachrymabiliter a cordis itimo pecca ta ſua defleuit. Et corā imagie dei genitricis ꝓſtrata orare cepit: ut peccatoꝝ ſibi ueniā i petraret: & ſanctā crucē adorare ꝓmitteret: ꝓmittēs ſe ſeculo abrenūciaturā: & de cetero caſte māſurā. Receptaq; aliq̄ fiducia ſine repulſa eccleſiā itrauit: & crucē dñi cū ceteris adorauit. Cui qđ̄ ꝑ elemoſyna tres nummos tribuit: de qb⁹ tres panes emit. Audiuit q; uocē ſibi dicēte: ꝙ ſi iordanē trāſiret: ſalua eēt. Iordanē ergo trāſiuit: & i deſtū acceſſit: & .47. ānis ibidē manēs: nec hominē: nec qđcūq; aial uidit. Tres aūt panes quos ſecū tulerat: ad ſtar lapidis idurauerūt: & .17. ānis ei ad cibū ſuffecerunt: ueſtimētis aūt ei⁹ putrefactis nuda remāſit: eſtu piter q; gelu cute ethiopis inſtar denigrata: capilli uero cani effecti cutis nigredinē opiebant. Annis ār̄. 17. diuerſis tēpatiōib⁹ moleſtata: ipſas tādē dei gr̄a oēs deuicit: & deīceps ānis. 50. ce leſti lumie ſup eā dieb⁹ ſingulis radiāte ſine cibo pmānit. ¶ Eodē tpe abbas zozimas in cenobio ſcō⁹ monachoꝝ iuxta iordanē mo rabat: ꝙ dña ip̄iratiõe cōmot⁹: eremū illā ingreſſus ē: ut aliquē ſeruū dei ibidē latitāte inueniret. Qui cū iter. 20. dieꝝ pabulaſſet: uidit quādā nudo nigroq; corpe pabulatē i cēdio ſolis exuſtā: canis comiſq; reſpiſā: que uidēs eū fugā arripuit: & abbas poſt eā curre cepit. Tūc eū ex noie uocās: cur ſe ꝑ quereſ̄ iterrogat: & qā nuda erat palliū ſuū ſibi tradi petiit: ut ſic opta eī alloq; poſſit. Qui ſe noiari audiēs ſtupefact⁹: palliū ei ꝓiecit: & i terra ꝓſtrat⁹ ut ſe bñdiceret exorauit: illa uero ad eū bñdictionē ſpectare dicebat: eo ꝙ ſbr̄ erat. Cū aūt nomē & officiū ſuū audiſſet: magis extimuit: & iſtāter ab ea bñdictionē obtinuit. Cūq; ipſa extēſis manibus oraret: uidit ipſā mēſura uni⁹ cubiti a terra in aere eleuatam. Et cogitare cepit: ne forte ſpūs eēt: qui ſe orare ſic ſingeret. Cui mox ſcā ei⁹ cogitatiōē apuit: & qa uere eēt mulier & nō ſpūs affirmauit. Et adiurāte ſe ne cū eo ſedit: & oēs uite ſue ordiné ut ꝓmiſū ē enarrauit: rogās ſenē ut ad monaſteriū rdeat: & poſt añ̄ die dñice cene ad iordanē ueniat: & corp⁹ dñi ſecū ferat: ꝓmittēs ꝙtūc ad ipm locū ueniet: & de manu illi⁹ ſacramē ta dñica ſumet. ¶ Rediēs igit̄ abbas ad monaſteriū reuoluto ānō die cene dñi tulit corpus dñicū & uſq; ad iordanē pueniēs ex alia ꝑte fluuis mīerē ſtātē aſpexit: & cogitās quō ad eū ſine naulcula ꝑtāliret: ſubito uidit eā

signo crucis edito sup aquas ad se uenientē. Cūq; stupens ad pedes eī se pstrare uellet: illa phibuit eo q dñi corpus ferret & sacerdotii dignitate pemueret. Sūptoq; facto ab baté rogauit ut sequenti ad se áno ad eremū redire uellet. Et sup aquas itēr iordáis am bulans rediit: & solitudiné petiit. Zozimas uero ad suū monasteriū regressus dolere cepit q eā de nomie suo interrogare nō memi nit. Sequenti uero áno ad locū ubi eá prius uiderat uenit: & ibidē eam defunctā reppit. Qui lachrymās eā; tágere nō audēs timés ne forte sibi displiceret: ad caput eī litteras in terra descriptas legit ita pnientes. Sepeli zozima marie corpus cum redie terre pul uerem suum: & ora pro me ad deū: cuius pcepto die secūdo aprilis reliq hoc seculum. Tūc ille pro certo cognouit q mox ut sacramentum dñi accepit & ad desertū rediit uitam finiuit: & q spatiū itineris: dieq. xx. illa una hora p ambulauit. Cūq; terrā quo foderet nō haberet: leoni ad se uenienti máſue tissime iussit effodere terrā. Qui iussa humiliter adimpleuit: & ad defunctum ut agn' accessit. Senex quoq; corpe humato ad monasteriū suum glorificās deū uenit. Quieuit i domino sca dei maria peccatrix. 4. nōn aprilis.

¶ De scā theodosia uirgie & maſ. XXV.

THeodosia uirgo tpe diocletiani apud cesaream palestine passa ē áno etatis sue. xviii. Que nobili eiusdē ciuitatis exorta prosapia elegantis pulchritudinis existēs dum ad scōs martyres i carcerib' detētos cō fugisset: ut eos se oratiōib' pmendaret: scā ē ei uox de celo: q eam xps oleo athlete pungeret ad passiōes tolerandas. Hec a preside urbano pprehensa: dū xpm pfiteret: nudata ad stipitē p capillos suspendit: sed nube supueniente ptegitur. Deinde ferro onusta i carcerā: sed diuintus a xpo dño liberatur. Post hec ligato ad collū eī igenti saxo i mare pcipitat: sed ab angelis soluta ad litt' reducit. Subsequenter leopardis exponit a q bus oio itacta custodit. Nouissime uero capite cesa est: uiſaq; ē ab astantib' colūba auro splendidior de ore eius exire & celū ascēdere. Cui' corp' a fidelib' i eadē ciuitate cō ditū ē. 4. nōn aprilis.

¶ De scō nicetio episcopo. XXVI

NIcetius epūs lugdunēn fuit. Cui' uita uirtutibus non mediocriter effulsit: & precioſa mors nihilominus miraculis cōmēdatur. Qui & i xpo qeuit. 4. nōn aprilis i ipa urbe tumulatus. Hec i martyrologio adonis.

¶ De sanctis agape & chionia uirginib' & martyribus. XXVII.

AGapes: chionia & hyrenes uirgines passe sunt i urbe tpe diocleciani sub comite sisinnio. He fuerunt sorores: & ancille scē anaſtasie: ut i eius passiōe dictū ē supra viii. cal. ianuarii. Que cū xpiane eēnt & pfecti mōitis obedire nollēt: i cubiculo eas reclusit ubi coqne utēſilia ſuabant. Et cū i ea rū amorē exardesceret: eo q pulcherrime esent: ad eas nocte itrauit ut suā libidinē exerceret. Sz i amētiā uersꝰ putās se tractare uirgies: carbōes patellas caldarias & ſimilia ā plexās osculabat. et ex hoc ſatiat' & dformis ad modū exiēs a ſuis putat' i demōium uersus: & uerberib' afficit. Cūq; ipatorē adisz ut de hoc pquereret ſuſpicatib' cūctis: q i furiā uersus eēt: uirgis pcutit facie pſpuit luto & puluere i ipm piectis deteri' fedat'. Et qa oculi eī tenebāt ne ſe talē ut erat aſpiceret: mirabat cur ſic oēs eū utiupoſe tractarēt: uidebatur q sibi q ipe & oēs alii albis iduti eēnt. Cū aūt ſic ſe deformē ab aliis didiciſſet: putās q puelle magicis ſic eū artib' ludificaſſēt. Iuſſit eas corā ſe expoliari ut ſaltē nudas aſpiceret: ueſtib' aūt eas cor porib' adherētib': nullatenꝰ ſpoliari potērūt. Ipe uero adeo dormitauit q a pulſanti bus excitari neqbat. Hec audiēs diocletianꝰ uirgies tradidit ſisinnio cōiti puniendas. Qui prio hyrenē auditā uti magis iuuēcula carcerauit. Agapē uero & chioniā ignib' īmiſit. Statiq; uirgies orātes ſpiritū emiſerūt Corpa uero illag & ueſtimēta ac capilli oino itacta ab igne māſerūt. Quag corpa ana ſtaſia eag ſcdm ſeculū dña ſepeliuit. 3. nōn aprilis.

¶ De scō euagrio pſby. XXVIII.

EVagrius pſbyter duog macariorū diſciplus fuit. Hic a gregorio nazanzeno diaconus ordinat': & cū eo i egyptum deſcēdēs: uiros mōaſticos iſpiciēs relicto ſeculo uitā illog imitat'. Qui dū ad ſacerdotiuꝫ pmot' eēt: & pulcherrim' corpe i urbe reſi deret a ſenatore pp uxoris zelotypiā nouit ſibi mortē parari: eo q eidē familiariſſimus eſſet. Sz dina mōit' uiſione eremū petēs duorum macariog ſucceſſiue diſcipul' ſact' ē. De hoc heraclides rettulit q. xiiii. āns i abſtinentia uixit: panis & olei modicū ſumēs. Qui dum de carnis concupiſcentia tentaretur: tota nocte in puteo ſtabat tpe hyemali: ut carnes gelu conſtringerētur. Aliquando etiam ſpiritu blaphemie tactus. 40. diebus ſine tecto permanſit. A demonibus etiā pluries uerberatus eſt. ¶ Die quadā tres maligni ſpūs i ſpecie clericog eidē aſtiterūt pra fidē catholicā diſputantes: quorum unus ſe arrianū: ꝫs eunomianū: tertius apollinariū ſe dixit. quos oēs ipe dei ſapiētia ſuperauit.

¶Cum ecclesie claues depissent: ipse hostii parte illam quaꝫ claues introibant signauit statimq; fores apuit. Cuidam etiá discipulo oia que sibi p ános. 18. euenerunt: ante illud tépus sibi futura pdixit. Per annos. 16. neq; carnes: neq; coctú: neq; pomum: neq; quicq uiride comedit: nec balneo usus fuit. Et cuꝫ anno. 16., pter stomachi passioné sibi necessitas esset coctú comedendi: panem non tetigit: sed olera uel lenticula biennio degustauit. Artes quoq; & fallacias demonú & spirituum differentias subtiliter nouit. Appropinquás neci: fed tátú p duos ános antea se a carnali ipugnatione liberatú fuisse dixit. Etate q; longeuus sub impatore ualéte e secuIo migrauit. 5. noñ. aprilis. Huius discipul⁹ palladius fuit. ¶Hic scús diuina & humana litteratura clar⁹aduersus octo principaliuꝫ uitioꝝ suggestiones: quas aut prim⁹ aduertit: aut inter primos didicit octo ex sacrarú litteraꝝ testimoniis libros opposuit. Ita ut unaquaq; suggestio cótra se habeat testimonium: que libꝝ ex greco in latinum uertisse se tradit génadi⁹. Scripsit & anachoritis simpliciter uiuentibꝫ libꝝ centú sniaꝝ per capitula digestú. Eruditis uero & studiosis quáginta que etiá de greco idem génadi⁹ trastulit in latinú. Supiorem uero iam dudú transIatú correxit. Scripsit & cenobitis sinai mótis doctrinam uite cóis. Virgini deo sacrate libellum edidit religioni sue conuenienté ac sexui. Paucas etiá sententiolas obicuras uel de: & solis monachoꝝ cordibus cognoscibiles ostendit. Quas etiam génadius ex grecis latinas fecit. Scripsit & alios duos libros ualde perutiles: Quoꝝ unus de actuali uita monachis intitulat. Alter uero cognitionaIis. hec génadi⁹ de uiris illustrib⁹.

¶De scó euagrio epo. XXIX

Vagrius pbyter alexandrin⁹ & postmodú antiochenus eps uir acris & prestátis ingenii & discipulus athanasii alexandrini epi fuit. A quo & presbyter ordinatus est. Hic uita beati antonii ab eodé athanasio in greco scriptam in latinú conuertit sermonem. Dum adhuc pbyter esset diuersorum tractatus beato misit hieronymo: ut ipse libro de uiris illustribus trádit. Qui ét sanctitate insignis antiochie quieuit.

¶De scó isidoro epo & confessore. XXX

Isidor⁹ eps hispalen⁹: que ciuitas est hispanie ex eisdem hispaniis oriund⁹ tpe heraclii impatoris sanctitate claruit & doctrina: ut ait sigibertus:. Qui multa uolumina ecclesie dei utilia códidit: uidelicet Solilogoꝝ libros duos. Semétiaꝝ libros quat tuor. Synonymoꝝ libros uiginti. Etymologiaꝝ libros uiginti. De officiis libros duos Contra iudeos ad sororé florentianá libros duos. De significatione noui & ueteris testamenti ad orosiú libros duos. Allegoriaꝝ in quinq; libros moysi libros qnq;. In iosue unum. In libꝝ iudicú unum. In libros regum librum unú. De corpore & sanguine dñi librum unú. & plura alia. De origine officiorum libros duos. Itẽ libꝝ differentiaꝝ: Item de uita & obitu sanctoꝝ qui dñm pcesserút. Itẽ de natura rer̃. Item libꝝ artium. Item libꝝ librum de súmo bono. Item extat & liber decretoꝝ apostolicoꝝ rõanoꝝ pontificú cano nũ; cócilioꝝ: que p successiones temporú diuersis locis per orbé a catholicis epis celebrata sunt: que oia grandi & insigni uolumine pdinxit⁹. Ex quo pstat hiuonis ppositi beluacen⁹ & gratiani decreta ut plurimú fuisse decerpta: ut dicit uicẽti⁹. Quieuit hispalí uita & doctrina prefulgidus pridie noñ aprilis: ibiq; iacet humatus.

¶De scó ambrosio pfessore. XXXI

Ambrosius diacon⁹ martiꝛis primú labe insect⁹ postmodú ab origene corrept⁹ xpiane fidei confessor euasit. Et i eruditióe uerbi dei studiú ferués adhibuit: atq; pfessióis dñice gloria insignis fuit: hui⁹ soleri studio & flagráti idustria ui pcú & obseruationú coactus origenes infinita sermedi: ctauit uolumia. Notarios nẽpe scriptores & scriptrices puellas scribẽdi pitia apprime e rudistas exhibuit: & suptui necessaria asiatiꝫ misstrauit. Ipm etiá elegátis igenii fuisse: epistole ipsi⁹ ad origené date indices sút. Obiit añ morté origenis: ut dicit hiero⁹ libro de illustrib⁹: & hoc euse⁹. 6. eccl⁹. historie méti oné facit. Quieuit ât i dño pridie noñ aprił.

¶De scá hyrene uirgie & marty. XXXII

Yrenes uirgo & mr̃ soror scárus agapis & chionie de qb⁹ supius dictú é. 3. noñ. aprilis. Postq; pd. cte sorores sue a comite istiIio martyrizate fuerút: cú eét ceteris iunior die tertio de carcere educitur: i quo reclusa detinebat. Quá comes nudata⁹ iussit ad lupanar duci: ut oib⁹ pstituerẽtur. Cú aút ducerer: appuerút mistris duo angeli duoꝝ militú quos illi cognoscebát facies ptẽdétes: mãdátes satellitib⁹ ex pte comitis: ut hyrené ad lupanar nõ iferrẽt: ꝫ eá ad talis mõtis cacumẽ deducerẽt. Quod dũ illi pfecissent: & hec comes q nihil á hoc illis mãdauerat didicisset: irat⁹ ista magie deputás ad mõté illũ ascédit. Et tota die gyrás supciliú & hyrené qdẽ aspiciẽs: sed ad eá pringere nõ ualés: arcú tetendit & sagitta directa ipsã i corde pcussit. Cui⁹ etiá corp⁹ iuxta sores suas anastasia sepeliit noñ aprilis.

¶ De scō sixto prio papa & mare. XXXIII.

Sixtus papa huius nomis prim natione romanus ex patre pasto re de regione uia latina: alexandro prio pape in episcopatu suc ceſſit: & ſedit annos. x. meſes. 4. dies. xxi. Hic conſtituit ut prefatione cōpleta chorus hymnū angelicum decantaret. ſ. ſcūs ſcūs ſcūs dñs deus ſabaoth &. &c. my ſteria ſacra non tangerent niſi a miniſtris altaris. Cōſtituit etiam ut corporale nō fieret ex ſyrico nec páno tincto ſed de puriſſimo lino. ꝓtexto: quia corp' dñicum in ſindone alba & múda inuolutum fuit. Et ut mulier ua ſa ſacrata altaris nec pallas auderet cōtinge re. Inſuper conſtituit ut q̄ſqs epūs ad ſedē apoſtolicā uocatus eſſet: rediens ad eccleſiā ſuam niſi cū litteris papalib' nō ſuſcipetur. Qui etiaꝫ ſub hadriano impatore martyrio coronatur foras muros urbis uia que apia nuncupat. viii. idus aprilis. Et ceſſauit epiſcopatus dies duos. Et ſepultus eſt prope altare beati petri i ſepulchro in quo requieſcunt linus: cletus: anacletus & euariſtus. Et licet ſit tantoꝫ martyꝝ altare tamē ſolꝫ ſixti nūcupatur. Hic eni ſeuiente ubiq; perſecutione xpianis in gallia poſcentibus ut ali quem uirum dirigeret: qui pene iā fidei lucernam extinctā accenderet: miſit peregrinū epiſcopū romanū plurib' ei aſſociatis: qui multis ibidem cōuerſis martyrio coronat' eſt: ut dicē in ei' paſſione. xvii. cal. iunii.

¶ De scō theodoro epo ancyrañ. XXXIIII.

Theodorus ancyran' epūs galatie fuit: uir clare ſapiētie & ſanctitatis ſtignis. Hic aduerſus neſtoriū redargutiōis & ꝓfutatiōis edidit librum ueritatis catholice protectoré: arte dialectica ordinatū: multis utens aſſertionib' anteq̄ ſcripturaꝫ ponere et teſtimonium. Quieuit aūt in dño. viii. idus aprilis: ut ait gēnadius libro de illuſtribus.

¶ De scō theodoro pſbytero & pfeſ. XXXV

Theodorus antiochene eccleſie pſbyter uir mogꝫ honeſtate cōſpicuus ſcientia clarus: & lingua diſert': aduerſus apollinariſtas & anomeos. xv. de incarnatione domini cōpoſuit libros. Claruit quoq; theodo ſii primi imperatoris temporib'. Hec gēnadius ubi ſupra.

¶ De sancto egesippo cōfeſſor. XXXVI.

Egeſipp' gēte iude': ſed ad chriſti fidē ꝑuerſus uir ſanctiſſim': ſub hadriano & antonio pricipibus floruit: uicinuſq; apoſtolorū ꝑoribus fuit. Qui traditionēꝫ apoſtolice ꝓdicationis: & omniū eccleſiaſticoꝝ actuū a paſſione dñi uſq; ad ſuam etatē texuit hiſtorias: ut quoꝝ uitam ſectabatur dicendi quoq; exprimeret characterē: multaq; ad utilitatem credētium hinc inde congregans. v. libros compoſuit. Iudaicā etiaꝫ hiſtoriam a mathathia ſumens exordiū uſq; ad belli iudaici ſub veſpeſiano & tito initi finē: eleganti ſermōe digeſſit. Aduerſum idola diſputans quo primo errore creuiſſent hiſtoriam edidit: ꝓmentarioꝫ librū ꝓpoſuit. Aſſerit ſe ueniſſe ſub aniceto romam: & uſq; ad eleutheriū ꝑſeueraſſe: q dicti aniceti fuerat diaconus: ubi & diem uite clauſit extremū. vii. idus aprilis. Hec hieronymus libro de illuſtribus.

¶ De sancto dionyſio epiſcopo corinthiorum. XXXVII.

Dionyſius epūs corinthioꝝ: tēporibus marciantoni & lucii aurelii cōmodi ſpatoꝫ floruit. Cui' eruditione & gr̄a quaꝫ habuit i uerbo dei: multi fruūt uſq; hodie. Multas eni texuit epiſtolas xpiane fidei rudimenta ꝓtinentes. Huius eni doctrina non ſolum ꝓficiebat populis quos regēdos ſuſceperat: ſed etiam procul poſitis: quib' ꝑ ſuas epiſtolas ſe ꝓtēm reddebat. Extāt nēpe ei' ad lacedemones ſcripta. Item ad athenienſ. Item ad nicomedeñ. Item ad cortinen: & ceteras crete eccleſias. Scribit etiā eccleſie aſmadrine ceteriſq; ponti eccleſiis. Ité ad gnoſitef & phínitū eorū epiſcopū. Ad ſotherum etiam romanū epiſcopū direxit epiſtolam. Scripſit & ad chryſophoram ſcām ſeminam unam. Dormit corithi qeſcens ī pace. vi. id' aprilis. Hec hieronymus ubi ſupra.

¶ De scō ꝑpetuo epiſcopo. XXXVIII.

Perpetuus epūs turonen' admiran de ſanctitatis uir extitit. Cuius opere templū ſup corp' ſci martini epi ꝑfectum eſt: Eiuſq; ſacra membra de loco ubi fuerant primitus tumulata ad locū ubi nunc uenerant ꝑdigne tranſlata ſunt. Hui' depoſitionis dies recolitur. vi. idus aprilis: ut in martyrologio ſcribitur uſuardi & adonis.

¶ De sancto procoro diacono & martyre. XXXIX

Procorus diaconus & martyr de vii. primis q ab apoſtolis electi ſunt: ut dicit act. vi. uir fide & miraculis preclariſſimus apud antiochiam paſſus ē: ut dicit hieronym' in martyrologio. Hic ut ipſemet de ſe ſcripſit nepos fuit ſci ſtephani ꝓmartyris & comes ioānis euangeliſte cū ad predicandum miſſus fuiſſet in aſiam: cū quo multo tēpore manēs ſactus ē epūs nicomedie bithynie: ubi poſt multoꝝ ꝑſecutiōe ab eode apoſtolo miſſus ē antiochiā ad predicādū:

ubi martyrio coronatus uitam finiuit. 5. id⁹ aprilis: ibiq; in pace quieſcit.

¶ De ſcis ſeptē uirginib⁹ & martyrib⁹. XL

Septē uirgines & martyres ſacratiſſime apud ſirmiū ciuitatē martyrū paſſe ſunt. Que dato ſimul ꝓcio ſaguis uitā mercate ſūt eternā. 5. id⁹ aprilis: ut ſcribit ado.

¶ De ſco ezechiele propheta. XLI

Ezechiel ꝓpheta tertⁱ⁹ ex q̄ttuor maiorib⁹ q ecclēſiaſtici. 49. cap̄ inter ſcōs priſci temporis expſſe cōmemorat: fuit oriund⁹ de terra ciſore filⁱ buzi: ſacerdos & ipſe ſicut hieremias de genere ſacerdotum. Hic in babyloné ductⁿ eſt cū ioachim rege iuda & mardocheo a nabuchodonoſor rege poſtq̄ daniel & ſocij eius tres pueri ſā trāſlati fuerant. Habitauit q; ezechiel iuxta fluuiū chobar. qui in āno. 30. etatis ſue in q̄nto anno tranſmigratiōis ioachim in q̄rto mēſe in quinta die exor ſus eſt ꝓphetare ad ꝓcapti uos. ¶ Eodē aūt tpe ꝓphetauit quo & hieremias: licet hic poſterior: & ille in iudea: hic in chaldea. Cauſa aūt eiꝰ ꝓphetie fuit hec: le gerant eni iudei in epiſtola hieremie ſibi dicta duraturā captiuitatē. 70. ānis. Et ideo flebant exilij plongationē. Preterea murmurabant aduerſus dñm: q̄ fraudulēter eos de terra ſua eiecīſſet. Dixerat eni ꝑ os hieremie prophete remanentes hieruſalē pituros: eis uero q̄ ſe traderēt ſeruo ſuo nabuchodonoſor bona pollicebaꝫ. Nūc in ꝓtariū res relapſa erat. Florebant eni q remanſerant: & ipſi iugo ſeruitutis ꝓmebant. Erant quoq; iter eos: q dicerēt: qa dū ſeruierāt militie celi bonis oibus abundabant: ex quo ceſſauerant pierant gladio fame & peſte. Adhuc ꝓphetauit ezechiel euerſionē urbi hieruſalē & ꝑplo dñi incendiū iminere: & eos qui remanſerant in urbe ſame pituros & extra urbem gladio: eos aūt qui uiui traherent gra uem paſſuros ſeruitutē: ipſos aūt i pace q̄ſi libera ſeruiture mālturos. Vt aūt auctoritatem ꝓberet ezechieli: dñs ꝓſtendit ei q̄ſdaꝫ uiſiones ſimilitudines. ſ. hois: leonis: uituli: & aquile. Non ſolū ad ꝓtignandū euangeliſtas: ſed ut oſtenderet deum iſrael dñm eſſe totius creature per hec digniora omne aial creatū intelligens. Homo eni peſt ceteris animantib⁹: aqla rex eſt auiū: leo ferar⁹: bos iumentor⁹. Sub aialibus uero uidit rotam i medio rote: ut oſtenderet circūuolutionem omniū elemētor⁹ i dñi eſſe poteſtate. Et ſup hoc uidit firmamentū coloris ſaphirini: & ſup firmamentū erat ſimilitudo throni: & ſuper thronū q̄ſi aſpectⁿ hois tē. que in eius ꝓphetia lōga narratiōe & ſubtili uiſiōe trahit.

¶ Poſtq̄ aūt hieruſalē deſtructa eſt & templum cōbuſtū: & iudei in captiuitatē babylonis cū ſedechia rege tranſlati: nūci⁹ uenit ad ezechielē in babyloné: q hec ei narrauit de quo nuncio uenturo ipſe ꝓdixerat ueſpe ꝓcedenti. Et tūc iudeis lamētantibus q ſpes eor⁹ piſſet: & q oino nūq reſurgerent: ꝓphetauit eis: q dñs eos tolleret de oibus gētib⁹ & ꝓgregaret de terris: & reduceret ad terrā ſuā. Et ꝑterea in ꝓſolationē gentis ſue ꝓdixit eis calamitates futuras circūſtantiū nationū que eis aduerſate fuerant. ſ. filiorum amon: moab: edom: philiſtinor⁹: tyri: ſidonis: egypti: & ethiopie. ¶ Iſte ꝓpheta ſignum dedit populo i fluuio chobar: ut q̄n deſiceret: ſubſtinerent deſolationē terre ſue. Tūc q; ſperant ad hieruſalē q̄n inundaret. Cū aūt conueniret plurima multitudo captiuor⁹ ad fluuium chobar: & chaldei rebelliōné timerēt irruerunt ſup eos. Ipſe uero ꝓpheta ꝑcib⁹ ſuis ſiſtens aquas flumis ſup aquas ambulans cū oi multitudine ad alterā ripā ſe recepit. Et quotquot eū ꝑſumperūt ſequi ſubmerſi ſunt. Et per oſonem ſubito largā piſciū copiam eſurienti populo ꝑſtitit ad ueſcendum Sepe quoq; multis deficientib⁹ uitā reſtituit

¶ Poſtea uero in chaldea ꝑſtitutus inter cōcaptiuos legis trāſgreſſores iudicauit: & ꝑcipue quoſdam de tribu dan & gad q; in deū cōmitterent ſpīa: legis ꝓſequendo cuſtodes & fecit: ut dicit epiphanius ꝓpta eos ꝓdigiū magnū: qa filij eor⁹ & uniuerſa pecora a ſeruentibus pierunt. Et ꝓdixit: q tribus ille nō reuerterent ad ꝓpria: ſed in medie regiōib⁹ remanerent. Ob hoc exacerbati diſtraxerūt eū equis ꝑ crepidines ſaxor⁹: & excerebraue runt eū. Sepelierūt q; eū in ſepulchro ſem & arphaſath in ſpelunca duplici. 4. id⁹ aprilis Hec hieronymus & ioſephus & ex hiſtoria ſcholaſtica atq; ex chronica guilelmi.

¶ De ſcis pluribus martyribus. XLII

Martyres plurimi fuerūt illi: qui cū ſcō alexandro papa in eodem carcere tenebant incluſi ſub cuſtodia quirini tribuni: de quo ſupra actū eſt. 3. calē. aprilis. Qui cum uidiſſent qualiter ſanctⁿ alexander papa quirini filiam a gibbo ſanaſſet: & uerba eius predicationis audiſſent: oēs ad xp̄m cōuerſi ſunt: & a ſanctis preſbyteris euentio & theodolo baptizati: & ab eodē pontifice ꝓmati. Et cū quirin⁹ eis carcerem aperuiſſet: ut abirēt ſoluti: noluerūt abire: martyrii gloriā expectātes. Poſtq̄ at aurelia⁹ ꝑceps qrinū tribunū martyrizari fecit: & hos oēs xp̄ianos effectos cognouit: uetuſte naui impoſitos in altum mare deduci iuſſit: & illic ligatis ad colla lapidibus in profundum demergi. Qui paſſi ſunt. 4. idus aprilis.

¶ De ſancto apollonio preſbytero & mar-

tyre & sociis martyribus. XLIII.

APollonius presbyter & martyr ait hieronym⁹ i uitis patrū dū uitā magnifica scitatis iter mona chos egisset: & sacerdos ordinat⁹ esset: persecutiōis tpe xpianos cir cuiens hortabat. Qui tentus a paganis & in carcere missus a quodam philemōe custode maximis ꝓuitiis exprobrabat. Qué tandē apollonio⁹ exēplo sue mirabilis patiētie ad xpm ꝑuertit. Dū autem ✝ philemō cora. po pulo & iudice se xpianū esse clamaret: mul tis ab eo tormentis exaiat⁹ est. Cū uero de ceptorē huius apollonii didicisset: ipm co rā se ductū una cū philemōe ignib⁹ tradi iu bet. Sed flāma illos i modū clibani circūdā te nubes rorida de celo ueniēs igué extixit: & uteri⁹ oino illesus exiuit. Quo miraculo iudex cū multis de populo crediderūt. Hoc aūt dū alexādrie plect⁹ audisset apollonii & philemonem ac oēs xpianos effectos ✝ in ꝓfūdo maris demergi fecit: qđ scis illis ba ptismū fidei reportauit. Qui passi sūt. 4. id⁹ aprilis. Quoꝝ oium corpora ab undis ad lit tus deiecta a xpianis alexādrie digno sūt ho nore tumulata: ubi mltis miraculis claret.

¶De scō philippo epo creten. XLIIII.

PHilippus epūs creten⁹ urbis corti ne. Cui⁹ memīuit dionysi⁹ in epi stola sua: quā scripsit ad eccl̄esiā ꝑi⁹ citatis: insigne aduersus mar rionē edidit librū: magnisq; uir tutib⁹ & optimis studiis ꝓdit⁹ fuit. Floruit quoq; temporib⁹ antonini ueri: & lucii au relii imꝑatoꝝ. Qui uita & doctrina clarens i ipa ciuitate: quiē i xpo. 3. id⁹ aprilis.

¶De scō eustorgio epo. XLV.

EVstorgi⁹ epūs natiōe grec⁹ ab ipa tore ꝑstantinopolitano legat⁹ ad mediolanēses missus: ꝙ Qui tantū grat⁹ extitit ciuib⁹: ut ipo inde re deūte: cū sedes uacaret ipūs archie piscopū eligerēt. Sed ille ipsulto pricipe e lectioi noluit ꝓsentire. Sicq; ꝑstātinopolim rediit & imꝑatori qđ factū fuerat nunciauit. Impator uero gratissimū habuit eūq; conse crādū mediolanū ꝺmisit. Insup triū magoꝝ corpa in arca maxia sepulta: dudū de ꝓside ꝑstantinopoli adducta eustorgio ꝓ mune re ꝓcessit que scūs in nauī usq; ad portū de tulit. Cum aūt arcā cū corporib⁹ curruī i posuisset: & iūctis plurib⁹ paribus boū ea trahere nō possent: diuia reuelatiōe due so le iuuēce paupcule mulieris deuote plau stro appolite leuissime currum trahebant: quas unā i itinere lup⁹ occidit. Moxq; cursus episcop⁹ lupo mādauit: ut uicē iuuēce me diolanū usq; suppleret. Statiq; lupus oi de posita seritate mānsuet⁹ uehiculo se exhibuit & iūct⁹ una cū alia iuuēca mediolanū curꝰ ptraxit: ubi scōꝝ magoꝝ corpora tumulata queuerūt usq; ad tēp⁹ federici imꝑatoris cogno mie barbarosa. Quo tempore mediolano euerso arca dimissa scōꝝ corpa colonia trā slata sūt. Scūs aūt eustorgi⁹ i pōtificē ꝓse crat⁹ post laudabilis scitatis opa i dño quie uit mediolani sepult⁹. iii. id⁹ aprilis.

¶De scō iulio papa & ꝓfessore. XLVI.

IVlius papa natiōe roman⁹ ex pa tre rustico marco ꝓ romano pō tifici i episcopatu successit: & se dit ānos. xi. mēses. 2. dies. 8. Hic cōstituit ut null⁹ cleric⁹ ad cām i publico ducat. nisi i ecclesia. Hui⁹ ꝓcepto riētales epi thronos susceperē: & cōstituit ut oia monumēta chartaq; ecclīasticaq; teg ꝓ romāe eccl̄esie fierēt primiscriniū. Cuius tpe celebrata est pria synod⁹ nicena. 318. epi scopoꝝ: in qua dānata & heresis arrii q assere bat filiū minorē patre. Hoc eni factū & adhuc uiuēte ꝑstantio augusto. Quo humanis exē pto iuli⁹ papa exilliū. x. ānoꝝ & tribulatio nes multas ꝓpessus & ꝑstantio augusto he retico. Tādē post mortē ei⁹ ad sedē beati pe tri cū gloria reuersus & : fecitq; duas basili cas unā i foro aliā sci ualentini uia flaminia. Quieuit i pace pridie id⁹ aprilis. et sepult⁹ & i cemiterio calopodii miliario. iii. ab urbe. Et cessauit epat⁹ dies. xv. ¶Hic una de icar natione dñi ad dionysiū scripsit epistolā.

¶De scō zenone abbate. XLVII.

ZEno monach⁹ siluani abbatis di scipulus fuit. De quo refert hera clides iter cetera eius uirtutis & cōstātie insignia: ꝙ in ardētissimi solis egyptia regione stetit in cau mate. v. dieb⁹ se desiccās i sole: ut ex hoc ꝑ baret utrū tormēta tolerare posset. Et post mire pnie opa migrauit i xpo ꝺdie id⁹ apri.

¶De scō herminigildo fge & mre. XLVIII.

HErminigild⁹ rex & martyr anno vi tiberii ꝑi ipatoris uidelicet an no gre. 705. martyriū passus ē. qui leuuigildi regis uisigothoꝝ filī⁹ sigiberti regis filiam duxit uxorē. Ad cui⁹ suggestionē audita ꝑdicatio ne sci leandri hispaleñ epi ab arriana heresi ad catholicā fidē ꝑuersus ac more catholi co baptizatus est. Quē pater arrianus ut ad suam heresim rediret: & premiis suadere & minis terrere conat⁹ est. Cūq; ille in ueritate fidei catholice ꝑstanter ꝑsisteret: prio qdem eū pater regno priuauit rebusq; oibus spoliauit. Deinde collo manibusq; ferro uin ctū in arta custodia mancipauit. Qui oia ꝓ xpi amore ꝓtenebat. Superueniente uero se stiuitate paschali misit ad eum noctu ꝑfid⁹ pater epm arrianū: ut de manu ei⁹ sacrilega

cõioné accipet. Quod uir dñi nõ solũ facere
renuit: sed etiã arriano epo duriꝰ exprobra-
uit. Ob hoc pẽ indignatꝰ missis apparitoribꝰ ipm i eodẽ carcere securi i capite eiꝰ pfixa
excerebrari fecit: sic regnũ celeste rex & mr
intrauit. Ad cuiꝰ corpis tũbã nocturno tpe
psalmodie cant' audiebãt: & lãpades accen
se a pluribꝰ uidebãt. Patrem uero post filii
occisionẽ mortis eiꝰ penituit: &ad fidẽ catho
licã deuenisset: si gẽtis sue furorẽ nõ formi-
dasset: moriens tñ recharedũ filiũ suũ regẽ
futurꝫ scõ leadro pdcõ epo cõmẽdauit: qui
frẽm martyrẽ nõ prem pñdũ secutꝰ ab arri
ana peste 2uersus: ab eodẽ epo baptizatꝰ ẽ:
totãq; uisigothoꝝ gentẽ ad uerã pduxit fidẽ
Passus ẽ aũt scũs herminigild' idib' aprilis.

¶ De scisc arpo epo & sociis mrib'. XLIX

Arpus epꝰ: papyrius diacon': &
agathonica optima femia apud
pgamũ asie urbẽ exẽplo martyris pionii martyriũ passi tũt tpe
antonini ueri & aurelii cõmodi
impatoꝝ ut i. 4. libro eccleſi. historie repit.
Cũ qbus & iustin' uir mirabilis q iã scdm
libꝝ p defensiõe religionis nre scriptũ iudicib' obtulerat: remuneratione ligue fidelis
& erudite martyrii mun'accepit: quodã phi
losopho crescẽte noie ei ĩsidiate: quẽ sepius
disputãdo 2fuderat: q passi sũt idib' aprilis.

¶ De scõ iustino martyre. L

Vstinus martyr de quo supra p
ximo dictũ est bacchiade prisci
filius ex urbe neapoli palestine
philosophie nre sectator pluria
scripsit uoluia p fligiõe xpiana. Nã otra pa
ganos uolumẽ insigne ptulit: i quo de demo
nũ natura tractat. Scripsit & aliud xpiane
fidei defensionẽ ptinẽs: quẽ marcoãtonio ue
ro & fratri direxit. Antonino pio & filiis atq;
senatui apologeticũ p religiõe xpiana pscripsit. Itẽ libꝝ de monarchia dei. Dialogũ cõ
tra iudeos & triphonẽ eoꝝ principẽ docto-
rem illustrẽ. Itẽ otra marcionẽ hereticũ insignia duo cudit uolumina. Itẽ cõtra oẽs ho
stes. Extat &aliud eiusdẽ: quod dẽ pfutatio.
Itẽ aliud qđ ititulat' psalcis. Itẽ de aia i quo
diuersas qõnes inserit. Hic a crescẽte quo
dã xpiani nois blasphemo delatus: q xpi fi
dei eẽt sectator i pgamo asie ciuitate marty
rii palmã adeptus est idibus aprilis. Hunc
putant aliqui trogi fuisse abbreuiatorẽ. hec
hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De scis tyburtio & ualeriano & maximo
martyribus. LI

Yburtiꝰ & ualerianꝰ & maximus
martyres passi sunt rome sub al
machio urbis pfecto. Cũ eni brã
cecilia ualerianũ sponsũ suum &
tyburtiũ eius fratrẽ conuertisset ad xpm: ut
in eius passiõe dicẽt infra. io. calẽ. decẽbris
Tyburtius & ualerianꝰ elemosynis ĩsistebãt
& corpa martyrꝫ sepulture tradebãt. Quos
almachiꝰ tẽtos sibiq; pfentatos iterrogabat
cur facultates suas utilib' psonis exhibebãt:
& p suis fceleribus dãnatos sepeliebant. Cui
cũ tyburtius respõderet: q optabant illorũ
seruos fieri: quos ille dãnatos appellabat.
Et multa alia de gloria future uite dixisset:
tyburtiũ amoueri fecit: & ualerianũ appli
cans ad sacrificia deoꝝ iuitauit. Ille uero se
uni deo sacrificare dicebat: cuiꝰ nomẽ expri
mere nemo poterat. Iouem uero adultꝫ &
homicidã asserebat: quẽ almachiꝰ sustigari
iussit: deinde cõtra eos ĩiam tulit: ut ad pa
gũ iouis adducẽti: si sacrificare ptẽnerent: ca
pite cederent: tradens eos maximo cornicu
lario ut sententiã exequeret. Qui cũ eos du
ceret: q̃si illis 2patiens lamentabat: cur am
bo germani uitã cõtẽnentes ad mortẽ q̃si ad
epulas festinarent. Tyburtiꝰ ergo & ualeria
nus ceperũt ei future uite penas & gloriã re
ferare: pmittẽtes maximo: q si se purificari
pmitteret: in hora decollationis cerneret cũ
quãta gloria eoꝝ aie uitã futurã susciperet
Maximus ergo a carnificibꝰ obtinuit: ut sci
martyres ad domũ ipsiꝰ in custodia duceret
& in craſtinũ decollãdi seruarẽt: ubi tybur
tius & ualerianꝰ adducti maximũ i fide eru
dierunt: & mittẽtes p urbano papa & p ceci
lia ipm baptizari fecerunt. Totaq; nocte in
fidei sermonib' deduxerunt. Facto q; mane
sci martyres a cecilia 2portati extra urbẽ ad
iouis pagũ q̃rto ab urbe miliario deducũt
& sacrificare nolẽtes gladio feriũt. Tũc ma
ximus adiuratus dicebat: q uiderat angelos
p scle fulgẽtes ajalq; scõs de corporib' q̃si
sponsas de thalamo egressas in gremio iusti
pientes & ad celos cũ gloria deferentes: que
cũ carnificib' narrasset: plurimi crediderũt
Quod cũ almachio nũciatũ fuisset: iussit ma
ximũ cũ oib' qui crediderãt i eodẽ loco tã
diu plũbatis cedi quousq; spiritũ excuteret
Quoꝝ omniũ corpora sancta cecilia sepeli-
uit. xviii. calen. maii.

¶ De scõ maximo epo. LII

Aximꝰ epꝰ pstantinopolitanus tpe
gratiani ipatoris floruit: q uir in
signis pconii scitatis & doctrine
inter cetera ipsi' memorãda ad
uersus arriũ nobile uolumẽ p fide nra 2po
suit: qđ pfato principi apud mediolanũ ob
tulit: & clarꝰ uirtutib' i dño qeuit. Hec hie
ronym' de uiris illustribus.

¶ De scis olympiade & maxio
martyribus. LIII

Lympias & maximus martyres
passi sunt sub decio cesare in cor
dula ciuitate persarꝫ: Qui cum

tenuisset scos regulos abdon & senen traditi sunt eide& & isti nobiles uiri plag:eo q eent xpiani. Quos decius prio sine audiētia fusti bus cedi iussit: Deide cū eis diceret ut facul tates suas pderēt: illiq; aur& argentū eog xpm esse dixissent. Iteq; eos fustigari mād& uit: donec uerberātes deficerēt. Et post hec xpm pstanti& pfitētes plūbatis cedi fecit: & subsequēter i equuleo leuari: ac i lectis ferreis prunis subterstratis extēdi. Et cum hec oia supassent tradidit eos uitellio anisio uicario suo. Qui nō psentiētes sacrificare diis paganorum: quos demonia asserebā: iussit securib⁹ eog capita tandiu pcūdi: donec spiritū emiserūt. Corpa uero ipsog canibus exposita: quiq; dieb⁹ ab illis pmānerūt itacta. Sed postmodū a qbusdā xpianis de genere abdon & senen collecta sūt: & i domo dicto rum mrg in ipa ciuitate sepulta. Qui passi sunt. xvii. cal. maii.

¶ De sanctis marone eutycete & uictorino martyribus. LIIII.

MAro eutyces & uictorin⁹ martyres scām uirginē flauiā domitillam neptem domitiāi augusti: & sponsam aureliāi filii piulis una cū eius eunichis cubicariis. s. nereo & archileo i fide xpi instruxerūt: & ad baptismatis gr̄am pduxerūt. Postq; ergo nereus & archile⁹ a predicto aureliano martyrizati fuerūt: ut i eog passiōe. 4. idus maii dicet: maro eutyces & uictorin⁹ apud eundem aurelianū accusati sunt q maiore cum eis familiaritatē haberet ipa uirgo: q cum nereo & archileo habuisset: eo q ipsam in christū credere docuissent. Qua propter i pretrauit aurelian⁹ ab ipatore: ut pdicti utri ducerent ad exilii i insulā pontianā: ubi cū dudū fuissent cū beata flauia domitilla. Inde postmodū educti: aureliano comiti i fui tute traditi sunt. Quos ille uti suos per sua predia diuisit ut terrā colerēt. Eutyceter eq de miliario ab urbe. xvi. uia numentana: ut victorinū. lx. uia salaria: & maronē. xxx. eadē uia. Ex qbus eutyces filiā pductoris sui uexatā ab immūdo spū liberauit: uictorin⁹ loci uicedūm palyticū sanauit: maro curato rē ciuitatis septēpedis ab hydropisi eripuit Que dū aurelian⁹ audisset missis famulis eu tycetē in media uia usq; ad mortē cedi fecit: ubi & a xpianis sepultus est: uictorin⁹ aūt ipsius dñi sui mādato apud cecilias ubi sulphuree aque emanāt: capite deorsum i eisdē aquis triduo suspensus expiravit. In amiternina ciuitate sepultus: maro uero cū saxum grande qd uix septuagita homies pēsare po tuerūt: i numeris faciliter qsi paleas deportasset ad duo miliaria: ibidē capite cesus ē. Et i eodē saxo corp⁹ ipsius a fidelib⁹ q uiso miraculo crediderāt recōditū ē. Hog passio xvii. cal. maii celebrat.

¶ De scis calixto & carisio & sociis mr. LV

CAlixtus & carisius & alii septem cōsocii eog apud ciuitatē corinthum martyrium passi sūt. Qui oēs p pfessione nois xpiani i pelago demersi ppetuas triūphi palmas a dño pcipere meruerūt. xvi. cal. maii: ut ait ado.

¶ De scis decē & octo martyrib⁹. LVI.

DEcē & octo martyres in ciuitate cesar augustana matyrium passi sunt. Quog noia sūt hec: quintilian⁹: cassian⁹: saturnin⁹: publi⁹: urban⁹: martialis: fausti⁹: successus: felix: ianuarius: primitiuus: euotus: cecilian⁹: optatus: frōto: lupt⁹: apodem⁹: iuli⁹: Hi oēs sub daciano hispaniaq; pside diuersis affecti penis atq; iterfecti sūt. xvi. cal. maii.

¶ De scō aniceto papa & martyre. LVII.

NIcetus papa & martyr natione syrus ex patre ioāne: pio romāo pōtifici i epatu succesit: & sedit annos. viiii. mēses. 3. dies. 4. Hic cōstituit ut cleric⁹ ñ nutriat barbā nec comā: & hēat coronā ad modū spiru le: pstituit etiā q; epi ñ dēat pcerari nisi ad minus a trib⁹ episcopis. Si aūt archiepiscopus debeat pcerari oēs puinciales epi debeant adesse: sicut oēs tenētur ei obedir. Ite statuit: ut si aliqs epi haberet aliqd ptra suum archiepm: nō alio ē deferend⁹ nisi ad primatem uel ad sedē apostolicā. Et ut nulli archiepiscopi primates uocētur: nisi illi q primatū tenēt ciuitatū: quag epos apostoli uel eog successores regulariter patriarchas fuerūt: sed metropolitāi uocēt. Hic fecit ordinatiōes. v. p mēses decēbriū: presbyteros xvii. diacones. 4. epos per diuersa loca. viii. Qui tpe seueri & marci ipatog martyrio coronat. Et sepult⁹ est in cemiterio calixti uia apia. xv. cal. maii. Et cessauit epatus dies. xv

¶ De scō mapalico & sociis mart. LVIII.

MApalicus mr cū pluribus aliis passus ē apud aphricā ciuitatē ragasten. De quo beat⁹ cyprian⁹ i epistola ad martyres & confessores multa laudabilia scripsit: & q martyriū suum pphetica uoce pdixit. Qui oēs martyrio coronati sūt. xv. cal. maii.

¶ De scō heleno abbate. LIX.

ELenus abbas dū in eremo habitaret & fratrib⁹ cibaria deferret aggrauat⁹ pdēs onagros uidēs eis precepit: ut in xpi nosc unus eog ei⁹ farcinā portaret. Quod & factū est: uno ex illis farcinā ad locū pstitutū cū mānsuetudie deferēte. Alio tpe iuēit

frēs die dñicum minus soleniter celebrātes qa sacerdotis cōione carebāt. Et dū iret p sa cerdote crocodilū in flumine reptū ascēdit: & sup ipm flumē trāsiens ad cellā pbri ue nit: quē secū adduxit: & flumen ut pri⁹ trāsi uit. Dūq; sacerdos timore serpentis sugeret scūs illum signo crucis dissipsit: sicq; de ce tero pbr securꝰ ad frēs accessit. ¶ Iuuenis helenū ad eremū secutus grauiter de carnis uitio tētabat. Ille uero digitū in harena cir cum cellā iuuenis duxit: & circulū fecit: ac demonib⁹ ne signū illud pterg̃rederent ex pse mandauit: moxq; frater a tētatione exiit securꝰ pmansit. Dū aūt frēs undiq; ad eū ue nirent: cōtinue iuuenis incognitꝰ eidē appa rebat: & cibos p aduenis deferebat: ac illico abibat. ¶ Dū semel cum quodā heretico di sputaret: & argumēta eius ferre non posset: igne accendi fecit: ut quis eoꝝ igne nō urere tur: isdem habere uerā pbaret. Quē helen⁹ intrans dudū in flāmis illesus pmansit: & in tactꝰ exiit. Hereticus uero intrare nolens cōfusus abiit. Dormiuit in xp̄o uir sanctꝰ. i5. calen. maii. hec heraclides.

¶ De sancto paulo abbate. LX

Paulus abbas in libya quingētos monachos habuit quos monitis salutaribus & exemplari uita in uiam salutis direxit. Qui die bus singulis nec cibū sumebat. nec manibus opabatur: donec. 300. dñones deo soluerent genuflexo: quas numero lapi dum ponebat: & ad singulas oones lapides ī sinū remittebat: ut dicit heraclides: & ipse in xp̄o pausauit die quo supra uidelicet. i5. calen. maii.

¶ De scis eleutherio epo & antia mart. LXI

Eleutherius epꝰ & antias mater eius passī sunt rome sub hadria no imp̄atore: cuius pater nobilis senator dū decederet: matri pue rum cōmēdauit. Illa uero xp̄ini sima filiū sacris lr̄is erudiendū cuidam epo tradidit. Qui iuuenē eruditū de oibus ānoꝝ xii. in diaconē ordinauit: deinde ānoꝝ. xviii ad sacerdotiū pmouit: deinde cū multis cla reret signis annoꝝ. xx. ad petitionē multoꝝ ipm in apulia epm p̄fecrauit. Hadrianꝰ igit de pribus oriētis romā uenies: audiēs eleu therii famā: misso felice comite eū ad se i ur bē adduci mandauit. Scūs uero comites ad xp̄m cōuertit: & uenies secū ad urbē in uia baptizauit. Et p̄sentatus hadriano imp̄atori cū xp̄m dñm p̄fiteret: sup lectū ereū exten sus est igne subtermisso: quē imp̄ator mor tuū existimās deponi fecit. Et uidens ipm cō stantiorē effectū: ipm i craticula poni iussit carbonibꝰ substratis ac oleo desup infuso. Statiq; ignis extinguit & craticula refrige raf. Post hec in sartagine missit plenā oleo & adipe liquefactis: i qua sicut i prato rore madefacto pmansit. Tunc hadrianus cōsilio corebori p̄fecti: ipm in furnū accensū imitti mandauit: in quo die integro oino illesus fu it: & oino inustꝰ inde exiuit. Quo miraculo p̄fectꝰ puersus est. ✝ Quē impator in eode clibano misit: sed & ipse illesus pmansit: tūc impator p̄fectū decollari fecit: cui unda san guinis p baptismate fuit. Eleutherius uero postq̄ dieb⁹ plurimis in custodia detētus fu isset inde eductꝰ iubente alexandro q̄ttuor equis indomitis pedib⁹ alligat: q stimulis ferreis sub caudis eoꝝ positis ad cursum in citabant: ut sic ipm p̄sculta & arida loca p trahentes minutatim eius uēbra dirūpent. Angelꝰ aūt dñi equos mitigauit: & eleuthe riū solutū ad montē excelsum duxit: ad quē oēs fere siluaꝝ cōuenientes eidē mitissime sa mulatū p̄bebant. Que cū a qbusdā uenato ribus q hec in ipso monte feras p̄sequentes p̄sperarēt: impatori nūciata fuisset: misit ap paritores armatos: ut eū p̄prehenderēt: quē mortuū existimabat: Quoꝝ plurimos puer tit ad xp̄m: cū quib⁹ etiā uenit ante hadria num: quem ille in amphitheatꝝ mitti fecit: & leenā ei laxari. Illa uero sci pedibus puo lura eū oino nō tetigit: inde dimittī eidē leo feroci simus: q ipse mitissim⁹ effectꝰ sanctuꝫ pedib⁹ amplexat⁹: pter quod multi gētiliū in dño crediderūt. Orta q; seditiōe inter pa ganos & puersos ad xp̄m plusq̄ qngenti de populo interfecti sūt. Quod impator uidēs eleutheriū decollari p̄cepit. Mater uero eiꝰ antias que eū secuta fuerat: dū sup corpꝰ fi lii defendo corruisset: deprehensa ab hadri ano q̄ xp̄iana eēt: ab eodē & ipsa pariter de collat: Quoꝝ corpa ciues apulie ad eoꝝ ci uitatēt ranllata ibidem honorifice condide runt. Qui passī sunt. i4. calen. maii.

¶ De scō apollonio senatore & mr̄e. LXII

Pollonⁱ senator romane urbis cōmodo impatori a suo p̄ditus q̄ xp̄ianus eēt. Iussus quoq; ut si dei sue rōnem redderet: insigne uolumen xp̄ianitatis cōposuit: quo i senatu recitato sententia eoꝝ p xp̄i fide penam capitalē excepit. i4. calen. maii. Hec hieronymus de illustribus.

¶ De scō apollonio abbate. LXIII

Pollonius abbas habitauit i spe lunca i finib⁹ hermopolis pater qngentoꝝ monachoꝝ: hic ānoꝝ xv. secessit ad eremū &. 40. ānis bi puersatus est: cui semel dñs apparens dixit: ut mitteret manū i sinū suū & qcqd p̄prehenderet p̄stringeret: & sub ha rena obrueret. Ille uero puissimū ethyopē tenuit: q se demoné supbie spiritū esse dixit

quem ille in harena demerſit. Factaq; ē uox ad eū de celo: q exinde queq; petita obtineret. Cū aut̄ die paſche paucos panes & olera ſicca ad refectionē haberet: dixit frib⁹ ſuis ut quiſq; qđ uellet a dño poſtularet. Premiſſaq; oratiōe ab omnibus oīno incognitis & iuiſis poma & fructus oīum generū alias in ptibus illis nunq̄ reperta miri ſaporis ap portant̄ paneſq; cādidiſſimi cū lacte & alio rum uictualiū copia miniſtrant̄. Latoribus uero ſubito nuſq̄ cōparētib⁹ cibaria illa fratribus uſq; ad pentecoſtē ſatis fuerunt. Cui dam quoq; fratri petenti ſibi a deo dari humilitatis & manſuetudinis gratiā: qđ petierat impetrauit. ¶ Orta maxia fame: multos locos illoq; habitatores cū puulis & coniugibus ad ſe recurrentes: tribus ſolis ſportulis panū que uix ad eſū frum uno die ſufficere nt̄ quuor menſes indefinenter ſubſtentauit. ¶ Cū quida ei⁹ carnalis frater a iuliano ſperatore captus eēt: acceſſit ad conſolandum eum: & a tribuno reptus cū eodē iclusus eſt: media autem nocte angelus ianuas aperuit: & luce deſup ſiuſa celeſti oēs detētos liberauit. Qui poſtmodū predicās multos xp̄ianos confortauit: & iuuenē nomie philemonem ſe deridentem ad xp̄m conuertit. Et poſt multas exhortationes pluribus factas ad eremum rediit: & in ſancta quieſcētiōe ui tam finiuit. Hec heraclides.

¶ De ſcō apollonio pfeſſore. LXIIII.

Apollonius pfeſſor cum nullā artem ſciret: cibaria & medicamia laborantibus ex ꝓpria pecunia cōpabat ſingulaq; mōaſteria uſq; ad horā nonā qſi quotidie circuibat: & languentibus miniſtrabat. Hec heraclides.

¶ De ſcō leone papa. x. & pfeſſore. LXV.

Leo papa hui⁹ nois decim⁹ natione allemānus de lothoringia de maſo ſo romano pontifici i epiſcopatu romano ſucceſſit: & ſedit annos. v. meſes. 2. dies. vi. Romani eni ex praua conſuetudine: poſtq̄ ab imperatore henrico. 2. petiſſent ſibi pontificē dari: cum nullū teutonicog: ut ad hoc reciperet: poſſent inducere eū tulleñ brunonē noſe uirū ſimplicē ad hoc iclinarunt. Qui ad urbem ueniēs: & ex hoc ſcientiā habens oīno reſignauit. Et denuo ab oibus electus q̄ſi ſatis renitēs tandem multa populi iſtā tia acceptauit: & uocatus eſt leo ipſius nois decimus. Hic ſciſſime uite uir extitit: & pauperibus largas elemoſynas ꝓbens cunctis munificus admodū fuit. ¶ Hic etiam ex deuotione beati marci euangeliſte corpus ei⁹ uenetias ueniens uiſitauit anno dñi. 1050.

¶ Hic primus inter romanos pontifices ad ſuggeſtionē quorūdam ſannitū ꝑtra normanos: qui apuliam & terras eccleſie iuaſerant arma cepit: & cū allamanis quos ſibi ſperator direxerat hoſtib⁹ occurrit. Quod q̄ſi ſcō zelo fecerit eidē tñ male ſucceſſit: eo q̄ multos de ſuis in bello perdidit: & ſine effectu ad urbē rediit. Quod ideo ipſi cōtigit qa id non eius erat officii: neq; hoc illi permiſſum fuerat a dño qui ad pacē uenerat ſuoſq; magis ut ab aliis pateren⁹ q̄ ut alios ꝓſequerēt̄ premonuerat. ¶ Sanctus uero pontifex grauī langore detentus die tertio ante eius obitū ad ſe oēs epos & clericos cōuocauit: eoſq; i ſcē fidei religione cōmonuit & qualiter die tertia migraturus erat put ꝓuiſionē a dño habuerat eiſdē prenunciauit. Altero uero die in lecto decūbens ad eccleſiam apoſtolor⁹ pricipis ſe deportari iuſſit: ubi & ſepulchrum ſuū marmoreum deferri uoluit. Et de lectulo ſurgēs duob⁹ epiſcopis eum ſubſtentātib⁹ ipſemet ad ſepulchrū acceſſit illudq; bñdixit & ad lectulū rediit. Tota quoq; ipſa die & nocte populū cōgregatum ſalutiferis ſermonibus admonere nō ceſſauit. Die uero tertia de mane cōuocatis epīs & clero: miſſaꝫ ſibi celebrari fecit. Deq; de cōfonem ſacram ſuſcepit. Et erectus i lectulo ſuo ꝑſpiciens ad crucē diutius ꝑ ſe & oi xp̄iano populo orationē fudit: moxq; ſu pinus rediēs quaſi ſuaui ſōno ſoporatus feliciter ſpūm emiſit. Tunc oēs campane p urbem per ſeipſas ſonare ceperūt. Eadem hora albertus & .v. alii de tuderto in iſpa ciuita te uiderunt ſtratā palliis inumeris ornatam & coruſcam lāpadibus: per quam leo papa ducebatur ad celū. Et inuenerūt eū eadem hora e corpe migrauiſſe. Et cōcurrente oī populo ipſo die ſepulture ſue: deus per eū multa miracula oſtendit. Nam demoniacus quidā qui. viiii. annis obſeſſus fuerat liberatus eſt. Alius qui erat cec⁹ & mut⁹ ac ſurdus uidendi & audiendi ac loquendi facultatem accepit: multi quoq; alii a diuerſis infirmitatibus curati ſunt. Sepultuſq; ē i eccleſia beati petri manifeſtis miraculis clarens. Quie uit autem in domino. xiii. calen. maii. anno dñi. 1054.

¶ De ſcō timone diacono & mar͛. LXVI.

Timon diaconus & martyr de. vii. primis ab apoſtolis electus eſt: ut hētur act. vi. Qui prim⁹ apud beroam doctor reſedit. Ac deinde uerbum domini diſſeminans uenit corinthum. Ibiq; a iudeis & grecis ut traditur flāmis iniectus: ſed nihil leſus eſt. Dehinc cruci affixus martyrium ſuum impleuit. xiii. cal. maii. Hec hieronymus i martylogio.

¶ De ſcō timone epō & martyre. LXVII.

TImon epꝰ & martyr apud arabi am passus est: qui ex diaconatus ordine ad pontificatū urbis uesegorine: que ciuitas est arabie: electꝰ est. Qui ꝓ pfessione nomis dñi flāmis cōbustus martyrio extitit coronatus: & in ipsa ciuitate reconditus.

¶ De sanctis iulpitio & seruiliano martyribus. LXVIII

VIpitius & seruilianꝰ rome passi sunt. Qui ꝑdicatiōe & miraculis flauie domitille ad fidem xpi cōuersi sunt: que etiā ꝓpōsas eorum theodorā & euphrosynam ad agnitionē xpiane ueritatis & perseuerātiā uirginitatis conuerterat. Hi ambo sub pſecutione traiani impatoris a pfecto urbis aniano detenti: cum sacrificare nollent capite plexi sunt. Sepulti a xpianis in ꝑdio eoꝝ uia latina secundo miliario ab urbe. i2. calen. maii.

¶ De sancto marcellino episcopo & confessore. LXIX

MArcellinꝰ primꝰ epꝰ ebredunen ciuitatis fuit: qui dino iussu cum sociis suis domino ✝ & uincentio ✝ ex aphrica uenientes maximam partē alpiū maritimaꝝ uerbis & signis admirādis: quibꝰ usq; hodie refulgēt: ad fidem xpi conuertit. Hic inter cetera uirtutū ei⁹ ꝓconia a deo obtinuit: ut baptisterium quod ipse in eadē ciuitate condiderat: singulis annis in sabbato scō aquis diuinit⁹ & subito repleatur: & per septē dies pasche aqua exuberāte plenuꝫ pmaneat: quod usq; in diem hodiernū ibidem apparet. In eadē q; ciuitate quieuit in pace: ubi & sepultus est xii. calen. maii. Socii uero eius pſessores xpi in domino dormierunt apud clunensium urbem conditi. hec ado.

¶ De scō uictore epō. LXX

VIctor carthaginēn epꝰ floruit tēpore anastasii impatoris: qui ꝑclarus uirtutib⁹ & doctrina. Ad uersum arrianos ꝓposuit librū unū. De penitētia librum unū: i quo uiuendi regulā penitentibus iuxta scripturaꝝ auctoritatē instituit. Ad basilū quēdam sup morte consolatoriū libꝝ unū ipe resurrectionis pfectū & instructiōe munitū Homelias etiā: que a fribus salutis ꝑprie solicitis in libris digeste seruanē: qui &. i2. calen. maii carnis debitū soluit.

¶ De sācto symeone episcopo & sociis martyribus. LXXI

SYmeon archiepꝰ seleucie & cthesiphōtis regalium urbiū cum sociis suis apud persidē martyriū passus est sub rege sapore tēpore cōstantini: ut dicit⁹ in historia triptita: quo tpe armeni & indi primo ad xpm uersi sūt. Hic tanē regni ꝑditor cōprehensus ferroq; uinct⁹ in ꝑsidā duct⁹ est. De quo crimie purgatus: sed de xpianitate suspect⁹ cū de dño iesu xpo libera uoce & ꝓstantissime testaret & nollet adorare deū solē carcerali ergastulo cū aliis cētū: e qbus alii epi alii ꝓsbyteri alii diuersoꝝordinū clerici erāt: diebus pluribꝰ macerat. Vbi a quoda usurazadis seniore eunucho regis nutritore olim amico suo ui sitat: quē symeon despexit: nec uidere uoluit: eo q; olim xpianus fuisset: metuq; mortis solē adorasset ✝ Vnde ille ꝑsus resipuit: & ad regem accedens se xpianū publice ꝑstens decollat. Die uero sequēti que erat pasceue: symeon educt⁹ de carcere: cum nollet regi ꝑstire: cū oībus suis iussus est pariter capite cedi. Inter quos martyres erāt ✝ abdecalias ✝ & ananias epi seniores gloriosi: cuꝝ qb⁹ passus ē ✝ & pusitius artifex regis eo q; unū de seniorib⁹ expauentē gladiū ꝓstalset. Cui ꝓrata cervicē lingua eius inde extracta est. ✝ Et cū eisdem etiā passa est quedam filia ꝑsati pusitii sacra uirgo: q; passi sūt xi. calen. maii. Hec in tripartita.

¶ De sanctis oratore presbytero & sociis martyribus. LXXII

RAtor ꝑsbr̄: fortunat⁹: felix: & silinus atq; uitalis mr̄es apud alexandriam passi sunt. Qui multo tpe onerosis uinculis afflicti & durissima inedia macerati i carcere qeuerūt xi. calen. maii. ut dicit ado.

¶ De scō sothero papa & martyre. LXXIII

SOther papa & mr̄ natiōe cāpan⁹ ex pr̄e ꝓcordio de ciuitate fundana anicero pape i pōtificatu rōano succesſit: & sedit ānos nouem mēses. 3. dies. 2i. Hic ꝓstituit: ut nulla monacha pallas sacratas tāgeret: nec i censū i eccleſia poneret: & ut uelū portaret. Cōstituit etiā: ut legitima nō hēat uxor: nisi ꝑ sacerdotē fuerit bñdicta & a penitib⁹ solen niter tradita: & a panymphis custodita: cauens multis periculis que circa matrimonia contingere solent. Huius temporibus catha phryge heretici sunt exorti a phrygia prouincia unde habuerunt originem denomina ti: qui ꝓpiritum sanctum nec apostolis nec aliis datum asserunt nisi ipsis. Quorum auctores fuerunt montanus presbyter: prisca: & maximilla. hic fecit ordinationes tres per mensem decembrium presbyteros octo diacones nouem episcopos per diuersa loca numero undecim. Qui sub seuero principe martyrio coronatus est. Sepultusq; est in cimiterio calixti uia apia decimo calen. maii. Et cessauit episcopatus dies. 22.

¶ De sancto caio papa & martyre. LXXIIII

CAius papa & martyr natione dal
matinus de genere diocletiani i
peratoris frater gabini presby
teri de quo supra actum est. xi.
cal. martii ex patre gallo eury
chio hac pape in episcopatu romano successit.
Sedit. annos. xi. meses. 4. dies. viiii. Hic cō
stituit ut oēs ad ordines in ecclesia sic ascen
derent: ut si quis dign⁹ fuisset: primo hostia
rius: lector: exorcista: acolythus: deide sub
diaconus: & diaconus ac presbyter. Deinde
uero eps ordinaretur. Hic pstituit paganos
& hereticos uel iudeos nō posse xpianos ac
cusare aut uocem eis i famationis iferre. Itē
statuit ut nemo epm aut clericos apud iudi
ces seculares accusare plumeret. Hic etiā ro
me regiones diuisit diaconib⁹: ut gesta mar
tyrum pquirerent & pscriberent ac etiā alia
negocia ecclesiastica pertractarent. Hic qꝫ se
cit ordinationes. 4. per mēsem decēbriū pre
sbyteros. xxv. diacones. viii. epos per diuer
sa loca numero. v. Qui fugiēs persecutionē
diocletiani i cryptis habitado martyrio co
ronat. Et sepultus ē i cemiterio calixti uia
apia. x. cal. maii. Et cessauit epatus dies. xi.
Hic contra hereticos epistolā edidit de uer
bi dei incarnatione fidē catholicā ptinentē.

¶ De scō caio pbytero & pfessore. LXXV.

CAius presbyter & cōfessor rome
claruit sub tpe zepherini pape.
Qui sapiētia preditus aduersus
proculū mōtani sectatorem inli
gnē habuit disputationē quā in
unum redegit uolumen. In qua inter cetera
scribit epistolaꝫ pauli que inscribitur ad he
breos eiusdē nō fuisse: quā etiā apud roma
nos quasi pro sua nō haberi usq; ad sua tem
pora beatus scribit hieronymus: q eundem
caium inter illustres suo libro pmemorat.

¶ De scō leone papa primo. LXXVI.

LEo papa huius nominis primus
natione tuscus ex pfe quriano fi
xro. iii. pape in episcopatu roma
no successit & sedit ānos. xxi. mē
ses. i. dies. xxvii. Hic post cladē
uādalog renouauit oia sacra misteria argē
tea. Cuius tēpore quarta synod⁹ chalcedōn
650. epoꝝ celebrata est istantia leonis pape
mandāte martiāo imperatore. In qua eutyces
constantinopolitanus abbas & dioscorus a
lexandrinus episcopus q dicebant unā ue
bi dei & hominis eē naturā damnati sunt. Et
rursum nestorius & eius error dānatus est:
& diffinitū est predicari in xpo duas naturaꝫ
dei & hominis & unā personā: Hic leo scissi
mus cū contra fabianū & eutyceē epistolā
ad dictum chalcidonense pciliuꝫ scripsisset
eandem anteq̄ mitteret epistolam super alta
re sci petri apostoli ponens: & per dies. xl.
seiuniis & orationib⁹ iisistens rogauit aposto
lum: ut siquid esset in eadē epistola emendā
dum ad fidei pp quā scripta erat: informatio
né ipse corrigere dignaret. Quod & factum
est. Nā in fine. xl. diez inuenit epistolā i om
nibus ad propositū emēdatam. Hoc ipsum
bō sibi reuelante apostolo. ¶ Huius pape
manū cū quedam femina cōicando cū aliis
die pasche osculara esset: tantā ex hoc tenta
tionē in carne pcepit: ut manū que occasio
fuerat scandali amputaret: uerū cum tumul
tus cōtra eū inualesceret: eo q̄ non celebra
ret: ipse i angustia pstitutus beate marie uir
gini se ꝑmisit. Cui uigiliis & orationibus in
tendenti beata uirgo manū portans uisibiliter
appuit: & sibi suam manū apposuit. De
quo nō solum scūs pontifex gratias egit: ꝫ
etiam miraculū frequenter publice predica
uit. ¶ Cum autē totilla rex uandalog italiā
uastaret: & per triēnium aquileiam obsidēs
cepisset: & ferro ac igne ipam cum multis a
liis ciuitatib⁹ pstrisset: timēs leo scūs ne ro
mam ueniens idem faceret eidem occurrit:
ubi circa padū morabatur: & nō solū rome
sed etiā totius italie salutem reportauit. Et
mirantibus barbaris cur sic honorifice totil
la papam ꝓra consuetudinē recepisset: & in
omnibus exaudisset: respondit quēdam uul
tu terribilē pape astitisse: & morte sibi ꝓ
nantem nisi ei in oibus obedisset: unde stati
de italia exiens pānoniā rediit. Sanctus aūt
pontifex cū eēt apud senon galliaꝫ ciuitatē
in dño qeuit. x. cal. maii. Et corp⁹ eius ro
mā trāslatū sepultū est in ecclesia sci petri a
postoli. ¶ Hic scripsit epistolā martiano au
gusto eiusq; ꝓugi pulcherrime oēm fidē ex
ponēs. Et misit epistolas ad fabianū epm cō
stantinopolitanū. viii. Inter quas scripsit u
nam preclarā aduersus eutyceē de incarna
tione dñi: in qua ei⁹ blaiphemiā redarguit.
Scripsit & aliā epistolā ad chalcidonēn con
cilium de qua superius actū est.

¶ De scō agapito papa & pfessore. LXXVII

AGapitus papa huiꝰ nominis pri
mus natiōe romanꝰ ex patre gor
diano presbyter cardinalis eccle
sie icōp ioānis & pauli ioānī pa
pe ii. o i epatu romāo successit: &
sedit annus. 1. meses. xi. dies. xviii. Hic cōsti
tuit ꝓcessiōes fieri dieb⁹ dñicis. Anno uero
iustiniāi ipatoris. vi. theodoricus rex italie
& ostrogothoꝝ regina ꝫ amalasuntā matrē
athanarici regis in exilium duci & i balneo
strāgulari fecit: propter qd timēs trā ipato
ris: agapitum papā constantinopoli direxit
quatenꝰ sibi ipunitatē a principe ipetraret.
Cui adhuc in uia existenti in partibus gre
ciarum oblatus ē mutus & claudus curan
dus: qui nūq̄ neq; loqui neq; ambulare po

ruerat : pro quo sanctus pontifex ofoné fudit:& missaꝝ solénia celebrauit : qua missa peracta claudo manū porrigens mox illum erexit:& dū ios eius credentis corpus dñi cum posuisset:eidem lingue usum continuo cōcessit:ut dicit gregorius.3.dialog.cap.3.

¶ Veniens igitur ad impatorē cū gloria susceptus est.Cū quo collocutione habita de fidei integritate:repperit eū eutycetis errore maculatum:a quo primit' graues minas accepit : unde & eide3 scūs antistes tale uerbum prulit:q̄ desiderauerat uidere iustinianum:& inuenerat diocletianū.Disputatione tandē habita impatorem ad ueritatis catholice pfessionem reuocauit:multos quoq; eadem heresi infectos conuertit. Antoninum quoq; eiusdem urbis regie epm ipsi' heresis defensorem publice cōuictū a cōione priuauit:quē ad eius instantiā impator in exiliu3 misit:mensāq; uig catholicū eidem ecclesie pfecit. Omnibus quoq; que popolserat plenius obtēsis:beatus pōtifex lāgore pstus ibidem occubuit.io.calē.maii.Cui' corpus loculo plūbeo reconditū romā; transuectu3 sepultum est in basilica beati petri.

¶ De scis sedecim milib' mrtib'. LXXVIII

SEdecim milia martyres: ut dicit hieronym' passi sunt apud persidam sub sapore rege pfaq;. Qui eiusdē iussu in oibus ciuitatibus regni sui eadē die qua passio dñi eodē ānno occurrebat.s.die paſceue a paganis tenti quotquot xpiani inuenti sunt per diuersa supplicia usq; ad preſatū numer' trucidati fuerunt.Numer' quoq; occisoꝝ i scriptis regi oblatus ad pdictā summā deueniſe cōptus est. In qb' multi ex regalib' interfecti fuerūt:inter quos fuit ✣azar' eunuch' regi gratiſſim':& quedā regina soror ſymeonis epi noſe tarbua ✣ cū quadā pediſequa sua ſtipitib' affixe ſerra secate sunt . Eodem etiā die passus é nichor epūs ✣ cū marea diacono ✣&clericis circa.250.&.50.mōachis ac sacris uirginib' plurimis: nec nō mileſi' ✣olim miles perſaq; inclytus: q relicta milicia in ciuitate p'ſica epūs fuerat ordinatus. Acepsima quoq; epūs ✣ & iacobus pbē su' ✣& alii religiosi uiri q̄plures. Qui oēs eodem die p diuersa loca'.ut dictū est ex diuersis ſuppliciis interierunt : uidelicet decimo calen.maii.

¶ De ſanctis parmena preſbytero & ſociis martyribus. LXXIX

PArmenas & elimas & chryſotelus pbēri:& lucas ac mutius diaconi sub decio cesare apud cordulam pfaq; ciuitatem passi sunt Qui omnes una cum pollochronio epo tēti sunt in ciuitate pfaq; babylonia ab eodē decio & pluribus diebꝰ in carcere detenti. De cius quidē pollochroniū decollari iussit:ut in eiꝰ passiōe superi' actū est.15.calē.martii Parmene uero lingua precidi fecit:qui nihilominus expedite ut pri' loquebatur. Post hec pagrans decius ad cordulā ciuitatē parmená & socios preſbyteros ac diacones uinctos catenis secum adduxit: quos ibidem ſibi preſentates & diis imolare libamia recuſantes i equuleo leuari fecit. Et cum diu tortideo gratias agerent: mirabatur cesar parmenam abſciſa lingua loquentem artiq; magice deputabat:& fecit eos lampadibus exuri:laminaſq; ardentes eorum lateribus apponi:atq; unguibus lacerari. Que omnia ſancti martyres uoce celica confortati conſtantiſſime ſuperarunt. Tunc eos equuleo depoſitos fecit decius omnes pariter decollari . Quorum corpora ſancti abdon &ſenen ſub regule rapuerunt:& in predio ſuo iuxta ciuitatem cordulam ſepelierunt. Qui paſſi ſūt decimo calē.maii.

¶ De ſancto epipodio martyre. LXXX

EPipodius martyr apud lugdunum gallie paſſus est:qui perſecutione antonini ueri impatoris poſt glorioſos quadragintaocto martyrum agones: de quibus infra dicetur octauo calendas maii cum alexādro chariſſimo collega ſuo detentus & i carcerem cum eodem miſſus eſt. Ipſo uero alexandro interea in cuſtodia uinculato epipodius eductus cum chriſtum dominum confiteretur:primo pugnorum ictibus ore cesus:deinde in equuleo tort' nouiſſime martyrium capitis abſciſione compleuit decimo calen.maii.

¶ De ſancto georgio martyre. LXXXI

GEorgius martyr ciuitate cappadocia oriundus ab infantia xpianus tribunus militum fuit tēporibus diocletiani & maximiani i prouincia libye iuxta ciuitatem lyſiam ſtagnum ad inſtar maris: in quo draco ingens latitabat:q populū armatū cōtra ſe uenientē in fugā uertebat:& ad muros urbis uenientes flatu multos pimebat. Quapropter ppuliſus popul' duas oues quotidie ei dabant:& ſic eius furorem ſedabant. Cum igit' oues deſiceret:ouē cū hoie adiūcto tribuebāt:& ſortib' miſſis cūctoꝝ ciuiū filios & filias ei dabāt:ſorteq; neminē excipiebat. Cōſūptis igit pene oibus ciuiū natis filia regis unica ſorte deprehenſa eſt : & draconi adiudicata . Rex aūt auri & argēti copiā ppō offerebat ut filiā eius dimitteret:populus uero furēs regi rūdebat.q oēs filii eoꝝ extincti fuerant & q̄ ipe rex hoc edictū poſuerat unde filia3

eius ab hac lege immunē nullatenus esse uo lebant. Alioquin regem cum palatio & omni familia incensuros comminabantur. Cum autem multis precibus rex ab eis spatium viii. dierum obtinuisset: ut iterum filiam suā lugere posset: ꝑpulsus tandē filiā regalib⁹ i dutā eis tradidit quā ꝑ's extra muros dra coni expositā: omni populo sup muros ad spectaculū cōcurrente. Quā cum scūs geor gius illac transitū hēns flentē uidisset: & qd haberet interrogasset. Illa fletus sibi cām ex plicauit: & ut uelociter abiret: ne una secum piret admōuit. quā scūs miles hortari cepit eā; in xp̄i nomine se iuuaturū obtulit. Illa uero econtra: ut abiret suadebat eo ꝙ ipsū secum piclitari nolebat. Dum hec loqueren tur ecce draco caput de lacu leuauit. Geor gius uero confestim equū ascendit & cruce munit⁹ audacter draconē ꝑcutit: & lanceam uibrans seq; deo ꝑmedans ipm grauiter uul neravit: & ad terram deiecit. Deinde edūcto ense caput ei⁹ uno ictu amputauit: quē q̄t tuor paria boū uix traxerūt ad ignē: popu lus uero uiso tanto miraculo ad predicatio nem beati georgii xp̄o credidit: & baptizati sunt decem milia uiroꝝ exceptis puulis & mulierib⁹. Rex uero ecclesiam i honore dei genitricis mire magnitudinis construxit: de cuius altare fons emanat uiuus cuius potus omnes languidos sanat. Insup infinitā pecu niam sc̄ō obtulit quam ille accipere nolens pauperib⁹ dari fecit: & rege ac populo dili genter admonitis inde recessit. ¶ Cum aut̄ beatus georgius in ciuitate militena tribu natus officio fungeret: & dacianus quidam preses xp̄ianos ultra modū persequeretur. Georgius oia sua pauperib⁹ distribuit: mili tarem habitū depositi: xp̄ianum assumpsit: & ad presidē accedens oēs deos gentium de monia exclamauit. Cum autem preses illū i xp̄i fide cōstantissimū repperisset: eūq; ad se inclinare non posset: iussit eum primo fusti bus cedi. Deide in equuleo leuari: & mēbra tim corpus ei⁹ ungulis laniari appositis in super ad latera eius facib⁹ patentibus uisce rum rimis sale plagas ei⁹ fricari fecit: & sic in carcerem trudi: ubi xp̄o dño sibi appente ꝑorratur eiusq; uulnera solidantur. Quod cū dacianus die sequenti uidisset: magum ad uocauit q magiā georgii suis artibus supe raret. Ille uero bis uenenū pessimum uino misc̄uit: qd scūs signo crucis edito sine ulla lesione tam primo q̄ scdo degustauit. Quod ✠ magus ille cernēs ueniā petiit: & in xp̄m credens a preside capitalem sententiam acce pit. ¶ Post hec georgium fecit in rota liga ri gladiis acutis undiq; circūsepta: sed stati oratione fusa rota frangitur & scūs illesus penitus inuenitur. Quod cū quidam magi ster militum nomine ✠ magnētius aspexiſ set: cum omni officio suo credidit: quos oēs similiter dacianus decollari mādauit. Geor gium uero iterum in custodia recluſit. Ad quem ueniēs uidua quedam filium suum ce cum mutum surdum & claudum eidem ob tulit: quem scūs i xp̄i nomine ab omni pas sione curauit & ipsum cū matre & aliis mul tis ad xp̄m conuertit. Quod cum dacianus audisset ipsum eductum cōrā se p̄sentari fecit & hortabatur ut sacrificaret. Cui geor gius respondit: ꝙ si omnis populus cōueni ret ipse ad templum apollinis accederet: ut eius oipotentiam coram multitudine cōpro baret. Iussu ergo p̄sidis puenit omnis po pulus ciuitatis. Sanctus uero martyr tem plum ingressus apollini mandauit: ut qualis de⁹ esset mānifesti⁹ explicaret. Qui se & om nes deos gentium demones esse asseruit: ad hoc intendentes ut animas hominū decipiāt & ad inferna demergant. Statimq; ignis de celo cecidit: & omnia idola cum sacerdoti bus ꝑcremauit. Tunc iratus preses iussit sar taginem pice & sulphure liquefactis plenā adduci: & georgium intus factari. Angelus uero dñi de celo descendit: & igne extincto sartaginem tepefecit: & sanctus illesus per mansit. Quod uidens ✠ alexandria uxor p̄ sidis christo credidit & uirum de impietate redarguere cepit. Quam ille per capillos fecit suspendi & durissime cedi. Et dum ce deretur emisit spiritum. Sequenti uero die preses iussit georgium misso freno i ore ei⁹ per totam ciuitatem trahi: & post hec extra ciuitatem adduci & ibidem decollari. Qui oratiōe sua uoce sibi de celo lapsa a domino imperauit: ut quicunq; eius implorarēt au xilium p̄titionis sue consequerētur effectū Sicq; capitis abscisiōe martyrium consuma uit: circa ānos domini. 291. nono calē. mai. Dacianus uero de loco in quo sententiam p tulerat domū rediens igne celesti cum mini stris consumptus est. ¶ Huius martyris le genda in niceno cōcilio inter apocrypha cō numeratur: eo ꝙ in eius martyrio multa di uersitas inueniturtā ex parte loci quam ex parte modi & tā ex parte temporis quam ex parte iudicis. Nam in calendario bede dicit ꝙ passus est in persida ciuitate diospoli que prius lyda dicebatur. Et est iuxta ioppem. Alibi ꝙ passus sit sub diocletiano & maxi miano imperatoribus. Alibi ꝙ sub dioclе tiano imperatore persarum presentibus sui imperii regibus. 70. Alibi ꝙ sub daciano p̄ side in ciuitate militena imperatoribus dio cletiano & maximiano. Ex diuersis igitur legendis ea que magis autentica uidentur: circa ei⁹ martyrium & miracula ostēsa hic collecta sūt: multis dissonis & incredibilib⁹

omissis & diuersitatibus pro posse ad cõcor
dantiam reductis.

¶ De sancto malachia propheta. LXXXII

Malachias ꝓpheta post regressum populi iudeog de captiuitate babylonica natus est in iudea in solphim: que quia optime uite fuit & aspectu decorus: populus appellauit eũ malachi. i. angelus. Que quidez ex hebreis autumant fuisse esdram scribã: q ex cognomine dictus fuerit malachias. i. angelus dei. Sed hec opinio a iosepho reprobatur: eo q̃ ut dictũ est: malachias post populi reuersionem in iudea natus est. Tradut etiã: q̃ quecũq; prophetice dicebat: eadẽ die angel⁹ dei apparens populo reiterabat. Dirigitur aũt eius ꝓphetia ꝑcipue ad sacerdotes: qui increpans a dño per os ꝓphete: eo q̃ sacerdotalis muneris gratiã cõtemnẽtes circa sacrificioq; exhibitionem in offerẽdis hostiis uitiosis & maculatis legẽ dei preuaricabant. Reliqua aũt que eius lectione comprehensa sunt: preuaricatione populi israel in obseruãdis mãdatis dei: increpationeq; quoq; populi qui dos alienos coluerũt: significãt: nomen quoq; dñi altissimi magnũ predicatione apostolica futuꝝ: i gentibus ab ortu solis usq; ad occasum manifeste ꝓnunciat. Propheta ut aũt tẽporibus esdre sacerdotis & neemie sub artaxerxe persaꝝ rege: postq̃ tẽplum dñi in hierusalẽ fuerat edificatum. Et mortuus est: dũ adhuc iuuenis esset esdra iã sacerdote humanis exempto neemia adhuc superstite. Sepultusq; est in agro ꝓprio i solphim que ciuitas est iudee dicta postmodũ ramatha siue arimathia. Dormiuitq; in dño 9. calẽ. maii. Hec ioseph⁹ & hieronymus & ex historia scholastica comestoris. Hic enim⁹ propheta ultimus in numero. xii. reperitur: qui ecclesiasticus. 49. in sanctorum patrũ catalogo describuntur.

¶ De sanctis felice presbytero & sociis martyribus. LXXXIII

Felix presbyter fortunatus & archileus diaconi & martyres a sãcto hyreneo epo lugdunẽn ad urbẽ ualẽtiam que est ciuitas hispanie ad predicandũ missi: maximã partem eiusdem urbis cõuerterunt ad xpm. Inde a duce cornelio in carcerẽ missi: deide in ꝓfessione nois xpi neruis durissime ac diuti⁹ uerberati: ac postmodũ uinctis post terga manibus rhenib⁹ cruribusq; ꝓtractis circa rotaꝝ uertigine astricti: ut in ipsis rotis quasi contexti uiderentur. Successiue quoq; equulei extensione suspensi: fumoq; subterposito die & nocte integra uexati. Ad extremum gladio consumati sunt nono calendas maii.

¶ De sancto alexandro martyre & sociis eius. LXXXIIII

Alexander martyr cũ sociis apud lugdunũ gallie passus est sub antonino uero imꝑatore. Qui cum sco martyr epipodio ꝓpheũs & in carcere cõpedit⁹: ut dictũ ẽ supra. so. calẽ. maii die tertio a passione ipsi⁹ epipodii educt⁹ de carcere: primo crudelita te uerberantiũ adeo laniatus est: ut cute soluta costaꝝ patefactisq; uisceribus interiora corporis ꝑderent: deinde crucis affix⁹ pati bulo beatũ spiritũ exanimatus emisit. Passi sũt aũt eo. ⸗ & alii. 48. sepulti ex utroq; altaris latere in crypta que in colle suppositio ciuitati pulchro & antiquo ope ꝓstituta est Qui passi sunt. viii. calen. mai.

¶ De sancto melito epo. LXXXV

Elit⁹ astan⁹ sardinen ecclie epꝰ ionis euãgeliste discipul⁹: q ei⁹ gesta ꝓscripsit: tpe marciãtonii ipatoris floruit: q multa utilia opuscula ecclesie dedit. Nã ꝑato principi ꝓ xpiana religione libꝝ apologeticuꝫ scripsit. Extare dicuntur & alia: uidelicet de pascha libri duo. De optima cõuersatione liber unus. De prophetis liber un⁹. De ecclesia liber unus. De sensibus liber unus. De anima & corpore liber unus. De lauacro siue baptismo liber unus. De ueritate liber un⁹ De generatione christi liber unus. De ꝓphetia eiusdem liber un⁹. De hospitalitate liber unus. Item liber qui clauis intitulat. De diabolo liber unus. De apocalypsi liber unus. Eglogaꝝ libri sex. Huius elegans & declamatorium ingenium tertullianus cauillat i libris septem: quos pro montano aduersus ecclesiam edidit: dicens illum a plerisq; pro phanum reputari. Quieuit in christo sanct⁹ melitus octauo calen. maii. Hec hieronym⁹ libro de illustribus.

¶ De sancto marco euangelista. LXXXVI

Marcus euangelista discipulus & interpres petri apostoli & eiusdem in baptismate filius leuitic⁹ genere & sacerdos legalis: discipulus apostolorum post passionem domini effectus: cum beato petro romam profect⁹ est eidem fideliter adherens: Vbi cum petrus christi euangelium predicaret: rogatus a fratribus qui erant rome: beatus marcus breue euangelium ad perpetuam memoriam: prout ex ore petri audierat fideli stilo latino ꝙ sermone conscripsit. Quod uidens petr⁹ approbauit: & ecclesie legendum sua auctoritate tradidit. Videns autem petrus marcum in fide constantem ipsum protoepiscopũ aquileiam destinauit. Quo cũ uenisset marc⁹ i suburbio ciuitatis

rep̄it iuuenē leprosum atthausphū filiū ul
phi. Qui i xpi noie a lepra mūdauit: & ip̄m
cū patre & omni ei⁹ familia ad fidē xpi con
uersos sacri baptismatis unda perfudit. Ibi
quoq; sua predicatiōe ifinitū populum xp̄o
dño acquisiuit. Ibi etiā euangeliū suum qđ
alias rome latinis litteris cōscripserat: itē
greco eloqo exarauit. Quod usque hodie in
aquileieñ eccl̄ia cū fede eburnea in qua se
dens illud scripserat demōstrat. ¶ Cum er
go beatus marc⁹ ad magr̄m reuiseñdū post
aliquot ānos uellet accedere. Hermagoram
ciuē aqleieñ eius discipulū a populo i pon
tificē electū: romā secū adduxit: ipsumq; lo
co marci i ep̄m p̄secratū: beatus petr⁹ ad gu
bernandā aqleieñ eccl̄iā destinauit: mar
cum uero dīna admonitiōe ad predicandum
alexandriā misit. ¶ Tante aūt humilitatis e
uāgelista dñi fuisse dicit: ut sibi pollicē āpu
taret ne ad sacerdotiū quasi manē ꝓmoue
ri posset: ueꝝ dispositio dei & auctoritas pe
tri ꝓualuit: ut nec sic amitteret i ope qđ me
ruisset in genere: mox aūt ut scūs alexādriā
ueniēs de naui egressus ēt calciamētū ei⁹ di
ruptū est. Quod cuidā calcifici nomie ania
no iuxta portā ciuitatis habitāti tradidit re
sarciēdū. At ille calceū emendās in laborā
do subula sinistram manum grauiter uulne
rauit: & pre dolore: un⁹ de⁹ uoce magna ex
clamauit. Cū aūt beat⁹ euangelista uni⁹ dei
nomē audisset gauisus est eo q̄ ꝑsperū fecis
set dñs iter: suū expuēs: q; i terrā fecit lutum
ex ꝑuto: & i xp̄i noie unxit manū uiri & sta
tim sanata ē. Quē anian⁹ i domū suā introdu
xit. Interrogās qs: uel unde esset illud nomē
qđ tantā efficaciā haberet. Cui beat⁹ marc⁹
xp̄m dīm predicauit & ip̄m cū omni domo
sua baptizauit. ¶ Deinde ingressus ciuitatē
euangeliū predicabat & omnes infirmitates
curabat ac demones effugabat: etiā mortu
os suscitabat. Sicq; doctrinis & uirtutibus
infinitū xp̄o populum acquirebat. Et ut scri
bunt de eo philo iudeog; doctor & papias
eps hieropolitan⁹ ad tantam p̄fectionē uite
xp̄ianos quos ꝑterat adduxit: ut uitam a
postolica primitiue eccl̄ie sectātes omnes
cōmuniter uiuerēt & nemo qcq̄ ꝓpriū pos
sideret: monasticū quoq; ordinē primus egy
ptijs tradidit: & sacre professionis regulam
multis instituit: unde & postmodū i egypto
mōachoq; cenobia & cellule ifinite excreue
rūt. Sicq; scūs euāgelista omēs pene egypti
urbes lustrauit: & i pp̄is gentilib⁹ uerbū
dñi semiauit. ¶ Veꝝ cum multi de ciuitate
alexandrie gentiles deoq; suoq; emulatiōe ei
insidias posuissent: beatus marcus loco sui
anianum olim calcificē episcopū ordinauit:
tres quoq; presbyteros scilicet melitū⁵ sani
num & cerdoniū &. vii. diacones & alios. 12
clericos eidem ad eccl̄ie ministeriū adiun
xit: & inde occulte discedēs pentapolim per
rexit: ubi & biēnio christū euangelizans p̄
mansit. Et multitudine ibidem gentiliū con
uertit: eccl̄ias plurimas fabricauit: & ordi
natis epis & p̄sbyteris p̄ ciuitates illas post
duos annos alexandriā rediit. Et cum multi
plicatos fideles ꝑperisset deo gr̄as egit. Pō
tifices autem idoloꝝ eum comprehēdere co
nabant. ¶ Cum aūt⁹ in solēnitate paschali
que āno illo .24. die aprilis ocurrit missam
fidelibus celebraret: & eadē die festum sera
pis dei egyptioꝝ pagani colerent: cōueniēs
multitudo gentilium ad eccl̄iam que erat
iuxta portū ubi euāgelista dñi sacra myste
ria pagebat: miserunt funē in collo ei⁹ & ip̄s
per rupes & saxa trahebant ad locū⁵ qui di
citur buculi dicētes: q; trahebant bubalum
ad loca buculi. Carnes autem eius in terra⁵
fluebant & saxa iſciebant sanguine: uesp̄re
autem facto miserunt eum in carcerem: ubi
custodib⁹ appositis & nocte dormiēt̄ib⁹ pri
mo angelica uisione ꝑfortatus ē. Deinde cir
ca nocte mediam ip̄o dño xp̄o sibi cum igē
ti lumine apparente: & pacem sibi annūcian
te: ad celestia regna inuitatur: mane aūt fa
cto funē iteꝝ in collo eius mittunt: & iterū
huc illucq; certatim ꝑtrahunt. Qui gratias
agēs deo & spiritū suum dño ꝓmendās bea
tam xp̄o animā reddidit. Cū autem gentiles
corpus eius uellēt cōburere subito aer tur
batur: grādo exeritur: tonitrua ītonant: ful
guraq; coruscant. Ita ut cūcti timentes cor
pus dimitterent. Quod xp̄iani rapuerunt &
in loco ubi eccl̄iam ꝑstruxerat: i loco bu
culi tumularunt: ubi quieuit usq; ad tēpus:
quo inde ip̄m ueneti uenetias trāstulerunt:
ut supra dictū est: in eius translatiōe pridie
cal. februarii. Passus est aūt beatus euange
lista. vii. cal. maii. Circa annos dñi. lxiii. ui
delicet octauo neronis anno. In loco aūt p̄
quē tractus fuit: siqs in die passionis ei⁹ her
bam ibi nascentē lacerauerit sanguinem ui
uum emittit.

¶ De scō adelberto epō & mr̄e. LXXXVII.

ADelbert⁹ eps & mar̄ de partib⁹
sclauonie nobilib⁹ parētib⁹ na
tus ab archiepiscopo partheno
polis noie adelberto ab infantia
educatus & doct⁹ eiusq; noie no
cat⁹ ē. Qui a iuuenilib⁹ ānis elemosynis & o
rationib⁹ ac ieiuniis ītēt⁹ liberalib⁹ & catholice
fidei disciplinis ibut⁹ magr̄ fuit scholaꝝ ipa
toris othōis. Defuncto aūt scō epo adelberto:
iuuenis sub epo pragen̄ miles efficit tpalis
q militiā & ipatoris curiā strenue guberna
bat. Cū aūt episcopus prage ciuitatis obis
set: & populus cuꝫ clero de eligendo pasto
re tractaret die quodam dominico demon

per os cuiusdam obsessi ad ecclesiam delati clamare cepit: se nullum timere nisi adelbertum militē: qui cathedram epalem erat ascensur⁹: & ipse ab eodē pfestim eiiciendus Statiq; uocato adelberto oppidus liberat: & ipse in epm ab oibus eligit: quod dū otho i perator tūc existens uerone audisset: gratissimum habuit: & ipm cōtinuo pcrari mādauit. Qui sact⁹ eps diuinis opib⁹ uacabat: & pdicationi iugiter insistebat. ¶ Sed cū populum uitiis obstinatum corrigere nō posset: relicto epatu romā accessit & dispensatione romani pōtificis obtēta pegrinari ad temp⁹ decreuit: oibusq; pauperib⁹ errogatis puenit ad montē cassinū: ubi cōilio fretus abbatis tulli q secundū regulā basilii cū monachis ibidem deo seruiebat: acceptis ab eo epistolis romā rediit: & dispensatiōe papali ad abatē leonē accessit: a quo & monach⁹ factus fuit: ubi dudū existens quandā illustrem dominam romanor⁹ que nimio langore derēta p annū pane nō gustauerat: oī one sola sanauit. Verū cū ab archiepō maguntino ei⁹ metropolitano iteg; ad suū epatum peteret: iussu summi pontificis licet satis renites ad epatū reuersus est: ea tñ pdictione: ut si populum oino incorrigibile inueniret: ad monasteriū sibi redire liceret. ¶ Cū aut̄ existens prage die quadā nobilē domina i adulterio deprehensam ad se ut patrē misericordie pfugiētē in monasterio uirginū incluisset: eaq; inde uiolēter rapta pentes ultores sceleris decollassent: turbatus adelbertus epatui resignauit: & roma regressus monasteriū suū repetiit: ubi postq; modico tpe pmoratus fuisset saluti aiaq; intendens assūptis secū gaudētio eius germano & monacho ac quodā benedicto pbsbro ad predicādū pollonia adiit: sed a duce balistano repulsus cunctas regiones illius pagrauit. Et cū iuxta uillā p planicie quandā pgeret: sociis alibi dimissis ab itide libus tētus lācea transfix⁹ diriscq; uulnerib⁹ pfossus atq; demū capite cesus martyriū cōsumauit seria sexta. 7. calē. maii. Cui⁹ corp⁹ pragam translatū ibidēq; pditū requiescit. ¶

De scō cleto papa & martyre. LXXXVIII

CLetus papa & martyr natione romanus de regione uicopatricio patre emiliano: lino pontifici in epatu romano successit: & sedit annos septē mensem unū dies. xi. Hic ex pcepto beati petri apostoli. xxv. presbyteros ordinauit in urbe roma mensis decēbr. Hic pōtifex prim⁹ i lris suis posuit salutē & apostolicā bñdictionē. Qui ēt oib⁹ populis scribens approbat & cōmendat pegrinationes ad scōs & maxime ad limina scī petri: asserens q; ualidior est ad salutē sācti petri uisitatio q̄ ieiunii duor⁹ annor⁹. Et ilos etiā anathemate subdit: q uisitationē apostolor⁹ impediunt uel dissuadent. Dicunt quidā: q; linus & clet⁹ petri successores nō sederunt ut pontifices sed ut petri coadiutores. quib⁹ beatus petr⁹ in uita sua credidit dispensationē ecclesiasticaq; rerū. Ipse uero tantum pdicationi & oroni uacabat: ppter quod tanta auctoritate dotari meruerunt ut in catalogo pontificū ponerent. Clemētem uero ipse beatus petr⁹ successorem sibi constituit: licet aūt hec ueritati nitantur: tamen ut ait hieronymus beat⁹ clemens spūsancto plenus timēs ne apostolica ordinatio posteris tēporibus transiret in uitiū: ut quidā hereditariū munus putātes minus de dei cogitarent electione: linū & cletū ante se coegit pontificare. Et sic clemens primus fuit p petri electionem: tertius uero per gradū. Beatus aūt cletus tpe titi & uespasiani impatorū martyrio coronat⁹ est. Sepultusq; est iuxta corpus beati petri in uaticano. 6. calē. maii Et cessauit epatus dies. 35. ¶

De scō marcellino papa & mrē. LXXXIX

MArcellinus papa & martyr natione roman⁹ ex pre decto de regione capritauri caio pontifici in epatu romano successit: sedit q; annos octo mēles. 2. dies. 25. Quo tēpore fuit grauissima psecutio xpianor⁹ sub diocletiano & maximiano ipatoribus: ita ut infra unū mensem. xvii. milia hominū pmiscui sex⁹ p diuersas puincias martyrio coronarent xpiani. Qūa de re & ipse marcellinus ad sacrificiū ducē⁹ est: ut thuri ficaret. Et mortē expauens compulsus a dioclet iano duo grana incensi posuit idolis. Postea uero penitentia duct⁹ in campania corā 20. epis ore pprio penituit & cinere capite aspersus ac ci.icio indutus se peccasse pfitēs epis iudicandū suppposuit dicens se paratus ad oia que sibi imponerent. Illi uero eidem responderunt: q; summus pontifex a nullo iudicandus esset. Nam si ipse negauit & petrus etiā magister suus negauerat: quē tñ nullus apostolor⁹ iudicare psumpserat: sed egressus foras amare defleuerat. Ipse ergo suam causam colligeret: & ore pprio seipm iudicaret. Tunc marcellinus ob scelus idolatrie iudicauit se deponēdū: anathematizauit etiā quicūq; corp⁹ suum sepulture traderet. Sicq; pergens ad diocletianum se christianū cōfitens cū claudio ✝ & cyrino ✝ & antonio ✝ diaconibus capitalem excepit sentētia: sicq; martyrio coronat⁹ est. 6. calē. maii. Hic etiā fecit ordiatiōes duas p mēse decēbr. pbyteros. 4. diaconos. 2. epos p diuersa loca mūero. 5. ¶ P⁹q̄ ät decollat⁹ fuisset: & corp⁹ ei⁹ xxx. dieb⁹ ad exēplum xpianor⁹ i platea iacuisset: nocte apparuit p uisum beat⁹ petr⁹

apostolus marcello ꝓsbytero: eidē marcelli no in ecclia succeſſuro interrogās q̄re corpus ſuū inhumatū nō ſepeliret. Et ſe petrū apostolū eē dixit. Qui cū rūderet: q̄ corp⁹ ſuū ita dudū ſepultū fuerat. Apostolus ei de dit itelligere q̄ dicebat de corpe marcellini Cū aut̄ marcellus dixiſſet q̄ ipſm ꝓpter ſententiā excōicationis ſepelire nō auderet: audiuit ab apostolo q̄ omnis q̄ ſe humiliauit exaltabitur: & q̄ multū ſe marcellin⁹ humiliauerat: q̄ ſe indignum ſepultura iudicauerat. Admonēs ut ipſum iuxta ſe tanq̄ martyrē & ueg⁹ pontificē tumularet: ut quos iuſtificabat gr̄a nō diuideret ſepultura. Marcellus ergo cū lucina & preſbyteris ac diaconi bus noctu corp⁹ accepit & iuxta corp⁹ beati petri i uaticano ſepeliuit. Ab eodē die ceſſauit epat⁹ annos. vii. menſes ſex. dies. 25. ꝓpter inimie per ſecutionis ſmanitatē.

¶ De ſcō ricario ꝓſſore. LXXXX.

Ricari⁹ ꝓſſor natus uilla cētula puincie pōtine monit⁹ a quodā caldōico ſacerdote q̄ē d hiberia ueniēte hoſpitio ſuſcepat: de ruſtico religioſus effect⁹ utebat pane hordeaceo cinere ꝑmixto. Aquā uero cū lachrymis tēpabat: & ex illa balnea faciens leproſos ſouebat: & poſtmodū ipe eadē balnea itroibat. Qui ēt i britānia ꝓdicauit. Rex uero francor⁹ dagobert⁹ ei⁹ fāmā audiēs ipm ex deuotiōe uiſitās eiu⁹dē ſe orationib⁹ cōmēdauit: ab eo quoq⁹ inuitat⁹ ad meſam magis ipe ſalutarib⁹ mōitis mēte q̄ tēporali bus cibis corpe refect⁹ ē. ¶ Deiñ uir ſcūs fāmā mūdi fugiēs a giſilimaro quodam ſuiro nobile in ſilua criſtaſſenſe cum ſigobardo diſcipulo ſuo locū ſolitariū deo ꝓuidi obtinuit. Ibiq; breui ſtructo tugurio uitā anachoritica mſto rpe exegit: multoſq; ad ſe uenientes languidos diuerſis ab infirmitatib⁹ ſanos effecit. Et redimit⁹ uirtutib⁹ i pace quiēuit. vi. cal. maii. Sepultuſq; eſt a diſcipulo i loco ubi ipſe ſibi ꝓcepat. A quo i extaſim rapto uiſus ē i aula ſplēdidiſſima mira fragrātia referta ꝓſſtere ſplēdore ad mirabili⁹ coruſcare. Cui⁹ corp⁹ ocialdus oli eius abbas cum ſuis monachis ad ſuū mōaſteriū cētula trāſtulerūt: ubi mſtor⁹ ſignor⁹ gr̄ia claret.

¶ De ſancto anaſtaſio papa primo & confeſſore. LXXXXI.

Anaſtaſi⁹ papa hui⁹ nois primus natiōe romanus ex pre maximo ſyricio pape i pontificatu romano ſucceſſit & ſedit ānos. i3. mēſes. x. dies. xxv. Hic cōſtituit ut debiles aut mēbris carētes nō poſſent clerici cōſignari. Cōſtituit etiā ut q̄n euāgeliū legeret preſbyteri & clerici nō ſederent: ſed ſtarent. Et ſtatuit ut nullus trāſmarinus ad clericatus honorē ſuſciperet: niſi ꝓprii epi chirographū cū ſigillo exhiberet. Et hoc ꝓcipue ꝓſtituit ꝓpter hereticos manicheos q̄ in ultra marinis ꝓtib⁹ abūdabāt. Hic in magna ſenectute ānoq; uidelicet ultra. 70. ſūm⁹ pontifex electus ē pp ſuā nimiā ſcitatē. Quā beat⁹ cognoſcēs hieronymus ei ꝓporane⁹ ſcripſit de illo: q̄ ei⁹ uita diuturna mūdus i merit⁹ eēt frui. Floruit aūt tpe archadii imperatoris. Et ceuit i dño. v. cal. maii. Sepultuſq; ē in cemiterio beati petri apoſtoli.

¶ De ſcō antimo epo & ſociis mrib⁹. XCII

Antimus epūs cū aliis multis apud nicomediā ſub ꝓſecutiōe diocletiani martyriū paſſus ē. Qui ut tradit hiſtorie eccleſi. libro. vii cū eſſet pōtifex ipſi? ciuitatis ob ꝓfeſſionē xpi martyrii gloriā capitis obtruncatione ſuſcepit. Quē tanq̄ bonū paſtorem: ſecuta ē uniuerſa pene gregis ſui multitudo per eandē martyrii uiā. Quoq; alios ꝓtatus tyrānus apud eandē tunc reſidens ciuitatem gladio obtrūcari: alios ignibus ꝓtāgrari: alios nauiculis ipoſitos i pelago mergi fecit ipis fideliū turbis ultro ſe tanto feruore neci offerentibus: ut etiā ſe interrogari nō permitterent: ſed xpianos ſe cōfitētes ſpōte ſupplicijs ingererent. Quoq; paſſio recolitur. v. cal. maii.

¶ De ſcō liberale ꝓſſore. LXXXXIII.

Liberalis de ciuitate altini natus a ſcō epo heliodoro eiuſdem urbis i eadē ciuita te nutrit⁹ & doctus fuit. Qui lectiōi ſacre & oratiōi atq; carnis maceratiōi uacans dño q̄uebat paupum quoq; uſib⁹ iten tus erat: egrotantibuſq; cura ſolicitus ipendebat. Corpus quoq; ieiunijs atteres ad tam ꝓfectionē deuenit: ut ſingulis diēb⁹ do minicis ſacrā cōmunionē pcipiēs: deinceps ſine ullo cibo uel potu tota hebdomada per manebat. Cum aut̄ paganor⁹ ꝓſecutiōe ferueute heliodorus epūs de altino receſſiſſet: & ad iſulas ſe maritimas ꝓtuliſſet: liberalis in eccleſia principali que erat dei genitricis oratione fudit ad dñm: ut eius in pace iuſceperet ſpiritū. Eadēq; nocte angelus dñi ſibi dormiēti apparuit: & oratione eius exaudi tam a dño nūciauit. Qui ſurgēs a ſomno ui ſitauit ſingulas eccleſias ciuitatis: puenit⁹q; ad iſulā que dicit flactiocaſtro: ut ad ian cū heliodorū accederet. Sed cū ad ipſum ꝓpter aquas interpoſitas trāſire nō poſſet: in eccleſia proxia ſci laurētii modico tempore ꝑmoratus ē: ubi poſt paucos dies iter facere dotū manus migrauit ad xpm. v. calē. mai. Corpus quoq; ei⁹ ibidē ſepultū proceſſu tēporis deſtructa altinen ciuitate ad oppidū tarui ſinum trāſlatum eſt.

¶De scō pulione martyre. XCIIII

PVlio martyr i ciuitate ciuilitana prior lectoꝝ fuit:de qua quidez urbe ualentinian⁹ impator oriūdus extitit:in qua & ipse martyr sub psecutione diocletiani & maximiani impatoꝝ martyriū pertulit agente pside proꝫ. Hic eni preses postq̄ in ciuitate firmeñ sanctū hyreneū eiusdez urbis epm ✝cū scō mōtano preſbytero ſmeruleū i flumine demergi fecerat. ✝ Sanctum quoq; de mertriū ipsius eccleſie diaconē decollauerat puenit ad urbē ciuilitanā: in qua pridem ✝ scūs eusebi⁹ ipsi⁹ ciuitatis pōtifex passus fuerat:fecitq; teneri pulionē lectorem:quē christū ꝓstantissime ꝓfitentē ac sacrificare nolentem:dicentemq; se uelle patꝛ suorum qui pxpo passi fuerāt imitari uestigia. Flāmis iuſsit exuri:qui passus est.5.cale.maii.

¶De scō uitale martyre. XCV

VItalis martyr miles xpi natione mediolanen⁹ apud rauēnā tpe neronis passꝰ é. Hic uxorē ualeriā habuit: ex q̄ gemellos geruasiū & ꝓtasium pcreauit. Qui cū pauline iudice rauennā ingressus cū quēdā christianum arte medicū noīe ursicinū natione ligurem decollari uideret:illeq; martyriuꝫ expauisset:scūs uitalis eum exhortari cepit: ne ipse q alios curare ꝓueuerat:seipm eterne mortis iaculo uulneraret. Quod ursicin⁹ audiēs ꝑfortatus martyriū libēter excepit: quē uitalis honorifice sepeliuit: & ad paulinū ꝓsulare suū ultra uenire ꝓtꝑsit. Ille uero nimiū indignat⁹ tū qa ad se uenire ꝓtemptsit:tū qa ursicinū sacrificare nolentē retraxit:& sic se xpianū ostendit: iussit eū teneri: & ꝓfitentē xpm i equleo leuari:deinde ipm ad palmā duci:& ii sacrificare nollet:foueā ibi ꝓfundissimā donec puenireē ad aquā fieri:& ibidē ipm depositū terra ac lapidib⁹ obrui. Locꝰ aūt ubi decollabant xpiani palma dicebat:eo q̄ arbor antique palme illic eēt. Beatus ergo martyr eodem adductus cū sacrificare nollet:ſcā fouea ut dictū est: terra ac lapidib⁹ est obrutus. Sacerdos aūt idolorum q hoc ꝓsiliū dederat:arreptus a demonio p septē dies clamabat:q̄ uitalis martyr eum ſcendebat. Die aūt septimo in flumie se ꝓcipitans miserabiliter expirauit. Passus est aūt sanctꝰ martyr.4.cale. maii.circa ānum domini.57.

¶De scā ualeria martyre. XCVI

VAleria martyr scī uitalis uxor: & mater scōꝝ geruasii & protasii cum existēs mediolani uirg suū rauēne passum audisset:illuc cū famulis accessit:& corꝰ scī uitalis auferre uoluit. Yeꝛ in somnis admonita a bto martyre ne corꝑ a malo hoie bene ꝓpositum uiolaret:ipm dimisit:& mediolanū in curru rediēs:rusticos deo suo siluano ſacrificantes incurrit. Qui eā de uehiculo deponētes hortabant secū epulari:sed illa se christianam eē:nec sibi licere de imolatis idolis manducare rndit. Quod illi audientes tāta eam cede mactauerunt:ut uix eam ſeminecē sui famuli ad mediolanen urbem perduce rent. Que infra triduū migrauit ad dominū Recte autem eius passio uiri sui legende cōtinuatur:quia dies certus eius martyrii non exprimitur.

¶De scā theodora uirgine & martyre & uno milite martyre. XCVII

THeodora uirgo & martyr:cuius passionē ambrosi⁹ scdo libro de uirginib⁹ facūdo sermōe & luculento stilo diffusius ꝓtractat:cū uno milite cui⁹ nomen subticet: apud antiochiā passa est. Que cū elegantis esset decoris ex uirginitatis ꝓfessiōe aspect⁹ publicos fugiebat. Tandem puella a gentilibus detēta producitur:duplex professa certamen & uirginitatis & religionis:dataq; ei optione a iudice: aut sacrificare uirginem: aut lupanari prostitui iubet:ut alteꝝ sponte desereret:cum ei alterū abstulissent. Ipsa autem tolerabilius extimans mentem uirginem q̄ carnem habere:& q̄ uirginitatē mentis nemo ab inuita potest eripere:fleuit:&tacuit:ne eam uel loquētem adulter audiret. Ducitur ergo uirgo xpi ad lupanar:sed prostitui potest:adulterari non pōt. Certatibus q̄ singulis quis predā primus inuadat : illa introclausa dām exorabat : ut q̄ susanna de supplicio eruerat:eā de periculo liberaret. Vix cōpleuerat orationē: & ecce uir militis specie terribilis apparuit . Qui cunctis sibi ex timore cedentibus ingressus cellulam uirginem cōfortauit:dicens q̄ eam uenerat saluare non perdere:suas ei uestes offerens :& habitum uirginis poscens:ut sic mutatis uestibus illa incorrupta militis specie egressa ferueē:ipse uero remanens uirginis habitu si necesse est martyrium quod optat patiat. Quē uirgo ꝑsecutorē existimans ceruicem et gladio ꝓparabat. Tandē xpianissimū cognoscens:& uestes suas exuēs cū milite habitum cōmutauit:& habitu uirili exiēs cunctis ignota militem uirginali tunica amictū dimisit . Post hec alius cubiculum ingressus quasi cum puellam tractare incipet:uirq; reperiens stupore miratus:sexū femineū in uirilem mutatum arbitratur . Sed dubitans ne magicis artibus & ipse sexu forsitan mutaretur:concitus exiens uisa narrauit populus obstupuit:& militem pro puella deprehensum pro eadem ad mortē damnauit.

Dūq; ille gladium libēs excipet: ferē puella ad locū certaminis uirili habitu cucurrisse: factū ppalasse ambo de nece certasse ille dicebat se iussum occidi nō illā. Nam eadē sententia que eū damnauerat illā absoluerat. Illa ecōtra clamabat q; nō illū uadē mortis elegerat: sed fidē pudoris optauerat. Nec in teruenerat ut sibi necē eriperet: sed ut uirgini tatē defensaret: plixeq; oratiōis lepore martyriū expetebat. Dudū igitur ambo ꝓtenderunt & ambo tandē uictores extiterūt. Nec diuisa est corona sed addita. Miles eni pro uirgitatis defensiōe palmā obtinuit: uirgo uirginitatis ꝓfessione coronā percepit. Sicq; ambo capitali sententia triumpharūt. 4. cal. maii.

¶ De sancto petro martyre ordinis predicatorum. LXXXXVIII

PEtrus nouus martyr de ordine predicatorum de ciuitate uerone oriundus: uelut rosa de spinis exortus de parētib⁹ hereticis fidei pugil egregius exurrexit. A quoq; tn errore se mūdū fuauit. Cum ad huc. vii. esset annoꝝ & a scholis rediret a patruo heretico interrogat⁹ qd didicerit: respōdit se didicisse: credo in deū patrē omnipotentem creatorē celi & terre. Ille uero ne diceret creatorem celi & terre prohibebat: eo q; deus uisibilū creator nō fuisset: sed diabolus oia que uidentur procreasset. Puer uero sicut didicerat ita uelle dicere ac credere affirmabat. Ille uero hec ei per auctoritates suadere conabat. Quas oēs puer spiritu sco plenus ꝓtra eū conuertit: eūq; gladio quasi proprio interemit. Patruus uero indigne ferens a puero se ꝓsuium: patri gesta retulit: & ut petrinū a scholis remoueret oīno persuasit. Timebat eni ut dicebat ne cum petrinus fuerit bene eruditus ad meretricē illā romanā ecclesiam se ꝓferret: & sic eoꝝ fidē ꝓfunderet. Qui nesciēs uerū dixit: dū petrū hereticoꝝ pfidiā destructurū tanq; alter caiphas ppheratit. Sed qa res a deo fiebat: pater monitis frīs assensum nō prebuit spans q; puerū ad suam sectā ptraheret cū in grāmatica eruditus foret. ¶ Videns aūt petrus non esse tutū cū scorpionib⁹ habitare: relicto seculo: ipsum pdicatoꝝ ordinē annoꝝ. x. introiuit. In quo. xxx. annis fere perseuerauit: & ad cumulū totius pfectionis: ascendit Virginitatē quoq; mētis & corpis illibatam seruauit: nec alicui⁹ mortalis criminis cōtagium sensit: sicut suoꝝ ꝓfessoꝝ testimonio ꝓbatum est. Carnē quoq; ieiuniis assiduis macerabat. Noctes post breue somnū studio sacre scie occupabat: dies uero ajaꝝ cōmodis ꝓpendebat predicationib⁹ uel ꝓfessionib⁹ aut hereticoꝝ disputationib⁹ insistendo: ꝓ fidei quoq; defensione se totū exponebat: orationibus crebris petēs a domino: q; non sineret eum ex hac uita migrare nisi sumpto calice passionis: multis etiā miraculis coruscabat. ¶ Quadā die dū mediolani quēdā episcopū hereticoꝝ a fidelib⁹ captū pīte populi multitudine examinaret: & disputatio protracta fuisset: & maxim⁹ solis estus cūctos afflueret: hereśiarcha petro dicere cepit: q; si erat ita scūs ut eum stultus populus affirmabat: populum ipm estu mori pmittere non debebat: & q; rogaret deū ut nubē aliquā soli opponeret: & sic populū refrigeraret. Asserēs q; si hoc fieret fidē catholicā reciperet maxime cū nulla uel minima nubecula i aere appareret. Quod beatus petrus cora oibus se factuꝝ promisit. Deinde ad dīm orationem fudit. Statiq; signo crucis edito: nubes i aerem ascendit: & se inter solē & populū inter posuit: atq; i modū papilionis cūctos ab estu per magnā horam refrigeraūit: heretic⁹ uero in sua duritia permanēs: ad ueritatem fidei uenire ptēpit. Contractū quēdam nomine ne aīserbum: q; per quinquēniū in sextario trahebatur ad se deductū mediolanū sanauit. ¶ Nobilis quidam filiū habebat q; tumore gule horribili: nec loqui nec uix iuspirare ualebat: capam petri ex deuotiōe substulit: de qua filio gulā tetigit: illeq; cōtinuo sanitatē recepit. ¶ Idem nobilis postmodū graui corrosione corpis torquebat: qui capam eandem ex deuotione referuata super se pōsuit: moxq; uermē pulsum duo habentē capita euomuit & omnis dolor cessauit. ¶ Cuidam etiā iuueni muto imisso digito i os ei⁹ tactaq; ligua bñficiū loquele ꝓcessit. ¶ Veg cum pestis heretica in lombardie prouincia pullularet: sūm⁹ pontifex ad pestem diabolicam abolēdā: diuersos inquisitores de pdicatoꝝ ordine: diuersis lombardie partib⁹ delegauit. Inter quos beatū petrū i mediolano & in ei⁹ comitatu iquisitorē prauitatis heretice auctoritate apostolica ordiauit. Qui sibi iunctum officiū diligenter exercens hereticos ubiq; perquirēs nullā eis requiē tribuebat: sed ipsos tā potentia expellebat q; sapientia cōuincebat. Quod illi uidentes de ipsius morte tractare ceperunt: & fautorem quēdam ipsoꝝ sicariū: ut eū occideret ꝑcib⁹ & ꝑcio induxerūt. ¶ Cū igit sanct⁹ petr⁹ de ciuitate cumana ubi fratꝝ sui ordinis prior erat mediolanū pgeret pro officio iquisitionis exequendo pdict⁹ sacrileg⁹ ipm i itinere aggressus eduēto ense sacrum ei⁹ caput cru deliter impetiit: & duobus diris uulneribus sauciauit. Qui nō querula uoce murmurās sed sufferens oia patienter suum dño spiritū cōmendabat. Symbolū sacre fidei ꝓ qua dimicabat deuotissime ꝓferens: cuius nec in

mortis articulo deſiſt eē pco. Sed cū adhuc martyr dñi palpitaret cultellum litor arripuit:& p latera eius trāſfixit. Cuius corpus frēs ꝑdicatores tulerūt: & mediolanū deferentes honorifice ſepelierunt. Ad cui⁹ ſepulturam lāpades dependentes pluries diuinit⁹ & abſq; humano ſtudio ſunt accenſe:multis quoq; coruſcat &manifeſtis miraculis ibidē requieſcens:qui paſſus eſt.5.calē.maii.

¶ De ſcō titico diacono. XCIX

TIticus diacon⁹ diſcipulus ſci pauli apoſtoli & unus ex .72. diſcipulis fuit: ut ſcribit abbas doroheus. Hui⁹ meminit idē apoſtolus in epiſtolis ſuis uidelicet ad col.4. & icda timo.4. pronuncias eū fratrē chariſſimū ac p̄ſeruū ſuum i dño. Qui etiaꝫ ab eodem a poſtolo eps colophonie ordinatus:poſt ꝑdicatiōis officiū diligenti⁹ pactuꝫ apud paphum oppidū inſule cypri quieuit in dño:ibidem ſepultus.iii.calē.maii.

¶ De ſcis agabo & ſecundino epis & ſociis martyribus. C

AGabus & ſecūdinus epi & ſocii eoꝝ paſſi ſunt apud circeñ coloniā:que eſt in numida. Qui p̄ſecutione ualeriani poſt lōgū exilium in ꝑfata urbe in qua tunc maxime gentiliū rabies ad tentandā iuſtoꝝ fidem inhiabat:ex illuſtri facerdotio gladio ꝑcumati eſfecti ſunt martyres glorioſi. Paſſi ſunt etiaꝫ in eoꝝ collegio ✝ emilianus miles ✝ tortula & ✝ antonia ſacre uirgines ✝ & quedā muli er cum ſuis gemellis:qui paſſi ſunt.iii.calē. maii.Hec ado.

¶ De ſcō leone epo. CI

LEo epꝰ in greciaꝫ partib⁹ natus oia i ſeculo abdicauit p xpo crucem:q eius tollēs:& ſi nō corpore martyriū paſſus eſt aio . Qui etiā in uita ſua miraculis claruit Nā mulierem a graui corporeo langore ſanauit.Et i ſamo inſula in pace quieuit.Cui⁹ corp⁹ dū inde greci nauigio tranſferre nixi ſunt:inde ſe nunq; mouere potuerūt: donec corpore quod amouerāt ſuo loco repoſito abeūdi facultatē obtinuerūt. ¶ Poſt multū uero tēporis uenetoꝝ naues in ipſius inſule portu degentes:corp⁹ ſci in eius ſolennitate que tunc uenetis ibi exiſtentib⁹ ꝓtigit uidelicet.iii.cal.maii deuoti⁹ uiſitarunt: miſſaq; ſoleniter celebrata ide diſcedere curauerūt. Exeuntes quoq; portum exorta ſubito tēpeſtate redire coacti ſunt:poſt morulam uero mare ſedato itēꝫ exierunt:itēꝫq; aduerſanti bus uēris retrocedere cōpellunt. Tunc cōꝑilio habito ſanctū corp⁹ inde leuantes ad nauē deduxerunt:& cōtinuo oī tēpeſtate ꝓpulſa flāte uēto ꝓſpero deuenerūt mothonū Vbi uox de celis inſonuit ingens:hoc ē corpus epi leonis. Inde ueniētes zacynthū uiſa eſt aquila alis extēſis ſup corpus excubare: que illos ad ultracedendū ſigno monſtrauit alaꝫ. Dūq; alie naues tēpeſtate & naufragiū ac pene ſcipitium paterent : ſola illa in qua ſanctū corp⁹ quieſcebat illibata ꝑmanſit. Et quoties luminaria circa corp⁹ accēſa flante uēto extinguebant: toties ꝑ ſeipſa diuinit⁹ accēdebant. Veniētes aūt ad portum ueſtis ab eꝑo loci ipſius uiſitant . Qui cū aliquid ex ſacris reliquiis obtinere ꝓcibus:aut ꝓcio mime potuiſſet:aquā tñ lotionis ſacroꝝ mēbroꝝ impetrauit.Celebrataq; miſſa cū corpus aqua diluiſſet:& ex ipſa cuidā languēti preſbytero in potū dediſſet: mox ille ſanat⁹ q ab aliis delatus fuerat incolumis ad eccleſiam ſuā perrexit.Tandē uenetias naute illi applicantes leoni methamaucenſi eꝑo corp⁹ ꝓceſſerūt:qui ipm cū ſummo gaudio percipiens honorifice ꝓdidit:ubi & cecus illuminatus fuit:& eger manū habēs aridam ſanitatē recepit.Proceſſu uero tēpis methamauco a mare ſubmerſo corp⁹ illud ad monaſterium ſci ſeruuli martyris tranſlatū eſt.Cui⁹ feſtum agitur.iii. calē.maii.

¶ De ſcō roberto abbate. CII

RObertus abbas & fundator ordinis ciſtertien fuit:qui dū i moliſmo monaſterio ep̄atus lingoneñ abbas eſſet: quod tunc ceno biū erat fama celeberrimū & diuitiis opulentū : quia hec plerūq; ſolēt aios ad laſciuiā puocare :cupiens uir ſcūs artioꝛem uitā eligere cū. xi.ex mōachis eiuſdem loci uiris ꝓfectis:poſt multos labores & iting difficultates ciſtertiū deuenerunt:q tūc horroris & uaſte ſolitudis loc⁹ erat:ubi āno dñi. 1098. ſcūs robertus auctoritate ſultus hugonis lugduñ archiep̄i tunc apoſtolice ſedis legati & gualterii cabilonen ep̄i: nec nō odonis burgūdie ducis ſclyti abbatiā ꝑſtruxit:& ordinē q ciſtertiēſis dr̄ ſcohauit. Poſt aliqd uero tp̄s a moliſmēſib⁹ mōachis requiſtus:ipm mōaſteriū ſue r̄gule ac ordini adeūcit:& ex utroq; unū corp⁹ effecit. Sicq; ſcūs abbas ordie initiato ſatiſq; dilatato ſcis opibus deo ſeruiēs laudabiliter uixit:& clarus uirtutib⁹ ad xpm migrauit.5.calē.maii.Sepultuſq; ē i abbatia ciſtertii:ubi & miraculis pollet.Anno ät.i4.poſt ordis fūdationē ſcūs bernard⁹ ordinē ipm igreſſus tā merito q̄ nūero locoꝝ & fratꝝ ipm mirabiliter auxit:ut i ei⁹ legēda dicet .15. calē.ſeptēbr.

¶ De ſcō mariano p̄ſb. CIII

MArianus monachus de territorio bituricēñ natus tp̄e ſci.aldii ſuc ceſſoris ſci germani circa annos dñi.480.claruit . Qui a ſcō ma-

mertino abbate ī prefato monasterio monachus factus est. Cui cū idē pater officiū alendor⁹ aialiū ꝯmisit: qđ ille gratanter suscepit & humiliter adiplere curauit. Die quadam a prū a canibus & uenatoribus sugatum ad se fugiente benigne excepit: canibusq; ut ani mal dimitterent ꝑpauit. Qui ex eo die dome sticus effectus sanctū uti catulus sequebat.

¶ Die dñico ad ecclesiam pgens ut sibi mos erat: fratre secū duxit inuitum eo q; ille debebat ipa die ſſibus ministrare. Et dum audiētes missam nimis tardaret: illeq; ad horā se non posse redire putaret: finito euangelio equum ut abiret ascendit: sed nequaq ipsum inde mouere potuit: donec seipm deliquisse cognoscens ad ecclesiam rediit: & usq; ad finem misse cum mariano ꝑmansit. Et ad horam reuersus sua ministeriū adipleuit: uir autē dñi in monasterio sontaneti ī pace quie uit. 5. cal. maii corpusq; eius inde delatū an tissiodori in suo monasterio sepultum est.

¶ De scō mariano & iacobo marib⁹. CIIII.

MArianus & iacob⁹ ines apud urbem lambasitanā sub decio pasi sunt. Quoꝝ prior lector: alter uero diacon⁹ extitit. Qui pro cō fessione nomis xpiani in ciuitate circen colonia tenti grauissimis suppliciis excruciati sunt. P⁹que marian⁹ p apices pol licum suspensus graui pondere pedib⁹ inne xo crudeliter tortus é. Deinde cum collega dudum in carcere macerat⁹: ubi diuinis relationib⁹ ſepius ꝑortantur. Tandē ad pretā urbē lambasitanā directi & iteꝝ diuti⁹ in ergastulo uincti: sed dina rursum uisitatio ne aleuiati. Nouissime cū multis aliis gladio ꝑcussi sunt pridie cal. maii.

¶ De scō eutropio epo & martyre. CV.

EVtropius epus & mar tyr sci dionysii ꝑsocius fuit. Cui⁹ passionē idem dionysius grece scriptā p man⁹ pape clementis direxit athenas. Hic fuit filius xerxis admirandi babylonie plar⁹ regis & guine regine. Qui a puerilia litteris grecis & chaldeis edoctus liberalibusq; scientiis ꝑbut⁹: curiositate orbē lustrare desiderās: a patre licentiā circūeundi obtinuit: a quo & nicanorē pedagogū accepit: herodēq; regē in galilea adiit: ut i ei⁹ curia aliquid ꝑspiceret nouitatis. Auditoq; de iesu miraculis q eo tpe in illis partib⁹ ꝑdicabat: ad eū accessit: qđ uidens & audiēs licet gētilis reuerer i cepit. Fuitq; pñs miraculo qñ xp⁹ ex .v. panib⁹ qnq; milia hominum satiauit. Quo uiso tam i ipm credēs ei⁹dem ut discipulus adhesisset: nisi pedagogū timuisset. Sed adorato i hierosolymis tēpio dñi more gētilium ad patrē rediit & uisa sibi nūciauit. Rursum quoq; amore flagrans iesu licētia a patre petita post annū in iudeā reuersus est. Et cū iesus die palmaꝝ uenis set hierosolymā sedēs sup asinū eutropius i terfuit: & una cū ceteris flores & ramos i uia strauit. Fuitq; de numero illoꝝ gentiliū q accesserunt ad philippū ut iesum uideret: ut dicit ioānis. xii. Audito aūt q; iudei eum occidere querebāt: repatriauit ne tanti uiri mortē cerneret: uel si mors ipius tardaretur ut ei cum suis gentibus adiutorium ꝑta ri deos ꝑerret: cūctaq; uisa patri rettulit. Audiens quoq; iesum occisum uehementer doluit: sed post ipsu⁹ resurrexisse itelligēs per ea que de eo uiderat credidit: & de ei⁹ resurrectiōe ꝑsolatiōnē nō modicā recepit: unde & in ultionē mortis xp⁹ eos iudeos quos i regno paterno reppit occidi mādauit. ¶ Post aliqd uero tp⁹ ꝑdicantib⁹ apostolis simone & iuda apud persidē: Eutropius cū patre & regno credētes ab eisdē de xp⁹ fide pleni⁹ edocti & baptizati sunt: ubi & apostoli abdicam episcopū & eutropiū diaconē ordiarūt: ut in eoꝝ passione dicef. v. cal. nouebris. Et dum predicti apostoli pro xp⁹ passi fuissēt: eutropius eoꝝ gesta & passiones cōscripsit. Deinde patre iā sene: seculo abrenūcians roma uenit: & a beato petro apostolo ad galli as predicādas missus accessit. Ingressusq; ciuitatem santonas cū xp⁹ ꝑdicaret ab inside libus cesus: & de urbe eiect⁹ sibi tugurium extra muros ꝑstruxit: ubi nocti⁹ orationi diebus uero predicatiōi insistebat. Cū aut multo ibidē tpe ꝑmoratus fructū modicum predicationis fecisset: eo q; .x. uiros solūmodo quertisset. Roma repedās beatum petrū apostolum passum reppit Et a scō clemente eius successore ordinat⁹ santonen⁹ episcop⁹ beatoq; dionysio sociatus cum eodē iteꝝ ad gallias adiit. Deuenieq; santonū filiā principis uirginem Eustellā nomine quertit: & sacro uelamine uirginitatis ꝑsecrauit: multū q; populum signis clarens dño acquisiuit. Cū aut eustella cū eutropio extra urbis menia in uirginitatis proposito deo suis morare tur: ꝑter missis satellitib⁹ sanctum occidi mādauit. Qđ illi primo lapidibus: deinde plūbatis cedentes nouissime securi illiso ca pite pemerunt. Cuius corp⁹ eustella in ei⁹ tugurio sepeliuit: ibidem quoq; omni tēpore in orationib⁹ ꝑmansit. Que cum migrasset ad xp⁹m apud magos suum sepulta é: ubi & ecclesia a xpianis ꝑcessu tpis fabricata utriusq; corp⁹ quiescit miraculis redolēs. Passus é aūt scūs eutropi⁹ pridie cal. maii.

¶ De scō zozima abbate. CVI

ZOzimas abbas ī palestine trib⁹ circa egyptum fuit. Qui adeo reputabatur sanctitate pollens: ut de longinquis regionib⁹ ad eius

cellam fratres accederent: & ab eo edificati uite pabula reportarent. Hic annis .53. i ere mo manens infestat' a quibusdã cogitatio nib' q̃si perfect' esset: & nulli' doctrina indi geret: a quodam sibi seniore apparente mo nef: ut se sequat: & pfectiores se inueniret. Quẽ secutus ad quoddã monasteriũ iuxta iordanẽ puenit: quẽ abbas cenobii benigne suscepit: & eũ intra monasteriũ introduxit. Ibiq; zozimas ánis pluribus cõmoratus pfectorem didicit uitã. Nã monachi illi die do minico ad ecclesiam cõueniebant: ubi missa celebrata cõionem sumebãt: ppletisq; ofoni bus & officio duobus ex fratrib' p dinis ce lebrandis p uices in monasterio dimissis: ce teri modicos cibos de cenobio sumentes as portabant: & exeuntes segregatim ac solita rie totam hebdomadã in eremo pagebant. Rursũq; die sabbati in sero ad monasteriu5 cõueniebant. Vbi zozimas multis diebꝫ deo seruiẽs: tandem egressus dina dispositione & itinere .20. diez solitudinẽ peragrãs: mariã egyptiacã inuenit: cui & anno sequẽti dñicũ corp' attulit: & mortuã sepeliuit: ut supra i ei' uita actũ est .4. non. aprilis. Reuersusq; ad monasteriũ statum omnia uisa abbati & fratrib' rettulit. Et post tẽpus aliquod i ipo loco uitam in pace finiuit pridie cal. maii.

¶ De scõ philippo apostolo. CVII

PHilippus apostolus a bethsaida galilee ciuitate: adree & petri q̃ uis oibus apostolis etate iunior fuerit: uocatiõe tñ inter primos extitit: ut de eo dr̃ Ioã. prio cap. Hic post dñi ascensionẽ & apostolor̃ diuisi onem .20. ánis per scythiã instanter xpi euã gelium pdicauit. Sed tandẽ a gentilib' tenet & ad statuã martis adductus imolare cõpel litur. Tunc draco de sub base altaris exiit: q filium pontificis ignẽ sacrificii ministrantẽ3 interfecit. Duos quoq; tribunos quoq; mini stri philippi apostoli in uinculis detinebãt extinxit. Flatu etiam suo ceteros oés morbi dos reddidit. Quib' apostol' dixit: ut si sta tuam martis deiicere uellẽt: & crucẽ dñi ibi dem erectã adorarent: mortui eos resurge rent: & infirmi sanitatẽ peciperent. Illi uero q̃ cruciabant: se sanari petebant: & statuam ꝑringere ꝑmittebant. Tunc philipp' ꝑcepit draconi: ut sine alicui' lestione in deserti5 lo cum abiret: ubi neminem ledere posset. Qui statim recedens nusq̃ cõparuit. Apostol' ue ro lauguentes oés sanauit: & illos tres mor tuos suscitauit. Sicq; factũ est: ut q eum pse quebant: q̃si deũ adorarent. Ipse autem per unum annũ iugiter pdicauit: & multa milia hominũ ad xpi fidem cõuertit & baptizauit Edificatisq; multis ecclesiis: epos: ꝓsbyteros & diacones atq; alios clericos ordinauit. Deinde per reuelationẽ ad asiam in ciuitatẽ hie ropolim deuenit: ibiq; heresim ebionitaru3 qui xpm carnem phantasticã assumptisse do cent: extinxit. Erant aũt ibi due sacratissime uirgines eius in baptismate filie ꝑ quas de' multitudinẽ uirginũ lucratus est. Apostol' aũt ante .7. dies obitus sui oés ꝓsbyteros & clericos suos ac uicinas urbiũ epos ꝓuoca uit: & eos de singulis docens in xpi fide ꝓfor tauit: secꝫ ad deũ per martyriũ migraturum post .7. dies eisdem ꝓdixit. Et cũ esset annoꝝ 87. ab infidelibus tentus: crucifix': lapidat' q; perrexit ad dñm: & martyriũ feliciter cõ sumauit calẽ. maii. Et in eadem ciuitate cor pus eius positũ est. Postmodũ etiã due filie eius ꝑate a dextris & a sinistris ei' tumulate sunt. Processu uero tẽporis corpus apostoli romam translatum fuisse dicitur.

¶ De scõ iacobo minore apostolo. CVIII

IAcobus apostolus q̃ dr̃ minor seu iacob' frater dñi cognomen to iustus: fuit filius alphei & ma rie sororis matris dñi: secꝫ cõsobrinus xpi fuit: ꝑpter qd more iudeoꝝ & frater dñi appellabat. Minor aũt dicit' ad distinctionẽ alterius iacobi apostoli filii zebedei: q maior uocat' nõ q̃ hic minor illo fuisset etate: sed posterior uocatiõe De hoc aũt dicet plenius in historia natiui tatis uirginis marie .6. id' septẽbr̃. Iust' aũt cognominatus est ꝑpter meritum excellẽtis sime sanctitatis. Nam ut de eo dicit hiero' tante reuerentie fuit in populo: ut fimbria5 uestimẽti eius certatim cõtingere cuperent. Et ut dicit egesipp': hic ex utero matris sue scũs fuit: uinum & siceram nõ bibit: carnes nunq̃ manducauit: ferrũ in capite eius non ascendit: oleo nunq̃ unct': nec balneo usus fuit: sindone .i. uestelinea semp idutus. To ties in oone genua flexerat: ut callos i geni bus more camelor̃ uideret habere. Hic so lus ex apostolis ꝑpter sanctitatẽ sua ꝑmitte batur intrare in scãlcõg: non quidem causa imolationis sed orationis. ¶ Interim aũt & facie & liniamentis corporeis simillimus xpo fuisse perhibet: q; plerisq; in amborum specie fallerent: unde ut dicit hiero' cũ in dei ad capiendũ xpm pergerent: ne sorte ia cobum in persona xpi caperẽt: a iuda q eos optime discernebat signũ osculi acceperunt Et nihilominus fugientibus apostolis: qdã ex ministris qui ꝑpter turbam xpo approxi mare nõ poterant: iacobum iustũ uice iesu tenuerunt: Qui relicta sindone qua utebat: ut dictũ est nudus ꝑsugit ab eis. ¶ Hic etiã ut idem hiero' testatur cõtra iouinianũ ꝑ petue uirginitatis extitit. Et ut idem tradit i. paraſceue mortuo dño iacobus uotum uo uit se non comesturum donec uideret dñm

a mortuis surrexisse. In ipa autem die resurrectionis cū usq; tūc non gustasset: dns eidē appuit: & astantib⁹ mensam apponere iussit. Deinde pane accipiens benedixit & fregit & iacobo dedit hortās eum ut comederet: eo q̄ filius hominis a mortuis surrexisset. Huic etiā ꝑpter sue scitatis excellētiam apostoli i tantū detulerunt: ut primus inter eos missas hierosolymis post ascēsionē dñi celebrasset quā petrus postmodū prim⁹ celebrauit antiochie & marc⁹ alexandrie. Post ascensionē ergo dñi discipulis ad predicandū ad diuersas ptes adeuntib⁹: Iacobus frater dñi hierosolymoꝝ epūs ordinatus est: q̄ ecclesiā ipsas annis .30. gubernauit. Et cū primū pciuium ab apostolis in hierusalē celebratū eēt proꝑter obseruationē legaliū. Iacob⁹ uti ecclesie ipsius epūs pcili diffinitor & iudex fuit: ut habetur act. xv. ¶ Anno igit .vii. epatus sui cū apostoli ad diē pasche hierosolymis puenissent: & interrogante eos iacobo quanta p eos dñi corā populo fecisset: ipsiq; oia serio suis explicassent: & iacob⁹ cum apostolis in templo corā caipha & aliquibus iudeis prediacsset: iamq; ꝑpe esset ut baptizari uellēt: quidam iudeus templum ingressus sacerdotes redarguit q̄ se ab illis magis decipi permitterent. In tantū q; populū concitauit ut a pstolos lapidare uellēt. Ascendit q; hō ille super gradū ubi iacob⁹ predicabat: & ipsus precipitauit deorsum. Qui fracto crure exdie illo plurimū claudicauit. Hoc autē passus est anno. vii. post dñi ascensionē. Sꝫ nec sic usq; ad annum .30. episcopatus sui a predicatione cessauit. ¶ Quo tpe uidētes iudei q̄ paulū occidere nō potuissent eo q̄ cesarē appellasset: ut dicit act. xxv. psecutionem in iacobū conuerterunt. Conuenerūt q; ad eus obsecrantes: ut populū reuocaret q errabat in iesu putantes q̄ esset xps: de quo ipse testimonium qd sibi uideretur corā populo die pasche proferret: cui tanq̄ iustissimo omnes acquiescerēt. Statuentes igit eus die pasche supra pinā templi: illū rogabant pontifices tanq̄ uirorum iustissimū: ut enūciaret omni bus qd sibi de iesu uideret. At ille cū ingēti uoce pnunciauit: q̄ in celis sedet ad dexteram ſme uirtutis: uenturus iudicare uiuos & mortuos. Quod xpani audiētes gaudebāt Pontifices uero iudeoꝝ ꝑsuasi stabant. Et clamare ceperunt q̄ etiā iustus erraſſet. Consilio quoq; iter se inito de eius nece sup pinā ascenderunt: & ipsum precipitauerunt. Qui deiectus non solū mori nō potuit: sed super genua pcūbens pro ꝑsecutorib⁹ suis orauit Cūq; eum orantem desup lapidibus purgerent: unus ex sacerdotib⁹ de filiis rechab ceteros increpabat: q̄ iustum pro eis orantem lapidarent. At unus ex illis pticam fullonis arripuit: & ualido ictu caput eius impetens ipm cerebrauit: taliq; martyrio migrauit ad dñm. Sepultus ibidē iuxta templum cal. maii. In cuius sanguinis ultionē ut dicit iosephus subsecutū est excidium hierusalē & dispersio iudeoꝝ. Quod licet re uera fuerit pricipal'r pp mortē dñi. Ad hoc tñ addere potuit intersectio iacobi iusti. ¶ Hic ut ait hieronymus libro de uiris illustribꝫ' una tā tū scripsit epistolaꝫ que de. vii. canonicis ēque tamē ab alio quodā eius noīe edita a nō nullis traditur: licet paulati procedēte tempore obtinuerit auctoritatem.

¶ De scō hieremia ꝓpheta. CIX.

Hieremias ꝓpheta & sacerdos ex tribu sacerdotali ortus uico anathoth q̄ tribus milib⁹ a hierusalem distat patre elchan fmōe q̄ dem apud hebreos rusticiore ꝓphetauit: que simplicitas elloquii de loco ei in quo natus est accidit. Cuius ꝓphetia per tempora q̄tuor regū extenditur .s. iosie: & ioachim primi: & ioachim ei: & sedechie regum iuda: ꝓphetauit autē in regno iuda iā. x. tribub⁹ in assyrios trāslatis. Hic ex utero matris scificatus extitit: & etate puerili ꝓphetare cepit. Anno uidelicet .xiii. iosie regis iudei & ꝓphetauit usq; ad euersionem urbis hierusalem. xli. ānis preter illud tempus quo in egypto ꝓphetauit in tānis. Et cū puer esset tetigit dns os eius cepit q; ꝓpheta re & predicare: mane consurgens & frequenter stans in porta dom⁹ dñi in atriis templi. Et ostendit ei dom⁹ signa euersionis hierusalem quā predicabat. Primo signo significauit auctor euersionis deū sub figura furis cū uirga uigilantisq; ia uigilabat ad percutiendū populū. Secūdo ostēdit ei quo mi nistro ad hoc uteret ꝑ ollam succensam a facie aqlonis. i. a chaldeis q̄ iuxta situ hierusalē uenerūt ab aqlone. In tertia uero de lōbare putrefacto ostendit ei causam euersionis nec fuit hec uisio imaginaria sꝫ corporalis. Quia eni filii hierusalē recesserūt a dño sornicando post deos alienos ꝑantur lumbari putrefacto: ut sicut lumbare adheret lūbis uiri sic ꝓpio adherebant domio. ¶ Anno aūt. 4. ioachim primi regis iuda cum hieremias ꝓpheta destructionē urbis hierusalē & templi i proxio fiendam publice denūciaret a principib⁹ populi cepsus missus est i carcerē: ne publice predicaret. Qui uocato baruch filio nerie scriptore suo scribi fecit in uolumie que ꝓphetabat: & misit populo & regi per manus baruch. Que cum baruch i tēplo legisset populus penitens ieiunium ꝑdicauit. Rex autem cū hec audisset uolumē ꝑbussit. Hieremiā quoq; tam de carcer a populo dimissū: & baruch apprehendere uo-

fuit: sed de eos ad tẽpus abscondit. ¶Post hec nabuchodonosor rex babylonis ascendens hierosolymã: cepit ioachim: & partem vasoꝝ tẽpli asportauit: ipmq; in babylonem ducebat. In itinere uero remisit eũ acceptis obsidib⁹: daniele cũ trib⁹ pueris & aliis nobilibus iudeoꝝ: & impositio ei tributo. qui soluit ei tributũ ãnis trib⁹. Postmodũ uero audiẽs: q; rex egypti ptra nabuchodonosor bellum assumeret: tributu; denegauit: unde & rex babylonis ueniens hierusalem: intrauit eam sub iure federis: sed fide mox rupta iuuenes fortissimos cũ ioachim rege occidit & ioachim iechoniam ioachim filium patri equiuocũ regem cõstituit. Postea aũt timẽs ne ioachim memor paterne iniurie adheren do egyptiis cõtra se pugnaret: rediens iterũ hierusalẽ obsedit. Sed de consilio hieremie ioachim se cũ matre & oi familia nabuchodonosor tradidit: qui capta ciuitate ioachim & principes & multos de populo trãsmigrauit in babyloné cũ ezechiele & mardocheo. Hec aũt traductio filioꝝ iuda in babylones dicit transmigratio: sed alia que facta é post euersionẽ hierusalẽ dicit captiuitas. Constituit aute nabuchodonosor regem patruum ioachim sedechiã sub iureiurando: q; ei seruiret sub tributo. Qui duobus annis pmissa cõpleuit. Cũ aũt pseudoprophete decipent sedechiam dicentes in pximo babylonios ab egyptiis esse uincendos. Sedechias rex iuda cõtra iuramentũ suum regi chaldeoꝝ denegauit tributu;. Qua de re nabuchodonosor ueniẽs i iudeã obsedit hierusalẽ. Interi uero falsi pphete nunciabant regi pspera sed falsa hieremias uero his cõtraria sed uera. Qui egrediens hierusalẽ ut ueniret ad uicũ suum anathoth tanq̃ fugeret ad hostes captus est & incarcerat⁹: nabuchodo. uero & nabuzardan hierusalẽ. 18. mẽsib⁹ obsederũt. Tunc sedechias territus hieremiã de carcere tulit: & pphetie ueritatẽ secreto inquirẽs audiuit Hieremias aũt pnoscens templũ dñi euertendum dino oraculo admonitus: tulit arcam testamenti cũ his que in ipsa erant: & i montem abariã quẽ moyses ascenderat: ut terrã promissionis uideret deportauit: & precib⁹ suis eam absorberi fecit i petra: digito uero nomen dei designans impssit: acsi terro sculptum esset. Et extũc nec locũ quis cognosce re potest: nec nomẽ legere usq; in psens. Sepe q; nubes ut ignis sit super locum illũ nocturno tempore: eo q; gloria dñi ab eius lege non desinat. Dixitq; hieremias presentib⁹ Dominus de syon recessit ad celos rursus in uirtute uenturus. Eritq; signum psentie ei⁹ quando uniuerse gentes adorauerint lignũ. ¶Deinde cum hieremias captiuitatem publice predicaret. Sedechias rex principibus eum petentibus tradidit. Qui cum eum i lacũ depossuissent: ubi erat in luto usq; ad gutur: extraxit eũ ide abdemelech ethiops uir eunuchus pietate cõmotus. Tamen in carcere detentus est usq; ad diem quo capta é hierusalẽ. Quam nabuchodonosor. 18. mensib⁹ obsessam tandem cepit: fugientemq; regem sedechiam cõprehendit: filios eius occidit: & oculos ei eruit: ac uinctum cum principibus in babylonem adduxit. Nabusarachim uero princeps militie regis qui remanserat: templum & urbem succendit: murum euertit: & captiuos multos & uasa templi i babylonem trãstulit. Godoliam uero pauperib⁹ in terra relictis prefecit: & hieremiam nolẽtem secum abire: sicut a rege in mandatis acceperat dimisit. Sed postq̃ godolias a quodam ismaele de semine regio interfectus est timentes sibi reliquie iudeorum contra cõlium hieremie in egyptum descenderunt: & hieremiã & baruch secum inuites duxerũt & habitauerunt in magdalo tãnis & mẽphi atq; fatures. Cumq; essent ibi hieremias regibus egypti signum dedit: q; eorum idola subuerti oporteret: cum uirgo pareret: uñ sacerdotes eoꝝ i secreto tẽpli loco imaginé uirginis & pueri statuentes adorabant. Dũ uero post tempora ptolemeꝝ eos interrogaret: cur hoc agerent: dixerũt pateꝝ traditionis esse mysterium: qd a fcõ ppheta maiores eoꝝ acceperãt: & ita futuꝝ esse credebãt ¶Et cũ hieremias ibidem populuu de idolatria redargueret: insurrexit populꝰ iudeorum ptra eũ: & lapidauerunt eũ. Porro egyptii eũ honorauerunt: sepelietes iuxta tumulum regum suorum: memores beneficiorum que prestiterat egyptiis. Oratione enĩ sua fugauerat aspides & bestias aquaꝝ qs greci crocodilos uocant: qbus priꝰ egyptꝰ infestabatur. Cuius corpꝰ alexander macedo trastulit alexandriam: & sepeliuit gloriose. Extunc quoq; a terra illa prohibiti sunt crocodili & aspides memorati. ¶Nõ solum aũt hieremias eius pphetiã suo libro pscripsit: sed ẽ ppter mortẽ iosie regis iude elego metro trenoꝝ lamẽtationes composuit: qbus in exequiis funeralibus utebãtur cantores & cantatrices. Occubuit aũt scũs propheta calẽ. maii. Et hic nõ solum ecclesiastici. 49. i scõꝝ patꝝ catalogo scribitur: sed ẽt in plerisq; diuine scripture locis & a multis doctoribꝰ ut sanctissimus memoratur. Hec toseph⁹: hieronym⁹: comestor & guilelmꝰ.

¶De scõ baruch propheta. CX

Baruch propheta & scriptor hieremie fuit: ac ei in carcere minister & in exilio socius usq; ad diem mortis i ipsius eum non deseruit. Multaq; ex ore ipsius con-

scripsit: ipse quoq; spiritu prophetico habuit & multa ac magna mysteria de incarnatione domini prophetauit. Qui & cu magistro suo a populo in egypto deductus post eius interfectionem in pace dormiuit. Sz qa dies certus eius obitus non habetur suo recte preceptori & magistro subiicitur. Sacti tatem uero huius prophete non solu doctoris eius hieremie uita sanctissima quam bonum discipulus imitatum fuisse credendum est: sed etiam eidem a spiritusancto tradita indicat prophetia: prophetauit aut baruch in babylonia tempore captiuitatis iude: & uerba prophetie legit in auribus iechonie si ue ioachi regis iuda & ceteri populi trasmigrati: ut ex textu ipsius libri liquido patet: propter qd arguendu est baruch cum ceteris captiuis in babylonem adductum. Et inde forsitan obtenta a rege gratia redeundi: eo q hieremie fuisset consocius & discipul' taliter ad iudeam reuersum: ut cum hieremia postmodum ut dictum est descenderit in egyptum. Hec notantur supra.

¶ De scō andeolo martyre. CXI.

ANdeolus subdiaconus & mar a sancto policarpo epo ecclie ciuitate cum benigno & andochio presbyteris: & hyrso diacono ad gallias predicadas missus est. Que feuerus cesar eius predicationē perta in territorio niuarien comprehensum: & spinosis fustibus flagellatum: xpm confitentem i carcerem trudi fecit. Die q; sequenti facto de ligno duriss̄imo ense ad formam gladii caput eius in modum crucis scindi precepit. Et sic elisso cerebro martyriū consumauit cale. maij: ut dicit ado.

¶ De scō sigismūdo rege & martyre. CXII.

SIgismundus rex & martyr filius genebaudi regis burgundie & eius post mortez in regno succesor fuit tempore anastasii imperatoris ut ait sigibert'. Qui a puericia xpianissimus ecclesias & monasteria & sanctoz limina uisitabat. Ieiuniis quoq; & orationibus intentus assidue pauperib' ubera elemosynas ipendebat. Assumpto uero regno cultū xpi ampliare curabat: eo q; ad huc burgudien gentilitati seruiebant. Duq; loca martyrum plustraret uenit ad ciuitatem seduneñ ad locum agauneñ: ubi beatus mauritius cum sancta legione thebeoz passi sunt. Ibiq; diuinitus inspiratus orabat ad dominum ut de consortio martyrū effici mereretur. Angelus uero eidem tunc apparuit eiq; docuit: ut sicut audiret militie celestis alternatim psallentium choros: sic ecclesia psalmos decantari institueret. Sanct' ergo exensis auribus choros angelicos canentes audiuit: & agelica mādata sicut audierat adimpleuit. Nam usq; ad illud tempus ecclesiis gallie non alternatim: sed insimul ab omnibus psallebatur. ¶ Cuz igitur franci adhuc gentiles regnum burgundionuz depopulassent: & multos ex suis adhuc paganis rex sibi aduersantes & gallis adherētes haberet: tonsa capitis coma & habitu religionis indutus ad locum predictoz agaunensium martyrum latenter aufugit. Quo franci cu burgundionib' proditoribus pueruerunt. Tunc burgundien regem cognitum & uinctu frācis tradiderunt: una cum coniuge & duob' filiis ✠ sigiberto & ✠ gunterano. Quos illi ad locum qui dicitur belsa deducentes in puteo antiquo capitibus deorsum proiecerunt: taliq; martyrio ad dominum migrauerunt. cal. maii. Quorum corpora a limo cō tecta ibidem triennio iacuerunt. Sed cum sepius noctu a multis uiris sanctis supra locū ipsum accensē lampades uiderentur expletis tribus annis abbas ipsius loci ab angelo monitus corpora sanctoz de puteo leuata i ecclesia sancti ioānis euangeliste tumulauit: ubi eoruz meritis multa miracula fiūt. Hoc autem spectali priuilegio sanctus iste martyr effulget: quia a febricitantibus inuocat' cuiuscunq; generis febrē expellit. Hec sigibertus.

¶ De scō amatore episcopo. CXIII

AMator epis antisiodoren in annis iuuenilibus litteris erudit' deo iam deuotissimus a parentibus insignibus coactus uirginem desponsauit. Quam tamē ut uirginitatez profiteretur induxit: & ipse simili ie uoto constrinxit. Cum autem uterq; uotum emisisset: angelus dñi eisdez affuit: duas coronas sibi afferēs: & singulas singulis imponens: eos in scō proposito confortauit: puella igitur monasterium uirginum ingressa est. Amator uero clericus factus post mortem eladii antisiodoren episcopi eidez in pontificatu surrogatur. Qui pluribus miraculis effulsit. Inter que dum puam haberet ecclesiā que populum omnino capere non ualebat: rogauit obnixius ciuem quendam reptilum nomine: ut domum suam templo dei contiguam concederet ad ecclesiam ampliandā. Quod ille facere denegans: grauiter infirmatur. Sed sancto postulata concedens continuo liberatur. Sanctus ergo episcopus domum ecclesie adiiciēs eandem in honorē p tomsis stephani fabricauit. In q; uerbuz domini predicabat. Sed cum obitum suum imminere conpiceret ad ecclesiam prexit: celebrataq; missa populo sermonem fecit: & i throno suo residēs expiravit, Cuius anima in columbe specie celū petere uisa fuit. Cor

pus quoq; eius in ipsa ecclesia tumulatum quiescit. Aqua uero qua corpus totum fuerat: perfusus paralyticus curatus est. Quieuit in pace calē. maii.

¶ De letaniis. CXIIII

LEtanie bis in anno fiunt scilicet in festo sancti marci: que dicitur letania maior: & triduo ante ascensionem: que dicitur minor. Et interpretatur letania supplicatio uel rogatio. ¶ Letania autem maior triplici ter nominatur: scilicet letania maior: processio septiformis: & cruces nigre. Dicitur aut letania maior: ratione institutēis: quia a magno gregorio papa urbis instituta est. Rōne loci: quia rome instituta ē: que caput orbis ē Ratione cause: qa pro magno morbo & grauissimo qui rome uiguit: scilicet pro epidemia inguinaria: que infinitum populum romanum extinxit: de quo dictum est suprain legenda gregorii pape quarto idus martii. ¶ Dicitur etiam processio septiformis: ex eo q; beatus gregorius processiones suas per septem ordines disposuerat. In primo enim ordine erat clerus. In secūdo monachi & religiosi. In tertio sanctimoniales. In quarto infantes. In quinto laici. In sexto uidue & cōtinentes. In septimo cōiugate. Sed quod mō non potest in numero personarum: supplet in numero letaniarum: quia septies dici debent. ¶ Dicuntur & cruces nigre: quoniam in signum meroris ex tanta strage hominū: & in signum penitentie nigris uestibus induebantur: propter eandem etiam causam cruces & altaria ciliciis uelabantur. ¶ Alia uero est letania minor: que fit trib⁹ diebꝫ ante ascensionem: quam sanctꝰ mamertus uiēnen eps ante institutionem prime instituit. Et dē minor ad differentiā prime: quia instituta ē a minore episcopo: in minori loco: & p minori morbo. ¶ Causa autem huius institutionis fuit: quia tunc apud uiennam crebris & ualidis terremotibus domus & ecclesie subuertebantur: nocturni sonitus & clamores audiebantur: & lupis etiam nimia feritate ipsas ciuitates intrantibꝫ pueri & homines perfecti lacerabantur. Predictꝰ ergo eps triduanū ieiunium indixit: letanias initi tuit: & sic tribulatio conquieuit. Deinde ab ecclesia statutum est: ut hec letania uniuersa liter conseruet. ¶ Dicunt etiā rogationes: qa tūc sanctoꝝ suffragia imploram⁹. Et merito talis obseruantia his diebꝫ obseruāda ē multiplici rōne. Primo ut deus bella pacis cet: que in uere frequentiꝫ cōcitant. Secūdo ut teneros adhuc fructꝰ p seruando multipli cet. Tertio ut motꝰ carnales qui hoc tēpore magis uigent i se unusq; mortificet. Quarto ut ad receptionē spūsancti se gliberet magis habiliter. Quinto ut xpo ascendēte & dicente: petite & accipietis: quisq; p̄sidenti? postulet. Sexto ut ecclesia se carne macerans p ieiuniū & plumis amplificans p oronem cū xpo ascendente liberius & facilius euoleat. He due ultime rōnes sunt guilelmi antisiodoren. ¶ In his ergo letaniis cruces deferūt cāpane pulsāt: uexilla portāt: & oiu⁹ scoꝝ patrocinia generaliter implorant. Ideo aut cruces deferimus: & campanas pulsam⁹: ut demones territi fugiant: uexilla regis eterni p̄scientes: eiusq; tubas excitatorias audientes. ¶ Vexilla deferimus ad representandu⁹ uictoriaꝫ ascensiōis xp̄i: qui cum preda celos ascendit: unde uexillū per aerea icedens est xp̄s ad celos ascendēs: populi qui sequūtur: sunt sci qui ab eo ad celestia subleuant. ¶ Sanctoꝝ autē omniū singulariter & generaliter suffragia imploramus. Primo ꝓpter nostram inopiam: quam habemus in meremdo: ut ubi nostra nō suppetit merita: patrocinentur aliena. Vel ꝓpter inopiam quā habemus in cōtemplando: ut qui non possum⁹ summā in se lucem alpicere saltem in sactis aspiciamus. Vel ꝓpter inopiam: quam habemus in amando: qa plegq; imperfect⁹ homo magis afficit circa aliquē sactū: q; circa ipm deum. ¶ Secūdo ꝓpter sanctoꝝ gloriam: ut dum per eoꝝ suffragia quod petim⁹ impetramus: ipsos magnificentius collaudemus. ¶ Tertio ꝓpter dei reuerentia⁹: ut peccator qui deum offendit quasi nō audeat ipsum in personam ꝓpriam adire: sed sanctoꝝ possit patrocinia implorare. ¶ In his aut letaniis consuetū illud canticum angelicum frequētari. Sancte de⁹: sancte fortis: sancte & imortalis miſere nobis. De quo refert damascē libro tertio: q; cum apud ꝓstantinopolim ꝓpter epidemiam letanie cum processione fierent. Puer de medio ppli in celum raptus & istud beate trinitatis canticum ibidem edoctus rediens ad populum: illud frequentari docuit: & mox tribulatio cessauit. In chalci donen quoq; cōcilio fuit istud canticum approbatum.

¶ De sancto athanasio episcopo & confessore. CXV

ATHanasius eps alexandrin⁹ & doctor grecorum: de quo in libro decimo ecclesiastice historie: & ab aliis pluribus multa scribuntur tempore constantini & constantii eius filii arriani claruit. Qui a puerilib⁹ annis liberalibus disciplinis imbutus: & sacra philosophia eruditus: a sancto alexandro episcopo glorioso sene clericus iactus & presbyter ordinatus: in predicando uerbum domini eidē coadiutor effectus est. Et inde una secum niceno concilio interfuit: & arrium

hereticum mirabiliter confutauit. Propter qđ ab arrianis odio conceptus innūeras ab eisdem persecutiones ppessus est. Quibus suggerentibus concilio iterum apud laodiciam conuocato dum omnes sederent: & disputatio incepta esset oratione tamen alexādri episcopi & athanasii presbyteri premissa arrius secreta nature compulsus expetiit: ubi intestinis omnibus i secessum destuentibus expirauit. Quo miraculo multi arrianorum ad fidem catholicam redeunt: ceteri uero in athanasium amplius obstinati desiuunt. Cum autem post mortem alexandri eidem in pontificatu successisset fidem catholicam scriptis & sermonibus defensabat: & arrianam perfidiam impugnabat. ¶ Verū ex arrianorum emulatione ac susurratione constantio imperatori arriano exosus factus uelut hostis imperii censebatur. Delatus autem augusto de adulterio uiolenter illato: & de dextera arsenio eius diacono precisa apud tyrum ciuitatem imperatoris iussu ad concilium euocatur. Ingressusq; synodum mulier ipsum de adulterio falso accusabat: que & ipsum quē accusabat non cognoscebat. At uero timotheus sub nomine athanasii se excusat: mulier uero ipsum athanasiū credens obiurgat: sicq; de falso crimine conuicta est & confusa. Deinde manus arida in loculo pducit: que arsenio ab episcopo abscissa fuisse asserit. Episcopus uero arsenium latentem qui longius esse putabatur ad esse fecit. quo ambas manus exhibente se innocentem probauit. Cum autem hec arriani magicis artibus deputarent: innocens athanasius uti culpabilis iudicatur ex urbe & se de propellitur ab imperatore proscribitur & per totum orbem occidendi inquiritur. Qui ubiq; pfugus a maximino treuerēn episcopo benigne suscipitur: sed post modicum metu principis inde pgreditur. Deinde. 6. ānis latuit in sicca cisterna sola ei qua dam ancilla uirgine ministrāte catholica: ubi symbolum. Quicunq; uult saluus esse: dictauit & scripsit. Cum autez persecutores sui illuc aduenissent: & nunciante ei ancilla athanasius auffugisset: illi hoc cognoscentes uirginem ad mortem ceciderunt. Post hec cum ad partes imperatoris constātis fratris constantii occidentales uenisset: causamq; ipsius constans examinasset super episcopi iniusto exilio litteras fratri direxit: constantiusq; ipsum ut fratri complaceret ad sedem suam reuocauit. Sed modico post tempore ad instantiam arrianorum: iterum eum constantius eiiciens persequitur. Iteruncq; constantis comminationibus reuocatur. ¶ Defuncto uero constante soloq; regnante constantio cum athanasium suspectum haberet q; sibi germanum inimicum fecisset suasu arrianorum tertio ipsum de sede populit: & georgium arrianum sibi in episcopum surrogauit: missis per uniuersum orbem romanum litteris ut ubicunq; repert' fuerit athanasius occidatur remuneratione taxata cuicunq; qui caput athanasii imperatori obtulisset. Quo tempore sanctus uir toto orbe hinc inde profugus euagatur. Aduersus quē reges ac principes & populi commouētur. Sed multis euasis periculis: & persecutionibus dei gratia reseruatur. Mortuo uero cōstantio & iuliano apostata ei succedente: & humanitatem sictam pretendente: ut ex hoc in initio suum imperium roboraret iussu iuliani omnes episcopi exulātes ad suas ecclesias redire permittuntur. Sicq; athanasius a lexandriam remeauit. ¶ Post modicum uero tempus diabolo suadente ad suggestionē magorum iuliano fauentium missi milites multos alexandriam ad athanasium perimēdum. Qui per flumen nili cum paucis catholicis nauicula fugiens: persecutores obuios habuit. Illi uero eum presentem cernētes nō agnouerunt: & de athanasio uti de alio interrogantes pertranseunt. Ipse uero alexandriam alia uia repetens usq; ad tempus pacis ibidem latenter permansit. Post mortem uero iuliani succedente in imperium iouiano catholico reducitur athanasius in priam sedem: & restitutus honorifice post mēses octo quieuit in pace anno episcopatus sui quinquagesimo sexto nonas maii. Ibiq; clarens miraculis tumulatur. ¶ Hic gloriosus doctor inter multa ingenia eius sapientie opuscula: Duos aduersus gentes excudit uolumina: Contra ursatium & ualentem unum: De uirginitate unum: De persecutione arrianorum plurima: De psalmorum titulis unum: Historiaz antonii monachi uitam continentem insigni uolumine texuit. Epistolas insuper & alia multa que enarrare longum est edidit. Hec hieronymo libro de illustribus.

¶ De sancto florentio epo. CXVI

Florentius & uindemialis episcopi taruisii translati quieuerunt. Quorum uindemialis apostolatione a sancto alpiano confessore doctus ad presbyteratus ordinem inde ad episcopatum peruenit: ubi una cum eugenio miraculis multis ostensis populum copiosum conuertit. Deide pegrinationis gra ad insulam corsicam uenientes in castris fauneñ & uadeñ: populū a cultura draconis eruerunt: ligato oratio ad collum

serpentis & ipso in mare demerso. Sicq; cõuersum populum baptizarunt. Post que sanctus eugeni⁹ ibidem in castro uanden commoratus quieuit in pace :ubi etiam extat puteus ab eodem in mare defossus preter natura dulcem aquam emanans. Vindemialis uero regressus corsicam:ibidem in pace uitam finiuit:& sepultus est ibi:ubi & olim sãctus florentius episcopus quiescebat. Vasta uero corsica a saracenis: tityanus taruisinus episcopus illuc nauigio accedens: corpora sanctorum florentii & uindemialis obtinuit:& taruisium translata in basilica sancti ioannis baptiste deposuit. Que successor eius rothari⁹ postmodum i maiori ecclesia sancti petri honorabilius tumulauit. Horũ festum colitur.6.noñ.maii.

¶De inuentione sancte crucis. CXVII

IN uctio sancte crucis dicitur:qa eo die a sancta helena matre constantini imperatoris crux inuenta fuisse perhibetur: Illud enim pretiosium lignum dominicum in quo christus confixus fuit ducentis fere annis sub terra iacuit. Anno autem domini ducentesimo trigesimotertio congregata est iuxta fluuium danubium multitudo innumerabilis barbarorũ: uolentes fluuium transire:& omnes regiones usq; adorientem subiugare. Contra quos constantinus imperator castra mouit :& contra danubium se cum suo exercitu collocauit. Visaq; barbarorũ multitudine infinita iam transeunte flumen eximuit:cum qua die sequenti erat prelium commissurus. Nocte autem ab angelo excitatur:& ut surgum respiciat admonetur. Qui signum crucis uidit in celo ex clarissimo lumine factum: litteris habens aureis circũscriptum. In hoc signo uinces. Qui ꝑ hortat⁹ licet adhuc gẽtilis crucis similitudiné fecit. & ipm ante exercitum portari iussit. Vexilla quoq; militaria & arma cruce signari fecit :& irruens in hostes: ipsos in fugam uertit:eorumq; maximã multitudinem interfecit. Reuersus ergo ad urbẽ omnes idolorum pontifices conuocauit :& cuius deorum hoc esset signum diligentius inquisiuit. Quibus se nescire dicẽtibus:quidam christiani eidem crucis mysterium explicarunt. Qui licet christum tanq̃ unum deorum more gentilitatis in reuerentia haberet:tamen nec tunc perfecte credidit : nec baptisma suscepit:donec plaga lepre eidem superueniente a sancto siluestro mundatus pariter & baptizatus est:ut supra actum est in legenda sancti siluestri pridie calendas ianuarii. ¶Cum autem post disputationem quam siluester cum iudeis habuerat:ut ibidem dictum est.Helena imperatrix constantini mater ad christum conuersa fuisset : infudit ei spiritus:ut lignum dominice crucis requireret. Veniens igitur hierosolymam cum exercitu maximo octaua die secundi mensis qui est aprilis omnes sapientes iudeorum qui per totam regionem reperiri potuerunt:ad se congregari mandauit usq; ad numero quingentos: qui timium formidantes inter sese perquirebant:cur eos regina sic coadunari mandauerat. Vnus ergo ex ipsis iudas nomine dicere cepit : ꝙ dubitatis an eis discere uellet:ubi lignum in quo iesus crucifixus est existeret. Admonẽs ut nemo hoc confiteri presumeret: quia statim ut crux illa reperiretur : lex iudeorum euacuabitur . Dicebat quoq; ꝙ nouerat locum : ubi illud absconditum erat lignum. Nam zacheus auus eius illud secreto reuelauerat patri suo simoni : & pater ipsius iude simon propalauerat sibi. Addens ipse zacheus:ꝙ cum illud lignum contigerit reuelari:gens iudeorum de cetero nunquam regnaret:sed illi qui crucifixum adorant : eo ꝙ uere filius dei fuerat : prout ipse zacheus clare didicerat. Nam in conspiratione mortis christi nunquam assenserat: pater⁹ protomartyris stephani fuerat. ¶Cum autem iudei omnes predicta se nunquam audiuisse assererent : iude sub obedientia mandauerunt:ut crucis lignum nullatenus reuelaret Et cum ante reginam stetissent : & ipsa eos de loco ubi crucifixus fuerat iesus interrogasset:ipsiq; se illud scire negarent: iussit eos oẽs igne cremari. At illi timentes tradiderunt iudam:uti iusti & prophete filium : & optime legem scientem . Regina omnes dimittẽs iudam solum tenuit:eiq; mortem aut uitam proposuit : nisi sibi crucem dominicam demonstrabit. Qui nec crucem nec locum se scire dicebat:eo ꝙ anni ducenti a passione christi iam lapsi fuerant : quo tempore ipse minime natus erat:ipsum ergo in puteum siccum iussit mitti:& ibidem fame cruciari . Cum autem septem diebus sine cibo mansisset:die septio se extrahi petiit: & crucem dominicam indicaturum promittit. Extractus igitur concitus uenit ad locum golgotha:& cum ibidem orasset : locus subito commouetur & fumus aromatum miri odoris sentitur:ita ut iudas miratus christũ consiteretur. Erat autem in loco prout in historia ecclesiastica traditur templum ueneris: quod hadrianus imperator ibi cõstruxerat: ut siquis in ipso loco christũ adorare uellet ueneremadorare uideretur : ob hoc locus

pene obliuioni datus fuerat: regina igitur templum funditus fecit destrui & locum arari. ¶ Post hec iudas cum sociis uiriliter fodere cepit: & uiginti passus fodiens tres cruces inuenit: quas regine detulit. Sed cum christi crucem a duabus latronum nescirent discernere: & circa horam nonam quidam mortuus in pheretro portaretur iudas pheretrum tenuit: & prima ac secunda cruce appositis mortuus minime se mouit. Apponit tertiam & protinus defunctus rediit ad uitam. Quedā etiam mulier ciuitatis primaria semiuiua iacebat: ut dicit in ecclesiastica historia. Ad quā hierosolymitā? epī prima & secundā crucem adhibuit & nihil profecit: tertia uero apposita consestim mulier sana surrexit. Hanc ergo crucem dñi fore intellexerunt: quantū postmodum lecto eius titulo quem pilatus supperposuerat: q ex antiquitate fere deletus erat plenius cognouerunt. Diabolus autem terribiles emittens uoces cunctis audientib⁹ de iuda pque rebatur: eidem quoq; tormenta & persecutiones plurimas minabatur. ¶ Post hec iudas baptizatus quiriacus uocatur: & hierosolymorum epūs defuncto iussu helene in episcopum ordinatur. Nam multo tempore regina ibidem fuit & cuncta sacra loca perlustrauit. Cum autē clauos dñi habere desideraret: rogauit episcopum qriacum ut ad locum pergeret & clauos perquireret. Qui cum uenisset & orationem fudisset continuo clauī uelut aurum in terra fulgentes apparuerunt. Quos eps regie detulit: illaq; eos reuerenter adorauit. Crucem uero dominicam per medium secari fecit: & partem filio deportauit: partem uero thecis argenteis in clusam hierosolyme reliquit. Clauos uero dominicos secum adduxit. Quorum unum in galea alterum in freno imperatoris compositus sic armatus armis dominicis securus ad bellum procederet. Tertiū uero reseruauit uel ut quidam asserunt in mare adriaticum qđ tunc erat uorago nauigantium iactauit. Precipiens festum inuentionis sancte crucis singulis annis solēniter celebrari p uniuersum orbem: uidelicet. v. noñ maii.

¶ De sanctis alexandro papa euētio & theodolo martyribus. CXVIII.

ALexander papa & martyr huius nominis primus cum duobus pbyteris euentio & theodolo passus est rome sub persecutiōe traiani agente aurelião comite utri usq; militie. Hic natione romanus ex patre alexandro de regione capritauri: Euaristo pape in episcopatu romano successit: iuuenis quidem etate: uidelicet annorū forte. 22. sed senior moribus: sedit q; annos. x. menses viii. dies. xii. Hic sanctitate & scientia incōparabilis fidei q preclarissimus maximā partem senatorum urbis quērit ad dominum: prefectum quoq; hermetē cum uxore & sorore theodora & filiis baptizauit cum. 1250 seruis suis cum uxoribus quoq; eorum & filiis quos omnes die sabbati pasche factos in genuos sacri fontis unda pfudit. Cum autē traianus imperator tunc absens hec audiēs aurelianum comitē misisset ad urbem de seleucia hisauric ad psequendos xpianos. Aurelianus hermetem prefectum apud quirinum tribunum carcerauit. Alexandrum uero in alia custodia in uinculis posuit. Qui tamē ut supra dictum est in passione quirini martyris. 3. cal. aprilis per puerū qui faculam ferebat ardentem e carcere noctu pfenestram eductus ad domum quirini tribu ni ubi hermes in custodia tenebatur ipsum quirinum conuertit: & iterum eadem nocte per eundem puerum ad carcerem suum reductus filiam ipsius quirini balbinam sibi delatam a strumate sanauit: & q rinum cum filia & omnibus in custodia ipsa detentis baptizauit. ¶ Postq̄ autem hermes & quirin⁹ ac theodora soror hermetis nec non ceteri christiani in custodia reperti ab aureliano comite passi sunt: ut in eorum singulis passionibus agitur: traiano iā defuncto hadriano uero in imperium sublimato: exhibitus est alexander cum sanctis theodolo & euētio presbyteris iam biennio in carcere detētis. Erat autem theodolus iam senex annoꝝ uidelicet: lxxxi. qui annorum. xx. presbyter fuerat ordinatus. Cumq; alexander confiteretur christum iussit eum iudex in equuleo leuari & ungulis ac lapidibus attrectari. Et cum hec patientissime toleraſſet: fecit eū deponi & presbyteros applicari. Cum autem & ipsi christum confiterentur: iussit furuum incendi: & alexandrum atq; euentium simul uinctos intus iactari theodolo quasi seniore spectante. Cum eis autem & ipse sponte in flammas prosiluit. Et cum illesi educti fuissent: fecit aurelian⁹ sanctum alexandrū pūctis creberrimis p tota pūgi membra donec deficeret. Duos uero sactos presbyteros gladio consumari. Quorū corpora seuera quedam religiosa uia numentana in suo predio sepeliuit. v. noñ maii. ¶ Hic in canone memoriam passionis domini miscuit: a loco q pridie quā pateretur usq; in mei memoriam facietis. Hic precepit ut aqua uino misceretur in sacrificio ad designandā christi & ecclesie unionē: & ut oblatio fieret ex azimo non ex fermento propter christi corporis puritatem: & fieret in modica q̄titate dicens q̄ hec oblatio q̄to rarior tanto p⁹ cior. Constituit etiam aquam exorzizatā cū sale die

bus dominicis benedici & ex ea populum aſpergi ad effugandas contrarias ualitudines & aereas poteſtates. Qui poſtea martyrio coronatus eſt: & ceſſauit epiſcopat⁹ dies uigintiquinq⁹.

¶ De ſco iuuenale epo. CXIX

IVuenalis epiſcopus narniẽſ dũ eſſet preſbyter & medicus ex aphrica romam ueniens a matrona chriſtiana ſuſceptus eſt. Audiens autem ab ea q⁹ narniẽſis populus chriſtianitatem nunq⁹ recipere uoluiſſet: romanum pontificem adiit: & ab ipſo p̃dicandi ad ipſam urbem licentiam poſtulauit. Quem papa eidem ciuitati epiſcopũ delegauit: ubi predicans uerbum & miraculis coruſcans multum populum conuertebat. ¶ Cum quidã de templo idolorum egreſſus: de imolatis idolo bolum in os epiſcopi mitteret: illeq; recipere recuſans: os dentibus obſeraret: pduxit ille cultellum: ut manubrio os eius uiolenter aperiret. Sed manu ei⁹ elapſa gladiũ in guttur ꝓpriũ itro mittens continuo iugulatus expirauit. Quo miraculo uiſo ſeptem milia gentilium conuerſuntur: inter quos baptizatur uenantia quedam nobilis matrona cum duobus filiis que deiceps ſcõ & ſuis facultatib⁹ miſtrauit ¶ Dũ ligures & carpi multas ciuitates italie depopulaſſẽt: narniũ obſedẽrt: ſed oꝛone ſancti epiſcopi nimia tempeſtate & contrauis ſubito ingruentibus: pluſq; tria milia ex eis extincti ſunt. Reliqui uero territi ab oſidione diſceſſerunt. ¶ Cum die quadam de calice paruo cryſtallino quem habebat populũ cõmunicaret: nihil ſuperinfuſo de uino ſed libamine diuinitus excreſcente omnibus ſatiſſecit. Quieuit in domino uir ſanctus anno ſeptimo epiſcopatus ſui cõpleto quinto non maii: ſepultus ad portam ſuperiorem uia flaminia miliario ab urbe roma quinquage ſimoquinto. Cuius meritis naute fere trecenti i naufragio poſiti ſanctum iuuenalem uocantes: ipſoq; ſuper undas eis apparente tẽpeſtate ſedata ad portum incolumes peruenerunt.

¶ De ſãctis quiriaco epiſcop⁹ anna & amonio martyribus. CXX

QViriacus epiſcop⁹ ille iudas ſuit: qui cum helena crucem dominicam inuenit: ut ſupra actum ẽ de inuentione ſancte crucis quinto nonas maii: Qui baptizatus & quiriacus uocatus epiſcopus hieroſolymorum ordinatus eſt. ¶ Cum autem iulianus imperator apoſtata nominis chriſtiani ad perſas pergeret: ueniens hieruſalem quiriacum epiſcopum teneri fecit: & ad deorum ſacrificia inuitauit. Quod cum renueret: de xteram eius abſcidi fecit: eo q⁹ manu illa multis epiſtolas ſcripſerat: quos a deorum ſacrificiis reuocabat. Ille uero ſcandalum ſui corporis preciſum gaudebat: eo q⁹ exiſtens iudeus multos ne chriſtum colerent ſcribens epiſtolas confortabat. Tunc iulianus plumbum liquefactum in os eius infundi iuſſit: Deinde ſuper lectum ferreum uentre deorſum extendi: & carbones ſubterponi: ac ſalem & adipem aſpergi: deorſum quo q⁹ eius deſuper uirgis cedi. Et cum in omnibus imobilis pmanſiſſet: iuſſit eum i carcerẽ trudi. Ad quẽ ueniens anna-⸗mater eius filium in domino hortabatur. Quod iulianus audiens: fecit eam teneri: & per capillos appenſam ungulari: ac lampades ardentes ei⁹ lateribus apponi: que cum ureretur emiſit ſpiritum. ¶ Poſt hec imperator quiriacum eductum ilarem uultum habentem: iuſſit in ſoueam profundam ſerpentibus plenam iactari eodem a uenefico immiſſis. Sed tamen ſerpentes omnes ſubito extincti ſunt. Quo uiſo miraculo-⸗amonius incantator cõuerſus eſt: & in chriſti confeſſione iuſſu imperatoris decollatus. Deinde mandauit iulianus quiriacum in caldariam oleo feruentiſſimo plenam immergi. Quam ille ſe ſignãs ſponte ingreditur: orans deum: ut iterum martyrio baptizaretur. Iratuſq; iulianus in ipſo cacabo eum gladio pectore tranſiodi mandauit. Sicq; martyrium ſuum conſumauit quarto nonas maii die ſabbati. Sepultuſq; eſt hieroſolymis cũ ãna matre eius & amonio martyre.

¶ De ſco floriano martyre. CXXI

FLorian⁹ martyr paſſus eſt apud lauriacum oppidum temporib⁹ diocletiani & maximiani imperatoꝛuꝫ ſub preſide aquilino. Qui cum eſſet princeps officii militaris in cetia urbe audiens qualiter quadragi ta martyres chriſtiani poſt diuerſa ſupplicia ab aquilino preſide in carcere detenti eſſent deſiderio martyrii uale faciens militib⁹ ſuis uerſus lauriacenſem ciuitatem ire cepit Obuiuſq; militibus qui a preſide miſſi fuerant ad perquirendos chriſtianos: ſeipſum ſponte illis obtulit uti chriſtianum. Quem illi tenentes duxerunt ad preſidem: qui florianum chriſti nomen confitentem: primo atq; iterum a militibus propriis cedi iuſſit: deinde ſcapulas eius acutis configi. Et cum eum ad omnia ſupplicia paratum uidiſſet: iuſſit illum ad fluuium aniſi adduci: & ligato ad collum eius ſaxo ipſum de ponte precipitari. Cũ aũt eodem adduct⁹ orãdi ſpatiũ a militibus impetraſſet: quidam miles ceteris crudelior ſuperueniens ceteroſq; de mora necis eius redarguens: illum in flumen

precipitauit. Statimq; oculi illius erepue runt. ¶ Postq uero sanctus martyr animā christo reddidit corpus eius super undas enatans in eminēti saxo ab aquis eiectū ē. Et superueniens aquila alis expansis in modū crucis corpus a feris protegebat. Tūc reuelante se scō martyre cuidā deuote matrone xpiane ostensiq; et indiciis loci ubi eum inueniret & ubi eum sepeliret: mulier iunctis bobus cū plaustro ad locū deuenit: & corpus inuentū uehiculo iposuit: sentib⁹ quoq; spinosis timore paganoq; opuit. Et interrogantibus qbusdā spinas collectas ad claudē dum hortum ducere simulauit. Deduxitq; corpus ad locū sibi a beato martyre demonstratū: ubi ipsum secreto tumulauit. Sed dū boues plaustrū trahentes ī uia siti deficerēt nec aquam reperire possent: orante muliere & martyris auxiliū postulāte subito fons de terra erupit & satiatis ajalibus usq; ī presēs in ipo loco fluere nō desistit. Passus est aūt sanctus martyr. 4. nonis maii.

¶ De scā herina uirgie & mare. CXXII.

Herina uirgo & martyr filia fuit licinii iperatoris in ciuitate magedon & licinie regine: que uirgo prius penelope uocabat. Pater uero eius turrim nobilissimā ꝑstruxit: & muro circūcinxit ac uiridarium plantauit: ipmq; locum cūctis delitiis repleuit: statuasq; 98. deog; apposuit: ubi filiā suā ānorum. vi. ꝑpter eius elegantiā usq; ad tēpus nuptiaruꝫ icluſit: datis ei ancillis. xiii. ad ministeriū & apeliano magro ad litteras edocendū. Cū autem esset ānoꝝ. xii. die qua dam colūba per fenestrā turris orientalem ſuper mēſam paratā tulit oliuaꝫ: & per aliā fenestrā occidentalē coruus in eadem mensa deposuit uiperam. Quod cū magistro rettulisset: exposuit coruum regem impiorum uiperam tribulationem sibi īferendam: colūbam regem celorum: oliuaꝫ uero pacem celicam sibi dandam. Pater uero eius uolens illam nuptui tradere ipsius animum requisiuit. Puella uero dierum. vii. acceptis indumentis deos patris ſuperinde cōsuluit. Sed ab eis nullo responso habito deum christianorum de quo audierat inuocauit. Cui statim angelus domini apparens eaꝫ in fide docuit mutatoq; nomine herinam uocauit. Sequenti uero die theotimus quidam presbyter ab angelo in turrem intromissus eam baptizauit: mox; illa patris idola de turri ꝑiecit. pater uero post dies. vii. reuersus cum idola confracta uidisset ipsamq; christianam dicisset eam ad ciuitatem duci fecit: que iuxta urbis portam diabolum sibi apparentem & eidem cōminantem crucis signo fugauit. ¶ Cum autem christum confiteretur iussu patris uincta ungulis indomitorum equoꝝ terenda subiicitur: sed ipsa angelo assistente nil lesa: ꝑ morsu uniꝰ ex eqs occidit. Quē uirgo a mortuis suscitauit: & cōuersum una cum matre sua in turri reclusit donec penitētiam agerent. Ipsa uero in ciuitate remansit: ubi christum annuncians multos conuertit. Quod audiens sedechias deciꝰ frater licinii rex potentissimus uenit ad ipsam ciuitatem: & herinam comprehensam ī foueam serpentibus plenaꝫ imitti fecit: ut ibi fame & reptilium morsibus deficeret. Que ab angelo cōfortata & serpentibus intersectis ibidem die bus. xiii. sine cibo permansit. Deinde decius pedes eius secari fecit. Sed continuo ab angelo ei restituti sunt. Post hec de consilio hipparchi comitis sub rota molendini ligatur & aqua laxatur: sed mox aque diuiduntur uincula eius rumpuntur: rotaq; permansit immobilis: & uirgo surrexit incolumis: uñ &. viii. milia paganoꝝ cōuersi sunt: & lapidantes decium ex urbe deiecerunt: qui post dies modicos propter ictus lapidum expirauit. Filius autem nomine sapor mortem patris uindicare cupiens cum exercitu ciuitatem obsedit: sed dum uirgo sterilisset in porta hostes omnes excecantur: & iterum eius oratione illuminantur. Sapor uero urbem ingressus confixis clauis in calcaneis uirginis eidem imposuit massam quam portare fecit ad septem miliaria. Cūq; illeſa redisset. triginta milia hominū conuersi sunt. Sapor uero a diabolo oppressus expirauit. ¶ Post hec uenies theotimus presbyter parētes uirginis & populum baptizauit: & eos in fide diligenter instruxit. Post ānos uero tres uenies uirgo ad ciuitatem calanicum tenta ē a numeriano rege pro christi nominis confessiōe. Aquo i tres boues eneos ignitos successiue incluſa cum permāsisset illeſa: & tertius bos acsi uiuus calorē sentiens: mugiens discurreret decem milia gentilium conuertuntur. Huic mortuo rege predicto a preto re quodam in ignem missa cum exisset tam membris quam uestibus inusta pretorē conuertit. ¶ Hinc ad urbem constantianā deueniens ramūq; olive deferens diebus octo permāsit ibidem: & multos ad fidem adduxit. ¶ Inde ad niceam accedens sapore3 quē dam regē cū multis de populo christo acquisiuit: ubi diebus. lxxviii. permāsit. Post hec ad urbem propriam rediens patrem defunctum repperit: & diebus aliquibus ibi degens matrem in domino confortauit. Nouissime uero diuja uirtute assūpta ephesum deducit: ubi mīris oñs miraculis & ꝑmis dño lucratis post dies. 15. assūpto apelião discolo suo cū aliis. 6. uiris urbe exiuit: ubi nouum sepulchrum repperit. In quo se in

cludi fecit: & ut post dies quatuor ad se redirent mandauit. Qui ad terminū reuersi: amotoq; lapide sepulchrum uacuum inuenerunt. Cuius festum agitur. 4. nōn maii: quo uidelicet die sepulchrum intrauit.

¶ De sancta antonia uirgine & martyre. CXXIII

ANtonia uirgo apud nicomediam passa est: que nimiū torta & uariis afflicta cruciatibus: post ab uno brachio trib⁹ diebus suspensa: deinde i carcere biennio detrusa a prisciliano preside nouissime flammis exusta est 4. nōn maii. Hec hiero⁹ in martyrologio.

¶ De sanctis siluano episcopo & sociis martyribus. CXXIIII

SIluanus episcopus cum sociis suis in palestina ciuitate gaza martyrium passus est. Hic enim cuius esset episcop⁹ tyri phenicis & annis fere quadraginta sacerdotio functus fuisset sub persecutione maximiani imperatoris uir mansuetudine animi & ipsa iam senectute uenerabilis: cum plurimis clericis suis & tribus iuuenibus xpianis bestiis subiecti hostia christi effecti sunt: sicq; martyrio coronati. 4. nōn maii.

¶ De sanctis qdraginta martyrib⁹. CXXV

QVadraginta martyres sub plecutione diocletiani apud castrum lauriacum passi sunt agente preside aquilino: de quibus supra i passiōe sancti floriani martyris actum est. Qui ab eodem preside post uaria & exquisita eis illata supplicia: uinculis duris artati in carcere missi sunt. Quoq; passionibus florian⁹ martyr predict⁹ ad martyrii tolerantiam animatus est. Qui omnes dudū recluſi & inedia afflicti: tādem i carcere spiritum tradiderunt. 4. nōn maii.

¶ De sanctis aliis quadraginta martyribus. CXXVI

QVadraginta alii sancti martyres in metallo phanensi passi sūt: de quibus scribit eusebius. 8. libro eccleſiastice historie cap. 14. qtē pore pſecutiōis diocletiāe oēs ſimul p xpi nois confeſſiōe capite ceſi sunt. 4. nōn maii.

¶ De scis qdragita rusticis mrib⁹. CXXVII

QVadraginta rustici mres tpibus gregorii pape primi martyrium passi sunt: q a lōgobardis capti carnes imolatitias comedere cō pellabāt. Cūq; dudū reſiſterent post multas cōmiationes eisdē a lōgobardis illatas: fideliter perſtiterūt: ac i sua pſtantia ſimul omnes gladiis ceſi sunt. Hec grego⁹ 2. dialog. c. 27.

¶ De ascensione dñi nr̄i ieſu xpi. CXXVIII

ASceſio dñi die qdragesimo a reſurrectiōe ipſi⁹ facta est. Nam in ipſa die dñs diſcipulis bis apparuit: ſemel. xi. diſcipulis comedētibus i cenaculo. Omnes quidem tam apostoli q̄ alii diſcipuli: nec non mulieres habitabant in illa parte hieruſalē: que dicebatur mello in arce dauid: ſcilicet i monte ſyon. Et erat ibi cenaculū illud grande ſtratum: in quo dñs precepit ſibi pascha parari: & in illo cenaculo tūc undeci apostoli habitabant. Ceteri autem diſcipuli & mulieres in eadem arce per diuerſa hoſpitia: ubi dum diſcipuli recumberent domin⁹ eiſdē apparuit: & illorum incredulitatem exprobrauit: & cum comediſſet cum eis: & precepiſſet ut in montem oliueti uerſus bethaniā irent: ibidem eis iterum apparuit: ac ſpiritū ſanctum eis ſe miſſurum promiſit. Indiſcrete quoq; de tempore futuro querentibus re ſpondit: q̄ eis datum nō erat noſſe tempora uel momenta. ¶ Tunc eleuatis manibus eis benedixit: & inde coram eis in celum aſcendit. In quo loco cum poſtmodum edificata ſuiſſet eccleſia: locus ille in quo ſteterūt xpi veſtigia nunq̄ ſterni potuit pauimento ſed reſiliebant marmora i ora calcantium. Calcato quoq; puluere a dño adhuc veſtigia impreſſa cernuntur: & eandem adhuc ſpeciem terra cuſtodit. Cum autem chriſt⁹ propria uirtute eleuatus aliquantulum aſcendiſſet: uidelicet uſq; ad nubes: tunc nubes clara inuoluit eum: & obtexit ab oculis diſcipulorum cum qua ſimul celos aſcēdit. Et intuentibus illis in aerea: poſtq̄ ipſm amplius uidere nō poterant: duo eiſdem angeli in albis aſtiterūt dicētes: q̄ ieſus q̄ ab eis aſſūpt⁹ in celū fuerat: i eadē carne & eodē mō & i ipſo loco iudicaturus⁹ orbem uenturus⁹ erat. Tunc illi hieroſolymā ad locum habitatiōis ſue reuerſi ſunt: pmiſſū ſpiritū paclitū expectantes. Cui⁹ aſcenſiōis feſtum ad iſam ptigit. 5. nōn maii. ¶ Et qa de more eſt: ut cū aliqs magnus dñs ad aliquas pres uadit: qttuor i quiri ſolēt. ſ. de loco und abiit: de tpe q̄n receſſit: de mō quē tenuit: & de ſine ad quē pergraui. Iccirco circa hanc aſcenſionē pdicta quattuor inquirenda ſūt: uidelicet loci celſitudo: tēporis plenitudo: modi rectitudo: & finis magnitudo. ¶ Circa primū uidelicet circa loci celſitudinē ſciendū eſt: q̄ xps aſcēdit ſup oēs celos: ut dicit eph. 4. Qui deſcēdit ipſe ē: & q aſcēdit ſup oēs celos. Eſt autē celū materiale: rōnale: intellectuale: & ſupſubſtātiale. ¶ Celū materiale triplex eſt. ſ. Aereū uñ & aues celi dicūt p aera uolitātes math. 6. Reſpicite uolatil. ce. Ethereū q̄ di uiſū ē i. 7. orbes planetar⁹ & firmamētū ſtellar⁹ fixar⁹. eccle. 43. Spēs celi gloria ſtellar⁹

Et empyreus qđ est de pura luce in quo est paradisus & sedes dei: psalmi. Dns in celo pauit sedē suam. ¶ Celū rationale ē homo iustus ratione ihabitationis diuine: qa sicut celum est sedes dei: sic aīa iusti sedes est sapiētie. ¶ Celū intellectuale ē angelus: angeli enim dicunt celi per similitudinē: qa sunt altissimi ratione dignitatis & excellētie: pulcherrimi ratione nature & glorie: & fortissimi rōe uirtutis & potentie iob. Celi. i. angeli nō sūt mundi. i consp̄ectu ei⁹. ¶ Celū sup substantiale est ipa diuina excellētia de quo celo xps uenit: & postea usq; ad illud ascendit: psal. A summo celo egressio eius &c. Ascendit ergo xps sup oēs celos materiales: psalmista. Eleuata ē magnificētia tua sup celos. ¶ Super oēs celos rationales psalmista. Ponis nubē ascensū. q. ambu. super pēnas uētorum. i. scōg. ¶ Super celos intellectuales psalmista. Ascēdit super cherubi. ¶ Et ascēdit usq; ad celū supsubstantiale uidelicet usq; ad dei equalitate marc. ulti. Assumptus ē i celū & se. a dex. dei. ¶ Circa ām uidelicet circa tpis pleuitudinem uidendum ē quare nō stari ut rexit ascendit: ꝛ tot dieb⁹ expectauit. Hoc aūt fecit triplici ratione. ¶ Prio propter resurrectiōis certificationē: que difficilius pbāt q̄ mors. Nam a prima die usq; ad tertiā uere poterat probari mors & passio: sed ad ueram resurrectionē pbandā plures dies requirebant. leo papa. Quadragenarius ideo cōpletus ē numer⁹ sacratissima ordinatione dispositus ut dum in hoc spatio mora pītie corpalis extenditur: fides resurrectionis documētis necessariis muniretur. ¶ Secundo propter apostolos cōsolationē. Quia enī psolatiōes diuine tribulationibus superabūdāt: & tēpus passionis fuit tribulationis apostolos: tps aūt resurrectiōis fuit consolatiōis eos: ideo plures debuerunt esse isti q̄ illi. Et hec ē rō damascēi. ¶ Tertio pp mysticā significationē: ut per hoc def̄ intelligī cōsolationes diuine tribulationib⁹ cōpantur sicut dies ad horā: qđ patet p hoc q̄ dns. 40. horas mortuus fuit: qđ erat tps tribulationis: per. 40. uero dies resurgens apparuit: qđ erat tps psolatiōis: unde glo. 40. inquit horis mortuus fuerat: pter hoc. 40. diebus uiuere confirmabat. ¶ Circa tertiū uidelicet circa modi rectitudinē qualiter. s. ascendit sciendū est q̄ ascendit. ¶ Primo potenter: quia uirib⁹ ppriis isa. 67. Quis est iste qui uenit de edon & instra gradiēs i multitudinē uirtutis sue. Io. 5. Nemo ascendit in celum. s. uirtute propria nisi q̄ descendit de celo &c. licet enī in quodā quasi globo nubis ascēderit. Hoc tñ nō fecit qa nubis officio indigeret: ꝛ ut per hoc oñderet q̄ ois creatura pata est obsequi creatori suo. Ipe enī potentia sue diuinitatis ascendit. Et in hoc notatur differētia ām qđ dicit i historia scholastica inter xp̄m enoch & heliam. Nā enoch trāslatus est. Helias igneo curru subuectus sed iesus ppria uirtute ascendit. Primus ām gregoriū p coitū generat⁹ & generās. Secūdus generat⁹ sed nō generās. Tertius nec generatus nec generās. ¶ Secūdo ascendit potenter: quia uidentib⁹ discipulis act. i. uidētibus illis eleuat⁹ est. Ideo enī illis uidentibus ascendere uoluit ut dicit glo. ut ipsius ascensionis testes existerēt & naturaꝫ huma nam i celum ferri gauderēt: & ip̄m semp de sideraret. ¶ Tertio leuiter quia iubilantibus angelis psalmista. Ascendit deus in iubilatione. Dicitur q̄ hymnū illū ascensionis: Iesu nra redemptio. ascēdente xp̄o angeli i personam humane nature ꝓposuerunt & ea dem forma & eodē tono quo ip̄s canit ecclesia ip̄m decantauerūt: quē apostoli audientes p spiritūsanctū mox didicerunt & ecclesie canendum tradiderunt. ¶ Quarto felicīter: quia comitantibus scīs. Nam predā quā iferno subtraxit ad celos secū deducit psalmista. Dns in sinai scō ascendēs in altū cap. duxit captiuitatē. ¶ Quinto uelociter qa ue locius q̄ uolātib⁹ alis. psalmista Volauit sup pēnas uentoꝝ: nō enī uenti tanta uelocitate ſpelluntur psalmista. Exultauit ut gigas ad cur. uiā &c. Valde enī uelociter ascendit qñ tantum ſpatiū i momēto pcurrit. ambrosius. Saltu quodam xp̄s uenit in hūc mūdum & saltu uelocissimo ascendit in celum. ¶ Circa quartū autem uidelicet circa finis magnitudinē sciendū est q̄ ascensionis xp̄i x. fuerunt fructus siue utilitates. Pria est iūnuatio amoris diuini ioan. 16. nisi ego abiero pa. non uenī. ad uos &c. ubi dicit augustinus. Si carnaliter hesitaueritis capaces ſpiritusancti non eritis. ¶ Secūda maior cognitio dei ioā. xiiii. si diligeritis me gaude. utiq; quia uado ad patrē: ubi aug⁹. ideo subtraho formā istam ſerui in qua pater maior me est: ut deū ſpecialiter uidere possītis. Tertia est meritum fidei: leo papa in ſmōe. Magnarum enī hic uigor ē mentium incunctanter credere que corporeo nō uidentur intuitu: & ibi ſigere desiderium quo nequeas inferre conſpectum. ¶ Quarta est nostra securitas. Ideo enim ascendit ut noster ad patrem aduocatus sit. pria Ioan. 2. Aduocatū habemus apud patrem iesum xp̄m iustū &c. Bernardus. Securum accessum hēs ad deum o hō: ubi mater est ante filium & filius ante patrem: mater ostendit filio pectus & ubera: filius ostendit patri latus & uulnera: nulla ergo poterit esse repulsa ubi tot concurrunt charitatis insignia. ¶ Quita est maxima dignitas: magna enim dignitas est quando

nostra natura usq; ad dexterā dei pris exaltata est. Hanc dignitatē in hominibus angeli considerantes: qui in lege ueteri se adorari pmittūt: deinceps adorare se phibēt apoca. 19. Cecidi ante pedes angeli sut adorarē eū: & dixit mihi: uide ne fecer is ẽ. Leo papa. Natura hodie nostre humilitatis ultra cunctarum altitudinē potestatū ad dei patris est puecta pssum. ¶ Sexta est spei nre soliditas hebr. 4. Hātes pōtificē magnū q penetrauit celos: ihesū filiū dī teneam⁹ spei nre pfessionē Hiero⁹: Xpi ascensio nra est puectio: & quo pcessit gloria capitis eo spes tēdit & corpis ¶ Septima est uie oīōio Mich. 2. Ascendit iter pandens ante cos. Aug⁹ Via tibi fact⁹ est ipse saluator: surge & ambula: habes quo: noli pgredi. ¶ Octaua est ianue celestis aptio. Sicut eni prim⁹ adā aputt ianuas inferni: sic & secūdus padisi: unde cantat ecclesia Tu deuicto mortis acu. apui. creden. regna celoꝝ. ¶ Nona est loci pparatio. Ioā. 14. Vade pare uobis locū. Aug⁹ Dñe para: quod paras: & te nobis paras: qñ ante locū paras & tibi in nobis & i te nobis. ¶ Decima & ultima ē spūssci missio. Ioā. 16. Expedit uobis ut ego uadā. Si eni nō abiero: paraclit⁹ non uenīet ad uos. Si aūt abiero: mittā eū ad uos Hoc aūt iō xps diſposuit: ut spiritū sanctū a pre & filio mitti ostenderet: ne si anteq̄ xps ascenderet mitteret: a solo fortasse pre mitti putaret: & p pſequēs a solo pre pcedere ui deret: ſm qđ grec⁹ error suadet: ptra quē ē expssa auctoritas ueritatis. Ioā. 15. Cum uenerit paraclit⁹ quem ego mittā uobis a patre ẽ. ubi dicit beda: q ipsa missio ipsa est & processio.

¶ De scō gotardo epō & pfessore. CXXIX

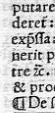

Otardus epūs tēpore sci henrici impatoris claruit: qui in alcensi monasterio enutritus: sub henrico duce bauarie ibidē abbas effect⁹: monasterio laudabiliter p fuit. Deinde mandato regis p uiligisium archiepm̄ herct⁹. ad monasterii uelden regimen pmotus est: gareñ & cremeñ monasteriis eidem in cura cōmissis: in alohen rediēs a scō impatore hērico ad himeñ epatum uocatus dudū renuit. Cū aūt dña nra ei apparuisset: & eū in ecclesia ductū ut a crucifixo ueniā peteret induxisset: ille pstratus humi ante crucifixū misericordiā postulauit. Statimq; btā uirgo uerticulū illū pcinere cepit Infunde unctionē tuam ẽ. Quod ille intelligens: & dine uoluntati resistere metuēs: epiſcopari pſensit. Et in epatu suo gregem dñi cum solicite pcurauit. ¶ Cum a quadā nobi le dña noie sophia de possessiōe ecclesie insestaret: die quadā ad eam accessit: & ipsa5 coram summo iudice sup cā ecclesie in pximo uēturo festo purificatiōis citauit. Seq; cum quodā ei⁹ clerico puero eadem hora migraturum post dies medicos esse pdixit. Moxq; una cum pdicto puero langore detin⁹ri cepit. Et dū in festo ascensionis quod anno illo die transitus eius occurrit hora matutinali in ecclesia cantaret antiphona illa Ascendo ad patrem meū ẽ. Ille una cū dicto puero una & eadem hora spiritū emisit. Post cui⁹ obitum instante purificationis festo: tūc sub sequente predicta sophia defuncta est. Quieuit in xpo sanctus gotardus. iii. noñ maii. Hec frater bartholemeus.

¶ De scō andoeuo epo. CXXX

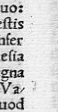

Ndoeuus epus oppido suesionis noie sanctiato claris parentib⁹ ortus frater sanctoꝝ adonis & rhadonis sub rege francoꝝ lothario inde sub dagoberto in regali patrio regni negocia strenue ministrabat. Sed cum ado monach⁹ fact⁹ fuisset: rhado thesaurorum regalium curā habebat. Quo tēpore sanct⁹ eligius nouioneñ etiā in regis patrio clarus erat. Andoeuus uero xpo militare cupiens: a rege phibebatur: sanctitate tamē ppollens sub ueste preciosa cilicio ute bat. In pprii possessiōe patrimonii monasterium pstruxit: & dotauit: eiq; sanctū agilum columbani discipulum pfecit. ¶ Deinde cōsentiente rege clericus fact⁹ defuncto romano rothomageñ epo: andoeuus eligitur: sed anteq̄ pfecrari uellet: ad hispanias pdicādas accessit: ubi & miracula ostendit. Nā quēdā die dominico in mola laborantem: cui manū arida fact⁹ mole adheserat: subito penitentem sanauit. Consecratusq; est eodem die cū sancto eligio nouioneñ epo. In huius sci cubiculo lux imensa sepius celitus insusa conspicitur: & uoces angelice secum colloquentes audiuntur. ¶ Dum semul parecia suam circuīens iuxta locum qui dicit⁹ ad crucem sancti andoeui i curru sedens trā̄sret: & mili currum trahentes nullo stimulo uel uerbere se inde moueri possent: eps i aere signū crucis sulgentem pspexit: ubi & crucē ligneam in testimoniū affixit: & sanctoꝝ reliquias apposuit. Ibiq; nocte sequenti colūna ignea in aere apparuit. Vbi & postmodū monasterio fabricato: sanct⁹ leufridus cū monachis plurimis domino seruiuerūt. ¶ Vanuingus qnendam diuitem in extremis laborantē: pmissione ab eo suscepta q; in beneficii uice5 cenobium constrxerit: pristine sanitati restituit: illeq; promissa cōplere curauit. ¶ Cuidam quoq; muto per. xi. ānos loquelā amisſam restituit. Et in uerduneñ urbe oppressū a diabolo liberauit. Rexit ecclesiā suā annis 44. & nonagenari⁹ ad dominū emigrauit. 5. noñ maii: ibiq; sepultus est.

¶ De scō hilario episcopo. CXXXI.

Hilarius arelatēn epūs uir ī sanctis scripturis doctus & doctor iclytus fuit. Qui pauptatis amator erga iopū puisione pietate mentis & corporis labore solicitus: grandi & solerti cura pauperes aluit & i docendo gratissimus extitit: multos sermones splendidos ad populū fudit: & plurima eruditionū opuscula ppilauit: uolumē grande de fide. xii. libris explicitū ēmone splēdido exarauit. Beati quoq; honorati pdecessoris sui uitam cū multorum utilitate ppofuit. Fi nē uite dedit ualentiani & martiani tēporibꝫ 3. noñ maii. Hec gennadius libro de uiris il lustribus.

¶ De scō eutimo martyre. CXXXII.

Eutim⁹ diac onus & mr̄ apud alexandrie ciuitatē pro xpi fide ab infidelibus xpianitate emulantibus detentus: & dudū ī carcerali ergastulo uinculis artatus: & in edia maceratus in cōfessiōe emisit spiritum 5. noñ maii. ut dicit ado.

¶ De scis hyreneo & sociis mr̄. CXXXIII.

Hyreneus & peregrin⁹ mr̄es & hyrenis uirgo apud thessalonicam ciuitatē dū ueritatem sacre fidei prestari ausī fuissent: paganorū rabie detenti atq; insimul ignib⁹ combusti palmas martyrii perceperunt. 5. noñ maii. hec ado.

¶ De scō ioāne añ portā latinā. CXXXIIII.

Ioānes euāgelista ideo ante portam latinā dicitur: quia in urbe roma ī ipso loco ī feruenti⁹ olei dolio missus dīna gratia ide exiuit illesus. Nā ut in eius legenda aliqualiter tactum ē. vi. cal. ianuarii. Cū domitian⁹ ipator sedam post neronem in xpianos pfecutionē excitasset: & beat⁹ euangelista apud ephesum predicaret a proconsule tentus iuxta edictum impiale admonebatur xpm negare & a predicatione cessare. Quod cum apostolus recusaret dicens q; obedire deo magis q̄ homīb⁹ oporet: proconsul eum in custodiā misit & de eo per litteras ī peratori suggessit. Cui domitian⁹ rescripsit ut ioānē catenis uinctum ab epheso secum romā adduceret. Cū ergo a pconsule ad urbem adductus esset: mādauit ipator pconsuli: ut ioānē apud portā que latina dr̄ ī dolio feruentis olei mitteret: pri⁹ tñ ipsum more romāo flagellis cederet & crines capitis ei⁹ funditus tonderet ut sic despectus & illusus omnibus apperet. Tunc procōsul iuxta mādatum cesaris ioannem ante portam latinam adductū prius flagellari: deinde crinib⁹ tondi fecit: ac demum in dolium feruentis olei mergi. Qui cōiectus in illud unctus nō adustus de uase exiit: & tam a pena illesus fuit q̄ a corruptione carnis immunis permānsit. Procōsul aūt tanto miraculo stupefact⁹ eū liberū dimisisset nisi impatorē offendere timuisset. Sed in insulā pathmos ipm in exilium duci fecit: & sic furorē domitiani tēperauit. In loco aūt illo ubi in oleum missus extxpiani pcessu temporis ecclesiam ei⁹ nomini fabricarunt: & festū eius ipsa die celebrare ceperunt: uidelicet pridie noñ maii.

¶ Hic beatus apostolus & euangelista in p̄dicta insula relegatus: apocalypsim quā ei dñs reuelauit greco sermone manu sua conscripsit: quā interpretati sunt iustin⁹ mar⁹ & hyreneus. Scripsit & epistolam canonicam cuius initius est. Quod fuit ab initio ⁊c. que a cunctis ecclesiis & uiris eruditissimis approbat. Relique aūt due que ioānis titulatur. Alteri⁹ ioānī pbyzero ascribunt. Cuius & sepulchrū apud ephesum demonstratur. Nouissimus aūt oium & finē scripturarum suarū scripsit euangelium ab asie epis rogatus aduersus cerinthū alios q; hereticos: & p cipue ebionitas: tunc dogma psurgens. q; asserunt xpm ante mariā non fuisse: unde etiā ppulsus est diuinā uerbi uatiuitatē edicere. Hec hieronym⁹ de uiris illustribus. ¶ Refert quoq; hellinandus q; euangelium pscripturus triduanū ieiuniū omni ecclesie indixit: ut digna deo cōscribere posset. In loco autem ubi euangelium scripserat: licet nullo sit opimēto munitus: nihil hactēn⁹ ibris aut pluuie decidit: ut per hoc appareat quā tiam ipī loco eleméta usq; in presens reuerē tiam ꝑuant.

¶ De scō ioāne damascēo pby. CXXXV.

Ioānes presbyter cognomie damascenus apud constātinopolī floruit tpe theodosii. 3. ipatoris. Hic filius mesue saraceni apud damascum exort⁹ unde & damascenus dictus est ab annis puerilibus cultu iudeus in iudaismo natus & educatus libera libus sciētiis & philosophicis ibut⁹: litteris q; grecis hebraicis pariter & latinis eruditꝰ libros utiles ī medicinalibus utpote pitissimus medicus pfecit. De iudaismo tandē adhuc iuuenis ad xpm uersus constantinopolim ueniens sub anastasio ꝓo impatore mōachalē habitū sumpsit. Et uirgo pmanens in amoré beate uirginis totum se cōtulit: plura; dictamina in eius laudibus cōponebat: & cōposita scribebat: multisq; nobiliū filiis multa legebat. Cum aūt die quadā post lectionē cum scholarib⁹ iret spatiando: pyrate saracenoꝝ eū subito rapuerunt & ad egyptum ducentes cuidam saraceno diuiti uenditerunt. Qui aduertens ei⁹ pitiam filiū suū

eidem instruendū tradidit: & ipm honorifice tractauit. Qui puer acerrimi ingenii ifra paucos annos plenius eruditus: illeq; magistri modū dictandi & scribendi adeo didicit ut nec stilum nec scripturā alterutrius quis discernere posset. Mortuo uero anastasio imperatore: theodosius fact⁹ impator: qui i iuuētute ei fuerat amicissim⁹: ioānē precib⁹ ac ꝑcio multo a saraceno redemit: qué pstan tinopolim deducti suum cancellariū fecit: eiusq; ꝓsilio & industrie curiam totā regendam cōmisit. Filius aūt saraceni qué docuerat iam magn⁹ effect⁹ & glorie ꝓceptoris inuidēs: cogitans quō honorem magistri ꝓcq posset: pstantinopolim ueniens sub noīe ioānis litteras ꝓsinxit: quas saraceno⁹ soldano dirigebat: in qbus ei significabat: q memor beneficiorū in partib⁹ egypti a saracenis receptor⁹ libēter uellet soldanū grecie dñari: & q impator exercitum grecor⁹ ad ptes remotas cōducere debebat. Et q si cum gente sua ad urbē regiam festinaret: subito & sine obstaculo impiū grecie obtineret. Has autē lras iuuenis ille in ꝓistorio causar⁹ industria piecit: & abiit. Reperte igit lre & impератori theodosio exhibite: pcul dubio ioannis epistole sunt iudicate attēto mō dictaminis & scripture. Captus ioānes impatori ꝑsentat: & an litteras illas scripserit: ipm augustꝰ scisciтаt. Ioānes rndet: q ꝓstilum & litterarum formā suum esse negare nequit: sed teste deo illas epistolas nunq; scripsit. Cūq; ꝓpter ꝓsusam respōsionē adhuc maior suspitio esset cōtra eū: & quidā ipm ut ꝓditorē dicerēt occidendū. Impator fecit ei dexteram amputari: & pditorem suū & impii publice pclamari: & ꝑtum eius ꝓsusionē manū i ecclesia sue abbatie suspendi: ipmq; ad monasteriū suū iussit reduci. Qui sepius cū lachrymis uirginis solatiū implorabat: & iniuriā patientissime tolerabat. ¶ Cū aūt quadā die ueneris nocte diei sabbati aduenientis dudū in orone uigilasset: & truncū brachium uirginī ostendisset: & post fletū leuiter dormitasset: uirgo gloriosa ei apparuit: eūq; ꝑortar cepit. Ille uero ecōtra se nimiū asserebat dolere: qa ꝓsusionē suam & monachos cōtinue ꝑpellebat aspicere: & quia de ea repta dictamina nō poterat: ut solebat cō scribere: nec corpus dñicum de ipsa celerās amplius cōtrectare. Tunc btā uirgo manu⁹ appensam: ut sibi ꝑ somniū uidebat: accepit & oi dolore remoto brachio restituit. Euigilās ioānes manū sibi restitutā inuenit: & que erat iam arida carne recentē ꝓspexit. Ipsaq; die sacris idutus missam bte uirginis cūctis stupentib⁹ solēniter celebrauit. Impator miraculum uidens ioāni ueniam petiit: ipmq; officio suo restituēs honorifice eū ꝓtractauit

Queritq; ab eo: si aliquē suum modū dictādi & scribēdi docuerat: illeq; cuncta ꝑ ordinem ei narrat. Quesitus calūniator capit: & peccatum ꝓstens suspendio iudicat: sed ioānni ꝑ eo interueniente mors in exiliū cōmutatur. Post aliquot annos scūs uir officio renunciauit: & in monasterio suo degens i scā religione uitam finiuit ano. 75. etatis sue prīdie nonā mai⁹: sepultus pstantinopoli miraculis clar⁹. ¶ Hic scūs doctor libꝝ cōposuit orthodoxe fidei certam tradictionē continentem in qttuor libris digestū: qué burgredi⁹ pisanus causidic⁹ eugenio pape tertio ā greco transtulit in latinū. Libꝝ etiā compilauit de uita & moribus saluatoris: oia xpi & genitricis gesta ab incarnatione usq; ad ascensionem seriose & particulariter continentē. Libꝝ de laude uirginis rhythmico stilo latine cōpositum. Scripsit etiā uitam balaā & iosaphath eremitar⁹. Alios q; plures elegantes sermones & tractatus putiles cōpilauit. hymnos & sequentias & alias laudes i honorem genitricis & geniti metro dictauit: que qa greco ꝑmōe ꝓgesta fuerāt metro trāsferi nō potuerūt. Et alia plura utilia digessit.

¶ De scō lucio cyrenen epo CXXXVI

Vci⁹ epⁱs cyrenen de quo fact⁹ lucas actu. 13. mētione facit: a scis apostolis prim⁹ apud cyrenē pōtifex ordinatus est: quo officio pdicationis fidelissime pacto sci tate & doctrina ꝑspicuꝰ quieuit in pace prīdie nonā mai⁹: ut dicit hieronymus in martyrologio suo.

¶ De scō enodio epo & martyre. CXXXVII

Nodi⁹ epⁱs apud antiochiā martyriū passus ē: de quo scūs ignati⁹ scribit: q primus ibidē ab apostolis epⁱs est ꝑstitut⁹. Qui apud eandem urbē sub ꝓsecutione neronis impatoris glorioso martyrio coronatus uitam finiuit: ibiq; sepultus est pridie calendas mai.

¶ De scā flauia domitilla uirgine & martyre. CXXXVIII

Lauia domitilla uirgo apud tarracinam campanie ciuitatē sub domitiano passa est. Que cū eēt flauii clementis ꝓlis ex sorore neptis: Aureliano filio ꝓsulis nepoti domitiani impatoris in ꝓiugium tradita est: datis sibi duobus enuchis cubicullariis: uidel⁹ nereo & archileo. Cūq; puella auro & ꝓciosis uestib⁹ tegeret: nere⁹ & archile⁹ q occulte xpiani erant: eidē fidem ꝑdicauerūt: & uirginitatē multipliciter cōmendauerūt: in tantum ut ipsa in xpm crederet: & uirginitatis uotum emitteret: Quam scūs clemens papa baptizauit: & sacro uelamine consecrauit.

Quod audiens aurelianus sponsus eius a domitiano ipetrauit: & uirginē cū nereo & archileo i pontianā insulam relegauit: putans se per hoc propositū uirginis imutare. Post q̄ aūt sancti martyres nere⁹ & archile⁹ martyriū passi sunt: ut dicetur ifra in eorum passione. .xiii. septēbris: & ubi sci maro eutyces & uictorinus: qui etiā domitillā i fide cō fortauerāt: agonē suum ppleuerūt: ut dictū est supra de eis. xvii. cal. maii. Aurelian⁹ uirginem de exilio reduxit: & duas uirgines eu phrosynam & theodorā collactaneas ei⁹ ut ei suaderent misit: quas tñ domitilla ad fidē conuertit. Tunc aurelian⁹ cum sponsis dictarum puellarū & tribus ioculatoribꝰ & aliis sociis ad eam accessit: ut ipsam saltem uiolēter opprimeret. Sed cuꝫ uirgo xpi prefatos duos iuuenes quertisset. Aurelian⁹ eam i thalamū introduxit: & ibidē mimos canere & ceteros saltare secum fecit ut ad libidinē magis accensus: ipsam postmodū uiolaret. Sed cū mimi deficerent in canendo & ceteri i saltando: ipse tñ per biduū saltare non cessauit donec in saltando expirauit. Luxurius uero frater eius ab iperatore obtenta licentia omnes q̄ per uirginē crediderant intersecit: & cubiculo ubi domitilla cum ✝ euphrosyna & ✝ theodora morabat ignem supposuit. Que simꝫ orātes spiritū emiserūt non maii. Quarū corpora sanctus cesari⁹ mane illesa reperiens sepeliuit.

¶ De coniunctione corpoꝝ sanctorum stephani & laurentii. CXXXIX.

Coniunctio corporū sanctorum martyꝝ stephani & laurentii scā est rome sub theodosio iuniore. Nam cuꝫ eudoxia filia theodosii ipatoris & uxor ualētiani apud urbem cum uiro degens a demonio uexaretur: & ualentianus illud patri cōstantinopoli exīti significasset: iubet filiam cōstantinopolim adduci: ut a reliquiis protomartyris stephani tangeretur. Corpus enī sci stephani dudum constantinopoli ex hierosolymis translatū fuerat: ut dicetur ifra in inuentiōe eius. 3. non augusti. Demon aūt in eudoxia clamabat q̄ inde nunq̄ exiret nisi stephanus romā ueniret: qa sic erat uolūtas apostolorum. Quod iperator audiēs a clero & populo pstantinopolitano obtinuit: ut corp⁹ stephani romanis daretur: & corpus laurentii grecis traderetur. Hoc aūt ipator pelagio pape scripsit: q̄ de consensu romanoꝝ petitioni imperatoris psensit: missi igit constantinopoli cardinales corp⁹ sci stephani romā deferunt: & greci pro accipiēdo corpe sancti laurentii cū eis romā pueniunt. Capue aūt corpus sancti stephani recipit: & a cuibus illis dextrū brachium sūmis precibꝰ obtinetur: & metrōpolitana ecclesia eius no mini fabricatur. Cū autem romam uenissent & corpus ad ecclesiā sci petri ad uincula deferre disposuissent: uectores subsistunt nec ultra procedere possunt. Demon autē i regina clamabat eos frustra fatigari: eo q̄ non ibi sed in ecclesia fratris sui laurētii & iuxta eum elegerat collocari. Illuc ergo corp⁹ defertur: ad cuius tactum puella mox a demonio liberatur. Cūq̄ sepulchrum adeo artus esset: q̄ utraq̄ corpa capere non potuisset: laurentius aduentui frīs quasi congratulās in alteram partē sepulchri uersus super lat⁹ fecessit: & medietatem stephano uacuā dereliquit. Sicq̄ stephanū similiter super latus uersa facie ad consocium collocarunt. Greci uero dum man⁹ apponūt ut laurētium auferant ad terrā uelut exanimes corruerunt: sed orantibus pro eis papa cum clero & populo uix ad se ad uesperam redierūt. Omnes tamē infra decē dies mortui sunt. Latini uero qui eis consenserant i phrenesim uersi sanari non poterāt: quo adusq̄ amborum corpora ut dictum est insimul tumulata sunt. Hec autem coniunctio facta est nōn maii: ut dicit frater bartholemeus.

De appariti͞one sci michaelis archāg̃li. CXL.

Pparitio sci michaelis archangeli dupliciter nominatur uidelicꝫ apparitio & uictoria. Apparitiones autem ei⁹ due sunt principales propter quas festū hoc institutum est. ¶ Prima qua in monte gargano apparuit: q̄ mons est in apulia. 40. milibus distans a siponto ciuitate. Anno aūt domini 390. in predicta ciuitate erat quidam uir nomine garganus: a quo ille mons nomē accepit: qui animaliū multitudine pollebat. Cū autem circa predicti montis latera pascerētur: contigit taur⁹ ceteros boues relinquere & uertice montis conscendere. Qđ dominꝰ cum ei⁹ familia per deuia queq̄ requirens: ipsum tandē in uertice montis iuxta hostiū spelunce inuenit & mox in ipsum arcum tendens sagittā tossicatā direxit. Sed statī illa uelut a uento retorta ipsum qui eam iecerat repercussit. Turbati super hoc ciues eṗm superinde consulēdū decernūt. Qui eis triduanum indixit ieiunium: & a deo monuit esse querendū. Quo pacto sanctus archangelus michael per uisionē eṗo apparuit: eisq̄ reuelauit: qualiter loci illius custos & inspector erat: & quia eius uolūtate uir ille mortuus fuerat: eisq̄ locum incolere tali iudicio conprobauerat. Statimq̄ eps & ciues cū processione locum adeunt: & ingredi nō presumētes orationibus ante fores insistunt. ¶ Secūda apparitio est que rome tpe gregorii pape legitur contigisse. Nam ut supra actum ē

in legenda gregorii. 4. idus martii. Cū idem pontifex ꝓpter peſtem inguinariam letanias maiores inſtituiſſet: & deuote pro ſalute populi exoraſſet: uidit ſuper caſtrū quod olim memoria hadriani dicebatur angelum dñi: qui gladium cruentum tenebat: & in uaginā reponebat: unde gregorius intelligens ꝓces a deo exauditas: eccleſiā in honore angelo⁹ ibidem cōſtruxit: caſtrum quoq; illud exin de ſci angeli dictū eſt. He autē due apparitiones ad litterā. 8. idus maii occurrerunt: ꝓpter quas hoc feſtū inſtitutum eſt. ¶ Eſt & alia apparitio que celebratur. 17. calen. nouembris: de qua ibidem cū quibuſdam miraculis ex ipſa ſubſequentibus ageſ. ¶ Dicitur etiam hoc feſtū uictoria ꝓpter multiplicem uictoriam michaelis. Nam re uera iſte glorioſus archangelus ad omnē ſtrenuū actum triumphi ſeu uictorie in chriſtiano populo delegatur. Vnde ſicut eo tēpore quo populus iudeorū erat peculiaris populus dei: michael erat in omibus princeps & adiutor ſynagoge ipſoꝝ: ut habeē danie. 10. Sic poſtq̄ populus xp̄ianus per fidem chriſti factꝰ eſt populus dei: Michael factus eſt princeps & adiutor eccleſie xp̄ianoꝝ. Vnde cantat eccleſia: Princeps glorioſiſſime michael ꝛc. Et iō interpretatur quis ut deꝰ? quia ſicut nullus facere poteſt quod facere preualet deus: ſic quoties aliquid mire uirtutis ageſ: michael mitti perhibeē: ut ait gregorius. Licet autē in aliis uictoriis mirabilior apparuerit: tñ uictoria principalis ꝓpter quam hoc feſtuꝫ denominatur: fuit illa quam ſipontinis hoc modo cōceſſit. ¶ Poſt aliquod nempe tempus ab inuento loco: ut ſupra dictū eſt. Neapolitani gentiles cū ſipontinis & beneuentanis qui. 50. milibus a ſiponto diſtant: ambobus fidelibus ordinato exercitu bellari ceperunt. Qui de epiſcopi ꝑſilio triduo inducias petierunt: ut ieiunio triduano uacarēt: & patroni michalis auxilium implorarent. Tertia aūt nocte michael eꝑo apparuit: preces exauditas aſſerit: uictoriam affutura ꝓmittit: & quarta diei hora hoſtibus occurrē dum premonuit. Quib⁹ occurrentib⁹ mons garganus immenſo tremore cōcutitur: fulgura crebra uolāt: & caligo tenebroſa montem obtexit: ita ut ſexcēti de aduerſariis tam ex ferro hoſtium q̄ ex ſagittis igneis interirent. Reliqui in fugam cōuerſi: uirtute cōperta archangeli: continuo colla chriſtiane fidei ſubmiſerunt. Hec autē uictoria eodem die euoluto anno ab apparitione predicta: uidelicet. viii. idus maii dicitur contigiſſe. ¶ Sunt & alie plures uictorie tam michaelis q̄ angelorum: que quia diem certum nō habent ſub hoc feſto comprehenduntur. ¶ Prima uictoria eſt illa: quam michael archangelus cum ſuis angelis obtinuit: quādo draconem. i. luciferū cū ſuis ſequacibus de celo eiecit. De quo exponitur illud apocal. xii. Factum eſt prelium magnum in celo michael & angeli eiꝰ preliabantur cum draco ne ꝛc. Cum enim lucifer deī equalitatem appetiſſet: archangelus hic celeſtis exercitꝰ ſignifer a deo miſſus ipſum cum ſuis ſequacibus de celo expulit: & in hunc aerem caliginoſum uſq; ad diem iudicii remiſit. ¶ Secunda eſt illa qua cum diabolo diſputās de moyſi corpore ipm triumphauit. De qua habetur iude primo. Cum enim diabolus corpus moyſi ꝑdere uellet: ut ipm ꝓ deo iudeorum populus adoraret. Michael non iudicium blaſphemie improperās: ſed imperio domini ei mandans: demonem expulit: & corpus moyſi diuina prouidentia occultauit. ¶ Tertia eſt quam de antichriſto habiturus eſt: quando ipſum occidet. Tunc enim michael princeps magnus: ut dicitur danie. xii. conſurget: & pro electis contra antichriſtum fortiter aſſiſtet. Deinde antixp̄s ut dicit glo. ſuper illud apoc. xiii. Vidi unum de capitibus eius occiſum ꝛc. mortuum ſe finget: & per triduum latens poſtea apparebit: dicens ſe ſuſcitatuꝫ: arteq; magica ſeretibus eum demonibus in aera aſcēdet: & omnes populi ipſum mirantes adorabunt. Tandem ut dicit gloſa ſuper illud ſecūda timo. 2. quem dominus ieſus interficiet ꝛc. In monte oliueti aſcendet: & dum ſtabit in papilione & ꝑ ſolio ſuo in loco cōtra quem dominus aſcendit: michael adueniens ipſum interficiet. ¶ Quarta eſt quam ageli quotidie de demonibus obtinent: dum pro nobis pugnantes ab eorum tentatione nos liberant. Hoc autē tripliciter faciunt. ¶ Primo poteſtatem demonis refrenando. Figura apocal. xx. de angelo qui demonem ligauit: & in abyſſum miſit. & thobie. 8. de diabolo in deſerto ſuperiori ligato. Huius enim religatio ipſa eſt poteſtatis eius refrenatio. ¶ Secundo concupiſcentiam refrigerando. Figura gen. 32. Angelus tetigit neruum femoris iacob: & ſtatim arcuit. ¶ Tertio memoriā paſſionis mentibus imprimendo. Figura apocal. 7. de angelo aſcendente ab ortu ſolis habente ſignū dei uiui. i. memoriam crucis. & infra Nolite nocere terre & mari ꝛc. quoadusq; ſignemus ſeruos dei noſtri in frontibus ideſt mentib⁹ eorum.

¶ De ſancto raphaele archangelo. CXLI

Raphael archangelus: quia nulla ſpeciali ſolennitate ullo tempore recolitur: ideo huic feſto apparitionis michaelis merito conſungitur: Vt de ipſo aliqualis mentio habeatur. Interpretaē autē raphael

medicina dei. Hoc aũt ideo nõmẽ angelus il le sortitur: quia quotiẽs ad aliquẽ morbum incurabilẽ sanandum angelus aliquis a deo destinari proponitur: tunc raphael angelus mitti creditur: unde iudex angelo duplex officium attribuit: uidelicet officiũ uie & officiu3 medicine. Est eni hic angel⁹ & dux itinerantibus & medicus morbo laborantibus: unde & in hoc; probationẽ: non solum tobiam iuniorẽ in uia ꝺduxit & sanu3 custodi uit ac ꝑiugatum in diuitiis opulentu3 ad domum paternã reduxit: sed etiã tobiã senio rem excecatum illuminauit. De quibus per singula agetur cũ ad historiam tobie puenietur. ¶ Quod aũt hic angelus dux & custos in uia itinerantibus existat: patet in quo dam miraculo: qđ legitur in libro de gestis francoꝝ. Dum eni quidam aurelianensis ad sanctum iacobũ pegrinaretur: ãgelo raphaeli quẽ in deuotione habebat: & quem ducẽ & custodem uiatoꝝ audierat se ſpaliter cõmendauit. Cũ aũt in uia erraſſet: & appropinquãs silue predones ſuperuenientes conſpiceret: festinare cepit iter ut eos euaderet. Et cũ aliquantulũ proceſſiſſet: quidã se sibi quasi comitem uie coniunxit: & cãm tante ſtinationis queſiuit. Cui cũ cãm expoſuiſſet & hoſtes ſe inſequentes oſtendiſſet: ille eum hortari cepit ne timeret: quia ipſũ sine leſione ad rectã uiam reduceret. Et cum hoc loqueretur ſupeuenerunt ad fluuium. Cumq; ille nec pontem nec nauem ad tranſeundum conſpiceret: nec uiã tranſuadandi ſciret ad huc magis timuit: & ſe a comite deceptum putauit. Et ecce cum predonib⁹ irruentib⁹ ille omni auxilio deſtitutus ſe ãgelo raphaeli ꝑmandaſſet: ſubito ex alia ꝑte fluminis cum ſocio ſe tranſlatu3 uidit: & hoſtes citra flumẽ3 mirantes dimiſit. Subitoq; ei comes ille diſſpuit. Sicq; uiam ſuam proſecutus ẽ. Cum aũt iterum rediens ad locũ illũ appropinquans in eoſdẽ hoſtes irruere dubitaret: graui ſopore ſubito depreſſus ſub arbore dormitauit. Cui in ſõnis comes ille qui eum trãſ flumẽ euexerat appuit: ſeq; eſſe raphaelem archangelum cui ſe ꝑmandauerat aſſeruit: q eum in uia cuſtodierat & uſq; ad domum ſaluum ducere intendebat. Euigilans ille ſe ad unam dietam prope ciuitatem ſuã repperit: & ſaluus rediens beato archangelo gratias egit. ¶ Quod etiam medelã inſtr mantibus conferat patet in hoc miracnlo. Circa annum dñi. 1313. iuuenis robuſtus ordinem predicatoꝝ intrauit in conuentũ derbete inſule anglicane: qui morbũ caducum patiebatur: ſed tñ hoc fratribus non reuelauit. Adeo aũt ipſa egritudine opprimebat q ſepius cadens quaſi tribus horis detinebatur. Quare cõpleto anno noluit a fribus ad

profeſſionẽ admitti. De gratia tamen manſurus ad conuentũ letiſtrie miſſus eſt: ubi duꝫ dicto morbo multum afflligeretur: frater q dam ricardus de ponte ſineto pro ipſo deuꝫ orare cepit. Cui dormiẽti raphael angelus apparuit: eiq; dixit q ſi frater ille uoueret ſe continenter uictuꝝ: & i uita ſua ſerꝫa i honorem angelorum ieiunaturꝫ ſanitatem ꝑciperet: & q ipſe ad eum ſanandũ a domino miſſus eſſet. Seq; raphaelẽ archangelum nominauit. Quod cũ frater ille nouiſſio rettuliſſet: illeq; uotum emiſiſſet: eadẽ die a morbo cecidit: & per uiſum angelũ raphaelẽ cõſpexit: qui ipſum eleuauit ac perfecte ſanatum nunciauit: & ut ꝑmiſſa ipleret admonuit: addens ut ſi qñ contrauenīret illico in morbum recideret. Statimq; ille ſanatus ẽ: & ex illo die morbũ minime paſſus. Qui pmodum ad profeſſionẽ3 receptus ſactus eſt bonus clericus: & ordini gratioſus.

¶ De ſcõ victore martyre. CXLII.

Victor miles & mr apud mediolanum ſub maximiãno auguſto paſſus eſt. Qui maur⁹ genere a priſcis ætate xpianus canicie uenerãdus maximiano amiciſſim⁹ fuit. Quẽ ut exiſtẽs mediolani ꝑuit xpianum prio in carcere. vi. diebus afflictum inde eductũ ſlagellis cedi fecit. Et iterũ per triduũ i carcere cõpeditum detineri. Rurſumq; de cuſtodia emiſſum xpmꝫ iuicticſſime cõſitentẽ ſuſtib⁹ duriſſime ceſum: tertio cuſtodie arctiori mancipauit. Dũ aũt ab anolino conſulari ad ſacrificandũ ſuaderetur: & iuolare cõtineret: tertio productus corpus eius plumbo & cera liquefactis perfunditur: ſed plumbo ac cera in modũ aque balneariſ ab angelo repeſactis uictor a cruciatu liberatur. In de eductus extra portã uercellinã expectan tibuſq; militibus iuſſionẽ impatoriſ oibuſq; dormitantib⁹ ipſe ab angelo ſolutus ipiuſq; mãdato fugiẽs i ſtabulo latuit. Sed poſtmodum quãdã ipm matrona indicante ꝓduct⁹ a militibus: & ferro artatus in ſiluula q̃ dicitur ad ultimos in uiridario ipatoris decollatus ẽ: qui & mortem maximiani eodem anno ut euenit futurã predixit. Corpus aũtem eius. vi. diebus expoſitũ ut a beſtiis uorarentur duobus leonib⁹ eũ cuſtodiẽtibus protectum eſt: & integrũ reptum a ſcõ materno e piſcopo i ipo loco tumulatum eſt. Qui paſſus eſt. viii. idus maii.

¶ De ſcõ cataldo epo & cõfeſſore. CXLIII.

Cataldus epꝰ ex hibernie ꝓtibus oppido qđ dicit catandus patre cucho matre atheua exort⁹ fuit. Hic nimia claruit ſcirate & ſigni bus miraculis coruſcauit. Nam ſtatim ut ex utero matris ad lucem ꝓdiit: ca

purq; in marmore pcussit: caput eius in ipsū marmor acsi in cerā mollissimā intrauit: & signū uerticis concauitatē dimisit. Et cū mater ex dolore part⁹ expirasset: infans sine cuiuspiam auxilio se erexit: & matrem brachiolis amplex⁹ ipsam suo tactu dei gratia mirabiliter suscitauit. Cūq; marmor in quo nascens caput defixerat: sub diuo positus esset & in ipsa eius cunctuitate pluuia caderet: omnes egri ex aqua illa sumētes a quacūq; egritudine sanabantur. ¶ Postq; autem ad p̄ byteratum ascendit: & concīues suos ad fabricandam ecclesiam prouocauit: dum ipse quoq; in opere exercitaretur: quidam nobilis cadauer filii nuper defuncti lachrymabiliter ei prosentauit: ipseq; lachrymis illi⁹ cō patiens & dolori: oratione susa puerum continuo suscitauit. Quo miraculo multos ad deum conuertit. ¶ Crescente autem ei⁹ fama filius alteri⁹ nobilissimi militis moritur: cuius cadauer a patre in pheretro uiro dñi apportatur: & ut ipsum suscitet sicut & puerū alterum suscitauit: instantius exoratur. Cuz autem ipse ex humilitate recusaret: & operi ecclesie intentus terram essoderet: casu terrā abiciēs super corp⁹ iuuenis aspersit: & ille repēte uiu⁹ surrexit. ¶ Rex aūt isule hec audiens: & ipsa magicis artibus attribues: nauigio uenit ad sanctum de suis finibus propellendum. Sed nocte ab angelis per uisum territur: cū nisi resipiscat subito morietur. Eademq; nocte quidam eius dux in hoc facto consiliarius repente interiit. Quod rex audiens & dei ultionem expauens a sancto ueniam petit: & ducatum ducis illius defuncti ecclesie que fabricabatur imperpetuum concessit. In qua ecclesia cataldus post breue tempus archiepiscopus electus est: qui laudabiliter uiuens duodecim sibi suffraganeos episcopos constituit: & totam insulam uerbo & exemplo ad christi cognitionē ad duxit. Omnibusq; recte dispositis in pace quieuit octauo idus maii. Cuius corpus cū multo tempore latuisset: a dragone archiepi scopo domino reuelante repertum & i eccle sia tarentin⁹ honorabiliter tumulatum: miracul⁹ radiare non cessat:

¶ De translatione sancti andree. CXLIIII

TRanslatio corporis beati andree apostoli tempore constantini imperatoris facta est. Cuius corpus de patracen ciuitate ubi passus fuerat: & a maximilla senatrice sepultus cum ossibus sanctorum beati luce euangeliste de bithynia sublatis: & timothei discipuli sancti pauli ab epheso sumptis: cō stantinopolim translata sunt: ibiq; reuerētia digna recondita octauo idus maii: ut dicit ado.

¶ De translatione sci hieronymi. CXLV

TRanslatio corporis sancti hieronymi duplex est. Prima ē illa de qua scribit cyrill⁹ hierosolymitanus episcop⁹ in epistola ad augustinum de eius miraculis trās missa. Cū enim corpus glorioſi doctoris apud bethleem iuxta presepe domini ut ipse mādauerat humo obrutum fuisset: & ibidē insignibus & inauditis miraculis coruscaret Videbatur fidelibus: q̄ illud corpus sanctissimum iacens in terra indignius tractaretur Ideoq; decoro sepulchro marmoreo i ecclesia bethleemitica fabricato. Cyrillus hierosolymitanus patriarcha cū clero & populo sanctum corpus eodem transferēdum decreuerunt: & diem dominicū post penthecostē ad hoc faciendū celebrius statuerunt. Et cō currente populi multitudine ex urbib⁹ con uicinis: terram ubi iacebat corpus effodiunt & euacuata fouea illud in aere pendere conspiciunt: ita q̄ nulla sui parte humum cōtingens integrum & icorruptum oīno repiunt odorisq; fragrantiam mirā cuncti senserunt Corpus autem inde leuatum & super altare positum est: ut a fidelibus uideretur. Cuius p̄tactu die ipso. 16. ceci illuminati sunt: tres quoq; demonio uexati illuc adducti liberationem perceperunt. Filius mulieris uidue populi frequentia compressus suffocat⁹ est. Quem mater in fossa ubi corpus sanctum iacuerat: proiecit exanimem: & continuo uiu⁹ surrexit. Quod cernens rusticus: cuius filii cadauer defuncti ante tres dies sepultum fuerat accedens ad locum corpusq; filii exhumatum ad ecclesiam attulit & in foueam p̄iecit: statimq; spiritū uite recepit. Circa uesperas aūt post predicta & alia multa miracula exhibita: corp⁹ in monumento repositū fuit: & fouea terra repleta. Sed mane monumentum uacuū est inuentū: & euacuata iterū fouea corp⁹ repertū est loco pristino restitutū. Stupentib⁹ cūctis sequenti nocte cyrillo dormienti hieronym⁹ gloriosus apparuit: corp⁹q; de loco ubi iacebat nullat⁹ amouendū admonuit dicens: q̄ ibidem q escere debebat donec hierusalem ab infidelib⁹ caperet: & tūc ad urbem roma⁹ deportaret. Quod cyrill⁹ ceteris enarrauit: & uniusq; deo gratias egit. Hec aūt translatio diem certū non habet: nisi q̄ cyrill⁹ eam die octaua pētecostes factam fuisse scribit: quetamen dies nescit quoto die cui⁹ue mensis eodem anno contigerit. ¶ Secūda translatio est que i romanis chronicis reperit q̄ corp⁹ ei⁹ de bethleem romā translatū est: & i ecclesia scē marie maioris reconditū. Post multa enim annorū curricula ab obitu hieronymi glorioſi hierusalem destructa & a saracenis

occupata cum pene omnium sanctorum esset orbata reliquiis: solo beati hieronymi corpore i ptib⁹ illis relicto: appuit ipse doctor uni monacho ibi degenti mandans eidem ut corpus suum romam deferet & i ecclesia dei genitricis iuxta presepe domini tumularet. Qui cum hoc facere formidaret: a sancto doctore secunda uice admonetur: & iussa adimplere recusans: tertio de negligētia durius i crepatur. Tunc sancti hieronymi reliquias latenter surripuit: & cum duobus fidelibus comitibus prosperis succedentibus romam uenit. Quem sanctus iterum iuxta urbem p uisionem admonuit: ut solis canonicis ecclesie conuocatis corpus de nocte quasi clandestine reconderet: ne ex superuenientibus turbis diminutionem aliquam in reliquiis substineret. Itaq; prout sanctus mandauerat iussa perfecit: premissa solis ipsius ecclesie canonicis nunciauit: & ipsis presentibus in loco humili: uidelicet in terra ante presepe domini corpus nocte deuote reposuit: ubi a q busdam uoces angelice concinentes audite: luxq; immensa uti solis radius meridianus ibidē effulsit: miraq; odoris fragrantia unū quēq; respersit. Celebratur autem hec festiuitas die quo corpus almi doctoris ibi depositum est: uidelicet. vii. idus maii.

¶ De scō hermete discipulo. CXLVI.

HErmes discipulus & episcop⁹ de quo apostolus paulus ad romanos. 16. scribens meminit. Hic dicitur fuisse auctor libri qui dicitur pastor: & apud multas grecie ecclesias publice legitur: multiq; de eo libro scriptorum ueterum scripserunt testimonia: sed a latinis pene ignotus est. Sepultus est rome apud baptisterium ex facultatibus sancte praxedis constructum: ut dicit hieronymus de uiris illustribus. Dorothe⁹ abbas hunc ex numero. lxxii. discipulorum fuisse dicit: qui episcopus philopoleos fuit & rome quieuit. In libro etiam pontificum habetur: q; sub episcopatu pii pape hermes librum composuit: in quo mandatū continetur q; ei precepit angelus domini cuius ad eū in habitu pastoris uenit: & die dominico pascha celebrari constituit. Cuius festū agitur vii. idus maii.

¶ De scō metrone cōfessore. CXLVII.

METron confessor uerone colitur i ecclesia sancti uitalis sepultus. De quo fertur q; illuc peregrin⁹ aduenerit: sed unde uenerit aut quo loco exortus fuerit ignorat. Ibiq; existens nouum penitētie modum adiuuenit. Nam lapidi magno compede in crure posito mediante se affixit: clauēq; cōpedis i flumē athesis proiecit hoc sibi signum proponens q; quandocunq; clauem reperire cōtingeret ab omnibus peccatis se absolutum cognosceret: post plures itaq; annos appropinquante die uocationis eius piscis capit⁹ i cuius uentre clauis illa reperitur: animam iam sanctificatam designans & corporis dissolutionem instantem prenuncians. Que p⁹ dies modicos facta est. vii. idus maii.

¶ De scō iob propheta. CXLVIII.

IOb iustus & propheta domini licet de gentibus natus fuerit: q; tñ sanctissimus extiterit non solū in libro tobie. 2. cap. & eze. 14. & eius nominis per totum scripto uolumine expresse dicitur: sed etiam ab omnibus doctoribus approbatur. Fuit autem incola terre hus que est in finibus idumee & arabie: ut dicit hieronymus. Et erat ei anno nomē iobab genuitq; filiū sibi in regno successorem cui nomē eon. Erat quidam ipse filius zare de esau filiis filius de matre uero bosra: ita ut sit quintus ab abraham nepos esau: & regnauit i regione edon rex magn⁹ ac potens inter omnes orientales: & accepit uxorem arabissa 5: genuitq; filios. vii. & tres filias. Fuitq; possessio eius locupletissima in ouibus & bobus asinis & camelis & possessionibus terrarum ac familia multa nimis. Et licet esset ex gentilibus patribus ort⁹ ipse diuino spiritu reuelante: non solum ab idolatria abstinuit: sed insuper sanctissime uixit. Nā erat uir ille rectus & simplex timēs deum ac recedens a malo. Et cum filii eius in cōuiuiis quotidie la ciuirent ipse post cōuiuia domino pro filiis immolabat: ut sic que in comessationibus per filios in deum cōmissa fuerant: ipse sacrificiis expiaret. Cui⁹ sanctitas ore dei approbatur: dū in toto orbe non habere similē perhibetur. ¶ Vt autem eius patientia manifestior fieret: deus eum a diabolo rētari permisit: data ei primo in rebus deinde in filiis tertio i carne propria potestate. Demon autē accepta potestate a domino: primo i exterioribus eum percussit. Nam boues & asinos a sabeis auferri fecit: oues ex aere misso igne combussit: camelos a chaldeis tolli procurauit pueroq; ac familiam gladio hostili & igne consumpsit. Deide ipsum in prole inuasit. Nā filios omnes ac filias palatio super eos corruente uno impetu interfecit. Et cum in his omnib⁹ iob patientem & in nullo pmotum uidisset ad carnes eius persequendas accessit. Graui enim ipsum a planta pedis usq; ad uerticem ulcere uulnerauit. Solamq; sibi uxorem in grauiorem afflictionem dimisit: quā & i eius cōtumeliam icitauit. Et cum in his omnib⁹ nō peccasset iob labiis suis neq; stultum qd cōtra deū locutus esset. Nouissime tres amicos

ei⁹ & reges singulos de loco suo ad eum destinauit: qui licet ad consolandum iob principali intentione uenissent: ipsos tamen diabolica suggestione longa uerborum exacerbatione in ipsius odium & concrepationes prouocauit. Et cum ipsos iob sapienti dispu tatione & patienti sermone superasset. Ad ultimum helim quendam iuuenem arrogantem contra iob in acerba conuitia & grauissima impropria suscitauit. ¶Cumq; post multa flagella dominus seruum suum iob manifestissime comprobasset: & per septem annos ut dicit beatus hieronymus ipsius patientiam dudum expertus in lucem produxisset: misertus ipsius ad statum illum feliciorem reduxit: omnemq; facultatem eius duplicauit. Filios uero & filias totidem numero quot amiserat: ei concessit: sed eos duplici uirtute & elegantia prioribus decorauit. Vixit quoq; iob post flagella sua annis centū & quadraginta: & uidit filios suos & filiorum suorum usq; ad quartam generationem Et mortuus est senex plenus dierum: annorum uidelicet centū & octuagintatriū. Nam ut tradit hieronymus annorum trigintasex erat: quando a domino flagellatus est: & in ipsis flagellis annis septem permansit: post que ut ex textu libri sui habetur annis centum & quadraginta superuixit. ¶ Scripsit ipse idem librum uite sue & sermonum suorum arabico sermone: ut hieronymus ait. Qui certe liber prosa incipit: metro labitur pedestri sermone finitur. Nam a principio usq; ad locum illum ubi iob dicit. Pereat dies in qua natus sum. stilo prosaico incohat. Inde usq; circa finem: ubi dominus tres iob amicos redarguit: heroico metro prosequitur: Finem uero rhythmico colore concludit. Omniq; legis dialectice: propositione: assumptione: confirmatione: conclusione singula uerba sua determinat. ¶Nam quatuor disputationum genera in ipso libro cō plectitur. ¶ Quarum prima est dialetica: que procedit ex probabilibus. Et hec consistit inter iob & tres amicos eius: ubi iob conclusionem hanc tenet: & probat: ꝙ deus hominem iustum sine sui culpa flagellat: amici uero eius oppositam conclusionem affirmant: uidelicet ꝙ deus neminem sine culpa condemnat. ¶Secunda est sophistica: que procedit ex apparentibus. Et hec est inter iob & helim: quāuis iob non respondeat: qui qdem iuuenis psumptuosus & uaniloquus: conclusionem amicorum iob approbans sophistice syllogizat. ¶Tertia est tentatiua inter dominum & iob: qui eum de multis questionibus tentat: & interrogat: ut declaret ei: ꝙ nulla sapientia est apud deum comparata. ¶ Quarta est demonstratiua: in qua pro ipso iob dominus contra tres amicos eius questionem diffiniendo demonstrat. Et sic concluditur totus liber plenus mysteriis & maximis diuine fidei sacramentis. ¶ Quieuit autem sanctus iob in pace & optima senectute sexto idus maii: ut hieronymus in suo calendario ponit. Sepultusq; est in terra hus in finibus edon siue bosra: ubi & sepulchrum eius cernitur usq; in presens.

¶De sanctis gordiano & epimacho martyribus. CXLIX

Gordianus martyr rome passus est sub iuliano apostata imperatore. Qui iulianus cum inter alios christianum quendam senem presbyterum nomine ianuarium tenuisset: dedit eum in custodia cuidam eius uicario gordiano. Qui ianuarium ad domū suam adducens: dum ipsum ad sacrificia seruos monibus hortaretur: ianuarius gordiano christum predicans eum conuertit: & statuam iouis eream quam apud se habebat: in igne conflauit: ac ipsum cum uxore maritta & familia eius promiscui sexus numero quinquaginta tribus cum eorum domibus baptizauit. Quod cum iulianus comperisset: ✠ ianuarium presbyterum in exilium proscriptione damnauit. Vxorem uero gordiani ✠ marinam ad aquas salinas manere precepit in seruitio rusticorum. Gordianus aūt cuidā clementiano quē loco eius uicariū prefecerat: puniendum tradidit. Qui clementianus gordianum sibi catenis uinctum presentari fecit: & in confessione christi persistentem: primo quidem dudum plumbatis cedi deinde capite truncari precepit. Cuius corpus canibus proiectum: cum diebus septē mansisset intactum: tandem a familia sua rapitur: & cum beato ✠ epimacho quem dudum ante predictus iulianus occidi iusserat sepelitur uia latina: miliario uno longe ab urbe roma. Qui passus est circa annum domini tricentesimum & sexagesimum sexto idus maii.

De sanctis calepodio pbytero & sociis martyribus. CL

Calepodius presbyter: palmatiⁿ: simplicius⁹: felix & blanda cum sociis eorū rome passi sunt sub alexandro imperatore. Cum eni palmatius consul de mandato imperatoris ad regionem transtyberim accessisset: ut calepodiū pbrē cū aliis xpianis in domo quadam latentibus comprehenderet: decem milites qui domum intrauerunt: excecati sunt. Quod alexander conspiciens

iussit omnem populum pro liberatione mi-
litum deo mercurio imolare. Tunc una ex
uirginibus paganorum arrepta a demone
deum uiuum & uerum deum christianoru3
clamabat. Quod palmatius audiens conuer
sus abiit ad sanctum papam calixtum: & ab
eo baptismum expetiit: quem calixtus pre-
sente calepodio baptizauit omnemq; eius fa
miliam cum uxore & filiis numero quadra-
gindaduobus unda salutari perfudit. Qui
palmatius exinde cepit facultates suas pau-
peribus errogare. Post dies plurimos ale-
xander hoc audiens fecit teneri palmatium
eumq; examinatum & christum confitente3
tradidit simplicio senatori quatenus ei per-
suaderet ut ad culturam deorum accederet.
Cum autem simplicius ipsu3 plurimum ho
noraret: & palmatius omnia seculi blādime
ta contemnens orationibus & ieiuniis insiste
ret: quidam nomine felix uenit ad palmati-
um deferens uxorem suam nomine blanda3
ab ānis quattuor paralyticam: ut eam sana-
ret. Quam palmatius in conspectu simplicii
& omnis eius familie fusa oratione sanauit.
quo uiso miraculo conuersus est simplicius
senator cum omni domo sua: felix quoq;
cum uxore sua blanda sana effecta: cepitq;
omēs baptismati gratia3 expetere: uocatoq;
sancto papa calixto cum beato calepodio:
superuenientes ad domum simplicii bapti-
zauerunt eum cum tota eius familia atq; feli
cem cum coniuge sua blanda. Quod cum a
lexander audisset: quia multitudo hominu3
per beatos calixtum & calepodium in chri-
sto credidisset: missit exercitum militum: &
tenuit omnes qui baptismum perceperant:
quos precepit capitalem subire sententiam:
& per diuersas portas urbis rome capita eo
rum suspendi ad exemplu3 christianorum.
Tenuit etiam calepodium que3 gladio fecit
occidi: & corpus eius in tyberim iactari an-
te insulam lycaoniam. Quod tande3 a pisca
toribus repertum & beato calixto pape pre
sentatu3 ab eodem in suo cemiterio uia apia
sepultum est. Passi sunt autem sancti mary-
res. vi. idus maii.

¶ De sanctis primo marco iasone & celiano
martyribus. CLI.

PRimus: marcus: iason: & celi-
anus martyres tergesti ciuitate
passi sunt tempore hadriani im-
peratoris sub artasio preside.
Qui primū presbyterum & mar
cum diaconum fustibus cedi iussit: & sub uē
tres eorum ignem accendi. Deinde sulphur
solutum in ora eorum infundi. Et cum hec
omnia supplicia sine ulla eorum lesione su-
perassent: multiq; exinde conuersi fuissent
iasonem & celianum fustibus rā diu uerbe
rari mandauit donec cessi spiritum emitteret
Deinde primum & marcum extra urbis me
nia decollari. Quorum corpora in eodem
tumulo iuxta eandem ciuitatem sepulta sūt
quinto idus maii.

¶ De sancto mamerto episcopo & confesso-
re. CLII.

MAmertus episcopus viennen mi-
raculis & sanctitate apud eande
urbe3 celebris habetur. Qui ob
imminentem terremotum & tem
pestatum cladem atq; luporum
rabiem solēnes tribus diebus ante ascensio-
nem domini letanias instituit: ut habetur su
pra de letaniis. Qui etiam apud prefatam ci
uitatem quieuit in domino quito idus maii:
ubi & sepultus uirtutibus claret.

¶ De scō maiolo abbate. CLIII.

MAiolus abbas nobilibus parenti
bus progenitus: & sacris litteris
imbutus: ac uirginitatis flore de
coratus: primo archidiaconus
ecclesie maticen suit: Deinde fa
ctus est monachus cluniacensis sub hermo-
ardo abbate sancti odonis successore san-
ctitate uite mirabiliter pollens: summaque
patientia decoratus. Qui prorpter grauem
infirmitatem quam incurrit lumen oculorū
amisit: nec tamen exinde in aliquo unquā
perturbari uisus fuit. Sexto autem anno mo
nachationis ipsius decedente abbate monā
sterii maticensis ad eiusdem loci regimen li
cet inuitus eligitur: non obstante q; lumine
foret oculorum priuatus & corpore quasi
uiribus pre longa egritudine destitutus. In
ipsa autem abbatia sanctissime iubar uite su
it: & multa miracula ostendit. Cecis uisum:
surdis auditum: claudis gressum: Aliisq; di
uersorum generum langoribus detentis cō
ferens medicinam. Plures etiā a morsibus
serpentum uenenatos: & a periculis flumi
num & ictibus fulgurum liberauit. Cande
le seu lampades in eius ecclesia ardentes ex
negligentia uel aliter extincte sepius sine
humano studio sunt diuinitus reaccense.
¶ Quadam nocte dum in monasterio sancti
dionysii librum eius de principatu celi per
legeret ad lumen candele grauī somno pres
sus dormitauit: & candela de manu eius su-
per librum cecidit. Sed sola ipsius cera con
sumpta: libri pagina omnino illesa perman
sit. Soluit autem carnis debitum quinto id?

maii. Et reconditus est in monasterio suo miraculis clarens.

¶ De sancto antimo presbytero & martyre. CLIIII

ANtimus presbyter & martyr rome uia salaria passus est. Qui post uirtutum & predicationis insignia in tyberim precipitatus & ab angelo sancto exinde erectus est: ac proprio restitutus oratorio. Deinde in confessione nominis iesu christi capite punitus uictor migrauit ad celos quinto idus maii. Hec ado.

¶ De sanctis nereo & archileo martyribus. CLV

NEreus & archileus martyres sue rūt serui plautille uxoris clemētis consulis germani domitiani imperatoris & sancti clemētis pape. Que plautilla existens uidua eos pueros comparauit: & eunuchos fecit. Cum autem ad predicationem beati petri a postoli plautilla conuersa esset fecit se ab eo dem cum prefatis pueris baptizari. Et ad extrema deueniens eosdem iuuenes cubicularios flauie domitille filie sue dimisit. Cum autem domitianus flauiam domitillam aureliano comiti in coniugem tradidisset ut ipsa perius in eius passione actum est non martii. Nereus & archileus eidem uirgini christum annunciantes eandem conuerterunt: & uotum uirginitatis emittere fuaserūt. Que a sancto clemente papa baptizata & sacro fuit uelamine consecrata. Quod cum aurelianus cognouisset: obtenta ab imperatore licentia sponsam suam cum eunuchis in pōtianam insulam relegauit: quo plures christiani pro christi nomine fuerant exilio deportati. Erant ibi malefici duo discipuli simonis magi furius & priscus: qui magicis artibus populum fallendo simonē magum pro deo fecerant adorari. Quibus beati nereus & archileus resistentes eorum maleficia sermonibus & miraculis deregebant: & sic populum ab errore reuocabant. ¶ Post multum uero tempus aurelianus ad insulā perrexit: & sanctos promissis & oblatis muneribus ut uirgini ad nuptias suaderent exorauit. Quod ipsi omnino facere respuentes eam magis in domino confortabant. Qua pter ad urbem adducti & ad sacrificia compulsi sunt. Et cum dicerent se a beato petro apostolo baptizatos nulla ratione posse idolis immolare capite cesi sunt. Quorū corpora uia ardeatina iuxta corpus sancte petronille uirginis sepulta sunt. 4. idus maii.

¶ De scō pancratio martyre. CLVI.

PAncrati⁹ martyr nobilissimis parentibus ortus apud phrygiam cuius pater dedonius dictus est utroq; parente orbatus sub dionysii cura patrui sui relictus est Ambo igitur romam ubi largum habebant patrimonium perrexerunt. Et dum in eorū possessionibus in monte celio morarentur: in eorum uico papa cornelius cum quibusdam fidelibus propter persecutionem latitabat: a quo pontifice fidem christi & baptismum susceperunt patru⁹ cum nepote. Post dies modicos dionysius in pace quieuit. Et pancratius omnia sua pauperibus erogauit. Deinde se persecutoribus ultroneus offerens christianum se esse dixit. Quem illi tentum ualeriano imperatori presentauerunt. Cumq; puero tredecim annorum & filio quondam sibi amicissimi uiri condoleret suadebat ei: ut diis thura poneret: ne mala morte intanta iuuentute periret. Ille uero econtra sacrificare recusans se licet iuuencu lum corpore: senem tamen animo esse dicebat: & deum iouem patricidam & incestuosum comprobabat. Propter quod augustus iussit eum uia aurelia duci & ibidem decollari. Cuius corpus cetaulla sena trix tulit: & in eodem loco cum aromatibus sepeliuit quarto idus maii. Supra cuius tumulum p̄cessu temporis a fidelibus ecclesia fabricata fuit. ¶ Ad eius quoq; sepulchrum: ut ait gregorius turonē si quis falsum iurare uoluerit anteq̄ ad cancellum chori perueniat: aut stratim a demone captus insanit: ant cadens in pauimentum protinus uitam perdit. Nunc autem dictum corpus uenetiis in monasterio sācti zacharie quiescere ab eiusdem loci sororibus perhibetur.

¶ De sancto epiphanio episcopo. CLVII

EPiphanius episcopus salamine q̄ ciuitas est in insula cypriorū temporibus honorii & archadii imperatorum fuit: ut dicitur in historia tripartita: uir hic iumme extitit sanctitatis & elemosynaꝝ largitus exhibitor. Qui cum omnem substantiam sui episcopatus pauperibus erogaret: & nihil petentibus denegaret. Deficientibus pecuniis iconom⁹ ecclesie murmurabat. Subtoq; eidem uir astitit: saccumq; magnū malta plenum pecunia coram eo deposuit: nec tamen quis esset aut unde uēisset explicauit: & repente discedēs nusq̄ comparuit. ¶ Duo

pauperes uolentes beatum uirum arte delu dere: ut aliquid eis uberi⁹ daret: ipso iter a gente talem fictionem inuenerunt: ut unus eorum se supinum in terra prostraret: alter uero ipsum quasi mortuum desleret: & q̄ se non habere unde eum sepeliret pretenderet: sicq; episphanio necessaria pro exequiis postularet. Cum autem sanctus appropinquasset: & ille lachrymabiliter ab eo subsidium pro tumulando socio petiuisset: episcop⁹ illum super morte comitis benignius consolatur & necessaria p sepultura largitur. Quo discedente dum ille socium uocans pulsaret ut surgeret quatenus de questu bonum sibi conuiuium prepararent: qui se prius mortuum finxit uere defunctus apparuit. Tunc socius post episcopum currens casum ei nunciauit & de cōmisso penitentiam egit. Sanctus autem cum defunctum suscitare potuisset noluit ne tali occasione ministri domini facile deludantur. ¶ Sapientia & doctrine suaui eloquio admodum claruit: Aduersus omnes hereses libros composuit: Aliaq; multa opuscula que ut hieronymus dicit ab eruditioribus propter res a simplicioribus p̄pter uerba leguntur. Hec ille de uiris illustribus. Qui etiam in pace spiritum bona tradidit senectute. 4. idus maii.

¶ De scō dionysio confessore. CLVIII

Dionysius cōfessor patruus fuit sancti pancracii mr̄ de quo superi⁹ dictus est. Qui a beato cornelio papa sacrisontis unda perfusus: eodem die quo & nepos pancratius passus est anno scilicz ei⁹ martyriū precedente in christi nominis sancta confessione feliciter obdormiuit: ut ado in martyrologio insinuare uiderur: uidelicet. 4. idus maii.

¶ De festiuitate sancte marie ad martyres. CLIX.

Festiuitas sancte marie ad martyres a bonifacio papa quarto instituta est propter templi pantheō rome dedicationem. Romani enī cum toto orbi dominarentur nō solum omnium prouinciarum simulacra in urbe habebant: quin potius fere singulis dis templa singula construxerant: tanq; qui eos cunctarum prouinciarus uictores & dominos effecerant. Sed quia omnia idola templum ibi habere non poterant ad maiorem sue gentilitatis uexane ostentationem unum templum ceteris mirabilius & sublimius in honorem omnium deorum erexerunt: & pātheon qd̄ sonat omnes dū uocauerunt: a pan qd̄ est omne & theos de⁹. Pōtifices enim idolorum ad maiorem populi deceptionem finxerunt: q̄ sibi a cybele quam omnium deorum matrem uocabant fuerat impetratum: ut si de omnibus gentibus uellent uictoriā obtinere sibi & filiis suis scilicet diis omnib⁹ templum magnificum fabricarent. Fundamentum ergo ipsius templi sphericum iacitur: ut ex ipsa forma deoruz eternitas demōstraretur. Deniq; & pinam eneam deauratam fabricarunt & eaz in summitate collocarūt. In qua ut aiunt omnes prouincie mirabiliter erant sculpte. Hec autem procedente tēpore inde cecidit: unde in summitate apertura remansit. ¶ Tempore igitur phoce imperatoris cum iam dudum roma fidem domini percepisset. Bonifacius papa quartus predictum templum a phoca cesare impetrauit & omnium idolorum eliminata spurcitia: ipsum in honorem beate marie uirginis & omnium martyrum consecrauit tertio idus maii: locū quoq; ipsum sancte marie ad martyres appellauit qui modo sancta maria rotunda uocatur a populo. Nondum enim cōfessorum solēnia ab ecclesia agebantur. Sicq; i urbe roma ipsum diem in honore omnium martyrum celebrari in ipsa ecclesia ordinauit. Vt sic templum qd̄ fabricatum fuerat omnibus idolis: tunc dedicatuz esset omnibus sanctis: & ubi multitudo celebraret demoniorum ibi deuote celebraretur multitudo sanctorum. Sic quoq; extunc rome in ipso loco festuz illud usq; hodie celebratur tertio idus maii.

¶ De sancto bonifacio papa primo & confessore. CLX.

Bonifacius papa huius nominis primus zozimo pape in episcopatu romano successit. Et sedit annos tres menses octo dies undecim. Hic natione romanus ex patre iocundo presbytero urbis: sub contione cum eulalio ordinatur uno die. Eulalius quippe ordinatur in basilica constantiniana. Bonifacius autem in basilica iulii. Et fuit magna dissessio i clero. Audiēs hoc placida augusta cum filio suo ualentiniano imperatore dum sederent rauenne retrulit hoc honorio augusto mediolani residenti. Tunc ābo augusti missa auctoritate pceperunt ut ambo exirēt de citate. Qui cū pulsi exissent tandez utriq; augusti bonifacium ad urbem reuocauerunt & eum pontificē cōstituerūt. ¶ Hic constituit: ut nulla mulier aut moncha uasa sacrata uel pallam altaris contingeret: aut lauaret: nec in ecclesia incensum poneret. Et ut seruus aut curie obnoxi⁹ non fieret clericus. Hic fecit oratorium in cemi-

terio sancte felicitatis: & ornauit sepulchrū eius. Hic autem beatissimus paterna pietate clericos aluit: pauperes fouit: cunctos honorans: fuit mitissimus in diebus suis super omnes homines & misericors: unde ab omnibus amabatur. Et sepultus iacet in ecclesia sancti petri.

¶ De sancto bonifacio papa quarto. CLXI

BOnifacius papa huius nominis quart⁹ natione marsorum ex patre ioāne medico bonifacio pape tertio imediate in episcopatu romano successit: & sedit annos septem menses octo dies uigintiduos. Hic obtinuit ab augusto phoca imperatore: ut ecclesia beati petri apostoli caput esset omniū ecclesiarum: quia constātinopolitana caput omnium se scribebat. Hic etiam obtinuit dari ecclesie templū: quod ab antiquis in urbe pantheon uocabatur: ut supra dictum est. Quod ipse ablatis idolatrie sordibus consecrauit in honorem dei genitricis marie & omnium martyrum christi. Eiusq; consecrationis die solennitatem in urbe constituit celebrandam. Aliaq; multa laudabilia opera fecit. Et hic sepultus est ad sanctum petrum apostolum. Et cessauit episcopatus menses septem & dies uigintiquinq;.

¶ De sancto seruatio episcopo & confessore. CLXII

SEruatius episcopus traiectensis temporib⁹ hieronymi & ambrosii doctorum claruit. Hic propinquus saluatori secūdum carnem extitit: fuit enim filius emin filii eliud fratris helisabeth & filii helmerie sororis sancte anne matris domine nostre: ut sic eliud & helisabeth mater baptiste beate uirginis fuerūt consobrini secundo uidelicet consanguinitatis gradu. Emin uero pater seruatii ex una parte & christus ex altera filii consobrinarum extiterunt tertio gradu. Sicq; si xp̄s filium habuisset cū seruatio fuissent q̄rto gradu ex consobrinis nepotes. Mater uero sancti seruatii uxor emin uocata est memilia. Natusq; est i oppido phestia ad austrum armenie terra hebreorum in regione persidis: quo decem tribus israel trāslate fuerant. Qui adhuc existens infantulus loca sacra hierosolymis uisitauit: & i sanctis perseuerans operibus ad presbyteratus ordinem ascendit: deinde ab angelo monitus abiit ad octauiam ciuitatem galliarum sitā in littore oceani ad predicandum uerbū dominī eodem angelo sibi duce: ad quem locū deueniens repperit septuagintaduas congregationes iniquorum dissidentes que segregatis conuenerant pro episcopo ipsius urbis eligendo: cuius sedes per septennium uacauerat post obitū episcopi ualentini: qui ad extrema deueniens diuino spiritu eius mandauerat neminem eligendum nisi diuina reuelatione cōmunis omnium electio aliquē nominasset. Hec autem seruatius audiens: dum pro eorum concordia ante altare deū orans procumberet: angelus eisdem apparens baculum sancto pastoralem tradidit: & sic repente in ipsum omnis populus conuenit. Factus ergo episcopus tante gratie fuit: ut patria lingua p̄dicans ab omnibus nationibus suo idiomate uerba eius perciperētur: multosq; miraculoq; gloria claruit. Nam cibos eius reliquias egri quicūq; gustātes: aut pedes uel manus deosculantes continuo sanabantur. ¶ Post aliquod uero tempus emulatione ciuiu⁹ a ciuitate pulsus uenit traiectū. Ibiq; iuxta beati petri ecclesiam tugurium edificans penitētie operib⁹ uacabat: ubi sibi per uisum a domino reuelatur: hunoq; gentes galliarum uebes & maxime octauiam euersuras: quam uisionem octauiam accedēs dū populo nūciasset: illi quoq; timentes: ne pp peccatū in ipsum cōmissum hec sibi futura p̄tingerēt: seruatium pro impetranda uenia nuncium populi ad sedem apostolicam delegarūt. ¶ Qui ueniens traiectum lapidē altaris pulcherrimum trabe ruente p̄cisū digito super scissuram deducto reintegrauit. Indeq; romam accessit: ubi cum in festo dominice annūciationis in ecclesia beati petri oraret pro populo apostolo⁹ princeps sibi in somnis apparuit: galliamq; diuinam euadere non posse sententiam pp̄ter eorum peccata reuelauit. In cuius testimonium clauē argenteā ei dedit: quam ille euigilans in manu sua repperit: & ppetuo pro reliquiis reseruauit. ¶ Cum autem reuerteret egressus romam a gothis capitur: qui tunc italiā de uastabant. Cui per noctem angeli cum luce nimia in custodia apparuerunt: eumq; solutum dimiserūt. Cum aūt die altero a gothis torquendus queritur in carcere clauso non inuenit. Reperit tandē ab ipsis solut⁹ i quodam campo sopitus: cui aquila grandis insidens: altera alarū eum a sole obumbrabat. alteram mouens quasi flabello ei auram uētilabat. Quod gothi cernentes & stupentes illum in pace dimiserunt. ¶ Veniens autem in terram uagionum cum siti afflig̃eret: digito signo crucis in terrā facto fons aque de humo scaturiit: & exinde usq; in presens nūq; defecit. ¶ Degens colonie apud sanctum seuerinum cum oraret a consocio super caput eius ignis columna conspicitur: que nimia celeritate celum progreditur. ¶ Apud metensem urbem celebrans facies eius solis claritate resulsit. ¶ Reuersus ergo octauiam: & que uiderat referens scōq; reliquias

& uasa sacra una cū populo traiectum transtulit pesti superueture reseruanda. Et cū i itinere sessus quiescere uellet: nec sedem paratam haberet: terra tumēs in modū puluinaris se extulit: ubi & sedendo quieuit. Sicq; ibidem usq; in presens manet. Die obit' sui spiciēs celebrata missa populū sacris exhortatiōibus dudum admouit: cui angel' assistere uisus fuit. Et cū diutius orass; luce cō spicua instar solis radii eum per tres horas protegente emisit spiritum. 3. idus maii. que tunc dies pentecostes occurrerat. Cui' corpus memorato quo supra tpe in ecclesia tra iecteñ sepultū est: ubi infinitis & admirādis signis effulget. ¶ Inter que cum primo i uia publica sub diuo sepultus diutius quieuiss; cum tēpore hyemis omnia in circuitu nix repleret nunq; sepulchrum eius tetigit: donec industria ciuium basilica super ipsum edificata est. ¶ Re uera de isto sancto singularis annorum lōgeuitas repitur: quia si uera sūt que de ipso scribuntur preter cōem modernum nature cursum uita eius per annos ultra. 300. concluditur adeo fuisse mirabiliter ptelata. Si enim diligenter tpa computetur seruatius uel christo fuit cōtēporaneus: uel si post eius ascensionem natus non potuerit ultra ānos. 60. elaps9s fuisse uel ad plus. 80 Quod si ambrosio & hieronymo ptemporaneus extitit illos circa annos domini constat 380. uel circa floruisse. Et sic seruatium ad etatem quam diximus peruenisse. Quod si quis legendā seruatii de mendacio accuset: nouerit eam tempore henrici .v. imperatoris a celestino papa. 4. in publico cōsistorio autenticatam: ubi omnia que dicta sunt approbata fuerunt.

¶ De scō hilaro abbate. CLXIII

Hilarius abbas tempore theoderici regis longobardorū; claruit. Hic de tuscia oriundus dum puerulus epistolas pauli legeret diuino spiritu inspiratus & a senio re de uita solitaria informatus annorum. 13. relicto seculo deum orauit: ut eum ad locū duceret ubi solitari' deo seruire posset. Cui angelus domini apparuit ipsumq; de urbe roma ubi habita bat eduxit: & usq; ad mon tem emilie ei ductor extitit. Ad cuius radices uno miliario fluuius decurrebat: ubi in sanctitate uite deo soli uacare cepit. Adeoq; profecit ut infra triennium in uertice montis ecclesiam construeret inferiusq; speluncam habitationis sue locaret: ac de labore manuum uictum acquireret. Sicq; annorum existens. 20. summum perfectionis apice3 uite regularis attixit. Eodem tempore oliby9us q̄ dā nobilis ciuis rauennas a demonio oppressus est: clamante per os eius imundo spiritu q̄ a nullo inde nisi ab hilaro eiici posset. Et designato loco & uiri effigie ductus est oliby9 ad uirum dei: quem sibi in ecclesia oblatum confestim ab obsessione liberauit: & ad xp̄m conuertit. Qué quidam iulianus presbyter casu illac transiens cum uxore & omni familia .pmisci sexus numero. 90. baptizauit. Et post triduum uxor eius eustasia a seculo migrauit. Olibryus uero oibus p xp̄o errogatis cū filiis suis iulio & eunomio monachus sci hilari factus ē: q & cenobiū p̄ diis ditauit: ubi & magna monachoq; multitudo breui tēpore excreuit: qb' scūs deo uiuendi regulā ordinauit. ¶ Cū aūt ad instantias quoruūdā emuloq; dicentiū hilarū cū sociis inobedientes regiis mandatis theoderi cus rex milites suos misisset ad monasteriū spoliandū: illi biduo p deuia mōtiū oberrātes ad id minime uenire potuerunt. Quod rex audiēs p̄sonaliter illuc accessit: & dum equo insidens curiam introisset: Equisq; dum stimulatus ulterius procedere nō posset: tandē regē ad terram deiecit nec tpe nec iumentū inde se mouere ualuit donec rex penitens a scō uiro cum liberatiōe pcepit.

¶ Inter cetera uero regule mandata frēs de collectis frugibus gustare nō audebant nisi ea prius abbati offerebant. Quidā uero frater imatura uua spiciēs tētatione pulsatus ipsam exeritit: & ab abbate gustandā obtinuit. Sed ut racemū cape uoluit spentem in manu sua fuerit qué abiiciēs scō nunciauit. Ille uero ubi demoné eē cognouit p cauda3 ad ecclesiā traxit: ipmq; hūana uoce loq cōpulit q̄ frem ad hoc desiderio gustus tētauerat: ut si gustasset ipm de mōasterio recedere feciss̄et. Quo dicto spens crepuit & demon euanuit. Anno aūt etatis sue. 81. appente sibi angelo & suū obitū post triduum p̄dicente: locellū sibi parari iussit q̄si passibus 100. longe ab ecclesia sua: ubi & quiescēs in pace ꝑditus ē. 3. idus maii.

¶ De scō mutio martyre. CLXIIII.

Mutius p̄sbyter & mr̄: prio i aphi poli citate detētus mr̄isq; penis atq; cruciatib' p xp̄i pfessiōe assc̄t'. Postea bizatiū que nūc pstantinopolis dicit usq; pduc' captali sñia occubuit. 3. id' maii: ut dicit ado in martyrologio.

¶ De scō bonifacio mr̄. CLXV.

Bonifacius mr̄ passus ē apud tarsum cilicie citate tpib' diocletiāi & maxiani ipatog; sub p̄side supplicio. Hic cū eēt suus & pcurator reg; cuiusdā nobilissime matrone nomine aglaie in urbe roma: homoq; ebriosus & adulter ac uitiis dedit' & cū ipsa ei' dña dudū i stupro misceret̄ hospitalitati

tamen & operibus misericordie intendebat. Tandē utriq; diuino nutu compuncti ꝓsiliū habuerūt: ut ad reqrēdas martyꝝ aliquoꝝ reliquias bonifaci⁹ mitteret de ptes ciliciē ubi xp̄ianorū ingens persecutio fiebat: quatenus uterq; eorū orationibus martyrū saluari mererent. Erāt enim uterq; xp̄iani. Bonifacius autē recedens: dixit domine sue q̄si ꝓphetico spiritu inspirat⁹: ut si euenire posset ad emendū corpora martyꝝ secum deferret. Sinautē ipsa corpus suum martyris nomine susciperet. In ipso autē itinere martyr christi a carnibus & uino abstinuit propter martyꝝ reuerentiam: quorum corpora tractaturus erat. Peruenies igit cū duodecim equitibus & tribus uehiculis ad ciuitatē tarsum conseruos licentiauit: ut irent ad hospitia procuranda: ipse uero ad uidendos martyres festinauit. Inuenitq; alium pedibus suspensu⁹ igne suppositō: alium ī quattuor lignis extensum & diutius cesum: alium ungulis exaratum: alium manibus abscisum: aliū stipite in collo fixo a terra leuatum. Et sic ꝑ diuersa supplicia eos a carnifice cruciari. Qui cum magnū deum martyrum acclamaret: & eorū se pedibus prosterneret: ac illos in domino consortaret: a iudice tentus & interrogatus se christianū uiua uoce ꝓfessus ē. Quē supplicius preses iussit suspēdi: & usq; ad ossium nudationē radi latera ei⁹. Deinde calamos acutos sub unguibus manuū eius configi: & post hec in ore ipsius plumbum liquefactum infundi. Et cum in his omnib⁹ gratias ageret: multi ex gentilibus conuersi furentes aram idoli destruxerunt: & presidē lapidare noluerunt. Qui timens furorē populi usq; in craſtinum inde secessit. Die uero sequenti bonifactum sibi presentatum in confessione persistentem iussit in ollam bullienti pice repletā uerso capite iactari. Sed ab angelo protectus illesus permansit: olla quoq; sicut cera liquefacta multos de astantibus incendit. Tunc iussit preses: ut gladio caput eius abscinderet. Quo facto terremotus magnus factus est: & multi ad christum conuersi sunt. Conserui uero bonifacii eum undiq; perquirentes: putabant eum in taberna aut in adulterio lasciuire. Et obuiantes uni ex cōmentariensibus: querebant eum an uidisset romanum aliquem peregrinum: datisq; signorum indiciis: illi eis denunciauit: ipsum die precedenti uitam martyrio sic finiuisse: deducēsq; eos ad locum & ostendēs eis caput & corpus. Quem illi bonifacium cognoscentes admirati: precio corpus redemerunt: & ungentes illud aromatibus: posuerunt in uno uehiculorū: & reuersi sunt deū collaudantes. Angelus autem domini apparuit aglaie olim domine sue: & rem gestam beati martyris indicauit eidem. Que reuerēter sancto corpori obuiauit: eiq; ecclesiā fabricans quinto stadio ab urbe illud ibidem honorifice condidit. Qui passus est pridie idus maii. ¶ Post hec ✝ aglaia mundo abrenuncians omnem suam familiam manumisit: & omnia pauperibus & ecclesiis erroganit. Sumptoq; habitu sanctimoniali ieiuniis & orationibus omnibus diebus uacauit: miraculorum quoq; signis effulsit: & xinde annis. 15. superuixit. Sepulta apud prefatum martyrem operibus piis consumata.

¶ De sancto bonifacio episcopo. CLXVI

Bonifacius episcopus ferentinus dum adhuc puer cum matre habitaret: egressus hospitiū sepius sine linea uel tunica redibat: qa mox ut nudu⁹ aliquem uidebat se expolians illum uestiebat: & ex hoc eum mater sepius minis & uerberibus affligebat ¶ Die quadam mater horreum suū ingressa granum quod pro toto anno parauerat reperit a puero pauperibus distributum. Cū q; ex hoc se pugnis & alapis q; contunderet: puer horreum ingressus in quo parum grani remanserat: matrem aliquantulum exire rogauit: & fusa oratione matrem ad horreū reduxit: quod plus q̄ primit⁹ tritico plenū repertum est: materq; uiso miraculo cōpunc̄ta: exinde cepit uberes elemosynas elargiri. ¶ Cum autem gallinas plures nutriret: die quadam uulpis gallinā asportauit. Puer autem concitus ecclesiam intrauit: & oratione fusa uulpis redit: gallinam quam tenebat: dimisit: moxq; ante oculos pueri expirauit. ¶ Procedente igitur etate cum in moribus & sanctis operibus proficeret: ad episcopatum serentie ciuitatis electus est: Cui ecclesie grauis paupertas inerat: quia unam tantum uineam habebat. Que dum quoda⁹ tempore grandine ita uastata esset: ut uix in ea parui racemi remansissent: ille tempore uindemie constantio presbytero nepoti suo iussit: ut cuncta uini uascula more solito ꝑpararet. Qui licet mirat⁹ unde impleri debuissent: iussa tamen episcopi complet. Bonifacius ergo calcatorium cum solo puero ingressus modicos racemos puerum calcare iussit: ex quib⁹ modicum uini defluxit: Quod ipse in paruulo uase suscipiēs cepit in cuncta uasa diuidere: ut uix eo infusa uiderentur. Vocato quoq; nepote presbytero paupes adesse mandauit. Statimq; uinum adeo in calcatorio excreuit: ut oia uasa paupeꝝ replerent. Quo facto egressus apotheca clausit & signauit. Tertio uero die ofone ꝓmissa cū ꝓstantio redit: & uasa in qb⁹ modicū uinū infuderat: ubertim uinū fundētia inuenit: ita ut ꝑauimentū infusum eēt si eps

tardius intrasset. Super quo miraculo ipse nepoti sub anathemate silẽtium imperauit.
¶ Vocatus semel a fortunato presbytero ad festũ sci proculi martyris celebrandũ accessit: parato; missa ad refectionẽ intrauit: ubi q̃ dã ioculator cũ simia ludente astitit & cymbala pcutere cepit. Quod uir scũs dedignãs fleuit uirumq; illũ mortuũ; prenunciauit: Finito conuiuio cũ ille postq̃ comederat domum exiret: saxum de tecto corruit & ipsũ repente percutiẽs extinxit. ¶ Alio tempore nepos eius ꝑdict⁹ constanti⁹ presbyter equũ suum aureis. xii. uendidit: & ipsos conscio patruo in arca reposuit. Cũq; subito pauperes pro elemosyna ꝓuenissent: & ille qd eis daret penitus nõ haberet: absente nepote arcam uiolenter apuit: & .xii. aureos iter pauperes ꝓdiuisit. Reuersus igit presbyter cuꝫ ea que gesta fuerant repperisset magnis clamoribꝰ pecunias suas repetere cepit. Quez cum patruus placare non posset ecclesiam adiit orationẽ ad deum fecit: pallium suum extendit: & subito in eo aureos. xii. sul gẽtes conspexit. Eggressus quoq; illos in facie ꝑbyteri proiecit dicens ei q̃ nõ habebat amplius quid quereret. sed tñ ꝓpter auaritiã suam eps nõ esset. In qua ꝓtestatiõe se nepotis secreta cognouisse & ipm habere ꝓphetie demonstrauit. Ille enim pro adipiscendo ꝑatu pecuniam preparauit: sed tñ in ꝓsbyteratus officio uita excessit. ¶ Die quadam duo gothi apud euꝫ hospitati sunt: qui rauẽnam pgebant: quibꝰ ille puum uini flasculũ manu sua prebuit: qd fortasse in uno prãdio ꝓsumere potuissent. Ex quo illi ut gothi cõtinue bibentes usq; rauennã peruenerũt: diebus ibidem pluribꝰ cõmorati idem unũ sibi diuinitus abundans in usuꝫ quotidie habuerunt. Et cũ eodẽ poculo ad patrẽ redierũt. Ingressus semel hortũ magnã erucarũ multitudiné olera comedentium repperit quibꝰ in xpi uirtute mãdauit: ut statim recederẽt: & olera sua de cetero non consumerẽt. Que omnes ad uiri dei uerbum confestim sic inde egresse sunt: ut ne una quidem itra horti spatium remaneret. Sicq; uir domini plenꝰ uiritutibus in pace quieuit.

¶ De scis felice & fortunato mar. CLXVII.

FElix & fortunatus fres ex ciuitate uicentia orti tpibꝰ diocletiant & maximiani imperatoꝝ apud urbem aquileiaꝫ passi sunt sub eu phemio ꝓside. Qui cũ ad ꝓfatam urbẽ deuenissent & oẽs ad templũ iouis pro sacrificiis inuitarent. Felix & fortunatus germani a quoda apamio de xpianitate sibi delati sunt. Quos ille ferro uictos ante se duci fecit: & eos ad deorum imolatiões hortari cepit. Et cum in xpi confessione constantes persisterent: iussit eos preses fustibꝰ cedi. Deiñ i equuleo suspẽsos lapidibꝰ adhibitis circa latera inflãmari. Et post hec extẽ di supinos seruensq; oleum super uentres eorum ꝓfundi. Et dũ in his omnibus gratias a gentes psallerẽt deoq; gentiliũ uti demonia confutarent: mandauit preses illos capitalẽ subire sententiã: eductiq ergo extra ciuitatis muros postq̃ breuem orationẽ fudissent data sibi inuicem pacis osculo decollati sunt. Quorum corpora a fideliꝫ nocte surrepta aromatibus condita sunt: ut sepulture traderentur. Interea uero ciues eorũ ex uicentia illuc aduentiẽtes ad ciuitatẽ sue originis corpora deferre uolebant. Aquileienses uero contradicebant. Tandem propter metum paganorum adinuicem conuenerũt: ut tertii nati corpus uicentini secuꝫ ferrent felicis uero aquileie remaneret. Qui passi sunt pridie idus maii.

¶ De scis uictore & corona mar. CLXVIII

VIctor mr & corona sub antonio ꝑatore in syria passi sunt. Qui uictor cum ignem & uerbera ueneno equileũ ungulas atq; ardẽtes lapades superasset: & in ipis omnibus in xpi confessione imobilis redderetur. Corona cum esset uxor cuiusdam militis & cepisset sanctũ uictorẽ beatificaꝫ ob martyrii constantiaꝫ: uidit duas coronas de celo lapsas unam uictori & alteram sibi missam. Cũq; hec cunctis audientibus protestaretur: ipsa quidẽ inter arbores duas secta p medium: uictor quoq; decollatus est. Sicq; martyrium suum consumauerũt in pace pri die idus maii. Hec ado in martylogio suo sũpto a beato hieronymo.

¶ De scõ põtio epo & martyre. CLXIX.

POntius eps & martyr temporibus ualeriãi & galieni sub claudio preside in galliis ciuitate cumella passus ẽ. Huiusꝰ pater mater cuius nomine urbis rome senator Mater quoq; iulia nobilissima fuit. Que cũ ipsum adhuc in utero gestaret templum iouis ingressa est ut conceptionis munera offerret. Tunc sacerdos idolorum imundo spiritu uexatus clamare cepit: filium ex iulia nasciturum magnum iouis templum destructurum. Quod mater audiens corpus sepi lapidibus tundebat ut fetus in utero deperiret. Sed dei gratia illesum puerum conseruauit. Cum autem natum infantem mater perimere uellet a patre prohibita est. Et dum puer esset & ad scholas philosophorũ accederet: audiens die quadam christianos psallentes. Simulacra gentium argentum & aurum & cetera. Verborum ueritatem meditatur ad sanctum pontianum papam

ingredit: & ab eo una cum quodã eius col
lega in fide instruitur: ac in xpi nomie bapti
zatur. Qui matre in gentilitate defuncta pa
trem conuertit ad xpm. Eoq; mortuo in lo
cum eius dignitati senatorie surrogatur.
Qui etiã duos philippos imatores patrem
f. & filium ad fidem cõuertit: Deinde dignita
te relicta accessit ad gallias ꝑdicandas: & in
ciuitate cumella epũs fact⁹ est. Tandem a clau
dio ꝑside ꝑ fide xpi tenet: & in equuleo le
uatur: uectibusq; ꝑpositis dudũ torqueꝫ: ꝛs
equuleo repetino sonitu destructo i amphi
theatꝝ ducitur: & duobus ursis ferocissimis
nudus exponit: qui eoꝝ uenatoribus inter
fectis ad pedes sci martyris ꝓcũbebant. In
de iubẽte ꝑside igne circa eũ accenso ut cre
mareť: sũmitas aphitheatri ꝑburit: ipse ue
ro oĩõ ꝑfact⁹ ab igne ꝓducit. Dũ aũt ad tẽ
plum iouis imolatur adduct⁹ esset: templũ
cũ idolo in puluerem redactũ est. Sicq; mã
dato ꝑsidis ibidem capite truncat. Et subito
claudius in furorẽ uersus linguã sibi denti
bus corrosit: & oculi anubii assessoris & in
passione pontii cõsultoris de capite eĩ⁹ auũl
si sunt. Cui⁹ corp⁹ ibidem a balerio comite
sepultum est pridie idus maii.

¶ De scõ barbaro martyre. CLXX

BArbar⁹ martyr passus ẽ i ciuita
te muthonis sub iuliano imꝑato
re. Qui cũ abissẽt in regionem
francoꝝ cõtra hostes imperii ha
bẽs ducẽ militie noie bacchonẽ:
& ille victoriã obtinuisset: in ipso bello bar
bar⁹ martyr xpianus miles fuit: qui strenue
& uiriliter se gessit: quod imꝑator audiens
comitẽ illũ fecit. Post hec dũ franci peteret
singulare certamẽ. Baccho dux barbaꝝ con
tra francoꝝ athletã misit. Qui ꝓtegẽte se an
gelo in xpi nosie aduersarium in duello occi
dit. Sicq; fráci a bacchone & romanoꝝ exer
citu fugati expugnant. Cũ aũt baccho bar
baꝝ ꝑpter habitum triũphũ ad deoꝝ sacri
ficia inuitaret: & ille se xpianum assereret:
baccho hec imꝑatori nunciauit: qui barba
rum detẽtũ: & imolare recusantẽ: dicentẽq;
se a btõ cyriaco baptizatum: nulla rõne pos
se deos gentiliũ adorare. Fecit ipm iulianus
suspendi: & gladio uentrem eius tãdiu radi
donec interiora oĩa desluerent. Sed orãte fã
cto ab angelo gabriele sibi apparente inte
riora eius uisibiliter collecta in uentrẽ eius
reposita sunt: & scissura eius ꝓsolidata. ipse
q; depositus permãsit incolumis. Quo uiso
miraculo: ✝ bacch⁹ cũ duobus militibus. f.
✝ callimacho & ✝ dionysio cõuersi sunt: & i
xpi ꝓfessione iubente iuliano decollati: dein
de sanctũ martyrem fecit rote ferree alliga
tum circũduci igne suppositio & oleo super
fuso. Martyr aũt orans permansit inuꝰtus:
flãma quoq; erumpens duos ex gentilibus
interfecit. ¶ Post hec in carcerẽ barbarus
mittitur: sed apparente sibi dño cõfortatur.
Mane aũt facto educt⁹ in quattuor lignis
extenditur: & neruis taurinis ante & retro
ceditur: deinde caminus per tres dies incen
ditur: ut in eo imitteret: in quo martyr xpi
septem dieb⁹ incõbustus oĩno ꝑmansit: & ex
eo quasi ex suaui balneo ꝓsiluit. Missus est
postmodũ in carcerem: scorpionibus & ser
pentibus ibidem iniectis: quos oẽs ab eis in
tact⁹ signo crucis effugauit. Inde in boue e
neo succensio fecit eum imꝑator includi: sed
ipse ab omni exustione immunis permansit.
Bos aũt uti uiuus calorem sentiret: mugire
& ambulare cepit. Ad quod miraculũ mul
ti conuersi sunt. Nouissime uero iubente iu
liano capite cesus est. Cuius corpus ab epo
felicio in ciuitate muthonis sepultus est pri
die idus maii.

¶ De scõ pacomio abbate. CLXXI

PAcomius abbas uir doctrine &
apostolice uite egypti cenobio
rum fundator fuit. Hic apud the
baidem mira scirate ꝓpicuus: i
spectu diu latitans ab angelo mo
nitus ad fundationẽ monasteriorũ accessit: re
gulam quoq; eis aptã angelo dictante cõpo
suit: ipsamq; & traditiões deo uiuendi eisdẽ
cõcessit. In horũ aliquo monasteriorum ali
quando septem milia monachoꝝ erant. Sed
maximũ & precipuum in quo erat pacomi⁹
habebatur. In quo mille quingẽti monachi
deo seruientes degebant: diuersisq; ministe
riis ꝑpriis manibus laborabãt. Indeq; uictũ
sibi & pauperibus acquirebant. ¶ Apparu
it ei die quodam diabolus in specie elegãtis
femine: ut ipm de carnis tẽtatione pullularet.
Sed ab illo cognitus diuina uirtute cõpul
sus est multa utilia sibi edicere ad tẽtatiões
euitandas. Indeq; ab eo signo crucis effugat
Huic etiam xps ꝑpinis coronatus apparuit:
Multiplicatiões cenobioꝝ & mõnachorum
egypti: & inde eorũdem desolationes ꝑpter
hominũ peccata ꝓdicens. Quieuit aũt i xpo
sanct⁹ ꝑater anno. 9. archadii & honorii ꝑe
ratorũ⁹ etatis uero sue cẽtesimo decimo: ut
ait sigibertus pridie idus maii. ¶ Hic sanct⁹
ꝑeter regulam quã angelo sibi dictante cõ
scripsit: ut dictũ est. Ad collegas ꝓpositu
re sue diuersas multarũ uirtutum scripsit e
pistolas: uidelicet ad abbatẽ corneliũ unã.
Ad abbatẽ syrum unã. Ad omniũ monacho
rum ꝑpositos ut in unũ cõuenientes paschа
lem diem celebrent unã. Similiter ut ad diẽ
remissionis que menie augusto agitur iide⁹
congregentur unam. Item ad fratres qui fo
ris monasteriũ operari missi fuerant unã.
Hec gennadius de illustribus uiris.

¶ De sancto pacomio confessore. CLXXII.

Pacomi⁹ moach⁹ in scythi fuit. Ad quē ucit heraclides grauī carnis tetatione pulsatus. Qui ab eodē ia3 septuagenario audiuit q⁹ per annos. xii. huiusmodi tentationē nunq̄ deprimere potuerat: unde quasi desperatus se nudum fere deuorandum proiecerat: sed illesus dimissus ad cellam redierat. Cui diabolus apparuit in specie puelle pulcherrime super genua uiri sancti procūbēs Quam ut ipse manu in faciem percussit con festim euanuit: sed biennio sibi ferox manu permansit. Inde aspidem uerendis apposuit: ut se morderet & sic tentationem fugaret: 3 illesus permanēs a serpente a domino cōfortatus est. Et sic in sancto proposito perseuerauit. Hec heraclides. Quieuit i domino pridie idus maii.

¶ De scō theodoro abbate. CLXXIII.

Theodor⁹ pacomii abbatis successor. insignis sanctitate & doctrina spectabilis in libro de collationibus patrum a cassiano edito multimode cōmendat. Qui post ipsum eius successores monasteria sua in sūmo perfectionis apice strenue gubernauit. De concordia & unitate: & de permanendo i proposito cordis & studii exhortatorias & elegantes ad alia monasteria plures epistolas scripsit: & miraculis clarus i domino quiuit. Hec gēnadius libro de uiris illustrib⁹.

¶ De scō orosiense abbate. CLXXIIII.

Rosiensis monachus pacomii & theodori abbatum collega uirmorum perfectiōe ꝑspicuus: & i scripturis diuinis ad plenum eruditus fuit. Qui librum edidit totius discipline monastice eruditionis cōstructum: librum quoq; alium totum plene testamentum uetus & nouum iuxta necessitatem monasticam compendiosis dissertiōib⁹ exponentem quē testamēti uice prope excessus sui finem fratribus obtulit. Et sanctitate pollens in pace obdormiuit. Hec gennadi⁹ ubi supra.

¶ Explicit liber quartus.

¶ Incipiunt capitula libri quinti.

De festo pentecostes i
De scō isidoro martyre ii
De scis torquato & sociis episcopis & confessoribus iii
De scis petro paulo andrea & dionysia martyribus iiii
De scō peregrino epō & martyre v
De scō ubaldo episcopo vi
De scā maxima uirgine vii
De scō torpete martyre viii
De trāslatione sci syri epi viiii
De scō sophonia propheta x
De scō dioscoro martyre xi
De scō uenantio martyre xii
De scō felice epō & martyre xiii
De scō pudente confessore xiiii
De scā potentiana uirgine xv
De scō ioanne martyre xvi
De scō calocero & parthemio martyribus xvii
De scō celestino papa prio xviii
De scō celestino papa .v. siue petro confessore xviiii
De scō celestino confessore xx
De scō hilarione presbytero xxi
De scis eustathio & sociis mr̄ xxii
De scā babilla uirgine & mar̄ xxiii
De scō baudelio martyre xxiiii
De scō austregisillo epo xxv
De scō cōstantino ꝑatore xxvi
De scō hospitio confessore xxvii
De scis timotheo polio & eutychio martyribus xxviii
De scā iulia uirgine & martyre xxix
De scis casto & emilio mar̄ xxx
De scis desiderio epo & sociis mr̄ xxxi
De scō desiderio alio epo & mr̄ xxxii
De sanctis theopompo episcopo & senesio martyre xxxiii
De scō manaem discipulo xxxiiii
De scā ioāna uxore cuze discipla xxxv
De scō seruulo martyre xxxvi
De scis donatiāo & rogatiāo mr̄ xxxvii
De scis anolino & sociis marib⁹ xxxviii
De scō urbano pada & martyre xxxix
De scō niceto martyre xl
De scō zenobio episcopo xli
De scō dionysio mediolan epo xlii
De scō mutio abbate xliii
De scō mutio altero abbate xliiii
De festo corporis ieiu xpi xlv
De scō eleutherio papa & mar̄e xlvi
De scō quadrato discipulo xlvii
De scō augustino epo anglo⁹ xlviii
De scō hildeunto episcopo xlix
De scis prisco & sociis marīyb⁹ l
De scō ioāne papa prio & mar̄e li
De scō ioanne papa secundo lii
De scō ioanne papa tertio liii
De scō symmacho patricio & mr̄ liiii
De scō beda uenerabile ꝓsbytero lv
De scō iulio martyre lvi
De scō eutropio episcopo lvii
De scis symmetrio & sociis mr̄ lviii
De scō germano epo pisiē lviiii
De scō carauno martyre lx
De scō guilelmo confessore lxi

De scis cononе & filio eius marty. lxii
De scis iiiiinnio martyrio & alexan dro martyribus. lxiii
De sancto maximino epi̇scopo. lxiiii
De translatione corpis sci nicolai lxv
De scō theodoro epō myreoꝝ mar. lxvi
De sancto nicolao epō seniore lxvii
De scō felice prio papa & martyre lxviii
De sancta petronilla uirgine lxix
De sanctis cantio cantiano & cantianilla martyribus lxx
De sancto pamphilo martyre lxxi
De sancto uincentio confessore lxxii
De scis reueriano epō & sociis mar. lxxiii
De scis marcellino & petro marty. lxxiiii
De sancto erasmo epō & martyre lxxv
De scō photino episcopo & marty. lxxvi
De scis blandina & sociis marty. lxxvii
De scō nicolao pegegrino pfessore lxxviii
De sancto zacharia monacho lxxix
De scis pgentino & laurentino mar. lxxx
De scō lifardo presbytero & pfes. lxxxi
De sancto isaac martyre lxxxii
De sancto isaac presbytero lxxxiii
De sancto isaac confessore lxxxiiii
De scō quirino episcopo & marty. lxxxv
De scis quadraginta qttuor marty. lxxxvi
De scō bonifacio epō & sociis mar. lxxxvii
De scō bonifacio epō & martyre lxxxviii
De scō bonifacio epō & pfessore lxxxix
De scis nicandro & martiano mar. xc
De sancto philippo diacono xci
De sanctis artemio candida & paulina martyribus. xcii
De sanctis uiginti martyribus xciii
De sancto uincentio episcopo xciiii
De sancto paulo epō & martyre xcv
De translatiōe corpis ici seruatii xcvi
De sancto medardo episcopo xcvii
De sancto gildardo episcopo xcviii
De scis primo & feliciano mrib⁹ xcix
De sancto maximiano episcopo c
De sancto maximino episcopo ci
De sancto cedonio episcopo cii
De sanctis basilide tropode & mandale confessoribus. ciii
De sanctis getulio cereale amantio & primitiuo martyribus ciiii
De sancto barnaba apostolo cv
De sancto onophrio eremita cvi
De sancto timotheo eremita cvii
De sanctis basilide cyrino nabore & nazario martyribus cviii
De sanctis ioanne andrea thadeo & philippo confessoribus cix
De iuctiōe corpis sci ātonii eremite cx
De scō antonio pfes. ordis minoꝝ cxi
De scā felicula uirgine & martyre cxii
De scō peregrino epō & martyre cxiii
De scō sandilla pbrō & martyre cxiiii
De sancto heliseo propheta cxv
De scis rufino & ualerio martyrib⁹ cxvi
De sancto brandano episcopo cxvii
De scis uito modesto & creſcētia m. cxviii
De sancto helychio martyre cxix
De scis fereolo & ferutiōe mribus cxx
De sanctis rothlando & uliuerio & aliis militibus martyribus cxxi
De sancto himerio episcopo cxxii
De scā helisabet de scouāgia cxxiii
De scis marco & marcelliano mar. cxxiiii
De scis cyriaco & paula uirg. & mr. cxxv
De scis geruasio & pthasio marty. cxxvi
De sancto ursicino martyre cxxvii
De sancto romualdo abbate cxxviii
De scis ioanne & benedicto marty. cxxix
De sancto nouato discipulo cxxx
De scō siluerio papa & martyre cxxxi
De sancto albano martyre. cxxxii
De scis albano epō & sociis mr̄i. cxxxii
De scō eusebio episcopo cesarien. cxxxiiii
De scā demetria uirgine & marty. cxxxv
De sancto leufredo abbate cxxxvi
De scis decem milibus martyrib⁹ cxxxvii
De sancto paulino episcopo cxxxviii
De sancta hildegarde uirgine cxxxix
De sancto nicea episcopo cxl
De sancto iuliano martyre cxli
De sancta edeltrude regina cxlii
De sancta maria de cegnies cxliii
De sancto ioanne pbytero & mar. cxliiii
De scō felice presbytero & mar. cxlv

¶ Expliciunt capitula quinti libri.

¶ Prologus quinti libri.

Virtus liber p̄sentis catalogi cō tinet passiōes ac gesta scō̄z: quorum festiuitates eueniunt infra tē pus in quo ecclesia representat diuini uerbi & ipsi⁹ ecclesie matrimoniale plumationē: ex qua subsecutam nouimus iugem liberoꝝ p̄creationē & ppagationē: quod tēp⁹ fuit a die pentecostes: & durabit usq; ad seculi finem. Et ipm tps representat ecclesia a festo pentecostes usq; ad aduentum. ¶ In quo quidē tēpore: primo ipm matrimoniū plumat: uidelicet a pmissio pentecostes festo usq; ad octauā corporis xpi. ¶ Secūdo ex ipso matrionio ispalis generatio ppagatur: ab octaua corpis xpi usq; ad aduentū. Iōq; primo in hac ultima parte ponent festiuitates scōz occurrentes infra tempus illud in quo representatur diuini matrimonii plumatio. Et hoc i toto quinto libro presenti. Deinde subsequēter ponēt festa occurrētia infra temp⁹ illud in quo repsentat

ex ipo matrimonio filioꝝ generatio & multiplicatio. Et hoc in .6. .7. .8. .9. & .10. subsequẽtibus libris. ¶ Rursus in hoc tpe ꝓiugium xpi & ecclesie ꝓsumatur & perficitur. ¶ Primo ꝑpter spiritus unionẽ que principaliter esse debet. Hoc aũt agit in ipso festo pentecostes & per octauã: In quo ꝓmisso spiritu sco in filios adoptionis effuso mẽbra capiti spiritali ꝓpage ꝓnectuntur. ¶ Scdo etiã per corpum ꝓiunctionẽ: qdecclesia p̃sentat i subsequente eucharistie festiuitate usq; ad octauam ipius. In quo celebrat memoria illius uenerabilis sacramẽti p cuius suptionẽ fideles xpo etiã corpaliter copulãtur. ¶ Et quis istud tps iuxta fictionẽ p nos alibi post tam nõ deberet ꝓtendi nisi usq; ad diẽ tertiũ nonag iumi: ubi finiret octaua corpis xpi quãdocuq; ipm festũ sequeret diem pascha ut supra discripsim⁹ uidelicꝫ si pascha occurreret .vi. cal. aprilis. Tamẽ istud tps & p cõsequẽs librũ istum ꝓtendem⁹ usq; ad natiuitatem sci ioannis baptiste. Et hoc triplici ratione. ¶ Primo qa festũ corpis xpi qd ẽ ulti mũ inter festa mobilia aliquãdo usq; ad baptiste natiuitatẽ differtur & extẽdi põt. ¶ Secũdo ut liber iste ab aliis i sui breuitate non multũ discrepet: sed potius adequet. ¶ Tertio ut subsequẽs liber ab aliquo festo notabili incipiatur. Ad huius ergo rẽporis festa perscrutanda procedendũ est.

¶ Incipit liber quintus a pentecoste usq; ad natiuitatem sancti ioannis baptiste.

¶ De festo pẽtecostes spirituſancti. Ca. I.

Entecoste dicitur a numero dierũ q a resurrectiõe dñi usq; ad diẽ istum trãsierunt: qui fuerunt dies .50. Nam pente conta grece: latine sonat quinquagẽsima. Nam die quiquagesimo a resurrectiõe ꝓuſanct⁹: ut sacra actuũ testat historia i apostolos i liguis igneis missus ẽ: qđ ad litteraꝫ ꝓcipit idib⁹ maii. ¶ Circa cuius misſionẽ q̃tuor cõsideranda sunt. s. Ex pte dei mittentis infusio gratiosa. Ex pte spiritus ad uenientis ispiratio miraculosa. Ex pte cetus suscipientis dispositio uirtuosa. Et ex pte effectus subsequentis opatio fructuosa. ¶ Circa primũ sciẽdũ q infusio gratiosa dei mittẽtis attenditur. ¶ Primo ꝓpter missionis liberalitatẽ. Nam adeo deus spiritũ sanctũ liberaliter misit: q pater misit: & filius misit: & spiritusſanct⁹ etiã se ipm dedit. ¶ De primo ioanes .14. dicit⁹ aũt spiritusſanct⁹ quem mittet pater ẽ. ¶ De secũdo ioanes .15. Si aũt abiero mittã eũ ad uos. ¶ De tertio ioanis .16. Cũ uenerit ille spirit⁹ ueritatis ẽ. Nam sicut dicit leo papa i sermone beate trinitatis ꝛmutabilis deitas una ẽ in substantia: idiuisa in opere: consors i uoluntate: par i ꝛpotentia: equalis in gloria. Diuisit aũt sibi opus nẽ redemptiõis misericordia trinitatis: ut pater propiciaret: filius saluaret: spiritusſactus igniret. Quia enim spiritusſanct⁹ deus ẽ. Ideo recte dicit se ipm dare. Misit aũt eũ pater omnipotẽter filius sapienter. Ipse aũt spiritus se ipm dedit beniuolenter. ¶ Secũdo ꝓpter missionis pluralitatẽ. ¶ Nã ipse spiritusſanctus dat. Primo inuisibiliter cũ mentibus castis illabit. Ioanis tertio sps ubi uult spirat & uocẽ eius audis: sed nescis unde ueniat aut quo uadat. ¶ Secũdo uisibiliter cũ aliquo signo uisibili ostenditur luce .3. Descendit spiritusſanct⁹ corpali ispẽ ẽ. ¶ Item ipse spiritusſanctus apostolis tribus uicibus datus ẽ. s. ante passionẽ: post resurrectionẽ: & post ascensionẽ. Prio ad faciẽdũ miracula. Secũdo ad relaxandũ peccata. Tertio ad cõfirmandũ corda. ¶ Prio eni dedit eis spiritũsanctũ quãdo eos ad predicãdũ misit: & super eos demonia & ut langores curarent potestatẽ tribuit. Hec eni miracula p spiritũ sanctũ fiebant matth .12. Si aũt ego i spũ dei eiicio demonia ẽ. ¶ Scdo qñ eis insufflauit dicens. Accipite spiritũsanctũ quoꝝ remiſi tis peccata ẽ. ioanis .20. ¶ Tertio qñ eis cõgregatis hac die in cenaculo spiritũsanctus i linguis igneis effudit actu .2. ¶ Tertio attẽditur hec ifusio ꝓ missionis diuersitatẽ. Nã i diuersis figuris & formis spũscũs missus ẽ ꝓter eni formã liguaꝫ igneaꝫ i qua apostolis datus ẽ: de qua ifra dicet: alias spũscus i triplici spe missus est. ¶ Prio i spẽ colũbe sup xpm baptizatum ioanis prio sup quem uideritis ispm dei sicut colũbã descẽdẽtẽ ẽ. Et hoc ꝓpter triplicẽ colũbe ꝓprietatem⁵. Nam gemitũ ꝓ cãtu hẽt felle caret: & i foramiñ⁹ petre manet. Sic spũscus quos replet facit pro peccatis gemere .ro .8. Ipse spus ꝓ nobis postulat gemitib⁹ ineffabilib⁹. gregorius ideſt nos postulantes & gementes facit. Facit eos esse sine felle amaritudis. Sap .12. O q̃ bonus & suauis ẽ dñe ips tu⁹ i nobis. Facit eos i foramiñ⁹ petre hitare .i. i xpi uulneribus cant .2. Surge amica mea columba mea gloriosa: ꝓuens mihi pullos meos ifusione spũsci: i foramibus petre gloria .i. i xpi uulneribus. ¶ Scdo i spe nubis sup xpm trãsligu ratus. Nubes se a terra eleuat refrigerium pstat: & pluuiam generat. Sic spũscus quos replet a terreis eleuat .ez .8. eleuauit me spi-

ritus iter celū & terrā. A uitiis refrigerat: uñ
bt̄ uirgini dr̄. Spūscūs supue. i te & uir. al
tif. obum. t. idest ab estu uitioꝝ refrigerabit
Pluuiā lachrymaꝝ generat. ps. Flauit spūs
eius & fluēt aque. ¶ Tertio in specie flat⁹ qñ
i apostolos iſuſflauit: ut dictū est. Flatus le
uis est: calid⁹ est: & uite necessarij⁹ ē. Sic spūs
scūs leuis est. i. uelox ad se diffundēdū. oib⁹
eni mobilib⁹ mobilior ē. Ambro⁹ nescit tar
da molimia spūssci gratia. Calidus est ad in
flāmandū. luce. 12. ignē ueni mittere i terrā
Necessarius est ad respirandū. ps. Auferes
spūm eoꝝ & deficient. & ista Emitte spiritū
tuū & creabunt ꝛc. ¶ Circa secundū sciēdū
q̄ ispiratio miraculosa spūs aduenientis at
tendit. ¶ Prio ex parte tēporis cōpetentis.
Nam missus est qnquagesimo die a pascha:
ut dr̄ itelligi: q̄ spūſlanct⁹ è legis pfectio:
peccatoꝝ remissio: & eterna remuneratio.
Legis pfectio: quoniā ꝑm glo. a die agni im
molati qnquagesima die data è lex i igne in
mōte sina: sic die qnq̄gesima datur spūſscūs
in igne i monte ſyon: q̄ ipſe spūſscūs est pfe
ctio legis. Quia pfectuo legis est dilectio.
¶ Est peccatoꝝ remissio. unde glo. iō i qnq̄
genario qa indulgentia fiebat i iubileo: & p
spiritus peccata remittunt ꝛc. ¶ Est eterna
remuneratio. uñ glo. sicut. 40. dies post re
surrectionē qbus cū discipulis dñs cōuersa
tur: pſentē ecclesiam desiguant: Sic qnq̄gesi
mo⁹ dies: quo spūſscūs dat: denariū eccleſie
remuneratiōis exprimit. ¶ Missus ē etiā die
dñica: quo die mūdi suit incohata creatio p
patris oipotentiā: qñ dixit de⁹ fiat lux ꝛc. Eo
etiā die suit icepta & ꝑumata repatio p filij
ſapiam. Nā die dñico xps natus est: & die do
minico resurrexit. Iccirco eodem die debuit
incohari mundi scificatio p spūſscī clemen
tiam. ¶ Missus est & hora tertia: ut sic perfe
ctio opis huius aduētus trinitati aſcribatur
¶ Secundo ex pte modi ꝓgruentis. Nā fac⁹
est repente de celo sonus ꝛc. Son⁹ eni hic suit
repentin⁹: qa spūſlanct⁹ tarda molimina ne
scit. Celestis: qa celestes effecit. Vehemens:
qa ue eternum adimit: unde uehemens quasi
ue demēs. Vel qa mentē ad deū uehit: unde
uehemens q̄si uehens mentē. Fuit & replens
qa repleti sunt oēs spūscō: cuius repletiōis
signum est. Non resonare: nā doliū plenum
nō resonat. Et apostoli i tribulatiōe nō reso
nabāt: sed ibant gaudētes a ꝑspectu ꝓcili ꝛc.
Non plus recipere: nam uas liquore plenu⁹
plus recipe nō pōt. Et apostoli nihil ꝓpriu⁹
habere poterant: ſ⁹ i cōe oia diuidebant. Su
per effluere: quod patet in fluuio inundāte:
sic apostoli cepunt sup effluere: qa ceperūt
loq uariis linguis. ¶ Tertio ex pte flāme ap
parentis: qa i linguis ignei apparuit. Circa
quod est uidendū prio: q̄re apparuit i ligua
potius q̄ i alio mēbro. Secudo q̄re potius in
igne q̄ in alio elemento. Ad primū sciēdum
q̄ apparuit i linguis: prio ut ignea uerba p
ferrent. Scdo ut legē igneā p̄dicarent. Tertio
ut ſpiritūſſūm q ignis ē: p eos loq cognosce
rēt. Bernar. uenit ſpūſscūs sup discipulos in
liguis igneis: ut uerba ignita loquerent: &
igneā legem lingue ignee p̄dicarēt: & spūm
ſanctū p se loqui cognoscerent. Vel ut dicit
greg⁹ Iō in ligua apparuit: qa sicut uerbu⁹
hois i publico lingua ꝓfert: sic uerbum dei
quod apostoli p̄dicauerunt spūſscō mūdo p
palatur. ¶ Ad secundū sciendū: q̄ ignis hēt
4. ꝓprietates p quas denotāt opationes ad
uentus spūſscī: quaꝝ. 7. denotant: q̄ p ipm
7. principales uirtutes. i. tres theologicas &
qttuor cardinales acqrimus. Alie. 7. demō
strāt q̄liter per ipm a. 7. capitalib⁹ uitiis ex
piamur. Nam ignis hēt uirutē excellituā: qa
excellit nobilitate & subtilitate alia corpo
ra. Hec est fides que de subtiliori materia p
tractat: & est nobilior cunctis uirtutib⁹: qa
ſine fide ipossibile est placere deo. Eleuati
uam: qa surſum tendit. Hec est ſpes que me
tem ad celestia puehit. Calefactiuam: qa ut
ad sensum patet frig⁹ expellit. Hec est chari
tas que affectū i deo accendit. Illuminatiuā:
quia tenebras fugat. Hec est prudentia: que
aiam dīna & humana ſapia pluſtrat. Diſcre
tiuā: qa ignis metalla ab iuicē diuidit: hec
est iuſtitia: que inter bonū & malum diſcer
nit: & ius ſuū unicuiq; tribuit. Conſolidati
uam: qa uala teſtea idurat: hec est fortitudo
que aiam mollē i deum ꝓſolidat. Purificati
uam: qa rubigines metallo⁹ tollit. Hec ē tē
perantia que uitioꝝ rubigines ꝑumit. Item
ignis habet uirtutē curatiuā: qa recta ligna
ad arcuositatē reflectit. Hoc ſpūſscūs contra
superbiā operatur altitudies icuruando per
humilitatē. Attractiuam: quia aerē attrahit:
ut patet i uentoſis: hoc contra iuidiam emu
lationes attrahendo. Cōſumptiuā qa ligna
ꝑumit. hoc cōtra auaritiā tēporalia in uſus
pauper expendendo. Motiuā: qa semp mo
uet: Hoc cōtra accidiā. qa amor dei nunq̄ ē
occiosus. Mollificatiuā: qa metalla liquefa
cit: & ſerꝝ molle reddit. Hoc ꝓtra iram cor
uindictā expetens demulcendo. Sanatiuam
qa aerem infectū sanat. Hoc cōtra gulā eius
infectiones purgādo. Reſtrictiuā: qa fluidū
lac coagulat. Hoc cōtra luxuriā eius fluxū
restringendo. ¶ Circa tertiū sciendū: q̄ dispo
ſitio uirtuoſa cet⁹ ſuſcipiētis ꝓsideratur. Prio
pp numeꝝ: nā spūſscūs i. 120. discipulos cor
poraliter missus est: p qđ ſignificat: q̄ spūſ
scūs i uniuersos eccleſie filios: uidel⁹ i solos
pfectos diffundēd⁹ erat. Nā hic numer⁹. 120
sunt. 12. denaria. Numer⁹ aūt duodenarius
orbis uniuersitatem ꝑportat: qa & celum

diui ditur in duodecim signa & terra in duo decim uentos: & annus in duodecim menses Numerus autem denarius legis perfectionē dessignat. Sed decem per duodecim multiplicata faciunt centum & uiginti. ¶ Vel per hoc ostenditur q illi in quos spiritussanct⁹ uenit habere debebant perfectionem legis mosaice que consistit in decem preceptis: & fidei euangelice que consistit in duodecim articulis. ¶ Secūdo propter locum. Datur enim spirituissanctus in cenaculo montis syon. Ad qđ quindecim gradibus ascendebatur: In quibus dauid ad tabernaculū domini ascendens quindecim psalmos graduales decantabat. Si autem ordine numerali ab uno incipias & superaddas duo & deinde tres deinde quattuor & sic usq; ad quindecim per uenies ad numerum centum & uigibti. In quo numero spirituissanctus effusus est: ut sic ipsius loci gradus mystice prophetarent per excrescentiam numerum illorum hominum in quibus spirituissanctus in eodem loco fuerat corporaliter diffundendus. ¶ Tertio propter meritum. Fuerunt enim apostoli receptacula mundi sicut de eis cantatur ad pſūſanctī ſuſceptionem: & hoc propter septem que in ipsis reperta sunt que in textu notantur. ¶ Fuerunt enim primo animo qeti: qđ notatur cum dicitur. Dum compleret dies pētecostes idest dies requietionis isaie septuagesimosexto. Super quem requiescet spirit⁹ me⁹ nisi super humilem & quietum. ¶ Secundo dilectione uniti: qđ notatur ibi. Erant omnes pariter. Ideo cantatur de eis. Inuenit eos concordes charitate. ¶ Tertio loco secreti qđ notatur ibi ni eodem loco. i. in cenaculo: Osee. Ducam eam ad solitudinem & loquar ad cor eius. ¶ Quarto oratio ne assidui: unde cantatur: orantibus apostolis deum et cetera. Sapiētie octauo. Inuocaui & uenit in me spiritus sapientie. ¶ Quinto humilitate prediti: quod notatur ibi dixerunt: psalmista Qui emittit fontes in conuallibus. idest dat gratiam humilibus ut dicit glosa. ¶ Sexto pace coniuncti qđ notatur in hoc q erant in hierusalem quo interpretatur uisio pacis: unde & dominus quando post resurrectiōem discipulis apparuit: primo pacem anunciauit: & postea spirituissanctum dedit. ¶ Septimo contemplatione erecti: qđ notatur quia erant sedentes: unde maria que uitam contemplatiuam designat sedebat ad pedes domini & audiebat uerbum illius. ¶ Circa quartum autem notandum q operatio fructuosa effectus subsequentis notatur in sex effectibus: quos spirituissanctus aduenies operatus est: qui continentur in illa auctoritate ioannis decimosexto paracletus autem spirituissanctus ⁊c. ¶ Primo ad consolandum mestos qđ notatur ibi para clitus idest consolator isaie sexagesimoprio spiritus domini super me: & infra: ut ponerem consolationem lugentibus syon. ¶ Secundo ad uiuificandum mortuos: qđ notatur ibi spiritus: quia spiritus est qui uiuificat ezechielis trigesimoseptimo. Ecce ego mittam in uos spiritum & uiuetis. ¶ Tertio ad sanctificandum immundos: qđ notatur ibi sanctus: psalmista fluminis impetus. i. inundans gratia spiritus letificans ciuitatem dei. & infra. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus: per ipsum uidelicet flumen.

¶ Quarto ad pacificandum odiosos: qđ notatur ibi pater. Nas pater naturaliter diligit filios. ioannis decimosexto ipse enim pater amat uos ⁊c. ¶ Quinto ad saluandus iustos qđ notatur ibi. In nomine meo: qđ est iesus qui salus interpretatur glosa in nomie iesu pater misit spiritum ut ostendat q ad saluandas gentes uenit. ¶ Sexto ad docendū ignaros: qđ notatur: quia ille uos docebit oia ioannis decimoquarto. Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis docebit uos omnem ueritatem.

¶ De sco isidoro martyre. II.

ISidorus martyr alexandrie ortus tempore decii imperatoris apud chium insulam passus est. Hic cum esset christian⁹ occult⁹ Numerianum pretorem a decio ad ipsam insulam missum comitatus est: & apud quandam peccatricem aphram nomine: que tres puellas publice omnibus se prostituētes detinebat: hospitatus est. Quas sanctus nocte illa cum amelio eius comite christiano in fide christi erudire cepit. Cum autem puelle eius pedibus prouolute miserī cordiam & animarum suarum salutem expeterent. Interea lucerna extinguitur: & dum una ex puellis ad ipsam accendendam egreditur: orante sancto martyre: celesti luce domus subito illustratur. Quod puella lumine mutuato rediens & uidens obstupuit: & lux illa celica tota nocte perseuerauit: Cum autem aphra mane facto hec omia matri sue rettulisset: illa conuersa ad se sanctū accersiuit & ab eo ueritatem fidei didicit: ueruz postq puelle cum aphra octo diebus seiuniis & orationibus admonente sancto martyre isidoro institissent: apparuit diabolus in specie ethiopis terrimi: qui de sancto uiro isidoro querelam faciebat: eo q sibi res suas subtrahebat: & ne sanctus ipsum in abyssum demergeret exorabat. Cui martyr domini id se facturum promisit dummodo demon

draconem occidat: qui in ipsa insula apud quendam fontem habitans plurimos pernerat. Sicq; diabolus draconem interfecit: & isidorus fontem purgauit. Aphra uero cum puellis & matre conuerse sunt: & a presbytero phylloronio baptizate.

¶ Hec audiens numerianus isidorum tenuit: & primo in quattuor lignis extensu bouinis neruis crudis grauiter cedi iussit deinde in carcere3 misit. Et cum christu5 constanter confiteretur: inde eductus: pedibus equo alligatur: & per aspera & crepidines montanas distrahitur: moxq; uirtute diuina in ipso loco per quem tractus est: aculei & spine in arbores gummi mastiches defluentes conuerse sunt: & in testimonium eius martyrii manant usq; in presens nec ualent in loco altero trasplatari: quin continuo desiccantur: aut gummi nunquam emittunt. Deinde in camino ignis immissus: cum inde illesus exisset: iussu numeriani decollatus est. Corpus quoq; eius in puteo a pagauis proiectum ab amelio eius comite: & murope sancta matrona inde leuatum iuxta eundem puteum sepultu est. Sed & supra corpus & puteum processu temporis basilica a fidelibus constructa: puteum intra sui ambitum tenet: de cuius aqua omnes egri potantes sanantur: ut dicit ado. Tempore uero dominici michaelis ducis uenetiarum corpus huius martyris inde a uenetis ad eorum urbem translatum quiescit in ducali basilica sancti marci. Passus est autē idibus maii.

¶ De sanctis torquato & sociis episcopis. III

Torquatus: ctheliphon: secūd' indaletius: cecilius: helychi': & eustathius rome a sanctis apostolis episcopi ordinati ad predicandum uerbum dei ad hispanias missi sunt. Cumq; ad ciuitatem acitanam uenissent: & quiescentes modicū discipulos ad urbem pro cibis emendis destinassent: mox a paganorum multitudine insecuti sunt: qui tunc diis suis festa celebrabant. Et cum eos usq; ad fluuium persecuti fuissent: cum gentilium multitudo transire uellet: ruente ponte multi ex ipsis in flumine necati sunt. Visoq; miraculo lupanaria senatrix cum eis qui remanserant crediderunt. Post hec sancti episcopi diuersis urbib' euangelizantes multos populos ad dominum conuerterunt. Et tandē torquatus actiū: ctheliphon uergiū: secundus abule: indaletius urci: cecilius eliberi: helychius cartese: eustathius eliurgi quieuerunt. Sed in ciuitate acitana ad sepulchrum sancti torquati arbor oliue in eius festo preter naturam diuinitus florens maturis oleis onustatur: quarum liquore egritudines sanantur. Horum omniū festum agitur idib' maii.

¶ De sanctis petro paulo andrea & dionysia martyribus. IIII

Petrus: paul': andreas & dionysia tēporib' decii cesaris passi sunt. Quorum petrus adolescens ab optimo proconsule apud lemosacum ciuitatē cōprehensus: cum se christianum profiteretur: in rota extensus & uinculis ferreis toto corpore astrict': dum constanter permaneret: gladio animaduersus est. Deinde proconsul ad ciuitatem troadum accedens oblatos sibi nicomachum andream & paulum christianos dudum torqueri fecit. Nicomachus autem diutissime cruciatus cum iam prope esset: ut spiritum emitteret: clamauit se christianum nunquam fuisse: & idolis sacrificaturum paratum esse. Qui mox depositus ubi sacrificauit: a demonio arreptus & in terram elisus: ligua iuam comedens infeliciter expirauit. Cum autem dionysia puella annorus quindecim uirgo christiana hec uidens: infelicitatem illius argueret: & christum dominum uerum deum acclamaret a iudice tenta traditur duobus lasciuis iuuenibus illudenda. Qui dum eam corrumpere uellent: & illa contra eos uiriliter dimicaret: apparuit eis angelus domini cū immenso lumine qui domum tanta luce perfudit: q; iuuenes terrore perculsi ad pedes uirginis prociderunt: & ueniam postularunt. Mane autem proconsul paulū & andream flagellis cesos populo tradidit occidendos. Quos illi pedibus alligatos extra ciuitatem trahentes lapidibus interfecerunt. Ad quos accurrens dionysia ut secum occumberet iussu proconsulis decollata est. Quorum omnium corpora a christianis ad urbem lemosacum delata una cum corpore beati petri martyris sepulta sunt. Horum omnium agitur passio idibus maii.

¶ De sancto peregino presbytero & martyre. V

Peregrinus presbyter ciuis romanus a sancto sixto papa cū marsone presbytero concordio diacono: & iouiano subdiacono atq; sanuario lectore ad predicandum uerbum dei ad gallias missus est. Qui primo apud massiliam. Deinde apud lugdunū: deinde apud antisiodorum predicarunt: ubi multitudinē populi conuerterunt: & ecclesiam fabricarunt. Post que beatus peregrinus iteranum accessit: ubi dum christum anunciaret a iudice tentus & in uico baugiaco in carcere detentus est. Deinde imperatori hadriano ad iteranensē ciuitatem uenienti presentatus est: A quo diuersis supplicijs attractatus: nouissime decollatus est anno domini .cricētesimo &trigesimo. Corpus uero eius seris expositum cum diebus pluribus permansisset intactum iussu angelico a rustico christiano colligitur: & plaustro imponitur: eodemq; angelo duce a media nocte usq; ad auroram ad sanctum dionysium parisiensē deducitur. Cumq; mane rusticus se antisiodorum adhuc appropinquare non crederet: & postmodum se antisiodorum transisse & parisius aduenisse conspiceret: miratus expectabat dei uoluntatem. Tūc signis ecclesie sancti dionysii per seipsos pulsantibus: & monachis hoc stupentibus: neq; causam cognoscentibus: randez uoce de celo corporaliter ad eos facta p moniti: omnes monachi sancto corpori obuiarunt: & ipsum ad locum suum deferentes in capsa argentea honorifice sepelierunt: ubi & quiescit miraculis pollens. Passus est autem decimo septimo calendas iunii.

¶ De sancto ubaldo episcopo & confessore. VI.

Baldus episcopus nobili prosapia eugubine ciuitatis oriūdus a puericia deo deuotus patre defuncto cui fuerat unicus apud ecclesiam sancti secundi iuxta ipsum oppidum sitam litteras puerulus didicit: & clericus ipsius ecclesie factus eam in tantū dilexit: ut ipsam post tempus de paupere diuitem: de seculari faceret regularem. Qui postmodum a patruo nomine ubaldo cuius gratia & ipse ubaldus uocatus fuerat maiori ecclesie traditus: summa sanctitatis perfectione pollere cepit. Qui etiam ab amicis dudū pulsatus ut uxorem sumeret: omnino recusauit: christo potius militare decernēs. Carnez quoq; diris & assiduis ieiuniis macerabat. Deinde quasi inuitus sacerdotii gradum compulsus ascendere: omnia sibi a patre relicta egenis & ecclesiis dispēsauit. Ecclesiam quoq; suam matricem e dificiis & prediis ampliauit. ¶ Sed cum quasi tota ciuitas incendio conflagrasset ecclesiam suam sancti secundi cum claustro & domo igne consumptā de proprio reparauit. Dehinc in cenobio canonice portuen apud rauēnam tribus mensibus mansitans regulam & ordinem deo uiuendi non solum imbuit: sed in scriptis reportauit. & reuersus ad ecclesiam suam eandem regularium canonicorum monasterium iuxta ordinem portuen instituit: eamq; prediis dotauit. Et in ipso suo regressu: licet itinere fatigatus nunq; ieiunium soluit. Cum autem in quodam memore cum socio dormitasset: exinde surgens codicem regule obliuione dimisit: & solicitus pro libri amissione uel saltem deuastatione propter imbrem maximum qui ceciderat rediit: librūq; repperit ubi dimiserat iuxta uiaz nec raptum ab homine nec a pluuia madefactum. Et quia regula ipsa artior uidebatur: cum tribus tantu ex suis clericis: aliis abeūtibus in dicta ecclesia regulariter uiuere cepit.

¶ Mortuo uero episcopo perusino: ubaldus eligitur: sed fugiens ad eremum tam diu latuit quam diu alius surrogatur. Alias etiam electus in episcopum alterius ciuitatis pedes romam adiit: & ab honorio papa instantia multa resignationē obtinuit. Demum disponente domino electus in episcopum eugubinum ab eodem papa q̄is dudum renitens iussus presulatum acceptauit: & usq; ad tempora alexandri.iii. superuixit: omni uite sancti tate tantaq; patientia preditus: ut etiaz ab ipsis suis familiaribus iniurias perpessus patientissime toleraret. Nam & a suo ianitore aliquando exclusus etiaz semel hostio in fronte percussus nullam uindictaz excogitauit. Et dum quosdam ad instantiam ciuium iniuste excōmunicare nollet prohibiti sunt omnes sibi clerici ministrare: adeo ut etiam ad missam celebrandaz unicum aliquando seruitorem habere nō posset: & patienter tulit. Preterea cum murum urbis iuxta uineam episcopi repararent: & cloacam in uineam facerent infundentem: quod ubaldus prohibere uolens cum iniuria in cemento liquido ia

ctatus & sordidatus benigne supportauit. Quosdam quoq; eius affines iniuriam ulcisci uolentes omnino prohibuit.

¶Dum aliquando seditio dura esset in ciuitate illuc ut pugnam sederet festinauit: quam dum nullo modo sedare se posse perpendit: ex industria inter enses & lapides se in terram deiecit: nec inde surrexit: donec ciues episcopum ex uulnere mortuum existimantes a seditione cessaruit.

¶Alia uice cum ciuitas eugubina ab undecim ciuitatum & castrorum ciuibus inuicem contra eam colligatis obsessa esset: eamq; expugnare uellent. Vir sanctus supra murum ascendens signum crucis edidit: & hostes nemine persequente fugauit adeo ut relictis omnibus solam uitam saluare contenti ad propria festinando redirent: ciues quoq; eugubii de spoliis ditati sunt. ¶Federicum etiam imperatorem qui obsidibus ab eadem urbe susceptis grauem pecunie summam expetebat: exiens ad eum oratione premissa adeo christi uirtute placauit: ut obsides libere redderet: & episcopum plurimum honoraret. Multis etiam egris contulit sanitatem Nam unum ex suis canonicis a graui langore liberauit. Ecclesiam sancti benedicti consecrans solo ueste mentorum contactu paralyticum curauit. Cecis duobus uisum restituit: quorum unus per uisionem monitus fuerat ad eum accedere pro lumine obtinendo. ¶Alium quoque qui ad eum pro luce recuperanda uenerat: quia cognouit hoc eius anime saluti non pertinere ad tantam patientiam suis exhortationibus induxit: ut promissa sibi eterna luce pro temporali perdita nullatenus uisum recuperare uoluisset. Et multis aliis signis admodum effulsit. Denicq; propter nimias afflictiones grauiter languebat intantum q; ex carne ipsius potissime ex ulcere pessimo quod in latere patiebatur: sanies intolerabilis effluebat: nec propter hoc unquam destitit a pontificalibus exercendis. ¶Die sancto pasche iam durissima pressus egritudine: ut uix in lecto se posset erigere: ad preces populi per orationem obtinuit: ut per se ipsum sine adiutore consurgens missam in pontificalibus celebraret: & populo suo ultimum sermonem uice testamenti faceret. Et ad ultimum postquam filios benedixit ad lectulum rediit. Inde ingrauescente langore sumptis ecclesiasticis sacramentis orans & psallens domino spiritum reddidit feria secunda pentecostes: que ipso anno occurrit decimoseptimo calendas iunii. ¶Cum autem tam propter frequentiam egrotorum ad pheretrum uenientium & reportantium sanitatem q̄ propter multorum deuotionem sepultura ipsius usq; ad quintam feriam protracta fuisset: corpus eius nulla corruptione maculatum sed suauissimo fragrans odore: cum luctu multorum & gaudio spiritali ab episcopis perusino ca stellani & callieñ sepultum est honore cōdebito in canonica uidelicet sua iuxta muros ciuitatis: ubi usque in presens quiescit incorruptum omnino inconcussum & cretbris miraculis clarens.

¶De sancta maxima uirgine. VII

Maxima uirgo in pago forliuiensi uico callidiano uirginitatis lilio floreſcens multisq; & insignibus clara uirtutibus in pace quieuit decimoseptimo calen. iunii: ut dicit ado in martyrologio suo.

¶De sancto torpete martyre. VIII

Torpes martyr in ciuitate pisana tempore neronis imperatoris passus est. Nam cum ipse nero ciuitatem pisanam restauraſſet: templum diane ibi construxit: ubi & celum eneum fabricauit nonaginta columnis sustentatum cum imaginibus solis & lune & stellarum: que artificiose oriebantur & occidebant: & cū foraminibus fistularum: per que aque guttule distillantes pluuiam simulabant fecit etiam quadrigam subterraneam: que commota tonitrua mentiebatur.

¶Eodem autem tempore sanctus torpes qui magnus erat in palatio cesaris spiritu dei tactus a sancto antonio presbytero qui in latere montis contiguo ciuitati latebat occulte baptizatus est: & reuertens domum ab angelo sibi apparente in fide confirmatus est. Hoc audiens nero cesar: torpetem captum satellico propiquo suo puniendum dimisit: ipse uero romam rediit. Satellicus uero torpetem primo in carcere triduo ferro uinctum affixit. Deinde ad columnam ligatum cedi fecit: sed orante sancto columna corruit: & satelli cum cū quinquaginta paganis oppressit. Quem filius satellici siluin' nomine per noctem in rota ligauit. Mane uero bestiis exposuit. Leopardus enim ad pedes sancti

procidens mansuetus redditur : leo uero ubi in eum impetum fecit subito moritur Quod cernens euellius consiliarius impe ratoris ad christum conuersus est: & a sil uino decollatus quinto calendas maii .

¶ Deinde oratione torpetis templum cũ omnibus siderus figuris & ei⁹ edificiis ab angelo subuersum est:& idolum diane in puluerem redactum . Propter quod iussu siluini iuxta mare ubi flumen arni in e quor decidit : sanctus martyr educitur : & ibidem capite truncatur tertio calen das maii . Cuius corpus in nauicula ca riosa cum cane & gallo in mare exponi tur : ut uel a bestiis roderetur: uel in ma re mergeretur . Angelo tamen duce naui cula ad hispaniam deuenit . Et a senatri ce christiana celerina nomie que regni di nidium obtinebat in somnis diuinitus ad monita corpus sancti reperitur in portu qui dicitur sinos : & iuxta littus honorifi ce sepelitur decimosexto calendas iunii : ubi postmodum ecclesia desuper suo no mini fabricatur. Et festum eius die ipsius depositionis ibidem celebratur.

¶ De translatione sancti syri epi. IX.

Translatio corpis sancti syri e piscopi papiensis ab icolis e iusdem ciuitatis decimosexto calendas iunii celebratur.Cu ius corpori dominus tantam gratiam contulit : ut etiam ipsius contа ctu mortuum suscitaret.Cecis: uisus sur dis auditum:claudis gressum preberet : multosq; languentes a diuersis infirmita tibus sanos efficeret & obsessos a demo niis liberaret.

¶ De scõ sophonia propheta. X.

Sophonias propheta filiꝰ chu si:filii godolie: filii amasie:fi lii ezechie : ut ex textu ipsius prophetie liquet in diebus io sie filii amon regis iuda pphe tauit: in duabus uidelicet tribuꝫ israel. Iam enim decem tribus in assyrios trans late fuerant . Dirigitur autem eius pphe tia contra nationes in lectione comprehe sas . Prenuncians eis futurum iudicium Populo uero suo israel salutem & ciuita ti hierusalem restauratione3 tunc tempo ris tribuendam prout textu lectionis de nunciauit . Cum enim hieremias & alii multi prophete excidium hierusalem & populi captiuitate3 futura5 predixissent. Hic solus in consolatione populi fuit: ne ex hoc nationes contra dei populum ani mosius insultarent:non solum gẽtibus iu diciũ cõminatur: sed etiam plebi sue re uocationem & hierusalem reedificatione predicat.Hieremie enim contẽporaneus fuit . Et quasi secũ eodem tempore pphe tauit . Hierusalem tamen nec destructio nem nec populi sui in babylonem transla tionem aspexit . Nam ante illa tempora i diebus: uidelicet ioachim filii iosie regis iude cum parribus suis i pace dormiuit. Et sepultus est in hierusalem decimoqui to calendas iunii . Hec hieronymus & io sephus:& ex historia scholastica: Hic san ctus propheta ex numero est illorum.12. qui minores dicũtur : & ecclesiastici qua drageſimonono in sanctorum patrum ca talogo conscribuntur.

¶ De sancto dioscoro martyre. XI.

Dioscorus lector & mr apud e gyptũ passus ẽ. In quẽ preses detentũ multa & uaria tormẽ ta exercuit:ita ut unguibꝰ car nes eius effoderet & lampadi buse ius latera instãmaret . Sꝫ celestis lu minis fulgore perriti ceciderũt ministri Nouissime laminis ardentibꝰ aduſtꝰ mar tyrius consumauit.xv.cal.iunii.Hec hie ronymus in martyrologio suo.

¶ De sancto uenatio martyre. XII.

Venatius martyr in ciuitate ca merina passus est tempore de cii cesaris . Qui a preside ten tus : cum christum dominum confiteretur : primo quidem fustibus cesus: deinde in carcere missus : sed ab angelo confortatus est . Inde edu ctus leonibus exponitur: sed ipsi eius pe dibus procumbentes mansuetissimi red duntur . Deinde pedibus appensus uerso deorsum capite facule ardentes eius uerti ci supponuntur . Et cum hoc etiam gen⁹ supplicii toleraſſet manibus & pedibꝰ ex tenditur : & ignis sub eius uentre solum modo accenditur : & sic mediis partibus diutius incensus affligitur .Nouissime cũ omnia superasset : gladio caput eius pre ciditur . Corpusq; ipsius in eadem ciuita te a fidelibus tumulatur decimoquinto calendas iunii .

¶ De sancto felice epo & martyre. XIII.

Felix episcopus apud spaleten urbem sub maximiano impe ratore passus est. Qui cũ chri stum dominus predicaret a iu dice comprehensus post plu rima supplicia gladio cedente martyrii palmam adeptus est decimoquinto calen das iunii . Hec ado in martyrologio .

¶ De sancto pudente discipulo & confessore. XIIII

PVdens cõfessor ciuis romanus nobilis filius punici illustris & priscille fuit: & marit⁹ sabinelle: ex qua duas filias p creauit. s. potentianā & praxedem: Quas utpote christianissimus nõ solum per manus pastoris presbyteri baptizari fecit: sed etiam in lege diuina plenius eruditas. & ad obseruantiam uirginitatis induxit. Hic enim a beato paulo apostolo doctus fuit: qui domum suam in ecclesiam edificauit: quam & per man⁹ pii pape consecrari fecit. Nutritor nãq; pauper⁹ & susceptor peregrinorum summa ambitione fuit. Et post multa sanctitatis opera laudabilia in pace quieuit. i. calē. iunii: ut dicit ado.

¶ De sancta potentiana uirgine. XV

POtentiana uirgo filia fuit beati pudentis & soror praxedis nobilissima romanorum. Hec post mortē parentis utriusq; omnem facultatem suam cum sorore diuidēs: ceperunt ambe ditissimū patrimonium uendere: & pecunias pauperibus errogare. In ecclesia uero quam pater illarum construxerat in loco urbis: q dicitur in uico patricii: quam prefat⁹ pater earum pudens i titulo beati pastoris dedicauerat: cum consilio pii pape baptisterium construxerunt: cupientes ut familia utriusq; earū die sancto pasche baptizaretur. Quos a numero. 96. manumissos beatus pius eps aquis salutaribus abluit Ibiq; per scos presbyteros & clericos die noctuq; diuina celebrari mysteria: & multos baptizari faciebāt. Post multos itaq; martyr⁹ exhibitas uenerabiliter sepulturas: post omnes facultates suas paupus uisceribus inclusas & xpo fideliter commendatas: potentiana i scō uirginitatis p posito de terris ad xpm migrauit. i. cal. iunii: Sepulta iuxta patrem suum uia salaria in cemiterio prisille temporib⁹ antonini imperatoris.

¶ De scō ioanne martyre. XVI

IOannes martyr tēporib⁹ maximiani ipatoris apud alexādriā passus ē. Hic primū uocatus neanias gentilitate dedit⁹ a matre theodosia gentile primaria elie ciuitatis maximiano cesari antiochie degenti psentatus: & ab eodem dux alexādrie effect⁹ ē: ut xpianos ibides plequeret. Cū aūt nocte quadā cū militibus suis uersus alexandriā iter ageret: luce celesti circūfulsus: xpoq; sibi inuisibiliter apparēte ad instar bti pauli apostoli ad terram psternitur: i fide xpiana admonet: & ad dūm repente conuertitur:: ueniens igitur alexandriā crucē sibi secreti us fabricari fecit in qua diuinitus nomen dñi emanuel sculptum repperit. Et cum exercitus agarenor⁹ alexandrie fines inuasisset: & alexandrinor⁹ filias rapuissent: ipse collecta gente sua crucem illam deferens agarenos pene innumerabiles in fugam uertit: & eorum multitudinem cecidit & straui: nullo de suis uel ad modicum uulnerato. Reuersus autem a matre que ipsum alexandriā secuta fuerat: inuitatur: ut diis pro triumpho habito immolaret. Qui templum ingressus idola argētea confregit: & pauperibus erogauit. De quo a theodosia matre maximiano delatus est: Qui ab antiochia per litteras ultioni presidi mandauit: ut neaniam tentū immolare compelleret: aut diuersis supplicijs puniret. Vltio igitur ioannem cōprehensum: & idolis sacrificare abnuentem in equuleo suspendi fecit & a quattuordecim uiris uicissim diutius lacerari: sicq; quasi mortuum in carcerem trudi. Nocte uero a christo cum angelis & luce nimia sibi apparente confortatur: plagis omnibus sanus redditur: nomenq; suum primum quod erat neanias ioannis nomine cōmutatur: inde eductus & sacrificare suasus cum templum introisset trigintasex statuas idolor⁹ uertit. Qua propter multi de militibus in domino crediderunt: q a sancto leontio episcopo baptizati: ab ultione presidi in christi confessione decollati sunt. Ioānes uero ferro onust⁹ iteꝝ in custodia detinetur: ubi existens duodecim mulieres ad se uenientes cum matre theodosia conuertit ad christū. Quas ut christianas pses cōperuit: ipsas oēs equuleo suspensas & unguib⁹ laceratas ac lateribus adustas carceri tradidit una cū theodosia matre ioānis: que scās illas martyres i carcere refouebat. Ipsasq; oēs leōti⁹ baptizauit. Sequēti uero die inde oēs cū theodosia eduxit: primo lapidib⁹ ora eaꝝ contusa sunt: deinde extense & uirgis cese: & post hec manicis ferreis candentibus adustę sunt. Nouissime decollate sūt. ¶ Post hec autem sanctus ioannes eductus instrumentis ferreis facie concisus cer uice plumbatis percussus. Iterum carceri mancipat⁹: ubi multa miracula fecit: & demonia eiecit multosq; ad xpm conuertit.

Interea defuncto iltione : a flauiano succeſſore eius gladio necari iubetur . Sed dum illum ſpiculator petere uellet moritur ſubito: & ioannes ad preſidem reducitur . A quo iterum appenſus neruis creditur : carbonibus incenditur plagiſq; ſale perſunditur . Dehinc ante ipſum depoſitum idolum ſiſtitur: thuſq; in manu ei⁹ imponitur: & ignis ſubtermittitur ut uel thurificaret uel manum exureret: qui cu3 per duas horas manum in igne immobiliter tenuiſſet . tertio intra carcerem appenditur lapidibus in pedibus alligatis. Sed ab angelo ſolutus & omnia eius membra ſolidata ſunt . Deinde in caminum ignis iniectus flamma diſperſa miniſtris aduſtis : ipſe illeſus permanſit . Nouiſſi me iubente flauiano gladio in gutture percuſſus & lancea in pectore tranſfixus martyrium conſumauit decimoquarto calendas iunii . Sepultuſq; eſt alexandrie circa annum domini ducenteſimum & octuageſimumquartum . Corpus uero eius inde conſtantinopolim tranſlatum . Inde a ioanne priore monaſterii ſancti danielis de uenetiis ſurreptum: & uenetias ad ipſum locum delatum eſt anno domini mileſimo ducenteſimo & decimoquinto quinto nonas iulii ubi & quieſcit miraculis crebris pollens.

¶ De ſanctis calocero & parthemio martyribus. XVII.

Alocerus & parthemius rome paſſi ſunt ſub decio ceſare: qui cum eſſent eunuchi triphonie uxoris decii prior quidem preposit⁹ cubiculi: alter uero prim̃icereus deprehenſi ab imperatore q̃ eſſent chriſtiani : nolenteſq; ſacrificare idolis ab eodem gladio occiſi ſunt. Quorum corpora uia apia a fidelibus ſepulta ſunt decimoquarto calendas iunii.

¶ De ſancto celeſtino papa primo & confeſſore. XVIII.

Eleſtinus papa huius nominis primus natiõe romanus ex patre priſco. Bonifacio papa primo in epiſcopatu romano ſucceſſit . Seditq; annos octo meſes nouem . Hic conſtituit ut pſalmus: Iudica me deus ℟. diceretur ante introitum miſſe : & pſalmi dauid ante ſacrificium cum introitu pſallerentur cantãdo ex omnibus antiphonatim : quod antea non fiebat : ſed epiſtola pauli & euangelium dicebatur . Et ex hoc inſtituto excepti ſunt introitus de pſalmis & gradualia : ſimiliter & offertoria ante ſacrificium. Hic miſit ſanctum brithyũ filium & ſucceſſore3 ſancti martini turonẽſis in britãnia & conuertit omnes ad fidem. ¶ Huius etiam tẽpore tertia ſynodus uniuerſalis epheſina ducentorum patrum collecta eſt epheſi : iuſſu pape huius celeſtini & theodoſii iunioris . In qua damnatus eſt neſtorius du as perſonas in chriſto aſſerens & condemnatus anathemate : & confirmatum eſt in chriſto unam eſſe perſonam ex duabus naturis . Et ut beata maria theothece ideſt mater domini appelletur . Qui etiam ſepultus eſt in cemiterio priſcille uia apia. Et ceſſauit epiſcopatus dies uiginti nouẽ . ¶ Hic predicte epheſine ſynodi decretum dictauit: & in unum uolumẽ clauſit : atq; ad omnes eccleſias direxit.

¶ De ſancto celeſtino papa quinto. XIX.

Eleſtinus papa huius nominis quintus alio nomine dictus Petrus de murone nicolao papa quarto qui fuit de ordine minorum in epiſcopatu romano ſucceſſit anno domini mileſimo ducenteſimo & nonageſimo q̃rto ſeditq; in apoſtolica ſede menſibus ſex & diebus quatuor uidelicet a ſeptimo calendis iulii uſq; ad quarto calendas ianuarii . Cum enĩ ſedes apoſtolica per obitum dicti nicolai quarti annos duos & menſes tres uacaſſet ad ſuaſionem domini latini cardinalis oſtienſis ordinis predicatorum iſte in ſummum pontificem electus eſt . Qui uocatus petrus de murone ante papatum eremiticam uitam ducebat & multos bonos diſcipulos fecit: Fuit autem uir magne abſtinentie & orationis: ac regi carolo deuotus . Qui ubi electus eſt pontificatum renuebat : ſed ad magnam inſtantiam caroli & totius regionis recepit papatum. Fuit autem electus peruſii: & poſtq̃ creatus eſt de conſilio regis caroli noluit uenire ad locum cõmunẽ ubi electus fuerat put ei ſcripſerãt cardinales: ſed mandauit eis ut ad ſe uenirent : ipſe autem uenit aquilam: quo & cardinales ad eum uenerunt ibiq; coronatus eſt. Sed anteq̃ de peruſio cardinales recederent dominus latinus in firmatus peruſii deceſſit. Fuerunt⁹ in coronatiõe ipi⁹ pluiq̃ ducenta milia hominũ. Ad quẽ multitudo maxia ꝓueniebat :

tū propter pontificalem dignitatem: tum propter sanctitatis famam. Statimq; post eius creationem ad petitionem regis sex cardinales fecit: uidelicet dominum landulphum de neapoli: fratrem thomam de ordine suo: & archiepiscopum beneuentanum: dominū guilelmum de pgano cancellarium regis caroli: dominum ioannē monachum archiepiscopum lugdunensē dominum beraldum archiepiscopum bituricensem. Hic ī gratiis fuit largissim⁹: adeo q; etiam indiscrete faciebat: utpote quia iexpertus plerūq; decipiebatur: unde a cardinalibus inductus sub conscientie pretextu incitabatur ad renunciandū. Qui ad petitionem regis caroli neapolim uenit. Sed dum rex ipsius renunciationi omnimode obuiaret: hoc non obstante: uir sanctus bona conscientia motus: primo facta constitutione: in quibus casibus papa resignare potest: resignauit papatui in manibus collegii facto festo dominice natiuitatis: quam renunciationem ei⁹ successor bonifacius autenticauit: quam habes de renunciatione libro sexto. Cui idem facit: quod fecit clemens papa prim⁹ huius nominis: ut in catalogo pontificum habetur. Post cessionem uero ad electionem processum est neapoli sub rege carolo. Et electus est dominus benedictus cardinalis diaconus cardinalis: postea uocatus bonifacius octauus: quod fuit anno domini millesimo ducentesimo & nonagesimoquarto. Celestinus autem sedit a septimo calend. iulii usq; ad. 4. calen. ianuarii. Et cum post cessionem ad eremū redire uellet: a bonifacio successore detinetur: & in quodam castro dicto funiculus in honesta custodia non tamen libera concluditur: ubi miraculis clarus postmodū moritur decimoq̄rto calē. iunii. Et i quodam sui ordinis monasterio quod dicitur sancti antonii retro altare sepelitur anno domini millesimo trecentesimo secundo Et a clemente papa quinto apud auinion postmodum canonizatur millesimo trecentesimo & tredecimo miraculis eius in orbe propalatis.

¶ De sancto celestino confessore. XX

CElestinus confessor & monachus floruit tempore theodosii iunioris. Qui de monasterio suo ad parentes in modū libelli scripsit epistolaꝫ omnibus deū desiderātib⁹ necessariā: sanctitate conspicuam sermone luculentam: Cuius exhortatione uite ipsius perfectio deprehendi potest: quia uir sanctus non potuit aliter docere q̄ uixerit. Hec uincentius in speculo.

¶ De sancto hilarione presbytero. XXI

HIlarion presbyter & natiuus confessor apud trecheñ ciuitatem claruit in diebus nostris canonizatus per clementem papaꝫ sextum. Hic ex britannia patre haheloro matre azora secundū carnē nobilitate seculi pollentibus genitus i uico uille martini iuxta trecheñ ciuitatē pstituto & nutritus ab annis infantilibus deuote deo seruire cepit: Qui annorum quattuordeciꝫ parisius missus fuit: ibiq; in scientiis primitiuis optime fundatus ad studium aurelianensem se transtulit pro sacre theologie & canonum scientiis acquirendis: ubi tam studiorum gratia q̄ sanctitatis a uino & lautis ferculis ac delitiis cunctis abstinuit: & corpus macerans o rationibus uacabat pudicitiam perpetuo seruans. Inde ab archidiacono redonensi pro iudice curie sue postulatus gratis ac ceptans officium ipsum cum multa charitate & solicitudine exercebat: & nihilominus quotidie ad lectionem theologie intrabat: miserabilibus personis oppressis subueniens: iusticiam summopere foouens: iniquos persequens: & discordes ad pacem reducens: operibusq; miseritordie iugiter intendebat. De cuius fama postq̄ ad episcopum trechoreñ peruenit: ipsum in uniuersalem sue curie iudicem assumpsit. In quo officio postquam aliquo tempore uirtuose se gessit: ad meliorem uitā scilicet contemplatiuam transire cupiens officio renūciauit: & ecclesie parecialis dē lohenech cuius erat rector seruitio se prorsus mancipauit. Pannos delicatos quos primo iuxta statum suum uestierat omnino dimisit: & uestes rudes albas & modici precii induit: indeq; habitum ac ſ religiosum portauit: Cilicio carnem domuit: cunctis ieiuniis ab ecclesia indictis in pane tantum & aqua ieiunauit: ceteris diebus mira corpus abstinentia macerauit. orationi & contemplationi maiori tēporis parte uacabat. Aliquādo integra se primana sol⁹ i sua camera p̄plationi intētus perseuerauit: nullo cibo corporeo substentatus: qui tamē exiens nullā i facie debilitatē ostēdit. Missā etiā dieb⁹ singu-

lis celebrabat. Cui aliquando dum corpus dominicum eleuaret: globus igneus super caput eius cunctis uidentibus & stupentibus apparuit. ¶ Pauperes in domo propria charitatiue suscipiens: eis largiter ministrabat: nec nunquam sine pauperibus hospitibus esse uolebat. Nam pauperem unum cum uxore & quatuor filiis per nouem menses in domo retinens eis de uictu & uestitu prouidit. Domum etiam quandam diſposuerat iuxta suam cum lectis & aliis necessariis pro suscipiendis egenis: quibus ipse met in uilibus ministeriis obsequens sepius cum eis in mensa comedebat: multis miraculorū signis effulsit. ¶ Cum aliquando in domo sua per eius uicariū unicus panis solummodo repertus esset: & beatus hiuo multis uenientibus pauperibus subueniri uellet: uicario murmuranti medietatem panis dedit: aliam inter pauperes diuisit: medietasq; prima diuisa cunctis ad esum satisfecit. Cum autem in mensa cum uicario predicto sederet mulier alias inuisa tres panes maximos & candidos uiro dei presentauit: & ab eo inuitata dum recubuisset subito nusquā comparuit. ¶ Aliaſ etiam de unico solo pane quem habebat: infinitos quasi pauperes ad se uenientes refecit. ¶ Alias quoq; pauperi elemosynam petenti cum nil aliud dandum haberet capa putium suum prebuit: & discooperto capite transiens post iter medie leuce idem caputium in capite suo sibi repositum diuinitus inuenit. ¶ Cum maxima fames regionem occupasset: ipseq; famulis mandasset ut frumentum quod habebat in arca reposītum pauperibus distribuerent: illiq; triticum quasi totum ex arca furto subtum inuenissent: sanctus confessor in oratione se dedit: & redeuntibus famulis arca frumento replera inuenta fuit. ¶ Mulier quedam longa infirmitate detenta dū secum discumberet: & comedere non ualens uinum de calice in quo ipse bibebat sumpsisset continuo liberatur. ¶ Quendam etiam uirum triennio a spiritu maligno uexatum in lectulo suo una sola nocte ad quiescendum secum componēs mane a demone ereptum ad propria remisit. ¶ Cum quidam homines pro ponte edificando trabes plurimas congregassent ipaq; ligna nimis breuia ad opꝰ inuenta fuissent: oratione sancti trabes ad loci suffici entiam prolongate inuente sunt. ¶ A domo cuiusdam signo crucis edito sine ulla rerum amissione ignem penitus effugauit Cum tamen domus tota iam incendio cōflagraret. ¶ Matrem & filium dudum inter se discordes missam pro eis celebrans ad pacem reduxit. ¶ Pro ecclesia dei & pauperibꝰ contra magnates quosq; se opponebat: & in curiis iudicum pro eisdem aduocans intrepidus assistebat: urbes etiam & uicos circuiens uerbum domini solicitus predicabat: & multos ad penitentiam conuertebat. Qui dum semel ad predicandum accederet: & pontem quendam transire deberet: inuenit eum ab inundante flumine occupatum: sed signo crucis edito aque mox diuiduntſ: & post quam sanctus transiit subito ad statum pristinum reuertuntur. ¶ Cum pauperem quendam ulceroſum & despectum ac habitu uilem ad mensam inuitasset: & ambo in eadem scutella comederent: repente pauper ille pulcher & splendidus & niueis indutus apparuit: & post moru lam ex oculis omnium euanuit. ¶ Alias etiam eidem ad mensam sedenti auis quedam candidi & uiridis coloris super eum resedit: que etiam a sancto manu se capi permittens dudum in mensa quieuit: nec nisi ab eo licentiata recessit. ¶ Die quadā dum in sacristia ecclesie sue pro defensione thesauri domus dei quem quidam ex clericis distrahere uolebant sederet: columba splendida superuolauit. Cuiꝰ fulgore tota ecclesia coruscauit. ¶ Hospitatus a quodaꝫ nobile & in camera sua ad dormiendum positus: media nocte ipse nobilis diuinitus excitatus & monitus ut ad cameram suam iret: illuc accessit: hiuonem abisse uidit. eumq; requirens in concaua rupe penitentiam agentem inuenit. ¶ Obitum suum sibi a domino reuelatum & presciuit & predixit: & dum infirmus decumberet nunquam abstinentiā consuetam dimisit. Ad extremaq; deueniens sumpto uiatico & sacra unctione: per totam noctem diei sabbati apertis oculis ad crucem intentus perstitit: & in silentio orans in aurora sequentis diei dominice que fuit infra octauam ascensionis decimonono mensis maii uidelicet de cimoquarto calendas iunii spiritum deo feliciter emisit. Cuius corpus in ecclesia trechorensi sepultum quiescit: & in miraculis que per eum christus iugiter operatur gloriosus uiuit.

¶ De sanctis eustachio & sociis martyribus. XXII

VStathius cū uxore theopista & filiis agabito & theopisto rome sub hadriano principe passi sunt. Temporibus enim traiani imperatoris erat quidam magister militum nomine placidus: qui licet gentilis esset: operibus tamen misericordie & hospitalitatis assiduus: & iustitie intentus: oppressis subueniebat: Cui uxor nobilis duos filios procreauit: quos ipsa mater propria educauit. Erat autem strenuus ac potens in bello: & omnes barbari subiugabantur ab eo. Et quia misericordie operib⁹ insistebat: ad uiam ueritatis meruit illustrari. Quadam die cum uenationi insisteret: cunctis circa gregem ceruorum insistentibus militibus suis: ipse unum ceteris maiorem in silua uastiorem insecutus est. Et cum i quandam rupis altitudinem conscendisset: & placidus ut eum caperet appropinquasset: inter cornua eius formam crucis fulgētem ut solem: & imaginem christi conspexit: territusq; de equo ad terram cecidit. Christus uero per os cerui sicut olim per asinā balaam ei locutus est: dicens se esse christū quem ille ignorans colebat. Et cuius ad eum elemosyne ascenderant: quiq; illius gratia ad animal illud deuenerat. Cui cum placidus peteret: se reuelari plenius quid esset: christus ei per os cerui mysterium mundane creationis & humane redemptionis: diuineq; incarnationis: passionis & resurrectionis patefecit addens ut se baptizari faceret: si ab eo saluari uellet. Mandans ut premissa sue coniugi nunciaret: ut & ipsa quoq; secum crederet: & die sequēti ad ipsum locum reuerti deberet: cui dominus que ei futura essent plenissime panderet. Placidus igitur iam perfecte credens: & de fide nostra informatus domū rediit: & pdicta oia uxori referauit: que nocte pcedente xpm sibi apparuisse dicebat: & sibi pnunciasse q; ipsa cū uiro & filiis ad se accedere deberent. Nocte igit̄ media prexerunt simul placid⁹ & uxor cū duob⁹ filiis suis ad presbyterum urbis ioannē occulte ei eorū familia ignorante: qui eos in xpi nōe baptizauit. & placidū eustathiū uxoré theopistā duos uero filios suos paruulos agabitum & theophistū noiauit. Mane aūt eustathi⁹ sub pretextu uenationis cū paucis militib⁹ exiuit: & ipsos q̄si ad feras inuestigandas circū quaq; dispergens solus ad locū accessit: ubi & formā prime uisionis aspexit. Domin⁹ eni eidem apparuit: eūq; de pcepto lauacro cōmendauit: multaq; & duras ei tētationes futuras pdixit: & ut patiēter oia toleraret: & cōtra diabolum dimicaret admonuit: addēs q̄ p tētatiōes durissimas & uarias oporteret eū alteq; iob mundo demōstrari. Qui i ore ne pstratus ad oia se paratū offerebat: uirtute tn̄ pstantie sibi donari a dño supplicabat. Sic dn̄s celos eustathio pspiciente pcedit: & ipse domū rediens hec oia cōiugi nunciauit. ¶ Post paucos igit̄ dies egritudine pestifera cuncti serui eius & ancille interierunt: ut ne unus quidē ex miraculo remaneret. Deinde post aliquot dies equi & omnia pecora eius & diuersi generis ajalia mortua sunt. Qui quasi ad pestilentiam euitandam discessit de domo sua cum uxore & filiis. Quidam autem scelestes per noctem in domū eius irruerunt: & cuncta asportantes: domum auro & argento & rebus omnib⁹ spoliauerunt. Ipse uero cum uxore & filiis nudus aufugit. Qui cum ruborem uerentes ab urbe occulte discessissent: ut in egyptum pergerent: tota eorum possessio per malorū rapinam ad nihilū redacta est. Imperator aūt totusq; senatus p tam strenuo uiro multū dolebant: de quo nullum inditium habere poterant. Cum ergo iter agerent eustathius cum uxore & duobus paruulis appropinquerunt mari: & nauem patroni barbari ascendentes in ea nauigare ceperunt. Domin⁹ aūt nauis uxorem eustathii speciosam concupiuit. Et cum trāsfretassent ab eo naulum exegit: quo nō habente unde solueret: uxorem pro naulo retinuit. Et cum eustathius cōtra diceret: ipm in mare iactari mandauit. Sicq; sanct⁹ martyr uxorem reliquit: & accipiens infantes nauem cōcitus exiuit & abiit. ¶ Cūq; ad fluuiū peruenissēt: ppter aquarum inundantiam non est ausus cum duobus paruulis pertransire: sed unum maiorem in ripa deposuit: & alterum minorem transportauit: & dum p alio rediret: & circa medium fluminis esset: ecce leo maiorem: minorem uero lupus inuasit: & asportauit. Qui capillos euellens & dēflens: se in fluuium necare uoluit: nisi illum diuina prouidentia custodisset. Pastores autem leonem uiuum puerq; asportantem insecuti sunt: quem leo intactū dimittēs aufugit. Similiter aratores post lupum inclamantes alterum infantem incolumem liberarunt. Vtriq; uero pastores & aratores de eodem uico existentes pueros nutrierunt. Eustathius uero hec nesciens: sed p uxore & filiis admodū dolens cū lachrymis ad quendam uicum deuenit: & ibi merce de per annos. xv. agros illoz hominum custodiuit. Filii uero i alio uico nutriti se frēs eē nesciebant. Dn̄s aūt uxorem eustathii intactam p̄seruauit: quā ille barbarus morte puentus icognitā dereliquit. Que apud matronam uidnam degens: uiriduriū ei⁹ custodiebat. Impator aūt a barbaris molestat⁹:

placidiq; recordatus talē se hominē amisisse dolens militibus militiā ipsius p uniuersas mundi partes requirebat. Promittens his q eum iuenissent diuitias & honores. Duo aūt olim ex militibus placidi ad eius uicum deuenerunt. Quos eustathius recognoscēs: ⁊ ab eis icognit⁹ eos i hospitiū suū duxit: eisq; benigne mistrauit. Et recordat⁹ status sui lachrymas ptinere non ualēs sepius exiens fleuit: & inde lota facie ad eos introiuit. Quē illi paulatine discernentes ipm tamē ex cicatrice quaq; in fronte gestabat quāq; in bello habuerat recognouerunt. Quem amplexantes: & uti suum dnm honorantes cum ipsius uxore & filiis iterrogassent: & ipse omnia exposuisset: concurrētibus omnibus uicinis & qualis placidus fuerat audientibus: q eū iuxta ꝓdignum non tractauerant ueniā postulabant. Sicq; milites ipsum honorifice in dutum: romā ad traianū imperatorē dedu xerunt. Qui eius audiēs aduentum eidē occurrit: & ipsum uidens in oscula eius ruit. Cūq; ei eustathius que ei contigerant enarrasset: & iperator ipm ad officium pristinū restituisset. Eustathius numeratis suis militibus: cū paucos ꝑa tot hostes ꝓperisset: iussit tyrones colligi per uicos & ciuitates: unde & terra illa in qua filii eius enutriti fuerant cū⁹ duos tyrones dare teneretur: filios eustathii iuuenes aptos ad exercit⁹ destinarunt. Eustathius uero eos elegantes uidens & moribus cōpositos: inter conuiuas suos eos ascripsit. Profectus igitur ad bellum ex hostibus triumphauit: & rediēs victor exercitum suum triduo in loco ubi conīux eius morabatur quiescere fecit. Duo uero adolescentes in matris tabernaculo: matre tamen incognita hospitati sunt. Et sedētes circa meridiem & mutuo consabulantes exponebant sibi inuicē que recordabātur: uel que ab eorum nutritoribus audierant de infantia sua. Et cum maior minori oia enarrasset: & ille e contra que a rusticis audierat rettulisset: fratres se mutuo amplexantes q essent germāi recognoscebant: qui tñ eorum pentes fuisset aliter nesciebant. Quod cū mater eor⁹ audiuisset: diu apud se tractauit: an illi filii sui essent. ¶ Altera aūt die magīr militū adiit: & eum interpellans oia aduersa que sibi ꝓtigerant enarrauit. Quod ille audiēs ea⁊ uxorem suam esse recognouit: & illa ipsum uirum esse cōpuit. Sicq; alter in amplexus alterius irruerunt. Cūq; theopista uirus de filiis quesiuisset: & ille ipsos a feris deuorato asseret: cūctaq; per ordinē enarrasset. Et illa econtra que a duobus iuuenib⁹ audierat rettulisset: uocati sunt inquenes illi a magistro militum: & qui fuerant interrogati. Qui dū omnia eor⁹ gesta ꝓut recordabantur uel audierant rettulissent cognouerunt parētes q filii sui essent. Et ruentes i oscula inuicē cōgaudebant. Omnesq; exercitus tam de habita uictoria quā de inuentione illorum plurimum letabatur. Cum ergo rediret ad urbē traianum defunctum repperit: & hadrianū paganissimum & crudelem ei succedisse inuenit. Qui tam pro uictoria suscepta quā ꝓ inuentione suorū eustathiū magnifice suscepit: & magnum conuiuium preparauit. Altera uero die templum deorum adiit sacrificaturus pro uictoria barbarorum. Quo dū eustathius intrare nollet: eumq; imperator xpianum cum uxore ac filiis didicisset: eos nudos in harena statuit: & eis leonem ferocem dimitti fecit. Qui demisso capite eos adorans a sanctis humiliter recessit: propterqđ miraculum multi gentilium conuertuntur. Tunc imperator bouem eneum incendi iussit: & sanctos introcludi mādauit. Qui orantes & se domino cōmendantes ac proīe in omni periculo inuocantibus deum orantes: bouem intrauerunt: & in pace spiritum domino reddierunt. Tertia uero die de boue educti sunt sic penitus inusti: ut nec capilos eorus ignis tetigisset nec pilos corporis cōsumpsisset. Quorum corpora a xpianis digno honore tumulantur: ubi in eorus memoriam oratorium fabricatur. Qui passi sunt. xiii. cal. iunii. circa annū dñi. 140.

¶ De scā babilla uirgine & martyre. XXIII.

BAbilla uirgo & martyr ex regio genere neptis galieni imperatoris fuit. Cum autē ad eugeniam uirginē rome exist entem: multe sancte uirgines conuenirent: illa ad eā peruenire nō ualens: per internūcium ei significat: qualiter xpo seruire cupiebat Ad quā eugenia eunuchos suos ꝓtū & hiacynthum quasi sub spe ei famulandi destinauit. A quibus scā uirgo latenter edocta & a scō cornelio papa baptizata ē. Si ab una ex ancillis suis: q eēt xpiana pōpeio ipsius illustrissimo sponso accusatur. Et ab eode⁊ subito supueniēte cū ꝓto & hiacynthо orās i cubiculo iuenitur. Cūq; post multas ꝑsa liones ipm babilla a se reppulisset: milit ad eā multas matrōas: que ipam ad ꝓiugiū inuenis hortabant. Quod cū illa oīno renueret: & matronas oēs licentiasset. Pōpeius ipsi⁹ spōsus galieno ipatori uirginē accusauit. Et decretū ē ab ipatore: ut aut spōsum suum acciperet aut gladio interiret. Conueta de hoc respondit ie christum regem regū sponsum habere. Et renuens assensum prebere: quia ex imperiali genere erat & publice auditi non poterat intra domū suam gladio transuerberata est. xiii. cal. iunii: & uia salaria sepulta.

¶ De scō baudelio martyre. XXIIII

Baudelius subdiaconus & martyr apud nemausū galliaꝝ urbē pas/sus est. Hic cū die quadā sup ca/put sci euurtii ecclesiā ꝓfectātis audisset lucē celit⁹ effusam: & ma/num dñi se benedicentē ad martyriū q̄si di/uina inspiratione aiatus est. Audiens aūt go/thoꝝ rabiē in gallijs ꝑtrepere nemausū ac/cessit: & gentiles sacrificantes redarguere ce/pit. Ab eis igit̄ detēctus diris suppliciis affli/ct⁹: fustib⁹ cesus: i equuleo suspensus: & diu/tissime tort⁹: atq; laterib⁹ flāmis adust⁹ cū in fide xpi imobilis iter oia tormēta ꝑsisteret: nouissīe bipēni capite cesus ē. de cui⁹ corpe sāguis emanās i lac cōuersus: multos egros inde ꝑsos sanauit. Hora quoq; decollatio/nis eius uoces angelice ꝑsallētes audite sue/runt. Corp⁹ aūt ei⁹ a fidelibus in ipsa urbe tumulatū ē: ecclesia dsup edificata. De cui⁹ tumulo laur⁹ arbor exorta & mirabiliter p ecclesie parietē egressa multo tpe ibidem p mansit: Cui⁹ foliis tacti languidi curabant: demonesq; ex obsessis corporibus pellebāt. Qui passus est. 15. calen. iunii.

¶ De scō austregisilo epō. XXV

Austregisillus epūs bituricen⁹ flo/ruit in gallijs tpe heraclii impa/toris: ut ait sigibert⁹. Qui inter cetera uirtutū miracula: cū mo/leudinari⁹ quidā die dñico uellet molā emendare: ipsam q; dū tereret: ei⁹ man⁹ ferri manubrio adeo adhesit: q; nullo modo poterat amoueri: cūq; ad sanctū epm ꝑgisset: ipm penitentē & delictū ꝑfitentē ꝑestim/uit dñi liberauit. Sepultusq; est bituricē. 15. calē. iunii: ubi signis admirandis refulget.

¶ De scō ꝑstantino imperatore. XXVI

Constantin⁹ magn⁹ impator san/ctissimus q̄uis a plurib⁹ latinoꝝ iust⁹ & scūs reputet: a grecis tñ in scōꝝ catalogo exp̄ssi⁹ noiatur. Hui⁹ p̄ꝑ ꝑstanti⁹ ipator q una cū galerio maxio impauit: ano. 16. ipii sui con/stantinū filiū suū ex obscuriore helene olim cōcubine mīmonio sibi natū: ut dicēt in le/genda helene matris sue. 15. calē. septēbr. ad impiū secū tulit: q impauit annos. 30. mēses 10. dies. xi. Anno aūt ei⁹ impii quarto maxē/tius maxīni filī⁹ rome augusti⁹ creat⁹ est. Lici/nius dacia oriund⁹ ꝑstārie sororis ꝑstantini uir carmūti in impatorē creat. Itaq; resꝑu/blica tūc sub nouis q̄ttuor pricipib⁹ fuit: cō/stātino & maxentio filiis augustoꝝ: licinio aūt & maximino hoibus nouis. Deinde qnto ꝑsecutiōis anno inter ꝑstantinū & maxentiū bellū exortū est. Maxenti⁹ sepe multis ꝑtis fatigat⁹: ultimo ad pontēmolinū interfect⁹ est a ꝑstātino. Maximin⁹ xpiane ꝑsecutionis intētor apud tarsum dū cōtra licinii bellū disponit interiit. Post que ꝑstantinus apud danubiū de barbaris victoriam obtinuit: ut habitū est supra. de inuētione crucis. 5. noñ maii. Exinde q̄si p somniū in xpm credidit: quē tñ unū ex diis magnis reputauit. Deide ad urbem rediens: post aliquot annos lepre plagā incurrit: & a siluestro papa baptiza/tus aie corporiq; salutē & mundationē p/cepit: ut dictū est supra in historia siluestri 2. calē. ianuarii. Qui primo die baptismi sui hāc legem dedit: ut xps tanq̄ uer⁹ de⁹ ab oi urbe romana coleret. Secūda: ut siquis xp̄s blasphemasset puniret. Tertia: ut quicunq; xpiano feciss̄et iniuriam bonoꝝ suoꝝ parte dimidia priuaret. Quarta: ut sicut impator rome sic romanus pontifex caput ab uniuer/sis epīs habeatur. Quinta: ut quicūq; ad ec/clesiam cōfugerit ab oibus seruet immunis. Sexta: ut nullus nisi de licentia sui epi eccle/siā ꝑstruat in aliqua ciuitate. Septima: ut ad edificationē ecclesiaꝝ decime possessionum tribuantur. Octaua: ad sepulchrū bti petri uenit: & de suis culpis se lamētabiliter accu/sauit. ¶ Postmodū arrepto hidente ad sun/damētum basilice ꝑstruendum: terrā prim⁹ aperuit: & .12. cophinos ad honorem .12. apo/stoloꝝ i suis scapulis foras ejecit. Postq̄ aūt beatā helenam matrē suam ad xpm cōuertit ut dictū est supra in eadem legenda siluestri Constantinus glorios⁹ princeps iusto ordi/ne & pia uice cōuertit edictū: liquidē ꝑstauit extra ullā hominū cedē tēpla claudi: & xpi/anoꝝ ecclesias aperiri: ac de nouo ꝑstrui mā/dauit: xpianisq; dedit licentiā insimul cōgre/gari. Sic q̄ post. 10. annos in q̄bus a ꝑsecuto/ribus ecclesia uexabat: de persecutore xpia/nus esset⁹: pacem ecclesie idulsit: romanaq; ecclesiam mirabilibus & insignibus priuile/giis dotauit. Et ut alios ad ecclesias edifican/das īduceret: i proprio laterañ palatio eccle/siam in honore saluatoris mundi fabricauit. Quam & siluester papa publice cōsecrauit ut dicēt. 5. id⁹ nouēbr. Deide ut romanū pō/tificem excellentius sublimaret: urbem ro/mam cum terris & oppidis ad eam pertinē/tibus & omnibus dignitatibus ꝑerialib⁹ se/di apostolice cessit: & ipse cum principibus & nobilibus romanorum bizantium: que ci/uitas erat bithynie se transtulit: quam & ad ipsum rome edificiis & magnitudine amplia tam: ex noie suo cōstantinopoli appellauit. Ibiq; sedem ꝑialē constituit. Vñ & extūc regio illa dcā ē romania. i. roma noua: neio eni grece latie dicitur nouo. ¶ Post hec cū licini⁹ ꝑator quasi i constantini despectū qui christianus effect⁹ fuerat christianis no/uam persecutionē idixisset constantinus uir ingens principatum totius orbis affectans

liciniumq; xpi fidei emulatorem detestās: ei dem bellū intulit: quē primū in pānonia deuicit. Deide apud chiala oppressit: ac demū crebris bellis deo sibi aduersante terra mariq; fugiēdem ad deditionē coegit: priuatūq; iussit occidi anno ipii sui. xv. q̄uis omnibus ministris iam nefarie psecutionis extinctis. Sicq; totius orbis principatum in pace obtinuit: multasq; gentes diuersis preliis subiugauit. Immunerabiles in eo ai corpiscq; uirtutes claruerunt. Militaris glorie appetitissimus: fortuna ei in bellis pspera fuit: industria sagacissim⁹ liberalib⁹ artib⁹ & ciuilib⁹ dedit⁹: iusectator iustī amatoris quē sibi & liberalitate & docibilitate q̄stuit. In amicis egregi⁹ nulla occasiōe ptermittēs: quo opulētiores eos clarioresq; pstaret. Multas leges abrogauit multasq; nouas edidit. Sacerdotes & ecclesias super omnia honorauit: eo q̄ in ipsis xp̄m se honorare testaretur. ¶ Illud uero qđ in historia triptita legit: eū usq; ad mortem dilstulisse baptismū: & in nicea ciuitate in arriana fide baptizatū: mirabiliter abhorret a uero. Quis eni nisi mēte capt⁹ credi derit tantū uirum: sub quo nicena synodus 318. patrū congregata est: i qua fides nr̄a recitata est: & arrius cū suis pplicibus damnatus: errori se uellet mancipari dānato: maxime cum & arriū sciret scōs patrum & lua auctoritate dānatum. & apud laodiciam dei iudicio turpissima morte mulctatū? Sed & ecclesia dei & oēs antique legēde approbant ip̄m a beato siluestro baptismū suscepisse: & ob reuerentiā xp̄iane fidei romanā urbē: & i perialē dignitatē romano pontifici ptulisse: & se ad edificandū pstantinopolim trāstulisse: ibiq; imperiū pstituisse: que ipsum nedū baptizatū fecisse quis credat? Si & siquis eū rebaptizatum in arriana pfidia dicat: adhuc minus credibile iudicatur: ut supra rationi bus suaſum est. Ea aūt que mēdose de cōstātino dicta sunt: de constantio eius filio uera esse iueniuntur: unde ꝓpter eximiā quam habuit ad cultū xp̄i religionem & reuerentiam ad cleg⁹ creditur ab aduersariis pfidū esse. Nam beatus gregorius cū de ipo loquitur in regiſtro: eū bone memorie appellat. Et ambrosius dicit ipsum esse magni meriti apud deū qa primus ipator uiam fidei & deuotionis principib⁹ dereliqt: Isidorus etiam in chronicis suis hoc reprobās omnio dicit eum feliciter terminasse: unde greci eum catalogo scōg; ānumerant: ut dictū est: & festū de ipso soleniter agunt. In alia aūt historia legitur ipsum ab eusebio papa baptizatum fuisse: qđ similiter falsē conscriptū apparet. Cum & post eusebiū melchiadē papā a pre fecto urbis tarquio per martyriuꝫ uitā finiuisse pstet: qđ sub xp̄iano augusto qs facere nullaten⁹ pīū pslisset. Constantin⁹ igit apud nicomediam cum i pīdas bellū moliretur: morbo oppressus rēpublicā bene dīpositā filiis tradens: quieuit in pace. xii. cal. iunii. Anno impii sui. 31. etatis uero .67. Sepultus in urbe regia eius noi dedicata. ¶ Hic gloriosus princeps fecit basilicas istas in urbe roma. Videlicet basilicā dñi saluatoris in p prio laterañ palatio ut dcūs ē. Basilcā pstātiana: ubi baptizat⁹ ē: ubi & fōte pphyretico lapide cōstituit ex argento mirabīr ornatū: quā i honor ioānis baptiste ecclesie laterañ appēdicia esse uoluit. Basilicā beati petri apostoli i tēplo apollinis cui⁹ loculū auro & argento illigniter ꝓexit. Basilicā bti pauli apostoli extra muros in uia ostiēsi: cuius etiā loculū exornauit. Basilicam in palatio syria no que cognominat scā hierusalē in honore uenerande crucis: ubi & de ligno crucis do minice locauit. Basilicā scē agnetis ex roga tu pstantie filie sue extra muros uia numentana. Basilicam beati laurētii martyris extra muros uia tyburtina in agro uerano: ubi sepultus est. Basilicā. xii. apostolor⁹ intra urbem. Basilicā beatorum marcellini & petri: ubi corpus beate matris ei⁹ qescit. Basilicā apostolor⁹ petri & pauli & ioānis baptiste i ciuitate ostiēn iuxta portum urbis. Basilicā sancti ioannis baptiste in ciuitate albanēn. Basilicam apostolor⁹ in urbe capua quā cōstantiniana nominauit: & alias plures: quas omnes sacris uasīs & uestibus & aliis ad diuinū cultū ptinentib⁹ infinitis pcii pdotauit.

¶ De scō hospitio cōfessore. XXVII.

Ospitius cōfessor uir dñi apud nuceriā icluſus ferro ad carnē ac citus cōi tpe modico pane & dactilis uescebat i q̄dragesia uero solis radicib⁹ herbag utebat: ut de eo scripsit paul⁹ longobardog; historiographus libro. 3. Hic spiritu pphetico dotatus aduentū longobardog; longe ante pre dixit. Quos cū adesse cognosceret: oēs fres suos emittēs solus remānsit: lōgobardi uero ferocissimi ad locum uenientes: & ut intrarent aditum querentes: sed minime inuenire ualentes ascensō tecto descēderunt ad uirū dei. Quem ut ferro uinctum reperiunt: existimauerunt eum esse reum aliquem ibidem ex culpa recluſum. Sed cum ipsum unus eorum gladio ferire uellet brachium sibi arefactum est. Qui mox ut uenīam petiit scūs eum illico sanauit: & conuersum ad christū monachum fecit. Qui etiam uerbum domini longobardis predicans plures ex eisdem domino acquisiuit. Quieuit in pace. duodecimo cal. iunii.

¶ De sanctis timotheo polie & eutychius martyribus. XXVIII.

Timotheus polius & eutychi⁹ martyres apud mauritaniā cesarien pas̄i sunt. Qui i prefata regione uerbum dn̄i undiq; dissemināt̄es glorioso martyrio pariter coronari meruerunt. i2. calē. iunii: ut ait ado in martyrologio a hieronymo sumpto.

¶De scā iulia uirgine & martyre. XXIX

Vlia uirgo & martyr ex ciuitate carthaginen cū dicta urbs capta & subuersa fuisset: captiua ducta fuit: que sortita cū aliis cōcaptiuis deuenit in seruitutē cuiusd⁹ eusebii gentilis nobilis palestini: cui diligētissime famulabatur spatio quo poterat ieiuniis & oronibus uacans. Eā; dn̄s eius q̄is xp̄iana ob eius gratū seruitiū diligebat. Cū aūt ad gallias cū mercibus tenderet & in capite corsice cū nauī applicuisset: ancillamq; secū deduxisset: cōtigit in ipso loco gentiles diis suis solēnia celebrare. Et dū tam naute q̄ nauigantes cū incolis insule ad sacrificia deoq; accederent: sola iulia remansit in nauī. Compte q; xp̄iana esset felix quida⁹ tribun⁹ petiit ab eusebio ancillam eius p̄ qttuor ex suis cōmutari: ad hoc solū ut ea sacrificare ꝓpelleret. Quod cū ille ꝓpter ei⁹ gratū seruitium oīmode recusaret: inito cōmutio nauīe ex industria eusebiū inebriarūt. Quo dormitante iulia rapiunt: & sacrificare nolentē⁹ alapis cedunt crinibus torquent: & dudum flagellant: tandem crucifixū p̄itentem cruci p̄figunt: ubi post morula spiritum emisit: xi calen. iunii. Monachi aūt quidam qui i insula marmarica que uulgo gorgona dicit habitabant diua reuelatione moniti nauē ascendentes corsicam deuenerunt: & corpus martyris xp̄i tolleres celerrime redierunt: & i eorum insula sepelierunt: quod tamē pcessu tēporis aica regina uxor desiderii longobardorum regis inde brixiā transtulit: & in monasterio eius nomini fabricato honorifice collocauit.

¶De scis casto & emilio marryribus. XXX

Astus & emilius martyres in aphrica pas̄i sunt. Qui ut scribit beatus cyprianus in libro de lapsis ꝓpter uerbi fidei cōfessionē p̄ igne p̄flagrati passionis martyrium ꝓsumauerunt. xi. calen. iunii.

¶De scō desiderio episcopo & sociis martyribus. XXXI

Esiderius eps lingonen tēporibus honorii & theodosii imperatoꝝ martyrium passus est. Nam dū uandali ligonen ciuitatē dudū obsessam debellarent. Scūs eps muꝝ ascendens p̄ suo grege clementia⁹ postulabat. Vandali uero urbē intrantes: & multitudinē ciuium xp̄m p̄fitentiū trucidantes: eps in ecclesia p populo oranté reperiētes ceperūt: & suo duci noie cresco p̄itaueſt. Qui cū se libentissime morti obtulisset: du⁹ illi resiuo populi parcere uellent: eductus ex urbe decollatur: nulla propter hoc erga gregem misericordia peccatis exigentibus exhibita. Cū aūt spiculator eps portā urbis intrare uellet: capite illiso mox expirauit. Statimq; saxis irruentibus ianua adeo obstruitur: ut nulli deinceps per ipsam aditus patere posset in testimonium martyris xp̄i nulli licere ostendens ut per ianuam illā intraret pagan⁹ unde scūs eps exiuerat decollandus. Dum etiā ipse gladiator xp̄i martyrem pcussisset in libro diuino ibide⁹ aperto sanguinis nō nulle gutte stillantes plura folia perforarunt litteris oino illesis: qui usq; hodie in testimoniū ꝓseruatur miraculi. S⁹ paulo post crascus i ciuitate arelatensi a suis captus & hostibus traditus crudeli nece pemptus est. Scūs uero desiderius sepultus est lingonis miraculis clarēs. Inter que ii qs intra ecclesie sue septa falso iurare ꝓsumpserit nititur: celesti mox ultione punit. Passus e autem. io. calen. iunii.

¶De sancto desiderio alio episcopo & martyre. XXXII

Esiderius eps lugdunensis: cui⁹ uita celebris mirabilibus fulsit passus e i eodē territorio lugdunen uilla pristiniano: cuius corpus mō sepultum uenerat⁹ i ecclesia uienen: festiq; eius ibidem. io. calen. iunii recolitur.

¶De scō theopompo epo & mar. XXXIII

Heopompus eps nicomedien in eadem ciuitate passus est cū quodam seneſio sub diocletiano augusto: qui primo anno ꝓperii sui illuc accedens iussit fieri statuas ex auro apollinis & artemis & eas in tēplo productas a cunctis adorari. Cūq; theopōpus eps ad phanū educt⁹ simulacra adorari noluisset: missus est in clibanū ignis: in quo die & nocte illesus pmansit. Nocte uero ide exiens luce celesti preuia ad palatiū diocletiani deuenit: obiubiq; ianuis reseratis diuini tus usq; ad lectū suum accessit: seq; uiuentē protestans ad clibanū rediit. In cui⁹ medio mane p̄sallens & oino inustus repertus est. Quod dū impator magie ipsius ascriberet: ut expiret canem in furnū mitti fecit; q; subito incensus est. Post hec theopōpus diebus 22. in carcere sine ullo cibo detinet sed a domino ꝓfortatus uultu ilari inde ꝓducitur. Tūc iussu impatoris oculus sibi dexter effoditur: sed ipio ad carcerem redeunte sibi a dño restituit. Quod dū diocletianus iterū

artib⁹ magicis ꝺputaret: accersito ad se quo ꝺam egyptio maximo mago theona nomie induxit eū ad eꝑs suis prestigiis occidendū: uoluit tū primo arte eius uidere. Qui taug ferocissimū ad se ꝺuctum ꝺū in aure ipsius aliqua uerba dixisset subito in duas ptes discerpsit: que in lance ponderate equaliter pē sauerunt. Tunc magus theopompo obtulit spirulas farinulas artis magice: & uenenum in calice demonijs plenū. Et cū ille hec omnia sine lesione gustassset magus cōuertitur: & cum eo carceri traditus ab eodē baptizatur. Nomēq; sibi senes⁹ ꝓponit: inde sanct⁹ eductus & in terrā supinus extēsus atq; ad stipites ligat⁹ lapis magnus uix ab .8. uiris portatus tuentri eius ꝓponitur: sed eleuatus lapis a seipso ultra .xv. cubitos diuinitus ꝓsiliuit. Dehinc in eminēti suspensus pedibus: capite deorsum saxoq; igēti ad eius cer uicem alligato: fune quoq; quo tenebaꝫ prec ciso: utꝫraptim tractus ad terrā dirūperet: sine ulla lesione in pedib⁹ stetit. Nouissime aūt decollatus est. ✣ Senes⁹ uero in desolo terre positus: humoq; optus⁹ eqs super i ductis ut calcib⁹ terrā premerēt: migrauit ad xpm. Quoq; corpora nicomedie in eodē tumulo sepulta sunt. x. cal. iunii.

¶ De scō manaem discipulo. XXXIIII

MAnaem discipul⁹ herodis tetrarche collactāeus fuit. De quo scribitur act. xiii. ca. Hic fidei catholice doctor & propheta sub gra noui testamēti apud antiochiam i xpo qeuit. 9. cal. iunii: ut dicit hieronym⁹ in martyrologio scōg.

¶ De. s. ioāna uxore chuze discipla. XXXV

IOāna discipula: de qua ꝓmemoratur luc. ultio ca. que cū tribꝰ mariis circa sepulturam dñi legit fuisse solicita. Hec fuit uxor chuze ꝓcuratoris herodis antipe: q fuit tetrarcha galilee: & hec post ascensionē dñi cum discipulis fuit: eisq; sedule ministrauit. Et apud hierosolymam in pace quieuit. viiii. cal. iunii ut dicit hieronymus ubi supra.

¶ De sancto seruulo martyre. XXXVI.

SEruulus martyr passus est temporibus numeriani imperatoris i ciuitate tergestina sub iunilio p̄side. Qui nobilib⁹ eiusdē urbis parētibus & xpianis ortus patre uidelicet Eulogio matre clemētia ab annis puerilibus i fide doctus deo suis ecclesias frequētabat & in oratione ꝑsistebat. Et cum annoꝝ esset. xii. exies ciuitatem in spelunca anno uno & mēsib⁹. viiii. latuit eremitica ui tam ducēs. Deinde celesti uoce admonitus ut parentes reuiseret: qui eū ubiq; perquirebant: ad ciuitatem deuenit: mediocq; itinere mire magnitudinis serpentē inuenit. Qué primo quidē uidens expauit: postea aūt confisus in xpo signū crucis edidit: & exustauit in serpentē. Statiq; coluber ꝑ medium cre, puit: ueniēsq; ad parentes letanter suscepꝰ eis cūcta que sibi ꝓtigerant enarrauit. Post dies modicos eulogius mortuus est: & seruulus cum matre uidua morabatur & miracul is coruscabat. ¶ Filius cuiusdam ciuis a demonio uexabatur clamāte demōe per os pueri: q; si puer ad seruulum ducereꝫ statim mundus ab eo spiritus eiceretur. Quē cū dudum requisissent: parētes puerꝫ ad seruulū deduxerunt: & que demon dixerat narrauerunt. Statimq; spiritus puerū elidens cepit dentibus frendere: & spumās ipsum diutius agitare. Seruulus uero inuocato noie trinitatis imundum ꝓfestim spiritum ab eo eiecit & ipm cum pentibus ad xpm ꝓuertit. ¶ Vidua quedā famosa noie fulgentia filium habens grauiter febricitantē ueniens ad scūm iuuenem ꝑ salute filii supplicabat. Qui domum eius ingressus oratione premissa egrotantis manū tenuit: moxq; ipm liberatum a febre de lecto produxit: & una cum matre ad baptismi grām perduxit. ¶ Quidam domum ꝓstruens ex alto ceciderat: qui semiuiuus iacebat. Quē in lectulo leuatū seruulo obtulerunt: qui pro eo ad xpm orauit: & apprehensa eius dextera ipm illico incolumē eleuauit. Sed quacunq; detenti ualitudie ad eum concurrentes sanitatem cōsequebāt⁹: multiq; gentilium conuertebant. ¶ Deniq; tent⁹ a iunilio ꝓside ut idolis imolaret: cū sacrificare ꝓtēpsisset: primo neruis ceditur: dehinc i equuleo suspenditur & torquetur: eiusq; latera unguibus laniant. Et post hec depositus oleo feruenti ꝓfunditur: sed in his omnibus ꝓstantior redditur. Et cum ꝓses putaret q; magicis artibus supplicia superaret: lotio fetenti ipm lauari iussit: ut sic more gentili maleficia expellerent. Sed uirtus diuina fetorē in balsami fragrantiā in naribꝰ omniū ꝓmutauit. Et cum populus ipm inocentē clamaret: ꝓses timore multitudinis ipsum extra urbem eductū gladio iugulari fecit. Cuius corpus mater cū omnibus ꝑ eū conuersis in eadē ciuitate omni letitia sepeliuit. 9. cal. iunii.

¶ De scis dōatiāo & rogatiāo mr. XXXVII

DOnatianus & rogatianus fres in galliis citate nāmetis tēporibus diocletiāi & maximiāi passi sūt. Qui cum i dicta ciuitate residerent: & precepta iperatoris xpiānos ad imolandum ꝓpellentia audiuissent. Donatianus ia⁹ senex germanū corde fidelē baptizari cupiebat: anteq̄ ꝓsecutor de quo

intellexerant:ad urbē attingēret:sed tñ cum ꝓpter ſacerdotis abſentiā baptiſmū habere non poſſet:ambo frēs ad dñm oraueruntꝫ ut martyrium rogatiano ꝑ baptiſmo ſuccederet:quod & factū eſt. Nā ambo cōprehenſi & in cataſta extenſi ac laniati: deīne lancea militari pfoſſi:nouiſſime capite ceſi ſunt. ix. calen. iunii.

¶De ſanctis anolino & ſociis martyribus. XXXVIII

ANolinus cuſtos carcēꝫ erat ſub ꝓfecto urbis almachio tempore maximiani. Cū aūt almachꝰ urbanum papā derētum in carcere cuſtodiendū anolino tradidiſſet: & ſermōes ſci pape anolinꝰ cū tribus tribunis audiuiſſet:cōuerſi ſunt ad xp̄m:& ab urbano pontifice in carcere baptizati. Quod ꝓfectꝰ cōperiens anolinū teneri fecit:& ſacrificare nolētem ꝑfectim iuſſit capitalē ſubire ſententiam ✠Tribunos uero xp̄m ꝓfitentes:primo qui dem grauiter laniatos ad ſacrificia duci mādauit. Sed audiēs eos i idolū ꝓpuiſſe: ipſos eodem loco decollari ꝓcepit. Qui paſſi ſunt 9. calend. iunii: ſepulti iuxta ſcōs tyburtium & ualerianum.

¶De ſcō urbano papa & marty. XXXIX

RBanus papa & martyr huiꝰ nominis primꝰ natiōe romanus ex patre pontiano de regione uia latina:calixto pape primo i ꝑatu romano ſucceſſit:ſeditq; ānos. 8. mēſes. 2. dies. 12. Hic genere nobilis ab iſantia xp̄ianus uirtute abſtinētie & caſtitatis ornatꝰ:dignitatis officiū uirtutū ſtudiis adornauit. Multoties ꝑ fide ex urbe ꝓſcribitur: ſed a fidelibꝰ clam reuocatur. Huiꝰ tēpore iceꝑit eccleſia rome ꝓdia poſſidere: de quibꝰ ſcūs pōtifex clericis & notariis q geſta martyrum ꝓſcribebant ſumptꝰ miniſtrabat. Añ eni eccleſia ad inſtar apoſtolorꝫ in cōi uiuebat:pecunias tantū recipiens ꝑ egenis. Hic multos xp̄ianos ad fidem cōuertit. Valerianum ſponſum ſcē cecilie & frēm eius tyburtium nedū baptizauit: ſed ad martyrii palmam exhortando pduxit. Poſtq̄ aūt btā cecilia ſcō pape urbano domū ſuā tradidit de dicandā:& ipſa in eadem uitā martyrio finiuit. Vrbanus ꝓdicationi & baptizationi inſiſtens fidelium ab almachio ꝓfecto urbis capitur:& in carcere detinet:deinde ſibi obla tus cū prefectus eidem xp̄innitatem opponeret:& theſauros cecilie requiſiſſet:R ndit urbanus:q̄ plus mouebaꝫ almachius cōcu piſcentia theſaurorꝫ q̄ cultura deorꝫ. Et cuꝫ ipm ꝓfectꝰ ſuperare nō poſſet:anolino tribuno in cuſtodia tradidit:ubi exiſtens anolinū cū aliis tribꝰ tribunis cōuertit:ut ſupra pxie dcūꝫ ē:qbꝰ p martyriū aſſūptis. Vrbanꝰ ad ſimulacra ducit:& thura ꝓponere purgeꝫ. Sed oraūte ſcō idolum cecidit: &. 22. ſacerdotes ignem miſtrantes occidit:quem i ipſo loco preſectꝰ decollari iuſſit:cuiꝰ corpꝰ marmenia uxor carpaſii nup cōuerſa cū filia lucina ſepeliuit cū caſtella tyburtio ualeriano & maximo in eodē ſepulchro:qui paſſus eſt 8. calen. iunii circa annū dñi. 220. Hic cōſtituit:ut oia uaſa eccleſiaſtica ad ſacrū miniſterium ptinentia aurea uel argentea fierent uel ſi paup eēt eccleſia ſtannea: nō autem uitrea ꝓpter fragilitatē:nec lignea ꝓpter poroſitatē:nec cuprea ꝓpter nauſeā & abominati onem. Hic etiā fecit ordinationes. 5. p menſē decembꝰ ꝓſbyteros. 12. diacones. 8. epōs per diuerſa loca numero. 15. & ceſſauit epiſcopatus dies. 19.

¶De ſcō niceto martyre. XL

NIceetus martyr:quod interptaī uictor:gothorum gente oriundus ſed ab eoꝝ ꝓrſus uitiis alienꝰ ab annis puerilibꝰ ꝑ ſanctū theophilum gothoꝝ epm:qui & prio cō cilio nicee celebrato iterfuerat in fide doctꝰ & baptizatus eſt. Cū aūt iter gothos diſcordia orta eſſet:& due ex eis ptes fierent:quaꝫ uni fritirgenes alteri uero athanaricus ꝑfuit & ipſe partes ad inuicē decertaſſent: fritirgenes ab athanarico uictꝰ eſt:Qui ſe tunc contulit ad preſidium romanoꝝ:& ab impatoꝛ ualētiniano ad xp̄ianitatē ſuſcipiendam cuꝫ ſuis iductꝰ:ſumpta romana militia que erat in thratia cruceq; xp̄i preuia aduerſarios expugnauit. Qua ꝓpter athanaricꝰ cū ſuis fidē ſuſcepit. Et ſuccedēte ꝑdicto theophilo epo urphilo qui & ipſe ꝓſtantinopoli ſecūdo fuerat ꝓcilio celebrato:oēs gothi partis illius ab eodem urphilo in fide doctī & baptizati ſunt. Qui etiā eps ſacre ſcripture libros de latino tranſtulit in linguā gothoꝝ:ut populum ad fidei rudimenta pduceret. Nicetꝰ aūt qui xp̄iane parti adheret ab xp̄m uiriliter ꝓdicabat. Qui ab aduerſariis athanarici gothis:qui iuxta danubium habitabant:deretus & ad fidem xp̄i deneganda ꝑpulſus eſt. Quod cū facere recuſaret:in ignē copioſuꝫ mittitur: & ſic ſpiritū deo reddens martyr dignus efficit. ¶Cū aūt quidam uoie mariānus de ciuitate maſeuſtia olim ſcō martyri amicitia ſpeali cōiunctꝰ corpꝰ eius rēgreret:& furorem gothoꝝ gentilium formidaret:nocte conſurgens ad corpus perquirendū acceſſit:ueꝫ cū locū ignoraret:ſtella ſibi apparente:& ut olim magis uiam oſtendente ad locū perducitur:quaſupra corpꝰ martyris quieſcēte ſacre ſibi reliquie reuelanſ:& ab eodem collecte in domū ſuā honorifice collocanſ:multaq; ſanitatum miracula eaꝫ uirtute demonſtranſ. Proceſſu ue

ro tpis a fidelib⁹ ecclesia i ciuitate pstruit: & corp⁹ martyris illuc trāsferr: solo manus pollice ad eius solatiū mariano dimisso. De corpe uero sacro nihil amplius ullo tpe potuit amoueri. Nā dū auxēt⁹ eps maseuplēe ecclesiam fabricasset: & de reliqis scōy tharaci probi & andronici de auarzana urbe uicina ptē pro ꝓcreatiōe ecclesie obtinuisset: promissione facta q̄ de reliquiis niceti martyris ptē i recompēsatiōe referret: aptoq; se pulchro manū ad auferēdū ex mēbris aliq̄ posuisset: pfectim man⁹ ei⁹ arida & cōtracta facta est: nec prius restituta donec eps de te meritate penites: manū ut posuit p ꝓsequendā sanitate ad corpus reduxit. ¶ Post tpis decursu⁹ corp⁹ ipm uenetias trāslatū qesce re dicit in ecclesia sci nicolai. Passus est aūt sanct⁹ mar. 8. cal. iunii.

¶ De sancto zenobio episcopo & confessore. XLI.

ZEnobi⁹ eps ciuis florētine urbis nobilissim⁹ a puerilib⁹ annis diuinit⁹ litteris ibut⁹: scitate ꝓspicuus: post miores grad⁹ ad epatu⁹ eiusdē ciuitatis elect⁹ est. In quo multo tpe pfidēs gregē dnicum uerbo & exēplo solicite pauit: & multos signoru⁹ gla splēduit. ¶ Inter que dū qdā ecclie sue predia occupasset: nec sepi⁹ admoniti ea reddere uellēt subita morte peūtes exēplo suo alios nedū ad restitutionē: sed ap̄liorē dotatiōē florētine ecclesie puocarūt. ¶ Matrona quedā apostolor⁹ limia uisitās unicū sum puulū secū deducēs eū febricitantem ze nobio epo cōmēdauit: & romā prexit: quez ipse materno more diligēter fouit: Cūq; die qdā necessitate ecclesiā adisset: & mater ipso istāti rediēs filiū eadē hora expirasse reppisset: corp⁹ ei⁹ in ulnis accepit: & cum lachrymis ante pedes uiri dei piecit: quez ille sua oratiōe ꝓinuo suscitauit. In cui⁹ testimoniū locus in quo genua fixit geniculus uocat: q si aliquādo a quaq; bestia imūditia polluit mox diuia ultiōe bestia illa punit. ¶ Alia uice egressus de cirate iuuenē q̄ ad tumulū portabat iuenit: pro quo depositio pheterro exeqas celebrauit. Rogat⁹ quoq; ab astanti b⁹ ꝓ eius suscitatiōe ipo quoq; ex hūilitate diuti⁹ recusante tādē acqeiscēs ꝓ ipo duduz orauit: & populū oēs kirieleison. clamare admonuit: sicq; iuuenē ad uitā reduxit. Quieuit in pace matur⁹ etate. 8. cal. iunii. Sepultusq; ē ecclesia sci laurētii. Inde post aliquot ānos trāslat⁹ in ecclesiā scē uirgis repate. In cuius trāslatiōe facta tpe hyemali arbor quedam quā cāu ipius pheretrū tetigit: subito flores produxit.

¶ De sancto dionysio episcopo mediolanen XLII.

DIonysius eps mediolan tpe pstātii filii pstantini claruit. Qui ab eo aliquādo circūuētus arriane hereli subscripsit. Et postmodū ꝓpunctus ab eusebio uercellen epo cui⁹ erat i baptismate filī⁹ uenīā petiit. Cui ille penitētiā idixit: ꝓpter qđ a constantio ad cappadocia in exilio delegat⁹ ibidem pro xpi fide & catholice ueritatis assertione uitā finiuit. 8. cal. iunii. Cui⁹ reliqas scūs ba silius ceserae cappadocie eps postmodū am brosio mediolan epo trāmisit: quas ille deuote suscipiēs honorifice ibidē recondidit.

¶ De scō mutio abbate. XLIII

MVtius abbas ut rettulit cōpres hieronymo i uitis patrū. Primo gentilis fuit & latronū princeps ac sepulchrop⁹ uiolator. Qui cū nocte quadā ad domū deo dicate uirginis deuenisset expoliandi gratia: subito soporatus uidet i somnis quēdā regali habitu idutū eum a flagitiis desistere monētem: alioqn morte turpissimā ꝓminātem: uidetq; monachop⁹ militiā: & eop⁹ ducē: q nomine mutii q̄ iussa adimpleret illi regi promittebat. Euigilās ergo subito q̄ conuersus ad ecclesiā ꝓfugiēs baptismū suscepit: & ad eremū trāliens i scitate nimia solitaria uitam duxit: multosq; discipulos hūit. Semel tātū i hebdomada. i. dnica die pane sibi missū dinitus comedebat: nullūq; aliū de cetero cibū sumebat. ¶ Adolescēs quidā ad eū accedēs ab eo mōachus efficit: & dū ab eo mōachali habitu uestit: cepit iuuenis dicere q̄ oparet se ab eodē patre mortuū uestiēdū: qđ se mutius scīp; ꝓmisit. Cū aūt post aliquot annos iuuenis decessisset: & eū abbas iduisset: interrogat⁹ ab eo an ip̄s sufficiēter iuduerat. Rndit defūct⁹ q̄ sic: & q̄ ꝓmissa optie i pleuerat. Iterū cū quēdā i extremis cōstitutum uisitare curaret: & multa sibi & comitibus uia supesset: sol q̄ iā ad occasum festinaret: precepit soli ut se modicū expectaret: qđ & sol fecit nec occubuit: donec muti⁹ cū sociis ad locū puenit: ubi monachū iā defunctū iuenīēs: eū; uocās iterrogauit qd ꝓparet an ad uitā pūē redire an iōno suo qescere. Qui respōdēs q̄ magis cupet dissolui & eē cū xpo iussus a scō i pace obdormiuit. ¶ Alteri quoq; i extremis laboranti q̄ sicia premēte mortis exitū expauebat. Rogatus ab illo tres annos sibi ad penitētiā ꝓcessos a dño ꝓetrauit. Qđ ad eremū deducēs post triēniū ad domū suā q̄si ágelū reduxit. Nocteq; supueniēte ille quasi dormitās expirauit: quē abbas mutius sepeliuit. Hic etiā frequēter ad loca remotissima i momēto diuinitus pro uoto euect⁹ ē. Quieuit aūt in xpo 8. cal. iunii.

¶ De scō mutio ꝓfessore monacho. XLIIII

AVitus aliꝰ monachꝰ: ut dicit heraclides: cum secularis uir esset: mūdo abrenunciare desiderās cū filio paruulo octo annoꝝ ad monasteriū accessit: & tā diu cū infātes ꝑ foribus excubauit: donec instātia ꝓbitatis ꝑra ꝓsuetudiné cenobioꝝ cum filio suscipeē. Intransq; monasteriū a filio seiunctus est: ut iam nō se patré esse memineret. Quod ut pleni ꝑbaret: de industria negligebatur puulus squalidis indut⁹: colaphis etiā sine cā fepissime cesus: ita ut nunq; uideret filiū nisi lachrymage uestigiis genis ꝓfusum. Pro amore xpi nihilominꝰ & obediētie uirtute rigida hec oia patiētissime tolerabat Cum die quadā abbas flere uidisset infantē: iussit patri ut filium iactaret i flumē: qui nō adeo cito mandauit: q̄ celeriter mutius iussa ꝑpleuit. Sed ꝑcurati frēs de industria puulū de flumine rapuerunt. Tūc abbati a dño reuelatum est: sanctū mutium hac obedientia habrahe patriarche meritū acquisisse. Hec heraclides.

¶ De festo corporis ihesu xpi. XLV

EStiuitas corporis ihesu xpi ab urbano papa q̄rto nup instituta est uidelicet ano dñi. 1263. ano pōtificatus eius prio. Cuiꝰ institutionis causa motiua fuit: miraculuꝫ quod tunc tpis apud uulsinū castꝝ appuit. Cum enī qdam ꝓbyter de ueritate sacramēti aliquid hesitaret: & sacram hostiā ꝓfregisset: subito sanguis uituus ex hostia manare cepit: & corporale adeo cruore tinxit: quod nulla unq̄ lotione deleri potuit: sed in testimoniū miraculi usq; i ꝑs i corpale s̄anguis ꝑmanet: & uiterbii: ubi tunc erat curia p reliquiis reseruaē. Hoc igit miraculo principaliter inducēt romanꝰ pōtifex urbanꝰ q̄rtꝰ Huiꝰ sacri deuotiōe affectꝰ pie statuit ꝑlate institutionis memoriam prima quinta feria post octauas pētecostes a cūctis fidelibꝰ celebrari: ut qui ꝑ totum āni circulum eo uti mur ad salutē: eius institutionē illo tpe ꝑcialiter recolamus: quo s̄pūscūs discipulorum corda edocuit ad plene cognoscenda hius mysteria sacri. Nam & in eodē tēpore cepit hoc sacramentū a fidelibus fequentari. Legit enī in actibus apostoloꝝ: q̄ erant ꝑseuerantes i doctrina apostoloꝝ & cōicatione fractiōis panis & oīonibus statim post sācti s̄pūs missionē. ¶ Cum aūt hoc gloriosum sacramentū sit quoddā singulare donariū nobis a xpo donatuꝫ: & q̄tuor sunt que donū quodlibet extollunt: ubi uidelicet ꝑcurrūt In dāte liberalitas: In dono ꝓciositas: In mōgruitas: In sumente uero necessitas & utilitas. ¶ Iccirco circa corporis xpi sacrm quatuor occurrunt ꝑsideranda: uidelicet in dño largiēte liberalitas generosa. In dono excellente ꝓciositas ualorosa. In modo ꝑgruente opportunitas ꝓciosa. Et in hoie sumēte utilitas fructuosa. ¶ Circa primū sciendum: q̄ xpi liberalitas in hoc sacro apparet ex q̄ ibi sūme relucet diuina oipotentia: sapia & beniuolētia. Cū enī homo in aliquo ope potuit totuꝫ suū posse & scire & uelle nihil amplius pōt. In hoc aūt dono apparēt summe. Primo dei oipotentia: que in sacro eodē mirabilia tot operatur. In tribus enī opib⁹ maxime apparet oipotentia dei. s. in creatione: incarnatione & ꝑcratione. Op⁹ aūt incarnationis ꝓponit opi creationis. Vñ augustinus. Homo de⁹ de uirgine natus potentius op⁹ est q̄ mund⁹ de nihilo creatus. Op⁹ aūt ꝑcrationis adhuc apparet mirabilibus q̄ ipsa incarnatio triplici rōne. Primo qa in incarnatione creator sact⁹ est creatura. Nā uerbum manens quod erat: assumpsit hominem quod nō erat. Hic aūt creatura sit creator: panis nāq; substantia: que est creatura inaniata: efficitur caro xpi: que est caro dei: & sic substantia panis sit substātia unita substātie dei. ¶ Secūdo quia op⁹ incarnatiōis factum est ab ipsa trinitate imediate nulla creatura coopante. hic autem licet transmutatio fiat a deo: tn̄ mediante & coopante hoie sacerdote & aliq̄n peccatore. ¶ Tertio quia icarnatio semel facta est nunq̄ iteranda: ꝑcratio autē corporis xpi quotidie & multoties iteratur. ¶ Secūdo apparet hic maxie dei sapia: que ip̄m sacrm i testamēto ueteri pluries ꝓfigurauit. Sapientis aūt est op⁹ subtile ꝓuidere: & pluries etiā formaliter designare. Et q̄uis multimode hoc uenerabile sacrm in ueteri testamēto fuisset ꝓfiguratū. ¶ Principaliter tn̄ eius apparēt figure: Tēpore legis nature Tēpore legis scripte: & tempore ꝓphetie. Tempore legis nature: Figura huiꝰ habet i sacrificio melchisedech: qui fuit rex hierusalem & sacerdos dei: ut dictū ē supra de melchisedech: q̄ sacrificiū suū deo obtulit panis & uini: ut habet gen. 14. Hic enī ꝓfigurauit xp̄m ueꝝ regem iudeoꝝ & sacerdotē summi p̄ris: d quo p̄ ei⁹ ip̄m carnē dauid ꝓphetaue rat dicens: Tu es sacerdos in eternū ip̄m ordiné melchisedech: qui sacrificiū sui corporis & s̄anguinis sub eisdē s̄pēbus obtulit deo patri. ¶ Tēpore legis scripte: Figura huiꝰ hēc de māna quod de⁹ pluit patribꝰ in deserto: quod ab hebreoꝝ populo i diuersis uasibꝰ recollectū. s. a quibusdā in magnis a quibusdam in puis semp eiusdē mensure inueniebatur: & ad oēm saporē edentis ꝑtinebat: quo pane aliti sunt patres in deserto uagantes: donec in terrā ꝓmissam de fructibꝰ gustauerūt. Quo ꝑfigurabatur hoc sacramētū

qđ integraliter sumitur ab oib' in quacūq; q̄titate hostia tribuat: qđ etiā ꝑm affectionē sumētis sic i eo ad oēs saporē uirtutis uel uitii opatur. Et hoc pane nos ali optet in deserto ꝓtis ꝙculi pegrinātes: donec ad terram celestis patrie deueniētes ipm xpm uentris uirginei fructū in suo fonte gustem'. ¶ Tē pore ꝓphetie: figura hētur in helia qui fugies a facie iezabelis in deserto puagās obdormiuit in umbra iunip: qđ angelus excitauit & subcinericiū panem oñdit: quo refectus in ei' fortitudine pgrauit usq; ad montem dei. Quo preſignabaf peccator qui fugiens a facie tēratiōis in deserto ꝓtis ꝙculi lassus in cōtēplatione arboris crucis quietē inuenit. Ibiq; carnē xpi sub specie panis sub cinericii pēdētem accipit: quo cibo refectus securus pambulat usq; ad mōtem etherei regni. Iccirco hoc sacrm dr uiaticū: qa panis uiatorū. Tertio apparet i ipso sūme dei benitolētia: qui dedit. ¶ Prio se ipsū. Nō enīs dedit celū nec angelū: nec apostolū: nec matrem ꝓpriā: s3 corp' suū ad timo. 2. dedit se metip3 pro nobis ⁊c. ¶ Scđo dedit se i cibū nō i sociū nec i ſuū: sed i eduliū. Aug'. uox dei de celo: cib' sum grandiū: crescę & mandcabis me ⁊c. ¶ Tertio ippetuū: nō usq; ad annū: nec decēniū: nec cēteniū: sed usq; ad ſeculi finē matth. ult. Ecce ego uobiſcū sum oib' diebꝫ usq; ad ꝓsumationē ſeculi. ¶ Circa ꝑm ſciēdū q̄ huius doni ꝓciositas appet: ex eo q̄ ipa caro & sanguis xpi nobis donatur: quo nihil ꝓciosius ee pōt: qa caro deitas & uerbo unita ut dictū é. ¶ Circa cuius ueritatē dubitari ꝓsueuerūt pricipaliter. 7. que & si ratiōib' ꝓbari nequeāt: quia fides nostra que ē desupnaturalib' nō subest argumētis ſciaꝫ naturaliū: tñ aliqb' naturali bus exemplis oja dubitabilia aliq̄liter ꝓua dentur. ¶ Primo enīs dubitaf quō panis in carnē & uinū in sanguinē trāsmutaf. Huius exēplū naturale habem' q̄ panis qđ come dim' i uerā hominis carnē: & uinū qđ bibimus i uerū sanguinē naturaliter ꝙuertif: ꝑ certū horaꝫ spatiū opante natura. Quid ergo mirū si qđ natura facit iteruallo aliquarum horaꝫ deus sine tpe opatur. Ipe enī natura creauit & ei' curiuꝫ sua oipotētia mutare pōt. ¶ Scđo quo mō accīs nulli ſnitatur. Accidētia. n. sine subiecto i eodē existūt qđ pre oib' dubitabilī' uidef. Nō enī illa rotonditas & albedo & sapor & alia accidētia sūt panis: quia panis ibi nō ē: nec corpis xpi qa utpote corp' hūanū talia accidētia nō habet: nec aeris: qa tali luce a nullo corpe coloraf: ergo i nullo subsiſtūt. S3 i ipsis naturalib' appent aliq̄ accidētia: que nulli ſubstātie corporee inituf: sicut curuitas remi ꝑ aquā: nō enī talis curuitas ę accīs remi: q rect' ē: nec aque que sine remo tale accidens nō hēt: ergo i nullo subsiſtit. ¶ Tertio quō corp' i hostia collocat: uidef enī mirabile q̄liter xps q de' ę & homo ꝑſect' sub modici panis ſpe ꝓtinef. Sed ſiqs aduertat qualiter sola substātia trāſmutaf: uidebit euidenter: q̄ substātia que ñ suscipit magis nec minus: sub illa modica hostia ꝓtineri potest. Sicut enī ibi sūt accidētia pāis sine subiecto sic & ibi ē substātia corpis sine aliquo accidente: & ꝑ ons nulla ē ibi dimēsio q̄titatiua sine qua substantia magni corpis sub q̄titate minimi corpis ꝓtineri pōt. Huī' exēplum in naturalibus hēm': q̄ ad hoc ut. ſ. uisibile corpus ab oculo uideat necesse eſt ut dicit Aug. q̄ forma uisibilis sit i pupilla: & sic colūna & dom' ab oculo uisa ē i pupilla non q̄titatiue sed formaliter: & mēte maximū in modico ꝙculo uidem'. ¶ Quarto quomō i plurib' nō multiplicaf: unū enī & idē corp' xpi i multis & ifinitis altarib' ꝑ diuersas mūdi ptes i multis hostiis eodē tpe cōſiſtit: nec tñ ex hostiaꝫ multitudine corp' unicū pluriſicaf: qđ etiā in celo & i altare tamen diuersimode ꝓtinef. In celo enī corpaliter i hostia sacramētaliter. Huī' exēplū hēm' q̄ uni' & eiusdē hōis imago i diuersis & mltis exēs nō plūicaf. Et i ſeipſa subsiſtit corporaliter: i ſpecīs uero formaliter. ¶ Quinto quō diuiſus nō laceraf. Cū. n. hostia p ptes diuidit: corp' nō frāgif: s3 i qlibet q̄titātēq; mima particula integraliter ꝓtinef. Huī' exēplū appet i ſpeculo: i quo cū uni' hōis una ſola ꝑſtat imago: si p ptes diuidaf: i quali bet pte etiā modica integraliter imago eadē resultat. ¶ Sexto quō ſūptus ñ ꝓsumaf. Nā nō ē adeo mōs in orbe tā maximus q toties ſūptus amō nō eēt ꝑſūpt'. Huī' exēplū apparet i candela a qua si lumē ab ifinitis cādelis recipiaf appositis: lumē tamē ipm nunq; minuit: sed semp eodem ſplendore relucet. Triticū etiā qđ a mūdi exordio ſēp oēs hōi nes comederūt: nunq; cōsumere potuerūt. ¶ Septio quō i diuersis diuersimode opaf. Nā sicut ille q digne sūt: fmediū ſuscipit: sic idigne sumēs iudiciū sibi māducat & bibit. Huī' exēplū ē de una & eadē medicina que duob' egris a medico data uni bene diſposito opaf ad sanitatē: alteri male diſpositō operaf ad mortē: nō ex defectu medicīe: sed ex mala sumētis diſpositiōe. Sic ergo de ueritate huī' sacramenti ꝓstare pōt ioan. 6. Caro mea uere ē cib' & sanguis me' uere ē potus. ¶ Circa tertiū notādū q̄ mōi ꝙpriatas siue opptūitas appet ex eo q̄ istud sacramentū nō daf i forma ꝓpria: s3 sub ſpe aliena. ſ. panis & uini. Circa qđ tria uidēda sūt. ¶ Primo q̄re sub bina ſpecie daf: uidelicet q̄ro sub ſpe panis: & sanguis sub ſpe uini.

Ad hoc rñdet thõas in hymno. d. qb⁹ sub bi na spe carnẽ dedit & sãguinẽ: ut duplicis sub stãtie totũ cibaret hoiem. Hõ. n. ex aia & cor pore ꝓstit. & p hoc appet: q hoc sacrm ẽ re fectio utriusq. Nã caro est refectio corpis & sãguis aie: qa aia ois carnis i sãguine ẽ. leũ.

¶ Scdo q̃re hoc sacrm sub aliena spe occul tat. Hoc ãt recte xps prio ad oñdẽdũ mira culũ: in hoc. n. dei oipotẽtia appet mirabilis: q̃ in sacrõ eodẽ tot mirabilia opat: qd⁹ nõ eẽt: si in ꝓpria forma tradereť. Scdo ad augendũ meritũ. Ná dicit greg⁹: fides nõ hẽt meritũ: cui hũana nõ ꝓbet experimentũ. Maximus. n. meritũ fidei est credere: qd⁹ hõ nõ uidet: imo qđ natura ꝑ oẽs sẽsus dissuader. Tertio ad e uitãdũ sastidiu. Nõ. n. posset hõ sumere car nẽ & sãguinẽ xꝑi in forma ꝓpria: qđ & gust⁹ sastidiret: & anim⁹ abhorreret. ¶ Tertio q̃re sub forma panis & uini potⁱ q̃ alioꝝ elemẽ togꝝ tradať. hoc ãt sit ꝓpter tria. Prio ꝓpter mãgis acceptabilẽ sumptionẽ. Sũt. n. come stibilia que ab aliqb⁹ abominãť: ut porri & cepe: quedã q̃ recusãť ꝓ aliqua egritudinẽ ut pisces ab egrotis: quedã q̃ nõ repiunť: ꝓ diuersitate tẽꝓoꝝ uel locoꝝ: sicut pepones q nõ inueniũť hyeme: & cochurnices citra maꝛ qdã q̃ carⁱ emũť ut ꝓdices. Iõ dať hoc sacrm sub talib⁹ (ꝑh⁹): que ita sũt ꝓformes nature sic delectabiles gustui: sic oib⁹ locis & tẽꝓoꝝ rib⁹ repertibiles: sic copiositer abũdãtes: ut nullo sastidio: uel egritudine: iopia: uel carꝝ tudine qs excusẽť ab huiꝰ sacrⁱ sũptione. Se cũdo ꝓp mysticã significationẽ: ut sicut pãis & uinũ sũt naturalia & principalia corpis ali mẽta. qa panis cor hois ꝓfirmat: & uinũ leti ficat: sic ꝓ hoc appeat: q̃ hoc sacrm ẽ aie pe na refectio uita & alimẽtũ. Tertio ꝓpter oñ dendã unionẽ: ut sicut ex multis granis unꝰ panis ꝓficĩ: & ex multis racemis unũ uinũ eliq̃tur: sic oñdať q̃ ꝑ hoc sacrm unitatis multi fideles q sunt mẽbra xꝑo capiti i uno ecclesie corꝑe uniunť. Ro. i2. Sicut. n. i uno corꝑe multa mẽbra hẽm⁹. & infra: ita multi unũ corꝑ⁹ sum⁹ i xꝑo. & hec ẽ rõ augustini.

¶ Circa. 4. notãdũ ẽ: q̃ utilitas huiꝰ sacrⁱ ap paret esse septuplex. Pria ẽ dñice passiõis cõ memoratio. i. cor. xi. Quoties mãdu. panẽ hãc & ca. bi. mor. dñi an. Secũda ẽ xꝑi & su mẽtis unitio. Io. 6. q mãdu. me. car. & bibit me. sang. i me ma. & ego i eo. Tertia ẽ demo nis expugnatio: unde cãtať ecclesia: O saluta ris hostia que celi pãdis hostiũ: bella ꝑmũt hostilia: da roborꝰ ser auxiliũ. Quarta ẽ pec catoꝝ remissio. Quinta est oium uirtutuꝫ & gr̃aꝝ infusio: unde dr̃ eucharistia: qđ ẽ bõa gr̃a ab eu qđ est bonũ & charis gr̃a. De his dua b⁹ utilitatib⁹ dicit scũs thõas: nullũ ẽt sacrⁱ est isto salubri⁹: quo purgãť peccata: uirtu tes augent: & mẽs oium spũaliũ charismatũ abundantia ipinguať. Sexta ẽ pene purgato rie expiatio: qđ greg⁹ p multa exẽpla ꝓbat i 4. dial. & satis dissuse: unde dicit thõas Offerť i ecclesia ꝓ uiuis & mortuis: ut oib⁹ ꝓfit: qđ est ꝓ salute oiuꝫ istituti. Septia ẽ eterne glo rie collatio. Io. 6. Qui mãdu. me. car. & bi. me. sang. hẽt uitã eter. & infra. Qui mandu. hunc panem uiuit ineternum.

¶ De scõ eleutherio papa & mr̃e. XLVI

Eleutheri⁹ papa & mr̃ natiõe grec⁹ ꝑe abũdio de oppido nicopoli sothero eꝓ rõano i pontificatu successit: & sedit ãnos quindecim menses. 6. dies. 5. Hic accepit epi stolã a lucio rege britãnico: ut ꝓ ei⁹ mãdatũ xꝑian⁹ efficeret: cui papa misit duos religio sos uiros uidel⁹ suganũ & damianũ: q regẽ ꝓdictũ & populũ ꝑuerterunt. Hic ꝓstituit q̃ alias apostolo decreta fuerãt. i. ut nulla esca usualis a xꝑianis fidelib⁹ repudiareť: quam de⁹ creauerit: q̃ tñ rõnabilis & hũana ẽ. Hic fecit ordinatiões. 3. ꝓ mense decẽbr̃. ꝓbr̃os i2. diacões. 8. epos ꝓ diuersa loca. i5. qui etiã tpe ꝓdi ipatoris mr̃io corõať ẽ. & sepult⁹ cũ srib⁹ suis iuxta corꝑ⁹ bti petri apostoli i uaticão. 7. cal. iunii: & cessauit epať dies. 6

¶ De scõ q̃drato discip. XLVII

Quadrat⁹ apostolo⁹ discipul⁹ fuit q apud athenas ad ꝓdicandũ uer bum dei missus: ꝓstq eidẽ urbi plurib⁹ ãnis euãgelizauit clarus doctrina & uita scõ fine qeuit: ibidemq; hu matus iacet. 7. calẽ. iunii. ut ait hieronymus

¶ De scõ augustino eꝓ anglo. XLVIII

Augustin⁹ eꝑs anglo. a btõ papa gregorio dino instãtiu missus ẽ ad angliã ad ꝓdicandũ ano. 14. im peratoris mauritii: ut dicit sigi bert⁹ & beda: & aliq̃liter supra tactũ ẽ i legẽda gregorii pape. 4. id⁹ martii Cũ quo ẽt melit⁹ & ioannes & alii plures sci mõachi missi sũt. Hi uenientes britãniã ad ista laꝫ que dr̃ thãna quã a terra diuidit fluuius triũ stadioꝝ: q appellať strat: miserũt ꝑ ter tes quos de ꝓuincia accepãt mãdato pape ad eldebertũ regẽ in cãtia citate regali: q audi ta cã aduẽt⁹ lcõꝝ ab eo benigne suscepti sũt Ná & rex uxorẽ berictẽ xꝑianã duxerat: eo pacto ut ꝑieret xꝑian⁹: qđ tñ nũdũ iplere cu rauerat: postea uero rex deueniẽs ad insulã audita ꝑdicatiõe xꝑi: ꝑcessit eis locũ i citate dorbeteñ in palatio suo: & ꝑbuit licẽtiã ꝑdi cãdi & ꝑuertẽdi oẽs q fidẽ suscipere uellẽt Ipse tñ ꝑ nouitatẽ fidei noluit tã cito ꝑuer ti. In ipsa ãt citate dorbeia inueneť ecclesiã sci martini: que ibidẽ fabricata fuerat tẽꝑoꝛ quo rõani angliã obtinuerunt. In q̃ ecclesia regia sepi⁹ xꝑm orabat. In ipsa ergo ecclesia diuina celebrare & ꝑdicare cepert multisq;

miraculis ppetratis plurimos conuerterũt ¶ Post ānũ uero rex eldebert⁹ cũ pluri⁹ a liis regib⁹ & pricipib⁹ tibi subiectis fidẽ xpi pcepit. Deide augusti⁹ uẽies herclas ab ethrio eſo archieps gẽtis anglo⁹ ordiat⁹ é mádato greg. pape. Et ex regis pcessiõe i regia citate ſtruxit ecclesiã saluatoris: quã etiam metropoli toti⁹ insule ſtituit quã & successor ei⁹ laurẽti⁹ eps ſsecrauit. Cũ aũt multi fidẽ pcipe reuclarẽt & rex neminẽ ꝓelleꝛ uellet ordinata; dispũtatiõe irer eſos xpianos & pontifices idolo⁹ ꝓuẽtus ẽ p ptes ut eger introduceret: & que ps ipm sanare posset illi⁹ fidẽ preualeret: & adducto ceco: cũ a gẽtilibus illumiari nõ potuisset: & augustinus ei lumẽ restituisset: maxia paganoꝝ ps puerſa credidit: & baptismũ suscepit. Sicq; augustinus uirtutibus clarus & doctrina quieuit i pace ano dñi. 604. uidelicet. 7. cal. iunii. Sepult⁹ cãtie in ecclesia apl⁹oꝝ petri & pauli. Qui etiã ad extrẽa deueniẽs laurẽtiũ comite suo⁹ sibi successoꝛẽ reliq⁹: ne ſtat⁹ nouelle fidei depiret. ¶ De scõ hildeũto eſo. XLIX

Hilldeunt⁹ eps meldeñ scõ pharoni eſo ipsi⁹ citatis successit. Qui puer qnquẽnis eidẽ a pẽtib⁹ tradit⁹ & ab eodẽ erudit⁹ ẽ a pueritia dirã pnia⁹ agẽs. Electꝰ ẽ ergo eps p⁹ pharonẽ & ſsecrat⁹. Cũ aũt iuxta ecclesiã scẽ crucis i q̃ oli⁹ corp⁹ sci pharonis sepultũ fuerat eẽt atriũ: in quo ciues loci sui os mortuos tumulabãt: i eodẽ atrio ad pces populi eps aliã ecclesiã ꝑstrui pmisit ut sic i ecclesia iacerẽt corpa defũctoꝝ. Que dum eẽt ꝑsecrãda nocte pcedente fũditus diruit. Quod scõs uidẽs & de miraculo stupẽs ac de culpa pẽitẽs romã deuẽit: & a bonifacio papa absolutiõẽ obtiuit: ac deide ut deo satisfaceret hieroſolymã adiit uerbũ dñi pdicãs circũq;q;. ¶ Anno igit pegrinatiõis sue vii. ad ecclesiã suã reuertẽs i loco q; dr larimac⁹ mõachũ reppit q; sibi a dño fuisse reuelatũ ass⁹uit. Hildeũtũ ad se uẽtuꝝ eſm: cui de⁹ dimisſat oia peccata sua. Regressus igit⁹ ad citatẽ suã ecclesiã dei gẽtiricis. vii. ab urbe miliario fũdauit & dedicauit. In cui⁹ dedicatiõe chirothece ipsi⁹ de mãib⁹ ei⁹ hora ſsecratiõis extracte trib⁹ horis i solis aspẽse radio q̃si ptica pepẽderũt. ¶ Post hec sãct⁹ uir puer⁹ sine baptismo defũctũ a mortu is suscitauit: quẽ noie pris sui adelbertũ uocauit & eũdẽ ano. vii. p⁹ se moritur⁹ pdixit: ac iuxta se tumulãdũ mãdauit. Que oia ur ꝑ dixerat euenerũt. Quieuit ãt i pace. vii. cal. iunii. Iuxta cui⁹ corp⁹ adelbert⁹ ano. vii. defũct⁹ ut iusſat tumulat⁹ ẽ. Hoꝝ duoꝝ scõꝝ corpa scũs maiol⁹ abbas dina reuelatiõe ad monit⁹ de solo leuauit: & honorifice pdidit. ¶ De scis prisco & sociis martyribus. L.

Riscus mẽ cũ socioꝝ multitudi e ꝑpẽ tornacũ q̃ eſt uilla aureliañ dioc. pasſ⁹ ẽ sub aurelião ipato. Qui cũ ibidẽ resideret misit sceleschallũ suũ ad xpiãos ubiq; p qrẽdos ac puniẽdos. Ille uero cũ loca pluri ma pluſtrasſet: uẽies tornacũ priscũ cũ multis xpianis psallẽtẽ iuenit: quẽ xp⁹ ꝑtẽtẽ de collauit: & i puteũ corp⁹ sine capite piecit. Dũq; ceteri similiter cederẽt⁹ un⁹ eoꝝ rapto sci prisci capite ꝑ siluã ausugit. Qui tñ a militib⁹ isecut⁹ nõ lõge ab antisiodoro capt⁹ & decollat⁹ ẽ. Ibiq; una cũ prisci capite a fidelib⁹ sepult⁹. Ceteroꝝ uero mr̃q; corpa a xpiani⁹ surti surrepta i crypta uitumulata sunt. Tẽpore ãt sci germãi ãtisiodorẽñ epi dina reuelatiõe eide sco loc⁹ ubi corpa mr̃m p annos i50. latuerãt ostendit: cui & caput sci prisci mr̃is una cũ corpe alteri⁹ mr̃is similiter reuelaſ. Ipſe uero corpa leuata honore cõdigno ꝓdidit: & ibidẽ nõasterium ꝑstruit. Caput uero sci prisci ad locũ aliũ lõge ab urbe. 4. miliario detulit: q̃ loc⁹ nunc castꝝ sci prisci nũcupat: hoꝝ mr̃q; passio agit. 7. cal. iunii. ¶ De scõ ioãne papa. i. & mr̃. LI

Oãnes papa & mr̃ hui⁹ nois primꝰ natiõe tusc⁹ ex patre ꝑstatino hormisde pape in ẽpatu romano successit. Sedit⁹ annos. 2. mẽs. 8. dies. 18. Quo tpe sorietis ptibus cũ adhuc hr̃sis arriana uigeret: iustin⁹ iperator ardore orthodoxe fidei: ut hereticoꝝ nomẽ extingueret: ꝑstatuit eccl̃as arriãis atuerti & ubiq; catholica religiõe ꝑsecrari. Quod cũ i italia rex theodoric⁹ arriãus audiſſ⁹ ioãnẽ papã sumulq; cũ eo theodoꝝ & agapitũ ꝓsulares uiros aliũq; agapitũ patriciũ ꝑstãtinopoliꝫ ad iusſinũ direxit: mãdãs p eos: ut nisi q̃rocy⁹ hereticis suas ecclesias redderet ipse oẽs italie catholicas ecclesiaſ destrueret & urbes igne ac ferro deuaſtaret. ¶ Cũs ergo scũs eps corinthũ deuenisſet ut ait greg⁹ iii. dial. ca. 2. & eidẽ q̃dã nobilis eqtare uoleti equũ ꝓdasſet: qué p nimia mãsuetudi ne uxor illi⁹ eqtare ꝓsueuerat: Sũm⁹ põtifex ad certũ locũ equo subuehẽte perduct⁹ ẽ. Qui mox ut aliũ reppit: illũ qué mutuo accepat remisit: tueꝝ uxor illi⁹ nobilis ulteri⁹ equo illi sedere nõ ualuit: q̃ equ⁹ fremẽs & saliẽs: ac nimium furẽs ex gestib⁹ ꝓdidit q̃ post sessionẽ tanti põtificis mulierẽ ferre de cetero recusauit. Quod uir eius aduertẽs & miraculũ stupẽs equũ ꝓ iumẽre sacto põtifici perpetuo possidẽdum direxit. ¶ Cũ aũt ꝑstantinopolim uenisſet ad portã que uocat aurea popluꝝ turbis ei occurrẽtib⁹ una cum iperatore i ꝑspectu omniũ rogãti ceco lumen reddidit: quem iperator cum suis sũma reuerẽtia suscepit. Igit⁹ legationis causa

cum lachrymis expolita de italie salute soli
citi iustio principi supplicarūt: ut eoꝝ pces
quis eēnt iustē libēter excipet: italieq; peri
ture subueniret. Quoꝝ fletib⁹ iustin⁹ pmo
u⁹ eis petita pcessit: arrianosq; suo iuri resti
tuit. Sicq; liberata ē italia a furore theodo
rici. Sed postq; ioānes papa cū sociis rauen
nā ad theodoricū uenisset: theodoric⁹ iuidia
duct⁹: eo q; ipator illos honorifice suscepis
set: eū in carcere cū sociis afflictos dura cu
stodia pemit: q scūs mr ad xp̄m migrauit. 6
cal. iunii. cui⁹ corp⁹ de rauēna trāslatū sepul
tū ē in basilica bti petri ap̄li. Sed hāc imanī
simā crudelitatē ajaduersio dina secuta ē. nā
die. 98. p⁹ hoc factū theodoric⁹ subita morte
interiit. ¶ Refert greg⁹. 4. dial. c. 3i. q dū q
dā rōani nauigātes ad insulā liparē deuenis
set: quēdā solitariū ibidē deo seruentē uisitar
curarūt: q eis inter cetera nūciauit theodori
cū regē subito defūctū ee: cui⁹ aiam iter ioā
nē papā & symmachū patriciū ipse uir dei
pspexerat alligatā & ab eisdē scis quos ēbos
mres fecerat i ollā uulcāi demergi. Qui diē
notātes ad italiā rdierūt: & eodē die quo hec
solitarī⁹ uiderat: regē repētina extictū nece
inuenerunt. ¶ Hic scissim⁹ papa pfecit cemi
teriū scōꝝ mr̄ꝝ nerei & archilei uia ardeati
na. Itē renouauit cemiteriū pricille. Fecit &
ornamētū de gēmis pretiosis & hiacynthinis
sup pessionē bti pauli ap̄li. Multaq; uasa sa
cra i auro & argēto obtulit basilicis apostо
log. Hic etiam ordinauit epos. 15. ¶ De scō

LII

ioanne papa 50 & pses.

IOannes papa hui⁹ nois ⁹s natiōe
rōan⁹ ex pfe piecto de regiōe ce
lio mōte bōifacio 50 rōano pōti
fici i epatu succesſit: sedit q; ānos
2. mēses. 4. dies. 6. hic alio noie mercuri⁹ uo
cabat. Hic iter cetera memorāda artemium
p̄riarchā ⁹stātinopolitanū arrianū dānauit.

LIII

¶ De scō ioanne papa tertio & pses.

IOannes papa tertⁱ natiōe rōan⁹
ex pfe anastasio pelagio prio pa
pe in epatu rōano succesſit: & se
dit ānos. 12. mēses. 11. dies. 27. hic
in urbe roma repauit & restaura
uit cemiteria scōꝝ mr̄ꝝ: multaq; scōꝝ p di
uersa loca ecclesias renouauit: & de nouo p
fecit ac pfecrauit. Amator religiosoꝝ & bo
noꝝ uiroꝝ fuit: pauperib⁹ munific⁹ extitit: p⁹ q
aūt ecclesiā ap̄lorū philippi & iacobi i urbe
pfecit & dedicauit: ubi &eoꝝ corpa colloca
uit: ad dñm prexit: & sepult⁹ ē ad scūm petꝝ.

LIIII

¶ De scō symmacho patricio & mr̄e.

SYmmach⁹ mr̄ pfici⁹ fuit: q tpe a
nastasii primi ipatoris rome cla
ruit: & tpe iustini primi mrium
passus fuit: Hic socer fuit boetii
siue seuerini mr̄is: de quo dicef

x. cal. nouēb⁹. Filiā. n. ei⁹ elphē ei in piugē
tradidit: que hymnos ap̄lōꝝ felix p oēs & au
rea luce ꝓposuit: hic scūs uir cū boetio ge
nero suo rēpublicā i urbe strenue mīstrauit
S⁹ dū theodoric⁹ lōgobardoꝝ rex arrianus
ioānē papā. i. ⁹stātinopoli ad iustinū ipato
rē delegasset: ut supi⁹ dictū ē: rabie sue iniq
tatis stimulat⁹ symmachū p̄sulē ac patriciū
& genero ei⁹ boetiū seuerinū p̄sulē ac senato
rē catholicos uiros prio qđē carceri manci
pauit: deiñ i ipso carcere gladio necari fecit
apud urbē rauēnā. Corp⁹ aūt symmachi noie
mr̄is rauēne colit tumulatū. 6. cal. iunii. Hic
rōani eloq; eruditiōe mirabilis maximi ty
rānⁱ: q sub theodosio prio frexerat: scripsit
laudes: ealq; publice recitauit: ob qđ maie
statis reꝰ cēlebat: Sed cū a pio pricipe iusti
no absolui meruisset apologeticū libꝝ. i. sa
tisfactionalē eidē scripsit: & aliū epistolaꝝ.
hec in hīstoria tripartita libro. 9.

LV

¶ De scō beda uenerabile p̄sbytero.

BEda p̄sbr̄ xp̄i famul⁹ natiōe āgli
c⁹ apud eccl̄esiā siue mōasteriū
aplōꝝ petri & pauli q̄ i ciuitate
cantie in āglia ⁹structa ē claruit
tpe iustiniani ꝑi: hic a septennio
sub abbate bndcō ipsi⁹ mōasteriī: & p⁹ sub
ceolfrido in dinis eloḡis apprime erudit⁹ di
uine studio operā pbēs sacris l̄ris plebi⁹ ibu
tus sapia & utē scitate admirāda pfecit: ānos
aūt etatis sue. 24. diaconatū: &. 30. p̄sbr̄atū
a ioāne 50 suscepit: in uſq; ad ānos. 70. ui
te sue scripturis & dine sapie opusculis inte
dēs: multa pectoris sui uiris scholasticis cō
tulit monumēta. Nā. 36. uoluia edidit: que i
78. libros diuisit: Die aūt obit⁹ sui p. 7. pce
dētes hebdomadas dina reuelatiōe pscuit:
Die aūt alcēsiōis dñi: que tūc illo ano. 6. cal
iunii euenit: dū uespas cū ceteris clericis in
ecclesia celebraret: nulla alia ifirmitate dete
tus: ſ corpis ꝑpos ac mētis cū aūt. illā: o rex
glorie decātaret: ipsa sintia in suo appodiat⁹
stallo sp̄ū emisit: stātim⁹ mir⁹ odor de ei⁹
corpe fragrare cepit: sepult⁹ i mōsterio suo
Hic cū scissim⁹ ab ecclesia reputet: & i pses
soꝝ catalogo numeret: solusinter sanctos
nō scūs sed uenerabilis appellat: & hoc pp
duas rōes siue miracula q̄ de ipso ꝓtigerūt.
Prio qa ex nimia senectute oculis caligasset
& discipulo duce ad lapidū ꝓgerie pueisset
discipul⁹ ei suadere cep̄: q magn⁹ eēt ibi po
pul⁹ ꝓgregat⁹: q suma affectiōe & silētio ip
si⁹ pdicatiōe expectabāt: Cūq; scūs seruēti
spū eleg̃atissimū ꝑmonē fecisset: & pclusisset
p oia ſ. ſ. lapides rūdefr amē uenerabilis p̄
sbr̄. 2. qa dū ali⁹ discipul⁹ eius ipo defūcto ti
tulū sepulchro facere dispōsuisset unico car
mine leonino sic icipiēs: hac siti fossa: & uel
ler finire bede sācti uel p̄sbr̄i ossa: nec metꝝ

ſtare poſſet:& nullum aliud uocabulū eidē occurreret:attediatus tandem ſuit dormitū Et ecce mane ī tumulo māib⁹ angelicis rep/pit ſculptū. Hac ſūt ī foſſa bede uenerabilis oſſa. Quieuit aūt ī xpo.6.cal.iunii.circa annos dñi.700. Corp⁹ aūt eī⁹ ianuā trāſlatū digna ueneratiōe colit. ¶ Scripſit aūt uir dñi iter alia ſup geſ.libg.i. De tabernacl⁹ moyſi.li.3.Sup ſamuelē li.4. De tēplo ſalomōis libg.i. Sup eſdrā & neemiā li.3. Sup tobiā li.i.Sup pabolas ſalomōis li.2. Sup cāticis cāticoꝝ li.3. Sup epīs canōicis li.7. Super marcū li.4.Sup lucā li.4.Sup actꝰ apoſtoloꝝ li.i.Sup apoc.li.i. De queſtiōib⁹ lib.re gū ad notilīn li.i. De tchematib⁹ li.i. De geſtis ānglo⁹ ſiīgne & egregiū uolumē. In quo & chronica de tēporib⁹ ptinet.

¶ De ſancto iulio martyre. LVI.

IVlī mr apud meſiā citatē doro ſtorēn paſſ⁹ ē. Qui tpe pſecutoꝛis cū eēt ueteran⁹ & emerite militie ab officialib⁹ tēt⁹ & maxo pōſidi oblat⁹ ē. Qui dū idola exe craret:& nomē xpi pſtātiſſime pīteret capti tali ſnīa punit⁹ ē.6.cal.iunii.Cū aūt ad paſſionē duceret.Heſychi⁹ qdā miles xpianus ſibi amiciſſim⁹ dū ſe ſuis oꝛoib⁹ ꝓmēdaſſet eū⁹ oſculat⁹ ſuiſſet a milītib⁹ tēt⁹ & ipe p⁹ dies.20. paſſus ē ut ſira diceē .17.cal iulii.

¶ De ſancto eutropio epiſcopo. LVII.

VTropi⁹ epūs apud gallias ī citate aurāſica claruit tpe ualētiani ī ſpatoris. Cui⁹ uita illuſtrē uirtutib⁹ ac miraculis uer⁹ epūs auraſicēſi luculēto ꝛmone deſcripſit ut dicit ado. Hic ob fidei deuotionē ad duas ſoꝛores xpī ācillas a pētib⁹ exheredatas eo ꝙ uotū uirginitatis emiſſlent:epiſtolas ꝓlatoꝛias elegāti & apto ſcripſit elogio:nō ſolū ratiōe ſc ſcripturaꝝ ſcāꝝ teſtimōio ꝛmunitas. Et hic migrauit ad xpm.6.cal.iunii.

¶ De ſcis ỹmmetrio & ſociis mrib⁹. LVIII

YNmetri⁹ pſbyter & mr cū aliis 22.rome ſub ātonino ipatoꝛ paſſus ē.Cū.n.pſat⁹ ſcūs pſbyter cū aliis xpianis apud praxedē uirginē latitaret & in titulo ſci paſtoꝛis qđ ſcūs papa pī⁹ i domo eī⁹ ꝓſtruxerat dīna myſteria celebraret:miſit ātonin⁹ & tenuit ỹmmetriū cū aliis.22.xpiānis.Quos ſine ulla auditiōe gladio puniri mādauit i eo dē titulo.Quoꝝ coꝛpa praxedis uirgo i cemiterio priſcille ſepeliuit.6.cal.iunii.

¶ De ſcō germano pariſien epō. LIX.

ERman⁹ epūs piſien territorii auguſtuduneñ idigena patre eleutherio mꝛte euſebia nat⁹ ē. Qui a iuuētute deo ſuiēs a ſcō nectario epō abbas ſci ſymphoriāi cō ſtitut⁹ ī ſcitate maxia & operib⁹ uirtutū pollebat:& ſignoꝝ miraculis refulgebat. Cum eni icēdiū in mōaſterio accidiſſet:& iā officinas flāme circūq; uallaret german⁹ aſcēſo tecto ſuptaq; cacuma plena aqua alīa cōcinens & paululū aque ſup igne effudēs flamas extixit. ¶ Cū qđā radulph⁹ q̄ſdā cenobii res ſuaſiſſet ur ſus aduenies p.3.dies cōtinuos equos ipſi⁹ deuoꝛās dānū ablatoꝝ triplicauit:nec deſtitit donec ille ſ ſipuit & res ablatas reſtituit. ¶ Anne uxoꝛi hebroniī regis miſſam celebrās facie fulgid⁹ admodum appuit ¶ Per ānos q̄ttuoꝛ añq̄ eps ſieret cū p uiſū claues porte pariſieñ a ſene ſibi fuiſſent tradite ꝓfuāde:pdixit ſe ipſi⁹ futuꝝ pōtificē citatis. Quod & p⁹ q̄drieniū factū eſt. Qui i ępatu doctrina clarus miraculis effuſit. ¶ Iuuenē.n.a iudeis i carcere tentū & cō peditū ſe iuocāte ruptis uinculis per noctē abſoluit.Ianuā eccleſie ſcōꝝ geruaſii & protaſii ſibi clauib⁹ obſtatā baſilicā ītrare cupiēs crucis ſolo ſignaculo reſauit:multos a demoniis obſeſſos liberauit:& egꝛos plurimos a uariis lāgoꝛib⁹ ſanos effecit. In uictu ſuo peciſſim⁹ neceſſitati paupū liberaliſſim⁹ fuit. ¶ Obitū ſuū ſciēs ad caput lectuli no tariū ſuū ſcribere fecit.5.cal.iunii. Et nihil ultra. Quod dū nemo qđ ſibi hoc uellet intelligere poſſet dū.5.cal.iunii a coꝛpoꝛe migrauit:ꝙ ꝓpter hoc talē ſcripturā ſcūs feciſſet unuſq;q; cognouit. Sic ergo die quo ſanctꝰ ānoꝝ fere.80.obdoꝛmiuit in dño:ſepultus in eccleſia pariſieñ.

¶ De ſcō caraūno mrtyre. LX.

CAraun⁹ mr apud carnotū citatē paſſ⁹ ē. Hic natiōe roman⁹ a ſcō dionyſio epō eruditꝰ eiuſq; diſcipul⁹ fuit:ꝓ cui⁹ mrīū ipſe a ſcō clemēte papa pībyter ſcūs piſi⁹ ad pdicādū direct⁹ ē. Et dū p mare nauigaret:orta tēpeſtate oꝛone ad deū ꝓfuſa ꝓcellā ſedauit:nautaſq; gētiles ad xpm ꝙertit. Cū aūt i quodā tēplo ueneris puellā demōiacā liberaſſ⁹: uiſo miraclo plurimi pagāoꝝ ad fidē xpianoꝝ acceſſūt. Inde p multas galliaꝝ & hiſpaniaꝝ ſiulas deābulauit:clamātibus demōiis p obſeſſoꝝ oꝛa ſuo dei eē credēdum. Qui a cūctis uexatis īmūdos eiiciēs ſps ſīnitū populū ꝙertit ad dñm. Ac demū i carnoto citate uerbū dei pdicās plurimos baptizauit. Egreſſuſq; inde cū plurib⁹ ſociis a latronib⁹ q eos pecuniōſos putabant inſecuti ſūt. Et dum latrones ſocios caraunī ſugientes perſequerētur:reuocans illos ſuaſit ut ab inſecutione illoꝝ deſiſterent eo ꝙ ipſe ſolus pecuniam quā querebāt haberet Quibus regreſſis cum unicum ſolidum ſibi pro uiatico retentum obtuliſſet:illi ſe deluſos exiſtiantes ipſū decollaueꝛt.v.cal.iunii.

Cuius corp⁹ in carnoteñ ciuitate sepulti ẽ:
¶ De scō guilelmo pfessore. LXI

Vilelm⁹ pfessor dux aq̃tanie & p̃incie pfe theodorico ꝓsule matre aldana inclytā ꝓsapiā ducens sub rege carolo magno strenue militauit: eiusq; regni pricipatū tenuit fāctitate ꝓclar⁹. Cū aūt saraceni ptes aq̃tanie inuasissent: a carolo cū exercitu miss⁹ eos uiriliter debellauit: magnaq; illis in flicta strage eosdē a septimanie inualiõe pot̃ter deiecit. Reuersus aūt ꝑ uictorie gr̃az actiõe deo agenda i territorio lugduñ nouū monasteriū ꝓstruxit in ualle uidelicet gelonis: quod & uberius dotauit: & in noie saluatoris intitulauit: ac ibidē monachos & uirgines ancillas xp̃i recluſit: ubi & duas sorores suas uirginitatē ꝓfessas collocauit. Deide obtēta a carolo licētia xp̃o de cetero militandi in eodē monasterio se ꝛcluſit ano dñi. 806. i festo apostolor⁹. Cui scūs rex lignum dñice crucis: qđ de hierusalē attulerat liberaliter ꝑ munere ꝓcessit. Guilelm⁹ ergo monachus fact⁹ ꝓfunde hūlitatis & patiētie filij⁹ admodū effect⁹: oēmq; obediētiā in cunctis etiā minimis & uilib⁹ officiis adimplere curabat: oronib⁹ & ieiuniis ꝛnstitebat: & miraculis claret. ¶ Cū die q̃dā panes coquere dēret: & hora tardior eēt: timēs ne frēs scandalizarent ex mora: furnū purgare cupiens: & scopā ad purgādū patā nō habēs: repēte incēſū chabanū ꝛtrauit: quē suo scapulari purgauit cineresq; manib⁹ expulit: & tā corpe q̃ uestibus oino inust⁹ exiēs: cocītos panes sine mora frib⁹ apportauit. Aqua frigida & solo pane etiā in hyeme multo tpe usus fuit. Obiit⁹ sui ꝑscius die dormitiōis ei⁹ abbati & fribus ꝑdixit: & regi carolo p lras scripsit. Sicq; diuinis sacramētis monitus. 5. calē. iunii i pace quiit: sepultus in eodē cenobio: quod ei⁹ noie dī monasteriū guilelmēse inſignib⁹ miraculis clar⁹.

¶ De scis conone & filio eius mr̃e. LXII

Onon martyr cū filio suo ānoꝝ 12. passus ẽ i nicomedia hiſaurie ciuitate tpe aureliani impatoris sub comite domitiano. Hic scūs de uxore filiū cui⁹ nomē nō exprimit̃ pcreauit: q̃ diuicta i castitate pmālit: & cū filio suo religiosā uitā duxit: nec nō miraculoꝝ gl̃ia claruit. Nā fluuiū ſuxta locellū suū currēte q̃pter ipetū nimiū transiri nō poterat: aqs fecit imobilē: & oronē sua usq; ad certū tp̃s uiā multis trauiuadantib⁹ ꝑbuit. Alias etiā cū idē fluuius alueū suū egressus aqs inundantib⁹ exiccato naturali alueo se extēderet: & agros plurimos inundaret: orās ad alueū & cursū pristinū i xp̃i noie redire fecit. ¶ Ingressus ergo domitian⁹ comes nicomediam sanctū cononē tāq; xp̃ianum teneri iussit. Et cū sacrificare nollet: eidēq; acerrima suppli cia minaret: ille nolēs sine filio gloriari: unicū natū duodenē ut xp̃ianū comiti exhibu it: postulans eum ad cruciatus secū admitti. Quos iudex in craticula iussit extēdi & prunis suppositis oleū desup infundi. Et cū dudū uolutati incolumes pmālissent: fecit eos i sartagine succensā mitti. Et dū neq; sic uinci potuissent: mādauit illos appensos flāmis subterminis exuri: manusq; illoruꝫ malleis ꝓtundi. Qui dū orātes psallerent: celesti eos uoce uocāte spiritū emiserunt. Sepulti a fratribus in nicomedia ciuitate. 4. calē. iunii.

¶ De sanctis sisinnio martyrio & alexandro martyribus. LXIII

Sisinnius: martyrius & alexander mr̃es apud uallē ānoniam passi sunt. Hi genere suo greci: ciues cappadoces mediolanū uenientes a scō ambrosio epo honorifice suscepti: & cū eodē aliquāto tpe demorati: inde tridētū deuenerūt: ubi a scō uigilio epo sisinnius archidiacon⁹: martyri⁹ lector: & alexāder hostiari⁹ ordinati: atq; ab eodē ad ꝑdicandū gẽtib⁹ directi sunt. Qui uallē ānoniā ingress̃t xp̃m euāgelizabāt. Cū q; in uico medo ecclesiā ꝓstruxissent: & multos ꝑuertisset: a rusticanis saturno sacrificātib⁹ ꝑ terre frugibus ꝑtrādis tēti fūt: ut & i ꝑsi imolarēt. Quod dū facere recusarēt: prio duri⁹ ceſi fūt: deinſisinni⁹ tuba erea capite illi⁹ & securi ꝓsus expirauit. Martyri⁹ uero capite securib⁹ uulnerat⁹: & fudib⁹ transfoꝛat⁹ cū duceret ad idolū occubuit. Quoꝝ duoꝝ corpa cum alexāder sibi collo ꝓsita deferret tumulanda a paganis furrepta ante simulacꝝ in ignē ꝓiecta sūt. Ipse uero alexāder usq; ad mortem flagellat⁹ martyriū ꝓsumauit. Mox aūt umbra nigerrima totam regionē obtexit: & fulmina crebra terrā ꝓcusserūt: ita ut multi gentilium territi ꝑterrent. Sanctoꝝ uero corpora a sancto epo uigilio tridenti sepulta sunt: qui passi sūt. 4. calē. iunii. hec ado.

¶ De scō maximino epo. LXIIII

Maximin⁹ eps treuerēn tpe ꝓstātii augusti claruit. hic nobilis pictauoꝝ ciuis extitit: cui⁹ urbis frater hui⁹ maxēti⁹ pōtifex fuit. Ipse aūt maximin⁹ diuicta domo patria treuerim deuenit: ubi cleric⁹ fact⁹ deo famulari cepit: inde ad ꝑatum ipsius ciuitatis diuina reuelatione ꝓmotus. Cū enī qđā qriac⁹ uir sanctissim⁹ in ecclesia sci eucharii nocte oraret: ipse scūs euchari⁹ sibi appuit: eiq; mādauit: ut maxino nūciaret ipm i ꝑatu agrirū treuerēn tūc antistiti succesſurū. Angelus domini etiam eidem agririo i extremis posito per uisum iussit: ut maximinum

poſt ſe eligendū populo pte dei mandaret: qđ ille ſpecit eoꝝ migrāte popul⁹ mōita di uina adiplere curauit. Sicq; maximinus eps electus ē. Ad hūc uirum dñi athanaſius alexandrinus eps perſecutionem conſtantii ſugiens adiit: & ab eo honorifice ſuſceptus benignaq; humanitate pertractatus eſt. ¶ Hie etiam dum iret romam cū beato martino nū dum epo: urſus aſinū eoꝝ ſarcinas deferēte inuaſit & deuorauit. Cui ſanct⁹ maximin⁹ in xpi noie iuſſit: ut uices aſini ſarcinas uſq; ro mā baiulādo ſuppleret. Quod ſerex aial cū omni mānſuetudine ſpecit. Rediens quoq; ad eccleſiā ſuam ad pictauienſem urbē ut ſuos reuiſeret diuertit. Ibiq; langore pſſus feliciter i dño quieuit. 4. cal. iunii. Cuius corpus exinde treuerim trāſlatū eſt.

¶ De trāſlatiōe corpis ſci nicolai. LXV.

TRāſlatio corpis ſci nicolai de myrea ad ciuitatē uenetiaꝝ ſcā ē anno dñi .1096. tpe urbani pape ſi ſub petro patriarcha gradēn & uitale michaele duce uenetiarū atq; hērico ptarheno eiuſdē citatis epo. Cuꝫ eni urbanus papa generale paſſagiū in recuꝑationē terre ſcē: cūctis fidelib⁹ ididiſſet: mlti uenetoꝝ cū nauiū copioſa multitudie ad dictū paſſagiū nauigarūt. Quoꝝ exercitus dux extitit ioānes prefati ducis uenetoꝝ filiꝰ cū quo prexit etiā dict⁹ caſtellan⁹ eps. Qui poſtq; cū eoꝝ nauigio apud rhodū inſulam hyemaſſent: inde diſcedētes ut hieroſolymā peterēt uento eis aduerſo inſurgēte iuiti appulſi ſunt ad myreoꝝ patriā iam quaſi totaliter a turcis depopulatā. ¶ Tūc eps & dux cū ſuis armatis ad ciuitatē accedunt: & quia iā quid facturi erant inter ſe tractauerāt qtuor tantuꝫ cuſtodes eccleſie ſci nicolai reperiunt: quos tētos adulationib⁹ & ꝓmiſſis ac ꝓminationib⁹ exhortanē: ut ubi corp⁹ ſci nicolai qeſcit reuelare ꝓcurēt. Illi uero diſſimulantes uel antiquitate forſan ignorātes arcam i capite fractā muro adherentē oſten dunt: ipſaꝫ eſſe ſci nicolai ꝓfingūt: de qua bres ptem reliquiaꝝ ei⁹ abſtulerāt ptem di miſſam offerebāt. Ad qđ illi ꝓcurrentes ni hil i ea preter aquā & oleū ſuenerūt. Cumq; muros eccleſie i locis plurib⁹ dirupiſſent: & pauimentū effodiſſent: atq; altaria diruiſſēt: & nihil de optato pēit⁹ reppiſſent: cuſtodes illos tormētis afficiunt ut ueritatē edicant. Qui poſt multa uerbera & ſibi illata flagella: uix tandē ab eis qđ nouerāt extorxerunt. Nam arcā oſtenderūt i qua duo ſci preſules magni nicolai ꝑdeceſſores qeſcebāt: i altari uidelicet pricipali ſci ioānis baptiſte. ſ. theodorus & nicolaus magni nicolai patru⁹. De corpore aūt ſci nicolai magni nihil penit⁹ ſe ſcire dixerūt: cuius ratione ueriſimilem aſſi gnarūt. Cum eni ut in geſtis grecoꝝ continēri dicebāt uaſillis ꝑſtantinopolitan⁹ ꝑator ad ſpialē urbem ſci nicolai corpus deferre uoluiſſet: & uſq; ad ianuas eccleſie oſſa delata nullo ingēnio illa inde educere potuiſſet: irat⁹ iuraſſe dicebat: poſtq; corpus illd habere non poterat tali loco ipm ſe locaturuꝫ q; nullus unq; ipm inuenire poterit nec habere. Hanc ergo cuſtodū ꝓfeſſionē eps & uenēti uerā eſſe preſumētes arcā oſtenſam rumpentes duoꝝ predictoꝝ ſcoꝝ epoꝝ corpora in arcellis ſingulis cupreſſiuis inueniunt: & eoꝝ epitaphia ut cuſtodes dixerāt legūt: ea q; inde leuata ad nauem deducunt deſpantes amodo de ſci nicolai magni corpe inuenien do. ¶ Verum qdam illoꝝ diuinit⁹ iſpirati: i eccleſia retardantes: & locū ubi altare ſci nicolai prime deſtruxerāt ꝑcrutantes inopinataq; fragrantiā odorantes: ſuſpicati ſūt aliqđ ibi preciosū latere. Preterea qdam ex eis qui alias ad ipſam urbē deuenerāt recordati ſunt q; in precipuis ſolēnitatib⁹ archiepiſcoꝑ myreoꝝ nō i altare ſed in loco quodā plano ſuper tripodē celebrabat. Supra qđ locuꝫ imago ſci nicolai recta linea depicta erat. Ex quib⁹ omnib⁹ ꝓiecturis motus eps caſtellanus locū ipm effodi mandauit. Subleuatiſq; magne molis lapidibus ui tream maſſam ad frangendū graue & penetrandū difficilē ſuenerūt. Qua tandē ꝑtracta ſam de bitumie nō min⁹ laboriosam exhauſerūt: Tertiā deniq; maſſam duabus fortioꝛē que de cupro muſeleo cū bitumine glomerata fuerat: magnis uiribus irruperunt: ubi theſaurus multiplici labore reſeratus apparuit ordoꝝ: inde mire ſuauitatis exiuit. Cū quo & palma qđ beatus nicolaus de hieroſolymis apportauerat ſepulta fuerat: q circa ſanctū corp⁹ uirides ramos & frōdes pul lulauerat: unde multi collegerunt: & i teſtimōium ad propria detulerūt. In ſepulchro aūt illo grecis litteris ſcriptū erat: hic requieſcit magn⁹ eps myreoꝝ nicolaus terra mari q; gloriosus. ¶ Corpus igit⁹ inde leuātes fidēlib⁹ canonicis & gaudentib⁹ uenetis ad naues deportant: & iter alia duo collocant: eadem q; lapidibus & luminarib⁹ atq; preciosis palliis reuerenter honorāt. Inde igit⁹ diſcedentes iter ceptū uerſus terrā ſanctā perſecuntur. Et cū plures de oſſib⁹ uel puluere ſacri corpis ex deuotioe ſubtraxiſſēt oēs illi uel iſirmitate uaria uexati uel duris uerberib⁹ ceſi uel noctu terroꝛib⁹ agitati que paſſi fuerant indicantes ſuaq; peccata epiſcopo confitentes quicquid abſtulerāt reſtituere ꝓpellebant. Poſt hec naues uenetorum ad ioppe portum deuenerunt: & dimiſſis q corpora cuſtodirēt: exercitus hieroſolymā adierūt: & a gothifredo rege chriſtianoꝝ &

pfiarcha hierosolymitano honorifice susce-
pti sunt: gentibus quoq; francoq; uniti urbē
saracenoq; caipham inexpugnabilē dudum
obsessam obtinuerunt: aliaq; plurima loca
& castra debellando ceperūt: & deinde loca
sacra circūquaq; lustrantes posq; plures mē-
ses ascensis nauib⁹ repatriare curarūt. Sicq;
geminā palmā scōz uidelicet corpoz & uic-
torie reportantes in festo bti nicolai uidel⁹
8. idus decēbr. ad portū ciuitatis uenetiarū
applicuerunt. Occurrentib⁹ quoq; clerico-
rum & populoz turbis in littore sci nicolai
descenderūt: & de ꝑsenti ducis ac populi sā
ctoz triū corpora i monasterio sci nicolai i
eodē littore maris sito deposuerūt: eademq;
uitali eiusdē tunc loci abbati deuotē obtu-
lerūt. Sed anteq; btā corpa in suo loco depo
sita forent p triduū oibus i altari patuerūt:
& deide usq; ad resurrectionē dñi subsequē-
tē i medio ecclesie choro dimissa sunt ad de-
notionē fideliū adimplendā: ubi multa mi-
racula in egroz corpib⁹ ostēsa fūt: nam plu
res ceci illuminati: claudi erecti: cōtracti &
alii diuersis ꝑpediti langoribꝰ ad sanitatē re
ducti sunt: demones quoq; de obsessoz artu
bus effugati. Post que scōz epoz reliqe di-
gna fuerūt uenerationē tumulate. 5. cal. iunii
Euoluto anno uidelicet eodē die quo scōrū
corpora apud myreā ciuitatē ut ꝑdiximꝰ re
perta & inde sublata fuerant.

¶ De scō theodoro mrē epo myreoz. LXVI

THeodorꝰ epꝰ & martyr predecessor
fuit sci nicolai auunculi & sci ni-
colai nepotis in epatu myreorū
ut dictū est supra ꝓxima legenda
cuius corpꝰ una cū corporib⁹ du
orum predictoz scōz uenetiaz urbi transla
tum est: ut supi⁹ enarrat. Hic eni cū ecclesiā
myree ciuitatis feliciter gubernasset tpe ꝑse
cutiōis ꝑ xpi fide mfiuꝫ i eadē urbe passus é
Quo aut tpe aut die seu sub quo iudice aut
quo martyrii genere pempt⁹ extiterit: ignoꝝ
ratur: eo q; ipsa ciuitate a turcis destructa
sacre scripture & gestoz martyz codices di
sperſi fuerūt. Sepult⁹ est aūt in eadē ecclesia
in altari sci ioānis baptiste miraculis pollēs
Inter que illud hēē in legenda sci nicolai ma
gni: q dū quidā cecus noie antoni⁹ ad eū ue
nisset ꝑ lumis beneficio ꝓsequēdo: scūs eps
misertus illi⁹ tulit de oleo lāpadis ꝑdi san-
cti theodori epi & mrīs & signū crucis faci-
ens super eum: oculos illius deliniuit: & cō
festim cecus ille lumen recepit.

¶ De scō nicolao epo senore. LXVII

NIcolaus eps myreoz prefato scō
theodoro in epatu eiusdē urbis
successit: & sci nicolai magni auū
culus fuit: cuius gra ille nicola⁹
uocatus est. Hic cū audisset mira
cula que deus in infantia pueruli nuprime
nati ostendere dignabat: & q̄liter die natiui
tatis eius erect⁹ in pelui steterat: & quō q̄rta
& sexta feria semel in die māmas sugebat:
spū ꝓphetico uaticinatus est: puer⁹ nicolaū
oipotentis dei seruū & epm futuꝝ & in toto
adhuc orbe signis & miraculis clarꝫ ab oi-
bus resonandū. Qui etiā scūs eps miraculis
resulsit. ¶ Nā cū in castello aujanense aqua
longi⁹ hauriret: eo q; in oppido puteū non
haberent: populusq; ei assereret: q; i uno col
le aque uene fuerat. que ꝑ anos multos ubi
esset latebat. Vir dñi ad locū accedens fusa
orone locū ꝑ spiritū cognouit: & ꝑ cubituꝫ
ac dimidiū fodiens: uenā aque repperit: que
sufficiētcr exinde manauit. ¶ Hominē quen
dam maligno uexatū spū de regione andro-
nica ei deductū in xpi noie ab infestatiōe li-
berauit: demonēq; ab eo depulit. ¶ Alium
quoq; qui dolore uentris q̄tuor mēsib⁹ tor
quebat: adeo ut cibos sumere non posset: &
ꝑ terrā reptilis more uolutaret: orone ꝑ eo
fusa sanauit. Sicq; dño seruiēs in pace genit
cuius tū dies dormitionis ignotus est. Eius
aūt corpꝰ una cū corpore ꝑati ꝑdecessoris
sui & nicolai magni eius nepotis ut supra a-
ctū est uenetiaz urbē delatū in monasterio
sci nicolai de littore quiescit. Successit autē
huic in epatu alius epꝰ tā ꝑdecessoris q̄ suc-
cessoris in uita dissimilis peccatis uidelicet
inuolutus. Cuius nomē ob praua sorte me-
rita in historia reticetur: & deinde nicolaus
huius nepos gloriosus miraculis innumeris
toto orbe famosus.

¶ De scō felice papa prio & mrē. LXVIII

FElix papa & martyr huius nois
primꝰ natiōe romanꝰ ex ꝑce con
stātino de regiōe capritauri: dio-
nysio pape i epatu rōano succes-
sit: & sedit anos. 2. mēses. 10. Hic
ꝓstituit supra reliqas scōrū martyz missas
celebrari: hic fecit ordinatiōes duas ꝑ mēses
decēbr ꝑsbyteros. 8. diacones. 5. epos per di
uersa loca numero. 5. hic etiā fecit basilicā i
uia aurelia miliario ab urbe qnto: Qui sub
claudio ipatore secūdo martyrio coronat:
& sepult⁹ est i ꝑdcā basilica quā ipse ꝓstru-
xerat. 5. calē. iunii: & cessauit epatus dies. 5.

¶ De sancta petronilla uirgine. LXIX

PEtronilla uirgo fuit filia bti pe-
tri apostoli. Que cum nimis spe
ciosa eēt & apud urbem romam
degēs uoluntate patris febricita
ret: discūbentib⁹ secū discipl⁹is:
interrogauit eum tit⁹: cur petronillā labo-
rantem febrib⁹ iacere pmitteret: q oēs alios
egros sanaret. Cui petrus rndit qa sic ei ex-
pediret. Tamē ne ipossibilitas ei⁹ sanitatis a-
pud aliquos crederet: iussit illā sanam sur-

gere & discúbentibus ministrare: qđ & factū est. Completo uero ministerio illā ad graba tum suū itē⁹ febricitantē remisit: ubi uero in dei cepit esse amore pfecta: non solū ipsa sanata est: sed pluribus ifirmātibus ꝓtulit sanitatem. ¶ Quā ꝓpter eius speciositatē flac cus comes cōcupiscēs ad eā cum militibus armatis accessit: ut eā ul uioléter sibi uxorē assumeret. Puella aūt eum redarguit: qa ad uirginē inermē uenit cum armatis. Dieriūq; triū inducias petiit: atq; matronas honestas post triduū ad se mittēdas ordinauit: ut cuꝫ ipsis ad uirg̃ deinceps associata accedere posset. Quas cū ille paret: uirgo dñi una cum felicula uirgine collactanea sua ieiuniis & o rationibus triduo occupari cepit. Tertio ue ro die ad eam scūs presbyter nicomedes uenit: q eidē corp⁹ dñi obtulit. Quo sūpto in lectulo suo se reclinauit: & inter manus matronaꝝ que ad eā iā accesserant spiritū emisit pridie cal. iunii. Sicq; factū ē ut mulieres que misse fuerant ut uirginis nuptiis interesse nt: eiusdē sacras exequias celebrarēt. Cuiꝰ corpus uia ardeatina sepultū est.

¶ De sanctis cantio cantiano & cantianilla uirginib⁹ & martyribus. LXX

CAntius cantian⁹ & cātianilla germani martyres apud aquileiam passi sunt sub diocletiano & maximiano ꝓtoribꝰ agentib⁹ dulcitio presíde & sisinnio comite. Hi de genere cārini ꝓatoris nobilissimi urbis rome ciues persecutionē declinare cupientes facultatibus eoꝝ pauperib⁹ erogatis ex urbe discesserūt: & aqleiā deuenerūt: ubi cuidā ꝓto sacre scripture doctori illustrissimo adheserūt. Cū aūt xp̃m per urbem aquileiā publice nūciarēt: & comes ac presses illos utpote ex ipiali ꝓgenie detinere formidaret: ipatoribꝰ de predictoꝝ xp̃ianoruꝫ aduentu p litteras suggesserūt. Quib⁹ ipera tores rndētes hāc dederūt auctoritatē: ut si sacrificare nollent capite punirēt. Quod cū beati martyres audiuissēt una cuꝫ ✝ proto pedagogo suo ascēso uehiculo urbē aquileiam egressi fugiebāt: nō qa mortē recusarēt ſ ut aliis fidelib⁹ ꝑdesse possent. Quos comes sisinnius & pses dulciti⁹ cū ꝑiculatoribus ſsequētes cū alteꝝ ex subiūctis aialibus eoꝝ uehiculo corruissēt: eos tandē i loco q dicit ad aquas gradatas ꝓpreheⁿderūt: & horta bant eos ut iouī thura offerēt. Qui cū demoniis se nunq̃ sacrificaturos rnderent: lubentibus comite ac presíde in eodē loco capitali sníа plexi sunt. De quoꝝ corporibus pro sanguine lac emanauit. Que a zenone pb̃ytero collecta cū aromatib⁹ apud ipam ciuitatem tumulata sūt pridie cal. iunii.

¶ De scō pamphilo martyre. LXXI

PAmphilus maꝛ & sacerdos cesarea palestine oriūdus in eadem ciuitate passus est martyrium. Hic admirāde uir fidei & sanctitatis. Eusebii cesarieñ necessariꝰ a quo ille ob intimā amicitiā cognomē euseb̃ius pamphili sortius est: tanto bibliothece diuine amore flagrauit: ut maxima pte orienis uoluminū sua manu scripserit: que ce sarieñ bibliotheca ꝙuare traditur. Sed & sanctus hieronym⁹ quedā uolumina manu eius exarata se repperisse asserit: que tāto ut inquit amplectebaꝫ gaudio ut ceteri opes habere se crederet. Hec aūt esse dicit. 25. origenis ꝑfati uolumia sup libris .xii. ꝓphetarū. Scripsit & ante eusebiū apologeticū ꝓ origene. Qui sub maximiañ ꝑsecutione apud eandem urbē martyrio uitā tēporalē finiuit cal. iunii. Huius eñ uita prefatus eusebi⁹ cesarieñ epūs tribus libris ꝓprehensam exarauit. Hec hieronymus de uiris illustribus.

¶ De scō uincētio confessore. LXXII.

MIncentius gēte gall⁹ lerinēñ insule presbyter tēporib⁹ theodosii & ualentini augustoruꝫ claruit. Hic uir scitate admirādus ꝫ diuinis scripturis erudit⁹ ad uitanda hereticoꝝ colloqa ualidissimā edidit disputationē quā celato noīe suo: pegrini aduersum hereticos ꝑtitulauit. Cui⁹ operis ptē qa i schedulis posita furto pdideraī recapitulā do paucis ꝓmonit⁹ ſensum i uno libro ꝓpegit. Quieuit rome in xp̃o cal. iunii. Hec gēnāti⁹ de uiris illustrib⁹.

¶ De scō reueriano epo & sociis mrib⁹. LXXIII

REuerianus epūs & paulus presbyter cū aliis .x. martyrib⁹ apud ciuitatem augustuduñ passi sunt. Qui oēs pro cōfessione noīs xp̃i sub aureliano pricipe coronam passionis a dño ꝓceperūt cal. iunii: ut dicit ado ex hieronymi martyrologio.

¶ De scis marcellino & petro mr̃: LXXIIII

MArcellin⁹ pb̃yter & petr⁹ exorcista rome martyrium passi sunt sub diocletiano ipatore agēte iudice sereno. cū eni predicā petr⁹ iubēte ꝑfato iudice cesus ab arte mio in carcere detineret: & ipius artemii filia a demōe uexaret: & ob hoc a patre sepi⁹ plangeret. Dixit ei petr⁹ q si ī xp̃ō crederet statim ei⁹ filia sanitatē recipet. Cui artemi⁹ se mirari rndit: quō deus petri filiam suaꝫ liberare posſ: q ipſ petrū de carcere eripe n ualeret. Addés q si catenas in eo duplicaret eumq; deus suis de carcere educeret omnio in ipsum crederet: si tamē filiā eius a demōe liberaret. Petrus uero eadē nocte se ad domū artemii uentuꝫ ꝓmisit. Artemius ergo

domū rediens ꝑdicta oia candide ꝓiugi nū
ciauit. Sicq; ambo de his ad inuicem collo
quentes ꝙ petr⁹ ad eum uenire posset: peni
tus credere non poterant. Cum aut̄ clauso
diei lumine nox supueniens tenebris mūdū
repleuisset. subito assuit petr⁹ candidis indu
tus: tenens triumphum crucis in manu sua.
Tunc artemius cum uxore candida eius ue
stigiis ꝓstrati ueḡ deū xp̄m clamare cepert
Statiq; filia eoḡ paulina uirgo ab immūdo
spiritu liberata est. Artemius uero cū coniu
ge & filia & uniuersa familia ac multitudine
uicinoḡ qui ad miraculū cōcurrerant puer
si fūt ad dn̄m: quos oés marcellinus presby
ter illuc superueniens baptizauit. Artemius
uero qui custos erat carceris: oés detentos
dimisit: eo pacto ut baptismū susciperent.
qui oés a scō marcellino ꝑdicto sacri fontis
unda perfusi xp̄o dn̄o adheserūt: & per dies
quadraginta in domo artemii in diuinis col
loquiis cū petro & marcellino pstiterunt.
¶ Post hec serenus uicarius mandauit arte
mio: ut omnes carceratos quos xp̄ianos esse
ctos nouerat sibi presentaret. Qui man⁹ eo
rum deosculans dixit eis: ut siquis uellet ue
nire ad martyrium ueniret intrepide: & siqs
nollet: abiret dimissus in sua libertate. Sicq;
multis abeuntibus inter paucos marcellin⁹
& petr⁹ abire noluernnt. Comperto autem
ꝙ marcellinus & petrus illos baptizasset:
iudex eos detineri fecit una cum artemio &
uxore candida ac filia paulina. Et artemiu⁹
quidem plumbatis cesum in custodia cū na
ta & cōiuge recluſit. Marcellinum uero pu
gnis percuti in ambab⁹ arteriis: deinde ip̄m
nudum super uitri fragmenta ꝓsterni: & lu
men ac cibum ei denegari fecit: petrū aut̄
per se sepatum in carcerem trudi: & pedes
eius in cippo ꝓstringi. Angelus aut̄ dn̄i mar
cellino per noctē apparuit: & eum uestibus
suis induens ad petrū adduxit: quem & ip̄m
de cippo soluens ambos postmodum ad do
mum artemii duxit. Admonens ut per dies
septē xp̄ianos conuersos ꝓfortaret & postea
se iudici presentarent. Sequenti uero die dū
serenus eos in carceribus nō inueniſſet. Ar
temium cum uxore & filiis ad se adduci ꝓ
cepit: & sacrificare nolentes in terra obrui
mandauit. Quod marcellinus & petrus au
dientes cum multitudine xp̄ianoḡ illuc ac
cesserunt: & cum xp̄ianis multo plures q̄ gen
tiles essent: artemium cum uxore & filia de
manibus carnificū eruerunt: & eoḡ detento
res detinuerūt: donec marcellin⁹ in crypta
missam celebrauit: & artemio ac christianis
omnib⁹ diuina sacramenta prebuit: & post
modum oés in pace dimisit. Ipse uero in ma
nibus militum paganoḡ cum petro & arte
mio candida & paulina ſpōte remansit. Que
cum seren⁹ iudex audisset: iussit artemiū cū
uxore & filia ad carcerem reduci: marcelli
num uero & petrum in silua nigra que nūc
propter eoru⁹ martyriū candida dicitur de
collari. Quorum animas quasi uirgines ue
stibus splendidis ac gemmis indutas ab an
gelis in celum deferri ſpiculator nomie do
rotheus se uidisse testatus est: qui ad domi
num ꝑuersus est. Lucilla uero matrona xp̄i
ana sanctoḡ corpora collegit: & ipsa noctu
in uia lauicana miliario ab urbe tertio sepe
liit: qui pasti sunt. 4. non iunii.

¶ De sancto eraſmo epō & martyre. LXXV

Raſmus epūs & martyr passus est
sub diocletiano & maximiano i
peratoribus: qui cū persecutio
nem sugiens ad montē libanum
declinasset coruus ei escam diui
nitus ministrabat: angeli eum frequenti⁹ uisi
tabant: fere quoq; ad ip̄m confugiebant. Di
uina tandem iussione ad ciuitatē ueniens: &
multos ad xp̄m conuertens ab impatore dio
cletiano detinetur. Et cū se christianum con
fiteretur: plumbatis laterib⁹ ceditur: ac dor
so fustibus mactatur: deinde suspensus un
gulis ferreis laceratur. Et cū hec oia ꝓ xp̄i
amore superasset: iussit imperator plumbū
picem sulphur resinam cum cera & oleo re
solui: & exinde xp̄i martyrem perfundi: An
gelus aut̄ dn̄i eidem astitit & facto terremo
tu cum tonitruis & coruscationib⁹ pene ter
tia pars populi extincta est: & sanēt⁹ ab in
cendiis liberatus: Quem diocletian⁹ onustū
ferro in ceruice & manibus fecit in tenebro
sum carcerem trudi: & etiam potum aque ei
denegari. Orante aut̄ sancto ocior nimius in
carcere erupit: & uisa sunt duodecim cande
lebra lucentia in cōspectu eius. Vincula au
tem ferrea sicut cera soluta sunt. Cui angel⁹
dei apparuit: & eum inde eductum in modi
co temporis ſpatio in italia transposuit: & i
lucridum ciuitatem introduxit. Quē imper
ator die sequenti in carcere requirens & mi
nime reperiens sed ianuas clauias & anulo
suo signatas aspiciens: admirat⁹ magicis ar
tibus ip̄m eductum putabat. Multitudo ue
ro populi uiso miraculo ꝑuersa est ad chri
stum. Igitur eraſmus in lucrido ciuitate in
firmos omnes curabat: & multos ad domi
num conuertebat. ¶ Deniq; cum filius ana
stasii primarii ciuitatis defunctus ad sepul
chrum portaretur ad suggestionem patris
oratione sua illum a mortuis excitauit: &
ip̄m cū anastasio parente & duodeci milib⁹
hoium ad xp̄m cōuersis baptizauit: multa
q; deoḡ templa deleuit: & ꝑ dies. 7. populo
ꝑdicauit. Sed cum maximianus imperator
hec audisset ad eandem urbem ꝓperauit: &
cōprehensum eraſmū ad deoḡ imolationes

inuitare cepit: que3 xp̃m confitenté iussit in maxillis contundi. Deinde adduxit illum ad ciuitatem ꝯmitanā & introducēs ad templū iouis hortabat ut presente omni populo sacrificaret. Cūq; dñi martyr oraret statua iouis erea.12.cubitoꝝ cecidit:& in puluerē redacta est. Draco etiam ingens ex ea exiuit & multos de plebe pemit:uerū populo pro eorum liberatione ad det famulū acclamante ipse draconi ipauit: & serpēs sine alicuius ampliori lesione iuuq; cōpuit. Sicq; uise miraculo tria milia hominū puerū sunt. Ex q bus maximian⁹ iratus ✣ trecenti & triginta quos ꝓhendere potuit gladio necari pre cepit. Deinde beatū erasmū detentū & sacri ficare abnuētem iussit tunica erea ignita ad mensurā eius corporis fabricata uestiri: sed tunica frigidata ipe illesus permāsit. Tūc iussit ollā maximā plumbo pice cera resina & oleo liquatis impleri & erasmū in ea demergi. Et cum hoc etiam supplicii genus illesus supasset:& ex olla liquor seruēs & ebulliēs impatorem ustulasset ipm martyrē xpi cōtinuo liberauit. Sed maximianus obstinatior effectus illum in arta custodia uinctū claudit ut ipsum acrius puniret. Angel⁹ uero domini michael eidem apparuit & solutū eduxit & eidem ducatū ꝑbens dirrhachiu3 pduxit:deinde naulcula ibi diuinitus preparata in cāpaniam prouincia transmigrauit:& iuxta ciuitatē formianā dimisit. Qui diebus .7. extra urbem mansit pane celico per angelū substentatus. Deinde diuina iussiōe ciuitatē intrauit & multos ad xp̃m conuertit. Nouissime coronā sibi de celo missā5 a choro apostoloꝝ & propheraꝝ alpexit:& sic orans domino spūm tradidit. In eadem urbe sepult⁹ a fidelibus.4.noñ iunii.

¶ De scō photino epō & martyre. LXXVI.

PHotinus epūs lugduñ & mr ut dicitur ecclesiastice historie libro v. Cum etate maior nonagenario esset:& pene mēbra iā gestans solo amore & desiderio martyrii uiueret paganoꝝ furente rabie duct⁹ ad presidem:pugnis & calcibus enormiter iuasus ita ut neq; etati neq; grauitati reuerentie aliquid deferrēt:a lōge uero stantibus & surētibus lapides & ligna iacientib⁹ diutius elisus:dū seminecis in carcere trusus esset emisit spiritum.4.noñ iunii. Passus est tpe marci aurelii & ueri antonii imperatoꝝ.

¶ De sanctis blādina uirgine & sociis martyrib⁹. LXXVII.

BLandina mr cum .48.martyrib⁹ passa est i lugdunen ciuitate tez porib⁹ marci aurelii ueri & antonii atq; lucii filiorum eius. De qbus ecclesiastice historie libro 5.c.i.&.2.&.3.hr:q; seniente pſecutiõe ꝑta xp̃ianos apud lugdunū & uiēna3 urbes gallie:adeo ut etiam domoꝝ illis prohiberet habitatio pcessus i publico aut quoꝝcūq; ciboꝝ ꝑpatio prefati martyres ꝑidi sūt oblati. Inter quos cum quidā ✣ uectius pagan⁹ presidem de tanta ipietate argueret:tenetur & ipse tanq; xp̃ianoꝝ aduocatus tentus est: & quidam diaconus noie ✣ sanct⁹ qui laminis ferri & eris candentibus adust⁹ i carcerem missus:rursus diris cruciatib⁹ exanimatus spiritum reddidit ✣. Attalus quoq; per gamenus q martyres nutibus oculoꝝ & gestibus hortabatur: postq̄ diebus multis terrimum carcerem tolerasset: qa ciuis romanus capite cesus est. ¶ Ex his quoq; martyrib⁹.x.i carcere tabefacti fame defecerūt. Deinde reliqui oēs producti q ex eis ciues erant romani decollant. Ceteri uero bestiis subiiciūtur:sed ab eis minime leduñt. Inter quos quidā ✣ alexander phyx genere non obstante q ciuis romanus est:contra decretus principū a preside uolente populo compulsus feris exponitur:quia forte aliis pertinacior uidebatur ✣. Attalus uero quida5 alter prunis substratis in sella ferrea tortus martyrium cōsumauit. Blandina uero prio & so die diuersis penaꝝ generib⁹ cruciata: tertio die ad stipitez ligata bestiis exposita: sed ab his minime lesa:quarto die uerberib⁹ acta: craticula exusta: ad ultimū gladio iugulata est. Cui⁹ exēplo ✣ ponticus puer annoꝝ.xv. multis passionibus affect⁹ ante illā gladio palmā percepit ✣. Maurus uero qui dam ✣ zacharias presbyter ✣ repactus ✣ albina ✣: grata:& alii ceteri eiusdem colle gii gloriosi diuersis suppliciis diebus pluri mis torti: deinde in sellis ferreis igne subiecto assati:Nouissime gladio consumati sunt. Quoꝝ omniū.48.martyrū reliquie icense & in rhodanū fluuiu3 dispse fuerunt. Sed diuina dispositione in loco in quo corpora combusta fuerant:cineres & ossa icōbusta dimissa a fidelibus reperta & recollecta atq; i ecclesia apostoloꝝ sub altari condita sunt. Horum ominū passio agitur.4.noñ iunii.

¶ De scō nicolao pegrino & pfes. LXXVIII.

NIcolaus cognomēto pegrinus cōfessor natione grecus tpe urbani pape secūdi claruit. Hic in annis adolescētib⁹ i monasterio sancti luce qd in scyro grecie partibus situm est diutius quersatus angelicam uitā duxit. Cūq; dominica precepta que crucem tollendam sequiq; dñm iubent solicite audisset: non tñ spū sed manib⁹ corporeā crucem arripiēs monasterio discessit:& ut xp̃m liberius sequeretur: pegrinari cepit:qui ueniens hydrantum apulie ciuitatē:ibiq; aliq;

tulum cõmoratus uenit tarentũ: ubi aliqua miracula ostendens a populo reuerentie est habitus: Inde uenit ad ciuitatem traneñ: ubi crucẽ ex more manib⁹ baiulãs pueroꝝ multitudinẽ ꝓgeguit: cũ qbus sacra urbis loca circuies: kirieleiſon clamare nõ ceſſabat: puer oſq; ſubſequẽtes ut ſimiliter clamarent ꝓcitabat: & ut ad ſe quotidie cõueniret: & hoc diebus ſingulis iterarent puerulos pomis & fructibus ſibi datis alliciebat: quibuſdam ex ciuibus eũ inſanũ reputantibus: qui buſdam uero altiora de eo ſentientib⁹?: & columbiſam pſumentibus ſimplicitatẽ. Nam pauprimis indutus pãniculis: nudis pedib⁹ incedebat: ſine intermiſſione orabat: diebus ſingulis nõ ante ueſpas cibũ ſumebat. Panẽ uero modicũ & aquã ſemp comedebat. Cũ aũt eĩ⁹ fama ad biſantiũ archiepm puenifſet: eũ ad ſe accerſiuit: & cur talia clamando per urbẽ circuiret: ſciſcitatus eſt. Cui ſanct⁹ uir ꝓceptum dñi de cruce ſumẽda ꝓeſtim allegauit: quã nedũ ajo ſed corpore ſe geſtatuꝝ quotidie diſpoſuit: qđ ſi eꝑs i ei⁹ ſibi diocẽſi denegaret: ad oppidũ ipſe mox aliud ꝓperaret. Preſul aũt prudens ſci ꝓfeſſoris rectã intentionẽ & columbinã ſimplicitatẽ attendẽs ei phibere noluit: qn ꝓpoſitum adimpleret: quimo rogauit: ut quotidie ad ſuã menſam reſiciend⁹ accederet. Cũ aũt nicolaus archiepi mãdata adipleret: & ciuitatẽ ex more kirieleiſon clamãs & crucẽ baiulans cũ pueris pagraret: poſt dies modicos febre corripit: & in hoſpitio cuiuſdã ex ciuib⁹ nobilis deuotiõe maxima refouef. Qui ad extrema deueniens pueros ſuos aduocauit: & cruce ſuam eiſdẽ tradẽs: eos i noie dñi benedixit: ſicq; ſpiritum in pace dño reddidit. 4. nõ iunii. Statimq; a ciuibus unanimiter ad eu⁹ ex deuotiõe ꝓfluentibus corp⁹ ad eccleſiam bt̃e marie deducit: & a cũctis certatim irruentib⁹ pedes eius cũ reuerentia deoſculanf. Eodem die mulier traneñ noie mũdella corporis tactu ſanctiſſimi lumen oculoꝝ trienio ante perditu⁹ recupauit. Alia mulier bi ſantia noie cuius brachiũ aruerat ſanitatem recepit. Altera etiã alba nomine dolore uentris dudum nimio fatigata: medelã a ſancto cadauere percepit. Sicq; ab archiepo & populo corpus peregrini nicolai in ipſa eccleſia honorifice tumulatur: ubi multis ſignis effulget.

¶ De ſancto zacharia monacho. LXXIX

Acharias monach⁹ ſiluani abbatis diſcipulus artiſſimã in eremo uitam duxit. Qui raptus i extaſi a mane uſq; ad horaꝝ decimã ad ſe rediens: dixit ſe uidiſſe gloriã dei: & tunc fuiſſe dimiſſum: qui etiã pallium ſuũ pedibus ꝑculcans: dixit neminem poſſe fieri monachum: niſi qui ſic animo omia cõculcaſſet: quieuit in pace. 4. noñ. iunii. Hec heraclides.

¶ De ſanctis pergentino & laurentino martyribus. LXXX

Pergentin⁹ & laurentinus frẽs uterini nobiles citatis arretine paſſi ſunt ſub ꝓſecutione decii ceſaris in eodem oppido. Cum enim tyburtius ꝓſiliari⁹ decii eandem urbem ingreſſus eſſet: delati ſunt ei predicti frẽs: q populũ a deoꝝ cultura ſeparent: qui illos aduocans: & prio quidẽ blanditiis multis hortari cepit: ut a xpi ꝑdicatione deſiſterent. Et qa nobili pgenie orti fuerãt: eos tũc lenitate mollire cupiens dimiſit. Cũ aũt adhuc dei martyres ꝓſtantius xp̃m ꝓiteref̃: & populũ a ſacrificiis ſubtraherent exhortati onibus ſuis. Iteꝝ delati tyburtio tenti ſunt: & cathomis leuati diutius fuſtibus cedi iubent. Statimq; brachia miniſtrorũ arefacta obſtupuerunt: ſed orantibus ſanctis eiſdem reſtituta ſunt. Quo miraculo multi gentilũ puerſi fuerunt ad xp̃m. Tunc iubente tyburtio ſancti in carcere recluduntur: & per triduum ſine cibo dimittuntur. Poſt tres uero dies angelus domini ad eos deſcendit: quos & celico pane refecit: totuſq; carcer nimia claritate refulſit. Cuſtodes uero uelut mortui obdormierunt. Cumq; xp̃iani qui nuper puerſi fuerant cum ſorore eorum pergentina ad ſanctos uiſitandos eadem nocte uenifſent: & cuſtodibus munera detuliſſent: ut illos ad ſanctos intrare permitterent: carcerem apertum inuenientes: & cuſtodes dormientes ad ſanctos ingreſſi ſunt: & baptiſmi lauacrum expetebant: reiſq; ut abirent ſuadebant. Sancti uero martyres eos baptizãdos ad cornelium quendam preſbyterum miſerunt: & q̃ nullatenus abire uolebant reſponderunt: eo q̃ ad martyrium feſtinabant. Sicq; illi ad cornelium accedẽtes baptizati ſũt fere ſexaginta uiri. Sequenti die tyburtius hec audiens: eos eductos ſuper carbones ardentes nudatis plantis ſtare fecit: ſed uterq; ipſorum illeſus permanſit. Tunc ſtatuam iouis adduci mandauit: eoſq; illam adorare ſuaſit. At poſtquam illi orationem fuderũt: idolum in puluerem redactum eſt. Quo miraculo + ducenti paganorum puerſi ſũt & clamantes chriſtum uerum deum furore gentilium uſq; ad mortem ceſi: ſemiuiui relicti ſunt. Tunc tyburtius iuſſit pergentinũ & laurentinum fratres capitalem ſubire ſententiam. Quorum corpora pergẽtina ſoror illorum cum aliis pluribus chriſtianis noctu ſurrepta lõge a ciuitate arretia fere mil le paſſibus ſepeliuit. 5. noñ iunii.

¶ De ſancto liſardo ꝓſſore. LXXXI

Lisardus presbyter & cōfessor sci leonardi magni german⁹ fuit tpe sci remigii archiepi rmen: & clo douei regis fracoꝝ ut dicef infra i legēda sci leonardi. 8. id⁹ nouēbris. Hic cū beato leonardo fre suo relicta curia rgali scō remigio archiepo adhesit: & ab eodē in sacerdotii dignitate ꝓsecrat⁹ est. Post hec associat⁹ leonardo aurelianū predicātes uerbū dñi deuenerūt. Et in quoda3 cenobio aliq̄diu istmul fuientes dño pmanserunt. Cū autem lisardus super ripā ligeris solitariā uitā elegisset: & leonardus per sci ſps admonitione i aquitania ꝓdicare dispōeret: osculantes se ab inuicē discesserūt. Sicq; lisardus omni uite sue tpe i eodem loco breui tugurio locat⁹ ieiuniis & ptplationi itentus pseuerauit. Et. 3. noñ iunii in pace quiit Cui⁹ corp⁹ aureliani tumulatum miraculis coruscat.

¶ De scō isaac martyre. LXXXII.

Isaac monach⁹ & mr apud ciuitatem cordubā passus ē. Qui cu3 esset annoꝝ. 27. seruēte psecutione: gladio p fide xpi necatus cū palma mrii ad regna celestia cō uolauit. 3. noñ iunii. Hec hieronym⁹ in martyrologio suo. Et inde ado.

¶ De scō isaac presbytero. LXXXIII.

Isaac antiochene ecclesie presbyter ptinētissime uite: & ꝑspicue sapiētie clarus fuit. Qui aduersus nestorianos & eutycianos multa scripsisse dicit. Antioche ne quoq; urbis sue excidiū elego metro deploraſe narratur. Claruit aūt leonis primi tpib⁹. Hec gēnadius de illustribus.

¶ De scō isaac ꝑsbytero. LXXXIIII.

Isaac abbas & confessor de syrianis & spoletanā ciuitatē deuenit: ingressusq; ecclesiam a cuſtodib⁹ petiit ut sibi q3u3 uellet licentia ꝑcederet orādi qđ & obtinuit. Et cū dieb⁹ tribus & subsequētibus noctibus idefessus orationē continuasset: & hoc unus ex custodib⁹ cerneret: istatus sup bie ſspiritu: cepit ſpostorē clamare: q se triduo ante oculos hōium orare simularet. Et cū uirū dei alapa pcussisset: repēte ſps il lu3 maligⁿ⁹ iuasit: & ad uiri sci uestigia stratus uit: & q; isaac inde ipsu3 expelleret acclamauit. Cui⁹ tū uti pegrini nomē adhuc ignorabatur: moxq; ut uir dei sup eū icubuit: maligⁿ ſps q eū inuaserat absceſſit. Quo miraculo ciues stupefacti uiq; dñi reuerētia hſe ceperūt eiq; multa pro edificādo mōasterio obtulerūt. Ille aūt nihil hoꝝ accipiēs desertum locum repperit ibiq; sibi humile habitaculum ꝓstruxit: multoſq; ibidē discipl⁹os ꝑgregauit. Hic ꝑphetico spiritu claruit: & miraculis coruscauit. Die quadā i horto monasterii uangas discipulos hora uespertina iactare precepit: qđ futuꝝ erat spiritu dei p̄noscēs. Cu3 aūt nocte ad matutinū cū fratribus surrexisset: pulmētū oparijs coqui iussit: factoq; sūmo mane ipm ad hortum deferri mandauit: ubi quor uangas iactari fecerat tot laborantes iuenit. Ingressi quippe sures fuerant: sed mutata mēte per ſspiritū uangas apprehēderant: & usquoq; scūs ad eos puenit hortū colere ñ ceſſauerāt. Quos ille clementer salutauit pulmēto refecit & de malo ꝓposito quo uenerant redarguit atq; collectis oleribus oneratos remisit. ¶ Cum qui dam scissis pannis obsiti & nudi ad eūm uenirent: eiusq; misericordiam postularent: ille unum ex discipulis silenter uocauit: eiq; precepit: ut ad talē cauam arboré in silua accederet: & uestimēta ibi repta deferret. Qui dū iussa cōplesset & uestes repras detulisset uir dñi ea pegrinis nudis petētibus tribuit. Illiq; recognouerūt qui⁹ possuerant pudore cōstrīnati: quia q fraudulēter uestimenta q rebant aliena ꝑsus receperūt sua. ¶ Quidā uir se illius orationib⁹ mēdans ꝓrtas du as alimentorum ei ꝑ puerū transmisit. Quarum unā puer in itinere absc̄dit alterā uiro detulit. Quā ipse grataner accepit: sed puerum admonuit: ne ꝓrtā absconditā icaute contingeret: quia serpens i ea ingressus foret: puer igit q3us exultauſſ3 q morte euasit: gatī delictum ei⁹ propalarū fuerat cōfusione ſuscepit. Reuersusq; sicut ei abbas dixerat ꝑpentē in ꝓrta inuenit: & de cōmisso pniam egit. Hec greg⁹. 3. dial. ca. 14. Scūs aūt isaac clarus uirtutib⁹ in ipso cenobio i dño quiit.

¶ De scō quirino epo & martyre. LXXXV.

Virinus epūs scisianus & mr ꝑpe diocletiani & maximiani passus est. Qui cū in eadē ciuitate quoppidum ē illyricę pusciē a maximo ꝓside ducereret: egressus urbē & lugies ꝓhensus est: & maximo iudici presentat⁹. Et cum se xpianū libere ꝑfiteretur iussit eū fustibus cedi. Deinde grauatum catenis in carcerē recludi. Cui nocte orāti diuinus splendor illuxit. Quod uidēs marcellus custos carcerē aperuit: & cōuersus ad xpm: ac eius pedibus ꝓstratus baptiſma sacrū ſuscepit. Post triduū autem maximus iudex iussit qrirui ferro uictū ad amātium ꝓside ad primā pānonie ciuitatē adduci. Qui iuxta flumē danubium amantio de scarabatensi ciuitate reuertenti ꝓsitur: qué ille ad eandē ciuitatem rediēs illuc ad ductum duriſſimo carceri mācipauit. Cui xpiane quedā matrōe cibū potūq; ministrabant. Statimq; ut oblāta benedixit cecide-

runt catene de manibus & pedibus eius: do nec manducaret: deinde a custodibus ad sabariam ciuitate adduct⁹ amantio presidi in theatro oblat⁹ é. Qué pses p multa uerba ad sacrificandū suadebat. Cūq; quirinus tā eius minas q̄ blanditias cōtempsisset: iussit aman eius ad collum eius molā suspendi: atq; i flu minis sabari undā demergi. Cūq; de ponte p cipitatus fuisset in flumen: & diutius supnatasset cum spectantib⁹ xpianis collocutus: ne suo terrerent exéplo: uix orans ut merge retur obtinuit. Cuius corpus nō longe inde repertum in basilica iuxta scarabatem ciuitatis portam principalem posita a fidelibus sepultum est. Facta uero incursione barbarorum in partibus illis xpiani inde fugientes corpus martyris abstulerunt: & romam baiulantes uia apia miliario ab urbe tertio in ecclesia ad catacūbas deuote deposuerunt Vbi aliquādo apostolor⁹ corpora iacuerūt ubi & corpus sci sebastiani martyris cū aliis plurimis requiescunt. Passus est autē pridie nonas iunii.

¶ De sanctis quadraginta quattuor martyribus. LXXXVI

Quadraginta quattuor martyres ciuitate iconii passi sunt sub alexandro impatore. Hi a sanctis gaio & iulita puersis cū xpm publice predicarent iussu alexandri capite cesi sunt pridie nonas iunii: & in eadem ciuitate tumulati.

¶ De sancto bonifacio episcopo & sociis martyribus. LXXXVII

Bonifacius archiepus maguntinus apud frixiam martyrium passus est. Qui iussu stephani pape secū di pipini caroli patrem unxit in regem francor⁹. Hic de britannia ueniens fidem xpi frixionibus prim⁹ annunciauit: & multis miraculis nouelle genti nouus predicator coruscauit. Cūq; maxima parte frixie xpi cultui subiecisset: & sacro fōte baptismatis diluisset: a paganis qui superant tentus & multis affect⁹ iniuriis: tandem gladio pempt⁹ martyrium assumauit: cum + eobarico epo & aliis seruis dei nonas iunii.

¶ De sancto bonifacio episcopo & martyre LXXXVIII

Bonifacius archiepus bosnen & martyr plangulneus othonis tertii imperatoris fuit: qui sibi admodum dilect⁹ liberalibus istruct⁹ & musicus gratiosus: adhuc i seculo deo deuotus erat. Et dū ecclesiā sci martyris bonifacii sui nomine frequētaret: optabat se illi⁹ exemplo martyrem futur⁹. Tandem relicto seculo habitum ordinis camalduen⁹ accepit: & scō romualdo abbati ei⁹ ordinis fundatori adhesit: cuius discipul⁹ effect⁹ sanctissimā uitam plurib⁹ secū ānis egit. Demū ad martyrium flagrans a fede apostolica predicandi gentib⁹ licentiā impetrauit: & consecratus archiepus ad gentes bosne euangelizādas accessit: qui ceteris pociis equitantibus nudis pedibus icedebat. Et cū alias bis solum in septimana dnica. f. die & quinta feria cibū sumere p̄sueuisset: tunc p labore itineris tantum sibi indulsit: ut quotidie medio pane & aq̄ modica reficeret: dieb⁹ dnicis & festiuis addens poma uel arbor⁹ radices uix coctas Qui etiā postq̄ est in archiepm̄ sacratus officium monasticū iure pfessionis & cationi cum iure p̄secrationis quotidie bis dicebat. Veniens aūt ad montes & pedes ire nō ualēs nudis plantis & crurib⁹ equitabat: & in partibus illis frigidissimis adeo frigus intolerabile sepi⁹ subtinebat: ut aligñ pedem a ferro subherēte disiungi non posset: nisi aqua calida subueniret. ¶ Veniens igit ad bosnas gentiles uerbum domini ferueniissime predicabat. Sed uidens se modicum proficere: ad rutenorum regem deuēit: ibiq; christum annunciare cepit. Rex autem illum pannosum inspiciens: putabat: q̄ spe conquirende pecunie hec simulate cōfingeret: eiq; munera promisit: si a premissis desisteret. Ille uero pontificalibus preciose indutus coram rege steit: quem adhuc rex magis simulatorem existimauit. Eidemq; spopondit: ut si episcopus per ignem inustus incederet: ipsi fidei adhereret. Moxq; ignem copiosum accensum episcopus aqua benedicta p̄sersit: & pontificalibus indutus per ipsum secur⁹ transiit. Ita ut nec pilus adustus in veste: nec odor fumi in carne quid apparuit. Quo miraculo rex cum populi multitudine innumera conuersus & baptizatus est. Cupiebat q; regnum filio dimittere: & bonifacio adhere. Fratrem autem suum nolentem fidem christi suscipere absente archiepiscopo occidit. ¶ Cum autem bonifacius ad alterū⁹ regis fratrem longe positum iuisset: ut ei xpm p̄dicaret. Ille archiepm̄ tenuit: & in p̄spectu suo & plurimor⁹ decollari fecit. Sta⁹; ipse regis frater excecat: & tam ipse q̄ oēs astantes intantū sensum amiserūt: q̄ sicut lapides immobiles & oino insensibiles persistebant. Rex aūt hoc audiens illuc cu⁹ multis accessit: ut fratrem occideret: sed cum miram dei ultionē uidisset: orauit xpm: ut oēs illi ad sensum & loquelam redirent: eo pacto q; si conuerti uellent eis iniuria necis sancti uiri remittatur: sinautem cuncti gladio trucidētur. Factaq; oratione tam regis fratri q̄ ceteris sensus restitutus est: qui baptismo suscepto sancto martyri triumphale sepulchrū & ecclesiam construxerunt:

¶ De sancto bonifacio episcopo carthagi / nensi. LXXXIX.

BOnifacius eps carthaginen cla/ruit tpe zenonis ipatoris ut ait si/gibert⁹: qui scitatis culmie & sa/pientie lumie admodū effulsit: Li/brosq; plurimos ad diuersos cō/scripsit: uidelicet de ꝓdestinatiōe: De cōtine/tia ꝑiugatoꝝ post uotū: De uirginitate & hu/militate: De oratiōe & ꝓuictiōe: Scripsit & / sermones elegātes de ꝑcipue: De natiuitate dñi / Et de solennitate sci stephani promptis. Et / uirtutib⁹ isignis migrauit ad xpm.

¶ De sanctis nicandro & martiano martyri/bus. LXXXX.

NIcander & martian⁹ mīres uigēte / persecutiōe paganoꝝ in citate a/rina a maxiano preside ꝑprehēsi / cū sacrificare nollēt prio diebus / xx. i carcere detēti & afflicti sūt. / Deinde ad decollādū iubētur adduci. Tunc / uxor nicādri iuuenis puella uirg exhortāt / ut i xpi ꝓfessione maneret imobilis detēta ē / a paganis: martyres ait dñi ligatis duobus / oratiis añ oculos eoꝝ decollati sūt: uxor ät / nicādri post dies .3. etiā ipa i ꝓfessiōe fidei ca/ptale sniam ab eodē accepit iudice. Ciues / aūt uenephrani corpus sci nicādri ꝑ eoꝝ ur/be: ciues uero atinates corpus martiani in / eorum oppido collocarūt. Passi sūt enim in / territorio inter ipsas duas ciuitates posito / noñ iunii.

¶ De scō philippo diacoñ. LXXXXI.

PHilippus diacon⁹ de .vii. primis / ab apostolis electⁿ ē: ut hēt act. / 6. & cū stephano ꝓmare ordia / tus ē. De quo plurima i actibus / apostoloꝝ scribūt. Nam & fama / rie ꝑdicauit: & simonē magū baptizauit. Cā/dacis etiā eunuchū regine ethiopū ad xpi fi/dē & sacri baptismatis unda ꝓfudit: / multisq; ciuitatib⁹ donec ueniret cesareā no/mē dñi iesu xpi euāgelizauit: ut habet act. / 8. ueniēs aūt cesaree a multis ibidē miraculis / claruit: Hūit eni .4. filias uirgines sacratissi/mas p quas de⁹ multitudinē uirginū lucra/tus est. Hic inter cetera ut ait papias eps hie / ropolitanus mortuū quēdā p eaīde ei⁹ quat / tuor filias sibi oblatuꝫ a mortuis suscitauit. / Deinde ordinatus ē episcopus in thracia scy/thie: ut tradit abbas dorotheus. Et postq; / in ecclesia sua sibi commissa annis pluribus / predicasset reuersus cesaream in pace dor/miuit octauo idus iunii: ubi & sepult⁹ quie/scit. Et iuxta ipsum tres ex predictis filiab⁹ / suis iacent. Quarta uero epheli dormit.

¶ De sanctis artemio cādida & paulina mar tyribus. LXXXXII.

ARtemius candida uxor ei⁹ & pau/lina uirgo eoꝝ filia mīres rome / passi sunt sub diocletiano iudice / sereno. Hi a scō petro exorzista / uersi sūt: cū apud eūdē artemiū / i carcere detinerēt: postq; ꝑata paulia ab ob/sessione maligni ips p eundē petrū liberata / est: q oēs cū alioꝝ multitudine carceratoꝝ / a scō marcellino presbytero baptizati sunt / ut supra dictū est in passiōe marcellini & pe/tri. 4. noñ iunii. Postq; aūt marcellin⁹ & pe/trus a sereno decollati sunt ut ibidē dictum / est: & prefatus artemi⁹ cū uxore & filia a pa/ganis detenti: & in carcere iubēte sereno die / bus pluribꝰ uicti fuerūt: tandē cū in xpi cō/fessione ꝑstantes ꝑsisterēt data super eos sua / artemius gladio necatus ē. Candida uero & / paulina lapidib⁹ obrute sūt. Quoꝝ corpo/ra xpiāi rapiētes uia aurelia ubi & itersepti / fuerāt: cū reuerēta collocarūt. 8. id⁹ iunii.

¶ De scis uiginti martiribꝰ. LXXXXIII.

VIginti martyres apud tarsuꝫ cili/cie tpib⁹ diocletiani & maximia / ni sub iudice simplicio passi sūt. / Qui p diuersa supplicia deū glo/rificauerunt in corporibus suis: / Quorum corpora apud hipponem ciuitate / aphrice translata sepultra custodiuntur: ut / dicit augustinus. 22. de ciuitate dei: ubi & / refert q; dum quidā florentī senex & paup / q uestem amiserat: nec unde aliā emeret ha/bebat: ad hoc mīre memoriā orasset: quate nus ei⁹ iopie subueniret ꝑsius de uirtute sā/ctoꝝ in littore piscē magnū palpitante rep/perit: quē scindēs in ei⁹ uentre anulū aureū / cum lapide precioso iuenit: quē tanti uendi / dit q; inde se honorifice uestiuit: & maribus / gras egit. Quoꝝ passio colit .8. id⁹ iunii.

¶ De scō uincentio epo. LXXXXIIII.

VIncētī⁹ eps meuie ciuitatis tent⁹ / quodā capitolio rectore tuscie / q epos xpianos ferro uictos pu/nīi ꝓgregauerat puniēdos cū ire / uo benigno diacoñ adduct⁹ est / ad tēplum martis ut diis imolaret. Cū aūt o/rasset oia idola subuersa sūt: & demões ulu/lantes exeūtes: multosq; paganoꝝ credentes / sexcentos ex eis uerberibus occiderūt: tom/nesq; xpianos qui ferro uincti erant xpi uir/tute ꝑsili soluerunt. Quo miraculo pluri/mi gentilii fidē percepūt: inter quos quidā / mauertius comes prius crudelissim⁹q & de / uicinis locis epos ꝓgregauerat ꝑuersus est: / Cum aūt xpiani cū epo ad locū aliuꝫ se trans/ferentes psallerent: misit capitolinus & inde / sublato uiscentio ceteros gladio occidi fe/cit. At extasius qđā religiosus corp⁹ be/nigni diacoñ ex ceteris rapiens non longe a / portulio sepeliuit cal. maii. ¶ Post dies ali-

quot capitolinus ꝓductū uicentiū & diuti⁹ tortum atq; lapidibus cōtusum distentum i equuleo & flammis adustū carceri mācipauit: ubi ianuis diuinitus patefactis lux celica sibi refulsit. Quod preses audiēs iussit eū in mare mergi: qui i equore missus ab angelo ad littus reduct⁹ est. Vnde & qui eum demerserāt hoc cernētes conuersi sunt: & usq; ad ciuitatē suam nemiam illum humeris reportarunt. ¶ Interea mortuo capitolino & a porphyrio eius successore detinet: ferisq; subiicit: sed ab eis mime lesus in fouea aque maxima necari iubet. Veꝝ aperiens se terra aquas obsorbuit: & .18. fugientes aquas deglutiit. Vincentiꝰ uero ad cellam suam redit: & subsequēti die dñico celebrata missa cōtā populo spiritum emisit. 8. idus iunii. Cuius corpus matrona quedā luceria a gentilibus pcio redemptum: qui illud rapuerant exurendū: in predio suo qui uocatur campus lusti sepeliuit: inter portulium & leuaniam miliario ab urbe. 44. ubi & iacet miraculis clarens.

¶ De scō paulo epō & martyre. XCV

PAul⁹ epꝰ cōstantinopolitan⁹ & mr sub cōstantio imperatore martyriū passus est: qui ob defensione catholice fidei ab eodem impatore arriano de sede sua electus: & apud quandam ciuitatulā in cappadocia cuiusdam noie exilio impulsus arrianoꝝ iliditis grauiter strangulatus ad celestia regna migrauit. 7. id⁹ iunii. Hic sapia pclarus: ut nō solum sue patientie exemplo: sed etiam sermone ceteros ad tolerantiam ꝑmaret: de patientia libellum ediditꝫ ubi & de penitētia tractās docet penitēte sic ꝑ peccatis dolere debere ne supra mensurā tristis piculuꝫ de sperātiōis incurrat. Tātoq; lepore & rōnum suasiōe patientes aduersa ad cōstantiā & aiositatē inducit: ut exꝑssi⁹ docere uideat: quere bti qui ꝓsecutione patiunt ꝑpter iustitiā Hec in martyrologio adonis.

¶ De translatione sci seruatii epi. XCVI

TRāslatio corpis sci seruatii facta est tēpore eldonis filii henrici regis francoꝝ. Cū eni eius ecclesia apd traiectēn ciuitatē fabricata esset tpe caroli regis: misit idem carolus uenerādū uiꝝ noie uiligisum ad restaurandū ea que in ipsa ecclesia defecissent Cui ꝑ noctem dormienti scūs seruatius astitit: seq; de tellure leuari mādauit. Quod cū uiligisus epō nūciasset: indicto triduano ieiunio cūcto populo: aprocq; secretario subterraneo: inuētus est sarcophag⁹ marmoris pciosi: in quo corpꝰ sacrum eē putātes: illud aperuerūt: & nihil in eo repientes ad mortē ꝛristati sunt. Sequenti uero die superioris oratorii monumentū reseratunt: ubi & corpus bti seruatii iuenerūt: quod cū illuc igno rabatur translatū. Erat aūt corpus ozno inte grum & in nullo penitus corruptum: uestes quoq; ozno illese: cum pontificali baculo & clauꝫ argentea sibi a scō petro rome ꝑ uisū tradita: ut in eius legenda supi⁹ dictū est. 3. idus mai. Ex tumulo quoq; odor mirificus exhalabat. ¶ Dū aūt corpus leuare uellēt: membra singula instar candentis ferri transfigurata cernunt: quod in loculo argenteo ei preparato supius exaltat: luxq; immensa totum sanctuariū circūfulsit. Que cū rex carolus audisset: traiectū uenit: & ibidem pascha dñi celebratit: ubi & infinita miracula ostensa sunt. ¶ Post aliquod uero tempus heldo filius henrici regis francoꝝ ad instantiam matris regine corpꝰ sci seruatii summa deuotiōe saxoniam trāstulit: & i basilica nomine eius ꝑstructa locauit. Sed cū oia traiectēnibus ciuib⁹ ad infortunium cederent: ipsiq; absentie sci corporis hoc ascriberent: miserūt quosdam qui de partib⁹ saxonie corpus furantes traiectū rettulerūt. In cuiꝰ trāslatione miracula multa & signa deostendit Que facta est. 7. idus iunii.

¶ De scō medardo epō. XCVII

MEdardꝰ epꝰ claruit tpe clodouei regis francoꝝ. Hic ꝑgenitus ꝑe noie tardo de forti genere francorum matre uero ꝓthagia rōana: cū adhuc puer ad scholas iret: & tunicam quam sibi mater fecerat: ad artificē cōponendam deferret: iuento a se ceco tunica ꝑbuit. Cibū etiā ei traditum plegꝝ patribus diuisit: ipse ieiun⁹ ꝑmansit. Etate quoq; puerulus spiritū ꝓphetie se habere demōstrauit. Nā cū eēt in tornaco puero ꝓcio in scholis ꝓdixit: ꝙ post anos. 50. futurus esset epꝰ: & ut ꝑdixerat sic euenit. Factꝰ aūt ꝑby ter multa miracula ostendit. Cū eni quadaꝫ nocte fur ei⁹ uineā introisset: & uuas exportandas ꝑcidisset: nec ex ipsis gustare: nec iñ ualuit se mouere: donec mane repert⁹ a medardoq; solutus inde ꝑsulus recessit. ¶ Aliꝰ quoq; nocte eius mela diripiens: & oues exportās dum abire uellet: ab apū examine in horto mellificante faciem eius arrante adeo punctꝰ & oppressus fuit: ꝙ nullatenꝰ exire potuit: donec ueniente uiro dei latro ꝑdam deposuit & medardꝰ eū liberauit. ¶ Clothari⁹ rex in francos exercitum mouit: qui cuncta in uilla & agris diripies dū ad solenciacum uillā sci medardi uenīt: inde se mouere nequiuerūt: donec cūcta que ꝑdati fuerant dimiserunt. ¶ Porcarii etiā sui a quibusdā seducti porcos ad remotum usq; locū asportantes: mane apud cellā uiri sci cum porcis inuēti sunt: & de cōmisso penitentiā egerunt

¶ Deinde factus ē epūs nouionēn:& .xv. ānis ẽpatum gubernauit:uitāq; laudabilē ducēs eisdem signis effulsit. Inter que tonsionē quē dam a demõio uexatū mirabiliter liberauit Post obitū aūt sci eleutherii epi tornacēn: medardus ad sedem illius trāslatus est: & sedit ānis qttuor. Qui ẽti meriti apud deū fuit:oñsum ē: cū i ei⁹ obitu celi apti sūt:atq; ante eum dina micuerūt luminaria. Pluuia etiā aquaq; calidaq; in terrā defluxit. Quiescuit in pace.vi.idus iunii. Sepultus i ecclesia sua miraculis coruscās ſſignibus.

¶ De scō gildardo epo. LXXXXVIII.

Gildardus epūs rothomageñ frater prefati sci medardi epi fuit. Qui ambo gemelli uno & eodem die nati uidelicet.vi.id⁹ iunii:& uno & eodē die euoluti annis ambo epi ꝓfecrati sunt uidelicet.vi.idus iunii. Alter in ecclesia nouiõñ alter in ecclesia rothomageñ:iterūq; post lapsus annog; eodē ipso & unico die ambo a seculo absoluti sūt. Floruit aūt gildardus tpe quo supra dictū ē & plenus uirtutibus in dño eodē ipse die quo & frater medardus feliciter obdormiuit:uidelicet.vi.idus iunii. Sepultus ē in ecclesia rothomageñ:ut dicit frater uincentius i speculo hiſtoriali.

¶ De scis prio & felicīa mārt⁹. LXXXXIX

Primus & felicianus mres passi sunt in ciuitate numẽtana miliario.i4.ab urbe sub diocletiāo & maximiano augustis ꝑside autē pmoto. Hi cū eēnt in urbe roma a pud ipatores a tẽplog; pontificib⁹ accusant ur:ꝙ nisi eos sacrificare fecerint nulla a diis suis rīsa obtinere ualebunt. Iussu igitur imperatog; capti in carcere recludunt: sed ab angelo soluti post dies aliquot itegi eisdem pntantur. Quos iusserūt ad phanū herculis adduci:& nisi sacrificarēt a militibus tormētis affligi. Ducti igit ad tẽplum cū imolare cõtenerent uirgis diuti⁹ cesi sunt. Tūc imperatores:illos pmoto presidi citatis numentane tradiderūt acriter puniẽdos. Quos milites ferro uinctos iuxta forū ipsius oppidi i carcere posuerūt. Post dies uero multos iussit ꝑses eosdē sibi presētari & sacrificare cõtenentes abinuicē seperari. Dicebatq; felicia no ut sue consulens senectuti diis imolaret. Qui se annog.80.ee asserut & ānos.30 elapsos ex quo ueritatem agnouit.unde pelegrat deo uiuere:ꝙ ipm poterat de manib⁹ pre sidis liberare. Quē iussit pmotus ad stipitē ligari:& clauos i manib⁹ eius ac pedibus affigi. Et cū leto uultu persisteret mandato p sidis ibidem felicianus torquet:& triduo in eodē stipite pfixus dimittit:& neq; panis neq; aqua eidē ministrat. Dehinc depositus in custodia detinet. ¶ Postmodū pses primū adduci fecit: eiq; fuadēdo asseruit: ꝙ frater suus felician⁹ ipatori cõsentiēs magnus i palatio uenerabat. Cui primus respondit:ꝙ filius diaboli ueꝝ dixisset:eo ꝙ felicianus imperatori celesti consensisset. Tunc iratus pmotus iussit eū in equuleo suspendi & latera illius facibus incendi. Deinde in lecto deponi:& plūbū bulliēs i os ei⁹ infundi:pfeē te felicīão ut terreri posset. Ipe uero plūbū tepefactū ut aquam suauiter bibit. Tūc iussit eos in amphitheatrū duci & duos imanissimos leones eis dimitti. Qui ad eorū pedes ꝑstrati ut agni mãsueti steterunt. Rursus & ursos ferocissimos eis iussit laxari:qui & ipi cum leonibus mansuefuerūt. Aderant ad hoc spectaculū ex uicinis urbib⁹ plusq; duodeci milia hominū. Ex quib⁹ .i500. conuersi sunt ad xpm: preses uero hec cernens scōs ex amphitheatro mandauit educi:& ibi dem gladio capite trūcari: & eoꝝ corpora canibus rodēda dimitti. Que dei uirtute nedum a bestiis & auibus:sed etiā a muscis intacta pmanentia a xpianis collecta ad arcus numẽtanos iuxta harenarium sepulta sunt: ubi & persecutione sedata ecclesia in eorum nomine fabricata est: miliario.i4. ab urbe. Passi sūt aūt circa annū dñi.287.v.id⁹ iunii.

¶ De scō maximiano epo. C.

Maximianus epūs syracusanus uita & miraculis claruit tpe beati gregorii pape. Fuitq; primo abbas mõasterii i quo beatus gregori⁹ monach⁹ fuit: Postmodū electus in epm syracusane ciuitatis. Qui dū adhuc abbas eēt:& cū quibusdā fratribus de ꝑsantinopoli ad urbem rediret:in mari adriatico nimia tempestate deprehensus in existimabili ordie acq; miraculo dei iram cognouit & gram. Nam cū uentog; nimietatibus eleuati fluct⁹ ꝑcuterēt:ex naui clauꝰ pditi: arborq; scissa est:uela in undis ꝑiecta:totūq; uas nauis quassatū nimiis fluctibus a sua erat iam ꝑpage dissolutū: rimis itaq; parentibus intrauit mare atq; usq; ad superiores tabulas ipleuit nauem:ita ut non tā nauis iter undas q̄ unde intra nauim iam esse uiderent. Tunc in naui residentes non sā ex morte uicina:sed ipa eius presentia ac uisione turbati: omnes sibimet pacē dederunt & corpus dñi acceperunt:eoꝝq; aias dño ꝑmendabant:quoꝝq; corpora in tā pauendam mortē tradiderat. Sed omnipotēs deus meritis sci uiri eos mirabilius ꝑseuauit. Nā diebus octo nauis usq; ad superiores tabulas aqs plena:iter suum pagens enatauit:nono autem die i portū coronē castri deducta est: ex qua omnes ioꝰ lumes exierunt. Cūq; post omnes maximianus eēt egressus i eiusdem portus ꝑsundum

nauis demersa est: acsi illis egredientibus p pondere subleuatione caruisset. Et que plena oibus in pelago aquas portauerat: atque natauerat: maximiano cū suis fratribus exeunte aquas sine hoib⁹ in portu portare non ualuit. Post hec scūs dñi ad epiſcopale sedē sublimatus uirtutibus plurimis gloriosus i pace quieuit. 5. id⁹ iunii. Hec gregori⁹ tertio dialogo. cap. 36.

¶ De scō maximino epiſcopo. CI

MAximinus epūs fuit unus ex. 72. christi discipulis. Cui post ascensionem xpi apostolis per diuersa terrarum loca ad predicandū euntibus: beatus petr⁹ apostol⁹ specialiter cōmendauerat mariā magdalenā sicut & mater domini ioanni euangeliste ab ipso xpo fuerat cōmendata. Cum igit⁹ post lapidationem stephani iudeorus persecutio i discipulos ebulliret: ut habet actuū. 7. Iu dei magdalenam & martham cum marcilla eius pedissequa lazarum maximinum & cedonium: qui fuerat cecus a natiuitate: & alios plures nauicule impositos sine remo uel remige mari exposuerunt: ut sic in undis necarentur: ut dicet infra in legenda magdalene. xi. calē. augusti. Qui deo duce omnes incolumes massiliam applicuerunt: ubi predicante maria: & omni populo ad deum cōuer so: lazarum epm massilie constituerunt: uniuersamq; prouinciam conuerterunt. Beatus uero maximinus rexit ecclesiam aquēsem uerbo predicationis uacans: & miraculis coruscans annis fere. 40. Ipse quoq; dilecte sue filie magdalene die obitus eiusdem sacra mysteria tradidit: eamq; in eius ecclesia ante altare defunctam honore debito tumulauit. Post cuius obitum annis quinq; superuixit. Et post hec in christo quieuit quarto id⁹ iunii. Sepultus in monumento quod ipse sibi construxerat iuxta corpus beate magdalene In quo loco processu temporis reperta sunt corpora magdalene & marcille maximini & cedonii & honorabilius tumulata.

¶ De scō cedonio epo. CII

CEdonius epūs uel isidon⁹ fuit ille cecus a natiuitate: quē dñs lutus ex sputo faciens: & oculos liniēs illuminauit: ut hī Ioā. x. Qui & Jab aliqb⁹ dī fuisse un⁹ ex septuagitad uob⁹ xpi discipulis. Siue aūt ex numero illoq; fuerit siue nō: planū habet ex chronicis & gestis discipuloq; q xpi discipulus fuit: & post ascensionē dñi ab apostolis baptizatus scō maximino spēaliter adhesit: unde & ut dictū est: cū eodem & lazaro atq; sororibus ei⁹ nauicula iposit⁹ a finib⁹ iudeorus expulsus fuit. P⁹q aūt pfati sci puincia, pueruenerūt. Et postq; beatus lazar⁹ massilie & btūs maximin⁹ aqs epi ordinati sunt. Ipse in misterio maximini aquēsis ciuitati pmāsit: & eiusdē pdicatiōis coadiutor fuit: ubi & post dies multos in pace quieuit: & iuxta magistq; recōditus iacuit: ut supra actū est.

¶ De scis basilide tropode & mandale pfec. CIII

BAsilides: tropus & mandalis affectu martyres: actu uero cōfessores tpe aureliani imperatoris apd ciuitatē aurelia claruerūt. Cum eni basilides esset officialis platonis prefecti in ptibus orientis: xps eidē apparuit: & xpianum in misterio gētilis esse nō debere dixit: eidēq; ut renunciaret officio mādauit. Veniens ergo basilides ad pfectū petiit ab eo licentia: ut pentes & affines suos reuisere posset in ciuitate aurelia: que erat in italia: cōsistentes: eo q; annis. 25. in officio pfecture fideliter seruisset: pmittēs se uscq; ad annū reuersurum. Prefect⁹ aūt eius fidelitatē attendens nō solū uni⁹ āni sed biēnii licentiā gratāter pcessit. Reuersusq; ad locū ubi ei xps apparuerat: ipm itegr se expectantē inuenit. Cui cū basilides: que fecerat: enarrasset: ut cām deferendi officii inuenisset: mandauit ei dñs: ut socios suos tropodē & mandalē secum assumeret: & ad littus accedentes diuinam ibi nauiculā inuenirent. Qui cū iussa dnica cōpleuisset: ac oia sociis ambob⁹ frtuliss⁹ set: oēs unanimiter relinquētes cūcta q hēbāt: ad littus deuenerūt: & nauiculā patā inuenīūt: in q̄ erat ipse xps gubernator: & āgeli remigātes: qui ad pedes saluatoris procidentes; nauiculā trauerūt: & celico ab āgelis pane refecti uni⁹ noctis spatio mare transiērātes ad portū ciuitatis aurelie: que ē in finib⁹ ita lie puenerūt: & miliario. 8. ab ipsa urbe i terrā descenderūt. Cū aūt urbi pdicte appropinquantes audiuissent: q̄ liter aurelian⁹ ipator xpianos pſequebat: ad ciuitatē ire formidātes: dño iesu xpo q eos dux & nauta fuerat se pmendabāt. Quib⁹ itegr xps appuit: eosq; p angelos ministeriū pane & aqua refecit. Et postq; comedissent: obdormierunt. Mane uero se excitātes ad ipm locū ubi & de nauiexierant: uidelicet i ipso se littore iuenerūt: Et orauerunt ad xpm: ut ajas eos i pace susciperet: eadēq; hora spiritū emiserūt. 4. id⁹ iunii. Quoq; corpa ibidē sepulta sūt: & ecclesia fabricata: ubi & miraculoq; beneficiis eluescunt.

¶ De sāctis getulio & amātio & sociis martyribus. CIIII

GEtulius: cerealis: amanti⁹: & pri mitiuus rome sub hadriano principe martyrium passi sunt. Cum eni getulius doctissimus in side

xpiana multos erudiret cerealis ulcarius ab impatore hadriano ad eū tenendū missus ē: qui eū legentem & docētem reppit. Fuerat aūt cerealis cū fratre getulii primitiuo ami cissimus amantio cuida tribuno: q xpianus effectus officiū dimiserat: ꝫ ob metū hadria ni latebat. Scūs aūt getulii cereali amātiū de clarauit: & ipsum ad eū adduxit. Qđ cerea lis aspiciēs gauisus ē ſūma letitia: & ab eo dem in fide xpi edoct⁹: ad sanctū sixtū papā primū adducit: & ab ipo cerealis baptizat. Que cū hadrianus itellexisset misit liciniū ꝑsulatem ut eos puniret. A quo beati getu lius & primitiu⁹ frater eius cū cereali & a mantio tenti sunt. Qui primo grauissime ce ſt deinde dieb⁹. 37. in carcere clausi: deinde igni traditi sunt. Cū aūt cerealis amātius & primitiuus ſpiritū emisissent: & getulius in igne adhuc ſuperuiueret ſustib⁹ illiſo capi te martyriū ꝑfumauit. Qui passi sūt i fundo capolis: uia salaria miliario .13. ab urbe. Quorum corpora ſimphorosa uxor getulii martyris i predio ſuo i eodē loco posito se peliuit. 4. idus iunii.

¶ De ſcō barnaba apostolo. CV.

BArnabas apostolus quis de. 72. discipulis fuerit: quia tñ cū pau lo in gentibus predicationis offi ciū ꝑmeruit. Iccirco sicut & pau lus apostolus dictus fuit. Hic ex tribu leui cyprius genere ab historia actuū apostolorum i multis extollit & laudatur. Hic enim de primis discipulis fuit: qui agrū uendidit & precium posuit ante pedes apo ſtolorum: ut habetur act. 4. Paulum nouiter ꝑuersus primus in hierusalē ad apostolos duxit ut habetur actuū nono antiochia3 ciuitatem tūc permaximā ad ꝑuertendum accepit act. xi. Ipse cū paulo in gentibus ut dictum est uocatione ſpiritusſancti apſatum promeruit act. xiii. Er cum eodem postmodum ut inde ſequitur: inter gentes uerbi gratiam ſeminauit. Cum autem ioānes discipulus eorum cognomine marcus eos reliquisset: redeunti & penitenti barnabas indulsit: & iterum in discipulum assumpsit. Paulus uero ipsum iterum recipere renuit: & ideo inter eos ſeperatio facta fuit: uter q enim ex pia causa & recta intentione fecit: q enim barnabas ipsum assumpsit: hoc fecit ex dulcedine misericordie: q paulus illum assumere noluit: hoc fecit ex ſeruoris rectitudine. Sic dicit glo. act. quintodecimo. Illa autem ſeperatio facta est non ex cōmotione uitii: ſed ex instinctu ſpiritusſancti: ut abinuicem ſeperati pluribus predicarent: ſicut postea factum est. ¶ Cum autem esset barnabas in iconio ciuitate cum predicto ioanne cognomine marco uir quidam ſibi ſplendidus apparuit: eumq in christo ꝑfortans marcū ideſt excelſum nominauit. Eadēq nocte dominus barnabe ſe reuelauit: eūq ad agonē martyrii exhortans eterna ſibi premia promiſit. Qui mane uisiōes ſuas ſibi mutuo retulerunt: & ſuper ipsis ſilentium impoſuerunt. Cum autem paulus & barnabas in antiochia predicaſſent angelus domini paulo apparuit: & eū ut hierusalem feſtinaret ad fratres: admonuit. Cūq barnabas cyprū ire uellet ad parentes ſuos reuiſendos: ſcō ſic o perante ſpiritu ab inuicem diſceſſerūt. Paulus nāque barnabe qđ ſibi iuſſerat angelus indicauit. Barnabas uero flens eius pedibus uolutatus ſe amplius paulum non uiſurum predixit. Qđ paulus in domino confortauit: prenūcians ſibi a domino reuelatum: q cyprum iturus eſſet: ubi multos ad fidē cōuerteret & martyrium ſubſtineret. Igitur nauigantes barnabas & ioannes uenerunt cyprum: & inuenerunt timonem & ariſtonē diſcipulos. Timon autem febricitans per impoſitionem manus barnabe liberatus eſt. Pergens ergo barnabas per inſulam cum ioanne euangelium ſancti matthei ſecum tulit & ſuper infirmos ponēs omnes ſanabat. Poſt hec inuenerunt elimam magum qui dicitur barieu quem paulus lumine oculorū ad tempus priuauerat: ut dicitur act. decimoterrio qui eis reſtitit & paphum intrare prohibuit. ¶ Cum autem die quadam barnabas uidiſſet homines & mulieres in phano nudos currentes & deorum ſuorum feſta more gentiliuum celebrantes indignatus templo maledixit: & ſubito paries eius corruens multos oppreſſit. Quod ceteri admirantes conuerſi ſunt. Tandem ſalaminam deuenit: ubi contra eum predictus magus ſeditionem non modicā excitauit. Cōprehendētes ergo iudei apm multis eū affectum ſupplicijs trahebant & iudici ciuitatis puniēdū tradere feſtinabāt. Compto aūt q euſebius uir magnus & potēs de genere neronis ceſaris illuc aduenisset: timentes iudei ne illū de manib⁹ eoꝝ eriperet: & ſic liberū abire ꝑmitteret: ligantes ſunē in collo eius: extra portā illum traxerūt. & ibidē eū crudeliter ꝑcuſſerunt. Oſſa quoq eius i uaſe plūbeo reclu ſerunt i mare precipitare uolētes. Ioānes aūt diſcipulus eius cum duobus aliis ipa noctu rapuit & in quadā crypta occulte ſepeliuit. Que ibidē p annos quingētos latuerūt uſq ad tempus zenonis ipatoris & gelaſii pape. Quo tpe reuelante ipſo apoſtolo repta ſunt & cōdigno honore recondita. Paſſus ē aute3 3. idus iunii. ¶ Hic unam tantū epiſtolā3 ad edificationē eccleſie ptinētem: que inter apocriphas numeratur: ut dicit hieronymus in libro de uiris illuſtribus.

¶ De sancto onophrio eremita. CVI

Onophrius cõfessor seruus dei p annos sexaginta in eremo uastissima & profundissima egypti hominibus mansit incognitus. Quem pãnutius abbas desertum illud circuiens reperit. Nam cum primo timotheum inuenisset: de quo infra proximo dicetur: ab eo recedens per dies decem ambulans per eremum: panem & aquam quos secum tulerat: consumpsit: & nihil penit⁹ gustandum inueniens ad dominum orauit. Statimq; uiro sibi celico apparente confortatus & labiis ab eo contactus. i7. adhuc diebus sine cibo desertus perambulauit. Viditq; uirum aspectu terribilem capillis magnis & canis: nudum corp⁹ habentem: utcũq; contectum: & foliis arborum circa uerenda circũdatum. Pannutius uero illum monstrum aut feram existimans fugere cepit. Ille autẽ abbatem hortatus eum reuocauit: & iuxta se sedere fecit: indicansq; ei nomen suum: & uite ordinem: dixit se uocari onophrium: q aliquando fuerat habitator cũ mille fratribus in monasterio thebaidis. Auditoq; de sãctitate helie & ioannis baptiste: qui eremum colebant inspiratus a deo cum multo labore ad eremum illam deuenerat. Et cum desertum introisset: apparuit sibi colũna ignis que ipsum precedebat: uocemq; angeli se cõfortantis audiuit: sepeq; eius custodie deputatum affirmantis. Quem secutus per milliaria. 66. ad cauernam deuenerat: ubi quendã seruum dei in spelunca repperat: cum quo septẽ diebus fuerat: qui eũ de obseruatione angelice uite informauerat: ipmq; ad locũ ubi tunc erant deduxerat: quẽ sibi ad mansionẽ designauerat: ubi erat parua spelunca cui adherebat palma & fõs aque ibidẽ exurgebat. Ingressiq; locũ: senex ille qui hermẽ⁹ uocabatur cum onophrio diebus triginta p manserat: quib⁹ transactis eum in pace dimisserat: & ad cellam suam redierat. Eum tamẽ quoad uixit singulis annis uisitauit: donec ex corpore migrans: ipm iuxta eius cellulã onophrius sepeliuit. Consumptis autem uestibus suis nullo alio q̃ capillis propriis tegebatur. Fuerat quoq; in ipsa eremo annis sexaginta. Ex quibus triginta annis usus fuerat solis palme fructibus: & herbarum radicibus pro cibo: aliis uero triginta pane celico sibi per angelum ministrato. Vbi multas diaboli insidias perpessus fuerat: quas tamen omnes dei gratia superauerat. Addiditq; qualiter singulis dominicis diebus angelus domini sacram sibi eucharistiam diuinitus deferebat. Et q̃ spiritusancto sibi reuelante obitum suum instare prenouerat: & q̃ deus ad hoc sibi abbatem pannutium misisset: ut eum defunctum sepeliret. Cumq; hec omnia ei seriosius enarrasset facto uespere panem de celo & urceum aque sibi delatum gustauerunt: noctem quoq; totam insomnẽ in oratione duxerunt. Mane uero uidit pannutius sanctum facie mutatum: quasi ad extrema tendentem. Qui orationem fudit pro se & pro cunctis se in quacũq; inuocantibus necessitate. Factaq; est uox ad eum: q̃ ei⁹ fuerat petitio exaudita. Statimq; presente pannutio in oratione spiritum efflauit tertio idus iunii. Viditq; pannutius angelos de celo descendentes: & eius animã in columbe specie ad ethera deferentes: corp⁹ quoq; miro odore fragrabat. Cumq; abbas fossorium ad sepulchrum parandum non haberet: duo leones subito aduenientes: & corpus prosi adorantes: terram instar tumuli unguibus effoderunt. Pannutius uero corpus sancti capsua iuolutum sepeliuit. Leonib⁹ quoq; mox abeuntib⁹ palma cum sancti cellula insimul corruerunt. Pannuti⁹ uero dum fleret ab angelo p̃fortatus in egyptum reuersus est.

¶ De sancto timotheo eremita. CVII

Timotheus eremita anachorita insolitudine egypti in deserto uastissimo deo seruiens mansit annis trigita nullic; hominum penitus cognitus fuit. Quem scũs abbas pannutius dum per eremum illam circuiret: sanctos anachoritas exquirens inuenit. Cum enim triduo desertum per ambulasset: repperit cellulam in spelunca iuxta palmam uirentem & fontem scaturientem. Et cum neminem ibidem uidisset habitatorem prestolans uespere consp̃exit uirum uestibus omnibus nudum capillis suis opertum uenientem inter multitudinem bubalorum. Et dum prima facie uisum hominis quasi siluestris pertimuisset existimans phantasiam: ille tandem hortatus pannutiũ cum eo sedit: eiq; uitam suã narrauit. Dixit q̃ q̃ fuerat monachus cum pluribus in monasterio thebaidis: sed ut deo uacaret liberius eremum petiit: ubi & propriis manibus laborabat. Ad quem post tempus mulier in habitu monachali accedens: secum cohabitare petiuit. Ille uero charitate motus ip̃sa admisit: & instigante diabolo secum concubuit: & sexdecim annis in peccato cũ illa p̃seuerauit: tandem ad cor rediens illam reliquit: & ad locum illum deuenit penitentiam agẽs: ubi solis fructib⁹ palme & fontis hausta contentus uestesq; capillorum cõrectus ultra annos triginta panem non gustauerat nec hominem uiderat. Multasq; a diabolo i-

fidias pertulerãt: quas tandem deo fauente superauerat. Narrauit etiam q dum quodã tempore dolore nimio epatis premeret uir splendidus sibi apparuit: qui nouacula lat9 eius aperuit: & electo iecore putredinem ab eo precidit: & corpori reimittens sanum uulnus effecit. Hec oia cũ timothe9 pannutio enarrasset: refectionẽ ĩstimul fecerũt: & nocte in oratione uigiles pduxerũt: mane uero ab bas benedictione uiri dei suscepta: p uiã suã profectus ẽ scũmq; dimisit. Quomodo autẽ postmodũ ixpo quieuerit uel quo tpe soli deo notum est.

¶ De sancto ioãne andrea tadeo & philippo cõfessor. CVIII.

IOánes: andreas tade9 & philipp9 eremite i deserto uastissimo egypti a scõ pãnutio prefato reperti sunt: dum sepulto scõ onophrio ad locũ suũ rediret: na3 duce angelo itinere dieꝝ quattuor reppit cellulam in loco antri artissimo circũclusam. Dumq; habitatorẽ prestolaꝝ: ecce uẽiunt quattuor senes cani uestibus ex palmis ptextis induti facie qualidiꝫ q; se habitatores cellule asserẽtes dicebant se ibidem annis. 50. fuisse in uno spiritu dño seruientes. Pannutium quoq; ex noie salutantes cũcta que sibi ꝓtigerãt enarrabant. Orantib9 quoq; illis. v. panes eisdẽ de celo diuinitus apponũtur. Qui dixerunt abbati q; singulis dominicis diebꝫ quattuor panes a dño percipe ꝓuenerant: sed pro hospitis aduẽtu: addit9 eis fuerat quint9 panis. Factaq; refectione sci uiri abbatẽ pannutiũ comitati sunt per miliaria. 60. In qua uia uidit arbores amenas palmaq; citri amigdalarum & aliox fructuũ melici saporis: de quibus illis mandãtibus cũ suauitate gustauit. Cũq; illum dimittere uellent: interrogantur a pãnutio de uita ipsox. Qui dixerunt se fuisse nobilis prosapie de ciuitate exarõ studio philosophie uacantes in eox iuuenilib9 annis. Qui tãdẽ dei zelo relicto seculo ad ipã5 eremum ubi eos iuenerat puenerũt: ubi sub obediẽcia & doctrina cuiusdã senis fuerant multis ãnis. Quo decedẽte in cella ipa pmãserant: nihil aliud nisi de fructibus arborũ5 diebus singulis degustantes diebus uero dominicis panes de celo sibi ministratos ab angelo deuote sumẽtes. Nomina quoq; sua eidem edixerunt. Quox prior ioánes scds andreas tertius tadeus quart9 philippus uocabatur. Cũ autẽ pãnutius secũ admitti postulasset. Respondẽrunt non esse sibi a deo datum: mandantes ut ad monasteriũ suum edificatus rediret: & que uidisset in eremo ceteris ad exẽplum referret. Sicq; abbas ab eis dimissus ad cenobiũ suum reuersus est: ¶ De scis basilide cyrino nabore & nazario mrtibus. CIX.

BAsilides: cyrin9: nabor & nazarius sub ꝑsecutiõe diocletiãi rome passi sũt. Hi ex urbe ipsa oriũdi ad citatẽ aurelia deuenientes: oia sua pauperib9 erogantes romã redeuntes ad maximianũ ipatorem adducti sũt. Qui dum xp̃m ꝓiteri non timerẽt: primo scorpionib9 durissime cesi dehic in carcerem trusi: & p dies. vii. ibidem macerati: inde educti iussu eiusdẽ ipatoris gladio capite trũcati sunt: & feris ad deuorandum expositi. Sed per dei gratia3 corpora eorũ illesa custodita a xp̃ianis sepulta sunt miliario .3. ab urbe in loco qui dicitur catacumbe pridie id9 iunii.

¶ De inuẽtiõe corpis sci ãtonii eremite. CX

MIserentio corporis sancti antonii abbatis & ipsius translatio facta est sub tempore constantii imperatoris. Cum enim ipse imperator liberis carens siliam a domino impetrasset: eam nominauit sophia5: que uirgo erat admodum deo deuota. Quam poma in uiridario comedentem nouem immundi spiritus inuaserunt & .v. annis obsessam dudum infestarunt clamantes se inde ñ exituros nisi corp9 antonii ducerẽtur. Que cum a nullo teneri posset: ipsam imperator catenis uinctam ferro carceri mancipauit: carnes hoium & bestiaꝝ crudas comedentẽ & uinculis etiam ferreis rũpentẽ. Imperator igitur habito consilio ubi corpus antonii in ueniri posset post. 9. dierum seiunium ab angelo gabriele admonetur: ut theophilus epũ cum. 12. clericis ad egyptu5 mittatur ad corpus antonii requirendum & dei prouidentia reperiendum. Similis per omnia uisio theophilo episcopo apparuit. Imperatoris ergo iussu naue parata episcopus cum. 12. clericis de constantinopoli discedentes. xv. diebus nauigantes hierosolyma5 peruenerunt: & lustratis locis sanctis alexandriam properarunt. Et deide per partes libye itinere dierum uiginti deuenerunt ad nilum fluuium in locũ qui dicitur ephesos: ubi monasteriũ sanctoꝝ uiroꝝ fuerunt. A quib9 informati ubi esset cenobium qd olim fuerat antonii eremite uitã arripiẽtes per deserta horrida & uastissima a nullis mansuetis animantibus habitata cedẽtibus eis seris diuersorũ generꝝ quas ibidem repperunt multisq; euasis periculis post dies uigintiquinq; ad eremum applicuerunt: i qua sanctus antonius habitabat: ubi uenerandus senex illis apparuit: & uiam digito sub silentio ostendit ac usq; ad cenobiũ perduxit. Ibiq; a monachis loci benigne suscepti & ad ecclesiam primo deducti: oratione sua pedibus eorum lotis pataq; refectione: singulis eorum medietas

panis cū radicibus & aqua nectarei saporis apponitur: sicq; hora uespertina cū charitate reficiuntur: quibus prior asseruit: q; tales epule singulis sibi diebus diuinit' portabāt a duobus leonib': qui sci antonii iter fuerāt sepulture: quos de' adhuc uiuentes mirabiliter reseruabat. Ecclesiā uero illam & ceno biū scis pstruxerat. In qua ante altare. 5. lāpades oleo plene ab eo ibidem posite dependentes ptinuēq; ardentes nunq; oleo minuūt. Auditis uero causis itineris ab ep̄o referēte Rndit prior locū ignotu3 fore cūctis hoib' in quo scūs fuisset sepultus: eo q; duo solū modo discipuli eū tumulauerant: qui ab eo adiurati locū ip̄m nunq; alicui reuelare uoluerāt. Quapropter pristatis oibus ofonē tota nocte in ecclesia uigiles ad deū fuderūt Die uero sequēti cū eps missam celebraret: apparuit iuxta altare gabriel angel': q; sche dulam apposuit: per quā ep̄m de uia tenēda & mō reperiendi corpis in oibus informauit. Qua lecta resumpto itinere p aspera mōtiū prerupta rupium & iculta alpertima deser torum stella eos uti olim magos diuina sauēte gratia preeunte inter serpentes & feras & animalia ferocissima & iusta oino illesi post dies. 40. in campū ameni dulcissimis repletum fructibus peruenerūt: ubi dū stella staret imobilis: uox celitus lapsa est: ut in ipso loco foderent: & thesaur' optatū inuenirent. Et dum fodere cepissent: duo leopardi subito aduenerunt: eos; ad cauandū iuuare ceperunt. Inuento denicq; corpe bti antonii palmarum foliis operto: ip̄m inde leuantes cu3 gaudio & reuerentia maxima in loculo recōdiderunt. Et per omnia loca unde uenerant: eadem stella preuia multis euasis periculis redierunt. In ipsa uero uia multa miracula ostensa sunt. Nam i monasterio illo unde ad corpus peruenerant quinq; leprosi mundati sunt. ¶ In castro quodam sandor nomine quinq; infantes a lupis exportati illesi reducti fuerunt. ¶ In portu alexandrie filius militis a pyratis ante dies octo in patibulo suspensus continuo suscitatur. ¶ Inde quoq; p hierosolymam reuertentes constantinopolim tandem cum sancto corpore applicuerunt: quod ab imperatore honorifice susceptum in ecclesia sancte sophie collocatur: moxq; eius filia presente omni populo a demonibus liberatur. ¶ Tempore uero procedente filius sancti guilelmi comitis nomine iacobinus rediens de peregrinatione trāsmarina ab imperatore cōstantinopolitano corpus sancti antonii sibi donari petiit: & impetrauit: quod ad partes galliarum deferens i ciuitate uiēne monasterium eius nomini edificauit: & de ppriis facultatibus large dotauit. In quo corpus sanctum honorifice collocauit: ubi infinitis & stupendis uirtutibus refulget. Potissimū autez est illud: qđ i toto orbe famosum est: quia ignem sacrū a coporibus humanis extinguit. Facta est autez hec translatio eodem die quo corpus inuentum fuerat: uidelicet idibus iunii.

¶ De sancto antonio confessore ordinis minorum. CXI

ANtonius pfessor ordinis minorū ex ulyxbona ciuitate hispanie natus a pueritia sua in baptismo fernand' appellatus est. Hic primo fuit canonicus regularis ordinis sancti augustini in eadem ciuitate. Dei de audiēs qualiter quidam fratres minores apud marochium a saracenis pasli fuerāt: ad martyrium animat' de prioris sui licētia ꝺ̄ dinem fratꝝ minoꝝ ingressus est: pmissione sibi a fratrib' facta: q; marochiū ad terram saracenoꝝ mitteret: Qui iuxta pmissionem ad ipsam terram missus: quia de ipso de' alid decreuerat: regressus est: martyr' solo desiderio fact'. Deinde ad generale capitulu3 assisiū tēdens fratri gratiano qui romādiole mister erat: se cōtulit: a quo in eremū mōtis pauli missus: ut petiit solitarie ibidē pmanēs cōtemplatiōi uacabat. Post hec in foro iulio pfessens: a mistro loci pdicare iussus: dum se imperitū predicatiōis excusaret compulsus omnino per obedietiam uerbum dei super quoscūq; doctos eleganter proposuit. Sicq; deinceps officium predicandi suscepit. Cuz die quadam de cruce domini predicaret: uisus est in aere sanctus franciscus adhuc in carne degēs longe tamen positus: quasi predicationem antonii gestibus laudabiliter cōmendans. Anno autem uno ante eius obitu3 generali obtenta licentia predicandi ubicūq; uellet: paduam deuenit: annoq; integro predicatiōi & confessionum audientie solicite uacauit. ¶ Multis quoq; ibi miraculis claruit. Nam cum quidam ei pfessus esset q; patrem suum calce percusserat: & sanctus ei ad terrorem dixisset: q; pes ille dignus erat: ut precideretur: iuueniq; simplex domum reuersus pedem sibi abscidisset: orante sancto pes ei restitutus est. Post hec cum tempore messis homines circa messem occuparentur: quietis gratia ex urbe discedens: uenit ad campum sancti petri: ubi & egrotare cepit: & langore nimio pressus: timēs fratrum illorum grauamen: currui se imponi fecit: ut ad locum padue ueniret. Cum autē iuxta ciuitatem esset: rogatus a quodam fratre uinoro diuertit ad locum celle iuxta locum pauperum dominarum: ubi diebus ali quibus decumbens: dū sacra mysteria sumpsisset. apparente sibi christo eiq; pportāte hymnū O gloriosa dña alta uoce decātauit

Quo finito ꝓiritū in pace emisit idib⁹ iunii anno dñi.123i. Cuius trālitus cū adhuc ipsis fratrib⁹ ignotus esset populus undiq; pcurrebat: & sanctū patrē defunctū esse clamabat. Et cū eēt questio de funere iter ciues: eo q alii hic alii ibi eū tūulari uolebāt: occasione ne ipsa v. diebus corp⁹ inhumatū remansit: nec ulla exinde corruptio subsecuta ē: aut fetor exhalauit: cū tñ calor imensus eēt: utpote iunio mēse. Tandē oīum uolūtate in loco principali fratrū sancte marie de padua honorifice recondit⁹ est: oīb⁹ egris q ad eī⁹ locū accedebant ꝓ ipsos. v. dies quocūq; langore sanatis: ubi & quiescit adhuc miraculis pollens.

¶ De scā felicula uirgine & martyre. CXII.

FElicula uirgo petronille collatanea ut scribit marcell⁹ sci petri discipulus mortua soror ut supra actū est pridie cal: iunii a flacco comite detinet: & aut sacrificare aut sibi nubere ꝑpellit. Que utrū q; denegans ab eodē in carcere recludit: & vii. diebus sine cibo detinet. Inde educta datur i custodia uirginū dee ueste ut ea⁹ ad sacrificandū suaderet. Que ibidem p. vii. alios dies sine cibo permānsit. Post hec dū xp̃m cōstanter cōfiteret in equuleo leuata: & diuti⁹ torta: deinde iubente comite i cloacā precipitata necatur. Cui⁹ corp⁹ scūs nicomedes ꝓbyter inde nocte leuauit: & i capsella sua uia ardeatina miliario ab urbe. vii. sepeliuit idibus iunii.

¶ De scō pegrino epō & martyre. CXIII.

PEregrinus epus & mar. ciuitatis aternen pontificatum tenuit tpe beati gregorii pape: q cethe⁹ ꝓprio noie nūcupatus ē. Quo tpe duo pessimi uiri ex longobardorum genere filii concubinap: quoꝝ unus dicebatur alais: alter uero umblo urbē ipsam tyrānice possidebant. Cum aut̄ prede & deuastationi ac nefandis operibus nō solū ipsi intenderēt: sed etiā populū malorum exemplo puertissent. Cetheus eps eorum crudelitatem nō ferens ad urbē romam accessit: & hec oīa sūmo pontifici referens ab eo susceptus dudū secū permansit. Tandem populꝰ ciuitatis multa dictoꝝ tyrānorum pressus iniuria ad urbē deuenerūt: & epm suum istanter orauerunt ut ad ecclesiaꝫ suā rediret: & plebē sibi cōmissam suis exhortationib⁹ de tot malis erruerer. Qui iussus a papa cū populo redit: iuramēto ab eis exacto ne bona ecclesie distraherent: & distracta ꝛdimerēt. Reuersus quoq; populū suū scis sermonib⁹ ad pnie opa prouocabat. Interea discessiōe orta inter alaiꝫ & umblonē: alais orientalē umblo uero occidentalem portam tenebat. Cum aut̄ alais umbloni resistere non posset facta cōspiratione cū quodam uitaliano comite ipm cum eius exercitu per portaꝫ quā tenebat in urbem intromisit: ut sic in aduersarium secur⁹ insultū faceret. In ipa uero ciuitate erat quidā uir xpianus nomine fredo: qui uespere illo spiritu diuino tactus uxori predixerat urbē ipsam eadē nocte ab inimicis inuadendā: armaq; sua ad lecti caput posuit: ut ꝑfectione isurgēte ꝓptior armaretur. Sicq; tactuꝫ est: ut qd predixerat: eue niret: illeq; armatus ꝓfectim ad cetheū epm confugeret. Oratiōe uero sci epi excitatis ei uibus & repente egressis ciuitas ab inimicis uiriliter defenditur: aduersarii expelluntur: & alais captus uti patrie proditor umbloni pnātatur. Cūq; omnes ipm dignum incendio acclamarent: & eps horrēs effusionē humani sanguinis pro eo interuenisset: supplicans ut uel ꝛcarceri uel in exiliū mitteret: cethe⁹ ab umblone detentus ē: eo q ipsum cum alai presumeret ꝓpirasse: & ob id pro illo ꝛeuenire. Et alaiꝫ qdē ad portā orientalē de collari fecit. Cetheum uero catenis uinctuꝫ in medio foro ciuitatis capite trūcari mādauit. Cum aut̄ eps psalmuꝫ. Deus laudē meam. decantasset: tātus tremor ꝓsiculatorem iuasit: ut ipm minime ꝓcutere posset. Quod cum umbloni nunciatū fuisset: epm magicis hoc artib⁹ fecisse cogitans ipsum in carcere diebus multis detinuit. Deinde ipm uinctū in flumine piscaria per pontē marmoreoluꝫ precipitari iussit. Qui tertio ide iactatus tertio illesus exiit. Tūc iubēte umblone neqs simo lapis ingens ponderis libraꝫ quingenta rum ad collū epi ligatur: & sic per pontem precipitatus in flumie necat. Stati aut̄ ut spiritū emisit sup aquas corp⁹ una cū lapide enatauit. Ad quod spectaculū cū umblo festinasset a diabolo oppressus & mortuꝰ ē. Corpus aut̄ miris gubernantib⁹ angl⁹ ꝑ fluuiū i mare descendit: & una cuꝫ lapide ad littus iardenen citatis a fluctib⁹ euectū est. Quod cū piscator qdā i littore reppisset: epo nūciare curauit. Qui una cū eī⁹ ciciis ad locū accesit: corp⁹ qdē mīsil pp lapidē arbitrās: ipꝫ tñ ut mīis q̄si dubi⁹ uenerari nō audēs i littore sepeliuit: & qa nomē eī⁹ ignorabat pegrinū noiauit. Diuinaq; uolūtate supide ex pectare cepit. Cū aut̄ piscatores noctib⁹ singlis ad caput esse lumē celeste ꝓspexissēt: & hec i citate relata fuisset: cecus qdā a nati uitate a patre ad fossaꝫ deducit: & oratōe fusa lumē ei oculoꝝ ifundit: quo uiso miraculo corp⁹ mīis ꝓcul dubio fore nosciī: & ab epo noie sci mīis & epi pegrini miliario iuxta iardenēſes ciuitatē i ecclesia sepelit. Post aliq̄ tps tā eius passiōis series: q̄ dies & nomē a ciuibus iardenensib⁹ ingsita reperiūt.

Qui passus est idibus iunii.

¶ De scō sandila pbro & mr̃e. CXIIII

Andila pbyter & martyr apud cordubā ciuitatē passus est: qui tēpore persecutōis p cōfessione nomis dñi amputato capite martyrium cōsumauit idibus iunii: ut ait ado in martyrologio.

¶ De scō heliseo ppheta. CXV

Eliseus ppheta: qui ecclesiasticis 48. cap. inter sanctos antiqui tēporis gloriose extollit: nat⁹ est in galgalis: cuius natiuitatis tempore tale pdigium ꝓtigit: ut un⁹ ex uitulis aureis: quos hieroboā fecerat: acute mugiret. Quo audito in hierusalem sacerdos diuino nutu ait ppheta eē natū in hierusalē: qui sculptilia & fusilia deos destrueret. Hūc diuino mādato helias in abela repertū aranteē nocauit: & ad eius discipulatū assumpsit. Et cū pallium suū imposuisset super eū ꝓfestim ppheticare cepit: qui exinde secutus est heliā: & mīstrabat ei: ut dr̃. 3. regum. 19. cap. Cū aūt helias a dño in celum rapt⁹ eet: ut dicet infra in gestis helie ppbete. 19. calē. septēbris. Spūs helie duplex super eū requieuit. 6. ad ppbetandū: & miracula faciendū. Multis eni miraculis claruit: que in. 4. regū cap. 2. 3. 4. 5. 6. & 7. narrant. ¶ Cū eni hiericho aqua soris pessima terram sterilē facere t: egressus ad fontē misit in illum sal: & aquam sanā reddidit. Ascendens bethel pueris sibi illudentibus maledixit: ex quib⁹. 42 numero ab ursis duob⁹ cōtinuo lacerantur. ¶ Cum aūt uxor quondā abdie ppbete ad eū ueniret: ut uig: suū mortuū ere alieno pī sum desleret: eo q; ppter alimoniā ppbetaꝝ quos in spelūca pauerat: debita cōtraxisset. Creditor⁹ duos filios abdie in seruitutē p debito rdigere uellet. Helise⁹ mulierē iussit uasa uacua mutuo accipere: parūq; olei qd hēbat in ipsis uasis filiis iuuātib⁹ infundere. Quod cū fecisset: oleū; diuinit⁹ multiplicatū esset: & debitū mulier ex olei pcio soluit: & ex reliquo cū filiis uitā duxit. ¶ Trāsiens p suna ciuitatē a matrona nobile & diuite i domo cū giezi mīstro honorifice suscipit: ei q; cellula de uiri uoluntate pparat. Que cū filiū nō haberet: & uir senex eēt: helisēus ei a dño filiū ꝓtrauit: q̄i p beneficio hospitalitatis uices rependens. Cūq; puer creuisset: & ad patrē tēpore messis egressus eēt: calore solis percussus caput doluit: & remissus ad matrem subito expirauit: quē mater suplectulum uiri dei collocans: petita a uiro licentia dolore dissimulato ad uiꝝ dei in monte carmeli deuenit. Cum aūt helise⁹ factū mulierē narrāte cognouisset: premisit giezi puerum suū cū baculo: ut puerum suscitaret. Verum instante muliere ut psonaliter ueniret: ad sunam deuenit: & puerū minime suscitatum inuenit. Et tūc helise⁹ supra corpus se iactans: & ad dñm orans: puerum de functū uite reddidit: & matri uiuentem tradidit. ¶ Cum aūt facta esset fames in terra: & filii ppbetaꝝ ad eum cōueniss̄ent: iussit uni ex illis: ut pulmētum pararet. Qui egressus ut herbas colligeret: colloqntidas in olla cōcidit: ignorans quid esset. He sunt cucurbite amarissime minores his que in hortis nasc̄untur. Cūq; discumbentes degustassent: & mortem ob amaritudines in olla clamassent: uir domini allatam farinam in olla misit: & escam dulcoraut. ¶ Vir quidam de balsalissa detulit sancto prophete panes duos primitiarus: & .20. panes hordeaceos: & grana frumenti noui ꝑficata: Quos fecit helisēus apponi populo: qui erant centum uiri: hoc est illos duos panes triticeos tantum Et cū ex hoc mīnister hesitaret: spū domini predixit: q; comederent ombes: & exinde superaret: quod & miraculose factū est. ¶ Naaman quoq; princeps militie regis syrie uir dines & prepotens sed leprosus erat. Cum autem uxor naaman ab ancilla puella: que de terra israel captiua ducta fuerat de miraculis helisei didicisset: & hec oia uiro: illeq; regi ntuliss̄et: acceptis naamā lris a rege syrie ad regem israel: ut ipm sanaret: uenit ad eū: & ei litteras presentauit. Quod cum rex israel audisset: horruit: & immemor helisei hoc sibi ipossibile cognouit: uestimenta sua scidit: & regem syrie occasiones ꝑra se querere putauit. Cuj aūt helise⁹ ad regem mississet: ut sibi naaman destinaret. Illeq; ad hostium prophete cum equis & curribus aduenisset: misit ad eū uir dei dicens: ut ad iorda nē descendens: ibidē septies lauaret: & a lepra mundaret. Et prima quidem facie naaman moleste tulit: eo q; ad eū nō uenisset: & manu uulnus rectigisset. Deinde seruorus cō filio in iordane septies se lauauit: & mox ab eo lepra discessit. Reuersus autem ad helisēum munera multa ei obtulit: sed dominꝰ pheta nihil omnino recipere consensit. Veg; cum aliquātulum abiisset: giezi auaritia ductus post eum cucurrit: eidemq; mentiēs dixit: q; duo ex filiis prophetarum ad helisēū repente superuenerant. Ideoq; ille pro munere aliquo sibi largiendo mittebat. Qui cū eidem argentū & uestes tradidisset: eaq; giezi in domo absc̄ondisset. Et hec omnia helisēus diuino spiritu cognouisset: maledixit giezi ꝑdicēs: q; lepra naaman sibi & ei⁹ semini adhereret: eo q; diuinā gratiā uendidisset Statiq; egressꝰ ē ab eo leprosꝰ: ab hoc giezi simoniaci prio giezite dicebāt i ueteri testa mēto: donec a simōe mago simōiaci dci sūt.

¶ Post hec cū esset helisē cū filiis ꝓphetaꝝ iuxta iordanē: & ipſi ligna cederēt: unicꝰ eo rum ferrū ſecuris ex ligno excuſſum i aquā cecidiſſet: helisēus lignū in aquā miſit: & ſer rum ad ſuū locum reuocauit. Cūq; rex ſyrie ꝑra iſrael pugnaret: & ſepius hoſtes in inſi diis poneret: rex iſrael eos cauebat: qa eos ſibi helisēus manifeſtabat. Quod cum rex ſy rie a ſeruis ſuis didiciſſet: & ꝓphetaꝝ eſſe in dorhaim ꝓpter miſit illuc robur exercitus qui ciuitatē circūderent: ut eū caperent: manerq; puer helisēi uidens exercitū timuit: & ꝓphete nunciauit: qui puerū confortabat & plures qua illi ſecum eſſe aſſerebat. Et o rante helisēo dñs aꝑuit oculos pueri: & uī dit mōtem plenū eqs & cutrib⁹ i. agminib⁹ angelo⁹. Cūq; hoſtes intrarent ad eū: ꝓcuſ ſit eos dñs cecitate: ne ipm uidentes agnoſce rent. Quibus helisēus dixit: nō eſſe ibi man ſionē eius qua querebant: eoſq; illuc ꝺdu cere ꝓmittebat: qđ & reuera fecit eoſq; i me diū ſamarie deduxit. Tunc orante ꝓpheta aꝑti ſunt oculi eoꝝ: & uiderunt ſe eſſe in me dio ciuitatis: & hoſtes circūſtantes. Et cum rex iſrael eos occidere uellet: ꝓhibuit pro pheta dīcēs: q dñs eos illuc adduxerat: qn imo eiſdē abūdanter miniſtrari fecit & ille ſos remiſit. ¶ Et cū benadab rex ſyrie ſama ria obſediſſet: & fame maxima oꝑpliſſet: ita ut mulieres natos ꝓprios comederent: & rex iſrael ꝓpheta eo⁹ ꝑdictā obſidione ꝓ dixerat occidi mandaſſet: & hoc helisēus ꝑ ſpiritū cognouiſſet: ſpiculatorē ad ſe intrare ꝓhibuit: donec rex penitētia ductus ꝑſum reuocauit. Tūc helisēus ſequēti die uberta tē maximā futurā prædixit. Et cū un⁹ ex pri cipibus eū irrideret: mortē illius repentinā prenūciauit: que oia ut prædixerat euenerūt. Nocte eni dñs terruit exercitū ſyrie: ſonitu⁹ infinite militie mittēs ſuper eos. Qui aias ſu as ſaluare cupiētes aufugerūt: & oia dimiſe runt. Sicq; populus ſamarie egreſſus predā diripuit: & ex uictualibus ꝓceptis ubertas maxia facta fuit. Priceps quoq; ille i itroitu porte a turba ꝓreſſus expirauit. ¶ His & aliis multis & magnis miraculis helisē⁹ cla rēs i pace quieuit. 18 cal. iulii. Prophetauit aūt & claruit ſub iorā & hieu & ioachaz re gibus iſrael in ſamaria. Cū aūt quidā latrū culi moabite hominē mortuū ſpoliaſſent: & cadauer i ſepulchro helisēi ꝓiecīſſent: cum tetigiſſet oſſa helisēi cōtinuo ſurrexit. Sepul tus ē aūt i ſamaria paleſtine quā ſebaſtē. r. auguſta i honorē auguſti herodes poſtmo dum uocauit: ubi & abdias ꝓpheta & ioan nes baptiſta requeſcunt. Ad quoꝝ ſepulchra uaria miracula fiūt: ut dicit hieronym⁹ libro de uita paule. Adeo ut cruciati demones ibi rugiāt: uoces diuerſoꝝ ajaliū ꝑtēdētes. Alii cernūtur rotare caput: & poſt tergū terram uertice tangere. Alii ſuſpenſis pedib⁹ emin⁹ ueſtes in facie deſluere: ubi & in monte uici no dire uidentur ſpelūce: i quib⁹ & famis & perſecutiōis tpe abdias cētū ꝓphetas pauit pane & aqua. Hec ex libro. 3. regum capitu lis quib⁹ ſupra ex dictis ioſephi & hieony mi: & ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶ De ſcis rufino & valerio mar. CXVI

RVfinus & ualerius mares tēpore diocletiāi & maximiani paſſi ſūt in territorio ſueſſionēſ iuſ pre ſide rictiouaro. Qui igreſſus ci uitatem remis ſcōs decretos & ſa crificare premnētes magno ferri ponderē ꝑſ ſos ſueſſonū adduxit. Ibiq; eos ſuſſit equu leo ſuſpendi: & plumbatis cedi. Deide i car cere macerari: ubi angelica uiſitatione con ſortantur & corone de ſmaragdo celit⁹ miſ ſe eoꝝ capitibus ꝓnuntur. Inde educti dū in xpi confeſſione ꝑſiterent imobiles: iuxta flumē idole dcollati ſūt. Quoꝝ corpora dū xpiani ad remenſem ciuitatē deferre uellent de loco in quo decollata fuerant nullatenus mouere potuerunt. Ibiq; ea ſepelierūt. Qui paſſi ſunt. xviii. cal. iulii.

¶ De ſcō brandano epo. CXVII.

BRandanus epꝰ cū eēt abbas apd britānias. Poſtq; ei barithus rec tulit: q cū filio ſuo moroch oce anum ꝑluſtrās ꝑdiſu⁹ terreſtre nuenit: deſiderio ei emicuit: ut locū ipm requireret. Habebat aūt tria milia monachoꝝ de qb⁹. 14. tantū accepit & nau ꝙcenſa que audierat uidere ꝓrexit. Qđ na uē itrāte tres fratres ſecuti ſūt. Et qa nō uo cati uenerāt eos nūq; redituros prenūciauit. Inuenit aūt ꝓio iſulā altā: i cui⁹ portu ſibi canis occurrit: qđ illi ſequētes oia ſibi ne ceſſaria ſuenerūt: & theſauros multos ibidē ꝓſpexerūt. Quoꝝ ꝓcupiſentiā brādan⁹ ꝓhi buit. Sꝫ dū tertio die diſcederet: qđā ex illis trib⁹ frib⁹ q frenū argēteū accepat: poſtq; penitēs peccatū ꝓeſſus ē ſubito expirauit. Iuueſis quoq; alias iuſ⁹ eiſdē cophinū ꝓdis & uas aque i nauī poſuit: & nuq; ꝑpuit. In cena dñi ſubſequēter ad aliā ſulam appule rūt. Inuenerūq; hoſpitē eos de uia tenenda docētē & neceſſaria miniſtrātē. Sabbato in uenīūt piſcē igētē noie iaſoné. qđ iſulā exi ſtimātes de ſup deſcēdētes ignē accēderūt: dūq; piſcē ſe mouere ſentirēt ad nauē repen te ꝑfugiētes uix euaſerūt: piſce ſe ꝓiuo mer gēte. Die paſche deuenīūt ad iſulā ubi aues candidas aſpiciunt: alias & uoce ſonantes: quarum una uoce humana locuta dixit ſe fore de angelis qui de celo ceciderant: ſed modicam culpam commiſerant. Ibiq; uſq; ad octauas pētecoſtes permāſerūt. Ab inde

nauigantes in natiuitate dñi subsequente ad insulam sanctoꝝ patricii & libei deuenerũt: ubi cũ. 24. patrib⁹ ibi reptis in eoꝝ ecclesia habẽte altaria crystallina festa dominica celebrarũt: ideꝝ post epiphaniam discesserũt. Sicq; continue per septenniũ p mare discurrendo i pdictis festis semp ad eadem loca rediebant. Quibus peractis multa ab eis stupenda usa sũt. Bestia enĩ maxima eos absorbere uolens ab alia maiori deuoratur: & de reliquiis carnium comederũt. Inde uenerũt ad insulam uiroꝝ fortiũ: ubi senex & pueri dño seruiebant: a quib⁹ grataneter excepti: dũ abire uellẽt: secundũ ex tribus fratribus ex incuria dormientẽ dimiserunt. Inuenerũt & insulam: in qua erãt botri uue instar amphore magne pximi: gryphes quoq; aũe eos rapere uolentẽ: auis altera uastior interfecit. In festo uno sci petri apostoli uidẽs ab bas piscia innumerã multitudinẽ: iussit eos deũ laudare: qui sup undas enatãtes uocib⁹ itonare cepunt. Viderũt & i mari colũnã igentem crystallinã sup bases aureas: quam conopeus coloris argentei circũdabat. Inuenerunt & calicem cum patena de genere coluine. Venerunt postmodũ ad hostia inferni: ubi demones egressi sup eos massas igneas iactare nitebant: Vbi & tertius frater in litore descẽdẽs a demonib⁹ raptꝰ ẽ. Inuenerũt & iudam xpi ꝑditorem sedentẽ in mare sup lapidem: quẽ dixit se in hierosolymis i loco luctuoso posuisse ꝑ transeuntibus ne in lutum caderent ꝓtegendis: & ante eum erant furce ferree: quas dixit se donasse sacerdotibus templi: pannus quoq; in eis pendebat: quẽ leproso ad tergendũ ꝓcessisse asserebat. Inuenerunt hominẽ: qui luto pascebat: capillis opertum. Tandem per bonũ suũ ꝓcuratorem de quo dictũ est ad paradisum terrestrem post septenniũ perducti sunt. Et capientes de fructibus & gẽmis ibidem reperti: euasis multis periculis deo duce incolumes ad ꝓpria redierunt. Vbi brandan⁹ post modũ eps ordinatus est. Et post uirtutũ mirita ad xpm migrauit. 18. calẽ. iulii.

¶ De sanctis uiro modesto & crescẽtia martyribus. CXVIII

Vitus: modestus & crescentia martyres sub diocletiano impatore in sicilia martyrio claruerunt: q uitus ex lucania prouincia nobili progenie patre hyla senatore progenit⁹. 7. etatis sue ano ad martyrii palmam peruenit. Cum enĩ pater eius idola coleret: & uitus xpm adoraret: sepius eũ pater uerberabat: eo q; idola colere nolebat. Demus pr illũ modesto ei⁹ nutritori tradidit: ut ei suaderet: quatenꝰ deos colere studeret: Cui apparens angelus ipm ꝑfortauit: & adhuc pueꝝ ad coronam martyrii animauit. Qui & in xpo nomine miracula patrare cepit: & multos a diuersis langoribꝰ sanauit. Quod audiens ualerianus ꝓfectꝰ puerũ accersiuit: & sacrificare nolentem: cathomis cedi iussit. Brachia aũt & manus uerberantiꝰ subito aruerunt. Profectꝰ quoq; manũ amisit: pro quo tamẽ uitus orauit: & cõtinuo sanitatem percepit. Profectꝰ ergo puerũ patri tradidit: & ut ipm corriperet persuasit. Tũc pater uitum in domũ ducens diuersis musicorum generibus: & puellarum lusibus: ac liisq; delitiarum generibus mutare animuꝰ pueri satagebat. Et cum ipm in thalamo inclusisset ornato: mirabilis fragrantia inde exiit: que patrem & familiã nimio odore pfudit. Aspiciensq; pater per rimas hostii. 7. angelos radiãtes circa infantẽ ꝑspexit: quos deos suos esse putauit: statimq; excecatꝰ est: Ad cuius uocis clamorem tota ciuitas conmouet: ita ut prefectus accurreret: & cur ei hoc accidisset: interrogaret. Qui dicebat: q deos igneos uideret: & eorum aspectũ ferre non ualens lumẽ amisserat. Et cum i templũ iouis pro recuperando lumine ductus esset & nihil proficeret: filium ꝑ sua sanitate rogauit: & lumen eius precibus recuperauit. Cum autẽ nec sic crederet: sed puerum occidere cogitaret. Angelus modesto & crescentie nutritoribus eius apparuit: & ut nauem ascendentes puerũ ad aliam terram ducerẽt impauit. Qui nauiculam preparatã diuinitus inuenerunt: & angelo duce una nocte ad territorium tonagritanũ puenerũt: & iuxta fluuium silarum sub arbore quieuerũt: ubi aquila eis cibum deferebat: & multa miracula puer faciebat. ¶ Interea filius diocletiani impatoris a demone arripitur: & nisi uitus lucanius ueniat: se nunq; exire fatetur: locum quoq; ubi inueniend⁹ sit: ab eodem explicatur. Vitus ergo queritur: & inuent⁹ ad ducitur ad imperatorẽ. Qui super eiꝰ filium manum imposuit: & ꝓtinus ab eo demonem effugauit. Cum aũt illum impator ad deos sacrificia inuitaret: & uitus recusaret: & cuꝰ modesto & crescẽtia in dirum carcerem missus esset: subito ferri moles eis imposita cecidit: & carcer immenso lumine coruscauit: Christus quoq; sanctis apparens illos ad passiõis tolerantiam animauit. Quod impe rator a custodibus intelligens eos eductos in clibanum ignis immisit: quos tamẽ ignis omnino non tetigit: in quo psallẽtes hymnũ trium puerorũ audiuntur: undeq; illeĩ oĩno educunt. Tunc leo terribilis ad sanctos deuorandos dimittitur: sed tamen ab eis fidei uirtute placatus: eorum uestigiis mansuete ꝓsternitur. Tandem i equuleo eos iperator iussit appendi: & in illo diuti⁹ extorqueri.

Sed orante puero ut eos dñs. liberaret subito aer turbat: terra cocutitur: tonitrua mugiũt: tẽpla dorum corruũt: & multos oppri mũt. Impator aũt territus fugit: & angelus scõs exoluit atq; ad fluuiũ silarũ unde uenerant i momẽto reposuit: ubi oratiõe fusa domino aias reddiderũt. Quoq; corpora ab aq lis custodita florẽtia illustris femina scõ uiro reuelante reppit: & cũ aromatib⁹ in mariano predio sepeliuit. Qui passi sũt. xvij. cal. iulii.

¶ De scõ hesychio mr̃e. CXIX

HEsychius mr̃ apud mesiam ciuitatẽ doro stoq; passus ẽ. Qui cum esset miles & beatũ iuliũ mr̃em & ꝓmilitonẽ ad passionẽ comitatus eẽt: ut superi⁹ in eius passiõe vi. cal. iunii dictũ est. Seque eiusdẽ decollan di orationib⁹ ꝑmendasset: cũq; decolculatus esset a gentilibus tentus & maxio presidi ob latus in carcere diebus plurib⁹ maceratus: tandem in cõfessione xpi gladio cedente martyrio coronat⁹ est. vij. cal. iulii.

¶ De scis fereolo & ferutione martib⁹. CXX

FErcolus presbyter & ferutio dicon⁹ i galliis ciuitate bisũtionẽ passi sunt. Qui a beato hyreneo epo lugduñ & mr̃e ad predicandus uerbũ dei missi: sub claudio iudice tẽti ad trocleas extenti: & diutius fillagellati: dehinc in carcerẽ recluſi sunt: mane quoq; cũ linguis eoꝝ amputatis: nihilominꝰ xpi nomẽ clara facũdia ꝓsonarẽt: & populo predicarent. Iterũ ꝓprehensi sunt: quibus iudex crudelis iussit ut unicuiq; eorum subule. 30. manib⁹ & pedibus & pectore infigerẽtur: atq; ad ultimũ gladio necarentur. Passi sunt autem. xvi. cal. iulii.

¶ De sactis rothlãdo & uliuerio & aliis martiribus martyrius. CXXI.

ROthlãdus & uliuerius atq; multi alii milites xpiani qui a saracenis i runciaualle pro fide xpi puguantes occisi sunt rpe caroli magni in catalogo mr̃e ascribũtur. Nam dum saracenꝰ tota hispaniã occupasset Carolus mõitu beati iacobi sibi apparentis atq; iubentis ut terrã suam ab infidelibus redimeret: cũ suo exercitu hispanias igressus: primo quidẽ ciuitatem pampilonẽ trib⁹ mẽsibus obsessam muris fundit⁹ miraculose ruentibus cepit: & multos saracenos cõuersos baptizari fecit. Quod similiter contigit in ciuitate lucerna in ualle uiridi posita que nũc est inhabitabilis facta. Et cum omẽs ciuitates & castra hispanie ꝓgressset: ecclesiam beati iacobi apud cõpostellam uisitauit: omnes honores ei ablatos restituit: eamq; amplioribus priuilegiis dotauit. Sed dũ rediret ad gallias. Aigolandus rex saracenoꝝ aphrice maximã partẽ hispanie reacq̃siuit: xpianos eiecit ꝑsoliauit & occidit. Quod audiens carolus ad hispaniã rediit: & ut refert turpin⁹ remẽn archiep⁹. xii. annis uel ibi ꝑsonaliter fuit uel exercitũ tenuit. Et prio quidẽ apud scũm facũdũ grauissimo bello ꝑmisso milo rothlãdi pater cũ quadraginta milib⁹ xpianorum occisus est. Carolus uero equo suo occiso: pedes stans cum duob⁹ milib⁹ xpianorum de gaudiosa ꝑpatha sua multos saracenos ꝑ mediũ scidit. ¶ Die uero sequẽti cũ quattuor marchiões italie cũ ꝑtuor milib⁹ militũ in succursũ xpianoꝝ uenissent. Dicedentes inde saraceni ꝑstitutum exercitũ maurorꝝ: moabitarꝝ: ethiopũ: ꝑsarꝝ: ꝑthorꝝ: aphri canorum: & turcorũ ꝓgregarunt. Rex autẽ carolus agenia ciuitatem post sex menses ceꝑit: & decẽ milia saracenoꝝ occidit. Inde ꝑsecutus ẽ aigolandum usq; santonas. Deinde rediens galliã nouum exercitum ꝓgregauit centũ & triginta milia bellatorꝝ: cũ quo hispaniã repedauit. Inter quos fuerunt ꝑcipui Turpinus remẽn archiep⁹: rothlãd⁹ comes cenomanẽn dñs blaui nepos caroli ex berta sorore: & filius milonis de angleris: oliueri⁹ dux gebenẽn: eſtulphus comes lingonẽn: arastanus dux britãnie: engler⁹ dux aquitanie: gnifer⁹ dux burdigallensis: gelerus: gelinus: salomõ: & balduin⁹ frater rothlandi: gundebõdus rex frixie: naamã dux bauarie: Ogerus dux dacie: lambertus dux biturie: Sampson dux burgundie: ꝓstantinus ꝑsect⁹ romãoꝝ: rhegynald⁹ de alba ꝑina: Gualchelmus de thernis: guilelmus: gerinus lothorigie dux: Bogo: bertrandus de nublis: Ganlon⁹ traditor de magũtia: & multi alii equestres & pedestres: qui ꝑ cisereos portus trã seuntes pampilonẽ obsederũt. Ibiq; ꝑmisso bello ex una ꝑte xpianoꝝ centum & triginta quattuor milia ex alia saracenoꝝ centũ milia diuina fauente gratia saraceni tãta cedeꝑstrati sunt q; xpiani usq; ad bases i sanguine mergebantur. Occisoq; aigolando nullus eorum euasit: nisi rex sibylie & rex cordube qui cũ paucis auſugerũt. Captaq; urbe oẽs saraceni ibidẽ repti trucidati sunt. De xpianis uero ceciderũt usq; ad mille. ¶ Sequẽti uero die pugnauit carolus cum surre principe nauarre: & eũ cũ trib⁹ milib⁹ occidit totaq; terram nauarre adeptus est. ¶ Deinde apud nageram obsidionẽ ꝑsuit: ubi erat gigas quidã nomine ferracutus de genere goliath: quẽ admirandus babylonis cũ uiginti milib⁹ turcoꝝ miserat in subsidiũ saracenorum. Hic lanceas uel sagittã ñ formidabat: sed uirtutem. xl. uiroꝝ fortium ꝑsidebat. Inito autem ſingulari certamine cũ multos milites xpianoꝝ ſin alio bello ſolo brachio ex equo leuatos cepisset. Tandẽ rothlandus

cum ipso ꝓgressus deo annuente gigantē uicit: & per umbilicū ſua ſpatha tranſfodit. Sic q; nagera ciuitas capit: ſaraceni occidūtur: & uincti xpiani abſoluunt. ¶ Poſt hec pugnauit rex apud cordubā cū regibus ſibylie & cordube: & interfecto rege ſibyllie cū. 8 milib' ſaracenis: a rege altumaior urbē obtinuit: eo pacto q; baptizaret: & deinde a carolo regnum tenēs in dño priſtino ꝓfirmaret. Sicq; tota hiſpania redempta ſanctū iacobū in galatia itez reuiſit: honorib' & poſſeſſionib' ditauit: deinde ut rediret galliam: papilone aliquot diebus reſedit. ¶ Audiens aūt q; apud cordubā eſſent duo magni reges ſaracenī: uidelicet marſyri' & baligand' frater eius miſſi de ꝑſide hiſpaniā ab admirādo babylonis. mādauit illis rex p ganalonū: ut aut baptiſmū ſuſciperent: aut ſibi tributum exoluerent. Qui cū ganalono ſpirantes miſerunt carolo. 30. equos oneratos auro & argento & opib'. Ganalono aūt. 20. equos ſi militer opibus iiſdem onuſtos obtulerunt: ut pugnatores caroli i manib' eoꝝ traderet: quod ille facere pmiſit. ¶ Redienſq; ganalonus munera carolo ꝓſentauit: eiq; aſſeruit q; reges ipſi xpianos ſe facere diſpoſuerunt: carolūq; rogabant: ut eos i francia precede ret: quē illi uelocius ſequerenť. Cū aūt carolus in francia rediret: ꝓſilio ganaloni dimiſit rothlandū & oliuerū cū maioribus pugnatoribus &. xx. milibus militib' : ut ultimam cuſtodiā in rūciualle facerent: donec rex & oīs exercitus port' ciſereos tranſirent. Cūq; carolus ptraſiſſet: quinquaginta milia ſaraceni q; triduo in nemorib' latuerant: ut ganalonus ordinauerat. fecerūt ex ſe duas acies: Quaꝝ prima que erat. xx. miliū equitū pri' exiuit: & cū xpianis a mane uſq; ad tertiam acriter dimicauit. Tandem oēs ſaraceni occiſi ſunt: & rothland' cū ſuis victores fuerunt Poſt hec ſecūda acies. xxx. miliū pugnatoꝝ xpianos ita fatigatos & laſſos inuaſerūt: oēs quoq; ex pte rothlandi occiderūt: ꝓter modicos q ad nemus ꝓfugerūt: cū qbus balduinus & tedric' latuerunt: & preter rothlandū qui redeūtibus ſaracenis ad unā leucā inſonuit buccina: centū xpianos q fugerāt reuocauit: cū quib' in ſaracenos uiriliter irruens pluſq; duo milia ex ipſis ꝓſtrauit: & ceteros in fugā cōuertit. Tn̄ centū ei' ſocios in hoc ultimo bello amiſit. Ipſe aūt qttuor lanceis grauiter uulneratus ſolus ad rūciuallem ſub quercu deſcendit: & tunc ſe mori ſentiēs duridandā ei' ſpatha in ſaxo ſꝓingere uoluit: ne in manib' ſaracenoꝝ deueniret: ſed lapide ſciſſo enſem frangere nequit. Tūcq; tuba ſua tā fortiter ſonuit: q; flatu tuba ſcindi tur: & uene ac nerui colli eius rumpunť: ſonuſq; tube ad aures caroli p octo miliaria ā gelo deferente ꝓducit. Illico ganalon' regē redire uolentē diſſuaſit: dicens q; rothland' cā uenationis buccinaret. ¶ Dū igit rothlā dus ſuper herbam iaceret: ſupueniť balduinus eius frater: a quo cū ſitiens aquā peteret ille circūquaq; querens inuenire nō potuit. Videnſq; illū mori equū pungens: carolum uelociter inſecutus cūcta ei geſta narrauit. Mox ſupueniť tedricus & rothlandū chriſtū laudantē & reſurrectionē mortuoꝝ ꝓfitentē ac ꝑ ſuis occiſis oranteꝫ inuenit: ſicq; iter manus illius expirauit. Quo die dū turpin' archiepūs miſſam ꝑ defunctis celebraret: rapt' in extaſi audiuit demones ꝓſtrepentes ac dicentes ſe ajas marſyrii & ſaracenoꝝ ad inferna deferre: & michaelē cū cetu angelico ajas rothlādi & xpianoꝝ ad padiſum ea hora ge ſtaſſe. ¶ Rediens igit carolus rothlandum mortuū inuenit: & oliuerūq; in effigie crucis quattuor palis in terra fixis cū qttuor retortis extenſum & a collo uſq; ad pedes excoriatum lanceis & ſpathis ꝓſſum. Et cū carolus iuraſſet oēs occiſos reuiſere: & ſol iā q̄ſi occūberet: oſone ſci regis ſol tanto tpe ſtetit imobilis: donec rex omniū ꝓpētoꝝ martyꝝ corpora reuiſiuit. ¶ Tūc ganalonū de ꝑditione conuictū qttuor equis alligari fecit: & cōtra quattuor plagas celi ſeſſoribus equos agitantibus terribili morte in quattu or partes diſcerpi. Omniū uero ſcōꝝ militum corpa rex in duob' cemiteriis tumulata diuiſit: quoꝝ unū eſt i ailis campis: aliud apud burdegallē. Rothlādū uero apud blauiam in eccleſia ſci romani quā ipſe comes edificauerat: ſepeliuit: & ſpathā eius & tubā eburneam ad honorem militie ibidem reſeruandas depoſuit. Paſſio horum martyrū celebratur. i6. calen. iulii.

¶ De ſcō himerio epō. CXXII

Imerius epūs emilie in tuſcia uirtutibus & miraculis clar' ibidē in pace quieuit. i5. calē. iulii: ibidemq; ſepultus fuit. Cui' corpus ꝓceſſu tēporis quidam epūs cremonēſ illuc ab ꝑpatore ex aliqua cauſa di rect': dato precio non modico obtinuit: & cremonam tranſlatum in eccleſia alme uirginis cathedrali honorifice collocauit: ubi & miraculis pollet.

¶ De ſcā heliſabet de ſconāgia. CXXIII

Eliſabet de ſconāgia uirgo ſcā: ut ait ſigibertus circa annum domini. ti56. claruit. Que fuit ſoror monaſterii de ſconāgia martertera ſymeōis abbatis. Hec eni ab ānis puerilib' relicto ſeculo opib' ſpūs uacabat: ieiuniis aūt ſemp & oꝛonib' intendebat: atq; carnē diſciplinās: diris ſe uerberib' flagellabat. Multis aūt annis ante obitū

t

ipius man' dñi super illā grauior extitit: qa diris uulneribꝫ caro ei' elanguit: & tñ patiē tie uirtute munita nunq; ꝓtristari uisa fuit: uisiones aūt crebras & mirabiles a deo hūit & diuina secreta sibi reuelata cognouit. Ra pta aūt in his extasibus q̄si mortua sine sen su iacebat: donec spiritu carni reddito aliq̄n que uiderat referabat: aliquādo uero silētio tegebat. Huic ab angelo secū familiarissime colloquēti ānūciat' ē liber qui dicit' uiarū dei diuinas ꝓtnes & salutares spirit' admo nitiones. ¶ In octaua assūptionis dñe nre : beata uirgo ei appens: eidē se spiritu & cor pore assumptā fuisse dixit: & post ascēsionē xpi anno ītegro & tanto plus tpe q̄tū est ab ipsa ascensione: usq; ad mediū mēsē augusti in hoc mundo fuisse declarauit. ¶ In festo a nūciationis eiusdē: ipsa gloriosa mater eidē dei famule reuelauit: q; āno. xv. uerbum dei concepit. ¶ In festo quodā dñice natiuitatis uidit duas stellas magnas perlucidas: i unū corpus redactas & i circuitu circulū aureū ac in medio uirginē xpm gestātē puulū: que multa ipi' diei mysteria sibi reseruit. Inter cetera aūt quesiuit a dña nra q̄d eēt de aia o rigenis doctoris audiuitq; q; errores quos habuerat ex fonte nimie pietatis deuenerāt. & q; ipsam dei genitricē i suis scripturis ma xime honorauerat: pp que duo modicas pe nas ubicūq; esset substinebat. Sed q̄d in die nouissimo de eo fieret deus in arbitrio & di spositione dñe nre posuerat: q̄d tñ sibi tunc reuelari uō licebat. His & aliis uisionibus plurimis & gloriosis ancilla xpi a dño sepi' uisitata āno etatis sue. xi. uisitatōis uero sue i5. i scitate uite migrauit ad dñm. i5. cal. iulii

¶ De scis marco & marcellião mr. CXXIIII

Marcus & marcellian' fres rome sub diocletiāo ipatore passi fūt: genteꝫ fabiano urbis pfecto. Hi nobili genere orti: tráquillini & martie filii fuerūt. Qui cū pro fi de xpi dieb' plurib' i carcere tēti fuissent: da ta sniа sup eos a chromatio urbis pfecto de collari iubent: si infra dies. 30. diis sacrifica re renuissent. Interiq; dati sūt i custodiā pri mi scrinio noie nicostrato. Ad quos pētes & uxores cū filiis & affinib' aduenerūt: q; la chrymosis precib' aios iuuenū emollire sa tagebāt: quaten' tpalē euadētes mortē pcepris ꝓpialib' ꝓsentirēt. Quos beatus sebasti anus sua pdicatiōe ad martyriū aiauit. Qui postq̄ zoe uxori nicostrati que dudū muta fuerat: loquēdi facultatē restituit ipm nico strati cū piuge & parentes marci & marcel liani ad xpm puertit. Chromatiū quoq; ur bis pfectū cū filio tyburtio sua doctrina salutifera ad fidem adduxit: ut hec oia dicta sunt supra in passione sebastiani. xiii. cal. se

bruarii: & dicenē ira i passione tyburtii. 5. idus augusti. Sicq; factū est ut diocletianus chromatiū urbis pfectū dignitate priuatū i exiliū mitteret: & fabianū eidē surrogarer. Qui marcū & marcellianū sacrificare nolen tes i carcerē dieb' plurib' uictos detinuit. Demū eductos ad ꝓtipitem ligari & eos pe des acutis pfigi iussit. Cū at trāsisset un' dies & una nox: & illi psallētes xpm laudarēt ꝑcepit illos pfectus lanceis per latera transfigi. Sicq; cū corona martyrii ad siderea regna migrarūt. Quoꝝ corpa xpiani occulte noctu tollētes uia ardeatina sepelierūt. i4. cal. iulii.

¶ De scis cyriaco & paula uir. mr. CXXV

Cyriacus & paula uirgo apud hispanias i ciuitate malica martyriū passi sūt. Qui a paganis pro xpi nois pfessiōe uicti: post multa eis illata tormenta lapidibus obruti inter saxa celo ajas reddiderunt. i4. cal. iunii: ut habetur in martylogio adonis ex datorio hieronymi sumpto.

¶ De scis geruasio & pthasio mr. CXXVI.

Eruasius & pthasius fres gemini filii bti uitalis militis & beate ua lerie apud mediolanū sub nerōe ꝓpatore passi sūt. Hi eni p' martyriū pētū de qb' supra actū est i passione uitalis & ualerie. 4. cal. maii: omnē suam familiā liberātes oēq; suas facultates pauperib' erogantes fcō nazario mr̄i dudū adheserūt: qui oratorium ꝓstruebat. Dehic mediolanū urbē propriā fgressi i uno se ce naculo ꝓclauserūt: & ꝓ. x. annos lectioni & o rationi uacantes āno. xi. ad martyriū peruenerūt. Cū eni comes astasius ad bellū tende ret qd ab arcomanis fuerat excitatum: & me diolanū igressus esset idoloꝝ pōtifices eidē occurerūt asserētes: q; dii sibi rndere ptenerent: nec belli ei uictoriā ꝓcederent nisi prius geruasius & pthasi' imolarēt. Continuo igit tenentur: & a comite sacrificare suaden tur. Cui cū geruasius oia idola surda & mu ta diceret: & ab oipotēti deo uictoriā exqrē dam astrueret: iratus comes tā diu illū plū batis cedi fecit q̄ diu spiritū exhalauit. Dei d pthasiū accersiuit: eūq; ut sacrificaret dili admonuit. Recusantē i equleo suspēdi iussit. Deide depositū sustib' cedi. Cū aūt pthasi' comitē mīsum appellaret: & cecos ocu los cordis hr̄e diceret: ac xpm uoce publica proclamaret: iussit eū astasius capite ce di. Quoꝝ corpa philipp' q̄dā suus xpi cū filio suo rapuit: & occulte i domo sua i arca saxea sepeliuit: libellū quoq; eoꝝ ortum & uitā & mr̄ium ꝓnētē ꝓscripsit: & ad capi ta illoꝝ depositi. Passi sūt aūt circa ānum dñi. 57. i5. cal. iulii. Horum corpa tpe bti

Origenis Vide

ambrosii ẽpi reuelata sũt. ¶ Cũ idẽ xpi ꝓfessor in ecclesia scoꝝ naboris & felicis oraret: ita ut nec uigilaret apte: nec dormiret itegre appuerũt eidẽ duo iuuenes pulcherrimi uestib⁹ cãdidissiis iduti: caligulis calciati: facie plucidi secũ manib⁹ extẽsis orãtes. Orãte ãt ãbrosio: ut si phãtasma eẽt abscederet: si aũt ueritas pleni⁹ apperet: simili mõ canẽte gallo: itez secũ orãtes uisi sunt. Tertia uero no ãte defecto iã ieiuniis corpe nõ dormiẽti sed stupẽti cũ tertia ibi appuere ꝑsona: q̃ similis eẽ btõ paulo aplõ uidebat: ꝑm qđ in pictura ꝓspexerat: tacẽtib⁹ aplis ãbrosio reſauit: ꝙ illi mres xpi fuerãt: q oia pro xpo ꝓpẽserãt: & xpm in passiõe imitati fuerãt: admonẽs ut i eo quo orabat loco. 12. pedib⁹ terrã effoderet: ibiq; eoꝝ corpa in arca marmorea inueniret: ad quoꝝ capita libellũ ꝓspiceret: eoꝝ ortũ: noia: uitã & martiu⁹ ptinẽtẽ. Cõuocatis igit ambro⁹ uicinis epis terã effodiũt: & ut supra ꝑmiſat paul⁹: cũcta sic eueniũt. Et licet ab eoꝝ passiõe pluſq; anni. 300. fluxiſſent: ita tñ eoꝝ corpa sunt repta: sicut ipsa hora fuiſſent ibi posita. Ex qbus etiã odor mirabilis fragrabat. Cec⁹ aũt qđã tãgens pheret: q lumẽ ꝓinuo recepit: & alii plures egri eoꝝ meritis curati sunt. Quorũ corpa i matrice ipsi⁹ citatis ecclesiis reqeſcũt

¶ De scõ urſicino mſe. CXXVII

VRſicin⁹ mſ apud rauẽnã passus ẽ tpe nerõis ipatoris sub paulino ꝓulari. hic natiõe ligur⁹ arte mẽdic⁹ fuit. Postq̃ aũt multoꝝ corpora sanauit: sub paulio ꝓulari arte hũana & ajas uti xpiãn⁹ arte dina a iudice tẽt⁹ post multa supplicia decollari iuſſus eſt. Qui ut supra dictũ ẽ i passiõe scĩ uitalis 4. cal. maii: cũ ad locũ passiõis duct⁹ eẽt: qui palme uocabulũ hẽbat: qa ibidẽ palma adhuc antiq̃ uigebat: gladiũ expauit: sed eum beat⁹ uitalis ide ꝓrtauit: ne ipse q alios curare cõueuerat: seipm eterne mortis iaculo uulneraret. Mox igit urſicin⁹ de eo q̃ formi dauerat morte: pnias egit: & dcollatõe⁹ itre pid⁹ suſcepit. Cui⁹ corp⁹ uitalis miles itra ip sã citate sepeliuit. 13. cal. iulii. Quod tñ post modũ trãſlatũ fuit ad ecclesiã scĩ ioãnis baptiſte: ubi & ꝑpriũ oratoriũ sortit⁹ eſt. Deiñ post ãnos. 900. tpe othonis ꝑi imperatoris ab honesto archiepo rauennate ad ecclesiã ursicinam leuatũ eſt: q̃ grece hagia anaſtaſis. i. sancta resurrectio dr.

¶ De scõ romualdo abbate. CXXVIII

ROmuald⁹ abbas ordis camaldũ eñ fundator tpe othonis. 3. ipatoris claruit. Hic ex illustrib⁹ pẽtibus rauẽne ortus ꝑe ẽgio duce adhuc adoleſcẽs licet caſis uitiopeliui⁹ exiſteret: tñ aliter deo deuot⁹ iã q̃si eremũ appetebat. Cũ aũt pp quodã agro cũ uno ei⁹ ppinquo litigaret: & romualdo ꝑsente ipm occidiſſet. Iuuenis q̃si hoicidii cõſci⁹. 40. dieb⁹ pniam i claſsis mõsteriũ pẽcit. Inducebat aũt tunc ab uno querẽte ut ordinẽ itraret: qđ hic facere ꝓmiſit si ſãctũ sibi apollinarẽ oñderet. Et dũ ambo⁹ i ecclesia pnoctãtib⁹ scũs apolliaris de sub altari bis exiẽs ei ſcdo appuiſſet: ille exĩi corp⁹ mẽis ibidẽ iacere nullatenꝰ dubitauit. Et extũc cõſilio & ſuasu honesti archiepi rauẽñ oli abbatis claſſeñ monaſteriũ claſsis igreſſus triẽniũ ibi i uite ſcitate pegit: deinde abbatis licẽtia ad quendã eremitã marinũ noie: q i uenetie ptib⁹ degebat deuenit: & sub eius diſci pulatu manere cepit: ab eodẽq; uite eremiti ce obſuãtiã ibibit: ꝑalteriũq; rudis multis uerberib⁹ pulſat⁹ didicit: triduo quoq; in se ptimana medĩã panis bucellã & pugillũ ſabe cũ aqua guſtauit. ¶ Eodẽ tpe petr⁹ urſiolus dux uenetie q tyrãnice ducatũ obtinuerat: & i necẽ uitalis cãdiant eius ꝑdeceſſoris fautor exiterat de ꝑmiſſo penitẽs ꝓilio guarini abbatis de terra ſcã ad gallias redeũtis & ſcoꝝ marini & romualdi ducatui reſignauit: & aſſumpto ioãne gradenico secum i crimine ꝓsocio cũ ꝑdcis trib⁹ ſcis ad mõaſteriũ ſci michaelis in gallia deuenit: ubi inſimul habitabãt: ipſi oẽs eremitica uitã ducentes. Ipſos aũt & frẽs alios romuald⁹ i uirtutib⁹ & uite auſteritate ꝑcellebat. Et terrã colẽtes de labore manuũ uictuꝫ querebãt. Ibiq; romuald⁹ multas diaboli tẽtamina ptulit: & deuicit: sub cui⁹ magiſterio petr⁹ olim dux uiuere cepit: & qa tam ardue uite nõ fuerat aſſuet⁹: ei⁹ facultati magiſter pie ꝑdeſcẽdebat.

¶ Miraculis aũt maxis & ſtupẽdis hic scũs effulſit. Cũ. n. ruſtic⁹ familiaris dom⁹ romualdo ꝓqueſt⁹ fuiſſet: q̃ dies uaccã sibi rapuiſſet: & ſanctũ uaccã reperteñt uir ille deriſiſſet: uaccãq; cocta cum aliis in ꝓuio ederet: os subito in gutture raptoris trãſuertit⁹: & ille ꝓinuo ſuffocat. ¶ Comite quẽdã noie olibanum de graui⁹ criminib⁹ sibi cõfeſſum: nõ ſolu⁹ ad pniam addux it: sed ẽt ad religionẽ incitauit. ¶ Audiẽs aũt q̃ ꝑ ei⁹ monach⁹ ſact⁹ ad ſeculũ redire diſponeret: ad ꝑem ꝓcitus iuit: eũq; in scõ ꝓpoſito ꝑmanẽtẽ: q̃ post dies modicos in xpo qeuit. Romuald⁹ aũt in ꝑdio mõſteriũ claſſeñ ꝑmãſit: ubi a demõib⁹ primo eum deterrenti b⁹: deiñ grauiter cedẽtib⁹ diuti⁹ pulſat⁹: oẽs ipſos malignos ieſu inuocato noie effugauit Qui poſtmodum sub diuerſoꝝ ajalium & mõſtroꝝ formis terribilib⁹ appẽtes ipm cõturbabat: sed eoꝝ ꝑſecutiões ſãct⁹ uir oſoibus ſupabat. Ipſis aũt diebus in loco q̃ dr balneũ mõaſteriu⁹ quoddã ſãcti michaelis ꝑſtruxit: sed a scõ apollinare monit⁹ ad ce-

nobiuꝫ ſuũ ſgreſſus ẽ. ¶ Poſt hec habitauit i palude comacleñ: & deinde in palude que peretũ dicit longe a rauẽna q̃ũ milib⁹. xii. cũ diſcipulo guilelmo: ubi ignẽ q̃ cellulã i flãmauerat orõe repẽte extixit. ¶ Poſt hec iuſſu ipatoris othonis. 3. i claſſeñ abbatẽ ele ctus dũ renitẽs tandẽ coact⁹ acceptauit: ſed dũ ſres ad uotũ corrigere nõ ualeret co rã rauẽne archiepo & ipatoꝛ officio reſigna uit: quẽ uidelicet ipatoꝛe tyburtinã citatem obſidẽte repiẽs ad pacẽ & ꝑcordiã cũ tybur tinis reduxit: eo q̃ ipm ipator reuerẽtie ge reret: ubi ẽt thamũ quẽdã nobilẽ: & bõifaci um uiꝝ clariſſimũ ꝓfectũ ꝓpinquũ teuto nicos ad pnias ꝑtit: & mõachos effectos ſecũ deduxit: & ad peretũ rediit. Qui uideli cet bonifaci⁹ poſtmodũ archiepꝰ & martyr fuit. De quo ſupra actũ ẽ iuxta aliũ ei⁹ nois ſcũm noñ iunii. ¶ Pꝰ hec inũeris frib⁹ ꝛgre gatis i multis locis ac citatib⁹ cellas extru xit: & camaldueñ eremitaꝝ ordinẽ i cohauit Ad cui⁹ iſtantiã otho ipator cenobiũ ſci al berti edificauit: & ꝑdiis large dotauit. Et cũ otho ad uitã mõaſticã aſſumẽdã diſponeret poſtq̃ uadẽs romã iñ rediſſet ſanctũ ipm nũ q̃ reuerſuꝝ ꝑdixit: & ut ꝑdixerat ſic euenit. Deinde apud parẽtiũ. 3. mõaſteria fũdauit: ubi dudũ manẽs ipm dina pietas ad ſũme p fectiõis apicẽ ꝑuexit. Ibiq; ordinẽ deo uiuẽ di frib⁹ ſuis circũquaq; poſitis ſpũ dei docẽ te dictauit & miſit. Inde diſcedẽs nauẽ intra uit tepeſtatẽq; maris grauiſſimã cũctis iam ꝑiclitãtib⁹ & de ſalute deſꝑatib⁹ ſua oratio ne ſedauit: ueniẽſq; ad biſurcũ mõaſterium eoꝝ uitã aliq̃uli laxata ſ ad ardua & utilia ducẽ curauit. ¶ Poſt hec i camertino ſolo cenobiũ nobile ꝑſtruxit: i eiſdẽq; ptib⁹ mõa ſteriũ puellaꝝ ꝑdidit. Deinde i regiõe urbis ueteris aliud mõaſteriũ fabricauit: & mul tos mõachos ꝓſtituit. In quo ſili⁹ guidõis co mitis longo tempore in ſancto ꝓpoſito ui xit: & carnis ſoluto debito miraculis claru it. Inter que cecũ illumiauit. ¶ Deide romu aldus audiẽs q̃ bõifacius ei⁹ diſcipul⁹ mar tyriũ paſſus eẽt: paſſiõis deſiderio fragrans cũ. 26. ex frib⁹ ſuis uſq; ꝑnoniã prexit: ſed ibi lãgore pcuſſus uolũtate dei ꝓpulſus plu res nobiles mõachos acq̃ſitos rediẽs ſecum adduxit: & ad mõaſteriũ urbis ueteris reme auit: ubi multas ꝑſecutiões a ſuis frib⁹ ptu lit. Inde diſcedẽs apud caſtrũ maximianum mõaſteriũ aliud fundauit. Et inde ꝑ claſſeñ locũ parẽtiũ nauigauit. Reuocat⁹ aũt ꝑ nũ ciũ apoſtolice ſedis ad italiam repedauit: ue niẽſq; ad mõtẽ caleñ & petranũ i utroq; cel las erexit: locisq; pluribꝰ ꝑagratis ꝑ ualles de caſtro & mõtẽ apẽninũ i loco q̃ dr aqua bella locũ aliũ ꝓſtruxit: ubi & quẽdã ꝓbyte⁹ a dolore dẽtium grauiſſimo liberauit.

¶ Cũ aũt apud camaldueñ mõaſterium qd ipſe tũc caput ordinis ꝓſtrui faciebat: ſagus maxia i edificiũ cederet: dubitãtib⁹ cunctis ne ſagus inciſa cellã oprimeret: orãtibuſq; ſcũm ut ex cella abiẽs piculũ euitaret: ipſe i de diſcedere noluit: ſed ruẽtẽ arborẽ uerſus cellã ſigno crucis aliorſũ cõtra naturã cade re coegit. ¶ Ilex quoq; nimie magnitudis in ipo ope ꝑcidit: qua ꝑ mõtis deuexũ coruen te raptus ab ea ruſtic⁹ ad ſteriora rotaꝝ: Sã ctũq; iuocãs i mõtis radice ſcolumis iuẽit. Deiñ uẽit ad mõtis ſutrii: ubi celebrãs i exta ſim rapiẽ: & ſpũs exponẽdi pſalmos tũc ſi bi diuinit⁹ infũdit: ubi ꝑ ſeptẽniũ ptinuũ ſi lẽtiũ nunq̃ ſoluit: & multa miracula oñdit. ¶ Frem gregoriũ ſolũmõ inſulãs a doloꝛ capitis ſanauit: & a ſcabie ulceroſa ter ipm aqua ſola pfundẽs mũdauit. ¶ Vir⁹ aliũ deo ſculãs ab inſania capitis liberauit. Spũm ꝑ pheticũ hre i multis oñdit. ¶ Diſcipi⁹ q̃ malign⁹ iuaſerat ips ob id ſolũ qa eo abſẽte nõ petita licẽtia lectũ ei⁹ abſcẽderat ab inſe ſtatione eripuit. ¶ Vxoꝛ cuiuſdã que uiꝝ: que ſcũs ꝑerterat: ab igreſſu ordinis ꝓhibe bat: porrecta ei buccella panis benedicti a deo pacauit: q̃ uiꝝ exinde in pace dimiſit. Puerꝝ aliũ a demõe uexatum oblato ei pane bñdicto liberauit. ¶ Poſthec ab hẽrico ipa tore de ultra mari reuertẽte locũ mõaſterii ꝓſtruẽdi in mõte amiato ut petiit ꝑtexit: ubi mõachos multos fecit. ¶ Reuerſ⁹ ſutrii dũ piſcib⁹ ꝑ ei⁹ adu ̃tu careẽt: qd ſr i ſta gno puiſſimo ubi nunq̃ piſcis uiſus fuerat hamũ miſit: & piſcẽ mox adeo magnũ cepit: q̃ ipo die cũctis ad eſum ſuffecit: ꝑ ãnos. 20 obitum ſuũ & locũ finis ſui per ſpm frib⁹ ꝑ dixit. Et ueniẽs ad mõaſteriũ uallis de ca ſtro egrotare cepit: & ad extrẽa deueniẽs ſũ pto uiatico e carne migrauit. xiii. cal. iulii e tatis ſue exactis ãnis. 120. Ex qb⁹. 20. ꝑſum pſit i ſeculo. iii. in monaſterio claſſis. Reli quos i eremtico ꝓpoſito. Sepẽltuſq; iacet i ual le decaſtro: ubi & copioſe miraculiſ fulget.

¶ De ſcis ioãne & benedicto mr. CXXIX.

IOãnes & benedict⁹ mres mona chi camaldueñ ordis fuerunt & diſcipuli romualdi. Qui iuſſu o thonis ipatoris ab eodẽ abba te ad buſcalũ regẽ ad ꝑdicandũ miſſi ſunt: eo q̃ ipſe ꝑdicatores fidei ſibi pe tierat deſtinari. Quos idem rex in eremo ali quo tpe ſubſtentauit: donec linguã ſclauo nicã didicerunt. Qui ꝑdicãtes regem ꝑuerte runt & baptizauſt. Quos rex rogauit: ut pa pe pluria dona deferrent: & ſibi coronã ꝑe crata de manu pontificis apportarent. Quod illi recuſãtes facere: dicenteiq; ſibi ſecularia negocia tractãda omnino nõ licere: ad cellã reuerſi ſunt. Sed q̃busdã q̃ regis uotũ agno

uerant: putātib⁹ q magnā auri summā secū
hērent: insecuti i cella eoꝝ sunt iugulati: &
thesauro req̄sito: nihil ab eis inuētū est. Tūc
illi facin⁹ palliare uolētes cellā ascenderunt:
ut ꝓbustis corpib⁹ ipsi inoxii crederent. Sꝫ
dei uirtute cella ꝓbusta corpa oīa illæsa ꝑ
māserunt. Ipsi uero fugere uolētes: se in mo
uere nullaten⁹ potuerūt. Vbi uero scōꝝ iace
bāt cadauera: nocte appebat lux imensa: &
angeloꝝ audiebat cātilena. Rex uero hec au
diens ad locū accessit: & occisores adhuc ibi
inuētos cepit. Dū āt cogitaret q̄ liter eos pu
niret: ad sepulchra martyꝝ uinciri iubet: ut
si eos de⁹ puniri uellet: in uinculis miserabi
liter deficerēt. Sin aliter scis mīb⁹ placeret:
eos mīrabiliter absoluerent. Ducti ergo ad
tumulum dei uirtute fractis nexib⁹ absoluti
sunt: & penitentes uitā eremiticā duxerunt.
Rex quoq; sup scōꝝ corpora basilicā edifi
cauit: & ex ꝓpriis bonis dotauit: ubi eoꝝ ser
uantur corpora mitis redolentia signis.

¶ De sancto nouato discipulo. CXXX

NOuat⁹ discipul⁹ fuit illustrissimi
generis urbis rome pudentis de
scipuli pauli apostoli filⁱ & sc̄i
mothei p̄bri: quoꝝ sorores fuerūt
scā potētiana: de q̄ supra actū ē
i4. cal. iunii: & praxedis de q̄ infra dicēt. 12.
cal. augusti. Hic cū p̄se pudēte multos pau
peres xp̄ianos in domo sua refouebat. Qui
eo uiuente adhuc p mēses plurios egritudie
ualida detēt⁹ a bto papa pio familiariter ui
sitat⁹ & ab eodē ꝑortat⁹: dinis ab eo ꝓceptis
sacramentis post dies. 15. eo ꝓsente i pace ge
uit. 12. cal. iulii. Sepult⁹ in paterno tumulo:
ubi postmodū p̄ cum sororib⁹ ꝑditi sunt.

¶ De scō siluerio papa & marty. CXXXI

SIluerius papa & mr̄ natiōe cāpa
nus ex p̄se hormisda pōtifice ro
mano agapito prio papę i ꝑatu
urbis successit: & sedit annū unū
mēses. 5. Hic prim⁹ post bti silue
stri tpa sine ꝑali assēsu gothoꝝ manu ē sub
limat⁹ epūs. Theodat⁹ siqdē gothoꝝ rex tunc
rome degens: talē idixit clero timorem: ut q̄
nō ꝓsentaret electiōi ei⁹: gladio pūieret. Hūc
theodora augusta uxor iustini impatoris ro
gauit ꝑ artemio p̄fiarcha heretico ab ei⁹ p̄
decessore depositō: ut eū restitueret dignita
ti. Qui noluit ꝓsentire. Quapropter idigna
ta augusta misit ꝑ uigiliū archidiaconū ro
manū: quē ꝓstantinopolim papa ꝑ legatiōe
miſat: ad belisariū patriciū in italia ꝓsistētē
ut cōtra papā occasionē iueniret: qtenus de
ꝑatu deponeretur. Qui testes falsos subdu
xit: q̄ siluerī⁹ regi gothoꝝ scripsisset: qten⁹
ad portā asinaria lateranen⁹ romā ueniret: &
sibi belisariū patricium traderet. Qua de re
patricī⁹ eū depositū: & uigiliū archidiacon⁹
ipm̄ ueste monastica induit: & iubēte belisa
rio i pōtianas ad exilium destinauit: ubi pa
ne tribulatiōis & aqua angustie substentat⁹
post dies aliquot defitiens ibidē mortu⁹ est:
& sepultus mīso coronatus. 12. cal. iulii: ubi
multitudo male hñtium salui fact⁹ sunt. Hic
fecit ordinatiōnē unā p mēse decēbr̄. ꝓbros
15. diacones. 5. epos̄ p diuersa loca nūero. 30
Et cessauit epat⁹ dies. xi. cui uigili⁹ ei⁹ archi
diacon⁹ q ipm relegauerat i ꝑatu successit.

¶ De sancto albano martyre. CXXXII

ALban⁹ mr̄: ut ait beda ꝓlio libro
historie anglorū: passus est in bri
tānia tpe diocletiani & maximia
ni impatorū. Qui dum adhuc pa
gan⁹ eēt: & clericū quēdā xp̄ianū
ꝓsecutores fugientē in fidem suā hospitio su
scepisset pietate sola mot⁹: ei⁹ uite & exem
plo scīꝫ monitis fact⁹ est xp̄ian⁹. Cū aūt gē
tiles clericū: q ad se ꝓfugerat: quererēt. Al
banusq; seipm̄ p magistro & hospite obtulit
set: ab eisdē capt⁹ & ad iudicē duct⁹ ē. Dūq;
xp̄m p̄fiteri nō timuisset: diutissime cęsus de
collari iubet. Quē populo p̄dilectū ad mar
tyriuꝫ accedentē secuta ꝓpene tota ciuitas:
pontēq; fluꝫ occupauit: qua transire debe
bat: ut sic ei⁹ mortem retardarent: uel totali
ter ꝓfugnarent. Sanct⁹ uero desiderio passio
nis accēsus orauit: mox q; aqua fluminis substi
tit: & ipse p siccū alueū una cum ꝑsecutori
bus transiuit. Quo uiso miraculo milles qui
ipm decollare debebat: ꝑcussus est. Alban⁹
uero monte trās flumen positū ascendens o
ratiōe fusa fontē de petra ꝓduxit: q ibidem i
testimoniū ei⁹ martyrii usq; in ꝓsens manat:
Ibi igit⁹ una cū ꝑsecutore militē decollat⁹ ē.
Sed illo i terrā cadēte oculi ꝑcussoris de ei⁹
capite piter ceciderunt. Sepult⁹ est aūt i ciui
tate uerlanio: que ab anglis dr̄ uerlonia seu
uerlingaceſter. Post cui⁹ martyriū passi sūt
aaron & iulius legionum urbis ciues & alii
plures utriusq; sex⁹ conuersi ad deum ꝑpter
miracula i eius passione ostensa: qui passus
est. xi. calen. iulii.

¶ De sanctis albano epiſcopo & sociis mar
tyribus. CXXXIII

ALban⁹ epūs & ursus cleric⁹ mar
cōites fuerūt scī theonisti epī: ut
ista dicēt i ei⁹ passiōe. 10. calē. de
cembris. Qui cū eodem & disci
pulis ei⁹ tabra & tabrata a philippēsib⁹ isu
la nauſia egressi romā secū accesserūt: & oꝛo
ne facta mediolanū abierunt: suscepti hono
rifice a scō ambrosio epo & theodosio impa
tore tunc ibi degente. Inde ad gallias ꝑdica
do transeūtes: dū augusta ciuitatē deuenī
sent. Scūs ✠ ursus a paganis ꝓphensus per
multa tormentoꝝ genera martyriū passus ē
Theonist⁹ uero cū albano tabra & tabrata

discipulis suis uenit ad regē rosimūdum: q eos misit ad paulinum epm treuerēn. Indeq; nauigio magūtiam adierūt: ubi dū pdicaret albanꝰ a gētilibꝰ tentus & flagellatꝰ. Nouiss sime gladio cesus ē. Hoꝝ duoꝝ mr̄z corpa ad puinciā uenetie trāslata i loco qui dicit buranū iuxta mare situ torcellanen dioce. tumulata ſuant. Ibiq; & corpus iacet tertii mr̄is ✣ dominici mōachi: q q̄uis i ſtoꝝ paſſione nō repiatur ſpecialiter noiatus: ab icōlis tn̄ ipius loci conſociꝰ albani & ursi fuiſſe dicitur: & cū eiſdē pro xp̄i noie crediſ mr̄io coronat⁹. Paſſio hoꝝ mr̄z ibidē agitur .xi. cal. iulii.

¶ De ſcō eufebio epo ceſarien. CXXXIIII

EVſebius pāphili cui pāphilꝰ mr̄ adeo amicitia ꝓiūctus extitit: ut ab eo cognomē ſortiaſ: ut dictū eſt ſupra i paſſiōe pāphili mar̄is cal. iunii. Hic epūs ceſarien ſuit. & ſcitate ac ſapiētia iſigniter claruit: multa q; opuſcula diuina ꝓpilauit. Sup geneſiz li. bros. 20. ꝓpoſitDiuerſaꝝ rerum libros. 25 Eccleſiaſtice hyſtorie li. 9. Chronicoꝝ canonum hiſtoriā & eoꝝ epithoma. Euāgeliorū diaphoniā & eorum canones. In iſaiam lib. x. Contra porphyriū li. 25. In quorū. 18. 19. &. 20. accuratiſſime reſpondet ei ꝑa danielem pphetam ſcribēti. Topicoꝝ li. i. Apologiarū ꝓ origene li. 6. De uita pāphili mr̄is li. 3. De mr̄ibꝰ quedā opuſcula. In 150. ps inſignes editit ꝑmētarios. Chronographiam terre iude: & diſtinctas tribuū ſortes. Libel lum urbiū: montiuꝫ: fluuioꝝ: uallīū: uicoꝝ & diuerſoꝝ locorum terre ſancte: que ſacra ſcriptura ꝓplectit. Scripſit & libruꝫ chroni cum de tēporibus a principio mūdi ſcohani ad tēpora uſq; ſua declinās. Diocletiani atq; ꝓſtantini primi tēporibꝰ micans. Humanitas in pace ſoluit debitum. xi. cal. iulii. Hec hieronym⁹ libro de illuſtribꝰ & ex martyrologio adonis & uſuardi.

¶ De ſcā demetria uirgine & mr̄. CXXXV.

DEmetria uirgo rome exorta filia ſuit ſauſtini & darioſe & ſoror mr̄is bibiane: ut ſupra i paſſione bibiane ſcripturn legitur. 4. non decēbris. Hec cū ante ipiiſſimuꝫ iperatorē iulianū detenta pro fide xp̄i introduceretur in ꝓſſione dn̄i emiſit ſpiritū. Sepulta a ioāne preſbytero iuxta matrē & germanā apud palatiū luciniānū. xi. cal. iulii.

¶ De ſcō leufredo abbate. CXXXVI.

EVfredus abbas claruit tēpore iuſtiniāi iperatoris ꝑi. Qui parētibus xp̄ianis pago eboraceñ ortus: relicto ſeculo ꝓpe urbem i pua cellula morabat. Sed a deliderio epo propter iuidiā eo q; in eiꝰ dioceſi ſe incluſiſſet: ipſius licentia nō petita tentus eſt: & in equo contra uotū ſuum leuatꝰ: eo q; nunq; equū aſcēdere ꝓpoſuiſſet ad ciuitatē adductus ē: cōtra quē epūs ſquirere diſponebat. Statimq; ut ad epiſcopatū puenit: eq uiſcera: cui ſcūs inſidebat: dirupta ſunt: & i terram cū equo pariter ceciderunt. Quod epūs uidens ab eo uenia petiit: ipſmq; in pace dimiſit. Qui pater poſtmodū factus eſt plurium mōachoꝝ: qui & miraculis claruit. Nā gillenandū monachū a diabolo uexatū libe rauit: eiq; baculū ſuum ꝓ ipius tutella dimiſit. Dū igne maximo ſubito accēſo cenobiū ꝓflagraret: oratiōnē fudit: & mox uentus ua lidus ex oppoſito inſurgēs a mōaſterio fl̄mas excuſſit: multis quoq; aliis clarus uirtutibus in pace quieuit. xi. cal. iulii.

¶ De ſcis decē milibꝰ mar̄ibꝰ. CXXXVII.

DEcem milia mr̄es apud alexādriam ſub hadrīāo & antonio paſſi ſunt. Cū eni agareni & euphratēſes romano ipio rebellaſſent. Hadrianus & antonius ipatores qui in ptibꝰ alexandrie degebāt nouē milia milites contra eos dirigunt: eiſq; ✣ acaciū primicerii⁹ & ✣ heliadē ducē preficiūt. Cū aūt romanoꝝ militia multitudinē aduerſariorū ꝓſpexiſſent ꝑterriti terga uerterūt. Et ſciſcitantes ad inuicē cur tātus eos tremor i uaſiſſet: putantes q; dii ꝑtra eos indignati ſorent: eo q; illis ſacrificare neglexiſſent: accedentes ad ſimulacra ſacrificia obtulerūt: & irruentibꝰ hoſtibꝰ adhuc maiori formidine repleti ſunt: ꝓciti quoq; ſe in fugā dederūt. Quibꝰ angelus dn̄i apparuit: q; in ſpecie iuuenis eos alloquēs deos gētiū eē demōes aſſeruit: & hec illis bis ꝓtigiſſe affirmauit: eo q; uanoꝝ deoꝝ ſuffragia poſtulaſſēt. Quod ſi in xp̄m credere uellēt uictoriā ex hoſtibꝰ obtinerēt. Quibꝰ unanimiter ſe uelle credere rndentibus angelꝰ diſpuit. Sequenti die xp̄m in ſui adiutoriū expoſcūt in hoſtes impetū faciunt: & angelū q pridie illis apparuerat exercitū eorū precedētem cernūt: barbaros uiriliter cedūt: in fugā uertūt: & multos ſuigētes in lacū ſe necare ꝑpellunt. Obtentoq; triūpho āgelus dn̄i deduxit ſcos ad uerticē mōtis ararath longe ab alexādria p q̄ngēta ſtadia poiti: ipatoribꝰ tē i alexādria ꝓſtitutis. In quoq; medio angelus ſedebat & eos de fide xp̄i plenius inſtruebat. Illico aūt celi apti ſunt: & alii .7. angeli uiſibiliter ad eos deſcendūt: oiaq; illis futura ꝑdicunt: & ad martyrii paſſiones ꝓſtantes efficiūt. Quibus ab eoꝝ ablatis oculis ſci mr̄es unanimiter i xp̄i fide & amore fundati. 30. dieb⁹ i mōte ꝓſtiterūt orātes nullo pēitus cibo corporeo ſubſtētati. Imperatores aūt admirantes cur ad illos habita uictoria non redirēt: ad

eos ꝓquirendos mittunt: eosq; xp̃ianos effectos audierũt. Statiq; septẽ regib⁹ circũstantium regionũ epistolas dirigunt: ut ad eos cũ ingenti exercitu festinarent ad nouorum xp̃icolaꝝ exterminiũ faciendu5. Regib⁹ igit̃ cũ festinatiõe ꝓgressis impatores nuncios ad sc̃os dirigũt: eosq; corã se accersiri faciũt. Qui ofone ꝑmissa se mutuo ꝑfortantes uoce delapsa celitus roborati: corã impatoribus ꝓpere festinant̃ itrepidi. Interrogatiq; ab eis uter post triumphũ nazareno crucifixo adhe sissent: & augustoꝝ leges ꝓterire nõ timuissent. Acatius ore ojum rũdens: oia que illis euenerãt: enarrauit: & xp̃m dñm uoce publica ꝓdicauit. Omẽs quoq; milites xp̃m solu5 deũ ueꝝ acclamare ceperũt. Et cũ ip̃atores ꝑminarent: q; oẽs penas quas crucifix⁹ ꝑtulerat: illos exipiri facerẽt. Vnus ex collegio martyꝝ noie ✝ carceri⁹ cãpi ductor se bt̃os fore rñdit: si necis & passiõis dñi mererẽtur esse ꝓfortes. Clamãtib⁹ aũt populis gentiliũ ꝑtra eos: & illis eꝑtra xp̃m uiua ꝓfitentibus uoce: populi furore moti in eos lapides miserũt: eosq; lapidare ceperũt. Sed xp̃i uirtutute lapides in facies iactantiũ uertebant̃: & plurimi ex gentilib⁹ mactabant̃: sciq; martyres a lapidib⁹ mime tangebant̃. Quod certẽtes ip̃atores: & hoc magicis uirtutibus ascribẽtes eos scorpionib⁹ flagellari iusserũt. Et cũ diuti⁹ cederent: un⁹ illoꝝ iuuẽcul⁹ nomie ✝ draconari ꝑuũp ꝑ uerberib⁹ deficies ad acatiũ se ꝑuertẽs: ei⁹ exhortatione ꝓstulabat. Quẽ postq; acatius ꝓfortasset: timens ne aliqs ex collegio in fide forsitan ꝓpter flagella titubaret: orauit ad dñm: ut eos ab ipsis tormẽtis eruerẽt. Statiq; facto nimio terremotu manus & brachia cedentiũ aruerũt. Quo uiso miraculo magister q̃dã militũ ✝ theodor⁹ noie cũ suis militib⁹ mille ꝙuersus est: qui se xp̃ianos ꝓfitẽres ad. ix. milia martyres se ꝓtulerũt. Tũc ip̃atores irati iusserũt apportari clauoꝝ multitudinẽ trigonoꝝ: & ꝑ. 20. stadia spargi: ut sup eos sci nudis pedibus ambularẽt. Quod cum fieret angeli dñi mꝝes ꝓcedebãt: & clauos leuantes in unũ conaceruabãt. Impatores uero illos angelos deos fuisse putabãt: ꝓp qd̃ adhuc magis mꝝes ad sacrificia suadebant: eo q; dii illoꝝ miꝫti: eos a tali clauoꝝ piculo liberassent. Sed cuꝫ tã primi. 9. milia q̃ alii mille supadditi solũ ueꝝ deũ crucifixũ clamarent. Iussertt augustus: ut oia crucifixi tormẽta quẽ ꝑdicat experiant̃ i eis. Sicq; corone spinee eoꝝ capitib⁹ ꝑponunt̃: & lanceis latera ꝑforant̃: & ut olis xp̃s a iudeis sic sci a militib⁹ sibi genuflectẽtib⁹ illudunt̃. Qui hec ꝑstati⁹ tolerãtes sanguine eoꝝ ꝓprio frontes tingebãt i mysterio baptismatis quo carebãt. Tũc de⁹ filio regis saporis sci mꝝes i crucib⁹ ꝑfigi iubẽt. Et comitantib⁹ illos ojb⁹ ꝓpꝛis ad montẽ araratb ab exercitu deducũt: ibidẽ hora tertia crucib⁹ figunt̃. Beat⁹ uero acatius i cruce pẽdẽs pendentes sil⁹ socios hortabat̃: & symbolũ fidei catholice ꝓfitebat: ut aũt scõꝝ passio ꝓ oia dñice passiõi sil⁹ eẽt: miracula que moriẽte dño appuerũt: sinouata sũt. Nã & hora sexta usq; ad horã nonã sol obscurat⁹ ẽ: terremot⁹ ingẽs factꝰ ẽ: ita ut pluria edificia ruerent: saxa etiã & parietes multi ꝑcissi sunt: obstupentibus uniuersis. Sci uero mꝝes ad dñm orauerũt: ut cũcti eos i q̃cũq; necessitate iuocãtes petitiõis sue a dño ꝑsequerent effectũ: & uigiliã passiõis eoꝝ cum silẽtio ieiunãtes idulgẽtie ꝓ ꝑcis mererent̃ ꝓcipe ãnũ unũ. Statiq; uoce de celo lapsa ad eos ad celestia regna ꝓcipiẽda uocãt̃: & eoꝝ petitiões exaudite i oib⁹ nũciant̃. Post modicũ ergo facta hora. 9. totũ montẽ lux maxia circũfusit. Sci quoq; mꝝes magnis uocib⁹ suos i tanus domini spiritus ꝑmendantes aias emiserunt. Corpora uero illoꝝ ab angelis de crucib⁹ deposita diuina dispositiõe in ipso monte sepulta sunt. Qui passi sunt. io. cal. iulii.

¶ De sacto paulino epo & ꝓfes. CXXXVIII

Paulin⁹ epꝰ nolane ciuitatis cãpanie tpe uadalor⁹ claruit: Cũ enim tota fuisset ipsa ꝓuincia a uãdalis irruẽtib⁹ depopulata: multiq; de ipsa terra in aphrica adducti captiui fuissent. Vir dñi paulin⁹ cũcta que habere potuit captiuis idigẽtib⁹ misit. ¶ Cũ aũt uidua q̃dã ad eũ uenisset: & filiũ suũ unicuꝫ a regis uandalor⁹ genero i captiuitatẽ addũctũ fuisse diceret: & a uiro dei ꝑciũ aliquod ꝓ redẽptõe postularet. Illeꝫ qd daret nihil penit⁹ hẽret: petẽti semie seipm obtulit: eidẽq; benigne rñdit: ut se secum ad aphricã duc̃tũ suũ suũ eẽ asseret: ipsmq; ꝓ suo filio apud regis genero ꝑmutaret: cũ se i ei⁹ ꝓuitio man suꝫ ꝓ redimẽdo filio patũ disꝑoret. Quod illa ex ore tãti uiri audiens: irrisionẽ potius credidit q̃ ꝓpassionẽ. At ille utpote eloquentissim⁹: & ad plenũ dinis studiis erudit⁹: dubitãti fese ꝑsuasit citi⁹: ut audita crederet: se q; ꝓ filio redimẽdo i ꝑuũ tradere nõ timeret. Perrexerũt igit̃ utriq; ad aphricã. Et primo qdẽ regis genero uidua supplicauit: ut filiũ suũ sibi gratis donaret. Quod uir barbarus ne dũ facẽr renuit: sed iusꝰ audire desꝑexit. Cui cũ uidua subiũgeret: ut filiũ suũ redderet: ꝓ ipso uicariũ hoiem illũ acciꝑet. Ille q; uenusti uult⁹ hoiem ꝑsexisset: interrogauit eũ: qua arte nosceꝰ: Cui uir dñi hortũ se colere nosce poptime dixit. Quod uir gentilis gratũ habuit: ipsmq; in ꝑuũ suscepit: & rogãti uidue filiũ restituit. Quo accepto inde discessit: & paulin⁹ horti colẽdi curã suscep:

¶ Cũ aũt dñs sꝰ crebro hortũ ingrederet:

ſuũq; hortulanũ quedã requireret: & ſapiẽtes hominẽ eẽ uideret: amicos deſerẽs cũ eo ſepius colloquẽs ipſi⁹ cepit ꝑmõib⁹ delectari. Cui paulin⁹ quotidie ad menſam uirentia deferebat & accepto pane ad horti curam remeabat. Die aũt quadã ſuo dño ſecretius ſe cũ loquenti predixit: ut ſe circa regni regimẽ ꝓuideret: eo ꝙ rex citius moriturus eẽt: ipeq; eidẽ maſculina ꝑle carẽti ſucceſſurus foret: ꝙ ille regi nũciare curauit: & ꝙ hec ab hortulano audiſſet apuit. Rex uero ipm uidere poſtulauit. Cui gener rñdit: ꝙ ille eẽt: q ſibi ad prãdiũ herbas ex more portaret. Factũ: ẽ cũ rex ad prandiũ diſcubuit paulinus olera uirentia delaturus uenit. Cumq; hunc rex ſubito ꝓſpexiſſet itremuit accitoq; genero ei uerũ eẽ: qđ audiuiſſet aſꝑuit: nã ut dicebat ipa nocte i ſõno ſedẽtes ꝓ tribunali ꝓra ſe iudices uiderat: iter quos paulin⁹ ꝓſe debat: & flagellũ qđ aliqñ accepat: eoq; ſibi iudicio tollebaꝫ. Impoſuit q; ut ſterrogaret qs eẽt: qa ipſ⁹ populaꝛẽ minime exiſtimaret. Tũc regis gener ſecreto paulinũ qs eẽt magnis cõiuratiõib⁹ ꝙuiſtuit: tandẽq; illũ ep̃s eſſe ꝑuit: & ꝙquid peteret ſibi liberaliter obtulit: uir aũt dñi ab eo poſtulauit: ut oẽs ꝑciues ſuos captiuos relaxaret. Cũctiq; illi ꝓtin⁹ i aphrica reqſiti cũ onuſtis frumento nauib⁹ pro uenerãdi uiri paulini ſatiſfactione i eius comitatu laxati ſũt. Poſt modicos uero dies rex uandalos occubuit: & ut pau linus predixerat gener eidẽ ſucceſſit. Sicq; factũ ẽ: ut qui ſe ſolũ i ſeruũ tradiderat: cũ multis a ſeruitio ad libertatẽ rediret. ¶ De cuius etiã morte ſcribit: ꝙ cũ dolore fuiſſet lateris tact⁹ ad extrema deduct⁹ eſt. Dumq; dom⁹ eĩ⁹ i ſua ſoliditate ꝑſiſteret cubiculuꝫ i quo iacebat eger facto terremotu ꝓtremuit oẽſq; aſtantes nimio terrore ꝓcuſſit. Sicq; ſcã illa aia carne ſoluta ẽ. x. cal. iulii. Sepultuſq; geſcit i eccleſia ſua. Hec greg⁹. 3. dial. ca. ꝓrio. Hic uir ſapiẽtia clarus multa uolumina ꝑpilauit. Beati eim ãbroſii uitã ſcripſit ad augu. Itẽ uitã beati felicis. Ad theodoſiũ ſm̃ ſcripſit panegyricũ ſup uictoria tyrãnorum. Ad ſororẽ epiſtolas plurimas de ꝓtemptu mundi. Itẽ de diuerſis cãis diuerſas diſputatiões & tractat⁹. Volumẽ etiã de pnia: & de generali oĩum martyꝝ laude iter opuscula ſua ꝓcipuũ. Multa uerſu breui ſcripſit ad celſum. Epitaphiũ etiã uite ꝓſolatoriuꝫ. Libellũ ſup morte xp̃iani & baptizati iſantiſ ſpe xp̃iana munitũ. Epiſtolaſ plures ad ſeuerum: Sacramẽtoꝝ etiã & hymnoꝝ. Itẽ epl̃as ad delphinũ: amãdũ: uictriciũ: apꝝ: florẽtiũ euſebiũ: & uincẽtiuꝫ. Hec gẽadius de uiris illuſtribus.

¶ De ſcã hildegarde uirgine. CXXXIX.

Hildegardis uirgo i alamanie ptibus admirabilis fuit ꝓuẽcte etatis tpe cõradi ipatoris. Que quẽnis a pentib⁹ deo ad ꝓuiendũ tradita ẽ: & i mõaſterio ꝓmendata. A quo tpe uſq; ad obitũ ſuũ ieiuniis & oratiõib⁹ intendẽs miras uiſiões hũt: & ſpũs ꝓphetiçũ a dño ꝓcepit. Et cũ laica pri⁹ monialis & illiterata fuiſſet. Nam nihil de ſcripturis excepto ꝑalterio didicit: mirabiliter tñ rapta diuinit⁹ ibuit: nõ ſolũ qđ uerbis eſſuderet: ſ⁹ ẽt ꝙ ſcribẽdo latie dictaret: ac dictãdo catholice ueritatis libellos ꝑficeret. Hec eni fuit ſũdatrix & magiſtra mõaſterii ſci roberti qđ apd pinguiã ſitũ ẽ. Cui etiã multa epi epiſtolas direxerunt: & ab ea remiſſiuas ſuſcepũt. Precipue tñ tres rõani põtifices ſuas btẽ hildegardi charitatiuas lras miſerũt. ſ. Eugeni⁹: anaſtaſi⁹: & hadrian⁹: huic etiã ſcripſit epiſtolã btũs bernard⁹. Que de iuſſu pape eugenii oĩa que de ãtixpi tpib⁹ ꝑphetauerat ſcripture mãdauit. Cui⁹ ẽt libelli ab eodẽ põtifice i ꝑcilio treuerẽſi approbati ſũt. Scripſit ãt epiſtolã de tpib⁹ futuris Initiãs ab ãno dñi. ixoo. ꝓtẽdẽs uſq; ad finẽs ſeculi: multa & mira i eodẽ arcana futura ꝑdicẽs. Que ſcis opib⁹ plena: qđ ſit pace. x. cal. iulii. Sepulta i ſuo mõaſterio qđ ẽxerat ãnis circiter. 40. ubi & miraculis fulget.

¶ De ſcõ nicea epõ. CXL.

Nliceas epſ⁹ romatiãe citatis ſcitate & mor⁹ honeſtate ꝓpoſit⁹: ac doctrina ſublimit⁹ & facũdia ꝓclar⁹ appuit. Qui ſex ad baptiſmũ uenientes ꝓcetib⁹ inſtructiõib⁹ informans libellos edidit. Quoꝝ prim⁹ ꝓtinet qđ agere debeant: q ad baptiſmi gr̃am uenire cupiũt. Scds de gẽtilitatis errorib⁹. Terti⁹ de fide unice maieſtatis. Quart⁹ aduerſus genealogiã. Quit⁹ de ſymbolo. Sext⁹ đ agni paſchalis uictĩa. Ad lapſã et uirginẽ libellũ emẽdatiõis oib⁹ inſignẽ laudib⁹ miſit: qeuit ãt i dño. x. cal. iul. Hec gẽnadi⁹ đ illuſtrib⁹.

¶ De ſcõ iuliano mrẽ. CXLI

Vlian⁹ mr̃ iuuẽcul⁹ ãnoꝝ. 18. in ſtauiaꝫ citate paſſ⁹ ẽ tpe decii ceſaris ſub ꝓſid⁹ martião: qđ ꝑſes dẽtũ ad ſacrificia ſuadebat: & ſacrificaꝛ abnuẽtẽ fuſtib⁹ cedi iuſſit. Itẽq; i e quuleo leuatũ grauiẽ flagellari: deiñ ꝺpoſitũ i carcerẽ mitti fecit. Et aſclepiodora matre iuuẽis accerſita hortabaꝫ illã ꝑſes: ut filiũ ad deoꝝ imolatiõẽ ſuis exhortationib⁹ induceret. Que triũ dierum inducias poſtulauit in quibus mater filiũ i chriſti ꝑfeſſione corroboraꝛet. Elapſo uero triduo cũ iulianus iuſſu preſidis eductus de cuſtodia diis ſacrificare cõẽneret: fecit preſes adduci ſacum cũ ſerpẽtibus & harena martyꝝq; xp̃i

in ipso ꝓsui:ac i pelag⁹ mitti:ut sic tã aquag⁹ ꝓfocationib⁹ q̃ ferag⁹ mor sib⁹ iteriret. Cui⁹ corp⁹ ab undis iactatũ ad insulã:que dẽ pcõ nessus:a xpianis ibidẽ hitaritib⁹ iuentũ i mõte ipsi⁹ terre sepultũ ẽ:ubi multo tpe sine aliq̃ ueneratiõe qeuit. P⁹ mltos uero ãnos estatis tpe maris,pcella itumeẽcẽte:ps mõtis ubi ar ca sita fuerat a mare diruit : & arca saxea in mare mittit:q̃ dino nutu sup,pcellas enatãs ab ũdis ad portũ arimineñ citatis adducit: & in litt⁹iactat. Quod ciues admirãtes:qui ad portũ uenerãt:luce supinfusa arcã super aq̃s natare ꝓspexerãt:tumulũ cũ sacro corpore plaustro ipoſuerunt:& ad ecclesiã maiorẽ illud deferre uolẽtes: ipm ide amouere nullaten⁹ potuerũt:sed neq; arcã apire aliq̃ liter ualuerũt. Tãdẽ post dieꝫ pluriũ oſones & ieiunia ioãnes abbas monasterii ſci petri extra citatẽ siti:ſepulchꝛo cũ corpe ei⁹ uehiculo ipositũ faciliter mouit: & ad ecclesiam suam adduxit. Et patefacto leuiter tumulo: corp⁹ſci iuliani mẽs una cũ ueſtib⁹ oino in corruptũ iuenit. Passiõis quoq; epitaphium ꝓscriptũ ibidẽ reptũ corã oib⁹ legit. Erantq; in ipsa arca.7.capita martyꝝ: ignotoruꝫ. In ipso igit̃ loco corp⁹ cuꝫ arca depositũ ad pẽs ipsius q̃scit:qui passus est.9.cal.iulii.

¶ De scã edeltrude regina & uirg. CXLII

EDeltrudis regina uirgo sacra:ut ſcribit ſigibert⁹:ãno.14.pstãtini iunioris i anglia claruit:que duob⁹ nupta uiris (qđ dictu mirꝫ ẽ) uirgo pmãsit. De hac beda li. de gestis anglorꝫ.14.dicit:q̃ fuit filia ãne regis oriẽtaliũ anglorꝫ xpianissimi. Et primo qdẽ uxor cõdeberth pricipis australiũ giruiorꝫ: fuit:cũ quo i uirgitate pseuerauit. Quo mor tuo coacta p patrẽ ceford regẽ maritũ accepit:& hũc ad tãtam pudicitiã icitauit:ut.12. ãnis secũ i ꝑugio manẽs:illibata custodiretur. A quo tãdẽ pre defũcto obtinuit:ut absoluta ꝓnubio mõasteriũ igrederet. Sicq; in cẽobio uirginũ urbis coludi sub obedia el be abbatiſſe amice fgis a ſcõ pilfrido epo ſa cꝛ uelamẽ accepit:& ibidẽ ãno integro do ꝛ uies mãsit:deiñ pp ſcitatis ei⁹ fama electa ẽ abbatiſſa in regiõe elgo in puicia oriẽtaliũ ãglorꝫ:que ẽ insula paludib⁹ circũdata: ubi mira ſãctitate ꝑpollẽs monasteriũ sibi ꝑmiſſũ strenue gubernabat. S⁵ post ãnos.7. grauiſſimo ꝑcussa morbo ad extrema deueniẽs: qeuit in pace feliciter.9.cal.iulii. Cui soror ipsi⁹ exbruch successit in regimine abbatie.

¶ Post ãnos uero.16.cũ corp⁹ ſcẽ uirgis in loculo ligneo ſubterraneo iaceret:& multis uirtutib⁹ & ſignis clareret:ipsiꝫ soror ipsi⁹ abbatiſſa i tumulo marmoreo leuare decreuiſſet:miſit nuncios cũ naui ad aliã insulã ꝑ marmorib⁹ apportãdis: q i ipso loco arcã ad mẽsurã corpis ei⁹ dinit⁹ excisã:& ubi caput iacere debuisset:aliq̃tulũ ꝓcauã iuenerunt: quã & ad monasteriũ deferẽtes corp⁹ in ipsa eque sibi:ut dictũ ẽ cõueniẽte collocarunt: quod oino incorruptũ miroꝫ fragrãs odore reptũ est. Vuln⁹etiã quod ei in ultia ei⁹ egritudine,p apostematis icisiõe factũ fuerat: cũ quo adhuc apto decesserat: ſolidatũ inuenerꝛoñsa i signũ icisiõis puissia cicatrice. Et cũ factũ corp⁹ i nouo ſepulchro recõderet: audita ẽ uox ex ipso cadauere dicẽs. Sit gloria nomini dñi. Tactu uero tã ipsi⁹ corporis q̃ prioris loculi ac ueſtium suaꝫ: multi egri a diuersis langoribus ſanati fuerunt.

¶ De ſancta maria de cegnies. CXLIII

MAria de cegnies cui⁹ uitã ſcribit iacob⁹ de uitriaco orta uilla nisuella ẽpatus leodii mediocribus pentibus diuitib⁹ attamẽ: oia ꝑ xpi amore ab ãnis puerilib⁹ cõtempſit:& deo seruire ſolicite curauit: Que annoꝝ.12.cuidã ioanni licet inuita a pentib⁹ in ꝑugiũ tradita est:& secũ cohabitans tam aſperrima penitẽtia se mactauit:q̃ fue ſcitis exemplo:uigꝫ:ut optabat: ad caſtitatẽ induxit:& ad uillã que dr uillẽbroth ipsa una secũ iepi⁹ adibat. Ibiq; ambo cõiuges leprosis miniſteriũ exhibebãt. Tandẽ uiri instantibus ꝑcibus obtẽta licentia:xpo ferueñt⁹ ſeruire cepit:& ad sui uotum noctes insomnes in oratione ducere:ieiuniis & diſciplinis carnem affligere:& uilib⁹ induita incedere:ac ecclesias frequentare. Cum autẽ in die paſceue a sacerdote mõeret:ut lachrymaꝝ iundãtã aliquãtulũ cohiberet:orauit maria ꝑ ſpm tero:qui eodẽ die celebrans tãto lachrymarum imbre perfundit : ut etiã altaris pallia irrigaret. ¶ Penitẽtia uero ipsius admirabilis extitit:adeo ut ꝑtinuo triennio ab exaltatione ſcẽ crucis usq; ad paſcha in pane & aq̃ quotidie ieiunaret:& inde nil attenuata: nec etiã ex hoc opa manuũ intermitteret. Cui ſepi⁹ angeli appebant:eaq; dinis colloqis refouebãt:ꝑcipue tñ ei⁹ angelus ad sui custodiã datus ei q̃si quotidie aſſiſtebat: cui dei ancilla ut suo abbati in omnibus obediens erat. Aliquando etiã a ioanne euangeliſta exiſtẽs in mẽſa celeſtib⁹ dapib⁹ refecta ẽ. Aliqñ.35. dieb⁹ sine ullo cibo ſ silẽtio pduruit. Reuelationib⁹ autem celeſtib⁹ crebro ꝑolabat.

¶ Per annos ſingulos ecclesiã genitricis dei de cegnies uiſitabat:& sine ulla esca uadẽs & rediẽs triduanũ iter agebat. Angliq; duo ipam a dextris & a ſiniſtris i ipa uia ꝓtinue dirigebãt:eaq; ab omni piculo caloꝛ & pluuia ꝓtegebãt. Plerũq; n. imbre cadẽte ueſtibus oino siccis ꝛcedebat. ¶ Demões aũt suis oratiõib⁹ mira uirtute cõpescuit. Quoscũq; etiã q̃tũcũq; male diſpositos se uiſitãtes su-

is ſmonib⁹ ad penitētiā puocauit. Quacūq; tribulatiōe depreſſos ad ſūmā patiētiā iduxit. Frequēter puer ieſus dū ſacra leuaretur hoſtia i māib⁹ ſacerdotis ei appuit. Plerūq; gloriosa uirgo eidem ſe reuelauit. Plerūq; & ei deuot⁹ ioānes euāgeliſta eidē aſtitit: q aliqñ in ſpecie aquile: alis collū cōplexās roſtrū in pectore ſigens iundātia lachrymarū, ipam repente repleuit. ¶ Denīq; frequentiā hominū ad ſe cōcurrētium fugies exhiuella, diſceſſit. Et reuelatiōe dīna locū ſci nicolai de cegnies ſibi i uiſum ad qtem elegit: ubi ſcūs pfeſſor loci patronus ſibi appuit: ipam q; noctu clauſis ianuis i eccleſiā intromiſit. Ibi quoq; ſcitate repleta & uirtutu⁹ opibus inſigniter gloriosa uſq; ad finē uite pmanſit. Obitū aūt ſuum p.vi. annos ante preſciuit & aliq⁹ predixit: die⁹. .15. ante ſui exitum cōione ſacra ſola refecta ſine alio cibo pduxit. In cui⁹ ultima & longa egritudine cō ſuetā ſemp uitaꝫ & abſtinētia ſuauit: & nūq; a ſole urpote filia lucis oculos auertit: multas quoq; i ipſa iſirmitate reuelationes diuinas habuit: ex qb⁹ aliqua reuelauit. Cui laguenti angeli aſiſtebāt: & eā diuinis allocutionib⁹ ꝓfortabant. Sed dū extremā uñctionē recīperet xp̄s cū apoſtolis eide⁹ aduenit: & crucē ad pedes eius affixit. Petrus quoq; claues celeſtis regni eidē reſerādi uiſibiliter oſtendit. Quā cū ad extrema tendētem tolo ſan⁹ eps uiſitaſſet: uidit illā i aera a dei gemtrice leuari & ab angelis obuiantib⁹ comitari. Sicq; ſcitate ꝓumata xp̄o dño ei iu ultimis, appente eiuſq; ſpirit⁹ aſſumēte die⁹ dñi, eo in uigilia ioānis baptiſte hora diei. 9. ob dormiuit i pace āno gr̄e. i2i3. 9. cal. iulii. Sepulta q; iacet cegnies i eccleſia ſancti nicolai miraculis flagrās.

¶ De ſcō ioāne preſbytero. CXLIIII.

IOannes preſbyter & mr̄ rome ſub iuliāo ceſare apoſtata paſſus eſt. Quē cū ipius ipator xp̄m publice p̄dicāte ſama ſferēte ꝓpiſ⁹ ipm teneri: & i auditū i uia ſalariā uetereq; adduci p̄cepit: ubi ſi ñ adorar⁹ ſimulacrum ſolis ante ipſum idolum decolari mandauit. Qui illuc tractus cum adorare contemneret iuxta ſententiam principis capite ceſus eſt. nono cal. iulii. ut i martyrologio adonis habetur.

¶ De ſcō felice preſbytero & mr̄. CXLV.

FElix p̄sbyter & mr̄ i tuſcia ciuitate uernia ſub turtio p̄ſide paſſus eſt rpe ualeriani. Qui cū xp̄m cōfiteret & idolor⁹ abominānda ſacrificia execraret: necnon xp̄ianos docens ad martyriū ſingulos hortaret. Turtius a ualeriano ipatore ad ipa⁹ ciuitatem miſſus tenuit felicem preſbyterū. Cui⁹ os iā diu lapidib⁹ ptūdi fecit: donec ſpiritu⁹ emitteret. Cui⁹ corp⁹ hyrene⁹ diacon⁹ iuxta muros ciuitatis ſutrii ſepeliuit. 9. cal. iulii.

¶ Explicit liber quintus.

¶ Incipiunt capitula libri ſexti.

De ſcō ezechia rege i
De ſcō ioſia rege ii
De natiuitate ſci ioānis baptiſte iii
De ſcis luceia uirgine: & āceia mr̄ iiii
De inuentiōe corpis ſci marci v
De ſancto ſoſipatre diſcipulo vi
De ſancto proſpero epiſcopo vii
De ſancto gallicano martyre viii
De ſcis ioāne & paulo martyrib⁹ ix
De ſcō uigilio epō & martyre x
De ſcō uigilio alio epō & martyre xi
De ſcō uigilio papa & martyre xii
De ſcō uigilio confeſſore xiii
De ſancto maxentio abbate xiiii
De ſancto creſcente diſcipulo xv
De ſcō zoilo & ſociis martyrib⁹ xvi
De ſancto zoilo preſbytero xvii
De ſcō leone papa. 2. & pfeſſore xviii
De ſancto leone papa tertio xix
De ſcō hyreneo epō & martyre xx
De ſcis poramiena uir. & ſociis mr̄ xxi
De ſcō petro apoſtolor⁹ pricipe xxii
De ſcō paulo ap̄o doctore gētiū xxiii
De ſcis marcello & anaſtaſio mr̄ xxiiii
De ſcō caſſio epiſcopo xxv
De cōmemoratione ſancti pauli xxvi
De ſancta lucina diſcipula xxvii
De ſancta lucina martyre xxviii
De ſancto martiale epiſcopo xxix
De ſcis alpiniano & auſtricliniano preſbyteris xxx
De ſancto aaron ſacerdote xxxi
De ſancta maria prophetiſſa xxxii
De ſancto eleazar ſacerdote xxxiii
De ſancto phinees ſacerdote xxxiiii
De ſcis aaron & iulio & ſociis mr̄ xxxv
De ſancto teobaldo confeſſore xxxvi
De ſancto carilepho confeſſore xxxvii
De ſancto pambone abbate xxxviii
De ſancto dominiano abbate xxxix
De ſcis ꝓceſſo & martiniano mr̄ xl
De ſcis lōgio megiſto & aceſto mr̄ xli
De ſcis ariſtone & ſociis maꝛibus xlii
De trāſlatione ſci thome apoſtoli xliii
De ſcō gregorio epo neoceſarien xliiii
De ſcō gregorio epo ligonien xlv
De ſcō eliodoro epiſcopo xlvi
De ſcō lanfranco confeſſore xlvii
De ſcis muſtiola & hyreneo mr̄ xlviii
De ſancto lauriano martyre xlix
De ſancto oſee propheta l
De ſancto aggeo propheta li

De translatione sancti martini. lii
De sancto uldarico epo liii
De sancto iocundiano martyre liiii
De scā zoe uxore nicostrati lv
De sancto anselmo episcopo lvi
De scō anselmo pfessore lvii
De scō hugone abbate cluniacēn lviii
De sancto hugone pfes. lix
De sancto isaia propheta lx
De sancto tranquillino martyre lxi
De sancto goar confessore lxii
De sancto nicostrato martyre lxiii
De sanctis nicostrato & sociis eius martyribus lxiiii
De sancto panteno pfessore lxv
De sanctis cyliano epo colonato & romano martyribus lxvi
De sancto norberto archiepo lxvii
De sanctis aquila & prisćilla ei⁹ uxore discipulis lxviii
De sancto paulo martyre lxix
De sancto procopio martyre lxx
De scō cyrillo epo & martyre lxxi
De sancto cyrillo diacono & mre lxxii
De sanctis anatholia & audace uirgi. & marty. lxxiii
De sancto brithyo epo lxxiiii
De sanctis zenone & sociis eius martyribus lxxv
De sancto zenone abbate lxxvi
De sanctis septē fratribus martyri. lxxvii
De sanctis rufina & secunda uirginibus & martyribus lxxviii
De scō paterniano epo lxxix
De sanctis ianuario & sociis eius martyribus lxxx
De translatione sci benedicti lxxxi
De scō pio papa & martyre lxxxii
De scis eulogio & sociis mrib⁹ lxxxiii
De scō eulogio pbro & pfes. lxxxiiii
De scis ianuario & pelagio mrib⁹ lxxxv
De sanctis hermacora episcopo & fortunato martyribus lxxxvi
De scis nabore & felice mribus lxxxvii
De scō nasone discipulo lxxxviii
De sancto iohele ppheta lxxxix
De sancto zorobabel duce xc
De sancto iesu sacerdote xci
De sancto esdra sacerdote xcii
De sancto neemia propheta xciii
De sancto sila discipulo xciiii
De scō anacleto papa & martyre xcv
De scis eugenio epo & sociis mrib⁹ xcvi
De scō henrico ipatore prio & pfes. xcvii
De scō phoca epo & martyre xcviii
De diuisione duodeci apostolo⁹ xcix
De scis septuagitaduob⁹ discipulis c
De sanctis quirico & iulita eius matre martyribus ci
De scō iacobo sapiēte epo & pfes. cii
De scis catilino & sociis mribus ciii
De scō eustathio epo & martyre ciiii
De sancto hilariano martyre cv
De sancto leone papa quarto cvi
De sancto alexio confessore cvii
De sancta marina uirgine cviii
De sancta theodora monacha cix
De sanctis scyllitanis martyribus cx
De sanctis symphorosa & septem filiis suis martyribus cxi
De scā gugdene martyre cxii
De scō amulpho episcopo cxiii
De sancto rophilo epo cxiiii
De scō siliastro pfessore cxv
De scō epaphra discipulo cxvi
De scis iusta & rufina martyribus cxvii
De scō arsenio abbate cxviii
De scō ioseph iusto discipulo cxix
De scā margarita uirgine & marty. cxx
De scā praxede uirgine cxxi
De scis uictore & sociis ei⁹ mribus cxxii
De scō daniele abbate cxxiii
De scā maria magdalena cxxiiii
De scā syntyche discipula cxxv
De scō platone martyre cxxvi
De scō uandegisillo abbate cxxvii
De scō apollinare epo &martyre cxxviii
De scō apollinare epo & pfessore cxxix
De scā christina uirg.& martyre cxxx
De scis niceta & aglina marty. cxxxi
De scis uictore & sociis mribus cxxxii
De scō iacobo maiore apostolo cxxxiii
De sancto iosia martyre cxxxiiii
De scō christophoro martyre cxxxv
De sancto cucufante martyre cxxxvi
De scis nemesio & lucilla marty. cxxxvii
De translatione sci germani cxxxviii
De scā anna matre domine nostre cxxxix
De sancto ioachim eius patre cxl
De scō pastore presbytero & pfess. cxli
De sancto erasto discipulo cxlii
De sancto hiacyntho martyre cxliii
De sanctis symphroaio olympio & sociis martyribus cxliiii
De scō hermolao pbytero & mre cxlv
De sancto pantaleone mare cxlvi
De scis nazario & celso martyrib⁹ cxlvii
De scō uictore papa & martyre cxlviii
De scō innocentio papa & mre cxlix
De sancto sampsone episcopo cl
De sancta martha uirgine cli
De scā marcilla eius pedissequa clii
De sanctis simplicio faustino & beatrice martyribus cliii
De scō felice papa 2o & martyre cliiii
De scō felice papa quarto clv
De scō lupo epo trecheñ. clvi
De sanctis flora & lucilla uirginib⁹

& soeiis martyrib⁹. clvii
De scis abdon & senen martyrib⁹. clviii.
De sanctis maxima donatilla & secu
da uirginib⁹ & martyrib⁹. clviiii.
De scō santino pfessore. clx
De scō germano epō antisiodoren. clxi
De scō fabio martyre. clxii.

¶Expliciunt capitula sexti libri.

¶Incipit prologus libri sexti.

SExtus liber huius catalogi cum aliis quattuor subsequētib⁹ usq; ad undecimū exclusiue: cōtinent gesta & passiones scōꝝ quoꝝ festiuitates eueniūt: ista tempus in quo representat ecclesia ex ipsi⁹ diuine ispōse & uerbi dei piugio filioꝝ multiplicatiōeꝫ & ppagatiōe: quod tēpus fuit a prime ecclesie fūdatiōe facta p apostolos & durabit usq; ad finē seculi. Hoc aūt tēp⁹ ecclesia representat ab octaua corpis xpi que plerūq; cōtigit circa festū natiuitatis sci ioānis baptiste usq; ad aduētū dñi. Hoꝝ aūt filioꝝ qdā fuerūt ipi⁹ ecclesie fūdatores: ut apostoli: qdā edificatores: ut doctores: qdā pfuatores: ut pfessores: qdā diffores ut mrēs: qdā augmētatores: ut uirgines: iccirco tps ipm in quq; partes: & p pns in .v. libros diuisuꝫ ē. ¶Nā in hoc .vi. libro mystice figurant filii ecclesie fūdatores. s. apostoli a natiuitate uidelicꝫ ioānis baptiste: usq; ad cal. augusti. Et hoc sub figura regū iſr'l & iuda: quoꝝ libri tunc legūt: p quos apostoli designāt: q principes populoꝝ facti & deo pricipes sup oēm terrā pstituti: ꝛū xpo quoq; in .xii. sedib⁹ idicium pfessuri eidē regi regū pregnare credunt. Nā & matthens euāgelista i generatione xpi .xvi. reges enumerat a dauid usq; ad iechoniā: a qb⁹ xps ē p carnē ppagat⁹: significātes .xii. apostolos: quoꝝ duo euāgeliste fuerūt: & alios .2. euāgelistas necnō paulu3 & barnabā doctores gētiū: a quib⁹ dei filius p euāgeliū quo ad mūdi notitiā quodāmodo ē regenerat⁹. ¶In. vii. libro figurātur ecclesie pstructores. s. doctores a cal. augusti usq; ad cal. septēbris sub figura sapientissimi salomonis: cui⁹ tūc libri legūtur: cuiusq; ūces i ecclesia gerūt doctores sci diuina sapientia repleti: ex qb⁹ tā in grecoꝝ q̄ latinoꝝ ecclesia qttuor principaliores exiſtūt: p qttuor libros sapiētie designati. ¶In. viii. libro figurant ecclesie pleruatores: uidelicet pfessores p totū mensē3 septēbris. Et hoc sub figura scōꝝ: lob: Tobie: Iudith & hester: quoꝝ gesta tūc recolūt: pfessionē & patientia cōfessoꝝ denotātia: qui i tribulatiōe posiri mūdum: carnē & diabolū triūpharūt. ¶In. 9. libro figurantur ecclesie defensores. i. martyres p totū mense3 octobris: sub typo scōꝝ machabeoꝝ: quoꝝ tūc libri ponunt: qui uti sci martyres p fide sic & illi pro dei lege usq; ad effusionem sanguinis uiriliter decertarūt. ¶In. x. libro figurant ecclesie augmentatores. s. uirgines p totū mēsem nouēbris usq; ad aduentū: & hoc sub figura pphetaꝝ quoꝝ tūc uaticinia recolūtur: q ut plurimi spreto carnali piugio mentis & corporis integritate dño suietes aduentū xpi & futura tēpora p spiritū predixerūt. ¶Hic ergo sextus liber primet gesta scōꝝ illoꝝ: quoꝝ festa occurrunt infra tēpus: in quo representant ecclesie fundatores: qui fuerūt apostoli: qui ecclesiā ipam uedū principali uerbi dei predicatiōe: sed etiā sui sanguinis effusione fundarūt: quod tēpus ecclesia repnt ab octaua corpis xpi siue a natiuitatis festo sci ioānis baptiste usq; ad cal. augusti. Et hi ut dictū est sub figura regū israel: quoꝝ tunc libri leguntur. Ad hui⁹ ergo tēporis festa p tractanda ueniēdū ē. ¶Et qa hoc tēpore libri regū leguntur: merito festis scōꝝ tpis gesta illoꝝ scōꝝ regū pmittent: quoꝝ dies obitus certi nullo loco repiuntur: uidelicet ezechie & iosie. Soli eni hi duo cū tertio dauid propheta scō ex omnib⁹ regib⁹ israel: ecclesiastici. 48. & .49. inter pres scōs illius tpris sci nominant. Sed de dauid suo certo die festo suo loco tractatū fuit: uidelicet .4. cal. ianuarii. Ideo de ezechia & iosia dicendum ē.

¶Incipit liber sextus a natiuitate sancti ioānis baptiste usq; ad cal. augustis.

¶De scō ezechia rege. Ca. I.

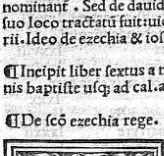

Zechias rex iuda filiꝰ achaz: cū eēt annoꝝ .25. patre defuncto i regno successit: & regnauit i hierusalē anis .29. Nomē matris ei⁹ abiez de hierusalē filia zacharie postumi zacharie sacerdotis a ioa rege lapidati. Hic prio ano & primo mēse regni sui puocatis sacerdotib⁹ & leuitis apuit templū dñi: quod pater rex achaz ob sauoꝛē regis assyrioꝝ clausꝛerat: & uasa dei repauit: ac restituit sacrificia iter missa: ipe etiā pasilio sacerdotū fecit pascha p o mē se: quia nō potuit popul⁹ prio mēse conuenire i hierusalē: nec sacerdotes purificati erant. Tāta q; fuit multitudo: q; multi nō purificati comederūt pascha: & tāta fuit copia uictiaꝝ q; mixti leuite supplueꝛūt officiū sacerdotū

Dissipauit etiam rex ezechias excelsa: statuas p̃triuit:& lucos succidit: & p̃fregit serpentem eneum quem fecit moyses: cui usq; tps illud offerebãt icẽsũ filii israel. Recessit quoq; a rege assyrioꝝ:ne fuiret ei: pcussitq; philistheos usq; gazã:& oẽs termios eoꝝ tã p̃ dia q̃ citates. Anno ãt.14. regni ei⁹ alcẽdit sẽna cherib rex assyrioꝝ terrã iuda:& cep̃ citates munitas:& misit rabsacé ad obsidẽdũ hierusalé:& castrametat⁹ é cũ exercitu innumerabili iuxta aqueductũ piscine supioris:& abstuleꝛt ciuib⁹ aquã exterioris piscine. Et cũ uocasset regẽ ad colloq̃:noluit exire:ꝛ mi sit ad eũ eliachi⁹ põtifex:& sobnã scribã:& ioachi a p̃meꝛitis: & loquebaꝛ ad eos rabsaces hebraice in uirib⁹ populi uerba cõmi natoria multa. Post hec uẽit sẽnacherib p̃o naliter ad obsidionẽ hierusalé. Misit ẽt sẽnacherib lras terribiles & p̃minatiõe pleas ad ezechiã dicẽs:q; de⁹ israel nõ poss̃et liberare eũ de manu sua. Cũq; oraꝛet rex i tẽplo dñi misit ad illũ isaias pphetа hortãs ut in dño p̃sideret: eo q; de⁹ israel saluare decreuisset hierusalẽ de manu assyrioꝝ. Et ecce nocte sequenti angel⁹ dñi pcussit in castris assyrioꝝ 185. milia: caput ẽt & barbã regis rasit i signo mintã. Quo p̃territ⁹ sẽnacherib cuꝫ.x. uiris tantũ fugit:& rediit in niniuẽ: ibiq; occisus é a filiis suis in tẽplo dei sui. Ezechias aũt pp hãc uictoriã elat⁹ gras deo sicut debuit nõ egit: unde & mor bo pcussus a dño usq; ad mortẽ ẽgrotauit. Cũq; hũiliatus fleuisset:eo q; heredẽ nõ hẽret p̃fortat⁹a dño per isaiã p phẽtã.15. anoꝝ uite spatiũ accepit:in cui⁹ signũ iuxta qd̃ ezechias petiit sol p.x. lineas q̃s tantũ descẽderat ad oriẽtẽ regressus p̃ciẽdo curſũ iteratũ diẽ tãtũ augmẽtauit: ita q; dies illa q̃.x. horis iã elapsis ad occasum uergebat.x. horis plõgata. 22. horaꝝ extitit Tũc de p̃silio isaie caraplasmatũ é ulc⁹ apostemaris ẽgis de masſa ficuũ:& sanat⁹ repẽte die.3. in tẽplo dño gras egit:& canticũ Ego dixi.decãtauit. ¶ In tpe illo misit merodach rex babylõis p nũcios lras & munera ad ezechiã. Nã chaldei q uigebant i astronomia nõ ualẽtes inuenire cãm: q̃re dies pene i du plũ pr̃ẽta fuerat:cũ audiſſent:q; p rege iuda hoc ſignũ factũ fuiſſet: miserunt ad eũ:ut sciscitaꝛet rei ueritatẽ:pterea qa solẽ adorabãt uoluerũt honorare hoiem:quẽ de⁹ ipſoꝝ honoranerat. Quare elatus ezechias oñdit eis oia:que erãt i tẽplo dñi & i oi potestate sua. Sed qa hec oſtẽdere gentilib⁹ nefas erat: ab isaia pphetа redargut⁹ é pphetante ei trãſlationẽ ostensoꝝ uasoꝝ pp hoc in babyloné ſiendã. Et dormiuit ezechias cũ p̃fib⁹ suis ſepult⁹ est in sepulchro patꝝ suoꝝ in hierusalẽ Hec ex.4. libro reg.&.2. paliponenõ:& ex dictis iosephi at q; ex historia scholastica.

¶ De sancto iosia rege. II

IOsias rex iuda filiꝰ amon. cũ eẽt annoꝝ.8. p̃ri in regno succeſſit a pplo exaltat⁹:&.32. annis regnauit: & ambulauit p oẽs uias dauid p̃ris ſui: nõ declinauꝫ ad dexteꝛã neq; ad ſiniſtꝛã. Anno aũt. 9. regni ſui & etatis ſue. 12. pietatẽ in ſe & iuſtitiã mirabiliter demonſtrauit. Nã pp̃m ab idolatria reuocauit:& opa praua uelut ſenior emẽda uit. Oẽm regni ſui ciuitatẽ & p̃uincia cultu idoloꝝ purgauit:ita ut nullum idolatrie ueſtigiũ ſupeſſet. Scrutabaꝛ etiam domos neq; latẽter fmaneret ſuſpectũ:& i unaq̃q; cã iuſtitiã coluit tanq̃ aie ſue medicinam. Misit quoq; i totã regni ſui p̃uinciã: ut deferꝛẽt ad repationẽ tẽpli munera unuſq̃q; p ſua uolũtate:& facta ẽ repatõ tẽpli. Hoc tpe helchias põtifex apiens arcã dñi:ſuenit libꝝ deutero nomii ibidẽ a moyſe repoſitũ:q multo latu erat tpe:que cũ ſibi miſſũ iosias legiſſet: au diẽs maledictiões ſcripras i trãſgreſſores legis:& metuẽs ualde iminere capitatẽ dieb⁹ ſuis:audiuit rñſũ a dño p oldã pphetiſſa:q; mala illa deferri debueꝛãt:nec fieri in dieb⁹ ſuis. His auditis rex miſit i oẽm p̃uiciã & cõgregauit oẽm pp̃m iudeoꝝ i hieruſalẽ:& ſecit legi cũctis audiẽtib⁹ uerba legis & p̃uli t oẽs ſacꝛa p̃ſtaꝛe:ut legẽ dñi p cia cuſtodiꝛẽt. In hieruſalẽ quoq; iaſe ſoleniſſimũ celebrauit:& ad ipm oẽm pp̃m p̃gregauit. Anno aũt ultio uite iosie nechao rex egypti aggreſſus adremõ regẽ aſſyrioꝝ uplurit trãſitũ facere p iudeã:ſed iosias eidẽ trãſitũ denegauit:& cũ rege adremõ cui p̃deꝛat⁹ erat:i gi egypti occurrit:ſitoq; certaie cũ ſorte iosias trãſiꝛet a curru i curꝝ q ſeq̃bãt eũ more regio:occi⁹ é a ſagittariis in cãpo maggeddõ. Plaxit eũ ſcõlobiliter adremõ cũ oi exercitu ſuo. Tradif ẽt:q; fos &arbor q iuxta locũ erat:ubi iosias iterfect⁹ é:aruerũt: & plaxit eũ ois israel & iuda. Corpuſq; ei⁹ euectũ in hieruſalẽ ſepelieꝛt cũ p̃fib⁹ ſuis. hec ut ſup:

¶ De natiuitate ſci ioannis baptiſte. III

NAtiuitas ſci ioãnis baptiſte ab eccleſia celebraf. 8. cal. iulii: quo tpe dies ſcipiũt decreſcere:ut ex hoc p̃figuꝛet:quod ait ioãnes. il lum oportet creſcere:me aũt minui. Hoc aũt ſignificatum ẽ:ut dicit aug⁹ in xpi & ioannis ortib⁹ & in eoꝝ mortibus. In eoꝝ ortib⁹:quia in natiuitate xpi dies incipiunt creſcere: & i natiuitate ioãnis deſcreſcer In eoꝝ mortib⁹:qa corp⁹ xpi in cruce ẽ exaltatũ:corp⁹ ioãnis capite diminutum. Hec ãt natitas ab ãgelo hoc mõ p̃nunciata fuit. Dauid.n. rex:ut i hiſto. ſcho. dſ. 24. ſummos ſacerdotes p̃ſtituit:quoꝝ tamẽ unꝰ maior erat qui ſummꝰ ſacerdos dicebaꝛ. Statuit autem

ió. de eleazar: & .8. de ithamar: & ꝑm sortē dedit unicuiq; hebdomadā uicis sue. Abias aūt. viii. hebdomadā hūit de cui⁹ genere zacharias fuit. Erāt āt ipe & helisabet uxor ei⁹ senes absq; liberis. Cū ergo zacharias in ordine uicis sue rēplū dñi ut icēsus pōeret ingressus eēt: & multitudo populi foris expectaret: appuit ei gabriel ągel⁹. Et cū in ei⁹ uisioe turbaret ipm ꝑortauit: nūciauit; q̄ il li se filiū nitq; q ioānes uocaret: & icūs ex utero mris exūs āte dñm i ꝑū & uirtute he lie ꝑcederet. Et uocat ioānes helias. Rōne sit q̄ ábo i deſto. Rōne uict⁹ qa ābo i uictu parci. Rōne cult⁹ qa ábo ueſtitu iculti. Rō ne officii: qa ábo ꝑcursores: ſ helias ꝑcursor iudicis iſte ſaluatoris. Rōne zeli: qa utri usq; uerbū q̄ſi facula ardebat. Zacharias āt ꝑsiderās sui senectutē & uxoris ſterilitatē ac ꝑmiſſi magnitudiné dubitare cepit & more iudeoꝝ ab ągelo signū q̄ſiuit: q ip̄s pp icre dulitatē plaga taciturnitatis pcuſſit. Et hoc factū ē q̄druplici rōe. Prio ꝓ bedā: quoniā diſcredēdo locut⁹ ē: iō ſilētio ꝑfectit: ut tā cēdo credere diſcat. Scdo ut mai⁹ miraculū i natitate filii apperet. Cū.n. nato puero pſi loquela reddit miraculū miraculo tumula tur. Tertio quoniā uox naſcebat & legi ſilē tiuꝫ imponebat: iō ꝙruū fuit ut uocē pater amitteret. Quarto quoniā ipe a dño signum petiit & ipām taciturnitatē i signuꝫ accepit. Cū āt zacharias ad populū exiſtet: & eū mu tū effectū uiderēt cognouerūt ipo inuēte q uiſionē uidiſſet. Cōpleta uero ſeptimana offi cii ſui abiit i domū ſuā & ꝓcepit helisabet & ſe. ſ. mēſib⁹ occultauit: qa ꝑm ábro. partus ſui erubeſcebat etatē: ne in ſenectute uacaſſe libidini uideret: & tū gaudebat ſterilitatis care opprobrio: qa opprobriū erat mulie rib⁹ nō here ꝑmiū nuptiaꝝ pp q̄d nuptie ce lebrāt. Mēſe āt. vi. maria que dñm iā ꝓcepe rat: uirgo fecūda cognate ꝑgaudēs: uenit ad helisabet. Et cū ea ſaluatſſet beat⁹ ioānes iā ſpiritu ſcō replet⁹ ſenſit dei filiū ad ſe uenire: & ꝑgaudio i utero mris exultauit: & mo tu ſalutauit q̄ uoce nō potuit. Beata āt uir go apud cognatā trib⁹ mēſib⁹ māſit: natū; puer; ioānē de terra leuauit: & q̄ſi more ge rule officioſiſſime pegit. ¶ Et notādū ꝙ am bro. q̄ laus ioānis baptiſte i. ó. ꝑhendit. ſ. ex parētib⁹: miraculis: morib⁹: munere: & ꝑ dicatiōe: atq; ort⁹ ſolēnitate. Laus āt pētum ꝙ ábro. ex. v. māſeſtat: ait. n. ſic. Plena lau datio quā gen⁹ i morib⁹: mores i eqtate: offi cium i ſacerdotio: ſactū i mādatis: iudiciū in iuſtificationib⁹ ꝑhēdit. ¶ Scdo laus ei⁹ ap paret ex miraculis. Quoꝝ q̄dā fuerūt añ ei⁹ ꝓceptionē i utero. ſ. anglica nūciatio: nois i poſitio: & loquele ꝑfi amiſſio. Quedā q̄tū ad eius ꝓceptionē i utero. ſ. preternaturalis ꝓceptio: ei⁹ in utero ſcificatio: & ꝓphetalis doni repletio. De his pleni⁹ dicet i ꝓceptiōe ſci ioānis baptiſte. 8. id⁹ octobris. Quedā q̄ tum ad ei⁹ natiuitatē ex utero. ſ. utriuſq; pē, tis ſpūs ꝓphetalis adeptio. Na & mater no mē ſciuit q̄d nō didicerat a marito: & pater cāticū edidit edoct⁹ a ſpūſcō. Loquele ꝑis reſatio: qa mox ut filii nomē ſcripſit: aptus ē illico os ei⁹ & lingua ei⁹ ꝛc. Et ſpiritu ſci re pletio: qa zacharias pater ei⁹ repletus ē ſpū ſcō. Ambro⁹ reſpice ioānē q̄ta uis ē in ei⁹ uo cabulo. Cui⁹ nūcupatio redit muto uoce⁊: pfi pietatē: populo ſacerdotem ꝛc. Tertio ex morib⁹ qa ſciſſime uite fuit. Cui⁹ q̄dē ſcitas colligiſ ex. x. noīb⁹ quib⁹ nūcupat. Noiatur eni: ioānes: ꝓpheta: amicus ſpōſi: lucerna: angel⁹: uox: helias: baptiſta ſaluatoris: ꝓco iudicis: & ꝑcurſor regis. In ioanne deſignat ꝓgratiua ꝓfectiōis: qa ioānes dñi gr̄a iterꝓ tat. In ꝓpheta ꝓgratiua cognitiōis. In ami co ſpōſi ꝓgratiua dilectiōis. In lucerna ar dēte ꝓgratiua ſcitatis. In angelo ꝓgratiua uirginitatis. In uoce ꝓgratiua ſeruoris. In baptiſta ꝓgratiua mirabilis honoris. In ꝑ cone prerogatiua ꝓdicatiōis. In ꝑcurſore ꝓ rogatiua ꝓpatiōis. Vnde merito ei⁹ ſcitas ha bet teſtimoniū: a ſupceleſtib⁹: a celeſtib⁹: & a ſubceleſtib⁹. A ſupceleſtib⁹. i. ab ipa trini tate. Et primo a pre qa uocat eum angelum ma⁹. Ecce ego mitto angelū meū ꝛc. Ná & officiū angelo⁹ exercuit dñm nunciādo: di cēs. Ecce agn⁹ dei ꝛc. Scdo a filio: ſicut pater matthei. x. ubi xps eū ꝑmēdat dicens. Inter natos muliez ñ ꝑrexit maior ioāne baptiſta Tertio a ſpirituſcō: cuꝫ p os patris ſui dixit luc. i. tu puer ꝓpheta altiſſimi uocaberis ꝛc. Ité hēt teſtimoniū a celeſtib⁹. i. ągelis: ſicut luc. i. ubi eū angl⁹ multipliciter ꝑmendat o ſtēdens: q̄te ſit dignitatis quod deū: qa erit eni magn⁹ coram dño: q̄te ſcitatis quoad ſe ipm: qa uinum & ſicerā non bibet & ſpūſcō replebit ꝛc. q̄te utilitatis quoad ꝓximū: qa multos filioꝝ iſrael ꝑuertet ꝛc. Ité a ſubce leſtib⁹. i. ab hoīb⁹: ſicut a pre ſuo & uicinis q dicebant: qs putas puer iſte erit. ¶ Quar to laus ei⁹ ꝓhendit ex munere. Hūit. n. mu nus: i uteri ingreſſu: i uteri egreſſu: i mūdi ꝓ greſſu & in mundi diſceſſu. In uteri ingreſ ſu: habuit triplex mirabile mun⁹ gr̄e. ¶ Pri mo qua ſanctificatus fuit hiere. i. Anteq̄ exi res de uētre ſanctificauī te. ¶ Secundo qua prophetare meruit. Nam in utero matris ex ultans deum adeſſe cognouit: unde dicit chryſoſtomus ꝙ ubi beata uirgo heliſabet ſalutauit: ſmo ꝓcedēs ꝺ utero i quo hitabat dñs: & ꝓ aures heliſabet ingreſſus ad ioānē deſcendit: & ipm in ꝓpheta inunxit. Tertio q̄ ſuis meritis matri ꝓpheticū ſpiritū obtinuit Ná ſm chryſoſtomū: os illi⁹ i uerbo ꝑfectio

nis a puit: ut cuius nō uiderat psonā: cognoſceret dignitatē dicens: unde hoc mihi: ut uenīat mater dñi mei ad me. ¶ In uteri egreſſu habuit triplex munus. Quoniā ort⁹ fuit miraculoſus: Scūs: & iocūdus. Quia miraculoſus: excludit defect⁹ ipotentie. Quia ſanct⁹: reatus culpe. Quia iocūd⁹: lamentū miſerie ¶ In mūdi ꝓgreſſu: hūit ſimiliter multiplex munus. Quoniā habuit pfectionē omniū ſāctoꝝ. Nā ꝑpheta fuit qñ dixit: q poſt me uēturus eſt ẽ. Pluſq; ꝑpheta: quoniā ipm digito demoſtrauit. Apl's: qa a deo fuit miſſus: Nā grece apoſtoli latine dicunt miſſi: unde fuit homo miſſus a deo ẽ. Martyr: qa p iuſtitia mortē ſuſtinuit. Cōfeſſor: qa pfeſſus ẽ: & nō negauit. Virgo: qa puritatē angelicā habuit: unde & angelus appellat: ut dictū eſt ¶ In mūdi uero receſſu habuit triplex munus. Quia efficit martyr inuict⁹: tunc enim palmā martīi adept⁹ eſt. Dirigit núcⁱ ꝑcioſus: Nā his q erant in limbo nunciū attulit de redemptiōe ipſoꝝ. Et colit eius exit⁹ gloriōſus: ei⁹ enī exitus ſol⁹ ex oibus q ad inferos deſcēderūt: ab eccleſia ſpēaliter celebratur. ¶ Quinto ex pdicatiōe. Ipſe nāq; pdicauit primo ſeruēter: cū dixit: genimina uiparum ẽ. Hic aūt feruor fuit inflāmatus charitate: qa erat lucerna ardens. hiere. i. Poſuit os meū ut gladiū acutū. Informat⁹ ueritate: qa erat lucerna lucens. ioan. 3. Vos miſiſtis ad ioannē: & ille teſtimoniū phibuit ueritatis. Direct⁹ diſcretiōe & ſcia: unde turbis & publicanis & militib⁹ ſm quoq; cūq; exigentiam ꝓpriā legem dedit. Firm⁹ ꝑſtantia: unde tantū ꝑſtāter pdicauit: q ex hoc uitā amiſit. Secūdo pdicauit prudenter: Cui⁹ prudentia in trib⁹ ꝑſiſtit. Primo qa uſus eſt ꝑminationibus: ut malos terreret dicēs. Iam enī ſecuris ad radicē arboris poſita ẽ. Secūdo ꝑmiſionib⁹: ut bonos alliceret dicēs: penitentiā agite: appropinquabit enī regnū celoꝝ. Tertio moderatiōib⁹: ut mediocres paulatī ad pfectionē attraheret: unde turbis & publicāis & militib⁹ leuia iponebat: ut poſtmodū ad maiora pueheret. Turbis ut opib⁹ miſericordie inſiſteret. Publicanis ut ſe ab alienorū appetitu abſtinerent. Militib⁹: ut neminē offenderēt: & ſuis ſtipendiis pēti eēnt. Tertio pdicauit efficaciter: quoniā eius pdicatiōe multi puerſi ſūt: predicauit enī uerbo p aſſiduitatē doctrine: & exēplo p ſanctitatē uite.

¶ Sexto laus ei⁹ recolit ex ortus dignitate: qa ꝑter xpm nulli⁹ hois natiuitas ab eccleſia celebrat niſi ſola bti ioannis baptiſte. Celebrat aūt ei⁹ ortus ſm magiſtꝝ guilelmū antiſſiodoren triplici rōne. Primo rōne ſciſcationis in utero. Secundo rōne dignitatis in officio. Ipſe enī tāq; lucifer uenit: & nobis orientis ſolis gaudiū prim⁹ nunciauit. Tertio rōne iocūditatis in ortu ſuo. Nā angel⁹ ꝑdixerat: q multi in natiuitate ei⁹ gaudebūt. Et iō nos merito gaudere: & ortū eius recolere debem⁹. ¶ Et nctanduꝫ q ioānes euāgeliſta hac die migrauit ad dñm. Sed eccleſia feſtū eius in tertiū die natiuitatis xpi celebrandū inſtituit: nō qa euangeliſta baptiſte ceſſerit uti miori maiori: ſed qa tūc ei⁹ eccleſia dedicata fuit: & qa ipm feſtū tunc ꝓruentius celebrandū uiſum exiterit: ut xps natus a ꝓtomartyre & apoſtolo & inocētib⁹ ſociaret. & ioānis natiuitas i ſuo die deuoti⁹ coleret.

¶ De ſcis luceia uirgie & ꝺceia mrib⁹. IIII

Vceia uirgo & anceias eius dñs tēporalis rome martyrium paſſi ſunt tēporib⁹ diocletiāi. Hec romana origie ab ꝺceia barbaroꝝ rege capta & in patriā ſuā adducta eſt. Quā dū barbar⁹ uiolare uellet: audiens ab ea: q deū celi héret ſpōſum ei⁹ defloratiōis ultoré: extimuit: & reuerenter ipſā tractans: in ſolitaria domo repoſuit: ancillis aliis ei ad miniſteriū deputatis: que die noctuꝫ ieiuniis & oꝛonib⁹ intēta erat. Cui⁹ ét ꝑcib⁹ idē rex pluries de ſuis hoſtib⁹ triumphauit: unde & ei⁹ ſcitatis exēplo ad xpm cōuerſus uirginē manumiſit. Dū aūt illa repatriare uellet: reuelatiōe dīna ꝑmonita: anceias dei ꝓuidētia deſerto regno uirginē uſq; romā ſecutus eſt: ubi ambo ipſi ꝓ nois xpi ꝓfeſſione detēti gladio martyrium impleuerunt. 8. calē. iulii.

¶ De iuentione corpis ſci marci euāge. V

Nuētio corpis ſci marci facta ſuit i citate uenetiaꝝ tpe ordelaphi ſaletri ducis uenet⁹ q. Cū enī ſacrū corp⁹ bti euāgeliſte ab alexandria uenetias translatum: & i baſilica ei⁹ noi ꝓſtructa depoſitū eēt: ut dictū eſt ſupra pridie cal. ſebr. ꝓgit: ut poſt multoꝝ decurſus tēpoꝝ ubi ſāctū corp⁹ ꝙeſceret: inouatis etatib⁹ neſciret. Et cū p⁹ diligēte iq̄ſitionē: nēo tūc uiuēs hui⁹ rei ꝓſciſſet: iuenit: toti urbi uenetiaꝝ ieiuniū triduanū idicit. Quarto q; die uniuerſus clerus & popul⁹ ad ei⁹ eccleſiā ꝓgreduſ: i q̄ letaniis ꝑfectis ꝓceſſione diſpoſita: oꝛenib⁹ & lachrymis ꝓfuſis: dei miſericordia ipſoraſ: ut eis ſāctū corp⁹ reuelare digneſ. Tūc ſciſſis marmoribꝰ colūne circūpoſitis: arca que iſeri⁹ claudebaſ: corp⁹ quoq; ꝙcludēs erupit: & i ꝓſpectu oium p ſeipſā mirabiliṫ exiliuit: ſic q; bti marci corp⁹ cūctis ꝺnotuit: qđ a duce & clero & populo cū gaudio reuiſū: & ideleuatū ac honorifice ꝺdecēti tumulo i alio loco i ipſa eccl'ia locatū ẽ. Ad cui⁹ tūbā miracula ꝺnit⁹ crebꝛrime fiunt: ubi & infirmi curāt: & demōes effugāt. Facta ẽ aūt iuētio ſiue oſſio huius corpis. 7. calē. iulii.

¶ De scō sosipatre discipulo. VI

SOsipater discipulus beati pauli apli fuit: & ut abbas doroteus scribit eps iconii: atq; unus ex septuagitauduob⁹ discipl̄is xpi: S⁵ origenes ip̄s thessalonicen ecclesie epm fuisse pōit traditiōe maiog. Qui beato paulo apostolo multo tpe adherēs demū ab eodē pontifex cōstitutus: officiū predicationis fideliter adimpleuit: & apud beroam obdormiuit. vii. cal iulii.

¶ De scō pspero epo & pfessore. VII.

PRosper eps aquitanicus oppido lemouicen oriundus fuit. Qui tā clericus exīs ob⁹ pro xpo pauperibus erogatis de ciuitate sua egressus pegrinatiōis gratia roma⁹ adiit: & leōi primo pape dudū adhesit. Et cum eodē piter multas epistolas ad diuersas ecclesias cōscripsit: in quibus errores eutycetis & nestorii tunc maxime pullulantes mirabiliter confutauit. Fuit eni omniū liberalium artiū dogmate pitus: & tam diuine q̄ humane philosoph̄e studio pleni⁹ imbut⁹. Peregrinatiōe aut̄ sua pacta dū repatriare uellet: leo papa p uisus diuinit⁹ admonetur: ut pspērū in rhegynū epm ordinare debeat successurum ipsius urbis presuli: post dies modicos morituro. Quod dū prosper didicisset: diutius q̄ pastoralē curā recusaret: tandem sūmo pontifici hūiliter obediuit ipmq; leo papa i eps pfecrauit: & rhegyneñ ecclesie destinauit. Et dū scūs eidem ciuitati iam pximus eēt: eps qui tunc erat: humanis exemptus ē. cum aut̄ populus pro eligēdo epo solicitaret: presbytero cuidam seniori & sanctissimo omnia que rome gesta fuerant diuinitus reuelātur: & quia iam pspēr sibi a deo esset dat⁹ & a leone pontifice pfecratus. Quā uisionem eum clerus & populus didicissēt: leti omnes scō epo unanimiter occurrunt & in pastorē suum graranter suscipiunt. Qui gregem dominicū uerbo & exemplo solicite pauit: & in sanctitate uite perfectus in pace quieuit. vii. cal. iulii ano dñi. 465. tempore hilarii pape: & martiani imperatoris. Sepultusq; fuit in basilica sci apollinaris: quā iuxta eandem urbē pstruxerat: ubi & quieuit usq; ad tp̄us ioannis pape. vi. qui sedere cepit anno dñi. 701. regnante luprando xpiano rege lōgobardorū. Quo tpe thomas rhegynus eps ab ipso scō per uisū admonit⁹ ecclesiam ingentem sibi intra ciuitatē edificauit: & corpus ipsius suauissimo fragrans odore illuc transtulit. viii. cal. decembris. ubi & ad pñs iacet miraculis ꝓpollens. ¶ Hic scūs uir sermone scholastic⁹ & assertione uerid⁹ eus multa opuscula pdidit nr̄e fidei ueritatem redolentia. Nam chronicam beati hieronymi a tpe ualentis imperatoris usq; ad finem tempor⁹ secundi theodosii pfecutus ē. Chronicam etiam a pditione primi hominis iuxta diuinar⁹ scripturarū fide⁹ usq; ad mortē ua lētiani augusti: & captam a gersērico urbe⁹ ꝓpositē fertur. Librum aut̄ opusculā cassiani supresso nomine cudit. Epistole leonis pape aduersum eutycetem de natura xpi & icarnatione ab hoc notate creduntur. Librū epigrāmatum ex dictis augustini pti prosa ptiz metro exarauit. Ad iulianū uolumē de uita cōtemplatiua i tres libros digest. Et alia plura ꝓilauit.

¶ De scō gallicano martyre. VIII.

GAllican⁹ martyr apud alexādriā tpe iuliani apostate passus ē. Hic enim sub ꝓstantino magno imperatore romāi exercitus dux fuit. Cū aut̄ gēs scythar⁹ dacia & thracia occuparent: & gallicanus dux gentilis contra gentem predictam mitti deberet: cōstantiā constantini filiā sibi pro mercede laboris in uxorē petebat: qd etiam romani pricipes plurimū fieri postulabāt. Pater autē plurimū tristabatur scies filiam suā a beata agnete sanatā ut dictū est supra in eius legenda. v. cal. februarii in uirginitatis proposito positam facilius occidi posse q̄ ad pōsum inclinari. uirgo tñ de dño confidēs patri suasit ut eam sibi ꝓdeat cū victor redibit: uegtamē duas filias suas attica & artemia⁹ quas ex coniuge defūcta susceperat ipse gallicanus secum manere permitteret: ut p eas mores & uotū pr̄is scire posset: & ipa duos prepositos suos germanos eunuchos ioānes & paulum sibi concederet: i specie quasi maioris firmitatis: rogans deū ut ipm & filias ad xpm conuerteret. Que oia cū eēnt impletā gallicanus assumptis ioāne & paulo & copioso exercitu pficiscit: sed tñ a scythar⁹ gētē eius exercitus frangitur: & in urbe thraciar⁹ ab hostibus obsidetur. Cui ioannes & paulus dixerunt: ut uotū deo celi faceret & pcul dubio victor esset. Quod cū⁹ fecisset: statim iuuenis ferens crucem sibi appuit & ut sumens gladiū se sequeretur admonuit. Quē ille accipiens per media castra iuit: & ad regem usq; deueniens nullum occidens solo timore precedntis uniuersos hostes subiugauit: & romanis tributarios fecit. Duoque milites armati eidem apparentes: eum hincinde confirmabāt. Fcūs ergo xpianus romā rediit: & apostolo⁹ mox basilicas uisitauit. Rogauit aut̄ augustum ut sibi indulgeret: si filiam suam minime desponsaret: eo q; decetero xpo contines uiuere proposuisset. Quod dum cōstantino plurimum placuisset & due filie gallicani & constantia uirginē conuerse fuissent: secum q; in mona-

sterio btē agnetis pmanerent. Ipse gallican⁹ ducatui cessit: & qnq; milia seruoꝝ suoꝝ manumisit: oiaq; paupib⁹ tribuens: xp̄o cū quibusdā suis dei in pauprate seruiuit: multaq; miracula faciebat: ita ut solo iussu demones ab obsessis corporib⁹ effugaret. Huius sacre opionis fama in toto orbe terraꝝ itantū excreuit: ut ab oriēte & occidente uenientes: uiderēt uiḡ ex patricio & p̄sule lauantē pedes paupeꝝ: ponentē mēsam: aquā manib⁹ effun dentē: languētib⁹ solicite ministrantē: & cetera suitutis officia exhibētē. Perseuerauit ār gallican⁹ in scis huiusmōi pietatis opib⁹ usq; ad tēpora iuliani impatoris: qui cū impium sublimat⁹ xp̄ianos plequeret: misit ad ostia ciuitatē: ubi gallican⁹ degebat: ut titulos fiscales domib⁹ ab eo in subsidiū paupeꝝ fabricatis iponeret. Sed cū oēs exactores illuc accedentes a demonio uexarent: mādauit iulian⁹: ut aut diis imolaret: aut exinde discederet. Tāto enī uiro nō audebat mortē inferre. Ille igit̄ alexandriā prexit: & per annū in eremo cū scis p̄sbitorib⁹ habitauit: Deinde tēpus a comite raucino cum sacrificare cōtemneret: transfix⁹ i corpore gladio martyrii coronam percepit. 7. cal. iulii: alexandrieq; tumulatus facet in ecclesia ei⁹ nomi fabricata.

¶ De scis ioanne & paulo mr̄ibus. IX.

IOannes & paul⁹ mr̄es rome pasti sunt sub impatore apostata iuliano: Quoꝝ prior p̄positus: secūdus primiceri⁹ fuit ꝓstantie cōstantini filie uirginis: ut supi⁹ dictū est in passiōe gallicani mr̄is. 7. calē. iulii Iulian⁹ uero impator capt⁹ cupiditate sacri lega auaritiā suam euāgelii testimonio colorabat. Nā facultates xp̄iāis auferēs dicebat: q; xp̄s in euāgelio docuerat: ut nisi q renunciauerit oibus que possīder: non pōt christi esse discipul⁹. Audiens aūt: q; ioānes & paulus ex opibus quas ꝓstantia uirgo reliquerat: xp̄ianos paupes sustentarent: mandauit eis: ut sicut cōstantino ita quoq; & sibi adherere deberent: Qui rōderunt: q; ꝓstantino & ꝓstanti impatorib⁹ uti xp̄ianis adheserāt: ei⁹dem; in palatio famulati fuerāt. Iuliano āt uti apostate: & qui religionē plenā uirtutibus reliquerat: penit⁹ obedire ꝓtemnebant. At impator se clericatū in ecclesia obtinuisse iactabat: sed p̄siderans uanū esse inertiā & ocium sectari: relicto clericatu militie ajum dederat diis sacrificādo: quoꝝ suffragiis ad impii apicē puenerat: unde & ioanni & paulo. io. dieꝝ inductas ꝑcedebat: ut si ifra ip̄m terminū a xp̄i cultura nō discederent: & militiam suā reassumere recusarēt: coacti post modū facerent: quod sponte facere nō curabant. Cui sci dixerunt: ut iā. x. dies ꝓteriſſe existimans ꝓtinuo faceret: quod post. x. dies facere minabat. Quib⁹ ipator assuit: q; eos post dictū terminū: nō ut mr̄es: ſ; ut hostes publicos p̄sideret. Tūc ioānes & paul⁹ p totos x. dies elemosynis insistebāt: & oia sua inopibus erogabāt. Decima aūt die missus est ad eos terrentian⁹ cāpi ductor ab impatore hora cenandi: qui ingressus iuenit eos orantes: obtulitq; eis ex pte iuliani impatoris aureā statuunculā iouis: ut ei thura incēderent: ali oquin gladio simul pirent. Qui cū se nullus aliū dīm hēre nisi xp̄m dicerent: hora tertia noctis transacta: sicut illi indictū fuerat: ut sine strepitu punirēt: eos ambos decollauit intra domū ipsoꝝ. Fecitq; fieri foueā: & eoꝝ corpora in ipsa domo iuoluta reponi: faciēs famā: q; in exiliū missi eēnt. Demones aūt ex obsessis corpoꝝ intra domū ioānis & pauli eiiciebant: ꝓtentes sanctā passionē eorū. Post hec filī⁹ terrentiani a demōe rapit⁹: & intra ipsam domū clamare cepit: q; a scis martyrib⁹ urer̄. Quod uidens terrentianus: ad locū accedens: orāsq; cū lachrymis peccatū suū ꝓtet: & filī⁹ ei⁹ mox a demone liberat⁹: ac una cū patre p̄uersus ad xp̄m baptizat: q; terrentianus scripsit sanctoꝝ martyꝝ passiōnē: qui passi sunt. 6. calē. iulii āno dñi. 363.

¶ De sancto uigilio epo & martyre. X

VIgilius epūs tridentin⁹ & martyr natiōe roman⁹ a puero xp̄ianus liberalibus studiis athenis eductus: cū maxentia matre nobili & cū filiis suis claudiano & maioriano ad ciuitatē tridentū deuenit: deo seruiens & miraculis clarens: ubi asterio tridentino epo defuncto: ipse a populo cū eēt ānoꝝ xx. q̄us dudū renuens in pōtificē electus est. Qui oēm populū ciuitatis & diocesis tridentine adhuc maiori pte idolis deditū ad xp̄m quertit: p̄dicationis gra ꝓtinue circuiēs partes illas: q etiā de licētia epoꝝ brixien & ueronen in eoꝝ diocesibus p̄dicans: multos ab idoloꝝ cultu eripuit. Et silimiū: martyriū: & alexandꝝ mr̄es ſ p̄dicatiōe socios & coadiutores habuit: de qbus supra i eoꝝ passiōe actū est. 4. calen. iunii: Quoꝝ etiā corpora apud uallemānonis p xp̄o passoꝝ tridentus transluecta sepeliuit: & ipsoꝝ aias celos ascēdere ꝓspexit. Cū in uno tōlo ei⁹ epatus loco in mōtanis sito: noie radēna gentilitatis uestigia remāsissent: & ipse cū miliano p̄sbro & fratrib⁹ suis claudiano & maioriano christū ibidē p̄dicasset: ac etiā saturni idolū euertisset: trāsiens fluuiū sarca p quē benac⁹ desluit: a rusticano uulgo i eū furente insecut⁹: ac lapidib⁹ solus ipse obrutus ē: sociis sine lesione dimissis: cuius corp⁹ ad ecclesiā suā delatum est: ac in ecclesia martyꝝ geruasii & ꝓthasii: quā ipse edificauerat tumulatū: nocabulo ipsi⁹ ecclesie i noie sci uigilii mutato

In cuius sepultura & demones effugati sūt: & diuersis langoribꝰ egri curati. Sed & brixiēses qđ de eiꝰ collecto sanguine pt̄e brixiā detulerūt i cuiꝰ uirtute plurima fuerūt ostēsa miracula. Claruit i ꝑatu ānis. 20. Im perātibus gratiano & ualētiano: honorio & theodosio magno principibꝰ: & passus ē. vi. cal. iulii. Hic ad simpliciū quēdam i laudeꝫ mām scripsit librū. Itē epistolā eorum gesta supplicia & funera suo tpe apd barbaros cōtinētem. Itē ad ioānem chrysostomū epistolā ꝑdictoꝫ mām sūnnii: martyrii & alexandri passionem explicātem.

¶ De scō uigilio alio epō & martyre. XI.

Vigili⁹ epus antiochenē. passus est tpe pstantini iunioris. Hic in ipso epatu sedit annis. 25. Edificauitq; de facultatibꝰ ppriis ac dotauit ecclesiā dei genitricis extra muros i qua & ꝙntū mōachoꝝ & hospitale paupū pstituit. Qui pp suā scitatē inimicis iustitie odiosus effect⁹ a baracone scenescallo regis frācie: q ebronio regi sci leodegarii occisori i regno successerat: in cocia sua ꝑpendiū occisus ē. vii. calē. iulii. Cū aūt corpꝰ eiꝰ ad suā ecclesiā ueheret: & persenonas trāsitum habere ꝓtingeret: carceres illico diuinitꝰ sunt reserati: vinculis quoq; ac ꝑpedibꝰ ꝓfractis oēs ꝑcluſi & i ergastulis ibi iuxta detēti absoluti sunt: corpꝰ sacrum usq; antiochiā deꝙ comitantes.

¶ De scō uigilio papa & martyre. XII.

Vigilius papa & mr̄ natiōe romanus ex patre ioāne ꝑsule romano rū siluerio papē pōtificatu romano successit: & sedit annos. i7 menses. 6. dies. 26. Hic cuꝫ siluerii pape decessoris sui archidiaconꝰ esset: & ad papatū ābiens theodore auguste fautor extitit: ut siluerꝰ papa a belisario patricio de ꝑatu eiect⁹ i exilium mitteret: ut supra dictū ē in passione siluerii. 12. cal. iulii: unde & suasu atq; auctoritate theodore ad papatum ꝓmotus est. Qui tñ post mortē siluerii de ꝓmisso ꝓniam egit: & martyrio passus feliciter terminauit. ¶ Huius tpribꝰ apud cōstātinopoli. v. synodus celebraf sub iustinia no principe ꝑtra theodorā & oēs hereticos: q beatissimā mariā tātū hominē & nō deuꝫ genuisse affirmabāt. In qua synodo catholice statutū ē: ut beata maria semp uirgo theotheca diceret. i. matri dei & hōis saluatoris unde & ex hoc theodore exosus effectus: ab eadē quēadmodū & predecessor eius cōpulsus ē: ut artemiū ꝑriarchā ꝙstantinopolitanum ab agapito ꝓ heresim de sua sede eiectū ꝙuocaret: & i sua sede restitueret. Quod cū facere abnuisset: ab eadē augusta multas ꝑsecutiōes passus dehic ꝙstātinopoli⁊ ad quētus & alapizat⁹ ē ac demū de ecclesia scē sophie: i quā ꝑfugerat extrahif: & misso sune i collo eiꝰ ꝓ totā urbē de mane usq; ad uesꝑā trahif. nouissime quoq; actꝰ i exiliū morit. Corpusq; eiꝰ i locello repositū romā trāsfertur: & apud sanctū petrū sepelif. ¶ Hic cōstituit missas i ecclesia celebrari uersus partē oriētalē: ut i xpi faciē sacerdos stēdat: eo q xpi cruce pēdēs uersus occidētē aspexit. Et cessauit eius epatus dies quinq;.

De scō uigilio confessore. XIII.

Vigilius ꝑsbr & diacon⁹ claruit tpe leōis primi ꝑatoris. Hic monachoꝝ regulā ex traditiōe scōꝝ patrum totius professiōis monastice disciplinā cōtinentē: que ad ꝓfectū firm⁹ i quētu legif breuiatā lucido & apto ꝑmone ꝓscripsit. Et apd urbē regiā cōstātinopolitanā scitate ꝑdit⁹ in pace diem extremum concluſit.

¶ De scō maxentio abbate. XIIII

Maxētius abbas pictauiēn tpe clodouei regis frācoꝝ claruit. Qui inter cetera ipi⁹ scitatis oīa miracula ꝙuente a morte corpis susciтauit. Aues siluestres relicto nemore ad ipm mansuetius aduolabant: & de manu eiꝰ triticī grana & pāis fragmēta legebant. Sepi⁹ uisitabaf ab angelis: adeo ut cel la ipius i modū stellaꝝ splēdore frequētius uidereт. Qui etiā pane ordeaceo solo & aq ꝑtērus sepius celico pane sibi mistrato diuinitus reficiebaf. Hic die quadā estiuo tpe sitientibꝰ mōachis: & aqua i loco dño carentibꝰ baculo terrā ferīs fontē ex humo ꝓduxit: ex quo lāguētes qq; potati ad ꝓs usq; sanant. ¶ Cū aūt frāci cū rege clodoueo cōtra gothos ad bellū ꝓcederēt: uenientes ad mōasteriū sci uiri: ut illud ꝙspoliarēt: & qđ ex illis abbatē ꝑ posse resistētē gladio ꝓimeт uellet: gladiū ꝙ sup eiꝰ caput eleuaſ⁊: manꝰ cū brachio i aere suspēsa remāsit: quā nec deponere ualuit: & postmodū se ipm detibꝰ laniare cepit. Reliq uero excecauē: & adeo mēte turbātur: q se mutuo cognoscerē nō ualebāt. Quod rex audiēs ad maxētiuꝫ uenit: & ꝑ se ac suis ueniā petit: cūctisq; ipsi liberationē mentis & corpis hūiliter ꝑetrauit. ¶ Cū qđ cultor segetū i messeꝫ sci manus iecisset: manꝰ eiꝰ subito ꝓtacta ē. Qui ueniēs ad uirū dei ueniā de ꝓmisso postulauit: & sanitatē reportauit. ¶ Mulieris cuiusđ cui⁹ die dñico filia torquētis manꝰ inuti les facte fuerāt: ipm iuocantis manus subito reſanauit. Obitū suū longe ante ꝓscuit: & monachis suis predixit: & ut predixerat i pace quieuit uidelicet. vi. cal. iulii hora nona: sepult⁹ in monasterio suo pictauiēn.

¶ De scō crescente discipulo. XV

RElcens discipul⁹ bti pauli apo/stoli fuit: qui prio in gallias trā/sitū faciēs: uerbo ꝓdicationis mul tos ad fidē xpi ꝑtit. Deinde re diens ad gentē: cui ſpēaliter eps fuerat datus: uidelicet galatas uſq; ad bea tum ſinē uite ſue in ope dñi populum ꝓforta uit: officio quoq; ꝓdicationis fideliter pacto in dño genit. 5. calē. iulii: galatie ſepult⁹: ut dicit ade. & ex hieronymi martyrologio.

¶De ſcis zoilo & ſociis eī⁹ mribus. XVI

ZOilus mr̄ cū aliis. 19. ſociis ſuis apud cordubam hiſpanie ꝑ xpi noie martyriū paſſus eſt. 5. calē. iulii. Cui⁹ qdē zoili corpus cum multo tpe ubi nā ſepultum fue rat: latuiſſet: uenerabili epo eiuſdē ciuitatis noie agapito ex dina reuelatiōe manifeſtatū: & ab eodem repertum: atq; honore condecē ti collocatum eſt: hec ado.

¶De ſcō zoilo preſbytero. XVII

ZOilus ꝓſbr̄ aquileiēn fuit: q cū corp⁹ bti martyris chryſogonī & alio⁹ plurimo⁹ ꝑ xpo paſtoru⁹ ſepeliſſet: ut dr̄ infra in paſſione chryſogōi. 8. calē. decēbr̄. appa/rente ſibi bt̄ō chryſogono ꝓdicto: & eidem felicē ſuū obitum ꝓnunciāte: oī uite perfecti one ꝓfumata ad xp̄m migrauit. Sepultuſq; eſt in aqleiēſi ciuitate.

¶De ſcō leone papa ſo & ꝓfeſ. XVIII

LEo papa huius nois ꝓs natiōe ſi culus ex pr̄e paulo agathoni pa pe in epatu rōano ſucceſſit: ſedit q; annū unū menſes. x. dies. xvii. Hic fuit eloquentiſſim⁹: in diuis ſcripturis ſufficiēter inſtruct⁹: greca latinaq; lingua eruditus: cātilena ac ꝓalmodia ꝓci puus: & in eaq; ſenſib⁹ ſubtiliſſima exercita/tione ſublimatus: lingua quoq; ſcholaſticus & locutiōe polit⁹: exhortator oīum bonorū opeq; plebi florentiſſimā ſciam ingerebat: pauperatis amator: erga inopū puiſſionē non ſolū mentis pietate: ſed etiā ſtudii ſui labo re erat ſolicitus. ¶Hic ſuſcepit ſanctā ſextā ſynodū ꝓſtātinopoli celebratā ſub ꝓſtātino iuniore: cōdemnās ea: que ipſa dānauerat ſy nod⁹. Hic ꝓſtituit pacē dari in eccleſiis toti⁹ xpianitatis fidelib⁹ poſt agn⁹ dei. Conſtituit etiā: ut q ordinatus fuerit archiepſ: nulla cō ſuetudie pro uſu pallii aut diuerſis officiis aliq̄ eccleſie ꝓſoluere debeat. ¶Quadā ät die dū pauperem leroſū ſuſceptū in ſuo le/ctulo collocaſſet: & cubiculū ſecreto clauſiſ ſet: poſtmodū rediens: & camerā aperiens: atq; paupem mime repiens: intellexit ſe xp̄s in pauperē ſuſcepiſſe. ¶Huic etiā cū p dies 40. ieiuniis & oīonibus ad altare bti petri apoſtoli p̄ſeueraſſet: & ꝑ ſuoꝝ uenia crimi/num apoſtolū exoraſſet: beat⁹ petr⁹ apparēs dixit: oſa ſua peccata a dño fuiſſe dimiſſa: ꝑ ter peccatū manus ipoſitionis: de quo ſolo i morte ſua rōnem reddere oportebat: q die 4. calē. iulii in xpo feliciter obdormiuit: & ſepultus eſt ad ſanctū petr̄ apoſtolū. ¶Hic fecit ordinatiōē unā per menſē iunii: & or/dinauit ꝓſbr̄os. 9. diaconos. 5. epos ꝑ diuer/ſa loca numero. 23. Et ceſſauit epatus mēſes xi. & dies. xxii. ¶Hic de multis ſcīſtis ꝓpo ſuit hiſtorias & cantus: & plura eccleſie uti/lia ſcripſit. Homelias declamatorias multas cōpoſuit. Decretales epiſtolas. 70. Sermōes ad populū. 80. unde & ꝓmolog⁹ dict⁹ eſt: ut dicit gēnadius de uiris illuſtribus.

¶De ſcō leone papa tertio. XIX

LEo papa huius nois terti⁹ natio ne roman⁹ ex patre azul pho: ha/driano prio pape in pontificatu rōano ſucceſſit. Et ſedit ānos. 20 mēſes. 5. dies. 16. Qui dū ad cape ſcendā ſedem apoſtolicā urbē intraret: audi te ſunt uoces angelog⁹ cōcinentiū: Dicit dñs Ego cogito cogitatiōes pacis ꝛc. Fuit aūt tē porib⁹ caroli magni primi ipatoris fracog. ¶Hic dū pgeret in die ſci marci de laterā ad letaniā maiorē apud ſanctū petr̄ pagēdā ex more: a romanis capt⁹ & erutis ſibi ocu lis: linguaq; ꝑciſa nud⁹ ac ſemiuiuus in mo naſteriū miſſus ē. Sed dñs oipotens eidē mi raculoſe & loquelā & uiſū reſtituit. Poſtea q; prexit ad carolū regē francog: a quo ho norifice ſuſcept⁹ eſt. Et cū ei cūcta: que ſibi ꝓtigerant: ītimaſſet: rex ꝑ nimio cordis do lore fleuit. Statiq; legatos ſuos romā miſit: & leoné cū honore in ſedē ſuam reſtituit. Et poſt tp̄is ſpatiū cū carol⁹ de ſaxonia victor rediſſet: romā uenit: ibiq; honorifice a clero & populo ſuſceptus ē. Cūq; de qbuſdā cri/minib⁹ pape obiectis inq̄ſitiōē feciſſet: & ni hil obiectoꝝ a calūniatoribus ꝓbari poſſet: pōtifex ipſe corā oi populo ad euangelia ſe purgauit. Et in die natalis domini carolum magnū ipatorē rōanoꝝ coronauit: popu lo ſibi laudes ipiales ex more acclamāte. Sicq; impiū ab ea die i francos trāſlatū ē ex ꝓſtitutione apoſtolice ſedis: filios quoq; ca/roli pipinū in lōgobardoꝝ: lodouicū equi tanioꝝ: carolū uero ſaxonū reges inunxit. Poſt hec carol⁹ impator inimicos & calūnia tores pape: ut maieſtatis reos capite damna uit. Pro qb⁹ ſcūs pōtifex pio affectu apud i peratorē itercediſſit. Nā & uita & mēbroꝝ ite gritas eis ꝓceſſa ē. Ceterꝝ ꝑ iacturis magni tudine exilio ſunt deportati. Carol⁹ uero ad gallias regreſſus ē: de quo libro. xi. in eius ſpēali hiſtoria perageť. ¶Hic pōtifex fecit porticū ſci petri: q adhuc ex ei⁹ noie dr̄ ciui tas leonina: & muro eā cinxit ꝓpter incurſū

saracenoꝝ. Et post alia opa uirtutū laudabi
lia in pace quieuit. Sepultus apud sanctum
petrum. Et cessauit episcopatus dies. 3.

¶ De scō hyreneo epō & martyre. XX.

HYreneus epūs lugdunēsis policar
pi smyrneñ epi auditor: deinde
photini epi: q lugduneñ i gallia
regebat ecclesiā pbyter fuit. Ei-
dēq; photino ia3 pene nonagena
rio martyriū passo i epatu successit. Floruit
aūt tēporib⁹ eleutherii pape: & antonii pii
ueri & cōmodi ipatoꝝ. Hic etiam pñs extitit
ꝓcilio patrū celebrato apud cesareā palesti
ne: quo statutū ē: ut pascha dñi die domini
co celebret obſuata luna. 14. mēsis martii:
ut ait hugo floriacēñ. Qui etiā pſecutiōe ſe
ueri ipatoris cum oi fere ciuitatis ſue ✠ po
pulo p fidei sacre cōfessione glorioſo marty
rio coronatus ē. Sepultusq; ē a zacharia pre
sbytero lugduñ i crypta ſci ioānis baptiſte
ſub altare. Cui ex utroq; latere adiacēt epi-
podi⁹ & alexāder mīres. Passus ē aūt. 4. cal.
iulii. ¶ Hic plurima egregia uolumia ꝓpila
uit. Scripſit nāq; ꝓtra hereſes libros. 5. Item
aliud uolumē igēs & ꝓſpicuū ꝓtra gētiles.
Scripſit & libellū ad blaſcum de ſchiſmate.
Ité aliū ad florinū de monarchia: & q deus
nō ſit creator malorꝝ. Scripſit & libellus de
ogdoade. Ité de diſciplina ad martianū fre3.
Ité de apoſtolica ꝑdicatiōe. Ité librū uario-
rū tractatuū. Dialogos etiā ſcripſiſſe dicit.
Ferūtur & alie ad uictorē romane urbis pō
tificē plures epiſtole: ſup queſtione paſche
die dñico celebrāde. Hec hier⁹ de illuſtrib⁹.
De ſcis potamiena uirgine & ſociis mīr. XXI

POtamiena uirgo cū matre mar
cella: ſciq; mīres ✠ plutarchus
✠ Serenus ✠ Heraclides He
ros ✠ Seronius & ✠ Baſilides:
cū aliis trib⁹: & uirgo quedā ca
tecumina ✠ Hera noie baptiſmū mīrii cōſe-
cuti. Alexādrie paſſi ſūt. Inter quos pcipue
emicuit potamiena uirgo: que primo imen-
ſos & inumeros agones p uirginitate defu-
dās: deide etiā p fide exquiſita & iaudita tor
mēta ppeſſa: tandē cuꝫ matre marcella igne
martyriū ꝓſumauit. Baſilides autē uirginis
carnifex: cū potamiena iā occiſa eū p uiſum
ꝓtorſſet: eiq; corona paſſiōis a deo deſtina
tam ipoſuiſſet: uerſus ad xp̄m capite ceſus
ē. Ceteri oēs diuerſis ſuppliciis laniati tādē
gladio mīrii plumbati ꝓcperūt. Hec i libro. vi
eccleſiaſtice hiſtorie. c. v. &. vi. hogoiuꝫ paſ
ſio recolit. 4. cal. iulii.

¶ De ſcō petro apoſtolorum
principe. XXII.

PEtrus apoſtolorꝝ priceps & xpi
uicarius: alio nomie dict⁹ ſimon
bariona fili⁹ ioānis frater andree
apoſtoli de ciuitate betſaida galilee a domi-
no de piſcatiōe uocatus: & apoſtolorꝝ maior
effectus. Inter ceteros & ſup ceteros maio-
ris feruoris extitit. Nā & ſcire domini ꝑdito
rem uoluit: quē ut ait chryſoſtom⁹: ſi ſciuiſ
ſet dētibus trucidaſſet: Hic ſup mare ad do
minū ābulauit. Stateré i ore piſcis inuenit.
Claues regni celoꝝ a dño recepit. Solus in
ter apoſtolos: ut xp̄s a iudeis captū defēde
ret: gladiū exemit. Paſcēdas oues a xp̄o ſu-
ſcepit. Tria milia hominū i pria ſua predica
tiōe die pētecoſtes ꝑuertit. Claudū cū ioan
ne erexit: & tūc quinq; milia hominū ad fidē
pduxit. Ananie & ſaphire mortem predixit.
Eneā palyticū curauit. Cornelīū baptizauit
Tabitam ſuſcitauit. Vmbra ſui corporis in-
firmos ſanauit. Ab herode incarceratur: ſꝫ
ab angelo liberaſ. Hec ex euāgeliis & act.
apoſtolorꝝ. Cib⁹ aūt eius: ut ipſe in libro cle
mētis teſtaſ: pāis ſolus cū oliuis & raro cū
olerib⁹ i uſu erat. Indumētū aūt tunica ſola
cū pallio. In ſinu quoq; ſemp ſudariū porta
bat: ad tergēdā iundātiā lachrymaꝝ: q̄s me
morās dulcis magri ſentie ꝓtinere nō pote
rat. Et⁹ geſta & paſſionē: marcellus ei⁹ diſci
pulus & clemēs: ac leo ſūmi pōtifices ꝑſcri-
pſerūt. ¶ Cum petrus duos diſcipulos ſuos
ad ꝑdicādū miſſiſſet: & ipſi. 20. dietas iniſſet:
unus illoꝝ defūctus ē. Quod cū petrus alte
ro ad ſe redeunte cognouiſſet: baculū ſuum
eidem tradidit: & ſuper corp⁹ defuncti po-
nendum mādauit. Quod cū factū eēt: ille q
per dies. 40. mortuus iacuerat: reſurrexit.
Hic dicit ſuiſſe beatus martialis: uel ut ali
bi legit ſcūs ✠ fronto: q aūt defunctus ſue
rat fuit pſbyter ✠ Georgi⁹. ¶ Beat⁹ igitur
apoſtolus poſtq; ſedē pontificalē. 7. ānis an
tiochie tenuit ut dictū ē ſupra i prima cathe
dra ſci petri. xv. cal. februarii. Deinde hie-
roſolymā uenit: & cū ſimone mago ꝓflictus
habuit. Nā ipſe ſimon eo tpe erat i hieruſalē:
q ſe primā ueritatē dicebat: & ſibi credētes
ppetuos effici aſſebat: & nulla ſibi ipoſſibi-
lia aſtruebat. Seiſm aūt ut deū adorādum
ab omni mūdo ꝓphetabat. Dicebat quoq;
q cū puer eēt: mater ipſius rachel noie eus
ut metereꝫ ad agrū mittebat. Ipe uero falci
pcipiebat: ut per ſe metereꝫ: & decuplo ce
teris p ſeipam metebat. Serpentes quoq;
eneos faciebat mouere: ſtatuas lapideas &li
neas ridere: & canes cantare: que oia demo
nū incantatioīb⁹ opabaſ. Hic ergo cū pe
tro diſputare ſtatuit: dieq; cōſtituta petrus i
trauit & pacē aſtantibus nunciauit. Simon
uero ſe ſua pace opus nō habere reſpondit
cū non ad pacem: ſed pugnā inſtimul conue
niſſent. Econtra petrus ſimonē redarguit: q
pacem audire recuſauit: cū in diſputatiōib⁹
ueritas ad pacē captādā requiraſ. At ſimon

se deū & dei filiū asserebat: dicens q̄ poterat p aera uolare: nouas arbores p̄ducere: lapides in panes p̄uertere: in igne sine lesiõe durare: & oia sibi placita p̄ficere. Cõtra hunc ergo petr⁹ disputabat: & oia ei⁹ maleficia detegebat. Tunc simon uidens: q̄ petro nõ posset resistere: oēs libros artis magice: ne forte mag⁹ p̄dereſ in mare p̄iecit: & romā ut de⁹ ibi haberet: prexit. Ibiq̄ multū populū suis p̄stigiis & apparentib⁹ signis ad se traxit: Quod ubi petr⁹ ꝑpit ipſum usq̄ romā insecutus est. ¶ Quarto igit anno claudii petr⁹ romā applicuit: & ibidē. 25. annis sedit usq̄ ad annum ultimū neronis cesaris: duos quoq̄ eꝓos linū & cletū sibi coadiutores assūpsit: unū intra urbis menia alium extra. Ipse q̄ p̄dicationi insistens multos p̄uertebat: & infirmos q̄ plures curabat. Sed & castitate multum cõmendās: q̄ttuor ꝓcubinas agrippe p̄fecti ad xp̃m p̄uertit: que ad p̄fectū ulterius redire recusabāt: unde agrippa iratus cõtra petr⁹ occasionē querebat. ¶ Post hec appuit dñs petro: & eidē p̄nuncia uit: q̄ simõ mag⁹ & nero cesar ꝓtra ipm cogitaret: sed eū hortatus ē: ne dubitaret: q̄a semp sibi assisteret: & solatiū coapostoli pauli in craſtinū urbē intraturi eidē cõcederet. Dieq̄ sequēti paul⁹ romā ingressus petro adhesit: & secū p̄dicare cepit. Petr⁹ quoq̄ sciens se p̄ximū passiõi in p̄uetu fratr⁹ posse clemēte sibi successorē in ep̃m ordinauit: & in cathedra loco sui licet diu renitentē sedere coegit. ¶ Simõ aut̄ magus in tantū a nerone amabat⁹ q̄ uite eius & saluris & totius urbis custos putabat. Quadam die ante cesarē assistens: ei⁹ effigies subito mutabat: ut mõ senior mõ iunior appareret. Aliqñ dū in p̄lauti cũ nerone eēt: demõ i ei⁹ specie foris pp̃o loquebat. Qua ꝓpter nero ipm uere dei filiū existimabat. Dixit ēt simon neroni: ut se decollari mãderet: & die tertia resurgens: se uere dei filiū comprobaret. Quod cũ fieret: speculator putans se simonē decollare: arietem occidit. Simõ uero arte magica triduo latuit: & arietis mẽbra colligens ab cõdit: Sanguis aũt ab ialis ꝓgelatus remãsit. Die aũt tertia se neroni ostẽdit: & surrexisse asseruit: ac ut sanguinē suū abstergi faceret impauit. Quod nero uidēs obstupuit: & ipm ueꝝ deū existimauit. Populus etiã eū reuerentes eidē statuã erexerūt: & titulū eius nois p̄scripserūt. Petr⁹ aut̄ & paulus ad neronē introibant: & simõis fallacias p̄stabāt. Additq̄ petr⁹: q̄ sicut in xp̃o sunt due substantie. s. hois & dei: sic in simone hois & diaboli. Simon uero petro cõminabat: q̄ angelis suis p̄cipet: ut se de apostolo uindicarent. Petr⁹ uero se ei⁹ angelos non timere respõdit. Et cuꝫ nero simonē habere deitatē diceret: petr⁹ dixit: ut si uere de⁹ eēt: diceret: q̄d petr⁹ cogitabat: & q̄d latēter ordinabat. & accedens ad aurē cesaris secreto ei dixit: ut panē hordeaceum sibi occulte de ferri iuberet: quē sibi oblatū petrus benedixit: & sub manica absc̄dit: ac simonē: qui se deū dicebat: q̄d sactū fuisset interrogauit. E cõtra simon dicebat: ut petr⁹ ꝑplaret: quid ipse simõ in mẽte reuolueret. Petr⁹ uero respondit: q̄ cogitatione simonis se scire docuerat: dū faceret: quod cogitasset. Iratus aut̄ eꝫ simon canes maxios aduocauit: ut petruꝫ de uorarent. Qui cũ mox uenientes in petꝝ ipe tum fecisset: ille panē benedictum eis obtulit: & ꝓtinus eos in fugā ꝑuertit. Sicq; petr⁹ quod simõ cogitauerat: nõ uerbis sed factis se cognouisse docuit: dicens q̄ qui ꝑmiserat ꝓtra se angelos exhibituros canes exhibuerat: ut sic oñderet: se angelos nõ hẽre dinos sed caninos. Ex hac disceptatiõe admodũ si mon ꝑfusus est. ¶ Post hec cũ simõ se iactaret: q̄ posset defunctos suscitare: & die q̄dã iuuenis mortu⁹ ad tumulũ portaret: uocatis petro & simõe hãc oẽs populi sententiam firmauerũt: ut illũ occideret: q̄ mortuũ ex citare nõ posset. Tũc simon suis incantationibus fecit: ut caput mortui agitaret. Et cum oẽs petr⁹ lapidare uellẽt: Apostol⁹ facto silẽtio dicebat: ut si defunct⁹ uiueret: p̄ seipm loqueret & surgeret. Alioqn simone a pheretro sepato phantasma diaboli appareret. Sepato ergo simone a lectulo puer imobilis pmansit. Petr⁹ etiã a longe stãs of one facta iuuenē p̄festim in xp̃i noie excitauit. Et cum populus simonē lapidare uellet: petr⁹ p eo intercessit: & libeꝝ abire fecit. Tunc simõ ad domũ marcelli discipuli petri cabem maximum alligauit: ut petꝝ ad discipulũ ex more ueniẽtē laceraret. Post modicũ petr⁹ uenit: & facto signo crucis canē exoluit. Canis aũt oibus blandiens solũ simonē p̄secut⁹ in ipm insiluit: & ut sibi apostolus iusserat corpus quidem ei⁹ nõ lesit: sed uestes totaliter laceraut: populus aũt & pueri simul cũ canē illũ cãq̄ lupũ ex urbe fugarunt. Cui⁹ opprobrii pudorem nõ ferens simon p annum nusq̄ ꝑparuit. Post annũ uero ad urbẽ rediens: itez in neronis gratiã recep⁹ est. Qui & populũ urbis ꝓuocauit: & se grauiter a galileis offensuꝫ phibuit: & iõ dic statuit: quo mundũ deserens celũ ascenderet: q̄a non dignabat in terris amplꝰ habitare. Igit die ista turrim excelsam sibi de lignis a nerone fabricatã ascẽdit: & coronatus lauro uolare cepit. Apostoli aut̄ ad inuicẽ ꝓdixerunt: ut paul⁹ oraret: & petr⁹ imparet. Cũ aũt nero simonẽ deũ assereret: & apostolos seducto res diceret. Paulus aũt petro suaderet: ut iã dñi nulla p̄ceret: eo q̄ xp̃s illos ad se uocaret. Petr⁹ surrexit: angelos sathane per xp̃i

nomen aditurauit: ut simone amplius nō ferrent: sed ad terrā corruere pmitterēt. Et continuo dimissus corruit: & fractus membris omnib⁹ expirauit. Nero aūt se talē uirum p didisse doluit: & apostolos detētos i manib⁹ paulini uiri clarissimi tradidit. Qui eos reclusit in custodia mamertina sub cura militum pcessi & martiniani: ubi p menses. 9. detenti sunt: ubi etiā beatus apostol⁹. 49. milites ibidē detentos puertit: & fonte de petra pducto baptizauit: ut supra dictū est i eoꝝ passione pridie idus martii: puersi sunt etiā ad xp̄m: processus & martinian⁹ ut dicetur i eoꝝ passione. vi. nōn iulii: unde & post menses. 9. carcere⁊ aperuerunt & apostolos dimiserunt. ¶ Petrus aūt multa fratrum istantia ex urbe discessit: & cū uenisset ad portā: que nūc dicit scā maria ad passus uia apia: uidit sibi xp̄m occurrentem: & ait. Dñe quo uadis: qui respondit: uenio romā iteꝝ crucifigi. Statimq; dñs disp̄uit: & eius adhuc uestigia marmori impressa cernuntur. Petrus igitur cum hoc de passione sua dictum itelligeret redit. Et a ministris neronis captus p fecto agrippe p̄sentat: & facies eius sicut sol resulsit: paulus etiā simul cū eo captus est. Tunc iubente nerone agrippa p̄fectus in eos iniam tulit: ut ambo quidē more romāo pri⁹ us flagellis cederentur. Deinde paulus: qui ciuis erat romanus: capite trūcaret. Petrus uero tanq̄ alienigena crucifigeretur. Qui data sibi pacis osculo abinuicē sepant. Paul⁹ decollatus est ad aquas salinas i uia ostiēn. Petrus aūt in uaticano naumachie iuxta pa latium neronianū crucifixus é. ¶ Petrus igitur cū uenisset ad crucē⁊ rogauit milites: ut uersō deorsum capite crucifigeret: asserens non eē dignū: ut ipse discipulus eo modo i patibulo staret: quo xp̄s magr̄ in cruce pendit. Tūc illi crucē uerterūt: & pedes sursum manus aūt deorsum p̄fixerunt. Popul⁹ uero furore repletus uolebat neronem & p̄fectum occidere: & apostolū liberare. Qui eos rogauit ne passionē suā impediret. Dñs aūt apud oculos eoꝝ: qui aderāt & desiderāt: & uiderūt angelos stantes cū corōis rosaruꝫ & liliorꝫ: & petrū confortantes: xp̄m etiam assistentem & librum aptum tenentem: & qc quid petrus populo predicabat: ex ipsius libri scriptura sumebat: uidēs ergo petrus q̄ fideles ei⁹ gloriā uidissent: orationē p̄misit: & gratias agens deoq; fideles p̄mendās spiritum emisit. 5. cal. iulii: quo ipso die & eodē āno (ut ecclesia tenet) coapostolus ei⁹ paul⁹ decollatus est: ut infra in eius passione dicetur. Cuius corpus a marcello & apuleo ei⁹ discipulis de cruce depositū in uaticani loco sepultum est. ¶ In ipsa aūt die petrus & paulus dionysio appuerunt: ut ipe testatur: manu ad manum portām urbis trantes: iduti ueste luminis & coronis claritatis ornati. Nero aūt pro hoc & aliis p̄missis sceleribus a populo furente ex urbe pulsus manu se p̄pria pemit. ¶ Tépore cornelii pape greci surati apostolor̄ corpora illa exportabāt. Sz statim facto terremotu nimio demones i idolis habitantes clamabāt: q̄ dii romanoꝝ ex portarētur. Quapp fidelibus de apostolis: paganis uero de suis diis itelligentib⁹ multi tudo armator̄ illos insequit: unde greci timentes apud catacūbas apostolor̄ corpora in puteū proiecerūt. Que a scō cornelio ide leuata & in eisdē locis unde ablata fuerant: deposita fuerunt: ubi iacuerunt usq; ad tempora siluestri pape: quādo utriq; ipsoꝝ edificata basilica ad ipsoꝝ ecclesias sunt translata: ut dicetur infra i dedicatione ipsāg basili carum. 19. cal. decembris.

¶ De scō paulo apō doctore gētiū. XXIII.

PAulus apostolus p̄dicator & doctor gentiū de tribu beniami tarso cilicie oriund⁹ gamalielis doctoris discipulus: post sui puersionem multas p̄secutiones passus est: multaq; miracula operatus: quas hilarius enumerat dicēs. Paul⁹ apostolus i philippis uirgis cedit & in carcere positū: & in ligno pedibus affigitur. In listris lapidatur. In iconia & thessalonica ab emulis p̄sequit. In epheso feris datur. In damasco per murū in sporta dimittitur. In hierusalē reditur: ligatur: insidiatur: criminatur. Natigāl in ita liam periculo eripitur. Romā uenies sub nerone iudicatur & occidit. Apostolatū inter gentes accepit. Quendā contractuꝫ in listris extendit. Iuuenem qui de fenestra ceciderat & expirauerat suscitauit: & multa alia miracula fecit. Apud mitylenē insulaꝫ uipa manu eiusdē iuasit: sed nihil eum lesit: quin potius ipam in ignem excussit. ¶ Refert aimo: q̄ paulus a pullop cantu usq; ad horam quartam laborī manuum insistebat: deinde predicationi residuo lucis uacabat. Reliquum temporis comestioni sōno & orationi expēdebat. ¶ Veniēs ergo romā cum nero nondum esset in imperio confirmatus: & etiā audito q̄ de lege iudeorum & fide xp̄ianorum inter paulum & iudeos questio uertebatur: non multum inde curauit: & sic paulus quo uolebat libere ibat: & libeꝝ predicabat: hieronymus etiam libro de uiris illustrib⁹ ait: q̄ paulus .ꝙo anno neronis romā uinct⁹ mittitur: & p bienniū in libera manēs custodia aduersus iudeos disputauit. Deinde a nerone dimissus euangelium in occidentis ptib⁹ predicauit. Ac deinde romam rediit. Eius autem sapientia & religio ubiq; diuulgabatur: & ab omnibus admirabilis habebatur.

Multos etiã de domo cesaris sibi in amicitiã copulauit: & eos ad xpm puertit. Cum seneca neronis preceptore singularem amicitiã habuit: eiq; plures epistolas direxit: & ab eo suscepit. Quedam etiã scripta eius coram ce sare recitata sunt: & mirabiliter cõmendata. Senat⁹ etiã de illo non mediocria sentiebat. ¶ Quadã die cũ paul⁹ i solario circa uespas ꝑdicaret: pincerna neronis nomie patroclus iuuenis impatoris dilect⁹: ut paulum ꝑpter multitudinẽ cõmodius audiret: fenestram ascẽdit: unde dormitans cecidit: & fractis cervicibus expirauit. Quod audiens nero plurimũ doluit: & alium sibi in officiũ surrogauit. Paulus uero per spiritũ hoc cognouisse: iussit defuncti corp⁹ sibi deferri. Quem alla tum continuo suscitauit: & ad cesarem cum sociis suis misit. Nũciatur imperatori patro clum pre foribus astare. Quod nero audiẽs expauit: eumq; ad se ingredi recusauit: sed tãdem susus ab amicis intrare permisit. Et interrogans an uiueret: illeq; dum se uere ui uere diceret: & a domino ihesu xpo suscitarũ perhiberet: qui est rex omnium seculorum: qui & destruet omnia regna mundi: & solus in eternum regnabit. Nero eidem alapam de dit: interrogans an illi regi militaret. Cum autem patroclus & alii quiq; milites se xpo domino militare dicerent: iussit nero illos i carcerem trudi: ut nimium torquerẽt: quos nimis ante dilexerat. Omnes quoq; christianos fecit inquiri: & sine interrogatione p uaria tormenta puniri: inter quos paulus uinctus ad neronem adductus est. Cum autem nero ipsum interrogasset: cur milites suos sibi subtraheret: Respondit paulus: nedũ ex urbe sed uniuerso orbe milites regi christo congregasse: qui tante extat potentie: ut iudex omniũ ueniat: & mundi machinam per ignem resoluat. Hec audiens nero ira succẽsus: quia mundũ per ignem paulus dixerat resoluendum: omnes xpianos iussit igne cremari. Paulum uero uti reum maiestatis capite truncari. Et cum multi xpiani romani occisi essent: populus cum furore ad palatium irruit: & cõra cesarem inclamare cepit: unde imperator timens edictum mutauit: ut nullus christianos tangeret: donec de illis plenius iudicaret. Qua ꝑpter paulus iteru⁹ neronis conspectui presentatur: quem nero turbatus & exclamans sine mora decollari iussit. Paulus uero eidem predixit: q; modico tempore patiens christo eternaliter uiueret. Et in huius certitudinem promisit apostolus: q; abscisso sibi capite uiuus cesari appareret: ut sic christũ dominum uite & mortis intelligeret: & his dictis ad locum suppicii ducebatur. Cum autem tres milites scilicet longitus: megistus: & acestus eum interrogarent: quis esset ille rex: quem paul⁹ tantum diligeret: ut pro ipso mortem libenter subiret. Paulus eisdem christum annunciauit: & ad fidem conuertit. Et querentibus illis quo modo saluari possent: ordinauit eisdem: ut mane ad locum decollatiõis eius uenirent: ibiq; duos discipulos titum & lucam orantes inuenirent: qui causa cognita illos baptismatis unda ꝑunderẽt: & eterni regni coheredes efficerent. ¶ Post hec cũ ab aliis militibus a nerone missis ad mortẽ pauli accelerandam ipse ad supplicium duceretur: paulus in porta ostiensi obuiauit plautille discipule sue: que alio nomine lemobia dicebatur: que flens suis se orationibus commẽdauit: cui paulus uelum: quo caput eius tegebatur: mutuo petiit: ut inde oculos suos ligaret: ne mortem uidens paueſceret: ipsuq; sibi decollatus restitueret: quod dum ei tradidisset: ipsam carnifices irridebant: qđ preciosum ei uelũ traderet: quod sibi mortuus minime reddere posset. Cum ergo ad locum passionis uenisset: ad oriẽtem uersus & manibus in celum extensis diutissime cuꝫ lachrymis patria uoce orauit: & gratias egit. Post hec uale faciẽs fratribus: oculos sibi uelo ligauit: & genua flectens collum tetendit. Sicq; decollatus spiritum deo tradidit. 3. cal. iuli. Mox quoq; caput ei⁹ a corpore exiliẽs: iesus xps: q sibi tã dulcis i uita fuerat: & quem tam crebro nominauerat: hebraice tertio clara uoce personuit. De eius quoq; corpore unda lactis usq; in uestimenta militis exiliuit: & postea sanguis manare cepit. In aere lux immensa emicuit: & de corpore odor suauissimus emanauit. Caput aũt abscissuꝫ tertio saltauit: & in uno quoq; saltu fons de terra scaturiit: qui usq; in presens manant in testimonium eius mirifice passionis. ¶ Reuertentibus autem militibus lemobia uelum sanguine cruentum ostẽdit: eiq; dixit: q; eadem hora petrus & paulus urbẽ intrauerant uestẽ preclara induti: & coronis radiantibus ornati: pauluſq; iuxta promissum uelum sibi restituerat comodatum. Quo miraculo tres milites conuersi: adhuc magis in domino crediderunt: & a tito & luca baptizati sunt: ut infra in eorum passione dicetur. 6. non. iulii. ¶ Audiens nero: que contigerant: uehementer extimuit: & de his cum amicis loqui cepit. Et ecce paulus ianuis clausis ante cesarem stetit: secq; uiuentem iuxta promissum asseruit: sed neroni eternam mortem cõminatus fuit: & his dictis disparuit. Nero autem ex timore nimio uelut amens amicorum consilio patroculum & omnes uinctos christianos absoluit: & liberos abire permisit. ¶ Caput autem pauli in quadã ualle pictum est: pre multitudine

ibidem decollatorum inueniri non potuit. Corpus autem a tito & luca in ipso loco sepultum fuit. Cum autem post decursu temporis fouea mundaretur: quidam pastor caput pauli in virga leuauit: & iuxta caulas ouium pro signo posuit: uiditq; super caput per tres noctes continuas miram refulgere lucem. Quod cum episcopo urbis nunciatu esset: xpiani putates hoc esse caput apostoli: egressi omnes cu pontifice caput attulerut: & hanc suiam condixerunt: ut caput ad pedes corporis poneretur: & diuina clementia implorata: si caput pauli esset: corpus miraculose conuerteretur: & collum capiti sungeretur. Et ecce cunctis orantibus & stupentibus corpus se uertit: & in suo loco capiti se coniunxit. Et sic omnes deu benedixerut: & hoc ee caput apostoli ueraciter cognouerunt. Hec dionysius.

¶ De sanctis martyribus marcello & anastasio. XXIIII.

Marcellus martyr una cu3 anastasio uiro militari apud castrum argetomacen pro fide xpi comprehensus & in confessione domini uterq; ipsorum inuictissimus in uentus ab infidelibus capite plexus est .3. cal. iulii: ut dicit ado.

¶ De scō cassio episcopo. XXV.

Cassius eps narnien apud eandem urbe3 claruit tempore totille regis gothorum. Qui prefato regi narniuin uenienti occurit. Cui quia ex natura facies rubere consueuerat. Hoc rex totilla nō ꝓfectionis eē credidit: sed assidue potationis: eūq; iccirco despexit. Sed deus oipotens: ut qtus esset: qui contenebatur: ostenderet: continuo i campo narniensi: ubi rex erat: coram omni exercitu malignus spiritus spatharium eius inuasit: eumq; uexare crudeliter cepit. Qui cum ante regis oculos ad sanctum episcopum esset adductus: huc ab eo uir domini facto signo crucis expulit: qui in eum ingredi ulterius non presumpsit. Sicq; ab illo die rex barbarus uirum dei cepit uenerari ex corde: quez despectu3 prius iudicabat ex facie. Hic quotidianas hostias deo offerebat: & omnia: que habere poterat: i elemosynas pauperum tribuebat. ¶ Quadam uero nocte dominus p uisum cuida3 eius presbytero apparuit eiq; dixit: ut ad episcopum pergens diceret: quia renus ea que ceperat ageret: nec ab icohatis desisteret: quoniam in natale apostolorum ad se ueniret: & tuc sibi mercedem suam redderet. Sed quia dies apostolorum uicinus erat: presbyter episcopo indicare uisionem timuit. Alia nocte xps iterum rediit: & inobedientiam presbyteri increpans: iussa iterū imposuit. Sed dum presbyter pergeret: & episcopum ifirmatum audisset: iterum uisionem referre dissimulauit: uisione igitur tertia dominus apparuit: uerbera uerbis addidit: & presbyterum ta districta cede mactauit: ut uulnera liuoris corporaliter impressa uisionem per spiritum habitam confirmarent. ¶ Veniens autem presbyter ad ecclesia sancti iuuenalis episcopum celebraturum i uenit: eumq; secretius uocans uisionem aperuit: & uulnera uerberibus inflicta monstrauit. Quod sanctus audiēs ex illo iam die lucra pietatis paxit: uerum cum ipsi consuetudo esset annis singulis die apostolorum natalitio romam uenire: hac uisione suspectus tunc uenire iuxta morem noluit. Etsdemq; die ꝑ quasi de sua nece secur ꝑ solicitus fuit. Sicq; reuoluto postmodum anno & deiceps annis singulis usq; ad septimum: eo ipso tempore in mortis sue expectatione suspensus fuit. Iam quoq; quodammodo de uisionis ueritate desperauerat. Cum ecce anno septimo dum sacras apostolorum uigilias icolumis celebrasset: dolor eum corporis in uigiliis attigit: atq; in die apostolorū celebrare posse recusauit. Sed magna populi compulsus instantia: ecclesiam intrans: ut potuit sacrificium obtulit: moxq; ad lectulum rediit. Et cum circunstantes clericos diuinis colloquis admoneret. Inter uerba exhortationis terribili uoce clamauit. Hora est: moxq; assistētibus ipse suis manibus linteum dedit: qđ sibi ex more morientium contra faciem tenderetur: quo extenso: ipse spiritum emisit. 3 cal. iulii. Et sepulrus est in ecclesia sancti iuuenalis ad cuius tumulum miracula crebra diuinitus fiunt. Hec gregorius. iii. dialogorum capitulo sexto & libro. 4. ca. 58.

¶ De commemoratione sci pauli. XXVI

Commemoratio sci pauli apli ab ecclesia celebrāt pridie cal. iulii nō ꝙ eo die paul apls fuerit passus: qa ut dictū ē: passus fuit eo dē die eiusdē anni: quo & petrus apostolus occisus est: ut tenent expresse hieronymus: & multi doctores. Sed quia festū utriusq; apostolorum eadem die quo ad officium non poterat celebrari. Et iconueniēs erat: ut alter ipsorum careret officio singulari: ordinauit gregorius papa: ut ipsa die ꝙ passi fuerant fierer: quo ad officium solennitas petri: & sequenti die cōmemoratio pauli: tum quia petr ꝰ maior est dignitate: tum quia prior cōuersione: tum quia primatum obtinuit rome: licet autem petrus paulo sit maior dignitate in ecclesia militante: nontamen maior sanctitate: nec etiam maior i gloria creditur esse in ecclesia triumphante: undē notandum: ꝙ quādoq; paulus dicitur mi

nor petro: quandoq; maior: quandoq; equalis. Reuera enim minor est dignitate: maior predicatione: equalis scitate.

¶ De sancta lucina discipula. XXVII

LVcina discipula apostolorum cuius nobilissima romana fuit: que a beatis apostolis petro & paulo puersa: baptizata: & docta: de sacultatibus suis multa sanctorū necessitatibus ministrauit. Plurimos quoq; martyres in suo predio in quadam crypta sepeliuit. Demum & ipsa in sancta christi cōfessione uirtutum operibus polleus quieuit in christo. Sepulta in eadem crypta: in qua plures martyres sepelierat pridie cal. iulii.

¶ De sancta lucina martyre. XXVIII

LVcina martyr nobilis matrona romanorum tempore diocletiani & maximiani in urbe claruit: que plurium sanctorum martyrum corpora i suo predio sepeliuit: inter que sāctorum cyriaci: largi: & smaragdi: nec nō beati sebastiani cadauera honorifice condidit. Et sanctis christianis pauperibus multa de suis facultatibus ministrauit. Et post hec omnia de omni sua facultate ecclesie romane donationem fecit. Quod ubi imperator maximianus audisset: ipsam proscriptione damnauit. Beata autem lucina rogauit beatum marcellum urbis rome episcopum: ut domum suam ecclesiam consecraret: quod ille cum omni deuotione adimplere curauit. Sicq; lucina in exilium acta post diutinos agones in pace requiescens felicem animam domino cōmēdauit.

¶ De sancto martiale epo. XXIX

MArtialis discipulus xpi & episcopus stephani protomartyris consanguine² patre marcello & matre helisabet de tribu beniamin ortus: unus fuit ex septuagintadu obus discipulis xpi: & a bto petro apostolo baptizat². Hic enim ille puer fuisse dicitur: qui habebat quinq; panes hordeaceos: & duos pisces: ex quibus dominus quinq; milia hominum in eremo satiauit: ut dicitur Ioannis sexto. Hic etiam in ultima cena dñi cum discipulis facta minister astitit: & cum christus pedes discipulorum lauaret: ipse aquā i peluim famulat² officio ministrauit. Et post ascensionē dñi bto petro i iudea. 5. ānis deinde in antiochia ānis. 7. adhesit: & cū eo de āno q̄rto claudii romā uenit: & āno integro secū pmansit. Post hec beatus petrus a xpo sibi apparente per uisionē monit². Martialē ei² discipulū misit ad gallias predicandas: eidemq; alpinianum & austriclinianum comites assignauit: qui ordinat² episcopus ad partes illas accessit: & duodecim angelis sibi continue assistentib² galliarum oppida circuiuit: & per annos sex in lemouicēn prouincia p̄dicauit: ubi sex mortuos suscitauit: cecos illuminauit: claudos erexit: mutis loquelam tribuit: obsessos a demonibus liberauit: & alia multa & maxima miracula per fecit. Ecclesias in honore saluatoris: & dei genitricis: & sancti stephani protomartyris & sancti petri: & sancti andree apostoloꝝ in ipsis partibus dedicauit: omnemq; idoloruꝫ cultura & spurcitiaꝫ eliminauit. ¶ Ingressus autem oppidum lemouicen: cum quendam phreneticum nobilis susanne matrone filium sanasset: ipsum cum matre & sorore uirgine nomine ualeria & aliis sexcentis ad xp̄m conuertit. Quem dum idolorum pontifices detentum duro carceri mancipassent: omnes ipsi ictu fulminis subito extincti sūt. Ipse uero luce de celo diuinitus illapsa confortatus: ianuis quoq; carceris reseratis eductus est. Cum autem instantia populi sacerdotes templorum fulmine peremptos suscitasset: ipsiq; eorum: que in alio seculo uiderant: testimonium perhiberent: tam ipsi cēs q̄ alia multitudo gentilium numero .xxii. milia dño crediderunt. ¶ Mortua aūt susanna predicta: + ualeriam eius filiam deo uirginem dedicauit: que cum a stephano duce aquitanie in cōnubium postulata: eidem nubere nollet: ab eodem tenta ipsiusq; iussu decollata est. Statimq; corpus truncum caput manibus sumens usq; ad altare: in quo sc̄us episcopus missam celebrabat: stupentibus cunctis accessit: & ibidem cadens expirauit. Sed & uirginis percussor angelos uidit: eius ad celos animam deferentes. Que cū omnia carnifex duci stephano nunciasset: & confestim coram illo corruens expirauit. Martialis uero lictorem mortuum suscitauit: & ducem cum quadeciꝫ milibus uirorum ad christum conuertit: qui ecclesiam sancte ualerie fabricauit: & ipsam honorifice ibidem tumulauit. ¶ Post hec autem martialis ad beatuꝫ petrum reuisendum romam perrexit: & cū eo iam sene: per aliquod spatium temporis commoratus est: inde ad ecclesiam suam rediit. Et dum esset in itinere: quidā hildebertus comitis archadii filius a diabolo in flumine proiectus & necatus est. Quem sanct² martialis a mortuis excitauit: & tres demones: qui eum prefocauerunt in specie nigrorum ethiopum ostendit: multoq; conuertit. ¶ Deinde in ciuitate lemouicensi mulier quedam uirum suum paralyticum baculo uiri sancti tetigit: qui mox incolumis surrexit. ¶ Idem etiam baculus in urbe burdigallensi multis domibus igne flagrantibus incendio oppositus flāmas ꝓtinuo ac penit² excussit. Multaq; & maxia alia miracula p

eum deus ostendit. Tandē āte dies. xv. exit⁹ sui xpo domino sibi appārēte: & ipsius ad regna celestia uocante ad ecclesiam pexit: missaq; celebrata populum de omnibus docuit & uale faciens fribus in pace quieuit pridie cal. iulii. Anno a passione dñi. 74. uespasiani uero augusti anno. 3. epatus autem sui .28. Qui & lemouice quieſcit & mīris uirtutib⁹ & signis pollet.

¶ De sanctis alpiniano & anstricliniano ꝓsbyteris. XXX

ALpimanus & anstriclinianus presbyteri discipuli scī martialis & eiusdē cooperatores predicationis multo tempore extiterāt. Et tam sermonū q̄ signorum gloria non mediocriter claruerunt. Qui & predicationis officio fideliter pacto apud eandē ciuitatem lemouicen in domino quieuerunt. Quorum festum recolitur pridie cal. iulii: ut ait ado in martyrologio suo.

¶ De scō aaron sacerdote. XXXI.

AAron sacerdos primus & pontifex ꝑm legem frater moysi filius amram de tribu leui & iochabel eius coniugis: qui inter pfes sanctos uetteris testamēti ecclesiasti ci⁹. 45. plurimū cōmendatur: populus israel de terra egypti una cum germāo eduxit: & coadiutor ducatus moysi: per quadraginta annos in eremo fuit. Ipse enim uti eloquētissimus a domino datus est moysi: qui erat impeditus in lingua: ut esset os eius ad populum: domin⁹ enim moysi precipiebat: & ipse aaron uerba dei narrabat: atq; populo uel pharaoni ex ore moysi cuncta q̄si iternūci⁹ referebat. Sicut habetur exodi. 4. capi. Ipse etiam cum moyse pharaoni astitit: & signa dei ostendit. Nam & prima tria signa plagarum: quib⁹ egyptus percussa est: per manū aaron dominus fecit. ¶ Posti q̄ autem populus israel mare rubrum transiuit: ut hec oīa copiosius in gestis moysi tractabuntur pridie noñ septembris. Et moyses in montem sinai iussu domini leges accepturus ascēdit: ubi & diebus. 40. sine cibo corporeo pmansit: cum moyses in monte moram faceret reuertendi: popul⁹ impatiēs deos itineris duces ab aaron & hur: quos ille sui loco reliquerat instanter postulauit. Quib⁹ hur resistēs ꝑutis ab ipsis (ut dicitur) suffocatus ē: unde aarō tiore coact⁹ē aug. & argētū eoꝝ petiit: q̄ i igne proiecit: & egressus est uitul⁹ ꝑfiatilis instar bouis: quē i egypto adorauerant: demone opere hoc agente: quē & populus solēnizās: & hostias offerēs adorauit. Quod cum dñs moysi reuelasset: & populi diuersionem ꝓminatus esset: moyses pro populo intercessit: & placato dño de monte descendit: uisoq; tanto scelere: tabulas legis sibi a domino datas indignatus confregit: uitulumq; quoq; ꝓbussit: puluerēt⁹q; in aquā ꝑsperſit: & ex ea populo potum dedit. Cūq; ut tradit iosephus: auctores scleris cognouisset ex colore auri potati: qui miraculose appuit in barbis eoꝝ: filios leui sibi ad ultione adiunxit: & ex illis quasi uigiti triamilia occidit. Cūq; accusaret aaron: q̄ populum exaudierat: ille se excusauit ptimuisse populum: quapronus erat ad malum: hoc exodi. 32. capi.

¶ Post hoc ut habetur leuit. 9. moyses de mandato dñi aaron & quattuor filios eius: nadab: abiu: eleazar & itamar: pri⁹ aqua lotos: oleo sanctificationis punxit & sacerdotes ad ministeria sacrificioꝝ constituit. Quorum omnium aaron sūmus & primus fuit. Cui solo semel in anno tantū in scā scōꝝ ingredi licuit. Dies autem consecratiōis aarō & filiorum eius fuit dies octauus anni ꝑi egressionis filiorum israel ex egypto. Et cum aaron precepto dñi hostiam in altari posuisset ignis diuinitus adeo egressus sacrificium primitus inflāmauit. Et seruatus ē ignis iste perpetuus per generationes usq; ad transmigrationem babylonis. Eadem die nadab & abiu filii aaron iam sacerdotes cōsecrati: igne alieno thus obtulerunt: igne diuino cōsumpti sunt. Quos aaron & alii duo filii ei⁹ lugere prohibiti sunt: propter unctionis sanctitatem & diuini iudicii reuerentiam: tamē ꝑpetierunt eos cognati eorum. ¶ Post hec ait scribitur numeri. 16. ca. & .17. cum chore filius isuar fratris amram uidens fratrueles suos honoratos: alterum sacerdotio alterus ducatu populi inuidit: & murmurans cōtra moyse⁹ & aaron. 250. de leuitis secum hūit: & dathan & abiron potiores rubēitarus si bi adiunxit: & seditionem in populo excitauit. Quos omnes miraculose cum uxoribus & filiis & familiis ac omni eorum supellectile terra ꝓ apiens absorbuit: propter qd populus in furorem excitatus moysen & aarō uti multitudinis interfectores lapidare uoluit. Eisq; ad tabernaculum fugiētib⁹: ignis a domino egressus populū deuorare cepit: & q̄ttuordeci milia ac septuaginta de populo interfecit. Tūc aaron ad suggestionē moysi: tollens thuribulū hausit ex altari igne diuinū: & posito thymiamate cucurrit cito ad populum: ꝑq; inter uiuos & mortuos incē dio oppositi: & pro eis orauit: confestimq; plaga cessauit. ¶ Adhuc autem non cessante tumultu super sacerdotio aaron: eo q̄ dicerent filii israel etiam ex aliis tribubus dignos reperiri: qui sacerdotio fungerentur: tulit moyses ex mandato domini. 12. uirgas a principibus duodeci⁹ tribuum: & in unaquaq; scripsit nomē principis & tribus sue.

Nomen autem aaron scripſit in virga leui: quas compoſuiſſet in tabernaculo coram domino: ſequenti die inuenit virgam aaron germinaſſe: & amigdala cū foliis, pduxiſſe. Quo ſigno ordinante deo: aaron ſacerdotiū firmiſſime poſſedit: que etiā virga i teſtimonium in tabernaculo repoſita fuit. ¶ Cū aūt populus per annos. 40. in deſerto fuiſſet: & dñs moyſen & aaron ne terrā pmiſſam igrederentur: decreuiſſet: eo q̄ ipſm ad aquas cōtradictionis nō ſanctificaſſent: ut habeē numeri. 20. & dicē in geſtis moyſi. Mandauit deus: ut aaron pgeret ad populū ſuū5. Qui aſcendit in montē or cum moyſe fratre ſuo: & eleazar filio ſuo: ubi moyſes pontificem aarō oi ſacerdotali cultu idutū exuit: & eazar iduit. Quo facto pfecti aaron i ipſo mōte occubuit calē. iulii: ubi ſepulture ei⁹ adhuc locus oſtendit. Et fleuerunt eum filii iſrael 30. diebus. Hec unde ſupra: & ex dictis ioſephi & hieronymi: ex hiſtoria quoq; ſcholaſtica: nec non ex chronicis guilelmi.

¶ De ſancta maria, ppheriſſa. XXXII

Maria prophetiſſa ſoror aaron & moyſi intra numeꝝ ſanctaꝝ matrum ueteris legis a ioſepho nō immerito cōputatur: quia ut ſacra ſcriptura exodi. 15. inuere ui detur: ſicut moyſes inter mares iſrael filios: ſic & maria inter feminas, p ſuo modulo ducatū obtinuit: ex quo ſolo ſanctificata puiſſe uidet. Nec eni decens fuit: ut tanto populo quis in utroq; ſexu niti ſanct⁹ preeſſet. Vnde & poſtq̄ ſubmerſo pharaone in rubrū mare cū omni exercitu ſuo: moyſes canticum exa metrorum carminum. ſ. Cantemus domino cōpoſuiſſet: ipm̄q; primo cum uiris decātaſſet. Maria deinde chorum mulierum ducēs: ſumpto muſicali tympano: canticum ipſum repetiuit: & domino pro uictoria laudes egit. ¶ Sed cum poſt āños aliquot: ut habeē numeri. xii. Dum eſſent filii iſrael in deſerto in loco: qui dicitur aſtaroth: & aaron & maria contra moyſen murmuraſſent: & ſe ei de ſanctitate pari iactaſſent. lubēte domino ipi tres ad hoſtiū tabernaculi acceſſerunt. Qui bus deus in nube maieſtatis apparuit: & mariam lepra percuſſit. Que tamen poſt dies ſeptem moyſe pro ipſa oraūte: eaq; penitentiam agēte: ſanata fuit: & aaron a domino uenia de contumelia poſtulauit. ¶ Anno uero quadrageſimo egreſſionis filiorum iſrael de egypto: populo adhuc per deſertum agēte: mortua eſt maria in cades: & ſepulta in monte ſin: quo autem die dormierit: expſſu5 non habetur: iccirco aaron fratri ſuo ei⁹ memoria copulatur. Hec numeri. 20. & aliis locis quibus ſupra.

¶ De ſancto eleazar ſacerdote. XXXIII

Eleazar ſacerdos filius aaron: patri i ſacerdotium ſucceſſit: ut ſuperi⁹ dictū eſt. Hic enim ut habetur in libro ioſue in pluribus locis cū ioſue duce populi iordanem tranſiuit: terram pmiſſam acquiſiuit: & eam per ſortes duodecim trib⁹ filiog̃ iſrael mandato dei diuiſit: ſacrificia pro populo ſm̄ legem a deo datam obtulit: & in tabernaculo domini cum filiis ſuis iugiter miniſtrauit. Et poſt obitum moyſi modico tempore populum rexit. Et poſt hec ſanctitate plen⁹ in pace quieuit: & ſepultus eſt i gabaa: que data fuerat ſibi & filiis eius in monte effrai. Hic & ſi non expreſſe: tamen ſatis tacite iter ſanctos patres eccleſiaſtici. 45. numeratur: ubi patris premiſſis laudibus: phinees filī⁹ eius tertius in gloria nominatur: ut ſic inter ſacerdotes glorioſos primus & tertius expſſe: ſecund⁹ uero tacite numerat⁹ intelligaē.

¶ De ſancto phinees ſacerdote. XXXIIII

Phinees eazaris eleazar ſucceſſor & filius. eccleſiaſtici. 45. cap. & primo machabeog̃. 2. inter ſanctos patres ueteris teſtamēti cōmemorat⁹ eſt. De quo illud memorabile habeē numeri. 25. q̄ cum populus iſrael moraret in ſethim: & multi ex ipſis cū filiab⁹ moab fornicari eēnt: & ad ſuggeſtionē eaꝝ beelphegor deo ipſaꝝ ſacrificia obtuliſſet: eoq; moyſes de culpa redargueret: zarabri pꝛinceps trib⁹ ſymeō: q̄ filiā cuiuſdā madianite i ꝑiugē accepat noīe chorbi: coram oīb⁹ pꝛeſſus ſe alienigenā cognouiſſe: & idola coluiſſe: nec legi: quā moyſes pp̄o ipoſu erat: obnoxiū eē: & ſpectāte oi pp̄o: ac flente: igreſſus ē tabernaculū mulieris. Surgēſq; phinees arrepto q̄pugione igreſſus ē poſt illū i lupanar: & ꝑfodit ābos iſimul coeūtes i locis genitalib⁹: & ceſſauit plaga: que i populo ꝑceſſerat: &. 24. milia extinxerat. Et qa phinees zelo legis nimio uidictā dei i pecca toꝝ uig̃ exegit. Iccirco dñs eidē & ſemi ei⁹ ſacerdotiū i eternū ꝑſtituit: q̄ & cū pfe eleazar pmiſſiōis terrā itrauit: & ei i ſacerdotiū ſucceſſit: & glorioſus meritis & fama laudabilis: i pace q̄uit: in ſepulchro paterno tumulatus.

¶ De ſcis aarō & iulio & ſociis mſi. XXXV

Aaron & iuli⁹ urbis legionū: q̄ ē citas in britānia ciues & alii plures mſes utriuſq; ſex⁹ i eadē ciuitate paſſi ſunt ſub ꝑſecutiōe diocletiāi & maxiani: q̄ pp multa & ſtigna miracula: q̄ i paſſiōe bti albani mſis oīa ſūt: ut ſupra i ei⁹ paſſiōe actū ē. xi. cal. iul. puerſi ſūt ad xp̄m: & p eiuſdē fidei ac cōfeſſiōis gl̄ia: & ipi ab iſidelib⁹ mſium paſſi triūphatoꝝ celeſtiū nūero ſociati cal. iulii.

¶ Descō theōbaldo pfessore. XXXVI.

THeobaldus confessor ex gallia oriūdus tpe henrici ipatoris .3. & henrici francoꝝ regis claruit in pub⁹ ipis. Qui magn⁹ ac potens mūdo abrenūciās seculo & diuitiis eremitica uita duxit. Quadā uice cū qui busdam sociis iter agēs: uidēs comites fame ac siti fatigatos: cū tā escis q̄ potu carerēt ad deum orauit: & panē sibi a dño pparatū subito i uia reppit. De quo se & sociis ad satietatem cibauit. Deide uas qd pridie uino fue rat oio uacuatū apportari fecit: ipmoq; diuinitus uino repletū iuenit: qd ipsum cunctis abundātius ad poculū satisfecit. De reliqs uero tā panis q̄ uini pegrinos plures: q eius audita fama de mediolano ad se uenerāt: diebus plurib⁹ satiauit. Nec tn ipe reliquie cō sumpte fuerūt: qn potius ad satietatē tas tui q̄ fruꝫ suoꝝ p.3. hebdomadas sufficerēt. His & aliis clar⁹ uirtutib⁹ quit i pace cal. iulii.

¶ De scō carilepho pfessore. XXXVII.

CArilephus pfessor socius sci aditi abbatis tpe childeberti & lotharii regū francoꝝ claruit. Hic i auerūēsi territorio claris pbꝫ ortus: litteraꝝ gīa ad monasterium menateñ missus. Ibiq; mōach⁹ scūs est: ubi aliquo tpe mālit scitate replet⁹. Dei de eremitica uitam ducere cupiēs: una cum scō adiuto socio suo de cenobio clandestine discessit. Deuenerūtq; ad suburbiū aurelian &ad sāctū maximianū abbatē se pferētes: cū eodē aliquot mensibus demorati sunt. Post hec indelitores siluas i loco qui dicitur pici acus: nūc aūt cella sci adiuti uocat: locellū pstruxerunt: ubi plurib⁹ annis mānerunt: ut dictū ē supra i uita sci adiuti .vi. cal. februarii. uerum carilephus cupiēs uitare famam que iā de scitate amborum ad aures regias delata fuerat. Adiutū deseruit: & interiora eremi apud cenomanen urbē cum Daumero ꝓmilitone suo petiit: tandemq; ad locum uocabulo cassagallam situm i pecia labrosinen diuertit: ubi multo tpe deo seruire curauit. Et cum mulierē oino se non uisurum ꝓposuisset: mulier quedā uaga & lubrica coma precisa habitu⁹ uirili iduta monasteriū eius se uirum simulans incognita scō ingressa est. Quod dum ꝓ omnia ambitiosa curiosa scitate luxuriasset: oculi eius ex capite ꝓtinus decidērūt. Que dus peccatum confiteretur: & penitentiā egisset: scō pro ea intercedente corpore sanata: & aīmo redūt emēdata. Hic etiam obitum suum sibi a domino reuelatū fratribus predixit: & die qua predixerat in pace quieuit: uidelicet cal. iulii. Sepultusq; est in cenomareñ ciuitate miraculis clarus.

¶ De scō pambone abbate. XXXVIII.

PAmbo abbas: ut dicit heraclides Cum sine litteris eēt ad quēdam accessit: ut ab eo psalmū aliquē⁹ diſceret. Qui cum audisset principium psalmi .xxxviii. Dixi cu stodiam uias meas: ut non delinquā in lingua mea: ꝑm uersum audire recusauit: dicēs q; primus sibi sufficeret: dū tn illū admplere posset. Et post mēses .vi. reuersus ad magistrum. Interrogatusq; ab eo: cur tantū di stulisset respondit: q; uersum: quē didicerat: nondum implere potuerat. Post multum uero tempus rettulit cuidam alteri: q; annoꝝ 49. esset: & uix adhuc dictum illud psalmi implere potuisset. Descendens alexandriam de scythi uidit mulierē thaisim: & amare fleuit dicens se flere & propter mulieris perditionē & pp sui ipsius negligētiam: quia nō tantū studuerat deo placere: quantū illa hominibus. Teophilo episcopo eus adeunti: & ab ipso edificari querenti respondit: q; si sua taciturnitate non edificabatur: neq; sermone edificari posset. ¶ Huic sancta melania de qua dicetur in .xi. cal. nouembris tricentas libras argenti ob tulit: quas ille per eute mium discipulum suum pauperib⁹ dari iussit: ut ait hieronymus. Qui postmodū ſportellam palmis cō suit: & melanie i sui memoriale tradidit: dicens se nullum aliud habe: qd sibi dare posset. Quam ipsa post ei⁹ obitum omni tempore quasi pro magnis reliquiis reseruauit. Hic etiam nulla febre uel egritudine correptus ad extrema deuenit. Et hora mortis sue astantib⁹ dixit: q; ex quo eremum intrauerat: nec panem comederat: nec ꝑmōis: de quo locutus fuisset: aliquādo eum penituerāt: & tamē sic ad deum ibat. q; si adhuc initium non fecisset seruiendi dño. Et requisitus an esset bonum laudare proximum uirtuosum respondit: q; melius eēt tacere. Hec heraclides & in uitis patrum. Quieuit autem in domino uir sanctus calendis iulii.

¶ De scō dominiano abbate. XXXIX.

OMian⁹ abbas i territorio lugduneñ sanctitate uite ſlignis claruit. Qui primus illic eremitica uitā exercuit: plurimosq; sibi in di uitio aggregās: magnisq; uirtutib⁹ & gl̄osis miraclis clar⁹ collect⁹ ē. ad pfes i senectute bona cal. iulii: hec ado.

¶ De scis mārtibus pcessō & martiniano. XL.

PRocessus & martinian⁹ mīes pasi sūt rome ipāte nerone. Cū enim nero imperator btōs apostolos petrū & paulū tradidisset paulino uiro clarissimo magro militū. Paulinus eos reclusit in custodia mamertina sub mōte tarpeio: sub custodia militū ꝑ

cessi & martiniāi & aliorū.49.quos oēs beati apostoli ad xp̄m sua predicatiōe querterūt: & p̄ducto fonte de silice saxeo:eos ibi baptizauerunt:ut supra dictū est in passione militū.49.pridie idus martii:& in passione petri apostoli.5.cal.iulii. Cū aūt apostoli in ipso carcere menses.9.fuissent:a scis militibus dimissi sunt. Cūq; uir clarissimus paulin⁹ audisset processum & martinianū baptismū suscepisse:& apostolos dimisisse:iratos eos teneri fecit:ac ubi p̄sentari. Cum aūt eos ad sacrificia suaderet: & illi e ꝯra:xp̄m dominū solū deū p̄diterent. Iussit paulin⁹ ora ipsorū lapidibus ꝯtundi. Deinde statuā auream iouis afferri:ut ei thura incenderent. Cūq; scimilites in simulacra p̄suissent:precepit eos paulinus in equuleo suspendi:& attrahi neruis:ac fustib⁹ cedi: Deinde circa eorū latera flāmas apponi: & post hec scorpionib⁹ mactari sub uoce p̄conia:ne principum p̄cepta ꝑtemnerent. Eadēq; hora paulinus oculum subito amisit: & p̄ dolore q̄si insaniens: eos equuleo depositos i custodia mamertina uinciri mādauit. Quib⁹ lucina apostolos discipula necessaria mīstrabat. Post triduū uero paulinus arrept⁹a demonio expirauit. Cūq; filius ei⁹ pomponius rem gestā cū clamore ad palatium detulisset. Iratus nero iussit cesario urbis p̄fecto:ut eos celerius occidi faceret. Qui fecit sanctos de custodia eiici: & foras muros uie aurelie duci: atq; ambos uidem capitibus amputari:& corpora eorū canibus derelinqui. Sed beata lucina illa nocte collegit:& in haredario iuxta locū: ubi decollati fuerant:sepeliuit.6.noñ iulii.

¶De scis lōgino megisto &cesto mar. XLI

Onginus:megist⁹:& aceſt⁹ milites a btō paulo apostolo p̄uersi sūt:cū ad decollatiōē duceret: ut supra dictū ē.5.cal.iulii i ei⁹ passione. Qui iuxta qd paulus eis imposuerat:die sequēti passiōis illius ad sepulchꝝ pauli uenerūt:& duos discipulos: ut delicet titū & lucā orātes inuenerūt:& i eoꝝ medio paulū stantē uiderūt: quos discipuli illi uidētes territi fugiebāt:paulo; mox di sparēte:milites illi post eos clamabāt:q̄ nō ut eos capent:p̄sequebātur: sed ut ab eis baptismū suscipent:sequebant: paulū; i eoꝝ medio se uidisse testāt. Hec illi audientes reuersi sūt:teoq; cū gaudio baptizauerūt: qui post duos dies a nerone detēti: & p xp̄i nois confessiōe capite cesi sunt.6.noñ.iulii.

¶De scis aristone & socits marīb⁹. XLII

Risto: crescentianus: eutychianus: urbanus: uitalis: iust⁹: felicissimus: felix: maria: & sympho rosa mares oēs apud campania5 p fidei ueritate: & xp̄iani nomis assertiōe glorioso martyrio coronati sūt.6. noñ iulii: ut ait ado ex hieronymi martyrologio.

¶De trāslatiōe sci thome apl̄i. XLIII

Translatio corpis sci thome apostoli facta ē tēpore alexandri imperatoris. Cū eni idē impator rediret victor de p̄side plio: xerxe rege deuicto: supplicart ei syrii: ut mitteret ad regulos indoꝝ:q̄tenus corp⁹ bti thome redderēt ciuib⁹ suis. Quod idem impator quāuis gentilis: ꝑpter uictorie tñ gloriā eidem libēter p̄cessit. Sicq; factū est: ut translatū eēt corp⁹ bti apostoli de india: & positū in ciuitate edessa i locello argēteo: quod pendet ex argēteis catenis:in q̄ ciuitate nullus heretic⁹:iude⁹: uel idolorū cultor uiuere pōt. Sed nec barbari eā aliquādo inuadere potuerūt:ex quo agabar⁹ rex ipsi⁹ urbis epistolā manu saluatoris scriptam accipere meruit. Si quando gens aliqua contra eādem ciuitatē uenit: die qua lecta fuerit epistola p̄ pueꝝ sup muꝝ: eadem die hostes aut territi fugiūt:aut pacati recedūt:tam saluatoris scriptis:q̄ oroe bti thome apostoli. Et celebrat ipsius translationis festū.5.noñ iulii. ¶Fer:q; in uigilia festi bti thome singulis ānis oī clero & populo ac pegrinis ad eius ecclesiā cōueniētibus celebrant uespe: & pastaco tumulo sci corporis:archiepus edessen dū incohat antiphonā ad magnificat. O thoma didyme ꝛc. Palmitē aridū uitis ponit in manu apostoli:& ꝑpleto uespis claditur sepulchrum. Mane aūt itez oibus cōcurrentibus aprod; tumulo inuenit palmes in naturali uiriditate ꝓduxisse racemū uue diuinitus:de quo tanrū uini liquaſ in calicem q̄ ea die archiep̄s ex ipso p̄sicit sanguinē iesu xp̄i. Hoc audiui a fide dignis.

¶De scō gregorio ep̄o neocesarien. XLIIII

Regori⁹ neocesarie pōti ep̄s alio noie primo uocat⁹ theodor⁹:ort genis discipulus tēporibus ualeriani & galieni impatoꝝ doctrina clara mirificus refulsit. Signa quoq; & miracula de eo cum laude ecclesie perhibentur. ¶Cum eni pro captura piscīū stagni cōmunis:germani duo ad inuicem armis & effusione sanguinis decertarent:orāte gregorio:aqua stagni repente absorta atentem campum frugibus copiosum: ac utilioꝝ rem germanis iam cōcorditer diuidendum dereliquit. Verum dum ecclesia in quodam loco artissimo inter mōtem & fluuiū posito construi deberet: & spatium sufficiens non esset:ipso sancto in orationibus pernoctante:mane facto inuēta est rupis tāto spatio loco cessisse:quantū erat competens pro ipsa ecclesia fabricanda. ¶Alio tēpore cū in alꝑibus iuxta phanū idolorum hospitat⁹ eēt.

sacerdos ab idolo nullū poterat habere re/
sponsū. Cui per nocte demō in somnis ap/
paruit: eiq; dixit: q; presente gregorio nulla
tenus loqui posset. Qui mane gregoriū ob/
secrat: ut dum suū loqui pmittat. Gregori⁹
aūt demoni ep'as mittit: & ut more solito re
spōdere debeat pmisit. Sicq; idolū rīspōdere
cepit: unde sacerdos uirtute dei in scō uiro
cognita ad xp̄m puersus: & ab eodē baptiza
tus i tantū plecit: q; gregorio i epatu succes/
sit. Quieuit i pace uir domini. v. nōn iulii.

¶ Hic pluria opuscula fidei catholice expo
sitionē ptinētia pdilauit. Sup ecclesiastes li
bro metaphrasin magnificētissime opus bre
ue sed perutile ptulit. Ad origenem scripsit
panegyricū: quē eo pīte uocata q; multitudie
recitauit. Vulgo & alie plures & ipi⁹ ferūt
epistole. Hec hieronym⁹ de uiris illustrib⁹:

¶ De scō gregorio epo lingonien. XLV.

Gregori⁹ ligonien⁹ eps ex senato/
rib⁹ augustudunēsib⁹ ort⁹: regio
nē illā. 40. ānis fūma iustitie seue
ritate correxit. Hic hūit uxorē ar
mētariaz: de qua filios pcreauit.
Post cui⁹ obitū eps eligit ligonien⁹. In quo
epatu īcissimā uitā duxit sub pāb⁹ triticeis
panē ordeaceū comedēs: & aquā uino solū
modo coloratā. Qui etiā a scō benigno epo
sibi appēte p̄monit⁹ ecclesiā supra tumulū
ei⁹ edificauit. In qua p̄ noctes orās uoces an
gelicas pcīnētes irequēter audiuit. ¶ In obi
tu uero ipīus sci uiri: qdā uidit celos aptos:
uult⁹ quoq; ei⁹ sicut rosa rubescebat: caro
uero uti liliū cādebat. Corp⁹ aūt eius iuxta
corp⁹ sci benigni collocatū ē. Quod dum se
pulture traderet: trabes i qbus pedes uicto
rum astricti tenebanē pcisse sūt: & captiui
liberati: q uidelicet eiusdem sci dū exeqe il
lac trāsiret auxilio obnoxius postulabant.
Sepultus quoq; ē in ecclesia lingonien.

¶ De scō heliodoro epo. XLVI

Heliodor⁹ eps altinē uir magne
scitatis & sapiētie floruit tpe ar
chadii & honorii īpatoꝝ. Qui iu
uenili etate ad sacerdotii dignita
tē p̄mot⁹: populū adhuc idolis
deditū admōebat. Et dū p aiaz: ciuitī suoz
salute dēm obnoxi⁹ exoraret: hortat⁹ ab an
gelo publice pdicare cepit: adeoq; in pdica
tiōe pfecit: ut populū tēpla deoꝝ destrueret
& ecclesiā dei genitricis a sūdamētis pstrue
rent. Postmodū aūt heliodor⁹ adhuc p̄sby
ter chromatiū aqleien⁹ epm uisitauit: & cum
eo aliquo tpe p̄morās ab eodē altinen⁹ eps
ordinat⁹ fuit. ¶ Hi sūt duo epi q legūt brō
p̄sbytero hieronymo aliqn epistolas direxi
se: & ab eodē epigrāmata fcepisse. Ad quoz
istantiā idē glorios⁹ doctor quosdā libros
diuie pagine ex hebreo i latinū trāstulit: &

martyrogiū primit⁹ ꝑsilauit. Reuersus igit
scūs eps altinū eccl'iaz suā disposuit & popu
lū in fide firmauit. Inde hieros⁹lymā prexit
& optatū diu hieronymū: quē sepi⁹ i scriptis
uiderat: corporali lumie uisitauit: a quo & i
melius ꝑposit⁹ discessit. Inde repatrīas iam
senio ꝑfectus & ambrosiū sibi coadiutorem
epm ordinauit. Ipe uero i insula maris: que
a scō uiro marcellīāo ibi dḡte marcelliana
uocata ē: eremū petiit. Ibiq; apud ꝑfatū uiz
sanctū ecclesia dedicata pmāsit. Qué & die
v. mēsis iulii defūctū sepeliuit: heliodorus
uero dudū postea supuiuēs ciuitatē altinen⁹
ab attila destruendā obitus⁹ sui die ꝑdixit.
Et scitate ꝑspicuus i pace qeuit. v. nōn iulii.
Cui⁹ corp⁹ ambrosi⁹ eps ei⁹ successor i alti
nen ecclesia sepeliuit. ¶ Processu uero tpis
desolata: ut ꝑdixerat: altinen⁹ ciate: & albui
no longobardoꝝ rege italiā suadēte. Paul⁹
altinen⁹ eps corpa scoꝝ heliodori marcellia
ni theonisti tabre & tabrate ad insulas maris
ꝑfugies trāsportauit: ubi nouo altino ꝑstru
cto: quod icole torcellū uocauerūt: corpus
sci heliodori in principali ecclesia ꝑdiderūt
i honorē uidelicet btē marie uirginis ad in
star altinen⁹ ecclesie edificata: ubi & quiescit
usq; in presens.

¶ De scō lanfranco ꝑsessore. XLVII

Lanfrāc⁹ prior mōasterii becoen
& postmodum abbas cudonien⁹.
tpe hērici. 4. impatoris claruit.
Hic fuit doctor anselmi cantua
rien⁹ epi: de quo ista dicet. 3. nōn
iulii. Et huic idē anselmus in becoen priora
tum successit sub eluino abbate q ipm mōa
sterii de ꝑprio fundauit. ¶ Hic enī lāfranc⁹
de citate pa pie oriūd⁹ & secularib⁹ sciētiis
satis clarus. Postq; i arbricateñ ciuitate nor
manie aliquo tpe docuisset: & rothomagum
ire uelle: ia latronib⁹ captus ꝑspoliat⁹ & i sil
ua nudus dimissus: manecq; a uiatoribus re
duct⁹ est. Qui mox relicto seculo & seculā
rib⁹ studiis in pdicto mōasterio habitū mo
nachalē assūpsit: & humilē ac despectā uitā
ducere cepit. Et cū esset ojum doctior: sapiē
tiam suā humiliter occultabat. Tandē fama
ipsius ꝑpta de mandato sui abbatis scholas
tenuit: & clericos ac laicos multos in diuia
sapiētia auditores habuit: quoz plurimi di
tissimi pro magri amore multa monasterio
cōtulerūt. Qui postmodū ipsius loci prior.
Inde abbas cudonien⁹ factus est. ¶ Quadam
die eo celebrāte diaconus ei ministrās a dia
bolo arreptus est. Qui diebus plurimis ue
xatur: sed tandem eius orationibus liberat.
¶ Huic etiā cum nunciatū fuisset: q anselm⁹
eius monachus & discipulus nocte in lecto
anulum aureum repperisset: prenunciauit
eū futurū episcopū: & ut ꝑdixerat sic euēit.

Hic ex ꝓcepto leonis pape qnti diſputans in ꝓcilio toletano ꝓra berengariū turonen: q de eucariſtia praue ſentiebat:eum eloquentiſſimo ſermone confudit. Quieuit i chriſto quinto non iulii.

¶De ſanctis muſtiola & hyreneo martyribus. XLVIII

MVſtiola & hyrene⁹ diacon⁹ tẽpore ualeriani ꝑatoris turcio agente uicario apud ciuitatē cluſium paſſi ſunt. Cū.n.ꝓdict⁹ turci⁹ felicē ꝓbēm p martyriū ꝓſumaſſet apud uerniā ciuitatē:ut dictū eſt ſupra i ei⁹ paſſione.9 calē.iulii:ipiuſq; corp⁹hyrene⁹ diacon⁹ ſepeliſſet iuxta muros uidelicet ſutrine urbis. Hec audiēs turci⁹:hyreneū ꝑhendi fecit:& catenis uinctū poſt reda5 ſuā traxit uſq; ad ciuitatē cluſinā:ibiq; illū in carcere cōpediuit cū plurib⁹ xpianis aliis. Quos oēs muſtiola nobilis matrona claudii pricipis ꝓbrina i ergaſtulo refouebat. Quod cū audiſſet turcius:ipſam qdē teneri fecit:& oēs + xpianos detentos decollari:hyreneū uero in conſpectu muſtiole equuleo appenſū:tā diu unguibus lacerari: & ſiāmis appoſitis adduri fecit:donec ſpiritū emiſit. Deinde ſanctā muſtiolā ſacrificare nolentē tā diu plūbatis cedi iuſſit:quouſq; aiam exhalauit. Quoꝝ corpora marcus ſeruus dei iuxta muros cluſii ciuitatis deuore tumulauit:ubi & miraculis clarent:qui paſſi ſunt.5.non. iulii.

¶De ſcō lauriano martyre. XLVIII

LAurian⁹ mr̄ paſſus eſt in territorio bituricen:qui ꝑ xpi nois confeſſiōe glorioſa amputato capite triumphū meruit obtinere martyrii: cui⁹ caput apud hiſpalim ciuitatē deportatū:ibi digna ueneratione recolit:qui paſſus eſt.5.non iulii:ut habet in martyrologio adonis.

¶De ſcō oſee ꝓpheta. L

SEe ꝓpheta de tribu iſachar fili⁹ beeri ortus in bethleemoth ſub qttuor regib⁹ iuda,ꝓphetauit:ui delicet ozia:ioathan:achaz:& ezechia:& ſub hieroboā filio ioas rege iſrael: unde & iſaie ꝓphete ꝓporane⁹ fuit. Prophetauit aūt principaliter ꝓtra.x.tribus: pauca de duab⁹ lequēs. De memorato eni regū numero achaz rex iuda & hieroboā rex iſrael: dñm derelinquētes i iſrael idolatrie crimen impio ac poteſtate ſua admittere populū cōpulerūt. Propter quod de⁹ ad oſee locut⁹ ē: ut accipiat uxorē fornicationū: & faceret filios fornicatiōis. Fornicaria ingt:nō ex locutione corpe meretricē:ſed gentilē deū ignorantē appellat: que dei creatoris ſui amore ꝓmpto:ſimulacroꝝ ſe ſubiecerat deſideriis. Hinc factū eſt:ut ira dei in populo iſrael ꝓ denunciationē ꝓphete ſub tali typo,pceſſura diceret. Domui aūt iude miſericordia leꝯtiōe,ꝓphete ꝓrehēta ob hoc,pmiſſa eſt:ga ezechias rex iuda filī⁹ achaz ſublatis idolis: que tā pater ei⁹ q̄ ceteri reges ꝓcrauerunt: templū dei purificaſſe mōſtrat: ut ſupra ingeſtis ezechie dictū eſt. Prenūciauit aūt oſee iudeos in ultimo tēpore ad xp̄m redituros. Tertiū quoq; diem dnice reſurrectiōis ꝑdixit. ¶Hic aūt:ut ait hieronym⁹,prenūcians dedit ſignū:ueniet dn̄s in terra ſicut querc⁹: que eſt in ſylo &c. quod nō legiſ in ſcriptura ei⁹ ſm editionē noſtrā:ſicut quod hiero⁹ dixit ſignū:hic epiphani⁹ dixit,pdigiū:dicēs de oſee:& dedit,pdigiū dicens: Veniet dn̄s i terra ſicut quercus i ſylo: que ex ſemetipſa i.12. fuerat partita: & facte fuerāt ex ea totidem querc⁹. Hic poſtq̄ ꝓphetiā ſuā adipleſſet:ſub ezechia rege placita qete dormiuit 4.non iulii:in terra ſua ſepultus: ut hebreorum ſcriptura colligitur. Hec hieronym⁹ & ioſephus:& ex hiſtoria ſcholaſtica comeſtoris. ¶De ſcō aggeo ꝓpheta. LI

AGgeus ꝓpheta poſt captiuitatē populi iudeoꝝ in anno ſo darii perſaꝝ regis ꝓphetauit in hieruſalē. Nā in āno primo cyri regis perſaꝝ: ut ſplerēf ſermo dei ex ore hieremie,pphetet:ut hī eldre prio in principio: iuſſu ipſi⁹ regis popul⁹ in iudeā reduc⁹ eſt. Cūq; a populo iſrael & ſenioribꝫ templū dei edificari cepiſſet: mortuo cyro rege perſaꝝ:ac regnante dario:qui memorato ſucceſſerat:uicine gentes odio iudeoꝝ inſtaurationē tẽpli & ciuitatis ipedire ceperūt. Quarōne duct⁹ popul⁹ iudeoꝝ reſtaurationē ipſius tẽpli necdū cōceſſam ex iuxta ꝓmiſſionē credebant:ꝓpter quod i ſo āno regni darii memorati. Aggeus ꝓpheta a deo miſſus ad zorobabel:q erat de tribu iuda:q poteſtatē regni ſuſceptur⁹ erat:& ad ieſum ſummū ſacerdotē filium ioſedech:eos admonet:ut credāt cōpleto anno⁹ numero tēpus reſtaurationis hieruſalē aduenīſſe. Additq; ne incredulitatē populi uelint imitari. Omnia aūt que textu ipſi⁹,pphetie ꝓtinēt:reuerſionē populi,repationē tẽpli:renouationē ciuitatis:obſeruantiā ſacerdotalē:& interitū regnoꝝ exteroꝝ ſignificant. ꝓphetauit aūt una cum aggeo zacharias ꝓpheta:de quo dicet infra.8. id⁹ ſeptēbr. Sed duob⁹ menſib⁹ ante zachariam hic aggeꝰ uaricinii ſuum texere exorſus eſt. Quieuit in iudea in pace.4.non iulii & tumulatus iacet iuxta ſacerdotum monumenta in hieruſalem. Hic,ꝓpheta una cum ꝓximo precedente ex numero.xii. illoꝝ ꝓphetaꝝ ſunt: qui minores appellant:q & in ſcōꝝ patꝝ catalogo eccleſiaſtici.49.cap.de ſcribuntur. Hec unde ſupra.

¶ De translatione ſci martini epi. LII.

TRanſlatio corpis ſci martini ſcā eſt āno.14. leōis primi: ut ait ſigibert⁹: anno uidelicet. Lxiiii. ab obitu ipi⁹ ſci. Cū enim ppetuus turroñ eps cerneret iſignia miracula: que ad ſepulchrū ſci martini fiebāt: eccleſiam magnā & ſpeciosam ei⁹ nomini fabricauit: iuxta cellā uidelicet ubi uiuens degere ꝓueuerat. Et congregato clero ac populo uniuerſo cū corpus ſci ad nouā eccleſiā trāſferre decreuiſſet cal. iulii poſt noctis uigilias & ieiuniū celebratū mane ſepulchrū nullatenus mouere potuerūt. Quod cū ſe quēti die & tertio iteraſſent: loculū ſimiliter nullo ingenio leuare ualuerūt. Cūq; iā q̄ſi deſpati opus dimittere ꝓcepiſſent recordati ſunt: q̄ 4. iulii. 4. uidelicet noñ: ipi⁹ ordinatiōis beati martini anniuerſaria dies erat. Et q̄ forſitan ipſa die dñs corp⁹ beati ꝓfeſſoris trāſferi diſpoſuiſſet. Ieiunio igit̄ ordinibuſq; ꝑmiſſis ad tumulū acceſſerūt. Moxq; illis ſenex uenerādus appuit: alias nūq̄ niſus: q eos ad opus iuuare cepit. Scūmq; martinū eiſdē ad eē dixit: utq; corp⁹ trāſferre nō tardarēt ad monuit. Sicq; cū ſūma uelocitate loculū leuauerūt: & in loco ubi nūc colit poſuerūt. Cōpletis quoq; officiis cū ſenē ad mēſam rerrēt nuſq̄ ꝓuit. ¶ Accidit quoq; ut tunc eſſent duo mēdicantes & multā peccuniam ex queſtu acquirētes: quoꝝ unus cecus & alter erat ꝓtract⁹: cecus cōtractū⁹ ferebat: & ꝓtractus ceco uiā oſtendebat. Audiētes aūt q̄ ad corp⁹ ſci martini multi ſanabant inſtrmi: dū corpus i trāſlatiōe ꝓceſſionaliter portaret: timētes ne corp⁹ iuxta eoꝝ habitatiōnē ducereſ: & ſic ipſi forſitan ſanarenē. Inde receſſerūt: nolentes ſanitatē ꝓſequi: ne piret miſia queſtus ſui. Dū ergo ſugerent p uiam unde corp⁹ nequaq̄ ducendū putabāt ex imꝓuiſo ceco corpori obuiāt. Et quia de⁹ multa beneficia ꝓſtat etiā inuitis: ambo ꝓtra uolūtatē ipoꝝ ꝓtinuo curati ſunt: licet de hoc plurimū triſtarēt. Celebratur aūt hec trāſlatio & ipſi⁹ ordinatio ac ꝓfate eius eccleſie dedicatio. 4. noñ iulii.

¶ De ſcō uldarico epo. LIII.

VLdaricus eps auguſten nobilis roman⁹ exñs ſanctulus i mōaſterio ſci galli educatus ē. Et cum etate adoleuiſſet: & habitū mōaſticū aſſumere uellet: a quada ſcā icluſa ꝓhibit⁹ eſt: que eidē aſſeruit ſibi fuiſſe a dño reuelatū adhuc ipm futur⁹ epm. Comēdatus ē igit̄ adalponi auguſten epo a quo ē ad ſacerdotii ordinē ꝓmotus. Deinde romā ueniēs a martino papa benigne ſuſceptus eſt. Qui eidē pōtifici epm ſuū mortuū nunciauit ſibi diuinit⁹ reuelatū. Cūq; ipſum papa martinus uellet in epm ordinare: & auguſten urbi i paſtorē ꝓficere: uldaricuſq; recuſaret: ſūmus pontifex eidē ꝓnunciauit: q̄ piculoſo adhuc tpe epatum ipm nō poſſet euadere. Quod & factum ē. Nā epo auguſten ad epatū hiltinen trāſlato uldaricus ei a populo ſuccedere ꝓpulſus ē. Qui cum ſcō corado epo cōſtātie gregē dñicū uerbo & exēplo opis bene pauit. ¶ Sup hūc ſanctū die cene dñi chriſma ꝓficiente: & die paſche miſſaꝝ ſolēnia celebrāte uiſa ē dextera dei que ſibi benedicebat. ¶ Quadā die ſcā aphra ſibi appuit & ut ſe ſequereē admonuit: ipmq; uſq; i lechfelth ꝓduxit: & uiſione ſancti petrum apoſtolū cuꝫ quodā alio ſcō uidit: q arnulphū ducē torigiog pro ſuis criminibus damnabāt. Et notato tpe repertū eſt eodem die & hora arnulphū e ſcto migrauiſſe. Ipe uir ſcūs pace inter othonē ducem: & lodolphum ei⁹ filiū ptractauit. ¶ Iuſſus diuinitus i natiuitate ſci ioānis baptiſte bis i die celebrauit. Miſſam aurore uidelicet & maiorē quaꝝ primā ex ꝓcia bis celebrandi omittere ꝓpoſuerat. Et. xi. poſtmodū dū i pace quieuit: uidelicet. 4. noñ iulii. Sepult⁹ q̄ē a uolfgāgo epiſcopo ratiſponeñ in eccleſia ſācte aphre.

¶ De ſcō iocūdiano martyre. LIIII.

OCūdianus martyr apud aphricam martyriū paſſus ē. Qui pro ꝓfeſſione fidei xpiane i mare mergſus cū palme triūpho coronaꝫ a dño pcipere meruit glorioſam. 4. noñ iulii: ut hī in martyrologio hieronymi & adonis.

¶ De ſcā zoe uxore nicoſtrati mrīs. LV.

OE mr uxor nicoſtrati primiſcrinii diocletiani ꝑatoris. Rōe martyriū paſſa ē. Que cū grauiſſimtate loquēdi facultate p.vi ānes caruiſſet beat⁹ ſebaſtianus mr ipſam curauit: ſibiq; loquelaꝫ reſtituit: necnon ipam zoem cū uiro nicoſtrato & aliis plurib⁹ ad xpi fidē ꝓduxit: quos ſcūs polycarp⁹ ꝑpyter baptizauit: ut ſupra actuꝫ eſt i paſſione ſebaſtiani. xiii. cal. februarii. Cū aūt ſebaſtian⁹ & alii plures mrium paſſi fuiſſent: & ipa ad ꝓfeſſionē ſci petri apoſtoli oraret: a perſecutoribus artata & i cuſtodia duriſſima truſa ē. Deide a collo & a capillis i arbore quadā ſuſpenſa adhibito ſubter horribili fumo i ꝓfeſſione domini emiſit ſpiritū. 5. noñ iulii.

¶ De ſcō anſelmo epo. LVI.

ANſelm⁹ eps ex ꝓlinio lōgardie & burgūdie ortus puerilibus ānis litteris a ꝑtib⁹ tradit⁹ breui ſpatio multa ſapiētia pollēs ante annuꝫ. xv. de ſalute anime cogitare

cepit: & cogitatum ad effectū pduxit: Egref
sus ergo patriā: dū ex transcensu montis ni
miū fatigatus esset: nec quicq̄ ad edendū ha
beret: minister ei' ex insperato panē cādidis
simum diuinitus in sacculo repperit: ex quo
uterq; ad sacietatē comedit. Exactis autē tri
bus ānis partim in frācia ptim in burgūdia
in normaniā deuenit: & sub magisterio lan
frāci prioris becoēn doctoris illustris se cō
tulit: ac deinde in eodem monasterio habitū
religiosum assumpsit. Lanfrāco aūt in abba
tem monasterii cudoneñ assumpto: ut supra
in eius historia dictū est. 5. noñ. iulii. Anſel
mus ei in pfato prioratu successit: sanctitate
q; & sapientia admodū claresc̄ere cepit: plu
rima nāq; diuina opuscula & solēnia ꝓpila
uit. ¶ Cum nocte quadam mirareť: quō ꝓ
phete per spiritū multa futura pdixerant: &
oraret: ut hoc sibi de' apiret: p pfetes & mu
ros iterpositos uidit frēs ad matutinū exur
gētes: & eoꝝ officia exequētes. Et itellexit: q
sisr de' potuerat sanctis pphetis abscondita
reuelasse. ¶ Dū quadam uice frater senior i
extremis laboraret: & se a duob' lupis uo
rari uocibus horribilib' inclamaret. Anſel
mus p fratre orauit: & postmodū ad ipsum
intrauit: qui mox lupos effugatos asseruit:
flāma ex ore sancti in modū lancee, pcedēte:
quā frater ille se uidere perhibuit. Absolu
tusq; ab anselmo hora. 9. ut sanct' pdixerat:
expirauit. Alias etiā dū i ofone persisteret:
uisus est ab alio fratre luce maxima circūfu
sus. Postmodū aūt ad archiepatum cantua
rien ecclesie elect' est: qui dei populo exem
plis honestissimis: & doctrinis clarissimis p
fuit. Ipse eni festū ꝓceptionis alme dei geni
tricis sibi a dño reuelatum miraculose colē
dum didicit: ipse & primus celebrauit: & ce
lebrandū in eius ecclesia ꝓstituit: ut superi'
dictū est in ꝓceptione scē marie. 6. id' decem
bris. Cū aūt quodam tēpore i villa quadā
cum sociis hospitatus esset: & hospes nihil
aliud ꝓter panem & caseū eis apponendum
haberet: iubēte eo: quāuis dudum recusa
set: hospes ad flumen accessit: & misso rete
trutam maximā ptinuo cepit: ex qua omnes
plene refecti sunt. ¶ Alio etiā tēpore alteri
eius hospiti ꝙquerenti: q; pisces ei apponen
dos non haberet: ipse pdixit: q; portaretur:
quia post moriā sibi magnus sturio mitte
ret. Quod & post horā modicam factū est.
Sicq; clar' ⁊ virtutibus quieuit in pace. 3. noñ
iulii. Sepultusq; iacet in sua ecclesia cantua
rien. ¶ Hic ꝓposuit libꝝ pslogion. i. allo
quiū de deo. Itē monologion. i. soliloquium
de sancta trinitate. Itē de ueritate libꝝ unū.
De ꝓcordia liberi arbitrii: & pscientie dine:
atq; pdestinationis & gratie librum unum.
Cur de' homo libꝝ unū. De sacramēto alta
ris libꝝ unū. De casu diaboli libꝝ unū. De
peccato originali libꝝ unū. De icarnatione
uerbi libꝝ unū. De azyma libꝝ unū. Medita
tionū uel orationū libꝝ unū. Parabolarum
siue puerbioꝝ libꝝ unū. De grāmatica libꝝ
unū. Sup canticis canticoꝝ libꝝ unum. Epi
stolaꝝ ad diuersos libꝝ unū. De ꝓceptu uir
ginali & originali peccato libꝝ unum. Cla
ruit tēpore henrici imperatoris tertii.

¶ De sancto anselmo pfessore. LVII

Anselmus pfessor lundonice ciui
tatis anglie magister opinatissi
mus: & sapientia celebris: ac fa
mosus: uite religione cōspicuus
tēpore henrici quinti imperatoris
admodum effulsit. Qui inter alia opuscula
preclara super psalterio glosas marginales
& interlineares composuit: qui & lundoñ se
pultus miracula ostendit.

¶ De scō hugone abbate cluniacēn. LVIII

Hvgo abbas cluniacēn augustu
dunensis ciuis nobili papia: pa
tre dalmatio ꝓtulari bellicis re
bus intento nat' est. Cum adhuc
esset in utero matris: & pbyter
quidā missam tā pilla q̄ p fetu celebraret:
uidit in calice imaginē pueri resplendentis
hugonis uidelicet nōdū nati. ¶ Hic a pueri
libus ānis relicto seculo sub abbate odilo
ne monach' cluniacēn factus est: deinde ad
priorātū pmot': inde odiloni defuncto i ab
batie regimine successit. ¶ In maxima illu
habuit reuerentia henric' impator secund':
cui' filium henricū tertiū hugo de sacro fō
te leuauit: & in colonia agrippina cū eo pa
scha celebrauit. Rediens quoq; cluniacum
stephanū papā nouū florentie languentē ui
sitauit. In cuius pſentia: ut idē pōtifex perhi
buit: demones ab eo abscedebant: i absentia
ad eū redibāt. In cui' etiam sinu idem papa
spiritum emisit. ¶ Hic abbas pcilio genera
li in Remis ciuitate sub leone nono celebra
to interfuit: in quo mirabiliter ꝓtra simonia
cos inuexit. ¶ Cū sanci' rex hispanie hilde
fontiū captiuatū teneret: & p ipso sanct' hu
go orasset: sanct' petr' captiuo apparuit: &
ipm hugonis pcibus ocy' liberandū pmisit:
deinde ipse apostolus sancio reuelat: & nisi
frēm dimittat: mortem ei subitaneā cōmina
tur: sicq; statim hildefontius liberatur. Spi
ritu etiā pphetico claruit: quod i plurimis:
que predixerat: ptingentib' apparuit. ¶ In
quadā uigilia natiuitatis domini uidit in ec
clesia uirginē filium paruulū i ulnis gestan
tem: & de festo natalis filii exultantē: ac ini
mico humani generis insultantē. Ad hāc uo
cem diabolus de humo erupit: & uerba dñe
exprobrauit: quē gloriosa uirgo: ut ei nisū
est: ita de cenobio q̄ de ecclesia effugauit: ut

supra actū est in legēda natiuitatis dñi .viii. cal. ianuarii. Tandē scitate plenus migrauit ad xp̄m. 3. nonī iulii. ¶ In cui⁹ trāsitu qdā fr apud negetū uidit matrē xp̄i cū monachoꝝ choro lucidissimo sagittariosq; quosdā effugā tes. Inter quos erāt martin⁹ epūs & benedict⁹ abbas hugonis aſam i nube lucidissima collocantes. Eadē quoq; nocte qua migrauit a seculo: Abbas quidā uidit duos lectos orna tissimos manib⁹ angelorū ad astra deferri: in quibus collocādos audiuit anſelmū cantuarien̄: & hugonem cluniacen̄: q ambo eadem ipsa die debitū exoluerāt carnis. Et ut uide rat sic eos ambos trāsiuisse cognouit. Sepultus est in abbatia cluniacen̄.

¶ De scō hugone confessore. LIX

HVgo de scō uictore pisien̄ canonicus pfessor scūs i scripturis diuinis eruditus religiōe & scientia clarus i liberalib⁹ nullū suo tpe cēdm habens tpe henrici qnti imperatoris floruit. Qui in ecclesia dei opuscula plurima & pstua pdidit uidelicet. Librū de sacramētis. Hierarchiā bti dionysii expla nauit. Sup ecclesiastē homel'. 15. fecit. Super lamentatiōes hieremie librū. i. Librū didascalion ppositi. Sup angelicā hierarchiā dionysii librū. i. De arca siue clausto aie librū unū. De uirtute orādi librū. i. De institutione nouitioꝝ librū. .i. De arca noe lib. v. De aia xp̄i lib ru3. i. De perpetua uirginitate beate marie librū. i. Sup uerbo. Tota pulchra es li. i. Notulas sup quibusdā uersib⁹ psalmoꝝ. 15. Solilogoꝝ hominis cum aia & alia plura. De clausttalib⁹ li. i. Quieuit in pace cōrado. 3. Impante anno dñi. m. 26.

¶ De scō isaia propheta. LX.

ISaias pphēta nobili genere ort⁹ in hierusalē patre amos non illo quidē qui ex. xii. minorib⁹ prophetis tertī ē: sed altero nobile hierosolymita pgenit⁹ fuisse probatur. Hic eni de hierusalē ille de thecua oriundus extitit. Hic genere nō infimus: ille pastor ouiū & rustican⁹ fuit. Huius eni sanctitati diuina scriptura testimonium in locis plurib⁹ phibet: & ipsum oēs doctores & iosephus iudeoꝝ hist oriographus necnō eius uite exitum: quē martyrio pegit in scōrum patrum catalogo pputandum expressius docent. ¶ Cepit aūt isaias pphetare sub ozia rege iuda & hieroboam rege israel: Cui⁹ pphetia protendit⁹ per tēpora triū regū sub sequētium: uidelicet ioatham: achaz: & ezechie regū iuda: ut ipsemet in exordio suo testatur: Et sub manasse rege pphetandi & uiuēdi finē fecit circa principiū regni. Hic ātut ait hieronym⁹: in ꝓmone suo dissertus est: quippe ut uir nobilis & urbane elegātie nec habēs quicq̄ i eloquio rusticitatis admixtū: unde accidit ut pre ceteris floreꝝ monis ei⁹ trāslatio non potuerit ꝑseruare: Qui etiā nō tam ꝓpheta dicēdus est q̄ euāgelista. Ita eni uniuersa xp̄i ecclesieq; mysteria ad liquidū ꝓsecutus ē: ut nō eum quis putet de futuro uaticinari: sed de preteritis historiā texere. Prophetauit aūt isaias in hierusalē & in iudea: necnō. x. tribub⁹ i captiuitatem ductis: ac de utroq; regno nunc ꝓmixtis; nūc sepera tim texit oraculum. Et licet interdū ad presentem respiciat historiā: & post babylonie captiuitatem reditū populi significet: in iudea tamē oīs ei cura de uocatiōe gentiu3: & de aduentu xp̄i ē. ¶ Hic scūs propheta ezechiam regē iuda diuino respōlo ad se facto ꝑcortauit ne timeret a facie sennacherib regis assyrioꝝ cū hierusalē obsedissē3: ꝑmittēt regi & in hostibus plagā: & in populo dei salutem affuturā. Quod & factum ē: angelo dñi in castris assyriorū centū & octuaginta qnq; milia pcutiēte: & sēnacherib effugāte: ut supra dictum est in gestis ezechie regis. ¶ Huius etiā orationibus dñs placatus sup lachrymis eiusdē regis: cum illum occidere primitus decreuisset: adiecit uite ipsius annos. 15. in cui⁹ signum solem per. x. horas in eclipticā retrogradari fecit: ut supra in eadem historia dictū est. ¶ Huius etiā ꝓphete tēporib⁹ erat piscina extra urbem quādo exercitus sēnacherib regis babylonis obsedit hierusalē. Sed precib⁹ suis ipetrauit isaias a dño: q̄ siccabaf: q̄n hostes ad eam descendebant: & cū ciues egredierent descēdētes ad ipm fontem: erant ibi aque sicut pri⁹. Et ꝓm q̄ dicit epiphanius ad preces isaie cooperiuit solito egresse sunt aque de fonte syloe. Hoc enim stagnū uocatur in euangelio natatoria syloe. ¶ Mortuo aūt ezechia cum filius eius manasses regnare cepisset: & ido la ac aras simulacroꝝ que pater su⁹ destruxerat renouasset: & populū in uiis gentium errare fecisset: eum quoq; prophete missi a dño redarguerent: nemini eoꝝ pcebat: sed plateas hierusalem ꝑphetarū sanguine purpurabat: inter alia uero scelera sua: isaiā ꝓphetam auum suū maternū ꝓm hebreos: ul ꝓm alios affinem: eiectū extra hierusalē circa dictā piscinaꝫ syloe serra lignea p mediū secari fecit. Qui dum i principio sectiōis angustiaret: petiit sibi dari aquā: ut biberet. Et cū nollent ei dare domin⁹ de sublimi imisit aquā i os ei⁹: & ꝓtinuo expirauit: nec ide carnifices destiterūt a sectiōe: Ob hāc enim aque missionē ꝓstrmatū ē nomē syloe: qđ interpretat missus. Nec sepelierunt eū i sepulchro ꝓphetaꝝ sed sub quercu rogel iuxta trāsitū aquaꝝ memorate piscine qué fecerat ezechias: unde i iugē memoriā isci prophete

adhuc aque in piscina lyloe nō iugiter: sed in certis horis ebulliūt. Et qa o'one sci uiri aq̄ ille a dño dinit' date fuerāt: populus pphetā glorioſe ſepeliuit in loco predcō pridie noñ iulii: etiā ut o'onibus ei' poſt mortē ipſius indeſinenter huius aque beneficio potirēt. Hec ioſeph' & hieronym' & ex hiſtoria ſcha laſtica atq; ex chronica guilelmi:

¶ De ſancto tranquillino martyre. LXI

TRangillin' mr tēpore diocletiani rome paſſus ē. Hic fuit pr ſcōr martyruꝫ marci & marcelliani: quos ex martia uxore genuit: q ad pdicationē bti ſebaſtiani martyris cū iuge ſua ad xpm puerſus: ut ſupra dictū ē i paſſione ei'. cal. i3. febr. & a ſcō poli carpo pſbro una ſecum ſacri ſōtis unda pfuſus ē. Et cū graui morbo ipſe trāqllin' laboraret: mox ut baptizat' eſt: ſanitatē pcepit. Poſtq̄ marc' & marcellian' ei' filii paſſi ſūt: ut ſupra in eoꝝ paſſione actū ē. 14. calē. iulii. & martia mater illoꝝ poſt dies modicos in pace migrauit ad xpm. Poſt hec auſt cum audiſſet tranquillinus: q; zoe uxor nicoſtrati p chriſti noīe paſſa eēt: ut dictū ē ſupra de ea 3. noñ iulii: & ipſe in mediū prūpens cōqueri cepit: q; ſemie uiros ad palmā pcederent: & ſe xpianū libere in ſori medio pclamaret: a paganis furentibus lapidatus martyrium conſumauit pridie noñ iulii.

¶ De ſancto goar pſbr. LXII

GOar monach' & pſeſſor ſcūs: an no. 17. mauritii impatoris ueniēs ex aqtania claruit i gallia: ut ait ſigibert' cui' ſcitatis fama ſigibertus rex frācoꝝ audiēs: ipm p nuncios reqſiuit: quē ad petitionē populi treuerēi epūs pſtituere uoluit: ille aūt ſatis recuſauit. Tandē dieꝝ. xxx. inducias poſtulauit: ut ad cellā ſuā pgeret: & mōaſterii ſacta diſponeret: Quo dū pueniſſet: orauit ad dñm: ut ſe ab huiuſmōi iugo liberaret: q mox febre pcuſus p. 6. āos ptinuos grauī lāgore decūbēs redire nō ualuit: & ſic in ſenectute bona ibidem i pace quiit pridie noñ iulii: cuius corpus ibidē tumulatum mirabilib' effulget.

¶ De ſancto nicoſtrato martyre. LXIII

NIcoſtrat' mr marit' ſcē zoes primiſcrinius impatoris diocletiāi fuit: cuius uxorē ſanct' ſebaſtianus: que p grauedine longe infirmitatis dudū loquelā amiſerat: liberauit: & ipm uig; ei' ac ziugem cū aliis multis ad xpm puertit: quos ſanct' policarpus pſbr baptizauit: ut dictū ē ſupra in paſſione ſebaſtiani. xiii. calē. febr. Poſtq̄ ät zoe uxor eiuſdē nicoſtrati martyriū paſſa eſt: ut ſupra i ei' paſſiōe actū ē. 5. noñ. iuli. Et ipſe nicoſtrat' tēt' atq; fabiano urbis pfecto pſecutat': cum in xpi noīs pfeſſiōe pſtās pſiſteret: ab eodem preſecto decollatus eſt noñ iulii.

¶ De ſcis nicoſtrato & ſociis mīb'. LXIIII

NIcoſtratus: claudi': caſtorius: nicforin': ſymphorian': ſeuer': ſeuerian': ſimplici': & carpophorus martyres rome paſſi ſūt ſub diocletiano impatore iudice fabiano. Quos idem fabian' p dies. x. detētos minis & blanditiis agens: ut ſacrificarēt: cū in nullo eos poſſet penit' commouere: iuſſit eos tertio torqueri: ac demum mari pcipites dari. Qui paſſi ſunt noñ iulii: ut dicit ado.

¶ De ſco panteno pſbro & pfeſ. LXV

PAnten' pſbr ſtoice philoſophie pfeſſor: marci euangeliſte apud alexandriā diſcipulus fuit: & ue tuſto de more ibidem eccleſiaſtice ſchole pfuit clariſſimi. pbatiſſimiq; doctoris fungens officio: tāte nāq; ſcientie nō ſolū in diuinaq; ſcripturaꝝ eruditione: ueꝝ i ſeculari litteratura fuit: tāto q; ſtudio & amore uerbi dei pdicandi caluit: ut idiā requiſitus p legatos ipſi' gentis a deme trio alexandrino epo mitteret: ubi uerbum dei ſeruēter & feliciter pdicauit oīb' gētib' que in oriētis ultimis finib' recōdunt. Et demum ad indiā iſeriorē rediit: reppitq; bartholomeū apoſtolū aduentū dñi & fidei ſemina primū ibi ſm matthei euangeliū ſeminaſſe: quod quidē inde hebreis ſcriptū litteris regredies alexandriā ſecum tulit: ubi & ipm in grecū trāſtulit. Multa uiri huius doctrine eccleſiaſtice extare dicunt apud alexandrinos moniméta: ſed uiue uocis oraculo plus eccleſie pfuit. Docuitq; ſub ſeuero pricipe & antonio cognomēto caracalla ipatore. Et apd' alexadriā geuit i pace noñ iul.

¶ De ſcis cyliano epo: colonato & romano martyribus. LXVI

YIianus epūs: colonat' pſbr & romanus diacon' mīes apud uircburch oppidum germanie paſſi ſunt. Hic. n. ſcūs genere ſcot' nobilibus pentib' ortus: a puericia ſacris lris eruditꝰ: adhuc iuuenis oībus p xpo relictis moach' fact' eſt: ſcitareq; & uite puerſiōe cō ſpicuus claruit: & ad pſbyterat' ordinem in monaſterio aſcendit. Cūq; pcurſū ſecularitū ad ſe ex fame opione pſtuentiū fugeret: inde diſceſſit: & prio qdē britānia: deinde galliā: ac poſt germaniā uenit. Et ad oppidū uircburch: quod latie dr uiridoꝝ caſtellū diuertit: ubi populus adhuc gentilitā credulitate tenebaf. Quoꝝ errori ſanct' ppatiens romā acceſſit: & a ſūmo pontifice ſe gētis illi' epm ſecrari obtinuit: atq; auctoritate pape ad idē oppidū ad pdicandū rediit: adiūctis ſibi colonato pſbro & rōano diacono. Ipſe uero

comites suos q̄ secū ex scotia egressi fuerāt: Colūbanū: uidel3 i italia: Gallū uero i allemania dimisit: & ad uirczburch castrum ac ecclīt: ubi p̄dicatiōi ist̄ādo ducē citatis goth bertū nomie: & omnē populū ad fidē puertit: & cū datis sibi sociis baptizauit. Cū aut̄ ducē de xp̄i cultu diligent̄ ist̄ruxisset: de illicito matrimōio ip3 corripuit eo ꝙ ip̄e ger lanam p̄iugē suis uxorē duxerat: qđ ꝑ fidei xp̄iane doctrinā p̄hanū erat. Sed cū ducē ad bellū, pcedere oporteret: p̄misit sco epo: ꝙ gerlanā dimitteret: postq̄ i pace rediſſet. Post cui⁹ discessū mulier hoc ꝓpto ad scōs dei noctu i ecclesia orātes iugulādos carnifices duos misit: cylian⁹ uero a deo p uisionē de mrio p̄monit⁹ socios ad patiētiā hortabat. Sicq; oēs ipsi pariter gladio tpralem uitā terminātes eternā adepti sunt. Quoru3 corpa uestes & libros satellites de mandato mulieris humi p̄diderūt: ut eos de finib⁹ illis discessisse credibiliter ptēdi posset. Quedā aūt burgūda eoꝝ discipula sanguinē eoꝝ terre illuſum collegit: & sibi ꝓ reliquijs ꝑseruauit. Gerlana aūt ne factū ꝑderet. Iussit in ipso eoꝝ sepulture loco aialia stabulari. Sed tñ tumul⁹ ubi scōꝝ corpa qescebāt ab eorū imunditia illibatus fuat⁹ est. Rediēs autem dux de scis questuit: & gerlana eos occulte inde abisse simulauit. Statiq; unus carnificū q eos demerāt a diabolo arrept⁹ seipm pro priis dentibus lacerauit. Alter uero i furorē uersus semetipm gladio per uētrē trāssixit. Gerlana uero ab imūdo spū uexata: clamāte demone p os sceleris nequitiā ꝓpalauit. Dux quoq; a suis interfect⁹ & filī ipi⁹ de pricipatu eiectus ē. ¶ Tēpore pcedēte atalogus p̄sbyter i ipo sepulture loco scholas regebat. Die uero quadā pueri repēte diuinitus aspirati: cylianū eis nūq̄ auditū clamare ceperūt: & locū digitis ostenderūt. Presbyter uero mysteriū ignorās illos ut tacerent uerbis & uerberib⁹ corripuit: ipaq; nocte lumē oculoꝝ amisit. Sed ꝑ uisum a quoda3 ei dicit: ꝙ nisi credat dictis pueroꝝ nūq̄ illuminari mereb⁹. Cū aūt de hoc scō & sociis ab antiqs diligenter iq̄sisset: & q fuerint didicisset: ad eoꝝ tumulū orauit: & lumē p ditū recupauit. Effossoq; loco corpora martyꝝ cyliani colonati & romani repta leuauit: & honorabiliter collocauit: que i oppido ipso uirczburch. i. herbipolis quiescunt clarentia signis. Qui passi sunt anno .v. constātini ip̄atoris. viii. idus iulii.

¶ De sancto norberto episcopo ordinis premonstrateñ. LXVII.

Norbertus archiepus sūdator loci & ordis p̄mōstrateñ. anno dñi .m.c.xx. de lothoringie prib⁹ oriundus claruit. Qui relictis seculi diuitiis qb⁹ affluebat p̄sbyter ordinat⁹ ē. Et cum qbusdā dei famulis qui uitā artiorem ducere cupiebāt ad gelasium papā ꝺm: tūc apud sanctū egidiū i gallia synodū celebrātem accessit. A quo & p̄dicādi uerbi licētiaꝫ ipetrauit. Ac deide auctoritatē pape calixti ꝑ gelasii successoris de nouo ordie incohan do ꝑ3 augustini regulā obtinuit. Et sub epi scopo lauduneñ noie bartholomeo i loco p̄ mōstrati cū sociis p̄dictis monasteriū & ordinē sūdauit. M⁹tis quoq; miraclis claruit. ¶ Apud nigellā demonē q puellam obsedebat: prio qđē uirtute xp̄i: ut latine & teutonice & gallice loquereť ꝓpulit: deide ab ea eiecit: ueniēticq; colonīā pro reliqis scōꝝ acquirēdis una de numero undecē miliū uirginū se ei reuelauit: & locum ubi corp⁹ suū iacebat oñdit. Quod mane reptū ipse secū premonstratū tulit. ¶ Die sequēti apud sanctū geronē orās uidit ip̄m sanctū: locū ipsi: ubi corpus ip̄i⁹ dudū iacuerat oīb⁹ incognitū demōstrāte: qđ mane ibidē reptū atq; ide leuatum ē. Et⁹ quoꝝ corporis p̄t norbertus q̄si pro mercede suscepit: & ad monasteriū suū deportauit. Post obitu3 uero calixti p̄ ab honorio ꝑo successore sūmo pōtifice ꝑsit mationē ordis accepit. Et tūc se futuꝝ epm parthenopol⁹ dinit⁹ agnouit. Rediēs aūt ad locū suū i herbipoli oppido: i die pasche missa celebrata mulieri cuidā cece uisū restituit. ¶ Deide sactus ē epūs parthenopolis ciuitatis successore ip̄i hugone i abbatiā ordiato. Qui potēs ope & ꝓmone ānis .viii. epatu fideliter administrato: qeuit i xp̄o. Sepultus i ecclesia dei gētricis ip̄i⁹ urbis. 8. id⁹ iulii.

¶ De sanctis aquila & p̄riscilla ei⁹ uxore di scipulis. LXVIII.

Aquila & p̄riscilla ei⁹ uxor discipuli apostoloꝝ xp̄i fuerūt: de qb⁹ i actib⁹ apostoloꝝ .ca. xviii. scribit⁹ de qb⁹ etiā paul⁹ apostolus ad romanos .c.ulti. metionē facit. Qui i scōꝝ misterio quotidie fideliter laborātes apud asiā minorē pleni bonis opeꝝ rib⁹ i dño qeuerūt. 8. id⁹ iulii: ut dicit ado.

¶ De scō paulo martyre. LXIX.

Aulus mr̄ ꝑstātinopoli nobilis oriūdus: passus est ibidē tpe constantini ip̄atoris heretici. Qui cū esset dux militie ipialis & uere miles xp̄i catholicus ip̄atorē de pbultiōe scāꝝ imaginū que p ip̄m i eccle sia apd blaquernas fiebat: ꝑstāter redargue bat: & reuerēdas imagines xp̄i & scōꝝ uenerandas efficaciter ꝓbabat. Ob hoc ab ip̄eratore detētus & primo i carcerē missus duriscq; ꝓpedib⁹ uict⁹ ē. Inde iussu ꝑstantini post aliquot dies educitur: & dū pro catholica ueritate ageret nasus ei precidit. Itēq;

custodie mancipat. Dehinc post dies. 8. itep pduct pice & sulphure liquatis capite pfus: cū i tormētis gras deo ageret: oculi ipsi eruti sunt. Nouissime pedib ligatis p medi um fog trahit: & mēbris oibus corpis dissi pat: sicq; satis colliso excusso cerebro spiri tum exhalauit. 8. id iulii. Cuius corp ad pres asparis tractū: ibiq; dimissum ab hereticis: ut a canibus uorarent: a catholicis uiris ibidē sepultū ē. Impator aūt pstantis p tan to scelere & aliis cōmissis ultiōe dina uermibus scaturiēs uita miserandā finiuit. Cui michael filī ei uīr p oia catholic ei succesit.

¶ Post anos uero. 122. xpiani & religiosi uiri dina reuelatiōe corp sancti inde sublati ad monasteriū charmonā trāslulerūt: miris refragrans odorib & miraculis corruscās. Quod postmodū a uenetis ide leuatū & uenetias delatū i monasterio sci georgii maioris gesceret dr ab incolis eiusdem ciuitatis.

¶ De sancto procopio martyre. LXX

PRocopius mr i palestina passus est: q a scythopoli duct cesarea ad prima ei pfessionē: & respōsi onis ei phidētia a iudice fabiano capite cesus est. 8. id iulii: ut ait hieronym: & colligit i martylogio adonis.

¶ De scō cyrillo epo & martyre. LXXI

CYrillus epūs & mr rome passus ē: qui flāmis iniect illesus euasit: ac stupore tanti miraculi a iudice dimissus est. Qui etiā postmodū: cū xpi instāter & alacriter p dicaret: & plurimos ad dōm conuertisset: iudex penitētia ductus ipsum capite cedi fecit 7. idus iulii.

¶ De sancto cyrillo mre. LXXII

CYrillus diacon & mr in heliopoli ciuitate: que ē circa mōtē libani impante pstātio passus est Hic enī cum multa idola ptriuisset: & ignibus pbuisset: pagani ipsum tenuerūt: que nō solū pemerūt: gladiis q & lanceis effoderūt: sed etiā nimia pietate ei uentre execātes itestina eduxerūt: & execrore ipsi comederūt. Vesq; q̄cūq; huī ima nitatis principes extiterūt: ultionē pdignā pse cuti sunt. Nam aliq subito dentes oēs amiserunt. Aliquoq; lingue putredine consumpte sunt. Aliquibus oculi de capite ceciderunt. Hec cassiodor. 6. libro historie tripartite.

¶ De scā anatholia uirgine & audace martyribus. LXXIII

ANatholia uirgo & audax martyres i ciuitate tyro italie passi sūt tēpore decii cesaris sub fausti niano preside. Postq̄ enī anatholia uirgo victoriam uirginē ad pudicitie obseruantia puertisset: ut supra dictū ē in passiōe victorie. x. calē. ianuarii: & i piceno oppido multos ifirmos curasset: & demoniacos liberasset: in pfata tyro ciuitate a fausti niano pside detinet: & diuersis plagaq; ac tormētoq; generib crucias: deinde cū serpente horribili in carcere per noctē includit: sed ab eo minime ledit. Mane quoq; apto carcere serpens audacē uenefic: qui ipm ad uirginem immisit: aggredit: sed eius morsib iussu anatholie liberat: & pēs illico effugat. Sicq; audax ad sidē puertit & ipse quoq; in custodia durissima uiculat. Virgo ait christi cū in oone pisteret: iussu psidis gladio per latera transuerberat. Cuius corp a xpianis i tyro oppido sepelit. Audax uero de carcere educit: & xpm pfessus capitali sententia coronatur. Et quia de oriente fuerat: corp ei ab uxore & filiis eo translatum est: q passi sunt. 7. idus iulii.

¶ De sancto brithyo epo. LXXIIII

BRithyus epūs in ciuitate martula claruit: qui dū xpm dīm pdicaret: a iudice martiano phensus est: cui iussit pses os eius lapide diu contundi: deinde in equuleo ipsum leuari & crudeliter torqueri. Et cum in dei pfessione pduraret: carcerē truisus ē. Nocte uero facto pmaxio terremotu ciuitas tota pcutitur: & ruēte pariete martianus oppremit. Brithy aūt ab angelo & a bto petro apostolo uisitatus: de carcere educt ē. Qui deinde multo tpe xpi euangeliū circūquaq; pdicās: magnaq; populoq; multitudines cipotenti deo lucrifaciens. 7. id iulii qeuit in pace. Cuius aiam astantes uiderunt i specie columbe niuee celos agiliter aduolantē.

¶ De scis zenone & aliis mrib. LXXV

ZEnon & alii. x. milia ducenti & tres martyres xpi rome ad gutam iugiter manantē martyrium passi sunt. Qui p diuersa suppliacia trucidati xpm dīm i suis coporibus glorificātes coronas triumphi celestes obtinere de manu dñi meruerunt. 7. id iulii ut dicit ado.

¶ De sancto zenone abbate. LXXVI

ZEno abbas in eremo thebaidis claruit: de quo scribit: q de cella egressus dū p eremū oberrasset: iā triduo fatigat sameq; de fect q̄si mortu cecidit: cui repente puer speciosus astitit: panēq; ei ac uinū p sentauit: ille aūt phantasma dubitās cōfestim pmisit: & sic secut māducauit. Eodēq; instāte puero: & ut se sequeret admonēte: eidē ducatum uie prebuit: & ad cellā usq; reduxit. Quo cum sanctus intrans orasset: ille dispariit: & abbas ipsum angelum dei fuisse cognouit. Hec in uitis patrum.

¶ De scis septē frib⁹ mrib⁹. LXXVII.

SEptē fres filii scē felicitatis mris rome sub antonino pricipe passi sunt. Quoꝝ noia hec sunt: ianuarius: felix: philipp⁹: siluan⁹: alexander: uitalis: & martialis: hoꝝ mater in uidualite manens suā dño uouerat castitatē. Quos oēs fres simul cum matre ad suggestionem pontificū idoloꝝ antonin⁹ imperator detentos publio urbis pfecto tradidit ad deoꝝ sacrificia ꝓpellendos. Qui prioqdem matri suadebat: ut sui & filioꝝ suoꝝ miſeri deberet. Cum aūt felicitas: nec blanditiis allici: nec terroribus frangi posset: qn potius filios hortaretur: ut ī xpi confessione pstantes pfisteret. Iussit eā pfectus alapis cedi: deide ī carcere recipi: ubi multo tpe macerata ē. Pⁿ hec cū publi⁹ oēs septē frēs singillatī⁹ uocatos hortaret: ut diis imolarēt: illiqꝫ oino eius monitiones ptemnerēt. Iussit illos successiue flagellis cedi: deide in custodiā recipi. Et cū hec oia imperatori suggessisset: misit antonin⁹ illos p uarios iudices: ut uariis suppliciis punirent. Ex qb⁹ primus iudex ianuariū tā diu plūbatis cedi fecit: q̄ diu ab eo ſpm exeuſſit. Alter uero felicē & philippū fustib⁹ mactauit. Alter siluanum ꝑcipitio interemit. Alter alexādrū: uitalē & martialē capitalē subiit ſuiaꝫ mādauit. Qui passi ſūt. vi. idus iulii. Mater uero felicitas post mēſes .9. passa ē: ut in ei⁹ passione dicetur. 9. cal. decēbris circa ānos dñi. iio. Quorū corpora rome a fidelib⁹ tumulata sunt.

¶ De sanctis rufina & secunda uirginibus & martyribus. LXXVIII.

RVfina & secūda sorores uirgines rome martyriū passe sunt sub pſecutione ualeriani & galieni ī peratoꝝ. He nobiles ciues rome: patre asterio: matre aurelia claris orte natal. ib⁹ ab ifantia xpiane armētario & uerino gētilib⁹ ī spōſas tradite sūt. Quas cū sponſi eaꝝ xpianas cognouissent: ſatagebāt eas ad deoꝝ sacrificia pducere. Quoꝝ persuasiones uirgines xpi decliare cupientes: ascēſo uehiculo urbē egresse ad prediū suum qđ ī pbi⁹ tuscie possidebāt ꝑuge re cupiebant. Quod ubi armētari⁹ & uerin⁹ cōpuissent acculauerūt eas archefilao comiti: q eas cū suis militibus ſecut⁹ miliario ab urbe. ij. ī uia flaminia ipas cepit: & ad urbē reuocans iunio donato pfecto pītauit: & qꝫ xpane forēt denunciauit. Quas prefect⁹ usq; ad diē tertiā carceri tradidit: deinde rufinā sibi pītari iussit: & ut diis imolaret ꝑuade re cepit. Cū aūt illa xp̄m pfiteret: & deos gētiū detestaret: mādauit eā acriter flagellari: & ſcdam de carcere adduci: ut sororeꝫ cedi ꝑspiceret: & sic eī⁹ aīm deterreret. Secunda aūt exclamabat q̄ prefectus sororē suā gloriſicabat: & se multum inhonorabat. Stansq; ſcda sororem in uerberibus ꝑfortabat. Tūc iussit eas prefectus in tenebroſo loco recludi: & fumum ſtercorum fieri. Fumus autem ille ut tymiama exhalabat: & delectationeꝫ naribus uirginum ministrabat. Tenebre autem carceris luce quasi meridiana superiſu sa effugate sunt. Iterum iusse sunt in suis balneis includi: & nocte integra lignorum incēdia ministrari. Et ingressi ministri post tres horas diei subsequentis: ut earum corpora inde eiicerēt exanimata: inueniunt intus balneum tepidum & uaporatum. Quas pfectus insimul fecit colligari: & ligato saxo ad collum ambarum in tyberim precipitari. Cum quo saxo per dimidiam fere horam emerserūt: & que nude misse fuerāt ī superioribus undarus fericis indute appareuerunt. Quod audiēs prefectus: & artib⁹ hec magicis attribuēs tradidit eas archesilao comiti puniendas. Qui iussit eas duci in siluā ī uia cornelia miliario. x. ab urbe in fundo q uocatur buxo: & illic rufinā ceruice cedi. Secundam uero gladio capite percuti: & corpora lupis uoranda derelinqui. Sancte aūt uirgines per uisionem matrone cuidā plautille apparentes gēmate: uidelicet ī thalamo ſedentes eam admoneurunt: ut ipſarum corpora tumularet. Quod illa deuot⁹ adimple re curauit: & in ipso suo predio uirginū cor pora recondidit. vi. idus iulii.

¶ De sancto paterniano episcopo & confessore. LXXIX.

PAterniānus episcopus cum esset abbas in palestina: & congregationem monachorum in omni religione corrigeret: & tūc tempo ris christianorum perſecutio deſeuiret: orauit ad deū cuꝫ lachrymis ut sibi locum ostenderet: in quo se cū mōachis suis saluare posset. Cui apparuit angel⁹ raphael eūq; monuit: ut in egyptum ꝑgeret: & ibi sa lutē animarum & corporū iueniret. Quod cū abbas frib⁹ rettulisset maurēti⁹ ꝑpositus fres hortabaꝫ: ut iuxta uisionē oīa⁹ cū abbate pegriarēt. Igit̄ assūptis sarculis ad terrā colēdam: & semib⁹ ad seminandū pfecti sunt: & angelo raphaele ducatū ꝑbente ad egypti eremū deuenerūt: ubi & puum sibi ce nobiū ꝑstruxerūt. Ibiq; die ac nocte deo in leiuniis & oratiōib⁹ ꝑuire curauerūt. ¶ Cū aūt escas aliquas ad edēdū nō haberēt: nec i loco ipo iuēre posſēt: & fruꝫ pgregatio mur muraret: orauit paternian⁹ ad dñm. Et ecce appuit angel⁹ dñi ī synogali cītate cuidā di uiti admonēs eum: ut famulis dei qui fame deficiebāt ac frigore uestes & cibaria mīstraret. Qui p̄ multo quodam sapiente. 70. came

los oibus cibariis & monachoꝝ cucullis o-
nerauit:& ad collū primi|quilla appēdit:ut
uiā ceteris exhiberet. Qui recto curſu ange
lo duce ad cellā paterniant puenerūt : quod
monachi uidentes:deo gras egerūt:& came
lis exoneratis pedes lauerunt:atq; poſt dies
tres eos olerib⁹ onerātes ad eoꝝ dñm remi-
ſerūt:q dei nutu p uiā quā uenerāt:regreſſi
ſunt. ¶ Poſt hec tertia die appuit diabol⁹ in
ſpecie puelle uiro dei dicens:q puella uena
lis in terrā egypti uenerat: quā dūs ſuus ad
aquā hauriendā miſerat:que domum redire
uolēs in uia errauerat:& ad locū ipm deue-
nerat:querens a ſcō uiro manſionē. Quā cū
ſcūs uti ſpeciosā iuuenculā licētiaret: puel
la allegabat: q ei⁹ negligentia faciliter a fe
ris deuorari poſſet:& abbas de eius aia deo
rōnē reddit⁹ eēt:quod audiēs paternian⁹
ipſam q̄ſi ex ꝑcia intromiſit:cuius allectus
pulchritudie tērart cepit:ſentiēs uero ſigmē
ta diaboli ignē accendit:& ipm i facie puel
le excuſſit:moxq; diabol⁹ euanuit. ¶ Deide
uenēt ad eū ciues de oppido uris : & ipm i
ſuū ep̄m ꝓtituerūt:q i ipſo epatu ꝓfuit ānis
42.& multa miracula oñdit: iter que ſalutā
ancillā dei:que annis .7.ceca fuerat:illumi-
nauit:& claudū unū erexit. Nouiſſime ange
lus dñi ei appuit:obitū ſuū poſt dies .30.
futurꝫ pdixit:& ad uicū thanatū in fundo ba
thyganio:iuſſit:ut accederet:ubi & pauſatu
rus eēt : ſignāq; uocatiōis ſue fumū de uico
exiturum pdixit:& q; terra fuliginabit. Qui
mox ad locū ꝓfiturꝫ ꝑuenit : & ſignis ab
angelo datis appentib⁹:ipſe i pace q̄uit.6.
id⁹ iulii:ſepultus in ſuo epatu.

¶ De ſcis ianuario & ſociis mrib⁹. LXXX

IAnuarius:marinus:nabor:& fe-
lix apud aphricā paſſi ſunt : qui
perſecutiōe uigēte aduerſus xp̄i
anos:cū ſacrificare idolis recuſa
rent:a pſecutorib⁹ decollati tri
umphū meruerunt obtinere martyrii.6.id⁹
iulii:ut ait ado in martyrologio.

¶ De tranſlatione ſancti benedicti. LXXXI

RAnſlatio corporis ſci benedicti
abbatis tēpore ꝓſtantis impato-
ris ſcā e: ut ait hugo floriacen .
Cū eni monaſteriū mōtis caſſini
qđ a bto bñdcō edificatū fuerat:
a lōgobardis deſtructū eēt:corpora q; bt̄ōꝝ
benedicti & ſcholaſtice eius ſororis in eodē
ſepulchro tumulata ibidē ſine ulla uenerati
one dimiſſa fuiſſent.Mimolinus abbas flori
acēſ diuina reuelatiōe premonitus: miſit ai
gulphum monachū ſuū ad predictū mona-
ſterium caſſinēſ.ut inde corpus ſancti bene
dicti floriacū deferret. Quo tēpore etiā ex
urbe cenomanēſ quidam aduenerāt ad cor
pus ſcē ſcholaſtice tranſferendū : qui aigul
pho adheſerunt:donec romā inſimul puene
runt. Cū āt aigulph⁹ cauſam aduētus illoꝝ
didiciſſet.Ipſe uero eiſdem cur uenerat mi
nime reuelaſſet:cogitauit utrūq; corpus ha
bere poſſe.Dimiſſis ergo ſociis rome : ipſe
monte caſſinū feſtin⁹ acceſſit:ubi nocte oras
ſup ſepulchꝝ ſancti⁹ lucē maximā ꝑſpexit
Mane aūt facto:reſtracto tumulo oſſa ſancto
rum benedicti & ſcholaſtice in ſporta colle
git:& aſportauit. Rediens aūt in itinere ſoci
os dimiſſos iuenit:q auditoꝝ utꝝq; corpus
haberet:corp⁹ ab eo ſcholaſtice de gra peti
erunt. Aigulph⁹ aūt hoc facere nō poſſe re
ſpondit:niſi abbati ſuo iſtud placeret. Sicq;
cenomanēſes ſecū uſq; floriacū uenerūt:& a
mimolino abbate corpus ſcē ſcholaſtice de
gra obtinuerūt. ¶ Cū aūt oſſa bñdicti ab oſ-
ſib⁹ ſcholaſtice aliter ſecernere neſcirēt: in
gula locula pauerūt:& oſſa maiora in uno
& minora in alio uti meli⁹ ei⁹ uiſum fuerit:
ſegregatim poſuerūt : iudicātes ex arbitrio
maiora maris:minora eē mulieris. Quo ſcō
ipſoꝝ iudiciū ueꝝ fuiſſe ſtali exam̄ie ꝓbaue
rūt.Nā corp⁹ defuncti uiri ſup oſſa:q puta-
bāt eē ſcholaſtice:corp⁹ aūt defūcte ſeie ſup
oſſa:q putabāt eē bñdicti poſuerūt.Et neu
trū eoꝝ uitā recepit.Cū aūt epuer⁹:corp⁹
uiri ſup oſſa maris: corpuſq; femie ſup oſſa
mulīs collocaſſēt:& oſoné ꝑmiſſiſſet: uterq;
mortuoꝝ ꝓtinuo uiu⁹ ꝓrexit.Quo miraculo
oſſa utriuſq; uera cognita ſūt:cenomanēſes
ergo ſecū ad ciuitatē ſuā tuleſt corp⁹ utrg;
ſ floriacēſes monachi i loco ſuo ſepelierūt
corp⁹ abbatis. ¶ Sigibert⁹ dicit:q; penon⁹ ci
uis nobilis & diues brixieñ tpe gregorii pa
pe ſt caſſinū mōaſteriū:qđ ānis.iio. deſtru-
ctū fuerat:de ꝓprio repauit. Anno.x. ꝓſtāti
ni.4.ut ꝑhibet hugo ſcribit. Caſſinēn mēachi
auctore carolomano rege francoꝝ a zacha
ria papa ipetrarūt:ut eis corp⁹ ſci benedicti
a floriacēſib⁹ redderet. Qui uenientes floria-
cēſibꝰ corp⁹ leuare uellēt:tali cecitate pcuſ
ſi ſunt:q; ſe inuicē uidere nō poterāt : nec a
deo uſq; lumē eis reſtitutū ē:donec illigē
tes corp⁹ ſāctū ibi geſcere uelle:id dimitter
ꝓpoſuerē. Fcā ē aūt ei⁹ trāſlatio.5.id⁹ iulii.

¶ De ſcō pio papa & martyre. LXXXII

PIus papa & martyr natiōe italus
de ciuitate aquileia ex patre ru-
fino:igino pape in epatu romāo
ſucceſſit:& ſedit annos duos me
ſes quattuor dies.21.Hic ꝓſtitu-
it hereticum ex iudeoꝝ hereſi uenientem ſu
ſcipi & baptizari:& ꝓſtitutum de eccleſia ſe
cit. Sub eius epatu hermes librum compo-
ſuit:in quo mandatum continetur : quod ei
ꝑcepit angelus dñi:cum ad eum uenit in ha
bitu paſtoris: & ꝑcepit ei:ut ſanctū paſcha
die dñico celebraret. Quod & ipſe pius eps

ꝑstituit. Hic fecit ordinatiões. v. per mense3 decembrium presbyteros. x. diaconos. 21. & epos p diuersa loca. 12. Sub eius etiã tpe rome due sacratissime germãe uirgines clarue runt. s. potẽtiana & praxedis. Qui etiã sub ꝓsecutiõe antonini & marci mrii gloriã adeptus é. Et sepult⁹ é cũ frib⁹ suis iuxta corp⁹ beati petri i uaticano. v. idus iulii. Et cessauit epatus dies. 14.

¶ De scis eulogio & sociis mrib⁹. LXXXIII

Vlogius cũ aliis trib⁹ mres apd ꝑstantinopoli passi sunt. Quorũ dies triũphi recolitur quinto id⁹ iulii: ut ex martylogio adonis scriptum habetur.

¶ De scõ eulogio ꝑsbyte. & ꝓfes. LXXXIIII

Vlogius ꝑsbyter alexãdrin⁹: ut ait hieronymus: & heraclides cogitationes hominũ a deo ipsi reuelatas cognoscebat: quosdam3 eucharistia sumere uolẽtes a cõmunĩe sacra remouebat: eisq; peccata sua secretius reuelabat: & sic illos ad pniam p uocabat. Hic dei amore elephantiosus3 quẽdã ost tpe uite sue fouere ꝓuisit. Quẽ dũ annis. 15. fedule ꝓuisset ille diabolo pcurãte ingrat⁹ bñficii i eulogio ꝓuitia iportabilia i ferebat. Cũ aut eulogius hic ꝓter uotum emissus: hic pp ifirmi iportunitatẽ pplexus maneret. Antoniũ abbatem una cũ leproso adiit ꝓuilẽdum. Qui cũ ad mõasterium macarii deuenissẽt: reppit & illuc antoniũ attigisse. Qui ab eo aduocat⁹ & sup patia ac per seuerãtia doct⁹: infirmus quoq; ab eodẽ antonio ad gratitudinẽ é ꝓuocat⁹: unde ambo ipsi sedato scandalo adinuicẽ ꝓseuerãtes mã serũt: & ad cellã suã redeuntes post dies. 40 Eulogius ide p⁹ triduũ leprosus ꝓritũ trã diderunt. Festũ aut eulogii agit. v. idus iulii. Hec heraclides & in uitis patrum.

¶ De scis ianuario & pelagia mr. LXXXV.

Anuari⁹ & pelagia mres apd mi nore armeuiã i ciuitate nicopoli passi sũt. Qui tpe ꝓsecutiõis pro ꝓfessione nois xpi iub licinio ipatore prio⁹i equuleo leuati & diuersis tortis. Deide unguliis crudeliter lacerati ac demũ i carcere uicti testarũq; fragmibus dieb⁹ qtuor cruciati gloriosum mrium impleuerunt. v. idus iulii: ut dicit ado.

¶ De sanctis hermacora episcopo & sortunato martyribus. LXXXVI.

Ermacoras epus & fortunatus archidiaconus mres apud urbem aquileiam passi sunt. Imperãte nerone sub presĩde seuasto. Cũ eni beatus marcus euãgelista apud eandẽ urbẽ a beato petro apl̃o direct⁹ multo tpe ꝑdicasset: & ad magr̃m reuisendũ accedere uellet. Hermacorã ciuem aquileiẽsem discipulũ a populo in epm electum ro mã secum adduxit: quẽ beat⁹ petr⁹ loco marci aquileie epm consecrauit: & ad ipm eccle siam gubernãdam destinauit. Marcũ uero a lexandriã misit: ut hec omnia dicta sunt supra i passiõe sci marci. viii. cal. mai. Igitur beatus hermacoras aquileiam ueniẽs ecclesiam suam feliciter gubernauit: & plures sacerdotes & leuitas ordinauit. Inter quos fortunatũ quẽdam eius archidiaconẽ ꝓstituit. Ipse aut uerbum dñi iugiter predicabat: & miraculorum insignių gloria clarebat. Nam cecos illuminabat: & egros quoscũq; sanabat: & obsessos a demonibus liberabat: unde & infinitũ ex multis ciuitatibus ad se con currẽtem populum puertebat. ¶ Cum aut seuastus quidã preses ciuitatẽ aquileie igressus esset: pontifices idolorum accusauerunt hermacoram epm: q templa deoꝝ destruer et: & populũ ab eoꝝ cultura subtraheret. Quẽ preses apprehẽdi iussit & sibi presentari. Cui cum preses suaderet: ut deos coleret & a xpi predicatione cessaret. Respõdit hermacoras: q ex iussione dei ordinatus epus nõ posset quiescere a predicatione xpi: ut a diabolo detentos reuocaret ad regnũ dñi. Cuiq; in confessione nominis xpi constanter ꝓsisteret. Iussit illum preses extendi & neruis cruribus diutius cedi. Et cum scũs martyr in his gras ageret: & ꝓsidis tormenta derideret: fecit eũ i equuleo suspẽdi: & pect⁹ eius unguibus radi: postea precepit laminas ferreas cãdentes eius pectori imprimi: & lampades ardentes laterib⁹ applicari. Et cũ ipse multo magis xpm laudaret: populusq; unanimiter exclamaret: q scũs dei sine ulla causa tormẽta subsũineret. Seuastus terrorem populi metuens eum carceri mancipauit: ubi orante hermacora lumẽ ingens p noctem refulsit: & odor suauissimus emanauit. Quod cernẽs pontian⁹ custos carceris puersus est ad xpm & ianua reserata ad pedes sci martyris uenia postulabat. Quẽ scũs hermacoras uocato fortunato diacono suo: post triduanum ieiunium baptizauit. Qui egressus se xpianũ cepit proclamare: & deos gentium demonia asserere: unde & eius exemplo multitudo populi ad carcerem ꝯcurrentes conuertebantur. Quidam uero uidentes lumẽ carceris inde nullatenus discedebant. ¶ Hec audiens gregorius quidam nobilis ciuitatis filium suum annorum. xii. qui per triennium a demonio uexatus fuerat: ad scũm martyrẽ adduxit: quẽ ille premissa oratione continuo liberauit: & ipsum una cum patre ad christum conuertit: uenientiq; nocte ad domũ ei⁹ pmittente pontiano: gregoriũ cũ filiuge & duob⁹ filiis atq; cũ familia baptizauit.

Deinde ad carcerē ſpōte rediit:& inſtātibus pſbris & clericis:ut ſi martyriū pelegiſſet: uel ſaltē ſibi paſtorē ꝓcederet:fortunatū ei' archidiaconū illis delegauit. ¶Hec cum au diſſet illuſtris quedā uidua noie alexandria que lumē dudū amiſerat oculoꝝ de ꝓſenſu pōtiani nocte ad ſanctū hermacorā in carce rē ingrediť:& ab eo mox illuminať atq; cō uertiť. Et intra domū ſuā cū oi familia a for tunato diacono baptizať. Quod cū pſes au diſſet:fortunatū detineri fecit:& cum herma cora cuſtodia mancipari. Cūq; multa mira cula p eos fierent in carcere pſiſtentes. Seua ſtus pſes ad ſuggeſtionē pontificū timēs po pulū qui p eos ꝓuerſus erat:miſit nocte ſpi culatorē:& utroſq; i carcere decollari fecit: quoq; corpa ac ſāguiné collectū pōtian' cu ſtos carceris recollegit:& occulte repoſuit. Deinde gregori' & alexandria memores be neficioꝝ ſuſceptoꝝ corpora martyꝝ ſubſtu lerunt:& iuxta muros aquileie in agro me inorate alexandrie cum aromatibus cōdide runt. Qui paſſi ſunt.4.idus iulii.

¶De ſcis nabore & felice mrīb'. LXXXVII

NAbor & felix mīes paſſi ſūt in ci uitate laudēſe ſub maxiano ipa tore. Cū eni idē ceſar mediolani degeret: & predicti duo milites cāq xpiani eidē accuſati fuiſſent: Impator eos detineri fecit: & ſingillatim in terrogatos cū eos xpianiſſimos cognouiſſ5: in carcere p dies.12. affligi mandauit : ita ut nec panis : nec aqua miniſtrareť eiſdē:& die 13.eos educi fecit:& cepit illos ad ſacrificia ſuadere:& cū nullatenus aios eoꝝ inclinare poſſet. Itegꝝ eosdē in cuſtodia recipi ꝓcepit. Poſt dies uero q̄ttuor de cuſtodia educi : & exēſos ſuſtib' cedi:deinde naberē in equu leo appēdi:& lāpadibus aduri : ac unguliſ laniari inſpectāte felice. Et cū hec oia ſupaſ ſet:iuſſit eos ambos igne ꝓſumi:qui miſſi in ignē incolumes pmanſerūt. Pro quo iterum eos carceri mācipauit. Poſt aliquot uero di es cū impator pgeret in ciuitatē laudeñ. Iuſ ſit ſcōs catenis uinctos ad exemplū xpianoꝝ poſt ſe trahi:& poſt tertiū diē ambos extra ciuitatē ſibi pſentari . Quos in xpi pſeſſione firmiter pſeuerātes : fecit eos primo ſuſtib' cedi:deinde capite puniri. Qui decollati ſūt iuxta portam ciuitatis laudēſis apud fluuiū celerā : quorum corpora quedam matrona ſabina nocte rapiens in eodē loco ſepeliuit quarto idus iulii.

¶De ſancto naſone diſcipulo. LXXXVIII

NAſon diſcipulus xpi : ex antiqs & prioribus fuit:& ex.72. unus ut in martyrlogio adonis ponť: qui apud inſulam cypꝝ xpi euāgelium pdicauit:& plen' uirtuti bus ibidē ſcō fine quieuit.4.idus iulii.

¶De ſancto iohele propheta. LXXXIX

IOhel ppheta de tribu ruben fili us fatuel natus i agro bethoren eodē tēpore & ſub eiſdē regib': quibus & oſee ppheraut: uideli cet in dieb' ozie:ioathan: achaz: & ezechie regum iuda. Et ſicut ille ſub noie effraim ad.x.tribus dirigit uaticiniū ſuum: qui uel ſamariā uel iſrael ſepe memorat:ſic in hoc pphetat:oē quod dř ad tribū iuda di rectū eſſe intelligere debem'. Deſcripſit eni terrā duaꝝ tribuū eruca : brucho: locuſta: rubigineq; uaſtandam . Et poſt euerſionem prioris populi pdixit ꝓſūſanct' effuſionem futurā ſup ſuos dei & ancillas:quod ſactū eſt die pentecoſtes in cenaculo mōtis ſyon. Et hic in bethoren in pace mortuus eſt:& ſe pultus.5.idus iulii . Hic ppheta ex numero 12. ppheraꝝ colligiť:qui minores appellati in ſanctorum patrum catalogo eccleſiaſtici 49.capitulo ſcribunť:Hec ioſephus & hie ronymus:& ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶De ſancto zorobabel duce. LXXXX

ZOrobabel filius ſalathiel dux & princeps iudeoꝝ de tribu iuda: inter ueteris legis pres eccleſia ſtici.49.capi. ſcribiť. Hic tēpo re reedificatiōis tēpli dñi & hie ruſalem tecit:ſub dario hydaſpis rege pſaꝝ claruit. Cum eni:ut habeť in libris eſdre & neemie:cyr' rex perſaꝝ & medoꝝ anno pri mo regni ſui dediſſet iudeis licentiā redeun di ad terrā natiuitatis ſue:quinquagita fere milia eoꝝ duce zorobabel & ieſu magno ſa cerdote:de quo infra.pxime dicet: de chal dea:ubi captiuati fuerant:in iudeam reuerſi ſunt. Et afferentes ſecū uaſa tēpli dñi aurea & argentea.5400. que reddiderat eis rex cy rus perſaꝝ: ceperūt edificare templum dñi in hieruſalem:uerum impedientibus ſama ritis intermiſſum eſt opus uſq; ad annum ſe cundū darii hydaſpis:igitur anno primo da rii predicti:zorobabel filius ſalathiel unus de nobilioribus iudeoꝝ:familiaris quōdam ipſius darii:cum audiſſet: q; darius ipſe re gnaret in pſide:fiducialiter aggreſſus eſt tē plum dñi edificare in hieruſale:aggeo & za charia pphetis ad hoc exhortātib' populꝰ iudeoꝝ. Principes uero regis pſaꝝ:q; erant trāſlumē hoc agnoſcētes:iterū cepit reedifi carionē. Cūq; rndiſſēt ſentores iuda:q; deus ſu' hoc eis ꝓcepat:placuit utriſq; : ut res ad darium regem pſaꝝ deferret : Et aſcēdit zo robabel cum nunciis principum ad regem: qui honoratus eſt ab eo ultra q̄ ſperabat. Nam cum aliis duob' cubicularīs in regis cubiculo dormiebat. ¶Porro darius rex ce naꝫ exhibuit ſatrapis & pfectis perſaꝝ & me

dos ac magistratibus. 127. prouincie. Eadez nocte expgefactus rex proposuit questionē tribus custodib⁹ corporis sui: qd de tribus fortius uiderēt. ſ. rege uino & muliere: pro mittens munera & honorē ei qui sapientius respōderet in craſtino. Die uero sequēti coram satrapis & magistratibus accesserunt illi tres: & ait primus regē esse fortiorē ceteris. Cum eni hō presit cunctis aiantib⁹ rex pre est hoibus & ad nutū eius oia fiunt. Secund⁹ autem pretulit uini fortitudinē: qa cum homo presit ceteris in fortitudine: uinum superat aiam animi fortitudinē. Zorobabel uero tertius mulierem fortiorē rege uinoq; asseruit. Nam regibus & eis qui uites plantant: mulieres uinum pferunt & alimoniam & ad robur usq; producunt: & pro mulieribꝫ animas ponere non timēt homines. Super hec autem omnia ueritatem dixit esse fortiorez: quia imutabilis ē & sempiterna. Quod cum ab omnibus iuxta dictum huius approbatū eēt: dixit rex ad zorobabel: ut peteret ab eo quicquid uelleret. Et postulauit templi reedificationē & uasa domus dñi remitti in hierusalem. Et gauisus ē rex. Nā idipsum meminit se uouisse anteq; fieret rex: si de⁹ faceret ipm regem. Et scripsit epistolam principib⁹ suis trāſlumē: ut nullatenus impedirent iudeos sed de sumptib⁹ regis iuuarent eos. Qui zorobabel reditum faciēs per chaldeā cōtribulibus suis regis mādata patefecit. Et ascenderunt multi tunc hierosolymā cū eo. Et sic laxata captiuitate iudei ceperunt reedificare templū dñi in hierusalem: anno ſo darii hydaſpis regis persaꝝ: qd anno. vii. ipſius consumatum ē: qui erat quadragesimus ſext⁹ a prima licentia quā dedit cyrus rex persaꝝ reedificandi illud. Iuxta qd in euāgelio legitur. Quadraginta & ſex annis edificatū ē templum ℣. Cōueuerunt aūt filii israel ad dedicationē templi: & dedicauerūt illud mēſe. iz qui apud latinos martius dicitur. 25. die mēſis. Et celebrauerūt pascha ſm legē domini. De arca uero quomodo recepunt eam incertum eſt. Sed ſi uerus ē qđ epiphani⁹ dicit eā usq; ad iudicii diem nō egreſſurā de latibulo pene: in qua eā hieremias abscondit: ut dictum ē supra in legenda hieremie prophete cal. maii: certū eſt q; iudei instar prioris edificauerunt alterā. Nam iter manubias quas tulerūt romani de iudea legūtur trāſlata & arca dñi & candelabrū & mēſa. Cōpleto uero tēpli edificio zorobabel i hierusalē pricipatū tenuit iudeoꝝ. Quo feliciter admiſſtrato cū patrib⁹ suis i pace dormiuit. et ſepult⁹ ē in hierusalē iuxta ſepulchra regalia. Hec ex dictis iosephi & hieronymi & ex hiſtoria ſcholaſtica: necnō ex chronicis guilelmi.

¶ De ſcō iesu ſacerdote. LXXXXI.

IEſus filius iosedec ſacerdos iudeoꝝ de genere aarō ex tribu leui tpe quo ſupra i iudea claruit. Hic eni anno prio cyri regis pſarū cū zorobabel duce & iudeoꝝ populo de chaldea egreſſ⁹ i iudeā uenit. Et reedificatiōi atq; cōſumatiōi tēpli dñi ſtruit & pſeuerauit usq; ad annū. 7. darii hydaſpis regis pſaꝝ. Tēplū etiā renouatū ipe uti sum mus ſacerdos dedicauit. Et officiū ſacerdotale ſm legis mādata administrauit. Et hic i pace geſtes i hierusalē tumultus ſuit. Qui & eccleſiaſtici. 49. ca. una cū precedente ſcō in catalogo ſcoꝝ patrū ꝑnumerat⁹ legit: & zacharie. 2. ca. multipliciter de ſcitate ꝑmēdatur. Quos duos ſcōs eſdre ſacerdoti iccirco premiſi: qa dies obit⁹ ipoꝝ certos repire nō ualui. Nā & ep̄m eſdrā modico tpe ꝓceſſerunt: cuius dies feſtiuitatis imediate ſubiicitur. Hec unde ſupra.

¶ De ſcō eſdra ſacerdote. LXXXXII.

ESdras ſacerdos aaronin⁹ & tribu leui tā a ioſepho q̄ a beato hieronymo i ſcōr⁹ patr⁹ priſci tpris numero colligit. Cui⁹ iſtignia opa i eius libris recolūt. Hic ſub arta xerxe rege pſaꝝ claruit: q in chaldea legem moyſi a chaldeis ſucceſſas q̄ memoriter didicerat repauit. Nouos quoq; apices liſaꝝ: qui faciliores ad ſcribēdū & pnūciādū fierēt ex cogitauit. Et pp hoc ſcriba uelox dict⁹ eſt. Addidit etiā quedā i ueteri teſtamēto de ſuo ſicut titulos pſalmoꝝ & pſa que i pentateucho legūt. Sic quoq; itelligēdū ē ipm qđa ſupſtua ſubtraxiſſe. Tradūt etiā qđ modū ſcribēdi a dextera i ſiniſtra euꝫ iudeis tradi diſſe: cū pri⁹ ad modū araititū ſcriptitarēt: unde & ſcriptura exaratio ſolet dici. Scribebāt eni a ſiniſtro cornu i dextrū & a dextro redeūdo ſcribebāt i ſiniſtrū. ¶ Eſdras aūt iuenit gr̄aꝫ oculis artaxerxi regis pſaꝝ: & ꝑtransit ab eo licētiā aſcēdēdi i hierusalē: ut i lege quā repauerat populū ſuū eruditet. Tradidit ergo ei rex epiſtolam ad ſuos prīcipes trāſlumē: ut traderēt eſdre neceſſaria: miſtros uero tēpli ab oi uectigali & tributo abſoluit. Dedit aūt eſdre poteſtatē a; mouēdi & cōſtituēdi iudices trāſlumē ſm ſapiētiā ſuā: & puniēdi ptūaces & ſuerūt cū eo. 1700 uiri & uenerūt i hierusalē mēſe quinto. Et ſiluerūt trib⁹ dieb⁹. Quarto uero die obtulerūt que ſecū attulerāt in domo dñi. Tūc adiurauit eſdras ſacerdotes principes & leuitas ut ꝓicerēt uniuerſas mulieres alienigenas: & eos q de eis nati erant: nā ꝑres filiab⁹ alienigenaꝝ ſe copulauerāt. Fuit aūt eſdras eruditiſſimus legis diuine & clarus magiſter omnium iudeorum qui de captiuitate regreſſi fuerant: ut dicit iosephus.

¶Primo aũt die sceno-phegiaꝝ que celebrā tur mēse septimo: legit esdras corā oi popu lo libꝝ dñi iuxta portam aquarum de mane usq; ad medīa diem. Secunda uero die iuxta ꝓceptum legis tollētes arboꝝ frondes celebrauerunt festū tabernaculoꝝ. 7. diebus. Die uero octaua fecerunt collectam quoad oleū & pāes ꝓpositos & ligna ad sacrificia. Post hec iuxta legem sepauerūt alienigenas ab ecclesia & in crastinū in emūdationem ie iunauerunt: iuxta quod esdras illis mandauit. Cōuenerunt octies ad audiendā legem quater uidelicet in die: & quater in nocte: & lectione terminata populus sternebaē ad orandū: & fiebant ꝑces sup eū: & tandem benedictio sacerdotalis. ¶Correxit aũt esdras populum: & eruditit in lege dñi omnib⁹ di ebus quoad uixit: & officiū sacerdotale strenue ministrauit: ei; populus in cūctis obediens fuit. Et mortuus esdras i senectute ueneranda: & sepultus in hierusalē. 3. id⁹ iulii Hunc quidam iudeoꝝ autumant fuisse malachiam: sed male. Nā malachias post regressum captiuitatis natus est in iudea: ut dicit hieronymus. Hec ex libro esdre: & ex dictis iosephi hieronymi & historie scholastice: nec non ex chronica guilelmi.

¶De sancto neemia propheta. XCIII

Neemias ꝓpheta filius helchie: q letiā inter sanctos patres ueteris legis ecclesiastici. 49. ꝑnumerat. tēpore regis artaxerxis predicti in iudea claruit: & esdre ꝙtēporane⁹ fuit. Cū enim esset pincerna regis i fusis castro medoꝝ: & uidisset peregrinos hebraice loquētes: scisciatat⁹ ē ab eis de statu iudee & hierusalē: & accepit ab eis urbē esse sine muris & habitare in ea populū dei in afflictione. Nam ꝑ diē substinebant imperum hostiū & noctib⁹ intrabant latrūculi: & plateas implebāt cadaueribꝰ occisoꝝ. Et fleuit neemias: & cibū nō comedit. Cū regi uinū i mēsa leuaret: apparuit q̄si languid⁹ ante eū. Et cum ipm rex tristitie interrogasset: illeq; sibi audita exposuisset: obtinuit a rege: ut mitteret hierusalē ad muros edificandos: cōstitutoq; ei reuertēdi tēpore: dedit ei rex epistolā ad principes transfluminis in qua mandauit de honore neemie exhibendo tāq̄ duci & legato de latere: & de ipendiis urbis reedificāde: & misit cū eo principes & equites plures. ¶Anno igit̄ uigesimo qnto artaxerxis uenit neemias in hierusalē cū magno comitatu: reducens secū multos de filiis captiuatis: dū transitū faceret ꝑ babyloniā. Et siluit neemias trib⁹ diebus: qrta uero die ꝓuocata multitudine allocutus est eos: & exhortatus ad op⁹. Et edificantib⁹ ipsis ꝓsumatū est opus ꝑ annos duos & mēses qtuor: licet in magna angustia & pluribus impedimentis. Primo enī finitime nationes i manu forti aggrediebant eos. Neemias uero mediā partē populi armatā statuit extra ciuitatē: ut sustinerent impet⁹ aggredientiū: alia autē media pars edificabat. Secundo etiā orta est fames in terra: & obligauit le populus tributis sub usuris: sed agros & uineas uēdere cōpulsi sunt: tandē etiam filios & filias. Tertiū autē impedimentū fuit: q̄ principes transfluminis iudeis inuidētes: corruperunt muneribus quosdā de seniorib⁹: ut neemiā occideret. Quod cū nequirent: uariis eū terrebāt rumorib⁹: ut sic ab ope cessarent. Tandē aũt nō ꝓualuerūt aduersus eū: quia manus dñi erat cū eo. Postq̄ autē edificat⁹ est mur⁹: qarari erant habitātes in hierusalē: ꝓcepit neemias: ut clauderent porte ante solis occasū: nec ante ortū apirent. ¶Cū aũt mēsis. 7. imineret: q fere totus apud iudeos solēnis ēpuenerunt oēs iudei in hierusalē quasi unus. Cūq; accepisset neemias: q̄ non haberent ignē de sublimi: traditū q; esset ei a senioribus: q̄ hieremias ꝓpheta tpe captiuitatis hierusalē absconditū stipites altaris & prunas in inferioꝝ terre i ualle iosaphat: Iuit ad locū: & eruderato puteo inuenerunt stipites & prunas atq; aquam crassam: tollē tesq; ea super struem ligunoꝝ: & hostias que erant super altare: ꝓcerunt: & statim erupit ignis. Orabant enim sacerdotes: ionatha incohante: ceteris q; respondētibus: neemias quoq; ꝓcialem edidit orationē. ¶Deinde neemias & edras cum populo processerūt ad dedicationē murorum. Quibus omnib⁹ rite peractis neemias reuersus est ad dñm suum regem persaꝝ anno. 32. regni eius. Et post longam etatem apud persidem dormiuit in pace. Sepultus iuxta sepulchra regalia. Hec ex libro neemie: &. 2. macha. 2. capitulo: & ex aliis uoluminibus quibus supra. Hic neemias quia dies dormititiōis ei⁹ necubi reperitur: esdre eius cōtēporaneo merito copulatur.

¶De sancto sila discipulo. XCIIII

Sillas discipul⁹ de. 72. un⁹: ut plurimi asseuerant: unus fuit ex primis fratribus: & ut dr actuū. 15. ab apostolis dñi cuꝫ barnaba & iuda ad ecclesias gentiū destinatus. Cū aut̄ paulus a barnaba diuisus eēt: idem silas ab apostolo in ministeriū assūpt⁹ ꝓdicationis officiuꝫ gra dñi plenus instāter ꝓsumauit: arq; in passionibus suis xp̄m glorificans: postmodū apud macedoniā requieuit. 3. id⁹ iulii. Hic eni eps corinthior; ab apostolo ꝓstitutus fuit: qui & siluanus fuisse a quibusdā fert: sed falsum est: qa ille thessalonice: hic macedonie quieuit.

¶ De scō anacleto papa & mr̃e. LXXXXV.

ANaclet⁹ papa & martyr natione grecus de athenis ex patre antiocho clementi primo romano pōtifici in ep̃atu successit:& sedit annos.9.mēses.2.dies.x.De isto tacet eusebius in chronicis:& dicit ꝙ anaclet⁹ ipse est qui & cletus . Sed damasus papa in chronicis romanoꝝ pōtificū quas scribit hieronymo:ponit eos diuersos & dicit ꝙ cletus fuit natione romanus:Anaclet⁹ natione grecus. Hic memoriam beati petri apostoli cōposuit & cōstruxit:fecit & alia loca ubi epi reconderentur sepulture. ¶ Hic a beato petro adhuc uiuente presbyter ordinatus est. Hic ꝑstituit ut clericus nec comā nec barbā nutriat. Cōstituit etiam ut non minus q̄ a tribus epis ordinaretur ep̃s:& ut ordinationes clericorū palā fierēt ꝑsente plebe: & ut inimici uel suspecti nō possint accusare presbyterum. Hic etiā pōtifex omnes fideles monuit per epistolā: ut presbyteri pre ceteris honorentur:dicens ꝙ deo sacrificantes non debēt uexari:sed portari:atq; ab omnib⁹ honorari & ꝙ presbyteri q̄ sacrificant secū testes habeāt maxime epi:ut deo ꝑfecte sacrificare ꝑ bentur. Hic fecit ordinationes duas per mensem decēbriū:presbyteros quinq;:diaconos tres: epos per diuersa loca numero .6. Qui sub nerua imꝑatore martyrio coronat⁹ . Et sepultus est iuxta corpus beati petri in uaticano.3.idus iulii.Et cessauit ep̃at⁹ dies.15.

¶ De sancto eugenio episcopo & sociis martyribus. LXXXXVI

VGenius ep̃s carthaginēn cum aliis pluribus : ut in ꝓo historie aphricane uictor aphricanus dicit sub hunerico rege uandalorū arriano passus est . Hic hunericus ad istantiam zenonis imperatoris & plebe augustę ecclesię carthaginēn: que ꝑannos.24.epō uacauerat: ꝓesset:ut sibi catholicum ep̃m ordinaret:unde & tunc eugenius electus est.Qui cū in ecclesia predicaret: & ab arrianis phiberi non posset . Hunericus rex in ecclesię foribus uiros statuit:ꝙ omnes catholicos ad ecclesiam accedētis palis i crinibus tactatis & ꝓrtis cutē cu3 capillis abstrahebant.Quoꝝ aliqui oculos amiserunt: aliqui in ipso dolore defecerunt. Inde ꝓsecutione aggrauata diriguntur catholici ad cāpum uticensium:ut cespites messiū3 deficcarent:quatenus sub ardore solis deficerent. Qui magis in xp̃o iocūdabātur.Nā & quidā manū habens aridā ꝺide missus ad opera sanatus est: & cum aliis opabat . ¶ Post hec hunericus catholicos diuersis ꝓsequens penis.✠ Iocūdum ep̃m cū pluribus eius clericis flāmis excussit:✠ uxore3 theodorici fratris sui & ✠ gersericum nepotē suū occasione ꝑperta pemit. Inde omnes milites catholicos militia soluit: & domib⁹ eorū diruptis ac subꝺstantiis ꝓscatis in insulis sardinie & sicilie eos relegauit. Episcopoꝝ defunctoruꝫ bona fisco adiecit: nec aliquos ordinare per mittebat nisi graue sibi sūmā exoluerēt:uirgines sacras nudatas: & ꝑ plateas tractas diuersis penis ignis ferri & uerberꝝ attrecta bat. Epos ꝓsbyteros & clericos.497.ad exilium eremi destinauit: iter quos erant senes & decrepiti:& felix ep̃s abritan⁹ hñs in ep̃atu ānos.44.palysi pcussus. Eugenio autem in exilium ꝓstituto mandatū ē:ut cum omni suo clero carthaginē ueniret de side sua cu3 arrianis disputaturus:ut inde ꝑtra eu3 occasionem haberēt . Qui ueniēs cum nutu dei sapienter'hereticos ꝓstatiret ecclesię catholice ꝑ omnē aphricā claudūtur:epoꝝ catholicoꝝ subꝺstātie arrianis traduntur: & oēs catholici nudi urbib⁹ excludunt : nudiq; sub aere iacere dimittunt . Inde equis uelocissimis sine freno uel sella plures supmittūt : ut equis discurrētib⁹ mactarētur. Post hec iurare ꝑpuli fidelitatē filio hunerici:qui iurare noluerunt corsicā relegantur ad ligna pro nauibus incidēda: qui uero iurauerunt redarguti:ꝙ ꝑtra textum euāgelii iurassent: ad diuersos agros colendos deputati sunt. Sanctus aūt eugenius cū uniuerso clero suo qui erant amplius q̄.500.inter quos q̄plurimi erāt lectores ꝓstantili cede & inedia macerati exilio depelluntur: ibidē in pace uitam martyrio ꝓsumantes. Regnauit aūt scelera tus hunericus annos.7.mēses.x.& post hec ebulliēs uermib⁹ ꝓsiliciter expiranit. Festū aūt eugenii & socioꝝ recolitur.5.idus iulii. Hec aphricanus.

¶ De sancto henrico imperatore primo & ꝓfessore. LXXXXVII.

HEnricus imꝑator primus ꝓs aūt rex romanoꝝ: fuit prio⁹ dux moricoꝝ. Qui imꝑauit annis.23.& mensib⁹.5.& uacauit imꝑium annos.2. Hic uxorē cūgundē nunq̄ cognouit:sed una secum uirgo permansit. Quodam uero tēpore instigāte diabolo de quodā milite ipsam suspectā habēs super cādentes uomeres.15.pedum uia nudis plantis illam incedere ꝑpulit. Cui cū se dño ꝑmandasset : uox de celo sonuit : ꝙ uirgo maria ipsam uirginē liberaret. Tota igitur cadentem massam illesa pcurrit:& sic suspitio cessauit. Hic imꝑator cū adhuc eēt dux uisionē hūit:ꝙ ad sepulchꝝ sci uolfgāgi ratisponēn oraret: & i pīete scriptū uideret hoc solum uerbum:post sex. Quod ex hoc cogitans se post dies sex moritur:ipis trālactis.vi.hebdomadas:deinde.vi.mēses:deinde.6.ānos

cõputans mortẽ si ifallibiliter expectabat. Sexto igit anno circa finẽ dñ mortẽ ꝓtolaſ impator eligit: qui ſe totũ dño cultui dedi cans: eccleſias repat: nouas edificat & dotat: & ꝑcipue bamburgen eccleſiã cathedralẽ. Oratiõis gra uiſitat monaſteriũ caſſinenſe: dñ uitio calculi laboraret. Cui ſcũs benedictus appens ipm a calculo liberauit. ſed i ſignũ miraculi characterem manere pmiſit.

¶Hic ſcũs impator ſororem ſuã in ꝓuincia tradidit ſtephano ungarie regi: ex hoc ipſũ & regnũ ad fidem ꝑuertẽs: Qui ad extrema deueniens: uxorẽ cungundẽ uirginẽ parentibus reſignauit. Et dormiuit in pace pridie id' iulii ano regni ſui. 24. uite uero ſue. 52. ano aũt gre. 1024. ✝ Vxor aũt eius in ſcõ ꝓpoſito ꝑfecte uixit: & ambo piter in bamburgen eccleſia ſepulti ſunt miraculis claretes.

¶Feré quoq; q cũ obiiſſet ſcũs henricus: multitudo demonũ ante cellam cuiuſdã erẽmite tranſibat: qui apta feneſtra interrogauit ultimũ qd nam eẽt. Cui ille rñdit: q legio demonũ erat: qui ad mortẽ ceſaris ꝓperabant: ſi forte aliqd ꝓprium in eo inueníre poſſent: adiurat quoq; ut ad ſe redeat. Qui rediens dixit: q nihil pfecerat: qa dum falſa uxoris ſuſpitio: & alia bona & mala i libra ſuiſſent poſita: aduſt' ille laurentius ollam aureã imenſi ponderis attulit: & cũ demões ſupaſſe iam uiderent: illa iactata ps altra libre maxie ponderauit. Sicq; demon ille iratus: unã aurẽ olle ꝑuperat. Ollã calicẽ uocabat: quẽ dict' ceſar eccleſie eniſſen in honorem ſci laurẽtii fieri fecerat: cui ꝑpter magnitudinem due aures inerant. Repertum ẽ autem & tunc imperatorem migraſſe: & aurem unã calicis fractam eſſe.

XCVIII

¶De ſcõ phoca epõ & mr̃e.

Phocas epũs & martyr paſſus eſt i ponto ciuitate ſub traiano impatore. Hic primũ arte gubernatoriam exercuit: deinde dina diſpoſitiõe ad epatus ſinopis ciuitatis puenit. Cũq; traianus impator in partib' armenie xpianos ꝓſequeret: Aphricanus ei' p fect' phocam epm in urbe põto degentẽ detineri fecit: ſibiq; preſentari. Quẽ cũ multis exhortatiõibus ad deos ſacrificia ſuitaſſet. Phocas epũs lõga uerbos diſceptatiõe aphricanum ꝓfundebat: & deos gẽtiũ demones affirmabat. Cũ aũt prefect' ei ſupplicia diuerſa cõminaret: orante ſcõ immẽſus imber effuſus eſt: terraq; ꝓcuſſa: grando: fulgura: ac tonitrua terribiliter irrupunt. Aphrican' nimio terrore ꝑterritus ſpiritũ exhalans mortuus cecidit. Xpiani aũt aſſiſtentes ingentem lucẽ de celo fulgentẽ cernũt: & angelos tres igneos ſci epi lateri aſſiſtẽtes: ipmq; exhortãtes: & exide celos aduolãtes. Quib' miraculis therentina uxor pfecti cũ filiis .5. phoce pedib' aduolura uenia ac uita uiro exanimi ſupplicabat. Qui of one ꝑmiſſa aphricanus ſuſcitauit: & cum oi familia ad xpm ꝑuertit: que cũ traian' impator audiſſet: phocã com ꝑhenſum exhortabat: ut diis imolaret. Phocas aũt periit ſibi ipſos deos oſtẽdi. Sed cus impator ipm ad tẽplũ introduxiſſet. Sanct' martyr nõ ſolũ rõnib': ſed expimento ipſos nõ deos ſed ſimulacra inſenſibilia cõprobauit: ꝓpter quod indignat' traian': ipm in ligno ſuſpẽdi fecit & torqueri: atq; ungulis ferreis uſq; ad nudationẽ oſſiũ lacerari: quẽ oranté uox celica ꝓfortauit. Impator audita uoce ptimuit: phocãq; i carcerẽ trudi fecit: & cẽturionẽ noíe criſpinũ cũ mille militib' ad cuſtodiã ei' adhibuit. Orãte uero ſcõ media nocte lux ingẽs de celo refulſit: & ianue carceris pateſacte ſunt. Quod cũ uidiſſet cẽturio & milites mille ꝑerſi ſũt ad chriſtũ. Phocas uero ipſos extra muros ad lit' maris adduxit: eosq; oẽs baptizauit: dehinc ad carcerẽ rediit. Die uero ſequẽti traian' ipm eductum & neptuno deo marino ſacrificare renuẽtẽ: i caminũ ignis ardẽtis imitti iuſſit: in quo ꝑ tres horas ſine ulla leſione ꝑdurauit: indeq; oño inuſt' exiuit: quem impator in thermis ante triduũ accenſis intromitti ſecit: ubi cũ oraſſet ad dñm: ſpiritũ emiſit: corpus uero intactũ a calore pmãſit: quod etiã nimio odore fragrabat. Balnee uero q̃ſi glaciali rigore ꝓgelate ſũt. quo dũ traian' itrafſet: & huiuſmõi miracula uidiſſet: ſtupefcũs admodũ exiuit. Cui in thermas ianua ſãct' phocas lucid' appuit: eiq; ꝑdixit: q poſt triduũ moritur' eſſet: & ad inferna deſcẽderet. Statimq; traian' febriũ calore uexatus: poſt triduum: ut phocas ei ꝑdixerat: expirauit. Corp' aũt ſci martyris in gallia ciuitatẽ armenie delatum: ibidemq; ſepultum eſt: qui paſſus eſt pridie idus iulii.

XCIX

¶De diuiſione. xii. apoſtolorũ.

Iuiſio apoſtolorũ ad ꝑdicandum idib' iulii celebrat: quia eo die duodecio ano poſt aſcẽſionẽ domini ad euangelizandũ uerbum dei per mundũ diuiſi aſſerũtur: ut impleret oraculũ pſalmiſte dauid: quia in oẽm terrã exiuit ſonus eor. ¶Nam orientes ceſſit thome & bartholomeo. Meridies ſimoni & mattheo. Aqlo philippo & tadeo. Mediũ mundi matthie & iacobo iuſto. Mediterranei maris ꝓuincie ioanni & andree. Occidentis regna petro & iacobo zebedei. Totus mundus paulo apoſtolo datus eſt: ſm qd in eius collecta eccleſia aſſerit dicẽs: Deus qui uniuerſum mundũ bti pauli apoſtoli ꝓdicatione docuiſti ꝛc. Et cantat i hoc feſto in miſſa epiſtola Corde enim creditur

ad iustitiã. ro. x. Et euangeliũ. Euntes i mũdum uniuersum. Mar. ultimo cap. que solẽnitati maxime conueniunt.

¶ De scis septuaginta duob⁹ discipulis. C.

Septuaginta duo discipuli xpi ad instar. 72. linguaꝝ ab ipo electi post ascẽsionẽ dñi ad predicãdũ uerbũ dei & ipi p singulas q̃sq; orbis terre ꝓuincias & ciuitates diuisi sunt: & multaꝝ urbiũ epat⁹ tenuerũt. Quoꝝ noia hec sũt. ¶ Lucas euãgelista: de quo grec⁹ expositor uisibiliter inqt: & uerbotenus xpm adit. Cũq; ueritatẽ agnosceret uerus efficit xpi discipulus: plurimũ cũ magistro ꝑmoratus. ¶ Cleophas: de quo luc. 28. fit mẽtio. Hi. n. duo ibãt i emaus: ut inuit gregogri⁹ i ꝓfatiõe moraliũ: & ita dicit theo phil⁹. Ambros⁹ uero dicit aliũ fuisse. ¶ Barnabas cui⁹ paul⁹ i plurimis meminit & legitur i actib⁹ apostolo⁹ i multis locis. ¶ Mathias q ꝓ iuda apostolo⁹ numero surrogatus ẽ: ut dicit act. i. ¶ Tadeus qui ad abagaꝝ missus ẽ. Nõ eni hic fuit ille q & iudas dicit frater simõis apostoli: sed ali⁹. Hos q̃t tuor ponit eusebius prio li. ca. 15. Sequẽtes uero põt abbas dorotheus. Quoꝝ noia hec sunt. ¶ Ananias q pauluꝫ baptizauit act. 9. & fuit postea epus damasci. ¶ Stephan⁹ pro tomartyr q primus fuit inter .7. diacones. ¶ Philippus un⁹ ex. 7. diaconib⁹ q simonẽ & eunuchũ baptizauit: & fuit eps in thracia scythie. ¶ Procor⁹ un⁹ ex. 7. eps nicomedie bithynie. ¶ Nicanor un⁹ ex. 7. q eadem die cum aliis duob⁹ mortuus ẽ: qua & ꝓmartyr stephanus. ¶ Parmenas unus ex. 7. qui dormit i nisibi. ¶ Nicolaus unus ex. 7. fuit episcop⁹ samarie: sed apostatauit heretic⁹ factus: a quo & secta nicolaitaꝝ quos ioannes apoc. 2. redarguit. ¶ Simon un⁹ ex. 7. q fuit eps tyri & sidonis. De his oib⁹ habeẽ act. 6. ¶ Titus in creta eps fuit: ibiq; predicans sepult⁹ ẽ. De hoc sepi⁹ apostolus mẽtionẽ facit: & huic ꝑ ꝑcialẽ epla⁹ dirigit. ¶ Siluan⁹ cũ paulo perdicauit: eps thessalonice ibiq; dormit: de quo pria thessal. prio. c. ¶ Chrysches eps chalcedonie: q in cali factus est. ¶ Epheneus de quo ro. 16. eps carthaginiẽ factus ẽ. ¶ Andronicus de quo ro. 16. eps panonie factus ẽ. ¶ Ampliat⁹ de quo ubi supra eps edesse factus ẽ. ¶ Vrbanus de quo ibidẽ eps macedonie fuit. ¶ Stateus de quo ibidẽ quẽ andreas apud põtũ mare nauigãs i argicapoli thracie epm ꝓstituit. ¶ Appelles de quo ro. 16. eps eradie factus ẽ. ¶ Philet⁹ uel philegus eps epheſi: ſapuit ea que ſimonis magi & reſtitit apoſtolo: ut habeẽ ꝑa timothei. 2. ¶ Hermogenes eps megare ſcũs eſt ſimiliſ precedenti: de his ꝑa timoth. 4. ¶ Demas de quo ibidem dicit: qui apoſtatauit & ſacerdos idolo⁹ i theſalonica ſcũs ẽ. De his pria ioãnis prio. Ex nobis ꝓdierũt: ſed non erãt ex nobis. ¶ Ampleius eps ſmyrne fuit ante policarpũ cui⁹ apoſtol⁹ meminit i epiſtola ad romanos. ¶ Ariſtobol⁹ de quo ro. 16. berhanie eps fuit. ¶ Tarciſius de quo ibi dem: q & athenaꝝ eps fuit. ¶ Eradius qui eps epatre fuit: de quo ubi ſupra. ¶ Cicis q apud galliam predicauit. ¶ Agabus de quo act. 13. q prophetico chariſmate dign⁹ fuit. ¶ Rufus uel ruferi⁹: de quo ro. 16. q & thebaꝝ eps fuit. ¶ Aſyncrit⁹ de quo ro. 16. qui hyrcanie eps fuit. ¶ Phlegõtias de quo ibidem: q & machatiõis eps fuit. ¶ Patrobas de quo ibidẽ: q eps peloponneſi fuit. ¶ Hermes de quo ibidẽ: q philopoles eps fuit. ¶ Linus q fuit poſt beatũ petrũ rome epus: de quo ꝑa timoth. 4. ¶ Caius q epheſi eps fuit de quo ro. 16. ¶ Philolog⁹ q ab andrea eps ſinopis factus ẽ: de quo ro. 16. ¶ Liphaſius q rome ſimul cũ paulo uictus: & poſt ei⁹ martyriũ decollat⁹ eſt. ¶ Luci⁹ de quo ubi ſupra: quo epus laodicie que eſt in ſyria fuit. ¶ Iaſon de quo ibidẽ: q & eps tarſi ſcũs ẽ. Soſipater ut dicit dorotheus eps iconii fuit: ſed origenes in pria gloſa dicit: q ꝓprim⁹ eps theſſalonice fuit traditiõe maio⁹: de quo ro. 16. ¶ Tertiꝰ qui ſcripſit epla⁹ ad romãos dictãte apoſtolo: de quo ro. 16. & eps iconii fuit. ¶ Eraſtes de quo ro. 16. & ꝑa timoth. 4. & act. 19. epiſcopus meaidi fuit poſt hieroſolymoruꝫ diſpſionẽ. ¶ Quartus de quo ro. 16. eps fuit berithi. ¶ Apollo de quo pria cor. prio qui epus cõnie fuit. ¶ Soſthenes de quo pria cor. prio q & colophonie fuit epus. ¶ Epaphroditus andriace eps fuit: de quo phi. 4. ¶ Titicus de quo col. 4. qui colophonie epũ fuit. ¶ Ceſar de quo phi. 4. qui & dirrhachii eps fuit. ¶ Marcus barnabe cõſobrinus: qui de duabus ſororib⁹ nati ſunt: ut dicit glo. col. 4. & de hoc ibi in textu mentio fit: eps fuit apolimadis. ¶ Ieſus qui dicebatur iuſtus de quo. 4. libro eccleſiaſtice hiſtorie clentipoleos eps fuit. ¶ Antomas de quo timoth. 5. qui & lyſine eps fuit. ¶ Clemẽs de quo phi. 4. primus ex gẽtibus credens: eps ſardicenſ. poſtmodũ pontifex romanus. ¶ Oneſimus de quo pria timoth. prio: qui & coronis eps fuit. ¶ Carpus de quo pria timoth. 4. qui & beronie que ẽ in thracia eps fuit. ¶ Enodius qui poſt petrũ apoſtolũ antiochie eps fuit. ¶ Ariſtarch⁹ de quo col. 4. & act. 20. q apamie eps fuit. ¶ Marcus q & ioãnes: de quo act. 13. & ꝑa timoth. 4. & ad philemonẽ: qui & bibli epiſcop⁹ fuit. ¶ Zimas uel zenas: de quo timoth. 3. qui nomic⁹. i. legiſta: uel legis pit⁹ dict⁹ eſt: & dioſpoleos epiſcopus fuit. ¶ Philemon ad quẽ apoſtol⁹ ſcripſit epiſtolã: q & gaze epiſcopus fuit. ¶ Ariſtar

chus alter de quo ad philemonē. ¶ Pudens de qno ꝓa timo. 4. ¶ Trophin⁹ de quo ibidē. Hi tres in oibus ꝑsecutionib⁹ apostoli cōpa tiētes: in fine rome post eum decollati sunt. ¶ Marcus euangelista q in roma euangeliū ex ore petri scripsit. ¶ Candacis eunuchus regine ethiopū: de quo actuū. 8. in arabia & eudomone ꝑdicauit: & in ꝑbari ysula: que ē i mari rubro: sermo hēt: q ibi martyrizat⁹ ē. Hec beat⁹ dorothe⁹ existens rome: in monu mentis dereliquit i lingua romana: & transla ta sunt i grecū: ut eēnt oib⁹ manifesta. Verū frater uincenti⁹ dicit: q. ex numero. 72. fuerī sci saninus: potentian⁹: altiminus: maximin⁹ & ioannes senior: ut scribit policarp⁹. ¶ In martylogio quoq; ponit Aristion: cui⁹ festū agit. 8. cal. martii. ¶ Rufus & zozim⁹: quo rum festū agit. 15. calē. ianuarii. ¶ Priscus: cui⁹ festū agit calē. septēbr. ¶ Iosephꝰ co gnominatus est iust⁹: q cū matthia sortit⁹ ē: actuū prio: cui⁹ festū agit. 15. calē. auguſti. ¶ Naſon antiquus xpi discipulus. 5. id⁹ iulii ¶ Silas eps corinthi. 4. id⁹ iulii: q & inuiē eē siluanus: sed falsum est: qa ille thessalonice hic macedonie quieſcit. ¶ Euphrates. 14. ca len. augusti: de quo coloſe. 4. & ad philem. ¶ Martialis lemouicen⁹ & ſtidoni⁹ uel cedo nius: q fuit cec⁹ natus: q sepultus ē cū maxi mino. ¶ Et lazar⁹ qui fuit epus massilie: fuit de xpi discipulis. ¶ Et scūs ursin⁹: q dr fuiſ se nathanahel: que xps ꝑmendat ioānis prio qui missus est bitaricas. ¶ Et scūs iulianus qui dr fuisse simon leprosus: q & cenomānis ꝑdicauit. Sed ut scribit euangelista: ubi ſu pra. cap. 15. plures q̄. 72. discipulos xpi iue nies: si obſques ea que paul⁹ scribit pria cō. 15. dn̄ō appuiſse plusq̄ q̄ngētis fribꝰ simꝰ ꝛc.

¶ De sanctis quirico & iulita ei⁹ matre martyribus. CI

QViricus puer & iulita ei⁹ mater apud tarsum cilicie passi sūt sub alexandro imperatore. Fuit eni iu lita illustris matrona de iconio ciuitate hisaurie: que ꝑsecutores declinare cupiens in tarſū cilicie cum puero ſuo quirico: q trium erat annoꝝ uenit: ubi detenta alexandro ꝑsentaſ filium gestans in ulnis: quā due famule ſue uidentes fugerūt: & eam ptin⁹ reliquerunt. Impator ergo pue rum in ulnis cepit: & matrem sacrificare no lente crudis neruis flagellari precepit. Puer autē matrem flagellari ꝓspiciens amare fle bat. Alexander uero pueꝝ sup genua tenens oſculis & blanditiis demulcebat. Infans aūt ad matrem respiciebat: & impatoris oſcula abhorrebat: & caput cū indignatione auer tens ultum eius unguliſ laniabat: seq; xpiana uoce qua poterat asserebat: tādem diu reluctans principem in ſcapulis momordit: tunc ille indignatus & dolore cruciat⁹ quiricum ab alto p grad⁹ precipitauit: ut etiam tribunali tenellum cerebꝝ adhereret. Iulita uero filium ſuū ad regnum ꝑcesſisse uidens: deo gras egit: que postmodum ab impatore iuſta est excoriari: & bulliente pice perfūdi: ac demū capite truncari. Quoꝝ ambor⁹ cor pora alexander mēbratim cedi fecit: & mem bra dispergi mādauit: ne a xpianis ſepeliren tur: sed tamē ab angelo sunt collecta: & no cte a xpianis ſepulta. Quoꝝ exemplo. 44. gentiles ad xp̄m ꝙuerſi: & ab alexandro de tenti post mēſes. x. martyrio coronati sunt: de q⁹ supra dictū ē pridie noñ iunii. Hoꝝ autē martyrū uidelicet pueri & matris cor pora cū pax eccleſie reddita eēt: tēpore con ſtātini magni ab una ancilla eoꝝ: que adhuc ſuperat: reuelantur: & deuotiōe magna a po pulo reuerenſ: qui paſſi sunt idib⁹ iulii cir ca annos domini. 250.

¶ De sancto iacobo ſapiente epiſcopo & cō feſſore. CII

IAcobus cognomēto ſapiens niſi bine ciuitatiſ: que nobilis ē urbs perſaꝝ: eps unus fuit ex numero pfeſſoꝝ: sub maximiano: q in nice na synodo arrianam peruerſitatē homouſion apparatione dānauerūt: de quo caſſiodor⁹. 5. libro hiſtorie ꝑtie ponit: q: ſa por rex perſaꝝ: antiochiam perſaꝝ: que alio noie niſib⁹ dr̄ cum innumero exercitu obſe dit: quā cū diuerſis modis obtinere perſe no poſſent: impetū flumis migdonii p ciuitate3 decurrentis a longe retinuerūt: & ripas ex celſiores fecerunt: ut aqua fluuii in le colle cta ꝑcreſceret. Impleticq; ripis ſubito quos fecerant aggeres irrūpentes dimiſerunt im petum flumis ꝑra mug⁹: unde mur⁹ ciuitatiſ uehemēs aque pond⁹ ferre nō ualens: diru ptus est. Cūq; ſapor rex diem altez⁹ expecta ret: ut alueo ſiccato ſine bello ciuitatem in traret: orante iacobo uidit mug⁹ de nouo cō ſtructū & ꝓpugnacula fabricata: uidit etia3 ſuper mug⁹ quendā impiali habitu decora tum: qui primo quidē exiſtimauit impato rē romāoꝝ: ſuoſq; exploratores affligebat: qa eī⁹ aduentum ei nūciare nō cognouerāt. Dum aūt nō ipm esse didicit: illum ſagittare uoluit: sed ſagitta in aere fixa permanſit. Et cū nec ſic a ciuitatis obſidiōe diſcederet ora tione ſci epi miſit de⁹ ſcyniphes & culices i numerabiles in exercitū pſaꝝ in modū q̄ſi nebulaꝝ: que hoies & aialia adeo iſeſtarūt: q exercitum inde recedere ꝓpulerūt. Quie uit in pace uit dñi idib⁹ iulii tēpore ꝑstantii auguſti. ¶ Hic scūs antiſtes a bt̄o hieronymo in libro de uiris illustrib⁹ iccirco omiſ sus fuit: q illo tēpore ſyre lingue in qua is ſcripſerat cōmentū nō hēbat. Scripſit aute3

libros plures : uidelicet de fide ꝓtra oēs hereses. De charitate generali. De ieiunio. De oratiōe. De dilectione erga proximū ſpeciaſiter. De reſurrectiōe. De uita poſt mortem. De humilitate. De patiētia. De ſatiſfactione. De uirginitate. De ſenſu aie. De circūciſiōe. De azymo benedicēdo ꝓ quo in iſaia legit. Non exterminabit̄ botrus . De xp̄o q̄ filius dei ſit & ꝓſubſtātialis patri. De caſtitate aduerſus gētes. De ꝓſtructiōe tabernaculi. De gentiū ꝙerſione. De regno perſaꝝ. De perſecutione xp̄ianoꝝ. Hec gennadius libro de illuſtribus.

¶ De ſcis catilino & ſociis mr̄ſb⁹. CIII

CAtilinus diacon⁹ ianuari⁹: & florētius: iulia: atq; iuſta mr̄es apd carthaginē paſſi ſunt. Qui tpe ꝑ ſecutiōis xp̄ianoꝝ glorioſo martyrio pro xp̄i noīe coronati: poſiti ſunt in baſilica fauſti in eadē ciuitate idibus iulii. Hec ado ponit.

¶ De ſcō euſtathio epō & martyre. CIIII.

EVſtathi⁹ epūs & martyr ātiochie ſyrie claruit. Qui eiuſdē ciuitatis epūs ob fidē catholicā a ſtantio impatore arriano in traianopoli thratie citatē exilio pulſus ibidē requeuit. 17. cal. auguſti: ut i martyrologio col ligitur adonis.

¶ De ſcō hilariano martyre. CV.

HIlarianus monach⁹ & martyr ſub iuliano impatore i ciuitate oſtia paſſus ē. Hic de ciuitate aretii oriūdus cum beato donato epō & mr̄e dudū ꝙerſatus eſt: & pluri ma una ſecū miracula ꝓfecit: ut de eo dicē in paſſione donati. 7. idus auguſti. Poſt hec in ciuitate oſtiēſ degēs: gallicanū mr̄em eo dem ueniēte ſuſcepit: & i xp̄i fide ꝓfortauit. Deniq; tētus a quadratiano ꝓſide in ꝓtato oppido: cū ſacrificare nollet ſuſtib⁹ ceſus martyrium ſumpſit. 17. cal. auguſti cuius corp⁹ ibidem tumulatū quieſcit.

¶ De ſcō leone papa quarto. CVI.

LEo papa huius noīs quartus natiōe roman⁹ ex patre rodulpho ſergio pontificī in epiſcopatu romano ſucceſſit: & ſedit annos. 8. mēſes tres dies ſex. Hic primum a parētib⁹ ob ſtudia litterar⁹ in monaſterio ſci martini iuxta eccleſiam ſci petri apoſtoli poſit⁹ fuit: ubi ñ ſolū ſcia: ſed etiā ꝙerſatio ne tanḡ ꝓfectus monachus ꝓfecit. Hunc ſergius papa poſtmodū faciēs ꝓbyterū: titulū ſcōḡ quatuor coronatorū eidem aſſignauit. Quo ſergio mortuo & necdū ſepulto oēs romani tā clerus q̄ populus una uoce leonem in ſūmū pontificē elegerūt. Qui mox factus pontifex baſilicas apoſtoloḡ petri & pauli: & alias eccleſias quas pauloante ſaraceni deuaſtauerant: honorifice reſtaurauit . Eccleſiam quoq; de nouo edificauit: que dicit̄ ſcā maria noua. Carolū ludouici filiū ꝓatorem coronauit. Hic etiā inuidioſe ſup quibuſdā criminib⁹ accuſat⁹ ſynodū ꝓgregauit: & ſe iuramēto inoxiū demōſtrauit. Cui⁹ etiā tpe alidulphus rex angloḡ: q̄ pri⁹ totius anglie obtinuit monarchiam: deuotiōis cā uenit ro mā: & corā leone papa obtulit tributus ſcō petro d unaquaq; domo: argēteū nūmū i anno: & hoc tributum uſq; hodie perſeuerat.

¶ Hic pontifex catholicus multe patientie: multeq; humilitatis diuinaḡ ſcripturarum extitit feruētiſſim⁹ ꝓcurator uigiliis & orationib⁹ ſemp intentus. Qui dū normanos a romanoḡ finibus deturbare ſatagit: cum multis captus nunq̄ ꝓſenſit ſe ſine aliis relaxari. Hic pro neapolitanis i mari ꝓtra ſaracenos pugnātibus orādo collecta fecit. Deus cui⁹ dextera beatū petrū ambulāte ⁊c. Et poſtq̄ muros ciuitatis leonine repando ꝓcerat: apponēdo ſeras portis fecit & dixit illā collecta. Deus qui beato petro apoſtolo colla tis claubus ⁊c. Illi aūt ſaraceni q cū magna multitudine romā uenerant ſpoliatis eccleſiis dū i aphricam redeunt in mari ſubmerſi ſunt. Leo uero papa moritur : & in eccleſia ſci petri ſepelitur. Cuius feſtum agitur. 17. cal. auguſt. Et ceſſauit epiſcopatus dies. 6.

¶ De ſcō alexio ꝓfeſſore. CVII.

ALexius filī⁹ euphemiani nobiliſimi romani: & in aula ipialis patiī primi tpe archadii & honorii impatoḡ i urbe claruit. Qui euphemianus. 7oo. ſeruos habebat: qui zonis aureis cingebant̄ . Ipſe uero miſericordie opib⁹ iſiſtebat & in domo ſua quotidie tres meſas paupibus: pegrinis: orphanis & uiduis pabat: quib⁹ refectis ipe ad horā nonā cum uiris religioſis cibum ſumebat. Cum autem eidē multa ꝑcum inſtantia dñs alexiū filium ꝓcepiſſet ex piuge aglaia noīe: ipi ambo deinceps i caſtitate uiuere fit mauerunt. Puer aut̄ ſcūs liberalibus diſciplinis inſtra annos pubertatis plenius eruditus: ſcūs adoleſcēs puellam de impiali domo duxit uxorē. Cum aut̄ iuuenis cū puella nocte intra cubiculū incluſus eēt: ſpōſa ſuam cepit in dei timore inſtruere: ac ipſam ad uirginitatis obſeruātia prouocare. Deinde anulū ſuum & caput baltei quo cingebatur ſibi ꝙanda tradidit: & de ſubſtantia ſua multū aurum accipiēs: occulte ad mare diſceſſit: & acēdens naue laodicia uſq; peruenit. Indeq; in edeſſam ciuitatē ſyrie ꝓfectus eſtrubi imago xp̄i diuinitus facta i ſindone habebat . Quo peruenīēs oia que ſecum tulerat paupibus tribuit: & uilibus indut⁹ ipe

cū ceteris pauperibus in atrio ſcē dei genitricis mēdicare cepit: omia que ſibi dabant ultra quotidianū victū egenis impendens. Pater uero de filii abſentia admodū ꝓtriſtatus: miſſis pueris ad diuerſas mundi partes eū ubiq; ꝙuirebat. Quorus aliqui dum ad edeſſam ciuitatē uenīſſent ab eo cogniti: ſed ipm minime cognoſcentes: eidem cū ceteris pauperib⁹ elemoſynas tribuerūt: qui gratias deo egit: ꝙ a ſeruis ſuis elemoſynā percepiſſet. Reuerſiq; pueri nunciauerūt: ꝙ ipm necubi inuenire potuiſſent. Qua ꝓpter tā parentes ꝙ oēs cognati & affines inconſolabiliter triſtabant. Sponſa uero cū ſocera ſe per petuo māſturam in caſtitate ꝓmiſit: donec de ſponſo ſuo noua ꝓcipere poſſet. ¶ Cū ergo alexius per ānos .16. in atrio ꝓdicto cōmoratus eſſet: imago tādem dei genitricis: que ibi dem erat: cuſtodi eccleſie iuſſit: ut uirū dei alexium in eccleſiā intromitteret: quoniā dignus erat: eū; ei ad oculum oſtendit: quem cuſtos feſtinus i baſilicā introduxit. Quod factū dū cunctis innoteſceret: & ab oīb⁹ uenerari cepiſſet: humanā gloriā uir dei fugiens inde receſſit: & laodiciam uenit: ibiq; na uem aſcendens: cū i tarſum cilicie ire diſponeret: diſpenſante deo nauis a uentis ipulſa i romanū portum applicuit: quod cernēs alexius diſpoſuit in animo ſuo nulli extraneo oneroſus eſſe: ſed in domo paterna incognitus habitare: patrē ergo a palatio redeuntē multitudine obſequentiū circūdatum obuiū habuit: ac poſt eū clamauit: ut ſe pegrinum in domo ſuſciret: & de micis menſe ſue nutriri faceret: ut ſui quoq; filii pegrini de⁹ miſereri poſſet. Quod pater audiēs ob amorē filii ipm ſuſcepit: & cibū de mēſa ſua ei ꝓtituit: ac locū in domo ſua ꝓprium tribuit: & miniſtꝝ ꝓprium delegauit. Ipſe aūt in oratiōib⁹ pſeuerabat: & ieiuniis ac uigiliis iſiſtebat. Famuli aūt dom⁹ ipm multipliciter deridebant: & aqnā utenſilium ſup caput eius frequēter fundebāt: & multas ei iniurias faciebat: ipſe aūt patienter oia ſuſtinebat. Sicq; 17. annis in domo patris incognitus manſit: Videns quoq; per ſpīritum: ꝙ eius obit⁹ appropinquaret: chartā cum atramēto petiit: & totum ordinē uite ſue ꝓſcripſit. ¶ Dūica igitur die poſt miſſaꝝ ſolēnia in eccleſia ſci petri: uox de ſāctuario ſonuit dicens: Venite ad me oēs: qui laboratis ⁊c. quod audientes oēs i facies ſuas eciderūt. Et ecce uox ſcdo dicens: Querite uirū dei: ut oret ꝓ roma: que rentibus illis & nō inuenientib⁹: iteꝝ dictus eſt. In domo euphemiani querite. Ille requiſitus ſe de hoc nihil ſcire dicebat. Tūc impatores archadius & honori⁹ una cū pontifice innocentio ad domū ꝓdicti uiri puenerunt. Et ecce miniſter alexii ad dūm ſuum uenit: eumq; obiſſe nūciauit. Intrās euphemianus ipm defunctū repperit: & tultum eius tanq; angeli rutilante uidit: uoluitq; chartam qua tenebat in manu accipere: ſed nequiuit. Exiens igitur cū hoc impatorib⁹ & pontifici nūciaſſet: & illi ad eum intraſſent: corpuſq; ex parte dei: ut ſibi ſchedulā dimitteret: adiuraſſent: accedens pontifex manu chartam ac cepit: & ille ſtatiꝫ ei eam dimiſit: qua de mā dato pape coram omni multitudine lecta. Euphemianus hec audiens obſtupuit: & ſa⁹ exanimis i terrā decidit. Cū uero ad ſe re diſſet: ueſtes ſcidit: canos capitis euellere cepit: & ſemetipm diſcerpens: ac ſuper corpus filii corruens amariſſime fleuit. Mater eius hec audiēs: quaſi leena rumpēs rete: ſciſſiſq; ueſtibus tota diſſoluta exiit: & lamētabiles uoces emittens: inter populi frequentiam ſe ſup defunctū filium precipitauit: ac ibidem quaſi mortua permanſit: deinde reuiuiſcens planctū doloroſum emiſit. Sponſa etiā ipſi⁹ induta lugubri ueſte cucurrit: & lachrymas incōſolabilis ſupra corp⁹ eſtudit. Tunc pontifex & impatores corp⁹ in honorato phetro ponentes duxerunt in mediā ciuitatē: & nunciatū eſt inuentum eſſe hominē: quē que rebant. & omnes ad ſanctū corp⁹ concurrebant. Siquis aūt infirmus illud tangebat: ꝓtinus curabatur. Nam & ceci illuminabant: & leproſi mundabant: & demones fugabāt. Cuius pheretꝝ ipſe pōtifex & impatores ex deuotiōe portare ceperunt: ſicq; oi populo comitāte corp⁹ ad eccleſiā ſci bonifacii martyris pduxerūt: & illic ei p. 7. dies ſepulchrū ex auro & gēmis pari fecerūt: in quo corp⁹ ſci ꝓfeſſoris ꝓdiderūt: de quo odor maxim⁹ refragrabat: qui cuncta aromata ſuperabat. Quieuit autem in chriſto .16. calen. auguſti circa annum domini .388.

¶ De ſancta marina uirgine. CVIII

MArina uirgo i partib⁹ grecie claruit. Hec cū pr̄i ſuo unica foret: & pater relicto ſeculo monaſterium itroiſſet: ea cuidā ppinquo cōmendauit: & in cenobio ſūma obedientia deo ſuire cepit. Cum aūt ꝓ filia affligeret: interrogauit eū abbas: cur magis ſolito triſtaret: qui dixit ſe filium unicū i ſeculo reliquiſſe: noluitq; ꝙ eſſet filia ꝓalare. Abbas uero qa diligebat uirg: eidē ꝓceſſit: ut filius ſu⁹ in monaſterio recipere⁊. Pater ergo habitu uirili eā induit: & mutato noīe marinū ipſā uocauit. Virgo igit ſcā in monachū recipit: & maſculus ab oīb⁹ putatur: ac frater marin⁹ uocatur. Cepit aūt ualde religioſe uiuere: & oibus obediētiā exhibere. Cū aūt eſſet ānoꝝ .17. & pr̄ eius morti appropinq̄ret: filiā ſuā uocauit: & eā in ſcō ꝓpoſito ꝓfirmauit: ꝓcipiens ne cuiq; aliquādo

reuelaret q̄ mulier esset. Mortuo ergo patre tenebat doctrinā eius: & erat obediēs oib⁹. Ibant igit fres cū curru & bob⁹: & monasterii necessaria deferebant. Veꝝ iussu abbatis frater marinus aliq̄ cū plaustro cepit accedere: & fratres ad portandum ligna iuuare. Consueuerant aūt sepius hospitari in domo cuiusdā nobilis pandochij noie. si quādo eos hora tardior redeundi prepediret. Cuius filia uirgo cū de quodā milite ꝓcepisset inter rogata a pentib⁹ frem marinū se uiolasse asseruit. Quod cū pandochi⁹ abbati nūciasset interrogasset q̄ marin⁹ cur tantū flagitiū cō misisset: se peccasse ꝓfitetur: & uenia humiliter ꝓcatur. Statimq; abbas illum uerberib⁹ cedi iussit: deinde de monasterio eiecit. Ipse uero oia patientissime ferēs: tribus annis ante hostium monasterii mānsit nec inde aliq̄n discessit. Sicq; bucella pānis unica quotidie sustentata: ac si peccatū ꝑmisisset in penitentia perseuerauit. ¶ Post triēnium uero ifans ablactatur: & abbati mittitur: ac fratri marino traditur educandus: quē uirgo dum per bienium ac si ꝓprium aluit: & cum eo ibi dem permansit. Tandem eius patientie & humilitatis fres miserti abbati pro marino intercedunt: ipmq; de eius licentia in monasteriū cū puulo intromittūt. Cui abbas pro pnia impōsuit: ut oēs imunditias loci extra deferret: & aquā necessariam baiularet. Ipa aūt hilariter oia patiēter pficiebat: & i cunctis gras agebat. Sed post paucos dies in domino feliciter obdormiuit. Cuius corp⁹ abbas longe a monasterio mandauit sepeliri: eo q̄ abiq; pnia obisset. Cum aūt fratres corpus lauarent: & mulierē eē conspicerēt: stupefacti & territi se in dei famulam grauiter deliquisse fatentur. Quod cū abbas cognouisset eam intra mōasteriū honorifice tumulari iussit: & cū lachrymis pro se & fratrib⁹ ab ea uenia postulauit: eo q̄ ipam ignorans inocenter afflixit. Corpus ergo scē uirginis i ecclesia recōditū miraculis claruisse cepit. Illa aūt que dei famulā ifamauerat a demone arripit & ad sepulchrū adducta scelus ꝑfitetur: & post dies .7. eius meritis liberatur Quieuit aūt scā uirgo in dño. 16. cal. augu. ¶ Anno aūt dñi. iiij. tpe iacobi teopoli ducis uenetoꝝ. Quidā iacob⁹ de bora pecialis ecclesie scē marine & uenetiis deuot⁹ scē uirginis: corp⁹ ipius de ptib⁹ romanie sublatus ꝑ nauem uenetias direxit: & in ecclesia sua collocādum ordinauit. Cuius meritis naute a maris tempestate liberati sunt. Sicque corpus sancte uirginis uenetias delatum in eadem ecclesia sepultum est calendis septembris.

¶ De scā theodora monacha. CIX.

THeodora monacha apud alexandriā claruit tempore zenonis imperatoris. Hec nobilis & speciosa uirum habuit & diuitē & deū timentem. Cui⁹ scitati diabolus inuidens: uirū quendā diuitem i illius cōcupiscentiā icitauit: q̄ eam crebris nūciis & muneribus molestauit. Sed cū ipm oino cōtemneret & peccatū abhorreret: tandē per quādas mulierem ei missam illā decepit: que puelle suasit: q̄ deus quicqd occidēte sole ꝑmittit minime intuet. Cuius suasiōi puella prebēs assensum uirū ad se nocte introire ꝑmisit: & uoluntatē eius ꝓpleuit. Statimq; ad se rediens amarissime flebat: eo q̄ ipam conscientia remordebat. Quā uir eius nimiū flentem cō solari studebat: sed illa nullam ꝓsolationē recipere curabat: cām autē fletus eidē nulla tenus idicare uolebat. Mane aūt facto quod dā monasteriū mōaliū adiit: & abbatissam i terrogauit: an deus quoddā graue delictus q̄ die ad ueꝑsceēte ꝑmiserat scire posset. Cui illa respōdet: q̄ deo nihil absconditē: & quia deus uidet q̄cqd quacūq; hora ꝑmittitur. Rediēs ergo domū quadā die cum uir suus abesset: comā suam scidit: & uestimēta uiri sui assumēs ad monasteriū monachoꝝ: q̄ per .xviii. miliaria a ciuitate distabat accessit: & ut ibidē i monachū reciperetur obtinuit. Interrogata q̄ de noie dixit se theodorum nūcupari. Ibi ergo officia oia hūiliter faciebat: & eius ministeriū oib⁹ gratū erat. ¶ Post aliquot ānos abbas theodoro iussit: ut boues iungeret & oleū de ciuitate deferret: uir aūt eius plurimū flebat: timēs ne cū uiro aliquo recessisset. Et ecce angelus dñi ipsi dixit: ut mane surgeret: & i uia que dicitur sci petri staret: & ꝓcul obuiā haberet. Quod cū fecisset: theodora cū camelis uenit & uirū recognoscēs: sed ab ipso incognita illum salutauit. Cum aūt ille diuti⁹ expectasset: & se deceptū clamaret: facta ē uox ad eū q̄ ille qui ipm pridie salutauerat uxor sua fuerat. ¶ Tante autē scitatis theodora fuit: ut multa miracula faceret. Nā & hominē a bestia laceratū eripuit: & suis precibus suscitauit. Ipamq; bestia maledixit: que subito mortua corruit. Diabobus āt scitatē eius non ferēs eidē appuit & eā de cōmisso adulterio duriter increpauit. ut illā ad desipatiā pnouocaret. Que signū crucis edidit. & mox demon euanuit. Quadā uice dum de ciuitate cum camelis rediret & in quodā loco hospitata fuisset puella ad eā uenit ut secum ꝓcūberet illā putās eē uirum. Que cum resqueret iuit ad alterum in ipso hospitio facētē & cum eo dormiuit. & de illo concepit. Cum āt uēter eius intumuisset. Interrogata dixit. se de theodoro monacho concepisse.

Natū igit puerꝫ ad abbatē trālmiſerūt: qui cū theodoꝝ increparet. & ille ſibi indulgeri peteret: ſcapulis ſcē puer iponit: & de monaſterio eiicit: que p. 7. ānos extra monaſteriū mālit: & de lacte pecoꝝ infantē nutriuit. Diabol⁹ aūt in ſpecie uiri ſui eidē appuit: & ut ad ſe rediret: multis blāditiis p̄ſuaſit: que cū oraſſet: demō ſtatim euanuit. ¶ Alia quo q; uice demones ad eā i ſpecie multaꝝ ferarꝝ uenerūt: & eā diris clamoribꝰ & inſultibus terrere uoluerūt: ſed oronę fuſa p̄ſtim ab ea diſceſſerūt. ¶ Altera uice multitudo mili tum uenieba: quos princeps p̄cedebat: & eū ceteri adorabāt: que cū ſimiliter ab illis iui tareſ: ut eoꝝ dn̄ adoraret: illaq; deū ſe ado rare uelle diceret: ipſa āte principē adducit & flagellis uſq; ad mortē cedit. Sed dū p̄ſtā ter p̄leuaſſet: oīs illa turba demonū ab ea depellit. ¶ Alia quoq; uice aug; multū rep perit: deide caniſtꝝ oī cibo; genere refectū inuenit: ſed ſigno crucis edito urrūꝝ euanuit ¶ Poſt ānos. 7. abbas eiꝰ patientiā p̄ſideras ipſam cū puero i monaſteriū introduxit: ubi cū duos ānos laudabiliter pegiſſet: una cum puero ſe in cella recluſit: quē poſtq̄ omibꝰ ſcis mōtis erudituit: ſpiritū tradidit: puerꝫ plurimū flere cepit. ¶ Eadē nocte abbas p uiſionē aſpexit: q; nuptie maxime pabanē: & mulier gloria & imēſo lumie circūdata i me dio ſcoꝝ omniū portabat: & i lectulo iocū diſſimo ponebat. Audiuit; uocē: q; mulier illa theodorꝰ erat: q falſo de puero accuſat⁹ fuerat. Excitatus abbas cū fratribꝰ ad cellā iuit: & iā illā defunctā inuenit: quā diſcoop tam ſeminā inuenit. Miſit; abbas p p̄e pu elle: que ipſā infamauerat: & illā ei mulierē eſſe dixit: & ad oculū indicauit: illeq; de fal ſo crimine cū filia penitentiā egit. Angelus dn̄i etiā abbati dixit: ut equū p̄cenderet: & quecūq; ſibi obuiū ad monaſterium ſecū ad duceret: qui dū pgeret: eidem uir theodore occurrit: & abbati ꝓiugem ſuam obiſſe aſſe ruit: cuius tranſitum dn̄o reuelante didice rat: & eam ad uidendam pergebat: quem ab bas in ſuo equo aſſumpſit: & ad monaſteriū ſuum deduxit. Venientes quoq; ambo pluri mū fleuerūt: & theodorā ſepulture tradide runt. 16. calē. auguſti. Vir aūt eius cellā the odore accepit: & ibidem in ſanctitate uite p manſit. Puer quoq; theodore nutricem imi tatus omni morum honeſtate claruit: ita q; abbati defuncto in monaſterii regimine ſuc ceſſit.

¶ De ſanctis ſcyllitanis mr̄ibus. CX

Scyllitani martyres apud charta ginem paſſi ſunt: quoꝝ noia ſunt hec: ſperatus: nataliusꝫ cyrin⁹: be turius: felix: aquilinus: letarius: ianuarius. generoſa: beſſia: dona ta: ſecūda. Hi oēs a ſaturnino p̄ſecto detēti: poſt primā xpi fidei p̄feſſionē in carcerē miſ ſi ſunt: & in ligno p̄fixi: deinde gladio decol lati ſūt. 16. calē. auguſti. Et dicunt ſcyllita ni a ſcyllitana inſula: ex qua oriūdi fuerūt.

¶ De ſanctis ſymphoroſa & ſeptē filiis eius martyribus. CXI

Symphoroſa cum ſeptē filiis ſuis apud tyburtinā ciuitatē ſub ha driano principe paſſa ē. Hec fuit coniunx bti getulii martyris: de quo ſupra dictū eſt. 4. idus iunii Ex quo ſeptē liberos p̄creauit: quoꝝ nomia hec ſunt: creſcentius: iulianus: nemeſi⁹: pri mitiuus: iuſtin⁹: ſtacte⁹: eugenius: quos oēs hadrianus una cum matre detineri fecit: & ipſam ſymphoroſam iuſſit palmis cedi: de hinc crinibus ſuſpendi: ſed cum eam ſupera re nullaten⁹ poſſet: iuſſit eam alligato ſaxo in fluuium precipitari. Cuius frater eugeni⁹ curie principalis tyburtine corpus eius col ligens ſepeliuit. Mane autem facto iuſſit im perator ſeptē figi ſtipites: ibiq; filios eiꝰ ad trocleas extendi: & creſcentē in gutture trāſ figi: iulianū in pectore: nemeſium in corde: primitiuum per umbilicum: iuſtinum p mē bra diſtinctum ſcindi per ſingulos corporis nodos atq; iuncturas: ſtacteū lanceis multis donec moreretur in terra conſigi: eugenium ſcindi a pectore uſq; ad ſteriores ptes. Quo rum corpora precepit auferri & proiici i ſo ueam altam. Et poſuerunt pontifices ſacro rum nomen loci ipſius ad ſeptem biothana tos quorum corpora requieſcunt uia tybur tina miliario nono. Paſſi ſunt autem. 15. cal. auguſti.

¶ De ſancta gugdene martyre. CXII

Vgdenes martyr apud carthagi nem paſſa eſt: que plutiano & ze te conſulibus preſentata iuſſu ru ſtini proconſulis: quater diuerſis temporibus equulei ſuſpenſione uexata: & ungularum horrenda laceratione cruciata carceris etiam ſqualore diutius af flicta: cum hec omnia pro chriſti nomine ſu peraſſet: nouiſſime gladio ceſa eſt. 15. calen. auguſti.

¶ De ſancto arnulpho epo. CXIII

Arnulphus epiſcopus turonen: ut ait ſigibert⁹ claruit i gallia tē pore anaſtaſii imperatoris: qui ſancti remigii remenſis epiſcopi in baptiſmate filius fuit: cuiꝰ etiā parentes primo gentiles tamē poſtmodum a ſancto remigio conuerſi & baptizati: ille rogatianus illa autem euphroſyna nomina ti fuerunt: qui omnia ſua pauperibus diſpen ſanda ſancto remigio tradiderunt. Remigi⁹ uero regi clodoueo iā chriſtiano arnulphū

eius spiritualē filiū ꝓmeritauit. Cui rex uti nobilissimo: stamberga3 neptē suā in uxorē tradidit. Ipsos tamē ambos ꝓiuges scūs remigius ad uirginitatis obſuātiā iduxit. ¶ Post hec arnulph⁹ reuelatione dīna oia sua p testamentū uxori relinquens: eā remigio com mendans in habitu laicali p annos. 27. pere grinatus ē. ¶ Quodā die dñico dū post ma tutinū oraret in ecclesia rauēnate: uidit aia3 cuiusdā peccatoris nup defuncti: que ad ſer na a demonib⁹ trahebat: que cūctis astantibus audientib⁹ sci arnulphi auxiliū implorabat. Pro qua uir dñi orauit: & ſtati aia ad corpus rediit: ipseq; peccator surrexit: & q̄ ille uir dei eēt: eiusq; ꝓcib⁹ ipse saluat⁹ fuisset: oibus patefecit. Et ꝓcurrentib⁹ ad eū turbis populoꝝ ipse ad uitandā famā ꝓfectim ſ de discessit. Deide apud sequanā fluuiū aliū mortuum e pheretro suscitauit: quē secū ad sanctū remigiū ınformādū adduxit. ¶ Iteꝝ quoꝝ rhemensē populū ad se ꝓfuentē fugi ens: iteꝝ pegrinās: cū eēt turonis & epar⁹ uacaret: angelo reuelante eps turonēn fact⁹ est: qui laudabilē uitaꝫ ducens: & miraculis clarens in dño quieuit. ıȝ. calē. augusti.

¶ De sancto rophilo epo. CXIIII

RAphilus eps popilien fuit: qui uerbū dñi ınstāter ꝓdicans: & q̄ docebat exemplo opeꝝ ꝓfirmās miraculoꝝ gloria ınsignis fuit. Dum aūt in media uia posita inter popilien & luilien oppidū draco ımanis apparuisset: q hoies & aialia deuorabat: & flatu uenefico plurios morbidabat. Sanctus rophilus populo suo triduanū ieiunium & orationē idixit: scōq; mercuriali epo luilien: ut hec eadem cuꝫ sua plebe faceret: ꝓsuasit: & deinde ambo ıpsi epi una cum clero & po pulo utriuſq; ciuitatis ad locū accedūt: orationeq; ꝓmissa sancti presules draconem de antro producunt: stolis quoq; suis ipsum uti agnum mansuetissimum collo nectentes pertraxerunt: & in puteo profundissimo inclauerunt: memoriale quoq; supra puteum in testimonium miraculi signauerunt: quod ibi manet usq; in presens. Rophilus aute ad ecclesiam suā rediens: obitusq; sui diem lon ge ante predicens. ıȝ. calen. augusti quieuit in christo. Sepultusq; est in ecclesia sua miraculis clarus.

¶ De sancto siliastro confessore. CXV

SIliaster confessor sanctus dei sacerdos: credens deo fide plenissima exiens de terra sua relicto seculo presbyter factus est: & pauli apostoli mente & opere imitator: omnem pene romanum orbem sua predicatione lustrauit: multosq; xp̄o populos acquisiuit. Non solum enim gentilibus restitit & iudeis: sed etiam arriane perfidie tunc uigenti: nam & mediolani gregem dominı cum ab auxentio epiſcopo arriano ſacti am brosii predecessore uiriliter defensauit: & brixiam ciuitatem in fide adhuc rudem sua predicatione ad uiā ueritatis plene reduxit. Et postquam plurimis miraculis effulsit apud eandem urbem brixiensem in pace qui euit. xv. cal. augusti.

¶ De sancto epaphra discipulo. CXVI

EPaphras discipulus de. 72. unus ut ait hieronymus: de quo apostolus ad colosceſn prio mētione facit. Hic enī iubente paulo uerbum dñi coloscenſib⁹ ꝓdicauit: & ab eodē coloscenſ epūs ordinat⁹: clarus uirtutib⁹ palmā martyrii pro sibi ꝓmeritis ouibus uirili agone ꝓcepit. Sepultusq; ē apd eā dem urbem. ıȝ. cal. augusti.

¶ De scis iusta & rufina martyrib. CXVII.

IVsta & rufina mr̄es in hiſpania ciuitate hiſpali: sub diogeniano ꝓſide martyriū passe sunt. He matrone xp̄ianiſſime pauptate deterte uasa fictilia mercabantur. Ex quo questu necessariis sibi ac uictum refuntis: idigētiū iopiā subſtētabāt. Cū aūt ı platea ciuitatis uasa distraherēt: matrone ıpius opidi idolū lapideū noie salaboué circūferētes: iuxta morē suum gentilē postulabant a scis feminis uas aliquod ad usum dei sui sibi offerri. Quod cum ille uti xp̄iane facere denegassent: ındignate matrone idolum super earū uasa fictilia iactauerunt: eaq; omnia cō triuerūt. Iusta uero & rufina idolū econtra longius abiciētes ꝓfregerunt: ꝑpter qđ a p̄ side diogeniano detente prio equulei extensione: & ungulaq; laniatione uexate sunt: p⁹, modū in carcere ınedia & uariis doloribus afflicte. Inde quoq; educte cū preses ad pres alias iter arriperet per loca aſpa & ꝓragosa nudis pedib⁹ post eū trahunt. Tandeꝫ ius ſta ſpm in carcere exhalauit. Corpusq; eius in puteū proiectum: inde a sabino epo leua tum atq; sepultū est. Rufine uero ceruix in confessione contracta est. Cuius est cadauer cōbustum. Ossa autem illius ab eodem epi scopo collecta una cū corpore iuste in ciuitate hiſpaleñ. tumulata sunt. Harum passio celebratur. ıȝ. cal. augusti.

¶ De scō arsenio abbate. CXVIII

ARsenius abbas cum adhuc in palatio ımperatoꝝ archadii & honorii consisteret: & ut ad salutē dirigeretur orare audiuit a domino ut homies fugeret & saluaretur. Accedens igitur ad monachalem uitā & ibidem orās audiuit: arseni fuge: tace: quesce. ¶ Matrona quedam nobilis & senex ue-

nit:ut abbatē arſeniū ex deuotiōe uideret:q rogat⁹ a theophilo archiepō:ut ſe uideri per mitteret:nullaten⁹ acq̄uit. Tū illa ad cellaz ꝑerās:ipſm foris ante hoſtiū iuenit:& ſe ad pedes ei⁹ ꝓſtrauit. Ille aūt cū indignatiōe ni mia eā eleuauit:eāq; dure increpauit:qa cū mulier eēt:tantā uagationē facere ꝓſumpſiſ/ſet. Nam cū alie mulieres ab ea redeunte au dirent:q abbatē arſeniū uidiſſet:ipſe ſimili/ter ad eū uidendū ꝓſtuerent. Illa aūt ſe nūq̄ alicui dicturam ꝓmiſit:q eū uidiſſet:ſuppli cans ut tantum ꝑ ipſa oraret. Abbas uero ſe deum oratuꝫ dicebat:ut memoriam eius de corde ſuo deleret. Hec illa audiens turbata nimiū ad ciuitatē uenit:& ꝑe triſtitia egro/tare cepit:quod archiepūs audiens ad eā ꝑſo landam acceſſit:eiq; inter cetera dixit:ne de uerbis ſenis miraret:quia inimicus per mu lieres uiros ſcōs impugnat. Nam credere de bebat:q uir ſcūs pro ei⁹ aīa ſemp exorabat: & ſic ꝑſolata conualuit: & ad ꝓpria remea/uit. ¶ Arſenius aūt ꝑ totum uite ſue tem pus ſedens ad opus manuū pannū habebat in ſinu ꝑter lachrymas:que iugiter de ocu lis eius fluebant:& totam noctem inſomneꝫ ducebat. Mane aūt cū ꝑter nature laſſitu/dinem dormire uellet:ſomnū tanq̄ malū ſer uum uocabat:& ſedens paꝫ ſomni ſurripie/bat:ſtatimq; ſurgebat:dicebat eni ſufficere monacho:ſi dormierit una hora:ſi tamē pu gnator eſt. ¶ Cum pater ſancti arſenii nobi/liſſimus ſenator uitam finiens:& teſtamentū faciēs:magnam hereditatem filio dimiſiſſet: tabellio teſtamentum ad eum detulit: quod abbas accipiens ſcindere uoluit. Tabellio uero eius pedibus prouolutus rogabat:ne hoc faceret:quia caput eius precideretur. Cui arſenius reſpondit:q prius mortuus ſu erat q̄ pater eius:q ipm heredem fecerat:& ideo ipſum inſtituere nō poterat: & remiſit teſtamentum nihil recipere uolens. ¶ Qua/dam uice facta eſt uox ad arſeniū:ut exiret: & opa hoium uideret:& egreſſus uidit ethi⁹ opē ligna icidentē:& farcinā ſibi iportabilē facientē:cūq; ipſā ferre nō poſſet:iteꝫ ligna cedebat:& ad farcinā diuti⁹ addebat. Vidit q; rurſū hoies haurientē aquā de lacu:& eā fundentē in ciſternā ꝓuſam:quam aquā per fundebat in lacū:& ipſam nihilomin⁹ ciſter/nam implere uolebat. Iteꝫ uidit templū & duos hoies in equis portātes lignū trāſuer/ſū:uolētes aūt tēplū introire nō poterāt:qa lignū in trāſuer ſo portabāt. Et expoſuit ei uox uiſa dicēs:q ultimi ſūt:q portāt lignū iuſtitie cū ſupbia:nec humiliant:pp qđ a re gno dei excludūt. Qui ligna icidit:hō ē in peccatis multis:& ꝑ eo ut agat penitētiā nō ſubtrahit de peccatis:ſed iniquitates addit. Qui aūt aquā haurit:hō eſt bona opa faciēs ſed quia cū eis ſunt ꝓmixta mala perdit ope ra ſua. ¶ Veſpe ſabbati ueniente die dñico: relinquebat poſt ſe ſolē: & extēdebat man⁹ ad celū:donec mane ſol aſcendens faciē eius illuſtrabat:& ſic reſidebat. Quieuit aūt i pa ce uir dñi.i4.cal.aug. Hec in uitis patrū.

¶ De ſcō ioſeph iuſto diſcipulo. CXIX.

Ioſeph qui uocabatur barſabas qui cognominatus ē iuſtus:unuſ ex.72.xpi diſcipulis nō fuit bar/nabas ut rabanus & quidā puta/uerunt: ſed frater iacobi alphei ac ſimonis & iude:filiuſq; marie ſalome ſe/cundogenite ſce anne & ſororis uterine ge/nitricis dñi:ut infra dicē in geſtis ſcē anne 7.cal.auguſti. Hic eni cum matthia ſtatuꝫ eſt ab apoſtolis ad ſortiendū in locum iude ut habetur act.prio.ca. Qui predicatiōis & ſcitatis officio ſeruiens ac fideliter ꝑplēs mi/taſq; perſecutiones a iudeis pro xpo ſubſti/nens:uictoriosiſſimo ſine apud iudeam quie uit.i3.cal.auguſti. De quo refertur q; uene/num biberit: & nihil ex hoc triſte pertulit propter dñi fidem.

¶ De ſcā margarita uirgie & mre. CXX.

Argarita uirgo apud antiochia3 ſub olibryo prefecto paſſa eſt. Hec fuit filia theodoſii gentiliuꝫ patriarche: que nutrici traditur & ad adultam etatē ueniens bap tizatur. & propter hoc exoſa patri plurimū habebatur. Cum autē annos.xv.attigiſſet: & cum aliis uirginib⁹ oues nutricis ſue cu/ſtodiret:prefectus olibryus illac tranſitum faciens in eius amorē exarſit: & cōcitos pue ros ut ad ſe illam ducerent deſtinauit: quatenus ſi libera eſſet:eam in uxorē acciperet: ſi autē ancilla in concubinā teneret. Quam ſibi pñtatam de nomine & genere ſuo ac re/ligione requiſiuit. Illa autem reſpondit ſe genere nobilem & nomine margaritam ac religione xpianam. Quam prefectus redar/guens quia crucifixum coleret:eam in car/cerem tradi fecit:& ad deorum ſacrificia pro/perauit. Sequēti uero die eam ſibi preſenta/ri fecit:& ad deos ſacrificia inuitauit. Quaꝫ diis immolare recuſantem in equuleo iuſſit ſuſpendi:& uirgis tam crudeliter cedi:q ſā guis de eius corpore uti de fonte manaret. Ita ut omnes aſtantes ſuper eam deſierent: & ad conſentiendum prefecto ipſam cenſor tarent. Quos uirgo cum indignatione repel lebat:maloſq; conſiliarios eſſe dicebat. Ite/rum prefectus iuſſit eaꝫ ungulis lacerari a/deo ut ipſemet faciem operiret:quia ſangui nē ei⁹ fluentē uidere non poſſet. Et deide de poſitā i tenebroſo carcere recluſi mādauit. Orauit autem uirgo ad dominū:ut inimicū q; ſecū pugnabat ipſi uiſibiliter dnōſtraret

Et ecce draco imanissimus ibidē apparuit: qui os super caput eius ponēs & linguā sub ter calcaneum extēdens ipā3 ptinus trāsgluti uit. Sed dum se absorbēdam uirgo cōspexisset: signo crucis se muniuit: & statim draco per medīū crepuit: & uirgo illesa exiuit: Diabolus itegr3 ut eam deciperi in spem homi nis se mutauit. Quē uidēs in oratiōem se dedit: & cum surrexisset demō ad eā accessit: & manum eius tenuit. Quem illa per complasibus apprehēdit: & sub se ad terrā deiecit: ac sup ceruicē eius dextrū pedem posuit. Demō autem clamabat: & se a muliere superatū desiebat. Illa uero coegit ut ipsi diceret: cur xp̄ianos ta3 multipliciter tentaret. Qui respōdit naturale sibi odiū esse contra uiros uirtuosos: & quis ab eis sepius repellat: tamē desiderio seducēdi infest⁹ existit: quia iuidet homini de felicitate quā amisit: quis eam recuperare non possit. Addidit q3 & salomon sūm tam demonū multitudinē in quodam uase iclusit: post cui⁹ mortē cum de ipso uase demones igné emitterēt & homines ibidē3 the saurum eē putarēt: ual confregerūt: & demones exeuntes aerē impleuerūt. His dictis uir go pedem subleuauit & demō stati euanuit. Mox3 colūba de celo uenies cū luce nimia uirginē p̄fortauit. Theotim⁹ aūt qdā uerba uirginis auscultās scribebat: nutrix3 illius ipa3 i carcere refouebat. ¶ Post dies plures quenientib⁹ populis iudici pītatur: & sacrificare p̄cēs itegr3 equuleo leuat: corpus q3 eius sacib⁹ exurit: mirātib⁹ cunctis fortitudiné tenerrime puelle: deinde i magno uase aque uicta mittit: ut ex penar3 cōmutatione cresceret uis doloris. Sed subito terra pcuti tur & uirginis uincula soluūtur: ipsa q3 illesa pauētib⁹ cūctis egredit. colūba quoq3 celica cū ingēti lumine de celo aduolauit: & i capite margarite aureolā posuit. Quo mira culo ✝ quattuor milia gētiliū exceptis par uulis & mulierib⁹ xp̄o crediderūt: & capita lem sniam accepūt: prefect⁹ aūt timēs ne alii puerterentur: acitus beatā margaritā decol lari mandauit. Illa aūt pro se & suis persecutoribus: necnō & sui memoriā agētibus ora uit ad xp̄m: addēs ut quecūq3 i ptu piclitans se inuocaret illesam prolem emitteret. Fcā q3 est uox de celo q3 i suis se nouerit petitiōibus exauditam. Et tic gladio pcussa martyrii coronā pcepit. Cuius corp⁹ a xp̄ianis antiochie sepultū e. i3. cal. augusti. Alibi autē legit q3 passa est. 3. idus iulii.

¶ De scā praxede uirgine. CXXI.

PRaxedis uirgo filia fuit beati pudētis & soror potentiane nobilissima romanoꝝ de quib⁹ supra dictum est. i4. calē. iunii. Hec post mortē parentū cum sorore potētiana omnes facultates diuisit: & ceperūt ambe ditissimū patrimoniū uendere: & pecunias pauprib⁹ erogare. Mortua uero potentiana in scō uirginitatis ꝓposito. Praxedis uirgo cū beato pio papa ipam sepeliuit: & exide pauperes xp̄ianos i domo ꝓpria suscipiens: eis ministrare cepit. Defūcto quoq3 scō nouato ipius uirginis germano: beata praxedis thermas illius in uico laterittī p man⁹ sci pii epi ecclesiā pclerari fecit: in qua & batisteriū ordiauit. Martyrū quoq3 symmetrii p̄sbyteri & sociorū: sub persecutiōe antonini imperatoris p xp̄o pastoꝝ corpora tumulauit: de quib⁹ supra dictū e. 7. cal. iunii. Cūq3 persecutio quotidie igraueſceret: beata praxedis orauit ad dñm: ut eam ex hac uita susciperet. Que a dño exaudita: post dies modicos egrotare cepit. Et post q3 omnē substātiam suā pauperib⁹ & ecclesie dispensauit: & ipa in scō uirginitatis proposito pseuerās ad xp̄m ex hac luce migrauit. i2. calē. augu. Sepulta a scō pastore presbytero: iuxta patrem & sororem uia salaria in cemiterio pricille.

¶ De scis uictore & sociis mr̄ib⁹. CXXII

Victor martyr cuꝫ sociis suis sub maximiano imperatore in ciuitate massilia passus e. Qui maximianus pfecta cede martyꝝ thebeorum i ciuitate seduñ massiliā de uenit: uictorē q3 militem eidē de xp̄ianitate delatum ꝑprehēdit. Quem sacrificare nolentem funibus per tota urbem distractū: asterio pfecto puniendum tradidit. Qui ipsum dudum in patibulo afflictum in carcerē tru di iussit: ubi sanctus uictor celesti lumine & angelica usitatione confortatus est. Que cū uidissent tres milites eum custodientes idest ✝ Alexander ✝ Longinus & ✝ Felicianus conuersi sunt ad christum. Quos in confessione fidei imperator decollari mandauit. Prefectus uero uictorem equuleo suspensum & fustibus ac neruis cesum: iterum in custodia reposuit. Sed post triduum inde eductus statuam iouis sibi oblatam: ut ei thura incenderet pede euertit. Cui pes ille statim preciditur. Deinde mole molendini suppositus crudeliter conteritur: uerum post paululum machina ipsa diuinitus dissipata: dum adhuc martyr domini aliquantulum palpitaret: gladio cedente uere uictor ac triumphator efficitur. Nam & eodem instanti uox de celo audita est: uicisti uictor beate. Corpora uero sanctorū martyrum iussu cesaris in pelago proiecta angelis ministrantibus ad oppositum littus enatantia deuecta sunt: & a christianis sepulta. Ad quorum tumulum dum puer eleutherius nomine christianus persecutionem

fugiēs declinalſſet. orās emiſit ſpiritum. eiſ/
dē ſcis ſepultura ſociatus. Qui paſſi ſunt. 12
calē. auguſti.

¶ De ſcō daniele abbate. CXXIII

Daniel abbas & ꝓbyter egyptius
fuit: qui dū maneret in ſcythi cū
fratrib⁹ ſuis ieiuniis & oꝛonibus
ꝓmp intētus: venit ad uillā que
hemēti dr: ut opa manuū ſuarū
uenderet: de q̄bus ſopib⁹ ſubueniret. Roga/
tus aūt a iuuene in domū ſuā deſcendit: & ꝓ
uxore ipſi⁹: que ſterilis erat: orauit: ut deus
ei ſobolem largiret. Cūq; mulier poſt dies
modicos ꝓcepiſſet: murmurabant emuli: q̄
de abbate: q̄ in domo illa fuerat: puella pre
gnās eēt: eo ꝙ a uiro nūq̄ potuerat grauida/
ri. Quod audiēs abbas miſit ad iuuenem: ut
cū uxor ei⁹ pepiſſet: ipſi nunciare curaret.
Nato itaq; puero uenit daniel ad domū iuue
nis: fecitq; illum oībus ꝓpinquis & notis cō
uiuium ꝑparare. Quibus ꝑſentibus pueru3
25. dieꝝ adductū per deum adiurauit: ut ex
primeret patrem ſuū. Infans aūt clara ligua
iuuenē illum nōiauit: eūq; digito oſtēdit: &
ſic emuli ꝓfuſi ſūt. ¶ In alia uilla erat homo
latomus noīe eulogi⁹: q̄ arte ſua fideliter la
borans: pegrinos quoſq; hoſpitio ſuſcipie/
bat: qui dū abbatē danielē ſuſcepiſſet: & ei⁹
dē fideliter miniſtraſſet: orauit ꝓ eo ad dñm
ut augerētur ſibi bona tēporalia: ad hoc ut
ille latiora impendere poſſet. Cui oranti ſe/
nex uenerād⁹ apparuit: & abbatē interroga
uit: an latomū in fide ſua uellet ſuſcipere: ſi
forte a bonis operib⁹ deficeret. Qui mox ꝓ
eo fideiuſſit: & ꝓ aia ſua ſe deo rōnem red
diturū promiſit. Poſt dies modicos dum ho
mo ille lapidem excideret: audiens ſonū cō/
cauī percuſſo lapide ſoramen iuenit: in quo
theſaur⁹ multum latenteē repperit. Timēs au
tem ne inuenta ſibi ab urbis principe tolle/
rent: ꝓſtantinopolim abiit: & ſub iuſtino im
peratore collatis muneribus facta eſt preſec⁹
ptorii: ꝓſtructoq; palatio pauperes tradidit
obliuioni. Quod cū daniel ꝓpeꝛuit: ꝑſterna
tus animo ꝓſtantinopolim perrexit: ut homi
ni loqueret: ſed ab eius familia ceſus cū in/
iuria expellit: unde & ante crucifixū orare
cepit: ut a fideiuſſione eriperet. Cui beata
uirgo apparuit: & ſe ꝓ eo interceſſuram ꝓ/
miſit. Confortatus abbas alexandriā rediit:
cui poſtea xp̄s apparens dixit: q̄ a uadimo/
nio abſolutus eēt: ſed de cetero ab huiuſmo
di caueret. Cum aūt ad eremū reuerſus eēt:
poſt menſes tres iuſtinus impator moritur:
& iuſtinianus eius filius coronatur: & offici
ales imperii mutant: Eulogius a prefectura
deponitur: & de mala adminiſtratione requi
ſitus omni ſubſtantia ſpoliatur. Reuerſuſq;
ad uillam ſuam artē primam repetit: & ho/
ſpitalis ut prius eſſe cepit. Ad quem ueniens
abbas: omnia ꝓut ꝓtigerāt: enarrauit: illeq;
in melius uitā mutauit. ¶ Aſcēdit aliquādo
daniel cum diſcipulo in ſuperiorem thebai/
dam: & uiſitatis fratribus: & ab eis reueren/
ter exceptus: adeo ut ipſi ueſtimenta ꝓſter/
nerēt: uenit ad cenobium monialium: quod
dicitur ſācti hieremie. Et dū hoſpitium que
reret: & uirgines denegarent: eo ꝙ uir clau/
ſtrum illud nunq̄ intraſſet: audito ꝙ abbas
daniel eſſet: abbatiſſa illum gratanter ſuſce
pit: & ad refectionem uocauit: ubi cum iter
alias uidiſſet unam iuxta uiam laternarū in
terra iacentem: & que illa eēt queſiuiſſet: au
diuit: q̄ ebria & inſana erat: & ꝙ quaſi ſemp
ſic permanebat: ſed pietate dei eam eiicere
nolebant: uiliaq; ei officia imponebant. Cuꝫ
ergo ſero omnes ad cellas ſuas iuſſent: ab/
bas in oratione pernoctans uidit illam ſur/
gere: & cū lachrymis inſtanter orare: quod
abbatiſſe ac diſcipulo oſtendit: eiſq; dixit:
quia per ſpiritum illam ſemper talem fuiſſe
cognouerat: & ꝑpter eam ſolam ad monaſte
riū ipm uenerat: que humilitatis cauſa ſe a/
mēte ac ebriam fingebat: ut omnib⁹ ꝓptui
haberet. Dum ergo abbatiſſa ex hoc nimiū
cōpuncta eēt: & mane oīa ſororib⁹ retuliſ/
ſet: dū uellēt ab ea uenia petere: ipſa3 necu/
bi inuenerunt: ſed ianuas cenobii apras con
ſpexerunt: ſchedulāq; ſcribā in qua
ſcriptum erat: quicquid in uos peccauī par/
cite: & in xp̄o ualete. Sicq; oēs abbati danie/
li de cōmiſſis in ſanctā uirginem uenias po/
ſtularunt. Ipſe quoq; ad cellam ſuā rediit: &
ſāctitate pfect⁹ in pace quieuit. 12. calen. au
guſti. Hec in uitis patrum.

¶ De ſcā maria magdalena. CXXIIII

Maria magdalena a magdalo ca/
ſtro cognominata clariſſimis na
talibus exorta patre ſyro matre
eucharia cum fratre ſuo lazaro
& ſorore martha magdalum ca/
ſtellum: quod eſt ſecundo miliario a gene/
ſareth: & bethaniam: que eſt iuxta hieruſalē
& magnam hierolymorum partem poſſide/
bat: ita ut maria magdalum a quo nuncupa
ta eſt magdalena: & lazarus partem urbis
hieruſalem: & martha bethaniam inter ſe di
uiſiſſent. Cum autem hec diuitiis abunda/
ret: quia rerum abundantiam uoluptas co/
mes ſequitur: quanto magis pulchritudine
ſplenduit tāto corpus ſuum uoluptati ſub/
ſtraxit: unde iam nomine proprio perdito
peccatrix dicebatur. Cumq; chriſtum in do
mo ſimonis leproſi recūbere cognouit: ad
eū accеſſit: lachrymiſq; pedes eius ꝛigauit:
& capillis extерſit: ac unguēto punxit: & in
tpe gr̄e pria ſolēne pniam ꝑfecit. uñ & dñs
oia ei peccata dimiſit. Hec eſt illa q̄ui xp̄us

tanta beneficia contulit & tam maxia signa dilectionis oñdit. Nam ab ea. 7. demonia. i. uniuersa uitia expulit: in suo eã amore totaliter accendit: familiarissimã sibi pstituit: eã semp dulciter excusauit: uidelicet apd phariseum: qui dicebat eã immundã: apud sororem: quae dicebat eã ociosam: & apud iudã qui dicebat eã pdigam. Cuius dilectiõe qua triduanũ frem suscitauit: cui' amore martha a fluxu sanguinis liberauit. Hec ad pedes dñi sedẽs eius uerba audiuit: dñi caput pũ xit: iuxta crucẽ in passione xpi stetit: unguenta parãs eius corpus inungere uoluit: a mo numẽto quoq; discipulis recedẽtib⁹ non recessit: cui xps resurgẽs primo apparuit: & a postolog⁹ apl'am fecit. ¶ Post ascẽsionẽ igit dñi anno. xiiii. post stephani lapidatione & discipulog⁹ dispersionẽ de qua habetur act. vii. iudei magdalenã cũ plurib⁹ xpianis rapiẽtes. Inter quos erãt beatus maximin⁹ un⁹ ex. 72. discipulis: cui a beato petro ipa mag dalena fuerat specialiter cõmendata: lazarus frater eius: & martha soror eius: atq; marcella mẽstre pedisequa: necnõ beat⁹ cedonius qui fuerat cecus a natiuitate quẽ dñs illumi nauerat: & alii plures: eos istos naui imposi tos & pelago sine remo uel remige exposi tos ut in ponto necarent a iudee finibus propulerũt. Qui deo duce massiliã appulerũt: ubi cuꝫ nemo illos reciper sub porticu cui' dam tẽpli morabantur. Cũ aut populus ad phanum pflueret: ut idolis imolaret: maria magdalena uultu iocundo linguaq; diserta cepit xpm pstantissime predicare: & plebem a cultura demonũ reuocare: unde multi ad mirantes corporis spem & lingue facundiã puersi sunt. Principi etiã prouincie cũ uxore ad sacrificia accedẽti: ut prole a diis ipetraret magdalena deog; imolationes dissuasit: & xpm illis ãnunciauit. ¶ Interea apparuit magdalena per uisum ꝓiugi principis: eãq; de crudelitate redarguit: eo ꝙ abundãt delitiis seruos dei fame & frigor mori pmitteret: addens & minas nisi uirũ induceret: ut eog; inopiã subleuaret. Quod cũ bis admonita facere neglexisset: tertia uice magdalena per uisionẽ utriq; ꝓiugi appuit: & uulta igneo terribiles minas inuexit: nisi festinãter scis uiris de uictu & hospitio ꝓuideret. Cũq; ambo euigilantes mutuo somnia rettulissent: exterriti cõtinuo scõs discipulos hospitio receperũt: eisq; de necessariis prouide runt. ¶ Post hec cum princeps prole careret: mariam rogauit: ut sibi filium a deo suo impetraret: promittẽs in xpm cum coniuge credere: si hoc ei obtinere posset. Tunc magdalena pro eis orauit: & post dies modicos matrona illa cõcepit. Cũq; princeps ad beatum petrũ uidendum romã proficisci dispo neret: nauiq; parata eum mulier iam tumente utero sequi uellet: uir eius q̃is dudum renitens instantia coniugis deuictus assensum prebuit: & nauem cum familia & uxore ascendit: quorum humeris maria ad eorum tutelam signum crucis imposuit. Cui princeps ciuitatis & domus custodiam commendauit. Post q̃ autem flante uento prospero die integro nauigassent: subito tempestas in mari exoritur: & intumescente procella dolore parturiendi mulier angustiat. Que inter pressuras pelagi filiũ peperit & cõtinuo expirauit. Cum igitur infans uagiens mãmilarum solatia quereret & pater nec ubi matrem sepeliret locum haberet: nec unde infãtulum aleret prouidere posset: lachrymabiliter lamentabatur: & de magdalena plurimum conquerebatur: eo ꝙ ipsius causa tanta iniurie mala uidebatur. Naute autẽ clamabant: ut corpus in mare proiiceret. Cũq; peregrinus instanter exoraret: ut aliquantulum substinerẽt: si forte mulier aliqua deteta extasi respiraret: ut saltẽ nato puero ubera preberet: nec nõ procul a naue collis apparuit: uixq; princeps a nautis precibus & precio: ut illuc applicarẽt exegit. In cuius antro secretiori corpus coniugis collocauit & puerum mãmis apponẽs chlamyde operuit: & deo ac beate marie magdalene aiam defuncte necnon curam pueri cuꝫ fletu amarissimo cõmendauit: & postmodum nauem conscẽdit: nec propter ea accepto itinere de sistere uoluit. Cũq; romam ad petrum nenisset: & causam itineris exposuisset: petrus principeꝫ super casu qui ei de uxore & filio contigerat consortauit: & in fidei ueritate firmauit. Deinde una secum hierosolymam perrexit: & omnia loca sacra cum eo perlustrauit ac demum ad urbem repatriauit. Princeps igitur elapso biennio a petro consolatus discessit: & nauem ascendens ad patriam redire disposuit. Perueniens autem ad collem ubi corpus coniugis cum paruulo dimiserat applicuit: & puerum a maria magdalena cõseruatum ac educatum inuenit: q more puerorum in littore cum lapillis & glareis ludebat: uidensq; nautas applicantes quos nũquã uiderat: expauens ad matris ubera soluta recurrebat: & sub chlamyde latitabat. Quem postq̃ pater matris mammas sugentem aspexit admirans pre gaudio ineffabili flere cepit. Et ecce mlier a mortuis respirauit: & q̃s ã sõno euigilãs magdalene gras egit: q̃ sibi ꝓ puerpio obstetricis ꝓleuerat officiũ: & se ac suũ ꝓfuauerat paruulũ: addẽs ꝙ de eadem pegrinatione qua uir suus uenerat: & ipsa ueniebat: & oia loca in quibus fuerat: seriosius referebat. Nam sicut petrus uirum suũ ad ipsa loca perduxerat: sic & il-

lam beata maria magdalena eodem comitata fuerat. Sicq; priceps recepta piuge & paulo iam bimo maſculam repetiit: & magdalene: que ſibi euenerant: enarrauit: omniaq; idolo: templa deſtruës cum omni populo baptiſma ſuſcepit. Tũc eccleſiam in xpi noie ꝓſtruxerunt: & beatum lazarũ in eꝑm maſſilie ꝓſtituerunt. Deinde ad ciuitatẽ aqueñ ac cedentes predicatione ac miraculis cũctum populum cõuerterunt: & maximinũ ibidem in pontificem ordinarunt: ut dictũ eſt ſupra in eius geſtis. 4. id⁹ iunii. ¶ Interea btã magdalena eremum aſperrimũ petiit: & in loco angelicis manibus ꝑparato. 30. annis inco gnita manſit: ubi nec aquaꝫ fluenta. nec plãte cuiuſpiam erant ſolatia: ut ſic dareſ intelligi: q nõ terrenis dapibus ſed epulis tantũ celeſtibus eam xps diſpoſuerat ſatiare: ibiq; per ſingulos dies ſeptem horis canonicis ab angelis in ethera leuabatur: & celeſtibus cõcentibus refíciebatur: indeq; per eoſdem angelos ad ꝓpria reducebaſ. Sicq; ſaciata nullis aliis corporalibus alimẽtis indigebat. Sacerdos autem quidã ſolitariam uitã eligẽs: qui ſibi ad. 12. ſtadia ab eodem loco cellã cõſtruxerat: die quadam uoces angelo⁹ audiuit: & oculis corporeis aſpexit: q liter magdalena ab angelis in ethera leuabaſ: & poſt horã ad ipm locũ reducebaſ. Qui cũ predicta uiſionem ſubtilĩ⁹ intueri uellet: deo ſe cõmendãs ad locũ acceſſit: & cũ eſſet uicin⁹ tremore reſolui cepit: ita ut uix icedere poſſet: & icelligens ibidẽ eſſe celeſte ſacramẽtũ. ipſa ꝑſona uel creatura: que ibi erat p xpm adiurat: ut qd uel qualis eſſet ſibi edíſſerat. Quẽ magdalena: ut ꝓpius accedat: hortaſ: & appropinquãte benigne alloquitur: ſeq; peccatricẽ illam famoſam eſſe teſtatur: que in euãgelio memorat: que xpi pedes lachrymis abluit: & ſuog; criminũ ueniam ꝑmeruit: que & in ipſo loco per annos trigita oĩb⁹ incognita manſerat: & quotidie talibus dapibus refecta: nullo alio cibo aliquando egerat. Et quia obitus ſuũ ſibi a domino reuelatum agnouerat: impoſuit ſacerdoti: ut ad ſanctum maximinũ eꝑm accederet: & omnia ſibi uiſa narraret: ac ipſum ſui parte rogaret: quatenus die dominico ꝓximo hora matutinali in eccleſia ſua eſſet: ubi magdalenã angelicis allatam manibus inueniret: que dominica ſacramenta ab eodem percipere uellet. Qui ad eius petitionem ei chlamydẽ ſuam conceſſit: ut nuditatem ſuam tegeret: quatenus ad eccleſiam honeſtius ire poſſet. Sacerdos igit concitus maximinũ adiit: eiq; iuſſa cuncta ac uiſa per ordinem pateſecit: q die & hora ſtatutis eccleſiam ingreſſus magdalenam repperit in choti medio angelorũ: qui eam adduxerant conſiſtentem: que duorum cubitorum ſpatio a terra eleuata extenſis manibus in aere ſubſiſtebat: cuiuſq; uultus ex frequentia angelo⁹ quaſi ſolis radiꝰ reſulgebat. Ad quam cum maximinꝰ accedere formidaret: ab ea cõfortatus eſt: ut filiam ſuam agnoſceret. Qui cõuocatis clericis & ſacerdote predicto corpus xpi eidem obtulit: quod ſancta dei cum magna lachrymarũ inundatiõe percepit: deinde corpore ante altare proſtrato ſpiritus inter angelorum manus ad deum euelauit. xi. calẽ. auguſti: corpuſq; nimio odore per ſeptẽ dies fragrauit: quod beatus maximinus ibidem deuoti⁹ ſepeliuit: & poſt mortẽ ſuam ſe iuxta eam tumulari precepit. ¶ Temporibus autẽ caroli magni ſcilicet anno dñi. 749. gerardꝰ dux burgundie liberis carens: multa pauperib⁹ largiter erogabat: & multas eccleſias & monaſteria fabricabat. Cum autẽ celiaceñ monaſterium conſtruxiſſet: miſit ipſe & abbas ipſius loci quoſdam canonicos ad aqueñ ciuitatem: ut inde beate marie magdalene reliquias tranſportarent. Qui uenientes predictam ciuitatem a paganis euerſam inueniũt: Caſu tñ quoddã ex marmore ſepulchꝝ aſpiciũt: cuiꝰ ſculptura demõſtrabat: q corpus magdalene ibidẽ qeſcebat: qd noctu ꝑſtringentes: aſſũptas reliquas ad hoſpitiũ deportarũt: quoꝝ pricipalior i ipſa nocte p uiſus a magdalena admonet: ne timeãt: ſ⁹ ceptũ op⁹ ꝑficiãt. Cũ aũt ad mediã leucã ad celiaceñ cenobiũ ꝑpinquaſſent: nullaten⁹ inde mouere reliqas potuerũt: donec abbas & monachi oẽs ſco corpi obuiã ꝓceſſionaliter exierunt: & ipm cũ oi reuerẽtia ſuſceperũt: quod ibidem facta miracula coruſcans.

¶ De ſcã ſcyntyche diſcipula. CXXV

Cyntyche diſcipula apl⁹ fuit: de q̃ btus paul⁹ ad philippẽ. 4. ca. mẽtionẽ facit. Hec i uita apli ca cũ oi religiõe ꝓſeuerãs philippis dormiuit: ibidẽ ſepulta. xi. cal. augu. ut dicit ado ex hieronymi martyrologio.

¶ De ſcõ platõe mr̃e. CXXVI

Lato mr̃ apud ancyrã ciuitatem galatie ꝓuincie paſius ẽ tpe maximiani ĩperatoris ſub ꝓfecto agrippino: q puulus & locuples a pẽtib⁹ relict⁹: oĩa ſua pauperib⁹ diſpẽſauit. Quẽ & ꝓſect⁹ teneri fecit: ut ſacrificaret: qd cũ renueret. 12. uiris ſibi uicißim ſuccedẽtib⁹: prio qdẽ grauiter cedit: ſ⁹ imobilis ꝓſiſtes carceri mãcipat: deiñ poſt dies. 7. ſup ferreũ lectũ extendit: & carbonibus ſubterſtratis oleo reſina cera ac bitumine perfuſus torretur. Cum autem predicta in eum nil preualerent: cunctis cernẽtibus angelica uiſitatione ꝓfortat: odoreq; nimio fragrante refouetur. Quo miraculo

plures ad dñm cõuertũt. Post hec i equuleo appenditur: malaq; ferrea ignita eius lateri/rib⁹ adhibent. Et cũ hec etiã patiẽter tolerasset: mãdauit iudex: ut corrigie de ei⁹ corpore traherẽtur: q̃s sanctus suscipiẽs i faciẽ prefecti iactauit: dehic in custodiã reductus 18. diebꝫ fame afficitur: sed a dño confortat. Nouissime aũt iubente pfecto extra ciuitatẽ i locũ: qui dicit campus: ducit: & ibidẽ gladio capite truncat: ubi & a fidelib⁹ digna reuerentia tumulatur. xi. cal. augusti.

¶ De scõ uandegisilo abbate. CXXVII.

VAndegisilꝰ abbas qui & uando ut ait sigibertus anegisi maioris dom⁹ nepos ex ualciso fre floruit tpe iustiniani pi. Qui cenobia siscanũ & fontanellã dño fundauit. Hic in ueredinẽse regione ort⁹ nobili parente. f. ualciso pipini francorũ regis filio: sub rege dagoberto comes palatinus ab eo pstitutus strenue officiũ exercebat. Cui inuito illustre puellã rex in uxorẽ tradidit: quã tñ ipse ad castitatẽ suasit: unde & illa scimonialis: ipse uero deserta curia monachus esse ctus est. Qui cũ scõ uiro ualtrido i loco q dicit mons falconis primotenus habitauit. Cũ aũt rex sanctũ licet pro posse renitẽtem de monasterio educt⁹ uoleter ad curiã traheret: intrãs palatiũ paupẽ cũ uehiculo offẽdit: & in lutũ proiecit: quẽ cũ alii ptereunt uandegisillus de equo descẽdes paupẽ eũ ceno subtraxit. Statimq; angel⁹ inopi uiro astitit & uestẽ deturpatã emẽdans candidioreꝫ ante fuerat reddidit. Quo miraculo pspecto rex illũ ad mõasteriũ redire pmisit. Inde ad territorium helisgangium perrexit: ubi & cenobiũ i proprio fũdo pstruxit: ubi & pulrimas diaboli isidias ppessus: oés dei gra superauit. Deinde iussu diuino pmonit⁹ ueniẽs rothomagũ a scõ andoeno subdiacon⁹: inde leuita ordinat. Ac postmodũ carnotũ tẽdẽs a scõ audomaro i pbyteriũ pfecrat. Post hec sontanelle mõasteriũ pstruxit: in quo cũ godone ei⁹ nepote deo seruire studuit: uerũ alimẽtis sibi deficiẽtib⁹ a bathylde regina puisum a deo monita plaustris onustis cibariis uisitatur. Ibiq; usq; ad annos etatis sue. 92. labori manuũ insistens i dei seruitio per manuit. Demũ graui egritudine pssus triduoq; i extasi rapt⁹: ianuã sibi celi patefactã pspexit: Sicq; deo spiritũ reddidit. xi. cal. augusti auditaq; ẽ in eius trãsitu a quodã discipulo melliflua cãtilena. Sepultusq; ẽ i eccle sia sci pauli: ubi & pannos. 40. pmansit: ubi & scũs ausbert⁹ eps annis. xi. & scũs ulphranius annis. 9. quieuerũt. ¶ Anno aũt dñi. 682 hoꝝ trium corpora miro odore fragrãtia & tã in mẽbris q̃ in uestibus oino incorrupta ad ecclesiam sci petri translata sunt cal. apriis ubi miraculis coruscãtia requiescũt & digna fidelitꝫ uenerationeꝫ colũtur.

¶ De scõ apollinare epõ & mare. CXXVIII

APollinaris eps apud rauẽnã passus ẽ tpe uespasiani ipatoris. Hic antiochen⁹ genere bti petri apostoli discipul⁹ cũ eo ex ãtiochia romã uenit: quẽ petrus rauenne epm destinauit. Et appropiãs citati apd quẽdam militẽ noie ireneuꝫ hospitatus: filium eius cecũ inuocato xpi noie illuminauit: ipꝫ cũ parẽtib⁹ baptizauit. Quod miraculũ cũ tribunus a milite didicisset. Apollinarẽ advocauit: ut uxorẽ suã noie theclam p annos plurimos decũbẽtem sanaret: quã null⁹ me dicoꝫ erigere poterat. Cuius manũ apprehẽdes mox illã erexit: & ipaꝫ cũ uiro & filiis ac oi familia: necnõ plurib⁹ ex militibus ad xpm puertit. Et apud eũdẽ tribunũ ãnis plurib⁹ mãsit: ubi & ad se infirmos uenientes sanabat: & multos ad xpi fidẽ adducebat: ac pbyteros & clericos ordinabat. Post ãnos uero. 12. cũ predicta dux saturnin⁹ audisset: a pollinarẽ detineri fecit: ac pontificib⁹ capitolii rauẽnatis tradidit. Ductusq; ad tẽplũ iouis ut imolaret: cũ diceret sacerdotib⁹ augꝰ & argentuꝫ idolis oblatũ melius pauperibus dari q̃ ante demones appẽdi: ptinus fustib⁹ ceditur: & semiuiuus relinq̃t: sed a discipulis collectus in domo cuiusdã xpiane uidue. mẽsibus refouef. ¶ Inde uenit ad ciuitatẽ classis: ut quẽdam bonifacio nobilissimuꝫ mutũ effectum curaret. Et cũ domũ igrederetur puella hñs spũm imundũ clamabat: ut inde discederet. Alioquin ligatis pedibus eum extra oppidũ trahi faceret. Quẽ apollinaris increpãs pfectim ex illa exire coegit. Et post hec inuocato xpi noie muto loquendi facultatem restituit. Sicq; pluſq̃ quingentos gẽtiles puertit: post dies modicos a paganis apprehẽsus: iterũq; fustibus cesus p hibebatur iesum noiare: qui iacens in terra ipsum uerum dei filium exclamabat. Tunc nudis pedibus ipm super prunas stare fecerunt. Deinde extra urbem classis eiecerunt. Qui cum xpianis extra muros in tugurio latitabat: & ad se ueniẽtibus xpm predicabat. Inde ad emiliam prouinciam euangelizandã accessit. Interimq; calocerus presbyter rauẽnatem ecclesiam gubernauit. ¶ Regressus igitur rauẽnam ad domum rufi patricii adductus est: ut filiam eius infirmam sanaret. Sed mox ut ingressus est domum puella defuncta est. Ruius autem desiebat: deoq; contra se propter illius aduentuꝫ iratos dicebat & ob id filiam suam occiderant. Cum autẽ scũs orasset: & puella de morte resurrexit: & nomẽ xpi pstẽs cũ matre & magna multitudie baptisma suscepit: & uirgo pmansit.

Rufus uero postmodum martyriū ptulit: ut dicēt de eo in eī passiōe.6.calē. septēbr. Audiens hec cesar scripsit ad messalinū pfectū ptorii:ut apollinarem aut sacrificare faceret:aut i exiliū mitteret. Prefectꝰ ergo ipꝰ sacrificare nolentē fustib⁹ cedi iussit:& in equuleo extensum torqueri:deinde aquā feruētē i eī⁹ uulnerib⁹ iactari:& sic graui pōdere ferri uictū i exiliū mittī uoluit. Tūc xpi ani aio accēsi in paganos irruerūt: & plusq; ducētos ex eis ceciderūt. Prefectꝰ at fugiit :& apollinarē i carcerē trudi fecit:deiñ catenis uinctū nauī iposuit:& cū trib⁹ eū sequētib⁹ clericis in exiliū destinauit. Ortaq; tēpestate:nauiq; soluta:scūs dei cū duob⁹ clericis: & duob⁹ solū ex militib⁹ naufragiū euadēs: ipsos milites baptizauit:cū qbus mysiā prexit:& nobilē quēdā leprosum mundauit: & plurimos ad fidē pduxit. Inde ad ripā danubii in ptes thracie ptrāsiuit. Cūq; eoꝝ idola nulla darent rñsa:uix ab uno eoꝝ didicerūt. ꝙ donec apollinaris in ptib⁹ illis maneret: dii eoꝝ nullū eis rūsum dare possent: quem pagani reptū exuerūt:& fustib⁹ cesum nauigio rauēne remiserūt. ¶ Post ānos igit tres ad eccleſiā suā regredit:& a xpianis cū summa letitia suscipit. Itēq; ät post dies aliquot a gentilib⁹ capit: & ad tēplū apollinis adducit:eui⁹ simulacq; uidens maledixit:& continuo ꝓtractū corruit. Quod uidētes pōtifices ipm tauro iudici psentauerūt: cū aūt filiū eī⁹ cecū illuminasset:taurus credidit:& ipm de manib⁹ paganoꝝ ereptū qttuor ānis in pdio suo manere fecit:ubi ad se uenientes i fide xpi docebat:&multa sup languētes miracula faciebat:Post hec taut⁹ a pōtificib⁹ uelpasiāo accusat. Qui rndit:ꝙ impatores deos uidi care nō habēt:sed ipsi de inimicis suis se ulcisci possunt:si ab eis ledunt:misit tñ legati oné ad demosthenē patriciū:ut apollinares ſm leges iudicaret:qui sanctū martyrem ad suasionē pontificū tradidit cuidā centurioni xpiano in carcere detinendū:cui⁹ rogatu dū in uicū leprosoꝝ pgeret:ut ibi ꝑpter furorē gentiliū latitaret:a paganis insecut⁹: & usq; ad mortē diutissime cesus est: ubi p dies.7. supuiuens:& discipulos admonēs spiritum tradidit:& iuxta muros classeñ oppidi sepult⁹ fuit.x.cal.auguſti:circa ānos dñi.70. ubi & quiescit miraculis redolens.

¶ De apollinare epo & pfes. CXXIX

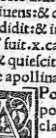

Pollinaris hieropolitanus epūs tē pore marci antonini imperatoris claruit:qui uir eximius doctrina & sanctitate refulsit. Librum apologeticū p xpiana religione eidem principi scripsit. Extāt ei⁹ & aduersū gentes quinq; uolumina. De ueritate duo ītē libꝝ aduersum cataphrygarum hereſim montani.ſ.prisille & maximille insanoꝝ & pseudoprophetaꝝ. In hieropolitana quoq; citate diē obiit: ibidēq; corpe quiescit. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De sancta christina uirgie & mar. CXXX

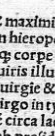

Hristina uirgo in tyro ciuitate italie:que ē circa lacum uulsinū passa est sub preside iuliāo: Hec nobilibus parentibus orta in eodem oppido a patre urbano pre side in quadaā turri cū.12. ācillis collocata est:deos aureos & argenteos fecum habēs. Et cum ꝑter eius elegantem pulchritudinem a multis in ꝓuigium peteretur:parētes eius nulli eam ꝓcedere uolebant: cupientes ut in deorū cultura uirgo diuti⁹ ꝑmaneret: ipsa autē a ꝑsancto docta deorum sacrificia abhorrebat:& incensa diis imolanda in fenestra orientali deo celi incēdebat. Cui oranti angelus apparuit: eamq; de christi fide plenius instruxit. Cum autē pater ab anicillis eā christianā esse didicisset: blanditiis multis ad culturā deoꝝ ꝓuocabat:illa uero uni deo se sacrificium offerre respondebat. ¶ Post hec autem christina idola patris cōfregit:& descendens ad turris ianuam aurū & argentum pauperibus erogauit. Rediēs uero pater: ut deos suos adoraret : cum id quod filia fecerat:ab ancillis audiuisset:iratus iussit eam expoliari:& a duodecim uiris sibi uicissim succedentibus cedi : donec ipsi lassi deficerent:deinde catenis uinctā in carcerem reclusit. Audiens hec mater scissis ueſtibus ad carcerem perrexit:& filie pedibus se prostrauit:obsecrans eam: ut paterna uota perficeret. Cūq; nihil posset suadere ad uirum redit:& quid sibi illa resꝑōderat indicauit. Quam pater urbanus ad tribunal suum adduc̄tam ad immolandum diis hortabatur. Cumq; omnino contēneret:iussit carnes eius unguliſ ferreis radi: & omnia eius membra tenera lacerariꝫ. Christina autem de carnibus suis accipiens:in uultum patris ꝓiecit,: dicens ut carnē a se genitā : ut canis roderet:& suo se sanguie satiaret. Tunc ipsā rote alligari fecit igne ſpposito & oleo desuper effuſo:sed erumpens flamma mille & quingentos gentilium interfecit. Pater autē hec omnia magicis artibus ascribens:ipsam iterum in carcerem mitti iussit : que statim angelo uisitante sanata est & refecta. Facta quoq; nocte iussit pueris suis : ut molarem lapidem grandem ad collum eius ligarent : & sic in mare: idest in lacum uulsinum ꝓiicerent:Quam mox angeli assumpserunt : & super aquas eam enatare fecerunt. Christus uero ad eam descendit : & ipsam in eodem lacu manibus propriis baptizauit:nomenq; suum eidem imposuit : Ac demum illam

michaeli archangelo ꝓmendauit:q eam ico lumẽ ad littus reduxit. Quod audiẽs pater xp̃ini ite⁹ detentã custodie mãcipauit: eãq; mane decollari mandauit. In ipa autẽ nocte urbanus repẽtina morte extinct⁹ ẽ. ¶ Huic succeſſit preſes iniquus nomie dion: q cuñ ferreã ſuccẽſam oleo reſina & pice liquatis plenã fecit parari: & xp̃inam ibidẽ imiſſam q̃ttuor uiris agitari. Que dñm tota mente laudabat: q eã nuper renatã ut infantulã in cunabulis agitari uolebat. Et cũ nil leſionis ptuliſſet: putans iudex ꝙ maleficia in capillis eius lateret: fecit caput ei⁹ radi & nudam ad apolliné duci. Que idolo impauit: & conſtim ſ puluerem redactum corruit. Quod iudex audiẽs expauit: & ſpiritũ mox emiſit. Quo miraculo tria milia hominum ad xp̃m uerſi ſunt. ¶ Huic ſucceſſit & tertius ꝓſes iulianus: qui fornacẽ ſuccendi fecit: & uirginem ibidẽ includi: ubi ꝑ dies qnq; cũ angelis cantãs & deambulãs illeſa ꝑmãſit. Cum aũt hoc iudex magie attribueret: duos aſpides: duas uipas: & duos colubros ad eã per ueneficũ dimitti mandauit: ſed uipere pedes uirginis lingunt: aſpides nil nocẽtes ab ubere ribus pendẽt: colubri collo ſe uoluentes ſu dorem ſugunt. Cũq; ueneficus beſtias irrita re uellet: ẽpentes ſ eum impetũ fecerunt: & protinus occiderunt: uirgo aũt dñi ꝑ pedes ſuo ſperio ad deſertũ miſit: & orãs mortuũ ſuſcitauit: & ad xp̃m ꝑtit. Tunc preſes mã millas eius precidi fecit: de quib⁹ lac pro ſanguine fluxit. Poſt hec linguã eius amputari iuſſit. Que linguã abſciſam in facie iuliani proiecit & oculum eius ꝓcutiẽs excecauit. Cũq; lingua preciſa diſerte nihilominus loqueret: Iratus iudex duas ſagittas circa cor & unã in latus ei⁹ dimitti precepit. Sicq; per cuſſa ſp̃m deo reddidit. Sepulta in tyro ciuitate a xp̃ianis. 9. cal. auguſti. Circa annũ domini. 287. Corpus autẽ ei⁹ delatũ uenetias ꝙ monaſterio monialiũ ſci marci de amianis ẽpatus torcelli ab incolis loci nũc quieſcere peribetur.

¶ De ſcis niceta & aqlina mrib⁹. CXXXI.

NIceta & aquilina ſorores martyres i lycia ciuitate amõ paſſe ſũt. He ſpecioſe puelle de corpis ſui proſtitutione uiuentes: cũ beat⁹ xp̃ophorus mr in eadẽ ciuitate a rege dagno i carcere detineret: iuſſu eiuſdẽ regis ad ip̃m ſanctũ mr̃em miſſe ſunt: ꝓmiſſis eis muneribꝰ: ſi eũ ſecũ peccare faceret: & ad deorum ſacrificia prouocarent. Quas btũs xp̃ophorus ad xp̃m ꝑtit: ut diceſ i paſſione ei⁹. viii. cal. auguſti. Quod audiẽs rex puellas ꝓhebẽdi fecit: qual ad deorum ſacrificia inuitarent. Que dixerũt: ut iuſſu regis platee mũdarẽtur: & oẽs populi ad tem plum cõgregarent. Quo facto cum ille tem plũ introiſſent cingula ſoluẽtes i colla deoꝝ poſuerũt: & ad terrã trahẽtes confregerunt. Qua ꝓpter dagnus iratus eas catenis ſuſpẽdi fecit: & dudũ torqueri: & dehic in ignem copioſum iactari. Que cũ inde illeſe egreſſe fuiſſent: iuſſit rex ambas ꝑiter i xp̃i ꝓfeſſiõe gladio cedi: que paſſe ſũt. viiii. cal. auguſti.

¶ De ſcis uictore & ſociis mrib⁹. CXXXII

VIctor militaris cũ duob⁹ germanis: uidelicet trichino & antioge no apud hermicã hiſpanie ciuitatem paſſi ſũt: q diuerſis examinati ſuppliciis: tandẽ ꝓ xp̃i noſ ꝓfeſſiõe glorioſa: gladio capite trũcati: martyrii palmã percipe meruerunt. viii. cal. auguſti: Hec ado in ſuo martylogio.

¶ De ſcõ iacobo maioꝛ apoſtolo. CXXXIII

IAcobus apoſtol⁹ q̃ dicit maior ad differẽtiã alteriꝰ iacobi q̃ dicitur minor: non ꝙ hic maior illo fuiſſet etate: ſed prior uocatõne filius fuit zebedei & marie ſororis matris dñi: a quo & ip̃a maria iacobi cognominata ẽ. Sicq; conſobrinus extitit xp̃i: & frater ioãnis euangeliſte. Qui poſt aſcenſionem dñi dũ ꝓiudeam & ſamariã predicaret: in hiſpania⁊ tandem iuit: ut ibi uerbum dñi ſeminaret. Sed cum ibi quaſi nihil proficere uideret: eo ꝙ ſolũmodo. 9. ibi diſcipulos acquiſiſſet: duos ex illis ibidẽ cauſa predicationis reliquit: & alios. 7. ſecũ aſſumẽs in iudeã rediit: ubi dũ euãgelizaret xp̃s: magus quidã nomine hermogenes cũ phariſeis diſcipulũ ſuum nomine philetẽ ad eũ miſit: ut eum diſputando puinceret ꝙ ſua predicatio falſa eſſet. Sed cũ apoſtolus ecõtra eam rationib⁹ ſuperaſſet: & multa corã eo miracula feciſſet: rediit philetes ad hermogenem doctrinã iacobi approbãs & miracula recitans: ac ſe ia⁊ eius diſcipulũ effectũ ꝓteſtãs. Quem hermogenes irat⁹ arte magica adeo ligauit: ut ſe moueri non poſſet. Quod cuꝫ philetes iacobo per puerꝫ nũciaſſet: miſit ad eum apoſtolus ſudariũ ſuũ: cuius contactu ꝓteſtim ſolut⁹ philetes Hermogenis artib⁹ inſultauit: & ad apoſtolum ꝑperauit. Tunc hermogenes demones ad illos miſit: ut ambos ꝙinctos ad ſe adducerẽt. Qui ad iacobum uenientes in aere ululabant: aduentuſq; ipſoꝝ cauſam publice cũctis audiẽtib⁹ pro palabant: ſeq; catẽis igneis religatos: & plurimum cruciatos ab angelis deplorabant. Quos apoſtolus mox exoluit: eiq; mandauit: ut ad hermogenẽ accederẽt & ipſum in nullo ledẽtes ligatũ ſolummodo ſibi deſerent. Qui abeuntes manus ei a tergo ligauerunt: & uictũ ad iacobũ ꝑduxerũt. Et cõquerentes: ꝙ eos cruciandos miſiſſet: apl̃m

rogabant: ut eis pōtestatē ꝑcederet: quatenꝰ suas iniurias & ipsoꝝ incendia uindicarent. Cūq; ille eos interrogaret: cur philetē ipsis assistentē nō tenerent. Demones rīderūt: qa nec formicā que eēt in eius cubiculo ꝓtinge re possent. Iacobꝰ aūt exemplo magistri bo na ꝓ malis reddere cupiens: phileti iussit: ut hermogenēq ipm ligauerat: solueret: & eiꝰ libertati redderet. Cōsulus hermogenes sta bat: & recedere nō audebat: qa iram demonum: ne eū occideret: nimiū timere dicebat. Cui apostolus baculū suū dedit: & ille securus abiittac oēs libros artis magice ad iacobum cremādos apportauit. Apostolꝰ uero ne forte odor incendii nexaret icautos: illos in mari demergi mandauit. Quo ꝓcto hermogenes ad apostolū rediit: & ueniā postulauit: cepit quoq; in dei timore adeo ꝓfectꝰ esse: ut etiam in noīe eiꝰ plurime uirtutes fierent. ¶ Hec uidentes iudei zelo cōmoti apostolum adierūt: & qa iesum crucifixū predicaret: increpauerūt. Quiq; eis aduentū & passionē ac resurrectionē xpi ꝓ scripturas euidēter ꝓbasset: & plurimi credidissent. Abiathar pontifex anni illius seditionē i populo excitauit: & ipsum teneri fecit. Tūc iosias scriba sunē in collo eius misit: & cū multitudine iudeoꝝ apostolū ad herodem agrippā ꝓtraxit: quem herodes iudeis cōplacere cupiens decollari mādauit. Cūq; ad martyriuꝫ ducereꝰ: quīdā palyticus in uia iacēs ad eū clamauit: ut ipm sanaret: quem apostolꝰ ꝓsequens uocato xpi noīe sanū efficit: quod uidens iosias scriba ꝓtatus: q sunē in collo eiꝰ miserat: ad xpm ꝑuersus est: & cū apostolo decollatus: ut infra ꝓxime dicet. Apostolus ergo dīi ad locū adductꝰ capitis obtruncatiōe martyriū ꝓsumauit. 8. calē. aprilis uide licet in die annūciatiōis & passiōis xpi: &. 8. calē. augu. corpꝰ eiꝰ in cōpostellā trāslatū ē. Ne igit festū saluatoris ex apostoli solēnitate impediret: statuit ecclesia: ut festū passionis eius in die trāslationis eius corporis tpe uidelicet magis ꝙruo celebret. ¶ Decollato igit iacobo discipuli eiꝰ nocte ꝓpter iudeoꝝ timorē corpꝰ naui imposuerūt: & sepulchrū eiꝰ dine ꝓuidentie cōmittētes nauē sine remige ꝓscenderunt: & angelo duce in galliā in regno lupe regine applicuerūt. Corpꝰ aūt de naui deponentes sup magnū lapidem posuerūt: q ut cera tenera corpori cessit: & i modū sarcophagi se corpi mirabiliter adaptauit. Ingressi ergo discipuli ad reginaꝫ re & noīe uere lupā: eidem dixerūt: qliter xps ipi corpꝰ apostoli sui miserat: ut quē noluerat suscipe uiuū: excipet uel defunctū. Narrantesq; qualiter sine remige puenissent: loeū ad sepulturā ꝙruum postulabāt. Regina aūt eos dolose ad regem hispanie destinauit: ut sup hoc eius assensum uti maioris requireret. Qui eos cepit: & in carcerē reclusit: sed cū discūberet: angelus dīi eos exoluit: & liberos abire pmisit: quod rex audiēs post eos milites: q illos occideret: destinauit. Sed dū milites ponem transirent: fracto pōte oēs in flumie submersi sunt: quod rex audiens & sibi ac suis metuēs: discipulos apostoli pacifice reuocauit: & ab eis una cum populo fidem xpi suscepit: & quicqd petierant libere ꝓcessit. Audiēs hoc lupa doluit: & redeūtib⁹ scis ac regis ꝓsensum p litteras apientibꝰ: respondit: ut boues suos: quos in tali mōte hēbat: plaustro iungerēt: & corpꝰ mgri sui quocūq; uellēt tumulandum deferent. Hoc aūt dolose faciebat: eo ꝙ draco ingens flāmā euomēs boues ipsos custodiret: quicq; tauri eēnt indomiti: q nec uehiculo iūgi possent: uel si iungerent: huc illucq; discurrerent: & sic corpꝰ dissiparent. Discipuli uero dolū ignorātes montē ascendūt: draconem ingentē i eos ignē spirantē signo crucis ꝓ mediū uentrē scindūt: tauros uelut agnos māsuetissimos plaustro iungūt: & desup sācū corpꝰ cū lapide sup quē positus fuerat i ponunt. Boues aūt sine alicui⁹ regimine corpus in mediū palatii lupe detulerūt: quod il la uidens credidit: & xpiana effecta omia ab eis petita ꝓcessit: palatiū scō corpori i eccle sia dedicauit: & mirifice dotauit: ubi requie scit infinitis & maxis miraculis coruscans.

¶ De sancto iosia martyre. CXXXIIII

IOsias martyr fuit ille scriba iudeoꝝ: qui sunē prim⁹ misit i collo iacobi apostoli: ut supra ꝓxime dictū est. Cū aūt apostolus ad decollandū ducereꝰ: & palyticum i uia repertū sanasset: credidit iosias & ad pedes eiꝰ ꝓcidit: & ueniā petēs se xpianum fieri postulauit: quod abiathar cacerdos uidens eū teneri fecit: pugnisq; cedi iussit: missaq; de illo legatiōe ad herodē ut cū apl'o decollareꝰ: obtinuit. Cū ãt ábo decolari deberent: apostolꝰ a ꝑsiculatore lagenā aque petiit: & ibidē iosiā baptizauit: qui cū apostolo capitis obtruncatione simul occubuit. 8. calen. augusti.

¶ De scō christophoro martyre. CXXXV

CHristophorꝰ martyr genere chananeus ante baptismū reprobus uocatꝰ uultu terribilis & ꝓceriſsime statureꝰ: ut pote qui. xii. pedes in lōgitudine possidebat: in lycia ciuitate amō sub rege dagno passus ē. Hic aliqñ cogitauit: ut maioré principē mūdi quereret: ad quē secum moraturꝰ accederet: uenit ergo ad quēdā maximū regem: de quo fama eratꝝ maiorem dīm mundꝰ non hēbat: in cuiꝰ curia christophorus manebat

Cum aũt die quadam ioculator regi assistés cantionem diceret: in qua frequenter diabolum nominaret: rex qui xpianus erat signũ crucis i faciẽ imprimebat. Quod christophor⁹ notãs & admirãs: interrogauit cur rex hoc faceret: & quidnã signũ huiusmodi sibi uellet. Et cũ rex illi hoc dicere recusaret: post multã instãtiam ei dixit: q illud signum faceret: ne sepe nominatum diabolum timere posset. Christophor⁹ aute statim arguit: q diabol⁹ maior dñs q rex erat: eo q ipse illũ timebat: unde se deceptum cognoscebat: qa maiorẽ mundi dominũ nõ inuenerat. Et ua le faciẽs regi: diabolũ querẽdo pperabat. Cum aute per solitudinẽ pergeret uidit maximã militum multitudinẽ: inter quos quidam terribilis & ferus ad eum uenit: & quo tenderet requisiuit. Qui se ire querẽdo diabolum respondit: & q miles ille diabolus esset audiuit. Cui se christophorus in seruitium ppetuum tradidit. Et cũ ambo pgerẽt & in uia cõi crucem erectã inuenissent: diabolus a semita fugiens in nemus declinauit: & christophorus secũ duxit: atq; post laboriosum iter ad uiã redijt. Quod christophorus admirãs multa instãtia quesiuit: cur hec diabolus fecerit. Qui tãdẽ ppulsus ei dixit: q homo quidã: q dicit xpus in tali signo pẽdet: quẽ ipm plurimũ formidabat & ob id ab ei⁹ signo diuertebat: christophor⁹ aũt adhuc xpm maiorẽ diabolo fore conclusit: & sic continuo ab ei⁹ seruitio discessit: & xpm querere festinauit. Sed cũ eum nullatenꝰ inuenire posset: ad eremitã deuenit: q ipsi xpm p dicauit: & de side diligenter instruxit ac baptizauit. Cum aũt ei ieiuniũ & orationẽ pro peccatis suis imponeret: & christophor⁹ se nihil hoꝝ perficere posse dixisset: ipm tandẽ ad quẽdã fluuiũ destinauit: ut ibi resideret: & cũctos transire uolẽtes: eo q fortis eẽt & magnus trãsportaret: qd xpo adeo gratum eẽt: ut se ipsi procul dubio reuelaret. Ad fluuium igit accessit: & ibidẽ sibi domũ pstruxit: portãsq; pertica i manu loco baculi se in aqua substentabat: & oẽs sine cessatione trã sportabat. Cũ aũt quadã nocte quiesceret: audiuit tertio uocem pueruli se uocãs: & ut se traduceret obsecrantis. Qui semel ac bis egressus neminẽ reppit: tertia uero uice puerum inueniens in humeris suis accepit: & baculo sũpto flumẽ transiturus intrauit. Et ecce aqua fluminis paulatim intumescebat: & puer adinstar plũbi grauissimi põderabat. Quãtoq; magis procedebat amplius unda crescebat: & puer magis humeros christophori deprimebat. Cũ aũt uix trãsuadasset: & puerũ deposuisset: de pondere ppuestus ait: q in tantũ fuerat grauat⁹ acsi totũ mundũ super humeros habuissꝫ. Cui puer rñdit q non miraret: qa tẽdũ mundum sup se habuerat: sed illũ qui totũ mundũ creauerat: se quoq; xpm dñm esse dicebat. In cuius signum mãdauit: ut baculũ suum i terra figeret: quẽ mane floruisse & fructificasse uideret. Statiq; ab oculis ei⁹ euanuit: christophorus aũt baculũ i terrã fixit: & die altera ipm ad mãdilos palme frondes & dactilos protulisse ꝑspexit. Sicq; xpm dñm sibi appuisse cognouit. ¶Post hec aũt ad amõ ciuitatẽ deuenit: ubi dũ eoꝝ linguã non intelligeret: oratione susa ipsoꝝ loquelã intelligere cepit: uirgã quoq; suã i terrã fixit: & ut ad conuentionẽ populi floreret dñm exorauit. Quod cũ factum fuisset decẽ & octo milia hominũ crediderũt. Rex aũt dagnus ducẽtos milites ad eum capiẽdũ misit. Et cũ ipsum orãtẽ tenere non auderẽt: iterũ totidẽ misit. Cum q bus oratione premissa ad regem uenit: quẽs uidẽs rex statura i tantũ sublimẽ territus ẽ: & pre timore corruit i terram de sede sua: sed a ministris leuat⁹: christophoꝝ de nomine & patria & religiõe requisiuit. Qui cũ se christophoꝝ noie chananeũ gẽte ac xpianã religione diceret: & diis sacrificare ꝓtemneret: rex ipm in carcere mãcipauit. Duas quoq; puellas elegantes germanas nicetã & aglinam de sui corporis ꝑstitutiõe uiuẽtes ad eum misit: ꝑmittẽs eis munera si illũ ad peccandũ secũ allicerent: & ad imolandũ diis in flectere possent. Cumq; a puellis plausu manuum & amplexib⁹ urgeret: & scũs martyr instanter dñm ꝑcaret: subito de facie illius lux imensa resulsit: que puellas admodum exterruit. Quapp ille puer se ad xpm de cõmissis uenia postularũt: & coronam martyrii ꝓcesserũt: ut supra in eoꝝ passione actũ est. 9. cal. augusti. ¶Deide christophor⁹ regi ꝑsentatur & cũ sacrificare nollet: uirgis ferreis uerberat: & postmodũ galea ignita ei⁹ capiti sponit: sed i his mime superat. Deide super scamnũ ferreus alligatur: & ignis ictꝰ pice subter incendit: sed ad instar cere scamnũ cõfringitur & scũs illesus inuenit. Subsequenter aũt rex fecit illum ad stipite ligari: & a trecẽtis militib⁹ sagittari: sed sagitte oẽs suspense in aere permanebant. Cũ aũt rex illuc accederet: ut ipsuꝫ extinctũ cõspiceret: repẽte una ex sagittis ex aere retro cessit & regẽ percutiẽs uno oculo excecauit Cui christophor⁹ dixit: ut de sanguine ipsi⁹ i crastinũ decollãdi sumeret & oculũ liniẽs uisum recuparet. Tũc iussu regis ad decollandũ ducit: & ibidem susa oratione capite truncatur. Rex aũt de sanguine super oculũ ponẽs ꝓtinuo uisum recepit. Qua propter i christum credidit: & corpus sci martyris sepeliri mandauit. Passus ẽ autem octauo calen. augusti.

¶De sancto cucufante martyre. CXXXVI

CVcufans martyr in ciuitate barcinona sub preside rufino passus est. Hic scūs una cum felice germano suo ex scyllitana citate nō bilibus penitꝫ ortus: celaream mauritaniam studioꝫ gra ꝓmigrauit. Indeq; ambo post tps aliquod discedētes & ad ptes occidētis se trālferētes: oia sua p xp̄o paupi bus erogarūt. Et felix gdē in ciuitate gerūda martyr effect⁹ est ut de eo ꝙ ei⁹ passiōe dicet cal. augusti. ¶Cucufans uero in ciuita tē barcinona deuenies: dū xp̄m annūciaret: a galerio ꝓcōsule tētus est: & dū sacrificare nollet: iussu ꝓcōsulis a. iz. militibus sibi uicissim succedētibus grauissime & diuti⁹ tor tus est: ita ut ītestina dirupto corpore desilu erent. Cū autē orationē xp̄i martyr fudisset: tortores exceceāt. Procōsul una cū ei⁹ ido lis terra se apiente absorbet. Cucufas uero intestinis in alueū diuinit⁹ repositis repente sanat: quē pagani catenis uinctū maximiāo ꝓsidi presentarunt: qui cucufantē in craticu la iussit assari: linapi & aceto plagis ꝓfundi. Sed cū hec oia supasset: & assatores ei⁹ erum pente flāma interisset: in ignē copiosus mit titur: sed eo orante ignis extinguit: dehinc i carcere clausus lumine celico sup eū emisso ꝓtortatur: custodesq; hec aspiceres ad xp̄m puertunt. Mane aūt facto eū iubēte preside cardis ferreis & tauris cederet: rorauit ad dominū: & ꝓtinuo ꝓses uadens ad ara louis de curru ꝓcidit: & fractis ceruicibus expirauit. Idola quoq; ad que pgebat: in puluerē redacta sunt: quo miraculo multi de populo in xp̄m crediderūt. Demū succedente rufino in presidē ciuitatis: cucufans ab ipso denuo cō phensus ac decollatus est: sepul⁹ barcinone 8. calē. augusti: cuius corp⁹ inde pcessu tpis translatum in ecclesia sancti dionysii pisien ad presens quiescit.

¶De scis nemesio & lucilla mrī. CXXXVII

NEmesius & lucilla filia eius uirgo passi sunt i urbe sub ꝓmatoribus ualeriano & galieno. Cuius nemesi⁹ tribunus erat militū & lucillā filiam cecā a natiuitate haberet: audiens qualiter sanct⁹ stephan⁹ papa in xp̄i noie oēs egros curaret: accessit ad eū sacrificanté in crypta nepotiana: & filiam eius ad ipm detulit: rogans ut se ac filiā baptizaret: ipāmq; lumē aspicere faceret: quos ubi beatus stephan⁹ baptizauit: lucilla uirgo lumen recepit: seq; uirū quendā mirabilem ꝓspexisse i baptismate dixit: qui ei⁹ oculos illuminauit. Eodem die uiso miraculo baptizatus ē symphroni⁹ dispēsator nemesii cū oi familia ipi⁹ promiscui sex⁹ nūero. lxii. Nemesius quoq; a b. papa stephano diaconus ordinat⁹ est. Quod audiētes ualerian⁹ & maximus ꝓsules iusserunt nemesiū teneri. Cum aūt die quadam ꝓdicti duo ꝓsules in templo martis uia apia sacrificarent: & nemesi⁹ illac transiens orationē faceret: maximus a demonio arripitur: & clamare cepit: q; a nemesio torquereī: & cū ministri egressi nemesiū tenuissent: maximus ꝓsul continuo expirauit. Valerianus aūt ꝓsul nemesiū in carcere trudi fecit: Lucillā uero filiam ei⁹ apud quādā paganam noie maximā in custodiā deputauit: deinde symphroniū eius dispensatorē tenuit: tradiditq; eū olympio tribuno examinandū. Cū aūt ad predicatiōem symphronii olympius crediderit: & cū uxore exupia ac filio theodolo a scō papa stephano baptizati fuissent: ut dicef infra in eoꝝ passione. Audientes hec impatores miserūt ad ualerianū ꝓsulem: & fecerunt sibi nemesiū & lucillā filiam ei⁹ ꝓsentari: & cū ambo in xp̄i nois ꝓfessione ꝓsisterent: Lucillam qdem in uia apia ante tēplū martis spectāte pfe iugulari iussērūt: deinde inter uiam apiā & latinā nemesium diaconē capite truncari fecerunt. Quorum corpora scūs stephan⁹ papa uia latina nō lōge ab urbe sepeliuit. 8. calē. augusti.

¶De translatiōe sācti germani. CXXXVIII

TRanslatio corporis sci germani epi pisiēn ab incolis eiusdē ciuitatis. 8. calē. augusti celebratur: cuius reliquiis dñs tantā gratiaꝫ ꝓtulit: ut in ei⁹ translatiōe corpis eaꝝ contactu cecis uisum: surdis auditum: claudis gressum ꝓberet: multosq; languoribus uariis detentos sanos efficeret: & obsessos ab imundis spiritibus liberaret.

¶De scā anna matre dñe nr̄e. CXXXIX

ANna mater gloriose uirginis marie: ut in historiis tribuus israel hēf: de tribu iuda ciuitate bethleem orta est: uir⁹ ei⁹ ioachim ex eadē tribu de galilea ciuitate nazareth originē duxit. Hec trib⁹ uiris successiue nupta fuit: quoꝝ prim⁹ fuit ioachim: secūdus cleophas eiusdē ioachim frater: qui eā masculina sobole carentē ꝑm legem mortuo germano in ꝓlugem assumpsit: ut semē fratris ꝓsciteret. Tertius aūt extitit salome duoꝝ prioꝝ oino extrane⁹. Ex primo aūt uiro anna gloriosam uirginē mariam genuit: que ioseph desponsata nō tamē in ꝓcipisce tia iuncta: xp̄m per spiritū sanctū ꝓcreauit. Ex so aliam filiā mariā noīe similiter peperit: que nupta alpheo q̄tuor filios edidit: uidelicet iacobū minorem apostolū: ioseph iustū: & simonē & iudā. Ex tertio aūt uiro tertiā filiam mariā etiā nominatā ꝓcreauit: que nupta zebedeo duos filios parturiuit scilicet iacobū maiorē apostolū: & ioānem

euangeliſtā. Ipſa quoq; beata anna ante tertiū mariti obitū in pace quieuit. Et ſepulta ē in bethleem i tumulo paterno. 7. cal. auguſti: ut tradit hieronymus.

¶ De ſcō ioachim patre dñe. CXXXX

IOachi5 pater dñe nr̄e filius bar banthere: & maritus ſcē anne de tribu iuda ex prouincia galilee ciuitate nazareth duxit origine. Qui cū in bonis tpalib⁹ abunda ret ab ānis. xv. deo ſeruire cepit: & de ſacul tatibus ſuis pauperib⁹ & peregrinis atq; tem plo dñi & eius miniſtris largiſſime miniſtrabat. Et cū eſſet annor. 30. duxit i iugem annam ſiliā agar de tribu ſua ex ciuitate bethleē ex qua uſq; ad annos. 20. nullam prolē ſuſce pit. Diuina tandē diſpoſitione mariā genitri cem xpi futurā ex ipſa filiam ꝓcreauit: ut dicetur plene in natiuitate uirginis. vi. idus ſeptēbris. Poſtq; aūt eandem uirgineā ad tēplū adduxit: & dei ibidē ſeruitio iuxta uotū mā cipauit: & ipe ioachim domū rediēs modico tpe ſuperuixit: & plenus uirtutibus in pace cū patribus ſuis dormiuit. Sepultus in nazareth i ſepulchro patrū ſuoꝝ. Quo autē die migrauerit repiri non poteſt. Ideo & eiꝰ geſta feſto anne ipſius ꝓgis adiunguntur.

¶ De ſcō paſtore pb̄ytero & pfeſſor. CXLI

PAſtor preſbyter i eremo de ſcythi claruit tpe ſcōꝝ patrum anachoritarū. Qui abſtinentia magna ſe affligens: multa ſcitate & religione pollebat. Cuꝫ aūt mater ipſm abbatē & monachos ſuos uidere curaret: & ad eccleſiam eūtes obſeruaſſet: paſtor cum fratribus cellā intrātes hoſtium i faciem eius clauſerunt. Cū autē illa ſtens ad hoſtium clamaret: & filiū uidere obnoxius poſtularet: ipſe matri ſe uideri prohibuit: hortās illam ut equanimiter ferret: qa ſi nō in pāti ſeculo ſaltem ipſm in futuro uideret: que confortata diſceſſit: & ipm amplius aſpicere nō curauit. ¶ Iudex prouicie cuꝫ abbatem paſtorē uidere cuperet: ſed neq; ret: ſi liū ſororis eiꝰ tanq; malefactorē carcerauit: dicens ꝙ ſi paſtor pro eo interceſſurus ueniret: ipm dimitteret. Mater ergo iuuenis & ſoror abbatis ad hoſtiū iuit: & lachrymis ut ꝓ eo iudicem adiret inſtāter rogauit. Cui ille mādauit dicens: ꝙ paſtor filios non generauit. Qua cū dolore diſcedēte iudex ait: ut ſaltē uerbo iuberet: & illō dimitteret. Ille aūt re mandauit: ut cām ſm legem examīaret: & ſi dignꝰ eſſet morte: illū occideret: ſinaūt quo modo uellet faceret. Docebat aūt fratres dicens ꝙ aiam ſuam a peccato cuſtodire & ſe ipm conſiderare & diſcretione habere: ſunt a'e pfectiones. Tribulatio & diſcretio ſūt operationes ſolitarie uite. ¶ Cum quidaꝫ frater de quadā ꝓgregatione offendiſſet: abbas de ſilio cuiuſdā ſolitarii expulit eū: quem ſtentē abbas paſtor ad ſe accerſiuit: & pro illo ſolitario miſit. Et cuꝫ ueniſſet abbas ei dixit: ꝙ duo homines erant: qui ābo ſuos mortuos habebant. Quoꝝ unus mortuum ſuuꝫ reliqt: & iuit plorare mortuū alteri⁹. Quod ſolitarius de ſe dictū intelligēs ꝓpunctus ē. ¶ Frater quidā abbati paſtori dixit ſe ptur bari eſſe & locū uelle deſerere: quia uerba quedā de fratre audierat que eū maxime ſcā dalizabat: dixit paſtor ne hec uerba credere: quia uera non eſſent. Ille uero uerba eē uera affirmabat: quia frater fidelis ipſi dixerat. Et ille rīdit: ꝙ ſi fidelis eēt nō ipſi dixiſſet. Affirmāti aūt oīno uera eē: propoſuit ei pabolā euangelii de trabe & feſtuca: admonens ut in corde ſuo poneret: ꝙ peccata ſua trabes eſſet: & aliena feſtuca. ¶ Frater quidam qui grāde peccatū ꝓmiſit penitētiā facere uolens: interrogauit paſtorē ſi triēnis penitentia ſatis eſſet: qui dixit ꝙ multū eſt. Interrogatus ſi annus ſufficeret: rīdit ꝙ multū ē. Interrogatus de. 40. dieb⁹: rīdit ꝙ multum ē. Addēs ꝙ ſi hō ex toto corde peniteat: & penitentiā triduanā agat ſuſcipiet deus. ¶ Interrogatus de illo uerbo: q iraſcit frātri ſuo ſine cā ʒc: quid eſſet ſine cā iraſci reſpondit. Ex omni re qua homo a fre ſuo gratur: iraſci ſine cā: donec oculū ipi abſtrahat. Si aūt quis eum a deo ſeparare uellet pro hoc iraſci debet. ¶ Cōqueſt⁹ ē ei frater quidā ꝙ multas cogitationes habēs i ipſis pericliabat: q eū ſub diuo eduxit iubēs ut ſinū expanderet: & uentū teneret: qui rīdit ſe nō poſſe: ſic inquit ille: quia cogitatiōes repelli non poſſunt ne intreoāt: hominis aūt ē eis reſiſtere. Quieuit aūt uir ſcūs in dño. 7. cal. augu. ſcitate & uita cōſpicuus & miraculis clarus.

¶ De ſcō eraſte diſcipulo. CXLII

ERaſtes diſcipulus unꝰ ex. 72. de quo apoſtolus ad ro. 16. & pria timoth. 4. ca. mētionē facit: & de quo ſcribit act. 19. eps meadi fuit poſt hieroſolymogdiſpſionē: ut abbas dorotheꝰ ponit. Ado tñ dicit i martylogio ex datariis hieronymi ſumpto: ꝙ a beato paulo apoſtolo philippis eps relictꝰ ibidē martyrio coronatꝰ qeuit. 7. cal. aug.

¶ De ſcō hiacyntho martyre. CXLIII

HIacynthus mr̄ rome i portu ſub ꝓſulari leontio paſſus ē. Quem xpiani cōptum luxurius quidā primꝰ citatis taracine detinuit: & cōſulari tradidit. Qui primo ab eodē in copioſum ignē imiſſus: dū exiſtet illeſus: i ualidiſſimū deinde torrentē ꝓcipitatus: ad littus tñ diuino nutu incolumis eſe

ctus est. Quod dū ꝑsulari leontio nunciatū esset: ipm gladio ferīri iussit: quem matrona nomine iulia cum seruis suis iuxta ipsam ciuitatem taracinam i suo predio sepeliuit. 7. calen. augusti.

¶ De sancto symphronio olympio & sociis martyribus. CXLIIII

SYmphronius: olympius: theodolus & exuperia martyres rome passi sunt sub ualeriano & galieno impatoribus. Symphronius enim cū esset dispensator domus nemesii tribuni: de quo supra actū est in ei⁹ passione. 8. calē. augusti una cū eodem domino suo a sancto stephano papa xpi fidem audiuit: & baptismum suscepit. Cum autez ualerianus ꝑsul nemesium carceri mancipasset una cū lucilla ei⁹ filia: & ipm symphronium similiter cōprehendit: & tradidit olympio tribuno: qui facultates nemesii a symphronio exquirebat: & ipm ad deorū sacrificia inuitabat. Symphronius autē respondit: se oēs facultates dñi sui eius mandato xpianis paupibus erogasse: & nunq̄ idolis: que demonia sunt: imolare posse. Quē olympi⁹ in catasta extensum iussit fustibus cedi: deinde simulacꝛ martis cū tripode deferri: ut ei sacrificaret. Sed cū sanct⁹ idolum maledixisset: liquefactū est sicut lutum: quod admirans olympius ipm terculino uicario custodiendā dedit: & ueniēs domū exuperie uxori uniuersa narrauit: cuius suasione olympius xpo credidit: & ueniens ad symphronium cū uxore ꝑdicta & filio theodolo baptisma sacꝛ expetiit: & symphronio uenia petēs eū abire permisit: qui sanctū stephanū papam domum olympii nocte ꝑduxit: illeq; olympium cum uxore & filio pariter baptizauit. Hec audientes impatores nemesiū cū lucilla eius filia gladio primi iusserunt: ut supra i eoꝝ gestis dictū est: deinde symphronius & olympium cū cōiuge & nato cōprehendi fecerunt: quos in xpi ꝓfessione persistentes iussernnt augusti ante simulacꝛ solis iuxta amphitheatrū duci: & ad stipites ligari: igneq; suppositio ꝓgerie sarmentoꝝ spinaꝝ & stupa nauium incendio cōcremari: sicq; odorifero domino sacrificiū reddiderunt: quoꝝ corpora a sancto stephano papa cū clericis suis uia latina militario ab urbe primo sepulta sunt. 6. calen. augusti.

¶ De sancto hermolao presbytero & martyre. CXLV

HErmolaus presbyter & martyr apud nicomediam passus est sub maximiano impatore. Hic ex parentibus romanis nō infimis ortus: ab ipsis cunabulis deo seruiens ad sacerdotii dignitatē peruenit: & multos in fide xpi erudituit: inter quos sauinam nobili genere ortam: & pātaleone cuⁿstorgii senatoris filium baptizauit: & ad martyriuꝫ exhortando perduxit: ut dicet infra in eius passione. 5. calē. augusti. Hoc audiens maximianus: qui tunc in ciuitate nicomedie residebat: fecit hermolaū ꝓhendi & sibi presentari: quem dudū auditum cū oīno diis ymolare cōtradiceret: iussit eū nudū appendi & flagellari: ac deinde tam diutius ungulis radi: donec carnes eius in terram defluerēt: cui in tormentis angelus dñi astitit: & eū ut constans existeret ꝓfortuit. Deinde depositum impator ipm in carcerē cū uerberibus recludi fecit. Ad quem nocte multi christiani ueniebant: & ei necessaria ministrabant: in ipso autē ergastulo existens sanctus martyr multa signa operatus est diuina uirtute. Nā mācis dexteras reddidit: erutis oculis lumē restituit: quassatis nautis in maris periculo inuocato nomine eius presens apparuit: sedatisq; fluctibus ad portum salutis eos illesos ꝑduxit: demones eiecit: febres depulit: surdis auditum: & claudis gressus prebuit. omnes quoq; egros ad ipm uenientes sanos effecit. Elemosynas quoq; ei impensas pauperibus diuidebat: & omnes in fide xpi plenius instruebat. Ad quē inter cetero⁹ horridus leprosus accessit: & eius misericordiam postulauit: quem facta oratione ab omni lepra ita mundauit: ut nec in eo macula appareret. ¶ Ante crepusculū etiā diei nobilis q dā uir romanꝰ cū uxore & turba copiosa ad ipm ueniens unicū filiū suū nuper defunctū in loculo ei adduxit: & ut ipm suscitaret: lachrymabiliter supplicauit. Qui si ipsi in xpm credere uellēt: id se factuꝝ ꝓmisit. Et cū eis fidē dñi ꝑdicasset: & oēs se creditur⁹ asserērēt: oratione fudit: & ptinuo adolescēs resurrexit: & baptizat⁹ est cū pentibus: & oi turba que eū secuta fuerat diuersi sexꝰ numero. 555. & sic oēs cū gaudio ad ꝓpria redierunt. ¶ Que cū maximian⁹ impator audisset in ꝑsentia principū suoꝝ iussit sibi sanctū martyrē exhiberi: q cū diuti⁹ exaiatus impatorem uiua uoce ꝓlunderet: ipmq; uanuꝫ & mendacē ꝓbaret: iussit illū itez in equuleo leuari: & unguib⁹ ferreis carnes ei⁹ lacerari: ac laminas ardentes pectori & lateribꝰ submīstrari: qui uoce celica ꝑfirmat⁹ ministris lassis ac deficientib⁹ in torquēdo triduo ideficiens i patibulo ꝑduruit. Tādem depositꝰ capitalē subire sniam iussus est. Et decollatus est cū duobꝰ uiris xpianis fratribus uidelicet hermippo & hermocrate: & sepultus in nicomedia ciuitate. 6. calen. augusti: Cuius corpus uenetias translatum quescit in eadem urbe in basilica sci symeonis ꝓphete: ubi & plurimis miraculis pollet.

¶ De scō pantaleone martyre. CXLVI.

PAntaleon martyr ī ciuitate nicomedia passus est sub maximiano īpatore. Hic fuit filius eustorgii nobilis senatoris eiusdē urbis qui erat gentilis & matris eubole xpiane. Que pater cū esset omni elegātia decoratus delucta matre tradidit euphrosyno magro ut disceret arte medicine: & sic imperatorib⁹ semp assistere posset. Cū aūt uadens ad scholas sepius trāsiret ante cellaȝ in qua hermolaus presbyter latitabat: die qua dam cōuocauit eū presbyter ad se: & interrogauit eū quis esset & quam sciam disceret aut quā religionē teneret. Qui rndit se eē filium senatoris: & artē discere medicie: nec non deos paternos adorare. Cui hermolaus diuino spū motus dixit: q scia hippocratis uel galieni nihil esset: suadens ut in xpm cre deret: cui⁹ inuocatione omnes languentes sanaret. Nam & ipse xps cecos illuminauit: & mortuos suscitauit: & innumerabilia signa fecit: quoȝ potestatē in se credentib⁹ cōcessit: Pantaleon uero talia a matre delucta audiuisse testabat. Cū aūt uerba presbyteri p cepisset sepius illum uisitabat & uerbū fidei ab illo libenter audiebat. Die aūt quadā dimissus ab eo uidit puerȝ a pente percussuȝ & iacentem mortuum: orauitq; ad dñm ut si uera esset: que de xpo audierat puer sanus resurgeret: & serpens per mediū creparet. Que cū statim adimpleta fuissent pantaleō ad hermolaū festinauit: & que facta fuerant rettulit atq; baptisma suscepit: & fuit apud eum dies. 7. reuersus aūt ad patrem & quotidie cū eo de christo loquens diuina gra saue te: patrem ad fidē conuertit: omniaq; idola que in domo sua erāt omnuit: ipmq; ad hermolaū duxit. A quo eustorgius baptisma suscepit: & in fide xpi firmatus: post dies mo dicos in pace quieuit. Quo defuncto scūs iuuenis pauperibus largitur tribuebat: & oēs infirmos quacūq; detentos ualitudine quos medici sanare non poterāt: p xpi inuocationem sanabat: unde & cecū unum qui omnes substantiā suaȝ i medicis ꝓsumpserat nec ullo medicepere potuerat: inuocato xpi noie cōfestim illuminauit. Qua propter eumtes medici cū sacerdotibus idolorū ad imperatorē pantaleonē accusauerunt q xpianus esset: & q i xpi noie languētes curaret: & q cecum illuminasset. Tūc imperator cecū adesse iussit: & ab eo omnē ueritatē didicit: ac consitē tem xpm decollari precepit. Deide scūm ad uocās interrogauit: an i xpi nomie languentes sanos efficeret. Qui rndit q uerū esset: cū deus xpianoȝ hec oia posset. Quod ut ueri? ꝓbaret palyticū petiit introduci: & sacerdotes ac medicos aduocari. Quod cū factū fuisset: & sacerdotib⁹ deos suos iuocantib⁹: medicis quoq; expimenta sua opantibus nō potuit palyticus recipere sanitatē. Cui⁹ manum pantaleō tenēs ipm i xpi noie eleuauit: & ille ꝓinuo san⁹ surrexit. ¶ Cūq; maximianus ipm ad deoȝ sacrificia iuitaret: & pantaleon xpm dñm solū deū ꝓdicaret. Iussit illū i equuleo suspendi: & ungulis attrectari: ac ad latera ei⁹ lāpades applicari. Cui xps i similitudine hermolai ꝑsbri appuit: & ipsum dulciter ꝓfortauit. Et statī tortoȝ man⁹ aruerunt: & lāpades extincte sunt. Tūc ipator sartagīnē fecit apportari: & plūbū i eā ꝓfari: mīemoȝ scūm i ea demergi. Oráte uero illo xps eidē appuit i ſpe hermolai: & statī ignis extinguit: & plūbū ſrigidat. Impator irat⁹ iussit lapidē magnū ad collū ei⁹ ligari & in pelag⁹ iactari. Et appuit illi xps i similitudine hermolai: & ꝓinuo lapis ille solut⁹ ē. Xpiq; manū mīis sui tenēs icolumē duxit ad littus. Cui maxianus rursuȝ feras multas dimitti iussit: ut xpi mīem deuorarēt. Que sanctū masuetacte circūdederūt: leones qdē pedes: leopardi facie: ursi man⁹ lingebāt: certa timoȝ ad illū accedebāt: nec ab eo nisi supta bndictiōe recedebāt. Clamāte aūt populo magnū deuȝ xpianoȝ + uiri mille de ppo crediderūt & p xpi ꝓfessione decollati sunt. ¶ Post hec recluditur scūs in carcere. xxx. diebus: & interea ꝑator iubet fieri rotā clauis & gladiis circūseptā: i qua martyr ligat⁹ mē bratim ꝓcidi posset. Post dies aūt. xxx. eductus de custodia ligat⁹ in rota. Et appente ei xpo i similitudine ꝓuera: uincula ei⁹ dirumpuntur: & dissoluta machina quinq; pagaȝ nosq; occidūt. Tūc ipator diligēter de magistro pantaleōis iquirēs: iuenit ꝑsbyterū her molaū: qui cū duob⁹ germanis detētū mīio ꝓmanit: ut supra i eī⁹ passione dictū ē. vical. aug. Et ꝓinuo terra ꝓcutit: & oia idola corruēta ꝓtrūt: ipator hec uidēs pātaleonē iussit decollari: & corpus igne ꝓui. Que milites extra urbē duxerūt: & ad nouella oliuā ligauerūt. Et cū ipm un⁹ militū ꝓcuteret uellet: ferrū sicut cera plicatū est. Milites hoc uidētes ad pedes mīis ꝓcidūt: & uenia petūt: p qb⁹ pātaleon orauit: & uoce de celo lapsa se exauditū audiuit: cui⁹ & illū de cetero ꝓcutere nō audebāt. Sed cū scūs eis diceret: q nisi hoc facerent secum ptem nō haberent: illi hoc audiētes eum decollauerūt. Et statim lac ꝑ sanguine fluxit: & oliua fructus intempestiuos produxit: quod imperator audiens oliuam iussit precidi: & ex ea sactum corpus comburi. Christiani uero ossa rapuerunt: & in ciuitate nicomedia sepelierunt: qui passus est quinto calē. augusti.

¶ De sanctis nazario & celio martyrib⁹. CXLVII

Nazarius & celſus mr̃es tpe nero nis imparoris in ciuitate mediolanī paſſi ſunt ſub anolino pcōſule. Fuit eni nazarⁱ⁹ filⁱ⁹ illuſtris uiri noie aphricani genere & pro uincia aphri incole urbis rome: q ſide iude erat: & ppetue nobiliſſime romanoꝝ xp̃iane & a petro apoſtolo baptizate: cū eēt ānoꝝ. 9 mirabaf ⁊p ei⁹ pentes in religiōe diſſimiliter uariarent: nī cui eoꝝ adhereret plurimū du bitabat. Cū aūt uterq; illū ad ſidē ſuā trahere niteret: ꝑtāt ueſtigiis matris nutu dei ad heſit: & a btō lino papa baptiſmū ſuſcepit: quē dū pr̃ a ſcō ꝑpoſito uellet auertere: nazariⁿ de urbe roma exiit: &. 7. aialia diuitiis onerata ex pentū hereditate ſuſcepit: ac p ciuitates italie tranſiēs oia paupib⁹ diſpēſauit Anno aūt. 10. diſpoſitōis ſue p placentiā uenit mediolan: & ſcōs mr̃es xp̃i geruaſiū & pthaſiū in carcere detētos iuenit: quos & in dño ꝑhortauit. Quod audiēs anolinⁿ ꝑfectⁿ ad ſe illū ꝑrahi fecit: & ſuſtib⁹ ceſū ex urbe deiecit: cui mater: que nup obierat: appuit: & ut ad gallias predicādas ꝑperaret: admonuit. ¶ Cū aūt ad urbē gallie que gimell⁹ dr̃ pueniſſet: & ibidē plurimos ꝑuertiſſet filiū puū lū cuiuſdā nobilis matrone celſum nomie ei oblatum a matre baptizauit: & ipm ſecū duxit: quod ꝑfectⁿ gallia⁹ audiens: nazariu⁹ & celſum catenis uinctos i carcerē recluſit in craſtino tormētis afficiēdos: ⁊ſ ab uxore ſua rdargut⁹: ne deos uidicare ꝑſumeret: ſed ipſe de ſuis hoſtib⁹ uindicarent: ꝑfectⁿ eos abſoluit: ſed ne ꝑdicarēt interdixit. ¶ Deinde ad urbē treueris puenit: ubi & xp̃m primus ꝑdicās multos ꝑuertit: & eccleſiā edificauit. Quod cū neroni celſari ꝑ cornelīū uicariū intimatū eēt: miſſo uentone milite ſuo cū. 100. armatis: nazariū iuxta eccleſiā orantē inuenīt: & una cū puero celſo uinctū ſibi exhiberi ꝑcepit: quos impator in carcere detinuit: donec illos ſuppliciis excogitatis ꝑimeret. Poſt dies aūt multos iuſſu neroīs milites nazariū calcib⁹ tundētes: & pueꝝ uerberātes de carcere eduxerūt: & corā celare ſtatuerūt. Cū aūt facie ei⁹ inſtar ſolis ſplendere ꝑpexiſſet: putans ſe magicis artib⁹ deluſum: iſpm ad tēplū adductū ſacrificare cōpellebat: ſed eo orante idola oia ꝑfracta ſūt Tunc nero ambos in mare ꝑcipitari ꝑcepit. Nazariⁿ uero & celſus nauicule ꝑponunt: & obdormiētes in pelag⁹ a militib⁹ ꝑcipitant: ſed ſtati a nube aſſumunt: cūq; exorta tēpeſtate nauis ꝑcliitaref: ecce nazariⁿ & celſus ſup undas ambulātes appuerūt: quos illi ut dētes: & eoꝝ que in ſcōs cōmiſerāt penitētes eoꝝ auxilium ꝑlorabant: q nauē aſcendētes oſone ſua mare ꝑcarunt: & cū militib⁹ ianuā appulerunt: ubi cū diuti⁹ ꝑdicaſſent: ite rum mediolanū reuerſi ſunt: quod cū anolinus audiſſet: nazariū in exiliū deſtinauit: celſus uero puer apud matronā quandā pmanſit. Nazarius uero romā ueniēs: patrē ſuum ſenē xp̃ianū effectū inuenit: & cū eo dieb⁹ aliquib⁹ fuit. Inde ad urbē mediolanū redire cū iniuria multa ꝑellif: ubi cū celſo puero ꝑcōſuli ꝑſentaf: cuius iuſſu extra portaꝫ romanā in loco: qui dr̃ tresmuri: ducif: & ibidē cū celſo puero decollaf. 5. cal. augu. circa annū dñi. 57. Quoꝝ corpa cū xp̃iani i hortis ꝑriis rapta collocaſſent: in ipſa nocte cuidā cereatio xp̃iano apparuerūt: & ut eoꝝ corpa in domo ſua in ꝑfunda fouea ſepeliret ꝑpter neronis furoꝛ admonuerūt: qui cū filia ſuā palyticā ab eis ſanati petiiſſet: puella ⁊tinuo ſanata corpa martyꝝ tulit: & ut iuſſerant ſepeliuit. ¶ Proceſſu uero tpis eadē corpora dñs ſcō ambroſio epō reuelauit: qui celſum i loco ſuo relinquēs: nazariū q̄ſi eadē hora ſepultū integꝝ & incorruptū cum ſanguine recente cum capillis & barba reperiens: corpus ipſum miro fragrans odore ad eccleſiam apoſtoloꝝ tranſtulit: & ibidem honorifice collocauit pridie id⁹ iunii.

¶ De ſcō victore papa & mr̃e. CXLVIII

ictor papa & martyr natione apher ex pr̃e felice eleutherio romano pōtifici in ꝑtu ſucceſſit: ſeditq; ānos. x. mēſes. 2. dies. 20. Hic ꝑſtituit ſanctū paſcha die dominico celebrari: & ad ſacerdotū interrogationem de termino paſchali celebrauit cōciliū in alexādria paleſtine: cui cōcilio ipſe papa interfuit: narciſſus ꝑiarcha hieroſolymoꝝ: theophilus quoq; ceſaree: & ireneus lugdunēp̄s: ubi ſtatutū eſt: ut ſemp die dñica paſcha celebref obſeruata. 14. luna mēſis aprilis uſq; ad. 21. Multi eni epi aſie & orientis tunc cum iudeis paſcha celebrabāt. Hic etiā ꝑſtituit ut neceſſitate urgente qcūq; homīnū ſiue in flumine ſiue in fontib⁹ ſiue i mari tātū xp̃iane ꝑſſiōe credulitatis clarificata baptizaref. Hic fecit ordinatiōes duas p mēſem decēbrium: ꝑſbr̃os q̄ttuor: diacones ſeptē: eēpos p diuerſa loca numero. 12. qui & ſub cōmodo impatore mr̃io coronatus eſt: & ſepultus eſt iuxta corp⁹ btī petri apoſtoli in uaticano. 5. calē. augu. Et ceſſauit epat⁹ dies. 12. Hic ſup ꝑfata queſtione paſche die dñico celebrandi & nō luna. 14. more iudaico opuſculum perutile ſcripſit.

¶ De ſcō innocentio papa & mr̃e. CXLIX

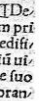

Nocentius papa & martyr huius nois primus natiōe albanē ex patre innocētio anaſtatio primo rōano pontifici in ep̄atu ſucceſſit: & ſedit ānos. 15. mēſes. 2. dies. 20. Hic ꝑſtituit ſabbato ſcō ieiunium

celebrari: quia dñs in ſepulchro iacuit & diſcipuli ſeiunauerũt. Cõſtituũ fecit: & de regulis monachoꝝ i monaſterio: & de iudeis: & de paganis: & multos cataphrygas ſuenit quoſ exilio relegauit: & celeſtinũ & pelagiũ & iulianũ hereticos dãnauit. Et ꝓſtituit ut q cũq; natus fuerit etiã de xp̃iana p baptiſmũ denuo renaſcaf: qđ pelagius dãnabat. Qui etiã pelagius aſſerebat hominẽ ſine gr̃a dei poſſe ſaluari: & unũquẽq; ſuis meritis propria uolũtate ad iuſtitiã regi. Infantes xp̃ianoꝝ ſine peccato originali naſci. Quos omnes errores inocẽti papa exñs britannie dãnauit. Hic etiã decreuit ad miſſam oſculũ pacis dari. Et oleo ab epiſ ꝓſecrato ad uſus infirmoꝝ oium xp̃ianoꝝ i extremis laborãtiũ uti. Hic etiã excõicauit. Archadiũ ipatorẽ: qa cõſenſit ut ioãnes chryſoſtomus de ſede ſua ꝓtãtinopolitana eiiceret ab eudoxia uxore ſua pp predicatiõẽ quã fecerat contra eã: q circa ſtatuã ſuã quã erexerat mulieres & puellas ludere cõpellebat: qđ eſſe uitium idolatrie chryſoſtom⁹ ꝓdicabat: ut dictũ eſt ſupra i legẽda ioãnis chryſoſtomi. vi. calen. das februarii. ¶ Hic fecit ordinatiões. 4. in urbe p mẽſes decẽbriũ preſbyteros. 30. diacões. 14. epos p diuerſa loca nũero. 54. Qui & mrio coronat ꝑe archadii ꝓcipis ſepultus eſt in cemiterio aduerſũ pileatũ. v. cal. auguſti. Et ceſſauit epatus dies. 22. ¶ Hic etiã orientaliũ & occidẽtaliũ eccleſiaꝝ aduerſus pelagianos ſcripſit decretũ: quod ſucceſſor ei⁹ zozimus ampliauit.

¶ De ſcõ ſampſone epõ. CL.

SAmpſon archiepus doleñ. ꝑe iuſtini iunioris claruit. Qui demotiana ciuitate pentib⁹ nobilibus ortus ẽ: Cuius mater anna cũ ſterilis eſſet: & de ſetu iã deſperaſſet: audiuit a domino p uiſionẽ nocte quadã ſe filiũ paritura q ſapſon uocari deberet: & epũs futurus eẽt. Natus aũt puer & ſampſõ uocatus ãnoꝝ. 5. ſcholis tradit⁹ ẽ: factuſq; ẽ monach⁹ ſub diſcipla eltachi egregii britanoꝝ magiſtri: q p ſpm de illo pñũciauit: q adhuc futurus foret epũs mirabilis in iſula britanoꝝ. Cũ aũt ãnoꝝ. 15. iã intraret ab eode magiſo pleni us eẽt ibutus: die q̃dã dũ de qõne ſubtili dubius mediteret: ſolutionẽ ipi⁹ diuinitus pcepit: & a dño audiũ pmeruit qcũq; ſibi dubia celeſti reuelatiõe referãda. ¶ Plurimoꝝ miraculoꝝ gloria claruit. Nã i horto fratrẽ a ꝑete pcuſſũ exiſtẽtẽ q̃ſi mortuum liberauit. Dũ aũt primo diaconatus & dehic ꝓbyter a ſacto dubrithyo epõ ordinaret uiſa eſt colũba niuea ſup caput ei⁹ & dorſuꝫ reſidere: qđ ſi⁹ eidẽ accidit: dũ ꝓeſſu tpis epũs ꝓcerat⁹ eſt. ¶ A duob⁹ ei emulantibus frib⁹ uenenũ in potu ꝓpinat adeo pualidũ: ut de ipſo primitus aial guſtãs repente crepuerit: qđ tñ ſanct⁹ uir ſine leſiõe potauit: unde & un⁹ ex aduerſatib⁹ frib⁹ ad penitẽtiã puocat⁹: alter uero obſtinat⁹ pmanens a diabolo arripit: & tã diu diſcerpens ſeipm uexatur q̃ diu ſcõ orante demon ab ipſo pellitur: & frater de commiſſo conteritur. ¶ Cumq; pater ſampſonis dura oppreſſus egritudine decumberet: diſcebat ſe nunq̃: nec moriturum: nec euaſurum: nec penitentiã percepturum: niſi ſampſon filius eius ad eum ueniret. Quod cum ſanctus audiſſet: quãuis inuitus ad eum uenit: & patrem corpore ac mente ſanauit: quapꝑ ipſe cum uxore & filiis duobus omnibus pro xpo erogatis monaſticam uitam elegit. Veg cum ſampſon ad monaſteriũ rediret: & ſerpentem i ſilua: qui fratres precedẽtes aggreſſus fuerat: inueniſſet: circulo i terra ſignato ipſum iclusit: factoq; ſigno crucis repentinam circulum reptile iteremit. ¶ Hic ſanctus dolenſe monaſterium fundauit: cuius abbatie anno dimidio preſuit: inde ad antrum ſecreti ſſimum ſecedens ſolitariam uitam duxit: ubi deficiente ſibi aqua ſõtem oraõs de terra produxit. ¶ Cum quidã epiſcopi in cathedra ſancti petri: ut moris erat: ad ordinandos tres epiſcopos conueniſſent: & duos ſolũmodo habẽtes de tertio dubitarent. Vi ſum eſt ſampſoni per nocte m: q a tribus epiſcopis in eccleſia ducereꝫ: quos ex nomine didicit & petrum iacobum & ioãnem apoſtolos: & itellexit ſe procul dubio epm conſecrandum. Statimq; ſcõ dubrithyo epiſcopo ãgel⁹ dñi reuelauit ſampſonem abbatẽ eſſe tertium: q eũ i epm pmouendus. Sicq; ad archiepiſcopatũ diuinitus ſublimatur & eccleſie doleñ ꝓficitur. ¶ Hic cũ die ꝓcrationis ſue celebraret miſa ẽ flãma ex ei⁹ ore pr̃ũpe: uiſi ſũt & ãgeli ei admiſtrare. Deide p uiſionẽ mõitus matrẽ ꝑ priã patre defũcto uiſitauit: eq; i dño cõſortauit. Dũq; nauigio britãniã redirer: priuatũ quẽdã nobilẽ ſe anxie ꝓſtolãtẽ i littore reperit: & iterrogãs quid ſibi ueller audiuit: q ſibi fuerat a dño reuelatũ uxorẽ ſuã leproſã ab ignoto ſibi peregrino curandam: quẽ ſapſonem eſſe nullatenus dubitabat: unde & ſibi pro cõiugis liberatiõe ſupplicabat. Quã ſanctus uir illico a lepra mũdauit. & uirum ad perfectam uitam reduxit: ipſe uero poſt modum in ardua penitentia ꝓſeuerauit. Nã nunc poſt biduum: nunc uero poſt triduum: nunc autem poſt ſeptimanam integram cibũ ſumebat. Aliquando per totam quadrageſimam ter omnino nec ultra guſtabat. Sicq; gregem ſibi cõmiſſum morum exemplo docens pariter ac ſermone: quieuit in chriſto. 5. calendas auguſti. Sepultuſq; eſt i ſuo: quod primus erexerat: monaſterio doleñ clarẽs

miraculis.

¶ De ſancta martha uirgine. CLI

MArtha uirgo hoſpita xpi ſyro pa
tre eucharia matre regali ex pro
genie deſcẽdit. Nã pr ei⁹ ſyrie &
maritime & multaq; oraruꝫ dux
exſtitit. Tria at oppida. ſ. magda
lum & utrũq; bethaniã & pte⁹ hieroſolyme
martha cũ ſorore iure materne hereditatis
poſſidebat: ut ſupra de his actũ ẽ in hiſtoria
magdalene. xi. calẽ. augu. Miniſtrabat autẽ
dño nobilis hoſpita: & ſororẽ ex ſũmo zelo
piter miſtrare uolebat. ¶ Illã uero hemor
rhoiſam quã xps a fluxu ſanauit ſanguinis:
Ambro⁹ dicit martha fuiſſe. Refert etiã euſe
bius i. 7. libro eccleſiaſtice hiſtorie: q; muli
er hemorrhoiſa poſtq; ſanata fuit i ſuo uiri
dario ſtatuã ſuã fecit: & imaginẽ xpi cum ue
ſte & fimbria ſicut eũ tetigerat: & eam pluri
mum uenerabaſ. Herbe uero ſub ſtatua cre
ſcẽtes cũ fimbria attingerẽt: tãte uirtutis fie
bant: ut eos; ptactu infirmi ſanarenẽ. Ipſam
aũt xpi imaginẽ: ut hẽ in triptita: iulian⁹ a
poſtata iñ ſubſtulit: & ſuã ibidẽ collocauit:
que ictu fulmis ptracta fuit. ¶ Poſt aſcenſio
nẽ aũt xpi cũ facta eẽt diſcipulo⁹ pſecutio:
martha cũ maria magdalena & lazaro fratre
ipſaꝝ & marcilla marthe pediſſeq; & cũ ſcõ
maximino: q; eas baptizauerat: & aliis pluri
b⁹ ablatis uelis remis & gubernaculis oib⁹
naui a iudeis iponunt: & ſic in pelago dimit
tũt: q; deo duce maſſiliã applicuerunt: ut ſu
pra dictũ eſt: i hiſtoria magdalene. Qui poſt
q̃ maſſiliã ad fidẽ xpi duxerũt: territorium
aqueñ adierũt: & ibidẽ populũ puerterunt.
¶ Eodẽ tpe erat i nemore ſup rhodanũ iter
arelatũ & auinionẽ draco qđã medius aial:
medi⁹ piſcis: groſſior boue: lõgior equo: ha
bẽs dẽtes ut enſes acutos: q; lates in flumine
tráſeuntes pimebat: & naues ſubmergebat:
ad quem martha a populis rogata acceſſit:
ipmq; in nemore hoiem mãducantẽ inuenit:
quẽ cruce dñi pducta aqua benedicta aſper
ſit: mox q; ipm uelut agnũ cingulo pprio al
ligauit: quẽ popul⁹ ptinuo láceis & lapidib⁹
interemit: uocabaſ aũt draco ab icolis tara
chonus: unde in hui⁹ memoria loc⁹ ipſe ab i
colis tarachon⁹ dr: q; ãtea nerbac. i. niger lo
cus uocabaſ. Ibi igit martha de licẽtia ſci
maximini & ſororis remãſit: & ſoror; multa
rũ ggregato quẽtu eccleſiã i honorẽ dei ge
nitricis edificauit: mõaſteriũq; pſtruxit: ibi
q; ieiuniis & oꝛoib⁹ quotidie uacabat: & mi
ra ſe penitẽtia affligebat. ¶ Quadã uice cũ
apud auinionẽ inter urbẽ & rhodanũ pdica
retq; iuuenis ultra flumẽ pſiſtens: eiuſq;
uerba audire cupiens: cũ nauigio careret: na
tare cepit: ſ; ipm ipet⁹ fluis necauit: cui⁹ ca
dauer uix ẽ a die ſ ptũ: añ pedes btẽ marthe
ducẽt: cui⁹ oꝛõe ptinuo iuuenis ſuſcitatur.

¶ Btã igiſ martha i uirginitate pſeueraui
& nũq; uiri ptuberniũ habuit. Obitũ ei⁹ añ
p annũ ei dñs reuelauit: in quo toto ãno fe
brib⁹ elaborauit: ante octo uero dies ſui exi
tus ãgelicos choros ſororis ſue aiam ad ce
los deferre ſpexit: & ꝓocatis ſororib⁹ nũ
ciauit. Cũ at finẽ ſuũ appropinq̃re ſentiret:
aſtãtes admonuit: ut luminarib⁹ accenſis cir
ca ſe uſq; ad nocteꝫ mediã uigilarẽt. Cuſtodi
b⁹ uero ſono grauatis uẽt⁹ uehemẽs irruit &
luiaria extixit: malignoq; ſpũus turba aſſu
it. Sed dũ uirgo oraſſet: ororẽ ſibi aſſiſtentẽ
aſpexit: que facẽ tenẽs lãpades accẽdit: dũq;
ſe ex noie mutuo uocarẽt: ecce xps aſſuit: &
martha ad celeſtia inuitauit. Cũ aũt ad extre
ma aduenifſet: ſe foras deferri fecit: ut celũ
aſpiceret: ac cineri ꝑſo ſe ſupponi iuſſit: &
ſignũ crucis corã ſe teneri: atq; paſſionẽ ſm
lucã ſibi legi: & dũ diceret: pr̃ in manꝰ tuas
ẽ. ipſa ſpiritũ emiſit. 4. cal. augu. ¶ Sequẽ
ti die dñica dũ laudes circa corp⁹ ei⁹ exolue
rẽt: & hora tertia btũs frãter eps petragori
ce celebraret: & pⁿ epiſtolã in cathedra dor
mitaſſet: xps ei appuit: & ut ſe ſequereꝰ ad
monuit: q; ãbo ſubito tharachonũ uenerunt
& circa corp⁹ martheꝰ ceteris rñdentib⁹ exe
quias pegerũt: ac corp⁹ ꝰ ſepulchro ſuis ma
nib⁹ ſepelierũt. Cũ aũt petragorice finito gra
duali diacon⁹ lectur⁹ euãgeliũ bñdictione⁹
petẽs ẽpm excitaret: ille ſe a xpo aſſeruit ta
rachonũ ductũ fuiſſe: & corp⁹ marthe ſepul
ture tradidiſſe: anulũq; ſuũ & chirotheas: q̃
corp⁹ locatur⁹ depoſuerat: ſe ibidẽ pbibuit
dimiſſiſſe. Miſſi igiſ nũcii: & ut eps dixerat: i
uenieteſ anulũ & unã ex chirotheciſ rettule
runt: aliã uero ibidẽ i miraculi teſtimoniuꝫ
dimiſerũt. ¶ Proceſſu uero tpis: ſclodouеus
rex frãcoꝝ: grauẽ rheniũ doloꝛẽ patiẽs: cuꝫ
ad ei⁹ tumulum liberat⁹ fuiſſet: eccleſiam &
locum dotauit: & trium miliariorũ ſpatio
in gyro predia cuncta eidem conceſſit.

¶ De ſca marcilla pediſſequa marthe. CLII

ARcilla marthe pediſſequa fuit.
Hec mulier illa fuiſſe phibet: q̃
luce. xi. ca. Extollens uocẽ q̃dã tur
ba: uentrẽ q̃ xpm portauit: & u
bera que illũ lactauerũt: btifica
re ꝓmeruit. Hec cũ ipſa dña ſua a iudeoꝝ ſi
nib⁹ expulſa: & cũ aliis diſcipulis: ut ſupi⁹
actũ eſt: maſſiliã deuenit: ipſaq; uſq; ad eius
obitũ nõ dimiſit: ipſiuſq; uitã & geſta ſcri
pſit: que poſt ei⁹ uite finẽ in ſclauonia pgẽs
& ibidẽ xpi euãgeliũ ꝓdicãs poſt decimum
ãnum a dormitiõe marthe i pace quiit: cor
pus cuius aquis tranſlatum iuxta corpora
beate marie magdalene & ſancti maximini
ac ſancti cedonii ſepultum eſt: ut ſupra di
ctum eſt in geſtis maximini epi. 4. id⁹ iunii.

¶ De sancto simplicio faustino & beatrice martyribus. CLIII

Simplici⁹ & faustin⁹ atq; beatrix sub diocletiāo ipatore passi sūt in urbe roma. Qui diocletianus pdictos duos germanos detētos multisq; suppliciis affectos: iussit pro xpi noie decollari: & corpa p pōtem lapideū i tyberim iactari. Que dei nutu iuēta sūt i loco q uocat sextū philippi uia portuēn: q scā beatrix eoꝝ quōdā germana collegit: & cum scis crispo & ioāne pbris i ipo loco sepeliuit. Et exide apd scām lucinā morabat. Cū aūt lucretius ipatoris uicari⁹ audiret pdictū quoddā ipius beatricis pdio suo uicinū occasione repta eā teneri fecit: & diis imolare precepit. Quā renuentē carceri mācipauit: deinde noctu a seruis suis eā prefocari mādauit. Cuius corp⁹ lucina rapies iuxta germanoru⁹ corpora sepeliuit. Qui passi sūt. 4. cal. augu. ¶ Post hec lucreti⁹ prediū beatricis itrauit: ubi scō amicis suis quiuio mīb⁹ isultabat. Insānlus uero lactēs pānis iuolutus de gremio matris que ibi adeat ex clamauit. Audi lucreti: occidisti & iuasisti: ecce datus es i possessionē inimici. Statimq; lucretius tremēs a demone arripit: & p tres horas adeo uexatus ē: ut in ipo quiuio more retur. Quod astantes uidētes querti sūt. Pasi sūt aūt circa annū. dñi. 287.

¶ De scō felice papa ⁹o & mre. CLIIII.

Felix papa & martyr hui⁹ nois ⁹s natione roman⁹ ex patre anastasio: liberio pape i epatu romano successit: sedit q; ānū unū. Hic fuit catholicus. uir: & constituit ut eps uocatus ad concilū ueniat. Hui⁹ pdecessor liberius cū nollet arriane hereſi ꝑsentire missus ē i exiliū a pstantio augusto filio constantini: & ibi p triēniū moratus ē. Quapp uniuersus clerus & populus romanus loco eius felicē ordiauerūt. Qui qdē felix pcilio puocato corā. 48. epis: pstantiū ipatorē arrianū hereticū & duos pbyteros ei fauātes sci lice⁹ urbatiū & ualētē ꝑdenauit: p eo uide licet: qa idē pstatius i hereſim arrianoꝝ pabēs ab eusebio nicomedieñ epo fuerat reba ptizatus. Qui ursati⁹ & ualēs: post dies aliquot rogauerūt pstantiū: ut liberiū de exilio reuocaret: ut una tātū pticipatiōe cōicarent. Quoꝝ suasionib⁹ augustus iductus: & qa felix eū dānasset idignat⁹: felicē de epatu suo eiecit: & liberiū eo pacto ꝛuocauit: ut si bi & aliis quos dānauerat cōicaret: liberius igit i heretica prauitate cōsensit exilii tedio affectus. Et sic in tātū ꝓsecutio excreuit: ut quāplurimi pbyteri & clerici liberio nō p hibēte intra ecclesias necarent. Tenuitq; liberi⁹ potēstialiter basilicas apostoloꝝ petri & pauli: & pstantinianā annos. 7. Felix uero de epatu eiectus habitabat i predio suo uia portuēn. Inde ab hereticis post annos. 7. ad urbē tractus mītiꝰ capitis obtrūcatiōe pro meruit. Et sepult⁹ ē i basilica quā ipe pstruxerat uia aurelia. 4. cal. augu. circa annum dñi. 340. Et cessauit epatus usq; ad obitū liberii. Nā dies felicis oēs sub tpe liberii ꝑpu tantur ꝓpter occasiones memoratas.

¶ De scō felice papa. 4. ꝓfessore. CLV.

Felix papa huius nois. iiii⁹. natione samni⁹ ex patre pstantino. Ioāni pape prio i pōtificatu romāo succes⁹it. Et sedit annos. 4. mēses 2. dies. 13. Hic pstituit ut infirmi ante eoꝝ trāsitū oleo scōiungantur. Hic patriarcham pstantinopolitanū arriane hereſi maculatū excōicauit: & hereſiarchā damnauit. Et postq; i ei scitate seden apostolicā se liciter gubernauit: uirtutib⁹ fulgēs ad xpm migrauit. Et sepultus iacet apud scūm petꝝ apostolū. Et cessauit epat⁹ mēsē. i. & dies. 15.

¶ De scō lupo episcopo. CLVI.

Vp⁹ eps trecheñ leucoꝝ familie primus fuit. Qui uxorē quādam noie punimolā sci germani arelatēñ epi germanā in sectō habuit. Anno uero. vii. ꝓiugii sui ambo ipi cōi uoto ad deum conuersi monachalem uitā elegerūt: unde & lupus seculo relictō ad scūm honoratū abbatē lerinēñ adiit: & factus mōachus biēnio secū mānsit. Dehic cū scō germano cognato suo i britānia ꝓuexit. Post annū aūt regrediēs: ut que sibi remanserant pauperibus dispensaret: diuino nutu trechasine ciuitatis pōtifex fact⁹ est. Hic ciuitatē sua⁹ sua oratione ab hunoꝝ exercitu oēs galliaꝝ urbes deuastāte saluauit. Cum enim attile flagello⁹ dei hunoꝝ principi occurriſset: & pro patria intercederet: & principes ferox ciuitatē omnino delere ꝓponeret diuina uirtute tā ipe q; ois exercit⁹ cecitate ꝓcussi transierunt ꝓ ciuitatē a porta usq; ad portā neminē uidentes aut ledentes. Sicq; patria saluata ē. ¶ Hic mulierē palyticā sanauit. Puellā que demonis oppressione muta effecta fuerat: ne dū a demonio liberauit: sed etiā ei loquelā restituit. Aliaq; plurima miracula ꝓfecit. Et āno. 52. epat⁹ sui scitate pol lēs ad dñm migrauit. 4. cal. augu. Sepult⁹ in ecclesia sua.

¶ De scis flora & lucilla uirginib⁹ & sociis martyribus. CLVII.

Flora & lucilla uirgies cū sociis suis eugegio & aliis rōe mītium sub helio urbis ꝓfecto passe sūt. He cum essent sorores xpiane sā timoniales: & ex urbe roma ori unde ab eugenio barbaroꝝ rege capte sūt:

& in aphricam ducte. Quas cũ tyrãn⁹ uiola re uellet: dixerũt regi: se deum celi habere sue uirginitatis custodẽ: & corruptionis ulterem. Quod ille audiens timuit: easq; reuereri cepit: atq; quodã cubiculo inclusit ad hibitis ancillis ad ministerium eaꝝ: que ieiuniis & orationib⁹ intendebant. Rex uero cũ sepius ad bellum pdiret: earum se ofonib⁹ cõmendabat: & cõtinuo de hostibus victoriam reportabat. Omiaq; ipsi ad uotum pspere succedebant. Sicq; uiginti annis apud barbaꝝ permanentes: post ipm tempus diuinitus admoneñt ut romam redeant: & martyrium pcipiant. Quod cum regi retulissẽt ipse iam mente xpianus essẽt⁹ diuino spiritu tact⁹: uirgines deferere noluit: sed relicto regno una secum romã peruenit. Ipse autẽ ab helio pfecto cõprehense cum sacrificare nollẽt capite puniunt: cũ qb⁹ &. ✣ eugenius se christianum pfitens simul etiã decollat. Hoꝝ exemplo ✣ antonius ✣ theodorus ✣ dionysius ✣ apollonius ✣ capanus ✣ pius ✣ corseus ✣ chorigenes ✣ pacus ✣ saturnus ✣ victor ✣ & alii nouem: quorum noia mime repta sũt: se xpi cultores acclamãtes ab eodem pfecto gladio cesi martyrio coronantur: quorum omnium passio agitur. 4 calendas augusti.

¶ De sanctis abdon & senen mrib⁹. CLVIII

Abdon & senen martyres passi sũt rome sub decio cesare. Cum eni idem imperator babyloniam & quasdam persaꝝ puincias superasset: quosdam xpianos iuenit: quos omnes teneri fecit. Et pollochronium quidem epm in babylonia ciuitate interfecit: ut supra in eius passione dictũ est. 15. calen. martii: cuius corp⁹ duo subreguli persarũ scilicet abdon & senen christianissimi sepelierũt. Ceteros uero xpianos uidelicet parmenium: elimã: chrysotellũ pbyteros: & lucã: ac mutiũ diacones in cordulam ciuitatẽ persarum tractos martyrio coronauit: ut supra in eoꝝ passione dictũ est. 10. calẽ. maii: quorum etiã corpora pdicti sancti subreguli tumularunt. Quod cũ decius cognouisset: eos teneri fecit: & uinctos catenis atq; diuersis afflictos penis romã secũ adduxit. Eosdem quoq; in pspectu totius senatus psentari mãdauit presente ualeriano pfecto: ut aut sacrificarent: & rerum suaꝝ libertatẽ reciperent: aut seraꝝ morsibus interirent. Quos sacrificare ptemnẽtes tradidit ualeriano pfecto puniendos: qui eos ad amphitheatrum adduxit ante simulacrũ solis: eosq; ad sacrificia compellebat. Cõtemnẽtes aũt & in simulacrum expuentes: primo plũbatis diutius cedunt⁹: deinde in amphitheatrum itroducunt⁹: & ad eos duo leones & quatuor ursi dimittunt⁹: qui cũ sanctos nõ lederent: sed pedes eorum lingentes ipsos custodirent: iniectis in feras gladiis leones & ursi occisi sunt. Deinde abdon & senẽ iussu ualeriani gladio capite trũcati sunt: & ligatis pedibus tracti ante solis idolum dimissi sunt. Sed cum eorum corpora ibidem triduo iacuissent: quirinus quidã subdiaconus ea collegit: & in domo sua occulte sepeliuit: ubi latuerunt usq; ad tẽpora constantini: & tũc beati martyres se fidelib⁹ reuelauerunt. Sicq; corpora eoꝝ inde leuata sunt: & in cemiterio pontiani trãslata: passi sunt autem tertio calen. augusti.

¶ De sanctis maxima donatilla & secunda uirginibus & martyribus. CLIX

Maxima: donatilla: & secũda uirgines passe sunt apud aphricam in ciuitate taburbo lucernaria sub psecutiõe galieni imperatoris iudice anolino: qui scãs uirgies sorores maximã & donatillam cõprehensas ad ciuitatẽ taburbitanã duci iussit aceto & felle potatas omniq; eis cibo negato: Quas dum pertractas uidisset secunda uirgo: que erat in supioribus domus sue annoꝝ. xii. oibus pẽptis ipsas secuta ẽ. Sequẽti uero die anolin⁹ duas germanas sibi assistẽtes & xpm pfitẽtes iussit uerberib⁹ diu affligi: & calcem sup plagas pspgi atq; fricari: deinde ĩ equuleo extẽdi & torqueri. Et post hec cisdẽ statuã ad sacrificandũ offerri: in quã dũ ille cõspuissent: fecit eas iudex in craticula ad carbones ignitos sterni: & prunas sup eaꝝ capita adiici. Postmodũ uero in theatꝝ ad ludibriũ poni: & ab oib⁹ pculcari. Cui cũ nunciatum esset: q& secũda xpiana eis adhereret: oẽs tres insimul ferro uinctas anolin⁹ ad bestias in harena dãnauit: laxatusq; eis ursus ferocissimus⁹ uestigia eaꝝ lingebat: qd cernẽs iudex eas gladio cedi iussit: quaꝝ corpa xpiani sepelierũt ĩ urbe pfata. iii. cal. augu.

¶ De scõ santino pfessore. CLX

Antinus pfessor nobilis syracusanus de domo de madica fuit: cuius pr̃ santius cũ uxore nobili de lerino noie deodata: q̃uis gẽtiles eẽnt elemoynas tñ largas pauperibus tribuentes: cũ ple careret: deos pagan⁹: p̃ suscipienda sobole iugiter exorabat. Nocte aũ quadã pr̃ i somnis uidit se cũ piu ge corã deo pr̃e assistere ad iudiciũ uocatũ: & pp infidelitatẽ ad iſerna dãnari: sed xp̃s ĩterueniẽs & plagas deo pr̃i obiiciẽs, promittit illis filiũ nasciturꝝ & santinũ noiandũ: q; ano etatis sue. xii. pẽres ad fidẽ puerteret: & a gẽtilitate liberaret: & sic a sũmo iudice dãnati onis sententia reuocaẽ. Nato aũt puero crux niue candidior & in medio rubicunda carni eius sup cor impssa pspicitur: & iuxta uisũ

patris puer santinus nomiatur. Qui cuꝫ matris uberibus aleret sepe lectū dimittēs super terrā iacere ꝓspicitur. Et cū loqui icipere:xp̃m quē tñ nunq̃ audiebat sepius nominabat. Die uero qua.12. annū pūctaliter implebat:cū tā uenationib⁹ delectaret:cum solo scutifero uenatum accedens p siluaq̃ syracusaną ceruos plures insequēs:ceteris hic inde dispersis : unū insecutus ē aliis uastiorem:in cuius cornibus cruces plurime apparebant:ceruusq; uoce humana ut se sequeret admouit . Qué ille secutus ad antrum eremite cuiusdā puenit. Cui nocte precedente xps apparuerat: & ut iuuenē santinū noie ad se die sequenti uenturū in fide doceret monuerat. Et continuo ei ceruus disparuit:eremita aūt santinū & scutiferū leontiuꝫ noie ad se uocans que uiderat illis narrauit:& eos in fide xpi erudiēs baptizauit . Et cum iam nox esset:lux de celo superfusa nocte sicut diem illuminauit. Reuersus aūt iuuenis pentibus que sibi ꝓtigerāt rettulit:eosq; i xpi fide quā didicerat edocuit. Qui memores uisiōis quā pater de eo nonduꝫ nato uiderat annos.xii. ꝓplere ipm notauerūt: & cum omni familia baptisma susceperūt:unus uero solus ex eorum seruis qui fidem recipe recusauit: post dies tres seipm in flumē necauit . Cum ergo santini parentes oia sua paupib⁹ erogassent: a procōsule syracusanoꝫ pp xpianitatē detēti sunt:una cū sancto santino. Et primo quidem ipsi oēs plūbatis cesi:deinde i carcereꝫ missi sunt:sed nocte ab angelo cōfortati ad martyriū animantur . Qui santinū diruptis uinculis de custodia eduxit & ✠ santium ac ✠deodatā dimisit. Qui mane educti cum sacrificare renuissent ambo piter decollantur. Fantinus uero angelū sequēs portā urbis sibi diuinitus reseratā exiuit: & ueniens mesa nam filium cuiusdā ciuis cecuꝫ illuminauit: ac ipm cum omni familia baptizauit . Cum aūt a stradichone capitaneo quereret ut diis imolaret: angelico monitu nauez sine remo ꝓscendit:& per phas in mare exiuit:nauesq; paganoꝫ se isequētes oratione susa imobiles stare fecit. Ipse uero fugiēs metropolim rhegyum ageo duce applicuit: ubi aquā sibi a matrona porrectam in uinū puertit. ¶ Dein de per calabryam ad ciuitatē tabritanā prexit:ubi balzanio cuidā diuitī ad seruiēdum se contulit:qui eum ad equoꝝ pascua deputauit. Quod cū seruus xpi fideliter & humiliter faceret tpe quo frumēta triturantur equos p areas ad triturandum circūferebat: & de pcepta mercede pauperū necessitatib⁹ subueniebat . Cūq; hoc ei⁹ dño nunciatum esset:illeq; iratus supueniēs ut santinū puneret:& equi i triturādo laborarent : uisum ē balzanio :q̃ asiala uiridia pascua capent: & nil laboris pferrent. Fantinū quoq; dormiētem eius dñs excitauit:& ut equos bene soueret ꝓfortauit. Sed cum sibi de narratis hestiaret:eo q̃ animalia pre labore maciléta sa cta ꝓspiceret. Iteꝝ inopinante santino supueniēs:equos uidit grana terentes. Tunc ira tus post santinum currere cepit. Illeq; fugiens ad motabrum flumē deuenit. Et cū euadere nec procedere posset oratiōe sua aquā uirga percussit:& statiꝫ aquis ex uno pendētibus latere unda fluminis subito se siccauit ipseq; illesus transiuit. Statimq; aquis ad locum suum reuertentib⁹ balzanius citra flumē remansit. Rogauit aūt santinuꝫ ut & ipe transire posset. Et cū ille ut prius aquas uirga percussisset. Iterum alueus exsiccatur : & balzanius sicco pede cum suis transiuit: Vndaq; mox in suū statum rediuit. Qui uisō tāto miraculo puersus est ad xp̃m : & ciuitatē tabritanā sua predicatione ad fidē reduxit. Fantinum aūt annoꝝ .xxxiii. plenus scitate die dñico in ecclesia:audita missa sacraq; cōmunione percepta in pace migrauit ad xp̃m pridie cal.auguſti. Super quē moriētem celica lux descendit & corpus insepultū & incorruptū miro fragrans odore diebus.xxx. permansit. Et deinde in ipsa ciuitate sepultū fuit. Ex cuius tumulo oleum defudat:quod cūctoꝝ debilia mēbra sanat:& carnalia desideria fugat.

¶ De scō germano epō antisiodoren. CLXI

GErmanus epūs antisiodoren nobili genere in urbe antisiodorona tus: & liberalib⁹ studiis eruditꝰ tandem romā ad discēda iura ciuilia profectus est:ubi gratus oibus existens a senatu ad gallias mittitur : ut ducatū burgundie obtineret. Cū ergo antisiodoren urbem strenue regeret:arboré pinum i platea habebat ad cuius ramos p oñtatione uenationis : ferarū capita suspendebat. Qué sanctus amator epūs ipsius urbis sepius de tali uanitate redarguebat:monēs ut arborē excideret ne ex hoc xpianis occasio criminis aduenireꝫ:illeq; nullatenus acquiescebat. Die aūt quadam absente germano: epūs arborem precidit & incendio ꝓsumpsit. Quod germanus audiēs cum militib⁹ epūm aggressus mortem ei intentauit: sed ille patienter ferens germanū sibi in epatu successurum predixit . Et furenti cedens aliq̃ diu in augustuduno latuit. Reuersus autem pmodicum obiit:& omnis plebs germanum in episcopum elegit. Qui substantia pauperibus erogata & uxore in sororem commutata:ipse p annos.xxx. mira pnia se afflixit:tieiuniis & oꝛonib⁹ assidue itentus:predicatioi solicitus:& pauperum pusor studiosus. ¶ Hospitatus i quodā loco : dū post cenam

iteꝝ pareꝫ: admirans interrogauit: cur hoc fieret. Qui rñderunt: q̃ bonis hoibus & mu lieribus: que de nocte incedunt: illa pabant Sanctus autem ipſa nocte uigilans uidit demones ad meꝫam in formis diuerſoꝝ homi nū uenientes: & ꝓcipiens ne abirent: familiam excitauit: & ſi ꝓſonas illas cognoſcerent inquiſiuit: qui cū plures ibidem uicinos ſuos & uicinas eē diceret: miſit ad domos ſingulorum: qui oēs in ſuis lectulis inuēti ſunt. Adiurati aūt illi ſe demões eſſe dixerūt: qui ſic hoibus illudebāt. ¶ Cū tēpore quodā aſſūpto lupo eſo trechaſino in britannias pgeret ad hereticos extirpandos: q ibi maxime uigebāt: ortā in mari tempeſtāte ſua oſone ꝑſtim ſedauit: & britanniā accedens hereti cos mirabiliter expugnauit. ¶ Cū in quodā loco inſirmus decūberet: & locus totus incēdio ꝓflagraret: rogatus ut inde aſportatus ignē euaderet: ille ſe ſtāmis opponi fecit: & ultra citraq; oibus ꝓſumptis ignis hoſpitiū eius nō tetigit. ¶ Dū ad britānias iteꝝ redi ret: ut hereticos ꝓturaret: quidā eius diſcipu lus apud cormodoꝝ infirmatus deceſſit. Redi ens inde uir ſanct⁹ ſepulchꝝ aperiri fecit: ipmq; uocās ex noie qd faceret: & an adhuc ſecū militare uellet requiſiuit. Mox ille reſi dens cōfeſſa ſibi ꝑſtare ſuauia dixit: ac ſe huc nolle reuocari rñdit: & iubente germano ite rum obdormiuit. ¶ Cūm in britānia prediſ caret: & rex ei ac ſociis hoſpitiū denegaſſet: bubulcus regis a palatio rediens germanuꝫ cū ſociis ſame & frigore laborantē in domo ſua ſuſcepit: & uitulum: qué ſoluꝫ habebat: hoſpitibus occidit. Poſt cenā uero ſcūs eps oſſa uituli ſeruata ſuper pellē cōponi fecit: & ad eius orationē uitulus ſine mora ſurrexit. Deinde regem ꝑſtanter de impietate redarguit: & regnū eius ad extraneum trāſitu rum ꝓphetico ſpū predixit. Dehinc cunctis ſtupentib⁹ bubulcū diuina monitione regē conſtituit. Et extunc reges de bubulci gene re ꝓdeuntes dominant regi gentis britanniorum. ¶ Cum ſaxones ꝑa britones dimicarent: & ſe paucos uiderēt: ſanctū illac trā ſeuntem ad ſe in auxilium aduocarunt: quibus ille uictoriā ꝓmittēs xp̃m ꝓdicauit: & ſacro illos baptiſmate ꝑſudit: deinde admoniit: ut die paſche oēs inermes in xp̃i noie hoſtibus occurrerent: & cum ipſe alleluia inciperet: omnes altis uocibus rñderent. Quod cum ſactū eēt: tantus tremor hoſtes inuaſit: ut armis proiectis cuncti diffugerent. ¶ Cū apud rauennā eēt a regina placida & a filio ualētiniano ipatore honorifice ſuſceptus: & ad cenā eſt inuitat⁹: cui regina uas argenteū maximū cibis delicatis plenum miſit: qui ci bos famulis tradidit: & uas argenti pro pau perib⁹ retinuit: ipſe uero ſcutellā ligneā cū pane hordeaceo regine remiſit: quod illa de uote ſuſcipiens: panem reuerenter comedit: & ſcutellam argēto texens pro reliquiis ſeruauit. ¶ Inuitat⁹ denuo ab eadem regina ad palatium cenatur⁹: aſello deuectus aduenit: quibus diſcumbentib⁹ aſinus mortuus eſt. Cūq; redire uolenti regina equū ſuum mire māſuetudinis obtuliſſet: ille omnino recuſauit: & pergens ad cadauer: aſello ut ſurgeret imperauit: qui ſtatim ſe quaſi de ſomno excutiens ſurrexit: & ſanctum ad hoſpitium deportauit. ¶ Sed anteq̃ de ipſa urbe diſcederet obitum ſuū imminere predixit: & poſt modicum febre corripitur: & die. 7. ad dominum reuocatur. Corpuſq; eius regina ad gallias: ut ille poſtulauerat: tranſmiſit: Qui euit autem uir ſanctus pridie calen. auguſti circa annum domini. 422.

¶ De ſancto fabio martyre. CLXII

Abius martyr apud ceſareā paſſus eſt: qui cū ferre uexilla preſidaria recuſaret: xp̃ianus ꝑert⁹: primo diebus aliquot i carcere truſus: deinde ſemel ac iteꝝ iterrogatus: cū in xp̃i ꝑfeſſione pduraret: mox a iudice capitali ſentētia ꝓdēnat⁹ eſt: corpuſq; eius inhumatū triduo dimiſſum eſt: dehinc reticulo inſutū in mare demergit: caput uidelicet ſeorſum & ſeorſum cadauer. Sed deinutu ſciſſo reticulo mēbra capiti reuocant: & ceruix ſcapulis cū indiciis paſſionis adiūgitur: quod ab undis eiectū ad caternianum litt⁹ a fidelib⁹ repertū & in baſilica ibidem iuxta poſita conditum eſt. Paſſus eſt autem pridie calē. auguſti. Hec ado.

Explicit liber ſextus.

¶ Incipiūt capitula libri ſeptimi.

De ſcō ſalomone rege & ꝓpheta i
De ſcō ieſu ſyrach ꝓpheta ii
De ſancto petro ad uincula iii
De ſcis machabeis martyrib⁹ iiii
De ſcō euſebio eſo & martyre v
De ſcis bono ꝑbro & ſociis mſrib⁹ vi
De ſcis ſophia & filiab⁹ ei⁹ uirg. & mar. vii
De ſcā maria ꝓſolatrice uirgine viii
De ſancto felice martyre ix
De ſcis cyrillo & ſociis mſrib⁹ x
De ſcō ſtephano papa prio & mſre xi
De ſcō ſtephano papa ſo xii
De ſcō ſtephano papa tertio xiii
De ſcis theodora & filiis martyrib⁹ xiiii
De inuentione corporum ſanctoꝝ ſtephani protomartyris & ſociorꝝ xv
De ſcis gamaliele & abibon ꝑfeſſo. xvi
De ſancto ſtephano anachorita xvii
De ſcō iuſtino ꝑſbytero & mſre xviii
De ſancto ariſtarcho diſcipulo xix

De sancto tertulino martyre xx
De festo niuis sancte marie xxi
De sancto dominico confessore ordinis predicatorum xxii
De scō osualdo rege & martyre xxiii
De sancto emigdio epō & martyr. xxiiii
De sancto menio episcopo xxv
De sancto iusto episcopo xxvi
De sancto cassiano episcopo xxvii
De sancta aphra martyre xxviii
De trāsfiguratione domini xxix
De scis sixto papa.2.& sociis mr xxx
De scō sixto papa tertio xxxi
De scis iusto & pastore mribus xxxii
De scō donato episcopo & mre xxxiii
De scō donato epō & confessore xxxiiii
De sanctis cyriaco largo & smaragdo martyribus xxxv
De scō seuero epō uienneñ xxxvi
De sancto hormisda papa xxxvii
De sancto hormisda martyre xxxviii
De trāslatione corpis sci ꝓrici xxxix
De sancto romano martyre xl
De sanctis secundiano ueriano & marcelliano martyribus xli
De scis firmo & rustico mribus xlii
De sancto laurentio martyre xliii
De sanctis centum & sexaginta quinq; martyribus xliiii
De translatiōe scē corone dñi xlv
De sancto tyburtio martyre xlvi
De scis chromatio & sociis mrib⁹ xlvii
De scō chromatio episcopo xlviii
De scā susanna uirgine & mre xlix
De sancto taurino episcopo l
De scis septem dormiētib⁹ mr li
De sancta clara uirgine lii
De scō euplo martyre liii
De scā hilaria & sociabus mrib⁹ liiii
De scis quiriaco & sociis mrib⁹ lv
De scis hippolyto & sociis mrib⁹ lvi
De sancto hippolyto episcopo lvii
De scō cassiano epō & martyre lviii
De scō cassiano confessore lix
De scā radegunde regina lx
De sancto helia propheta lxi
De sancto eusebio presbytero lxii
De scō eusebio epō emesseno lxiii
De sancto eusebio abbate lxiiii
De assūptiōe btē uirginis marie lxv
De sancto tharsitio martyre lxvi
De sancto ursatio confessore lxvii
De scō arnulpho epō meteñ lxviii
De sancta serena regina lxix
De scā artemia uirgie & martyre lxx
De scis liberato & sociis mrib⁹ lxxi
De sancto māmete martyre lxxii
De sancta helena regina lxxiii
De sancto agapito martyre lxxiiii
De scis ioāne & crispo pbris. mr lxxv
De scō magno & sociis mrib⁹ lxxvi
De sancto ludouico episcopo lxxvii
De sancto donato presbytero lxxviii
De sancto iulio senatore mre lxxix
De sancto heli sacerdote lxxx
De scis helcana & āna eī⁹ uxore lxxxi
De sancto samuele prophera lxxxii
De sancto samuele presbytero lxxxiii
De sancto bernardo abbate lxxxiiii
De sancto philiberto abbate lxxxv
De scis xpophoro & leouigildo martyribus lxxxvi
De scis leōtio & carpophoro mr lxxxvii
De sancto anastasio martyre lxxxviii
De scō priuato episcopo & mr lxxxix
De sancto quadrato episcopo lxxxx
De sancto timotheo martyre lxxxxi
De scis timotheo epō & pterio mr lxxxxii
De scō symphoriano martyre lxxxxiii
De sancto antonino martyre lxxxxiiii
De scis timotheo & apolliare mr lxxxxv
De scō zacheo epō hierlymoꝝ lxxxxvi
De scō zacheo epō antiochen lxxxxvii
De sancto theona episcopo lxxxxviii
De sancto theona abbate lxxxxix
De sanctis donato restituto & sociis martyribus c
De sanctis claudio asterio & nerone martyribus ci
De sancto porphyrio martyre cii
De scō bartholomeo apostolo ciii
De sancto polemio episcopo ciiii
De sanctis.300. martyribus qui dicuntur massa candida cv
De sanctis gregorio theodoro & leone confessoribus cvi
De sancto isidonio episcopo cvii
De sancto tito discipulo cviii
De sancto tito episcopo cix
De sancto genesio martyre cx
De scis eusebio uincentio & sociis martyribus cxi
De sancto dionysio martyre cxii
De sancto seuero abbate cxiii
De scō zepherino papa & mr cxiiii
De sancto ludouico rege & confessore tertii ordinis sci fraciſi cxv
De scis ireneo & abundio mrib⁹ cxvi
De sancto secundo martyre cxvii
De sancto alexandro martyre cxviii
De sancto ruso martyre cxix
De sancto pelagio martyre cxx
De scō pelagio papa primo cxxi
De scō pelagio papa secundo cxxii
De sanctis georgio aurelio & sociis martyribus cxxiii
De sancto anastasio martyre cxxiiii
De sancto cesario episcopo cxxv

De ſancto daniele ꝓpheta cxxvi
De ſcā ſuſanna uxore ioachim cxxvii
De ſcō auguſtino epō & doctore cxxviii
De ſancto hermete martyre cxxix
De ſancto alexandro epō cxxx
De ſcō iuliano mr̄e de aluernia cxxxi
De decollatiōe ſci ioānis baptiſte cxxxii
De ſancta ſabina martyre cxxxiii
De ſanctis ſauiniano martyre & ſauina uirgine cxxxiiii
De ſcis felice ꝓſbr̄o & audacto mr̄. cxxxv
De ſcis terētiano epō & flacco mar. cxxxvi
De ſancto firmino epō cxxxvii
De ſcō felice ꝓſbr̄o & ꝓſeſſ. cxxxviii
De ſcō paulino epō & mr̄e cxxxix
De ſcō ariſtide confeſſore cxl
De ſancto optato epō cxli

¶Expliciunt capitula ſeptimi libri.

¶Incipit Prologus libri ſeptimi.

Septimus liber p̄tis catalogi cō tinet paſſiōes & geſta ſcōꝝ illoꝝ quoꝝ feſtiuitates occurrūt'infra tēpus: i quo repſentat eccleſia p̄pagationē filioꝝ: q fuerūt eccleſie ipſius edificatores: qui fuerūt ſci doctores. Hoc aūt tēpus ē a calēdis auguſti uſq; ad calēdas ſeptēbris. Et hoc ſub figura ſapientiſſimi ſalomōis: cui' tunc libri leguntur: qui' q̄ uices gerūt i eccleſia di ſci doctores diuina ſapia repleti: ex q̄bus tā in greco; oriē tali q̄ i latio; occidētali eccleſia q̄ttuor'principaliores exiſtunt p q̄ttuor libros ſapiētie deſignati. ¶Ad hui' ergo tēporis feſta ptra ctanda tranſcurrendū eſt. Vez: qa hoc tpe libri ſalomonis & ieſu filii ſyrach ab eccleſia leguntˉ: merito legēdis ſcōꝝ hui' tpis geſta ip̄loꝝ duoꝝ ſcōꝝ uidelicet ſalomōis pro phete & ieſu ſyrach p̄mittēd: quoꝝ dies obitus nullo loco repiri certum eſt. Et q̄uis ſalomon ꝓpter crimē idolatrie quod incurrit: ex eo q̄ mulieres alienigenas adamauit: ut dr̄.3.regū cap̄.xi.a quibuſdā dānat' aſſeraf. Mihi tn̄ iuxta aliog; ſententiā recti' uiſuꝫ ē: ip̄m nedū damnatū dici nō audere: ſed pot' ſanctificatū aſtruere. ¶Ad quod aſſerendū me inducūt principaliter qnq; rōnes. Primo qa eccleſiaſtici.47.cap̄.ip̄e ſalomon iter ui ros glorioſos & ſcōs ueteris teſtāmēti p̄es expreſſe cōnumerat': eiuſq; laudabilia opa memorant'. Et quāuis etiā eiuſdem crimina explicent': p̄ſideranti tamē ſubtili' uerba ſapientis: potius apparebit ip̄m ſalomonē approbatum q̄ reprobatum. Ex quo p̄icitur: q̄ ſapiens ieſus diuino ſpiritu ſalomonem ſā ctificatum manifeſtius ꝓfirmauit. ¶Secūdo quia nō eſt arbitrandū: q̄ de' hominē tanto ſibi dilectum: quē tanta gr̄a ſublimauit: ut ip̄m pre cunctis mortalibus ſapientia diuinorum & humanoꝝ diuinitus ei infuſa dotaret: & tāta glorie diuitiaꝝ: pacis: & regni dilationis abundantia ditaret: ad tantam miſeriam deuenire permiſiſſet: ut ip̄m in obſtinatiōe idolatrie ſtinire p̄ſenſerit: quin potius ut traduntˉ hebrei circa uite ſinem de cōmiſſis penituit. Vnde ꝓpter hoc libꝝ de cōtemptu mundi: qui eccleſiaſtes dicit: compoſuit. Ex cuius textu libelli etiā ſatis apparet: q̄ ip̄m cōpoſuit in ultima ſenectute. ¶Tertio quia ip̄e templum ſāctiſſimū domino edificauit: quod nec ip̄e dauid pater eius edificare pro meruit. Quis enī: qui dei perfecta intueatur clarius opa: audeat opinari glorioſum deū: qui dauid ꝓphetam ſanctiſſimū ob id ſolum a templi ꝑſtructione p̄hibuit: quia ſanguinē inimicoꝝ dei fuderat etiā iuſte & dño imperante: uoluiſſe idem templū locū uidelicet diuine habitatiōis electū ab homine fabricari: quē p̄ciuiſſet eterne damnatiōi obnoxiū: ob eius crimina deputandū. ¶Quarto: qa ip̄m ſalomonē: ut in multis apparet: dñs ꝓphetico ſpiritu repleuit. Nam & plurima de xp̄i humanitate p̄dixit. Et ſi opponaˉ: q̄ & balaā ariol' ꝓphetauit. Reſpōdeˉ: q̄ non erat ille magus de electo populo hebreorū: ſed ex damnatis gentilib' oriund'. ¶Quinto arguitur fortiſſime ſanctitas ſalomonis: ex eo q̄ eccleſia dei: que per ſpiritū ſanctum cūcta diſponere & facere credēda eſt: libros ſalomonis inter ſacre pagine uolumia iuſſe pit: in quib' fundamēraliter fides noſtra cō ſiſtit tanq̄ approbatiſſimos & catholice ueritatis myſteria cōtinentes. Quod ſi eccleſia ſalomonē damnatū putaret: & ip̄ſi' opuſcula: & ſi nō expreſſius reprobaſſet: ſaltē inter apocripha dimiſiſſet. Ex quib' rōnibus idūctus opinionem ioſephi in hac parte ſecutˉ: ſalomonē ſanctū & inter ſanctoꝝ numeꝝ ſalua ſemper fidei catholice ueritate: & matris eccleſie diffinitione ſcribendū eſſe decreui. Hieronym' aūt & ambroſi' hoc ſatis declarant. Hieronym' enī in.16.libro de extrema uiſione ezechielis ſacit mentionē de ſalomōe dicens. Quāuis peccaſſet: egit tamē peniten tiam ſcribens ꝓuerbia: ubi dicit: In nouiſſimis egit penitentiā: & reſpuit eligens diſciplinam. Item hieronymus ſup eccleſiaſten. Aiunt hebrei hunc libꝝ eſſe ſalomonis penitentiam agentis. Ambroſi' in apologia dauid. Quid de dauid dicam: & de ſancto ſalomone: qui quoniam uulgus exiſtimabat euꝫ ueniſſe pro chriſto: ne uideretur eſſe ſupra hominem nutu diuino corruit. Vbi per ambroſium dauid non dicitur ſanctus: qui ab omnibus ſanctus eſſe ſcitur: & ſalomonem ſanctum nominat: ut nobis de penitentia ei' dubietatem tollat.

¶ Incipit liber septimus a calē augusti usq; ad calendas septembris.

¶ De scō salomone rege & ppheta. Ca. I.

Alomon ppheta & rex israel filius regis dauid de tribu iuda in hierusalē p genit⁹ de bersabee olim uxore urie ad huc pfe uiuēte ipi⁹ q; iussione in regē israel iunctus fuit: ut supra dictum est in legenda dauid p phete. 4. cal. ianuarii. Qui post paretis obitum i regno suo pacifice sedēs: de fre adonia de proditiōe regni suspecto: nece uindictā expetiit. Ioab quoq; princi pē militie pfis sui: de homicidio: qđ ali as in abner principe militie saul ꝑmiserat: gladio puniuit. Abiathar quoq; sacerdotē ab altaris ministerio eiecit. Sicq; exigēte iustitia sceleratoꝝ crimina digna ultione mulctauit. Filiā pharaonis regis egypti in uxorē duxit cū adhuc undecimū annum ageret: ut tradunt hebrei: & ex ea quasi ꝑtra naturā roboam filiū procreauit. Deinde ascēdit i excelsum gabaon quē ioseph⁹ appellat hebrō: & obtulit mille hostias in holocaustū super altare: qđ fecerat moyses. Cui dns p uisionē in somnis eadē nocte appuit dicēs: ut qđ uel let obtinendū: petinuo postularet: qui sapientiam quā oīb⁹ donis preposuit: a dño sibi in susaz ipetrauit. Et reuersus i hierusalē corā arca dñi gras egit. ¶ Tunc uenerunt due mⁱeres meretrices corā rege de unico filio uiuente litigantes: quē utraq; illaz suū natū nuper editū esse dicebat: alterumq; q nocte ab una illaz oppressus fuerat: quelibz ipaz pepisse uel necasse denegabat. Cūq; mens ei um in huiusmodi discrimine hesitaret. Rex salomon questionē iopinanter soluit: & alla to gladio: ut ait iosephus: precepit utrūq; in sanē diuidi: ut utraq; mulier medietatez ui ui & mortui acciperet. Quod mater uiuētis audiēs: qa ꝑmota sunt uiscera ei⁹ super filio suo: petiit infantem uiuū aduersarie dari ne occideret. Altera uero diuidi postulabat: & cognoscēs rex utriusq; uocē de uero cordis fonte ꝑtā: infantem uiuū ei: que ipz di mitti aduersarie postulauerat: tanq; uere matri assignauit. Et admirati sunt assessores ei⁹ q pri⁹ iniam quasi ab adolescēte ꝑtā deridebant. Omnis quoq; israel hoc audiēs diuinam sapientiā in rege fore cognouit. ¶ Statuit aut̄ rex. xii. prefectos sup omnē terraz suam: qui p singulos menses pbebant necessaria domus eius. Erat aūt cib⁹ salomonis p singulos dies. 30. cori simile: &. 60. cori farine. x. boues pingues: &. 20. pascuales: &. 100 arietes excepta uenatiōe ceruoꝝ & capreoꝝ & auiū altilium: sed & pisces ei quotidie in numerabiles portabant. Et fuit in diēb⁹ ei⁹ pax sūma in terra: habebat quoq; salomō q; dragita milia equoꝝ curruliū & duodecim milia equestrū. Et precedebat i sapiētia cunctos homines & reges oriētaliū & egyptioꝝ.

¶ Quarto igit̄ anno regni sui: qui fuit ann⁹ quadrigentesim⁹ octuagesim⁹ egressionis israel ex egypto mense maio: primo templū domini cepit edificare in hierusalē de marmore candido: qđ pariū dicit̄ in mōte moria in quo abrahaā olim filium iussu dino uoluit imolare: & in anno. xi. regni sui mensis octobris ꝑsumauit. Ita q; i. 7. ānis &. vi. mēsib⁹ cum suis utensilib⁹ pletū est. Sic enī omnia extra urbem dolata & pfecta sunt: q; nullū ferramētum auditū est i domo dñi cum edificaret. Hiras quoq; rex tyri olim amic⁹ dauid ligna cedrina de libano excisa per mare seruoꝝ suoꝝ salomoni administrauit. ¶ Dicitur etiā salomonē ad eruderādos celerius lapides habuisse sanguinē uermiculi q; thamin⁹ dicit̄: quo liniti marmores facili⁹ secabantur: quē inuenit hoc modo. Erat ualomi struthi⁹ hns pullum: quē sub uitreo uase incluſum: cum pater habere nequiret: tulit uermiculum de deserto: cuius sanguine uitreū liniens ꝑfractum est. Dū aut̄ ꝑsumare tur edificiū positus ē lapis uiuus in angulo superiori cūctis miratibus: quia ab edificātibus nec in fundamēto nec in muro unq; poni potuit: nec ē ei inuentus locus. Et ipleta est prophetia dauid: lapidē quē reprobauerunt edificantes ℣. ¶ Templo igitur ꝑsumato rex salomon menses. 7. illud soleniter dedicauit: & arcā dñi de ciuitate dauid eodē trā stulit. Deinde ad edificiū domoꝝ accessit: qđ xiii. ānis uix cōpleuit. Nō eni circa eas adeo seruēs erat: nec ad eas opulentia ipsi a patre sicut ad templū prepata fuerat. Fecit autem tres domos: unam sibi: & alterā uxori filie pharaonis: & tertiā domūsaltus. Deinde hiere regi tyro: qui sibi prebuerat auxiliū i auro & lignis ad templū dñi ꝑstruendum dedit. 20. oppida i terra galilee de sorte neptalim maritima. Et extunc terra illa dicta est galilea gentiū: quia in ditiōe regis gentilis erat

¶ Salomon etiā miro robore muros ciuitatis hierusalē edificauit: & ampliauit: & nouas ciuitates i pluribus locis fundauit. De filiis israel nullū sibi seruum fecit: sed chananeos sibi tributarios subiugauit. Classem quoq; fecit in insula maris rubri: que dicitur asiongaber: & deferebant ei uiri nautici de ophir aurū multū & argentū & gemmas & aromata & alia preciosa de indie partib⁹

allata. Et habuit rex salomon diuitias inexti mabiles:ſuſde & in dieb⁹ ſuis q̄ſi nullius ꝑcti erat argentū in hierusalē:nam & ſedilia pre foribus domoꝝ plurima argentea erant:& tanta argenti copia quāta lapidū uel ligno rum. Oia uaſa domus ſue erant aurea: & u niuerſa ſupellex domuſſaltus ex auro puriſ ſimo erat. Et magnificatus eſt rex ſalomon ſup oēs reges terre diuitiis & ſapientia:& u niuerſi deſiderabant eū uidere:& deferebāt undiq; ei munera & iocalia ꝑcioſa: & arma bellica:& equi & muli fortiſſimi & decori. ¶Ad huius opinionē incredibilē regina ſa ba ethiopie ſapientiſſima uenit eū tentare in enigmatib⁹:& ingreſſa eſt hierusalē cum co mitatu multo & diuitiis. Et honorauit eam rex ultra modū: ac docuit eā i his oīb⁹:que ſibi ꝓpoſuit:unde admirans nō hēbat ſpūm. Vegēt tria ꝑ ceteris admirata eſt uidelicet domuſaltus:& ſupra tēpli fabricā ordinem & frequentiā miniſtrantiū in tēplo. Itē ordi nem & diſtinctionē regi ſeruientiū in mensa ut in tanta multitudine miniſtroꝝ null⁹ du bitaret:q̄s cuius rei miniſterio fungeretur: nec eēt unq̄ op⁹:ut cuiq; eoꝝ:q̄ tale quid fa ceret:p alium mādaret. Dedit aūt regi mu nera.ſ.300. talēta auri & gēmas ꝑcioſas & aromata quanea & qualia alias in hierusalē nō fuerant uiſa. Dicit etiā ioſeph⁹:eā dediſſe regi radicē balſami:unde ꝑpagate ſūt uineæ engaddi:cui & ſalomō plurima redonauit. Cūq; regina ad terrā ſuā reuerſa eēt: tra dunt qdā ipſam regi ſcripſiſſe:q̄ꝑſentialiter timuit ei dicere:ſe uidiſſe in domo ſalᵉ lignū in quo ſuſpendend⁹ eēt quidā:ꝑ cui⁹ morte regnū iudeoꝝ periret: & certis idiciis illud regi indicauit. Quod timens ſalomon in p fundiſſimis terre uiſceribus illud occulta uit:& hoc lignum crucis dñice fuit:quod tñ paſſiōis tēpore miraculoſe ſupenatauit: ut ſupra dictū eſt i legenda ſci ade poſt ſeptua geſimā.io.calē.febr. ¶Cū aūt ſalomon ia ꝑpe ſenectutē eēt:cōtra legem dei mulieres multas gentiliū amauit. Habuit enī uxores 70.& cōcubinas.30. que auerterūt cor ei⁹ a dño:& ſecutus eſt deos alienos:ne eas cōtri ſtaret. Ediſicauit enī in excelſis circa hieru ſalē tria phana idoloꝝ.ſ. unū aſtaroth dee ſidonioꝝ:que iuno dr̄. Secundū cadimū ido lo moabitaꝝ. Tertiū moloch idolo amonita rū in mōte oliueti e regione tēpli: quod plu rimū deo diſplicuit:unde poſtea locus ille dict⁹ eſt loc⁹ offenſiōis. Ideo ꝑpter huiuſmo di peccata deus ſalomoni adhuc uiuenti ad uerſarios ſuſcitauit: eiuſq; regnū poſt mor tem ei⁹ ſcindendū eſſe ꝓdixit. Sicq; qui pri pacē habebat undiq; uitā in tribulatiōe fini uit:& cū annis.40. regnaſſet mortuus ē: ſed ut dictū eſt ipſm circa uite finem penituit: & ſepultus eſt in ſepulchro dauid patris ſui in hierusalē. ¶Et notandū:q̄ ſalomō dē ſenex fuiſſe:de quo mirandū eſt:cū modicū ultra 50.ānos uixiſſe legaſ. Nam.xi.ānoꝝ genuit roboam:&.40.annis regnaſſe dr̄:plenius et go ioſeph⁹ hoc declarat dicens: q̄ ſalomon ualde longeu⁹ mortu⁹ē:q̄ regnauit ānis.80. uixit aūt annis.94. Sed diuina ſcriptura eos tantū ānos exprimit: qbus anteq̄ preuarica ret regnauit. ¶Aiunt hebrei ſalomones de idolatrie peccato penitentē ſe trahi feciſſe ꝑ plateas hierusalē cā ꝓie: & inde eū in tēplū ueniſſe quod fecerat cū.7. uirgis:de qb⁹ de dit q̄tuor legis pitis:ut uerberaret ab illis: q cōi ꝓſilio dixerūt:q̄ i unctū dñi manū nō mitterent:unde fruſtrat⁹ ab illis a ſeipſo de poſitus eſt:& ſeipm uerberauit: & hec ſunt uerba ſalomōis de ſeipſo ſcribētis. Poſtq̄ a/ miſerat regnū:xps purgauit peccata ipſius & exaltauit in eternū cornu ei⁹: & dedit illi thronū regni & ſedem glorie iſrael. ¶Scri pſit aūt ſalomon libros tres.ſ.pabolaꝝ ſiue ꝓuerbioꝝ:& eccleſiaſten:atq; cantica canti coꝝ. Libꝝ aūt ſapie quidā a ieſu ſyrach con ſcriptum aſſerūt:quidā ab ipſo ſalomone:q tñ apud hebreos nuſq̄ eſt:qa & grecam elo quentiā redolet:ut ait hieronym⁹:& nō nul li hūc eſſe iudei philonis affirmāt. Prim⁹ aūt liber ꝓuerbioꝝ in pabolis.5.ꝓſtit. Terti⁹ ꝑ uerſib⁹.5. qui dragmata dicunt. Et diſputa uit de natura arboꝝ & herb aꝝ a cedro uſq; ad iſopū. De naturis quoq; auiū & omnium animātiū philoſophat⁹ eſt:ꝑ unū quodq; ge nus pabolā dicens. Excogitauit etiā cōiura tiones:quibus egritudines mitigant̄. Alias quoq; qbus demones eiiceren⁹:& alias qui bus obſtricti nō rediret. Et ſic ex ipſo textu biblie ꝓſtat ipm etiā alia uolumina cōpoſu iſſe:ꝑter ea que in canone continent. ¶Hec oia ex tertio regū a cap.2.uſq; ad.xi.inclu ſiue:& ex ſo palipomenō a pricipio uſq; ad cap.x.incluſiue. Et ex dictis ioſephi:hiero nymi:& ex hiſtoria ſcholaſtica:atq; ex chro nicis guilelmi breuiter collecta ſunt.

¶De ſcō ieſu ſyrach ꝑpheta. II

IEſus filius ſyrach ortus in hieru ſalē honorabilis doctor legis & diuina ſapientia pluſtratus tēpo re ptolemei euergetis regis egy pti ſub ſimone onie filio ſacerdo te claruit:qui libꝝ eccleſiaſticū cōpoſuit:ſ quo & eiuſdē ſimonis mentionē facit. Librū etiā:qui ſapia intitulat⁹:cōpilaſſe dr̄:quāuis de hoc nulla certa ueritas habeat:qui ſapie tia & ſanctitate pollens in dieb⁹ eleazari ſa cerdotis tpe ptolemei philoparoris nature humane debitū ſoluit:ſepultuſq; ē in hieru ſalē in ſepulchro patꝝ ſuoꝝ:& a iudeis ma xima uenerationē celebris hēt: cuius librū

&

nepos ipius ex filio eiusdē cuꝫ eo noie iesus
ex hebreo i greccū trāstulit: ut idem i ipi⁹ li
bri prologo testatur.

¶ De scō petro ad uincula. III.

Sēctū sci petri ad uincula qtuor
ex caulis istituū fuisse putatur:
scilicet i memoriā liberatiōis: in
memoriā catenaꝝ ipius reptōis:
pro destruendo ritu gentilium:
& pro impetranda absolutione spiritualiuꝫ
uinculorum. ¶ Prima igitur cā est i memo
riā liberatiōis petri. Nā sicut i historia scho
lastica dr. Herodes agrippa romam adit: &
ibi caio nepoti tiberii cesaris familiarissim⁹
extitit: unde post aliqd tēp⁹ tiberio defūcto
caius in ipium sublimat⁹: herodē regem in
iudeam destinauit. Qui cū uenisset hieruſa
lem: ut dicit act. xii. occidit iacobū fratrem
ioānis gladio: uidēs aūt quia placeret iudeis
in diebꝫ azymoꝝ petrū apprehēdit: & in car
cere catenis uinctū recluſit. Angelus aūt ei
dem nocte astitit & lumen in habitaculo re
fulsit: ac petrū a uinculis mirabiliter absol
uit: liberūq; abire dimisit. Sequēti aūt die
dū herodes custodes detentos pp liberatio
nem petri diuersis uellet penis afficere: con
citus in cesaream descendit: ubi dū esset sicut
refert iosephus in. xix. antiqtatuꝫ libro: & ad
eum totius prouincie uiri unanimiter uenis
sēt: ille uestē ex auro mirabiliter pexta idu
tus ſcipiene die processit ad theatrū: ubi dū
primos solis radios uestis aurea suscepisset:
repcusso splēdore duplicatā spectātib⁹ lu
cem fulgor metalli uibrātis effudit: ut per
hoc plus aliquid de eo q̄ humane nature est
artifex arrogantia mētiret. Qui mox ad po
pulum uti sacōdissimus erat mellifluo ſmo
ne ꝓtionari cepit. Illico adulantis uulgi uo
ces ꝓcrepāt: ipm non hominē sed deū. Et dū
sibi oblatos diuinos honores nimia preſum
ptione susciperet: uidit sup cuniculū eius capi
ti exñtem buboné: quē rome exñs ab augu
re didicerat futurū ante. v. dies mortis sue p̄
sagiū. Et ꝓtinuo percussus ab angelo uermi
bus p.v. dies uiscera corrodētib⁹ expirauit.
In memoriā igitur tā mire liberationis prin
cipis apostolog⁹ a uinculis: & dire ultionis i
tyrānū protin⁹ subsecute: ecclesia festū bea
ti petri ad uincula solēnizat: unde & epiſto
la i missa cantaf i qua hec liberatio facta per
hibet. Et p̄m hoc uidet q̄ hoc festū dici de
beat petri a uinculis. ¶ Secūda cā est in me
moriam inuentionis catene. Cū enī beat⁹ ale
xander papa & martyr: q̄ in custodia detine
batur a quirino tribuno filiā ipius quirini
balbinā noie ad se in carcerē delatā: ipolita
boga sua in collo ipius puelle a strumate li
berasset: ut supra dictū est i passione quirini
mr. .5. cal. aprilis & in passione alexandri pa
pe. v. noñ maii. Balbina ad xp̄m puersa & ba
ptizata: ipam boga apud se ex deuotiōe reti
nens frequēter osculabat. Quod cū faceret
alexander papa ipsam exhortat⁹ ut boga il
lam dimittat: sed catenas beati petri diligen
ter inquirat: quas si reperire posſit eas cum
sūma deuotione retineat. Quirinus igit⁹ ad i
stantiā filie i carcere ubi petrus detētus fue
rat diligenter catenas inquiri fecit: easq; tan
dem repras filie ꝓcessit: que in cal. augu. re
perte sūt. Tūc scūs alexander hoc festum in
memoriā catenaꝝ petri in cal. aug. celebrā
dum istituit: & in honore ei⁹ ecclesiā fabrica
uit: quā & ad uincula noiauit: & ibidē care
nam ipam reposuit: ubi in ipa solēnitate mꝝ
titudo populi cōgregat: & petri uincula deo
sculantur. ¶ Tertia cā institutiōis est. p̄m be
dam. Cum enī octauian⁹ imperator rempu
blicā primus & mirabiliter auxisset: augu
stus primus oium uocatus est: unde & hunc
mēsem q̄ prius sextilis dicebat: quia sextus
a martio: suo noie intitulauit: eū augustum
uocans. In memoriā igit octauiani augusti
oēs romani primā diē ipius solenniter cele
brabant: & diuinos quādmodo honoreſ gē
tili principi exhibebāt: usq; ad tempus theo
dosii ipatoris q̄ cepit regnare anno dñi. 325
Eudoxia igitur filia ipius theodosii uxor ua
lentiniani hierosolymam ex uoto prexit: ubi
quidā iudeus pro magno munere catenā ei
obtulit qua sub herode petrus apostol⁹ uin
ctus fuit. Cū ergo romā rediſſet: & romāos
in honoré augusti cesaris i calendis ipi⁹ mē
sē solēnizare uideret: cogitās q̄ non de facili
a tali eos errore reuocare posſet: cogitando
tractauit: ut obſeruantia quidē sic fīaret: ſ
in honorē beati petri fieret: & ipm diem ois
populus ad uincula noiaret. Habitaq; colla
tione cū pelagio papa multis exhortatiōib⁹
populū iduxerunt ut memoria principis pa
ganoꝝ trāsiret ad memoriā principis apoſto
loꝝ. Tunc impatrix catenā quā de hieruſalē
attulerat protulit: & papa illam qua petrus
rome uinctus fuerat eduxit. Hec igit illi ſo
ciata ita miraculose una catena facta est: ac ſi
semper una & eadem extitisset. Ipſa igit uin
cula papa & regina i ecclesia sci petri ad uin
cula posuerunt: & ipam multis priuilegiis
dotauerūt. Ac predictū diē ubiq; celebrem
fore instituerunt: uidelicet cal. augu. ¶ Ano
dñi. 440. quidā comes othōis impatoris
a diabolo crudeliter arreptus in tantū ut se
ipsum dentib⁹ laceraret: ad ioāne papā du
citur: ut catena ipa eius collo circūdaretur.
Sed dum alia catena furētis collo suisset im
posita nihil q; ex hac ꝓueniret salutis: mini
rum ubi nihil erat uirtutis: tādem petri ca
tena ꝓducif & furētis collo ꝓnitur: statiq;
demon ab ipo effugat. Tunc theodericꝰ me-

ten.eps ipam catenā arripuit: & illā se nō dimisſuꝝ niſi pars eī sibi cōcederet: aut sibi manus abscideret: asseruit. Tandē cū de hoc multa cōtentio eēt: impator litigiū sedauit: & ex illa catena a papa anulum unū epo impetrauit. ¶ Quarta cā huius festi institutionis esse pōt: quia dns pter a uinculis miraculose absoluit: & eidem ligādi atq; soluēdi potestatē cōcessit. Nos etiā qui uinculis pec catoꝝ obligati tenemur: absolui indigem⁹: Ideo igit solēnitatē petri ad uincula celebramus: ut sicut ille a uinculis absolui pmeruit: & sicut absoluendi potestatē accepit: sic & ipse a peccatoꝝ uinculis nos absoluat. Hāc uero ultimam cām institutionis quis desacti pendere potest: si uideat: q; absolutionē a uinculis in apostolo factā epistola memorat: Absoluendi ei cōcessam euangelium recitat: & absolutionē ab ipo nobis fiendā oratio hodierna depostulat.

¶ De scis machabeis martyrib⁹. IIII

Machabei martyres septē frēs fuerunt: q cū matre reuerenda proobseruatiōe legis diuine sub antiocho rege in hierusalem passi sunt: put i. 2. machabeoꝝ cap. 7 plenius tinet. Cū eni porcinas carnes nollēt comedere. Prio plagis taureaꝝ iubēte rege uexati: deiñ singillatim unusq; eoꝝ amputatis linguis: & cute capitis cum capillis abstracta: atq; preciſis manibus in sartagines & ollas eneas accensas missi spiritū tradiderunt: quos mater mirabilis i suppliciis hortabatur: & pstanti ao ad tolerantiā inuitabat Que tandem oibus per ignē psumatis: ut dictum est: & ipa similiter eadē pena cruciata martyrii corona filiis sociata est. ¶ Et notā dū: q; ecclesia orientalis facit festa de sāctis utriusq; testamēti. Occidētalis aūt nō facit festa de scis uetereris testamēti: eo q; ad iferos descenderunt: pter q; de innocentibus: eo q; ipsoꝝ singulis xps occisus est: & de machabeis. Et hoc pter qtuor rōnes. ¶ Primo pter progatiua martyrii: qa laudita supplicia ultra alios testamēti ueteris passi fuerūt. Et hec ē rō comestoris. ¶ Secūdo pter repsentationē mysterii. Septenarius eni est numer⁹ uniuersitatis: significat eni in istis oēs sancti ueteris testamēti celebritate digni: & in his septē ceteris oibus reuerentia impenditur. ¶ Tertio pter exemplū patiēdi: ppo nunc eni in exemplū fidelibus: ut. 1. eoꝝ cōstantia ad zelum fidei animent & ad patiēdū pro lege euangelii: sicut & illi passi sunt p lege moysi. ¶ Quarta est pter cām supplicii. Nam p defensione legis sue talia supplicia passi sunt: sicut & xpiani p defensione legis euangelice patiuntur. Has tres rationes assignat ioannes beleth in summa de officio

Passi sunt autem calendis augusti.

¶ De scō eusebio epo & martyre. V

Vsebius epus & martyr semp uir go existens: dū adhuc catecumenus eēt: ab eusebio papa baptisma suscepit & nomen. In quo baptismo manus angelice uise sūt: que ipsum de sacro fonte leuauerūt. Matrona quedā eius pulchritudie capta: cū ipsius cubiculū adire uellet: custodientib⁹ angelis peruenire nō potuit: unde facto mane ab eo ueniam postulauit. Ordinatus pbyter tāta sanctitate emicuit: q; dū celebraret sepius ei angeli ministrarent. Cūq; arriana pestis italiam totam infaceret. Impante pstantio eidē hereti fauente: iulius papa eusebiū i uercellen epm pfecrauit: que tunc inter urbes italie quodāmodo principalis erat. Quod audientes heretici fores ecclesie clauserunt: at eusebi⁹ urbē ingressus ante hostium maioris ecclesie: que est dei genitricis genua flexit: & oia hostia sua mox of one reserauit. Auxētium mediolanen epm arrianū de epatu eiecit: & dionysium ei catholicum surrogauit. Qua pter indignat⁹ pstanti⁹ impator multoꝝ epoꝝ pcilium ordinauit: & dionysium epm accersiuit: multasq; ad eusebiū epistolas destinauit: qui sciens malitiā in multitu dine pualere uenire contempsit: sed suaꝝ senectutē opposuit: unde impator ptra ei⁹ excusatione statuit i medialanen ciuitate: que ppe erat pcilium celebrari: ubi cū eusebiū deesse uidisset: iussit arrianos fidem suam de scribere: & dionysium epm mediolanen: & 29. epos catholicos cōpulit subscribere: qd audiens eusebius mediolanū accessit: & multa se pastuꝝ predixit. Cū aūt ad quendā fluuiū existēs i itinere pueniisset: nauis ex alia pte fluis exīs: eo subēte p se ad eū uenit: & ipm cū sociis (in gubernator trāsportauit: qui pdict⁹ dionysi⁹ obuiauit: & ad pedes ei⁹ pcidēs uenia postulauit. Cū ergo eusebius ab impatore: nec minis: nec blanditiis flecti posset: ut chirographo arrianoꝝ subscriberet: qn potius eusebi⁹ chirographū sibi ad subscribendū tradidit: pbus fisset. Irat⁹ pstatius eusebiū tradidit arrianis: quē ptinus de medio alioꝝ epoꝝ raptum diutius flagellarunt: & p grad⁹ palatii a summo ad imū & a cōtrario traxerunt. Cumq; quassato capite multus sanguinis effudisset. manib⁹ post tergū uinctis ipm p collū sune trahebāt. Tunc pstanti⁹ impator oēs epos catholicos: q; ei⁹ exemplo fuerāt aiati i exiliū misit. Eusebiū uero apud scytholpim urbē palestine arriani duxerunt: & ipm in quodā cubiculo adeo artissimo recluserūt: ut esset illo lōgitudine breuior: latitudie artior: ita ut curuat⁹: nec pedes extēdere: nec se in lat⁹ uertere posset.

Sed post modicum pstantio defuncto. Iulianus eidē succedēs: & oib⁹ placere uolēs. Iussit oēs pacifice quacūq; lege sibi placita per frui. Et sic eusebi⁹ inde exiuit: & ad athanasium alexādrinū epm prexit. ¶ Post aliquot annos sopitis arrianis sub iouiniano ipatore uercellas redijt: quē populus cū exultatiōe suscepit. Sed iteꝝ regnāte ualēte arriani repullulant: q eusebiū extra domū supinū trahentes: & ipm lapidib⁹ obruerūt. Sepultus i ecclesia quā ipe pstruxerat cal. augu. cū eēt annoꝝ. 88. circa annū dñi. 450. Qui inter cetera talē grām sue ciuitati obtinuit: ut nulli arrian⁹ ibidē uiuere possit. Hic in psalmos pmentarios edidit & alia opuscula fecit: ut ait hieronymus libro de illustribus.

¶ De scō bono pbytero & sociis mrib⁹. VI.

BOnus presbyter: faustus & maurus diacones: primitiuus & calūniosus subdiacones: Ioānes exupantius: quirillus: & honoratus clerici. Passi sunt rome sub ualeriano: & galieno ipatorib⁹. Hi ex nūero clericoꝝ fuerūt. Quos beatus stephanus papa ordiauit. Cū enī predicti ipatores sūmo studio beatū epm uel ei⁹ clericos requirerent: posuerūt edictū in locis celeberrimis urbis preconizariq; fecerūt: ut quicunq; papā uel eius clericos agnouissent ubicūq; latere illi co ipatorū auribus diuulgarent. Qua de re pfatos. 9. repertos ac detētos iusserunt ipatores sine ulla audiētia decollari. Qui decollati sunt uia latina iuxta forū aqueductus. Quoꝝ corpora tertullinus licet adhuc gentilis sepeliuit in ipso loco iuxta corpa martyꝝ iouini & basilei cal. augu.

¶ De sanctis sophia & filiabus eius uirginibus & martyribus. VII.

SOphia mulier & tres filie ei⁹ uirgines: fides: spes: & charitas. Rome passe sunt sub hadriāo ipatore. Hec matrōa xpianissima de italico solo: cū predictis tribus filiab⁹ suis ad urbē uenies: multas feminas ad fidē puertit: & exēplo sue castitatis plurimas mulieres xpianas effectas a consortio maritoꝝ subtraxit. Quapp ad suggestionē antiochi pfecti ab ipatore cū filiabus tēta est: & in carcerē missa in domo palladii senatoris: ubi mater i fide xpi filias hortabatur.

¶ Post dies aūt tres filie eius eductē: & hadriano pūtate sunt. Cumq; diane sacrificare nollent: primo quidē hadrianus fidē annoꝝ xii. a centurionib⁹. xii. sibi uicissim succedētibus grauiter fecit cedi. Dehinc māmillas eius amputari: de quibus lac pro sanguine fluxit. Deinde iussit illas i craticula assari & postmodū in sartagine frigi: oleo: cera & bitumine in ea feruētib⁹ liquefactis. Et cū hec omia pstantissime tolerasset: precepit illam gladio extingui. Postea aūt spem annoꝝ. x. a uiris dece uercis crudeliter taureis cedi mandauit: & deinde in fornacem mitti fecit. ubi dū flāmis extinctis māsisset illesa: iussit eam diutius torqueri: dehinc in uase eneo: pice: adipe: cera: & resina liquefactis repleto fecit imitti. Sed cū inde illesa egressa eēt: precepit ipsam capite cedi. ¶ Demū tertiam scilicet charitatē annoꝝ. 9. iussit suspēsa diutius a uiris. 9. flagellari & torqueri: dehinc in ignē copiosum iactari. In quo dū permāsisset illesa flāma prorūpēs plures gētilium interemit: uisi quoq; sunt tres uiri sole spendidiores cum puella in igne deambulantes. Inde educta iussu hadriani capitali sūia plexa est. Quaꝝ corpora mater sophia rapuit: & .xviii. miliario ab urbe delata uehiculo sepeliuit. Et dū ad tumulū uirginū oraret spiritum emisit. Sepultaq; est a mulieribꝰ que eam secute fuerāt i sepulchro filiaꝝ. Quaꝝ festum agitur cal. augu.

¶ De scā maria psolatrice uirgine. VIII.

MAria uirgo cognominata consolatrix i ciuitate uerōa claruit. Que nobilis puella & speciosa: pluriū se coniugio petentiū preces despexit: & uirginitatē suam dño cōsecrauit. Cū aūt i ipsa ciuitate per anos. 7 stille roris oisq; pluuia defecisset: & ex hoc terra sterilitate pireret: populumq; fames oppremeret: orauit marie a dño reuelatur: q nunq; siccitas effugaretur: nisi prius corpora martyrū firmi & rustici: qui dudū uerone passi fuerant: & inde asportati ad ipsam ciuitatē reportarēt. Quā uisionē uirgo fratri suo ānoni ueroneñ epo rettulit: ipāmq; eps populo reserauit. Querunt sacra corpora & in ciuitate capris que est in histria iacere ppiuntur. Ciues uero oppidi le corpora scā daturos promittunt: si tanto argento & auro redimantur: ḡtum ipsa corpora pōderabant. Fit collecta p uirginē in ciuitate uerona: & maximo auri & argēti pondere cōgregato: uirgo dei mittit ad corpora exigēda. Sed dum corpora martyꝝ pōderarēt: itātū leuia efficiunt: ut dei nutu forte quarta pars eiꝰ qđ pēsare arbitrabant: in eis thesauri ex pensum sit: reliquūq; a uirgine reportatur. Quā naue ingressam histri ciues nauib⁹ alis insequunt: maleficiis femine ascribentes: qđ xps miraculose mōstrauerat. Sed dū ad dñm orasset: nauis eius tanta uelocitate ferebat: ut alie eam insequentes minime attingere potuissent. Que per flumē athesis repatrians ab epo & ciuibus cū honore suscipitur: & corporib⁹ cum reuerētia tumulatis: pluuia mox celitus elargit: pp qđ ipsa uirgo maria cōsolatrix ab oib⁹ appellat. Que

residuum uite sue ieiuniis & orationibus occupans: quieuit in xpo. calē. augusti: Sepultus uerone miraculis clarens.

¶ De sancto felice martyre. IX

Felix martyr germanꝰ fuit beati cucufantis martyris: de quo supra actū est. 8. calē. augusti. Hic enim in hispaniis ciuitate gerunda sub daciano preside passus ē. Quem iussit idem pses xpm ꝓfitentē post illata ei plura tormētoꝝ genera ungulis detrahi: ac deinde usq; ad ossa laniari: & tam diu uulnera uulneribus iustaurari: donec inuictum xpo spiritū redderet. Qui passus ē calendis augusti: ut ado in martyrologio testat.

¶ De scis cyrillo & sociis mrībus. X

Cyrillus: aquila: petrus: domitianus: rufus: & menāder martyres apud arabiam in ciuitate philadelphia passi sunt. Qui oēs professione nomis xpiani una die gladio cedente martyrio coronati sunt: uidelicet calē. augusti. Hec ado ubi supra.

¶ De scō stephano papa primo & mre. XI

Stephanus papa & martyr huiꝰ nois primus natiōe romanus ex patre iuliano: lucio prio pape in ēpatu romano successit: & sedit annos quattuor mēses duos dies is. Hic ꝓstituit sacerdotes & leuitas uestibꝰ & uasis sacratis in usu quotidiano non utī nisi in ecclesia tantū. Hic cū multos gentiliū quertisset: & multa martyꝝ corpora sepelisset: a ualeriano & galieno impatoribus summo studio pquirebat. ut eū uel clericos eiꝰ aut sacrificare cogerent: aut diuersis supplīciis punirent. Dederūtq; edictū: ut quicūq; eos ꝑderet: oēm eoꝝ substantiā possideret. Stephanꝰ ergo papa cōprehendit: & multis eū sequētibus xpianis solus aliis ejectis ante ualerianū ꝓsentat: quē postq; impator xpm ꝓfitentē audiuit: iussit eū ad templū martis adduci: ut ibi aut idolum adoraret: aut sententiam capitalē subiret. Sed cū templum ingressus fuisset: & xpm ut ipm templum destrueret exorasset: tonitruo maximo cū coruscationibus irruēte statim maxia pars tēpli corruit: & ois gentilium multitudo ꝓtimore aufugit. Ipse uero cū assistentibꝰ xpianis ad cemiterium lucine prexit. Quod audiens ualerianus milites plures prioribus ad eū occidendū misit: qui uenientes ipm celebrantē missam iuenerūt: & stantē intrepidū ac cepta iugiter perficientē in sua sede decollauerunt. Cuiꝰ sanguis in pauimēto effusus adhuc ibidē apparet in testimoniū passionis eiꝰ: corpusq; eius in eadē crypta in loco qui dē cemiterū calixti a xpianis sepultum est. 4. noñ augusti. Hic fecit ordinationes duas per mensem decēbriū: presbyteros 7. diacones. 5. epos per diuersa loca tres. Et cessauit epatus dies. 22.

¶ De scō stephano papa 2o. XII

Stephanus papa huius nomis 2s natione romanus ex patre ꝓstantino: zacharie pontifici in epatu rōano succesit: & sedit annos. 5. dies. 28. Hic post pentis obitum paruus derelictꝰ una cum scō paulo eiꝰ germano & in papatu successore in cubiculo latheranēn ꝑ doctrina apostolice traditiōis sub gregorio tertio & zacharia ꝑdecessoribꝰ pōtificibus pmansit: quē seriatim per ecclesiasticos ordines ꝓmouentes i ordine diaconatus ipm ordinauerunt. Defuncto uero zacharia papa stephanū quendā ꝓsbyterū i ordine pontificatus cunctꝰ populus sibi elegit: qui dū causas disponeret: subito obmutescēs defunctꝰ est. Post hec cunctꝰ populus ꝓgregatus in ecclesia sancte marie maioris inuocata spūlancti gra: predictū beatissimū uirū sibi elegerunt in pontificē: & cum laudibus in basilica3 saluatoris: que dr ꝓstantiniana: deportauerūt: & sic stephanꝰ papatum obtinuit. ¶ Fuit aūt amator ecclesiaꝝ dei: & ecclesie traditiones firma stabilitate ꝓseruans: paupeꝝ xpi uelox subuētor: uerbi dei i magna ꝓstantia predicator: pupilloꝝ ac uiduarum & miserabilium quarūcūq; personarū uece manuq; fortissimus auxiliator. ¶ Hic ob infestatiōē astulphi regis longobardorum in franciam perrexit: auxilium pipini regis imploraturꝰ: cui pipinus uenienti occurrit: ad trium miliariorū ꝓatiū ex equo descendens: & per frenū equi pape stratoris officium exercens usq; ad suum deduxit palatiū: quem ipse pontifex regem inunxit duosq; filios eius carolum & carolomānū. Et ad preces pape cū maximo exercitu i italiā pipinus deuenit: & astulphum regem papie potenter obsedit: ipmq; tandem ecclesie subiugauit. Stephanum quoq; papam i sede sua omnibus pacatis remisit. Qui ultimo sui pōtificatus anno impium a grecis transtulit in germanos in personam magnifici regis caroli tunc in iuuenili etate cōstituti. Et post dies modicos in pace quieuit: & sepultus ē ad sanctum petrum apostolum. Et cessauit epi scopatus mensem unum & dies. 10.

¶ De scō stephano papa tertio. XIII

Stephanus papa huius nominis tertius natione siculus ex patre oliuo: paulo epo-romano in pōtificatu succesit: & sedit annos. 4 menses quinq; dies. 28. Vir strenuus & diuinis scripturis eruditus atq; ecclesiasticis traditionibus imbutus: & i earū obseruationibus ꝓstantissimꝰ perseuerator.

Hic dum a sicilia puius romā veniſſet īmōa
ſterio ſci chryſogoni a gregorio papa. 3. tra
ditus & monachus effect ē. Qñ poſtmodū
zacharias papa: ex ipo tolles mōaſterio cu
bicularīū ſuū fecit: ipmq; pſbyterū cardina
lē i titulo brē cecilie ſpecrauit. Sed & reliq
ſcilicet ſtephanus & paulus beati pontifices
eūdem i ſuo ſeruitio ſimiliter detinuerūt. In
cui⁹ ſinu paulus papa ſpm emiſit. Quo nec
dū defūcto otho dux nepeſine ciuitatis cum
exercit⁹ multitudine ſubito elegit ꝓſtantinū
frem ſuū tūc laicū exiſtentē. Qñ georgius
epus preneſtin⁹ & ſergius oſtien: ab ipa mꝝ
titudine coacti ꝓtra canonū ſtatuta ipm cle
ricū ſacietes: gradatiq; ad ordies ꝓmouerūt:
& ſequēte die dñico epm ꝓſecrauerūt. Non
multos poſt eſuſdē ſergii qui eū ꝓſecrauit
manus arruit. Sicq; langues uitā finiuit. Con
ſtantinus aūt p⁹annū ſeditiōe ꝓmota de ſede
epatus expulſus ē. Sequēti quoq; die clerus
& populus uniuerſus unanimes ſtephanū p
ſbyterū ſcē cecilie i pōtificē elegerūt: & cu⁹
laudib⁹ i patriarchale palatiū lateraneñ de
tulerūt. Cōſtantinus uero i eccleſia ſaluato
ris cora ſtephano papa de tyrānica ābitione
ppiam egit: quē pontifex i mōaſterio detru
ſit: quē & nō p⁹ multos dies i ultionē crimi
nis: a furore populi deus ipm excecari pmi
ſit. Sicq; erutis oculis miſerabiliter uitā fini
uit. ¶ Stephan⁹ ãt papa ex oi gallia & italia
rome ſynodo ꝙocata: ioſa ordinata ab ei⁹ ꝓ
deceſſore ſſtātino ffi nois pōtifice imo ſedis
apoſtolice inuaſore reuocauit. preter baptiſ
mū & chriſma ab ipo ꝓfectu⁹. Oēs quoq; p
ipm ordinatos degradauit. Execrabilē quo
q; ſynodū tūc nup in pri⁹ grecie celebratā
i qua ſtatutū fuerat: ut ſacre ſcōꝝ imagines
deponerētur damnauit. ¶ Hic ſtituit ut oi
die dñico a. 7. epis cardinalib⁹ hebdomada
riis q i eccleſia ſaluatoris obſeruāt miſſarū
ſolēnia ſup altare bti petri. Gloria i excelſis
deo dicere. Mycaliū quēdā i archiepm ra
uēnatē p impreſſionē brachii ſcⁱaris ſtruſū
depoſuit. Et i opⁱb⁹ ſcis laudabiliter uitā fi
niuit. Et ſepultus ē ad ſcūm petrū. Et ceſſa
uit epiſcopat⁹ dies. viii.

¶ De ſcis theodora & filiis mrib⁹. XIIII.

Theodara cū tribus filiis ſuis ſub
diocletiano ipatore apud niceaꝫ
ciuitatē paſſa ē. Hec ex pudicia bi
thynie ciuis nicena cū apud ſiri
niū ꝑſecutionē fugiēs declinaſſꝫ
a paganis tēta: & diocletiano a macedōia re
deunti oblata ē. Qui ea tradidit leocadio co
miti ipatori ꝓmittēti: q ea aut idolis imolā
tem i uxore aſſumeret: aut crudeli morte pi
meret. Cū ãt comes ei⁹ ꝓsugiū peteret: theo
dora ei ſuadet: ut prio ad facultates ſuas ex
q̄rendas & obtinēdas pgat: & poſtmodū re
diēs ipſam aſſumat. Quod ille adiplere cu
rauit. Interea q; ſcā dei cum anaſtaſia xpiana
ſcis pauprib⁹ miniſtrabat. ¶ Reuerſus aūt
comes cū eā expeteret: illaq; ei ꝓſentire nol
lentem uellet: ipſam uictā ferro cū trib⁹ fi
liis ad ꝓſularē bithynie deſtinauit. Qui filiū
ei⁹ primogenitū noie ✝ enodiū xpm ꝓfitētē
ſuſtib⁹ cedi iuſſit: mater uero aſſiſtēs illum
hortabat ad palmā. Poſt hec tradita ē hyr
taco lenoni: ut eā pri⁹ illuſam iter publicas
ſtitueret meretrices. Et dū ipſā leno trahe
re uellet appuit iuuenis q eū i uultu pcuſſit
ſanguiq; de narib⁹ ei⁹ ſtillare cepit. Tūc cō
ſulariſ bec uidēs ipſā cū trib⁹ filiis igne cō
ſumi fecit. Qui paſſi ſūt. 4. noñ. auguſti.

¶ De inuentione corpoꝝ ſanctorum ſtepha
ni ꝓmartyris & ſocioꝝ. XV.

Nuentio corpoꝝ ſcōꝝ ſtephani
ꝓmartyris: nicodemi: gamalie
lis: & abibon ano dñi. 415. anno
uidelicet. 7. honorii ipatoris ſa
cta ē. Quoꝝ reuelatio facta ē preſ
bytero luciano eccleſie gaphargamala: que
eſt i territorio hieroſolymitano. Dum eni in
ſtrato ſuo quieſceret: & pene uigilarer i baſi
lica baptiſterii feria. vi. illuceſcēte i exceſſu
mētis raptus: uidit uiꝝ ſene ſtatura proce
uultu decoꝝ plixa barba: pallio candido a
mictū: cui gemule auree & cruces erāt con
texte calciatū caligis i ſupiciē deauratis: q
māu uirgā aureā tenēs: de q eū tetigit: & ter
tio ex nomie uocauit: ſuſtiq; ut ſūma diligē
tia ſuū & ſocioꝝ tumulū pateſaceret: q ide
center i deſpecto loco ſepulti eēnt. Mādauit
q; ut ioāni hieroſolymitano epo diceret: ut
ipſoꝝ corpa i honorabili loco repōeret: qa
cū ſiccitas & tribulatio orbē cōcuteret: eoꝝ
ſuffragiis deus mūdo ppiciari decreuiſſet.
Cūq; lucian⁹ eū interrogaſſet quis eēt: & qui
illi forēt quos ſecū facere diceret: dixit ſe eē
gamalielē q paulū ap̄m enutriuit: & ad pe
des ſuos legē pdocuit. Qui aūt ſecum face
bant prim⁹ erat ſtephan⁹ ꝓmartyr: qui a
judeis lapidatus extra ciuitatē ꝓiectus fue
rat: auibus & feris deuorādus: cui⁹ corpus
ipſe collegerat & i ſuo tumulo ſepeliuerat.
Alius aūt erat nicodemus nepos ſuus q no
cte ad ieſum uenit: & a petro & ioāne baptiſ
ma ſuſcepit: q a judeis oi ſubſtātia ſpoliat⁹
& uſq; ad ſeminecē ceſus ab ipſo gamalielē
collectus & refectus fuerat. Cui⁹ & corpus
ex ipſis nerberib⁹ moriētis: ipſe i eodem ſe
pulchro locauerat. Tertius uero erat abibō
filius ſuus: q āno etatis ſue. xx. una ſecū ba
ptiſma ſuſcepit: & i uirginitate ꝑſeuerās in
maxima iuuētute i pace dormiuit: uxor ue
ro ipſius gamalielis artea & primogenitus
eius ſelemias: q fide xpi noluerūt ſuſcipere
nequaq; ſcōꝝ ſepultura digni fuere: ſ alibi

depositi fuerant: quoꝝ tamē sepulchra inania & uacua erant. Hoc dicto sanctꝰ gamaliel disparuit. Lucianus uero euigilans dñm exorauit: ut si hec uisio in ueritate fieret: eidem secūdo ac tertio appareret. ¶ In sequēti uero sexta feria eidem sicut prius appuit: & cur ea: que ei iusserat: neglexisset: Lucianū interrogauit: & ad uisionis certitudinem ex his que ei dixerat: similitudinem obtulit: singulosq; loculos & reliquias docuit: dicens q; in possessione ipsius gamalielis inuenirent: que ligua syra dicit delagabria siue debatralia: ostenditq; ei gamaliel tres calathos aureos: quorum unus plenus erat rosis rubeis: alii duo rosis candidis: qnartum etiā calathū argenteū croco plenum. Dixit q; calathos esse sanctoꝝ singuloꝝ loculos. Nam calathꝰ rosis rubeis plenus: erat loculus sci stephani: qui solus ex illis martyrio meruit coronari. Alii duo rosis albis referti gamalielis & nicodemi erāt loculi: q syncero corde in pfessione perseuerauerant xpi Quartus uero argenteus croco plenus erat abibon filii suf loculus: qui candore uirginitatis floruit: & mundꝰ de mūdo exiuit. Hiisq; dictis itēꝝ disparuit. ¶ In tertia uero sexta feria sequētis hebdomade eidem itēꝝ iratus appuit: & de dilatiōe & negligētia ipm grauiter increpauit. Cōcitus igit lucianꝰ hierosolymā adiit: & ioāni epo cuncta p ordinem enarrauit: qui cōuocatis eustonio sebastēn: & eleutherio hiericontin epis ad locum dest gnatum accessit: & i quodam aceruo lapidū fodi iussit. Eademq; nocte sanctꝰ gamaliel puisum cuidam migetio monacho apparuit: dicens q; i uanū in illo loco foderent: qa ibi corpora nō essent: sed ea regrerent in loco illo: qui dr uiroꝝ bonoꝝ possessio: qui cū uita ioāni epo & luciano pbytero retulissent: & locū designatū ostendissent: ad locū ipsum oēs accesserunt. ibiq; fodere ceperūt. Tūcq; subito terra cōcutitur: & odor suauissimus sentitur: ad cuius fragrantiā. 75. hoies a diuersis infirmitatib⁹ liberant. Sicq; sanctoꝝ corpora prout ostensa fuerant inuenerunt: & ea i sanctam ecclesiā syon: ubi quondam ipse stephanus archidiacon⁹ fuerat: detulerunt: & ibidem honorifice cōdiderunt. Hec aūt inuentio facta est ea die: qua sci stephani passio celebratur: uidelicet. 7. calē. ianuar. & eius passio hac die fuisse creditꝰ. s. iii. nōn augusti. Quare aūt festa ab ecclesia mutata sunt: supiꝰ in alio eiꝰ festo dictū est: uidelicet 7. calē. ianuarii. ¶ Corpus autem beati stephani pcessu tēporis hoc modo ꝓstantinopoli translatuꝫ est: ut ait augustinꝰ. Alexander quidā senator cū uxore iuliana hierusalem adiit: & ptomartyri stephano pulcherrimū oratoriū ꝓstruxit: ac locutum argenteum obtulit: & post eius obitum iuxta corpus martyris ex summa deuotione i simili argenteo loculo se sepeliri fecit. Euolutis igitur septē annis cum uxor repatriare uellet: corpꝰ uiri secū deferendū ab epo postulauit. Qui precibꝰ eius annuens loculos ac genteos ptulit: dicens q; ex illis nō nouerat loculum uiri sui: at illa se illud nosce asserens: dū corpus uiri putat accipere: calu p tomartyris corpus accepit. Cū aūt nauem cum corpe ascendisset: hymni angelici resonant: & suauissimus odor effragrat. Demones clamant: corpꝰ stephani se exurere: seuā q; tempestatē excitāt. Sed nautis naufragiū formidantibus stephanus inuocatur: ipsoq; eis apparente subito tēpestas sedatur. Tunc princeps demonū demones quoꝝ misit: ut nauem incenderent: quos statim angelus dñi cunctis uidentib⁹ in profundū demersit. Et cū chalcedoniam uenissent: demones ululabant: q; stephanus illuc adductꝰ eos incēdebat. Constantinopolim igitur incolumes p uenerunt: & corpus ibidem reuerenter deposuerunt. Hec augustinus.

¶ De sanctis gamaliele & abibon confessoribus. XVI

Gamaliel pfessor honorabilis legis doctor: & occultus xpi discipulus: & apli pauli i lege moysi didascalꝰ cū abibō filio suo ānorum. 20. ab apostolis sactis post ascensionem domini sacrum baptisma suscepit. Et ipsorum apostoloꝝ predicantium in scilio phariseoꝝ caute defensor fuit: sicut legitur act. 5. cap. Qui corpora stephani ptomartyris & nicodemi discipuli in sua possessione. xxii. miliario a hierosolyma distante necnon in pprio tumulo sepeliuit. Et cū eodem filio suo: qui in uirginitate iugiter perseuerauit: omnibus diebus uite sue deo seruire studuit. Qui post opera laudabilia tēporibus apostolorum i xpo quieuerunt: & iuxta corpora sanctoꝝ stephāi & nicodemi in eodem sepulchro recōditi fuerunt.

¶ De sancto stephano anachorita. XVII

Stephanus anachorita i parte locorum mareotidis per annos sexaginta deguit: qui tantum in discernēda reꝝ ambiguitate iudicium habuit: ut nullus ad euꝫ quacunq; causa ueniret: qui post eiꝰ sermonem tristis abscederet. Hic licet in uerendis nature sūma egritudine laboraret: funes tñ fugiter de foliis palmaꝝ texēs: nec ab opemanuū aliqñ desistebat: nec sermones aliis exhortatorium intermittebat: ceteras uero corpis partes medico ferro patiēter pbebat. Tanta enī erat patiētia pdotatꝰ: ut mēte celestibus occupatꝰ a dolore corpis quodāmō

fieret alienus: adeo ut genitalibus exclis nihil omnino sentire uideretur. Quieuit in xpo.5.non.augusti.Hec heraclides.

¶De scō iustino ꝓsbytero & mrē. XVIII.

IVstinus presbyter & martyr rōe passus est sub decio imperatore. Hic̄a beato sixto papa.2.presbyter ordinat⁹: ei⁹ scitatis imitator effectus ē. Ad hunc beatus laurē rius martyr uenit i uicum patricii latentem i crypta nepotiana:ut thesauros a beato sixto sibi cōmendatos pauperib⁹ erogaret: ut infra dicet in passione ipsius.4. idus augu. Inuenit⁹q; cum eo.lxiii.xpianos:quoꝝ singulis ipse beatus laurentius cum iustino presbytero pedes lauit:& pacis osculum cū eleemosyna tribuit. Hic scūs presbyter postq̄ beatoꝝ sixti pape & sociorum & laurentii archidiaconi ac hippolyti:& omnis eius familie:aliorumq; plurium martyrum corpora: sepulture cōmendauit: euoluto anno & ipse sub persecutione decii galieni & uolusiani confessionis gloria insignis martyriū capitis obtruncatione ꝓmeruit. Sepultus rome uia tyburtina iuxta corp⁹ beati laurentii i agro uerano pridie non.augusti.

¶De scō aristarcho discipulo. XIX

ARistarchus discipulus beati pauli apostoli:un⁹ ex.72. discipulis xpi fuit. De quo ad col.4.cap.& act.20.mētio spalis habet. Qui comes indiuiduus pauli & pcaptiuus in uinculis rome fuit: & cum eo usq; ad finē eius perseuerauit. Sed post passionē pauli:quia ab eo episcopus thessalonicēsiu⁹ ꝓstitutus fuerat:uel ut abbas Dorotheus ponit:eps apamie post lōgos agones a xpo coronatus fuit. Quieuit in pace pridie nonas augusti.

¶De scō tertulino martyre. XX.

TErtulinus martyr rome passus est sub ualeriano imperatore. Hic cum esset procurator reꝝ olympii tribuni. Qui pro xpi nomine passus fuerat: ut supra in eius & sociorum passione gestum est.vi.cal.augusti: & licet adhuc gentilis tamen tormenta que xpianis inferebantur abhorreret:corpora sanctorum boni ꝓsbyteri & sociorum sepeliuit:ut dictum est in eorum passione supra cal.augusti.Et dehinc ueniens ad scūm stephanum papam ab eodem fidei rudimēta ac baptisma suscepit: atq; presbyter ordinatus fuit. Quem imperator ualerianus teneri fecit: ut sacrifactes olympii ꝑderet:& diis sacrificaret. Qui cum diuitias dñi sui diceret in celis per manus seruorum xpi sublatas:& deos gentium uti demonia confutaret. Iussu cesaris extenditur:& fustibus diutius ceditur. Ignisq; quoq; latēribus eius subter ponitur. Deinde prefecto sapritio examinandus tradit. Qui tertulinū ante suū tribunal adductū:cū ab eo nec facultates olympii exigere: nec ipm ad sacrificia cogere posset: iussit in equuleo extendi & neruis diutius contorqueri. Deinde ignibus concremari. Et cum nunciatum esset ualeriano: ipsum nec oīa constanter pertulisse:data ab eo sīa de equuleo depositus est:& uia latina miliario .so. ab urbe ductus atq; ibidem decollatus. Cuius corpus ibidē a fidelibus in crypta hareneria sepultus est. pridie non.augusti.

¶De festo niuis sancte marie uirginis. XXI.

FEstum sancte marie ad niues ab ecclesia celebrari institutū ē:nonis augusti propter miraculum qd rome apparuit:ꝓpter qd ecclesia scē marie maioris in honorem dei genitricis edificata ē tpe liberii pape. Cum enī usq; ad illud tpus nulla ītra urbis ambitū i honorē btē uirgis fuisset ecclesia fabricata. Accidit ut quidā ioānes patricius rome morib⁹ & nobilitate preclarus di uitiis & possessionib⁹ abundaret. Qui duꝝ filium minime procreasset:qui tot diuitiarum heres fieret:ad beatam genitricem dei mariā una cū coniuge sua ſpalem deuotionē elegerunt. Rogantes ipam assidue: ut eis uel filiū heredē ꝑcederet uel eos de aliquo ei grato: in quo facultates suas possent impendere iformaret. ¶Mense itaq; augusti.v.uidelicet ipi⁹ mēsis die:quo tpe homines solis aduſtionibus magis decoquuntur:uolens beata uirgo in monte qui superagius dicitur sibi ecclesiam edificari:aerem repente contra naturam fecit immutari:& copiosa niue miraculose cadente locum illum ipsius montis tantum insudit in illo uidelicet ambitu:in quo fuerat ecclesia construenda. Eadem̄q; nocte beata uirgo liberio pape apparuit: sēq; dei genitricē esse dixit:omniaq; ei gesta narrauit:atq; mandauit:ut mane cum uniuerso clero & populo ad predictum montem accederet:& intra niuis ambitum sibi ecclesiam fabricaret. Quam de facultatibus ioannis patricii construi uolebat:& iccirco eidē similem uisionem ostenderat. ¶ Eadem hora apparuit ioanni & uxori sue beata uirgo maria:dicens orationes eorum exaudisse:& seipsam sibi succetricem bonorum suorum a domino impetrasse. Precepit igitur ut in predicto monte in loco uidelicet quem tantum nix operuerat de consilio pape liberii ecclesiam suo nomini fabricarent: & largiflue dotarent. Mane autem facto ioannes ad papam accessit: eique uisionem narrauit: atque ab eo similia percepit. Et con-

nocato clero & uniuerso populo ad mon?
tem superagium accesserunt : & niuem loci
ambitum miraculose repleuisse inuenerũt:
ubi de mandato pape ioannes ecclesiam i no-
mine dei genitricis erexit:ipsamq; sacte ma-
rie maioris nominauit:& de suis facultatib?
largissime dotauit:quam & liberius pontifex
consecrauit : Vbi de capillis & uestimento
ipsius alme uirginis:& corp? beati matthie
apostoli:ac glorioſi doctoris hieronymi re
quiescunt.

¶De sancto dominico confessore ordinis
predicatorum. XXII

DOminicus ordinis predicatorũ
dux & fundator inclytus ex hi-
spanie partibus: uilla que dicit
calaroga exomeñ diocesis pre
felice matre ioanna origine? du
xit:cuius mater ante ipsius ortũ uidit i ſom-
nis se catulum gestantem in utero ardentẽ-
tem in ore faculam baiulãtem:qui natus to-
tam mundi fabricam incendebat. ¶Cuidam
matrone: que ipsum ex sacro fonte leuaue-
rat:uidebatur:q; puer dominicus ſtellã ha-
beret in fronte : que totum orbem illustra-
bat. ¶Dum adhuc esset puerulus: a nutrice
sepe deprehensus est lectum dimittere:& su
per terram iacere :quaſi iam carnis delitias
abhorreret. ¶Missus deinde palẽtiam amo
re sapientie adiiscende uinum per decennio?
non gustauit:ubi cum fames esset ualida:li-
bros cum omni supellectili uendidit: & pre
cium pauperibus erogauit. Ab epo quoq;
exomeñi in sua ecclesia canonic? regularis
efficitur:& a canonicis supprior odinat : q
lectioni & orationi iugiter uacabat: assidue
deum exorans : ut gratiam sibi infunderet:
qua se totum aliquando saluti proximoru?
impenderet . Pergens autem cum episcopo
tolosam:hospitẽ suũ heretica prauitate cor-
ruptu? ad fidei ueritatem reduxit. ¶Cui die
quadã aduersus hereticos pdicaſſet: aucto-
ritates suas in scriptis redegit:& cuidam he
retico schedulam ad deliberãdum tradidit:
qui sociis sero ad ignem congregatis sche-
dulam produxit. Ipſi uero omnes ad inuicẽ
condixerunt: ut schedula in ignem proiice-
retur:ut sic ex eius combustione uel conser
uatione:fides eorum uera uel falſa probare
tur. Que tribus uicibus in flammas iniecta
tertio de igne prosiliuit illeſa . Heretici ta-
men in sua duritia permanentes : sibi uici-
ſim super miraculo silentium imposuerunt.
Quod tamen nutu dei ab astante milite ca-
tholico reuelatum est. Episcopo uero exo-
meñi defuncto ceteris recedentibus:Domi-
nicus cum paucis ibidem permanſit:& uer-
bum dei instanter predicans : multa ab e-
mulis opprobria & persecutiones pertu-
lit : quas omnes diuina gratia superauit.
¶Reperiens quendã qui ex pauptate hereti
cis adheserat:decreuit seipm uendere:ut sic
illius inopie subueniret : & illum ab errore
subtraheret:quod & fecisset:niſi eius inopie
diuina gra puidiſſet. ¶Alias etiã mulieri:q;
filium a saracenis captum deflebat:se uendẽ
dũ pro ei? redẽptione obtulit:sed mulier no
acquieuit. ¶Post hec cepit de iſtitutiõe or-
dinis cogitare:cuius officiũ eẽt per mundũ
discurrere: & fidem ab hereticis defensare.
Qui postq; decẽ ãnis tolose permanſerat:ad
ꝑcilium generale : quod rome celebrabat:
cũ fulcone epo suo adiit: & ab innocẽtio ter
tio papa ordiné predicatoꝝ instituendu? &
ꝓbrmandũ postulauit . Cũq; in hoc se papa
difficilẽ exhiberet:nocte quadã uidit in ſom
nis lateranẽsem ecclesiam ruinã minantem:
& dominicũ humeris suppositis casturã illã
fabricam substentantẽ. Qui exigilans & uiſi
onem intelligens petitionem uiri dominici
acceptauit: & ut sibi approbatam aliquam
regulam eligeret mandauit. Dominic? ergo
cum.xxv.fratribus regulam augustini do-
ctoris & predicatoris assumpſerũt:& sic or
dinem incoharunt. Confirmationem uero i-
nocentio iã defuncto ab honorio.3.eius suc
cessore obtinuerunt anno dñi.1216. ¶Dum
ergo rome in ecclesia ſci petri,pro dilatione
ordinis exoraret:apostolorum principes ei
dem apparuerunt:quorum petrus baculu?
paulus librum ei tradiderũt: atq; ad predi
candũ miserũt:qui fratres innumeros sui or
dinis mox aspexit per mundũ discurrentes
& uerbum domini predicantes. ¶Quidam
frater minor uidit in spiritu xp̃m in aere exi
stentem:& tres lanceas cõtra mundũ uibran
tem:seq; illis omnes homines uelle perime
re protestantem:cui occurrens beata uirgo
orauit:ut modicum subsisteret: cum duos
strenuos pugiles haberet: qui ad mundũ cõ
uertendum sufficientes essent . Obtulitq; fi
lio beatos dominicum & francisicum : quos
ambos christus approbauit: & ut mater il
los ad mundum predicandum mitteret: im-
perauit. ¶Existente eo bononie quidam cõ
uersus frater a diabolo arripitur:& a fratre
rainerio dominico presentatur. Adiuratusq;
spiritus dixit in eum introisse:cum die pre-
cedenti sine licentia & absq; signo crucis in
ciuitate bibisset. Sed cum signum ad matuti
num pulsaretur:demon se amplius stare ibi
de? nõ posse dixit:quia capuciati surgebãt.
Et sic orante sancto exire ꝑpulsus est. ¶Cũ
in partibus tolose libri eius in flumine sine
ꝓbatorio cecidissent:post dies duos a pisca
tore in rete inueniũtur:adeo omni aque hu-
more illesi acsi fuissent i armario custoditi.
¶Veniens ad quendam locum nocte cum

fratres iquietare nollet dormiētes oratiōē fudit:& clauſis ianuis cum ſocio introiuit. ¶ Alias etiā exñs cum quodā cōuerſo ordinis ciſtertiēſ:cum ſero ad eccleſiā uenifſent eamq; clauſam reppiſſet:oratiōe ſuſa ſe ſtra eccleſiā ſubito inuenerūt:& nocte in oratione duxerūt. ¶ Scholaris qdā lubricus cum ipſius celebrātis manum deoſculatus eſſet: maximā inde fragrātiā ſenſit:moxq; ieo ois carnalis eſtus refriguit. ¶ Quidā magiſter ſcia & fama preclarus tolose in theologia legens:quodā mane uidit i ſomnis. 7. ſibi ſtellas lucidas preſētari:que eo de nouo xenio admirante totū mūdū illuſtrare uidebant. Et ecce dum ſcholas ſtraſſet: beatus dñicus cum ſex ex ſuis fratrib⁹ magīm adeūt:& ut eos i ſuos auditores ſuſcipet humiliter depoſcunt. Qui uiſionē recolens illos eſſe ſtellas quas uiderat itellexit:eoſq; gratiſſime recepit. ¶ Exiſtēte rome beato dñico:quidam magiſter rhegynald⁹ ſci auiani aurelianē de canus cū ordinē ingredi ꝓpoſuiſſet: & hoc uiro dei indicaſſet:ſubito ad mortē infirmatus eſt: pro quo dñicus beatā uirginem cui ſpecialiter curam ordinis cōmiſerat exoratuit. ¶ Regina ergo miſericordie cū duabus uirginibus rhegynaldo i extremis laborāti nocte appuit:& unctione mirifica ipm p ſingulas corporis pres iunxit:formaſq; uerborum ad ſingulas unctiones ptulit ac die tertia ipm plene ſanādum promiſit:eiq; habitū predicatoꝝ ordinis demonſtrauit. Quam ut ſtonem cū per oia ſimiliter uir dei ꝓpexiſſet:mane ad rhegynaldū acceſſit:& ipſum ſanatum reppit nedū ab eſtu febris ſed etiam a ꝑcupiſcentia carnis. Aquo ſeriem uiſiōis audiuit: & habitū a uirgine demonſtratū aſſūpſit. Nā ātea fratres ſuperpelliceis utebāt. Rhegynaldus ergo ſanatus ordinē introiuit & miſſus bononiā officium predicatiōis ferueter pegit. ¶ Iuuenis quidā nepos domini ſtephani cardinalis de foſſa noua cū equo i foueam precipitio lapſus: inde mortuus é eductus:qué beatus dñicus oratione ſuſa cū lachrymis ptinuo ſuſcitauit. ¶ In eccleſia ſācti ſixti architectus quidā cecidit diuq; ſub cumulo cadentis macerie iacēs expiranit. Cuius cadauer ad ſe delatū:uir dñi orationum ſuffragio a mortuis excitauit. ¶ In ea dem eccleſia apud urbē cum fres. 40. manerent:& panis ei quadā uice deficeret: modicum panē reptum per bucellas fribus diſcūbentibus diuiſit. Et ecce duo iuuenes forma & habitu decori refectoriū ſtrauerunt:palliaq; plena panib⁹ detulerunt: quibus uiro dei cunctis uidentib⁹ ſilenter oblatis ſubito diſceſſerūt. ¶ In itinere poſitus cum grauis pluuie iundatio fieret:a ſe & ſocio imbrem adeo ſigno crucis reppulit: ꝙ circa eos ad ſpatiū triu; cubitoꝝ nec aque uel unica gutta deſcendit. ¶ Conſtitutus in itinere cū quodam uiro religioſo: ꝙerſationis domeſtico ſed loquela alieno:dolēs ꝙ diuinis eloquiis ſe mutuo refouere non poſſent:impetrauit a dño ut alter alteri⁹ lingua loqueref:& ſic p triduum uerba alterutrius idiomate uarian tes mutuis ſe collationib⁹ ꝑfortarunt. ¶ Hominē quendā pluribus uexatū demoniis ſtolam collo ipſius imponens fugatis imundis ſpiritib⁹ liberauit. ¶ In partibus tolofanis ex pluribus puictis hereticis & incendio dānatis unum reſeruari fecit: quem ſpiritu ꝓphetico futuꝝ ffrem & egregium predicatorem preuidit atq; predixit: & ut predixerat ſic euenit. Nam & ſpm prophetie ipm habuiſſe multoꝝ que predixit euentus probauit. ¶ Apud ſcām ſixtum in urbe fratrib⁹ ad capitulū ꝑuocatis oib⁹ prenunciauit. 4. ex fratribus i breui: duos uidelicet in corpore & duos in aia morituros: Et poſt modicū duo ad dñm migrauerūt & duo ex ordine receſſerunt. ¶ Exiſtens bononie in uigilia aſſumptionis dñe: priori monaſterii ſalemaris ordinis ciſtertiēſ ſibi amiciſſimo exigente materia familiariter reuelauit: ꝙ nunq; a dño a liquid poſtulaſſet:qđ iuxta uotum non obtiuiſſet. Cui cum prior ille diceret: ut a domino impetraret ꝙ magiſter cōradus teutonicus ordinem aſſumeret:qđ fratres ſummo deſiderio affectabant:finito completorio cū ctiſq; diſcedentibus fratribus: ſolus ipſe in eccleſia manſit:& in ordine more ſolito per noctauit. Conuenientibus ergo fratribus ad primam:cum cātor hymnum: iam lucis.ſce piſſet:ecce noue lucis nouum ſidus futurus magiſter conradus aduenit:& ad pedes uiri domini ſe proſternenſ habitu; ut petiit per ſeueranter accepit. ¶ Frequenter dum corpus domini leuaretur in tanto mentis rapiebatur exceſſu acſi ibidem chriſtum incarnatum uideret. Mira uero penitētia corpus affligebat: & nocibus orationi intentus dies predicationibus impendebat. ¶ Tandem ap propinquante peregrinationis termino apd bononiam grauiter infirmatus: uidit iuuenem pulcherrimum ſe ad celi gaudia inuitātem. Conuocatis igitur duodecim ex fratribus conuentus bononie teſtamentum condidit:& que poſſederat eis iure hereditatis dimiſit:charitatem ſcilicet humilitatem ac uoluntariam paupertatem:prohibens omnino ne quis in ordine ſuo poſſeſſiones induceret temporales: maledictionem dei & ſuaꝝ impcans ei:qui ordinem illum quem paupertatis precipue decorat ꝑfeſſio:terrenaꝝ diuitiaꝝ puluere ꝑpſperit maculare. Frib⁹ quoq; deceſſum ſuum egre ferentibus eos dulciter conſolatus eſt:promittēs ꝙ utiliorē ipm

forent post obitū habituri. Sicq; ad extrema deueniens anno dñi. 1221. nonis auguſti obdormiuit in dño: ſepultus interra i ꝓuntu bononiē. ¶ Eadē hora frater guale prior conuentus brixiē & poſtmodū ipſi⁹ ciuitatis epūs: uidit in ſōnis celū apertū: & duas ſcalas candidas ad terrā demitti: quaꝝ ſūmitas xp̄s cū matre tenebant: & angeli p eas aſcendebant: in medio aūt frater ordinis i ſede poſita reſidebat: quē ieſus & mater ſurſum cuꝫ ſcalis trahebāt: donec ipſo in celum eleuato aptura celi clauſa eſt. Qui diē & horā notās ueniens bononiā inuenit ſanctū eodē tēpore a corpore migraſſe. ¶ Eadē hora frater rhaposit⁹ apud tybū cū miſſam celebraret: & in canone patrē dñicum more ſolito cōmen dare uelle⁹: in extaſi rapt⁹ uidit ſanctū dñicum corona aurea & imenſo lumie adornatum: duob⁹ reuerendis uiris comitatū extra bononiā ꝓcedentē: q diē & horā ſimiliter notauit: tūcq; uigi dei i pace quieſſe cognouit. ¶ Cum aūt corp⁹ eius ſub terra multo tpe iacuiſſet: miraculis creſcentib⁹ & fama a fratribus i eminentioꝛē locū translatū ē: quod tam mira fragrantia redolebat: ut tota q̄ſi ciuitatē repleret: & cunctoꝝ aromatū odoreꝫ ſuparet: que tranſlatio facta eſt. 9. calē. iunii Quieſcit; ibidem ſanctum corpus inſignibus miraculis pollens.

¶ De ſcō oſualdo rege & martyre. XXIII

Sualdꝰ rex bernicioꝝ & martyr ut ſcribit beda. 5. libro prio ca. ſucceſſit fratri ſuo eanfrido: qui fuerat xp̄ianus ſed apoſtatans a rege britonū cedualdo in bello fuerat interfect⁹. Poſt cuius occiſionē oſual dus cū puo exercitu fide xp̄i munitus ſuper uenit: & ſuos in xp̄i noie exhortans crucē ligneā terre affixit: & ante ipam cum exercitu procidentes: & xp̄m in ſui adiutoriū inuocā tes de hoſtibus uiriliter triūpharunt. Inteſtimonium ergo miraculi & ſāctitatis oſual dis de ipſa cruce lignea fruſta ꝓciduñ: & in aquā mittunt: cuius aque potus ſanitatē cuiuſcūq; egritudinis preſtat hominibus ac iumentis. ¶ Oſualdus igit̄ percepta victoria regnoꝝ ſuſcepto in fide xp̄i aiatus ad gentē ſcotoꝝ: inſule miſit: in qua dudū fuerat delegatus: ut ſibi catholicū aliquē epm mitterēt: qui gentem ſuam fide xp̄iana imbueret. Miſſuſq; eſt epūs hadrianus cuius ꝓdicatione regiſq; fauore atq; ſuaſu gens bernicioꝝ xp̄i fidem ſuſcepit. Rex eni epō linguā ignorāti ſemp aſtitit: eiuſq; interpres ad populum fuit. Tūc cepit rex eccleſias ꝑtruere: & pauperib⁹ largiſſue miſtrare. ¶ Quodā die paſche poſita meſa & diſco argenteo cū regalibus uaſis: nunciatum eſt ei infinitā paupeꝝ multitudinē pre foris⁹ aſſiſtere elemoſynas poſtulantes: qui tedū oēs eſcas ad prandiū paratas eis largiri fecit: ueꝝ etiā diſcū argenteum cū uaſis oibus p fruſta ꝓciſa eiſdē impartiri mādauit. Quo pietatis ope uiſo epūs manū utrāq; tangens dixit. Nunq̄ putreſcāt he manus: quod & euenit: nam & rege interfecto: ut dicef: manus cū brachiis a cetero corpore ꝓciſe uſq; in ꝑſens incorrupte pmanent. Hic rex ſcūs inter berbenoꝝ & dorico rū ꝓuincias dudā ab inuicē diſcordes pacē ꝓcurauit: & ad finē optatuꝫ ꝓduxit. Totūq; regnū britānie primus acquiſiuit: & obtinuit: cuius ꝓtem ſoluīo eius deceſſores poſſiderant: ipm autē felici regimie gubernauit. Poſtq̄ autē. 9. anis regnaſſet ꝑa paganorū exercitum gentiliq; regem mercioꝝ ꝑ fide dimicans ac regni ſalute in bello martyr occiſus eſt ano etatis ſue. 38. noñ augu. In quo loco oīs quoq; cūq; languentiū hominū uel animaliū egritudines ſanant. Puluis quoq; d loco ubi interfect⁹ fuerat aſſumpt⁹ quocūq; delarus: & in potum lāguentib⁹ datus: eādē obtinet gratiam ſanitatū. Sepultuſq; eſt i ciuitate regia nomine beba miraculis inſignis. Manus autem cum brachiis per ſe i uale ante genteo poſite oīno incorrupte ſeruant.

¶ De ſcō emigdio epō & martyre. XXIIII

Migdius epūs de ꝓuincia francie auſtrali: que dr̄ germania: cum eēt adhuc preſbyter inde egreſſus eſt cū. 12. fratrib⁹ ſuis tribuſq; diſcipulis. i. euplo germanio & ualentino tpe quo rex polymnius gētilis in ciuitate eſculana xp̄ianos ꝓſequebat: uenit: q; romā multa miracula feciendo. Quod audiens cec⁹ quidā aſſumpto ductore uenit eū regrendo: ut ab ipſo illuminaret: cui in uia adiunct⁹ eſt miles habēs filiā fluxum ſāguinis ꝙnquēnio patientē: qui cū ſāctū emīgdium inueniſſent: cecū quidē preſentē illuminauit: filiā uero militis abſentē: dū ꝑ illa oraſſet: a ꝑſuuio liberauit: ipſoſq; oēs cum ꝛ50. hominibus ꝑmiſcui ſex⁹ baptizauit. Sed poſtq̄ idolū aſclepii ſigno crucis cōminuit: facer dotem ei⁹ puertit cū. 1050. uiris & aliis paruulis & mulierib⁹ multis. Quod audiēs urbis preſect⁹ querebat emigdiū occidēdū: ueniens quoq; ad marcellū papam ab eodē epūs eſculan ciuitatis ordinat: & ad ꝑdicādū illuc deſtinat. Ipſe aūt miracula multa oſtendens uenit eſculū: ſecutus a multitudine fideliū. In cui⁹ ingreſſu demōes ſe incendi clamabāt. Qua ꝑpter ad eū uenientes egri nūero. 150. q ab eoꝝ diis curari nō poterāt: ꝓpter ꝓpto ab eo ſacro baptiſmate oēs a diuerſis lāgorib⁹ ſanati ſūt: uñ & ꝑp hec miracula populi tēpla. xii. euerterūt: idola q; igni tradiderūt: ueꝝ cū ſcūs oratione ad deū fudiſſet: mox ſcō terremotu cetera phana idoloꝝ nu

mero. 22. subito corruerũt: multiq; ad xp̃m uiſis tot miraculis ꝓuerſi ſunt: & i ipſo oppido tres eccleſias ꝓſtruxerũt. Cũ autẽ a rege quereret perſecutionẽ fugiẽs ad urbẽ picenam uenit ſuſcepta matrona xp̃iana: ubi de merſo in fluuiũ ſimulacro phanoq; oratiõe deſtructo multos ad xp̃m ꝓuertit. ¶ Tandẽ rex polymnius ipſm detinuit: & hortabatur ut diis ſmolaret: ꝓmittẽs ei ſe filiã ſuam i cõiugẽ datuꝝ. Quãq; ei tradidit ut ipſm ad ſacrificia ꝓuocaret. Emigdius uero puellã ſe tẽtãrem ad xp̃s ſua predicatiõe ꝓuertit: aquãq; de ſaxo ꝓducẽs ipſam ꝓtinuo baptizauit. Alios quoq; plures quos a diuerſis primus langoribꝰ ſanos effecerat: eadẽ unda ꝓfudit. Quod rex audiẽs ipm i eodẽ loco iuxta flumẽ rheõti decollari precepit. Sed anteq̃ decollaret dicitur oraſſe: ut in ciuitate eſculo nullus aliquãdo eſſet leproſus uel demoniacus: & q̃ nullus exercitus ipſam urbẽ ultra 9. dies obſidere poſſet aut ibi perſeuerare. decollatus quoq; caput ſuum in byrrho ſuſcepit: & trecẽtis paſſibus pambulauit uſq; ad montem cenobitaꝝ: q mons ſe mirabiliter apuit: & corpus cũ capite ita ſe recepit ſeq; ꝓtinuo recluſit: ubi uſq; in pñs quieſcit: Sanguis aũt ipſius a xp̃iana quadã colleꝯ: eſculi reſeruatur i eccleſia ſua. Qui paſſus ē noñ. auguſti.

¶ De ſcõ menio epõ & pſſore. XXV.

MEnius catalanẽ epꝰ nobilis rõanus a ſcõ petro apoſtolo in epm ꝓfectus: cũ ſcõ dionyſio & aliis epꝭs ad gallias ꝑdicatiõis gr̃a directus ē: adiunctõ ipſi ſubdiacono maximiano. Sed cũ. xviii. miliario ab urbe elongati forent: ſubdiaconus mortuus eſt. Menius uero ad petrum rediit: & ſocius defunctũ nunciauit. Accepta quoq; ab apoſtolo de ſimbria ueſtimẽti eius particula: reuerſus cadauer adhuc ihumatũ tetigit: & cõtinuo mortuus reſurrexit. Alia quoq; ſigna plurima ꝑ illos dñs oſtẽdit. Cũ aũt ad urbẽ catalanẽ ueniſſet: & populum ad cõuertendum dux reppiſſet: miliario uno a ciuitate i loco deſerto cepit in ſpelũca cõtemplationi uacare: multiſq; inibi miraculis clarescere. Nã puerꝰ nobilẽ qui cadens i fluuiolo q nauta dicit & iuxta ciuitatẽ labitur necatus fuerat: ſuſcitauit: multoſq; piſo mirabili ſigno ad xp̃m ꝓuertit. Sicq; a populo cuꝰ honore ad ciuitatẽ ducitur & i epꝭ ſublimat. In ipo quoq; urbis ingreſſu tres leproſos mũdauit & totidẽ cecos illumĩauit: demonẽ quoq; ab obſeſſo quodã eiecit. Gregẽ aũt dñicũ uerbis & exẽplis refouẽs ánis. 80. ſedẽ illã feliciter gubernauit. Et ꝓfectus ſenio in pace quieuit noñ. auguſti.

¶ De ſcõ iuſto epiſcopo. XXVI.

IVſtꝰ epꝰ lugduneñ fuit. Qui cũ epatu relicto aliquot annis i eremo angelicã uitã egiſſet. ibidem ſcõ ſine migrauit ad dñm. Cuius ſcũm corpꝰ lugduneñſes ciues ſo licite requiſitũ: ac i eremo uaſtiſſima reptũ & remotis terre ptibꝰ ad ſuã ciuitatẽ tulerũt: & ibidẽ in eccleſia ſui ſacerdotii honoriſice ꝓdiderunt noñ. auguſti.

¶ De ſcõ caſſiano epiſcopo. XXVII

CAſſianus epꝰ ex alexãdrinoꝝ nobili genere ortꝰ a ſcõ zenone eiꝰ urbis epõ diuinis litteris eruditꝰ eſt. Qui oĩa pro xp̃o reliquẽs in horteñ ciuitate eccleſiam ꝓſtruxit. Ibiq; degẽs ſub iouinião iperatore xp̃ianiſſimo a populo epũs ꝓſtituꝰ ē. Et cũ ipam ſedem dudũ i ſcitate gubernaſſet: pegrinationis gr̃a ide diſceſſit: & ꝑ mare maſſilia nauigauit. Indeq; auguſtuduñ uenit: & ſcõ ũplicio epõ triẽio adheſit. Quo defuncto oĩs clerus & populus caſſianũ ſibi i epm ꝓſtituit. Qui uita & miraculis clarens ãno. 20. ſui epatus i pace quieuit noñ. augu. ¶ De hoc frater uincẽtius ait ꝙ dũ ſcũs germanꝰ antiſtodoreñ epꝰ de britãnia rediẽs ad tumulũ huius oraret. Interrogauit caſſianũ quomodo ſe haberet. Qui ſtatim ex tumulo cũctis audiẽtibus rñdit: ſe ꝑrui dulci quiete: & ẽm ſaluatoris aduẽtũ expectare. Cui ſe germanus oſonibꝰ ꝓmẽdauit: & ut i ipſo ſo aduẽtu ꝑtẽ ſecũ hẽre mereret: hũiliter ſupplicauit.

¶ De ſcã aphra martyre. XXVIII.

APhra martyr apud cretã i citate auguſtana mſiuꝫ paſſa ē. Hec cũ ſeẽt pagana & meretrix matrẽ hilariã de lenocinio uitã exigẽtem hẽbat. Ipa uero cũ tribꝰ ancillis ſuis: uidelicet: digna: eumẽia: & eutropia ſe cũctis petẽtibꝰ ꝓſtituebat. Sed ꝑ predicatiõẽ narciſſi hieroſolymoꝝ epi ad xp̃s ꝓuerſa & cũ oi domo & matre baptizata: atq; a pecato reuocata eſt. Que a iudice ꝓhẽſa cũ ſacrificare nollet: ſed diceret ſuſticere ſibi peccata ſua: qbꝰ de corpe ſuo & ancillaꝫ lubrij faciẽs deũ offenderat: q tñ eã peccatricẽ ad pniam ꝓerterat: uiua icẽdi iuſſa ē: unde iuxta ſiluã lethei flumis adducta flammiſq; tradita: ſic ſpm emiſit: ut corpꝰ oĩno pmaneret iuſtũ. Ancillas uero q eã ad mrũ ſecute fuerãt: puer cũ nauicula appens cõtinuo trãſluadauit. Que cũ corpꝰ ſcõbuſtũ in ueniſſẽt: nec ipm ſepelire poſſent nec nũcũ ꝙ quẽ matri nũciarẽt patũ hẽrẽt: puer q eas trãſtulerat eis flumẽ natauit: & ꝑdicta hilarie matri nũciauit. Que ueniẽs noctu cũ ſacerdotibꝰ & ancillis corpus abſtulit: & ſo miliario ab auguſta ciuitate i monumẽto ꝓprio ſepeliuit noñ. auguſti.

¶ De transfiguratiõe dñi nr̃i ihesu xpi. XXIX

TRansfiguratio dñi in qbusdã ecclesiis. 8. id⁹ augusti celebratur: nõ q̃ ea die: ut qdam aiunt: trãsfiguratio ipsa facta fuerit: sed ea die p apostolos publicata. Nam ut dicunt transfiguratio facta est circa principium ueris. Veg. discipuli ꝑpter ꝓhibitionem eis a dño factã: ne uisionẽ quã uiderãt: alicui dicerent: donec filius hois a mortuis resurgeret: ipsam tã diu celauerunt: & i hac die manifestauerunt: ita legit in libro: q dr̃ mitralis. ¶ Circa hanc transfigurationẽ q̃tuor sunt attẽdenda. Primo q̃re dñs se transfigurare uoluit. Secũdo quõ se trãsfiguratũ ostendit. Tertio quos sue glorie testes adhibuit. Quarto qualiter ipsam uisionẽ ꝓfirmauit. ¶ Circa primũ sciendũ: q̃ xps coram discipulis transfigurari uoluit ꝑpter tria. Primo ad ꝓfirmandã eorũ fidem: cũ eni paulo ante dñs apostolos interrogasset: quẽ ipm hoies esse dicerent: illi q̃ uarias hominum opiones rnderent: petro uero in ꝑsona omniũ apostolo⁹ ipm esse xpm filiũ dei uiui prestante: ad ꝓfirmandã fidẽ ipsoꝝ xps eis gloriã diuinitatis sue ostendere uoluit: ut tam ex uisione uultus splendentis q̃ ex auditione patris ipm esse dei filiũ exclamãtis: qd ipsi primo de ieſu credabãt: i eoꝝ cordib⁹ efficaciter & sine ulla hesitatiõe firmaret: ut q̃a passur⁹ erat: cũ apostoli eũ tã q̃ hoiem uer̃ mortuũ cernerẽt: etiã tã q̃ uer̃ dei filiũ resurrectur̃ non dubitarẽt: & q̃a ipsa trãsfiguratio sũme deitatis mysteriũ repñtat: nõ nõ oib⁹ discipulis tã q̃ secretũ dinũ reuelãda fuit: ꝛs eis solũmõ q̃ ceteris excellẽtiores erant: & nõ uni tãtũ: q̃a testimoniũ uni⁹ q̃ti nulli⁹ reputaꝛ: sed tribus discipulis: eo q̃ in ore duoꝝ aut trium testiũ stat oẽ uerbũ. ¶ Scõo ad augẽdũ eoꝝ spem: ut p talẽ uisionem discipuloꝝ aios ad passionẽ firmaret. Oporter eni ad hoc: ut aliq̃s directe ꝓcedat in uia: q̃ finẽ aliq̃liter ꝓcognoscat: sicut sagittator nõ rcte iaciet sagittã nisi signũ ꝓspiciat: unde dicebat thõas ioã. 14. Dñe nescim⁹: quo uadis: & quõ possum⁹ uiã scire? Et xps p passionẽ nõ solũ gloriam aie obtinuit: quã habuit a principio ꝑceptionis: sed etiã corpis: & iõ ꝓueniens fuit: ut discipulis gloriã sue claritatis corpalis ostenderet: ut sic spem future glorificatiõis i eoꝝ corpibus demõstraret: sm illud phi. 2. Reformabit corp⁹ humilitatis nr̃e ꝓfiguratum corpori claritatis sue. ¶ Tertio ad ꝑficiẽdũ charitatẽ. Apostoli eni licet in xpõ diuinitatẽ crederent: solã tñ humanitatẽ ꝑspexerãt: & iõ uix aliq̃d in xpõ diuinũ diligebãt: quia difficile est amare: qd nõ uidet: iõ q̃ xps eis gloriã sue diuinitatis reuelauit: ut cum ipm etiã deũ ex tali uisiõe ꝑspicerent: etiã in ipso diuinitatẽ manifeste cognoscerent: & ꝑ cõsequens ut deũ ipm diligerent. ¶ Circa secundũ sciendũ: q̃ iuxta textum euangelii facies eius resplẽduit sicut sol: & uestimẽta eius facta sunt alba sicut nix. ¶ Et notandũ: q̃ iter quattuor dotes corporis claritas ẽ ipsi⁹ ꝑsone in seipsa. Alie uero tres nõ percipiuntur nisi aliquo actu uel motu. Xps aũ licet aliis tẽporib⁹ alias corpis dotes in se ostenderit: uidelicet agilitatẽ: q̃n sup mare ambulauit. Subtilitatẽ: q̃n clauso uirginis utero in mũdum ꝓdiit. Impassibilitatẽ: q̃n iudeis eũ lapidare uolentibus de manib⁹ eoꝝ exiuit: nõ tamẽ ꝓpter illas dr̃ transfigurat⁹: sed ꝑ solam claritatẽ quam discipulis in mõte ostẽdit: que sola ꝓtinet ad aſpectum persone. Figura eni circa extremitatẽ corpis ꝓsideraꝛ. Nam figura est: que terminis ꝓtinẽt: & ideo sola claritatis assumptio dr̃ transfiguratio: & hec claritas deriuat ab aie claritate: quã xps semper habuit: eo q̃ ipsi⁹ aia semp btã fuit: iõ & corpora nr̃a post resurrectionem sicut sol refulgebunt: que lux ex aie claritate: que beata erit: originẽ habebit. Matth. 13. Fulgebunt iusti sicut sol in regno pr̃is eoꝝ. Nec est dicendũ: q̃ xps ostenderit tantã claritatẽ: quantã habuit: sed quantã oculis discipuloꝝ percipiẽdã possibile fuit. Et sicut caro xpi ex claritate aie splẽdorem illum cõtraxit: sic etiam uestes eius ex carnis splẽdore candorem niueum cõtraxerunt: sicut uerbi gra: aqua ex solis radio percussa resplendet: & paries ex aqua splẽdẽte repcussus, refulget. ¶ Circa tertiũ est sciendũ: q̃ christ⁹ huius sue glorioſe uisionis testes adhibere uoluit patres noui ac ueteris testamenti. De ueteri aut̃ testamẽto duos: de nouo autem tres assumpsit: quia uidelicet uetus testamẽtum tanq̃ ex dualitate: qui est numer⁹ diuisionis: imperfectũ fuerat: nouũ aũt ex trinitate perfectiorem in se gr̃am ꝓtinebat. Verus⁹ per moysẽ & heliam lex & ꝓphetia designaꝛ in quibus omnia ueteris testamenti mãdata continenꝛ: quod enim lex primo mandauit: ꝓphetia postmodũ confirmauit. Vel ꝑ moysen & heliam denotanꝛ duo ſtatus antiqui temporis. Quorum unus fuit coniugatorũ designatus in moyse: alius continentum designatus in helia. Vel per moysen significantur omnes defuncti suscitandi per heliam in corpore uiuentem omnes uiui reperiendi & a domino in nubibus rapiendi cum uenerit in gloria sue maiestatis ad iudicandum uiuos & mortuos & seculum per ignem: quod iam per hãc transfigurationẽ denotatũ est. ¶ Tres autem discipuli: uidelicet petrus iacobus & ioannes significant tres ordines ecclesie militantis: qbus aureola daꝛ: ad quos omẽs ceteri reducunt̃. Petrus eni significat

doctores:quia ipse fuit eccleſie omniu3 pri mus paſtor. Ioānes oēs uirgines : quia uirgo a dño electꝰ ē. Iacobꝰ uero mſes:qa primꝰ inter apoſtolos martyriū pertulit . Primus aūt ordo pugnat ꝑa diabolum. Secundus ꝑa carne. Tertiꝰ cōtra mundū. Ad primu3 ordinē reducuntur ꝓfeſſores:ad ſm ꝓtinētes ad tertiū penitētes ¶ Vel p iſtos tres apoſto los ſignificant tres uirtutes theologice p qs ad gloriā eterne felicitatis puenire debemꝰ. Petrus eni denotat fidē:quia ipſe ſolus ꝓfeſſus ē gloriā deitatis dicēs. Tu es xps filiꝰ dei uiui . Iacobus denotat ſpem qui a primus oi um apoſtolo3 paſſus fuit pp ſpem retribu tionis eterne. Ioānes uero charitatē: qa ipm xps ſpeciali ꝓrogatiua ſup oēs dilexit. ¶ Vt p ipſos tres apoſtolos ſignificāt tres pnie p tes ſine qa ad claritatē eternā nemo puenit. ¶ Petrus eni qui interpretatur agnoſcēs de notat ꝓtritionē:que ex ſola peccati notitia p uēit.ps. Quoniā iniq.me.ego cognoſco.un & petrus : culpa ſua cognita fleuit amare . ¶ Iacobꝰ qui interpretat ſupplātator deno tat ꝓfeſſionē:qua diabolus ſupplātatus elidi tur. ¶ Ioānes q interpretatur gra dñi deno tatat ſatiſfactionē: qua hō penitēs ad gra3 re uocat . ¶ Circa q̄rtū ſciendū ē q̄ i baptiſmo xpi:qđ fuit myſteriū prime ꝛ generatiōis:& i trāſfiguratiōe:qđ ē myſteriū ꝛe:declarata ē operatio trinitatis. Nā in xpi baptiſmate ap paruit pater in uoce: filius in carne:ſpiritus ſāctus i columbe ſpecie. Hic autē ſe reuelat pater eadē uoce & eadē uerboꝝ platione:fi lius eadem carne ſed refulgēte:ipſe autē ſcūs in forma nubis perlucide. Nam ſicuti in bap tiſmo ſpirituſcūs dat innocētiā: que per co lūbam deſignatur:ſic in reſurrectiōe dabit claritatē glorie & refrigeriū ab omni malo: qđ in nube oſtendit . Et quia xps uenit gram actualiter daſ i re: gloriā uero icredibiliter ꝓmittere i ſpe. Ideo in tranſfiguratiōe in du cu ntur homines ut ipm audiant non autem in baptiſmo. ¶ In hac die uinū nouū ſi inue niri poteſt i ſanguiné xpi ꝓficitur:uel ſaltez de matura uua i calice aliquātulū eliquat . Racemi etiā benedicuntur & populꝰ cōicat. Cuius ratio ē:qa dñs diſcipulis i die cene di xit. Non biba3 amō de hoc gemine uitis do nec illud biba nouum i regno pris mei. Illa uero tranſfiguratio dñi:& qđ dixit nouū ui num repreſentat glorioſam inouationē:quā xpus poſt reſurrectionem habuit. Et ideo in hac die trāſfiguratiōnis que reſurrectionem repreſentat nouum uinū inquiritur : in quo nouitas eterne dulcedinis onditur : que ſcis poſt reſurrectionē i patria propinabit . Hec ex libro mitrali.

¶ De ſāctis ſixto papa ſecūdo & ſociis mar tyribus. XXX.

SIxtus papa & mr̄ huiꝰ nois ꝑs fe liciſſimus & agapitꝰ diacones ro me ſub decio ceſare paſſi ſunt . Hic natione grecus ex patre ſo phoro athenieñ prius quidē phi loſophus poſtea uero xpi diſcipul⁹ ſtepha no pape prio i pontificatu romano ſucceſſit: ſeditq; annos.2.meſes.xi.dies.vi. Hic ꝓſtitu it ut miſſa celebrarē ſup altare:qđ ātea nō fiebat. Et ut ſacerdote ſcipiēte miſſaꝝ actio nē:chor⁹ decātaret hymnū. Scūs:ſcūs:ſcūs: dñs deꝰ ſabaoth ꝛc. Qui cū ꝑſatis duob⁹ dia conib⁹ detētus. Decio ceſari & ualeriano p fecto pnītus:cū nullis ꝓuſionib⁹ ad ſacri ficandū poſſet ſclinari iuſſus ē duci ad tēplū martis:ut aut ſacrificaret: aut i cuſtodia ma mertina recipeſ. Sed dū ſacrificare renuens i cuſtodiā ducereſ:beatꝰ laurētius eiꝰ archi diacon⁹ eidē obuiauit : & quo ipe pater ſine ſe filio tēderet clamare cepit: atq; ne ſe dere linqueret inſtanter exoꝛauit. Sed beatꝰ ſixtꝰ eidē predixit:q; ipm ñ deſerebat ſed ad mar tyriū precedebat : cū ipſi maiora certamina poſt triduū deberētur. Mādās ut theſauros eccleſie quos ei commēdauerat paupib⁹ diſ penſaret. Quod & laurēti⁹ fideliter ad iple uit:ut dicēt ifra i ei⁹ paſſione. 4. idus augu. ¶ Poſt duos dies btūs ſixtꝰ de cuſtodia edu ciꝫ cū duob⁹ diaconib⁹ feliciſſimo & agapi to:& pītatus decio & ualeriano iubēt duci ad tēplū martis:& ibi ſacrificaꝫ. Quod ſi re nuerēt:ibidē capite trūcari. Ducti ſūt ergo foras muros porte apie ad tēplū martis. Et cū oraſſet ſixtꝰ cecidit aliqua ps tēpli & ido la ꝓminuta ſūt. Cūq; duceret⁹ ad decollādū btūs laurētius pꝰ eū clamare cepit : rogans ne ſe deſereret:eo q; theſauros ſuos quos ſi bi tradideraꝛ tā expēdiſſet. Tūc milites audi entes de theſauris laurētiū tenuerūt. Sixtu3 uero cū feliciſſimo & agapito ibidē decolla uerūt. Xpiani aūt cū iuſtino ꝓſbytero corpꝰ ſixti raptū ſepelierūt i cemiterio calixti uia apia . Feliciſſimi uero & agapiti poſuerūt in cemiterio pretexati. viii. id⁹ augu. Referun tur etiā paſſi cū btō ſixto. iiii. alii diacōes ui delicꝫ:ianuariꝰ:magnꝰ:uincētiꝰ:& ſtephāꝰ: & ſeuerꝰ ꝓſbꝰ & claudiꝰ ſubdiacon⁹:& cre ſcentiꝰ lector & romanꝰ hoſtiariꝰ. ¶ Hic ſe cit ordinatiōes duas p meſes decēbris preſ byteros.4.diacones.7.epos uero duos. Et ceſſauit epatus dies.xx.

¶ De ſcō ſixto papa tertio. XXXI.

SIxtꝰ papa huiꝰ nois.3.natiōe rōa nꝰ ex pre priſco celeſtio.i.pape i epatu rōano ſucceſſit:ſeditq; an.8 & dies.9. Hic de regiōe celi mō tis:ꝓſtituit ut nll⁹ clic⁹ i gecia al teriꝰ ordiari ꝓſūat. Hic ꝓgregata ſynodo p crimie ſibi illato corā.57.epis ſe purgauit.

Et condemnatur bassus : qui hoc ei apud augustum crimen intulerat:ita tamen ut ultimo die uite ei' uiaticum ipsi non negaretur:propter humanitatem pietatis ecclesie: qui bassus cū defunct' eet corp' eius sixtus eps manibus pprijs sepeliuit.Hic edificauit eccleiā scē dei genitricis marie:que dr ad p̄ sepe:& hodie maior uocatur in monte supagio iuxta macellū libye. Hic & in distribuē das paupibus elemosynas studuit & multas auro & argēto basilicas decorauit:plenusq; sanctitate feliciter in xp̄o quieuit:& sepult' est in uia tyburtina in crypta iuxta corpus beati laurentii:& cessauit epat' dies.22.Hic occidentalium epoz sententias nestorii damnantes errorem:orientalibus scripsit epis:in signi uolumine contentas.

¶De sanctis mrib' iusto & pastore.XXXII

VStus & pastor martyres apud urbē cōplutum hispanie puicie sub daciano pside passi sunt . Hi germani frēs xp̄ianis pentib' ori ti & ipsi xp̄iani : cū adhuc pueri litteris imbuerent:ad passionē animati:pie cis in schola tabulis sponte ad martyrium cucurrerūt:idola spernentes: qui a daciano pside tenti nec auditi:eo q̄dubitarent:ne ipsorum utpote sanctū exemplo alii puectiores ad martyriū incitarent : uerberibus diris affecti sunt. Cū at presidi relatū eet: q̄ se mutuis exhortationibus pstantius roborarent: eos extra ciuitatē adductos gladio cedi iussit:quoz aias etiam ipsi gentiles ab ipso xpo cōcinētib' angelis ad celū deferri uiderunt: corpora uero a xp̄ianis in eo quo passi fuerāt loco tumulata fūt multis clarētia signis: ubi & basilica desup edificata est: passi sunt autem.8.idus augusti.

¶De scō donato epo & mr̄e. XXXIII

DOnatus eps & martyr apud arretium ciuitatē tuscie passus est tēpore iuliani ipatoris. Hic cuz iuliano impatore pdictō nutrit' & eruditus: atq; cū eodē cleric' effectus est a scō pygmenio pbro i urbe roma:qui iulian' ad subdiaconat' ordinē ascēdit:ipse uero donatus lectoris officiū suscepit.Sed cū iulianus apostatasset:& in impiū sublimatus eet:patrē & matrem donati occidit.Donatus uero fugā arretiū petiit:& cuz hilariano mōacho habitauit. cū quo & multis claruit signis. ¶Cū eni mulier q̄dā noie syrana gētilis & ceca ad eos uenisset: petēs i xp̄i uirtute illuminari ab eisdē: primo mentis cecitate sanata una cū filio suo : oia idola pbuffit:& ad fatyg epz arretinū adducta ab eodem cū filio baptizata est:& cuz sacro chrismate liniret oculog; mox lumen recepit. ¶Deinde donat' cum hilariano aproni ani pfecti ciuitatis filiū demoniacū asterium noie ad se adductū ab imūdo spū liberauit: clamāte demone q̄ donat' ipm de domo sua coarteret exire. ¶ Vir quidā eustasius noie exactor fisci in tuscia publicam pecuniā euphrosyne ziugi custodia dereliqt:& abiit: Que timore hostiū supuenientiū pecuniam absc̄ondit:& repentina morte puenta sepulta est. Cūq; uir eius rediens p exactiōe thesauri cū filiis ad suppliciū traheret:ad donatū ꝓfugit:qui una secū ad sepulchꝝ uxoris prexit:& oīone fusa euphrosyna de tumulo ex noie uocauit:& ubi eet pecūia interrogauit. Que rndit:q̄ in ingressu domus sustosta iacebat:qua ibidē repta eustasius liberat' est. ¶Post hec donat' a satyro epo in pbrm ordinatur:eoq; defuncto ab oi populo in epm eligit. Cūq; die quadā celebrans populum cōgregaret:& diaconus antimus sanguinē xp̄i i calice uitreo populo ppinaret:subito pagano; impulsu cecidit:& calicē fregit.Cumq; ex hoc omnes tristarent:donatus fragmēta calicis collectis oīone fusa ipm in formam pristinā restaurauit:una at pticula a diabolo absc̄ōa defecit:q̄ tñ ad testioniū miracli pfecit.Quo signo uiso.79.gentiliū ad xp̄m uersi sūt. ¶Post dies aūt.28.quadrianus augustalis pses tenuit btōs hilarianū & donatū. Et primo quidē hilarianū in ciuitate ostia detentum sustib' cesum martyrem xp̄i fecit:ut supra in ei' passiōe actū est.17.cale. augusti.Deinde donatuz in ciuitate arretina detētū:cū sacrificare nollet:& deos blasphemaret:iussit cum lapidibus ore contundi:& deinde in custodia retrudi:ubi dū egrorum multitudo ad eū accedens a diuersis langoribus sanaretur:iussit illum quadracianus i eadem custodia capite truncari:cui' corpus a christianis in eadem ciuitate tumulatū est 7.idus augusti.

¶De scō donato epo & pfessore. XXXIIII

DOnatus eps apud ciuitatē epiri veteris in tēpore theodosii imperatoris iunioris multis ibidē miraculis clarebat. ¶In quodā loco nomine hisauria erat fons a que adeo infectus:ut quicunq; de illo biberet protinus moreretur . Ad quem locum sanctus uir cum clero & populo processionaliter accessit:ut oratione aquam sanaret. Et dum uectus asinulo fonti propinquaret:celo nubibus tenebrato:& fulgurib' actonitruis erumpentibus:draco terribilis in de erupit:& pedes asini cauda inuoluens cōtra donatum se erexit:quem ille leui ictu baculi percutiens : uel ut alibi legitur in os eius expuens continuo interfecit . Quem octo boum paria uix traxerunt ad ignem . Orauit autem uir sanctus ad dominum : &

omne uenenum a fonte fuganit. Missō quoq; puero cū situla aquā haustā bibit: & oībus ad bibendū saluberrimā exide ꝓcessit. ¶ Alias etiā dū ipse cū sociis siti urgeret: sua oratione fontē de terra ꝓduxit. ¶ Cū filia theodosii ipatoris a demone uexaref: & patre ad huc gentile ad singula sacrificia deoꝝ ducereturꝫ: & nullo modo liberari posset. Impertor audiēs de uirtutibus sci ipm ad se accersiuit: & ut nata suam libaret istanter rogauit. Qui demonē interrogauit: unde illuc uenisset. Illeq; de eremo se uenisse rndit: quē scūs dei ad locū ipsum redire coegit: demonq; uniuersam domū ꝓcutiēs euanuit. Sicq; ipatorē cum uxore & filia & uniuersa familia ad xp̄m uertit. ¶ Cū quidā mortuus efferretur aduenies creditor chirographū ꝓtulit: dicēs sibi deberi solidos ducētos & iuxta legē impialē nō ꝑmittebat eū sepeliri. Quod cū uxor eius donato cū lachrymis idicasset: asserens ꝙ homo ille pecuniā totaliter recepisset: assurgēs hō dei ad locū iuit: & manū defūcti tenēs corā oīb⁹ excitauit: atq; ut crediton satisfaceret iussit. Qui resides in pheretro ipm de solutione debiti cōuicit & chirographum manu scidit: atq; iubēte scō iterū obdormiuit. ¶ Cū fere trib⁹ annis nō pluisset & sterilitas magna esset. Insideles ad ipatorē ꝑueniunt: peretes sibi tradi donatū: q; ꝑ artem magicā hoc feciſſet. Ad ipatoris ergo instātiam scūs egressus dñm exorauit: & ista tim pluuia copiosa descēdit ceteriscq; infusis ab imbre ipse leuibus idut⁹ & siccis uestib⁹ domū rediit. Et sic omnē ciuitatē ꝑstantinopolitanā ad fidē ꝑuertit. ¶ Post hec ab imperatore ꝑetrauit imunitatē loci ubi ipse fontē sanauerat. Ibiq; iuxta ciuitatē lusioniā ecclesiam ꝑstruxit & clarus uirtutibus i pace quieuit. 7. idus augusti. Corpusq; ei⁹ post multos annos a uenetis inde sublatū positū est i ecclesia beate marie de muriano sub epatu torcelleñ: ubi & signis mirabilibus fulget.

¶ De sāctis cyriaco largo & smaragdo martyribus. XXXV.

CYriacus largus & smaragd⁹ martyres rōe passi sūt sub maximiāo ipatore. Hic cyriacus a scō marcello papa diaconus ordinat⁹ ē. Cū aut̄ maximian⁹ ipator thermas edificaret noie diocletiāi: & xp̄iānos plurimos damnasset ad fodiēdam harenā. Inter ceteros deducti sunt ad ministeriū predictū sci martyres cyriacus & sisinnius: qui nō solum suas sed etiā alienas sarcinas dei auxilio portabant. Nā cum ibi esset scūs saturninus senex: qui ex senectute harenā ferre nō poterat: sisinnius & cyriacus ipm ad portandum iuuabāt: ut dictū est supra i passione marcelli pape. 17. cal. februarii. Quod cū audisset maximianus ipator saturninū & sisinniū ac cyriacum in carcere detineri fecit. Et sisinniū quidem ac saturninū ꝑ diuersa supplicia interemit: ut supra actū est in passione eoꝝ. 3. cal. decēbris. Cyriacus uero cū duob⁹ sociis largo & smaragdo i carcere detētus est per annos tres: donec edificatis thermis diocletianus rediit de ꝑtibus aphrice. ¶ Post dies autē paucos filia diocletiani noie artemia ce pit a demonio uexari: clamāte demone ꝓ os eius ꝙ nisi cyriacus ueniret: inde nunq; discederet. Qua de re cyriacus cū sociis de custodia eductus ē: & ad filiā ipatoris adductus. Cui demō dicebat: ut si ipm ex puella exuellet: uas aliqd sibi daret i quo intraret. Et cū cyriacus seipm offeret: demō dicebat: qa i uas suū intrare non poterat: quia undiq; signatū erat. Additditq; ꝓminās: ꝙ si inde ipm eiſceret in persidē illū uenire faceret. Et cū coactus ex puella exiſſet artemia clamauit: ꝙ deum quē predicat cyriac⁹ uideret. Quā scūs cyriacus cū matre serena ad xp̄m uertit & baptizauit. Cui diocletian⁹ iuxta palatiū suū domū ꝓcessit: ut ibidē cū sociis securus i xp̄anitate manerer. ¶ Post modicū tps uenit legatio a sapore rege ꝑsaꝝ ad diocletianum: ut cyriacū ad se mitteret: qa filia eiⁿ iobia noie a diabolo uexabat. Ad preces ergo diocletiani cyriacus cū sociis naui ꝓsotis necessariis i babyloniā letus iuit. Et cum ad puellā ꝑuenisset i xp̄i noie imūdū sp̄s ab ea eiecit: clamante demōe ꝓ os eius ꝙ nomē xp̄i terribile sp̄s coartabat exire. Et sic sanata puellam cū parentib⁹ & omni cognatio ne numero. 420. cyriacus baptizauit. Et cū multa sibi mūera eēnt oblata recipe noluit: sed. 45. diebus ibidē in pane & aqua ieiunās tandē romā reuersus est: & a diocletiāo gratanter exceptus. Quo ꝓst duos menses defuncto. Maximianus ei⁹ filius succeſſit. Qui iratus de sorore sua artemia: cyriacum comprehendit: & nudū ac catenis ligatū ante redam suam trahi fecit: ad exēplum xp̄ianoꝝ. Deide ipm carpasio uicario cū sociis tradidit puniēdū. Qui picē reliquatā super capita ipsoꝝ iussit perfundi: deinde diebus. 4. in carcere fame macerari. Post hec cyriacum eductum & sacrificare nolentem iussit in cataſta extendi & attrahi neruis ac fustib⁹ cedi. Et cū in his hoibus gratias ageret: iussu maximiani ductus est uia salaria intra thermas saluſtii: & ibidē decollatus est cū sociis suis largo & smaragdo: & aliis xp̄ianis ꝑmiscuisex⁹ numero. xxi. Quoꝝ omniū corpora ioānes preſbyter in eode loco sepeliuit. Scūm uero cyriacū cū largo & smaragdo ꝑ se posuit: sub die. 17. cal. aprilis: post aliquot mēses corpora ipsoꝝ scōꝝ a scō marcello papa & lucina matrōa inde leuata sunt & trāslata

in uia ostiensi miliario ab urbe octauo. 6. id' augusti: quo die prefat' pontifex ipsog' sepultu recolendu ordinauit. ¶ Carpasius aute cu domu cyriaci imperasset: & ad derisionē xpianog' in loco: ubi baptizabat: se balneauret: & ludis scenicis ac epulis cum. 19. sociis sepius uacaret: omes subito die quada mortui sut. Et extuc clausu balneo gentiles xpianos uenerari ceperunt.

¶ De sancto seuero epo uiennen. XXXVI

Seuerus eps uiennen natione ind' side xpi feruentissimus: ca pdicationis laboriosissime ad prefata urbem uenientis: ingente pagano rum multitudine uerbo & miraculis ad fide xpi couertit: ubi eps a populo pstitutus: post laudabile uitam inibi in pace quieuit. 6. idus augusti: qditus in basilica sci stephani signis clarus.

¶ De scō hormisda papa & pfes: XXXVII

Hormisda papa natione campan' de ciuitate fresclon ex pre iusto: symmacho pape in potificatu romano succesit: & sedit annos. 9. dies. 17. Hic clerum cosouit: & psalmos canendos ordinauit. ¶ Cum autez anastasius imator i heresim eutychianam corruisset: duas i xpo naturas denegas. Hoc misa papa direxit enodū epm ticenen alioq' cu eo pstantinopolim legatos: quatenus anastasiū imatorem & acacium priarchā eiusdē replicem: si resipiscerent: ad ecclesie gremiū reducerent: sinautē anathemate ligaret: qui nō solum eog' salubria monita spreuit: sed etiam graui stumelia illos expulit: nauiq; fragili impositos mandauit: ne uspia ad aliquam grecie ciuitate accederent. Quam ei' impia temeritate ultio diuina secuta est. Nā 17. eius impiū ano fulminis ictu pcussus interiit: moxq; oēs grecos ad catholicā ueritatem redeutes hormisda papa reconciliauit. ¶ Hic postq; multas elemosynas pauperib' erogasset: necnō pluribus basilicis diuersa ornamenta contulisset: apud sanctū petrum trabē argeteā mille &. xl. libraz relinquēs ibidem sepultus requiescit: dormiuit autem in domino. 6. idus augusti.

¶ De scō hormisda martyre. XXXVIII

Hormisda martyr apud pſas passus est sub rege ipsi' puincie sapore: qui nobilissim' fuit ex patre preiecto persag: que dū rex sapor xpianum agnosceret. iussit ut nud' camelos exercitus traheret. Quod dū multis dieb' patiēter fecisset: ille cum ex alto sole adustū pspicens: uestē linea pietate motus ipm operuit: deinde eū ut negaret xpm: blanditi cepit. At sanct' illico cōcisam uestem deposuit: moxq; ipsum rex indignatus gladio necari mandauit.

¶ De translatione sancti quirici. XXXIX

Translatio corporis sci grici epi & martyris apud anconā. 6. idus augusti celebrat: quo uidelicet die ipsius bti martyris corp' sanctissimū de hierosolyma ad ipsā ciuitatem delatū multis clarens signis atq; miraculis digna ueneratione reconditum ē: ut habetur in martyrologio.

¶ De scō romano martyre. XL

Romanus martyr rome passus ē sub decio cesare. Cū eni beatus laurenti' in catasta extēsus scorpionibus cederet: ut dicet infra in eius passione. 4. idus augusti Romanus miles inter alios ibidem astans cepit clamare: q; uidebat ante martyrem iuuenem pulcherrimū assistentē: & uulnera eius linteo extergentē. Et cū hoc audientes deci' cesar & ualerianus prefect' magicis artib' ascriberent: & laurentiū de catasta solutum in custodiā hippolyti recipi iussissent: Assumit romanus ad pedes eius afferens urceū cū aqua: & se baptizari instanter exorans: quez beatus laurenti' credentē baptizauit. Quod cum decius audisset: iussit eū cū iustib' exhiberi: & cū nō interrogatus se xpianum pclamaret: iussit decii foras muros porte salarie educi': & ibidem capitali sententia punitus est: cuius corpus a iustino presbytero collectum: sepultum est in crypta i agro uerano 5. idus augusti.

¶ De sanctis secundiano ueriano & marcelliano martyribus. XLI

Secūdianus: uerianus: & marcellianus rome passi sunt sub decio cesare. Secūdianus eni rogat' cū ueriano pictore in xpianos seuiebat: qui dū die quadam cū marcelliano eloquētissimo & sapientissimo oratore gentile de scientiis disputarent: uenientes ad uirgilium & tractantes que de xpo in suis bucolicis scripserat: Magnus ab integro seclog' nascitur ordo. Iam redit & uirgo: redeunt saturnia regna. Et noua pgenies celo demittit alto. Et infra. Tu mō nascēti puero quo ferrea primum Desinet: ac toto surget gēs aurea mundo &. Et hec ad inuicē pferētes ea: que de xpo dcā ēt intelligētes puerist sūt: & a timotheo pbro baptizati atq; a scō sixto papa sūrmati. Quod audiens ualerianus pfect' nunciauit decio: q; eos tentos missos; q; centūcellis: traditi eos pmoto psulari tuscie puniendos. A quo primū fustib' cesi sūt. Et dū in idolū pputes ipm cōminuissent: in equuleo suspensi: & unguibus abrasi: atq; flāmis laterib' appositis diuti' crucia ti sunt: quod dū fieret un' ex militis subito

expirauit: ceteri uero a diabolis obsessi sūt. Quod cernes promot' illos decollari iussit: & corpora eoꝝ i mari iactari. Sed diuina p uidentia ad littus euecta: a quodaꝫ deodato tumulata fuerūt: i loco ubi erant decollati. Qui passi sunt. v. idus augusti.

¶ De scis firmo & rustico mrib⁹. XLII.

Irmus & rusticus mres apud ue ueronā passi sunt: sub anolino p ꝓsule tpib⁹ maximiani iperatoris. Hi ciues bergomēses ex eadē pa rentela orti sunt: Sed firmus erat notissimus maximiano iperatori. Qui audiens eū xpianū missit ad ipm detinendū. Quez milites i uilla ei⁹ inuenientes euangeliū legē tem: uinctum adducūt mediolanum. Cui oc currit & rusticus: seqꝫ xpianū ꝓfitens tentus ac simul ductꝰ é. Impator aūt ipses sacrifica re nolētes a binis ternioīb⁹ fustibus cedi iussit. Et ite; inclusos i cippo pedibus artari. Deinde eos anolino presidi tradidit puniendos. Qui eos secū uinctos ueronā ducēs dedit in custodia militi caucario nomine uicario ciuitatis triduo sedia macerandos. Cum autē ille eos media nocte cauentes audisset: & lucem celitus effusam ac ipsos diuinis refectos cibis uidisset: ad xpm puersus est. Post dies. vi. iussu anolini educunt. Ducꝫ proculus epūs ueroneñ. eos ꝓsequeret: dices se xpianum: & ipe uinctus presidi ꝓtatur. Quē ille ut decrepitū arbitrās insanire in facie ei sum dimittit: sup a dictū é i gestis proculi epi. v. idus decēbris. Sāctos uero martyres sup testas accensas diuti⁹ uoluptatos i ignē misit. Sed flāma in quattuor ptes diuisa plures icendit: ipi uero illesi ꝑmanserūt. Quos preses demū extra ciuitatē eductos & fustibus mactatos decollari mandauit: corpori bus bestiis derelictis. Sed caucario nocte iuxta corpora uigilāte. 7. uiri se negociatores asserentes corpa abstulerunt nauigio inposita & ultra nō ꝓpuerunt. Corpora aūt ipsa diuino nutu trāsuecta sunt ad carthaginēn. puinciā in ciuitatē: que dicitur predōes ibiq; ab angelis sepulta multo tpe iacuerunt. Processu uero tpis dū terentius quidaꝫ de hist'ria ciuitate capris: haberet filiū nomine gaudētium: cū eo mercationis gra per mare discurrebat. Filius aūt eius repente a demonē opprimitur clamāte p os eius diabolo q̄ nemo inde ipm eiicere nisi firmus & rusticꝰ martyres. Pater aūt dum scōꝝ corpora dudū nauigans requisisset: tandē dei prouidentia ad locum ubi iacebant applicuit: puerq; mox liberatꝰ é: ubi sepulchrū tetigit. Pater aūt scōꝝ corpora inde surripuit: & ad ciuitatē suam ꝓducta tumulauit: ubi quieuerunt: donec a scā maria ueroneñ dicta ꝓlatrice ueronā reportata sunt: ut supra in eius legē da habetur cal. augu. Passi sunt aūt sci martyres. v. idus augusti.

¶ De scō laurētio archidiacon. &mr. XLIII

Laurentius archidiaconus ecclesie romāe sub decio cesare & naleriano ꝓfecto rome gloriosum martyriū passus é. Hic genere hispanus & beati sixti papē fidicipulus fuit. A quo leuita rome ordinatus una secum prēdicationi iūstebat. Eodem tpre philippus imperator prim⁹ ex iperatoribus & filius eius noie philippus fidē xpi perceperunt: uersus a scō pontio mrē. Qui philippus regnauit āno millesimo ab urbe ꝓdita. ¶ Veꝝ ipso iperatore philippo a decio occiso: ut dicetur ista in eius passione libro. xi. philippus iunior timēs fugā arripuit & the sauꝝ patris ac suum beato sixto pape ꝓmendauit: ut si ipm a decio interfici ꝓtigeret ipm thesaurū pauperib⁹ erogaret. Cum aūt decius in iperatorē electꝰ esset a militib⁹: licet nunq̄ a senatu cōfirmatus: pp qđ non iperator sed cesar dictus est: xpianoruꝫ ꝑsecutionem exercere cepit: & multa milia martyꝝ p diuersas mundi ptes interfecit. Inter quos etiā philippus philippi ipatoris filius martyrio coronatus é. ¶ Post hec decius de thesauro philippi inquisitione faciēs oblatus é ei beatus sixtus tanq̄ qui xpm coleret: & imperatoris thesauros haberet. Quē decī⁹ i carcere recipi iussit. Cui cum laurentius obuiasset clamare cepit: quo ipse pater sine filio pergeret & ne sine mīstrū suū ullomō desereret. Beatus aūt sixtus p spiritū eidē rīndit: q̄ eū non deserebat: sed ad martyriū precedebat: cum ipsi maiora post triduū certamina deberentur: mandās ut thesauros sibi ꝓmissos pauperibus dispensaret: pro ut hec oia acta sunt supra in passiōe sixti. viii. idus augusti. Beatus ergo laurenti⁹ xpianos die ac nocte diligenter inquisiuit: & unicuiq; pro ut opꝰ fuerat ministrauit: ueniēsq; in celio mōte ad domū cyriace uidue: que multos xpianos in domo sua absconsos habebat ipsam uiduam imposita ei manu a longo dolore capitis liberauit: & pauperū pedes lauās eisdem elemosynas ꝓtulit. Eademq; nocte i domū eiusdā xpiani uenies: cecū quendam nomine cresc̄tium signo crucis facto illuminauit. Deinde uenit ad uicum patricii i crypta neꝓtiana: ubi inuenit sūstinū presbyterum a sixto papa ordinatum: cū quo uidelicet pauperum xpianoꝝ: ibidē latentium pedes lauit: eisq; largissimas elemosynas cōcessit. ¶ Post hec autē cum beatus sixtus ad decollandum ducereꝫ beatus laurētius post eū clamare cepit rogans ne se desereret: eo q̄ thesauros eius sibi traditos expedisset. Tūc milites audientes de thesaurīs laurentiū tenue-

runt:& parthemio tribuno tradiderunt: deinde sixtū epm decollauerūt. Parthemi⁹ aūt laurentiū decio pſentauit: qui ipm ubi eſſet thesauri eccleſie interrogauit:qui cū uerbū ei non reſponderet:tradidit eū deci⁹ ualeria no pfecto: ut aut thesauros pdat: & sacriſt cet diis:aut diuerſis eū faciat interire tormē tis. Valerianus aūt laurentiū hippolyto uicario in custodia tradidit:quē ille cum multis aliis in carcere recluſit. Erat aūt ibi qda gentilis lucillus noie multo tēpore detētus qui ploraudo lumen oculoꝝ amiſerat. Cui cū laurentius lumen ſe reſtaurare promitte ret:ſi in xpm credceret: & ſe baptizari pmitteret:ille ſe baptizari inſtāti⁹ poſtulauit. Ac cepta ergo aqua ipm laurenti⁹ de fidei articulis interrogatum baptizauit:ſtatimq; lucillus lumē oculoꝝ accepit. Qua ꝓpter multi ceci ad eū ueniebant: & ab eo manu eis impoſita illuminati redibant. ¶ Cū aūt hippolytus laurentiū de thesauris interrogaret:ille q; ei reſponderet:q; ſi in xpm crederet: & thesauros ei oſtenderet:& uitā eternā pmitteret:puer⁹ ſus eſt hippolyt⁹:& cū oi familia ſua pmiſcui ſex⁹ numero.19.ſacq; baptiſma ſuſcepit. Baptizatuſq; aias innocentiū letas gaudere ſe uidiſſe phibuit. Deinde de mādato decii hippolytus ualeriano laurentiu⁹ pſentauit:ſitq; itēq; ab illo ingſitio de theſauris. Laurētius aūt biduo inducias petiit: q⁹ ualerianus eidē ſub hippolyti pollicitatiōe cōceſſit. In hoc ergo biduo laurentius pauperes cecos & claudos ac debiles collegit: eoſq; in palatio ſaluſtiano corā decio & ualeriano obtulit:dicēs hos ſore thesauros eternos:qui nūq; minuunt:ſed creſcūt:quorum man⁹ in celū thesauros eccleſie deportarūt. Cūq; decius & ualerianus ſe deluſos putarent:& laurentio ſuaderent:ut artē magicaꝫ deponeret:& diis imolationes deferret: ipſe q; deos gentiū demonia eē uiua uoce reſpōdiſſet:iuſſit eū decius ſpoliatū ſcorpionib⁹ cedi:deinde oē genus tormentoꝝ in ſpectu eī⁹ afferri:Qui cū tales epulas ſe ſemp optaſſe diceret:fecit eū decius uinctū catenis i palatium tiberianū adduci: ſibiq; in tēplo iouis tribunal pari:& cū ipm itēq; de theſauris requiſiſſet:ac ut omēs pphanos ſibi ſimiles declararet:reſpōdit laurenti⁹: q; uere in eternis theſauris ꝓlidebat:nomia aūt eorum quos decius interrogauerat in celis ſcripta fuerant:quoꝝ aſpectibus ille indignus erat. ¶ Tunc iubente decio nud⁹ ſuſtib⁹ ceditur: deinde a terra leuatur:& lamine ardētes ad latera eius apponunt. Et cū his oibus martyr xpi gaudens gratias ageret. Deciuſq; magicis artib⁹ eius ꝓſtantiā aſcriberet:iuſſit eū plumbatis diutiſſime cedi. Orauit aute⁹ ad dñm: ut acciperet ſpiritū eiuſ: uoxq; ei de celo facta eſt audientibus cunctis: q; adhuc ei multa certamina deberent. Cū aūt ceſar aſtantibus diceret:q; ipm per magias demones ꝓſortarent:iuſſit eū in cataſta extendi:& itēq; ſcorpionib⁹ uerberari. Tunc roman⁹ miles inter ceteros aſſiſtens ibidem:uidit aī laurentiū iuuenē pulcherrimū:eius uulnera linteo extergentē. Et cū iuſſu decii & ualeriani de cataſta ſolutus hippolyto reddit⁹ eēt cuſtodiend⁹:affuit roman⁹ ad pedes ei⁹: & urceū aque attulit:ſeq; baptizari inſtāter poſtulauit:quem beatus laurenti⁹ credentē baptizauit:ꝓpter quod a decio detent⁹ & ſuſtibus ceſus ac decollat⁹ eſt:ut dictū eſt ſupra in eius paſſiōe.s.id⁹ auguſti. ¶ Eadem nocte iuſſit ſibi decius ceſar cū ualeriano ꝓfecto parari tribunal i thermis olympiadis ſibiq; laurentiū pſentari. Cū aūt hippolyt⁹ fleret:& ſe xpianum clamare uellet:dixit ad eū laurenti⁹:ut in interiori homine xpm abſconderet:pauluſq; ſubſtineret: & dū ipm xp⁹ uocaret:ad eū ueniret. Omnia ergo tormentoꝝ genera deſeruit. Dixit aūt deci⁹ laurentio:ut aut ſacrificaret:aut ipſam noctem in eum cū ſupplīciis expenderet. Cui laurētius reſpondit:q; nox eius nihil obſcuꝝ habebat:ſed oia ſibi in lucē clarebant:tūc iuſſit ut os eius cū lapidib⁹ tunderet. Et cū in hoc rideret:& xp̄o grās ageret: iuſſit ceſar: ut aſſerret lect⁹ ferre⁹: in quo requieſceret: cōtumax laurentius. Allatus aūt eſt lectus cū coſtis ferreis tribus in modum craticule Miniſtri ergo laurentiū exuunt:ſuper cratē ferream extendūt:& allatas prunas ſubterponunt: atq; ipſum deſuper furcis ferreis compreſſerunt. & continue carbones magis accenſos ſub crate miniſtrabant. Cūq; martyr xpi ad decium diceret: q; carbones ipſi ſibi refrigerium ꝓſtabant: ceſari autem eternum ſupplicium miniſtrabāt. Valerianus ꝓfect⁹ illum itēq; ad deoꝝ ſacrificia ſuadebat. At martyr xpi inter incendia conſtanter pſeuerauit:& iam morti ꝓximus ad decium irridens dixit: ut quia ipſum una pte ſatis aſſaſſet:aliam regyrans coctam manducaret: & grās agens deo: quia ianuas celi ingredi meruiſſet:emiſit ſpiritum. Conſulus decius cum ualeriano ambulauit in palatium tyberii:flicto corpe ſup ignem: quod hippolyti⁹ ſummo diluculo aapuit:& in predio cyriace uidue:quod eſt uia tyburtia: occultauit:atq; iuſtino ſbro nunciauit: qui ambo hora ueſptina corpus tulerunt: & ibi iuxta in agro uerano in crypta ibi poſitum ſepelierunt. 4. idus auguſti. Xpiani autem ieiunātes triduo ſup corpus uigilias celebrarūt: mugitus dantes & lacrymas effundentes. paſſus eſt circa annum dñi. 260.

¶ De ſcis centum &. lxv. mrib⁹.

Entum & sexagitaquiq; mfes mi lites. Rome passi sunt sub aureli ano ipatore. Quos oés xpianos repertos idem ipator extra urbē uia salaria duci precepit & ibidē omnes simul capite truncari. Quoq; ibidem corpora a xpianis recondita sunt. Qui passi sunt .4. idus augusti: ut ex martyrologio adonis habetur.

¶ De trāslatione scē corone dñi. XLV.

Translatio scē spinee corone dñi scā est tpe caroli magni impfis: ut hellinādus testatur. Cū enim patriarcha hierosolymitanus a paganis de sede sua fuisset expulsus ciuitatq; uastata: ueniēs cōstantinopolis ad impatorē pquestus ē sibi de psecutione p gentiles i xpianos illata. Qui super hoc mfis litteris carolū magnū in subsidium requisiuit. Ipse uero pgregato exercitu mare trāsiuit: & ciuitatē sanctā a paganis redemit: eisq; expugnatis patriarchā i sede sua pposuit.

¶ Cūq; post uictoriā pstantinopoli rediss. Imperator pstantinopolitan⁹ obtulit sibi qcquid petiisset. Qui reliquias passionis dñice pro premio petiit & accepit. Nā post triduatum ieiuniū omni populo indictū: cunctis ad ecclesiaꝫ pueniētib⁹: aperta ē theca i qua corona xpi spinea ḡuabat. Statimq; mira odoris respīa fragrātia per totā ciuitatē trecē ti egroti a diuersis langorib⁹ sūt sanati. Educta aut̄ corona lignum eius reuiscere cepit & flores producere. Cūq; daniel epūs neapolitanus coronam secaret: ut pars ei⁹ carolo cōcederet magis adhuc floresceре pleuerabat. Et dum carolus de floribus collectis chirotheсam unā ex suis implesset: & eam tenēdā hebr onio archiepo tribuisset: ut aliā similiter impleret: atq; uterq; ipsoq; ex deuotione nimia lachrymis pfusus eēt: putauit carol⁹ chirotheсā in manu archiepi posuisse: ipeq; putauit ea accepisse: sed ex inundantibus lachrymis acie oculoꝝ obtusa: neq; carolus chirotheсā in manu archiepi posuit: nec ipe eam accepit. Sicq; chirotheca plena florib⁹ i aere pependit: donec aliā rex florib⁹ impleuit: & postmodū effusi flores predicti: in mānā puersi sunt qđ usq; hodie i monasterio sācti dionysii seruatur. ¶ Quidā uero existēs cecus surdus & mutus: qui ipsas iiirmitates per annos. xxxii. passus fuerat: in eductione corone uisum recepit: in ipsius sectiōe audi tum in flore emissione loquelaꝫ. Obtinuitq; rex ptem corone & clauū dñicum: cuius tactus uirtute puer hūs manū aridā cum dextero latere sanatus ē. Obtinuit etiā fructum magnuꝫ dñice crucis: sudariū domini: camisiam uirginis: & fasciā pueri ihesu: ac brachiū symeonis prophete. Rediēsq; domum dum esset in castro ligmedo: ipaz reliquiaz uirtute & tactu mortuus unus resurrexit. Dei ueniēs aquisgrani sanati sunt egri quasi i numeri a diuersis langoribus. Sicq; ptē dominice corone cum aliis sacris reliquiis premissis parisius detulit: & ibidem honorifice collocauit .iii. idus augusti.

¶ De scō tyburtio martyre. XLVI.

Tyburtius martyr rome passus ē sub diocletiano & maximiano i, peratorib⁹: agēte prefecto urbis fabiano. Cuius pater chromati⁹ prefectus cū morbo grauissimo laboraret: & audisset quoniā tráquillin⁹ et attines pater scōꝝ marci & marcelliani. graui infirmitate detētus a scō sebastiano puersus & baptizatus sanitatem percepisset: ut supra dictum est in passione sci sebastiani. xiii. cal. februarii: rogauit tráquillinum: ut ad se adduceret illū: qui sibi dederat sanitatē. Cūq; ad eum uenissent sebastianus & presbyter policarpus: & ipe p sui salute exoraret: dixit ei sebastianus ut prius oia idola abnegaret: & confringendi ea sibi potestatē cōcederet: & sic sanitatē acciperet. Quod cum illelicet multū renitēs tandē annuisset: policarpus & sebastianus accicti pulcū ducēra idola pregerunt. Et cū sic nec chromatius liberatus esset dixerunt: quia ex quo saluté non perceperat certū erat q; aliqua idola refuauerat. Tunc indicauit habere thalamū i quo erat omnis disciplina stellaꝫ: pro quo pater suus ducenta auri pondera expēderat & per hoc futura oia preuidebat. Et cū suadētib⁹ scis ut ipm opus destrui psentiret: & filius eius tyburtius iuuenis opus tā preciaꝫ dissolui ptradiceret. tandem ad hoc deuenit ut duo clibani accēderent: ut si destructo opere pater suus sanitatē nō perciperet: ambo sici ui cōcremarent. Qpe ergo destructo angelus pfecto appuit: & ipm de lecto sanum eleuauit: sicq; chromatius cum filio suo tyburtio & omni familia sua nūero. i. 400. promisi cyrii sexus fides pceperūt: omnesq; baptizati sunt. ¶ Post hec dum seruēte psecutiōe dioclетiani & maximiani chromatius pfectura depositus: cū multis xpianis i cāpaniā exilio actus esset. Filī⁹ eius tyburtius amore martyrii flagrās i urbe resedit cum sancto papa caio ptinue ieiuniis & orationibus uacans. Qui die quodā tráliés occurrit hōi qui ḋ al to lapsus adeo caput & omnia mēb⁹ a quassauerat: ut iam de sola sepultura eius agerētur. Et puocatis seorsum pentibus indicauit eis uirtutē nois xpi. Atq; dū sup corp⁹ hoīs lēte dixisset orationē dñicam & symbolum apostolor⁹: sanū & pfectū pentibus restituit. Quos cōuersos una cū iuuene ad papā

laium adduxit: qui eos oes baptizauit. ¶ In terea seuiente psecutione torquat⁹ quidem xpian⁹ q apostataueratː scō caio pape se cal lide sociauitː& simulata xpianitate arte egit ut ipse una cū scō tyburtio orātes ab insidelibus comphendereťť : qui & fabiano psecto psentati sunt. Et dū psestim torquatus xp̄m negasset:& hoc idē tyburtio suaderet:ipseq magis xp̄m psiteret . Iussit fabian⁹ carbones accēdiː& ut tyburtius aut thura super eos diis imponeretːaut nudis pedib⁹ desup ambularet. Qui inuocato xp̄i noie nuda plāta sup carbones incedens illesus pmāsitːquem fabianus uia laiicana extra urbē eductū de collari pcepit:ubi & sepult⁹ est.3.id⁹ augu. ¶ De scō chromatio & sociis mrib⁹. XLVII

CHromati⁹ martyr cū sociis suis martyriū passi sunt apud campa niam tēporib⁹ diocletiani & maximiani impatoꝝ:q chromatius pri⁹ fuit urbis psect⁹:& pater sancti tyburtii supradicti:qui graui lāgore dudū pssus a scis sebastiano mrē & policar po pibytero sanat⁹:& ad xp̄m conuersus atq baptizatus est:ut supra ꝑxime actū est in passione tyburtii. Cū autem xpianoꝝ persecutio sub pdictis impatorib⁹ ebulliret. Chromatius de pllio pape caii cum multitudine xpianoꝝ & cū omni familia.1400.numero p miscui sexˀ:ut psecutionē declinarent i campaniam prexerūt:ibiq degentes a diocletiano pscripti sunt in exiliumː& multa inopia afflicti in psessione xp̄i post longā tēpus in pace quieuerunt martyrio coronati. Quoꝝ dies dormitionis ignoti sunt : unde & sancti tyburtii passiōt subdunť : quoꝝ principaliꝝ chromatius pater ipsius tyburtii fuit. ¶ De scō chromatio epo. XLVIII

CHromatius episcopus aquileien fuit & claruit tempore theodosii imperatoris:& damasi pape sub cuius metropoli floruit heliodorus episcopus altinen : de quo supra actum est i eius gestis quinto idus iulii. Ipse enim heliodor⁹ hunc sanctum chromatium uisitauitː& ab eodem ordinatus altinensis episcopus diu secum permanitː sacrarum litterarum studiis intendentes . Hi duo episcopi beato hieronymo presbytero familiari dilectione coniuncti : plures eidē epistolas direxerunt : & ab eodem recepeˀrunt. Ad quorum instantiam libros plurimos sacre pagine idem hieronymus in latinum transtuliťː& martyrologium sanctorum compilauit. Chromati⁹ uero episcop⁹ post laudabilem uitam & multaꝝ uirtutum opera quibus gregem dominicum uerbo & exemplo pauitːplenus sanctitate aquileie i pace quieuitːibidem tumulatus.

¶ De scā susanna uirgine & mrē. XLIX

SVsanna uirgo rome passa ē sub diocletiano impatore:que fuit filia gabini presbi fratris caii pape:de quo supra dictū est in passione gabini.xi.calē.martii. Hec patri suo unica & dilecta a cunabulis xpiana sacris litteris erudita est. Quia uero erat de genere diocletiani imperatoris:idem imperator misso ad patrem eius claudio ipsi⁹ sanguineo & susanne auunculo puellam filio suo in ꝯugem requisiuit. Pater aūt gabinus inducias petiitːut filie uolūtatē requireretːquam cū requisisset:illa se xp̄o despōsatam respōditːdenegans oino ꝯiugium: potissime quia xpianam nō decebat cultori demonū copulari. Post dies tres fuersus claudius:ut eius responsione audiret:a susanna cōuersus est ad xp̄m. Reuersusq domū cuꝰ omnia ꝑdigne uxori sue retulissetː ipsa etiā ad xp̄m conuertiť . Et sic ipse claudius cū coniuge & filio alexandro atq filia cutia nocte a sancto caio papa baptizantur:& sacra eucharistia cōmunicanť . Claudius igiť omnibus suis uenditis ministrare cepit egentibus xpianis. ¶ Post dies aūt.xlvi. susanna iteꝝ requiriť in cōiugium filii imperatoris per maximū comitē rei priuate:eo ꝙ ipsam uti sponsam iuuenis nimium adamaretːuenisq comes ad claudium:ut secū de matrimonio tractaretːab eodem ad fidem conuersus est:& post dies quinq a caio papa baptizat⁹:q & ipse cepit xpianis mistrare. Quod audiens diocletianus serene auguste uxori sue suasitːut susannam accersitā de cōiugio filii horta reť . Augusta uero cum eēt occulte xpiana:puellaꝫ ad se uocauitː& una secū ꝑ dies plures oroni uacauit. Hoc aūt impator ꝑeriens claudiū cum uxore & filiis: & maximo fratre suo iussit apud ostiam in mare iactari:de quib⁹ supra in eorum passione dictum est.i2.calē.martii . Gabinū uero in carcere detineri fecit . Susannā uero remisit ad ipsi⁹ domū :ut eam ibidem filius suꝰ uel uiolenter polluereť: nolēs palatium suū cōtaminari. Ingressus aūt iuuenis ad eā nocte uidensq angelum splendidum iuxta eam timuitː& fugit:assumptoq; curtio iteꝝ ad eā rediť: qui ambo angelica uisione exterriti fugerunt. Quod imperator audiens & male ficiis deputans:misit susanne statuūculā iouis:ut eam aut adoraretːaut gladio periret. Quam insufflās in puluerem redegit. Tunc imperator misso macedonio tribuno : iussit eam primo fustibus cesam intra domū ipsius decollariːcuius corpus a serena imperatrice in crypta sepultum est:& sanguis i linteo collectus.3.idus augusti.

¶ De sancto taurino epo. L

TAurinus eps fuit filius tarquinii nobilissimi romani: & matris eu tychie grece i ciuitate aureliañ. Ad quē uenietes duo magi: cambyses & zari: qui fuerāt sacerdotes diane cū. xx. discipulis suis ut eū occiderent: oppositō sibi signo crucis substiterūt: nec ultra procedere ualuerūt. Quod uidētes magi seipos pre dolore ceciderūt. Illi autē xx. a scō sunt puerli: & baptizati. Hoc audiens licinius prefect⁹ ipm deprehēdit: & sacrificare nolentem uirgis cedi iussit. Stati man⁹ carnificū arruerūt: & leonilla uxor licinii cōuersa est tanto miraculo ꝓspecto. Inter hec nunciatur licinio filiū eius marinū cum paschasio armigero: q uenatiōi insistebant ex equis precipites insteriſe. Cūq; illos scūs taurinus suscitasset: & illi que i eternis penis uiderant enarrassent. Conuersus est licini⁹ cuꝫ filio & armigero & aliis. i200. ¶ Post hec dum zabulus princeps cū exercitu orientalium gallos inuaderet: reuelatur taurino animas suoꝝ ciuium ab hostib⁹ saluandas: locum uero pontius desolādi: ipm uero ad dominū die. .8. migraturū. Qui hec oia populo nūciauit: & ipos in xpo ꝓfortauit. Igitur dñica die subsequēte celebrata missa: & fcō sermone populo: apparuit multitudo cādidatorum circa altare eum ad celos inuitantium: nubeq; odore fragrās ecclesiam iplet. Qua post horā recedēte: inuentus ē i sede sua manibus expāsis & oculis i celū erectis ad dñm ꝓuolasse. Dubitantib⁹ autē ciues ne corpus sanctū ab hostib⁹ raperut se pultū: appuit senior quidā: eosq; ut se sequerentur admonuit. Qui corp⁹ide tollētes q̄si tertia miliarii pte extra urbē seniorē sequūtur. Qui ibidē substitit: & ipm ibi sepeliri mandauit. Quib⁹ adhuc hesitantib⁹ corpus se erexit & ut ibidē ꝑderet uiua uoce ꝓmouit. Quod & factū est: post hec a seniore ut inde uelociter fugerēt admonent. Ipso post nusq; ulteri⁹ ꝑpente. Illiq; abscedētib⁹ hostes subito in ciuitatem irruerunt: & eam ut sanctus predixerat euerterunt. Quieuit aūt in dño. 3. idus augusti.

¶ De scis septē dormiētib⁹ martyrib⁹. Septem dormientes i ciuitate epheſi orti sunt. Quoꝝ nomina sunt hec: maximianus: malchus: martinian⁹: dionysius: ioannes: serapion: & cōstātinus: & apud ipsam ciuitatem i monte celio dormientes requiescunt sine ulla corpoꝝ aut uestiū corruptione. Cum eni decius impator persequēs xpianos uenisset epheſum: & cunctos ad idolorū sacrificia cōpelleret: prefati septē xpiani in ipsa urbe nobilissimi: in domo sua secreto se cellantes: accusati apud decīū q̄ xpm colerent: ante ipm statuunt: & dato eis spatio resipiscendi usq; ad reditum decii: q alio pgebat dimittuntur. At illi interim patrimonia sua paupibus erogantes: inito cōsilio i mōte celio receſſerūt: & ibidē secretius eſſe decreuerunt. Quibus malchus ptinue mīstrabat: & quotiēs urbē itrabat ut cibos emeret se medici habitu ueſtiebat. Cum ergo deciꝰ epheſum rediſſet: & eos ad sacrificandū per quiri iuſſiſſet. Malchus miniſter eoꝝ ad ſocios territus rediit: & eis furoꝛ cesaris indicauit. Eis tñ panes allatos apposuit: & i dño confortauit. Qui nimio timore paueſacti cū lachrymis fero comederunt: & ſe mutuis exhortationib⁹ ꝓfortantes sicut deus uoluit ob dormierūt. Talīq; somno diuina diſpensatione ſoporati in eodem loco iacuerunt usq; ad annū trigeſimum theodoſii iunioris per annos uidelicet. 196. Mane aūt facto cū quesiti inueniri nō poſſent: & decius tales se uiros p didiſſe doleret: accusati sunt q̄ oia sua pauperib⁹ diſpensāssent: & hucusq; in mōte celio latuiſſent i xpianitatis proposito permanentes. Iuſſit ergo decius pētes suos adeſſe: & minis ac terroribus ab eis extorſit: q in ipso monte laterent. sicut ei fuerat per alios ſuggeſtū. Tunc cogitās qd de ipsis faceret: nutu dei iuſſit os ſpelūce lapidibus obſtrui. ut ibi deficerent fame & inopia circūcluſi. Quod cū fieret duo ex miniſtris xpiāi: theodorus & rufinus eoꝝ mīrium deſcribētes in tabulis: & ſigillantes caute inter lapides poſuerunt. ¶ Mortuo igit decio & tota illa generatione: poſt ānos. 196. anno uidelicet. 30 impii theodoſii iunioris pullulauit hereſis eoꝝ qui negabant reſurrectionē mortuoꝝ: unde ꝓtestatus xpianiſſimus impator: quia fidem tam impie agitari uidebat: i cinere & cilicio cū lachrymis in oratione quotidie pſiſtebat. Quod uidens miſericors deus confirmare ſpem de reſurrectiōe mortuoꝝ uoluit: & ita predictos mīes ſuscitauit. Miſit ſi quidem in cor cuiuſdā burgenſis epheſi: ut i illo loco edificaret ſtabula paſtoribus ſuis. Cementariis ergo ſpeluncā apientibus ſurrexerunt ſci: & ſe inuicē ſalutantes putabant ſe una tantum nocte dormiſſe & pridianam triſtitiam recordantes: ſe mutuo ad martyrium exhortabantur. Iuſſerunt q̄ malcho ut ad urbem deſcenderet: & plures panes q̄ heri afferret: atq; quid iuſſiſſet decius nunciaret. Qui aſſumpto medici habitu iuxta morem. v. ſolidos accepit: & de ſpelūca exiuit: uidēsq; lapides admirat⁹ ē: ſed aliud cogitās de lapidibus pag⁹ curauit: uenīēs ergo timidus ad portā ciuitatis: ultra modum ſtupefactus ē: uidens ſignum crucis ſuper poſitus & mutatā in omnibus ciuitatē. Et ad ſingulas accedens portas: ita per omnia reperit:

signáſq; ſe ad primā portam redit: ſe exiſti mans ſomniare. Ingreſſus tandem cum tre more nimio homines de xpo loquentes audi uit: & maiorem ſtuporem incurrit: nec puta bat illam eſſe epheſiorum ciuitatē: & cū interrogans ipſam eſſe epheſum intellexiſſet: uere ſe erraſſe putauit: & ad ſocios redire co gitauit. Acceſſit tamē ad eos: qui panem uē debant: & cum argenteos ptuliſſet: mirati uē ditores monetam incognitam: dicebant ad i uicem: q; ille iuuenis theſaurū antiquū inue niſſet. ille uero eos ad inuicē colloquētes ui dens putabat: q; ipm ad imperatorem trahe re uellent: & territ' rogabat: ut panes & nū mos retineret: & ſe dimitteret. Qui eum te nentes interrogabant: ubi theſauros impera torum antiquos inueniſſet: q nō inueniebat quid eis diceret pre timore. Miſſo igitur iu ne in collo eius per uicos ad medium ciui tatis trahitur: & exiit rumor: q; iuuenis the ſauros inueniſſet. Cōgregatiſq; omnibus ad eum: ipſe a nemine cognoſci poterat: ſed nec ipſe circūſpiciens aliquem de ſua cognitio ne uidebat: quos ueraciter uiuere putabat: & nullum inueniēs quaſi inſanus ſtabat i me dio populi. Quod audientes marinus epūs & antipater procōſul: eū ad ſe duci iuſſerunt: & cum ad eccleſiam duceretur: ad decium ſe trahi exiſtimabat. Epiſcopus igitur & p conſul mirantes eū interrogant: ubi theſau ros antiquos inueniſſet. Qui reſpondit ſe ni hil inueniſſe. ſed de ſacculo parentum ſuoꝝ nūmos illos habuiſſe. Et interrogatus cuius ciuitatis eſſet: reſpondit: q; erat ipſius ciui tatis: ſi tamē illa eſſet ciuitas epheſina. Et in terrogatus de nomine parentum ſuorum: ut pro ipſo teſtarent: cum ipſos nominaſſet: & nullus eos cognoſceret: dicebant eum finge re: ut aliquo modo euadere poſſet. Dicente q; procōſule: q; pecunia illa parentum ſuo rum eſſe non poterat: eo q; ſuperſcriptio fe re ducentorum ānorum erat: quo tempore parentes ſui fuiſſe non poterāt: & q; tali mō ſapientes & ſenes epheſi uolebat deludere. Iuſſitq; eum tormentis tradi: donec ueritatē confiteretur. Tunc malchus procidēs eos p deo adiurauit: ut ei diceret: ubi decius im perator eſſet. Epiſcopus uero rādit: q; tunc non erat in terra: qui decius nominaretur: ſz ante longum tēpus fuerat imperator. Mal chus uero ſtupefactus ſtabat. narrauitq; eis q; furorem decii i monte celio eum ſociis au fugerat: & quomodo in ſero precedenti deci us ipſam ciuitatem intrauerat. ut xpianos p ſequeretur: ſi tamē ipſa eēt ciuitas epheſiog in cuius teſtimonium rogabat: ut ſecū irēt: & ſocios ſuos eis oſtenderet. ¶ Tunc eps co gitans: q; hec eſſet diuina uiſio: cum procon ſule & uniuerſo populo ducente eos mal cho perrexit ad montem celium: & ingre diēte prius malcho ad ſocios inuenit epiſco pus inter lapides litteras ſigillatas duobus ſigillis argenteis ſanctorum paſſionem con tinentes: quas coram omni populo legit: & mirantibus cunctis uiderunt ſanctos in ſpe cu ſedentes: & facies eorum quaſi roſas flo rentes: omneſq; glorificabant deum cernen tes corpora ipſorum & ueſtes incorruptas ac ſi ſola una nocte dormiſſēt. Statimq; hec omnia theodoſio imperatori p litteras ſigni ficare curarunt. Qui ſurgens de loco in quo orabat glorificans deum cōcitus uenit ephe ſum: ueniēs quoq; ad ſpeluncam: uidit ſācto rum facies ſicut ſol reſulgentes: & procidēs ante ipſos: ac ſingulos eorum amplexans fle uit cum gaudio dicens: q; ſic eos uidebat: quaſi ſi uideret chriſtum lazarū de monu mento uocantem. Qui reſpondebant: q; ad hoc deus ipſos ſuſcitauerat: ut crederetur i dubitāter reſurrectio mortuoꝝ. Sicut enim infans eſt in matris utero non ſentiens leſio nem & uiuit: ſic fuerant uiuentes & dormiē tes & nihil ſētientes: & his dictis inclinātes ca pita ſua iterum obdormierunt: quos impe rator deoſculans ſuper eos fleuit. Et cū iuſ ſiſſet fieri loculos aureos: in quibus mitterē tur: in ipſa nocte apparuerunt imperatori di centes: ut ſicut hactenus in terra iacuerant: ſic eos dimitteret: donec eos dñs itegr ultia reſurrectiōe ſuſcitaret. Iuſſit ergo impator locum illum inauratis lapidib' adornari: & oēs eos negantes reſurrectionem ab epi ſcopatu deponi. Dormierūt ergo ſancti mar tyres prima dormitione. 6. calēdas auguſti. Surrexerunt uero. 5. idus ipſius mēſis: quo die feſtum ipſorum ſolēni' recolitur: anno domini. 448.

¶ De ſancta clara uirgine. LII

Clara uirgo ordinis dominarum pauperum ſancti damiani de ci uitate aſſiſii nobilib' orta parē tibus ab annis puerilibus chri ſti ſeruitio mancipata uirginita tem ſuam domino dedicauit: que a bto fran ciſco ordinis minorum fundatore edocta: monitis ipſius relicto ſeculo: die dominico palmarum adhuc iuuēcula ad eccleſiam in omāi ueſtium ſuarum ornatu procedens: a ſummo pontifice innocētio tertio palme ra mum accepit. die quoq; ſequēti ad beatum franciſcum acceſſit: & apud ſanctam mariaz de portiuncula ab ipo habitum monachalē cum humilitate petiit & aſſumpſit. Deducta ergo ad eccleſiam ſancti pauli grani perſe cutione conſanguineorum ſibi excitata: ipa in ſancto propoſito pſeuerans bella omnia triumphauit: deinde a ſancto franciſco apud eccleſiam ſancti damiani incluſa ſororum

pauperum ordinem incohauit: & .42. annis i sanctitate & perfectiõe uite perseuerauit. Ieiuniis quoq; & orationibus semp intenta paternam omnem hereditatẽ mõasteriis ecclesiis & pauperib⁹ dispensauit. Cuiusq; regulam prefatus papa innocentius cõfirmauit. Miraculis etiam pluribus & insignibus claruit. ¶ Nam semel panem unicum in domo repertum: cum fratribus elemosynã petentibus dimidiauit: reliquãq; medietatem inter .40. sorores diuidi fecit: omnibusq; saturatis plenius abũdauit. ¶ Alias etiã uas olei ua cuum eius oratione repletum inuentum est. ¶ Cũ tempore federici impatoris italiã de uastantis: saraceni ab eo ꝺducti uallem spoletanã depopulati eẽnt: hi quoq; affisiũ iuassent: cum ipsa langueret: se in ianua clastri hostibus irruentib⁹ opponi fecit: xpoq; puerulo sibi appente: & liberationẽ loci ac ciuitatis promittẽte: orans infideles illos diuinitus non solum a monasterio effugauit: sed etiam ciuitatem ab eoꝝ euersione saracenis mox per aliam portã quasi in fugã exeũtibus liberauit. ¶ Alias etiã uitalẽ quẽdam de aduersa ciuitate eandem obsidentẽ sua oratione adeo perturbauit: ut dissoluto exercitu: mane sequenti recederet qui p⁹ dies mo dicos iugulatus est. ¶ Sancta autem uirgo in principio sue conuersionis agnetem germanam postulauit a deo sibi in eodem proposito sociandam: quod & obtinuit. Nam & ipsa post dies .xvi. relinquens mundum religionis habitum suscepit: & in eodem monasterio una secum uirgo permansit: totidẽq; diebus post eius transitũ claram ad celestia secuta est. ¶ Cum aliquando in natale domini sirma lecto decũberet: matutinali officio in spiritu rapta pñs fuit: xpmq; puerũ aspexit oiaq; diuina corporaliter audiuit: & que gesta fuerant rettulit: cũ tñ tanto longe posita esset ꝙ uoces cantantium humanitus audire non potuisset. A sero quoq; cene dominice usq; in sabbato scõ de mane in extasi assumpta: passionem dominicam in spũ contẽplata: & ad se rediẽs unius fere hore spatio putauerat se dormisse: Sicq; signis & uirtutib⁹ clarẽs p annos. 28. longo castigata lãgore assistente sibi dño gregorio papa. 9. sibi deuotissimo cũ cardinaliũ cetu uirtutib⁹ ꝑdita feliciter migrauit ad xpm pridie id⁹ augusti. Ab eodem pontifice j ecclesia sancti gregorii tumulata: ubi & quiescit miraclis clarens.

¶ De scõ euplo martyre. LIII.

Vplus martyr j ciuitate catanẽ sium temporibus diocletiani & maximiani imperatorum passus est sub caluisiano consulari. Dũ enim idem caluisianus j templo idolorum sacrificaret: & euplus se christianum publice proclamaret tentus est: & quesitus quem deum coleret. Qui cum quatuor euangeliorum codicem quem secum habebat apuisset: & coram eo legisset xpm confitendo ab eodem iudice diutius tortus: deinde cõtra eum dictata sententia decollatus ẽ pridie idus augusti. Sepultusq; est in ipsa ciuitate.

¶ De scã hilaria & socias mrib⁹. LIII.

Hilaria martyr mater scẽ aphrẽ fuit. De qua supra dictum est nonis augusti. Que cum ancillis filie sue: digna: eumenia: & eutropia apud cretaz in ciuitate augusta passa est. He cum corpus predicte aphrẽ mris sepelissent: die sequẽti ad tumulum eiꝰ orantes reperte sunt & comprehense: atq; iudici presentate. Que dum xpm confiterent in monumento de ligneis facto incluse sunt: & catenis uinctæ: ipsoq; tumulo feno & spinis repleto: igne suppositio: martyrium compleuerunt pridie idus augusti. Quaruz corpora iuxta aphram martyrem condita sunt.

¶ De sanctis quiriaco & sociis martyribus. LV.

Viriacus: largus: crescentianus: meminia: iuliana: leonides: eutychianus: diomeda: charitonꝫ: philadelphus: agapes & petrus cũ aliis. xiii. apud eandem ciuitatẽ augustam in creta passi sunt. Qui omnes p confessione nominis christi decollati martyrium consumauerunt pridie idus augusti. Hec ado ex martyrologio hieronymi.

¶ De scis hippolyto & sociis mrib⁹. LVI.

Ippolytus & omnis eius familia patriusq; sexus numero. 19. rome passi sunt sub decio cesare & ualeriano prefecto. Cum enim hippolytus beatum laurentium in custodia haberet sibi a pfecto ualeriano cõmendatum: & uidisset eum manus super oculos cecorum imponentem: & eos illuminantem conuersus est: & eũ omni domo sua baptizatus: ut dictũ est supra j passione laurẽtii 4. idus augusti. Postq; aũt corpus beati laurentii cũ iustino ꝓsbytero sepelisset: uenit domum: & dans pacem oibus seruis & ancillis suis: oẽs sacramẽto altaris quod iustin⁹ ꝓsbr obtulerat cõmunicauit: & posita mẽsa pri⁹ q; cibũ sumeret: uenientes milites eum rapuerũt: & ad deciũ adduxerũt. Quẽ deci⁹ iterro gauit: an mag⁹ effect⁹ eẽt: eo ꝙ corp⁹ laurentii abstulisset: illeq; rñdit: se nõ eẽ magũ sed xpianũ. Tũc deci⁹ fecit eũ expoliari habitu xpiano: & os ei⁹ lapidib⁹ tũdi: agens ut sacrificaret: ne p tormẽta sicut laurenti⁹ periret. Cũ aut̃ diceret se uelle exẽplũ bti mris lau

rentii imitari: iussit eum decius fustibus ce/di: & cardis ferreis laniari: & cum tormenta huiusmodi derideret: fecit ipsum uestiri ue/ste militari: qua ante utebatur: hortans ut a/micitiam & militiam pristinam obtineret: cui hippolytus se christo militare dicebat: quē tradidit decius ualeriano prefecto: ut omnes eius facultates acciperet: & tormētis afficeret. ¶ Valerianus autem inuenta omni eius familia christiana omnes sibi exhiberi precepit: & cum ad sacrificia cogerentur: cō cordia nutrix hippolyti pro omnibus respō dit: q optabant cum domino suo magis pu dice mori q̄ impudice uiuere. Valerian⁹ au tem dicens: q genus seruorum nisi per sup plicia non emendatur: iussit eam presente hippolyto tam plumbatis cedi: quousq; spi ritum emitteret: deinde extra portam tybur tinam hippolytus cum omni ei⁹ familia du ci fecit: quos cum ipse ad martyrium horta retur: iussit ualerianus eos omnes in conspe ctu hippolyti decollari: ipsum uero pedib⁹ ad colla idomitorum equorum ligari fecit: qui sic per cardos & tribulos tractus emisit spiritum. Quorum corpora iustin⁹ presby ter rapuit: & iuxta corpus laurentii in agro uerano sepeliuit. Corpus uero concordie in uenire non poterat: quia fuerat in cloacam proiectum. Miles autē quidam nomine por phyrius credens concordiam aurum & mar garitas in uestibus habere: quendam cloa carium nomine ireneum: qui erat occulte christianus aduocauit: & ei secreti⁹ ubi cor pus esset intimauit: promissione sibi facta: q aurum uel gemmas repertas eidem con cederet: ipse uero corpus haberet. Cumq; ei locum indicasset: & extracto corpore nihil inuenisset: porphyrius fugit: & ireneus uo cato alio christiano nomine abundio corp⁹ ad iustinum presbyterum detulit: qui illud iuxta corpora hippolyti & aliorum sepeli uit. Passi sunt autem idibus augusti.

¶ De sancto hippolyto epō. LVII

Ippolytus episcopus aphrican⁹ claruit tempore alexandri impe ratoris: qui uite sanctitate plen⁹ & doctrine suauitate mellifluus pluria i dei ecclesia opuscula cō didit: uidelicet libz de pascha composuit. Item in exameron. Item contra martionem. Item in cantica canticorum. In genesim. In zachariam prophetam. In librū psalmorū. In isaia. In danielē. In apocalypsi. In puerbi is. In ecclesiasten omētarios edidit. Libz quo fuit de saule & phythonissa. De antichristo. De resurrectiōe. De laude dñi saluatoris: & prosshomelion: & plen⁹ uirtutib⁹ in pace qe uit: ut dicit gēnadius libro de illustrib⁹.]

¶ De scō cassiano epō & mr̄e. LVIII

Assianus epūs passus ē apud ciui tatē sorū sylle siue cornelii a syl la cornelio duce romanoꝝ dictā que nūc imola nūcupat. Hic ge nere nobilis pōtifex fuit ciuitatis brixinen: que ciuitas ē i affinibus allemanie posita: q pegrinationis gr̄a uenit ad imolen citatē: ubi dū scholas puerorū rgeret: & xp̄s dñm pdicaret tpe psecutiōis a paganis tēt⁹: que sūt ē qd artis: aut qd hēret officii. Rūq; est: q pueros Iris erudieret: Statiq; a psecutore que psreuerat: p sniaꝫ addictū est: ut ipsi⁹ discipuli in magri sanguinē quō uellēt: cū corpis laceratiōe seuirent. Statuitē ergo i mediū spoliat⁹: & post terga ligat⁹ manib⁹ Armati itaq; stilis pueri circūstātes ac tabu lis illudebāt ingēo: & in capite ipsi⁹ fractis tabellis acutissimis stilis mēbra ei⁹ nō cessa bāt effodere. Multis itaq; uulnerib⁹ dei mar tyr pfossus: uix retrahēs suspiria: hūili eos hortabat uoce: ut eēnt uitrib⁹ fortiores: & an nos uirtute trāscenderent. Sicq; p uenas to ti⁹ corpis sanguis effusus pia animā cōditori suo cū gloria reddidit & corona: & sepul tus iacet i ipsa ciuitate: q passus ē idib⁹ aug.

¶ De scō cassiano pbytero & pessore. LIX.

Assian⁹ pbyter de quo frater ui centius & gēnadius: claruit tpre honorii ipatoris: uir illustris & facundus. Alio noie dictus ioan nes eremita. Qui de ecclesia cp̄ stantinopolitana per heresticos eiect⁹ in mar silia gallie presbyter ordinat⁹: duo condidit mōasteria uirozꝫ mulierū: que hodie extāt. ¶ Scripsit mīta opuscula ad fidei nr̄e exhor tationē. Scripsit enī uitas patrū i egypto de gētiū & regulas: que multaꝫ aiaꝫ edificatio nē ptinēt: & luculēto ſmōe nitescūt. Scripsit & res omniū mōachoꝝ necessarias. i. debitū & de canōica oſone atq; psalmodia: q̄ i egy pti mōasteriis die noctuq; tenēt libros quat tuor: Institutionum librum. i. De origine & qualitate ac remediis. viii. principalium ui tiorum libros octo singula singulis expli cans. Digessit & collationes cū patrib⁹ egy ptiis hitas: uidelicet ā destinatiōe monachi ac side. De districtiōe. De trib⁹ ad fuiendu⁹ deo uocationib⁹. De pugna carnis aduersus spiritū: & spūs aduersus carnē. De natura oiuꝫ uitioꝝ. De nece scōꝝ. De nobilitate aie De pricipib⁹. De q̄litate oſonis. De pfectis. De castitate. De pfectiōe dei. De scia spūali. De dinis charismatib⁹. De amicitia. De diffi niendo uel non diffiniendo. De tribus anti quis generibus monachorum: & quarto nu per exorto. De side cenobite & eremite. De satisfactione penitentie. De remissione quin quagesime. De nocturnis illusionibus. De eo quod dicit apostolus. Non enim qd uolo

facio bonum: sed qđ nolo malum hoc agō. De mortificatiōe:ad extremū rogatus a leone archidiacono postmodum romano epō: aduersus nestoriū de incarnatiōe dñi. 7. con didit libros:in quibus apud massiliā scribēdi:& uite terminū dedit. Imperantibus theodosio & ualentiniano.

¶ De scā radegunde regina. LX.

RAdegundis regina nitigoq; nobilissima clotharii regis francorū uxor:claruit āno. 530. iustini imperatoris:ut ait sigibertus. Hec natione barbara patre rege berēgario noie progenita:dum regio sua a francis esset depopulata:de patria sua in galliā i predam abducta : ueniens in sortē clotharii ob nimiā speciositatem ab eo i coniugē ducta est. Que tamē deo potius q̄ regi seruiebat ieiuniis:uidelicet elemosynis & orationibus uacans:carnē cilicio domās:desuper regalibus induebatur. Adhuc in palatio regis consistēs:dū in pruina uilla p pomeriū ambularet:& audisset uoces ꝓditoꝝ eius misericordiā implorantiū: pro ipsis in orationem se dedit:& ꝑtritis cōpedibus illico omnes absoluit. Dum aūt frater regis in bello occisus eēt: ille ex hoc mot⁹ uxori dudū potstulatā & optatā petitionē pcessit:q. l. deo libere seruire posset. Que ueniens ad scūs medardum nouionē epm: ab eo cōsecratur in xpi sponsam:& pictauis monasterio cōstructo:ordināte rege clothario ibidē se iclusit: omnibus suis paupibus traditis:multisq; in ibi sororibus ꝓgregatis:eaq; abbatissa facta cuꝫ eisdem ancillis xpi in scitate uite pollēs solis diuinis iisistebat: pauperes quotidie recreans:& carnē pnia dira castigans. Multis quoq; miraculis claruit. ¶ Nā mulierem a diabolo obsessam solo imperio in xpi nomine liberauit:qui cū fluxu uentris ea in ecclesie pauimēto distenta egressus ē. ¶ Arbores lauri de aliquo loco euulsaꝫ & in horto suo pro solatio transplantatā : dum aruisset:oino ad uitā & uiriditatē reuocauit. ¶ Infantu lā unam ex monachabus nup defunctā i celula sua reclusam dudum sup corpus orans cū lachrymis a mortuis suscitauit. ¶ Cū imperator iustinus eidem per nūcios suos ptem ligni crucis dñice auro ꝓtectam destinasset: illiq; redeuntes i mari naufragiū paterent: scām iuocātes reginā: columbā tertio circa nauem uolantem ꝑspiciunt. Cui dū unus ex cauda tres pēnas auelleret:& in mare missī set:tranquillitas mox subsecuta ē. ¶ Tribunus quidam nomie domebenus gutturis p̄ fessionē patiēs: die quo scā migrauit a carne:uidet in extasi reginam radegundem ad se uenientem & eadē hora se de corpore exisse nuntiantem:eūq; admonentē:ut ecclesiaꝫ sci martini in loco sibi ostenso edificet:& detentos relaxet:& sic sanitatem recipiet. Qui postq̄ hec promisit ad se rediit:eoq; sanatuꝫ reperiens:diem horāq; notauit:& iuenit sanctam a seculo tunc migrasse : unde mox dimissis. 73. detentis in uinculis ecclesiam sancti martini in loco ubi nunc est de proprio edificauit. Quieuit in pace scā radegundis idibus augusti i suo cenobio pictauis tumulata.

¶ De scō helia propheta. LXI.

HElias propheta de galaad originem trahens: cuius tñ nomē patris in scriptura non habetur:nō solum ecclesiastici .48. ca. Inter patres antiqui tēporis gloriosius ꝓmendatur:sed etiam ab ipo saluatore in aliqua euangelii parte magnificat. Qui tempore achab regis israel & iorā filii eius i israel claruit:non solum insignis ꝓphetie gratia: sed etiam excellenti miraculoꝝ gloria : que a. 17. ca. iii. libri regū usq; ad ꝑm quarti cōmemorantur. ¶ Cum enim achab rex israel ad instantiam impie ꝑuigis iezabel omnem israel adeo preuaricare & baal adorare fecisset:ad preces helie prophete in ultionē tanti sceleris:dñs clausit celum : nec dedit pluuiam sup terram ānis tribus & mēsib⁹ sex: propter qđ fames & sterilitas magna fuit p uniuersum regnum israel. Helias aūt ex precepto dñi latuit i torrēte charit iuxta iordanem :ubi corui deferebāt ei panes & carnes mane & uespere & bibebat de torrēte donec siccaretur. Postea uero ueniēs in sareptā sidonioꝝ que est inter tyrum & sidonē urbs modica:uidit mulierem uiduā colligentem ligna. Ad quam cum petiisset modicū aque ad bibendum:& illa pergeret ut afferret: petiit & bucellam panis ad edendum. Cumq; illa diceret se non habere nisi modicum farine in hydria q̄tum est pugillus & parum olei in lecytho. Iussit helias sibi fieri subcinericium panem de ipsa farina : promittens per nomen domini:quia nec farina nec oleū deficerent usq; ad tempus fertilitatis. Et sicut ipse predixerat sic factum est. ¶ Deinde cum filius uidue ipsius apud quā helias cōmanebat defunctus eēt. Helias puerū mortuum super lectulum suum posuit : & oratione facta:eum a mortuis suscitauit. Hunc tradunt hebrei fuisse ionam prophetam: sicut dictum ē supra in gestis ione prophete. vi. cal. februarii. Tunc iezabel regina omēs prophetas domini quos inuenire potuit occidi mandauit. Abdias uero procurator domus achab abscondit in spelūca. 100. uiros prophetas:& pauit eos pane & aqua: ꝑpter qđ postmodū spiritu ꝓphetico dotat⁹ ē. De quo supra actū ē i gestis eī⁹. 9. cal. ianuarii.

¶Post tres ānos & dimidiū ſterilitatis & fa
mis helias ppheta:qui uſq; tunc latuerat: a
chab regi iſrael ſe oſtēdit:dū ipſe rex ppter
ſterilitatē quereret pabula equis ſuis:&non
inueniret:increpauit q; eū ppheta:q; dñm re
liquiſſet:& deos gentiū ſequeret:& coleret:
Deinde hortatu ei⁹ ad impium regis ꝓgrega
tis multitudie populi & octigēties & qnqua
ginta ꝓphetis baal in monte carmeli:Helias
ad populū ait:ne in duas partes claudicarēt
ſed aut dñm deū patrū ſuoꝝ:aut baal ſeque
rent:dediq; eis optionē talē: ut duo boues
educerent: quoꝝ unus daret ꝓphetis baal:
& alius ſibi ſoli:& una queq; pars bouē ſuū
in fruſta cōciſum ſuper ligna ponerēt: igne
nō ſuppoſito:& inuocaret deū ſuum: & qui
exaudiret igne dato de ſublimi: ipſe eſſet ue
rus deus. Placuitq; ppoſitio populo. Cūq;
ſacerdotes baal feciſſent: quod dixerat heli
as:inuocantes baal a mane uſq; ad meridiē
tranſiliebant altare:quod fecerant:& incide
bant ſe iuxta ritum ipſoꝝ lanceolis:ut ſāgui
ne perfunderenē. Demones enim plurimum
delectantur perfuſione ſanguinis humani.
Tunc helias ſpente populo altare ipſoꝝ de
deſtruxit:& nouo in honorē domini cōſtru
cto ligna & fruſta bouis ſuppoſuit: & aquā
abundanter deſup iactare fecit: donec aque
duct⁹ impleret:ne putaret arte magica ipm
de uiſceribus terre ignem ſuſcitaſſe. Factaq;
oꝛone ignis de celo deſcendit:q holocauſtū
ligna & lapides ac puluerem: etiā ipſā aquā
ꝓſumpſit. Quo uiſo miraculo populꝰ puer
ſus ē:& iuſſu helie oēs ꝓphetas baal occidit
iuxta torrentē ciſon. ¶Deiñ dixit achab: ut
comederet:& feſtināter deſcenderet: ne ipm
pluuia ſupuēturā occuparet.quo comedēte
helias iclinato capite orauit:& miſſo puero
ſepties ad uidendū ꝑtra mare:ſeptia uice ui
dit nubeculam aſcendentē: que uſq; tunc nō
appuerat. Feſtināteq; achab domū:facta eſt
pluuia grādis:& oēm terram irrigauit. Iezа
bel aūt audito quod helias fecerat de ꝓphe
tis baal querebat:ut occideret eū:qui timēs
fugit i berſabe iuda:& dimiſit ibi pueꝝ ſuū:
& prexit in deſertū uia unī⁹ diei:ſedēſq; ſub
ter iunipeꝝ:petiuit aīe ſue:ut moreret:poſt
modū uero dormitauit:& excitat⁹ ab āgelo
& ꝑcortatus:at⁹ pane celico ei delato refe
ctus ambulauit in fortitudine cibi illius.xl.
diebus:uſq; ad montē dei oreb: ubi ꝓceptū
accepit a deo de ungendo azael regem ſup
ſyriam in damaſcū:& iehu filiū namſi reges
ſuper iſrael:& heliſeū filium ſaphat de abe
la in ppheꝑ ſe:ut iſti tres interficerēt ido
latras iſrael. Que omnia helias adimpleuit
iuxta mādatum dñi. ¶Mortuo aūt ocho⁹ ab
rege iſrael:regnauit ꝓ eo filius ei⁹ ochozias
qui ambulauit in uiis malis patris ſui & ma
tris ſue impie iezabel:ꝓpter quod de⁹ puni
uit eū:ut cadens de cancello cenaculi ſui ad
mortē egrotaret in ſamaria ciuitate. Miſit q;
nuncios ad ꝓſulendū beelzabuth deū acha
rob:an liberari poſſit de infirmitate ſua:qui
bus ex ꝓcepto dei occurrēs helias:eos redar
guit: dicens q; ochozias de ipſa egritudine
morereť. Cumq; rediſſent nuncii ad regē:&
ei uerba narraſſent:queſto ab eis de habitu
uiri:intellexit ipm eſſe heliā:miſitq; ad eum
principem qnquagenarium & qnquaginta:
qui erant ſub eo:ut uocarent heliā:uel inui
tum traherent. Et ad mandatum helie deſcē
dit ignis de celo:& deuorauit eos. Rex quo
q; miſit alium quinquagenariū & ſuos quin
quaginta:qui ſimilia paſſi ſunt. Deſtinat⁹ ue
ro tertius:q abdias fuiſſe dicit:curauit ge
nua cōtra heliam:& eius miſericordiā ip lo
rauit. Et ppheta dñi cū eo iubēte angelo de
monte deſcendit: & ingreſſus ad ochoziam
ipm de idolatria redarguit: mortēq; ei imi
nere ꝓphetauit:qui & mortuus eſt iuxta uer
bum helie. Pro quo ioram frater eius regna
uit:eo q; ochozias filiū nō haberet. ¶Anno
uero primo ioram regis iſrael:cum helie re
uelatum eēt: q; de⁹ ipm tollere uellet: iue
runt helias & heliſe⁹ de galgalis ī bethel: &
deinde in hierichō:ac demum deuenerūt ad
iordanem ſequentibus eos qnquaginta ex fi
liis ꝓpheтarum:qui diuino ſpiritu raptuꝝ
helie prenouerant. Tunc helias ſtans ſup ri
pam iordanis:tulit pallium ſuū:& percuſſit
aquas:que diuiſe ſunt in duas partes:& trā
ſierunt ambo per ſiccum:helias uidelicet &
heliſe⁹. Dixit q; helias ad heliſeū: ut peteret
quod uellet ab eo:anteq; ab ipſo tolleretur.
Qui petiit:ut duplex ſpiritus eius in eo re
quieſceret. ſ.ad ꝓphetandū & miraculа faci
endum. Cūq; pgentes ad inuicem loquerēť:
helias curru igneo & equis ignеis rapt⁹ eſt
ab heliſeo &per turbinem in celum:hoc eſt
in ſuperiora aeris aſcendit: tranſlatuſq; eſt i
paradiſum terreſtrem:ut creditur: ubi cum
enoch corporaliter uiuit reditur i fine ſe
culi:& contra antixp̄m cōflictum habitaꝝ:
quos ipſe demū occidet:ſed eos dñs ſuſcita
bit:ut habeť apocal.xi. Leuauit autem heli
ſeus pallium helie:quod ceciderat ei:& per
cuſſis aquis iordanis ſecūda uice diuiſe ſūt:
& tranſiuit heliſe⁹ per ſiccū ad aliam ripam
ubi erant filii ꝓpheтaꝝ: qui uiſo miraculo
diuiſionis aquaꝝ intellexerūt ſpiritum helie
in heliſeo quieuiſſe. Celebratur autem dies
raptus helie prophete ab hebreis.19.calen.
ſeptembris:quo die tradunt eum in paradiſu
fuiſſe tranſlatum. Hec ex libris tertio & q;r
to regū:capitulis quibus ſupra:ex dictis io
ſephi:& hieronymi:& ex hiſtoria ſcholaſti
ca:at q; ex chronica guilelmi.

¶ De scō eusebio presbytero. LXII.

EVsebius presbyter rome claruit tpe pstantii augusti: & liberii pape hereticoꝝ: q uir catholicus & doctrina pclarus: dū fidē catholicam pstanter defenderet: & constantium augustū atq; illum arbium urbis rome epm hereticos predicaret: eo ꝙ arriane fidei psensisset. Ab eodē pstantio rogatu liberii detentus est: & in quodā cubiculo domꝰ sue inclusus habēte in latitudine pedes. 4. & ibi multis mensibꝰ i oratione pseuerauit. Inclusus tñ adhuc post mēses. 7. dormitionem accepit. 19. cal. septēbris. Cuius corpus gregorius & orosius presbyteri sepelierūt uia appia in cemiterio calixti: iuxta corpus beati sixti pape & martis in crypta. Quod audiens pstantius augustus ✝ gregoriū pbyterum cepit: & uiuum i eadē crypta sepeliuit: ubi post dies tres in pace quieuit.

¶ De scō eusebio epo emesseno. LXIII

EVsebius epꝰ emessenꝰ tēpore cōstantii ipatoris claruit: q uir elegantis rethoricię igenii innumerabiles ppositi libros magis secutus historiā: & qui ad plausuꝫ ptinent ab his qui declamare uolūt maxime leguntur. Quoꝝ precipui sunt aduersus iudeos & gentiles atq; nouatianos. Ad galatas quoq; scripsit libros. x. Et in euangeliis homelias plurimas breues. Quieuit aūt i xpo apud antiochiā. Ibidē sepultus in pace. Hec hieronymus libro de uiris illustribꝰ.

¶ De scō eusebio abbate. LXIIII

EVsebius abbas discipulus beati hieronymi fuit. Hic natione cremonensis nobili prosapia ortus: cū ad terrā sanctā uisitandā presbiterat beatum hieronymū ibidēꝫ repperit qui apud bethleem puū monachorum pstruxerat de nouo cenobiū. Cuius sapiētia & moribus accensus relicto seculo ei adhesit: & monachus scūs in scē puerlatiōis ordie uitā laudabilē duxit. Quē & hieronymus decedēs eidē ꝓgregatiōi i abbatē prefecit: & eidē bibliothecā suā ꝓmēdauit. ¶ Cū post obitū bti hieronymi grecoꝝ quedā heresis pullulasset: asserens ꝙ aie beatoꝝ usq; ad corpoꝝ resūptionē eternā nō percipiunt gloriam: nec aie dānatoꝝ sentiūt gehēne penam: multisq; fidelibꝰ tali errore iuolutis cū talis opinio i ptibus hierosolymitanis resonasset: per cyrillum epm hierosolymitanuꝫ idictum est triduanū ieiuniū cū assidua oratione cunctis fidelibꝰ: ut deꝰ sue fidei catholice subueniret. Expletis aūt tribus diebus nocte precedēte appuit beatꝰ hieronymus. Eusebio i oratiōe cū lachrymis pstituto dicens: ꝙ deus fideles suos respexerat: & ꝙ in teruētu ipsius ecclesie sue subuenire decreuerat. Mādauit ergo ut triū iuuenum in ipa nocte i bethleē defunctoꝝ corpora ante solam in qua corpꝰ ipsius doctoris quiescebat deferri faceret: que sacco cilicio quo uiuus induebaꝫ tangeret: q continuo resurgerent: & predictā heresim uti testes ueridici pdicarēt. Qui itaq; post dies. 20. i xpo quiescerēt: cū quibꝰ & ipse eusebius migrare deberet. Mane aūt facto: cyrillo epo uisio ꝙ eusebii narraꝫ: omnisq; clerus & populꝰ in ecclesia bethleem ꝓgregatur: trium iuuenū ipsa nocte defunctoꝝ cadauera ad tūbam hieronymi deferuntur: & ꝓ eusebii ipsius sacco cilicino tanguntꝫ. Mox quoq; iuuenes quasi de sōno euigilantes surrexerunt: & que uiderāt in alio seculo i gehēna & in gehēna cūctis populis narrauerunt: & sic grecoꝝ heresim cōfuderūt: ꝓ triduū uero ante dies illos. 20. q. bus hieronymus predixerat: eusebius egrotare cepit & per dies. 3. febre correptꝰ ecclesiasticis sacramētis ꝓmunitus apparente sibi beato hieronymo & ipm ad celestia uocante i dño feliciter pausauit. Eadēq; hora festi tres iuuenes itē a corpe migrauerūt. Corpus aūt eusebii iuxta corpus hieronymi sepultū fuit. In cuius sepultura monachus q lumē oculoꝝ dudum amiserat cadauer deosculatus uisum recepit.

¶ De assumptiōe btē uirginis marie. LXV.

ASsumptio gloriose uirginis marie in anima facta est. xviii. calē. septembris ut sācta tradit ecclesia. In anima dixi quia ipsa & in corpore assumpta est: ut infra pluribus rationibus comprobatur. Assumptio autem ipsius facta in corpore ꝑm qd in eius historia infrascripta traditur: facta est tertio die post eiꝰ dissolutionē aie a corpore quo uidelicet die anima corpi eiꝰ reunita: & ipsa corporaliter ē assumpta. f. xv. cal. septēbris. In uisione aūt scē helisabet de scōnagia habetur: ꝙ beata uirgo. 40. die ab obitu eiꝰ fuerit in corpore assumpta: uidelicet. 9. cal. octobris: sicut eidē scē fuit diuinit' reuelatum. Sed quicqd ueritatis sit de corporali assumptione: planuꝫ ē qd tenet ecclesia de aie sue glorificatiōe. Qualiter aūt ipa assumptio scā sit: ex quodā libello licet apocrypho: qui ioāni euāgeliste ascribit edoceē. ¶ Apostolis nāq; predicatiōis gra diuersas mūdi partes subeutibꝰ: uirgo beata i domo iuxta mōtē syon posita dicit remāsisse: oīaq; loca filii sui. f. natiuitatis: baptismi: passiōis: sepultur: resurrectiōis: & ascēsiōis quoadiuxit: deuotione sedula uisitabat. Et ꝑ ꝙ ait epiphani⁹ 24. ānis post ascensionē christi supuixit. Refert eni ꝙ beata uirgo annorum. xiiii. xꝑm concepit: & in. xv. peperit: & cum eo mansit

annis.xxxiii. & ꝑm hoc obiit annoꝝ. lxxii. Aliis ꝙbabilius uidet: ut. 12. anis filio super uixerit: & sic ꝺexagenaria sit assumpta: cum apostoli totidem annis in iudea & circa partes ipsas predicauerint: sicut ecclesiastica historia tradit. In uisione aũt ꝑdicte helisabet asserit: q̃ uirgo maria post xpi ascensionem anno integro supuixit: & tot ꝺieb⁹ ultra annum: quot sunt ab ascensione xpi usq; ad assumptionẽ uirginis: & hoc uerius iudicatur ex eo ꝙ dicit dionysius: omes apostolos dormitioni uirginis interfuisse: quod esse nõ potuisset: si ipsa post ascensionẽ ulterius uixisset. Cum iacob⁹ apostolus filꝰ zebedei passus fuerit ad litterã biennio post dñi passionem. ¶ Cum igit̃ die quadã cor uirginis i filii ꝺesideriũ uehementer eẽt accensũ: ita ut lachrymas prumpet abundãter: gabriel angelus eidem cũ lumie astitit: eãq; reuerẽter salutauit: ac eidẽ ex pte ei⁹ filii dixit: q̃ post triduum eẽt a carne migratura: & cũ xpo ꝑpetuo regnatura. Ramus quoq; palme eidẽ de paꝺiso allatum ꝑsentauit: quẽ añ ei⁹ phetę portari mandauit. Virgo aũt ꝺe nuncio leta ꝺo grãs egit: & duas petitiões ab angelo postulauit: primo ut filii ei⁹ & fres oés apostoli ad ipsam piter ꝓgregarent: quib⁹ ꝑsentib⁹ spiritũ deo redderet: q̃ sibi sepulture officiũ exhiberent. Secũꝺo ut cũ ꝑfm emitteret: malignũ sathanã nõ uideret. Angelus aũt ꝑfatim ei optata ꝑmisit: quia & ille qui abbacuch ꝑphetã ꝺe iudea in babyloné in impetu spũs sui attulit: ipse ad eam in momento oés apostolos ꝓgregabit: malignum quoq; spiritum ei i tranſitu nõ uisure repromisit: & cõtinuo ab ea ꝺiscessit. Palma aũt illa in stipite uiridis erat: sed in foliis ut stella fulgebat. ¶ Cum aũt ioannes in epheso ꝑdicaret: ecce post tonitruũ nubes eũ rapuit: & ipm repente ante marie ianuã collocauit: quẽ ingrediẽté ad se maria obstupuit: & ꝑ gaudio lachrymas continere nequiuit. Dixitq; ei qualiter suisset a dño euocata: ut ꝺebitam humane cõꝺitionis exoueret: ideo q; ipm xps ad se uenire feciss̃et: cui corꝑ⁹ sum tumulandũ commendauit: atq; palmam ante pheretę ꝺeferendam mandauit. Cũ aũt ioannes alios coapostolos ibidem presentes optaret: ecce oés ipsi ꝺe locis ubi ꝑdicabãt: in nubibus rapiunt: & ante marie hostium subito congregant: qui cum se ibidem translatos admirarent: & cãm ad inuicem scisciarent: ioannes ad eos exiit: & ꝺominam mi grauram predixit: admonens: ne cum obiit: aliquis ꝺefleat: ne forte eis imputari possit: q; ipsi qui resurrectionem ꝑdicant: mortem timeant. Cumq; beata uirgo omnes apostolos congregatos uidisset: ꝺominum benedixit: & in eoꝝ medio luminaribus accensis consedit: sicq; usq; ad ꝺiem tertium perseuerauit. ¶ Circa uero horam noctis tertiam ihesus aduenit cum omnium angelorum & sanctorum agminibus: & ante torum uirginis acies ordinant: & ꝺulcia cantica usq; ad noctis medium frequentantur. Tunc iesus eam bis ut ad se ueniret: ꝺulciter aduocauit: ipsaq; spiritum ei reꝺꝺere se paratam esse letanter respondit. Omnesq; qui cum iesu uenerãt: ꝺulcia canticorum cantica solebant. Sicq; marie anima de corpe exiit: & in ulnas filii aduolauit. Fuit q; tam a ꝺolore mortis extranea: sicut a corruptione carnis fuerat aliena. Dominus autem mandauit apostolis: ut corpus matris sue i uallem iosaphat tollerent: & in monumento nouo ibi ꝺe repto ponerent: ipsumq; triduo ibidem ꝺonec ad eos reuerteretꝰ expectarẽt. Statim aũt circũꝺarunt eam flores rosarum rosei scilicet cetus martyrum: & lilia conuallium agmina: uiꝺelicet angelorum confessorum & uirginum. Ad consensum quoq; ascenꝺentium: cetus qui remanserant concite obuiã processerunt: uiꝺentesq; regem regum: semine animam in ulnis ꝑpriis baiulantẽ: illaq; super eum innixam: que ista eẽt interrogãte admirantes ipsamq; matrem ꝺomini & regi nam celorum respondent eam comitantes. Sicq; in celum gaudens suscipitur: & a ꝺextris filii in throno collocatur. Apostoli aũt eius animam tanti candoris eẽ uiderunt: ut nulla mortalium lingua posset effari. Tres autem uirgines: que ibi erant: cum corpus lauandum spoliassent: tanta corpus eius claritate splenꝺuit: ut tangi quiꝺem ad lauanꝺum posset: sed minime uiꝺeri: que tamẽ ꝺiu lux resplenꝺuit: ꝺonec corpus totum fuit. ¶ Corpore ergo in pheretro posito pia contentio inter apostolos oritur: quis eoꝝ palmam ante loculum portare ꝺebeat. Desert ioannes petro propter apostolicam ꝺignitatem: petrus uero ioanni ꝓpter illibatam uirginitatem. Tandem omnium apostoloꝝ sententia ioanni palma traꝺitur ꝺeferenꝺa. Petrus autem & paulus pheretę eleuare cepe runt: & ceteri apostoli circa ipsum se posuerunt. Incepit petr⁹ canere: Exiit israel de egypto. & ꝺeliqui psalmum ꝺulciter psequuntur. Dominus quoq; pheretrum & apostolos nube contexit: ita ut auꝺiri quiꝺem possent: sed minime cerni. Affuerunt & angeli cum apostolis concinentes. Ad melodiam autem tota ciuitas excitat: & quid nam hoc sit omnibus ꝺeclaratur. Iuꝺei ad arma conc urrunt: ut corpus rapiant: iḋq; oꝺiose cõburant. Tũc princeps sacerꝺorum cum impetu manus ad loculum misit: ut ipm euertet: & corꝑ⁹ ad terrã ꝺeꝺucret: cui⁹ man⁹ subito aruerit: & lectulo pẽꝺẽtes aꝺhesunt.

Reliquus uero populus ab angelo cecitate purgatus est. Cum autē princeps sacerdotū petri auxilium inuocaret. Petrus ei rndit: q̄ si maria dei esse genitricē confiteret: ei⁹ suffragium postulās continuo sanaret. Qui cū se credere rndisset: manus ei⁹ a pheretro solute sunt: sed tamen in eis ariditas permansit donec corpus deosculās intergam sanitatem recepit. Tūc de petri pfilio palmā princeps ille accepit: & singulos de populo tetigit: & qcūq; in uirginē credidit uisum recupauit: qui autē credere noluit cecus permansit. Corpus igit marie apostoli i monumēto statuto cōsiderunt: & iuxta illud triduo pseuerāt. ¶ Tertia uero die dñs cum angelor⁹ multitudine uenit: & apostolos salutans pacē eis nunciauit. Deinde eos interrogauit: qd eis uideret honorif sue genitrici pferēdū. Illi uero rnderunt: ut sicut ille deuicta morte regnabat: sic & matris corpusculū suscitaret: & ad sui dexterā collocaret. Quo annuente michael archangel⁹ marie aīmā p̄inuo pfectauit: eāq; dñs illico corpi reuniuit: statiq; corp⁹ de tumulo prodiit glorioſū: & a xpo assumit ad ethereū thalamū comitāte secuꝫ multitudine angelor⁹. Quod autem dicit de thoma q̄ abfuit: & resurrectionem uirginis credere noluit: zonā q; ipsi⁹ ex aere delapsaꝫ recepit: deluſorū & friuolā reputatur. Hec oia in libello p̄dicto licet apocrypho. ¶ Et notandū q̄ quis hieronym⁹ i sermone huius festi ad paulā & eustochiū asserere nō audeat: uirginē corporaliter assumptā: dicēs: tutius esse pie dubitare q̄ aliquid temere diffinire: ecclesia tamē hoc indubitanter tenere uidetur: & plurib⁹ rationibus cōprobatur. ¶ Prima quaq; sumit ex parte iustitie dei. Deus enī iudex est iustus librans merita singulor: & unicuiq; ad pdignum retribuens premia meritorum. Iccirco & resurrectionē corpor⁹ futurā ordinauit: ut sicut aīa cū corpore meruit uel deliquit: sic cum corpore p cipiat gaudia uel subſtineat tormenta. Illud ergo qd plus meruit plus debet habere de premio. Quō ergo corpus uirginis qd cunctis aliis plus meruit xp̄m ex se generando: plus aliis premiaf: si cum aliis corruptū in cineratur. Non ne dei iustitia depit: que corpus uirginis cum aliis scōr⁹ corporibus ultimam resurrectionē expectare facit. Et hec ratio ē damasceni. ¶ Secūda ratio sumitur ex pte doni i hac uita. f. i xpi natiuitate recepti. Nā cui conceditur maius debet p̄cedi & minus: maxime ubi respiciūt eundem finē: sicut cui conceditur regnum faciliter conceditur nobile uestimentum. Sed maius est sine corruptione carnis parere qd uirgini est collatū: qd est omnino excedens naturam & artem: q̄ carere corporis corruptiōe qd pōt fieri per artem. ¶ Tertia sumitur ex obligatione precepti. Cum enī lector legit q̄ nō debet facere contra legis preceptū: pueniens ē q̄ filius dei: qui legē dedit: non faciat contra sue legis mandatū. Sed credendū ē q̄ impleuit preceptū qd dedit de honore materno: sed hoc non ipleſſet nisi corp⁹ integrū seruasset. Nā fm augustinū putredo & uermis opprobriū ē humane p̄ditionis. Qui autē in aliquo subſtinet opprobriū nō honorat. ¶ Quarta sumitur ex conformitate uirginis ad corpus xpi. Nā idem locus debetur pti & tori nisi uiolenter alteg; impedia tur: qa fm philosophū. Idem est locus tori⁹ terre & glebe: totius ignis & scintille. Sed corpus xpi sumptū ē de corpore matris sue ergo utriq; idem locus debet. Corpus autē uirginis nulla uiolentia impediri potest: qa ibi est ubi corpus filii est. Et he p̄dicte tres rationes sunt augustini. ¶ Quinta sumitur per locum a simili: quia de similib⁹ idem est iudicium: sed deus trium puerorū corpora iter flāmas seruauit illesa. Ionam uiuum seruauit in uentre ceti: danielē in rabida fame leonum seruauit icolumē: cur ergo corpus matris nō seruabit icorruptū: Et hec ratio ē anselmi. ¶ Sexta sumitur per locū a minori: quia si de quo minus uidetur ineſſe & ineſt: & de quo magis. Sed minor ratio est q̄ corpora scōr⁹ qui cū xpo surrexerūt sint glorificata: & in eis perfecta resurrectio sit comple ta: q̄ q̄ corpus glorioſe uirginis sit ad celos assumptū. Et tamē in illis pfecta resurrectio pleta est: ut supra probatuꝫ est in historia resurrectionis dñi. vi. cal. aprilis: ergo multo fortius hoc p̄cludendum ē de resurrectione uirginis. Et hec ratio sumit ex dictis hieronymi in sermone p̄dicto. ¶ Septima & ultima ratio sumitur ex euidentia facti: quā rationem bernardus assignat dicens. Quoniā scōr⁹ corpora deus preciosa sublimauit: ut puta petri pauli & iacobi: tamq; glorioſo uenerabilia redditi: ut & ipīs deputet locus eorum uenerationi congruus: & ad ea mund⁹ properet uniuersus. Si igitur marie corpus super terram esse dicatur: cum nec deuota frequentet uisitatione fidelium: nec eidem locus deputetur honoris: nimis uidebitur christus honorem materni corpis cōtempſiſſe: cum tamen super terram aliorum sanctorum corpora sic honoret: unde & egregius quidam uersificator ait. Scandit ad ethera: uirgo puerpera uirgula ieſſe: non sine corpore sed sine tempore tendit ad esse. ¶ De uestimētis enim & capillis uirginis & de lacte ipsius in pluribus locis ostendit: de membris autem corporis uel minima pticula necubi repit: nec q̄ alicubi habeaf ab aliquo unq̄ asserit.

¶ De sancto tharsitio martyre. LXVI

THarsitius acolyth⁹ & martyr rome passus est sub psecutione ualeriani & galieni imperatoꝝ. Qui cum corpis xpi sacramenta portaret: tenentes eū pagani discutere ceperunt: ut quid gereret indicaret: at ille indignū iudicans porcis pdere margaritas: nequaq; uoluit detegere sacrosancta mysteria: quę fustibus ac lapidibus ꝯtra dū mactauerunt: quousq; spiritum exhalaret. Reuolutoq; eius exanimi corpore sacrilegi discussores: nihil in manibus eius: aut uestibus sacramentoꝝ christi inuenire potuerūt: sed relicto corpore cuꝫ terrore fugerunt: quod a xpianis sublatuꝫ: & uia apia in cemiterio calixti sepultum est. i8. calen. septębris.

¶ De scō ursatio pfessore. LXVII

VRsatius cōfessor claruit in nicea bithynie ciuitate. Hic eni genere persa: primū sub rege licinio cōfessor effect⁹: deinde solitariā uitam in turri ciuitatis ipsius agebat inclusus. Qui iter cetera signa: cum obsessus a diabolo gladio arrepto per urbem discurreret: cunctis fugientibus eidem sol⁹ occurrit: ꝙmq; a demonio liberauit. ¶ Draconem etiā ante nicomediam ciuitatē existentem: soloq; flatu homines pimentē of one sua de ualle productū leuiq; baculo capite percussum extinxit. ¶ Hic etiam niceā ciuitatē terremotu diruendā longe ante pdixit. Duꝫ autē dies terremotus aduenisset ad ecclesiā currens: & clericos admonens: ut pimineti periculo deū orarent: ab eis irrisus ad turrim rediit: prostratusq; in oratione cum lacrymis se dedit. Interea uero supueniente terremotu: pluribus oppressis: reliquis per montana dispersis: ursatius in turri mortuꝰ repert⁹ est: prius iacens: sicut orare solebat. Sermo tame est: ꝙ deū orasset: ut prius uitā finiret: ꝙ uideret excidium ciuitatis. Omnis aūt urbis structura ex illo terremotu diruit: sola turris in qua sanct⁹ orabat: pmanit. Quieuit in pace. i7. calē. septębris.

¶ De scō armulpho epo meten. LXVIII

ARmulphus epūs meten: ut ait petrus damiani: pater pipini fuit: & auus caroli magni imperatoris. Qui lotharingie ducatū tenens: uxore & filiis ac seculo derelictis eremum petiit: & solitariam uitā elegit: ueniens aūt ad pontē fluminis mosellę: auulum suum in aqua demersit tali ditione: ut quādocūq; ipm reciperet: se a dño intelligeret peccatis oibus absolutum: indeq; in eremo mundo mortuus deo uixit. ¶ Defuncto aūt meten epo in pontificē elect⁹ est. Dūq; piscis eidem ad edendū fuisset oblatus exenterato pisce anulus eiꝰ i uentre repertus est: cū tamē p duas dietas a loco ubi anulū dese cerat: piscis captus esset. Intelligens aūt ſa ct⁹ peccata sua sibi dimissa: nihilominus penitētie operibus arti⁹ insudauit: pauperibus large ministrauit: & multis miraculis claruit. Nam in diebꝰ rogationū ad pcessionē tendens: demoniacū liberauit: leprosum quendam barbaꝝ in domo susceptū ad xpm conuertit: quē baptizans spū piter & carne mūdauit. ¶ Ciuitatē suam incendio pene totam flagrantē: dū omēs ausugerent: ipse se igni obiiciens signo crucis edito flāmas cōpescuit: & ulterius pcedere nō pmisit. Quo die p uisum quidā lōge pstitutus crucē igneaꝫ in aere pspexit: audita uoce ꝙ tali signo meten ciuitas per armulphū ab incendio fuerat liberata. ¶ Tandem uir dñi famā populi fugiens eremū repetiit: & cū aliquib⁹ monachis deo seruiuit: successore sibi georico ordinato: ubi & post tēpus modicū i pace quieuit i7. calē. septębris. Successor autē⁹ eiꝰ obitu ipsi⁹ cognito cū clero & populo locū adiit: & sanctū corpus ad suam ciuitatem transferens in ecclesia apostoloꝝ ꝑdidit: ubi & qescit signis effulgens.

¶ De scā serena regina. LXIX

SErena regina uxor quondā diocletiani augusti a sacto cyriaco martyre cōuersa & baptizata ē: quia filiā eius artemiam a demonio liberauit: ut supra dictū est in passione cyriaci. 6. id⁹ augusti. Que uidēs psecutionē dirā xpianoꝝ: quā uir eiꝰ exercebat: que p anos. x. duraueratita ut infra dies. 30. per diuersas puincias. i7. milia martyrio coronarentꝰ & in phrygia ciuitas una xpianoꝝ undiq; cōclusa ne ullꝰ euadere possetsigne cū oibꝰ cremata fuisset: uidēs quoq; susanna neptē eiꝰ passa: & alia mala que sibāt: dolore cruciata & febre correpta i pfessione dñi migrauit ad xpm. i7. cal. septębr. sepulta a xpianis iuxta corpꝰ susane i crypta.

¶ De scā artemia uirgine & martyre. LXX

ARtemia uirgo rome passa ē sub maximiano filio diocletiani fratre suo: filia nāq; diocletiani fuit & serene auguste. Que cum eēt ab immundo spiritu obsessa a sacto cyriaco martyre liberata & baptizata ē: ut supra in passiōe dei martyris actū est. 6. id⁹ augusti. Post morte aūt diocletiani: cuꝫ maximianus filius eiꝰ in impium sublimat⁹ eēt: xpianosꝙ plequeret: cyriacū quidē cū ejus sociis diuersis suppliciis martyrizauit. Artemiam uero sororem suam gladio i xpi pfessione necari fecit: que iuxta matrē & pobrinam sepulta est: cuius: qa dies passionis ignorat: passio eius recte matri subiicit.

¶ De scis liberato abba. & sociis mr. LXXI

Liberatus abbas: bonifaci⁹ diaconus: seruius: & rusticus subdiaconi: rogatus: septimus: & seuerus monachi: & maximus puer apud aphricā p̄secutione uandalica sub hunerico fge passi sūt: q ex territorio ciuitatis caprosen mōasterio abstracti: & carthaginē ducti: primo sūt custodie mācipati ferro uincti: deiñ nuī ipositi fuerūt: māib⁹ ac pedibus ligatis: ipsaq; naucula siccis lignis impleta: igne immisso ut cremarent. Sed diuino nutu ignis extinct⁹ sepiusq; renouatus semper deficiebat. Demum remoq; uectibus mactati cerebris excussis extincti sunt. Corpora uero i mare iactata: sed diuina dispensatione littori euecta i mōasterio ptiguo loco basilice qđ dicit celerine: a xp̄ianis sepulta sunt: ut uictor scribit aphrican⁹. Qui passi sunt. xvi. cal. septēbris.

¶ De scō mámete martyre. LXXII.

Mmmes puer. 7. ānoꝝ apud cesaream cappadocie tpe aureliani ipatoris & p̄sidis antiochi passus est. Qui desūctib⁹ pentibus p̄secutionem fugiens i siluā secessit: ubi orationi iugiter uacabat: & de lacte suaꝝ ouium se pascebat. Sed admonitus de celo i campū descendit: ibiq; codicē euangeliorꝝ & baculū reppit: quib⁹ assūptis i mōtē ascendit. Et dum lectioni iſisteret: ferarus multitudo ad eus puenit: quib⁹ mālue facturis de lacte ipsaq; scūs emūgebat: de quibus ad refectionē sui utebatur. Residuū uero cum ad portā ciuitatis cesaree ad uendēdū deferret: ut precium pauperib⁹ erogaret. Alexander preses hoc audiēs: misit ad eus duos milites capiendum. Quos ille in domū suā adducens benigne refecit. Dūq; illi ajalia feroc ia ad eū uenientia p̄spexissent territi fuerūt. Scūs uero mámes eos secutus ē: corā p̄side se p̄fitans: & asserens xp̄ianū. Qué preses detentum iussit i equuleo iuspēdi & torquēri: deinde in carcerē recludi: ubi plusq̄. 40. xp̄ianos reppit fame deficētes: ueḡ orante puero columba de celo aduolans lac & mel attulit: quibus illos scūs refecit: & apto carceris hostio uectib⁹ p̄fractis omnes emisit. Quod audiēs preses mámete i caminū ignis mitti fecit. Igne uero bis extincto bisq; renouato: dū flāmis deficientibus illesus exisset: bestiis subiicitur: sed ab his intact⁹ minime leditur. Amphitheatro quoq; ab angelis inclusō: ut nemo exire posset: leo soueā egressus: multos iudeoꝝ ac gentiliū interemit: q & humana uoce locutus est. Hec a deo se iuſſum facere in ultionem xp̄i militis mámetis. deniq; iubente scō leo solum p̄sidē cū omni officio suo illesum dimisit. Tandē sanctus martyr cū lapidibus obrutus maneret illesus: ab angelis de celo uocatus emisit spiritum. xvi. cal. septēbris.

¶ De scā helena regina. LXXIII.

Elena regina mater fuit ip̄atoris constantini magni. Que sicut in hist̄oria britonuꝝ legit: quam ioānes ueroneñ in sua chronica ponit: filia fuit cloelis ḡis britānie. Cum enī iā britones xp̄i fidem suscepissent tp̄e: uidelicet eleutherii pape. Helena a patre suo i fide edocta: non tñ baptizata: eo q̄ de his que audierat dubitaret: ut tñ ea ura cē ex parte aliqua ꝓbarꝛet: audiēs miracula que rome fiebāt p merita apostoloꝝ petri & pauli: dū a patre pegrinādi romā licentiam obtinere non posset: desiderio peregrinatiōis accensa cū unica ancilla fidelissima clam inde discessit: & mutato habitu romā uenit. Quā constantius ip̄erator uidens eius nimia pulchritudine allectus amauit: & ut pegrina raptā ad se introduxit. eamq; carnaliter cognouit: ac plurib⁹ diebꝫ secū habuit. Sed uolentē omnino abire pegnātē dimisit: que nec patrē ei nec patriā indicare uoluit. Et cū multos sibi thesauros offeret nihil acceptauit: sed solum anulū eius suscepit. Inde igit discedens habitu iduta uilissimo i uillam secessit: ubi cum ancilla sua morabatur: & de labore manuū suaꝝ uictū cō sequebatur. Erat q; i domo quadā que olim fuerat stabulū equoꝝ: unde & stabularia dicta est. ¶ Natū ergo pueꝝ ex p̄ris noie p̄stātinum uocauit. Qui cū sapiētia etate & uirtutibus creuisset: a uicinis mercatorib⁹ munerib⁹ allectus abductus ē. Et dū bizantiū que postmodū fuit p̄stantinopolis dicta nauigassent: simulatas litteras ex parte imperatoris regi bizantii offerunt: filiā eius filio imperatoris qué secū aduxerant petūt: ex hoc i peratoré pacé fecum habituꝝ ppetuo ꝓmittentes: cum dudum adinuicé discordiam habuissent. Quod rex bizantii facere omnino curauit: filiāq; suam i ꝓiugem iuuenī tradidit: thesaurosq; maximos & seruos & ancillas eidem dedit. Mater uero filiā suā diploidē gēmis ifinitī ualoris plēa induit: ut si qñ cāus aduersus occurreret: exinde sibi in necessitatib⁹ suis prouidere posset. Redeuntes aūt mercatores insulam maris appulerunt: in qua constantinū cū uxore dormitātes dimiserunt: familiā eoꝝ interfecerunt: & omnē thesaurum abstulerunt. Illi aūt excitati hoc uidentes amarissime flebant. Puella iuuenē interrogat si uere filius imperatoris eēt: eo q̄ de hoc aliquātulū dubitaret. Ille uero se matrem habere romanā pauperem respondit. Patrē uero suum quis esset omnino ignorare se dicit. Qué illa ꝓtans diploidē cū

gēmis pducit:illi uero die sequenti a roma nis nauigantib⁹ assumpti:simulantes se nau fragio in insula deiectos romā reperunt: & ad domū matris pstātini tendunt. Iuuenis āt se & cōiugem matri psentauit:omia que sibi contigerant narrauit: & diploidem cū gemmis rradidit. Tunc de cōmuni pilio urbem adeunt:palatium emunt. & nobilē uitam ducunt. Cōstantin⁹ uero armis exercitabatur & in omnib⁹ famosus & cunctis amabilis habebat. ¶ Cum aūt die quadam in quodam torneamento plures pstrasset:& obus igno tus esset:cuꝫ ipso imp̄atore pgreditur:& cū ip̄m ad terram deiecisset:& impator ei⁹ stre nuitatem p̄sideras:ip̄m q̄plurimū honorat set:illum de pgenie sua interrogauit. Ille ue ro patrem suū ignorare se dixit: matrem ue ro helenā ad imp̄atorem adduxit:que ab eo dem uix cognita:& secreti⁹ interrogata:he lenam se esse dixit:patrem suum ac patriam prodidit:omesq; suos euentus pandit:con stantinū quoq; imperatoris filium esse asse ruit:& i signū hoꝝ anulū ei⁹ cesari pītauit. Quod audiens pstantius letus ultra modꝫ efficitur:& quia uxor nuper defuncta erat: helenā in cōiugem desponsauit:atq; cū rege bizātii matrimoniū p̄firmauit:eo q̄ mortuo orientis impium acquisiuit. Filiū quoq; suū pstantinum in cesarem ordinauit. Quo defū cto eidem pstantinus in imperium successit. Helena autem bizantii existens a iudeis cir cūuenta xp̄m in qué adhuc plene nō crede bat:cū neq; baptismū accepisset reliquit:& iudaismū accepit. ¶ Postq; aūt pstantinus a scō siluestro baptizat⁹ est: & a lepra munda tus:& post disputationē habitā de fide inter iudeos & siluestꝝ:& ipsa quoq; helena puer sa est ad xp̄m:ut habitum est supra in gestis siluestri pape pridie calen. ianuarii. ¶ Post hec aut helena amore passionis dñi ajata hie rosolymā perrexit:& crucē dominicā requi siuit. Sanctū quoq; quiriacū: q̄ prius iudas est uocatus hierosolymoꝝ epm ordinauit: partē quoq; dñice crucis pstantinopolim ad filium suū imp̄atorem attulit:partē uero in hierusalē dimisit:ut hec oja acta sunt supra in hystoria de inuētiōe scē crucis. v. nonā maii Ipsa uero bta helena opibus pietatis & reli gionis instudens:octogesimū etatis annum agens in sanctitate uite in pace quieuit apud urbē romā. ix. calē. septēb⁹. Sepultaq; est in eccl̄ia scōꝝ marcellini & petri. Cuius cor pus fili⁹ ei⁹ pstantinus imp̄ator inde pstanti nopolim transtulisse dr̄: postq; ad ipsā urbē habitaturus accessit. ¶ In tēporis uero pces su de ipsa urbe regia a uenetis translatū esse fertur uenetias ipsum corpus: & sepultū ia cet in monasterio suo nomini edificato.

¶ De scō agapito martyre. LXXIIII

AGapitus martyr passus est apud ciuitatē p̄nestinā sub aureliano imp̄atore p̄side uero antiocho qui a scō porphyrio martyre e nutritus & in side doct⁹: cū esset annorū. ix. & amore xp̄i martyrio ferueret: sponte se imp̄atori in urbe obtulit:& se xp̄a num uiua uoce asseruit. Iussu ergo imp̄ato ris tētus & neruis crudis duriss̄ime cesus:de inde p̄sidi:ut ꝑ llereꝫ sacrificare tradit⁹ est Qui duriss̄imo carcere ip̄m iclusit:& per q̄t tuor dies cōsilū omnē negauit. Attulus uero siue anastasi⁹ corniculariꝰ eū custodiebat: & ab eo uerba uite audiens:pene in xp̄m cre debat:inde de carcere p̄sidi exhibit⁹: pru nas ardentes sup caput eius iussit imponi: & cum gras martyr deo ageret:flagellis ce ditur:& nud⁹ capite deorsum uersꝰ suspen ditur:atro subter eū fumo scōrꝝ oibusq; abeū tibus sic stare mandatur:donec in ipso cru ciatu deficeret. Mandatūq; est p̄ p̄side ut nullus oino ad eū accederet. ¶ Post dies aūt quattuor anastasi⁹ corniculariꝰ illuc acce dens:uidit eum solutū sup fumū ambulātē & p̄sallētē. Et puersus ad xp̄m hoc p̄sidi nū ciauit:quē preses carceri mācipauit: agapi tum uero iteꝝ detentum a quattuor sibi in uicem succedentibus flagellis cedi duriss̄i me iussit: deinde bullientem aquam super uentrem eius ministri diaboli effuderunt:& maxillas eius confregerunt. Interea preses subito de tribunali suo cadēs a mīstris colle ctus:& in lecto reclinatus est:& sentiens dei uirtutem in martyre post modicum tristem animam emisit. Quod cum imperatori nun ciatum esset:iussit agapitum ad ciuitatem p̄ nestinam duci:& ibidem in amphitheatro le onibus subici. Sed manusfacte fere ad lam bendum pedibus martyris se inclinauerūt. Quod uidentes sceleris ministri iussu impe ratoris tulerunt sanctum martyrem:& uene runt cōtra ciuitatem prenestinā miliario ab urbe uigesimo tertio:ubi sunt due colūne: & eum ibi gladio percusserunt. ix. calendas septembris. Cuius corpus a christianis se pultum est miliario primo ab urbe in sar cophago nouo ibi diuinitus inuento.

¶ De sanctis ioanne & crispo martyribus. LXXV

IOannes & crispus presbyteri ro me passi sūt sub diocletiano au gusto: Qui cum inundante per secutione ipsius imp̄atoris:mul ta sanctorum corpora officiosissime sepelis sent:& ipsi ab imp̄eratore tenti: gladioq; in christi confessione cesi:eorundem martyrū meritis & ipsi sociati:gaudia uite meruerūt is. calē. septembris:ut dicit ado.

¶ De scō magno & sociis mēib⁹. LXXVI

MAgnus mr passus ē in cesarea cappadocie tpre aureliani impatoris sub preside alexādro. Qui ex ipa ciuitate ortus: desūctis paretib⁹ xpianis: ipe in fide xpi cōstantissimus: dū oraret ad dñm: uoce sibi de celo lapsa ad martyriū p̄fortatur. Quā uocem cū audissent pagani eū tenuerunt: & in carcere concluserunt: & post dies quattuor p̄sidi eū obtulerūt. Qui sacrificare diis recusantem tradidit preses alexādro & zozimo sacerdotibus idoloꝝ: ut eum igne p̄sumerent. Qui miserunt eū i caminum ignis ardentis. Statiq; flāma extinguitur: & post dies .3. martyr xpi inde illesus educitur. Hoc preses audiēs caminum amplius accēdi fecit: & ipm iterū intromisit: ubi quinq; diebꝰ inclusus stetit. Flāma quoq; i duas ptes diuisa: ipe intactus omnino permānit. ¶ Post dies .v. accedentes milites: ut uel ossa eius inuenirent: audientes eū psallentem respexerūt: & quasi milia angeloꝝ cum eo uiderūt. In quoꝝ medio magnus inustus deū laudabat. Cū autē iussu p̄sidis eductꝰ eēt: & xpi uirtutē preses magie deputarer. Iussit eū in amphitheatrū duci & feras ei laxari. Et prio qdē ursa pessima ad eum dimissa: in terrā prostrata pedes illius lingebat. Deinde leopardus exiliēs collū eiꝰ amplexus lingua sudoꝝ uultus eiꝰ exterge bat. Tertio leo ferocissimꝰ & ingens a uenatoribꝰ captus itromissus ē. Et cū multitudo paganoꝝ eēt itra amphitheatrū: anteq; abirent: leo de manibꝰ uenatoꝝ p̄siliuit & in gētiles irruit. Angelus uero harenariū p̄cluſit ut nemo aufugere posset. Et laniante leone multitudiné paganoꝝ ad mādatū sci solus p̄ses cū officio suo illesus pmānsit: & leo ad cauam māsuetus rediit. Tūc exiēs preses oēs exire mādauit: & solū magnū ibidē dimisit: leonēq; dimitti fecit: qui ad pedes eius procidit & osculabatur eū. Quo uiso miraculo ✝. 2597. pagani in dño crediderūt. Qui oēs iussu alexādri p̄sidis decollati sūt. Deinde eo mādante gentiles populi scūm mīem tulerunt: & extra urbē eiectū lapidauerūt. Cūq; super eū aceruū lapidū iactassent: cumq; iam mortuū existimassent: subito mr xpi cū ctis audiētibus dñm orauit: ut susciper aiam eius in pace. Et statim emisit spiritū. Cuius corp' a xpianis in ipa ciuitate sepultꝰ est in sarcophago nouo. xiiii. cal. septembris. Martyrum uero aliorꝝ corpa iuxta muros urbis in cemiterio sunt tumulata.

¶ De scō ludouico epo or. mioꝝ. LXXVII

LUdouicus epꝰ tolosanus de ordine minoꝝ filius illustris regis caroli & regis roberti germanꝰ fuit. Qui cū eēt annoꝝ .xii. pro illustri domino carolo patri suo i catalonia obses fuit. Cui astiterūt fres minores: a quibus legē uite & disciplinę p̄cepit: uotumq; dño uouit: q; si de custodia dimitteret minoꝝ fratrum ordinē ingrederet: suiq; ginitatē quoq; suā dño perpetuo dedicauit. Sed post quadrieniū dimissus paterne hereditatis renunciare cupiēs: cepit mūdi cōtemptor esse: miroq; modo deo deuote seruire. Cūq; pater ei uellet i coniuges sororē regis francie tradere: omnino ptempsit: & extunc omnimode ordinē intrare disposuit. Quem fratres eius robertus & carolus martellus: totis uiribꝰ a proposito distrahebāt. Sed nil proficiētes eum clericari pmiserunt. Cū aūt ipm iam subdiacoū effectū papa uellet in epm promouere oino renuit. Cōtemplatiue aūt uite totus intentꝰ etiā actiue se exercens pauperibus largissime ministrabat. carnem quoq; mira pnia macerabat. ¶ Factus tādē frater minor i uigilia dñice natiuitatis & de licentia sūmi pontificis statim professus: eadem die per sūmum pontificē pnunciatus ē epꝰ tolosanus. Qui nō obstante q; eēt epus regularē ordinis p̄fessionē ad litterā mirabiliter obseruabat. Sicq; ecclesiā tolosanā uerbo piter instruēs & exemplo scitate pollēs: diēq; mortis sue ante triduū predicens anno dñi .1295. i4. cal. septēbris cum eēt annoꝝ .55. feliciter emisit spiritū. Sepultusq; e mīssilie iuxta qd decreuerat miraculis clarus. ¶ Anno autē dñi .1319. de mandato pape ioannis xxii. corpus eiꝰ de terra leuatum est: & cap sa argentea honorifice cōditum: presente rege roberto eiꝰ fratre: & multis p̄latis ac clericis & populis infinitis. In cuius trāslatiōe quinq; mortui redierunt ad uitā: & multi infirmi a diuersis langoribꝰ sanati sunt.

¶ De scō donato p̄sbytero. LXXVIII.

DOnatus p̄sbyter apud pagum sigistricum galliaꝝ claruit. Qui ex urbe aurelianēsi ad eādē ciuitatem in mōte qui dicit itura aduenies: anachoritica uita multis annis exegit: multisq; miraculis floruit. Qui inter cetera draconē terribilē sua oratione i de fugatum extinxisse fertur. Cūq; dies uocationis eius istaret: aduenīente abbate mario diuinit' admonitꝰ ut ad eum accederet. Inter uerba orationis migrauit ad xpm: ab eo dem patre ibidē sepultus. i4. cal. septēbris.

¶ De scō iulio senatore & mre. LXXIX.

VIius senator & mr rome passus est tēpore cōmodi ipatoris. Qui audita predicatiōe scōꝝ eusebii: uincentii: pegrini: & potentiani de quibꝰ dicet infra. viii. calē. septembris: puersus est ad xpm: & a ruffino p̄sbytero cum omni domo sua baptizatus. Cūq; omnia sua pauperibus eroga sset: dum xpm

ꝓfiteꝛ: a cesare detentus & exanimat⁹: atq; magistro peditum uitellio traditus est: qui ab eodem in custodia dieb⁹ pluribus reclusus: ide educt⁹: cū sacrificare nollet: tam diu fustibus est cesus: donec ſpiritum emitteret. Cui⁹ corp⁹ ante amphitheatꝝ dimissum: eu sebius & ceteri predicti martyres sepelierūt in cemeterio calepodii. qui passus est. i4. calen. septembris.

¶ De scō heli sacerdote. LXXX

HEli sacerdos & iudex israel un⁹ & ultimus fuit inter iudices populi dei: qui ecclesiastici .xlvi. capitulo in scōꝝ patꝝ ueteris testamenti catalogo numerantur. Qui quāuis ex eo ꝙ remissus fuit i filios suos malos & preuaricatores legis dñi corrigēdos tēporali pena mortis subite a deo punitus fuerit: quia tamē in se bonus & sanct⁹ extitit: credendū est: ꝙ sue sāctitatis premia eternaliter nō amisit. Hic cum eēt de genere aaron sacerdos & iudex in israel: coram arca domini in tabernaculo ministrabat in silo. Ipse quoq; pdixit anne uxori helchane: que sterilis fuerat: filium ex ea nasciturꝝ: ut traduntꝫ hebrei: quē illa uouit dño se daturam. Cum autē heli duos haberet filios ophim & phinees: qui dñm nescientes partem sacerdotalē de sacrificiis anteq; adoleret: adipē tollebant ab offerentibus crudū cōtra legē dei ut lautius sibi pararēt eū: quod nō erat portio sed rapina: dormierunt etiā cum mulieribus obseruantib⁹ ad hostiū tabernaculi: & eas que uenerant ad purificandū polluebāt. Pater eoꝝ hoc agnoscens: tepide eos redarguebat: ꝑpter quod per uiꝝ dei reprobatus est a dño: ne sacerdotio dom⁹ ei⁹ fungeret: & tēporali pena puniend⁹ ꝓmittitur: ut ipse mala morte cū filiis suis periret. ¶ Et cum heli ad talē dei cōminatiōē quasi reddere⁹ tur incredulus: ꝑsidens de magna misericordia dñi. Et samuel adhuc puer oblatus dño a pentibus corā heli i tabernaculo ministrabat: & heli iam senex esset: apparuit deus samueli: eūq; tertio uocauit: ac eidem pdixit: ꝙ quicquid heli sacerdoti cōminat⁹ fuerat: ad litteram adimpleret: ut diceē infra: cū de samuele ageē. Quod ipse samuel heli interroganti p oia rettulit. ¶ Cūq; philistei in p̄lium cōtra israel ꝓgredi uenissent: & quatuor milia ex eis occidissent: & seniores israel hoc egre ferentes ad inuicē ꝓsilium habuissent: arcam dñi de silo in prelium secū tulerunt: & cum duob⁹ filiis heli arcam comitantib⁹ ꝓtra philisteos iuerūt. Videntes aūt philistei arcā dñi timuerūt: sed acri⁹ ex hoc pugnantes israelitas fugere ꝑpulerunt: & ex eis. xxx. milia occiderunt: arca quoq; dei capta est: & duo filii heli mortui sunt. Heli aūt sacerdos p̄ senectute cecutiens sedebat ꝓtra uiam: que ducit ad castra. Et cū audisset nūcium: qui de ꝓlio fugerat: ꝙ populus cesus eēt: & duo filii eius interfecti: siluit: & patiēter tulit. Cum aūt audisset arcā captā: propter dei reuerentiam moleste tulit: & cadens de sella retrorsum fractis ceruicibus expira uit. Iudicauit aūt israel. 40. annis: & sepul⁹ est in sepulchro patꝝ suoꝝ: cuiusq; dies obitus certus nō habet: de samuele ei⁹ discipulo dicit⁹ ipm ꝓmisi: quoꝝ ad inuices gesta continuant. Hec ex primo libro regū a principio usq; ad capitulū quartum: & ex dictis iosephi & hieronymi atq; ex historia scholastica sumpta.

¶ De scis helchana & āna ei⁹ uxore. LXXXI

HElchana uir iust⁹ & āna ei⁹ uxor samuelis ꝓphete parentes inter sanctos priscі tēporis a iosepho & hieronymo ꝓputanē: quorum laus tam ex primo libro regum q̄ ex benedicta eoꝝ ꝓle suscepta pcipit. Fuit aūt helchana de ramathaim ſiue ramatha: que in euāgelio dr̄ arimathia: que sita est in mōte effraim: & fuit de ſtuar auunculo moysi ꝑ chore descendens: & sic ꝑ patrem fuit de tribu leui: ꝑ matrem uero de tribu iuda. Habuit quoq; duas uxores uidelicet fenenā fecundam & annā sterilē: & cū esset anna pulchrior: & uir eā diligeret: fennena ei inuidēs exprobrabat ei: & obiiciebat sterilitatē. Et cum de more suo ascenderet debito tpe helchana: ut imolaret dño in silo: ubi tūc erat arca dei: que i tabernaculo seruabat: & quo dam tēpore ipse helchana cū ambabus uxoribus ascendisset: & filios ac filias quos habebat de fenena secū duxisset. Anna tristis pro sterilitate ad fores tabernaculi egressa orauit ad dñm ꝑ ꝓle habenda: & uotum uouit: ꝙ si de⁹ sibi masculū largireē: ꝙ faceret ipm nazarenū: & altaris ministerio ꝑpetuo deputaret. ¶ Et cū heli sacerdos eā orantē obseruasset: & tristitie eius causam audisset: diuino ſpiritu eidem prenūciauit: ꝙ deus exaudisset eam: que ex ꝓmissiōe sacerdotali secura iam de ſobole facta ē: & reuersa cū uiro i domū ſuam ꝓcepit: & pepit filium: uocauit q; nomē eius samuel: eo ꝙ a dño postulass eū. Nec ascēdit mulier cum uiro in silo: donec ablactaret filium. Et cum ipm ablactasset: uidelicet cum eēt annoꝝ. i2. adduxit eū cum muneribus in silo: & obtulerunt eum parētes heli: ut eēt minister in ꝓspectu dñi: ꝓm uotum quod emisat eius mater. ¶ Et nota ꝙ fūt tres ablactiones. Prima a lacte mā mille: que fit in tertio anno. Secunda a lacte infantie: que fit i septimo. Tertia a lacte pueritie: que fit in decimo. Et sic amouet puer a lacte: a pedagogo: a timore. In hac uero

tertia ablactatiõe samuel deo oblat⁹ é: quasi iam idoneus ad seruiendũ. Post hec uero anna habuit tres alios filios & duas filias: qđ deus facere uoluit: ut filiũ quem quodãmodo ꝑm carnẽ pro deo amiserat: i alia sobole tripliceret: & p hoc ostẽdat: qa qđ deo con ceditur etiã in tẽporalib⁹ nõ amittit. Quieuerunt aũt in pace helchana & uxor eius anna & sepulti sunt in ciuitate sua in ramatha. Quibus aũt diebus migrauerũt expressum non habetur: & iccirco gestis filii eius cui⁹ solẽnitas sequitur: non imerito premittunt. Hec unde supra.

¶ De scõ samuele ppheta & iudice. LXXXII

Samuel ppheta & iudex populi israel scitissimus: q nedum inter patres antiquos scõs testamenti ueteris ecclesiasticis. xlvi. ca. pliꝛimũ cõmẽdatur: sed etiã in pleꝛisq; diu ine scripture locis: ut scũs magnificat & ponitur: filiꝰ fuit helchane ephiatei de ramatha de tribu leui: & anne eiꝰ uxoris de qbus supra proxio actum ẽ. Qui matris eiꝰ orationib⁹ a dño postulatus fuit: uoto ꝑ missio: q ipm ad perpetuũ seruitiũ dñi manciparet: qđ & parẽtes ipsius fideliter adiple re curarunt: ipmq; duodenẽ heli sacerdoti i filo obtulerũt. Et ab illa etate ut dicit iosephus plenarie ppheтare cepit. ¶ Cũ autem filii heli legis dñi eẽnt trãsgressores: & heli tepide corrigeret illos: & dñs eidẽ ac filiis eius per ppheтã mortẽ ꝓminatus fuisset: nec adhuc heli uerbis dñi fidẽ plenã adhiberet: ut superius dictum ẽ in gestis heli. Factum est: ut heli i lecto suo iaceret: & iã ꝑ senectu te ipsius oculi caligassent: & samuel iacebat iuxta tabernaculũ cum heli sacerdote. i. pro pe lectũ eius. Qđ dñs uocauit ex nomine. Qui surgens accessit ad heli credẽs se uocatum ab eo: sed heli ipm uocasse denegans ad dormiendũ remisit. Cũq; hoc idem & ꝑ & tertio factũ esset. Intellexit heli q; deus ipsũ uocasset: & instruxit puerꝫ qualiter iteꝫ respondere deberet: uocatus aũt iterato a dño cum respondisset: loquere dñe: indicauit ei dñs eandem ꝓminatiõẽ in domũ heli: quaꝫ primo fecerat per uirũ dei. Mane autem samuel ab heli adiuratus: indicauit ei oia que locutus ẽ ei deus. Creuit autẽꝫ samuel & cognouit eis populus: quia fidelis esset ppheta dñi. Et ꝑsulebat eũ ois populꝰ iuxta ꝓceptum dñi. Preceperat eni deus: ut abiiceret ariolos & diuinos: & huiusmodi: & scifcitarentur a fratribus uerbũ domini. ¶ Mortuo uero heli sacerdote: ut ꝑsupeꝛi⁹ dictũ est. Samuel i locum eiꝰ successit i iudicẽ. Qui populũ domini adduxit in masephat: ut oraret pro eis: eo q philistiei terminos israel inualiscent. Tũc samuel effudit aquã corã dño: in q̃ maledicta ꝓgesta erãt: quam si bibebat idolatra labia ipsi inseperabiliter adherebant: forte in signum federis sicut fecit iosue. Quidam tamẽ asserunt samuelẽ idolum redegisse in puluerem: & mixtũ dedit populo ad bibendũ & in barbis eoꝝ iudicasse reos idolatrie a nõ reis sicut olꝫ fecerat moyses. Et iudicauit eos ibi samuel. i. docuit iudicia dei. Et audierũt philistei cõgregatũ eẽ israel in masephat & armati ascẽderũt aduersus eos. Clamauitq; samuel ad dñm: & obtulit agnũ lactẽtẽ in holocaustũ. Et ĩnito prelio dñs intonuit fragore magno sup philistheos: & mota ẽ terra: & p loca pandebat hiatus: & philistei in fugã uersi cesi sunt a filiis israel: q per cusserunt eos usq; ad terminos terre sue. Tulitq; samuel lapidẽ: & posuit eũ in terminis: nec ausi sunt ultra philistei intrare termios israel: uiuẽte samuele: iudicabat itaq; samuel populũ in bethel & galgalis & masephat circuiẽs per annos singulos & reuertebatur in ramatha: sed & ibi iudicabat israel. ¶ Cũ autẽ senuisset samuel: posuit filios suos iudices ioel & abiã: alteꝝ i bethleem alteꝝ i bersabe ut ibi populũ iudicarẽt. Qui declinaue runt ꝑ auaritiã & puerterũt iudicia. Quod non ferẽs populus petiit a samuele regem. Qui diuina reuelatiõe saulẽ de tribu beniamin sibi a dño missum unxit in regẽ sup israel: & ipse samuel iudex ẽ factus: q ꝑsuerũt simul in populo. 40. ãnis ut iosephus scribit. ¶ Processu uero tpris mandauit samuel saulẽ regi iubẽte domio: ut deleret amalech: & nec hõi pceret nec iumẽtis. Qui ꝓtra ꝓceptũ dñi: postq; amalechitas expugnasset: pepeit agag regi amalech: & optimis armẽtoꝝ: ꝓpqđ a dño reprobatus ẽ: & regnũ eius ad dauid trãslatum ex ore samuelis pphete dño ei mandante: licet ppheta dei pro saule dominũ plurimũ exorasset. Sicq; post aliquot mẽses samuel propheta iussu diuino unxit dauid filiũ isai de bethleẽ in regẽ futuꝝ sup israel adhuc uiuẽte saule. Et extunc cepit regnum saulis declinare: dauid aũt in oib⁹ ꝑpari: sicut dictum ẽ supra i gestis dauid regis. 4. cal. ianua. ¶ Postq; aũt samuel populum dei laudabiliter iudicasset mortuus ẽ. Et sicut eũ uniuersus israel singuli tanq; ꝑpriũ patrẽ lugentes: & sepelierũt eum in sepulchro paterno in ramatha. Qui dormiuit in domino. 13. cal. septẽbris. ¶ Huiꝰ ossa sacratissima: Archadiꝰ ꝑator de iudea trãstulit i thraciã portãtibꝰ eꝑis ac occurrẽtibus populis tanta letitia: ut q̃si ꝓsẽte uiuentẽq; cernerẽt atq; susciperẽt: ut de palestĩa usq; chalcedonẽ iungerẽtur populoꝝ agmina in xpi laudes una uoce ꝓsonãtia: ut scribit hieronymus libro ꝓtra uigilantiũ. Hec ex primo libro regum a. 4. ca. usq; ad. xvi. & aliis

uoluminibus quibus supra.

¶ De sancto samuele pbytero. LXXXIII

Samuel pbr ecclesie edessene cla ruit tepore anastatii primi impe ratoris. Qui scā uita sublimis & doctrine: sapiētia clarus: multa aduersus ecclesie inimicos inten tione tamen precipua contra nestorianos & timotianos syro ꝓmone ꝑscripsit: quē apud ꝛstantinopolim adhuc tepore suo i carne uiuere: & scripta eius se testaꝫ agnoscere illustris gēnadius: qui & apud ipsam ciuitatē in xpo geuit cū pace: ibidēq; tumulatus.

¶ De sancto bernardo abbate ordinis cisterciensis. LXXXIIII

Bernardus abbas clarauallen & doctor claruit tempore eugenii pape tertii & federici imperatoris primi: qui ex puincia burgū die castro fontanis patre milite telecino matre aleth religiosa dña ortus est. que sex mares filios genuit monachos futuros: seminā unam sanctimonialē: quos ut ediderat dño offerebat: & ipsos pueros cibis grossioribus q̄si eremo magis q̄ curie nutrieba. Cum aut tertiū. s. bernardū gestaret in utero: uidit per somniū catellum candidum & latrantē in utero se habere. Quod cū cuidam uiro dei exposuisset. ille uoce ꝓphetica ꝛndit: q̄ optimū catulū pareret: qui domus dei custos futur' eēt: eo q̄ predicator fieret egregius: & cōtra inimicos daret latrat': ac multos medicinalis lingue gra esset curaturus. ¶ Cum aut bernard' adhuc puer in natiuitatis dñice nocte officium expectaret: auid' scire qua hora xps natus eēt: media nocte eidem appuit puerulus iesus: q̄si denuo ex utero matris natus. Vnde extunc illā fuit se horā dñice natiuitatis ꝓuouit. Ex illa ergo hora in his: que ptinent ad illud sacramē tum: sensus ei ꝓfundior & ꝓmo copiosior datus est. Quod patet in illo initio opusculoꝝ suoꝝ: quod edidit: cū homeliaꝫ illā sup euāgelio Missus est gabriel. cōposuit. ¶ Verus antiquus hostis eius castitati inuidens: multos ei laqueos tentationis oppossuit. Cum se mel in quandam femīnā diu oculos defixos habuisset: de se cōtinuo erubuit: ac i stagnū gelidaꝫ aquarum insiluit: ibiq; tam diu māsit: donec a carnali ꝑcupiscentia totus refriguit. ¶ Alia nocte puella quedā se nudam i lecto ipsius posuit: quam ille sentiens partem lectuli ei concessit: donec illa ipsum cernens immobilem: erubescens inde recessit. ¶ Alias etiam hospitatus in domo uni' matrone: cum illa in eius pulchritudiné exarsisset: nocte silenter ad lectum eius accessit. Illoq; clamante latrones mulier se abscōdit Surgentes uero famuli latronem querunt: sed non inuenīūt. Cūq; hoc idem usq; tertio factum esset: mulier tandem desperata recessit. Dum uero mane a sociis quereretur: quō tot uicibus latrones clamasset. Respondit: q̄ uere latro ei insidiatus fuerat: quia hospita thesaurus fue uirginitatis irrecuperabilem auferre uoluerat. Et extunc cistertiensiū ordinem ingredi deliberauit. Quod cū fratres eius omnimode prohiberent: tantam ei dñs gratiam contulit: ut non solum nō prohiberetur: sed omnes fratres suos & alios plures ad religionem domino lucrareſ. Fratri aūt suo gerardo uerba ei' uana reputāti ꝑdixit: q̄ lancea latus eius perforaret: & tunc compunctus uerbis eius consensum preberet. Post paucos dies gerardus ab inimicis capitur: & lancea in latere uulneratus carceratſ. Ad quem bernardus ueniens eundem cōfortauit: promittens q̄ cito liberaretur: & monasterium ingrederetur. Eadem nocte compedes gerardi de pedibus eius ceciderūt: & hostio per se aperto ipse euasit: indicauitq; fratri se mutasse ꝓpositum: & uelle fieri monachū. ¶ Anno igitur dñi. 1112. a constitutione ordinis cistertiensis. 15. feruus dei bernardus annorum. 22. cum fratribus & aliis sociis. 30. ordinem cistertiensem ingressus est. Qui mox totus ita in spiritum absorptus est: ut iam nullis corporeis sensibus uteret. Quem abbas cistertiensis ad edificandū domum clareuallensem post modicum misit: ubi multo tempore in nimia paupertate uitam duxit. Vigiliis autem & orationibus intentus continue carnem mira penitentia flagellabat: & maxima iejuniorum inedia domabat. In uestibus autē & aliis cunctis sem per paupertatem amabat. Quicquid uero i scripturis didicit: in agris & siluis confiteba tur accepisse: & nullū se magistrum aliquā do habuisse. Oranti quoq; sibi consessus est expositionem oratiōis dominice sibi scriptā apparuisse. Humilitatem autem & patientiā ultra modum in cūctis ostendit. ¶ Cum tre centas marchas argenti sibi pro cenobio cōstruendo missas predones abstulissent: patienter tulit: deumq; benedixit: qui sibi a tanto onere pepercit. ¶ Quidam canonicus regularis ad eum uenit: & ut in monachum receiperetur rogauit: cūq; ille nō acquiesceret: sed ad suam ecclesiaꝫ redire suaderet: aduertens q̄ canonicus ex leuitate ordinem mutare uellet: canonicus ad conuitia multa prorupit: ac demū ipm in maxilla pcussit. Cūq; astantes i sacrilegum insurgerent: ille ne eū tāgerēt per christū adiurauit: & sine ulla ultione patienter dimisit. ¶ Pater eius qui solus in domo remānerat. ad monasteriū iuit: & ibidem post aliquod tempus in senectute bona decessit. Soror uero ei' i seculo nupta

cum multo comitatu & pompa ad monasterium accessit. Sed ad eam uir dei exire recusauit. Cum autē lachrymās instaret & consilium animę sue saluande peteret ad eā exiit: & mundi ei gloriā interdixit. Que habitū & uitam mutans in seculo quasi in eremo deinceps deo seruiuit: & tandē multis precibus a uiro licentia habita monasteriū introiuit. Tanta autem abstinētia & uigiliis corpus attriuit: ut fere continua grauissima infirmitate langueret. ¶ A ciuitatibus ianuen̄ & mediolanen̄ in eṗm electus consentire renuit: dicens se non esse suum: sed aliorum seruitio deputatum. ¶ Cū quoda3 tēpore fratres cartusienses uisitassent: loci prior contra ipm̄ alia quantulum murmurauit: q̄ sella cui equitādo presidebat nimiū curiosa esset. Quod cū uir dei audisset miratus querebat qualis sella foret. Nam illuc usq; a claraualle uenerat & qualis esset sella non perpēderat. ¶ Iuxta lacum etiam lausanense unius diei itinere pergens ipsum non uidit: & cū sero socii de ipso lacu loquerentur: ubi esset lacus ille interrogauit. ¶ Predicanti sibi aliquādo inanis glorie tentatio irrepsit: q̄ optime populo predicaret. Qui mox in domino cōfortatus tentatori respondit: q̄ nec per ipm̄ incepe rat: nec per ipsum dimittere intendebat.

Frater robertus eius monachus & secundus seculum propinquus: quorūdam suasione ad monasterium cluniaci se contulerat: quē uir dei statuit per epistolam reuocare. Cum autem ea scriptori sub diuo dictaret: supueniēte subito imbre: scriptor surgere uoluit. Bernardus uero ut procederet in scribendo suasit: quia opus dei erat: q̄d ipsi faciebant. Sicq; scripsit epistolam in medio imbre sine imbre. Cum enim circa eos undiq; plueret: inde molestiam imbris uirtus expulit charitatis. ¶ Monasterium quoddam multitudo infinita muscarum occupauerat: que monachos grauiter infestabat. Quas uir dei excōmunicauit: & mane omnes muscę mortue sunt reperte. ¶ Cum a mediolanensibus ecclesie reconciliandis a papa missus papiam rediisset. Quidam uxorem suam demoniacā ad eum adduxit. Cumq; malignus spiritus per multa uerba bernardum irrideret: & cū eo uir dei prolixius disputasset: tandem oratione sua immundum spiritum ex illa mulie re exire coegit. Sed cum inde scūs uir recessisset: diabolus eam iteꝝ inuasit. Quod cum sanctus per uirum eius post se currentem audisset nomen iesu christi in schedula scripsit & collo multeris alligari mandauit. Et sic totaliter a spiritu illo maligno libera ta est. ¶ Apud aquitaniam mulier alia ab in cubo quodam per sex annos petulante lasciuia uexata fuerat. Que ad uirum dei accessit: & que passa fuerat cū lachrymis enarrauit: cui bernardus baculum suum tradidit: & ut in lectulo suo ipm̄ poneret mandauit. Demon autem extunc ad cubile nō audebat accedere: sed acerrime comminabatur: q̄ eo recedente se de ipsa atrocius uidicaret. Quod cum sancto retulisset: ille populum conuocauit: & candelis accensis omnia publice narrauit: ac demonem illum excōmunicauit Sicq; mulier ab eius illusione penitus liberata est. ¶ Cum in eadem prouincia legatione fungeretur: ut ducem aquitanie ecclesie reconciliaret: & ille recusaret: uir dei ad altare celebraturus accessit: duce pre foribus expectante. Cum autem pax domini dixisset corpus christi super patenam posuit: & ad ducem exiuit: eidemq; per filium uirginis terribiles minas intulit: & ultionem diuina3 addidit: nisi ad ecclesie obedientia3 ueniret. Quem dux ignea facie & flammeis oculis conspiciens: territus cora3 eo procidit: & ueniam postulauit: & quicquid sanctus precipere uoluit: mox adipleuit. ¶ Militē quendam nobilem mōachum suum effectum grauis tentatio exeundi ordinem pulsauit. Ita ut expresse diceret se nunquam letum futurum. Quod sanctus audiens pro eo orauit: & tentatio mox discessit. Ita ut postmodum diceret se nunquam tristitiam habiturum.

¶ Cum sanctus malachias episcopus hibernie in suo monasterio migrasset: & bernardus pro eo missam pro defunctis incohasset gloriam eius intra canonem domino sibi reuelante cognouit: & post cōmunionis collectam pro confessore pontifice commutauit. Cui dum cantor innueret q̄ errabat: ait se non errare: sed scire quid diceret. Deinde accedens sacro corpori pedes osculatus est.

¶ Visitatus a quibusdam tyronibus in quadragesima rogabat eos: ut saltē illis diebus a suis se uanitatibus cohiberent. Quibus recusantibus uinum benedictum eis in poculum tradidit: & mox illorum uitam in melius commutauit. ¶ Tandem morti appropinquans fratribus suis: charitatem: humilitatem: & patientiam iure testamenti relquit. Deinde postquaꝝ multa miracula perpetrasset: & centum & sexaginta monasteria construxisset: anno domini millesimocentesimo & sexagesimotertio etatis uero sue anno sexagesimotertio inter filiorum man⁹ obdormiuit in dño decimotertio cal. septēbris. Sepultusq; est in monasterio clarauallen. multis & mirabilibus miraculis refulgens.

¶ Hic doctor sanct⁹ multos libros & tractatus edidit. Scripsit libꝝ unum de cōtemptu mundi ad clericos. Item exhortatorium de

passione & resurrectione domini libꝝ unū. De gratia & libero arbitrio librum unum. De gradibus humilitatis & superbie libruꝫ unum. Ad abbatem columbensem de precepto & dispẽsatione librum unum. Ad cisterciẽ & cluniacẽ apologeticum libꝝ unum Ad hugonem de sancto victore librū unum Super psalmum Qui habitat. homelias .18. Super cantica canticorum homelias septuagintatres. Super Magnificat. tractatum unum. Epistolas ad diuersos. 240. Sermões uero innumerabiles. Item ad eugenium papam tertium de cõsideratione libros quinq. Ad milites tẽpli de laude militie noue librum unum. Et alia opuscula multa & elegantia compilauit.

¶De sancto philiberto abbate. LXXXV

PHilibertus abbas apud rothomagum claruit tempore clodouei regis francorum: Qui adhuc iuuenis a dagoberto rege francorum in palatio suo aduocatus: cum esset annorum uiginti elegit christi fieri discipulus: & in robatensi monasterio sub agilo abbate monachus factus est: ubi operibus penitentie uacans: multa diaboli tentamina pertulit: quas omnes christo aditꝰ superauit'. Successitq; agilo in abbatie regimine: domum sibi creditã strenue gubernando: & miraculis coruscando. Dum autẽ eũ quidã ex fratribꝰ liuore inuidie ex cenobio abiecissent: unus eorũ ictu fulminis interiit: alius in secessum omnia interiora deposuit. Reliqui timore percussi penitentiam agentes: ipsumq; reuocantes: eidem humiliter obedierunt. ¶ Postmodum autem a rege clodoueo & bathylde regina francorum in pago rothomagensi locum appellatum gemericum obtinuit: ubi egregium monasterium construxit. ¶ Monachum quendaꝫ quem ad regem pro causa cenobii mittere disponebat febre detentum: imperans febri fugauit & misit. ¶ Existente eo parisius latro chirothecas eius furatus est. Mane autẽ se ardere eiulans: & loqui non ualens: sinum cum furto abscondito patefecit. ¶ Cum nocte quadam in basilica sancti petri oraret: uisi sunt oculi eius quasi due lampades fulgentes. ¶ Monacho qui languens ad extrema uenerat: & loqui non ualebat: peccatum q; unum in confessione scienter omiserat: oratione sua loquelam restituit: illeq; peccatum confessus mox expirauit. ¶ Cum fratres messem succiderent: & manipuli per agros iacerent: tempestatem subitam ingruentem a messe sedauit: & continuo seretitatem adduxit. ¶ In uilla quoque pineuo hospitatus a muliere quadam paupere in domo susceptus: uas uini quod habebat benedixit: & multis inde potantibus cunctisque satiatis ipso abeunte plenum repertum est. Quieuit in pace uir domini decimotertio calendas septembris. Sepultus in monasterio suo predicto.

¶De sanctis xp̃ophoro & leouigildo martyribus. LXXXVI

CHristophorus & leouigildꝰ martyres apud ciuitatẽ hispanie cordubam passi sunt: qui tẽpore p̃secutionis ab infidelibus comprehensi cum xp̃m cõfessi essent: gladio cedente martyriũ p̃sumauerũt: quorum corpora post abscisionem capitum igni tradita sunt. Qui passi sunt. 13. calẽ. septembris ut ado tradit i sanctoꝝ martyrologio ex dictis hieronymi sumpto.

¶De sanctis martyribus leontio & carpophoro. LXXXVII

LEonti⁹ & carpophoꝰ martyres in ciuitate aquileie passi sunt tẽporibus diocletiani & maximiani imperatorum sub lysia p̃side. Qui cum eẽnt arte medici: infirmos quoscũq; ab omni languore sanabat nõ tam naturalibus medicaminibꝰ artis sue q̃ xp̃i noie inuocato: erãt eni fidelissimi xp̃iani. Audiens aũt lysias p̃ses famam illoꝝ: cum eẽnt ei ab eius officialibus accusati: & q; cultum deoꝝ suorum destruerent: eos ad se accersiri fecit: & que essent eorũ nomina: que patria: que conditio: que fortuna quesiuit. Illi uero ad singula respondentes: quia scilicet noia eoꝝ erant leonti⁹ & carpophorus: patria uero eoꝝ erat arabia: p̃ditio xp̃iana: fortunam autem christianos nescire dixerunt. Tunc p̃ses cepit eis persuadere: ut diis sacrificarent: p̃mittens illos exinde honoribus sublimandos: aut si renuerẽt diuersis puniẽdos suppliciis. Cumq; illi sacrificia demonibꝰ exhibere nullaten⁹ uelle respõderent: & xp̃m sibi adiutorẽ in omnib⁹ dicerẽt: atq; illius cõminata torméta cõtemnerẽt: p̃cepit eos p̃ses in manibus & pedibus graiter torqueri. Et dũ illi constantes hoc supplicium derideremt: iussit eos p̃ses catenis uinctos in mare precipitari. Statimq; angelus domini affuit: & dirupris uinculis illos e pelago ad litꝰ incolumes eduxit. Et cum hoc miraculũ p̃ses artibꝰ magicis ascriberet & e contra illi ei christi uirtutem predicarent: illeq; eos in nomine dei sui hadriani hospitatus a muliere quadam paupere in domo susceptus: uas uini quod habebat benedixit: & multis inde potantibus cunctisque satiatis ipso abeunte plenum repertum est. Quieuit in pace uir domini decimotertio calendas septembris. Sepultus in monasterio suo predicto.

¶De sanctis xp̃ophoro & leouigildo martyribus. LXXXVI

CHristophorus & leouigildꝰ martyres apud ciuitatẽ hispanie cordubam passi sunt: qui tẽpore p̃secutionis ab infidelibus comprehensi cum xp̃m cõfessi essent: gladio cedente martyriũ p̃sumauerũt: quorum corpora post abscisionem capitum igni tradita sunt. Qui passi sunt. 13. calẽ. septembris ut ado tradit i sanctoꝝ martyrologio ex dictis hieronymi sumpto.

¶De sanctis martyribus leontio & carpophoro. LXXXVII

LEonti⁹ & carpophoꝰ martyres in ciuitate aquileie passi sunt tẽporibus diocletiani & maximiani imperatorum sub lysia p̃side. Qui cum eẽnt arte medici: infirmos quoscũq; ab omni languore sanabat nõ tam naturalibus medicaminibꝰ artis sue q̃ xp̃i noie inuocato: erãt eni fidelissimi xp̃iani. Audiens aũt lysias p̃ses famam illoꝝ: cum eẽnt ei ab eius officialibus accusati: & q; cultum deoꝝ suorum destruerent: eos ad se accersiri fecit: & que essent eorũ nomina: que patria: que conditio: que fortuna quesiuit. Illi uero ad singula respondentes: quia scilicet noia eoꝝ erant leonti⁹ & carpophorus: patria uero eoꝝ erat arabia: p̃ditio xp̃iana: fortunam autem christianos nescire dixerunt. Tunc p̃ses cepit eis persuadere: ut diis sacrificarent: p̃mittens illos exinde honoribus sublimandos: aut si renuerẽt diuersis puniẽdos suppliciis. Cumq; illi sacrificia demonibꝰ exhibere nullaten⁹ uelle respõderent: & xp̃m sibi adiutorẽ in omnib⁹ dicerẽt: atq; illius cõminata torméta cõtemnerẽt: p̃cepit eos p̃ses in manibus & pedibus graiter torqueri. Et dũ illi constantes hoc supplicium derideremt: iussit eos p̃ses catenis uinctos in mare precipitari. Statimq; angelus domini affuit: & dirupris uinculis illos e pelago ad litꝰ incolumes eduxit. Et cum hoc miraculũ p̃ses artibꝰ magicis ascriberet & e contra illi ei christi uirtutem predicarent: illeq; eos in nomine dei sui hadriani

ſequi uelle diceret: ptinuo duo demones af-
fuerũt : & preſidẽ in faciem alapis cederunt
grauibus per horã unã. Sed orantibus pro
eo ſcis ſtatim demones abierũt. Tunc preſes
dicere cepit: q̃ dii ꝑra ſe indignati: qa illos
uelle relinquere dixerat: talẽ in eũ uindictã
exercuerãt. Iuſſitq; ſcõs in carcerẽ trudi: do
nec qualiter ipſos ꝑderet cogitaret. ¶ Alte-
ra die illos eductos & diis imolare ꝓtinus
recuſantes : i ignem copioſum accenſum ia-
ctari mãdauit. Sed tñ ignis illos in nullo le-
ſit: ſed facto terremotu nimio: erũpẽs flãma
plurimos paganoꝝ circũſtãtes exuſſit. Illi
uero ſci de ignis educti medio: nedũ in cor-
poribus ſed etiã in capillis & ueſtib⁹ penit⁹
appuerũt intacti. Iubenſ ergo i equuleo ſu-
ſpendi & ungulis radi: ſed ãgelo illos cuſto
diẽte: fatigatis ad modũ carnificib⁹ ante pre
ſidem deponunt. ¶ Et cũ iteꝝ ac iteꝝ a ꝑſi
de ꝓſuaſi: cultũ diis ſuis exhibere renuerẽt:
fecit illos lyſias ꝑſes in crucibus leuari: & a
circũſtante populo lapidari: ueꝝ lapides in
iacientes redibãt & plurimos uulnerabant.
Tunc mãdauit illos a. q. ex militib⁹ ſagittis
ꝑfigi. Sagitte uero mſes nõ ledebant: ſed re-
trouerſe ſagittarios ꝑfigebant. Et nõ ſolum
illos: ſ; alios ꝑres aſtãtes occiderũt. ¶ Ly
ſias autẽ ſe ꝓſuſum in oibus cernẽs ſcõs dei
gladio cedi iuſſit. Et ſic accedẽtes ſpiculato
res eoꝝ capita gladiis abſciderũt. Quorum
corpora xp̃iani rapiẽtes iuxta muros ciuita-
tis aquileie ſepelierũt. Paſſi ſũt aũt ſci mſes
leontius & carpophorus. i3. cal. ſeptẽbris.

¶ De ſcõ anaſtaſio martyre. LXXXVIII.

ANaſtaſius ſiue attal⁹ martyr paſ
ſus ẽ ſub aureliano auguſto & ꝑ
ſide antiocho rome. Qui cũ eſſet
cornicularius: agapitũ mſem in
cuſtodia habuit mãdato ꝑſidis.
Et audiẽs ab eo uerba uite fere ꝓuerſus eſt.
Cum autẽ agapitus uerſis pedib⁹ ſuperius
eſſet ſuſpẽſus: & ſumo de ſubter facto ſic. q.
dieb⁹ eſſet dimiſſus: ut ſupra dictũ eſt i paſ
ſione ei⁹. xv. cal. ſeptẽbris: & poſt dies quat
tuor anaſtaſius illuc uadẽs iueniſſet eũ ſolu
tum ambulãtem & ꝓſallentẽ: ſidẽ xp̃i oio ſu
ſcepit & baptizatus ẽ. Et dum hec omia que
uiderat preſidi nunciaſſet: & xp̃m conſtãter
confeſſus eſſet. Iuſſu aureliani decollatus ẽ.
xii. cal. ſeptẽbris.

¶ De ſcõ priuato epõ & mſe. LXXXIX.

PRiuatus epũs & martyr paſſus eſt
i territorio gaualitane ciuitatis.
Qui ſub perſecutione imperato
rum ualeriani & galieni cũ xp̃m
dominum predicaret: & deos pa
ganorum adorare recuſaret. Iudicis ſẽtẽtia
decollatus: & palma martyrii coronatus ẽ.
x. i. cal. ſeptẽbris. ut dicit ado.

¶ De ſcõ quadrato epõ. LXXXX.

QVadratus epũs tẽpore hadriani i
ꝑatoris claruit: qui multa uti-
lia opa eccleſie digeſſit. Nã eidẽ
principi apologeticũ ſcripſit &
obtulit. Librũ rõnis & fidei ple-
nũ: apſicaq; doctrina dignũ: & religiõi xp̃i
ane perutilẽ. Scripſit & parthicũ bellũ ſub
ſeuero principe geſtũ. Auidii caſſii uitam &
geſta ſcriptioni tradidit. Et in ꝑtibus mace-
donie in pace quieuit. xii. cal. ſeptẽbris. Hec
hieronymus de uiris illuſtrib⁹.

¶ De ſcõ timotheo ꝑſbro & mſe. LXXXXI

TImotheus preſbyter & mr̃ rome
paſſus ẽ ſub ualeriano ipatore:
& tarquio urbis ꝑfecto. Qui ab
antiochia ueniẽs tẽpore melchia
dis pape a ſcõ ſiluestro tũc ꝑſby
tero: poſtea romano pontifice futuro: hoſpi
tio deuote ſuſceptus ẽ. Qui timotheus: cũ p
unum annũ: & tres mẽſes: docẽs xp̃i ueritatẽ
multos populoꝝ gẽtiliũ ꝙertiſſet: tentus a
tarquinio urbis prefecto: & plagarũ tormẽ
tis afflictus: longaq; carceris cuſtodia mace
rat⁹: cũ ſacrificare idolis noluiſſet: ter ceſus
terq; grauiſſimis ſuppliciis attrect⁹. Nouiſ
ſime ſniam accipiẽs capitalẽ: iter homicidas
decollat⁹ ẽ. Cui⁹ corpus ſilueſter preſbyter
clam rapiens in domo ſua occultauit: & mel
chiadi pape nunciauit. Qui ueniẽs nocte cũ
preſbyteris & diaconib⁹ corpus tulerũt: &
in horto cuiuſdã mulieris noie theone iux
ta ſepulturã beati pauli apoſtoli ſepelierũt.
Paſſus ẽ autem. xi. cal. ſeptẽbris.

¶ De ſanctis timotheo & proterio martyri-
bus. LXXXXII.

TImotheus alexandrinus epũs & p
terius ei⁹ preſbyter fidei catholi
ce pugiles extiterũt tẽpore leõis
imperatoris ꝑra dioſcoꝝ epm a
lexandrinum per timotianos he-
reticos ſtruſum uiriliter reſiſtẽtes. Propter
qd̃ heretici cũ dioſcoro armata manu i cenã
dñi alexandriam inuadẽtes proterium capi-
unt: & in eccleſia occidunt: corpuſq; illius
crudeliter laniatum igne ꝙſumunt: puluerẽ
quoq; iuentum diſpergunt. Dioſcoro uero
uiolẽter in epm mittunt. Timothe⁹ uero
eps catholicus uix aufugiens liberat⁹ ẽ. Qui
poſt dies modicos: multũ oppreſſus angu-
ſtia quieuit i xp̃o.

¶ De ſcõ ſymphoriano mſe. LXXXXIII.

SYmphorianus martyr tempore
aureliani imperatoris paſſus eſt
in ciuitate eduneñ. ſub conſula-
ri heraclio. Qui ex auguſtudu-
neñ urbe: ꝑe fausto nobile xp̃ia
no progenitus: cum adhuc eſſet adoleſcens
tanta morum grauitate pollebat ut ſeniorũ

uitam anticipare uideret. Cum ergo pagani in ciuitate edua festū neneris celebrarent: & statuā eius ante heraclium pfectū deferrent. Symphorianus assuit: & nolens eam adorare: diu ceditur: & cesus carceri mancipatur. Et cum educt⁹ de carcere ad sacrificium coge ret: & multa ei donaria ꝓmitteret: ipse q̄ oia tanq̄ lutū abominaret. Iratus iudex data sentētia ꝓcepit: ut decollaret. Qui cū ad locum duceret: mater eius de muro aspicie bat: & ipm ad passionem uiriliter ꝓhortabat: dicens q̄ ei uita non tolleret: sed in meli⁹ cō mutaret. Mox igitur decollatus est: & corpus eius a xp̄ianis sepultum ad sontē: qui est extra publicā campū foris muros edue ciuitatis. Passus est aūt. xi. calē. septēbris circa annum domini. 270.

¶ De scō antonio martyre. XCIIII

ANtonius martyr passus est rome cēpore cōmodi impatoris sub uicellio pfecto. Qui cum eēt carnifex: & scōs martyres euseb̄ium: pontianū: pegrinū: & uincētium in equuleo leuatos mandato pfidis laniaret. uidit iuuenē stantē & cū spongia scōs uulnera tergentē: de quib⁹ infra dicet. 8. calen. septēbris: q̄ mox conuersus: & a rufino presbytero baptizatus: dum xp̄m ꝓfiteret: iussu pfecti capitali sentētia damnatus est: & uia aurelia iuxta fog traiani sepultus. xi. calen. septembris.

¶ De sanctis timotheo & apollinare martyribus. XCV

TImotheus & apollinaris martyres passi sunt apud rhemēsiū urbē sub nerone impatore: presidē autē lampadio: cui primū timothe⁹ ꝓsentatus cū sacrificare nollet: & grauiter tortus fuisset: ac laniat⁹ & acero & calce uiua ei⁹ uulnera ꝓspergerētur. Apollinaris uero gentilis assistens: uidit duos angelos timotheo astantes: & ipm hortantes: ac ut in celū aspiceret admonentes: qui aspiciēs uidit celū apertū: & iesum coronaꝫ gemmatā tenentē: eāq; ei dare ꝓmittentem: post que angeli ad celos euolarunt. Que oia cū apollinaris uidisset: cōuersus est. Et dū a pside tētus fuisset: & in os eis plumbū ligue factū faceret infundi: tāq̄ glacies repente refriguit. Quo uiso miraculo multi paganoꝝ in dño crediderunt: & nocte a sancto mauro presbytero baptizati sunt. Sancti uero timotheus & apollinaris in carcerem missi sunt: ubi & apollinaris tanq̄ nou⁹ xp̄i tyro ab angelo ꝓfortatur. ¶ Die uero sequenti ✝ oēs q cōuersi fuerant iubēte pside decollāt. Timotheus uero & apollinaris tertio cesi: & diuersis attrectati supplicijs in ꝓfessione dñi perseuerantes: tandē capitali sentētia puniti sūt.

Statimq; iaculū ignitum de celo cadens humeꝝ dextrū pfidis pcussit: & ptinus a demonio arreptus infeliciter expirauit. Sanctorū uero martyꝝ corpora a xp̄ianis in eadem urbe honorifice condita sunt. io. calē. septēbr. circa annum domini. 57.

¶ De scō zacheo epo hierosolymoꝝ. XCVI

ZAcheus epus quart⁹ a bto iacobo hierosolymoꝝ ecclesiam clarissime rexit. Nā ut ait eusebius. 4. libro cap. 5. Hierosolymis epi. 15. fuerunt usq; ad tpa hadriani imperatoris oēs ex hebreis xp̄ianis assumpti: ueꝝ iudeis a romanis dispsis epi ex circūcisione eligi ceperūt. ¶ Hoc aūt primus fuit ia cob⁹ frater dñi: secūd⁹ symeō: tertius iust⁹: quart⁹ zache⁹: qnt⁹ tobias: sextus beniamin: septimus ioānes: octau⁹ matthe⁹: non⁹ philippus: decimus seneca: ūdecim⁹ leui: duodecimus iustus. xiii⁹ effrem. xiiii⁹ ioseph. xv⁹ iudas. Hec eusebius. Beat⁹ uero zache⁹ in oi scitate cōmissū sibi gregem exemplis ac doctrinis reficiēs: quieuit i pace. x. calē. septē.

¶ De scō zacheo epo antiocheno. XCVII

ZAcheus epus antiochen⁹ primus post petꝝ apostolū ꝓstitut⁹ fuit. de quo in itinerario clemētis dr q̄ petr⁹ in disputatione quam habuit cum simone mago uictoriam obtinuisset: simonꝫ romā a facie petri fugisset. Petrus post eū pergens: zacheū sibi successore ꝓstituit: & plbros ac diaconos ordinās: eisdē populū commēdauit: ipsoꝝ de oib⁹ instrues pfecti⁹ pfect⁹ abiit. Zache⁹ aūt epus postq̄ ecclesiā sibi cōmissam feliciter gubernasset: plenus scitate btō fine quieuit: ibiq; sepultus in pace.

¶ De scō theona epo. XCVIII

THeonas epus alexandrinus uenerabilis fuit: omniꝫ uirtute clar⁹: q beatum petrū etiāde urbis epm & martyrē enutriuit: cui & idem btūs petrus in epatu successit: p ut sibi a domino per uisum fuerat reuelatuꝫ Hic ecclesiam suam ab infestatione arriana tunc uigente uiriliter defensauit: qui & uirtutibus laudabilibus preclarus in pace quieuit. io. calē. septēbris: Alexandrie quoq; tumulatus iacet.

¶ De scō theona abbate. XCIX

THeonas abbas pater fuit trium milium monachorum in eremo scythi: qui ut dicit zozomenus: fuit sciētissimus litterarum grecarum: latinarum: & egyptiarū: qui triginta annis dicitur minime uisus irasci: aut iurare: aut mētiri: aut uanum: uel aspum uel infirmum protulisse ꝓmonē. Hic abbatem adhuc iuuenē quotidie

pām achium furantē & eccleſie māducantē: ſermone de continentia facto cōuertit ad penitentiā: eoq; peccatum ſuū publice ꝓfitente uelut lampas ignis de ſinu ei⁹ egreſſa ē: totā q; domū fetore cōpleuit. Hic etiā dicebat nihil eſſe tam noxiū monachis: q̄ cogitationes ſuas patrib⁹ ſuis ſpūalibus celare. Quieuit in pace in eremo de ſcythi. x. cal. ſeptēbris. Hec ſozomenus in hiſtoria tripartita.

¶ De ſcis donato & reſtituto & ſociis mr. C.

DOnatus & reſtitutus: ualerian⁹: & fructuoſa cum aliis. xii. apud antiochiā paſſi ſūt. Qui ꝑclariſſimo ꝓfeſſiōis honore ꝓ diuerſa genera tormētoꝝ glorioſo martyrio coronati ſunt. x. cal. ſeptēbris. Hec ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſcis claudio aſterio & nenone mr. CI.

LAudius: aſterius: & nenon apd lyciaz i ciuitate egea mrium paſſi ſunt. Qui tēpore ꝑſecutōis ab infidelib⁹ tenti: cū xp̄m dn̄m cōfiterent: p⁹acerba & diuerſa ſupplicia cruci affixi ſunt. In qua ꝺo iſpm reddiderunt. x. cal. ſeptēbris. Hec ado.

¶ De ſcō porphyrio martyre. CII.

POrphyrus martyr paſſus ē tēpore aureliani ſpatoris: ſub antiocho preſide i urbe roma. Hic uir dei ſanctū martyrē agapitū emulatus: & ad martyriū ſua doctrina animauit. De quo ſupra dictū ē. xv. calē. ſeptēbris: propter quod ab ātiocho preſide detentus: poſt multa ſibi illata torméta emiſit iſpm. x. cal. ſeprembris.

¶ De ſcō bartholomeo apoſtolo. CIII

BArtholomeus apoſtolus natione ſyrus & nepos fuit regiſ ſyroruz ex patre ſoluſq; ex oibus apoſtolis ꝑm carnē nobilitate decorat⁹ unde & propter iſpm ſolum in cena dn̄i facta ē contentio inter diſcipulos: qs eoz uideretur eſſe maior. Cū enī xp̄us apoſtolis dixiſſet: q; unus ex eis iſpm traditurus eēt: apoſtoli ſuſpicati ſunt: q; ꝓditor ille hoc facere uellet: quatenus regnū iſrael qđ ſperabant carnaliter xp̄o obtentuꝝ ſibi uſurpare cupet. Et cū nullus iter eos eēt: qui ad talē dignitatē aſpirare putaret: niſi bartholomeus ꝓpter nobilitatē regiā. Ideo habuerūt eum de tali ꝓditione ſuſpectū: & queſtionem de maioritate fecerūt. Hec damaſcenus: unde in quibuſdā eccleſiis euāgelium i hoc feſto de dicta contentiōe inter diſcipulos facta legit. ¶ Legitur aūt i quadā hiſtoria licet apocripha: q; dū puer eſſet ad bartholomeum regis ſyrie filio carentis nepotem adhuc iuuenē: de doctrina & miraculis xp̄i: apud iudeā predicantis: miſit ad eum nunciū q; libenter eius diſcipulū ſe faceret: ſi ieſus gratiam unā illi concederet. Audierat enim q; diſcipuli eius paupes in abiecto habitu i cedebant. Si ergo ꝓpter honorē regie dignitatis ſibi concederet: ut purpura aliotus uteretur iſpm perpetuo ſequeret. Cui xp̄us optata libere ꝓceſſit: dixit tñ nuncio ut ex parte ſua diceret bartholomeo: q; materialē chlamydem deponere recuſaret: adhuc pro eius amore naturalē ueſtem: hoc eſt corpis cutē dimitteret. Et ſic xp̄us bartholomeum in apoſtolū ſuū recepit: & ille ſemp purpure uſum retinuit. Cum ergo poſt paſſionem dn̄i apoſtoli per diuerſas mūdi ꝑtes ad prędicandum diuiſi eēnt. Bartholomeus primo in lycaonia predicauit: deinde ad indiā inferiorē acceſſit. Et ingreſſus tēplum in quo erat idolum aſtaroth: quaſi pegrinus ibi manere cepit. In hoc idolo quidā demon habitabat: q; ſe languētes curare dicebat: ſed non ſubueniebat ſanando: ſed homines primo lędendo: deinde a leſione ceſſando. ¶ Veꝝ cū templū languentib⁹ plenū eēt: & nullus ab idolo rnſum habere poſſent: ꝓrexerunt ad a liam ciuitatem: ubi aliud idolū nomine berith colebatur. Et interrogātib⁹ cur ſibi de⁹ ſuus aſtaroth rnſum nō daret. Berith rndit: q; deus eoꝝ catenis igneis ꝓſtrictus eſſet: ut nec reſpirare nec loqui poſſet: ex illa hora qua apoſtol⁹ dei bartholomeus illuc ingreſſus fuiſſet. Illis uero querentibus quis eſſet iſte bartholomeus. Rndit q; erat amicus dei omnipotētis: & ideo illuc ueneꝛat ut oēs deos indie euacuāret. Dixitq; eis berith oia ſigna eius: q; uidelicet capillos nigros & criſpos habebat: oculos grandes: naſe equales barbam ꝓlixā paucis canis reſperſam: ſtaturam mediocrē. Colobio albo & pallio purpureo induebat anni. xxv. erant ex quo ueſtes eius & ſandalia: nec ueteraueꝛat nec ſordidaueraut. Centies in die & totidem in nocte genu flectebat. Angeli dei cum eo ſemp ambulabant: non permittentes eum fatigari nec eſurire. Omnia preuidebat: omnia nouerat: omnium gentium linguas ſciebat. Et q; ſecum loquereꝛ ipſe iaz nouerat: & ſi uellet ſe eis oñderet: ſinautē ipm nūq; inuenire poſſēt. Rogauitq; eos: ut cū ipm inueniꝛēt: eū ex orarēt: ne illuc accederet: ne angeli domini ſibi facerent: pro ut college ſuo aſtaroth fecerant ipſum catenis igneis religātes. ¶ Reuertentes autem illi per duos dies omnium peregrinorum uultus & habitus ſolicite q̄ſierunt: & ipſum minime inuenerunt. ¶ Tertio uero die quidam ꝑſuſtius qui per plures ānos a demonio fuerat uexatus: cepit clamare ad ap̄m dei bartholomeū: q; ipm ei⁹ orationes incēdebant. Qui confeſtim apoſtol⁹ ſileē fecit: & a demōio ꝑſuſtiū liberauit.

¶Hec audiens rex regionis illius tioje pole mitus: cū haberet filiam lunaticā: misit ad apostolū rogans: ut ad filiaꝫ suā liberandam accederet: ad quā cū ille uenisset: & catenis uinctā uidisset: quia accedentes morsibus la cerabat: iussit eam exolui: dicens q̄ iā demoniū: qđ in ea erat: ligatū tenebat. & statim soluta & liberata est. Tunc rex camelos auro & argento ac gēmis onerauit: & apostolum ingri faciens: nullatenꝰ inuenire potuit. Mane aūt sequenti apostolus cū solo rege i cubiculo ianuis clausis affuit: eiq; dixit: q̄ munera ista ēporalia nō querebat: sed ajaꝫ saluē desiderabat: & incipiens apostolꝰ predicauit illi xp̄m: addens q̄ si baptizari uellet: deū suum catenis igneis ligatum ostēderet. Sequēti igit̄ die iuxta regis mandatū: dū pōtifices idolo sacrificarent: cepit clamare demon: ut desisteret: ne deterius eis q̄ sibi cōtingeret: q̄ catenis igneis ligatus tenebat ab angelis ihesu xp̄i iussu apostoli eiꝰ bartholomei. Tūc iussu apostoli demon ꝓiteri cepit: qualiter ad animaꝫ pditionē populū ludificabat: & quia eis illudens non subueniebat sanando: sed a lesione cessando: ut sic ip̄m ut deū adorarent: & ueꝝ deum eli negarent: Statiq; oēs iussu regis miserunt funes & trocleas: ut simulacꝝ euerterent: & non potuerunt. Apostolꝰ aūt demōi ꝑcepit: ut inde exiens idolū ip̄m ꝓminueret: q̄ statim exiēs oia idola cōminuit: ita ut etiā pictura oēm diluisset: Apostolꝰ uero templum deo dicauit: & demonē in desertū abire ꝑcepit. Et ecce āgelus dñi appuit: & templū circūuolans in qtuor angulis signum crucis digito suo sculpsit: admonens populū: ut idē signū frōtib⁹ suis ip̄rimerent: & demonē nō timerent. Tūc ostendit eis ethiopē nigerrimū: facie acuta: barba plixa: crinib⁹ usq; ad pedes p̄ēūs: oculis igneis scintillas emittēt ib⁹ fiāmas sulphuris ex ore ꝓiratē ac narib⁹: catenis quo q̄ igneis retro uinctū manib⁹: dicēs populo q̄ ille de⁹ eoꝝ eēt: quē hactenus coluissent: Quē exoluēs in desertū locū iussit abire: & ibidē usq; ad diem iudicii cōmanere. Ille āt solutus cū magno ſtrepitu & ululatu discessit. Angel⁹ aūt dñi cūctis uidentib⁹ ad celos euolauit. Tunc rex cū uxore & filiis & oi populo baptizat̄: & relicto regno apostoli discipulus efficit̄. ¶Hoc uidentes ēplog pōtifices ꝙgregati ad regē astyagem frēm eius maiorē ꝙuenerunt: querētes de deoꝝ suoꝝ amissione: & regis p arte magicā deceptiōe. Astyages igit̄ rex indignatus misit mille uiros armatos ad apostolū capiēdū: quē corā se adductū interrogauit: cur frēm suū puertisset. Apostolꝰ uero se illū nō puertisse sed cōuertisse rādit. Et cū rex eidē ꝓminaret: q̄ faceret eū deū suum relinquere: & deos suos adorare. Ecce subito regi nunciat: q̄ deꝰ suꝰ balach cecidisset: & cōminutus fuisset: quod rex audiens purpurā: qua indutꝰ erat: scidit: & apostolū fustibus cedi iussit: deinde i crucē ip̄m extensū uiuū excoriaēi mandauit: qui excoriatus est. 9. calē. septembr̄. Cūq; pelle nudatus adhuc uiuꝰ ꝑmansisset: & excoriatus dñm ꝑdicaret: & multos tantū cernentes miraculū cōuertisset: iussu regis decollatus est die sequenti uidelicet. 8. calē. ꝑdicti mensis. ¶Propter hoc quidā eiꝰ festū celebrant die ꝑcedenti: agentes memoriā martyrii excoriationis: qđā die sequēti agentes memoriā decollatiōis. Venientes aūt innumerabiles populi. 12. ciuitatū: que p eū crediderant: una cū rege polemio: corpus eiꝰ cū gloria ſepelierunt: & eccl̄ia mire magnitudinis in eiꝰ noie ꝑstruxerunt. Die uero. 30. eius passiōis rex astyages cū pontificib⁹ a demonio uexati uenientes ad tumulū eius & apostolatum eius ꝑsitētes mortui sunt. ¶Cum aūt ꝑpter signoꝝ multitudinē pagani uiderent corpꝰ eiꝰ populi frequentia uisitari: indignati ip̄m extumularunt: & loculo plumbeo imposituꝫ in mare iactauerunt. Quod diuino nutu undis supnatās ad insulā liparis delatū: ibiq; a fidelib⁹ collectū digna ueneratione ꝑditū ē: ubi multo tēpore quieuit. ¶Anno autē dñi 351. saraceni sicilią inuadentes liparitanā insulam uastauerunt: ac eius sepulchꝝ cōfringentes: ossa apostoli dispserūt. Illis ergo recedentibus apparuit apostolꝰ cuidam monacho: mādans ut ossa sua: que dispersa fuerāt colligere curaret. Et cum monach⁹ interrogasset: quō inter tot alioꝝ ossa eiꝰ cognoscere posset: ait ut nocte ad ea colligenda iret: & ea que ut ignem splendidissima uideret: p tinus leuaret. Que oia: ut dixerat: monach⁹ inueniens: ossa leuauit: & nauem cōscendens beneuentum: que metropolis est apulie trāstulit. Que inde pcessu temporis rome dicūtur fuisse translata.

¶De scō polemio epō. CIIII

POlemius ep̄s discipulus fuit bti bartholomei apostoli: q̄ rex fuerat in india inferiori: cuius filiaꝫ lunaticam idem apostolus a demonis obsessione liberauit: & ip̄sum regem cum omni familia & regno ad christum conuertit. Qui relicto regno dimisit pulus christi effectus est: & post passionem apostoli ab omni clero & populo in episcopum ordinatur: qui in christi nomie & apostoli bartholomei etiam miraculoruꝫ signa faciebat. Fuit quoq; in epiſcopatu annis. 20. Et perfectione multa fidem xp̄i in ip̄is partibus auxit: ac laudabiliter uiuens plen⁹ uirtutibus ad deū migrauit: sepultus ad pedes eius magistri.

¶ De sanctis trecentis martyribus qui dicũ
tur massa candida. CV.

Martyres sci qui dicũtur massa cã
dida fuerunt trecenti mres apud
carthaginẽ pro xpo passi tpe ua
leriani & galieni imperatoꝝ. Fer
tur enī inter alia supplicia: tunc
a preside clibanũ calcis accensum: & in ore
eius prunas cũ thure exhibitas: & presidem
scis dedisse optionẽ alterius ex duobus: aut
thura super ipsos carbones offerre iouī: aut
i calcẽ demergi. Tunc trecẽti uiri fide arma
ti ictu rapidissimo: xpm dei filiũ fatentes se i
gnẽ iniecerunt: & inter uapores calcis pul
uereꝝ ignitos demersi extincti sunt. Ex quo
etiã ille candidat⁹ beatoꝝ exercit⁹: massa cã
dida mernit appellari: massa ꝑter numeꝝ:
candida propter meritus. Qui passi sunt. 9.
cal. septẽbris. Hec ado ex hieronymi marty
logio. Fuerunt & alii inumerabiles marty
res qui similiter appellant massa cãdida: de
qb⁹ ista suo loco: iudicis. 5. noñ nouẽbris.

¶ De sanctis gregorio theodoro & leone cõ
fessoribus. CVI.

Gregorius: theodorus: & leo con
fessores tpre constãtii impatoris
apud insulã samum claruerunt.
Qui ex ptibus oriẽtalibus orti:
quo ad seculũ milites impiales:
corde uero deo militãtes pro fide xpi marty
rium desiderabãt pati. Gregorius enī senex
ueneranda canitie & sapiẽtia decorat⁹. Theo
doꝝ fere. 30. annoꝝ: & leonẽ adolescẽtẽ edo
cebat: ueꝝ dum hereti arrianoꝝ sub cõstan
tio uigente edictũ eẽt: ut oẽs per uniuersum
orbẽ eiusdẽ fectæ fierent: ipsiꝝ sci milites ca
tholici: quib⁹ erat cor unũ & aĩa una i domi
no: cũ aliis suis ꝑmilitonib⁹ apud sicilĩa de
gerent: multis circũquaq; dispersis fidelib⁹
ob persecutionẽ: ipi sci cephaloniã deuene
runt. Et decreto habito ab aliis discedere:
soliq; xpo militare: ad samũ insulã ibi iuxta
positam abierũt: ubi rubetũ dẽsissimũ inue
nientes: idem sci locũ solitarium elegerunt:
Sed pro tunc a ꝑmilitonib⁹ discedere nõ ua
lentes: una cũ eis ad italiã nauigarũt. Indeq;
discedentes occulte: reuersi samũ itrauerũt
rubetũ prenuq; tẽpli uetustate dirupti ibidẽ
repertã habitare ceperũt: pnie operib⁹ ac cõ
templationi uacantes: ubi post tẽp⁹ aliquod
oratione facta: oẽs eodẽ die feliciter obdor
mierũt: uidelicet. 9. cal. septẽbris. ¶ Micha
el uero ipsius ĩsule nobilis & ditissimus ele
phãtia lepra laborãs: dum a medicis libera
ri non posset: ad auxiliũ oratione ꝑfugit
Cui ꝑ uisum appuerunt tres uiri i specie an
gelica eidẽ mandantes ut corpora eoꝝ que
dudum ihumata iacuerant: & a porcis ĩter
corizabanẽ tumulare deberet: & sic sanitatẽ
pciperet. Qui euigilãs & noĩa scoꝝ & locuꝫ
ignorãs: mane bubulcũ reppit: qui eidẽ mi
chaeli rettulit: ꝙ dũ iuxta rupẽ quãdã por
cos pasceret & unũ ex grege fugiẽtes ꝭseque
retur: mirã fragrãtiã sensit: ingressusq; rube
tũ tria corpora scoꝝ ihumata & omĩno icor
rupta uidit: a quib⁹ odor ille maxim⁹ exha
labat. Ille uero ipa eẽ scoꝝ corpora: qui si
bi nocte appuerant intelligẽs: equum ascen
dens: bubulco duce locũ petitus adiit: & cor
pora fulgentia reppit que deosculãs munda
tionẽ recepit. In quo loco mõasterium de p
prio ꝑstruxit: & ipsa corpa honorifice cõdi
dit. Postq; iidẽ sci sibi appuerunt in habitu:
uidelicet quo in mũdo fuerãt puerlatiuita
& noĩa sua ac diẽ obitus eidem per ordinem
enarrantes. Que oĩa michael scripture man
dauit. ¶ Processu uero tpis duo ex ipis cor
poribus a uenetis dicunt fuisse inde leuata:
& uenetias ad mõasteriũ sci zacharie delata
sci gregorii & theodori: ubi i eadem arcella
post altare maius requiescunt: una cum cor
pore sci zacharie ꝓphete patris ioãnis bapti
ste. ¶ Leonis aũt corpus apud samũ adhuc
habef.

¶ De scõ sidonio epo. CVII.

Sidoni⁹ apollinaris epꝰ arueñen
floruit tẽpore childeberti regis.
Hic ex pfecto antistes: uir ꝑm se
culi dignitatẽ nõ infimus littera
rum sapiẽtia ac disciplina pitiſi
mus fuit: q; multa opuscula putilia digessit.
Epistolaq; eni grande uolumẽ ad diuersos:
scrabro sed erudito ẽmone pdidit. Itẽ pane
gyrica metra antonio augusto: & maioriõ
augusto: & adiuto ipatori socero suo. Scri
pſit & cãg libg. i. Itẽ libg excusatoriũ ad ia
rum clag felicẽ. Epithalamium ruricio & hi
bernie. Epigrãma ad uig clarũ carolinum.
Epigrãma ad ipatorẽ maiorianum. Epitha
lamiũ polemio & araneole. Eucharisticonad
fausturn eꝑm. Epigrammata. v. ad diuersos.
Propetion ad libg suum. Librũ pontii leon
tii. Laudem narbonẽ urbis pciuium. Qui
& primi fustini tẽpore debitum soluit huma
num: in xpo gesces. 9. cal. septẽbris.

¶ De scõ tito discipulo. CVIII.

Titus discipulus beati pauli apo
stoli fuit: cui ide⁹ apostolus spe
ciale epistolam dirigit. Huiusꝰ ui
tam scripſit zenas legis pitus: cu
ius idẽ apostolus eadem epistꝰ
la. 3. ca. mẽtionẽ facit. Qui a minoꝝ rege cre
te generis duxit originẽ in eadẽ insula nobi
libus pentibus ortus. Desiderãs aũt home
ri & aliog philosophoꝝ poemata: uacãs cir
ca illa: cum eẽt annoꝝ. 20. audiuit de celo si
bi uocẽ illapsam: ꝙ oportebat eum inde re
cedere: & ajam suam saluare. Post hec nouẽ

ānis elapsis:iussū ē sibi:q; libꝝ isaie legeret ubi dicit. Renouamini a me insule multe:ista el seruabitur a dño eterna salute. Missus est itaq; ab auūculo suo p insule crete hierosoly mā: audire & uidere de miraculis iesu xpi. Qui abiens uidit passionem xpi resurrectio nem:atq; ascensionē: & spūscī aduentum in apostolos. Sicq; plectam certitudinē de xpo assumens credidit:& annumerat' est cū. xxo. discipulis:in quos spūscūs corporaliter de scēdit. ¶ Postq; aūt ab apostolis eps sacratus est:missus est cū paulo ad gentes predicandas. Qui nauigātes ad cretā insulā xpm pdicabant:quos rutili'titi cognatus deride bat. Interea uero rutilii filii' morit:& a patlo suscitatur. Sicq; rutilius credens cū oīo mo sua baptizatur. Paulus uero titū creteñ epm ordinauit: ipmq; crete dimittens abiit: Post duos aūt annos titus ad paulū romam accessit: cū quo & fuit usq; ad intersectionez eius a nerone:corpusq; ipsius una cum luca euāgelista sepeliuit. ¶ Post hec titus ad cre tam deuenit: ubi grauiose de fide xpi disputans:tādem cū increduli persisterent:orauit ad dñm:statimq; idolum diane: quod colebant:cecidit:& in puluerem redactū est: & mox crederunt aie quingente in xpo: & baptizati sunt. Consecrauit aūt titus pbyteros & diacones: ipse uero metropoli presidebat Cum die quadā transiret ante palatium: qđ secundus procōsul iussu impatoris in iouis nomine pstruebat:maledixit illud:& statim opus funditus dissipatum est. Tunc secund' uenit ad titum cum lachrymis rogans se indemnem ab opere cōseruari:cui titus impo suit:ut opus in nomine uniꝰ dei christiano rum inciperet: & sic opus perficere posset: quod & factum est. Completo uero opere secundus cū filio suo baptizat' est. ¶ Dum igit btūs tit' morti appropinquaret:uidit angelos ad se missos:& resplēduit facies ei' sicut sol:qui spiritū suū & plebem sibi cōmisam domino cōmendans in pace quieuit etatis anno sue. 94. octauo calen. septembris: sepultusq; est in metropoli crete:ubi & quiescit miraculis coruscans.

¶ De scō tito epō. CIX

Titus episcopus postremensis claruit sub iuliani & iouiani imperatorum temporibus. Qui sanctitate & uita conspicuus:aduersus manicheos fortissimos scripsit libros:& doctrina luculenta in populo suo claruit. Et sub ualentis imperio in pace quieuit:ut tradit hieronymus libro de uiris illustribus:

¶ De sancto genesio martyre. CX

Genesius martyr apud arelatenſ urbē passus est sub diocletiano impatore:qui ex eadem ciuitate oriūd' arte mimostellā exercēs xpianos ptinaciter irridebat: & dum uelleꝛ diocletiano p artis sue pitiā placere: cepit scrutari xpianoꝝ gesta curiose: ut eadem postmodū mimatice simulando ce lari in eadem ciuitate degenti solatium exhiberet. Cūq; baptizari uidisset infantes:& gesta xpianoꝝ que in sacramento fiunt mēti cō mendasset:cū impatore ad theatꝝ perrexit: ut baptisma ludibrio simulans astantes pro uocaret ad risum. Conuocatis ergo aliis mimis & ioculatoribus impatore spectante: le cto se deferri faciens & egrotū fingens: dixit ad suos:ut qa grauem se sentiret:leuem steri uolebat. Respondērūt:q; ipm leue facere ne quibant:quia nec ipsi fabri:nec ipse ferreus erat:exhibuerunt his dictis populo gentilū risum. Genesius aūt irridendo dicebat:quia xpianus mori desiderabat:ut i illa die uel fugitiuus inueniret. Ad hec uerba & diocletiaꝰ nus risum continere non potuit. Cui ut arte sua iocādo magis placeret:exorcista & prebyter ingrare faciunt:& eos iuxta lectū genesii sistunt:& ipsis interrogantib' ad qđ eos uocasset:ipse iā diuinitus tact' nō simulate sed ex puro corde rēdit:q; baptismum petebat. Impator uero ac populi eū adhuc simulare credentes accurrunt aquam exhibētes: ita ut impator ei munera ꝓberet: & cum baptizatus esset:& albis indutus:duꝫ in lectulo ꝓsederet:& sacerdos cum exorcista abissent: ueniunt ad eū quasi ab impatore missi: q eū tenerent:& quasi ad fictā passionē adducerent. Tunc in albis uestib' ad impatorem accedens ad locū: ubi statua ueneris erat ascēdit:& coram omnib' xpm ꝓstens cōcionari cepit:asserens se xpianos semper exosos habuisse:& eoꝝ fidem derisisse:baptismū autē xpianoruꝫ deluſorie requisisse:sed ubi aqua ipsum nudum terigerat: uidit angelum dei splendidū iuxta se stātem:& omnia peccata sua que ab infantia fecerat recitantem:ipsaq; omnia sibi dimissa in ipsius aque lotione pmittētem. Asserens se uere & nō ficte in xpm credere:& pro ipso mori paratum esse. Cuꝫ autem diocletianus hec audiens a principio quidem ipsum fingere credens: sed postmodum ipsius animi ueritatē cōperiens indigna tus acriter:genesium fustibus grauissime cedi fecit:deinde in carcerem trudi. Altera uero die tradidit euꝫ plutiano prefecto:ut aut eum sacrificare compelleret:aut diuersis penis interimeret:qui genesium sacrificare nolentem iussit in equuleo leuari:& lampades ad latera ei' applicari. Ipse uero christum constantius inuocabat. Que cum prefectus

diocletiano rettulisset. Iussit eũ capite cedi. Qui decollat⁹ ē & i ciuitate arelatẽ. sepultus. viii. cal. septembris.

¶ De sanctis eusebio uicentio & sociis martyribus. CXI.

EVsebius: uicentius: peregrinus: & romanus mr̃es rome passi sũt tẽpore ꝑmodi ꝑatoris sub uitellio urbis ꝓfecto. Cũ enī prefatus ꝑator die natalis sui indutus pelle leonis cum oi populo romano herculi sacrificaret & sci mr̃es i uico cānario ꝑmorātes: hec audientes abhorrerēt: oja q; sua pauperibus erogassent: corpusq; iulii senatoris & mr̃is ꝓpelliss̄ent: de quo supra dict̃ū est in eius passiõe. i4. cal. septẽbris a uitellio ꝓfecto tenti sunt: & ad sacrificia deoꝝ inuitati. Qui dum xp̃m ꝓiterent: & deos gentiũ execrarent: prio quidez in equleo appensi: & neruis ac fustib⁹ duriss̄ime cesi sunt. Et cum i his tormentis i xp̃o exultarēt: flāmas ad la tera eoꝝ prefectus iussit apponi. Et tũc astiterunt angeli eoꝝ uulnera tergentes. Quod cernēs antonius carnifex ꝑuersus ē: ut supra in eius passiõe dict̃ū ē. xi. cal. septẽbris. Dei de sci in teterrimo carcere recluſi: egrotos ad se uenientes curabāt: & multos ꝑtebāt. Post triduū uero appuit eis scūs iulius mr̃: eosq; admonuit: ut custodē carceris saluare deberent: eosq; in dn̄o ꝓfortauit. Ad quos ac cedēs sacerdos capitolii lupul⁹ quadrienio cecus ab eisdē ꝑuersus: & a rufino prefbytero baptizat⁹ lumem oculoꝝ ꝓcepit. Quod uidēs custos carceris: & ipe similiter ad xp̃m ꝑuersus ē. Post dies. 4. educti de carcere uitellio p̃ntant. Qui eusebio linguā ꝑcidi fecit ne xp̃m amplius noȝaret. Et cũ nihilominus loqueret: iussit eos oēs tam diu fustib⁹ cedi: donec ſpiritum emiserunt. Quoꝝ corpora a christianis sepulta sunt. viii. calēdas septẽbris.

¶ De scō dionysio martyre. CXII.

DIonysius mr̃ rome passus ē tẽpore diocletiani augusti. Qui prio fustib⁹ crudelissime cesus ē: deinde in equleo suspẽsus & uirgulis diutissime laceratiõe uexat⁹ lampadib⁹ etiā istāmatus: dū in side xp̃i per sisteret: dicēs nō esse regē ꝑter xp̃m pro quo si milies occideret: ipȝ sibi de ore auferre n̄ possent: martyrii coꝛōam capitis obtruncatione promeruit. Passus est autem. 8. calen. septembris: ut dicit ado.

¶ De scō seuero abbate. CXIII.

SEuerus abbas apud ciuitatē aga then̄ claruit: qui ex regali syroꝝ genere ort⁹: adhuc iuuenis pentibus defunctis: cũ diutiis abūdaret: post philosophie studiū magnos thesauros assumpsit: & cũ suis suis nauem ascẽdēs in septimania regionē deuenit: ubi a scō berico eo agathen̄ edoct⁹: oib⁹ ꝑ xp̃o erogatis: seruisq; mãumissis i fauce aurarica que ab urbe agathense duob⁹ fere milibus distat littus naufragū petiit: & sibi tuguriū ex arūdinib⁹ faciēs artissime uite se de dit. Qué cū seruī quōdā sui requisissent: eũ i uentū a scō proposito distrahere satagebāt: sed nullatenus preualebāt. Ipe aūt dieb⁹ do minicis singulis p⁹ ꝑceptā eucharistiā: panē unicū sumēs: sic hebdomada itegra sine cibo alio ꝑdurabat. Cui scūs beric⁹ panē cũ cruce ipresſa singulis diebus dn̄icis destinabat. Sed cũ a multis uisitaret: ecclesia ei ꝓstruitur: & cenobiū ampliat: in quo ad se uenientes hoſpitabat. Factū q; ē ut inuitus p⁹ bre. ue tp̃s. 360. pater fieret monachoꝝ. Qui etiā humanitatē suā auiculis ostendebat. Nā & passerē ad se solitū aduolare: & eius dextere insidere: dū auceps qdā i tibia leuisset: ad se uenientē signo crucis sanauit & abire pmisit.

¶ Cuidā senatori ciuitatis agathen̄ seni salutē noīe: sepulchrū sibi fabricanti predixit: nō ipsi sed filio eius dictū tumulū ꝑari: & ut predixerat euenit. Iuuene illo post modi cos dies defūcto: & i paterno tumulo sepulto. ¶ In mōasterio quoq; suo dū panes defecissent: solos tres panes iuēntos in aqua ꝑ frusta ꝑcisos: adeo mltiplicauit: q; ex eis triduo 360. suos fratres refecit: die uero qrta. 300. tritici modios sibi apportādos eē pnūciauit Et sic deo largiēte euenit. Sicq; p⁹ mlta osté sa miracula cōfectus senio i pace quiit. viii. cal. septẽbris i basilica sci marci sepultus.

¶ De scō zepherino papa & mr̃e. CXIIII.

ZEpherinus papa & mr̃ natiōe romanus ex patre abūdio prio pōtifici romāo uictori in ꝑatu succeſſit: & sedit annos. 9. mẽses. 7. dies. x. Hic ꝓstituit i pntia oium clericoꝝ & laicoꝝ fidelīū: ut oēs xp̃iani. xii. annoꝝ eucharistiā i die scō paſche accipe deberēt. Et fecit statutū in ecclesia: ut oja uasa altaris eēnt uitrea uel stannea. Nā antea erāt lignea. Cōstituit etiam ut patriarcha uel primas uel metropolitanus ꝓtra accusatū eꝑm nō proferat sniam niſi pri⁹ fuit⁹ auctoritate apostolica. Et ut ordiatiões ꝑsbȳoꝝ ac leuitaꝝ tpe statuto & multis coā astātib⁹ solēniter fierēt de approbatis & doctis uiris. Et hic ꝑsecutiõe ātonini ꝑatoris mr̃io coronatur. & sepultus ē apud collegas suos i cemiterio calixti uia apia. vii. cal. septem. ¶ Hic fecit ordinatiões. vii. p mẽsem decẽbriū ꝑbyteros. i4. diacones. 7. epos. i3. Et cessauit ꝑatus. dies. vi.

¶ De sancto ludouico rege & confeſſore ter

VDouicus quintus fracoꝝ rex ſan
ctiſſimus: patre habuit xpianiſſi
mū ludouicū q̄rtū: qui multum
hereticos debellauit. Poſt cuius
obitum ſub matris tutela. ſ. dñe
blanche quōdā filie regis caſtelle pie educa
tus in oi ſanctitate ꝓfecit: qui etiā nunq̄ mor
taliter peccaſſe in ſua ultima ꝓfeſſione ꝑper
tus eſt. Sub cura magiſtri & fratꝝ predica-
toꝝ & minoꝝ ſacris litteris fuit imbutꝰ. De-
inde uxorē ducens filium ex ea ſuſceptū re-
ligioſe nutriuit. Ipſe uero utens cilicio clā-
deſtine opibus penitentie inſtudebat: paupi
bus ducentis quotidie ante cibū ꝓſonaliter
miniſtrabat. In meſa quoq; ſemp tres pau-
peres iuxta ſe diſcumbētes habebat. ¶ Poſt
hec ardore fidei aſſumpta cruce ad terrā ſan
ctam acquirendā cum exercitu copioſo tran
ſiuit. Et poſt multas occupationes terrarū:
ipſe: ut ꝓbaret: eius patientia: ab infidelibus
captus eſt. Sed modico poſtea redempt⁹ pre
cio: q̄nq; annis continuis manſit in ſyria: ca-
ſtra plurima ꝓſtruens: captiuos redimēs: &
multos ſaracenoꝝ ſua religione ad fidem cō
uertēs. Audito uero matris obitu in francia
rediit: & dū reuerteret: maris tēpeſtate ſua
oratione ſedauit. Reuerſus aūt ad domū ſuā
in uirtutibus ſemp perficiēs: capellam egre
giam in ꝓprio palatio edificauit: ubi & co-
ronam dñi & crucis dñice parte atq; lanceā
collocauit. ¶ Tandem poſt plurima annoꝝ
curricula cū fratribꝰ ſuis copioſo exercitu
ꝗgregato itez mare tranſiuit. & thiniſſa ap
plicans adiacentem regionē faciliter occupa
uit: ubi fixis tēdoriis febre corripit: & pluri
bus diebus decumbens ſacra ſumpta cōfo-
ne xp̄m iugiter inuocans ſup ſtratū cinereū
in modū crucis extenſū poſt laudabilia uir
tutum opa ſuū dño ſpiritum traddit. 7. cal.
ſeptembris anno dñi. 1270. Corpus uero eiꝰ
delatum in francia apud ſanctū dionyſium
pariſien ſepultū ē: mirabilibꝰ ſignis coruſcās.
¶ De ſcis ireneo & abundio mrib⁹. CXVI

IReneus & abundi⁹ martyres paſ
ſi ſunt rome ſub decio ceſare &
ualeriano prefecto. Cum eni ua-
lerianus corpꝰ ſancte concordie
martyris ꝑ xp̄o paſſe in cloaca
iactari feciſſet: & quidā miles noie porphy-
rius ireneo cloacario occulte xp̄iano illud i
dicaſſet: ſperās in ueſtimentis ſcē gēmas uel
aurꝫ inuenire: ut ſupra dictus eſt in paſſione
hippolyti & ſocioꝝ idibus auguſti: Ireneus
ꝑdictꝰ effoſſo loco una cū porphyrio corpꝰ
cōcordie de cloaca leuauit: ſed in ueſtimētis
eius nihil ſuenit: unde porphyrius auſugit.
Irene⁹ uero xp̄ianū quendā nomie abundiū
ſecū uocauit: qui corpꝰ martyris ad ſbrm
iuſtinū tulerunt: & ip̄m una ſecū ſepulture
tradiderunt. Hoc audiēs ualerianus ireneū
& abundiū teneri fecit: deinde poſt dies. iz.
iuſſit: ut ambo uiui in ipſa cloaca necaren-
tur: qui necati ſunt. 7. calē. ſeptembris: quo-
rum corpora iuſtinꝰ ꝓſbyter ide leuauit: &
iuxta corpora ſanctorum laurētii & cetero
rum in crypta in agro uerano ſepeliuit.
¶ De ſancto ſecundo mrē. CXVII

SEcundus martyr apud caſtꝝ ui-
gintimilium italie tēpore maxi-
miani impatoris paſſus eſt: q; uir
ſpectabilis & dux ex ſacra thebe
oꝝ legione ante beatū mauritiū
& ceteros pro ꝓfeſſione nomiſ xp̄i poſt uincu
la & carceres martyriū capitis abſciſione cō
pleuit. 7. calē. ſeptembris: ut ait ado.
¶ De ſcō alexandro martyre. CXVIII

ALexāder martyr apud bergomū
italie ciuitatē paſſus eſt ſub ma-
ximiano impatore. Qui cum eēt
miles eiuſdē cęſaris: & a legiōe
ſanctoꝝ thebeoꝝ fidem ꝓcepiſ-
ſet. Cum impator ueniſſet mediolanum: &
poſita idoloꝝ menſa ip̄m ſacrificare cōpel-
leret. Alexander menſam calce percuſſit: &
euertit. Quē impator uni ex militibus deca-
pitandū tradidit. Cūq; ille diuino terrore p
culſus: ip̄m ferire nō auderet: traditur aliis
militibus occidendus. Alexander uero di-
uina ꝓmiſſione manus eoꝝ aufugiens bergo
mum uenit: ubi chriſtum annuncians ali-
quos ꝙuertit. Ad quem tandem milites ueni
entes ip̄m detentum & ſacrificare nolentem:
gladio percuſſerunt. 7. calē. ſeptembris: cu-
ius corpꝰ a grata matrona in ꝑdio ſuo iuxta
muꝝ ciuitatis bergomenſis ſepultum eſt.
¶ De ſancto ruſo martyre. CXIX

RVſus martyr apud capuā paſſus
eſt. Hic patricie dignitatis inſi-
gnis: cum eēt ex ꝑſule dux rauē
ne: beatus apollinaris eꝝ & mē
filiam eius a mortuis ſuſcitauit:
ip̄mq; in fide docuit: & baptizauit una cum
filia eius & uxore ac familia ꝓmiſcui ſexus
numero. 534. ut ſupra actū eſt in paſſione a-
pollinaris. 10. calē. auguſti. Vnde & deiceps
rufus ſancto apollinari occulte miniſtrabat
Filiaq; eiꝰ uirgo ſacra ꝓmanſit. Quod nero
ceſar audiens: ip̄m a ducatu abſoluit: & eidē
ſucceſſorem delegauit. Dum autē rufus ue
niſſet capuam tētus a uicario prefecti picto
rio meſſalino: nolenſq; ſacrificare decollatꝰ
eſt ſexto calendas ſeptembris.
¶ De ſancto pelagio martyre. CXX

PElagius martyr paſſus eſt in ci-
uitate emonia ꝓuincie acarnanie
tēpore numeriani imperatoris:
cuiꝰ pater peloſius & mater cla
ria nobiles ac ditiſſimi chriſtiāi

ipm puerulum in fide xpi docuerunt: & cuꝫ esset annoꝝ. 7. uranio presbytero tradiderũt sacris litteris imbuẽdũ. Et cum esset annoꝝ xii. pater eius migrauit ad dñm: oẽsq; facultates suas filio suo ad ministeriũ pauperum dereliquit. Cũ uero annos. xviii. impleuisset mater eius similiter ex hac luce subtracta ẽ. Qui continuo omnem eius familiã manumisit: & una cũ uranio presbytero oẽs facultates suas paupibus & ecclesiis distribuit: uerum cũ esset annoꝝ. xxv. facta ẽ persecutio xpianoꝝ sub numeriãno augusto. Qui & eũ lasium presidẽ ad dicta prouicia destinauit: ut oẽs xpianos ad sacrificia deoꝝ compelleret. Cũ aũt multi xpianoꝝ metu tormentoꝝ imolarent. Pelagius oratiõe ad dñm effusa: uoce sibi de celo lapsa ad martyrium ajatus est. Et sequenti die se sponte presidi pñtauit & xpianissimũ asseruit. Qui missis catenis in collo & manibus eiꝰ in obscurissimo carcere eum recluſit: ubi lux celica ei diuinitꝰ effulsit. Altera die corã preside statuit: & sacrificare ꝓtemnẽs uirgis diutiꝰ flagellatur. Deinde fustibus cedi iubetur: sed dei nutu fustes quasi papyrei mollierunt. Quod cernens preses iussit eũ in equuleo suspendi: & ungulis radi. Deinde ipm deponi: & oleum ferues uentri ipsius pfundi. Et cũ manus carnificum oleo succẽderent: scus martyr ipm calens oleum: ac si aquã frigidam sentiebat: quo uiso miraculo multi paganoꝝ i dño creditum. Post hec itẽq; cum diis immolare nollet: mandauit iudex fragmẽta testaꝝ per pauimenta uiaꝝ effundi: & ligatis manibus ac pedibꝫ eum ptrahi: ut sic ipm exhalaret. Et cũ in his oibꝫ pstans pisteret. Iussit eum preses capitalem subire sniam. Qui ductus extra muros urbis capite cesus ẽ. Cuius corpus colligens uranius presbyter ipsum ibidẽ sepeliuit. Passus ẽ aũt. vi. cal. septẽbris.

¶ De scõ pelagio papa primo. CXXI.

PElagius papa huius nois primus natione romanus: ex patre ioãne uigilio pape i epatu romano succẽssit: & sedit annos. 4. mẽses. x. dies. 19. Hic cõstituit ut heretici & schismatici epi p seculares potestates conprimerent ac punirentur: ualde nãq; catholice fidei extitit defensator & pugil. Qui ob inuidiam a quibusdã emulantibus sibi clericis de morte uigilii decessoris eius culpatꝰ est: sed corã populo rangendo crucẽ & euangelium se purgauit. Multe nãq; scitatis uir fuit: ac i pontificatu laudabiliter se gerẽs plenus bonis opibus in pace quieuit. vi. calen. septẽbris. Et in ecclesia sci petri sepultus ẽ. Cuius tẽpore ossa ꝓmartyris stephani romã sunt delata: & i eadem tũba cum corpore sci laurentii collocata. Et cessauit epatus eo defuncto mẽses. 4. dies. xxv.

¶ De scõ pelagio papa 2o. CXXII.

PElagius papa huius nomis ꝯs natione romanus ex patre uirgilio. Benedicto prio papa i pontificatu romano successit: & sedit annos. x. mẽses. vi. & dies. xxv. Hic absq; iussione principis ordinatus est: eo ꝙ longobardi romã obsiderẽt: nec posset quisq; a roma discedere. Hic. 9. prefationes tradidit ecclesie ante canonẽ decantandas: uidelicet natalis epiphanie. xl. crucis: resurrectionis: ascensionis: pẽtecostes: trinitatis: & apostolorꝫ: prefatio aũt de beata uirgie postmodum a gregorio papa addita ẽ. Hic uir scissimus: & circa paupum necessitates itẽ sollicitꝰ fuit. ¶ Eo aũt tẽpore tãte pluuiaꝝ inundationes fuerunt: ꝙ omnes eẽ diluuiũ dubitarẽt: talisq; clades fuit: qualẽ a seculo nullus meminit audiuisse. Cũ uero tyberis ex tantarũ pluuiaꝝ abundantia in tantũ inundauit: ut super muros urbem ingrediẽs magnam ptẽ regionis occuparet: secum trahẽs innumeram multitudinẽ ꝓpentum: & draconẽ ingentissimum: que bestie putrefacte post diluuium: ex aeris corruptione maximã mortalitatem hominũ induxerunt. De qua dicta ẽ supra in gestis gregorii page. 4. martii. Ita ꝙ multe domus uacue remanserũt in urbe. Hec aũt clades primũ a pelagio papa incepit: ipmq; subito de medio substulit: deide ad populũ urbis descẽdit. Pelagius itaq; defunctꝰ in ecclesia sci petri sepultus est. In cuius locum beatus gregoriꝰ papa & doctor ab omni populo electus est.

¶ De sanctis georgio: aurelio & sociis martyribus. CXXIII.

GEorgius diaconus: aurelius: felix natalia: & liliosa apud cordubaꝫ hispanie ciuitatẽ passi sunt. Quorum primus mire abstinẽtie monachus ab hierusalem cordubaꝫ uenit: cũ reliquis ex eadẽ urbe claro germine ortis: diu optatũ sibiq; a dño ꝓmonstratum meruit ꝓsequi mrium. Qui passi sũt. vi. cal. septẽbris. Hec ado in martyrologio.

¶ De scõ anastasio martyre. CXXIIII.

ANastasius mr passus est in salone dalmatie ciuitate sub ꝑsecutione diocletiani iperatoris. Hic ex aqleia ortus ciuitate: cũ artes sullonis exerceret: qcquid ex ipa ꝓcederat: preter parcum quotidianũ uictum pauperibus erogabat. Tandẽ amore animatus mrii ad salonitaꝫ ciuitatẽ deuenit. Et cũ in hospitio in quo mansurus erat signũ crucis in locis pluribus depinxisset: & ob hoc a gentilibus comprehẽsus & iudici presentatus est. Qui cũ sanctum cogitasset diuersis

laniare supplicijs: ab imperatore subita iussi-
one ꝓpulsus est ad ipsam in qua auguſt⁹ de-
gebat ꝯcitus ire ciuitatē. Ob hanc cām ex-
peditam in xpi martyrem sniam ꝓtulit: ut su
spenso ad collum ei⁹ ingenti lapide in mari
ꝓcipito daret. Matrona uero quedā xpiana
noie alcelepia corpus martyris here cupiens
seruis suis libertatē & munera ꝓmisit. si cor
pus sci martyris inuenirent. Qui dieb⁹ plu-
ribus per littora discurrentes tandē aphros
quosdā inuenerunt: q corp⁹ ipm iam leuarāt:
ut uero corpus territi dimitterēt: calumniā
homicidii in illos fingebant: utpote qui ha-
berent in manib⁹ corpus exanime. Ipsi tamē
animosi uiri ex aphrica orti caput martyris
in patriam suā portauerunt: & eccleſiā in no
mine ipsius fecerunt: in qua uirtutes siūt mi
rabiles i malignis ſpiritib⁹ effugandis. Cor
pus uero sine capite sibi delatum a suis ma
trona illa deuotius excepit: quod donec ceſ
saret ꝑsecutio in predio suo cellauit: deinde
ecclesiam ꝑstruxit: & corpus martyris in sa
lomitano territorio collocauit. Passus ē aūt
xpi martyr anastatius. 6. calen. septembris.

¶ De scō cesario epō. CXXV

CEsarius epūs arelaten floruit tem
pore anastasii impatoris secūdi:
q scē & ꝓnētissime uite uir bea
tus homelias plurias morales &
utiles ad mōachos ediditse repit
Et post felicem eccleſie sue gubernationem
scitate & doctrina insignis migrauit ad xpm
6. calen. septembris.

¶ De scō daniele ꝓpheta. CXXVI

DAniel ꝓpheta cuius laus in ple
risq; diuine scripture libris & lo
cis describit: &. 2. macha. 2. ca.
inter patres scōs prisci temporis
connumerat de regione iudeog
& semine regio natus est. Cū aūt nabucho
donosor rex chaldeog hierusalē prima obsi
dione cepisset. Ioachim regem iuda uinctu⁹
secū trahebat in babyloné: & nobiles iudeo
rum cū eo: in itinere uero remisit eū imposi
to ei tributo: & obsides pueros de semine re
gio secum traxit. s. danielē: ananiā: misaelē:
& azariam: & alios plures: & abinde fuit da
niel in babylone: donec regnū defecit. Ipm
uero danielē & socios uti pulchriores & do
ctiores caſtrauit rex: ut ait ioseph⁹: & tradi
dit eos ꝓpositō eunuchoꝝ aphanaz: & fecit
eos eruiri puincialib⁹ lris & lingua chal
deoꝝ: mutatis eoꝝ noibus: danielē enī uoca
uit balthasar: ananiam sidrach: azariam mi
sach: & misaelē abdenago. His qttuor ꝓpo
tus eunuchoꝝ speciale ꝑcuratorē ꝑfecit ma
lasar. Qui ꝓpositū nō ꝓtaminari cibis gē
tilium: & a prepositō eoꝝ obtinuerunt. x. di
ebus leguminibus & aqua tētari: & cum ex
hoc eos ꝑbans in nullo ceteris macriores ui
disset: accipiebat cibaria & uina regia: & da
bat eis legumina & aquam. Transactis uero
tribus annis ſteterunt coram rege: put ipse
decreuerat: nec sunt inuenti eis similes in re
gno in oi sapientia & disciplina. Ex quibus
pre ceteris daniel gratiam a deo obtinuit:
uisiones & somnia interpretandi. Hec omia
supius acta sunt in gestis trium puerog. 18.
calen. ianuarii. ¶ Anno uero secundo regni
nabuchodonosor uidit rex somniū mirabile
cuius postq̄ euigilasset memoriam amisit: &
cōuocatis coniectoribus chaldeog petebat
ab eis: ut somniū sibi dicerent: & interpreta
tionem eius etiā indicarent. Qui cum hoc se
posse facere nullo mō dicerēt: eo ꝙ oi homi
ni impossibile esset: sed si rex somniū narra
ret: ipsi coniecturam eius exponerent. Irat⁹
rex mandauit: ut omnes sapiētes babylonis
pirent. Querebatur q̄ daniel & socii: ut cuꝫ
ceteris occiderent. Quod cū daniel ab ari
och principe militie didicisset. Ingressus ro
gauit regem: ut daret sibi tēpus ad solutio
nes ꝓ una nocte tantū: ut dicit ioseph⁹: & p
noctanti in orone cum socijs mysterium ei
reuelatū est. Et ingressus mane ad regem di
xit ei: ꝙ nemo uiuentiū posset petitioné suā
implere: sed deus celi reuelans mysteria ei
dem indicauerat: que nouissimis tēporib⁹ fu
tura erant. Narrauitq; ei ꝙ per somniū ui
disset statuam quattuor metallog: cuius ca
put aureū significabat primā regnū assyrio
rum ceteris nobilius & dirius: pect⁹ uero &
brachia argentea: significabant regnū ꝑsaꝝ
& medoꝝ secūdo uentuꝝ: ꝙ minus primo ef
set nobilitate & diuitiis decoratū: uenter ue
ro ereus regnū esset grecoꝝ tertio loco su
turum suoꝝ sapientia sonoroſum: Tibia ue
ro & crura ferrea regnum romanoꝝ quarto
uentuꝝ: ꝙ sua fortitudine omnia domaret:
Lapidē uero sine manibus de monte abscīsū
qui percussit statuam: & eam in puluerē cō
minuit: qui & factꝰ est mons magnus: & ipse
uit uniuersam terram: dixit esse regnū celi:
quod est regnum xpi: qui omnia regna com
minuet: & ipm stabit in eternum. Quod rex
audiens danielem & deum eius adorauit: &
ipm prefecit cunctis sapientibus babylonis
Socios uero eius prefecit sup opera totiꝰ p
uincie babylonis. ¶ Circa dictū tempus da
niel sanctam susannam de falso adulterii cri
mine ei imposito liberauit: cum adhuc iuue
nis esset: ut dicetur infra i historia proxima
de susanna. ¶ Post hec aūt cum nabucho
donosor rex statuam auream erexisset: & eā
tres pueri adorare noluissent: in fornacē mis
si: inde miraculose erepti sunt: ut supra dic
tum est in gestis ipsorum trium puerorū:
ꝑpter quod nabuchodonosor deū hebreoꝝ

magis reuereri cepit. ¶ Deinde post lapsus tẽpus nabuchodonosor uidit p somniũ arborem excelsam: que totã terrã occupabat: & bestie ac uolucres sub ramis eius habitabant: quã deus celi succidendã mãdauit: donec. vii. tẽpora mutarẽt super eã. Que uisio ꝑ ꝙ daniel regi interpretatus ẽ ei de facto contigit. Ipe eni nabuchodonosor ꝓpter nimiam supbiam suã i bestiã transformat' ab hoibus eiectus est: non ꝙ corporis mutatio nem: sed mentis alienatiõe pateret: ut dicit epiphanius. Ablatus ẽ eni ei usus lingue ad loquendũ & herba ei i cibum data est: & uidebatur ei ꝙ bos eẽt in anteriorib⁹: & posteriorib⁹ leo: daniel uero toto alienatiõis eius tẽpore pro ipso orationi uacabat: & ad preces eius annis. 7. quos totidẽ dixerat tempora in. 7. mẽses uersi sunt: in quibus. 40. diebus ysaniã patiebatur: & per alios. 40. ad cor hois reuersus flebat: donec. 7. mẽses cõplerentur: post quos reuocat' est: nec tñ regnauit: sed statuti sunt pro eo. 7. iudices: & de consilio danielis usq; ad. 7. annos penitẽtiam egit: pro ut hec omia iosephus tradit.

¶ Mortuo uero nabuchodonosor maiore regnauit pro eo filius eius maior: qui & ipe nabuchodonosor noiatur. Qui danielẽ ꝛpelle bat ut adoraret idolũ bel: dicens ipm eẽ deũ uiuẽtem: eo ꝙ quotidie comederet. xii. mẽsuras farine & .40. oues: ac uini amphoras. 6 sibi oblatas. Daniel uero econtra illum deũ fusilem ex metallo & mortuũ asserebat: uenit autẽ rex cũ daniele ad templũ: & positis omnibus escis ante mẽsam: egressi sunt oẽs: & rex clausit hostia: & anulo suo signauit. Daniel aũt cribrauerat cinerẽ in pauimento corã rege. Sacerdotes aũt bel qui erant. 60. cũ paruulis suis & mulieribus iuxta consuetudinẽ suam: nocte ingressi sunt ꝑ cuniculos subterraneos quos fecerãt sibi: & ꝛsumpserunt omnia: uenit ergo rex diluculo cum daniele ad templũ: & inuentis saluis sigillis sanue impressis apuerũt hostia. Rex autẽ intuitus mẽsam uacuã: magnũ deum bel exclamauit. Daniel aũt ondit regi uestigia per pauimentũ cineri impressa: que erãt uirorũ & mulieꝛ & infantum. Et deinde ondit ei oculos aditus: & ocultum introitũ sub mẽsa. Et iratus rex apprehẽdit sacerdotes qui & deceptionem suã ei confessi sunt. Quos oẽs occidit rex: & dedit bel i manu danielis: qui subuertit eũ & templũ. ¶ Erat etiã in eodem loco draco latẽs in souea: & adorabãt eum babylonii. Sacerdotes eni eius habebant uasa plena aqua facta de coriis uitulor⁹: & ea uirgis ꝓcutiebãt: ut facerent sonitum terribilẽ quasi tonitruũ. Ad quẽ excitatus draco: quã do ꝙ emittebat ignẽ qñ ꝙ fumũ: qñ ꝙ uisibiliter appebat. Cũ ꝙ rex danielẽ cogeret ut illi sacrificaret: petiit daniel ipm sibi dari i potestate: & interficeret eum sine ferro & fuste. Et tulit daniel picẽ & adipem: & pilos: & coxit pariter & fecit massas: deditq; in os draconis: qui suffocatus crepuit. Et idignati babylonii petierũt a rege danielẽ sibi dari: qui duos eoꝝ deos destruxisset: ꝓminãtes q̃ nisi daret eum ipsis: regẽ cum omni domo sua interficerẽt: unde rex timore ꝑpulsus tradidit eis danielem: qui miserunt eũ in lacũ: in quo erant leones septem: quibus quotidie ad escam dabanẽ duo corpora damnator⁹ & due oues: & tunc non data sunt eis: ut deuoraret danielem. Dñs autem misericors non solum danielẽ de ore leonum. vi. diebus illesum cõseruauit: sed etiã ei de prandio prouidit: cũ enim abbacuch propheta in iudea prandiuꝫ messoribus suis deferret: tulit eum angelus dñi: & per uerticẽ apprehẽsum posuit eum i babylone super lacũ i impetu spũs sui. Qui prandium danieli obtulit: illeq; comedit: & deo gr̃as egit: ipmq; angelus dñi i locum suum in momẽto restituit: ut dictum ẽ supra i historia abbacuch ꝑphete. xviii. cal. februa rii. uenit ergo rex die. vii. ad lacum: & cum uidisset danielẽ sedentẽ in medio leonum: exclamauit magnũ deuꝫ danielis. Et eduxit eũ de lacu: & eius emulos ꝛtromisit: qui deuorati sunt a leonibus corã rege. Ex tunc rex danielẽ & deum eius oi tẽpore uite sue ꝑmaxime reueritus fuit. ¶ Prophetauit aũt daniel in tẽpore illo: uidelicet a diebus nabuchonosoris: quibus prophetauit in chaldea: usq; ad tẽpus darii primi regis ꝑsaꝝ: quo tempore prophetauit in ꝑsida siue i media illuc ab ipo trãslatus: multaq; mirabiles uisiões habuit: de tempore futuro & de fine seculi: que in eius libro ꝑsalius explicant: quarũ̃ expositio ꝑsalẽ requirunt librum. ¶ Mortuis autẽ nabuchodonosor iunioꝛe & euilmeredath fre eius: q ambo successiue regnauerunt post nabuch. primum. Regnauit balthasar filius euilmeredath annis trib⁹. Qui cum obsessus esset in babylone a dario ꝓto rege medoꝝ: & cyro rege persaꝝ: qui cũ eo uenerat: propter incredibilem fortitudinẽ ciuitatis de obsidione paꝝ curabat. Fecitq; optimatibus suis grande puiuium: & uasa q nabuch. anus eius de templo dñi in hierusalem abstulerat principibus & uxoribus suis atq; ꝑcubinis tradidit ad bibendum. Intellexerat enim balthasar ut dicũt hebrei. lxx. annos captiuitatis hebreoꝝ: quos hieremias ꝑ dixerat fluxisse: & tamẽ iudei non erant libe rati: unde iudeorum deo insultabat: & deos suos collaudabat. Tunc apparuit manꝰ scri bẽtis ꝗ pietꝫ mane: tecthel: phares: que sonãt numerus: appẽsio: diuisio. Et cum rex hoc uidẽs danielẽ turbatus consuluisset. Intrer/

preter⁹ est scripturam dicens: q⁹ deus regnū balthasar numerasset. i. compleuisset: & ipm in statera appendisset: qui & minus uiueret: q̄ putabat: & diuisum esset regnum suum: & datum medis & persis. Eadem nocte capta est babylon. Nam cyr⁹ fecerat diuidi longe a ciuitate fluuium euphratē per plures riuulos: ita ut algeum qui fluebat in ciuitatē uadibilem faceret. Et tunc gentes darii & cyri per alueum ingresse balthasar interfecerūt: & ciuitatem fortissimam & munitissimam destruxerunt: que sicut humano opere potuit, se construi: sic humano opere potuisse capi minime homines opinabantur. ¶ Darius autem secum duxit danielem in mediam saciēs eum unum de satrapis: qui centum & uigiti preerant: ipsumq; admodum honorans: propter quod inuidentes ei principes accusatione facta contra eum: fecerunt eum mitti in alium lacum leonū: sed sicut alias ita & tunc domino adiuuante inde liberatus est: & accusatores eius in lacum missi a leonibus deuorati sunt. ¶ Hic daniel dedit signa in montibus super babyloniam dicens: q⁹ quando pars mōtium a borea fumigabit: uenit finis babylonie: quando uero ueniet ignis ardens finis erit uniuerse terre: quando a parte noti aque decurrēt: reuerterur populus ad terram suam: q⁹ si sanguine fluxerint: erunt homicidia belial in uniuersa terra. Defunct⁹ est autem daniel in media quinto calen. septembris: & sepultus in spelunca regali solus cū gloria. Hec ex libro danielis per totum: & ex dictis iosephi & hieronymi & comestorif atq; ex chronica guilelmi.

¶ De scā susanna uxore ioachim. CXXVII

SVsanna sancta cuius pudicitiam & sanctitatem ipse text⁹ libri daielis commendat: iccirco gestis danielis subiicitur: quia eius cō temporanea: dies dormitiōis ei⁹ certus non inuenitur. Hec erat filia helchie & uxor ioachim: qui erat de nobiliorib⁹ iudee inter omnes filios israel in babylonem transmigratos. Et cum esset susanna nimiu⁹ speciosa: exarserunt in eam duo seniores iudices illius anni. De quibus tradunt hebrei q⁹ mulieres decipiebant: dicētes se esse de semine dauid: & christum de semine ei⁹ nasciturum. Hi statuerunt in cōmune tēpus: quo susannam possent inuenire solam. Et latuerunt post meridiem in pomerio helchie. Ingressa autem susanna uolens lauari & ungi iuxta morem patrie: misit puellas ad afferē dum oleum & unguenta. Tunc accurrentes senes ad eam: requisierunt eam cōminantes: q⁹ si consentire nollet: contra ipsam adulterii testimonium dicerent. Et elegit susunna potius incidere in manus eorum: q̄ peccare in dominum. Et exclamauit. Et accurrentes famuli erubuerunt: cum audissent senes contra susannam testificari. ¶ Altera die statura est susanna in medio populi: & ponentes senes manus super caput eius contestati sunt: ipsam uidisse cum iuuene commiscri: & condemnata est ad mortem: & cum oraret ad dominu⁹: suscitauit deus spiritum puerī cui nomen daniel. i. manifestauit spiritū dei in eo esse: qui latens quiescebat: cum ad huc daniel esset adolescens: & exclamauit se mundum a sanguine illius. Et cum reuerti essent omnes populi ad iudicium: daniel separi iussit senes ab inuicem: & singulos eo⁹ per se examinans interrogauit: sub qua arbore uidisset adulterium committi: quoru⁹ unus ait sub cino: alter sub prino. Et acclamauit in eos populus propter dissonantiam conuictos q⁹ de falso testimonio ꝑm legem dei lapidauerunt. Susanna autem post hec ab omni populo in reuerentia habita est ꝓpter eius pudicissimam castitatem: que & uitam suam in sanctis operibus pie consumauit.

¶ De sancto augustino episcopo ac doctore. CXXVIII

AVgustinus episcopus & doctor egregius prouincia aphricana ciuitate tagastēn honestis parentibus & christianis ortus scilicet patre patricio matre monica a puerilib⁹ annis liberales disciplinas sufficiēter edoctus fuit: adeo ut etate iuuenili summus philosophus: & rethor luculentissimus haberetur. Nam libros aristotelis & liberalium artiu⁹ quoscunq; legere potuit: per se didicit: & nemine tradente intellexit: sicut ipse de se in libro confessionum testatur. Verum quia scientia sine charitate non edificat: sed inflat: in errorem incidit manicheorum: qui christum phantasticum affirmant: & carnis resurrectionem negant: in quo adhuc adolescens per annos nouē permansit. Ad has etiam nugas adductus est: ut arborem sici flere diceret: cum ab ea ficus uel folium tolleretur. Mater uero eius plurimum flebat: & cum esset christiana ipsum ad fidei ueritatem reducē satagebat. Que die quadam uidit se stare in quadam linea lignea licet tristē: cui quidam iuuenis astitit: & causam tristitie requisiuit: que cum pationē filii sui ꝓplorare diceret: ille consortauit eam dicens. ne timeret: quia ubi ipsa ibi ille esset. Rogabat ergo sedula mater quasi importuna quēdam episcopum sicut in eodem libro confessionum testatur: ut pro filio suo orare dignaretur: cui ille importunitate, deuictus prophetica uoce respondit: ut fecura staret: quia impossibile esset: ut filius tantarum lachrymarum piret.

¶ Cum autem in ciuitate sua grãmaticam & apud carthaginem multis annis rethoricam docuisset: occulte matre nesciente roma3 uenit: & ibidem multos discipulos congregauit. His temporibus mediolanensibus sibi petentibus doctorem a roma i rethorica destinari. Symmachus pfectus augustinu3 destinauit. Quo tempore beatus ambrosi9 mediolani eps erat. Mater uero eius cum multa difficultate ad eum uenit: & ipsum iã nec uere catholicum nec uere manicheu3 reppe rit. ¶ Augustinus autem predicationem ambrosii frequenter audiebat: solicitus ualde: ne uel pro errore manicheorum: uel contra ipsum aliquid proferret. Quadam tamẽ die ambrosius predicans errorem illum aperti ssime confutauit: & a corde augustini opinionem dudum habitam penitus depulit. Cum autem sicut ipse libro supradicto refert: uia dei sibi plurimum placeret: sed ad ipsam accedere pigeret. Ad quendam sim plicianum seruum dei perrexit: cum quo & estus suos contulit: qui & ipsũ in uia dei exẽplo multorum puerorum3 & puellarum hortari cepit. Interim ab aphrica amicus quidã augustini uenit: q magni antonii i egypto de functi miracula recitauit. Quorum exemplo augustinus uehementer exarsit: & socium alloquens seipsum redarguit: dicens: q9 indocti celum rapiebant & sapientes cum doctrinis suis in infernum demergebantur. Et accurrens in quendam hortum sedens sub ficu amarissime fleuit: audiuitq; uocem dicẽtem ei: tolle: lege. Aperuitq; codicem apostolicum: & conjectis oculis ad primum capitulum legit. Induimini dominũ ihesu5 christum: Et statim ab eo omnes dubietatis tenebre diffugerunt. Cumq; beato ambrosio per litteras uotum suum insinuasset: ut moueret quid sibi de libris sanctis legendum eẽt: ille mandauit: ut legeret isaiã prophetam: tanq; euangelii & uocationis gentium apertissimũ pronunciatorem. ¶ Aduenĩẽte ergo paschali tempore: augustinus annorum .xxx. cum filio suo adeodato puero ingenioso: & cum alipio amico suo: meritis matris & predicatione ambrosii conuertus: sacrum baptisma a sancto ambrosio suscepit. Tunc ambrosi9: Te deum laudamus inquit: & augustinus: te dominum confitemur respondit. Et sic alter natim ipsum hymnum composuerunt: sicut in speculo ecclesie traditur: protinusq; in fide catholica confirmatus: spem omnem quã habebat in seculo dereliquit: & scholis quas regebat abrenunciauit. ¶ Post hec cum matre & filio & duobus amicis nebridio & cutio remeabat ad aphricam: sed cum esset apud ostia tyberina mater eius defuncta est. Post cuius mortem regressus ad patriam cũ sibi adherentibus deo seruiens: iciuniis & orationib9 uacabat: & libros scribebat ac docebat: fama quoq; eius ubiq; spargebatur: & in suis doctrinis admirabilis habebatur. Cũ autem ad preces cuiusdam magnatis qui se seculo renunciare promiserat: si uerbum dei mini ab eo audiret: ad ciuitatem hipponem concitus aduenisset: Valerius hipponeñ eps eũ ad se accersiuit. & licet plurimum renitentem presbyterum in sua ecclesia ordinauit. Qui statim monasterium clericorum instituit: & cepit uiuere secundum regulam a sanctis apostolis constitutam: quam regulã moribus & sanctitate refertam ipse spiritu diuino dictauit. De cuius monasterio eo uiuente decem episcopi electi sunt. Et quia episcopus ualerius grecus erat: & latinas litteras ignorabat: Augustino episcopo libertatem concessit: ut contra morem orientalis ecclesie coram se in ecclesia predicaret. Eodem tempore fortunatus quidam presbyter manicheorum3 multos catholicos seducebat: quem augustinus in conuentu omnium disputans publice superauit. Donatistas etiam & manicheos quosdam de ipsa ciuitate conuictos fugauit: ualerius autem episcopus timens ne augustinus sibi ab alia ciuitate in episcopum electus tolleretur: impetrauit ab archiepiscopo carthagineñ: ut ipse episcopatui cederet: & ille augustinum hipponen si ecclesie in episcopum promoueret. Sed cum hoc augustinus recusaret: compulsus tandẽ acquieuit: & epatus curã suscepit: qã in se postea fieri non debuisse: & dixit & scripsit: & de sui ordinatiõe admodũ penituit: uixit aũt in clericatu & epatu annis fere .40. seper dño seruiens: semper studens: semp docẽs & libros continue scribens. Cura quoq; rei secularis cuidã prepositio suo ex toto cõmissa: pplatiõi & studio iugiter uacabat: paupertatẽ i oibus amauit: tẽperantiã in uictu seruauit pauperũ operibus semper intentus extitit: pudicitiã & honestatem non solũ docuit: sed etiam exẽpliter pretẽdere uoluit omnibusq; uirtutibus adornatus deo seruire & oibus sanctitatis exẽpla pbere studuit. Hereticos aũt ualidissime confutabat: ita ut ipsi inter se publice predicarent: nõ esse peccatũ interficere augustinũ: quẽ tãq; lupũ occidẽdũ eẽ dicebãt. Multasq; ifidias ab eis pertulit quas tñ dei puidentia oẽs euasit: a multis etiã ecclesiis inuitabat: ut ibi uerbũ dñi pdicaret: ad quas libẽter accedebat: & multos ab eoz errorib9 puertebat. ¶ Ferẽ de eo q9 cũ libq; de trinitate ppilare cogitasset: trãsiens iuxta littus: uidit puerũ qui foueã paruam in littore fecerat: & coclea aquam de mari hausta in foueam mittebat. Et cum augustinus puerum interrogasset: quid face-

ret. Respondit puer: q mare dispoſuerat co
clea exiccare: & in foueam illam mittere.
Cuq; hoc auguſtinus ipoſsibile eſſe diceret:
& ſimplicitatē pueri rideret: puer ille ei di
xit: q poſsibilius ſibi eſſet hoc perficere: q
auguſtino minimā partem myſteriorum tri
nitatis in libro ſuo explicare: aſsimilans fo
ueam codici: mare trinitati: cocleam intelle
ctui auguſtini: Quo dicto puer diſparuit.
Auguſtinus autem ex hoc ſe humiliauit: &
librū de trinitate oratione premiſſa: utcuq;
potuit compilauit. ¶ Mulier quedam affli
cta ad auguſtinum acceſſit: ut eius conſiliu3
imploraret: quem ſtudentem inueniens ſalu
tauit: nec ille ei quicq; reſpondit: que propi⁹
accedens negocium ſuum ei explicauit: ſed
nec ille ſe conuertit: nec uerbū protulit: un
de mulier amplius contriſtata diſceſſit. Se
quenti die dum mulier auguſtino celebrāti
aſsiſteret: cum corpus dominicum eleuaſſet
ipſa ante tribunal trinitatis in ſpiritu rapi
tur: ubi uidit auguſtinum de trinitatis glo
ria attentiſſime diſputantem: dictumq; eſt ei
q cum ad auguſtinum acceſſerat: ille ſic at
tentiſſime de trinitate diſputabat. Ideoq; q
ibi fuiſſet non aduertebat: ſed ad ipſum ſecu
re rediret: & ſalubrem ꝓfitatorē inueniret.
Quod illa ad ſe rediēs fecit: & auguſtinum
clemētiſſimū inuenit. ¶ Miraculo; quoq;
gloria claruit. Nam in libro. 22. de ciuitate
dei duo miracula de ſe quaſi de alio loquēs
recitat. Quorum primu3 eſt: quia cum uir
ginem quandam demoniacam oleo perun
xiſſet: & pro ea oraſſet: ipſa3 ab imundo ſpi
ritu liberauit. ¶ Pro alio etiam adoleſcente
quem non uidit orauit: & ille continuo de
monio: qui eum obſidebat caruit. ¶ Cū qui
dam ſiſtulā patiens incidi deberet. Auguſti
nꝰ una cū ipſo infirmo & ꝓ eo orauit: & ma
ne ſine inciſione aliqua ſanus repertus fuit.
¶ Anno igitur domini. 444. dum uandali to
tam aphricam occupaſſent: omneſq; ciuita
tes deuaſtaſſent: ad hipponeñ ciuitatē uene
runt: & ipſam manu ualida obſederunt. Au
guſtinꝰ autē orauit ad dñm: ut aut ciuitatē
a periculo liberaret: aut ipſum ex hac uita ſuſci
peret. Qui tertio obſidionis menſe febribus
laborans lecto decubuit: intelligenſq; diſſo
lutionem ſui corporis imminere: pſalmos
penitentiales ſibi ſcribi fecit: & contra lectū
in pariete poni: quos lecto decumbens lege
bat: & lachrymas iuges fundebat. Et ut deo
liberius uacare poſſet: ante decem dies ſui
exitus: nullum ad ſe ingredi precepit: niſi
ſolum medicum & cibum ei deferentem.
¶ Egrum autem quendā ad ipſum uenientem
& eius auxilium implorantem manu ſua te
tigit: & continuo ſanitatem recepit. Ener
guminos etiam plures in ipſa ſua infirmi
tate curauit: & plura alia miracula fecit.
Nullum quoq; quanticunq; meriti docuit ſi
ne confeſſione & euchariſtia debere tranſire
quod ipſe ſuo exemplo firmauit. Sicq; ad ex
tremam horam ueniens in pace migrauit. 5.
calendas ſeptembris anno etatis ſue ſeptua
geſimo ſexto: epiſcopatus uero ſui ano qua
drageſimo circa annos domini. 400. Sepul
tuſq; eſt in eccleſia ſua ciuitatis hipponēſis:
donec corpus ſuum inde tranſlatum eſt: ut
habeſ ſupra in eiꝰ tranſlatione pridie calen
martii. ¶ Eadem hora in quodam monaſte
rio quidam monachus in ſpiritu raptus: ui
dit auguſtinum in nube ſedentem: pontifica
libus inſignitum: cuius oculi quaſi ſolis ra
dii totam eccleſiam illuminabāt: & odor de
eo nimius exhalabat. ¶ Alio etiam tempore
dum eius ſermōes ad matutinum in eccleſia
legerentur. Beatus bernardus uidit auguſti
num epiſcopum: de cuius ore tantus impe⁹
aquarum exibat: q totam eccleſiam inunda
bat. ¶ Opuſcula uero ipſius doctoris glo
rioſi omnia: nullus aut uidiſſe: aut legiſſe:
aut ſe glorietur habere: cum nec inueniri
queant: ultra enim millenarium numerum
exceſſiſſe creduntur: de quibus pauca attin
gam: curioſis cetera derelinquens. De gra
tia & libero arbitrio librum unum. De pre
deſtinatione gratie librum unum. De trinita
te libros quindecim. De ꝑfeſſionibus libros
treſdeci3. De ciuitate dei libros uigintiduos
De baptiſmo libros ſepte3. Soliloquiorū li
brum unum. De ſermone domini in monte
libros duos. Contra fauſtum manicheum li
bros trigintatres. De fide ad petrum libros
tres. De concordia euangeliſtarum libros
quattuor. De muſica libros ſex. Super gene
ſim ad litteram libros duodecim. De achade
micis librum unum. Contra paganos libros
tres. De ordine libros duos. De anime imor
talitate librum unum. De uetери teſtamento
libros uigintitres. De origine anime ad hie
ronymum librum unum. De natura boni li
bros tres. De doctrina chriſtiana libros q̄tu
or. De utilitate credendi librum unum.
De uera religione librum unum. De decem
cordis librū unū. De anima & ſpiritu librū
unum. Vtrum anima a ſeipſa ſit librū unu3.
De anime quantitate librum unum. Contra
donatū libros duos. Contra arrianos libros
octo. Contra permenianum libros tres. De
nerbis domini libros duos. De penitentia li
brum unum. De agone chriſtiano librum
unum. De diuinatione demonum librum u
num. De opere monachorum librum unum
Enchiridion libros undecim. De gratia no
ui teſtamenti librum unum. De nuptiis &
concupiſcentia libros duos. Retractationū
librū unum. De baptiſmo paruulorū librū

unum. De rudib⁹ cathetizandis librū unū. De .viii. principalibus uitiis libros octo. Super psalterium uoluminē ingens i quo singuli.cl.ps. exponuntur. De sancta uiduitate librum unū. De sancta uirginitate li.iii. De cura pro mortuis librum unū. De uita beata li.iiii. Si quem uero hui⁹ almi presulis nosscendi operum suorū titulos maior sitis exagitat gēnadium querat: qui uoluminum ei⁹ ultra.600. nomina cōmemorat.

¶ De scō hermete martyre. CXXIX.

Ermes martyr sub aureliano imperatoris comite rome passus ē. Hūc illustrissimū & rōane urbis pfectū beatus alexander romanus pōtifex & mē baptizauit cū sorore theodora & filiis: & cum.250. seruis suis: cum uxoribus quoq; eoꝝ ac filiis: quos omnes die sabbati pasche manumissos sacri fontis unda perfudit: ut dictum est supra in passione alexandri pape. v. noñ maii. Cū aūt traianus imperator hec audiens de seleucia hisaurie aurelianum comitē ad urbem misisset: ad xp̄ianorum persecutionē agendaꝫ. Aurelianus hermetē presectum apud quirinum tribunum carcerauit. Alexandrum uero in alia custodia in uinculis per se posuit. Qui tamē ut supra dictum est in passione q rini. 3. cal. aprilis: per puerum qui faculam ferrebat de carcere noctu per fenestraꝫ eductus ad domuꝫ quirini tribuni: ubi hermes in custodia tenebatur ueniens: ipsum quirinum conuertit: filiāq; ei⁹ sibi ad carceré suū delatam a strumate liberauit: & quirinuꝫ cū filia & omnibus in ipa detentis custodia baptizauit. Cum aūt hec aurelian⁹ percepisset. Quirinum in carcerem trudi mandauit. Hermetem uero decollari iussit. Qui decollatus a beata theodora sorore collectus: & in uia salaria uetere non longe ab urbe sepultus ē. v. cal. septembris.

¶ De scō alexandro epō. CXXX.

Alexander episcopus constantinopolitanus claruit temporibus cō stantini magni & constantii eius filii. De quo refert sozomenus in ſo historie tripartite: q̄ duꝫ constantinus imperator uenisset bizantium: que postmodum appellata ex nomine suo cōstantinopolis dicta est: a philosophis redarguebatur: q̄ xp̄m coleret: & q̄ nouam legē in re publica introduxisset. Cumq; imperator disputationem ordinasset: & alexandrum epm ad hoc conuocasset: ille minus philosophie peritus: cum philosophis congredi dubitauit: tamē in deo confisus ante omnia philosopho loqui uolenti: in xp̄i nomine silentium i perauit. Illoq; nullatenus loqui ualente: alexander uictor efficitur: & philosophi cū plurimis conuertuntur. ¶ Sed & tempore constantii dum diuti⁹ cum arrio heretico disputasset: & contentio maxima inter catholicos & arrianos esset: orante alexandro: arrius subito uentris dolore percussus iuxta forū constātini ad secreta nature secessit: ibiq; dei iudicio omnia interiora & uitam emisit: propter qđ fides catholica ab omnibus est exaltata: beatus uero alexander gloriosus senex post laudabilem uitam annoꝝ. 94. episcopatus autem sui anno. xxxiii. quieuit in pace. v cal. septembris.

¶ De scō iuliano mr̄e de aluernia. CXXXI

Vlianus martyr apud aluerniam passus est sub crispino cōsulari. Hic ex aluernia natus ex nobilibus parentibus & xp̄ianis: xp̄ianus & ipe ferreoli tribuni & martyris comes erat: & uteroq; deo in militari habitu seruiebat: qui & ambo apud uiēnam degebant. Cum autem furor gentilium in xp̄ianos uiēne seuiret. Iulianus martyrium affectabat. Sed ferreoli coact⁹ precibus ex uiēnensi urbe clandestine discessit: & aluerniam fugit: ibiq; aliquandiu latitauit. Quem crispinus consularis ibi esse audiēs: misso carnifice precepit inuentum occidi: ille uero sponte prosiliens: & xp̄ianum profitens decollatur. Cuius caput leuantes milites ad scūm ferreolum portauerunt: ut nisi sacrificaret si milem sententiam exciperet: qđ & factum ē: ut dicetur infra i passione ferreoli martyris i4. cal. octobris. Sicq; factū est ut caput sancti iuliani cum corpore ferreoli in eodem sepulchro uienne locaretur: corp⁹ uero iuliani sine capite aluernie recōderetur. Qui passus. v. cal. septembris.

¶ De decollatione sancti ioannis baptiste. CXXXII.

Decollatio sancti ioannis baptiste quattuor ex causis instituta fuisse uidetur: ut dicitur in libro mistrali. Primo propter ipsi⁹ decollationem. Secundo propter ossium ipsius concremationem & collectionem Tertio propter capitis ipsius inuentionem. Quarto propter digiti eius translationem: & ecclesie dedicationem. ¶ Primo celebratur hec festum propter ipsius decollationē que hoc modo facta est: ut in scholastica historia legitur. Herodes enim antipas filius magni herodis ascalonite: romam pficiscēs: & per fratrem suum philippum trānsitum faciens: cum herodiade uxore philippi concubuit: & secreto pepigit: q̄ in reditu suo uxorem repudiaret: & ipsam assumeret. Quod uxor sua filia regis arethe damascenoꝝ cōpiens non expectato uiri reditu: ad patrem festinauit. Rediēs autem herodes herodiadē

philippo abstulit:& sibi in coniugē accepit Cumq; de hoc a ioanne baptista argueret: ipm in carcere vinculauit:uxori quoq; placere cupiens eum occidere uoluit:sed populum timuit:ut tamen occasionem inueniret: secreto cum uxore condixit: ut herodes die natalis sui celebrato conuiuio:puelle saltanti filie ipsius herodiadis quicquid peteret se ei daturū iuramento firmaret: & ipsa caput ioannis peteret:quod ei propter iuramentū tribuere oporteret:sed de iuramento facto: contristari se simularet. Ordinato igit cū ctis principibus suis conuiuio puella coram omnibus saltat:cunctis placet: se ei quicqd peteret daturum rex iurat: a matre monita caput ioannis expostulat. Verū pellis herodes se propter iusiurādum tristem simulat: spiculatorem mittit:& ioannē in carcere de collari fecit:caput in disco puelle datur:& a puella matri adultere presentatur. In hac autem die ioannes decollatus non est:sed circa dies azimorum eodem die passionis christi:anno uidelicet precedente: sed oportuit: ut propter dominica sacramenta minor cederet maiori. ¶ Herodes autem impunitus non abiit:sed pro hoc scelere in exilium a cesare iugdunum missus: miserabiliter uitam finiuit. Habebat enim ipsum caius cesar suspectum:q; romano uellet imperio rebellare. In cuius argumentum comperuit:q; in ciuitatibus suis haberet arma pro septuagīta milia armatorum. ¶ De herodiade autem dicitur:q; dum caput ioannis in manibus teneret: & eidem gaudens plurimum insultaret:diuino iudicio caput in eam insufflauit: & illa protinus expiravit. Filia uero eius cū super glaciem ludens deambularet: sub ea glacies resoluitur:& ipsa in aquis continuo presocatur. ¶ Secundo celebratur hoc festū propter ipsi⁹ ossium cōcremationem & collectionem:que ipsa die scilicet .4. calē. septembris i m quosdam fuerunt concremata & a fidelibus ex parte collecta:unde quasi secundum martyrium patitur:cum in suis ossib⁹ concremat. Et ideo ecclesia hoc festū quasi secundū eius martyrium celebrat. Nā sicut legitur in .12. libro historie ecclesiastice:Cū discipuli ioannis corpus eius apud sebasten urbē palestine inter heliseū & abdiam pphetas sepelissent:& ad ei⁹ tumulū miracula crebra fierent:iubēte iuliano apostata gentiles ossa eius sparserunt:& miraculis adhuc non cessantib⁹ collecta igne cremauerūt:& puluerem per agros uētilarunt. Dū autē ad cremandum colligerent:quidā monachi ex hierosolymis uenientes:colligentib⁹ se latenter misceuerunt: & magna eoꝝ parte tollētes ad phillippū epm hierosolymitanū detulerūt: q ea postmodū athanasio alexandrino epo misit. Postmodū uero theophilus eiusdē urbis epūs:ea in templo serapis a sordibus purgato repositit:& ecclesiam in honorem ioannis baptiste dedicauit. Nunc aūt eadem ossa apud ianuam esse dicunt: & ibidem deuote colunt:sicut alexander tertius & innocētius quartus pape suis priuilegiis approbarūt. ¶ Tertio celebratur ppter capitis ipsius inuentionem:que hoc die .s.4. calē. septembr. factaest. Sicut enim dicitur i .xi. libro historie ecclesiastice. Ioannes in castello arabie dicto macheronta fuit uinct⁹ & capite truncatus. Herodes aūt caput ioannis in hierusalem fecit deferri:& iuxta habitaculū suum caute sepeliri:timens ne ppheta reuergeret: si corpus cum capite sepultum eēt. ¶ Tēpore uero martiani principis:qui cepit āno domini .452. Ioannes caput suum duobus monachis reuelauit:qui illud iuxta dictum patrium inuenerunt saccis cilicinis inuolutū Qui dum ad propria cū dicto capite remearent:quidam edessene ciuitatis figulus pauperrate fugiens se comitem eisdem exhibuit Et dum peram sibi creditam cū sacro capite portaret:admonitus in somnis a sancto ioanne:eos fugiens edessenā urbē cum sancto capite ingressus est:ubi q̄diu uixit sanctum caput in quodam specu uenerans prosperitate maxima affectus est. Moriens autē illud sorori sue sub fide reuelauit: & eodē modo inuicē successores. ¶ Post multum uero tēporis marcello monacho i eodem specu degenti hoc modo reuelatur. Nā prima nocte dormienti sibi uise sunt:q; turbe psallentes incederent:post quos ioannes baptista duobus angelis comitatus uenirēt: qui omnib⁹ astantibus benedixit:& marcellum per mentum apprehendens:osculum pacis ei dedit. Qui eum unde uenisset illuc quesiuit: illeq; se de sebaste uenisse respondit. Sequēti uero nocte cum de tali uisione admiratus iterum dormiret:quidam eum subito excitauit: & euigilans uidit in hostio celle stellam fulgētem:quam dum palpare uellet:in aliā partē se transtulit: & sic in pluribus locis post eā iuit. Tandem i loco ubi erat sanctum caput requieuit:ubi fodiens repperit urnam:& in ea sanctum thesaurum. Sed dum quidā hoc non credens manum in hydriam misisset:statim manus exaruit:& hydrie adhesit. Orantibus autem sociis manum abstraxit:sed inualida remansit:cui ioannes apparuit dicēs ut cum caput eius in ecclesia poneretur: hydriam contingeret:& sanitatem integram perciperet. Quod & factum est. Cum autē marcellus hec omnia iuliano ipsius urbis episcopo indicasset: caput de spelunca ab eis est eleuatum: & in ipsam urbē delatum Ex eadē die cepit in ipsa ciuitate decollatio

ioannis celebrari: qua caput eius inuentū ē scilicet. 4. cal. septēbris. ¶ Ipm autē caput postmodū pstātinopoli trāslatū est. Nā ut i triptita habet cū ualens impator caput sanctum uehiculo iponitū pstantinopoli transferri iussisset: cū circa chalcedoniā ueniissent uehiculū nullatenus ulterius trahi potuit: ideo q; ipm ibidē dimittere coacti sunt. Sed cū postmodus theodosius ipm inde auferri uelle: uirginē quādam custodie capitis deputatā rogauit: ut sibi illud inde portare dimitteret. Illa aūt pfensit: credens q; sicut alias ita etiā tūc nō pmitteret se auferri: quod impator purpura sua optum pstantinopoli transtulit: & ibidē locato ecclesiā edificauit. Inde quoq; ad gallias apud pictauiā a pipino rege trāslatū est: ubi eius meritis mortui plures iusciati sunt. Quarto pp digiti ipius trāslatione: & ecclesie dedicatione. Digitus eni ille: ut dicit: quo dñm ondit: nunq; pbuit potuit: q a predictis monachis reptus est: ipmq; scā thecla inter alpes trāstulit: & i ecclesia sci martini collocauit: ut in scholastica habetur. Ioānes beleth etiam dicit: q; predicta scā thecla ipm digitū de ultra marinis ptibus attulit: & in romaniā portauit. Ibidē q; ecclesiā i honorē baptiste fabricauit: quā ecclesiā hac die quidā dedicatam asserunt: & iccirco tale festū. 4. cal. septēbris celebrare ceperunt.

¶ De scā sabina martyre. CXXXIII.

Sabina mr̄ rome passa ē tempore hadriani ipatoris sub pfecto urbis elpidio. Hec fuit uxor cuiusdam preclarissimi ualentini: & filia herodis metallarii. Que a scā seraphia uirgine puersa est ad dñm. Cui⁹ ēt corpus sepeliuit ipa sabina: ut dicet infra in in passione seraphie. 3. non. septēbris. Et p⁹ martyriū eius beata sabina anno ferē integro elemosynis & refectionib⁹ pauperū instūdum it. Demū a pfecto urbis elpidio pprehensa cōpellebatur: ut xpm negaret: & idolis immolaret. Que cū se soli xpo deo uero & nō demoniis sacrificaturā diceret. Iussu nequissimi pfecti decollat: & facultates eius omnes fisco applicantur. Cui⁹ corp⁹ a xpianis sepultum est in oppido uendiensi ad arcum faustini. 4. cal. septembris: ubi ipsa corpus seraphie uirginis posuerat.

¶ De sanctis sauinião martyre & sauina uirgine. CXXXIIII.

Sauinianus mr̄ & sauina uirgo ciuitate trechas uenerāt. Hi nobilissimi uiri sauini: sed gentilis filii fuerunt: qui de prima uxore sauinianū genuit: de ſa coniuge sauinā procreauit. Sauinian⁹ aūt legens uersum illum. Aſpges me ꝛc. & intelligere nolens: in cinere & cilicio prostrat⁹ iacebat: dicēs se malle mori: q; non intelligere sensus uerbi. Cui appuit angelus dñi: et q; dixit: q; si baptizari uellet: niue candidior fieret: & tunc: qđ quereb at intelligeret. Ex inde igit idola cōtemnēs de ciuitate aufugit: & ad urbem trechasinā deuenit. Et cū ad fluuiū se, quane uenisset a presbytero xpiano baptizatus ē: & uoce celica cōfortatus: qa tunc qđ dudū quesiuerat inuēisset. Statimq; baculū suum i terra fixit: & pfesti frondes ac flores produxit. Quo uiso miraculo. tic8. uiri i dño crediderūt. Audiēs hec aurelianus imperator ad ipm capiēdus milites misit. Qui eū orantē inuenientes ad eum accedere timuerunt. Misit iteq; plures priorib⁹: qui cū orate orauerūt: & ut secum ad augustū accederet: solis precibus impetrarunt. Qui cū uenisset & sacrificare nollet. Imperator eū manibus ac pedibus uinctū iussit uirgis ferreis cedi. Deinde super scamnū eneū ligari: & igna ac oleum supponi: & incendio cremari. Et cum in medio flāme illesus oraret: & hec aurelianus magie attribueret: in crastino fecit eū ad stipitē ligari: & a militibus sagittari: sagitte uero a lateribus eius i aere suspendebantur: & a nulla ipaq; mr̄ dñi ledebatur. Et cum iperator ad spectaculū istud accederet: una ex sagittis regem i oculo pcussit: & penit⁹ excecauit: unde iratus impator iussit eū in carcere recipi & in crastino decollari. Sauinianus aūt orās ut ad locū ubi baptizatus fuerat trāsferretur: practis catenis & aptis hostiis per mediū militum illuc uenit. Et uidens milites se insequētes super aquam ut q; ad locū baptismi sui ambulauit. Et cū milites trasuadantes eū percutere formidaret: eos ut se ferirent conf̄ortauit: ac ut de sanguine suo regis oculum linirent: & statim uisus recuperaret. Percussus ergo caput suum lauauit: & passib⁹. 49. illud portauit. De cui⁹ sibi delato sanguine impator oculū tetigit & cōfestim uisum recepit. Quod audiens quidam qui antea per annos. 40. lumen amiserat ad locum se portari fecit: & protinus lumen recuperauit. Cuius corpus a xpianis ibidem sepultum est iuxta flumē. ¶ Sauina autem cum fratrem suū quotidie fleret: & p eo diis immolaret: tandem sibi in somnis angelus dominī apparuit: & eidem iussit ut domum suam relinqueret: & fratrem suū honoratissimū inueniret. Que euigilans collacta neam suam eandē uidisse uisionē audiuit. Ea tēter ergo ambe i crastino recesserunt. Que roma uenies fidē xpi suscepit: & ab eusebio papa baptizata: i uirginitate pmānit. In urbe quoq; duos cecos illuminauit: & duos paraliticos sanauit: deinde post annos quinq; angelica admonitiōe cū comite sua idē recessit: &

ad trechasinam ciuitatē deuenit. Et cum in urbe raucna ad domū cuiusdā diuitis quasi pegrine hospitium quererent: cuius filia q̄si mortua plāgebatur: pedissequa se excusare cepit: q̄ eas recipere nō poterat: qa sua dña in extremis laborabat. Sauina aūt in xpo p̄fa intrauit: & puellam per manū apprehensam sanam erexit. Cum ergo iuxta trechas: ut ei angelus dixerat ad militare uenissent: & ambe p labore quescerēt: uir quendā noie ligerium nobilē de ciuitate uenientē sauina interrogauit: ubi nam frēm suum sauiniapum diu amissum inuenire posset. Qui ei eundem p xpo passum fuisse enārit: & locū sepulture demōstrauit. Ipsa uero ante tumulū fratris prostrata orauit ad dōm: ut susciperet i pace spiritum eius: & cōtinuo in xpo obdormiuit. Ad iustantiā ergo prefati nobilis omnes ciues ad eam cōcurrerunt: & corpus sancte iuxta corpus germani honorifice p̄diderūt: iuxta quos & postmodū p̄dicta collacanea eius sepulta est: quorus festum agitur quarto calendas septembris.

¶ De sanctis felice presbytero & adaucto martyribus. CXXXV

Elix p̄sbyter & adauctus martyres passi sunt in urbe sub diocletiano & maximiano impatoribꝫ prefecto & iudice draco: qui p̄fectus dū felicē presbyterꝫ teneri fecisset: & ad deoꝝ sacrificia inuitasset. illeq; sacrificare nullaten⁹ acquieuisset: iussit illū i equleo leuari: & dudū torqueri: deinde extra ciuitatē uia ostiēn duci: & ibideꝫ gladio capite truncari: corpus quoq; ei⁹ inhumatū lupis & canibꝫ derelinqui. Data sentētia obuius fuit ei quidā xpian⁹ hominibꝫ quidē incognitus: deo uero manifestus. Hic cū diuisset: q̄ btūs presbr iussus fuisset duci: se ex eadem lege & xpianū eē publice p̄clamauit. Mox & ipe ab officio apprehensus: piter dato sibi prius pacis osculo cum beato felice decollatus est. Hui⁹ nomen quia christiani nō inuenerunt: adauctum eum postmodum appellauerunt: eo q̄ sancto martyri felici auctus sit ad coronam: ipsiq; pro confessione fidei corona sit aucta: passi sunt autem tertio calendas septembris.

¶ De sanctis terentiano & flacco martyribus. CXXXVI

Erentianus epꝰ & flaccus martyres passi sunt tēpore hadriani imperatoris apud ciuitatē tudertū sub leciano pconsule tuscie: qui terentianū cōprehensum & sacrificare nolentem: deosq; demonia affirmātes lapidibus ore cōtundi fecit: & cum idola ei oblata cōminuisset: & sacerdos idolop in faciem suā corruisset: iussit pcōsul sanctum in equuleo leuari: & scorpionibus grauiter cedi: ignēq; ad latera eius apponi. Qui cū oia patienter toleraret: fecit lingua eius precidi & pedibus cōculcari: ille uero dū nihilominus xpm diserta uoce p̄diceret: pconsul mutus efficitur: ac si eius nō sci lingua p̄cisa fuisset: & annues manibꝫ: q̄ loquelā amiserat: post modicū expirauit. Luci⁹ uero & sauinꝰ ei⁹ assessores terentianū carceri mācipārūt. Altera uero die cū duceret ad sup. occurrit ei flaccus idolop sacerdos: qui cec⁹ effect⁹ fuerat: sed diuina reuelatione monitus erat: ut ad sanctū p lumine recupando recursum haberet: quē sanct⁹ ad xpm cōuersum baptizauit: & illuminauit. Ambo igitur a militibus tenti sunt: & iuxta flumen secus mugr ciuitatis decollati. 3. calen. septembris. Quoq; corpora exupantius p̄sbyter & laurentia i somnis diuinitus admonita sepelierunt octauo miliario a ciuitate tuderto: in loco qui dicitur petroso.

¶ De sancto firmino epo. CXXXVII

Irminus epus ambianen⁹: que⁹ ab ambitu flumis ambianū dict⁹ ipse ciuitatis oriund⁹ filꝰ fuit fausti ani nobilissimi uiri: q̄ in honorē sci firmini martyris filiū suum firminū uocauit: de quo firmino martyre habet infra. 7. calē. octobr. Hic bone indolis puer etate pcedēte p incremēta uirtutū crescens: fact⁹ est epꝰ ciuitatis: q̄ populū uerbo & exēplo in uia salutis direxit: & ab oi gētilitatis errore urbem purgauit: atq; supra sepulchꝝ sci firmini maris ecclesiā dei genitrī eis pstruxit. & pfecrauit: in qua dū i die scō pasche celebraret: celis aptis palmā sibi de supius illampsam aspexit: & ab eo die ab oi carnis inquinamento & moru mūd⁹ pmānsit. Quienit in pace. 3. calen. septēbris: sepultus in ecclesia supradicta: cui succesit sancti honoratus: de quo. 17. calē. febr. & saluius: de quo. 5. idus ianuarii.

¶ De sco felice p̄sbro & p̄fes. CXXXVIII

Elix presbyter & confessor apud nolam ciuitatem campanie claruit: cuius pater hermias duos filios habens felicem & hermiam substantiam suam soli felici dereliquit: hermiam uero exheredauit. Felix uero omnes facultates fratri dimisit: & spiritualibus disciplinis se dedit: qui sub sancto maximo nolano episcopo officium lectoris deinde exorcistę gradum accepit: ac demū per alios ordines ad sacerdotii honorem puenit. Cum autē christianoꝝ persecutio deseuiret: maximus epꝰ iam senex ecclesiā suā felici p̄sbytero cōmendauit: & ad montū de serta secessit. Cūq; felix p̄dicationi iisisteret: a paganis detinetur: & in carcerem nudus

uinculatur: atq; restarū ei fragmina substernuntur. Nocte uero ipsi diuinitus lux effulsit: angelusq; ei astitit: & de custodia ruptis catenis eduxit: atq; ad requiē duz eius epm ad mōtana transmisit. Qué dudū requisitū: felix tandē fame deficiētem iuenit: & ex dolore tristis igemuit: quia nec unde calefaceret senē algentē habebat: nec unde aleret fame deficientē uidebat. Cui xps mox orāti subuenit: qui de spinosis sentib⁹ media hyeme uuā produxit. Cuius liquoré sup os senis expsit: moxq; ille resūptis faucib⁹ respirauit. Et postq; alter i alterius amplexus ruit: felix senioré i humeris suis tulit: & ad cellulā suaz perduxit atq; refecit. ¶ Et cū itez progrelsus xpm predicaret: & gregē dñi pfortaret: gentiles armati: ut eum caperēt domū eius circūdederunt. Qui egressus per medium illoz transiuit: ita ut eū uidentes nō agnoscerent: ipmq; quasi aliuz de felice iterrogarēt. Ad macerie ergo deserte locū declinauit: statimq; aditum tela ita aranea texit: ut nullus hominū illuc ingredi potuisse quis putaret: quādo unius muscę ipetum tremulus sinus aranee tele ferre nō posset. Sz post abcessuz hostium felix egressus ad domū cuiusdā uidue secreto puenit: & apud ipam aliquo tempore latitauit. Et dum ex nimia siccitate esti uo tēpore in eius puteo aqua defecisset: oran te scō pluuia larga descendit: & puteū abundanter replenit. Sicq; in eo ardoré fidei duplicauit: uez⁹ postq; ecclesie pax reddita est: pfessor dñi de latebris prodiit: & populum suaui predicationis eloquio i dño confortauit. Qui deo gras agebāt: q ipm quem extinctum putabāt in persecutione conseruasset.

¶ Cum aūt maxim⁹ eps ad dñm migrasset: populusq; omnis felicem in epm elegisset: ille oino epari recusauit: & quū presbyteruz elegi fecit. Sub quo & ipe presbyter meritis & uita laudabiliter uixit: & post lōgos agones in dño feliciter requieuit pridie cal. septembris. Cuius corpus apud nolam tumulatum iacet: & signis irradiat.

¶ De scō paulino epo & mre. CXXXIX.

Paulinus eps treuerēn & mr clauit tpe pstantii iaporis. Qui tē pore arriane iestatiōis a cōstantio prefato ob fidē catholicā exilio relegat⁹: & usq; ad morté pp xpi nomē hinc inde mutādo exilia fatigatus tandē apud phrygiā defūctus bte passionis coronā pcepit a dño pridie cal. septembris. Hec ado in martyrologio suo.

¶ De scō aristide pfesso. CXL.

Aristides pfessor claruit apd athenas sub hadriano imperore. Qui philosophus eloquētissim⁹ fuit: fide sapiētiaq; clarissim⁹: & xpiane religionis pietate imbutus. Hic hadriano principi librum apologeticum pro fidei nostre ratione conscripsit & obtulit: & q christus iesus solus esset deus coram ipso imperatore luculētissime perorauit: eo uidelicet tempore quo quadratus uir insignis libellū similem eidem cesari presentauit. Qui & in eadem ciuitate diem extremum in pace conclusit pridie cal. septēbris. Hec hieronymus in libro de uiris illustribus.

¶ De scō optato episcopo. CXLI.

Optatus episcopus milesitanus uitione aper claruit imperantib⁹ ualentiniano & ualēte augustis. Qui fidei pugil & doctor egregius aduersus donatiane partis calūniam libros. vi. edidit: in quibus donatistarum crimē falso in nos retorqueri asseruit. Qui & sanctitate & uita non infimus apud antiochenorū in pace quieuit pridie cal. septembris. Hec hieronymus ubi supra.

¶ Explicit liber septimus.

¶ Incipiūt capitula libri octaui.

De sancto iosue propheta & duce i
De sancto caleph ii
De sancta raab meretrice iii
De sancto othoniele iudice iiii
De scō haioth iudice v
De sanctis delbora prophetissa & barach iudicibus vi
De sancto gedeone iudice vii
De sancto thola iudice viii
De sancto iahir iudice ix
De sancto iepthe iudice x
De sancto abesan iudice xi
De sancto ahyalon iudice xii
De sancto abdone iudice xiii
De sancto sampsone iudice xiiii
De sancta ruth uidua xv
De sancta anna prophetissa xvi
De sancto prisco discipulo xvii
De sancto egidio abbate xviii
De sanctis duodecim fratribus martyribus xix
De sancto lupo episcopo xx
De sancto uiuardo episcopo xxi
De sancto bercario abbate & mre xxii
De sancto agilo abbate xxiii
De sancto antonino martyre xxiiii
De sancto mederico abbate xxv
De sancto cosma confessore xxvi
De sancto elpidio episcopo xxvii
De sancto elpidio abbate xxviii
De sanctis euphemia & sociabus uirginibus & martyribus xxix
De scā seraphia uirgine & martyre xxx

De ſancta plebe diſcipula xxxi
De ſco antidio epo & martyre xxxii
De ſcis antonino & ariſteo mſib⁹ xxxiii
De ſco moyſe ꝓpheta & duce xxxiiii
De ſco muſeo preſbytero xxxv
De ſancto marino pſſore xxxvi
De ſco marcello martyre xxxvii
De ſancto bertino abbate xxxviii
De ſco uictorino epo & martyre xxxix
De ſco uictorino pſſore xl
De ſancto zacharia ſacerdote xli
De ſancta zacharia ꝓpheta xlii
De ſco oneſiphoro diſcipulo xliii
De ſanctis donatiano preſidio & ſociis martyribus xliiii
De ſancto eleutgerio abbate xlv
De ſancto ioanne martyre xlvi
De ſancta regina uirgine & marty. xlvii
De ſancto euurcio epo xlviii
De ſco dunſtano epo xlix
De ſancto clodoaldo ꝓſbytero l
De natiuitate ſcē marie uirginis li
De ſanctis hadriano & ſociis martyribus lii
De ſco hadriano papa & pſſore liii
De ſancto corbiniano epo liiii
De ſanctis dorotheo & gorgonio martyribus lv
De ſancto dorotheo abbate lvi
De ſco ſergio papa & pſſore lvii
De ſancto audomaro epo lviii
De ſco hilario papa & pſſore lix
De ſanctis nemeliano & felice & ſociis martyribus lx
De ſanctis ſoſthene & uictore martyribus lxi
De ſanctis proto & hiacyntho martyribus lxii
De ſancto helia abbate lxiii
De ſancto helia alio abbate lxiiii
De ſancto uenerio abbate lxv
De ſco uenerio alio abbate lxvi
De tranſlatione corporis ſancti hermacore lxvii
De ſancto hiuentio epo lxviii
De ſancto hiuentio preſbro lxix
De ſancto niceta martyre lxx
De ſancta bona uirgine lxxi
De ſco philippo epo & martyre lxxii
De ſancto ligorio martyre lxxiii
De ſco amato abbate lxxiiii
De ſco maurilio epo lxxv
De exaltatiõe ſancte crucis lxxvi
De ſco cornelio papa & martyre lxxvii
De ſco cypriano epo & martyre lxxviii
De ſco tobia iuſto lxxix
De ſancta iudith uidua lxxx
De ſcā heſter regina lxxxi
De ſco nicomede preſbro & marty. lxxxii
De ſancto ualeriano martyre lxxxiii
De ſcā euphemia uirgie & martyre lxxxiiii
De ſcis lucia & geminiano mſib⁹ lxxxv
De ſco lampto epo & martyre lxxxvi
De ſco tharraſi pſſ. lxxxvii
De ſcis emiliano & hieremia mſib⁹ lxxxviii
De ſcis uictore & ſtephana mſib⁹ lxxxix
De ſco methodio epo & martyre xc
De ſco fereolo martyre xci
De ſancto flocello martyre xcii
De ſco ianuario epo & ſociis mſib⁹ xciii
De ſancto goderico epo xciiii
De ſcis peleo & nilo epis & mſib⁹ xcv
De ſcis felice & ſtantia mſibus xcvi
De ſanctis fauſta uirgine & euilaſio martyribus xcvii
De ſco priuato epo & martyre xcviii
De ſco eulogio preſbytero xcix
De ſco mattheo apſo & euāgeliſta c
De ſancta iphigenia uirgine ci
De ſanctis alexandro epo & herculiano martyribus cii
De ſcis mauritio & ſociis mſibus ciii
De ſancto ſiluano epo ciiii
De ſancto ſiluano abbate cv
De ſco ione preſbytero & martyre cvi
De ſco florentio preſbro cvii
De ſco ſantino epo. cviii
De ſco lino papa & martyre cix
De ſcā thecla uirgine & martyre cx
De ſco ſtantio pſſore cxi
De ſancto ſtantio epo cxii
De ſancto ſoſio martyre cxiii
De ſcā ſalaberga abbatiſſa cxiiii
De ꝓceptione ſci ioānis baptiſte cxv
De ſanctis andochio thyrſo & felice martyribus cxvi
De ſcis. 99. martyribus cxvii
De ſco cleopha diſcipulo cxviii
De ſco firmino preſbro & martyre cxix
De ſco herculiano martyre cxx
De ſanctis cypriano epo & iuſtina uirgine & martyre cxxi
De ſco euſebio papa & martyre cxxii
De ſanctis coſma & damiano & ſociis martyribus cxxiii
De ſcis florētio & hilario mſibus cxxiiii
De ſcis adulfo & ioāne mſibus cxxv
De ſancto forſeo epo cxxvi
De ſancto uincellao martyre cxxvii
De ſancto maximo martyre cxxviii
De ſco exuperantio epo cxxix
De dedicatione baſilice ſci michaelis archangeli cxxx
De ſco maximo epo cxxxi
De ſco hieronymo ꝓſbro & doctor cxxxii
De ſco antonino martyre cxxxiii
De ſanctis uictore & urſo mſibus cxxxiiii

¶Explicīt capitula octaui libri.

¶Incipit prologus libri octaui.

Ctau⁹ liber ꝓtis catalogi ꝓtinet gesta & passiões illoꝝ ſcoꝝ quo rū ſeſtiuitates occurrūt infra tps quo repetitat eccleſia propagatio nem filioꝝ qui fuerunt ipſius ec cleſie conſeruatores: quales fuerunt ſci ꝓfes ſores, Hoc aūt tēpus ē a calē. ſeptēbris uſq; ad cal. octobris. Et hoc ſub figura ſanctoꝝ: Iob: Tobie: Eſdre: Iudith: & Heſter: quorū tunc geſta recolunt: ꝓfeſſoꝝ patiētiā & ſanctitatem denotantia: qui i tribulatiõe poſiti: mundū carnem & diabolū triūpharunt. Ad ipſius igit ꝓpris feſta pertractanda tranſeundum eſt. ¶Et notandum q; qa oēs iudices i rael: qui fuerunt poſt moyſem ante reges ge neraliter i catalogo ſcoꝝ ueteris teſtamēti i diuina ſcriptura enumerant: & duorum ex ipſis ſolummodo: uidelicet ioſue filii nun & gedeonis: feſtum in cal. ſeptēbris recolitur: quo uidelicet die ipſi ambo diuerſis tempori bus quieuerunt: ut hieronymus ſcribit: reli quoꝝ aūt prothocoꝝ ſcoꝝ dies dormitionis necubi reperiunt: ſcelicet q̄ duoꝝ ꝑdictoꝝ rum geſta et reliquoꝝ iudicum: qui oēs ſan cti fuerūt i cal. ſeptembris ꝓſcribere uoluit: ut geſta eoꝝ: quoꝝ dies ſcirtus habeē: hiſtoriis ꝓſcioꝝ: quoꝝ dies hic agit: mērito co pulentur. Acta etiā quorūdā aliorū eiſdē tū dicibus ꝓtemporaneoꝝ: quoꝝ ſimiliter feſti uitates certos dies ñ habēt: ut raab: caleph: & ruth: prefatis iudicū hiſtoriis inſerendo.

¶Incipit liber octauus a cal. ſeptēbris uſq; ad calendas octobris.

¶De ſcō ioſue propheta & duce. Ca. I.

Oſue propheta & dux populi iſrael ſi lē nun alio noīe di ct⁹ ieſus filī naue de tribu effraī moy ſi prophete: & ducī eiuſdem populi in ducatu ſucceſſit: de quo dicē ſtra in eī⁹ feſto pridie nōñ ſe ptembris. Hic moy ſe defuncto cum po pulus eſſet ultra iordanē ꝓtra hiericho: lo quente ſibi dño mādauit populo ut ꝑparent ſe ad tranſeūdū iordanē. Miſitq; duos explo ratores de ſethim in hiericho: qui ſub ſimu latione fatuitatis explorauerunt terram: & ad domum raab meretricis declinauerunt: quos illa abſcōdit a facie nuncioꝝ regis hie richo querentium eos: & ꝑ mur⁹ nocte di miſit: ut dicē ſtra in eius legēda. Reuerſis ergo exploratoribus ad ioſue: tribus tranſa ctis dieb⁹ precepit ioſue ſacerdotib⁹: ut tol lerent arcam dei: & intrantes cū ea iordanē: omne populum precederent. Cūq; itraſſent ſacerdotes aquam quā penitus intr̄neabilem iuenerant: eo q; plus ſolito excreuiſſet: ſtete runt aque deſcendētes ad inſtar montis in tu meſcentes uſq; ad locum q; dicit ſarathan: ſi ſeriores uero aque in mare mortuū deſcēde runt: ſicq; ſiccato fluuio omnis populus per arenē alueū ptranſiuit. Tulitq; ioſue. xii. la pides de alueo i ſiccum: & alios. xii. de ſicco in alueū reportauit: in miraculi teſtimoniū. Et cū tranſiſſet populus reuerſe ſunt aque ad locuꝫ ſuū. Deinde ioſue filios populi: q; erāt in circuncciſi: dei mandato circūcidi iuſſit in galgalis. Et fecerunt ſase. 14. die meſis primi i cāpeſtrib⁹ hiericho: & comederunt de fru ctib⁹ terre: eo q; ſibi māna defeciſſet: quo p deſertū aliti fuerāt. 40. ānis. Poſt hec ioſue mādauit arcam dei. 7. dieb⁹ circūdūci circa muros hiericho: precedētib⁹. 7. ſacerdotib⁹ & clangētib⁹. 7. tubis: oiq; populo armato ſubſequēte. Septimo uero die poſt ſeptimā circuitionē uociferātib⁹ cūctis: muri hieri cho funditus corruerunt: & intrauit quiq; p locum q; contra ſe erāt: & interfecerunt oēs uiuentes in ea: & ꝑuaſterunt ea: & omnē ſu pellectilē eius: ſola raab cū domo ſua reſer uata. Mandauerat aūt dñs p ioſue ut nemo aliquid de hiericho tolleret: ſed oia uelut a nathemata igne ꝓsumerent. Achor aūt filius carmi de tribu iuda: latēter tulit regulā au reā & chlamydē coccineā ꝓtectā auro: & ab ſcōdit humo. Cū aūt miſiſſet ioſue tria milia uiroꝝ ad expugnādā ciuitatē hai ꝓcuſſi ſūt a uiris hazi & cecidēſt ex eis. 36. uiri. Cōrī ſtatuſq; ioſue orauit ad dñm. Cui dñs rndit q; non eēt cū populo donec mūdaretur ana thema. Iuſſitq; hoc ſorte ſcrutari. Ioſue aūt omni populo ꝓgregato ſortes miſit. Et pri mo p tribus inuenit ſors tribū iude: deinde p familias inuenit familiā zare: deide per do mos domū carmi: deinde per capita caput a chor: Qui confeſſus peccatum ſuū ab omni populo eſt lapidatus: & omnis domus eius interfecta: omniq; ſubſtantia eius exuſta. Quo facto ioſue de mandato dei aſcendit cō tra ciuitatem hai: ꝓtemq; exercitus in inſi diis collocauit poſt ciuitatē. Cuꝫ reliqua ue ro ꝓte ciuitatē agreſſus ē. Et cū aliq̄ diu pu gnaſſent populus cū ioſue terga uertentes: arte ſimularunt fugā. Rex aūt hai cū oī po pulo egreſſus eos inſecutus eſt. Et cū eos lō gius traxiſſent ab urbe: ſurrexerunt q; erāt in inſidiis: & ingreſſi ciuitatē nemine reſiſtē te eā incenderunt. Ioſue uero retrocedente & inſidiis ciuitate egreſſis: hoſtes ex utraq; ꝓte ꝑcuſi interfecti ſunt. Omniq; populus

inuentus in urbe occisus est: & ciuitas igne ꝓsumpta: omnia quoq; bona ciuitatis populo in predā diuisa sunt. Rex etiā ciuitatis hui⁹ patibulo suspensus interiit. ¶ Gabaonite uero uidentes: quod fecerat israel de duabus ciuitatib⁹: timuerunt ualde: & missis ad iosue & populū nunciis iniерūt cū eis fedus: quibus filii israel iuramento ꝓfederati sunt. Et facti sunt gabaonite eoꝝ serui ligno rum cęsores & aque portitores in perpetuū ¶ Adonisedech aūt rex hierusalē audiēs gabaonitas ꝓfederatos filiis israel: conuocatis secū quattuor regib⁹ amorreoꝝ obsedit gabaon. Quod audiēs iosue collecto exercitu repente irruit super eos: & uersi sunt in fugā per descensum bethoren. Misit deus grandinem sup eos: & plures occidit grādo q̄ gladius. Vidēs aūt iosue solē descēdētē ad occasum: & lunam ascendentē: timens ne beneficio noctis hostes euaderent: ꝓcepit soli ꝓtra gabaon & lune cōtra uallē hahilon: ne moueretur. Steteruntq; sol & luna spatio unius diei: nec fuit ante & postea tam longa dies. Tunc quoq; reges se absconderunt in spelūca maceda. Ad quoꝝ custodiam iosue uiros dimisit. Cesis quoq; & deletis oībus aduersariis: iosue quinq; reges pdūctos in patibulis suspendit. Eodem quoq; die percussit macedan i ore gladi⁹: postea uero uastauit lebnā & lachin: eglon & hebron: & dabir: & fuerus est ad castra in galgala. ¶ Iabin aūt rex assor ꝙgregatis. 24. regib⁹ cū turmis suis habentibus secū. ccc. milia armatoꝝ & .ii. milia curruum pugnauit cū iosue & populo israel: sed deuict⁹ est iabin & oēs sui occisi p ter eos qui se receperunt in urbes & castra munitissima. Fecerāt enim chananei plures munitiones peruallidas a die qua audiuerāt egressum israel de egypto aduersus eos: nec eas nisi longo tempore & graui labore obtinuerunt hebrei. Vastauit tamē iosue uniuersam circa regionem nulli etati parcēs aut sexui: & ditat⁹ est israel supra modū ex hostiū preda. Quintus aūt annus iam transierat: & iosue transtulit a galgalis locū tabernaculorum in silo: & illuc transtulit tabernaculū cum oi ornatu suo pro loci opportunitate. Et inde ꝓcedens in sichem cōstituit in monte ebal altare dño de lapidibus impoliris: offerens sup illud holocausta: scripsitq; sup eo deuteronomium: quod quidā intelligunt mandata deuteronomii: deinde rediit i silo. ¶ Post hec ꝓcessit iosue tribui iuda montana ad meridiem: que iam acquisierāt: sed nō dū sorte tradidit. Et raim quoq; cōcessit mōtana ad aquilonē: inter utrūq; ponēs dimidiam tribū manasse. His trib⁹ tantū cōmisit terram aliis in castra manentib⁹: tum qa belli cose erant: tum qa digniores. Sciebat enī iude regnū esse ꝓmissum: & manasse & effraim benedixisse iacob ꝓ beneficio ioseph patris eoꝝ. Dedit aūt effraim extra sorte agrum sichem: quem dederat iacob singulariter ioseph filio suo: & sepeliuit in eo ossa ioseph: que attulerat de egypto. Ipse eni iosue effraim⁹ erat. Dedit etiā caleph filio iephone hebron in possessionem: & quieuit terra a pliis ¶ Iteꝝ aūt cōuocauit iosue populū in silo: & assumpsit de singulis tribubus tres uiros ad ꝓsiderandū terrā: ut eam sorte diuideret: deditq; eis singulis. .io. uiros metiendi pitos: mandans ne ꝑm quantitatē terrām metirent sed ꝑm estimationē felicis terre. Qui circūeuntes terram & mēsurantes septimo mēse reuersi sunt ad eum in silo: Proiectisq; sortib⁹ Prima sors iude egressa est. Secunda symeonis. Tertia beniamin: que sors angustissima fuit ꝓpter terre sertilitatē. Quarta effraim. Quinta medie tribui manasse. Sexta isachar Septima zabulon. Octaua aser. Nona nepthalim. Vltima dan. Ruben autē & gad & dimidia alia tribus manasse uiuente moyse in sorte habuerant terrā galaad trans iordanē. Sed & leuitis sepauit. 48. ciuitates ad inhabitādū. Filii aūt ruben & gad & dimidia tribus manasse transeuntes iordanē in locū sortis hereditatis sue: edificauerunt iuxta iordanem ad tumulos altare mire magnitudinis: quod iosue & alii qui citra iordanē erant audientes: uoluerūt eos dispdere: & insurgere ꝓtra eos: putantes ꝙ altare erexissent: ut sup eo uictimas imolarent: quod nō licebat nisi sup altare tabernaculi. Sed ꝓ nuncios suos eisdē missos inuenerunt: ꝙ altare fecissēt: nō in sacrificiū sed in testimoniū: ne uideret alter popul⁹: eo ꝙ trans iordanē esset ex loco diuisus. Et sic inuentes eos recta habere intentionē ad dñm: retēti sunt & laudauerunt eos. ¶ Cū aūt iosue una cū populo iteꝝ i silo ꝙregato cū dño fed⁹ iuisset: omiaq; recte disposuisset: cū eēt annoꝝ .iio. in pace requiit Nā annoꝝ. 44. accessit ad moysē: & .40. ānis eidē in deserto seruiuit: & sic ꝑ ānos. 26. populum rexit: q & i dño obdormiuit calē. septhbris: & sepultus est in tamnathsara: que sita est in monte essraim. Hic eni uti uir sanctissimus ecclesiastici. 46. cap. & .2. macha. 2. cap. inter ueteris testamēti scōs spēali laude prędicat: & i aliis plerisq; dtuine scripture locis cōmendat. Hec de libro iosue: & ex chronicis iosephi & hieronymi: & petri comestoris: atq; guilelmi.

¶ De scō caleph. II

Aleph filī? iephone de tribu iuda uir sanct⁹: q ecclesiastici. 46. cap. & .2. mach. 2. inter scōs pricipi tēporis cōnumerat. Hic fuit unus ex .12. exploratorib⁹: quos

moyses de deserto pharam misit ad explorā
dum terrā ꝓmissiōis. Qui una cum iosue fi
lio nun de tribu effraim populū redtēs ꝓfor
tauit: ut ad terrā ipam pgerēt obtinēdā. Ce
teris pauore formidātib⁹: & filios israel de
terrētibus. Et murmurāte oi populo. Iura
uit dñs: q nemo illoꝝ qui ex egypto egressi
fuerāt a .20. ānis supra ad terrā ipam introi
rent: ꝑter duos ꝓnoatos uiros caleph: uide
licet & iosue: Quod & ita cōtigit: populo in
deserto .40. ānis morā trahēte: donec ois na
tio illa mortua est. Propter hoc meritum ca
leph non solū meruit reseruari: ut ad terrā
intraret promissam: sed i hebron possessionē
ꝑalē obtinuit. In quam ascendens tres filios
enach pcussit. Et ciuitatē dabir que pri⁹ uo
cabat cariathsepher. i. ciuitas lrāꝝ obsedit.
Quā cū inuenisset munitā: promisit: ut q pri
mus eā capet: daret ei filiā suā in uxorē. Et
accepit eā othoniel filius cenies frīs caleph
minor: qui & post iosue prim⁹ iudex fuit in
israel. Cui caleph natā axan in ꝓiugē dedit:
& urbē in possessionē cum agris irriguis ab
utraq; pte. Et post multos ānos caleph in se
nectute bona quieuit: & sepult⁹ est in hebrō
Hec unde supra.

¶ De scā raab meretrice. III

RAab meretrix cui scitas iacobi e
pistola ꝙo. ca. & ad hebr. xi. ꝓme
morat: i mūero scāꝝ mulieꝝ uete
ris testamenti ex ipo euangelio
matth. i. ca. ꝓnumerat. ¶ Ad hui⁹
domū declinauerūt uesꝑe duo exploratores
quos iosue misit ad ꝓsiderādū ciuitatē hieri
cho: ut supra dictū ē i gestis iosue. Hec erat
meretrix: ad quā ꝓsidentius: q̄si ad miscendū
secū: exploratores ingredi potuerūt: domus
q; eius ꝑfecta erat muro & porte ciuitatis. Cū
aūt rex hiericho de missis exploratorib⁹ au
disset: & q ingressi eēnt domū raab ꝓsilet:
misit ad eā: ut eos educeret. Que abscondit
eos in stipula lini quā siccabat supra murū
mētiēs eos egressos dū claudereť porta. Di
xit q; nūciis ut eos p uiā iordanis psequeren
tur: Tunc ascēdēs ad exploratores: narrauit
que dixerat nūciis regis petēs ab eis: ut quā
do deus traderet eis hiericho capiēdā ꝑser
uarent eam. Quod exploratores mulieri ꝓ
miserūt cū iuramento. Tunc dimisit eos mu
lier de fenestra ꝑ murū cū fune coccineo. De
dit; eis signū funē ipm in fenestra ligatū: ut
cū capetur ciuitas: ex signo populus cogno
sceret domū illā eē seruandā. Et dimissi nun
cii ad iosue redierūt: & ei: que gesta fuerāt:
narrauerūt. Iosue uero & maiores populi ꝓ
missione exploratoꝝ ratā habuerūt: unde &
capta hiericho atq; deleta: sola domus raab
cū omnib⁹ suis ītromissis ꝑseruata est. Quā
processū tpris salmon princeps tribus iude
duxit i uxorē: ex qua genuit booz: & ex qua
dei filius ſm carnē est ꝓpagatus. Et hec i co
lonia iudeoꝝ trāsīes laudabili fine queuit.

¶ De scō othoniele iudice. IIII.

OThoniel iudex fili⁹ cenies fratris
caleph supradicti de tribu iuda:
primus post iosue i israel iudica
uit. Nā cū iosue mortuo surrexis
sent alii in filiis israel: qui nō ui
derant uirtutes dñi: quas fecerat i diēb⁹ moy
si & iosue: fecerūt malū in cōspectu dñi: &
seruierūt baal: & astaroth: & diis terre: ꝑtra
xerunt; ꝓiugia cū alienigenis. Quāobrem
idignata diuinitas nō deleuit gētes de medio
eoꝝ: ut eēnt eis i aculeum & laborē. Tradi
ditq; eos deus in manus chusan rasathaim rē
gis mesopotamie & syrie: seruieruntq; ei. 8.
annis: & clamauerūt ad dñm: qui suscitauit
eis liberatorē othonielē: & suit dñs cū eo: &
pugnauit aduersus chusan rasathaim: & op
pressit eum: & liberauit populū. Quieuitq;
terra ꝑ annos .40. quib⁹ othoniel iudicauit
populū. Et mortuus ē othoniel i pace.

¶ De scō haioth iudice. V.

HAioth filius gerra filii gemini de
tribu effraim ſm guillelmū: ſm
uero comestorem de tribu benia
min: ꝓs iudex post iosue i israel
iudicauit: mortuo eni othoniele
eglon rex moab adiunctis sibi filiis amon &
amalech: trāsīes iordanē ꝑcussit filios israel:
& posuit idola sua i galgalis: ubi colebat eē
tabernaculū: fecitq; sibi domū i urbe palma
rum. i. hiericho: & seruierūt ei filii israel. 18.
annis: & clamauerūt ad dñm: qui suscitauit
eis haioth: qui utraq; manu ꝓ dextera ute
batur. Miserūtq; filii israel munera eglon re
gi ꝑ manū haioth: qui fecit sibi gladiū anci
pitem longitudinis palme unius man⁹: & ac
cinctus est eo i femore subter chlamydem.
Erat aūt eglon crassus nimis. Cūq; obtulis
set ei munera & discessisset ab eo cuꝫ sociis:
reuersus itē; solus ait ad regē: q̄ uerbū ha
beret ei secreto explicandū. Egressiſq; omi
bus qui cū rege erāt extēdit haioth manum
sinistrā: & tulit siccam de dextro femore: & i
fixit in uentrē ei⁹: nec eduxit eā: sed dimisit i
corpore. Clausiſq; hostiis ꝑ posticum egrel
sus fugit. Serui uero regis post longā morā
intrātes iuenerunt regē mortuū iacentē. Ve
nitq; haioth i sarath: & insonuit buccina in
mōte effraim & ꝓgregatus israel: descēderūt
cū eo ad iordanē: & uolētes trānsire morbi
tas ꝑcusserūt ex eis decē milia: et humiliat⁹
ē moab sub manu israel. Et quēit terra. 80.
ānis: quib⁹ haioth iudicauit: q & i pace mor
tuus ē senex: & post hec de philisteis uolen
tib⁹ ītrare israel: quidā sangar occidit ex eis
sexcentos uomere uno: nec tñ inter iudices

computatur: quia eodē anno uitam finiuit.

¶ De scā delbora prophetissa. VI

Delbora ppetissa de tribu effraim & uir ei⁹ barach siue laphidoth de neptalim tertii post iosue in israel iudicauerūt. Cum eni post mortē haioth filii israel fecissent malum in ꝓspectu dñi: tradidit eos domin⁹ in man⁹ iabin regis chanaam: qui regnabat in aser: & habuit quendā sisaram ducē exercitus sui. Ipse aut̄ habitabat in aseroth gentium: qui oppressit filios israel per annos uiginti: & clamauerunt ad dñm. Erat aūt delbora ꝓphetissa: que habitabat in monte effraim sub palma: & ascendebant ad eam filii israel ad querēdū iudicium. Que uiq; suū aduocans ex precepto dñi dixit ei: ut duceret exercitum in montē thabor cōtra sisarā ducem exercitus iabin. Qui assumptis pugnatorib⁹ decē milia ḋ nepthalin & zabulon cū ipsa delbora iuit in montē thabor. Sisara uero exercitum ꝑgregauit ad torrentem cisson ccc. miliū armatoq;. Descēdq; q; barach de monte cū suis stante delbora in monte ad orationē: perterruit dñs multitudinem sisare uento grandine niue & pluuia: que cadebāt in facies eoꝝ: ita ut arcus & fundibule inuti les fierent: & plurimi de equis & currib⁹ ex cussi conterebant. Sicq; cōuerso i fugam exercitu sisare: ipse de curru exiliens fugit ad domum cuiusdā mulieris noie iahel: quia habitabat in ualle senam iuxta cedes: que fugitem rogantēq; ut ipm celaret suscepit: & petenti poculum dedit lac: ut graui⁹ obdormiret. Dormienti uero clauu; pcussum malleo per utrūq; tempus īmisit: & in terram cōfixit: & barach post paululū uenienti ostendit. Barach uero exercitū ducēs usq; ad asor obuiū sibi regem iabin interfecit: & ciuitatē euertit. Et sic quieuit terra hebreoꝝ per annos quadraginta: quibus iudicauerunt delbora cum uiro suo barach: qui & in pace sepulti quieuerunt in terra effraim.

¶ De scō gedeone iudice. VII

Gedeon iudex filius ioas de tribu manasse: quart⁹ post iosue filios israel iudicauit. Cum eni israel i ꝓspectu dñi deliquissēt: tradidit eos de⁹ in manu madian septē annis. Cumq; clamassent ad dñm. Venit angel⁹ dñi: & sedit super quercus: que erat in effra. Ager aut̄ pertinebat ad ioas patrem gedeonis. Gedeon aūt timens aduentum hostium: excutiebat frumenta i torculari: ut haberet uiaticum ad fugam. Quē angelus salutauit: ipmq; ex pte dei misit: ut percuteret madian Cumq; gedeon hedū coxisset: posuit carnes & azymos panes coram āgelo: qui tetigit ea summitate uirge quā tenebat: & ascendens ignis de petra oia cōsumpsit: & angelus euanuit. Timentiq; ualde gedeon dñs apparuit nocte: mandās ut aram baal quā pater suus erexerat destrueret: & lucū qui erat circa eā succideret: & dño deo taug septē annoꝝ immolaret. Gedeon uero timens patrē & ciues nocte oia cōpleuit cū .x. ex seruis suis: inde dict⁹ est hieroboal quasi fortitudo baal: qa fortis ꝑtra eū fuit. Cumq; gedeon ꝑgregasset de tribubus manasse aser zabulon & nepthali .xxxii. milia uiroꝝ: petiit a dño signū victorie in uellere in area posito: si nocte illa uellus cōpleuerit area sicca remanente: & factū est ita. Sequenti nocte petiit signum in ꝓtrariū: ut area roraret: & uellus siccū esset: quod factū est. Venit aut̄ gedeon cum suis ad fontē anad: & de mandato dei oēs formidolosos licentiauit: & reuersi sunt de populo .xxii. milia: & tātum .x. milia remanserūt. Adhuc gedeon mādato dei populum duxit ad aquas: & oēs lābentes aquā lingua & manu sicut canes assumpsit tāq; magnanimos: reliquos aquam ore sumentes uti delitiosos dimisit: & inuenti sunt cum gedeone tantum ccc. uiri: in quib⁹ dñs predixit se traditurū madian in manu gedeonis: ne forte multitudo sibi subpe victoriā ascriberet. quib⁹ assūptis & cibariis ꝑ numero & totidem tubis gedeon ad certamen ꝓperauit. ¶ Eadem nocte gedeon cū solo puero descendens ad castra madiā: audiuit duos uigiles secū loquentes: unūq; narrantē ꝙ uidisset somniū: panē uidelicet hordeaceū in castra madian descendēte: & ea subuertentē. Aliū uero ipm somnium interpretantē: ꝙ panis hordei eēt gladius gedeonis: qui uilis inter filios israel reputabatur: in cuius manu de⁹ castra madian tradidisset. His auditis gedeō animosior esse ctus tulit trecētos uiros: & in dextris eoꝝ posuit tubas: & in sinistris lagenas uacuas: & in medio lagenaꝝ lampades: & ingressi ꝓgyē in tres partes diuisi circa hostū castra in uigilia noctis medie fregerunt hydrias & lampades in sinistris tenentes clāgebant tubis: quibus omnib⁹ sonitus terribilis audiebat. Quo subito excitati hostes & turbati: nec se cognoscētes inuicē mutuis uulneribus se cedebant: aliis in fugā conuersis usq; bersith. Viri aut̄ qui ex .x. milib⁹ remanserant: eos persequebant. Effraim quoq; descendit in occursu fugientium: & occupauit iordanē & occidit duos reges madian oreb in petra quadam: & zeb in torcularī: & portauit effraim capita regum ad gedeon. Transiuitq; gedeon iordanē cū .300. uiris. Zebee aūt & salmana in ualle quiescebant: nihil aduersū suspicātes. xv. tātum de suo exercitu cesis. Gedeon aut̄ repēte irruit sup eos: & turbato exercitu eoꝝ duos reges ꝑhēsos occidit

Et reuerſus ē cum victoria magna. Et cū populus eū uellet dñz ſtituere noluit gedeō: ſed ſoli deo gratiā attribuēs dñm ſup iſrael dñauit: eē dixit. Ipſe autē per. 40. annos populū iudicauit: quib⁹ terra quieuit. Et dormiuit gedeon in ſenectute bona cal. ſeptembris. Et ſepultus ē in ſepulchro pris ſui i ephra. ¶ Poſt cui⁹ mortem abimelech eius filius ſpurius occidit. 70. filios legitimos gedeōis: & dolo atq; tyrānide occupauit regnū iſrael. Soluſq; ex oib⁹ iudicib⁹ ſe regem nominari fecit: qui & pugnās aduerſus urbem ſichem oppreſſus a muliere que fragmē molę de muro proiecit: peſſima interiit morte. Ideo & nomē eius de catalogo iudicū ſcōz deletum ē: pp fratricidii & tyrānidis crimē.

¶ De ſcō thola iudice. VIII.

THola iudex fili⁹ ſuha de tribu iſachar: qui⁹ poſt ioſue filios iſrael. Iudicauit annis. 23. Qui licet nihil notabile feciſſe legat: inter ſāctos tū iudices ꝑnumerāt: i cui⁹ tpre populū hebreoz pace fruitū eſſe credēdum eſt: eo ꝙ ſcriptura nulli⁹ belli mentionem facit. Et fuit māſio thola i oppido ſamir ubi & quieſcēs i pace ſepultus ē.

¶ De ſcō iahir iudice. IX.

IAhir galaadithes de tribu manaſſe iudex ſextus poſt ioſue iudicauit iſrael annis. 22. hic habuit. 30 filios: quos fecit principes. 30. ciuitatū: quas noie ſuo uocauit hauothiahir. i. oppida iahir. In cui⁹ ēt tpe terra iſrael pace gaudebat: nec legū hebreꝛ ab aliqua natiōe ꝓſecutionē pertuliſſe. Ex quo ēt ſcitas iudicis argui pōt: qui feliciter populū gubernās ad ſcelera ꝓueta ruere nō permitt tebat: qui & in pace ſepultus ē.

¶ De ſcō iepthe iudice. X.

IEpthe galaadithes iudex. viii⁹. p⁹ ioſue iudicauit iſrael. Cū eni filii iſrael poſt mortez iahir fuiſſent diis gentiū tradidit eos dñs i manus philiſtiim & amū: & afflicti ſunt uehemēter. 18. annis. Qui clamauerunt ad dñm & proiecerūt idola de ſinib⁹ ſuis: & doluit dñs ſup miſeriā eoz: fuit eo tēpore iepthe galaadithes uir fortiſſimus pugnator: ſed filius meretricis. Hic habuit uxorē de galaad de qua ſuſcepit filios: q adulti patrē ſuum tanq; ſpuriū eiecerūt. Et abiit in terram thob. Et ꝛegregauit inopes & latrocinātes: & factus ē eoz princeps. Tunc oppreſſi maiores natu iſrael deſcēderūt ad eū: & ipm i pricipē elegerūt: ut pugnaret pro eis ꝓtra ammonitas. Et aſcendēs cū eis in maſphat factus ē iudex i populo. Miſſiſq; nunciis ad regem ammon: ut exiret de terra ſua: illoq; exire nolēte: egreſſus ē iepthe ad pugnam cū exercitu ſuo: uouitq; dño: ut ſi victor rediret: quicūq; prior de domo ſua ſibi occurreret eū i holocauſtū dño offerret. Et peuſſit iepthe amonitas plaga magna: & humiliauit eos: reuertenti aūt i maſphat: occurrit ei unigenita filia cū tympanis & choris. Qua uiſa triſtatus eſt ad mortē: eo ꝙ ex uoto ipam dño immolare neceſſe hēret. Filia uero i nullo doluit: ꝓpter victoria pris: ſed tantū duoꝝ mēſiū indicias petiit: ut plāgeret uirginitatē ſuā cū ſodalibus ſuis. Et expletis duob⁹ mēſib⁹ redidit: & pater qd uouerat ipleuit. Fuit tamen & ſtult⁹ in uouēdo & impi⁹ in ſoluēdo: quia obtulit holocauſtū nec legitimum nec deo charū. Potuit tamē ante uotū eē bon⁹: quia irruit ſpūs dñi ſup eū & etiā poſt uotū: quia & apoſtol⁹ ponit eū i catalogo ſcōz i epiſtola ad hebr. Quidā aūt eum excuſantes dicūt illū familiari ſtilo ſpūſci hoc feciſſe: ſicut & ſampſon qui ſemetipm occidit. Iudicauit aūt iepthe iſrael. vi. ānis: & quieuit i pace: & ſepultus ē in ciuitate ſua ſeberh: que ē in galaad. Hic ab etate moyſi uſq; ad ſeipm ait ſupputari annos trecētos excluſis ānis. 18. afflictiōis qui preceſſerant.

¶ Deſcō abeſan iudice. XI

ABeſan uel eſebon bethleemita de tribu iuda iudex. viii. poſt ioſue iudicauit iſrael. 7. annis. Qui & populū domini i pace rexiſſe creditur: quia nec eius tpre alicui⁹ bellī i ſcriptura mētio habet. Qui & quieuit in pace & ſepult⁹ ē in bethleem ciuitate ſua.

¶ De ſcō hailon iudice. XII.

HAilon zabulonites iudex. ix⁹. p⁹ ioſue iudicauit filios iſrael. x. annis. Qui & pacē oi ſue uite tpre habuiſſe putāt? ē: qa neq; cū ulla natione diſcordiā habuerit expreſſu; repit. Et hic quieſcēs i pace i ciuitate ſua. Sepultus ē cū p⁹ib⁹ ſuis.

¶ De ſcō abdon iudice. XIII.

ABdon iudex de ciuitate thecue: q ē in tribu effraim decim⁹ poſt ioſue iudicauit i iſrael. 8. ānis. Sub quo etiā terra hebreoꝝ i pace quieuit: eo ꝙ ſub his ꝓfatis trib⁹ iudicib⁹ iſrael a dño non receſſit. Et hic in pace dormiēs i ſepulchro paterno ſepult⁹ ē i ophra: ꝓpter thecue ex quo fuerat oriūdus.

¶ De ſcō ſampſone iudice. XIIII

SAmpſon iudex de tribu dan ūde cimus p⁹ ioſue iudicauit iſrael. Cū. n. filii iſrl coꝛā dō peccaſſēt tradidit eos in man⁹ philiſtinoꝝ 40. ānis: a qua ꝓuitute hoc modo liberati ſūt. Vir qdā de ſtirpe dan noie manue: hēbat uxorē pulchrā ⁊ ſterilē. Cui ſepe oranti angel⁹ in agro appuit: & naſciturū

ex ea filium nunciauit. Mandãs ne qd ultra comederet aut biberet nisi iuxta legẽ nazareos: nã & puer nazareus futur⁹ dixit: q & israel liberaret. Et cũ hec oia uiro nũciasset: & ille uti zelotypia duct⁹ angelũ aliquẽ iuuenem suspicat⁹ est: orantib⁹ ambob⁹ angel⁹ iteꝝ apparuit: & ꝓdicta que dixerat coniugi manue replicauit. Attulitq; manue hedũ & panes angelo ut comederet: & iussu angeli hec dño in sacrificiũ obtulit: & angel⁹ ascendens in flãma disꝑuit. Natum aũt filiũ uocauerunt sampson. i. robustũ: creuitq; puer ci⁹: ut iam futur⁹ ꝓpheta ꝓsoceret: cepitq; spũs dñi esse in illo in castris dan. i. in exercitu trib⁹ sue. ¶ Cũ aũt adoleuisset sãpson: descendit in thamnata: ut uideret solennitatem que ibi fiebat: & uidã uirginẽ philistinoꝝ: cõ cupiuit: quã tñ dudũ pentib⁹ renitentib⁹ accepit uxorem. Nolebãt. n. pentes: q filiã alienigene in ꝓpriũ sumerent: nescientes q res fieret a dño. Cũq; descenderẽt cũ eo appuit catulus leonis in uineis oppidi: quẽ sãpsõ in spũ dñi nihil in manibus habens dilacerauit q̃si hedũ: nec hoc parentib⁹ iudicauit: Descensataq; uxore cũ descenderet: ut acciperet eã: uidit cadauer leonis: & cui⁹ ore mel scaturierant apes: de quo melle sampson comedit: & dedit pentib⁹ ac uxori. Timẽtes aũt philistei robur sampsonis: dederũt ei in nuptiis. 30. iuuenes robustos ꝯmõe qdã socios ope uero cũstodes: ne quid forte cõmitteret crescẽte cibo: & satietate. Proposuit aũt sampson ſociis ꝓblema: quod si infra. 7. dies solu erent: daret eis. 30. uestes: si nauẽt ẽptra ipi sampsoni ad totidẽ uestes tenerent. Fuit aũt hoc ꝓblema. De comedente exiuit cib⁹: & de forti egressa est dulcedo. Qui cũ ꝓblema nescirẽt soluere: ad eoꝝ instantiã sponsa sãpsonis ei blandita: didicit ab eo ꝓuerbii expositionẽ: quã & ſociis indicauit: qui in die. 7. sãpsoni ꝓblema soluerunt: de leone & melle in ore ei⁹ inuẽto. Sãpson ergo descẽdẽs ascalonem: ꝓcubit ibi. xxx. uiros: & uestes eorũ ablatas dedit ꝓnubis suis. Et iratus sãpsõ ex hoc ꝓtra uxorẽ: uenit ad domũ suã: que nupsit uni de ꝓnubis suis. ¶ Post dies aliquot rediẽs sampson in thamnata: iuenit coniugẽ alteri uiro nuptã: & indignat⁹ est ualde: cui cũ pater sororẽ illius pulchriorẽ loco ipsi⁹ tradere uelle: noluit sãpson: sed ꝓtestatus ẽ cõtra populũ philistinoꝝ: ut faceret eis mala: & cepit trecẽtas uulpes: & uinxit caudas caudis: & faces ligauit in medio: quas igne succẽdens misit in segetes philistinoꝝ: oẽsq; igne ꝓsumpsit: ita etiã ut uineas & oliueta in cenderẽt. Quod philestei audiẽtes opꝰ fuisse sampsonis: uxorem ei⁹ & pentes cõbusserũt tanq̃ hui⁹ mali auctores. Percussitq; iteꝝ sãpson philistẽos plaga magna: qui ascẽderũt ad terrã iudã: ut capent eum. Ascendentesq; uiri iuda ad sampsonẽ redarguebãt eũ: quia ipsius occasione philistei cõtra eos ascenderent: ut bellarẽt aduersum populũ. Sampsõ autẽ prius receꝑto sacro ab eis ne se occiderent: ꝓmisit se ligari spũ dei tact⁹ a uiris iuda: & duci ad philistẽos: ut sic in eos grauiꝰ ultionẽ expeteret. Qui cum traheret irruit spũs dñi in eũ: & dissoluta sunt eius uincula q̃si stupa ad ignẽ: Tollẽsq; mandibulã asini iacentẽ in terra interfecit ea mille uiros aliis in fugam cõuertis: & cũ ꝑ labore siti deficeret clamauit ad dñm: & aperuit dñs molarẽ dentẽ maxille: & egresse sunt aque: qb⁹ hausti sampson refect⁹ est: uocatũq; est nomen loci sons inuocantis de maxilla. ¶ Post hec sampson iuit ad gazam ciuitatẽ philistinoꝝ & ingressus est ad mulierem meretricẽ: quo cognito philistei posuerũt custodes ad portam ciuitatis: ut eum mane cõphenderent. Sampson uero nocte media cõsurgens tulit ambas ferreas fores cum postibus & seris: & in humeris portauit usq; ad uerticẽ montis ¶ Deinde amauit dalidam in monte soreth: quã satrape philistinoꝝ induxerunt ꝑcio ꝓmisso: ut disceret a sampsone: i quo uires ei⁹ ꝓsisterent: qui ei illudẽs dixit: q̃ si. 7. neruicеis funibus humẽtibus ligat⁹ esset: infirm⁹ ut alii homines fieret. Cumq; dalida ipsum dormientẽ ligasset philisteis apud se latentibus: excitatus ille rupit uincula q̃si stupea. Idipm secundo factũ ẽ de. 7. nouis funibus. Cum aũt tertio. 7. crines capitis eius circũli garos licio clauo terre affixisset: excitat⁹ sãpson extraxit clauum cum crinibus & licio. Cum aũt instaret ei dalida: & ad mortẽ deficere uideret: ut ei ueritatẽ panderet. Sampson ꝑfssus est se nazareũ eẽ ab infantia domino ꝓsecratum: q̃ si caput ei⁹ rasum foret fortitudo ab eo discederet. Tunc dalida uocatis philesteis sampsonem super genua sua dormiẽte ꝓtõsorem radi fecit: & recessit statim uirtus eius ab eo. Quẽ tenẽtes philistei eruerunt oculos ei⁹: & apud gazam uinctũ in carcere ad deriſum molere fecerunt. Coegerunt q; eum facere cum mulieribus robustis: ut dicunt hebrei: ut ex eo robustam ꝓlem susciperẽt. ¶ Procedente tempore cum capilli eius renasci cepissent: & philistei i tẽplo dagon solẽne conuiuium in die festo eorum celebrarent: adduct⁹ est sampson: ut ante eos luderet: & ipsi ei illuderent: qui stans inter duas colũnas: quibus domus inniteba-tur: apꝑhendit utrã⁹ manibus & concussis columnis cecidit domus super omẽs: & ipse mortuus est: & multo plures occidit moriens q̃ uiuus occiderat: nam ꝑter cõiuantes quasi tria milia utriusq; sex⁹ puenerãt: q de tecto spectabant: q sepultus ẽ in sepulchro

patrum suoꝝ inter saraa & eschol. Et iudicauit israel. 20. annis. Nō autē aliter excusat: ut ait augᵉ: q̄ seipm cum hostib⁹ ruina domus oppressit: nisi qa ꝑtis hoc latēter iusserat: qui per illū miracula faciebat. Habuit enim fortitudinē nō de natura se de gra.

¶ De scā ruth uidua. XV.

RVth uidua de regione moab i diebus iudicū claruit. Quā sanctaꝫ fuisse probat nō solū iosephus q̄ hoc testatur: sed etiā qa liber eiꝰ spalis historie inter sacre pagine uoluminaꝫ nūmerat. Elimelech enim de bethleem effrateus cū noemi uxore sua: & maalon & chelion liberis suis cū facta eēt fames in terra israel: abiit in regionē moabitidem: ut pascerent ibi. Quo mortuo filii eius duxerunt uxores de moab: orpham & ruth. Et mortui sūt ambo sine prole. Noemi uero uidua & filiis orbata cū redire uellet in terraꝫ suam facta fertilitate comitabant eam nurꝰ sue. Quas cū licentiasset orpha quidē reuersa remansit. Ruth uero oīno cum socru abire noluit. Et uenerūt in bethleem que prius effrata dicebatur: ꝑ quo primū hordea metebant. Erat aūt ibi uir potens & diues noie booz ꝓsanguineꝰ elimelech. Intrauitq; ruth agrum booz de mādato socrꝰ & colligebat spicas post metentes. Booz uero agruꝫ ingressus cū audiuisset que esset puella ꝓ patiens ei mandauit ne ad alterius agrū accederet: sed & hora uescēdi cū messoribꝰ suis comederet. Precepitq; metētibus ut de industria spicas dimitterēt quas illa sine rubore colligere posset. Reuersaq; sero ad socrum & portās hordeū qđ collegerat ei omia nūciauit. Cui socrus dixitq; booz propinquꝰ eius erat. Id ipm fecit ruth diebus sequētib⁹ usq; ad aree uentilationē. ¶ Cū aūt in uentilando aream booz iuxta morem patrium ꝓuisiū faceret seruis & messoribus suis. Ruth de socrus cō filio lota & cultis uestibus induta ascendit cū aliis in areā latenter. Et cū sero booz obdormisset proiecit se ad pedes eiꝰ qui media nocte excitatus expauit uidēs puellā & que sitiū que esset. Que rndit se esse ruth relicta ꝓpinqui sui: que ideo uenerat: ut eā liberis carentem in ziugem sumeret prout ex lege tenebatur cū ipse booz uxore careret: booz uero rndit alium esse magis propiquum q̄ primo de coniugio requiri deberet. Quod si renueret ipse postmodū eam libēter acciperet. Et cū diluculo surrexisset: ipleuit palium ruth hordeo: eāq; segete onusta remisit ad socrum. Mane uero booz ꝓgregatis seioribus ciuitatis interrogauit propinquiorem illū elimelech an agrum uenalē propin qui sui emere uellet & relictā eius accipere cui nunq̄ propinquiors predicta ſm legē debebatur: an sibi minus propinquo ius suum cedere. Qui ei libenter cedere uelle dixit. Sicq; booz diuino nutu ruth cepit uxorē. Ex qua genuit obed: qui fuit pater ysai patris dauid. Ruth aūt sancta & pudica sanctitateq; famosa apud bethleem in pace quieuit. Hec omnia ex libris iudicū ruth: & ex chronicis iosephi & hieroȳmi: petriq; comestoris: nec non ex chronicis guilelmi.

¶ De scā anna pphetissa. XVI.

ANna prophetissa filia phanuel de tribu aser: cuiꝰ scitatem euangelicus prodit sermo luc. 2. tpe quo xp̄us fuit ad templum ꝓtatus ibi, dem se repperit & eadē hora sup uenies multa de illo prophetauit: oibus qui expectabāt rdemptionē israel. Hec eni uixerat cū uiro suo annis. 7. a uirginitate sua. Et permansit in uiduitate usq; ad annos. 84. etatis sue: que nūq̄ de templo discessit: sed in oratione die noctuq; pmansit & in bona senectute in pace quieuit. Sepulta iuxta templum dñi in hierusalē. cal. septēbris.

¶ De scō prisco discipulo. XVII.

PRiscus discipulus fuit unꝰ ex aliquis discipulis xp̄i: licet interpoia. 72. discipulog: qui a doroteo abbate ꝓscripti sunt non reperiatur. Hic eni ille paterfamilias fuisse asseritur in cui⁹ domo xp̄s pascha sibi pari fecit: & i ei⁹ cenaculo cū discipulis discubuit: & eoꝝ pedes lauit: ut dam⁹. Hic post ascēsionē dñi ueniēs romā cū apostolo petro in ptib⁹ campanie euāgelium predicauit. Qui & apud capuā uia aquaria depositꝰ est. cal. septēbris: ut dicit ado.

¶ De scō egidio abbate. XVIII.

EGidius abbas apud arelatēn. opidum prouincie floruit tpre catoli ꝑatoris. Hic athenien natione regia stirpe progenit⁹: patre theodoro matre pelagia sacrisq; litteris eruditus est a puerilibus annis. Qui dum quadā die ad ecclesiā pgeret: egro cuidam in platea iacēti & elemosynā petēti tunicam suam tribuit: qua indutus mox sanitatē recepit. Parētibus uero suis defūctis patrimonii sui xp̄m fecit heredem. ¶ Die quodaꝫ dum ab ecclesia rediret obuium habuit uiꝝ a serpēte ꝑcussum: sed oratione sua ab eo ꝓtinus uirus fugauit. ¶ Demoniacū quēdam die dñico in ecclesia cōsistētē: & cūctos clamoribus conturbantē. Egidius orans ab i, mundo spū continuo liberauit. Cum autem ꝓtotam greciam ipsius fama cresceret: ipse humani fauoris uitans piculum clam littus maris petiit: ut ad partes alias se trāsferret. Aspiciēsq; nautas maris tēpestate ꝑclitates facta oratione tēpestātē sedauit. Applicātes

quoq; naute gr̃as eius meritis egerunt: & ꝙ. eum secum gratis ueherent promiserunt. Et cum ad quãdã insulam post dies q̃tuor appulissent: nũq; dei ibidem cellula reptũ egidius adiit: & cũ ipso in dei laudibus triduo mansit: deinde uale dicens cũ nautis abscessit. Cum ergo arelatum uenisset: & biennio cum scõ cesareo eiusdem urbis epõ mansisset: & ibidẽ quẽdam qui p triennium febrici tauerat a febribus liberasset: eremũ cupiens clam discessit: & rhodano transito sec̃ ripã guardonis apud ueredemium eremitã sanctissimũ dudũ fuit: ubi sterilitatẽ terre suis meritis sugauit: & infirmum quẽdam ei delatum ueredemio absente sanauit. ¶ Deinde famam humanam fugiẽs relicto ueredemio interiorem eremũ penetrauit: ubi uidelicet rhodan⁹ in mare defluit: qui loc⁹ septimania uocatur. ubi ant̃ spiritꝰ obsitum & fontem inueniens ceruã sibi diuinitus ꝓparatam nutricem habuit: que certis horis lactis ei alimoniam triẽio ꝓbuit. Cum aũt ibidẽ regis famuli uenarenẽ sceteris feris ꝓemptis cerũam cũ canibus insequunt: a quibus dudũ fugam ad pedes sui ꝓfugit alumni. Ille uero admirãs cur ꝓter solitum sic mugiret: exiẽs & uenatores audiens dñm pro cerua exorauit. Canes aũt intra iactũ lapidis appropin quare minime audẽtes: cũ nimio latratu ad uenatores redibãt. Nocte supueniẽte domũ reuersi sũt: & sequẽti die retrocedẽtes casso labore itegr̃ redierũt. Quod rex audiẽs cum multitudine uenatoꝝ assumpto epõ ad locũ accessit. Sed cũ canes ut pri⁹ accẽdere non auderẽt. locũ ueprium densitate inaccessibilem in gyr̃ circũdederũt. Vnus aũt incaute sagittam dirigens: ut ceruam emitteret: Viro dei oranti ꝑ cerua graue uulnꝰ ĩflixit. Milites aũt semitam ferro apiẽtes ad spelunc̃a ueniunt: & senẽ uenerandũ in habitu monachali ꝑspiciunt: ceruã quoq; ad eiꝰ pedes ꝓcubentẽ reperiũt. Ad quẽ soli rex & eꝰ pedes adeunt: & quis eẽt interrogãtes: oẽm uitam suam eo narrante ꝑpediunt. Qui dũ pro uulnere ei illato ueniã postulassent: & medicos ꝑ ipso sanãdo ꝓmisissent: ac munera obtulissent: ipse nec medicinã adhiberi uoluit: nec ad munera oranti respexit: qn potius dñm orauit: ut q̃dĩu uiueret: ipm uulnus ꝑpetuo subsistineret. ¶ Sed cũ rex ipm frequẽter uisitaret: & pabulũ salutis ab eo reciꝑet: ĩmẽsas ei diuitias obtulit: quas scũs recipe recusauit: ut tñ de ipsis monasteriũ fabricaret ad monuit. Quod qdẽ rex ꝑ oia ꝑfecit: ipsiusq; cenobii egidius licet diu renitẽs tandẽ multa regis instantia regimis curã suscepit. Et ꝑ cessu tẽporis ad sacerdotii dignitatẽ puenit. ¶ Hui⁹ famã rex carolus audiẽs: ut ad se ueniret: ꝑcib⁹ multis obtinuit. Qui ueniens au reliañ in basilica scẽ crucis energuminum liberauit: deinde ueniẽs ad regem ipm rex reuerenter excepit: & iter cetera salutis colloquia rex ipm rogauit: ut ꝑ se ad dñm oraret eo ꝙ peccatum quoddã enorme cõmisisset: quod nulli unq̃ nec ipsi scõ ꝓfiteri auderet. Sequẽti ergo dñica egidi⁹ celebrãs ꝑ rege orauit: & cõtinuo angelus eidẽ apparuit: qui schedulã altare deposuit: in q̃ scriptũ erat regis peccatũ: & si de eo peniteret egidii ꝑci bꝰ tã dimissũ. Addebat quoq; ibidẽ: ꝙ siqs ꝓ aliquo peccato egidiũ inuocaret: si tñ ab eo desisteret sibi dimissũ nõ dubitaret. Oblata igit̃ regi schedula: ille ꝺ ꝑcto suo uenia hũiliter postulauit. Egidi⁹ aũt cũ honore rediẽs apud reuernẽsẽ urbẽ filiũ principis a mortuis suscitauit. ¶ Post aliquod tps pñs cians monasteriũ suũ ab hostib⁹ euertendũ romã adiit: & multa priuilegia ecclesie sue impetrauit: quoꝝ hostia cuꝑssima in quibus imagines apostoloꝝ sculpte erant a papa ei donata in tyberim dimisit: & diuino regimini cõmendauit. Cũq; ad monasteriũ rediret cuidã cõtracto apud cebironẽ gressum fflituit. Reuersusq; ad locũ ꝑdicta hostia i ꝑtu inuenit: que in ecclesia sua ad ornatum & sedis romane monimẽtum erexit. ¶ Obitus quoq; suũ ei diuinit⁹ fuelarũ ꝑdixit. Et post laudabilẽ uitã in dño feliciter obdormiuit calẽ. septẽbris: ubi choros angeloꝝ ei⁹ aiam ad celos ferentiũ ꝓcinẽtes plurimi audisse te stati sunt: claruit circa annos dñi. 700.

XIX

¶ De scis. xii. fratrib⁹ martyrib⁹.

DVodecim frẽs martyres gloriosi pro xpo passi sunt. Quorũ tñ nomina originẽ passionisq; uel locũ uel modũ mime ualui reperire: nisi hoc solum quod i adonis martyrologio scriptũ est: ꝙ uidelicet post cesionem & incarcerationẽ ultimo in diuersis partib⁹ capite cesi sunt calẽ. septẽbris: quos & romana ecclesia in suis calẽdariis cõscribit: & de eis specialiter festũ facit.

XX

¶ De scõ lupo epõ senonen̄.

IVpus archiepꝰ senonen̄ claruit tẽpore clotharii regis frãcoꝝ: q apud aurelian̄ ex regali genere ortus: dũ uirtutibus polleret: archiepꝰ senonis electꝰ est. Dũ aũt omnia sua pauperib⁹ erogaret: & die quadã plurimos ad ꝓiuium inuitasset: cum uinu ad medium pro recumbentibus nõ haberet orauit ad dominum: & ſtatim nũcius assuit: qui ceti uini modios adesse pre foribus nuntiauit: quod unde aut a quo delatum eẽt minime sciri potuit. ¶ Cum plures ei detraherent: ꝙ filiam predecessoris sui uirginem dedicatam imoderate amaret: coram detrahentibus ipsam deosculatus est: dicens nihil

nocere boni uerba alienā: quem propria nō maculat conscientia. Nam quia ipsum deum amare ardenter nouerat: eam mente puriſſima diligebat. Cum rex francorum clothari⁹ burgundiam intrās ſceneſchalcum ſuum cō tra ſenones direxiſſet & ciuitatem obſideret: lupus eccleſiam ſancti Stephani intrans cam panam pulſari fecit: cuius ſonitu tanto terro re hoſtes concuſſi ſunt: ut niſi fugiſſent ſe in carcere putaſſent. Tandē obtento regno cū rex alium ſceneſchalcum miſiſſet: & lup⁹ ei ſicut alii epi fecerant nō occurriſſet: ſumpta occaſione illa epiſcopum adeo apud regem diffamauit: q rex ipſum ad exilium deſtinauit: ubi doctrina & miraculis claruit. Interea ſenonici quendam epiſcopum: qui locus lupi inuaſerat: occidentes a rege impetrarūt ut lupus de exilio reuerteretur. Quem rex uidens exilio tabefactum: ita repente diuinitus eſt mutatus: ut coram illo proſtratus ueniam peteret: & multis muneribus et⁹ eccleſiam dotaret. ¶ Dum autem remeans piſtus ueniſſet: multa carceratorum turba ſolutis uinculis apertiſq; hoſtiis eidem obuiauit: & de ipſorum liberatiōe eius meritis facta gratias egit. ¶ Celebrāti ei die quodam dñico lapſa eſt celitus gēma in calice ſcō: quā rex in ſuas reliquas collocauit. ¶ Rex clothari⁹ campanam ſci ſtephani ſenoñ. audiens eſſe mire dulcedinis iuſſit ſibi pariſius deferri. Sed mox ut de urbe ſenonica delata eſt ſon⁹ ille dulcedinem amiſit. Quod rex audiens eam ſenonicis reportari iuſſit: &. 7. ab urbe miliario ſonitum recuperauit. ¶ Cuius nocte quadam orarer inſtinctu diabolico ualde ſi tiens ſibi aquam deferri fecit. Sed aduertens dolos inimici puluiar ſuper os uaſis poſuit: & diabolum int⁹ clauſit: qui tota nocte ululauit: factoq; mane confuſus & dimiſſus abſceſſit. Alia nocte duꝫ eccleſias more ſuo circuiret inuenit clericos quoſdam rixantes: eo q cum mulieribus fornicari uolebant. Qui ingreſſus eccleſiam p eis orauit: & mox ab eis omnis tentatio diſceſſit. Qui coram eo proſtrati ueniam poſtularunt. Tandem multis clarus uirtutibus in pace quieuit calendis ſeptembris. Circa annos domini. 610. tēpore heraclii imperatoris.

¶ De ſcō uiuardo epiſcopo. XXI.

uiuard⁹ rhemēſ. archiepūs claruit tempore clodouei regis: ut ait ſigibertus. Quo etiā tempore claruerunt reolus eius ſucceſſor: & bercarius martyr primus abbas ancylatenſ: & ſancta berta martyr & abbatiſſa in partibus galliarum. Huius nempe uiuardi diſcipulus fuit dictus bercari⁹ abbas & multo tempore comes. Cum autem aliquando ſecum pergeret apud uillam que dicitur altimilare dum uiuardus grauī ſomno premeretur ſub fago dormiuit: uiditq; de celo columbam fagi ramis inſidere: & de inde deſcendere: & aream uacuam i qua dormiebat: ter uolando circuire. Indeq; celos repetere: que omnia bercarius uigilans coraliter aſpexit. Excitatus autem epiſcop⁹ & cum bercario de uiſione mutua collatione habita intellexit a deo ſibi mandatum in ipſo ſolo cenobium edificandum. Quod & uiuardus epiſcopus deuotius adimplere curauit. In quo quidem loco congregationem monachorum diſpoſuit: & bercarium eidē abbatem prefecit. Et poſtq cuncta diligenter impleſſet: in chriſto feliciter obdormiuit cal. ſeptēbris.

¶ De ſcō bercario abbate. XXII.

Bercari⁹ abbas & martyr claruit gallis tpe dicti clodouei regis francoꝝ. Qui ſub prefato ſcō uiuardo rhemoꝝ pontifice moriēs & ſapientia ibutus luxuriēſe monaſterium petēs ſub abbate euſtaſio monaſticā uitam duxit. Duꝫ die quadā in cellario uinum ex uegere in cereali hauriret: uocat⁹ ab abbate obediētia ſolicitus & incautus uinū: qđ ſundebat: reliquit uegete non clauſa. Quod dum cereale impleſſet ſuperficiē eius ptranſiēs: in modum colūne conſtipatum in gyrum uas coronari cepit: nec aliquid de uino in terram deſtuxit: donec reuerſo bercario q̄ eſſet meriti apud deū omnibus innotuit. Poſt aliq tēp⁹ de abbatis licentia rediit ad ſanctum uiuardū: a quo in monaſterio predicto ab eodē edificato in loco qui dicitur altimilare: abbas prefectus eſt ſacre congregationi monachoꝝ. Et dum filios ſuos ſibi cōmiſſos more boni patris & paſtoris diligenter curaret: exigente culpa quendam daguinum monachum uerbere diſcipline correxit. Qui moleſte hoc ferens inſtigāte diabolo nocte abbarem dormientem letali uulnere pcuſſit: & ut ferrum occultaret in piſcina⁊ demerſit: qđ dei iudicio ſuper aquā enatauit. Mox autem frater ille attonitus & amēs ad eccleſiā curreus ſignum pulſabat. Fratres autem hora inſolita excitati admirātes abbatem percuſſum adhuc ſpirantem in uenerunt: & ferrum enatans conſpexerunt. Daguinum quoq; quaſi inſanum in eccleſia repertum uti reum homicidii cōprehenſum ad bercarium iudicandum adduxerunt. Cui ille q̄tum in ſe erat omnem dimittens iniuriam deum per penitentiam conſuluit eſſe placandum & in xpo martyr expirauit. Sepult⁹ in monaſterio ſuo. Ex cuius tumulo oleum diu manans languentibus medela⁊ preſtare conſueuit. Paſſus eſt autem calēdis ſeptembris.

¶De scō agilo abbate. XXIII.

AGilus abbas tēpore clodouei regis francoꝝ claruit. Hic agnoaldi nobilis ꝓiliarii regis sigiberti filii? bone indolis adhuc puer sci colūbani abbatis benedictione pcepta scō eustasio religioso uiro cū aliis plurib? clericis oibus postmodū futuris epis a parētibus tradit? est sacris lris imbuē d?: factuq; monach? sub sci colūbani abbatis disciplina fuit puer satione mirabilis. Dū autē columban? brunichildi regine sicut & aliis mulieribus aditū monasterii phiberet: & ob hoc ad instantiā regine a theodorico rege de monasterio expulsus eēt: eustasio ei dem monasterio substituto: missus est agil? ad regem recōciliandū. Et cū longe iā a monasterio abisset: & nepos quidā uādaloni ducis: ꝓcognito quare iret: cū satellitibus suis aggressus fuisset: ipmq; educto gladio pcutere uellet: man? ei? repēte arida facta ē. Cui ueniā postulanti scūs manū sanā restituit: quo audito miraculo rex placatus columbanū ad abbatiā sua restituit. ¶Processu uero tēporis missus est agil? cū scō eustasio a lothario rege ad uicinas gentes adhuc gētiles ꝓdicandas: ubi multos ad xp̄m cōuertit: & miraculis coruscauit. Nā in uia demoniacū liberauit. Sadabergā uirginē cecā illuminauit: ei quoq; eidem itez fabricanti salutez subitā oꝛonib? ipetrauit. ¶Cū igit sanctus andoeu? eps sup torrentē quod dr resbacē: in ꝓprio solo monasteriū de suis facultatib? ꝓstruxisset: eidē monasterio agilū abbatē ꝓfecit: ut dictū ē supra in legenda sci andoeui 3. noñ. maii. Cui? uidelicet cenobii ꝓstruēdi locus eidē andoeuo diuinit? taliter ostensus est. Trib? eni noctibus super ipm locū uidit nubē in modū crucis mirabiliter radiātem: & deinde trib? dieb? subsequēter eundē locū in modum crucis reppit rore ꝓspsum: eo. s. ambitu quo monasteriū fuerat ꝓstruēdum. ¶Dum aūt agilus abbas hospitalitati solicitus intenderet: die quadam media hyeme leprosum ante fores inuentum ad ignem calefaciendum adduxit: ipsum subito nuſq; uidit. ¶Alia uice ad metentes cum fratribus accessit: & tempestate subito ingruēte signo crucis edito imbrem a se & messoribus compescuit: grādine per gyrum circa eos nimia decidente. ¶Annorum. 98. existens orauit: ut de hac uita solueretur: cui relatum est: ꝙ post biennium uotum obtineret. Sicq; centenarius migrauit ad christum calē. septēbris in cuius tranſitu ado monach? choros angelorum psallentes audiuit. In eius etiam sepultura frater quidam febricitans & alius dolore dentium tortus tactu corporis liberantur.

¶De scō antonino martyre. XXIIII

ANtoninus martyr apud apamiā passus est: qui ex eodem oppido ortundus nobilis genere ab infāntia christo seruiens & uirgo permanens amore martyrii flagrās ex urbe sua discessit. Et dum christianos ꝓquireret ad presbyteratus ordinem ascēdit: & inde uerbum domini disseminando ꝓcessit. Cum autem ex itinere fatigatus sitiret nimia laboraret: oratione fusa uirga solum pcussit: & statim fons uiuus scaturiit ad eī? refectionez: & deinceps ad egroꝝ salubritatē. Reuersus autem apamiam & gentiles impugnans: martyrium suum fidelibus predixit. ¶Verum dum loca sacra cum quibusdam christianis uisitaret: & ab eis aliquantulum diuertisset: a paganis tentus & iuxta flumen ad radices montis apamie decurrens decollatus est. Corpus quoq; eius membratim discerptus & una cum capite in flumine demersum est. Sed diuino miraculo ſaguis de corpore fluens in unum: congelatus & in unum a fidelibus collect? est. Aqua etiam fluminis a cursu desistens ad corp? colligendū christianis in alueo uiam fecit. Sicq; corpus una cum sanguine leuatum atq; sepultum est. Caput autē eius ab angelis de amne sublatum nauicule parue impositur: & duob? angelis in similitudinem duarum aquilarus nauiculā contra fluminis cursum sine remo gubernantibus ipsam ad habitaculum festi principis deduxerunt: quem sanctus antonius ad fidē christi conuerterat. Quod fest? per spiritum diuina reuelatione cognoscens ad nauem descendit: caputq; collegit: atque habitationem suam a loco illo remouens in domo propria caput deuote recondidit: domumq; suam i ecclesiam cōmutauit. Passus est. 4. noñ septembris.

¶De scō mederico abbate. XXV

MEdericus abbas apud eduenses ciuitatem claruit. Hic ex ipsius ciuitatis pago nobili genere ortus. Cum esset annorum. xiii. inuitis parentibus ad monasteriū ipsius urbis fugit: & monachus effectus penitentie mirabili operam dedit. Nam in hebdomada uix solūmodo cibum sumebat: & cilicio asperrimo carnem domabat. Successit abbati defuncto in regimine loci: multis miraculis pollens. Nā monachū quendā libidine diu grauiter tentatū: & fere ad desperationem adductum: tunicam suam induens excusso ab illo demone etiam corporaliter ululante ad castitatē nimiā reuocauit. Aliū

etiam ante cõpletũ officiũ eccleſiã egredie-
tem diuq; correptum: reliquiis panis ſui ci-
bauit:& repente ad emendationem reduxit.
¶ Verum dũ famam populi ad ſe ꝓfluentis
effugeret ſuaſta eremo ſe ꝓcluſit:ſed de mã-
dato epi ad monaſterii regimẽ inuit⁹ rediit.
Poſt modicũ aũt oratiõis gr̃a piſiũ ueniens
i cellula ſci petri duob⁹ ãnis &.9. mẽſib⁹ ſe
includẽs diſcipulos conuocauit & eiſdẽ obi
tus ſui die ꝓnũciato i pace quieuit.4.noñ ſe
ptẽbris anno dñi.984.othonis ipatoris tertii
ãno prio:ſepultus ibidẽ miraculis fulgẽs.

¶ De ſcõ coſma confeſſore. XXVI.

COſmas ꝓfeſſor natione grec⁹ in
inſula cretẽ eremitica uitaꝫ du-
xit.Qui oĩb⁹ dieb⁹ uite ſue ieiu
niis & oratiõib⁹ uacãs i quodam
antro reſedit : ubi & poſt lauda-
bilem uitã i pace quiit.4.noñ.ſeptẽ.Cuius
corpus cũ aliquo tpe i eodẽ ſpecu ſepultum
quieuiſſet ab icolis loci itra ciuitatẽ trãſlatũ
& ut honorificẽtius coleret.Quod deo & ſã-
cto diſplicuiſſe euidẽti ſigno appuit.Nã ma
xima aeris ſiccitate ſuperueniente arefacta e
terra & fames ualida ſubſecuta: nec prius il
lapſa de celo pluuia fertilitas abũdauit: do-
nec ſanctũ corp⁹ ad loci ſui abdita reductũ
eſt. ¶ Poſt annos uero fere.400. corp⁹ ipm
a uenetis nauigantib⁹ inde ſublatũ ẽ:& uene
tias tranſlatũ: atq; in monaſterio ſci georgii
maioris reconditũ:ubi ad pñs quieſcit.

¶ De ſcõ elpidio epo. XXVII.

ELpidi⁹ lugduñ epꝰ fuit:qui mul
ta ſcitate flagrauit & doctrina &
miraculis coruſcauit. Qui & po
pulũ dei ſibi ꝑmiſſum felici cura
gubernans apud prefatã ciuitatẽ
4.noñ ſeptẽ. i pace quieuit. Sepultus i eccle
ſia ſcõꝝ.7.machabeoꝝ i qua ſci iuſti ei⁹ pre
deceſſoris epi mẽbra tumulata requieſcũt.

¶ De ſcõ elpidio abbate. XXVIII

LApidius abbas genere cappadox
fuit. De quo ſcribit heraclides q
habitauit i ſpecu ſtudio abſtinen
tie cũctos uincens.Nã per annos
xxv. quos ibi uixit dñico tantuꝫ
& iouis dieb⁹ cibum ſumebat:aliis dieb⁹ ni
hil oĩo guſtabat:ac per totã noctẽ ſtando &
orando pſallebat: quẽ innumera multitudo
ſrum ſequebaf. Dũ aũt ſcorpio illum nocte
quadã percuſſiſſet: ipſe eo calcato:ne ſtandi
quidẽ ſpatium i quo ſteterat:mutauit:i tan-
tum doloꝛe ꝓtẽpſit. ¶ Sarmẽtum uitiſ aridũ
extra tẽp⁹ debitũ ab eo plãtatũ adeo creuit:
ut uitis magna facta infra annũ totã eccleſiã
opiret. Hic per annos.xxv.nunq̃ ad occiden
tem ſe uertit:nec ſolẽ declinantem cõſpexit.
Cuius exẽplo diſcipulus eius ſiſinnius cum
apud eum.7.ãnis fuiſſet i ſepulchro ſe clau-
ſit:in quo ſtans per triẽnium ſemper orauit:
nunq̃ die uel nocte deambulãs aut ſedẽs aut
iacens. ¶ Elpidius igit⁹ poſt annos ꝑfectos
ad cappadociam regreſſus & preſbyter fac⁹
ſres & ſorores in unũ collegit:& cenobio cõ
ſtructo in pace quiit.Cuius feſtũ agitur.4.
noñ ſeptembris.

¶ De ſãctis euphemia dorothea thecla & e-
raſma uirginibus & martyrib⁹. XXIX.

EVphemia:dorothea:thecla: & e-
raſma uirgines paſſe ſunt in aqui
leia ciuitate tpe neronis ipatoris
ſub ſeuãto preſide. Fuerũt enĩ
duo ſres nobiles & ditiſſimi ciuiꝫ
dẽ urbis. Quoꝝ maior noĩe ualẽtius pagan⁹
genuit euphemiã & dorotheam . Alter uero
minor nomine ualentian⁹ xpianus genuit the
clam & eraſmã:qui tam filias ſuas q̃ neptes
ſepius ad domũ ſuam uenientes de fide xpi ſe
creto erudiebat:quas ſcũſ hermacoras epus
in ipa domo cathetizauit: ualentius aũt iuſ
ſit ſieri turrim excelſam ſup fluuiũ natiuꝫ:
ita ut flumẽ per mediũ turris flueret per ar-
cus reuolutos i qua turri filias ſuas propter
eaꝫ nimiaꝫ pulchritudinẽ collocaret:donec
eas maritis traderet: duaſq; feneſtras tantũ i
ipſa turri fabricari precepit. Sed cum ad ci-
uitatẽ tergeſtinaꝫ prexiſſet. Euphemia & do
rothea tertiam feneſtram ceteris ampliorem
conſtrui fecerunt:ut i ipſa ad orationem ſta-
re poſſent. ¶ Cum autem die quadam deſcẽ
diſſent ad fluuium ut ex more ſe lauarent ſu
peruenerunt & germane ipaꝫ thecla & eraſ
ma.& orantibus uirginib⁹ ut aqua fluuii mũ
daretur quatenus digne baptizarentur:nati
ſus fluuius retraxit undulas & ſtetit. Eadẽ
hora ſuperuenit ualentianus cum beato her
macora:& uiſo miraculo gratiaſ deo egerũt
Quas ſcũs hermacoras continuo baptizauit
& deo uirgines dedicauit : eaſq; ualentiano
cõmendauit. Reuerſus autem ualentius eo-
dem die:& uidens tertiam feneſtram in turri
conſtructam didicit a magiſtris ꝙ ad manda
tum filiarum ſuarum eam fabricaſſent. Et in
terrogauit filias ſuas cur tertiam feneſtram
fieri iuſſiſſent. Que dixerunt:ut maius lumẽ
ibi fulgeret:nolentes ei indicare: ꝙ cauſa o-
rationi eam conſtrui ordinaſſent. ¶ Poſt ali
quod uero tempus cum ualentius filias ſuas
uellet uiris tradere:eo ꝙ a plurimis nobili-
bus in conſugium peterentur. Reſponderũt
uirgines ſe chriſtum ſp̃ũm imortalem ha-
bere cui uirginitatem ſuam perpetuo dedi-
caſſent.Quod audiens ualentius iratus arre
pto gladio eas interficere uoluit . Ille uero
ad domum ualentiani patrui fugerũt.Quas
ualentianus una cum filiabus ſuis in aneu-
lo domus abſcondit. Et cum perrexiſſet
ut hec ſcõ Hermacore epiſcopo nunciaret:

Valētius cum ſeruis ſuis uenit ad domum fratris & filias requirere cepit: & interrogans duos ex ſuis ualētiani ubi eēnt: unus quidem eas celauit. Alter uero eas propalauit: qui ſtatim arreptus a demonio ſeipm in natiſo fluuio necauit. Valentius uero filias & neptes in angulo repertas xpm adorantes apprehendit: & ad domum ſuam adduxit.

¶ Altera uero die ipſas quattuor ſeuiſto p̄ſidi tanq̄ xp̄ianas puniendas tradidit: quas preſes ante ſe iuſſit adduci: & cepit agere: ut ſacrificarent. Et cum ſe xp̄o domino ſacrifi care dicerēt: iuſſit eas nudas uirgis cedi: deinde uerſis pedibus ſuſpendi: & malleis capita earum contundi: uſq; dum per nares earum ſanguis diſtillaret in terram. Et cū hec omnia conſtanter tolerarent: & deo ſemper gratias agerent: preſes fecit eas in carcerem recludi. ¶ Mane autem facto mandauit itēq; ſibi uirgines preſentari: & uidens eas ſanas effectas ad deorum ſacrificia exhortabatur: eo q̄ dii eis compatiētes earum uulnera curaſſent. Sed cum ſe a xp̄o domino ſanatas aſſereret & non ab eius diis: quos eē demones comprobabant. Iuſſit eas ſeuaſtus in equuleo ſuſpendi: & ad latera ipſarum lampades ardentes applicari. Deinde fecit illarū mammillas amputari: & canibus deuorandas iactari: quas tamen canes intactas cuſtodiebant. Iterumq; eas preſes mandauit in cuſtodiam recipi. Nocte autem ipſa ualentianus mammillas uirginum intactas & ſicut roſas ſplendentes inuenit: quas hermacore epiſcopo p̄ reliquiis obtulit. ¶ Sequenti uero die mandauit preſes uirgines nudas per totam ciuitatē aquileie circunduci. Orante uero euphemia angelus domini operuit eas ſtola cādida: & corpora illarum reſtituit oīno illeſa: ita ut nec cicatrix in eis appareret. Et cum illeſe fuiſſent preſidi preſentate: uidens ſeuaſtus ipſas: ut ſolē facie ſplēdentes atque deos omnes gentium confutantes: iuſſit illas capite truncari. Quas pater ac patruus eaq; ualentius arreptas ad ſummitatem turris: quam fecerat traxit: & manibus eas proprijs decollauit. Corporaq; illarum cum capitibus ex alto in flumine proiecit: & ſubito ſacto nimio terremotu ignis de celo ueniens: ipſum cum omnibus qui ſecum erant: & ipſam turrim uſq; ad fundamenta conſumpſit. Cumq; nocte ualentian⁹ cum ſancto hermacora perrexiſſent ad flumen ad corpora reqrenda: dum eſſent iuxta portam ualētianam: ecce uenit nauicula cum duobus uiris ſplendidis ad ripam fluminis: que dicitur clemētiana: in qua nauicula corpora ſanctaq; cum capitibus poſita erant: que illi duo uiri ſancto hermacore obtulerunt. Qui una cū clericis ſuis & ualētiano gratias agēs corpa uirginum de nauicula leuauit: & in domo ualētiani in monumētis marmoreis ſepeliuntur: ubi & altare conſtruxit: & domum ipſam in honore ſanctarum eccleſiam cōſecrauit: ualentianus quoq; omnem familiam ſuam baptizari manumiſit: omneſq; facultates ſuas eccleſie cōceſſit. Paſſe ſunt autem ſancte uirgines .5. noñ ſeptēbris.

¶ De ſancta ſeraphia uirgine & martyre. XXX

SEraphia uirgo paſſa ē apud oppidum uendinenſium ſub hadriano principe & preſide byrillo. Hec genere antiochena ueniens ad urbem declinauit ad domum beate ſabine reliēte nobiliſſimi ualentini: quam ſua p̄dicatione ad chriſtum conuertit: ut dictum eſt ſupra in paſſione ſabine. 4. calen. ſeptembris. Quod audiens byrillus preſes miſit ad uirginem comprehendendam. Sabina uero uirginem diligens: parato curru una ſecum ad pretorium perrexit. Preſes aūt ob nobili tatem ſabine utriq; deferēs eas cum pace dimiſit. Sabinam tamē q̄ magicis artib⁹ demētata chriſtiana fuiſſet effecta dure ſ̄darguit.

¶ Poſt tertiu⁹ uero diem preſes & ſeraphiā rapuit: eamq; ſibi preſētari fecit: ipſamq; ad deorum ſacrificia ſuitauit. Que cum ſe xp̄o domino immaculatus ſacrificium offerre diceret: ſeq; ex ꝓpetua uirginitate: quam deo uouerat: templum dei uiui aſſereret: manda uit preſes: ut uiolari deberet: quaten⁹. amiſſa pudicitia templum dei eſſe deſineret. Tradidit illam duobus iuuenibus laſciuis egy ptiis: ut ea per noctem integram uterentur: quam illi in cubiculum obſcuriorem intro duxerunt. Orante uero uirgine cū circa primam noctis horam ad eam accedere uellēt: facto magno ſonitu cum horribili terremotu iuuenes tremefacti ceciderunt quaſi examines in terram membris omnibus reſolutis: quos mane miſſi preſidis illuc deſtinati iacētes & omni corpore impotes inuenerūt. Factoq; cōcurſu nimio uirgo chriſti ad preſidem adducitur: & quibus hoc maleficiis ſecerit interrogatur. Illa autem non maleficiis diaboli: ſed uirtute chriſti hec miracula peracta fuiſſe narrauit. Cui cum preſes dixiſſet: ut ſi non hec magicis artib⁹ feciſſet illos in xp̄i ſui nomine ſurgere & loq faceret. Seraphia iuuenes ad ſe duci fecit: ſup quos nec ſtare: nec ſe mouere: nec loqui ualentes oratione ſudit: eoſq; in chriſti nomine cōtin gens incolumes erexit: qui mox corā populo ſtātes & oibus ſuis mēbris facti cōpotes log cepunt: atq; ꝓfidi narrauerunt: q̄ dū cōtra uoluntatē eius uirginē cōtingere uoluiſſent: iuuenis decorus ſtature procerrime ut ſol ſplēdens ſe iterpoſuit: qui illos adeo

suo lumie terruit: qui mox amissis sensibus defectio eos apprehedit. Quod audiés pses & ea magicis artibus ascribés iussit eam ex poliari & eidem lampades applicari. Quib⁹ mox diuinitus extictis ministri eas tenentes lampades corruerunt. Preses autem adhuc ipam potius malefica existimás: mádauit sustibus cedi. Statimq; terremot⁹ magnus factus ē & fractis fustib⁹ hastula una de stipitibus oculus dextrū ptidis pcussit: & post triduū ipm amisit. Tūc indignat⁹ pses uirgi nem capite cedi iussit. Que decollata ē trans arcū faustini iuxta areā uindiciani ducis cuius corpus beata sabina i eodē loco sepeliuit .3. noñ. septembris.

¶ De scā phebe discipula. XXXI.

PHebe discipula apostoloꝝ fuit. de qua paulus apostolus ad rom. ulti. ca. mētione facit: quā & ipe frib⁹ rome exñtib⁹ intime pmendauit: eo q; & sibi & multis aliis discipulis i ministerio fideliter astitit. Que & ipa in uita scitate & honesta pudicitia in xpo paulsuit .3. noñ. septēbris. Sepulta rome ut scribit hieronymus.

¶ De scō antidio epo & martyre. XXXII.

ANtidius epus & mr apud turones passus ē tepore honorii ipatoris sub persecutione uandalica. Hic eps turonen fuit. Qui tpe quodā feria .5. hebdomade sce: dū pōtē dimi flumis trāsiret: uidit principē demonū throno sedēte: & agmē ministroꝝ utūq; q; sua mala gesta uo principi referētē. Inter quos ethiops teterrim⁹ rettulit q; romanum pfulē zozimū septēnio de lapsu carnis impugnatū dñica palmaꝝ pterita ad crimē pmitendū cū uirgine quadā isduxit: in cui⁹ testimonium unū ex sandaliis ei surreptū i iudicio pātauit. Que princeps demonū sup cunctos plurimū honorauit. Tūc eps eundē demoné ad se uocans i uirtute dñice passionis ei mandauit: ut eadem uelocitate qua roma uenerat illuc se icolumē deferret. Et sic i domino ptitus sup demoné ascēdit & sepi⁹ uersiculum illū. Deus i adiutoriū meū intende repentes incolumis ab illo uect⁹ i cena dñi hora celebrāda officii: romā puenit. Demoné aūt ante foras ecclesie lateranēn expectare iussit sandaliū ei rapuit: & ad papā accessit. Que alloquēs secreto rē sibi usam & oia gesta rettulit negantiq; sandaliuꝝ que amiserat & que adhuc se amisisse nō aduerterat ostendit. Sicq; ipm ad pniam prouocauit. Missa quoq; uice ei⁹ ea die celebrauit: ptē christi matis a se cōsecti sumpsit: missaq; celebrata pontifici uale faciens: demoné preforib⁹ expectanté inuenit super que resalcendés eoq; ipm reuectāte in sabbato scō hora celebrandi officii ad ecclesiam suā sospes rediuit: demoq; statim euanuit: & antidius celebrans & catecuminos baptizans ubi fuerat & quare miranti populo enarrauit. ¶ Deinde scūs martyr persecutione uandalorum tentus p xpi confessione in faciē cesus & uariis ictib⁹ cruciatus: multisq; uulneribus i mēbris omnibus corporis attritus: tandem gladio capite cesus ē: turoniq; sepultus .3. noñ. sep.

¶ De scis antonino & aristeo mr. XXXIII

ANtoninus puer & aristeus martyres apud urbē campanie capuas passi sūt. Qui antoninus cū esset annorum .x. aristeum ad fidē cōuertit. Cum quo postmodum tētus & uariis suppliciis cruciatus rādem ambo cedente gladio martyrii palmā consecuti sunt .iii. noñ septembris.

¶ De scō moyse duce & ppheta. XXXIIII

MOyses ppheta & dux populi israel qui inter patres sanctos antiquos non solū ecclesiasticī .45. cap⁹: sed etiā in multis locis diuine paginetam in nouo q̄ in ueteri testamēto conscribit & plurimū pmendatur filius fuit amrā & iochabeth eius uxoris de tribu leui genitus in egypto. Cui⁹ admiranda opera i quattuor libris pentateuchi ultimis prolixius descripta: hic compendio se recolliguntur. ¶ Cum enim hebreoꝝ populus a iacob descendēs in egypto multipliscat⁹ inumerabiliter excreuisset. Pharao rex egypti nomine amenophis scieus prophetatum filium ex hebreis nascituꝝ qui regnum egypti humiliaret: mádauit omnem hebreorum masculum nascentem in fluuio necari. Eo igitur tpe cum amrā uxorē nollet cognoscere malens liberis carere q̄ neci filios procreare dominus enim per somnium astitit dicens ne timeret ad coniugem accedere: quia puer quē timebant egyptii ex ea nasciturus erat. Natus ergo moyses per tres menses a matre absconditus est: cum ulterius celare non posset: exposuit eum in siscella stupea in flumine nilo. Quē thamur filia pharaonis: que descendebat ut lauaretur uagientem uidens suscepit: & matri proprie ad lactandū tradidit atq; ablactatum in filium adoptauit quem uocauit moysem: eo q; ipm ex aqua tulisset. Egyptii enim moys aquam is saluatū dicunt. Cuius uenustatem & elegantiam uidens rex coronam suam in qua erat dei ammonis imago capiti pueri imposuit: quam puer in terram proiecit & imaginem fregit. Sacerdos autem heliopoleos a latere regis surgens dixit illum esse puerum de quo prophetatum fuerat: q; regnū egypti humiliaret: & uoluit i eū irruere. Sed auxilio regis & persuasione cuiusdam sapientis liberat⁹ ē:

qui p ignorantiam hoc a puero factū assūit
In cuius argumētū prunas allatas puer ori
apposuit: & lingue summitatē corrupit. Et
ex hoc hebrei ypeditionis lingue illum fuisse
autumāt. Tantecp pulchritudinis fuit: ut nul
lus adeo seuer⁹ uel tā arduis occupatus eēt:
q ei⁹ aspectui nō adhereret. ¶ Cū aūt adole
uisset moyses: ethiopes egyptū uastauerūt.
Et habuerunt egyptii rēsum a diis: ut adiu
tore hebreo uteret. Vixcp obtinuerunt a fi
lia pharaonis: ut moyse tā iuuenē bellicosū
effectū exercitui suo ꝓficerent ducē: qui flu
minis itinere tāq̄ lōgiore ptermisso p terrā
duxit exercitū itinere breuissimo: ut iproui
sos ethiopes pueniret. Sed p loca plena ser
pentibus iter faciēs: tulit in arcis papyreis
ciconias egyptias serpētib⁹ naturaliter infe
stas: & quotidie castrametatus uia uni⁹ diei
ꝑmitebat eas: ut serpentes fugarēt: ac deuo
rarent: & ita tut⁹ p noctem trālsibat exercit⁹
Tandē pueniens ethiopes expugnansq̄ illos
fugientes in ciuitatē regiā noie saba potenter
obsedit. Tarmis uero filia regis ethiopum
conciecit oculos in eum: & ex ꝑdicto tradidit
ei ciuitatē: ipsecp eā accepit in uxorē. Inde ē
q maria & aaron iurgati sunt aduersus mo
sem ꝓpter uxorē ei⁹ ethiopissā: obiiciētes ei
q eā decepisset. Et cū redire uellet moyses
nō acquieuit uxor. Moyses aūt astrop pitus
duos anulos ꝑsimiles fecit: in quoꝝ gēmis i
magines fabricauit: ut altera memoriā: alte
ra obliuionē ꝓferret. Et anulo qdē obliuio
nis uxori tradit: ipse alteꝝ amoris tulit. Sic
q mulier cepit eius amoris obliuisci: & mo
yse in egyptū libere reuerti ꝑmisit. ¶ Iuit aūt
in terrā gessen ad frēs suos: & uidēs quendā
ꝑfectū opis egyptioꝝ ꝓcurientē hebreū se
creto occidit: & absc̄ondit in sabulo. Et cū die
altero inuenisset duos hebreos rixantes: & i
iuriantē argueret: ille ei homicidiū egyptii
ꝓpetratū obiecit. Quod audiens moyses ti
muit: & potissime qa rex hoc ꝓperto quere
bat interficere eū: fugitcp moyses in terram
madian: & cū liberassēt septē filias hiethro
nis sacerdotis a pastoribꝰ eas uiolare uolēti
bus: filiā primogenitā ipsi⁹ sacerdotis sepho
ram noie accepit i uxorē: ex qua duos filios
ꝓcreauit. s. gerson & eliezer. Dedit aūt hie
thro curā gregu⁹ suoꝝ alendoꝝ moysi: qui
oues ei⁹ pāsces in deserto: uenit ad mōtē dei
oreb. Apparuitcp ei dñs i flāma ignis de me
dio rubi: qui ardēs nō cōburebat: ꝓcepitcp
ei: ut iret ad regem egypti & ad filios israel
ꝓliberatione populi: & ostēdit ei signa que
faceret corā eis: excusantiq̄ ei de ꝑfidmēto
lingue: aaron frēm eius eloquentissimū in so
latium & auxiliū loquēdi dedit. Tulitcp mo
yses uxorem & liberos: & ꝑfect⁹ est: cui oc
currens angelus in uia corripuit eū: eo q fi
lius minor incircūcisus eēt: unde & uxor ter
rita cum liberis remansit: ne posset moysi
esse impedimento: ipse uero solus ꝓcessit.
¶ Veniēscp i egyptum cū aaron fratre suo:
congregauerunt seniores israel: narrantes eis
uerba dñi: fecerunt coram eis signa de uir
ga: que uertebatur in colubrum: & de manu
moysi etiā posita in sinu lepra facta est: &
de aqua de nilo hausta & in sanguinē cōuer
sa. Quod uidētes seniores crediderunt: & si
mul cum eis ad regem ingressi mandatū dei
ut populum dimitteret ei nunciauerunt. At
ille deus & eos ptemnēs derisit: populumcp
hebreoꝝ magis affligit. Erat aūt tunc moy
ses annoꝝ. 80. & aaron. 83. qui ingressi iterū
ad regē egypti signa coram eo fecerunt. Pri
mo quidem uirga moysi in colubrum uersa
deuorauit uirgas magorū: que similiter uer
se fuerant in serpētes. Indurato uero phara
one: & incredulo permanente: percussa est
egyptus decē plagis his uersibus compre
hensis. Prima rubens unda: ranarum plaga
secunda: Inde culex tristis: post musca nocē
tior istis: Quita pecus strauit: uesicas sexta
creauit: Post sequitur grando: post bruch⁹
dente nephando. Nona tegit solem: primam
necat ultima prolē. ¶ Per hanc ultimā pla
gam eduxit domin⁹ populū ex egypto. Trā
siuit enim angelus domini per omēs domos
egyptiorum interficiēs omnē primogenitu⁹
hominū & iumētoꝝ. Quam plagam ut eua
derēt filii israel mandato dei sale celebrarūt
agnum assum cū azymis panib⁹ comedētes
& de sanguine eius postes domus linientes:
quod ꝑpetuis tēporibus domin⁹ celebrari
constituit in memoriam eorum liberationis
& in figuram dominice passionis. Spoliaue
runtcp egyptios hebrei diuino iudicio pro
mercedis sue recompensatione: quia. s. gra
tis & diu cum magno eis labore seruierant:
nec quicq̄ mercedis perceperant: ideo etiaꝫ
tulerunt ab eis aurum & argentum: ut inde
fieret tabernaculum. Erant aūt in populo
tunc quasi. 600. milia uirorum absq̄ paruu
lis & mulieribus. Et ascenderunt ex egypto
quinta progenie a iacob. ¶ Dominus autem
ꝓcedebat eos p columnam nubis in die con
tra feruorem solis: & ignis p noctem contra
caliginē: quibus coartatis inter mare rubꝝ
& aspa montium: cū ꝓsequeret eos pharao
cū. 600. curribꝰ & .50. milib⁹ equitū penitēs
q eos abire dimisisset: ꝑbēte ducatū eis mo
yse: ipse iubēte dño mare rubꝝ tactu uirge
in. xii. diuisiones diuisit: & israel siccis uestī
giis mare trāsiuit: quo ceteris tribub⁹ prio
genitis itrare post moysē dubitātibus iudas
prim⁹ itrauit: unde & ibi ꝓpter fidē & obediēti
am regnum ꝓmeruit. Ingresso igit post eos
pharaone cū curribus & eqtib⁹ suis mediū

ficci maris subito reuersa est super eum a tergo omnis moles aque: & obrutus est ibi cum uniuerso agmei ſuo: undē adhuc exīt i eodem littore tractus rotaꝝ & uestigia equitum ac peditū que ibidē & i profūdo adhuc cernunt: que ſi caſu uel ſtudioſe turbantur mox diuinit⁹ i formā priſtinā repanſ. ¶ Submerſo igit̄ rege egypti moyſes carmē hexametrū. ſ. cātemus dño decātauit: ut dictū eſt ſupra in geſtis marie prophetiſſe cal. iulii. ¶ Veniēs q̄ populo i marath: aquas ipotabiles imiſſo ligno dulcorauit. ¶ Deficiētib⁹ etiā uictualib⁹ dū popul⁹ murmuraret pri ſtinas delitias i memoriā reuocās orāte moy ſe dñs eis cothurnices & māna de celo miſit: qđ ꝑra dei ꝑceptū in craſtinū referuatū cōputauit. De iſto aūt māna filii iſrael ānis. 40. in deſerto ſubſtētati ſunt qđ hébat omne delectamētū & ſaporis ſuauitatē: & uoluntati cuiuſcūq; deſeruiēs ad qđ q̄ſq; uolebat i ei⁹ ſaporē ꝑuertebat. ¶ Iteꝝ moyſes i raphidiꝫ populo murmurāte ꝑp defectū aque petraꝫ oreb uirga ꝑcutiēs aquā eduxit. Itē mittens ioſue ad pugnādū ꝑra amalech & ipſe i monte orās eleuatis manib⁹ uiſq; ad ſolis occaſuꝫ ei victoriā ꝑtrauit. ¶ Mēſe uero. 3. egreſſionis de gypto. ſ. iunio pria die mēſe uenerūt filii iſrl ad mōtē ſinai: q̄ fuit a faſe dies. 47. Et tunc ſcificato pri⁹ populo die tertia p⁹. ſ. qnq̄geſimū die: acceꝑtū legē a dño i decalogo mādatoꝝ. Poſt datā uero legē & pp̄lo recitatā moyſes i mōtē ſinai iuxta dñi ꝑceptū aſcēdit. Qui ei domū ſaphirini coloris i exēplar tabernaculi faciēdi oñdit: cū utenſil⁹ ſuis: ubi moyſes. xl. dieb⁹ & .xl. noctib⁹ abſq; cibo & potu cū dño pmanēs caligine quā mōs opiebat circūtect⁹ audiuit eū iubentē de tabernaculo ꝑtruēdo: de arca: de mēſa: de altare: de candelabro: de ueſtib⁹ ſacerdo tum & oīb⁹ aliis ad ſacrificia ptinētib⁹: que ia exo. plenius pertractātur. Ipſo aūt in mōte morā faciēte populus ipatiēs ab aaron & hur deos petiit: q & uitulū ꝑflatilē eis ddit: eū q; populus adorauit: de quo ſupra actū ē in geſtis aaron cal. iulii. Moyſes aūt deſcendens de monte eū hoc uidiſſet indignatus tabulas legis dei ſibi datas ꝑfregit: uitulū cōbuſſit: & uigintiquattuor milia de populo i interfecit: ut ſupra ibidē dictū ē. Deide uenia quā petebat populo ſuo obtinēs: poſteriora dei. i. tergū ei⁹ in humana effigie tranſeuntis uidit. Duas quoq; tabulaſ iſtar prioꝝ ꝑcidēs. x. legis precepta i eis deſcripſit. Iterūq;. 40. dies i ieiunio cū dño faciēs ſplēdida facie & radiis oculos intuētiū reuerberantib⁹ deſcendit. Ideoq; loquēs populo facié uelauit. ¶ Tertio iteꝝ ut tradunt hebrei ad ipetrādam uenie certitudinē aſcendit. Cōpletoq; cū dño tertio ieiunio quadrageſimo nona die ſeptēbris rediit. Reuerſus quoq; iuxta dei mādatum tabernaculū & oia ad id ptinētia fabricauit: qđ prima die ꝑi āni in deſerto erexit & gloria dñi illud opuit per die incubans ſup illud in nube & per noctem in igne. Ad cuius eleuationē deiceps filii iſrael caſtra mouebāt ea uero ſtāte & ipſi ſtabant. Inde dñs moyſem uocauit: eiq; ſacrificiū legem dedit. Cum aūt eleuante ſe nube filii iſrael de monte ſina recedentes: uiā triū dierum iuiſſent ut irent ad terram promiſſionis murmurauerunt pre dolore. Miſſiſq; explo ratoribus ad ipſam terrā ipſiſq; poſt dies. 40 ꝑfectis terre ſibi ꝑmiſſe detraxerūt: uñ & in xta numeꝝ dierū qbus exploratores eandē terram ꝑſiderauerāt. 40. ānis impediti p de ſertum circuierūt: donec oēs a. xx. ānis ſupra mortui ſūt: preter caleph & ioſue qui ꝑpte dñi ſteterant: de quib⁹ dictū eſt ſupra in eoꝝ geſtis cal. ſeptēbris. Poſt ānos uero. 40 locutus eſt dñs ad moyſem de diuiſiōe terre promiſſe & de ſubſtitutiōe ioſue: q; populū introduceret eiq; terrā diuideret. Et numerauit moyſes populū a. xx. annis ſupra. Inter quos nullus eoꝝ qui primo nūerati fuerant cum egreſſi eſſent ex egypto ſupſtes erat ꝑter caleph & ioſue. ¶ Poſt hec mortua ē maria ſoror aaron in cades ubi murmurāte populo pp penuriaꝫ aque: de mādato dñi moyſes uirga percuſſit petrā & aque largiſſime egreſſe ſunt. Et quia moyſes & aaron diffidenter egerunt: cū alias fiducialiter egiſſent gloriam uidelicet miraculi ſibi attribuētes & non dño ſcripati ſunt a deo: & ex hocter ram promiſſionis intrare non meruerunt. ¶ Eodem anno mortuus eſt aaron in monte or: cui filius eius eleazar in pōtificatu ſucceſſit. Deinde cum uenſſet populus in ſalmona & propter laboꝛē itineris murmuraret: imiſit eis dominus ſerpentes ignitos a quorum leſione per aſpectum ſerpentis enei ſuper ſtipitem ligneum iubente deo per moyſem eleuati: poſt modum ſanati ſunt. Et inde proſecti ad torrētem iared quem ſiccis pedibus ſicut mare rubrum tranſieruut: & iuxta arnō caſtrametati pugnauerunt ꝑra ſeon regem amoreoꝝ: & og regem baſan & terras eorū ac ciuitates obtinuerunt. Quas moyſes tribub⁹ ruben & gad: & dimidie tribui manaſſe citra iordanem in ſortem conceſſit. ¶ Dei de moyſes anno. 40. uidens diem mortis ſibi imminere omnem populum ad iordanē conuocauit. Ibiq; deuteronomion condidit: qđ latine dicitur ſecunda lex nō q; ſit alia a prima ſed eadem ſecundo repetita. Moriturus quoq; ad inſtar iacob patriarche populo benedixit. Tandem iuxta preceptū dñi mōtē abarin aſcendit: & inde ad mōtem nebo uſq; ad uerticem ipſius q̄ dicitur phaſga: & inde

contemplatus est terram promissionis: ubi & iubente domino annorum.120. mortuus est pridie noñ septembris. Et non cognouit homo sepulchꝝ ei⁹ usq; i psentē diem: quod iō iudei diuinit⁹ factū dicūt: ne ipm mortuū populus p deo coleret: eo q; ad idolatriā p̄ni eēnt. Hec ex libris exodi: leuitici: numeri & deuteronomii: & ex chronicis iosephi: hieronymi: petri comestoris & guilelmi.

¶De scō museo presbō. XXXV

MVseus massilien ecclesie ꝓsbyter uir sanctitate ꝓspicuus & in scripturis diuinis doct⁹: & in earum sensibus subtilissima exercitatiōe limatus fuit. Hic putilia ecclesie plura digessit: excerpsit eni ex sanctis libris lectiones totius anni festiuis aptas dieb⁹. Responsoria etiā psalmoꝝ cgruentia tempori & lectionib⁹ etiā respondentia composuit. Scripsit & ad eustasium epm sacramentorū libꝝ egregium & cōpendiosum. Homelias etiam declamauit. Et plenus uirtutibus humanitatis apud massiliam debitum soluit: ubi & tumulatus miraculis uiuit. Hec gennadius.

¶De scō marino pfessore. XXXVI

MArinus pfessor in ciuitate arimin̄ claruit tēpore diocletiani & maximiani imperatoꝝ. Qui dum ex oi parte diuersaꝝ artium magistros & operarios ꝓgressum ad reedificationē arimineñ ciuitatis: que cta annos dñi.220. repari cepit: cōtigit ut ex dalmatie partib⁹ duo magistri dolandoruꝫ lapidū aduenirent: uidelicet marinus & leo qui ex arbeñ ciuitate oriundi xp̄iani ab infā tia dño seruiebant: de labore manuū suaꝝ pauperibus elemosynas tribuētes. Hi ad p̄dicte arimineñ ciuitatis reedificationē uenientes: uiderunt plures xp̄ianos de sua prouincia per pfectos opeꝝ in odium xp̄iane fidei iussu principū iniustis pōderibus aggrauari: & ceperunt eos in suis laboribus adiuuare. Post aliquot uero dies marinus asellum emit: quatenus illius admiculo fratribus suis in portandis lapidibus subueniret. Deinde ad montem titanum accedentes ad saxa excidenda ibidem cū aliis operariis triennium peregerunt. Post annos uero tres leo cū paucis comitibus perrexit ad montē felicia: qui mons ferretri nuncupat⁹: ubi sibi cellam constituit: & deo seruire cepit: anachoriticam uitam ducens. Marinus uero cū aliis christianis ad ciuitatē arimineñ reparandam remansit: ubi usq; ad operis pfectionē perseuerauit: xp̄ianos in laboribus adiuuās & eis ut poterat charitatiue ministrans. Nec ꝑpter laborem corporeū orationes pretermittebat: aut ieiunium. sed quāto plus carne affligebatur: tanto in laborib⁹ fortior uidebatur. ¶ Completo uero ciuitatis edificio ipse ciuitatē aliam non manufactam ice, lis edificare cupiens: predicatiōis officio diligenter instare cepit: multosq; gentilium ēt ex ipsis idolorum sacerdotibus ad xp̄m conuertit. Interea dum antiqu⁹ hostis eum perturbare a diuino opere moliretur: quandaꝫ mulierem adeo dementauit: ut effecta insana de partibus dalmatie arimino usq; ueniret: marinū uti uirum suum legittimū requirendo. Quem ut inuenit ipm importunis ꝓcibus ut se eius cōiugem susciperet flagitauit. Quam ubi marin⁹ admiratus despexit: illa insana presidem adiit: marinum uti uirū suum expetiit: & de christianitate accusauit: Quod cum uir dei cognouisset: ad radices montis titani nocte latenter aufugit: & ibidē in antro se artissimo collocauit: ubi annoꝝ integro manens facie homis non uidit: solis agrestibus herbis & aqua de rupe liquante post nonam quotidie refect⁹. Tunc diabol⁹ ut eum terreret: omne feraꝝ genus & diuersa monstra ei ullulantia pretendebat: sed uir domini fix⁹ in sancto proposito persistebat. Post annum a bubulcis greges in monte pascentibus inuentus & agnitus est: famaq; ei⁹ in ciuitatem delata: mulier illa uesana ad locum accessit: & marinū agrestia in hortulo ferentē inuenit: ipmq; ut sibi adhereret instāter impetere cepit. Qui signo crucis ꝓtra eā edito: hostium cellule in faciem ei⁹ clausit: & diebus sex continuis nullum sumēs cibū in oratione pseuerauit: post quos mulier ab immūdo spiritu liberata: delusiones diabolicas cognoscens ueniam petiit: & ad urbem rediens omnia nefanda que cōmiserat a diabolo deluſa publice retexauit: ¶ Cum autē fama uiri dei crescente a multis frequentare: reedificauit ecclesiam in honore beati petri apostoli. Et dum quidam ex ciuibus ad eum accederet: ut eum ex liuore inuidie tāq; magum inde repelleret: orante marino subito oībus membris corporis destitutus: etiā ipsa lingua obmutuit: ita ut nec se posset mouere: nec uerbuꝫ proferre. Quod mater ei⁹ per nutus intelligens ad marinum accessit: & filio suo gratiam & sanitatem precib⁹ impetrauit. Quos cum gentiles essent: marin⁹ ad xp̄m conuertit: ipsosq; & omnem eorum familiam numero quinquaginta res baptizauit. Eodem autem tempore gaudentius episcopus ariminensis directus ad ipsam urbem a romano pontifice audita fama sanctorum leonis & marini: eos ad se ꝑ litteras accersiuit: & leonē in ꝓsbyterū marinū uero i diaconū ordinauit. Dū aūt redirēt: & ursus asinum marini deuorasset: ipse ursum capistro alligauit: & ut ipm ad locū suū deferret

uicem asini supplens impauit: qđ ursus cuꝫ omni manuetudine psecit. ¶ Exorta uero hęresi a martiano presbytero arimineñ: que miro modo ecclesiaꝫ pturbauit: cū xpianos itegꝫ hereticipersequerent: & gaudentiꝫ eps cū pluribusꝫ ausugisset: marinus i cella sua perseuerauit: nulloꝫ fugientiū xpianoꝝ timore perritus ide remoueri potuit. Sed usqꝫ ad finē uite idefinenter in uite scitate persistens anno dñi. 257. pridie noñ. septębris qę uit in pace. Sepultusqꝫ est in cellula sua in titano monte: qui uocatur pena sci marini.

¶ De scō marcello martyre. XXXVII.

MArcellus martyr passus ē in ciuitate cabilonen sub psecutione antonini ipatoris. Cū eni scūs photinus eps cū aliis. 48. apd lugdun. pprehēsus esset & in uno carcere 50. xpiani inclusi essent. Et his oibus marcellus & ualerianus nocte ab angelis uocati prius ter ac soluti dimissi sunt. Et marcellus qui dem sequanoꝝ: ualerianus uero eduoꝝ puicias petierunt. Itaq; marcellus cabilonē deueniens: dū a preside prisco ad prophanum idoloꝝ puiuiū suisset iuitatus: & huiusmodi epulas execrās: omēs qui aderāt idolis seruientes libera increpatiōe corripet: ab eodē preside i arboris uinculis p ramos astrictus oibusq; corporis mēbris totus deniq; flagellis cesus: deide depositus tormentis pluribꝰ afflictus est. Et dū xp̄m in oibus p̄stereꝫ cōstantissime: inaudita crudelitate iussu presidis erectus & usq; ad cingulū terre defossus & obrutus ē. Qui triduo in confessione dñi pseuerās ſpm deo dignū reddidit pridie noñ Septębris. Sepultusq; ē i eadē ciuitate. Cuiꝰ sepulchrū a gūterāo rege aureo ciborio ex ornatum ē: ualerianus uero passus est i eduen ciuitate: ut diceť infra. xvii. cal. octob.

¶ De scō bertino abbate. XXXVIII.

SErtinus abbas ex ciuitate constātia oriundus claruit. Qui cum numolino: & ebertramio proprī am patriā relinqūtes ad sanctū audomarū epꝫ morineñ uenerūt A quo ad predicandum missi officium legationis fideliter impleuerunt. Cū autē adoaldus pdiues filium non haberet: de ꝑsilio sancti audomari xpo placere cupiens maximā ptem facultatum suaꝝ ꝑdictis tribus scis cō tulit ad monasterium in honorē beati petri apostoli construendū. Quod & factū ē. Dū autem scūs bertinꝰ cū predictis in ipa adhuc ciuitate resideret: decedente acatio eiusdem urbis epo: Numolinus ad epatum prouehit. Ebertramius uero ab eodē facto epo monasterio sci quintini preficitur. Scūs uero bertinus aptiorē sibi deo seruiendi locum requirens: dei se dispositioni cōmitēs nauē ascendit. Et angelico ductu sine remo uel remige contra ictū fluminis usq; ad locū a deo preuisum deuenit: ubi de bonis sibi collatis ab adoaldo monasterium noie scythim i honorem apostoloꝝ principis pstruxit. Ibiq; monachoꝝ multitudinē ꝓgregauit: qbus & deo seruiens laudabiliter prefuit. Et i xpo quiescens miraculoꝝ gloria clarēs ibidem sepulturam accepit. Cuius festum colitur nonis septembris.

¶ De scō uictorino epo & mr̄e. XXXIX.

VIctorinꝰ eps & mr̄ apud urbē roma passus est tpe nerue impatoris. Qui ex territorio amiternine ciuitatis ortus: cum post obitum pentū una cum seuerino fr̄e suo: oia pro xpo dispēsassent se iuicē pedagogā tes pariq; custodia mutuo seruientes undi e remum petierunt: ueꝝ uictorinus ad altiora tendens relicto fratre artissime cellule se reclusit: ibiq; dudū pnie opibus uacauit. Sed dū nocte quadā diabolus ei in spē puelle uagantis & silentis ac hospitium requirētis apparuisset ille misericordia motus ea introduxit. Et dum eis iacentibus pes pedē tangeret corde magis tactus & specie prius atq; blanditiis allectus cū ea pcubuit: moxq; demon ut fumus euanuit. Ad se autē rediēs scūs ad germanū accessit: & calū deplorās pniam egit. Nā in arbore scissa manus ic̄ludens modico herbagcibo & aqua a fr̄e subsūtatus p triennū peccatum suū desleuit. Tandem ab epo ciuitatis uisitatus: & monitus ac solutus in maxima scitate pseuerauit: miraculisq; radiauit. ¶ Deinde promotus ē ad epatū amiternine ciuitatis populo ipī ꝑ ipm eligēte. In de postmodum sub impatore nerua cū eutyce & marono ab aureliano iudice pro xpi no mine relegant. 60. ab urbe miliario nia salaria. Postmodū aūr in loco qui cotilas dicit: ubi putēes & sulphuree emanāt aque capite deorsum p. 3. horas suspensus ē. Et deide per triduū i carcere clausus. Nouissime gladio capite cesus victor migrauit ad xp̄m nō septembris. Cuius corpus ciues amiternen post duos dies rapiētes in ipa ciuitate honorifice condiderunt.

¶ De scō uictorino pfessore. XL.

VIctorinus pfessor claruit rome tēpore pstantii ꝑatoris. Hic cartha gineñ rethor illustris in urbe roma florētissime dū pagan' eēt rethoricā docēs i traiani foro statuam meruit: hieronymū ꝑsbiteꝝ cardinalē inter alios insignes auditorē habuit. In sene cta aūt ad fidē xp̄i ꝙuersus: aduersus arrius libros adeo scripsit obscuros: ut nisi ab eruditis intelligant: ꝓmentarios ēe in apostolū edidit: ut dicit hieron'. libro de illustrib'.

De hoc refert &aug⁹ libro ꝓlix. q. dū victo rinus ad fidē pueniſſet: & cū ſimpliciano uiro dei ſepius colloquiū habēs xp̄ianū ſe dicēret: & ſimplicianus rūderet: q. ei hoc non crederet: niſi ipm in eccleſia uideret. Ille iocādo interrogauit: an pietes facerēt hominē xp̄ianū. Tandem dū ad eccleſiā deuenīſſet: & ei tanq̄ uerecūdo occulte liber: i quo erat ſymbolū fidei: ad legendū dat⁹ fuiſſet: victorinus in altū ambonē aſcendit: & alta uoce publice ſymbolum pnunciauit: & extunc q. xp̄ianus eēt cunctis innotuit: qui uita & doctrina clar⁹ in urbe cum pace quieuit: ſepultus in pago ueſtiēn.

¶ De ſcō zacharia ſacerdote. XLI

Acharias ſacerdos filius ioiade ſiue barachie: cuius ſanctitas ab ipſo xp̄o dño ex textu euangelii co cōmendat⁹ matthei. 23. cap. lo claruit in iudea ſub tpe ioas regis iude. Qui & patri ſummo ſacerdoti deſūcto in pontificatu ſucceſſit: ideōq. in uite ſāctitate per oia ſimilis fuit. Cū enī mortuo ioiada ſacerdote: qui ioas regem iſrael in legē dñi ſeruandā direxerat. Ioas rex a uia mādatoꝝ dei declinaſſet: & poſt idola dom⁹ iſrael ambulaſſet: cui⁹ exemplo etiā regni optimates uitiati ſunt. Zacharias ſacerdos boni patris imitator publice redarguere nō dubitabat. Vnde indignat⁹ rex fecit eū obrui lapidibus inter templū & altare. Qui & ſepult⁹ eſt in ciuitate dauid in ſepulchro paterno. ¶ In cuius mortis ultionē ſeu teſtimonium duo notabilia apparuerūt. Primum ut dicit hiero⁹: q. ſanguis ei⁹ in ſaxis & lapidib⁹ patimēti: ubi occiſus eſt: adeo fuit impſſus: q. inde nunq̄ deleri potuit. ¶ Secundū ut dicit epiphan⁹: q. extunc populus in tēplo nō ac cepit manifeſte rſum: nec ex dabit: nec exephoth. Rex etiā ioas impune nō tranſiuit: nā langorem peſtimū incurrens a duob⁹ ſeruis ſuis interfect⁹ eſt. Hec ex libro paralipo. 2. cap. 24. & ex dictis hieronymi atq; ex hiſtoria ſcholaſtica. Huius ſci paſſionē: quia dies eius feſti certus nō habet: infraſcripto eiuſdem nominis prophete ꝑpter equiuocationem uocabuli premittere decreui.

¶ De ſcō zacharia propheta. XLII

Acharias pphēa filius barachie filii addo poſt captiuitatē iudaici populi in anno ſecundo darii primi regis perſaꝝ: in hieruſalē pphetauit duob⁹ uidelicet mēſibus poſt aggeū. pphētā: de quo ſupra dictū eſt. 4. nōn iulii. ꝑpter quod aggeꝰ zacharie in ordine pphetaꝝ ꝑmittit. Prophetauit aūt zacharias eadem occaſiōe qua & aggeꝰ. Cū enī in āno primo cyri regis plaꝰ ut implere tur ſermo dñi ex ore hieremie: ut hēt primo eſdre in principio data eēt licentia populo iſrael redeūdi in iudeā. Et a ſeniorib⁹ & populo tēplum dñi in hieruſalē reedificari ceꝑiſſet: mortuo cyro rege perſaꝝ & regnāte cābyſe: uicine gentes odio iudeoꝝ inſtaurati onem tēpli & ciuitatis impediebant: unde & op⁹ intermiſſū eſt uſq; ad annū ſecundū darii regis perſaꝝ. Et tunc zorobabel olim dari plati intimus: cū ipm regnare audiuiſſet: fiducialiter op⁹ aggreſſus ē. Zacharias quo q. ꝓpheta a deo miſſus tā ipm zorobabel q. ieſum filiū ioſedech ſacerdotē magnū de quibus ſupra dictū eſt idib⁹ iulii in ipſo opere eos exhortari uiſus eſt: populꝰ quoq; exhortatione dictoꝝ pphetaꝝ audiētes: eos adiuuare ceperunt. ¶ In lectione aūt ſua itendit: pphēta nō ſolū populū ad reedificationē tē pli dñi ꝓhortare: ſed etiā eos ab imitatiōe paternoꝝ criminū reuocare. Iō⁹ ieſū. ſordib⁹ idutū ſe uidiſſe memorat: q. ad filios ei⁹ reſerendū eſt: q. uxores alienigenas duxerūt uel etiā ad populū uitiis ſordidatū: quos ille cū eēt pontifex nō arguebat. Myſtica quoq; plura ſacramēta de xp̄i aduētu & paſſiōe in eius lectione ꝓphēſa ſunt: que ꝑ ſingula explicare longū eēt. Quieuit aūt hic pphēta in pace in iudea āns plurib⁹ reedificato tēplo. 2. id⁹ ſeptēbris. Sepultus iuxta ſacerdotum monumēta in hieruſalē. Et hic ex numero. 12. pphetaꝝ eſt: qui miores dicti ſunt: q. in ſcōꝝ patꝝ catalogo eccleſiaſtici. 49. cap. ꝑſcribunt. Hec hiero⁹: & ioſeph⁹: & ex hiſtoria ſcholaſtica comeſtoris ſumpta hēt.

¶ De ſcō oneſiphoro diſcipulo. XLIII

Neſiphorus diſcipulus pauli apoſtoli: de quo idem ꝓa epiſtola ad tim. mentionē facit eiuſdem apoſtoli imitator & pegrinatio nis ei⁹ comes pluribꝰ āns fuit: & ei in miniſterio deſeruiuit. Et hic ꝓdicationis officio fideliter peracto apud urbem romam poſt pauli paſſionē in pace quieuit. 8. idus ſeptēbris: ut ait hieronymus.

¶ De ſcis donatiano preſidio & ſociis martyribus. XLIIII

Onatianus: ꝓſidꝰ: māſuet⁹: germanꝰ: & fuſcul⁹ epi ꝑſecutiōe uādalica apud aphricā paſſi ſūt: q. iuſſu hunerici regis arriani pro aſſertione ueritatis catholice ſuſtibꝰ ceſi: & exilio dānati ſunt. tpe uidelicet quo eugeni⁹ carthaginēn epꝰ petebat: ut de uniuerſo orbe ad diſputādū catholici epi cōuenirēt: qa de fide cōi agendū erat: ut dictū eſt ſupra in paſſiōe eugenii. 5. id⁹ iulii. Tunc enī ꝓdict⁹ rex impi⁹ memoratos ſcōs epos iuſtos auditos relegauit: & eccleſias clauſit: aliaq; innumeras ꝑſecutiones intulit xp̄ianis: ut ſcribit victor aphrican⁹. ¶ Inter alios aūt

letū epm strenuū & doctissimū: post diutur
nos carceꝝ squalores icēdio ꝓcremauit. Ce
teri uero ꝓuiati pōtifices fame & iopia i exi
lio defecerunt. Quoꝝ omniū festum recolit
viii. idus septēbris.

¶ De scō eleutherio abbate. XLV.

ELeutherius abbas claruit apud
spoletū & in urbe roma tpe beati
gregorii pape. Qui mōasterii sci
marci euāgeliste: qđ in pomeriis
urbis spoletane situ ē abbas fuit.
De quo ferrur iter cetera: q orāde mortuus
suscitauit. ¶ Quadā die dū iter capet: facto
uespe ad mōasteriū uirginum declinauit. In
quo puer puulus erat: quē malignꝰ spūs oi
nocte occupare ꝓueuerat. Quē ea nocte sci
moniales ad iacēdū cū eleutherio posuerūt
Factoq; mane cū ille mōiales requisset ab
batē: an aliqd ipa nocte puero ꝓtigisset. Ille
q; de tali iterrogatiōe mirat⁹: nihil ei ꝓtigi
sse rñderet: cām pueri uiro dei inotuerūt: ro
gantes eū ut pueꝝ secuꝰ ad mōasteriū tolle
ret: ga iam de cetero uexatiōē eius ipe uide
re non possent. Ductus ergo ad abbatis ceno
bium: cū dudū ibidē fuisset: nec ad eū demō
accedere ꝓsumpsisset: aius uiri dei de pueri
salute ꝓmoderatius ꝓ letitia tact⁹ ē. Et die q
dā corā fribus dixit: q diabolus cū illis so
roribus iocabat: ubi uero ad seruos dei uen
tum ē: ad pueꝝ accedere ulteri⁹ nō ꝓsūpsit.
Post hec uerba hora eadē ac mometo coraꝫ
cūctis fratrib⁹ puer a demone uexari cepit.
Statiq; uir dei se i lachrymas dedit fribusq;
oīb⁹ ut orarēt precepit. Protestās q nullus
eadē die panē gustaret: nisi pri⁹ dñs puerꝰ
liberaret. Et eo usq; oratum ē: donec puer a
uexatiōe sanaret. Ad quē de cetero maligⁿ
spūs accedere nō ꝓsūpsit. ¶ Hic scūs dudu⁵
cū btō gregorio in urbe in suo monasterio
querlatus ē: ut ipemet refert. Cū aūt grego
rius egritudinē quā greci synchopi uocāt gra
uissime pateret: & nisi sepi⁹ cibo reficeret:
uitalis sibi ipse intercidi uideret: paschali die
aduenīēte: cum acratissimo sabbato resurre
ctiōis: oēs etiā ifantuli ieiunarēt: & gregori⁹
amarissime fleret: q ieiunare nō posset: roga
uit secreto eleutheriū abbatē: qtēn⁹ sua o
ratione a dño ei tantā uirtutē impetraret: q
ipe ieiunare posset. Quod & factū ē: uir eni
dñi i oratiōnē se posuit tantāq; subito uirtu
tem gregorii stomachus accepit: ut tante se
fortitudinis ad uesperū sentiret: q si uoluis
set etiam usq; ad diem sequētem ieiunū trā
ferre potuisset. ¶ Ipse autem uir sanctus in
eodem monasterio iter brachia gregorii spi
ritum feliciter emisit. viii. idus septembris.
Hec ipse gregorius tertio dialogorum capi
tulo. xxxiii.

¶ De scō iohanne martyre. XLVI.

IOannes mr apud nicomediā pa
sus ē sub diocletiano & maximia
no ipatorib⁹. Hic ex nobilib⁹ pē
rib⁹ ortus honore & dignitate se
culi illustris: nimio calore fidei
ignitus: ut uidit aduersus suos dei i foro cru
delia edicta pedere: publice ꝓfēdere popu
lo: librū inique legis i quo aduersus xpiāos
decreta iscripta erāt: iniecta manu detraxit
atq; discerpsit. Cūq; hoc relatū esset diocle
tiano augusto i eadē urbe ꝓstituto: nimia in
eū cōtinuo crudelitate deseuiens: oia suppli
cioꝝ genera iussit expēdi i eū. Qui uir nobi
lissimꝰ tanta alacritate uult⁹ ac ꝑs ea ꝓtulit:
ut nec eidem tristis ꝓ his uideri potuisset. Et
cū uiscera i suppliciis defecissent: ꝑsus leta
batur i celo. Ita ut ipe potiꝰ orāda uincens
q̄ ab eis uicē⁹: ajam celo redderet gl'osam. 7
idus septē. ut habeē. viii. eccleſiastice histo
rie libro.

¶ De scā regina uirgine & mre. XLVII.

REgina uirgo passa ē apud alias
ciuitatē sub olibryo ꝓfecto. Que
fuit filia clemētii cuiusdā gētilis
de alia ciuitate. Et cū eēt anno
rum. xv. ignoāte patre latenter
in xp̄m credidit: & baptismum suscepit: atq;
uirginitatē suā dño ꝓcreauit. Dū āt olibryꝰ
ꝓfect⁹ transiret de alia i alia ciuitatem
uidēs puellā: & allect⁹ eiꝰ pulchritudie ipaꝫ
sibi pnātari fecit. Quā cū interrogata xp̄iana
cognouisset: carcerē misit: usq; ad reditū iu
um. Reuersus aūt ad ciuitatē alia: p̄ im
molatiōes dīs suis scās puellā adducta & ꝑ
crificaꝝ nolētē: iussit i equuleo leuari: & uir
gis diutius cedi: & post hec ungulis lacerari
Ita ut tā ipse q̄ astātes horrētes sanguinē uir
ginis desluētē facies oprēt. Que cum oia su
perasset: ite⁹ carceri tradit: 15 cruce aurea
ad celū usq; ptingēte atq; colūba celesti sup
crucē stāte: atq; ad eam aduolāte reficitur &
ꝑfortat. Iteꝝ quoq; post duos dies educīt:
& iterato suspēdit: ac cādentibus laminis in
flamaꝫ. Deide manib⁹ ac pedib⁹ uinctaꝫ ua
se aque frigide demergit: ut ex penaꝫ ꝑtra
rietate durius torqueret. Statiq; terremotu
scō: uincula eiꝰ dirupta sūt. Et colūba prior
de celo descēdēs: coronā gēmatā capiti eius
ꝑsouit uoxq; diuinit⁹ lapsa: ea ad celestia i
uitauit. Quo uiso miracō. 850. gētiles puer
si sūt: Nouissime aūt ꝓfect⁹ ipaꝫ decollari se
cit. Cui⁹ ajaꝫ cūctis uidētib⁹ ad celos ꝗeli
portauerūt. Sepultaq; ē alisie. 7. id⁹ septē.

¶ De scō eurrcio episcopo. XLVIII.

VUrcius aurelianēn. epūs floruit
tpe ꝑstātini. Hic ecclesie romāe
subdiacon⁹ fuit. Cū aūt apud au
relianū pōbitū sci deusdani epi
de successore ageret: & ꝑm car-

nalē dilectionē duo sub ꝓtentiōe electi fuisſent: ſeditioq; uſq; ad ſanguinis effuſionē ortа eēt. Miſſus eſt porphyri⁹ ꝓfect⁹ ad ſeditionem ſedandā. Ipſe aūt epos gallie ꝙocauit ad diuinū auxiliū iplorandū: qbus cū clero & populo triduo ieiunātib⁹ & oratib⁹. Euuricius ad duos frēs ſuos captiuos regrendos ueniens ad gallia: aurelianū igreſſus & apd quendā ciuē eſt hoſpitatus: a quo cū de diſceſſione didiciſſet: mane ad eccleſiā ex charitate cū ceteris oratur⁹ uenit: & iuxta ianuā incognit⁹ ſtetit. Cunctis aūt ꝓſtratis colūba niuea de celo uolitans: p feneſtrā ingreſſa ſingulos circuiēs: & q̄ſi dignū exploras ſup caput euuricii reſedit: ſed ab eo q̄ſi electa ad celos auolauit. Quod miraculū cuncti ſtupētes: ſed adhuc de pſona dubitātes: eo q̄ a liq; ſup quē inſederat: dubitabant. Euuricū inter epos ducūt: & iteꝝ ad deū oraueruntſo miraculo pleni⁹ edoceri. Rurſus igit⁹ columba deſcēdit: ianuāq; petēs euuricū nō iuuenit: cunctoſq; p circuitum eccleſie luſtrans ſup caput eius tandē ſo reſedit. Sicq; ipſuꝫ oēs in epm elegerunt. ¶ Veꝝ dū die anniuerſarii ſui ciuitas caſu igne accenſa eēt: oſone ſha mox ignē ꝓpeſcuit: eccleſiāq; iam ſemiuſtam ampliorem repari mādauit. Cunctis aūt ciuib⁹ fabrice ſponte ꝓtribuentib⁹ dū ad fundaméta locanda foditſſent: olā auro plenam iuenerunt: quā ſcūs uti reipublice pertinentē ad ipatorē miſit. Ipſe aūt miſcricordia audiens nō ſolū theſauꝝ reptum remiſit: ſz tamūdē de ſuo duplicauit: p fabrica eccleſie inſignius opanda. Iuſup &. 7. calices aureos eidē donauit. ¶ Eodē aūt tpe dū eps ſueſſionis ad corpa martyꝝ criſpini & criſpiniani oraret: uidit pegrios quoſdā: quos q eēnt interrogans: a duob⁹ ex eis audiuit: q̄ eēnt germani cuiuſdā euuricii eccleſie romane ſubdiaconi: q ab hoſtib⁹ capti & uidue cuiuſdā uē diti: dudū in ſuitute detenti: ad ipſam urbē ꝓagendis dñe ſue fuerant miſſi. Quod eps audiens ꝑdicta euuricio denunciauit. Illeq; miſſo ꝑcio ꝓ eoꝝ redemptione frēs repetiit quos liberatos duplicato gaudio aureliani ſuſcepit. Eccleſia aūt edificata ē trib⁹ āris & ſ. non. maii dedicata: multis ibidē ꝓditis reliquiis ex diuerſis ptib⁹ recollectis. ¶ Dum aūt ipſe prim⁹ in altari dedicato celebraret miſa ē ab ardeuo ei⁹ ſubdiacono & aliis duobus: man⁹ celeſtis i hora ſacratiōis oblatā benedicentis: quo miraculo. 7. milia paganoꝝ uerſi ſunt. Euuric⁹ uero obitū ſuū ciuib⁹ ꝑnūciauit: eoſq; ut abbatē amanū ſibi ſucceſſorē eligerent ꝓortauit. Cū aūt ipſe egrotaret. & de eligendo paſtore etiā ſā diſcordia orta foret: & euuric⁹ triū illoꝝ noia ꝓ qbus ſeditio iminebat i ſchedulis ſub altari poni feciſſet: miſſoq; puero mane: q unā ex illis diuino nutu tolleret: ut ꝓ hoc a deo eligendū diſceret: puer priuſq; ſchedulā acciperet: amanū epm acclamauit. Sicq; euuricius. 7. id⁹ ſeptembris in xpo quieuit: & put ei a deo fuelarū fuerat aman⁹ eidē ſucceſſit.

¶ De ſcō dunſtano epo & ꝓſſore. XLIX

DVnſtanus archiep⁹ cantuarien⁹ floruit tpe eldeſtani regis: q ex anglie partib⁹ pentib⁹ genere & ſide nobilib⁹. Cū adhuc ſiaſ ad eccleſiā dei genitricis cū oblationibus delatus eēt: illis in oſone pnoctantibus: apparuit uir etherei uultus: dicens loꝝ cum illū ſublimandū puer⁹ ibi deo reliquēdum: ipm⁹ ꝓ ſecula beatuꝫ ꝑdicandū. Poſt hec cū puer grauiter langueret repente nocte medio celitus ſanat⁹ ex domo ꝓcedit. q buſdā eū inſequētib⁹ & obſeruantib⁹ eccleſiā adit: mediaq; uia canes latrantes eiq; iter impedientes: dū quoddā ſimulacꝝ obſiſtens uirga peuſſit: ipm ꝓringens in fruſta canes effugauit. Veniens aūt ad eccleſiam ianuas clauſas inuenit: ſcalā qua tectū relartientes aſcendebant ꝓcendit: & ab alia ꝑte intra eccleſiam qua nullus deſcenſus erat: angelicis manib⁹ euect⁹ deſcendit: ubi apta ianua i ecclеſia dormire repertus eſt lumine celeſti p ſuſus. ¶ Puerilib⁹ igit⁹ anis deo ſuiens uarii ſ artib⁹ exercitatus muſicis ſonis inſtruduit. Factuſq; iuuenis ab atelio epo cantuarien⁹ regi eldeſtano ꝓmendatus in palatio manſit ubi obtēro a rege iudicis officio in oib⁹ ſtrenue ſe hēbat: nunc iuſtitie reddende: nūc orationib⁹ uacans. ¶ Rogatus a quadam matrona dū ſtolā ſacerdotalē pingeret auriſacrio ope figurandā: cithara ei⁹ parieti apenſa ſine alicui⁹ mouētis impulſu ꝓ ſeipſa ſonare cepit: & antiphonam Gaudent i celis aie ſcōꝝ in ꝓrio tono decantare. ¶ Dū aūt ab emulis apud regem de qbuſdā cauſaret curiā deſeruit: & cognatū ſuū elphegū epm uentanū adiit: a quo dudū pulſatus ut monach⁹ fieret: diuq; reſiſtens. Poſtea febre correptus demū ꝙualuit: ſubitoq; mutatus & monach⁹ effect⁹: deinde ſibi ꝓſecratus in eccleſia dei genitricis manſit: apud quā cellā uel potius antꝝ edificauit. Nā in tugurio quieꝫ pedū lōgitudinis & duoꝝ pedū cū dimidio latitudinis ſe incluſit: in quo dudū ꝓplationi uacauit: multaq; diaboli tentamenta ſuperauit. ¶ Cum die quadā demon ei i ſpecie puelle apparuiſſet: ad cuius ꝑces dunſtanus q̄ſi fabrile faceret: demonꝝ ei quantū quedā luxurie uerba ꝓponeret: ut eius ꝓpoſitū inquinaret: ipſe tenacula ignita diabolum in facie percuſſit: qui mox ululando euanuit. Succedente uero eadmundo regi eldeſtano: dunſtan⁹ accepta poteſtate cepit eccleſiam & cenobium ſtruere ſm exemplar quod ei

angelus demonstrauerat i uilióe:ubi cõgregationé instituit monachoꝝ spiritũ ꝓphetie in multis hñe uisus ẽ. Nam & mortem regis eadmũdi.7.dieb⁹ ante predixit:& ut predixerat sic euenit. Cuius successor edredus dũ statum ad ꝓfatum uentanũ ꝓmoueri suadebat:sed ille oino renuebat. Nocte uero quadã eidem appuerũt sci apostoli petr⁹ & paulus & andreas: eũ admonẽtes ne ꝑari ulteriꝰ ꝓnẽeret:sed dei se uolũtati subiiceret: ꝓdixerũtq; ei: q⁹ post mortẽ dicti regis non uentañ ecclesie epꝰ : sed cantuarieñ archiepiscopus futurus eẽt. Quod & factũ ẽ. Mortuo eni edredo rege:& succedẽte ei edgaro: de mãdato ipi⁹ dunstan⁹ archiepꝰ cantuarie ẽ electus. Cui⁹ ecclesie regimini adeo lauda dabiliꝰ ꝓfuit: q⁹ cunctis populis admirabilis reuerẽtie fuit. ¶ Cũ autẽ clericoꝝ quorũdã mores & actꝰ reformaret:& quosdã rebelles beneficiis ꝓpositos:ad eoꝝ suggestionẽ rex ꝓcilũ celebrari fecit:i quo archiepꝰ se & mꝫtis sibi obiciis ctpurgauit. Et dũ rex peteret ut priuatos ad ecclesias reuocaret: audita ẽ uox crucifixi depicti de cruce:hoc fieri probẽtis. ¶ Post aliquod tꝑs iteꝝ dunstan⁹ de predictis causat:& ad palatiũ uocat . Cũq; ipe se deo diiudicãdum ꝓmitteret:ps solarii domus ubi ei⁹ emuli stabãt subito corruit: & ipos simul ruẽtes sub machina oppressit. alia uero pte firmiter ꝑmanẽte : archiepꝰ & ceteri remãserũt illesi. Tandẽ post multos annos uir dñi iam senex ãnoꝝ.79.i dño feliciter obdormiuit.7.id⁹ septẽbris:sepultus i ecclesia sua miraculis clarus.

¶ De scõ clodoaldo presbytero. L.

Clodoaldus ꝓbyter floruit apud perusiũ ciuitatẽ tpe iustini senioris. Hic filius regis colodomitis ffilb⁹ suis a patruo lothario extinctis:anno ꝑfati ꝓatoris.4. mundum deseruit:& in clericali gradu ꝓminuit: ut ait sigibert⁹. Qui oi suo patrimonio pauperibus erogato:uilibus idutus:& carnẽ ciricio domãs:nudeꝝ terre decubãs:pnie operam dabat. Relicta igit patria ciuitate : uenit ad aliã prouinciã ignot⁹:deo cupiẽs liberi⁹ deseruire. Miraculorũq; gloria claruit. Nam & demones effugabat: mutis loquelã: cecis uisum:surdis auditũ: claudis gressum tribuebat. Cũ cuidã paupi ab eo elemosynã petẽti qd daret nõ haberet:cuculłã eidẽ pre buit:pauper uero nocte i domo cuiusdã uiri hospitatus est:cuculla uestitus. In ipa nocte uidit uir ille pauperẽ q̃si clara luce idutum:quod & ꝓiugi sue ondit. Factoq; mane cuculłã ei datam a scõ clodoaldo didicit: & lucẽ quaꝫ uideret ipius charitati attribuit. Sicq; uiri dei fama ꝑcebruit. Reuersus tandem ꝑfius:ab eusebio epõ presbyter ordinatus:monasteriũ in loco q̃ dicit nouigentũ ꝓstruxit:in quo i pace qeuit.7.idus septembris. Ibiq; sepultus miraculis uiuit.

¶ De natiuitate sancte marie uirginis. LI

Natiuitas glorioſe uirginis marie ex tribu iuda & regia ſtirpe dauid duxit originẽ . Mattheus tũ & lucas non generationẽ marie: ſed ioſeph deſcribunt : q̃ tamẽ a cõceptione xpi penitus alien⁹ fuit:qa cõſuetudo ſcripturaꝝ erat ut nõ mulieꝝ:ſꝫ uiroꝝ generatiõis ſeries texeretur:ueriſſime tñ uirgo maria ex ꝑgenie dauid deſcendit : qd ex hoc precipue patet : quoniã ut ſepe ſcripturа teſtat : xps ex ſemie dauid duxit originẽ. Cũ ergo xps ex ſola uirgie nat⁹ ſit: mãifeſtũ ẽ & ipſam ex dauid natã eẽ:& hoc ex catena nathan. ¶ Dauid eni iter ceteros habuit duos filios:nathã.ſ.& ſalomonẽ. Ex catena igitur nathan:ut ait damaſcen⁹:leui gẽuit melchi & panthera:pthera genuit barbathera: barbathera genuit ioachim:ioachi uirgines mariã. Ex catena aũt ſalomõis: mathan hũt uxorẽ ex qua genuit iacob. Defũcto aũt mathan:melchi ex tribu nathan q̃ fuit filꝰ leui frater iaũt pathere : accepit uxorẽ relictã nathan matrẽ aũt iacob:& genuit ex ea heli. Et ſic ſũt facti fres uterini iacob ex ſtirpe ſalomonis:heli aũt ex tribu nathã. Defũcta aũt heli ſine liberis:& accepit iacob frater eiꝰ uterin⁹ uxorẽ eiꝰ & gẽuit ioſeph:q̃ natura fuit filꝰ iacob ex deſcẽtiõe ſalomõis: ſm legẽ aũt fuit filꝰ heli ex nathan deſcẽdẽtis. Nã filꝰ q̃ naſcebaꝫ taliter ſm naturã: ſm legẽ defũcti ſine liberis filꝰ reputabatur : hec damaſcenus. ¶ Hiſtoriã aũt natiuitatis btẽ uirginis hieronym⁹:ut i ꝓlogo dicit:adoleſcẽtulus i quodã libello legit:ſed ꝑ multũ tpris ut ſe ibidẽ legiſſe meminerat:rogatus chromatio & heliodoro epis trãſcripſit. ¶ Ioachiꝫ nãq; ex galilea de ciuitate nazareth de tribu iuda ſanctã annaꝫ filiã garizi ex bethleem eiuſdẽ tribꝰ duxit uxorẽ. Ambo aũt iuſti ante deũ erant:oẽmq; ſubſtãtiam ſuã triſarie diuidebant:unã ptem tẽplo & eius ſeruitoribꝰ:aliam pegrinis & pauperibꝰ erogabãt:tertiam ſibi & ſue familie uſibus reſeruabant. Et ita per ãnos.20. prole carentes : nouerũt dñõ: q̃ ſi eis ſobolem concederet: eã ſeruitio dñi manciparent. Cui⁹ rei cauſa:cum in trib⁹ feſtis precipuis hieruſalẽ frequẽtarent: i feſto encenioꝝ ioachim cũ ꝓtribulib⁹ ſuis hieruſalem aſcẽdit:& cum ceteris ad tẽplum accedens : oblationẽ ſuam ad altare dñi offerre uoluit. Qđ iſachar ſacerdos cũ indignatione repꝫlit:& cur ad altare dñi accedere ꝓſumeret ſcripſauit:aſſerẽs eũ indignũ maledicto legis obnoxiũ : oblationẽ deo legis offerre: nec inter ſecundos iſecũdũ q̃ populũ

dei nõ auxisset: astare. Ioachi3 ergo cõsulus domũ redire uoluit: ne a ꝓtribulibus q hec audierãt: idem opprobriũ sustineret: sed tristis ad pastores suos discessit: ubi post dies aliquot cõmorantꝰ: die quadam angelus dominj cum ĩmenso lumine astitit: qui cum ad eius uisionẽ turbaret: timorem eius angelꝰ cõpescuit: dicens se esse angelum dñi ad eũ missum: ut ãnũciaret ei ꝑces suas exauditas a deo esse: & elemosynas suas in ꝑspectu altissimi ascendisse. Videret eni deꝰ pudorem eius & sterilitatis opprobrium non recte ei obiectũ. Et quia deꝰ peccati ultor est nõ nature: cum alicuiꝰ uteꝝ claudebat: ad hoc sa ciebat ut mirabilius denuo apiret: & non libidinis eẽ sed diuini mũeris: quod nasceret ostenderet. ¶ Quod quidẽ angelus p exempla plura suasit. Primo per sarã gentis hebreoꝝ primã: que usq; ad. 90. annos sterilitatis opprobrium ptulit: & tamen isaac: cui repromissa fuit omniũ gentium benedictio: generauit. ¶ Secũdo p rachel que dudũ sterilis fuit: & tamẽ ioseph genuit: qui dñs egypti. & saluator multoꝝ fame perituroꝝ extitit. ¶ Deinde per sampsonẽ: quo nullus fortior: & samuelẽ quo nullus sanctior: q utriq; matres steriles habuerũt. Sicq; ꝓbauit cõceptus diu dilatos: & sterilium partus mirabiliores esse solere. Nunciauitq; ei angelus q; anna uxor sua filiam pareret: que uocaretur maria: que iuxta uotum parentum esset ab infantia dño ꝓcreanda: & adhuc ex utero matris spũsco plena: semperq; in templo domini moratura. Et sicut ipsa nascitura erat mirabiliter ex sterili matre: sic ipsa altissimi filium ex se incompabiliter generaret: qui ieſus uocatus omnibus gentibus saluator foret futurus. Deditq; ei angelus signuꝫ ut cum peruenireꝫ ad auream hierosolymeportam: uxorem suam annam obuiã haberet: que de sua retardatione solicita: tunc in conſpectu eius gauderet. ¶ Hisq; dictis angelus ab eo discessit. Anna autem cũ amare fleret: & quonã loco uir eiꝰ fuissꝫ ignoraret: & quasi ad remedim pomerium suum intrasset: idem angelus ei apparuit: & eadem uerba que ioachim nunciauerat: indicauit: addens ut ꝓ signo ad auream portam hierusalem pergeret: & uiro suo redeunti obuiaret Ambo ergo sibi ibidem occurrentes: & de mutua uisiõe letati: & de prole ꝓmissa securi: adorato domino domum redierunt: diuinum promissum certi & hilares expectãtes. ¶ Concepit igitur anna & peperit filiam: & uocauit nomen eius mariam. Completo igitur triennio ablactationis tempore: ad templum domini uirgineꝫ cum oblationibus adduxerunt. Erãt autem circa templum iuxta quindecim ꝯaduũ psalmos quindecim ascensionis gradꝰ. In quorum infimo uirgo constituta cunctos sine ducentis & leuantis manu ita per seipsam ascendit: ac si iam perfecte etatis fuisset. Perfectaq; oblatione filiã suam parentes cum aliis uirginibus in templo dimittentes ad propria reuersi sunt: uirgo autem quotidie in omni sanctitate proficiens ab angelis sepius uisitabatur: & uisione diuina continue fruebatur: a mane usq; ad horam tertiam orationi insistebat: a tertia usq; nonam operi manuum permanebat: in nona uero ab angelo celesti cibo reficiebat & quod ei dabatur in templo pauperibus largiebatur: a nona autem usq; ad solis occasum in lege domini & psalmis meditabat Crescente etate crescebat & sapientia & gratia apud deum & homines. ¶ Quartodecimo autem etatis sue anno pontifex publice denunciauit: ut omnes uirgines que in templo nutrite fuerant: domum reuerse uiris ſm legem coniungerentur. Cui manda to cum cetere paruissent: sola uirgo maria hoc facere non posse respondit: tum quia parentes sui eam domini seruitio mãcipasset: tum quia ipsa uirginitatem suam deo uouisset. Anxiatus pontifex quia neq; scripturam de uoto soluendo infringẽdam putaret: nec morem in israel insuetum introducere auderet: conuocatis senioribus iudeorum dominum super hac re consulendum decreuerũt Quibus orantibus uox de loco oratorii cũctis audientibus insonuit: dicens ut quicũq; de domo dauid nubiles coniugati non eẽnt. singuli uirgas suas ad altare deferrent: & cui⁹ uirgula germinaret: ac ĩ eius cacumine spiritusſanctus iuxta ysaie ꝓphetiam in colũbe specie descendisset: illi procul dubio uirgo maria desponsari deberet. Erat inter ceteros ioseph de domo dauid: qui senex iam erat: & uxore premortua filios ac nepotes ex filiis iam pronepotes habebat. Cui cum ĩcongruum uideretur: q; uir mature etatis teneram uirgineꝫ duceret in uxorem: ceteris uirgas suas afferentibus solus ipse uirgulã suam subtraxit. Vnde cũ nihil miraculi apareret: pontifex iterato dominum consulẽdum putauit. Qui respondit: q; solꝰ ille uir gam suam non attulit: cui uirgo desponsari debebat. ¶ Productus itaq; ioseph cum uirgam attulisset: & ipsa illico germinasset: & ei⁹ cacumine columba de celo aduolans consedisset: Liquido omnibus patuit ei fore uirginem desponsandam. Desponsata aũt uirgine ipse quidem in ciuitatem suam bethleem redit: domum suam disposituras. Virgo autem maria cum quinq; uirginibus coetus suis: quas ob ostentionem miraculi a sacerdote acceperat in socias ad domum parentum in nazareth reuersa est. Nomina uir

ginum erant hec:rachel:sephora:susanna:abigera:& agabel: quaꝝ omnium maria etate minor erat quibus data sunt ad opandum pro uestibus stempli fericum : hiacynthus: coccius : byssus:linus;& purpura:ut queli bet ex uno hoꝝ uestem ꝓexeret. Cum ergo iactatis sortib⁹:que ipaꝝ:quid horū opera ri deberet : & maria sorte purpuram ad uelum templi dñi accepisset:alie uirgines ei di xerunt admirantes: ꝙ cuꝫ ipsa minor oibus esset:purpuram:que ad reginas opari perti net accepisset. Ideoꝙ ꝓgruum erat ꝙ ipsa re gina uirginum uocaret . Et exinde quasi diuino instinctu ceperūt illam reginam uirginum appellare. ¶ In dieb⁹ autem illis:eidē gabriel angelus oranti apparuit:& de ea nascituꝝ dei filium nunciauit:ut dictum est supra in eius ānunciatione.8.cal.aprilis. Hec hieronym⁹. ¶ Dies autem natiuitatis beate marie aliquanto tempore fideles latuit:contigit autem ut refert ioānes beleth: ꝙ quidā scūs uir ꝓtemplationi sedule uacans : singulis annis.vi.idus septēbris iocundissimos angelorū cantus audiret. Qui dūm instanter orauisset:ut sibi reuelaret: cur ea die tantum & non alia hec audiret. Demūꝙ responsum accepit:ꝙ uirgo maria.vi. idus septēbris nata fuit:de cuius natiuitate celestis curia solenni tatem facit:mandās ut hec filiis ecclesie manifestaret:ut concordes fierent i tali festo celesti curie. Qui cum hec summo pontifici & aliis intimasset:& illi scripturis & antiquitatum testimoniis ueritatem huiusmodi compissent:natiuitatem uirginis extunc ipsa die celebrandam uniuersaliter statuerunt:uidelicet.vi.idus septembris.

¶ De sancto hadriano & sociis martyribus.

LII

HAdrianus martyr cum .33. aliis apud nicomediaꝫ passus est sub imperatore maximiano. Qui cū in prefata ciuitate degeret. Iussit omnes christianos comprehendi inter quos.xxxiii. fūt detenti:& ante ipm ad ducti. Quos imperator neruis crudis iussit cedi:& lapidibus ora eorum contundi:& annotato uniuscuiusꝙ nomine ferro uinctos in carcerem recludi fecit. Quorum constantiā & fidem uidens hadrianus prior officii militaris:conuersus ad christum cum eorum nomina scriberentur fecit & se cum ipsis annotari:dicens se christianuꝫ esse. Quod audiēs imperator ipsum sacrificare nolentem: cum ceteris similiter ferro uinctum in carcerem poni mandauit. Natalia uero uxor eius que christiana erat: audiens uirum carceratum: & causam ignorans: primum quidē dolens flere cepit:sed cum didicisset:ꝙ propter xpi fidem hoc pateret: gauisa ad carcerē cucurrit:& uicula uiri sui & aliorū oculari cepit & uirum suuꝫ multis sermonib⁹ exhortari. admonēs ut terrena ꝓperneret:& omnes attinentes ꝓtemneret:& ad celestia semper intēderet. Hadrianus uero eidem promisit:ut se cura iret:quia eaꝫ accersiret:ut finē suum p martyrium uideret. Illa quoꝙ uirū suum a liis scis recōmendans: ut eum hortarentur: ad domum suam rediit. ¶ Postmodum audiens hadrianus diem sue passionis adesse: dans munera custodibus : & scōs qui cū eo erant prebens fideiussores:abiit domū uocare natalīam ut ei promiserat:ut eoꝝ passiōi bus presens esset. Illa uero audiens ꝓ nūciū ꝙ uir suus ueniret: non credebat : donec famulus domus dūm ei addesse nunciauit. At ipsa putans ꝙ martyriū refugisset:& iccirco solutus esset:amarissime flere cepit:& hostium domus contra eum clausit:diris ꝓmonibus exprobrās ei: ꝙ christum dominum abnegasset. Quod audiens hadrianus admiratur & gaudebat : & ex hoc ad martyrium ardentior effectus est. Et cum instaret precibus:ut ei ianuam aperiret:enarrans ei qualiter sanctos martyres ꝓ se obsides dederat: & qualiter ad eam reuisendam uenerat. Natalia eundem cum gaudio suscepit:& se iuxta eum osculantes ad carcerem simul abierunt ubi natalia per.7.dies sanctoꝝ ulcera extergebat. Scatuta autem die:maximianus eos sibi presentari fecit:q resoluti pedis:quia ambulare non poterant uelut animalia portabantur. Hadrianus uero retro uinctis manibus sequebatur: & natalia cum eo deambulans ipsum hortabatur . Et cum sacrificare nolet: iussit imperator:a quatruor ualidissimis uiris ipsum grauissime & diutius cedi: ita ut eius uiscera effunderentur. Deide ipm una cum aliis in carcerem trudi . Ad quem accedens natalia:ipsum iacentem & pene exsseratum dulciter refouebat : cui⁹ exemplo & alie matrone christiane ceteris sanctis intra carcerem ministrabant . Et cum hoc imperator comperisset : & mulieres carcerem ingredi prohibuisset:omnes se totonderunt & mutato habitu uirilib⁹ uestibus induteꝰ scōs uisitare non destiterunt. Quod audiēs maximiāus:precepit:ut omēs martyres fractis cruribus interirent . Timens uero natalia ne uir suus aliorum suppliciis expauesret : rogauit ministros ut ab eo inciperent. Absciſis ergo ab eo pedib⁹ scruribusq; ꝑfractis:cū adhuc supuiuerꝫ:rogatu natalie manū ei sciderunt:ut aliis qui plura passi fuerant compar esset. Quo facto spiritū reddidit. Ceteri uero pedes ultro ꝓtēdētes:sic cruciſragio ad dñm migraueſt : rex ät corpa eorū cremari mādauit:ꝫ natalia manū hadriani in sinu absc̄ōdit: ueꝫ subito imbre uehe

mentissimo erumpente: igne⁹ extincto corpora martyrū illesa seruata sunt: que a xpiānis rapta constātinopolim sunt delata: ubi cū digno honore tumulata. qui passi sūt 6. id⁹ septēbris circa annum domini. 270. ¶ Qualiter autem natalia inde processerit: supra i ei⁹ historia actum est calē. decēbris.

¶ De sancto hadriano papa & confessore. LIII

Adrianus papa hui⁹ nominis primus natione romanus ex patre theodoro de regione vialara ste phano tertio pontifici romano i episcopatu successit: & sedit annos. 23. menses decē dies. 18. Hic sanctissim⁹ pontifex restaurauit monasterium sancti anastasii ad aquas salinas post incendium. Edificauit q; turres & muros urbis rome propter hostes longobardos quotidie irruētes. Hic portas ereas maiores dedit sācto petro apostolo. Ipsos quoq; muros urbis: q i pleriq; locis usq; ad fundamēta diruptī fuerāt renouauit. Multas etiam ecclesias tam intra urbem q̄ extra suis sumptibus restauravit. Hic etiam in monasterio sancti stephani: qd circa ecclesiam sancti petri situm est: cōgregationem monachorum instituit: ut in ecclesia sancti petri cum tribus mōasteriis: quos gregorius tertⁱ instituerat: laudes sedulas persoluerent. Fuit enim in reparandis ecclesiis & diuino cultu celebrādo admodum solicitus. ¶ Huius precibus carolus magnus rex francorum pipini filius uenies ad italiā cum exercitu: ut ab infestatione longobardorum ecclesiam defensaret: obsedit longobardos in papia: ubi cepit desiderium regē & uxorem eius: quos captiuos duxit in franciam: & ueniens romam reddidit omnia papę: que pater suus pipinus beato petro concesserat: adiūcto quoq; ei ducatu spoletano & beneuentano. Ob hoc ipse patricⁱ⁹ rome effectus est. Huius tēpe celebrata est septima synod⁹ trecentorum episcoporum apud constantinopolim. Aliam uero synodū ipse hadrianus papa presente rege carolo rome celebrauit: in qua fuerunt. 154. episcopi religiosi: in qua hadrianus papa & synodus dedit carolo ius eligendi romanum pontificē: & sedem apostolicam ordinandi. Item archiepiscopos ab ipso inuestituras accipere per prouincias singulas. Anathematizauit q; omnes huic decreto rebelles: & bona eorum publicari iussit. Tuncq; cessauit regnū longobardorum carolo i italia dominante. Hadrianus uero papa post multa laudabilia opera quieuit in pace. Sepultusq; est in ecclesia sancti petri in uaticano: & cessauit episcopatus dies tres.

¶ De sancto corbiniano episcopo. LIIII

Corbinian⁹ eps frixigen⁹ a papa gregorio primo factus fuit tempore pipini grossi regis: qui uir sanctissime uite fuit: & miraculis claruit. Die quodam dum apud ecclesiam sancti germani oraret: & propter musti fortitudinem spinam a uase reiectam sensisset: ne silentium frangeret: continuit: totaq; nocte in ofone pseuerans uinum adeo cōpescuit: ut nec de ipso uel unica gutta manaret. ¶ Cum quidam fur mulam ei⁹ abstulisset: totaq; nocte itinerādo uagat⁹ eēt mane dorso animalis uinctus ad sanctum ad ductus furtum restituit: & penitētiam egit. ¶ Adalpertum quendam suspendio damnatum se inuocantem triduo illesum conseruauit: qui post liberatus deo deuote seruiuit. ¶ Vrsum quendam qui eius asinum deuorauerat: dum romam pergeret: diuina uirtute coegit: ut sarcinam usq; romam animalis loco deferret. ¶ Huinigus comes tridentinus admissarium sancti furto auferri fecerat ad equas operiendas: & infra dies modicos. 42. equos morbo elephātino amisit. Vnde & dei iudicium cognoscens: equos duos cum admissario atq; ducētos solidos sancto restituit. ¶ Quadam sexta feria dum piscibus careret: predixit: per aquilam pisces sibi diuinitus ministrādos. Et ecce aquila rostro a mari piscem detulit: qui tota die ad esum familie satisfecit. Sequenti quoq; sexta feria mini strum suum natantem iussit: ut in christi no mine piscem caperet: qui mersus piscem magnum manibus cepit: & ad littus usq; perduxit. ¶ Apud oratorium sancti stephani: ubi aliquando orans lucem de celo fusam uiderat: & uoces audiuerat angelorum: cellam sibi construxit: ubi fontem ex humo baculo percussa perduxit. Deuotus uirginis gloriose die natiuitatis eius in pace quieuit: uidelicet sexto idus septembris. Et in eiusdem dei genitricis ecclesia sepult⁹ est: miraculis claruens. Nam sanguis qui die quadragesimo ante obitum eius de ipsius naribus distillauit: terre fussus post annos quadraginta recēs adeo inuentus est: ac si ea die fuisset effusus. Corpus uero eius tunc temporis translatus est salingā: & una cū dicto sanguine in ecclesia sua sepultum est in marmoreo mausoleo

¶ De scis dorotheo & gorgonio mrib⁹. LV

Dorothe⁹ & gorgoni⁹ mrēs passi sūt apud nicomediā ciuitatē sub diocletiāo ip̄atore. Qui cū eēnt primi i palatio eiusdē militie reperti sūt a christianis: xp̄ianos se libera uoce p̄fitebāt: qd cesar audiēs moleste tulit: anxiabat q; p̄dēt tales uiros quos ira palatiū suum nutritos mores & gēris nobilitas decorabāt. Cū ergo nec minis nec blādimētis mo-

uerētur in equuleo diſtendunt : & flagris & unguliſ toto corpe laniāt :& deide aceto & ſale nudatis pene eoꝝ uiſceribꝫ perſūdunt. Et cū hec alacrius tolerarēt i catricula aſſā tur:ubi quaſi in lecto floꝝ iacere uidebant. Ad ultimum laqueo ſuſpēdi iubētur:& cor pora eoꝝ canibꝫ exponunt : ſed tñ intacta a fidelibuſq; collecta:honorifice recondunt. Paſſi ſunt aūt. v.idus ſeptē.circa annos dñi. 280. ¶ Interfecto aūt tpe corpꝰ ſci gorgonii inde leuatū & romā trāſlatū ē. ¶ Anno aute dñi. 764. epus meteñ.nepos pipini regis ip̄s ad gallias trāſtulit:& i gorgocieñ. monaſte rio collocauit.

¶ De ſcō dorotheo abbate. LVI.

DOrotheꝰ abbaꝰ i egypti partibꝰ claruit. Hic genere thebeus iter patres egypti ſcitate nō minimꝰ quotidie a mari lapideſ colligēs & ānis ſingulis habitaculū unū edificans:ip̄m: edificare ſibi cellas nō uolen tibus ꝓcedebat.Noctibꝫ uero ſportulas opa batur:ut uēderet:pp cibū paupibꝫ miniſtrā dum.Cibus uero etꝰ erat panis uncie ſex: & oleꝝ minutoꝝ ſaſciculus modicus:aqua ue ro exigua i potu utebat .Nunq uiſus ē in le ctulo ſoporatus: uel pedes pro rege teredit ſe:uel pro uoluntate dormiſſe. Quieuit aūt in pace.v.id' ſeptē.Hec in uitis patrum.

¶ De ſcō ſergio papa & pfeſſore. LVII.

SErgius papa natiōe ſyrus de ci uitate antiochie:ex patre tiberio cononi pōtifici in ep̄atu romano ſucceſſit. Et ſedit āos. 9. menſes viii. dies. xxiii. Hic romā uenies ſub deodato pontifice:inter cleꝝ romane ec cleſie ꝑnumeratꝰ : qa ſtudioſus erat i officio cantilene acolythus factꝰ ē. Qui ꝑ ordines a ſcendēs a leone pōtifice ſuꝰ : i titulo ſcē ſuſan ne ꝑſbyter ordinatꝰ ē:q impigre ꝑ cemiteria mſm celebrabat. Defuncto uero cononе pa pa populꝰ urbis rome i duas ptes diuiſus ē Et una qdē ps elegit theodoꝝ archiꝑſbyte rum:alia uero paſchalē archidiaconū. Cūq; unus alio locū nō cederet: ſed uterq; imanі ter ꝓmaneret:ut unus aliū ſuparet:plurima q; pars cleri & populi ad ſacrū palatiū pre xiſſet:ut tractarēt quid fieri deberet deo an nuēte i perſonā denominati ſergii uenerabi lis tūc preſbyteri ꝓcordātes ſe contulerunt. Eūq; in lateranen. ep̄atum deducentes elege runt. Sicq; in ſede bti petri pontifex ordina tus ē tpe iuſtini iunioris. ¶ Hic pontifex ec cleſiā lateranen repauit. Et ut agnus dei ter cantaret intra miſſaꝝ ſolēnia ꝑſtituit. ¶ Hic etiā diuina ad eū reuelatione facta i ſacrario ſci petri inuenit capſam argenteā in loco ob ſcuriſſimo multe āoſitatis. Ita ut iam nō ar gentea uideret :i qua ſigillū erat expreſſum quo ablato inuenit crucē gēmis ornatam: & ineſtabilem portionē crucis dñice intus iclu ſam:que in die ſcē crucis adoratur. Corpus quoq; primi ſci leonis pape trāſtulit ipſo re uelante. Qui etiā propter deſēſionē eccleſia ſtice libertatis a iuſtino imperatore i exiliū relegatus:ac demū ab eo reuocatus ē. Et pꝰ laudabilem uitam in pace quieuit. Et ſepul tus eſt apud ſanctū petrum. Et ceſſauit epa tus menſem. i. & dies. xx.

¶ De ſcō audomaro epo. LVIII.

AVdomarus epꝰ claruit apud ta manēñ ciuitatē. Hic ex aureaual le non longe a ꝓſtantia ciuitate: patre friulfo religioſo & nobili uiro ortus ē. Et una cum eodem patre ſuo oibꝫ pro xpo relictis ad cenobiū luxouien:qđ a ſcō columbano abbate i bur gundia ꝓſtructū fuerat ꝑgentes ābo ſub ab bate euſtaſio mōachi facti ſunt:ubi friulfus in ſanctitate perſpicuus: uſq; ad finem uite p ſeuerauit. Audomarus uero in epiſcopū ta manēñ electus per annos pluſq. 30. eccleſiā ſuā feliciter gubernauit .Ciues quoq; ſuos: qui poſt doctrinam quam a ſanctis ſuſciano & uictorico perceperant ad idolorū cultura reuerſi erant ad xpm redire fecit. ¶ Cum at ſemel graui tentatione carnis urereꝰ : exem plo beati benedicti inter uepres & urticas ſe nudum uolitans: ignem illum libidinis exti xit. ¶ Dum apud uillam forniacū ſub arbo re quieuiſſet: crucem dñi de lignis factus ar bori affixit:& ſequenti nocte lux deſuper ce lica radiauit:multorumq; ex ipſa cruce egri tudines curabantur. ¶ Per annos plurimos ante obitum ſuum lumē oculorum amiſit: ad eius culmē ſanctitatis augendum:nec ta men unq; ide turbari uiſus fuit. Sed cum trā ſlationi corporis ſancti uedaſti epiſcopi a pud atrebateñ urbem facte ab auſberto epo intereſſet: lumē ſibi oculorum redditū eſt Finita uero corporis tranſlatione orauit ad dominam & iterum: ut petiit ad uotum ſuū rurſum excecatus eſt. Quieuit in pace quin to idus ſeptembris. In cuiꝰ tranſitu mira ſa grātia in domo eius reſperſa eſt : lampades quoq; ad eius tumulum dependentes oleum diſtillabāt: quo egri perūcti a langoribus ſanabantur. Cuius corpus in eius eccleſia tu mulatum a ſancto bertino abbate tranſlatū: ſepultum eſt in monaſterio ſancti ſcythini.

¶ De ſcō hilario papa & pfeſſore. LIX.

HIlarius papa natiōe ſardus ex pa tre criſpino leoni primo pontifi fici in epiſcopatu romano ſucceſ ſit. Et ſedit annos. vi. menſes tres dies. x. ¶ Hic conſtituit ut nul lus pontifex ſucceſſorē ſibi ꝑſtitueret. Qui non ſolum in elemoſynis dandis pauperib⁹

quotidie studuit: uerum etiam pleraq; basilicas auro argentoq; insigniter decorauit. Et fecit ad sanctū laurentiū balneū & monasteriū. Et hic plenus scitate & uirtutib⁹ quiuit in pace. 4. id⁹ septēbris: & sepultus est ad sanctū laurentiū in crypta iuxta corp⁹ beati sixti epi: & cessauit epatus dies. 6.

¶ De sāctis nemesiano & felice & sociis martyribus. LX

NEmesianus: felix: lucius: alius felix: litheus: polianus: uictor: ladior: datiu⁹ epi: multiq; plbri & diacones apud aphricā martyrium passi sunt sub psecutione valeriani & galieni impatog: qui exurgente psecutionis rabie ad primā pfessionis xpi pstantiā grauiter fustibus cesi: deinde ꝑdib⁹ uincti: & ad fodienda metalla deputati: glorioſe pfessionis agonē psumauerūt: quoꝝ etiā exemplū secuta multiplex plebis eog⁹ portio cum eis pariter coronata ē. Extat epistola bti cypriani ad ipsos & de ipsis scripta: qui passi sunt 4. idus septembris.

¶ De scis sosthene & uictore mribus. LXI

SOsthenes & uictor martyres apud chalcedoniaꝫ passi sunt sub pcōsule prisco: qui cū beatā eu phemiā uirginē sub eodē pcōsule decerrantē uidissent immensō lumine circundatā: & angelog⁹ & uirginū chorꝰ pstipatā ꝑsti sunt ad xpm: ut dicef infra in passione euphemie. xvi. calē. octobris unde ipsi ambo a pcōsule detēti: primoq; in carcerē truſi: indeq; ꝓducti ad stipites ligati sunt: ut sli quoq; ipsis ac leo ferocissimi laxati fuerunt. Sed cū ab eis in nullo lesi fuissent qn potius oi depolita feritate pedes sāctorū lingerent. Procōsul illos in cuppa cremari mandauit: qui dato sibi inuicē pacis osculo spiritū emiserunt. 4. idus septembris.

¶ De scis proto & hiacynthо mrib⁹. LXII

PRotus & hiacynthus martyres rome passi sunt sub galieno imperatore. Hi ambo fuerūt eunuchi domicelli & in studio philosophie socii eugenie uirginis filie philippi nobilissimi romanog; alexādrie ꝑfecti: qui & ab ipsa uirgine una cū patre & claudia eius matre ad xpm ꝑsti sunt: ut supra in eius passione actū est. 8. calen. ianuarii. ¶ Sed postq; beata uirgo eugenia passa est. Protus & hiacynthus iussu impatoris tē ti sunt: & ad templū iouis adducti ut sacrificarent: qui ofone sua simulacra ꝓminuerūt: & cum sacrificare nollent: primo quidem fustibus diutissime cesi sunt: deinde capitis obtruncatione martyrium cōpleuerunt. 5. id⁹ septēbr. circa ānum dñi. 256. & sepulti sunt uia salaria uetere in cemiterio priscille.

¶ De sancto helia abbate. LXIII

HElias abbas i deserto egypti i regione thebaide claruit. Qui deuotaꝫ uirginū curam habens in grandi monasterio trecētas semi nas collegerat: eaq; uitā & conuersatione regulabat: quod cū biennio fecisset: graue tentationis carnem sentiens adhuc iuuenis annoꝝ triginta exiſtens p solitudinem fugit: fugi biduano ieiunio ac triduano carnem domans. Cui i somnis tres angeli apparuerūt interrogātes cur deo dilectas uirgines reliquisset. Quib⁹ rndit: q uitiū carnis incurrere formidabat. Mox; ab uno eoruꝫ uisum est ei genitalia nouacula ꝑcidi. Sicq; securꝰ redire monet. Expgefactꝰ uir domini genitalia quidē reppit: sed tentatiōē abscisam oīno ꝑsensit. Sicq; ad cenobiū reuertus 40. ānis ibidē uixit: alteuerās q nunq; de cetero in cor ei⁹ talis cogitatio ascendit. Fenestre quoq; ibidē ꝑstructe sedebat: sorores eruditas: cū nec ad eū ipse ascendere: nec ipse ad illas descendere posset. Quieuit aūt i dño 5. idus septembris: cui succeſſit sanctꝰ dorotheus: qui in superiori monasterii cella consenuit. Hec heraclides.

¶ De sancto helia alio abbate. LXIIII

HElias alius abbas fuit in finibus antinoe ciuitatis: que metropolis est thebaidis: senex in eremo annoꝝ. iio. quoꝝ. 70. ānos in solitudie trāſegit: fuitq; discipul⁹ antonii: q ope manuū & oronib⁹ ipſs exegerat. ¶ Quod cū hospitalitati intēderet: & ad eū multitudo fratꝝ ueniſſet: quia publicē illae transitꝰ erat: & deficiēte sibi pane triſtis eēt. Ingressus spelūcā ex inspato tres panes grādes & recētes subito reppit: tex qb⁹ duos assumens. 25. frēs ex eis satiauit. Tertiꝰ uero q supfuit dieb⁹. 25. eidem postmodū ad uictū satis fuit. Hec in uitis patꝝ.

¶ De scō uenerio abbate. LXV

VEnerius abbas & ꝑsb̄ ē apud insulā palmariā claruit tēporibus phoce impatoris & gregorii pape primi. Qui ex nobilib⁹ ortus parētib⁹ puīncie lunēsis sacrifiq; litteris edoctꝰ: relicto seculo dicta insula petiit: terre uicinā distantē a luneñ citate circa miliarib⁹. 8. in loco q dr tyr⁹ maior: ubi a sprime pnie opam dabat: herbis agrestib⁹ & pomis multo tpe uescēs. Ad quē accedēs q dā agrestis noie reuelatiōe diuina ꝓmonitus ab eo salutis mādata suscepit: & rogatus ab eo sarculum ad terrā colendā & hordeū ad seminandū uiro dei detulit. Cū aūt ueneri⁹ tēpore quo iam hordea meti ceperant semē delatū seminasset hordeū subito natū & maturatū est: qđ ipse eadē messuit tempestate.

¶ Cumq; fama ipſi⁹ diffuſa iter multos illū uiſitātes: paup qdā domealis ad eū ueniſſet: & pueg; naui iuxta litt⁹ reliqſſet: illeq; dormitās: latratu canis ſubito expaues: & euigilās; i mari lapſus necat⁹ fuiſſet: nauiſq; per equora uagaret: audiēs hec uenerī⁹ & hōi miſertus: orōne ſua & lachrymis & nauē ad litus: & puerg; reduxit ad uitā: unde ob ei⁹ ſciatē nimiā: tam phoca ipator: q; gregori⁹ papa prim⁹ ipm plurimū reuerebant. ¶ Draco ingēs ppe ciuitatē luneñ hitabat: q carinas i mari ſepius ſubuertebat. Ad inſtātia ergo lunēſis epi: ſancti⁹ uir ſup hoc ꝑcib⁹ tertio pulſantis: p⁹ orōne & ieiuniū triduanū: cū archidiacono & plurib⁹ diſcēdēs ad rupē ubi draco latebat: ueſtigia ſua i ſaxo acū ice ra impreſſa reliqt. Et dū dracōi ex pte epi de receſſu mādaſſet: illeq; nullatenꝰ mouereť: deide ei mandauit in nomie trinitatis: ut ſe in abyſſus demergeret: draco ſe ſtati i mare ꝓcipitās nuſq; ꝑuit. ¶ Poſt hec uenerius ut gloriā hominū fugeret: nauigauit ad inſulam cyrnē: ibiq; dieb⁹. 40. cū beſtiis demoratus eſt: coruo ei quotidie dminium panis calidi & fruſtū carnis bubale diuinitus deſerente. Qui etiā deabulās iuxta litt⁹: corp⁹ hōis in mare necati: illicq; ab undis iecti iuenit: & orās pro eo: angelis appētib⁹ hōiné ſuſcitauit. ¶ Cū aūt admōitiōe dīna ad locū ſuū rediret uellet & nautas q illuc appulerāt: & ad ſardiniā ire uolebāt iſtāter rogaſſet: ut ipm ad ſuā inſulā deferrēt: illiq; recuſarēt: orta i mari tēpeſtate: nō pri⁹ ide ſe mouere potuerunt: donec ſci petitionē adiplere uouētes: ſacta ſubito ſerenitate eū illuc detulerunt. Et cū ante receſſum ſuū ipi naute in littore lapidib⁹ luderēt: unuſq; illog; a ſocio cāu in tē pore pcuſſus expiraret: orōne ſci ſuſcitat⁹ é. reuerſus igit ad locū priſtinū gauit i pace. 5. id⁹ ſept⁹. māib⁹ angelicis ſepult⁹ i quo loco oleum emanās: egritudines oēs ſanabat.

¶ Poſt hec lucius eps luneñſis deo admonit⁹ ad inſulā cū populo ueniēs: oleū manās reperit: corpuſq; eſſodiēs: illud quoq; integrū inueniēs miro fragrās odore: honorabiliter tumulauit: eccleſiamq; deſup edificauit: ubi ad refectionē cuſtodū ſacri corpis de terra fōs ſcaturiť: uſq; i preſes ibidē manās. ¶ Tēpore uero ludouici pii ipatoris: cū ſaracenī inſulas illas deuaſtarēt: apollinaris epūs luneñſis .2a ſcō ꝑ uiſum admonit⁹: corp⁹ eius inde tranſtulit: & regium detulit: ac i eccleſia ſci proſperi. 3. non. nouēbris depoſuit.

¶ De ſcō uenerio alio abbate. LXVI.

Venerius ali⁹ abbas tyburtine ciuitatis floruit tpe othonis. iii. imperatoris. Qui prio in mōaſterio ſci bādicti apud ipm oppidū degens: inde ſolitudiné petens: ſine abbatis licētia diſceſſit. Quo tpe tigit ſcūm romualdū abbatē ad ciuitatē illā ab othone obſeſſā accedere: gra pacis interponēde. Qui audiēs de dicto ſolitario ad eū abiit: & uita ipi⁹ ꝑpta: ipm de ſobediētia increpauit: & q; ſine abbatis ſui licētia: qcqd faceret inaniter laboraret aſtruxit. Ille at ꝑpūct⁹ ad mōaſteriū unde receſſus: licētiā a ſuo abbate de uita ſolitaria ducēda petiit: & ut petiit ipetrauit. ¶ Deide ſaxū hōib⁹ iacceſſibile ꝓcēdit: ubi. 4. anis ſine hūano cibo pmāſit: exceptis trib⁹ panib⁹ quos ſecū pri⁹ a mōaſterio detulit. Solaq; poma ſiluestria & radices edebat: aquā uero quā eſtate bibebat: i cōcauolapidis hyeme ex niuib⁹ colligebat. Ad quos plurimi uitā ei⁹ reuerētes accedebāt: & uite hōis neceſſaria deferebāt: q tñ oia ipe paſtoribus pecoꝝ & aliis indigentibus erogabat. ibidē quoq; exhortāte epo basilicā fieri & cō ſeerari pmiſit: In q⁹ aliqđ tps deceſſit: & a qbuſdā eū q̄rentib⁹ iuēt⁹ é mortu⁹: in cubitis & genib⁹ q̄ſi ad orōnē icūbēs: ubi & ſepť tus é: per quē de⁹ plurima miracula oñdit.

¶ De tranſlatione ſci hermacore. LXVII.

Tranſlatio corpis ſci hermacore epi ſcā é p⁹ tps quo attila flagel lū dei italiā deuaſtās: aqleiā fūdit⁹ euertit. Cūq; ꝑ o eādē prouicia gothoꝝ rabies deppulſata eēt: tertio quoq; lōgobardoꝝ ipetū: paul⁹ tūc patriarcha aqleien ferre non poſſet ad gradēſe caſtr; ſupra mare ſitū ſe trāſtulit: & corpa quorūdā ſcōꝝ ac theſauros eccleſie ſecū tulit: cui ſucceſſit in patriarchatu pbin⁹: & pro bino helias q; i gradenſe eccleſia ſynodū .20 epoꝝ celebrauit: & de mādato tunc pelagii pape ipam eccleſiā toti⁹ uenetie & dalmatie metropoli eē ꝓſtituit: eo q; aqleia tūc fūdit⁹ eēt euerſa. P⁹ heliā ſucceſſit cyprianus: quo mortuo fortunat⁹ heretic⁹ ſedē iualit: ſultus audacia lōgobardoꝝ: q ſpoliatis eccleſiis ſe dē tenebat i caſtro glemōe i ꝓſinio lōgobardoꝝ ſito. ¶ Eodē at tpe primogenit⁹ a papa miſſus ē patriarchas ad iſtātia epoꝝ catholicoꝝ puicie uenetoꝝ: ut dicta ſedē catholice gubernaret. Qui a populo gratāter exceptꝰ & dina diſpoſitiōe cathedrat⁹ a deoꝝ p uiſum ꝓmonit⁹ cū oi ſua plebe aqleiā prexit: ut corpa hermacoꝝ & fortūati adhuc i agro ſcē matrōe alexādrie tumulata: ide ad caſtr; gradēſe trāſſlerent. Quibus in ſaxeo mauſoleo reptis: dū ipa inde aſportare nō poſſēt: i grētes ne forte q̄cū d reliqiis eoꝝ deficeret Reuerſi ad arcam repiunt unū ex calceis ſci hermacore ex errore dimiſſū: quo ſuſcepto corpa cū oi facilitate mouētes: naui ipoſita gradū tulerūt: eaq; ibidem honorifice depoſuerūt pridie id⁹ ſeptēbris: ubi & tumulata q̄eſcūt: loc⁹ uero ſuſceptiōis nauis q̄ corpa

tulit: usq; hodie dr̃ cessus .i. receſſus ſci her macore: q; ſemper uirenti germine decorat.

¶ De ſancto hiuentio epo. LXVIII

Hiuentius epꝰ diſcipulus bti hermacore fuit. Cũ idem beat⁹ hermacoras ſanctũ ſyr̃ epm ordinatum ad ciuitatẽ papiã miſiſſet: ut uerbũ dñi pdicaret: hiuentiũ cõdiſcipulum eidẽ aſſociauit: ut dictũ ẽ ſupra in legenda ſyri. §. id⁹ decẽbris. Hic cum btõ ſyro epo in pdicationis officio iugiter laborauit: quẽ & ipm diaconũ idẽ epꝰ ordinauit: ac ſucceſſorẽ dimiſit. Duꝫ aũt mortuo ſyro hiuenti⁹ ad ſacerdotiũ peteret: dudũ latuit: ſed tandẽ pduct⁹ licet ſatis renitẽs pontificatum accepit: qui gratiſſimus clero & populo magiſtri ueſtigia ſequẽs gregẽ dñicũ exẽplis & ſermonibus pauit: & miraculis polles in pace quieuit pridie idus ſeptembris.

¶ De ſcõ hiuentio preſbytero. LXIX

Hiuentius pr̃bꝫ hiſpania claruit ſub tpe pſtãtini impatoris. Qui uir ſanctitate inſignis & ſapiẽtia clar⁹: rhetorico ſtilo copioſus: genere nobiliſſimus: qtuor euãgelia heroico metro quattuor libris pene ad uerbum tranſtulit: & apud hiſpanias claro fine in pace quieuit.

¶ De ſcõ niceta martyre. LXX

Niceta martyr: q; interptat victor apud nicomediã ciuitatẽ paſſus eſt ſub maxiano rege ipſi⁹ mr̃is pente. Hic ipſi⁹ ciuitatis oriũd⁹ filius ſtati maximiani regis genitilis: in adoleſcentia bonis moribꝰ imbutus p reuelationẽ ad xp̃m uerſus ẽ. Appuit eni ei in ſõnis xp̃s cũ uirgine in oratorio ſcẽ marie: tenẽs ſignũ crucis in manu ſua: & docuit eũ: ut crederet in eũ: q euigilãs & de uiſiõe territ⁹: pquirebat qs eẽt: q ei appuiſſet: cui quidã xp̃iana noie iuliana occulte imagines xp̃i ac matris ei⁹ & ſignũ crucis oſtendit: qs ille ipſas eẽ figuras eog: quos uiderat recognouit: Duct⁹ igit̃ a iuliana ad oratoriũ uirginis: a quoda p̃bro xp̃iano in fide doct⁹ & baptizat⁹ ẽ: indutuſq; habitu deſpicabili a gabriele archãgelo ei appente in fide xp̃i cõfirmat⁹ ẽ. ¶ Cũ aũt puer qdã iulian⁹ niceta oranté in eccleſia reppiſſet: pfi denunciauit Qui miſſis appitoribꝰ fecit eũ detineri in eccleſia ſcẽ dei genitricis oranté: Ductuſq; ad patrẽ ab eodẽ ad ſacrificia inuitat̃. Ille aũt ſibi dari deoſ petiit: ut eis thura offerret: ſta tuaſq; idolog argẽteas i domũ ſuã adducta: ꝓtriuit: & paupibꝰ p fruſta diſtribuit: qđ cũ pfi ipſemet poſtmodũ retuliſſet: iuſſit eum catenis ligari: & uncis ſuſpẽdi: & a. 24. uiris ſibi uiciſſim ſuccedẽtib⁹ neruis taurinis acto & ſelle intinctis crudeliter flagellari: cui appens angel⁹ michael ipm dulciter ꝓhortauit: uidit q; niceta manũ de celo ei porrigẽtẽ coronã gẽmatã & colũnã igneã ad celũ uſq; ptenſam. ¶ Cũ aũt hec oia patiẽter toleraſſet: fecit eũ pr̃ manib⁹ & pedib⁹ uinctis ſuper ſtratum poni: & puellã ſpecioſaꝫ adduci: ut ipm oſculis & amplexib⁹ alliciẽs ad deoruꝫ ſacrificia puocaret. Qui dũ ſe ab ea ipudice tractari ſentiret: & aliter illã repellere non poſſet: linguã dentib⁹ pcilã in faciẽ ei⁹ ſpuit illaq; ꝓfuſa diſceſſit. Tũc fecit eũ rex deponi ſup lectuꝫ gladiis acutiſſimis circũſeptũ: q ũtuor rotis agitabat̃: ſed orante ſcõ gladii ſicut ſenum facti ſunt: & ipſe illeſus pmanſit Quo uiſo miraculo qngẽti gentiliũ credide runt. Orãte quoq; ſcõ mr̃e chriſtma & aqua de petra pſilit: & ipſe eos baptizauit. Statiq; ad regẽ intrauit: quẽ ille uidens incolumem quẽ mẽbratim pciſi putabat: iuſſit eũ hamo p labia ſuſpendi: & ferꝫ ignitũ acutũ auricule ipſi⁹ infigi: ut a dextera in ſiniſtrã pertranſiret: aliud quoq; ferꝫ cordi ei⁹ immitti & tertiũ capiti imponi: quod inde ipm uſq; ad latus ſiniſtꝫ trãſſoderet. Et dũ hec pſtanter ſimiliter ſupaſſet: iuſſit eũ uerſus pedib⁹ ſuſpendi: & fumo ſubterfacto fumigari: dein de napta pice & palmitib⁹ igne ſuccenſo ſanctũ cremari. Et cũ in his etiã illeſus pmãſiſſet: man⁹ ei⁹ truncari: & ferris crura ſecari fecit. Deinde calciamẽta ferrea ignita pedibus ei⁹ iponi. Et poſt hec in pfundiſſimã ſouea⁊ ſine aqua iactari. Qui oꝛone facta ab ãgelo michaele de ſouea educit: & mẽbra eius oia reſtituunt. Angelus quoq; ipm hortatus ei dixit: q; quicũq; ipm in oi neceſſitate ſuocaret: iuſte poſtulata penitus obtineret: & ſi iniuſte peteret ad penitentiã pueniret. ¶ Poſt hec pr̃ uocatis magis fecit ei mortiferũ i caliẽ ppinari: ſ; ſigno crucis edito: demões de calice ululãtes euanuerũt: & uenenũ i aquã uerſum ẽ. De qua martyr dñi magos illos ad xp̃m redeuntes baptizauit: quos rex una cum filio in carcerem tradi mandauit. Orãte uero ſcõ diabolus in angelum lucis tranſ figuratus eidem apparuit: quem ille per ſpiritũ cognoſcens durius icrepauit. Statimq; angel⁹ bon⁹ eidẽ aſtitit: & illũ ſore demonẽ declarauit: quẽ niceta ad terram pſtrauit: & pedẽ ſup collũ eius poſuit: & qs eẽt iterrogauit. Ille uero diu eiulans dixit ſe eẽ ſpũm q adã fecerat: ut puariaret: & caim ut frẽm occideret: & pp̃m iudeoꝝ iduxerat ut xp̃m crucifigeret: ueniẽte quoq; pfe maximiano ad carcerẽ: piecit niceta demonẽ i uultu ei⁹ dicens ipm eẽ deũ quẽ adorabat: & deinde illum i ſterq̃linio alligauit. ¶ Cũ aũt pr̃ ſe in xp̃m crediturũ promitteret: ſi niceta unum ex multis defunctis ſub columna iacentib⁹ ſuſcitaret: orante ſancto omnes qui fuerant

mortui surrexerunt. Et cū in gētilitate mortui essent scūs dñi eos baptizauit: & iteꝝ ut dormirent ac se i padisium precederēt impauit. Que oia dum rex magie ascriberet: & si liuꝫ iteꝝ sustigari iussisset: ueniēs regina ipꝫ de crudelitate nimia redarguit: mox quoq; seditione suborta populꝰ regē gladiis & lancеis trucidauit. Niceta uero omnē populum in fide docuit & baptizauit: ecclesias plures ɔstruxit: & fidē dñi multiplicauit. Demū ad xp̄m feliciter migrauit die sabbati pridie id' septēbris: hora. vi. sepultus a xpianis i nicomedia citate: iuxta corpora aliorꝫ mēm ibidem pro xp̄o passoꝝ.

¶ De sancta bona uirgine. LXXI.

BOna uirgo i pibus egypti claruit. Hec apud latinos bona: apud suos egyptios cordimūda uocata: regali genef orta: patre zabul nobili satrapa: matre ziua: pulchra facie sed pulchrior fide: nōdū tamē baptizata: pentibus defūctis: multaꝝ diuitiaꝝ heres: sub cura propinquoꝝ fuit. Quā dum iuuenis nobilissim' i piugiū peteret: multas ei pollices possessiōes: illa oīno matrimoniū refutauit: dicēs xp̄m se ab ista desponasse: uirginitatēq; suam ei dedicasse. Propter qđ a ppinquis dudū blāditiis & minis pulsata: timēs ne sibi uiolēter sanctū propositū rūpetur: latēter fugā petiit: & ad cenobiū uirginum se ptulit: ac se a ianitrice itromitti istantius postulauit. Dūq; illa uirgine sine abbatisse licētia admittere ɔcusaret. Abbatissa diuina reuelatōe ɔmonita: ipaꝫ itromitti fecit: & petēti habitū religionis tradidit. Requisita aūt ab attinētib' & iuenta: dum ipam ide nullatenꝰ auellere possent dicūt abbatisse pu ellā eē gētilē: ut eā tali occasione repellerer. Illa autē hoc ꝓfitens sed baptismū expetēs a presbytero monasterii baptizaī: & xit. ānorum sacro suscepto uelamine uirgo dño cōsecratur. Que i multa ꝓseuerauit scitate: & oi sacre regula discipline. ¶ Cū aūt unā ex sororibus hꝛet i sociam ꝓdilectā: & illā languentē oēs alie uisitarent: sola bona remansit i ecclesia orans deū: ut qa illā mori ꝛspiceret: sibi in ualio seculo comes fieret. Quod & uoce de celo lapsa ei promissum est. Tunc bona sororē adiit: que ei illud idem prenunciauit: & mox spiritū emisit. Tertia uero nocte abbatissa uidit somnio: q; iuuenis splendens pallā ex eius capite auellebat: quam & scrinio abscōdebat. Et querēs cur hoc faceret: audiuit bonā ab ea eadē die auferēdam. Mane aūt dū abbatissa uisionē sororib' retulisset bona presente: audita ē uox angeli de celis ipam ad patriā euocātis. Que continuo i choro soroꝝ posita: oib' circū psallētibus & fletib' emisit spiritū pridie id' sept. Cuius corpus mox iux de celis clara circū dedit: & ex ipo odor mirabilis refragrauit: donec officio ꝑpleto sepulture traditū est.

¶ De scō philippo epo & martyre. LXXII.

PHilippus epūs & mr̄ passus ē apd alexādriā sub seuero imꝑatore. Hic illustrissim' ꝓfect' alexādrie pater fuit scē eugenie uirgis: & ab ea ꝑuersus ad xp̄m: ut supra i eius passione actū ē. 8. cal. ianuarii. Qui re licta ꝓfecture dignitate: a xpianis i epm alexandrie sublimat. Ad cuius istantiā & inforꝫmationē seuerus augustus libertatē xpianis ꝓcessit: ut suis legib' i egypti ptib' uteret: eo ꝙ ab eo uti olim prelecto suo informatus est: xpianos rei publice plurimū eē ꝓficuos. Postmodū aūt emulatib' paganis. Seuerus edictū reuocauit: & misso illuc pennio prefecto i successorē philippo mādauit eidē: ut aut philippum diis sacrificare ꝓelleret aut depositū oi dignitate & facultatib' priuaret philipp' aūt ifirmitate simulauit: donec oia sua paupib' diſpēsauit. Quod audiēs penni us: dū ob timorē populi ipm iuadere publice nō auderet: latēter i ecclesia orāte gladio i gutture ꝑcuti fecit. Qui tñ populū i timorē dei exhortās: p triduū supuixit. Sed i epi scopatu mēses. xv. miracula patrās. Et sic cū palma mr̄tii ad xp̄m migrauit idibus septembris. Sepultus in mōasterio filie sue.

¶ De scō ligorio martyre. LXXIII.

LIgorius martyr i partib' grecie passus ē. Hic natiōe grecus: religiōso seculo dū uaste solitudis ere mum coleret: hominibusq; incognitus eēt: & gētilib' uenatorib' iter uepres iuentus ē. Et dū latro putaret: i terrogat' qs eēt: rndit se eē peccatorē xp̄ianuꝫ. Qđ illi audito xp̄i noīe eis exoso mox gladiis iterfecerūt. Cuius corpus a uenetis de partib' greciaꝫ trāluectū i mōasterio sci laurētii positū ē. Cūq; dies ei' passiōis ignotus eēt: cuidā puero lāgueti quasi i extremis posito: quidā scūs apparuit: seq; ligoriū eē dixit puerūq; admouit: ut abbati sci laurētii diē sue passiōis. ix. septēbr̄ celebrandū eē indicaret: quo uidelicet die ipe pro xp̄o passus fuisset: & eo nūciato sua eius meritis sanitatē pciperet: puer aūt ad se redīes: hec q; uiderat abbati nūciauit: & ꝓtinuo icolumis de lecto surrexit. Sicq; dies passiōis ligorii. Idib' septē. eē exinde oib' notum fuit.

¶ De scō amato presbytero. LXXIIII.

AMatus presbyter & abbas monasterii romerici fuit: uir quidē mire abstinētie & anachoritice uite sectator: uirtutū & miraculoruꝫ gra illustrē ꝙersationē ducens. Qui & migrauit ad xp̄m idibus septembris

in ipso mõasterio i pace tumulat⁹. hec ado.

¶ De scõ mauritio epo. LXXV

Maurilius eps apud andegauenſe ciuitatẽ claruit: cui⁹ & epus fuit. Hic natiõe mediolanenſis claris parentib⁹ ortus. Primo quidem ſci martini in ſuo monaſterio turonenſi diſcipulus fuit: ſed poſtmodũ ſolitaria uita eligẽs de turone receſſit: & andegauen urbẽ adiit: ubi in villa caloucie phani antiquiſſimũ idolo⁹ reppit: ſtatimq; ofonẽ ſudit: & ignis de celo deſcendens ipm ꝓſumpſit. Ibi ergo ſcũs eccleſiã fundauit: quã p ceſſat̃poris ſcũs martin⁹ ꝓecrauit: ubi & multo tpe mauritius in ſcitate uite morãtra xit. ¶ Multiſq; miraculis coruſcauit. Nã puer a uipera pcuſſum pene extinctũ ſanauit. In preſtacoru bi erat collis idolo⁹: demonibus cũ multo eiulatu expulſis idola cõbuſſit: ibiq; cenobiu⁹ ſtruxit. ¶ Vir quidã rapt⁹a mercatorib⁹: ut ꝓcio uenderet: ad eius ꝓſidium recurſum habuit. Dũ aũt ſcũs dñm illius ad redemptionẽ capti nullaten⁹ induc̃ere poſſet: raptor febribus inuaſus ſubito expirauit: quẽ ſanct⁹ maurilius ſua oratione a mortuis ſuſcitauit: ſtatimq; ille captiuum libere dimiſit: quo etiã miraculo oẽs alios dicti raptoris ꝓclios ad penitentiã reuocauit. Naute quidã in mari piclitantes eũ inuocabant. Quod ſcũs per ſpũm cognoscens: ad litus acceſſit: & ſigno crucis edito tẽpeſtatẽ ſedauit. ¶ Latro quidã qui eius aſinũ rapuerat: nocte tota circũuagãs: mane cũ furto añ fores ei⁹ mõaſterii iuent⁹ẽ: & aſello reddito penitentiã egit. ¶ Poſt hec de ꝓſilio bti martini archiepi turoñ. in eꝑm andegauenſe electus eſt. Qui dũ in ſede ponit: & a martino eius metropolitano ꝓecrat: colũba de celo ueniens capiti eius inſedit. ¶ Dũ cuidã matrone ſterili filiũ a dño ꝑcibus impetraſſet: illaq; puer⁹ febricitanẽ ad maurilium celebrantẽ in eccleſia ſci petri baptizandũ addu xiſſet. dũ miſſa ꝓtraherẽt: puer ſine baptiſmo expirauit. Ille uero q̃ſi negligentie ſci us actur⁹ penitentiã ab eccleſia ſua auſugit: claues reliquiaq; ſecũ tulit. Que dũ p mare nauigaret: caſu in aquã ceciderunt. Eps aũt q̃ſi hoc diuine ultioni aſcribẽs: uouit ſe nũq; ad ſedem ſuã reuerſur⁹: niſi claues ipas diuinit⁹ rehaberet. Sic; in habitu pegrino trãſ miſſo mare dñi cuiuſdã ortum colere cepit. Requiſitus eſt ubiq; p ſeptenniũ a ciuibus: ſed minime inuẽt⁹. ¶ Dum aũt quidã ex eĩ⁹ clericis ad eũ querendũ mare trãſire uellẽt ſcripturã ab angelo inuenit̃ lapidi ſculptã, continentẽ Mauriliũ illac tranſiretaſſe: leti ergo dum portũ in nauicula tranſeũt: piſcis ingens in nauem ꝓſiluit: quẽ exenterãtes claues in uẽtre reperiunt: quas bene recognoſcunt. Mauriliũq; cũ clauib⁹ in mari demerſum putauerunt. Et dũ triſtes redire diſponerent: hoſpitati ſero apud dñm cũ quo eps eoꝝ morabat: mauriliũ uocari audierunt. eumq; recognoſcẽtes: ut repatriaret: exorarunt. Recuſanti quoq; & uotum ſuũ allegãti claues oſtendũt: ſicq; ſanctũ cũ gloria ad ſedem ſuã reducunt: qui ſtatim iuxta ſepulturam pueri ſe ꝓſtrauit: nec ab oſone deſtitit quouq; puer reuixit: quẽ ipſe baptizatũ renatum uocauit: & in lege dñi eruditũ ſucceſſorem epatus habuit. ¶ Quenda die dñi eo ſecuri ligna cedentẽ: cui⁹ manus ꝓtracta ſecuri adheſerat: poſt dies quinq; penitentẽ ſanum effecit. ¶ Dũ in portu lydi ſtumis cũ quibuſdã tranſire uellet: nec nauẽ haberet. Nauicule quedã ab alia ꝓte fluuii poſite ſiñ aliquo ductore ad eũ puenerunt: & ipſe cuꝫ oibus angelico ducatu tranſiuit. Quieuit in pace. 90. etatis ſue anno: epatus uero ſui anno. 30. idibus ſeptembris. Sepultus in eccleſia andegauenſi miraculis clarens.

¶ De exaltatione ſcẽ crucis. LXXVI

Exaltatio ſcẽ crucis ſub heraclio impatore facta eſt. Cum eni uenerabile crucis dñice lignũ a beata helena inuentum eẽt: ut hẽ ſupra in hiſtoria inuẽtionis crucis. §. noñ mai: ita per mediũ ab ea ſectũ eſt ut ex eo crucẽ ꝓſtantinopoli deferret: & crucem heroſolymis in thecis argenteis ſuo loco reꝑaret. Multoq; itaq; tẽpoꝝ labẽte curriculo pmittẽte dño ꝓpter peccata ſuum populũ flagellari. Coſroe rex plaꝝ oia regna terraꝝ orientis ſuo impio ſubiugauit. Hieruſalẽ aut̃ ueniens a ſepulchro dñi territ⁹ fugit: parte tamẽ dñice crucis ibidẽ ab hele na relicta aſportauit. Volens aut̃ ab oibus ut ſolus de⁹ coli: turrim ex auro & argento interlucentib⁹ gẽmis fecit: & ibidem ſolis & lune ac ſtellaꝝ imagines collocauit: ꝓ ſubtiles ẽ & occultos aqueduct⁹ q̃ſi de⁹ deſuper aquã fluẽs pluebat: & ſubterraneo ſpecu eoꝝ quadrigas trahentes hẽbat: ut q̃ſi turrim mouerent: & tonitruũ ſimularent. Filio quoq; ſuo regno tradito: ipſe in turri reſidebat: & iuxta ſe crucẽ dñi collocans: appellari ſe regem regũ & dñm dominantiũ ab oibus impabat. ¶ Tunc impator heracli⁹ xpianiſſimus cũ exercitu copioſo iuxta flumen danubium cõtra coſroe filiũ pugnatur⁹ aduenit. Et ibidẽ utriq; principib⁹ placuit: ut ipſi ſoli ſup pontẽ duello ꝓſigerẽt: & qui uictor exiſteret ſine dãno alterius ptis exercitus impiũ obtineret. Et ſi quis ex ulla ptiu⁹ principẽ ſuum iuuare ꝓſumeret cruribus & brachiis exciſis in flumine mergeret. Heraclius igit̃ ſe deo & uenerande cruci: ꝓ qua pugnabat: deuote cõmendãs ambob⁹ dudũ

in ꝑflictu durantibus xp̃o annuẽte victoriaꝫ randeꝫ obtinuit: & cosroe filiũ interfecit. Statimq; uniuersus eius exercit⁹ quasi diuinit⁹ tactus se fidei xp̃iane subdidit: & sacrũ baptisma suscepit. Cosroe ãt ignorabat exitũ bel li: qa cũ ab omnib⁹ pp eius supbiam habere tur exosus: nemo eidẽ ĩdicare curauit: unde heraclius usq; ad turri ascendẽs ad thronũ eius ex iprouiso puenit: & ei ĩ throno aureo reppit: eiq; dixit: q; quia crucẽ dñi iuxta ei⁹ modulum honorasset si baptismũ & fidẽ xp̃i suscipere uellet: uitã & regnũ ab impio acceptis obsidib⁹ obtineret. Sinaũt statim ipi⁹ gladio interiret. Cũq; hoc ille ꝑfidus acquiescere nollet: heraclius eum protin⁹ decollauit. Sed quia rex fuerat: & crucẽ dñi ex pte honorauerat ipm̃ sepeliri mãdauit. Filiũ ue ro eius annoꝝ. x. quem secũ reppit baptizari fecit: & ip̃s de sacro fõte leuauit: ac regnũ paternum ei dimisit. Turri uero destruẽs argentum in predã suis diuisit: augq; uero & gẽmas ad repandas ecclesias quas tyrãnus destruxerat reseruauit. ¶ Sacrã igitur crucem dñi repertẽs hierosolymã reportauit. Cũ autem de mõte olieti descẽdẽs p portam quã dñs passurus intrauerat: in equo regio & appatu impiali ingredi uellet: repente lapides porte desceṅderunt: & inuicẽ quasi paries se clauserunt. Angelus quoq; dñi super portã signum crucis tenens appuit: & impatorem de pompa icrepauit: dicẽs q; cum dñs ad passionem per ipm̃ ianuam intrauit: non cultu regio: sed humili restidens asello: humilitatis exẽplũ dereliquit: & his dictis angel⁹ disparuit. Tunc impator lachrymis infusus discalciatus & usq; ad camisiã exutus crucem dñi accipiẽs usq; ad portã baiulauit. Statiq; porta se surrigẽs: libeq; intrantib⁹ patefecit ingressum. Odor aũt suauissim⁹ qui eodem die quo crux de turri cosroe fuit sublata usq; hierosolymã de persaq; prouincia fuerat allapsus tunc rediit: oẽsq; suauitate refecit: Sicq; preciosa crux suo loco restituitur: & antiqua miracula renouanf. Mortuus enim quidam suscitat: palyticꝰ. 4. curantur: leprosi. x. mũdant cecꝰ. xv. illuminãt: a plurimis demones effugant: laꝑoribusq; diuersis mẽti liberant. Et sic impator ecclesiis repatis: & regiis munerib⁹ dotatis ad propria remeauit. Facta est aũt hec crucis exaltatio. 18. calen. octobris. Circa annos dñi. 620.

¶ De scõ cornelio papa & mrẽ. LXXVII

Cornelius papa & martyr natiõe romanus ex patre castino. Fabiano pape i põtificatu romano successit. Et sedit annos tres mẽses. 2 dies. x. Hic ꝑstituit ut sacerdotes si uellẽt pro certa causa iuuare possent. Hic rogat⁹ a quadã lucina matrõa: corpora apostolor̃ petri & pauli de catacumbis leuauit: ubi per annum iacuerãt: postq; ea greci iurati fuerant: ut dictum est supra in passione eor̃. 3. cal. iulii. Et primũ quidem corp⁹ beati pauli sepeliuit in predio eiusdem lucine iuxta ostiẽ. ad latus ubi decollatus est. Deinde corpus beati petri posuit iuxta locũ ubi crucifixus ẽ: inter corpora scõr̃ ep̃oz̃: in templo apollinis in mõte aureo uaticani palatii neroniani. ¶ Hic beatus martyr a decio cesare cum suis clericis in exilium relegatus est centũcellis. Ibiq; a sacto cypriano epo carthagineñ. epistolas consortationis accepit. Tandem de exilio reductus decio pñtatur: & dum immobilis in fidei confessione permaneret. Iussit os eius plumbatis cedi: & deinde ad tẽplum martis adduci: ut aut ibi sacrificaret aut sniam capitalem subiret. Cum ergo illuc duceretur: miles quidã nomine ✝ cerealis eum rogauit ut ad domũ sua diuerteret: & pro uxore eius ✝ salustia: que per annos. v. palytica iacebat oraret. Que dum ad orationẽ eius sanata esset ✝. 21. milites cũ ipsa & uiro suo: dño credidерunt: & a corneliо baptizati sunt. Qui omnes iubente decio ad templum martis deducti & expuentes in idolum una cum sancto cornelio decollati sunt. Quorum omnium corpora a lucina prefata in cemiterio calixti sepulta sũt. xviii calend. octobris Circa annum domini. 255.

¶ Hic scũs papa ad fabianum antiochene eccliẽ epm̃ scripsit epistolam de romana italica & aphricana synodo. Item aliam de nouato & aliis qui lapsi erant. Tertiam de his que in synodo gesta sunt. Quartã admodũ prolixam: nouatiane hereos anathema continentem: & causas. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De scõ cypriano epo & mrẽ. LXXVIII.

Cyprian⁹ carthagineñ epus & martyr passus in ipsa ciuitate aphricana sub ualeriano & galieno imperatoribꝰ galerio maximo proconsule. Qui postq; multos xp̃ianos ad martyrium uerbis & litteris ꝑsimalset. Paterno proconsuli pñtatur. Et postq; a fide nullatenus imutari posset: in exilium ab eodem missus ẽ. i ĩsulam corubitanã. ¶ Post aliquot mẽses inde reuocatus ẽ a galerio maximo qui paterno successerat. Et cũ ad sacrificia deoꝝ cogeretur: & sacrificare nollet: sẽtentiam ab eo capitalẽ accepit. Qua lecta p notarium cyprianus dixit: deo gratias. Cũq; ad locũ cũ ꝑiculatore uenisset: precepit suis: ut eidem ꝑiculatori pro mercede. xxv. aureos darent. Accipiensq; linteum: manu sua oculos texit & coronam suscepit. Referuntur etiam passi cũ eo ✝ crescentianus ✝ uictor ✝ rosula & ✝ generalis. xviii. cale.

octobris:circa annū dñi.256. Quoq; corpa a xpianis sepulta sunt in via appalliēti iuxta piscinam eiusdem carthaginensis ciuitatis.
¶Hic beatus martyr nōdum ad fidem christi conuersus:primum gloriose rhetoricam docuit:deinde xpianam professus fidem: & carthaginensis episcopus constitutus: multa scripsit:multa posuit. Nam ingenii hui⁹ superuacuum est indicem texere: cum sole clariora eius sint opera. Scripsisse dē de lapsis uolumen egregiū ptra nouatianos. Itē sacramentorum librum eximium. Itē alium de laude martyrum ad cornelium papam. Epistolas octo. Contra nouatum & nouatianum diuersos tractatus & epistolas: in quibus eorum condemnantur errores. Epistolarum uolumen grande ad diuersos scripta rum sonanti ualde ornatū eloquio. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶De sancto tobia iusto. LXXIX

TObias uir sanctus cui⁹ perfectio sanctitatis ex ipso ipsius speciali libro colligit: a beato hieronymo & a iosepho inter patres sanctos testamēti ueteris numerat: Hic ex tribu & ciuitate neptalim un⁹ fuit ex captiuis filiis israel a salmanasar rege assyrii orum in assyrios translatis:qui in captiuitate positus uiam ueritatis non deseruit: adeo ut tribulibus suis euntibus ad orandū uitulos aureos:quos fecerat hieroboam rex israel: iste solus iret in hierusalem ad templū domini decimas & primitias suas fideliter offerendo. Hic accepit uxorem anam de tribu sua:ex qua filium genitum suo nomine uocauit tobiam. Captus autem cum uxore & filio habitauit in niniue. Et quia deum timebat:obtinuit a rege gratiam perambulādi per omēs eius regiones:qui concaptiuos uisitabat:& monita eis salutis prebebat. Deueniens autem in rages ciuitatem medorum cuidam gabello contribuit suo egenti sub chirographo mutuauit decem talenta argēti:que habebat ex his:in quibus a rege fuerat honoratus. ¶Mortuo autem ialmanasar cum filius eius sennacherib filius israel exosus haberet:tobias consolabatur eos: & egenis ministrabat. Cum uero reuersus esset sennacherib a iudea fugiens manū domini:& irat⁹ multos hebreorum faceret occidi:tobias sepeliebat corpora eorū: Quod audiens rex tulit omnem substantiam eius: & eum occidi iussit. Qui cum uxore & filio fugiens nudus latuit. Post dies quadraginta quinq; occiderunt regem filii eius:& tobias ad domum suam rediit:omniscp facultas ei⁹ restituta est ei. Cum autem in quodam festo paratum esset conuiuium in domo ei⁹:& misset filiū suū ad uocādos amicos: reuersus ille nūciauit unum ex hebreis i platea iugulatum iacere. Cuius corp⁹ tobias occulte tulit:& nocte postmodū latenter sepeliuit: p̄pter quod a proximis redarguebatur:eo q̄ hui⁹ rei causa uix mortis periculum euasisset. Sed ille timorem domini omnib⁹ ante ponens sepulture officiosi solicit⁹ intendebat.
¶Die uero quodam cum a sepultura fatigatus rediisset: & iuxta parietem obdormisset: ex nido hirundinum calida stercora ei⁹ oculis inciderunt:& cec⁹ fact⁹ est:qui tamē in oibus patientiam habuit:& sicut olim iob dominum in omnib⁹ benedixit: cū tamen ab amicis irrideretur. Anna uero uxor eius ibat ad textrinum op⁹:& de labore manuū sibi & familie sue uictum procurabat. Et cū die quadam hedū ad domum adduxisset:tobias q̄ cum balantem audisset:uxorem admonuit:ut si forte furtiu⁹ esset suo domino redderetur. Ad que illa irata cepit eū uerbis ptiq; meliosis irritare: & elemosynas suas i uanū factas obiicere. Ille uero cum lachrymis orauit ad dominum:ut suum in pace susciperet spiritum. Eodem die contigit:ut sara filia raguelis i ciuitate medorum audiret im properium ab una ancillarum suarum:quā increpabat:obiiciēte ei q̄ eēt interfectrix uirorum suorum. Fuerat enim nupta septē uiris:& demonium nomine asmodeus occiderat eos:statim cū ad eam ingressi eēnt. Que post ieiunium triduanū orauit ad deum: ut a tali eam opprobrio liberarer. Cui⁹ oratio una cum oratione tobie uno & eodem tēpore sunt in conspectu domini exaudite. ¶Tobias ergo cum putaret se exauditum:ut moreret:filium suum uocauit:& cum de preceptis sanctis eruditus:atq; ad sperandū in domino confortauit:deinde precepit ut uirum aliquem perquireret:qui eum in rages medorum adduceret:ut debita sibi decem talēta argēti a gabello exigere posset. Egressus ergo tobias inuenit iuuenem precinctum q̄si paratum ad ambulandum. Et cum ab eo accepisset:q̄ omnem regionem medorum & iter nouisset:& gabellum cognosceret:introduxit eum ad patrem suum:& audita narratione. Cui & iuuenis:qui erat angelus raphael filium suum sanum ducere & reducere promisit. Paratisq; omnibus: que erant opus in uia:ambauerunt ambo simul: & canis secutus est eos. Mater autem filium suum abeuntem amare flebat:sed eam tobias consolabatur. ¶Venientes igitur illi ad fluuium tigris:exiuit tobias:ut pedes lauaret:& egressus est piscis immanis:ut deuoraret eū: quē tobias iussu angeli manu apprehendit:& traxit ad litt⁹:deinde ipsum exenterauit:& cor & fel eius ac iecur reposuit: que ei angelus ad medicinam utilia fore dixit: partemq;

piſcis aſſam comederũt: partem ſalitam ſecũ tulerunt. Quibus ꝑgentib⁹ expoſuit angel⁹ tobie: ꝙ cor ac iecur piſcis ſuper prunas poſitum: fumo ſuo extricat omne genus demonioꝝ: ſel uero ualet ad auferendã albugines & cecitatem oculoꝝ: uenerunt⁹q; ad ciuitatẽ medoꝝ in qua raguel propinquus tobie morabatur. Ad cuius domũ dum diuertere uellent: angelus tobie dixit: ꝙ filia illius unica ſibi in coniugẽ cum omni ſua ſubſtantia debebatur. Et dum tobias propter ea q̃ de puella audierat ipam accipere dubitaret: angelus ipſum edocuit: ꝙ ſuper petulantes & deum nõ timentes demoniũ poteſtatem habebat. Sed cum illã acciperet trib⁹ noctib⁹ in oratione pernoctarent: & de iecore piſcis incenſum faceret: & ſic demoné effugaret: q̃rta uero nocte puellam cognoſceret amore ꝓ creande prolis: nõ appetitu libidinis. Ingreſſi ergo ad raguelem cũ tobiam eius conſanguineum cognouiſſet gratanter illos ſuſcepit: & ad conuiuium inuitauit. Cui tobias filiam eius in uxorẽ petiit. Sed cum pater illã ei dare dubitaret ne forte ei ſicut & aliis contigerat: horrãte angelo ac dicente: hoc diuie uoluntatis eſſe: & ꝓpterea alius eam nõ poſſideret habere. Raguel ſaram filiã ſuã tobie deſponſauit: & magnas nuptias preparauit. Nocte uero iuuenẽ ad puellam intromiſit: qui ſecũ piſcis ſuper prunas poſuit. Mox⁹q; angelus demonium apprehenſum in deſerto egypti ſuperioris alligauit. Exhortante igit̃ tobia ipſe cũ ſara nocte illa in oratiõe pſeuerarunt. Sed cum circa pullog; cantũ raguel foueam pari iuſſiſſet: ut ante lucem generuꝫ ſepeliret: miſit ancillam ad explorandũ quo modo ſe hꝫet. Que reuerſa nũciauit ambos incolumes dormientes. Qui deum ex corde benedixit: & foueam repleri mãdauit. Facto q; ſolenni puiuio uicinis & amicis adiurauit tobiam: ut duas hebdomadas apud ſe maneret: & dedit ei medietatem oĩum que poſſidebat: & de reliqua poſt mortẽ ſuã ei relinquẽda promiſit. ¶ Interea angel⁹ q iuuenis putabatur: rogatus a tobia ad rages urbem ac ceſſit: a gabello mutuatam pecuniã exegit: chirographum ei reſtituit: eumq; ſecum ad tobiam reuiniendũ adduxit. ¶ Raguel igitur filiam ſuam tobie tradidit: & dimidium ſubſtantie ſue in ſeruis & pecudib⁹ camelis & pecunia ei conceſſit: filiamq; ſuam ſaluatoribus monitis eruditam i pace dimiſit. Qui recedentes cum peruenieſſent ad charrã que eſt medio in itinere: raphael & tobias preceſſerunt: & ſaram cum ſeruis & pecudibus lẽto gradu uenire permiſerũt: monuit⁹q; angelus tobiam: ut peruenies domum oculos patris felle piſcis liniret: & confeſtim uiſum recuperaret. Cum aũt appropinquarẽt ad urbẽ Anna mater ei⁹ que inſupercilio montis quo tidie ſedebat: filium ſuum de longe uidit: & currens uiro ſuo nunciauit. Canis etiam qui eos ſecutus fuerat cauda blandiens ꝓcucurrit. Tobias ergo ſurgẽs duce puero: proceſſit obuiã filio: & ſe mutuo oſculantes fleuerunt pre gaudio. Cumq; tobias iunior felle piſcis oculos patris deliniſſet: poſt mediam quaſi horam egreſſa albugine: uiſuꝫ ante q̃tuor annos amiſſum recepit. Nam annorum .56. illum perdidit & ſexagenarius recupera uit. Poſt dies .7. Sara nurus eius applicuit: & cum gaudio a tobia & anna recepta fuit: omnia quoq; que ſibi acciderãt iuuenis enarrauit. Deinde raphael eis quis eſſet aperuit: & relicta illis pace diſpuit. ¶ Tobias uero in timore domini perſeuerans annis adhuc .52. ſuperuixit: & uidit filios nepotum ſuoꝝ. Et poſt annos .5iꝫ uite ſue: in pace obdormiuit. Sepultuſq; eſt in niniue ciuitate. Mortua quoq; anna eius uxore. Tobias cum ſara & filiis ſuis uenit ad raguelem: & cum eo manſit uſq; ad finem uite ſue: omnemq; ſubſtantiam eius poſſedit. Et poſt eius obitum in ſãctitate perſeuerauit annorumq; .99. in pace quieuit. Huius ſancti & duarum ſanctarum infraſcriptarum: hic geſta poſui: quia dies eorum obitus ſunt incerti: & ipſorum hiſtorie hoc tempore: uidelicet ad medium menſis ſeptembris ab eccleſia leguntur. Hec ex libro tobie: & ex chronicis ioſephi hieronymi & comeſtoris.

¶ De ſca iudith uidua. LXXX.

IVdith uidua inter ſanctas ueteris teſtamenti matres: ſancta quoq; ruth ſgina a ioſepho & hieronymo conſcribuntur. Quarum ſanctitatis laudes i earum libris ſpecialibus exſtant. Fuit autem iudith de ciuitate betulie oriunda: filia merari de tribu ruben: uxor nobilis manaſſe ab eo in multis diuitiis relicta: que nimia pulchritudine in uiduitate caſtiſſima domino ſeruiebat. ¶ Cum ergo cambyſes filius cyri regis perſarum: qui alio nomie nabuchodonoſor appellatur: cui pater adhuc uiuẽs regnum aſſyriorum conceſſerat anno .xii. regni ſui: arphaſath regem medorum in campo uicit: & regnum eius obtinuiſſet: in ſuperbia elatus miſit ad omnes urbes mũitas ſyrie & damaſci uſq; ad hieruſalẽ exigens ab eis tributa longe grauiora q̃ patres ſui. Qui omnes uno animo contradixerunt. Et indignatus rex miſit holopherné principem militie ſue cum exercitu innumerabili ad regiones illas: mandans ut nulli hominũ uel munitionum ꝑceret oculus eius. Qui cum uaſtaſſet ciliciam & meſopotamiaꝫ: & madianitas: & ciuitates mũtas obrẽtas deſtruxiſſet: & deos

eaq; exterminasset: puenit ad terminos terre
israel: ut expugnaret eos. Timétes autem fi
lii israel ne similia faceret hierusalē & tem
plo domini: clauserunt itinera montium: &
se coram domino iesuniis & orationibus hu
miliauerunt ad exhortationem heliachim sa
cerdotis magni. Cūq; holophernes audisset
q; filii israel montium itinera pclusissent cō
tra betuliam ciuitatem: uocauit duces mo
ab & amon: & interrogauit eos: quis eēt iste
populus: aut que uirtus eorum. Tunc achi
or dux filiorū amon narrauit ei: quomodo
uenisset populus ille de egypto in signis mi
randis: & deo eorum sibi ppicio terram cha
naam patribus suis promissam admirabili
potentia obtinuissent. Et cum deus eoꝝ pla
cat⁹ erat eis: nemo poterat illis resistere: cū
uero propter peccata sua exasperabant eū:
flagellabat eos. Audiens hec holophernes i
ratus mandauit achior illi populo sociari:
ut illis pereuntibus ipse pariter cum eis pe
riret. Sicq; a seruis suis adductus iuxta be
tuliam manibus & pedibus uinct⁹ ad arbo
rem dimissus est. Egressi autem fundibula
rii de ciuitate eum soluentes adduxerunt ad
populum: quia omnia coram populo que
sibi contigerāt enarrauit: quem principes o
zias in domum suam suscepit. ¶ Altera die
holophernes ciuitatem betuliam potenter
obsedit. Et ueniens aqueductus qui fluebāt
in urbem abstulit eis aquam. Sed ciues be
tulie noctibus egrediebantur ad quoddā fō
ticulos iuxta muros: quibus utebātur ad re
focillandum potius q; ad bibendum. Quod
holophernes comperiens: fontib⁹ custodes
apposuit: ita ut aqua in ciuitate deficeret:
post dies uiginti uenerunt aūt duo sacerdo
tes de hierusalem ad populum exhortandū
Et cum popul⁹ siti deficiens uellet ciuitatē
tradere holopherni: ad preces sacerdotum
adhuc quinq; dieb⁹ domini misericordiam
expectare decreuit. ¶ Hoc audiens beata iu
dith: primum quidem eos redarguit: q; ter
minum domino posuissent: deinde eis impo
suit: ut eos eodem fero ad portam ciuitatis
expectarent. Premissa quoq; oratione lauit
se & induit omnes uestes suas comptas: &or
namenta sulit: & ancillam suā nomine abrā
secum duxit: portās secum cibos aliquos ad
edendum. Venientesq; ad portam ciuitatis iuſ
sit sacerdotibus & custodibus ut se usq; ad
diem tertium expectarent. Cumq; descende
ret montem tenuerunt eam exploratores: &
duxerunt ad holophernem: qui statim pro
pter eius nimium decorem capt⁹ est in ocu
lis suis. Cū aūt ipm adorasset iudith: inter
rogauit eam cur ad se uenisset. Que respon
dit: q; iccirco uenerat: ut saluaret aiam suā:
eo q; populum suum propter peccata ipso
rum in manu holophernis cōgnouerat esse
tradendum. Addens q; deus suus eam mise
rat: ut ipsa sibi hec nunciaret: suoq; usus
cōsilio ipsum usq; in hierusalem cum omni
exercitu suo introduceret: omnemq; popu
lum sicut oues sine pastore obtineret. Que
cum holopherni placuissent: iussit ei dari de
coniuio suo. Illa autem non posse de cibis
eorum comedere dixit: ne super se eueniret
ira dei. Petiitq; sibi dari copiam per triduū
egrediendi ad orandum deum suum. Et ita
per tres dies noctibus exibat: & dominū p
suo populo exorabat. Quarto uero die ho
lophernes fecit cenaꝫ seruis suis: & iussit ua
gno eunucho: ut iudith uocaret ad mensam
Cui⁹ pulchritudine & ornamētis holopher
nes captus: iocundioꝝ effectus bibit uinū
ultra oēm modū: & inebriat⁹ statim sestina
uit ad lectum. Vagno autem iudith in eius
cubiculum introduxit: ut concūberet secū
holophernes. Omnes quoq; inebriati ad ho
spitia festinarunt. Holophernes autem iace
bat in lecto nimia ebrietate sopitus. Precep
pit ergo iudith ancille: ut ad hostium cubi
culi obseruaret: & oratione premissa cum la
chrymis inuocato domino: pugionem holo
phernis: qui pendebat ad columnam exol
uit: & percutiens bis in ceruicē eius: caput
ipsi⁹ abscidit: & inuoluit illud canopeo suo
hoc est serico reticulato: & tradidit ancille:
que milit illud in peram suam. ¶ Et egresse
sunt ambe sm consuetudinem quasi ad ora
tionē: transeunteſq; castra uenerunt ad por
tam ciuitatis: & uocauit iudith custodes: ap
taq; ianua ingressa est: cunctisq; ciuibus cō
currentibus ad eam: accensisq; luminaribus
protulit caput holophernis: & omnia que si
bi deus fecerat enarrauit. Vocatusq; achior
uisoq; holophernis capite adorauit deum is
rael: & appositus est ad populum domini.
Cūq; ois populus laudasset deū: de mādato
iudith caput holophernis in muro suspēde
runt: & diluculo in hostes impetū fecerunt.
Quod uidentes assyrii mādauerūt principē
suum uocari. Cū aūt intrasset uagno: ut ex
citaret eū: uidit corp⁹ sine capite: nec iuenit
iudith. Quod assyrii audiētes timore ac stu
pore pcussi: se in fugā dederunt. Quos filii
israel cedētes usq; ad fines suos pfecuti sūt:
& uix p. 30. dies eoꝝ spolia collegerunt. V
niuersa quoq; que fuerant holophernis iu
dith donauerunt. Post hec ascendit iudith i
hierusalē: & deo gratias egit. Vocatusq; est
cambyses ab hebreis secūd⁹ nabuchodono
sor. Rediēsq; iudith betuliā pseuerauit i sca
uiduitate oīb⁹ diebus uite sue: & dimittens
abrā suā liberā geuit in pace annoꝝ. 105. Se
pultaq; est in monumento manasse uiri sui.
Hec ex libro iudith & aliis quibus supra.

¶ De sancta hester regina. LXXXI.

HEster regina claruit i ciuitate sua: que postmodus edessa dicta ẽ tempore assueri siue artaxerxis regis persaꝝ: qui regnauit ab indꝫ usq; ad ethiopum supra. i.127. prouincias. Qui tertio anno imperii sui fecit grande conuiuium cunctis principibus & magnatib⁹ prouinciaꝝ: qđ durauit. 180. diebus in domo sua mirabili: cuius colũne erant argẽtee: tectum uero iustar firmamẽti habens gẽmas diuersi coloris: in figura sideꝝ & signoꝝ: disposita. Post hos dies conuiuii inuitauit omnẽ populũ qui erat in suis: & discubuerunt extra domũ. 7. diebus in uestibulo horti delitiaꝝ: qđ mira pulchritudie decoratum erat. Vasti quoq; regina fecit conuiuiũ feminarum i palatio ubi rex manere ꝓsueuerat. Die aũt. vii. precepit rex. 7. eunuchis: ut introduc erent reginã in appatu suo: ut ostẽderet oibus pulchritudinẽ eius. Que ad imperium regis uenire ꝛtempsit. Et iratus rex de ꝓsilio. 7. sapientum qui sibi semp astabãt mandauit: ut ultra uasti non ingrederet ad regem: sed altera melior regnaret pro ea: ut per hoc discerent omẽs mulieres non parui pendere mandata marito⁹ suoꝝ. Igit ad sug gestionem puerorꝫ regis: ceperũt iquiri uirgines in omni regno eius: & tradi aggeo eunucho ad custodiam: & acceperũt cultus & ornamenta ad libitum suum: ut quecunq; oculis regis placeret ipsa regnaret pro uasti. Erat tunc i susis iudeus nomie mardocheus de tribu gemini: qui descenderat de transmigratione iechonie. Hic erat nutritius filie fratris edesse: que alio nomie dicebatur hester: quam orbatam utroq; parente: mardocheus adoptauerat in filiam. Hec ster ceteras puellas tradita ẽ eunucho: que non indicauit populum suuꝫ sicut ei mãdauerat mardoche⁹. Inuenitq; hester gratiam in oculis eunuchi: & tradidit ei ornamẽta pulchriora &. 7. puellas que excolerent eã. Porro uirgines per ordinem ingrediebantur ad regem: & que ab eo egressa fuerat: non poterat ad eum redire nisi eam ex nomine uocaret. Mardocheus ãt uersabatur circa domum regis curas habẽs salutis filie. Tãdem ex ordine uenit dies: quo hester ad regem ingressa est in ornatu ꝛpecioso. Et inuenit gratiam apud regem: & fecit eam regnare pro uasti. 7. anno regni eius: & celebrauit nuptias integro mẽse: deinq; largitus est occasione nuptiaruꝫ: iuxta eius maiestatẽ regalem. ¶ Eodem tempore ira ti sunt duo eunuchi regis ianitores: & machinati sunt in mortem eiꝰ qđ mardocheum nõ latuit. Qui indicauit hester & illa regi ex nomine mardochei: quẽ ille cognouit & inuentus & appensus est uter q; in patibulo. Et traditum est scripture in annalibus regis: in quibus reges accidentia sui temporis registrabant. ¶ Post hec assuerus exaltauit aman a amalechitem de stirpe agag: fecitq; eum pꝰ se primum in omni regno suo. Et adorabant eum omnes serui regis preter mardocheum: qui propter patrias leges corã eo genua nõ flectebat. Quod attendens aman indignatus est: & accipiens eum esse hebreum: cogitauit omnes hebreos perdere q erant in regno assueri: uetuit motus odio: quia iudei perdiderant amalechitas. Duodecimo igitur anno assueri missa est sors in urnam coram aman: quo die & quo mẽse gens iudeorum interfici deberet. Et exiuit sors. 14. die mẽsis duo decimi. Aman autem suggerẽte regi: q; gens iudeorum nouis legibus uteret & regis iussa contemneret: pacemq; regni turbaret: decreuit: rex ut gens illa omnino periret. Cumq; aman promisisset impendere decem milia talentorum argenti in gazophilacio regis ex boni iudeorum: concessit rex omne illud argentum aman: & ꝙ de populo illo ageret ut sibi placeret. Tuncq; rex anulum quo utebatur: & dedit aman: ut scriptas litteras ex nomine regis anulo suo signaret. ¶ Tunc scripsit aman nomine regis litteras anulo regis signans: ut occiderentur iudei a paruulo usq; ad senem & bona eorum diriperentur. 14. die. xii. mẽsis. Statimq; in susis pependit edictum. Quod cum audissent iudei fleuerunt. Hester quoq; hoc audiens accersiuit mardocheum: qui omnia ei per eunuchum significauit: & exemplum edicti ei misit: mandans ut ad regem itraret & ei pro suo populo supplicaret. Et quãuis hester iuxta legem regis non auderet ad eum ingredi nisi uocata sub pena mortis: tamẽ in domino confisa exposuit se periculo: & mandauit mardocheo ut omnes iudei pro ea orarent & triduo ieiunarent. ¶ Die autem tertio premissa oratione induta regalibus: steterit in atrio contra basilicam regis cum duabus puellis. Qui cum respexisset eam toruo uultu: timens hester collapsa est. Quod cernens rex & ei compatiens: quia ipsam pre omnibus diligebat: surgens uenit ad eam: & cepit hortari ne timeret: eo q; tali legi que pro subditis facta erat ipsa utpote regina non tenebatur. Illa uero surgens de angustia regem osculata: sinu tauit eum & aman ea die secum ad prandiũ. Et cum secũ ambo comedissent: obtulit rex hester ut peteret q̃quid ab eo uellet. Que iterum eos duos uidelicet regem & amantã tum p die sequẽti ad puiuiũ inuitauit: & tũc ab eo peteret quod optabat. Egressus ẽ ita q; aman letus. Et uidens mardocheum sibi nõ assurrexisse indignatus ẽ: & uocatis amicis indicauit eis omnẽ gloriam suam: addẽs

q ipsum solum cum rege hester ad cōuiui um inuitasset. Verūtamē nihil se habere putabat: dum uiueret mardocheus. Sed amicis consulentibus iussit trabem excelsam parari: ut regi suggereret: qtenus mardocheum in ipsa appenderet: & sic letus ad conuiuiū intraret. ¶ Nocte illam rex duxit insomnem: iussitq; sibi deferri annales & legi. Et uentum est ad locum: ubi erat scriptum: q mardoche⁹ nunciasset ei facinus eunuchoꝝ Cūq; rex interrogās audisset: q ex hoc mardocheus nihil premii consecut⁹ fuerat: quesiuit quis esset in atrio: & responderunt ei q aman. Ipse enī strauerat: ut regi suggereret de morte mardochei. Cumq; uocatus intrasset: interrogauit eum rex: quid fieri deberet uiro: quem rex desiderabat honorare. Qui cogitans pro se dictum: respondit: q indut⁹ regalibus & coronatus super equum regis per totam ciuitatem deberet circūduci: teneteq; habenas primo de principibus regis. Statimq; iussit rex: ut quicquid aman dixerat: mane faceret mardocheo: nihil omnino pretermittens. Quod cum fecisset consternatus rediit domum. Et ecce nuncii regis compulerūt eū ad conuiuiū q̄ue uenire. ¶ Finitoq; conuiuio dixit rex hester: ut peteret quicqd uelle⁹. Que petiit sibi donari uitam & omni populo suo: cum per omnes prouincias ab aman mandati fuissent occidi. Quod aman audiēs timuit. Rexq; iratus surrexit: & hortum intrauit: & cum post horam redisset: inuenit aman super lectum regine corruisse: i quo ipsa iacebat: ut ei pro anima sua supplicaret: putansq; q eam opprimere uellet exclamauit. Et cū ab eunuchis audisset: q trabem ad suspendium mardochei parasset: iussit eū in ipsa imediate appēdi: & dedit hester domum aman. Auditoq; ab ea q mardoche⁹ patruus suus esset: dedit ei anulum suum quem receperat ab aman. Qui de mandato regis scripsit nouas litteras: regis anulo signatas prioribus contrarias ad principes p̄uinciarum: ne occiderentur iudei: imo illos qui parati erant ad intersectionem ipsorum iudei interficerēt: & manus principum esset cum eis. Et factum est nomen iudeorum celebre. ¶ Igitur precedēti die ante diem qua iudei occidi debebant: uidelicet decimatertia die mensis duodecimi percusserunt iudei hostes suos plaga magna per omēs prouincias ad septuaginta quinq; milia. In suis ue ro interfecerunt sexcentos uiros. Die uero decimaquarta solēnitatem domini celebrantes conuiuia magna fecerunt. Deinde regis mandato suspensi sunt decem filii aman: & omnis eius progenies deleta est. Et constit⁹ est mardocheus loco aman princeps prim⁹ post rege⁊. Hester quoq; regina domino seruit omnibus diebus: & genuit regi filium nomine artaxerxem: qui post regem assuerū in regno successit. Mortuo quoq; assuero regina hester cum filio suo annis pluribus imperium tenuit. Et post hec in pace dormiuit Sepulta in suis in sepulchro regali. Hec ex libro hester: & aliis uoluminibus quibus supra.

¶ De sancto nicomede presbytero & martyre. LXXXII

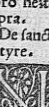

Nicomedes presbyter & martyr passus est rome sub flaco comite. Hic discipulus beati petri apostoli eiusq; in predicatione adiutor in christi nomine miracula faciebat. Cui ut castissimo uiro beat⁹ petrus ad passionem pergēs: petronillam suaꝫ filiam cōmendauit. Cum autem flaccus comes petronillam in suum cōfugium requisisset: & uirgines ac matronas: ut ipsa requisitas ei misisset: ut eam ad domum ipsius associarent: ipsaq; diuinis sacramentis ab eodem nicomede presbytero perceptis expirasset: ut supra in gestis petronille dictum ē pridie calendas iunii. Turba mulierum: que ad eius nuptias celebrādas uenerat: exequias sancte uirginis celebrarunt: quam beat⁹ nicomedes sepeliuit. Et dum postmodum uerbum domini predicaret instanter: tentus est a flacco comite tempore domitiani: pro eo potissime q̄ feliculam uirginem ab eodē comite passam sepelisset: ut supra dictum ē idibus iunii: Quem tentum dictus comes fecit adduci ad sacrificandum. Quod cum facere recusaret: iubente flacco tam diu plumbatis cesus ē: donec spiritum exhalauit. Corpus autem eius in tyberim precipitatum est xvii. calē. octobris. Hec marcellus petri discipulus scripsit.

¶ De sancto ualeriano martyre. LXXXIII

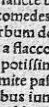

Valerianus martyr unus fuit ex numero illorum quinquaginta: qui tēporibus antonini ueri imperatoris apud lugdunum in carcere missi fuerant: cū sancto phōtino episcopo. Ex quibus christianis ipse ualerianus una cum marcello martyre patefactis ianuis ab angelo dimissus est: ut habetur supra in passione dicti marcelli pridie noñ. septembris. Quo quidem marcello p martyrium assumpto: dum ipse ualerianus i cellula secretissima latitaret: & multos ad christi fidē conuertisset: puēit ad castrū tenocium in territorio cabilonēsi: ubi sanct⁹ marcellus passus fuerat: ubi ē a militibus prisci pīsidis captus: & cum sacrificare nollet stipiti appēsus: & grauiter exungulatus tandē in christi confessione pīstēs in eo loco: ubi nunc corpus eius sepultum colitur

gladio animaduersus est. Qui in eius agone ut olim protomartyr stephanus uidit celos apertos: & christum ei coronam ostendere preparatam. Passus est autem. xvii. calendas octobris.

¶ De sancta euphemia uirgine & martyre. LXXXIIII.

EVphemia uirgo filia seatoris phi lophronis i ciuitate chalcedonia passa est tepore diocletiani impe ratoris sub proconsule prisco. Qui prio in ipsa ciuitate. 49. xpia nos iuuenes detentos una cu3 euphemia uir gine cum nollent deo marti sacrificare per dies. 20. in carcere macerauit. Deinde ipsos eductos alapis in faciem cedi: deinde grauiter flagellari fecit: ipsosq3 uinctos iterum in carcere imperatori puniendos reseruauit. De quibus dicetur infra. 8. calen. octobris. Quos beata euphemia cum eis piter detenta uiriliter hortabat. Propter qđ ante procon sulem adducta: cum sacrificare nollet alapis diu cesa est: deinde in carcerē remissa. Quā iudex fectus ex libidine opprimere uoluit: sed subito manus eius exaruit. Qui se incan tatum putans: prepositum domus sue ad eā direxit: ut eā faceret pstere. Sed ille carcerē clausū: nec clauib⁹ apire: nec securib⁹ frāge re potuit: donec a demonio arreptus seipm dilaniās uix euasit. Deinde educta posita est sup rotam: cuius uectes carbonibus pleni e rant: & artifex intra rotam signum trahenti tibus dederat: ut quando sonū faceret simul traherent: & sic exeunte igne: uectes corpus uirginis dissiparent. Sed nutu dei ferrū quo rota temperabatur manu decidens sonum fe cit: & continuo trahentib⁹ illis rota artifice3 ꝑmiuit: & euphemiam illesa3 ꝓuauit. Tunc parentes artificis suppositio igne: ipam rote alligatam: simul cu3 rota comburere uolue runt. Angelus autem domini de celo descen dit: & rota combusta euphemiam intactam eduxit: ministros quoq3 omnes paralysi per cussit. Tunc iussit eam proconsul in fornacē ardentem mitti: cuius ignis latitudo. 45. cu bitis extendebat. Sed signo crucis edito: in de illesa educitur: & in loco excelso stare cō spicitur. Apelianus autē3 proconsulis assi sor: eidem consuluit: ut eam decollari face ret: dicens uirtutem christianorum: non nisi ferro uinci posse. Erectis ergo scalis cum so sthenes & uictor ad eam ferendam missi es sent: uidentes eam angelorum & uirginum choris circundatam: & imenso lumine circū fusam: conuersi sunt ad christum: & reuersi eam percutere uoluerunt: ut supra in eoru3 passione actum est. 4. idus septēbris. ¶ Post hec priscus eam per capillos suspendi fecit: sed imobilem permanentem: negato cibo: ite rum diebus. vii. in custodia macerauit. Illa uero ab angelo quotidie refecta. vii. die edu cta: subter quattuor magnos lapides posita est: quatenus sicut oliua constringeretur. Ad cuius orationem lapides ut puluis comminuti sunt. Quod cernens priscus ipsam in p fundam foueam proiici iussit: ubi tres erant bestie immanissime que omnem hominē de uorarent. Que statim uirgini blandientes ut ctis caudis: ei quasi cathedram ad sedendu3 fecerunt: & uirginem illesam de fouea edu xerunt. Priscus consulus ut eam uel dolo oc cideret: fecit gladios & palos acutos configi & obscure ac terra modica operiri ut illa ex improuiso in ipsos incidens moreretur. Gla dijs uero & palis ab angelis alibi transpositis: euphemia ueniens ad locum nil lesionis pertulit: ministri uero incidentes interfecti sunt. Que omnia dum priscus magie attri bueret: iussit eam uirgis cedi. Et cum nec sic superari posset: mandauit eam ferris membratim diuidi: & in sartagine membra torreri: uerum angeli domini ferras confrege runt: & ignem sartaginis extinxerunt: uidēs apelian⁹ proconsulem angustiari. Iussit uir ginem i harenario mitti: & bestias ei laxari. Et laxari sunt ei duo leones & due urse. Et cum bestie ei procidentes: uestes eius oscu larentur orauit euphemia: ut deus eam tali martyrio dignaretur assumere. Sicq3 una ex ursis cursum arripiens: morsum corporis eius solummodo infixit: liuorem tamen nul lum ei fecit. Sicq3 uoce celica ipsam uocan te spiritum emisit. Cuius corpus parentes rapuerunt: & miliario uno a ciuitate chal cedonia sepelierunt decimosexto calēdas o ctobris. Cuius meritis omēs iudei & genti les eiusdem urbis in domino crediderunt.

¶ De sanctis lucia & geminiano martyri bus. LXXXV.

LVcia uidua & geminianus marty res passi sunt in ciuitate mendula in prouincia sicilie posita tempo re diocletiani & maximiani impe ratorum. Fuit autem beata lucia nobilis in urbe roma: que annis. xxxvi. man serat uidua: & anis septua ginaq3 ꝓmisit in hac uita. Quam filius eius euprepius dio cletiano accusauit: q3 esset christiana. Quam imperator detentam: & ante se adductam: cū non posset inducere ad sacrificandū: iussit in carcerem recludi. Subitoq3 fūdamēta carce ris ꝓmota sunt: & odor suauissimus fragra uit: uoxque de celo lucia ipsam in domino confortauit. Deinde christus ei in somnis apparuit: & celestia regna promisit. Post dies quattuor ryberis fluuius inundauit: & pars maxima murorum urbis corruit. Pala

tium quoq; diocletiani impetus aque fundi/
tus euertit. Impator uero qui urbe tunc exi
uerat: hoc audito redit: & ueniens ad carce/
rem: ubi lucia detinebatur: ipsum apertum
inuenit: & lucem maximam irradiatem aspe
xit. Eductam ergo sanctam extra urbem: &
deos adorare recusantem: nodosis fustibus
cedi fecit. Et ecce qui eam cedebat: fact⁹ est
lapideus: manus uero carnea remansit usq;
in presens: unde & locus ad manum carneaꝫ
uocatur. Imperator uero pene totus aridus
factus est. Sed oranti pro eo sancta sanitati ẽ
restituta. Et cum ad templum iouis accede
ret ad gratias diis exoluẽdas subito templũ
corruit: & omnia idola cõminuta sunt. Tunc
iratus diocletianus iussit ollam eream addu
ci & picẽ: plumbum: ac resinam in eã lique
fieri: & luciam nudam in olla deponi: & per
triduũ ignẽ subter ministrari. Quarto uero
die lucia a ministris ex olla egressa: ac oino
illesa inuẽta ẽ. Quod audiens impator irat⁹
mandauit ipsam ferro & plumbo oneratam
per totam ciuitatẽ duci: & deinde i equuleo
torqueri. Que dum ducerent: puenit ante do
mum hominis prepotentis nomine geminia/
ni: in cuius domo. 320. simulacra erant. Et
ecce subito columba niuea de celo descẽdit:
& sup caput geminiani tertio crucem figu
rans resedit. Qui respiciẽs uidit eam aper
tam: & sedem dei omnipotentis. Et statim re
lictis omnibus cucurrit ad locum: ubi iam
sancta dei torquebatur: & prostratus pedi
bus eius: se christianum asseruit: & baptis/
mum expetiit. Qui statim detentus una cuꝫ
lucia carceri mancipatus est. Sacerdos autẽ
quidam prothasius nomine per noctẽ ab an
gelo monit⁹ ad carcerem accessit: & apertis
hostiis: luceq; de celo profusa: ac odore aro
matum refragrante: fonte quoq; de terra e/
rumpẽte. geminianum baptizauit: quem lu
cia de sacro fonte suscepit. ¶ Post tertiũ diẽ
ambo de custodia educuntur: & iterum pe
nis afficiuntur: sed ab angelo coronis de ce/
lo sibi impositis laureantur. Cum autẽ eos
imperator iteꝝ i carcere recluisset: & extra
urbẽ equitaret: dũ pueniret ad pontẽ galla
tium: iudicio dei pons cecidit: & multis i flu
uio necatis: ipse uix cuꝫ paucis euasit. Cui⁹
prefectus nomine pyrrhopogon pamphil⁹
natione: luciam & geminianum noctes diis
immolare ceruicibus contundi fecit. Et sta
tim facto nimio terremotu camera fori cor
ruit: & prefectum cum quadraginta ex mi
nistris oppressit. Lucia uero cum geminia/
no illesa permansit: quos tumultus populi
ereptos liberauit. ¶ Post ãum uero sancti
martyres ab angelis in siciliam insulaꝫ per
ducuntur: & in mõte tauromenio dimittun
tur: indeq; uenerunt ad predium alesinum:
ubi filiam cuiusdam eucarpionis a spiritu
immundo decennio uexatam liberauerunt.
Altera uero die peruenerunt ad fluuium pi
miphum: & cum nimium inundaret: oratio
ne facta aqua stetit: & sancti super undas sic
cis pedibus transierunt: & peruenerunt ad
mendulam ciuitatem: ubi multos infirmos
curabant: & demonia clamantia eiiciebant:
eosque omnes ad christum conuertebant.
Quod audiens iudex nomine aprophasius
iussit omnes qui pueri fuerant decollari ✝
numero septuaginta quinq; qui mox ut do
mum redibat ex equo colapsus & mortuus
est. Tunc magasius iudex hoc comperto a
syracusana ciuitate uenit mendulam: ut sa
ctos interficeret. Orante uero lucia mons
crepuit: & sanctos suscipiens triduo occul
tauit: deinde sitientibus illis fontis aqua sca
turiit: eosq; refecit. Orauitq; lucia ad dom
num: ut eius in pace susciperet spiritum:
& statim in domino obdormiuit. Geminia
nus uero post duos dies egressus: ut corpus
eius sepeliret: a carnifice inuentus gladio p
cussus est. Et cum odor maximus de monte
fragraret: christiana quedam ad odoris sen
sum montem intrauit: & in sepulchris mar
moreis ibidẽ: ab angelis preparatis sancto
rum corpora reperta sepeliuit: atq; in mon
tis uertice ecclesiam eorum nominibus fa
bricauit. Qui passi sunt decimo sexto calen
octobris.

¶ De sancto lamperto episcopo & martyre.
LXXXVI

LAmpertus episcopus & martyr
passus est tempore pipini fran
corum regis. Hic eni genere no
bilis ex oppido traiectẽsi orium
dus ab annis puerilib⁹ sacris lit
teris eruditus: diotardi episcopi discipulus
fuit: a quo & ecclesiasticos ordines usq; ad
diaconatum accepit. Qui pro sui sanctitate
adeo ab omnibus amabatur: ut mortuo dio
tardo magistro suo traiectẽsi ecclesie in epi
scopum ab omni populo mererentur promo
ueri. Quẽ hydricus rex pre omnibus episco
pis suis chari⁹ diligebat. Quo mortuo sui
dog; malitia ciues eius impii ipsum sine cau
sa de episcopatu eiecerunt: & feramundum
in eius cathedra statuerũt. At lampertus ad
monasterium: quod dicitur scabolan: decli
nauit: & p septem ãnos ibidẽ in penitẽtia &
optima conuersatione stetit. ¶ Quadam ue
ro nocte ad orationem surgens in pauimen
to per ignorãtiam casu sonitum fecit. Quod
audiens abbas mandauit: ut quisquis esset
ille: qui sonitum illum fecisset: statim ad
crucem: que erat in campo sub diuo usq;
post matutinũ moraturus accederet. Cre
dens q; aliquis ex fratribus strepitum stu-

dioſe feciſſet. Tũc lampertus illico nudis pedibus & cilicio indutus ad crucem cucurrit acſi tali obedientie uti unus ex monachis eſſet aſtrictus: ibiq; uſq; poſt matutinum perſeuerauit: donec abbas in matutino omnib⁹ uiſis fratribus: eſm deeſſe cognouit. Et audito q; ille fuiſſet qui ad crucem iuiſſet: eum introduci fecit: quem totum capite cum hyzmis eẽt horrida: niue perfuſum & pene frigore extinctum aſpexit: & ab eo cum monachis ueniam poſtulauit. ¶ Poſt. vii. annos autem iubente pipino rege feramundus expellitur: & lampertus in ſedem ſuam reducitur. Et cum ipſe ſicut prius uerbo & exemplo polleret duo germani fratres maligni iſurgentes i eum grauiter perſequi ceperũt. Quos puidem amici epiſcopi eo inſcio occiderunt. Eodemq; tẽpore lampertus pipinuz de quadam eius concubina plurimum increpauit. Dodo autem conſanguineus occiſorũ & frater ipſi⁹ meretricis aule regie domeſticus: occaſione accepta cõgregauit exercitus: & domum epiſcopi: que erat in uico leodio nocte circundedit: uolens occiſorum necem in ſanctum uindicare lampertum. Quod cũ uir domini puero nunciante didiciſſet: gladium quem tenebat abiecit: ſuoſq; conſtanter admonuit ut peccata ſua confiteẽrtur: & patienter mortem ſubſtinentes in domino confortarentur. Cum autem hoſtes domuz eius undiq; inflammaſſent in ſanctum martyrem irruerunt: & ipſum orantem iaculis & gladiis pemerunt. Quibus abeuntibus: quidaz ex epiſcopi famulis euadentes: corpus ei⁹ ad eccleſiam ſuam nauigio perduxerunt: quod traiectenſi cũ multa ciuitatis meſtitia ſepulture dederunt: paſſus eſt. xv. calẽ. octobris circa annũ dñi. 670.

¶ De ſcõ tharraſi confeſſore. LXXXVII.

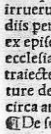

Tharraſius confeſſor grecia ut creditur oriundus: eo q; de uita ipius nihil certum habetur: confeſſione chriſti & penitentia clarus apud conſtantinopolim eremi i cola angelicam uitam duxit: ubi in pace quieuit. Corpus autem eius in ſpelunca repertũ eſt: in qua & penitentiam egiſſe putatur: cuz titulo in tabula ſcripto. Hic requieſcit corpus ſancti tharraſii confeſſoris. Quod inde leuatum tempore alexii imperatoris: intra urbis regie ambitum honorifice ſepulture traditum eſt. Proceſſu uero temporis inde tranſlatum fuit uenetias ab ipſi⁹ patrie ciuibus: atq; in monaſterio ſancti zacharie depoſitum quieſcit. Cuius tranſlatio facta eſt. xv cal. octobris. Nam & de eo quo tempore floruit: quo ue die ad chriſtum migrauit aliter reperiri non ualuit.

¶ De ſanctis emiliano & hieremia martyribus. LXXXVIII.

Emilianus diaconus & hieremias martyres apud cordubaz hiſpanie ciuitatem paſſi ſunt. Qui p confeſſione fidei xpiane detenti: & diuerſi afflicti ſupplicijs: tandem gladio decollati ſunt. xv. cal. octobris hec ado in martylogio.

¶ De ſanctis uictore & ſtephana martyribus. LXXXIX.

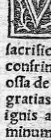

Victor & ſtephana martyres apd ſiciliã paſſi ſunt ſub perſecutiõe antonini imperatoris agente duce ſebaſtiano. Qui militẽ uictorem captum hortabatur: ut diis ſacrificaret. Quod dum fecũlaret: iuſſit dux conſtringi digitorum eius articulos: donec oſſa de corio ſuggregarẽtur. Et cum in his gratias ageret: iuſſit eum mitti in caminum ignis ardẽtis. Orauit autem uictor ad dominum: & ignis eum non tetigit: ſed poſt triduum dux ipſum illeſum inuenit. Tunc mãdauit uenena preparari: & ea in carne iniici & ei dari. Et continuo manducauit: nec aliqd mali ſenſit: uenenarius autem acriores uenenorum ſtimulos porrexit. Et cum comediſſet iterum ſanus ſtabat. Statimq; magus ille conuerſus: omẽs codices ſuos combuſſit: & fidẽ xpi ſuſcepit. Poſt hec iuſſit dux neruos corpis ei⁹ diruꝑpi: & oleum decoqui: & partib⁹ occultioribꝫ corporis inſudi. Ac demũ i equuleo ſuſpẽdi & lãpades ei ardentes applicari. Que cũ oia ꝓtratus a dño ſuperaſſet: fecit acerũ & calcẽ in os eius ifundi: dein de ipſm exoculari: & ſic uerſis pedib⁹ ſuſpẽdi: donec ex ei⁹ naribus ſanguis diſtillaret. Dimiſſo igiẽ eo triduo in illo ſuſpẽdiculo: carnifices eũ mortuum exiſtimantes acceſſerunt ut uideret: & ſtatim excecati ſunt. Sed orante uictore tã ipſe q̃ illi uiſum perceperunt. Iratus autem ſebaſtianus hoc audito mandauit eum decoriari. ¶ Tunc uxor uni⁹ militis nomine ſtephana annoꝝ circiter. xvi exclamare cepit: & ſanctum martyrem beatificare: uiditq; duas coronas ab angelis de celo deferri: & maiorem uictori: minorem uero ſibi dari. Et cum hec omnia coram cũctis enarraſſet: & xpm dominũ confeſſa fuiſſet. Iuſſit dux arbores duas palmarum ad ſe inclinari: ita ut ſe tangerẽt: & in utriſq; ligari manib⁹ ac pedib⁹ beatã ſtephanã: & ſimul arbores ad naturalẽ erectionẽ reuertẽtes diſtitti: ſicq; diruꝑta ẽ ſtephana i duas partes & a xpianis occulte ſepulta. Sanctũ aũt uictorem iuſſit dux decollari. Percuſſoq; illo ex ei⁹ corpe ſanguis & lac emanauit. Cuius corp⁹ a xpianis ſepultũ ẽ in ſarcophago: qd ipe ſibi ꝓpauerat i ciuitate ſua. Paſſi ſũt aũt ſci mrẽs. xiiii. cal. octobris.

¶De scō methodio epō & marty. LXXXX

Ethodi⁹ martyr primo olympi
lycie epūs & postmodū tyri fuit.
Qui nitidi ꝓlitiq; ingenīs ad
uersus porphyriū libros luculē
tos ꝓposuit. Ité sympoſiū. x. uir
ginum. Item de resurrectione ꝑtra origenē
opus egregium. Et aduersus eundē de phy
tonissa & de arte georgica. In genesim quoq;
& in cātica canticoꝝ cōmētarios edidit. Et
multa alia que uulgo leguntˢ: q ad extremū
nouissime ꝓsecutiōis sub diocletiano: uel ut
alii affirmant sub decio & ualeriano in chal
cide grecie martyrio uitam finiuit. Cui i car
cere existenti facta est reuelatio plurimoꝝ
de ꝑpe aduent⁹ antixp̄i: que scūs martyr scri
ptura ꝑmēdauit: passus est. i4. calē. octobr.
Hec hieronymus de uiris illustribus.

¶De scō sereolo martyre. LXXXXI

Ereolus martyr & iulianus eius
comes in aluernia nati deo in mi
litari habitu fuiebant: ut dictū ē
supra in passione iuliani mīis. 5.
calē. septēbr. Cū aūt ꝓsecutores
sanctū iulianū apud aluernīā decollassent:
& caput eiⁿ uiēne ad sereolū detulissent: a cri
spino ꝓsulari tali ꝑditione missi: ut aut sereo
lus sacrificaret: aut similē ſoiam accipet: cū
eis assentire nollet: ꝓfestim in xp̄i ꝓfessiōe ca
pite cesus est. Cuiⁿ corpⁿ una cū capite sācti
iuliani in ipsa ciuitate in eodē tumulo sepul
tum est. i4. calē. octobr. ¶Post multos aūt
ānos cū mamertⁿ eps uienneñ corpⁿ ſci sere
oli trāsferre uellet: inuenit caput ſci iuliani
inter manⁿ sereoli: & utrūq; ipsoꝝ ita integrū
& illesum ac si ea die fuisset sepultum.

¶De scō flocello martyre. LXXXXII

Locell⁹ mī puer decennis passus
est apud urbē augustuduneñ tē
poribⁿ antonini ipatoris sub ua
leriano ꝓside. Cū eni ꝑses audis
set: q flocellus ſcōs martyres in
eoꝝ passionib⁹ cōfortaret: iussit eū teneri: &
suſpensum in equuleo diutius flagellari.
Deinde carceri una cū leone recludi: ut ab
eo deuoraret. Orante uero puero leo subi
to mortī. Statimq; 7. lucerne cū cādelabris
ei ꝑsentāt: quaꝝ lumine tenebre carceris re
pellunt. Quod audiēs gētilis qdā filiū suū
cecū surdū & mutum ei obtulit: cui sanctus
martyr ꝓfestim uisum auditū & loquelā re
stituit: & ipm cū patre ad xp̄m ꝑuertit. Que
dū ꝑses audisset ipm in ignē maximū extra
urbem mitti fecit. Sed puer ab angelo sibi a
dextris assistente hortatus ignē ingressus est
Et cōtinuo tempestate & imbre ualido igru
ente ignis extinct⁹ est. Quē ꝑses iussit ligua
& palmis clauis ꝑfigi. Et dum nihilominus
xp̄m ꝓfiteret: stola indutus linea feris in pla
tea exponitur: & ab eis discerptus martyrio
coronatur. i4. calend. octobris.

¶De sāctis ianuario epiſcopo & sociis mar
tyrbus. LXXXXIII

Anuarius epūs & socii eiⁿ. i. sesti⁹
sosius & proculus diaconi: desi
derius lector: acaci⁹ & eutyches
passi sunt apud ciuitatē puteola
nam sub ꝑsecutiōe diocletiani a
gente ꝓside timotheo. Qui preses missus a
cesare ad ciuitatē nolanā campanie ad xp̄ianos exterminandos. Sosium ecclesie messena
tēn & proculum puteolane ecclesie diaconos
& eutychetē & acaciū ciues nolane urbis lai
cos xp̄ianos in carcerem clausit. Ianuarium
uero epm beneuēti ei de xp̄ianitate delatum
teneri: & sibi ꝑsentari mandauit. Quē cū ad
deorum sacrificia: nec blanditiis: nec minis i
clinare posset. Iussit caminū ignis p triduum
incendi: & ianuariū interim custodie deterū
inter flāmas immitti: qui ofone susa cū ange
lis decantās in medio ignis deābulabat ille
sus. Quod dū milites timotheo ꝓsidi nūciaſ
sent: iussit caminū ignis apiri. Et erūpēs flā
ma plurimos paganoꝝ circūstātes pemit.
Ianuarius aūt ex camino ꝓiliuit: ita ut nec
capilli eiⁿ: nec uestimēta exusta i aliquo ap
parerent. Quod dū preses magicis artib⁹ at
tribuiſſet: iussit eū in custodia detineri. Die
uero sequēti ante se adduci: & neruos de cor
pore ipsius separi: deinde iteꝝ in earcerē re
cipi: ut interim noua supplicia excogitaret.
Ad quem uenientes festus diaconus & desi
derius lector beneuentane ciuitatis: & eius
supplicīis condolentes: iussu eiusdem ꝓsi
dis detinentur: & una cum ianuario uincu
lis mancipātur. ¶Post hec dum timotheus
ad ciuitatem puteolanam trasire uellet: iuſ
sit omnes martyres ꝓfatos catenis uinctos
ante currum suum protrahi ad exemplum
christianorum: ipsoſq; cūctos in amphithe
atrum eiusdem urbis introduci: & ursos eiſ
dem laxari. Sed manuſuſacte fere quasi oues
ad pedes martyrum procidebāt. Quod cer
nens preses dictata sententia iussit eos omēs
capite cedi. Statimq; lecta sententia: cum san
cti ad decollationem ducerentur: cecus effe
ctus est preses. Ianuarium quoq; mox reuo
catum rogauit: ut pro se ad deum suum o
raret. Et cum pro illo oraſſet: confeſtim lu
men oculorum recuperauit. Quo uiſo mi
raculo fere quinq; milia gentilium conuer
si sunt. Preses uero in malū obstinatus hec
uidens: ianuarium ad martyrium una cū ce
teris remisit: quē senex quidam rogauit: ut
de uestibus suis aliquid pro reliquiis acci
peret. Cui episcopus post decollationē suā
orarium suuꝫ ei se datuꝝ promisit. Decol
lati sunt ergo sācti martyres. ſ. ianuariⁿ epūs

festus & procul⁹ diaconi: desiderius lector & acacius: & eutyches. Sosius uero diacōus qui inter alios promptior appuerat in carcere est seruatus: donec postmodū ab eodem preside passius est: ut dicet infra i eius passione. 9. cal. octobris. Ianuarius aūt post martyrium suū seni appuit: & orariū suum sanguine pfusum quo decollādus oculos texerat: eidem tradidit. Quē senex militibus ab eoꝝ occisione redeuntib⁹: i testimonium miraculi ostēdit. Eadem aūt hora qua sci capite cesi sunt: timotheus a demonio arreptus diuꝝ uexatu⁹ infeliciter expirauit. Mater uero sancti ianuarii i ipsa hora in urbe beneuētana sōnium uidit: q̄ filius ei⁹ p aera ad celum uolaret. Et die & horam notans inuenit ipm tunc palmā martyrii suscepisse. ¶ Cum uero martyr dñi decollaret: & orariū ante oculos teneret: digitus ei⁹ una cū capite abscisus excidit. Sed dum xpiani corpus ipsi⁹ & ceteroꝝ martyrꝝ nocte sepelire uellēt: ap paruit eis ianuarius: eos admonēs: ut digitū simul cum capite pciusm requireret. Quod illi facere curauerunt: & scoꝝ oium corpora honorabiliter iuxta ciuitatē sepelierunt. Qui passi sunt. i3. cal. octobris.

¶ De scō goderico epō. LXXXXIIII

Godericus epūs claruit apud metensem ciuitatē tpre theodeberti regis frācoꝝ. Qui aqtania exortus: primo quidē miles egregi⁹ cuꝫ multas ptra barbaros victorias obtinuisset: & corā deo & hōibus famosus esset: oculoꝝ cecitatem incurrit: nūq̄ tñ ipm patiētia deſuit. Eodē āt tēpore scūs arnulph⁹ metēsi ecclesie presidebat. Goderic⁹ aūt ab angelo monitus ad ciuitatem metensem uenit: & ibidē in ecclesia sci stephani p tomartyris: ut monit⁹ fuerat: ad deū deuote orauit: & lumē qđ dudum amiserat recuperauit. Arnulph⁹ aūt ei carne propinqu⁹ ipm in domū suam suscepit: & diuina iussione p sbyterum ordinauit. Deinde solitariā uitam eligens epatui relignauit: & successorem sibi godericū reliquit: & eremū petiit: ut supra i eius gestis dictū est. i7. cal. septēbris. Godericus aūt ecclesie metensi: exēplis & doctrinis laudabiliter prefuit. ¶ Cū autem corp⁹ sci arnulphi defuncti ad ecclesiā suā cum ci uibus deferret: deuenit ad uillam hōis impii: ut illac transitum haberet: quē uidelicet scūs arnulph⁹ sepius in uita sua monitū: non potuerat a sceleribus reuocare: dumq̄ uille appropinquarent omnes imobiles factī: ultra procedere nō ualebant: eo q̄ sancti corpus illac transire nolebat: sed dū omnes p pter hoc hesitarēt: & sol iam occasui festinaret: occurrit eis uir fidelis: qui eos ad uillaꝫ suam aliam suitauit. Ad quā cuncti cum tanta celeritate uenerunt: ut uolasse potiusquaꝫ measse putarent: ubi dum uinū nō reperet: modicuꝫ ceruisie sco episcopo oblate: adeo multiplicatuꝫ est: ut nocte illa cūctis ad poculum abundaret. Quieuit aūt in pace ujr domini. xiii. cal. octobris: & tumulat⁹ iacet in ecclesia metensi.

¶ De sanctis peleo & nilo episcopis & martyribus. LXXXXV.

Peleus & nilo epi apud palestinam martyrio claruerunt. Qui tempore pecutionis in xpianos seuētis: pro pfessīe gloriosi no minis xpiani: cum plurimis clerici bus detenti: & ignib⁹ pūpti: imortales a dño coronam percipe meruerunt. xiii. cal. octobris: ut ait ado in martylogio.

¶ De scis felice & pstantia mr. LXXXXVI.

Felix presbyter & constantia martyres tēpore persecutionis neronis imperatoris apud nuceriam ci uitatem passi sunt. Qui rabie dicti celaris i xpianos crassāte: duꝫ xpm pfiteri nō dubitassent: gladio capite cesi martyrium consumauerunt. xiii. cal. octobris. hec ado.

¶ De scis fausta & euilasio mr. LXXXXVII

Fausta uirgo & euilasius martyres apud cyzicum ciuitatem passi sunt: sub maximiano imperatore. Cum enim fausta eēt infantula annorum. xiii. filia gemelli p tectoris ciuitatis: parentib⁹ ambobus orbata: xpm dominum clara confitebatur uoce. Missus est igitur euilasius preses annoꝝ. 40. a maximiano augusto ad cyzicum ciuitateꝫ. Qui puellam detentam fecit radi: & ad turpitudinem decaluari. Sicq; in equleo suspēdi & torqueri. Statimq; coru scationibus lactis: multi ministrorum occisi sunt. Deinde in loculis missa: dum ab hora prima diei usq; ad sextam ferra ferrea secaretur: nec i ali quo ledi posset: predicante uirgine gloriam christi: euilasius preses conuersus ipsam di misit: & baptismum suscepit. Deinde maximianus hoc audito misit alium presidem nomine cracum: quem iurare fecit ne unq̄ crederet in christum. Qui euilasium & faustam iussit comprehendi: & euilasium in equleo suspēdi & torqueri. Faustam uero sicut crepidas capite: fronte: facie: pectore: toroq; corpore clauis configi. Cum autem illesa permansisset: mandauit eam cum euilasio in fartaginem mitti: & plumbo bulliente olla repleri. Quibus orantibus & psallentibus: plumbum sicut aqua tepida refrigeratum est. Sancti uero quasi in balneo iacētes: uoce ipsos de celo uocante spiritum emiserūt xii. cal. octobris.

¶ De sancto priuato episcopo & martyre. LXXXXVIII

PRiuatus episcop⁹ & martyr pa⁹ fuit in territorio gaualitane ciuitatis temporibus ualeriani & galieni imperatorum sub persecutione allemanorum: qui ab occidente aduersus rempublicam cum rege ipsorum herode puenientes: transmisso rheno galias infestabant. Venerunt⁹ ad montem ged⁹ nom i solo gaualitane ciuitatis posit⁹: ad quem gaualitani ciues quasi i presidium confugerāt: quem ipsi hostes per biennium obsederunt. Sed beatus episcopus cum populo suo in ipso monte non erat: eo⁹ in alio sibi monte cellam construxerat: in qua lectioni & orationi insistebat. Cum igit hostes episcopum ibidem esse comperiunt: ad eum accedūt: & sperantes per hoc populum obsessum flectere: priuatum capiunt: & ut suos ciues ad se tradendum hortāb⁹ inducat compellunt. Recusantem uero hoc facere: fustibus grauissime cedunt: & ducentes illum ad gaualitanam quam ceperāt ciuitatem: cum nec ipsum ad immolandum idolis compellere possent: in ignem miserunt: Sed cum inde illesus euasisset: lanceis & cultris pluribus ipsum plagis confoderunt. Redeuntes aūt ad ged⁹nom montem: populo libertatem egrediendi concedunt: illiq; exeūtibus: & ad episcopum suum seminecem recurrentibus: germani oppidum capiunt: & totaliter uastauerunt. Sanct⁹ autem martyr uulneribus perfectorum attritus: inter ouium suarum man⁹ post dies modicos emisit spiritum. 12. calen. octobris. Sepultusq; est in subterranea crypta propter persecutionem paganorum: qui nec sanctorum cadaueribus indulgebant.

¶ De sancto eulogio p̄sbro. LXXXXIX

VLogius presbyter: ut i uitis patrum habetur: in eremo de scythi egyptiorum claruit. Qui cogitationes hominum cognoscēs: cum quoslam aliquado indigne uelle cōmunicare uideret: singulos remouebat: & eorum eis cogigationes detegebat: donec omnes per penitentiam purgabant. Et sic illos ad cōmunionē admittebat: Quiuit autem in eremo de scythi duodecimo calen. octobris.

¶ De sancto mattheo apostolo & euangelista. C

MAttheus apostolus & euāgelista ex tribu leui progenitus: a qua & secundū nomen assumpsit: ex publico aūt teloneario ope publicanus appellatus ex publicanis a dño ad penitentiā uocatus: & in apostolatum translatus est. Hic primus in iudea patria lingua .i. hebrea scripsit euangelium: quod q post modū in grecū transtulerit: non satis claret. In quo quidem euangelio: ut hiero⁹ asserit. Vbicūq; euangelista ueteris scripture testimoniis utit: non sequit septuaginta interp̄tum auctoritatem: sed hebraicam ueritatē. ¶ Qui post ascensionem dñi primū in egypto p̄dicauit: deinde ad ethiopiam transiuit & ueniens in ciuitatē eog⁹ regiam: que dicit natoaber: i qua rex egippus regnabat: inuenit ibi duos magos noīe zaroen & arphasath qui ita homies suis attrib⁹ dementabant: ut quoscūq; uellent sensuū ac mēbroꝝ officio & sanitate priuare uiderent: unde & se quasi deos ab hoibus adorari faciebat. Mattheus autem apostol⁹ in eandē ciuitatē ingressus: & apud candacis eunuchū regine: quē philipp⁹ diaconus baptizauerat hospitatus. Ita magoꝝ p̄stigia detegebat: ut qcqd faciebāt hoib⁹ in p̄senti: ipse cōuerteret i salutē. Oēs quoq; infirmos ad se delatos quacūq; infirmitate curabat. Eunucho aūt apostolū iterrogante: quō tot linguas loqueret: & itelligeret. Expoluit ei matthe⁹: quō i mūdi principio unica lingua hominū p supbiā turris babylonis edificare uolētiū p̄sula in. 72. linguas diuisa fuit. Et quō p̄sūcō descendente omniū linguaꝝ sciam recepissent: ut sicut illi q p turrim facta usq; ad celū edificare uolebant: p̄ p̄fusione linguaꝝ ab edificio cessauerunt: sic apostoli per omniū linguaꝝ notitiam turrim non de lapidib⁹: sed de uirtutibus p̄struerent: per quaꝝ credentes celum ascenderent. ¶ Tunc supuenit: q diceret magos illos cum singulis aduenire draconib⁹ qui ignē sulphureū ex ore & naribꝫ euomētes: hoies occidebāt. Apostol⁹ aūt signo crucis se munīēs ad eos secur⁹ exiuit: candace p̄ seneſtrā cū pluribus spectante: quē mox ut dracones uiderunt: ante pedes ei⁹ obdormierunt. Cum aūt instante matthee: ut eos magi excitarent: & ipsi eos suis artibus excitare nō possent. Dixit apostol⁹ eis: q nisi xp̄m rogasset: dracones omnē furorem suū in magos exacuissent. Et cū omnis popul⁹ p̄uenisset: precepit illis apostolus: ut in noīe iesu nullum ledentes abirent. Et cōtinuo sine cuiusq; lesione mālueticissimi per portam urbis egressi sunt. ¶ Cepit aūt apostolus de gloria paradisi terrestris magnum sermonē cōtexere: asserens illum cūctis mortibus eminere: & p̄ximū celo fore: spinas uel tribulos ibi non esse: lilia nec rosas eius marcere senectutem non euenire: angelorum ibidem organa resonare: aues aduocatas continuo obedire. De hoc aūt padiso terrestri dixit homine eiectū p̄pter peccatū fuisse: sed per xp̄i natiuitatem & passionē ad paradisum ce

Ieſtem meliorem retuocatū aſcendere. Et cū hec populo loqueret :ecce ſubito tumultus exoꝛtꝰ :in quo regis filius euphron mortuꝰ plangebat. Quē cum magi illi funeri aduocati ſuſcitare non poſſent: ſuaſerūt regi q̄ in deoꝝ ꝑtorium raptus eēt. Ideoq; illi ſimulacrū & tēplum ꝑtui oporteret. Predictꝰ autē eunuchus magos cuſtoditi faciēs:ſtante regina euphenīſſa noie apꝫm aduocauit. Qui oratione ſua iuuenē protin⁹ ſuſcitauit. Quod cernēs rex egipꝫ ꝑ uniuerſas prouincias ſuas edictū miſit:ut oēs ad eū cōuenirent:& deum ſuū effigie hois latentē uiderēt: uenerūt aūt cum coronis aureis ei ſacrificaturi olentes. Quos matheus ꝑſecuit:ſeq; non deūm ſed xꝑi ſeruū ꝓbauit:& ſua predicatione pluſq̄ ſexaginta milia hominum ad xꝑm puertit:Regē quoq; cum uxore & filio ſuſcitato & oi familia baptizauit : & iphigeniam eius filiā uirginē ſacro uelamie ꝓfecrauit:eamq; pluſq̄ ducentis uirginib⁹ prefecit. ¶ Populus aūt de auro & argēto apoſtolo oblato:ipſo iubēte eccleſiā fabricauit:quā infra dies .30. ꝓfectā:apoſtolus in noie reſurrectionis xꝑi ſcē dedicauit. Totamq; egyptum & ethiopiā ad fidem xꝑi ꝑduxit. Ipe aūt ē ecclesia ꝑſtructa annis.33. ſedit: & multos ꝓbyteros & diacones ordinauit. ¶ Defuncto aūt rege egipꝫ: hyrtacus rex crudeliſſimꝰ regnū uioleuter accepit:& euphronen egipꝫi filiū eiecit. Obtento aūt regno:iphigeniā uirginem ꝑcupiſcēs: dimidiū regni ſui apoſtolo promiſit:ſi eam in ſuum ꝑiugium faceret ꝑſentire. Cui apoſtol⁹ dixit:ut iuxta mōrem ꝓdeceſſoris ſui:die dñico ad eccleſiā cōueniret:& preſente iphigenia cuꝫ ſuis uirginibus:q̄ bona ſint iuſta ꝑiugia ab eodē audiret. Quo rex cū gaudio feſtinauit:putās matheum uelle iphigenie ꝑiugiū ſuadere. Apoſtolus autem uirginib⁹ & omni populo eon gregatis:de bono matrimonii diu locutus:a rege plurimuꝫ eſt laudatus: credente q̄ hoc ideo diceret:ut ꝑfenſum uirginis ad coniugium inclinaret. Deinde imperato ſilentio ſermonē repetiit dicens: q̄ ſi regis ſponſam aliquis ſeruoꝝ uſurpare preſumeret: nō ſoluꝫ regis offenſam:ſed mortē incurreret:non qa uxorem duxiſſet : ſed quia ſponſam dñi ſui cōtra matrimonii federa uiolaſſet. Ita & rex hyrtacus ſciēs iphigeniam regis eterni ſponſam eſſectam:& ſacro uelamine conſecratā: non poterat potētioris ſui ſponſam tollere: & ſuo coniugio copulare. Quod audiēs rex admodum pre ira inſaniēs:furibūdus abſceſſit. Apoſtolus autem omnes ad patientiam & conſtantiam confortauit: & iphigeniā coram ſe timore proſtratam: cum ceteris uirginibus benedixit. ¶ Poſt miſſaꝫ autem ſolēnia rex ſpiculatorem miſit:qui apoſtoluꝫ iuxta altare ſtantem ubi corpꝰ xꝑi ab eo cōfectum fuerat: expaſſis manibus orantem a tergo miſſo gladio interfecit:& martyrem domino cōſeruauit. xi. kal. octobris. Quod populus uidens ad palatiū regis incendendum ꝓperabat:ſed a preſbyteris & diaconibus uix detenti :apoſtoli martyrium celebrarūt Corpuſq; eius in montibus parthoꝝ honorifice condiderunt,. Quod proceſſu temporis inde tranſlatum apud ſalernum digna uenerationē quieſcit. Zaroes autem & arphaſath ex ea die qua matheus regis filium ſuſcitauit in perſidam fugerunt:ſed eos apoſtoli ſimon & iudas ibidem uicerunt:ut dicetur infra in eorum paſſione. v. kal. nouēbris.

¶ De ſancta iphigenia uirgine. CI.

IPhigenia uirgo filia fuit regis egippi & diſcipula beati matthei apoſtoli. Quam idem apoſtolus baptizauit : & chriſti uirginem ſacro uelamine conſecrauit. Cū autem hyrtacus rex apoſtolum occidi mandaſſet : ut ſupra in eius proxima paſſione actum eſt iphigeniam uirginem cepit de ſuo coniugio appellare: & per matronas miſſas ac magorum preſtigia ꝓpulſare. Et cum eius animum nullatenus immutare poſſet : totam domuꝫ eius igne copioſo uallauit:ut eam cum ceteris uirginibus concremaret. Apoſtolus autem cum angelo eidem apparens:omnem ignem ab eius domo excuſſit. Et erumpens flamma regis palatiuꝫ inuaſit: & uix ſolo rege cum filio euadente : cuncta conſumpſit. Statimq; filius regis a demonio arreptus patris crimina propalans:ad ſepulchrum apoſtoli properauit. Rex autem turpis leproſus effectus:cum curari non poſſet ſe manu propria interemit: populus autem euphronem ab apoſtolo baptizatum : regē conſtituit:qui annis. 70. regnauit : & chriſti cultum ampliauit: totamq; ethiopiam eccleſiis replenit : Iphigenia autem ducentarum & amplius uirginum mater exiſtens in ſancto propoſito perſeuerans in pace quieuit. Cuius hiſtoria merito magiſtri ſui paſſione ſubiicitur: quia dies dormitionis eius ignoratur.

¶ De ſanctis alexandro epiſcopo & hercula no martyribus. CII.

ALexander epꝰ & mꝫ cum herculano martyre rome paſſus ē ſub antonino impatore. Qui dū clareret miraculis inter cetera luce ſum quendam gentilem mortuū ſuſcitauit. Illeq; ſurgens parentibus enarrauit qualiter i carcere obſcuriſſimo poſit⁹ erat:qdā uero iuuenis ſplēdidiſſimꝰ ad eū accederet dicēs:q̄ alexāder epiſcopus ipm uocabat:unde ſtati ipſe ad corpꝰ rediꝛet. Qua

propter tam ipse luceius q̄ pentes cum aliis
125. ad dominum conuerti sunt: & ab alexan
dro episcopo baptizati. Hoc audiens antoni
nus alexandrum per cornelianū presidem
fecit teneri: & uinctū romā adduci: quē cre
scentius pbyter & bonifacius ac uitalis dia
cones secuti sunt. Et dū imperatori presentar⁹
xp̄m p̄fiteretur: primo suspēdit: deinde
carceri mancipat: datis ei quattuor diebꝫ in
diciis ad resipiscendū. Cuius aūt pbyter cre
scentius comes ei⁹ ipse sub arbore defleret:
nūciat ei ab angelo alexādꝛ de carcere fuis
se solutum: quod ille ita factū esse cōperit.
Et cū xp̄m itez p̄dicaret: & signis clareret.
Itez captus & imperator antonino iubente i
equuleo suspēsus est: unguliscꝫ toto corpo
re laceratus: atq; lampadibus ad latera ap
positis adustus. Deinde ad templum apolli
nis adduct⁹ est: ut sacrificaret. Sed cum pars
templi eius ofone corruisset: bestiis exponi
tur: sed intact⁹ permanens in fornacem mit
titur: mox q; diuina uirtute ignis extinguit:
& herculanus miles hoc uiso ad xp̄m cōuer
titur: statimq; ambo ipsi ab imperore decol
lari iubent. Cum aūt alexāder ad martyriū
ducerer: quedam uidua ei perenti orarium
cōmodauit: quod ipse se ei remissuꝝ promi
sit. Quod audiētes milites uidue illudebāt:
& orarium amissum dicebant. Sanct⁹ autem
martyr uia claudia uigesimo ab urbe milia
rio duct⁹ est: qui orario oculos texit: sicq;
gladium cum prefato herculano suscepit: &
ꝑtinuo facto terremotu uicus & therme cor
ruerunt. Orarium aūté per angelum uidue
restituturn est: quod ipsa militibus redeunti
bus ostendit. Crescentius aūt pbyter & alii
qui eum fuerant secuti corp̄ ipsius sepelie
runt in loco: ubi ignē fornacis extinxit. xi.
cal. octob. S⁹ postmodū papa damasus cry
ptam fabricauit: & ibidem ipm deposuit.

¶ De sanctis mauritio & sociis militib⁹ mar
tyribus. CIII

Mauritius dux sacratissime legio
nis thebeoꝝ cum sociis suis: exu
perio: cādido: inocētio: uictore:
uitali & pstantio signiferis: ac re
liqs eiusdē legionis factis militi
bus sex milib⁹ sexcētis & sexagintasex passi
sunt sub maximiano imperore i galliis ciui
tate sedunensi in loco: qui dicitur auganum
Hi thebei dicti sunt a ciuitate eoꝝ: que the
bea nuncupat⁹: que est in partibus orientis
ultra fines arabie. Cum enim diocletian⁹ &
maximianus imperores fidem xp̄i cupientes
penitus extirpare: epistolas ad diuersas mū
di partes direxissent: ut christiani aut sacrifi
care cogerentur: aut diuersis penis perime
rentur: pluresq; ciuitates in quibus iam xp̄i
ani dominabantur nuncios uacuos remisit
sent. Imperatores ira cōmoti per omnes pro
uincias mandauerunt: ut omnes bellicis ar
mis apti romam uenirēt: ut omnes rebelles
romano imperio subiugarent. Littere aute⁹
ad populum thebeorum delate sunt: qui ele
ctam legionem sex militū sexcentoꝝ sexagin
ta sex ad imperatores miserunt: ut eos i bel
lis iustis iuuarent: non autem contra christi
anos pugnarent. ¶ Huic sacre legioni dux
erat inclytus beatus mauritius. Diocletian⁹
autem maximianum contra gallias cum insi
nito exercitu misit: eiq; legionem thebeorū
sociauit. Hi a sācto marcellino papa exhor
tati sunt: ut ante gladiis interirent q̄ fidem
quam acceperant uiolarent. Cum ergo uni
uersus exercitus alpes transmeasset: & otho
doꝝ aduenissent: iubet impator omnes: qui
secum uenerant idolis immolare & contra
christianos unanimiter coniurare. Quod au
dientes sancti milites septem miliaribus ab
exercitu discesserunt: & in loco ameno: qui
dicitur auganum circa rhodanum conside
runt. Quibus maximianus missis militibus
mandauit: ut ad deorum sacrificia cum aliis
festinarent. Quod illi se non posse facere re
sponderunt: utpote quia fidem christi habe
rent. Tunc cesar ira succensus missis militi
bus iussit: ut aut eos diis sacrificare compel
lerent: aut decimum quēq; eorum que sors
contingeret: ad ceterorum exemplum pro
tinus decollarēt. Sancti igitur cum gaudio
unus ante alterum festinabant: & ad marty
rium peruenire certabāt. Quos sanct⁹ mau
ritius dux eorum assurgens sacra contione
confortabat. Nunciis quoq; imperatoris di
xit: q̄ iam christi mandatum adimplere pa
rati erant: qui petro dixerat: ut mitteret gla
dium i uaginam. Nam p̄ christo mori omēs
parati erant: nullamq; utpote christi militeꝫ
defensionem facere cupiebant: eo q̄ ad defen
sionem reipublice tantum arma suscepant.
Cum hec imperator audisset: iussit ut iteruꝫ
decimum quēlibet trucidarent. Quo facto
exuperius signifer accinctus inter commili
tones stans: eos ad passionem gloriosa locu
tione exhortatur: & ut omnes arma proiici
ant suadet: & uirtutibus solis armentur. Di
xitq; nūciis augusti: ut hec imperatori refer
rent: q̄ licet milites essent sui serui tamē po
tius erant christi. Cesari debebant militiam
sed christo innocentiam: ab imperatore la
boris stipendium acceperant: a christo uite
eterne premium preoptabant. Tunc impera
tor insaniens iussit omnem suum exercitum
totam legionem circundare: ita ut nec unus
posset euadere. Vallantur ergo sancti mi
lites christi a militibus diaboli: nefandis
manib⁹ trucidantur: pedibus equoꝝ ꝑcul
cantur: & xp̄o pretiosi martyres ꝓfecrant.

¶ Dei autem nutu q̄ plures euaserunt: ut ad regiones alias uenientes xp̄m p̄dicarēt: & i locis aliis gloriosius triūpharēt. Ex quib⁹ fuit se dicunt ✝ Solutor ✝ Auentor & ✝ octauius apud taurinum ✝ Alexāder apud bergomum ✝ Secūdus apud uintimiliū ✝ cōstantinus ✝ uictor & ✝ ursus & alii q̄plures. Cū ergo carnifices predā diuisissent & i simul pugnarent: quēdam iuuenē noie victorem illac cāu trāseuntē: ad secū pugnādum i uitauerunt. Ille aūt eoꝝ crudelitatē detestās requirere cepit: quomodo inter tot milia occisoꝝ possent cū gaudio epulari. Cūq; audiisset q̄ pro fide xp̄i mortui essent: suspirans ille beatum se dixit si cū illis fuisset occisus. Cū autem illi p̄posset q̄ xp̄ian⁹ esset: ip̄m p̄tinus trucidarunt. Quoꝝ martyruꝫ corpa a xp̄ianis i ipso loco sepulta sunt: & ecclesia eorum noie fabricata. Sed post aliqd tēp⁹: corpus innocentiū martyris in unda rhodani immersum: inundatione ipius fluminis ad terrā euectum est: & ab eiusdē loci epis cū aliis in ecclesia sepultum. ¶ In dedicatiōe aūt ipius ecclesie faber quidā gentilis die dn̄ico opus suum exercebat: qui a scō exercitu rapitur cedit: & q̄ die dn̄ico laboraret redarguit. Sed correct⁹ ad ecclesiā cucurrit: & xp̄ianū se fieri postulauit: passi sunt aūt sci martyres x. cal. octobris: circa annos dñi. 280.

¶ De scō siluano epīscopo. CIIII.

Siluanus epūs nazaren⁹ claruit tēpore honorii ip̄atoris. Qui beati hieronymi auditor fuit: & eidē tanta dilectiōe p̄iūctus: eiusdēq; morib⁹ & scitate uite adeo imbutus: ut post eius obitum a cunctis hieronymus nouus diceret. Cum aūt post obitū hieronymi quidā sabinian⁹ hereticus surrexisset: qui duas i xp̄o diuersas uolūtates assereret: & in sua secta plurimos pgregasset: & ad cōprobandā ei⁹ falsam opinionē libellū compilasset: quem hieronymo intitulauerat predictam heresim pprobantē: eiusq; eloquētiam & stilum habentē. Siluanus sabinianum ad disputandū requisiuit. Statutaq; die siluan⁹ cum cyrillo epō hierosolymitano: & catholicis ex yte una. Sabinianus uero cum hereticis suis ex altera ad ecclesiam puenerūt. Ibi q̄ cū fuisset diutius disputatum: hereticus opusculum a se cōpositū sui erroris fomentū protulit: qđ a hieronymo cōpositū assueuit. Quod econtra siluanus astanter negauit & hereticarchā de falso ppilato ope duriter i crepauit. Tandē iter se in hoc pueneruntut si usq; ad horam nonā diei sequentis opus illud falso ppositus hieronym⁹ miraculo quo quam ostēderet: hereticus capite puniretur sinaūt archiepūs. Catholicis ergo tota nocte i oratione pūstentib⁹: die sequēti ad horā pene nonam: sabinian⁹ ad ecclesiā cū suis aduenit: ut dei seruū pimeret: eo q̄ nihil miraculi appuisset. Nā hieronym⁹ aures clausserat ut mirabilior apperet. Hora aūt debita siluan⁹ iuxta obligatiōe: letus quasi ad nuptias p̄gens ad suppliciū ductus est. Qui inuocato hieronymo: ne fides catholica depiret: spiculatori collum prebuit: & ut se ferīret rogauit. Cum aūt ille ensem leuasset: adest subito hieronym⁹ cūctis cernentib⁹: extēsaq; manu: spiculatoris ensem tenuit: & siluano ut exurgeret impauit. Deinde hereticū increpauit: scripturā illā falso ppositam astruxit: ei q̄ minatus terribiliter iudiciū mortis dispāruit. Confestim ergo caput sabiniani a corpore detruncatū terrā petiit: tacti spiculatoris ense amputatū fuisset. Quo miraculo di scipuli heresiarche ad fidem catholicam redierunt. Post hec diabolus siluani scitati inuidens: ut ip̄i⁹ famā lederet: in ei⁹ pem se mutauit: & cuiusdā nobilis matrone noctu ītās thalamū: eam in lecto iam posītā de concubitu requisiuit. Illaq; clamante hominem in eius cameram introisse: accurrentibus familia & uicinis: diabolus ad fidem illoꝝ firmandam sub toro latitauit. Quē illi inuentētes: accensis luminibus intuētes. Siluanū archiepiscopū crediderunt. Et pp ip̄ius opinionē stupefacti interrogauerunt: cur tantā nequitiam presūpsisset. Qui ut maius ptra sanctū odiuꝫ scitaret: cepit horrēda loqui: & astrue re q̄ ip̄s ad hoc mulier suitasset: illa aūt ipm apto ore demētiēs: multas ab eo ptumelias audiuit: q̄ illi hec sustinere non ualentes: in furiis & uerberibus ip̄m de domo expulerunt. Que cum diuulgata fuisset: tota ciuitas cōtra illum pmota: siluanū hypocritam dignum incendio dignū acclamabat: ut aūt uir dei audiuit hec: patiēter tulit: & d⁹ gras egit. Et ad cedēdū furori se ad bethleem ad locum: uidelicet magr̄i hieronymi: ad tempus mālsuri transtulit. ¶ Reuoluto aūt ano cum in ecclesia bethleem ad sepulchruꝫ hieronymi die quodā solus oraret: uir quidam malign⁹ ingrediēs siluanū hypocritam & adultes: acclamās: gladium educēs: ip̄m in ei⁹ guttur demergere uoluit. Sed epō hieronymum inuocante manu illius retrouersa: gladio pprio seipm pemit: superueniens alter nequissimus existimāsq; hominē illū pro sil uanū interemptū: illū similiter occidere conabat. Sed qđ primo acciderat: & huic euenit. Subsequēter duo alii strauerunt: duosq; occisos uidētes ignari diuini iudicii: scelus illud factum ab homie dei putauerūt. Quorum unus in eū ī silui ense nudato. Sed epō hieronymū inuocante uir ille ut duo priores se pprio ense & manu iugulauit. Quod socius magie ascribens: ante fores ecclesie

clamat siluanum adultꝝ & maleficū: ac homium occiſorem: cōcurrunt populi eſm̄ diguum incēdio acclamātes. Capiē innocens: ut ad ſupplicium prahaē. Cyrill⁹ accurrēs iſm̄ liberare nititur: ſed magis populus ꝑcitatur. Cū aūt extra eccleſiā duceret: hieronymus uiſibiliter de ſepulchro exiens: cunctis ſplendens apparuit: q ſiluanuꝫ dextera tenens: de medio populi furentis eduxit. Inter hec demoniaca uincuſis ferreis alligata ad tumulū eius liberāda deferē. Sed hieroⁿ demoni mandauit: ut ex ea exiens cūctis publice: que in ſiluanū cōmiſerat propalaret. Mox a femina illa diabolus diſceſſit in forma & habitu ſiluani cūctis apparuit: ita ut ab eo nullatenus diſcerni poſſet. Sicq; demō cuncta: que ꝑtra uiꝝ dei ꝑmiſerat enarranit & cōtinuo nuſq; ꝑpuit. Hieronym⁹ aūt ſiluanum adhuc tenēs dextera. ſi aliud a deo uellet interrogauit: qui ſe de hoc ſeculo ſumen dū poſtulauit: & quod petierat impetraſſe audiuit. Stat̄q; diſparuit hieroⁿ: & poſt horę ſpatium in pace expiraūt ſiluanus. Oēs quoq; populi ad eius pedes pcidūt. & de in eum cōmiſſis ueniā petunt: corpuſq; ipſius ad nazareth tollētes: i ei⁹ eccleſia honoriſice ꝑdiderunt: quieuit in pace. x. calē. octobris

¶De ſancto ſiluano abbate. CV

Siluanus abbas in deſerto de ſcythi claruit: de quo legiē in uitis patꝝ: q̄ in extali mētis raptⁿ ad ſe rediens: poſtmodū flere cepit: dixitq; ſe uidiſſe quoſdā ex fribꝰ ſuis ad inferna trahi. Dū aūt ad monaſteriū quoddā cū zacharia eius diſcipulo ueniſſet: & cū fratrib⁹ aliq̄lū comediſſet: reuertēs diſcipulū aquā in uia bibentē redarguit: eo q̄ ipſius diei ieiuniū ſolueret. Qui dū ei reſponderet: quōd ieiuniū ſeruarent: qui eo die cū fribus comediſſet: audiuit ab abbate: q̄ illud fuerat ꝓiuitū charitatis. ¶ Aliq̄n dum quidā pegrinus frater ad eū ueniſſet: & frēs eius manib⁹ opantes uidiſſet: redarguit illos dicēs: q̄ maria optimā ꝑtē elegit: quē abbas i cella locatū hora nona cū ceteris ad meſam nō uocauit. Ille aūt poſt cibū abbatē cur ſe nō uocaſſet interrogauit. Cui ille reſpondit: q̄ homo ſpiritalis erat: & eſca opus nō hēbat. Hoc audiens frater penitētiā egit: a ſiluanoq; audiuit: q̄ etiā maria marthe miniſterio indigebat. Hec in uitis patꝝ.

¶De ſcō ione ꝑſbr̄o & martyre. CVI

On ꝑſbyter & martyr apud caſtreſium pagū paſſus eſt. Hic ex ꝑtib⁹ athenaꝝ ueniens ſcō carauſio martyri uſq; romā ſociatus cū btō dionyſio epo ex urbe egreſſus cum eodem galliam adiit: & ab ipſo ꝑſbr̄ ordinatus: caſtreſiū pagū ꝑperās: euangelium ꝑdicauit: herbis uirentibus & aqua frigida ſubſtentatus. Ad quē predicantem tres lictores a iuliano ꝑfecto pariſiⁿ miſi ſunt: ut eū tenerent: & occiderent. Qui eū ppe pariſius inuentū nullo timore territuꝫ nec minis turbatum: nec ullatenus a doctrina deſiſtentē: uerberibus ceſum decollauerunt. x. calē. octobr̄. Cuius corp⁹ truncū caput manibus tollens uſq; ad locū ubi ſacⁿ martyr ſibi ſepultura elegerat. q̄ſi miliario uno ꝑcedens ibidē occubuit: ſepultumq; ibi dem miro fragrans odore in loco: qui dicit mons ſancti ionis.

¶De ſcō florentio ꝑſbr̄o. CVII

Lorentius ꝑſbr̄ floruit tpe ꝓſtantini impatoris: qui ſcō floriano martyri ſociatus: de quo ſupra dictum ē in ei⁹ paſſiōe. 4. nonas maii poſt ei⁹ exceſſum & martyrium ſub diocletiano pactū: ab ągelo monitus ad gallias uenit: & ad portū flumis rhodani: qui dr̄ lugdunū applicuit: ubi cū eēt dies dūic⁹: ut miſſam audiret: nauē ꝑtracta ſine gubernatore repertā aſcendit: & angelo duce tranſuit: ibiq; demoniacū inuentū ab oppſſione imūdi ſpūs liberauit: & in ipa uia plurima alia miracula fecit. Quē ciuis martinus epſ turonen̄ p uiſum angelo monitus ſacerdotem ꝑecrauit. A quo dimiſſus uenit ad locum ppe ligerim: cui nomen erat glorianа: in quo erat ſpelunca ſerpentib⁹ plena: quos ille ſua oſone fugauit: & ibidē ieiuniis & oſonibus quotidie uacans manſionē elegit. Singulis quoq; annis oſonis gra turoñ ueniebat. Cum aūt puenīſſet ad locū: qui dr̄ odata iuxta fluuiū mulierē cecam flētē amariſſime repperit: & ab ea filium ei⁹ atq; doctorem in flumine necatum audiuit. Et mox oſone premiſſa in loco ei oſtenſo ab angelo piſcatores retia iactare fecit: & filium mulieris de flumine uiuum extractū ei reſtituit: & ipſam ſuſup a cecitate ſanauit. Vixit aūt a tempore quo a ſcō floriano fuerat ſepatⁿ annis. 65. & annoꝝ. 123. migrauit ad xp̄m. x. calendas octobris. ſepultus apud lugdunum miraculis clarus.

¶De ſcō ſanctino epo & pfeſſore. CVIII

Anctinus epſ apud meldēn̄ ciuitatē claruit tpe domitiani & nerue ipatoꝝ: qui a beato dionyſio epſ ordinatⁿ: miſſus eſt carnotū ad ꝑdicandū: & poſtmodū ab eo dem meldenſi urbi i pontificē ꝑfectⁿ eſt: cui antoninū iuniorem in ſocū & ꝑſbr̄m pceſſit mandans eis: ut poſt martyriū ipſi⁹ dionyſii quod ſe pro xp̄o paſſuꝝ didicerat: oia que circa ſe ꝓgiſſent: romano pontifici & fidelibus rome intimare curarent. Itaq; poſtq̄ dionyſius paſſus eſt: ſanctinus & antoninus

romam pergebāt iussa impleturi: uenietibꝫ, q; illis in italiā sanctinꝫ socium febricitantē diebꝫ pluribus expectauit. Ne tandē iter retardaret: antoninus hospiti cū encēniis & lineis ymendauit: ut si qualescerent: inde ei ministraret: si decederet: illuꝫ inde sepeliret. Et sic a loco discessit. Antoninusq; post modicum decessit. Quē princeps ille oibus sibi retentis: in stabulo iumētoꝝ i sterquilinio sepeliuit. Quod dū sanctinꝫ qui iam fines uitis tetigerat p spiritum cognouisset: retrocedens ab hospite de socio requisiuit. Ille autē eū obisse: corpusq; se honeste sepelisse affirmauit. Quē sanctinꝫ demētiēs: ac redargues ad locum accessit: & oratione premissa sociū de fossa euocās suscitauit. Quod princeps ille cernens confusus uenia petiit: & fidē xpi suscepit. Tunc ambo celebrata missa romaꝫ uenerunt: & anacleto pape actus & gesta sci dionysii: necnō & que sibi ptigerant narrauerūt. ¶ Perfectoq; negocio ad urbem meldē sem redierūt: predicationi istantes. Post que sanctinꝫ dormiuit i xpo. x. cal. octobris. Cui & ✠ antonin⁹ i epatu successit: & plumatus & ipse scitate ad xpm migrauit. Quorum ambo corpora in uno tumulo collocata requiescunt.

¶ De scō lino papa & mr̄e. CIX.

Linus papa & mr̄ natione italicus de regione tuscie: patre herculano beato petro apostolo i pontificatu romano successit. Sediteq; anos. xi. mēses. 3. dies. 15. Hic ex precepto beati petri apostoli pstituit: ut mulieres i ecclesia uelato capite itroirēt. Dicūt quidam: q; linus & cletus petri successores: non sederūt ut pontifices: sed ut petri coadiutores: quibus beatus petrus i uita sua credidit ecclesiasticaq; rez dispositionem. Ipse uero tantū predicationi & orationi uacabat: p ter qd tanta auctoritate dorari meruerunt: ut in catalogo pontificū ponerentur. Clemēs tem uero ipe beatus petrus sibi successorem pstituit: licet aūt hec ueritate nitantur: tamē ut ait hieronym⁹: beatus clemēs spiritu sancto plen⁹ timēs ne apica ordinatio posteris tēporibus transiret i uitium: ut quidā mun⁹ hereditariū putantes: minus de dei cogitarēt electione: linū & cletum ante se coegit ponti ficari. Et sic clemens primus fuit p petri electionē: tertius uero per gradū. ¶ Hic beatꝫ episcopus cum demones effugaret: mortuos suscitaret & alia miracula faceret: multosq; conuersos baptizaret: filiaꝫ etiā saturnini cōsulis a demonio liberasset: & ad xpm puertisset. Saturninus pful credens hoc magicis artibus fieri: ipsum diuersis penis afflictuꝫ decollauit. Imperante nerone. 9. cal. octobris. Et licet corꝑ eius primo fuerit in uaticano sepultum: postea tā a gregorio ostiensi epo ostiam translatum ē: & in ecclesia maiori sci laurentii reconditum. ¶ Hic fecit ordinationes duas per mensē septembrē: & ordinauit epos. xv. presbyteros. xix. Et cessauit epatus dies tres.

¶ De scā thecla uirgine & martyre. CX.

Thecla uirgo & mr̄ passa ē apud iconium ciuitatē imperante nerone. Que ipsius urbis preclaro genere orta beati pauli apostoli pdicatione puer sa: atq; uirginitatem professa: cū sponsum haberet nuptiis renunciauit. Quod mater eius sentiēs: filiā iudici tanq̄ xpianā accusauit. Tunc proconsul alexander thecla detentā iudicauit igni cremandam. Et cuꝫ in medio ignis esset posita in nullo tñ exusta est: imberq; de celo uehementissimus cadens rogū extinxit. Sicq; uirgo liberata: ad domū ubi paulus hospitabatur aduenit: ubi multos discipulos suenit: q se pro ea orantes. vi. diebus affixerāt. ¶ Pꝰ aliqđ tempus syrus alexāder theclam deten tam iudici itez obtulit: & de xpianitate detulit. Quam iudex bestiis exponi iussit: sed interim eam tryphene matrone nobili imperatoris propinque custodiēdā tradidit. Die uero statuta thecla in harenā ducitur: & leone supra dorsum colligaꝫ. Sed leena uersō capite uirginis pedes lambebat. Sicq; puella de harenario educit illesa: & in die sequēti referuaꝫ itez feris subiiciēda: tryphenecq; ymendatur custodiēda. Sequenti iterum die thecla producitur: & spoliata in amphitheatrum mittit: & leones & ursi ad eam dimittuntur. Ad cuius pedes leena procidit: ursāq; ad uirginē currentem laceraut. Leonem uero ferocissimum eadē leena pplexa cū ipo dimicauit: & cū eo piter mortua corruit: & sic uirginē defensauit. Deinde i fossam aque serpentib⁹ plenā iniicitur: sed protinus spētes nube ignis oppressi moriunt. Dehic tauris ferocissimis pedib⁹ alligatur. Et lamine candentes inter ilia animaliū mittuntur: ut saltu rapido cito discerperēt uictā Sed ferꝫ candēs ꝓbussit funes: & solutis uinculis uirgo liberaꝫ: discurrentib⁹ tauris p incēdii dolore. Clamātib⁹ aūt populis cum tryphena magnū deū xpianoꝝ: peconsul tam miraculi stupore q̄ populi timore: theclam suis uestibus iduta matronis liberā dimisit. Quā tryphena in domum suam suscepit: & adoptans in filiam fidem christi percepit. Multos etiam gentiles uirgo domini ad fidē perduxit. Deinde seleuciam abiit: & in uirginitate & sanctitate uite perseuerās: somno pacis dulciter requieuit nono calēdas octobris ibidē sepulta.

¶ De scō constantio pfessore. CXI.

¶ Onſtantius ꝓſſor apud anconā claruit: qui in eccleſia bti ſtephani ꝓtomartyris manſionarii functꝰ officio ſeruiebat: funditusq; terrena deſpiciens tota mente ad ſola celeſtia flagrabat. Quadā uero die cum in eadē eccleſia oleū deſeciſſet: & dei famul⁹ unde lāpades accenderet nō hēret. Lāpades oēs aqua repleuit: atq; ex more in medio pauimenti poſuit: quos allato igne accēdit: ſicq; aqua i lampadib⁹ acſi oleū tota die ac nocte arſit. Cui⁹ ſcitatis opione creſcente multi ad eum uſidendum ex diuerſis locis ueniebant.

¶ Die uero q̄dā ex lōgiquo loco ad eū uidē dū ruſtic⁹ uenit. eadē uero hora ꝓtigit: ut uir dñi ſtans in igneis gradib⁹ reficiendis lāpadibus deſudaret. Cūq; is q ad eū uidendū uenerat: q̄s nam eēt ingrederet: & oñm ſibi exili forma: & puſilla ſtatura ſpiceret: deſpexit: eū atq; i corde ſuo deriſit: dicēs ſe grādē hominē uidere credidiſſe: ille uero nihil habebat de hoie. Quod ut ꝓſtanti⁹ p ſpiritum agnouit lāpades reliqt: ꝑcitusq; deſcendens in amplexꝰ ruit: & deoſculās eū gras egit: q̄ de ſe talia cogitaſſet: eo q̄ ipſe ſol⁹ ex hoib⁹ in eū cognoſcendū oculos apros habuiſſet. Cui⁹ humilitatē & ſpiritū ꝓpheticū ruſtic⁹ ꝑlideranſ: & ueniā ab eo petiit: & deinceps i reuerentiā aſſumpſit. Quieuit aūt i pace uir dñi. 9. calē. octobr. ſepult⁹ ancone. Hec gregorī⁹ primo dialo. cap. 5. Corpus aūt huius ſci poſſu tpis uenetias tranſlatū: & i eccleſia ſci baſilii collocatum eſt. 4. id⁹ iulii.

¶ De ſcō ꝓſtantio epō. CXII

¶ Onſtantius epūs aquine ciuitatis fuit: & ioānis pape primi tēporibus claruit. Qui ultra nimiā ſanctitatis famā: qua apud multos i notuit. ſpū ꝓphetico donatus eſt. Cum enim in die ei⁹ obitus a circūſtantibus ciuib⁹: utpote tam amabilis pater diſceſſur⁹ amariſſime plāgeret: quieſtū eſt ab eo: quē poſt ſe pontificē hērent. Quib⁹ ꝓphetico ſpiritu rūdit. q̄ poſt ꝓſtantiū mulionē: poſt mulionē ſullonē: poſt ſullonē neminē. Quibus editis uite ſpūm exhalauit. ¶ Defūcto uero ſcō eius eccleſie paſtoralē curā ſuſcepit andreas diaconus illi⁹: q quondā in ſtabulis i turgi curſum feruauerat equoꝝ. Ille quoq; ex hac lute ſubtracto: epatus ordinē ſouit. Sortitus eſt: qui in eadē urbe ſullo extiterat. Quo adhuc ſuꝑſtite ita cūcti habitatores ciuitatis illius & barbaroꝝ gladiis & peſtilentia uaſtitate deleti ſunt: ut poſt mortē eius: nec qui eꝑs fieret: nec qb⁹ fieret inueniri poſſet. Sicq; ꝑpleta eſt uiri dei ſentētia: quatenus poſt exceſſum duorū epoꝝ ſe ſequentium: eius aquineñ eccleſia paſtorem minime haberet. Hec gregoꝝ. 3. dialogoꝝ capitulo. 8.

¶ De ſancto ſoſio martyre. CXIII

¶ Oſius martyr paſſus eſt apud ciuitatē puteolanā tpe diocleciani imꝑatoris ſub timotheo ꝑſide: q cū eēt diacon⁹ meſſenate ciuitatis anno. q̄. 30. poſt paſſionē ſci ianuarii beneuētani epi paſſus eſt. Cū aūt quodam tēpore ꝑſente ipſo epo euangeliū in eccleſia legeret: uidit eꝑs de capite eius flāmā exurgere: quā nemo alī⁹ uidit: & pnunciauit eum martyrē futur⁹: nō poſt multos dies ianuarius eꝑs tent⁹ & in carcerē miſſus eſt: ad quē uiſitandū cū ueniſſet ſoſi⁹ cū diacono feſto & lectōr. deſiderio: & ipſi ſimul cū eo detenti ſunt. Et poſtq; ianuarius cū aliis ei⁹ ſociis paſſus eſſet: ut dictum eſt ſupra in eorū paſſione. 13. calē. octobris: & ipſe ſoſius ab eodem preſide pro xpi nominis ꝓfeſſiōe gladio cęſus eſt. 9. calen. octobris.

¶ De ſancta ſalaberga abbatiſſa. CXIIII

¶ Alaberga abbatiſſa in territorio lugdunēſi claruit tēporibus ſci ſulpitii epi bituricen⁹ & dagoberti regis francoꝝ: Hec in ſuburbano leucoꝝ oppido territorii lingonēſi penitꝰ claris & religioſis exorta eſt: a natiuitate ceca. Cū aūt ſeūs euaſiſt⁹ abbas colūbani ſucceſſor in domo gūdonii patris puelle hoſpitat⁹ eēt duoſq; filios uiri ſibi oblatos benedixiſſet. Salabergā cecā eidem ad ductā poſt triduanū ieiunū illuminauit: & ſpūalibus diſciplinis inſormauit. Quā parētes cuidā generoſo uiro licet dudū renitētē inuitā in ꝓiugem tradiderunt. Quo infra duos menſes defuncto: ite⁹ inuita maritaꝰ alduino comiti regis dagoberti: ex quo quīq; filios procreauit. Tandēq; uiꝝ ad caſtitatem uertit: eiuſq; obtēta licētia cum ꝓſilio ualberti ſucceſſoris euſtaſii abbatis i ſuburbano lingonēſi: in paterna hereditate cenobiū puellaꝝ ꝑſtruxit: uerū ciuili bello inter reges francoꝝ exorto: inde cū ſcō ualberto diceſſit: & lugdunū ueniens monaſteriū aliud fabricauit: ubi pluſq; trecentaꝝ puellaꝝ ancillaꝝ xpi mater extitit. ¶ Dū quodā tpe ſci ualberti ꝑſtolareſ aduenū: & uinū ad ſufficientiā nō hēret: ſua oſone uinum in uegete multiplicauit: & que ſemiuacua erat plenaꝫ repperit. ¶ Vite ſue inſtante termino ꝓ uiſione uidit tabernaculū mire claritatis de celo deſcendere: in quo recepta in prato amene ſumme pulchritudinis tranſlata eſt. Quē ſibi locū a deo paratū intellexit. Eidē etiam dormienti cingulū a rhenib⁹ ſolutū eſt: quod nuſq; ꝑparuit: dictū eſt ei ipſam die cēteſimo a corpore migraturā: qb⁹ dieb⁹ ꝓtinue pſalterium legit: & die ſibi ſtatuta uidelicet. 9. calē. octobris. in pace quieuit.

¶ De ꝓceptiōe ſci ioannis baptiſte. CXV

Conceptio sancti ioānis baptiste in martyrologio hieronymi. 8. cal. octobrif scribif: & i quibusdā ecclesiis celebratur. A quo die usq; ad ei⁹ natiuitatē. 9. mēses integrali ter nūerant: nullo die deficiēte nec supante: ut sicut trium hominū tantū celebrant festa natiuitatū. s. xpi: & beate uirginis: ac ipius baptiste: sic & eoꝝ celebrentur festa ꝓceptionum. Festū aūt ꝓceptionis matris dñi ꝑ reuelationē primo cognitū fuit: sicut supra dictū est i legēda ꝓceptiōis ei⁹. vi. id⁹ decembris. Qualiter aūt ꝓceptionē ioānis baptiste: tali die fuisse facta: habuerit hieronym⁹: icertū ē: uersimiliter tñ credi pōt: & recte opinari: ꝙ sicut cōceptus & ort⁹ baptiste in aliis ꝑfectus apuit: sic & tēpus ei⁹ quo fuit i utero integrū ee debuit: ut sicut xpi nouē mēsib⁹ integraliter in utero uirginis fuit: sic & baptista post eorūdē mēsiū integralē decursum de uentre matris exiuit: ut sicut natiuitas ꝑcursoris assimilat natiuitati saluatoris: sic & ei⁹ ꝓceptio ad xpi ꝓceptionē inḡtū est possibile similet. ¶ Et notandū ꝙ circa ꝓceptionē ioānis baptistę tria miracula ꝓcialiter appetunt: que aliqualiter tacta sunt supra in eius natiuitate. 8. cal. iuli. i. supnaturalis ꝓceptō i utero scificatio: & ꝓphetalis doni repletio.

¶ Fuit eni primū supernaturalis cōceptio: quoniā erat helisabet sterilis: & ambo pētes ꝓesserant in dieb⁹ suis. Ideoq; zacharias de ꝓmissione angelica dubitauit. Cōsueuit eni homo dubitare. ¶ Aliquādo pp ꝓmissoꝝ magnitudinē sicut & habraā legit ꝙ dubitauit: ꝙn dñs semē suum terrā chanaaꝝ possessuꝝ esse promisit geñ. xv. ¶ Aliquando pp fragilitatis ꝓprie ꝑsideratiōnē: sicut patet in gedeone: q cū familia ei⁹ esset ifima in tribu manasse: & ipe minim⁹ i domo ꝑris sui: dubitauit qñ israel liberaf possit: iudic. 6. ¶ Aliquādo ꝓpter nature ꝓpossibilitatē: sicut patet i sara: que suā senectutē ꝑsiderās risit: cū dñs abrahe filiū ex ea nascitur⁹ esse predixit geñ. 18. Ex his aūt oib⁹ zacharias dubitare potuit: quia ibi erat & magnitudo ꝓmissionis: quia de filio nasciturꝰ dictū ē. Erat eni⁹ magnus corā dño: & cōsideratio ꝓprie fragilitatis: q a talē filiū habere se reputabat in dignū: & ipossibilitas naturalis: q a uxor ei⁹ erat sterilis: & ambo ꝓesserant i dieb⁹ suis: nihilomin⁹ tñ plagam incurrit amissionis loquele: ꝓpter eius icredulitatē: ut ex hoc maius miraculū in natiuitate filii apperet: & ꝓpter alias rationes ꝰsuperi⁹ i natiuitate ioānis assignatas. ¶ Scām miraculū fuit i utero scificatio: q a de eo dictū ē. Et spiritusc⁹ replebif adhuc ex utero matris sue. Quod priuilegiū i quattuor scis tātūmō repitur. s. i hieremia ꝓpheta hier. prio. Anteq̄ exires de uulua scificaui te: i iacobo iusto ap̄lo: sicut hieronym⁹ testat: i ioāne baptista: & i beata uirgine maria: licet talis scificatio & spiritusci repletio longe plenior fuerit i beata uirgie: q̄ in aliis prenoiatis scis. ¶ Et notādum ꝙ licet ioānes baptista fuerit in utero scificatus: fuit tamē originali peccato ꝓcept⁹: alioquin non fuisset zacharie filī⁹: unde festū istud licet dicat ꝓceptionis: ē tñ potiꝰ festus scificationis: q a uidelicet i utero matris scificatus fuit. Sicut & de beata uirgine supius dictuꝫ ē in legēda ꝓceptionis ei⁹: unde sub uocabulo ꝓceptionis agit festū scificationis. ¶ Tertium miraculū fuit ꝓphetalis mūeris repletio. Ideo dicit pluſq̄ ꝓpheta: q a anteq̄ nascer⁹ ꝓpheture meruit: q̄n i utero matris exultans ad uocem salutatiōis marie: deū adesse cognouit: unde chrysostom⁹. Nunqd ꝓphete fuit ut prius fieret ꝓpheta q̄ homo. Et quia ꝓsuetudo erat ut prophete ungerent: Ideo xps fecit mariā salutare helisabet. Et sic mo ꝓcedēs de utero matris ubi habitabat dūs: & per aures helisabet ingressus descēderet ad ioānem: & eum illic ungeret in prophetam. ¶ Non solū aūt ipse anteq̄ nascer⁹ ꝓpheta uit: sed insup suis meritis matri: ꝓphetie spiritum tradidit: unde chrysostom⁹. Quis pro phetaꝫ cū esset ꝓpheta: ꝓphetam facere potuit. Helias qdē unxit heliseum in ꝓphetaꝫ: non tamē ꝓphetandi gr̄am illi donauit. Iste aūt in utero matris existēs diuini itroit⁹ scīe tiam matri donauit: & os illi⁹ i uerbo cōfessionis apuit: ut cui⁹ nō uidebat ꝓsona: cognoscere tdignitatē dicēs: unde hoc mihi: ut mater dñi mei ueniat ad me. Hec chrysostom⁹.

¶ De sanctis andochio thyrso & felice martyribus. CXVI.

Andochius thyrsus & felix martyres apud aurelianū passi sūt sub aureliano impatore. Ex qb⁹ andochius & thyrsus missi sūt a sācto policarpo epo in gallias ad predicandū. Qui uenientes aurelianū dū sua predicatiōe multos ꝙerterēt: & mstos martyres ꝓfortarēt: recepti sunt hospitio a felice xpiano negociator: pauperꝫ hospite cūctoꝝ. Et cū ad impatorē ibidē tunc degentē accusati fuissent: inde educti sunt. Quos dū eoꝝ hospes insequif cū eis similiter detinet: omnesq; simul impatori prelentāt. Et dū xpm ꝑsiterent ꝙmanib⁹ suspenduntꝫ & laxa i pedibus alligant: & sic in suspēdiculo usq; i crastinū dimittunt. Cum aūt sequēti die incolumes inuēti fuissent: i ignē copiosum missi sunt. Sed ꝓbustis uiculis: & flāmis imbre copioso extinctis: ipi inusti oino ꝙmanserunt. Quos impator ꝓtinuo decollari mandauit. Fausť uero xpian⁹ cū symphoriāo suo filio corpa eoꝝ collecta sepeliuit. 8. cal. octob.

¶ De scis quadragintanouē mīb⁹. CXVII

Vadragintanouē martyres passi sunt in chalcedonia ciuitate sub diocletiano impatore,pcōsule ãt prisco. Hi cū brā euphemia uirgine detēti:cū nollent deo marti sacrificare,p dies,20.in carcere macerati fūt Deinde iussu pfidis educti alapis in facie cesi:& grauiter flagellati:iteq; uincti i carcerē reducti sunt:& impatori reseruati:ut de his supra actū est in passiōe euphemie.16.calē. octobris.Post dies aūt.12.impatori diocletiano chalcedonē uenienti:a pcōsule psentātur. Quos cuꝫ impator in xpi fide imobiles reppertisset eos oēs uinctos leonibus & ursis expoſuit deuorādos.Et cū a feris intacti custoditi fuissent:iussit eos omnes pariter decollari.8.calen.octobris.

¶ De scō cleopha discipulo. CXVIII

Leophas discipul⁹ unꝰex.72. fuit.Hic unus ex illis duobus exitit:quib⁹ in castello emaus eūtibus in die resurrectiōis sue dñs appuit:& ab ipsis inuitat⁹ cū eis discubuit:quē & ipsi i panis fractiōe cognouerunt. Aliuſ uero lucas euāgelista fuisse dr Hunc aūt tradunt apud ipm castellū emaus in eadē domo qua mensā dño pauerūt: post discipulog; in iudea dispsionē ꝓ pfessiōe xpi a iudeis occisum:& gloriosa memoria sepultum:qui passus est.7.calen.octobris. Hec i martylogio adonis:sūpto ex hieronymi scripturis & chronicis antiquis.

¶ De scō firmino pbro & martyre. CXIX

Irminus pbr̄ & mr̄ apud ambianum passus est sub lōgino & sebastiano pfidib⁹: qui ex ciuitate hibernie:que dr papilonia ortus parre firmo senatore : cū adhuc esset puer tradit⁹ē honesto pbro sacris lris imbuēd⁹:q annoꝝ.17.etate & doctrina pficiens:& ꝓ honesto ia sene pdicatiōis officiuꝫ supplens:ab eodē ad honoratū epm tolosaꝫ missus ē:a quo & pbr̄ est ordinat⁹. Anno ue ro etatis sue.31.reuersus ad magistꝝ & lictis oibus apud andegauen urbē ano uno & tribus mēsib⁹ pdicauit:& multos ad xpm puertit:deinde beluacū uenies : a ualerio pside ob xpi pfessionē sepe usq; ad mortē flagellatus est:& post hec in carcerē clausus:sergio successori ualerii refuat⁹ est:qꝫ a populo uiolēter solutus:ibidē diuti⁹ pdicauit:oēm populū baptizauit:&ecclesiaꝫ plures ꝑstruxit: inde ambianū prexit:& ifra.40.dies tria milia hominū ad xpm puertit. Tandē a lōgino & sebastiano pfidib⁹ ꝑsecut⁹: ꝓpter timorē populi i carcere decollat⁹est.7.calen. octobris.Faustinianus aūt senator pr̄ sci firmini epi:de quo supra dictū est.5.calen. septēbr̄ qui ab eodē martyre cū filio fuerat baptizat⁹:corpꝰ eius rapiens i suo cemiterio sepeliuit:quod postmodū saluius ambianē epūs in ecclesiā maiorē trāstulit:de quo supra habitum est.3.idus ianuarii. Sebastian⁹ autem preses in ultionem martyris xpi a ciuib⁹ bel uacensibus postmodum interfect⁹ est.

¶ De scō herculano martyre. CXX

Erculan⁹ mr̄ passus ē rome sub aureliano impatore:q a brō alexandro papa ad xpm puersus ē: & baptizatus. Cui idē alexander in custodia teneret apud grinū tribunū:qua ꝓpter aureliano accusat⁹ & ab eodē ꝓphensus atq; iustib⁹ cesus in pfessione nomis dñi tandem gladio cedente martyrii palmam percepit.7.calen.octobris. Cuius corpus uia numentana septio ab urbe milia rio a xpianis sepultum est.

¶ De scis cypriano epo & iustina uirgine & martyribus. CXXI

Yprianus epus & iustina uirgo passi sunt apud damascū & ꝑsumati i nicomedia citate tpe claudii impatoris sub eutelio comite oriētis. Bta nāq; iustina de ciuitate antiochie filia eduſi sacerdotis idoloꝝ:quotidie ad fenestrā sedens:& preliū diaconē legentē euāgeliū audiens puersa est.Quod cū mater patri in lecto nūciasset:& ábo dormitātes xpm cū angelis eos ad regnū celoꝝ uocātē uidiſſent:euigilātes mane & ipsi puersi ad ecclesiā peuenerūt:&una cū iustina ab optato epo baptismū pceperūt:a quo postmodū eduſi⁹ pbr̄ ordinat⁹ē:Quo defuncto dū uirgo xpi ecclesiā frequētaret:& eā qdā aglaius scholastic⁹ adamaret:misit ad eā matronas & uiros:ut sibi illā peterent in uxorē. Que cum oibus se xpo despōdisse rnderet. Ad cypriānū magū iuuenis accessit:q puer ab ānis.7. fuerat diabolo ꝓcreatus:ut artib⁹ suis iustinā in ei⁹ amorē cōciteret.Cyprianus autem aduocauit demonem quendam:& cum adiurare cepit:ut uirginē de libidine tentatā ad se adduceret:ut eā uel ipse uel aglai⁹ cognoscere posset. Demon aūt unguentū quoddā cypriano tradidit:ut domū uirginis pungeret:& ipse postmodū noctu ad eā tētādā introiret.Quod cū factū eēt: & demon ingressus cor uirgis i amorē ꝓciaret. Iustina oꝛone pmissa signū crucis edidit:& diabol⁹ territ⁹ fugit:& ad cyprianū ꝑiusus rediit : quē cū interrogasset:cur sine effectu rediſſet:dixit se signū uidisse:i quo ois uirt⁹ ei⁹ defecerat.Cyprian⁹ aūt demonē fortiorē misit: sed qđ prio ptigerat:& ſo euenit.Quod cypria nus uidēs illos deriſit:& pricipē demonioꝝ aduocauit:& adiuratum ad uirginē destina uit.q illā diuersis langorib⁹ priꝰ uexata ad

se media nocte ductus, pmisit. Tunc diabol⁹ in spēm virgis se mutauit: & ad iustinā igres sus: dixit secū se uelle manere: & uirginitatē seruare. Et cū virgo acqeiceret: & uirginitatis ꝑmia ꝑmēderet: cepit eā tentare dicēs: q dubiū eēt: ne ex hoc deū offenderet: cum ipe primis pentibus plis generationē ꝓcepisset. Cū aūt cor uirginis ꝑmissionē demonis in ardorem libidis ꝓuti cepisset: illa i se reuersa & qs sibi loquereꝫ intelligens: signo crucis se muniuit: & diabolū ut fumū ifufflauit: & statim ab oi tētatione liberatam se sensit. ¶ Post hec diabol⁹ in spēm iuuenis aglaii se trāsfigurauit: & in ei⁹ lectulū ingrediēs i amplex⁹ eius ruere uoluit: sed signo crucis edito ꝓfestim euanuit. Deinde ꝑmittēte deo ipsā febrib⁹ fatigauit: sed virgo xpi oia certamia superauit. Videns diabol⁹ q nihil ꝓficeret: in formā iustitie se transmutauit: ut famā iustitie polluereꝫ: & eā ad cyprianū se adduxisse iactaret: & in tali specie ad magū cucurrit: ipmq; q̄si amore ei⁹ languēs osculari uoluit Sed mox ut cyprian⁹ nomē iustitie nouit: diabolus nomen illud audire nō ualēs dispa ruit. Quapropter cyprian⁹ delusū se uidēs ad hostiū virginis diu uigilauit: & q̄q; i femīna: q̄q; i aue se arte magica: ut uidebat: cōmutauit: sed cū uenisset ad hostiū ei⁹: neq; auis neq; femina: sed cyprian⁹ apparebat. Aglaiū tandē in passeré arte magica cōmutauit: q mox ut ad fenestrā virgis uolasset: nō passer sed iuuenis uidebat: & cū nec posset fugere: nec salire: ipm iustina redarguit: & pscalā deponi fecit. ¶ Victa⁹ ergo diabol⁹ per oia ante cyprianū ꝓfusus stetit: quē ille interrogauit: quō in nullo in xpiana virgine ꝓualeret. Quē demū prio sibi iurare fecit: q nū q̄ ab eo discederet: deinde ei dixit: q signum crucifixi uideranꝫ: & i hoc territi fugerāt. Interrogat⁹ quoq; an xps diabolo maior esset. Rndit ipm maiorē oibus: q demones omēs igne cruciados iudicatur⁹ eēt. Túc cyprian⁹ uirtutes diaboli ꝓtenens: oia idola sua cōfregit: & codices ꝑbussit: & ueniēs ad epm antimū baptismū instāter petiit. Sed ille cypria nū sibi illudere uelle putabat: qa ipm magū eē cognouerat. Cū aūt cūcta que sibi ꝓtigerāt narrasset: ab eo sacḡ baptisma suscepit. Qué epṡ antim⁹ in diaconū: & post annū in ꝑsbtm ordinauit. Cui & cyprianus in epatu succesit: q xpi fidē ꝓstanter ꝑdicabat: & multos gentiliū ꝑuertebat: & in xpi noie miracula faciebat. Cyprian⁹ aūt epṡ iustinā i quodā cenobio matrē plurimaꝫ virginū ꝓsecrauit Qui & martyrib⁹ multas epistolas destinabat: & eos in certamie ꝓfortabat. ¶ Post hec eutelius comes oriētis cyprianū & iustinam detentos: dū idola adorare nollēt: iussit tormentis affligi: & cyprianū quidē suspendi & exungulari: iustinam uero neruis flagellari & alapis cedi: deinde ambos in carcerē trudi. Die quoq; sequenti iussit pari tartaginem pice adipe ac cera plenā: & in eā cyprianū iactari. Cūq; ipm ignis nō tangeret: & iusti na ingredi formidaret: cyprianus eā hortabatur: ut intraret. Que ingressa oīno sicut & ille illesa permansit. Sacerdos aūt idolog cū de consensu comitis ad tartaginē uenisset: ut suis carminib⁹ maleficia xpianoꝝ dissoluere t ptinuo ignis de tartagine exiuit: & eū penitus ꝓsūpsit. Tunc de ꝓsilio terētini cognati sui eos in custodia artauit: ut interi claudio que gesta fuerāt scriberet: & ille de eis prolibito suo disponeret. Et mādāte claudio ad ciuitatē nicomēdiam adducunt: & iuxta flumē gallū cum quodā tertio xpiano pegrino ✝ theognito nomie piter decollant. Quoꝝ corpora cū canib⁹ expolita. 7. dieb⁹ tracta permāsissent: a nautis quibusdā xpianis i nauem leuata: & romā delata: atq; sepulta sūt. Nūc aūt ut dicīt placentie quiescunt. Qui passi sunt. vi. calē. octobris. Circa annū domini. 280.

¶ De scō eusebio papa & mr̄e. CXXII.

EVsebius papa & mr̄ hui⁹ nois primus natione grecus ex medico: marcello pontifici i epatu romano succesit: & sedit ānos. 2. menses. 2. dies. 25. Huius tpib⁹ inuenta ē crux dñi nr̄i iesu xpi hierosolymis ab helena regina: sicut ipe in quadam epistola sua scribit. Que tñ epistola apocripha reputatur: quia nec ei⁹ tēpore crucem dñi inuentā fuisse ueresimiliter creditur. Sed melius tempore silueštri pape. Qui cōstantinū imperatorem baptizauit: q & baptizatus helenā matrem ꝑtit. Que post ei⁹ ꝑsuasionē cruce⁹ dñi inuenit. Hic scūs pontifex pro xpi noie martyrio coronat⁹ est: sub persecutiōe ꝓstantini anteq; fieret xpian⁹. Et sepultus ē cū tribus suis iuxta corpus beati petri i uatica no sexto calen. octobris. Et cessauit episcopatus dies septem.

¶ De sanctis cosma & damiano & sociis martyribus. CXXIII.

COsmas & damian⁹: antimus: leōtius: & euprepius mr̄es in ciuitate egea passi sūt tēporib⁹ diocletiani & maximiāi imperatoꝝ: sub ꝓside lysia. Quoꝝ duo primi fratres ex eadem ciuitate que ē i arabia: matre religiosa noie theodora geniti: arte medici: ne doctis: in uirtute gr̄e xpi: omnē ifirmitatē non solum ab hoib⁹: sed etiā a iumētis curabant: gratis omnia tribuentes. Nam & eame lum arte diabolica debilitatū sanū restituentes: illesum abire fecerunt. ¶ Matrona aūt nomine palladia palytica: cum omnia sua in

medicis cõsumpsisset:ad scõs dei accessit: & ab eis sanitatem integrã reportauit. Tunc illa damiano munusculũ obtulit. Et cũ recipere nollet:& illa cũ sacramẽtis per nomẽ domini adiurasset: recipere acquieuit:ut eius devotioni satisfaceret: & ne nomẽ dñi spernere videret. Quod ut cosmas ꝑpuit:turbat⁹ ꝑcepit:ne corpus eius cũ ffis corpore poneret. Sequẽti uero nocte dñs cosme appuit & fratrẽ de suscepto munere excusauit. ¶ Audiẽs autem preses lysias famã eoꝝ:& ꝙ i xpi uirtute infirmitates sanabant: eos ad se accersiri fecit:& que essẽt eoꝝ nomina: que patria: ꝙ conditio:que fortuna requisiuit. Illi uero re sponderũt ad singula:ꝙ nomina eoꝝ erant: cosmas & damian⁹: patria uero arabia:conditio xpiana:fortunã autem xpianos nescire dixerunt. Addẽtes se & alios tres fratres cõsobrinos habere:antimũ:leõtium:& eupreprum. Quos preses misso cũ eis officio sibi ꝓsentari iussit: & cepit agere ut sacrificarẽt: qd cũ sacere ꝓtemnerẽt precepit eos in manibus & pedib⁹ grauiter torqueri. Et dũ eius supplicia derideritis iussit eos catenis uinctos i mare precipitari. Sed ſtati angelus dñi afuit:& diruptis uinculis illos e pelago liberauit. Et cũ hoc miraculũ preses magicis artib⁹ ascribereret:& ipi ei xpi uirtutẽ ꝑdicarẽt: illeꝙ se eos i noie dei hadriani uelle seq dixisset: ꝓtinuo duo demones affuerũt:& eũ in faciẽ ceciderũt. Sed orãtib⁹ ꝑ eo scis ſtim demones discesserũt. Tunc preses dicere cepit:ꝙ dii ꝑtra eũ indignati fuissẽt: quia illos relinquere cogitasset. Mandauit ꝙ scõs i carcerẽ trudi donec eos qõ ꝑderet cogitaret. Sequenti die illos eductos iussit in ignẽ copiosum iactari. Sed tũ eos i nullo lesit:quin potius flãma erũpens multos de astantibus interemit. Iubentur ergo i equuleo suspendi: sed angelo eos custodiẽte fatigatis admodum ministris incendẽdo:ante presidẽ deponuntur illesi:tres igit fratres fecit in carcerẽ recludi:& cosmã & damianũ crucifigi: & a populo lapidari. Sꝫ lapides in faciẽtes redibant:& plurimos uulnerabãt. Eductis ergo trib⁹ ſtib⁹:& ſtatibus iuxta crucẽ. Cosmã & damianũ ꝓcepit a quattuor militib⁹ sagittari Sagitte aũt mẽtes nõ ledebant:ꝫ pueris plures occidebãt. Lysias aũt se ꝑsum i oibus cernens:oẽs.v.fres ſlimul gladio cedi iussit. Xpiani autẽ memores uerbi qd dixerat scis cosmas:damianũ cũ eo sepelire dubitabãt. Et ecce subito camelus aduenit: & humana uoce loquẽs scõs in unũ sepeliri mandauit. Quod & factũ ẽ. Processu uero tpis duorũ fratrũ cosme & damiani corpa romã sũt trãslata & ecclesia eoruꝝ nomini edificata. Passi sunt aũt sci martyres.v.cal.octobris. Circa annũ dñi.277.

¶ De scis florentio & hilario mrs. CXXIIII

Lorẽtius & hilari⁹ martyres passi sunt in galliis castro seduno. Qui a paganis tenti dũ xpm ꝑfiterent:postq lingue eoꝝ precise fuissent:dũ adhuc integro ſmõe loquentes fidei nostre ꝑconia ꝑdicarent:gladio feriri iussi sunt:& sic martyrii a domino coronam perceperunt.5.calẽ.octobris.Hec ado in martylogio.

¶ De scis adulpho & ioãne marty. CXXV

Dulphus & ioãnes apud corduban hispanie ciuitatẽ paſsi sunt. Qui ꝑ ꝓfessione nominis xpiani capite cesi : a xpo dño coronari meruerunt.5.calen.octobris:ut ait ado in suo martylogio ex datariis hieronymi sumpto.

¶ De sancto forseo epo. CXXVI

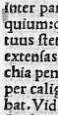

Orseus epꝰ anno gnto ꝓstantis: qui & ꝓstãtinus in hibernia claruit:ut dicit sigibert⁹. Hic nobilis genere sed nobilior fide ab infantia sacris litteris erudit⁹: dum inter parentes suos sacri uerbi semiaret eloquium:quadaꝫ die subito egrotans ꝗsi mortuus ſtetit:& quattuor manus ad se desuper extensas conſpexit:que tenentes eum p brachia pennis subuolabant. Ipse autem quasi per caliginem duo angelica corpora cernebat. Viditq tertiũ angelũ armatum ſcuto ſpcedere:& canticũ mellifluum audiuit ignotum. Sed ab angelo supiori mandat ſtis: ut ipsum ad corp⁹ reducant. Ipse autem postq ad se rediit:& attinẽtes flentes aſpexit:hortatus est eos:diuiniſq; ſacramentis ꝑceptis die illo & altero ſupuixit. Media uero nocte ſerie tertie mortẽ letus excepit:recordatus iocundissime uisionis. ¶ In transitu quoq; suo uisum mirabilẽ uidit:quem beda describit. Vidit enim bonos angelos se ſuscipientes:& demones clamantes:ac cõtra eos bella commouentes. Et cum eos preceſsissent: conuersi ignita iacula in eum iactabant: sed angel⁹ quidam precedens:ea ſcuto ſuscipiebat:& ꝑtinus extinguebat. Tunc demones angelis opposuerunt:ꝙ forseus ſepius ociosos sermones dixisset. Sed angeli responderunt :ꝙ niſi principalia crimina proferrent:propter iſta minima non periret. Et cum dudum super hoc diſputaſsent:tandem preſtante angelo cum demonibus demones in hoc contriti sunt. Tunc demon alius oppoſuit:ꝙ seruus qui ſcit uoluntatem domini sui : nec facit plagis uapulandus eſt multis . Hic autem dona iniquorum recepit . Nam a quodam usurario uestem perceperat:quam nunq̃ reſtituerat. Excuſantibus autem eũ angelis & dicentib⁹ :ꝙ demones occulta dei iudicia nõ

cognoscebāt: diabolus tam grauiter eū per cussit: ut postmodū uite restitutus semp per cussiōis uestigiū retinuerit. Arripiētes enim demones unū de his quos i ignib⁹ torrebāt: ipm in eum iactauerūt: qui eius humeꝝ ma xillamq; icendit. Cognouitq; forseus homi nem: quia ille erat cuius uestē acceperat. Et hanc pcussionē pmittente deo pro receptiōe illius uestis recepit. Deinde cepunt demōes cum angelis contēdere de proximi dilectiōe: qa uidelicet pximū sicut seipm nō dile xerat. Et cū in hoc etiā demones uicti fuissēt ad alias accusationes quersi ceperūt pferre q; digne penitētiā delinquētib⁹ nō annūciasset. In omni uero ꝓtradictiōe demonum uali da extitit pugna: donec iudice deo triūphan tibus angelis deuictisq; aduersariis immēsa claritate uir scūs circūfusus ē. Et ad manda tum angeli mundi respiciēs uidit uallē tene brosam: &. 4. ignes in aere aliquib⁹ ꝑtitis a se distantes. Quos dixit ei angel⁹ cē. 4. ignes mundū succēdētes: quoꝝ unus ē ignis super bie: ꝑs inuidie: terti⁹ auaritie: & quart⁹ luxu rie. Qui postmodū i unū redacti illi appropinquabāt. Et cū flāmā ascendentē timeret: ꝑtortuit illū angelus dicēs: qa qd non accē derat i eum nō arderet. ¶ Deinde ab angelis sup tectū ecclesie spūs ei⁹ adducit: ubi iam corpus eius mortuū adductum plāgebāt: iubetur ab angelis cadauer suū agnoscere: & ipſ reassumere. Ille uero oino recusabat. Tandē coactus ad corpus reducit: & sic cūctis stupētib⁹ forseus suscitat. Quē uita ota populo rettulit: & deiceps asprimā uitā duxit. Incendia uero que i spiritu sumpserat in scapulis corpis & gena appebāt. Inde egressus pdicauit scotis: & que p uisum hūerat enarrabat. Deinde eps factus ab angelo monitus apud hiberniā pdicauit. Ac inde populoꝝ iuidia eiectus p britāniā i saxoniam deuenit: & a rege tigiberto suscept⁹ monasterium ꝑstruxit. Quod frī suo forlano noie gubernādū dedit: ipe at cū ulcano alio ffe suo eremū petiit: ubi per ānū pmālit: inde ppulsus a rege clodoueo ꝓsili gra ad galliaꝝ litora nauigauit. Et a rege suscептus honorifice monasteriū i latiniaco oppido cōstruxit. In quo laudabiliter uitā finiuit. 4. cal. octobris. Cuius corp⁹ in uilla: que dicit parona sepultum ē: ut dicit beda.

¶ De scō uincellao martyre. CXXVII.

Incellaus dux boemioꝝ tpe henrici ipatoris martyriū passus ē. Qui postq̄ sacras litteras didicisset: amore celestis patrie: non ad supbie uentū accepit dūi dignitatē: sed ut multis ꝓdesse posset: unde & sua paupib⁹ & ecclesiis largissime ipendebat. Cū aūt uocatis principib⁹ & baronib⁹ cūctis ad curiā ipatoris frīs sui germāi: ipe postrem⁹ oiuꝝ aduenisset: & alii principes idignati loco⁹ ei ad sedēdū dare nullaten⁹ decreuissēt: statiꝫ ut aulā intrauit: crux aurea i frōte ei⁹ appuit: aliiq; duo splēdidi uiri uisi sunt hinc inde ipm comitātes. Cui cesar mox assurgens ipm p ceteris honorauit. A quo adhuc genti le ad quituiū i dolo fuitatus est. Et licet eū cesar honorasset ipſ tū ut xpianissimū oderat: unde cū uincellaus p⁹ prādiū ex more ad ecclesiā pgeret: eū ipator cū turba gētiliū insecut⁹ ē. Ipm q; ante eccleste fores pcūbentem occidi fecit: & mxem dño ꝓsecrauit. Cui⁹ languis i pauimēto effusus i testimoniū fraterni dii p multa ānoꝝ curricula nec abradi potuit nec abstergi. ¶ Post aliqđ tēp⁹ dū fideles corp⁹ ipi⁹ trāsferre uellent: iuenerūt ei⁹ uulnera plene sanata: excepta auricula: que ei fuerat toraliter abscisa: que tū loco suo applicata ꝓtinuo ꝓsolidata ē. Cū aūt ad fluuiū maximū & inundātē deuenissent: & ipm transire dubitarēt: iuocato scō mxe currū cū supposito corpe ex alia pte flumil repēte trāsuectū uiderūt: ꝰeq; stati sine piculo trāsierūt. Dū aūt ad ciuitatē pragā corp⁹ detulissent: carcer subterrane⁹ ꝓfusi illuminat⁹: & facto terremotu apis⁹ cūctiq; captiui solutis uinculis liberant⁹. Eadēq; nocte xps crucifixus regi dacie appuit: eiq; dixit: q; peccata ei⁹ ipm iterato crucifixerant: & q; nisi ecclesiam scō mrī uincellao ꝓderet peccatoꝝ uenia minime peciperet: unde ex hoc rex territ⁹: ecclesiam cū mōasterio ordis sci benedicti scō mrī fabricauit: & bōis suis largissime dotauit: ubi & scūm corpus ei⁹ regescit miraculis clarēs Passus ē autem. 4. cal. octobris.

¶ De scō maximo martyre. CXXVIII

Aximus mr passus ē sub decio cesare: optimo at pcōsule apud asiaꝫ ciuitatē. Quā ingressus deci⁹ maximū detentū dū ad sacrificia deoꝝ ꝓpellere ñ posset. Iussit eū fustib⁹ cedi: deiecte in equleo leuatū graviter exungulari. Ita ut carnes una cū sanguine i terrā defluerēt. Cūq; martyr dñi diceret tormēta sibi nō dolorē: sed unctiōnē iferre. Iussu pconsulis mādāte decio: extra ciuitatem educt⁹: ibiq; lapidib⁹ obrutus occubuit 4. cal. octobris. Sepultusq; ē a xpianis iuxta muꝝ ciuitatis memoria nois eius a fidelib⁹ desuper edificata.

¶ De scō exuperantio epō. CXXIX.

Xuperantius epus claruit apud tolosanam ciuitatem. Qui beatus uir ipsius urbis pōtifex: quātum sibi exiterit parcus quantūq; alis largus: sanct⁹ hieronym⁹ memorabili prosecut⁹ est relatu. Qui & domini confessor inclytus quarto cal. octobris

in xpo feliciter requieuit:sepultus i ecclesia tolosana:ut ait ado in martyrologio.

¶De dedicatione basilice sancti michaelis archangeli. CXXX

Dedicatio basilice sancti michaelis archangeli dupliciter notat .s. dedicatio basilice:& memoria ipsi⁹.

¶Dicit aut dedicatio: eo q hac die locū ei⁹ siue templū in mōte gargano sibi dedicatū fuisse michael archangel⁹ reuelauit. Cū enim dictū ē supra i ei⁹ appitiōe. 8. id⁹ mail: scūs archangel⁹ michael in mōte gargano: ipōtinis fidelib⁹ ptra neapolitanos adhuc gētiles victoriā miraculose ptulisset. Sipōtini quoq; añ os spelūce: ubi archangel⁹ appuerat: quotidie oronib⁹ uacarēt: ipōtini adhuc dubitabāt: an pdictū locū ingredi uel dedicare deberēt. Tūc eps dixit sup his romanū pontificē psulēdū: q sup hoc reqrendā decreuit archāgeli uoluntate Instāntib⁹ ergo cūctis triduo ieiunio: appuit i hac die michael archāgel⁹ epo: dicēs nō ee opus ipsā quā edificauerat ecclesiā dedicari Ipse.n.q pdiderat: ipse & psecrauerat: precepit q ut die sequēti locū cū populo ingrediēs ipm pcib⁹ frequētaret: & specialē sibi patronū sentiret: dedit q eis pdicte psecrationis signū: ut .s. ab oriēte p posterulā ascenderent: & ibidē marmori uestigia bois impssa uiderent. Mane igit eps & popul⁹ ad locū uenīūt & introgressi cryptā magnā & tria altaria in uenerunt: quoꝝ duo in australi parte posita erant: tertiū uero in oriētali uenerandū & rubeo pallio circuntectū: ubi celebratis missarum solēnitis: uestigia ut archāgel⁹ pdixerat inuenerunt: & oēs ad ppria cū gaudio redierunt. In eadē spelunca aqua lucida & nimiū dulcis emanat: que post cōionē supta diuersas egritudines sanat. His auditis papa in honorem sci michaelis & oium beatoꝝ spūum hunc diē uidelicet. 5. calē. octobris p totum orbē statuit celebrandū. ¶Dicit etiā hoc festū memoria: eo q in ipso: ut dictū est oium angeloꝝ memoria agimus. Circa quod sciēdum est: q sicut dionysius ponit in libro de celesti hierarchia, Omniū angeloꝝ sūt tres hierarchie & nouē ordies: ita q quelibet hierarchia tres ordies ptier: & dī ab hieron qđ est sacꝝ & archos priceps q̄si sacri principatus. Supior aut hierarchia ptinet seraphin: cherubin: & thronos. Media dñationes: uirtutes & potestates: Vltima uero principatus archangelos & angelos. Eoꝝ aūt ordinatio & dispositio pōt uideri p simile in terrenis. Nā ministroꝝ q sunt sub uno rege: qđ operant imediate circa pson̄ regis sicut psiliarii & assessores & cubicularii: q similes sunt prime hierarchie: quidā circa regīē regni in cōi: ut pricipes milites & iudices: & hi sūt similes secūde: qđā aūt opant circa regimē alicui⁹ ptis regni: sicut ppositi & baiuli ac psides: & hi sunt similes tertie. ¶Tres igit ordines prime hierarchie accipiunt: inquantū deo assistūt. Ad hoc autē tria necessaria sunt .s. summa dilectio: & hoc quātū ad seraphin q interptant ardentes. Perfecta cognitio: & hoc q̄tum ad cherubin: q interptant plenitudo scientie. Perpetua fruitio siue qetatio: & hoc q̄tum ad thronos: q̄a in eis deus sedere: dā eos in se quiescere facit. ¶Tres autē ordines medie hierarchie accipiunt singulus habent regere uniuersitatē hoīm in cōi. Et hoc psistit in trib⁹. Prio in psidendo siue imperādo: & hoc ptinet ad ordinē dñationū: q aliis inferioribꝰ psunt: & eos in dictis dirigūt ac eis impant. Secūdo in opandō: & hoc ptinet ad ordinē virtutū: qbus nihil ē impossibile exeq quod mandat: & iō eis attribuit opatio miraculoꝝ. Tertio in arcendo & expellēdo contraria ipedimenta: & hoc ptinet ad ordinē potestatū: q habēt arcere demōes & ptrarias potestates. ¶Tres uero ordines ultime hierarchie accipiunt ēm quod habēt regimen limitatū & determinatū. Nā quidā psunt uni puincie: & hi sūt de ordine principatus: sicut erat princeps psiē: qui erat p sis: de quo hēt dan. 10. quidā psunt uni multitudini uel ciuitati: & hi dicunt archangeli quidam uero ciuilibet psone singulari: & hi sunt angeli: & iō angeli minora: archangeli uero maiora nunciare dicunt: quia bonum multitudinis dignius q̄ bonū uni⁹ hominis. ¶Decet aut nos nedū in hac solēnitate: sed cōtinue omēs istos angelos honorare ꝑpter septē rōnes. ¶Primo quia sunt custodes nostri. Cuilibet enī homini dant duo angeli: unus mal⁹ ad exercitiū mali⁹ bonus ad custodiendum. Effect⁹ autem angelice custodie i homine triplex assignari pōt. Prim⁹ est: ut psciat in aia in bonum gr̄e. Et hoc facit angel⁹ trib⁹ modis. Primo omne impedimentuꝫ ad bonum remouendo: hoc significatum ē exo. 12. ubi angel⁹ percussit primogenita egypti. Secundo pigritiā excitando: quod significat zach. 4. Angelus dñi excitauit me: q̄si uir q̄ suscitat a somno. Tertio in uiā penitētie ducendo & reducēdo: quod significatū ē tobie 5. iangelo q eū duxit & reduxit. Secūd⁹ esse ct⁹ est: ut aia nō cadat in malū culpe. Et hoc facit angelus tribus modis. Prio ipediendo peccatū futuꝝ ne fiat: hoc significatū ē nūeri 22. in balaā q ad maledicēdū israel pgēs ab angelo in uia ipedit⁹ ē. Secūdo increpādo p̄ teritū: ut ab eo qs recedat: qđ significatū est iudic. 2. Cū āgel⁹ filios israel de puaricatiōe increpasset: ipsi eleuauerūt uocē suā. Tertio q̄si uiolētia iferēdo ut a pūi eripiat qđ significatū ē i uiolēta eductōe loth de sodōa geñ. 19.

¶ Tertius effectus ē: q̄ si aia cadit postmo/dum resurgat. Et hoc facit etiā trib⁹ modis. Prio mouēdo cor ad contritionē: qđ significatur tobie. xi. ubi tobiaf iunior ad documētū angeli de felle p qđ intelligitur contritionis amaritudo: liniuit patri oculos. ſ. cordis. Scđo purgādo labia ad confessionē: qđ significat isa. 7. ubi p angelū labia ysaie purgant. Tertio ꝓgaudēdo ad satisfactionē luc. 15. gaudium ē angelis dei ſuper uno peccatore ⁊c.

¶ Secūdo debemus eos honorare qa sūt ministratores nri heb. i. Omēs sunt admistratorii ips ⁊c. Omēs eim pp nos mittunt: quia supiores ad medios medii ad ifimos & ifimi ad nos. Et hoc quidē ꝑtit. Prio bonitati diuine: in hoc eni manifestat dina bonitas: qtū nr̄aꝫ salutē diligat: dū nobilissimos ips & fi/bi itima charitate unitos: ad nos dirigit & trā/smittit. Scdo charitati angelice. Cū eni charitatis ardentis sint: maxie desiderāt aliog⁹ salutē. Ideoq; ut ad nos mittāt lex exigit angelice charitatis. Tertio hūane idigētie. ¶ Mittunt eni angeli ad inflāmandū affectū ad dilectionē: unde in hui⁹ figura legunt missi in curru igneo. 4. ro. 6. Ad illuminādū intellectum ad cognitionē: figura hui⁹ apoc. x. in angelo q̄ hēbat librū aptum i manu sua. Ad corroborādum omne ꝑfectū usq; in ꝑfectionem: huius figura. 3. R. 19. Angelus portauit helie panē subcinericiū: & uas aque: & comedit & bibit: & ambulauit in fortitudie cibi illius usq; ad montē dei. ¶ Tertio honorādi sunt: qa sunt ſres & ꝓcius nr̄i. Oēs eni electi assumūt ad ordies āgelo⁹: quidā ad ſupiores: qdā ad ifiriores: quidā ad medios ſm diuersitatē & exigētia meritoꝝ: licet beata uirgo ſup omnes iuerit exaltata. Et hoc greg. i quadā homelia p prolixa uerba insinuare uidet. ¶ Quarto qa sunt ajag nr̄aꝫ i celis portores. Et hoc faciūt triplici modo. Prio uiā ꝑarādo malach. 2. Ecce ego mitto āgelum meū & ꝑpabit uiā ⁊c. Tertio p uiā ꝑparā i celum b⁹ iuuādo exo. 24. Ecce ego mitto angelū meū q te cust. i uia: & idu. i ter. quā pmi. patrib⁹ tuis. Tertio i celo collocādo luc. xv. factū ē ut morereť mēdic⁹ & portat⁹ ab angelis i sinū abrahe. ¶ Quīto qa sunt ofonū nr̄aꝫ ante deū presentatores: ipſi eni primo orationes nr̄as deo reportāt tob. 12. qñ orabas tu cū lachry. & sepeli. mor. ego obtuli oratione tuā dño. Scđo ibidē pro nobis allegāt zach. i. Rndit angelus dño & dixit: dñe exerci. usq; quo nō miſebe. Iuda & ur. hieruſalē quib⁹ irat⁹ es ⁊c. Tertio dei iniam & gratiaꝫ nobis renūciado dan. 9. dicitur q̄ gabriel ad eū uolās dixit. Ab exordio ꝑcum tuaꝫ egreſsus ē ſmo glo. i. Snia adeo & ira. Ego autē ueni ut idicarē tibi ⁊c. ¶ Sexto sūt honorandi qa sunt regis eterni nobilissimi milites secundū qđ dicit iob. 25. Nūqd ē nūerus militum eiꝰ: uidemꝰ aūt ꝙ militibꝰ alicuius regis: quidaꝫ semp i aula regia ꝑmorant & regem associant: quidā citatel & castra custodiunt & ꝑseruāt: quidā uero regi⁹ inimicos expugnāt. Ita hoc militū xꝑi: quidā i celo em pyreo semp regē regū associāt: & ad eiꝰ honorē cantica letitie & glorie cātant: dicēres: scūs scūs scūs ⁊c. isa. 6. Itē benedictio & claritas & sapiētia ⁊c. apoc. 7. Alii āt custodiūt ciuitates & villas: illi. ſ. qui nobis sūt ad custodiā deputati isa. 62. Sup muros tuos hieruſalē ꝑstitui custodes. Alii uero dei inimicos. i. demones expugnāt apoc. 12. Factū est ꝑeliū magnum i celo. i. ecclesia militāte se cūdū unā expositionē: michael & angeli eiꝰ. ꝑelia cū dracone ⁊c. ¶ Septio & ultimo qa sunt tribulatoꝝ ꝙsolatores zach. prio. Angelus q̄ loquebat i me uerba cōsolatoria: hoc autē faciūt trib⁹ modis. Prio ꝑfortādo & roborando dan. xi. Cū daniel corruisset tetigit eū angelus dicēs. Noli timere pax tibi cōfortare & ēsto robustꝰ. Scđo ab ipatientia ꝑseruando ps. Angelis suis mandauit de te: & infra. In manibꝰ porta. te. ne. for. offen. ad lapidem pedē tuum. Tertio ipam tribulationem refrigerando & minuēdo. Et hoc significat dan. 3. ubi angelus dñi cū tribꝰ pueris descēdit in fornacem: & fecit mediū fornacis quasi uentū roris flantem.

¶ De scō maximo epō. CXXXI

MAximus epūs apud rhegyū ciuitatem claruit. Qui de uico q dicit deconiato ortus: pentib⁹ xpianis ab ysantia uirtutib⁹ & sacris litteris eruditus: relicto seculo insulam lerinēlis monasterii petiit: ubi mōach⁹ factus omni scitate pollebat. Mtrasq; ysidias diaboli perpessus deuicit: postea uero fact⁹ est abbas mōasterii successorq; sci honorati Qué diabolus nocte quadā exterrere uolēs eidē i forma horribili appuit: sed signo crucis edito ꝑsti euanuit. Mox q; scūs febricitare cepit. Cui decūbēti rursum demon in ſpe dracōis se ondit: sed cū orasset ad dñm mōstrum depellit: & scūs protinus a febre curatur. ¶ Nocte quadā orationis gra ad litt⁹ egressus: uidit naué ad portum applicuisse: cuius naute ad eum ueniunt: eidemq; dicūt q; fama eius ad syrie partes puolauerat: mul tusq; populus eum desiderabat: ubi si uellet accedere multum domino populum posset acquirere: offerentes se illum in sua naue ucturos. Qui diaboli stigmēta perpendens orauit: & signo crucis edito: nauis phantastica cum nautis disparuit. ¶ Electus deinde a populo in epiſcopū rhegyne citatis greq; dñicū uerbis nutriebat & exēplo: ēt basilicā sci albani ītra castellum rhegyi ꝑstruxit.

Ad quam edificandam dum pauci boues eo
presente columnas faciliter traherent: absen
te uero plurimi trahere non possent: voca
tus eps uidit demonem in forma parui ethi
opis plaustro insidentem. Quem postq; sua
oratione fugauit: boues opus solitum etiam in eius absentia celeriter perfecerunt.
¶ Cum aut reliquias ad ecclesiā pferrandā deferrent: puer quidā frater rhegyni diaconi de muro lapsus cecidit & expirauit: cui⁹ corp⁹ diaconus in cubile epi collocauit. Ad cuius pces finito officio maximus thalamus ingressus puer oratione suscitauit. ¶ Alias etiam filiam cuiusdā uidue nobilis ciuitatis defunctam: motus maternis lachrymis ad uitam reduxit. ¶ Adolescentulum insup mortuu rabidi canis extinctū: sua oratione pristine uite restituit. Canē quoq; qui multos laniauerat: leui ictu baculi peremit: uulnera etiam cunctis inflicta sanauit. ¶ Quendam hominē quem bos cornupeta feriens euisceraueratuulneribꝰ alligatis infra dies septē sanum effecit. ¶ Cecum quendā qui ab annis. xv. lumen oculoꝝ amiserat: dū ad matutinum pgeret: & pedibus ipsum cepisset diutius postulatus: signo crucis edito protinus illuminauit. Obitum autem suum & prescivit & predixit. Et in stratu pprio quasi leui sopore detentus spiritum emisit. 5. calendas octobris. Cuius corpus ptinuo miro odore fragrauit. ¶ Sed dū in eius exequiis puella nuper defuncta loculo uiri sancti substrata fuisset: ptinus a mortuis resurrexit: & una cum ceteris corpori sepulture interfuit: & deum collaudare cepit. Sicq; sepultus est in ecclesia sancti petri rhegyne ciuitatis: ubi iacet miraculis clar⁹.

¶ De sancto hieronymo presbytero & doctore. CXXXII

Ieronymus presbyter & doctor eximius filius eusebii uiri nobilis oppido stridonis: quod dalmatie quondam pannonieq; confinium fuit: extitit oriūdus. Hic adhuc puer romam adiit: ubi litteris grecis & latinis & hebraicis plene eruditus est. In arte grāmatica donatum: in rhethorica aūt preceptorem habuit victorinum. In scripturis autem diuinis exercitabatur die ac nocte & inde hausit auide: quod postmodum effudit abunde. ¶ Quodam uero tempore sicut ipse in epistola ad custochium refert: dum de die tullium: de nocte platonē auide legeret: eo q; sermo sibi incultus in libris propheticis nō placeret: circa mediam quadragesimam subita febre corripitur: adeo ut ea fore iā uitali deficiente exeqe funeris paret. Subito igit̄ i extasi ad tribunal sūmi iudicis rapitur: & cuius p̄ditionis eēt interrogatus: xpianum se fore pfitetur. Quē iudex aperto ore demētiens: ciceronianū esse dixit: nō xpianum: eo q; ubi thesaur⁹ suus ibi eēt cor suum. At hieronymus obmutuit: & iudex illū acriter cedi iussit. Cum aūt misericordiā postularet: & astantes p̄ iuuene uenia supplicarent. Iurauit hieronym⁹: ac protestatus est: q; si unq̄ codices seculares legeret: xpm negaret. In hec uerba dimissus reuixit: & lachrymis se totum pfusum inuenit: ac ex uberibus scapulas repperit liuiētes. Extūc se diuinoꝝ uoluminū studio totaliter cōtulit. ¶ Dū aūt eēt annoꝝ. 20. per liberiū papā romane ecclesie cardinalis pbyter ordinat. Tunc tub impatore pstantio in arrianam hereſis lapso: & alie hereses pululare ceperūt: quas omēs uir sanct⁹ uerbo & scripto iuxta sibi a deo datā sapientiā cepit infringere: cui paula nobilissima romane⁹ eius discipula sedule ministrabat: eiusq; filiā eustochium uirginē sacratissimā hieronymus diuinoru⁹ studiis imbuebat. ¶ Mortuo uero papa liberio sanct⁹ doctor dign⁹ sūmo sacerdotio ab oibus acclamat. Sed dū clericoꝝ & monachoꝝ lasciuiam screparet: ab eis turpiter derisus est. Nam ut air ioannes beleth. Cum hieronym⁹ ad matutinū pgeret: uestē mulieris lineam: quam iuxta lectū posuerāt super pelliceū suum putans induit: & sic ad ecclesiam pcessit. Hoc aūt faciebat emulis: ut nū lierem hāe in thalamo crederēt. Quod ille uidens: eoq; cessit uesanie: & ad gregoriū nazanzenū pstātinopolitan⁹ epm puenit. a quo multa in sacris litteris didicit. Deinde alexādriam prexit: & didymū doctorem plurib⁹ mensib⁹ audiuit. Post hec in syriam abiit: in possessione euagrii presbyteri aliquantulū cōmoratus. ¶ Deinde in egypti eremū ppe rauit: ubi quanta pro xpo substinuit in epistola ad eustochium ipse cōmemorat. Nā in credibili se penitētia & humano corpori penitus importabili se macerauit: ibiq; quadriennium exegit. Quo peracto ad bethleē oppidum remeauit: ubi prudēs animal ad presepe domini se obtulit permansuꝝ. Penitentiam uero pfuetam nullaten⁹ dimisit: & carnem diris uerberibus flagellauit. Ad portā quoq; bethleem occidentalē cenobium construxit: & multos discipulos pgregauit: inter quos eusebiū nobilē cremonēsem preditū habuit. Bibliothecā aute sūm quam summo sibi ediderat studio: iterū relegens: diem ieiuniis ducebat ad uesperā. In translatione etiam scripturaꝝ. 50. annis &. 5. mensib⁹ desudauit: & semp uirgo pmānsit. Monasteriū quoq; ancillaꝝ dei pdidit: in quo paulam uiduam & eustochium ei⁹ filiam uirginē: que eū secute fuerāt: mixtis sacris uirginib⁹ pposuit: & regulā eis monasticā dictauit.

¶ Cum aũt usq; tunc in ecclesia unusquisq; caneret qđ uolebat: ad instantiam theodosii imperatoris damasus papa hieronymo ipo fuit: ut diuinum officiũ ordinaret. Qui psalterium p ferias & nocturnos & horas alias canonicas diuisit: & gloria patri in fine psalmoꝝ cantari instituit. Epistolas & euãgelia per ãni circulum: ceteraq; omia ad officium pertinẽtia preter cãtuꝫ ordinauit. Quod papa damasus sibi missuꝫ approbauit: & ecclesie celebrandũ tradidit. ¶ Quadã uero die aduẽ pascẽte: dum hieronymus cũ frib⁹ ad sacram lectionẽ legendã sederet: leo quidaꝫ claudicans monasteriũ ingressus est. Fugientibuſq; cẽtis: eum soluſ scũs doctor excepit: & leonis plantã a ſentibus uulneratã suenit. Adhibita ergo cura leo psaluit: & inter eos quasi domesticũ aial habitabat: senũq; sit cut bos comedebat. Cui hieronym⁹ officium imposuit: ut asinũ loci ligna de nemore deferentem: ad pascua & ad nemus duceret & custodiret. Quod & factũ est: leone asinũ cõtinue more pastoris industrii comitãte: ipſũq; fideliter defensante. Quadã aũt uice leone grauiter soporato: mercatores cũ camelis illac trãseuntes: asinum ſolũ pascentem a leone elongatũ rapuerũt. Expgescũs leo: fociũ rugiendo querẽs huc illucq; discurrebat. Et eum non inueniẽs: ad portã mõasterii tristis rediit: & intus actꝰ pre uerecundia ingredi nõ preſumpſit: uidentes aũt fratres q; sine asino redisset: putauerunt q; fame ꝑpulsus illũ deuorasset: nolebant q; ei ãnonam prebere consueram. ¶ Tunc admoẽte hieronymo officii um asini leoni iungũt: & ligna cedẽtes ei iponũt. Quod cũ leo patientissime ferret: qua dam die expleto ope: ad agrum exiuit: & q̃si diuino instinctu undiq; discurrere cepit. Et ecce uidit a longe negociatores cuꝫ onustis camelis precedẽte asino ueniẽtes: leo igitur recognito asino: rugiẽs sup eos irruit: & omnes homines i fugã ꝑtit. Deinde terribiliter cauda terrã percutiens: asinũ & camelos ꝑterritos sicut erãt onusti: ante se ad cellam ire coegit. Quod cum fratres uidissent & mirati hieronymo nũciassent: iussit scũs camelos introduci: & depositis sarcinis pedes eis lauari: & sup hoc uolũtatem dñi expectari. Tunc leo cepit p monasteriũ discurrere: singulos fratrũ uestigiis se ꝓsternẽs: & de perpetrata culpa quasi cauda alludẽs uenia poſtulabat. Hieronym⁹ aũt futuroꝝ ꝓsci⁹ iussit hospitibus uenturis refectionẽ parari. Et ecce hospites ad sunt preforib⁹: abbatẽ uidere querentes. Ad quos cũ exisset illi pedib⁹ ei⁹ aduoluti: pro ꝑmissa culpa ueniam postulabant. Quos ille benigne introducẽs: ac reficiens: admonuit ut suis ꝓrenti aliena de cetero nõ usurparent. Illi aũt beato hieronymo licet dudum recusanti medietatem olei qđ secum attulerãt pro benedictiõe obtulerunt: eãdẽq; mẽsuram ãnis singulis se & suos heredes eius fribus daturos ꝑmiserũt. ¶ Tanta aũt lassitudine fatigatus ẽ: ut in stratu suo iacens funiculo ad trabẽ suſpẽso supin⁹ manibus se leuaret: ut ſ. officium monasterii ꝑpetuo exhiberet. Per annos uero. 50. nunq; coctum uisi bis i ultima egritudine mãducauit: carnẽ cilicino sacco semp domauit: nec stratum aliud nisi terrã unq; sciuit: semel in die poſt uelꝑas radices aut ſolia arborũ deguſtauit: semꝑ oratiõi: aut eruditiõi: aut lectiõi intẽtus. ¶ Appropinquãs aũt uite termino: se sup nudã humũ collocari precepit: & sacco quo induebat opiri: ubi primo fres suos ad se cõuocatos dulci eloquio & sacris admonitionib⁹ ſformauit: & eusebiũ eis i abbatem dimisit. Deinde sacrã eucharistiã sibi oblatã cum lachrymis sumpſit. Et suppin⁹ ad terrã rediens: manib⁹ in modũ crucis supra pectus extensis: symeonis ꝓphete uaticinium decantauit. Quo finito cum esset hora ꝓpteroriꝰ: subito lux maxima ac ſi sol in meridie eũ circũfulſit: ꝙ qua luce ab astãtib⁹ uise sunt acies angelor⁹ discurrẽtes: tanq̃ scintille i aũndineto. Auditaq; ẽ uox saluatoris ipm ad celestia inuitãtis: & sci doctoris se ꝑatũ uenire respondentis. Et poſt hora5 lux diſpuit: & sclytus doctor cũ luce spiritũ ad dominũ emisit: pridie cal. octobris. Anno etatis sue. 99. mẽſe. vi. anno honorii imperatoris. xii. Corp⁹ uero qđ pre nimia affictione & uerberib⁹ leproſi ꝓspeciẽs ꝓtẽdebat: odorem nimiũ oia aromata superante fragrabat. ¶ Eadẽ hora cyrillus hierosolymitan⁹ eps olim eius auditor: orãs in cella raptus i spiritu: uidit iter ꝓcioſuꝫ & lucidiſſimũ de mõasterio sci usq; ad celũ: & multitudinem angelor⁹ ſplẽdẽtium alternati cũ melodiis & cantib⁹ cereos deferẽtium: & aliã non minorem istis obuiã modo simili ueniẽtẽ. Animã quoq; hieronymi poſt oẽs ad saluatoris ipi⁹ dexteram ad celos ꝓcedẽtẽ. Que i loco ubi cyrillus degebat subsistẽs: se eidẽ aiam esse doctoris inclyti reuelauit: & ut ad suos per geret filios mãdauit: quatenus eos lugentes ꝓortaret: & que uiderat nũciaret. Statimq; uiſio euanuit: & cyrillus eadem hora illum migrasse cognouit ¶ Eadẽ etiam hora augustinus epus hipponẽſ. i sua cellula existens dum tractatum de uiſiõe beata ꝑpilare uel let: & sup hoc hieronymũ ꝓsulẽdum diſpoſuisset: ac epistolã ei scribere cepisset: in ẽsa bile lumen cum ꝓcelli fragrãtia in ꝑpabili cellam repleuit: eoq; admodũ stupente: uox de luce isonuit: que ipm de nimia ꝓsumptione redarguit: eo q; existens i carne mortali: beatitudinem eternã ꝓprehẽdere cogitasset:

quod nulli mortalium aliqñ possibile foret. Cū autē augⁿ ab eo queteret qs eēt. Rñdit se esse hieronymi aiam: cui ipse epistolā notāt ceperat destinandā: que ipsa hora a carne so luta ad celi gaudia pperabat. Cū autē augⁿ ab ea maltas gōnes de trinitate & āgelica natura atq; de beata uita quesiuisset: & ipse ad singula clarius rñdisset: lux illa cū uoce disparuit: odor tū plurib⁹ diēb⁹ pmānsit. ¶ Eadem hora in ciuitate turonēn duo monachi monasterii sci martini cū quodā alio uoces oium musicoꝝ instrumentoꝝ dulcisonas audierunt: & lucē sole clariorem ꝓspexerunt: odorem quoq; cunctoꝝ aromatū psensērūt. Et admirantes tāta: audierunt uocē de celo: qualiter xps cū angelis oibus pātarchis prophetis: apostolis: martyrib⁹: pfessoribus: & uirginib⁹: ac beatoꝝ omniū aiabus hierosolymo pdūcto: tunc in bethleem mortuo occurrebat: eiusq; aiam ad celoꝝ gaudia tā feliciter pducebat. ¶ Corpus aūt eius cilicino sacco quo uiuēs utebat: inuolutū in terra put ipse mādauerat sepultū est: uidelicet ante hostiū spelunce: in qua xps fuit natus: & in psepio reclinatus. In cui⁹ exequiis cec⁹ unus a nativitate uisum recepit. Surd⁹ & mutus audiendi & loquendi facultatē accepit. Hereticus etiā qdā qui corp⁹ illud incendio dignū asserebat: subito in ligni spēm est mutat⁹: & mox fulmine de celo descendente cōbust⁹: atq; in cinerem redact⁹. Alia quoq; signa & miracula stupenda & innumera p sanctū suū dominus opari dignatus est: que i epistolis eusebii: augustini: & cyrilli leguntur: que p singula ponere longū eēt. ¶ Hic gloriosus doctor pter sacraꝝ expositionē ueteris testamēti: quod ex hebraico: & noui: quod ex greco ī latinū transtulit: infinita pene alia opuscula edidit. Oēs eni. ix. pphetas exposuit. Quorundā grecoꝝ doctoꝝ uolumina ī latinā linguā transtulit. Scripsit opuscula sive epistolas ad diuersos circiter. cxl. Tractatus quoq. Epistolas alias breues. lxx. Sermones. x. Libros hebraicaꝝ gōnum. Iteꝫ breoꝝ nominū. Libellū de locis terre sācte ꝑditum ab eusebio in latinū uertit ex greco. Sup libro psalmoꝝ. cl. tractatus plixos edidit. Libꝝ de optimo genere interpretandi ad pāmachiū. De uiris illustrib⁹. Iteꝫ cōtra iouinianū libros. ii. Iteꝫ cōtra heluidiū de bētā marie uirginitate ppetua li. i. Cōtra pelagiū li. i. Cōtra origenē li. iiii. Cōtra uigilantium li. i. Ad nepotianū li. ii. Super euāgelio matthei li. i. Vitā pauli primi eremite & aliorū patrū monachoꝝ. Libꝝ chronicū oīmode historie. De seraphin li. i. De osāna li. i. De frugi & luxurioso filiis li. i. Homelias origenis in hieremia & ezechiele ex greco in latinum cōuertit. Iteꝫ de tribus gōnibus ueteris legis. Homelias in canticis canticoꝝ. ii. Commentarioꝝ in epistola pauli ad galatas li. iii. In epistolas ad ephesios lib. iii. In epistola ad titum li. i. In epistola ad philemonē li. i. Super genesim li. i. Didymi libꝝ de spūsco ex greco in latinū uertit eloquiū. In lucam homelias origenis. xxxix. In psalmis a. i. usq; ad. cxxxv. tractatus. vii. Captiui machi monachi gesta descripsit. Cōtra rufinū aquileien⁹ pb⁹m inuectiuas plurimas. Ad beatū augustinum epistolas multas. Iteꝫ libꝝ phemioꝝ super libris diuine scripture. Ad heliodoꝝ exhortatiū Altercationē luciferiani & orthodoxi. Ad eustochium de uirginitate seruanda li. i. Ad marcellam epistolaꝝ li. i. Cōmentarios in ecclesiasten plures. Enchiridion in psalterium. Aduersus heliachim li. i. Et opuscula alia aduersus hereticos q̄ plures. De mansionibus filiorū israel li. i. & alia innumera uoluminā ad edificationē ecclesie catholice sua pierate ꝓposuit. Et pene oēs libros noui ac ueteris testamenti cōmentatus est.

¶ De sancto antonino martyre. CXXXIII

ANtoninus martyr apud placētiā ciuitatē passus est. Qui unus fuit ex sacra legione thebeoꝝ & sociꝫ beati mauritii martyris. Qui de splacentinis finibus egressus per orientales puincias ptransiuit: & multa miracula fecit. Demū ad urbē suam rediens ab infidelibus tentus & capite cesus glorioso martyrio coronatus est. Cuius corpus ignotum dominus beato sauino ipsius ciuitatis epo reuelauit. Apparuit enim ei uir splendidus: qui ostendit ei: ubi iacebat sancti martyris corpus: qui etiam formam corporis & mēbra & annos militie & nomē & caput absciscum signauit: urceū quoq; plenum ei⁹ sanguine pro testimonio seruatum innotuit. Et ut ipsum corpus ex eodem loco leuare: & dignō sepulchro ꝑdere deberet admonuit: qui euigilās uisionem clero & populo reserauit & in loco ostenso fodere cunctos ꝓcepit: ubi sanctū corpus sicut episcopo ostensum fuerat: per omnia inuentum est. Quod dum leuarent: gutte alique sanguinis ex eo profluxerunt. In cuius translatione cum solus ibi esset sauinus eps sex alii epi apparuerunt: q̄ essent uel unde uenissent omnib⁹ ignoti. Leuantes ergo corpus martyris posuerunt in sepulchro sācti uictoris episcopi. Qui alias in uita sua spiritu prophetico predixerat: q̄ post eius obitum maior eo in ipso tumulo quiescere debebat. Sepulto quoq; corpore episcopi illi: qui apparuerant subito discedentes nusq; uisi fuerunt: sicq; sanctum corpus condigna reuerentia condiderūt pridie calē. octobr.

¶ De scis uictore & urso marty. CXXXIIII

Vlctor & ursus mrēs passi sunt in galliis castro salodoro. Hi fuerunt ex gloriosa legione thebeorum: cuius mauritius dux extitit inclytus. Qui primo diris suppliciis excruciati: sed celesti sup eos lumine coruscāte: cuctib⁹ i terrā ministris erecti. Deinde in igne missi: sed i nullo penit⁹ lesi. Nouissime gladio plumati sūt pridie cal. octobris ut ait ado i suo martylogio.

¶ Explicit liber octauus.

¶ Incipiunt capitula noni libri.

De sancto mathathia duce. i
De sancto iuda machabeo ii
De sancto ionatha machabeo iii
De sancto simone machabeo iiii
De sancto ioanne hyrcano v
De sancto simone sacerdote vi
De sancto onia sacerdote vii
De sancto eleazaro martyre viii
De sancto remigio episcopo ix
De sancto banone confessore x
De sancto piatore pbytero & mr̄e xi
De translatione sci germani xii
De sanctis leodegario episcopo: & gerino martyribus xiii
De sanctis eleutherio & aliis in numerabilibus martyribus xiiii
De sanctis duobus euandis presbyteris & martyribus xv
De scō dionysio episcopo & mr̄e xvi
De scis crispo & caio discipulis xvii
De sancto francisco confessore xviii
De sancto aniano episcopo xix
De sancto petronio episcopo xx
De scis amelio & amico mr̄ib⁹ xxi
De sanctis marcelliano & marco & sociis martyribus xxii
De sancta aurea uirgine xxiii
De scō prasea episcopo & mr̄e xxiiii
De scā gala sanctimoniale xxv
De scā fide uirgine & martyre xxvi
De scō gangulpho martyre xxvii
De scō sigone episcopo & mr̄e xxviii
De scis sergio & baccho mr̄ibus xxix
De scis marcello & apuleo mr̄ib⁹ xxx
De scā iulita uirgine & martyre xxxi
De scā iustina uirgine & martyre xxxii
De scō marco papa primo xxiii
De scō marco papa secondo xxxiiii
De scō marco scriptore pbestore xxxv
De sancta pelagia peccatrice xxxvi
De scā margarita dicta pelagius xxxvii
De sancta thaide meretrice xxxviii
De sancta reparata uirgine & mr̄e xxxix
De scā benedicta uirgine & mr̄e xl
De sanctis dionysio episcopo: rusticō & eleuterio martyribus xli
De sancto donino martyre xlii
De sancto cerbonio episcopo xliii
De sancto paulino episcopo xliiii
De sancto geraldo cōfessore xlv
De sanctis cassio & florentio & sociis martyribus xlvi
De scis gerone & sociis mr̄ibus xlvii
De sanctis malosō & uictore & sociis martyribus xlviii
De sancto pinyto episcopo xlix
De sancto pierio presbytero l
De sanctis tharaco probo: & andronicho martyribus li
De sancto eustathio abbate lii
De sancto eustathio episcopo liii
De scis quattuor milib⁹ & nongentis & septuaginta sex martyrib⁹ liiii
De scō marcello epō & mr̄e lv
De sancto carpo discipulo lvi
De scō eduardo rege & cōfessore lvii
De scō eduardo rege & martyre lviii
De sancto theophilo episcopo lix
De sancto theophilo confessore lx
De sanctis felice ianuario & marcia le martyribus lxi
De sancto calixto papa & mr̄e lxii
De sancto gaudentio epo & mr̄e lxiii
De sancto fortunato episcopo lxiiii
De sancto fortunato alio episcopo lxv
De sancto iusto episcopo lxvi
De scis trecētis & sexaginta mr̄ib⁹ lxvii
De sancto antiocho episcopo lxviii
De sancto basolo abbate lxix
De sancta placidia uirgine lxx
De apparitione sancti michaelis archangeli lxxi
De sancto gallo abbate lxxii
De scis ducēnis septuaginta mr̄ib⁹ lxxiii
De sancto magnobono episcopo lxxiiii
De scō ambrosio bituricēn epo lxxv
De sancto ambrosio confessore lxxvi
De sancto herone episcopo & mr̄e lxxvii
De sancto priuato martyre lxxviii
De sancto luca euangelista lxxix
De sancto iusto puero martyre lxxx
De sancta tryphonia regina lxxxi
De scō asclepiade epo & martyre lxxxii
De scis ptolemeo & lucio mr̄ibus lxxxiii
De sancto ethbino confessore lxxxiiii
De sancto maximo leuita & mr̄e lxxxv
De sanctis caprasio primo & felicia no martyribus lxxxvi
De sanctis undecim milibus uirginibus & martyribus lxxxvii
De sancto hilarione ab bate lxxxviii
De sancto asterio martyre lxxxix
De sancto uiatore confessore lxxxx

De sancta salome discipula xci
De scō marco epō & martyre xcii
De sancto melanio epō xciii
De sancta melania maiore xciiii
De sancta melania iuniore xcv
De sanctis munilione & eledia virgi. & marty. xcvi
De scis seruādo & germano mribus xcvii
De sancto seuerino epō xcviii
De scō seuerino boetio martyre xcix
De scō theodorico presbrō & mar. c
De scis felice epō & sociis mribus ci
De sancto martino abbate cii
De sancto maiore epō ciii
De sancto maiore martyre ciiii
De sanctis chrysanthō & daria virgi. & martyribus cv
De scis crispino & crispiniano mar. cvi
De scis quadragintasex martyribus cvii
De sancto minyate martyre cviii
De sancto frontone epō cix
De sancto demetrio martyre cx
De sancto euaristo papa & martyre cxi
De scis rogatiano & felicissimo mar. cxii
De sancto frumentio epō cxiii
De sanctis vincentio sabina & christina virginibus & martyribus cxiiii
De scis simone & iuda apostolis cxv
De sancto abdia epō cxvi
De sancto pharone epō cxvii
De scā cyrilla virgine & martyre cxviii
De scō ioāne epō augustuduneñ. cxix
De sancto narcisso epō cxx
De scō zenobio presbro & martyre cxxi
De sancto serapione epō cxxii
De sancto leontio confessore cxxiii
De sancto marcello martyre cxxiiii
De scō germano epō capuañ. cxxv
De sancto quintino martyre cxxvi
De sancto natale confessore cxxvii

Explicit tabula noni libri.

Incipit prologus noni libri.

NOnus liber ꝑsentis catalogi ꝓsequet in se passiones & gesta illorū sanctorū: quoꝝ festiuitates occurrunt infra tēpus: in quo ecclesia representat ꝓpagationē filioꝝ: qui fuerunt ipsius ecclesie defensores: quales fuerunt sci martyres. ¶Hoc aūt tēpus est a calendis octobris usq; ad calēdas nouembris. Et hoc sub figura sanctoꝝ machabeoꝝ: quorū tunc libri leguntur: q uti sci martyres ꝓ fide: sic & illi ꝓ lege dei usq; ad effusionē sanguinis uiriliter decertarunt. Ad ipsius ergo tpis festa ꝓtractanda ꝓcurrendū est. ¶Notandū aūt: qa sci machabei: uidelicet machathias & eius filii: q iter scōs testamēti ueteris ꝓnumerant: nullas certas in anno festi uitates habēt: eo ꝙ eoꝝ dies obitꝰ sunt ignoti. Iccirco in principio huius libri ꝓmittūt: eoꝝq; gesta ꝓtractant: qa eo tpe eoꝝ libri in ecclesia dei leguntur. Acta etiā quorūdā aliorū scōꝝ eisdem machabeis ꝓteporaniorū: quoꝝ similiter festiuitates certos dies nō habent: ꝑstis machabeoꝝ inserūt historiis: ut sanctoꝝ onie & simonis eius filii sacerdotuꝫ & martyris eleazari.

Finis prologi.

¶Incipit liber nonus a calendis octobris usq; ad calendas nouembris.

¶De sancto mathathia duce. Cap. I.

Athathias dux populi iudeoꝝ: cuius laus & sanctitas ex gestis suis colligitur que in primo libro machabeoꝝ describuntur. Qui cū oīb⁹ filiis suis a iosepho & hieronymo in ca talogo patrū scōrū ueteris testamēti ꝓnumerant. Tēpore antiochi epiphani regis syrie & egypti iudeoꝝ ꝓsecutoris claruit. Hic d' ciuitate modin oriūd': de uice ioachim qnq; filios illustres ꝓgenuit: uidelicet ioannē: simonē: iudā: eleazar: & ionatham. ¶Cū aūt rex antioch⁹ filios israel ad ritum gentilitatis pduxisset: idolum quoq; sup arā tēpli dñi in hierusalē posuisset: oēs quoq; iudeos nolētes idolo sacrificare: & iuxta legē gentiliū uiuere: diuersis penis affligerer. Egregius mathathias & filii eius uidētes mala: que fiebāt: decreuerunt ꝓ lege dei usq; ad mortem fideliter decertare. Et cū legati regis uenissent in modin: statūtes idola: qdā ex iudeis imolauit in medio. Et surgens mathathias cū suis trucidauit eū sup arā: & nūcios regis antiochi interemit: aramq; deposuit: & cū oi tribu sua exiit in solitudinē oia relinquēs. Ad quos multi cū filiis & uxoribus ꝓfugerunt: malentes herbis uti: q̄ cibis gentiliū coinquari. Tunc emissarii regis aggressi sūt eos i sabbatis: qb⁹ nefas erat iudeis arma capere: & ꝓcusserūt quosdā: alios in spelūcis fumo suffocātes. Et pierunt ex eis mille: plures aūt liberati aditūcti sūt mathathie: eūq; sibi ducē statuerunt: qui docuit eos pugnare i sabbatis: ne lex simul cū populo piret: & colligens armatos aras deposuit idolorū: imolantes quos potuit iterfecit: pueros incircuncisos fusiit circūcidi. Et uno anno gessit hunc magistratū. Cūq; graiter egrotaret: ꝓuocans filios suos benēdixit eis: & cōstituit eis simonem in patrem: &

ꝑsiliariū pp sapiētiā. Iudā uero ducē i armis pp fortitudinē. Et mortuus ē mathathias & sepultus ē i modin. Surrexitq; iudas cognomine machabeus filꝰ eiꝰ ꝓ eo: & factꝰ ē q̄si leo desides ista clypeo suo. Hoc ex libro ma chabeoru3: & ex historia scholastica atq; ex chronica guilelmi.

¶ De sco iuda machabeo. II.

IVdas machabeꝰ sacerdos & dux iudeoꝝ filiꝰ mathathie ꝓtati i ducatu iudeoꝝ patri succesit. Qui prio apollonīū ducē samarie: q ꝑtra eū ifurrexerat deuicit: & in de spolia multa tulit cū gladio eiꝰ: quo dein ceps pugnauit. Inde saron ducē syrie cōtra se uenīētē occidit: & eius agmia ptim cesit: primoq; fugauit. Quod itelligēs antiochus e piphanes rex syrie: oēm ꝑriā uirtutē ꝓgre gauit: & multos ab iſulis mercede cōduxit. Cūq; uidisset sibi ſtipēdia deficere: iuit i per ſidem accipe tributa regionū: relinquēs lysi am de genere regali sup negocia regni: tradiditq; sibi medietatē exercitꝰ: ut iudeoꝝ ge nꝰ extirparet: & euerteret hierusalē. Lysias uero elegit ptolemeū: nicanorē: & gorgiam uiros potētes & misit cū eis q̄draginta milia peditū: & septē milia equitū: ut uenirēt i terrā iuda. Iudas uero machabeus cū tribꝰ milib⁹ solūmodo uiris electis: hostib⁹ suis occurrit: & eos iopinatos i cāpestribꝰ emaus i iudēs: multos eoꝝ occidit: reliquosq; fugauit: & spolia multa tulit. Cui redeunti igens multitudo iudeoꝝ se ꝓiūxit usq; ad decē milia deum laudātes sup uictoria obrēta. Hoc audiēs lysias ꝓgregauit exercitū q̄draginta milia uiroꝝ peditū & quinq; milia equitū: & uenit i iudeā. Tūc occurrēs eis iudas cū decē milib⁹ i bethoron: ꝑcurſores eiꝰ ſtati ꝓstrauit: & cū lysia ꝓgressus de eiꝰ exercitu quinq; milia occidit. Quod attēdēs lysias: iudeoꝝ audaciā timēs rediit antiochiā & pegrinoꝝ ꝓsidia ꝓgregās: cū maiori appatu diſpoſuit redire i iudeā. Iudas uero iterea hierusalem cū populo suo uenit: & tēplū ab alienigenis pollutū emūdauit: & de nouo dedicauit: diē q; encenioꝝ. 25. die mēſis nouēbris instituit. Tūc statuerūt eū iudei ſumum ſacerdotē: & ſic quodāmodo regnū iudeoꝝ i iuda renatū eſt: q̄ muꝝ hierusalē ꝑ circuitū repauit: turresq; erexit: & castellū bethſurā ad tuitionē munīuit. ¶ Antiochus aūt rex reuertēs ad ꝑpria: audito q̄ iudas machabeꝰ suos ꝓcipes debellasset: uersus i furorem: ꝓcepit agitari currū uersus hierosolymā: ut eā euerteret: S3 apprehēſus dolore uiſceꝝ subito de curru cecidit: & collisus grauiter: pⁿ dies modi cos miſerabiliter mortuꝰ ē: relicto filio suo puulo antiocho eupatore rege: & philippo collactaneo suo sibi dato tutore. ¶ Eodē tē pore gētes finitime iudeis repationē hieruſalē a iuda factā egre ferētes iudeos ꝓsequbāt. Quos iudas machabeus potēter debellās idumeos ꝓcussit plaga magna: pugnans quoq; ꝑtra timotheū ducē filioꝝ amon fugauit eū: ac uaſtata iacer rediit i iudeā. Tūc cōgregate sūt gētes: q̄ erāt in galaad: aduersus iudeos: q̄ erāt i ſimīb⁹ eoꝝ. Qui fugiētes i locū munitiſſimū themā: miſsit ad iudā ut ferret eis auxiliū. Cūq; adhuc legerent epiſtole: ſupuenerūt nūcii a galilea: ídicātes aggre gari eos: q̄ erant i ptolemaide & tyro & ſidone aduersus iudeos: utrobiq; ergo hoſtibus nūciatis: miſit iudas ſimonē frēm ſuū cū tribꝰ milib⁹ electoꝝ i ſolatiū galileoꝝ. Ipe uero cum ionatha frē ſuo & octo milib⁹ exiit i galaaditidē: relinquēs i iuda ioſephū & azariā duces: ut ſuarēt iudā: ſed tñ nullo iteriſ hoſtiū bellū ꝓmitterēt. Et uenit ſimon i galileā: & ꝑtrite sunt gētes ab eo: & ꝑsecutꝰ ē eos usq; ptolemaidē: tollēſq; ſpolia eorum: & iudeos quos captiuos trahebāt reduit i iudeā. Iudas uero machabeus & ionathas frater eiꝰ trāſito iordane pᵒ triduum aſſumptis nabutheis icēdit uezor & ſpoliauit: & nocte ꝑsurgens applicuit diluculo ad caſtra timothei ducis filioꝝ amō. Qui cognouit cēſq; machabeus eēt: ab eo fugerūt: & ceciderūt ex eis fere. 8. milia: uaſtauit q; iudas ciuitates gentiū i galaaditide. Poſt hec ꝓgregauit timotheus exercitū aliū: & ſedit ſecus torrētē. Iudas uero cū ad eos transiret: appuerunt aduersāriis de celo uiri. v. i equis ducati iudeis pre bentes. Eqb⁹ duo machabeū circūſeptus cō ſeruabāt hinc ide. Alii uero i aduersarios tela & fulmia iaciebāt. Et ſic ꝑtrite gētes fugerunt ad phanum: qđ erat i carmaim: ſed ipſis iudas cū oib⁹: q̄ erāt in eo ſuccēdit. Cōgregatis ergo iudas oib⁹ iudeis: q̄ erāt in galaaditide: ut uenirent in terrā iuda: cū uenīſſet in ephion: & ciues nollent ei trāſitum dare: de ſtruxit ephion: & transiuit ſup interfectos. Reuerſusq; cū oib⁹ hierusalē: obtulit holocauſta i mōte ſion: q; nemo ex eis cecidiſſet. Eodēq; die redierūt cum uictoria: iudas de galaad: & ſimon de galilea i hierusalē. ¶ In terea uero dum abeſſent ioſephus & azarias uolētes ſibi facere nomē: ꝓgreſſi sunt cū gentib⁹ & fugierūt: ceciderūtq; de populo duo milia. Et magnificatꝰ ē iudas i hierusalē: uaſtauitq; idumeos & philiſteos: ꝑburēs aras & deos eoꝝ. Quib⁹ auditis rex antiochus eupator ſtratus nimiū collegit exercitū centū milia peditū & uiginti milia equitū: &. 32. elephantos: & applicuit ad bethſurā: iudeoꝝ munitionē ut expugnaret eā. Quo cognito iudas collecto exercitu ſuo occurrit antiocho regi. Et inito duro certamie ceciderunt de exercitu regis ſex milia uiri. Tunc diuer

terunt iudei a plio: & ascendit post eos rex: captaq; bethsura: obsedit hierusalē. Sed qa esca eis deficiebat: inita pace ficta rex cū iudeis: ut suis legib⁹ uterent: intrauit in mōtē sion: statimq; rupto federe mult⁹ destruxit in gyro: occisoq; menelao: q pōtifex fuerat: reuersus est antiochiā cū gente sua. Demetri⁹ uero sother olim frater antiochi epīphanis & patruus antiochi eupatoris: audito q frater suus mortu⁹ est: cum eēt rome: rediit in syriā: q oi populo: fauore susceptus occiso antiocho nepote suo: & lysia eius nutritore: rex pstitut⁹ est. Ad quē uenientes qdā impii ex israel cū alcimo uiro alieno a genere sacerdotali: q sacerdotium ambiebat: accusauerunt iudā: q oēs regis amicos occidisset: uel a terra sua expulisset. Rex uero pstituit alcimū sacerdotē: & misit bacchidē cū exercitu in iudeā. Qui misit nūcios ad iudam & frēs eius in dolo loquētes de pace: nec attendit iudas ꝓmonibus eoꝝ. Multi uero de populo credentes ei egressi sunt ad bacchidē: q occidit ex eis. 600. uiros: alii aūt ab eo fugerūt. Tūc recessit bacchides a hierusalē: cōmittens regionē alcimo: & reuersus ē ad demetrium regem in antiochiā. Alcimus uero seducens populū uerbis fecit mala in israel plusq; gentes. Iudas uero faciebat uindictā in uiros legis destructores. Alcimus ergo uidēs q nō posset iudā uincere: rediit ad regē: accusans illū in multis. Qui misit nicanorē ad pdendū populū iudeoꝝ. Et uenit nicanor in hierusalē cū exercitu usus iude uerbis pacificis. Sed iudas ītelligens ei⁹ insidias: exiliit ab eo: & ad suos refugit. Sꝫ postea pgressus cū nicanore uict⁹ ē: & fugit in ciuitatē dauid Nicanor aūt apponēs manū capiti cū exiret ex hierusalē: iurauit se tēplū dñi succensurū Et ueniens bethoro fuscepit exercitū sibi a rege destinatum. Iudas uero cū .3. milib⁹ sequens eum cōmisit plium cū eo. 3. die mēsis martii: & ptrita sunt castra nicanoris: fugitq; eius exercitus: quos iudei psequētes eos occiderunt. Et caput nicanoris amputatū: & dexterāq; manum: et⁹ quā supbe ptra tēplum extenderat suspēderunt. Linguā uero minutatim iscissam auib⁹ ad comedendū dederūt: & die hunc solemnē statuerunt. ¶ Deinde iudas cū populo romanoꝝ pfederatus est: faciens secū amicitias ppetuas in tabulis eneis scriptas in memoriale sempiternum. ¶ De metri⁹ uero rex audita morte nicanoris misit rursum bacchidem & alcimū in iudeā cū exercitu copioso. Qui uenerunt in beroea. Iudas uero cum trib⁹ milib⁹ castra posuit i laisa. Qui uidentes multitudinē hostium timuerūt: sū & plures de castris se a iuda sub traxerunt: ut nō remanerent cū eo nisi. 800. uiri. Sed iudas dissolutus est: qa bellū pur-

gebat eum: nec hēbat tēpus exercitum pgrandi. Cūq; oēs abire uellent: hortat⁹ ē eos iudas: ut pugnarent p lege dñi: & pri⁹ i uirtute sua morerēt q̄ iducere sibi opprobriū. Et hoc dicto pgressi sūt cū hostib⁹ expugnātes cornu dextr⁹. Qui aūt i sinistro cornu erant: uenerunt eis a tergo: & ingrauatū est plium. Occisi sq; est iudas: & ceteri fugerūt. Simon aūt & ionathas frēs ei⁹ redimētes corpus iude ab hostib⁹: tulerunt illud in modin & sepelierunt in sepulchro patꝝ suoꝝ. Planxit q; eum ois popul⁹ plāctu magno. Elegit q; ionathā in ducem sibi. Hec unde supra.

¶ De sancto ionatha machabeo. III

IOnathas machabe⁹ sacerdos & dux iudeoꝝ filius mathathie supradicti iude fratri suo in ducatu iudeoꝝ successit. Qui accepto principatu fugit cum suis in desertum thecue ꝑpter bacchidem ducē demetrii regis: de quo supra ꝓximo dictū est. Misit q; ioannem frēm suum ad nabutheos amicos suos: ut ei apparatum suū cōmodarent. Sed exeuntes filii zābri pcusserunt ioannē. Quod audiens ionathas & simon frater eius surrexerūt i filios zābri dū nuptias celebrarent: & occiderunt eos i uindictā sāguis fratris sui. Hoc aūt bacchides intellecto uenit contra iordanem in uirtute magna. Cōmissoq; ꝓlio cum ionatha & suis occiderunt ex parte bacchidis mille uiri: uersusq; i fugam rediit ad regē syrie demetriū. Tunc alcimus precepit destrui muros dom⁹ scē interioris opaq; pphetaꝝ. Sed pcussus a deo palysi mortu⁹ est cum tormēto magno. Et extunc ionathas pontificatum tenuit. ¶ Eodem tpe qdā iniq ex israel reduxerunt bacchidem ducē regis demetrii in iudeā. Qui uoluit ꝑphendere ionathā occulte: sed non potuit: quia innotuit eius ꝓsilium ionathe. Qui apprehēdens. 50. uiros ex insidiis occidit eos: & recessit cū suis in bethbessa: que est in deserto. Et ascēdit bacchides: & obsedit bethbessam. Et egressus ionathas pcussit p noctē multos hostiuꝫ in tabernaculis suis. Et pugnauit cōtra bacchidem: & ptritus est ab eo. Qui irat⁹ cōtra uiros: qui reduxerāt eum in iudeā: multos ex eis occidit. Deinde cū ionatha pacē firmauit reddēs ei captiuos: quos pdatus fuerat. Et sic rediit in terrā suam. Ionathas aūt sedens in machinas iudicabat ibi populū: & extermināuit impios ex israel. ¶ Post hec egressus quidā extreme sortis iuuenis nomie alexander: adiuuantib⁹ se ptolomeo phi⁹ lomatre rege egypti: & attalo rege asie bellū demetrio regi syrie intulit: uictumq; uita & regno priuauit: & sic regnum ei⁹ obtinuit. Qui mox audita fama ionathe & fratꝝ suoꝝ: iscripsit ad eum epīstolas ꝓstituens eū

sibi amicum: misitq; ei purpurā & coronā. Et iduit se ionathas stola sca i die solēni scenophegie: & ꝓgregauit exercitū: & fecit sibi arma copiosa. ¶ Cū aūt alexander rex cleopatrā filiā ptolemei euergetis regis egypti i uxorem duceret: apud ptolemaidā: uocauit ad se ionathā ducē iudeoꝝ ac sūmū sacerdotem: qui iuenit gratiā i ꝓspectu predictorū duoꝝ regū: & honoratus ē ab eis: & indutus ē purpura: & scripṫ inter primos amicos regis. Et sic honorat⁹ hierusalē cū gloria magna regressus ē. Qui deide cū romanis amicitias renouauit: & cū lacedemoniis denouo ꝓraxit. ¶ Post hec aūt demetri⁹ fili⁹ ꝓmo genitus demetrii oli regis syrie resūptis uiribus rediit i maritimā philistinoꝝ: & in syriā celes: ducēq; sui exercit⁹ ꝓstituit apollonium: qui ionathā prouocauit ad bellū. Egressus q; ionathas de hierusalē cū decē milibus uenit iopen: & expulso ide apollonio obtinuit eam. Deide ꝓmisit cū eo preliū in campo: sugientesq; equites apollonii i azotū intrauerūt phanum dagon. Ionathas uero eos insecut⁹ phanū ci eis: q ip⁹ erāt succēdit: fuitq; numer⁹ occisoꝝ octo milia: ide trāsitū faciēs per ascalonē: susceptus ē cū gloria: indeq; rediit hierusalē. Quod audiens alexander rex addidit adhuc glorificare ionathā: mittēs ei fibulā aureā: que solet dari cognatis regis: utebaturq; ionathas ꝑsignib⁹ regis. ¶ Cum aūt ex alexander pambulasset i supiores partes syrie: socer ei⁹ ptolemeus rex egypti cū uirtute magna igressus ē syriam. Cui utpote regis socero ciues occurrerūt: & ciuitates ei apuerunt. Qui obtētis urbib⁹ i dolo tulit filiā suā: quā alexādro i ꝓiugē dederat: & tradidit eā demetrio quōdā filio demetrii regis: & ipoluit ei diadema syrie & egypti. Quod alexāder agnoscēs uenit ꝓtra eū: sed a ptolemeo uictus fugit i arabiā cum antiocho filio suo ad parētes maternos. Rex aūt arabum timēs ptolemeū: occidit alexādrū filiūq; eius reseruauit. Et sic regnauit demetri⁹ i syria ꝓ ptolemeū. ¶ Eodem tpe cum ionathas expugnaret arcē hierusalē: demetrius nouus rex syrie uenit ptolemaidā: & scripsit ionathe: ut sibi occurreret arce dimissa. Qui ueniens ad regem honorat⁹ ē ab eo: & in sacerdotiū cōfirmatus. Interea cū misisset ionathas machabeus tria milia electoꝝ uiroꝝ: & liberassent regē: quē antiocheni uolebāt occidere. Rex quoq; postmodū pacē cum antiochenis fecisset: ad eoꝝ suasionē uexauit ionatham ualde recedēs ab eo. Sed postq; tryphon de arabia reuersus adducto secum antiocho alexandri filio uenisset antiochiā: eamq; ui armoꝝ obtinuisset: & demetriū expulisset: ipositoq; sibi antioch⁹ diademate regnare cepisset: scripsit antioch⁹ ionathe gratas epistolas: fecitq; secum amicitias: & in sacerdotē illum cōfirmauit. Simonē autem frem eius principem iudeoꝝ ꝓstituit. ¶ Postmodum uero cogitauit tryphon occidere antiochum: quē regez syrie ꝓsublimauerat: & regnū inuadere: sed timuit ionatham ducē iudeoꝝ strenuissimum antiochi defensorē. Eligēsq; primū ionathā occidere: scripsit ei: ut sibi i bethessam occurreret. Qui dum uenisset ad eū cum quadragita milib⁹ uiroꝝ: suasit sibi tryphon: ut paucis assumptis secū iret ad ptolemaidam: quā sibi traderet ꝓsidēdā. Et credidit ei ionathas. Cepitq; illum tryphon: & qui cum eo erant occidit. Ionathā uero in custodia detinuit. Deinde ueniēs hierusalē scripsit simoni: qa pro argento: quē ionathas debebat eū detinuerat. Quod si mitteret centū talēta argenti & duos filios eius obsides: ipm remitterer. Simon autē licet dolū cognosceret: nē tamē populus murmuraret: q; ꝑsem nollet redimere: misit pueros cū argēto. Et mentitus ē tryphō: occidit⁹ ionathā & filios ei⁹. Reuersusq; antiochiā occidit antiochū dūm suum: & regnū usurpauit. Simon aūt accipiens ossa ionathe frīs sui & filioꝝ sepeliuit ea in tumulo paterno i modin. Factusq; ē dux iudeoꝝ loco frīs. Hec unde supra.

¶ De scō simone machabeo. IIII.

Simon machabeus dux & ꝓtifex iudeoꝝ: filius supra notati mathathie ionathe frī suo in ducatu iudeoꝝ successit. Qui accepto principatu facies pacē cum demetrio rege. Quē tryphō a regno syrie expulerat: ut supra proxime dictū ē: misit ei munera: ut faceret remissionē regioni iudeoꝝ. Demetrius aūt oblata gratāter accipiēs: absoluit iudeos ab omni tributo. Extūc cepit populus israel scribere in tabulis & gestis publicis annotatiōes tēporis. Tūc descendit simō in gazā: & capta ciuitate eiecit idolatras ex ea ac mūdauit eā. Dehic obsedit illoꝛq; erāt in arce i hierusalē. Quibus inde eiectis & arce mundata: intrauit in ea simon cū multicis ĩstrumētis hymnis & ramis palmaꝝ: statuens: ut omnib⁹ annis ageret hic dies cum letitia: uidēs autē simon ioannē filium suum: q; uir erat preli: posuit eum sub se ducē: & dedit ei gazam ad habitandū. ¶ Eodem tēpore ꝓgregauit rex demetrius exercitum ut tryphonem qui eū ab antiochia fugauerat expugnaret. Sed tryphon auxilio regis ꝑsidis demetrium uicit: quem princeps regis ꝑsidis uiuum cepit: & apud hyrcaniam i custodia posuit. Antiochus aūt frater demetrii hoc audiēs: qui in asia educatus fuerat uenit i syriam. Exceptus ab omnibus cum fauore: persecutus est tryphonē: qui regnum occupauerat: eoq; fugato regnauit i syria. Simō

autem dux iudeoꝝ dilatatis finibus suis: & facto portu in ioppe:cū haberet tunc pacē: misit ad lacedemonios ad innouandam fraternitatem. Romanis quoq; misit clypeū aureum: & recepit ab eis amicabilia scripta de amicitia & unione confirmata. Cum ergo antiochus rex syrie tryphonem apud doram obsedisset: misit ei simō machabeus duo milia uirorum in auxilium: & argentum & aurum multum. Qui noluit ea recipere: sed fregit pactum: quod fecerat cum simōe: anteq; rex esset constitutus: misit eq; ad eum anthenobium militem: mandans ut reddat sibi arcem: que erat in hierusalem: ioppem: & gazam: atq; tributa locorum: quibus dominatus fuerat: alioquin ueniret contra eū. Cūq; uenisset athenobius hierusalem: & uidisset gloriam & apparatum simonis: & affluentiā auri & argenti: miratus est. Cui simon constanter contradixit: & eum uacuum ad regē remisit. Qui rediēs regi rettulit uerba simonis & gloriam eius. Cum autē iam tryphon de doram fugisset. Auditis rex sermonibus simonis: tryphonem insecutus est: relinquēs cendebeum ducem exercitꝰ: ut expugnaret iudeam. Qui cendebeus cedronem edificauit: ponens in ea milites: ut uastarent fines iudee. Simon autem dux & pontifex iudeoꝝ cum iam senuisset: uocatis duobus filiis suis maioribus iuda & ioanne: posuit eos loco sui: ut pugnarent pro populo deiꝰ: dediteq; illis. xx. milia pugnatoꝝ: qui pfecti sunt aduersus cendebeū. Cūq; uenissent ad quendā fluuiū: timebant transire: sed ioannes prior transiuit: & secuti sunt eū oēs. Conuersusq; est cendebeus in fugā & castra eius. Ceciderunt q; ex eis duo milia uiroꝝ. Et reuersi sūt filii simonis uictores. ¶ Post hec aūt ptolemeꝰ filius abobi: q erat dux pstitutus in hiericho: cū eēt gener simonis ducis iudeoꝝ: inuitato eo ad prandiū in hiericho: occidit eū cū duobus filiis iuda & ionatha in dolo: ut principatum obtineret. Misit quoq; nuncios occupare hierusalē: & alios in gazam: uc interficerēt ioannē. Sed pcurrēs qdā in gaza: nunciauit ioanni: que facta fuerāt. Qui festinauit occupare hierusalē: occiditq; eos: qui uenerāt eū pimere. Et factꝰ ē dux pōtifex iudeoꝝ post patrē: q etiā corpa patris & fratrum precio redempta ab his: qui erāt i hiericho: sepeliuit in tumulo paterno in ciuitate modin: ubi & iudas & ionathas depositi fuerant. Hec unde supra.

¶ De sancto ioanne machabeo. V

IOannes machabeus cognomine hyrcanus dux & pontifex iudeorū filiꝰ supradicti simonis post mortem patris in ducatu iudeorum successit. Quem ioseph⁹ in tribus cōmendat: scilicet in religione sacerdotii: in strenuitate ducatus: & quia uir propheta erat. Qui accepto ducatu insecutꝰ est ptolemeum: qui patrem eius dolo interfecerat: & matrem suam cum duobus paruulis tenebat in uinculis: & cōfugerat ad oppidū ultra hierichontā. quod uocabat agon: Obsesso quidem oppido: cum ioannes ipsum acriter impugnaret. Ptoleme⁹ matrem & fratres ioannis super muros usq; ad sanguinis effusionem cedebat. Propter quod fractꝰ pietate ioannes ab impugnatione se temperabat: matre tamen clamante ne pro se scelus ptolemei sineret inultum. Mortem eni suam sic iudicaret immortalitate meliorem. Ob hoc diutius tracta obsidione: cum septimus annus iudeis feriatus ueniret: ioannes ab obsidione recessit. Ptolemeus uero matre ipsiꝰ & fratribus occisis: confugit ad zenonē philadelphie tyrannum: qui totilla cognominabatur. ¶ Deinde ioannes aduersus bircanos bellum gerens: & eos deuincens: hircani nomen accepit: & a romanis ius amicitie postulans decreto senatus inter amicos relatꝰ est. Postmodū autem samariam: que nunc sebaste uocatur obsidione captam: solo coequauit: quam suo tempore herodes instaurans: sebastem in honore augusti uocari uoluit. Hic primus instituit xenodechiam paupeꝝ in hierusalem. Et mortuus est annis. 33. rebus optime administratis: relictis quinq; filiis: scilicet aristobolo primogenito & antigono cum tribus aliis. Cumq; nullus eorū ad regendum populum sufficeret: uxorem suam disertissima iudee prefecit & filiis. Sepultusq; est in modin. Hec ex historia scholastica: & ex cbronicis iosephi: hieronymi atq; guilelmi.

¶ De sancto simone sacerdote. VI

SImon sacerdos filiꝰ onie temporibus machabeoꝝ in iudea claruit: de cuius sanctitatis & strenuitatis cumulo: multa laudabilia ecclesiastici. 5. capitulo legūtur: Qui templum dñi in hierusalē nō solū reparauit: sed cultu mirabil⁹ ampliauit. Doctrina etiā diuine legis i populo floruit: sub quo iesus filiꝰ sidrac sapie liby. ꝑponēs: qui ecclesiasticꝰ dr: uocauit eū panareton: simo nis etiā ipsiꝰ i eo: ut dictū ē: laudabilē faciēs mētionē. Qui tpe antiochi magni regis egypti: iudeoꝝ postmodū psecutoris in pace senio uitā finiuit: hec ex libro ecclesiasticī: & ex chronica guilelmi.

¶ De scō onia sacerdote. VII

NIas sacerdos iustissimus filius supradicti simonis: cuius laus ex secūdo macheorum libro colligitur: & inter sactos testamēti

uteris a iosepho cõmemorat: patris patrib⁹ ꝓpinquus extitit: cuius opa ac pietate: cũ sca ciuitas in omni pace habitaret: & tẽplus domini a regibus gentiũ oblationib⁹ multis uenerare: offensio onia pontifice cõtra simonem tẽpli prepositum: Simon ad apollonũ ducem celes: syrie & fenicis ꝓfugit: & multis sibi promissis muneribus: sacerdotium sibi uendicare cepit. Quo audito seleuc⁹ philopator rex syrie misit heliodorum militem suum in hierusalem ad spoliandũ omne erarium templi: nõ uasa sed donaria in usus tẽpli. Quo templũ ingresso: apparuit terribilis sessor equi: & conculcabat eum: duoq; iuuenes splendidi: quos iosephus angelos fuisse asserit: eidem appuerunt: qui dextra leuaq; sessorem equi circũstantes: heliodorus ad mortem flagellauerunt. Timẽs aũt onias indignationem seleuci: obtulit pro heliodoro sacrificium: & orauit ad dñm. Statimq; ille ab angelis dimissus est: dicentibus ei: ꝙ orationibus onie eidem de⁹ uitam donasset: qui ꝑinuo surrexit illesus: & ad regem rediens cũcta gesta narrauit. ¶ Tempore autem antiochi regis: cum onias uidisset mala: que fiebant in hierusalem populo iudeorum ad gentilitatẽ puerso: & quia duo frẽs ei⁹. s. iason & menela⁹ de pontificatu ꝑtendẽtes: ut placerent antiocho: ad rit⁹ gentiũ declinassent. Iuit ad antiochũ regem in antiochiã tentare cupiens: si posset eius animũ imutare: quod cũ nequisset: sedebat apud antiochiam i asylo. Cum autẽ quinquenalis agon apud tyrũ celebraretur: & rex syrie antioch⁹ ibi esset: Iason: qui pontificatum in hierusalem ab eo emerat: misit regi. ccc. argenti dragmas: i sacrificiis herculis. ¶ Post hec uenies ãtioch⁹ hierusalẽ: cũ suscepet⁹ eẽt a iasõe honorifice: tantum fecit menelaus frater iasonis & onie ꝙ ipse sacerdotium a rege haberet: & iasoni exilium missus esset. Deinde menela⁹ faciẽs conuocari oniam de asylo: i quo erat apud antiochiam in hierusalem datis andronico: cui antiochus iudeam commiserat regendam: quibusdam uasis templi: que furatus fuerat: fecit oniam per eundem andronicum occidi. Cui⁹ cedis cum querela ad regẽ hierosolymam redeuntem delata esset: recordatus uiri sanctitatem fleuit oniam: & andronicum pur pura exutum: & per totam ciuitatẽ circũductũ: in eodẽ loco: quo oniã pereme rat: occidi iussit. Hec ex secũdo libro machabeorũ: & ex aliis quibus supra libellis.

¶ De scõ eleazaro martyre. VIII

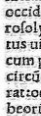

Leazar⁹ martyr unus ex primoribus scribarum hierusalem machabeis ꝑemporaneus sub antiocho rege iniquo: ne legem dñi sanctam violaret: martyriũ passus est. Et in ꝯo machabeoꝝ de martyrii tolerantia cõmendat. Cũ eni eẽt etate puectus ꝑpellebat suillas carnes sacrificii manducare. Quidã uero amici eius uteres: carnes licitas secreto afferẽtes rogabãt: ut simularet se ad regis imperiũ mãducare carnes porcinas. Quod renuẽs aiebat: se uelle exemplũ forte adolescentibus mortis relinquere: ne illicita simulando: alios suo exemplo ad nefaria prouocaret. Sicq; etiã odiũ se diligentium incurrit. Et plagis multis pempt⁹ memoriam mortis sue: & exemplum fortitudinis dereliquit. Hec unde supra.

¶ De scõ remigio episcopo. IX.

Remigius episcop⁹ rhemeñ. tempore clodouei regis francorum in galliis claruit. Qui ex eadem urbe & nobilibus parentibus ortus: a quodam eremita nascitur eliter est preuisus. Cum enim uandalorum persecutio fere totam franciam deuastasset: & quidam reclusus uir sanctus & cecus: pro pace ecclesie gallicane dominum exoraret: angelus dei eidem in uisu astitit: & remigiũ ex zelina muliere nasciturum nunciauit: qui gentem suam a malorum incursibus liberaret. Qui cũ euigilans uisa zeline narrasset: & illa utpote iam anus hoc credere nollet: ait: ille uir dic⁹ postq̃ puer⁹ ablactaret: oculos, ipsius ceci lacte suo perungeret: & continuo uisum recuperaret. ¶ Cum autẽ hec omnia per ordinem contigissent. Remigius mundũ fugit: & monasterium introiuit. Crescente autem eius fama cum esset annoꝝ. 22. ab omni populo in rhemẽsẽ archiepũ est electus. Tante autem manuetudinis fuit: ꝙ etiam ad mensam eius passeres ueniebant: & de manu eius ciborum reliquias comedebãt. ¶ Quodam tempore hospitatus in domo cuiusdam matrone: cum illa modicũ uini haberet. Remigius cellarium introiuit: & super dolium crucem fecit. Moxq; uinum crescens de⁹ up egreditur: ita ꝙ per cellarium fundebatur. ¶ Hic autem primus gentem francorũ sua doctrina ad fidem xpi conuertit. Cum autẽ clodoueus rex francoꝝ gentilis esset: nec ab uxore christiana conuerti posset: uidens ꝙ i finitus exercit⁹ allemanoꝝ super se ueniret: domino deo quem uxor sua colebat uotum uouit: ꝙ si de hostibus sibi uictoriam cõcederet: mox xpi fidem susciperet. Quod cum fuisset ad libitum assecutus: remigium episcopum adiit: & se baptizari petiit: Cũq; ad fontem uenissent: & chrisma sacrum nõ haberent: ecce columba ampullam cum chrismate in rostro detulit: de quo regem pontifex liniuit. Hec autem ampulla in rhemẽsi eccle sia usq; hodie conseruatur: & inde continue reges francie inunguntur. Rex autem chri-

stianus effectus uolens rhemẽsem ecclesiam dotare: beato remigio dixit: ut quantum circuiret donec ipse meridie dormiret: tantum ei concederet. Quod & factum est: sed dum quoddam molendinum haberet intra fines circuitus: molendinarius ipsum dum circuiret cum indignatione reppulit. Cũq; remigius ei diceret: q; una secum habere molendinum cõmune paratus esset. Ille iterum eum reiecit. Statimq; rota molendini in contrariũ uerti cepit. Sed cum molendinarius sanctum uirum reuocaret: ut molendinum cõmuniter secum haberet: illeq; ei respõdisset: q; neutriu esse oporteret: statim se terra aperuit: & molendinum protinus deglutiuit.

¶ Preuidens remigius famẽ futuram cum in quadam ualle bladi cumulos congregasset: rustici inebriati senis prouidentiam deridentes: ignem in segetem supposuerunt. Quod ille audiens illuc uenit: & pro frigore etatis & uespertini temporis: se calefaciens: tranquillo corde dixit. Semper focus bonus est. Illi uero qui ignem accenderant omnes mares in genitalibus diruti sunt: omnesq; semine gutturose fuerunt. Et tales oẽs semper in uilla ipsa deinceps extiterunt: quousq; p carolum dispersi sunt. ¶ Hic etiam beatus episcopus inter alia per eum ostensa miracula: puellam quandã a morte corporis suscitauit. Qui & in pace quiit cal. octobris. ¶ Cũ autem corpus eius ad ecclesiam sanctorum timothei & apollinaris in pheretro deferretur: secus ecclesiã sancti christophori: cepit adeo ponderare: q; nullatenꝰ moueri poterat: unde coacti illi dominum rogauerũt: ut eis ostenderet si forte corpus illud in ipsa ecclesia ubi nulle sanctoꝝ erant reliquie sepeliri uellet. Statimq; corpus leuissime itra ecclesiam tulerunt: ubi cum multa miracula fierẽt ecclesiã ampliarunt: & facta cryptaretro altare: dõ corpꝰ ibi ponere uellẽt: mouere itẽq; nullatenus potuerũt. Cũ aũt i orationibꝰ pnoctarent: & media nocte oẽs piter obdormissent: i crastinũ iuenerunt corpꝰ sci in ipam cryptã ab angelis deportatum. Floruit circa annos dñi. 490. ¶ Hic doctor illustris ecclesie dei in exponẽdis scripturis diuinis mirabilis & studiosus fuit: plurimaq; opuscula pdidit. Cõmẽtarios sup ps cõpilauit. Sup. 4. quoq; euãgl'ia utiles expositões edidit.

¶ De scõ banone confessore. X.

Banon qui & alonimus per sanctũ amandũ epm eluonẽsem: q i gallia predicabat: ex predone puer ius: & gãdani reclusus est: ut ait sigibertus. Hic in inuẽtute seculi uoluptatẽ prauis actibꝰ exercens: habuit uxorem filiã comitis odilonis: de qua genuit algadrudem uirginẽ xpi. Vxore aũt defũcta aliam supducere uoluit: sed interim a sancto amãdo ad penitentiã puersus relictis oibus fact⁹ est clericus in cenobio gandanensi Et dũ fabricaretur cella: in qua includi debebat: ut ipse poposcerat: & quidam ad opꝰ cementum in curru deferret: canesq; multi eũ circundantes sibi insultarent: ille ipatiẽs banonẽ blasphemauit. Quẽ diabolus illico subuerso curru: uehiculum cũ ajalibus supeum proiecit: & oppressũ extinxit. Quẽ uir dñi ofone & lachrymis suscitauit. ¶ Quadã die cũ uidisset quẽdã: quẽ ipse ecclesia exstruendiderat: genibus illius prouolutus: uenia petit: & ab eodẽ uix obtinuit: ut uinctis ferro mãibus ac pedib⁹ carceri traderet: ut sic priam ageret de ꝑmisso & aliis sceleribꝰ ꝑpetratis: ubi usq; i proximũ exitus sui diẽ pstitit: mira pnia carnem atterens & peccata sua continue desiẽs. Hordeaceo pane cinere mixto: & potu modice aque contentus: nullisimum cilicium sup strատũ suum expansum hẽbat cinerib⁹ desuper aspsis: lapideq; capiti suppositio dormitabat. Et dũ ad laudes dosoluẽdas surgeret: lapidẽ ipm uix a duobus deferrẽdũ humeris baiulabat. Ibi quoq; obediẽtiam regule nũq dimisit: & multa diaboli tẽtamia deuicit. Qui ut eũ ide deiceret i diuersis illi feras & ꝑtius formis appebat s mox ipm sopori deditũ: angel⁹ eũ in colũbe spe ꝑortabat. Cum aũt morti appropinquaret ministrũ suum misit: ut deuotus sibi ꝑbyteꝝ lõge positum ad se uocaret: qui uaticum sibi deferret: quẽ ignorantẽ uiam ãgelus dñi usq; ad ꝑlbrm deduxit: illeq; ad bananẽ ꝑcit⁹ uenies: dina ei sacra mistrauit: stamq; uit dñi i pace quiit calẽ. octobr. cui⁹ obit⁹ ptinuo geltrudi uirgini lõgi⁹ abñti diuinit⁹ reuelat: eiq; ut sci corpori uestimẽta ad sepeliẽdũ mitteret: mandat: quod & illa festinanter adimplere curauit: in quibus uir scus inuolutus sepult⁹ fuit.

¶ De sancto piatore martyre. XI

Piator martyr apud tornacẽsem oppidũ passus ẽ: qui cũ btõ dionysio epo suisq; sociis ab urbe roma egressus: galliam ꝑdicatiõis causa expetiit: & ab eodẽ ꝑbyter ordinatus fuit. Atq; postmodum pro cõfessione nominis christi consumato martyrio ad dñm migrauit cal. octob. ut ait ado.

¶ De translatione sancti germani. XII

Ranslatio corporis sancti germani antisiodorensis episcopi apud eandem ciuitatem colitur calendis octobris: quo uidelicet die corpus eius de rauenna translatum: ubi in pace dormierat: antisiodorũ delatum est: quod regina placida ad galliam

ut eidem in extremis agẽti promiserat desti-
nauit:ut supra dictũ est in eis legẽda pridie
cal.augusti. ¶ Cũ autem beatus germanus
p ciuitatẽ uercellẽsem trãsiens:eusebio epo
promisisset:q̃ in reditu eius rauennã pgen-
tis ecclesiam:quã ille fundauerat dedicaret.
audiens eusebius q̃ germanus defunctus es
set:ecclesiam consecraturus cereos accendi
fecit.Sed quanto plus accendebantur:eo am
plius extinguebantur. Quod uidẽs eusebi⁹
intellexit ecclesiam alio tempore dedicãdã.
Cum ergo corpus sancti germani qd ad gal
lias trãsferrebatur:uercellas delatum esset:
mox ut in ecclesiam ipsam inducitur : cerei
omnes diuinitus inflãmantur. Tunc eusebi⁹
promissionis memor intellexit:ut qd germa
nus uiuens se facturum promiserat:mortu⁹
adimplebat. Sicq̃ tali dedicatione content⁹
ecclesiam dimisit.Et corp⁹ ad ecclesiam suã
delatum ibidem honorifice conditum fuit.

¶ De sanctis leodegario episcopo & gerino
martyribus. XIII.

LEodegarius episcopus & gerin⁹
martyres apud eduensem ciuita
tem passi sunt tempore childeri
ci regis francoꝝ.Qui leodegari
us dum esset episcopus eduensis
clothario rege decedente : uoluntate dei &
principum consilio childericus fratrem clo
tharii adolescentem idoneum prefecit in re
gem.Hebroni⁹ uero maior dom⁹ regie theo
doricum childerici germanum prefficere nt
tebatur:non propter regni commodum:sed
quia omnibus odiosus iram regis & principũ
uerebatur. Timens igitur rege⁹ hebronius:
licentia obtenta monasterium introiuit. Rex
uero theodoricum : ne contra regnum moli
retur in custodia detinebat:& prudentia epi
scopi omnes populi pace gaudebant. ¶ Sed
post aliqd tempus : rex malignorum consi
lio in tãtum in leodegarii odium incitatur:
q̃ opportunitatem mortis eius inquirebat.
Episcopus uero blande ferens : & inimicos
ut amicos amplectens:egit cum rege : ut in
urbe:cui preerat:die pasche celebraret : &
cũ eodem i mensa cõmunicaret. At uero cũ
audisset:q̃ rex eius mortem perficere decre
uisset:sic persecutorem perfugit:q̃ in luxo
uienti monasterio domino seruiens etiam he
bronio:qui in ipso cenobio:in monastico ha
bitu latitabat:deuote seruiuit. ¶ Post modi
cum rex moritur & theodoricus in regẽ su
blimatur. Leodegarius uero populi sui la
chrymis & precibus motus:& abbatis impe
rio cõpulsus :ad sedem suam redit.Hebro
nius quoq; statim apostatauit:& regis senes
chalcus est ordinatus . Qui deterior effect⁹
leodegarium occidere nitebatur.Missis igi
tur militibus eum cepit.Qui in habitu pen
tificali detentus:ab eisdem exoculatus ẽ: sic
q̃ dimissus. Post biennium uero scũs leode
garius cum fratre suo gerino quem hebroni
us relegauerat:in palatium regis adductus:
dum ad irritiones hebronii sapienter & paci
fice responderet:nequissimus ille iussit geri
num lapidibus obruit: episcopum uero tota
die nudis pedibus per quendam fluuium tu
per accutissimos lapides decurrentem dedu
ci . Et audiens q̃ in his tormentis deum lau
daret:linguam eius precidi fecit:& postmo
dum cuidam custodi tradidit. Ille autẽ usuꝫ
loquendi non amittens predicationi populo
rum instabat:predicens quomodo & quali
ter hebronius moriturus erat. Lux etiam i
mensa in modum corone eum circundedit.
Quod hebronius audiens : missis quattuor
speculatoribus eũ decollari mandauit.Quo
rum tres uerba etus pacifica audientes:adeo
sunt cõpuncti: q̃ ad pedes eius procidentes
ueniam postulabant.Quartus uero cum eũ
decollasset a demonio arripitur : & in ignẽ
projectus exuritur. ¶ Expleto biennio audi
uit hebronius corpus sci miraculis illustra
ri: & inuidens misit militem ad uidendum si
sic ueritas se haberet.Qui ueniens & sancti
corp⁹ deridens:ac tumbam calce percutiẽs
statim a demonio inuasus expirauit.Deinde
hebronius ẽm q̃ scũs predixerat:gladio ne
quiter occisus est.Passio hog martyrꝫ agi
tur.vi.non.octobris.Qui passi sũt circa an
num domini.680.

¶ De sanctis eleutherio & aliis innumerabi
libus martyribus. XIIII.

ELeutheri⁹ martyr & alii innume
rabiles martyres apud nicome
diam sub diocletiano imperato
re:huius occasione passi sunt. Cõ
tigit enim aliquam partem pala
tii incendio conflagrare . Hoc imperator a
xpianis factum falsa suspitione presumens:
iubet omnes collectos coaceruari : & alios
gladiis obtrucari:alios ignib⁹ ꝓsumi.Quo
rũ prior & nobilior eleutheri⁹ ceteros hor
tabatur.Ita ut eoꝝ aliqui se sponte ignibus
traderẽt:alii uero se ultro gladiis offerẽt.Et
cũ etiã ipos ministros nimia crudelitas hor
reret:ptẽ illoꝝ nauiculis ipositos in me
dio pelagi adductos in pfundum demerge
bant.Alii uero crudeliores querũdaꝫ mrm
effodientes cadauera in mare pliciebant : ne
forte dii xpianoꝝ efficerẽtur.Beat⁹ uero eleu
therius imanissimis tormentis cruciatus:ui
ctoriã suã per ignẽ uelut aurũ exaiat⁹ cõple
uit.Cui⁹ reliquias furtim xpiani quidã in ci
uitate nicomedie ꝓdiderunt. Qui passi sunt
vi.non.octobris.

¶ De sanctis duobus euandis presbyteris &
martyribus. XV.

EVandus & alter euand⁹ ambo p̄ sophyteri & mares apud antiquos saxones passi sunt. Qui cū vile boldo epo uenietes germaniam transierunt ad saxoniā āno iusti ni impatoris. 7. quoꝝ un⁹ dicebat euand⁹ alt bus: & alius euadus niger. Et cū ibidē xp̄m predicarent a paganis tenti & occisi sūt. Ad quoꝝ corpa nocte diutius lux apparens: & ubi essent: & cuius eēnt meriti declarauit: q̄ iussu pipini regis in agrippinensi colonia sepulti sunt. Passi sunt aūt. 5. non octobr. Hec ado & sigibertus.

¶ De scō dionysio epo & martyre. XVI

DIonysi⁹ epūs & martyr apud athenas passus est. Qui post clarissimam p̄fessionē fidei: post grauissima tormentoꝝ genera gloriosō martyrio coronat⁹ ē: ut testat aristides athenien̄sis uir fide sapiētiaq̄ mirabilis: eo uidelicet tēpore quo de xp̄iana fide libꝝ epo̅s uit: qui passus est. 5. non octobris ut ait ado in suo martyrologio.

¶ De scis crispo & caio discipulis. XVII

RIspus & cai⁹ discipuli apud corinthū claruerunt: quos ad corinthios epistola pria ad principiū apostol⁹ le scribit baptizasse. Hujus ēt caii meminit idē apostol⁹ ad ro. 14. & idē ioānes tertiā epistolā scribit ut dicit glo. ro. 14. Crispꝰ aūt ille est: de quo act. 18. cap. mentio fit: qui ambo apud corinthum quieuerunt. 4. non octobris: & eorum corpa ibidem tumulata seruant. Hec ado.

¶ De scō frācisco p̄sb. ordis minoꝝ. XVIII

FRanciscꝰ ordis minoꝝ dux & fundator prim⁹ in ciuitate assisii ortus: filꝰ petri bernardonis negociator effectus usq; ad. xx. etatis sue annū tps suū uane uiuēdo cōsumpsit: quē dñs instrmitatis flagello corripuit: ac in uiā aliū subito trasmutauit: ita q̄ ip̄m epūm pollere cepit. Et romā tendens cā deuotiōis uestimēta sua paupib⁹ tribuit: & iā pauptatis amator: paupis uestimēta iduit: & ante eccl̄si ā sci petri iter paupes sedit: & cū eis uelut un⁹ ex ip̄is māducauit. Ex simile sepi⁹ fecisset: nisi eū notoꝝ uerecundia ip̄edisset. ¶ Quēdā leprosū obuiā hās i oscula ei⁹ ruit: & ille post hec statiꝫ disp̄uit: quapp ad leprosos pperat: & eoꝝ manus de osculās pedesq; lauās: eisdē pecuniā donat.

¶ Ecclesiā sci damiani oēnis cā ingredit: & imago crucifixi eū miraculose alloquit: mādās ut ad domū suā repandā accederet: que: ut ipse cernebat: tota destruebaf. Ab ea ergo hora crucifixi ꝑassio mirabiliter cordi eius insigif. Institit⁹ q̄ solicite eccl̄sie repandē: & uenditis oīb⁹ cū pecuniā cuidā p̄sbro daret: & ille eā timore pentū accipe formidaret: corā ipso illam ꝓiecit: qua ꝑpter a patre ligatus & cessus: eidē pecuniā restituit: ac ue stem pariter resignauit: & sic nudus coram epo ciuitatis oībus paternis bonis renunciās ad dñm ꝓuolauit: & se cilicio induit. ¶ Quadam die cum audiret ea: que dñs ad discipulos suos ad predicandū missos locutus est: statim ad uniuersa ad lfam seruanda consurgit. Soluit calciamentū de pedibus: tunica una sed uili iduif: & p corrigia mutauit funiculum. ¶ Tépore niuis p siluā ambulans: a latronibus capit⁹: & interrogat⁹ qs sit: se dei preconē asserens: in niuē cesus ꝓicit. Multi deinde clerici & laici spreta seculi pōpa: ei⁹ uestigiis adhesserunt: quos pater scūs docuit euangelicā ꝓfectionē adimplere: & p utā scē pauptatis incedere. Sicq; minoꝝ ordinē ichauit: quos minores ex humilitate uocauit. Regulā quoq; suā ipse dictauit: quā papa innocēti⁹ 3⁹ cōfirmauit: & extunc uerbū dei ubiq; discurrēs ꝓdicare cepit. ¶ Fatigatus ex itinere: cū asinū eqtaret: & soci⁹ ei⁹ frater leonard⁹ de assisio pedes iret: turbatus i corde suo dicebat: q; parentes utriusq; ipsoꝝ non de pari ludebant. Cui⁹ cogitationē uir dei ꝑspiritum cognoscens: ꝓtinuo de asino desc̄edit: & socium ascendere uoluit: dicens q; nobilior se fuerat: & iō ipso equitante: illuꝫ pedes ire nō decebat. Stupefactusq; frater uenia postulauit. ¶ Mulier quedā ipsi solicite rettulit: q; sanctū ei⁹ ꝓpositum: quod ꝓcepe rat: uir ei⁹ ꝓturbabat: cui ꝑ uxorem uir dei precipiendo mandauit: ut ex parte dei omni potentis ei diceret: q; nūc tēpus salutis: post modū eqnitatis futuꝝ esset. Qua denunciatione uir dei subito immutaf: & ꝓtinentiā una cum ꝓuge pollicef. ¶ Cuidam rustico sitienti in solitudine fontē aque suis oīonib⁹ impetrauit. ¶ Cuidam fratri sibi familiari prophetico spiritu rettulit: de se quasi d alio loquens: uirg esse sup terrā: ꝓpter quē quoad uiueret dns famē futurā deleuire nō permitteret. Qui post trāsitū ei⁹ eidē fratri appuit: & famē: que super terram ueneraf: eo de medio sublato permissam a deo nūciauit. Sicq; tam per reuelationē q̄ per euentum: q; de se fe dixisset: frater ille cognouit. ¶ Pauptatē adeo diligebat: q; dñam suā semp eam uocabat: & si pauperem se uidebat: protinus inuidebat: & ab eo se uinci timebat. Cum pauperi transeunti ꝓpteref: socius ait: q; si ille pauper erat effectu: fortitan diues esset uoluntate. Sanctus uero ꝓtinuo sīi iussit: ut tunicā exutā paupi tribueret: & ab eo ueniam postularet: cui ille ꝓtinus obediuit. ¶ Quadam uice tres domine uultu & habitu per omnia similes obuias habuit: que eū salutantes dixerunt: Beneueniat domina paupertas

Et ſtati diſpuerũt. ¶ Cũ in urbe aretii bellũ
ſteſtiũ ꝓmotũ eẽt. Frãciſc⁹ uidit de burgo
demones ſup ciuitatẽ ſiultantes. Qui fratrẽ
ſilueſtrum uocans eidẽ mandauit: ut ad por
tam citatis iret: & demõibus i dei uirtute ac
ex iui pte mandaret: ut ꝓtinuo abirẽt. Quod
dum ille feciſſet: ꝓfectim demões receſſũt: &
ciues ad cõcordiã redierũt. Qui frater dum
eẽt i ſeculo ꝑbyter: uidit aliqñ crucẽ aureã
ex ore frãnciſci ꝓdeuntẽ: & ad celos uſq; ꝓ
gẽtes: ac utrãq; ptem mũdi cingentem. Qui
mox ꝓpunct⁹ ſeculũ dereliqt: & ordinẽ itroi
uit. ¶ Exñti aliqñ in oratõe diabol⁹ ei gra
uẽ carnis tentationẽ immiſit. Illeq; ueſte de
poſita ſe cordula duri⁹ uerberauit. Et cum
nec ſic tentatio diſcederet: foras exiit: & i ni
uẽ ſe nudũ demerſit & ſic tentatio diſceſſit.
¶ Dũ aliqñ maneret i domo dñi leonis car
dinalis ſcẽ crucis, nocte quadã a demonib⁹
grauiter ceſus ẽ. Quod ſcũs mane ſocio nun
ciauit: eidẽq; dẽ⁹ hoc fieri uoluerat:
qa i curtis magnatũ manebat. Statiq; ide re
ceſſit. ¶ Vidit aliqñ demonẽ ſupra tectũ do
mus diſcurrẽtes. Qui exiẽs: eiſdẽ ex pte dei
mãdauit: ut qcqd eis permiſſum eẽt: i corpo
re ſuo faceret: ſecꝫ de ei⁹ carne ſibi aduerſa
ria uindicaret: ꝓſuſi aũt demões euanuerũt.
¶ In uiſione dei beat⁹ frãciſcus ſupra ſe cru
ciſixũ ſeraphin aſpexit: q; cruciſixiõis ſue ſi
gna ſic ei euidẽter ipreſſit: ut crucifix⁹ uide
reẽ & ipe. Cõſignanturq; man⁹ pedes & lat⁹
crucis charactere: ſed diligẽti ſtudio ab om
nium oculis ſtigmata abſcondebat. Quidaꝫ
tñ hec in uita uidẽrũt: ſed in morte plurimi
ꝑſpexerũt. ¶ Colũbina ſimplicitate plenus
omnes creaturas ad creatoris hortat amo
rem. ꝑdicat auib⁹: audit ab eis: tanguñ ab
ipo: nec niſi licẽtiate recedunt. Apud portiũ
culã cicadam i ſicu canentẽ uocauit: que ſta
tim i manu eius aſcendit. Et ad ei⁹ tuſſionem
& in ſpius manu cãtauit: & licẽtiata receſſit.
Fraternoq; noie aialia cuncta uocabat: ver
miculos etiã ne lederenẽ de uia colligebat.
¶ Vir qdã ſecularis franciſcũ duob⁹ enſib⁹
fulgẽtib⁹ i modũ crucis ſignatũ ꝓ uiſionẽ aſ
pexit. Quẽ cũ nũq uidiſſet: poſtmodũ ꝓpi
ciens: tali indicio recognouit: & ꝓpunct⁹ or
dinem itroiuit. ¶ Cũ ex nimio fletu oculoꝝ
infirmitatẽ incurriſſet: nec ſe a lachrymis te
perare uelle: & ꝑilio medici ferro candẽte
cauterizandus eẽt: ſigñ crucis edidit: & ab
aure uſq; ad ſupciliũ imiſſo ferro: nulla adu
ſtionem ſenſit. ¶ Apud eremũ ſci urbani ma
ximo langore detent⁹: cũ ex debilitate uinũ
poſtulaſſet: nihil q; adeẽt: allatã ſibi aquam
ſigno crucis i uinũ uertit: ad cuius guſtuꝫ
ſubito ꝓualuit. ¶ Cũ frater quidaꝫ ꝓra obe
dientiã deliquiſſet: & pnie ſigna haberet: uir
dei tamẽ ad aliocꝫ exemplum caputium eius
i ignẽ proiecit: ubi per horam ſtetit: & inde
omnino illeſum eductũ fuit. ¶ Ambulans p
paludes uenetiaꝝ intra multitudinẽ auium
cantantiũ: cũ ſocio acceſſit: & nulla illaꝝ ſe
mouit. Et cum officiũ diui dicerẽt & garritus
eos auium impediret: ad eius mandatũ aues
conticuerunt: & celebratis horis: ipo iterum
iubente cantũ reſũpſerũt. ¶ Alias uolucrũ
multitudinẽ reperiẽs: eis cepit predicare: &
eos ad laudem creatoris admonere: qui eos
plumis iduit: & pẽnas eis ad uolatũ tribuit:
& aeris puritatẽ conceſſit: ac ſemina ſine eo
rum labore ad eſum ꝓparuit. Aues uero
uti rationes capaces i eum itendebant: & ab
ipo tacte nullatenus auolabãt. ¶ Alias quo
q; apud caſtrum gallinariũ predicãs hirun
dinibus eũ garritu ipedĩtibus ſilentium im
poſuit: & donec ipſe predicauit nulla ipiaꝫ
ampli⁹ canere ꝓſumpſit. ¶ Hoſpitat⁹ a quo
dam milite eundẽ ad pniam prouocauit: pre
dicẽs ei q; cito alibi manducarer. Qui domũ
ſuam diſponẽs & peccata ꝓfiteꝫ: duꝫ ad mẽ
ſam ſederet ſubito expirauit. ¶ Tráſeunte il
lo ꝑ apuliam: burſam reppit i uia denariis
tumeſcẽtem. Quam cum ſocius accipe uel
let ut pauꝑibus daret: & franciſcus prohibe
ret: oratiõe premiſit: & ſocium burſam ac
cipere ſuſſit: Indeq; protinus ſerpens magn⁹
exiuit. ¶ Cum quidã frater grauiter tentare
tur: cogitabat ut ſi ſcriptum aliquod de ma
nu eius haberet: tentatio recederet: ſed cum
ſecretum pãdere non auderet: uir dei hoc p
ſpiritum cognoſcens: quaſdã dei laudes ſcri
pſit: & fratri chartam tradidit: quam cũ por
taret omnis tentatio eum reliquit. Dum aũt
ſanctus infirmus faceret: & idem frater tuni
cam eius habere deſideraret. Franciſcus ei⁹
optatum cognoſcẽs ſrem uocauit: & tunicã
illi poſt mortem poſſidendã conceſſit: ¶ Sa
cerdotes autem plurimum honorabat: & in
tantũ eorum ordinẽ ponderabat: q; ad ſacer
dotium nunq promoueri uoluit: ſed in dia
conatus ordine permanſit. ¶ Cum uero ad
diem propinquaret extremũ: longa infirmi
tate conſect⁹ ſe nudum ſuper nudam humũ
poni fecit: & fratres aduocans cãcellaris ma
nibus benedixit ac in morem cene dominice
bucellam eis panis diuiſit. Et ſumpto uiati
co ad extremam horam ueniens ſpiritum e
miſit. 4. non. octobris die dñico anno domi
ni. 1226. Cuius animam quidam frater i mo
dum ſtelle ad celum aſcendentem cõſpexit.
¶ Miniſter etiam terre laboris in extremis
agens: cum duduꝫ loquelã amiſiſſet: ſubito
cepit clamare: & patrem franciſcum ut ſe ex
pectaret rogare. Querentib⁹ qd diceret rñ
dit q; patrẽ frãciſcũ uidebat: q; ad celos pge
bat. Et ſtati i pace obdormiẽs patrẽ ſecut⁹ ẽ
Illi uero poſtmodum eadẽ hora ſueneruñt

ſanctum a carne migraſſe:cuius corp⁹ aſſi
ſii apud ſanctā mariam de angelo ſepultum
eſt:ubi & miraculis multis claret.

¶De ſcō aniano epō & ꝓfeſſore. XIX

ANianus alexandrin⁹ epūs diſcipu
lus bti marci euangeliſte:& eiuſ
dē in epatu ipſi⁹ ciuitatis ſucceſ
ſor fuit. Hic ex aphrica nobiliſſi
mus & diues: dū nauigans circa
portum alexādrie naufragaſſet:oibuſq; ſuis
amiſſis mēdicare erubeſceret:ab uno ſibi no
to chlamyde ꝓtect⁹:adheſit cuidā opario re
patori uetere: calceog: a quo cū p triduū nō
comediſſet:refect⁹ eſt:& cū eo ad manendu
ſe ꝓpoſuit:& arte ei⁹ in breui didicit:quo p⁹
ipſe modicū decedente:anian⁹ in domo mgri
quondā ſui remāſit: & filiū ei⁹ paruulū ſibi
ꝑmendatū diligenti⁹ enutriuit. ¶Interea dū
beat⁹ marc⁹ alexandrie appuliſſet ad ꝑdican
dū:& calciamēta ei⁹ dirutum eēt:aniano tra
didit refarciendū:ut ſupra dictū eſt in paſſi
one ſci marci. 8. calen. maii. Dū aūt anianus
in iudīo bti marci ītēderet:q ut angeli refuſ
gebat:caſu ſubula manū ꝓforauit: & excla
mauit unus de⁹ īque marc⁹ i terram expuēs
& lutū ex ſputo ꝓficiēs:manū⁹q pungens cō
tinuo ſanauit. Suſceptuſq; in domū uiri eu⁹
ꝙuerit:& cū oi familia baptizauit:& ꝑfbēm
ordinans:eidē infirmitates ſanandas ꝓceſſit:
atq; poſt ips alīquod pentapolim adiit. Exi
de anianus gcgd ex arte lucrabaf:ſtrifariam
diuidebat:una parte ꝓ luo uictu retinens:a
liam filio quōdā magiſtri ſui ꝓcedens:tertiā
pauꝑbus ipendēs:& ꝑdicatiōi ꝓtinue iſiſtebat. ¶Die quadā dū mulieres tranſeūtes a
ſpectu ipudico reſpexiſſet: cupiens euange
lium:ut ſonat ad Ifam obſcuare:oculus ſibi
ſubula ꝓforauit:carnē quoq; ſuā ieiuntis &
uigiliis macerās:ſepi⁹ ad extinguendā flam
mā libidis ſe in uaſe aque frigide ſubmerge
bat:oēſq; egros ad ſe delatos quacūq; infir
mitate curabat. Iudeis quoq; ipm emulanti
bus uiriliter reſiſtebat. Ad quoꝝ ſuggeſtio
nem odientiū anianū rex babylonie manda
uit:ut qa in euangelio xp̄iano⁹ ꝓtinet:ꝙha
bentes fidē ſicut granū ſinapis mōtes tranſfer
re poſſunt:quatenꝰ xp̄iani montē magnū ru
mide ſuo loco tranſferrent:aliog⁹ aut fidem
xp̄i tanq; ſal ſam abnegarent:aut capitalē ſen
tentiā oēs ſubirent. Epō igit⁹ theſithie ciū oi
bus xp̄ianis ex hoc admodū afflicto: & deū
pro fide ſua ſuppliciter exorāti:p angelū re
uelatur:neminē ad hoc ex fide ſua idoneum
niſi monoculū anianū. Vocatus igit⁹ ab epo
omiq; populo indicto ieiunio triduano: ipe
ꝑſtus in dño mōti mādauit:& mons ꝓtinuo
ſe mouere cepit:& de ſuo loco recedens:tan
taq; celeritate uerſus babyloniam ueniens:
quanta nauis ꝑ equora uento pellitur: & eo
uſq; diuinit⁹ deferē:donec ad ꝑces ꝑgis mōti
mādauit:ut ſigeret:ne i ciuitatē irrueret: &
eādē opprimeret. Sicq; ibidē fix⁹ uſq; hodie
manet. ¶Propter quod miraculō rex cū oi
ppło cōuerſus:eccleſiā principalē in baby
lonia in honorem dei genitricis edificauit:
aliaſq; plurimas baſilicas cōſtruxit. ¶Poſt
hec dū anian⁹ btō marco reuertēti occurre
ret:eūq; ille uidēs monuculū:cām cecitatis
didiciſſet:ipm de rudi ītellectu euāgelii re
darguit:illūq; interrogauit:cur ipſe:qui ali
os illuminabat:ſeipm ſanare non potuerat.
Qui rñdit:q hoc miraculū ipſi uti ſuo ma
giſtro reſtauarat: quē beat⁹ marc⁹ ꝓfeſtim
illumīauit:ipmq; alexandrie ſibi ſucceſſorē
epm ordinauit. ¶Sed poſt magiſtri marty
rium anianus oēs ciuitates circuibat:& uer
bum dñi inſtanter ꝑdicabat:miraculiſq; cla
rebat. Inter que ꝓtractum unū ad queſtū ſe
dentē erexit:& mulierem in damaſco obſeſ
ſam a demonio liberauit:de quo parētes ei⁹
dolētes:eo q; ex ipſo immundo ſpū aliqua ꝑ
dicente plurima lucrabanf:ipm ad baiulu⁹
tāq magū traxerunt occidendū. Quem ille
audiens:famāq; eius & uitā ſanctā cōperiēs
libere dimiſit. ¶Deinde anianus leproſum
quendā a medicis incurabilē a lepra mūda
uit:& eum cū oi famīlia baptizauit:ac dein
de alexandrie deguit. Obitum aūt ſuū ſibi
diuinit⁹ reuelatum ꝑſciens:angelica moniti
one miloně diſcipulū ſuū ſ epatu ſibi ſubſti
tuit. Ipſeq; clarus uirtutib⁹ in pace quieuit
4. noñ. octobris. Sepultuſq; eſt iuxta corp⁹
btī marci in loco buculi. Cuiuſq; corp⁹ pro
ceſſu tēporis uenetias inde tranſlatū in mo
naſterio ſācti clemētis recōditum ſuaf.

¶De ſcō petronio epō. XX

PEtronius epūs bononie apud ean
dem ciuitatē claruit:ꝙ theodo
ſii ſecūdi imparoris. Hic natiōe
grecus ex ſtirpe impatog: ꝓſtan
tii & ꝓſtantini deſcendit:unde &
theodoſius auguſt⁹ ſororem eius in coniu
gem accepit. A cunabulis chriſtian⁹ & litte
ris grecis & latinis eruditus philoſophie &
ſacris ſcripturis operam dedit:unde & doc
tor eccleſie dei ſlignis extitit:clericale ade
ptus officiū in palatio theodoſii cunctis ꝓfe
ctus: elemoſynas uberes pauperib⁹ tribue
bat:& corp⁹ ieiuniis atterebat. ¶Cū aūt ar
riana peſtis inualeſceret. Theodoſius petro
nium romam ad papā celeſtinū direxit:pro
fidei ueritate diſcutienda. Qui dū ad portus
tyherinum applicuiſſet:a clericis romanis
a papa obuiā ſibi miſſis honorifice ſuſcepꝰ
eſt. Nocte eni precedenti celeſtin⁹ papa p ui
ſionē a btō petro monitus fuerat:ut legatus
imperatoris bononie i epm preficeret: eo q
eorum epūs defunctus eſſet. Sūmus pontifex

ergo petroniū gratillime ſuſcepit:& ipm ſecu5 i palatio manere ꝓcepit. Tertia uero die bononiēſes ciues romā ueniunt: & ep̄m ſuū pape defunctū dicunt: atq; paſtoré ſibi dari depoſcūt. Celeſtin⁹ igit̄ uiſione referens petroniū oib⁹ approbātib⁹ bononie ep̄m ꝓfecrauit. Qui bononiā pduct⁹ populū dñi uerbo & exēplo docuit. Eccleſias multas ab arianis dirutas repauit : & baſilicam ſci ſtephani de nouo ꝑſtruxit. ¶ Poſt hec theodoſius romā ueniēs:dū quēdā legatū ſuū5 bononiā deſtinaſſet:illeq; ut ſupḃ⁹ unū nobilē uerberaſſet:& ob hoc a ꝓpigs iterfect⁹ fuiſſet:theodoſius irā diſſimulās bononiam uenit:dūq; iuxta ciuitatē eſſet:quidā nepos eī⁹ obiit:quē ille pacifice ſepelire uelle ſimulās a ciuib⁹:q ei timēte portaſ clauſerāt:ſe intromiſſi poſtulauit. Introduct⁹ aūt:poſt nepotis ſepulturā i ciues irruēs:multos occidit: palatia & eccleſias plurimas diruit: & ciuitatē ex magna ꝑte deſtruxit:ꝓp qđ a ſcō ambroſio de eccleſia expulſus erat ſupra habitū eſt i legēda ambroſii.7.id⁹ decēbris. Petronius uero eccleſiaꝝ repatiōi ſolicite itendebat. ¶ Dū aūt oparū quendā cū colūna ruentē uidiſſet:ſic ſignū crucis oppoſuit: q colūna integra manēs cecidit:& magiſter ille in nullo colliſus ſimul ruit:& ſine leſione pmāſit. Qui erect⁹ rettulit:q ad crucis ſignū, ab eo editū iuuenē candidū ſibi aſſiſtētem ꝑſpexerat:q ip̄m & colūnam ſubſtentans ad terrā depoſuerat. ¶ Deinde petroni⁹ cū ipatore cōſtātinopoli⁹ rediit multas ab eo grās & priuilegia ciuitati ſue obtinuit:&.v. corpora ex inocentib⁹ ſpetrauit. Que ſecū deferens bononiā repedauit. Et poſt uitā laudabilē i pace ꝙuit. Sepultus in eccleſia ſancti ſtephāi quā ipe edificauit.4.noñ. octobris. ¶ Hic ſcūs uir monachoꝝ ſtudiis iſtruct⁹: uitas patrū egypti monachoꝝ ſcripſiſſe credit̄ quas ueluti uite & ꝓfeſſionis ſue normā & ſpeciē amplect̄unt. Scribit gēnadius le gisſe ſub illi⁹ noie ordinatiōē epi ratiōe & humilitate plenā: quā ob ſtili elegātiam ei⁹ fuiſſe nō credit. Sed petronii huius uiri eloquētiſſimi fuiſſe plurimi tradūt:quia i eode tractatu ſe prefectum ptorii fuiſſe deſignat. Scripſit & homelias euāgelioꝝ plures. Hec gēnadius de uiris illuſtrib⁹.

¶ De ſcis amelio & amico martyrib⁹. XXI

AMeli⁹ & amicus mr̄es paſſi ſunt ꝑte caroli magni pro defēſione eccleſie dimicates. Hi duo pueri uno die orti ſunt amelius ex ciuitate aruerneñ: Amicus ex milite bericano ꝑte pipini regis frācoꝝ. Qui adeo ſimiles oib⁹ mēbris corꝑis & liniamētis fuerunt:ut nec ab ipis parētib⁹ & notis diſcerni poſſent. Similitudinē eandē habentes ſimilitudinē etate procedente:i oib⁹ moribus & loquela. Qui cū a parētib⁹ iam ſeptēnes romā baptizandi deferrent:i ciuitate lucana ſe inuicem inuenerūt: ubi iter ſe ſocietatē amicitiſimā & unionē uoluntatū adeo firmauerūt: ut deinceps unus ſine alio:nec cibum uellet ſumere:nec i lecto quieſcere. Papa igit̄ dedit eos baptizauit:& uidēs eos i tātū ſimilimos:utriq; eoꝝ ſcyphū argēteum auro & gēmas ornatū:ꝑ oia ſimilem dedit. Sicq; ambo ad ꝑpria redierūt:& etate procedēte: dudum i unū habitauerunt:uegr defuncto amici patre. Iuuenis de caſtro paterne hereditatis ab emulis ejectus ē. Qui dū ad comitem amelii ueniſſet : eū a patria abſentē reppert:& itinerādo illū ꝙuirere cepit. Cuius in fortuniū amelius audiens :amicū uerſa uice dudū requiſiuit. ¶ Dū aūt amicus apd quēdam nobilē uiꝝ hoſpitatus eſſet:filiā eius in coniugē accepit:ſecūq; ꝑ anum & dimidium permāſit. Deinde relicta uxore ad amelium requirēdū abiit. Que; poſt multos labores inuenit in prato prope pariſius:iuxta fluuē ſequanā cū familia epulantē:ille uero amicū & ſuos hoſtes eſſe arbitrās bericanos:armatus cū ſuis ꝓtra eū ꝓceſſit. Et dū bellum uelent aſſumere . Amelius amicum loquētem audiuit:& ad uocē ipm recognouit . Sicq; mutua uiſione letantes:ambo ad curiam regis caroli acceſſerunt. Quos rex ſtrenuos uidens unum eoꝝ:theſaurariū :alteꝝ uero ſuū, fecit depoſiteꝝ. ¶ Poſt ānos tres: amicus amelium relinq̄es de cōſenſu regis ad uxorem reuiſendā acceſſit . Quo diſcedente amelius diabolo iſtigāte:filiā regis uirginem oppreſſit:qđ & arderico:q ſe ei intimū ſimulabat: ſecretius reuelauit. Poſt aliquot dies ille ſcelus regi patefecit. Amelius uero a rege captus :cū crimē oīno cōmiſiſſe negaret:a rege ꝑpellit : ut ſuā inocētiā duello cū arderico ꝓbaret. Qui idicias dieꝝ.30.poſtulauit quā & obtinuit. Interea amicus rediit:& ordinē rei geſte ab amelio didicit. Qui ſecreto ameliū ad uxorē ſuā miſit:ipe uero i termio ſtatuto ſe regi pūtās i ꝓlonā amelii:ſecq; amelium mētiēs:duellū ſubire ſe libenter obtulit. Qui a rege & oib⁹ amelius putabat : uoluit q; rex:ut prius ſe iuramento purgaret. Qui cum regis filiam ſe minime cognouiſſe iuraſſet:& ardericus ecōtra illū ſibi hoc dixiſſe ſacrameto firmaſſet. Amicus i bello obtinuit:& ardericū interfecit:filiā quoq; regis bellixendā ſibi a patre traditā i ꝓlonā amelii deſpōſauit. Mox relicta curia:ad amelii, abiit:& ei cūcta ꝑ ordinē nūciauit. Amelius, uero cū uxore amici uiſa; tunc fuerat:& eā i tactā cuſtodierat:quē illa utrū ꝑpriū exiſtimabat. Ameli⁹ aūt ad curiam rediēs: filiaꝫ regis ab amico deſponſataꝫ in ꝑiugem hūt:

ex qua duos gemellos procreauit. ¶ Post aliquod tẽpus amic⁹ leprosus efficit: & ab uxore sua eiicit: & dū ad castr̃ suū ꝓprium bericanū ueniret: a suis expulsus roma adiit Quē ꝑstitin⁹ papa qs eēt audiēs: benigne susc̃pit. Elapsis aūt trib⁹ ānis cū fames ualida romanos opprimeret. Amic⁹ ad comitē amelium uenit: quē ille uti leprosum effectū minime recognouit: ex charitate tñ pegrinum susc̃pit. Cū aūt scyphū a papa deusdedit ei donatū amicus ꝓduceret: uidens amel⁹ scyphū ꝑ omia suo ſimilē amicū recognouit: & eum humanissime tractauit. ¶ Post aliquot uero dies diabolus in ſpēm angeli raphaelis trāsmutatus: amelius per uisum admouit: ut duos filios suos gemellos triēnes decollaret: & eoꝝ calido sanguine amici leprā ꝑsus deret: illeq; statim mūdationē recipet: quod amel⁹ licet doloroſe tñ ex intima amici charitate facere mox curauit: & statⁱm amic⁹ mūdationē susc̃epit. Dū aūt uterq; eoꝝ ad ecclīā gr̃as acturi deo pgerent: mortēq; filiorū amelius deploraret: reuersus filios suos reperit suscitatos: & in lecto ludẽtes: ac oīno i columes: saluo q; circa colla eoꝝ signum rubeū in modū filī serici ex incisiõe appebat i testimoniū miraculi gloriosum. Extūc ergo amelius de crimine penitentia egit: & cū uxore castⁱtatis uotum emisit. Vxor uero amici a diabolo obsessa per ꝑcipitium expiraut. ¶ Demū dū ad ꝑces hadriani pape carolus rex francoꝝ ad defensiõnē eccleſie rōane uenisset in italiā ꝓra desideriū lógobardoꝝ regem hereticū: bellūq; in cāpania in loco dicto mortaria ꝓmissum eēt: & multi hinc inde ex utroq; exercitu cecidissent. Ameli⁹ & amicus: q erant cū carolo: ꝑ ecclesia catholica pugnātes in ꝑlio occisi sunt: & mēto ꝓcrati Sed postq̃ rex frācoꝝ uictoriā obtinuit: duas ecclesias apud papiā edificauit: unā in honorem sci eusebii: alterā in honorem bri petri. In prima quaꝝ amic⁹: i ſecūda sepultus est amel⁹. Mane aūt diuino nutu ambo corpora in eodē tumulo repta sunt i ecclesia regali. Passi sunt aūt sci mr̃es. 4. noñ octobr̃.

¶ De sanctis marcellīano & marco & sociis martyribus. XXII

Marcellianus & marc⁹ & alii innumerabiles mr̃es utriusq; sex⁹ & cuiuslibet etatis apd egyptū passi sūt: quoꝝ alii post uerbera unguias & flagella aliosq; diuersi generis cruciatus flāmis tradīti sunt: alii in mare ꝑcipitati: nō nulli etiā capite cesi: plurimiq; inedia ꝓsumpti: qdā patibulis affixi: in qb⁹ aliq ca pite deorsum ꝑsso & pedib⁹ in sublime erectis: beatissimā passiõis coronā ꝑcipere meruerunt. Marcellianus aūt & marc⁹ omniuꝫ principaliores flāmis exusti sacrificium odoriferum domino reddiderunt. Hoꝝ omnium passio agitur. 4. noñ. octobr̃. Hec ado.

¶ De sancta aurea uirgine. XXIII

Aurea uirgo apud parisi⁹ claruit tẽpore heraclii impatoris: ut ait sigibertus. Quā sanct⁹ eligi⁹ eps in monasterio uirginū a se ꝓstructo in ciuitate parisiēsi ꝓfecit abbatissam tricentaꝝ uirginū oi sanctitate polentē: & miraculis clarentē. ¶ Quadaꝝ uice dū eēt in uilla: & clauigera ei⁹ ac celleraria expirasset: & post triduū eā abbatissa rediēs insepultā inuenisset: eo qa nec claues ipsi sorores auferre ꝑsumpsissent: nec illa de administratis rōnem reddidisset: o rāte aurea clauigera suscitat: & rōne reddita: atq; clauib⁹ resignatis in pace itēq; soporat. ¶ Die q̃daꝫ dū sibi panes desiceret: & aurea scandalum metuēs ad clibanū accessisset: pistorq; panibus ꝓficiendis intēderet: nec adesset q̃q̃: qui clibanū subito scopare posset: illa furnum ingressa manicis scoꝑauit: & prunas in gremio asportauit: nec ullū tñ ardorē sensit: sed nec uestes eius in aliquo exuste: aut deturpate fuerunt: q̃nmo in testimoniū tanti miraculi cāpane monasterii p se diuinitus pulsare ceperunt. Cum aūt die alia diacon⁹ in missa euangeliū legens incõgrue ꝓnũciaret: illa de collo ei⁹ stolā auferēs: inimio uerbi dei zelo euāgeliū legit: sed mox de ꝓmissa ꝓlūptione penitẽt: abbatiā desuit: seq; p ānos. 7. i cella reclusit: ubi cathedrā sibi pari fecit: habẽtē clauos. 50. in dextera pte ꝑfixos: & totidē in ſinistra: & totidē i podio posteriorit: i q̃ quotidie sedēs ꝑsalteriū legebat. uidelz ꝑsalmos 50. inſila dextere ptⁱ: & alios. 50. inſila ſinistre & ultios. 50. posteriori ptⁱ appodiata. Corpus quoq; suū maxia pnia & abſtinentia domauit. Lixiuio quoq; sepius i potu usa fuit: cui scūs eligi⁹ iā defunct⁹ appuit: & eā ad celestia uocauit: unde & illa in pace geuit. 4. noñ octobr̃. Sepultaq; ē i aula sci petri post altare. ¶ Veꝝ quedā abbatissa i syria q̃ oculos hñs nihil uidebat: ab angelo monet: ut pisⁱ cū ep̃o suo ueniēs: ptē aliquā de religiosce auree petat: quaꝝ uirtute lumē oculorū recipiat. Quod dū illa ep̃o nũciasset: una ſecū ecclīe pisⁱ iter arripuit: sed i itinere sessa fmālit: loculū tñ honorificū ꝑpauit. Eps uero uiā ꝓsequēs pisⁱ uenit: & cū pōtifice pisiēnſi ac tumulū accessit. Et cū brachiū ſacte uirgis obtinuisset: & illud de corpe euellerent: sanguis inde uiu⁹ emanauit. Corp⁹ igit tūc ab ep̃o pisiēn ī mōasterio sci eligi⁹ ꝓdecter humatū est. Brachium uero ab ep̃o syro asportatum: Cuius tactu abbatissa: que ceca fuerat: lumē recupauit: brachiūq; in loculo repositū: eps i patriā suā detulit: & ecclesia noi sce auree edificata honorifice collocauit

¶ De scō prasea epō & mr̃e. XXIIII.

Rasea eps & martyr apd smyrnam martyrio plumatus ē. Qui unus ex antiqs quasi ex traditione prioꝝ se accepisse asserui: salvatorē apostolis pcepisse: ut ante. xii. annū a hierosolymis discederent. Passus est aūt. 3. noñ. octobris.

¶ De scā gala scimoniale. XXV.

Cala uidua & scimonialis in urbe claruit tēporib⁹ gothoꝝ. Hec nobilissima puella symmachi cōsulis ac patricii filia: marito tradita itra unū ānī spatiū ei⁹ē morte uiduata. Quā dum seruētē mūdi copula: ad iterandū thalamū & opes & eas puocarēt: elegit magis spūalib⁹ nuptiis copulari. Et cum sibi ualde ignea pspīo corporis ineēt: ceperunt medici dicere: qa nisi ad amplexus uiriles rediret: calore nimio ptra naturam: barbam emitteret sicut & factū est. Sed sancta mulier nil exterius deformitatis metuēs abiecto seculari habitu: apud beati petri apostoli ecclesiā: sese i monasterio tradidit: ibiq; multis annis orationib⁹ & elemosynis operā dedit. Que postmodū diuina permissione cancri ulcere in mamilla pcussa ē: quā egritudinē patiētissime longo tpe supportauit. Nocte aūt ante lectū ei⁹ duo candelebra lucere consueuerāt: quia uidelicet amica lucis: nō solū spīrituales: sed etiā corporales tenebras horrebat. ¶ Dū autē nocte quadā ex eades ifirmitate iaceret fatigata: uidit beatum petrū apostolū ante lectū suū iter duo lumina pstitisse. Quē interrogans qs esset: quesiuit an sua peccata sibi dimissa fuissent: qui se beatū apostolog principē eē rñdit: dimissaq; ei omia debita nunciauit: & ad celestia iuitauit. Illa uero sororē benedictā quā i eodē monasterio intime diligebat: secū uenire deposcit. Aplis aūt eidē dixit: q nō illa: sed alia quedā secū discederet: benedicta uero die. xxx. ipas secutura foret: & his dictis diſpuit. At illa prinus abbatissam acciuit: ei q; uisa & audita nūciauit. Die aūt tertio cuꝫ ea qua iussa fuerat sorore: simul defuncta ē. Illa uero qua ipa poposcerat: die ē. xxx. subsecuta. Quieuit aūt sancta gala in domino tertio noñ. octobris.

¶ De scā fide uirgine & martyre. XXVI

Ides uirgo & mr̃ apud agenēsem ciuitatē passa est sub pside dacia no: que cū eēt nobilis ipi⁹ ciuitatis: uirginitatē suā ab infantia domino pfecrauit. Iuuenil aūt etate sed animo cana a daciano pside i agenensi urbe pprehēsa: ut diis sacrificaret: dū xp̃m confiteret: super crateꝛ eream diuaricatis membris extensa: & substratis carbonib⁹: adipeq; flāmis iniecto: dum sic coqueret: multos sue uirtutis exēplo puertit: & ad martyrium aiauit. Inter quos beat⁹ capraſius diuino signo firmatus ad certamē roborat⁹ ē: ut dicet ira in eius passione. 15. cal. nouēbri. Beata uero fides post multos & diros agones: p xp̃i nominis pfessione capite cesa: & in ciuitate agenensi i tumulo honorifice deposita ē pridie noñ. octobris.

¶ De scō gangulpho martyre. XXVII.

Angulphus martyr apud burgū diam passus ē: circa annū. 24. imperii pstantini quarti: ut ait sigibertus. Hic clarus scitate: fonteꝫ quendā emit scaturientē i gallia: que oriri fecit i burgūdia: i pprio solo. Cuꝫ aūt uēditor fontis scūm quasi insanū irrideret: eo q; fonte i aliena patria p passet: repente sōtem suū siccatū inuenit: & eundem postmodum i territorio gangulphi exurgēte auditū. Sed dū iuxta ip̃s fontē gangulph⁹ uxorem de adulterio icreparet: eo q; ipam cum quodā clerico iacēte uidisset: illaq; se excusaret: iussit ut illa nudato brachio lapillus de fonte educeret: q; si maneret illesa: & sine adustione aliqua ipam inocentē cōprobaret. Que uiri simplicitatē deridēs: dum lapillū accipe uoluit: brachiū q̃si ex bullīte aquadecoctū eduxit. Cui uir dimidium substātie sue dedit: & ab illa discessit. Sed cū mulier ex tali miraculo notā maximā icurrisset: clericū secum adulterātē iduxit: ut uiꝝ occideret. Qui eū nocte quadā repiens iugulauit. Cui⁹ corp⁹ sepultū miraculis clarere cepit. Quod dū ei⁹ uxori nunciaret: illa plurimū irridebat: dicens: q; ita uir eius miracula faciebat: sicut anus eius cātabat: subitoq; iuita turpes sonos ab ano cepit emittere. Quod deinceps ei semp omni. vi. feria pringit: qua die uir eius occisus fuit: ut dū uerbū ore pferret: ab ano turpē sonum ederet. Passus ē autē pridie noñ. octobris.

¶ De scō syggone epō & martyre. XXVIII

Syggon eps & mr̃ nn⁹ fuit ex antiquis sci pauli apostoli discipulis. Qui ab eodē apostolo pontifex laodicēsi ordinatus: sub persecutione domitiani celaris apd eandē urbē pro ueritate fidei glorioso martyrio coronat⁹ ē pridie noñ. octobris: ut ait ado in martyrologio.

¶ De scis sergio & baccho mrib⁹. XXIX.

Sergius & bacch⁹ mr̃es passi sūt i prouincia eufrateſia tempe maximiani ipatoꝛis sub antiocho presside. Quoꝝ prior erat primicerius: alter secūdiceri⁹ gentilium scholę: ambo milites pclari & maxiano dilecti. Qui cū essent cū eodem augusto in eadē.

prouincia: accusati sunt eidem a militibus: q̃ eẽt xp̃iani. Quos impator aduocans: ingressus est cũ oi militia ad templũ: ut sacrificaret: & circũspiciens non uidit sergiũ nec bacchũ: neq; eni tẽplum ingressi fuerant: sed foris expectantes orabãt. Tunc augus⁹ missis satellitib⁹: iussit illos introduci: & cepit agere: ut sacrificaret: ac de imolatis deo ioui cũ ceteris gustarẽt. Quod cũ facere renuissent: mãdauit zonas eoꝝ incidi: & chlamyde militari eos exuit: ac torques aureas de ipsoꝝ ceruicib⁹ auferri: indutosq; muliebribus colobiis catenis uinctos p̃ mediã ciuita tẽ usq; ad palatiũ ptrahit: deinde in custodiã recludi. Sequenti die missit antiocho p̃sidi, p̃uincie orientis cũ l̃is suis: ut eos: aut diis i molare ꝓelleret: aut diuersis afflictos penis pimeret. Quos custodes suscipientes: & iter arripientes: sero illo miliario a ciuitate iz. in stabulo quodã hospitati sunt. Angelus aũt dñi p noctem scis catenatis apparens: illos in dño ꝓfortauit. Mane aũt a custodib⁹ trahebant: quos quidã ex eoꝝ mancipiis sequebat usq; ad castꝝ barbarissimum: ubi p̃ses antiochus residebat. Suscipiens aũt eos p̃ses & litteras imperatorias audiens: fecit eos usq; mane in custodia detineri pedibus in cippo reclusis. Qui dũ psallerent: angelus dñi eis itez apparuit: & eos ad martyriũ forti⁹ aiauit. Mane aũt iussit eos antioch⁹ sibi p̃sentari: eosq; ad deoꝝ sacrificia hortabat. Cũ aũt oia idola demonia diceret: & oino sacrificare premnerent: iratus p̃ses iussit sergiũ i carcerẽ recipi: bacchũ uero neruis crudis a q̃tuor sibi uicissim succedentibus tam diu cedi: donec ip̃m uoce de celo uocante ꝑ spiritus exhalauit. Cuius corp⁹ mãdauit extra castꝝ p̃icit: ut a feris deuoraret. Cũq; feraꝝ multitudo ad ip̃m accurreret: aues desup uolitantes rostro & unguibus bestias pcutiẽtes: nõ p̃mittebant corp⁹ ab eis tangi: quod nocte quidã xp̃iani rapientes: in quadã spelunca sepelierunt. ¶ Sergius uero hec audiens bacchum in carcere deflebat: qa eo relicto ad gloriã ꝑpasset: cui sequẽti nocte bacch⁹ apparuit in facie splẽdidus & habitu militis indut⁹: sociũq; ꝑtorauit: & de pximo se secutuꝝ p̃dixit. Qué & custodes carceris ꝑspexerunt: & que sibi dixerat: mane a sergio audierunt: unde & plures pueri si sũt. Sequẽti die sergi⁹ p̃ducit: ad castꝝ syꝝ post antiochũ uinct⁹ trahit. Et cũ ibidẽ pstanti⁹ pmaneret. manib⁹ ligat: & clauib⁹ in pedib⁹ pfigit: sicq; pfix⁹ ante carrucã p̃sidis currere ꝑpellit usq; ad castꝝ strata pyrgiũ: quod. 9. milibus a castro syro distabat: ubi in carcere itez positus p noctẽ angelica collocutiõe ac uisiõe ꝓfortat: & pedib⁹ sanus efficit. Quod cũ p̃ses antioch⁹ mane cerneret: indignatus itez mandauit sergium pedibus coturnis indutũ ante redã suã ptrahi usq; in castꝝ ruzaffatan quod nouẽ similiter militarib⁹ a tetrapyrgio distat: in quo loco p tribunli sedens: sergiũ sacrificare nolentẽ gladio aiaduerti p̃cepit. Ad cuius martyriũ tã hoies loci q̃ bestie agri ꝓnenerunt: q uoce celica uocatus: extra castꝝ decollatus est: locꝰ aũt: in quo sanguis eius effusus est: magnã uoragineꝫ fecit: & cruorem oẽm suscepit: & sic deinceps i testimonium eius passionis uoragoꝫ pmansit: cuius corp⁹ in ipso loco a xp̃ianis sepultũ est: edificata desup nobilissima crypta. ¶ Post aliquod tẽpus xp̃iani quidã de castro syro ueneruntut corp⁹ sergii tollerent: & cum bacho sepelirent. Sed cum nocte illud auferre uellẽt: ignis maxim⁹ circa locũ accẽsus est: quẽ illi de castro ruzaffatan uidentes: & hostes illos eẽ putantes: qui ignẽ accẽdissent: ut domoꝫ extra castꝝ exurerẽt: armati egressi sunt: & eos qui corp⁹ auferre uoluerant: inde effugauerunt. Nunc aũt ipsoꝝ amboꝝ martyꝝ corpora uenetiis eẽ creduntur in ecclesia cathedrali bti petri apostoli: sub cui⁹ crypta in arca marmorea uenerantur. Passi sunt autẽ nõ octobris.

¶ De scis marcello & apuleo mrib⁹. XXX

MArcellus & apuleus martyres a pud urbẽ romã passi sunt sub neronis psecutione. Qui quidẽ primo simoni mago adheserũt: sed uidentes mirabilia: que dñs opabatur p apostolũ suuꝫ petꝝ: relicto simone apostolice se doctrine tradiderunt. Et post martyriũ apostoloꝝ p̃ pssione xp̃i & ipsi decollati: aureliano ꝑsulari uiro sententiam ferẽte: coronã martyrii pceperũt: sepulti q; sunt nõ lõge ab urbe roma nõ octobris.

¶ De sancta iulia uirgine & martyre. XXXI

IVlia uirgo & martyr passa est a pud puinciaꝫ augustanã: que dr eustrateia. Que a preide impiissimo martiano cõphensa iubetur idolis imolare. Cũq; sacrificare ꝓtemptisset: post diuersa tormentoꝝ genera ipsi illata: nouissime gladio iussu eiusdẽ p̃sidis iugulatur. Sicq; cursum gloriosi martyrii plumauit nõ octobris: ut ait ado i martylogio suo.

¶ De sancta iustina uirgine & marty. XXXII

IVstina uirgo apud ciuitatẽ patauinã passa ẽ sub maxiano rege. Que fuit filia regis uitaliani & regine ꝑdigne: quos btus prosdocimus epus ad xp̃m puertit: & iustinã sacro fonte renatã diuinis l̃is eruditut: ut dicet infra in eius legẽda. 7. id⁹ nouẽbris. Hec defunctis parẽtibus: dum inter gentiles feminas uenetiaꝫ ptib⁹ in sua quoq;

patria patauii morareſ: maximianus rex: ui taliani ſucceſſor: mediolano ueniens ad patauinaꝫ urbē. Iuſſit ſibi i cāpo martio tribunal pari: ut illic ſcōs dei diuerſis penis afflī ceret: aut pelleret imolare. Cū aūt beata iuſtina de ſuo predio aſcenſo uehiculo: ad uiſtandos dei famulos proparet: uidēs ꝙ maximiani milites eaꝫ ſequerent: fugere cepit: arbitrans ꝙ occaſione ſtupri eam ꝓprehēde re uellent: & cū in anguſto pontis curui: ꝙ ex marmore ꝑſtruct⁹ prope ciuitatē eā ꝓclu ſiſſent: deſcēdēſ de reda: orationē ad dominū fudit: genibuſq; i marmore pontis poſitis ita molle ſuentum ē: ac ſi cera igne ſoluta: extra ctiſq; genib⁹ ueſtigia i marmore ꝑpetuo remāſerūt. Que cum regi illi ꝑnūciata fuiſſet: & eam de noie iterrogaſſet. Iuſtina xp̄ianam ſe eſſe rñdit. Cūq; de ſecta ſua iterrogata xp̄m ſe colere ꝑſtanter diceret: & pro ei⁹ noie ad oia tormēta ſe paratā aſſereret: atq; deoꝝ oīo ſacrificia recuſaret: maximianus abſq; aliis tormētis: utpote regali ſanguine natam iuſſit eā gladio extingui. Et cū deo gr̄as egiſſet: ad locū paſſionis adducta: orationē ꝑfit: & ſic gladiū ei⁹ lateri ſpiculator imerſit. Que telo infixa ꝑ horā integrā: expaſſis manibus & erectis i celū oculis ad dñm exorauit: & oēs xp̄ianos aſtantes ꝑortauit. Sicq; cūctis uale dicēs ſpiritum emiſit noī. octobris. Cuius corpus a ſancto proſdocimo & chriſtianis fere mille paſſib⁹ a ciuitate pata uii ſepultum eſt: & eccleſia inſignis nomini eius deſuper edificata: ubi uſq; i preſēs quieſcit: & miracula multa oſtēdit.

¶ De ſcō marco papa primo. XXXIII.

MArcus papa huius nois prim⁹ natione romanus ex patre ꝓbo: Felici primo pōtifici i ecclā roma no ſucceſſit: & ſedit annos. 8. menſes. 2. dies. x. Hic ꝑſtituit ut nullus eps uel ſacerdos etiā ſi maioris ſcie & ꝓbitatis exiſtat ſe ꝓnat ante alius priuſq; ſe ordinarū. Et hic ſolus de tanto⁹ numero pōtificū q fuerunt a beato petro apoſtolo uſq; ad ſilueſtrū papā martyriū euaſit. Et requieſcit i eccleſia i qua prius ꝓſbyter ordinatus fuerat: que uſq; hodie eccleſia ſci marci noīatur: que ē i medio rome in regione que dicit pinus. Quieuit aūt in pace noī. octobris. Et ceſſauit ecclā dies. vi.

¶ De ſcō marco papa ſecūdo. XXXIIII.

MArcus papa huius nois ꝓs: natiōe roman⁹ ex patre priſco ſiluestro pape pōtifici i ecclā ſucceſſit. Sedit q; annos. 2. menſes. 8. dies. 20. Hic ꝑſtituit ut eps oſtiēſis: qui cōſecrat epos urbis pallio uteret: Et ꝑſtituit i eccleſia omnib⁹ dieb⁹ dñicis & in natalitiis apoſtoloꝝ ſymbolū ab omni clero & populo alta uoce cantari. Et hic requieuit i pace. Et ſepultus eſt i cemiterio bubile ata ardeatina noī. octobris. Fecit aūt ordinatiōes duas per mēſem decēbriū preſbyteros. 25. diacones. vi. epos per diuerſa loca numero. 27. Et ceſſauit ecclā dies. 20.

¶ De ſcō marco ſcriptore & ꝓfeſſor. XXXV

MArcus eremi cultor cognomine ſcriptor ſic dictus eſt: quia pluri ma ſcōꝝ anachoritaꝝ in deſerto egypti ꝑmorātiū geſta ſcribebat Qui dū ad cōſonē accederet: angelus ei ſacramēta porrexit. Cuius manū tātum uſq; ad iunctura brachii uidit. Requiſ tus aūt a matre: ut ad ſe uiſendam accederet ueſtitus ſacco ſciſſo & recōſuto: faciēq; ſuligine tincta ad eā oculis clauſis ingreſſus ē. Et uiſus ab ea: ſed ipſam minime ꝓſpiciēs: ſtatim egreſſus ē. Hec heraclides:

¶ De ſcā pelagia peccatrice. XXXVI.

PElagia prima feminaꝝ ātiochie ciuitatis adhuc pagana: reb⁹ & diuitiis plena: corpore pulcher rima: habitu ambitioſa & uana: animo & corpe impudica ꝑ ciuitatem quadā uice cū pōpa maxima trāſibat. Ita ut nihil ſup eam niſi auꝝ & argentū & ꝑcioſi lapides uiderent: & quocūq; iret diuerſoꝝ aromatū aerem odore repleret: quā precedebat & ſequebat multitudo puerorū & puellaꝝ: qui & ipi preclaris ueſtib⁹ erāt induti. Quā dum nonus epūs heliopoleos: que nunc damiata dicit uidiſſet: amariſſime flere cepit: ex eo ꝙ ipſa maiorē curam habebat placere mūdo ꝙ ipſe placere deo. Procidēs ꝙ in terrā faciē ſuam ꝓcutiebat: & terram la chrymis irrigabat: ac dei miſericordiā iplorabat. Dixit ꝙ aſtātib⁹ clericis: ꝙ deus illaꝫ in iudicio ꝓra eos ꝓducturus eēt: quoniam ipſa tam ſolicite ſe depingebat: ut terrenis amatoribus placeret: & ſpō celeſti ſponſo pla cere negligerēt. Dū hec & ſimilia diceret ſubito obdormiuit. ¶ Viſū; ē ei ꝙ quedā colūba magna & fetida circa eū celebrantē uolaret: q dū catecuminos eiiceret: colūba diſquit: & poſt miſſam rediēs: in uaſe aque ab eodē demerſa: munda & cādida exiuit: & tā alte uolauit: ꝙ uideri nō potuit. Et dū ſup uiſionē ſtuperet: & poſt hec die q̄dā in eccleſia predicaret. Pelagia que aderat: adeo eſt ſubito ꝓuncta: ꝙ ei ſtatim ꝓ nūciū litteras miſit ſupplicans: ut quia xp̄s ſicut ipſa audierat pro peccatoribus i mūdū uenit: ipaſ quoq; peccatrice eps ad xp̄m redeuntē: benigne ſuſcipet. Sed cum eps ſe tentari dubitaret eidem reſpondit: ꝙ eū ſolum uidere non poſſet. Cū aūt ad eum coram pluribus aduenīſſet: ad pedes eius procidit: & amariſſime flere cepit: dicēs ſe eſſe pelagiā. i. pelag⁹

iniquitatis exundãs fluctibus peccatorum: que multas aias in abyssum pditiõis demersérat:sed nõ ola perhorrebat. Quã eps clemẽter suscipiens :penitentiã ei salutarem in iunxit:& sacro baptismate regenerauit:illã q; esse columbã:quam uiderat:recognouit. Diabolus autẽ in aere uociferabat:& dẽ no sene:qui sibi spem suam abstulerat:diris clamoribus pquerebat. ¶Quadam nocte pelagiã dormientẽ diabolus excitauit: & eã multis blanditiis adulari cepit: gloriã quoq; & diuitias ipsi collatas cõmemorabat: & si xpm uellet relinquere:adhuc maiora promittebat. Illa uero se signans in eũ sufflauit: & demõ statim euanuit. Die uero tertio oẽs seruos suos & ancillas manumisit:& cuncta que hẽbat:paupib⁹ tribuit. ¶Post aliquot dies cunctis ignorantib⁹ nocte aufugit: & i monte oliueti deuenit:ubi habitum uirilem eremite sumẽs:in pua cella se collocauit:& deo in multa abstinentia fuiuit. Maxime aũt fame ab oibus habebat:& frater pelagi⁹ dicebatur:uir q; ab oib⁹ purabat. ¶Post hec aũt dũ quida diaconus dicti noni epi hierosolymã loca scã uisitatur⁹ adueniss̃et: quendam monachũ noie pelagium in mõte oliueti de mãdato epi requisiuit:& ipm inueniẽs uisitauit:qui ab ea cognit⁹ ipsam tabefactã minime regnouit. Cui dixit pelagia: ut se orationibus sui epi cõmẽdaret:quia uere apostolus xpi eẽt. Recedens inde diaconus:cuq; die tertio ad cellam redisset: & pulsanti ad hostium nemo sibi rñdisset:fenestrã aperuit & mortuã eã uidit:qui cũ epo nunciasset: & ille ad sci uiri celebrandas exequias cũ clero & populo conuenisset: extrahẽtes corp⁹ eius de cella:quem uiq; putabant: feminam inuenerunt:& deo gras agentes:corp⁹ei⁹ in eodem monte deuote sepelierunt: dormiuit autem i pace sancta dei. 8. idus octobris circa annum domini. 280.

¶De sancta margarita dicta pelagius uirgine XXXVII

Margarita dicta pelagi⁹ uirgo speciosissima diues & nobilis apud egyptum:tanta fuit parẽtum solicitudine custodita: & moribus optimis instituta:q; ab oibus uideri modis oibus renuebat. Deniq; cuidã adolescẽti nobili a pentibus in piugium tradit:& cuncta nuptiis necessaria immẽsa gloria pparant. Cuq; aũt die nuptiaq; iuuenes & puelle & nobiles cuncti festa cum gaudio celebrarent. Virgo dñi deo inspirante:pspiciens uirginitatis damnũ:tam damnosis plausibus reparis:cepit oia huius uite gaudia: q̃si stercora reputare:ũde nocte illa a uiri plortio se abstinens:media nocte illa soporato se deo cõmendauit:& tonsis crinibus in uirili habitu clam ausugit. Longe autẽ ad quoddam monasterium ueniens:& fratrem pelagiũ se dicens:ab abbate receptus est:& diligenter instructus. Qui tam sancte ac religiose uite se habuit:q; defuncto sanctimonialiũ puisore de seniog ꝓsilio & abbatis imperio:licet inuitus monasterio uirginũ est prelat⁹. ¶Dũ ergo eis non solũ corpog necessaria sed etiã animaq; pabula ministraret:diabolus ei⁹ sanctitati inuidens:ut uite eius innocentiã diffamaret:unam ex uirginibus:que hostiaria erat:in adulteriũ traxit:& utero intumescẽte cũ iam celari nõ posset: pudor & dolor maximus monachos ac uirgines pternat⁹ est. Solusq; pelagius:utpote eaq; familiaris sine ullo examine ab omnibus pdemnat:& cum ignominia foras pellitur:ac in quodã specu recludit:eiq; monachog; seuerissimus deputatur:qui ei pane hordeaceũ &aqua tenuissime ministrabat. At ille oia patienter substinebat:& deo gras agens per sanctog; exempla se cõtinue ꝓfortabat. Tandem cuq; finem suum adesse cognouisset:monachis per lras mandauit:suum genus:nomẽ:ac pditionem reuelans:dicens q; uir fuerat nõ pditiõe mentita:quod inter feminas ostendisset: petens ut quam uiri feminam nescierant:sorores scẽ sepelirent:ut femine uirginem recognoscerent:quam calũniatores uitę adultę iudicassent:His auditis monachi & sancti moniales ad spelunca cõcurrunt:pelagiũ mortuum pspiciunt:feminã & uirginẽ intactam cognoscunt. & penitentia agẽtes in monaste rio uirginum honorifice sepelierunt.

¶De sancta thaide meretrice. XXXVIII

Thais meretrix apud alexandriã tate pulchritudis extitit: ut multi ꝓpter eam uẽditis substantiis suis ad ultimã paupertatẽ deuenirent. Amatores quoq; sui ꝓ zelo litibus inter se ꝓtis:puelle liminina frequenter sanguine replebant. Quod audiens pãnutius abbas:sumpto seculari habitu: & solido aureo profect⁹ est ad eam: deditq; ei solidũ q̃si pro mercede peccandi. Cũq; cameram secũ ingressus lectũ pciosum ascendere inuitaret: interrogauit si eẽt secretius cubiculũ:qđ null⁹ ingrederet. Que duxit eum in interiorem cellã: dicẽs q; nemo illũ ibi uidere posset:nisi solus de⁹. Interrogata q; a patre:an sciret eẽ deũ. Rñdit: q; sciebat deũ:& futuꝝ seculum:& tormenta peccatorum. Quam senex itẽq; interrogauit: si hec esse nosceret:cur tot aias hominũ suaq; pderet. Que mox cõpuncta ad pedes eius procidit:& penitentiã postulauit. Cũq; abbas illi locũ ꝑstituisset:ubi ad se uenire deberet: q̃tenus sup eius salute disponeret. Illa colligens omia:que ex peccato lucrata fuerat:in

medio ciuitatis omni populo ſpectãte ꝓbuſſit. Erat aũt precii librarũ auri. 400. Quib⁹ icẽſis ad locũ ſibi ab abbate ꝓſtitutũ prexit. Quã ille in cenobio uirginum i pua cella re cluſit: & hoſtiũ plũbo ſignauit: puamq; fene ſtrellam reliquit: p quã ei modic⁹ uictus in ferret: iuſſit q; diebus ſingulis pag⁹ panis & aque ei a ceteris miniſtrari: mãdans ut etiã urinã ſuam i cella effunderet: quia tali ſetore digna eſſet. Et cũ quereret quomodo deũ adorare deberet: phibuit ne deũ noiaret: ſ; tantũ incumbens ꝑra orienté reſpiceret ac diceret. Qui plaſmaſti me miſerearis mei.

¶ Poſt annos aũt. ſ. pãnutius ei ꝓpatiens ad abbatẽ antonii prexit: ut quereret an ipſi de⁹ adhuc peccata ſua thaidi dimiſiſſet. Et narra tã cã antonius mãdauit: ut oẽs diſcipuli ſui illa nocte i oratione uigilarẽt: quatenus de⁹ ſuper hoc aliqd eoꝝ cuiꝝ reuelaret. Nocte uero paulus maior antonii diſcipulus uidit in celo lectuꝝ ꝓciosis uirgis orditũ: quẽ tres uirgines ſplendide cuſtodiebãt. Cũq; paul⁹ inter rogaſſet: an eſſet antonii audiuit q; nõ ſ; thaidis meretricis. Quod cum mane rettuliſſet: abbas pãnutius letus diſceſſit: & ꝓfect⁹ ad monaſteriũ hoſtiũ celle deſtruxit. Et cũ illa rogaret ut adhuc maneret incluſa: iuſſit eam egredi: quoniã dimiſerat ei deus peccata ſua. Et cũ illam eduxiſſet dieb⁹. xv. ſupui xit: & in monaſterio uirginum in pace pauſa uit: ubi & cũ honore ſepulta fuit.

¶ De ſcã reparata uirgine & mrẽ. XXXIX.

Reparata uirgo. xii. ãnoꝝ paſſa é in ciuitate ceſariẽſi ſub decio ceſare. Que nobili genere ipius urbis exorta: cũ ieiuniis & oratiõibus uacaret: a decio detẽta é: ut diis ſacrificaret. Quod dum facere ꝓtemneret: plũbo liquefacto iuſſu ceſaris ꝑcutitur: ſed plũbo tepefacto i nullo leditur. Deinde acetum ſeruẽs i os eius diſtillat. Et dũ hoc patiẽter toleraſſet: lampades ardentes ad latera ipius apponuntur: & poſt hec in caminum ignis mittit: ſed a xꝑo cuſtodita inde oi no illeſa & inuſta producit. Iterumq; coſte ipius ac pectora faculis ardẽtibus iſtãmatur. Et dũ in his omnib⁹ victoriã obtinuiſſ: & decio ſuadenti ꝓſentire nollet. Iuſſit uirgi nẽ in craticulã extendi: & prunis ſubter ſtratis diutius torreri. Deinde ſic aſſatã per totã ciuitatem nudam circunduci ad exemplum xꝑiano⁹. Sed dũ xꝑm uiua uoce ꝓiteretur: & xꝑianos ad tolerantiã hortaretur: reducta ad ceſarem ungulis crudeliter laniatur: deinde teſtulis marmoreis ſupextenditur: & calce uiua aqua ſupinfuſa: ac ſale adhibito eius uulnera ꝑicanꝫ: poſtmodũq; ſinapi a cero liquefacto ꝑfundit: ac deiceps ſpinoſis fuſtib⁹ eradicatis duriſſime cedit. Et cũ hec omnia ꝓſtanti animo ſuperaſſet: extra ciuitatem educta: iuſſu decii decollat: caputq; ei⁹ ipſi ut mandauerat pñtatur. In cuius decollatione uiſa é colũba candida de ore eius exire: & in celũ ſubito auolare. Cuius corpus iuxta mur⁹ ciuitatis ſepultũ eſt. 8. idus octobris. Indeq; ꝑcſſu tẽporis trãſlatũ quieſcit in ciuitate florentia.

¶ De ſcã benedicta uirgine & mrẽ. XL.

Benedicta uirgo & mr̃ apud lugdunũ ciuitatem paſſa eſt. Que ſe natorib⁹ romanis in urbe progenita: religione xꝑiana: ſpreto ſeculo cũ. xii. uirginibus dño i pudicit ꝓfiauiebat. Audito uero certamine ſanctoꝝ martyꝝ quitini & aliog; q roma egreſſi in galliis triumpharũt: ipſa de urbe cũ ſodalibus diſcedẽs ad gallias acceſſit: ubi ceteris a ſe ſeperatis ipa cum ſola ſcoberia eius collactanea lugdunũ uenit: & in uilla myriniaco ſup fluuiũ ſarã iuxta nemus reſedit: ubi dño in ſcitate ſeruiebat. Quã iudex macrobius detentam: dũ ſacrificare nollet: alapis cedi: deinde uirgis fuſtigari fecit: deinde in equuleo leuari: & diutꝰ tortam plũbatis ꝑcuti: atq; depoſitã in carcerẽ trudi mandauit: ubi angelica uiſitatione ꝓlata: ſua predicatiõe. iſo. gẽriles ad xꝑm ꝑtrit. Inde quoq; ipſam eductã & i fidei ꝓfeſſione ꝓſtentem: iuſſit iteꝝ iudex neruis cedi: & rurſum carceri mancipari. Sed inde ab angelo ianuis reſeratis educit: & uulnera ei⁹ omnia ſanantur. Multiq; de populo uiſo miraculo ꝑcutuntur. Propter qđ ab ipſo iudice ſimul & carnifice ſecuri tempore excuſſo mactat: ſicq; martyrio coronat. 8. idus octobris. Sepulta i lugduni citatis territorio ubi paſſa fuerat.

¶ De ſanctis dionyſio epiſcopo ruſtico & eleutherio martyribus. XLI.

Dionyſius epꝰ: ruſticus preſbyter & eleutherius diaconus in prouincia galliaꝝ: ciuitate pariſius paſſi ſunt: ſub perſecutiõe domitiani impatoris agẽte ſeſcenino prefecto. Qui dionyſius natione athenienſis ab ariopago qui uicus erat ceteris excellentior: ubi erãt ſchole nobiles philoſophorũ ariopagita dict⁹ é: q etiã ex philoſopho mũdano: a beato paulo apoſtolo cõuerſus: philoſophus xꝑi eiuſq; diſcipulus effectus é. In eo igit uico morabãt dionyſius: q ob pleni tudinẽ ſapiẽtie diuinorum numinum theoſophus. i. dei ſapiẽs dicebat: cum quo erat ap pollophanus eius cõphiloſophus: & multi philoſophoꝝ epicureoꝝ & ſtoicoꝝ & aliaꝝ pfiuꝫ ſectaꝝ. ¶ Cũ ergo i die dñice paſſiõis philoſophi athenienſi. nõ poſſẽt cãm tenebrarum que ſup uniuerſam terrã facte fuerant naturaliter iudẽre. Nõ eni fuit naturalis ſol

eclipsis: tum quia eclipsis fieri solet in reno
natione lune: que tunc erat. 15. & ita in pse
cta distãtia e regione ad solẽ: tũ qa eclipsis
nõ aufert lumen uniuersis ptibus terre: tum
qa p tres horas durare nõ põt. Dionysi⁹ ma
ximus philosoph⁹ hoc miraculum uidens:
nec hui⁹cãi inueniens: hoc ptulit uerbum:
q̃ aut de⁹ nature patiebatur: & ei elemẽta cõ
patiebãt: aut totus ordo nature puertebatur. Et tũc athenienses aram illi deo: qui hoc
ostenderat miraculũ: pstituerunt: & suppo
suerunt titulum ignoto deo. Singulis enim
aris titulus supponebat: ut indicarẽt: cui es
sent dedicate. ¶Cũ ergo paulus uenisset a
thenas: & cũ epicureis & stoicis disputaret:
singulaq; deoq; altaria plustrãs: inter cetera
ignoti dei altare uidisset: declarauit eis hũc
eẽ deũ: quẽ predicabat: q̃ celum & terrã fe
cerat. Cum aũt inter alios philosophos dio
nysi⁹: qui ceteris in diuinis doctior erat: du
dũ cũ paulo disseruisset: casu cecus illac trã
sibat: Cui dionysius dixit: ut si ceco illi i no
mie dei sui pciperet: ut uideret: & ille lumẽ
reciperet: fcti; crederet. Sed ut oĩs suspitio
tolleret: paulus ait dionysio: ut ipsemet uer
ba ferret. Quod cum ille feciss̃et: ptinus ce
cus uisum recepit. Statimq; dionysius credi
dit: & cũ damari uxore sua & oi familia ba
ptizatus est. Sicq; a paulo per triennium in
structus eps athenis ordinatus est: ubi pre
dicationi insistens: tam ciuitatẽ q̃ maximam
partẽ regionis ad fidem xpi perduxit. Huic
paulus ea: que ad tertium celũ raptus uide
rat: reuelasse creditur: sicut & ipse dionysi⁹
in plerisq; libroꝝ suoꝝ ilstinare uidet: unde
& de hierarchiis angelo⁹: & ordinib⁹: dispo
sitionib⁹: & officiis: tam luculenter & clare
disseruit: ut nõ putares hocipm ab alio didi
cisse: sed ipm potius in tertiũ celum raptũ:
hec omnia pspexisse. Prophetico etiã spiritu
claruit: & dormitioni btẽ marie interfuit: p
ut ipse in libro de diuinis nomibus asserit.
¶Cum ergo audisset petr⁹ & paulum rome
a nerone in carcerib⁹ detineri: epm sibi sub
stituit: & ad eos uisitãdos accessit: eoq; pas
sionibus psens fuit. Veꝝ post aliquod tẽpus
a btõ clemente petri successore in franciam
destinat: & ipsi rusticus pbr̃ & eleutherius
diaconus socianẽ. Sci quoq; saturnin⁹ & mar
cellinus epi: & lucianus pbyter comites ad
iunguntur. Qui oĩs uenientes arelatũ: uerbũ
dñi pdicare ceperunt. Tũc dionysius aucto
ritate sũmi pontificis fretus: marcellinum i
hispaniã: saturninũ aquitaniã: & lucianũ ad
beluacensem pagũ direxit. Ipse uero cũ sibi
adiunctis rustico & eleutherio parisius ue
nit: & multos ibidẽ puertit: & ecclesias ere
xit: ac clericos diuersoꝝ ordinũ cõsecrauit.
Et cũ temploꝝ põtifices sepius ptra eũ sedi
tionem excitarent: & popul⁹ armatus ad eũ
ꝯcurreret: diuina gr̃a: aut depolita feritate:
ad eius pedes pcidebant: aut exterriti fugie
bant. ¶Cũ aũt domitiani impatoris prece
pto secũda persecutio i xpianos excitata eẽt
prefect⁹ fesceninus ptra xpianos ab urbe in
gallia direct⁹: parisius uenies: beatũ diony
sium pdicantẽ captum colaphizatum pspu
tum & loris cũ sociis alligatum sibi pntari
fecit. Dum aũt sci coram illo in pfessiõe dñi
pstantes astarent: ecce quedã matrona nobi
lis uenit: & uirg iuum-ꝑ lubiũ ab his magis
turpiter deceptũ asseruit. Pro eius itaq; uiro mittit: & in dei pfessione martyrizat. Sci uero a. i2. militibus uicissim sibi succenden
tibus flagellanẽ: deinde catenis grauib⁹ uin
cti carceri mancipantur. ¶Sequẽti uero die dionysius sup cratẽ ferreã flãmis suppositis nud⁹ extendit: indeq; erect⁹ ad bestias fero
cissimas iejunio excitatas exponit. Que cuꝫ
ad eũ accurrerent: signũ crucis opposuit: &
mansuetissimas eas fecit. Deinde in clibanũ
mittitur: sed extincto igne nil ledit: crucit: af
figitur: & diutius ibidẽ torquet: inde depositus: cũ sociis & multis aliis fidelibus in car
cere recludit: ubi dũ sanct⁹ missam celebrat: & populum fidelẽ cõicaret: dñs iesus cũ
angelo⁹ multitudine: & immenso lumine eidẽ
appuit: & panẽ sacr̃ ei obtulit: atq; ad mar
tyrium pfirmauit. ¶Post hec sci iudici pre
sentãtur: & nouis supplicĩis cruciant. Et cũ
oia tormẽta supassent: iussu pfecti ante ido
lum mercurii extra ciuitatẽ ducũt: & ibidẽ
in pfessione trinitatis trium capita securib⁹
precidunt. Statimq; corpus sci dionysii se e
rexit: & caput sub intus brachia angelo du
ce & celesti pcedente lumine p duo miliaria
deportauit: a loco scilicẽt qui dr̃ mons mar
tyꝝ usq; ubi nunc dei puidentia requiescit.
Multi uero circũastantes angelo⁹ melodiã
pcinentẽ audierunt: inter quos ꝓ-largitia u
xor pfati lubii xpianã se eẽ clamauit: & mox
ab impiis decollata in suo sanguine baptiza
ta occubuit. Dum infideles iussissent: ut ru
stici & eleutherii corpora in sequana fluuio
mergerent: ne a xpianis sepelirent. Matro
na quedã nobilis nomie catulla: licet adhuc
pagana: tamẽ iã ꝑpter uisa miracula ad xp̃m
mẽte puersa: uectores ad prandiũ inuitauit:
& illis epulãtibus scõꝝ corpora furtim sur
ripi fecit: & in suo pdio occulte sepeliuit: q̃
postmodũ psecutione cessante inde subtu
lit: & corpori dionysii sociauit: ac fidẽ xpi p
cepit. Passi sunt aũt. 7. id⁹ octob. circa annũ
dñi. 96. etatis uero beati dionysii. 90. ¶Die
uero passionis ipsoꝝ cũ apud arelatũ sãct⁹
regulus eps missaꝝ solẽnia celebraret: apo
stoloꝝ noibus in canone recitatis adiunxit:
& btõꝝ mẽm dionysii rustici & eleutherii.

Quod dicto cuꝫ adhuc eos uiuere putaret: mirari cepit quomodo eos noia ſciꝫ ignoran ter i canone recitaſſet. Et ecce tres columbe eidem i altari apparuerũt: habentes ſcõrum martyrum nomia ſuis pectoribus ſanguine deſcripta. Qui die notans: inuenit eos tunc per paſſionem a corpore migraſſe. ¶ Beatus autem dionyſius doctor eccleſie mirabilis & inſignis: ſcripſit librũ de angelica hierarchia. Ité de diuinis noibus. Item de myſtica theologia: & alia forte plurima que no ſtris tẽporibus inueniri non poſſunt.

¶ De ſcõ donino martyre. XLII.

DOnius martyr paſſus eſt i territorio ciuitatis chryſopolis .ſ. parmẽſis ſub maximiano ipatore. Qui cũ eſſet primus cubicularius eiuſdẽ auguſti: coronam eius ꝓcurabat: & de ipſius manib⁹ maximian⁹ aureolam impialẽ accipiebat. Anno igit .6. impii ſui: cum roma mediolanũ uenifſet: dedit ꝑa xpianos edictũ mortis. Inde ueniens i partib⁹ germanie: xpianos quoſdã ibi iuentos decollari mãdauit. Tunc erãt ibidẽ fideles quidam occulti circiter quingenti. Inter quos ſcũs dominus potiſſimus erat: qui ceteros confortabat. Et dũ impator ad urbẽ romam ueniſſet prefati oẽs eum ſecuti: eidem occurrerunt: leq; xpianos ꝓtantiſſime ꝓfeſſi ſunt. Quos omnes impator decollari mandauit. Et quibuſdam ex ipſis occiſis aliquot fugerunt: una cum ſcõ donino: quidam p uiam flaminiam: quidã per uiam aureliam: q dam uero per uiã claudiam. Donin⁹ autem uia claudia perrexit. Et dum ueniſſet .xv. miliario ab urbe chryſopoli: nũcii maximiani eum apprehẽſum: in media uia publica que claudia dicit: iuxta ſiſtrionem fluuiũ decollauerunt: cuius corpus trũcum manibus ꝑ priis caput de terra leuauit: & ipſuꝫ deſerẽs flumẽ ſuper undas tranſiuit: atq; per iactum lapidis deportauit: uſq; ad locum in quo ge uit: ubi & ſepultus eſt miraculis clarens. In ter que omẽs eũ inuocantes: & de calice ipi⁹ potantes liberat a morſu rabidi canis. Qui paſſus eſt. vii. idus octobris.

¶ De ſancto cerbonio epõ. XLIII

CErbonius epiſcopus populonie claruit tempore beati gregorii pape. Qui dum hoſpitalitati eẽt intentus: die quadam tranſeũtes hoſpitio ſuſcepit. Quos gothis ſuperuenientib⁹ abſcondit: eorumq; uitam ab illorum nequitia reſeruauit. Quod dum totille gothorum regi perfido nunciatũ eẽt. Iratus crudelitate iuſſit epiſcopuꝫ teneri: & in loco qui merulis dicitur. 8. ab urbe milia rio ubi cum exercitu ſuo reſidebat ſibi preſentari: eumq; in ſpectaculo populi urſis ad deuorandum ꝓici. Tunc in cõſpectu regis epiſcopus ad medium deductus eſt: atq; ad eius mortem urſus imanifſimus exquiſitus: qui ex cauea dimiſſus: accenſus & concitus epiſcopuꝫ petiit: ſed ſubito ſue feritatis oblitus: capite humiliter ſubmiſſo lãbere epiſcopi pedes cepit: populuſq; qui ad ſpectaculum uenerat de mortis: magno clamore uerſus eſt in admirationẽ ueneration⁹. Ad cuius reuerentiam etiam rex ipſe promotus eſt. Ipm q; honoratuꝫ ualde dimiſit: & eius ſe orationibus cõmendauit. ¶ Hic etiam in eccleſia ſua: cui preerat: populonie ſepulchrum ſibi pauit. Sed cum longobardoꝝ gens in italiã ueniens cuncta uaſtaſſet ad helbam inſulam receſſit. Qui irruente egritudine ad mortem ueniens: clericis ſuis precepit: ut corpus ei⁹ in ſepulchro qđ ſibi populonie preparauerat ponerent. Cui cum illi reſponderent: q illuc ipſum reducere minime poſſent: eo q longobardos ipſum locum detinentes uel illac diſcurſantes timerent: hortat⁹ eſt eos: ut ſecure ipſum illuc deportarent: & feſtine ſepelire curarent: moxq; ex eodem loco ſine ulla mora diſcederent. ¶ Defuncti igitur corpus in naui poſuerunt. Cumq; populo iam tenderent: & immenſa nimis pluuia erupiſſet: per totum illud maris ſpatium: qđ ab helba inſula uſq; populoniam duodecim milibus diſtat: circa utraq; nauis latera procelloſa ualde pluuia cecidit: ſed in naui eadem: nec minima imbris gutta deſcendit. Peruenienteq; ad locum: corpus ſepulture tradiderunt: & epiſcopi precepta ſeruantes: ad nauem ſub feſtinatione redierunt. Quam mox ut intrarunt: in eodem loco dux crudeliſſimus lõgobardorum gũmarith aduenit. Ex cuius aduentu cerbonium habuiſſe ſpiritu⁹ prophetie claruit: qui illos ſepulto corpore inde diſcedere ſub feſtinatione peregrinare ꝓcepit. Quieuit autem uir ſanct⁹ in domino .6. idus octobris. Hec gregori⁹ tertio dialogorum capitulo undecimo.

¶ De ſcõ paulino epiſcopo. XLIIII.

PAulinus epiſcopus eboracẽſ. claruit apud idem oppidum tẽpore beati gregorii pape. Cum enim idem ſanctus doctor auguſtinum epiſcopum ad ꝓdicandũ anglorum genti deſtinaſſet: ut dictum eſt ſupra in geſtis ipſius auguſtini epiſcopi. 7. calen. iunii. Idem beatus auguſtin⁹ iuſtum eꝑm genti nordanialorum conſecrauit. i. ei natiõi anglorum: que ad aquilonem umbri fluminis habitabat. Qui iuſtus uerbũ fidei predicando: eandem gentem cum rege ſuo eduino quertit. Hic etiã iuſtus paulinũ eꝑm ordinauit: & ipm ad eboracenſem ciuitatem in fide cõfirmandam delegauit. Qui fructũ

plurimum predicationis in eadem ciuitate p fecit: & clarus sanctitate in pace quieuit. 6. idus octobris.

¶ De sancto geraldo pfes. XLV

Geraldus pfessor apud aurelianū claruit. Hic uir illustris lemouicensi territorio aureliaco pago natus est patre geraldo matre adaltrude de nobilissimis atq; ditissimis. Qui dum in simul caste uiuerent: nocte quadam diuinitus in somnis admonent: ut debitum matrimoniale soluant: ut prolē mirificam procreare ualeant: quē geraldū nominare debeant. Excitat' igitur pater: debitoq; soluto: iterū obdormiuit: uidit q; ex pollice pedis eius dextri ungulam nascentē que in arborem magnam succrescens: palis & pticis protegebat: nec tamen in pede pondus aliquod sentire uidebat. Cumq; mater filium adhuc gestaret in utero: & die quadā cum uiro eēt in thalamo: trinam uocem audiuit infantuli uagientis: & quasi iam nati uocem emittentis. Natus igitur puer & ablactatus: annis puerilibus deo deditus: litteriq; diuinis mirabiliter breui tempore ultra coetaneos est imbutus. Iuueniq; effect': armis: ut pote miles nobilis exercitatus: cunctos in acie superabat. Defunctis autem parentibus: ex facultatibus suis egenis largiflue ministrabat. Quem diabolus semel uisione puelle pulcherrime ei' uasalli filie graui tentatione pulsauit: ita ut ille nūcium ad patrem mitteret: q; nocte sequenti ad eam accedere ueller. Peccatum tamen timens orationem premisit: & sic ad domum puelle accessit: & a patre suscep'tus fuit. Cum autem tentationem grauem sentiret: & ad ignem sederet: puella sibi ultra modum deformis uisa est: ut iam: quam uiderat: esse non putaret: nisi pater ei' illam esse penitus affirmasset. Sicq; tentatione superata sine crimine redit: & patrem cum omni familia libertati donauit: atq; puellā nuptui tradidit. ¶ Officium autem diuinum ac si clericus continue dicebat: & missam quotidie audiebat. Cum autem die quadam agendis curie intētus: missā audire non posset: loco misse psalterium totum legit. Et extunc in consuetudinem duxit: ut quotidie totum psalterium decantaret. ¶ Demum relicto seculo monasterium in proprio solo in aureliaco cōstruxit: quod de suis facultatib' large dotauit. In quo se monachum fecit: & multa uite sanctitate & abstinentia claruit: pollēsq; uirtutib': feliciter ad christum migrauit. 6. idus octobr. Sepultusq; est in ipso monasterio miraculis clar'.

¶ De sanctis cassio & florētio & sociis martyrib'. XLVI

Assius & florentius martyres cū sociis. 7. passi sunt sub maximiano impatore apud beronā urbē galliarū circa rheuum fluuium. Cum enī idem impator de mauritania aphrice & finitimis regionibus p pter gallos frequētes tumultus militū multitudinem deuocasset. Inter alios elegit milites. 360. ad sui custodiā deputatos: quos una secū cum sacra legione thebeoꝝ in galliā adduxit. Postq; aūt legioné predictam occidit xp'm dñm pfitentes: pfati milites. cccIx. xp'ianissimi ab eodem impatore discedentes per diuersa loca fugerunt: quorum pcipui erant cassius: florentius: geron: malosus: & victor. Qui una cum eorum sociis. 355. trino martyrio ternis in locis coronati: una & eadem die ab ecclesia recoluntur: cum tamē diuersis diebus passi fuerint: ut scribit helinand'. Nā cū de mandato impatoris maximiani milites eius gentiles prefatos xp'ianos insequentes: hinc inde eos requirerēt: cassiū & florentium cum aliis septē apud beronam urbem circa rhenum fluuium inuenerunt: quos ibidem in xp'i pfessione decollauerūt: quorum passio agitur. 6. id' octobris.

¶ De sanctis gerone & sociis m'tyrib'. XLVII

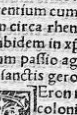

Eron martyr cū sociis. 318. apud coloniam agrippinam passi sunt. Cum enim persecutores ab imperatore maximiāo destinati ad predictos milites. 360. occidendos: Cassium & florentium cum aliis septem interfecissent: ut supra dictum est. Geronem militē cū comitiua. 318. militum i campis colonie inuenerunt. Quos oēs xp'm dñm pfitentes gladiis trucidarunt. Quoꝝ festum colit 6. idus octobris.

¶ De sanctis malosio & victore & sociis martyribus. XLVIII

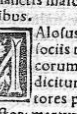

Alosius & victor martyres cum sociis triginta apud oppidū francorum: quod troia siue xanthum dicitur passi sunt. Cum persecutores prefati post interfectionem predictoꝝ martyꝝ: uidelicet cassii & florentii & sociorꝝ & geronis atq; aliorꝝ pdictoꝝ p cessissent ad reliquos regrēdos de mandato imperatoris maximiani malosium & victorem cū aliis triginta: qui de numero predictorū 360. militum supererāt: iuxta oppidū oppidū xanthum inuētos: gladiis cederunt: & eorū corpa i locis paludis trib' submerserūt: quoꝝ tñ reliquie a xp'ianis reperte: pdigno honore sepulte sunt. Et in eoꝝ postmodū honoré Helena pstantini mater basilicā super eorū corpora miro decore & sine ullo ligno construxit: ubi & per eorum merita eurogyal' colonien'is epus dolore capitis sanatus est.

Sed cum corpus malosi mris longo tẽpore ubinã sepultũ fuerit latuisset. Scõ epõ dicti loci diuina reuelatiõe mõstratꝰ ẽ. Qui corpus de loco substulit: imensi odoris refragrãs suauitate: & ipm iuxta socioꝝ cadauera collocauit. Hoꝝ etiã dies passionis simili ter celebratur. vi. idus octobris.

¶ De scõ pinyto episcopo. XLIX

PInytus epus gnosie urbis cretenſis: marci antonii ipatoris tẽporibus apud ipam claruit ciuitatem. Qui inter uiros aplicos nobilissimus ſ scripturis suis uelut in quodã speculo uiuẽtem sui dereliqt imagiñ. Quiqꝫ inter cetera sapiẽtie sue opuscula ad dionysium corint hioꝝ epm elegantem scripsit epistolã: i qua docet non semp lacte nutriendos populos: ne quasi puuli ab ultimo occupẽtur die: sed & solido debere pasci cibo: ut in spiritualẽ pficiat senectutem. Qui & in xpo plen ꝫscitate qeuit. vi. idꝰ octobris. Hec hieróym⁹ libro d uiris illustrib⁹.

¶ De scõ pierio presbytero. L

PIerius alexãdrine eccleſie pſbyter isignis floruit tpe diocletiani ſpatoris. Qui tã floretis ẽmonis uenustate populos docuit tãtaqꝫ diuersoꝝ tractatuũ elegantia fulsit: ut origẽes iunior uocaret. Tractatum longissimũ sup osee pphetiã descripsit. Et apud alexãdriã in pace quieuit. vi. idus octobris. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De sanctis tharaco presbytero & androni co martyribus. LI.

THaracus probus & andronicus mares apud tarsum metropoliꝫ cilicie tẽporib⁹ diocletiãi & maximiani passi sũt sub preside maximo. Quoꝝ primus natione romanus: & miles annoꝝ. lxv. militie terrestri pro xpo renũciauit. Sedꝫ de fede pamphilie exortus. Tertiꝰ uero iunior de primis ephesioꝝ ciuitatis. Qui insimul sociati: accusati sũt maxio pſidi a domero centurioẽ: q; eẽnt xpiani: & ab eodẽ iudice tenti sunt. Qui prio quidem tharacũ ut seniorẽ i xpi professione inuictũ manentẽ: i maxillis cesum: nudatuꝫ uirgis flagellari fecit. Deide uinculis ferreis in carcerẽ alligari: postea probũ i simili cõfessione manentẽ i dorso & uẽtre neruis crudis diutius cesum: eisdẽ uinculis uinctũ carceri mãcipauit. Ac postmodũ ãdronicũ xpi nois pfessione gaudẽtẽ: ut adolescentulũ diu suasum: i equuleo appẽsum & cesum: ac ore ꝑtuſum & laterib⁹ punctũ: necnõ plagis cũ testaꝝ fragminib⁹ ꝑricatũ: ferreis catenis ligatũ i ergastulo clausit. ¶ Deinde eos in tussia ciuitate producto⁹: idẽ preses sibi pñtari fecit: Et primo tharacuꝫ sacrificare nolentẽ ore ipsius lapidibus ꝑfracto & dentibus excussis: manus eiꝰ in ignem mitti iussit: dehic ligari pedibꝰ: capiteqꝫ deorsum suspendi & sumũ atrum subteponi: atqꝫ acetũ cum sale eiusdem aurib⁹ istillari: nares quoqꝫ sinapi aceto liquefacto pfundi: & sic i custodiã trahi. Sequẽti die probum eductũ iussit os eius ꝑfrigi: & ferrũ ignitũ labiis apponi: atqꝫ extensum neruis crudis diutissime cedi: faciesqꝫ tota lapidibꝰ ꝑtusa in custodiam recipi. Tertio uero die andronicum ꝑductũ i palis. 4. extensum alligari: & neruis durissimis ſ scapulis & uentre flagellari: eoq; plagas eius priores curatas fuisse mirabat. Sicq; illum i eadem custodia recludi fecit. ¶ Demum eos dem ad achabor ciuitatem attraxit: ubi primum ſpatus preses tharacuꝫ uinctũ in faciẽ cedi iussit: & obeliscos accẽsos labiis & maxillis applicari: aures quoqꝫ nouacula precidi: & raso capite prunas superponi. Deinde obeliscos icensos sub axellis imitti: & sic in carcerem uinculari. Probũ uero uinctuꝫ pedibus surſum appẽdi mãdauit: & candentes obeliscos laterib⁹ apponi: atqꝫ clauos ignitos manib⁹ eius infigi: deinde oculos eiꝰ acubus pungi: & sic in carcerẽ ꝑpditus mitti. Andronicũ autẽ ligatum papyris i flãmatis circa uentrẽ exuri precepit: & obeliscos icensos circa digitos eiꝰ apponi: ferrũ quoqꝫ ignitũ in os eius mitti: & dentes eius excutiẽ molisq; ꝑfractis linguã ipsiꝰ abscidi & ꝑburi: & sic in carcerẽ alligari. ¶ Post dies autẽ aliquot eos preses ipius produci fecit: & respiciens illos sanos iratus uehementer: bestiis ferocissimis i harenã exposuit. Que pluribus gẽtilibꝰ extinctis scõꝝ pedes ligebãt. Leena quidẽ tharacũ: leopardus probũ: ursus autẽ obsequebatur andronicũ. Nouissime cũ omnia supallent. Iussu pſidis decollati sunt: adhibiti quoqꝫ sunt ꝗttuor custodes: ne corpora scõꝝ sepelirentur: sed i ignẽ missa ꝑumerẽtur. Orta autẽ ualida tempestate & fulminibꝰ custodes territi fugerũt: & flãme extincte sunt: & sic corpora icõbusta remanserunt. Sup quoꝫ singula xpiani nocte uiderunt stellã fulgentẽ: eaq; tollẽtes honorifice apud tarsum cilicie sepelierunt. v. idus octobris.

¶ De scõ eustathio abbate. LII.

EVstathius abbas luxouiensis fuit. Qui a beato colũbano ab italia ad dictum monasterium gubernandum paterno affectu directus: equo iure subditas mõachoruꝫ cateruas rexit: adeo ut nullus se beatum columbanum perdidisse gemeret. Quihuꝰ doctrinis ibutus fuisset. Qui & pꝰ laudabilẽ uitam uirtutib⁹ pollens: qeuit i xpo v. idꝰ octobris: luxouii sepultus.

¶ De sancto eustathio epo. LIII

EVstathius epʒ antiochen⁹ claruit apud ipsam ciuitatē tempore cō stātii impatoris. Hic genere pan philus tam ope q̄ sermone fidei pugil egregi⁹ aduersus arrianū dogma plurima pscripsit. Extant etiā ipsius sapientie sclare duo uolumia de aia. Itē tra ctatus aduersus origenē. Itē epistole multe quas enumerare difficile ē. Qui ppter fidei catholice defensionē: quā cōtra arrianos se ctam suscepat: a pstantio impatore traiano polim in exilium missus uite terminū dedit.

¶ De sanctis qtuor milib⁹ nongētis septua gintasex martyribus. LIIII

QVattuor milia nongenti septua gintasex martyres apud aphricā passi sūt sub pfecutiōe uādalica. Qui cū eēnt eccleſiaꝝ dei pluri maꝝ epi pſbyteri & diacones aſ sociatis ipsis turbis fidelium populoꝝ iussu hunerici arriani regis in horribile exilium eremi truſi: atq; inter mauros ferocissimos deputati sunt. Inter quos erant ✝ cypriaous & ✝ felix pcipui sacerdotes. Ex quibus plu rimi dum ducerēt: & cuspidib⁹ ac lapidib⁹ sibi alligatis ad currendū dum tunderētur: & per aspera & dura loca traherenē p singu la mēbra dilcerpti inter manus trahentium expirabant. Extat per totū aggerem publi cus locus tumuli uel sepulture ipsoꝝ. Reli qui uero predictoꝝ ad exilium p̄dictum ad ducti: fame & inedia ac nuditate afflicti: nec non uariis suppliciis excruciati martyrium celebrarunt: quorum natale colitur. 4. idus octobris.

¶ De sō marcello epo & martyre. LV

MArcellus epʒ apamie & martyr: ſucceſſor ioānis uita ſanctiſſim⁹ tēpore theodoſii ſenioris martyr rium paſſus eſt. Cum enim iuſſu eiuſdem auguſti deoꝝ templa u/ biq; deſtruerenē. Venit prefect⁹ oriētis apa miam ad templa idoloꝝ deſtruenda: & dum ibidem templum iouis maximū & robuſtū: utpote lapidibus ferro & plumbo alligatis fabricatum uidiſſet: impoſſibile quoq; ad de ſtruendum iudicaſſet: ad ſuggeſtionē mar celli perrexit ad alias ciuitates: ipſumq; tem plum iuxta uires ei diſſoluendum cōmiſit. Marcellus uero cuiuſdā operarii ſpilio qt tuor ingentibus colūnis ſubterfoſſis: quib⁹ tota parietum machina nitebatur: ligna ſup poſuit: & in ipſis ignem imſit: ut lignis exu ſtis: colūne ruerent: totamq; fabricā ſecum traherent. Sed reſiſtente demone: ignis non poterat ligna inflāmare. Epʒ uero oone p̄ miſſa aqua benedicta ignē aſpſit: & mox dia bolum effugauit. Statimq; igne ſubtermiſſo ligna accendit: quib⁹ pbuſtis ruentibuſq; co lūnis: omne edificiū templi corruit: cuius ſo nitus terrā pcutiens oēs exterruit. Poſt que ſcūs epʒ & alia plura phana idoloꝝ deſtru xit. Qui & martyrib⁹ p xpo certātib⁹ ſcribe bat: & eoꝝ ſcripta recipiebat. Nouiſſime át & ipſe a paganis tent⁹: p xpo; pleſſiōe mīo coronat⁹ eſt: & apud apamiam honore cōdi gno tumulatus. 4. idus octobris.

¶ De sancto carpo diſcipulo. LVI

CArpus diſcipulus bti pauli apo ſtoli apud troadem claruit: ubi & ab eodem apoſtolo epʒ ſtitu tus eſt. De hoc refert dionyſi⁹ in epiſtola ad themophilū: q; cū eſ ſet uir mire ſanctitatis & zelator fidei: & q dam infidelis fidelē quendā puertiſſet: adeo carp⁹ moleſte tulit: ut ex hoc iſirmitatē icur reret. Tāte aūt ſcitatis erat: ut nunq̄ celebra ret: qn aliquā celeſtē viſionē pſpiceret. Sed cū p utriuſq; puerſiōe orare deberet: deū tīq uotidie exorabat: ut pbuſtiōe quadā: ſbo rū ſimul imiſ⁹ corditer abrūpet uitas. Et ec ce circa noctis mediuꝫ dū vigilaret: & hanc oſonē faceret: ſubito dom⁹: i qua erat: i duo diuiſa fuit: & quedā immēſa fornax ibidē ap paruit: reſpiciēq; ſurſum uidit celū apertū & ibidē ieſū circūdatū multitudine āgelo Deinde iuxta fornacē p̄dicti duo uiri tremu li ſtare cernunt: q; a ſpentib⁹ de fornace p cedentib⁹ morſib⁹ & inuolutiōib⁹ violēter in fornacē trahebanē: & ab aliis qbuſdā ut ris ipingebāt. Hoc uidēs carp⁹ adeo i iſtoꝝ uiondictā delectabāt: ut ſupiorē viſionē iteꝝ eri ptemneret: & in hoc ultionē tot⁹ intētus eēt: ita q; plurimū moleſte ferebat: q; i forna cem nō cito cadebāt. Tandē cū in celū reſpe xiſſet: ecce ieſus hominū illoꝝ miſer⁹ ad il los cū angelis deſcēdens: manus extendit: & ipſos eripuit. Dixitq; carpo: q; pat⁹ eēt iteꝝ p peccatorib⁹ pati. Sicq; de cetero carp⁹ p illoꝝ puerſiōe orauit: dñſq; utq; ad fidem reuocauit. ¶ Demū idē btūs diſcipulus pro pleſſione xpi martyrio coronatus ē: & apud troadem ſepultus. 3. idus octobris.

¶ De sancto eduardo rege & pfeſ. LVII

EDuardus confeſſor rex illuſtris anglorum generoſa progenie or tus filius regis elterudi & enie regine ricardi ducis normānoꝝ filie: diligēti parentū cura nutri tus ab annis puerilibus ſanctiſpūs informa tus ē diſciplina. Qui adhuc puer exiſtēs: p pter dauoꝝ procellam ſeuiēium in anglia duct⁹ eſt in neuſtriā in auita domo: ubi opa puerilia deſerens: xpi ſeruitio ſe mācipauit: beatāq; dei genitricē & petꝝ apoſtolū atq; euāgeliſtā ioānē in pronos ſibi ſpeales aſſū pſit. Tādē pēte defūcto & ſre ipſi⁹ inaudita

crudelitate pempto eduardus timēs: se dño ꝑmendauit. Expectans quoq; donec pⁿ modicu5 tēpus barbarica pestis cessauit: & tūc a baronib⁹ in regnū iductus: & cum gloria apud lundunū i die scō pasche ab epo coronatus ē. ¶ Regnauit autē tēporibus henrici tertii ipatoris: & regnum optima pace gubernauit: & scissime deo uixit. Egicā godini filiam liberalib⁹ artib⁹ imbutā in uxorē duxit: quam adeo ꝑsuasit: ut castitatē seruātes solo nōie ꝑiuges: ambo uirgines pmānerūt. Fuerat aūt godinus predict⁹ ꝑspirator in nce frīs regis eduardi. Dū autē die quadā cū rege i mēsa discūbens se iuramēto de morte frīs excusaret: piculo esse quā comedebat: subito ossa quā in ore posuit suffocatus ē. Filius quoq; eius eadē die ab equo i carensem fluuium ꝓcipitat⁹ necatus ē. Mater uero ei⁹ uxor godini ictu fulmis iterit. Sicq; omnes qui mortis fratris regis cōscii fuerant: ultio diuina uindicauit: sola regis ꝑiuge que innocens inde fuerat icolume pmanente. ¶ Rex iste tante fuit grauitatis: ut uix nō sine maxima cā prouocaret i risum: unde & semel cū die pasche post prandiū ualde rideret: & ex hoc omnes mirarēt: dixit rex q⁹ p spiritum uiderat. 7. dormiētes i celio mōte: qui dudū sup latus dextrū iacuerant: se uersos esse in sinistrū: qui donec sic mauerēt: multe in orbem ꝓsecutiones future forēt. Sed p⁹ decursum annoꝝ. 100. iteꝝ ad latus dextrū se uerterent. Directi sunt autē a baronibus nuncii ex anglia i greciam ad montem predictū apud ephesum ciuitatē. Qui per omnia sicut rex dixerat ꝓtigisse inuenerūt. Nā donec illuc nuncii peuenerūt: oēs ephesiog populi: q. vii. dormiētes i sinistrū uersi fuissent penitus ignorarūt. Qui tū modicis antea diebꝰ sup dextrū latus illos cognouerāt dormientes. ¶ Hic etiam rex circa pāpes liberalissimus & hūilis fuit. Nā die quodā paupem cō tractū incedere nō ualētē: ꝓprio latore carē tem deuotus rex i humeris suis assumpsit: & ip5 a regali palatio usq; ad sci petri ecclesiā baiulauit. Hic etiā sepius i hora ꝓsecratiōis xp̄i i carne ꝑspexit i manib⁹ sacerdotis. Qui regno feliciter dispolito qeuit i pace āno domini. 1065. 13. id⁹ octobris. Sepult⁹ iuxta beati petri altare: ubi & miraculis pollet.

¶ De scō eduardo rege & mre. LVIII.

Oduardus mr rex ⁊s anglog: filius egdari regis: una cu5 patre anīl duob⁹ cū dimidio regnauit. Tūc uisa ē stella cometes apud uicū regiū: q dicit calua: signifi cans ꝓsecutiōes i regno subsequētes. Nā clerici itrusi & criminosi a suis ecclesiis ꝓ dunstanū archiepm cantuarien5 expulsi: noua prelia suscitarunt: oibus pene ecclesiis deuastatis: quos tū ultio diuina puniuit: ut supra dictum ē in uita sci dunstani. vii. idus septembris. Cū autem mortuo egdaro rege eduardus ad huc iuuenis esset: & elfrida nouerca eius olim regis uxor: filium ⁊ suū proprium puerulū nec dum anoꝝ. vii. regē facere procurasset: & ob hoc cū quibusdā ex baronib⁹ ꝑspirasset. Dunstanus eduardum utpote cui regū tanq; primogenito de iure debebat: ptra uotum illog coronauit: unde & regina turbata in morte regis machinari cepit. Cu5 autem die quadā eduardus de uenatione ses⁹ rediret: & illa sitienti poculū porrexisset fatelles ab eadē iductus: regē potātem sicca pcussit & occidit. Et cū fere esset circa corpus ipsius subito diuina lumināria micuerūt. Cuiusq; tactu claudus gressum: & mutus loquēdi usum ꝓinuo recuparūt. Cūq; ad corpus eius elfrida regina in equo uenisset: ut quasi ꝑ se nece eius inculpabilē simularet: dum redire uellet: equus se inde nullo modo mouere potuit: mutatoq; alio equo simiter & tertio: sicut & priori ꝓtigit: unde ab omnibus de morte regis rea iudicata est. Se pultus ē autem rex ꝑigno mr̄is honore miraculis clarēs. Elfrida uero regina uidēs ultionem: quā deus fecerat in clericos ecclesiarum ꝓsecutores de homicidio ꝑdigne penituit: & in melius uitā mutauit.

¶ De scō theophilo epō & ꝓfessore. LIX.

Theophilus epus apud antiochiā floruit. Qui sexⁿ a beato petro apostolo eiusdem ecclesie sedem tenuit: & uir eruditissimus multa sapiētia claruit: plurimosq; libellos compilauit. In testimonium libros. 5 ad anatholium scripsit. Aduersum hermogenis hereśim alium. Extant eius & alii elegantes ad edificationem ecclesie pertinēres: composuit & contra martionem librū unū. Super euangelio & prouerbiis salomōis cō mentarios le legisse beatus tradidit hierony mus: qui cuius superiorum elegantia non uidentur sibi congruere. Qui etiam marci antonini imperatoris temporibus: in pace quieuit. 3. idus octobris.

¶ De scō theophilo confessore. LX.

Theophilus confessor in ciuitate cilicie claruit. Qui cum esset ecclesie uicedominus: ecclesiasticas res utpote moribus & scientia ꝓcipuus optime gubernauit: quē clerus & populus nimium diligebat: uacante uero episcopatu: ipsum in pontificem omnis populus elegit: sed theophil⁹ se indignū iudicans omnino recusauit. Ad metropolitanum autē uiolenter a populo ducit: & i ep̄m sibi dari ab omnibus postulatur. Sed ipe penitus renūs: uix ab ipso dimittitur: & alius

in eſm ꝓfecratur. Poſt dies modicos ad ſuggeſtionem emuloꝝ quoꝝdā theophilus ab eſo de officio deponitur: & in locū eius quidam ex aduerſariis ſurrogatur. Deſperans iſte iudeum magum adiit: & eius auxilium imploraūt. Quē ille nocte extra ciuitatem adduxit: & diligenter monuit: ne crucez ſibi imprimeret: aut xm̄ uel uirginem nominaret. Vocante aūt mago demones: infiniti homines candidati eidē apparuerūt: q cū cereis ardentibus ad regem ipſoꝝ diabolum in throno aureo ſedentem: illū adducunt. Pro quo iudeus genu flexu ipſius auxilium poſtulauit. Ille theophilum officio reſtituēdū & maiorem adhuc faciendū promittit: dum tamē hic xm̄ & matrem uelit abnegare: & diabolo profeſſionē facere: & abnegationis chirographū manu propria ſcribere. Theophil⁹ ergo abnegationem fecit: & chirographum ſcribens diabolo tradidit. Reuerſus aūt mox die ſequenti ab eſo accerſitur: & expulſo emulo in officiū remittit: & ultra q̄ prius honorat. ¶ Poſt dies aūt aliquot: the philus reſciſcere cepit: & peccatum ſuum deſtens p dies. 40. matrem miſericordie iuuocauit. Quibus elapſis: gloriola regina eidē nocte media apparuit: & eidem ſalutem ſpondit: ipſum tamē: aut adhuc in oſone perſiſteret: admonuit. Quod cū ille feciſſet: poſt triduū iteꝝ eidem uirgo btā cum ſplendore nimio aſtitit: & eius peccatum ei dimiſſum a deo nūciauit. Cū aūt ipſe ꝑ chirographo ꝓfecto nimiū ẽxiaret: die ſequēti dī genitrix eidē in ſomnis appuit: & chirographū ſupra eius pect⁹ dimiſit: quod ille excitatus inueniens ad eſm celebrantē acceſſit: & coraz oi populo peccatū ſuum ꝓfitens: cuncta uiſa & geſta narrauit: eiuſq; chirographū cunctis oſtendit: qui ex luce a uirgine ꝓtracta facie ut ſol reſplendere uiſus fuit: & in eodē loco ꝑ triduū in oſone ꝑſeuerauit. Tuncq; ſequētia illā ꝑpoſuit. Aue maria gra plena dns tecū uirgo ſerena: in qua & de ſeipſo: & de ei⁹ miraculo mentionē facit. Et elapſis trib⁹ diebus ad xm̄ migrauit. In cui⁹ tranſitu audite ſunt uoces angelice ꝓcinentes. Sepultuſq; eſt in eccleſia cilicie: per quem deus multa miracula oſtendit.

¶ De ſanctis ſauſtino ianuario & martiale martyribus. LXI

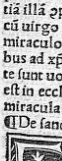

Auſtin⁹: ianuari⁹: martialis martyres in hiſpaniis ciuitate cordoba paſſi ſunt: qui primo equulei pena cruciati: deinde ſuperciliis excoriatis: auribus quoq; & naribus preciſis: dentibus etiam ſuperioribus euulſis: ad ultimum ignis paſſiõe glorioſum martyriū conſumauerunt. 5. idus octobris: ut ait ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſcō calliſto papa & martyre. LXII

Alliſtus papa & martyr hui⁹ nominis primus natiõe roman⁹ ex patre demetrio de regione urbis rauēnatis zepherino romano põtifici ꝓ eẽatu ſucceſſit. & ſedit annos quoq; menſes duos dies. x. Hic ꝑſtituit ieiuniū die ſabbati ter in ãno fieri: ſrumẽti: uini & olei ſm̄ ꝓpheraz. Adhuc quoq; iuxta q̄tuor anni tẽpora: quattuor idixit oi eccleſie ieiunia: primū uernale: ſecūdū eſtiuale: tertium autūnale: quartū hyemale: i quib⁹ etiã ſcepit ordinatiões fieri: q̄q nec ipſe: nec alius qlibet romanoꝝ põtificū a bti petri uſq; ad ſci ſilueſtri tẽpora legatur celebraſſe ordinationes niſi in meſe decẽbr. Hic idem ꝓhibuit: ut i accuſatiõe ꝑſbyteroꝝ infames & ſuſpecti & inimici nō ſuſciperent. Eos uero hereticos nomiauit: q dicūt ſacerdotes poſt lapſum ſi digna egerint penitentia: nō poſſe ad priſtinos redire honores. Hic fecit eccleſiam ſcē marie tranſlyberim: & cemiterium in uia apia ꝑſtruxit: quod ſuo nomie uocat cemiteriū calliſti ad catacũbas: ubi q̄plurima multitudo martyꝝ ſepulta eſt. ¶ Huius tẽpore impante alexandro: pars eminentior capitolii diuino incendio ꝓcremata eſt: & ſiniſtra man⁹ aurea idoli iouis fulmine liquefacta eſt. Tunc ſacerdotes ad imperatorẽ uenerunt: petentes: ut dii frati ſacrificiis placarentur. Dum ergo offerrent eo ſereno mane die iouis: repente diuino fulmine quattuor ſacerdotes idolorum mortui ſunt: & ara iouis concremata eſt: & ſol obſcuratus eſt: ita ut populus ſugeret extra muros. Cū aūt palmatius conſul auditet: q̄ calliſtus cum ſuis clericis & multis chriſtianis tranſtyberim latitaret: regauit imperatorem: ut chriſtiani per quos hoc malum ciuitati contigerat: ad purgationem urbis penitus deleren⁹tur. Qui dum de mandato imperatoris cum militibus tranſtyberim properaſſet: ut calepodium ſbyteꝝ cum aliis xpianis ꝓprehenderet. x. milites: qui domū intrauerant: excecati ſunt. Quod alexander ꝑpicies: iuſſit omnẽ populū pro liberatione militum deo mercurio imolare. Sed cū una ex uirginib⁹ paganoꝝ arrepta a demonio: deū xpianorū ueꝝ & unicū acclamaret: ꝙerſus ẽ palmati⁹ ꝓſul: & cū uxore & ſiliis ac oi familia numero. 42. baptizati ſunt a ſancto calliſto papa. Cõuerſus eſt & ſimplici⁹ ſenator: & felix cū filia ſua bãda: quã ſlat⁹ palmati⁹ a palyſi liberauit: qui oēs ab eodē põtifice baptizati: detenti ſunt una cū calepodio ſbro: & ab impatore alexandro piter decollati: ut hec oia ſupius dicta ſunt in paſſiõe calepodii & ſociorꝝ. 6. id⁹ maii. Quoꝝ omnium corpora calliſtus põtifex in ſuo cemiterio ſepeliuit.

¶ Deinde alexander imperator callistū papā detētū.5.dieb⁹ sine cibo &potu manet fecit: deinde iustibus cesum in custodiā artissimā recluditur. Cui p noctē apparēs beatus calepodius martyr cū ingenti lumie: ipſ in timore dñi cōfortauit. Quod cernēs miles quidā nomine priuatus: q erat ulceriб⁹ plenus ad pedes eius procidit: & p sanitate sua exorauit. Quez cum callistⁿ sacro fonte perfuderet ab oīb⁹ uulneribⁿ sanauit. Quod audiēs alexander: iussit callistū per fenestrā dom⁹ i qua tenebat precipitari: corpusq; eius i puteū demergi: & in eo rudera cumulari. Afferī' uero presbyter corpus et⁹ de puteo eleuauit: & i cemiterio suo sepeliuit pridie idus octobris. ¶ Hic fecit ordinationes quinq; p menſez decēbriū presbyteros. xv. diacones quatuor epos per diuersa loca nūero. 19. Et cessauit epatus dies. vi.

¶ De scō gaudētio epo & martyre. LXIII

Audētius epſ ariminēsis & martyr passus ē apud eandē ciuitatē tēpore ostantii iperatoris. Qui ex ciuitate epheſioꝝ exortus: fidei documētis eruditus: adhuc catecuminus: ad urbē romā uenies: tpe damasi pape: a quodam iustino pbytero sacri baptiſma suscepit: & apud quādā matronaz nobilem nomie eusitică hospitio se recepit. Quā adhuc gentilē: sua predicatione ad fidē xpi puertit: & ad sanctū damasum papā adduxit: qui eā sci fontis unda perfudit. Damasus ät pontifex cū de origine & religiōe gauētii ab eo cūctatus audisset: eum secū accersiuit: ipmq; clericū fecit: quē & in sui seruitio detinēs: post biennīū lectā ordinauit: deinde post septēnium ad sacerdotiū promouit. Qui sedula exhortatiōe: populo sugiter uerbū dñi predicabat: & miraculoꝝ gloria clarescebat. ¶ Nā quidā miles romanⁿ noie tarsensius a diabolo obsessus ē: clamante demone p eo: q uisi illuc gaudētius pbyter ueniret: inde nunq; discederet. Gaudētius ergo de mādato pape pro eo missaꝝ solēnia celebrauit: deinde sacram eucharistiā uiro oferens: demonem ab eo in sumi ipem eiecit. Quo miraculo multi paganoꝝ puersi sunt.

¶ Cum aūt ariminēsis epūs defūctus esset: & popul⁹ ipius urbis ad papā pro petēdo pōtifice accessisset. Damasus gaudētiū epm cōsecrauit: & ariminū i pastorē cuꝫ populo destinauit. Qui primū ad ciuitatē que martiana dicebatur aduenies dieb⁹. x. ibidē morā traxit: & populū multū ibidē exñtem in fide xpi eruditit: quem miles gentilis qui dudū egrotus i lecto iacuerat: eius fama ppta: ad se ingredi fecit: & ut se ab infirmitate illa cura ret humiliter supplicauit. Scūs aūt epus oratioñe pmisit: & militē manu tenēs de cubili sanū erexit puersumq; ad dñm cū comitibus suis ac seruis .25. numero baptizauit. Post hec ex ipa ciuitate discedēs ariminum deuenit. Et dū esset i itinere sociis uiuo carētibus & nimiū sitientib⁹: aquā i uinū conuertit: & comitibus propinauit. Ingresso autem ciuitatē occurrit illi omnis populus cū multitudine languentium diuersis egritudinib⁹ oppressoꝝ: quos omnes ptinuo i xpi noie sanos effecit. ¶ Sed q̄primum in ipa urbe missam celebrauit: mox idolum martis i medio adhuc foro positum cecidit: & ptractū ēce. teraq; omnia simulacra i diuersis locis posita similiter corruerūt. Quo miraculo multi gentilium ad xpm puersi sunt. ¶ Quedā nptis eusitice predicte: que gaudentiū hospitio rome suscepat: a demonio uexata ad beatum gaudētium ariminū adducta: & ab eodem ē ptinuo liberata. Hic scūs uir sua predicatione ariminēsem populū ad fidē xpi p. duxit: multas ecclesias pstruxit & dedicauit: multosq; presbyteros & aliosꝝ ordinū clericos ordinauit. Inter quos leonē presbyterū & marinū diaconū uiros scōs: qui de dalmatia illuc uenerant pfecrauit: ut dictū ē supra in gestis martini pfessoris pridie noñ septembris. ¶ Post hec cū de mandato pstantii imperatoris apud ariminū ciuitatē: pcliū epoꝝ rum pgregatū eēt: multiq; arriani falti prefidio augusti: pauci uero epi catholici conuenissent. Gaudentius pro defessione catholice fidei: arrianis uiriliter restitit: sed qa eis omnino se obuiare non posse uidit: eoꝝ uesanie cessit: & cum scis rhophilo pbyterī & mercuriali liuiesi epis: nocte fluiā clandestī ne properauit. Post discessum uero arriano rum: ad sedem suā redit: & conuocata synodo catholicoꝝ: que ab arrianis decreta fuerant reuocauit: quēdam quoq; martianū pbyterum hereticum: nolētem ad ecclesie unitatē reuerti dānauit: & de ecclesia ejecit. Quod audiēs martian⁹ procōsul: qui dicti martiani presbyteri ppinquus erat: epm durius increpauit: & multis pditis exprobrās: mortis ei minas intentauit. Qđ mox malignus spirit⁹ inualit & durissime uexare cepit. Cuius rei cā milites procōsulis gaudētiū detestantes: ipm mane ante solis ortū clanculum orantem pprehēderūt: & quasi i ultionē domini sui extra portā uinctum eduxerūt: & tā diu fustib⁹ & lapidibus rutuerunt: donec ipse se dño cōmēdās & pro ipsis etiā pfecutoribus exorans spiritū exhalauit pridie idus octobris. Cuius corpus in loco qui dicitur ad lacum in foueā maximā proiecerūt terra illud ac lapidib⁹ obruentes. ¶ Post anos uero. 70. cuꝫ locus sepulture eius cūctis esset ignotus: mulier quedā erat ceca in ciuitate cesarea: siue ceruia: noie abortiua. Cui per

uisum angelus raphael cum papa damaſo apparuit:& quis uter eoꝝ eẽt noiauit:ac eidem impoſuit:ut ſi lumẽ oculoꝝ recipe uel iet:ad ciuitatẽ arimineſem ueniret:& ciuib⁹ nunciaret:ut corp⁹ ſci gaudentii in tali loco diu occultatum regrederet: & honorabilius tumularent. Signum quoq; ei dederunt: qa mox inuẽto corpore:ipſa lumen recuperet: ſicq; illi eã uera dixiſſe cõprobarent. Cũ au tem mulier iam de tali uiſione pſidens:ſed de ductore cogitans iter ſola arripuiſſet:leues arundinẽ in manu ſua pſenſit:& ex altera pte ductorẽ preuiũ intellexit:ſũmitatẽ arũdinis petentẽ. Quo duce ad ciuitatẽ arimínum puenit:& uiſa ciuibus patefecit: qui unanimes ad locũ oſtenſum acceſſerunt:& terra effodiente s:odorem mirificũ ſenſerunt: corpuſq; ſci reptũ de fouea eduxerũt: ſtatimq; mulier:ut pdixerat:lumen oculoꝝ recepit. Multi quoq; languentes a diuerſis infirmitatibus curati ſunt. Corp⁹ autẽ ſci martyris in tumulo marmoreo collocatum eſt:& eccleſia ei⁹ nomini deſuper edificata.

¶De ſancto fortunato epo. LXIIII

Ortunatus epꝰ tudertine ciuitatis circa tempora iuſtini impatoris claruit. Qui in effugãdis ſpiritibus immẽſe uirtutis gra pollebat: adeo ut aliqñ ab obſeſſis corporibus legiones demonũ pelleret:& oratione ſua eoꝝ multitudines ſuparet. ¶Iuuenis quidã de tuſcie partib⁹ uxorem duxerat:que ad dedicationẽ eccleſie bti ſebaſtiani martyris fuerat inuitata:que nocte precedẽte uoluptate carnis deuicta:a uiro ſuo ſe abſtinere nõ potuit:& mane homines pluſq; deũ erubeſcẽs:ad pfecrationẽ acceſſit: mox uero ut bti ſebaſtiani reliquie in eccleſiam ſunt delate:maligꝰ eã ſpũs inuaſit: & coraꝫ oi populo uexare cepit. Quã ſibi ipſi eccleſie altaris ſindone cooperuit: ſed hunc repente ſimul diabolus inuaſit:qa ultra uires pprias quicq; pſumpſit. Puella igit domum delata magis quibuſdã tradit liberan da:a quib⁹ ad fluuiũ ducit : & in aquam demergitur:atq; diuti⁹ incantat. Sed oipotẽtis dei iudicio:dũ puerſa arte ab ea un⁹ demon expellit:in eã ſubito legio demonũ itrauit: totq; motibus cepit agitari:totq; uocib⁹ per ſtrepere:quot ſpiritib⁹ renebaſ. Quã parentes ei⁹ ad fortunatum epm adducẽtes:culpã eius cõfeſſi ſunt. At ille eã ſecum pluribus diebꝰ detinuit: & oroni inſtanter incubuit: puellãq; incolumẽ & plene liberatã remiſit ¶Alio quoq; tẽpore ex obſeſſo hoie ſpiritũ maligñ eiecit:qui occũbente ſole in formã ſe pegrini tranſmutauit:& per ciuitatem uadens clamare cepit:q; fortunat⁹ epꝰ : q ſcũs putabaſ :peregrinũ de ſuo hoſpitio reppulliſſet. Quẽ uir quidã mala intẽtione:ut epm diffamaret:hoſpitio ſuſcepit: & cũ uxore & puulo ad prunas ſedens:pegrinũ:ut ſe cale faceret:iuxta ignem poſuit:Fortunato⁹ de eius inhumanitate:& q; eẽt hypocrita detra here cepit. Poſt modicũ autẽ:qui pegrinus uidebaſ :paruulũ filium ei⁹ inuaſit:& inter prunas,piciens:aiam eius excuſſit: ſtatimq; diſparuit:& quis fuiſſet declarauit. ¶Alio etiã tẽpore:quendã cecũ ſigno crucis ſuper oculos ei⁹ edito protin⁹ illuminauit. ¶Preterea equ⁹ cuiuſdã militis in rabiem uerſus fuerat:qui a multis detineri neqbat:ſed oẽs morſibus lacerabat. Sed dũ ſcũs uir eius capiti extenſa manu ſignũ crucis edidit: cũcta eius rabiem in manſuetudinẽ imutauit. Tũc miles equum manſuefactũ ſancto epo decre uit offerendũ. Ille aũt dum recipere recuſaret:uictus precibus dignũ pcium tribuit:& ſic equũ oblatum recepit. ¶Die quadã gothi ad tudertinã ciuitatẽ uenientes: duos pueros rapuerunt. Quoꝝ ducẽ epꝰ ad ſe uocãſ pro pueris redimẽdis qualecũq; uellet precium obtulit:& tãtum ut pueros redderet: ſolicite requiſiuit. Et cũ p redemptione pueroꝝ biduo ſuſtiniſſet:goth⁹ eum oino audire recuſauit:ſanctũq; uiꝝ ptiſtatum ualde dimiſit:puerosq; equis ſuperpoſitos cum ſuis pmiſit. Statim aũt :ut eos ſecutus⁹ equum aſcendit:equus lapſo pede cũ eo corruit: & tibiam illius ſfregit. Qui ad hoſpitiũ reductus pueros reuocauit:& fortunato ppũcẽ gratus remiſit:ac ueniam petens eius gratiã imploraui. Epꝰ aũt per diaconẽ ſuum aquã illi benedictã deſtinauit : quam mox ut ſup illi⁹ coxam aſpſit:fractura ſolidata de lecto ſanus ſurrexit:& aſcenſo equo ſuum iter pegit. ¶In eadem ciuitate marcellus quidam eidem ſcõ deuot⁹ ſabbato paſchali defũcẽ eſt. Cuius corp⁹ cũ longius eẽt deferendum eo die ſepeliri nõ potuit. Due igit defuncti ſorores ad eũ ſlentes uenerunt : & ut earum frẽm reſuſcitarent:fidelibus peibus ſuppli cauerunt. Qui dũ eas licẽtiaſſet:eo q; ex hu militate de ſe tanta nõ pſumeret. Sub eqdẽ die dñico ante crepuſculum cũ duobus diaconib⁹ ad domũ defuncti perrexit:& iuxta corpus in oratione ſe dedit. Deinde ipſum ſurgens ex nomie uocauit. Ille aũt acſi leuiter dormiens oculos aperuit: & epo rñdit: atq; de eo quod fecerat:pqueri cepit:dicens q; duo hoſterno die ad ſe uenerãt: qui ſpũm a corpore eiicẽtes in benũ locũ deduxerãt Ipſa uero die unus miſſus fuerat: qui eũ ad corp⁹ reduci mãdauerat:quia fortunat⁹ epꝰ ſic a deo petebat. Quibus expletis uerbis: marcellus mox ex infirmitate ualuit : & in hac uita diutius manſit. Quieuit aũt uir ſanctus in dño pridie idus octobꝝ. & ſepultus

est in ecclesia tudertina. Ad cuius sepulturā crebra miracula fiunt. Hec gregorius dialogorum libro primo ca. x.

¶ De scō fortunato alio epō. LXV.

FOrtunatus epūs pictauiensis claruit tpe iustini ipatoris iunioris. Qui natione italus primo poeta: deide in pfate urbis epūm sublimatus: uir egregius: ingenio clar⁹: sensus celer: ore suauis: beati martini heroico metro gesta in. 4. uoluminibus digessit: hymnos etiā festiuitatū singulas eleganter ꝓposuit: & scitate plenus i pace quieuit.

¶ De scō iusto episcopo. LXVI.

IVstus epūs lugdunēsis insigni scitate refulsit. Qui epatu relicto cū uiatore lectore ei⁹ ministro ad eremum egypti se ꝓtulit: ubi multo tēpore angelicā uitā duxit. Ad hūc reuisendū antiochus epūs uir sanctus eiusq; epatu successor ad eremū accessit: & ab eo scitatis pspicue exēpla reportauit: de quo dicet ifra i eius gestis idib⁹ nouēbris. Scūs aūt iust⁹ i pace quieuit pridie id⁹ octobris. Qué dū morienté minister ei⁹ deferret: eo q; se desereret: ille pphetico spiritu eūdem hortās predixit: q; se cito secuturū eet. Quod rei p effectū probauit euētus: nā uiator p⁹ dies. 7. eū ad patriam secut⁹ ē: ut delicet. xii. cal. nouēbris: ut dicit ibidē.

¶ De scis. ccc. lx. martyribus. LXVII.

RECenti. lx. mrēs apud coloniam agrippinā passi sūt. Qui cū eēnt milites mauri ex sacra legiōe theogn: & illis trucidatis isti ex eorum ꝓtio ausugissent: a militibus maximiani ipatoris apud ipam urbē inuenti: & ipi gladiis trucidati sunt idib⁹ octobris. Quog; corpa pdita sūt in basilica: que admirabili opere ex moysaico quodāmodo deaurata resplēdet: unde etiā & loci incole scōs aureos illos uocare cōsueuerunt. Hec usuard⁹. Ado tñ pōit: q; fuerūt solūmō. 350.

¶ De scō antiocho episcopo. LXVIII.

ANtiochus epūs lugdunēsis fuit: q; cū adhuc ipius ecclesie presbyter esset: pio incitatus officio ad uisēdū eius epūm qui in egypti eremo morabat⁹ nosse & actiōe ure iustum: pegre profectus ē: a quo & scitatis insignia exēpla reportauit: ut dictū est supra in legēda iusti epi pridie idus octobris. Hic fuit uir discretiōe precipuus: scitate preclarus. Qui etiā non imerito tēpore interdicto ad eiusdem pontificatus culmē assūptus est. Quo strenue & feliciter administrato: in pace quieuit: regnū celeste ꝓsecutus est idibus octobris. Sepultus apud lugdun. in ecclesia scōg; martyrum maccabeog: in qua & sanctus iustus requieuit.

¶ De scō basolo abbate. LXIX.

BAsol⁹ abbas apud rhemen. ciuitatē claruit tēpore childiti regis francog; ut ait sigibert⁹. Hic ex territorio lemouicēti natus: duz adhuc iuuenil eremū optaret: angelo ipi appente ipmq; deducēte: ad urbem rhemēsium deuenit: & a scō egidio epo rhemēsi. 4. post remigiū suscept⁹ fuit. A quo & locū ad radices mōtis rhemēsis obtuit: ubi cōstructo cenobio monastica3 uitam duxit: deinde ad nemorosi mōtis cacumē ascendit: ubi per ānos. 40. iclusus manens eremi cultor deo seruire studuit. Et dū aque penuriā substineret: oratione sua fontē de saxo produxit: qui usq; in pēs de loco illo usq; ad inferiora desluit. ¶ Attila quidā diues & potens dū circa montē illū uenaret: & aprū cum canibus sequeret: aper ille cum esset nimie magnitudinis: depositā omni feritate ad cellam uiri dei uenies: & quasi liberari ab eo se petens pedibus illius aduolut⁹ iacebat. Quez dum canes & equites sequerētur: diuina uirtute effecti imobiles: ultra uiri dñi limites nec accedere: nec retrocedere ualebāt. Quod cernēs attila de presumptione penituit: & sci orationib⁹ ꝑmendās: aprū dimisit: eidēq; uiro dei predia sua ibidem posita gratanter concessit. ¶ Quidā pro crimine dānatus suspendio: dum iā laqueo astrictus suffocaret. Sanctum tñ basolū mente innocās: quia iaz uoce non poterat: laqueo rupto liberat⁹ euasit. Quieuit i pace idib⁹ octobris.

¶ De scā placidia uirgine. LXX.

PLacidia uirgo fuit filia ualētiniani imperatoris & eudoxie auguste filie theodosii magni. Que ꝑtoto seculo adhesit auie sue galle placidie ieiuniis elemosynis & orationib⁹ intenta. De huius scitate cuidam sene reuelatum ē: q; ei⁹ meritis soror ipsi⁹ placidie honoria nomine a grauissima infirmitate liberata fuisset. Qui & uisa eudoxie ipsius matri rettulit. Et extunc mater filiā i deuotione habere cepit. Cum aut⁹ placidia cum utroq; parente: & auia galla rauēnam nauigio uenirēt: grauissima in mari tēpestas exorta est. Qui omnes beato ioāni euangeliste p eog; liberatione uouerant basilicā ꝑstruēda. Statimq; beatus apostolus eisdē3 appuit: & tēpestate sedata icolumes ad portū ꝑduxit. Regina ergo galla ei apud rauēnatu eccles⁹ am fabricauit: in qua scūs ioānes eidē auguste: & barbaciano ꝑsbytero appuit: & sanctā lium suū pro fliquiis illis dimisit: ut supra actum in gestis barbaciani pridie cal. ianuarii. ¶ Post aliqd aut⁹ tēpus: placidia hierosolymā prexit: ubi lustrans loca scā bēnig3

exegit. Et deinde per uenetiam uerõnam ue
nit: ibiq; cuidam drute filie orabilis nobilis
matrone surde & mute aurium & lingue fa
cultatez ꝓcessit: ubi & i xpo dormiuit: sepul
ta in ecclesia sci stephani uia tridẽtina idib⁹
octobr. signis coruscans.

¶ De apparitione sancti michaelis archan
geli. LXXI

APparitio sancti michaelis archã
geli noua anno dñi. 707. facta ẽ:
ut ait sigibertus. Tempore enim
childeberti regis francoꝝ & iu
stiniani augusti apparuit archã
gelus michael autberto brachacẽ epo su
pra mare oceanũ cõmoranti: tpiq; secundo
monuit: ut in loco maris oceani insula: que
propter ei⁹ eminẽtia tumba dr: nomini suo
fundaret ecclesiam: uolẽs sibi talẽ veneratiõ
exhiberi i pelago: qualis exhibebatur i
monte gargano. Interea taur⁹ in eadẽ insula
a latrone furtim captus ligatur in loco illo
Vnde ẽps tertio admonitus iubet: ut in illo
loco fundamẽtum iaceret: quo taur⁹ ligatus
inueniret. Et sicut eũ terrã pedibus ptriuis
se uideret: sic ecclesie ambitũ duceret. Que
dũ ẽps populo rettulisset: ad locũ nauigio
accesserunt: & taur⁹ inuenientes: ut archange
lus pdixerat: ecclesiam ꝑstruere ceperunt.
¶ Due aũt rupes ibidem erant: que humani
tus inde moueri nõ poterant: que & officiũ
impediebant. Sed michael cuidã uiro appa
ruit: ꝓcipiẽs ut ipsas rupes inde amouerẽt:
qui tam facile eas mouit: ut nihil habere põ
deris uiderent. Sicq; ecclesia in honorẽ ar
changeli michaelis ꝑstituit: & ex eo tẽpore
sicut in mõte garganoꝝ ita & in ipso loco: q
mõ dr in piculo maris: ueneratio ei⁹ frequẽ
tari cepit. In qua ecclesia ptẽ pallis: quod in
mõte gargano angelus posuit: & parte mar
moris: supra quod stetit: detulerunt. Cũ ue
ro aque ibidem penuria icole paterent: mo
nitu angeli foramẽ in saxo fecerũt: & inde a
quaꝝ copia usq; in ꝑsens largius emanauit.
Hec aũt apparitio in dicto loco celebratur
17. calẽ. nouẽbris. Ille enĩ mons oceano cin
gitur: sed bis in die festo sci michaelis ꝑdicto
iter ꝑbens populo aperit. ¶ Cũ aũt quodã
anno copiosa turba ad ecclesiã pgeret: cõti
git mulierem pregnantẽ uicinãq; partui ex
deuotione archangeli secum ire. Et ecce ma
gno impetu unda rediit: & omis turba timo
re concussa ad littus fugit. Sola autẽ mulier
grauida fugere nõ ualuit: sed a marinis fluc
tib⁹ capta est. At michael eidẽ inter undas
astitit: qui mulierẽ illesã ꝙuauit: que & i me
dio pelagi filiaꝫ parturiuit: que & i ulnis su
scipiens lactauit: & angelo duce cum puero
ad littus illesa peruenit. ¶ Tẽporib⁹ caroli
regis dux qdã senogallie noie sergi⁹ habẽs
uxorem grecam nomine margaritam: dum
prole careret: bonis elemosynaꝝ opibus so
licite insudans subito leprosus effect⁹ ẽ: qui
plurima expendens in medicis: nulla medi
camina ꝓpere poterat. Dũ aũt pro sua sa
lute deũ fugiter exoraret. Nocte quadã mi
chael archangelus eidẽ i somniis apparuit:
eũq; admonuit: ut ad ecclesiã monasterii ab
angelo electam: que brentalis dr: uisitandã
accederet: indeq; salutẽ ptinus reportaret.
Qui expergefact⁹ mane cõiugi & militibus
uisa narrauit. Sequenti quoq; nocte eidem
dormienti: iteꝝ angelus astitit: & iussa predi
cta replicauit. Qui dũ locũ sibi nõ ee respõ
disset notum: angelus addidit: ut nauẽ cum
uxore & militib⁹ suis ascenderet: eãq; ad lo
cũ deducendã angelice solicitudini cõmit
teret. Qui iussa ꝓficiens nauẽ ꝓscendit: stan
tib⁹ q; uẽtis ꝓsperis uni⁹ noctis & diei spatio
ad locũ sci michaelis: qui brẽtalis dr: super
mare adriaticũ habẽs monasteriũ situm: qd
brẽtale dr sine de brundulo angelo duce pe
uẽit. Et dũ se mane ad portã applicuisse mi
rarent: & locũ ignorantes ubi nã eẽnt ab in
colis scisciterent: ab eisdẽ se ad ecclesiã pia
tam archangeli appulisse didicerunt: q deo
gras agẽtes nauẽ exierunt: cũctiq; nudis pe
dibus ad ecclesiã ꝓcesserunt. Sed dei miseri
cordia anteq; dux ecclesie ingrederetur hoc
stia ꝓfestim ab oi lepre mũdat⁹ est macula.
Tũc dux san⁹ ad domũ rediit: & oibus uẽdi
tis medietatẽ pauperibus tribuit: aliã medie
tatẽ ecclesie sci michaelis obtulit: & ibidem
cũ pluge ppetuis tẽporibus deo fuiuit.

¶ De scõ gallo abbate. LXXII

GAllus abbas ex hibernia claris
parentibus natus & sancto co
lumbano in disciplulũ traditus:
ab eodẽ sacris est lris eruditus:
& monach⁹ ipsius effectus ad sa
cerdotium ꝓmotus ẽ. Colũbanus aũt in gal
liam nauigans cũ apud luxouiũ cenobium
ꝑstruxisset: sigiberto rege annuẽte: ibiq; cũ
gallo & aliis discipulis deo fuire curaret:
ꝓcutione regis theodorici & brunichildis
regine inde expellitur: eo q; a scõ colũbano
arguebat: q; relicta pluge ꝓcubine ample
xibus fruebatur: ut dicet infra in uita colũ
bani abbatis. xi. calẽ. decẽbris. Inde igit co
lũbanus ad theodebertũ austrasiorꝝ regem
pueniens infra ꝓtes allemanie iuxta fluuiuꝫ
lidiniacũ habitandũ cũ discipulis: ab eo lo
cũ obtinuit: qui tuconia dicebaf: cuius loci
incole adhuc idolis fuiebant: ubi gall⁹ fidẽ
trinitatis ꝑdicare & phana idolorꝝ cepit exu
rere. Sꝫ dũ habitatores loci suis dei ex hoc
ꝓcutionẽ excitarent: relicta tuconia colũ
banus cũ discipulis ad castꝝ arbonã accesꝫ
sit: & a ꝑsbro uulmaro gratanter exceptus

Qui eos locum edificādi mōasterii antique
structure docuit: & illuc usq; perduxit: ubi
ecclesiam i honorē scē aurelie & cellulas cō
struxerunt: & ibidem populū docere in xpi
side ceperunt: idolisq; in lacū demersis eccle
siā dedicarūt. Ibiq; colūbanus cum gallo &
aliis discipulis triennio resederunt. ¶ Cum
autē nocte quadam gallus piscatiōi insisteret
audiuit de montis uertice demonē: quenda
alium existentem i pelago uocantē: ipmq; ei
respondentē: & utrunq; ipsoq; se de hospite
gallo poquerentem: q eos de sede ppria eie-
cissent. Qui signo crucis edito demones i fu-
gam uertit: & uenies ad abbatem sibi audita
rettulit. Illeq; dū fratrib⁹ aduocatis deo lau
des exoluerat: audite sunt uoces demonū p
strepētium: & scis persecutionē illaturos se
acriter ominantiū. Dux autē regionis nomie
gunzonus: audiens q; sci dei cultum deoru
suoq; euacuarent: missis famulis suis sustulit il
los inde discedere. Qui uaccā monachorum
abstulerunt: & duos ex fratribus occiderūt:
illos quoq; ab eoq; finibus discedere pcepe-
runt. Sed dum colūbanus ad gilolfum regē
italie ꝓperare disponeret: gallus egritudine
pressus ibidem remānsit: & a presbytero uul
maro deuote hospitio suscepꝰ fuit. ¶ Postq;
autem gallus de langore pualuit: presbyte
rum ut sibi locū aliquē grate solitudinis o-
stenderet solicite requisiuit. Cuius iussione
diaconus eiꝰ noie hildeboldus ad locū opti
mum illum adduxit. Qui cum die itegro ie
iunū pagrassent: gallus ad flumē uenies: mis
so rete pisciculos cepit: & ipsis assatis pitet
cum diacono cibū sumpsit. Ibiq; uterq; ipso
rum illa nocte quieuit. Gallus uero crucem
ligneam i terram fixit: & ad eam capsellam
reliquiaq; quā secum tulerat appēdit: & ante
illas prostratus in orationem pnoctauit.
Cūq; mane ingens ad eos ursus descenderet
& micas que ab eis remanserant lingeret: p
cepit ei gallus ut ligna in ignē mitteret: ur
susq; protinus obediuit. Cui uir dei quasi p
mercede panē porrexit. Mane uero diacon⁹
iubente gallo ad flumē accessit: ut pisces ite
rum aliquot caperet. Duo autē demones in
specie mulieꝝ nudaꝝ eidem appareuerunt: s
ad orationē uiri dei ptinuo euanuerunt. Cū
q; ad locum preuisum deuenissent: & ꝑpentū
ibidem multitudinē reppissent: oratione gal
li serpentes omnes inde fugati sunt usq; in p
fens. In ipso igit loco cum triduo perma-
nissent: & ibi gallus locum sibi solitudinis e-
legisset: ad reuisendum suum hospitem pre
sbyterum redierunt. ¶ Cuꝰ igitur ibidem p
dies. 7. resedissent: gunzonus dux misit ad p
sbyterum: orās ut gallum ad se adduceret:
eo q; filia eius imundus spiritus inuasisset.
Qui p os puelle clamabat: q; ideo filiam du
cis oppsserat: quia pater eius gallū abbatē
una cum magno colūbano de possessiōe sua
eiecerat. Hec igit puella sigiberto regi fue-
rat despōsata. Quod cum rex sigibertus au
disset: duos epos ad puellā misit ut suis eam
orationib⁹ liberarēt. Sed demō ex ore puel
le eoꝝ occulta eis obsicies illos deridebat:
& q; nisi a solo gallo ide posset eici affirma
bat: pater igitur puelle afflict⁹ mq; legatos
ad presbyterū uulmaq; destiauit: ut sine mo
ra gallum sibi adduceret: ut eius filia libera
tionem ꝑsequi posset. Promittens illi q; uirū
dei in constantiēsem epm promouere: si de-
monem ab eius nata expellere posset. Iā aūt
gallus ad locum electe solitudinis reuersus
erat: & quietem mentis eligēs duos discipu-
los in ministros assumpserat: & ad ducē ue
nire recusans se ad italiā colūbanum reuisu
rum pretendebat: eo q; miraculi gloriā for-
midabat. Tandem uictus precibus legatoꝝ
& uulmari presbyteri: ioānem diaconū & so
cium secum assumpsit: & nauigio ad ducē
in castro burningio puenit. Inueniq; puellā
iacentem uinctam: & a demonio triduāo ie-
iunio tabefactam. Qui orationē ad dñm fu-
dit: & in xpi noie demoni imperauit: q mox
ex ore eius in speciē nigri corui discessit: &
fetorem sulphureum i loco dimisit. Dux ue
ro mīta ei dona obtulit: que uir dei accipiēs
ea postmodum omnia i paupum usus expē
dit. Cum autē illum in epm uellet preficere
omnino renuit: sed ioānē diaconum discipu
lum suum obtulit. Ad cuius nutum in eum
omnis popul⁹ epm ꝑstantiē sem elegit. Rex
aūt sigibertus audito q; puella liberata fuis
set: misit ad patrem ut eam sibi desponsatam
transmitteret. Que cum ad eum uenisset: &
modum liberatiōis eius sigibertus audisset.
Gallo abbati pecuniam copiosam misit: de
qua scūs cellam & ecclesiā edificauit. Quā
rex & dux prediis & possessionibus dotaue
runt. Cū autem sigibertus spōsam suam sibi
uellet ꝓiugio sociare: audiuit ab ea q; p eius
liberatione uotum pudicitie emisisset. Et de
consilio galli abbatis ne eiꝰ propositū auer
teret: ipam i cenobio matrē uirginum multa
rum eē constituit. ¶ Deide uir domini a gū
zono duce ad urbē constantiam aduocatus:
ut consecrationi ioannis episcopi ꝑsens eēt:
uerbum dñi in populo mirifice ꝑdicauit: &
multos ab errore gētilitatis ad xpm conuer
tit. Epo quoq; formam gubernande sibi cō
misse ecclesie ꝑbuit. Atq; postmodū ad cel
lam suam in eremo rediit: ubi plures disci-
pulos congregauit. Deinde rogatus a uul
maro ꝑsbytero: relicto mōasterio ad domū
eius p dies a liquot diuertit: ut ei monita sa
lutaria ꝑberet. Et cū omni populo i ipso ca
stro uerbū dñi ꝑdicasset: post dies duos se-

bre correptus diebus. xiiii. langore pressus iacuit: & cum esset annorum. 95. ad extrema deduct⁹ in domino quieuit. 17. calē. nouēbr Cuius corp⁹ in castro burnigio sepultum ē ubi & miraculis uiuit.

¶ De sanctis ducentis & septuaginta martyribus. LXXIII

Ducenti & septuaginta martyres xpi apud aphricā coronati sunt: & sancti martyres ✝ martianus & ✝ satyrian⁹ cum duob⁹ fribus & ✝ maxima uirgo egregia ancilla christi sub psecutione uandalica gerserico rege arriano. Qui primo nodosis fustibus cesi: & usq; ad ossa laniati: cū multo tēpore talia paterēt: sequēti die incolumes reddebant. Postmodum aūt dura custodia mancipati: & artati in neruo dei uirtute soluto cippo liberati sūt. Ob quod miraculū Maxima libertati sue reddita: materq; multarum uirginū effecta in pfessione christi cō senuit. Sancti aūt inter mauros ferocissimos relegati: cū pdicatione sua multos ad xp̄m puertissent iussu gergerici ligatis pedibus post terga currentiū quadrigaꝝ: inter spinosa loca siluasq; tracti: & discerpti spirit⁹ emiserunt. 17. calē. nouēbris: ut ait ado in martylogio suo.

¶ De sancto magnobono epo. LXXIIII

Magnobonus epūs andegauēsis claruit tēpore dagoberti regis: quē rex fama ipsius cōpta ad se accersiri fecit. Cuꝫ ergo ciuitatē ingressus eēt: spediti qui erant in ergastulis ei⁹ parrochianum implorabant. Ille uero iudicem adit: & ut reos amore xpi solueret: exorauit: qui ab eo repulsus dū ecclesiā intrās oraret: subito ꝑdibus fractis & carceribus reseratis ēcluſi absoluti sunt. ¶ Cū in pdio quartanaco eius diocesis puer a demone raptus eēt: inter uepres & rupes colliditur: & semiuiuus scō epo a penitibus offert: qui demonē xpi noīe inuocato a puero eiecit: & ipm sanū parētib⁹ restituit. ¶ Qua dā uice dū flumē cum socijs uellet transire: nauē ꝑspexit ab alia pte flumis ductore carentē. Sed duꝫ orasset: nauis sine remige cis flumen ad eū uenit: & ipm cum sociis sine ullo gubernante transuexit. ¶ Veꝝ tēpore famis ingruentis dispensatori suo certā numꝫ summā paupibus distribuendā dedit: quā ille in dispensando duplicatam inuenit. ¶ Abbas quidā ei⁹ emulus ad eum uenenopoculādū quosdā misērat. Sed scūs uir hoc ꝑ spiritum cognoscens nuncios abbatis benigne suscepit: & eoꝝ intentionē eisdem aperuit: atq; sic eos ad penitentiā puocauit: qui euit autē in pace uir dei. 17. calē. nouēbris: sepultus in ecclesia sua.

¶ De sancto ambrosio epo. LXXV

Ambrosius epus bituricen. apud eandem ciuitatē claruit tēpore pipini regis francoꝝ: qui uita & sanctitate eximius: & doctrina ꝑ fulgidus gregē dñi sibi cōmissū uerbo & exemplo fideliter enutriuit: & uirtutibus plenus in pace quieuit. 17. calē. nouembris: ut ait ado in martylogio ex dictis hieronymi sumpto.

¶ De sancto ambrosio pfessore. LXXVI

Ambrosius alexandrinus cōfessor didymi auditor: apud alexādriā floruit. Qui multa sapientia polens: uolumē de dogmatib⁹ multoꝝ uersuum aduersus apollonium scripsit. Cōmētarios quoq; in iob elegātes ꝓposuit. Et tēpore theodosii iunioris apud platam urbē in dño quieuit. Hec hieronymus libro de uiris illustrib⁹.

¶ De scō herone epo & martyre. LXXVII

Heros epūs & martyr post beatum ignatium antiochenā rexit ecclesiā: sicut eidem ignatio ad passionem ꝑgenti fuerat diuinit⁹ reuelatum: qui epūs factꝰ: ut magistri uiam pius imitator sequeret: pro cōmenda to sibi grege amator xpi occubuit. 16. calē. nouembris.

¶ De sancto priuato martyre. LXXVIII

Priuatus martyr sub alexāndro impatore rome passus est: qui cum eēt miles plenus ulceribus uidens qualiter sanct⁹ calepodius ꝓsbyter & martyr btō calliſto pape in custodia detētō: nocte cū immēso lumine appuit: ipmq; blandis exhortatiōnibus ꝓfortauit: ad pedes calliſti ꝓcidit: & pro sanitate sua instantius exorauit. Quem dum callistus sacro fonte pfunderet: ab omnibus uulneribꝰ curauit: ut supra dictū est in passiōe beati calliſti pape pridie id⁹ octobris. Quod audiēs alexander impator post passionē calliſti priuatum teneri fecit: & in xpi pfessione manentē: tā diu plumbatis cedi: donec deficeret: cuius corpus asterius ꝓsbyter iuxta corp⁹ bti calliſti sepeliuit. 16. calē. nouembris.

¶ De scō luca euangeliſta. LXXIX

Lucas euangeliſta natione syrus ex antiochia ciuitate un⁹ fuit ex septuagintaduobus xpi discipulis: ut abbas dorotheus scribit: uel ut dicit hieronym⁹ discipulus fuit apostoloꝝ: postea paulī secutus ē usq; ad passionē ꝓiens dño sine crimie. Hic sapiēcia eruditissimus grecis ꝑmonibus non ignar⁹: arte medicus extitit: pri⁹ corporib⁹ deinde aiabus ꝑstans medelā. Nā uerba ei⁹

languentis animę sunt medicina. ¶ Hic euangelium sicut audierat scripsit i grecia in ptibus uidelicet achaie: theophilo eṗo di scipulo suo: cum iã scripta essent euangelia p matheũ i iudea litteris hebraicis: & p marcum in italia latinis. Hic tertius scripsit i grecia litteris grecis. Qui etiã eodem greco sermone actus apostolos; sicut uiderat ipse cõposuit: quem pñs; tradũt fuisse proselytum: & hebreas litteras ignorasse: eo q; qcqd scripsit greco sermone ꝓposuit'. Euangeliũ autẽ suum ipse didicit ab apostolis: sicut ipe i prologo suo eidem testatur theophilo. Cum enim non fuerit cum xp̃o in oibus actibus & mirabilibus xp̃i: ideo suum euãgelium scripsit ſm qd apostoli: qui ꝑtes fuerãt: ipi ittimauerũt & rettulerunt. Credit quoq; q; ea que de incarnatione dñi & natiuitate & infãtia memorauit: a beata uirgine didicerit. Ideoq; predicta super alios euangelistas plenius & copiosi⁹ explicauit. Nam & eidẽ dei genitrici familia rissimus extitit. Cuius euãgeliũ a paulo mirabiliter approbatum ẽ: quando ad ꝑfirmationem dictoꝝ suoꝝ luce euangelium addu cebat: unde quidã suspicati sunt: q; q̃cunq; paulus in epistolis suis dicit: ſm euangeliũ meum: de luce significare uolumine. ¶ Actibus uero apostoloꝝ ipe beatus euangelista pñs fuit: & ea cũcta oculis suis ꝑspexit. Nã & tẽpore passionis dñi ias xp̃i discipulus eẽ ceperat: qđ pat; ex eo: ut quidã tradũt: quia ipse alius discipulus cũ cleopha nominatim expresso fuerit: quib⁹ dominus cunctibus in emaus die resurrectionis appuit: qui ex humilitate nomẽ suum ꝓticuit. Ipoq; igit' actum uolumẽ usq; ad quartũ imperii neronis annum texẽs historiã in urbe ꝓmulgit: ut eiꝫ tamẽ scripta indicãt pauli apostoli sectator fuit: & omnis eiꝰ pegrinationis comes indiuiduus. Nã & gesta solius pauli i actibus apostolicis ꝑsequẽs: cum eisdẽ uoluminis finem facit. ¶ Hic ab ineunte pueritia castissimus fuit: & sine crimine uiginitatẽ; mẽtis & corporis semp seruauit. Nã neq; uxorem neq; filios habuit: & in opꝰ euangelice predicationis iugiter laborauit. Crucis quoq; mortificationẽ ut tradit ecclesia: in suo corpore: ꝓ nominis xp̃i honore portauit: quia & carnẽ suam mira penitentia affixit. ¶ Fertur quo q; q; lucas euangelista artẽ pictoriã habuit: & i ipa solẽnis opariꝰ fuit. Nã & rome due extant imagines: una xp̃i in scã scõa: & alia dei genitricis in ecclesia scẽ marie maioris per quas deus miracula retroactis tẽporibus ostendit: quas lucas dicit depinxisse: formam uultus saluatoris & matris naturalẽ assimilantes: & eas ueraciter representantes: pstantinopoli etiã; alia pictura beate uirginis habetur: que forme matris domini dicitur esse simillima: que ab eodem euangelista tradiſ fuisse figurata. ¶ Deniq; beatus lucas scitate & plenus mũdicia obiit in bithynia plenus spiritu sco: etatis sue annũ. 74. Ibiq; sepulꝰ est. xv. cal. nouẽbris. Cuius ossa regnãte cõstantino impatore anno. 20. impii eius: cum reliquiis andree apostoli pstantinopoli translata sunt: licet ciues padue urbis: ipꝰ corpꝰ pñtialiter fabulenẽ se habere in ecclesia: uidelicet scẽ uirginis iustine.

¶ De scõ iusto puero & martyre. LXXX.

IVstus martyr puerulꝰ annoꝝ. 9. apud ambianẽse oppidũ passus ẽ sub rictiouaro preside. Qui nat' antisiodori clara prosapia: patre iustino matre felicia: i tenera eta te deo dedit' spiritum prophetie meruit obtinere. Cum enim pater iusti fratrẽ quendaꝫ iustinianum noie habuisset: qui de ciuitate illa dum esset adhuc puer dudum furto sublatus fuerat: & ambianũ ductus negociatori cuidam noie lupo xp̃iano uenditus: adhuc in seruitute manebat. Iustus puer annoꝝ. 9. prophetico spiritu hec omnia patri nunciauit: & ad requirendũ patruum omnio se uelle accedere dixit: qui tñ nunq; patruum uiderat nec nominari audierat: eo q; anteq; iustus genitus esset: per annos multos ille rapt' ex titerat. Dum autẽ pater puer; reuocare non posset: eiusq; uerba quasi puerilia derideret ab eo tñ multa uictus istantia: puer; assumpsit: & ambianum secum prexit. Qui duꝫ ue nissent ad castrum militonẽ pauper xp̃ianos esca refocillarũt. Iustus uero pauperi nudo reperto tunicam suaꝫ tribuit. Sed dum ambianũ uenissent: a predicto lupo negociatore occulte quidem xp̃iano ꝓpter meũ rictiouari presidis hospitati sunt. Cui cãm eorum aduentus exposuerunt: & seruũ quem habebat se redimere precio obtulerunt. Lupus uero oibus famulis suis cõuocatis ut suum recognoscerent: iustus patruũ qđ nunq; uiderat p spiritum recognouit: qđ tamen pater eius iustiniani germanus: iam grandeuũ effectum uix recognoscere ualuit. ¶ Cũ aũt presidi nunciatum fuisset: q; xp̃iani pegrini i domo lupi lateret. Ille iustinianũ seruũ abſq; ullo precio libertati donauit: & ipm cum iustio & puero iusto nocte de ciuitate dimisit: mane aũt custodes rictiouari ad domum eius uenientes osa perscrutanſ: & non inuentis illis: iussu presidis eos i equis cursoribꝰ insequuntur. Cũq; sci iuxta fontem pranderent: & milites a longe ꝑspexissent: puer quidem patrem & patruum inter frondes abscondit: ipse uero in arborem speculator ascẽdit. Ad quem peruenientes satellites: dũ parẽtes non inuenerunt: puerum se ꝓfessum xp̃ianum de collauerunt: & continuo abierunt. Corpus

autem truncum per seipm se leuauit : & caput manibus substulit: atq; ad parentes accessit. Quib' pdeuntibus caput lingua clare loqui cepit:deū collaudans:&patrem ac patruū admonens:ut corpus suum ad ciuitatem beluacū delatum sepeliant:caput uero ad matrem pro eius cōsolatione deferāt. Quibus dictis corpus mortuum cecidit: & spiritus celos petiit:lux quoq; celica desuper immensa coruscauit . Illi igitur corpus ad territorium beluacēse portātes:illud ibi dem sepelierunt : & antisiodorum regressi: caput matri obtulerunt:omniaq; gesta narrauerunt:quod illa ut caput martyris suscipiens reuerēter digno loco reposuit:& ipm pro reliquiis deuotionis conseruauit. ¶Sāctus autem amator episcopus post decursū temporis caput iusti martyris in loco : ubi ipse decreuerat:collocauit: ubi puella ceca a natiuitate annorum.16.lumen oculorū recepit. In loco autem sepulture eius in territorio beluacensi basilica eius nomini edificata est. Sed interfecto tempore caput eiusdem beluacum translatum in sacrario ecclesie sancti petri reconditum est:passus est sāctus martyr.15.calē.nouēbris.

¶De sancta tryphonia regina. LXXXI

Tryphonia regina uxor quōdam decii cesaris fuit. Que post passionem martyrum hippolyti & sociorum hoc modo cōuersa ē. Cū enim decius cesar & ualerianus prefectus sanctos martyres ireneum & abūdium necari i cloacā fecissent:de quibus supra in eorum passiōe dictum est.7. calēdas septembris:& elapsis diebus triginta sepres ambo in carruca consedentes ad amphitheatrum descenderent:ut ibi sanctos martyrizari facerent:uterq; eorum a demonio arreptꝰ clamare cepit: q; eum sancti martyres laurentius & hippolytus cruciarent: & post diras uoces ualerianus ibidem expirauit. Decius autem ad palatium reductꝰ:per triduū a diabolo uexabatur. Tunc eius nomine tryphonia omnes sanctos in carceribus detentos dimisit. Finito uero triduo deciꝰ clamās se a laurentio torqueri: miserabiliter uitam finiuit. Quod uidēs tryphonia cum filla eiꝰ cyrilla puella uirgine conuersa est: & ad iustinum presbyterum uenerūt baptismi gratiam postulantes:qui indixit eis ieiunium septem dierum:& eas postmodum sacri fōtis unda perfudit. Quibus ad domum suam reuersis:tryphonia die sequenti orans ad dominum cum lachrymis emisit spiritum:cuius corpus iustinus presbyter iuxta corpora hippolyti & sociorum sepeliuit.15.calen. nouembris.

¶De scō asclepiade epō & mare. LXXXII

Asclepiades epus antiochenus & martyr apud eandem ciuitatem passus ē : qui unꝰ fuit ex pclaro cōfessoꝝ numero: qui sub decio cesare passi sunt . Hic enim pro confessione nominis xpiani capite truncatus martyrio coronatus est.15.calen.nouēbris: ut dicit ado.

¶De sanctis ptolemeo & lucio martyribus LXXXIII

Ptolemeus & lucius cum quodam tertio martyres tēpore antonini pii augusti passi sunt apd alexandriam ciuitatē. Qui ptolemeus a quodam centurione detentꝰ: eo q; se christianum diceret:dudūq; carceraliter cu stodia maceratus ab eodem iudici urbicio traditus est: a quo interrogatꝰ dum se xpm colere uiua uoce profiteretur:capitali sentētie damnat . Dūq; lucius:qui xpianꝰ erat occultus:iudicem de tāta impietate argueret: eo q; nullius reum criminis innocēter damnasset:interrogatus quoq; ab eodem se xpianum fore similiter assereret:simili ultiōe puniendus adiudicat . Sed & quidā tertius pariusus libertate:pari quoq; dānatione ꝑdēnatur. Qui oēs simul decollati martyrio coronati sunt.14.calē.nouēbris.

¶De scō ethbino ꝓfessore. LXXXIIII

Ethbinus in hibernia claruit tpe mauricii imperatoris. Hic i britānia natus:in domo paterna usq; ad annū.15.liberalibus disciplinis instructus est. Mortuo uero eiꝰ patre ab ipsiꝰ genitrice scō sampsoni dolensi epo oblatus ab eodem clericus factꝰ ē Materq; ipsius sacro uelamie ꝓsecrata: qui postq; predicto epo annis aliquot adhesit: ut artiori se uite traderet:ad sanctū similianum abbatem accessit : a quo in monasterio quod tauracū dr : monasticū habitū suscepit:q etiā ad diaconatū pmotus scō uigna loco sacerdoti:& eiusdē loci monacho socia tur. ¶Cū aūt cū ꝓdicto scō quadā uice itineraret:& leprosum aspectu horribilē inuenisset:ethbin' iacentē cepit brachiis substētare:dūq; ille dolore narium torqueret se diceret:& nullus sibi adesse remediū:nisi oris anhelitum exprimeret: uignaloc' spatiens nasus horridū & ulcerosum in ore suscepit: quem ethbinus per latera substinuit: respiciensq; sursum uidit crucem auream angelosq; pauperi obuiantes. Tunc leprosus uiros dñi ꝑortans : seq; xpm esse protestans in nube raptus nunq; cōparuit. Illi uero domini gras agentes alter alterius meritis uicissim uisionem ascribebant. ¶Dū igit̄ franci britanniā deuastassent:ethbin' hiberniam petēs in silua nectensi tugurium & ecclesiā

paruam fabricauit : in qua deo assidue seruire cepit miraculis etiam clarens claudum unum erexit. Mulier quedam ad eu3 ueniés pro salute filii sui paralytici : longeq; posti supplicauit: dicens q; beata uirgo brigida illam ad ethbinum misisset: ut eius filium liberaret. Qui suis orationibus filio mulieris illius salutem impetrauit. In ipso autem loco pane solum & aqua bis in hebdomada sefrecit & annos. 85. i pace quieuit. xiiii. cal. nouembris.

¶ De scō maximo mſe & leuita. LXXXV

Maximus martyr & leuita uir sanctus tempore decii cesaris apud ambianensem prouincia3 passus est. Qui cum esset plebei? patien di desiderio inquirentibus se plecutoribus palam ostendit. Et a preside comprehensus post responsionum eius constantiam dum christum confiteretur: in equuleo suspensus ac diutius tortus est. Cui dum ꝑses cesariam eius filiam nimis speciosam in uxorem promitteret: si diis sacrificare cōsentiret: & ille se mariam uirginem dei genitricem habere sponsam assereret: ac omnino sacrificare renueret : fustibus diutissime ceditur: deinde ad carcere ꝺ duci iubetur. Qui dū duceretur emisit spiritum. xiii. calendas nouembris.

¶ De sanctis caprasio prio & feliciano martyribus. LXXXVI.

Caprasius martyr cum primo & feliciano fratrib? passus est i galliis ciuitate agenēsi sub daciano preside. Cum eni caprasius xpianus occultus timore presidis ꝑpter rabiem persecutionis declinās iuxta urbem in rupis spelunca lateret: audiens qualiter beata uirgo fides pro xp̄o agonizasset: de qua supra in eius passione dictum est prid die noñ. octobris animatus ad tolerantiam passionis orauit ad dñm : ut si eum dignum gloria martyrii iudicaret: ex lapide spelunce aqua limpidissima emanaret. Quod ꝑstāte domino statim obtinuit. Super hec uidit per spiritum columbam niueam de celo descendentem: & coronam auro gemmisq; fulgentem super caput fidei uirginis imponentem: que uestibus fulgidis erat ornata: & angelis comitata. Ipsa uero columba alarum uolitatu & rore celesti: ignem: in quo uirgo iniecta erat: extinxit: & ad celos subito aduolauit. Cum autem hec omnia caprasius conspexisset: sponte ad certamē cucurrit: & christianum se coram daciano cōfessus fuit. Quē ille detentum ungulis laniari fecit. Ita ut primus & felicianus fratres eius exemplo patiē tie conuerterentur: & se christum colere faterentur. Quos omnes insimul uinctos: pre ses capite cedi mandauit. Quorum corpora in eodem tumulo in agenensi ciuitate a xpiā nis sepulta sunt. xiii. cal. nouembris.

¶ De sanctis undecim milibus uirginibus LXXXVII.

Undecim milia uirgines cū sociis earum apud colonia3 passe sunt sub hunorum principe iuliano. Quarum omnium principalior auctrix & signifera fuit beata ursula. Hec filia unica regis scotie xpianissimi nomine mauri sapientia mirabili & pulchritudine insigni pollebat. Quam rex anglie nimis prepotens missis solennibus nunciis: filio suo in coniugium: multis promissionibus & blanditiis postulauit: additiciens minas: si ad eu3 legati uacui reuerterentur. Pater autem uirginis cum iram regis anglie formidaret: quid ageret anxiabatur: nec enim uolebat deum offendere filiam suam homini gentili tradendo: nec uirginis sacrum propositum impedire : eius pudicitiam : quam deo uouerat perturbando. ¶ Virgo autem domini diuina reuelatione premonita patri suasit : ut predicto regi assensum preberet: ea tamen conditione: ut iuuenis baptizaret : & per triennium in fide instrueretur: & q; sibi a patre iuuenis & a suo. x. uirgines electe & speciose in socias darentur: & tam sibi q̄ illis: mille uirgines subscriberentur: & naues xi. munite ad opus earum fabricarentur: q̄tenus dicto triennio per mare ludendo discurrerent: & uirginitatem suam domino dedicarent. Hoc autem uirgo proposito: ut interim coetus suas christo uirgines consecraret: & sponsum ac patriam ad fidem adduceret. Quod parentes & iuuenis fieri consenserunt: ipsoq; continuo baptizato naues fabricari preceperunt. Omnia igitur festinantius parantur: uirgineq; de diuersis mundi partibus congregantur: & omnes ursule presentantur: pater autem eis honorabilem comitatum multorum episcoporum & baronum anglie & scotie tradidit: & necessariorum copiam ministrauit. Multi quoq; ad tam grande spectaculum de diuersis urbibus conuenerunt. Inter quos fuit ✠ pantheus basileñ. episcopus: qui eas usq; romam perduxit & inde reuersus cu3 eis martyrium suscepit. Sancta quoq; ✠ gerasma regina sicilie: que uirum suum conuerterat soror macrinii episcopi & darie matris sancte ursule: cum qt tuor filiabus suis scilicet ✠ babila iulia victoria : & aurea : & paruulo suo hadriano : cum hoc per litteras patris ursule cognouisset : relicto; regno in manu alterius filii : per mare in angliam nauigauit. Cuius consilio & etiā industria tam naues quam omens uirgines regebantur: & sic

in nouam christi militiam ab omnibus con-
iuratur iuxta condictum igitur triēnio per-
mare discurrunt: & omni ludorum genere
se exercitantes: modo belli preludia inco-
hant: modo fugam simulant: modo aliud fin-
gunt: quod animo occurrebat. ¶ Tandem
postq; ursula ad fidem & pudicitiam oēs xpi
uirgines puertisset: sub uni⁹ diei spatio flan
te prospero uento ad portum gallie: q cei-
la dicitur applicantes: inde coloniam sunt
delate: ubi angelus domini ursule apparu-
it: & predixit eas illuc integro numero reuer
suras: & coronas martyrii percepturas. Ad
cuius admonitionem inde uenerunt basileā:
ubi relictis nauibus pedestres uenerunt ro-
mam. Quas papa ✝ cyriacus gaudenter su
scepit: quia de terra earū erat: & multas ibi
consanguineas habebat: plurimas q ex ipsis
nondum baptizatas sacro fonte perfudit: q
diuinam reuelationem in somnis accepit: ut
cum ipsis relicto pontificatu discederet: &
coronam martyrii cum eis acciperet. Et cū
anno uno & mensibus duobus & diebus ui
ginti ecclesiam rexisset: inuitis cardinalibus
& clero romano papatui resignauit: & cum
✝ uincentio presbytero cardinale & multis
aliis uirginum se collegio sociauit. Et quia
inuitis omnibus pontificatum reliquit: no-
men eius de catalogo pontificum clerus ab
rasit. ¶ Videntes autem duo iniqui princi-
pes romane militie: scilicet maximianus &
aphricanus: q per sacras uirgines multi ad
eas undiq; concurrentes ad christum cōuer
tebantur: explorata earum uia: miserūt per
litteras ad iulianum cognatum suum ducē
gentis hunorum: ut apud coloniam contra
eas exercitum duceret: ubi uirgines cum so
ciis trucidaret. Secuti sunt autē eas una cū
summo pontifice predicto ✝ iacob⁹ episco
p⁹ antiochenus: qui de britannia patria sua
ueniens septem annis ibidem sedē tenuerat:
& romanam curiam uisitare uenerat. ✝ Ma
ctirius quoq; leuican⁹ epūs aunnculus babi
le & iuliane. & ✝ follarius epūs lucensis cuꝫ
aliis presbyteris & clericis multis. His etiā
occurrit sponsus beate ursule ✝ ethere⁹ no-
mine patre suo iam xpiano defuncto & ma
tre cum sororib⁹ baptizatis: qui diuinā iam
reuelationem habuerat: ut spōse sue occur-
reret: & cum ea palmam susciperet: q secū
de britānia socrū ✝ dariā adduxit cū puula
sorore nomine ✝ florentina: & quendam ✝
clementem episcopum. His etiam se rome
coniunxerat ✝ marculus episcopus grecie
cum sorore sua ✝ constantia filia dorothei
imperatoris constantinopolitani: que cuiusl
dam regis filio nupserat: sed eo āte tradu
ctionem morte preuento uirginitatem suaꝫ
christo denouerat. Omnes igitur uirgines
cum predictis episcopis & multis aliis co-
loniam redierūt: & ipsam iam ab hunis ob-
sessam inuenerunt. In quas irruentes barba
ri uelut in oues lupi: totam illam gloriosā
multitudinem gladiis peremerunt. Sicq; co
ronam martyrii perceperunt. Cum autem
uidissent ursule pulchritudinem: manum re
traxerunt. Sed cum impio iuliano hunorus
duce nollet nubere: nec idolis immolare: ille
contemptum se uidens: directa sagitta eam
in corde transfixit: & sic illa ad dominū mi
grauit. ¶ Quedam autem uirgo nomine ✝
corbula timore perterrita in naui nocte il
la se abscondit: sed in crastinum morti se of-
ferens martyrii coronam suscepit. Quarum
corpora a fidelibus collecta: apud coloniā
honore condigno tumulata sunt: & honora-
bilis ecclesia cum notabile monasterio uir-
ginum ad memoriam earum fabricata sunt
Passe sunt autē uirgines undecim milia cū
sociis earum duodecimo calendas nouem-
bris: Circa annum domini. 450.

¶ De sancto hilarione abbate. LXXXVIII

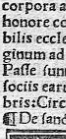

Illarion abbas: cuius uitam hie-
ronymus scribit: apud egyptuꝫ
claruit: Qui ortus uico tabath:
quod quinq; milibus a gaza ur-
be palestine distat: parentib⁹ gē-
tilibus xpianus ipse ut rosa de spinis floruit
sed alexandriam a patre missus in breui grā
maticam didicit: & in xpm credens: ecclesiā
frequētare cepit. Audiēs aūt celebre nomen
antonii: quod per omnes egypti populos fe-
rebatur: uidendi eus studio perrexit ad ere
mum: & statim mutato habitu duobus mēsi
bus secum mansit: contemplans ordinem ui
te eius: morumq; grauitatem. Reuersus aūt
cum quibusdam monachis ad patriam: parē
tibus q defunctis omnia pauperibus largit⁹
est: nihil sibi omnino reseruans. Sicq; anorū
quindecim nudus & armatus in xpo solitu-
dinem ingressus est: facco tantum membra
coopertus. is. caricas post solis occasum co
medebat. Igitur a decimoexto etatis sue an
no usq; ad uigesimum estus & pluuias bre-
ui tugurio declinauit: quod tunco rexerat.
¶ Structa deinceps breui cellula longitudi
ne pedum quinq;: latitudine paulo ampliore q eius corpusculum patiebatur: ut sepul
chrum potius q domum crederes. Capillos
in anno die pasche semel totondit: super nu
dam humum usq; ad mortem cubauit. Sac
cum quo semel indut⁹ fuerat nūq; mutauit:
nūq; lauit: oroni & psalmodie iugiter insta
bat: ab āno. 21. icipiēs trib⁹ annis & dimidio
lentē aqua frigida madefactū comedit: deiñ
triennio panē aridū cū sale & aqua: deide p
ānos. 9. sex uncias hordeacei panis & coctū
modicū ol⁹ i cibo hūit: sed lassus egritudie

oculoꝝ oleum adiecit. Et in tali ieiunio usq; ad. lxiiii. etatis sue annū pseuerauit. Abinde uero usq; ad annū. lxxx. pane abstinuit icre debili feruore mentis accessus. Fiebat autem ei sorbitiūcula de farina & ꝑminuto olere in cibo & potu uix. v. uncias appendentibus. Nunq; ante solis occasum gustauit: neq; ulla solennitate ieiunium soluit. ¶ Igitur potentissim⁹ miraculis & scitate incōpabilis octogesimo etatis sue anno cum esset absens heſychius: qui eum familiarissime colebat: in testamēti uicē breuem scripsit epistolam: oēs diuitias suas ei derelinquēs. Euangeliū uide licet tunicā faccinam: cucullā & palliolum. Et postq; anis. lxv. deo seruierat ad extrema deueniens ſpm emisit. xii. cal. nouēbris. Statim corpus eius humo obrutum est: quia sic ipse oēi qui ad egrotantē uenerat adiurauit. Quod postq; heſychius palestie audiuit pre xit cyp rum. & corpus eius suratus post mē ses. x. in palestinā nauigio detulit. & in antiquo monasterio cōdidit: illesis tunica & cucculla: corporeq; imēsis odoribꝰ refragrāte.

¶ De scō asterio martyre. LXXXIX.

Sterius martyr rome passus est: sub alexandro iparoſ: qui a btō calliſto papa preſbyter ordiat⁹ fuit. Et post eius passionē corp⁹ eiusdem pōtificis cū clericis iuris rapiens sepeliuit: ut dictū est supra i passiōe calliſti pape pridie id⁹ octob. Post dies autē quinq; alexāder imperator hoc audiēs tenuit asteriū preſbyterū: quem precepit ponteꝫ in tyberim precipitari. Cuius corpus apud ostiam repertū: & in eadē ciuitate a quibusdam xpianis sepultum est. xii. cal. nouembris.

¶ De scō uiatore ꝑfessore. XC.

Iator ꝑfessor ordinem lectoris tenuit: & sci iusti lugduñ. episcopi comes fuit. Qui cum eodem epa tum deſente nauē conscendit: & ad egyptū nauigauit: atq; ei in eremo sedule ministrauit: ut dictus est supra in eius legenda pridie idus octobris. Quo decedente & ipse post dies. vii. prout ipi sanctus iustus predixerat: eum ad celos secut⁹ est. Nam & quieuit in pace. xii. cal. nouembris. Quoꝝ amborū corpora a ciuibus lugdunensibus ex inde sublata ad eorū ciuitatē relata: & in ecclesia scōꝝ. 7. maccabeoꝝ cōdigno cultu posita sūt. 4. noñ septēbris.

¶ De scā ſalome discipula. XCI.

Alome discipla xpi fuit. Que tēpore dñice passionis cum reliqs sanctis feminis ad crucem astitit & circa eius sepulturam solicita fuit. De qua theophilus & chrysostomus dicunt: ꝙ hec fuit mater filiorum zebedei: qđ origenes similiter opiniatur: unde ſm istos cuꝫ dicitur in euangelio marci, Maria iacobi minoris & ioseph mater: & salome: & iteruꝫ maria magdalene & maria iacobi subaudi minoris & ſalome: tunc istud nomen est nti casus & est nomē mulieris. Alii dicunt ꝙ est casus gti: & est nomē uiri: ꝙ scilicet fuit una alia maria uxor ſalome: Hieronymus tñ in suo martyrologio tradit eā mulierem fuisse: & in pace apud hierosolymam quieuisse. xi. cal. nouembris: ut ado dicit.

¶ De scō marco epo & martyre. XCII

Arcus epus & martyr apud hierosolymā passus ē. Hic clarissimus & doctissim⁹ uir: primus fuit ex gentibus qui post epos ex circūcisione ecclesiam hierosolymoꝝ regendam suscepit: de quibus supra est habitū in legēda zachei epi. x. cal. septembris. Sacerdotium igitur illius ciuitatis sc̄ē susciꝑiens: non multo post pro ꝑfessione xpi martyrio ꝑsumatus: uictorie palmā promeruit. xi. cal. nouembris. Hec ado.

¶ De scō melanio epiſcopo. XCIII.

Elanius epus tempore ualeriani & galieni imperatorum claruit apud ciuitatem rothomagēn. Qui de maiori britānia exortus cum esset gentilis romam uenit: ut patrie tributuꝫ solueret: & imperatori deseruiret. Cuꝫ autem uenisset ad templū martis ut ibidem cum sociis sacrificaret: conueꝛsus est a scō stephano papa & martyre ibidē predicante: & ab eodem baptizatus ipſi adhesit: quem ille per omnes grad⁹ eccleſie ad sacerdotium usq; promouit. Qui & fideliter in omnibus ordinib⁹ domino deseruiuit. Cū q; die quadam pontifex celebraret: & ei melanius ministraret: angel⁹ domini a dextris altaris extitit: quem uterq; illorum uidit. Qui & finita missa baculum melanio dedit: & eum urbi rothomagensi a deo electum epiſcopum nunciauit: & ut illuc ad predicandum accederet mandauit: christumq; ipſi ductorem futurū promisit: statimq; diſpuit. Melanius ergo continuo accepta benedictione a papa diſcessit: & christum itineris ducem habuit: ueniens autem antiſtodorum in uenit hominem qui casu bipenni sibi pedem in duas partes diuiſerat. Qđ baculo qđ ab angelo acceperat tetigit: & ipſuꝫ sine mora sanauit: ueniens autem rothomagum predicationis officio fideliter instituit: & miraculis clarens fere totum populum ad christuꝫ conuertit. Et ministerium suum implens in domino quieuit undecimo calendas nouembris. Sepultusq; est in ecclesia rothomagensi.

¶ De scā melania maiore. XCIIII.

Melania maior apd hierosolymā claruit tēpore ualētis imperatoris ut dicit heraclides. Hec nobilissima ciuis romana filia quondā marcelli p̄sulis urbano ei⁹ filio unico ptore in urbe relicto hierosolymā nauigauit: ibiq; tantis uirtutib⁹ & humilitate resulsit: ut thecle nomen acciperet. Fuit enim uxor uenerabilis uiri: que ānos. 22. existēs uidua: relicta patria & filio: ut dictū est: cū certis pueris & puellis: oibus suis i naui positis: primo alexandriā nauigauit: ibiq; oib⁹ distractis scōs pres in eremo reuisit. i. pambone: serapione: pannutio: isidoro: & dioscorum: apud quos ex mēsibus mālit: & eis necessaria mistrauit. Cū autē prefect⁹ alexandrie pdictos uiros dñi cū quibusdā epis palestinam in exiliū mitteret. Melania in habitu uiri eos secuta est. Quod audiēs p̄sularis palestine: ut eā terreret: in carcerē misit: sed eius nobilitatē ppiens: eā ptinus relaxauit: deditq; ei licentiā: ut quocūq; uellet ad scōs pgeret uisitandos. Illis uero ab exilio reuocatis: melania hierosolyme remansit: habēs secum rufinū aquileie p̄sbyterū: p cui⁹ manū ipsa epis & clericis ac pegrinis de suis facultatibus ministrabat: & in talibus opib⁹ per annos. 27. perseuerauit. Cui⁹ sanctis oronibus filius et⁹ urban⁹ in sanctitate creuit: & nobiles nuptias ptrahens: duos filios catholicos & deuotos pcreauit: qui etiā matri sue plura dona mittebat: ut sanctis elemosynis uberi⁹ insisteret. Hec apud hierusalē monasterium p̄struxit: in quo uirgines. 50. deo seruientes posuit: in quo & ipsa etatis sue anno 49. in pace requieuit.

¶ De sancta melania iuniore. XCV

Melania iunior cui⁹ pdicta melania fuit auia: p̄sati urbani ptoris extitit filia: in urbe roma pcreata. Que cū inuita a parētib⁹ nuptui tradita fuisset: & duos filios quos genuerat: nece amisisset: cepit pulsare uig de castitate suanda: aut de licētia pegrinandi sibi pcedenda. Qui licet diutius recusasset: licentiā tandē deo inspirāte p̄cessit: & oēs uestes sericas in pallia altariū dedit: reliquas p ecclesias ornamēta distribuit: augomne suū & argentū p manus pauli p̄sbyteri discurrentis ptinue p egyptum thebaidē antiochiam: palestinā: hierosolymā: & alia loca scā: destinauit: seruos & ancillas manumisit: possessionibus pluribꝰ uēditis p̄cium paupibus diuisit: ceteras in subsidiū monasterioꝝ retinuit. Sicq; per uxorem puerisus in uiginalteꝝ mutatus: mira penitentia se afligebat: & post alteꝝ die semp cibū sumebat. ¶ Melania uero in possessionib⁹ suis cenobiū p̄struxit: ubi cū. 15. eunuchis & .40. uirginibus & aliis ancillis suis libertati traditis deo seruiuit. Parem quoq; uir suus cum 30. monachis uitam duxit: uterq; ipsoꝝ ieiuniis: lectionib⁹: & oronibus uacās. Sicq; facta dei melania bone anie imitatrix effecta: plena uirtutibus in pace quieuit.

¶ De scis munilione & eledia uirginibus & martyribus. XCVI

Munilio & eledia uirgines & martyres apud ciuitatē ostiam passe sunt: que p̄ p̄fessione xpi diutuna custodia macerate: atq; deide capitali sentētia punite: scōrum martyrium celebrarunt. xi. calen. nouēbris ut dicit ado.

¶ De scis seruādo & germāo mart. XCVII

Seruandus & germanꝰ martyres apud hispaniā passi sunt sub p̄si de uiatore: qui post dira uerbera & squalorē carceꝝ: & sitis ac famis iniuriā: & logissimi itineris laborē: quē onusti ferro iubēte eodē p̄side p tulerāt. Nouissime martyrii sui cursū gladiocesis ceruicib⁹ ipleuerūt ex qb⁹ germanus apud emeritā ciuitatē iuxta beatā eulaliā sepult⁹ é. Seruād⁹ uero apud hispalense oppidū iuxta scas iustā & rufinā ditus est. Passi sunt aūt sci martyres. x. calē. nouēbris.

¶ De scō seuerino epo & p̄fessore. XCVIII

Seuerinꝰ epꝰ colonien⁹ apud ipsā ciuitatē claruit. Qui effrate cuidā heretico successit. Nā ut scribit i gestis sci p̄uatii: de quo supra actū é. 3. id⁹ mai: idē ei reuelata fuisset destructio urbis treugerēsis & p̄lati ac principes ipm romā p legatiōe destinārēt. Rīdit p̄uatiꝰ: iter nō eē tutū: nisi effrata heretic⁹ ab epatu deponeret. Illico congregata synodo epoꝝ apud colonia aggrippinas Effrata heretic⁹ iudicio synodi pdēnat⁹ deposuit: & seuerinus ordiat. Dū aūt p̄uatiꝰ rediret ab urbe apd colonia a seuerino suscept⁹ est: q dū nocte oraret: seuerinꝰ colūna ignis sup caput ei⁹ aspexit: q̄ paulati usq; ad se uenit: in quo loco seuerinꝰ ecclesiā edificauit: quā & porta celi appellauit. Quieuit aute5 sanctꝰ seuerinus in dño. io. calē. nouembris.

¶ De scō seuerino boetio martyre. XCIX

Seuerinꝰ martyr q & boetiꝰ pro ueritate interfectꝰ sub isto noīe i catalogo martyꝝ: scribit: dictus seuerinus a seueritate iudiciorū Hic: ut dicit sigibert⁹: gener sit symmachi patricii uir nobilis romanus: uir p̄sularis p̄spicuus: mira lingue eruditione politus: & liberalium artium: quas pene omnes a greco in latinū trāstulit pleniꝰ eruditus: cui⁹ uxor helpes noie rhetorica scia insignis: hymnos apostoloꝝ Felix per oēs.

& aurea luce compoſuit. Hic tēpore theodorici regis longobardoꝝ: qui fuit imperante zenone circa annū dñi. 476. dum dicto regi rempublicam iuadēti boetius reſtitiſſet: apud eum dolo accuſat⁹ cum pluribus aliis proſcriptus & in exilium miſſus eſt. Inde reductus papie incarceratus eſt: ubi librū de philoſophica ꝓſolatione ꝑpilauit. Tandē ab eodem theodorico rege i carcere interfect⁹ eſt: anno dñi. 521. x. cal. nouēbris. Sepultuſq; in ipſa papiensi ciuitate in eccleſia ſci petri ad celum aureū: ut mē ab eccleſia digna ueneratione celebrat. ¶ Hic philoſophus eximius diuina & humana ſapiētia polles: multa nobis ingenii ſui documēta dereliqt. Scripſit eni libros de trinitate. De unitate & uno De ente & eēntia. De duab⁹ naturis & una ſubſtantia xpi. De hebdomadib⁹. De ꝓſolatione philoſophica li. v. De ſcholaſtica diſciplia. Topicorum libros. Ariſtotelis libros quos habet bibliotheca latina: omnes fere de greco in latinum puertit ſermonem. Scripſit & uolumē de muſica. De arithmetica. Categoricoꝝ. Syllogiſmoꝝ: & hypotheticoruꝫ. De deitate ad ioannem rōane eccleſie diaconū. De electione primi parentis i reſtauratione humani generis ꝑ incarnatiōē & paſſiōem xpi. Aduerſus eutychianos & neſtorianos at q; azephalos de incarnatione dñi. Item contra arrianoſ: eunomianos & apollinariſtas libros fortes: & eoꝝ hereſim confutantes.

¶ De ſcō theodorico preſbytero & mē. C

Heodoricus preſbyter & martyr apud antiochiam paſſus ē tēpore iuliani apoſtate imperatoris: ſub preſecto & auunculo ſuo iuliano. Cū enim a predicto ꝓſecto eccleſia antiochenoꝝ ſpoliata eēt: & xpiani ubiq; diſperſi fuiſſent. Hic in eccleſia ꝑmanſit itrepidus. Qui ab eo teneri iuſſus: poſt equuleū & multos ac duriſſimos cruciatus: etiam lampadib⁹ circa latera inflāmatus ē. Sed faculis diuina uirtute reſtinctis: milites qui eas tenebant: angelorum aſpectui territi in facie corruerūt. Cū q; preſectus quoſdam xpianos occultos illoꝝ miniſterium ſupplere iuberet: & illi hoc facere recuſarent: preſectuſq; ipſos examinans xpianos reppiſſet: iuſſit eos in pelagus demergi. Quos ſanct⁹ martyr hortabat ut ipſm ad gloriā precederent. Nouiſſime autem du⁹ iuliani apoſtate: quem apud perſidē⁹ diuina ultio puniuit in teritum prediceret: occaſione gladii martyriū ꝓſumauit. x. cal. nouēbris. ¶ De ſcis

felice epō & ſociis mē. CI. Elix epūs citatis tubabocen. audax & ianuarius ꝓſbyteri. Fortunatus & ſeptim⁹ lectores temporibus diocletiani imperatoris in uenuſia ciuitate apulie paſſi ſunt. Qui a quodam magnoliano curatore detēti multis diebus uinculis & carceribus i aphrica & in ſicilia maceratiſ: tandem occaſione gladii martyrio coronati ſunt. 9. cal. nouēbris. Ex quibus felix epūs annorum. 56. uirgo & martyr ad xpm dupplici cū palma migrauit. Quorum corpora intra carthaginēſem ciuitatem & uticēſ. ſepulta ſunt.

¶ De ſcō martino abbate. CII.

Artinus abbas apud campaniam claruit tēpore iuſtini iuniorſ: auguſti. Qui in monte maſſico ſoli tariam uitam duxit: multiſq; animis in ſpecu angustiſſimo incluſus fuit. Mox autē ut ſe in predicti mōtis ſoramine ꝓtulit: ex eadem petra aque ſtilla ꝓrupit: que ſibi & in uſu quotidiano ſufficeret: & nec pluſ adeſſet: nec neceſſitati deeſſet. Quod antiquus hoſtis: ut eum ex antro illo depelleret: amica ei beſtia ſerpens ingreſſus cepit in ſpelunca inueniri ſolus cum ſolo: eoq; orante ſe ante illum ſternere: & cum cubante piter cubare. S⁹ uir dei omnino ipterritus eius ori manum uel pedē⁹ extendebat: ſed ipſm tamen ſerpens percutere non audebat. Et cum hoc quotidie per triennīū ageretur: die quadam inimicus eius fortitudine uictus ſe per deuexum montis latus in precipiciū dedit: ojaq; loci arboſta flāma ex ſe prodeūte ꝑcremauit: ut p hoc cōſtaret quis fuerat q ab eo uictus abſcedebat. ¶ Hic ſanctus uir prio icluſiōis ſue tēpore decreuit: ut ultra mulierē nō uideret: ne ex cōſpiata ſpe tētatonē icurreret. Quod queda mulier audiēs audacter ad ſpecū eī⁹ aſcēdit: ut eius ꝓpoſitū frāgeret. At ille paulo lōgius ītuēs: & mlīebria ueſtimēta ꝓſpiciēs: i terrā faciē depreſſit: & eo uſq; i orationem ꝓſtratus ſacuit: quouſq; ipudēs mulier inde fatigata diceſſit. Que die eodē mox ut de mōte deſcendit uitā finiuit: eo q; uig dei auſu ſprobo cōtriſtauit. ¶ Cum autē ad eum multi ex deuotione ꝑurrerent: & ſemita que ad eius ducebat cellulā artiſſima foret: puer puul⁹ icautē gradiēs ex monte cecidit: & uſq; ad uallē ꝓfundiſſimo ſitā ruit. Perturbati oēs quererē ceperūt ſicubi corp⁹ lapſi pueri potuiſſet inuenīri. Qui tandem in ualle inuētus eſt non ſolum uiuus: ſed etiam membris omnibus illeſus. Sicq; omnibus innotuit: q; hunc in caſu ſuo martini oratio portauit. ¶ In ſpecu uero illius magna deſuper rupes eminebat: que martini celle prominens: caſu ſuo imminente: illius interitum minabatur. Ad hunc maſcator nepos illuſtris uiri armentarii ueniens cum multis ruſticis orabat: ut uir dei de ſpecu exiret: donec ipſe ruituram

rupem de monte euelleret. Quod uir dei facere non acquieuit: sed illi qđ posset: ut faceret: precepit: itaq; dum illoꝝ multitudo conaretur sine piculo sancti uiri illud ingens saxum leuare: repente cunctis uidentibꝰ moles ipsa e laborantibꝰ euulsa: ne specu martini tangeret saltū dedit: & quasi serui dei lesionem fugiens longius cecidit. Quod angelico ministerio actū fuisse unusquisq; cognouit. ¶ Hic dum prius in eodem monte se cōtulit: catena ferrea sibi pedeꝫ ligauit: eamq; saxo ex altera parte affixit: ne ultra ei pgredi liceret: q̄ catene longitudo tendebatur. Quod beatus benedictus audiens: eidem dicendo misit: ut si seruus esset dei: non eum teneret catena ferri: sed catena xpi. Ad quam uocem martinus ꝑpedem soluit: sed tamen nunq̄ ultra q̄ catena extendebatur pedē mouit. Qui postmodū ibidem incluſus discipulos congregauit: qui ab eius specu eoꝝdem habitantes aquam ex puteo hauriebant: sed funis in quo situla pendebat sepius frangebatur: unde sactū est. ut catenā quam ex pede suo uir dei soluerat: funi situle alligarēt: ex quo iam tempore contigit: ut funis quoti die tingeret: & nullatenus ex tactu catene illius de cetero rumperet. Quieuit autem in pace uir dñi. 9. calē. nouembris. Hec gregorius. 3. dialogoꝝ capit. 16.

¶ De sancto maioro epo. CIII

MAiorus epꝰ apud insulaꝫ sargiā britānie claruit. Hic ex eadem ꝓuincia ortus: genere nobilis: socius sancti sampsonis: eidem in dolensi archiepatu succesit: in quo dum uerbis & exemplis populum dñi laudabiliter paſceret: ab angelo in somnis monitus: epatui cessit: & buducum sibi substituens eremum petiit: & solitariam uitam annis pluribꝰ duxit: deinde plurium monachorum pater effectꝰ est. ¶ Qui comitē quē dam ditissimum: qui septennio leprosus fuerat: contactu suo a lepra mundauit. Comes autem pro gratiarum actione medietatem unius sue possessiōis uiri dei monasterio cōcessit. Sed cum dicta possessio suibus & piscibus abundaret: mox aues omēs & pisces dimissa medietate: quam sibi comes retinuerat: ad aliam uiri dei medietatem transierūt Quod cernens comes ad suam uxoris: me dietatem cenobio concessam cum sua sibi retenta cōmutauit. Itaq; pisces & uolucres ad medietatem sancti commutatam se transtulerunt. Quapropter comes possessionem integram monasterio largitus est. ¶ Famulum quendam suum: qui dum piscaretur: in mare cadens necatus fuerat: oratione sua a mortuis suscitauit: & ab undis ad littus incolumen electum reduxit. ¶ Cum fames uastaret totam insulam deuastarent: & populꝰ inermis ad sanctum confugisset: ille baculo rupem percussit: & in manuales lapillos diuisit: quibus populus hostes in se irruentes oppressit: eosq; i mari fugatos se precipites dare compulit. ¶ Hic uirgo perpetuo permanens: pane hordeaceo solo contentus: feria quarta & sexta nullum capiebat cibum: & semper ferebat cilicium. Cui i uigilia pasche orāti: ter angelus apparuit: eiq; obitꝰ sui die ꝓnunciauit: de cuius manibus sanctꝰ uir eucharistiam tertia uice uiſibiliter sumpsit: & .9. calē. nouēbꝝ. ut audierat: ad christum migrauit.

¶ De sancto maioro martyre. CIIII

MAiorus martyr seruus generosi & nobilis uiri tyburtine ciuitatis passus est persecutione uandalica sub hunerico rege: qui primo fustibus quasi innumerabilibus ceſus: trocheis frequentibus eleuatus: aliquando ictu celeri dimissus super lapides & silices corruebat: sed & pluries plagas lapidibus confricatus: dum iam uiscera pelle nudata eēnt: & ipse ad singula constantior appareret: nouissime gladio ceſus est: & apud eandē urbē sepultus.

¶ De sanctis chrysantho & daria martyribus. CV

CHrysanthus & daria uirgo & martyres ambo rome passi sunt sub imperatore numeriano: qui chrysanthus alexandria ortus: cū patre polemio illustrissimo romam uenies ab eodē liberalibꝰ studiis traditus: cū eēt ardētissimi ingenii oibꝰ sciētiis mundanis eruditꝰ ē. Et dum uniuersa librorum uolumina ex curiositate discuteret: & ad libros xpiane fidei peuenisset: cepit querere: qs ei diuinas litteras exponere posset. Tandem a quodā christiano secretissime ad

carpophorū presbyterū adductus ē: qui p̄ secutionis atrocitate seuiente: i specu montis occultatus: nix poterat a paucis fidelibus uisitari. A quo chrysanthus diuinis litteris imbuitur: & conuersus ad xp̄m: sacro fonte perfunditur: & catholica fide diligenter istructus: post. vii. dies baptismati sui xp̄i dñm uoce publica p̄fitetur: & deos deasq; romāi populi demones esse protestatur. Quod audiens pater eius nunciantibus propinquis: cum ab imperatore plurimum honoratus esset: & dignitate ꝫ amittere formidaret: fecit filium in tenebroso carcere recludi: & cibo puissimo substentari. Quod uir dei ad exercitium potiusq; ad supplicium sibi dicebat i ferri. Sed quidam ex attinentibus patri consuluit: ut si filium ab hac superstitione uolebat eripere: elegantissime puelle coniugio traderet: ut dum diceret esse maritus: obliuisceretur esse xp̄ianus: eo ꝙ afflictiones illatas: xp̄iani sibi ad gloriaꝫ reputabāt. ¶ Tūc polemius triclinium fericis uestibus stratū preparauit: & chrysanthum preciosis uestibus induit: & .v. puellas speciosas & ornatas ex ancillis suis eidem associauit. Iubens quotidiana conuiuia affluentibus dapibus exhiberi: filiumq; suum blanditiis & amplexib⁹ puellarum seduci. Qui dum oraret ad dñm: ne a fera. ſ. carnali concupiscentia superaretur: cōtinuo predicte puelle sōno oppresse: nec cibum nec potum sumere poterant: sed educte exterius statim euigilabant. Iterūq; in triclinium introducte graui sopore dormitabāt. Cum autem polemius ex hoc ad mortem doleret: & amici eius hec omia magie i putarent: eidemq; consulerent: ut eruditam aliquam iuuenculam speciosam ad eū introduceret: quam ille incantationibus xp̄ianoꝫ minime superare posset. Daria uirgo prudētissima & eloquentissima: ac sup omnes speciosa: dee ueste dicata eligitur: & ornatissimis uestibus induta a patre rogatur: ut ad iuuenem ingrediēs: eū diis & patri restituat sibiq; maritumꝫ acquirat. Que gēmis & auro radians ad chrysanthum ingreditur: tantaq; eum elegantia sermonis alloquitur: ut si eēt ferro durior: plumbo mollior redderetur. Dum autem eam chrysanthus de pompa ueſtium argueret respondit: se non propter pōpā: sed ut cum diis & patri lucrifaceret: sic indutam. Cum iterum chrysanthus eam reprehenderet: quomodo pro diis idola coleret: que nec se nec alios custodire posset: & que uinculis ferreis & plūbo coartata eēnt respondit. Daria ꝙ he imagines ꝑpter uulgus ignobile formabant: marmore & metal lorut quos cultor mēte & sacrificiis colit: effigiata imagie oculis perspicere possit. Tūc chrysanthus cepit perscrutari: qui essent dii quorum imagines colebantur. Et cum saturnum comprobasset filiorum interfectorem. Iouem adulterum & incestuosum & homicidiorum patratorem. Mercurium incantatorem. Herculeꝫ sui ipsi⁹ occiforem: ceteroſq; deos flagiciosos & eorum quemliber malorum omnium in cestorem: & perconseqūes tales deos miserrimos: nec coli deberēt: nec deos dici: credidit daria ab eodem conuersa amboq; sancti spūs copula uniti carnale matrimonium simulabant. Fecitq; chrysanthus occulte in domo sua dariam baptizari. Que intra paucos dies sacris imbuta litteris: una cum uiro uirginitatis perpetue uotum emisit. Et tam per chrysanthum multitudo uiroꝝ rum: q̄ per dariam multitudo conuertebat feminarum. ¶ Quapropter excitata in urbe seditiōe: chrysanthus a prefecto celerino cō prehenditur: & sacrificare iubetur. Sed cum hoc recusaret: tribūo claudio a prefecto traditur: ut diuersis suppliciis imolare cogat. Quem claudius dedit in custodiam militib⁹ septuaginta. Qui neruis crudis eum cōstringunt: ut sensim se siccantibus neruis ac ossa eius uix pertingerent ligamenta. Sed statim resolutis neruis: iteruꝫ fortioribus nodis uincitur: sed uinucla continuo dirumpuntur. Deinde ab eisdem pedibus in cippo mittit: sed repente ligno putrefacto cipp⁹ in pulue rem uertitur. Que cum milites magicis artibus ascriberent: lotio chrysanthum persundere ceperunt: ut ab eo incantationes diluerent: sed aqua mox putentissima in roseum odorem conuersa est. Deinde uitulum exco riauerunt: & corio illum nudum cinxerunt: & in sole per horas plurimas posuerunt: sed corium nullam calefactionem sentiens: in eadem uiriditate permānit. Item catenis ferreis uinciturꝰ & in carcerem obscurissimum mittitur. Sed lux ei nimia diuinitus est infusa: & uincula sunt resoluta. Que cuꝫ milites claudio nunciassent: iussit sanctum ad se adduci & nodosis fustib⁹ cedi: sed fustes in manib⁹ tenentium soliti quasi ferrei erant: cū uero percuterent: quasi plume molles flebant. Quod uidēs claudius cum uxore hilaria & filiis iasone & mauro ac prefati septuaginta militibus crediderūt: & baptizati omnes coronam martyrii perceperunt: De quibus supra in eorum passione dictum est calen. decembris. ¶ Audiens hec imperator numerianus chrysanthū in carcere tuliano obscurissimo & fetidissimo iussit recludi. Dariam uero ad publicum meretricum locum adduci. Sed ꝓtinuo diuia misericordia chrysātho lux diuia: & odoramēta sancta ꝑfrāt. Darie uero leo de cauea āphitheatri fugiēs custos eius uirginitatis dirigit. Qui ingressus cellā: ubi uirgo orans prostrata iacebat: iuxta

eam se posuit:ut quasi secum uideret orare Mittitur quidam nefandus: ut uirginem cor rumpat:sed a leone captus in terram deiicitur:qui sine lesione eum tenens: ad sanctam uultu puertit:& quasi innuens: quid de captiuo fieri iubeat:sciscitatur. Que precepit ne ipm in nullo lederet:sed ad se audiendam uenire pmitteret. Leo igit eum relinquês in hostio cellule se posuit:ut nec ille posset ex ire:nec alius introire. Vir aut ille uiso diui no miraculo:& auditis sermonib⁹ uirginis: conuersus est ad xpm:& per urbem discurrens:deu christianoq; uerq; omniu creatore proclamabat. Mittunt uenatores:ut leonem capiant:sed omnes a leone capiuntur:& sine lesione ante pedes darie deponunt: & ab ea conuertunt. Tunc prefectus in celle introitu copiosum ignê iussit accendi:ut leo cũ daria comburaṫ. Quod leo timens:rugire cepit:sed eũ uirgo domini pfortauit: quia nec incẽdio cremaref:neq; ab alio caperef:neq; occideretur:sed morte sua moreret: iubẽs ut securus per ignẽ egrederet:quia ille eu liberaret:quẽ leo in se honoraſſet. Tunc leo inclinato capite per medium ignis illesus egredif:& p turbas discurrens neminẽ lesit: nec ullus eũ exinde ungẽ cepit. ¶ Que omia dũ impator audisset:iussit celerino pfecto: ut aut chrysanthũ & dariam sacrificare cõpelleret: aut diuersis penis afficeret:qui sacrificare nolentẽ chrysanthũ iussit equuleo suspendi:& ardentes ei lampades applicari. Sed ptinuo ligna oia equulei pminuũt:uincula rupta dissoluũt:& lãpades extinguũt. Quicũq; uero manũ ad dariã mittebãt: eoꝝ nerui brachioꝝ stupebãt:quod dũ impator a pfecto didicisset:& hec oia magicis artib⁹ ascriberet:iussit eos in uiã salaria deduci:& in hareuario utroq; deponi: & uiuos terra & lapidib⁹ obrui. Sicq; inuiolati ꝑuges i fouea qui in uno lecto deponunt: & magis sepultura q̃ pena excipiẽtes in xpi laudib⁹ pseuerãtes:terra ac lapidib⁹ obruunt. Sicq; xpo martyres pfecrant:& in eodẽ loco usq; in p seus digna celebratiõe uenerantur: passi sũt autẽ .8.calen.nouembris.

¶ De sanctis crispino & crispiniano martyribus. CVI

Rispinus & crilpinianus martyres fratres: passi sunt in ciuitate sueſſionẽsi sub maximiano impatore agente rictiouaro pside. Hi scũ btõ quintino martyre & aliis pluribus ex urbe roma egressi: sueſſionũ uenerunt: & ibidem peregrini habitare ceperunt:ibiq; artem ꝑlutoriam calceoꝝ adiscẽtes:de labore manuũ uictũ sibi querebãt. Ad quos ꝑpter eoꝝ artẽ multi gentiliũ uenientes:ab eis conuertebant. Deniq; rictiouaro pside detenti: inuenti sunt calciamenta paupeꝝ refartientes: qui dum xpm confitentur:iussit eos pses extendi:& fustibus cedi:deinde fudes in eoꝝ ungulis mitti: & corrigias singulas de dorsis eorum tolli. Sed orantibus sanctis:fudes de manibus eorum exilierunt:& ministros percutiẽtes: quoſdã eorum occiderunt:quosdam uero excecauerunt. ¶ Inde mandauit preses:ut ligatis mollis ad colla eorum tempore hyemis in flumine axona uelut sub glacie mergerentur: sed eos nec aqua mergere:nec petre deprimere nec frigus constringere potuerunt: quin ꝑiecto onere ad ripam aliam fluminis deuenerunt. Postmodum in plumbo liquefacto deiecti:illesi permanserunt. Verum cum gutta plumbi in oculos presidis insiliens ipsum excecaſſet. Sanctos martyres in picem & oleum & adipes simul bulliẽtia iactari fecit: Quos orantes angelus domini ab igne illesos eduxit. Vnde rictiouarus iratus se in igne precipitauit:& iusto dei iudicio se cremauit. Maximianus autem audita morte ꝑsidis:die sequẽti sanctos gladio puniri mandauit:qui decollati sunt octauo calẽdas nouembris:quorum corpora bestiis & auibus deuoranda relicta:diuina prouidentia permanserunt intacta. Senex autẽ quidam cum germana sua uetula ab angelo monitus:corpora inde tulerunt. Veniẽteq; ad fluuium axonam in nauicula diuinitus ibidem preparata ea posuerunt:& contra ictum fluminis sine remo uel remige deo duce ad locuꝫ sibi ostẽsum peruenerunt:& sanctorum corpora sine ullo pondere portantes:ita ut magis ipsi a corporibus portare uiderentur: in quodam eorum tugurio secreto sepelierunt: ubi ꝑsecutione cessante honor eis a xpianis ꝓbitus impẽsus ẽt:& basilica eorum nominibus fabricata.

¶ De scis q̃dragintasex martyrib⁹. CVII

Vadragintasex milites rome passi sunt sub claudio imperatore: qui audientes:q; tryphonia regina quondam uxor decii ad christum cum filia cyrilla conuersa esset:ut dictum est supra in legenda sancte tryphonie decimoquinto calẽdas nouẽbris Venerunt ad iustinum ꝑsbyterum: & ab eo baptismi gratiam petierunt:qui clerum romanum congregauit: ut ordinarent episcopum urbis rome in locum sancti sixti pontificis martyrizati:qui omnes dionysium papam elegerunt:ipsumq; per manus maximi episcopi ostiẽsis consecrari fecerunt. Consecratus autẽ dionysius baptizauit ꝑdictos milites quadragintasex a iustino presbytero sibi oblatos. Audiens hoc claudius: iussit teneri milites & uirginẽ cyrillam olim

decii filiam. Et congregato exercitu armato in palatio salustii mandauit. xlvi. milites sibi presentari. Quos xpm ꝓfitentes precepit foras muros porte salarie duci: & in ciuitate siglina oēs capite cedi. Quoꝝ corpora iustinus & ioānes presbyteri noctu rapuerūt: & in uia salaria iuxta cluuiū cucumeris cū aliis. ixi. mrib⁹ sepelierūt. viii. cal. nouembris. Inter hos autem fuerūt quattuor milites xpi precipui. s. ✠ theodosius: ✠ lucius: ✠ marcus: & ✠ petrus.

¶ De scō minyate martyre. CVIII.

Minyas mr passus est sub ꝑsecutione decii cesaris apud florentinaꝫ ciuitatē. Ad quā dū decius puenisset: minyatē tentuꝫ: & sibi presentatum: ac sacrificare nolentē: leopardo ferocissimo subiici fecit: sed ante scō fera extincta ē. Deinde ipm nudū oleoq; punctum i fornacem ardentē mitti iussit. Angelus autē dñi ut olim cū trib⁹ pueris cū eo descendit: & flāmā extinxit: & scūs illesus omnino pmansit. Tunc decius leonē ei adhiberi precepit: sed signo crucis edito leo interiit. Deinde mandauit eū in equuleo leuari: & diutius torqueri: & postmodū ide deponi: fudesq; ligneas acutas sub ungulis manu um ipsius affigi. Qui ab angelo cōfortatus: omnia supplicia patientissime toleranit. Post hec iussit decius plūbum liquefactū ei⁹ auribus istillari. Cui tū ipe xps in iuuenis specie cādida uestē: ut sol facie fulgens appuit: eumq; ꝓlatus ad tolerātiam ꝑstantius aīauit. Inde mandauit cesar aures illius ferro ꝑforari: sed apparēte itēq; angelo quidā ex ministris eum uidēs puerūs est. Demum de cius minyate⁹ ad tēplū martis adduci fecit: & eidem auri & argenti ac gēmaꝝ q̄titatem non modicā obtulit: si sacrificare uellet: eo q; ipm antiqua amicitia plurimū dilexisset. Dum autē oīno immolare recusaret. Iubente cesare decollatus ē. viii. cal. nouēbris. Et sepultus ē a xpianis in ciuitate florentia. ¶ Sāctus phridianus epūs florētin⁹ eccleśiā minyatis mīis trans flumē arni posita sepi⁹ uisitabat. Cum autē dte quadā inundatiōe nimia flumē naui trāsiri non posset: & naute quidā ultra flumē existerent: scūsq; epūs transire curaret: nauteq; illi periculo postposito: beati mīis ꝓsiī meritis ad epm trāsuadandū uenire dispōnerent: subito se citra flumē inuenerunt: & epm trāsportāres sine piculo fluuiū transierunt. Tūc scūs eps eisdem ꝓspiritum nunciauit: ciuibus illis hoc a deo scūm minyatem obtinuisse: ut nemo in aqua illi⁹ fluminis necari posset. Quod usq; hodie ita ex titisse refertur: ubi postmodum ecclesia i honore sci phridiani episcopi fabricata est.

¶ De scō phrontone epiſcopo. CIX.

Phronto eps apud petragoricen. ciuitatem claruit. Qui ex eade3 urbe oriundus: a iuuentute deo deuotus. Rome a bō petro baptizatus: & eps ordinatus: ad eandem ciuitatē cū gregorio ꝓsbytero ad predicandum missus est: ueꝝ post dies tres itineris mortuo gregorio: phrōto ad petꝝ reditū: acceptoq; ipius baculo super corpus defuncti illuꝫ posuit: & sociū excitatū de morte recepit. Sicut de hoc supra dictū est i passione petri apostoli. 5. cal. iulii: ueniēs at phrōto ad ciuitatem petragoricā: uerbo & exēplo multos ad xpi fidē puertit: &. 70. monachos ibi dem ad fuiendum dño congregauit. Sed a prefecto ciuitatis squirio noie: ꝓsecutionem pasus ē: quia quos iste baptizabat: ille decollabat: unde ipe sumptis seminib⁹ olerum: monachos suos assumpsit: & eremū petissimā petiit: ueniēs autē ad locū super fluuiū dordonē: draconem ingentem & serpentū multitudinē ibidē habitantē: xpi uirtute fugauit. Ibiq; cum trib⁹ deo seruire cepit & olera semina seminauit. Deficientib⁹ uero eis cibis: angel⁹ dñi squirio presidi ꝓ nocte apparuit: & ei diuina ultionem ꝓminat: nisi scis uiris subueniat peuntib⁹ fame. Ille uero territus amicos ꝓsulit: sed quo sci dei abissent: penitus inuenire non ualuit. Post dies tres nocte itēq; angelo eidem appete plagis ꝓcussus ē. Qui amicis itēq; consultis. 70. camelos cibis mōachoq; onerat: & deo phrōtonis eos ꝓmedat. Qui duce dño ad eremuꝫ sci uiri recto itinere puenerūt. Scūs autē eps onerū meditatem depositi: & cū reliquo camelos remisit. Qui eadem uia qua uenerāt reuersi sunt ad dñm suum. Quod cernēs preses i xpo credidit: & phrontonem in uestigatū adiit: atq; gregorius ab eo uocatus sacrum baptisma suscepit: eidemq; in eremo de cetero mistrauit. Scūs autē uir post multos labores in pace quieuit. viii. cal. nouembris. Sepultus pe tragorice uirtutib⁹ clarens.

¶ De scō demetrio martyre. CX.

Demetrius mr apud thessalonicaꝫ ciuitatem passus ē sub maximiano impatore. Hic a sua iuuētute xpianus & deo ꝓuiēs nobilis fuit ciuis ipius thesalonice ciuitatis & miles strenuus. Qui tamē xpm dñm predicabat: & multos ad fidē puertebat. Ingressus autē imperator thessalonicam: audiēs de demetrio ipm ꝓhendi fecit & in carcerem mitti. Erat autem cū imperatore gigas fortissimus & aspectu terribilis noie libeus. Qui de mandato augusti cū xpianis dimicās: eos brachiis ad se ꝑstringens ad terrā allidebat: statimq; ipm exhalabāt. Multi etiam alii ab imperatore diuersis penis affligebant. Cum

autē demetrius eēt in carcere positus: scor-
pionē iuxta pedes suos cauda eum pcutere
satagentē uidit: quē edito crucis signaculo
statim extinxit. Cui oranti pfestim angelus
appuit: atq; in xpo pfortans: coronam capiti
ei⁹ imposuit. Vesp dū impator cogitaret de-
metrium cū libeo exptri. Nestor quidā xpi-
anus se nocte cō demetrio obtulit dicēs: q
certamen hoc assumere deliberasset: rogans
ut sanct⁹ martyr p se dīm exoraret. Qui ab
eo pfortat⁹: die sequēti ipatori se psentauit:
seq; xpianū asseruit: offerens se cū libeo di-
micare: & p demetrio certamen assumere.
¶Dum aūt impator illum pcib⁹ retrahere
nō posset: uictori munera pmisit. Nestor igi
tur duellū igressus: libeū ad terrā pstrauit:
& pstratū occidit. Impator autē hoc uidēs:
& gigantē xpianoq; ultorem amissile dolens
ptra ei⁹ sponsionē ✠ nestorem a militia sol-
uit: & de ciuitate eiecit: demetriū quoq; qui
eius intersectiōis cā fuerat: iussit in carcere
occidi. Milites aūt ad carcerem uenerunt: &
gladium in eius pectore demerserūt. Sicq;
orans cū palma migrauit ad dīm. Cui⁹ cor
pus a xpianis occultatū est ꝑter timorem
paganoq;. In quo loco de⁹ mirabilia opaba-
tur: ubi cunctoq; egritudines sanabant. Sed
processu tēporis a leōtio xpiano de illyrico
ueniente ad prefecturam thessalonice ciuita
tis corp⁹ sci martyris leuatū est: & digno ho
nore ꝑditum: ecclesia eius nomini mre ma-
gnitudinis fabricata: ubi & quiescit miracu
lis pollens. Passus est aūt ꝑm usuardum. 7.
calē. nouēbr. ꝑm adonē. 8. id⁹ octobris.

¶De scō euaristo papa & martyre. CXI

Sanctus papa & martyr natiōe
grecus ex pre iudeo nomie iuda
de ciuitate bethleē: anacleto pō
tifici in epatu romano succesit:
& sedit annos. 10. menses. 7. dies
duos. Hic titulos in urbe roma pbris diui-
sit. Hic pstituit: ut. 7. diaconi eēnt in urbe: q
custodirēt papā pdicantē: ꝑpter stylum er-
roris: qui posset iponi eo ab emulis: & sic
a maliuolis infamaret: & uerbo diuino ab i-
fidiantibus detraheret: qui etiā semp parati
eēnt ad obsequiū pbendū in missaꝝ solēniis.
Constituit etiā ut ꝑiugium a parētib⁹ publi
ce fiat: & sponse soleniter a uiris sponsentur:
& tradant nuptui: & demum a sacerdotibus
benedicant: qui etiā sub psecutione traiani
martyrio coronat⁹ est: & sepultus est iuxta
corpus beati petri apostoli in uaticano. 7.
calen. nouembris. Hic fecit ordinatiōes tres
per mensem decembriū pbyteros. 7. diaco-
nes duos: sepos p diuersa loca numero q̄nq;
Et cessauit epatus dies. 28.

¶De sanctis rogatiano & felicissimo mar-
tyribus. CXII

Rogatianus pbr: & felicissimus
martyres apud aphricā sub de-
cii & ualeriani persecutiōe passi
sunt: & illustri martyrio corona
ti. De q̄bus beatus cyprianus in
epistola ad pessores rogatiano iuniori men
tionē facit: eos magnifice commēdans. Passi
sunt aūt. 7. calē. nouēbris. Hec ado.

¶De scō frumētio epo. CXIII

Frumentius epūs apud indiam cla
ruit tēpore cōstantii impatoris.
Fuerunt autē duo pueri romani
xpiani. s. frumenti⁹ & hedysi⁹ tpe
pstantini magni augusti: q dum
ab annis puerilibus eēnt xpiani: cum metro
pio quodā pbytero eoq; magistro: interna i-
die iupioris loco; orbis pscrutandi gra pe-
netrarunt: ubi nunq; adhuc xpi fuerat euan-
gelium pdicatum: qui a dicto pbro Iris im
buebant. Romanis uero tūc tpis pacis fede-
ra indis uiolantib⁹: cūcti qui de latinoq; po
pulo p totam indiā reperti sunt: capti & tru
cidati fuerunt. Inter quos ꝑati pueri sub ar
bore lectiones suas repetētes: a barbaris cō
prehensi: uita illis remissa qa pueri: & regi
indoq; sūt ꝑnati. Quoq; alter rex. s. hedysiū
sibi pincerna fecit: frumētio uero rōnes suas
& scrinia pcessit. Cū aūt rex ad mortē insta-
ret: filio puulo regnū: pueris uero ꝑatis li-
bertatē reliqt. Quo mortuo: ad pces regine
cū filio puulo: donec adolesceret: pmānerūt
Frumētius igit noie puuli regnū guberna-
bat: unde occasiōe accepta: xpianos i uniuer
so regno puocauit: & ecclesias edificandi li
bertatē pcessit: xpmq; publice annuncians:
multos de populo ad fidē xpi puertit. ¶Sā
ctus uero ✠ hedysi⁹ ad tyr; italie ciuitatē p
uisendis parentib⁹ abiit. Frumētius aūt ꝑ-
rans alexandriā uenit: & athanasiū tūc ipsi⁹
urbis epm rogauit: ut nouellis xpianis epm
delegaret. Athanasi⁹ aūt frumentiū eundem
epm pcreauit: & cū auctoritate plena ponti
ficii ad indos remisit. Qui pdicatiōis officiū
in ipsa ꝓuincia fideliter administrās: & mul
tis signoq; & miraculoq; uirtutib⁹ coruscās:
pene oēs supioris idie gētes ad xpm adduxit:
plenusq; scitate in pace qeuit. 6. calē. nouē-
bris. Glorioseq; sepultus in regia ciuitate.

¶De sactis uincentio sabina & christina uir
ginibus & martyrib⁹. CXIIII

Vincentius martyr sabina & chri-
stina uirgines passi sunt in hispa
nia ciuitate abella sub pside daci
ano. Qui primo in equuleo adeo
sunt extēti: ut oēs ꝑages mem-
broq; eoq; solueret. Deinde capita eoq; lapi
dib⁹ suppolita usq; ad excussionē cerebri ua
lidissimis uectib⁹ sūt ꝓtusa: atq; ita eoq; mar
tyriū ꝑpleuerūt. 6. cal. nouēb. ut dicit ado.

¶ De scis simone & iuda apostolis. CXV

Simon chananeus & iuda siue thadeus apostoli : fratres germani fuerūt iacobi minoris & ioseph iusti : filii marie cleophe : que alpheo nupta fuit . De quo supra dictū ē in legenda sancte anne. 7. cal. augusti. Iudas aūt ad abagarū regē edesse missus fuit post sūi ascēsionē. Cū eni dictus rex in firmitate nimia eēt oppressus : audiens de miraculis xpi tūc in iudea predicātis : misit ei epistolā rogans ut ad se uenire dignaret : & eū ab infirmitate curare : asserēs eū dei filiū : cum tamē adhuc eēt gentilis. Cui ihesus p epistolam rndit : q̄ oportereret ipū oia pplere ꝓpter que missus fuerat : & postea ab eo q̄ miserat illum i celū recipi. Promittēs q̄nū ex eius discipulis post ei' ascēsionē ad eū mitteret : qui eū ab omni egritudine liberaret. Postea uero q̄ dns assūptus ē ut i historia ecclesiastica legit : misit thomas apostolus tadeū : q̄ & iudas dictus ē ad abagarū regē iuxta dñi pmissionē : uidit q̄ rex in uultu tadei mira & diuinā splēdorē : & ptinuo in xpm credidit : eiusq̄ discipulū adorauit. Et cū leprosus esset : ut in q̄busdā libris legit : tadeus eū tetigit : & mox plenā mundationē accepit : & baptismū suscepit. ¶ Scripsit aūt iudas apīs ultimā de. 7. que canonice dicunt : ep'am : que quia de libro enoch apocrypho testimoniū sūpsit a p'stq̄ repudiat : usu tñ & auctoritate maioꝝ inter scās meruit cōputari scriptura : ut dicit hieronym' libro de uiris illustribus. ¶ Iudas aūt primo in mesopotamia & ponto pdicauit. Simon uero i egypto : deide ambo i persidē uenerūt : & ibidem duos magos zaroen & arphaxath quos mattheus de ethiopia fugauerat inuenerūt : ut supra dictū ē in eius passiōe. xi. cal. octobris. Qui p magicas incantatiōes mīta signa faciebāt : & populū in multis ludificabāt. Tunc baradach dux xerxis regis babylonie ad prelium contra idos profecturus nullū a diis suis potuit habere rñsum. Pergētes aūt ad phanū ꝑxie ciuitatis : a diis illoꝝ audierūt : q̄ ꝑpter apostolos qui illuc uenerāt dii sui rndere nō poterant. Quos dux requisitos & inuētos : iterrogauit : q̄ eēnt uel qua de re uenissent. Qui se genere hebreos : p̄ditione xpi suos & apostolos eē p̄sōderūt : cā uero salutis illoru illuc uenisse dixerūt. Cum aūt dux diceret : q̄ diis suis potēriores illos fore cognosceret ideoq̄ eos de fine belli interrogasset : apostoli respōderūt : q̄ ad hoc ut deos illos mēdaces fore ꝓbarent pmittebant eis dare responsa : ut ex euentu facti mētitos eos fuisse apperet. Tunc phanatici bellū direxunt futurum : & multū hinc inde populū ruiturum. Apostoli aūt uerba illoꝝ deridētes ducem hortati sunt : dicētes pacem secū adduxisse : & die sequēti hora tertia legatos indoꝝ ad eum uenturos eē : secq̄ se potāti cū pace uel le subiicere. Pontifices uero p̄ra dicētes eos apostolos deceptores asserebāt : qui ideo ducem secum reddere uellēt : ut ipm incautū hostes facilius occuparēt. Dux uero utroq̄ usq̄ in crastinum custodiri fecit : ut ex rei euētu uerac̄ honorarent : & mēdaces punirent. Cū aūt die sequēti : q̄d apostoli predixerāt : euenisset : & dux pontifices icendere uellet : prohibuerunt apostoli ne hoc fieret : quia missi erant nō uiuētes occidere : sed mortuos uiui ficare. Et cū omia bona illoꝝ dux apostolis uel saltem ptē uellet donare : apostoli nihil omnino assenserūt recipe. Dux uero mirat' illos ad regem xerxem duxit : & deos in effigie hominū latētes esse asseruit : atq̄ cuncta que p eos sibi ptingerāt narrauit . Magi uero ecōtra ibidē exītes illis detrahebāt : eos uanos & mēdacissimos asserentes. Quod ut ꝓbarēt : aduocatos quosdā coram se positos suis artibus ita mutos fecerunt : ut nec nutib' loqui possent . Deinde illos loqui p̄ misērūt : sed imobiles eē fecerunt. Deinde eis gressum reddiderūt : sed aptis eos oculis excecauerūt. Dux uero aduocatos illos ꝓiusos ad apostolos duxit : ut eoꝝ interuentu a magoꝝ incantatiōib' liberarent . Sed cum illi apostolos pānosos despexissent : simon eos i fide xpi docuit : & ne de cetero magos illos timerēt cōfortauit. Et cū in eoꝝ frontib' cō signati eēnt : & in xpm crederent : ad regē coram magis ingressi ab illis supari nō potuerunt. Irati magi multitudinē ꝑpentū uenire fecerunt. Sed apostoli uenientes pallia sua de ꝑpentib' ipleuerūt : & i magos proiecerunt : mādantes ne illos occiderēt : sed solum mortibus cruciarēt . Quod cū serpētes facerent apostoli iteꝝ eis imposuerūt : ut omne uenenum : q̄d infunderāt reuocarēt : & sic ad sua loca redirēt. Maiores aūt cruciatus magi sēserunt : cū ꝑpentes uenenū retrahebant : q̄ cū ipm primitus infundebāt. Apostoli aūt tribus dolorib' cruciari p̄miserunt : ut uel sic ab eoꝝ malitia cōuerterentē. Cū ergo tribꝰ dieb' sine cibo & potu & somno māssent : & nec sic respīscere uellēt : apostoli eos sanos fecerunt : & libere quo uellēt abire ꝑmisērunt. Qui i eoꝝ malicia ꝑdurantes ab eis fugērūt : & pene contra eos totā persidē cōmouerunt. ¶ Post hec filia cuiusdā principis ex fornicatione ꝓcepit : & filium pariens quēdam sanctū diaconē apostoloꝝ discipulum noīe euphrosynū infamauit : q̄ ipe eam uirginē uiolauerat : & ex ipo puella cōceperat. Cūq̄ parentes puelle diaconum occidere uellent : apostoli aduenīūt : & quādo puer natus fuerit requirunt. Qui rnderunt : q̄ illa

die prima hora diei. Apostoli uero puer ad se portari iusserunt: & coram diacono statuerunt. Adiurant q puer i xpi noie: ut si diaconus ille eū genuisset: coram cunctis debeat ppalare. Infans uero diserte rndit: & diaconum iustū & sanctū asseruit: quia nūq carnem suā coinquinauit. Cum aūt parētes instarent: ut apostoli quererent: qs auctor sceleris fuisset: dixerunt se innocentes absoluere debere: non aute nocentes prodere. ¶ Cōtigit etiam eo tempore: ut due tigrides ferocissime: que in singulis caueis erant clause: prodeuntes fugerent: & omnes sibi occurrentes deuorarent. Ad quas apostoli uenerunt: & eas in nomine domini uelut oues mansuetas reddiderunt: ita ut inter homines de die pacifice habitarent: & uespere ad speluncas suas redirent. Apostoli autem per annum unum & menses tres in babylonia permanserunt: & plusq septuaginta milia hominū exceptis paruulis & mulieribus cōuerterunt: quos omnes cum rege xerxe & regina guina & filio eutropio baptizauerunt: ecclesias cōstruentes: & presbyteros ac clericos ordinātes. ¶ Predicti aute magi ad ciuitatē suam ueuientes septuaginta idolop pontifices ibidem existentes seduxerunt: ut cum illuc apostoli uenirent: aut eos sacrificare compellerent: aut penitus pimerent. Perlustrata igit circūquaq; omni prouincia cum apostoli ad dictam urbem deuenissent: pdicti pontifices cum omni populo eos capiunt: & ad tēplu solis & lune deducūt. Demones aute p energuminos clamabant: q eos apostoli incendebant. Angelus aute dni ei apparuit: & ut alterum ex duob⁹ eligerent: illos monuit: aut omniū in tēplo existentium repētinū interitum: aut suum martyriū. Qui cū martyriū elegissent: ut populum ad penitentiā reduceret possent. Facto i eis silentio demoniis cunctis audiētibus imparunt: ut de illog simulacris exirent: & illa consringerent. Statimq; duo ethiopes nigri & nudi d idolis exierūt: & fractis illis cum diris uocib⁹ abscesserūt. Quod uidētes pontifices in apostolos irruerunt: & eos ptinus trucidarunt. Tunc erumpentibus fulguribus & tonitruis tēplū trisarie scindit: & magi ictu fulminis i carbones uertunt. Rex aūt babylonie xerxes apostolorum corpora ad ciuitatē suam transtulit: & in eog honorē ecclesiam mire magnitudinis fabricauit. Passi sunt aūt sci apostoli dni simon & iudas. 5. calē. nouēbris.

¶ De scō abdia epo & pfessore. CXVI

ABdias epus babylonie fuit: qui a sanctis apostolis simone & iuda in fide xpi doctus: eorumq; discipulus: & ab eisdem consecratus est eps. Qui post martyriū apostolorum eorum passionē hebraica lingua conscripsit: quam eutropius epi filius xerxis regis: de quo dictum est supra pridie calēdas maii: in grecum transtulit: eamq; postmodū aphricanus in latinum uertit. Hic in ciuitate babylonie persarum predicationis officio sideliter institit: eoq; solicite administrato in pace quieuit: sepultus babylone iuxta corpora apostolorum.

¶ De sancto pharone epo. CXVII

PHaro epus meldēn claruit apud ipsam ciuitatē. Hic fuit frater scē phare uirginis: de qua supra dictum est. 7. id² decēbris. Qui & prepositᵖ palatio clotharii: & theodoberti: & theodorici regū frācoꝝ strenue regalia administrabat. Dum aūt ad pharam sororem suam uisitandā uocatus accessisset: ab eadem suasus seculū reliquit. Et cōmuni uoto ipsius & piugis blidechildis ipse cleri catum assumpsit: uxoreq; sacro uelamine cōsecrari fecit. Ipse aūt misericordie operibus solicite intērus domino deuote seruiuit: ecclesiam sancti stephani ciuitatis meldēsis pauperrimam copiose ditauit: & in ea in dni ob sequio resedit. Hic etiam + chilenum frēm suum ad puincia attrebatēsem ad pdicandū misit: q ibidē miraculis claruit. ¶ Die quodam cū eodē chileno pharo ad mēsam sedebat: & uas uitreū uino plenum cadēs i terrā pfractū ē: quod sanctᵘˢ chilen² reintegrauit: uinumq; effusum adeo in uase recupauit: q neq; terra madefacta uideret: recupatumq; uinū chilen⁹ pharoni pntauit: & pharo deo gratias egit. Mortuo uero ualpto epo: pharo ab oi populo in successorē eligit: & a rege clothario approbat. Qui cuꝫ die pasche pueros pfirmaret: infantē a natiuitate cecum christmate pungens illuminauit. ¶ Tranlitis p ciuitatē ante carceres uinctos a uinculis absolutos de custodia solo uerbo eduxit. Vegz cum aliquādo allect⁹ de memoria pulchritudinis ei⁹ uxoris: ad eam misit: ut se uisitaret. Illa aūt cum bis recusasset: tandē tertio uocata cilicio induta & uultu abiecta ad eum uenit: & sancti uiri immundā cogitatiōē extinxit. ¶ Dum aūt nauis quedam cuꝫ multis i flumine fuisset submersa: pharo ad ripam amnis accedēs: tā diu terre pstratus orauit: donec nauis cuꝫ osibus: qui submersi fuerant: uiuētibus emersit: & ad fluminis ripam puēit. ¶ Cum ad pces andeui epi ecclesiam in solo rothomagēsi cū sanctis amādo & eligio dedicaret: & tabula marmorea altari sacrato supponi deberet: casu de manibus ministroꝝ collapsa p medium scissa est. Quam sanctᵘˢ pharo cū ceteris epis suis orationib⁹ reintegrauit. Qui epatū suū feliciter p annos. 66. gubernauit: & clarus sanctitate

ad xpm migrauit.v.cal.nouembris.

¶De scā cyrilla uirgine & mre. CXVIII

Cyrilla uirgo & martyr rome pas
sa est sub claudio impatore. Hec
olim filia decii celsariis una cum
matre tryphonia regina ad xpm
conuersa & a scō presbytero iusti
no baptizata est ut dictū est supra in legenda
tryphonie regine.xv.cal.nouēbris. Mortua
uero tryphonia claudius cyrillā teneri fecit
cum militibus.46.de quibus supra i eorum
passione actū est.8.calē.nouēbris . Quibus
oibus martyrizatis imperator cyrillā sacrifi
care nolentē:gladio necari precepit . Cuius
corpus iustin⁹ presbyter iuxta corpora hip
polyti martyris & socio⁹ sepeliuit.v.cal.no
uembris:ubi & tryphoniam reginam ipse re
conderat.

¶De scō ioāne epō augustudun. CXIX.

Ioannes epūs augustudunensis ut
scribit beda libro .v.ca.2.de ge
stis anglo⁹:mira scitate claruit.
Hic longe a ciuitate sua fere mi
liaro cū dimidio māsionē secreti
ore nemore circundatā habebat:in qua per
totam quadragesimā manere ꝓsueuerat: ha
bens secum paucos uiros spirituales:cū qui
bus deo uacaret:& paupem quēpiaꝫ in quo
xpm refoueret . Cū autē semel icipiente.xl.
illuc uenisset:& adolescentē mutū a natiuita
te totumq; scabiosum & i capite furfureum
secum assumpsisset: eidē quotidianū uictum
prestās:finita prima q̄dragesime septimana
dum linguam ei⁹ breuissimam tetigit signo
crucis edito loquēdi ei facultatē & usum cō
cessit . Scabredinē autem ei⁹ adhibito medi
co curari fecit . Ita ut capillis pulcherrimis
& crispis : limpido uultu & noua loquela
decorat⁹:quodāmodo reiuuenisse uideret .

¶Quādam die ad monasteriū uirginuꝫ:qđ
netadū dicit deuenit : ubi erat uirgo quedā
abbatisse carnalis filia:quā in seculo ex ma
rito genuerat:que ex phlebotomia in.4.lu
na facta brachiū adeo tumefactuꝫ habebat:
q̄ ipsius omnino usu carebat.Quā dum san
ctus uir:ad preces abbatisse tetigit: pfestim
brachiū eius sanuū fecit. ¶In uilla duūmi
lium cū ecclesiā consecrasset: & missam cele
brasset:uxori comitis buci que diebus.40.
ipos corporis grauī dolore detēta iacuerat:
de aqua consecratōis benedicta misit:ut ipa
ex inde biberet & corp⁹ ablueret. Quod dū
illa feciss̄et ab oi mox egritudie sanata surre
xit:& continuo discūbentibus in mēsa minis
trauit. ¶Alio quoq; tēpore uocatus ad de
dicandū aliā ecclesiam:comitis addi: officio
pacto ad unum ex pueris comitis grauī lan
gore detentū iamq; in extremis laborantem
intrauit:& eū benedicēs ad mensam cū comi
te discubuit. Cum aūt puer post modicū bi
bere petisset:& ioānes uinuꝫ a se benedictū
ei misisset:puer potans illud statim ualēs de
lecto surrexit:& cū ceteris ad mensam come
dit. ¶Cuꝫ ad quoddā monasteriū pergeret:
& iuuenes equitantes equos ad cursum cer
tatim cōpellerēt:unus illo⁹ a scō uiro cur
rere prohibitus dum cursum cepit:lapsus i
lapide caput collisit:& cerebrum pene excu
tiēs:die illo & nocte quasi mortuus iacuit.
Pro quo uir dñi in orationem pnctans ma
ne caput eius tetigit:& ab omni protinus do
lore & lesione curauit. Primo tñ ipm consi
tentem: q̄ a quodā presbytero heretico fue
rat baptizatus catholice baptizauit. Mansit
autem in epatu annis.xxxiii. Et pre nimia se
nectute administrare nō ualens successorem
sibi uisridum ordinauit : & epatui resignās i
monasterio predicto habitauit:ubi & in pa
ce quieuit.4.cal.nouēbris.Sepultusq; est in
porticu sancti petri in monasterio qđ dicit
silua clerog anno dñi.721.

¶De scō narcisso epo. CXX

Narcissus epūs hierosolymo⁹ tem
pore aurelii antonini iperatoris
claruit. Qui mīis miraculis co
ruscauit. Die quadā i uigilia pa
sche dū oleū luminarib⁹ deesset:
nec unde insunderet haberent:aquā benedi
xit & lampadibus ifundi fecit: & plusq; esset
oleum lumē souit:& claram lucē reddidit.

¶Quodam uero tempore:dum a quibusdā
emulis de facinoribꝰ certis criminatus esset:
tres testes sub iuramento ꝑtra eum depsoue
runt.Quoꝝ primus sibi imprecatus est: q̄ ni
si uerum diceret ignē consumeretur:scds q̄
a morbo regio cruciaretur:tertius q̄ oculo
rum lumine priuaretur.Et q̄uis his non ob
stantibus:a populo inocēs iudicatus esset. su
rori emulog scūs uir cedere uoluit:& deser
tum petens dudum solitariā uitā duxit. Te
stis aūt primus qui in eū mentitus fuerat:
cum omni domo sua fulmine arsit: ꝑs morbo
regio a planta usq; ad uerticem percussus i
teriit.Tertius uero hec uidens ad pniam re
dit:& ueritate corā omni populo depolita
tam diu peccatuꝫ suū defleuit donec lachry
marum inundantia lumē oculog amisit:po
pulus aūt hierusalē narcissum diu requirēs
& nusq; inueniens:dionysium scūm uirum si
bi substituit. Cui post modicū decedēti ger
mani⁹:& germanio nigordius successit.Cu
ius tempore narcissus repertus cum iam se
nex esset : q̄uis dudum renitens ad sedem sua
cum gloria reductus est : & nigordius spō
te epatui resignauit . Cum uero ex nimio se
nio iam epatum administrare non posset:di
uina reuelatione alexandrum uiruꝫ sanctū:
qui de cappadocia hierosolymā cā pegrina

tionis uenerat: loco sui ordinandū cōstituit: ut in ipsi' scā legenda dictū est supra. 15. calen. aprilis. Ipse uero reliquū sue senilis etatis oronibus exegit: &. 4. calen. nouēbris ad xpm migrauit.

¶ De sancto zenobio pbro & mre. CXXI

Zenobi' pbyter & martyr apud sidonē urbē palestinog passus ē Qui sub diocletiani & maximiani augustog psecutione: pro nominis xpi inuicta pfessione gladio capite cesus: glorioso martyrio coronat' est 4. calē. nouembris: ut ait ado.

¶ De scō serapione epo. CXXII

Serapion eps apud aphricam uir eruditissimus fuit: & fide clarissimus atq; uirtute mirabilis: q ut scribit hieronymus libro de uiris illustribus. xi. cōmodi impatoris anno antiochie epS ordinat' est. Hic fidei pfessione insignis scripsit epistolā ad carinum & pontium de heresi montani eam ualenter impugnans. Aduersus manicheū etiā uolumen scripsit egregiū. De titulis psalmorum aliud. Epistolas insuper ad diuersos utiles ualde. Et sub pstantio principe sanctitate notabilis humanitatis debitum soluit. Sepultus antiochie. 3. calē. nouēbris.

¶ De scō leontio pfessore. CXXIII

Leontius pfessor apud taracinam ciuitatē cāpanie tēpore claudii i peratoris a scō celsario martyre puersus est: ut dicet infra in eius passione calē. nouēbris: qui ab eodem sacri fontis unda pfusus: mox ut a sācto iuliano pbro diuinā cōionē accepit: spiritum emisit. Sepultusq; ē i eodē oppido ab uxore & filiis. 3. calē. nouēbris.

¶ De scō marcello martyre. CXXIIII

Marcellus martyr apud ciuitatem tingitanā passus est. Qui cuz eēt centurio sub agricolao agēte uices pfectog pretorio: & de xpianitate ab eius militibus accusat' fuisset: & xpm dām pfiteri nullatenus dubitasset. Iubente nequissimo agricolao: capitis abscisione martyrium pfumauit: sepultusq; est in eadem ciuitate a fidelibus. 3. calen. nouembris: hec ado.

¶ De scō germano epo capuano. CXXV

Germanus epS capuan' sanctitate uite mirifica claruit: de quo refert greg'. 2. dialog. cap'. xxxi. q dū seruandus quidā diacon' abbas monasterii: quod in campanie pribus a liberio quondā patricio urbis rome pstructū fuerat: ad beatū benedictum ad monasteriū cassinēse uisitationis gra uenisset. Horaq; iā qetis existeret in cuiusdam turris supioribus benedict': in inferioribus uero seruandus fe collocauit diacon'. Quo uidelicet in loco inferiora supioribus puius ptinuabat ascensus. Cū uir dei benedict' adhuc qescentibus fratrib' instās uigiliis ad senestram dām depcaret: subito intēpesta noctis hora respiciens: uidit fusam lucē desup noctis tenebras effugasse: tantoq; splendore clarescere: ut die uinceret lux illa: que inter tenebras radiasset. Omnis etiā mund' uelut sub uno solis radio collect' ante oculos ei' adduct' est. Qui uenerabilis pater dū intētā oculog; aciem in splēdore lucis infigeret: ui dit germani ajam epi capuani i sphera ignea ab angelis in celū deferri. Tunc tanti sibi testem uolēs adhibere miraculi. Seruandum abbatē bis terq; eius noie cū clamore uocauit. Qui intanti uiri insolito clamore turbatus: ascendit: respexit partēq; iam lucis exiguam uidit. Cui ex hoc stupenti uir dei: que gesta fuerant: enarrauit. Statimq; in cassinū castr' theoprobo mādauit: ut ad capuā sub eadem nocte transmitteret: & qd de germano epo ageret: agnosceret. Factūq; ē. Et is q missus fuerat: sanctū uiq; germanum epm iā defunctū reppit: & requirens agnouit: eadē hora fuisse illius obitū: quo uir dei benedictus eius cognouit ascensum. Quietuit autē in pace. 3. calē. nouēbris pm usuardū.

¶ De scō quintino martyre. CXXVI

Victin' martyr genere nobilis & ciuis romanus apud ambianum urbē sub rictiouaro pside passus est tēporibus diocletiani & maximiani impatog. Cum eni qntin' cum sulciano & uictorico & crispino & crispiniano: & aliis plurib' a roma discessisset: & pisius deuenisset: dū singuli illog; locasin quib' pdicarent: elegissent. Quintinus predicando circuiēs: & miraculis pollēs ambianū uenit. Eodem quoq; tēpore rictiouarus pses tantam cedem in xpianos exercuit: ut in ciuitate treuerēsi sanguis martyg; in flumen mosselle decurreret: & colorē aque in sui uerteret. Rictiouar' igitur quintinum detentum in carcere clausit: die uero sequenti producī mandauit: & dum xpm pfiteret: iussit extendi: & fustibus grauiter cedi. Sed uoce de celo ipm exhortāte cedentes corruerunt in terrā. Quē pses iteq; in carcerē recipi iussit: angelo uero illum soluēte: mane in medium urbis iuit: & ibi populo pdicauit: unde rursum captū: iussit illū pses ad trocheas adeo torqueri: ut uincula ejus a iuncturis solueren': deinde testiculis ferreis illum cedi pcepit: posteaq; oleū bullies ac picē & adipem seruētia dorso ei' infundi: & lampades ei ardentes applicari. Et dū liberius idola ptemneret: & pside pfuteret: mandauit i os eius

acetum & salem ac sinapim liquefacta iactari ut sic faceret. Qui dum magis adhuc xp̃s collaudaret: iussit illum apud uirtiandū ad duci: & duos maximos clauos siue taringas a ceruice usq; ad crura cõfigi: & .x. alios clauellos intra ungulas & carnem digitis manuum imitti. Et sic confessum decollari. De cuius collo columba niuea exiens celum ad uolare uisa est. Qui passus est pridie calen. nouembris. Corp⁹ autem eius fluuio sequane demersum a preside adiectione terre plũbi & limi ceno sepultum est: ne a christianis inueniretur. ¶ Sed post annos .lv. a quadam matrona romana eusebia nomine taliter reptum est. Cum enim ipsa mulier ceca esset: angelus ei tertio apparuit: eamq; admonuit ut in galliam ad corpus sancti quintini martyris requirendum accederet: sicq; uisum recuperaret. Que dum locũ ignoraret: angelico ductu illuc tandem deuenit: & de corpore a multis requirens nihil omnino inuenire ualuit. Dum autem oraret ad dominum: corpus ex una parte de flumine: & caput ex alia enatauit: & usq; ad manus mulieris accessit. Quod illa accipiens omnino incorruptum nimioq; odore fragrans: ad uirtiandum castrum portare disposuit. Sed duꝫ ad radices montis peruenit corpus omnino imobile factum est: ubi diuina cognita uoluntate eusebia corpus tumulauit: & cõtinuo eius tactu lumen recuperauit. Plurimi quoq; infirmi a diuersis langoribus in eius inuentione sũt curati. ¶ Post decursum autem annoꝝ .320. dum corpus sancti martyris iterum esset incognitum: sancto eligio nouionensi episcopo reuelatur. Qui post ieiunium triduanũ: dum locum sibi ostensuꝫ ubi latebat effode ret: nocte lux de celo tanta circunfulsit: ut dies orta a pluribus crederetur: odoris quoq; suauissimi fragrantia erupit. Corp⁹ ergo sancti reptum ac leuatum: honorifico ac precioso locello condidit: ecclesiamq; & monasterium ibidem edificauit. Anno dñi .657. ubi ad presens sanctum corpus requiescit: signisq; mirabilibus refulget.

¶ De scõ natale cõfessore. CXXVII.

Natalis confessor tẽpore zepherini pape rome claruit. Qui dum sanctis operibus polleret: decepti⁹ ab asclepio & theodoto collectariis: q ambo discipuli erãt cuiusdam coriarii apostate: ab ecclesie cõmunione deiecti: acquieuit ut episcopus illius heresis nominaretur acceptis pro salario .i50. nũmis menstrue prestationis. Sed admonit⁹ sepius a domino ut resipisceret: dum amore turpis lucri recusaret: nocte quadam in somnis ab angelis diris uerberibus flagellatur. Mane autem liuores & uulnerum cicatrices in scapulis reperiens: ac si uigilans corpora liter passus esset: territ⁹ ad papã zepherinũ adiit: & uisionem narrauit. Quem ille penitẽtem benigne suscepit: & dignitati renuncianti satisfactionem imposuit. Natalis uero uitã in melius cõmutans: laudabilius finiuit: & eiusdem pontificis tempore post modicum in pace quieuit pridie cal. nouembris.

¶ Explicit liber nonus.

¶ Incipiunt capitula libri decimi.

De festiuitate omnium sanctoꝝ i
De sanctis cesario & iuliano mr. ii
De scõ benigno pbyrero & mre iii
De scã maria uirgine & martyre iiii
De sancto uigore episcopo v
De scõ maturino confessore vi
De sancto marcello episcopo vii
De cõmemoratiõe oiuꝫ mortuoꝝ viii
De sancto iusto martyre ix
De scã eustochio uirgine & mre x
De sancta eustochio uirgine xi
De scõ victorino epõ & martyre xii
De sanctis alcindino: pygasio & anepothisco martyribus xiii
De sancto theodoro episcopo xiiii
De sancto ambrosio abbate xv
De sancto quarto discipulo xvi
De sanctis martyribus qui dicuntur massa candida xvii
De scis germano & sociis mribus xviii
De sancto chenelmo martyre xix
De sancta alpaide uirgine xx
De scis uitale & agricola marty. xxi
De sancto amantio presbytero xxii
De sancto herio presbytero xxiii
De sancto zacharia sacerdote patre ioannis baptiste xxiiii
De sancta helisabet eius uxore xxv
De sancto zacharia papa xxvi
De sancto malachia episcopo xxvii
De scis felice & eusebio mribus xxviii
De sancto leonardo confessore xxix
De sancto felice martyre xxx
De sancto felice monacho xxxi
De sanctis decem martyribus xxxii
De sancto prosdocimo episcopo xxxiii
De sancto achilla episcopo xxxiiii
De sancto amaranto martyre xxxv
De sanctis claudio & nicostrato & sociis martyribus xxxvi
De scis qttuor coronatis mribus xxxvii
De dedicatiõe basilice saluatoris xxxviii
De sancto theodoro martyre xxxix
De sancto theodoro alio mre xl
De sancto ursino episcopo xli
De sanctis tryphone & respicio martyribus & nympha uirgine xlii

De ſancto theodoro martyre xliii
De ſancto theodoro epo ſicceñ. xliiii
De ſancto probo epo xlv
De ſanctis tiberio modeſto & flo/rentia martyribus xlvi
De ſancto martino epiſcopo & con/feſſore xlvii
De ſancto mena martyre xlviii
De ſancto mena confeſſore xlix
De ſco uerano epo l
De ſancto achia propheta li
De ſcō martino papa & martyre lii
De ſancto emiliano epo liii
De ſancto hor abbate liiii
De ſancto brithyo epo lv
De ſancto homobono pfeſſore lvi
De ſanctis quinquaginta ſapientibus martyribus lvii
De ſanctis archadio paſchaſio & ſo/ciis martyrib⁹ lviii
De ſancto ſerapione martyre lix
De ſancto uenerando martyre lx
De ſcā ueneranda uirgine & marty. lxi
De ſancto eugenio epiſcopo & mar/tyre lxii
De ſancto eugenio epiſcopo & con/feſſore lxiii
De ſancto machuto ſiue madonio epi/ſcopo lxiiii
De ſanctis felice epiſcopo & ſociis martyribus lxv
De ſcō fidentio epo & martyre lxvi
De ſancto eucherio epo lxvii
De ſancto eadmundo epo lxviii
De ſcō dionyſio epo alexandrino lxix
De ſanctis ocyſello & uictoria mar. lxx
De ſancto amano epo lxxi
De ſcō gregorio epo turoneñ. lxxii
De ſcō gregorio epo hiſpaneñ. lxxiii
De dedicatione baſilicarum apoſto/lorum petri & pauli lxxiiii
De ſancto romano martyre lxxv
De ſancto heſychio martyre lxxvi
De ſancto gelaſio papa lxxvii
De ſancto phridiano epo lxxviii
De ſcā helliſabet de ungaria lxxix
De ſcō pontiano papa & martyre lxxx
De ſcō fauſto martyre lxxxi
De ſanctis ſeuerino exuperio & feli/ciano martyribus lxxxii
De ſcō odone abbate lxxxiii
De ſcō criſpino epo & martyre lxxxiiii
De ſancto maximo martyre lxxxv
De ſcō ſtephano preſbytero lxxxvi
De ſcō antipa martyre lxxxvii
De ſcis ſamone & guira mribus lxxxviii
De ſcō eadmundo rege & & mar. lxxxix
De ſancto eadmundo alio rege mar/tyre & confeſſore xc
De ſcō ſiluerio epo xci
De ſcō ruſo diſcipulo xcii
De ſcō mauro martyre xciii
De ſcō columbano abbate xciiii
De ſcō columbano pfeſſore xcv
De ſcā cecilia uirgine & mar. xcvi
De ſanctis theoniſto epo: tabra & ta/brata martyribus xcvii
De ſcō clemente papa & martyre xcviii
De ſcā felicitate martyre xcix
De ſcā fauſtina regina & martyre c
De ſcō chryſogono martyre ci
De ſcō creſcentiano martyre cii
De ſcis porphyrio & ſociis mribus ciii
De ſanctis flora & maria uirginibus & martyribus ciiii
De ſcā catharina uirgie & martyre cv
De ſcō mercurio martyre cvi
De ſcō mercuriale epo cvii
Da ſcō romano preſbytero cviii
De ſancto petro alexandrino epo & martyre cix
De ſcō petro epo & pfeſſore cx
De ſcō leonardo pfeſſore cxi
De ſcō iacobo interciſo martyre cxii
De ſcō clemente flauio epo cxiii
De ſcis barlaā & ioſaphat pfeſſo. cxiiii
De ſcis fauſto diuo & amonio mart. cxv
De ſcō ſoſthene diſcipulo cxvi
De ſcō gregorio papa ſo cxvii
De ſcō gregorio papa tertio cxviii
De ſanctis papyrio & manſueto epi/ſcopis & martyribus cxix
De ſcis ruſo & ſociis martyribus cxx
De dedicatione eccleſie materialis cxxi
De dedicatione eccleſie ſpiritualis cxxii

Expliciunt capitula libri decimi.

¶Prologus libri decimi.

DEcimus liber huius catalogi cō/tinet in ſe paſſiones & geſta illo/rum ſanctorum: quorum feſtiui/tates euenīt infra tēpus: in quo repreſentat eccleſia propagatio/onem illorum eius filiorum: qui fuerunt ec/cleſie eiuſdem augmētatores: quales fuerūt ſancte uirgines. Hoc autem tempus eſt a ca/lendis menſis nouembris uſq; ad aduentum domini. Et hoc ſub figura ſanctorū prophe tarum: quorum tunc uaticiniis & prophetie leguntur. Hi enim: ut plurimū carnali ſpre to coniugio ſin corporis & mentis integrita te domino ſeruientes: aduentum xpi & fu/tura tempora per ſpiritum predixerunt: & populū domini ſuis uaticiniis a uitiis & er/roribus reuocare: & ad uiam ueritatis redu/cere ſtuduerunt. ¶Ad huius igitur tempo/ris ultimi feſta pertractanda ueuiendū eſt.

¶ Incipit liber decimus a calendis nouembris usq; ad aduentum.

¶ De festiuitate omnium sanctorum. Ca. I.

Festiuitas omniū sanctoꝝ : quattuor de causis istituta fuisse uidet : primo ꝓpter cuiusdam tẽpli dedicationem: ꝛo ꝓpter omissorū suppletionem: tertio ꝓpter negligẽtias ꝙ excipiunt̃: quarto ꝓpter faciliorem orationem nostrarum petrationē. ¶ Primo ergo instituta ē ꝓpter cuiusdam templi dedicationē: uidelicet templi qđ pātheon antea dicebaī: qđ rome fuit constructū in honorem cybeles: que mater dicitur omnium deoꝝ: & omnium eius filiorum. Quod templū postmodū bonifaci⁹ papa 4⁹ eccleſie dei a phoca cesare donatū cōsecrauit i honorem dei genitricis: & omniuꝫ martyrum xpi. 3. idus maii. Et tūc ipsa die istituit in urbe roma celebrari festum beate marie uirginis & omniū sanctoꝝ. ſ. martyrꝫ: qa adhuc festa confessoꝝ nō celebrabantur. De hac materia supra dicti⁹ est. 3. idus maii. Et est illud tẽplum : qđ hodie uocaī scā maria rotunda. Veꝝ processu tẽporis: quia ad hoc festum multitudo maxima ꝓfluebat: & ꝓpter defectum uictualiuꝫ celebritati uacare non poterāt. Ideo gregorius papa 4⁹ hoc festum in cal. nouēbris esse constituit: q̃n celebratis messibus & uindemiis: maioꝛe uictualium copiā eē conspexit: ac p uniuersum mūdum hūc diē in honorem generaliter omniū sanctoꝝ solenniter celebrari decreuit: additis festiuitatib⁹ confessoꝝ. Et sic solennitas que solum rome de solis mrib⁹ celebrabaī: ꝓ totū mundum de oīb⁹ sanctis ad pñs recolitur.

¶ Secūdo instituta est propter omissoꝝ supplectione3. Multos enim scōs omittimus de quibus nullū festum siue memoriā facim⁹: tum ꝓpter scoꝝ multiplicitatē: quia quasi infiniti sunt: tū pp nr̄am infirmitatē: qa infirmi & debiles sumus: nec ad hoc sufficere possumus: tū pp tẽporis breuitatē: qa etiā totum tempus longissime uite uni⁹ hominis nō sufficeret: ut semel tantū in uita sua: quis singulorum scoꝝ festa celebraret. Ideoꝝ ecclesia rationabiliter ordinauit: ut quia oium scoꝝ festa facere nō possumus: saltē oēs generaliter istimul honorem⁹. ¶ Quare aūt institutū est: ut scoꝝ festa in terris agamus: magr̄ guIelmus in sūma de officio ponit .vi. ratiões. ¶ Prima ē ꝓp honorē diuine maiestatis. Cū enim scis honorē impendimus deū in ipsis honoramus: quia qui scis honorem tribuit illum honorat: qui eos scificauit. ꝑs. Laudate dñm in scis eius. ¶ Secunda ē ꝓpter auxilium nr̄e infirmitatis. Quia eni ꝑ nos saltem habere nō possumus: Ideo scōꝝ intercessionibus indigemus: a quib⁹ ut adiuuari mereamur: merito ipsos honorare debemus. ¶ Tertia ē ꝓpter augmētū nr̄e securitatis ut. ſ. ꝓpter scoꝝ gloriam: que nobis in eorum festiuitate ꝓponit̃ nostra spes & securitas augmētetur. Si enim mortales homies nobis similes potuerūt ita ꝓ sua merita subl̃imari: cōstat quia nos similiter poterimus: cum man⁹ dñi abbreuiata non sit. ¶ Quarta est ꝓpter exēplū nr̄e imitationis. Cū enī eoꝝ festiuitas recensetur: ad eoꝝ imitationē puocamur: ut. ſ. eoꝝ exēplo terrena ꝓtenentes celestia desiderem⁹. ¶ Quinta est ꝓp debitū mutue uicissitudis. Sci eni de nobis ſestum faciūt i celo: quia gaudiū ē angelis dei & aiabus scis sup uno peccatore pñam agẽte. Iustum est ergo ut nos de ipsis festū agamus in terris. ¶ Sexta ē ꝓpter ꝓcurationem nr̄ȷ honoris & exaltationis. Cū eni scōs honoramus nr̄aꝫ rē agim⁹: & nr̄m honorē procuram⁹: quia eoꝝ festiuitas ē nr̄a dignitas. Nāc⁹ honoram⁹ fres nr̄os: honoram⁹ nosipsos: charitas eni omnia cōia facit. ¶ Tertio istituta ē ꝓp negligentiaꝫ expiationē. Licet enim paucoꝝ scōꝝ festa agam⁹: adhuc tñ illa pauca sepe negligenter agimus: & multa ibidem per ignorantiam omittim⁹. Siquid igitur i aliis solennitatibus scōꝝ: quas egimus: negligenter impleuimus: in hac generali solennitate supplere possumus: & de negligentia nos purgare ualemus. Hec ratio tangitur in sermone: qui hac die per ecclesias recitatur: in quo sic dicitur. Decretum est ut hac die scōꝝ omnium memoria habeatur: ut quicquid humana fragilitas per ignorantiam: uel negligentiā: uel occupationem rei ecclarie in solennitatib⁹ sanctorum minus pegisset: i hac sancta obseruatione soluatur. ¶ Notandum autem est q octo sunt ordies sanctoꝝ: quos hodierna die insimul ueneramur: ut eis: qđ negligenter fecimus: suppleam⁹: qui notantur per octo conditiones siue status beatoruꝫ: qui in euangelio huius festi a christo exprimuntur: & eorum perfectiones contra octo uitia capitalia diriguntur: & reducuntur ad. 8. conditiones siue status diuersoꝝ ministeriorꝫ hominū: qui constituūt politicum regimē ciuitatis: eo q ecclesia triumphans ciuitati assimilatur apoc. xxi. uidi ciuitatem sanctā hierusalem nouam ⁊c. ut enim tractatur in libro de regimine ciuitatum : ad hoc ut ciuitas bene regatur: & in suo statu pacifico conseruet: necesse est: ut habeat: cōsiliarios seu iudices regi assidētes: officiales siue uicarios

in diuersis castris regis uicem gerentes. Procones siue notarios regis decreta scribentes. Famulos seu nuncios regis mandata exequentes. Milites siue pugiles pro regis honor pugnantes. Nobiles siue primarios regem continue comitantes. Mercatores siue operarios diuersa operantes & uendentes. Et electas domigras reginam iugiter associantes. ¶ Primus ordo: qui est iudicum siue consiliariorum regi assidentium est ordo apostolorum: qui tales iudices & regis assessores a christo electi sunt: ut cum christo ad iudicium uenturo in duodecim thronis sedeant: & uniuersum orbem cum eo iudicare debeant: de quib⁹ canta ecclesia: Vos seculi iusti iudices &c. Ad hoc autem ut iudices iuste iudicent. debent a mente sua omnem cupiditatem excludere: & paupertatem diligere. Vnde merito: quia tales fuerunt apostoli: qui omnia temporalia a mente sua abdicarunt: de ipsis dicitur: Beati pauperes spiritu. Et hec paupertas spirit⁹ dirigitur contra auaritiam. Premiū autem quod rex ꝓmeruit suis iustis dare iudicibus: est ipsum regnum: quod eis una secum facit esse cōmune: ut ipsi quodāmo reges appellentur: & sibi conregnent: unde & de apostolis dicitur: Quoniam ipsorum est regnū celorum: sicut & christi. ¶ Secundus ordo: qui ē officialium siue uicariorum: est ordo pontificum & sacerdotum: qui christi uices & auctoritatem exercent in ecclesia militante: & eius ꝑsonam in omnibus representant per diuersa loca. Officiales autē siue uicarii regis: debēt semp optare iustitiā: ut ius suū unicuiq; tribuant: unde & de istis: quia tales fuerunt: dicit: Beati qui esuriunt: & sitiūt iustitiam. Et talis esuries dirigit ꝓtra gulam. Premium autē hoꝝ officialium esse ꝓmeruit: ut de cēsu regis sibi i uite necessariis prouideat: uñ & de pōtificib⁹ & sacerdotib⁹ dicit: Quoniā ipsi saturabunt. ¶ Tertius ordo: qui est ꝑconū & notariorum: est ordo ꝓphetarum qui regis eterni mandata in ecclesia scripserunt: & ea populis denūciauerūt. Tales aūt semp debēt eē in ꝓtinuo exercitio & labore. ut quasi uita eorum sit in fletu ꝓpter regis amorem: unde quia tales fuerunt prophete: de eis dicitur: Beati qui lugent: & talis luct⁹ laboriosus dirigitur ꝓtra accidiam. Premiū autem horum scribarum & preconum eē cō sueuit: q; rex eis gratias liberaliter cōcedēs: multis illos beneficiis consoletur: unde & de ipsis additur: Quoniam ipsi consolabūtur. ¶ Quartus ordo: qui est famulorum & nunciorum: est ordo angelorum: sub quo omēs eorum ordines colliguntur: qui regis celestis mandata fideliter exequuntur: uelut eius famuli & nuncii ab eo directi. Tales autem debent eē humiles: ut regis iussa obedīter ad impleant: unde quia tales fuerunt angeli boni: qui in humilitate pstiterunt: nec superbie illorum qui de celo corruerunt ꝓsentire uoluerūt: merito dicit de eis: Beati mites. Et talis mititas contra superbiam dirigitur. Premium autē illoꝝ nunciorum consueuit esse: ut rex illis ꝑdia & possessiones largiatur: uñ & de ipsis addit: Quoniam ipsi possidebunt terram. Nam & angelis de⁹ regimen terreno rum commisit. ¶ Quint⁹ ordo: qui ē militū siue pugnatoꝝ: ē ordo martyꝝ: qui ꝓ regis honore usq; ad effusionē sanguinis decertarunt. Tales autē multas ꝓsecutiones hostiū pati consueuerunt: unde merito de martyrib⁹ dicit: Bti qui ꝓsecutionē patiuntur propter iustitiam. Et talis passio contra inanem mundi gloriam dirigitur. Premium autem militum regis eē consueuit: ut rex eis omnia sua liberaliter ꝓmunicet: adeo q; inter ipsos & ei⁹ assessores nulla differētia sit: unde & de ipsis additur: sicut & de apostolis: quoniam ipsoꝝ est regnū celorum: quia & martyres xp̄o conregnare putantur: & reges appellātur: coronas regias in capite deferētes. ¶ Sextus ordo: qui ē nobilium siue primariorum est ordo confessorum: qui ꝓ iugē cōtēplatiōnē regē celi continue comitantur: & ei⁹ societati quodāmodo deputantur. Tales autē nobiles ciues debēt sup omnia ad pacē uigilare: & ut concordia sit inter ipsos affectāt: unde quia tales fuerunt cōfessores: de eis dicitur: Beati pacifici. Et talis pax contra iram dirigitur. Premium autē horum eē ꝓmeruit: ut rex tales nobiles adeo diligat: q; ipsos quodāmodo filios suos appellet: unde & de istis additur: Quoniā filii dei uocabuntur. ¶ Septim⁹ ordo: qui est mercatoꝝ siue operatoꝝ: est ordo patriarchaꝝ: qui opib⁹ misericordie intēti: quodāmodo merces celicas xp̄o uēdebant: cētuplū recepturi. Hi aūt mercatores debēt eē misericordes: ne lucris pecunialibus nimium intēti efficiantur deceptores: uñ qa tales fuerunt patriarche: dicit de eis: Bti misericordes. Et talis misericordia ꝓtra inuidiā dirigit. Premiū autē mercatoꝝ eē ꝓmeruit: ut de suis negociationib⁹ lucꝝ ꝓcipiāt: uñ & de istis addit: Quoniam ipsi misericordiā ꝓsequēt. ¶ Octau⁹ ordo: qui est dñaꝝ: ē ordo uirginū que reginā celi cōtinue associāt: & ei iugiter assistunt. Tales aūt dñe debēt esse munde & pudice: ut etiam regi assistere possint: uñ qa tales fuerūt uirgies dr̄ d illis: Bti mundo corde. Et talis munditia cōtra luxuriam dirigit. Haꝝ aūt dominaꝝ ꝓmiū eē uoluerūt regis facie uideant: & ei⁹ ꝑsonā amicitiam habeant: unde & de istis addit: Quoniam ipsi deū uidebūt. ¶ Quarto & ultimo institutū est istud festū: ꝓpter oēs nraꝝ facilioꝝ ipetrationē: ut sicut ecclesia dī hac

die omnes scōs uniuersaliter honorat: sic & ipsi pro nobis omnes insimul intercedant. Hec ratio ī oratione tangitur: cum dicitur. Desideratam nobis tue propiciatiōis abundantiā multiplicatis intercessiōib⁹ largiaris. Quod autē omnes sci i hoc festo pro nobis uniuersaliter ad intercedēdum conueniant: ostensum ē in quadā uisione: que sequēti anno ab huius solēnitatis institutiōe contigisse narratur. ¶ Cū eni custos ecclesie sci petri i urbe omia altaria circuisset: & oium scōrum suffragia iploratsset: ad altare sci petri rediēs in spiritu rapit. Et ecce uidit regem regum in sublimi solio pſidēte: & omnes angelos circūstantes: deinde regina in diademate sul gente cum dñaq; multitudie aduenit: cui rex assurgens eam iuxta se sedere fecit. Post hec uenit quidā uestitus pilis camelog: quem se quebat multitudo ueneraбiliū seniog. Deīn de aduenit alius in papali habitu decoratus quem plurimi i pontificalib⁹ sequebantur. Postea processit innumerabilis militie multitudo. Post quos aduenit turba diuersaru3 gentium infinita. Hi oēs ante regem aduenerunt & eum flexis genibus adorauerūt. Angelus autē qui custodem ducebat eidem uisionē exposuit. Asserens reginam matrē dei esse: dñas uero uirgines & ptnētes: pilis camelog uestitum ioannem baptistam seniores patriarchas & pphetas. Papali habitu ornatū petrū apostolū: pontifices apostolos omnes: milites martyres: turbā reliquam cōfessores. Qui ideo ante regē regum xp̄m uenerant: ut p̄ honore ipsis hac die exhibito gratias agerent: & pro orbe uniuerso exorarēt. ¶ Deinde dictus custos ad locu3 aliū ductꝰ uidit utriusq; sexus homines: alios īmensis diuersis delitiis gaudētes: alios inopes & famelicos mēdicantes. Dixit autem angelꝰ huic locum purgatoriū esse: abundātes uero animas illas eē quibꝰ ab amicis p suffragia subueniebatur: egētes uero quaꝝ cura nullatenus habebaf. Iussit igit ut oīa uisa sūmo pōtifici intimaret: ut post festū oium scōg die3 statueret ajaq; ut saltē generalia suffragia ille die pro illis fierēt: qui specialia habere nō possent: propter qđ pmemoratio defunctog sequenti die ordinata est.

¶ De scis cesario & iuliano mrib⁹. II.

Cesarius & iulianꝰ martyres: apd taracinā campanie ciuitatē passi sunt sub claudio iperatore. Erat enim firminus quidam pontifex taracine ciuitatis: qui per singulos annos talem cerimoniā pro salute reipu blice & principum romanog fieri suadebat. Iuuenem eni per. 7. aut. 8. menses in delitiis enutritum faciebat calendis ianuarii porcū imolare: & deinde ipm iuuenem armatū mō tem armū ascendere: & inde se precipitio dare: cuius corpꝰ sūmo honoꝰ collectum in tēplo apollinis comburebatur: & cineres pro reliquiis recondebantur. Eodē tempore cesariuſ diaconus ex aphrica ad predictam ciuitatem deuenies: & cal. ianuarii: hec uidēs & abhorens ac redarguēs: de xp̄ianitate suspectus tentus est a firmino pontifice: & a luxurio primario ciuitatis. Et post dies. 9. traditus est leontio consulari. Quo iubente nudatus ante templum apollinis aductus est. Dum aut em orasset templum corruit: & firminum pontificem interfecit. Clamante autē populo: cesarium innocentem leontius eum in custodia nudum detinuit per menses. xxii Post hec autem inde eductus: sed ab angelo capillis suis subito crescentibus indutus: dū peteret se modicum relaxari: & dimissus orasset: lux ipsi de celo nimia effusa est. Que cernens leontius cōuertitur: & a cesario baptizatur: & a iuliano presbytero sacra communione sanctificatur: ut dictum est supra de eo. 5. cal. nouembris. Postq; uero sanctus leontius obiit: luxurius cesarium & iulianū detinuit: & in sacco uinctos in mare simul p̄cipitari fecit. Quoq; corpora a mare ad litꝰ iactata eusebiꝰ collegit: & ea pdigno honore sepeliuit cal. nouēbris: luxurius uero pꝰ dies modicos a serpente percussus interiit.

¶ De sancto benigno presbytero & martyre. III.

Benignꝰ presbyter & martyr passus est apud castrum diuionum sub aureliano imperatore. Qui cum ipsius augusti tempore cuꝫ andochio presbytero & thyrso diacono: a sancto episcopo policarpo ioannis euangeliste discipulo ad predicandum i galliam missus esset: ad portum massilie deuenientes: ciuitatem eduam adierunt: ubi a fausto quodam senatore iam uoto christiano licet occulto honorifice suscepti sunt. Quē cum filio symphoriano adolescente & omni familia baptizauerunt. Ad cuius etiam preces ad ciuitatē lingonicam accesserunt: leo nillam fausti sororeꝫ christianam fieri cupientem cum tribus eius nepotibus: quorum ipa auia erat: scilicꝫ speusippo eleusippo & meleusippo unda sacra perfuderunt: & in christi fide docuerunt. De quibus supra ī eorum passione dictum est. xvi. calen. februarii. Deinde benignꝰ presbyter diuionum redit. Ibiq; predicare cepit. Aurelianus ergo imperator illuc deueniens: benignum cōprehensuꝫ & sacrificare recusantē: neruis duriſſimis cedi fecit: & ide ad trocheas extēsum carceri mācipauit: ubi ab angelo ꝑsortaſ: & uulnera eiꝰ sanāt: die sequēti ipatori exhibetur: cuius iussione ad tēplum ducit:

& immolare suadeẽ. Sed ofone ab eo facta idola sicut fumus euanuerunt. Quem aurelianus iratus mandauit in carcerem mitti: & in saxo perforato pedes eĩ includi: & fudes in digitis manuũ affigi: atq; per dies septem oẽm ei cibũ potumq; negari: canes quoq; famelicos secum recludi: ut carnes eius lacerarent. Cum aũt sanct⁹ diebus sex in oratiõe perseueraſſet: canes adeo mitigauit: ut nec uestem eius lederent. Die uero septimo apta custodia benignus illesus inuẽtus est: & a fudibus & cippo solutus. Tunc; iubẽte imperatore: uecte ferreo in collo cõtusus: & lancea ꝓfossus expirauit: uisa quoq; est columba niuea ex ore eĩ progredi: & usq; ad celos euolare. Corp⁹ aũtẽ remansit nimio fragrãs odore: quod a xpianis in eodẽ castro sepultũ est cale. nouẽbris.

¶ De scã maria uirgine & martyre. IIII

MAria uirgo & martyr apud ciuitatem nicomedie passa est. Quedum eẽt ancilla cuiusdã tertulli principalis: & a domino suo propter natalẽ filii hostie diis imolaremur: illa a pterua domine delata: q; de sacrificiis: utpote xpiana gustaſ noluiſſet: uerberibus diris afflicta est: & a tertullo duro carcere mancipata: ibiq; diebus decem fame cruciata est. Quibus a romano preside compertis mariam sibi presentari fecit: eamq; sacrificare nolentem: ungularum laniatione uexari precepit. Sed clamore populi innocentem uirginem protestantis: eam ad carcerem duci mãdauit. Que dum duceretur: manus se tenentium euadens & fugiens ab ipsis insequitur. Dumq; ad saxum collis deueniſſet: saxum diuina uirtute sciditur: & uirgi nem intra se recipiens confeſtim concludit: & persecutores excludunt: ac in testimonium miraculi frusta aliqua ex uestibus uirginis: extra petram ꝓcisa dimittũtur. Quod illi cernẽtes: territi saxum circueunt: nec aditum ullum inuenire poſſunt. Audiens hec p̃ses populum ad saxum concidendum aduocat: ut inde maleficam educant. Sed conitrua & fulgura maxima continuo eruperunt: eqteſq; duo equis igneis insidentes de celo adolauerunt. Populi uero pauentes ad tẽpla deorum recurrerunt: uerum erumpẽtes fulmina duomilia gentilium interfecerunt. Ido la quoq; plurima in puluerem redegerunt. Que uidentes multi alii paganorum numero triamilia ad christum conuerſi sunt. Preſes autem a fulgure interemptus est. Maria uero saxo inclusa migrauit ad dominum Poſtea quoq; aperto saxo: corp⁹ illius a xpianis repertum: digno honore conditum ẽ calendis nouembris.

¶ De sancto uigore epõ. V

MIgor epus claruit tẽpore childeberti regis francoꝝ: apud oppidum baiocense: qui attrebatense ciuitate nobilibus & fidelib⁹ parentib⁹ natus: itra sci uedaſti monaſteriũ habitabat. Dum aũt parentes illũ inde retrahere uellent: ut ipm haberẽt i eoꝝ hereditate superſtitem: ille assumpto puero theodemiro ſeculum reliquit: & neciẽs quo pgeret: pegrinari cepit: atq; ad regionem baiocem deuenit. ubi ab angelo i ſomnis admonitus ad uicum redeuerum perrexit: illicq; edificato monaſterio ieiuniis & orationibus deo ſeruiebat: multosq; ad dñm cõuertebat ¶ Dum aũt filium paruulũ mulieris xpiane cõuerſum baptizaſſet: illeq; subita febre mortu⁹ eſt: mater pueri cadauer in lectulo ſuo repoſuit: & ad uigorem accedens: mortem filii cum lachrymis nunciauit. Pro quo sanct⁹ uir oratione effudit: & matrem ad domum reuerti mandauit: que iuſſu illius rediens filium ſibi uiuum occurrentem recepit. Propter quod miraculum multi languẽtes ad eum accedebãt: & tactu illi⁹ ſani redibãt: plurimiq; ad fidem pueri in xpm credebãt. ¶ Hic de poſſeſſione uiri cuiusdam ſerpẽtes 40. pedes in longitudine habentẽ: q solo ſtatu hoies & pecora occidebat: orario ſuo ut catulum manſuetum ligauit: & uinctũ theodemiro miſtro ſuo tradidit: quẽ ille ipm ſequentẽ iuſſu magri ad mare ligatũ deduxit: & in undis demerſit. ¶ Alium quoq; ſerpentẽ de loco: qui dicitur ceila: & tertium de loco: qui dicitur cammoron: ſimiliter eiecit. ¶ Defuncto uero epo baiocẽſe a clero & populo in epatu electꝰ ẽ. Cũ aũt comes bathyldus poſſeſſionẽ quandã epatus a ſe occupatam arari faceret: de equo ſubito corruens: expirauit. Sanctus autem uir multis clarus uirtutibus ſenex & plenus dierum in pace q̃ euit calen. nouembris. Sepultusq; est in eccleſia baiocenſi.

¶ De scõ maturino pſbr. VI

MAturin⁹ pſbr apud ſenonẽſẽ ciuitatẽ tpe maximiani impatoris claruit. Qui ex pẽ marino eiusdẽ ciuitatis nobile ac gẽtile pgenitus: qui ex precepto maximiani chriſtianos pſequebat: ipſe cãlculum animo ſolo chriſtianus exiſtens: pro parentum ſalute ad dominũ exorabat. Audiuitq; a domino: q; ei ab eo poſtulata darentur. Et poſt dies paucos mater eius ad chriſtum conuerſa: dum patri eandem conuerſionẽ ſuaderet: ille ei reſpondit: q; in nocte precedente p uiſum accepat: q; filio ſuo in cuſtodiã data fuiſſet ouium multitudo. Vnde ipſe marinus cum uxore & filio maturino annorũ uiginti a ſancto policarpo epiſcopo baptizati sunt.

¶ Cum aut̃ diabolus filiam maximiani ipa toris oppressisset: & per os puelle clamaret se a nullo hominũ nisi a maturino senonensi eiiciendũ: populũ quoq; romanũ a clade epidemie: quam incurrerat eiusdem meritis liberandum. Imperator ad senonenſ ciuitatem misit: & maturinum ad se accersiuit. Qui romam cũ multo honore pductus: prius a comitibus iuramentũ accepit: ut si eum rome aut in uia mori ꝓtingeret: corpus ei⁹ ad propriam patriã reportarent: ueniens ergo maturinus romã: ipatoris filiaꝫ a demonio liberauit: populo quoq; salutẽ a pestilẽtia suis orationibus impetrauit. Et post hec ibidem in pace quieuit cal. nouẽbris. Cuius corpus dum in quodã tumulo posuissent: die sequẽti exhumatũ inuenerũt. Recordati aũt pmissionis & iuramẽti: corpus roma ad galliam trãsportarũt: & ibidẽ illud iussu ipatoris digno honore p̃diderunt apud senonis ciuitatem: ubi & miraculis claret.

¶ De scõ marcello episcopo. VII

Marcellus epꝰ parisiorꝫ fuit q apd eandẽ urbẽ merito scitatis nõ modico claruit. De quo illud memorabile repitur: q exñs adhuc iuuenis: ut digu⁹ mõstraret futur⁹ antistes: eius merito tũc aqua i uinum: tunc uero mutata ẽ i balsamũ. Hic etiã inter alia uirtutum ei⁹ miraculosa insignia: puellam a morte corporis suscitauit. Qui apud eandẽ urbem parisiensem: scitate clarus in pace quiit cal. nouembris ibidem sepultus.

¶ De cõmemoratiõe omniũ mortuorꝫ. VIII

Ommemoratio oium fideliũ defunctorꝫ sequẽti die a festo oium scõꝝ fieri ab ecclesia instituta ẽ: uidelicet. 4. nõñ. nouẽbris: ut generalit⁹ aliqñ suffragiis adiuuẽtur: q specialia habere nõ possunt: sicut i q̃dam reuelatiõe mõstratũ ẽ: de qua dictũ est supra in legenda oium scõꝝ calẽ. nouẽbris. Circa quã ꝑmemoratiõẽ tria uidẽda sũt. s. ipoꝝ purgandoꝝ ꝑditio futura: ipoꝝ defunctoꝝ purgatio dura: & ipoꝝ expiãdorum subuẽtio secura. ¶ Quantũ ad ꝑditiõẽ futuram sciẽdũ est: esse locũ purgatorii: i quo aie purgant̃ quorũdã morientium de quib⁹ inferius dicetur: & hoc probat. ¶ Primo p locũ a sufficiẽti diuisiõne. Nã sicut dicit augustin⁹. Oẽs qui de hac uita decedũt: aut sũt ualde boni: & hi statiꝫ euolãt ad paradisuꝫ: aut sunt ualde mali: & hi descendunt ad infernum: aut mediocriter boni & hi uadunt ad purgatoriũ: suffragia aũt facta p̃ualde bonis sunt gratiarũ actiones: nec debẽt fieri sciẽter: quia ut ipse dicit. Iniuriã facit martyri: q orat p mẽ: sed ubi ignoranter fierẽt ad meritum exorantis cederent. ꝓ illud. Oratio mea in sinu meo puertetur. ¶ Suffragia aũt facta pro ualde malis: sunt utiuoꝝ qualescũ q̃ ꝓlationes: pro quib⁹ si de ipoꝝ dãnatiõe ꝓstaret: nulla suffragia fienda essent: ut dicit augustin⁹. Si scirem patrẽ meũ esse in iferno non plus orarẽ pro eo q̃ pro diabolo. Sunt aũt quidã mediocriter bõi: qui plenã penitentiã nõ perfecerũt: qui nec adeo boni sunt quin suffragiis nõ egeãt: nec adeo mali quin eis prodesse non ualeãt: pro quib⁹ suffragia facta sũt expiationes. ¶ Secũdo ꝓbatur p locum ab auctoritate. Cũ enĩ xps dicat: q̃ qui peccauerit in spiritũ sanctũ nõ remittet ei ne q̃ in hoc seculo neq; in futuro: pcludit q̃ in futuro seculo peccata aliqua dimittũtur: ſ hec non i padiſo: quia nihil sordidũ nihil intrabit in eo coinquinatũ apoc. xxi. neq; in inferno in quo nulla est redẽptio: igit̃ est dare tertiuꝫ locũ i quo dimittant̃. ſ. purgatoriũ. Tertio probat̃ ex ipa diuina pietate. Cũ enĩ sit impossibile: ut homo nõ peccet. Iuxta illud. Septies in die cadit iustus: quomodo eſſet diuine pietatis: ut quis subitanea morte p̃uentus sic dãnaretur de homicidio: sicut & de uerbo otioſo. Nõ enim euolãt statim cuꝫ decedunt: niſi tria genera hominũ: qui signi ficantur p illos tres quibus celũ apertũ ẽ. ſ. pueri baptizati aut etiã adulti: dũmodo decedãt anteq̃ actualiter peccẽt: hi significant̃ per xpm baptizatũ cui celuꝫ apertũ est luc. 4. Item sci mrẽs qui denotant̃ p stephanum lapidatũ: qui uidit celos aptos actuũ. 8. Itẽ uiri perfecti exñtes sine ullo peccato etiã uenialiꝫ: hi denotantur p ioãnem pfectissimum qui uidit hostium aptũ i celo apoc. 4. Quantũ aũ purgatiõẽ duram tria uidẽda sunt. ſ. q̃ sũt illi q̃ purgant̃: & ubi purgant̃: & q̃to tempore purgant̃. ¶ Circa primũ sciẽdum est: q̃ purgant̃ illi qui satisfactione sibi iuncta nondum ꝑpleta decedũt: uerũtamẽ si haberent tantã ꝓtritionem: que sufficeret ad delendũ peccatũ: liberi ad uitã transirent: etiã si satisfactionẽ minime ꝑpleuissent: quia apd deum non tam ualet mẽsura tẽporis q̃ doloris. Qui aũt non adeo ꝓtrunt: & ante expletionem moriũtur: igne purgatorii grauissime puniũnt: niſi forte eoꝝ satisfactio ab aliquib⁹ eoꝝ charis assumat̃ ꝑticipanda: & hec debet fieri auctoritate sacerdotis: qui penitẽtiam ipoſuit: & in cãu extreme necessitatis: ubi per illũ ꝑfici non possit: & debet perfici pro eo ab homine exñte i charitate: & q̃ minor pena ꝑmutetur in maiorẽ: quia pl⁹ deo satisfacit pena propria q̃ aliena. ¶ Scdi qui purgant̃: sunt hi: qui satisfactionẽ quidem i iunctam ꝑpleuerũt: sed tñ illa pena ignoranter uel negligenter sacerdotis sufficiens non fuit. Nã niſi magnitudo ꝓtritionis suppleat: isti tales in purgatorio cõplebunt qđ i hac

uita defecerũt:uñ si penitẽtia ꝓposita est maior: tũc illud pl' cedit ei i augmentũ glorie Si equalis sufficit ad diminutionẽ totius culpe. Si minor:tunc illud quod restat: supple bit ex uirtute diuine iustitie. ¶ Tertii q purgant:sunt illi:qui lignũ fenũ & stipulã secũ ferunt. ſ. affectiões carnales:quib' dediti sũt ita tñ ut nil deo ꝓponant. Isti eni illis tribus significant:q ẽm suos amãdi modos:uel diutius ut lignũ:uel mĩ' ut fenũ:uel minimũ ut stipulã cremabunt. ¶ Circa secundũ. ſ. ubi purgant:sciendũ est:q est purgatorium generale & ſpeale. Generale est in eodẽ loco quo & ifern' :& eodẽ igne dãnati cruciãt:& saluandi purgant:sicut idẽ ignis ligna cõsumit:& aurẽ purificat:q quidẽ ignis est miro mõ grauis:cũ excellat oẽm penã: quã unq̃ qs passus fuerit i hac uita:licet martyres mirabilia passi fuerint tormẽta. ¶ Habent tñ il li:qui sunt i purgatorio triplex remedium: quib' dãnati carent. Primũ:qa certi futuraꝫ gloriã ꝑstolant:habent eni certitudinem de gloria:minorem qdem q̃ existẽtes i patria: sed maiorẽ q̃ existentes in uia. ¶ Secũdum: qa a demõib' nõ cruciant:mõ eni ẽ pueniẽs: ut quoq; in hoc mũdo extiterunt uictores:eos hãant in purgatorio penarum illatores. ¶ Tertiũ: qa ab angelis bonis ſepi' uisitãt: q eos in ſpe certa future glorie ꝑfirmant:& bona:que ꝑ eis in hoc mundo fiunt: illis annunciant. ¶ Spéale uero purgatoriũ ẽ illud quod de ꝑ in diuersis locis plurib' aĩab' pur gandis ſepius deputare credit:Quod qdem facit de' ꝑpter quq; rões. Primo ꝑpter eaꝫ leuẽ punitionẽ:sicut aliquib' ẽm gregorius reuelauit est:aias quasdã i umbra puñitas eẽ ¶ Secundo ꝑpter eaꝫ celerẽ liberationẽ:ut ſ. possint suas idigentias aliis reuelare:& sic eoꝝ suffragia petere:& ꝑ ꝓfequẽs de pena celerius exire. Sicut legit de ſcõ theobaldo:q eius piscatores in autũno fructũ glaciei proꝑ pisce ꝑdiderũt: qđ dũ pedib' epi podagra laborantis ꝑ ei' refrigerio ſupponeret:audiuit uocem de glacie dicẽtis:ſe aĩaꝫ eẽ uni' peccatoris:qui in illa glacie purgabat:q liberari posſet:ſi. xxx. missas ꝑ eo ꝓinuatis dicebus celebraret. Quas dũ sanct' bis incohaſet:& diuersis cauſis demone hoc agente intermiſiſſet:tertio missas ꝓinuauit: & frusto glaciei diſſoluto aĩa peccatoris ad celoſ ascẽdit. ¶ Tertio ꝑpter nostrã ſtructionẽ: ut. ſ. magnã penã inſligi peccantib' in uita futura cognoſcamus:ſicut appet i quodã ſcholari: qui dũ posſet ei' obitũ magiſtro suo cũ capa de pgameno plena ſophiſmatib' appuiſſet: eã; pluſq; turrim ſibi ponderare diceret: & magiſter penã illã leuẽ iudicaret. Ille guttã unam ſui ſudoris in palmã magiſtri cadere dimiſit que manũ ei' ſicut ſagitta ꝑforauit: & cruciatum mirabilẽ ſenſit:unde magiſter territ' ſeculo renuncians religionẽ intrauit. ¶ Quarto ꝑpter culpe in loco ꝑpetrationẽ ſicut legit. 4. dialog. q ꝑbẽ ꝑpter corporis ſui neceſſitatẽ balneũ frequentans: ſemp iueniebat unũ ſibi ibidem miniſtrantẽ. Cui duꝫ uice quadã ꝓ mercede panẽ benedictũ offert:audiuit ab eo:q fuerat aliq̃n dñs loci illius:ſed ꝓ culpis ſuis ibidẽ post mortẽ fuerat deputatus:rogãs ut ꝓ ſe panẽ illum deo offerret:& ſic expiari poſſet: q dũ ꝑbẽ per dies. 7. ꝓ eo celebraſſet: & ad balneũ rediſſet:illum minime ampliꝰ inuenit. ¶ Quinto ꝑpter alicui' ſci oꝝnẽ:sicut legit de ſancto patricio eſo:ad cui' oꝝnem de' in hibernia purgatorium unũ ꝑstituit: de quo dictũ est ſupra in ei' legẽda. 16. calẽ. aprilis. ¶ Circa tertium. ſ. quãto tpe purgant: ſciendũ ẽ: q tẽpus debet culpe correſpõdere. De' enim q modos & menſurã peccatoꝝ & penarũ nouit:penã cum culpa ꝑmenſurat: uel tẽporis diuturnitate:uel pene acerbitate: ut ſi uerbi gr̃a:quis peccatũ cõmiſiſſet: ꝑpter quod p annũ in purgatorio ſtare deberet:& uſq; ad diẽ iudicii nõ niſi mẽſis unꝰ reſtaret:qa tunc purgatorium finiri oportet:de' tunc ꝑpter tẽporis breuitatẽ aggrauaret pene acerbitatem. ¶ Quantũ uero ad ſubuẽtionẽ ſecuraꝫ quattuor uidenda ſunt. ſ. quibus ſubueniẽ. Per quos ſubueniẽ. Per que & qualiter ſubueniẽ. ¶ Circa primũ ſciẽdũ: q dãnatis nullo mõ ſubueniẽtur:neq; quo ad liberationeꝫ: ut. ſ. ab ipſis penis liberent:nec quo ad mitigationẽ ut. ſ. i eis diminuanẽ nec quo ad ſuſpenſionẽ ut. ſ. ad tẽpus etiã minimũ eorum pena ſuſpendat:nec quo ad fortificationem: ut. ſ. ad tolerandũ leuius roborenẽ. Quãꝛũ eni ad aliquod hoꝝ in inferno nulla est redẽptio. Subueniẽ autẽ illis:qui in uita ſibi mereruntut eis talia pdeſſe poſſint: uidelicet illis qui in ſtatu gr̃e decedentes aliqua ſecũ purganda tulerunt: de quibus ſupra dictũ est. ¶ Circa ſecundũ ſciendum: q debet iſtis ſubueniri ꝑ hoies qui ſint in tali ſtatu: qualẽ & illi deceſſerunt. ſ. in ſtatu gr̃e. Alioquin ſi ſuffragia fiant ꝑ defunctis exiſtentib' ꝛ mor tali:nihil aiabus pſunt:ſicut nec ſibiipſis ꝑ deſſe poſſunt. Hoc aũt fallit in duob' caſib' ¶ Primo cũ quis decedens in charitate ordinat ſibi de ꝓpriis facultatib' ꝑ aliquẽ ſubueniri:quis enim talis uoluntatẽ defuncti exequens ſit in peccato mortali: pſunt tñ illi tales elemoſynę:qa fiunt in pſona exiſtẽtis in ſtatu gr̃e. ¶ Secũdo cũ quis defunctis ſubuenit in pſonam eccleſie:ut ſi ſacerdos exñs in mortali etiã ſponte celebret ꝑ defunctis: quia eni hoc facit in pſona eccleſie: pſunt de ſũctis illa ſuffragia: quia noie eccleſie fiũt: que ſemp ſine macula ꝑſtitit:& oia ꝑ ſpiritũ

sanctum operaf. ¶ Circa tertiū sciēdū ꝙ suffragia ꝓ defunctis: quedā sunt realia sicut elemolyne & oblatiões: quedā psonalia: ut ieunia & peregrinatiões: quedā uero mixta: ut ecclesie oratiões & potissime missaꝝ celebrationes. ¶ Quod aūt primū. ſ. elemosyne ꝓsint ꝓ defunctis: patet ex eo qđ legit̄ secūdo maccabeoꝝ. xii. Quoniā uir fortissimus iudas collatiõe facta⁹. xii. drachmas argenti misit hierosolymā offerri ꝓ peccatis mortuorū ꝛc. ¶ Quod uero ſm. ſ. ieiuniorū obſuatio & oratio eis ꝓsit gregori⁹ ꝓbat i. 4. dialogoꝝ ꝓ multas auctoritates & exẽpla que cā breuitatis omittunt̄. ¶ Quod aūt tertius ſcilicet missaꝝ celebratio eis ꝓsit: ꝓbat ide⁹ in eodem libro: ꝙ dū quidā frater mortuus eſſet: &. 3. aureos habere reptus fuiſſet: iuſſit eū gregori⁹ i ſterquilinio ſepeliri: & pro eo uſq; ad dies. 30. miſſam celebrari: qb⁹ exẽplis aja illius cuidā fratri appuit: & ſe ꝓpter talem miſſaꝝ celebrationem a purgatorio liberatum eē dixit. ¶ Circa q̄rtum uero. ſ. q̄liter ſubueniāt: ſciēdum ē ꝙ ſuffragia aut ſunt pro mortuis generaliter: & tūc generaliter prosunt: aut ſpaliter: & tunc⁹ſpaliter pro ſunt illis pro quib⁹ fiunt: ſi indigēt: ſi aūt nō indigent ſm diuinā diſpenſatiõē illis q̄ magis indigēt attribuunt̄. Et hoc ſtelligas q̄tū ad expiatiõē. Nā ſuffragia mortuoꝝ habēt ultra expiatiõē uirtutem i penis conſortādi. Et hoc oīb⁹ equaliter prodeſt ſiue fiāt generaliter ſiue ſpaliter: ſicut patet exẽplum i candela: que accēſa pro uno exīte i carcere ſic aliis lucet: ac ſi pro ſingl̄is accēſa fuiſſet.

¶ De ſcō iuſto martyre. IX.

IVſtus martyr apud tergeſtinam ciuitatē aquileie puincie paſſus eſt: tēporib⁹ diocletiani & maximiani impatoꝝ: ſub manatio prefecto. Qui dū ad preſatā urbē deueniſſet. iuſtū ꝓhendi fecit: & ſibi pōtato cepit ſuadere: ut diis ſacrificaret. Qui cū domino ieſu xp̄o ſe ſacrificare diceret: iuſſit eū in carcerē trudi. Cūq; tota nocte i oratione pſeueraſſet: mane eductū & imolare recuſantem: fecit eum manatius extēſum neruis cruciis cedi: ſed cū illū oino iuſtū cerneret: mādauit in collo ei⁹ & manib⁹ ac pedib⁹ plūbi pondera ligari: & ſic i profundum maris demergi. Qui quaſi ad epulas iuitatus ſpe ſibi met pondera plūbi deferebat: & uale dicens fratrib⁹ feſtinādo ad littus pgebat. Sicq; ad locum ducit̄: & plūbo ei alligato in ſcapha modiciſſima ponit̄: ꝺductuſq; in altū pelagi: oratione ſua i mare demergit̄: ut aūt ſpiritum deo reddidit: mox funes ei⁹ cum plūbo diruptī ſunt: & corpus ad litt⁹ tergeſtine ciuitatis ab undis ꝺductū eſt ante ſolis occaſum. Eadē nocte appuit ſcūs martyr cuidā preſbytero noīe ſebaſtiano: iubēs ut corpus eius tolleret: & cū indulgētia ſepeliret. Qui quocatis pluribꝰ xp̄ianis: corpꝰ ipſius in lictore inuentū: iuxta ipm locum honorifice tumularūt. Qui paſſus ē. 4. noñ. nouēbris.

¶ De ſcā euſtochio uirgine & martyre. X.

IVſtochiū uirgo & martyr apud tarſum cilicie paſſa ē ſub iuliano impatore. Qui cū ibidē exiſtens cū oi populo dīs gentiliū ſacrificaſſet. Euſtochiū ſacrificare nolē tem primo neruis bubalinis cedi fecit: deinde cornib⁹ capreolaꝝ ungulari ꝓcepit: ptibuſq; carnes ei⁹ ꝑcidi. Deinde caput eius cū capillis excoriari & clauos infigi. Et cū hec oia ꝓſtantiſſime toleraſſet: & ipator ſentēcia protuliſſet: ut mēbratim ꝑcīſa i ſartagie torreretur orans ad dñm emiſit ſpiritū. Sepultaq; ē a matre propria in abditiſſima crypta 4. noñ nouembris.

¶ De ſcā euſtochio uirgine. XI.

VStochiū uirgo ſacratiſſima pene nobiliſſime romanorū filia & beati hieronymi diſcipula fuit. De qua idē teſtat̄ hieronym⁹: ꝙ i ſcis locis uirginitatis & eccleſie mōile ꝓcioſiſſimū fuit. Cū uero mater ei⁹ oi relicto ſeclo & mūdanis diuitiis ac filiis cū ētis: ex urbe roma ꝓgreſſa hieroſolymā deo ſuitura nauigaret: hec ſola eius propoſiti & nauigatiõis comes extitit: ſicut ſupra actū ē in uita paule. vi. cal. februarii. Et cū eadem eius matre apud oppidū bethleē cenobium ꝓſtruxit: & cū eadē & aliis ſcis ſemis ſub brī pīs hieronymi diſciplina: deo deuote ſeruiuit: atq; poſt dormitionē genitricis. ſo. & eo amplius puellaꝝ mater extitit. Cui beatus doctor regulā deo uiuēdi cōſtituit & dictauit. Ipſa aūt ieiuniis & oratiōib⁹ ſacrorūq; librorū ſtudiis intēta ſolicite: poſt agones plurimos pro xp̄o ſuꝑatos in uirginitatis ꝓpoſito in pace quieuit. Sepulta apud bethleem 4. noñ nouembris.

¶ De ſcō uictorino epō & martyre. XII.

VIctorinus pictauēſis epūs ſub diocletiana pſecutione mīū paſſus eſt: qui ſcīētia & doctrina clarus opuſcula nō nulla sacre fidei puſilia ꝓdidit. Cōmētarios enim edidit in geneſim: Exodū: Leuiticū: Iſaiam: Ezechielē: Abbacuch: Eccleſiaſtē: Canticaꝝ: & apocalypſim. Aduerſum oēs here ſes libros plures ꝓſcripſit: multaq; alia grandiorib⁹ ſenſib⁹ q̄ cōpoſitione uerboꝝ neq; enim eque latina ut greca lingua pollebat. Sub prefato tandē principe ꝓ ei⁹ dem defenſione fidei: mīo uitā apud eandē urbē finiuit. Ibiq; tumulat⁹ iacet paſſus eſt aūt. 4. noñ nouēbris. Hec hieronym⁹ libro

de uiris illustribus.

¶ De sanctis alcindino pygasio & anepothi sto martyribus. XIII

ALcindin⁹ :pygasi⁹ :&anepothist⁹ apud pisdam passi sunt sub sapore rege plage:qui eidem regi delati q xp̃m colerent : & multos puerteret : inuẽti sunt in cella orantes: & a ministris regis capti educti sũt. Dam aũt xp̃m ꝓfiterent :primo uectib⁹ durissime cesi sunt:mutatis sup singulos eos⁹ cedendo.io.uiris. Rex uero cecidit q̃si examinis:standem ad se redies:eos sursum appẽdit& deorsum extẽdit:ac igne subter poni fecit. Sci uero xp̃o eis apparente illesi ab igne pmanserunt:& a uinculis absoluti sũt. Rex aũt mutus effect⁹ est:& ministri q̃si amentes erant:ita ut nec nutibus eum intelligere posset. Post hec appuit scis martyribus exercitus angelo⁹:quibus orantib⁹ lingua regi restituta est. Tunc mãdante rege fci sup lectos ferreos sternunt :& carbones subtermittuntur:sed a uoce celica ꝑsortantur:plurimi ad dñm cõuertunt . Deinde pluuia maxima inundãte:& angelis eis in albis de celo aduolantibus ignis extinguit :& sanctos⁹ uincula dirumpunt . Cũq; eis rex blandiret :ut sacrificarent:reoq; in curru suo leuasset: & ad tẽplũ iouis adduxisset: oroñ fuderũt ad xp̃m Statim⁹ facto terremotu magno idolum ce cidit:& rex territ⁹ fugit. ¶ Itez quoq; scos martyres detẽtos nudos &carẽis obligatos rex mitti fecit in cacabos plũbo⁹ resina:& pice bullitibus plenos. Veꝝ oroñe ad deũ fusa:sanctoꝝ catene ꝓfracte sunt:& cacabi nauigerunt:ac oino tepefacti. Quod cernens miles quidã noie ✠ antoninus puersus est:& in xp̃i ꝓfessione a rege decollatus:atq; a fidelibus sepultus. Deinde mãdauit sapor martyres corũ taurꝺ includi : & in mare iactari. Et ꝓinuo sanct⁹ martyr antonin⁹ eis cũ tribus angelis apparuit:& coꝝ scidit:ita eꝝq; illesos sup undas maris ambulantes ad littus ꝓduxit. Quo miraculo ✠. 200. gentiles ad fidẽ xp̃i puersi sũt. Sed irat⁹ rex scos mres una cũ ꝑfatis. 28. nup puersis in ignem copiosũ mitti ꝓcepit. Qui solaꝫ alas xp̃o reddentes corporib⁹ insultis oino pmanentibus ipsi insultis cernẽtibus ab angelis in nubib⁹ suscepti sunt:odorq; mir⁹ ex corpib⁹ refragrauit. Qui passi sunt. 4. noñ. nouẽbris.

¶ De scõ theodoro epõ. XIIII

THeodor⁹ epꝰ cyrie ciuitatis a cypꝛo ꝓdite nõ solum uerbis sed ẽrebus & uirtutib⁹ extitit corona tus. Qui multa uolumia scripsit se dr:sed de pluribus paucoꝝ ista ad nos notitia puenire potuit: ut gẽadius de uiris illustribus testat. Naꝫ scripsit de incarnatiõe dñi aduersum euthycen ꝑbyteꝝ &dioscorum alexandrinũ epm dicta fortia. Itẽ ecclesiastice historie libros imitatus eusebium:& a fine multoꝝ ei⁹ incipiens usq; ad leonis seniorꝭ tẽpora deduxit. Sub quo & apud laodiciã ciuitatẽ in xpo quieuit 4. noñ. nouembris.

¶ De sancto ambrosio abbate. XV

AMbrosi⁹ abbas monasterii agaudensis prius apud lugdunũ ciuitatẽ monasterii isule barbate ꝑfuit:& magnis illic uite ac sanctitatis uirtutibus clar⁹. Cũ ad dictum cenobium agauni ob egregie religionis normã translatus fuisset: bto fine in dño requeuit. 4. noñ nouẽbris: Cui⁹ corpus apud idẽ monasteriũ sepultũ iacet:& signis atque miraculis glorioseꝭ refulget:ut dicit ado.

¶ De sancto quarto discipulo. XVI

VArtus discipulus ex. 72. a xp̃o electis un⁹ fuit:qui sub discipla postmodũ. 12. apostolo⁹ claruit ut abbas dorotheꝰ tradit:de hoc etiam apostolus ad roma. 16. mẽtionem facit. Hic eps beryti ab apostolis cõstitutus extitit:& officio ꝓdicationis se exercitans apud eandem ciuitatem quieuit tertio nouembris.

¶ De sanctis martyrib⁹ qui dicuntur massa candida. XVII

MArtyres sci: qui dicẽ massa candida:fuerunt innumera martyꝝ multitudo i ciuitate cesaraugusta hispanie puincie sub daciano ꝓside ꝓ xp̃o passoꝝ. Cũ eni ꝑfatus ꝓses in ipsa urbe. 18. martyres interfecisset cũ uirgine eugra:de quib⁹ dictũ ẽ in eoꝝ passiõe. 16. calẽ. maii. Videns⁹ quanto plus conabat xp̃ianos extinguere:tanto magis eoꝝ multiplicabat fides: & collegiũ augebat :simulata pace ecclesiis reddita: misit edictũ ficte:ut xp̃ianis latentib⁹ liceret suis legib⁹ uti. Quib⁹ ad publicũ ꝓdeuntibus:& xp̃m laudantib⁹ eoꝝ multitudine i ꝓdicta ciuitate cõuenient:gregauit exercitꝰ paganoꝝ:ianuasq; urbis claudi iussit:ne quis eorum euaderet. Omnes quoq; christianos ibi dem repertos armati gentiles ex abditis exeuntes gladiis trucidarunt. Corpora uero in aceruos maximos collecta combusserunt:& cineres in uentum dispersserunt. Qui propter eorum innumerabilem multitudinem massa candida appellãtur:ut dicit frater nin centius. Quorum passio recolitur. 5. noñ nouẽbris. Sunt & alii. 500. martyres: qui massa candida dicuntur: de quibus supra dictũ est. 9. calẽ. septembris.

¶ De sanctis germano & sociis martyribus. XVIII

Germanus: theopolus: cesarius: & uitalis martyres apd cesareā cappadocie sub pfecutōe decii cesaris optime duxerūt mrium. Quo tēpore: ut scribit hieronym⁹: uoti erat xpianis pro xpi noie pcuti: ueȝ etiā cal idus hostis tarda ad mortē supplicia ꝙqueres animas cupiebat iugulare non corpora & ut ipe qui ab eo passus ē cyprian⁹ ait: uolentibus nō permittebat occidi. Quo tēpore passi sunt illi duo iuuenes de quibus in uita sci pauli primi eremite dicit: ut supra dictū est in ei⁹ uita. 4. idus ianuarii. Passi sunt pretati sci mrēs german⁹ & socii. 3. nōn. nouembris. Hec hieronym⁹ in martyrologio suo.

¶ De scō chenelmo martyre. XIX.

Henelm⁹ martyr ī anglia passus ē. Hic fuit filī⁹ cenulphi mercioꝝ regis. Qui ille moriēs dryde sorori sue tunc septēnem ꝑuulū fecit alendum. Illa uero mortuo rege salso sibi regnū prelagiēs infantulū occidendum fatelliti: qui eius erat alluūus tradidit: preciūq; promisit. Qui puer⁹ uenatū dcens inter frutecta obtrūcauit. Hoc autē celatum in anglia statim diuinitus ꝓnotuit. Nā columba de celo aduolās sup altare sancti petri rome delcēdit: & mēbranā anglicis elementis scriptam detulit: atq; in altare deposuit: cuius tenor necē pueri mfis: & sepultura per ordinē prodidit. Que a quodaȝ anglico interpretata ē. Statimq; papa p epistō iam regib⁹ anglie directam ꝓpatriotā martyrem idicauit: unde frequēti cultu corpus i nocentis de loco ubi iacebat solenniter leuatum est. Cum aūt ferretur uincelcūbā clericis & laicis canentib⁹: dryda parricidialis e feneſtra cenaculi caput extulit. Et forte psalterium legens puenerat ad ps. Deus laudem meam ne tacueris: quē a sine nescio quo presagio retrograde dicens: nitebaſ cātantes in fringere. Tunc uirtute diuina oculi illius a capite euulsi uersum illū: hoc opus eoȝ qui derrahunt mihi ℟. cruore polluerunt. Et in ꝑpetuū libro usq; hodie extat cruoris ſtigma īmanitatē mulieris & ultionem dei ſpirantia. Passus est autē scūs martyr. 3. nōn. nouembris. Hec guilelmus.

¶ De scā alpaide uirgine. XX.

Alpaides uirgo de tudoto circa annū dñi. 1180. scitate nimia claruit. Que multis annis in corpore degens infirma sine ullo cibo ꝓmansit. Hec genere insima officioq; bubulca: scāq; scripturaȝ intelligentiam diuinitus obtinuit: & mire prudētie cō silium habuit. Que flagello dñi diuti⁹ attrita est: adeo ut ꝓp effluentē de corpore sanie etiam suis fieret in horrorē: patientia autem summa predita: nec aliquādo ꝓturbari uisa fuit. Nullūq; cibū p annos multos traſcere ualuit nisi solum eucharistiā sacrā: & lecto decubans nō nisi ab altero moueri potuit. Hec aūt a deo accepit: ut fepiſſime ī excessu rapta: angelo duce: & loca penaȝ & gloriaȝ scōȝ percurreret: & occultas mſiones aſpiceret: Frequēter autem in solēnitatibus xpi uel eius matris rapta mundū totum quasi in pile ſpem intuebat: & ea que in mundo fiebant ꝓtemplabatur: ad corpus quoq; rediēs multa occulta & secretiſſima dicebat: & que dam ex his que uiderat reuelabat: quēdā uero a deo premonita occultabat: plerūq; etiā futura predicebat: Quieuit aūt in pace apd tudotū. 3. nōn nouēb. Hec ex gestis frācoȝ.

¶ De scis uitale & agricola mfib⁹. XXI.

Italis & agricola mſes passi sunt in prouincia ītalie in ciuitate bononiensī tēporib⁹ diocletiani & maximiani ꝓpatoȝ: quoȝ passionem scūs scripſit ambrosi⁹. Fuit autem uitalis ꝓuus agricole: nunc uero cosors & collega martyrii: precessitq; ꝓuus ut preuideret locum: secutus ē dñs secure: quo datam fidē serui iam inueniret patā non aliena. Cū ergo sanct⁹ uitalis cogeretur a persequētibus ut xpm negaret: & amplius dñi fidem ꝓfiteret: ꝛoſa tormētoȝ genera in eū exercentes: ut non esset in corpore eius sine uulnere locus: oratione fusa ad dñm emisit ſpiritum. Sanctus uero agricola mitior habebatur morib⁹ ut ab ipſis etiā inimicis diligeretur. Ideoq; differebāt eius passionē. Denicq; ubi nō acquieuit per ſecutoribus: scūs agricola crucifixus ē. Quoȝ corpora ī iudeorum solo ſepulta sunt. ¶ Post multos autē annos idem locus scō ambroſio epo medio lanensī reuelatus ē. Qui ueniens bononiam conuocatis clero & populo ad locum accesſit: & effoſſo solo mrtyrum reliquias iuenit. Eaq; deuote leuata in eadem ciuitate ſepeliuit. Passi sunt autē pridie nōn. nouembris.

¶ De scō amātio preſbytero. XXII.

Amantius preſbyter apud tyernā tiberiana ciuitatem claruit tempore bti gregorii pape. Qui hoc ſpeciale in ſe uirtutis habebat⁹ a postoloȝ more manus ſuper egros imponeret & saluti reſtitueret: & queli bet uehemens egritudo ad tactū illius abſcederet. Hic īsuper hoc in ſe habebat miraculi: quia i quolibet loco quiſ imanissime aſpiratis ſpēm inueniret: mox ut eū ſigno crucis ſignaret extinguebat: ita ut diruptī uiſceribus moreretur. Quē ſi qñ ſpens in ſorami ne fugeret: ſigno crucis os foraminis benedicebat: ſtatimq; ex foramine ſpens iam mortuus trahebat. Hic tēpore quodā ad beatū

est adductus gregorium: quē in domo infir
mo⁹ beat⁹ pōtifex dieb⁹ aliqbus ad manen
dū poluit: ubi quidā inter egros alios mēte
captus & phreneticꝰ iacebat. Qui nocte qua
dam cū magnas uoces. ſ. ut inſanus ederet:
cunctos egros imenſis clamoribus pturba
bat: ita ut nulli illic ſomnū capere liceret.
Tūc ſanct⁹ pſbyter de ſtratu ſuo ſurgens ad
locū phrenetici acceſſit: & ſup eū poſitis ma
nibus orauit: mox q illū melius habentē tu
lit: atq; in ſuperiora domus ſecū ad oratoriuꝫ
duxit: ubi p eo liberi⁹ oroni incubuit: & ſta
tim eum ſanum ad lectū ꝓprium reduxit: ita
ut nullas ulterius uoces ederet: neq; egroto
rum quēq; aliquo clamore turbaret: qui &
apud predictā ciuitatē in pace quiit pridie
noñ nouēbr. Hec greg⁹. 5. dialo. caꝑ. 35.

¶ De ſcō herio pſbytero. XXIII

HErius pſbr apud alexandriā cla
ruit. Hic uſq; acerrimi ingenii in
diuinis ſcripturis notabiliter eru
ditus fuit: uitaq; puriſſim⁹ ad di
uinā q; philoſophiā penit⁹ expe
ditus: doctor eccleſie incōpabilis maxima
ſapientia refulſit. Qui tractatū longiſſimum
ſup iſaiam ppheā edidit. Et tēpore philippi
impatoris apud eandem ciuitatē in pace qe
uit pridie noñ nouēbris: ut ait hieronymus
libro de uiris illuſtribus.

¶ De ſcō zacharia ſacerdote. XXIIII

ZAcharias ſacerdos & ppheta pē
ioannis baptiſte in dieb⁹ herodis
regis iudee claruit: de cui⁹ ſcita
te in principio euāgelii luce plu
rima ꝑclara teſtimonia deſcribū
tur. Fuit enim de uice abie ex filiis aaron de
tribu leui: ſicut dictū eſt ſupra de eo in nati
uitate ſci ioānis baptiſte. 8. calē. iulii: & i ei⁹
ꝓceptiōe. 8. calē. octobris: ubi etiam de ortu
filii: & de miraculis: que i eius natiuitate ap
paruerūt: & de ppheria ipſius zacharie tra
ctatum eſt. ¶ Cū igit xp̄us puer ab herode
quereret occidend⁹: & ex hoc ipſe herodes
innocētes pimeret: Heliſabet audito: q ioan
nes eius filꝰ ſimiliter quereret: q xp̄m eta
te ſex mēſibus ꝓcedebat: accepit paruulū: &
cū eo auſugit. Aſcenſo aūt exceſſo mōte iu
de: circūſpiciens ubi eū abſconderet: nullis in
terſectoribus ſe inſequētibus timuit: & orati
onē ad deū ꝓ filii ſalute fudit. Statimq; mōs
ſe apuit: & helisabet cū filio intra ſui abdita
ſuſcepit: atq; ꝑſecutores excluſit. Quibus i
tra mōtis tenebras lux diuinitus appens eos
ꝑtorabat: & angelus dñi illis neceſſaria mi
niſtrabat. ¶ Cū aūt miſſis ſatellitib⁹ ab he
rode: zacharias ubi filius eēt: iterrogat⁹ eēt:
& ille ſe eū ubi foret: ignorare diceret: atq; i
pietatē herodis redargueret: xp̄m q; natū ex
uirgine ꝓdicaret: qui regnū iſrael acceptur⁹
eſſet: herodes iratus miſit nocte carniſices: q
zachariā inter templum & altare: ubi uirgo
beata educata fuerat: iugularunt. Mane aūt
facto dū ceteri ſacerdotes tēplū adeūtes za
chariā: ut ad eos exiret: more ſolito expecta
rēt: & iā hora tardior eēt: unꝰ illoꝝ intrās ſā
ctuarium: reppit ſanguiné zacharie ut lapi
dem coagulatū. Auditaq; eſt uox de celo: q
zacharias occiſus eſſet: & q; ſanguis eius ex
iſrael nō eēt delend⁹: donec exurgeret: q eū
uindicaret: qui foras egreſſus hec oia ceteris
nunciauit. Illi uero timētes quaſi frangores
lapidū audierūt: & corpus ſci nō inuenerūt.
Paſſus eſt aūt ſcūs martyr noñ nouembris.
Corp⁹ aūt ei⁹ poſt lōga tpa apud hieroſoly
mos templū inuentū: ibidēq; dudū tumula
tum iacuit. Nunc uero qeſcere dr uenetiis in
monaſterio dñaꝝ eius nomini fundato.

¶ De ſcā helisabet uxore zacharie. XXV

ELiſabet uxor zacharie ſacerdo
tis ꝓdicti & mater ioannis bapti
ſte fuit: de filiabus aaron: cuius
ſanctitas in euangelio luce com
mendat. Hec aūt cū ioanne nato
paruulo in latibulo ſpeluncē de qua ſupra p
xime dictū eſt: latuit: donec imanitatis hero
dis ꝑſecutio ſacta i nece paruulo⁹ ceſſauit.
Et tunc filium uſq; ad annos. 7. enutriuit: q
eadem etate antra deſerti petiit. Mater uero
modico poſt tēpore ſupuixit: & ſanctitate &
gr̄a plena ad xp̄m i pace migrauit. Sepulta
in domo ꝓpria in mōtana iuda. Dicit aūt he
liſabet cognata uirginis marie: quia ꝓbrī
na ei⁹ fuit. Anna eni & eſmeria fuerunt ſoro
res filie agarin: de āna nata eſt uirgo maria:
de eſmeria nata ē helisabet & eliud: de eliud
natus eſt emineu: de emineu natꝰ eſt ſanct⁹
ſeruatius epūs traiectenſis: de quo ſupra di
ctum eſt. 3. idus maii.

¶ De ſancto zacharia papa. XXVI

ACharias papa natione grecꝰ ex
ꝑe pollochronio: gregorio. 3.
romano pōtifici in ꝑatu ſucceſ
ſit: & ſedit annos. 10. mēſes. 2. di
es. 15. uir mitiſſim⁹ atq; ſuauiſſi
mus: omniq; bonitate ornatus: amator cleri
& populi totius: tard⁹ ad iraſcendū: & uelox
ad miſerendū: nullis malū p malo reddidit:
ſuis etiā ꝑfectoribus bona p malis reſtitui
it. Hic inuenit oēm italiam turbatā ſimul &
ducatū romanū: ꝑſequente liudprando lon
gobardoꝝ rege ac romane eccleſie iura au
ferente. Tantā uero deꝰ huic pape gratiā cō
tulit: ut etiā p ſalute populi aiaꝝ ponere nō
dubitaret. Qui prius miſſa legatiōe ad eūdē
regem. Poſt ipſe ꝑſonaliter ueniens ſaluta
ria illa uerba ꝓdicauit. Cuius āmonitione i
clinatus rex: ciuitates romane eccleſie perti
nentes: que per annos. xxx. ablate fuerant:

reddidit: & pacem cum pontifice fecit: capti uosq; plurimos romãog: quos tenebat: dimi fit. Ipa quoq; pax p annos. 20. pdurauit. Hic autem pontifex magni meriti & scitatis cleg suum ualde dilexit: utpote pater & bon⁹pa stor oēs amplectens & utiliter souēs & nemi nem eog tribulari uel egere pmittēs. Cuius tēporib⁹ i magna securitate & letitia popu lus a deo ei pmissus degens uixit. ¶ Hic con stituit ut filii ꝑtrū sē in matrimonio nulla tenus iungerēt. Hic dialogog libros de lati no in grecū trāstulit: qa utriusq; lingue pit⁹ fuit. Hic etiā in lateranen. ecclesia corp⁹ bti georgii mīs cū epitaphio grecis lēis exara to reppit: & cū magna solēnitate ad uelū au reum ecclesiā sui nois pdidit. Ibiq; ips repo suit. Et oib⁹ plene & pfecte dispositis i sūma pace moritur: & apud scūm petrū sepelit. Ibiq; uirtutib⁹ pollet.

¶ De scō malachia episcopo. XXII.

Malachias epūs in hibernia claruit tēpore eugenii pape. 3. Cui⁹ uitā btūs bernard⁹ scripsit. Hic ex pa rentib⁹ xpianis i hibernia nat⁹: ia crisq; litteris a pueritia eruditus i ciuitate armachia. xxv. ānog; pbyter fact⁹ uerbū dēi instātius predicare cepit. Deinde marcū senē epm lesiuor adiēs: ut ab eo diui nis plenius iformaret: q etiā epūs miraculog signis clarebat: cū eodē per aliquot mālit an nos. ¶ Dū autē pro sorore sua defūcta quo tidie celebraret: & occupat⁹ aliis p dies. 30. missam intermisisset: nocte sequēti uidit per spiritū sororē se dieb⁹ totidē nihil gustasse querentē. Et cū pro ei⁹ expiatione celebra tionis missaꝝ resūpsisset: uisa ē sibi usq; ad li mē ecclesie puenisse. Iterūq; in eodem pseue rans: uidit illā ecclesiam introisse: sed altare ptingere no posse. Et rursum missas ꝓsecut⁹ uidit eā iter cādidatoꝝ numeꝝ aggregari: & sic eaꝫ itellexit ad celos euolasse. ¶ Postmo dum aūt in loco bencor sibi a diuite quodā oblato monasteriū repauit: qd dudū antea fuerat deuastatū: de quo olim scūs columba nus ascēderat. Ibiq; cum. x. monachis abbas ipse deo fuire cepit: ubi dū unus ex eis opa riis ligna cederet: & securis ferrū de manu brio exilisset: iuocato malachia ferrū uestes illius solūmodo ꝓcidit: sed carnē oino nō te tigit. ¶ Ibi etiā oppressum quēdā cui ysaniē ti demon suadebat: ut abbatē cultello pcu teret ab infestatione maligni spiritus libera uit. Et michaelē clericuꝫ a graui dysenteria sanauit. ¶ Cūq; esset ānog. 50. quis inuitus electus ē epūs ꝑ neroth. Et cū electiōi renun ciare uellet: tandē mādato sui magri epi lesi uor acqeuit: & epatus curā suscepit: ubi po pulū ualde rebellē deo & clero ac ecclesiis i sestum: ad p nitētiā summa sapiētia & mira difficultate reduxit: & ad bene uiuendū ifor mauit. ¶ Post hec dū celsus armachanus ar chiepūs ifirmat⁹ esset: seq; mori ꝓpiceret: suis clericis ꝓfuasit: nullū nisi malachiā epm eli gendū: ad extirpandā potissime quorūdam prauoꝝ potētū ꝓsuetudinē: qui neminē nisi de eog parētela archiepm eligi ꝑmittebāt. Iamq; p. xv. epoꝝ successiones talis corrup tella inoleuerat. Mortuo igit archiepo cel so malachias ab eis electꝰ ē. Qui licet dudū renitēs tandē ut ecclesiā eog a seruitute eri peret acquieuit: promissione tñ ab illis ꝓsu scepta: ut deleto pessimo more: liceret sibi a liis in ecclesia armachañ substituere: & ad suam ꝑnerothēsem ecclesiā redire. Hoc autē malachias magis ad ꝓsentēdum mouit: qa paucis antea dieb⁹ uiderat speciosam mulie rem se sponsam celsi archiepi asserētem: sibi q celsi baculū ꝑmedantē. Interea uero mau ritius quidā de iniqua ꝓgenie in archiepatū intrusus ē. Sanctus aūt uir scandalū euitare cupiens illo ꝓsidente furori cessit. Sed mau ritius diuino iudicio post annos. v. decessit. Dum autē nigellus quidā de eadē progenie succedere niteret: malachias in brachio po puli ab ipo rege i archiepatū deducitur: & omnes emuli repelluntur. Cū autem nigellus cū sautoribꝰ & armatis uiris resistere presu meret: & tā ipsum q regē interficere uellet: subito nimia tēpestas exorit: autorq; litis & seditionis cū tribꝰ ꝓsortibꝰ a fulminibꝰ occi duntur: ceteri quoq; hinc inde dispguntur. Sanctus uero malachias ānog. xxxviii. in ci uitate & ecclesiam introductur: & in archie piscopatu sublimat. Multas autem postmo dum ꝓsecutiones ab emulis passus: oēs tādē deo largiente deuicit: & nigellum ad pniam & obedientiā reduxit: qui etiā sacra quedam que de ecclesia asportauerat rettulit. ¶ Mu lier quedā de attinētibus aduersatioꝝ: que archiepo predicāti ꝓuitia multa itulit: subi to cunctis uidentibꝰ i amentiā ꝓuersa: post dies paucos iseliciter expirauit. Sicq; arma chanā ecclesiā uir dñi a pestifera ꝓsuetudie purificauit. Dū autē ad ecclesiā primā redi re uellet: & populus oino reclamaret: gela situm quēdā presbyterū pro se i ecclesia pri ma substituit. Multis quoq; in uita sua mira culis claruit. ¶ In eboracensi ciuitate equū quendā dure portātem a nobili quodā obla tum: dū aliquātulū equitasset: comodus fu bito & sufficiens factus ē: ac de nigro pilo i albū puersus. ¶ Deinde claraualle monā sterium accedēs sanctū bernardū uisitauit: q ab eo mire edificatū se dicit. In hyporegia ciuitate filiū hospitis sui i extremis laboran tem ptinuo sanū effecit. Et dum papā innocē tiū ꝑm romā ueniēs uisitasset qtuor ex eius sociis claraualle dimisisuros predixit: & ut

ꝑdixerat: sic euenit. Naꝫ duo ex ipſis ibidem decedentes ſepulti: alii uero duo effecti ſũt monachi. ¶ Repatrians autẽ cũ ſcotiam per ueniſſet: filiam dauid regis ſcotoꝝ ad mortẽ decumbentẽ: aqua aſperſum benedicta illico ſanauit: & in uilla: que dr crudelto: puelle mute loquelã reſtituit: atq; aliã phreneticã liberauit. ¶ Dũ inſirmus quidã in hibernia: qui multo iacuerat tẽpore: lectus malachie ſolũmõ aſcendiſſet: ꝓtinuo ab oi ſ̃ languore ſanatus ſurrexit. In langiuia puerꝝ a demonio liberauit. Et phreneticã mulierem compotẽ mẽtis effecit. ¶ Aliam quoq; matronã ad ſe accedentẽ: que mẽſibus. iſ. & dieb⁹. xo. pregnans fuerat: & adhuc fetus in utero geſtabat: ſua ofone ad puerperium i momẽto ad duxit. ¶ Cortagia ciuitate epõ uacante: duꝫ de eligendo ꝓſule diſcordes eẽnt: & in archiepm armachanũ: ut eligeret: oẽs cõueniſſent: pauperẽ quẽdam ꝑſbyterꝫ alienigenam elegit: quia uitã eius ꝑ ſpiritum agnouit. Qui dũ ſibi egrotare nunciatus eẽt: mandauit ei: ut illico ſurgeret: qui ſtatim ab infirmitate ſanatur: & in epm ꝓfecratur. ¶ Dũ cuiuſdã nobilis ꝓgiẽ in extremis poſitã inungere uellet: & illi expectandũ in craſtinũ eum rogarent: conſenſit: & mulier poſt horã modicam expirauit. Ipſe aũt ſe reũ criminis accuſans cũ lachrymis iuxta corp⁹ i ofone ſe poſuit: & ibidẽ oras paoctauit. Mane aũt facto mulier reſurrexit: quam ſcis uir inuncta ad qe tem ire ꝓcepit: moxq; illa itẽꝝ obdormiuit. ¶ Secularis cuiuſdã ꝙuerẽtis: q; lachryma re nõ poterat: maxillã tetigit: & ad tantã illũ deinceps lachrymaꝝ effuſionẽ ꝓuocauit: q; uix ſletum ꝓtinere ualebat. Spiritũ quoq; ꝓpheticum habuit: & cordium ſecreta cognouit: & diem & locũ ſui obitus ꝑdixit. Sept⁹ quoq; eo celebrante columba de celo circũuolans cruci ſup altare poſite inſidebat: quã diaconus ei⁹ & ꝙlures qñ; uidebãt. ¶ Cũ aũt papa eugeni⁹ in galliam ueniſſet: & malachias ad eũ uiſitandũ accederet: & nauem intrare diſponeret: quidã epiſticus nomine catholic⁹ ſeius receſſuꝫ deplorabat: eo q; in eius ꝓſentia nunq; a morbo cadebat. Quem dũ ille ſignaſſet: & eidem ꝓmiſſiſſet: q; donec ipm reuideret: nunq; de cetero caderet: ſic: ut predixerat: euenit: nam ſanct⁹ uir ante regreſſum obiit: & ille de cetero a morbo nunq; cecidit. ¶ Sed eodem tempore dũ cuidam clerico promiſſiſſet: ut quicquid ab eo peteret obtineret: & ille ſancti archiepi reuerſionem petiiſſet. Sanct⁹ de hoc plurimũ triſtatus eſt: eo q; nunq; ſe reditur⁹ ſciuerat: & ad deũ ire cupiebat. Nauẽ tamẽ aſcẽdẽs: ut clerico ꝓmiſſa redderent: orta tẽpeſtate redire ꝓpulſus eſt. Facta uero tranquillitate iterũ nauẽ aſcendit: & de cetero nõ reditur⁹ tranſ fretauit. Venit aũt clarauallẽ: & a ſcõ bernardo deuote ſuſceptus eſt. Cuiq; in feſto bri luce euangeliſte celebraſſet: febre corrept⁹ decubuit: & in ipſo loco plen⁹ ſanctitate die qua predixerat: ad xpm e carne migrauit. (. noũ nouẽbris. Sepultuſq; i mouaſterio clarauallenſi: miraculis & ſignis refulgens.

¶ De ſanctis felice & euſebio martyribus. XXVIII

Felix ꝑſbyter & euſebius monachus apud taracinã campanie ciuitatẽ paſſi ſunt tẽpore claudii i peratoris ſub leontio filio leontii preſidis. Cum eni ꝓfati ſancti uiri corpora ſanctoꝝ martyꝝ ceſarii & iuliani ſepeliſſent: de quibus ſupra dictũ eſt calẽ. nouembr: & multos gentiles ad xpm ꝙerſos baptizarent. Leont⁹ filius quondã leõtii ꝓſidis: qui ad xpm etiã ꝙerſus: ſtatim ut baptiſmũ ꝓceperat: ad xpm migrauerat: de quo etiã dictum eſt ſupra. 3. calẽ. nouembris: ꝓdictos ſanctos martyres detinuit: & timens populi tumultum: miſſo ſpiculatore nocte eos i carcere decollari fecit. Quorum corpora ad lit tus ꝓiecta Quartus ꝑbyter iuxta corpora ſanctoꝝ ceſarii & iuliani ſepeliuit noũ. no uembris.

¶ De ſancto leonardo ꝓſſore. XXIX

Leonard⁹ ꝓſſor apud aquitanie puinciã ciuitatẽ lemouicenſes claruit tẽpore anaſtaſii imperatoris: qui in puincia galliaꝝ claris parentibus ortus collateralibus uidelicet clodouei regis francoꝝ: ab eodem rege de ſacro extitit fonte leuatus: ob nobiliũ parentũ amorẽ chariſſimũ: quẽ ſãct⁹ remigius rhemẽſis archiepꝰ baptizauit: & i diſcipulum ſuſceptum ſalutaribus diſciplinis inſtruxit. Cum autẽ idem archiepꝰ a regib⁹ francoꝝ obtiniſſet: ut qñcũq; ipſi reges ad ciuitatẽ rhemẽſem uenirent: omẽs incluſi in carceribus libere dimiſſi abire poſſent. Ad imitatiõẽ boni magiſtri iuuenis leonardus hocipm a rege impetrauit: ut quicũq; in carceribus detinerẽt: ſi eos ipſe uiſitare uellet: ꝓtinuo ſoluerentur. Et ubicunq; carceratos eẽ audiebat: ad eoꝝ liberatiõem feſtinus ꝑperabat. Cunctos etiam egros ad ſe uenientes: quacunq; detentos infirmitate ſanabat. Rex igitur ad ſe accerſiuit eum: quem ſecũ in palatio aliquo tẽpore manere coegit: regans ut inde nunq; diſcederet: donec tẽpore ꝓgruo ipſi epatam aliquem donaret. Erat enim iam clericꝰ humilis & manſuetus. Leonardus uero pontificatum renuit: & ſolitũ dinem potius affectans: palatium regis reliquit: & cum ſratre ſuo liphardo uerbũ dei annuncians aurelianum deuenit: atq; apud quendam cenobitam nomine maximinum

aliquo tempore mansit. ¶ Cum autē liphar/dus super ripam ligeris mansionē solitariā elegisset: de quo supra in eius legenda dictū est. 3. nonas iunii. Leonardus uero p admonitionem spiritus sci i aquitania predicare di/sponeret: oculantes se ab inuicē discesserūt: Leonardus igitur per bituricam ciuitatem transiens nouelle fidei xpianos sanctis pre/dicationibus confirmabat: & multa operan/do miracula plurimos adhuc incredulos cō uertebat. ¶ Demum in quadam silua nomie pauum habitare cepit: que a ciuitate lemoui censi per. x. miliaria distabat: quo rex sepi⁹ causa uenationis accedebat: & in aulam re/giam in media silua constructā diuertebat: accidit autem ut die quadā rex ibidem cum regina & familia uenaretur: & regina ſguās illuc causa delectationis egressa partu pueri taretur. Cum autem rex & familia reginam iam pene defunctam lugerent: nec ei per me dicos: qui cum rege erant subueniri posset: & uir dei per nemus transiens lugētium uo ces audisset: pietate pmotus illuc accessit: & a rege uocatus introiuit. Interrogatus autē quis esset: cum se remigii discipulum respō disset: rex ex bono magistro bonam de disci pulo spem assumpsit: & ipsum ad reginam i troduxit: rogans ut suis precibus de recupe rata coniuge & edita prole duplex gaudiu⁹ obtineret. Tunc sanctus orationem fudit: & qđ rex petebat protin⁹ impetrauit. Cui rex multa in auro & argento obtulit: is ille om nia recusauit: dicens se nullis idigere nisi ut tantū in aliqua siluarum sibi christo famula ri posset. Cum autem rex totum illud nem⁹ ipsi tradere uellet: noluit nisi tantum accipe re quantum una nocte posset cum suo assel/lo circuire. Quod rex libentissime adimple uit: ubi cū duobus sibi adiunctis sociis mo nasterium construxit: & in multa ibidem ab stinentia degens deo seruiuit. Ecclesiam etiā in honorem dei genitricis fabricauit: & alta/re sancti remigii in ea posuit. Cum autem a/qua sibi per unum miliare distaret puteum siccum ibidem fodi fecit: quem suis oration bus aqua usq; in presens scaturiēte repleuit: locum autem ipsum a nobili ipsi rege con cessum nobiliacum appellauit. Ibi ergo tan tis miraculis coruscauit: ut quicūq; eius no men in carceribus inuocassent: mox ruptis uinculis nullo contradicente liberi abirent: & suas eidem catenas aut compedes presen tarent. Quorum plures secum manebant: & eius exemplo sanctitatis ibidem domino ser uiebant. Familie quoq; .7. ex eius stirpe uen ditis omnibus & pauperibus distributis ad eum uenerunt: & distributo eisdem nemore ibi cum ipso in dei seruitio permanserunt: exemplo quoq; suo p̄rimos ad simile attra xerunt. Denicq; uir domini leonardus mul tis clarus uirtutibus ad dominum feliciter migrauit octauo idus nouembris: circa an num dñi quingentesimū. Sepultusq; est i ec clesia dei genitricis quam ipse cōstruxerat.

¶ Cum autem ibidem infinita miracula fie rent: clericis illius ecclesie reuelatum est: ut quia locus ille propter multitudinis frequē tiam concurrentem nimium artus erat: alibi ecclesiam fabricarēt: & eodem sancti leonar di corpus transferrent. At illi una cuꝫ popu lo triduano ieiunio & orationib⁹ insisterēt: quib⁹ elapsis totam prouinciam niue nimia que ceciderat opertam uiderent: locum autē in quo sanctum corpus quiescere uolebat omnino uacuum conspiciūt: ubi ecclesia de nouo fabricatur: & corpus eodem transpor/tatur. Quanta uero miracula per eum domi nus faciat potissime circa incarceratos: im mensa ferri uarietas ante tumulū eius depen dens: testis existit.

¶ De scō felice martyre. XXX.

Felix martyr apud tunissam ciui/tatem aphrice passus est. Qui a persecutoribus pro christi nomi nis confessione detentus: & car ceri durissimo mancipatus: dum eum ad tormenta differrent: orans ad domi num emisit spiritum octauo idus nouēbris. Cuius corpus sequenti die exanime repertū est & a christianis condigno reconditum ho nore. In huius solennitate sanctus augusti/nus episcopus psalmum quendam ad popu lum exponit: quem & in ei⁹ ecclesia publice predicauit.

¶ De scō felice monacho. XXXI.

Felix monachus in monasterio su denti claruit. Qui magne sancti/tatis uir erat: & eiusdem cenobii hortum colebat: fur uero qui/dam uenire consueuerat: & ad ipsum hortum per sepem ascenderet: & oc culte olera auferre. Cumq; ille multa plan taret: que minus inueniret: & alia pedibus conculcata: alia direpta conspiceret: totum hortum circuiens inuenit iter unde fur ueni re consueuerat. Qui eundem hortum de/ambulans repperit etiam serpentem. Cui precepit ut se sequi deberet. Ad aditum au tem furis perueniens: in nomine domini ser penti precepit: ut aditum illum custodiret: ac furem ingredi non permitteret. Protinus serpens se in itinere transuersū tetendit: & fe lix ad suam cellam rediit. Meridie ergo cunctis quiescentibus more solito fur adue nit: & sepem ascendit. Et dum in horto pe dem poneret: uidit qđ serpens extensus ui am clausisset. Et tremens post semetipsum concidit: eiusq; pes per calciamentum in su/

de sepis inhesit. Sicq; donec hortulanus rediret: deorsum capite pependit. Qui ueniés surem in sepe pendentem repperit: & deo gratias agens: ser pentem licentiauit: ad surē quoq; ueniens: ipsum de dudum oleribus exportatis redarguit: pedem quoq; illius a sepe dissoluit: eūq; sine lesione deposuit. Olera etiam: que furto auferre conabatur: cū nimia dulcedine prebuit: eumq; ne amplius furaretur admouit: sed cum necesse haberet: ad eum ueniret: quia ipsi deuotus daret: que cum peccato tollere laborabat. ¶ Hic enim sanctus monachus clarus multis uirtutibus migrauit ad xpm. Hec greg⁹ primo dialogo. cap. iiii.

¶ De sanctis decē martyribus. XXXII

Decem martyres in oriente apud ciuitatem theopolim passi sunt: Qui a saracenis comprehensi: christumq; dominum confitentes crucib⁹ appēsi: coronas martyrii a domino percipere meruerunt octauo idus nouembris. Hec ado in martyrologio suo.

¶ De sancto prosdocimo epo. XXXIII

Prosdocimus episcopus apud ciuitatem patauinam claruit tempore neronis impatoris. Hic natione grecus nobilibus parentibus ort⁹: litterarum studiis eruditus: cum adhuc esset iuuenis cum marco euangelista & apollinare antiochiam adiit: & beato petro apostolo in discipulum se tradidit: atq; cum prefatis duobus condiscipulis una secum tempore claudii imperatoris romam accessit. Cum autem apostolorum princeps beatum marcum misisset aquileiā & apollinarem rauennam ad predicandum. Beatum quoq; prosdocimum annorum uiginti in episcopum consecratum: licet satis ex humilitate recusātem: misit ad patauinā ciuitatem. Et perueniens ad ipsam urbem. multitudinem languentium diuersarū egritudinum ante portam inuenit: quib⁹ pacem annunciauit: & oratione ad deum fusa: omēs ab eorū infirmitatibus liberauit: eosq; oēs ad christum conuertit. Quo uiso miraculo centum & sexaginta gentilium conuersi ad dominum: ab eodem beato uiro baptizati sunt. Sicq; sanctus episcop⁹ prosdocimus ciuitatem ingressus: cepit uerbū domini predicare: & multos paganorum ad fidem xpi perducere. ¶ Cum autem de uirtutib⁹ ei⁹ fama ad regem uitaliani peruenisset: qui graui infirmitate pressus dudū lectulo decubuerat: prosdocimū ad se accersiuit: & an ipm sanare posset: interrogauit. Qui eidem respōdit: q; si in xpm crederet: & idolis renūciare paratus esset: continuo sanitatem reciperet. Cūq; rex se uelle in christum credere respō disset: baptizauit eum prosdocim⁹ cum uxore eius ppedigna & uniuersa eius familia: & sic rex statim ab omni langore curatus est. Qui continuo per uniuersum urbis & uicinarum uillarū populum edictum misit: ut omnes in xpm crederent: & ad beatum prosdocimum baptizandi concurrerent. Taliq; modo uniuersus populus ciuitatis & oppidorum circūadiacentium ouersus est ad dominum. Rex uero ecclesiam in honore sancte sophie: hoc est alme sapiētie fabricauit: in qua episcopus presbyteros ac diacones & clericos plurimos ordinauit. ¶ Post hec cū rex uitalianus prole careret: oratione uiri sancti regina concepit: & filiam peperit: quā beatus prosdocimus baptizauit: & instinam uocauit: eamq; sacris litteris eruditit: & in uirginitatis proposito permanere docuit. ¶ Deinde sanctus episcopus ad ciuitatē estē sem adiit: ibiq; xpm euāgelizans: multos cōuertit. Inde ad ciuitatem uicentiam ad predicandum perrexit: & exinde ad castellum nomie asylum properauit: ubi similiter populum docens in fide: ecclesiam in honorem dei genitricis edificauit: atq; dedicauit. Inde egressus ciuitatem feltrēsem intrauit: ubi populi maximam multitudinem baptismo sacro renouauit. Et post hec per altinam ciuitatem & per alia oppida & castella pagrans: fidelibus monitis populum imbuit: & relictis idolis uerum deum colere fecit. In quibus omnibus basilicas construxit: & presbyteros ac inferiorum ordinum clericos consecrauit. Ac demum ad taruisium ciuitatē deuenit: & susceptus in domum cuiusdam militis nomine euphrosyni: filiam eius cecam signo crucis edito illuminauit: eamq; cum parentibus & aliis plurimis in silere fluuio baptizauit. Cum autem comes ciuitatis: qui uxorem habebat theodoram per annos plurimos graui infirmitate detentam: nunciante ei milite euphrosyno de miraculis sancti pontificis audiuisset: eum ad se nocauit: & ut eius sanaret coniugem: humiliter exorauit. Cuius manum apprehendens uir domini eā continuo de lectulo in christi nomie sanam erexit: & ipsam una cum comite & filiis ac omni familia numero. xiz. credentes in xpm baptizauit. ¶ In ipsa quoq; ciuitate multus populum ad fidem christi reduxit: & multorum nobiliū filios sacris litteris eruditit. Ecclesiam quoq; in honorē beati petri apostoli iam pro christo passi ipse fūdauit: i qua & presbyteros & diacones & alios clericos ordinauit. Deinde ad sedem suam patauii rediit. Et post modicū tēpus rex uitalian⁹ xpianissimus & uxor ei⁹ regina prepedigna ad dñm migrauerunt. Quos sanct⁹ pdocimus

sepeliuit. Filiam quoq; illoꝝ eius discipulā
iustinam uirginē sacram sibi a parentib⁹ cō
mendatā optima cura gubernauit. Eam quo
q; per mūum assūptā cū suis clericis hono
rifice sepulture tradidit. De qua supra i ei⁹
passione actā est nōn octobris. Ad iuasionē
aūt beati epi: patricius quidam noie opilius
xpianus ecclesiā in honore sce iustine uirgi
nis supra corpus illius erexit: & iuxta eam o
ratoriū beate uirginis ꝑposuit: quā ecclesiā
simul cū oratorio prosdocimus eps ꝑsecra
uit. Qui postq̄ a mūis obsessis demonia eie
cit: & plurimos infirmos a diuersis lāgoribꝰ
ertpuit: cū in sede patauie urbis sedisset ānis
95. mense uno & diebus. xv. etatis sue anno.
114. ad dām migrauit. 7. idus nouēbris. Et i
oratorio prefato dei genitricis clarens mira
culis sepultus quieuit.

¶ De scō achilla epo. XXXIIII.

AChillas epūs alexandrinꝰ: alexan
dro i epatu successit. Qui ambo
beati petri eiusdē ciuitatis epi &
mūr discipuli: & ab eodē fuerunt
presbyteri ordinati. Et cū idem
beatus petrus pro fidei catholice defensione
in carcere detentus esset: diuina reuelatione
eosdē presbyteros sibi in epatu successores
prenouit: & eisdē qd preūciuerat reuelauit:
ut diceē infra in eius passione. vi. cal. decem
bris. Et sicut ipse predixerat sic euenit. Nam
primus achillas: ēs alexāder eidem in ponti
ficatu successit. Et primus quidē annis. 9. ēs
uero ānis. 7. sedem ipam tenuit. Quoꝝ uter
q; eruditione fide & ꝑuersatione ac moribꝰ i
signis extitit. Et de ēo quidem scō in eius fe
sto actum ē. 4. cal. martii. Primus uero uide
licet achillas in pace quieuit. 7. idus nouem
bris. Quoꝝ corpora in eodem tumulo ale
xandrie requiescunt.

¶ De scō amaranthо martyre. XXXV.

AMaranchus mr apud albigēn. ci
uitate passus ē rēpore decii impe
ratoris. Qui exacto agonis fide
lis cursu capitis obtruncatione
cesus coronatus est triumphali
corona: & sic ibidē sepultus uiuit in gloria.
Passus. 7. idus nouēbris: hec ado.

¶ De sāctis claudio nicostrato & sociis mar
tyribus. XXXVI.

CLaudius: nicostratꝰ: symphoria
nus: castorius atq; simplicī⁹ mar
tyres passi sunt apud pānoniam
sub diocletiano ipatore: agente
lampadio tribuno. Nam cū idē
impator pānoniā prexisset: ut diuersa metal
la ad edificia in sui pītia de montibus absci
deret: omnesq; artifices artis quadrata
rie congregasset. Inuenit inter eos pitissimos
v. oparios ꝑdictos. Quoꝝ quattuor primi
scilicetꝰ: claudiꝰ: nicostratꝰ: castoriusꝰ & sym
phorianus occulte xpiani erāt. Simplicīꝰ ue
ro adhuc idola adorabat: prefati aūt qttuor
quicqd artis opabantꝰ: in noie dñi ihesu xpi
sculpebant omniaq; sibi in arte succedebāt.
Cū aūt die q̄das oēs artifices uūero. 622. cū
philosophis ad uenas lapidis excidēdas in
unum ꝓuenissent: & mira inter illos ꝓterito
eēt: nec uenas excidēdas repire posset. Sym
pharianus qui ꝑdictoꝝ quattuor alioꝝ ma
gister erat: iuocato xpī nomine secretius tex
trum lapidis repit: & ꝑm augusti preceptum
sculptura ꝓsecit. Colūnas quoq; plurimas
& capitella ex porphyretico lapide ipatori
exciderūt: & concas cum sigillis ex diuersis
marmoribꝰ elegātius fabricarūt. Sed cū ser
raméta simplicii adhuc gentilis sepiꝰ frāge
rentur. Interrogauit symphorianū quare ce
teroꝝ qttuor lapicidaꝝ ferramētis pmanē
tibus solidis ipius solūmodo excisoria ex la
pidū fortitudie durare nō possent. Sympho
rianus uero dixit ei: qualiter omne opꝰ suū
in noie xpī icohabāt: & ad uotū eis oia succe
debāt. Predicante itaq; symphoriano cū so
ciis: simplicius in xpm credidit: & baptismī
gram postulauit. Qui duxerunt illū ad qđ
dam cyrillū epm: qui pro xpī noie in carce
re dudum detētus erat. Eps uero simplicius
in fide docuit & sacri baptis unda pfudit. Re
uersi igit ad opa concas ex porphyretico ca
uabāt: & colūnas mirabiles faciebāt. ¶ Post
dies aliquot iussit diocletianꝰ: ut simulacrū
asclepii excideretur: & multoꝝ asalium ima
gines sculpendo formarent. Ipsi uero omnia
cetera ꝑfecerūt: asclepii aūt idolū minime
sculpserunt. Imperator uero ab eis quesiuit
cur oībus aliis opib⁹ ad eius uoluntatem ex
cisis: solam imaginē magni dei nō ꝑficerent.
Tunc quidam ex philosophis & aliis lapidū
celoribus eoꝝ pitie inuidentes accusauerūt
illos imperatori: q; christiāi eēnt: & q; signo
crucis premisso ac christi nomine iuocato
omnia ꝑficerent: & iccirco simulacrū asscle
pii excidere noluissent. Diocletianꝰ aūt qui
ꝑpter eoꝝ magisteriū ipsos acceptos & cha
ros habebat: dissimulauit uerba delatoruꝝ:
ut illos sibi saluare posset: & ad idolū asscle
pii sculpendum inducere. Et cum eis ruriꝰ
mandaret: ut predictum simulacrum excide
rent. Illiq; imaginē miserrimi hominiꝰ nunq̄
se facturos respōdissent. Interrogauit augu
stꝰ philosophos: si aliī tā pīti homies eiusdē
artis inueniri possent. Tūc philosophi alios
artifices quadratarios elegerunt: qui simula
crum asclepii ex proconesso lapide ifra mē
sem fabricauerunt.: & perfectum diocletia
no obtulerunt. Quod uidēs imperator scōs
martyres. v. predictos accersiuit: & an xpia
ni eēnt interrogauit. At illi publice confessi

sunt: q̄ seruī ihesu xp̄i dñi erant: in cui⁹ nomis
inuocatione omnia sibi in arte sua ꝑm eorꝫ
uolūtatē succedebant. Tūc impator tradidit
eos lampadio tribuno: ut moderatis uerbis
eos induceret: quatenꝰ deo soli sacrificarēt.
Et cū a philosophis & operarijs multa istā-
tia accusarent: reclusit eos lāpadi⁹ in custo
dia publica. ¶ Die uero sequenti iussit eos
ante se adduci: & accusatores eoꝝ aduocari.
Auditisq; partib⁹ nunciauit diocletiano: q̄
xp̄iani eēnt. & deos adorare recusarent. Qui
mandauit lāpadio: ut si deo soli sacrificare
nollēt: scorpionib⁹ eos cedi faceret. Post di-
es uero quinq; lampadius p tribunali sedit:
& eos sibi exhiberi ꝑcepit: oiaq; tormentoꝝ
genera illis ostendit. Sed cū eos nulla rōne
posset ad imolandū inducere: iussit illos gra
uiter scorpionib⁹ flagellari. Statimq; tribu-
nus arrept⁹ a demonio expirauit. Quod au
diens uxor eius & familia cū mugitu ad phi
losophos recurrerunt: ita ut diuulgaret di-
ocletiano: qui iratus uehemēter: iussit locu-
los plumbeos fieri: & eos uiuos intus reclu
di: & in flumine iactari. Nicetius uero qda⁵
ex assessoribus lampadii: impatoris manda
tum exequēs: loculos fieri fecit: & scōs mar
tyres claudiū: nicostratū: castorii: sympho
rianum: & simplicium intus reclusos in flu-
men ꝑcipitauit. Quod audiens ✠ cyrillus
epūs: q erat in carcere ex nimia afflictiōe ex
pirauit. Post dies uero. 42. quidā nicodem⁹
xp̄ianus loculos cū corporib⁹ occulte leua-
uit: & scōa reliqas honorabiliter sepeliuit:
qui passi sunt. 6. id⁹ nouēbris.

¶ De scis qtuor coronatis mrib⁹. XXXVII

QVatuor coronati uidelicet seue
rus: seuerianus: carpophor⁹: &
uictorin⁹ rome passi sunt sub d
ocletiano impatore: qui cū eēnt
cornicularii: & ad sacrificia una
cum aliis impatoꝝ officialibus cōpellerenē
cum oino plenū impijs ꝑbere nollent: nū
ciatum est diocletiano. Quos illico iussit: ut
ante ipm plumbatagꝫ ictibus tā diu cederen
tur: donec spiritum emitterēt. Quoꝝ corpo
ra iussit in platea canibus iactari: que etiam
quinq; diebus ibidē iacuerunt illesa. Sed a
melchiade papa & a btō sebastiano martyre
collecta: sepulta sunt in uia lauicana milia-
rio ab urbe tertio cum aliis sanctis in hare-
nario. Passi sunt autē post duos annos a pas
sione dictoꝝ quinq; martyꝝ supra pxie po-
sitoꝝ eodem. i. die: hoc est. 6. id⁹ nouēbris.
¶ Hoꝝ nomina cum minime possent inueni
ri: quattuor coronati uocati sunt. Statutum
est autē a melchiade papa: ut memoria eorū
sub nominib⁹ aliorꝝ quinq; martyrū ꝑdictoꝝ
& dies aniuersaria recolatur. Et licet proce
su temporis eorum nomina reperta fuissent:
ulus tamē obtinuit: ut quattuor coronati de
inceps uocarentur.

¶ De dedicatione basilice saluatoris.
XXXVIII

DEdicatio basilice saluatoris: hoc
est sancte ecclesie lateranēsis ro
me a btō papa siluestro facta est
quinto idus nouēbris. Qui scūs
episcopus ꝓclamationes altarium & eccleśia
rum ꝑm ritum: quē nunc romana tenet eccle
sia: prim⁹ fieri instituit. Fuisse tamē ab ipsis
apostolorū ꝛporibus loca deo dicata: que a
quibusdā oratoria: a quibusdam ecclesie ap
pellabant: ubi collecte fierent p unā sabba
ti: & in qb⁹ popul⁹ xp̄ian⁹ ad audiēdū verbū
dei: & ad pcipiendū dñici corpis sacramētū
conueniret: & apostolorū edocemur epistolis:
& sanctoꝝ patꝝ istruimur gestis. Que licet
sale & aqua benedicta exorcizabanē: non tñ
chrismate ungebanē: nec altare lapideū ad-
huc stabat erectū: chrismate delibutū i figu
ra dñi nostri ihesu xp̄i: qui est altare nostrum
& sacerdos & hostia. ¶ Postq; uero ꝓstanti-
nus impator a lepra mūdat⁹ a btō siluestro
papa baptismi meruit sacro purificari: ut su
pra dictū est in legēda siluestri pape pridie
calē. ianuarii: & ꝓstantini impatoris. 12. calē
iunii: tunc primū lege ab ipso ꝑmulgata cō
cessum est oibus sub romano impio degen-
tib⁹ licite ecclesias fabricare. Et ad id faciē
dum suo ut alios hortaret exemplo i ꝑprio
lateranēsi palatio ecclesiā in honorē saluato
ris mundi fabricauit. Basilicā quoq; appen
dicia iuxta palatium fecit in honorē sancti
ioānis baptiste: in loco uidelicet in quo ba
ptizatus meruit a lepra mūdari. Quā quidē
ecclesiā mirificis donis & ornamentis in au
ro & argento & lapidib⁹ ꝑciosis infinitis ꝑcit
magnifice ditauit: quam btūs papa siluester
die predicto publice ꝓclamauit. Tunc quoq;
imago saluatoris diuinit⁹ depicta i tribuna
ecclesie primū uisibilis oi populo romano
appuit. Que quidē imago deuotissima i ipso
loco usq; hodie ꝑseuerat. Et licet ecclesie e-
iusdem parietes usq; ad fundamēta ꝑrūq;
dissoluti fuerint: & iteꝝ repati. Ipsa tamē tri
buna cū imagine sacratissima nulla unq̄ po
tuit uetustate deleri: nullaq; nouitate dissol-
ui. Cū tñ aliqñ ecclesia ipa incēdio totaliter
sit iudicio diuino ꝑsumpta. Hec igit est illa
festiuitas: in qua primū rome ecclesia publi
ce ꝓclamata est: quā etiā ecclesiā idē pōtifex
ad instantiā ꝓstantini augusti: omniū eccle-
siarum totius orbis caput eē ꝓstituit: eandē
q; tam larga benedictione dotauit: ut siquis
hominum quocūq; anni tempore uere ꝑfes-
sus & penitens eam intrauerit: omnium pec-
catorum suorum generalem remissionem &
indulgentiam ꝑequi mereatur.

¶ De scō theodorō martyre. XXXIX.

THeodorus martyr passus ē apud amasiam ciuitatē marmaritanoꝝ sub diocletiāo & maxiano ipatoribꝰ. Qui cū esset miles ex ciuitate helleſpōti deprehēſ ē: q̄ xpiānus eēt: & adductus ē ad brychā prepositū legionis. Cui cū prepositꝰ diceret: ut sacrificaret & militiā priſtinā recipet: illeq; se deo pſi oipotenti & ieſu xpō filio eiꝰ militare ſe rādiſſet: ad ſuggeſtionē poſſidonii uicarii p̄ poſitus ei iducias pceſſit dieb⁹ pauciſ: ut ſemetip̄s admoneret: & diis imolare ꝓsentiret. Interea theodorus p̄es xpianoruꝫ i carcere detentos uiſitabat: eoſq; in ſide xpi ꝓfortans eiſdem neceſſaria miſtrabat. Nocte igit quadam t̄plum martis ſtroiuit: & igne ſuppoſito totū illud ſuccēdit. Qui a quodā gordiano tabulario uiſus & detent⁹: ac preſidi preſentatus ē. Qué preſes fecit cedi & cēſum in carcerē mitti: pedibuſq; in cippo recludi: ac hoſtium carceris ſignari: ut ibi fame deſiceret. Cui dñs ieſus xpus nocte cū lumine apparuit: & ip̄m in eius amore ꝓfortauit. Tūc multa turba uiroꝝ dealbatoꝝ ad eum uenit & ſecū p̄allere cepit. Quod cuſtodes audientes: & hoſtiū ſignatū aſpicientes iudici nunciare feſtinauerūt. Ille uero ad carcerē cucurrit: & hoſtiū carceris ſignatū inuenit: uoces uero p̄allētium cū theodoro audiuit. Et circūpoſitis militib⁹ carcerē aperiri fecit: ac introgreſſus ſolū ſcūm martyrē i ligno detruſum aſpexit. Rurſuq; eidē recluſo unciā panis & modicū aque p dies ſingulos ei miſtrari precepit: ſed ipſuꝫ celeſti cibo dñs enutriuit. ¶ Poſt dies uero .xv. theodoꝝ adductū & diis ſacrificare nolētē: iuſſit preſes i ligno ſuiſpēdi: & latera eiꝰ unguibus crudeliter radi: donec coſte illius nudarent. Et cum hec omnia pro xpi noīe ſupaſſet dedit p̄es in eū ſniam ut ignibus traderetur. Accenſo igitur igne ipſe p ſemetip̄m ueſtimēta depoſuit: & uinctis poſt tergū manib⁹ i flāmas ſponte p̄ſiliuit. Et circūſpiciēs in turba quēdam p̄mi litoneꝫ noīe cleonicū lachrymātē uidit: quē conſortās ſeip̄m ſecutuꝝ predixit. Cum aūt orationem fudiſſet ad dñm flāma i ſpecie camere facta eſt tanq̄ uelum nauis a uento replerum: & circūuallauit eū: ut eſſet nō quaſi corpus qui exuriē: ſed quaſi panis qui coquitur. Sicq; celeſti uoce ad gaudia eterna uocatus emiſit ſpiritū. Corpus uero exanime omnino permanſit incōbuſtum. Quod matrōa quedam euſebia nomīe tulit: & i poſſeſſionē ſuam que diſtat ab urbe amaſia uni⁹ diei uia portauit: ubi eum cum aromatib⁹ ſepeliuit in loco: qui dicit euchaita. Paſſus eſt autem v. idus nouembris.

¶ De scō theodoro alio mr̄e. XL.

THeodorus miles & martyr apud heracleā ciuitatē macedonie paſſus ē ſub licinio ipatore: q̄ & occidit. 40. mr̄es & 370. cēturiōes. Eodē tēpore apd achaiā erat dra co peſſimus oēs interficiēs & deuorās tranſeuntes. Cū aūt theodorus miles xpiān⁹ ibi iuxta ſupra ſenū dormitaſſet: & draconē ibidem ignoraret: excitat⁹ ē a muliere euſebia xpiana: q̄ ei draconē ibi iuxta eē nūciauit: & ut fugeret ex charitate monuit. Quā ſanct⁹ hortat⁹ ē ut pro ſe oraret: & a longe ſpiceret. Factoq; ſibi crucis ſigno ad os ſpeluncę proceſſit: & draconi ut exiret xpi uirtute mādauit: ac deinde equū aſcendit. Qué exeūtes aggredit: equoq; ip̄m ſupprimēte quattuor pedib⁹ draco proſtrat: & lancea cordi eius infixa a ſcō milite xpi occidit. Quo miraculo uiſo multi gentilium ad xp̄m pueri ſunt. ¶ Licinius igit rex cū audiſſet: q̄ theodorus xp̄m predicaret: miſit d nicomedia i heracleam ciuitatē i qua miles xpi degebat: ut cum honore militaturus ad eū accederet. Ille uero nuncios grate recipiens remiſit ipatori p epiſtolā: ut perſonaliter ueniret heracleam: ubi nimia affectione ip̄m populus uidere cupiebat: q̄ ſi illuc ueniret ip̄e cum eo & oi populo ſacrificare patus eſſet. Quo audito licinius heracleā uēit: cui ſcā miles i equo quo draconē occiderat obuiauit: quē ipator cora oi pplo p̄imū honorauit. Rogauit aūt eū ut pro uictoria draconis obtēta: diis offerret grata libamia. Ille aūt deos regis ſibi dari petiit: q̄ſi i domo ſua uellet eos thurib⁹ placare. Quib⁹ eidē ab ipatore traditis oia idola aurea & argētea p̄fregit & fruſta paupib⁹ diſtribuit. Hoc audiēs licini⁹ iratus eſt ualenti fecit: & ſacrificare nolētē: precepit eū ſpoliatū & i q̄ttuor lignis extēſum uirgis cedi: dei de plūbatis ꝓtundi duriſſime. Poſtmodū et carnes illius unguliſ ferreis radi: & faculas igneas uulneribus ſupponi: atq; teſtis acutiſſimis p̄fricari. Et ſic in carcerē uinculatus recludi. Itē aūt p⁹ dies .v. eductū mādauit crucifigi: & crucifixū a pueris ſagittari: eius quoq; genitalia precidi. Quem licinius exiſtimans interfectū: dimiſit in cruce in craſtinum deponēdū. Euchari⁹ uero quidam xpianus occultus ſcribebat paſſionē eius. Angelus aūt dñi theodoro pendenti per noctē apparuit: & uulneribus eiꝰ ſanatis illeſum depoſuit. Cum autem iuſſu regis duo cēturiones cū plurib⁹ ad eū deponēdū mane uenirſent: eumq; uiuentem ac oino ſanatū uidiſſet cū militib⁹. 82. ad xp̄m cōuerſi ſunt. Quod audiēs licinius miſit antipatrem ducem cum 400. uiris ad eos occidēdos. Tunc inter xpianos & pagāos ſeditio orta ē: ſed martyr xpi tumultum ſedauit: & xpianos ad patientiam

informauit:deinde ad custodiam accedens: fideles oēs in xpi noie apertis hostiis & diruptis uinculis absoluit:& pluribus ad se uenientib⁹ egris sanitatē restituit. Quod rex intelligens:ipm decollari mandauit. Sed cum ad passionē duceret:eucharium rogauit:ut corp⁹ei⁹ in achatā deferret:& in paterna hereditate sepeliret. Quod qđ ille sūma diligētia adimplere curauit. Passus est aūt scūs mr̄.5.id⁹ nouēbr̄. ¶ Tpis uero pcessu corp⁹ eius de partib⁹illis a uenetis raptum ueneti asq; delatum:atq; in ecclesia saluatoris:que est canonicoꝝ regularium sepultum est.

¶ De sancto urbino epo. XLI

Rbinus epʒ apud bituricēs ciuitatē claruit. Qui rome a successoribus apostoloꝝ pōtifex ordinatus: prim⁹ eidē urbi destinat⁹ est epʒ. Ipse nāq; pdicatiōis officio diligenter intēt⁹ maxima parte ciuitatis illius populi puertit ad dn̄m:& fide & sapia atq; uite sanctitate pbatus migrauit ad xpm .5.id⁹ nouēbris:ut dicit ado.

¶ De sanctis tryphone & respicio martyribus & nympha uirgine. XLII

Tryphon & respicius martyres & nympha uirgo apd uicū abladū axonie passi sunt. Qui tryphon exeodē ortus oppido:pastor anoꝝ fuit. Tempore igif gordiani imperatoris filia eutychetis nobilis rōanorū obsessa a demone clamabat:tryphonē pastorem ansep eius liberatorē futuꝝ. Cū aūt de mādato imperatoris eutycheté plurimū diligentis:talis homo p uniuersū mudū quereret:tandē in pfata ciuitate inuētus est: & ad urbē romā adduct⁹:qui statim ut limen dom⁹ eutycheris attigit:puella liberata fuit:sāctus aūt oras imperatori & eutycheti demonē q puellā infestabat:in specie canis oñdit: & eū eis hūana uoce loq fecit:& demū in abyssum misit:& ab imperatore honoratus ad propria cū honore egressus est. ¶ Tēpore uero decii cesaris iminente pſecutione tryphon a pfecto occidentis tētus est:ut sacrificaret: q dū xpm pūteret:primo qđē appeniis est: & unguliis pfossus:deide p pedes ligatus: & p maximas niues & glacies tract⁹est: ita ut pedes frigore scinderent. Postmodū autem acutis ignitis pedib⁹ pfix⁹ & fustibus cesus: atq; lampadib⁹ ad latera appositis exustus: lumine tñ ingenti de celo supinfuso pfortat⁹ est. Quod uidens respicius qđ tribun⁹ credidit:& xpm pfiteri cepit: quē pies derētum una cū tryphone fortius exungulari manda uit:dehic ambos ad templū fecit adduci: ut cesaris aut iouis statuam adorarēt. Sed oran te tryphōe idolum corruit:& mox nympha quedā:que uirgo uestalis erat ibidē assistēs fidem xpi pcepit:& xpm deum uer̄ uoce publica pclamauit. Tunc pfect⁹ scōs martyres una cū nympha uirgine plumbatis diutius cedi:eosq; oēs nouissime mādauit pariter decollari. Quoꝝ corpora a xpianis iuxta ipsā urbē sepulta sunt.4.id⁹ nouēbris.

¶ De sancto theodoro martyre. XLIII

Theodorus martyr apud ciuitatē antiochiam passus est sub iuliano imperatore apostata. De quo.x libro ecclesiastice historie cap⁹. 25.habet. Cū enī iulianus xpianis pmisisset:ut corp⁹ babile martyris auferent: de quo supra in eius passione actū est 9.calē⁹ febr̄. Ibiq; exultantes corp⁹ p sex miliaria detulissent:cantātes psalmū. Cōfundātur oēs:qui adorant sculptilia ꝛc. & imperator hoc audisset:iratus die altero iussit oēs xpianos teneri & torqueri. Quod salustius eius pfect⁹ licet paganus tñ inuitus exequit. Et primū sibi theodoꝝ occurrentē a prima luce usq; ad undecimā horā tanta crudelitate: & tot inuitatis carnificibus terser̄t:ut nulla etas simile sore factū meminerit. Ipm tandē per oia pstante & letum in carcere teneri fecit:& imperatorisque fecerat:recitauit:taliaq; oīno fieri diffusit:alioquin xpianis gratiam & cesari ignominia quereret: cuius suasione imperator theodoꝝ libeꝝ dimisit: qui referebat in tormētis se modicā penā sensisse: assistēre sibi celesti iuuene:& ipm pfortāte:nec nō linteo cādido sudorem suū exiccante: ac sepi⁹ sibi aquā frigidā instar nectaris in poculum porrigente. Hic aūt scūs martyr post aliquot mēses migrauit ad dn̄m.4.id⁹ nouēbris. Hec eusebius libro quo supra.

¶ De sancto theodoro epo. XLIII

Theodorus epʒ siceensis fuit. Hic dū cēt annoꝝ.12.& facta cēt epidemia ualida ex bubone t ipsa ciuitate:theodor⁹ usq; ad mortem infirmatus est:qui delatus in oratorio sci ioannis baptiste:quod est iuxta uillā & stratus ad altaris introitum cū ad crucifixū desup stanē in tabula pictū orasset de imagine xpi tres gutte roris ceciderunt: statimq; bubonem soluerunt. Et ptinuo extincta febre cōualuit:& domū pprīis pedibus repedauit. Cepit aūt psalterium mente discere uelle. Cūq; usq; ad psalmū.16.didicisset:& ultra memorie cōmendare nō posset:in ecclesia sci xpophori ante crucifixum orās:obtinuit & celeritatē in adiscēdo:& firmam memoriā in retinendo. Sicq; breui di uina gra psalteriū totū memorie cōmendauit:ipmq; quotidie legere cepit. Factusq; ē cleric⁹.& pcessu tēporis siccēsis epʒ:q populum dei uerbo & exemplo instātius reꝺuens clar⁹ sanctitate migrauit ad xpm.

¶ De scō probo episcopo. XLV.

PRobus epūs rauēnatum. vii. apd eandem ciuitatē claruit. Hic eni mitis & pius fide religiosissimus clarus i specie: fulgidus i ope: sapiens eloquio: plen' gra spūsci: omnes languidos ad se uenientes quacūq; detentos uslitudie curabat: spūsq; imundos de obsessis corporibus expellebat. Qui postq; sue ad occasum uite instate tpe: angelica cō spexit agmina: statim elapsa ē de corpe ei' ſta cta aia. 4. idus nouēbris. Sepultusq; ē a filiis suis i ecclesta suo nomini dedicata: ubi in miraculis & uirtutib' uiuit.

¶ De sanctis tiberio modesto & florētia martyribus. XLVI.

TIberius modestus & florētia martyres passi sunt apud agathēsem ciuitatem: sub diocletiano ipatore. Fuit eni tiberius eiusdē urbis helei nobilis sed pagani filius: qui ualeriano ipatori plurimū erat dilectus. Anno igitur. viii. eius impii: ualerianus heleo sualit: ut filiū quem xpianū nouerat ad sacrificia prouocaret. Quod dū ille per dies plurimos facere studeret: & tiberius puer i fide xpi imobilis perseueraret: cū ipator hec audisset: fecit ipm teneri & in catomo fustibus diutius cedi. Cū aūt cedētiū brachia arusissent: & ipe ipator i manu tortionē maximam sensisset: cepit exclamare & tiberiū magū appellare. Pro quo tiberi' orauit: & ptinuo sanitatem recepit: quē ualerian' emēdādū patri tradidit. Pater uero iuuenē in triclinio de liciis & musicis ac ioculatoribus & puellis pleno: dinersisq; gēmis ornato posuit: ut animū eius alliceret: & a xpianitate reuocaret. Orante uero ſcō claritas et de celo resulsit: odorq; maximus refragauit. Quod dum pater ad uidendū fuisset: putans q; dū eius filiū consolaturi ulsitassent: continuo excecat: & ab impatore pro lumie recupando ad tēpla deos; adducitur: ſ; sine ulla gre impetratio ne reuertitur: oratione aūt filii illuminatur. Cū autem heleus filiū tanq; magu; perdere uellet: ab angelo cum modesto quodā xpiano raptur: & ipo duce ultra flumē eucharū transuadanf: atq; sub quercus arbore collo cantur: ubi ambo degentes usq; ad diocletia ni tempora predicabāt: & miraculis claretes multos puertebāt. ¶ Eodē; aūt tempore cū filī' maximiani ipatoris a diabolo oppressus esset: & a nemine nisi a tiberio se eiiciēdū clamaret: requisitus scūs & romā cum modesto perductus ipatoris filium a demonio liberauit. Sed diocletianus collega maximiani eos detinuit: & predicta magicis artibus attribuens: dū sacrificare recusarent: ipsos o nustos ferro per dies plures in carcere artauit: & fame nimia afflixit. Quos angelus domini celesti de celo fuso lumie ꝓtauit. Sz cum influ impatoris bestiis expositi essent: & in nullo ab eis lesi fuissent: ſ; elibanū ignis mittuntur: in quo pfallentes domino insti penitus conseruant. Inde leoni ferocissimo subiiciuntur: sed ab eo intacti per oia custodiuntur. Quos uidēs florentia quedā matrona in xpm credidit: & statim cū ſdictis martyribus detenta fuit. Quos oēs diocletianus mandauit i catasta leuari: & durissime cedi. Orantibus uero scis: terremotus facf' est minus: & templo deoꝝ corruēte plurimi gentilium oppressi sunt. Impator uero cuꝫ pauc̄is euasit. Sci uero mrēs ab ągelo de catasta erepti: & ad locū iuxta pristinū fluuium eucharū territorii agathensis i momēto sunt reducti: ubi oratiōe susa ad dñm migrauerūt. 4. idus nouembris.

¶ De scō martino epo & cōfessore. XLVII

MArtinus sabarie pannoniꝫ oppido: nobilib' pentibus & gentilibus oriūdus: sed intra italiam pie alitus: cuꝫ patre fuo tribuno militū sub constantio & iuliano i patoribus militauit. Nō tū sponte qa ab ifācia diuinit' inspirat': annoꝝ. x. iuitis parentibus ad ecclesiā cōfugit: seq; catecuminū fieri postulauit. Et tunc etiā eremū intrasset: nisi eratis infirmitas obstitisset. Sz cū cesares filios militū ueteranoꝝ ad militandū scribe rent: martin' annoꝝ. xv. ad militiā urgetur: uno tāū suo ptentus: cui tū uersa uice dns fuiebat: seruiꝫ; ministrabat: & calciamēta detrahebat. ¶ Quodā hyemali tēpore i porta ciuitatis ambianē sium obuiū habuit pauperē nudum. Qui cū a nullo elemosynā accepisset: & martinus iā omnia in paupes cōsumpsisset: chlamydeꝫ sue sibi sola restabat diuisit: & dimidiam nudo tribuit: reliqua ut poterat se uestiuit. Sequenti nocte christum chlamydis sue parte qua pauperē; texerat i dutum uidit: ipsumq; ad angelos circunstātes loquentem audiuit: martinum adhuc catecuminū ipsa se ueste texisse: unde ex hoc uir dei diuinam gratiam recognoscens cum eēt annoꝝ. 18. baptizari se fecit: & postmodū duob' annis ad preces sui tribuni: qui expleto sui tribunat' tēpore renunciare seculo ꝓmittebat: solo nomine militauit. ¶ Interea barbaris intra galliam irruentibus: iulian' cesar cōtra eos pu⁹naturus stipendium militibus erogabat. At martinus nolens deseruero seculo militare: stipendiū recusauit recipere: sed iperator ipm putabat renunciare militie: nō religiōe fidei: sed metu imminentis belli. Martinus uero se ante acies inermem signo crucis solo munitum i craſtino se staturū ſpopondit: ꝓpter qđ a cesare custoditi

iussus fuit. Sed die sequenti hostes se & sua omnia sponte impio subdiderũt. ¶ Deinde relicta militia ad sanctũ hilariũ pictauensẽ epm perrexit: a quo acolyth' ordinat': monit' a deo per soporem: parẽtes suos adhuc gentiles uisitare decreuit. Multaq; se aduersa passuq; predixit. Nam inter alpes incidit i latrones: & cũ unus in capite eius securim uibrasset: alter feriẽtis ictũ sustinuit: uinctis tamẽ post tergũ manibus uni eoꝝ custodiẽdus traditur. Cui uir dñi xpm predicauit: & eũ ad fidem puertit. ipseq; martinũ dimisit: & laudabilẽ uitam duxit. ¶ Veniens aũt ad parentes matrem puertit: patrẽ uero in malis perseuerantẽ reliquit. Sed cũ heresis arriana per totum orbẽ pullularet. Martin' dũ obsisteret: publice cesus: & de ciuitate ejectus: mediolanũ rediit: & ibi monasterium sibi statuit. Sed inde ab arrianis eject': ad insulã gallinariã cũ uno solo ꝓsbyterio abiit: ubi hellebori uenenati gramen in cibum ex ignorantia sumpsit: quod uirtute oronis nil ei nocuit. ¶ Audito uero ꝙ beatus hilarius pictauensis de exilio rediret: obuiam ei pfectus est: & iuxta pictauis monasteriũ ordinauit. ubi dũ parũper a monasterio discessisset: reuersus quendã sine baptismo defunctũ inuenit: cuius corp' in cellam suam duxit: ipmq; sua oronẽ suscitauit: qui ãnis plurib' postea superuixit. ¶ Alium etiã seruũ cuiusdam lupicini nobilis uiri: q se laqueo suspẽderat: uite restituit. ¶ Cum aũt plebs turonica epo careret: ipm sanctũ uiꝝ: quis plurimum renitentẽ sibi ordinari petiit. Quidam autẽ ex epis noie defensor plurimũ resistebat: eo ꝙ martinus uultu nimiũ despect' apparebat: qui tñ a populo est ꝓfutat': & martinus in epm sublimat'. Vesꝝ cũ populi cõcursum no ferret ꝓ duo miliaria extra urbẽ monasterium ꝓstituit: ubi cũ monachis. 80. in multa abstinentia uixit. ¶ Dum quidam sub noie martyris coleret: & martino nihil de eius uita uel martyrio ꝓstare posset: orauit ad dñm: ut cuius eẽt meriti: sibi idicaret. Quersusq; ad leuã uidit umbram: que martino dixit: se eẽ latronis aiam: que in altari colebatur: qui a sceleratis pcussus fuerat: & in inferno damnatus: & cõtinuo epꝰ altare destruxit. ¶ Tertium quoq; mortuũ suscitauit iuuenẽ uidelicet quendã: qui ad sepulturam ferebatur: & in medio cãpi a matre & multitudine populi plangebat. Quẽ quidẽ adolescentẽ matri cõpatiens a mortuis excitauit: & multitudinẽ paganoꝝ astantẽ conuertit. ¶ Cum quedam nauis piclitaretur: negotiator quidam licet gentilis martinũ uocauit: & statim trãquillitas magna successit. ¶ Dũ in quodã loco templum idoloꝝ diruisset: & arborẽ pini demoni dedicatam excidere uellet: & rustici gentiles obsisterẽt: tandem in hoc conuenerunt: ut arborem incideret: & super martinum ligatum cadere dimitteret: quam si ille signo crucis cadentem in partẽ aliam conuersam concidere faceret: ipsi oẽs in xpm crederent: quod dum factum esset: omnes ad fidem conuersi sunt. ¶ Cum i aliophano ignem misisset: & uentus irruens flãmas in domum uicinam mitteret: signũ crucis oppositi: & contra uim uenti ignem in oppositam partem excussit. ¶ In uico leprosorum aliud idolorum templum destruere uolebat: sed ei pagani resistebant. Cumq; diebus pluribus orasset: angeli eidem armati astiterunt: & in gentiles impetum facientes eos in fugam uerterunt. Sicq; martinus prospositum adimpleuit. ¶ Cum in pago eduensi aliud phanum dissiparet: & gentiles in eũ irruerent: unusq; ipsum gladio aggressus esset: nudum uerticem exposuit: illeq; continuo supinus corruit: & ueniam postulauit. ¶ Alibi etiam cum idem opus perficeret: & quidam nudato ense in eum irrueret: in ipso ictu ferrum de manu excussum nusq; comparuit. ¶ Apud treuerim puellam quandam paralyticam: que annis plurimis iacuerat: & ad extrema iã deducta fuerat: sua oratione continuo sanauit. ¶ Seruum etiam cuiusdam terradii maligno obsessum spiritu: imposita ei manu ab infestatione liberauit: & ipsum tetradium gentilem ad xpi fidem reduxit. ¶ In eadem etiam ciuitate ingressus domum cuiusdam diabolum uidit: & se illũ uidere dixit. Moxq; demon quendam de familia arripuit: quem sanctus uir stridentem & strepentem immisso in ore eius digito illico liberauit. ¶ Apud parisius leprosum quẽdam horribilem aspectu deosculans: cõtinuo a lepra mundauit. Fimbrie quoq; uestimentorum eius excise: & egris alligate: omnem infirmitatem expellebant. ¶ Cum filia cuiusdam arborii quartana laboraret: & epistola quedã uiri sancti manu pscripta casu ad arborium delata eẽt: pater illam supra pectus filie posuit: & protinus sanitatẽ recepit. ¶ Paulinum etiam quendam nobilem: qui unius oculi lumen amiserat: panniculo suo pupillam oculi tangens: continuo a cecitate eripuit. ¶ Eidem quoq; uiro: qui alias per gradus scale corruẽs pene iacebat exanimis: martinum inuocanti: angelus per noctem apparuit: & illesum mane de lecto leuauit. ¶ Quadam die eidem diabol' astitit: & cornu bouis cruentum in manu tenẽs: unum de suis peremisse asseruit. Qui concitus mittens unum ex ei' rusticis pene extinctum reperit: quem bos inguine dum puncturus cornu uulneraurit: quem ad se delatum sanct' martinus mox sanatum eleuauit.

¶ Animalia etiam irrationabilia ipſi obedie
bant. Nã canes leporẽ inſequẽtes ſubſiſtere
fecit: & ſerpentẽ flumẽ natantes retrocedere
ꝑpulit: canis etiã latrans ſola eĩ⁹ iuſſione ob
mutuit. ¶ Ab angelis & aꝑtis ſepius uiſita
batur & in eoꝝ colloquio ꝓlolabat. ¶ Quo
dam tempore pro neceſſitate quadã ualenti
nianum impatorẽ adiit: ſed ille ſciens ipſum
uelle petere: qđ nolebat ꝓcedere: fores pala
tii ei claudi fecit. Sed cũ talẽ repulſa⁊ tertio
paſſus eſſet: oratiõẽ premiſit: & uſq; ad au
guſtus uenĩẽs nemo ianuas ipſi claudere ua
luit. Impator uero turbatus ei aſſurgere no
luit: donec igne ſellã regiã arripiẽte: & ipm
iã in poſteriorib⁹ iflãmante: aſſurgere com
pulſus fuit: eiq; poſtulata omnia ac munera
conceſſit. Cum ab eodem imperatore inui
tatus eſſet: & eſo primo potus oblatus eẽt:
martinus poſtq̃ bibit: preſbytero ſuo calicẽ
dedit: dicens nullũ digniorem poſt ſe debe
re bibere: & indignũ eſſe: ut ſpator preſbyte
ro preferat. ¶ Quadã uice dũ in ueſte hiſpi
da aſello latus incederet: & equites e contra
uenirent: pauefactis equis ꝓpter eius defor
mitatẽ: a militantibus grauiter uerberatur.
Sed cum illi uiam ſuam ꝓſequi uellẽt: equi
nulla ratione mouerĩ potuerũt: quouſq; illi
culpã ſuaꝫ recognoſcentes: a martino uenĩã
petierunt: & ab eodem ut abire poſſent obti
nuerunt. ¶ Dum ĩ quodã loco clerici lectũ
tenuem ſibi ſtrauiſſent: & ipe mollicie decli
nans ſup nudam humũ ſuxta morem dormi
ret: nocte media camera accendit: & dũ ſur
gere nõ poſſet ueſtimẽta eius ꝙburunt: ſed
ipe in igne illeſus conſeruat. Monachi igit
ꝓcurrunt & ipm ĩtactũ oĩno de medio ignis
educunt. ¶ In quadã ſolẽnitate celebratur⁹
ad eccleſiam pgens: paupi nudo ueſtẽ ſecre
to tribuit: & capa ſe utcũq; potuit contexit.
Et cum ſe ꝑpãdũ ſpoliare capa nõ auderet:
eo ꝙ nud⁹ eſſet: archidiacon⁹ q̃ſi indignat⁹
ueſtem ei breuẽ & ſtrictã attulit: quã marti
nus humiliter induit: & miſſam celebratur⁹
acceſſit. Et dũ celebraret & ſacramẽta offer
ret: globus igneus appuit ſup caput ei⁹. Et
cuꝫ man⁹ i miſſa: ut moris ẽ: eleuaret: & ma
nicis lineis labentibus ex breuitate tunice:
brachia nuda apperent: miraculoſe torques
aurei & gẽmati ab angelis deferũtur: & bra
chia ei⁹ opiũt. ¶ Multe aũt ſubtilitatis fuit
erga demones cognoſcendos. Adeo enim ei
conſpicabiles reddebantur: ut apte ſub qua
cunq; imagine ab eo cognoſcerẽtur. Cũ aũt
eidem diabolus i forma regis purpuratus &
diadematus appuiſſet: & xp̃m ſe eſſe diceret:
martinus eidem dubitans rñdit: ꝙ xp̃s ſe nec
purpuratum nec diademate renitentem uen
turum prędixit: & ꝙ niſi xp̃m in ea forma q̃
paſſus ẽ cerneret: ipſ̃ xp̃m minime crederet:
Quo dicto diabol⁹ diſpuit: & cellam ſetore
repleuit. ¶ Ipſe aũt uir dei obitum ſuũ lon
ge ante preſciuit atq; prędixit. ¶ Interea dũ
condateñ. dioceſim cauſa ſedãde alicui⁹ diſ
cordie uiſitaſſet: aliq̃diu ibidem ꝑmoratus:
uiribus corporis cepit repẽte deſtitui: & diſ
cipulis indicauit ſe iam reſolui. Illis autem
gregem dñi deſolandum ſlentibus orauit ad
dñm: ut ſi adhuc populo ſuo neceſſarius eẽt
ipm laborẽ non recuſantẽ: adhuc in uita pre
ſenti dimitteret. Et moleſtia febriũ detentus
in cilicio & cinere decũbebat: dicens ſi nullo
alio decere xp̃ianum decedere. Oculis quo
q; ac manibus ĩ celum ſemp intentus ĩuictũ
ab oratione ipm non relaxabat. Et cũ eẽt mi
graturus uidit ante ſe diabolũ aſſiſtere: eum
q; mox licentiauit: eo ꝙ ſecuꝫ nihil haberet:
ſed ipm abrahe ſinus reciꝑet. Sicq; anno dñi
486. uite eius anno. 81. eꝑatus aũte ſui. 56. a
ſeculo feliciter tranſmigrauit. 5. idus nouem
bris. Archadio & honorio imperãtibus: uul
tus quoq; eius quaſi iã glorificatus reſplen
duit: ac chorus angelo⁹ ibidem ꝓcines audi
tus fuit. Ad cuius tranſitũ pictauieñ. ſicut &
turonici conueneruntꝫ utriq; pro corpore
habendo piã ꝓtentione fecerunt. Nocte aũt
media pictauieñ. omẽs circa corpus ſopiun
tur: corpuſq; a turonicis ꝑ feneſtrã eiicitur:
& ꝑ ligerim fluuiũ nauigio ad urbẽ turoñ
cum gaudio deducitur: & ibidẽ honoriſice
tumulatur. ¶ Hora uero ei⁹ trãſitus: cũ ſan
ctus ſeuerus eꝑs colonienſis poſt matutinas
loca ſcã circuiret: & uoces in celo cantantes
audiret: uocato diacone interrogauit ſi quid
ſoni uel cantus ꝓciperet. Qui cum auribus
erectis: uoces in celo audire ſe diceret: eꝑs
ei dixit: ꝙ eadẽ hora martin⁹ turoni pontifex
e mũdo migraſſet: quẽ cõcinẽtes angeli tũc
eum ad celum adducerẽt. Qui diẽ & horam
notauit: & tunc martinum tranſmigraſſe co
gnouit. ¶ Seuerus etiã monachus: qui ei⁹ui
tam conſcripſit: eadem hora in ſomnis uidit
martinum albis indutũ: uultu igneo: ſintillã
tibus oculis: librum tenentẽ: celos uelociter
aſcendentem. Qui euigilãs a nũciis uenienti
bus audiuit: martinũ eadem nocte a corpo
re migraſſe. ¶ Die aũt depoſitionis ipius:
dum beatus ambroſius mediolani celebraꝫ
inter prophetiam & epiſtolã obdormiſſet: &
diu expectatus poſt duas horas ſubdiacon⁹
lecturus epl̃am eum excitaſſet: euigilans di
xit populo. Martinũ turoni eꝑm geniſſe: &
ſe funeris eius obſequium feciſſe: ſed ultimã
orationem excitatus ꝓlere nõ potuiſſe. Illi
uero diem notãtes & horã: poſtmodũ cõpe
runt illũ expiraſſe: & ambroſium eꝑm ibidẽ
cognitum eius exequias celebraſſe. ¶ Scri
pſit aũt hic beatus pontifex librũ de trini
tate fidẽ catholicam continentem.

¶De sancto menna martyre. XLVIII

Menas martyr i scythia metropoli phrygie salutarie passus est: tempore diocletiani & maximiani imperatoꝝ. Qui ex nobili egyptiorum puincia ortꝰ: sub duce agricolao terreno regi militās: deinde militie tē porali renuncians: secreta puersatione i ere mo militauit. ¶Cum aūt imperatoꝝ natalitia celebrarent: & diis ab oi populo imolaret: ad urbē uenit: & ingressus theatꝝ duꝫ idola execrauit: & se xpianum libere pfiteret: tentus est a plide: & pyrrho duci torquendus traditus est: qui primo eū in custodia usq; mane recluſit. Celebratis uero festis gētiliū Menā eductū & sacrificare nolentem extēdi fecit: & nerais taurinis ac bubalinis aṫq; uirgis diutissime cedi mandauit: deinde ipm in equuleo leuari: & ungulis laniari: ac lāpadi bꝰ ad latera appositis ista mari: nec nō cilicio madidato plagis eiꝰ piricari. Et demū carbones ignitos ulnerib⁹ supponi. Et cū hec oia patientissime tolerasset: ligatis manibus ac pedib⁹ fecit illū p tribulos trahi: donec mēbra eius dissiparent: deinde plumbatis illū cedi mādauit: & maxillas grauiter ptundi. Et dū in oibus in pfessione dñi pmaneret imobilis nouissime ipm gladio aiadueti pcepit: corpus quoq; eius igne pflami. Quod tn furtiue a xpianis de igne sublatum: & camelo impositum angelo duce ad montē quēdā delatū: & ibidē quo deus p suū aial ostēderet sepultū est: basilica desup edificata. Processu aūt tēporis ipm sanctum corpꝰ pstantinopolim translatum: ibiq; honorifice pditum est. Passus ē aūt sanctꝰ martyr. 3. id⁹ nouēbris.

¶De sancto mena pfessore. XLIX

Menas pfessor in sanniii puioncia claruit tēpore bti gregorii pape Qui solitariā uitam ducēs: nihil ad usum suū nisi pauca apiū uascula possidebat. Huic cū longobardus quidam in eisdem apib⁹ rapinam uoluisset ingerere: prius ab eodem uiro uerbo correptus est: & mox p malignū spiritū ante eius uestigia uexatꝰ. Sepe uero ex uicina silua uenientes ursi: fauū eius comedere conabant. Quos ille dephensos: ferula quā portare manu pueueurat cedebat. Ante cuiꝰ uerbera imanissime bestie rugiebāt: & fugiebāt Et que gladios formidare uix poterāt: ex eiꝰ manu ictꝰ ferule primescebant. Omēs uero qui ad se charitatis gra ueniebant: ad eterne uite desideria accendebat. Et siquoꝫ culpas p spiritum agnoscere: nunq; ab increpatiōe cessabat. Consuetudinē uero eiusdē loci icole fecerant: ut dieb⁹ singulis p hebdomadā unusquisq; et oblationes suas transmitteret: ut eēt: quod ipse ad se uenientib⁹ offerre potuisset. Quidam aūt dives nose chartherius quandā sanctimonialē rapuit: sibiq; illicito matrimonio piunxit. Quod mox ut uir dei cognouit: eū per nuncios acrius increpauit. Cūq; ille sceleris pscius ad eū accedere non auderet: ne forte ipm duriꝰ reprehenderet: oblationes suas inter aliorum munera ei misit: ut eius dona nescīes saltē susciperet. Sed uir dñi tacitus sedit: oblationes omēs psideraturus studuit: & quas charitherius miserat p spūs cognouit: sprenit: & abiecit: dicens q; oblationes illius recipe nolebat: qui suam deo oi potenti accepat. Qua ex re actū est: ut pēntes quoq; timor inuaderet: cū uir dñi tā sciēter de absentibus iudicaret. Hic sanctus uir post plurima pfectionis opa ad xpm migrauit. Hec greg⁹. 3. dialogoꝝ. cap. 26.

¶De sancto uerano epo. L

Veranus epꝰ apud ciuitatē gaualitanā galliaꝫ claruit tēpore imperatoris ualētis. Hic ex ipsius territorio nobilib⁹ pentibus ortus: a puero deo deditus: diuinis litteris imbutus: adhuc iuuenis seculoꝫ dereliquit: & i ecclesia migmatēsi inuitis parentibus clericꝰ factꝰ est. Et in uirtutib⁹ pficiens ad sacerdotalē ordinē ascendit. Signisq; ingentibus & multis pollere cepit. Sed pter multos ad se pfluētes: fugiēs mūdi gloriam: uno tantū assumpto comite ad ciuitatē gaualitanā deuenit: ubi dū eēt draco immanissim⁹: qui hoies & aialia deuorabat: ueranus orans ipm de specu in quo latebat exire: sequi populit: eūq; se ut catulum māsuetum sectātē usq; debrosonē deduxit: atq; ibidem terre uisceribus introclusit. Deinde in antro draconis ecclesiā dei genitricis edificauit: ibiq; deo seruire cepit. Vegetus nec ibi etiam latere posset: nec pētiationi uacare: cū quibusdam pegrinis romā pergēs: inde discessit. Veniensq; ebredunum multos egros sanauit: & obsessos a demoniis liberauit. ¶Profectꝰ inde cū iuxta pedem montis eū latrones cū sociis spoliassent: & occidere uellent: unusq; illoꝝ in capite uiri sci ensem uibraret: ipseq; ictū pstāter expectaret: brachium illius sic extēsum imobile factū est: nec se aliqualiter amouere potuit: donec uiso miraculo pdones penitentiā egerūt: & ablata cuncta restituerunt. Tunc quoq; sanctꝰ uir p illo orauit: & sic brachium deposuit. Abeūtes quoq; inde latrones strepit⁹ maximus q̄si arboꝝ decidentiū exterruit: & oēs i fugam puertit. ¶Cū aūt romā puenisset: & claustrum ecclesiā bti petri nocte ei aperire nollet: subito repulsis repagulis hostia diuinitus cū magno impetu sco uiro apta sunt: & eidē aditum pstiterunt: propter quod miraculū a papa & pplo honorifice susceptꝰ ē.

¶Inde recedēs & rauēnā ueniens:energumi nos multos clamantes se a uerano torqueri: ab obsessione demonū liberauit:egrisq; plurimis sanitatem restituit. In mediolano quoq; xii. arreptitios sanauit: & cecū quēdā illuminauit: atq; mortuū unum suscitauit. ¶In de albingā pgens: pluuiā aride terre atq; sterilitatē a deo obtinuit: in agris dūtaxat xpiāno⁹: cunctis cūctos⁹ gētilib⁹ in pristina sterilitate relictis. Cum autē illi se idola deserturos pmitterēt: si similē grām pcipe possent: oratioe sci eog; agri imbre pfunduntur: & statim tēpla deog; suoq; ab eis euertuntur. Sed cum draconē quēdam: quē ipsi adorabant: ueranus de antro pduxisset: & in flumie submersisset: omnē populū ciuitatis ad xpm cōuertit: & in fide doctum baptizauit. ¶Transiens autem alpes puellā a mortuis reuocauit: cecū quendā a natiuitate illuminauit: & multos languidos diuersag; egritudinū curauit. ¶Demū ad ciuitatē gaualitanā applicans in ecclesia beate marie: quā construxerat manere cepit. Ad cuius preces ualens de tentos quosq; in carceribus relaxauit. Post hec defuncto antistite: ueran⁹ a rege & clero ac populo i epm electus est. Qui officio suo strenue adminīstrato omi scitate pfectus clarusq; uirtutib⁹ i pace quieuit. 3. idus nouembris. Cuius pheretrū oēs egri tāgentes sanati sunt. ¶Veg; dum eēt q̄stio iter ciues ubi nam corp⁹ eius ponerēt: an in cathedrali basilica an i ea quā fecerat ecclesia extra urbē. Leuato pheretro subito palliū quo corpus erat opertum in aere se tollēs: sunusq; prece dens usq; ad flumē durētie cūctos deduxit: ubi dum populus uado simul ac naui carerent: siccato repente flumio: cūctisq; p siccū alueum transeuntib⁹: palliū itez p aera populum precessit: usq; ad ecclesiā beate uirginis: quā scūs edificauit: ubi dum subtstitisset corpus ei⁹ pdigno tumulatum est honore.

¶De scō achia propheta. LI.

ACHias ppheta de silo claruit i regno israel tpe hieroboā regis. x. tribuum israel. Cū enim hieroboā fuus salomōis ptra eum rebellasset: & de hierusalē egressus eēt: inuenit eū achias ppheta in agro: indutus pallio nouo: quī scidit palliū in. xii. scissuras dedit q̄. x. ptes hieroboam dicēs: q̄ ita dñs deus tradereat ipsi. x. trib⁹ israel possidē das: eo q̄ salomon reliquisset dōm & idola adorasset: duas autē tribus tantū dimitteret roboam filio salomonis: ne regnū ex toto de domo dauid tolleret: iuxta pmissionē ei facta a deo. ¶Post mortē autē salomōis oia que achias predixerat euenerūt. Nā. x. trib⁹ israel hieroboas i regē assūpserūt: qd dictū est regnū israel: due uero trib⁹. s. iuda & beniamin roboā filio salomonis adhesūt: qd dictum eē regnū iuda. ¶Cum autē hieroboam rex israel duos uitulos aureos fabricass & oēm populū ad ipsos adorādos ppulisset: filius quoq; eius abia grauiter egrotasset: misit hieroboas uxorē suā alieno habitu ne cognosceret: idutam ad achiam pphetā in silo: ut indicaret sibi qd futurū eēt de puero. Cuius aduētū propheta dño idicante cognouit: cum oculi ei⁹ ex nimia senectute caligassent. Et statim mulierē limē hostii ingressam uocauit ex noīe: eiq; mortē filii pnunciauit: atq; omnē domum hieroboam ppter idolatrie crimē exterminādā pdixit. Et sic omnia ut ipse predixerat ad litterā ptigerūt. Hic ut dicit comestor uidit in spiritu populū pcul cantem iuga boum: & pdixit sacerdotes coīculcandos a populo. Hic etiā salomoni predixit: q̄ euertēdus eēt a muliere⁹. Quieuit autē scūs pphēta in pace: & sepultus ē i silo iuxta ilicem pridie id⁹ nouēbris: ut iosep⁹. & hieronymus tradunt. Hec ex. 3. libro regum ca. xi. & xiiii.

¶De scō martino papa & martyre. LII.

MArtinus papa & martyr hui⁹ nominis prim⁹ de ciuitate tudertina puicie tuscie: theodoro papa prio i epatu romano successit. Sedit q̄ annos. vi. mensem unū dies xxvi. Huius tēpore paulus pstātinopolitan⁹ epus: pstātini ipatoris. iii. brachio sultus aduersum ecclesie rectā dogma furrexit: duas uoluntates aut opationes diuersas i xpo diffiniēs. Pro quo de re martinus papa eidē legatos destinauit: ymonēs eū ut ab heresi sua discederet: alioq; ptra ipm procederet. Qui ab imperatore ad suasionem pauli epi diuersis psecutionib⁹ afflicti sunt: & quidā eorum i custodiā detrusi: alii in exilium missi: alii uerberib⁹ subiti. Qua ppter martinus epūs rome cōcilium. 105. epoꝝ celebrauit: in quo paulū patriarchā tanq̄ hereticū damnauit: & ab epatu deposuit. ¶Tunc ipator cōstantinus misit olympiū ducē & exarthlum cubicularii: ad regēdā italiā: & predictā heresim pūmādā. Qui olympius ut ab ipatore sibi iussum fuerat: misit spathariū suū ad papā occidendū. Spathariu⁹ aūt inuenit eū i ecclesia scē marie maioris celebrātē i altare qd dicit ad presepe. quē dum gladio extinguere niteret: diuina benignitate cecitate pcussus: eum uidere non potuit: Hoc audiens imperator martinū papā a theodoro & pelluro ab eo missis: detentum pstantinopolim adduci fecit: quē in exilium chersonā misit: ubi martyrio uitā finiuit pridie idus nouembris. Corpus aūt eius romā trāslatum: & in ecclesia eius nomini pstructa: que dicit sci martini i montibus sepultū est. Et cessauit

epiſcopatus dies uigintiocto.

¶ De ſancto emiliano epo. LIII

Emilianus epſ apud ſcotiam claruit. Qui ex eadem inſula oriundus: dño a puerilib' annis militauit. Et dū eēt omniū ore laudabilis ad ſacros ordies pmot': opante dei gratia pontificatus ſuſcepit officium: qui p annos plures epatu optime & deuote adminiſtrato: apoſtolog limina mare tranſfretato pegrinus uiſitauit: & redieus ad patriam ſuā: & dū eēt in itinere apud fauentiā graui langore decubuit. Et poſt dies mo dicos feliciter a ſeculo migrauit pridie idus nouembris. Cui' corp' ciues fauētini iuxta eccleſiaz ſancti clemētis extra muros urbis ſepelierunt. ¶ Tēpore ꝓcedente duz ciuitas ipſa a liprando rege longobardog depopulata & deſtructa fuiſſet: corp' ſācti epi dudū incognitum manſit. Veg tēpore comitis bernardini & theodolende eius uxoris reparata ciuitate cumulū ſeni ſupra ſepulturā ſancti corporis: qđ erat oino icognitū ꝓſtituūt eſt Vbi die quadā duob' inuicē ꝓabulanti bus unus eoz magnū colaphū ſe accepiſſe ꝑque ſtus: ſe illud a ſocio recepiſſe putabat: dūq ille negaret: mai' ſubito colaphum recepit. Hoc idē refundēs in ſocium aio uindicandi. Quod dū itez ille feciſſe negaſſet: nec pcuſſor inueniri potuiſſet: cognito miraculo: relatio comiti facta eſt: qui diuinū quicq ibi dem latere arbitrans: ſublato feno locū eſſo di mandauit: ubi ſacg corp' cū epitaphio: i quo ꝑdicta ꝓinebant: inuenit: & de cadauere ſancto mira fragrantia erupit: quod inde leuatū ad eccleſiā icē marie itra menia ciuitatis delatū: ibiq cōdigno honore ꝑditū ē: ubi miraculis coruſcat.

¶ De ſancto hor abbate. LIIII

Horabbas fuit habitator montis nitri deſerti egypti. De quo ferē: q nunq mētitus ſit: nūq iurauerit: nulli maledixerit: nec ſine aliqua neceſſitate locutus fuit: ut dicit heraclides. Et hiero' dicit de eo: q fuit apud thebaidem monagenarius uenerabilis ſenex: qui ignorans liras oblato ei codice oratione ꝑmiſit: & ſtatim inſula ipſi gra ſubito legere cepit: ac deinde litteras nouit. Hic etiā pane angelog triennio uixit: quē ei poſt biduum ꝓinue angel' miniſtrabat. Fratres quoq ſecū morantes ſepe noctu uigiles angelog cantus & hymnos audiebāt. Qui etiā multa milia hominū ad chriſtum cōuertit. ¶ Quodam tēpore demones ad eū in ſpecie militie celeſtis aduenerunt: & regem excelſum ſecum deduxerūt: quē xp̄m eſſe aſſerentes ipm adorarūt: & tam rex q circūſtantes illum adorandū abbati hor ſuaſerunt. Cum autem ille diaboli ſigmenta dubitaret: & ſe quotidie regem ſuū adorare diceret: nec eē op' ut ad hoc ipſi xps corpaliter apperet: protinus illuſio euanuit. Sanct' aute hor in pace quieuit pridie id' nouēbris.

¶ De ſancto brithyo epo. LV

Brithyus epſ turonēſis ſucceſſor fuit ſancti martini epi: qui prio iuuentutis tpe eius fuit diacon': plurimūq eius emulus: eo q a bō uiro aliqn redarguebat: cui iuuenilia ſequebatur. ¶ Cuz eni quidā infirmus ſancti martinū quereret: ut medelā ab eo expeteret: brithy' illum et oñdit: eumq amentē & deliz appellauit. Cum aūt eger a martino poſtulata obtuiſſet: epſ brithyū aduocans: redarguit: quia eū deliz dixiſſet: qui p uerecundia ſe hoc dixiſſe negabat: ſed martinus aures ſuas ad os eius: cū hoc dixiſſet: habuiſſe affirmabat. Predixit aute illi a deo obtinuiſſe brithyum ſibi i epatu ſucceſſurum: ſed multa eū aduerſa paſſuz: quod magis adhuc brithy' irridebat. ¶ Poſt mortem igit ſci martini brithy' in epm electus: oīoni uacabat: & licet adhuc ſupbus tamen erat corpore caſt'. Anno aūt epatus ſui. 33. mulier quedam religioſe ueſtita: que eius ueſtimenta lauabat: ꝓcepit: & filium pepit. Tunc omnis populus cū lapidib' ad ianuā ꝓgregatus cōtra epm exclamabāt: & crimē ei obiiciebant. Ille aūt uirtiliter negans: iuſſit ibi infanē adduci. xxx. ab ortu dies habentē. Qué p filium dei adiurauit: ut ſi filī eius eſſet: coram cunctis ediceret. Infans uero diſerta lingua rñdit: q nō erat brithyus pater ſuus. Populus aute inſtabat: ut quereret: quis pr eius eēt. At ille dixit: hoc ad ſe nō pertinere: ſatiq ceciſſe quod ſuum erat: Populus aūt hoc totum magicis artibus: at tribuebat: & cōtra epm ſuribūdi clamabāt. Tunc ille ad ſui purgatiōē prunas ardētes in byrrho ſuo uſq ad ſepultura ſci martini deportauit: quib' abiectis byrrhū inuſtum apparuit. Dixitq: ſicut ueſtimētum illud ab igne permāſerat illeſum: ſic corpus ſuū a ꝓtactu mulieris erat mundū. Adhuc aute populus non credens epm ꝓtumeltis & iniuriis afficiunt: & a ſede ſua eiiciunt: ut uerbū quod ſanctus martinus dixerat impleretur. Tunc brithy' ꝓfens papam adiit: & ſepreſan nis in urbe permanens: quicquid in ſanctū martinum deliquerat: penitēdo deleuit. Turonici aute iuſtinianum in epm preficiunt: & roma ꝑa brithyum mittūt: ut epatum ſi bi contra brithyum defenſaret. Quo cū tenderet iudicio dei in ciuitate uercellēſi obiit peregrinus. Populus autem armentium in loco illi' ſubſtituit. Anno aute ſeptimo ſue peregrinatiōis brithy' cū auctoritate pape

ad sedem suā reuersus est. Et dū. vi. ab urbe miliario hospitaret armētius eadē nocte sub pito expirauit. Quod brithyus p reuelatio nē cognouit: suisq; precepit ut surgerent: & ad tumulādū turonēses pōtificē pperarent. Et cū p unā portam ciuitatis ingrederet: ecce ille p altam defūctus efferebatur. Quo se pulto brithyus sedem ecclesie sue reassūpsit &. 7. postea uiuēs annis laudabilē uitam duxit. Et sic. 47. epatus sui āno in pace quieuit idib⁹ nouēbris. Sepultus turoni.

¶ De scō homobono pfessore. LVI.

HOmobonus pfessor apud ciuitatem cremonēsē claruit. Qui mediocribus parētib⁹ ex ipa ciuitate pgenitus: ab ineunte etate negociator fact⁹: lucris tēporalib⁹ instudebat. Sed oipotēs de⁹ ipm satis adhuc iuuenē a ptubernio puerse misereq; negocionis: uocauit ad officium beate pēplationis. Qui pmercia deserēs tēporaliū: mercator effectus ē regni celoꝝ. Quod ipe furat⁹ ē p fidem: rapuit per pniam: mercatus ē per elemosynā: uocatus per gram: secutus ē per obedientiam & opationē scām. Fuit aūt adeo misericors pater paupū: & in tantū circa eos solicit⁹: q; subtracta sibi: suisq; necessaria ea familie saluatoris erogabat. Fuit enī catholicus in fide: patiēs in tribulatiōe: assiduus in oratiōe: sobrie in semetipm: iuste ad pximū: pprie uixit i deuꝝ. Cū aūt uenisset hora ei⁹: ut de uia festinaret ad patriā: dum ipe i oratione usq; ad horā diei primā pm cōsuetudinem i ecclesia pnoctasset: ab itroitu misse manibus sūctis: genib⁹ terre pfixis: pstrauit se ante crucis uexillū: & dum gloria i excelsis deo cantaret: ad instar uiuētis i oratiōe pro stratus emisit spiritū. Et cum se ad euāgeliū nullatenus eleuaret: obisse a circūstantib⁹ dephēditur: & anno dñi. 1196. idib⁹ nouēbris sepulture deuotius pmēdatur. Ad cuius tumulum demōia ab obsessis corporib⁹ eiicitur: & oēs languidi a diuersis infirmitatib⁹ liberantur. ¶ Cū aūt homobon⁹ adhuc in carne uiueret: quedā mulier bergomēsis ab immundo spiritu uexabat: p cuius os demon clamabat: a nemine se inde eiiciēdꝝ nisi ab homobono cremonēsi. Sed null⁹ eū intelligere poterat: qa adhuc de scō uiro nulla opinio discurrebat. Sed post ei⁹ obitum mira culis ipi⁹: a pentibus demoniace intellectis: mulier ad tumulū uiri dei ducit: & protin⁹ liberatur.

¶ De scis quinquagita sapiētib⁹ mrib⁹. LVII

QVinquaginta sapiētes mres apd alexādriā passi sunt sub maxētio ipatore. Qui cū ex diuersis partibus ab eodem cesare congregati fuissent: ut cum beata catharina uirgine pclonatrice disputarent: sicut dicef infra in ei⁹ passione. 7. cal. decēbris: & sācta uirgo a scō repleta spiritu: sua illos sacūdia supasset. Protinus ad xpm uersi sunt: & se catharine orationib⁹ pmendarūt. Quos maxentius iratus iussit in medio ciuitatis igne cremari. Cū aūt illi iā ex his que uirgo porauerat: in fide xpi edocti eēnt: & baptismū solicite expeterēt: admouit illos uirgo dñi nihil hesitare: cū in suo sorēt sanguine baptizandi. Qui benedictiōe scē uirginis acceptā: signātes se signaculo scē crucis: & i eadem si dei substantia unanimes pseuerantes: pm cesaris decretū i ignē missi: ita dño aias reddiderunt: ut nec corpora illoꝝ: nec capillus: nec uestimenta aliqualiter adusta fuissent. Quo miraculo plurimi paganoꝝ cōuersi sunt: & corpora martyꝝ rapiētes i eadem ciuitate sepelierunt idib⁹ nouēbris.

¶ De sactis archadio paschasio & sociis martyribus. LVIII

ARchadius: paschasius: prob⁹: & eutychianus apud aphricā passi sunt sub gersērico rege arriano. Qui ex hispania oriūdi apud eūdem regē chari clariq; hēbant. Et cum ex ei⁹ suasione arriane pfidie cōsentire nollēt: primo quidē ab eo pscripti: deīn de in exiliū actī: postmodū aūt atrocissimis suppliciis cruciati: nouissime diuersis mortibus iterēpti illustri mrio occubuerūt. Cum his quoq; erat & puer ✠ paulin⁹ noie frater eutychiani & paschasii: qui cum similiter a professione catholice fidei pturbari nō posset: diu fustibus cesus & ad ultimā futuitē dānatus: pro xpi noie martyrio coronatus est. Quoꝝ omniū passio recolitur idib⁹ nouembris. Hec ado in martyrologio ex dictis hieronymi sumpto.

¶ De scō serapione martyre. LIX.

SErapion martyr apud alexādriā passus ē sub decio cesare. Quem persecutores domi ei⁹ repertū: crudelissimis affecerunt suppliciis. Ita ut ei omnes iūcturas membroꝝ prius soluerēt. Deinde ipm de superioribus precipitauerūt. Sicq; collisso capite & excusso cerebro xpi martyr efficitur. 18. cal. decembris.

¶ De scō uenerando martyre. LX.

VEnerandus martyr apud trechasinā ciuitatē passus ē sub aurelio iperatore. Qui cū eēt filī⁹ fabiani nobilissimi eiusdē ciuitatis gentilis: ex curiositate psalteriuꝝ xpianoꝝ legebat. Cum aūt uersus illū. Asp ges me dñe isopo & mundabor ꝛc. nulla ratione itelligere posset: & ex hoc plurimū anxiat⁹ eēt: angelus dñi eidē appuit: & uersū

illam de baptismo xpianoꝝ exposuit: ac si de xpi iuuenẽ iustruxit. Sed cũ exinde idola amplius adorare nollet: a pẽe nõ modicum obiurgabat. Exiens aũt ciuitatẽ die quadã & uenies ad fluuium sequanã: eidẽ xpus apparuit: & plecte credentẽ in fluuio baptizauit. Deditq; illi baculum aridũ: mandans ut ipm in terrã figeret: & signũ uideret. Discedente uero dño uenerandꝰ baculũ fixit: mox q; flores & frõdes produxit. Quo uiso miraculo. 810. hoies pagani quersi sunt. ¶ Audiens hec impator aurelianus ad ipsam ciuitatem accessit: & uenerandũ tenere fecit: ac sacrificare nolentẽ iussit eũ sup scamnũ ferreũ catenis ligari: igneq; subter poni: oleũq; desup iactari. Et dũ intactꝰ ab exustione pmansisset: fecit eũ in carcerẽ recludi: ubi xpo ei apparente psortat. Mane aũt impator eũ ligatum ad stipitẽ sagittari fecit: sed sagitte in aere pendentes: in nullo ipm ledere poterant: una uero ex sagittis puersa retrorsum impatorem uno oculo excecauit. Quẽ aurelianꝰ die sequẽti decollari mãdauit. Vegetq; milites ad carcerem in quo detinebat uenisset: ruptis uinculis & apto hostio xpi martyr p medios milites fugiebat. Illi uero martyrẽ xpi usq; ad flumẽ sequanã insecuti sũt. Qui sup aquã siccis pedibus ambulauit usq; ad locũ: ubi eũ xps baptizauit. Sicq; flumen ex alia pte transiuit. Milites uero trãsmadantes illum pcutere nõ audebant. At ille eos hortabatur: ut sibi iussa pplerent: mãdans ut de sãguine suo ipatori deferrẽt: de quo excecatũ oculꝰ linire: & sic lumẽ reciperet. Post hec aũt sanctꝰ martyr suũ dño spiritũ cõmẽdauit & p se in quacũq; necessitate inuocãtib⁹ exorauit. Factaq; uoce ad eum de celo: q; ipsuꝫ dominus exaudisset: decollatus est. Cui⁹ corpus trucatum se leuauit: & caput tollẽs manibus p passus. 49. portauit: ibiq; cecidit: ubi & a xpianis sepultum est. 18. calẽ. decẽbꝝ. Imperator uero de eius sanguine oculum liniens lumen recuperauit.

¶ De scã ueneranda uirg. & mar. LXI

Veneranda uirgo apud gallias pasa ẽ sub asclepio pside. Hec fuit filia agathonis & polite ei⁹ uxoris xpianoꝝ de pubus galliarũ. Qui. 35. annis in piugio sine plemanserunt. Ortone tandẽ ad deũ fusa filiam obtinuerunt: quã pr uenerandã uocauit: eãq; sacris litteris eruditi fecit: & ieiuniis assuefecit. Puella uero in sanctitate uite pficiens annoꝝ. 30. cepit uerbũ dñi pdicare: & p annos. 9. iugiter xpianos in side dñica pforta re. Anno aũt etatis sue. 40. romam uenit: & xpm annunciare cepit tpe impatoris antonini. Prefectꝰ aũt antoni⁹ audiens q̃plures p pter eius exhortatiõe puersos: ipsi⁹ allectꝰ pulchritudine: ut occasiõe eã cognoscendi captaret: cepit puellã ad deoꝝ sacrificia inuitare. Quã sacrificare ptemnente: iussit eã in terrã extẽdi: & palmas ac pedes lignis affigi atq; neruis crudis uentrem ei⁹ cedi: lapidem quoq; magnũ uix a quattuor uiris delatum ei⁹ uentri supponi. Orante uero scã lapis di uina uirtute longi⁹ abiciẽs: & clam de ipsi⁹ manibus & pedib⁹ ab ãgelo euellunt. Quo uiso miraculo multi gentiliũ puertunt. Et dũ baptismũ expeterent: nube celesti obumbrant: ac uoce de celo lapsa: imbre supuenti baptizant. Quos oẽs pfectꝰ in xpi confessione iussit decollari. Sanctã aũt uirginẽ in lebetẽ eneum aqua oleo pice ac sulphure bullientib⁹ plenũ imitti: & dieb⁹. 7. detabescere iugiter ministrari: quib⁹ elapsis uirgo diuina gra pmansit illesa. Quod dũ pfectꝰ ad uidendũ accederet: aqua ebulliẽs eũ excecauit. Illa uero lutum ex spuro fecit: & oculos eius liniuit: eiq; uisus restituit: & ad xpm puertit. ¶ Inde accedens ad alia ciuitatem xpm annũciabat: ibiq; a quoda alio imperatore nomie themio pphendit: & ingenti draconi: q; omẽs deuorabat: exponi fecit: que signo crucis edito draconẽ discerpsit: demõe p aera horribiliter pstrepente. Sicq; rex ille cũ oi populo ad xpm puersus est. ¶ Deinde uenies ad tertiã ciuitatẽ a pfecto asclepio detinet: a quo i lebetẽ eneo pice & oleo liquentibus plenũ mittit: sed orone ide illesa educit: fracto quoq; mox lebete p frusta plures de astãtib⁹ paganis letaliter pburunt. Hoc uidẽs asclepi⁹ uenerandã decollari pcepit: que ad passionẽ ducta: dũ p cũctis se inuocantib⁹ exoraret: audiuit uocem de celo se suisse in oib⁹ exauditã. Sicq; puersis ad xpm 990. uiris capite cesa est: cui⁹ corpꝰ xpianus quidã noie antimus rapuit: & ipm uenerabiliter sepeliuit. 18. calẽ. decẽbris.

¶ De scõ eugenio epo & martyre. LXII

Vgenius epus & mr apud ciuitatẽ3 pisius passus est. Qui cũ ẽt discipul⁹ bti dionysii epi pisiẽsis ab eode toletan⁹ pontifex ordinat⁹ & ad ipsam urbẽ pdicatiõis gra missus est. Et postq; ibidẽ multitudinẽ populi puertisset: desiderio uidendi magistrũ uehemẽter accẽsus pisius rediit. Cũ aũt puenisset ad locũ quendã noie diolũ: a ciuitate pisiẽsi qttuor milibus distat: a paganis tẽtus: & ab eisdẽ in pfessiõe nois xpi decollatus est. Corpꝰ quoq; ei⁹ in flumine berasii pfectꝰ est: ne a xpianis inueniret. Quod licet diebus plurib⁹ elapsis delituisset: nulla corruptione violatũ est. Postq; aũt gentilii pfectio cessauit: sanctꝰ martyr cuidã hercoldo ipsius uille languẽti in sõnis appuit: & ipm ab infirmitate liberauit: atq; ut ipm sepeliret

cõmouit. Ille uero ad corp⁹ accedẽs: illud ac ſi ea die ſuiſſet decollatum inuenit: quod plauſtro impoſitũ ad monaſteriũ ſci dionyſii deferre curabat. Sed diuino nutu bub⁹ultra uiri preditum pcedere nõ ualẽtibus: ſipm ibidem ſepeliuit: eccleſiam deſup edificauit ubi & ad pñs quieſcit: miraculis eluceſcens qui paſſus eſt. i7. calẽ. decẽbris.

¶ De ſancto eugenio epo. LXIII

Vgenius epꝰ ceſarieñ apud eandem ciuitatẽ uita & ſapia luculẽta floruit: q origenis auditor fuiſſet: & eiuſdẽ et⁹ magiſtri atq; pãphili martyris bibliothecã corruptã labore multo in mẽbranis reſtaurare conatus ẽ. Feruntur etiã uarii multipliceſq; tractatus: quos noſſe nõ eſt facile oib⁹: q & apud ipſam ceſaree ciuitatẽ in pace quieuit: Hec hiero⁹ libro de uiris illuſtribus.

¶ De ſancto machuto epo. LXIIII

Machutus epꝰ: ut ait ſigibert⁹: tpe iuſtiniani imperatoris in britannia claruit: qui pentib⁹ generoſis ortus eſt matre ia plus q̃ ſexagenaria: que ſoror fuit aimonis ſris ſã cti epi ſamplóis. Hec eni ad monaſteriũ: qd dr caruamia ex deuotiõe cũ eẽt pguãs deue nies: filiũ machutũ ſiue madoniũ futuꝝ: monachũ enixa ẽ: que ſcũs brandan⁹ ipſi⁹ loci abbas baptizauit: & educauit: ſibiq; a penti bus ꝑmendati ſacris lr̃is erudituit: ac monachũ ſuũ fecit. ¶ Hic dũ eẽt adhuc puer die quodã cũ ceteris pueris i littore ludebat: & ab aliis ſecedẽs dormitauit: creſcẽteq; mare cunctꝰ pueri receſſerũt: & machutũ dormiẽtez dimiſerunt. Fluctus itaq; locũ: ubi puer dormiebat circũdãtes q̃ſi inſulã dimiſerũt: litt⁹ quoq; dimiſit⁹ adeo creuit: q̃ inſula modica q̃ſi mõticul⁹ eſſect⁹: ne maris elationes ſup ſoporatũ pueꝝ: & cirea ipm poſſẽt aſcẽdere: defenſauit. Qui qdẽ mõticulus a mari circũdat⁹ in teſtimoniũ miraculi ibidẽ manet uſq; in diẽ hodiernũ. Excitatus aũt puer & ſe ab undis circũdatũ uidens: ac timẽs nẽ deforoni ſe ꝑtulit. Cũ aũt a ꝑdiſcipulis brãdanus audiſſet: q̃ pueꝝ ſoporatũ dimiſiſſet: ꝓ puero heſitãs orare cepit: cui angel⁹ quõ deus illũ ſuauerat reuelauit. Illeq; ad litt⁹ ueniens: pueꝝ in inſula uidit: & cũ nauicula illũ ad ſe deferri mãdaſſet: puer uſq; in craſtinũ ſe ibi dimittendũ rogauit: ꝑſalteriũ tñ ſuũ ad legẽdũ ſibi mittẽdum poſtulauit: qd dũ illuc detuliſſet: iubẽte puero ſup ſaſcẽ alice illd⁹ poſuerũt: ſipmq; alica ſup undas ad machutũ detulit icorruptũ. Sequenti uero die puer nauicula ad monaſteriũ delat⁹ eſt.

¶ Quodam mane dũ brandanus ad matutinum ſurrexiſſet: & lumie carẽs puero iuſſiſſet: ut carbones ad laternaꝫ accẽdendã ſibi ex coquina deferret. Machutus ad coquinã deſcendit: & cũ nõ haberet quicq̃ patum in quo carbones tolleret: in ſinu prunas detulit: & ueſtis eius oino inuſta ꝑmãſit. ¶ Temporis proceſſu ipſe i epm ſublimatus ẽ: qui miraculis clarebat. Qui etiã cũ beato brandano pluribus ãnis ꝑmare nauigauit: inſulã imã: que paradiſus dicitur exquirẽtes. Sꝫ eã minime uenire ualentes ſe olumes ad ꝓpria redierunt: ut dictũ ẽ ſupra i legenda ſci brãdani. 18. cal. iulii. Eodẽ itaq; tẽpore dũ i maris oceani inſula quadã: ſepulchrum mire magnitudinis reppiſſent: & mirãtes illud an aliꝰ cuius hõis eſſe potuiſſet: machutus oratione ad deum fudit: & gigantẽ nimie proceritatis iacentẽ i tumulo ſuſcitauit. Qui gẽtile ſe eẽ dixit: & ad inferna dãnatũ. Sed baptizatus a machuto pedib⁹ ꝑ mare uadãdo nauẽ ſune trahere cepit: ut optatã inſulã iueniret: neq; tẽpeſtate maris redire coacti: dũ ad gigãtis inſulã reuerſi eẽnt. Ille iteꝝ obdormiuit i pace. ¶ Hic etiã die ſcõ paſche celebrata miſſa mortuũ alteꝝ ſuſcitauit: qui mox excitatus uinũ in potũ a ſcõ poſtulauit. Cũ aũt papã de marmorea aqua ſcõ epõ oblata eẽt: ipe ſigno crucis aquã ꝑuertit in uinũ: & marmorem mutauit in uitrũ. ¶ Rufticus quidã lapidẽ iaciẽs: ſuem cãu oppẽſſerat: timẽſq; ne a dño ſuo ex hoc uapularet: nimium deplorabat. Sed uir dñi ſuperueniẽs ſuem illico ſuſcitauit. ¶ Deniq; ꝓpciuiũ ſuoꝝ: iprobitatẽ britanniã defuit: & in aquitanie plaga cũ cenobitis ꝑmãſit: ubi dũ alimum monaſterii ligna deferrẽtem lup⁹ deuoraſſet: ad nem⁹ accẽdens lupũ inuenit: & in ꝑtiẽti diuinit⁹ adeo mãſuefecit ut cũ monachis domeſtice habitaret: & aſelli onera cũcta de cetero baiularet: eiuſq; opa ꝑficeret. Qui & in pace quieuit: xvii. cal. decẽbris.

¶ De ſcis ſelice epo & ſociis mẽſb⁹. LXV

Elix epꝰ cũ ſociis. 30. mẽſes apud nolam cãpanie citatez paſſi ſunt. Hic enim a. xv. etatis ſue ãno miraculoꝝ ſignis glorie fuit. Et ad dcẽ ciuitatis põtificũ puenit: me ruit. Qui & ſub ꝑſide martiãe cũ ꝑſatis ſociis: 30. capitis ab ciſione pro xpi nois cõfeſſione mrium cõſumauit. 17. cal. decembris: ut ait ado.

¶ De ſcõ ſidentio epo & mr̃e. LXVI

Identius epꝰ armenius & martyr paſſus ẽ apud ciuitatẽ altinũ ſub tẽpore maximiani ipatoris. Qui cum pleriq; xpianis detentus: & ꝑfecto pũitatus: dum oia idola diceret eſſe demonia: primo dieb⁹ pluribus in carcerem recluſus eſt. Deinde eductus & in ligno ſuſpenſus: ungulis ferreis in laterib⁹ laniatus uſq; ad oſſiũ nudationẽ: cũ hec oia

ꝓstātius tolerasset: iteꝝ i ergastulo uiculat⁹ est. Et appente sibi xpo ipm̄q; ꝓortante ab oibus plagis sanatus est. Custodes uero carceris: dum nocte illa uoces cantantium audissent: ꝑ foramē aspiciunt: & multos cū eo in albis ꝓsallētes uiderunt. Quod dū ꝓfecto nunciassent: illeq; ad foramē carceris uenies hoc idē uidisset: & xpianos magicis artibus illuc introisse putasset: locum armatis circūdauit: ut nullus euaderet: aptoq; carcere solum fidentium ꝑuenerunt: quē sane afflictū iteꝝ eduxerunt: & mandato ꝓfecti cum sacrificare nollet: in ignē copiosum uinctum miserunt: ubi orās emisit ꝓpiritum. Corp⁹ uero oino ab igne ꝑmansit intactū: q; passus ē. iō calē. decēbris. ¶ Tēpore ꝓcedēte i ulla pulueraꝛie duob⁹ bubulcis laborantibus: & ad prādium uicissim se uelle ire dicētibus. Audita est uox dicēs: nōdū ēt hora prandendi: qui neminē uidentes stupefacti: dum eandē uocē iterato audissent: & tertio quasi pauefacti abirent: audierunt eandē uocē dicentē ut irent: quia iā hora ēst: & q̄ hec ēpo significarent. Illi uero paduam accedētes ēpo paduano ꝓdicta significare curarunt. Qui orationē premisit: & ꝓ senē quendam ei apparētem admonitus fuit: ut ad locum accederet: & corpus martyris iueniret. Venientes igit epūs cler⁹ & populus: & terrā sex passib⁹ ēsto dientes: inuenerunt arcā marmoreā cū corpore sancto: & tabulā scriptā ꝓpinquē. Hic est corp⁹ sancti fidēii epi & martyris: quod nauī imponentes: ut paduā deferrent: cū sero factum ēēt: & naute quiescere aliquantulum decreuissent: excitati diluculo: ut abirent: inuenerunt se iuxta portā ēstensem: uolentes autē arcā de naui educere: nequibāt. Tunc apparuit pauper cum curru hortans illos: ut arcam secure plaustro imponerēt: & uaccis dimitterent portandā: ubi deo placitum esset. Quod illi facientes: & currum sequentes circa paduē cōfinium iuxta ecclesiam sancti thome positum in uilla campanie meiadini uacce subsisterunt: ibiq; arcā deposuerūt: Et statim pauper cum curru & uaccis disparuerunt: ibi ergo sepulto corpe ecclesia de sup edificata est. Sed ram⁹ querci quē bubulcus ille i curru posuerat: ut uaccis umbrā faceret: ab eo ibidē plantatus in quercū maximā illico excreuit: ibiq; manet usq; in presentem diem.

¶ De sancto eucherio epo. LXVII

EVcherius epūs apud lugdunum ciuitatē claruit tpe ualentiniani secundi impatoris: hic nobili senatorum genere ort⁹ habitu religiōis assūpto seculoq; relicto dudū i agro suo sup flumē durētiā in spelūca reclusus xpo domino seruiebat. Defuncto uero lugdunēsi epo: dum cler⁹ & populus ꝓ diuina uoluntate requirēda triduo ex more ieiuniis & orationib⁹ istarent: reuelatur eis per puerꝫ eucherū senatorē eligendum: qui in tali degebat spelūca. Ad quē illi archidiaconū & clericos miserūt: ut eum adducerēt. Qui causa eoꝝ aduentus cognita: iurauit se ꝫpōte inde nō egressurū: unde efracta clausura antri: ipm̄ inuitū & renitērem eduxerunt & ductum lugdunū in epm̄ ordinauerunt. Cui⁹ uxor ✝ galla cū duab⁹ filiab⁹ suis. s. ✝ ꝓstantia & ✝ iulia: ad spelūcā sci eucherii accesserunt: & ibidem inclusē de cetero deo seruierunt. Ipse aūt uir dēi postq; impleuit ministeriū xpi feliciter ad xpm̄ migrauit. xvi. cal. decēbris. Hic ad quēdam uarianum suū propinquū de ꝓmptu mundi & secularis philosophie epistolā scholastico ꝓmone cōscripsit. Scāg; etiā scripturarū obscura que q; capitula dissoluit: ut dicit gēnadius.

¶ De icō eadmundo epo. LXVIII.

EAdmundus archiepūs cātuarien⁹ apud angliā claruit. Qui ex albē done uilla natus: ob reuerētiam sci martyris eadmūdi: tali noīe a matre uocatus ē. Cui⁹ pater eduardus de consensu ꝓiugis in monasterio uitā finiuit. Mater uero sci noīe moabilia in scō spūalit̄ uixit: & filiū a puēritia disciplinis ꝓspiritualibus eruditū: carnē ieiuniis domare: & uirginitatē seruare iuasit: quod ille ꝓpetuo obseruauit. Missus aūt pisius ad studium breui tēpore in artib⁹ magistrat. Sed a matre ī extremis laborāte domum uocat: que filium suū b̄ndixit: eiq; quam uiderat uisionē narrauit: q. ſ. uidisset eadmundum spineā coronam gestantem: suis radiis usq; ad sidera ꝓtendentem. Defuncta uero matre iuuenis rediens uidit agrum nigerrimis auibus plenum efferentibus corpus teterrimum. Expositusq; socio: q. rusticus in ipsa uilla nuper defunctus fuerat: quem demōes asportabant. Qui & ita per omnia contigit se inuenerunt: ut autem perpetuam a uirgine gloriosa uirginitatem obtineret: eius imaginem sculptam anulo subarauit: in quo angelica salutatio exarata erat. Qui quidem anulus postmodum i digito ipsius defuncti miraculose repertus fuit. ¶ Cum autē filia iuuēcula hosꝑitis sui pariliēsis ad se cognoscendam illum sepius impetisset: & ille eam plerumq; sermonibus redargu isset: nolentē desistere secreta hora ad eius studium inuitauit: ubi eam spoliatā & aliquātulū flagello uerberatā corripuit. Aliā etiā ꝓgnatā dona ei plurima allectiua ad amorē offerētem ꝓpretis muneribꝫ ꝓmissionibusq; ei illatis:

ꝙ nisi ab iceptis desisteret eiomia uitꝝ suo pa
deret: a simili pulsatione ꝑsecuit. Ad augē
dum quoq; castitatis ꝓpositū omni tempore
uite sue carnē cilicio domuit: & tēpore qua
dragesimali loricā plūbeam portauit. Ieiu
niisq; arduis carnē affixit: feria. vi. semper i
pane & aqua ieiunauit: & aliqñ nihil potauit
nec ꝑter ea aliqñ a studio uel lectione ces
sauit. ¶ Quēdam auditorē suum egenū & e
grotantem ad domū suam detulit & humani
ter tractatū usq; ad ꝓalescētiā eius curam
egit. Alium quoq; eius discipulū in brachio
languentem: miraculose sanauit. Cum autē
per annos. vi. i artib⁹ scholas rexisset: appuit
ei mater eius per somniū: & tres circulos in
eius manus palma signauit: in uoie patris &
filii & spiritusci. Qui mox excitatus ad stu
dium theologie trāsiuit: in quo breui tēpoꝝ
admodū profecit: & factus magr legere ce
pit. Nocte quadam in somnis aspexit ex igne
sue domus. 7. faculas educi. Et ecce mane. 7.
eius auditores scholis relictis: ab abbate clu
niacēsi: abducti & monachi effecti sūt. ¶ Di
sputaut⁹ semel de trinitate: uidit ꝑ somnuꝫ
colūbam de celo eucharistiā sibi in ore mit
tentem: & excitatus mirabiliter diſputauit.
¶ Nocte quadā in sōnis a diabolo ut sibi ui
debat oppressus: dū crucē sibi ꝑimere uellet
illeq; manū ei⁹ teneret: adiurauit eū ꝑ effusi
onē sāguis xpi: ut se dimitteret: & ſtati dimis
sus est. Audiuitq; a demōio maligños spirit⁹
nihil tantū timere ꝙm adiurationē predi
cam. ¶ Igitur in scitate & doctrina ꝑficies
a sūmo pontifice legatus ordinat: ad uerbū
crucis in galliis predicandū. Quod quidem
officium solicite administrauit. ¶ Lomestre
autē predicatis: dū iuuenē crucem assumere
uolentē uxor eius ꝑ pallium abstrahere uel
let manus eius statim ꝓtracta est. Que dum
una cum uiro crucē ab eadmundo sumeret:
ꝓinuo sanitatem recepit. ¶ In ulla quoq;
abstrauo iuuenis similiter cruce signari cu
piens: ab amasia abstrahebatur: illaq; proti
nus excecatur. Sed orante scō uisum recupe
rauit: & pniam egit. Cum apud uigorina ꝑ
dicaret: & nubes aquosa ꝑurgens populum
exterreret: uir dñi precepit nubi ne uerbuꝫ
dñi impediret. Statimq; pluuia populo di
missō ad circuitum ojum declinauit nemine
illoꝝ perfusō. Nocte quadā ad studium dor
mitauit: & candela accēsa ſuper bibliaꝫ ceci
dit: qui post horam excitatus: fauillā exſuf
flauit: & librum omnino intactum inuenit.
¶ Alias etiā dum ad lumē studeret: eodem
ſoporato uent⁹ lumē extinxit. Sed ille excita
tus nomē beate uirginis inuocauit: statimq;
lucerna accensa est. ¶ Apud antracem in pe
de grauatus: tres sibi cruces ꝑ circuitu mor
bi ꝓfessit: & subito sanatus se senſit. ¶ Cili
cina femoralia sua ex antiquitate deiecta: ab
eius cubiculario in igne posita inusta pmā
serunt. ¶ Post hec electus ē archiepc catua
riensis: qui licet diu recusauerit tandem pre
cibus multoꝝ humiliter assensit. In quo cul
mine positus humilitatē in omnibus preten
debat: uitamq; adhuc antiorē q̄ primo seruā
bat: muneraq; omnio reſpuebat. Multas aūt
persecutiones pro libertate eccleſie passus:
a fede sua se abſentare ꝓpulsus est. Sed ante
suū diſcessum quēdaꝫ febre laborante aqua
benedicta solūmodo ꝑsensum sanauit. Cle
ricum etiā suū quendā quartana uexatū mis
ſo in ore ipsius bolo murene a langore cura
uit. Quendam quoq; nobile i genu guttam
patientem sanitati restituit. Multa etiam fu
tura prophetico spiritu predixit. ¶ Nocte
quadā eidē beatus thomas martyr appuit:
uolentiq; pedē eius deosculari dixit: ꝙ cito
os suum osculaturus eēt: ipsius obitum i ꝓ
ximo uaticinās. Egressus enim de anglia ad
monasteriū pontiniacū se conuulit: ubi uer
bum dei annūcians modico tēpore mansit.
Inde propter grauem egritudinē sortianuꝫ
delatus: ubi sanior aer erat: predixit q̄ tali
die illac esset reuersurus. Quod quidē eo de
functo & corpore eius pōtiniacō delato eue
nit. In sortiano itaq; die⁹ aliquibus langues
sumptis deuote eccleſiasticis ſacramentis in
pace quieuit. xvi. kal. decembris. Die uero
qua predixerat: corpus eius pontiniacum ē
translatum: & i ecclesia collocatū: post dies
7. infra quos sepulchrum ei⁹ parabat: icor
ruptū omnino ac multū redoles inuentus ē:
& pluribus interim claruit ſignis: ubi cum
honore tumulatum seruatur. Ibiq; in mira
culis uiuit.

¶ De scō dionysio epiſcopo. LXIX.

Dionysius epc⁹ ut habet libro. vi. ec
clesiastice historie apd alexan
driam i multis ꝑfessionibus satis
clar⁹ effect⁹ ē. De quo & hiero
nym⁹ libro de uiris illustrib⁹ di
cit ꝙ sub heracla eiusdē urbis epo cui & ipe
i epatu succeſſit: scholā tenuit: & ſignis ori
genis auditor fuit. ¶ Hic a ꝑsecutorib⁹ tēꝑ
dū caput suum iudici offerret imperatori ꝑ
munere destinādū: in castro quodā deſerti qd
cesīo appellat ꝑ exiliū eruditur: ubi gētiles
oēs ciues erāt. Qui eū primo hostili animo
excipiētes: tandē pars maxia eoꝝ ipsius uer
bo & exēplo ad xp̄m cōuersa est. Quo a iu
dice apto: ad locū aliū pene habitatū rele
gat⁹ ē. Cūq; ad xp̄m multi xp̄iani ex locis ui
cinis ꝑfluerent: dionysius & cum eo caius &
petr⁹ diacōes catenis uincti & dudū crucia
ti i qddā deſtū bebie missi sunt: ubi eos itine
re triū dieꝝ uictos reliquerūt: qui tū ab an
gelo ꝑfortati & soluti sūt. ¶ P⁹ aliqđ uero

tẽpus dionysius anno.12. galieni impatoris reuersus alexandriam pfect⁹ senio quieuit i pace.15. calē. decēb. bris.15. āno sui ep̃atus. ¶Hic multa pbatissima opuscula scripsisse traditur. Scripsit eni de penitētia lapsoꝝ ad egyptios. Hortatoriū de martyrio ad origenem. Itē aliud ad laodicēses. Ad armenos de patientia. Ad cornelium romanū pontificem scripsit plurima. Ad fabianuꝫ antiochenum ep̃m scripsit de his q sub decio pricipe martyrii agones apud alexādriā passi sunt. Scripsit & ad romanos epistolas de ministeriis. De pace. De penitētia ad quosdā qui nouatū hereticū sequebant. Itē ad eosdem alias duas ex quo ad fidem puersi sunt. Sed ad multos alios uaria & diuersa scribeas studiosis quibusq; instructionū & doctrine copiosissimam materiā dereliqt. Scripsit & libros de baptismo ad philemonē. Itē ad dionysiū urbis romane pbyterꝫ. Itē ad romanū pontificem. Itē libꝝ de repromissionibus futuris. Aduersus celsum quendam epicuꝝ philosophum: q ꝑtra nos libros scripserat octo uoluminibus rndit. In euangeliū matthei.25. cōmentarioꝝ libros edidit. In.12. prophetis plurima cōmentatus est. Extant eius epistole ad philippum imperatorem eiusq; coniugē seuerā. Itē ad fabianū papā & plurimos ecclesiaꝝ principes ꝑ catholica fide. Extant & alie ad diuersos scripte: quaꝝ centum numero scribit eusebius in libros digestos se tradidisse memorie.

¶De scis ocysello & uictoria mrib⁹. LXX.

Cysellus & uictoria martyres apud ciuitatē cordubā pulcie hispanie passi sunt: qui post diuersa eis supplicia illata ob pfessionem nois xpiani uictoriā martyrii gladio cedente pcipere meruerunt: ibiq; sepulti colunt: ubi etiā ob ꝫmendationē pci ose mortis eoꝝ eodē die ipsoꝝ martyrii rose orte singulis ānis diuinit⁹ colligūt. Qui passi sunt. 15. calē. decēbris. Hec ado.

¶De sancto amano epo. LXXI

Manus epꝰ apud aurelianū claruit tpe honorii impatoris: qui bto euurcio in epatū eiusdem ciuitatis successit. Ingressus aūt ciuitatē postulauit cuidā exagrippino militū pfect⁹: ut uinculis ꝑpeditos relaxaret: quod dū ille facere renuisset: lapis repente de turri decidit: & caput exagrippi ni pcussit: quo pene exanime domū delato: sanct⁹ aman⁹ ad eū intrauit: & oīnē ꝑ ipso effudit: statimq; sanguis de cerebro manare destitit. Ille aūt mox liberatus & penitēs: ut sanct⁹ uir postulauerat: cōpeditos absoluit. ¶Cū ecclesiā suā altius extolli faceret: melius q̄d ꝓtomagister de tecto lapsus q̄si in extremis iacebat extinct⁹: sed postq̄ sanctus eps eū tetigit: & ꝑ manū apphendit. cōtinuo surrexit illesus. ¶Post hoc aurelianēsis ciuitas ab attila gothoꝝ rege obsessa est. Cuꝰ aūt supra muri aditum letanias cū reliquiis sanctoꝝ celebrans cū populo circuiret: lacerdos quidā a barbaris captus eū redarguit dicens: q̄ similia in aliis ciuitatib⁹ fecerūt & nihil eis pfuerat: quod cū ille dixisset: ptinus expirauit. Verū dū gothi urbē ipugnarent: amanus mag; ascendens: ꝓra hostes expuit: & subito tant⁹ sup eos imber descēdit: ut a dimittendo plio oino cōpulsi ad castra redierint. Dū aūt eps ad eos exiuisset: & ꝑ populo intercedens ab attila nihil penit⁹ obtinere potuisset: sed die sequenti aduersarii urbē violenter intrāret: plaustra eoꝝ spoliis onerarant. Amanus ꝑ spiritū arelatū delat⁹ etium patricium romanum in subsidiū conuocauit: qui ꝑcitus ecdē die diuino nutu cū exercitu suo illuc deueniēs: gothos inuadēs expugnauit: ipsos de ciuitate maxima cede fugauit. Deus aūt meritis sui sci oēs ciues illesos ꝓtexit: ꝑter illos qui de meritis amani diffisi ianuas aduersariis reserarunt: quaꝝ etiā victoriam ubertas immensa fructuū est subsecuta. Quieuit aūt scūs in dño āno honorii impatoris.12.15. calē. decēbris.

¶De scō gregorio epo turonen. LXXII

Regorius turonen epꝰ ordinat⁹ est āno iustiniani septimo: ut ait sigibertus: in oibus clarus. Hic de aluernia natus: dū ꝑ pres illas transiret: & orta tẽpestas atq; tonitrua & fulmina oēs exterrerent: ipseq; reliquias quas ad collum gerebat tempestati ostendisset: diuisus nimbus a dextra ei⁹ & leua iter illesum ꝑtransuntibus dimisit. Ipse aūt ex hoc aliquali inani gloria motus cōtinuo diuino iudicio de equo cecidit: & alliꝰ diebus pluribus decubuit. Sicq; abinde de propriis meritis non esse presumendum didicit. ¶Anno igitur.172. post obitum sancti martini cathedram turonensem regendā accepit: qui ecclesias plures construxit: & libros plurimos compilauit: atq; signorum mirabilibus claruit. ¶In quadam enim uilla cum domus pauperis rustici igne accensa esset: que aqua deficiente omnino extingui non ualeret: pductis de sinu reliquiis ignīq; oppositis domum cum rebus omnibus ab incendio liberauit. ¶In rhemensi oppido referendarium quendam sigiberti: qui diebus pluribus aure una surduerat: dum sermocinaretur: ad auditum clarū reduxit. ¶Apud pictauiū post orationē factaꝫ de sepulchrum sci hilarii: dum radegūdem reginam uisitasset: & ipsi ambo diuinis colloqiis mutuo instarēt: oleum qđ ante crucem sci hi

larii guttatim manare ꝓsueuerat ĩfra unam horã in tantũ profluxit: ut sextariũ exundaret. ¶ Et cũ inde discessisset: & dicta regina in pace quieuisset: gregorius p̃ nũcium reg̃ situs ſpam sepeliuit. Hic ãnis. xii. ante beatũ gregorium papã magnũ eps factus: eo q̃ pontificatu ſublimato romã adiit: & eidẽ in amicitia ꝓiunctus: ab eodem honorifice ſuscꝑtus & tractatus fuit. Cũ autẽ gregori⁹ papa gregorii epm uti statura ꝓsilium mirareꝫtur: tante uirtutis uirum: audiuit ab eodem uerisiculũ illum. Ipse fecit nos & nõ ipſi nos: qui etus cogitationẽ ab eo per ſpiritũ cogniꝫ nouit: & ab eodẽ ueniã postulauit. Et deuiri meritis admiratus eũ est amplius reuereritus. Quieuit in dño uir ſcũs. xv. cal. decẽbris. Sepultusq; ẽ in ecclesia turonẽſi ad leuam beati martini. ¶ Hic francoꝝ regũ scripſit historiam incohasn a feramũdo primo ipſoq; rege: & usq; ad theodoricũ dagoberti ſcdi filiũ claro & aperto ſtilo deducẽs. Scripſit & uolumẽ miraculoꝝ beati martini & alia plura.

¶ De ſcõ gregorio epo hiſpaneñ. LXXIII.

Regori⁹ eps apud hiſpanias claruit. Hic liberiensis eps fuit: quiad extremã usq; senectã tractat⁹ diuersos mediocri fmõe texuit. Et de fide catholica uolumẽ elegans ꝓpilauit. Et apud liberiẽſem ciuitatem uite & fmone ꝓſpicuus in pace quieuit. Ibidemq; sepultus in uirtutib⁹ uiuit. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De dedicatione basilicarum apoſtolorum petri & pauli. LXXIIII.

Dedicatio basilicaꝝ apoſtolorum petri & pauli rome a beato ſilueſtro papa facta ẽ. xiiii. cal. decẽbris. Cum enim ꝓstantinus ꝑator ab eodẽ ſcõ pontifice a lepra mundatus atq; baptizatus eccleſiã in honorem saluatoris mũdi fabricasset: uidelicet in proprio lateraneñ. palatio: quã etiam prefatus papa conſecrauit sicut dictũ est supra in eius dedicatiõe. v. id⁹ nouẽbris: prefat⁹ xpianiſſimus princeps basilicas duas in honore apoſtoloꝝ a fundamẽtis erexit. Fecit eni basilicã btõ petro apoſtolo i templo apollinis iuxta palatiũ neronianũ i uaticano: ubi idẽ apoſtoloꝝ princeps crucifixus ẽ. Itẽ aliã basilicam btõ paulo apoſtolo extra urbem in uia ostiẽſi: prope locũ ubi decollatus ẽ. Et i qualibet ipsaꝝ ecclesiaꝝ dũ terra ſoderetur ad fundamẽta locanda: ꝑdict⁹ gloriosus augustus i exẽplum ſume humilitatis & deuotionis. xii. cophinos terre effosſe ad honoreꝫ xii. apoſtoloꝝ propriis humeris baiulauit. Ipsaq; basilicas miriſicis donis & ornamẽtis in auro & argento & gẽmis iſiniti precii magnifice dotauit: quas ambas eccleſias beatus ſilueſter papa uno & eodẽ die cõſecrauit: & i altari utriusq; ossa apoſtoloꝝ petri & pauli mixta locauit. Postq; enim cornelius papa a poſtoloꝝ corpora de catacumbis leuata: ad loca ubi prius sepulta fuerãt reportauit: ſicut dictũ est supra i paſſione petri apoſtoli. v. cal. iulii. Et beatus ſilueſter eccleſias eorus conſecrare diſponeret: ossa amboꝝ apoſtoloꝝ ſimul ꝑmixta i lance ſumma reuerẽtia equaliter põderauit: & medietatẽ i una eccleſia: & reliquã medietatẽ i alia collocauit. Et utraq; ipsaꝝ basilicaꝝ i anniuersariis ipſi⁹ cõſecratiõis sesto. .i. milib⁹ ãnoꝝ idulgẽtie dota uit: aliis quoq; tẽporib⁹ ptinuis ipsaleꝫ ueniã m̃eoꝝ ãnoꝝ ipas ecclesias uisitantib⁹ pdonauit. ¶ Tradũt romani i eoꝝ chronicis ãtiqs scriptũ ptineri: q̃ dũ scũs ſilueſter ad instãtiã pstãtini augusti ex ſũma deuotiõe utraq; ecclesiã apoſtoloꝝ uno & eodẽ die cõſecrãt decreuiſſet: ut ſicut uno & eodẽ die recolit feſtũ eoꝝ paſſiõis: ſic ageret: & eoꝝ basilicarum ꝓsecratiõis. Et prio eccleſiam bti petri ipſe pontifex dedicasset. Deinde ad eccleſiam bti pauli p. iiii. miliaria distantẽ dedicandã cũ oi populo accederet: tẽpuſq; sibi deficeret: utpote qa dieb⁹ tũc breuib⁹ sol ad uesperum ꝓpinquaret: timẽs ſilueſter ne nox supueniẽs eius officiũ ipediret: i uirtute xpi & a poſtoloꝝ soli mãdauit: ne ad occasum tẽderet: donec ipse officiũ alteri⁹ eccleſie ꝓsecr ꝓpleuiſſet. Statimq; uirtute diuina sol mi raculose ſtetit: nec ulteriꝰ se mouit: donec papa cũ populo ad pauli basilicã puenit: & officium ꝓsecrationis ꝓfecit.

¶ De ſcõ romano martyre. LXXV.

Romanus mr apud antiochiã paſſus ẽ tẽpe maxiani ꝑatoris sub a ſcelepiade ꝓfecto. Cũ eni⁹ dictus ꝓfectus in ꝑam urbẽ ab ꝑatore miſſus ingreſſus eẽt: ut xpianos i molare ꝓelleret: & eccleſiã destrueret. Roman⁹ mõach⁹ xpianis suadebat: ne ꝓfectũ in eccleſiã eoꝝ itrare ꝓmitterẽt neq; ei i aliquo obedirẽt. Quod cũ ꝓfecto nũciatũ eẽt: fecit eũ ꝓphendi & sibi ꝓtari mãdãs: ut diis imolaret iuxta ꝑatoris decretũ. Cũ aũt ille xpiano ſe asseret: & nulla ratiõe diis ſacrificaturũ diciſſet. Iuſſit eũ ꝓfect⁹ i equuleo leuari. Sed audito q̃ esset de prioribus ciuitatis: fecit eũ deponi: & cepit blãdis ꝑmonib⁹ ipm ad suaꝫ cõſẽſum ꝓpocare: eo q̃ nobilitati eius uelleꝫ deſerre. Ille aũt econtra dicebat nobilitatẽ ſuã i ſola xpi cõſeſſiõe consiſtere. Tũc ꝓfect⁹ iuſſit os eius cũ lapidibus ꝓcuti ne tam idisciplinate reſponderet. Deinde fecit illum acrius torqueri. Cũ aũt romanus diceret: q̃ deos qui ab omibus facti sunt nemo colere deberet: & in huius teſtimonium

infantē unum in platea deambulantē pduce-
ret: puer quoq; hec eadem affirmaret. Irat⁹
pfectus pueꝝ teneri fecit: & catomiis cedi.
Matrem quoq; illius adduci: & in eius pse-
ctu filium suspendi: & torqueri: que mater i
nullo prturbata filium in dño pfortabat. Ro
manū aut̄ mandauit asclepiades diutius fu
stigari: deinde ipm una cū puero in carcerē
recipi: ambos in crastinū exurendos. Sequē
ti uero die fecit extra ciuitatē ignem copio-
sum accēdi: & romanū ac pueꝝ eductos de
custodia cremandos adduci. Sed eadē hora
pluuia copiosa descendit: & ignē totaliter ex
tinxit. Quod audiens pfect⁹: pcepit + puerū
capite truncari: romano uero linguā pcidi.
Mater uero pueri corp⁹ filii sublatum sepe-
liuit. Romanus aut̄ lingua pcisa nihilomin⁹
diserte loquebatur: & de sanguine pprio lau
des dei scribens xpianos astantes hortabat.
Prefect⁹ uero cū hoc audisset: carnifice: qui
linguā eius abscideratː teneri fecit: cūq; oc-
cidi mandauit: eo q; linguā eius modico pci
disset: qui ut pfecto satisfaceret: porci uni li-
guam excidit: & mox porc⁹ dolore defecit.
Sicq; prefect⁹ carnifice inculpabilē dimisit.
Romanū aut̄ fecit in carcere trudi: eo q; po-
pulum timeret: quia de nobili progenie eet.
Noctu aut̄ mandauit eum asclepiades in car
cere presecari. Cuius corp⁹ a xpianis in ipsa
urbe honorifice sepultum est: Passus ē aut̄
i4. calē. decēbris.

¶ De sancto hesychio martyre. LXXVI

HEsych⁹ martyr apud antiochiā
passus est sub maximiano impa-
tore. Qui cū eet miles & pceptū
maximiani audisset: ut sigs nō sa
crificaret idolis: cingulū militie
deponeret: repente ac spōte cingulū soluit.
Ob hanc cām ab impatore detent⁹: dū xpm
p̄fiteret: muliebri colobio indut⁹: ligato in
collo eius saxo ingenti in flumine oronte p̄
cipitari iussus martyrio coronatus est. i4. ca
len. decēbris: ut ait ado.

¶ De sancto gelasio papa. LXXVII

GElasius papa hui⁹ nois prim⁹ na
tione aphet ex pre ualerio: felici
3. romano; pōtifici in epatu suc-
cessit: & sedit anos. 4. mēses. 8. di
es. 28. Hic manicheos in urbe ro
ma inuenit: & exilio deportari iussit: quorū
codices premari fecit. Fuit; amator cleri
& paupeꝝ: liberalitaq; piculo & fame citi
tatē romanā. Hic declarauit: q libri debeāt
in ecclesia recipi: & q ptēi. Qui & gelasia-
nū libꝝ ꝓposuit: fecitq; tract⁹: orationes &
hymnos sicut ambrosi⁹: prefationē misse cō
posuit uere dignū & iustū est. quotidiano u
sui. Alias etiā. 9. pfationes spēales certis die
bus cantari decreuit. s. de natiuitate: de epi-
phania: de q̄dragesima: de cruce: de resurre
ctione: de ascensiōe: de pētecoste: de trinita-
te: de apostolis. Cōstituit etiā qb⁹ tpib⁹ or-
dinationes clericoꝝ fieri debeant. Sub hui⁹
etiā tpe oraculū bti michaelis archangeli in
uentū ē in mōte gargano. Corp⁹ etiā bti bar
nabe apostoli: & euangeliū matthei ei⁹ manī
b⁹ scriptū ipso reuelāte repit. ¶ Hic aduer
sus eutychem & nestoriū grande & elegans
scriptit uolumē tractat⁹ diuersaꝝ scriptura
raꝝ & ꝑmonū limato ꝑmone exposuit. Con
tra pelg; & acacium hereticos epistolas scri
psit. Tomū de anathēatis uinculo pdidit. Cō
monitoriū fausto apud ꝓstantinopolim lega
tionis officio fungenti direxit. Epistolas ad
anastasiū principē & epos p orientē & p dan
daniā ꝓstitutos rōnē reddentes iuste dānati
onis acacii destinauit. Itē ad eosdē orientis
epos de uitāda acacii cōione. Ad euphemiū
ꝓstantinopolim epm. Ad succoniū aphrū
epm: & ad natalē abbatē epistolas scripsit.
Et anastasii impatoris primi tēporibus i pa
ce quieuit. i9. calē. decēbris. Sepultus in ec-
clesia sancti petri apostoli.

¶ De sancto phridiano epo. LXXVIII

PHridianus epꝰ lucan⁹ apud ipsā
ciuitatē claruit: qui multa fact̄i
tate pollēs paup⁹ largiflue mi-
nistrabat: & miraculorum signis
florebat. Cūq; auserith fluui⁹ q
iuxta urbis ipsius muros īnsluebat: sepe in-
undatione facta cursus sui alueum egressus
per agros q; diffusus sata deuastaret: & uine
as eradicaret: ac domos plurimas & edificia
euerteret: & ciues ex hoc frequenter damnū
& inopiam subtinerent: datoq; studio ope-
ris cursum fluminis per alia loca deriuare
uellent: nunq; a proprio alueo ulla ratione
deflecti potuit. Igitur ciues omni auxilio de
sperati: sancti uiri presidium postularunt:
qui orationem premisit: & signo crucis edi-
to: rastrum parum accepit: & ad alueum
fluminis accessit: fluminiq; ut se sequeretur
precepit: deductoq; per terram rastro per
loca sibi uisa duobus fere miliaribus uiam
signauit. Mox quoq; aqua fluminis se com-
pescens: sinu proprio relicto: cursuq; natu-
rali deserto: per locum ubi sanctus signaue
rat eum secuta: nouum sibi alueum uendica
uit: & sata queq; uel plantata aut edificia le
dere cessauit: & ab inde usq; in presens per
locum ipsum fluere nō destitit: nec desistit.
¶ Hic sanctus uir multis pollens uirtutib⁹
& doctrinis: populoq; suo exemplaris mi-
grauit ad dominum decimoquarto calen. de
cembris. Sepultus extra muros ciuitatis iu
cane in ecclesia sancti uincentii: quam ipse
construxerat. Hec gregorius tertio dialo-
gorum capitulo nono.

¶ De scā helisabet de ungaria. LXXIX.

Elisabet regis ūgarie filia soror belle qui post patrē regnauit ex matre gertrude filia ducis Normanie sorore bertoldi patriarche aquileiensis ab annis pueriles bus puerilia cōtempsit & infantili eos famulari cepit. Cū esset quinquēnis in ecclesia orās sedule pmābat: adeo ut ancille ei ipam auellere uix ualerent. Sepi⁹ ludēs aliquā de ancillis uersus capellā sequi uideba tur: ut ex hoc intrādi & genua flectendi occasionē captaret. Occasione ludi etiā se aliquā do prosternebat: deo ex inde mēte reuerentiam exhibēs. Crescens uero etate crescebat deuotiōe. Beatā dei genitricē in sui patronā & aduocatā: & beatā ioānem euangelistā in sue castitatis custodē elegit. In choreis & aliis mundi uanitatib⁹ nō solū abstinebat: sz & alias ꝓcias ad simile inducebat. Sine intermissione orabat: & diuinū officiū cū sūma reuerētia audiebat. Et dum euangeliū legeretur: coronā & monilia deponabat. ¶ Cuz uero ad etatē nubilem puenisset: a patre suo licet iuita tradita ē i coniugiū ludouico lantgrauio turingie. Que licet mutauerit statuz nō ideo mutauit affectū. Nā sedule orationi icūbebat. Sepe de nocte de uiri latere ad orationē surgebat: eoq; absente iugiter i contēplatione pnoctabat. unde eius exēplo uiruz suum ad multā patientiā & uite pfectionē i mutauit. Pauperes semp memor existens: eis largissime miniſtrauit. Cuidā magro cōrado se in obediētiā prebuit: & eidē in oib⁹ saluo iure matrimonii paruit. Adeo ut aliqn negligentiā pmittēs: ab eo ditis disciplinis & uerberibus se pmitteret flagellari. Corpus quoq; suum artissimis ieiuniis macerabat: & absente uiro cum celesti sponso diuinis colloquiis icūbebat. Et cū cibos curiales ex conscientia respueret: uir eius quosdā ei reddit⁹ assignauit: quos tn oēs fere pauperū necessitatib⁹ ipēdebat. & sepe post⁹ in uictu suo necessitatē substinebat. Lanā ꝓprijs mānb⁹ cū ancillis filabat: & inde paupum uestimenta faciebat. Miraculoq; quoq; gloria clarebat. ¶ Quadā nāq; uice ceruisiam paupū multitudini ad potandū tribuit: & uas prout prio plenum fuerat si nullo diminutū inuenit. Peregrinos & paupes hospitio suscipiebat: & egris ac saniosis & ulcerosis propriis manibus miniſtrabat: pedes illoz lauabat: sanie abstergebat: ulcera medicabat: & sordidas uestes abluebat. Ad hec aūt opanda: hospitale maximū in suo castro pstruxerat: & cū i monte positū esset: laborē spnens: ad ipm tn quotidie accedebat. Sepulturas etiā paupeꝝ frequētabat. ¶ Post hec uiz induxit ut ad terram sanctā pgeret uisitandam. Quod princeps deuotus facere non neglexit. Ibiq; in dei seruitio uitam finiuit. Scā aūt dñi helisabet: multa patiētia pdita uidualem statuz cum sūma deuotione amplectit: & duo milia marchaꝝ quas de dote sua habuit paupi bus elargitur. Ita ut a multis dissipatrix prodiga & fatua reputaret. Deinde a quibusdā uasallis sui quōdā uiri: de oib⁹ possessionib⁹ suis eiicitur: & in domo cuiusdā tabernarii cum filiis puulis suscepta morat: ac in loco ubi porci manere ꝓsueuerāt sepius hospitatur. Iniurias quoq; multas & graues etiā ab his quib⁹ uir suus beneficia multa ꝓtulerat recepit: quas tn oēs patientissime supportauit. ¶ Tūc abbatissa quedā ungarie ei⁹ matertera necessitati ei⁹ cōpatiēs: helisabet ad epm bāburgēn. ei⁹ auūculū adduxit: eamq; ei solicite cōmendauit. Que cū ancillis suis quas sui exēplo deo deuotas fecerat: ab eodem benigne suscipit & hūanissime ptractatur. Qui dū eam scdis nuptiis tradere dispōneret: oīno recusauit: uolēs potius i pauperate castitatē seruare q̄ itez ditata in reb⁹ se cularib⁹ se ipliciare. Interea aūt ossa uiri sui de trāsmarinis ptib⁹ domui tumulanda desferuntur: cui⁹ exeqis scā mulier interfuit: maxime uirtutis & patientie signa pretendens: adeo ut ab emulis quibusdā reputata fuisset uāg minime dilexisse. Filiis tn suis hinc inde ad diuersa loca trāmissis: ipsa i habitu abiectissimo ueste grisea: aliqn ob breuitatē alterius panno prolongatā: & manicis ruptis alterius coloris grisseo resarcitis: cepit icedere: & sub cura magri ꝓadi cū ancillis suis pauperib⁹ miniſtrare. Cum aūt pater suus eius inopiā audiuisset: p solēnes nuncios a se missos: eam ad paterna regna reqsiuit. Qui uenientes ad eā ipsam lanā filantem suenerūt: eiusq; pauptatem & patiētiā admirati: eam oīno reuocare nō ualuerunt. ¶ Hec aūt scā dei non obstante q; paupā cure cū martha miniſtraret: solicite: cū maria etiam cōtēplationi uacabat assidue. Sepiusq; mirabilibus uisionib⁹ i extasi rapta diuinitus ꝓlabat: & eisdē frues frequētissime delectabatur. ¶ Die quadā ex lassitudine i ancille gremio decūbēs: oculos erigēs ad fenestram: nūc risu letabat: nunc lachrymis tristabat. Inter cetera dicēs hoc uerbū. Ita dñe mi tu uis eē mecum & ego tecum. Interrogata quoq; ab ancilla ob amorē xpi quid uiderit: rndit se xpm uidisse puulū: qui secum se uelle eē dicebat: in cui⁹ ꝓtia hilaris i absentia efficiebat tristis. Aliquādo etiā dum talib⁹ uisiōibus frueretur: facies ei⁹ radiis coruscare uidebat. ¶ Semel pro quodā uago & dissoluto iuuene orauit: ut deus ei⁹ aium conuerteret. Qui subito se a sclarib⁹ & pompis uestibus exuri clamauit: & puersus minorum

ordinē introiuit. ¶ Puelle etiā cuidā inopi: que ad elemosynā querēdā uenerat:dū licet satis renitenti flauos & crispos capillos pci disset:in qbus illa admodū gloriabat: ftati ut crines abscidit:ei' quoq; simul aium imu tauit:& una secū ad fuendū egris induxit.

¶ Appropinquās igit uite termino:appente sibi xpo ad celestia iuitat: moxq; lecto deci dens febre corripit:riāq; extremis laborās ad parietē uersa:audita est a circūstantib' dulcē pponere melodiā. Et interrogata:cur hoc feciss̄et. Rādit:q; auicula quedam iuxta parietē adeo dulciter cātauerat:q; se simili ter puocauerat ad canēdū. Vltima uero die ante suū trasitū interrogauit ancillas:quid actur eēnt:si ad eas diabol' aduenīret. Dei de q̄ diabolū licentiās fugere trib' uicib' ex clamauit. Appropinquante uero nocte me dia:deo gr̄as egit:qa hora illa gloriosa ue niret:in qua xps nasci uoluit:& mūdo appa ruit incarnat':& his dictis emisit spiritū:an no dñi.1231.uitatioīs sue ānno.26.15.calē. decēbris. Corp' aūt ei' miro refragrabat o dore:quod tñ dieb' quattuor inhumatū nul lum ex se fetorē:sed eandē emisit odoris sua uitatē. Vise sunt etiā aues ssimile alias nunq̄ uise:hoibus cunctis incognite:supra eccle siā:ubi corp' ei' iacebat:que mira modulati one pcinebāt. In aere quoq; audita est in ho ra ei' trasit' suauissima melodia:cui' licet uerba nō potuissent itelligi: note tñ cantus depēsile sunt fuisse illi' rūsorii Regnū mū di ℣.sepius repetiti:eius etiā corp' i tumu lo positū oleo redūdare repertū est. Sepul ta est in castro margburch allemanie signis & pdigtis multiplicibus clarens.

¶ De scō pontiano papa & mr̄e. LXXX

POntianus papa & mr̄ natiōe ro man' ex pr̄e calphurnio urbano primo epō romano in pontifica tu successit:&sedit ānos.5.mēses 2.dies.2. Qui ob pfessionē nois christi una cū quodā hippolyto pb̄ro iussu alexādri imperatoris i exiliū dānat' & i insulā sardiniā deportat' ℣.ibiq; p xpi noie fustib' mactat':mr̄ effect' ℣.i3.calē.decēbr̄. Cuius corp' a fabiano papa ei' successore naui ro mā delatū:& i cemiterio callisti uia apia se pultū ē. Hic fecit ordinatiōes.5.p mēse decē brū pb̄ros.io.diacones.2i.epos p diuersa loca numero.12. & cessauit epatus dies decē circa annum domini.2i4.

¶ De scō fausto martyre. LXXXI

AUstus martyr & diacon' rome passus est. Hic tantum fiduite & magnanimitātis a deo habuit:ut cū ad xpianos carceri detentos nemo auderet accedere:isti tñ & eusebio college suo gr̄a pcessa est:ut inuitis omnibus hostibus:eis ad pessores xpi non negaret ingressus:& sic indefinēter eos reui sebat: eisq; necessaria mistrabat. Qui gran deuus & plenus diei pfecto martyrio sub decio impatore obtruncatione capitis pfu matus est.15.calē.decēbris.

¶ De sanctis seuerino exuperio & feliciano martyribus. LXXXII

Euerinus & socii eius exuperi' & felicianus apud uiennam passi sunt.15.calē.decēbris. Quorum corpora post multa annoꝝ cur ricula ipsis reuelantibus inuēta & a pontifice urbis ipsius clero ac populo honorifice sublata in basilica sancti romani que in ipsa ciuitate sita est:cōdigno honore tumulata sunt:ibiq; requiescunt.

¶ De sancto odone abbate. LXXXIII

DO abbas cluniacensis cenobii claruit tēpore henrici primi & henrici secūdi impatoꝝ. Qui q̄ dem cluniacēsis ordo incepit an no dñi.912.anno primo conradi primi sub abbate bernone eiusdem ordis & monasterii fundatore:ea uidelicet pditione ut ecclesia cluniacēsis annuatim ecclesie gi gniacensi censum.12.denariog̃ solueret: in quo uidelicet monasterio ab ipso bernone pstructo suabant instituta sancti patris eu tychii uiri chari ludouico imperatori. Que q̄ dem pstitutiones atq; institituta a pdicto ber none abbate pdecessore sci odonis in dicto monasterio icohata & ordinata fuerūt. Ipse aūt sanct' berno ad extrema deuenies: epos plures adpocans:seq; reū & indignū abba tem fuisse iudicans:ab ordine seipm deposu it:Odonēq; musicū successoré pstituit:q cū hoc audiens fugere uoluisset:a fratribus ca ptus:& corā suo abbate uolēter adductus: quis dudū renitēs:epoꝝ tandē cēsura abba tie regimē coact' assumpsit: q & miraculis claruit. ¶ Quadā nocte dū pastores equoꝝ dormirent:&lur ueniēs equū ascensū alpor taret: frater gotofred' in ofone puigil hoc uidens:ne silentiū frageret:iuxta regularia istituta:tacuit usq; mane. Die uero clara lu cescente:fur idem cū equo inuētus est in eo dem loco:quo ipm ascenderat affix': qui se inde amouere nō poterat:nec ex equo descē dere:donec ad odonē adductus penitētiam egit:& furtum restituit. Cui pr̄ sanct' qnq; dari solidos pro uigilie labore mandauit.

¶ Tempore quo normani pictauoꝝ & turo num fines uastabāt:duo ex fribus monaste rii odonis turonum missi:a normanis nocte capti & manibus uinc̄ti sunt:qui tñ nunq̄ si lentium frangere uoluerunt. Cūq; mane in simul psallerent:sed eos hostes ad loquēdū nullatenus cogere possent: quidā dux eorū

ense producto insiliens equo: eos ferire uo-
luit: que equus subito in terrā collisit: & sta-
tim febricitare cepit. Ceteri uero normani
miserunt sortes: que ex ipsis frib⁹ in ultionē
dñi sui flagellarēt. Sed duꝫ sepius missis sor
tibus neminē eoꝝ sors attingere posset: quer
si illi pro salute dñi sui fribus per interpretē
supplicarūt. Qui p ei⁹ sanitate ad dñm exo
rauerunt. Et statim duo dux ille sanitatem rece-
pit: & fres dimitti mandauit. Quadā uice dū
odo cum plurib⁹ hōib⁹ & equis rhodanum
nauigio transiret: equus quidā calce tabulā
nauis pcussit: & ipius pte excussit: statimq;
aqua itrare cepit: & subito nauē totam reple
uit. Que tñ cunctis nimium formidātib⁹ sic
plena ad ripā usq; deuenit: neq; aliqualiter
submergi ualuit: donec equi omnes & hōies
exierunt: ipsoq; odone cuius meritis nauis su
per aquas tenebatur: post oēs egresso: nauis
demersa est cōtinuo. ¶ Rediens roma cum
plurib⁹ inter alpes niuium equitabat: cuius
equus subito i precipitiū lapsus ē. Odo ue-
ro uir scūs leuatis manib⁹ ramo arboris de
sup eminētis alias nūq; usq; tā diu se tenuit:
donec equo ipi⁹ a niuib⁹ absorto: ipe a sociis
iuuatus illesus descēdit. Statimq; tam ram⁹
ille q arbor cunctis disputi. ¶ Hic latrones
quēdam ad pniam reduxit & monachū pfe-
ctioris uite fecit. Qui etiā triduo ante mortē
suam frib⁹ astātib⁹ dixit: q mater misericor
die sibi appuerat: atq; reuelauerat ipm i trā-
situ suo odonis abbatis meritis eē saluandū.
¶ Cum abbas odo eēt rome i monasterio sci
pauli apostoli: & librum de uita sci martini
abbati balduino corrigeret: & ad uespas ire
uellet: obliuione librū aptum dimisit i loco
uidelꝫ ubi ex trib⁹ tectis gutte pluuie colle-
cte fluebant. Tūc subito pluuia maxima de-
scēdit: sed nec odo ppea libri recordat⁹ fuit.
Mane autē liber inuenit aptus: i circuitu &
in marginib⁹ aqua persusus: in sola uero lra
oino erat tactus. Quod duꝫ meritis odonis
ascriberetur: ille ex humilitate: beati marti-
ni uirtuti rettulit: qui librū suā uitā ptinētē
sic a pluuia defensauit. ¶ Dū in monasterio
quodā sci helie theodardus quidā ab odone
prepos⁹ fuisset: i quo loco pisces nullo mō
haberi poterāt nisi a longe delati: multoq; p
cio cōpati: & carnes ex regula comedere nō
liceret: oratione sci odonis uallis in qua ce-
nobium illud situ est mōticulis plurib⁹ iui-
cem iunctis se clausit: & aditū torrētis qui p
eam fluebat adeo restrinxit: ut ex multis aqs
collectis lacus fieret: & pisces usq; in pñs fri
bus ad abundātiā preberet. Quieuit autē uir
scūs in dño. xiii. cal. decēbris. Etusq; uitam
frater ioānes descripsit. Corpus autem eius
apud cluniacum sepultum quiescit & mira-
culis uiuit.

¶ De scō crispino epo & mre. LXXXIIII.

Crispinus eps & mr apud ciuitatē
astagēsem passus ē. Qui cū esset
pontifex eiusdē urbis: & xpm do
minū predicaret: a paganis detē-
tus & ad sacrificia deoꝝ suaius:
dum immolare premeret: capite aputato mar
tyrii gloriā adeptus est: passus ē autem. xiii.
cal. decēbris: ut ait ado in martyrologio.

¶ De scō maximo martyre. LXXXV

Maximus presbyter & mr: rome
passus ē sub persecutiōe maxiani
imperatoris. Qui pro pfessiōe nois
xpi diuersis tormētis affectus: &
multiplicib⁹ iniuriis laceſſit⁹: ita
dem gladio capite cesus: & posit⁹ est ad scūs
sixtum. xiii. cal. decēbris: hec ado.

¶ De scō stephano presbytero. LXXXVI.

Stephanus presbyter apud ostan
tinopolim claruit: tēpore leonis
imperatoris. Huiꝰ pater zacharias
noie sacerdos sm grecoꝝ ritum:
uir scientissimus & deuotus: uxorē
habuit pudicissimā noie theophanē: que cū
esset sterilis: de tēplo protomartyris sancti
stephani nō discedebat: sed iugiter orationi
uacabat. Cum autē post ānos plures hūc fi-
lium futuꝝ: tuiꝫ scientissimum peperisset: toto tē
pore quo ipm in utero gestauit: nulla ratio
ne carnes: ouaue lacticinia: uinū: aut oleū
gustare potuit: sed panē solum & aquā cum
foliis & sale sumebat. Nato autē puero: auſ
cula que ipm primo de terra leuauit: signuꝫ
crucis lucidissimū in eius pectore ꝓspexit.
Cum uero mater infantulū aleret: siquos ali
qñ quos nō consuetuisset cibos accipet: puer
se ab ea abstinebat: & ubera tāgere nolebat.
Si uero mater seiunabat: puer spōtane⁹ ipi⁹
māmas bibebat. Baptizatus est autē in eccle
sia sci stephani protomartyris: ex cui⁹ reue-
rentia stephan⁹ est uocat⁹. Sacerdos autem
quidā uir scūs q eum baptizauit: propheti-
co spiritu prenūciauit ipm apud deū magni
meriti futuꝝ. Et cum aliquātulum creuisset
sacris litteris eruditēdus traditus ē. Qui pa-
rentib⁹ subditus & obediēs: & in scis operi-
bus proficiēs: annoꝝ iam. xiii. clericalē ordi
nem suscepit: & patri i diuinis ministrare ce
pit. Cum autē ānos. i8. ipleuisset pater ei⁹ ex
hac luce subtractus ē. Qui cū iam dudum
uitam solitariā ducere cupet: matris tñ rece
ti dolore ppatiēs: scūm eius propositū biē-
nio distulit adimplere. Tandē plus deo quā
genitrici ꝓpacere curās: ajum suū theopha
ne apuit: eamq; blādis & diuinis sermonib⁹
absessum filii deflentem ꝓtortuit. Ipsamq;
cum duob⁹ aliis fratrib⁹ puulis deo cōmen
dauit: & tēplum bti petri apostoli ingredies
ibidē se inclusit: & seiuniis atq; orationibus

assiduis deo seruire cepit. Folia autē cū sale uix cocta ipi a matre quotidie delata: ad ue spez manducabat: que ad substentationē natura nō ad corpis repletionē sumebat. Scripturas uero dinas quotidie legebat: & psalterium quacq; nocte pficiebat. Cui nocte q̄dam sedenti & pcp dormitanti beat⁹ petr⁹ apostolus apparuit: eiq; ut incepta pficeret: dulci ꝑmone ꝑsuasit. ¶ Post anos uero tres eidem orāti sanct⁹ antipas martyr appuit: & in soribus tēpli ipm tertio ex noie uocauit. Qui eum uelte sacerdotali indutū ut sacerdos fuerat aspexit: & imaginē eius in icona depictā ꝑsiderans: nullam eē inter ipsam figuram & nullā sibi apparentis differētiam iudicauit. Sanct⁹ autē martyr: ut sibi psalleret: admonuit: & ꝑtinuo ab eo discessit. Qui intelligens ad obsequiū ipsi⁹ martyris ecclesie uocatum: lineā grossam & paruū cilicioū accepit ad corporis opimentū: & abiit ad sācti antipe mīis tēplum: ubi in multa & mira abstinentia oronibus insistebat: cilicium supra marmor p lecto sedile & mēsa hēbat: semel aut bis in septimana cibum sumebat. Aliqn etiā nihil recipiebat. Discipulo uero quodā ipsi ministrante folia sine sale uix cocta manducabat. Tandē i sacerdotē a quodā theodolo epo ꝑsecratus: sacrificium laudis quotidie deo imolabat: & ad animaz salutez populo frequētius pdicabat. ¶ Verba uero illius diuinit⁹ plata psonabant. Multi quoq; ex deuotione sacrā eucharistiā de manibus eius sumere stubebant. Miraculoz etiā gloria insignis clarebat. ¶ Cum die quadā missam celebraret: uir quidā deuotus hora ꝑsecrationis: uidit splendorem mirabilē circuz altare celitus infusum: Stephanū uero a terra in aere cū ipso: quod leuabat: corpe dñico eleuatum: & facie uelut flāmea ignitum. Quod cū uir ille bto uiro post missam enarrasset: ille ei supinde donec uiueret: silentiū impauit. ¶ Alias etiā dū celebraret: mulier immundo spū annis plurib⁹ uexata eidē adducta est: qui missa ꝑpleta eucharistiam supra caput ei⁹ posuit: moxq; ab ea demonū effugauit. Que sicut postmodu⁹ rettulit: uidit in ipsa hora supra caput suū poni nudu⁹ infantē: & ignē ex ultu stephani pdeuntem: immundū spīrtū repellentē. Exinde cuz eēt anoz. 30. facie mulieris de cetero nullaten⁹ uidere ꝑposuit. Fama quoq; ipsius sanctitatis crescere nimiū cepit. ¶ Die quadā cum i aula imperatoris michaelis: stephanus ꝑsbr a multis tanq̄ sanctissim⁹ ꝑmendabat. Quidaz uero imperatoris intim⁹ ei detrahens: cepit eū asserere insipientē & ignaz: qđ p epistolam ei scribendā obtulit. pbatuz: cūq; epistolam sigillasset: eaz uiro dei p nunciū destinasset Ille oia p spīritum cognouit: missoq; ad nunciū uenientē discipulo ipm talibus uerbis ꝑuenit: q̄ homo corruptibilis ꝑuum dei pro bare non posset:: & qz que scripserat: nulla eēnt. His dictis discipulus fores in facie mis si clausit. Nec ultra eidē dudū pulsanti qcq̄ rndit. Reuersusq; missus ad imperatorē & ceteros: que gesta fuerant rettulit. Ille quoq; epistolā sua sigillatam apiens: nihil i ea scriptum inuenit: & uirtutē uiri sācti cognoscēte cōmissi penituit. ¶ Eustasii cuiusdam nepotis uiri sci uxor pgnans erat: que in puerperio posita parere neqbat. Ad quē cum uir eius uenisset: & ꝑsagii piculū indicasset: stephan⁹ illum nocte secū detinuit: & p ea orauit: media quoq; nocte eustasiuz uocauit: & domū remittēs: uxorem filiam pepisse nunciauit: qui pcitus rediit: & eadē hora: qua ei sanct⁹ dixerat: mulierem puellā enixā inuenit. ¶ Quidā dolorem dentiū grauem patiebatur: ut neq; triduo comedere potuisset: q ad ꝑfessorem sanctū uenies: lapidem de ei⁹ corte accepit: & cum eo dentes terigit: & ꝑtinus a dolore liberat⁹ fuit. ¶ Plurimi etiaz languentes ab eo p somniū admonebant: ut ad talē locū uenirent: & liberationē acciperent. Qui cum uirz dñi prius nunq̄ uidissent: ad locū designatum uenieb ant: & ipm eē: q ipsis appariuerat ꝑtinuo cognoscebant: & salutatē pcipiebant. ¶ Cum autē annoz. 90. ex terremotu maximo ecclesia i qua deo seruiebat: corruit. Ipse ad quoddam antrum ꝑfugit: ibiq; se includi fecit: ubi & uite asperitatē adauxit. Nam cū prius folia cocta comederet: nunc aūt edebat cruda: & ut nullū saporem haberēt: ad solē faciebat ea prio p discipulum exiccari. In quo loco per annos 12. mansit: ubi nec solē unq̄ uidit: nec aerem Vnde ex nimia lassitudie barba & capilli ab eo deciderunt: dētes uero ppe casuri erant: unde nec iā comedere poterat. Consilio igit quorundā uiroz dei illum uisitantiū ad mo sterium quoddā delat⁹ fuit: ubi & monasticū habitū suscepit. Cui cū p abbatē suū p obedientiam mandatū eēt: ut nihil aliquātulum sumeret: ne ex nimia debilitate deficeret: ille in abstinētia sua uolēs ꝑsistere: nolēsq; obedietiā ꝑterire: corticē nucis uino implebat: quod in alio uase aque pmiscebat: & sic ois uini sapore & odore pdito illud bibebat. Festiuis quoq; diebus ex abbatis mādato ꝑtri ctus: modicas sic⁹ in cibū accipiebat. ¶ Cū aūt ad iaouā templi sci martyris diruti eēt icona bt virginis: ante qua lāpas dependebat. Veniētes ad se quosc; languidos oleo ipsius lāpadis ungebat: & ꝑtinuo sanabant. ¶ Leprosus quidā ad eū horribilis accessit: qē sanct⁹ uir duob⁹ fratrib⁹ spoliandum: & oleo toto corpore pungendū tradidit. Sed statī ut expoliat⁹ est tunica: appuit spoliat⁹

& lepra. Ipm tñ iuxta preceptū stephani o/leo perunxerūt: & sanatū remiserūt. Quidā a demōio obsessus de ciuitate nicomedia ad eū uenit: qui litteras discere cupiebat: ꝫ ipꝫ demon nō pmittebat. Pro eo igitur scūs i o/ratione pnocauit: & mane homo a diabolo liberat' fuit: & subito litteras p semetipm di dicit: & anteq̄ ide discederet i psalterio legit

¶ Quidā puer uitiū lapidis patiēs ad eū de ducit: & ab eodē oleo icone ungi precipit. Sed anteq̄ illuc ueniret: sanat' fuit: & urinā cum lapide emisit. ¶ Post hec autē abbatie regimē suscepit: & plures discipulos i di ser uitio ꝓgregauit. Ante uero cētesimū sui exi tus diem: uni ex frib' sabe noie qđ sibi suc cessorē dimisit prophetico spiritu predixit: ꝙ oēs sses infirmādi sorēt: nullus tñ eoꝝ nisi ipse die centesimo decederet. Que omnia si cut scūs predixerat euenerūt. Postꝙ aūt oēs sses infirmati cecidernt: unusꝙ post alteꝝ sanatus surrexerat: ipse multis iam diebꝫ trā sactis ifirmitate correptus egrotauit: nec ob id tamē abstinētiam solitā dimisit. ¶ Cumꝙ iam ad extrema deuenisset: & imperator leo ipm uidere desideraret: eiꝙ per nunciū suū optatū nunciasset: scūs uir ei remisit: ꝙ nisi eum usꝙ ad uespas uideret: amplius illum uidere non posset. Sꝫ cū impator ad eū uel let accedere in undatione imbris maxima cō pulsus ire non potuit: nuncium tñ ad eū pro benedictiōe destinauit. Qui benedictionem dñi illi ꝑscriptam manu propria i heredita tem direxit: Sicꝙ bono ꝑsumatus ope in pa ce quieuit. xii. cal. decēbris. Anno etatis sue 75. ex quib'. 55. i abstinēta exegit. Sepult' ē pstantinopoli miraculis coruscans.

¶ De scō antipa martyre. LXXXVII.

ANtipas presbyter & mr apud cō stantinopolim passus est: de quo nihil aliud repitur: nisi ꝙ sacer dotali dignitate fultus: & ꝓ xpi noie tēpore pecutionis mrium fuerit passus: & apud ipam urbē regiā tumu latus: ecclesia eius noi edificata: in qua scūs stephanus presbyter & pfessor ānis plurib' deo suiuit: ut supra pxime i eiusdem pfesso/ris historia dictū est. Cui' passionis dies ea dem die dormitiōis sci stephani apud ipam urbeꝫ recolitur: uidelicet. xii. cal. decēbris.

¶ De scis samone & guria mr. LXXXVIII.

SAmon & gurias mres passi sunt tpe diocletiani ipatoris sub anto na duce i ciuitate edessa: Qui ꝓ ciuitates regionis illi' & castel/la discurrentes: & xpm dām pre dicantes atq; xpianos i eoꝝ certamine cōfor/tantes tenti sunt ab ātona duce citatis edesse. Et dum sacrificare nollēt: recluſit eos in car cere: ubi fuerat stabulū porcoꝝ: donec antio chiam ad augustū: qui eum uocauerat: acce/deret: & rediret. Reuersus igit dux ex ꝑcepti imperatoris iussione fecit illos manibus sus/pendi ab hora diei. 3. usq; ad. 8. Sed dum im mobiles ꝑsisterēt: mandauit illos deponi: & nocte illa i carcere detineri: pedes q; in ligno concludi. Mane uero i sossam tenebrosā mit ti. Ibiq; per totum mēsem augusti same & in edia macerari. Et cū toto ipso tpe sine cibo ullo uel potu pmansissent: apta sanua iussit eos aliquātulū resici. Iterūq; ꝓ totum men sem septēb. & octob. ac ptem nouēbris same affligi. Et post hec de fouea leuari: & sano nem quidem capite deorsum appendi & cla uum pedi ꝑsus dextro ꝑfigi. Gurią aūt quia grauiter egrotabat dimisit: nec ipm ampli' afflig̃ere uoluit. Cū aūt ambo in laude xpi perseuerarent. Samon est depositus & cum gurią i foueā primā remissus. Post dies. viii ambo inde educti sunt: & cū oino sacrificare ꝓtemnerent iussit eos antonas nocte custodi ri: mane uero ante diem timore populi: quo rum multi facti fuerant xpiani: fecit illos ex tra muros urbis educi: ibiq; capite trūcari. Quoꝝ corpora cū capitib' & sanguie a xpia nis collecta: & in ciuitate edessa gloriose se pulta sunt. xii. cal. decēbris. Quoꝝ passionē theophilus xpianus: qui erat officialis sena tus i ciuitate ipsa armeno ꝓmone descripsit.

¶ De scō eadmundo rege & mr̃e. LXXXIX.

Admundus rex anglie & martyr apud eandē insulā passus est: ut di cit guilelmus. Cū eni duces da uoꝝ hinguar & ubba: orientali um angloꝝ depopularent pro uinciam: primus eoꝝ regē eadmundū nō re sistentē: sed proiectis armis solo prostratuꝫ & oratem post aliqua tormēta decapitauit. Cuius caput inter dumos proiecit. Quod dum ciues busto reperto quererēt: audierūt uocem capitis oēs ad se suitantis. Inuenerūt q; lupū caput ipsum lacertis amplexātē: & intactū custodiētem. Et dum caput accepi sent: lupus ipe illos bajulantes: post tergū eoꝝ ad tumulū usq; secut' ē: neminē ledēs: neminē fugiēs: & a nemine lesus. Super cui' corp' postmodum capella lignea erecta est Quā dum fures quidam expoliare uellent: inuisibilib' loris irretiti. Inde discedere nō poterant: lora tentiētes uincula nulla uiden tes. Caput autem scō corpori ꝓpaginatum: diuina uirtute eidē ꝓiunctum ē: signū preci sionis circa collus solūmodo coccinea cica trice pretēdens. Etiusdē sancti crines & un gues ac pili barbe sensim pullulāt: quos usu ca mulier sca sepius precidebat: & pro reli quiis uenerabat: per quas incisiones etiam deus infirmitates laguidoꝝ curabat. Passus ē aūt. xii. cal. decēbris.

¶De ſancto eadmũdo alio rege martyre & ꝓfeſſore. XC

EAdmundus alter rex anglie regnare cepit anno tertio othonis impatoris primi. Hic uir ſanctiſſim⁹ fuit ff aldoſtani: qui regnauit ānis ſex cū dimidio: & glaſco nienſem eccleſiam magnis ꝓdiis & honorib⁹ ditauit: priuilegiumq; ꝓceſſionis ſris aureis in libro euangelioꝝ ꝓſcripſit: & ipm librum eleganter ꝓpoſuit: & eccleſie in ꝑpetuũ memoriale donauit. Hic etiam pauper⁹ ſedul⁹ amator: & ipſoꝝ munific⁹ benefactor extitit Qui ſpecialē deuotionē in beatum ioannem euangeliſtā habuit: in cuius noie nulli unq̄ petenti aliquid denegabat. Vnde contigit: q̄ quidā pegrinus abſente camerario in nomie euangeliſte importune a rege elemoſynā poſtulauit. Cui rex cū nihil aliud in ꝑmptu haberet: ꝓciſū anulū dedit. Sed poſt dies plures qdā miles anglie i trāſmarinis prib⁹ ꝓſtitut⁹: ab eodē pegrino anulū regi referēdum recepit: ipſi iponente: ut regi diceret: q̄ ille: cui & ꝓ cui⁹ amore ipm anulum dederat: ei ipm remādabat. Vñ ligdo patuit: q̄ ioānes euāgeliſta eidē i forma dicti pegrini appuit. ¶Cū aũt ꝓdictus rex latrone quēdā de leoſ ciuitate ꝑ eius culpis elimjaſſet: ill⁹: poſt ſex ānos regreſſus i feſto quodā regis inter ꝑuias ipſi⁹ incognit⁹ & iopin⁹ aſcēdit: & cū ceteris ex more diſcubuit: Quē ſol⁹ rex recognitū poſt mēſā p capillos i terrā elīit. Ipſe aũt latenter ſiccā de uagina ꝓduxit: & i pect⁹ regis infixit: q̄ mox exaiatus ſpūm reddidit. Latro aũt a ꝑcurrētib⁹ mēbratim ꝑcīſus nō nullos prio ſauciauit. Preuideratq; hūc regis finē ſcūs dūſtan⁹ tūc abbas glaſconiēſis poſt modū eps cantuariēſis: q̄ mox equū aſcēdēs ad curiam ꝑperāter currebat: ſed i medio iti nere nunciū geſte rei ſuſcepit. Sepultus eſt aũt ſanct⁹ rex in eccleſia glaſconienſi: ubi & martyris ueneratiõe colīt: qa p iuſtitia inter ſectus: ibiq; miraculis clareſcit.

¶De ſancto ſiluerio epo. XCI

SIluerius eps cabilonenſ apud eāde ciuitate claruit. Hic eni exemplari uita inſignis fuit: & doctrina ac ſapie admirabili eruditiõe refulſit. Qui bon⁹ paſtor gregē dominicum uerbis & exemplis aluit. Et ple nus diebꝰ atq; uirtutum anno. 42. ſui ſacerdotii ad xp̄m migrauit. i2. calen. decēbris. Hec ait ado in martyrologio ſuo.

¶De ſancto ruſo diſcipulo. XCII

RVſus diſcipulus apoſtoli pauli: de quo idem apoſtolus ad roma nos. 16. mentionem facit: unus fuit ex. 72. diſcipulis xp̄i: ut dicit abbas dorotheus: qui ab eodem apoſtolo eps thebaꝝ ordinatus: ꝓdicationis officium fideliter adimpleuit. Et plenus ſanctitate & uirtutibus in pace quieuit: atq; apud ipſam urbem ſepultus fuit. xi. calē. decēbr. Hec ado in martyrologio.

¶De ſancto mauro martyre. XCIII

MAurus martyr apud urbē romā paſſus eſt tēpore numeriani imperatoris ſub ꝓfecto urbis celerino. Hic ex ciuitate caſtella ꝓuincie aphrice xp̄ianis parētib⁹ ꝓgenitus: quibus defunctis ipſe ſeculum derelīquit: & monach⁹ effect⁹ annis plurib⁹ ꝺo ſeruiuit: deinde diuina inſpiratus gra cū eēt annoꝝ. 18. ad apoſtoloꝝ limina uiſitanda roma deuenit: ibiq; paupibus ſubuenire cepit: & per triennīū ibidē talibus opibus uacauit. Audiēs aũt edictū numeriani imperatoris de xp̄i noie ꝓſequendo: fugiens in ſpelunca latuit. Sed poſt mēſes tres uidit i ſomniis uirū ſplendidū aurea uirga ſe tāgentē: ſibiq; mandantē: ut romā intraret: & martyriū cōſtanter ſuſciperet. Ingreſſus itaq; urbē & tent⁹ a celerino ꝓfecto: dū ſacrificare nollet: prioquidē nodis ſuſtibus cedit: & plūbatis in maxillis ꝓtundit: deinde in equuleo ſuſpenditur: & unguls ferreis laceraſ. Nouiſſime i xp̄i ꝓfeſſione ꝑſtens īmobilis: gladio capite truncaſ nō longe ab urbe roma. ¶Naute uero quidā bicucine ex aphrica corp⁹ cōciuis ſui rapientes: nauī impoſuerūt ad ſuā patriam deferendū. Sed dū hoc ꝓfect⁹ itellexiſſet: iuſſit nautas ꝓhendi. Qui hoc compto territi fugerunt: & nauē dimiſerūt. Prefect⁹ uero nauē: in qua iā corp⁹ martyris poſitum erat ſarmētis repletam: iuſſit in medio mari cōburi. Sed deo diſponente nauis a uento ſine nauta inde repellit: & angelo duce ad littus parentine ciuitatis ꝓuincie hiſtrie deuect⁹: ubi ſanctū corp⁹ a xp̄ianis ꝓdigno honore ſepelit: q̄ paſſus eſt. xi. calē. decēbris.

¶De ſancto columbano abbate. XCIIII

COlumbanus abbas claruit i gallia tēporibus theodorici & clodouei regum francoꝝ. Hic ex hibernia iſula nat⁹: cuꝫ adhuc matris utero geſtaret⁹: uidit ei⁹ genitrix per ſomniū ſe ſolē parere mundū illuminantē: qui adhuc puer liberalib⁹ diſciplinis inſtruct⁹: relicta matre patre ſā deſūcto a uenerabile uiro ſenile ſacris litteris & regularibus inſtitutis imbut⁹ eſt. Et cum eēt annoꝝ. 50. aſſumptis. i2. comitibus uenit in italiam: & inde acceſſit ad gallia uerbū dñi ꝓdicando: cui a ſigiberto rege aſtroſiorū & burgundionū ꝓceſſione facta uaſta eremus noie uoſagū cū ſociis ſuis hitare cepit: & ꝑ ānos. 60. nihil ultra q̄ herbas & radices mā ducauit. Abbas autem euorcius monaſterii

salicis diuinitus per uisum admonitus: bñ uiro colúbano necessaria uite equis onerátis transmisit: quoq; ductorẽ marculum eius discipulum constituit. Sed dum ille uiã peniturus ignoraret: deo duce ipse cũ equis recto itinere ad cellam uitri dei peruenit. Hic multorum miraculoꝝ gloria claruit. ¶ Cum in quodam specu ubi orare solebat ursum reperisset: licentiatus ursus ab eo: locum ipm nunq̃ reppetit. ¶ Frater quidã grauiter egrotabat: & abbas unde ipm reficeret: non habebat. Inspiratus ergo repente quidã diuinit⁹ cum panibus & pulmentis uenit: eaq; patri obtulit: & sic languẽti subuenit. Et duꝫ pro uxore benefactoris orasset languente: continuo sanata est. ¶ Cum autẽ fratres aquam i proximo non haberent: fed a longe ipsam multo labore deferrent: fontem de saxo sua oratione produxit: qui manat ibidem usq; in presens tempus. ¶ Deinde in castro luxouio monasteriũ latius cõstruxit: propter fratrum multitudinẽ excrescentem. Die quadã dum gallo monacho precepisset: ut ad piscãdum ad flumẽ bruscam iret: & ille ad ligonẽ fluuium proximiore accessisset: & multos pisces inueniens nihil cepisset: correptus de inobedientia ab abbate: ad locũ iussum adiit: & piscium multitudinẽ cepit. ¶ Aliquando existens in oratiõe in quadã rupe: cognouit per spiritũ oẽs suos fratres domi relictos eẽ languentes: & uenies uix eos qui egrotis ministrarent sanos repperit: eisq; omnibus ut ad messem precidendã surgerẽt impauit. Et continuo omnes sanati surrexerunt: & operari ceperunt. Et cum illis metentibus pluuia maxima erupisset: imbrẽ a metentibus fratribus adeo ppelsum: ut pluuia circũquaq; eã dente: nec fratres nec segetes in aliquo maderet. Puerꝫ etiam qui metendo sibi digitum falce pciderat: sola saliua sanauit. ¶ Seipm cum duobus sociis i eremo unico pane diuinitus multiplicato per dies .xii. indesinenter satiauit. ¶ Fratrẽ insuper quendã qui cedendo ligna se grauiter securi uulnerauerat in momento sanum effecit. ¶ Cuidam coruo q̃ unam ex chirothecis eius asportauerat: ut illam reportaret precepit: & continuo ipsam rettulit. ¶ Dum quadã uice triticum in horreo defecisset: & ex hoc gnignocus procurator monasterii plurimũ hesitaret: orationeꝫ fudit & mane horreum tritico repletũ inuẽtum est: qã tñ clausum extiterat: eiusq; claues cellarius habebat. ¶ Apud fontanas monasteriũ .60. fratres terrã colentes duobus panibus & modico ceruisie: ad sacietatẽ plene refecit. ¶ Cũ ursum in nemore iuxta cerui caduer inuenisset: precepit bestie ne cornum lederet: sed fratribus pro calceis dimitteret. Missoq; postmodũ illuc nuncio: corium sanum recepit. ¶ Duci gualdeleuo eiusq; cõiugi flauie ad se accedentibus: ut sobolẽ eis impetraret: taꝫ faciliter optatũ obtinuit: ut afq̃ domũ redisset: pregnãs mulier eẽt. Natũ ergo puerꝫ & donanim noiatum. Colúbano i monasterio pentes obtulerunt: pro quo plures alios filios postmodũ genuerũt. ¶ Theodoricum regẽ de adulterio increpabat: eoq; uexata regina natos de cõcubina pcreabat: unde ab eo & brunichilde ei⁹ auia regi i crimine fauente: multas insidias & persecutiones perpessus: de monasterio suo eiectus ẽ. Et in exilio actus sepius reuocatur. Iterũq; frequẽter fugabat: pluriesq; piculo mortis expositus: diuina tandẽ uirtute liberat⁹ est. ¶ Apud uexocisẽe oppidum ubi a rege fuerat flegatus: ppeditos omnes de carceribus diuina uirtute solutos eduxit. Et dũ ad carceres per satellites repetuntur ad uirum dñi in ecclesia legentẽ confugiunt. Quo intrantes satellites & pñtem querentes uidere non potuerunt & neminẽ absolutoq; capere ualuerunt. Tandẽ rex diuina ultione in sua gente percussus: deiq; timẽs iudiciũ: colubanũ ad propria reuocauit. ¶ Cũ apud turonũ pecunia quaꝫ scũs paupib⁹ dare decreuerat fur exportasset: & abbas ad sepulchrũ sci martini oraret: latro subito ppunctus reddit: & ablata restituit. ¶ In uilla quadam pe suenos: gentiles quosdam cuppam maximam .30. modioꝝ uino repletam deo suo libare uolentes inuenit: & in cuppã insultauit. Statimq; cuppa per frusta frangit: & uinum effunditur: & barbari conuertuntur. ¶ Dũ fratres ad pomeriũ pro pomis deferẽdis missent: illicq; reuertentes ursuꝫ ingentẽ poma rapientẽ nunciassent. Scũs per fratres ursũ mandauit: ut assignatis sibi quorũdã ramorum pomis: contentus existat: & reliqua fratribus dimittat. Quod sera deinceps adimplere curauit. ¶ Spiritu prophetico plenus clothario regi predixit: ipm in breui regna theoberti & theodorici regum obtenturũ. Quod ut pdixerat sic euẽit. Ná orta guerra inter eos de terris regnoꝝ: in tubianensi castro ambo ad iuicem bellũ ꝑmittunt: & theobertus superat & captus ad brunichildem reginam destinat. Quem illa sicut eidem regi dudũ scũi colúbanus predixerat: clericũ fieri fecit: & in monasterium intrusit: atq; ꝑmodicũ ipm eadẽ regina occidi mandauit. Sicq; theodoricus regnũ illius obtinuit. Sꝫ post modicũ temp⁹ in ultionẽ iniurie ſcõ uiro illate: theodoricus iuxta meldẽse castrũ flumine interiit: & sic clotharius utrũq; ipsorum regnum acquisiuit: qui & theodorici ꝑ geniem cunctam deleuit. ¶ Deinde uir dñi italiam petẽs: monasteriũ bobiẽse ꝑstruxit: & basilicam antiquam semiruptam repauit:

quo dū ꝑpter aditum arduū trabes ad edifi/ciū de nemore excisas: plaustris deferre non posset: uirtute uiri sci duo uel tres ex fra/tribus trabē quā uix quattuor boues trahe re potuisset: humeris leuiter deferebant: ꝓ ut uie angustia exigebat: donec cenobiū oē ꝑfectū est. Cōsumato uero ope uir dñi post annum renouatum feliciter in pace quieuit .xi. calē. decēbris: ibiq; sepultus miraculis refulget.

¶ De sancto columbano ꝑfessore. XCV

COlumbanus alius fuit monach⁹ cenobii luxouiēsis ex genere sci columbani abbatis: eiusq; disci/pulus: qui simul cū eo ex hiber/nia egressus est. Hic sanctissime uite fuit: cui & aues & bestie sicut & colum/bano magno parebant: & ad eⁱ⁹ impium ue/niebant: sequ; manibus illi⁹: ac si eēnt catuli attrectari ꝑmittebant. ¶ Cū autē sanct⁹ uir ad extrema uenisset: dieb⁹ pluri⁹ febre cor/reptus: uidit ad se uiru splendidū uenientē: q; sibi dixit: q̄tūc ip̄s a corpore educere nō ua lebat: eo ꝙ ꝑis sui ꝑces & lachryme ipsum impediebant. Quod ille audiens & duri⁹ de/flens: sanctū columbanū abbatē ꝓ nuncium accersitum rogat: ut trālitum suum non im/pediat: eo ꝙ se ad uitā itrare nullatenus dubi tabat. Cui sanct⁹ abbas corꝑ dñicum obtu lit: illeq; sumpto pacis osculo de licētia pa/tris e carne migrauit. Sepultus i monasterio luxouiensi: ubi & in miraculis uiuit.

¶ De scā cecilia uirgine & martyre. XCVI

CEcilia uirgo & martyr rome pal/la est sub almachio urbis ꝓfec/to tempore marci aurelii & cō/modi impatog: q̄ ex nobilissimo rōanoꝝ genef exorta: & ab ipsis cunabulis in fide xpi erudita: absconditum semp xpi euangelium gerebat in pectore: & nunq; a colloquiis diuinis & oꝛone cessabat: suāq; uirginitatē cōseruari a dño exorabat. Cum autē cuidam iuueni nomine ualeriano desponsata fuisset: & dies nuptiaꝝ instituta eēt: illa subtus ad carnem cilicio induta: de/sup auratis uestibus tegebatur: & cātantib⁹ organis: illa in corde suo soli dño decanta/bat: & biduanis ac triduanis ieiuniis orans se domino cōmendabat. ¶ Venit igitur nox in qua cum sponso suo suscepit secreta cubi culi silentia. Quē cecilia alloquens dixit: se habere secretum: quod ei ꝑiteri uellet: si il/le iuratus assereret: tota illud obseruātia cu stodire. Iurauit ualerianus illud nulla neces sitate detegere. Tunc illa ait: se angelum dei amatorem habere: qui nimio zelo corꝑ⁹ ei⁹ custodiret assidue: qui si sentiret: q; ipsā spō sus eius amore polluto ꝓtingeret ꝓra ipm furorem suū exagitaret: & ipm occideret. Si autē cognoscereꝛ: q; illam syncero amore di ligeret: ipsum quoq; sicut & ipsam perfecte amaret: & gratiam suam ipsi ostenderet. Va lerianus nutu dei diuinitus inspiratus respō dit: ut ipm sibi angelum ostenderet: quem si uere angelum dei probaret: hortaꝛ sibi fa/ceret. Si autē uirum alium diligeret: utrūq; gladio ferireꝛ. Cui cecilia promittit: si i u/bum deum credere uelle: & se purificari p/mitteret: angelum uidere posse: imponēs ei ut tertium ab urbe miliarium uia apia pge/ret: & pauperes inuētos elemosynam petētes ex parte cecilie salutaret: eosq; rogaretꝫ ut ad sanctū papam urbanum eū adducerent: quia ad ipm secreta quedā ꝑferēda haberet. Cui inuēto oīa uerba cecilie indicaret: & ab eo purificatus angelum rediens cōtinuo ui/deret. Tunc ualerianus perrexit: & ꝑm acce/pta signa inuenit sanctū urbanū papam ītra sepulchra martyꝝ latitantē. Cui ualerianus omnia cecilie uerba exposuit: illeq; manus ad celum elevans dñm benedixit. Et ecce ap/paruit eis senior: niueis uestibus indutus: te nens libꝝ aureis litteris scriptum. Quem ui dens ualerianus timens quasi mortuus ceci dit: sed a sene cōfortatus & leuatus sic legit: Vnus dñs: una fides: unum baptisma ☧. qui cum a seniore interrogatus: hec omia se cre/dere dixisset: statim senior disparuit: ipseq; a sancto urbano epō baptisma suscepit: & re/diens domum ceciliam in cubiculo cum an/gelo splendente colloquētem inuenit. Que; uidens ualerian⁹ nimio terrore corripit: sed ab angelo ꝑcortaꝛ. Qui duas coronas ex ro sis & liliis albētes in manu habebat: & unam cecilie: alteram ualeriano tradidit: quas de paradiso dei eis delatas asseruit: & ut eas im maculato corpore custodirent: admonuit: Valerião quoq; dixit: ut quia utili castitatis consilio crediderat: quodcunq; uellet: pete/ret: cōtinuo a domino obtinendum. Qui re/spondit: q̄ nihil sibi eēt dulcius q̄ unicus fra tris germani eius affectus: petens ut frater eius tyburtius una secum ueritatem agno/scere mereaꝛ. Angelus uero hec uti deo ac ceptissimum approbauit: promittens: q; nō solum tyburtius in christum crederet: sed ipsi ambo cum palma martyrii ad dominuꝫ peruenirent. ¶ Cum autem mane tyburtius ad ceciliam cognatam ingressus: eam oscu/laretur: odorem nimium rosarum & liliorꝫ sensisse se dixit: quibus confortatus admira/batur: unde intempestiuas rosas habuissent tempore imbris. Valerianus ergo ei respō dit: q; coronas haberent a domino sibi per angelum missas: quas oculi sui uidere non possent: nisi credens se purificari permitte ret. Qui cum ualerianum interrogasset: ah hec in somniis: an in ueritate talia audiret.

ualerianus respondit: ꝙ usq; tunc in somniis ambulauerat: sed nunc in ueritate manebat: & ꝙ hec omia ipsum angelus docuisset: quē & ille uidere posset: si in christum crederet: & idolis renunciare uellet. Cum autem ceci lia rationibus euidentissimis omnia idola eē insensibilia comprobasset: & uitam futuram ista ꝑfecta feliciorē & magis gloriosā ostēdisset: atq; christum dominum eidem euangeli zasset: & ad predicationem eius tyburtius in christum credidit: & a ualeriano ad sanctus papam urbanum adductus sacrum baptisma suscepit. Qui postmodum angelos dei sepius uidebat & omia: que postulasset: protinus obtinebat. Cum autem utriq; fratres elemosynis insisterent: & sanctorum corpora quos almachius prefectus occidebat sepulture traderent: ambo ab ipso prefecto detenti: & pro christi nomine martyrium passi sunt: ut dictum est supra in eorum passione 18. calendas maii. ¶ Quibus peremptis: almachius eorum facultates exquirens: cecilia am quasi ualeriani coniugem teneri precepit: ut facultates eorum proderet & idolis immolaret. Sed uirgo christi mandatum ei⁹ preueniēs: omia que a sanctis martyribus si bi relicta fuerant pauperibus erogauit. Cumq; ab apparitoribus urgeretur: ut aut sacrificaret: aut tormentum mortis acciperet: & illi uehementer flerent: ꝙ puella tam decora: & nobilis ultro se morti traderet: cecilia eis christi fide⁹ predicare cepit: & omnes ad deum cōuertit. Ipsisq; a prefecto mortis in ducias cecilie postulantibus: illa urbanum episcopum ad domum suam uenire fecit: q gordianum uirum clarissimum & omnes ap paritores illos cum aliis pluribus numero quadringentis baptizauit. Quod audiens almachius ceciliam teneri fecit: & sibi presentari. Que dum ei presentata christum publice confiteretur: & idola omnia execraretur. iratus almachius iussit eam ad domum sua⁹ adduci: & die integro ac nocte in flammis balnealibus concremari. Que quasi in loco frigido mansit. Ita ut nec una pars membrorum ei⁹ saltem sudoris signa laxasset. Quod audiens prefectus iussit illam in ipso balneo decollari. Spiculator autem eam tribus ictibus in collo percussit: sed tamen caput eius amputare non potuit. Et quia decretus erat ne quartam percussionem decollandus acciperet eam seminecem carnifex dereliquit. Cuius sanguinem populi: qui per eam credidērāt: linteaminibus extergebant. Per triduum autem superuiuens omnia sua pauperibus tribuit: & omnes conuersos ad fidem: ut bano episcopo commendauit. Deinde ad christum cum palma migrauit decimo cal. decembris. Cuius corpus sanctus urbanus inter suos collegas episcopos sepeliuit: & domum eius: ut ipsa ei mandauerat ecclesiam consecrauit. ¶ Anno autem septimo ludovici imperatoris. Paschalis papa corpus sancte cecilie ipsa reuelante dudum occultatus inuenit: aureis uelatum uestibus: sanguine eius adhuc insusis & ipsum inter corpora sanctorum tyburtii & ualeriani & maximi atq; urbani pape: in ecclesiā nomini uirginis sancte dedicatā transtulit: ut ait sigibertus in chronica.

¶ De sanctis theonisto tabra & tabrata martyribus. LXXXXVII

Theonistus episcopus: tabra & tabrata diacones & martyres apud ciuitatem altinensem passi sunt: tempore theodosii imperatoris primi. Qui sanctus episcopus cum discipulis suis prefatis: & sancto albano coepiscopo: & uiro clerico: de quibus dictum est supra in eorum passione undecimo calēdas iulii: a philippensibus egressus est: ex insula nausia: tempore predicti imperatoris: uenerunt; romam: & ibidem oratione facta: mediolanum abierunt. Ibiq; a sancto ambrosio episcopo & doctore: & prefato augusto tunc ibi degente: honorifice suscepti sunt: inde ad gallias predicando transierūt. Et cum ad augustam ciuitatem peruenissent sanctus ursus a paganis comprehensus: per multa tormentorum genera martyrium passus est. Theonistus uero cum ceteris uenit ad regem rosimundum christianum: qui misit eos ad paulinum episcopum treuerēsem Indeq; cum nauigio maguntiam adierunt: ubi dum predicarent albanus: a gentilibus tētus: & flagellis cesus nouissime gladio capite truncatus est. Theonistus autem cum tabra & tabrata multa cede mactati: in nauiperforata missi sunt. Qui deo duce cum naui ad portum quendam incolumes peruenerunt. Dumq; uestimenta eorum madefacta siccarent: a gothis iterum capiuntur: & in eadem naui perforata remittuntur: altoq; pelagio iterum propelluntur. Sed dei uirtute restaurata nauicula: sancti iterum sine periculo ad littus perducuntur. Qui diuina admonitione deuenerunt altinum. Et dū oderentum peruenissent: & christum domi num predicarent: a paganis detenti: & extra ciuitatem educti uerberibus afflicti sunt. ¶ Dum autem essent in ponte: & theonist⁹ genibus flexis oraret: genua ipsius uti in cera molle defixa sunt: quorum uestigia ibidem usq; in presens apparent. Inde a gentilibus dimissi: altinum deuenerunt: ibiq; iterum ab infidelibus comprheensi: capitalē sententiam exceperunt. Corpora uero truncata surgētia: capita sua manibus propriis

sumētia portauerunt: & inter eridanū & siterem ea deposuerunt: ubi & a fidelibus tumulata sunt. Passi sunt autem decimo calē. decembris.

¶ De sancto clemente primo papa & martyre. LXXXVIII

Clemens papa & martyr hui⁹ nominis primus natione romanus ex patre faustino de regione celiomonte: cleto romano pontifici in episcopatu succesit: sedit annos nouem: menses duos: dies decem. Hic constituit canonem super eucharistiam decantari: & ut episcopus electióe cleri & laudepopuli constitueretur: & ut cathedra episcopalis in eminentiori loco statui debeat: in qua residens episcopus omnes possit circūspicere: & ab omnibus circunspici. Constituit etiam: ut baptizatus q̄citius potest confirmetur: & ne sit perfecte christianus: qui confirmationem non necessitate sed iocuria ac uoluntate omitteret. Hic etiam fecit septē regiones diuidi notariis: qui gesta martyrū solicite & curiose unusquisq; per regionem suam diligenter perquirerent. ¶ Hic enim quāuis a bto petro electus⁹ eet: ut supra dictū est in passione sancti petri tertio calendas iulii. Timens tamen ne talis consuetudo errorem in ecclesia dei induceret: linum & cletū ante se pontificari coegit. Et sic clemens primus fuit post petrum per electionem: tertius uero per graciam. Qui ita morum ornamēto pollebat: ut iudeis & gentilib⁹: ac etiam christianis omnibus complaceret. Singulorum inopes regionum scriptos habebat: & quos baptismo nuper mundatos nouerat: non sinebat publice fieri mendicitati subiectos. ¶ Cum itaq; flauiam domitillam uirginem neptem domitiani imperatoris sacro uelamine consecrasset: de qua supra dictum est in eius passione nonis mait. Et theodora uxorem sisinnii amici nerue imperatoris ad fidem conuertisset: & in castitatis eam proposito confirmasset. Sisinnius zelo ductus: ecclesiam post suam uxorem occulte intrauit: uolens scire propter quid ipsa ecclesiā frequentaret. Et ubi a sancto clemente oratio iusa est: & a populo amen responsum est Sisinnius cecus & surdus statim efficitur. Qui dum pueris suis mandasset: ut ei manum dantes foras educerent: pueri p totam ecclesiam gyrantes eum ducebant: nec ianuas inuenire ualebant. Quod uidens theodora: primum quidem ab eis declinauit: putās q̄ uir su⁹ eam agnoscere posset. postmodum autem ab eis didicit: quid hoc eēt. Tunc illa pro uiro suo in orationem se dedit: & postmodum pueris suis mandauit: ut securi a modo exirent: & dominum suum domum adducerent. Cumq; illi abissent: theodora clemēti quid factū fuerat exposuit. Ad quē sanct⁹ rogatu theodore uenit: & ipm aptis oculis nihil uidentē neq; audientē inuenit: & cum pro eo orasset: ille auditum ac lumē recuperauit. Et uidens clementem iuxta coniugem stantem: zelo ductus amens efficitur & se magicis delusum artibus arbitratur: p̄cepitq; seruis suis: ut clementem & clericos eius funibus ligatos traherent. At illi colūnas & saxa uincientes trahebant: & tam ipsi q̄ sisinnius clementem & eius clericos se trahere putabant. Clemēs uero eis dicebat: ut quia saxa deos existimabat: saxa trahere meruare. Sicq; una cum clericis suis inde discessit: & theodora pro uiro in oratione perseuerauit. Cui beatus petrus apostolus apparuit: & per eius orationem uirum eius saluandum esse promisit. Statimq; sisinnius conuertitur: & una cum uxore castitatē profitetur: accersito quoq; clemente ab eodem in fide instruitur: & cum tr centis & trib⁹ de domo sua baptizatur. Vnde & postmodum per ipsum sisinnium multi nobiles & amici nerue imperatoris in domino crediderunt. ¶ Tunc comes sacrorum pecuniam multis dedit: & contra clementem episcopum seditionem in populo excitauit. Cuius occasione mamertinus urbis prefectus clemētē quāuis inuitus tenuit: & imperatori traiano de eo scribens: responsum accepit: q; aut ipsum sacrificare compelleret: aut in helleponti insulam ipsum in exilium mitteret. Prefectus autem et compatiens: lachrymas pro ei⁹ exilio fudit: & nauem ei cum omnibus necessariis delegauit. Quem multi de populo i exilium secuti sunt: Veniens igitur clemens ad insulam: plus q̄ duo milia christianorum ibidem inuenit: iam dudum ad secanda marmora damnatorum. Quem illi cum lachrymis excipientes: ab eo dulciter consortati sunt. Et cū ab eis didicisset: q; a sexto miliario aquam in suis humeris deportarent: orationem pro eis fudit: omneq; orare precepit: ut qui in deserto sinai aquam de petra produxerat. confessoribus suis in ipso loco fontis uenas aperiat. Et circūspiciēs uidit agnū stantem: dextroq; pede erecto quasi locum episcopo ostendentem. Quem christum esse intelligens: ad locum perrexit: & in nomine trinitatis ibidem fodi precepit. Sed cum nullus locum in quo agnus steterat ptingeret: ipse accepto breui sarculo: leui ictu saxum sub agni pede percussit: & statim fons inde magnus erupit: & usq; in presens in flumen excrescit. Ad quod miraculum multi constituerunt: & plusq̄ quingenti ab eo baptisma susceperunt. Et idolorum templa destruentes p totam pinciam infra ānū. 75. ecclesias

edificaueruntꝫ ¶ Post annos uero tres impator traianus hoc audiens quendam ducē nomine ꝙfidianꝫ illuc misit: qui christianos examinare cepit. Et duꝫ libenter omnes mori cōspiceret: multitudini cessit: & solum clementem tenuit: ligatoq; in collo ipsius ancoraꝫ eum in medio mari precipitari mādauit: ne xpiani corpus eiꝰ possent sepelire: & ipm pro deo colere. Stante autem omni multitudine iuxta littus: phebus & cornelius eius discipuli orare ceperunt: ut dñs eis ostenderet martyris sui corpus. Et continuo mare p tria miliaria recedente: omnes per siccum in gressi: inuenerunt in modum templi marmoreiꝫ habitaculum a deo patum: & ibi in arca saxea corpus sci martyris positum & ancoram iuxta eum. Reuelatum est autem discipulis ne corpus ipsius inde amouerēt. Omni uero anno tēpore passionis eius per septē dies mare ad tria miliaria recedebat & siccū iter ad corpus eius uenientibus tribuebat. Quod per ānos pluſq; ducētos durauit. Passus ē autem .9. cal. decembris. Hic fecit ordinationes duas per mēsem decēbris presbyteros. x. diacones. 2. epos p diuersa loca nūero. xv. & cessauit ꝑatus dies. xxxiii. ¶ Hic plures libros xpiane religionis scripsit: cōposuit enim librum historie scholastice: quē quidam itinerariū uocant. Scripsit ex persona romane ecclesie ad corinthios epistolam ualde memorabilē: & illi que sub beati pauli apostoli noie ad hebreoſ scribitur: stilo & sensibus ualde ꝓformē. Fertur & alia ex eiꝰ noie disputatione petri & apionis cōtinens: quam eusebius in. 3. ecclesiastice historie refert. Sed & tertiam eiusdē clemētis fuisse a nonullis traditū est. Scripsit & alias duas epistolas que catholice noiantur. Hec hieronymus libro de uiris illustribꝰ. ¶ Leo epus ostiēsis tradit q; tempore michaelis impatoris ꝓstantinopolitani: quidam philippus sacerdos cersona ueniens: de his que narrant in historia clemētis de maris apitione habitatores interrogauit: qui nihil de hoc scire ꝓfessi sunt: eo q; aduene pluſq; indigene erant. Siquidem miraculum illud iam dudum ob habitantium culpam cessauerat: & ob icursum barbaroꝝ templum destructum fuerat & arca cum corpore martiris fluctibꝰ obruta. Tunc assumpto epo georgie ciuitatis: cū clero & populo accesserunt ad insulā: i qua putabant esse martyris corpꝰ: ubi diuina reuelatione fodientes corpus inuenerunt: & an coram cum qua fuerat in mare proiectum. Quod cersonam deportantes ibidem sepelierunt. Tempore uero nicolai pape primi: corpus ipsum a sancto cyrillo sclauorum epiſcopo inde sublatum: & romam delatuꝫ: atq; in ecclesia eiꝰ nomini fabricata reconditū ē: ubi requieſcit miraculis clarens.

¶ De scā felicitate martyre. LXXXXIX.

Elicitas martyr rome sub ātōino principe passa est agente publio urbis prefecto. Hec fuit mater sāctoꝝ septem fratruꝫ mēm: de quibus supra in eoꝝ passione dictuꝫ est. 6. idꝰ. iulii. Quos oēs una cum matre ad suggestionē pontificū idoloꝝ ātoninus iperator detentos. Publio urbis prefecto tradidit ad deoꝝ sacrificia ꝓpellendos. Cum aūt felicitas nec blandimētis allici: nec terroribus frangi posset: quin potius filios ut in xpi ꝓfessione ꝑsisterent hortaretur. Iussit eam p̄ lectus alapis cedi: deinde in carcere per mēses quattuor & dimidiuꝫ macerari. Filios aūt ipsius omnes singillatim uocatos: & sacrificare nolentes per diuersa supplicia iussit interimi: ut superius d̄ eis dictum ē. Felicitatē uero post dictū terminū educi: & in perseuerantia xpiani nois fecit decollari. 9. cal. decēbris. Cuius corpus a xpianis iuxta filiorum corpora rome sepultū est. ¶ Hanc bām̄ mulierem uocat gregorius pluſq; mēm: quia fuit octies martyr. Passa est enim septies i. 7 filiis & octauo in corpore ꝓprio.

¶ De scā faustina regina & martyre. C

Austina regina apud alexandriaꝫ passa est sub maxentio principe. Que cum esset ipsiꝰ casari uxor a beata catharina in carcere detēta: una cum porphyrio principe militie conuersa ē: ut dicetur ifra in passione catharine. 7. cal. decēbris. Sicq; in xp̄m corde credens: p dies plurimos secretius xpiani tatem occultauit. Cum aūt uidisset miraculum q̄liter angelus dñi de celo ueniens: rotas gladiis circunseptas diuellēdo dissipaſset: & beatam dei uirginem a tam duro mortis periculo liberasset. Regina: que usq; tūc se celauerat: ad imperatorem delcēdit: & de eiꝰ duritia ipm ꝓstantius icrepauit. Et cū se xpianam diceret: & sacrificare ꝓtempsisset. Maxentius ira repletus iussit eam extractis prius māmillis decollari. Que dum ad martyrium duceretur: catharinam rogauit ut p̄ se dñm precareꝰ. Quam illa in dño ꝓfortauit: & ad passionem constantius animauit. Ministri igit faustinaꝫ tollētes: eamq; extra ciuitatem educentes: mammillas ipsius hastilibus ferreis euellūt: & postmodum et caput precidunt. Cuius corpus porphyrius rapiens sepeliuit. 9. cal. decembris.

¶ De scō chrysogono martyre. CI.

Chrysogonus martyr apud aquileiam passus est sub diocletiano imperatore. Qui apud urbem in uincula coniectus sancte anastasie alimoniis fouebatur.

Que nō ſolum ei ſed etiā aliis xp̄ianis in carcere detentis neceſſaria ſolicite miniſtrabat. Vnde hac occaſione uir eius publi⁹ gentilis anaſtaſiam in artiſſima cuſtodia recluſit: ita ut etiam ei alimoniam denegaret. Ipſa autē chryſogono epiſtolas amaritudinis ſue narratiuas deſtinabat: ille uero ꝓlatorias remittebat. Sed interea uir eius i legationē ad p̄ſidem miſſus: anaſtaſie cuſtodiam triplicauit: ita ut lucē ipſam & uictū ei negari iuſſiſſet: ut ſic ipſa fame tabeſacta deficeret: & ille ojum facultatum ei⁹ dñs ꝑmaneret. Que cū ſe putaret deficere: a btō chryſogono p epiſtolā ꝑfortaſ: ut ſperās in xp̄o celerē ei⁹ miſericordiā p̄ſtoleſ. Interea poſt dies paucos uir eius apud p̄ſidē morīſ. & ipſa de carcere liberaſ: que itēꝝ carceres uiſitare cepit: & xp̄ianis paupib⁹ ſubuenire. ¶ Cū ergo impator diocletian⁹ apud aquileiam reſideret: epiſtolā romā ſcripſit: ut omēs xp̄iani uinci deberent interficiād ſe uero chryſogonū deſtinari. Cui cū ſibi p̄ſtato p̄fecture dignitatem & generis ſui p̄ſulatū offerret: tantū ut diis ſacrificaret: illeꝝ oja ſimulacra demonū ſibi cas affirmaret. Iuſſit eū diocletianus duci ad aquas gradatas atq; ibidē decollari. Corp⁹ aūt ei⁹ ad lit⁹ iactatū eſt iuxta poſſeſſionem: que dē ad ſale⁹: caput uero in mare piectū ē Zoil⁹ āt p̄ſbē corp⁹ ſci chryſogoni collegit: & in domo ſua i loco ſubterraneo poſuit: cui p reuelationē idicatū ē: quo caput mīs maſ iactaſſet. Pergens ergo ad agroterē: ita illud iuenit: q̄ſi eadē die fuiſſet abſciſum: quod auferens corpori ipſius ꝑpaginauit. Paſſus eſt autē ſanct⁹ martyr. 8. calē. decēbris.

¶ De ſancto creſcentiano martyre. CII

Reſcentianus martyr rome paſſus eſt ſub maximiano filio diocletiani imperatoris: agente carpaſio uicario. Qui maximianus creſcētianum clericum cum ſanctis cyriaco largo & ſmaragdo detinuit: omneſq; carpaſio uicario puniēdos tradidit: ſicut dictum eſt ſupra in paſſione ſanctorum cyriaci & ſociorum ſexto idus auguſti. Cuꝫ ergo carpaſius omnes predictos martyres decollaſſet: & creſcentianum dudum in cuſtodia detinuiſſet: ipſum tandem eductum: & idolis immolare nolentem: iuſſit in equleo ſuſpendi: & ſuſtibus cedi: atq; unguibus ferreis crudeliter lacerari. Et cum i his deo gratias ageret: precepit flammas ad latera eius apponi. Et cum diu incendio ꝑſtrictus ureretur: emiſit ſpiritum. Cuius corp⁹ i pla tea ante templum palatii iactatum: a ioanne preſbytero noctu recollectum: & in cemiterio priſcille uia ſalaria in harenario ſepultū eſt. 8. calē. decēbris.

¶ De ſcis porphyrio & ſociis mſib⁹. CIII

Orphyrius mſ cū ſociis ſuis uidelicet militib⁹ ducētis apud alexandriā paſſus ē ſub maxēto ceſare. Hic cū eēt princeps militie impatoris: a regina fauſtina rogatus: eam ad beatā catharinā in carcere detentā nocte quadā adduxit: & uidēs mirabilia: que in carcere fiebant apud uirginē: una cū p̄dicta regina xp̄i fidē p̄cepit: ut diceſ infra in paſſiōe ipſi⁹ uirgis. 7. calē. decembris. Cū autē regina p xp̄i noie paſſa eēt. Porphyrius corp⁹ eius rapiens ſepeliuit: ut ſupra dictum eſt in paſſione fauſtine. 8. calē. decembris. ¶ Sequēti uero die dum de corpore regine queſtio fieret: & multos ꝑter hoc adſupplicia pertrahi maxentius iuſſiſſet. Porphyrius prorumpens in mediū exclamauit: q̄ ipſe eēt: qui chriſti famulam ſepeliſſet: & xp̄i fidem pereepiſſet. Et cum omnia: que cōtigerāt: ſuis cōmilitonibus ducētis numero retuliſſet: illi ſimiliter diuinitus compūcti ſe xp̄ianos eē uelle dixerunt: & una cum ſuo principe ſe mori paratos obtulerūt. Tūc ceſar furibund⁹ eos omēs p̄cepit una cum porphyrio decollari: & corpora eorum canib⁹ deuorāda dimitti: que tamē a xp̄ianis nocte collecta & extra muros ciuitatis ſunt tumulata. 8. calē. decēbris.

¶ De ſanctis flora & maria uirginib⁹ & martyribus. CIIII

Lora & maria uirgines apud corduba ciuitatē hiſpanie paſſe ſunt que primo diuturnos carceres p xp̄i noie paſſe: multaq; famis & iedie macerationeafflicte: nouiſſime autem gladio interempte: coronā martyrii peeperunt. 8. calē. decēbris. Hec ado.

¶ De ſancta catharina uirgine & martyre. CV

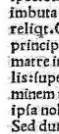

Atharina uirgo & martyr apud alexandriā ciuitatē paſſa eſt ſub maxentio impatore. Hec eni coſti regis alexādrie filia unica: in eius decrepita etate nata: puella admodum ſpecioſa ire annū. 18. oib⁹ liberalib⁹ ſtudiis imbuta ē: quā p̄ moriēs ſuccetricē in regno reliqt. Cū aūt p̄e defuncto a quodā maxio principe in piugiū peteret: & ipſa de hoc a matre inſtanti⁹ pulſaret: uirgo adhuc gentilis: ſuperba mente degebat: dicens q̄ neminem unq̄ in uirum aſſumeret: niſi eque ut ipſa nobilis: ſpecioſus: diues ac ſapiens eēt. Sed dum princes ille amore uirginis capt⁹ inſtaret: cōminans ciuitatem alexādriam in uaſuꝫ: niſi eam mater ſibi traderet: & mater ex hoc nimiū formidaret: rogauit filiam: ut quendā eremitam xp̄ianū atq; preſbyterum uite boni p̄ſilii & prudentie famoſum: extra urbē habitantē adiret: ut ſup inde p̄ſilium

eius requireret & audirent. Sperabat enim mater cū eēt xpiana: uel filiam ad coniugium inducendam: uel saltem huius occasione ad fidem xpi puertendam. Naꝫ puella philosophoꝝ studiis dedita: xpm ptemnebat: nec de eo a matre quicq audire uolebat. Cuꝫ ergo mater & filia ad eremitā uenissent: illeq; ad preces matris uirginē de coniugio pulsaret: & ipa eadē ei: que matri dixerat rñdit: eremita spiritu dei tactus: eidem promisit: q; sponsum ei dare uolebat nedum ei similem: sed ipsam & creaturā quālibet in omnibꝫ ex cedentem. Quem dum puella stbi ostendi pe tiuisset: ille tabulā pictam eidem tradidit de ferendam: i qua erat imago deuota uirginis xpm puerum baiulantis: dixit q; uirgini illas esse imagines sponsi & genitricis: quos si deuote oraret: se ab ea uideri pmitteret: uirgo autem reuersa: dum nocte illa ante tabulam orans aliquātulum obdormisset: uidit i somniis cum matre uirgine xpm ultra omnē pulchritudinem speciosum. Cui dū dei genitrix catharinam offerret i sponsam: xps eam repudiauit: eamq; nō esse pulchram asseruit. De quo dum uirgo excitata & iam amore sponsi capta: tristaretur ad mortem: facto mane matrem uocauit: & concita secum ad eremitam accessit: cui omnia uisa exposuit. Quam ille de xpi fide plenius informauit: & cōuersam baptizauit. Promissione ei ꝓculdubio facta: q; sponso amodo esset grata. Cum igit uirgo rediret: & prostrata ante iconam obdormisset. Iterū eidem mater cum filio sole splendidiore: & certo angelorū apparuit. Mater filio sponsam obtulit: & ipse eam uti pulchram & decoram ac purificatā acceptauit: eamq; celesti anulo subarauit. Excitata uirgo anulum sibi i digito reppit: & matri sue cum gaudio ostēdit: & uisa rettulit: sicq; dei ceps xpi amore succensa: mundi pompas cōtenere cepit. In palatio tñ diuitiis & pueris pleno permānsit: donec mater a seculo migrauit. ¶ Cum autem maxentius imperator omnes tam diuites q̄ pauperes ad alexandriam conuocasset: ut idolis imolarent: & xpianos nolentes imolare puniret: catharina cum eēt in palatio audiens animalium diuersorū mugitus: & cantantium plausus: misso illuc nūcio iquirit iussit celeriter: qd hoc esset. Quod cum didicisset: assumptis secum aliquibꝫ de palatio signo crucis se muniēs illuc accessit. Ibiq; multos xpianos metu mortis ad sacrificia duci ꝑspexit. Que uehemēti dolore cordis sauciata: ad imperatorem se audacter ingessit: nullamq; ei salutationem premisit. Sed stans ante ianuam templi per uarias cōclusiones syllogismorum: allegorice & philosophice multa cum cesare disputauit. Dei de ad cōmune colloquiū rediens: ipsum confidenter redarguit: & incassum tantam multitudinem congregasset ad colendam stultitiam idolorum: uerumq; deum celi & terre atq; creaturarum omnium creatorē esse cōprobans: christum dei filium incarnatum & passum atq; in celis gloriosum ascendisse cōstantius predicauit. Et cum sapienter plurima disputasset: stupefactus cesar ad hec respondere non ualens: eam rogauit ut sacrificium suum compleri sineret: & postmodum ei responsa daret: precepitq; eam ad palatiū duci & cum diligentia custoditi: admirans eius prudentiaꝫ & corporis elegantiā. ¶ Veniens ergo ad palatium imperator eam sibi presentari iussit: & ipsam de ei⁹ progenie requisiuit. Que respondit se filiam regis costi fuisse: & in purpura natam ac liberalibus disciplinis pleniter instructam esse: omnia tñ propter xpm cōtempsisse: deos autem quos iperator colebat nec se nec alios iuuare posse. Cum autem per multa poetaꝝ exempla: & philosophorum argumenta deos gentiuꝫ apertis rationibus confutaret: plurimaq; cū cesare disputans ipsum in omnibus uicisset: uidens ille q; eius sapientie obuiare non posset: mādauit per litteras: ut omnes rethores & philosophi de circūstantibus regionibus ad alexandriam festinarent: diuersa munera recepturi si concionatricem uirginem superarent. Adducti sunt igitur de diuersis partibus quinquaginta oratores: qui omnes mortales in mundana sapientia excellebāt. Quibus interrogantibꝫ cur de remotis illuc ptibus uocati fuissent: & causam eorum conuocationis didicissent: deridentes q; unius mulieris occasione tanta illuc sapientia conuenisset: puellam ad se adduci iusserunt: ut sua temeritate conuicta: nunq; se sapientes uidisse cognoscerer. Que cum certamen sibi imminens audisset: domino se cōmendauit. Quaꝫ angelus in christo confortauit: & ut constanter staret admouit: quia nedum ab illis uinci non posset: sed etiā illos uictos & conuersos ad palmam martyrii destinaret. Cum ergo coram oratoribus adducta fuisset: & cuꝫ eis sapientissime disputasset: ac deos apertissime demones astruxisset: obstupefacti illi: & quid dicerent non habentes: muti penitus sunt effecti. Tunc imperator furore repletꝫ eos redarguit: q; sic turpiter ab una puella se uinci permitterent: unus autem magister aliorum sic respondit: q; licet nullus adeo sapiens ante eos nunq; stare potuisset: tamen ipa puella in qua dei spiritus loquebat: sic eos in admiratiōne conuerteret: ut ꝓra xpꝫ aut aliquid oino dicere nescirēt: aut penit⁹ formidarēt. Et cum omnes una uoce eadem asserent. Iratus imperator omnes in medio ciuitatis cremari mādauit: de quibus supra

in eoꝝ passiõe dictum est idibus nouẽbris. ¶ Post hec impator uirginem xpi ad sacrificia inuitare cepit: promittẽs ei: ꝙ post regi/nam in palatio ipsius secunda uocaretur: & imagine illius fabricata: a cunctis ut dea uenerarer. Cui cum uirgo diceret: ut talia nefanda loqui desisteret: & xpm dñm se adorare dixisset. Iussit eam impator spoliarꝫ scorpionibus cedi: & cesam in obscur̃ carcerẽ recipi: ibiꝙ diebus. 7. fame cruciari. Rege autẽ extra regionis pfinia ex cã pcedente: regina noie faustina maxentii uxor: nimio uirginis amore succensa: eum principe militus noie porphyrio: dato custodib⁹ pcio media nocte ad carcerem propauit. Viderũtꝙ carcerem mirabili claritate fulgentẽ: & angelos plagas uirginis pungentes. Quibus cathari na eterna gaudia pdicauit: & ad fidem cõuertens martyrii coronam eis pdixit. Siccꝙ eoꝝ uterꝙ ad pedes eius procidit: & porphyrio cũ ducẽtis militibus fidem recepit. Interea xpus p columbã de celo missam celesti cibo uirginẽ refouit. Deinde cum multitudine angelorꝫ & uirginũ ei apparuit: & ut pstãs eẽt blando colloquio pfortauit. ¶ Rediens aũt impator: eam sibi presentari iussit: & uidens splendidam: quã tanto ieiunio existimabat afflictam: custodes torqueri uolebat: qa eos ei ministrasse putabat. Illa uero se a xpo celitus enutritam phibebat. Et cũ suadẽte maxentio illa oiso diis imolare recusaret: & ex hoc cesar nimium fureret. Prefect⁹ quidam ei suasit: ut infra triduum quattuor rotas ferris ferreis & gladiis circũseptas ꝓpararet: ut tam terribile tormẽtum puelle mẽbra dissecaret: & ceteros xpianos terreret. Quod & factũ est. Tũc uirgo btã dñm exorauit: ut ad querisonẽ circũstantis populi ipsam machinam dissiparet. Et ecce angel⁹ domini molẽ ipsã tanto impetu diuellendo ꝓcussit: ꝙ quattuor milia gentilium interemit. Quo miraculo paganoꝝ multitudo ꝓuersa est. Regina autẽ faustina: que usꝙ tunc se occultauerat: descendit: & impatorem de tanta duritia increpauit. Propter quod ab ipso detenta & christiana comperta: ab eodem martyrizata est: ut dictum est supra in eius passione. 9. calẽ. decembris. Sed cum porphyrius corpus regine sepeliret: & ex hoc cum ducentis militibus se xpianum confessus eẽt: iubẽte eodem imperatore ipse cum dictis militibus decollantur: ut supra dictum est in eorum passione octauo calendas decembris. ¶ Deinde imperator catharinam aduocans: eidem pro posuit: ut aut statim diis sacrificaret: aut caput amitteret. Sed cum sacrificare renueret: decollari iubetur. Ducta igitur ad locũ passionis cum lachrymis orauit: & xpm specialiter pro se in quacũꝙ necessitate inuocanti/bus exorauit. Factaꝙ est ad eam uox de celoꝙ ei celi ianua aperta esset: & ꝙ in suis petitionibus exaudita fuisset. Cum autẽ decollata foret: de eius corpore pro sanguine lac emanauit. Cuius corpus ab angelis per aera subleuatum: & itinere dierum uigiti ad montem sinai in momento deuectum: ibiꝙ honorifice tumulatum est septimo calen. decembris. Ex cuius tumulo oleum indesinenter emanat: quod cũctorum debilium membra sanat.

¶ De sancto mercurio martyre. CVI

Mercurius martyr apud cesaream cappadocie passus est sub decio cesare. Cuius tempore dum barbari romanorum fines inuaderẽt Decius cum multis militibus cõtra eos bellaturus processit: inter quos erat mercurius miles. Cum autem aliquantulũ certassent: se subtraxerunt. Tunc apparuit uir quidam splendid⁹ mercurio militi dicẽs se missum esse a deo ad eum in bello iuuandum: deditꝙ ei lanceam: qua barbaros prostrandos promisit: & ut habita victoria dei sui recordaretur: admouit. Initoꝙ prelio mercurius eadem lancea regem ipsorum occidit: alios qꝫ mꝰtos ex hostib⁹ strauit. Quod barbari uidentes in fugam conuertuntur: & a romanis expugnantur. Decius autem post triumphum mercurium accersiuit: & interrogauit eum: quis esset: cuius uirtute victoriam ipse obtinuisset. Qui respondit se genere scytham: ortum armenia: patre gordiano progenitum: a cunabulis philo patorẽ a militibus mercurium nominatum: ex militia: que marchia nuncupatur. Decius ergo ipm exercitus sui principem constituit. Cum aũt romam cum decio reuersus esset: Angelus iterum ei per somnium apparuit: & excitauit: ipsum quoꝙ de negligentia: quam circa uerum deum cognoscẽdum percepta victoria habuisset: acriter increpauit: & nisi conterreretur minas subiunxit: atꝙ disparuit. ¶ Mercurius autem ex dictis angeli ad fidẽ conuersus: idola abhorrere cepit: & baptismum latenter suscepit. Et inuitatus ab imperatore: ut secum ad sacrificandũ accederet: tertio uenire contempsit. Post imolationem uero eum accersitum interrogauit: cur ad sacrificandum uenire contempserit. Ipse autem chlamydem expoliatam & cingulum solutum cesari restituit. Seꝙ christianum uiua uoce professus est. Tunc cesar ipsum in carcerem mitti fecit: ubi angelica uisitatione confortatus est. Inde eductus est: dum deos omnes confutaret: pronus extenditur: & brachiis & pedibus ad quattuor palos a terra suspensius alligatur: & diutius fustibus uerberatur: deinde igne ipsi ardẽte subter strato

adꝫmodicū assaſ: ſed ex ſanguinis mixta effuſione carbones extinguebant. Inde in cubiculo modicū ſpirame habente recludit: ſed ab angelo uiſitatus: omnia ipſi⁹ uulnera ſoli dantur. Cū autē mane eum productū & ſana tum decius ꝓſpexiſſet: & hoc magice arti attribuiſſet. Iuſſit illū extēſum candenti ferro uti cauterio p̄ longum exuri: & ſubulis igne torrentibus latera ei⁹ ac terga terebrari. Dei de ſp̄m uerſis pedib⁹ altius a terra ſuſpēdi: & ad mētum ei⁹ grauiſſimū lapidē alligari. Et cū nihilomin⁹ xp̄m uoce qua poterat p̄ſiteretur: mandauit ſaxum amoueri: & os eius obſtrui ne xp̄m aliqualiter noiaret. Dehinc fecit eū a quattuor uiris tam diu flagellari: donec cutis eius ſanie flueret. Et dū hec oia p̄ſtantiſſime ſuperaſſet: iuſſit eū decius apd cappadocie prouinciam i exiliū duci: & ibi dem capite truncari: quē milites p dies plurimos terra mariq; trahentes ceſarēam pue nerunt: ubi xp̄s dn̄s eidem appuit: eumq; benigne conſolatus eſt. Mane uero extra urbem a militib⁹ ducit: & ibidem decollat. 7. cal. decembris. Cuius corp⁹ in hora ſui tranſit⁹ luciduſſimum ſplenduit: odorq; mirus ex eo fragrauit. Quo miraculo plurimi ad fidem p̄uerſi ſunt. Sepultus eſt aūt a xp̄ianis in ceſarea ciuitate: baſilicaq; ſupra tumuli⁹ eius i ipſius noie ediſicata eſt: ubi & arma eius reꝑ poſita pro reliquiis ꝓſeruantur.

¶ De ſcō mercuriale epō. CVII.

Mercurialis eps liuiēn fuit. Qui apud eandē ciuitatē uita & doctrina & miraculis claruit. Cū autē⁹ inter populiēne & liuiēſe oppidum draco ſmanis degeret: qui hoies & aialia deuorabat: & flatu ſuo uenenco multos p̄mebat: mercurialis oi populo ſuo ſeiunium triduanū indixit: & oratione p̄miſſa cū oi clero & plebe una cū ſcō rophilo epō populiēſi ad locum acceſſit. Ibiq; ambo epi draconē ut agnū manſuetiſſimum ſtolis ſuis alligantes: in puteo proximo demerſerunt: eoq; recluſo ippetuꝰ memoriale miraculi deſuper ipoſuerūt: ſicut de hoc ſupra dictū ē in geſtis rophili epi. xv. cal. auguſti: beatus uero mercurialis ad diē propinquās extremū in pace quieuit.

¶ De ſcō romano preſbytero. CVIII.

Romanus preſbyter & confeſſor apud caſtrū blauiū claruit. Qui uite & ſcitate ſpicuus ſtiginter effulſit: & ſcientia atq; doctrina m̄ltipliciter polluit. Qui & apd eandē ciuitatē in pace quieuit. vii. cal. decēbris. Cuius ſcitatis preconiū miraculorum gloria declarat. Hec ado in martyrologio ſuo ex chronicis hieronymi ſumpto.

¶ De ſcō petro alexādrino epō & m̄re. CIX

Petrus alexādrin⁹ epūs & m̄ apud ipſam ciuitatē paſſus ē ſub maximiano ip̄atore. Hic beato theone alexandrino pōtifici in ep̄atu ſucceſſit: & a bt̄o marco euāgeliſta. xvi. eps eiuſdē ciuitatis ſedē gubernauit: ſapiētia & ſcitate inſignis admodū effuſit: m̄taq; pro fide xp̄i ꝑſecutiones ꝑtulit. Ita ut pene omni uite ſue tēpore i diuerſis afflictiōibus probatus extiterit. Nā pluries ꝑſecutorum declinās rabiē: de loco ad locū ꝓfugus adiit: plurimū in meſopotamia latitauit: ac p̄de apd ſyriā phenices: i utraq; etiā paleſtina atq; in inſulis maritimis exulauit. Qui & q̄nquagintā epos ordinauit. Cū autē ad ſedē ſuam reuerſus multa p̄cula euaſiſſet: & melius Iycopolitanu ſeps ab unitate eccleſie diſceſſiſſet. Petrus ei⁹ metropolitanus celebrato catholico⁹ epo⁹ p̄cilio ipſum uti hereticum dānauit: ueꝝ cum arrius hereticus a quo & arriani dicunt adhuc laicus dicto meletio adhereret: & aio catholicos oderet: quaſi ſimulate meletiū defens: ꝓfugit ad petrū. Qui eū in diaconē ꝓſecrauit. Poſtq; autē btūs petr⁹ oēs meletianos ab eccleſia ſegregaſſet. Arriuſq; hoc moleſte ferēs epo multa obloquēdo detraheret. Petr⁹ epūs arriū hereticū catholica cōione ꝓtinuauit: & uti hereticoꝝ fautorē dānauit. Cū aūt atrocitate ꝑcutionis in xp̄ianos ſeuiēte: plurimi i prouincia egypti martyrio coronarent: ipſoq; oēs ſcūs eps uti bonus athleta ad paſſionē horta retur: maximianus ip̄erator hoc audiēs miſit quoſdam tribunos: ut ep̄m alexandrie detinerent: & detentum in carcere decollarent. Tribuni autem illum captum in cuſtodia re cluſerūt. Ad quē xp̄ianoꝝ multitudo utriaq; ſexus & omnis etatis concurrerunt: & lachrymas fundentes carcere⁊ circūuallarūt: die noctuq; ibidem p̄ſtentes: ut nequis p̄ganoꝝ ad eu⁊ occidendū igredi poſſet: uiciſſim cuſtodiētes. Quod uidentes tribuni habito p̄cilio ſtatuerunt: ut milites armati xp̄ianos carcerem obſeruantes: uioleater irrumperent: & aditum denegare uolentes trucidarent: atq; ita ad epiſcopum occidendum in gredi poſſent. ¶ Interea arrius timens ne poſt exitum tanti uiri nullatenus reconciliari poſſet: nobiliores ex clero ad epiſcopum miſit ut ſimulanci penitentiam ueniam impetrarent. Sāctus aūt eps p̄ ſpiritum eis p̄dixit arrium a gloria dn̄i ſemper alienū futurū⁊. Deinde ſecretius achillam & alexandrum ſeniores in clericis: ambos preſbyteros cōuocauit: eiſq; p̄dixit: q̄ uterq; eoꝝ poſt ſe epūs alexandrie futurus eſſet: & primo quidem achillas poſtea uero alexander in eius ſedē ſuccederet. Admonēs nequis eorum arrium hereticum peſtiferū futurū: aliqñ eccleſie dei

recõciliare ꝓsumeret. Narrauitq; eis ꝙliter in ipsa nocte xpm iuuenē quasi duodenē ui disse: uestitum candido colobio a summo usq; deorsum ꝓscisō : qui utraq; manu illā circa pectꝰ suum ꝓiungebat: & quasi nudita tem suā operiebat. Qui ab eodem interrogatus quid hoc eēt. Rndit: ꝙ arrius hoc fecisset: qui unitatē fidei sacre ꝓscidisset: qui & iacompabile schisma in dei ecclesia generaret. Cum autē beatus petrꝰ omnē populum ꝑdicasset: eos in pace dimisit. Vidēs uero: ꝙ sui occasione oibus xpianis eum custodiētibus mortis ꝑiculum imineret: misit ad trib⁹ nos ꝑ quēdā seniorem ꝓsbyterū: ut nocte sequenti ad carcerē accedant: & in loco quo ab intus ipm pulsare senserint: parietē effodiant: & inde illum sponte egressum suscipiant: sicq; sine alioꝝ damno in se solū sibi iussa perficiant. Qui uenientes nocte & sine tumultu militum locū obseruantes: ubi uirū dñi in oone pnoctantē pulsantē audierūt: ibidem parietē effoderunt: & cūctis xpianis circa carcerem soporatis: petꝝ ejm per foramen eduxerunt. Vegr cū dñi uoluntas eēt ut seruum suū ad se ꝑ martyriū aduocaret: & ne quis eiꝰ passionē impediret: tā ualidus tunc ibriū turbo collisionesq; uentoꝝ ꝓstrperunt: ut nemo eoꝝ: qui obꝙabant carcerem: sonū effodientium audire potuisset. Egressus igit martyr xpi ꝑm quod eis ꝓmiserat: & ab eis decētus: ad locum buculi deductus est: ubi olim beatus marcus passus fuerat: ubi ab uno ex militib⁹ ense per femora transfix⁹ migrauit ad dominū. 6. calē. decēbris. Sepultus quoq; est a xpianis in alexandria ciuitate in loco: qui dicitur leocados in cemiterio: quod ipse edificauit.

¶ De sancto petro epo & ꝓfessore. CX

PEtrus epꝰ apud edessam ciuitatē claruit tēpore anastasii primi ꝑeratoris: qui ſactitate multa & sapia luculēta polluit: ipsiusq; ciuitatis sedem tenuit: uirtutūq; ſubar fidelibus tam ope q̄ ꝓmone dereliqt. Declamator eni insignis fuit. Variaꝝ causaꝝ tractatus edidit. Et in morē sci effren eiusdē ecclesie diaconi psalmos metro ꝓposuit: & apud ipsam ciuitatē in xpo quieuit. Hec gēnadius de uiris illustribus.

¶ De sancto leonardo ꝓfessore. CXI

LEonardus ꝓfessor apud corbiacensem ciuitatē claruit. Hic eiusdem ꝓfessionis & uirtutis extitit cui⁹ & alius sanct⁹ leonard⁹: de quo supra dictū est in eius legēda. 8. idus nouēbris: eidemq; sancto quasi ꝓ oia similis in miraculis fuit. Cū eni in monasterio ꝓlatus eēt: tanta se humilitate deiicie bat: ut oibus inferior uideret. Sed cū omis pene populus ex eius fama ad illum ꝓfluer et. Quidā emuli regi clothario suaserunt: q; nisi ei ꝓuideret: regnum francie detrimentū non modicum subꝑtineret. Nam leonardus multos sub obtentu religionis colligebat: & sic in dolo regi insidias ꝑabat. Quibus rex credulus eū expelli iussit. Veniētes aut milites adeo uerbis eius ꝓpuncti sunt: q; se suos futuros discipulos obtulerunt. Rex quoq; penitens ueniam petiꝝ: & detractores reb⁹ & honorib⁹ priuauit: & leonardum ualde dilexit: ad cui⁹ etiam ꝓces emulos eius dignitatib⁹ eoꝝ restituit. Qui a deo similiter impetrauit: ut quicunq; in carcere tenerēt: mox inuocato suo nomie solueret̄. ¶ Cum aut̄ die quadam oroni icumberet: serpens maximus a ꝑte pedū usq; in ei⁹ sinum intrauit. Qui ꝓpter hoc nullatenꝰ ab oone surrexit. Completa uero oone dixit ei: ut si in se data sibi fuisset ulla potestas: in eo faceret quicquid meruisset. Post hec aūt cū duos epos discordantes fedasset: in christi nū se finiēdū ꝓdixit. Qui & apud uendopam monasteriū in pace feliciter obdormiuit. 6. calē. decembris.

¶ De sancto iacobo intercisō mr̄e. CXII

IAcobus martyr cognomēto iter cisus apud persidam passus est: Qui nobilis genere sed fide nobilior ex regione ꝓsag: & ciuitate elape oriundus: xpianis parētibus ꝓgenitus: xpianus & ipse uxorem habuit xpianam. Erat q; notissimus regi persarum: & inter optimates primus. Accidit autem: ut a principe nimio amore seduct⁹: ad coleda idola flecteret̄. Quod mater & uxor audientes amaras litteras ei scripserunt: in quibus eū de idolatria acri⁹ redarguebant: & eidem de cetero adherere repudiabant. Cum aut̄ iacob⁹ litteras legisset: amare fleuit: & pro errore suo penitentiā agens: fe du rius afflixit. Quod dū per nuncium quendā principi nūciatum esset: ille iacobum aduocans: interrogauit eum an nazarenus: & per consequens magus effectus fuisset. Qui respondit: se christianum esse: magum autem minime. Et cum eidem multa supplicia minaretur: & ille se nulla tormenta formidare protestaretur. Princeps de consilio amicorum hanc sententiam super iacobum tulit: ut ad aliorum terrorem membratim puniatur. Et cum quidam ex compassione super eum flerent: ille dicebat: ne plorarent: quia ipse ad uitam: ipsi uero ad interitum festinarent. ¶ Tunc carnifices a manu dextra incohantes primū pollicē: deide quattuor alios digitos eidem successiue preciderūt. deide ad leuā accedētes: eōs similiter eidē quinq; digitos singillatim abstulerunt. Et deinde

ad pedes dextrū se curuantes omnes digitos ipsius pedis successiue abscinderunt. Quod postmodus similiter & sinistro pedi fecerūt. Ad quoꝝ singulos oium digitoꝝ precisionē scūs martyr deo gras agebat: & semp aliqua noua & utilia proferebat: tormētaq; cūcta q si pro nihilo ducebat. Tūc accedētes ministri pedē dextrū abscinderūt & deinde sinistrum. Abscinderūt & dexterā manum & deinde sinistrā. Abscinderūt etiā brachiū dextrū usq; ad humeꝝ & sic postmodū & sinistrū. Iāq; carnifices defecerāt: eo q; a prima hora diei usq; ad nonā in eius cessione sudassent. Tunc accedentes sciderūt suram dextri cruris: scindentes usq; ad femur. Deinde puersi sinistri cruris surā precidendo: usq; ad femur scinderunt. Beatus uero iacob⁹ ineffabili dolore p̄ grauatus ad dominū exclamabat: & gratias agens xp̄o finem suo martyrio imponi exorabat. Erat; sicut truncū nullū habēs subsistaculū nihil; q; in eo hois appebat nisi sola lingua: qua dñm collaudabat. Multi quoq; de astantibus ei⁹ tormētis p̄atiētes deflebant: & non audētes illū aspicere faciē suam opiebāt. Tunc mādante rege un⁹ ex carnificibus accessit: & caput ei⁹ amputauit. Cui⁹ corp⁹ xp̄iani i ei⁹ ciuitate elape sepelierunt. v. cal. decembris.

¶ De scō clemēte flauio epo. CXIII

Clemēs eps cognomento flauius apud metēsem ciuitatem claruit. Hic cōsul romanoꝝ & patru⁹ clemētis pape fuit: Qui a btō petro apostolo baptizatus & discipul⁹ effectus: & ab eodē eps ordinatus: ad galliā belgicam euāgelizādi gra missus ē: cū pluribus aliis epis. Et dū ad metēsem ciuitatē peruenisset: a quodam uiro hospitio officiose susceptus fuit. Cui & xp̄m ei incognitū & inauditum p̄dicauit: q uo oia signa se factuꝝ p̄misit. a quo & didicit i harenario oli ab octauiano i ipsa urbe constructo: draconē ingētem degere: q alios dracūculos ex se genuerat: quoꝝ flatu mortifero aer adeo pestilēs & infectus erat: ut multis iam extinctis: ciuitas omnis i hōib⁹ & aialib⁹ morbida foret: multiq; langore depressi decūberēt. Cum autem scūs clemēs liberationē ciuitatis promisisset; hospes primos urbis ipius aduocat: & audita narrat. Et ocurrēte omi populo: scūs eps primo quidē egris oratiōe sua sanitatē restituit. Deinde ad amphitheatrū accessit: ubi inuocato xp̄i noīe: draconē aliis maiorē stola sua circa collū cinxit: eūq; uti mansuetū catulum post se trahere cepit. Omnib⁹ aūt ut a scō docti fuerant: kirieleison clamātib⁹: & clementem sequētib⁹: ipse usq; ad flumē urbi ptiguum: qđ salia dicit draconē traxit: & in eodem fluuio demersit. Omnis uero alia draconū & p̄sentī multitudo maiorē beluā secuta: & in eodē amne a scō submersa fuit. Sicq; scūs omnē populū ad xp̄m p̄uertit: & baptizauit. Ibiq; plurib⁹ ānis sedem epalem tenuit. Et post felix pastoris regimē in pace quieuit. v. cal. decēbris. Et in eodem oppido tumulatus iacet.

¶ De scis barlaam & ioſaphat p̄ſeſſ. CXIIII

Barlaam & ioſaphat eremite quoꝝ uitā ioānes damasceⁿ cōpilauit apud indiā claruerūt. Cū enī uniuersa illa patria christianis & monachis ſpleta eēt. Rex quidā auenur xp̄ianos oēs & precipue monachos p̄sequebat. Interea regi puer pulcherrimus naſcit: & ioſaphat appellat: pro cuius natiuitate rex cū omni populo diis imolauit: & quāqua gintaqnq; astrologos: quid futuꝝ eēt de puero interrogauit. Qui oēs ipm magnū i potētia & diuitiis futuꝝ p̄dixerūt: tñ xp̄iana religionē: quā pater oderat colituꝝ: p̄nostricati sunt. Quod rex plurimum expauescēs: in ciuitate seorsum palatium ſpeciosiſſimū ſtrui fecit: & ibi puerū ad habitandu; posuit. Ibi secū iuuenes pulcherrimos collocauit: mādans illis: ut nec mortē: nec inſirmitatē: nec senectutē: nec pauptatē: uel aliqd qđ posset afferre triſtitiam noſarēt ei: ſ; oia iocūda illi ponerent: q̄tenꝰ nihil de futuris cogitare posſet. Et ſiquis ex ministris iſirmabat: p̄tinuo ipſo amoto ali⁹ ſurrogabat: nec xp̄s ab aliquo nominari p̄esumebat. Cum aut̄ iuuenis adoleuiſſet in omi ſapientia edoctus admirās cur pater eū taliter recluſiſſet quendā de p̄seruis ſibi familiariorē de hoc i terrogauit: dicēs ſe in multa triſtitia poſitū eo q; ſibi foras egredi non liceret. Quod pater audiēs & dolēs: equos parari fecit: & choros plaudētes ante eū mittere: & neqd ei ſe; dum occurreret diligenter prohibuit. Ipſo ergo aliq̄n procedēte: unū leprosum & unū cecum obuios habuit. Quos uidēs & ſtupēs quid hoc eſſet inquiſiuit. Et a miniſtris didicit: q; paſſiones ſunt: que hoib⁹ accidunt. De quo ille ꝑpter iſuetudinē talia uidendi: uel audiendi anxius eſſe cepit. Alio die ſenē rugoſum & incuruatū & balbutiendo loquentem inuenit: & admirās de hoc etiam requiſiuit. Audiuitq; q; ꝑpter annoꝝ multitudinē ad talē ſtatū deuenit: cui⁹ finis eſt mors: quā omnes uel i ipſa etate uel i minori experiri oporteret. Que oia iuuenis notās i multa erat triſtitia: ſed corā patre pretendebat letitiaꝫ deſiderās in uia ſalutis edoceri. ¶ Cum aūt hec omnia mōachus quidā noie barlaā habitans in deſerto terre ſenaar: p̄ ſpiritū cognouiſſet: admonitiōe diuina mercatoris habitū aſſumpſit: & ad ciuitatem illā deuenit. Locutuſq; eſt pedagogo ioſaphat: dicēs ſe lapidē

preciosam uenalem habere: qui sua uirtute qualcunq; infirmitates curabat: quē regi Iosaphat uendere uolebat. Ille aūt cū sibi primo lapidem ostendi petiuisset. Barlaā rūdit q; lapis ipse talē uirtutē haberet: ut siquis: q corpore non eēt integer: ipm aspiceret: cōtinuo lumen oculoꝝ amitteret: & quia filius regis uirgo erat: prout ipse audierat: iō ipsi soli lapidem ostendere intēdebat. Igit̄ pedagogus hoc Iosaphat nuncians: ipm ad eum in pclauī q̄tocyus introduxit: quē rex humanissime & reuerēter suscepit. De quo barlaā ipm plurimū cōmendauit: & incipiens eum alloqui a quibusdā pstigionibus & exēplis predicauit ei de mundi creatiōe: & hominis preuaricatione ac filii dei incarnatione: passione: & resurrectiōe: nec nō de die iudicii: & bonoꝝ & malorū retributiōe longum sermonem ptexuit: seruiente sc̄ō idolis plurimū ex probrauit: & de illoꝝ fatuitate exempla proposuit. Cepit etiā ptra uanam & falsam mūdi delectationē multa disputare: & sine oiuꝝ mortē pprobare: & plura ad hoc in modū fabulaꝝ exempla inducere. Cum aūt eū rex interrogasset: quot annoꝝ eēt: & ubi habitaret. Ille rūdit: se esse annoꝝ. 45. & in deserto sēnaar degere. Ptra autem Iosaphat illum plusq̄. 70. anoꝝ ex apparētia iudicabat. Cui barlaā ait: q̄ si a natiuitate sua oēs eius anni querebat: recte existimabat. Si uero a tēpore quo relicto seculo xp̄o uiuere cepat nō plus q̄. 45. annos habebat: quos in eremo exegerat. Cum aūt eum Iosaphat ad eremū sequi uellet: noluit barlaam: eo q̄ ex hoc rex indignatus mortē omnibus xp̄ianis inferret: sed tēpore oportuno ad ipm in posteꝝ ueniret. Barlaam igit̄ regis filium baptizans: & in fide optime instruens: eum osculat⁹ est: & ad locum suum reuersus est. ¶ Postq̄ aūt rex auenir filiuꝝ suū xp̄ianum factū audiuit: in dolore nimio positus est. Quē quidā amic⁹ eius nomie arachis p̄olans dixit: quendam senem paganū nachor nomine: barlaam per omnia similē esse: quem suasit: ut rex aduocaret: & ipse xp̄ianum & barlaā se simulans cū philosophis disputans: primo xp̄ianoruꝝ fidem defēderet: deinde se supari pmitteret: & omnia que docuerat retractaret: & sic Iosaphat ad deorū cultum rediret. Igit̄ dictus princeps cum exercitu ad querendū barlaā iuit: & nachor captō se barlaā cepisse dixit. Quod filius regis audiens magistꝝ suum catum amare fleuit: sed deo reuelāte postmodum ipm nō esse cognouit. Cum aūt rex filium minis & blanditiis p̄ dies plurimos p̄pularet: ut ipm ad suā uoluntatē inflecteret: & ille nec minis terreri: nec adulatiōib⁹ seduci posset. Tandem rex dixit ei: q̄ ad hoc ipm declinare uolebat: ut barlaam: qui eum seduxerat: & q̄ in carcere erat cū gentilibus ad disputandū conueniret: & siquidem ille obtineret: rex ei cederet. Sin aūt: ipse cū ceteris xp̄ianis ipsi p̄sentirent. Quod cū regis filio placuisset: illi cum nachor ordinant: ut se barlaam simulans: prias fidem xp̄ianorū defendat: & tādem se superari permittat. Cū ergo omnes in unū conuenissent. Iosaphat simulans se credere: q̄ nachor barlaam esset: ei dixit: q̄si doctrinam suam: quam eum docuerat: defenderet: in ipsa perpetuo permaneret. Sin aūt supatus esset: ipm mala morte puniret: ne unq̄ aliquis filios regum deciperē presumeret. Quod audiens nachor ne, hemēter expauit: uidēs se in foueam incidisse: quam fecit: & deliberauit melius filio regis adherere: & sic periculum mortis euadere. Rex aūt iam palam ei dixerat: ut fidē suam sine timore defenderet. Incepta igitur disputatione cepit nachor fidem xp̄i euidenter defendere: & rōnib⁹ cōmunire: ita ut philosophi muti effecti: nihil oīno respondere scirent. Iosaphat aūt exultabat: eo q̄ p ueritatis hostem dñs ueritatē defendebat. Rex igitur furēs iussit cōcilium dissolui: quasi de his sequēti die denuo tractaturus. Iosaphat aūt a patre magistꝝ suuꝝ sibi dari petiit: ut de responsionibus ad inuicē ea nocte conferrent: & ipse secum suos ecōuerso assumeret. Quē ei rex concessit: spem habēs: q̄ eum seduceret. Cum ergo regis filius nachor in domum duxisset: ei manifestius ait: q̄ euꝝ quis eēt: non ignoraret: quia uidelicet nō barlaā: sed nachor astrologus foret. Cui & fidē xp̄i p̄dicauit: & puersum mane ad eremū misit: ubi baptismum suscipiēs eremiticam uitam duxit. ¶ Hec audiēs quidam mag⁹ theodas nomine regi promisit: q̄ filium suum ad patrias leges seduceret. Conuoluit ergo regi: ut a filio cunctos remoueret: & ornatas ac decoras mulieres ad eū intromitteret: ut cū eis continue conuersari posset. Ipse uero spiritus libidinis ad eum mitteret: qui eum ad concupiscētiam inflammarent: eo q̄ nihil facili⁹ hominē q̄ mulier seducē posset. Quod cum rex pfecisset. Puelle quidē iuuenī sēp assistentes blandis colloquiis demulcebāt: Maligni uero spiritus a mago missi caminū ignis in eius animū accēdebant. Iuuenis uero se totum deo cōmēdans omēs tētationes superabat. Deinde quādam puellam pulcherrimam unius regis filiam a patre orbatam: rex ad eum misit. Cui dum Iosaphat p̄dicare uellet. Illa ei rūdit: se eam ad xp̄m uelle adducere: ipsam in coniugē deberet assumere: & sic eam a damnatione ppetua liberaē. Nam & xp̄ianī matrimonia cōtrahebant: & in eo statu se saluari dicebant. Hec dicēs puella turrim animi illius fortiter concussit.

Ignisq; concupiscentie a demonib⁹ accensus intus ardere cepit. Iosaphat autē in angustia positus cū lachrymis in oratione se dedit: & orans aliquantulum obdormiuit: uiditq; se duci ad pratum amenissimū floribus & cunctis delectationib⁹ exornatum. Deinde in ci uitatē auro & gēmis rutilantem se itromitti ꝑspexit: i qua tot diuitie & delitie relucebāt q; ibi perpetuo se dimitti postulabat. Dictū q; est ei: q; ille locus esset btōz: ad quē cum maximo labore ipsum deuenire oportebat. Deinde ad loca aspera terrimaq; adductus: audiuit ea loca esse ipiozq; & damnatoz. Eui gilās autē & hoz memorans pulchritudinē puellaz uelut stercora ptemnebat. Maligni autē spirit⁹ ad theodā reuersi rettulerunt: q; signo crucis ab eo & oratione fuerāt effuga ti. Ad quē dum magus una cū rege itroissz ut ei persuaderet: ipse ab eo puersus baptisma suscepit: & laudabilē uitā duxit. Rex igitur desperans de consilio amicoz dimisit ei dimidium regni sui. Ille autē q; uis desertum affectaret: tñ ꝑpter fidei dilationē ad temp⁹ regnum suscepit: & in suis ciuitatibus eccle sias fecit: & cruces erexit: & oēs ad xp̄m conuertit. Pater etiā tandem predicationib⁹ filii fidem suscepit: & baptizatus regnū totum filio dimisit: ac pnie opib⁹ uacans laudabiliter uitam finiuit. Iosaphat aūt barachiam regem prenunciās pluries fugere ad eremum uoluit: sed a populo coact⁹ remānsit: uix tandem ab eis dimissus desertum petiit: & rēgalem habitū paupi tradēs ipe i pauprima uestē remansit. Cui diabolus multa ipedimenta oppositaliqn in eū euaginato gladio irruens: aliqn in forma diuersaz ferāz in eum frendens. Que oia ipse iuocato xp̄i nomie superauit. Bīēnio igit Iosaphat per eremū uagat⁹ ē: nec barlaam inuenire potuit. Tandem ad eius spelunca uenies: stansq; ab extra se ab eo benedici postulauit. Cuius uocē barlaam cognoscēs & foras exiliens osculantes se inuicem cum lachrymis & amplexib⁹ con stringebant. Iosaphat autē q; acciderant oia referebat. Ille uero imēsas deo gras agebat. ¶Mansit aūt Iosaphat ibidez ānis multis in abstinentia mirabili & scitate. Completis ue ro diebus uite sue barlaam in pace quieuit. Iosaphat aūt in anno. 25. regnū deferens .35. annis eremiticū laborem subtulit: & sic mīris clarus uirtutib⁹ in pace quieuit: & cū corpore barlaam sepultus fuit. Quoz amborū corpora barachias rex reuerenter inde assūpsit: & in eius ciuitatē transferēs honorifice collocauit. v. cal. decembris ad quorum tumulum miracula fiunt.

¶De sanctis fausto diuo & amonio martyribus. CXV.

Faustus presbyter: diuus & amonius cū aliis plurib⁹ epis ex egypto: & clericis & laicis sexcentis & sexaginta apud alexādriā ciuitatem passi sunt. Qui cum beato petro eiusdē urbis epo ꝑprehensi: & in carcerem trusi. Iubēte maximiano iperatore post ipsius beati mīs passionē: oēs gladio truncidati sunt. v. cal. decēbris. Quoz omniū corpora apud alexandriā tumulata seruanē: ut dicit ado.

¶De scō sosthene discipulo. CXVI

Osthenes discipulus apostoloz fuit: de quo btūs paulus pria ad corinthios primo cap. mētionez facit: ubi dicit rabam⁹ in glosa: q; iste sosthenes corinthius doctor erat: multūq; pro scīb⁹ solicitus ideo specialiter ab apostolo est assumptus. s. ꝑpter suā humanitatē: & pp firmioꝛē narrationis ꝓfirmationē: ut in ore duoz uel trium testiū stare omne uerbū. Hic fuit unus ex. 72. xp̄i discipulus: ut abbas dorotheus tradit: qui & colophonie epūs fuit & apud corinthū citatē suam scō sine quieuit. 4. cal. decēbris.

¶De scō gregorio papa secūdo. CXVII.

Gregorius papa huius nois ꝓs nationē syrus ex patre ioāne: ꝓstantino pape prio in epatu romano successit: & sedit ānos. xvi. mēses 8. dies. ix. Hic fuit uir castissim⁹ diuine scripture eruditus: loquela facūdus: aio constās: ecclesiasticoq; erroꝛ⁹ destructor & ptrariis fidei fortissim⁹ impugnator. Hic bonifaciū monachum a britānia uenientē epūm scrauit: & per eum gentē germanoz sedētem in tenebris & umbra mortis: doctrina lucis ad xp̄m conuertit. ¶Hic etiā p petronium ciuē brixiēsem cenobiū beati benedicti apud castrum casinum reedificauit: qđ plusq̄ centum annis a tēpore longobardoz⁹ fuerat desolatum. Hic etiā cum leo impator imagines xp̄i & beate uirginis & aliozū scōz in ciuitate cōstantinopolitana igne cremari iussisset: idē ipi facere pcipiēs: nō solū facere renuit: sed etiā impatorem pro ipo facto anathematizauit. Deinde distributis oibus ecclesiis & monasteriis atq; omni clero i pace quieuit. Sepultus est ad scūm petrum: & cessauit epatus dies tres.

¶De scō gregorio papa tertio. CXVIII.

Gregorius papa huius nois tertiꝰ natione romanꝰ ex patre marcello gregorio pape scdo in pōtificatu romano successit: & sedit annos. x. mēses. 9. dies. 30. Hic erat uir mitissimus & ualde sapiēs: in diuinis scripturis sufficienter instructus: greca latinaq; lingua eruditꝰ: atq; exercitatꝰ in sensib⁹ di-

uinarum ſcripturarum ſubtiliſſima exhortatiõe elimatus exhortator omniũ bonorũ: plebiq; florentiſſima catholice fidei ac ſalutaria predicans: corda fidelium dicto facto ue corroborãs: orthodoxe fidei emulator atq; defenſor fortiſſimus: chriſtianã religionẽ diligenter complectẽs: paupertatis amator: erga inopum prouiſionem non ſolum mentis pietate: ſed etiam ſtudii labore ſolicitus. Captiuorum redemptor & debitorum: orphanis quoq; & uiduis cum omni diligentia largiter neceſſaria tribuẽs. Quãobrem deo fauente non ſolũ ad ſacr̃ pſbyteratus ordinẽ peruenit: ſed etiam dum in exequiis ſui deceſſoris ante phereretrum eius ſuiſſet inuẽt⁹: omnis romanus populus a magno uſq; ad paruum diuina inſpiratione ſubito permoti per uim eum auferentes in pontificatus ordinem elegerunt tempore leonis & conſtantini imperatorum. ¶ Hic addidit in canone: quorum ſolennitas hodie in conſpectu maieſtatis tue celebratur: dñe deus noſter i toto orbe terrarum: uitra quoq; nos cõſortiũ ꝛc. ¶ Hic etiam dum leonem imperatorem ob depoſitionem imaginum chriſti & ſanctorũ incorrigibilem uidiſſet: qui ab eĩ⁹ predeceſſore anathematis pena fuerat inuolutus: romam & italiam & heſperiam totam ab eius iugo diſcedere fecit: & uectigalia interdixit. Synodumq; fere mille epiſcoporũ rome celebrans: uenerationem ſanctarum imaginũ confirmauit: atq; uiolatores generali ſententia anathematizauit. Hic etiam cum roma a rege liudprando longobardorum obſidere tur: miſit nauigio ad carolum pipini patreꝫ regem francorum: claues confeſſionis ſancti petri: rogans ut romanam eccleſiam a lõgobardis liberaret. Nolens ab imperatore con ſtantinopolitano heretico quemadmodum hactenus fuerat cõſuetudo: auxilium poſtulare. Et extunc conſtantinopolitani imperatores romane eccleſie patrocinium amiſerũt Et poſtq̃ omnia feliciter perfeciſſet ipſe ſanctus uir in pace quieuit. 4. calẽ. decembris. Et ſepultus eſt ad ſanctum petrum: & ceſſauit epatus dies. 9.

¶ De ſanctis papyrio & manſuето epiſcopis & martyribus. CXIX

PApyrius & mãſuetus epi & martyres tempore uandalice perſecutionis ſub gerſerico rege ariano paſſi ſunt. Qui pro catholice fidei defenſione candentibus lamiis ferreis toto corpore aduſti: glorioſum agonem ꝓſumauerunt. 4. calẽ. decẽbris Quo uidelicet tẽpore & alii ſancti epi. ſ. eugenius carthaginenſis: ualerianus: urbanus: creſcens: euſtathius: creſcẽtianus: creſconi⁹: felix hortolanus: & florentian⁹: propter ueritatis eãdem predicationem damnati exilio in pẽſſione pietatis curſum uite ſue ꝓſumauerunt: de quibus ſupra dictum eſt. 3. idus iulii. Hec uictor aphrican⁹.

¶ De ſanctis ruſo & ſociis mrib⁹. CXX

RVſus mr̃ cũ aliis pluribꝰ de domo ſua rome paſſi ſunt: ſub perſecutione diocletiani imperatoris. Hic nobilitate generoſa inſignis cũ eẽt patricius urbis ꝑdicatiõe & exemplo bti ſebaſtiani martyris ad fidem xp̃i puerſus: & cum oi domo ſua a ſancto poſ licarpo ꝓſbytero baptizatus eſt. Quẽ cum omnib⁹ aliis diocletianus detentum: & capitali ſententia punitum: xp̃i martyres eos ſecit. 4. calẽ. decẽbris. Hec ado.

¶ De dedicatiõe eccleſie materialis. CXXI

DEdicatio eccleſie ſoleniter inter alias feſtiuitates ſactoꝝ celebratur: que ideo ultimo ponit: quoniam certum diem non habens: anniuerſaria dies conſecrationis cuiuſlibet eccleſie ſuo tẽpore recolitur. Et quoniã duplex eſt eccleſia ſiue templum. ſ. materiale & ſpirituale. Ideo primo agendũ eſt de dedicatione templi materialis: deinde de dedicatione tẽpli ſpiritualis. ¶ Circa dedicatiõe autẽ eccleſie ſiue tẽpli materialis tria uidenda ſunt. Primo q̃re dedicat. Secũ do qualiter ꝓſecrat. Tertio p quos ꝓphanatur. ¶ Et qa in tẽplo duo ſunt: que ꝓſecrantur. ſ. altare & ipm̃ tẽplũ. Iõ primo uidendũ eſt quare ꝓſecret altare. Secũdo quare tẽplũ. ¶ Altare aũt ꝓſecrat ad tria. Primo ad ſacr̃m dñi offerendũ: gen. 8. Edificauit noe altare dño: & tollẽs de cũctis pecoribus & uolucrib⁹ mũdis obtulit ſup altare. Hoc aũt ſacr̃m eſt corp⁹ & ſãguis xp̃i: qđ i memoriã paſſionis dñice imolam⁹. Habem⁹ enĩ triplex memoriale dñice paſſionis. ſ. Paſſionis xp̃i imaginib⁹ depicte: quãtũ ad uiſum: quia picture ſunt q̃li libri laicoꝝ. Paſſionis xp̃i ſermonib⁹ ꝑdicate: q̃tum ad auditũ. Et paſſionis xp̃i in ſacramẽtis repſentate: q̃tum ad guſtum: odoratum: & tactũ: ut p oẽs corporis ſenſus paſſionis xp̃i memoria mẽtib⁹ fidelitũ imprimat. ¶ Secũdo ad nomẽ dñi inuocandum: gen. 12. Edificauit abrahã altare dño: qui apparuit ei: & inuocauit ibi nomen dñi. Hec autẽ inuocatio ſm apoſtolum hẽt fieri: p obſecrationes: que fiunt: p malis remouẽdis. Per oꝛones que fiunt: p bonis impetrandis. Per poſtulationes: que fiunt: p bonis cumulandis. Et p gratiaꝝ actiones: que fiũt p bonis ꝓſeruandis. ¶ Inuocatio autẽ: que fit ſup altare dr̃ miſſa: ex eoꝝ celeſtis miſſus. ſ. xp̃s a patre mittit: q ipſam hoſtiaꝫ ꝓſecrat: & idem p nos ad patrẽ mittit: ut p nobis intercedat. Que quidem miſſa tribus linguis

canit .ſ. hebraica greca & latina . Hebraica ſunt alꝛia: amē: ſabaoth: oſanna. Greca kirie leiſon. Latina reliqua oia. Et hoc ad repreſe tandū titulū dñice paſſionis: dictis trib⁹ linguis deſcriptū: uel quia omnis linga debet xp̃m confiteri: quoꝝ omniū he tres ſunt primi paliores. ¶ Tertio ad cantandū eccleſiaſtici 47. Stare fecit cantores ꝓra altare ℣. Tres aũt ſunt ſpecies ſoni q̃ faciũt tres modos: ut dicit hugo de ſcō victore: ſit eni ſonus pulſu flatu & cātu. Ad citharā ptinet pulſus: ad organū flatus: ad uocē cātus: ut huic ꝓsonātie ſonoꝝ referat̄ cordia mog. Si referatur ad pulſum cithare manuū opatio: ad flatum organi dentoꝝ deductio: ad cantū uocis ſmonū exhortatio. Hoc autem triplex gen⁹ muſicoꝝ refert ad triplicē differentiā officii eccleſie: ut dicit̄ in mitrali. Nā officiū eccleſie cō ſiſtit i ꝓs: in cantu: & lectiōib⁹. ¶ Ad primū gñs qđ ſit pulſu ut in ꝓſalterio & ſiſtibus refertur ꝓſalmodia. Ad ſm qđ ſit uoce refert̄ lectiones: Ad tertiū qđ ſit flatu ſicut in tuba refert̄ cantus. ¶ Tēplū aũt ſiue eccleſia cōſecrat̄. ꝑpter .v. rationes. ¶ Prio ut ide diabolus & ei⁹ poteſtas expellatur ſicut refert gregori⁹ i libro dialogoꝝ: de quadā eccleſia arrianoꝝ in noie bti ſebaſtiani cōſecrata: de qua uiſibiliter demones in forma porcoꝝ inde exiſſe plurib⁹ apparuerūt. ¶ Secundo ut ad eā ꝓfugiētes ſaluētur: unde dicit canō. Reos ſanguinis defendit eccleſia: ne uitā perdant & mēbra. Tali enim priuilegio eccleſie dedicate de iure cōi potiūt. Et ob hoc ioab fugit in tabernaculū dñi: & apprehēdit cornu altaris. 3.ḡ.2. ¶ Tertio ut ibidē orationes exaudiant̄. 3.ḡ.8. Quicūq; orauerit in loco iſto: tu exaudies eos ſ loco habitaculi tui in celo: & cū exaudieris ꝓpicius eris: unde i oratione dicit eccleſia. Quiſq; hoc tēplum bñſi. peti. igre. cūctā ſe ipetrat. leteſ. Adoramus aũt i ipſis eccleſiis ad oriētem. ¶ Prio ut patriā ñram ios requirere oſtēdam⁹. Nā deus in oriēte paradiſum plantauit: ibiq; hominē poſuit: trāſgreſſu⁹ uero ad occidētem eiecit. ¶ Secūdo ut ad ipſ̄ crucifixū reſpiciebat: & ita adoramus ad ipm reſpicientes. ¶ Tertio ut ueniētem iudicē expectare mentremus. Nā aſſumptus ad oriēte ſurſum ferebatur: & ita uenīet ad iudicādū: ad occidētem aſpiciēs. Hec oia dama⁹: libro. 4. ca. v. ¶ Quarto ꝓfecrat̄ ut ibide⁹ deo laudes ſoluantur: hoc aũt fit i .7. horis canonicis inter alias priuilegiatis. Nam in nocte media qua matutinū celebratur. xp̃s natus eſt captus & illuſus a iudeis: & in hac hora iſernū ſpoliauit. In media etiā nocte ad iudiciū uenturus aſſerit. Addūtur etiā matutinales laudes qa ip̃s mane egyptios ſubmerſit i mare: mundū creauit: & reſurrexit. ¶ In hora pria xp̃s ad tēplum ꝑueniebat: pilato pñtatus fuit: & ſurgens mulieribus appuit. In hora tertia a pilato ad colūnam flagellat̄: morti adiudicatur: & ſpūſſanct⁹ i apoſtolos mittit̄. ¶ In .vi. clauis in cruce ꝓfigit̄: tenebre per totū mundum fiūt: & ſol obſcurat̄: & i die alcēſionis cum diſcipulis recūbēs ꝑuerſat̄. ¶ In nona xp̃s ſpiritū emiſit: miles latus eius aperuit: cetus apoſtoloꝝ ad orandū uenire ꝓuenit: & xp̃s in celū aſcendit. ¶ In ueſpa: xp̃s in cena ſacramētū ſui corporis inſtituit: pedes diſcipuloꝝ lauit: de cruce depoſitus fuit: diſcipulis in habitu pegrini ſe oñdit. ¶ In ꝑpleto rio xp̃s ſanguineas guttas ſudauit: in monūmēto poſitus ꝑuit: reſurgēs pacem diſcipulis nunciauit. In his ergo horis predicta beneficia recolim⁹: & ꝓ ipſis deo gr̃as reddimus. ¶ Quinto ꝓfecrat̄: ut ibidē ſacramenta miniſtrent̄: quoꝝ quedam miniſtrāt̄ intrantib⁹: ut baptiſm⁹: quedam exeūtib⁹: ut extrema unctio: quedā ꝓmorātib⁹: & hoꝝ qui dam ſunt miniſtrātes: his datur ordo: quidā pugnātes: & hoꝝ qdam ſuccūbunt: his datꝓnia: quidā iſiſtunt: & his ꝓfert audacia animi ut roborētur: & hoc ꝑ ꝑfirmationē: cibus ut ſubſtentēt̄ur: & hoc ꝑ euchariſtie ſūptionē: ſit remotio ipedimēti ne deficiant̄: & hoc ꝑ matrimonii ꝓiunctionē. ¶ Scđo uidendum ē qualiter ꝓcrēt̄: & prio de altare ſo de ipa eccleſia. ¶ Ad ꝓecrationē aũt altaris quoꝝ ꝓcurrūt: prio quattuor cruces de aqua benedicta i q̃tuor cornib⁹ ꝓiguranť: ſo ipm altare ſepties cū aqua eadem aſpgit: tertio incēſum i ipſo cremat: q̃rto chrisma te ſoungitur: quinto mūdis pānis opit. Hec aũt repētant ea que debent habere ad altare accedentes. Debēt enim habere charitatem q̃ drupliciť. .ſ. ad deū: ad ſe ipos: ad amicos: & ad inimicos: & hec ſignificant q̃tuor cruces q̃tuor cornib⁹ altaris facte. De his gen̄. 28. Dilataberis ad oriētem & occi. & ſeptē. & meridiē: uel ꝑ q̃tuor cruces oñditur q̃ xp̃s p crucē q̃tuor mundi ptes ſaluauit: ut ut oñdatur q̃ q̃tuor modis debemus crucē portare. .ſ. i corde ꝑ meditationē: i ore ꝑ ꝓfeſſionem: i corpe per mortificationē: in facie ꝑ ipreſſionē. ¶ Septem aũt aque aſpſiones ſũt 7. ſanguinis xp̃i effuſiones: quaꝝ prīa fuit i circūciſione: 2ª in oratione: tertia i corporis flagellatiōe: quarta in capitis coronatione: quīta in manuū ꝑforatione: ſexta i pedū crucī affixiōe: ſeptima i lateris aptione. Circuitus aũt altaris ſignificat uigilātiā & curā quā debēt habere miniſtri altaris erga ſubditos ne icidāt i .vii. uitia capitalia Cant. Inuenerunt me uigiles qui cuſto. ciuitatē ℣. ¶ Debent etiā habere oratioñ ſeruentē & deuotam: qđ ſignificatur ꝑ ꝓcrematiōnē thuriſ:

Nota. Quare fiebat ad orientem

Debent canonici

Habet enim thus virtutē ascendendi ex fumi leuitate: p solidādi ex qualitate: p stringendi ex glutinitate: p fortandi ex aromatitate. Sic oro ascendit in dei memoriā animā p solidat q̄tum ad culpam p̄teritā impetrando medelam: p stringit q̄tum ad futurā impetrando cautelā: p fortat q̄tum ad p̄sentē impetrādo tutelam. ¶ Vel pōt dici: q̄ deuota oro p th̄ significatur: qa habet ad deū ascendere. ps. Dirigat oro mea sicut incensum ꝛc. apocal. 8. Data sunt ei incēsa multa: ut daret de orationibus scōr. ꝛc. ¶ Debent in sup habere nitorem p̄cie: & odorē bone fame: quod significatur p chrismatis unctionē: quod p̄ficitur ex oleo & balsamo. Oleū enī est nitor p̄cie quaꝫ debēt habere purā. gal. Gloria nostra hec est testimoniū p̄cie nostre. Balsamū est odor bone fame: quam debēt habere clarā: prima timo. 3. Oportet ēm testimoniū habere bonū: & ab his qui foris sunt ꝛc. ¶ Debent p̄terea habere munditiā opationis sanctē: quod significatur p pannos albos & mūdos: quib⁹ altare uestitur: Apocal. 3. Vestimentis albis induaris: ut nō appareat p̄fusio nuditatis tue. Bern. Modicū ualet accedenti ad altare: si habet dignitatē summā & uitam infimā. ¶ Secūdo uidendum est de ecclesia qualiter p̄cedat: ad quod quattuor concurrunt. ¶ Primo enim eps ecclesiā ter circuit: & qualiter uice ad ianuam ueniens baculo pcutit dicens: Tollite portas ꝛc. ¶ Secundo interius & extertius aqua benedicta ecclesiā aspergit. ¶ Tertio in pauimento crucem de cinere facit ex transuerso angulo orientis usq; ad angulum occidentis & ecōuerso: & ibi dem litteris grecis & latinis alphabetum describit. ¶ Quarto in parietibus ecclesie. 12. cruces depingitante quas cereos. 12. accendit: & ipsas chrismate inungit. ¶ Primū ergo. 1. triplex circuitus significat triplicē circuitum: quē fecit xp̄s ꝓpter ipsi⁹ ecclesie sanctificationē. Primū quo de celo uenit in mūdum. Secundū quo de mundo uenit ad limbum. Tertium quo de limbo resurgens ascēdit ad celum. Primum fuit ad saluationem peccatoꝝ. Secundū ad liberationē damnatorum. Tertium ad glorificationē beatorum. ¶ Vel triplex circuitus fit ad ostendendum q̄ ecclesia p̄ceratur ad honorem trinitatis. ¶ Vel significat triplicē statum saluandorū qui sunt uirgines: continentes: & coniugati: qui etiam designantur in dispositione materialis ecclesie. Nam sanctuarium significat uirgines: chorus p̄tinentes: corpus nubētes strictius est sanctuarium q̄ chor⁹: & chorus q̄ corp⁹: quia dignior est ordo uirginū q̄ cōtinentum: & p̄tinentum q̄ p̄iugatoꝝ: ut dicit ricardus. ¶ Secundū. 1. trina ad hostium percussio: significat triplex ius: quod habet christus in ecclesia. Est enim sua creatione redemptione & glorificatione: & hoc tripliciure ei debet aperiri: ut dicit anselmus. ¶ Tertium. 1. exclamatio Tollite portas ꝛc. significat tria in eius potentiam. 1. in celo: i mundo: & i inferno. ¶ Secūdum. 1. aque benedicte interius & exteri⁹ aspersio fit triplici de causa. ¶ Primum propter demonis expulsionem: ut dicit in exorcismo aque. Fias aqua exorcizata ad effugandum inimicū ꝛc. Fit autem hec aqua iex aqua: uino: sale: & cinere: quia quattuor maxime expellunt diabolum. 1. lachrymarum effusio: que p̄ aquā Spiritualis exultatio: que per uinum. Matrua discretio: que per salem. Et profunda humiliatio: que per cinerem. ¶ Secūdo ꝓpter ipsius ecclesie expiationem. Omia enim terrena propter peccatum sunt corrupta: & iō locus aspergitur: ut ab immunditia purgef unde in lege omnia pene aqua mundabant. ¶ Tertio propter remouendam maledictionem. Terra enim a principio cum omni fructu suo maledictionem accepit: aqua uero nulli maledictiōt subiacuit. Hinc est: q̄ do minus comedit piscem: sed nunq̄ legitur comedisse carnem nisi agni paschalis propter preceptum legis. Tertiū. 1. alphabeti descriptio: repreſentat primo piunctionem utriusq; populi: uidelicet gentilis & hebrei p̄ crucem xp̄i factam. Vnde & illa crux ex transuerso ducitur ab angulo orientis usq; ad angulum occidentis: ad significandum: q̄ populus dexter factus est sinister: & qui erat i capite: factus est in cauda & ecōuerso. ¶ Secundo repreſentat paginam utriusq; testamēti per crucem xp̄i adimpleti: unde moriens ait cōsumatum est. Et crux ex trāsuerso ducitur: quia unum testamentum in alio continetur: quia rota est in rota. ¶ Tertio repreſentat articulos fidei: quib⁹ rudes & neophyti de utroq; populo eruditur: qui se cinerem & puluerem reputare debēt: iuxta illd̄ geñ. 18. Loquar ad dñm meū cū sim puluis & cinis. ¶ Quartū. 1. i. 12. locis crucis impressio illuminatio & inunctio fit triplici rōne. Prio ꝓpter demonū terrorē: qui inde expulsi sunt: ut uidentes signū crucis: illuc ingredi non p̄sumant. ¶ Secundo ꝓpter trīūphalem ostensionē. Cruces eni sunt uexilla xp̄i ut ostendat eni: q̄ loc⁹ ille dño xp̄i est subiugatus cruces depingunt: sicut q̄ ciuitas aliqua ab imperore capit: imp̄iale uexillū in ea erigit. ¶ Tertio ꝓpter apostoloꝝ repſentationē. Nā. 12. luminaria ante cruces posita significant. 12. apostolos: qui p̄ fidē crucifixi mundū illuminauerunt. Cruces autē chrismate unguntꝫ: quoniā apostoli fidē passionis xp̄i ad cognitionē inflāmauerūt: & ad amorem unxerunt: uidelicet ad p̄cie nitorē

qđ per oleum : & ad bone fame odorem: qđ per balsamum. ¶ Tertio uidendum est qualiter & per quos ecclesia prophanetur. Sciēdum: ꝙ domum dei per tres legim⁹ prophanari. ſ. per hieroboam: per nabuzardan & p antiochum. Hieroboaz sicut legitur. 3. g. 12 duos uitulos fecit ponens unum in dan & alterum in bethel: que dicit domus dei. & hoc propter auaritiam fecit: ne. ſ. regnum ad roboam rediret. Nabuzardan sicut legitur. 4. g. xxv. domum dei combussit. Nabuzardan princeps coquorum significat gulaz & lasciuiam: Rex antiochus qui fuit superbissimus & ambiciosus domum dei polluit: & contaminauit sicut habetur primo maccabeoꝝ. ſ. & significat ipsam superbiam. Ad denotandum ꝙ per hec tria uitia clericorum domus dei. i. ecclesia prophanatur. ſ. per auaritiam gulam & superbiam: primum cōmuniter uiget in religiosis: ſm in clericis: tertium in ꝓlatis. ¶ Et sicut ꝑ tres ecclesia fuit prophanata. i. ta & per tres alios extitit dedicata. ſ. per moysen. Salomonem & iudam maccabeum: per ꝙ insinuatur ꝙ dedicantes domum dei debent habere humilitatē que in moyse. Sapientiam & discretionem que in salomone uere fidei confessionez que i iuda maccabeo denotatur.

¶ De dedicatiōe ecclesie spiritualis. CXXII

DEdicatio ecclesie siue templi spiritualis: quod sum⁹ nos: iuxta illud apostoli templum enim domini sanctus est: qđ estis uos. Et iterum. Nescitis quia corpora uestra templum sunt spiritus sancti: sub solennitate dedicationis materialis templi ab ecclesia celebratur. Nam sicut ait augustinus Quotiescunq; altaris uel templi festiuitatez colimus: si fideliter & diligenter attendim⁹: & sancte ac iuste uiuimus: quicquid in templis manufactis agitur: totum in nobis speciali edificatione completur. Ipsa enim spiritualis ecclesia cōstruitur ex lapidib⁹ uiuis: prima petri ꝓ: Tāq; lapides uiui super edificamini ℣. Ex lapidibus quadris. Nam quatuor latera lapidi spiritualis sunt fides spes charitas & opatio: que equalia sunt: quia ut dicit gregorius. Quantum credis tantus spueras: quantum credis & speras tantum diligis & quantum credis speras & diligis tantum operaris. ¶ In hoc quidem templo altare ē cor nostrum: supra qđ tria debent deo offerri: primum igis dilectionis perpetue: leui. uadecimo: Ignis nunq; deficiet i altari: secūdum incensum orationis odoriferе: primo pab. vi. Aaron & filii eius adolebunt incensum super altare ℣. Tertium sacrificium iustitie: qđ sacrificium consistit i oblatiōib⁹ penitentie: in holocaustis dilectionis perfecte: & in uitulos carnis mortificare psalmista. Acceptabis sacrificiuz iusti. oblatiōes & holocausta: & tunc ponēt super altare tuū uitulos. ¶ Templum autem spirituale: qđ sumus nos ad istar templi materialis consecratur. ¶ Primo enim summus pontifex christ⁹ hostium cordis clausum inueniens circuit: dum peccatum oris cordis & operis ad memoriam eius reducit. De hoc triplici circuitu dicitur isaie uigesimotertio. Sume citharam: quo ad primum circui ciuitatem scilicet cordis: quo ad secundum meretrix obliuioni tradita: quo ad tertiū. ¶ Secundo ipm hostium cordis clausum ter percutit ut sibi aperiat. Percutit enim ipsum cor ictu beneficii consilii & flagelli: de qua triplici percussione dicitur prouer. primo. Extendi manus meam: quo ad primum: despexistis loquit ad malos omne consilium meum: quo ad secundum & increpationes meas neglexistis: quo ad tertium. ¶ Vel ter percutit dum rationalem mouet ad peccati cognitionem: cōcupiscibilem ad dolorem. Irascibilem ad uindictam & detestationem. ¶ Tertio ipsum templum spiritualiter aqua in eius & extra debet irrigarri. Hec autē trina irrigatio trina est lachrymag effusio: mens enim uiri sancti ut dicit gregorius: dolore afficitur considerando ubi fuit: ubi erit: ubi ē: ubi non ē: ubi fuit inquit in peccato: ubi erit in iudicio ubi est in miseria: & ubi nō ē in gloria: huic autem aque admiscentur sal uinuz & cineres quia cum his lachrymis debet admisceri uinum spiritualis exultationis: sal mature discretionis: & cinis profunde humiliationis. Vel per uinum lympharum intelligitur uerbum incarnatū: per salem sanctitas ei⁹ uite: que est omnibus condimētum: per cinerem passionis eius supplicium. His igitur debemus cor nostrum aspergere scilicet beneficio incarnationis: per quod prouocemur ad humilitatem: exemplo eius conuersationis per qđ informemur ad sanctitatem: & memoria eius passionis per quam incitemur ad charitatem. ¶ Quanto in hoc templo cordis scribitur spirituale alphabetum siue spiritualis scriptura. Que quidem triplex est scilicet dictamina faciendorum: testimonia diuinorum beneficiorum: & accusatio priorum delictorum ro. 2. Cum enim gētes que legem non habent naturaliter ea que legis sunt faciunt. huius legem non habentes: ipsi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis. Ecce primum testimonium reddēte ꝓscientia ipsoꝝ. Ecce ſm & iter se cogitationū accusātiū. Ecce tertiū ¶ Quinto debent pingi cruces. i. assumi penitentie asperitates: que debent inungi & il-

luminari: quia non solum ferende sunt patienter sed etiã libenter: quod p unctionẽ: & ardẽter: quod per ignẽ. Vnde Bern. Qui minaſ timore crucẽ xpi portat: q amore portat patienter: qui proficit in ſpe portat libenter: ſed qui ſlumuntur in carne amplectiẽ ſam ardẽter. ¶ Qui igitur hec omnia habet: uere templum ad honorem dei dedicatum erit: dignus plane in quo xps in uia habitet per gratiã: ut tandem in eo i patria habitare digneſ per gloriam. Quod ipſe ſtare nobis digneſ: qui uiuit & regnat de⁹ per omnia ſecula ſeculorum Amen.

¶ Explicit liber decimus.

¶ Incipiunt capitula libri undecimi.

De ſanctis duobus nepotibus xpi ſm carnẽ ꝓfeſſoribus i
De ſanctis romanis pontificibus & eorum ſucceſſione ii
De ſcõ ſyricio papa iii
De ſcõ zozimo papa iiii
De ſcõ ſimplicio papa v
De ſanctis alexandrinis epiſcopis & eorum ſucceſſione vi
De ſanctis antiochenis epiſcopis & eorum ſucceſſione vii
De ſanctis hieroſolymitanis epiſcopis & eorum ſucceſſione viii
De ſcis ceſaree paleſtine epis ix
De ſancti laodicie epis x
De ſancto modeſto ꝓfeſſore xi
De ſcõ mulano ꝑſbro & ꝓfeſſore xii
De ſcis pagato & ſociis mris xiii
De ſcõ alcippiade martyre xiiii
De ſcõ apollonio ꝓfeſſore xv
De ſcõ polycrate epõ epheſino xvi
De ſcõ heraclito ꝓfeſſore xvii
De ſcõ maximo ꝓfeſſore xviii
De ſcõ candido ꝓfeſſore xix
De ſancto apio ꝓfeſſore xx
De ſancto ſexto ꝓfeſſore xxi
De ſancto arabiano ꝓfeſſore xxii
De ſancto leonide martyre xxiii
De ſcã mãmea regina & martyre xxiiii
De ſancto firmiliano epõ xxv
De ſanctis theodoro & anthinodoro epiſcopis xxvi
De ſancto ſyro martyre xxvii
De ſancto geramane epiſcopo & martyre xxviii
De ſancta matre quadam & filiabus uirginibus & martyribus. xxix
De ſcis audacto & ſociis mris xxx
De ſanctis plurimis martyribus apud alexandriam xxxi
De ſcis quattuor epis martyrib⁹ xxxii
De ſancto paſnutio epõ xxxiii
De ſancta quadam captiua apud iberiam xxxiiii
De ſancto macario ꝓfeſſore xxxv
De ſancto piatone ꝑſbro & mre xxxvi
De ſcõ didymo alexandrino ꝓfeſſor xxxvii
De ſancto didymo abbate xxxviii
De ſancto pione abbate xxxix
De ſancto apelle ꝓfeſſore xl
De ſancto piamone preſbytero xli
De ſancto beniamin ſene xlii
De ſcõ coprete ꝑſbro & ꝓfeſſore xliii
De ſanctis ſyro paulo & iſaia ꝓfeſſ. xliiii
De ſancto effrate monacho xlv
De ſancta ſarra abbatiſſa xlvi
De ſancta ſyncletice abbatiſſa xlvii
De ſancta tabita uirgine xlviii
De ſancto phylloronio ꝑſbytero xlix
De ſancto gadano ſene l
De ſancta ſiluia uirgine. li
De ſancto ſiſinnio monacho lii
De ſancto diocle ꝓfeſſore liii
De ſancto capithone ꝓfeſſore liiii
De ſancta amata uirgine lv
De ſancto puniſico abbate lvi
De ſancto theremone abbate lvii
De ſancto artebio epõ lviii
De ſcõ haberdeõ epõ & martyre lix
De ſancto caſiodoro ꝓfeſſore lx
De ſancto geremaro abbate lxi
De ſancto rhemaclo epõ lxii
De ſancto landelmo ꝓfeſſore lxiii
De ſancto bernone abbate lxiiii
De ſcõ edgaro rege & ꝓfeſſore lxv
De ſancto deodorico epõ lxvi
De ſancta eteldrita regina lxvii
De ſcis nuldruta & nulburga uirgi. lxviii
De ſancta edburga uirgine lxix
De ſancta eggytha uirgine lxx
De ſancto hildeberto epõ lxxi
De ſancto didacho epõ lxxii
De ſancto bene abbate lxxiii
De ſancto pitrione abbate lxxiiii
De ſancto heronio ſene lxxv
De ſancto diogene monacho lxxvi
De ſcõ iulio aphricano ꝓfeſſore lxxvii
De ſancto archiloco epõ lxxviii
De ſancto agrippa ꝓfeſſore lxxix
De ſancto attico epõ lxxx
De ſancto bacchilo epõ lxxxi
De ſancto pholcate martyre lxxxii
De ſancto ſetitio epõ lxxxiii
De ſancto gennadio epõ lxxxiiii
De ſancto gulphila epõ lxxxv
De ſancto gemino epõ lxxxvi
De ſancto heraclide ꝓfeſſore lxxxvii
De ſancto lucifero epõ lxxxviii
De ſancto latrociniano martyre lxxxix
De ſcõ malchione preſbytero lxxxx

De sancto sophronio confessore lxxxxi
De scis philippo & philippo impera toribus martyribus lxxxxii
De scō theodosio magno ipatore lxxxxiii
De scō carolo magno impatore lxxxxiiii
De sancto libertino abbate lxxxxv
De sancto equitio abbate lxxxxvi
De sancto nonoso abbate xcvii
De sancto martyrio confessore xcviii
De sancto dacio epo xcix
De sancto argentario monacho c
De sancto ualentio presbytero ci
De abbate quodam sancto cii
De sancto aconcio confessore ciii
Dde sancto sanctulo presbytero ciiii
De sancto redempto episcopo cv
De sancto speciosо monacho cvi
De sancto spe abbate cvii
De sancto probo episcopo cviii
De sancta romula uirgine cix
De sancta tharsilla amita gregorii pape cx
De sancta musa uirgine cxi
De scis duob⁹ monachis mrib⁹ cxii
De sancto surano martyre cxiii
De scō iusto diaconō & martyre cxiiii
De scō theophanio confessore cxv
De sancto antonio monacho cxvi
De sancto merolo monacho cxvii
De sancto aimone cantuariense cxviii
De scō petro tarantasiense epo cxix
De sancto rhectitio epo cxx
De sancto iuuenco presbytero cxxi
De sancto apollinare epo cxxii
De sancto paciano epo cxxiii
De sancto theodoro episcopo cxxiiii
De scō prisciliano epo & mre cxxv
De sancto gelasio episcopo cxxvi
De sancto theotimo epo cxxvii
De sancto amphilaco epo cxxviii
De sancto luciano presbytero cxxix
De scis pluribus quorum sola noia & dies festiui inueniuntur cxxx

¶ Expliciunt capitula libri undecimi.

¶ Prologus libri undecimi.

VNdecimus huiꝰ uoluminis liber continet gestoꝝ & passionū scōꝝ differentias quattuor. ¶ Prio illoꝝ scōꝝ quoꝝ dies festiui nobis fuerunt penitꝰ ignoti: sed neq; eorum legende potuerunt in aliqua superiorū librorū pte cōmode collocari. Scripsim⁹ enī fauente dño gesta scōꝝ quoꝝ festa per anni circulū occurrunt. Quibꝰ etiam addidimus quedam alia scōꝝ quorūdam: qui uel ex nominis equiuocatiōe: uel ex alia circa materiam dependentia: uel ex alia rōnabili causa: potuerunt ceteris scōꝝ legendis coniungi: sicut pritem legentibꝰ catalogū patere pōt. Restabant aūt aliq legende: que nulla occasione poterant certis diebus āni locari: quas in hoc undecimo libro reseruauimus describēdas. ¶ Scdo illoꝝ scōꝝ gesta: que p oblitionem aliquā suis sīerēda locis fuerūt omissa: quod differri non plumo. Cui enī adeo prestantis memorie occurrat: cūcta que legerit uel audierit p singula cordi recondere suoꝝ recolenda tpe: facile ī promptu ad uotū habere. Neminē certe arbitror tali potiri priuilegio nisi spiritu prius fuerit affilat⁹ diuino. ¶ Tertio illoꝝ scōꝝ: quoꝝ gesta & passiones post ceptū opus: mihi de nouo appuisse ptigisset: aut in posterum mihi uel posteris apperet: quod pꝫ scōꝝ infinitatem & librorꝫ numero sitatem accidere: de facili satis esset. ¶ Quarto etiā illoꝝ scōꝝ qui p futuroꝝ tēporū successiones ab ecclesīa militante canonizandi: & in scōꝝ nūero ascribendi forēt: qd usq; ad pāris seculi finē creditmus affuturꝰ. Cū non sit abbreuiata manꝰ dñi: que & in terris homines de nouo scisitare: & in celis multiplicare pōt. Horum igit etiam gesta pūi pterēda uoluminis nō tam nobis q posteris reseruamus. Qua de re nec ipm opus nrm: certo sine peludimus: eo q scōꝝ ītas usq; ad seculi finem augenda: nec sinē habet: nec numerum. ¶ Ad festa igit que pntialiter habem⁹ exponēda ueniendū est. Et prio quidē librū ecclesiastice hīstorie transcurrētes: quedam que ex ipo circa scōs aliquos omissa fuerant recolamus.

¶ Incipit liber undecimus.

¶ De sanctis duobus nepotibus christi ſm carnem confessoribus. Ca. I.

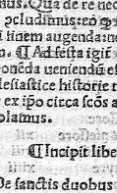

VO nepotes dñi saluatoris ſm carneꝫ: ex linea collaterali uidelicet ex ei⁹ carnali genere nepotes: unde: qui dicebatur frater dñi: quoꝝ nomina eusebiꝰ silētio tegit: tpe domitiani ipatoris sub fa xpiana psecutione: apud iudeā florebāt. Cū aūt domitianꝰ iussisset primi oēs de genere dauid & stirpe regia descēdentes: hi duo delati sūt duplici inuidia: uidelicet q ex dauid genere: & ipius xpi ppiquitate nati eēnt. Quos reuocatꝰ qđā: q in hoc missus fuerat: pduxit ad domitianū. Nā & ipe d aduētu xpi sicut & alias herodes formidabat. Interrogati autem a cesare si essent ex familia dauid

constentur. Interrogati quantis essent facultatibus uel possessionibus prediti. Respondent: q̄ utriq; non amplius eēt in bonis nouem milibus denariis. Ex quibus singulis pars media proportione debetur: nec hec sibi in pecunia: sed in estimatione terre subsisterent: quam habebant in trigintanouem iugeribus constitutam: quamq; suis manibus excolebant ad victum consequendum: & tributum persoluendum. In cuius testimonii manus labore rigidas: & callis obduratas proferebant. Interrogati de christo: quale ē regnum eius: uel quis ipse: aut unde: uel quando uenturus. Respondent: q̄ neq; hui⁹ mundi regnum: neq; huius terre ei designetur imperium: sed celeste ei regnum per angelorum ministeria in consumatione seculi preparetur: quando scilicet uenturus in gloria de uiuis ac mortuis iudicabit. Domitianus autem cum neq; in eis quicq̄ criminis inueniret: & utilitatem eorum ac uerba maxime contemneret: abire eos libere iubet. Illi uero dimissi uel martyrii merito: uel tante propinquitatis prerogatiua: pacis tempore duces ecclesie effecti usq; ad traiani tempora permanserunt.

¶ De sanctis romanis pontificibus & eorum successione. II

ROmani pontifices & eorum successiones: ideo hic ponuntur: ut que ecclesiastice historie libro restabant: hic recolligantur: & ipsius ordo libri per singula summarie transcurratur: quatenus ad quosdam sanctos episcopos romanos pontifices: qui in catalogo sanctorum conserti sunt: & hactenus omissi fuerunt: perueniatur. Liber itaq; historie ecclesiastice romanos pontifices enumerat a beato petro apostolo usq; ad syricium papam: qui successit damaso per successiones sanctorum episcoporum numero. 41. Sub quo syricio liber prefatus finem facit. Omēs autem pape: qui in dicto libro describunt sanctificati habeōf: aut i ordine martyrum aut confessorum: excepto liberio qui hereſis arriane labe maculatus sanctorum pōtificum cetum fedauit: sicut alter iudas apostolorum collegium: & nicolaus sacrum numerum leuitarum. ¶ Primus igit in sede romana beatus petrus apostolus pōtificatum tenuit: & primo quidem sedit antiochie annis septē: deinde cathedram episcopalem in urbe roma tenuit ānis uigintiqnq; mensibus quinq; & diebus tredecim: de quo supra actum est in festo cathedre sancti petri. 8. calē. martii: & in festo passionis ipsius 3. calē. iulii. ¶ Secundus episcopus fuit lin⁹ de quo supra dictum est in eius passione. 9. calen. octobris. ¶ Tertius fuit cletⁿ⁹: de quo supra in eius passione sexto calēdas martii. ¶ Quartⁿ⁹ fuit clemens: de quo supra in eⁱ⁹ passione nono calen. decembris. ¶ Quintus fuit anacletus: de quo supra tertio idus iulii ¶ Sextus fuit euaristus: de quo supra septimo calēdas nouembris. ¶ Septimus fuit alexander: de quo supra quinto non maii. ¶ Octauus sixtus primus: de quo supra octauo idⁿ⁹ aprilis. ¶ Nonus telesporus: de quo supra non. ianuarii. ¶ Decimus iginus: de quo supra q̄rto idus ianuarii. ¶ Vndecimus fuit pius: de quo supra quto idⁿ⁹ iulii. ¶ Duodecimus anicetus: de quo supra. 15. calē. maii. ¶ Tertiusdecimus sother: de quo supra decimo calendas maii. ¶ Quartusdecimus eleutherius: de quo supra septimo calēdas iunii ¶ Quintusdecimus victor: de quo supra quto calen. augusti. ¶ Sextusdecimus zepherinus: de quo supra septimo calen. septembr. ¶ Decimusseptimus callistus: de quo supra pridie idus octobris. ¶ Decimusoctauus urbanus: de quo supra octauo calendas iunii. ¶ Decimusnonus pontianus: de quo supra tredecimo calendas decembris. ¶ Vigesimⁿ⁹ antherius fuit: de quo supra actum est non ianuarii. ¶ Vigesimusprimus fabianus: de quo supra. 15. calend. februarii. ¶ Vigesimⁿ⁹ secundus fuit cornelius: de quo supra decimooctauo calend. octobris. ¶ Vigesimusterti⁹ lucius: de quo supra quarto non. martii. ¶ Vigesimusquartus stephanus: de quo supra quarto non augusti. Vigesimusquintus sixtus secund⁹: de quo supra octauo idⁿ⁹ augusti. ¶ Vigesimussextus dionysius: de quo supra. 7. calē. ianuarii. ¶ Vigesimusseptimⁿ⁹ felix primus: de quo supra tertio calē. iunii ¶ Vigesimusoctauus fuit marcus primⁿ⁹: de quo supra nonis octobris. Et hic sol⁹ de numero tantorum pontificum: uidelicet tam supra positorum q̄ infra ponendorum usq; ad siluestrum papam martyriū euasit. ¶ Vigesimusnonⁿ⁹ eutychianⁿ⁹: ā quo supra sexto idⁿ⁹ decembris. ¶ Trigesimus caius: de quo supra decimo calen. maii. ¶ Trigesimusprimus marcellinⁿ⁹: de quo supra. 6. calē. maii. ¶ Trigesimussecūdⁿ⁹ marcellⁿ⁹: de quo supra 17. calen. februarii. ¶ Trigesimusterti⁹ euseb⁹: de quo supra. 6. calē. octobris. ¶ Trigesimusquartⁿ⁹ melchiades: de quo supra q̄rto idⁿ⁹ decembr. Omnes prefati pontifices excepto marco per martyrium assumpti fuerūt. ¶ Trigesimusquintⁿ⁹ fuit siluester primⁿ⁹ iter epos pfessores: de quo supra actū est pridie calē. ianuarii. ¶ Trigesimussextⁿ⁹ fuit marcⁿ⁹ ā quo supra non. octob. ¶ Trigesimusseptimⁿ⁹ iuliⁿ⁹: de quo supra idibⁿ⁹ aprīl. ¶ Trigesimusoctauⁿ⁹ fuit liberiⁿ⁹ heretic⁹ tpe pstāti impatoris: q̄ prio qdē dū nollet arriane hereſi ꝓsentire ab eodem augusto in exiliuꝫ

missus ē: ubi stetit per annos. 5. Sed demum consentiēs hereti predicte: ab eodē pstantio reuocatur: & in epm cōfirmat: & felix qui in eius locum a clero & populo romano pstitutus fuerat papa martyrio coronatur. ¶ Sicq; xxxviiii°. eps fuit felix scds mē de quo actū est. 4. cal. augusti. ¶ Quadragesim⁹ fuit damasus papa & pfessor: de quo supra actū. 6. id⁹ decembris. ¶ Quadragesimus prim⁹ syricius sub quo liber ecclesiastice historie finem facit. Et hunc omissum immediate infra supponemus.

¶ De scō syricio papa. III.

SYricius papa natione roman⁹ ex patre tyburtio damaso pape in epiſcopatu romano successit: & sedit ānos. xv. mēses. xi. dies. xxv. Hic pstituit ut mōachi fierēt clerici utilitatis cā uel summe necessitatis. Et ut nullus presbyter missas celebraret nisi in sacratis ab epo locis. Hic manicheos furbe inuenit quos exilio dānauit. Et pstituit ut non pticiparent cū fidelib⁹ cōione. Sed precepit ut siquis ex eadē secta rediret ad ecclesiā cōuersus: nullatenus cōcrederet: nisi tantū religioni monasterii oīb⁹ diebus uite sue obnoxius teneretur ieiuniis & oratiōib⁹ maceratus: & probat⁹ sub oi examie usq; ad ultimū diē transitus sui: & sic uiaticū recipiat. Hic quoq; synodū celebrauit apud pstantinopolim. 350. epoꝝ. Et postq; sedē apostolicā feliciter gubernasset: dormiuit cū patrib⁹ suis. Et sepultus ē ad scūm petrū plenus scitate. Et cessauit epatus dies. xx.

¶ De scō zozimo papa. IIII.

ZOzimus papa natiōe grec⁹ ex patre abramio innocētio pape prio in pontificatu romano successit. Sedit q; ānos. 2. mēses. 8. dies. 25. Hic multa scitate polluit: & pauper largus beneficus extitit. Hic pstituit ut seruus nullomodo clericus fieret. Et in sabato scō cereū i oib⁹ titulis urbis bñdici pcepit. Et oēs clericos uinū in publico uendere prohibuit. Et hic plen⁹ scitate in pace quiit. Et sepult⁹ est in uia tyburtina iuxta cor p⁹ bti laurētii mrīs. Et cessauit epat⁹ dies. xi.

¶ De scō simplicio papa. V.

SImplicius papa natiōe tyburtin⁹ ex patre castino hilario pontifici epatu romano successit: & sedit annos. xv. mēses. 1. dies. vii. Hic uir beatissim⁹ dedicauit ecclesiā sci stephani iuxta basilicā sci laurētii: & basilicam scē sabine mrīs: ubi corp⁹ eius requiescit: cū. 4262. scōꝝ corporib⁹. Hic. 28. pbyteros p titulos i urbe roma pstituit: pp penitentes & baptisma. Et ut. 7. epi p hebdomadas ad ecclesias patriarchales siue ad earum regiones manerēt. Et fecit. v. regiones pbyteris urbis diuidēdas. Prima regionē ad scūm ioānē lateranēsem. Scdam ad scūm petrū. Tertia ad scūm paulū. Quarta ad sactū laurentiū extra muros. Quintam ad scām mariam maiorē. Cōstituit quoq; ut null⁹ clericus inuestitura a laico recipet. ¶ Sub hui⁹ epatu uenit relatio de grecia p epīam ab acacio cō stantinopolitano epo: simul q; & atimotheo catholico: & affirmauit petrus alexādrie urbis epm eē eutychianū hereticū: plurima de eo crimina affirmās. Quo audito simplicius dānauit petrū ita tū ut pnie seruaret tps. Et post hec scūs epūs quieuit i dño: & sepultus est iuxta corp⁹ bti petri apostoli i uaticano. Et cessauit epatus dies septē.

¶ De scis alexandrinis episcopis & eorum successione. VI

ALexandrini epi quoq; successiōes in ecclesiastice historie libro decripsuerāt: & qui i scōꝝ catalogo nūmerant: fierūt nūero. 23. ui delicet a bto marco euangelista usq; ad theophilū: uidelicet a pria ipi⁹ ecclesie fundatiōe: usq; ad tēpora archadii & honorii augustoꝝ. ¶ Quoꝝ pontificū: primus ipi⁹ ecclesie fundator fuit beat⁹ marc⁹ apīs & euāgelista: de quo i ꝑo libro ecclesiastice historie habet: & de quo supra in ei⁹ passione dictū ē. 7. cal. maii. ¶ Scds fuit scūs anianus prefati marci discipul⁹: de quo supra dictum ē. 4. nōn octobris: qui tenuit ip⁹ sedē p ānos. 22. ¶ Tert⁹ fuit abilis⁹ de quo supra dictū ē. 8. cal. martii: qui sedit i ipsa sede annis. 13. ¶ Quartus successit cerdo de quo habetur. 4. libro ecclesiastice historie cap. i. & hic ibidem sedit annos. 17. ¶ Quint⁹ fuit primus de quo eodē libro cap. 4. & hic sedit in ipsa sede ānos. xii. ¶ Sext⁹ fuit iust⁹: de quo eodē libro ca. 5. & hic annos. xi. sedit. ¶ Septimus successit eumenides: de quo prefato libro cap. xi. qui & sedit ibidem annos. xiii. ¶ Octauus fuit marcus de quo eodē libro & capitulo: qui & sedit annos. x. ¶ Non⁹ fuit celadion: de quo eodem libro capitulo. 19 qui & sedit annos. xiiii. ¶ Decim⁹ fuit agrippinus de quo ecclesiastice historie libro. v. capitulo nono & hic sedit annos. xii. ¶ Undecimus successit iulianus: de quo eodem libro capitulo. xxii. qui sedit per annos decē. ¶ Duodecimus fuit demetrius de quo libro vi. cap. xix. qui & sedit annos. 43. ¶ Tredecimus fuit heraclas: de quo habetur eodem libro capitulo. xxii. q; fuit unus ex discipulis origenis probatissimus: cui & precep⁹ eius ex alexandria profugus: ueniens cesaream auditorium suum reliquerat. Et cum hic apud cesaream moraretur: innumeri ad eum non solum regionis ipsius

uiri:sed ex puinctis pcul positis ꝯcurrebāt: & relicta patria:ac pentib⁹ sequebāt eū tāq; deū docētē. Et hic in ipsa ecclesia pfuit ānos sex. ¶Decimusquart⁹ huic succesit dionysius:de quo lib.6.ecclesiastice historie multa ꝑcibunt:& de hoc supra actū est in gestis ei⁹.15.calē.decēbr. Hicq; sedit ānos.17. ¶In sequētibus uero ecclesiastice historie libris adduc̄:& alii.8.pontifices alexandrini. ¶Ex his aut̄ quintusdecimus in ordine fuit maxim⁹:qui sedit ānos.13.de quo supra 6.calē.iunii. ¶Sextusdecim⁹theonas:qui sedit annos.19.de quo supra.10.calē.septēbr. ¶Decimusseptim⁹ petrus : de quo supra in eius passione actū est.6.calē.decembris : q sedit annos.xii. ¶Decimusoctau⁹ achillas: de quo supra in ei⁹ legenda.7.id⁹ nouēbris: q sedit annos.9. ¶Decimusnon⁹ alexāder: de quo similiter supra i gestis eiusdē.4.cal. martii:qui sedit ānos.7. ¶Vigesimus athanasius doctor insignis:qui sedit ānos.46.de quo supra actū ē in gestis eius.6.non⁹.maii ¶Vigesimusprim⁹ petr⁹ ꝑs: q licet martyr nō fuerit:de sede tñ eiect⁹ est ad tēp⁹ p quen dā lucifi hereticū:qui alexandrinā ecclesiā inuasit. ¶Vigesimusseciund⁹ huic succesit timothe⁹:sub quo liber ꝓfatus ecclesiastice historie ꝯcludit̄.Oēs aut̄ ꝓnomiati gloriosi pontifices in scō⁹ numero collocant̄.

¶De sanctis antiochenis epis & eorum successione. VII

Antiocheni epi:quoꝝ successiōes & tēpora i eode ecclesiastice historie lib. ꝓlerta sūt: & q i scōꝝ catalogo ponūt : sūt nūero.24. uidelic⁹ a bto petro apostolo:q prim⁹ antiochie sedit usq; ad epm flauianū: q floruit tpe:quo dict⁹ liber ꝯclusōis suoꝝ tēpoꝝ sine accepit. ¶Hoꝝ aut̄ pontificum prim⁹ fuit btūs apostolus petr⁹: qui primā ei⁹ ecclesie antiochene cathedrā accipiēs:ibi dē sedit ānos.7.sicut dictū ē supra in cathedra sci petri.8.calē.marcii. ¶Secundus fuit zacheus:cui idem apostolo⁹ princeps antiochia discedens:eandem ecclesiā cōmēdauit: sicut habet in itinerario bti clementis:& de hoc supra dictū est.10.calē.septembris. Hic aut̄ epūs in libro ecclesiastice historie nō ponitur:forte ex eo quia nō uere successor petri:sed quasi eius uicarius fuerit:cum ut dictum est:ei petr⁹ dictā ecclesiam ꝑmēdauit: & modico tempore ibidem presidens forte ante petꝝ occubuit. ¶Tertius fuit enodius episcopus & martyr:de quo supra in ei⁹ passione actum est pridie nōn maii. ¶Quartus fuit ignatius epūs & martyr:de quo etiā actū est in eius passione calē.februarii. ¶Quint⁹ fuit hero episcopus & martyr: & de hoc supra actum est.16.calē.nouembris:de his habetur in tertio ecclesiastice historie libro. ¶Sextus successit cornelius. ¶Septimus fuit hero secundus. ¶Octauus theophilus: q sextus post apostolos describitur occasione memorata.Et de hoc supra actum est tertio idus octobris.Et de his habetur mentio ecclesiastice historie libro ꝙrto. ¶Non⁹ succesit maximus. ¶Decimus serapion : & de his duobus in libro quinto .¶ Vndecimus fuit asclepiades:de quo supra.15.calē. nouembr̄ ¶Duodecimus philetus. ¶Tredecimus aūt fuit zeben⁹. ¶Quartusdecim⁹ babilas martyr:de quo supra actum est in eius passione 9.calē.februarii.Et de his in libro.6.ecclesiastice historie tractatur. ¶Decimusquint⁹ his successit fabianus:& de hoc etiam in prefato lib.mentio hē̄ . ¶Decimussextus aut̄ fuit demetrianus. ¶Decimusseptim⁹ fuit dōnus. ¶Decimusoctau⁹ succesit time⁹. ¶Decimusnonus quirilus. ¶Vigesimus aūt fuit dorotheus:uir eruditissimus & in scripturis diuinis satis intentus:qui pro multa diligentia etiam hebraicam liguam didicerat.Grec̄a autem eruditione liberali a puero fuerat institutus.Is eunuchus a natiuitate fuit:quē diocletian⁹ imperator in admiratione & ueneratione habebat:& ei ꝓtulerat ꝓpositurā: Cuius & eusebius cesariensis ecclesie cōscriptor historie auditor fuit: ut de se ipso tradit. ¶Vigesimusprimus huic succesit tyrānus:sub quo ecclesiarum persecutio icreuit De his agitur ecclesiastice historie libro.7. ¶Vigesimussecundus fuit eudoxius. ¶Vigesimustertius autem succesit meletius:de quo supra dictum est pridie nōn decembris Et de his duob⁹ habetur in.10. ecclesiastice historie libro . ¶Vigesimusquartus aut̄ & ultimus conscribitur flauianus in ipsius historie libro.xi.Quo tempore liber ipse: ut dictum est finem facit:& sue narrationis concluſionem.

¶De sanctis hierosolymitanis epis & eorū successione. VIII

Hierosolymitani episcopi & eorū successiones ac tempora in eodē libro ecclesiastice historie ordine texuntur: qui & sanctorū numero ꝑcribuntur.Et hi a beato iacobo apostolo usq; ad tēp⁹:quo sue historie liber ipse sinē facit .35. nūero colligūt̄. Ex his aūt̄.15.priores fuerūt ex hebreoꝝ populo pōtifices ꝓstituti:priusq; aliqs ex gētibus ad epatū ipsi⁹ ecclesie assumeret:q oēs in ipsi⁹ ecclesiastice historie libro.4.ex ordine ponunt .Et de his mētio hita ē supra i gestis zachei epi hierosolymitani.10.cal.sept. ¶ Primus quorū fuit iacobus frater dñi:de quo supra actū est in eius passiōe cal.maii. ¶ Secundus fuit symeon : & de hoc supra

dictaꝫ̃e. xii. cal. martii. ¶ Tertiꝰ fuit iustus. ¶ Quartus succesſit prenominatus zacheus de quo ſupra. ¶ Quintus uero fuit tobias. ¶ Sextus beniamin. ¶ Septimus ioannes. ¶ Octauus matthias. ¶ Nonus philippus. ¶ Decimus ſeneca. ¶ Vndecimus uero ſucceſſit iuſtus ẽs. ¶ Duodecimꝰ leuius. ¶ Tredecimus eſtrem. ¶ Quartodecimus ioſeph. ¶ Quintodecimꝰ & finis hoꝝ iudas. ¶ Poſt iſtos aũt cepit ex gentib⁹ i ibi eccleſia ꝓgregari: ſub helio hadriano ipatore. Et primus quidem ex gentib⁹ ipſius eccleſie ſacerdotiũ ſuſcepit. Marcul mr̃ ſimul & epꝰ de quo ſupra in eiꝰ paſſione actũ eſt. xi. cal. nouẽbris. ¶ Secundus uero ſucceſſit aſianus. ¶ Tertiꝰ publius. Quartus aũt maximꝰ. ¶ Quintus uero fuit iulianus. ¶ Sextus caius. ¶ Septimus iulianus ſecũdꝰ: ¶ Octauus capithon. ¶ Nonus ualẽs. ¶ Decimus uolitianꝰ. ¶ Vndecimus ſucceſſit narciſſus. De quo ſupra actum eſt in geſtis eius. 4. cal. nouembris: hiuẽs preſate hiſtorie eccleſiaſtice libro. v. ſucceſſiue ponuntur. ¶ Duodecimus his ſucceſſit alexander olim epꝰ cappadocie de quo in eiꝰ legẽda ſupra. xv. cal. aprilis. Et hic mr̃io coronatus eſt: ut de eo habetur eccleſiaſtice hiſtorie libro. vi. ¶ Tredecimꝰ ſucceſſit mazabanes & de hoc eodẽ libro. vi. ¶ Quartodecimus fuit hymeneus. ¶ Quintodecimꝰ zabdas: & de his libro. 7. mentio fit. ¶ Decimꝰ ſeptimꝰ ſucceſſit cyrillꝰ: de quo ſupra. 4. cal. februarii. ¶ Decimuſoctauꝰ aũt & ultimus ioãnes: de quib⁹ duob⁹ in libro. xi. mẽtio habetur. Et cũ hoꝝ ultimo liber ipſe terminatur.

¶ De ſcis ceſaree paleſtine epiſ. IX.

Eſarenſes epi illius uidelicet ceſaree que ẽ in paleſtina: qui in ꝑſato eccleſiaſtice hiſtorie libro ſci ponũtur: & ſucceſſiue ſibi cõ numerant fuerũt q̃tuor. ¶ Primus quoq; eſt theoriſtus: de quo habetur in bro. vi. ꝙ auditor fuit origenis: & una cum ſcõ alexandro hieroſolyme epo: omne pene uite ſue tẽpus ad audiẽdũ ipm̃ mãcipabant: atq; ipſi ſoli diuinis ſcripturis & eccleſiaſtica doctrina ſũma magiſterii ꝓcedebãt. ¶ Secundus fuit domnꝰ: qui pꝰ breue tps defunctus eſt. Tertius theotign⁹ qui etiã origenis auditor fuerat. Et de his duobus ſit mentio libro. 7. capꝰo. 18. ¶ Quartus ſucceſſit agapius: qui multo labore: multaq; diligentia ſi gubernatione populi adhibita: & precipue erga indigẽtes paterna prouidẽtia ſerebat. A quo & uir per oia prudentiſſimꝰ uita eruditione & moribꝰ adornatus: páphilus ipi eccleſie preſbyter ſurrogatꝰ eſt: ut habetur libro. 7. eccleſiaſtice hiſtorie ca. 28.

¶ De ſcis laodicie epiſ. X.

Laodicienſes ſci epi: qui ſcõs nume ro ꝓſcribunt i premiſſo libro. v. noiatim explicatur. ¶ Primꝰ quorum fuit ſocrates. Secũdus euſebius alexandrinus genere: qui in cã pauli ſamoſateni ad ꝓtes ſyrie cũ ueniſſ: ꝙ eſſet in ſcripturis diuinis eruditꝰ a fribus ſtudioſis uelut theſaurus quidam reptus ut tra nulꝫ abire permiſſus ẽ: ſicut dionyſius i epiſtolis ſuis ſcribit. ¶ Tertiꝰ huic ſucceſſit anatolius: de quo ſupra actum ẽ in eiꝰ feſto. vi. idus martii. De his agit libro. vii. ca. 27. ¶ Quartus fuit ſextus epꝰ. ¶ Quintus aũt ſucceſſit ſtephanus qui nõ fuit ſcũs. Nam de eo habetur: ꝙ licet eruditione & eloquentia prioribus nõ inferior fuerit: ſed fidei uirtute longe diſſimilis: ſicut ꝑſecutiõis ignis ꝓbauit. Nihil enim philoſophie i neceſſitate tentationis oñdit. ¶ Sextus aũt & ultimus ꝙ & ſcũs noiatur theodotus uir nõ ſolum uerbis ſed reb⁹ & uirtutib⁹ ornatus. Hic arte quidẽ medicus fuit. Sed & ajag & dño tranſlatus ẽ in medicinã: uere incõpabilis: ꝙ ſuper omẽs pene homines fide miſericordia ſtudio uigilantia atq; oib⁹ optimis iſtitutiõib⁹ claruit. In ſcripturis quoq; diuinis laborẽ ꝙplimũ geſſit. Hic in pace quieuit. 4. nõ. nouẽbris. Hec prefato libro. 7. ca. 28.

¶ De ſcõ modeſto confeſſore. XI.

Modeſtus ꝓfeſſor uita & doctrina apud antiochiã claruit tempore marci antonii impatoris. Qui in diuinis ſcripturis nõ mediocriter eruditus magnificẽti⁹ ceteris aduerſus martionẽ hereticum: oẽs ipi decẽptiones & ſallacias: retectꝫ quo uelabant nequitie tegmie denudauit: & apud ipam urbẽ in pace quieuit. Sub ſeuero principe humanitatis debitus ſoluens. De hoc eccleſiaſtice hiſtorie libro. 4. ca. 25.

¶ De ſcõ muſano ꝑbytero & ꝓfeſſore. XII.

Vſan⁹ preſbyter & ꝓfeſſor apud alexandriã eodẽ tempore claruit Cui⁹ ap'ice fidei & ſane doctrine monimẽta ad euſebiũ ceſarieẽſem peruenieſſe dicuntur. Ei⁹ etiã fertur libellus multa elegãtia ſcripꝫ ad quoꝺaꝫ ffes: qui declinauerãt ad hereſiꝫ: que dicitur eucraticaꝝ: ſũc nuper exortã. Cui⁹ au ctorẽ fuiſſe tacianũ ꝓmo aſſit. Hic aũt ſcũs ꝓfeſſor apud alexandriã in pace quieuit. De hoc habetur eccleſiaſtice hiſtorie: libro. 4. cap. xxi. & xxviii.

¶ De ſcõ pagato & ſociis mr̃ibus. XIII.

Pagatus martyr cuꝫ ſociis ſuis & quoꝺã xp̃ianis noie uectio apud lugdunũ. ciuitatẽ gallie paſſi ſũt ſub ꝑſecutiõe antonini ipatoris. Cũ eni ex acclamatiõibus nulgi

ßses in xpianos nimia crudelitate deseuiret. Pagatus martyr cui' uita ab adolescentia fuerat exaiata & pbata ex pfecta charitate quã in deũ custodiebat & pximũ: cũ tã crudelia supplicia seruis dei uidißet inferri: poposcit se p ciuibus suis audiri: qbus nihil impietatis cõmissum pbari poterat. Erat enĩ nobilißimus inter suos & eruditißimus. Vbi eius defensionẽ iudex nõ recipiens: ingsuit tantũ si eẽt xpianus: qui cũ se xpianum clara & libera uoce pfessus eẽt. Iussit illum tanq̃ xpiano aduocatũ uinctoq; numero sociari. Dũ autẽ defensionẽ libertatis: que in nra religione pstitit: exequit' zdnicum secut' exemplũ: aiam suã p ouibus suis posuit & amicis: & cũ uectio quodã ciuitatis eiusdẽ nobile gloriosũ martyrio coronat'. Quibus optimis & fidelißimis ducib' usus ois reliqu' sanctoq; eiusdem urbis chor' prompti & alacres aias suas pro fidei libertate posuernut. Hec ex libro quinto capitulo primo.

¶ De scõ alcippiade martyre. XIIII

Alcippiades martyr apud lugdunum galliaꝝ oppidũ passus est sub pfecutiõe iam dicta: de quo habeẽ ecclesiastice historie lib. 5. cap. 3. q̃ dũ eẽt in numero eoꝝ qui p xpi uincti tenebant: uitã satis arduam gerebat: nihil cibi uolens accipe: sed tantus sale & pane cũ aqua utebatur. Cũq; talẽ uite rigorem uellet etiã in carcere positus obtinere. Attalo martyri in carcere etiã posito diuinit' reuelat' quia nõ recte faceret alcipiades creaturis dei non uti: & aliis formam scandali derelinquere. Quibus ille cognitis cepit oia cũ gratiaꝝ actione pcipere. Et hic demũ p pfessione nois xpi in uinculis posit' uitam martyrio plumauit.

¶ De scõ apollonio pfessore. XV

Pollonius pfessor & ecclesiastic' scriptor tẽpore cõmodi impatoris claruit apud alexandriã. De quo ferẽ ecclesiastice historie libro. 5. capi. 18. q̃ aduersus catafhrygas libellũ edidit: in quo satis uigilanter pphetias ipsoꝝ falsas esse cõuicit: & singula in eis uerba coarguit: simul & uitã moresq; eoꝝ: q̃ auctores huiꝰ hereseos extiterunt. Ex quibꝰ oibus & aliis q̃ plurimis uehementer supra dicta hereslis pfutaꝝ. Et hic uite sanctitate non infimus in pace apud eandem urbem quieuit.

¶ De scõ polycrate epõ. XVI

Polycrates epus apud ephesum claruit tẽpore cõmodi impatoris antedicti: Qui nobilis epꝰ ipsius ciuitatis uita & doctrina cõspicuus: una cũ bacchilo eorinthioꝝ episcopo: de quo infra dicẽt ab euse-

bio in. 5. libro. cap. 22. plurimũ cõmendat. Hic ex persona oium eporum asie de pascha celebrando bti ioãnis & ueteꝝ fretus auctoritatibus ad uictorem romanũ pontificẽ sy-nodicam scripsit epistolã. Et hic inter scõs illius tẽporis epos pclarus ephesioꝝ sedẽ feliciter pfuit: gregem quoq; dñi uerbis & exemplis impinguauit. Sepultus apud eandem ciuitatem

¶ De scõ heraclito pfessore. XVII

Eraclitus pfessor & ecclesiastic' scriptor claruit tẽpore seueri imperatoris: de quo eusebius. 5. libro cap. 27. dicit q̃ inter alia ei' sapientie opuscula in apostolo paulo cõmentarios edidit. Et in sanctitate uite in pace quieuit.

¶ De scõ maximo pfessore. XVIII

Aximus pfessor & ecclesiasticus scriptor claruit tẽpore pfati seueri principis: qui uirtutibus & sapientia nõ minimus de famosißima illa omniũ hereticoꝝ dißeruit questione: qua semp inquirit' unde sint mala uel unde malitia. Et q̃ materia facta sit & non infecta. Et hic scũs i xpo cũ pace dormiuit: de quo & eusebius premißis libro & capitulo scribit.

¶ De scõ candido pfessore. XIX

Andidus confessor & ecclesiasticus scriptor eodem quo supra dicti imperatoris tempore floruit: de quo & antedictus eusebius eodem libro capitulo. 27. mentionem facit: quod in hexameron. 1. principio geneseos scripsit. Et operibus perfectis effulgens cũ pace dormiuit.

¶ De scõ apio pfessore. XX

Pius confessor & similiter ecclesiasticus scriptor tempore eiusdem seueri augusti floruit. Et hic sapientia & sacrorum librorum intelligẽtia insignis in apostolum paulum: & in geneßim libros nobile cõmentum exarauit: ut habetur ecclesiastice historie libro. 5. cap. 27. pdictis. Et hic in fidei confessione clarus humanitatis debitum uirtutibus pollens exoluit.

¶ De scõ sexto pfessore XXI

Extus confessor & ecclesiasticus scriptor: de quo & antefatus auctor premißis libro & capitulo loquitur: claruit eodem tẽpore seueri imperatoris. Hic de resurrectione tam christi q̃ mortuorum generali luculenter disseruit. Aliaq; nõ nulla opuscula edidit: & sanctis fulgens operibꝰ in christo requieuit.

¶ De scõ arabiano pfessore. XXII

ARabianus pfessor & eccleſiaſtic⁹ ſcriptor eodē antedicti ſeueri pri cipis tpe floruit. Hūc & ex uite ſā ctitate & doctrina preclara euſe bius eodē quo ſupra libro & ca inter ſcōs ei⁹ tēporis ꝑnumerādo ponit. Hic ebi in ſuis libellis plurimas exortas i diebus ſuis hereticoꝝ iſidias: plutans fidē rectam & apoſtolicā monumētis ſuoꝝ mādauit nolā miuū. Et hic in pace diē clauſit extremū.

¶ De ſcō leonide martyre. XXIII

LEonides mr apud alexādriā paſ ſus ē ſub ſeueri ipatoris perſecu tōe. Hic pater fuit origenis famo ſi doctoris & eccleſiaſtici ſcripto ris. Qui tentus a perſecutoribus & i carcere trusus ē. Cui origenes de domo adhuc adoleſcēs annoꝝ. 17. epiſtolā exhorta tortā ſcripſit⁹ipſum ad fidei ꝑſtantiā & paſſio nis tolerātiā exhortans. Cūq; diis gētiliū im molare nō acquieſceret: & xp̄m negare renue ret: pro mīlo xp̄i capite plexus ē. Alexādrie q; a xp̄ianis tumulat⁹ iacet. Hec eccleſiaſtice hiſtorie libro. vi. cap. 2.

¶ De ſcā māmea regina & martyre. XXIIII

MAmmea regina mater fuit ipato ris alexādri. Cuius tēpore origē nes in eccleſia dei ſapiētia & elo quētia ac uita floruit. Hec ut de ea ſcribit libro. vi. ca. xvi. de ra tis religioſa ſemiaciam de origene fama ma gnifica ubiq; & celebris hēc. Ita ut nec pri cipum quidē lateret aures: miſſis militarib⁹ uiris antiochiam: ubi ꝑdē tēpus ipſa regina degebat: cū omni honore & ſuppliciō ad ſe iamolū dei orat⁹ uenire: ut ſacrāq; litteraq; & fidei ab eo pciperet documenta. A quo & ipſa catholice religionis & diuini uerbi mo nimēta ſuſcepit: & bapti xp̄iani latēter ſacra mentū excepit. Ob quod ab ipatore alexan dro filio ſuo xp̄iani nois ꝓſecutore iterſecta eſt & martyr dñi ꝓfecrata.

¶ De ſcō firmiliano epō & pfessore. XXV.

FIrmilianus epūs apud ceſaream cap padocie claruit tēporib⁹ alexan dri ipatoris. Hic eiuſdē urbis e piſcopus fuit & origenis auditor. Tantūq; ueneratiōis erga ipm p ceptorē ſuum habuit: ut indeſinenter ſcie & doctrinis ei⁹ gr̄a: ee ꝑstringeret ſecum mo rari. Sed & ipſe derelicta eccleſia ad eaꝫ pro perabat: & utebaꝫ religioſa quadā uicīſſitu dine: dum ipm modo ad inſtructionē eccle ſie ſue illā euocaret: modo ipe ſui profectus gr̄a ad eū ꝑgeret: & docēti ei ſugiter diebus ac noctib⁹ aſſiſteret. Hic ad antiochie plebē gratā ſcripſit epſam ꝑa paulū preſbyterū famoſatenū tūc nuper i ꝓcilio antiochēſi de hereſi dānatū. Proceſſu uero tēporis ipe bea tus epūs cū occaſione dicte hereſis penitus extirpande ueniret antiochiā: dum eēt apud tarſum i pace quieuit: cuius corp⁹ ceſaream trāſlatū ibidē ſepultū eſt. Hec euſeb⁹ libro vi. cap. xix. & libro. vii. cap. xxvi.

¶ De ſanctis theodoro & anthinodoro epiſcopis. XXVI

THeodorus & anthinodor⁹ epi fratres germani apud ponti ꝓuincia claruerūt tēporib⁹ maximini im peratoris. De qb⁹ tradit euſebius libro. vi. cap. xxii. q̄ maior horti natu theodorus uir fame liſſimus fuit: qui in epiſ apud ꝓpontum gregori⁹ noiatur: fide & uirtutibus atq; ſcia p omia apſicus. Sed ei⁹ frater anthinodorus: quos origenes de auditorio rhetoris retractos: ſtudia cōtum litterarū i diuina ſuaſit philoſophia cōmutare. Quiq; apud eū p quinquēniū uerbo dei opē ram dantes: i tantū profectū diuine eruditio nis atq; ſcie puenerūt: ut tūc⁹ uite merito & cultu reuiuerunt: ut ab his ſcholis eius ima tura adhuc etate: ad epatus prouincie ponti ſacerdotiū uterq; rapet. Qui & ambo ibidē in xp̄o quieſcunt.

¶ De ſcō lyro martyre. XXVII

SYrus martyr apud alexādria paſ ſus ē ſub decii ceſaris ꝓſecutiōe. Hic cū res-cuiuſdam potētis ſub mercede procurare: ſubeturq; ab eo idolis implare. Recuſans co gitur iniurijs. Perſiſtēs rurſum mulcet blā ditijs. Cum uero utriq; ꝓtemneret: ꝓtracta ſide nil diſſimulāſ trāſuerberat: & ꝑ media uiſcera necī traditur: & mīlo coronaſ. Hec euſeb⁹ libro. vi. cap. xl.

¶ De ſcō cheramone epō & mr̄e. XXVIII.

CHeramon mr̄ & epūs uenerand⁹ ſenex apud alexādriam fuit. Hic pontifex urbis egypti fuit que di citur nicopolis. Qui tpe deciane ꝓſecutionis: cū ad arabicū mon tem una cū grandeua ꝓuge diſceſſiſſet nulli ultra appuit. Et cū ad ꝓquirēdū eum pluri mi xp̄ianoꝝ frequētiſſime proceſſiſſent: per ſcrutatis oībus locis nec ipſos ultra quiſpiā nec corpora eoꝝ potuerūt iuenire. Hec eu ſebius ubi ſupra.

¶ De ſancta matre quedam & filiabus uirgi nibus & martyribus. XXIX.

SAncta quedā mater cū duabus fi liabus uirginib⁹ apud alexādriā paſſe ſunt: ſub perſecutōe diocle tiani & maximiani auguſtoꝝ. De quib⁹ refert euſebius libro. viii. cap. xii. q̄ cum eēt pulchritudine & puditi tia formoſa: genere nobilis & copioſa facul tatib⁹: filias duas uirgies habebat ad mater ne pudicitie regulam enutritas: ipſe ſimul &

moribus se imitantes. Quas religiosa mater ſm preceptū dñi & timorē diuinū dedicauerat. Cū autē declinande ꝓsecutionis gra sui absentiā ꝓcurarent: missā a ꝓside milites reptas eas uenire antiochiam cogunt. Sed cū p urgentibus militib⁹ uehiculo iter agerēt: religiosa & pudica mater filias lamentatur: q eas gentiles studeant: aut a deo: aut a pudicitia separe. Hortaturq; illas ne mori ptimescant: ne despecta pudicitia uiuere cū turpitudine cupiant: admonetq; illas: necē eis aut opprobrium paratū puenire: & impudicoꝝ cursu ꝓripere. Cum autē filias ad tale ꝓpositum uiderent accensas: & ad quendā fluuium puenissent: necessitatis cā se descendere uelle simularunt. Et dū custodes paululum naturali uerecūdia recessissent: fluuii se rapidis fluctibus iniecerunt. Sicq; immaculatū dño ſpiritum reddiderunt. Hec eusebius.

¶ De scis adaucto & ſocijs mſib⁹. XXX

ADauctus martyr cū innumerabilibus utriusq; sex⁹ & omis etatis ſociis apud phrygiā passus est. De quo eusebius libro. 8. cap. 12. tractat: q erat dux ciuitatis in phrygia posite: in qua erant oēs populi xpiani: ipse autē natione italus sup uniuersum erat populum ꝓtitatus. Cū aurem diocletianas impator gentilitā legionē militū illuc misisset: ut oēm ciuitatis illi⁹ plebē immolare ꝓpellerent: illicq; omēs unanimes se xpianos ee dicerent: & oīno sacrificare ptemꝓsissent. Adaucto duce & curatore ciuitatis populū exhortante: porte urbis a gentilib⁹ claudunt: ipsaq; ciuitas oi ex pte ab eis circūdatur: & imisso igne oppidū una cum uiris oibus ac mulierib⁹ puulis piter ac senibus cōcremat: ita ut nullus penitus ex illa urbe etiā cū optio uolētib⁹ dareť abiscederet. Sicq; oēs ciues ꝓiati celestis hierusalē ciues effecti glorioso martyrio coronant.

¶ De ſanctis pluribus martyribus apud alexandriam. XXXI

MArtyres plurimi apd alexandriā passi sunt sub ꝓsecutione antedicti diocletiani. De quib⁹ eusebi⁹ 8. libro. cap. 12. refert: q truncatis auribus atq; inhoneſto uulnere naribus manuū quoq; ceteroq; mēbrorum summitatib⁹ amputatis: trūcū sinebāt abire derisum. Quidā uero i craticulis prunis subterpositis torrebant. Inter quos duo nobiles iuuenes dū ꝓprehenſi simulacris immolare cogerēť: se ad aras duci ꝓsilarūt. Et cum fuissent adducti: manus suas ardēti igni supponentes: & quousq; ois caro i ignē deflueret: imobiliter ꝓdurarunt. Alii uero cū ad sacrificandū quererent: sacrilegā pollutionem uitantes uitā ꝓcipitio finierunt. Minore quidē tolerantie fiducia sed ꝓseuande fidei maiore cautela.

¶ De scis quattuor epis mſibus. XXXII

QVattuor sci epi apud alexandriā passi sunt sub diocletiana ꝓsecutione. Quoꝝ noia hec sunt: primus phileas: secund⁹ helychi⁹: tertius pachomius: quartus theodorus. Hi ex urbibus egypti epi ꝓ ꝓsessione nois xpiani glorioso apud ipsam urbē sunt martyrio coronati. Hec eusebi⁹ lib. 8. ca. 14.

¶ De ſancto pafnutio epo. XXXIII

PAfnutius epūs ex egypti partib⁹ unus fuit ex numero ꝓfessoꝝ illoꝝ epoꝝ: quos maximianus imperator dextris oculis effossis: & ſiniſtro poplite ꝓciſo p metalla damnauerat. De hoc libro. 10. ecclesiastice historie scribit: q interfuit ꝓcilio prio scōs patꝝ: prius apud nicēā subꝓstātino augusto xpianissimo celebrato. In quo tanta uirtutū inerat gra: ut signa per eū nō minus q̄ dudū a poſtolos fierent. Nam & demones tantū uerbo fugabat: & egros sola oīone curabat. Sed & cecis dr̄ ulus reddidisse: & palyticos ad ſtabilitatē corporis reuocasse. Quē pstātinus in tanta ueneratiōe & affectu habuit: ut sepius eū intra palatium euocatum ꝓpe ctereť: & illum oculum: qui in ꝓfessione fidei fuerat eulsus: auidiorib⁹ oculis demulceret. Et hic ad ecclesiam suam reductus: se nioq; confectus: ꝓst uitam uirtutibus insignem in pace quieuit.

¶ De ſancta quadam captiua apud iberiam XXXIIII

SAncta quedā mulier captiua tēpore pstantini magni impatoris claruit apud gentes iberorum: que sub axe pontico iacent: per quā de⁹ ipsas gentes primū ad notitiam fidei ꝓuocauit. Cum eni ipsa mulier xpiana apud ipsos populos captiuata: fidelem & sobriā ac pudicā duceret uitam: & diebꝰ & noctibus in oīonib⁹ pstitteret: & ex hoc barbari tanq̄ quid noui mirarerent: ac qd sibi hoc uellet curioſi pcūctarēť. Illa se xp̄m dei suum tali ritu colere fatebať: qui uelut sibi ignotā nouitate nois mirabant. Erat aūt moris apud eos: ut siquis paruul⁹ egrotaret: ia matre p singulas domos circūferreť: ab oibus uidelicet quicq̄ expti remedii postulante. Cum autē mulier quedā parūulum suū languidū p oēs circūtulisset ex more: nec aliquid remedii cepisset. Venit ad captiuam: ut si qd sciret: ostenderet. Illa se nihil remedii humani scire testatur: xp̄m tn̄ deū suum qđ colebat: salutē hoibus desperatam posse ipsi dare ꝑfirmat. Paruulū itaq; cilicio suo suppositum oīone fusa sanū red-

didit matri sue. Sermo defertur ad plures factiq; fama magnifici. ad aures regine grauissime egrotatis & iã de salute quasi desperatis plabitur. Que rogat ad se mulierẽ deduci. Illa negat accedere ne nimis de se uideretur presumere. Regina facit se ad mulierem portari. Que similiter supra cliciũ ei' posita: inuocato xpi noie ꝓtinuo surrexit sanata. Docet captiua regina xpm eẽ ſumi dei filiũ: qui autor ẽ incolumitatis & uite: qui & regibus regna distribuit & mortalib' uitã. Que domũ regressa marito regi ꝑcutãti cãm suis sanitatis apuit. Ille mulieri munera prestari iubet. Regina uero ei rñdet: q̃ mulier nihil in auro uel argẽto appetit: ſ; ieiunio q̃ ſi cibo pascitur. Nihilq; aliud pro munere q̃rit: niſi ut xps a rege & omni regno ei' colat. Ad hoc aũt rex segnior fuit: & q̃uis ad xpm affectũ haberet puerſionẽ distulit. Ad qd tñ uxor illũ sepius ꝓmonebat. ¶ Quadam die eo in siluis uenãte: subito aer denſiſſimis offuscat: dies in terre noctis caliginẽ uertitur: cũctiq; regis comites nesciẽtes quo ſe uerterent hinc inde diſpguné. Solus rex obscuritate nimia circũdatus: desperatiõe salutis anxius mẽte xpm inuocat: ut ſi uere deus ẽ quem captiua uxori predixerat: nũc ſe de his tenebris eruat: ut ex hoc ipm omiſſis omnib' colat. Illico lux terre reddit: & rex incolumis ad domũ reuertit. Qui regine p ordines gesta omnia pandit. Euocat captiuã: & nullum alium preter xpm ſe uenerarũ; ꝓfirmat. Illa q; regi poscenti colẽdi uenerãdiq; modũ: in q̃tum fas erat femine pandit. Fabricari eccleſiam monet formãq; describit. ¶ Igitur rex omni populo ꝓocato: que gesta cuncta fuerant exponit: fideq; doctus nõdum tñ initiatus apit: ſueq; gẽtis prim' apostolus ſit. Credunt uiri per regẽ: femine p regina: cũctiſq; id uolẽtib' eccleſia ſtanter inſtruit. Eleuato igitur tã muroꝝ ambitu: dũ intra colũne collocari deberẽt: erectis duab' primis: cũ tertia iam media pte fuiſſet erecta: ꝓumptis omnib' machinis hõiumq; ac boum uiribꝫ; attritiſq; oib' ne loco quidẽ mouerí potuit. Sed cũ interuẽtu noctis oẽs abſceſſiſſent: ſola captiua mulier i oratiõe pnoctauit. Facto ſũmo mane & ppſus anxii itrogreſſi: uident colũnã quam tot machine totq; populi mouere nequiuerãt erectã: ut supra balsam ſuam librate ſuſpẽſam unius pedis ſpatio i aere pẽdentẽ. Omneſq; populi admiratẽ ueram eẽ fidem xpi acclamabãt. Et ecce in oculis oĩum mirantiũ nullo cõtingente: colũna ſenſim supra baſim ſuã depoſita ſũma cũ libratiõe ꝑfecit. Post hec reliquus colũnarũ nũerus cũ ſũma facilitate ſuſpenſus ẽ: adeo ut oẽs que ſupſuerãt ipſa die locarent. Fabricata igitur eccleſia & perfecta populi maioris ardoris fidei ſalutẽ ſitientes totius gentis legatos ad ꝓstantinũ ipatorẽ mittũt: qui rei ſeriem exponunt: ſacerdotes ſibi delegari petunt: qui ceptũ erga ſe dei munus implerẽt. Quibus ille cũ oi gaudio & honore trãſmiſſis: amplius ex hoc letat' ẽ: q̃ incognitas illas romano impio gẽtes iunxiſſet. Sicq; doctrina nouoꝝ predicatoꝝ: nouus populus ſi dem xpi una cũ rege & regina ſuſcipiunt: & baptizati xpm exinde adorare ceperũt: mulier uero illa apud eaſdẽ gẽtes: prima ibidẽ ſacre fidei auctrix: in ſcitate uite & miraculoꝝ opatiõe perſeuerãs ꝓfecta ſenectute qeuit in pace. Hec euſebius libro. x.

¶ De ſcõ macario ꝓfeſſore. XXXV.

MAcarius ꝓfeſſor in nitrie ptib' in deſerto uidelicet egypti ꝓfundiſſimo claruit tẽpore ualentiniani ipatoris. Qui terti' fuit macari' preter illos duos: de quoꝝ; uno actũ ẽ ſupra. 4. noñ ianuarii & de ꝙ. 18. calen. februarii. Hic enim diſcipulus magni antonii fuit. Qui una cũ iſidoro & heraclide & pambone cõdiſcipulis ſuis: i prefata eremi uaſtitate degebat. Cũ aũt ꝓsecutiõis arriane tẽpore: ſpati oẽs inſimul ꝓuenirẽtes ad mutuam charitatẽ oñendã: in ſuis tabernaculis poſiti orãtes interſectores ſuos expectarẽt: delatus ẽ ad eos homo mẽbris oib' & preciꝓue pedib' aridus. Qui ab eis oleo punct' inuocato xpi noie ꝓtinuo ſanus exurgẽs reuerſus ẽ benedicẽs deũ. ¶ Cecus quida; ad cellam macarii itinere diez triũ i deſerto poſita; ſe adduci fecit. Quo poſtq; multo labore peruenit: macariũ domi nõ inuenit. Cõtriſtatus aũt ſed feruore fidei creſcẽs fecit ſe applicari ad ꝑtem illã pietis ubi ſenior cubare ſolebat. Et exinde pau; luti aridi: tubi paries oblit' erat aſſũpſit: & palme ſue ſuppoſuit: aquam quoq; de puteo unde uir ſcus bibebat hauſtã ſibi deferri rogauit: cũ qua ſolueus glebulã lutũ fecit: oculoſq; inde perũxit: & aqua diluens repente uiſum recepit: nulloq; ducẽte regreſſus domũ cũctis popu lis rem geſtã publicauit. ¶ Habebat autem macarius leene ſpeluncã cellule ſue uicinã. Die quadã belua catulos ſuos cecos ad eu; produxit & ad pedes ei' poſuit. Qui cum intellexiſſet pro cecitate catulo; beſtia filios applicare: orauit ad dñm & protinus catuli receperũt uiſum. Et ſequẽtes matrẽ ad ſpeluncã redierũt. Et paulo poſt ipſa cũ catulis regrediẽs pelles ouium plurimas uelut munus pro gra ad ſenẽ morſu oris auectas detulerunt. ¶ Cum aũt lucius quidã preſectus alexandrie xpianos ꝑsequeret. Iuſſit ꝑ dictos oẽs patres a grege ſuo raptos in inſulam egypti paludũ deportari: i qua neminẽ eſſe cõperat xpianu;. Sed cũ ſenex noctu ad

insulā deducti fuissent: in qua erat templum idolorū ab incolis sūma uenerationē obseruatum: statiz ut nauicula applicuit: sacerdotis tēpli filia arrepta spū clamare cepit stridēs & rabiens: & p populos hinc inde discurrēs. Quā populus detentā ad senū nauiculā deduxerunt. Et cū ante pedes eoz ulularet: & scōs uiros: cur ad demones loci illius expellēdos uenissent: interrogaret: illi malignum increpantes spiritū effugarunt: & puellā sanam parentib⁹ reddiderunt. Qui una cū insule populis puersi ad xp̄m: & templū antiquissimū destruxerūt: & ecclesiā edificauerūt. Quod dū lucio alexādrie nūciatum fuisset: timens ne ex scōz patrū fide xp̄i amplius cresceret: occulte eos ad eremū remitti jubet: ubi macari⁹ iehuniis & oronibus iugiter intētus in xp̄o feliciter obdormiuit: cuius corpus alexandrie tumulatum est.

¶ De sancto piatone p̄sbro & mr̄e. XXXVI

Piatō p̄sbr̄ & martyr apud tornacū ciuitatē passus est sub domitiani imperatoris p̄secutione. Hic alio nōie piat⁹ dr̄. Qui ex urbe roma oriund⁹: indeq; egressus a beato dionysio epo apud gallias p̄dicā ordinatus: & ab eodē ad tornacēsiem ciuitatē ad p̄dicandū direct⁹ est: ubi multitudinē paganoz euangelizans ad xp̄m puertit. Ad hunc p̄hendendū p̄fect⁹ nūcios destinauit: qui ab eisdem appitoribus detentus & iudici oblatus: dū xp̄m p̄fiteret: primo quidem fustibus cedi: deinde iussus est capite truncari. Cui⁹ corp⁹ truncū & exanime caput p̄priis manibus acceptū pluriq; p duo miliaria deportauit: uidelicet usq; ad locū ubi diuini⁹ tus sepultura elegit: ubi & gloriose occumbens tumulatus quieuit. Quo miraculo ultra mille gentilium puersi sunt.

¶ De scō didymo alexādrino p̄sbr̄. XXXVII

Didymus alexandrinus p̄sbr̄ & doctor floruit tēpore ualētiniani imperatoris. Hic in pua etate lumen oculoz amisit: adhuc pene prioz elemētoz ignar⁹: quo nō obstante tantū sui miraculū mundo p̄buit: ut dialectica: arithmetica: & geometriam: quaq; figurales p̄positiones & p̄cipia p̄maxime usu indigent: usq; ad perfectū didicerit: ojumq; deo docente: in breui diuinaq; & humanaq; ereditione ac sciam percepit. Ad tante autē p̄fectionis apicem deuenit: ut schole ecclīastice doctor exiterit: illustrēq; uiros auditores habuerit: uidelicet athanasiū epm: hieronymū p̄bytez: basiliū cesariensem: ceteroscq; plures doctores insignes in ecclesia dei sapia admodū p̄batos. Sanctitate quoq; uite nō mediocriter effulsit. Qui nunq; turbari uisus fuit: q̄ corporeū lumen oculoz p̄didisset. ¶ Hic plurima insignia edidit. Bibliā eni totā interp̄tatus est. Cōmentarios dictauit in psalmos oēs. In euangelio quoq; matthei & ioānis. Scripsit de dogmatib⁹ p̄tra arrianos libros. 2. De spūsco libz: quē hiero⁹ ex greco transtulit in latinū. In isaiam tomos. 18. In osee scribēs ad hieronymū p̄mentario⁹ libros. 5. In zacharia⁹ eiusdem hieronymi exhortatione li. 5. In iob cōmentarios: Multaq; alia: quæ ipse idē indicare potuit scribēt⁹. Quieuit in xp̄o. 80. āno iam exacto uirtutibus & sapia pollens: Alexandrieq; tumulatus iacet.

¶ De sancto didymo abbate. XXXVIII

Didymus senex in deſto interiori nitrie claruit. Qui iter cetera sanctitatis insignia scorpiones & cerastes & serpentes quoscq; q in illis locis p calore solis habent⁹ a certimi tāq uermiculos nudis pedib⁹ adeo oculcabat: & ita extinguebat: ut nihil ab eis pateret⁹ mali. Hec in uitis patrū.

¶ De sancto pione abbate. XXXIX

Pion abbas i thebaidis deſto floruit scitate. Qui quotidie ambulans comedebat: ut minorē sentiret delectationē: pgēs ad eremū fodit puteū: & inuentens aquam amaram: eam oīone in dulcedinē puertit: q̄ oi postmodū tpe usus fuit. Cū autē moyses abbas & eius monachi sodientes: aquā inuenire nō possent. Pion oone p̄missa terram p̄cussit: & aqua inde imediate scaturiit: de qua tamē minime gustare uoluit: sed eā ad usus illoz fratz dimisit. Hic sub abbate antonio 30. annis & eo amplī⁹ i scō instruct⁹ est. ppo sito. Qui de domo parētū egressus nūq̄ amplius ab eis uisus fuit. Requisitus aūt a sorore uidua: ut eaz uisitaret: quē ipsa lāgues uidere cupiebat: cū duobus sororis filiis de mādato p̄fis ātonii ad domum illi⁹ accessit: clausisq; oculis ingressus & egressus: se ab ea uideri p̄misit: eāq minime respiciens: mox ad eremum repediauit. Hec ubi supra.

¶ De sancto apelle p̄fessore. XL

Apelles p̄fessor egyptius ex fabro ferrario puerlus est. Qui opus hoc exercens die quadā diabolū sibi in specie mulieris iuuenis & elegātis appentē ferro candente pcussit in faciē: qui stridens & gemēs euanuit. Ex quo die scūs uir ferz candens i manu sine lesione tenebat. Vadens aūt ad eremū cibū nunq̄ sumpsit: nisi tantū dñica die de manu sacerdotis eucharistie sacrm. Ceteris diebus nihil pcipiebat: sed opibus manuū insistens cingula iumētoz de palmaz solis texebat. De quib⁹ egri tactu sanabant. Nam dum quidā claudus a natiuitate: ut aliquo

portaretur camelo ipositꝰ: dū pedibꝰ cingulum quo iumētū cinctū erat: quodq; uir sanctus rexerat tetigisset: pfectim discēdēs pedibus solidis ambulauit. ¶ Hic etiā ab angelo diuina reuelatus scia: multos suis ꝓmonitus edificabat: & uitia fratrū ac uirtutes lætes ꝑ spiritū cognoscebat. Hec in uitis patrū.

¶ De scō piamone presbytero. XLI.

PIamon ꝓsbyter i eremo de scythi fuit. Qui die quadā missaꝝ celebras uidit angelū stantem ꝑtra altare: monachos ꝑtes i codices scribētē: absētes scriptos delētē. Et dū illi ad cōtonē accederēt: angelus quorūdam scribebat nōia: quorūdā dimittebat. Piamon autē post missam discussis illis qui scripti nō fuerāt. Inuebit i singulis eoꝝ mortale peccatū. Quibꝰ reuelata narrās: tā diu cū illis fleuit: donec eidē itez angel' appuit: & eos cū ceteris ascripsit: hec in uitis patrū.

¶ De scō beniamin sene. XLII.

BEniamin senex i eremo fuit. 80. annoꝝ: qui miraculis clarens quoscunq; egros ad se delatos: oleo unxebat: & ꝓtinuo sanabant. Ipse aūt adeo hydropicꝰ effectus ē: ut ꝑ iactura celle sue nisi remotis aliquibꝰ tabulis efferri nō posset. Qua passione p menses 8. ante suum obitū laborauit. Oēs aūt inuitmos ad se uenientes sanabat: cūctosq; rogabat ut oraret deū ꝑ aia eius de corpore nil curātes: eo ꝙ dum eēt sanus nihil sibi ꝓfuisset. Hec ubi supra.

¶ De scō coprete ꝓsbytero & ꝓfessoꝛ. XLIII

COpres presbyter annoꝝ circiter 80. in eremo thebaidis fuit. Cuiꝰ dū gētilis quidā olera furatꝰ eēt: & ea ad coquēdū ꝓposuisset: neq; coq poterat: nec calefieri. Quod ille uidēs ablata scō rettulit: & puerſus baptismū suscepit. Eadē nocte sres supuenerūt ad coprete: unde scūs duplices honores domino ꝓsoluit: dū olera restituta eisdē apposuit. Qui dū frib' ad se uenientib' pro edificatione eoꝝ mirabilia quedam narraret: que uix unus ex illis credere poterat: dormitāti ipsi uisus ē liber aureis litteris scriptꝰ mantibus coprete: & uox senis uenerāda audita ē sres increpātis: cur fidē auditis nō adhiberet. Illeq; euigilās ꝑdict' ē. ¶ Harena uero pedibus eius attrita: ꝑ agros dispersa terre sterilitatē auferebat. ¶ Hic dū quēdam manicheum populū seducētē diſputās excludere nō posſet: fecit ignē accēdi: eo pacto: ut qsq; eoꝝ flāmas ingressus iust' exiret: ei' fides approbata eēt. Ipseq; primū ignē ītrans illesus exiuit. Dū aūt hereticus intrare nollet a populo i flāmas uiolenter iectus est. Dū autez mori se uideret copretis auxiliuꝫ iplorauit. A quo eductus dū ꝓtinuiter ꝛuerti nollet: ab eode iectꝰ & dimissus abiit ꝓfusus. Hec heraclides.

¶ De scis syro paulo & isaia ꝓsb. XLIIII

SYrus paulus & isaias monachi fuerūt in scythi. Qui dū sibi inuicē ad ripā fluminis occurrissent ut fratrē quēdā anub noīe uisitarent: orationē fuderūt: ne i uia ꝓ pedirent. Statimq; nauicula sibi appentem ascendētes sine remo uel remige: iter tridui una hora ꝑtra ictū fluuij ꝓfecerūt. Cūq; applicuissent: reuelatū est isaie: q; uir ad quem ibant: eoꝝ secreta cordiū nouerat. Paulo uero reuelatū ē: predictū anub post triduū eē migraturū. Syro aūt fuelatū ē anub sibi mane occurrere. Cū aūt illa nocte in orationibus pnoctassent: anub mane ad eos uenientes eoꝝ secreta eis patefecit. Cū quo manentes tribus diebus ab eo edificati fūt. illeq; i eoꝝ manibꝰ expirauit: & ab eis sepultꝰ fuit. Hec in uitis patrum.

¶ De scō effrate monacho. XLV.

EFrates monachus ꝑ apd antiochiā claruit: tpe ualentis arriani impatoris contra catholicos seuētis. Qui ꝑ plateā ciuitatis ātioche ne ambulāt: uili habitu ꝓtect: & lōga senectute ꝓfect: impator respicies: interrogauit quis eēt: & quo iret. Cui ille sexpianū monachū & pro suo pgere ipio oratuꝫ rndit. Qui ꝓpator redarguit: eo ꝙ domi more monachi stare deberet. Ille aūt pro oubus xpi liberādis se egressum dixit. Cubicularius aūt cesaris scō uiro mortē ꝓminat' est: eo ꝙ principi nimis supbe loqueret. Et dū inde recedēs imperatori balneū parat: subito mēte alienatus furibūdus i aquā feruentem se iniecit: & ibi extinctus: multis hereticis ad ueritatē fidei catholice redeundi exēplum dereliquit.

¶ De scā sarra abbatiſſa. XLVI

SArra abbatiſſa claruit i scythi tē poꝛ theodosii senioris: q. 15. ānis a spū fornicatōis ipugnata fortissime exorabat dās: nō ut pugna recederet: ſz ut sibi fortitudo daret. Cui tādē quīq lectulū iacēti spūs imūd' appuit: dicēs se ab ea uictū fuisse: illa uero nō le: ſz xpꝰ illū uicisse rndit. Hec supra alueū flumis. 60. ānis hitauit: & nōq; iclinata ē ut flumē aſpiceret: ne forte ex tali uisione delectationé assumeret. Hec i uitis patrū.

¶ De scā syncletice abbatiſſa. XLVII

SYncletice abbatiſſa unde fuerit uel ubi i deserto locū pro sua habitatiōe habuerit nuſq; repitur. Putat tñ ꝙ in deserto scythi ubi tunc mōachi egypti ut plurimū

habitare ꝓsueuerant. Quod autem nite pro batissime fuerit:ex multis dictis eius & auctoritatibus:que in uitis patꝝ in exemplum leguntꝫ:satis colligi potest.

¶ De sancta rabita uirgine. XLVIII

RAbita uirgo una fuit ex ꝺ̃ororib⁹ degẽtib⁹ in monasterio illo grandi thebaidis: quod helias abbas ꝓfecit:in quo & trecẽtas feminas ꝛegregauit: de quo supra actum est. 5. idus septembris. Hec autẽ in ipso cenobio deuotissima fuit:& in tãtũ humilis:ꝙ ab oibus despiciebat:& quasi insana reputabatur:coquineq; opera & alia quoq; uilia officia ei imponebant:que illa fideliter admini strans:nec cum aliis ad mẽsam sedebat: cui etiam sorores multa cõuitia inferebãt:illaq; omnia patientia munita tolerabat. Angelus autẽ domini sancto piterio abbati in eremo dudũ puersanti apparuit:eiq; admouit:ut ad dictam sororem uisitandã accederet: eo ꝙ ipsa illum meritis excederet. Ille autẽ ueniens:dum singulas uidisset:nec eam quam querebat cerneret. Interrogat ꝺ̃orores:an alia ꝺ̃ubesset:ille uero unam insanã & amẽtem ꝺ̃ubesse dicunt. Qua adducta sanctus uir pedib⁹ eius aduolutus ei ac ceteris p angelum reuelata narrauit. Tunc omnes monales ad pedes rabite ꝓcidentes:de illatis iniurijs ueniam postulabant. Pro quibus tam ipsa uirgo ꝙ sanct⁹ abbas oraueruꝝt. Paucis postmodũ elapsis diebus uirgo ex tali facto inanem gloriam fugiens:cenobium latenter egressa solitudinem petiit: & quo sine diem clauserit adhuc ignoratur. Hec heraclides i paradiso.

¶ De sancto phyllorrhonio ꝑsbro. XLIX

PHyllorrhonius ꝑsbyter de regione galatie impante iuliano seculo renunciauit. A quo sibi calicie facta duriſſime uerberib⁹ attritus ac dimissus est:qui mox ad eremũ ꝓperans:cũ fornicatione & inglutine maxima primo habuit pugnã:quã tandem ſũma abstinentia & penitẽtia ſupauit: Nam per annos. 18. in quadam cella ſe clauſum ferro onerauit:& nec panẽ nec coctum dicto tẽpore aliquãdo comedit. Sup hec & 32. annis nullo pomoꝝ genere usus fuit. De inde postq̃ ſpiritualia certamina uicerat:cũ ſpiritib⁹ etiã uisibiliter & corporaliter per ãnos. 40. luctã habuit. Preterea metu mortis per annos. 6. intra ſepulchra mortuorũ ſe tucluſit:ut ſic demonem quẽ ex mortuoꝝ memoria metuerat:ex eoꝝ aſpectu cõtinuo ſuꝑaret. Iſte de labore manuũ ſuaꝝ. 250. ſolidos elephantioſis ꝓſtitit:& romã:hieroſolymam:& alexandriam: ac plura alia loca ſacra pegrinationis gratia pedeſter uiſiſitauit. In morte proteſtatus eſt:ſe nunq̃ ex ſenibus ſuis a deo fuiſſe ſepatum. Hec heraclides ubi ſupra.

¶ De ſancto gadano ſene. L

GAdanus ſenex circa iordanẽ ſem per ſine tecto ſub diuo habitabat. Contra hũc iudei quidam emulꝫ uenientes inuidia furibundi & armati:dum unus illoꝝ eũ ferire uelle:dextera:quam erexerat:ſubito aruit:& ex eius digitis gladius excidit. Hec ubi ſupra.

¶ De ſancta ſiluia uirgine. LI

SIluia uirgo ruſini alexandrie ꝓfecti ſoror in eremo thebaidis ꝓ uincie ſuperiori degebat: que ꝓ ãnos. 60. nec ora:nec pedes: nec aliquam membroꝝ partẽ excepti digitis aqua lauit. Et dũ decumbens lãguida a medicis ad balneũ ſanitatis percipiende gratia inſtantius ſuaderetur:nullatenꝰ acquieuit. Nec aliquãdo in lecto:aut lectica iacuit:ſed ſuper nudam humũ cubauit. Hec eloquentiſſima erat: & amore ſacraruꝫ litterarum noctes in diem uertentendo legebat. Hec heraclides.

¶ De ſcõ iſiuonio monacho. LII

IIſunius monachus diſcipul⁹ abbatis elpidii:de quo ſupra dictũ eſt in eius feſto. 4. non ſeptẽbris Poſtq̃ apud eũ. 6. uel. 7. ãnis fuiſſet:intra quoddã ſepulchrũ ſe incluſit:in quo per triennĩ ſemper orauit: & nec die:nec nocte deambulauit:aut ſedit aut iacuit. Qui etiã ꝓra demones ſpeciale gratiam meruit. Adeoq; ſine ullo uitio mẽtis & corporis uixit:ut nullam eſſe generis diſtantiam inter mares & feminas comproꝫ baret. Tandem egreſſus ad cappadociam patriam ſuam:& preſbyter eſtectus. fratres & ſorores in unum cenobium collegit: ubi & in pace quieuit.

¶ De ſancto diocle ꝓfeſſore. LIII

DIocles olim philoſophus ſeculariſ ad celeſtis philoſophie ſtudium animatus eſt: Qui ad eremũ ſuperiorem thebaidis accesſit: & in artiſſima ſpelũca ãnos multos exegit. Ad ſe autẽ uenientes admonebat ut ſui exemplo eorum deſiderio animũ ſemper cũ deo eſſe ſtuderent. in ipſo quoq; ſpeleo uite terminũ dedit. Hec ubi ſupra.

¶ De ſancto capithone ꝓfeſſore. LIIII

CApithon iuuenis prius latro fuerat. Poſtmodum autem ad eremum tranſiens quinquaginta annis in antro quodam habitauit. Nec extunc uſq; ad tertiũ urbis alexandrie lapidem:nec uſq; ad flumen nili

aliquando accedere uoluit: dicens q̄ si secō uersationi hominū adhuc ingereret: inimicq̄ quem nondū uicerat: et fortius repugnaret: hec illic.

¶ De scā amata uirgine. LV

AMata uirgo senex annorum .80. abbatissa in monasterio quodam thebaidis fuit: habens sub sui cura .60. uirgines in abstinentie puritate eius exemplo & doctrina uiuentes. Inter quas erat uirgo quedā nomine tora annorum circiter .30. pulchra facie & decora: sed animi puritate & castitate formosior: que nūq̄ noua tunica uel melote aut nouis calciamētis uti uoluit. Omnibus autē sororibus die dñico cenobium egredientibus & ad ecclesiā procedentibus: illa sola cum abbatissa domi manebat. Nam amata per annos .40. quibus monacha fuit nunq̄ limē cenobii transiuit. Cui sanctus martyr colonatus apparuit: eamq̄ proxima dñica futura in sua ecclesia ad prandiū secum inuitauit. Tunc illa primū post annos .40. ad ecclesiā martyris uenit: panem & olera secū ferens: ubi sumpto cibo & facta oratione ad monasterium rediit: filiabusq̄ uisa exposuit: seq̄ citō migraturam predixit. Et post duos dies nulla egritudine corporis aut dolore capitis uexata: se ut erat sepelienda componens: emisit spiritū.

¶ De scō punifico abbate. LVI

PVnificus abbas cū eēt presbyter & maximi cenobii in egypto pater: cunctis honorabilis: fugiens honorem seculi humilitatis gratiam senex de cenobio latenter fugit: & habitu seculari assūpto solus accessit ad monasteriū tabennesiotaq̄: qd in ultimis thebaide partibus arttoriſ uite esse cognouerat. Ibiq̄ diutissime preforibus pseuerans se in monachum suscipi postulabat. Quē illi recipere recusabant: eo q̄ non deuotiōis cā: sed uel aleude senectutis: uel famis reprimēde: ipm iam prouectum ad monasteriū accedere uelle putabant tandem sūma importunitate ab abbate susceptus: iuniori cuidā cōmendatus est. Cui adeo obediens fuit: ut etiā indigna & aspera officia: etiam sibi non iposita exerceret: nunq̄ attendēs q̄ presbyter aut pater maioris cenobii fuisset. Nocte etiam cōsurgens quedam necessaria furtim adimplebat: ut auctorem operis nemo deprehenderet. Cūq̄ per biēnium icognitus ibi mansisset: requirentibus illum ubiq̄ fribus suis tandem a quodam dum terram sarculo foderet: & stercora gestaret uix cognitus ē. Qui abbatem & fratres loci uocauit: & quis esset punificus uel qualis fuerat eis innotuit. Illi autem ueniam postulabant: eō q̄ sancto presbytero & patri monachorū ignorantes: talia imposuerant. Qui inuitus & flens ad priorem cenobium gubernandum rediit: ubi & post modicum tempus feliciter i pace quieuit. Hec heraclides.

¶ De scō theremone abbate. LVII

THeremon abbas in eremo de scythi claruit. Qui ibidē centenari⁹ decessit. Hic eni adeo dorsum suum tam temporis uetustate quā orationum iugitate curuauerat: ut quasi in primeuam infantiam sumissis manibus in terram traheretur. Hec qui supra.

¶ De scō artebio episcopo. LVIII.

ARtebius episcopus pamphilius ex anachoritica uita ad episcopalem iam dictam sedem inuite & reniteter assumptus est. Qui tamen in episcopatu degens eremi uitam non deseruit: quinimo ieiuniis & orationibus iugiter intentus curam pastoralem sedule administrabat: & ad eremum sibi dilectam sepius accedens sanctos anachoritas & patres frequentius persona & benedictionibus uisitabat. Hic apud pamphiliā in pace quieſcens ibidem sepultus iacet.

¶ De sancto habetdeum episcopo & martyre. LIX.

HAbetdeū episcopus Iunensis & martyr tempore uandalice persecutionis in italiam martyrium passus est. Qui dum arriane possessioni resisteret: primo in exilium relegatus est. Deinde ipsum uandali reuocātes: obturato eidem ore: ipsum aqua more arrianorum rebaptizarunt: putantes ex hoc eius conscientiam uiolare. Sed dum adhuc illis fortius obsisteret ab eisdem capite cesus est.

¶ De scō casiodore confessore. LX.

CAsiodorus confessor ex senatore monach⁹ quōdam theodorici regis italie cancellarius: natione apulus: floruit tempore childeberti regis francorum. Hic uite sanctitate admodum effulgens diuina & humana litteratura pollens: non nulla peruti lia ecclesie dei digessit. Scripsit nempe libꝝ De trinitate. De anima. De amicitia. Familia rū epłag. De orthographia. Sup psalteriocentum & quinquaginta tractatus super cētum & quinquaginta psalmos. Scripsit etiā historiam tripartitam. Et iustinianū primi temporibus humanitatis debitum soluit. Sepultus in miraculis uiuit.

¶ De scō geremaro abbate. LXI

Geremarus abbas ortꝰ ussla gua
tandra ex consinio beluacensi su
per flumen: patre rigoberto &
genitrice aga: ex nobili francoꝝ
progenie orta: unicis parentibus
post eorum obitum omnibus pro christo pau
peribꝰ erogatis: monachalem habitum a san
cto andoeuo episcopo suscepit: & in mona
sterio pentuli multorum monachorum ab
bas constitutus est. Cuius dum monachi du
ras correctiones non ferrent: cultellum sub
lectulo ponentes: manubrium solo heserũt:
acumen uero nudum erecta cuspide supra
lectum in aerem dimiserunt: ut rediẽs a ma
tutino: se super telum cum impetu sterneret
semetipsum transfoderet. Ille autem redi⁹ us
ab ecclesia finitis matutinis: dum lectus uel
let ascendere: diuino instinctu preter mores
manum circũducens ferrum repperit: & ad
ecclesiam reuersus in oratione pernoctauit.
Mane autem facto nemini aliquid indicans:
in capitulo coram fratribus abbatie renun
ciauit: & ad sanctum andoeuum pergens lo
cum solitarium sibi ab eo consignãdum po
poscit. Quibus ambobus per uisum nocte
angelus locum ostendit. Qui mane ad locũ
pergentes: dum nebula totum circuitum: u
bi erat construendum cenobium operuisset
Vox de celo sonuit: q̃ ante annos quadragin
ta deus locum illum fideli suo geremaro p̃
uidit. Nebulaq; sublata: locus totus rore p
fusus: quasi si uirga per circuitum fuisset de
signatus apparuit. Vbi edificato monasterio
sanctus geremarus cum quibusdam electis
discipulis usq; ad obitum suum deo fideli
ter deseruiuit: ibiq; sepultꝰ in pace requeuit.

¶ De sancto rhemachlo episcopo. LXII

Hemachlus episcopus traiecten
sis claruit tempore imperatoris
constantini iunioris: ut dicit sigi
bertus. Qui postq̃ amissam sibi
ecclesiã aliquo tempore uerbis
atq; exemplis feliciter gubernasset: tãdẽ pre
sus secularia tumultua: reparui signauit: &
monachalis uite hitũ assumẽs: xpo deinceps
iugiter militauit. Et sub monachali obediẽ
tia de mgro effectꝰ discipul⁹ in pace quiit.

¶ De scõ landelmo pfessore. LXIII

Andelmus confessor: qui & mo
rosus a sancto ausberto episco
po cameracẽsi ex ꝓdone ad xpm
conuersus & monachus effectus
a beato martino episcopo turo
nensi ad predicandum destinatus: fundator
fuit duorum cenobiorum: uidelicet lobbiẽ
sis aluei uasaris atq; crispinensis: in quo se
cundo corpore quiescit. In ipso igitur mona
sterio crispinensi cum duobus discipulis su
is aldeleno & domitiano claruit: ibiq; chri
sto seruiens in pace quieuit. Quo tempore
claruit gislenus cellensis abbas: maldegari⁹
dux: qui & uicentius altimotensis & seczen
sis eius q; coniunx ualdetrudis castrilotensis
sororq; ualdetrudis aldegundis melbodien
sis. Trudo etiam albanensis: & alii multi de
anglia & scotia: qui ubiq; uerbum domini
seminabant. Tunc temporis cenobium flori
acense a leodoboldo abbate fundatur: ubi &
post annorum decursum corpus sancti bene
dicti translatum est: ut dictũ est supra in ei⁹
translatione. 5. idus iulii.

¶ De sancto bernone abbate. LXIIII

Erno primus abbas monasterii
cluniacensis & fundator ipsi⁹ or
dinis claruit tẽpore conradi pri
mi imperatoris. Cuius anno pri
mo ordo incepit predictus: an
no uidelicet domini. 912. Hic autem multa
uite sanctitate polluit: quod ex ipsius ordi
nis institutione satis patere potest. Quia san
ctus uir nunq; potuisset aliter docere: q̃ uixe
rit. Qui dum morti appropinquaret: Odo
nem monachum suũ olim musicũ sibi consti
tuit successorem: ea conditione: ut ecclesia
cluniacensis annuatim solueret ecclesie gi
gniacensi censum duodecim denariorum:
quod usq; hodie seruatur. Tãdem berno ab
bas exitiali langore detentus: uicinos episco
pos accersiuit: & se reum tãto ministerio iu
dicans: & ab ordine seipsum deponens: odo
nem ordinat abbatem. Qui dum pro uirib⁹
renitteret: ui fratrum adductus & episcopo
rum mandato sub anathematis pena superã
tus acquieuit. De quo supra in eius gestis di
ctum est. 15. calendas decembris. Sanctus au
tẽ berno post dies modicos in pace requeuit.

¶ De sancto edgaro rege & pfessore. LXV

Dgarus rex anglorum insignis
frater ediui: cepit regnare anno
othonis imperatoris uigesimose
cundo: dum adhuc esset iuuenc
lus annoꝝ sedecim: quo nascen
te dunstanus archiepiscopus cantuariensis
audiuit uocem de celo anglice dicẽtem. Pax
anglie quãdiu puer iste regnabit: & dunsta
nus noster uixerit. Regnauit autem ãnis. 16.
& quoliber anno nouum monasterium fun
dauit: totamq; insulam in sũma pace & iusti
tia gubernauit. Nã regem scotoꝝ cinandum
cambioꝝ malcolinũ: archipyratã malcosiũ
omnesq; reges ualensiũ numero. 5. ad curiã
coactos perpetuo sacramẽto sibi obligauit.
Quos apud legionũ sibi occurrentes: & põ
pam triũphi per fluuium deduxit una naui
impositos: quã illi remigabãt: & ipse in pra
sedebat. Compatriotas suos a nimia potati
one timore & industria refrenauit. Et adeo
seuerus fuit: ꝙ ibi nullus fuit priuatus la-

tro nullus populari predo: nisi qui uellet amittere uita: quinetiã omnis generis feras sanguinis auidas ex regno extermiauit. Gui dualo regi gualdensiũ indixit: ut sibi omni ãno tributũ. 500. lupos solueret. Quod dũ ille plurib⁹ annis fecisset: nullũ se amplius ĩ uenire pfessus ẽ. Omni estate p⁹ pascha naues p omnia littora aduãri precipiebat: & ascẽdens ipemet: mare circuibat: ut pyratas arceret: hyeme uero p prouincias equitabat: ut predones deleret: iudicia potẽtio⁹ exquirens ne ius uiolarẽt. ¶ Quodã tẽpore uenatum prexerat: dunstanũ qui secũ erat rogãs missam differre. qa dies dñicus erat. Appropinquãte hora tertia eps sacris idutus super altare regẽ expectabat: subitoq; sopore leui depressus: raptus ĩ celum audiuit cãtus angelo⁹ cantãtes kirieleison. 9. uicib⁹. Excitatus post modicũ adhuc expectãs rapitur: & audiuit alta uoce dici. Ite missa ẽ & rñderi: deo gras. Tunc accurẽtes eius clerici regem adesse dixerunt: quib⁹ rñdit q missam audiuerat: nec esse opus q ea die ampli⁹ celebraret. Interrogatus a rege cur hec diceret: & q̃ re celebrare nollet uisi oné apit. Et hoc sumpta occasione regi prohibẽs: ne die dñico ulteriꝰ uenatum pergeret. Quã correptionẽ scũs rex benigne suscepit & de cetero obseruauit. Qui gubernato regno post annos. xvi anno etatis sue. 33. i pace quieuit: & miraculis post obitum claruit.

¶ De scõ deodorico episcopo. LXVI

Deodoricus metensis epus imperatori othoni primo sanguine & dilectione quinctus fuit. Qui dũ i italica expeditione militaret: & scũs eps cũ eo p triẽnium i ipsis pribus extitisset: ipse uti deuotissim⁹ ex diuersis locis & ciuitatib⁹ plurima corpora & reliquias scõz collegit: que ipe secũ i partib⁹ suis asportauit. Primũ a marsia corp⁹ elpidii pfessoris subtulit. Cuius socii cadauer: uide licet eutychii ias ipe imperator subtulerat. Ab aimiernis eutychen mẽm cum reliquiis maronis & victorini socioz illi⁹. A fulginio feliciani epm & martyrem: a pusio asclepiodorũ mẽm: a spoleto serenũ mẽq; cum gregorio mẽ spoletanã. a cordinio pignora uincentii mẽis olim ab hispaniis p duos monachos capuã: & inde cordiniũ delata. A menania altego uincẽtiũ epm & mẽm: a uincentia leontium episcopum & martyrẽ: a florẽtia minyatẽ mẽq; ab urbe tudertina sortunatũ epm. A sabinis partes corporuz proti & hiacynthi mẽz: & alia plurima que i ecclesia sancti uincẽtii mẽis a se i saltuallis pstructa locauit: cum pte catene sci petri apostoli: & capillis ei⁹: & sanguine sci stephani protomartyris: & pte craticule sci laurẽtii: a ioãne papa sibi donatis. Hec omnia prefatus sanctus eps in dicta ecclesia deuote repositit: ubi p⁹ modũ ecclesia sua feliciter gubernata i xpo quiescens tumulatus iacet: & miraculis uiuit. Hec sigibertus.

¶ De scã etelditra regina & uirgie. LXVII

Etelditra regina & uirgo i anglia claruit: ut ait beda. Que duobus nupta uiris uirgo pmãsit: uiros ad castitatis obẽuantiam suis exhortationibus inducẽs: & semet ipam illibatam custodiẽs. Huius pater fuit anna rex orientalium anglo⁹ qui habuit alias duas filias: etelburgã & sexburgã. Quarum prima in monasterio gallie: quod dicit brigis: scimonialis primũ: p⁹ abbatissa fuit: & semper incorrupta permansit. Altera heu recoberto regi cũmariog; uxor data est. Ex quo genuit duas filias ex cotongam: de qua beda multa scripsit: & hermenildã: que nupsit regi mercio⁹ data est in coniugẽ. Exquo habuit filiã uemburgã uirginẽ. Mater apud beluium post sexburgaz abbatissa fuit: filia uero apud legionũ ciuitatem quieuit. Que maxime orationes seminaz & puerorũ exaudire creditur.

¶ De sanctis uulduta & nulburga uirginibus. LXVIII.

Vlduta & nulburga uirgines sorores carnales i anglia claruerũt. De quib⁹ beda scribit: q̃ fuerunt filie mẽguardi ffris guelferii regis: ex uxore memburga filia hermerendi fratris hercoberti: quarum prima in cenobio sancti augustini cantuarie: ibi cunda apud uẽneloch ambe signis radiantes quieuerunt.

¶ De scã edburga uirgine. LXIX

Dburga filia eduardi regis senioris in anglia claruit. Hec ex uxore regis edelspita progenita uirgo sactissima fuit. Que adhuc trima sic a patre probatur. Posuerat ille in triclinio diuersa ornamenta mulierum naturaliter allectiua: & seorsum crucẽ & euangelium: iussaq; ut qd uellet horum eligeret toruo aspectu secularia despiciens: manibus iunctis crucem & euangelium adorauit: ipsaq; postmodum in manib⁹ sumpsit & osculata est. Quod pater considerans & uirginis puellule auspicium notans: eam adhuc infantem in monasterio uirginum in urbe uinconia dedicauit: ubi ipsa procedente etate laudabiliter uixit: & humilitatem ui miam in omnibus exhibuit. Nã faccos puellarum sociarum furtim nocte furripiens: & diligenter lauans lectis earum rursus apponebat. in ipso q; cenobio in pace dormiuit: & signis effulgens ibidẽ corpore quiscit.

¶ De ſancta eggytha uirgine. LXX

Ggytha filia regis edgari anglo rum uirgo ſcā in uilrimeſſ ceno bio iacet: & miracula oſtdit. Dū ſanct⁹ dūſtan⁹ plecraret eccleſiā dionyſii: quā edificauerat: rex ui dit hanc puellā pollice dextro frequenter ſi gnū crucis fronti iprimere: & ait: Nunq̄ pu trefcat ille digit⁹: & ptinuo flens floridā illā roſam ciro marcentē futurā ꝓdixit: auemq; deo dilectā euoluturā. Quod poſt modicū ptigit: puella de ſeculo iſto ſubtracta. De q̄ ſanct⁹ dunſtan⁹ p uiſionē uidit: q; ſanct⁹ dio nyſius illā p manū tenebat: & dūſtanū amo nebat: ut ipſa uirgo a famulis xpi ſic hono raref in terris: ſicut a ſponſo honorabaſ in celis. Hec in preſſione ſcimonialis aureis ue ſtibus utebaſ. Cuius corp⁹ uirgineū i terra ſepultum: dū poſt aliquot mēſes alius leua retur: totum in cinere ſolutum inuentum ē: ꝓter dext⁹ pollicem: de quo dunſtanus ꝓdi xerat: q; nunq̄ marceret: & aluum at q; aluo ſubiecta: que integra repta ſunt. De quo dū omnes admirarent: uirgo ſancta cuidā dor mienti apparens dixit: nō eſſe mirandū: ſi ut ter ille nō putruerat: quē ulla libido non te tigerat. Quieſcit in preſata eccleſia ſci dio nyſii: ubi miraculis fulget.

¶ De ſancto hildeberto epō. LXXI

Ildebertus cenomanēſis epſ: po ſtea turonēſis archiepſ fuit. Hic berengarii turonēſis diſcipulus Verſificator & dictator egregi⁹ libq; elegantē de ꝓpria hui⁹ uī te partim metrice: ptim ꝓſaice dictatū cōpo ſuit: qui etiā ut ipſe de ſe i quadā ſua epiſto la refert: multas tribulationes & uincula p xpō ppeſſus ē ab emulis: uidelicet rotrocli comitis cenomanēſis: q illū de comitatu eie cerat: & comitatū ei⁹ uſurpauerat. Qui ſcās epſ a ꝑdictis hoſtib⁹ detētus ē iniuſte: eo q; comitē exiſtentē in carcere uiſitaſſet: & teſta mentū ipſi⁹ ſua manu ſcriptū matri detuliſ ſet. In ipſa ergo cuſtodia multas paſſus affli ctiōes: epiſtolas plures ſcripſit. Tādem eie ct⁹ de carcere turoni archiepſ ordinat⁹: uir tutib⁹ & ſcitate refulſit: & apud eādē citatē i pace dormiuit: ibiq; facēs i miraculis uiuit.

¶ De ſancto didacho epō. LXXII

Idachus epſ exomēſis magiſter ſuit ſancti dominici ordinis ꝑdi cator: fundatoris: cui⁹ & ille fa it canonicus regularis: & exinde ſupprior canonice ipſi⁹. Hic cū i2. abbatibus ordis ciſtertienſis & cluniacē ſis: & cū quodam apoſtolice ſedis legato ad terrā albigēſem miſſus eſt ad ꝑdicādū ꝑtra hereticos albigenſes: qui tale ꝓſiliū collegis in officio ꝑbuit: ut qa xpm paupem ibāt ꝓ dicare: eiuſdē ſe uite oſtenderent ōpib⁹ ꝓfor mare: ut ex hoc alias facili⁹ lucraref ad xpm Et hic ꝓſilio didachi: equitaturas & pōpoſa ſupellectilē dimittētes: in habitu humilitatis & geſtu pauptatis incedentes officiū ꝑdicatio nis ꝓſecuti ſunt: in quo officio ꝑdict⁹ pater cū ſancto dominico eius canonice ſupprior ſibi aſſiſtēte laudabiliter ſe geſſit: & multos ad xpm ꝙuertit. Poſt bienniū autē ad eccle ſiā ſuā redire diſponens: loco ſui beatū do micum uicarium dereliquit. Dūq; poſt mul tos labores exomam peruenifſet: pedes trā ſiens per caſtellam: ad extremum uite fue perductus eſt. Qui poſt obitum miraculis claruit.

¶ De ſancto bene abbate. LXXIII

Ene abbas fuit in deſerto thebai dis: de quo hieronymus dicit: q nunq̄ uiſus eſt iurare: neq; men tiri: neq; iraſci: neq; ocioſum uer bum ꝓferre: ſed uita eius erat in ſummo ſilentio: mores tranquilli: ut per oia q̄ſi āgelici ordis uideref. Humilitas quoq; imm̄ſa: p nihilo in oib⁹ ſemetipm ducens. Hic dū beſtia quedā noie hippotaur⁹ regio nē ſibi ꝓximā uaſtaret: rogatus ab agricolis uenit ad locū: & beſtie i noie ieſu ꝓcepit: ne amplius terrā illā uaſtaret. Beſtia; ſtatim recedens nuſq; ꝓparuit. Simili modo croco dilum ab eo alio tempore ſugatum perhibe bant. Hec in uitis patrum.

¶ De ſancto pitrione abbate. LXXIIII

Itrion abbas fuit in thebaide in monte quodā ꝓpto fluuio im mīente: in quo erant p ipſa ꝓci pitia ſpelunce difficiles acceſſu: in his monachoꝝ plurimi ꝓma nebāt: quoꝝ pater erat pitrion. Hic diſcipu lus ſancti antonii fuit: & poſt eius obitū cū amone habitauit: & poſt hui⁹ abſceſſum in ꝑdicto ſe monte ꝓſtituit. Qui gra ſanitatum & fugandoꝝ ſpirituū miro modo clarebat: & immundoꝝ demonū notitiā maximā ha bebat. Dicebat aūt neminem poſſe demones eiicere: niſi prius a ſeipſo uitia eiecifſet. Et quicūq; ſupaſſet uitia ꝓpria: poſſet de facili demones ſuperare. Hic ſecundo in ſeptima na reſiciebatur pulmentula ex farre ſumens nec aliam iam poterat eſcam recipere: neq; etate: neq; manuetudine permittente. Hec ubi ſupra.

¶ De ſancto heronio ſene. LXXV

Eronius ſenex annorum. 110. di ſcipulus fuit beati antonii. Qui i deſerto nitrie in eremo habitauit poſt mortē magiſtri ſumme hu militatis gratia refertus. Et in ea dem ſolitudine plenus ſanctitate quieuit. Hec in uitis patrum.

¶ De scō diogene monacho. LXXVI.

Diogenes anachorita aliꝰ beati antonii discipulus fuit. Hic erat uirtutibꝰ prudētie i eodē nitrie defer to degēs. Cuius ꝓmo & narratio oēs ad se uenientes edificabat po issime cū de magrī sui uirtutibꝰ loqueret. Et hic etiā i eadē eremo dormiuit i pace. hec ubi supra.

¶ De scō iulio aphricano. LXXVII.

Iulius aphricanus inter historiographos precipuus ut scribit eusebius. Alexādri & maximini ac gordiani impatoꝝ fuit temporibꝰ: qui scitate & sapiētia insignis fuit: scripsit eni ad aristidē de euāgelioꝝ: q̄ uidet dissonātia & de genealogiis que a matheo & luca diuerse referunt ꝓpter librū. In quo ceteroꝝ opiniones a ueritate discordes coarguit: & uerissimā utriusq; ꝓsonātia esse demonstrat. Chronicoꝝ de tēporibꝰ edidit libros: i quinq; uoluminibꝰ diligenter admodū & studiose ꝓpositis. Ad origenē scripsit epl̄am de eo q̄d i daniele legit de susanna q̄si in hebreis nō hēatur codicibꝰ: ad quā origenes elegātissime rndens ait: nequaq̄ iudeoꝝ adherēdū fraudibꝰ sed solūmō septuaginta iterpretes scribūt pro ueritate tenēdū. Hic sub antonino augusto dormiuit in dño. Hec hieronymꝰ de uiris illustribꝰ.

¶ De scō archiloco episcopo. LXXVIII.

Archilocus siue archelaus mesopotamie epūs tēpore ꝑbi ipatoris floruit. Qui uita fuit clarꝰ & doctrina ꝓpicuaꝰ. Librū eni disputat oriū aduersus manicheū scripsitin quo disputationē ad sensus cū quoda ex hereti illa secū habitā syro ſmōe explicauit. Qui in grecū trāslatꝰ a multis habetur. Hic quoq; i ecclesia sua ꝓditus i pace requiescit: hec ubi supra.

¶ De scō agrippa ꝓfessore. LXXIX.

Agrippa cognomēto castoriꝰ cōfessor scūs floruit alexādrie tempore hadriani ipatoris. Qui uir doctus & sapiētia insignis aduersus. 424. basilidis heretici uolumina que i euāgeliis ꝓfecerat: & fidei nr̄e ueritati repugnabāt: fortissime & elegāti ſmone destruxit. Hic apud alexādriā nō minoris uite scitate q̄ doctrīe ueritate radiās die clausit extremū tēporibꝰ hadriani ipatoris: hec hieronymus libro de illustribꝰ.

¶ De scō attico epō. LXXX.

Atticus cōstantinopolitanꝰ epūs tēpore archadii ipatoris apd ipāz urbē regiā clarus uerbis & operibus fuit. Qui ad eiusdē principis filias de fide & uitginitate egregiū scripsit uolumē. In quo nestoriana dogmata repugnauit. Et apud eandē ciuitatē i xpo quiescit: hec gēnadius.

¶ De scō bacchilo episcopo. LXXXI.

Bacchilus corinthioꝝ epūs: de quo eusebius ecclesiastice historie libro. v. cap. 22. mētionē facit apd ipam corinthioꝝ ciuitatē claruit tpe seueri ipatoris. Qui uir scientissimus & sapiētia ꝓfulgens ꝑsigniter inter cetera doctrīe sue opa: librū elegātē de pascha ex ꝓlonis oīum epoꝝ: qui i achaia erāt: ꝓposuit: & apud ipm oppidū tumulatus in dño quieuit. Hec hieronymus.

¶ De scō pholcate episcopo. LXXXII.

Pholcas epūs & mr̄ apd egyptum passus ē sub ꝓsecutiōe maxiani i peratoris. Hic egyptius natione de ciuitate tāpsis: uir genere nobilis & opū nō modicaꝝ: eiusdē ciuitatis eparū humiliter suscepit. Qui sapiētia illustris uolumē elegantissimū de martyrū laude ꝓposuit: de semeripo i eoꝝ numero futuro diuinitꝰ uaticinās. Nam cū ebullīēte maximiani persecutione ab idolis capitibꝰ tentus idolis imolare renuisset: pro xpi ꝓfessione caput trūcatus & apud eandē urbē a xpianis conditus est.

¶ De scō feritio episcopo. LXXXIII.

Feritiꝰ eduēlis epūs apud ipam floruit ciuitatē. Hic uita puritissima & doctrina fulgida: fame i gallia celebris i canticis canticoꝝ ꝑmē tarios edidit insignes: aduersus quoꝝ nouatianum grāde ꝓsilatit uolumē: cōstantiniq; magni tēporibus in ipa ciuitate satis terminum ponēs tumulatus iacet. Hec ubi supra.

¶ De scō gennadio episcopo. LXXXIIII.

Gennadius epūs apud cōstantinopoli floruit: & ipi ciuitatis regie pastor extitit. Qui uir scitate ꝓpicuus atq; sapiētia & doctrina uenerabilis fuit. Acris eni erat ingenii & lingua distus. Hic danielē ꝓphetā ex integro ad uerbū exposuit. Homelias etiam plurimas edidit: leonis ipatoris prioris tempore uite mortali cedēs: eterna adeptus ē: & corpore tumulatꝰ in ipa urbe quiescit. Hec gennadius ubi supra.

¶ De scō gulphila episcopo. LXXXV.

Vlphilas natiōe gothus gothoꝝ primus epūs episcopꝰ fuit. Qui tempore ualentiniani primi & ualentis augustorum uite sanctitate & sapiētia clarēs: a papa damaso ad ipas gētes delegatus: maximam eorum ptem ꝙuertit ad christū: miraculoꝝ

quoq; gloria claruit. Nam & cecos plures il luminauit: & demones ab obsessis nō nullis effugauit. Egros quoq; a diuersis infirmita tib⁹ curauit. Hic ad gentis sue instructionē gothicas litteras repperit. Cum ante eū rustico more sine litteris: que nouerant memorie cōmendabant. Deinde testamentū uetus ac nouum in linguam transtulit, ppriam. Et senio longo plectus in pace quieuit. Sepult⁹ apud gentē suā: ubi miraculis poller.

¶ De sancto gemino epō. LXXXVI

Emin⁹ eps nisibensis floruit tpe alexandri impatoris. Hic primū antiochene ecclesie pbr̄ mox nisibene urbis sue pontifex effect⁹ uita & doctrina egregius: qa modico tpe io corpe uixit: iōq; pauca igenii sui monimenta dereliquit. Apud nisibense opidū iacens uirtutibus effulget. Eodem tempore heraclas hui⁹ in scholis pfectus: alexādrine ecclesie ordinatus est pful. Hec hieronymus libro de uiris illustrib⁹.

¶ De sancto heraclide pfessore. LXXXVII

Eraclides pfessor claruit in egypto tēpore ualentiniani augusti: qui alexandria ortus: duq; cultu; ram eremi desideraret: isidorum abbatē apud alexandriā degentem petiit: eiq; optatum suū exposuit. Isidorus uero illum ad abbatē dorotheum in the baidis deserto habitantē: & ptemplationi uacantem adduxit. Sub cuius disciplina & eruditione heraclides annos plures exegit. Die quadā missus ab abbate ad puteum: ut aqua cacubum impleret: dū ille aquam hauriret: hausit simul cū aqua serpentē. Et expauens ad abbatē accessit: eiq; factus narrauit. Qui eidem respondit: q; si quādocunq; diabolus serpentis formam sibi dilectā assumens lympham intraret: monachi potum recusarent: forsitan uel nonnq aquam biberent: sicq; sitti perirent. Et uadens ad cacubum signuq; crucis edidit: & continuo colubr̄ occidit: ipseq; prior de hausta aqua bibit: & deinde discipulus secut⁹ potauit. Et extunc heraclides: dum serpētē uidebat: exemplo magistri crucis signum faciebat: & serpens protinus interibat. ¶ Verum defuncto dorotheo abbate heraclides solus eius antrum hereditario iure possedit: ibiq; multo tēpore perseuerauit. Hic cellas & tuguria monachoq; & anachoritarum omniū per omnes regiones deserti multo tēpore circuiens: uidelicet desertum scythi: thebaidis: & nitrie inferioris ac superioris. Vitas & gesta sanctoq; patq; singulorum exquirens: & mēte recondens. Librum postmodū de uita anachoritica ppilauit: in quo que uiderat: & audierat acta descripsit quē & paradisum intitulauit. Et hic sāctitate ꝓfumatus in thebaide in pace dormiuit.

¶ De sancto lucifero epō. LXXXVIII

Vcifer calaritanus epūs apud eandem ciuitatē: que in insula sardinie sita est: claruit tempore constantii impatoris. Hic cum arriana heresis pullularet: ipseq; a liberio papa heretico requisitus: cum nollet niceni cōcilii damnare fidem: a pstantio pfato impatore arriano apud palestinā in exilium dudū actus est. Vbi ptra fidem eiusdē imperatoris librū elegantē pbauit: quē ad eundem misit. Vnde & pstantius indignatus acrius eidem mortē cōminatus est. Sed paulo post pstantio defuncto: uir sanct⁹ sub iuliano reuersus calaris reliquū uite cū pace transiegit. Et sub ualentiniano imperatore sancti munus impleuit. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De sancto Iatrocinianō marty. LXXXIX

Atrocinianus martyr apud galliam passus est. Hic natiōe hispanus: uir per omia eruditus: & in metricis ut ferē uersibus cōparādus opuscula diuersis metris edita fidem nostrā redolentia scripsisse traditur: que usq; ad hieronymi tēpora extare adhuc dicebant. Deniq; sub quodā maximiano tyrānō: qui imperante primo theodosio gallias occupauerat: factione quorundā ꝑueritate & defensione catholice fidei apud treuerim ceius est cum prisciliano bapille epō & amborum corpora apud ecclesiā treuerensis ciuitatis condita sunt. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De sancto malchione pbr̄o. XC

Malchion antiochene ecclesie presbyter disertissimus floruit apud ipsam ciuitatem temporib⁹ claudii & aureliani imperatorū. Hic uita sanctus & sermone luculentus in eadem urbe rethoricam florentissime docuit. Qui aduersus paulū samosatenū ꝑsate ciuitatis epm prauū ebionii dogma restaurantē fortissime disputauit. Cuius disputatiōis scribis excipiētib⁹ dialog⁹ extat. Sed & alia opuscula ex psona synodi ab eo sunt edita ad dionysiū & maximū romane & alexandrine urbis epos directa. Hic apud eādē antiochiā scitate & doctrina pclar⁹ btō fine geuit: ibidē tumulatus. Hec ubi supra.

¶ De sancto sophronio pfessore. XCI

Sophronius pfessor natione grecus claruit tempore leonis secūd⁹ imperatoris. Hic uir p omnia eruditissim⁹ grece & latine ligue perit⁹ adhuc puer bethleemitice ciuitatis laudes descripsit. Et postea de eius subuersione librū composuit. Ipse librus de

uirginitate ad eustochiū & hillarionis monachi uitā que btūs hieronym⁹ romana lingua ꝓpauerat: opuscula: ex latino uertit in greca. Psalteriū quoq; & ꝓphetas que hieronymus ex hebreo i latinum trāstulerat: hic idē ꝑtit i grecū. Et postmodū ad eremū trāsijt & uitā anachoriticā ducens ꝓmptationi fugiter uacās geuit in dño.

¶ De sanctis philippo & philippo imperatoribus martyribus. XCII.

PHilippus imperator & philipp⁹ cesar eius filius ambo martyres anno dñi. 239. ab urbe uero condita anno. 997. Gordiano augusto in imperiū successerunt. Cuius enim gordianus impator obtenta victoria i bello parthico: rediens circa flnuiū euphratem fraude suorum fuisset ꝑfect⁹ philipp⁹ ibidem imperator a romana militia creat⁹. Philippum filiū suū ꝓforte regui fecit exercitūq; ex syria icolumē ad italiā reduxit: Imperauitq; ānos. 7. Hic prim⁹ impator oium xp̄ianus fuit: quē btūs pōtius eps & mr̄: una cū filio ad fidē xp̄i puertit: & i nicea citate p uincie baptizauit: ut dictū ē supra in passione pontii epi & mr̄is pridie id⁹ maii. Post tertiū uero ei⁹ ipii annū millesim⁹ a ꝓditione rome ānus explet⁹ ē: ut augustissimus oium ꝓteritoꝝ. Hic natalis ānus xp̄o potiusq; idolis dedicaret. Qui qdē annus fuit a romanis cū ingenti ludorum & spectaculorum apparatu celebratus. Nec dubiū est qn philippus imperator xp̄ianꝰ huiꝰ tante deuotiōis gl'ia; & honorē ad xp̄m & ecclesiā reportaret: qn ipse uel ascēsum in capitoliū imolatasq; ex more hostias nullus auctor ondit. Eodē aūt tēpore philippus ipator deciū militarē uig; & in rebus bellicis strenuū cesarē fecit. Cuius ꝓcepto dū corpora apostoloꝝ petri & pauli de catacūbis a cornelio papa trāsferri deberent: tori⁹ senatus cōsultus: ꝓcessus ē romano pontifici ceteriq; xp̄ianis libere ad sepulturas apostoloꝝ tendas ifudare: & ad id faciendum data sunt eis de fisco reipublice aduitoria. Hoc autē decius cum eēt paganissim⁹ stimulate fecit: ut dñis suis xp̄ianis ꝓlaceret: & sic ab eis magis honoratus occasionē mortis illoꝝ ꝑfidētius ꝓtractaret. ¶ Cū aūt ipatores deciū ad gallias subiugādas: que nup rebellauerāt mitt̄sent. Iq; prospe cūcta gessisset: & ad libitū ꝓtr⁹ victoria romā rediret. Impator philippus eū honorare cupiēs eidē a roma usq; ueronā obuius iuit. Decius aūt iā cū quibusdā ex principalioribus militie sue de morte ipatoꝝ ꝑspirauerat: & ne ꝓditor dñoꝝ suoꝝ notaret: occasionē xp̄ianitatis assūpsit: suadēs q; nō eēt decēs sup romaná militiā imperatōies q deoꝝ cultū deseruissent: & a romanis antiqs legibus discedentes: noue ignoti & reprobati dei culture adhesissent. Sicq; de cōsensu illoꝝ impatorē i statu suo quiescētē & xp̄m ꝑtētem latēter occidit: & cū exercitu muneribus & precib⁹ subductoꝝ romā uenit: ac senatui cur dūm sum occidisset exposuit. S5 dū necē philippi maioris senat⁹ ratā habuisset: philippus iunior rome degēs: hoc audiēs timuit: thesaurosq; paternos ac iuos: btō sixto ꝙ tunc rome pontifici: ecclesie & pauꝑb⁹ dispēsandos tribuit: & se a facie decii occultauit. Decius aūt ad ꝓditionē suā palliandā xp̄ianos cepit crudelissime ꝓsequi: mandans illos sine ulla misericordia trucidari. In qua ꝓsecutiōe mlta milia martyꝝ: passi sūt. Inter quos & philippus ipator iunior ab eo tent⁹ & i xp̄i confessiōe iugulat⁹ ē. Sicq; ambo ipi pater. & filī⁹ mr̄es xp̄o ꝓsecrati sūt. ¶ Iste philippus senior adeo i fide xp̄i ꝓfeceratꝫ ut prompte peccata sua ꝓfit̄s: in festo pasche a btō sixto papa corā omni multitudine cōtionē eucharistie sumeret. Philippus uero iunior i tantū seueri animi fuit: ut nulli⁹ cuiusq; cōmento ad risum solui potuerit: patrēq; ludis sc'aribꝰ aliqñ ꝓcinātē: uultu ānotauerit auersato. ¶ De scō theodosio magno ipatore. XCIII.

THeodosius imperator senior imperium accepit circa annum domini. 422. & ꝑauit ānos. x. mens̄ unū sol⁹. Nā primū cū frib⁹: se natu maioriꝰ ꝑauerat ꝑ ānos v. Hic in catalogo scōꝝ a gesis cōscribitur & ꝓfessoris scissimi noie uenerat. Nā xp̄ianissim⁹ & scissim⁹ uita fuit. Oia antiqua phana & tēpla idoloꝝ destruxit: & ꝑ totū orbē romanū destrui mādauit: cultumq; xp̄i & fidei mirabiliter auxit: hostes aūt ipii nō tā ferro uel multitudie q̄ ieiuniis & oratiōib⁹ ꝓfusis prostrauit. ¶ Fuit aūt reipublice ꝓpagator moriꝺ⁹ & corꝑe & aio simul clemēs: miseri cordie opib⁹ ꝑfugiter itent⁹: eōis apd cūctos: solo habitu se differre a ceteris putans ꝑ oēs hoies honorific⁹: ueq; effusus i bonis simplicia igenia diligere: erudita mirari oñdebat: largiri magno ac diligēti aio magna: amare ciues etiā priuatos ꝓtubernio: eosq; potissime dignos pecūia beneficiīq; ceteris munerari: uiolentiā & cupiditatē detestatus ē. Bella nō mouit sed iuenit: que & pro posse sedauit. Ministeria lasciuia saltariaq; ꝓmotiones lege ꝓhibuit: ꝓbrinaq; nuptias tanq; prophanum interdixit: litteris mediocriter doctus sagax multū diligens ad noscēda gesta maiorum. Execrabatur cum legisset gesta dominantiū superba. Ira rebus indignis: sed ꝑfacile flecti emolliebatur. Inerat eni ei cura eximie pietatis. Interdum autem seuera precipies a nature munere: magisq; a deli beratione. Hic etiā ꝓp uirtutū ꝓfectionem

ab ipsis barbaris summe diligebatur: unde multe gentes ad ipsius inductum relictis erroribus & idolis ad christum conuersi sūt. In bellis cunctis que ad fidei christiane augmentū & paganorum exterminiū potissime gessit: semp triumphū obtinuit: unde ob ei⁹ insignes victorias poeta quidā eximius sed infidelis: his uersibꝫ in eius laudem cecinit.

O nimium dilecte deo tibi militat ether: Et cōiurati uenium ad classica uēti. ¶ Hui⁹ prima suasione & hortatu papa damasus officiū in ecclesia dei p beatū hieronymū mandauit ordinari decantandū: cā usq; ad temp⁹ illud nullū eēt in ecclesia officiū ordinatū. Quanta aūt in eo apud homes mālueruđo: & apud deū exiterit deuotio: patet in illo exemplo de quo dictū est supra i uita ambrosii epi & doctoris. 7. id⁹ decēbris. Cū eni apud mediolanum missaꝫ interfuisset: solēnis uoluisset intrare ecclesiā: beatū ambrosiū p quodā facinore introitum sibi phibentē: nisi publice peniteret: humiliter tulit: & satisfactione ꝫ nō erubescens: nec publicā facere penitentiā ꝑiusus indictū a sco epo modū deuotus excepit: atq; pontificē de iustitia & magnanimitate animi mendauit. Hic ex flaccilla pinge archadium & honoriū xpianos & iustos filios impio sublimandos genuit. Qua defuncta gallam ualentiani iunioris sororem in matrimoniū duxit: que ei placidā pcreauit: cui postea de matris noie galle cognomētū accessit. Hic orientis & occidentis ptes pacifice possidens: quinquagesimū etatis sue annū agens anno sui impii. xl. apud mediolanum in pace quieuit: cui⁹ corp⁹ eode āno ꝑstātino polim translatū est: ubi & miraculis uiuit.

¶ De sco carolo magno impatore. XCIII

Arolus magnus impator huius nomis primus apud francigenas intra sanctoꝝ numeꝝ scribit: & colit: & ꝑter ei⁹ sanctissima gesta: ꝙ sci noie uenerē ab ecclesia toleratur. Nam & uiuens miraculis claruit: & post mortē signis uirtutū effulsit. Hic primus francoꝝ rex pipini filius: multa felicia bella gessit. Nam aquitaniā & nasconiā subegit. Saracenos in hispania xpianos de populantes usq; ad ibeꝝ amnem uiucens fugauit. Terras eoꝝ plurimas acquisiuit: & uictorias plures ꝑa ipsos obtinuit: De quibus supra actū est in gestis scoꝝ rothlandi & sociorum. 16. calē. iulii. Vbi inter aliud memorabile illud de carolo miraculū legit⁹: ꝙ dum corpora scoꝝ militum a saracenis occisoꝝ requireret apud runciauallē: & sol ad occasum tenderet: ad eius orationē & mandatum sol in celo steterit: & ꝑstio quasi horaꝝ trium in nullo se mouit: donec sanct⁹ rex oēs suos interfectos recollegit. Hic etiā saxones infideles adhuc: & xpianis infestos prius sepius requisitos: ut ad fidem xpi rediremt: aut saltē xpianos in pace dimitterent: dū in sua pertinacia eēnt obstinati: triplici bello deuicit: & regno suo submisit: & tandē coactos ad fidem xpi reduxit. ¶ Tempore uero hadriani pape primi requisitus ab eo ut ue contra desiderium regem longobardorum: sibi & ecclesie dei subuenīret: dimisit bellum: quod ꝑa saxones iam incepat: & cū multo exercitu francoꝝ & finitimaꝝ nationū ueniens i adiutorium ecclesie dei: supato alpīs iugo: Desiderū regem frustra sibi resistere conantem: cōmisso bello uicit & fugauit: ticenoq; inclusum obsedit: dimissoq; ibidē exercitu romā uoti gra ꝓficisc̄. Et ueniēs ad montē gaudii: usq; ad scī petri ecclesiā pedester ꝓperauit. Et cūdo p urbē oēs ecclesiaꝝ portes humiliter osculatus est: qui ab hadriano papa honorifice suscept⁹: a populo quoq; & clero urbis ultra modū honoratus: & ab eisdem patriciatus honore sublimat⁹: ecclesie bti petri & aliis urbe ecclesiis & monasteriis multa copiose largiens: tandem ad exercitū reuersus: papiā dudū obsessam ad deditionē ꝑpulit. Ceteras deide lombardie ciuitates subiiciens: Desideriūq; regē captiuum ducens: & ecclesie dei cuncta ipsi a longobardis ablata restituens: in gallia reuersus est. Indeq; saxonicum bellum ꝓsequēs: eos tādē ut dictū est: indomitos domuit & inuincibiles supauit: atq; ad fidē xpi uel coacte reduxit. ¶ Hic terrā sanctā occupatam a saracenis legatis ptiarche hierosolymitani & ꝑstātini imperatoris ꝑstantinopolitani receptis audiens: & terre scē ꝑparies: cum magno exercitu illuc usq; ꝓuenit: & recuperata terra scā cū ꝓ ꝑstātinopolim redīret: aurū & argentū ꝓciosaq; gēmas a ꝑstantino imperatore exhibitas: cū nollet recipe: solas xpi reliquias & sanctoꝝ postulauit: ꝓmissoq; ieiunio & oꝝone: recepit de corona dñi ptē: quē ipso uidente floruit: & clauū unum passiōis dñi: & ptē crucis dñice cū aliis sacrosanctis reliquiis: que omnia comitantib⁹ miraculis secum detulit: & aquisgrani i basilica sācte marie: quā ꝑstruxerat: recōdidit: ut dictū ē supra in historia translatiōis corone dñi. 5. id⁹ augusti. ¶ Ad numeꝝ etiā elementoꝝ. I. Ifaꝝ in alphabeto cenobia fundauit. Et in uno quoq; p ordinē unā litteꝝ de auro fabricatam pluiq; centū libre turonensiū ualentē: reliquit: ut ex ordine litteraꝝ: tēp⁹ fundationis cuiusq; monasterii cognoscereꝫ. Que littere adhuc in pleriscq; monasteriis reperiuntur. Hic etiā quattuor archiepatus: uidelicet treuerensē: colonien̄sem: maggūtinen̄sem: salczburgensē diuitiis & honorib⁹ aplauit. ¶ Mortuo uero hadriano papa: & leone ter

tio in pontificiū sublimatō : dū die quōdam ad letaniā procedens de laterano pgeret a romanis captus & erutis oculis : lingua quoq; amputata : nudus ac semiuiuus i monasteriū missus est. Sed deus oipotēs miraculose ei loquelam ac uisū restituit : de quo supra dicta ē in ei⁹ gestis. 4. cal. iulii. Qui deinde ad regem carolū pgēs : ab eode3 ualde honorifice : ut beati petri uicarius exceptus est. & cum ei omnia que facta fuerant itimasset. Rex pre nimio dolore fleuit. Et cū papa romā adiit : & cū honore ipm in locū suū restituit : ubi & papa coram rege de qbusdā sibi obiectis criminib⁹ se purgauit. Sed cum die natalis dñi ad missā solennia in beati petri basilica assisteret. Leo papa carolum i romanoꝝ imperiū coronauit : cuncto populo romano laudes ei impiales acclamāte. ¶ Post modum aūt carolus impator factus : eos qui in fūmum pontificē manus iecerāt de crimine cōuictos capitali dānauit sniā. Sed leone pontifice pio affectu pro eis itercedente : in exilium ppetuo iussit dānari : uitaq; eis de mi sericordia pcessa. Sicq; omnib⁹ recte pacatis carol⁹ in imperiū sublimatus : in galliā reuersus est. Ex quo tēpore impiū pstantinopolitanum i galliā trāslatum dignoscit. ¶ Post hec carolus reuersus ptra mauros classem in corsicā misit : quā & ab eis liberauit. Hic edificauit basilicā dei genitricis marie aq̄grani ope mirabili : Apud maguntiam quoq; in rheno flumine pōtem ducentorum passuum longitudinis fecit. Nam tāta est ibi fluminis latitudo. Totius quoq; occidentis omnes pene regiones sibi subegit. Auxitq; mirabiliter gloriam regni sui : quibusdā3 regibus ac gentib⁹ per amicitiā sibi ꝛciliatis. Adeo nāq; alsontium regē galitie regesq; scotoꝝ sic habuit apud suā uoluntatē p munificentiā iclinatos : ut eī nunq̄ aliter nisi dñm : seq; seruos & subditos eius pronūciarēt. Cum aaron rege persaꝝ : qui excepta india totū pene tenebat orientem : talē habuit i amicitia pcordiam : ut per legatos suos inter uestes & aromata & ceteras oriētaliū terraꝝ opes : ingentia illi dona direxerit : & sacratissimū locū in quo ē saluatoris nr̄i sepulchrū ut ipius imperatoris ascriberet⁹ potestati cōcessit. Nam ipe impator ad eundē locum p singulos annos plurima donaria mittebat. Imperatores quoq; pstantinopolitani nicephor⁹ michael & leo ultro amicitiā ei⁹ expetētes : multoties cum muneribus ad eum suos miserunt legatos. Erat enī in amicitiis optie tēperatus : ut eas & facile admitteret : & pstantissime retineret. Tanto ojum amore & fauore omni uite sue tēpore pserlat⁹ ē : ut nunq̄ ei uel minime seueritatis quicq̄ fuisset obiectū religionem xp̄ianam : quā ab infantia imbuit : scissime & cum sūma pietate coluit. Ecclesiam mane & uespe : itēq; nocturni & sacrificii tēpore : duos eum ualitudo pmitteret quotidie frequentabat. Curabatq; ut oia que in ecclesia gerebā tur magna fierēt honestate. Amabat peregrinos : & i eis suscipiendis sūmā curā habebat : uestitu patrio utebatur : peregrina quoq; indumēta nunq̄ uestire patiebatur. In festiuitatibus quidē precipuis : uestib⁹ auro gēmisq; ptextis : diademate quoq; pretioso ornatus i cedebat. Aliis uero diēb⁹ habitus ei⁹ paruꝝ a cōi ac plebeio distabat. In cibo tēperatus : in potu tēperatior erat. Inter cenādas nunq̄ histriones sed aut sapientes : aut lectorem audiebat. Legebant ei historie & antiquoꝝ res geste : ac libri precipue sci augustini : in quibus maxie delectabat. Erat enim eloquētia copiosus & artibus liberalib⁹ solerter imbutus : litteratumq; sapientes uneratus magnis ditabat honorib⁹. Circa paupes subtētandos gratuitam liberalitatē habuit : adeo ut nō solū in patria & in regno uno largiflu as elemosynas facere curauerit : uerū in trāsmarina in syria egypto & aphrica hierosolymis alexādrie atq; carthagini : ubicūq; xp̄ianos in pauprate uiuere pōsset : penurie eoꝝ ꝑpatiens pecunias trālmittebat. Sacerdotes honorabat : sacra ac uenerabilia loca colebat : & precipue romanā ecclesiā i cuius donaria magna uis pecunie in auro argento ac gēmis ab illo ꝓgesta ē. Cui⁹ & pontificibus multa largit⁹ ē. In omnib⁹ aūt quib⁹ regnauit ānis : quater uoti cā tantū romā profect⁹ est. Filios suos q̄ cito etas patiebat : faciebat equitare : & armis intendere : filias uero lanificio colocq; ac fuso assuefcere : ne ocio torpescerēt. Miraculoq; gloria claruit. Nam & leprosos tactu & oratione ferunt ab eo fuisse mūdatos : & cecos duos illuminatos. Postq; aūt regnū francoꝝ atq; impium : quod regē dum fuisce pat feliciter ampliasset. dū ad mortem langueret uocatis ecclesiaꝝ ꝓlatis quos habere potuit : oēs thesauros eis tradidit p ecclesias & paupes distribuendos. Et sic in omni scitate pfectus i pace migrauit : anno etatis sue. 9i. regni aute. 47. Subactoq; italie 42. ex quo uero impator & augustus appellatus est : āno. 14. in cuius tranitu audita est ꝛcines angelica melodia. Sepultusq; ē honorifice aquisgrani i ecclesia sancte marie. quā ipe pstruxerat. Ad cuius tumulū diuersarū egritudinū sanabantur infirmi.

¶ De scō libertino abbate. LXXXV.

Libertinus abbas monasterii sundensis : qđ est i prouincia samnii pstructum : discipulus fuit sci honorati abbatis : & iudatoris ipi⁹ loci : de quo supra dicta3 est. 17. cal. februarii. Claruit aute tempore totille

regis gothoꝝ:& miraculis effulsit.Ná cū eēt monach⁹ ex abbatis iussu:qui honorato ſuc ceſſerat:quodā tēpore rauennā pgebat.Pro amore uero honorati olim ei⁹ magiſtri quo cūq; libertinus ibat caligulā illi⁹ in ſinu deferebat.Dū ergo pgeret : accidit: ut mulier extincti illi corpuſculū fleret:que ſuus dēs intuita:iumentū illius p frenū tenuit:atq; iurando aſſeruit:q; illū inde abire non pmitteret:nili filium ei⁹ ſuſcitaret.Ille uero inuſitatum miraculū expauit:& declinare mulierē uoluit:ſed oīno nequiuit.In ei⁹ quoq; pecto re pugnabant inuicē humilitas puerſationis: & pietas matris:timor ne inuſitata pſumeret dolor ne orbate nō ſubueniret. Vicit tñ i ei⁹ corde pietas:que quia uicit:aſſuit & humilitas:deſcendit:orauit:caligulam de ſinu ptulit:eāq; ſupra corpus extincti pueri poſuit. Moxq; defunct⁹ ſurrexit:quē flenti matri uiuum reddidit:& iter inceptū pegit. ¶ Quadam die pſatus ei⁹ abbas qui honorato ſuccеſſerat:ptra uirg dei in graue iracūdiā exarſit.Et quia uirgā:qua eū ferire poſſet:i prōptu nō habuit.Cōprehenſo ſcabello ſuppedaneo ei caput ac faciem tutudit : uultumq; eius tumentē ac liuidū reddidit.Die uero altera cū libertinus ad cām ſibi monaſterii cōſtitutas ire deberet:expletis matutinis ad lectum abbatis uenit:& licentiā ab eo humiliter petiit.Ille uero ſciens ꝗtum a cunctis dilect⁹eēt:pro iniuria quā in eum tulerat:recedere eū de monaſterio uelle putabat:eumq; quo uellet ire interrogabat.Ille aut ei cām cenobii heſterno pſtitutā ait:quam dimittere nō ualebat:qa ſe ad eam pfectu⁹ pmi⁹at. Tunc ille a fundo cordis p̄ideram duritiam ſui:& patientiam libertini:ex lecto pſiliit:& ad pedes eius pcidens: de illatis in eū uentā ſupplicauit.Et ꝓtra libertinus ſe in terrā pſternens ſue culpe nō illius ſeuitie ſuiſſe referebat:quod ipſe iuſte pertulerat . Sicq; mālueturdinē adduct⁹ eſt abbas: humilitaſq; diſcipuli facta eſt magiſtra magiſtri. Cū at libertinus egreſſus a multis eū uenerantib⁹ nobilib⁹ & notis iterrogaꝛ:quidnā hoc eēt:q; liuidā & tumentē faciem ſic haberet.Qui heſterno in ſero ſe in ſcabello ſuppedaneo ipegiſſe peccatis ſuis exigentib⁹ rndit.Sicq; nec abbatis prodidit uitium:nec ſalſitatis incurrit peccatū. ¶ Poſtq; autē abbas ille deceſſit:libertin⁹eidē i regimie abbatie ſucceſſit.Qui dū die q̄da⁹ pro utilitate monaſterii iter ageret:eidem quidā elarida gothoꝝ comes obuiauit . At dei ſeruus ex caballo ſuo ab hoibus illius deiect⁹:iumēti damnū libēter ſerens:etiā flagellum:quod tenebat : rapt oribus obrulit:& ſtatim ſe in orationē dedit.Curſu autē rapido predicti ducis exercitus ad fluuium uulturnum deuenit : ibiq; dum ſinguli equos ſuos haſtis tundētes: calcaribus cruētantes nullo modo obtinere poterant:ut equi mouerī poſſent:ſed aquā fluminis tangere quaſi mortis ſcipitium perti meſcebant: donec uno ipſoꝝ ceteros inſormante cognouerunt:quia ex culpa: quā dei ſeruo in uia tulerant:talia ſui diſpendia tolerabant.Qui ſtatim reuerſi libertinū orantē inuenerunt:eiq; equum eius obtulerunt. Ille uero caballo opus non habere rndebat. At illi deſcendentes eum in equo eius quaſi inuitum repoſuerunt:&dum retroceſſiſſent: equi illoꝝ alueum fluminis uel oſſiſſime trāſierunt. ¶ Eodem tempore in partibus campanie quidam bucylinus cum francis uenit: Sed duꝝ rumor de cenobio libertini exiſſet: q; abbas pecunias multas haberet . Ingreſſi franci oratorium ſeuientes libertinum quererunt:ubi ille orans proſtratus iacebat: in ipſum quoq; ingredientes impingebant:eu⁹ q; preſentē uidere nequibant. Sicq; ſua cecitate fruſtrati a monaſterio uacui ſunt reuerſi. Sanctus autē uir poſt uitam laudabilem quieuit in xpo.Hec gregori⁹ primo dialog. capitulo ſecundo.

¶ De ſancto equitio abbate. XCVI

EQuitius abbas in ualerie ciuitatis partibus claruit:qui multoꝝ monaſterioꝝ pater fuit.Qui etiā dū adhuc iuuenil acri certamine carnis tentaret : & i hac re ab oi porenti deo remediū continuis ſcibus quereret.Nocte quadam aſſiſtente angelo eiuu chizari ſe uidit:eiuſq; uiſioni appuit:q; oēm motum ex genitalibus eius abſcideret. Atq; eo tēpore ita alienus extitit a tentatione : ac ſi ſexū non haberet in corpore.Et extunc ſi cut antea uiris ſic cepit & feminis eſſe : nec tamē diſcipulos admonere ceſſabat:ne ſe ipſius exemplo in hac re facile crederent:& caſuri tentarent donum:quod non accepiſſent ¶ Quodam uero tempore quidam baſilius magus a roma ſugiens in habitu monachi: ualeriam petiit:& pergens ad caſtoriū eṕm amiternine ciuitatis:ab eo obtinuit : ut ipm equitio abbati cōmitteret:ac ſociandū monaſterio illius cōmendaret.Equitius autem eṕo pro hoc inſtante reſpondebat: q; illum quem ipſe ſibi cōmendabat nō monachum ſed diabolum eſſe uidebat. Cum autem eṕs diceret:q; abbas occaſionē quereret: ne ſibi petita preſtaret . Vir domini iterum proteſtatur:q; qualem illum dixerat:talem agnoſcebat.Sed ne ſe uelle obedire eṕs exiſtimaret:iuſſa ipſius facere paratus eēt. Suſcept⁹ itaq; ille i monaſterio ē. Sed non poſt multos dies diſcedente abbate longius:contigit ut in monaſterio uirginum:cui equitius ṕerat:quedam illarum ſpecioſiſſima febrib⁹

arrepta clamaret se continuo moriturā nisi
basilius monachus ueniret: & per eius cura
tionis remediū salutē sibi redderet. Sed cum
in absentia abbatis nullus ad cōgregationē
uirginū auderet accedere: missum repente ē
& dei famulo nunciatū. Quo audito uir do
mini dediguatus dicebat: q uticq illū nō mo
uachum sed diabolū esse predixerat. Manda
uitq ipm de cella fratrū expelli. De ancilla
uero dei predixit nūciis: q ex illa hora neq
esset de cetero febrib⁹ laboratura: neq basi
lium quesitura. Regressi aūt monachi eades
q hora salutē uirgini restitutā: qua scūs di
xerat cognouerūt: & basilium de mōasterio
continuo reppulerunt. Qui repulsus dixit:
frequenter cellulā equitii magicis artibus i
aere suspendisse: nec tn eos quēpiam ledere
potuisse. Qui & postmodū in urbe roma ze
lo fidei a xpianis igne crematus est. ¶ Que
dam monialis monasterii prefati hortum in
gressa latucam plpiciēs cōcupiuit: eamq si
gno crucis oblita benedicere auide momor
dit: sed protinus a diabolo arrepta & uexa
ta cecidit. Quod dū equitio nūciatū est: ille
concitus uenit: & ut ab ea demon abscederet
cū indignatione precepit. Qui continuo ab
ea exiit: nec eam ultra ptingere preualuit.
¶ Cū autem die quada felix abbas cenobii
castoriūq intra menia urbis situs ē familia
riter quodāmodo quasi redargueret: eo q sa
crum ordiné non hās nulla licentia a sūmo
pontifice obtenta: ubiq predicando discur
reret: ppulsus uir scūs qualiter licentiam ac
cepisset eidem indicauit: dicens seipm etiam
secū predicta aliqn tractasse. Sed nocte qua
dam speciosus iuuenis ad eū accesserat: atq
medicinale ferramentū in os eius posuerat:
& ut ad predicandū egrederet: deinceps ex
parte dei mandauerat. Et ex illo die etiam si
uoluisset tacere nō potuisset. Hic in uestibus
uilis atq despect⁹ apparere studebat: & quo
ties ad alia loca tēdebat iumento uiliori oi
bus: qđ i colla repiri posset: insidebat. in quo
etiam capistro pro freno & uerueū pellib⁹
pro sella utebatur. Sacros codices i sacculis
pelliceis dextro leuoq latere secū portabat:
& quocūq: peruenisset scripturas fontē apie
bat. ¶ Cū autem fama predicationis illi⁹ un
diq discurreret: clerici quidā romani sūmo
pontifici sunt pquesti: q quidā uir rusticus
auctoritatem sibi predicandi arripuisset: &
officium apīci indoctus sibi usurpare pre
sumeret. Ad quoq suggestionē iulianus quē
dam defensorem misit: ut equitius ad roma
nam urbem duceretur: & qua ratiōe ꝑmissa
attētaret cognosceretur: mādauit tamen: ut
honore ei exhibito nulla⁹ prorsus iniuriam
paceretur. Qui festine ad monasteriū uenies
eodem absente fratres scribentes repperit: &
ubi abbas esset inquisiuit. Illiq rñderunt: q
in ualle cenobio subiacente senū secabat. Mi
sitq ad eum iulianus puer⁹ suum contuma
cem & superbum: cui uix ipse poterat dīari
ut abbatem ad se celeritate perduceret. Per
rexit puer & quis esset abbas ab aliis quesi
uit. Moxq ut audiuit quis esset: adhuc lōge
positus ad eum uadēs: imenso timore corre
ptus cepit lacessere. Ita ut gressus uix eum
possent portare: ueniensq ad uirū dei: ad ge
nua illius procidit: suumq dīm ipsi occur
risse nūciauit. Abbas uero illi mādauit: ut se
num sectum leuaret: & pabulū iumentis: in
quibus uenerat deferret: ipeq imediate post
eum opere ꝑpleto ueniret. Quod dum puer
fecisset: & iulianus puer⁹ cum seno uenientes
ꝑspexisset. Iratus eum icrepauit: q miserat
illum hominē ducere non senum baiulare.
Sed dum puer equitium post se uenientem
domino suo ondidisset: uidens eum iulian⁹ ex
habitu despexit: & qualiter illum proteruis
uerbis alloqui deberet: cogitare cepit: ut au
tem seruus dei cominus affuit: intolerabilis
pauor iuliani animum inuasit: & humiliat⁹
ad pedes eius procidit: & quia apostolicus
ipsum uidere uellet: uix manūeta lingua ex
posuit. Quod audiens equiti⁹ gras deo egit:
q se per sūmum pontificē superna gratia ui
sitasset: statim q mandauit iumēta ad iter ar
ripiendum pari. Cūq iulianus se illo die nō
posse exire ex lassitudine diceret: Abbas se i
hoc ꝑristari rñdit: predicens quia si die ipa
non exirent: nec in crastinum ire possent. Sic
q eadem nocte iulian⁹ ex lassitudine in mo
nasterio quieuit. Factoq lucis crepusculo
equo in cursu admodum fatigato puer ad iu
lianum cū epistola uenit: i qua papa sibi mā
dauit: ne seruum dei de monasterio mouere
uel exire ullatenus faceret. Cū autem ille re
quireret: cur sua esset mutata: cognouit qa
nocte eade⁹ qua ipse illuc missus fuerat per
uisum pontifex extitit uehemēter exterrit⁹:
cur ad exhibendum uig dei mittere presum
pssset. Tunc iulianus surrexit: & se abbatis
orationibus cōmendauit: atq ne de cetero fa
tigaretur ex parte pape precepit. Quod au
diens ille ꝑristatus est: & que predixerat ue
ra nunc contigisse probauit: quia si die pre
cedente non statim pergerent ia⁹ pergere mi
nime liceret. Et executorem suum cū sūma
charitate aliquantulū secū detinuit: ipmq
plurimū honoratum ad sūmum pontificem
remisit. Qui & plenus scitate i pace quieuit.
¶ Rusticus quidam super sepulchrū eius
arcam cum frumento posuerat: nec qualis
uir ibidē iaceret ppendere curauit. Sed re
pente turbo celitus factus: rebus illic omni
bus in sua stabilitate manētibus: arcam sup
positam cu⁹ grano extulit longeq proiecit

¶Eandem prouinciam ualerie longobardis intrantibus monachi ex cenobio illo ad sepulchrum uiri sancti in oratorio positum confugerunt. Longobardi uero seuientes oratorium ingressi: ceperunt monachos foras trahere: ut eos aut tormentis afficerent: aut gladiis necarent. Quorum dum unus ingemuisset: & sanctum equitium ad sui defensionē aduocasset: prin⁹ longobardos spūs immundus inualit: qui correntes ad terram tā diu uexati sunt: donec ceteri foras existentes cognoscerent: quatenus locum sacrum temere ulteri⁹ non auderent. Hec gregori⁹ prio dialogoꝝ capitulo quarto.

¶De sancto nonoso abbate. XCVII

NOnosius prepositus siue prior fuit cuiusdam monasterii: quod in soractis monte situm est: qui sub asperrimo eiusdem cenobii abbate degebat: sed eius mores mira semper equanimitate tolerabat: sicq; fratribus in mansuetudine preerat: ut patris sepius iracundiam ex humilitate mitigaret. Quia uero monasterium in summo montis cacumine situm est: ad quemlibet paruum hortum fratribus colendum: nulla planicies patebat. Sed unus locus breuis in latere montis erat: quem ingentis saxi moles egrediens ab una parte occupabat. Cum aūt die quadam nonosius cogitaret: q; saltem ad olera nutrienda locus idem aptus esset: si ipsius moles illa non teneret: quam & quinquaginta boum paria mouere non potuissent: nocturno se illic silentio in orationem dedit. Cum mane facto ad eundem locum fratres uenerunt: & inuenerunt molem tante magnitudinis inde longius recessisse fuoq; discessu largum fratribus spatium dimisisse. ¶Alio quoque tempore dum nonosius lampades uitreas in oratorio lauaret: una ex eius manibus cecidit: & per partes innumeras cō fracta diffiliuit. Qui furorem abbatis nimiū timens lampadis fragmentaq; colligens: coram altari prostratus orauit. Et exurgens sanam lampadem repperit: quam antea tinēs per fragmenta collegit. ¶Cum in cenobio oleum uerus defecisset: & colligende olive tempus incumberet: sed fruct⁹ in oliuis nullus appareret: mandauit abbas fratribus: ut in colligendis oliuis ad exhibenda extraneis opera pergerent: ut uel saltem de mercede operis aliquantulū olei deportarent. Quod uir domini fieri cum magna humilitate prohibuit: ne ex hoc fratres exeuntes: dum olei lucra querunt: dānum animaꝝ paterentur. Oliuasq; paucas: que in monasterii arboribus apparebant: colligi precepit: & in pilo missas contundi: atq; inde quantumlibet patrum olei exiens sibi deferri. Quod in paruo uasculo sibi delatum ante altare posuit: cumq; egressus orauit: atq; postmodum adscitis fratribus oleum illud modicum per cuncta monasterii uasa exigue infundi iussit. Que protinus: ut erant uacua: claudi fecit. Die uero altera aperta omnia uasa plena oleo reperta sunt. Sanct⁹ autem uir post laudabilia multarum uirtutum opera dormiuit in domino. Hec gregori⁹ ubi supra capitulo septimo.

¶De sancto martyrio confessore. XCVIII

MArtyrius confessor in ualerie prouincia sanctitate & miraculis claruit. Qui tale de uirtutis sue testimonio signū dedit. Dum quadam die fratres eius subcinericium panem fecissent: eiq; signum crucis: imprimere obliti essent: sicut in ipsa prouincia crudi panes ligno signari solent: ut per quadras quattuor quodāmodo partiti uideantur. Idem dei famulus assuit: eisq; referentibus non fuisse signatum agnouit. Cumq; ias prunis & cineribus opert⁹ esset: signum crucis digito contra prunas edidit. Quo signato protin⁹ panis immensum crepitum dedit: ac si in ignibus olla crepuisset. Qui postmodum coctus: & ab igne subtractus: ea cruce signatus inuentus est: quam non tactus sed fides fecerat. Hec gregorius ubi supra capitulo undecio.

¶De sancto dacio episcopo. XCIX

DAcius episcopus mediolanensis apud ipsam ciuitatem claruit tēpore iustiniāi imperatorij. Qui dum causa fidei exactus ad constantinopolitanam urbem pergeret: corinthum q; ueniens largam domum p se & eius comitiua ad hospitandū quereret: & uix inueniret: uisam eminus domum congruētis magnitudinis sibi ad hospitium prepararī iussit. Cum uero incole loci ei dicerent: in ea hunc manere nō posse: qa multis iam annis eam diabol⁹ inhabitauit: atq; ideo uacua remansit. Vir sanctus ideo magis in ea debere uelle hospitari respondit: ut sui aduentum malignus effugatus spiritus domum hominibus iterum habitandam dimittat. In ea igitur sibi parari fecit: securusq; hostis antiqui certamina toleraturus intrauit. Noctis autem silentio dum uir dei quiesceret: antiquus hostis immensis uocibus cepit imitari rugit⁹ leonum: balat⁹ pecorum: mugitus boum: ruditus asinorum: sibila serpentum: porcorum stridores & soricum. Cum repente dacius tot bestiarum uocib⁹ excitatus: surrexit irat⁹: & contra demonem magnis uocibus cepit clamare: eidemq; exprobrare: q; bene ei contigisset: ut qui dixerat. Ponam sedem meam ab aquilone: & ero

similis alrissimo: per superbiam eius similis porcis & asinis factus esset. Et qui deum indigne imitari uoluerat: ut dignus erat: bestias imitabatur. Ad quam uocem ac deiectionem spiritus malignus adeo erubuit: q protinus contricta: atq; eandē domū ad exhibēda monstra consueta ulterius non intrauit. Sicq; postmodum fidelium habitaculum facta est. Hec gregorius. 3. dial. cap. 4.

¶ De scō argentario monacho. C.

ARgentarius monachus apud ciuitatem aurelia3 claruit. Qui uir sanctissimus uita & miraculis effulsit: habitumq; quem pretendebat specie: morib⁹ explebat. Hic ab argentario monte a quo nomen sortitus est ad apostolor3 liminia rome reuisenda annis singulis uenire consueuerat: & ueniens ad quēdam subdiaconum quadragesimum nomine: qui in montibus oues pascebat: sepius hospitalitatis gratia declinabat. Cum autem semel hospitium huius q̄d non longe erat ab ecclesia intrasset: cuiusdam pauperis mulieris maritus iuxta defunctus est. Quem cilicio ex more indutū: superueniente sero sepelire nequiuerunt. Cum ergo uidua mulier iuxta defuncti corpus nocte sederet: & magnis fletibus & lamentis dolori satisfaceret: nec a lamentis cessaret uir dei argentarius dolori illius cōpassus: assumpto quadragesimo ad ecclesiam perrexit: secq; in orationem dedit. Deinde ab altaris crepidine puluerem collegit: & cum socio ad defuncti corpus accessit. Et cum ibi ambo diutius orassent ipse surrexit: benedictionem dedit: & reuelatam defuncti faciem: que sudario opta fuerat: aspiciente uxore ac mirante: puluere quem detulerat fricauit. Qui dum fricare tur: animam recepit: oscitauit: oculos aperuit: secq; eleuans resedit: ac si de graui somno excitatus fuisset. Quod mulier cernēs cepit ex gaudio magis flere: sed uir domini eam: ut taceret compescuit: mandans ut siquis eam quereret: qualiter hoc factus fuisset: diceret: quia dominus iesus christus hoc fecisset. Et continuo ab hospitio exiit: quadragesimum reliquit: & temporalem honorem fugiens: i loco illo ultra non comparuit. Hec gregorius. 3. dial. cap. 17.

¶ De scō ualentio presbytero. CI

MAlentius p̄sbyter apud puinciam ualerie floruit. Qui cum clericis suis dei laudibus bonisq; operibus intentus: sancte conuersationis uitam duxit. Superueniente autem uocationis eius die defunctus est: atq; ante ecclesiam sepultus. Eides uero ecclesie caule ouium inherebant: atq; idem locus in quo sepultus est: ad easdem oues tendentib⁹ iter erat. Quadam autem nocte sur quidam uenit: & ingressus caulas uerueccem tulit & concitus exiuit. Sed dum peruenisset ad locum ubi sanctus uir iacebat repente hesit: & gressum mouere nequiuit: ueruecem de collo deposuit: eumq; dimittere uoluit: sed manu laxare non potuit. Sicq; cū preda sua re⁹ & ligatus stabat: nec ueruecē3 poterat dimittere: nec cum eo accepto exire. Factoq; mane egressi ab ecclesia clerici hominem uerue cem tenentem inueniunt: & an animal auferre an offerre uenisset: dubitare ceperunt. Ille uero culpe reus citius indicauit penam: Mirati oēs q̄ a uiro dei ibidem iacētis fuisset uirtute ligatus: se pro eo i orationem dederunt: fuisq; precibus obtinuerunt: ut qui res eorum uenerat rapere: uel saltē uacuus posset exire. Hec ubi supra cap. 22.

¶ De abbate quodam sancto. CII.

ABbas quidam scūs cuius nec nomen expressum inuenio claruit i monasterio quodam beati petri apostoli. Quod situm est in mōte prenestine ciuitati preminēte. Qui monachum quendam nutriens usq; ad reuerendos prouexit mores. Quem cum uidisset in timore domini excreuisse: in eodem monasterio fecit illū in presbyterum ordinari. Cui post ordinationem suam: quia nōdū habebat eius exitus reuelatus est: iccirco ab abbate petit: ut sibi sepulchrum paret. Ille uero eidem predixit: q̄ ante eum se moriturū prenouerat: sed tamē eidem concessit: ut sicut uellet sepulchrū sibi parer. Recessit igitur & p̄parauit. Sed post multos dies abbas febre preuent⁹ ad extrema deuenit: atq; presbytero suo iussit: ut in suo sepulchro se poneret. Cumq; ille diceret: q̄ ipsum mox secuturus esset & sepulchrum utrūq; capere non posset. Abbas respondit: q̄ secure faceret: ut dixerat: quia sepulchrum suum ambos capiebat. Defunctum itaq; abbatem in sepulchro: q̄ sibi presbyter parauerat posuerunt: Moxq; & presbyterus langor corporis secutus est: & post modicum uitam finiuit. Cum autem ad sepulchrū q̄ sibi parauerat corp⁹ eius ex delatum: eoq; aperto uiderunt astantes: locum non esse ubi poni potuisset: quia corpus abbatis omne illud sepulchrum teneret. Tunc unus ex fratribus abbati defuncto quasi improperare cepit: q̄ uerbum ei⁹ qd predixerat deficeret: eo q̄ sepulchrū ambos non caperet. Ad cuius uocem subito cūctis uidentibus: abbatis corpus quod supinum iacebat: se uertit in latere: & uacantem locum corpori presbyteri p̄buit: & qa utrol q; caperet: sicut uiuus promiserat: mortuus impleuit. Hec gregorius tertio dialogorū capitulo. xiii.

¶De sancto acontio pfessore. CIII

AContius confessor apud urbem romam claruit: qui basilice principis apostolog custos siue mansionarius fuit: uir magne humilitatis atq; gratitatis deo omnipotenti fideliter seruiens: & miraculog signis effulgens. Nam cum quedam puella paralytica in ecclesia beati petri permanens: manibus reperet: & dissolutis rhenibus corp' p terram traheret: atq; ut sanari mereret: dum a beato petro apostolo petiisset: nocte quadam eidem per uisionē astitit: eiq; iussit: ut iret ad acōtium mansionarium ipmq; rogaret: qui ipsi salutē restitueret: illa de tanta uisione certa: sed quis eēt acontius ignorās: cepit se per ecclesie loca distrahere: & quis eēt acontius inuestigare. Cui cum ille factus eēt obuiam: & interrogatus se acontium esse dixisset. Illa eidem exposuit: qualiter beatus petr' apostolus illam ad ipm miserat: ut ab infirmitate ipsam liberare deberet. Et ille cōtinuo iussit: ut in nomine xpi & mittentis surgeret: eiusq; manum tenuit: eamq; sanam p tinus exeritit: ita ut solutionis illius signa nulla ulterius remanerent. Hic post alia sanctitatis opera uitamq; laudabilē rome in pace quieuit: & sepultus apud beati petri basilicam in uirtutib' uiuit. Hec ubi supra libro 3. capitulo. 25.

¶De sancto sanctulo presbytero. CIIII

SAnctul' presbyter claruit i nursia prouincia tempore beati gregorii pape primi: qui & sanctissime uite fuit: & miraculog gloria radiauit. Nam quodam tempore dum in partibus illis longobardi oliuas in pelo premerent: ut in oleum liquari debuissent: uir dei utrem uacuum ad prelum detulit: laborantes salutauit: utrem protulit: & iubendo potius q̄ petendo eū sibi impleri rogauit. Sed gentiles uiri: qui tota iā die frustra laborantes: oleū exprimere nullatenus potuerant: uerba illius moleste ferentes: eū iniuriis infectantur. Cum autem ille iterum ac iterū oleū instāter peteret: & illi ex oliuis oleum defluere non cernerent: adhuc accēsi maioribus illum contumeliis detestabantur Tunc sanct' uir cernens: q̄ ex prelo nullum oleū liquaret: aquam sibi allatam benedixit & in plo iactauit: ex qua continuo tanta oleī ubertas erupit: ut illi qui prius incassum laborauerant: non solum sua uasa omnia: sed utrem quem sanctulus detulerat implerent.

¶Alio tempore cum fames ibidem maxima incumberet: & ecclesia beati laurentii martyris a longobardis incēsa fuisset: uir dñi eā restaurare cupiens plures artifices & operarios adhibuit: quibus & laborantibus sumptus quotidianos prebebat: sed exigente famis necessitate panis defuit. Cumq; laborantes instanter uictum quererent: & ille anxi' huc illuc q; pergeret: ad clibanum deuenit: i quo uicine mulieres pridie panes coxerant: ibiq; incuruatus aspexit: ne forte panis aliquis a coquentibus remansisset. Cum repente panem inuenit mire magnitudinis & insoliti candoris: quem ipse quidem tulit: & ne forsitan alienus eēt: per uicinas hunc mulieres detulit: ac ne cui earum remansisset inquisiuit. Omnes autem illum panem esse negauerunt: suosq; panes integro numero ex clibano habuisse testate sunt. Tunc ille let' panem artificibus apportauit: & ad refectionē inuitatis deum benedicens apposuit. Ipsiq; plene saciatis plures ex eo q̄ panis fuerat fragmenta collegit: que die altera eisdem intulit: & iterum que supfuerant plura seruauit. Sicq; per dies. io. continuos operatores illi omnes ex uno pane saciati: hūc quotidie edebant: & ex eo quod edi posset i crastinum superabat. ¶Cum quidam diaconus a longobardis captus esset: eumq; occidere uellēt: sancto ue spere sanctulus ad eos uenit: & ab eis deū petiit: ut eum relaxarent. Cumq; hoc illi oīno facere recusarent: petiit: ut uel mortem eius in crastinum differrēt: ac sibi custo diendum darent. Quod illi multis pulsati p̄ cibus cōcesserunt: ea conditione: ut si diaconus fugeret: Sanctulus pro eo mortem subiret. Cum autem nocte media longobardos omnes graui somno depressos conspiceret: diacono suasit: ut fugeret. Ille uero promissionis uiri sancti memor: se fugere nolle respondit: quia illum pro se mori nolle asseuerauit. Econtra quoq; sanctulus: ut fugiat: institit: se uero in manu dei esse dixit: & q; in eum hostes non possent: nisi quantum ipse permiserit. Fugit igitur diaconus: & remansit sicut ipse deceptus. Cum ergo mane lōgobardi hoc comperissent: Sanctulū sponte accedētem ad occisionem adducunt. Sed qa ipsum bonum hominem reputabant: illum per cruciatus uarios occidere denegabant: sed optionem sibi cuius uellet necis proponebant. Qui se in manu dei eē respōdit: nullamq; mortem eligere uoluit: placuit ergo omnibus: ut capite truncaretur: ut sine gratia cruciatu perimeretur. Ad spectaculum istud omnes concurrunt: ex omnibus suis uirum fortissimum eligunt: de quo dubius nō erat: quin caput eius uno ictu abscideret debebat. Petiit uir domini: ut sibi daret pusillum licentiam orandi. Sed cuius diuti' orasset: spiculator eum calce percussit: & ut surgeret decollandus imperauit. Quo surgēte & genu flexo collum tendente: dum ille ensem leuauit: & sanctulus sanctum ioannem

uocauit. Carnisex igit brachiū pcussur ere xit: ꝫ nullatenus deponere potuit: & sic erecto gladio brachiū inflexibile remāsit. Concurrūt oēs longobardi: uidēt miraculum & stupēt: & ut scūs uir exurgat iubent: suppli cant q; ut carnificē ligatū soluat. Qui nullatenus eū soluere uoluit nisi pri ille iuraret q; xp̄ianū quēq; nunq; occideret. Emisso; iuramento solutus ē. Cū aūt longobardi ꝑpter tanti stuporē miraculi eidē iumēta que diripuerāt certati offerrent: ille nihil hoꝝ suscipere uoluit: sed oēs captiuos quos habebāt xp̄ianos petiit: & q̄d petiit impetrauit. Et sic oēs cū eo liberi dimissi sunt: & dum un' pro uno se mori obtulit: oēs a morte liberauit. Sicq; post multa laudabilia facta domino in pace spiritum reddidit. Hec ubi supra capitulo trigesimoseptimo.

¶ De scō redempto episcopo. CV

Redemptus eps ꝺ̄ferentine ciuitatis ꝑpe bti gregorii pape primi claruit. De quo idē beat' doctor eodem dialogorū libro .3. cap. 38. scribit: q; uir suit mire scitatis: & sibi nimia familiaritate ꝓiunct'. Qui & ispm ꝓpheticū habuit: & quēdā futura sibi a deo reuelata predixit. Cū enim aliquando pecias suas ex more circuiret: peruenit ad ecclesiā sci zotici mīs: stratiq; iuxta ei' sepulchrum sibi pari fecit atq; ibi post laborem quieuit. Cui nocte media nec dormīēti nec plene uigilanti beatus martyr ꝑdictus astitit: eidēq; tertio predixit: q̄a finis ueniret uniuerse carni. Et sic uisio ab oculis eius euanuit. Mox quoq; terribilia signa in celo secuta sunt: de quibus idē btūs gregori' i homel'. mētionē facit. Deinde eſera longobardoꝝ gēs italiā intrauit: & ꝑsecutiones duriſſimas i xp̄ianos exercens: oēs pene ciuitates depopulauit. In cuius medio tribulatiōis tpe: Redēptus epūs scitate ꝓspicuus in xpo quieuit.

¶ De scō ꝓspecioso monacho. CVI

Pecioſus monach' beati benedicti discipulus sub eodē patre uita & scitate refulsit. De quo gregorius .4. diał'. cap. 9. scribit: q; fr̄es habuit germanū noīe gregorium: qui ambo nobiles uiri & exterioribus studiis eruditi multas pecunias i hoc mūdo possederāt: ꝫ cūcta paupib' largiētes i cal̄ſīēli mōasterio ꝓmālerūt. Dū aūt ꝓspecioſus pro utilitate cenobii iuxta capuanā urbem missus fuisset: die quadā frater ei' gregorius cū fr̄ib' ad mēſam sedēs atq; ꝓtelcēs p ispm subleuat' aſpexit: & uidit ꝓspecioſi germani sui aiam longe a se poīti: ab angelis in celū deferri. Quod mox fr̄ib' idicauit: & cucurrit. Lāq; eūdē ffrem suū sepultū reppit: quē tñ ea hora qua ajam ei' uiderat exisse de corpore inuenit.

¶ De scō spe abbate. CVII.

Spes abbas ꝓstructor fuit mōasterii qđ dicit cāple qui .6. miliario a uetusta nurſie urbe diſiungit. Qui dū scitate uite polleret per .40. anoꝝ ſpatiū lumē oculorum amisit. Sed cū a deo flagello castigaret corporis: habebat p ꝓſiſpirit' custodiā ꝓlatū nem cordis. P' anos uero .40. ci dns miracu lose lumē restituit: uicinum eius obitum de nunciauit: atq; ut i mōasteriis circūquaq; cō structis: uerbū uite predicaret: admonuit: quatenus corporis recepto lumie uisitatis i circuitu fr̄ib' cordis lumē apiret. Qui ſtati iussis obtēpans fr̄ꝫ cenobia circuiuit: & mā data uite: que ab angelo didicerat predicauit. Quintodecimo igit die ad monasterium suū pacta ꝑdicatione reuersus ē. Ibiq; fr̄ib' ꝓuocatis astās i medio sacrm dñici corporis ſūpſit: moxq; cū eis ꝑsallere cepit. Qui illis ꝑsallētib' oratiōi itent' aiam reddidit. Oēs uero fres qui aderāt ex ore eius exisse colūbam uiderunt: que mox apto oratorii tecto egressa aſpiciētib' illis penetrauit celū. Hec gregori'. 4. diał'. cap. xi.

¶ De scō probo episcopo. CVIII

Probꝰ eps reatine ciuitatis fuit. Qui uita & scitate atq; doctrina ꝓſpicuus nō mediocriter eſſulſit: Ap propinquāte uero uite ei' termino eus grauiſſima depſſit egritudo. Cui' pater maximus nomie: circūquaq; medicos ꝓgregauit si forte ei' lāgori subuenīri posſet. Qui ꝓueniētes ad tactū uene denunciauerūt eius exitū citi' affuturū. Cū uero iam tps refectiōis ſcūberet: scūs eps de aſſistētiū potius q̄ de sua salute solicitus: eos cū sene patre admonuit: ut se post laborē ex refectione reparēt. Omnib' igit abſcedentibus: un' tantūmodo ei relictus ē puer. Qui dum lecto iacētis aſſisteret: subito aſpexit i trātes ad uiā dei quosdā uiros ſtolis candidis amictos: qui eūdē; quoq; cādorē ueſtiū uultuū suoꝝ luce uicebāt. Qua claritate p culsus puer cepit emiſſa uoce clamā. Qua uoce ꝓmotus episcopus intrantes aſpexit & cognouit: & ſtridentem puerū cepit conſola ri: dicens ne timeret: quia sanctus iuuenalis & sanctus eleutherius martyres ad se uenīſſent. Ille autem tante uisionis nouitatem nō ferens: cursu concito extra fores fugit: atq; eos quos uiderat patri ac medicis nunciauit. Illi uero propere deſcenderunt: ꝫ egrū quem reliquerant defunctum inuenerunt: quia illi eum secum tulerant. Quorum uisionem puer ferre non potuit qui remanserat. Hec ubi supra cap. xiii.

¶ De scā romula uirgine. CIX

Romula uirgo apud urbē romaꝫ claruit: que cuiusdā anus sanctissime discipula fuit: & in quodam monasterio iuxta btē marie uirginis ecclesiā una cū quadā alia ꝓdiscipula cū ea mānit. He tres in uno habitu sanctimoniali cōmanentes: uitā quidē moribus diuite: sed reb⁹ paupem ducebāt: inter quas tamē romula magnis meritis anteibat. Erat quippe mire patiētie: sūme obedientie: custos oris sui ad silentium: studiosa ualde ad orationis usum. Que tandem paralysi pcussa: multis annis in lectulo decubās: pene omnib⁹ mēbris impos iacebat: nec tamē eius mentē ad impatientiā flagella perduxerant. Et tāto solicitius ad orandū excreuerat: q̄to aliud quodlibet agere non ualebat. Nocte igitur quadam uocauit matrem redemptaꝫ: que mox ꝑsurgens: ad eam cū alia ꝓdiscipula accessit. Et dū media nocte lectulo iacētis assisterent: subito celitus lux emissa cellā impleuit: & splendor tante claritatis emicuit: ut corda assistentium pauore perstringeret: atq; omne corp⁹ illaq; obrigesceret. Ceperūt nāq; quasi cuiusdam magne multitudinis ingredientis sonus audiri: hostium cellule cōcutiac si intrantium turba premeretur: & ingredientium quidem multitudinē sentiebāt: sed nimietate timoris & lumis uidere nil poterant. Protinuq; miri odoris fragrātia subsecuta est: ita ut quas lux terruerat: odoris foueret suauitas. Cepit q; romula magistrā ꝑsalris & blanda uoce predicere: quia tunc non eēt moritura. Post aliquod uero temporis spatium paulatim lux est subtracta: sed is qui subsecutus est odor remānsit: cum quo & dies secund⁹ ac tertius transiit. Nocte uero quarta iterum magistram uocauit: uiatiq; cum petiit: & accepit. Et ecce subito in platea ante hostium cellule duo chori psallentium ꝑstiterunt: & sicut se dicebant sexus ex uocibus discreuisse: psalmodie cantus dicebant uiri: & femine respondebant: intra tales celestes exequias sancta illa aia carne soluta est. Qua ad celū ducta: q̄to chori psalētiū altius ascendebant: tanto cepit psalmodia lenius audiri: quouiq; & psalmodie sonitus & odoris suauitas elōgata finiret. Hec quarto dialogoꝝ capitulo. 16.

¶ De sancta tharsilla amita sancti gregorii pape. CX

Tharsilla scā beati gregorii pape magni amita fuit: de qua idē quo supra libro cap. 17. tradit: q̄ alias duas sorores suas uirtute ꝓuehue ofonis: grauitate uite: singularitate abstinentie: ad culmen sanctitatis excreuit. Huic per uisionē felix secund⁹ atau⁹ ꝓfati doctoris romane ecclesie antistes & sanctus apparuit: eamq; ad mansionem perpetue claritatis ostendit: & ipsam ad illā introuit. Que subsequenti mox febre correpta ad diem peruenit extremum. Cum autē multi ad eius obitum ꝓuenientes ipsi⁹ lectulum circūstarent: ecce illa subito surrexit: & spiciens: ipsum uenientē uidit: & circūstantibus acclamare cepit: ut recederent: & locus ipsi⁹ uenienti darent. Cūq; in eū: quē uidebat: intēderet: scā illa aia e corpe est egressa. Tanta aūt fragrātia miri odoris a ꝑsa ē: ut ipsa quoq; suauitas oñderet: illuc auctorē suauitatis uenisse. Cū aūt eius corp⁹ ad lauandū eēt nudatum: lōge ofonis usu i cubitis & genibus camelog⁹ more inuenta est obdurata cutis excreuisse: & quod uiuens spūs eius ꝑ egerit: caro mortua testabatur.

¶ De scā musa uirgine. CXI

Mvsa uirgo apud urbem romā claruit. De qua idem q supra libro 4. capitulo. 18. scribit: q̄ quadam nocte ei per uisionē scā dei genitrix apparuit: & cum eēt puella parua: coeuas ei in albis uestibus puellas oñdit. Quibus cū illa admisceri appereret: sed se eis iūgere nō auderet: btē uirgis ē uoce req̄sitam uellet cū eis eē: atq; in ei⁹ obsequio uiuere. Et cū puella rñdisset q̄ sic: mādatum ptinus accepit: ut nil ultra leue & pellare ageret: a risu & iocis abstineret: & q̄ inter eas quas uiderat die. 30. ueniret. Quibus uisis in cūctis suis moribꝰ puella imuta ta est: omnēq; a se leuitatē puellaris uite deterſit. Et dū parentes eā imutatā mirarent: requisita oia uisa narrauit. Sed post. 15. dies febre correpit. die uero. 30. ad exitum eidē appropinquanti: eadem dei genitrix cū puellis: quas uiderat: denuo reuelat. Cui etiā ea uocāti: apta uoce le uenire rñdit: atq; in ipsa locutiōe spiritū reddidit: & ex uirgineo corpore cū scis habitatura uirginibus exiuit.

¶ De scis duob⁹ monachis mrtibus. CXII

Duo monachi martyres: quorum noia nō habent expressa: in prouincia ualerie passi sunt: De quibus narrat greg⁹. 4. dialo. cap. 22. q̄ duꝫ eēnt monachi i quodā monasterio: quod per abbatē ualentionē regebatur: & in ipso cenobio longobardi seuientes uenissent: duos prefatos monachos in ramis unius arboris suspenderunt. Factoq; uespere: utrorūq; spīrit⁹ claris illic apertis q̄ uocibus psallere cepunt: ita ut ipsi quoq; qui eos occiderant: cum uoces psallentium audirent: nimium mirati terrerentur. Quas etiam uoces captiui omnes: qui illic aderāt: audierunt. & eorum psalmodie postmodum testes extiterunt.

¶ De sancto surano martyre. CXIII

SVranus abbas & martyr in puicia surana passus est. De quo eo dez libro cap. 25. habetur: q dū esset pater cuiusdā monasterii in eadem puincia siti: captiuis adueniētib⁹ atq; a longobardoꝝ depredatiōe fugiētib⁹: cūcta que habebat largitus ē. Cū q; uestimēta sua & frum & cellarium: & quic quid in horto haberi potuit i elemosynis cōsumpsisset: lōgobardi subito aduenerunt: & eum tenuerūt ac augere petere ceperunt. Quibus cū nil omnino se habere diceret: in monte uicino ab eis ductus est: in quo silua imē se magnitudinis erat. Ibiq; captiuus quidam fugiens in caua arbore latitabat: ubi un⁹ ex illis educto gladio suranum occidit. Cuius corpus dum in terrā caderet: mons omnis p tinus & silua concussa est: ac si ferre nō posse pond⁹ sanctitatis ei⁹ diceret terra que tremuisset.

¶ De scō iusto diacono & mr̄e. CXIIII.

IVstus diaconus & martyr in marsoꝝ prouincia passus est. De quo predicto li. cap. 24. scribitur: q uir uenerabilis & uite sactissime fuit. Quem inuentū longobardi tenuerunt: quoꝝ unus gladio caput eius amputauit. Sed dum corpus eius in terrā caderet: ipe qui hunc occiderat imūdo spiritu arrept⁹: ad pedes martyris corruit: & q amicū dei interfecerit inimico dei tradit⁹ ondit.

¶ De scō theophanio confessore. CXV

THeophanius confessor. Qui beatus gregorius de nimia sanctitate cōmendat centuncellensis urbis comes fuit: misericordie actibus deditus: bonis operibus intētus: hospitalitati precipue studens. Exercendi autem comitatus curis occupatus agebat terrena & temporalia: sed ut in fine claruit: magis ex debito q̄ ex intentione. Nam cū appropinquante mortis eius tempore grauissima aeris tempestas obsisteret: ne ad sepeliēdum duci potuisset: eumq; uxor sua ex hoc grauiter deferet: hortatus est illam ne plorare: quia mox ut defunctus esset: serenitas rediret. Cuius protinus uoce⁹ mors: & mortem serenitas est secuta. Quod signum alia etiam sunt signa comitata. Nam manus eius & pedes qui podagre humore tumentes uersi in uulneribus fuerant: & profluente sanie patebant: dum corpus eius lauari debuisset sani inuenti sunt: ac si nunq̄ uulneris aliqd habuissent. Sed dum die quarto post eius sepulturam: iubēte uxore marmor eidem suppositu⁹ mutare uellent: tanta ex corpore ei⁹ fragrantia emanauit: ac si ex putrescente carne pro uermibus aromata serbuissent. Hec gregorius. 4. diaꝛ. cap. 28.

¶ De sancto antonio monacho. CXVI

ANtonius monachus claruit rome in monasterio beati gregorii pape. De quo idē doctor libro quo supra capitulo. 49. dicit: q; dum esset uita sanctissimus quotidianis lachrymis ad gaudia patrie celestis anhelabat. Cumq; studiosissime & cū magno seruore sacra eloquia meditaretur: non in eis uerba scientie: sed fletum ꝓpunctionis inquirebat. Huic per nocturnam uisionem dictus est. Paratus esto: & quia dominus sustit migra. Cum autem ille non haberet sumpt⁹ ad migrandum diceret. Resonsum protinus audiuit: dicens. Si de peccatis tuis agitur: dimissa sunt. Quod dum semel audisset & magno adhuc metu trepidaret: nocte quoq; alia in eisdem uerbis est admonitus. Et post dies quinq; febre correptus fratrib⁹ cunctis flentibus & orantibus quieuit in pace. Ad cuius sepulchrum miracula plurima ostensa sunt.

¶ De sancto merolo monacho. CXVII.

MErolus monachus eiusdem cenobii fuit: & eode⁹ tempore claruit de quo ubi supra gregorius scribit: q; dum esset uehementer lachrymis & elemosynis intentus: psalmodia ex ore suo pene nullo tempore cessare consueuerat. Huic nocturna uisione apparuit: quia ex albis floribus corona de celo in caput illius descendebat. Qui mole stia mox corporis occupatus: cum magna animi securitate & hilaritate spiritum emisit. Ad cuius sepulchrū dum post annos. xiiii. petrus quidam abbas sibi sepulturam facere uellet: tanta de sepulchro meroli fragrantia suauitatis emanauit: ac si illic florum omnium fuissent odoramenta congregata. Ex qua re manifeste patuit: q̄ uerum fuerit: qd p nocturnam uisionē uidit. Hec gregorius ubi supra.

¶ De scō aimone cantuarien. CXVIII.

AImon cantuarien. archidiaconus fuit. Qui uite abstinētia & doctrine sapiētia plurimū claruit. Hic sermones elegantes de xpi nativitate: & de plurib⁹ scōꝝ festiuitatibus edidit. Sūmam copiosam de uitiis & uirtutibus scripsit: & alia plurima utilia opuscula ꝓfluunt. De hoc legit q; dū nocte qdā legeret: & uigilaret ad studiū i craſtinū de incarnatione dominica disputatur⁹: apparuit ei diabolus. Et cum leuaret manū dextram: ut se signaret: tenuit eam diabolus. Et cum uellet se signare sinistra: tenuit eam similiter: Et cum diceret: ego signo me in corde in nomine patris: & filii: & spiritusci: diabolus dimisit eū. Et cū quereret ad qd uene

rat: rñdit diabol⁹: q⁹ ad ipediēdū eū: ne habe ret quid eleganter diceret: de eo qđ maxime timebat: q⁹ totam uirtutem & potentiam de monum attriuerat: & confuderat: scilicet incarnatio deiper ea que deus gessit in carne. Hic post laudabilia uirtutum insignia quieuit in pace. Et sepultus cantuarie miraculis copiosus & clarus effulget.

¶ De sancto petro tarantasiensi episcopo. CXIX

PEtrus tarantasiensis archiepiscopus apud eandem urbem claruit circa annum domini. M.C.L.XX. tempore eugenii papę tertii. Qui sanctitate uite conspicuus: multis & mirabilibus signis radiauit. ¶ Cuius uirtutuꝫ fama dum ad ciuitatem lausemiam peruenisset. Tres uiri ibidem in carcere clausi ante hostium carceris custodibus ludentibus: cum ipsius nomen inuocassent: sanctus uir continuo lōge positus affuit: & illos solutos eduxit: ac ut se sequerent admonuit. Qui ab eis solis uisus: nullis aliis apparuit. Et cum nulla alia esset opportunitas diuertendi: sequentes illum desuper tabulas super quibus custodes ludebant: inter illos medios pertransibant. Sicq; ab ipsis inuisi custodibus recesserunt. Nec ante ab eis episcopus disparuit: donec ad locum illos securum perduxit: qui iuxta uotum emissam non prius cibum gustauerunt: donec ad sui presentiam liberatoris accederent. ¶ Hic ex deuotione ab henrico rege anglo⁹ accersit⁹: in uia miraculuꝫ nouum ostendit. Erat enim filia cuiusdā petri de fraxineto: que nequitia inuide socr⁹ a malefica fascinata langorem desperatum incurrerat: ita ut nec uiri presentiam substinere posset. Hec a patre ut sathanas sathanam eiiceret: alteri maleficę tradita fuerat liberanda. Que suis quibusdam premissis prestigiis: morsuras duas i brachio ei fixit. Ab illo extunc langore prio conualuit: sed aliū grauiorem incurrit. Nam ex illo die ex mor sura superiori cum nimio puelle cruciatu: sicut ipsa testabatur: ex corde acus prodeūtes uisibiliter exibāt. Pluresq; q̄ triginta acus per temporum interualla inde sunt egresse. Hec a patre bt̄o uiro exhibita: & ab eodem in ipsa morsura contacta egressis inde pluribus acubus ipso presente: extunc ab eadem uite passione liberata. Sed recedente sancto episcopo ex morsura iferiori: utpote quam sanctus minime contigerat: ceperunt simili modo sudes quasi quercine p̄dire: ita q⁹ per diuersos dies quasi. xō. exiuerunt. Sed btūs petr⁹ in suo regressu puellaꝫ omnibus peccatis suis plene confessam & communicatā eadē morsura iferiori tetigit: eāq; omo sanataꝫ dimisit. Qui postq̄ ecclesie sue doctrina & exemplis insigniter profuit: i pace quieuit. Ibidemq; sepultus in miraculis stupendis uiuit. Hec frater uincentius i speculo.

¶ De sancto rhectitio epō. CXX

RHectitius eduoge. i. augustudunensis epūs tempore constantini impatoris celeberrime fame habitus est. Hic sermonibus claruit & uita laudabilis opuscula que dam fidei perutilia digessit. Nam in gallia legunt⁹ eius cōmentarii in cāticis canticoꝝ. Extat & aliud grande eius uolumen aduersus nouatianum. Et hic in pace quiescens augustuduni tumulatus dormit. Hec hieronymus de uiris illustribus libro.

¶ De sancto iuuenco presbytero. CXXI

IVuencus presbyter apud hispaniam claruit. Hic sanctis pollēs opibus: quattuor euāgelia hexametris uersibus pene ad uerbuꝫ transferens quattuor libros cōposuit. Et non nulla eodem metro ad sacramentorum ordinem pertinētia perfecit. Floruit autem sub constantino imperatore. Et apud hispanias confessoris nomine celebris habef. Hec ubi supra.

¶ De sancto apollinare epō. CXXII

APollinaris laodicienſis syrie epūs patre probo progenitus: grāmaticis in adolescentia operam dedit: & postea sacris scripturis insudans: innumera quasi scribens uolumina scitate nō iſim⁹: ut doctrine ipsi⁹ uita discors nō fuerit: sub theodosio impatore die obiit. Extāt ei⁹ aduersus porphyriū. 30. libri: qui inter cetera opera eius uel maxime probantur apud laodiciam corpore q̄ escit. Hec ubi supra.

¶ De sancto patiano epō. CXXIII

PAtian⁹ pyrenei iugis barcinone epūs castitate eloquētia & taꝫ uita q̄ fmone clar⁹ scripsit uaria opuscula. De qb⁹ est cert⁹ liber ptra nouatianos. Hic sub theodosio seniore principe iam ultima senectute i xpo quieuit. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De sancto theodoro epō. CXXIIII

THeodor⁹ tarsenſis epūs apud eādē scitate & doctrina claruit citatē. Qui dū antiochie eēt plbī magil florere cepit. Scripsit eni plura ad fidelitū utilitatē. Extāt ei⁹ in apostolum pmētarii: & multa alia ad eusebiū cesariēsem: cui ptēporane⁹ extitit: eiusq; cuꝫ sensū secutus sit: eloquētia imitari nō potuit pp ignorātiā secularitū lrāꝝ. hec ubi supra.

¶ De sancto prisciliano epiſcopo & martyre. CXXV

PRiſcilianus bapille epus & mar/tyr multa eccleſie dei putilia di/geſſit opuſcula. Hic ſub quodā maximiano tyrāno qui tpe theo/doſii primi gallias occupauit: cum latrociniano quodā de quo ſupra actū eſt p fidei deſeſtione ad mortē q̄ſi ceſus una cū eodē latrociniano apud treueri3 quieſcit Hec hieronym⁹ de uiris illuſtribus.

¶ De ſcō gelaſio epiſcopo. CXXVI

CElaſius ceſaree paleſtine epūs eu/genio in dicti pōtificat⁹ ſede ſuc/ceſſit. Qui uita & doctrina uirtu/tū ſignis admōdū eluxit . Et non nulla diuina uolumina ppilauit. Qui etiā in xpo quieſcēs apud ipa3 ciuitatē in corpore dormit. Hec ubi ſupra.

¶ De ſcō theotimo epiſcopo. CXXVII

THeotim⁹ cyrenē epūs ſtignis ſā/ctitatis & ſapie gſtia reſuluit. Qui cū plura opa laudabilia ediditi3 inter cetera in morē dialogoꝝ & ueteris eloquētie breues cōmati/coſq; tractatus cōſcripſit. Et hic hūanitatis debitū ſolues apud eandem urbē in xpo qe/ſcit. Hec ubi ſupra hieronymus.

¶ De ſcō amphilaco epiſcopo. CXXVIII

AMphilacus iconi epūs claruit i iſa ciuitate tpre theodoſii ſenio/ris. Qui uir morib⁹ & ſcitate re dimitus doctrina quoq; ñ ſſim⁹. Inter alia ad beatū hieronymu3 ſcripſit librū de ſpiritucō q̄ ſit de⁹: & q̄ ſit omnipotēs & adorādus. Et alia fidē nra3 fra grātia opuſcula putilia digeſſit. Et apud eā dem ciuitatē i pace humanitatis debitu3 ſol uit. Hec ubi ſupra.

¶ De ſcō luciano preſbytero. CXXIX.

LVcianus p̄ſbyter uir ſciſſim⁹ & deuot⁹ apd hieroſolymā claruit tpe honorii ipatoris. Hic dū uite abſtinentia & pudicitie ſcimonia laudabilis apud deū polleret: & hoies: tante gre meritū obtinuit: ut eidē dñs corpa ſcōꝝ ſtephani ptomris nicodemi ga/malielis & abibon reuelaret. Et p hui⁹ rela/tionē eadē glorioſa cadauera ſuenta eēnt: ut dictu3 ē ſupra in inuentione dictoꝝ ſcōꝝ. 3. noñ. auguſti. Hic aūt beat⁹ uir eandē reuela tionē & eius hiſtoriā ad ojum eccleſiaꝝ per/ſonas: greco ſmone deſcripſit. Quā adiutus preſbyter homo hiſpan⁹ poſtmodū i latinū uertit. Poſt dictoꝝ aūt ſcōꝝ corpora inuē/tionē prefat⁹ uenerādus p̄ſbyter ſcitate ipſi cuius: uirtutūq; opib⁹ multipliciter pollēs i pace quiit. Et apd baſilicā baptiſterii i qua miſter fuerat ſepult⁹ iacet ſigniſq; coruſcat.

¶ De ſanctis pluribus quoꝝ ſola nomina & dies feſtiui inueniuntur. CXXX.

PLures ſancti ultra ſuprapoſitos exiſtunt: de quoꝝ uita uel geſtis nihil penitus potui inuenire: niſi eoꝝ ſolūmodo noia & dies feſti/uitatū : & nihil ultra: niſi de pau cis: de quibus etiam loca in quibus paſſi ſūt uel ſine martyrio deceſſerunt: ꝑ ſcripta rep/perex martyrologio uidelicet hieronymi uſu/ardi uel adonis . Et iccirco ut nihil eoꝝ que de ſanctis inuenire potui omittatur i fine p̄ ſentis operis . Hoc unico capitulo ea que de nominibus & dieb⁹ feſtis dictoꝝ ſanctoꝝ: in predicto libello ꝑſcripta ſūt recolligere cu rauj. Reſeruata tū tam mihi q̄ poſteris pote ſtate eoꝝ geſta & paſſiones ſcribendi diſtin/ctius: ſi ea q̄nq; in futurum reperire contin/gat. Ad litteram tū premiſſa ut inueni ſubji/ciam. Et ſic operi huic quantum ad preſens finem faciam.

1 ¶ Juſtina uirgo & martyr paſſa ē pridie calendas decembris.

2 ¶ Nicetius epūs & ꝓfeſſor in ciuitate treue ris quieuit in xpo noñ decēbris.

3 ¶ Julius & potamia mīes eodem die i ci/uitate togara paſſi ſunt.

4 ¶ Petrus: ſucceſſus: baſſinus: porphyrius & urbanus mīes in aphrica paſſi ſūt. 5. idus decembris.

5 ¶ Eutychius ꝓfeſſor: cuius geſta habētur ut dicit ado. Cuius feſtum i hiſpaniis a gitur. 5. idus decembris.

6 ¶ Hermogenes: donat⁹: & alii uiginti duo martyres paſſi ſunt pridie idus decem bris.

7 ¶ Valericus abbas eodem die in pago ui niacenſi quieuit.

8 ¶ Aubertus cameracenſis epūs: qui in dño quieuit idib⁹ decembris.

9 ¶ Druſus: zozymus: & theodorus: in an/tiochia paſſi ſunt decimonono calen. ianuarii:

10 ¶ Maximinus confeſſor quieuit in chri/ſto in territorio aurelianēſi decimoſta uo calen. ianuarii.

11 ¶ Valentinus: nualis: & agricola mīes rauēne paſſi ſunt. 17. cal. ianuarii.

12 ¶ Moyſes martyr in aphrica paſſus ē. 15. cal. ianuarii.

13 ¶ Gratianus epūs & confeſſor eodem die turoni dormiuit.

14 ¶ Darius martyr in ciuitate nicea paſſus eſt. 14. cal. ianuarii.

15 ¶ Gregorius epiſcopus antiſiodori eodē die quieuit.

16 ¶ Julius martyr in ciuitate thracia gel/duba paſſus eſt. 15. cal. ianuarii.

17 ¶ Liberatus confeſſor : & gregorius e/piſcopus eodem die in amphitrea cla/ruerunt.

18 ¶Zepherinus epiſcop⁹ eodem die rome in chriſto quieuit.
19 ¶Ioannes & feſtus martyres i tuſcia paſſi ſunt.i2.calē.ianuarii.
20 ¶Demetri⁹:honoratus:& flor⁹martyres in ciuitate oſtia paſſi ſunt.xi.cal.ianu.
21 ¶Lucianus confeſſor in ciuitate tripoli quieuit.9.calen.ianuarii.
22 ¶Eutychi⁹ pſbr & domitian⁹diacon⁹ apd ancyrā galatie paſſi ſunt.5.calē.ianua.
23 ¶Ebrulphus confeſſor in pago oxymēſi quieuit.4.calen.dicti menſis ianuarii.
24 ¶Hermes exorciſta rethiarie urbi claruit pridie calen.ianuarii.
25 ¶Eugend⁹ abbas cuius uitarut dicit ado uirtutib⁹& miraculis plena reſulſit: in territorio lugdunēſi claruit calē.ianu.
26 ¶Iſidorus epiſcop⁹ apud antiochiam in xpo quieuit.4.noñ.ianuarii.
27 ¶Hermes:agge⁹:& caius martyres in ciuitate bononia paſſi ſūt pridie noñ.ia.
28 ¶Felix & ianuarius in ciuitate heraclea paſſi ſunt.7.idus ianuarii.
29 ¶Eugenianus martyr paſſus eſt.5.idus ianuarii in auguſtuduni ciuitate.
30 ¶Timotheus confeſſor eodem die in gre cia claruit.
31 ¶Vitalis epſs:renouat⁹& fortunat⁹ diacon⁹ apd ſmyrnā.5.id⁹ ianuarii paſſi ſūt.
32 ¶Petrus:feuerinus: & leoni⁹ martyres: quoꝝ:ut ait ado:geſta habenſ apud alexandriam paſſi ſunt.5.idus ianuarii.
33 ¶Lōgiſi⁹ pfeſſor:cui⁹feſtū agit idib⁹ian.
34 ¶Euphraſius epſs & clerus diaconus.i9. calen.februarii paſſi ſunt.
35 ¶Fuſcus confeſſor in monaſterio patrona claruit.i7.calen.februarii:
36 ¶Priſcilla ſācta eodem die rome quiit.
37 ¶Nedolfonſius epſs apd toletū uita & doctrina clariſſim⁹i dño quiit.x.cal.feb.
38 ¶Marius abbas monaſterii beluacenſis: cui⁹ uitā uirtutib⁹plenā:ut ait ado:uir illuſtris ac patricius dinamius ſcribit: cuius feſtum agitur.6.calen.februarii.
39 ¶Aditus⁹mr eodē die i aphrica paſſus ē.
40 ¶Ioannes preſbyter in monaſterio rhe menſi quieuit in xpo.5.calē.februarii.
41 ¶Valeri⁹ epſs & bti petri apſi diſcipulus 4.calen.febr.treueri dormiuit in dño.
42 ¶Flauian⁹ mr paſſus eſt.5.calē.februa.
43 ¶Aldegūdis uirgo eodem die in malbedio monaſterio quieuit in pace.
44 ¶Saturnin⁹:thyrſus:& uictor martyres alexādrie paſſi ſunt pridie calē.febru.
45 ¶Policarpus & ſeuerianus epi:quorum feſtum colitur calendis februarii.
46 ¶Fortunatus:felicianus preſbyteri: firmus & candidus martyres rome paſſi 4.nonas februarii.
47 ¶Floſcul⁹ epſs eodē die aurelianī quiit.
48 ¶Tigris & remedius epi apud oppidum uapingum paſſi ſunt.5.noñ februarii.
49 ¶Lupicinus epſs:felix & celerinus eodē die lugduni paſſi ſunt.
50 ¶Auentin⁹ epſs in ciuitate trechas pridie noñ februarii dormiuit.
51 ¶Antolianus martyr auernis paſſus eſt 8.id⁹februarii.
52 ¶Saturnin⁹:theophil⁹:& reuocata martyres eodem paſſi ſunt die.
53 ¶Dionyſius:emilianus:& ſebaſtian⁹martyres apud armeniam minorem paſſi ſunt.6.idus februarii.
54 ¶Salomon martyr eodem die in ciuitate corduba paſſus eſt.
55 ¶Paulus epiſcop⁹:lucas & cyriac⁹ martyres ipſo die rome paſſi ſunt.
56 ¶Amon & alexander martyres apud cyprum paſſi ſunt.5.id⁹februa.
57 ¶Zotic⁹:irene⁹:amantius & hiacynthus mſres rome paſſi ſunt.4.id⁹ febr.
58 ¶Deſiderius epſs apud lugdunū quiit in xpo.3.id⁹ febr.
59 ¶Macarius:rufinus & iuſt⁹martyres paſſi ſunt pridie id⁹febr.
60 ¶Modeſt⁹ & amonius infantes eodē die in alexandria martyrio coronanſ.
61 Polyotus martyr:qui latine interpretat multe auris in mylittana armenie idib⁹ februarii paſſus eſt.
62 ¶Licinius epſs in ciuitate andegauen eodem die quieuit.
63 ¶Stephanus epſs & iulian⁹ martyres eodem die lugdun paſſi ſunt.
64 ¶Vitalis preſbyter:felicula & zeno martyres rome paſſi ſunt.i6.calē.martii.
65 ¶Creator mr cū uxore & uniuerſa domo rome paſſi mſio coronāt.i5.cal.mart.
66 ¶Quinidi⁹ epſs i galliis citate uaſionēſe ipſo die quiit:cuius mortē in cōſpectu dñi pciosam miracula crebra teſtanſ.
67 ¶Agapes uirgo in ciuitate iteranis eodē die in domino dormiuit.
68 ¶Iulianus mr & epſs cū aliis quīq; milib⁹ apud egyptum paſſus eſt.i4.cal.mar.
69 ¶Donatus: & ſecundian⁹: & romul⁹ cū aliis.86.apud urbem concordiam paſſi ſunt.i5.calen.martii.
70 ¶Siluinus epſs tarueneſis ipſo die in domino quieuit.
71 ¶Rutul⁹:ſiluan⁹: & maxim⁹ mſres in aphrica.i2.calē.martii mſio coronanſ.
72 ¶Publius:iulianus &marcellus in eadē aphrica paſſi ſunt.xi.calē.martii.
73 ¶Poramius & nemeſius in cypro inſula paſſi ſunt.i0.calen.martii.
74 ¶Caius:uictor:& panthamia eodē3 die rome palmam percipiunt.

75 ¶ Verolus: secundinus: seruulus & alii uiginti in aphrica ciuitate adrumeto passi sunt. 9. calen. martii.

76 ¶ Sergius martyr i cesarea cappadocie passus est. vi. calen. martii: cuius ut dicit ado gesta preclara habentur.

77 ¶ Fortunatus presbyter: & felix cum aliis. 27. 4. calen. martii passi sunt.

78 ¶ Baldomerus confessor uir dei quieuit in domino. 5. calen. martii. cuius sepulchrum crebris miraculis illustratur.

79 ¶ Alexander: abundantius: & fortunio martyres ipso die passi sunt.

80 ¶ Macarius & rufinus: iust⁹ & theophilus pridie cal. martii mꝛio coronantur.

81 ¶ Hermes & hadrianus martyres in ciuitate massile passi sunt cal. martii.

82 ¶ Leo martyr eodem die passus est.

83 ¶ Lucius episcopus: absalon & largus martyrio coronati sunt. vi. noñ. mar.

84 ¶ Eusebius palatinus & alii nouē martyres. 3. noñ. martii palmā pcipiunt.

85 ¶ Iulialis episcopus in ciuitate tolero claruit pridie nonas martii: qui ut ait ado apud eiusdem loci incolas famosissimus habetur.

86 ¶ Quadraginta duo martyres in persida passi sunt. 6. idus martii.

87 ¶ Gorgonius & firmus martyres eode3 die palmam perceperunt.

88 ¶ Petrus martyr i aphrica passus est pri die idus martii.

89 ¶ Aphrodisius pfessor eodē die quieuit.

90 ¶ Patricius episcopus auernis claruit. 7. calen. aprilis.

91 ¶ Quint⁹: quintilus: quintilia & marc⁹ cum aliis. 9: martyres apud surrhentum passi sunt. 14. cal. aprilis.

92 ¶ Leontius episcopus appolonii eodem die in christo dormiuit.

93 ¶ Paulus cyrilluſ & eugeniuſ martyres cum aliis quattuor. xiii. calen. aprilis palmas martyrii perceperunt.

94 ¶ Lupicinus abbas in territorio lugduni quieuit in christo. xii. calen. aprilis cuius uita sanctitatis & miraculorum gloria insignis fuit.

95 ¶ Saturninus epiſcop⁹ & alii nouē martyres in aphrica passi sunt undecimo calen. aprilis.

96 ¶ Romulus: & secundolus martyres in mauritania pro christo passi sunt. 9. calen. aprilis.

97 ¶ Seleucus confessor ipsa die apud syriam quieuit.

98 ¶ Agapitus confessor eadem die i phrygia claruit.

99 ¶ Cyrinus martyr rome passus est octauo calen. aprilis.

100 ¶ Theodorus episcopus: ireneus diaconus: serapion: & amoni⁹: lectores martyres apud pentapolim libye passi sūt septimo calen. aprilis.

101 ¶ Alexander martyr in pānonia triumphum obtinuit. 6. calen. aprilis.

102 ¶ Castor & dorotheus martyres tarsi cilicie passi sunt. v. calen. aprilis.

103 ¶ Dominus & uictor martyres thessalonice mꝛio coronantur. 3. cal. aprilis.

104 ¶ Pastor episcopus palatinus eodē die aurelianī claruit.

105 ¶ Diodolus: anesi⁹: felix: cornelia & ualeria: por⁹ & abdas martyres i aphrica passi sunt. xi. cal. aprilis.

106 ¶ Venantius episcopus & martyr calē. aprilis palmam promeruit.

107 ¶ Victor presbyter: & stephanus martyres eodem die in egypto passi sunt.

108 ¶ Eugarius & benignus martyres coronas pcipiūt: i scythi a ciuitate thomis tertio nonas aprilis.

109 ¶ Pancratius confessor ipso die apd tauromenium sicilie quieuit in xpo.

110 ¶ Martiana nicanor: & appolonius martyres apud egyptum passi sunt nonis aprilis.

111 ¶ Amphianus confessor eodem die apd cesaream lycie claruit.

112 ¶ Timothe⁹ & diogenes martyres i macedonia palmas pceperūt. 8. id⁹ apri.

113 ¶ Epiphanius episcopus: donatus presbyter: & alii. 14. apud aphricam passi sunt. 7. idus aprilis.

114 ¶ Pleusius presbyter eodem die in alexandria in christo quieuit.

115 ¶ Apollonius presbyter: & alii. v. martyres apud alexandriam passi sunt. 4. idus aprilis.

116 ¶ Domnus episcopus cum militibus. 8 martyres in dalmatia ciuitate salona passi sunt. 5. idus aprilis.

117 ¶ Thallacus presbyter & cōfessor eodē die in pace quieuit.

118 ¶ Constantinus episcopus oppido uapigo claret pridie idus aprilis.

119 ¶ Euphemia uirgo & martyr idibus aprilis coronam percepit.

120 ¶ Phronto abbas apud alexandria3 claruit. 18. cal. maii. Cuius uita ut dicit ado scitate & miraculis extitit gl⁹osa.

121 ¶ Proculus martyr: & donina uirgo cū sociis uirginibus ipso die iteranis passi sunt.

122 ¶ Petr⁹ diacon⁹ & hermogenes mr̃es apud aphricā passi sūt. 15. cal. maii.

123 ¶ Heleus presbyter: paulus: & isidor⁹ monachi in ciuitate corduba eodem die martyrium perceperunt.

124 ¶Prefect⁹ presbyter & martyr in presa ta citate corduba passus ē.14.cal.maii
125 ¶Hermogenes:catus:expeditus:aristonicus:rufus:galatas martyres una die coronati sunt in armenia ciuitate mylitana scilicet.15.calen.maii.
126 ¶Vincētius martyr eodem die in hispania ciuitate caucoliberi passus est.
127 ¶Martianus confessor antisiodori quieuit.12.calen.maii.
128 ¶Vildifrius episcopus & confessor claruit octauo calen.maii.
129 ¶Euandius & hermogenes ciuitate syra eusana martyrio coronāt.7.cal.maii.
130 ¶Castor & stephanus martyres tarsi ciliciē passi sunt quinto calen.maii.
131 ¶Aphrodisius:charilipus:agapitus: & eusebius martyres.4.calen.maii pallmas percepерunt.
132 ¶Apollinaris martyr eodem die in pannonia passus est.
133 ¶Saturninus & neopolus martyres.6. noñ.maii in carcere quieuerunt.
134 ¶Nicetius episcopus uienne claruit.5. nonas maii: qui fuit uir preclarissimus & nobilis:ut ait ado.
135 ¶Iouinianus lector & martyr antisiodori eodem die coronam promeruit.
136 ¶Heliodorus & uenustus cum aliis septuagintaquinq; in aphrica martyrio coronātur pridie noñ maii.
137 ¶Iuuenalis martyr noñ maii passus est.
138 ¶Stephanus & uictor atq; helladius episcopi apud egyptum passi sunt martyrium.8.idus maii.
139 ¶Trecenti & decem martyres in perside passi sunt.7.idus maii.
140 ¶Quartus & quint⁹ martyres:rome uia latina ad centunaulas palmas percepерunt sexto idus maii.
141 ¶Aquilinus & uictorianus martyres: quorum gesta habentur i syria prouincia passi sunt.i7.calen.iunii.
142 ¶Isidorus eps trechas eodem die qeuit.
143 ¶Heraclius:paulus: & aquilinus cum aliis duobus martyres passi sunt in ciuitate niueduno.i6.calē.iulii.
144 ¶Poliuetus:uictorius:& donatus martyres apud cesaream cappadocie martyrium pertulerunt:i2.calen.iunii.
145 ¶Secundinus martyr eodem die corduba passus est.
146 ¶Helena uirgo antisiodori claruit undecimo calen.iunii.
147 ¶Faustinus & timotheus ipso die rome passi sunt.
148 Epiticus & basileus episcopi in hispaniis clarent.io.calen.iunii.
149 ¶Innocentius martyr in portu romano passus est nono calen.iunii.
150 ¶Zoilos:seruulus:felix:siluanus & dioscles martyres apud histriam ipso die triumphum obtinuerunt.
151 ¶Pascrates & ualentio martyres & alii duo simul coronati sūt.8.calen.iunii.
152. ¶Quadratus martyr.7.calē.iunii passus est.in cuius solēnitate sancti augustini sermones inueniuntur ad populum uir dicit ado.
153 ¶Felicissimus:eradius:& paulinus martyres tuderti tuscie eodem die palmas percipiunt.
154 ¶Ragenulphus martyr in pago attrebatensi passus est.6.calen.iunii.
155 ¶Libertus confessor eodem die apud anconam dormit.
156 ¶Emilius:felix:mulier:priamus: & lucianus martyres in sardinia coronantē quinto calen.iunii.
157 ¶Restitut⁹ martyr rome uia aurelia.4. calē.iunii passus est.
158 ¶Septem germani eodem die uia tyburtina passi sunt.
159 ¶Gabin⁹ & christol⁹ martyres turrib⁹ sardinie palmas obtinent.5.cal.iunii.
160 ¶Sycus & platin⁹ in antiochia eodē die per multa tormenta passi sunt.
161 ¶Crescentianus martyr turribus sardinie pridie calen.iunii coronā pcepit.
162 ¶Caprasius abbas monasterii lirinēsis. quieuit in christo calen.iunii.
163 ¶Aretius & dacian⁹ martyres rome passi sunt pridie noñ iunii.
164 ¶Amantius & alexander martyres in ciuitate niueduno martyrio coronantur octauo idus iunii.
165 ¶Petrus presbyter:eutychius:hieremias:& alii tres cordube passi sunt septimo idus iunii.
166 ¶Salustianus confessor apud sardinia5 sexto idus iunii claruit.
167 ¶Vincentius leuita & martyr in ciuitate agino passus est quinto id⁹ iunii.
168 ¶Zacharias martyr nicomedie passus est.4.idus iunii.
169 ¶Censurius confessor & episcopus qeuit in domino antisiodori die eodem.
170 ¶Lucian⁹ & crescentian⁹ martyres passi sunt in aphrica idibus iunii.
171 ¶Aurelian⁹ episcop⁹ & cōfessor lugduni dormiuit in dño.xvi.cal.iulii.
172 ¶Ducenti & sexagintaduo martyres:rome passi positi sunt uia salaria uetere ad cluuium cucumeris.xv.cal.iulii.
173 ¶Vulmar⁹ pfessor admirande scitatis & religionis uir ipso die quieuit in pace.
174 ¶Adiutus pbyter & confessor eodem die aureliani dormiuit in xpo.

175 ¶Baddulph⁹ abbas eodem die claruit.
176 ¶Paulinus cypriani⁹: felix: & feliciana virgines & martyres apd ciuitatē thomis mīio coronantē .xii.cal.iulii.
177 ¶Rufin⁹ & martia virgo martyres passi sunt in sicilia ciuitate syracusa unde cimo calen.iulii.
178 ¶Quiriac⁹ & apollinaris martyres eodem die in aphrica palmam suscipiūt.
179 ¶Maxentius presbyter & pfessor in pago pictauensi.vi.cal.iulii claruit.
180 ¶Perseueranda virgo eodem die in domino requieuit.
181 ¶Benedicta virgo in territorio senonico quieuit in pace.3.calen.iulii.
182 Corsicus presbyter & leo subdiaconus passi sunt martyrium pridie cal.iulii.
183 ¶Ostianus epūs & confessor: i territorio uiuarien.eodem die in dño dormiuit.
184 ¶Epachrius monachus & pfessor i ciuitate engolisma claruit cal.iulii.
185 ¶Theodoricus presbyter ipso die i territorio rhemensi feliciter quieuit.
186 ¶Saluius confessor eodem die in portu ualentianas claruit.
187 ¶Monegunda virgo apd turonēs.obdormiuit in domino.vi.nonās.iulii.
188 ¶Tryphon & alii ducenti mīes alexandrie passi sunt.v.nonās.iulii.
189 ¶Eulogius & euphemia:achaicus & demetrius mīes constantinopoli eodem die obtinuerunt triumphum.
190 ¶Domitius martyr apud syriam passus est.3.nonās.iulii: qui ut ait adoīuirtuti bus suis multa incoliē bñficia prestat.
191 ¶Stephanus p̄sbyter:& leonti⁹ mīes rome passi sunt.v.idus iulii.
192 ¶Iustus & amicus episcopi: in domino quieuerunt in ciuitate lugdunē. pridie idus iulii.
193 ¶Phocatus episcopus ipso die in christo dormiuit.
194 ¶Eutropius:zozyma & bonosa sorores martyres:rome in portu passi sunt idib⁹iulii.
195 ¶Philippus:zeno:narsis: & alii decem infantes eodem die alexandrie martyrio coronantur.
196 ¶Emilianus pfessor apud ciuitatē dorocoꝛ claruit.xv.cal.augusti.
197 ¶Sabinus: maximus: iulianus: macrobius:cassius & paula:cum aliis decez passi sunt apud damascum decimotertio calen.augusti.
198 ¶Paulus diaconus & martyr in ciuitate corduba eodem die martyriū sūpsit.
199 ¶Iulia uirgo & martyr in ciuitate trechas passa est.xii.cal.augusti.
200 ¶Primitiua uirgo rome quiit decimo calen.augusti.
201 ¶Octoginta & tres milites passi sunt in ciuitate amiternina .9.cal.augusti.
202 ¶Tiberius episcopus antisiodori quieuit.vi.cal.augusti.
203 ¶Symeon monachus ipso die in sicilia claruit.
204 ¶Peregrinus presbyter & confessor cuius beatitudinem miraculorum gloria testatur quieuit lugduni quinto calen.augusti.
205 ¶Vrsus episcopus antisiodori in christo dormiuit.3.calen.augusti.
206 ¶Democritus secundus & dionysius martyres in ciuitate sūmada passi sunt pridie calen.augusti.
207 Hermelus martyr constantinopoli passus est.3.nonas augusti.
208 ¶Ephronius episcopus eodem die augusduni quieuit.
209 ¶Petrus & iulian⁹ martyres cum aliis 18.rome passi sunt.7.idus augusti.
210 ¶Faustinus martyr apud mediolanum ipso die passus est tpre aurelii cōmodi
211 ¶Agapes uirgo quieuit i pace sexto id⁹ augusti.
212 ¶Gandericus episcopus & confessor in ciuitate cameraco tertio idus augusti claruit.
213 Gratilianus & felicissima uirgo in urbe phalari passi sunt pridie id⁹augusti.
214 ¶Macarius & iulianus eodem die in syria martyrio coronantur.
215 ¶Demetrius confessor in aphrica .xix. calendas septembr. dormiuit.
216 ¶Simplicianus episcopus quieuit i pace.xviii.cal.septembris.
217 ¶Marinus confessor in territorio bituricensi claruit.14.calen.septēbris.
218 ¶Bonosus:& maximianus martyres passi sunt.xii. calen. septembris quorum gesta ado dicit haberi.
219 ¶Martialis:epictetus:saturninus:aprilis & felix:cum quibusdam eorum sociis in portu romano martyriū passi sunt.xi.calen.septembris.
220 ¶Hippolitus:q̄riac⁹ & archelaus martyres in prefate urbis portu passi sūt. decimo calen.septembris.
221 ¶Minerius & eleazarus cum filiis.viii martyres eodē5 die lugduni gallie triumphum obtinuerunt.
222 ¶Fauianus epūs ipso die quieuit i pace.
223 ¶Audoricus epūs in ciuitate romana gen.claruit.9.calen.septembris.
224 ¶Iulianus martyr & presbyter i prouincia syrie.8.cal.septē.passus est.
225 ¶Eleutheri⁹ epūs antisiodori dormiuit.vii.calen.septembris.

226 ¶Marcellinus tribun⁹ & uxor eius mā
mea: & filius ipsius ioānes: & serapion
clericus: & petr⁹ miles in ciuitate tho-
mis. 6. calē. septēb. martyrio coronāt.
227 ¶Syaggeus epiſcopus eodem die augu
ſtoduni in pace dormiuit.
228 ¶Viuianus epūs & pſeſſor apud tantonas
claruit. 5. calen. ſeptembris.
229 ¶Candida uirgo in pace quieuit. 4. ca-
lendas ſeptembris.
230 ¶Niceas & paulus martyres i antiochia
ſyrie eodem die paſſi ſunt.
231 ¶Baſila ſancta i ſyrmio ipſo die dormi-
uit in domino.
232 ¶Gaudentia uirgo rome claruit tertio
calendas ſeptembris.
233 ¶Sixtus epūs capuanus prim⁹ eiuſdē ur-
bis antiſtes apud ipſam ciuitatem uia
aquaria dormiuit calē. ſeptembris.
234 ¶Victurius epiſcopus eodem die ceno
manis quieuit.
235 ¶Manſuetus epiſcopus i ciuitate tullo
claruit tertio nonas ſeptembris.
236 ¶Tres pueri martyres. (. rufinus: ſaiui-
nus: & uitalicus: apud ancyram gala-
tie paſſi ſunt pridie noñ ſeptembris.
237 ¶Magnus: caſtus: & maxim⁹ martyres
eodem die palmas percipiunt.
238 ¶Herculan⁹ martyr rome in portu paſ
ſus eſt nonis ſeptembris.
239 ¶Quint⁹: archonti⁹: & donat⁹ martyres
eodē die capue triūphū obtinuerunt.
240 ¶Cotid⁹ diacon⁹ i cappadocia urbe te-
ate claruit. 8. id⁹ ſeptembris.
241 ¶Amoni⁹: theophilus: neotherius: & a-
lii uigintiduo martyres alexādrie paſ
ſi ſunt. 6. idus ſeptembris.
242 ¶Timotheus & fauſtus ipſo die antio-
chie coronas percipiunt.
243 ¶Hiacynthus epiſcopus: alexander &
tyburti⁹ martyres in ſabinis miliario
ab urbe. 30. paſſi ſunt. 5. id⁹ ſeptemb.
244 ¶Patiens confeſſor lugduni deponitur
tertio idus ſeptembris.
245 ¶Sacerdos epiſcopus lugduni gallie
quieuit pridie idus ſeptembris.
246 ¶Lycori⁹ epūs turōis claruit idib⁹ ſept.
247 ¶Aper epiſcopus & confeſſor in ciuita
te tullo quieuit i xpo. 17. calē. octob.
248 ¶Narciſſus & creſcentius martyres ro-
me paſſi ſunt. 15. calen. octobris.
249 ¶Valerianus: macri⁹: & gordian⁹ eodē
die i ciuitate nuieduno mrio coronāt.
250 ¶Socrates & ſtephanus martyres ipſo
die in britannis palmas percipiunt.
251 ¶Trophi⁹: & ocean⁹: atq; euſtorgius
epūs paſſi ſunt martyriū. 14. calē. octo.
252 ¶Sequan⁹ abbas & preſbyter plurime
iuſtitie uir in territorio lingonice ci-
uitatis quieuit in dño. 13. calē. octobr.
253 ¶Euſtathi⁹ epiſcop⁹ uir magnarū uir-
tutum eodem die turonis claruit.
254 ¶Dionyſi⁹ & priuat⁹ martyres in phry
gia paſſi ſunt. 12. calē. octobr.
255 ¶Pamphil⁹ martyr rome paſſus eſt. xi.
calen. octobr.
256 ¶Laudon epiſcopus in territorio ciuita
tis conſtantie claruit. 10. cal. octobr.
257 ¶Siluanus confeſſor ipſo die in territo
rio bituricenſi quieuit.
258 ¶Liberi⁹ epſ rome dormiuit. 9. cal. oct.
259 ¶Ruſticus epiſcopus auernis quieuit i
pace octauo calen. octobr.
260 ¶Lupus epūs & anachorita aſſumptus
apud lugdunum claruit. 7. cal. octob
261 ¶Senator martyr in ciuitate albana paſ
ſus eſt. 6. calē. octob.
262 ¶Stacte⁹ pſeſſor rome quiit. 4. cal. oct.
263 ¶Salomon epiſcopus & confeſſor in ci
uitate ianuis dormiuit i pace eodē die
264 ¶Eutychius epiſcopus: platus & hera
clas mſes paſſi ſūt i thracia. 3. ca. oct.
265 ¶Fraternus epiſcopus & confeſſor qui
euit antiſiodori die eodem.
266 ¶Areta martyr & alii quinq; & quattu
or paſſi ſunt rome. calen. octobr.
267 ¶Priſc⁹: creſce⁹: & euagri⁹ mſes i ciui
tate thomis ipſo die coronas pcpunt.
268 ¶Veriſſimus: maxima & iulia ſorores
apud puincia luſitana i ciuitate helia
pomia eodem die mrio triūpharunt.
269 ¶Primus: quirilus: & ſecundari⁹ mar
tyres antiochie paſſi ſunt. 6. noñ. oct.
270 ¶Candidus martyr rome aduerſus pi-
leatum paſſus eſt. 5. noñ octob.
271 ¶Placid⁹: eutychi⁹: & alii. 30. martyres
apud ſiciliā paſſi ſunt. 3. noñ octobr.
272 ¶Apollinaris epūs in galliis ciuitate ua
lētia eodē die quieuit: cui⁹ uita uirtu
tibus inſignis fuit: & mors nihilomin⁹
ſignis & pdigiis decorat: ut dicit ado.
273 ¶Firmatus diaconus: & flauiana uirgo
germani martyres eodem die antiſio-
dori paſſi ſunt.
274 Balbina uirgo rome quieuit i pace pri-
die noñ octobris.
275 ¶Marcellus preſbyter: caſtus emilius:
& ſaturninus martyres eodem die a-
pud capuam paſſi ſunt.
276 ¶Petrus martyr in ciuitate hiſpali paſ
ſus eſt. 8. id⁹ octobr.
277 ¶Palatia ſcā eodem die ancone quiit.
278 ¶Giſlerius confeſſor quieuit i chriſto
7. idus octobr.
279 ¶Melan⁹ confeſſor rhedonis claruit. 5.
idus octobris.
280 ¶Nicaſius epiſcopus: & ſocii martyres
in pago uilcaſino ipſo die paſſi ſunt.

281 ¶Canici⁹ abbas eodē die i scotia quiit.
282 ¶Hedisti⁹martyr apud rauēnā uia laurentina passus.4.id⁹ octobris.
283 ¶Eustathi⁹ presbyter ipso die in syria i christo dormiuit.
284 ¶Epion pbr eodē die biturice claruit.
285 ¶Vilstidus episcopus & confessor eodē die quiuit in pace.
286 ¶Venantius abbas quiuit turonis tertio idus octobris.
287 ¶Marcellus hadrianus & marcus eodē die martyrio coronantur.
288 ¶Saturnin⁹ & lupus martyres passi sūt pridie idus octobris.
289 ¶Fortunatus martyr:rome uia aurelia passus est idibus octobris.
290 ¶Luphilus & fortunatus martyres ipo die capue passi sunt.
291 ¶Saturnin⁹ pbyter:& nere⁹ cū aliis trecētis.lxv.passi sūt.i.7.cal.nouembris.
292 ¶Florētinus epus ciuitate aurasica claruit:qui multis clar⁹ uirtutib⁹ in pace quieuit.xvi.calen.nouembris.
293 ¶Victor episcopus:alexander & marianus martyres ipso die passi sunt.
294 ¶Alexāder & uictor .xv.calen.nouembris martyrio coronantur.
295 ¶Beronicus & pelagia: & alii.xlix.i antiochia syrie passi sūt.xiiii.cal.nouēb.
296 ¶Proculus & nicea mater ei⁹ ipso die i ciuitate puteoli mīi palmā pcipiunt.
297 ¶Dasi⁹:zotic⁹:& caius cū.xii.militib⁹ apd nicomediā passi sūt .xii.cal.nouē.
298 ¶Seuerianus episcopus eodē die burdigallis quieuit.
299 ¶Philippus episcopus :eusebi⁹ & hermes martyres apud andronopoli thracie passi sunt.xi.cal.nouembris.
300 ¶Vitalis confessor quieuit in christo.9. calen.nouembris.
301 ¶Hilarius epūs & confessor i ciuitate gallis quiit in pace.viii.cal.nouemb.
302 ¶Amandus: lucianus & florus cōfessores quiuerunt in pace.vii.cal.nouemb.
303 ¶Rusticus episcopus eodem die dormiuit in ciuitate nerbona.
304 ¶Florentius martyr apud tile castrum passus est.vi.calen.nouembris.
305 ¶Hiacynthus:quintus:felician⁹ & luci⁹ martyres i lucania prouincia passi sūt .4.cal.nouēbris.
306 ¶Ducenti & uiginti martyres apud aphricam passi sunt.3.calen.nouēbris.
307 ¶Seuerinus monachus de tyburtina ciuitate quiit in xpo.cal.nouembris.
308 ¶Amanti⁹ epūs i galliis citate rhedonis claruit pridie noñ.nouēbris. Cui⁹ uita scitate & miraculis extitit gloriosa.
309 ¶Proculus martyr ipso die augustudu

ni passus est.
310 ¶Letus presbyter aureliani quiit noñ. nouembris.
311 ¶Articus confessor in aphrica quieuit. viii.idus nouembris.
312 ¶Vilebrordus epūscopus in frixia depositur.vii.idus nouembris.
313 ¶Victorius episcopus & confessor unduni quieuit.v.idus nouembris.
314 ¶Demetrius epūs :amatus diaconus:eustothius & alii uiginti martyres antiochie passi sunt.4.idus nouembris.
315 ¶Monitor epūs eodē die aureliani quiit.
316 ¶Cunebertus epūs i ciuitate agrippinēsi deponitur pridie idus nouembris.
317 ¶Paternus martyr eodem die in territorio senonico passus est.
318 ¶Leo confessor in castello miliduno ipso die claruit.
319 ¶Valentinus:solutor & uictor mīes rauēne passi sunt idibus nouembris.
320 ¶Mitrus martyr in prouincia ciuitate a quis eodem die passus est.
321 ¶Clementinus:theodorus: & philomenus martyres apud thraciā ciuitate heraclea passi sunt.xviii.cal.decembris.
322 ¶Rufinus:marcus:ualerius:& honoratus martyres in aphrica triumphum percipiunt.xvi.calen.decembris.
323 ¶Maximus episcopus & martyr rome passus ē pśecutione maximiani : & posit⁹ est ad scūs tyburtiū .xiii.cal.decē.
324 ¶Simplicius epūs eodē die quiit i pace.
325 ¶Mapelus & caius mīes apud siciliā in citate mesana passi sunt.xii.cal.decēb.
326 ¶Taurinus: salutor: & auentor eodem die martyrio coronantur.
327 ¶Pragmatius episcopus augustuduni claruit.x.calen.decembris.
328 ¶Rhodon pbyter & cōfessor quieuit i pace in pago aspanio.9.cal.decēbris.
329 ¶Seuerinus monachus & solitarius eodem die parisius deponitur.
330 ¶Lucretia uirgo & martyr citate emerita ipso die passa est.
331 ¶Felicissimus confessor apud perusium claruit.viii.calen.decembris.
332 ¶Eralmus martyr antiochie passus est. vii.calen.decembris.
333 ¶Amator episcopus augustuduni quiet uit in domino.vi.calen.decembris.

OMnes & infiniti alii:quorū numerum & nomia solius dei sapiētia nouit:regnant in celis & cum christo gaudent in eternū. Cui⁹ regnum & imperium sine fine pmanet in secula seculorum Amen.

Explicit liber undecimus.

¶ Incipit prologus libri duodecimi.

Vodecim⁹ liber & ultim⁹ p̄sentis catalogi ptinet tabulā omniū & singulo⁹ sāctor⁹: quo⁹ gesta & passiones: aut acta in hoc uolumine cō scripta sunt. ad hōc ut unicuiq; legenti facile occurrat: qd querit. Circa quam tabulā & ipsi⁹ ordinem exponendū. 7 sunt ꝓsideranda. ¶ Primū: ga nomia sanctor⁹ seu festiuitatū posita sunt in hac tabula ſm ordinē alphabeti: uidelicet primo oia noia incipientia ab a. scdo a.b. tertio a .c. & sic ꝑ ordinē usq; in finē: ita tn ꝙ etiā in ipsis noibus incipiētib⁹ ab aliq; lr̄a erit idē ordo de ꝑsis lr̄is & de tertiis & de q̄rtis: & de oibus successiue usq; in finem nois. Ita ut in noib⁹ q̄ incipiūt ab una lr̄a primo ponant̄ noia: in qb⁹ ſe uel tertie lr̄e sūt priores iuxta ordinē alphabeti. Et sic de oibus lr̄is usq; in finē. uerbi gr̄a. In noib⁹ incipiētibus ab .a. primo ponunt̄ noia: in qb⁹ post .a. seqūt aliud. a. sicut aaron. Deinde nomina in qb⁹ post .a. sequit̄ .b. Et prio ponūt̄ illa noia: in qbus post .a. sequunt̄ .ba. si sūt. uel duplex .b. &. a. ut abbacuh: abbas. Deiñ illa in qb⁹ post .a. sequunt̄ .bc. si reperiunt̄. Deinde illa in qbus post .a. sequunt̄ .bd. ut abdias: & sic usq; in finē nomis. Talis q; ordo ſuat in oib⁹ noib⁹ singular⁹ lr̄ar⁹ alphabeti: sicut manifeste appebit legenti tabulā ipsā. Hoc tn̄ scito: ꝙ omittunt̄ diphthongi: y. loco. i. ponitur: &. h. infra dictiões ꝑ nihilo retinent̄: ad facilioꝛē querentiū inuentionem. ¶ Secūdo sciendū est: ꝙ noia omniū sāctor⁹ huī⁹ opis sunt posita in tabula ꝓicularit̄ singillatim & distincte. unde ꝙs i titulo capituli uel rubrica sint plures sci in simul cōiuncti: sicut multoties occurrit aliq̄ festus plurimo⁹ martyr⁹ uel scō⁹: quo⁹ noia ibidē sunt noiatim expſſa: suis tn̄ locis tabule posita sunt diuisa & distincta ſm lr̄as alphabeti. uerbi gr̄a. Sci martyres uer⁹ & securus qui simul uno capitulo ꝓhenduntur: noia tn̄ illo⁹ ꝑ se in tabula ponūt̄. f. nomē ueri sub lr̄a. u. & nomē securi sub lr̄a. s. Si uero noia aliquo⁹ scō⁹ nō expſſe i ꝓsenti ope sunt posita: tunc ponent̄ in tabula ꝙiunctim sub illa lr̄a: que eis melius ꝙueniat. f. uel sub lr̄a numeri: si numer⁹ scō⁹ exprimat̄: uel sub lr̄a societatis illius sci: cui sunt copulati. uerbi gr̄a. Sci triginta martyres sine alicui⁹ expſſione uoie in uno capitulo sunt ꝙiuncti: tn̄ in tabula ponunt̄ triginta martyres sub lr̄a. t. Item sci martyres diodor⁹ & marianus & socii in eadē legenda ꝓscribunt̄: tn̄ in tabula ponit̄ diodor⁹ sub lr̄a. d. & marianus sub lr̄a. m. socii uero: quoꝛ nec noia: nec numer⁹ expſſa sunt: ponunt̄ sub littera. s. sic: Socii diodori martyris: & sic de aliis. ¶ Tertio sciendū est ꝙ aliqui sci sunt: q; nec in rubrica siue titulo capituli nec in principio legende noiatim: nec sub noie societatis noiant̄: q tn̄ incidenter occurrunt infra legendā alterius sci: nec tn̄ alibi habēt aliquod capitulū ſpeale. Et isti in oibus locis huī⁹ uoluminis sunt signati infra legēdā cruce nigra sic ✝. Et istoꝛ etiā nomia siue singulariter sint expſſa siue sub certo numero nō tn̄ noiatim: expſſa ponunt̄ in tabula sub lr̄is ꝓgruentib⁹ eis. uerbi gr̄a. In legenda bibiane uirgis & martyris occurrunt incidenter flauianus martyr & faustus martyr: & isti i ei⁹ capitulo signati cruce nigra ponunt̄ sub littera. f. Itē darsola mater bibiane similiter in ipso capitulo noiata & signata cruce ponit̄ in tabula sub lr̄a. d. Itē in legenda iuliani & basilisse: in qua inciden ter occurrūt uno loco. 20. milites martyres & i alio loco. 7. frēs: & isti signati cruce ponunt̄ in tabula suis locis. f. primi sub lr̄a. u & secundi sub lr̄a. s. & sic de aliis. Hoc adiecto: ꝙ aliqui ex istis scis: qui intra aliog legendas ponunt̄ incidenter: aliq̄s in plurib⁹ legendis noiantur. Ne tn̄ in tabula i plurib⁹ locis ponant̄ signati sunt. in illis locis in q̄bus de ipsis plenior mētio habet̄. ¶ Quarto aduertendū est: ꝙ posito noie sci in tabula ponit̄ locus: ubi ꝙueniri debet. Et hoc duplic iter. Nam primo ex pte dextra legentis: que est in sinistra libri signatū est quoto libro: & quoto capitulo libri scūs ille uel legenda debeat inueniri. uerbi gr̄a. Aaron sacerdos: qui est prim⁹ in tabula libro. 6. capitulo. 30. Ex parte uero sinistra legentis: que est dextra libri signatum ē: quo die: cuiusq; mēsis scūs ille occurrit: indicibus i supiori margine delup exiſtentib⁹. Et sic poterit inueniri: uel in libro uel in calendario conscriptus. Sicut aaron sacerdos: ubi scriptus est ex parte dextra calē. iulii: quo die festum eius occcurrit. Sciendū tn̄ est: ꝙ sci illi quorum gesta in libro. xi. scripta sunt: p maiore pte nullū certū die anni determinatū habēt pro suo festo: sicut lupius dictū est. Et ideo istoꝛ noia in tabula nihil habēt signatuꝫ ex parte sinistra uidelicet die festi. Sed ex parte dextra habēt libꝝ & capitulū libri signatū. Et similiter alii plures sci aliog⁹ librorum: quo⁹ gesta ꝙs sub certis diebus anni sint posita ꝓpter aliquā ex causis supra ꝓlogo assignatis: tn̄ dies obitus uel passionis illo⁹ nusq; reperiūt̄. Iō q; isti tales ex pte sinistra nihil habēt signatū sicut appet ipsā tabulā

ꝑsiderāti. ¶ Quinto sciēdū est: q ſūt aliq ſci de qb⁹ nihil aliud potui ſuenire: niſi noīa illorū & dies paſſioīs uel mortis ſolūmodo in martyrologio deſcripta. Et iſti oēs ſupius cō prehēti ſūt ſub ultimo capitulo. xi. libri: ut aūt iſti facilius ſueniri poſſint: ſciēdus est q capitulū illud ultimum diuiſū ē ꝑ paragraphos. Et iſti ſignati ſūt per ſuos numeros eorum iḋice i ſupiori margine deſup exiſtēte: ut patet iſpiciēti. Tales ergo ſci qui ſunt in libro capīo ultio ſignati ſūt i tabula iſto modo: uidelicet qa a pte ſiniſtra habēt dies eoꝝ feſtiuos ſicut habent alii. A pte uero dextra ſignati ſunt ꝑ libros: & capīa & para. uerbi gra. Ioānes ꝑbt libro. xi. capīo ultio para. 40. & theodor⁹ epūs libro. xi. cap. ultio pag. 100. Et ſic de aliis. ¶ Sexto est aduertēdum: q ut ſciaī quis ſcūs i tabula noiaī ē prim⁹ in ꝓncipio legende expreſſus: uel quis ſ⁹ aut primo ꝓiunctus: uel quis ſcidenter ira legēdam requirēdus: talis ordo i tabula ponet. Nam oēs illi ſci qui ſtatim i ipſo principio capituli uel legēde ponūt habēt ante ſe ſic. ℭ. Illi uero qui ſario uel cōuinctim i eodē principio ſcribunt: habent ante ſe ſic. ℭ. Illi qui ſunt infra legendā uel capīm incidēter inſti habebunt in tabula ante ſe pagraphū ſic. ¶. Illi uero ſci de quibus nihil inuenitur niſi dies feſti & noīa ſolūmodo q ſunt in ultimo capitulo. xi. libri habebunt ante ſe in tabula pagraphum ſic. ℭ. qui paragraphi diuerſis coloribus poſſent ē fieri. Et per talia ſigna cognoſcere quiſq; pōt: ubi uel qualiter ſanctoꝝ geſta quoq; noīa ſunt in tabula debeāt inueniri. ¶ Septimo ſciendū est: quia ſicut continetur ſupra in prologo. xi. libri credēdum ē: plures eſſe ſcōs: quoꝝ geſta & paſſiones poſt opus iſtud pfectū aut mihi aut poſteris appareāt: qd propter ſcōꝝ infinitatē & libroꝝ numeroſitatē facile ſatis eſſet. Ite⁹ forte futurum eſt ꝑ ſucceſſiōes tpm ſanctos aliquos per militantem eccleſiā canonizandos: & ſcōꝝ catalogo conſcribendos: cū manus dīi non ſit abreuiata: que in terris homines de nouo ſciſcare & in celis multiplicare poteſt. Si talium igitur geſta in preſenti addicienda forent uolumine eoꝝ quoq; noīa in tabula eſſent apponēda. Sed talia noīa in litteraꝝ ordinē alphabeti excepta prima littera ſeruare nō poſſent. Et ideo in tabula iſta ꝑ ſingulas litteras alphabeti aliqd ſpacium dimittetur: ubi noīa ſanctoꝝ illoꝝ addiici poſſint: quoꝝ geſta preſenti uolumini contigeret de nouo conſcribi.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit tabula uidelicet liber duodecimus.

Tempore	Libro Capitulo Pa/ra/gra/pho
Et primo ponūt nomina icipientia ab. A.	
cal. iulii ¶ Aaron ſacerdos	vi xxxi
cal. iulii ¶ Aaron martyr	vi xxxv
18. cal. febr. ¶ Abbacuch ꝓphe.	ii lxxviii
14. cal. feb. ¶ Abbacuch mar.	ii c
¶ Abbas qđ ſcūs	xi cii
3. id⁹ mar. ¶ Abbatiſ. qđ uir.	iii clxxxvii
ꝑd. cal. apl. ¶ Abdas martyr	xi ultimo 105
ii. cal. maii ¶ Abdecalias epiſcopus & mariyr	iiii lxxi
9. cal. ianu. ¶ Abdias ꝓpheta	i lxxxvi
¶ Abdias epiſcop⁹	ix cxvi
¶ Abdon iudex	viii xiii
3. cal. aug. ¶ Abdon martyr	vi clvii
¶ Abel iuſtus mar.	iii iiii
¶ Abeſan iudex	viii xi
¶ Abibon diſcipu.	vii xvi
8. cal. mar. ¶ Abilius epus	iii cxliii
¶ Abrahā ꝓtarcha	ii lxxxviii
6. no. mar. ¶ Abſalon martyr	xi ultimo 85
15. cal. mar. ¶ Abundi⁹ martyr	xi ultimo 79
4. id⁹ decē. ¶ Abundi⁹ martyr	i liii
7. cal. ſep. ¶ Abundi⁹ martyr	vii cxvi
7. id⁹ mar. ¶ Acacius martyr	iii clxxxv
10. cal. iulii ¶ Acacius martyr	v cxxxvii
15. cal. oct. ¶ Acacius	viii lxxxiii
10. cal. maii ¶ Acepſima eps m̄.	iiii lxxviii
6. noñ. iulii ¶ Aceſtus martyr	vi xli
5. noñ. iulii ¶ Achaicus martyr	xi ultimo 189
ꝑd. idus no. ¶ Achias ꝓpheta	x li
7. id⁹ nou. ¶ Achilas epus	x xxxiiii
¶ Acontius ꝓfeſſor	xi ciii
7. id⁹ mar. ¶ Actius martyr	iii lxxxv
¶ Adam pater	iii ii
3. cal. ſept. ¶ Adauct⁹ martyr	vii cxxxv
¶ Adauct⁹ martyr	xi xxx
7. cal ma i ¶ Adelbert⁹ eps m̄.	iiii lxxxvii
8. cal. ianu. ¶ Adiutus cōfeſſor	ii iii
6. cal. febr. ¶ Adiutus abbas	iii xxxi
noñ. feb. ¶ Adiutus epus	iii lxxxvi
6. cal. febr. ¶ Adiutus martyr	xi ultimo 59
15. cal. iulii ¶ Adiutus ꝓſbyter	xi ultimo 174
3. cal. decē. ¶ Aduent⁹ domini in carnem	i i
3. cal. decē. ¶ Aduētus domini ad iudicium	i ii
3. cal. decē. ¶ Aduent⁹ domini ſpeciales	i iii
5. cal. octo. ¶ Adulph⁹ martyr	viii cxxv
idi. febr. ¶ Agabus ꝓpheta	iii cxviii
3. calē. maii ¶ Agab⁹ eps & m̄.	iiii c
3. noñ. apl. ¶ Agapeſ uir. & m̄.	iiii xxvii
ꝑd. id⁹ aug. ¶ Agapes martyr	vii lv
6. id⁹ aug. ¶ Agapes uirgo	xi ultimo 211
15. cal. mar. ¶ Agapes uirgo	xi ultimo 67
10. ca. mar. ¶ Agapitus papa	iiii lxxvii

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
15.cal. iun.	Agapitus martyr	v	xxi	
8.id⁹ aug.	Agapit⁹ diaco⁹ m	vii	xxx	
15.cal.sep.	Agapitus mē	vii	lxxiiii	
9.cal.apri.	Agapitus pſeſſor	xi	ultimo	98
4.cal.ma.	Agapitus mē	xi	ultimo	153
	Agapitus epſ	xi	ix	
no. febr.	Agatha uirg.&m	iii	lxxxiiii	
7.id⁹ decē.	Agathon martyr	i	xxxvii	
	Agathon abbas	i	xxxviii	
16.cal.mar.	Agathon martyr	iii	cxxiiii	
idi.apri.	Agathonica mar.	iiii	xlix	
4.non.iulii	Aggeus ppheta	vi	li	
pd.no. ian.	Aggeus martyr	xi	ultimo	27
7.id⁹ mar.	Aggius martyr	iii	clxxxv.	
calē.ſep.	Agilus abbas	viii	xxiii	
pd. id⁹ ma.	Aglaia ſcimōialis	iiii	clxv	
19.cal. ian.	Agnellus abbas	i	lxvii	
	Agnellus epſ	iii	lxxv	
	Agnellus epſ	iii	lxxxv	
12.cal.febr.	Agnes uirgo &m	ii	cvii	
5.calē. feb.	Agnes ſecundo	iii	xxxiii	
pd:no.nou.	Agricola martyr	x	xxi	
17.cal.ian.	Agricola martyr	xi	ultimo	
	Agrippa pſeſſor	xi	lxxix	
	Agrippinus epus	xi	vi	
	Aimon pſeſſor	xi	cxviii	
calē.dec.	Albanus mē	i	xvi	
ii.cal.iul.	Albanus mē	v	cxxxii	
ii.cal.iul.	Alban⁹ epſ & mē	v	cxxxiii	
4.no.iun.	Albina martyr	v	lxxvii	
cal.mar.	Albinus epſ	iii	clxiii	
no.feb.	Albuinus epſ	iii	lxxxv	
4.no. nou.	Alcindinus mē	x	xiii	
	Alcippiades mē	xi	xiii	
3.cal. febr.	Aldegūdis uirgo	xi	ultimo	43
pd.id⁹ dec.	Alexander mē	i	lxii	
14.ca.mar.	Alexander mar.	iii	cxxxiiii	
4.cal.mar.	Alexāder epſ&p.	iii	cliii	
7.id⁹ mar.	Alexander mar.	iii	clxxxv	
6.id⁹ mar.	Alexander mē	iii	clxxxviii	
5.idus mar.	Alexander mē	iii	cxci	
15.cal.apri.	Alexāder epſ mē	iii	ccvi	
5.cal. apri.	Alexander mar.	iiii	lx	
8.calē.mai.	Alexander mar.	iiii	lxxxiiii	
3.no. maii	Alexāder pa.&m	iiii	cxviiii	
4.cal. iun.	Alexander mē	v	xiii	
4.non. iun.	Alexander mar.	v	xxvii	
6.id⁹ iulii	Alexander mar.	vi	xxvii	
12.cal.aug.	Alexander mē	vi	cxxii	
7.cal. ſept.	Alexander mar.	vii	cxviii	
5.cal. ſept.	Alexāder epſ&p.	vii	cxxx	
ii.cal.octo.	Alexāder epſ&m	viii	cii	
5.idus ſeb.	Alexander mar.	xi	ultimo	56
3.ca.mar.	Alexander mē	xi	ultimo	79
6.cal.apri.	Alexander mar.	xi	ultimo	101
8.idus iun.	Alexander mar.	xi	ultimo	164
5.idus ſept.	Alexander mar.	xi	ultimo	245
6.cal. nou.	Alexander mē	xi	ultimo	295

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
15.cal.nou.	Alexāder martyr	xi	ultimo	294
9.cal.ma.	Alexandria mar.	iiii	clxxxi	
	Alexandrini epi	xi	vi	
16.ca. aug.	Alexius pſeſſor	vi	cvii	
cal.ianu.	Almachius mar.	ii	xxxi	
5.no. nouē.	Alpaides uirgo	x	xx	
pd.cal.iul.	Alpinianus pſbr	vi	xxx	
pd.ca.ianu.	Altinus epſ	ii	xxv	
8.idus feb.	Amandus epſ	iii	c	
7.cal. non.	Amandus martyr	xi	ultimo	302
4.idus iun.	Amantius martyr	v	ciiii	
pd.no.nou.	Amantius preſbr	x	xxii	
4.idus feb.	Amātius martyr	xi	ultimo	57
8.idus iun.	Amātius martyr	xi	ultimo	164
pd-no.nou.	Amantius epſ	xi	ultimo	308
15.cal.decē.	Amanus epſ	x	lxxi	
7.id⁹ nouē.	Amaranth⁹ mar.	x	xxxv	
	Amata uirgo	xi	lv	
cal.maii	Amator epiſcop⁹	iiii	cxiii	
6.cal. decē.	Amator epiſcop⁹	xi	ultimo	333
idib⁹ ſep.	Amatus preſbr	viii	lxxiii	
4.id⁹ nouē.	Amat⁹ diacon⁹ m	xi	ultimo	314
7.id⁹ decē.	Ambroſi⁹ epiſco pus doctor	i	xxxvi	
pd.no.apri.	Ambroſi⁹ diac⁹ p.	iiii	xxxi	
17.cal.nou.	Ambroſius epſ	ix	lxxv	
	Ambroſius pſeſ.	ix	lxxvi	9
4.no.nouē.	Ambroſi⁹ abbas	x	xv	
4.no.octo.	Amelius martyr	ix	xxi	
4.no. octo.	Amicus epicop⁹	ix	xxi	
pd.idus iul.	Amicus epiſcop⁹	xi	ultimo	192
15.cal.ianu.	Amon martyr	i	lxxviii	
5.idus febr.	Amon martyr	xi	ultimo	56
pd.idus de.	Amonaria m	i	lxiii	
pd.idus de.	Amonaria m	i	lxiii	
15.cal.febr.	Amonius martyr	ii	xcvii	
5.idus ſeb.	Amonius pſeſſor	ii	cix	
16.cal.mar.	Amonius martyr	iii	cxxiiii	
4.non. maii	Amonius martyr	iiii	cxx	
	Amonius abbas	iiii	xviii	
5.cal. decē.	Amonius martyr	x	cxv	
pdie id⁹ feb.	Amoni⁹ infans m	xi	ultimo	60
7.cal.apri.	Amonius martyr	xi	ultimo	100
6.idus ſeb.	Amonius martyr	xi	ultimo	241
3.cal. decē.	Amos egypti⁹ ab	i	vi	
pd.ca. apr.	Amos propheta	iiii	xvi	
pd.ca.apri.	Amos abbas	iiii	xvii	
no.april.	Amphianus	xi	ultimo	111
	Amphilacus epſ	xi	cxxviii	
	Amplei⁹ diſcipu.	vi	c	
	Ampliat⁹ diſcip.	vi	c	
5.idus iulii	Anaclet⁹ pa.& m	vi	xcv	
17.ca.ianu.	Ananias puer	i	lxxi	
8.cal.febr.	Ananias diſcipu.	iii	xxi	
ii.cal. mar.	Ananias epſ & m	iiii	lxxi	
8.cal.ianu.	Anaſtaſia martyr	ii	ii	
7.idus ian.	Anaſtaſius mē	ii	lii	
ii.cal.febr.	Anaſtaſius mar.	ii	cxiii	

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
ℂAnastasiꝰ pfessor	ii	cxiiii	
5.cal.maii ℂAnastasius papa	iiii	lxxxxi	
3.cal.iulii ℂAnastasius mar.	vi	xxiiii	
12.cal.sep. ℂAnastasius mar.	vii	lxxxviii	
6.cal.sep. ℂAnastasius mar.	vii	cxxiiii	
7.idus iulii ℂAnatolia uirg.m.	vi	lxxiii	
6.idꝰ martii ℂAnatolius epus	iii	clxxxix	
8.cal.iulii ℂAncelas martyr	vi	liii	
cal.maii ℂAndeolus martyr	iiii	cxi	
8.cal.octo. ℂAndochius mar.	viii	cxvi	
3.noñ. maii ℂAndoenus epus	iiii	cxxx	
ℂAndragalyna	iii	cviii	
pd.cal.dec. ℂAndreas apꝰus	i	viii	
idꝰ.maii ℂAndreas martyr	v	iiii	
ℂAndreas eremita	v	cviii	
ℂAndronicꝰ diſcip.	vi	c	
5.idꝰ octo. ℂAndronicus mar.	ix	li	
4.no.nouẽ. ℂAnepotiſthus mr̃	x	xiii*	
pd.cal.apl. ℂAnelus martyr	xi	ultimo	105
3.cal.octo. ℂAngeli ſancti	viii	cxxx	
4.no.octo. ℂAnianus epus	ix	xix*	
15.cal.maii ℂAnicetꝰ papa & m̃	iiii	lvii	
4.no.maii ℂAnna martyr	iiii	cxx	
7.cal.aug. ℂAnna mater dñe	vi	cxxxix	
ℂAnna matꝰ ſamue.	vii	lxxxi	
cal.ſep. ℂAnna ꝓphetiſſa	viii	xvi	
8.cal.aplis ℂAnnunciatio uir ginis marie	iii	ccxxv	
9.cal.iunii ℂAnolinus martyr	v	xxxviii	
cal.decẽ ℂAnſanus martyr	i	xiiii	
5.noñ.apl. ℂAnſelmus epꝰ	vi	lvi	
ℂAnſelmus pfeſſor	vi	lvii	
3.no.ianua. ℂAntheriꝰ papa mr̃	ii	xxxvii	
14.cal maii ℂAntias martyr	iiii	lxi	
5.noñ. ſep. ℂAntidius epus m̃.	viii	xxxii	
5.cal.maii ℂAntimꝰ epꝰ & mr̃.	iii	xcii	
5.idꝰ maii ℂAntimꝰ ꝓb.& m̃.	iiii	cliii	
5.cal. octo. ℂAntimus martyr	viii	cxxiii	
ℂAnthinodorus	xi	xxvi	
ℂAntiocheni epi	xi	vii	
idibꝰ oct. ℂAntiochus epus	ix	lxviii	
9.cal.aug. ℂAntiogenus mar.	vi	cxxxii	
12.cal. dec. ℂAntipas ꝓbꝰ. m̃.	x	lxxxvii*	
8.idꝰ ſebr. ℂAntholianus ma.	xi	ultimo	51
idi.iulii ℂAntomas diſcip.	vi	c	
3.cal.maii ℂAntonia uirgi.m̃.	iii	c	
4.no.maii ℂAntonia uirgi.m̃.	iii	cxxiii	
16.cal.mar. ℂAntoninus mar.	iii	cxxii	
11. cal.ſept. ℂAntoninus mar.	vii	xciiii	
4.no. ſeptẽ. ℂAntoniꝰ ꝓb. m̃.	viii	xxiiii	
3.no. ſeptẽ. ℂAntoniꝰ puer m̃.	viii	xxxiii	
ℂAntoninus epus	viii	cviii	
pd.cal.oct. ℂAntoninus mar.	viii	cxxxiii	
4.no.nouẽ. ℂAntoniꝰ mar.	x	xiii	
7.idꝰ ianu. ℂAntoniꝰ ꝓb. m̃.	ii	lii	
16.cal.feb. ℂAntonius abbas	ii	xcii	
6.cal.maii ℂAntonius martyr	iiii	lxxxix	
idi.iunii ℂAntonius pfeſſor	v	cxi	

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
4 cal. aug. ℂAntonius martyr	vi	clvii	
ℂAntoniꝰ mõach⁹	xi	cxvi	
idibꝰ iul. ℂApelles diſcipulꝰ	vi	c	
ℂApelles pfeſſor	xi	xl	
17.cal. oct. ℂAper epiſcopus	xi	ultimo	247
ℂApius confeſſor	xi	xx	
16.cal.maii ℂApodemus mar.	iii	lvi	
10.cal.aug. ℂApolliaris epꝰ m̃	vi	cxxviii	
ℂApolliaris epꝰ ꝓ.	vi	cxxix	
10.cal.ſep. ℂApollinaris mr̃.	vii	xcv	
ℂApollinaris epus	xi	cxxii	
4.cal.maii ℂApollinaris mr̃.	xi	ultimo	132
11.cal.iulii ℂApollinaris mar.	xi	ultimo	178
3.noñ .oct. ℂApollinarꝰ epus	xi	ultimo	272
5.idꝰ febru. ℂApollonia uir.m̃	iii	cvii	
16.cal. mar ℂApollonius mar.	iii	cxxii	
8.idꝰ. mar. ℂApollonius mar.	iii	clxxxiii	
4. idus apl. ℂApolloniꝰ pb̃.m̃.	iiii	xliii	
14.cal.maii ℂApollonius ſena tor martyr	iiii	lxii	
ℂApolloniꝰ abbas	iiii	lxiii	
ℂApolloniꝰ pfeſſor	iiii	lxiiii	
4.cal .aug. ℂApollonius mar.	vi	clvii	
ℂApolloniꝰ pfeſſor	xi	xv	
noñ.apl. ℂApolloniꝰ mar.	xi	ultimo	110
4.idus apl. ℂApolloniꝰ pb̃.m̃	xi	ultimo	115
8.idus maii ℂAppitio ſacti mi chealiſ archãg.	iiii	cxl	
17.cal.nou. ℂAppitõ ſci miꝯ	x	lxxi	
no. aug. ℂAphra martyr	vii	xxviii	
11.cal.ſep. ℂAprilis martyr	xi	ultimo*	219
idibus mar. ℂAphrodiſius mr̃.	iii	cci	
11. cal.apil. ℂAphrodiſius epꝰ	iii	ccxviii	
pd.idꝰ mar. ℂAphrodiſiꝰ pfeſſ.	xi	ultimo	89
4.cal.maii ℂAphrodiſius mr̃.	xi	ultimo	151
4.no.febr. ℂApronianus mr̃.	iii	lxxiii	
3.idus febr. ℂApuleꝰ martyr	iii	cxiiii	
noñ.oct. ℂApuleus martyr	ix	xxx	
10.cal.febr. ℂAquila uxor ſeue riani martyr	iii	xvi	
8. idus iulii ℂAquila diſcipulꝰ	vi	lxviii	
cal. aug. ℂAquila martyr	vi	x	
9.cal.aug. ℂAquilina martyr	vi	cxxxi	
pd. no. ian. ℂAquilinus mar.	ii	xliii	
pd.no.febr. ℂAquilinus mar.	iii	lxxxii	
16.cal.aug. ℂAquilinus mar.	vi	cx	
17.cal.iunii ℂAglinꝰeps & mr̃.	xi	ultimo	141
16.cal .iunii ℂAquilinus mar.	xi	ultimo	145
ℂArabian* pfeſſor	xi	xxii	
ℂAram pater	iii	lvi	
pd.idus ian. ℂArchadius mar.	ii	lxvii	
idi. nou. ℂArchadius mar.	x	lviii	
10.cal. ſep. ℂArchelaus mar.	xi	ultimo	220
9.cal.maii ℂArchileꝰdiac. m̃.	iiii	lxxxiii	
4.idꝰ maii ℂArchileus mar.	iiii	clv	
ℂArchilocus epus	xi	lxxviii	
4.cal.april. ℂArchiminus mr̃.	iiii	x	

Tempore	Li. Capitulo	Pa.
15.cal.apl.	¶Archyp^d'discipul	xi ccxi
non.sep.	¶Archonti^s mar.	iii ultimo 239
ca.octo.	¶Areta martyr	xi ultimo 266
pd.no.iun.	¶Aretius martyr	xi ultimo 163
	¶Argentarius pſef.	xi c
4.no.ianu.	¶Argeus martyr	ii xxxvi
	¶Aristarch^s discip	vi c
pd.no.aug.	¶Aristarch^s discip	vii xix
3.no.ſep.	¶Aristeus martyr	viii xxxiii
pd.ca.ſept.	¶Aristides pſeſſor	vii cxl
8.ca.mar.	¶Aristion discipul	iii cxlii
6.no.iul.	¶Aristo martyr	vi xlii
	¶Aristobol^s'diſci.	vi c
15.cal.ma.	¶Aristonicus mar.	xi ultimo 125
4.cal. apri.	¶Armogaſtes mar.	iiii x
15.ca.augu.	¶Arnulphus epſ	vi cxiiii
17.cal.ſep.	¶Arnulphus epſ	vii lxviii
	¶Arphaſath pater	ii xlviii
19.cal.ian.	¶Arſenius martyr	i lxviii
14.cal.aug.	¶Arſenius abbas	vi cxviii
	¶Artebi^s epiſcopu	xi lviii
	¶Artemia uir.& m	vii lxx
8.id^s ianua.	¶Artemius martyr	v xcii
8.idus no.	¶Articus pſeſſor	xi ultimo 31
3.no.ma.	¶Aſcenſio dñi	iiii cxxviii
10.cal.ſebr.	¶Aſcla martyr	iii xv
15.ca.nouẽ.	¶Aſclepiades epi	
	ſcopus &martyr	ix lxxxii
	¶Aſter patriarcha	iii xcvi
	¶Aſianus epſ	xi viii
	¶Aſyncrit^s diſci.	vi c
12.ca.ſeptẽ.	¶Aſſūptio unꝛa.ma.	vii lxv
16.ca. mar.	¶Aſterius martyr	iii cxxiii
5.no.mar.	¶Aſteri^s ſenator m	iii clxxi
10.cal.ſept.	¶Aſterius martyr	vii ci
12.cal.nou.	¶Aſterius martyr	ix lxxxix
7.id^s mar.	¶Athanaſius mar.	iii clxxxv
6.no.ma.	¶Athanaſius epſ	iiii cxv
5.id^s mar.	¶Attalus abbas	iii cxc
4.no.iun.	¶Attalus martyr	v lxxvii
4.no.iun.	¶Attalus martyr	v lxxvii
	¶Atticus epſ	xi lxxx
idi.decẽ.	¶Aubertus epſ	xi ultimo 8
7.idus iul.	¶Audax martyr	vi lxxiii
9.cal. nou.	¶Audax pſbr & m	xi ci
14.cal. feb.	¶Auditax martyr	ii c
5. idus ſep.	¶Audomarus epſ	viii lviii
9.cal. ſep.	¶Audoricus epſ	xi ultimo 223
pd.no. feb.	¶Auentinus epſ	xi ultimo 50
12. cal. dec.	¶Auentor martyr	xi ultimo 526
7. id^s febr.	¶Augulius epſ	iii cv
12. cal. feb.	¶Auguri^s martyr	ii cx
7.cal.iun.	¶Auguſtinus epſ	v xlviii
5.cal.ſeptẽ.	¶Auguſtinus epi	
	ſcopus doctor	vii cxxviii
4.no.octo.	¶Aurea uirgo	x xxiii
12.ca.nouẽ.	¶Aurea uirgo &m	ix lxxxvii
16.cal.iul.	¶Aurelianus epſ	xi ultimo 171

Tempore	Li. Capitulo	Pa.
6.cal.ſeptẽ.	¶Aurelius martyr	vii cxxiii
5.idus ſebr.	¶Auſbertus epſ	iii cviii
4.idus feb.	¶Auſtreberta uir.	iii cxii
15.cal. iun.	¶Auſtregiſill^s epſ	v xxv
pd.cal.iul.	¶Auſtriclintan^s pſ.	vi xxx
pd.id^s dec.	¶Auxentius mẽ	i lxi
17.cal. ian.	¶Azarias puer	i lxxi
10.cal. ma.	¶Azarus martyr	iiii lxxviii

.B.

15. cal. iun.	¶Babila uirg. & mv	xxiii
12.cal.nou.	¶Babila uirg.& mix	lxxxvii
9.cal.febr	¶Babilas epſ & miii	xviii
	¶Bacchilus epſ	xi lxxxi
pd. id^s ma.	¶Bacchus martyr	viii clxx
no.octo.	¶Bacchus martyr	ix xxix
15.cal.iul.	¶Badulph^s abbas	xi ultimo 175
pd. ca.apr.	¶Balbina uirgo	iiii xix
pd.no.oct.	¶Balbina uirgo	xi ultimo 274
3.cal. mar.	¶Baldomerus pſ.	xi ultimo 78
	¶Balthaſar rex	ii xlviii
ca. octo.	¶Banon pſeſſor	ix x
pd.no. dec.	¶Barbara uir.& mi	xxv
pd.id^s ma.	¶Barbarus martyr	iiii clxx
pd. ca. ian.	¶Barbatianus	ii xxiii
5.cal. decẽ.	¶Barlaam eremita	x cxiiii
3.idus iun.	¶Barnabas aposto.	v cv
9.cal. ſept.	¶Bartholome^ ap.	vii ciii
	¶Baruch,ppheta	iiii cx
4. cal. ſept.	¶Baſila ſancta	xi ultimo 251
6. no. mar.	¶Baſileus martyr	iii clxix
10.ca.iun.	¶Baſileus epſ	xi ultimo 148
4.idus iun.	¶Baſilides pſeſſor	v ciii
pd.id^s iun.	¶Baſilides martyr	v cix
4.cal.iul.	¶Baſilides martyr	vi xxi
7.idus ian.	¶Baſiſſa uirgo	i lii
ca.ian.	¶Baſilius epſ	i xxviii
idi. oct.	¶Baſolus abbas	x lxix
p. no. mar.	¶Baſſa martyr	iii clxxx
14.ca. febr.	¶Baſſianus epſ	ii ci
16.ca.mar.	¶Baſſianus martyr	iii cxxiiiii
5.id^s decẽ.	¶Baſſinus martyr	xi ultimo 4
non.dec.	¶Baſſus epſ & mẽ	i xxx
16.ca. mar.	¶Baſſus martyr	iii cxxiiii
3.cal. febr.	¶Bathyldis regina	iii lix
15.cal.iun.	¶Baudelius mar.	v xxiiii
4.ca.augu.	¶Beatrix uirg & m	vi cliii
6.ca.iun.	¶Beda pſbr & pſef.	v lv
	¶Bene abbas	xi lxxiii
pd.no.ian.	¶Benedicta mar.	ii xlii
8.id^s octo.	¶Benedicta uir.m.	x xl
3.ca.iul.	¶Benedicta uirgo	xi ultimo 13
12.ca. apri.	¶Benedict^ abbas	iii ccxiiii
	¶Benedictus papa	iii ccxv
	¶Bndict^ monach^	iii ccxvi
	¶Benedictus mar.	v cxxix

Tempore		Li.	Capitulo.	Pa.
	ℭ Beniamin pſriarc.	iii	xcvi	
	ℭ Beniamin epus	vii	xcvi	
	ℭ Beniamin epus	xi	viii	
	ℭ beniamin senex	xi	xlii	
8. idus iun.	ℭ Benign⁹ diac⁹ m̄.	v	xciiii	
cal. nou.	ℭ Benigu⁹ ꝑſbr mf.	x	iii	
3. no. aplis	ℭ Benign⁹ martyr	xi	ultimo	108
cal. ſep.	ℭ Bercari⁹ abbas m̄	viii	xxii	
13. cal. ſep.	ℭ Bernardus abbas	vii	lxxxiiii	
	ℭ Berno abbas	xi	lxiiii	
14. cal. nou.	ℭ Beronic⁹ martyr	xi	ultimo	295
no. ſeptē.	ℭ Bertinus abbas	viii	xxxviii	
16. cal. aug.	ℭ Beſia martyr	vi	cx	
16. cal. aug.	ℭ Beturius martyr	vi	cx	
4. no. decē.	ℭ Bibiana uirgo m̄.	i	xix	
6. idus maii	ℭ Blanda martyr	iiii	cl	
4. no. iunii	ℭ Blandina martyr	v	lxxvii	
3. no. febr.	ℭ Blaſius epſ & mf	iii	lxxvi	
ꝑd. id⁹ ſep.	ℭ Bona uirgo	viii	lxxi	
	ℭ Boniface⁹ pa. ꝑm⁹	iiii	clx	
8. id⁹ decē.	ℭ Bonifacius mar.	i	xxxv	
	ℭ Bonifaci⁹ pa. q̄rt⁹	iiii	clxi	
ꝑd. id⁹ maii	ℭ Bonifaci⁹ martyr	iiii	clxv	
	ℭ Bonifaci⁹ epſ ꝓfeſ.	iiii	clxvi	
no. iunii	ℭ Bonifaci⁹ epſ & m̄v		lxxxvii	
	ℭ Bonifaci⁹ epſ & m̄v		lxxxviii	
	ℭ Bonifacius epus	v	lxxxix	
16. cal. ſep.	ℭ Bonifaci⁹ diac⁹ m̄.	vii	lxxi	
18. cal. febr.	ℭ Bonitius epus	ii	lxxxii	
idib⁹ iul.	ℭ Bonoſa uirgo m̄.	xi	ultimo	194
12. cal. ſep.	ℭ Bonus martyr	xi	ultimo	218
cal. aug.	ℭ Bonus ꝑſb. & m̄.	vii	vi	
18. cal. iulii	ℭ Brandanus epſ	v	cxvii	
cal feb.	ℭ Brigida uirgo	iii	lxix	
7. idus iulii	ℭ Brithyus epus	vi	lxxiiii	
idi. nou.	ℭ Brithyus epus	x	lv	

C.

	ℭ Cainan pater	iii	vii	
4. no. mar.	ℭ Cai⁹ palatin⁹ m̄.	iii	clxxiiii	
6. id⁹ mar.	ℭ Caius martyr	iii	clxxxvii	
10. cal. maii	ℭ Cai⁹ papa. & m̄.	iiii	lxxiiii	
	ℭ Caius preſbyter	iiii	lxxv	
4. no. octo.	ℭ Caius diſcipulus	x	xvii	
	ℭ Caius epiſcopus	xi	viii	
ꝑd. no. ian.	ℭ Caius martyr	xi	ultimo	27
10. cal. mar.	ℭ Caius martyr	xi	ultimo	74
13. cal. maii	ℭ Caius martyr	xi	ultimo	125
12. cal. nou.	ℭ Caius martyr	xi	ultimo	297
12. cal. dec.	ℭ Caius martyr	xi	ultimo	325
16. cal. ian.	ℭ Calanicus mar.	i	lxxiii	
5. cal. febr.	ℭ Calanicus mar.	iii	xxxix	
4. cal. febr.	ℭ Calendinus mar.	iii	xli	
	ℭ Caleph pater	viiii	ii	
ꝑd. id⁹ maii	ℭ Callimachus mf	iiii	clxx	
8. id⁹ febr.	ℭ Calliſta uir. & m̄	iii	ci	

Tempore		Li.	Capitulo.	Pa.
16. cal. maii	ℭ Calliſtus martyr	iiii	lv	
ꝑd. id⁹ oct.	ℭ Calliſt⁹ pa. & mf	ix	lxii	
14. cal. aplis	ℭ Calocerus mar.	iii	ceviii	
14. cal. iulii	ℭ Calocerus mar.	v	xvii	
cal. aug.	ℭ Calumnioſus m̄.	vii	vi	
8. idus iun.	ℭ Candida mar.	v	xcii	
4. cal. ſep.	ℭ Cándida uirgo	xi	ultimo	229
7. id⁹ mar.	ℭ Candidus mar.	iii	clxxxv	
10. cal. oct.	ℭ Candidus mar.	viii	ciii	
5. idus mar.	ℭ Candidus mar⁹	iii	xci	
	ℭ Candidus ꝓfeſſ.	xi	xix	
4. no. febr.	ℭ Candidul⁹ martyr	xi	ultimo	46
5. no. octo.	ℭ Cándidus martyr	xi	ultimo	270
5. id⁹ octo.	ℭ Canicius abbas	xi	ultimo	241
ꝑd. cal. iun.	ℭ Cánianilla uir. m̄	v	lxx	
ꝑd. cal. iun.	ℭ Cátianus martyr	v	lxx	
ꝑd. cal. iun.	ℭ Cantius martyr	v	lxx	
4. cal. aug.	ℭ Capanus martyr	vi	clvii	
	ℭ Capithon epus	xi	viii	
	ℭ Capithon ꝓfeſſor	xi	liiii	
13. cal. nou.	ℭ Capraſius mar.	ix	lxxxvi	
cal. iunii	ℭ Capraſius abbas	xi	ultimo	162
	ℭ Captiua q̄dā ſcā	xi	xxxiiii	
10. cal. iunii	ℭ Carceri⁹ martyr	v	cxxxvii	
cal. iulii	ℭ Carilephus ꝓfeſſ.	vi	xxxvii	
4. cal. maii	ℭ Carilipus mar.	xi	ultimo	131
	ℭ Carol⁹ ipa. ꝓfeſſ.	xi	xciiii	
4. id⁹ decē.	ℭ Carpophor⁹ ꝑf. m̄	i	liii	
no. iulii	ℭ Carpophorus m̄.	vi	lxiiii	
6. id⁹ nou.	ℭ Carpophorus m̄.	x	xxxvii	
15. cal. ſep.	ℭ Carpophorus m̄.	vii	lxxxvii	
idi. aplis	ℭ Carpus epſ mar.	iiii	xlix	
3. id⁹ octo.	ℭ Carpus diſcipul⁹	ix	lvi	
	ℭ Caſiodor⁹ ꝓfeſſ.	xi	lx	
3. no. decē.	ℭ Caſſianus mar.	i	xxii	
16. cal. ma i	ℭ Caſſianus martyr	iiii	lvi	
no. aug.	ℭ Caſſian⁹ epſ ꝓfeſ.	vii	xxvii	
idi. aug.	ℭ Caſſian⁹ epſ & m̄.	vii	lviii	
	ℭ Caſſian⁹ ꝓſbyter	vii	lix	
6. id⁹ octo.	ℭ Caſſius martyr	ix	xlvi	
3. cal. iulii	ℭ Caſſius epus	vi	xxv	
13. cal. aug.	ℭ Caſſiul martyr	xi	ultimo	197
5. cal. aplis	ℭ Caſtor martyr	xi	ultimo	102
5. cal maii	ℭ Caſtor martyr	xi	ultimo	150
no. iulii	ℭ Caſtorius martyr	vi	lxiiii	
6. id⁹ nouē.	ℭ Caſtoriul martyr	x	xxxvi	
7. cal. aplis	ℭ Caſtulus martyr	iii	ccxxxi	
11. cal. iunii	ℭ Caſtus martyr	v	xxx	
ꝑd. no. ſep.	ℭ Caſtus martyr	xi	ultimo	257
ꝑd. no. oct.	ℭ Caſtus martyr	xi	ultimo	275
8. idus maii	ℭ Cathaldus epus	iiii	cxliii	
7. cal. decē.	ℭ Catharina uir. m̄	x	cv	
15. cal. febr.	ℭ Cathedra pet ꝓaii		xcv	
8. cal. mar.	ℭ Cathedra pet ꝓaiii		cxl	
idi. iulii	ℭ Catilinus martyr	vi	ciii	
10. cal. dec.	ℭ Cecilia uir. & m̄.	x	xcvi	
16. cal. maii	ℭ Cecilianus mar.	iiii	lvi	
idi. maii	ℭ Cecilius epus	v	iii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	¶Cedonius epus	v	cii	
	¶Celadion eps	xi	vi	
5.non.febr.	¶Celerina martyr	iii	lxxix	
3.non.febr.	¶Celerin⁹ diac⁹ pſ.	iii	lxxix	
3.non.febr.	¶Celerinus mar.	xi	ultimo	49
	¶Celestin⁹ papa p̄	v	xviii	
14.cal.iun.	¶Celestin⁹ papa s̄	v	xix	
	¶Celestinus ꝑſeſſ.	v	xx	
5.idus ma.	¶Celianus martyr	iiii	cli	
5.non.mar.	¶Chelidoni⁹ mar.	iii	clxxii	
7.id⁹ ianu.	¶Celſus puer mar.	ii	lii	
5. cal.aug.	¶Celſus martyr	vi	cxlvii	
3.non.nou.	¶Chenelmus mar.	x	xix	
4.idus iun.	¶Cenſurus eps	xi	ultimo	169
4.cal. febr.	¶Centum &.20.mi			
	lites martyres	iii	xli	
	¶Centum ſocii ſy			
	meonis epi & m.	iiii	lxxi	
4.id⁹ aug.	¶Cetū&.6 s.mil.m̄	vii	xliii	
15.ca.mar.	¶Cheramon mar.	iii	cxxvi	
	¶Cheramon eps m̄	xi	xxviii	
5.cal. ianu.	¶Cerberuſ martyr	ii	xx	
6.id⁹ octo.	¶Cerbonius eps	ix	xliii	
	¶Cerdo eps	xi	vi	
4.idus iun.	¶Cerealis martyr	v	cliii	
18.cal. oct.	¶Cerealis martyr	viii	lxxvii	
	¶Celar diſcipulus	vi	c	
	¶Cesarienſes epi	xi	ix	
6.ca.ſept.	¶Ceſarius eps	vii	cxxv	
cal.nou.	¶Ceſarius martyr	x	ii	
3.non.nou.	¶Ceſarius martyr	x	xviii	
	¶Cicis diſcipulus	vi	c	
5.cal.nouē.	¶Chilenus ꝑſeſſor	ix	cxvii	
8.idus iul.	¶Chilianus eps m̄.	vi	lxvi	
3.no.apri.	¶Chionia uir. & m̄	iiii	xxvii	
5.idus dec.	¶Cyprianus abbas	i	li	
18.ca.octo.	¶Cyprian⁹ eps m̄.	viii	lxxviii	
6.cal.octo.	¶Cyprianus eps m̄	viii	cxxi	
4.id⁹ octo.	¶Cyprian⁹ eps &m̄	ix	liii	
12.cal.iul.	¶Cyprianus mar.	xi	ultimo	176
cal.ianu.	¶Circunciſio dñi	ii	xxvii	
14.ca. iul.	¶Ciriacus martyr	v	cxxv	
6.id⁹ aug.	¶Ciriacus martyr	vii	xxxv	
12.cal.nou.	¶Ciriac⁹ papa & m̄	ix	lxxxvii	55
6.idus feb.	¶Ciriacus martyr	xi	ultimo	
11.cal.ianu.	¶Chiridonius mar	i	lxxxii	
5.ca.nou.	¶Cyrilla uir.& m̄.	ix	cxviii	
4.cal. febr.	¶Cyrillus eps	iii	xliii	
	¶Cyrillus eps	iii	xliiii	
7.id⁹ mar.	¶Cyrillus martyr	iii	clxxxii	
7.idus iul.	¶Cyrillus eps & m̄	vi	lxxi	
	¶Cyrillus diac⁹ m̄	vi	lxxii	
cal.augu.	¶Cyrillus martyr	vii	x	
	¶Cyrillus eps & m̄	x	xxxvi	
15.cal.apr.	¶Cyrillus martyr	xi	ultimo	95
6.cal.ma.	¶Cyrinus martyr	iiii	lxxxix	
pd. id⁹ iun.	¶Cyrinus mar.	v	cix	
8.cal. apri.	¶Cyrinus mar.	xi	ultimo	99

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
16. ca. aug.	¶Cyrinus martyr	vi	cx	
pd.ca. febr.	¶Cyrus martyr	iii	lxiii	
16.ca. ianu.	¶Citon martyr	i	lxxiii	
pd.id⁹ aug.	¶Clara uirgo	vii	lii	
8.cal.ianu.	¶Claudia ſancta	ii	iii	
5.cal. mar.	¶Claudianus mar.	iii	cli	
pd.no.mar.	¶Claudianus mar.	iii	clxxx	
5.no.decē.	¶Claudi⁹tribu.m̄.	i	xxii	
12.cal.mar.	¶Claudius martyr	iii	cxxxiiii	
7.id⁹ mar.	¶Claudius martyr	iii	clxxxv	
6.calē. ma.	¶Claudius martyr	iiii	lxxxix	
non.iul.	¶Claudius martyr	vi	lxiiii	
8.id⁹augu.	¶Claudius martyr	vii	xxx	
10.ca. ſep.	¶Claudius martyr	vii	ci	
6.id⁹nouē.	¶Claudius martyr	x	xxxvi	
pd. no.dec.	¶Clemens ꝑſbr	i	xxviii	
12.cal.nou.	¶Clemēs eps & m̄	ix	lxxxvii	
9.cal.decē.	¶Clemēs papa m̄.	x	xcviii	
5.ca.decē.	¶Clemēs flauⁱ⁹eps	x	cxiii	
18.cal.decē.	¶Clemēntius mar.	xi	ultimo	521
7.cal.octo.	¶Cleophas diſcip.	viii	cxviii	
7.idus ian.	¶Cler⁹diacon⁹&m̄	ii	liiii	
19.cal. febr.	¶Clerus ꝑſeſſor	xi	ultimo	54
6.cal.ma.	¶Cletus papa & m̄	iiii	lxxxviii	
7.idus ſep.	¶Clodoaldus	viii	l	
6.idus ſeb.	¶Coiuta uir. & m̄.	iii	cvi	
8.idus iul.	¶Colonat⁹ꝑbr m̄.	vi	lxvi	
pd.ca.ianu.	¶Colūba uirgo m̄.	ii	xxiiii	
ii.ca.decē.	¶Colūban⁹abbas	x	xciiii	
	¶Columbanus ꝑſ.	x	xcv	
pd.cal. iul.	¶Commemoratio			
	pauli apoſtoli	vi	xxvi	
4.non.nou.	¶Commemoratio			
	omniū mortuoꝝ	x	viii¹	
6. id⁹ decē.	¶Conceptio virgi			
	nis marie	i	xlii	
8.ca.octo.	¶Conceptio ſancti			
	ioannis baptiſte	viii	cxv	
idi. aug.	¶Concordia mar.	vii	lvi	
cal.ianu.	¶Cōcordi⁹ꝑbr m̄.	ii	xxx	
non. ma.	¶Cōiūctio corpoꝝ			
	ſtephāi & laurēti	iiii	cxxxix	
4.cal.iun.	¶Conon martyr	v	lxii	
	¶Conſtantia uirgo	iii	xxxiiii	
	¶Conſtantia mar.	viii	xcvi	
15.ca.octo.	¶Conſtātia uir.m̄.	ix	lxxxvii	
12.cal.nou.	¶Conſtantia uirgo	x	lxvi	
16.ca. decē.	¶Conſtantia uirgo	x	lxvii	
12.cal. iun.	¶Cōſtātin⁹ ipator	v	xxvi	
3.id⁹augu.	¶Conſtātin⁹ mar.	vii	li	
10.cal. oct.	¶Conſtantinus mr	viii	ciii	
pd.id⁹apri.	¶Conſtantinus eps	xi	ultimo	118
10.cal.dec.	¶Conſtantius mr	viii	ciii	
9.cal.octo.	¶Conſtantius ꝑſeſ.	viii	cxi	
	¶Conſtantius eps	viii	cxii	
8.cal. febr.	¶Cōuerſio.ſ.pauli	iii	xx	
	¶Copres ꝑſbyter	xi	xliii	
6.idus ſep.	¶Corbinianus eps	viii	liiii	
12.ca.nouē.	¶Cordula uir.&m̄	ix	lxxxvii	

Tempore	Li.	Capitulo.	Pa.
i4.cal.maii	¶Coreborus mar.	iiii	lxi
4.cal. aug.	¶Chorigenes mar.	vi	clvii
pd.cal.apl.	¶Cornelia mar.	xi	ultimo	105
4.no.febr.	¶Cornelius centu rio epus	iii	lxxiii
i8.cal. oct.	¶Corneli⁹ papa m̄.	viii	lxxvii
	¶Cornelius epus	xi	vii
pd.id⁹ maii	¶Corona martyr	iiii	clxviii
5.id⁹ aug.	¶Corona christi	vii	xlv
7.cal.iun.	¶Corpus christi	v	xlv
4. cal.aug.	¶Corseus martyr	vi	clvii
pd. cal.iul.	¶Corsic⁹ pſb.& m̄	xi	ultimo	182
4.non.ſep.	¶Cosmas pfessor	viii	xxvi
5.cal.octo.	¶Cosmas martyr	viii	cxxiii
i5.cal.ianu.	¶Cosmus martyr	i	lxxv
8.id⁹ septē.	¶Cotid⁹ diaconus	xi	ultimo	240
i5.cal.mar.	¶Craton martyr	iii	cxxvi
i5.cal.mar.	¶Creator martyr	xi	ultimo	65
5.cal.iulii	¶Crescens discipl.	vi	xv
4 cal.decē.	¶Crescēs epūs & m̄.	x	cxix
cal.oct.	¶Crescēs martyr	xi	ultimo	267
i9. cal.iulii	¶Crescētia martyr	v	cxviii
6.no.iulii	¶Crescētian⁹ mar.	vi	xlii
pd.id⁹aug.	¶Crescētian⁹ mar.	vii	lv
i8. cal.oct.	¶Crescētian⁹ mar.	viii	lxxvii
2.cal.decē.	¶Crescētianus mar.	x	cii
4.cal.decē.	¶Crescētian⁹epi m̄	x	cxix
pd.cal.iun.	¶Crescētian⁹ mar.	xi	ultimo	161
idib⁹ iun.	¶Crescētian⁹ mar.	xi	ultimo	170
i5.cal. oct.	¶Crescētius mar.	xi	ultimo	248
io. cal.apl.	¶Crescēti⁹ pſb.m̄	iii	ccxxii
i5.cal.aug.	¶Crescētius mar.	vi	cxi
8.id⁹ aug.	¶Crescētius mar.	vii	xxx
4.cal.decē.	¶Chresconi⁹epūs m̄	x	cxxi
8.cal.nou.	¶Chrysanthus mſ	ix	cv
	¶Chrysches disci.	vi	c
8.cal.dec.	¶Chrysogon⁹ mſ.	x	ci
io.cal.maii	¶Chrysotell⁹pſ.m̄	iiii	lxxix
no.decē.	¶Crispina uir.mſ.	i	xxxi
8.cal.nou.	¶Crispinian⁹ mſ.	ix	cvi
8.cal.nou.	¶Crispinus mar.	ix	cvi
i5.cal.dec.	¶Crispin⁹epūs & m̄	x	lxxxiiii
4.no.octo.	¶Crispus discipul.	ix	xvii
i5.cal.ſept.	¶Crispus pſb.mſ.	vi	lxxv
8. id⁹ febr.	¶Christa uir . mſ.	iii	cxxx
3.cal.decē.	¶Christi aduētus	i	i
cal. ian.	¶Christi natiuitas	i	i
cal.ianu.	¶Christi circūcisio	i	xxvii
8. id⁹ ianu.	¶Christi apparitio	ii	xlvii
8.id⁹ aplis	¶Christi passio	iii	ccxxvii
6.cal.apil.	¶Christi resrectio	iiii	i
3.no.maii	¶Christi ascensio	iiii	cxxviii
9. cal.aug.	¶Christina uir.m̄.	vi	cxxx
6. cal.nou.	¶Christina uir.mſ	ix	cxiiii
3.cal.iunii	¶Christolus	xi	lxxxvi
8.cal.aug.	¶Christophor⁹m̄.	vi	cxxxv
i5.cal.ſept.	¶Christophor⁹m̄.	vii	ultimo	159
	¶Chromati⁹ mar.	vii	xlvii

Tempore	Li.	Capitulo.	Pa.
	¶Chromatius epūs	vii	xlviii
idib⁹ maii	¶Cheſiphon epūs	v	iii
8.cal. aug.	¶Cucufans mar.	vi	cxxxvi
i5.cal.aplis	¶Cudbertus epūs	iii	ccxii
pd.id⁹nou.	¶Cunebertus epūs	xi	ultimo	316
	¶Cūgūdi⁹nup.uir	vi	xcvii
i2.ca.mar.	¶Cutia uir.& mſ.	iii	cxxxiiii
	:D:		
pd.no.iun.	¶Dacianus mar.	xi	ultimo	163
	¶Dacius epus	xi	xcix
no.decē.	¶Dalmati⁹ epūs mſ	i	xxxii
5.id⁹ decē.	¶Damasus papa	i	lvi
5.cal.octo.	¶Damianus mar.	viii	cxxiii
	¶Dan patriarcha	iii	xcvi
3.no.ianu.	¶Daniel ieuita mſ	ii	xl
i2.cal.aug.	¶Daniel abbas	vi	cxxiii
5.cal. ſept.	¶Daniel ppheta	vii	cxxvi
4.no.decē.	¶Darſoſa ſancta	i	xix
pd.no.ian.	¶Darſoſa martyr	ii	xliii
i2.cal.nou.	¶Daria martyr⁹	ix	lxxxvii
8. cal.nou.	¶Daria uir. & mſ.	ix	cv
i4. cal. ian.	¶Darius martyr	xi	ultimo	14
i2.cal.nou.	¶Daſius martyr	xi	ultimo	297
8.id⁹ decē.	¶Datiua martyr	i	xxxv
4. id⁹ ſept.	¶Datiuus epūs & m̄	viii	lx
4.cal.ianu.	¶Dauid rex ppheta	ii	xvi
	¶Dauid mōachus	ii	xvii
3.id⁹ febr.	¶Dauid martyr	iii	cxiiii
cal. iunii	¶Decem martyres	v	lxxiii
8.id⁹.nou.	¶Decem martyres	x	xxxii
idib⁹ iulii	¶Decē infantes m̄.	xi	ultimo	195
i3.cal.aug.	¶Decē fo.fabini m̄	xi	ultimo	197
io. cal.iulii	¶Decēmilia mar.	v	cxxxvii
7.id⁹ iulii	¶Decēmilia 265.m̄	vi	lxxv
i6.cal.maii	¶Decēocto mſes	iiii	lvi
7.id⁹ aug.	¶Decēocto ſocii petri martyres	xi	ultimo	210
idib⁹ aug.	¶Decennoue3 ſocii hippolyti mſes	vii	lvi
5.cal.iulii	¶Decēnouē mſes	vi	xvi
6.cal maii	¶Decenſeptem mi lia martyres	iiii	lxxxix
4. cal.ſept.	¶Decollatio ſci io. baptiſte	vii	cxxxii
3.cal.octo.	¶Dedica.s.michaſ	viii	cxxx
5.id⁹ noue.	¶Dedicatio ſalua.	x	xxxviii
i4.cal.dec.	¶Dedicatio aplo⁹	x	lxxiiii
	¶Dedicatio eccle ſie materialis	x	cxxi
	¶Dedicatio eccle ſie ſpiritualis	x	cxxii
i5.cal.febr.	¶Deicolus abbas	ii	xcviii
	¶Delbora pphetiſ.	viii	vi
ii.cal.iulii	¶Demetria uirgo	v	cxxxv
	¶Demetrianuſ epūs	xi	vii
5.cal.maii	¶Demetrius mar.	iiii	xciii
7.cal. nou.	¶Demetrius mar.	ix	cx

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	¶Demetrius epſs	xi	vi	
ii.cal. ian.	¶Demetrius mar.	xi	ultimo	20
5.non.iul.	¶Demetrius mar.	xi	ultimo	189
19.cal.ſept.	¶Demetrius pſef.	xi	ultimo	215
4.idus nou.	¶Demetrius epſs m̄	xi	ultimo	314
p̄d.ca.aug.	¶Democritus mar.	xi	ultimo	206
p̄d.ca. aug.	¶Deodata martyr	vi	clx	
	¶Deodoricus epſs	xi	lxvi	
10.cal.iun.	¶Deſiderius epſs m̄	v	xxxi	
10.cal.iun.	¶Deſiderius epſs m̄	v	xxxii	
15.ca. octo.	¶Deſiderius mar.	viii	xciii	
3.idus febr.	¶Deſiderius epſs	xi	ultimo	58
16.cal.ian.	¶Deuãdus martyr	i	lxxiii	
	¶Didachus epſs	xi	lxxii	
	¶Didymus pſeſſor	xi	xxxvii	
	¶Didymus ſenex	xi	xxxviii	
p̄d.id⁹ aug.	¶Digna martyr	vii	liiii	
	¶Diocles pſeſſor	xi	liii	
9.cal.iun.	¶Diocles martyr	xi	ultimo	150
p̄d.cal.apr.	¶Diodolus martyr	xi	ultimo	105
cal.dec.	¶Diodor⁹ pſbr m̄.	i	xii	
	¶Diodorus epſs	i	xiii	
	¶Diogenes pſeſſor	xi	lxxvi	
8.id⁹ april.	¶Diogenes martyr	xi	ultimo	112
p̄d.id⁹ aug.	¶Dioneda mar.	vii	lv	
8. id⁹ decē.	¶Dionyſia martyr	i	xxxv	
p̄d.id⁹decē.	¶Dionyſia martyr	i	lxiii	
idib⁹ ma.	¶Dionyſia uir.& m̄	v	iiii	
	¶Dionyſius epſs	i	lxxx	
7.cal.ianu.	¶Dionyſi⁹ papa m̄.	ii	v	
16.cal.mar.	¶Dionyſiusmartyr	iii	cxxiiii	
17.cal. apr.	¶Dionyſius mar.	iii	cciii	
6.id⁹ april.	¶Dionyſius epſs	iiii	xxxvii	
4.idus ma.	¶Dionyſius pſeſſor	iiii	clviii	
p̄d.id⁹ ma.	¶Dionyſius mar.	iiii	clxx	
8.cal.iun.	¶Dionyſius epſs	v	xlii	
4.cal.aug.	¶Dionyſius mar.	vi	clvii	
3.id⁹ augu.	¶Dionyſius mar.	vii	li	
8.cal.ſepē.	¶Dionyſius mar.	vii	cxii	
5.non.octo.	¶Dionyſi⁹ epſs & m̄	ix	xvi	
7. id⁹octo.	¶Dionyſi⁹epſs & m̄	ix	xli +	
15.cal.decē.	¶Dionyſi⁹epſs & ꝓ.	x	lxix	
6.idus feb.	¶Dionyſius mar.	xi	ultimo	55
p̄d.ca. aug.	¶Dionyſius mar.	xi	ultimo	206
12.cal.octo.	¶Dionyſius mar.	xi	ultimo	254
19.cal. ian.	¶Dioſcorus mar.	i	lxviii	
5.cal.mar.	¶Dioſcorus mar.	iii	cli	
15.cal.iun.	¶Dioſcorus mar.	v	xi	
8.cal. april.	¶Diſmas pſeſſor.	iii	ccxxviii	
idib⁹ iul.	¶Diuiſio apoſtolo.	vi	xcix	
5.cal.decē.	¶Diuus martyr	x	cxv	
cal.iul.	¶Dominian⁹abbas	vi	xxxix	
11.cal. iul.	¶Dominicus mar.	v	cxxxiii	
non.aug.	¶Dominicus pſef.	vii	xxxi	
7.id⁹mar.	¶Domitianus mar.	iii	clxxxv	
cal. aug.	¶Domitianus mar.	vii	x	
5.cal.ianu.	¶Domitianus pſef.	xi	ultimo	22
3.no.iun.	¶Domitius mar.	xi	ultimo	109

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
7.id⁹mar.	¶Domnus martyr	iii	clxxxv	
	¶Domnus epſs pſef.	xi	vii	
	¶Domnus epſs pſe.	xi	ix	
3.id⁹ apri.	¶Donatus epſs mſ	xi	ultimo	116
16.cal.aug.	¶Donata martyr	vi	cx	
9.cal.ian.	¶Donatian⁹mar.	v	xxxvii	
8.idus ſep.	¶Donatian⁹ epſs m̄	viii	xliiii	
5.cal.augu.	¶Donatilla uir. m̄	vi	clix	
p̄d.no.feb.	¶Donatus martyr	iii	lxxxii	
cal.mar.	¶Donatus martyr	iii	clxv	
7.id⁹ aug.	¶Donat⁹ epſs & mſ	vii	xxxiii	
7. id⁹ aug.	¶Donatus epſs & ꝓ.	vii	xxxiiii	
14.cal.ſep.	¶Donatus pſbr pſ.	vii	lxxviii	
10.cal.ſep.	¶Donatus martyr	vii	c	
p̄d. id⁹ dec.	¶Donatus martyr	xi	ultimo	6
15.cal.mar.	¶Donatus martyr	xi	ultimo	69
7.idus apr.	¶Donat⁹pſbr mē	xi	ultimo	115
12.cal.iunii	¶Donatus martyr	xi	ultimo	144
non. ſep.	¶Donatus martyr	xi	ultimo	239
18.cal.ma.	¶Donina uir.& m̄.	xi	ultimo	121
12.cal.ma.	¶Doninus pſeſſor	iiii	lxix	
7.id⁹ octo.	¶Doninus martyr	ix	xlii	
5.cal.april.	¶Doninus martyr	xi	ultimo	105
8. idus ſeb.	¶Dorothea uir. m̄.	iii	ci	
	¶Dorothea uirgo	iii	cii	
3.non.ſept.	¶Dorothea uir. m̄.	viii	xxix	
5 . idus ſep.	¶Doroth⁹ abbas	viii	lv	
5.idus ſept.	¶Doroth⁹ abbas	viii	lvi	
	¶Dorotheuſ epſs	xi	vii	
5.cal.april.	¶Doroth⁹ mar.	xi	ultimo	102
10.cal. iul.	¶Draconarius mſ	v	cxxxvii	
19.cal.ian.	¶Druſus martyr	xi	ultimo	9
8. cal.ianu.	¶Ducēte uirgies m̄	ii	lxx	
3.no.ian .	¶Ducenti mſes	v	lxxx	
10.cal.ma.	¶Ducēti.50 eſicim̄	iiii	lxxviii	
8.cal. decē.	¶Ducēti milites m̄	x	ciii	
5.non. iul.	¶Ducenti ſocti tryphonis martyres	xi	ultimo	188
17.cal.nou.	¶Ducēti &.70.m̄.	ix	lxxiii	
cal. mar.	¶Ducēti &.62.m̄.	ii	clxii	
15.cal.iul.	¶Ducēti &.62.m̄.	xi	ultimo	172
3.cal.nou.	¶Ducenti &.20.m̄.	xi	ultimo	306
	¶De uirgies mar.	xi	xxix	
8.cal. apri.	¶Dula uirgo & m̄.	iii	ccxxx	
7. idus ſep.	¶Dunſtanus epſs	viii	xlix	
17. ca.nou.	¶Duo fratres ſatyriani martyres	ix	lxxiii	
4. idus ian.	¶Duo iuuenes m̄.	ii	lx	
	¶Duo monachi m̄.	xi	cxii	
	¶Duo nepotes xp̄i ꝓ	xi	i	
4.non. feb.	¶Duo pueri mar.	iii	lxxv	
16.cal.iun.	¶Duo ſo.heraclim̄	xi	ultimo	143
7.cal.febr.	¶Duodecim diſcipuli policarpi m̄	iii	xxiiii	
	¶Duodeci pſiarc.	iii	xcvi	
10.cal.apr.	¶Duodeci ſtātes m̄	iii	ccxxi	
14.cal.iun.	¶Duodeci mſres m̄	v	xvi	
	¶Duodeci apoſtoli	vi	xcix	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
10.cal.sep.	¶Duodecim mar.	vii	c	
cal. sep.	¶Duodeciꝫ ffres m̃	viii	xix	
12.cal.nou.	¶Duodeci mili. m̃.	xi	ultimo	297
14. cal.sep.	¶Duomilia 597. m̃	vi	lxxvi	
	.E.			
15.cal.aplis	¶Eadbertus epus	iii	ccxii	
16.'cal.dec.	¶Eadmundus epꝰ	x	lxviii	
12. cal.dec.	¶Eadmūd' rex m̃.	x'	lxxxix	
	¶Eadmūd' rex m̃.	x	xc	
3.cal.mar.	¶Eanius martyr	iii	clviii	
4.cal.ianu.	¶Ebrulphus ꝑsef.	xi	ultimo	23
	¶Edburga uirgo	xi	lxix	
9. cal. Iulii	¶Edeltrudis regia	v	cxlii	
	¶Edgar' rex ꝑsef.	xi	lxv	
7. id' mar.	¶Editius martyr	iii	clxxxv	
3. id' octo.	¶Eduard' rex ꝑsef.	ix	lvii	
	¶Eduardus rex m̃.	ix	lviii	
	¶Effrai patriarcha	iii	xcviii	
	¶Effrates mōach'	xi	xlv	
	¶Effrem epus	vii	xcvi	
cal.febr.	¶Effron diaconus	iii	lxx	
4.id' mar.	¶Egdun' ꝓbr m̃.	iii	cxcvi	
	¶Eggytha uirgo	xi	lxx	
cal. sep.	¶Egidius abbas	viii	xviii	
	¶Eleazar sacerdos	vii	xxxiiii	
	¶Eleazarus mar.	ix	viii	
10.cal.sep.	¶Eleazarus mar.	xi	ultimo	221
ii .cal.nou.	¶Eledia uir.& m̃.	ix	xcvi	
14.cal.mai.	¶Eleutheri' epꝰ m̃	iiii	lxi	
7.cal.iunii	¶Eleutheri' pa.m̃.	v'	xlvi	
8.id' septē.	¶Eleutheri' abbas	viii	xlv	
6.no.octo.	¶Eleutheri' mar.	ix	xiiii	
7.id' octo.	¶Eleuthe.diac'.m̃	ix	xli	
7.cal.sep.	¶Eleutheri' epus	xi	ultimo	225
cal.dec.	¶Eligius epus	i	xvii	
10. cal.mai.	¶Elimas ꝓbr mr.	iiii	lxxix	
5. cal.ianu.	¶Elpheg' epꝰ m̃.	ii	xii	
4.no.septē.	¶Elpidius epus	viii	xxvii	
4.no.septē.	¶Elpidius abbas	viii	xxviii	
10.cal.feb.	¶Emerētiāa uir.m̃	iii	xiii	
8. id' decē.	¶Emilian' mar.	i	xxxv	
5. cal. mai.	¶Emilian' mar.	iiii	c	
15.cal. oct.	¶Emilian' mar.	viii	lxxxvii	
pd.id'nou.	¶Emilian' epus	x	liii	
6. id'. feb.	¶Emilian' martyr	xi	ultimo	55
15.cal.aug.	¶Emilian' ꝑsefſor	xi	ultimo	196
11.cal.iunii	¶Emilius martyr	v	xxx	
5.cal iunii	¶Emilius martyr	xi	ultimo	156
pd. no.oct.	¶Emilius martyr	xi	ultimo	275
5.no.mar.	¶Emitrerius mar.	iii	clxxii	
	¶Enoch pater	iii	x	
pd. no.mai.	¶Enodius epꝰ mr.	iiii	cxxxvii	
4. no. aug.	¶Enodius martyr	vii	xiiii	
16.cal.mai.	¶Enodus martyr	iiii	lvi	
	¶Enos pater	iii	vi	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
no.iunii	¶Eobaricus epus	v	lxxxvii	
pd.'cal.ian.	¶Eodardus mar.	ii	xxv	
cal.iulii	¶Epachri' ꝑsefſor	xi	ultimo	184
4.non.iun.	¶Epactus martyr	v	lxxvii	
14.cal.aug.	¶Epaphras diſcipl'	vi	cxvi	
	¶Epaphrodit' diſ.	vi	c	
	¶Ephenet' diſcip.	vi	c	
ii.'cal.sep.	¶Epictetus mar.	xi	ultimo	219
pd.id' dec.	¶Epimachus mar.	i	lxii	
6.id' mai	¶Epimachus mar.	iiii	cxlix	
4.id' octo.	¶Epion preſbyter	xi	ultimo	284
8. id' ianu.	¶Epiphania dñi	ii	xlvii	
4.id' maii	¶Epiphani' epꝰ ꝓf.	iiii	clvii	
7.id' aplis	¶Epiphani' epꝰ m̃	xi	ultimo	115
10. cal.mai	¶Epipodius mar.	iiii	lxxx	
	¶Epi plures mar.	iii	clxviii	
10.cal.iunii	¶Epiticus epus	xi	ultimo	148
9. cal .febr	¶Epolon' puer m̃.	iii	xviii	
3.cal.aug.	¶Ephronius epus	xi	ultimo	208
	¶Equitius abbas	xi	xcvi	
	¶Eradius diſcipl's	vi	c	
7.cal.iunii	¶Eradius mar.	xi	ultimo	155
3.no. septē.	¶Eraſma uir.& m̃.	viii	xxix	
4.no.iunii	¶Eraſm' epꝰ& mf.	v'	lxxv	
7.cal.decē.	¶Eraſm' martyr	xi	ultimo	352
7.cal. aug.	¶Eraſtes diſcipl's	vi	cxlii	
3.id' iulii	¶Esdras sacerdos	vi	xcii	
14.cal.nou.	¶Ethbin' ꝑsefſor	ix	lxxxiii	
	¶Etheldrita	xi	lxvii	
12. cal.nou.	¶Ethereus martyr	ix	lxxxvii	
	¶Eua mater	iii	iii	
3.no.aplis	¶Euagri' ꝓbr	iiii	xxviii	
	¶Euagri' ꝓbr	iiii	xxix	
3.no.aplis	¶Euagrius martyr	xi	ultimo	108
cal.octo.	¶Euagrius mar.	xi	ultimo	267
7.cal.maii	¶Euandius mar.	xi	ultimo	129
5.no.octo.	¶Euādus ꝓbr.mr.	ix	xv	
5.no.octo.	¶Euandus ꝓbr.mr	ix	xv	
3.cal.ianu.	¶Euantia martyr	ii	xx	
7.cal.nou.	¶Euarist' papa m̃.	ix	cxi	
16.cal.dec.	¶Eucherius epus	x	lxvii	
	¶Eudoxius epus	xi	vii	
16.cal.iunii	¶Euelius epus	v	viii	
5.no.mai	¶Euēti' ꝓbr. & m̃.	iiii	cxviii	
cal.ianu.	¶Eugendus abbas	xi	ultimo	25
8.cal.ianu.	¶Eugēia uir.& mr	ii	iii	
6. id' ianu.	¶Eugenianus mf.	xi	ultimo	29
pd. id' dec.	¶Eugenius mar.	i	lxi	
9. cal. febr.	¶Eugenius mar.	iii	xix	
6.no.maii	¶Eugeni' epꝰ ꝑsef.	iiii	cxvi	
3.id' iulii	¶Eugeni' epꝰ & m̃	vi	xcvi	
15.cal.aug.	¶Eugenius mar.	vi	cxi	
17.cal.dec.	¶Eugeni' epꝰ & m̃	x	lxii	
	¶Eugeni' epꝰ ꝑsef.	x	lxiii	
15.cal.aplis	¶Eugenius mar.	x	ultimo	95
4. cal.aug.	¶Eugenius mar.	vi	clvii	
pd.no.ian.	¶Eugenius mar.	ii	xliii	
3.no.noue.	¶Eugra martyr	x	xvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
12.ca.octo.	ℭ Eulalius martyr	viii	xcvii	
4.id° decē.	ℭ Eulalia uir.&m.	i	liiii	
12.ca.febr.	ℭ Eulogius martyr	ii	cx	
5.idus iul.	ℭ Eulogius martyr	vi	lxxxiii	
5.idus iul.	ℭ Eulogius ꝑſbr	vi	lxxxiiii	
12.ca.octo.	ℭ Eulogius ꝑſbr	viii	xcix	
5.non.iul.	ℭ Eulogius mar.	xi	ultimo	189
ꝑd.id°aug.	ℭ Eumenia martyr	vii	liiii	
	ℭ Eumenides eꝑs	xi	vi	
7. id° mar.	ℭ Eunoicus mar.	iii	clxxxv	
	ℭ Eunuch° diſcipu.	vi	c	
3.no. ſep.	ℭ Euphemia uir.m	viii	xxix	
16.cal.oct.	ℭ Euphemia uir.m	viii	lxxxiiii	
idib°apl	ℭ Euphemia uir.m	xi	ultimo	119
5.no.iul.	ℭ Euphemia mē	xi	ultimo	189
ꝑd.id°aug.	ℭ Euplus martyr	vii	liii	
	ℭ Euphradon diſc.	vi	c	
3. id° mar.	ℭ Euphraſia uirgo	iii	cxcvii	
19.cal. ſep.	ℭ Euphraſt°eꝑs m.	xi	ultimo	34
ꝑd.id°aug.	ℭ Euprepia martyr	vii	liiii	
5.cal.octo.	ℭ Euprepi°martyr	vii	cxxiii	
3.idus feb.	ℭ Euphroſyna uir.	iii	cxiii	
non.ma.	ℭ Euphroſyna uir go & martyr	iiii	cxxxviii	
5.cal.ma.	ℭ Eusebi°eꝑs mar.	viii	xciiii	
ii.ca.iul.	ℭ Euſebi°eꝑs ꝑſcr.	iiii	cxxxiiii	
cal.aug.	ℭ Euſebi°eꝑs & m.	v	v	
19.ca.ſeptē.	ℭ Euſebius ꝑſbr	vii	lxii	
	ℭ Euſebius eꝑs	vii	lxiii	
	ℭ Euſebius abbas	vii	lxiiii	
8.cal. ſept.	ℭ Euſebi° martyr.	vii	cxi	
6.ca. octo.	ℭ Euſebi°papa &m	viii	cxxii	
no.nou.	ℭ Euſebius martyr	x	xxviii	
	ℭ Euſebius eꝑs	xi	x	
3.no.mar.	ℭ Euſebius martyr	xi	ultimo	84
4.cal.ma.	ℭ Euſebius martyr	xi	ultimo	151
ii cal. nou.	ℭ Euſebius martyr	xi	ultimo	299
4.cal.apri.	ℭ Euſtaſius abbas	iiii	xl	
idib°ma.	ℭ Euſtathius eꝑs	v	iiii	
15.ca.iun.	ℭ Euſtathius mar.	v	xxii	
17.cal.aug.	ℭ Euſtathi°eꝑs mſſ	vi	cliii	
5.idus oct.	ℭ Euſtathi°abbas	ix	lii	
	ℭ Euſtathi°eꝑs ꝑſ.	ix	liii	
4.cal.decē.	ℭ Euſtathius eꝑs m	x	cxix	
15.ca.octo.	ℭ Euſtathius eꝑs	xi	ultimo	253
4.id° octo.	ℭ Euſtathius ꝑſbr	xi	ultimo	285
ꝑd.cal. ma.	ℭ Euſtella uirgo	iiii	cv	
4.no.nou.	ℭ Euſtochiū uir.m	x	x	
4.no.nouē.	ℭ Euſtochiū uirgo	x	xi	
4.idus nou.	ℭ Euſtochius mar.	xi	ultimo	314
7. id° mar.	ℭ Euſtochi°martyr	iii	clxxxv	
3.idus apr.	ℭ Euſtorgi°eꝑs ꝑſ.	iiii	xlv	
14.cal.oct.	ℭ Euſtorgi°eꝑs m.	xi	ultimo	251
ꝑd.id° dec.	ℭ Euſtratius mar.	i	lxi	
16.ca.decē.	ℭ Eutherius eꝑs	x	lxvii	
17.cal. ma.	ℭ Eutyches mſſ	iiii	liiii	
15.ca.octo.	ℭ Eutyches mar.	viii	xciii	
6.id° decē.	ℭ Eutychian° pa.m	x	xlv	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
6.no.iul.	ℭ Eutychianus ꝑſe.	ii	xlvi	
	ℭ Eutychianus mſſ	vi	xlii	
ꝑd.id° aug.	ℭ Eutychianus mſſ	vii	lv	
idi. nou.	ℭ Eutychian° mar.	x	lviii	
5.cal.ian.	ℭ Eutychius ꝑſeſſ.	ii	xi	
7.id° mar.	ℭ Eutychius mar.	iii	clxxxv	
12.cal.iun.	ℭ Eutychius mar.	v	xxviii	
3. id° decē.	ℭ Eutychi°ꝑſeſſor	xi	ultimo	5
5.ca.ianua.	ℭ Eutychius ꝑſbr	xi	ultimo	22
7. id° iun.	ℭ Eutychius mar.	xi	ultimo	165
3.ca. octo.	ℭ Eurychi°eꝑs &m	xi	ultimo	264
3.no. octo.	ℭ Eurychius mar.	xi	ultimo	271
5.non.ma.	ℭ Eutim° diaco°m	iiii	cxxxii	
19.ca.ianu.	ℭ Eutropia mar.	i	lxix	
ꝑd.ca.ma.	ℭ Eutropi°eꝑs &m	iiii	cv	
6.cal.iun.	ℭ Eutropi°eꝑs ꝑſe.	v	lvii	
idib°iul.	ℭ Eutropius mē	xi	ultimo	194
7.id. ſep.	ℭ Euurcius eꝑs	viii	xlviii	
18.ca.octo.	ℭ Exaltatio ſancte crucis	viii	lxxvi	
15.ca.ma.	ℭ Expeditus mar.	xi	ultimo	125
5.ca.ianua.	ℭ Exuperantius m.	ii	xix	
ca.augu.	ℭ Exuperantius m.	vii	vi	
4.cal.octo.	ℭ Exuperātius eꝑs	viii	cxxix	
6.ca.augu.	ℭ Exuperia mar.	vi	cxliii	
10.ca.octo.	ℭ Exuperius mar.	viii	ciii	
15.ca.decē.	ℭ Exuperius mar.	x	lxxxii	
	ℭ Ezechias rex	vi	i	
	ℭ Ezechiel ꝓpheta	iiii	xli	

F.

15.cal.febr.	ℭ Fabian° papa m.	ii	cv	
	ℭ Fabianus eꝑs	xi	vii	
ꝑd.ca.aug.	ℭ Fabius martyr	vi	clxii	
	ℭ Faleth pater	iii	li	
idib°iun.	ℭ Fandila ꝑſbr mſſ	v	cxiiii	
ꝑd.ca.aug.	ℭ Fantinus ꝑſeſſor	vi	clx	
ꝑd.ca.aug.	ℭ Fantius martyr	vi	clx	
10.ca.ſep.	ℭ Fauianus eꝑs	xi	ultimo	222
12.ca.octo.	ℭ Fauſta uir. & mſſ	viii	xcvii	
9.ca. decē.	ℭ Fauſtina regia m	x	c	
14.cal.mar.	ℭ Fauſtinus mar.	iii	cxxvii	
4.ca.augu.	ℭ Fauſtin°martyr	vi	cliii	
3. id° octo.	ℭ Fauſtinus mar.	ix	lxi	
7.id°augu.	ℭ Fauſtinus mar.	xi	ultimo	210
ii.ca.iun.	ℭ Fauſtin°martyr	xi	ultimo	147
4.no. decē.	ℭ Fauſtus martyr	i	xix	
17.ca.febr.	ℭ Fauſtus eꝑs	ii	xci	
15.cal.mar.	ℭ Fauſt°monachus	iii	cxxviii	
16.ca.ma.	ℭ Fauſtus martyr	iiii	lvi	
cal.aug.	ℭ Fauſt°diacon m	vii	vi	
15.cal. dec.	ℭ Fauſt°diaco° m.	x	lxxxi	
5.cal.decē.	ℭ Fauſt°ꝑſbr & m.	x	cxv	
6.id°ſeptē.	ℭ Fauſtus martyr	xi	ultimo	242
12 ca.iul.	ℭ Feliciana uirg.m	xi	ultimo	176

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
5. idus iunii	¶Felicianus mar.	v	xcix	
12. cal. aug.	¶Felicianus mar.	vi	cxxii	
13. cal. nou.	¶Felicianus mar.	ix	lxxxvi	
13. cal. decē.	¶Felicianus mar.	x'	lxxxii	
4. noñ. febr	¶Felician⁹ pſb. m̄.	xi	ultimo	46
4. cal. nou.	¶Felicianus mar.	xi	ultimo	305
pd. id⁹ aug.	¶Felicissima uir. m̄ xi		ultimo	213
6. noñ. iulii	¶Felicissim⁹ mar.	vi	xlii	
8. id⁹ augu.	¶Felicissim⁹ dia. m̄	vii	xxx	
7. cal. nou.	¶Felicissim⁹ mar.	ix	cxii	
7. cal. iunii	¶Felicissim⁹ mar.	xi	ultimo	153
8. cal. decē.	¶Felicissim⁹ cōfeſſ.	xi	ultimo	351
no. mar.	¶Felicitas martyr	iii	clxxxii	
9. cal. decē.	¶Felicitas martyr	x	xcix	
idi. iun.	¶Felicula uir. &. m̄	v	cxii	
16. cal. mar.	¶Felicula martyr	xi	ultimo	64
5. cal. ianu.	¶Felix papa terti⁹	ii	xxi	
19. cal. febr.	¶Felix pſby. &. m̄.	ii	lxxiii	
19. cal. febr.	¶Felix pſby. & m̄.	ii	lxxiii	
	¶Felix pſb. & pfeſ.	ii	lxxv	
17. cal. feb.	¶Felix epſ & mar.	ii	lxxxv	
3. idus. feb.	¶Felix martyr	iii	cxiii	
17. cal. aplis	¶Felix martyr	iii	cciii	
16. cal. maii	¶Felix martyr	iiii	lvi	
11. cal. mai	¶Felix martyr	iiii	lxxii	
9. cal. maii	¶Felix pſby. & m̄.	iiii	lxxxiii	
6. id⁹ maii	¶Felix martyr	iii	cl	
pd. id⁹. mai	¶Felix martyr	iiii	clxvii	
15. cal. iunii	¶Felix epſ & mar.	v⁹	xiii	
3. cal iunii	¶Felix pa. pm⁹ m̄.	v	lxviii	
9. cal. iulii	¶Felix pſby. & m̄.	v	cxlv	
6. no. iulii	¶Felix martyr	vi	xlii	
6. id⁹ iulii	¶Felix martyr	vi	lxxvii	
6. id⁹ iulii	¶Felix martyr	vi	lxxx	
4. id⁹ iulii	¶Felix martyr	vi	lxxxvii	
3. id⁹ iulii	¶Felix epſ & mar.	vi	xcvi	
16. cal. aug.	¶Felix martyr	vi	cx	
4. cal. aug.	¶Felix papa ſs m̄.	vi	cliii	
	¶Felix pa. qrt⁹ pſ.	vi	clv	
cal. aug.	¶Felix martyr	vii	ix	
6. cal. ſep.	¶Felix martyr	vii	cxxv	
3. cal. ſeptē.	¶Felix pſby. & m̄.	vii	cxxxv	
pd. cal. ſep.	¶Felix pſb. & pfeſ.	vii	cxxxviii	
4. id⁹ ſeptē.	¶Felix epſ & mar.	viii	lx	
4. id⁹ ſeptē.	¶Felix epſ & mar.	viii	lx	
15. cal. oct.	¶Felix pſb. & mar.	viii	xcvi	
8. cal. octo.	¶Felix martyr	viii	cxvi	
4. id⁹ octo.	¶Felix epſ & mar.	ix	liiii	
9. cal. nouē.	¶Felix epſ & mar.	ix	ci	
no. nouē.	¶Felix pſb. & mar.	x	xxviii	
8. id⁹ nouē.	¶Felix martyr	x	xxxi	
	¶Felix monachus	x	xxxi	
17. cal. dec.	¶Felix epſ & mar.	x	lxv	
4. cal. decē.	¶Felix epſ & mar.	x	cxix	
7. id⁹. ianu.	¶Felix martyr	xi	ultimo	28
3. noñ. febr.	¶Felix martyr	xi	ultimo	49
4. cal. mar.	¶Felix martyr	xi	ultimo	77
pd. cal. apl.	¶Felix martyr	xi	ultimo	105

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
9. cal. iunii	¶Felix martyr	xi	ultimo	150
5. cal. iunii	¶Felix mulier mr̄.	xi	ultimo	156
12. cal. iulii	¶Felix uirgo & m̄.	xi	ultimo	176
11. cal. ſep.	¶Felix martyr	xi	ultimo	219
14. cal. oct.	¶Fereolus martyr	viii	xci	
16. cal. iulii	¶Fereol⁹ pſbr & m̄	v	cxx	
16. cal. iulii	¶Ferutio diac⁹ mr̄	v	cxx	
7. cal. iunii	¶Feſtiual corpisxpi	v	xlv	
3. id⁹ maii	¶Feſtiuitas ſcē ma			
	rie ad martyres	iiii	clix	
no. aug.	¶Feſtiuitas ſcē ma			
	rie ad niues	vii	xxi	
cal. nou.	¶Feſtiual oīus fcōg	x	i	
15. cal. oct.	¶Feſt⁹ diacon⁹ mr̄	viii	xciii	
12. cal. ian.	¶Feſtus martyr	xi	ultimo	19
	¶Feticius epus	xi	lxxviii	
16. cal. dec.	¶Fidēti⁹ eps & mr̄	x	lxvi	
cal. aug.	¶Fides uirgo & m̄.	vii	vii	
pd. no. oct.	¶Fides uirgo & m̄.	ix	xxvi	
11. cal. mai	¶Filia puſilli ui. m̄	iiii	lxxi	
15. cal. aug.	¶Filiaſter pſeſſor	vi	cxv	
4. cal. iunii	¶Fili⁹ cononis mr̄	v	lxii	
3. no. octo.	¶Firmatus martyr	xi	ultimo	275
	¶Firmilianus epus	xi	xxv	
3. cal. ſeptē.	¶Firminus epus	vii	cxxxvii	
7. cal. octo.	¶Firmin⁹ pſb. & m̄	viii	cxix	
idib⁹ ian.	¶Firmus martyr	ii	lxx	
5. cal. augu.	¶Firmus martyr	vii	xlii	
6. idus mar.	¶Firmus martyr	xi	ultimo	87
4. no. febr.	¶Firmus martyr	xi	ultimo	46
3. cal. ſeptē.	¶Flaccus martyr	vii	cxxxvi	
no. maii	¶Flauia domitilla			
	uirgo & mar.⁹	iiii	cxxxviii	
3. no. octo.	¶Flauiana uir. mr̄.	xi	ultimo	275
4. no. decē.	¶Flauian⁹ martyr	i	xix	
4. cal. febr.	¶Flauian⁹ mart yr	iii	xli	
	¶Flauian⁹ epus	xi	vii	
5. cal. febr.	¶Flauian⁹ martyr	xi	ultimo	43
7. idu⁹ mar.	¶Flauius martyr	iii	clxxxv	
14. cal. oct.	¶Flocellus martyr	viii	xcii	
4. cal. aug.	¶Flora uirgo & m̄	vi	clvii	
8. cal. decē.	¶Flora uirgo & m̄	x	ciii	
4. id⁹ nouē.	¶Florentia martyr	x	xlvi	
4. cal. decē.	¶Florētian⁹ epus mr̄	x	cxix	
12. cal. nou.	¶Florētina uirg. m̄	ix	lxxxvii	
16. cal. nou.	¶Florētin⁹ epus	xi	ultimo	292
5. cal. octo.	¶Florenti⁹ martyr	viii	cxxiii	
5. cal. ianu.	¶Florenti⁹ pſeſſor	ii	xi	
6. no. maii	¶Florentius epus	iii	cxvi	
idib⁹ mai.	¶Florenti⁹ martyr	vi	ciii	
10. cal. oct.	¶Florētius pſbyter	viii	cvii	
6. id⁹ octo.	¶Florenti⁹ martyr	ix	xlvi	
6. cal. nouē.	¶Florenti⁹ martyr	xi	ultimo	304
16. cal. ianu.	¶Florian⁹ martyr	i	lxxiii	
4. noñ. maii	¶Florianus mar.	iiii	cxxi	
11. cal. ianu.	¶Florus martyr	xi	ultimo	20
7. cal. nou.	¶Florus pſeſſor	xi	ultimo	302
4. noñ. febr.	¶Floſculus epus	xi	ultimo	47

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
12.cal.nou.	¶Follari⁹ eps & m.	ix	lxxxvii	
	¶Fonteius eps	iii	lxxxv	
4.cal.octo.	¶Forseus episcop⁹	viii	cxxvi	
11.cal.ma.	¶Fortunatus mar.	iiii	lxxii	
9.cal.ma.	¶Fortunatus mar.	iii	lxxxiii	
pd. id⁹ ma.	¶Fortunatus mar.	iiii	clxvii	
4.idus iul.	¶Fortunat⁹ diac⁹ m̄	vi	lxxxvi	
pd. id⁹ oct.	¶Fortunatus eps	ix	lxiiii	
	¶Fortunatus eps	ix	lxv	
9.cal.nou.	¶Fortuna⁹ mar.	ix	ci	
5. idus ian.	¶Fortunatus m̄	xi	ultimo	31
4.no. febr.	¶Fortunatus mar.	xi	ultimo	46
4.cal.mar.	¶Fortunat⁹ p̄sb.m̄	xi	ultimo	77
idi.octo.	¶Fortunatus m̄	xi	ultimo	289
idi.octo.	¶Fortunatus mar.	xi	ultimo	290
5.cal. mar.	¶Fortunio martyr	xi	ultimo	79
4.no.octo.	¶Franciscus pſeſ.	ix	xviii	
3.cal.octo.	¶Fraternus eps	xi	ultimo	265
10.cal.sept.	¶Fructuosa mar.	vii	c	
12.cal. feb.	¶Fructuos⁹ eps m̄.	ii	cx	
10.ca. apri.	¶Frumentius mar.	iii	ccxx	
10.cal.apri.	¶Frumentius mar.	iii	ccxx	
6.cal. nou.	¶Frumentius eps	ix	cxiii	
cal.ian.	¶Fulgentius eps	ii	xxxii	
	¶Fulgentius epiſ.	ii	xxxiii	
idi. febr.	¶Fusca virgo & m	iii	cxix	
5.id⁹ decē.	¶Fuscian⁹ martyr	i	lvii	
8.idus ſep.	¶Fuscul⁹ eps & m.	viii	xliiii	
17.ca.febr.	¶Fuscus pſeſſor	xi	ultimo	35
	.G.			
11.cal.mar.	¶Gabin⁹ p̄sb⁹ & m̄	iii	cxxxvi	
5.cal.iun.	¶Gabinus martyr	xi	ultimo	159
	¶Gabriel archāg.	iii	ccxxvi	
	¶Gad patriarcha	iii	xcvi	
	¶Gadanus ſenex	xi	1	
7.id⁹ mar.	¶Gagius martyr	iii	clxxxv	
15.cal.ma.	¶Galatas martyr	xi	ultimo	125
pd.ca.febr.	¶Galeſius martyr	iii	lxxxii	
3.no. octo.	¶Galla uidua	ix	xxv	
16 .cal.dec.	¶Galla ſancta	x	lxvii	
7.cal.iul.	¶Gallicanus mar.	vi	viii	
17.cal.no.	¶Gallus abbas	ix	lxxii	
	¶Gamaliel diſcip.	vii	xvi	
pd.no.oct.	¶Gangulphus m̄	ix	xxvii	
	¶Gaſpar rex	ii	xlviii	
3.ca.ſeptē.	¶Gaudentia virgo	xi	ultimo	322
3.no.febr.	¶Gaudēti⁹ eps pſe	iii	lxxviii	
pd.id⁹ oct.	¶audēti⁹ eps & m.	ix	lxiii	
3.id⁹augu.	¶Gaudericus eps	xi	ultimo	212
cal.ſept.	¶Gedeon iudex	viii	vii	
14.ca.decē.	¶Gelaſius papa	x	lxxvii	
	¶Gelaſius eps	xi	cxxvi	
3.ca.ma.	¶Gemelli duo m̄.	iiii	c	
3. cal.febr.	¶Geminianus eps	iii	lvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
16 .cal.oct.	¶Geminianus m̄	viii	lxxxv	
pd.no. ian.	¶Geminus martyr	ii	xliiii	
pd.no.feb.	¶Geminus martyr	iii	lxxxii	
	¶Geminus eps	xi	lxxxvi	
7.idus dec.	¶Genebandus epſ	i	xli	
18.cal. oct.	¶Generalis mſ	viii	lxxviii	
16.ca. aug.	¶Generoſa martyr	vi	cx	
8.cal. ſept.	¶Genesius mr	vii	cx	
	¶Gennadius eps	xi	lxxxiii	
3.non. ian.	¶Genouefa	ii	xxxviii	
3.idus dec.	¶Gentianus mr	i	lvii	
9.cal.ma.	¶Georgi⁹ martyr	iiii	lxxxi	
6. cal.ſept.	¶Georgi⁹diaco⁹ m̄	vii	cxxiii	
6.id⁹ octo.	¶Geraldus pſeſſor	ix	xlv	
7.cal.mar.	¶Gerard⁹ eps & m̄	iii	cxlv	
	¶Gerard⁹eps & ꝓ.	iii	cxlvi	
12.cal.nou.	¶Geraſma regia m̄	ix	lxxxvii	
	¶Geremar⁹ abbas	xi	lxi	
6.no.octo.	¶Gerinus martyr	ix	xiii	
10.cal.apr.	¶Germani duo m̄.	iii	ccxx	
14.cal. feb.	¶Germanicus mr	ii	ciii	
5.cal.iunii	¶Germanus eps	v	lix	
pd.ca.aug.	¶Germanus eps	vi	clxi	
8.idus ſep.	¶German⁹eps& m̄	viii	xliiii	
10.ca. nou.	¶German⁹ martyr	ix	xcvii	
3.cal. nou.	¶Germanus eps	ix	cxxv	
3.no. nou.	¶Germanus m̄	x	xviii	
6.id⁹ octo.	¶Geron martyr	ix	xlvii	
3.idus iulii	¶Gerſericus mar.	vi	xcvi	
16.ca. apri.	¶Gertrudis uirgo	iii	ccv	
15.cal.iul.	¶Geruaſi⁹ martyr	v	cxxvi	
4.idus iun.	¶Getulius martyr	v	ciiii	
6.idus iun.	¶Gildardus eps	v	xcviii	
pd.no.febr.	¶Gilibert⁹ pſeſſor	iii	lxxxiii	
7.id⁹ octo.	¶Gillerius pſeſſor	xi	ultimo	278
pd. no. iul.	¶Goar pſeſſor	vi	lxii	
15.ca. octe.	¶Godericus eps	viii	xciiii	
6.idus ma.	¶Gordianus mar.	iiii	cxlix	
15.ca. octo.	¶Gordianus mar.	xi	ultimo	249
7.id⁹ mar.	¶Gorgonius mr	iii	clxxxv	
5.idus ſep.	¶Gorgonius mart.	viii	lv	
6.id⁹ mar.	¶Gorgonius m̄.	xi	ultimo	87
3.non.ma.	¶Gotardus eps	iiii	cxxix	
4.non.iun.	¶Grata martyr	v	lxxvii	
15.cal.ianu.	¶Gratianus eps	xi	ultimo	15
pd.id⁹ aug.	¶Gratilianus m̄	xi	ultimo	215
idib⁹ian.	¶Gregorius nazan zenus epiſcopus	ii	lxix	
9.cal.ianu.	¶Gregori⁹ p̄ſ.& m̄	i	lxxxviii	
7. id⁹ mar.	¶Gregorius eps	iii	clxxxvi	
4.id⁹ mar.	¶Gregorius papa primus doctor.	iii	cxcii	
5.non.iulii	¶Gregorius eps	vi	xliiii	17 nobo
	¶Gregorius eps	vi	xlv	
19.cal.ſept.	¶Gregorius p̄by.	vii	lxii	
9.cal. ſept.	¶Gregorius pſeſſ.	vii	cvi	
15.cal.dec.	¶Gregorius eps	x	lxxii	
	¶Gregorius eps	x	lxxiii	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	☩Gregori⁹ papa 2.	x	cxvii	
4. cal. dcē.	☩Gregori⁹ papa 3.	x	cxviii	
i4. cal.ian.	☩Gregorius epus	xi	ultimo	i5
i3.cal.ianu.	☩Gregorius epus	xi	ultimo	i7
i5.cal.aug.	☩Gudenes martyr	vi	cxii	
4. id⁹ ianu.	☩Guilelmus epus	ii	lxiii	
5.cal.iunii.	☩Guilelmus cōfe.	v	lxi	
6.no.mar.	☩Guilerm⁹ p̄by.	iii	clxx	
	☩Gulphilas epus	xi	lxxxv	
5.cal.apl.	☩Gūteran⁹ rex p̄le.	iiii	viii	
cal.maii	☩Gūteran⁹ rex m̄.	iiii	cxii	
i2. cal.dec.	☩Gurias martyr	x	lxxxviii	
	H.			
i3.cal.mar.	☩Habetdeū ep̄s m̄.	xi	lix	
	☩Hadrianus epus	iii	lxxxiii	
6. id⁹ sept̄.	☩Hadrian⁹ martyr	viii	lii	
8.id⁹ mar.	☩Hadrian⁹ martyr	iii	clxxxv	
	☩Hadrianus papa	viii	liii	
i2.cal.nou.	☩Hadrian⁹ puer m̄.	ix	lxxxvii	
cal. mar.	☩Hadrian⁹ martyr	xi	ultimo	81
5. id⁹ octo.	☩Hadrian⁹ martyr	xi	ultimo	287
	☩Hailon iudex	viii	xii	
	☩Haioth iudex	viii	v	
	☩Heber pater	iii	l	
6.⁹cal.nou.	☩Hedistus p̄sſor	ix	cxiii	
4.id⁹octo.	☩Hedistius mar.	xi	ultimo	282
7.id⁹ april.	☩Hegesipp⁹ dīsci.	iiii	xxxvi	
	☩Helchana sc̄us	vii	lxxxi	
i5.cal.sep.	☩Helena regina	vii	lxxiii	
i i.cal.iunii	☩Helena uirgo	xi	ultimo	146
i5.cal.maii	☩Helenus abbas	iiii	lix	
i5.cal.maii	☩Heleusp̄b. & m̄.	xi	ultimo	125
i6.cal.feb.	☩Heleusippus m̄.	xi	lxxxviii	
	☩Heli sacerdos	vii	lxxx	
i0.cal. iulii	☩Heliades martyr	v	cxxxvii	
7.id⁹ mar.	☩Helianus martyr	iii	clxxxv	
i9.cal.sep.	☩Helias propheta	vii	lxi	
5.id⁹ sept̄.	☩Helias abbas	viii	lxiii	
	☩Helias abbas	viii	xiiii	
5.noñ.iulii	☩Heliodorus epus	vi	xlvi	
p̄d.no.ma.	☩Heliodorus mar.	xi	ultimo	156
i5.cal.iulii	☩Helisabet desco/ nangia	v	cxxiii	
	☩Helisabet zacha.	x	xxv	
i3.cal.dec.	☩Helisabet de un/ garia	x	lxxix	
i8.cal. iulii	☩Helisęus ppheta	v	cxv	
7. id⁹ mar.	☩Helius martyr	iii	clxxxv	
8.id⁹ma.	☩Helladius epus	xi	ultimo	158
no. aug.	☩Hemigdi⁹ep̄s m̄.	vii	xxiiii	
5.non.mar.	☩Hemitreri⁹ mar.	iii	clxxii	
p̄d. id⁹ iulii	☩Hēric⁹ imp. p̄sſor	vi	lxxxxvii	
4.cal.iulii	☩Hera uirg. & m̄.	vi	xxi	
	☩Heraclas epus	xi	vi	
5.cal.octo.	☩Heraclas martyr	xi	ultimo	158

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
4. cal.iulii	☩Heraclides mar.	vi	xxi	
	☩Heraclides p̄sſor.	xi	lxxxvii	
	☩Heraclitus p̄sſor.	xi	xvii	
7. id⁹ mar.	☩Heraclius mar.	iii	clxxxv	
i6.cal.iunii	☩Heraclius mar.	xi	ultimo	143
5.cal. aplis	☩Herbertus p̄sſor.	iii	ccxii	
cal.mar.	☩Herculan⁹ep̄s m̄.	iii	clxiii	
i i.cal.oct.	☩Herculanus mar.	viii	cii	
7. cal. oct.	☩Herculan⁹ mar.	viii	cxx	
noñ. sep.	☩Herculan⁹ mar.	xi	ultimo	238
4.noñ.maii	☩Herina uir. & m̄.	iiii	cxxii	
p̄d.no.nou.	☩Herius p̄sbyter	x	xxiii	
4.idus iulii	☩Hermacoras, ep̄s & martyr	vi	lxxxvi	
3.noñ.aug.	☩Hermelus mar.	xi	ultimo	207
7.idus maii	☩Hermes dīsciṗl⁹	iiii	cxlvi	
5.cal.sept̄.	☩Hermes martyr	vii	cxxix	
p̄d. cal.ian.	☩Hermes p̄sſor	xi	ultimo	24
p̄d. no. ian.	☩Hermes martyr	xi	ultimo	27
cal. mar.	☩Hermes martyr	xi	ultimo	81
i i.cal.nou.	☩Hermes martyr	xi	ultimo	299
idi. aplis	☩Herminigild⁹rex & martyr	iiii	xlviii	
6. cal.aug.	☩Hermippus mar.	vi	cxlv	
6.cal. aug.	☩Hermocrates m̄.	vi	cxlv	
p̄d.id⁹ dec.	☩Hermogenes m̄.	xi	ultimo	6
i5.cal.maii	☩Hermogenes m̄.	xi	ultimo	122
i5.cal. maii	☩Hermogenes m̄.	xi	ultimo	125
7.cal. maii	☩Hermogenes m̄.	xi	ultimo	129
6.cal. aug.	☩Hermola⁹p̄sb.m̄.	vi	cxlv	
i9. cal. ian.	☩Hero martyr	i	lxviii	
4. cal. iulii	☩Hero martyr	vi	xxi	
i6.cal.nou.	☩Hero ep̄s & mar.	ix	lxxvii	
	☩Hero epilcopus	xi	vii	
	☩Heronius p̄sſor	xi	lxxv	
	☩Heſychi⁹ ep̄s m̄.	xi	xxxii	
idi.maii	☩Heſychius epus	v	iii	
i7.cal.iuli	☩Heſychius mar.	v	cxix	
i4.cal.dec.	☩Heſychius mar.	x	lxxvi	
	☩Heſter regina	viii	lxxxi	
7.cal. aug.	☩Hiacynthus mar.	vi	cxliii	
5.id⁹ sept̄.	☩Hiacynthus mar.	viii	lxii	
4. id⁹ febr.	☩Hiacynthus mar.	xi	ultimo	57
5.id⁹ sept̄.	☩Hiacynth⁹ep̄s m̄.	xi	ultimo	243
4. no. nou.	☩Hiacynthus mar.	xi	ultimo	305
cal. maii	☩Hieremias ppheta	iiii	cix	
i5.cal.oct.	☩Hieremias mar.	viii	lxxxviii	
7.id⁹ iunii	☩Hieremias mar.	xi	ultimo	165
p̄d.cal.oct.	☩Hieronymus pre/ sbyter & doctor	viii	cxxxii	
	☩Hierosolyitāi ep̄i	xi	viii	
3.no. decē.	☩Hilaria martyr	i	xxiii	
p̄d.id⁹ aug.	☩Hilaria martyr	vii	liiii	
i2.cal.non.	☩Hilarion abbas	ix	lxxxviii	
i7.cal.aug.	☩Hilarius martyr	vi	cv	
idi.ianu.	☩Hilarius epus	ii	lxviii	
3.noñ.maii	☩Hilarius epus	iiii	cxxxi	
4.id⁹ sept̄.	☩Hilarius papa	viii	lix	

Tempore		Li.	Capitulo.	Pa.
5.cal. octo.	ℂHilarius martyr	viii	cxxiiii	
8.cal.nou.	ℂHilari⁹ epiſcop⁹	xi	ultimo	301
17.ca. apri.	ℂHilari⁹ eps & mr	iii	cciii	
3. idus mai	ℂHilarius abbas	iiii	clxiii	
	ℂHildebertus eps	xi	lxxi	
15.cal.ianu.	ℂHildefonſus eps	i	lxxvi	
10.cal.iul.	ℂHildegardis uir.	v	clxxxix	
7.cal.iun.	ℂHildeuntus eps	v	xlix	
	ℂHymeneus eps	xi	viii	
16. cal. ian.	ℂHimeri⁹ martyr	i	lxxiii	
15.cal.iulii	ℂHimeri⁹ eps	v	cxxii	
3.cal. febr.	ℂHippolytus mar.	iii	lx	
idi. augu.	ℂHippolytus mar.	vii	lvi	
	ℂHippolytus eps	vii	lvii	
10.cal.ſept.	ℂHippolytus mr.	xi	ultimo	220
5.idus mar.	ℂHiradus martyr	iii	cxci	
idi.nouẽ.	ℂHomobon⁹ pſeſſ.	x	lvi	
17.cal.feb.	ℂHonoratus eps	ii	lxxxvi	
	ℂHonoratus eps	ii	lxxxvii	
	ℂHonoratus pſeſſ.	ii	lxxxviii	
cal.augu.	ℂHonoratus mar.	vii	vi	
16.cal.nou.	ℂHonorat⁹ mar.	xi	ultimo	322
11.cal.iun.	ℂHonorat⁹ martyr	xi	ultimo	20
pd.id⁹ nou.	ℂHor abbas	x	liiii	
6.idus aug.	ℂHormiſda papa	vii	xxxvii	
	ℂHormiſda mar.	vii	xxxviii	
4.cal.decẽ.	ℂHortolanus epi/ ſcopus & martyr	x	cxix	
	ℂHoſeus eps	iii	lxxxv	
12.cal.iun.	ℂHoſpitius pſeſſor	v	xxvii	
no.augu.	ℂHoſtualdus rex & martyr	vii	xxiii	
cal.apri.	ℂHugo eps	iiii	xxii	
	ℂHugo abbas	iiii	xxiii	
3.no.iul.	ℂHugo abbas	vi	lviii	
	ℂHugo pſeſſor	vi	lix	

.I.

	Iacob uel iſlrael patriarcha	iii	xciiii	
10.cal.ma.	ℂIacob⁹ pſbr & m.	iiii	lxxviii	
pd.cal. ma.	ℂIacobus martyr	iiii	ciiii	
cal.ma.	ℂIacob⁹ mior apſts	iiii	cviii	
idib⁹ iul.	ℂIacob⁹ ſapiẽs eps	vi	cii	
8.ca. augu.	ℂIacob⁹ maior ap.	vi	cxxxiii	
12.cal.nou.	ℂIacob⁹ eps & m.	ix	lxxxvii	
5.cal. decẽ.	ℂIacob⁹ ītercil⁹ m	x	cxii	
	ℂIahir iudex	viii	ix	
16.cal.aug.	ℂIanuaria martyr	vi	cix	
16.cal.ma.	ℂIanuari⁹ martyr	iiii	lvi	
6.idus ma.	ℂIanuari⁹ pſ. & m.	iiii	cxlix	
6.idus iul.	ℂIanuariuſ martyr	vi	lxxvii	
6.idus iul.	ℂIanuari⁹ martyr	vi	lxxx	
5.idus iul.	ℂIanuari⁹ martyr	vi	lxxxv	
idib⁹ iul.	ℂIanuariuſ martyr	vi	ciii	

Tempore		Li.	Capitulo.	Pa.
8.id⁹ augu.	ℂIanuarius martyr	vii	xxx	
13.ca.octo.	ℂIanuari⁹ eps & m.	viii	xciii	
3.id⁹ octo.	ℂIanuarius m.	ix	lxi	
9.cal. nou.	ℂIanuari⁹ pſb. & m	ix	ci	
7.idus ian.	ℂIanuarius m.	xi	ultimo	28
	ℂIared pater	iii	ix	
3.non. dec.	ℂIaſon martyr	i	xxiii	
5.idus ma.	ℂIaſon martyr	iii	cli	
	ℂIaſon diſcipulus	vi	c	
14.cal.mar.	ℂIeiunia.4. tẽpor	iii	cxxix	
	ℂIepthe iudex	viii	x	
	ℂIeſſe pater dauid	ii	xiiii	
	ℂIeſus facerdos	vi	xci	
	ℂIeſus diſcipulus	vi	c	
	ℂIeſus ſyrach pph	vii	ii	
3.idus ian.	ℂIgitus papa & m	ii	lxiiii	
cal.febr.	ℂIgnatius eps & m	iii	lxiiii	
3.no. febr.	ℂIgnatius martyr	iii	lxxix	
3.cal.mar.	ℂImpodera mar.	iii	cxcvii	
idib⁹ ma.	ℂIndalletiuſ eps	v	iii	
15.cal.ianu.	ℂIngenius martyr	i	lxxviii	
no.febr.	ℂIngebuinus eps	iii	lxxxv	
5.cal. ianu.	ℂInnocentes mar.	ii	x	
5.cal.augu.	ℂInnocẽti⁹ pa. & m	vi	cxlix	
10.ca.octo.	ℂInnocentius mar	viii	ciii	
9.cal.iun.	ℂInnocentius mar.	xi	ultimo	149
10.ca. mar.	ℂInnumerabiles m	iii	cxxxvii	
6.no.octo.	ℂInnumerabiles ſc cii eleutherii m.	ix	xiiii	
4.ca. octo.	ℂInnumerabiles ſo cii marcelliani m	ix	xciii	
	ℂInnumerabiles ſo cii adaucti mar.	xi	xxx	
5.no.ma.	ℂInuẽtio ſcẽ crucis	iiii	cxvii	
idi.iun.	ℂInuẽtio ſci ãtonii	v	cx	
7.cal.iul.	ℂInuẽtio ſci marci	vi	v	
3.no.augu.	ℂInuẽtio ſci ſteph.	vii	xv	
	ℂIoachim pr dñe	vi	cxl	
9.cal.iunii	ℂIoanna diſcipula	v	xxxv	
16.cal. ian.	ℂIoannes mar.	i	lxxiii	
16. cal.ian.	ℂIoannes martyr	i	lxxii	
6.cal.ianu.	ℂIoãnes ap.& euã.	ii	vii	
6.cal. febr.	ℂIoãnes chryſ.epſ	iii	xxvii	
	ℂIoãnes preſbr	iii	xxviii	
pd.cal.feb.	ℂIoãnes martyr	iii	lxiii	
3. no. febr.	ℂIoãnes elemo.epſ	iii	lxxvii	
3.cal. mar.	ℂIoãnes monach⁹	iii	clvi	
3.cal. mar.	ℂIoannes abbas	iii	clvii	
	ℂIoannes abbas	iii	clviii	
	ℂIoãnes anachori.	iii	clix	
7. id⁹ mar.	ℂIoãnes martyr	iii	clxxxv	
14.cal. apl.	ℂIoannes abbas	iii	ccvii	
6.cal. apri.	ℂIoãnes anachori.	iiii	vi	
	ℂIoannes cõfeſſor	iiii	vii	
pd.no.ma.	ℂIoannes ad porta latinam	iiii	cxxxiiii	
pd.no. ma.	ℂIoãnes damaſ.pſ.	iiii	cxxxv	
14.cal.iun.	ℂIoãnes martyr	v	xvi	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
6.cal.iunii.	Ioānes papa.p.m.	v	lii	
	Ioānes.pa.2. pfes.	v	liii	
	Ioānes papa.3.pf.	v	liii	
	Ioannes eremita	v	cviii	
	Ioānes martyr	v	cxxix	
9.cal.iulii	Ioānes.pf. & mar.	v	cliii	
8.cal.iulii	Ioannes baptista	vi	iii	
6.cal.iulii	Ioannes martyrs	vi	ix	
	Ioannes discipul⁹	vi	c	
cal.aug.	Ioānes martyr	vii	vi	
3.id⁹ augu.	Ioānes martyr	vii	li	
15.cal. sep.	Ioānes pf. & mar.	vii	lxxv	
	Ioannes episcop⁹	vii	lxxxxvi	
7.id⁹ septe.	Ioannes martyr	viii	cxlvi	
5.cal.octo.	Ioannes martyr	viii	cxxv	
	Ioānes maccabe⁹	ix	v	
4.cal.nou.	Ioannes episcop⁹	ix	cxix	
	Ioannes episcop⁹	xi	viii	
12.cal.ian.	Ioānes martyr	xi	ultimo	19
5.cal.febr.	Ioānes presbyter	xi	ultimo	40
6.cal.sep.	Ioānes martyr	xi	ultimo	226
6.id⁹ maii	Iob ppheta	iiii	cxlviii	
4.non.iulii	Iocundianus mar	vi	liiii	
3.idus iulii	Iocūd⁹ eps & mar	vi	lxxxxv	
3.idus iulii	Iohel ppheta	vi	lxxxix	
10.cal.oct.	Ion pbyter et m.	viii	cvi	
6.cal.febr.	Ionas propheta	iii	xxvi	
	Ionathas maccab.	ix	iii	
16.cal.feb.	Ionilla martyr	ii	lxxxxiii	
5.cal. decē.	Iosaphat eremita	x	cxiiii	
	Ioseph patriarcha	iii	lxxxxvii	
14.cal. apl.	Ioseph spōsus dñe	iii	ccix	
	Ioseph ab arimat.	iiii	ii	
15.cal.aug.	Ioseph iust⁹ disci.	vi	cix	
	Ioseph episcopus	vii	lxxxxvi	
	Iosias rex	vi	ii	
8.cal.aug.	Iosias martyr	vi	cxxxiiii	
cal.sep.	Iosue pph. & dux	viii	i	
3.non.maii	Iouinian⁹ martyr	xi	ultimo	155
6.no.mar.	Iouin⁹ martyr	iii	clxix	
15.cal.mar.	Ionita martyr	iii	cxxvii	
	Iphigenia uirgo	vii	ci	
5.non. apl.	Irenes uirg. & m.	iiii	xxvii	
non. apl.	Irenes uirg. & m.	iiii	xxxii	
8.cal.apil.	Irene⁹ eps & mar.	iii	ccxxix	
5.cal.ma.	Irene⁹ eps & mar	iiii	lxxxxiiii	
3.non.ma.	Ireneus martyr	iiii	cxxxiii	
4.cal.iulii	Irene⁹ eps & mar.	vi	xx	
3.non. iulii	Ireneus martyr	vi	xlviii	
7.cal.sep.	Irene⁹ martyr	vii	cxvi	
4.id⁹ febr.	Ireneus martyr	xi	ultimo	57
7.cal.apl.	Irene⁹ diac⁹ & m.	xi	ultimo	109
	Isaac patriarcha	iii	lxxxxii	
3.non.iunii	Isaac martyr	v	lxxxii	
	Isaac presbyter	v	lxxxiii	
	Isaac abbas	v	lxxxiiii	
	Isachar pīarcha	iii	lxxxxvi	
pd.no. iulii	Isaias propheta⁹	vi	lx	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	Isaias monachus	xi	xliiii	
19.cal.ianu.	Isidorus martyr	i	lxviii	
18.cal.febr.	Isidorus abbas	ii	lxxx	
pd.no.apl.	Isidorus eps	iiii	xxx	
idi.maii	Isidorus martyr	v	ii	
4.no.ianu.	Isidorus episcop⁹	xi	ultimo	26
15.cal.maii	Isidorus martyr	xi	ultimo	125
17.cal.iun.	Isidor⁹ episcopus	xi	ultimo	142
7.id⁹ mar.	Isitius martyr	iii	clxxxix	
	Iudas patriarcha	iii	lxxxxvi	
	Iudas ep⁹	vii	lxxxxvi	
	Iudas macc beus	ix	ii	
5.cal.nouē.	Iudas apostolus	ix	cxv	
	Iudith uidua	viii	lxxx	
idi. decē.	Iudocus pfessor	i	lxv	
pd.id⁹ sep.	Iuentius eps	viii	lxviii	
	Iuentius pbyter	viii	lxix	
4.id⁹ decē.	Iulia uirgo & mr	i	lv	
3.idus mar.	Iulia uirgo	iii	clxxxxvii	
ii.cal.iunii	Iulia uirgo &mar	v	xxix	
idi.iulii	Iulia martyr	vi	ciii	
no.octo.	Iulia uirgo &mar.	ix	xxxi	
12.cal. nou.	Iulia uirgo &mar.	ix	lxxxvii	
16.cal. decē.	Iulia uirgo	x	lxvii	
12.cal.aug.	Iulia uirgo &mar.	xi	ultimo	199
cal.octo.	Iulia uirgo & mar	xi	ultimo	268
pd.no.mar.	Iulialis eps	xi	ultimo	85
14.cal.mar.	Iuliana uirg. & mr	iii	cxxxi	
pd.id⁹ aug.	Iuliana martyr	vii	lv	
7.id⁹ ianu.	Iulianus martyr	i	lii	
6.id⁹ ianua.	Julian⁹ puer mar	ii	lv	
5.cal.febr.	Iulianus eps	iii	xxxv	
	Iulianus pfessor	iii	xxxvi	
	Iulianus eremita	iii	xxxvii	
	Iulianus cōfessor	iii	xxxviii	
pd.id⁹ feb.	Julian⁹ hospes pf.	iii	cxvi	
3.cal. mar.	Iulianus martyr	iii	cliii	
7.id⁹ mar.	Iulianus martyr	iii	clxxxv	
9.cal.iulii	Iulianus martyr	v	cxli	
15.cal. aug.	Iulianus martyr	vi	cxi	
5.cal.septē.	Iulianus martyr	vii	cxxxi	
cal.nouē.	Iulianus martyr	x	ii	
	Iulianus eps	xi	vi	
	Iulianus eps	xi	viii	
	Iulianus episcop⁹	xi	viii	
idi.febr.	Iulianus martyr	xi	ultimo	65
14.cal.mar.	Julian⁹ eps & mar.	xi	ultimo	68
ii.cal.mar.	Iulianus martyr	xi	ultimo	72
15.cal.aug.	Julian⁹ martyr	xi	ultimo	197
7.id⁹ aug.	Julian⁹ martyr	xi	ultimo	209
pd.id⁹ aug.	Iulianus martyr	xi	ultimo	214
8.cal.septē.	Julian⁹ pbr & mr	xi	ultimo	224
idi.iulii	Iulita martyr	vi	ci	
	Iulius pfessor	iii	xxxvi	
pd.id⁹ apl.	Iulius papa	iiii	xlvi	
16.cal.ma.	Iulius martyr	iiii	lvi	
6.cal.iunii	Iulius martyr	v	lvi	
cal.iulii	Iulius martyr	vi	xxxv	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
14.cal.sep.	¶Iulius senator m.	vii	lxxix	
	¶Iuli⁹aphrican⁹ ɔ.	xi	lxxvii	
non. dec.	¶Iulius martyr	xi	ultimo	3
15.cal. ian.	¶Iulius martyr	xi	ultimo	16
	¶Iunior eps	iii	lxxxv	
14.cal. iun.	¶Iuo pbr & pfes.	v	xxi	
idi.iul.	¶Iusta martyr	vi	ciii	
14.cal.aug.	¶Iusta martyr	vi	cxvii	
6.cal.octo.	¶Iustina uirgo &m	viii	cxxi	
non. oct.	¶Iustina uirgo &m	ix	xxxii	
pd.cal.dec.	¶Iustina uirgo &m	xi	ultimo	i
idi.april.	¶Iustinus martyr	iiii	l	
15.cal. aug.	¶Iustinus martyr	vi	cxi	
pd.non. au.	¶Iustinus pbr & m	vii	xviii	
6.non.iul.	¶Iustus martyr	vi	xlii	
non.aug.	¶Iustus eps	vii	xxvi	
8.id⁹ augu.	¶Iustus martyr	vii	xxxii	
	¶Iustus eps	vii	xcvi	
	¶Iustus episcopus	vii	xcvi	
pd.id⁹octo.	¶Iustus episcopus	ix	lxvi	
15.cal.nou.	¶Iustus puer mar.	ix	lxxx	
4.non.nou.	¶Iustus martyr	x	ix	
	¶Iustus episcopus	xi	vi	
	¶Iust⁹diacon⁹ mar	xi	cxiiii	
pd.id⁹febr.	¶Iustus martyr	xi	ultimo	59
pd.ca.mar.	¶Iustus martyr	xi	ultimo	80
pd.idus iul.	¶Iustus episcopus	xi	ultimo	192
non.ma.	¶Iuuenalis martyr	xi	ultimo	157
5.non.ma.	¶Iuuenalis eps	iiii	cxix	
	¶Iuuencus presby.	xi	cxxi	

L.

	¶Lamech pater	iii	xii	
15.cal.octo.	¶Lampertus eps m	viii	lxxxvi	
	¶Landelmus pfes.	xi	lxiii	
5.non.iul.	¶Lanfrancus pfes.	vi	xlvii	
	¶Laodicienses epi	xi	x	
7.id⁹ octo.	¶Largitia martyr	ix	xli	
17.cal.apri.	¶Largus martyr	iii	cciii	
6.idus aug.	¶Largus martyr	vii	xxxv	
pd.id⁹ aug.	¶Largus martyr	vii	lv	
6.non.mar.	¶Largus martyr	xi	ultimo	85
7.idus dec.	¶Latro episcopus	i	xli	
	¶Latrocinian⁹ eps	xi	lxxxix	
10.cal. oct.	¶Laudon eps	xi	ultimo	256
14.cal.febr.	¶Launoniaric⁹ ab.	ii	ciiii	
3.non.iun.	¶Laurẽtinus mar.	v	lxxx	
	¶Laurenti⁹ pf.& m	iii	lxxviii	
3.non.febr.	¶Laurentius mar.	iii	lxxix	
	¶Laurentius eps	ii	lxxxv	
4.id⁹augu.	¶Laurẽti⁹diac⁹ m.	vii	xliii	
5.non.iul.	¶Laurianus mar.	vi	xlix	
16.cal.ian.	¶Lazarus episcop⁹	i	lxxii	
3.cal. mar.	¶Leander epscop⁹	iii	clv	
10.cal.maii	¶Leo papa primus	iiii	lxxvi	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
4.cal.iul.	¶Leo papa secũd⁹	vi	xviii	
	¶Leo papa tertius	vi	xix	
17.ca. aug.	¶Leo papa quart⁹	vi	cvi	
15.cal.ma.	¶Leo papa decim⁹	iiii	lxv	
3.cal.ma.	¶Leo episcopus	iiii	ci	
9.cal.sep.	¶Leo confessor	vii	cvi	
	¶Leo pbr & cõfes.	vi	xxxvi	
cal.mar.	¶Leo martyr	xi	ultimo	82
pd.cal. iul.	¶Leo martyr	xi	ultimo	182
pd.id⁹nou.	¶Leo pfessor	xi	ultimo	318
idi.decẽ.	¶Leocadia uirgo	i	xlviii	
6.no. octo.	¶Leodegar⁹eps m	ix	xiii	
8.idus no.	¶Leonardus pfes.	x	xix	
6. cal. dec.	¶Leonardus pfes.	x	cxi	
pd.id⁹aug.	¶Leonides martyr	vii	lv	
	¶Leonides martyr	xi	xxiii	
16.cal.feb.	¶Leonilla martyr	ii	xciii	
8.id⁹ decẽ.	¶Leontia martyr	i	xxxv	
5.cal.feb.	¶Leontius martyr	iii	xxxix	
7.id⁹ mar.	¶Leontius martyr	iii	clxxxv	
5.cal.octo.	¶Leontius martyr	viii	cxxiii	
3.no.nouẽ.	¶Leontius pfessor	ix	cxxiii	
15.cal.sept.	¶Leontius martyr	vii	lxxxvii	
3.idus ian.	¶Leontius martyr	xi	ultimo	32
14.cal.apr.	¶Leontius eps	xi	ultimo	92
5.idus iul.	¶Leontius martyr	xi	ultimo	198
15.cal.sept.	¶Leouigildus mr	vii	lxxxvi	
6.non. ma.	¶Letanie	iiii	cxiiii	
16.cal.aug.	¶Letantius martyr	vi	cix	
8.idus sep.	¶Letus eps & mar.	viii	xliiii	
no. nou.	¶Letus pbr pfes.	xi	ultimo	310
	¶Leui patriarcha	iii	xcvi	
	¶Leuius episcop⁹	vii	xcvi	
ii.cal.iul.	¶Leuphred⁹abbas	v	cxxxvi	
3.cal.ian.	¶Liberalis eps & m	ii	xx	
5.cal.ma.	¶Liberalis pfessor	iiii	xciii	
10.cal.apr.	¶Liberatus martyr	iii	ccxxii	
16.cal. sep.	¶Liberatus abb.m	vii	lxxi	
15.cal.ian.	¶Liberatus pfes.	xi	ultimo	17
6. cal. iun.	¶Liberius pfessor	xi	ultimo	1 5
9.cal.octo.	¶Liberius eps	xi	ultimo	252
	¶Libertinus abbas	xi	xcv	
idi. febr.	¶Licinius episcop⁹	xi	ultimo	62
idi. sept.	¶Lycorius eps	xi	ultimo	246
idi. sept.	¶Ligorius martyr	viii	lxxiii	
6.cal.sep.	¶Liliosa martyr	vii	cxxiii	
10.cal.mar.	¶Linus eps & mar.	iii	cxxxvi	
9.cal. oct.	¶Linus papa & m.	viii	cix	
3. non. iun.	¶Liphardus pfes.	v	lxxxi	
	¶Liphafus discip.	vi	c	
7.id⁹mar.	¶Lysimachus mar.	iii	clxxxv	
4.idus sep.	¶Litheus eps & m.	viii	lx	
idi. mar.	¶Longinus martyr	iii	cci	
6.non.iul.	¶Longinus martyr	vi	xli	
12.cal.aug.	¶Longinus martyr	vi	cxxii	
idib⁹ian.	¶Longilius pfes.	xi	ultimo	5
	¶Loth patriarcha	iii	xci	
7.id⁹ octo.	¶Lubius martyr	ix	xli	

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
10.cal.maii	ℂLucas diac⁹ i& m.	iiii	lxxix
15.cal. nou.	ℂLucas euãgelista	ix	lxxix
6.id⁹ febr.	ℂLucas martyr	xi	ultimo
8.cal.iulii	ℂLuceia uir. & mr.	vi	iiii
idi.decẽ	ℂLucia uirgo & m	i	lxiiii
16. cal.oct.	ℂLucia uidua mr	viii	lxxxv
7. id⁹ ianu.	ℂLucian⁹ p̄sb.& m	ii	liii
6.id⁹ ianu.	ℂLucian⁹ p̄sb.& m	ii	lv
	ℂLucian⁹ p̄sb.p̄sef.	xi	cxxix
9. cal.ianu.	ℂLucian⁹ p̄sessor	xi	ultimo
5. cal. iunii	ℂLucianus martyr	xi	ultimo
idi.iunii	ℂLucianus martyr	xi	ultimo
7. cal.nou.	ℂLucianus martyr	xi	ultimo
	ℂLucifer epus	xi	lxxxviii
8.ca..aug.	ℂLucilla uir.& mr	vi	cxxxvii
4. cal.aug.	ℂLucilla uir.& mr	vi	clvii
p̄d.cal.iulii	ℂLucina discipula	vi	xxvii
	ℂLucina mar.	vi	xxviii
3. no. decẽ.	ℂLuci⁹ rex & p̄sef.	i	xxiiii
4.no.mar.	ℂLuci⁹ pa.& mar.	iii	clxxiii
p̄d.no. maii	ℂLucius cyr. epus	iiii	cxxxvi
	ℂLuci⁹ discipulus	vi	c
4.id⁹ septẽ.	ℂLuci⁹ eps & mar.	viii	lx
14.cal.nou.	ℂLucius mar.	ix	lxxxiii
8. cal.nou.	ℂLucius martyr	ix	cvii
6. no. mar.	ℂLuci⁹ eps & mar.	xi	ultimo
4.cal.nou.	ℂLucius martyr	xi	ultimo
9.cal.decẽ.	ℂLucretia uir.mr.	xi	ultimo
15. cal.sept.	ℂLudouicus eps	vii	lxxvii
7.cal. sept.	ℂLudouic⁹ rex p̄f.	vii	cxv
16. cal.mai	ℂLupertus mar.	iiii	lvi
3.no.febr.	ℂLupicin⁹ eps m.	xi	ultimo
12.cal.aplis	ℂLupicinus abbas	xi	ultimo
idi.octo	ℂLuphilus mar.	xi	ultimo
4.cal.aug.	ℂLupus epus	vi	clvi
cal. sept.	ℂLupus episcopus	viii	xx
7.cal.octo	ℂLupus episcopus	xi	ultimo
p̄d. id⁹ oct.	ℂLupus martyr	xi	ultimo

.M.

6.id⁹ decẽ.	ℂMacarius mar.	i	xlvii
4.no. ianu.	ℂMacarius abbas	ii	xxxv
18.cal.febr.	ℂMacarius abbas	ii	lxxxi
	ℂMacarius p̄sessor	xi	xxxv
p̄d.id⁹ feb.	ℂMacarius mar.	xi	ultimo
p̄d.ca.mar.	ℂMacarius mar.	xi	ultimo
p̄d.id⁹ aug.	ℂMacarius mar.	xi	ultimo
cal. aug.	ℂMaccabei mr̄es	vii	iiii
3. id⁹ mar.	ℂMacedoni⁹ p̄f.m.	iii	cxcviii
8. id⁹ ianu.	ℂMacra uir.& mr.	ii	l
12.cal. nou.	ℂMacrin⁹ eps & m	ix	lxxxvii
15.cal.oct.	ℂMacrius mar.	xi	ultimo
13. cal.aug.	ℂMacrobius mr.	xi	ultimo
17.cal.dec	ℂMachutus eps	x	lxiiii
9. cal. maii	ℂMagnentius mar.	iii	lxxxi
17.cal·nou.	ℂMagnobonus eps	ix	lxxiiii
p̄d.no.feb.	ℂMagnus martyr	iii	lxxxiii
8.id⁹ aug.	ℂMagnus martyr	vii	xxx
14.cal. sep.	ℂMagnus martyr	vii	lxxvi
p̄d.no. sep.	ℂMagnus martyr	xi	ultimo
9. cal. maii	ℂMagus q̄dã mr.	iiii	lxxxi
5.id⁹.maii	ℂMaiolus abbas	iiii	cliii
8. id⁹ decẽ.	ℂMaioricus mar.	i	xxxv
9.cal.nouẽ.	ℂMaiorus epus	ix	ciii
	ℂMaiorus martyr	ix	ciiii
9.cal.maii	ℂMalachias pphe.	iiii	lxxxii
no.nou.	ℂMalachias epus	x	xxvii
	ℂMalalehel pater	iii	viii
	ℂMalchion p̄sby.	xi	xc
5.cal.aplis	ℂMalchus martyr	iiii	ix
3.id⁹aug.	ℂMalchus martyr	vii	li
6.id⁹ octo.	ℂMallolus martyr	ix	xlviii
3.cal.aplis	ℂMamertin⁹ abbas	iiii	xiii
5.id⁹ maii	ℂMamertus eps	iiii	cliii
	ℂMamea regina m	xi	xxiiii
6.cal.sept.	ℂMammea mar.	xi	ultimo
16.cal. sept.	ℂMammes mar.	viii	lxxii
12. cal.dec.	ℂMampelus mar.	xi	ultimo
9.cal.iunii	ℂManaem discipu.	v	xxxiii
	ℂManasses p̄iarc.	iii	xcviii
4. id⁹ iunii	ℂMandalis p̄sessor	v	ciii
8.id⁹ sep.	ℂMãtuet⁹ eps & m	viii	xliiii
4.cal.decẽ.	ℂMãtuet⁹ eps & m	x	cxix
3.no.septẽ.	ℂManuetus epus	xi	ultimo
15.cal maii	ℂMapalicus mar.	iiii	lviii
4. cal. iulii	ℂMarcella mar.	vi	xxi
14.cal.iulii	ℂMarcellianus m.	v	cxxiiii
5.id⁹ aug.	ℂMarcellianus m.	vii	xli
4.no.octo.	ℂMarcellianus m.	ix	xxii
4.no.ianu.	ℂMarcellin⁹ pu.m	ii	xxxvi
5. id⁹ ianu.	ℂMarcellinus eps	ii	lix
12.cal. maii	ℂMarcellinus epus	iiii	lxix
6.cal.maii	ℂMarcellin⁹ pa.m.	iiii	lxxxix
4.no.iunii	ℂMarcellin⁹ p̄f.m.	v	lxxiii
6.cal.sep.	ℂMarcellinus mr.	xi	ultimo
3.cal. ianu.	ℂMarcellus mar.	ii	xix
17. cal.feb.	ℂMarcell⁹ pa.& m	ii	lxxxii
	ℂMarcell⁹ p̄f. p̄sef.	ii	lxxxiii
9.cal.febr.	ℂMarcellus mar.	iii	xix
3.cal. iulii	ℂMarcellus mar.	vi	xxiiii
p̄d.no. sep.	ℂMarcellus mar.	viii	xxxvii
no. oct.	ℂMarcellus mar.	ix	xxx
4. id⁹ oct.	ℂMarcellus eps m.	ix	lv
3.cal.nou.	ℂMarcellus mar.	ix	cxxiiii
cal.nou.	ℂMarcellus eps	x	vii
ii.cal. mar.	ℂMarcellus mar.	xi	ultimo
p̄d.no. oct.	ℂMarcellus p̄f. m.	xi	ultimo
3.id⁹ octo.	ℂMarcellus mar.	xi	ultimo
4.no.ianu.	ℂMarcellus mar.	ii	xxxvi
	ℂMarcilla fcã	vi	cliii
12.cal.nou.	ℂMarculus eps m.	ix	lxxxvii
4.cal.febr.	ℂMarcus martyr	iii	xli
7.cal.maii	ℂMarcu⁹ euãgeli.	iiii	lxxxvi
5.id⁹ maii	ℂMarcus martyr	iiii	cli
14.cal.iulii	ℂMarcus martyr	v	cxxiiii

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
8.id⁹ aug.	ℂMagnus martyr	vii	xxx
14.cal. sep.	ℂMagnus martyr	vii	lxxvi
p̄d.no. sep.	ℂMagnus martyr	xi	ultimo
9. cal. maii	ℂMagus q̄dã mr.	iiii	lxxxi
5.id⁹.maii	ℂMaiolus abbas	iiii	cliii
8. id⁹ decẽ.	ℂMaioricus mar.	i	xxxv
9.cal.nouẽ.	ℂMaiorus epus	ix	ciii
	ℂMaiorus martyr	ix	ciiii
9.cal.maii	ℂMalachias pphe.	iiii	lxxxii
no.nou.	ℂMalachias epus	x	xxvii
	ℂMalalehel pater	iii	viii
	ℂMalchion p̄sby.	xi	xc
5.cal.aplis	ℂMalchus martyr	iiii	ix
3.id⁹aug.	ℂMalchus martyr	vii	li
6.id⁹ octo.	ℂMallolus martyr	ix	xlviii
3.cal.aplis	ℂMamertin⁹ abbas	iiii	xiii
5.id⁹ maii	ℂMamertus eps	iiii	cliii
	ℂMãmea regina m	xi	xxiiii
6.cal.sept.	ℂMammea mar.	xi	ultimo
16.cal. sept.	ℂMammes mar.	viii	lxxii
12. cal.dec.	ℂMampelus mar.	xi	ultimo
9.cal.iunii	ℂManaem discipu.	v	xxxiii
	ℂManasses p̄iarc.	iii	xcviii
4. id⁹ iunii	ℂMandalis p̄sessor	v	ciii
8.id⁹ sep.	ℂMãtuet⁹ eps & m	viii	xliiii
4.cal.decẽ.	ℂMãtuet⁹ eps & m	x	cxix
3.no.septẽ.	ℂManuetus epus	xi	ultimo
15.cal maii	ℂMapalicus mar.	iiii	lviii
4. cal. iulii	ℂMarcella mar.	vi	xxi
14.cal.iulii	ℂMarcellianus m.	v	cxxiiii
5.id⁹ aug.	ℂMarcellianus m.	vii	xli
4.no.octo.	ℂMarcellianus m.	ix	xxii
4.no.ianu.	ℂMarcellin⁹ pu.m	ii	xxxvi
5. id⁹ ianu.	ℂMarcellinus eps	ii	lix
12.cal. maii	ℂMarcellinus epus	iiii	lxix
6.cal.maii	ℂMarcellin⁹ pa.m.	iiii	lxxxix
4.no.iunii	ℂMarcellin⁹ p̄f.m.	v	lxxiii
6.cal.sep.	ℂMarcellinus mr.	xi	ultimo
3.cal. ianu.	ℂMarcellus mar.	ii	xix
17. cal.feb.	ℂMarcell⁹ pa.& m	ii	lxxxii
	ℂMarcell⁹ p̄f. p̄sef.	ii	lxxxiii
9.cal.febr.	ℂMarcellus mar.	iii	xix
3.cal. iulii	ℂMarcellus mar.	vi	xxiiii
p̄d.no. sep.	ℂMarcellus mar.	viii	xxxvii
no. oct.	ℂMarcellus mar.	ix	xxx
4. id⁹ oct.	ℂMarcellus eps m.	ix	lv
3.cal.nou.	ℂMarcellus mar.	ix	cxxiiii
cal.nou.	ℂMarcellus eps	x	vii
ii.cal. mar.	ℂMarcellus mar.	xi	ultimo
p̄d.no. oct.	ℂMarcellus p̄f. m.	xi	ultimo
3.id⁹ octo.	ℂMarcellus mar.	xi	ultimo
4.no.ianu.	ℂMarcellus mar.	ii	xxxvi
	ℂMarcilla fcã	vi	cliii
12.cal.nou.	ℂMarculus eps m.	ix	lxxxvii
4.cal.febr.	ℂMarcus martyr	iii	xli
7.cal.maii	ℂMarcu⁹ euãgeli.	iiii	lxxxvi
5.id⁹ maii	ℂMarcus martyr	iiii	cli
14.cal.iulii	ℂMarcus martyr	v	cxxiiii

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	ℭMarcus discipu.	vi	c	
	ℭMarcus qui & io. an. discipulus	vi	c	
4. non. oct.	ℭMarcus martyr	ix	xxii	
non. oct.	ℭMarcus papa i°	ix	xxxiii	
	ℭMarcus papa 2°	ix	xxxiiii	
	ℭMarc° ſcriptor 2.	ix	xxxv	
ii. cal. nou.	ℭMarcus epſ & m.	ix	xcii	
8. cal. nou.	ℭMarcus martyr	ix	cvii	
	ℭMarcus epſ	xi	vi	
14. cal. apr.	ℭMarcus martyr	xi	ultimo	91
3. idus oct.	ℭMarcus martyr	xi	ultimo	287
16. cal. dec.	ℭMarcus martyr	xi	ultimo	522
pd. id° dec.	ℭMardarius mar.	i	lxi	
9. cal. febr.	ℭMardonius mar.	iii	xix	
10. cal. ma.	ℭMareas diac° m.	iiii	lxxviii	
15. cal. aug.	ℭMargarita uir. m	vi	cxx	
	ℭMargarita uirgo	ix	xxxvii	
	ℭMaria iacobi	iiii	iiii	
	ℭMaria ſalome	iiii	v	
4. no. apri.	ℭMaria egyptiaca	iiii	xxiiii	
9. cal. iul.	ℭMaria de cegnies	v	cxliii	
	ℭMaria ppheriſſa	vi	xxxi	
6. non. iul.	ℭMaria martyr	vi	xlii	
ii. cal. aug.	ℭMaria magdalẽa	vi	cxxiiii	
cal. aug.	ℭMaria conſola trix uirgo	vii	viii	
18. cal. ſep.	ℭMaria uirgo ma ter chriſti	vii	lxv	
cal. nou.	ℭMaria uir. & mar	x	iiii	
8. cal. decẽ.	ℭMaria uir. & mar	x	ciiii	
cal. dec.	ℭMarian° diac° m.	i	xii	
3. cal. maii	ℭMarianus pſeſſor	iiii	ciii	
pd. cal. ma.	ℭMarian° martyr	iiii	ciiii	
16. cal. nou.	ℭMarianus mar.	xi	ultimo	295
6. idus ma.	ℭMarina martyr	iiii	cxlix	
16. cal. aug.	ℭMarina uirgo	vi	cviii	
7. cal. ian.	ℭMarinus martyr	ii	vi	
8. cal. feb.	ℭMarin° abbas m.	iii	xxii	
5. non. mar.	ℭMarinus miles m	iii	clxxi	
6. idus iul.	ℭMarinus martyr	vi	lxxx	
pd. no. ſep.	ℭMarinus pſeſſor	viii	xxxvi	
14. cal. ſepr.	ℭMarinus pſeſſor	xi	ultimo	217
14. cal. feb.	ℭMarius martyr	ii	c	
6. cal. febr.	ℭMarius abbas	xi	ultimo	58
17. cal. ma.	ℭMaro martyr	iiii	iiii	
14. cal. feb.	ℭMartha martyr	ii	c	
4. cal. aug.	ℭMartha uirgo	vi	cli	
15. cal. feb.	ℭMartia ſancta	ii	cvi	
3. id° mar.	ℭMartia martyr	iii	cxcix	
ii. cal. iul.	ℭMartia uir. & mr	xi	ultimo	177
16. cal. maii	ℭMartialis martyr	iiii	lvi	
pd. cal. iul.	ℭMartialis diſcip.	vi	xxix	
6. idus iul.	ℭMartialis martyr	vi	lxxvii	
5. id° octo.	ℭMartialis martyr	ix	lxi	
ii. cal. ſep.	ℭMartialis martyr	xi	ultimo	119
5. idus ian.	ℭMartiana uir. m.	ii	lviii	
no. apri.	ℭMartiana martyr	xi	ultimo	110

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
pd. non. ian.	ℭMartianus mart.	ii	xliiii	
pd. no. mar.	ℭMartian°epſs & m	iii	clxxix	
non. iun.	ℭMartian° martyr	v	xc	
17. cal. no.	ℭMartianus mar.	ix	lxiii	
12. cal. ma.	ℭMartian°pſeſſor	xi	ultimo	127
cal. ian.	ℭMartina uir. & m	ii	xxix	
6. non. iul.	ℭMartinianus mar	vi	xl	
3. idus aug.	ℭMartinianus mar	vii	li	
7. idus dec.	ℭMartinus abbas	i	xl	
9. cal. nou.	ℭMartinus abbas	ix	cii	
3. idus no.	ℭMartinus epſ pſ	x	xlvii	
pd. id° nou.	ℭMartinus papa m	x	lii	
4. cal. iun.	ℭMartyrius mar.	v	lxiii	
	ℭMartyrius pſeſſ.	xi	xcviii	
9. cal. ſept.	ℭMaſſa cãdida mr.	vii	cv	
3. non. nou.	ℭMaſſa cãdida mr.	x	xvii	
	ℭMathathias dux	ix	l	
	ℭMater q̃d̃ mr cũ duabus filiis	xi	xxix	
idi. mar.	ℭMatrona martyr	iii	ccii	
3. cal. febr.	ℭMattheus epſs	iii	lviii	
ii. cal. octo.	ℭMatthe°apſtolẽ.	viii	c	
6. cal. mar.	ℭMatthias apoſto.	iii	cxlix	
	ℭMatthias epſs	xi	viii	
cal. nou.	ℭMaturinus pſeſ.	x	vi	
	ℭMathuſalẽ pater	iii	xi	
idib°feb.	ℭMaura martyr	iii	cxix	
10. cal. oct.	ℭMauricius mar.	viii	ciii	
idi. ſept.	ℭMaurilius epſs	viii	lxxv	
3. non. dec.	ℭMaurus martyr	i	xxiii	
18. cal. feb.	ℭMaurus abbas	ii	lxxix	
6. cal. febr.	ℭMaurus abbas	iii	xxxii	
4. cal. febr.	ℭMaurus martyr	iii	xl	
4. non. iun.	ℭMaurus martyr	v	lxxvii	
cal. aug.	ℭMaur°diacon° m	vii	vi	
ii. cal. dec.	ℭMaurus martyr	x	xciii	
	ℭMaxentius epſs	iii	lxxxv	
6. cal. iul.	ℭMaxentius abbas	vi	xiiii	
6. cal. iul.	ℭMaxentius pſby.	xi	ultimo	179
cal. dec.	ℭMaxima uir. & m	i	xiiii	
7. cal. apri.	ℭMaxima uir. & m	iii	ccxxxiii	
17. cal. iun.	ℭMaxima uirgo	v	vii	
3. cal. aug.	ℭMaxima uir. & m	vi	clix	
17. cal. nou.	ℭMaxima uir. & m	x	lxxiii	
cal. oct.	ℭMaxima uir. & m	xi	ultimo	268
6. idus ian.	ℭMaximian° pu. m	ii	lv	
5. idus iunii	ℭMaximianus epſs	v	c	
3. idus aug.	ℭMaximianus mar	vii	li	
12. cal. ſep.	ℭMaximianus mar	xi	ultimo	218
4. cal. iun	ℭMaximinus epſs	v	lxiiii	
4. idus iun.	ℭMaximinus epſs	v	ci	
18. cal. ian.	ℭMaximinus pſeſ.	xi	ultimo	10
6. cal. ian.	ℭMaximus epſs	ii	viii	
	ℭMaximus epſs	ii	ix	
4. cal. febr.	ℭMaximus martyr	iii	xli	
12. cal. mar.	ℭMaximus martyr	iii	cxxxiiii	
18. cal. ma.	ℭMaximus martyr	iiii	li	
	ℭMaximus epſs	iiii	lii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i7.cal.maii	☞Maximus mar.	iiii	liii	
i6.cal.sept.	☞Maxim⁹ puer mr	vii	lxxi	
4. cal. oct.	☞Maximus mar.	viii	cxxviii	
3.cal.octo.	☞Maximus epus	viii	cxxxi	
	☞Maximus epus	xi	viii	
i3.cal.nou.	☞Maxim⁹ leuita m.	ix	lxxxv	
i3.cal.dec.	☞Maxim⁹ pſbr m.	x	lxxxv	
	☞Maximus epus	xi	vi	
	☞Maximus epus	xi	vii	
	☞Maximus pſessor	xi	xviii	
i2.cal.mar.	☞Maximus mar.	xi	ultimo	71
i3.cal.aug.	☞Maximus martyr	xi	ultimo	197
pd.no.sept.	☞Maximus martyr	xi	ultimo	257
i3.cal.dec.	☞Maxim⁹eps & m	xi	ultimo	525
	☞Mazabanes eps	xi	viii	
6.id⁹ iunii	☞Medardus eps	v	xcvii	
4.no.sept.	☞Medericus abbas	viii	xxv	
6.no.iulii	☞Megiſtus mar.	vi	xli	
	☞Melania maior	ix	xciiii	
	☞Melania iunior	ix	xcv	
8.id⁹ ianu.	☞Melanius eps	ii	xlix	
ii.cal.nou.	☞Melanius eps	ix	xciii	
i7.cal.febr.	☞Melanius eps	ii	xc	
5.id⁹ octo.	☞Melanus pſessor	xi	ultimo	279
4.id⁹.decē.	☞Melchiades pa.m	i	lii	
	☞Melchior rex	ii	xlviii	
	☞Melchiſedech rex	iii	xc	
pd.no. dec.	☞Meletius eps	i	xxvi	
	☞Meletius eps	i	xxvii	
i6.cal.feb.	☞Meleuſippus mr	ii	xcii	
7. id⁹ mar.	☞Melition mar	ii	clxxxv	
8.cal.maii	☞Melitus eps	iiii	lxxxv	
pd.id⁹ aug.	☞Memnia martyr	vii	lv	
cal. aug.	☞Menander mar.	vii	x	
5.id⁹ nou.	☞Menas martyr	x	xlviii,	
	☞Menas pſessor	x	xlix	
no. aug.	☞Menius eps	vii	xxv	
pd. id⁹ dec.	☞Mercuria mar.	i	lxiii	
	☞Mercurialis eps	x	cvii	
7. cal.dec.	☞Mercurius mar.	x	cvi	
	☞Merolus mōach⁹	xi	cxvii	
i4. cal.oct.	☞Methodi⁹ eps m.	viii	xc	
pd. cal.feb.	☞Metranus mar.	iii	lxii	
7. id⁹ maii	☞Metron pſessor	iiii	cxlvii	
3. cal.octo.	☞Michael archan.	viii	cxxx	
7.id⁹ mar.	☞Michalus mar.	iii	clxxxv	
	☞Micheas ꝓpheta	ii	lxxvi	
i8.cal.febr.	☞Micheas ꝓheta	ii	lxxvii	
4.cal.ma.	☞Miles qdam mr.	iiii	xcvii	
ii.cal.iulii	☞Miles qdam mr.	v	cxxxii	
10. cal.maii	☞Milesius martyr	iiii	lxxviii	
5. cal. aug.	☞Mille martyres	vi	cxlvi	
	☞Mille q̄drigēti m	vii	xlvii	
10.cal.sept.	☞Mineruus mar.	xi	ultimo	221
8.cal.nou.	☞Minyas martyr	ix	cviii	
i7.cal.ian.	☞Miſael puer	i	lxxi	
idi.nou.	☞Mitrus martyr	xi	ultimo	520
3. id⁹ mar.	☞Modeſta mar.	iii	cxcviii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i7.cal.iulii	☞Modeſtus mar.	v	cxviii	
4. id⁹ nou.	☞Modeſtus mar.	x	xlvi	
	☞Modeſtus pſessor	xi	xi	
pd. id⁹ feb.	☞Modeſt⁹ infās m.	xi	ultimo	60
7. id⁹ febr.	☞Moyſes abbas	iii	ciii	
7. id⁹ febr.	☞Moyſes abbas	iii	ciiii	
i6.ca. mar.	☞Moyſes martyr	iii	cxxiiii	
pd.no.sept.	☞Moyſes ꝑph.dux	viii	xxxiiii	
i5.cal.ianu.	☞Moyſes martyr	xi	ultimo	12
6. no.iulii	☞Monegūda uirgo	xi	ultimo	187
4. id⁹. nou.	☞Monitor eps	xi	ultimo	315
7.cal. aplis	☞Mōtan⁹ pſb. & m	iiii	ccxxxiii	
5.cal.maii	☞Mōtan⁹ pſb. & m	iiii	xciii	
i5.cal.febr.	☞Moſeus martyr	ii	xcvii	
3.cal.maii	☞Mulier quedā m.	iiii	c	
ii.cal.nou.	☞Munilio uir.& m	ix	xcvi	
9.cal.aplis	☞Murita mar.	iii	ccxxiiii	
	☞Muſa uirgo	xi	cxi	
	☞Muſanus pſbyter	xi	xii	
	☞Muſeus pſbyter	viii	xxv	
9.cal.febr.	☞Muſon martyr	iii	xix	
5.no.iulii	☞Muſtiola martyr	vi	xlviii	
io. cal.maii	☞Muti⁹diac⁹ & m.	iiii	lxxix	
3.id⁹ maii	☞Muti⁹ pſbr & m.	iiii	clxiii	
8.cal.iunii	☞Mutius abbas	v	xliii	
	☞Mutius ꝑſessor	v	xliii	

.N.

pd.id⁹ iunii	☞Nabor martyr	v	cix	
6.id⁹ iulii	☞Nabor martyr	vi	lxxx	
4.id⁹ iulii	☞Nabor martyr	vi	lxxxvii	
	☞Nachor pſ	iii	liiii	
4.cal.nou.	☞Narciſſus epus	ix	cxx	
i5.cal.oct.	☞Narciſſus martyr	xi	ultimo	248
idi. iulii	☞Narſis martyr	xi	ultimo	195
4.id⁹ iulii	☞Naſon diſcipulus	vi	lxxxviii	
cal.decē.	☞Natalia ſancta	i	xviii	
6.cal.ſep.	☞Natalia martyr	vii	cxxiii	
pd.no.nou.	☞Natalis ꝑſessor	ix	cxxvii	
i6.cal.aug.	☞Natalius martyr	vi	cx	
	☞Nathan ꝓpheta	ii	xv	
pd.cal.dec.	☞Nathanahel diſci	i	ix	
	☞Nathanahel ꝑſeſ.	i	x	
8.cal. ianu.	☞Natiuitas dñi	ii	i	
8.cal.iulii	☞Natiuitas ſci ioā.	vi	iii	
6.id⁹ ſept.	☞Natiuitas uir.M.	viii	li	
i7.cal.ian.	☞Naualis martyr	xi	ultimo	ii
9.cal.ianu.	☞Naum ꝓpheta	i	lxxxvii	
pd.id⁹ iunii	☞Nazarius mar.	v	cix	
5.cal.aug.	☞Nazarius mar.	vi	cxlvii	
io.cal.febr.	☞Nedolſōſus epus	xi	ultimo	57
	☞Neemias ꝓpheta	vi	xciii	
4.id⁹ ſept.	☞Nemeſianus eps	viii	lx	
i4.cal.ian.	☞Nemeſius martyr	i	lxxvii	
i5.cal.aug.	☞Nemeſius mar.	vi	cxi	
8.cal.aug.	☞Nemeſius mar.	vi	cxxxvii	
io.cal.mar.	☞Nemeſius mar.	xi	ultimo	75

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
10.cal. sep.	ℂNenon martyr	vii	ci	
6. non. ma.	ℂNeopolus mar.	xi	ultimo	155
6.idus sep.	ℂNeotherius mar.	xi	ultimo	241
	ℂNeptalim ppheta	iii	xcvi	
4.idus ma.	ℂNereus martyr	iiii	clv	
17.cal.nou.	ℂNereus martyr	xi	ultimo	291
4.cal. mar.	ℂNestor epꝰ & mr	iii	clii	
7. cal. nou.	ℂNestor ꝓfessor	ix	cx	
non.iun.	ℂNicander martyr	v	xc	
4.idus ian.	ℂNicanor diacon⁹	iii	lxii	
non.apr.	ℂNicanor martyr	xi	ultimo	110
19.cal.ian.	ℂNicasius epꝰ & m̃	i	lxix	
5.idus oct.	ℂNicasius epꝰ & m̃	xi	ultimo	280
14.cal.nou.	ℂNicea martyr	xi	ultimo	296
10.cal.iul.	ℂNiceas epilcopus	v	cxl	
4.cal.sep.	ℂNiceas martyr	xi	ultimo	250
ꝑd. idꝰ sep.	ℂNiceta martyr	viii	lxx	
9.cal. aug.	ℂNiceta martyr	vi	cxxxi	
4.non.apri.	ℂNicetius epꝰ	iiii	xxvi	
non.dec.	ℂNicetius epꝰ	xi	ultimo	2
3.non.ma.	ℂNicetius epꝰ	xi	ultimo	154
8.cal.iun.	ℂNicetus martyr	v	xl	
	ℂNicodemꝰ diſcip.	iiii	iii	
8.idus dec.	ℂNicolaus epꝰ ꝓf.	i	xxxiii	
	ℂNicolaus papa	i	xxxiiii	
	ℂNicolaus epꝰ	v	lxvii	
4.non.iunii	ℂNicolaꝰ pegrin⁹	v	lxxviii	
17.cal. oct.	ℂNicomedes ꝓf. m̃	viii	lxxxii	
5.cal.mar.	ℂNicophorus mar	iii	cli	
10.cal.maii	ℂNicor epꝰ &mar.	iiii	lxxviii	
non. iul.	ℂNicoſtratus mar.	vi	lxiii	
non. iul.	ℂNicoſtratus mar.	vi	lxiiii	
6.idus nou.	ℂNicoſtratus mar.	x	xxxvi	
15.cal. octo	ℂNilus epꝰ &mar.	viii	xcv	
4.idus no.	ℂNympha uir. &m̃	x	xlii	
	ℂNoe pater	iii	xlvi	
4.no. mar.	ℂNongenti marty.	iii	clxxv	
	ℂNonoſus ꝓfeſſor	xi	xcvii	
8.idus iul	ℂNorbertus epꝰ	vi	lxvii	
12.cal.iul.	ℂNouatus diſcipu.	v	cxxx	
4.cal. aug.	ℂNouem ſocii an-			
	to. martyres	vi	clvii	
3 no.mar.	ℂNouem ſocii euſe-			
	bii martyres	xi	ultimo	84
14.cal.apr.	ℂNouē ſocii qntiñ	xi	ultimo	91
11.cal.apri.	ℂNouē ſocii ſatur-			
	nini martyres	xi	ultimo	93
	ℂNulburga uirgo	xi	lxviii	
	ℂNuldruta uirgo	xi	lxviii	
	.O.			
14.cal. oct.	ℂOceanus martyr	xi	ultimo	251
15.cal. dec.	ℂOcyſellus	x	lxx	
10.cal.octo	ℂOctauius mar.	viii	ciii	
3.idus apr.	ℂOcto milites m̃.	xi	ultimo	116
10.cal. ſep.	ℂOcto ſilii elea-			
	zari martyres	xi	ultimo	221
15.cal.mar.	ℂOctoginta ſex ſo-			
	cii donati mr̃es	xi	ultimo	69
9.cal.aug.	ℂOctogita tres mi-			
	lites martyres	xi	ultimo	201
ꝑd.idus ia.	ℂOdilo abbas	ii	xxvi	
15.cal.dec.	ℂOdo abbas	x	lxxxiii	
17.cal.maii	ℂOlympias mar.	iiii	liii	
6.cal.aug.	ℂOlympius mar.	vi	cxliii	
16.cal.iul.	ℂOliueriꝰ martyr	v	cxxi	
cal. nou.	ℂOmnes ſancti	x	i	
4.no.nouē.	ℂOmnes mortui	x	viii	
14.cal.mar.	ℂOneſim⁹ diacon⁹	iii	cxxx	
8.idus ſep.	ℂOneſiphor⁹ diſc.	viii	xliii	
	ℂOnias ſacerdos	ix	vii	
3.idus iunii	ℂOnophrius ꝓfeſ.	v	cvi	
16.cal.maii	ℂOptatus martyr	iiii	lvi	
ꝑd.cal. ſep.	ℂOptatus epꝰ	vii	cxli	
ii.cal.ma.	ℂOrator ꝓſbr &m̃	iiii	lxxii	
3.idus mar.	ℂOres martyr	iii	cxcviii	
ꝑd.idꝰ dec.	ℂOreſtes martyr	i	lxi	
ii.cal. febr.	ℂOronti⁹ martyr	ii	cxii	
	ℂOroſiẽlis abbas	iiii	clxxiiii	
4.non.iulii	ℂOſee propheta	vi	l	
ꝑd.cal.iul.	ℂOſtianus epꝰ	xi	ultimo	185
	ℂOthoniel iudex	viii	iiii	
	.P.			
7.idꝰ mar.	ℂPacianus epꝰ	iii	clxxxvii	
ꝑd.idꝰ maii	ℂPachomi⁹ abbas	iii	clxxi	
ꝑd.idꝰ maii	ℂPachomi⁹ mõac.	iiii	clxxii	
	ℂPachomi⁹ epꝰ m̃	xi	xxxii	
4.cal. aug.	ℂPachus martyr	vi	clvii	
3.cal.decẽ.	ℂPaſnutius abbas	i	vii	
	ℂPaſnutius epꝰ	xi	xxxiii	
	ℂPagatus martyr	xi	xlii	
8.idꝰ octo.	ℂPalatia ſancta	xi	ultimo	277
3.non.mar.	ℂPalatinus martyr	xi	ultimo	84
6.idus ma.	ℂPalmatius mar.	iiii	cl	
cal.iul.	ℂPambo abbas	vi	xxxviii	
cal.iun.	ℂPamphil⁹ ꝓſbr m̃	v	lxxi	
ii.cal.octo.	ℂPamphilus mar.	xi	ultimo	255
4.idus maii	ℂPancratius mar.	iiii	clvi	
3.non.apri.	ℂPancratius ꝓfeſ.	xi	ultimo	109
5. cal. aug.	ℂPantaleon mar.	vi	cxlvi	
10.cal.mar.	ℂPanthamia mar.	xi	ultimo	74
non.iul.	ℂPantheus ꝓſby.	vi	lxv	
12.cal.nou.	ℂPanthul⁹ epꝰ mr	ix	lxxxvii	
4.cal. febr.	ℂPapias martyr	iii	xl	
8.cal.mar.	ℂPapias epiſcopus	iii	cxli	
5.cal. mar.	ℂPapias martyr	iii	cli	
idi. apri.	ℂPapyrius diac⁹ m̃	iii	xlix	
4.cal.decẽ.	ℂPapyrius epꝰ& m̃	x	cxix	
10.cal. feb.	ℂParmenas dia. m̃.	iii	xiiii	
10.cal.ma.	ℂParmenas ꝓſbr m̃	iiii	lxxix	
14.cal. iun.	ℂParthemius mar.	v	xvii	
idi. nou.	ℂPaſchaſius mar.	x	lviii	
8.cal.iun.	ℂPaſicrates mar.	xi	ultimo	151

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
8.cal. aplis	ℂPassio dñi	iii	ccxxvii	
7.cal. aug.	ℂPastor ꝑb. ꝓfeſſ.	vi	cxli	
8.id⁹ aug.	ℂPastor martyr	vii	xxxii	
3.cal.aplis	ℂPastor eps	xi	ultimo	104
ii. cal.febr.	ℂPater victoris m̃	ii	cxii	
6.id⁹ iulii	ℂPaternianus eps	vi	lxxix	
ꝑd.id⁹ nou.	ℂPaternus martyr	xi	ultimo	317
	ℂPatianus eps	xi	cxxiii	
3.id⁹ ſept.	ℂPatiens ꝓfeſſor	xi	ultimo	244
3.id⁹ mar.	ℂPatricia martyr	iii	cxcviii	
16. cal.apl.	ℂPatricius eps	iii	cciii	
17. cal.apl.	ℂPatricius eps	xi	ultimo	90
	ℂPatrobas diſci p	vi	c	
12.cal.febr.	ℂPatroclus mar.	ii	cviii	
6.cal.febr.	ℂPaula uidua	iii	xxix	
14.cal.iul.	ℂPaula uir.& mꝛ.	v	cxxv	
15.cal.aug.	ℂPaula uir.& mꝛ.	xi	ultimo	197
2.id⁹ iunii	ℂPaulina uir.& m̃	v	xcii	
10.cal.iulii	ℂPaulinus epus	v	cxxxviii	
ꝑd.cal.ſep.	ℂPaulinus epus	vii	cxxxix	
6.id⁹ octo.	ℂPaulinus epus	ix	xliiii	
idi.nou.	ℂPaulinus pa.m̃.	x	lviii	
7. cal.iunii	ℂPaulinus mar.	xi	ultimo	155
12.cal.iulii	ℂPaulinus martyr	xi	ultimo	176
ꝑd.id⁹ dec.	ℂPaulus Ꝛgius eꝑs	i	lx,	
16.cal. ian.	ℂPaulus martyr	i	lxxiii	
4.id⁹ ianu.	ℂPaul⁹ i⁹ eremita	i	lx	
	ℂPaul⁹ ſimplex ꝓ	ii	lxi	
6.cal.febr.	ℂPaulus papa	iii	xxx	
cal.febr.	ℂPaulus eps	iii	lxxi	
4.id⁹ mar.	ℂPaulus eps	iii	cxcv	
15.cal.mai	ℂPaulus abbas	iiii	lx	
idi.mai	ℂPaulus martyr	v	iiii	
cal. iunii	ℂPaul⁹ ꝑbr & mꝛ	v	lxxiii	
7.id⁹ iunii	ℂPaulus eps & mꝛ	v⁸	xcv	
6.cal.iulii	ℂPaulus martyr	vi	x	
3. cal. iulii	ℂPaulus apoſtol⁹	vi	xxiii	
8.id⁹ iulii	ℂPaulus martyr	vi	lxix	
	ℂPaulus mõachus	xi	xliii	
6.id⁹ febr.	ℂPaul⁹ eps & mꝛ.	xi	ultimo	55
13.cal.aplis	ℂPaulus martyr	xi	ultimo	93
15.cal.mai	ℂPaul⁹ mõach⁹ m̃	xi	ultimo	123
16.cal.iunii	ℂPaulus martyr	xi	ultimo	143
13.cal.aug.	ℂPaulus diac⁹ m̃.	xi	ultimo	192
4.cal. ſep.	ℂPaulus martyr	xi	ultimo	250
10.cal.mai	ℂPediſeq̃ tarbue	iii	lxxviii	
	ℂPelagia uir. & m̃	i	lxxx	
5.id⁹ iulii	ℂPelagia martyr	vi	lxxxv	
8.id⁹ octo.	ℂPelagia peccatr.	ix	xxxvi	
14.ca.nou.	ℂPelagia martyr	xi	ultimo	295
6.cal.ſept.	ℂPelagius martyr	vii	cxx	
6. cal.ſept.	ℂPelagi⁹ pa.p̃m⁹	vii	cxxi	
	ℂPelagi⁹ papa ſs	vii	cxxii	
13.cal.oct.	ℂPeleus eps & mꝛ	viii	xcv	
7.id⁹.aplis	ℂPeleuſius ꝑbr	xi	ultimo	114
idi.maii	ℂPemecoſte	v	i	
3.no.maii	ℂPeregrinus mꝛ.	iiii	cxxxiii	
17.cal.iunii	ℂPeregrin⁹ ꝓf.m̃.	v	v	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
idi. iunii	ℂPeregrin⁹ eꝑs m̃.	v	cxiii	
8. cal.ſept.	ℂPeregrinus mar.	vii	cxi	
5.cal.aug.	ℂPeregrinus ꝑbr	xi	ultimo	204
3.no.iunii	ℂPergetinus mar.	v	lxxx	
no. mar.	ℂPerpetua mar.	iii	clxx xii	
6 id⁹ aplis	ℂPerpetuus eps	iiii	xxxviii	
6. cal. iulii	ℂPerſeuerãda uir.	xi	ultimo	180
ꝑd.cal.iun.	ℂPetronilla uirgo	v	lxix	
4.no.octo.	ℂPetronius eps	ix	xx	
4.no.decẽ.	ℂPetr⁹ chryſo.eps	i	xx	
16.cal.iãu.	ℂPetrus martyr	i	lxxiii	
3. no.ianu.	ℂPetrus aulan⁹ m̃	ii	xxxix	
	ℂPetrus eps	iii	lxxxv	
	ℂPetr⁹ diac⁹ ꝓfeſſ.	ii	cxciii	
4. id⁹ mar.	ℂPetrus martyr	ii⁷	cxciii	
ꝑd.id⁹ mar.	ℂPetrus abbas	ii⁷	cc	
3. cal. maii	ℂPetr⁹ nou⁹ mar.	ii⁷i	xcviii	
idi. maii	ℂPetrus martyr	vi	iiii	
4.no.iunii	ℂpetrus exorciſta	v	lxxiiii	
3.cal.iulii	ℂPetr⁹ apſog⁹ pnc.	vi	xxii	
cal.aug.	ℂPetr⁹ ad uincula	vii	iii	
cal.aug.	ℂPetrus martyr	vii	x	
ꝑd.id⁹ aug.	ℂPetrus martyr	vii	lv	
8. cal.nou.	ℂPetrus martyr	ix	cvii	
6.cal.decẽ.	ℂPet.alexã. eps m̃	x	cix	
	ℂPetr⁹ eps & ꝓfeſ.	x	cx	
	ℂPetrus eps	xi	vi	
	ℂPetrus eps tara.	xi	cxix	
5. id⁹ decẽ.	ℂPetrus martyr	xi	ultimo	4
3.id⁹ ianu.	ℂPetrus martyr	xi	ultimo	32
ꝑd.id.mar.	ℂPetrus martyr	xi	ultimo	88
15.cal.mail	ℂpetr⁹ diac⁹ & m̃.	xi	ultimo	122
7.id⁹ iunii	ℂPetr⁹ ꝑbr & m̃.	xi	ultimo	165
7. id⁹ aug.	ℂPetrus martyr	xi	ultimo	209
6.cal.ſept.	ℂPetr⁹ miles mar.	xi	ultimo	226
8. id⁹ oct.	ℂPetrus martyr	xi	ultimo	276
7.id⁹ decẽ.	ℂPhara uirgo	i	xxxix	
5. cal.nou.	ℂPharo eps	ix	cxvii	
3.no.ſeptẽ.	ℂPhebe diſcipula	viii	xxxi	
16.ca.mar.	ℂPhebus martyr	iii	cxxii	
ꝑd.id⁹aug.	ℂPhiladelph⁹ m̃r	vii	lv	
ꝑd. no.feb.	ℂPhileas martyr	iii	lxxxi	
	ℂPhileas eps & m̃.	xi	xxxii	
8. id⁹ mar.	ℂPhilemon mar.	iii	clxxxiii	
4. id⁹ aplis	ℂPhilemon mar.	iiii	xliii	
	ℂPhilemon diſci.	vi	c	
10.cal.mar.	ℂPhilenus eps m̃.	iii	cxxxvii	
	ℂPhiletus eps	xi	vii	
13.cal.ſept.	ℂPhilibert⁹ abbas	vii	lxxxv	
3.id⁹ aplis	ℂPhilippus eps	iiii	xliii	
cal.maii	ℂPhilippus apl⁹	iiii	cvii	
8.id⁹ iunii	ℂPhilippus diac⁹	v	xci	
	ℂPhilipp⁹ eremita	v	cviii	
6.id⁹ iulii	ℂPhilippus mar.	vi	lxxvii	
	ℂPhilipp⁹ eps ꝓfe.	vii	xcvi	
	ℂPhilippus eps	xi	viii	
idi. ſept.	ℂPhilipp⁹ epa. m̃.	xi	lxxii	
			xcii	

Tempore.	Li.	Capitulo	Pa.
☞Philipp⁹ ipator m	xi	xcii	
idib⁹ iul. ☞Philippus mar.	xi	ultimo	195
ii. cal. nou. ☞Philippus epꝰ m	xi	ultimo	299
pd. no. feb. ☞Phillorrhoni⁹ m	iii	lxxxi	
☞Phillorrhoni⁹ pf.	xi	xlix	
☞Philolog⁹ discip.	vi	c	
☞Philomenus mar	xi	ultimo	321
7. id⁹ mar. ☞Philothurion	iii	clxxxv	
☞Phinees sacerdos	vi	xxxiiii	
☞Phlegõti⁹ discip.	vi	c	
5. non. mar. ☞Phocas martyr	iii	clxxvi	
pd. id⁹ iul. ☞Phocas epꝰ & m.	vi	xcviii	
pd. id⁹ iul. ☞Phocatus epꝰ	xi	ultimo	195
☞Pholcas epꝰ & m	xi	lxxxii	
4. non. iun. ☞Photinus epꝰ & m	v	xxvi	
14. cal. dec. ☞Phridianus epꝰ	x	lxxviii	
16. cal. ma. ☞Phronto martyr	iiii	lvi	
18. cal. ma. ☞Phronto abbas	xi	ultimo	120
8. cal. nou. ☞Phronto epꝰ	ix	cix	
☞Piamon pb̃yter	xi	xli	
☞Piaton pb̃r & m	xi	xxxvi	
cal. octo. ☞Piator martyr	ix	xi	
6. id⁹ octo. ☞Pierius pb̃yter	ix	i	
4. non. nou. ☞Pygasius martyr	x	xiii	
9. cal. apri. ☞Pygmeni⁹ pb̃r m	ii	ccxxii	
6. id⁹ octo. ☞Pinytus epꝰ	ix	xlix	
☞Pion abbas	xi	xxxix	
cal. feb. ☞Pionius martyr	iii	lxviii	
4. cal. aug. ☞Piosus martyr	vi	clvii	
5. idus mar. ☞Piperion martyr	iii	cxci	
☞Pitrion abbas	xi	lxxiiii	
5. idus iul. ☞Pius papa & mar	vi	lxxxii	
idi. octo. ☞Placida uirgo	ix	lxx	
3. non. oct. ☞Placidus martyr	xi	ultimo	271
3. cal. ma. ☞Platinus	xi	ultimo	160
ii. cal. aug. ☞Plato martyr	vi	cxxvi	
3. cal. octo. ☞Platus martyr	xi	ultimo	264
7. id⁹ april. ☞Pleusius pb̃r	xi	ultimo	114
10. cal. maii ☞Plures religiosi martyres	iiii	lxxviii	
☞Plures sancti quorum sola nomina & dies inueniuntꝰ	xi	cxxx	
10. cal. ma. ☞Plurime sacre⁹uir	iiii	lxxviii	
6. non. mar. ☞Plurimi mr̃es	iii	clxvi	
4. id⁹ april. ☞Plurimi mr̃es	iiii	xlii	
☞Plurimi marty.	xi	xxxi	
16. cal. ian. ☞Plusius martyr	i	lxxiii	
4. cal. iul. ☞Plutarchus mar.	vi	xxi	
☞Polemius epꝰ	vii	ciiii	
4. idus sep. ☞Polianus epꝰ & m	viii	lx	
7. cal. feb. ☞Policarpus epꝰ m	iii	xxiiii	
7. cal. mar. ☞Policarpus pb̃r	iii	cxliiii	
cal. febr. ☞Policarpus epꝰ	xi	ultimo	45
☞Polycrates epꝰ	xi	xvi	
idi. febr. ☞Polotus martyr	xi	ultimo	61
12. cal. iun. ☞Poliuct⁹ martyr	xi	ultimo	144
2. cal. iun. ☞Polius martyr	v	xxviii	

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
15. cal. mar. ☞Pollochroni⁹ e. m	iii	cxxxii	
3. id⁹ dece. ☞Pontianus mar.	i	lviii	
14. cal. febr ☞Pontianus mar.	ii	cii	
15. cal. dec. ☞Pontian⁹ papa m	x	lxxx	
4. non. iun. ☞Ponticus martyr	v	lxxvii	
8. idus mar. ☞Ponti⁹ diacon⁹ m	iii	clxxxiiii	
pd. idus ma ☞Pontius epꝰ & m	iiii	clxix	
10. cal. sep. ☞Porphyrius mar.	vii	ciii	
8. cal. decẽ. ☞Porphyrius mar.	x	ciii	
5. idus dec. ☞Porphyrius mar.	xi	ultimo	4
pd. cal. apr. ☞Portus martyr	xi	ultimo	105
non. dec. ☞Potamia martyr	xi	ultimo	5
4. cal. iul. ☞Potamiena uir. m	vi	xxi	
10. cal. mar. ☞Potamius martyr	xi	ultimo	73
14. cal. iun. ☞Potentiana uirgo	v	xv	
pd. cal. ian. ☞Potentianus epꝰ	ii	xxv	
10. cal. decẽ. ☞Pragmatius epꝰ	xi	ultimo	327
3. non. oct. ☞Praleas epꝰ & m.	ix	xxiiii	
12. cal. aug. ☞Praxedis uirgo	vi	cxxi	
14. cal. ma. ☞Prefect⁹ pb̃r & m	xi	ultimo	124
9. cal. febr. ☞Prelidan⁹ puer & m	iii	xviii	
12. cal. mar. ☞Prepedigna mar.	iii	cxxxiiii	
8. idus sep. ☞Preſidius epꝰ & m	viii	xliiii	
5. idus dec. ☞Pretexatus mar.	i	lviii	
5. cal. iun. ☞Priamus martyr	xi	ultimo	156
10. cal. aug. ☞Primitiua uirgo	xi	ultimo	200
16. cal. ma. ☞Primitiuus mar.	iiii	lvi	
4. idus iun. ☞Primitiuus mar.	v	ciiii	
15. cal. aug. ☞Primitiuus mar.	vi	cxi	
cal. aug. ☞Primitiuus mar.	vii	vi	
5. id⁹ mar. ☞Primus martyr	iiii	cli	
5. idus iun. ☞Primus martyr	v	xcix	
13. cal. nou. ☞Primus martyr	ix	lxxxvi	
☞Primus epiſcop⁹	xi	vi	
6. non. oct. ☞Primos martyr	xi	ultimo	269
15. cal. febr. ☞Prisca uirgo & m	ii	xcvi	
8. idus iul. ☞Priſcilla diſcipla	vi	lxviii	
17. cal. febr. ☞Priſcilla ſancta	xi	ultimo	36
pd. non. ian. ☞Priſcillianus mar	ii	xlii	
☞Priſcillian⁹ epꝰ m	xi	cxxv	
pd. non. ian. ☞Priſcus pb̃r & m	ii	xlii	
7. idus mar ☞Priſcus martyr	iii	clxxxv	
5. cal. apri. ☞Priſcus martyr	iiii	ix	
7. cal. iun. ☞Priſcus martyr	v	l	
cal. ſep. ☞Priſcus diſcipul⁹	viii	xvii	
cal. octo. ☞Priſcus martyr	xi	ultimo	267
12. cal. ſept. ☞Priuatus epꝰ & m	vii	lxxxix	
12. cal. octo. ☞Priuatus epꝰ & m	viii	xcviii	
16. cal. nou. ☞Priuatus martyr	ix	lxxviii	
12. cal. octo. ☞Priuatus martyr	xi	ultimo	254
5. id⁹ octo. ☞Probus martyr	ix	li	
4. idus no. ☞Probus epiſcop⁹	x	xlv	
idib⁹ no. ☞Probus martyr	x	lviii	
☞Probus epiſcop⁹	xi	cviii	
6. non. iul. ☞Proceſſus martyr	vi	xl	
8. idus iul. ☞Procopius mar.	vi	lxx	
5. id⁹ april. ☞Procor⁹ diac⁹ & m	iiii	xxxix	
cal. dec. ☞Proculus epꝰ m.	i	xv	

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
5.id⁹ decē.	ℂProculus epūs pf.	i	xlix
16.ca.mar.	ℂProculus mar.	iii	cxxii
13.cal. oct.	ℂProcul⁹ diac⁹ m̄.	viii	xciii
18.cal. maii	ℂProculus mar.	xi	ultimo	121
14.cal.nou.	ℂProculus martyr	xi	ultimo	296
pd.no.nou.	ℂProculus mar.	xi	ultimo	309
8.cal. febr.	ℂProiect⁹ epūs & m̄	iiii	xxii
7.id⁹ nou.	ℂProidocim⁹ epūs	x	xxxiii
7.cal.iulii	ℂProsper epūs	vi	vii
13.cal.iulii	ℂProthasius mar.	v	cxxvi
ii.cal. sept.	ℂProteri⁹ pīb. mf	viii	xcii
16.cal.mar.	ℂProtolicus mar.	iii	cxxiiii
pd id⁹ iunii	ℂProtus martyr	v	lxx
3.id⁹ septē.	ℂProtus martyr	viii	xii
13.cal.ian.	ℂPtolemeus mar.	i	lxxviii
14. cal.no.	ℂPtolemeus mar.	ix	lxxxiii
12.cal.febr.	ℂPublius epūs & m̄	ii	cix
16.cal.maii	ℂPublius martyr	iiii	lvi
	ℂPublius epūs	xi	viii
ii.cal. mar.	ℂPublius martyr	xi	ultimo	72
14.cal.iunii	ℂPudens discipul⁹	v	xiiii
10.cal.aplis	ℂPuer qdam anno rum.7.mar.	iii	ccxxii
14.cal.dec.	ℂPuer qdā mar.	x	lxxv
3. cal.maii	ℂPulio martyr	iiii	xciiii
	ℂPunificus abbas	xi	lvi
4.no. febr.	ℂPurificatio ſāctē marie	iii	lxxii
ii.cal. maii	ℂPuſicius martyr	iiii	lxxi

.Q.

idi.febr.	ℂQuadrageſima	iii	cxvii
16.cal.ian.	ℂQuadragita ſocii florianī mſes	i	lxxiii
9.cal.ianu.	ℂQuadraginta uirgines martyres	i	lxxxix
idi.ianu.	ℂQuadraginta milites martyres	ii	lxxii
7.id⁹ mar.	ℂQuadraginta milites martyres	iii	clxxxv
4.no.maii	ℂQuadraginta m̄.	iiii	cxxv
4.no.maii	ℂQuadraginta m̄.	iiii	cxxvi
	ℂQuadraginta rustici martyres	iiii	cxxvii
6.id⁹ mar.	ℂQuadragintaduo martyres	xi	ultimo	86
pd.id⁹ mar.	ℂQuadragintano uē milites mſes	iii	cxcix
8.cal.octo.	ℂQuadragintano uem martxres	viii	cxvii
14.cal.nou.	ℂQuadragintano uem martyres	xi	ultimo	295
8.cal.maii	ℂQuadragitaocto martyres	iiii	lxxxiiii
4.no.iunii	ℂQuadragitaocto martyres	v	lxxvii
pd.no.iunii	ℂQuadragintaoctuor martyres	v	lxxxvi
8. cal.nou.	ℂQuadragintalex milites martyres	ix	cvii
7.cal.iunii	ℂQuadratus diſci.	v	xlvii
12.cal.ſept.	ℂQuadratus epūs	vii	xc
7.cal.iunii	ℂQuadratus mar.	xi	ultimo	152
6.no.mar.	ℂQuadringēti mſ.	iii	clxvii
3.id⁹ iulii	ℂQuadringēti .97. martyres	vi	xcvi
14.cal.aplis	ℂQuartilla mar.	xi	ultimo	91
3.no.nou.	ℂQuart⁹ diſcipul⁹	x	xvi
6.idus maii	ℂQuartus martyr	xi	ultimo	140
pd id⁹ dec.	ℂQuattuor ſcē mulieres martyres	i	lxiii
6.id⁹ nou.	ℂQuattuor coronati martyres	x	xxxvii
	ℂQuattuor ſancti epi martyres	xi	xxxii
15.cal.aplis	ℂQuattuor ſo. pauli martyres	xi	ultimo	93
7.id⁹ aplis	ℂQuattuordeci ſocii ephanii mſes	xi	ultimo	113
15.cal.aug.	ℂQuattu. milia m̄	vi	cxix
4.id⁹ octo.	ℂQuattuormilia 976.martyres	ix	liiii
14.cal.nou.	ℂQuidam ſo. ptolemei martyr	ix	lxxxiii
cal.febr.	ℂQuindecim mar.	iii	lxvii
5.id⁹ iulii	ℂQuingenti mar.	vi	xcvi
cal.oct.	ℂQuigēti &.4.m̄.	xi	ultimo	266
15.cal.mar.	ℂQuinidius epūs	xi	ultimo	66
8.id⁹ febr.	ℂQuinquageſima	iii	lxxxvii
10. cal.maii	ℂQuinquagita monachi martyres	iiii	lxxviii
idi.nou.	ℂQuinquaginta ſapiētes martyres	x	lvii
4.id⁹ aplis	ℂQuinque ſocii apollonii mſes	xi	ultimo	115
14.ca.mar.	ℂQuinquemilia ſo.iuliani mſes	xi	ultimo	68
14. cal.apl.	ℂQuintilia mar.	xi	ultimo	91
16.cal.maii	ℂQuintilianus mf	iii	lvi
14.cal.aplis	ℂQuintilus mar.	xi	ultimo	91
pd. ca.nou.	ℂQuintinus mar.	ix	cxxvi
pd.no.ian.	ℂQuintus martyr	ii	xliii
14.cal.aplis	ℂQuintus martyr	xi	ultimo	91
6.id⁹ maii	ℂQuintus martyr	xi	ultimo	140
no.ſeptē.	ℂQuintus martyr	xi	ultimo	259
4.cal.nou.	ℂQuintus martyr	xi	ultimo	305
4.no.maii	ℂQuiriac⁹ epūs m̄.	iiii	cxx
pd.id⁹ aug.	ℂQuiriacus mar.	vii	lv
ii.cal.iulii	ℂQuiriacus mar.	xi	ultimo	18
10.cal.ſept.	ℂQuiriacus mar.	xi	ultimo	220
idi.iulii	ℂQuiricus mar.	vi	ci
cal. aug.	ℂQuirilus mar.	vii	vi
	ℂQuirilus epūs	xi	vii
6.no. octo.	ℂQuirilus martyr	xi	ultimo	269

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
7.cal.apri.	ℭQuirinus martyr	iii	ccxxxii	
5.cal.april.	ℭQuirinus mar.	iiii	xiiii	
pd.non.iun.	ℭQuirinus epꝰ m̃.	v	lxxxv	
7.idꝰ mar.	ℭQuirion martyr	iii	clxxxv	
	.R.			
	ℭRaab meretrix'	viii	iii	
	ℭRachel mater	iii	xcv	
idi. augu	ℭRadegũdis regia	vii	lx	
6.cal.iun.	ℸRagenulphus m̃	xi	ultimo	154
	ℭRaphael archág	iiii	cxli	
	ℭRebeccha mater	iii	xciii	
	ℭRedemptus epꝰ	xi	cv	
7.idus sep.	ℭRegina utr.& m̃.	viii	xlvii	
3.cal.apri.	ℭRegulus epꝰ	iiii	xv	
7.idus ian.	ℭRelatio pueri ex egypto	ii	li	
	ℭRhemachlus epꝰ	xi	lxii	
5.non.feb.	ℸRemedius episcopus & martyr	xi	ultimo	48
cal.octo.	ℭRemigius epꝰ	ix	ix	
8.idꝰ octo.	ℭReparata uir.m̃.	ix	xxxix	
4.idus nou.	ℭRespiciꝰ martyr	x	xlii	
4.cal.iun.	ℭRestitutus mar.	xi	ultimo	157
10.cal.sep.	ℭRestitutus mar.	vii	c	
6.cal.apri.	ℭResurrectio dñi	iiii	i	
	ℭRheticius epꝰ	xi	cxx	
	ℭReu pater	iii	lii	
cal.iun.	ℭReuerianus epiꝰscopus & mar.	v	xxviii	
8.idꝰ febr.	ℸReuocata mar.	xi	ultimo	52
non.mar.	ℭReuocatus mar.	iii	clxxxii	
5.idus ian.	ℸReuocatus mar.	xi	ultimo	51
6.cal.ma.	ℭRicarius pfessor	iiii	xc	
3.cal.ma.	ℭRobertus abbas	iiii	cii	
9.cal.dec.	ℸRhodon pſbyter	xi	ultimo	528
9.cal.iun.	ℭRogatianus mar	v	xxxvii	
7.cal.nou.	ℭRogatianus prebyter & martyr	xi	cxii	
16.cal.sept.	ℭRogatus martyr	vii	lxxi	
16.cal.ian.	ℸRholus martyr	i	lxxiii	
	ℭRomái põtifices	xi	ii	
pd.ca.mar.	ℭRomanus abbas	iii	clx	
8.idus iul.	ℭRomanꝰdiacꝰm̃.	vi	lxvi	
8.idus aug.	ℸRomanus mar.	vii	xxx	
5.idus aug.	ℭRomanus mar.	vii	xl	
8.cal.septẽ.	ℭRomanus mar.	vii	cxi	
14.cal.dec.	ℭRomanus mar.	x	lxxv	
7.cal.dec.	ℭRomanus ſbyter.	x	cviii'	
6.idus dec.	ℭRomaricꝰ abbas	i	xliiii	
15.cal.iul.	ℸRomualdꝰabbas	v	cxxviii	
	ℭRomula uirgo	xi	cix	
15.cal.mar.	ℸRomulus mar.	xi	ultimo	69
9.cal.april.	ℸRomulus mar.	xi	ultimo	96

Tempore		Li.	Capitulo	pa.
15.cal. aug.	ℭRhophilus epꝰ	vi	cxiiii	
18.cal. oct.	ℸRofula martyr	viii	lxxviii	
16.cal.iul.	ℭRhothlandus m̃.	v	cxxi	
	ℭRuben pſiarcha	iii	xcvi	
6.idus iul.	ℭRufina uir. & m̃.	vi	lxxviii	
14.cal. aug.	ℭRufina martyr	vi	cxvii	
18.cal.iul.	ℭRufinus martyr	v	cxvi	
pd.idꝰ febr.	ℸRufinus martyr	xi	ultimo	59
pd.ca.mar.	ℸRufinus martyr	xi	ultimo	80
11.cal.iul.	ℸRufinus martyr	xi	ultimo	177
pd.non.sep.	ℸRufinus puer m̃.	xi	ultimo	256
16.cal. dec.	ℸRufinus martyr	xi	ultimo	322
15.cal.ian.	ℭRufus martyr	i	lxxv	
cal.aug.	ℭRufus martyr	vii	x	
6.cal. sept.	ℭRufus martyr	vii	cxix	
11.cal.decẽ.	ℭRufus discipulus	x	xcii	
4.calẽ.dec.	ℭRufus martyr	x	cxx	
15.cal.ma.	ℸRufus martyr	xi	ultimo	125
	ℸRufticus episco.	iii	lxxxv	
8.cal.octo.	ℸRusticꝰ episcopꝰ	xi	ultimo	259
7.cal.nou.	ℸRusticꝰ episcopꝰ	xi	ultimo	305
5.idus aug.	ℭRusticus martyr	vii	xlii'	
16.cal.aug.	ℭRusticꝰ ſubdiacꝰ	vii	lxxi	
7.idus oct.	ℭRusticus pſbyter	ix	xli	
	ℭRuth uidua	viii	xv	
12.cal.ian.	ℸRutulus martyr	xi	ultimo	71
	.S.			
non.dec.	ℰSabas abbas	i	xxix	
4.cal. febr.	ℰSabianus martyr	iii	xiii	
4.cal.sep.	ℰSabina martyr	vii	cxxxiii	
6.cal. nou.	ℰSabina uir. & m̃.	ix	cxiiii	
3.cal. ian.	ℰSabinus epꝰ & m̃	ii	xix	
15.cal.aug.	ℸSabinus martyr	xi	ultimo	197
7.idꝰ mar.	ℰSacerdon martyr	iii	clxxxv	
pd.idus sep	ℸSacerdos epꝰ	xi	ultimo	245
9.cal.octo.	ℰSalaberga abba.	viii	cxiiii	
	ℰSale pater	iii	xlix	
ii.cal.nou.	ℰSalome discipula	ix	xci	
	ℰSalomon rex & propheta	vii	i	
6. idus feb.	ℸSalomon martyr	xi	ultimo	54
4.cal.octo.	ℸSalomon epꝰ	xi	ultimo	265
pd.no.sep.	ℸSaluinus puer m̃	xi	ultimo	256
5. idus ian.	ℭSaluius episcopꝰ	ii	lxv	
cal.iul.	ℸSaluius pfessor	xi	ultimo	186
18.cal. oct.	ℸSaluſtia martyr	viii	lxxvii	
6.idus iun.	ℸSaluſtianus pfeſ.	xi	ultimo	166
12.cal.dec.	ℰSamon martyr	x	lxxxviii	
13.calẽ.sep.	ℰSamuel propheta	vii	lxxxi	
	ℰSamuel pſbyter	vii	lxxxiii	
10. cal. oct.	ℰSanctinus epꝰ	viii	cviii	
7.idꝰ mar.	ℰSanctius martyr	iii	cxxxv	
	ℰSanctulus pſbr̃	xi	ciiii	
4.non.iun.	ℰSanctus martyr	v	lxxvii	

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
5.cal.aug.	vi	cl	
Sampſon ẽpus	vi	cl	
Sampſon iudex	viii	xiiii	
Sarra mater	iit	lxxxix	
Sarra abbatiſſa	xi	xlvi	
Saruch pater	iii	liii	
17.cal.nou.	ix	lxxiii	
Satyrianus mar.	ix	lxxiii	
pd.id'ianu.	ii	lxvi	
Satyrus martyr	ii	lxvi	
no.mar.	iii	clxxxii	
Satyrus martyr	iii	clxxxii	
4.cal.aplis	iiii	x	
Satyrus martyr	iiii	x	
5.cal. decẽ.	i	iiii	
Saturninꝰ ẽpus mr	i	v	
3. cal. decẽ.	ii	cxiiii	
Saturninꝰ ꝑſbr m̃	ii	cxiiii	
5. id' febr.	iii	clxxxii	
Saturninus mar.	iii	clxxxii	
no.mar.	iiii	lvi	
16. cal.mai	iiii	lvi	
Saturninꝰ mar.	xi	ultimo	44
pd.cal.feb.	xi	ultimo	52
8.id' febr.	xi	ultimo	52
Saturninꝰ ẽps m̃.	xi	ultimo	95
ii.cal.aplis	xi	ultimo	95
6.no.mai	xi	ultimo	133
Saturninus mar.	xi	ultimo	133
ii.cal.ſeptẽ.	xi	ultimo	219
Saturninus mar.	xi	ultimo	219
pd.no.oct.	xi	ultimo	279
Saturninus mar.	vi	ultimo	279
pd. id' oct	vi	ultimo	288
Saturninꝰ ꝑſb. m̃	xi	ultimo	291
i 7.cal.nou	xi	ultimo	291
4.cal.aug.	Saturnus mar.	vi	clvii
4. cal.ſept	Saturnꝰ virgo	vii	cxxxiiii
pd.cal.ian.	Saturninꝰ ẽps m̃.	ii	xxv
4.cal.ſept.	Sauinianus mar.	vii	cxxxiiii
3.id' decẽ.	Sauinus ẽps	i	lix
15.cal.mar	Sauinus ẽps	iii	cxxxiii
16.cal.aug	Scyllitani mr̃es	vi	cx
4.id' febr.	Scholaſtica uir.	iii	cx
13.cal.febr.	Sebaſtianus mr.	ii	cvi
6.id' febr.	Sebaſtianus mar.	xi	ultimo	53
16.cal.aug.	Secunda mater	vi	cx
6.id' iulii	Secũda uirgo m̃.	vi	lxxviii
4.cal.febr.	Secunda martyr	iii	xli
3. cal. aug.	Secũda uir. & m̃.	vi	clix
5.id' augu.	Secundianus m̃.	vii	xli
15.cal. mar.	Secundianus mr.	xi	ultimo	69
6.no.octo.	Secundianus mr	xi	ultimo	269
3.cal.mai	Secundinus epiſ copus & martyr	iiii	c
12.cal. iunii	Secundinus mar.	xi	ultimo	145
9.cal.mar.	Secundinus mar.	xi	ultimo	71
no.mar.	Secundolus mar.	iii	clxxxii	
9.cal.aplis	Secundolus mar.	xi	ultimo	96
3.cal.aplis	Secũd' miles mr	iiii	xii	
idi. mai	Secundus ẽps	v	iii	
7.cal.ſept.	Secundus mar.	vii	cxvii	
pd. ca.aug.	Secundus mar.	xi	ultimo	206
4.no.decẽ.	Securus martyr	i	xxi	
10. cal. mai	Sedecim milia m̃	iiii	lxxviii	
9.cal.aplis	Seleucus ꝑſſor	xi	ultimo	97
Sem pater	iii	xlvii	
6.cal.octo.	Senator martyr	vi	ultimo	261
Seneca ẽps	vii	xcvi	
5.cal.augu.	Senen martyr	vi	clviii	
10.cal.iunii	Senelius martyr	v	xxxiii	
7. id' ianu.	Septem frẽs mr̃es	ii	lii	

Tempore.	Li.	Capitulo	Pa.
4.no.feb.	Septem mulieres martyres	iii	lxxv
4.id' mar.	Septem ſocii eg duni martyres	iii	cxcvi
5. id' aplis	Septem uirgines & martyres	iiii	xl
16. cal.mai	Septem ſocii cal liſti martyres	iiii	lv
6. id' iulii	Septẽ fratres mar tyres	vi	lxxvii
3.id' augu.	Septem dormien tes martyres	vii	li
6.id' octo.	Septem ſocii caſ ſii martyres	ix	xlvi
4. cal. iunii	Septẽ germani m̃	xi	ultimo	158
16. cal.ſep.	Septimus martyr	vii	lxxi
9. cal.nou.	Septimus martyr	x	ci
10.cal.feb.	Septuageſima	iii	i
3.no.decẽ.	Septuaginta mili tes martyreſ	i	xxiii
6. cal.mar.	Septuagitaduo m̃	iii	cl
idi.iulii	Septuagintaduo diſcipuli	vi	c
9.cal.mar.	Septuagitanouẽ martyres	iii	cxxxviii
16. cal.oct.	Septuagintaquin q̃ martyres	viii	lxxxv
pd.no.mai	Septuagintaqnq; ſoci heliodori m̃	xi	ultimo	156
15.cal.oct.	Sequanus abbas	xi	ultimo	252
3.no.ſeptẽ.	Seraphia uir.mr.	viii	xxx
5.cal.mar.	Serapion martyr	iii	cli
12.cal.aplis	Serapion abbas	iii	ccxvii
3.id' augu.	Serapion martyr	vii	li
3.cal.nouẽ.	Serapion ẽpus	ix	cxxii
18.cal.dec.	Serapion martyr	x	lix
Serapion ẽpus	xi	vii	
7. cal.aplis	Serapion martyr	xi	ultimo	100
6.cal.ſept.	Serapion martyr	xi	ultimo	226
17. cal.ſep.	Serena regina	vii	lxix
7.cal. mar.	Serenus martyr	iii	cxlvii
Serenus abbas	iii	cxlviii	
4.cal.iulii	Serenus martyr	vi	xxi
8.cal.ianu.	Sergius ꝑſſor	ii	iii
Sergius papa	viii	lvii	
no.octo.	Sergiuſ martyr	ix	xxix
6.cal.mar.	Sergius martyr	xi	ultimo	76
4.cal.iulii	Seroni' martyr	vi	xxi
pd. cal.ian.	Serotinus martyr	ii	xxv
10.cal.nou.	Seruandus mar	ix	xcvii
3.id' mai	Seruatius	iiii	clxii
12.cal.mai	Seruilianus mar.	iiii	lxviii
9.cal.iunii	Seruulus martyr	xi	ultimo	150
9.cal.mar.	Seruulus martyr	xi	ultimo	75
9. cal. iunii	Seruulus martyr	v	xxxvi
10.cal.ian.	Seruulus ꝑſſor	v	lxxxv
8. id' decẽ.	Seruus martyr	i	xxxv
Seth pater	iii	v	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
4.cal. febr.	Seuera martyr	iii	xli	
10.cal. feb.	Seuerianus mar.	iii	xvi	
8.cal. febr.	Seuerianus epſ	iii	xxiii	
7.id⁹ mar.	Seuerianus mar.	iii	clxxxv	
non.iul.	Seuerianus mar.	vi	lxiii	
6.idus no.	Seuerianus mar.	x	xxxvii	
cal.febr.	Seuerianus epſ	xi	ultimo	45
12.cal.nou.	Seuerianus epſ	vi	ultimo	298
6.idus ian.	Seuerinus abbas	ii	lvi	
6.idus ian.	Seuerinus epſ	ii	lvii	
pd.id⁹ febr.	Seuerinus pſbr.	ii	cxv	
10.cal.nou.	Seuerinus epſ	ix	xcviii	
10.cal.nou.	Seuerin⁹ boeti⁹ m̃	ix	xcix	
13.cal.dec.	Seuerinus mar.	x	lxxxii	
5.idus ian.	Seuerinus mar.	xi	ultimo	52
cal.nou.	Seuerinus pfeſſor	xi	ultimo	307
9.cal.decē.	Seuerin⁹ monac.	xi	ultimo	329
8.idus aug.	Seuerus pſbr mr	vii	xxx	
cal.febr.	Seuerus epſ	ii	lxv	
cal.febr.	Seuerus pſbr m̃.	iii	lxvi	
	Seuerus pſbr pf.	iii	lxvii	
non.iul.	Seuerus martyr	vi	lxiii	
6.id⁹augu.	Seuerus epiſcop⁹	vii	xxxvi	
16.cal.sep.	Seuerus martyr	vii	lxxi	
8.cal.sep.	Seuerus abbas	vii	cxiii	
6.id⁹ nou.	Seuerus martyr	x	xxxvii	
3.cal.febr.	Sexagelima	ii	clv	
ii.cal.febr.	Sexaginta mſes	ii	cxiii	
5.cal. decē.	Sexcēti.60.mſes	x	cv	
	Sextus epiſcopus	xi	c	
	Sextus confeſſor	xi	xxi	
6.cal.sep.	Syaggeus epſ	xi	ultimo	227
3.cal.iun.	Sycus martyr	xi	ultimo	160
9.cal.sep.	Sidonius epſ	vii	cvii	
pd.no. oct.	Syggon epſ & m̃	ix	xxviii	
cal. ma.	Sigibertus rex m̃	viii	cxii	
cal.ma.	Sigiſmūd⁹ rex m̃.	iiii	cxii	
3.idus iul.	Silas diſcipulus	vi	xciiii	
16.cal.ian.	Sildeuandus mr	i	lxxiii	
ii.cal.ma.	Silinus martyr	iiii	lxxii	
10.cal.mar.	Siluanus epſ & m̃	iii	cxxxvii	
4.non. ma.	Siluanus epſ & m̃	iiii	cxxiiii	
6.idus iul.	Siluanus martyr	vi	lxxvii	
	Siluanus diſcip.	vi	c	
10.cal. oct.	Siluanus epiſco.	viii	ciiii	
	Siluanus abbas	viii	cv	
12.cal.mar.	Siluanus martyr	xi	ultimo	71
9.cal.iun.	Siluanus martyr	xi	ultimo	150
10.cal.oct.	Siluanus pfeſſor	xi	ultimo	257
12.cal.iul.	Siluerius papa m̃	v	cxxxi	
12.cal. dec.	Siluerius epſ	x	xci	
pd.cal.ian.	Silueſter pa.i⁹ ↄ.	ii	xxii	
	Siluia virgo	xi	li	
13.cal.mar.	Siluius epiſcop⁹	xi	ultimo	70
no. ianu.	Symeon mōach⁹	ii	xlv	
pd.no. feb.	Symeon ppheta	iii	lxxx	
	Symeon priarc.	iii	xcvi	
12.cal.mar.	Symeon epſ & m̃.	iii	cxxxv	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
ii.cal.ma.	Symeon epſ & m̃	iiii	lxxi	
6.cal.aug.	Symeon pfeſſor	xi	ultimo	263
9.cal.mar.	Symmach⁹ papa	iii	cxxxix	
6.cal.iun.	Symmachus mar	v	liii	
6.cal.iun.	Symmetri⁹ pſ. m̃.	v	lviii	
	Simon maccabe⁹	ix	iiii	
	Simon ſacerdos	ix	vi	
5.cal.nou.	Simon apoſtolus	ix	cxv	
18.cal.ſep.	Simplicianus epſ	xi	ultimo	216
6.idus ma.	Simplicius mar.	iiii	cl	
no.iul.	Simplicius mar.	vi	lxiiii	
4.cal.aug.	Simplicius mar.	vi	cliii	
6.idus no.	Simplicius mar.	x	xxxvi	
	Simplicius papa	xi	v	
15.cal. dec.	Simplicius epſ	xi	ultimo	324
non.iul.	Symphorian⁹ m⁹	vi	lxiiii	
ii.cal.ſep.	Symphorian⁹ m̃.	vii	x ciii	
6.idus no.	Symphorian⁹ m̃.	x	xxxvi	
5.cal.aug.	Symphoroſa m̃	vi	cxi	
6.non.iul.	Symphoroſa m̃	vi	xlii	
6.cal. aug.	Symphronius m̃	vi	cxliiii	
	Synclice abbat.	xi	xlvii	
ii.cal.aug.	Syntyche diſcip.	vi	cxxv	
	Syricius papa	xi	iii.	
5.idus dec.	Syrus epiſcopus	i	l	
	Syrus martyr	xi	xxvii	
	Syr⁹ monach⁹ pf.	xi	xliii	
3.cal.decē.	Siſinnius, martyr	i	iiii	
7.idus mar	Siſinnius martyr	iii	clxxxv	
4.cal.iun.	Siſinnius martyr	v	lxiii	
	Siſinni⁹ monach⁹	xi	lii	
16.cal.mar.	Siſinnius epſ	iii	cxxv	
cal.ſep.	Sixtus epſ	xi	ultimo	255
8.idus apr.	Sixtus papa i⁹ m̃	iiii	xxxiii	
8.idus aug.	Sixtus papa 2⁹ m̃	vii	xxx	
	Sixtus papa 3⁹ pf	vii	xxxi	
7.id⁹mar.	Smaragdus mar.	iii	clxxxv	
6.id⁹augu.	Smaragdus mar.	vi	xxxv	
7.idus ian.	Socie baſiliſſe uir	ii	lii	
18.cal.mail	Socie donine ui.	xi	ultimo	121
cal.dec.	Socii diodori m̃.	i	xii	
pd.idus de.	Socii euſtratii m̃	i	lxi	
8.cal.ianu.	Socii anaſtaſie m̃	i	ii	
5.cal. ian.	So.uenuſtiani m̃.	i	xix	
7.idus ian.	Socii iuliani mr.	i	lii	
4.cal. febr.	Socii flauiani m̃.	ii	xli	
pd.non.feb.	Socii philee mr.	iii	lxxxi	
5.idus ſep.	Socii ſaturnini m̃	ii	cxiii	
16.ca.mar.	Socii ualentini m̃	iii	cxxiii	
7.cal.mar.	So.gerardi epi m̃	iii	cxlv	
10.cal.apri.	Socii liberati m̃.	iii	ccxxii	
9.cal. apri.	Socii murite m̃.	iii	ccxxiiii	
4.idus apr.	Socii apolloni m̃	iiii	xliii	
15.cal.ma.	Socii mapalici m̃	iii	lviii	
5.cal.maii	Soc.antimi epi m̃	iii	xcii	
5.cal.ma.	Socii agabi epi m̃	iii	c	
4.non. maii	So. ſiluani epi m̃	iii	cxviii	
non.ma.	Socii domitille m̃	iiii	cxxxviii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
9.cal.mai	Socii magnetii m	iiii	lxxxi	
6.id° mai	Socii chalepodii martyres	iiii	cl	
14.cal.iun.	Socii ioānis mf.	v	xvi	
10.cal.iun.	So.dūderii epi m	v	xxxi	
7.cal. iunii	Socii prisci mfes	v	l	
no.iunii	So.bōifacii epi m	v	lxxxvii	
8.id° iunii	So.uicētii epi m.	v	xciiii	
4.cal.iulii	So.irenei epi mf	vi	xx	
cal. iulii	Socii aaron mfes	vi	xxxv	
5.no.iulii	So.muſtiole mf.	vi	xlviii	
3.id° iulii	So.eugenii epi m	vi	xcvi	
3.id° aug.	So. chromatii m.	vii	xlvii	
10.cal.ſept.	So.timothei mfs	vii	xcv	
4.id° ſep.	So.nemeſiāi e.m	viii	lx	
7.id° octo.	So.donini mfes	ix	xlii	
10.cal.nou.	So. theodorici m	ix	c	
4.cal.decē.	Socii ruſi mfes	x	cxx	
	Socii pagani mfs	xi	xiii	
11.cal.ſep.	So.martialis mf.	xi	ultimo	210
5.id° octo.	Socii nicalii mf.	xi	ultimo	280
3.id° ianu.	Socius ſalnii mf.	ii	lxv	
	Socrates epus	vi	x	
15.cal.oct.	Socrates martyr	vi	ultimo	250
idi.nou.	Solutor martyr	xi	ultimo	319
12.cal. dec.	Solutor martyr	xi	ultimo	326
cal.aug.	Sophia martyr	vii	vii	
15.cal.iun.	Sophōias ꝓpheta	v	x	
	Sophronius ꝓſeſſ.	xi	xci	
7 . cal.iulii	Sofipater diſcipl	vi	vi	
9.cal.octo.	Soſius diac° mf.	viii	cxiii	
4.id° ſepr.	Soſthenes mar.	viii	xi	
4.cal.decē.	Soſthenes diſcipl	x	cxvi	
10.cal.mai	Sother pa. & m.	iiii	lxxiii	
4. id° febr.	Sothera uir. mf.	iii	cxi	
	Spēciosus mōac.	xi	cvi	
16°cal.aug.	Speratus martyr	vi	cx	
cal.aug.	Spes uir.& mar.	vii	vii	
	Spes abbas	xi	cvii	
16. cal.feb.	Speuſippus mar.	ii	xciii	
19.cal.ian.	Spindion epus	i	lxvi	
idi.mai	Spiritusſanctus	v	i	
	Stacte° diſcipul°	vi	c	
15.cal.aug.	Stacteus martyr	vi	cxi	
4.cal.oct.	Stacteus ꝓſeſſor	xi	ultimo	262
14.cal.oct.	Stephana mar.	viii	lxxxix	
16. cal.ian.	Stephanus mar.	i	lxxiii	
7.cal.ianu.	Stephan° promſi	ii	iiii	
idi. febr.	Stephanus abbas	iii	cxx	
	Stephanus abbas	iii	cxxi	
4. no. aug.	Stephan° pa.i° m	vii	xi	
	Stephan° pa.2° p.	vii	xii	
	Stephanus pa. 3°	vii	xiii	
3.no.aug.	Stephan° anacho.	vii	xvii	
8. id° aug.	Stephanus mar.	vii	xxx	
12. cal.dec.	Stephan° ꝑbyter	x	lxxxvi	
	Stephan° epus ꝓſeſ	xi	x	
idi.febr.	Stephan° epus mf.	xi	ultimo	63

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
cal.aplis	Stephanus mar.	xi	ultimo	107
5.cal.mai	Stephanus mar.	xi	ultimo	150
8.id° mai	Stephan° epus mf	xi	ultimo	158
5.id° iulii	Stephan° ꝑſb.mf	xi	ultimo	191
15.cal.oct.	Stephanus mar.	xi	ultimo	250
16.cal.mai	Succeſſus mar.	iiii	lvi	
5.id° decē.	Succeſſus mar.	xi	ultimo	4
16.cal.feb.	Sulpitius epus	ii	xciiii	
12.cal. mai	Sulpitius mar.	iiii	lxviii	
	Suranus martyr	xi	cxiii	
3.id° aug.	Suſanna uir.& m	vii	xlix	
	Suſanna ſancta	vii	cxxvii	

.T.

	Tabita uirgo	xi	xlviii	
10.cal. dec.	Tabra martyr	x	xcvii	
10. cal.dec.	Tabrata martyr	x	xcvii	
17.cal.apl.	Tacianus martyr	iii	cciii	
	Tadeus eremita	v	cviii	
	Tadeus diſcipul°	vi	c	
5.cal.nou.	Tadeus apoſtol°	ix	cxv	
	Thais meretrix	ix	xxxviii	
3.id° aplis	Thallacus ꝑſbr	xi	ultimo	117
5.id° octo.	Tarachus mar.	ix	li	
10. cal.mai	Tarbua regina m	iiii	lxxviii	
	Tarchyſus diſci.	vi	c	
	Thare pater	iii	lv	
15.cal.oct.	Tarraſis ꝓſeſſor	viii	lxxxvii	
16.cal.ian.	Tarryſius mar.	i	lxxiii	
18.cal.ſep.	Tarſicius martyr	viii	lxvi	
	Tarſilla ſancta	xi	cx	
3.id° decē.	Tharſon martyr	i	lviii	
3.id°augu.	Taurinus epus	vii	l	
12.cal. dec.	Taurinus martyr	xi	ultimo	326
3.no.ſeptē.	Thecla uirgo mf	viii	xxix	
9.cal.octo.	Thecla uirgo.mf	viii	cx	
no.ianu.	Teleſpor° pa.mf	ii	xlvi	
cal.iulii	Theobaldus ꝓſeſ.	vi	xxxvi	
9.cal. febr.	Theodola mar.	iii	xviii	
7.id°.mar.	Theodolus mar.	iii	clxxxv	
5.no.mai	Theodol°ꝑſbr m	iiii	cxviii	
6.cal.aug.	Theodolus mar.	vi	cxliii	
3.id° mar.	Theodora mar.	iii	cxcviii	
cal. aplis	Theodora uir.m	iii	xx	
4.cal.mai	Theodora uir. m	iiii	xcvii	
no. mai	Theodora uir. m	iiii	cxxxvii	
16.cal.aug.	Theodora mōac.	vi	cix	
10.cal.nou.	Theodoric° ꝑſ. m	ix	xcviii	
cal.iulii	Theodoricus ꝑſ.	xi	ultimo	185
16.cal.ian.	Theodorus mar.	i	lxxiii	
16.cal.ian.	Theodorus mar.	i	lxxiii	
ꝑd.no.ian.	Theodorus mar.	ii	xliii	
14.cal. apl.	Theodorus epus	iii	ccx	
8.id°. aplis	Theodor° e.acy.	iiii	xxxiiii	
	Theodorus ꝑſbr	iiii	xxxv	
	Theodor° abbas	iiii	clxxiii	
	Theodor°eps m.	v	lxvi	

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
io.cal.iul.	Theodorus mar.	v	cxxxvii
4.cal. aug.	Theodorus mar.	vi	clvii
9.cal.sep.	Theodurus pfef.	vii	cvi
4.non.nou.	Theodorus epſ	x	xiiii
5.idus nou.	Theodor⁹miles m	x	xxxix
5.idus nou.	Theodor⁹miles m	x	xl
4.idus no.	Theodorus mar.	x	xliii
	Theodor⁹ epſ pf.	x	xliiii
	Theodor⁹ epſ pf.	xi	xxvi
	Theodorus epſ m	xi	xxxii
	Theodor⁹ epſ pf.	xi	cxxiiii
19.cal.ianu.	Theodorus mar.	xi	ultimo 9
7.cal.apri.	Theodor⁹epſ&m	xi	ultimo 100
18.cal. dec.	Theodorus mar.	xi	ultimo 321
4.non. apr.	Theodoſia uir. m	iiii	xxv
14.cal.iun.	Theodoſia mar.	v	xvi
8.cal.nou.	Theodoſius mar.	ix	cvii
	Theodoſi⁹iptor⁹	xi	xciii
5.id⁹ mar.	Theodota mar.	iii	xcvii
4.no.aug.	Theodota mar.	vii	xiiii
	Theodotus epſ	xi	x
pd.non.ian.	Theogenes mar.	ii	xli
7.cal. febr.	Theogenes mar.	iii	xxv
6.cal.octo.	Theognitus mar.	viii	cxxi
io.cal.ſep.	Theonas epſ	vii	xcviii
io.cal.ſep.	Theonas abbas	vii	xcix
io.cal.dec.	Theonill⁹epſ&m	x	xcvii
	Theophanius pf.	xi	cxv
15.cal.ian.	Theophilus mar.	i	lxxviii
2.idus feb.	Theophilus mar.	iii	ci
3.non.mar.	Theophilus epſ	iii	clxxvii
	Theophilus epſ	iii	clxxviii
7.id⁹ mar.	Theophilus mar.	iii	clxxxv
3.idus oct.	Theophilus epſ	ix	lix
	Theophilus pfef.	ix	lx
8.idus feb.	Theophilus mar.	xi	ultimo 52
pd.ca.mar.	Theophilus mar.	xi	ultimo 80
6.idus ſep.	Theophilus mar.	xi	ultimo 241
15.cal.iun.	Theopiſta mar.	v	xxi
15.cal.iun.	Theopiſtus mar	v	xxi
3.non.nou.	Theopolus mar.	x	xviii
io.cal.iun.	Theopoſ⁹epſ m.	v	xxxiii
8.id⁹mar.	Theotichus mar.	iii	clxxxiii
	Theotignus epſ	xi	ix
	Theothymus epſ	xi	cxxvii
	Theotiſtus epſ	xi	ix
	Theremon abbas	xi	lvii
3.cal. ſept.	Terẽtian⁹ epſ mſ	vii	cxxxvi
8.id⁹ decẽ.	Therius martyr	i	xxxv
	Tertius diſcipul⁹	vi	c
pd.no.aug	Tertullinus mar.	vii	xx
4.idus no.	Tiberius martyr	x	xlvi
6.cal.aug.	Tiberius epſ	xi	ultimo 202
18.cal.ma.	Tyburtius mar.	iiii	li
3.idus aug.	Tyburtius mar.	vii	xlvi
5.idus ſep.	Tyburtius mar.	xi	ultimo 245
17.cal.feb.	Tychianus epſ	ii	lxxxix
3.non.feb.	Tigris epſ & mſ	xi	ultimo 48

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
	Timeus epſ	xi	vii
15.cal.ma.	Timon diac⁹& m	iiii	lxvi
	Timon epſ & mſ	iiii	lxvii
pd.cal.ian.	Timotheus pſbr	ii	xxiii
9.cal.febr.	Timothe⁹ diſcip.	iii	xvii
12.cal.iun.	Timotheus mar.	v	xxviii
	Timothe⁹ anach.	v	cvii
11.cal.ſep.	Timothe⁹pſbr m	vii	xci
	Timotheus epſ	vii	xcii
10.cal.ſep.	Timotheus mar.	vii	xcv
	Timotheus epſ	xi	vi
idib.ian.	Timotheus pfef.	xi	ultimo 30
8.idus apr.	Timotheus mar.	xi	ultimo 112
11.cal.iun.	Timotheus mar.	xi	ultimo 147
6.idus ſep.	Timotheus mar.	xi	ultimo 242
10.cal.mar.	Tyrãnus epſ&m	iii	cxxxvii
	Tyrãnus epſ&p.	xi	vii
16.ca. mar.	Thycion pſbr m.	iii	cxxiiii
5.cal.febr.	Thyrſus martyr	iii	xxxix
8.cal.octo.	Thyrſus martyr	viii	cxvi
pd.cal. feb.	Thyrſus martyr	xi	ultimo 44
3.cal. ma.	Thithicus diac⁹	iiii	xcix
8.cal. ſept.	Titus diſcipulus	vii	cviii
	Titus epſ	vii	cix
	Tobias epſ	vii	xcvi
	Tobias uir ſcũs	viii	lxxix
	Tobias epiſcop⁹	xi	viii
	Thola iudex	viii	viii
12. cal.ian.	Thomas aposto.	i	lxxix
4.cal.ian.	Thomas epſ & m	ii	xiii
	no.mar.	Thomas d'aquo	iii clxxxl
16.cal.iunii	Torpes martyr	v	viii
idib⁹ma.	Torquatus epſ	v	iii
3.cal.ma.	Tortula uir.& m	iiii	c
3.id⁹mar.	Trabia martyr	iii	cxcviii
pd.no.iul.	Tranquillinus m	vi	lxi
8.idus aug.	Trãſiguratõ dñi	vii	xxix
16.cal.ian.	Tranſlatio ſancti ignatii	i	lxxiiii
15.cal.febr.	Trãſlatõ ſcẽ lucie	ii	xcix
pd.cal. feb.	Tranſlatio ſancti marci	iii	lxi
pd.ca..mar	Trãſla. ſci auguſ.	iii	clxi
8.idus ma.	Trãſla. ſci andree	iiii	cxliiii
7.idus maii	Tranſlatio ſancti hieronymi	iiii	cxlv
16.cal.iunii	Trãſlatio ſci ſyri	v	ix
3.cal.iuni.	Tranſlatio ſancti nicolai	v	lxv
7.idus iun.	Trãſlatõ.ſ.ſtatii	v	xcvi
5.non.iul.	Trãſla.ſci thome	vi	xliii
4.non.iul.	Tãſl.ſci martini	vi	lii
5.idus iul.	Trãſl.ſci bñdicti	vi	lxxxi
8.cal. aug.	Tranſlatio ſancti germani piſtẽſis	vi	cxxxviii
6.id⁹ aug.	Trãſlatõ ſci grici	vii	xxxix
3.id⁹augu.	Tranſlatio coro ne chriſti	vii	xlv

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
pd. id⁹ sep.	Translatio sancti hermachore	viii	lxvii	
cal. oct.	Trãslatio sci geor mãi antiſiodoren.	ix	xii	
7. id⁹ maii	Trecẽti &. x. mſ.	xi	ultimo	159
6. id⁹ octo.	Trecenti .x.&.8. socii gerõis mſes	ix	xlvii	
idi. octo.	Trecẽti &. 60. mſ	ix	lxvii	
17. ca. non.	Trecẽti &. 65. mſ	xi	ultimo	291
4. no. iunii	Trecẽti &. 30. mſ	v	lxxv	
pd. id⁹ aug.	Tredecim socii q riaci martyres	vii	lv	
8. id⁹ mar.	Tres socii theoti chi. mar.	iii	clxxxiii	
9. cal. iunii	Tres tribuni mſ.	v	xxxviii	
4. cal. iulii	Tres socii pota miene mar.	vi	xxi	
5. id⁹ iulii	Tres ſocii eulo gii mar.	vi	lxxxiii	
4. no. aug.	Tres filii theodo te martyres	vii	xiiii	
	Tres feminę mar.	xi	xxix	
7. id⁹ iunii	Tres socii petri martyres	xi	ultimo	165
pd. no. ſep.	Tres pueri mſes	xi	ultimo	256
9. cal. aug.	Thrichanus mſ.	vi	cxxxii	
ii. cal. ianu.	Triginta mar.	i	lxxxi	
cal. ian.	Triginta mſes	ii	xxxiiii	
6. id⁹ octo.	Trigita socii mal loſi martyres	ix	xlviii	
17. cal. dec.	Triginta ſocii feli cis martyres	x	lxv	
3. no. octo.	Trigita ſocii pla cidi martyres	xi	ultimo	271
7. cal. febr.	Trigintaſex mſes	iii	xxv	
6. id⁹ ſeptẽ.	Trigitatres ſocii hadriani mſes	viii	lii	
4. id⁹ nouẽ.	Tryphon mar.	x	xlii	
5. noñ. iulii	Tryphon mar.	xi	ultimo	188
15. cal. nou.	Tryphonia regia	ix	lxxxi	
pd. no. ian.	Tryphonius mſ.	ii	xliiii	
pd. cal. dec.	Trophianus epſ	i	xi	
4. cal. ianu.	Trophinus epus	ii	xviii	
4 . cal. oct.	Trophinus mar.	xi	ultimo	251
4. id⁹. iunii	Tropus ꝑeſſor	v	ciii	
7. id⁹ mar.	Thudion martyr	iii	clxxxv	
	V.			
7. id⁹ mar.	Valens martyr	iii	clxxxv	
	Valens epus	xi	viii	
16. cal. mar.	Valẽtin⁹ epſ mſ.	iii	cxxii	
16. cal. mar.	Valẽtin⁹ ꝓb. mſ.	iii	cxxiii	
17. ca. ian.	Valentin⁹ mar.	xi	ultimo	ii
idi. nou.	Valentinus mſ.	xi	ultimo	319
8. cal. iunii	Valentio mar.	xi	ultimo	151
	Valentius preſbr	xi	ci	
	Valeria martyr	iiii	xcvi	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
pd. cal. iulii	Valeria uir. mar.	vi	xxix	
pd. cal. apl.	Valeria martyr	xi	ultimo	105
18. cal. ian.	Valerian⁹ epſ m.	i	lxx	
18. cal. maii	Valerianus mſ	iiii	li	
10. cal. ſept.	Valerianus mar.	vii	c	
17. cal. oct.	Valerianus mar.	viii	lxxxiii	
4. cal. dec.	Valerian⁹ epſ m.	x	xix	
15. cal. oct.	Valerianus mar.	xi	ultimo	249
cal. apl.	Valericus abbas	iiii	xxi	
pd. id⁹ dec.	Valericus abbas	xi	ultimo	7
ii. cal. feb.	Valeri⁹ epſ mar	ii	cxi	
7. id⁹ mar.	Valerius mar.	iii	clxxxv	
12. cal. iulii	Valerius mar.	v	cxvi	
4. cal. febr.	Valerius epſ	xi	ultimo	41
16. cal. dec.	Valerius mar.	xi	ultimo	322
ii. cal. aug.	Vãdegifilli⁹ ab.	vi	cxxvii	
17. cal. iun.	Vbaldus epſ	v	vi	
4. no. iunii	Vectius mar.	v	lxxvii	
	Vectius martyr	xi	xiii	
8. id⁹ febr.	Vedaſtus epſ	iii	xcix	
15. cal. iunii	Venantius mar.	v	xii	
cal. apl.	Venãtius epſ m.	xi	ultimo	106
3. id⁹ octo.	Venãtius abbas	xi	ultimo	226
4. cal. oct.	Venceſlaus mar.	viii	xxvii	
14. cal. dec.	Venerãda uir. m.	x	lxi	
18. cal. dec.	Venerandus mſ	x	lx	
3. id⁹ febr.	Venerius abbas	viii	lxv	
	Venerius abbas	viii	lxvi	
3. cal. ianu.	Venuſtianus mſ	ii	xix	
pd. no. maii	Venuſtus mar.	xi	ultimo	136
3. id⁹ nou.	Veranus epſ	x	l	
5. id⁹ aug.	Veriamus mar.	vii	xli	
cal. oct.	Veriſſimus mar.	xi	ultimo	268
9. cal. mar.	Verolus martyr	xi	ultimo	75
4. no. decẽ.	Verus martyr	i	xxi	
12. cal. nou.	Viator ꝑeſſor	ix	xc	
ii. cal. febr.	Victor martyr	ii	cxii	
5. cal. mar.	Victor martyr	iii	cli	
pd. no. mar.	Victor martyr	iii	clxxx	
12. cal. maii	Victor epiſcop⁹ carthag.	iiii	lxx	
8. id⁹ maii	Victor miles mſ	iiii	cxlii	
pd. id⁹ maii	Victor martyr	iiii	clxvii	
12. cal. aug.	Victor martyr	vi	cxxii	
9. cal. aug.	Victor miles mſ	vi	cxxxii	
5. cal. aug.	Victor pa. & m.	vi	cxlviii	
4. cal. aug.	Victor martyr	vi	clvii	
4. id⁹ ſept.	Victor epſ & m.	viii	lx	
4. id⁹ ſept.	Victor martyr	viii	lxi	
18. cal. oct.	Victor martyr	viii	lxxvii	
14. cal. oct.	Victor miles mſ	viii	lxxxix	
10. cal. oct.	Victor martyr	viii	ciii	
pd. cal. oct.	Victor martyr	viii	cxxxiiii	
6. id⁹ octo.	Victor martyr	ix	xlviii	
pd. cal. feb.	Victor martyr	xi	ultimo	44
10. cal. mar.	Victor martyr	xi	ultimo	74
3. cal. aplis	Victor martyr	xi	ultimo	103
cal. aplis	Victor ꝓb. & m	xi	ultimo	107

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
8. idus ma.	¶ Victor eps & mf	xi	ultimo	158
16. cal. nou.	¶ Victor eps & mf	xi	ultimo	293
15. cal. nou. idib⁹ no.	¶ Victor martyr	xi	ultimo	294
	¶ Victor martyr	xi	ultimo	319
10. cal. ian.	¶ Victoria uir. & m̃		lxxxiii	
12. cal. nou.	¶ Victoria uir. & m̃	ix	lxxxvii	
15. cal. dec.	¶ Victoria martyr	x	lxx	
10. cal. apri.	¶ Victorianus mar	iii	ccxix	
17. ca. iun.	¶ Victorianus mar	xi	ultimo	141
3. idus dec.	¶ Victoricus mar.	i	lvii	
5. cal. mar.	¶ Victorinus mar.	iii	cli	
p̃d. no. mar.	¶ Victorinus mar.	iii	clxxx	
17. cal. ma.	¶ Victorinus mar.	viii	liiii	
no. iul.	¶ Victorinus mar.	vi	lxiiii	
non. sep.	¶ Victorin⁹ eps & m̃	viii	xxxix	
	¶ Victorinus pfess.	viii	xl	
4. non. nou.	¶ Victorinus eps	x	xii	
6. idus no.	¶ Victorinus mar.	x	xxxvii	
12. cal. iun.	¶ Victorius mar.	xi	ultimo	144
5. idus nou.	¶ Victorius eps	xi	ultimo	315
cal. sep.	¶ Victorius eps	xi	ultimo	254
6. cal. iul.	¶ Vigilius eps & m̃	vi	x	
6. cal. iul.	¶ Vigilius eps & m̃	vi	xi	
	¶ Vigilius papa m̃.	vi	xii	
	¶ Vigilius pfessor	vi	xiii	
10. cal. ian.	¶ Viginti martyres	i	lxxxiiii	
7. idus ian.	¶ Viginti milites m̃	ii	lii	
5. idus mar.	¶ Viginti socii hira di martyres	iii	cxc	
8. idus iun.	¶ Viginti martyres	v	xciii	
9. cal. mar.	¶ Viginti socii ue roli martyres	xi	ultimo	75
4. idus no.	¶ Viginti socii de metrii martyres	xi	ultimo	314
6. cal. iun.	¶ Vigintiduo mſes	v	lviii	
p̃d. id⁹ decẽ.	¶ Vigintiduo socii hermogenis mf.	xi	ultimo	6
6. idus sep.	¶ Vigintiduo socii amonii martyres	xi	ultimo	241
16. cal. iulii	¶ Vigitimilia mili tes rothlâdi socii m̃	v	cxxi	
4. non. nou.	¶ Vigintiocto socii alcindini mſes	x	xiii	
4. no. mar.	¶ Vigintiſeptẽ mf.	iii	clxxiiii	
4. cal. mar.	¶ Vigintiſeptẽ socii fortunati martyres	vi	ultimo	77
6. idus aug	¶ Vigintiun⁹ mf	vii	xxxv	
18. cal. oct. cal. nou.	¶ Vigitiun⁹ miles m̃	viii	lxxvii	
	¶ Vigor eps	x	v	
8. cal. ma.	¶ Vildiphrius eps	xi	ultimo	128
7. idus no.	¶ Vilebrordus eps	xi	ultimo	312
4. id⁹ octo.	¶ Vilstidus eps	xi	ultimo	285
ii. cal. febr.	¶ Vincenti⁹ diac⁹ m̃	ii	cxi	
ii. cal. febr.	¶ Vincentius mar.	ii	cxii	
12. cal. ma.	¶ Vincentius pfes.	iiii	lxix	
cal. iun.	¶ Vincentius pſbr	v	lxxii	
8. idus iun.	¶ Vincentius eps	v	xciiii	
8. idus aug.	¶ Vincentius mar.	vii	xxx	

Tempore	Li.	Capitulo	Pa.
8. cal. sept.	¶ Vincentius mar.	vii	cvi	
12. cal. nou.	¶ Vincẽti⁹ pſbr & m̃	ix	lxxxvii	
6. cal. nou.	¶ Vincentius mar.	ix	cxiiii	
13. cal. maii	¶ Vincentius mar.	xi	ultimo	126
5. idus iun.	¶ Vincẽti⁹ diac⁹ m̃	xi	ultimo	167
6. non. maii	¶ Vindemialis eps	iiii	cxvi	
p̃d. no. sept.	¶ Vitalis⁹ puer m̃.	xi	ultimo	256
ii. cal. ma.	¶ Vitalis martyr	iiii	lxxii	
4. cal. ma.	¶ Vitalis miles mf	iiii	xcv	
6. no. iul.	¶ Vitalis martyr	vi	xlii	
6. idus iul.	¶ Vitalis martyr	vi	lxxvii	
10. cal. oct.	¶ Vitalis martyr	viii	ciii	
3. non. nou.	¶ Vitalis martyr	x	xviii	
p̃d. no. nou.	¶ Vitalis martyr	x	xxi	
5. idus ian.	¶ Vitalis eps & m̃.	xi	ultimo	31
16. cal. mar.	¶ Vitalis pſbr & m̃	xi	ultimo	64
9. cal. nou.	¶ Vitalis pſessor	xi	ultimo	300
8. idus dec.	¶ Vitricus martyr	i	xxxv	
17. calẽ. iul.	¶ Vitus martyr	v	cxviii	
calẽ. sep.	¶ Viuardus eps	viii	xxi	
idib⁹ ian	¶ Viuentius pſessor	ii	lxxi	
5. cal. sept.	¶ Viuianus eps	xi	ultimo	228
4. non. iul.	¶ Vldaricus eps	vi	liii	
12. cal. nou.	¶ Vndecimilia uir gines martyres	ix	lxxxvii	
	¶ Volitianus eps	xi	viii	
9. cal. febr.	¶ Vrban⁹ puer mf	iii	xviii	
16. cal. ma.	¶ Vrbanus martyr	iiii	lvi	
8. cal. iun.	¶ Vrbanus papa m̃	v	xxxix	
6. no. iul.	¶ Vrbanus martyr	vi	xlii	
	¶ Vrban⁹ discipul⁹	vi	c	
4. cal. decẽ.	¶ Vrbanus eps & m̃	x	cxix	
5. idus dec.	¶ Vrbanus martyr	xi	ultimo	4
17. cal. sep.	¶ Vrſatius pſessor	vii	lxvii	
15. cal. iul.	¶ Vrſicinus martyr	v	cxxvii	
5. idus nou.	¶ Vrſinus eps	x	xli	
12. cal. nou.	¶ Vrſula uir. & mf	ix	lxxxvii	
ii. cal. iul.	¶ Vrſus martyr	v	cxxxiii	
p̃d. cal. oct.	¶ Vrſus martyr	viii	cxxxiiii	
5. cal. augu.	¶ Vrſus epiſcopus	xi	ultimo	205
ii. cal. maii	¶ Vſtazades mar.	iiii	lxxi	
15. cal. iul.	¶ Vulmarus pſes.	xi	ultimo	173
15. cal. apri. non. iunii	¶ Vulphranius eps	iii	ccxiii	
	¶ Vxor nicâdri m.	v	xc	
15. cal. mar.	¶ Vxor filii & fami lia creatoris mſes	xi	ultimo	65

·Z·

¶ Zabdas eps	xi	viii	
¶ Zabulon pſiare.	iii	xcvi	
4. no. iunii	¶ Zacharias pſb. m̃	v	lxxvii	
4. no. iunii	¶ Zacharias pſes.	v	lxxix	
	¶ Zacharias facer.	viii	xli	
8. id⁹ septẽ.	¶ Zacharias pphe.	viii	xli	
no. nou.	¶ Zacharias pphe.	x	xxiiii	
	¶ Zacharias papa	x	xxvi	
4. id⁹ iunii	¶ Zacharias mar.	xi	ultimo	168

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
io.cal.sep.	ℭZacheus epus	vii	xcvi	
	ℭZacheus epus	vii	xcvii	
	ℭZebenus epus	xi	vii	
	ℭZenas discipulus	vi	c	
6.idꝰ decē.	ℭZeno episcopus	i	xliii	
13.cal.ianu.	ℭZeno martyr	i	lxxviii	
pd.idꝰ aplis	ℭZeno ꝓfessor	iii	xlvii	
7.idꝰ iulii	ℭZeno martyr	vi	lxxv	
	ℭZeno abbas	vi	lxxvi	
16.cal.mar.	ℭZeno martyr	xi	ultimo	64
idibꝰ iulii	ℭZeno martyr	xi	ultimo	195
10.cal.mar.	ℭZenobiꝰ ꝑsb.mf.	iii	cxxxvi	
8.cal.iunii	ℭZenobius epus	v	xli	
4.cal.nouē.	ℭZenobiꝰ ꝑsb.mf.	ix	cxxi	
7. cal.sept.	ℭZepherinꝰ pa.m.	vii	cxiiii	
13.cal.ianu.	ℭZepherinus epus	xi	ultimo	18
3. no.iulii	ℭZoe martyr	vi	lv	
10.cal. iunii	ℭZoelus martyr	xi	ultimo	150
5.cal.iulii	ℭZoilus martyr	vi	xvi	
	ℭZoilus ꝑsbyter	vi	xvii	
	ℭZorobabel dux	vi	xc	
4.idꝰ. febr.	ℭZoticus martyr	xi	ultimo	57
12.cal.nou.	ℭZoticus martyr	xi	ultimo	197
idibꝰ iulii	ℭZozyma uir.mf.	xi	ultimo	194
pd. cal.ma.	ℭZozymas abbas	iiii	cvi	
5.idꝰ mar.	ℭZozymus mar.	iii	xci	
	ℭZozymus papa	xi	iiii	
19.cal.ian.	ℭZozymus mar.	xi	ultimo	9

Catalogi sanctoꝝ per reuerēdissimuꝫ dominum petrum de natalibus uenetū episcopuꝫ equilinū editi opus finit Vicentiæ per henricū de sancto urso librariū soleti cura ipressuꝫ : Augusti no Barbadico ꝯsulyto uenetiarū Duce. Anno salutis.M.CCCCLXXXIII.pᵒ die idꝰ decēbris. LAVS DEO.

REGISTRVM.

Quaterni.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t. u.y.z.&.ꝯ.A.B.D.F.H.K.M.O.P.Q.R.

Terni.a.x.g.C.E.G.I.L.N.S.

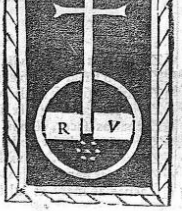

¶ Postq̃ ad libri calcem: deo annuente: peruenimus: nobis usum est: fore haud inutile: quorundã sanctoꝝ gesta subnectere: quæ ex eorũ historiis: q̃ spendiose potuimus: auctorem huiꝰ imitati: decerpsimꝰ: ordinẽ temporis tantũmodo seruãtes: & ut opus uberius habeat: &: ut cœptis nostris aliorum animos ad ampliorẽ succurrendam excitemus.

Hæc sunt nomina sanctorũ.

17. cal. feb.	¶ Berardus: petrus: accursi⁹: aditus⁹ & otho martyres & pfessores	i
4. idus feb.	¶ Guilelmus pfessor	ii
pd. no. mar.	¶ Cyrillus pfessor	iii
no. apri.	¶ Vincentius pfessor	iiii
die paschæ	¶ Rupertus epꝰ	v
octa. pasc.	¶ Ioannes bonus pfessor	vi
cal. ma.	¶ Catharina senensis	vii
3. non. ma.	¶ Vrsius pfessor	viii
4. non. ma.	¶ Monica uidua	ix
3. non. ma.	¶ Angelus mar. & pfes.	x
13. cal. iun.	¶ Bernardinus pfessor	xi
8a dñica iul	¶ Bonaventura episcopꝰ & cardinalis pfessor	xii
7. idꝰ aug.	¶ Albertus pfessor	xiii
idi. aug.	¶ Simplicianus epꝰ & pf.	xiiii
17. cal. sep.	¶ Rochus pfessor	xv
4. idus sep.	¶ Nicolaus tolẽtinꝰ pfes.	xvi
pd. no. oct.	¶ Magnus epꝰ	xvii
6. cal. nou.	¶ Iuno pibyter & pfessor	xviii
pd. cal. no.	¶ Volfgangus epꝰ & pfes.	xix
16. cal. dec.	¶ Othmarus abbas	xx
6. cal. dec.	¶ Conradus epꝰ	xxi
pd. no. dec.	¶ Hostimundus episcopus & confessor	xxii
	¶ Othilia virgo	xxiii
	¶ Culianus confessor	xxiiii
	¶ Sabinus epꝰ & martyr	xxv

¶ De sanctis berardo: petro: accursio: aditu: & othone pfessoribꝰ & martyribꝰ. Ca. I

BErardus: petrus: accursius: aditus: & otho pfessores a beato frãcisco diuinitus monito: ad miramolini regnũ mahumetanis euãgeliũ pdicaturi missi sunt: qui pargoniã: colimbriã portugallẽsez deuenientes: reginæ orachæ missi sui ordinẽ: & qualiter reliquiæ suæ colimbriam essent deferendæ: & ab ea honorifice suscipiendæ: reuelarunt. & hinc alanquearũ ad xanthiã uirginẽ deuotã: a qua sæcularibꝰ supinduti uestibꝰ (nam aliter trãsmeandi nõ dabatur facultas) hispalim: quæ nũc dicit sibyllia: applicuerunt: ubi depositis sæcularibꝰ indumẽtis: ad misꝝ tam regẽ multis laniati uerberibꝰ igredionẽ: & coram eo mahumetica damnãtes fidem: xpm prædicãt: quos ira concitus ex utbe marochiũ duci iussit: unde pariter a miramolino bis expelluntur: z martyrii affectãtes reuertunt: & prædicationibꝰ insistẽtes abindignato rege iteterrimũ carcerẽ detruduntur: quos. 20. diez iedia nihilo macerates ligatis post terga manibus: nudos ad se trahi iubet: & usq; atq; ossium enudationẽ cædi: ac sup testas p noctẽ uolutari: oleo & aceto laceris corpibꝰ supinfusis: & tandẽ lassis in flagella lictoribꝰ: eorum capita per medium frontis amputari: & sic optata corona sancti mrẽs potiti sunt: quoꝝ corpora flãmis illæsa iacuerũt: & inde xpianis uẽdita p multas saracenoꝝ insidias colimbriã ad reginam orachã delata: ab eade3 ut sci prædicatoris in monasterio sanctæ crucis iter nãta miracula honorifice sepulta sunt: ex quibus adhuc sanguineus manat liquor fragrãtissimus: & pluribus medela infirmitatibus. Passi sunt autẽ sci anno salutis. 1237. cal. februarii. Sed nec saracẽi euaserũt impune: rex. n. eodem ãno a dextris arui: & populꝰ per quinquẽnii sterilitate pestilẽtiaq; pene cõsumptus est: eoꝝ uero festũ colitur. xvii. cal. februarii.

¶ De scõ guilelmo pfessore. H.

GVilelmus confessor: in pueritia a bernardo abbate institutus aqtaniæ dux: & pictauensiu3 comes: bellator euasit acerrimꝰ: q tẽpore eugenii papæ. 3. romã ipi⁹ accessit: unde ferocitate deposita: & humiliter accæpta pœnitẽtia lorica induꝰ pro interula quattuor cinctꝰ catenis hierosolymã prexit: & rediẽs bti iacobi limina uisitauit: q̃ subitaneã mortez expauescẽs dñici præcepti memor: uenditis oibꝰ & pauperibꝰ erogatis in eremo uitaz sũma austeritate afflixit: ubi magnũ scitatis nomẽ adeptus est: qui uidens in galliis ordinẽ cistertiensiũ florere: & ere-

mitaꝫ areſcere:totis uiribꝫ obnixus illis ſũ regionibꝫ iſtaurauit:poſt quæ itẽꝫ pari ratione loricatus cũ cilicio:decẽ illigat' catenis nudis pedibꝫ hieroſolymã reuiſit:unde corroſis plantis:remigãs curabat reditũ: q captus a ſaracenis ob ſuæ uitæ auſteritatem libertati reſtitutus eſt.Et tandẽ multos perpeſſus labores in agrum tuſcũ & piſanum deueniens:in inſula:quæ dr liualia:ſolitarie ꝑmorat' eſt:ubi familiariter ꝓiunct' gbuſdã eremitaꝫ auguſtini:eoꝝ mores edoct':nigro habitu ſumpto & pellicea zona locell'is eoꝝ per totam ethruriã deuote uiſitatis: centũcellas applicuit:ubi beatus auguſtin' librũ de trinitate pægit:cui' locis ſũma cũ iucũditate plurimis:romã & inde ariminũ ad ic̃s mariaꝫ de platano eiuſdẽ ordinis lo cellũ peruenit:a quo fres:qui prius eremitarum beati auguſtini appellabant:cognita ipius maxima ſanctitate guilelmitaruꝫ deno inatione ſumpſerunt:quæ denominatio ad ſaxones:prouinciã rheni: regnũ bohemiæ: & in puincias ab eo dudũ inſtructas ꝑmul gata eſt:& i gallijs uſq; ad inocẽtii pon.4. tẽpora perſeuerauit:i3 eo mandãte: oẽs ſub uno titulo eremitaꝫ bti auguſtini exinde ſũt apellati:hic ſiqdẽ btũs guilelmus poſt inu merabilia ſcitatis opa remeauit in ꝑiam:& ibidẽ aiam ſuã ſuſciter exhalauit:miraculis un diq; pullulantibus:eius dies.4.idus februarii celebratur.

¶ De ſcõ cyrillo ꝓfeſſore. III

Yrillus ꝓfeſſor:olim ꝑſbr:fratꝝ eremitaꝝ in mõte carmeli ꝓfors fact':adeo corde deuoto:mente pura:ꝑplationi uacabat: ut ſæpius angelico foueret aſpectu:& diuinis reuelationibꝫ illuſtraret:die quadã huic miſſaꝝ ſolẽnia celebranti in nubecula angel' apparens:uirgã & duas argenteas tabellas:lris græcis futuri ſtatum ſæculi cõtinentes:attulit:ſic loquens.Has tabellas miſit tibi de' oipotens:tanq̃ familiari ſuo: & fideli præconi:& quũ ſacramenta ꝓpleueris: has ſcripturas tranſcribe in mẽbrana: poſt hæc ꝓfatas tabellas:formabis eas in calicem & turibulũ ad libanda & adolenda in ara ſacrificii matutini: quas acceptas cũ gratiarũ actiõe & reuerentia nõ modica:cyrillus uir ſanctus ꝓuocatis fratribꝫ iuxta præceptum angeli tranſcripſit as ꝓfatis.Et extunc ſanctis opibus excellẽtior occubuit:ei' feſtiuitas ꝑdie nonas martii colitur.

¶ De ſancto uincentio ꝓfeſſore. IIII

Incenti' ꝓfeſſor ualẽtiæ ex nobili familia ferrarioꝝ nat' & liberali b' artib' eruditꝰ ãnoꝝ.18.uirgo prædicatoꝝ religionẽ ingreſſus eſt:in qua breui tempore factus eximius theologus:ut patrẽ dominicũ imitaret:plures occidẽtis regiones:uerbũ dei euangelizãs:pagrauit: & apprime ualẽtiæ: aragoniæ:cathaloniæ:hiſpaniæ: caſtellæ: normandiæ:britanniæ:ſabaudiæ:pedimontiũ:ripariæ:ianuæ:delphinatus:borbonii: & franciæ tã grat' extitit prædicator:ut nouellus exiſtimaret apoſtol'.Hic ſanct',25. milia iudeoꝝ & ſaracenoꝝ ad fidem puertit orthodoxã. Bibliã tantũ ſecum portabat & breuiariũ:ſemel in die comedebat:cilicium ꝑinue geſtabat:fuſcꝫ habitũ:ubicũq; quie ſcebat:nõ omittebat: tantæ erat integritatis uir:ut ne pedes quidẽ nudos:nedũ corp' ꝑ plures annos aſpexerit. Hic ſcũs miraculis maxime pollebat:die quadã quũ barcinonã uerſus ꝓficiſceret:&ad duo milia hoiuꝫ ipꝰ comitarent:paucis panib' & modico uino oẽs ſaturauit.Anno uero ſalutis.1418.ætatis ſuæ.70. i uenetẽſi ciuitate britãniæ btõ fine migrauit ad dñm:& in eccleſia cathedrali ſepultus iacet:qui ſicut uiuens miraculis floruit:ita mortuus fructificauit.Nã.28.defunctos ſuſcitaſſe repitur:inter quos unũ admiratione dignũ in britãnia:quum quædã mulier prægnãs humanaꝫ carniũ deſiderio ſiſtiũ i duas ꝑtis feciſſet:& altera torruiſſet: ut manderet:& uir ſupueniens horrendũ ſacinus ꝑeriſſet:indilate pres ſilij ambas:& crudã & toſtã ſuſcipiens:miraculoꝝ ſcia memor ad eius ſepulchꝝ prexit. Ibiq; ꝑſtrat' cũ lachrymis orans:ſilij reſurrectionẽ ipe trauit. Hic aũt dei ſuus ꝑ calliſtũ.3.ꝓtifi. anno dñi.1455.ſanctoꝝ catalogo ſuit ãnume ratus:eius celebritas ſit nonis aprilis.

¶ De ſcõ ruperto epiſcopo. V

Vpertus epũs in uormatia ex ꝑ ſapia regia tẽpore hiloperti frãcoꝝ regis doctrina & uirtutib' refulgẽs: ab infidelib' ſcitatem ei' non ſufferentib' :uir gis acriter cæſus ab urbe ejicit':& a theodone baua roꝝ duce ratiſbonæ excipit':ũde baptizato ipſo duce cũ ꝑlo ꝑ danubiũ deſcendẽs:per noricos prædicãdo:in panonia deuenit inferiorem:& hinc ubi magis æſtuabat gentili tas:diuertebat intrepidus:idola deſtruens: eccleſias erigens: & populos baptiſmi gratia regenerãs: & poſtq̃ plura circuierat loca:ad urbẽ iuuanienſeꝫ:ubi ẽpaleꝫ firmauerat ſedem:remeauit:uocatiõis diẽ non ignorans.ubi cõſtructo eredrudæ uirgini nepti ſuæ monaſterio:& uitale in ſucceſſoreꝫ electo:febri defatigatus : die reſurrectiõis pẽtis miſſaꝝ ſolẽnib' munit' ſacro corporis xpi uiatico:e plangentiuꝫ manib' inter modulantiuꝫ choros angeloꝝ ad ſanctã propere rauit ſcelicitatem.

¶ De ſcõ ioãne bono ꝓfeſſore. VI

IOannes bonus confessor patria mantuanus: ioanne patre defuncto hæreditate diues relicta: est: pro quo: dum lubricis iuuenib⁹ adhæreret: bona eius mater inde sinenter preces ad deum mittebat: deus aũt fidelium uota non respuens: ecce iuuenē sinit ad salutem animæ corpore infirmari: sed dum se religionis uoto alligat: pristinæ saluti restituitur: qui mortua matre: pauperibus erogatis omnibus: in quandam specum haud procul a cæsena recessit: ubi miruꝫ in modum se affligebat: postmodũ sumpto eremitarum beati augustini habitu carnalibus incendiis torreri cœpit: quæ præacutis arũdinis particulis sub unguib⁹ manuũ infixis extinxit tam acri cruciatu: ut triduo pene exanimis iacuerit: sed quia pius deus seruos suos non deserit: per uisionē ei appens: & incētiua carnis & uulnera piter sanauit: q deo gras agēs: incredibili abstinētia se affligēs: plurima in flaminia & umbria instaurās monasteria: sibi mirabile sanctitatis nomen ædificauit: in qua regione per ānos quinquagīta cōmoratus: in patriam inde reuersus est. & diebus ac perfectis operib⁹ plenus extra mantuam in monasterio sibi a ciuibus pstructo: anno salutis. 1222. spiritum deo relaxauit. Cuius corpus non multo post in urbe translatum: in monasterio sanctæ agnetis honestissime cōditum est: cuius sepulchrū miraculis frequentissime radiatur. Eius memoria colitur in octaua paschæ.

¶ De sancta catharina senensi. VII

CAtharina senensis patria: ex iacobo & lapa parentibus honestis ortum habuit: quæ septēnis deo uouit uirginitatē. Sed quū duodecim nata foret annos: a parenti bus instanter de coniugio uexat: quib⁹ aperuit: quod ad id usq; temporis occuluerat. Cui parentes non sine lachrymis indulsere. & cōcupitū tertii ordinis beati dominici habitum pro ea impetrarunt: quo sumpto catharina in uigiliis & orationib⁹ cincta catena uitam ducebat: iter cætera uirtutū opera pauperib⁹ munificam: & infirmis obsequiosam se præstabat. Interea anno dñi. 1375. inter florentinos & gregoriū. xi. pontificē oriturdissensio: interdicunt florentini: & excōmunicant. qua de re catharina ualde anxia auinionē ad pontificē perrexit de rebus cōponendis tractatura: quo a pontifice obtento: florentiā reuertens tumultuantē reppe rit: nil de pace pcluditur. catharina: ut huiꝰ incendii suscitatrix: gladio petitur. sed ipsa ad martyriū pro ecclesia se offerens: illæsa dimittitur. Interim moriꝫ pontifex: & urbano. 6. substituto: pax cōficitur: catharina senas reuertit: ubi libellū spiritu afflata dictauit: sed ecce orto schismate: de morte pontificis agit: quo p spiritu agnito uehemētius affligit: instanter ad dñm preces hēt: ut in suu caput ipiuꝫ scelus puertatur: res pponuntur: & exiude usq; ad uitæ suæ terminuꝫ a dæmonibus sub horribilib⁹ specieb⁹ diuersis tormētis est flagellata: habuit aũt beata catharina plures diuinas uisiões: & illā præsertim crucifixi: ex cui⁹ uulnerib⁹ intrinsec⁹ adeo sauciata remansit: q; dicebat: nisi deuꝫ nouuꝫ faceret miraculū: breui se moriturā. in cōsione frequenter i extasi rapiebat: & nō nunq; plures dies ab⁹q; cibo trahebat. In extremis deniq; laborās iter quocatas sorores romæ optimā uitaꝫ finiuit ano salutis. 1379 ætatis suæ. 30. in ecclesia sanctæ mariæ supminerua non sine miraculoꝝ multitudine sepulta: cuius cinis cū ossibus anno eiusdem 1430. iuxta capellā maiorem in sepulchruꝫ marmoreuꝫ trasłatus est: ano uero domini 1460. pio 2o pont. collegio scōꝝ aggregata. eius dies cal. mail ueneratur.

¶ De scō ursio pfessore. VIII

VRsius pfessor ex nobili francoꝝ genere traxit originē: quē adhuc lactentē quidaꝫ pegrinus matri prænūciauit futuruꝫ patricidā. quū uero adoleuisset puer annorum. 18. ad palatia caroli impatoris accedēs siue pedes siue eques adeo se strēue gerebat q armoꝝ ductor creat⁹ est: qui: quū parentes aliqñ uisitaret: matreꝫ pgnostici memorem semp fientē inueniebat: quæ de lachrymis æpius interrogata: tandē dulcib⁹ uictaprecib⁹ filio cām propalauit: qui ut horrendu scelus declinaret: ānoꝝ iā. 26. cū clīeto sodali dalmatiā uersus prexerunt: ubi multos paganoꝝ ab eoꝝ rege missos: ut se xpianos capent: trucidarūt: ad quoꝝ uindictam rex exercitū parās per filiaꝫ admonetur: ut pus iubeat ipsos ad se impune accedere: & de eoꝝ pegrinatione interroget: quo facto rex cū populo ab ipsis puertit⁹ ad dominum: & filiam unicā ursio desponsauit: cui postmodum i regnū successit: hoc aũt pater per literas intelligens pgnosticū pegrini flocisa ciens ad aulā filii se rtulit: ubi datis indutiis a nuru suscipitur: & qa ursius extra urbem uenatum ierat: in pprio lecto cū sene & filio paruulo maioris gra honoris se collocauit: sed ecce humani generis hostis sub ipsi⁹ cubicularii facie regi denūciat: uisu cum uxore pcūbere: qui domū festinans inconsultus patrem filiaꝫ & uxorē interfecit: quo cognito: facti pœnitēs romā prexit: cui pro pecca to ab hadriano pōt. adhibetur pœnitētia: ut

habitu peregrino eccleſia3 ſanctæ mariæ in monte ſũmano uiſitet :nemini petẽs :ubi ſit: qui inde cũ bullis remiſſionis receſſit: & tandem ſepulchro dñi:monte ſina : & liminib⁹ bti iacobi uiſitatis ãnuente deo uicentiã applicuit:& inde mõtes uerſ⁹ tendens paſtores audiuit dicẽtes:eamus domũ: quoniã ne bulæ circundant montẽ ſũmanu3:ad quorũ uerba beat⁹ urſius genib⁹ flexis deo gr̃as agens:ſal3enam oppidu3 poſtea per impiu3 ezelinum dirutum:ſe ꝓtulit : ubi ab ancilla oralda bis potũ petens: & non impetrãs expirauit:campanis ex ſemet ipſis ꝓſonantib⁹: & ſic inuentus eſt ſcũs cum bullis & baculo florenti.Cui ſtatim erecta fuit eccleſia.quod intelligens imperator cũ ejus affinib⁹ uenerunt:ut aſportarẽt corp⁹: at quũ ſubleuare nequiuiſſent: cũ brachio & floridobaculo i galliam redierunt .Eius feſtiua dies colitur quinto nonas maii.

¶ De ſancta monica uidua. IX

MOnica uidua ex honeſtis parẽtibus orta:a matre facundia pudice ſobrietꝫ educata:deo deuotiſſima adoleuit:quæ ãnoꝝ.15.pricio carthaginẽſi deſpoſata: poſt annos.12.dei gr̃a & dexteritate ſua ferociſſimu3 uirꝫ deo lucrata eſt. Et exinde cum eo i caſtitate ꝓſeuerauit.quo poſt.73.ætatis ſuæ annum defuncto : cœpit de filio auguſtino manichæoꝝ errore inflato uehemẽter angi. ꝓ quo lachrymas :preces : & oblationes deo indefinenter offerẽs meruit ab angelo audire.Eſto uiuitoꝝ ſecura: ubi ei3 tu:ibi & ille.quũ autẽ ex aphrica pia mater filium ſequereꝰ itinerũ labores : & maris diſcrimina ſuperãdo:non manichæũ nec adhuc x̃pianũ repperit auguſtinũ.cui⁹ in amplexus & dulcia ruẽs in oſcula: lætitia reſoluta pene deliquit:ſic dicẽs. credo fili mi in x̃po anteq̃ e uita migrẽ: te fidelẽ ueracemq; x̃pianũ ſim uiſura.Hæc beata mulier bonoꝝ opoꝝ ſtudioſa:infirmis inſeruire: orphanos cuſtodire:uiduas ꝓlati nunq̃ ceſſabat:& ubertim paſſionẽ dñi deplorabat. In ſpiritu per die3 non nunq̃ quieſcebat. quodã die in ſolẽnitate bti cypriani euchariſtia ſumptura:per cubitũ a terra eleuata bis clamauit.uolemus ad cæluꝫ: uolemus ad cælũ fideles. Appropinquãte uero uitæ ſuæ termio hæc dixit augſtino. Vnũ erat: ꝑpter qđ in hac uita morari cupiebã: ut te catholicũ x̃pianũq; uide re3:priuſq̃ morerer:ecce'accumulati⁹ mihi deus præſtitit : ut te cõtempta etiam fœlicitate terrena: uideã x̃pi ſeruum:qđ ei3 a mõ hic facio:neſcio. poſt quæ dieb⁹ quinq; uix pactis apud oſtiam tyberinã,inter natos ſebribus decumbẽs:ſic ait.Ponetis hic matrẽ ueſtram:rogo uos ut ad altarẽ dñi memineritis mei: ubi fueritis:& ſic nocte media:qa uexatione ſtomachi ſacramẽtum ſumere neq̃uierat:ſuper lectũ puerulus eam amplectens uiſibiliter apparuit:inter quos ample xus aia illa ſancta uolauit ad cælũ.anno domini.395.4.no.maii ætatis ſuæ.56.& oſtiæ corp⁹ eius ſepultum:qđ tꝑe martini papæ qnti anno ſalutis.1417.5.id⁹ aꝓlis:& ſimiliter paulo poſt ei⁹ ſepulchrũ: romã tranſlatum eſt.incredibili miraculoꝝ numero.

¶ De ſcõ angelo mſe & pſeſſore X

ANgelus mſ & pſeſſor.natione ſiculus in urbe lycate ex genero ſa proſapia ortus:ab iſantia deo deuote inſeruiẽs:ieiuniis & orationib⁹ uacans: habitũ carmelitæ religionis ſuſcæpit.In qua uita maxia cũ auſteritate degẽs eximi⁹ prædicator effect⁹ eſt.Hunc ſigdem ſinita quadã prædicatione ſci dñicus & franciſcus audiẽte frequẽti populo in terra proſtrati mirũ in modũ uenerati ſunt.qui poſt longos amplexus btõ frãciſco prædixit ſtigmata:& uiciſſim ipſe franciſcus ei martyriũ: qđ utriuſq; adimpletum eſt uaticinium.Hic enĩ3 dum fidelibus x̃pm prædicaſſet a paganis tentus: letiferis carcerib⁹ mancipatus:& pœnis undiq; afflict⁹:tã dẽ fronte gladio pcuſſus:deo uitæ obtulit hoc locauſtũ.3.no.maii.Cuius corp⁹ in eccleſia ei⁹ nomini dedicata requieſcit miraculis decoratũ.in eo autẽ loco ubi martyris ſãguis effuſus eſt.Fons olei a pmis uſq; ad ſas ueſperas ſcaturit: quo eodẽ die:ſiq pungũtur: a diuerſis langoribꝰ redimuntur.

¶ De ſcõ bernardino pſeſſore. XI

BErnardinus pſeſſor natiõe tuſcus ex nobili familia albizeſcoꝝ procreat⁹patre tolo ſenẽſi:matre nra maſſana bindi ſilia poſt tertiũ ei⁹ natiuitatis ãnũ defuncta : ifra ſextũ patre:materteraꝙ dianæ educandus remanſit . qui ãno.xi. a patruis ſenas aduocatus eſt:ubi liberali⁹ artib⁹ imbutus:canonico iuri uacauit deuotas nunq̃ prætermittens oratiões:quib⁹ corroborat⁹ ſenis fraternitati ſanctæ mariæ de ſcala ſanctimonia celeberrimæ aſcribi ſe ꝓcurauit.ubi cilicio in dutus ſuper tabulas aut paleas dormiẽs circa langueẽtes erat officioſiſſim⁹. Interea ãno dñi.1400.ſæuiẽte ſeni epidemia:mortuis ſere oĩb⁹ miniſtris hoſpitalis dictæ ſanctæ mariæ:quũ nullo precio conduci poſſent. Bernardinus tyro x̃pi annoꝝ.20.languentiuꝫ ſe gratis obtulit in miniſtrũ3:qui quũ ſe ad tã tum onus imbecillẽ fore perpẽderet.quoſdã eiuſdẽ fraternitatiſ ꝓcios ad piũ opus ſibi aſciſcere talibus ꝓcurauit. Euãgelio admo,

nemur: regnum cælorū uim patitur. & uiolenti rapiunt illud. Inferam⁹ ergo uiolentiā nobismet ipsis: nec pro christo mori ptimescamus: quid tam magnū atq; pulcherrimū? q̄ pacis tempore ad martyrii coronam pueniremus? si morimur: pro christo certe morimur: qua morte & merces augetur: & omne crimen excluditur: omnis plumatio & stat⁹ uitæ martyrio decoratur: hoc fundamētum uitæ & fidei: hoc præsidium salutis: hoc uinculū libertatis & honoris. Mors quippe integriorem facit uitam. Mors magis ducit ad gloriam. Quid enī nobis cum hac luce? quibus lux æterna promittit: quid cum hui⁹ uitæ naturaq; cōmercio? quos cæli altitudo deposcit. Intra omniū gloriā pulchrior est pro christo mori titulus: & integrior corona signatur. Porro nobis cōtemnenda mors est: quibus christus occisus est ante oculos. Nobis quæso cōcurrant dominicæ passionis exempla: concurrāt oblata & præmia: quoniam misericordia præstantes: misericordiā ꝓsequentur. His inflāmati iuuenes cuncti unanimes confessione rite expurgati & cōmunione: ad funestā illam domū non sine parentum & amicoꝝ lachrymis se contulerūt. die nocteq; sedulo infirmis ministrantes: & quā doq; mortuoꝝ corpora sepelientes. Demū sæuata pestilentia pluribus de ꝓcliis desertis reliqui ad paternas domos remearunt. quod fecit & bernardinus: qui statim febre concussus: & non multo post saluti restitut⁹: ampla facultate pauperibus erogata: die natiuitatis mariæ uirginis: cui⁹ gratia a puericia quoaduixit sabbato ieiunauit: beati francisci factus est imitator: nihil præter habitū fœmoralia & funiculum possidens. & primo in locū columbarii in senensi territorio contemplationi aptissimū destinatur: ubi uigiliis: ieiuniis: disciplinis ultra regulæ præcepta: & cilicio corpus macerabat: illuc per multa miliaria nudis pedibus panis ac uini collectā⁹ elemosynā humeris afferebat præclatis obœdiens. hic inter cætera passione xpi amarissime scindebat. qui sacerdos ordinatus quotidie amore ī deū inflāmat⁹ celebrabat: sed altius aspiciens: & animaꝝ salutem sitiens: graui sumpta cruce: ex columbario saggianum: ut ebrius spiritu prædicaturus accessit. cui: integritate prius cognita: a prælatis ordinis prædicandi officium concedit. sed quo⁹ linguam haberet aliquantulū præpeditam: facta ad dominū oratione: igneus e cælo glob⁹ dimittitur: qui sic eius linguæ raucitatē decoxit: q; exinde illud sanctissimum nomen iesus: italiæ urbes: castella: uillas quasq; perlustrans expedite non sine maximo fructu prædicauit. Tunc eni⁹ terras & maria prædones obsidebāt. tunc tanta guelphorum ac gibillinoꝝ rabies ꝙallueratː ut mutuo fraternoq; cruore ruberet italia: publica ludorum gymnasia frequentabantur: ustararum uoraginesinhiabant: uigebat magia: religio parum colebatur: & festi dies a ferialibus nisi ꝓfectaculorum gratia: digno scebantur. sed quo magisi digebat italia: eo plus in bernardino supernæ gratiæ fauor & uirtus fœcundauit. Quis enarrare posset: quantum boni per bernardinū consecuta est italia! per hunc sædatæ cædes: erecta hospitalia: extirpatæ fœneratorum rapinæ: adulterini fœminarū ornatus cremati. festi dies culti. & plures utriusq; sexus non sine mira culorum ꝓlendore ad dei seruitium uerti. O uigi italiæ frugi. In his itaq; operibus bernardinus perseuerans apud aquilam apruciī urbem ano ꝑsalutis. 1443. ætatis uero suæ 63. uitæ terminum complet. Cuius corp⁹ aquilani ciues pluribus diebus inhumatu⁹ tenuerūt: odore simul & miraculis fragrās. & ibidem in monasterio sancti fracisci postmodum honorifice sepelierunt. Et hunc nicolaus pontifex quintus anno domini. 1450. sanctoꝝ catalogo coaceruauit. solennis eī⁹ dies. i⁹. calen. iunii colit. Translatū est autē corpus eius in templum nouum ei dedicatū anno eiusdem. 1472. 6. calendas iunii sixto pontifice maximo eius pontificatus anno primo.

¶ De sancto bonaventura episcopo & confessore. XII

BOnauentura episcopus albanēsis & cardinalis de balneo regio oriundus ex uoto matris pro ipsius infirmitate adhuc pueruli beati francisci habitu⁹ suscæpit: qui sub alexandro de halis theologiæ & morum sic euasit integerrimus: ut sæpius de eo diceret alexander. Verus israelita est iste: in quo adam non peccasse uidetur. Hic annoꝝ triginta quinq; inter tot uenerabiles religionis patres propter suam perfectionem fact⁹ minister: regulam beati francisci periclitantes narbonæ ī generali capꝫ reformauit: & magistri giraldi apologeticū libellū cōtra minores subtiliter confutauit. Hic in beati antonii translatione patauium. 52. anno obitus eius: linguam recentem ac rubicūdā in manibus tenens: inter lachrymas sic ait. O lingua: quæ deum semper benedixisti: & alios benedicere docuisti: nunc perspicue cernitur: quanti meriti fueris apud deum: & ficosculans deposuit. Laborante uero difficultatibus romana sede: a gregorio pontifice undecimo & sacro senatu cardinalis & epꝰ albanensis quāuis renuens proclamatur: &

ſtatim ad ꝛcilium lugdunenſe cum rotho-
magenſe & tripolitano epiſcopis de rebus
arduis pertractādis deſtinatur: in quo adeo
prudenter græcorum hæreſes compoſuit:
ꝙ omnes præſente tunc paleologo eoꝝ im-
peratore: libere ſe deinceps romanæ ſedi pa
rere uelle profiterent. Hic libros edidit inti
tulatos. De ſepte uiſionibus. Sententiæ ſen-
tentiarum. Sup euangeliis: præſertim luce.
Officiū de cruce. Officiū beati franciſci: &
de eius uita. De ſex alis ſeraphin. Itinerariū
mentis in deum. Alterum in ſeipſum. Defen
ſorium religionis mendicantiū. Arbor cru-
cis. Breuiloquia. Sermones dominicales. Su
per euangeliis & epiſtolis per āni circulū.
Compendium ueritatis ſacræ ſcripturæ. De
inſtitutiōe nouitiorum. De ſtimulo amoris.
pharetra. Multa in officio reformauit & ad-
didit. Et alia plura opuſcula uſq; ad trice-
narium numerum: quæ in partibus galliæ
frequenter in manibus habētur. Et ſic in pa
ri ſanctitate & opum fructu proficiēs ex hu
manis ſublatus eſt āno domini. 1274. tertio
idus iulii ætatis ſuæ. 53. lugduni in eccleſia
beati franciſci ſepultus: miraculis radians.
Cui⁹ cor reliquo corpore incinerato incor-
ruptum inuentum eſt: & a ſixto pontifice
quarto anno ſalutis. 1482. ſanctorum ponti
ficum numero aſcriptus eſt. eius feſtum do-
minica ſecunda iulii celebratur.

¶De ſancto alberto confeſſore. XIII

ALbertus cōfeſſor gente ſiculus:
drepani ex benedicto & ioanna
parentibus honeſtiſſimis & de-
uotis originem duxit: qui pera-
cto iam uigeſimo ſexto ſterilita-
tis anno: nouerūt ſe glorioſæ uirgini: ſiquā
forent ſoboles ſuſcæpturi: eius ſeruitio eas
perpetuo dicaturos. qua impetrata poſt tē-
poris plenitudinem: Ioanna peperit filium:
in baptiſmo albertum nomine appellatum.
quem ſextum uix attingentē annum in ſpon
ſum puellæ de domo regia pater pluribus
ei ſuadentibus: coniungi annuebat. de quo
cum uxore conferens: tale a diſcreta coniuꝝ
ge reſponſum accæpit. Miror te prudentes
uirum taliter eſſe mutatum: quod deo & ei⁹
genitrici promiſimus: hunc caduco & fragi
li mundo condonare uelis: non ne oportet
deo reddere: quod eius eſt: nos filium noſtꝝ
deo & matri eius obligauimus: ipſum ſana
conſcientia reuocare nequimus. his patre a
propoſito reuocato: adoleſcens religionem
carmelitam ingreſſus eſt: in qua diſciplinis
& contemplationi uacans. ſummæ ſanctita-
tis & doctrinæ uir effectus eſt: & poſt lau-
dabilem uitam ciuis cæleſtis hieruſalem nō
abſq; miraculorum illuſtratione. Eius feſtū
ſeptimo idus auguſti occurrit.

¶De ſcō ſimpliciano epo & pfeſſore. XIIII

SImpliciānus epūs & confeſſor. ro
mæ uictorino rhetori iam ſeni
familiariſſimus fuit. Poſt cuius
baptiſmū mediolanū profect⁹:
eremiticæ uitæ ſe ita ſequeſtra-
uit: ut ſublime ſcitatis nomē adept⁹ ſit. hūc
beatus ambroſius eiusde3 urbis epūs uere ut
patrem diligebat. quū uero auguſtinus ibi-
dem legeret rhetoricam: prædicante beato
ambroſio de manichæorū opinione cōpun-
ctus ſtatim ad ſimplician3 ut uirum opti-
mum ſe ꝛtulit. a quo exēplo uictorini ab ea
reuocatus eſt: & ſide ſūma charitate inſtru-
ctus. quē poſtmodum btūs ambroſius bap
tizauit: & de nouo ueſtiuit nigro ſuperindu
tum cuculo: & pellicea zona cinxit ſimpli-
cianus. hic ſiqdem defuncto btō ambroſio
in epiſcopatu ſucceſſit. Et ſi prius deuotus:
tunc imitatione prædeceſſoris factus eſt de-
uotior. mirū in modum lætabatur in augu
ſtino alumno. & ei non nullas diſſoluendas
quæſtiones dirigebat: cui auguſtinus uti pa
tri uenerādo: quo ingenio: qua charitate po
terat: dulciter reſcribebat. hic eſt ille ſim-
plicianus. quē beatus ambroſi⁹ & proſp ſic
ſanctitate extulerunt: ut hominē cum ange-
lis uolare: cum archāgelis cantare: cu3 ſera
phin ardere: cum cherubin lucere: & cum
principibus ſedere: dicerent. Sanctus autem
uir diebus & uirtutibus maturus anno dñi.
415. idibus auguſti: carnis ergaſtulum dere
liquit. Cuius corpus in ſuburbanis mediо-
lani in eccleſia ſancti ſimpliciani iter cappa
doces martyres. ſiſtinnium hoſtiarium & ale
xandrum. honorifice ſepultum eſt.

¶De ſcō rocho pfeſſore. XV

ROchus confeſſor genere narbo-
nenſis apud montēpeſulanu3 ex
patre ioanne: matre libera pro-
genitus. annorum. xii. corpus ſu
um cœpit abſtinentia caſtigare.
qui mortuis parentibus ampliſſima hæredi
tate in pauperes diſtributa: a principatu ſe
abdicans: oppidis paternis patruo cōmenda
tis: breui ueſte indutus: cum pileo: pera: &
baculo in italiam peregrin⁹ deuenit: & quū
romā: aquāpendentem: cæſenam: aliaq; plu
rima loca: truci peſtilentia uexata ſigno cru
cis liberaſſet: placentiam eadem lue infecta3
ad quoddā ægrotantiu3 hoſpitale diuertit.
quibus omnibus ſimiliter ſanatis: ſtatim ſi-
niſtra coxa ſagitta trāſigitur. Sed poſt acer
bam paſſionem ſalute3 conſecutus in galliā
armis tunc uexatam remeauit. & in paterno
capt⁹ oppido ut explorator carceri detrudi
tur: in quo exacto quinquēnio i maxima patiē

tia & uitæ austeritate dominū orās ut inuocantes nomen suum a sæuissima pestilētia pregerentur:in pace obdormiuit.anno domini.1327.ætatis suæ.52.16.cal.sepē.ad cuius iactus reperta est tabella:his litteris inscripta.Peste laborantes ad rochi patrocinii cōfugientes contagionem illam truculentissimā euasuros significo:quo a patruo cognito:inter multas lachrymas:pactis lōgo tractu exequiis sanctum corpus tradidit sepulturæ:eidem templū magni sumptus erigēs. Huius uero nomen redeuntes e concilio cōstantiæ ab eo recenter a furenti pestilentia liberatæ. anno salutis,1415. detulerunt in italiam:in qua ob eius innumerabilia miracula basilicæ & sacella ubiq; in dies eriguntur & anno eiusdem.1485.corpus ei⁹ furtim uenetias delatum a senatu deuotissime suscæptum est:&eius nomini tēplū celeberrimū fabricatū.Festū ipsi⁹.17.cal.septēb.uenerat.

¶ De icō nicolao tolentino pfessore.XVI

NIcoaus tolentinus confessor:ex piceno oppido:quod sancti angeli nuncupatur:patre compagnono:matre amata optimis q̄ desq; religionisq; cultoribus:qui dum prole careret:ex uoto harum apuliæ oppidum ad sanctum nicolaum profecti: peracto deuotionis officio:in patriam redierunt:& mox amata filium peperit:quem ob sancti reuerentiam nicolaum appellauerunt.Quum autem ad septennium peruenisset:ter in hebdomada cepit ieiunare:& succedente ætate:canonicē sci saluatoris effect⁹. exinde in religionem eremitarum beati augustini se transtulit.q factus sacerdos in oppido cinguli:tolētinū missus est. ubi uacās orationib⁹:uigiliis:& abstinentiis:pane tantum & aqua contentus:carnē cilicio ferriq; circulo macerans:præcepta salutis incessāter afferens:& peccatores ad pœnitentiam dulciter reuocans:magnas uirtutes operatus est.Hic amicus dei plures dæmonum illusiones perpessus est.qui eum ab orationibus extorquere nitebatur:&bis ab eis adeo immoderate percussus:ut inde semper claudicauerit.Post plurimas diuinas uisiones: in quadam infirmitate narrauit:in pueritia sua dum sacerdoti sacra conficienti assisteret:uidisse aliquando in ipsius hostiæ eleuatione:saluatorem nostrum tanq̄ puerulum sibi applaudentem:& audiuisse dicentem. Innocentes & recti adhæserunt mihi.& quū ad annos prouectus esset:ea iucunda uisione caruisse.In eremo existens prope pisaurum:quæ dicitur uallimanens:peregrinum de auximo cum pluribus aliis:& in urbe maceratensi gentilem fratrem consobrinum suis missis:orationibus:& lachrymis de pœnis eruit:ut ab eis p reuelatione3 intellexit. eo uiuente apparuit stella admirandæ claritatis:ab oppido ubi natus erat usq; tolentinum:quam ipse prius uiderat in somnis. At quum eius uitæ finis appropinquaret:p sex mēses ante in hora matutini angelos magna repletus delectatione concinentes audiuit:& sic prædicto suæ mortis die:humani tatis uinculum soluit anno domini.1294. & miraculis in dies succedentibus:inter quæ.16.defunctos uitæ reddidit:ab eugenio pontifice quarto pontificatus sui anno 16.catalogo cōfessorum insertus est.Eius festiua dies quarto idus septembr.colitur.

¶ De sancto magno episcopo. XVII

MAgnus eps ex altino parentibus nobilissimis originē ducens:eremum ingressus:magnæ uir scitatis euasit.qui postmodum sacerdos ordinatus desolata a longobardis altinensi urbe & pene tota italia ad ciuitatem nouā:quæ olim heraclea dicebatur: in sinu adriatico paludibus munitā:se con tulit.quo ob deuitandas barbarorū pestes innumerabiles undiq; ciues declinauerant. & ibidem magnus sanctis exhortationibus longe afflictos maxime refouebat:a quib⁹: perspecta ipsius integritate:in episcopū p motus:q̄to sublimius dignitate elatus erat: tanto humilius a seipso deprimebatur:gregem suum cælestibus pascens:& optime gubernans.quadam uice in spiritu raptus per reuelationem monitus est:ecclesias ea tempestate ædificare. Primam petro apostolo.secundam raphaeli angelo.tertiam saluatori.quartam gloriosæ uirgini:quæ nunc dicitur maria formosa:nam in formoso ornatu ei appuit.quintam ioāni baptistæ.sextam zachariæ.septimā iustinæ.octauā.xii. apostolorū numero. Saluatore & matre cū singulis earum sanctis singillatim appentibus:& loca ædificationū demonstrantib⁹. suum ibidem surrecturæ uenetiæ urbi patrocinii fideliter promittentib⁹.qui ciuib⁹ omnia pādens:locis & signis prout monit⁹: inuētis:cū suis obsequentissimis filiis:ut tale tamq; fidū urbi patrocinii nāciscerent:ītōgo post tpe eā honorificā erexerūt.Scūī uero magn⁹ nō tā noie q̄ effectu dieq; plen⁹ & bonoꝝ opeꝝ pfect⁹ est ad dñm:iuorum mercedē laboꝝ iuscæptur⁹:& cū uberrimo ojum fletu honorifice sepult⁹ miraculis uiuens.Cui⁹ corp⁹ anno dñi.1206.pridie nonoctobr.uenetias in ecclesiā sci hieremiæ trāslatū & adhuc miraculis florēs. & ea dies in ei⁹ honorem celebratur

¶ De icō iunone pbro & pfessore. XVIII

Vno præsbyter & ꝓfessor. natiõe britãnus: cilicio iuxta carnem indutus: & uestib⁹: quæ paupes de cẽt religiosos: ieiunia ecclesiæ pene & aqua persoluẽs: feria q̃ta & sabbato insup ieiunabat. & nihil circa horas canonicas prætermittebat. dormiebat ni si necessitate ꝓpulsus: & sup nudã terrã uel elledã nodosis uirgis cõtextã: libro bibliæ pro ceruicali. & adeo hospitalis erat: ꝙ raro domi sine paupib⁹ inueniebaꝫ: quorum necessitatib⁹ de bonis suis alacriter suppeditabat. quodã die in cubiculo per diẽ quinq; cũ noctibus absq; cibo i contẽplatiõe perseuerauit: nullã facie præferẽs macerationẽ. quotidie nisi legitime impedit⁹ ita deuotissime celebrabat: ꝙ die una qdam globus magni splendoris circa corp⁹ xpi & calicem in eoꝝ eleuatione emicuit. Scũs autem iuno in laudabilib⁹ uirtutũ propositis ultimus diẽ ꝺceliciter peregit. 6. cal. nouembris.

¶ De scõ uolfgango epõ & ꝓfessore. XIX

Olfgangus epus & ꝓfessor. gente alemanus: prosapia ingenu⁹: primo canonicus: mox in sueuia cœnobita affectãs pegrinari: a beato othmaro uisionẽ accepit post annus uigesimũ secundum: futurum epum: & ubi ei⁹ memoria colitur: obitu⁹. qua habita per alemaniã in noricum: in pannoniæ ꝓuincia gratia ꝓdicandi deuenit: ubi a peregrino pictauensi epõ suscipitur: & benigne fouetur: pro quo: integritate uiri cognita: p legationem & marchicomitis cõsiliarii suggestionem ab othone secundo imperatore ratisbonæ epatum impetrauit: optime ꝓuenire iudicans si uiꝝ abundat bona uoluntas: ut eam etiã ad bona opa procedere faciat colla facultas. Bt̃s itaq; uolfgãg⁹ oib⁹ postpositis epus eligitur: & stati ad eũ legati diriguntur. quibuscum post diuturnã cuꝫ peregrino epo ꝓsultationem in occidentales bauariæ partis tetendit. & ante impatorem p̃ stratus se indignuꝫ exclamãs reluctando ratisbonẽsis epus sancitur. Vbi in plurimis sãctitatis operibus ꝺceliciter requieuit pridie cal. nouembris.

¶ De scõ othmaro abbate. XX

Thmar⁹ abbas ꝓia aleman⁹ sancti florini pri⁹ sacerdos: mox cælæ beati galli præses: postremo a pipino rege ob suæ uitæ scitatẽ in abbatem eiusdẽ eremi ꝓmatus: haud procul a monasterio cæcis pauperibus ꝓstruxit habitaculã: ubi eis solicite ministrabat. Interea Vuarin⁹ & ruthardus illius prouinciæ tyrãni potiuꝫ q̃ ministri eius loci bona occupant: Hoc bt̃s othmarus pio denunciat. quã ob rem indignati ministri eũ capi iubent: & lamperto eiusdẽ cœnobii fr̃e adducto de adulterio innocẽter accusatum in insulã rheni relegant. ubi mœstus ꝓpessus calamitates in xpi ꝓfessione uitæ terminũ ꝓpleuit. 16. cal. decẽbris. ibidẽ sepultus. Lamperto dignas falsitatis pœnas miserabiliter luente. Cuius corpus post decẽniũ incorruptum ad monasteriũ bti galli p cõstantinensem lacũ delatũ est. ubi honorifice ꝓditum miraculis coruscat.

¶ De scõ conrado epo. XXI

Onradus epus genere alemanus pentibus nobilis & uirtutibus: a nothingo ꝓstantinẽsi epo: causarum auditor episcopatui præfectus: succedẽte tempore: & eius perfectione maiori ecclesiæ præponitur. Et hinc defuncto nothingo a scõ uldarico post indictum triduanũ ieiuniũ constantiæ epus quis renitens ꝓstituitur. ubi tris erexit ecclesias. in quaꝝ una uidelicet bti mauritii sepulchrum dñi simillimũ illi hierusalem extrui curauit. Et dei genitricis tẽplus preciosis reliquiis decorauit. hic ter deuotione ꝓpulsus transfretatus est hierusale3. In die paschæ p fecta ꝓfectione: aranea in calicẽ lapsam fiducialiter assumpsit: quæ: ipso ad mensa3 expectante: miraculose omnib⁹ uidẽtibus: ore eius aperto: exiuit. hic gebhardo adolescenti: post gamelonũ sibi succesurum in epalẽ sedem prædixit. qđ euenit: & sic inter optimas operationes in dño diẽ clausit extremũ ano salutis. 976. episcopatus sui. 62. 6. cal. decembris.

¶ De sancto hosimundo episcopo & confessore. XXII

Osimundus eps & confessor ꝓia anglicus ex regia ducali q; stirpe progenit⁹: post laudabiliter exacta adolescentiã: de bonis suis sariberiẽsi ecclesiã & amplauit: & prædiis sui cõitatus uorsetiæ assatim ditauit: libris: calicibus: crucib⁹: indumentis: & quæ cathedralẽ decẽt ecclesiam pia liberalitate donatis: in qua suis exigentib⁹ meritis: post epi decessum subordinatus antistes ꝺcredibili ꝓfectione & gra cõmissa sibi gregẽ pascebat. hic ob declinandam in diuinis confusionem: librum constitutionum: quo fere omnes utũtur ecclesiæ: cõposuit. nec non alia ualde perutilia. qui post multa uirtutum opera zelantes anima3 reddidit creatori: ibidem sepultus. Inter miraculoꝝ acetuos: plures sua morte mortuos uiuificans. Er ano dñi. 1457. pridie no. decẽbris. quo die aiam exhalauit: per callistũ papam tertium scõꝝ catalogo subscriptus.

THilia uirgo a natiuitate cæca: quam patre occidere uolẽte: matre secreto alendã cõmisit: in monasterio palmæ educata: ab erado bauariæ epo diuinitus monito: baptizata uisum accepit: quæ in religione proficiens: fratri de parẽtis recõciliatione & reditu suauissimas litteras mittens: ab eo: patre renuẽte & inscio: suscipitur: ex quo ita a patre cæsus fuit: ut inde obierit. Cuius obitu cõmotus pater othiliæ monasterium erexit. In quo pane hordeaceo præter dies festos: pelle ursi pro lecto: & pro puluinari lapide in summa uite austeritate degebat. Defuncto uero patre: per spiritum agnoscens: orationibus suis eũ a purgatorii pœnis liberauit. Et quia baptismatis gratia lumen oculorum habebat. Ioannẽ baptistã specialiter uenerabatur: cui ecclesiã eidem erigere cogitanti nocte quadã sanct⁹ apparuit magna cum luce: formã ipsius demonstrans & mensuram: in cuius ædificatione: orationib⁹ suis uas uino uacuũ impleuit. Tandem finis præscia inter cõuocatas sorores animã deo remisit. Cuius nutricis dextra mãma: qua othiliã lactauerat: trãslactis iam obitus eius. 80. annis: integra est inuenta.

¶ De sancto sabino epo & martyre. XXIIII
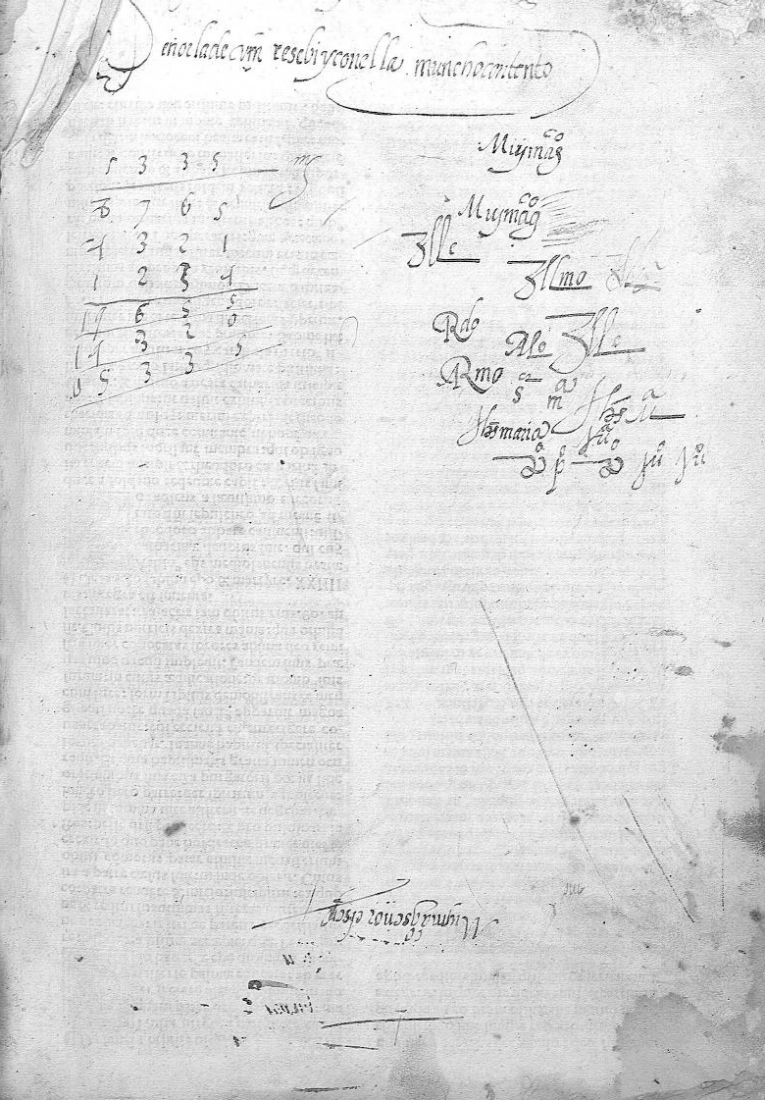
SAabin⁹ epus mediolanensis beatæ catharinæ deuotus fuit. qui cu⁹ theodoro abbate cassinensi: uisitato dñi sepulchro ad montẽ sina adiens a sæuissimo turcoru⁹ duce a soldano redeunte capif: & eius familia trucidata: ipsi & theodoro catharinã inuocantibus mutilanf membra: qui ob igno miniam ipso duce comitante uehunf ad catharinæ tumulu⁹: interim expirauit theodorus: & sabinus: ut ualuit exhibitis precibus sanatur. & mutuo a beata catharina suscipit linguaꝫ græco-latinoq; idiomate pitissimã: & insuper anulum cu⁹ carthula in trib⁹ lineis aureis litteris hæc ptinente. Sabine hæ sunt inter me & te signa dilectionis ppetuæ. Fecit tibi meritum ingens dolor: faciet tibi gaudium uehemens amor. Ducem baptizabis: sanus ad propria remeabis. sicq; decennio expleto laudabiliter mecum eris in cælesti palatio. Tunc peractis: quæ præceperat beata catharina suscitatur abbas: quib⁹ uisis baptizatur dux: & uenditis omnibus: portione facultatis ibidem relicta: residuũ cum episcopo & abbate secum romã asportauit: & constructo monasterio: quæ dicif aula dei: in honorem beatæ catharinæ: monachali habitu in monte cassinensi quoad uixit: christo deuotissime militauit. Sabinus uero peracto decennio: deo spiritum efflauit: quo sine lingua reperto: nemo ambigit: quin ab eo beata catharina mutuo data⁹ exægerit. In quorum fidem anul⁹ & carthula apud mediolanum usq; in pśens seruanf.